VII. évfolyam 1. szám

Budapest, 1930 január 4

UJ BUDAPEST

V... ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Visegrádi-utca 19.
Telefon: Aut. 928–23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Fővárosi Nyilvános Köny... ...pest, IV. Grof Károly... 1963 1985

Egyhangulag

A fővárosi tanács hétfői rendkivüli ülésén egyhangulag választotta meg azt a százhét tanerőt, akiket a megtartott pártértekezletek után a közoktatási bizottság egyhangulag első helyen jelölt. A választás után volt alkalmunk beszélni a tanács több tagjával, akik kijelentették, hogy egyéni nézetük szerint bizonyos vonatkozásokban változtatnia kellett volna a tanácsnak a jelölési listán. Ezeket a személyes véleményeket azonban a tanács, mint korporáció, feléje helyezte az egyetemes érdekeknek, annak dokumentálására, hogy a főváros tanácsa hiven és maradéktalanul teljesiti a közgyülési pártok előirásait. A közoktatásügyi bizottság egyhangu jelölése és a tanács egyhangu választása még egy szempontból fontos, amikor a pártok képviselői és a fővárosi főtisztviselők ennyire impozáns egyhangusággal tudnak megállapodni a megválasztandó tanerők személyét illetően, akkor miért van szükség a kultuszminiszteri vétójogokra és egyéb változtatásokra.

A jelölési és választási egyhanguság az uj fővárosi törvénytervezetet illetően két szempontból volt nagyfontosságu dokumentum. Az egyik szempont a tanács szempontja, azé a hivatalnok-tanácsé, amelynek dicsőséges multját, a városi életben és a nemzeti történelemben gyökerező hagyományait annyira kíméletlen kézzel cibálta meg a belügyminiszter törvénytervezete, hogy jövőjét annál szomorubbá és kétségbeejtőbbé tegye. Ime a tanács, tagjainak jobb belátása és más egyéni meggyőződése ellenére is, nem válogat, nem opponál, nem javit: a tanács a pártok által egyhangulag elfogadott listát formailag is megerősiti!

A másik nem kevésbé fontos tanulsága az egyhangulag megejtett tanácsi választásnak: a fővárosi tanerőknek a jövőben való kinevezése. A tervezet szerint, amelyet a képviselőház közigazgatási bizottsága egyelőre módositott, csak azért, hogy a plénum annál inkább az eredeti szövegezés mellett foglaljon állást, a kultuszminiszter széleskörü jogát kivánja biztositani a főváros tanügyi személyzetét illetően. A törvénytervezet miniszteri indokolása, nemkülönben a miniszterelnök beszéde a közigazgatási bizottságban azzal vádolják a fővárost, hogy a tanügyi választások a protekció utmutatásai szerint történtek. Kérdezzük, hol nyilvánulhatott protekció a pártközi értekezlet egyhangu megállapitásainál az egyhangu tanácsi választásnál? És ha voltak figyelmeztetések és rábeszélések, merje mondani a miniszter ur, hogy az állami tanügyi kinevezéseknél nem érvényesül nemzeti betegségünk, a protekció!

A fővárosi tanács hétfői rendkivüli ülése nagyjelentőségü az anyagi és a formai jog szempontjából is. Egy vallomás volt az egyhangu határozat, azt bizonyitván, hogy büncselekmény nincsen, és igy a vádlottat, a főváros autonómiáját, fel kell menteni, az eljárást beszüntetni, a rehabilitációt megadni.

Az 1930-ik év feladatai a városházán

Irta: dr. Szőke Gyula felsőházi és törvényhatósági bizottsági tag

A készülő fővárosi törvény mintha megakasztotta volna a főváros munkáját. Ugy látszik, sokan vannak, akik az uj célkitüzést az uj törvényhatóságra és intéző tanácsra akarnák bizni, már az 1930-ik évre is és a régi törvényhatósági bizottságnak, valamint a tanácsnak csak a napi közigazgatási teendők elvégzését irják elő feladatul.

A főváros élete nem állhat meg. Amit a törvényhatóság éveken át kitartó munkával végzett és amit a tanács a főváros javára szorgalmas munkálkodásával a felfordulás romjainak az eltakaritása és a viszonyok kivánta, uj élet alapjának lerakása céljából maga elé tüzött és végzett, azt abba nem hagyja, azért, mert esetleg az uj törvény lényeges szervezeti változtatása az ügyek vezetését más körbe fogja utalni. A mai nehéz élet nem várhat a vitatkozások végére, nem függhet esetlegességektől és a feladatok elintézése mindig annak a hatóságnak a kezében van, amely a törvény szerint fennálló és az ügyeket intézni hivatott. A beruházások előkészitése, a közmunkák kiadása és lefolytatása, a közigazgatás állandó javitása, a tanügy fejlesztése, a szegényvédelem, a vallásos élet ápolása és fejlesztése, éppen ugy buzgó feladata és kitartó kötelessége a mai törvényhatóságnak az uj évben, amint annak ismertük az elmult időkben és amint annak a viszonyokhoz képest az autonómia megfelelni igyekezett.

Az uj kerületi elöljáróságok felállitása és az elöljárósági szükséges uj épületek felépitése nem odázható el, ha csak az *alsóbb közigazgatás teljes csődjét* megérni nem akarjuk. Mert nem a szervezeti vagy közigazgatási szabályok megujitása a szükséges, hanem a nagy kerületek olyatén szétválasztása, hogy a meglévő közigazgatási személyzettel, azok helyes beosztásával az elöljáróságok képesek legyenek a polgárság ügyeit tényleg elintézni és pedig gyorsan, amikor azok az ügyek a lakosság szükségleteinek a kielégitése céljából aktuálisak, nem pedig hosszu várakozás és az érdek elvesztése után.

A helyesen megállapitott *utépitési programm* keresztülvitele nem a fényes és a külföldiek által is megbámulandó utak kiépitését, hanem a közlekedési utak hiányának a pótlását kivánja elsősorban, hogy a főváros minden része megközelithető és a forgalom lebonyolitására alkalmas legyen. De erre szükséges a helyes közlekedési politika is, elsősorban a villamos hálózat helyes irányu kiépitésével és ahol erre kedvező alkalom nincs, az autóbuszközlekedés fejlesztésével. Ez azonban nem lehet protekció kérdése és *nem lehet mindenfelé autóbuszokat vezetni egyesek kivánságára,* amelyből csak felesleges utvonalak fenntartásával az autóbusz közlekedésére ráfizet a főváros és amelyből a villamosközlekedést szintén jövedelemnélkülivé tennék. Szinte bámulatraméltó naivitással járatjuk az *Andrássy-uton* végig az autóbuszok özönét akkor, amikor a kitünő földalatti vasuttal az Andrássy-ut forgalmának tekintélyes részét lebonyolithatnók. Vagy máshol is a villamossal párhuzamosan, ugyanabban az utcában vezetjük végig az autóbuszokat és az érdektelen megfigyelő megállapithatja, hogy nem a szükségletet bonyolitjuk ezzel le, hanem a villamosoknak csinálunk felesleges konkurrenciát. Ezt még akkor sem szabad tenni, ha az uj autóbuszközlekedéssel bizonyos gépgyáraknak adunk ujabb munkát, mert *ezzel a munkával a közérdeket nem szolgáljuk,* viszont a szükséges villamosvasuti beruházással éppen ugy tudunk a munkanélküliségen segiteni.

A *munkanélküliségen segitünk azonban az épitkezésekkel is,* amelyeket a főváros már az 1929-es évben elhatározott. A szegényház épitése, az elöljárósági épületek felemelése, a szükséges épületek tatarozása és az uj kórházi épitkezések, elsősorban *az uj év feladata* és az nemcsak az épitőiparnak és munkásoknak ad kenyeret, de az azzal kapcsolatos iparágakat is kellően foglalkoztatja. Itt azonban megint nem a fényüző épitkezés a fontos, sőt az mellőzendő, hanem a jó polgári épitkezés szükséges, amely évtizedek mulva is megfelel a feladatnak. Nem azért végezzük ezeket a beruházásokat, hogy a külföld megbámuljon bennünket, hanem, hogy a főváros polgárságának a szükségletét kielégitsük. És különösen feladatuk legyen az, hogy sem a szegényházban, sem a kórházban, sem pedig az árvaházban, ne olyan körülménybe helyezzük a népet, amely a rendes polgári igényeken felül van, hanem amely *a helyesen felfogott igényeknek megfelel.* És szemben az eddigi gyakorlattal, oda kell törekedni, hogy ugyanazért a pénzért megfelelőn több arra rászorultat láthassunk el. A legutóbbi évek tulzott igényei olyan kiadással terhelték meg a fővárost, hogy egy-egy szegényházi ápolt eltartása aránytalanul *több terhet ró a fővárosra, mint amibe a jó polgári életben egy személy eltartása kerül.* Az autonómiának meg kell mutatni, hogy nem az egyes sürgetések tulzott igényeinek, hanem a rendes jó polgár lefokozott igényeinek megfelelő elbánás a feladat, amikor is a kormányzat, a helyes autonómiai működést nem is fogja kritika tárgyává tehetni.

Biztosra veszem, hogy az uj év meg fogja hozni azokat a tanügyi ujitásokat, amelyeket szintén évek óta sürgetünk. Az iskolaszék ujjáalakitása nemcsak személyi változás kérdése, de ezzel kapcsolatban az iskolaszéki szervezet reorganizálása az iskolaszék helyes működésének *nélkülözhetetlen előfeltétele.* A tananyag helyes beosztása pedig nemcsak megkönnyiti a tanitást és a tanulást, de az ugyis ideges növendékek tulterhelését fogja megszüntetni. Ebben a tekintetben igen sokat remélek a főváros tanügyi vezetésétől, amely most már évek hosszu során át látja, hogy nem helyes az, amikor az alsófoku tanügyi férfiak mellőzésével magasrangu tanárok és más tanüggyel foglalkozó férfiak állapitják meg a tanrendet és tananyagot, amely főleg az elemi iskolákban és a középiskolák alsóbb osztályában nem a növendékek szellemi nivójához, hanem *a felügyelő hatóság magasabb szinvonalához van mérve.* Bizonyos az, hogy ezzel a kellő beosztással,, ha nem csökkentjük is, — amely nem kivánatos, — a gyermeknyaraltatás és gyermekgondozás mérvét és kiadásait, mindenesetre elérjük azt, hogy az ezen a téren hozott nagy anyagi és erkölcsi áldozatok *nagyobb eredményt* fognak a gyermekek egészsége és a közegészségügyi kiadások terén felmutatni.

Nagy segitségére fog jönni a tanácsnak ebben a tekintetben a *köztisztasági téren* tervezett ujitás, amely a város belső részén is megfelelő közegészségügyi állapotot fog teremtheni, anélkül, hogy a mai nehéz viszonyok között drága erdővételekkel voltaképpen levegővételt csinálnánk azoknak a gyermekeknek és a polgárság azon nagy tömegének, amely a nehéz közterhek között ugy sem jut levegőhöz és nemcsak akkor akar tiszta, jó, egészséges környezetben élni, ha a Disznófőhöz rándul ki, hanem akkor is, ha bent a városban nehéz életét éli.

Ezen a nehéz életen nagyban segitettek és segitenek *a közüzemek,* amelyeknek a beszüntetését és elherdálását még akkor sem tartjuk okosnak, ha azt az üzemvizsgáló bizottságok javaslata alapján a kormányhatóság kivánja. A közvagyonnak ez az oknélküli és célnélküli elvesztegetése sem a kisiparosoknak, sem a kiskereskedőknek, sem az adózó polgárságnak *nem érdeke* és a *faárugyár* példája legjobban mutatja azon álláspontom helyességét, hogy sokkal nagyobb veszteség a fővárosra, ha a jólműködő és árnivelláló üzemeket beszüntetjük, mintha egy pár üzem további működésével módot ad a polgárság könnyebb megélhetésére.

A takarékosságnak azonban nemcsak itt kell megindulni, hanem a *költségvetésben, a felesleges kiadások törlésében és a felesleges adók megszüntetésében is.* Revideálni kell a tulontul nagy és nem közérdekü segélyeket, a fényüzési kiadásokat és mindazokat a beruházásokat jobb időre kell halasztani, amelyek nem életszükségletek és amelyek nem szorosan a közérdeket szolgálják. Mert a főváros eladósodását ilyenekkel előmozditani nem szabad még akkor sem, ha a hitel felvételét a jövő generációra háritanók is legalább részben át. Az autonómiának ez a pénzügyi politikája nemcsak kifelé fog bizalmat kelteni, de megnyugvást fog kelteni a polgárságban is, amely az autonómiát fenntartja és védi, amely a vezetőséget oda állitotta és amely az ország szivét, *a fővárost tovább is önkormányzati jellegében fenntartani kivánja.*

Berczel alpolgármester római utja

A Szentatya kitüntető szivélyességgel fogadta Berczel alpolgármestert, aki Budapest hódolatát tolmácsolta a magyar zarándokok kihallgatása alkalmával – „Hungaria vestra et nostra gratissima" — mondotta Őszentsége Budapest képviselőjének — Berczel alpolgármester nyilatkozata egy beszédről, amelynek elmondására csak az utolsó percben kapott engedélyt

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Berczel Jenő alpolgármester, aki a pápa pappá szentelésének ötvenedik évfordulója alkalmából rendezett római zarándoklásban a Budapest székesfővárost képviselte, a karácsonyi ünnepek előestéjén érkezett vissza Budapestre. Az ünnepek utáni első napon már ismét átvette hivatala vezetését. *Berczel* alpolgármester, akit megkértünk arra, hogy mondja el római impresszióit.

Berczel Jenő dr. alpolgármester hivatali helyiségében fogadta az *Uj Budapest* munkatársát és a következőket mondotta:

— Az egész világ meleg szeretettel tekintett a szent atya felé abból a ritka alkalomból, hogy pappá szentelésének ötvenéves jubileumának megünneplésére készültek Rómában. A legnagyobb örömmel fogadtam a polgármester ur megtisztelő fölkérését, hogy én képviseljem Budapest székesfőváros közönségét a szent atya előtt. Megköszöntem a polgármester ur kitüntető figyelmét és készséggel vállalkoztam a feladatra. Fölvetettem a polgármester ur előtt azt a kérdést, nem találná-e helyesnek, ha latin nyelven mondanék üdvözlő beszédet Őszentsége előtt. A polgármester ur nagy megértéssel és helyeslléssel fogadta ötletemet, amely abból az elgondolásból fakadt, hogy *nekünk dokumentálnunk kell latin eredetü kulturáltságunkat.*

— Ezt a gondolatot a hercegprimás ur őeminenciája is helyeslléssel fogadta és közölte velem, hogy minden eszközt felhasznál érdekünkben. A hercegprimás ur Oeminenciájának az intervenciójára azért volt szükség, mert engedélyt kellett kapnom arra, hogy a Szentatya előtt, mint a főváros képviselője beszélhessek. *Serédi* hercegprimás ur Ő eminenciája azonban, bar a különböző előzetes szertartások során találkoztunk, nem jutott abba a helyzetbe, hogy választ adhasson. Még az utolsó napon sem kapott feleletet a szentszéktől arra vonatkozóan, hogy a fogadás alkalmával részesülni fogok-e abban a megtiszteltetésben, hogy a szent atya előtt kifejezésre juttathassam Budapest székesfőváros jókivánságait és tiszteletteljes hódolatát. Már összegyülekeztek a magyar zarándokok, amikor gróf *Caccia* Dominioni, pápai főkamarás sajnálattal közölte velem, hogy nem kaptam engedélyt az üdvözlő beszéd elmondására, közülünk csak a hercegprimás beszélhet.

December 17-én, délután ¾6 órakor volt a fogadás. Lehangolt állapotban vonultunk föl. Őszentsége kiséretével körülmenten a termen. A hercegprimás ur Oeminenciája bemutatott Őszentségének, aki a következőket mondotta:

— Nagyon örülök, hogy itt látom. Üdvözlöm önt, mint Budapest székesfőváros képviselőjét és az ön személyén keresztül üdvözlöm egész Budapestet. Ugy önre, mint a főváros egész lakosságára apostoli áldásom!

— Megköszöntem Őszentségének kitüntető szavait, aki erre fölment a trónra. Ekkor eléje állt *Serédi* hercegprimás és olasz nyelven üdvözölte a pápa Őszentségét. *Barcza* György, Magyarország vatikáni követének az üdvözlő beszéde következett. A rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter francia nyelven olvasta föl a kormányzó ur őfőméltóságának és a magyar kormánynak az üdvözletét. Erre — általános meglepetésre — a hercegprimás ur intett, hogy én következem. Én visszaintegettem, hogy nincs engedélyem, mire megtudtam, hogy *a biboros ur őeminenciája személyesen szerzett számomra engedélyt Őeminenciájától.* Én erre a trón elé állottam és latin nyelven a következő beszédet mondottam:

Berczel Jenő alpolgármester beszéde a pápa előtt

Szentséges Atyánk! Jóllehet legnagyobb szomoruságunkra az idők napról-napra mostohábbá válnak és Magyarországot a sorscsapások sulya nyomta a multban és nyomja a mi időnkben is, mégis örömmel ragadjuk meg a jól jött alkalmat, hogy Rómába, a pápai városba jöjjünk és a Szentséges Atya. Krisztusnak 50 év óta papja előtt megjelenjünk, hogy most, mikor az egész keresztény világ megünnepli az 50 éves papot, Krisztus ezidőszerinti helytartóját, Budapest, Magyarország fővárosa nevében, Neki minden jót kivánjunk. Semmi sem szükségesebb ugyanis, mint a hála viszonzása, már pedig mindenki, még idegen nemzetek előtt is ismeretes, hogy a magyar nép sok elmult századon keresztül a legszorosabb kapcsolatban volt a római pápával és az apostoli szentszékkel és most is a legszorosabb kapcsolatban van. A magyar nép különös atyát tisztel Krisztus helytartójában, mert e helytartó elődei Magyarországot Krisztusnak szerezték, szent királyi koronával, keresztény kulturával, atyai jóindulattal támogatták, az ellenséges cselvetések ellen évszázadokon át megvédelmezték s a legujabb sorscsapások által lesujtottat és földig megalázottat, felismerve jogainkat és megértve kivánságainkat, atyai kézzel felemelték.

Ezért határozottan fölötte nagy megtiszteltetés és kitüntetés rám nézve, aki Budapest székesfőváros polgármesterét és ugyanazon főváros sok egyházának kegyurát képviselem, az, hogy ezen az ünnepnapon, amikor közös atyánk és áldozárunk éretünk méltó áldozatot készül bemutatni az Örök Atyának, személyesen részt vehettem. Most, mikor a gazdasági viszonyok a legkevésbbé sem kedveznek, Budapest főváros mint kegyur hat templomot épit. Legyen a Szentséges Atya papi jubileuma a legnagyobb zálog arra nézve, hogy Isten segitségével hamarosan még többet akarjunk épiteni Isten dicsőségére és a lelkek üdvére. Ezen törekvésünk védője legyen az apostoli áldás, melyet számunkra és hazánk számára alázatosan várunk.

— Beszédem elhangzása után, — folytatta munkatársunk előtt *Berczel* alpolgármester nyilatkozatát — a pápa őszentsége félig felemelkedett helyéről és hosszasan tapsolt. Intett felém, mire én felléptem a trónhoz és *letérdeltem előtte.* Őszentsége megköszönte az üdvözlő beszédet és lelkes hangon válaszolt. Válaszában igy beszélt Magyarországról:

„Hungaria vestra et nostra gratissima."

— A ti nekünk legkedvesebb Magyarországotok...

— Budapestet beszédében *háromszor is kiemelte.* Megemlékezett valamennyi társadalmi osztályról, a legmelegebben beszélt a munkásokról, a bányászokról, akik nehéz testi munkával keresik kenyerüket.

Ennyit mondott *Berczel* Jenő alpolgármester római utjáról. És mi ehhez hozzátehetjük, amit szemtanuktól hallottunk:

— *Berczel* alpolgármesternek példátlanul nagy sikere volt Rómában. Beszédét háromizben megszakitotta a tetszésnyilvánitás. A pápa olyan meleg szeretettel és figyelemmel tüntette ki, ami csak *a legkivételesebb* egyéniségekkel szokott előfordulni. Orsenigo Caesare, pápai nuncius a szentszék magyarországi követe elragadtatással beszélt a zarándoklat tagjai előtt *Berczel* alpolgármester nagyszerü szónoki sikeréről és nagy elismeréssel emelte ki *Berczel* alpolgármesternek azt az ötletét, hogy beszédét latin nyelven mondotta el, amivel igazolta a pápának azt a nyilatkozatát, hogy Magyarországot a müvelt, nyugati latin nemzetek közé sorolja.

Berczel Jenő alpolgármester római sikere kétségkivül sok barátot szerzett Rómában Budapestnek és Magyarországnak.

Horváth Sándor kályhás-mester cserépkályha üzlete
Budapest, Rökk Szilárd-utca 39.
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolat és vaskályhák állandóan raktáron

HEDAG
A legtökéletesebb kézi tüzoltókészülék
Minden tüzet, igy villamostüzeket is veszély nélkül olt. Oltási kárt nem okoz. Az emberi szervezetre nem ártalmas. Abszolut fagyálló.
MAGYAR GYARTMANY.
Gyártásihely: Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugyár R.-T., Budapest.
Egyedárusitó: KROPSCH GÜNTHER BUDAPEST, VIII., SCITOVSKY-TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39.

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kazinczy-u. 8.

Alapitási év: 1868 Telefon: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

GYÖNGYÖSI ISTVÁN gépészmérnök és Társa
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 9. TELEFON: J. 390-68.
Központi fütés, vizvezeték, csatornázási és egészségügyi berendezések vállalata.

Világmárkás hagnszerek
közvetlen gyári beszerzése
MEINEL és HEROLD hanoszergyár
Budapest, IX., Üllői-ut 10.
FANSz tagoknak készpénzengedmény, vagy kedvező részletfizetés
Telefon: Aut. 824—65.

RIETSCHEL ÉS HENNEBERG R. T.
Budapest, VIII., Práter-u. 12. Tel. J. 23—18
Központi fütések és távfütések. Gőz-, hütő-, főző- és gőzmosó-berendezések, szárítók. Vizvezetéki, csatornázási, fürdő-, gáz-porszivó és egyéb egészségügyi berendezések. — Városi vizmüvek. — Szivattyutelepek.

„PAX"
vörösrézből készült szénsavas kézi tüzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC lémárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

PAVOLIN a legjobb és legtökéletesebb padlófertőtlenitő és pormentesitő olaj. - Egyedüli gyártói:
Telefon: József 338—87.
HADERER EMIL és TSA
Festék-, lakk- és vegyitermék gyára
BUDAPEST, IX., MESTER-UTCA 9.
Legkisebb mennyiséget is kiszolgáltatunk.

Bőrkabátok,
autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb. — Gyártja:
ACÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., Károly-körut 13, I. em.
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

KAINRATH ANTAL
Villamosvilágitási, erőátviteli és villamosjelző berendezési vállalata — Csillárok raktáron.
Budapest, VIII., Kissalétrom-u. 2 — Tel: J. 301—64

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62.

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

Zimmermann és Lovász
festők és mázolók
tapéta raktár és menyezetdisz-gyár
Budapest, VII., Almássy-tér 16. Telefon: J. 424-81.

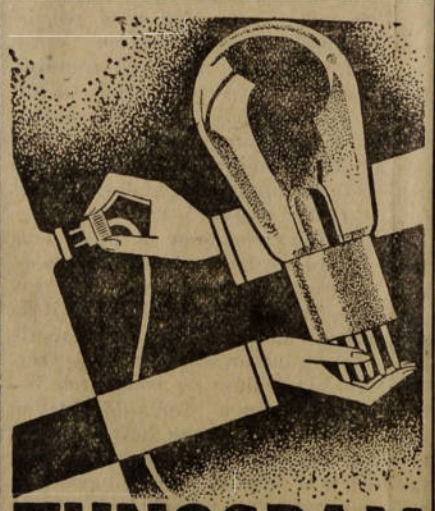

PAULAY LÁSZLÓ
elektrotechnikai és mechanikai vállalata
Budapest, VIII., Losonczi-u. 3.
Telefon: József 401-76.

Négyökrü Vince épület- és műlakatos
Minden a szakmába vágó munkát elvállal.
Budapest, V., Vadász-utca 27.
Telefonhivó: Automata 277-10

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

Cross-Charles E. Lewis utódai
Központi fütések, vizvezetékek, egészségügyi berendezések
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7
Telefon: József 322-25

KASS BÉLA
BUDAI VIGADÓ vendéglője és kávéháza
II., Szilágyi Dezső-tér 5.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

A Keresztény Községi Párt ujéve

Sipőcz és Wolff ujévi beszédeikben büszkén tekintenek vissza a városháza elmult tiz esztendejére, amely a Keresztény Községi Párt tiszta szándékait és munkásságát diadalmas eredménnyel koronázta — Sipőcz Jenő dr.: Ez a párt sohasem kivánta tőlem, hogy csak az ő polgármestere legyek, sőt követelte tőlem, hogy egész Budapestnek legyek a polgármestere! — Wolff Károly dr.: Mi vittük a városházára irányitó tényezőnek a nyiltan vallott keresztény hitet!

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Hagyományos szokása a Keresztény Községi Pártnak, hogy az uj esztendő első napján küldöttségileg keresi fel és üdvözli *Sipőcz* Jenő dr. polgármestert és *Wolff* Károly dr.-t, a párt elnökét. A folyó esztendőben ez az ünneplés külön jelentőséget nyert azzal, hogy a párt ez alkalommal ünnepelte meg a városházi keresztény politika tiz esztendős jubileumát. Ha még hozzávesszük, hogy ugy *Sipőcz* Jenő dr. polgármester, mint *Wolff* Károly dr., a Keresztény Községi Párt elnöke ujévi megnyilatkozásaikban nemcsak az elmult tiz esztendő harcaira és diadalmaira tekintettek a végzett munka nagyszerüségének nyugodt és tiszta öntudatával viszsza, hanem a jövőt illetően is messzehangzó programot adtak: akkor sikerült körvonalaznunk *az 1930. esztendő ujévi beköszöntőjének jelentőségét.*

Délelőtt fél 11 órakor kezdtek gyülekezni a Keresztény Községi Párt törvényhatósági bizottsági tagjai a polgármester titkári hivatalában. A párt tagjai csaknem teljes számmal jelentek meg az üdvözlésnél. A párt nevében *Csilléry* András dr. üdvözölte *Sipőcz* polgármestert.

Az őszinte ragaszkodás — mondotta Csilléry — hozta ide a párt tagjait és ennek az őszinte ragaszkodásnak akar kifejezést adni a párt, mikor most az uj esztendő küszöbén uj harcok, uj küzdelmek előtt állanak. Mikor tiz évvel ezelőtt jött a Keresztény Községi Párt, szegény város gazdag polgárai voltak és ma, tiz esztendő után egy gazdag város szegény polgáraiként jelennek meg Sipőcz polgármester előtt. Tiz esztendő alatt a szegény várost gazdaggá tették, megszabaditották az anyagi gondoktól, kölcsönök és adósságok terhétől ugy, hogy azért egy talpalatnyi helyet sem kellett odaadni. Az autonómiáért folyó harc uj korszakában az uj esztendőben is Sipőcz Jenő dr. bölcs vezetése mellett fogja a párt küzdelmét folytatni. Hálával kell megállapitani, hogy Sipőcz polgármestersége alatt rengeteg templom épült Budapesten. Tiszta a meggyőződésünk, — fejezte be nagyhatásu beszédét Csilléry András dr. — hogy jó hazaflakat nem is lehet másképpen nevelni, mint a keresztény igazsághoz való utmutatással. Isten áldása kisérjen Téged további munkásságodban!

Frenetikus taps köszöntötte Csilléry András dr. beszéde után a polgármestert, aki meghatottan válaszolt.

Sipőcz polgármester beszéde

— Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Mélyen meghatottak azok a szép és igazán szivből jövő szavak, amelyekkel Csilléry András őexcellenciája, az én kedves, szerető barátom — az önök nevében is üdvözölni szives volt.

— Én valamiképpen ugy érzem, hogy önöket kettős érzés hozta ide hozzám. Szabad talán azt mondanom, hogy a barátság érzése is, másodszor pedig hozta ide önöket a megemlékezés egy férfiuval szemben, aki ugyanazokat a nemes elveket vallja, mint önök; aki a keresztény nemzeti gondolatnak egy szerény, de tántorithatatlan harcosa.

— Amikor mi tiz év előtt elindultunk erre a nehéz utra, akkor jóformán idegenül, ismeretlenül állottunk egymással szemben. Hiszen a lelkesedésnek a láza hozott össze bennünket, személy szerint ugyszólván alig ismertük egymást. A tiz év alatt azonban — talán szabad azt mondanom — a barátságnak meleg légköre fejlődött ki önök között is, de — ugy érzem — velem szemben is. Legalább én ezzel a meleg baráti szeretettel viseltetem a párt minden egyes tagja iránt. (Élénk éljenzés.)

— Tiz év alatt minden egyes esztendő — miként a fánál az évgyürüket — mindig ujabb és ujabb ilyen átfogó gyürüket hozott, ugy, hogy ma már tiz ilyen évgyürü fog bennünket körül ebben a barátságban, ez pedig olyan hatalmas összefogó erő, amellyel semmiféle ellenséges hatalom nem fog tudni megbirkózni.

— Őexcellenciája szives volt megemlékezni erről a tiz évről. Azt mondotta, hogy ez az idő az emberiség történetében és életében talán egy röpke pillanat, de tiz év mégis nagy idő. Mert ha a barátság, az érzelmek mértékével mérem, akkor tiz év hosszu idő olyan korban, amely gyorsan él és gyorsan felejt jót, rosszat egyaránt.

— De különösen nagy idő ez a tiz év és különösen hosszu időkőz akkor, ha mi azokat a sajátos körülményeket nézzük, ahogyan ez a párt megalakult. Olyan rettenetes körülmények voltak, hogy valóban mindenkit aggodalom fogott el, vajjon a lelkesedésnek, a nemzeti felbuzdulásnak lázában létrejött párt meg fog-e tudni később a maga helyén állni, amikor ez a nemzeti mámor talán már elszáll; vajjon meg fog-e tudni birkózni a rendkivüli nehézségekgel, amelyeket az ország és a főváros helyzete hoz magával. És mindenki látja és örömmel látjuk, hogy ime, itt van ennek a tiz évnek a bizonyitéka, hogy ez a párt megküzdött minden nehézséggel.

— Ennek a pártnak csodálatos kormányzati érzéke volt. Talán az ereje adta meg azt a tudatot, hogy nem kell és nem szabad végletekbe menni. Ez a párt megtalálta a módját annak, hogy ne széthuzást keressen és ne széjjelhuzást idézzen elő, hanem az erőknek az egyesitését, aminthogy a keresztény gondolat általában sohasem széthuzást akar, hanem az erőknek az egyesitését és kiegyensulyozását. Ez tette lehetővé, hogy ez a párt együtt tudott dolgozni, együtt tudott haladni nagy kérdésekben olyanokkal, akik talán nem mindenben osztják vele az álláspontjukat, de bizonyos nagy kérdésekben mindig közel állanak egymáshoz. Ez tette lehetővé azt is, hogy bizonyos kérdésekben együtt tudjon dolgozni a főváros javáért még olyanokkal is, akik talán vele ellenkező világnézetet vallanak.

— És reám nézve is a pártnak ez a felfogása biztositotta a nyugodt kormányzás lehetőségét, mert hiszen ez a párt, amely engem a pajzsára emelt, sohasem követelt a maga számára kizárólagosságot; ez a párt megengedte, sőt nemcsak megengedte, de megkövetelte tőlem azt, hogy minden tántorithatatlan keresztény és nemzeti gondolkozásom mellett is egész Budapestnek a polgármestere legyek.

— Én hálásan köszönöm azt a bizalmat, amely megnyilvánult ilyen minőségemben irántam és azt hiszem, hogy ez a jövő munkálkodásnak is hatalmas támasza és talpköve lehet.

— Egy másik nagy tehertétele volt a pártnak, amint emlitettem, az, hogy rendkivül nehéz körülmények között vette át a főváros kormányzását, olyankor, amikor kétségbe voltunk esve az ország és a főváros sorsa fölött és tartani lehetett attól, hogy a sikertelenség és az eredménytelenség ezt a pártot ketté fogja törni, széjjel fogja morzsolni.

— És ime, az elmult tiz év megint bizonyiték arra, hogy ez a párt és vele együtt az adminisztráció nemcsak helyrehozta a leromlott közintézményeket, hanem igenis rá tud mutatni hatalmas, nagy alkotásokra. Ott van a Községi Takarékpénztár létesitése, a vasutak megváltása, az üzemek nagy beruházó politikája és sok minden más, amit emlithetnék; ugy, hogy ez a párt igenis büszkén mutathat rá ezekre a nagy alkotásokra.

— Én ezt azért mondom el, nem mintha az önelégültségnek akarnék helyet engedni és hangot adni, mert az önelégültség sohasem helyes politika sem az egyéneknél, sem a közületeknél, mert ez tétlenségre vezet: hanem igenis rá akarok erre mutatni azért, mert nem szabad azt sem megengedni, hogy pesszimizmus hasson át bennünket. Igenis, büszkék lehetünk erre a munkára, büszkék lehetünk ezekre az alkotásokra és méltóztassék talán megengedni, hogy megemlithessem azt, amire a legbüszkébb vagyok: hogy mi mindig tiszta zászló alatt, mindig hűséggel a tiszta zászlóhoz és mindig tiszta kézzel vezettük a főváros ügyeit.

— Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Szokás ilyenkor a következő évre vonatkozó programmot adni. A fővárost illetően ma ez meglehetősen nehéz, mert hiszen — amint Őexcellenciája is emlitette — a fővárosi törvény mélyreható változásokat hozhat a főváros életében. Méltóztatnak az én álláspontomat ismerni. Én az autonómiának tántorithatatlan hive vagyok. (Hosszantartó, élénk éljenzés.) Ennek kifejezést adtam ennek nem egyszer. Ma ebben a pillanatban bizonyos magasabb okoknál fogva tartózkodom a részletekbe való meneteltől és esetleg disszonancia keltésétől.

— Nem akarok semmiféle disszonanciát ebben a percben, mert az ország olyan nehéz helyzetben van, hogy mindent ki kell kerülni, ami disszonanciát idézhetne elő. Néhány nap mulva utazik ki a kormányelnök Hágába, ahol nagyfontosságu, nehéz tárgyalások lesznek, amelyeken az ország jövője fog eldőlni. Hiszen borzasztó, amit ezzel a szegény, lesujtott országgal megint tenni akarnak, ujabb kálváriát akarnak vele végigjáratni.

— De, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, én azt mondon, lehet, hogy a nyers erő ideiglenesen valami diadalt fog aratni, de szentül meg vagyok győződve, hogy véglegesen mégis csak az erkölcsi erő fog diadalmaskodni, az erkölcsi erő pedig ennek a nemzetnek a lelkében, a keresztény nemzeti eszmékben van.

— Arra kérem önöket, hogy ezt az erkölcsi erőt tartsák és őrizzék meg önmagukban, ezt az erkőcsi erőt igyekezzenek széjjeláraszlani a főváros polgárságába, mert ez fog bennünket fenntartani. Legyen mindenkor előttünk a keresztény nemzeti eszme, de nem mint csábitó lidércfény, amely előttünk fut és mindig elszalad tőlünk: hanem legyen állócsillag, amely mindig egészen biztosan vezet bennünket a mi utainkon.

— Nem szabad engednünk, hogy elernyedjünk, érezzük mindig azt az erőt, amely ebben a pártban van, dolgozzunk a polgársággal, a polgárság pedig serényen munkálkodjék s a legnehezebb viszonyok között is, akármilyen szomoru legyen is a helyzet, ne engedjük azt, hogy a csüggedés erőt vegyen rajtunk. És még egy, amit kérek önöktől: legyen közöttünk mindig szeretet, barátság, egyetértés, ne a széthuzást keressük, ne a kicsinyességet, hanem tudjunk egyesülni nagy eszmékben, amelyek összehoznak és összekötnek bennünket.

— Akkor, azt hiszem, fogunk még szebb jövőt is megérni, mint ma van és meg fogjuk érni az erkölcsi erő diadalát, az erkölcsi erő diadalával pedig meg fogjuk érni Magyarországnak, a mi szegény, lesujtott hazánknak ujjáéledését és feltámadását.

— Ebben a reményben kivánok én a párt minden egyes tagjának boldog ujévet és kérem, hogy tartsanak meg továbbra is eddigi szeretetükben. *(Percekig tartó frenetikus éljenzés.)*

•

A polgármester üdvözlése után a párt megjelent tagjai a párt helyiségeibe vonultak, hogy *Wolff* Károly dr.-t üdvözöljék. Itt *Csilléry* András dr. mondotta szintén az üdvözlő beszédet.

— Az uj év reggelén — mondotta Csilléry — megjelent a Keresztény Községi Párt, hogy elhozza a maga szeretetének zálogát és szerencsekivánatait s hogy ragaszkodásának is minden tekintetben kifejezést adjon a pártvezér iránt, hogy azokban az elkövetkező nagy harcokban, amelyek előttünk állanak, magad mellett érezhessed ennek a pártnak az erejét és azon keresztül irányithasd azt a politikát, amelyet ezelőtt tiz esztendővel magad elé célul kitüztél.

— Tiz év ennek a városnak az életében hatalmas változást idézett elő. Mi, akik a keresztény nemzeti gondolatnak a nemzet lelkéből való megszületése után, mint annak elhivatott képviselői és szószólói nemcsak a város falain belül, de talán az ország területén túl is, mi ezt az álláspontunkat tiz év alatt nem vettük revizió alá, e mellett az álláspont mellett kitartottunk és éreztük azt, hogy ez a guvarnementális erő, amelyre mi épitettünk, a nemzeti erő és a keresztény hit oly hatalmas és sziklaszilárd pilléreken nyugszik, amelyeken egy főváros vezetését és irányitását a közületben egy pártnak kötelessége teljesiteni.

— Hogy ehhez a munkához sokszor talán az elvesztett hitet vissza tudtad belénk plántálni, ebben nagyon sok köszönettel tartozik Neked Budapest polgársága. Tartozik azért, mert a nemzeti alap mellé odaadtad a keresztény hitet és ennek a keresztény hitnek a kimunkálásán nagyon sokat fáradoztál. Sokat fáradoztál polgármesterünkkel egyetemben s az a sok keresztény templom, amely ez alatt a tiz év alatt jött létre, mutatja, hogy a lelki megtisztuláson keresztül lehetséges a becsületes gazdasági elindulás és a gazdasági munkálatok előkészitése. Ezért hálával tartozik Neked mindenki és ha semmi mást nem tettél volna, mint csak a hitünket és a jövőbe vetett reményünket élesztetted volna, már ezzel eleget tettél volna annak a kötelességnek, amelyet veled szemben, mint pártvezérrel szemben pártod kér és követel és a főváros polgársága elvár.

— Méltóztassál ezen a napon tőlünk szeretettel venni azt a fogadalmunkat, hogy mi, ha talán soraink meg is rit-

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

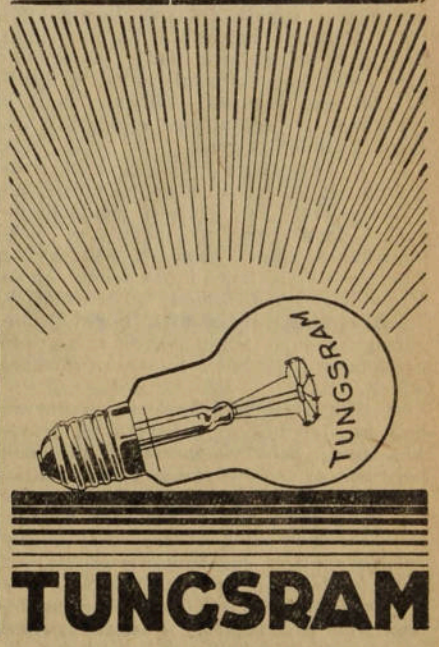

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és vérbetegek külön osztálya

kultak, de a veteránok itt vannak egytől egyig és támogatni fognak Téged abban a célkitüzésben, amely ma is ugyanaz, mint 1929-ben volt. Ez az 1919—1920-as elindulás ma is előttünk lebeg és ezt a célt valósitja meg *ez az emlékplakett*, amellyel a párt Téged, az 1930-as esztendő alkalmából legalább zálogként elkötelezni óhajt. Előttünk állasz ércbe öntve *Sződy* Szilárd barátunknak, a művésznek az elgondolásával (Éljenzés.), amely visszaadja nekünk *azt a Wolff Károlyt, aki nem ingadozik, aki keményen megy előre, a keresztény hitért és a nemzeti feltámadásért viszi azt a mocsoktalan zászlót,* amelyet tiz év *rádobott sara sem tudott beszennyezni,* mert a lelkünk tisztasága védelmezte mindenkor és ez a becsületes puritánizmus fogja a jövőben is diadalra vinni. (Általános nagy éljenzés).

Wolff Károly dr. meghatottan vette át a gyönyörü plakettet, majd a következő beszédet mondotta:

Wolff Károly beszéde

— Kedves Barátaim! Mindenek előtt hálásan köszönöm azokat a kedves szavakat, amelyek Csilléry András barátom ajkán hangzottak el, de szabad remélnem, hogy az összes jelenlévők szivéből erednek.

— Amikor a párt itt áll előttem az uj év hajnalán, valóban jogom van előbb visszapillantani a tiz évre, mert hiszen tizedik esztendeje állunk igy ujév hajnalán egymással szemtől szemben. Lehet, hogy sokan kevésnek találják a tiz évet, de én több helyen magyaráztam már, hogy a tiz évet — amint a Baross Szövetségben is mondottam — mi az idegszálainkon éltük végig [illegible] az a tiz esztendő, amit [illegible] idegszálain él végig, mint [illegible] tiz esztendő, amit a béke nyugal[illegible] rendszerességében tölt el. [illegible] és győzelmeket arat[illegible] voltunk és zászlónk [illegible] megtépáztatott, de ugy, [illegible] Csilléry András barátom mondotta — [illegible] mégis csak erkölcsi [illegible] ujév napján — [illegible] Keresztény Községi Párt [illegible] ságában megőrizte [illegible] (Élénk helyeslés.) [illegible] mocsok, nem is [illegible] amig ezt a zász[illegible] és amig ez a [illegible] Budapest polgár[illegible] amit Csil[illegible] mondott, minden [illegible] az, amit [illegible] mon[illegible] ujév [illegible] a Ke[illegible] hivatást teljesit a főváros életében, ma is [illegible]

[illegible]

eredmények után a tulzott kritikai szellem [illegible] hogy ha valaki egy pártot szolgál is, ne a saját egyéni érdekeinek a kritikai szemüvegén keresztül nézze ennek a pártnak a működését, hanem nézze az egyetemes polgári érdekek szempontjából. (Általános helyeslés.) És ha valaki egy pártkeretben nem tudja az egyetemes érdekeket szolgálni, akkor a kritikájával sem jogosult fellépni, mert a kritikának a jogosultsága elsősorban az, hogy önzetlen legyen.

— A Keresztény Községi Párt nyugodtan áll itt tiz év után is, igenis, mi a keresztény és nemzeti gondolat jegyében bebizonyitottuk, hogy ez kormányképes alap, hogy ez pénzügyileg lehetséges alap, hogy nincs semmi olyan elgondolás, nincs semmi olyan akadály, amely megakadályozhatná, hogy a polgársága saját lelke mélyén szunnyadó gondolatok jegyében intézze a főváros ügyeit.

— Abban az irányban is hallottam nagyon jelentékeny tényezőktől szavakat, hogy nem világnézeti alapra kell helyezni a székesfőváros kormányzását, hanem kizárólag gazdasági alapokra. De ha én a gazdasági alapot is veszem, hát ki legyen az a tényező, aki a gazdasági alapnak jogalanya lesz? Ha azt akarom, hogy a székesfővárosban [illegible] nem kell a keresztény többség erkölcsi és anyagi érdekeit. (Élénk helyeslés.)

Nem tudok elképzelni olyan gazdasági alapot, amely mellőzné a kereszténység jogos erkölcsi és anyagi érdekeinek a kielégitését és nem is képzelek el olyan konszolidációs alapot, mert hiszen az első tanitóválasztásnál és az első kenyéradásnál már fel fog merülni a világnézeti kérdés. (Helyeslés.) Az iparosságnak is kell látnia, a kereskedőknek és a polgárságnak is kell éreznie, hogy ha nem is tudtunk mindenkinek kenyeret adni, de az a sok darab kenyér csak azon elhatározás jegyében adódott, hogy mi nyiltan, kertelés nélkül elsősorban a keresztény polgárság erkölcsi és anyagi érdekeiért akarunk harcolni.

— Ezt a kristálytiszta elvi alapot nyugodtan érvényesitjük is. Állunk a kritika elébe és mondhatom, hogy rossz szolgálatot tesznek a fővárosi ügynek azok, akik a keresztény polgárságot olyan politikai mesgyére akarják irányitani, ahol kénytelen lesz lelkének vágyait elfojtani és nem az őszinteség jegyében, hanem a politikai konjunktura jegyében kénytelen politikát követni. Nagyon sokszor látom, mit jelent az egy keresztényre nézve, ha nem keresztény és nemzeti alapon kénytelen dolgozni. Lelke mélyében mindig ott van az elrejtett szégyenkezés, ott van a bánat és ott van az a kénytelen intézkedés, amely cimeket keres, de a lelkeknek a belső sugallatát elfojtja. Mi békét akarunk, mi a polgárság nyugalmát akarjuk, mi konszolidációt akarunk, mi haladó fővárost akarunk, de nyiltan kimondjuk, hogy a keresztény többség erkölcsi és anyagi érdekeinek kielégitésével akarjuk a békét megteremteni, nem pedig annak eltiprásával és annak elnyomásával.

— Ha vizsgálom a tiz esztendő eredményeit a legnagyobb kritika szemüvegén át, akkor is azt mondom, hogy a keresztény és nemzeti alap jogosult, mert természetes; jogosult, mert a nemzet hagyományainak megfelelő, jogosult, mert ott birja jogosultságát minden becsületes, magyar keresztény léleknek a mélyében. Ez a vágya a polgárságnak, az a reménye és ezért ne az egyéni érdek kielégitésének szemüvegén vegyék a kritikát a Keresztény Községi Párt működésével szemben, hanem ezen egyedül célt szolgáló politika jegyében és akkor mondják meg, vajjon nem a Keresztény Községi Párt hervadhatatlan érdeme az, hogy itt ma a tisztviselői karnak és mindenkinek a lelkéről lehullott a bilincs, amely évtizedeken át a főváros adminisztrációjában lehetetlenné tett minden keresztény megmozdulást. Mi nem hirdetünk megsemmisitést, de követeljük, hogy a mi jogaink elsőbbségét ismerjék el. Követeljük, hogy ismerjék el, hogy ez az ország elsősorban keresztény és magyar és ezen erkölcsi szempontnak alá kell rendelnie magát mindenkinek, aki ebben a fővárosban és ebben az országban él.

— *Ezen az alapon fogunk tovább haladni.* Az 1930. év a küzdelmek éve lesz, egy a főváros életében nagyjelentőségü esemény: az uj fővárosi törvény bele fog markolni a székesfőváros kellős közepébe, bele fog markolni a székesfőváros szivébe és próbára teszi elsősorban a polgárság elhatározását. Nem a fővárosi törvény lesz a mérvadó tényező, hanem a székesfőváros polgárságának az elhatározása. Ha a székesfőváros polgársága az urnáknál is meg fogja állani a helyét és becsülni fogja azt a tizéves hervadhatatlan küzdelmet, a közéleti tisztaság megőrzését, azt a törekvést, jószándékot és akaratot, hogy mi az össz[illegible] biztositani a város fejlődését, ha ezt az urnáknál is tanusitani fogja, akkor meg vagyok győződve, hogy bármilyen törvény is lesz, ebben a székesfővárosban a keresztény polgárság akarata fog mindenkor érvényesülni. Nem a törvényben fogják a keresztény akarat érvényesülését megakadályozni, hanem az esetleges közömbösség [illegible]

— Mi el vagyunk szánva a végsőkig, [illegible] kormányintézkedéssel szemben, amely le akarná téríteni a fővárost a keresztény nemzeti alapról, lelkem egész hevével, akaratom minden elhatározásával az utolsó pillanatig küzdeni fogok és megakadályozom annak érvényesülését. Vegyék tudomásul, hogy Budapest nem játék. Budapest egy fontos feladat és ez a feladat az, hogy a nemzeti érzésekkel megegyező uton haladjon ez a főváros és ezt a célt nem lehet kerteléssel, a magas politikának bármiféle csinytevésével biztositani, csak egyenes és őszinte elhatározással. Mi nem ismerünk polgári gondolatot, mi nem ismerünk félremagyarázást, mi ismerünk keresztény gondolatot és nemzeti gondolatot és ezen az alapon akarunk haladni tovább is.

— A város polgársága elsősorban a lelki készséget vizsgálja. Vizsgálja lelkünk belső tartalmát és akkor döntsön. Döntsön az aktivitás jegyében. Nekünk voltak tömegeink és vannak tömegeink. Mindenki tudja, hogy a szociáldemokrácián kivül igazi tömegei csak a Keresztény Községi Pártnak vannak. Megengedem, hogy a demokratáknak is vannak tömegeik, de ezek a tömegek sohasem arrogálhatják maguknak azt, hogy ők vigyék a szerepet a székesfővárosban. Nekik is alá kell rendelniök magukat annak a nagy keresztény többség akaratának, amellyel együtt működve lehet csak a békét szolgálni ebben a városban.

— Ezért, kedves Barátaim, nekem kétszeresen kedves, amikor az uj év napján körülnézve, lelkeket látok magam körül. Látom a lelkeket, mert én a lelkekkel akarom a küzdelmet megvivni és a lelkek elhatározása nekem sokkal nagyobb biztositék, mint bármiféle pártkassza, mint bármiféle más csalafinta fogás, mert ha ezek a lelkek el vannak határozva, hogy ha eljön a küzdelem ideje, bejárjuk ezt a várost kerületről-kerületre, utcáról-utcára, fel fogjuk rázni a polgárságot közömbösségéből, megszervezzük, akkor azután jöhet a küzdelem, én nyugodt lélekkel nézek e küzdelem elé abban a szent tudatban, hogy tömegeink nem fognak bennünket cserben hagyni és ezzel számolni kell minden tényezőnek, aki súlyt fektet arra, hogy a székesfőváros életében békés munka uralkodjék. (Élénk helyeslés.)

— Mi az alkotó munkát akarjuk, de az alkotó munkára hivatkozhatunk is. Csak rosszakarattal lehet azt mondani, hogy a mi munkánk nem az alkotó munka jegyében folyt. A város pénzügyi helyreállitása, a város adminisztrációjának a nyugodt menete, az a sok szép alkotás mind olyan eredmények, amelyek bizonyitják, hogy vétkes dolog Budapest székesfővárost akadályozni a bürokrácia nevében az alkotások terén. Igenis, Budapest tud szépet alkotni, az ő alkalmazottai is érezhetik, hogy az ő sorsuk mennyivel jobb az állami alkalmazottak sorsánál. Érezheti mindenki, mennyire gondoskodik a főváros az ő polgárairól és mennyire gondoskodik szociális alkotásokkal az ő szegényeiről. Nincs még Európában olyan város, amely szociális vonatkozásban annyit alkotott volna, mint Budapest. Ha pedig szociális munkát akarunk, akkor nem mellőzhetjük a keresztény gondolatot, (Élénk helyeslés.) amely a polgárság szempontjából is egyedüli biztositék, hogy a jövőben pártpolitikától mentes, belső, humánus alapon kifejlődő igazi krisztusi szeretettel átitatott szociális munka lesz.

— Mi állunk a küzdelem elébe és ezen küzdelem, amelyet meg fogunk vivni, megint nagyjelentőségü dolog lesz nemcsak a város, hanem az ország életében is. Mert vegyék tudomásul, hogy ha elbuknék a keresztény főváros, ugy a nemzetet ujból a megpróbáltatások utjára fogja terelni az a szellem, amely ujból ur lenne a fővárosban.

— Ha tehát valaki nyugalmat akar, akkor félre a kerteléssel, engedjenek utat a keresztény nemzeti polgárság akaratának és támogassák ezen irányban való szervezkedésünket, mert akkor biztosak lehetnek, hogy ez a nemzet a maga székesfővárosában egy nagyjelentőségü erkölcsi és anyagi tényezőt fog kapni, amelynek minden gondolata az, hogy a nemzet sulyos napjaiban a maga erkölcsi és anyagi erejével a nemzeti problémák megoldásánál is segitségül jőjjön.

— Én látom, kedves Barátaim, hogy a székesfővárost, mint anyagi és erkölcsi tényezőt nem lehet kikapcsolni az állami feladatok megoldásából. (Ugy van! Ugy van!) Akár az ipart, akár a kereskedelmet veszem, a székesfővárosra olyan óriási feladat hárul, amely feladat azt kivánja, hogy ezt az erőt a keresztény nemzeti gondolat jegyében vegye igénybe az államhatalom és engedje meg, hogy a polgárság a maga akaratát autonómiája keretében érvényesitve, a polgárság erkölcsi és anyagi érdekeit ki is elégithesse.

— Lehet, hogy a feladat sulyos. Nem félek tőle. Lehet, hogy a küzdelem nehéz. Nem riadok vissza. Nem riadok vissza, mert hiszen mi már sok csatában részt vettünk és nagyon helyesen mondotta Csilléry András barátom, hogy ha meg is fogyatkoztunk, akkor is álljuk a küzdelmet. Egyébként pedig kétségbe vonom azt, hogy megfogyatkoztunk, mert hiszen elvégre 90 mandátum után, amennyivel bejöttünk, ma 87-en állunk itt, tehát ezt nem lehet megfogyatkozásnak nevezni. De igenis van elszántságunk, van tapasztalatunk, van összeköttetésünk a főváros polgárságával. Mi nem szoktunk hátrálni a harcok elől, nem is fogunk meghátrálni, csak acélos elhatározás és akarat kell.

— Én ezt a fogadalmat és ezt a köszöntést ugy veszem, hogy körültekinthetek, amikor felemelem a zászlót és azt mondom: 1930-as esztendő, nem tudom, mit rejtesz méhedben, de azt tudom, hogy megpróbáltatásokkal és harcokkal telitett lesz a történeted. Itt állunk készen, elhatározva megyünk a csatába, fel a zászlóval és azt kiáltom, kedves Barátaim, velünk az Isten, velünk a hazaszeretet, miénk a legtisztább meggyőződés, a Kereszttel és a Hazával előre, bele abba a küzdelembe.

— Jőjjön az a küzdelem és Ti, kedves Barátaim ne inogjatok és százszor is azt mondom, hogy ahol erős lelkek vannak, ott biztos a győzelem.

— Hálásan köszönöm Csilléry András barátomnak és az összes megjelenteknek ezt a kedves megnyilatkozását. Nem sablónnak tekintem a mai napot, amintogy soha sem tekintettem annak. Belenézek minden harcosom szemébe és a szemén keresztül a lelke mélyébe s azt mondom, hogy aki őszinte barát, azt támogatni fogjuk, aki kétszinü, azt letiporjuk, aki ellenség, azt leküzdjük, mert tudatában vagyunk megingathatatlan erőnknek. *(Percekig tartó taps.)*

Egyéb üdvözlések

A városházi ujságirók Szilveszter napján tisztelegtek az uj esztendő alkalmával *Sipőcz* polgármester előtt, hogy őt szeretetükről és ragaszkodásukról biztositsák. *Papp* Jenőnek a Magyarság munkatársának üdvözlő szavaira *Sipőcz* polgármester beszéddel válaszolt, hangsulyozván, hogy a főváros érdekében folyó sajtómunkásságot pártkülönbség nélkül nagyrabecsüli.

A *Külső-Lipótvárosi Keresztény Kör Lázár* Ferenc felsőházi tag vezetésével üdvözölte ujév napján a polgármestert. A *Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége* népes küldöttsége élén *Toperczer* Ákosnéval üdvözölte a polgármestert, a *Budapesti Tanitó Egyesület Ölveczky Pál,* fővárosi iskolaigazgató, a Társadalmi Egyesületek Szövetsége küldöttségét *Szontagh* Tamás udv. tanácsos vezette a polgármester elé.

Wolff Károly dr.-t az ujesztendő alkalmával nagy küldöttséggel kereste fel a *Keresztény Magyar Asszonyok Párt-Szövetsége. Toperczer* Ákosné b. államtitkár neje volt a küldöttség szónoka, aki hangoztatta, hogy a keresztény női tábor rendületlenül bizik benne és feltétlen ragaszkodással követi.

Buday Dezső országgyülési képviselőt, a keresztény Ferencváros vezérét ujév reggelén mintegy négyszáz főnyi küldöttség kereste fel. *Verebély* Jenő dr. törvényhatósági bizottsági tag, *Wesselényi* Kálmán dr., *Lenkei* Lehel, *Weixl* Mihály, *Baranyay* Aladár, *Bencze* István és *Kohut* József tolmácsolták az egyes kerületi szervezetek és egyesületek ujévi üdvözléseit. *Buday* Dezső nagy beszédben köszönte meg és adott programot a jövőre.

A *Külső-Lipótvárosi Keresztény Kör* az ujév reggelén nagy küldöttséggel kereste fel *Lázár* Ferenc felsőházi tagot közjegyzői irodájában, hogy őt, mint a kerület keresztény vezérférfiát hüségéről és szeretetéről biztositsa. *Lázár* Ferenc hálásan megköszönte az üdvözléseket, kijelentvén, hogy változatlan eréllyel és kitartással dolgozik a jövőben is azon, hogy a *keresztény lobogó a Lipótvárosban diadalt arasson.*

Hírek

Előfizetési felhivás!

Január elsejével immár hetedik évfolyamába lép az „Uj Budapest". Ebből az alkalomból uj előfizetést nyitunk lapunkra és felkérjük hátralékosainkat, valamint azok, akiknek előfizetése megujitásra vár, hogy a mellékelt csekklapon tartozásukat egyenlitsék ki. Azok részére, akik csekkbefizetési lapot nem kaptak, közöljük, hogy postatakarékpénztári folyószámlánk száma 30.913. Előfizetések azonban közvetlenül a kiadóhivatal címére postautalványon is beküldhetők.

Azok számára, akik lapunkat olvassák és szeretik, fölösleges, hogy tirádákat zengjünk önmagunkról. Független, érdekes, változatos ujság voltunk eddig, a jövőben sem akarunk egyebek lenni. Ezért nem hivatkozunk protektorokra, nem vonultatunk fel magunk mellett nagy ágyukat: köztudomásu azonban, hogy annak, aki a városházi élet minden frontján jól akar informálva lenni, olvasnia kell az „Uj Budapest"-et!

Az „Uj Budapest" a jövőben is változatlanul minden szombaton reggel jelenik meg.

Előfizetési áraink:

egész évre — — — — — 30.— P.
félévre — — — — — — 15.— P.

AZ UJ BUDAPEST kiadóhivatala.

Till tanácsnok leánya — menyasszony. Vettük a következő családi értesitést: *Till Babyt eljegyezte dr. Schwertner Richárd, Budapest, 1929 december hó. — Till* Baby kisasszony *Till* Antal nyug. székesfővárosi tanácsnok az Autóbuszüzem igazgatójának egyetlen leánya. Vőlegénye kitünő és nagyrahivatott fiatalember, fővárosi orvos. Az eljegyzési hir, a népszerü *Till* Antal családi öröme, széles körökben keltett megelégedést, és ugy az örömszülőket, mint a fiatal jegyespárt elhalmozzák szerencsekivánatokkal.

Pártközi értekezlet fog dönteni a száz uj autótaxirendszám kiadása ügyében. Közel egy esztendeje huzódik a közgyülés által annak idején engedélyezett és a kereskedelemügyi miniszter által száz uj autótaxi rendszám ügye. *Lobmayer* tanácsnoknak, a közlekedési ügyosztály vezetőjének ebben az ügyben az az igen helyes álláspontja volt, hogy az uj rendszámok kiadására nincs szükség mindaddig, mig a régi engedélyek alapján valamennyi kocsi nincs az utcán, mert csak ezután állapitható meg, hogy csakugyan szükség van-e a száz uj kocsira. Mivel most rövidesen az utcára fog kerülni valamennyi engedélyezett autótaxi, az érdekeltségek nagyon mozgolódnak abban az irányban, hogy a tanács az uj engedélyeket adja ki. A közlekedési ügyosztályban az erre vonatkozó előzetes tárgyalások máris folyamatban vannak, és bizonyosra vehető, hogy az uj kocsik engedélyezése, illetőleg szétosztása tárgyában pártközi értekezlet fog határozni. A tanács, igen helyesen, el akarja háritani magától ebben az ügyben a felelősséget, döntsenek a pártok az uj engedélyek kiadásáról, a tanács azután majd végrehajtja a pártközi értekezlet határozatát!

Egy nyugdijazás margójára. Január elsejével, csendben és feltünés nélkül, miután az egyéves felmondási időt kitöltötte, szivében minden valószinüség szerint sok keserüséggel és kielégitetlen ambicióval a nyugállományba távozott *Demkó* Dezső kormányfőtanácsos, a Vásárpénztár vezérigazgatója. Joviális vörös arca, kissé nyers, de mindig barátságos egyénisége hozzátartozott a városháza rekvizitumaihoz: *Demkó* Dezső, aki koránt sem önszántából távozik a Vásárpénztár vezérkari státusából, harmincket esztendőt töltött a főváros szolgálatában, egy egész emberöltőt, amely idő alatt tulnyomó nagyrészben az ő koncepciójához és szorgalmához füződik az intézmény életrehivása és fejlődése. Távozása egyáltalán nem tartozik a „szép temetések" közé: az intézet igazgatósága még a mult esztendőben szerződés szerint egy esztendei hatállyal felmondotta állását, az egy esztendő leteltével *Demkó* elmegy, nyugdija nagyságát illetően megállapodás még nem történt. Hogy az ő elmenetele és már közel egy esztendei skartba tevése használni fog-e az intézetnek: ki tudja? — a bizonyos csak az, hogy a vágóhid vidékén uj szellők lengedeznek, uj csillagok, uj napok kelnek, uj ideák várnak megvalósitásra, amelyeknek nagyrahivatottságáról és jóhiszemüségéről nem lehet vitatkozni, de realitásáról annál inkább. Anélkül, hogy az intézet müködését ez alkalommal érdemileg kritizálni akarnók, meg kell állapitanunk, hogy a Vásárpénztárnál bizonyos elzárkózottság, titkolódzás észlelhető, amely lehet a nagy tervek érését üzleti szokás szerint megelőző okos politika, viszont lehet az öncéluvá való fejlődésnek egy olyan tipikus tünete is, amelyre annyi példa van a fővárosi üzemek történetében. A Vásárpénztár személyzeti változásainak beállta előtt remények és tervek özöne lepte el a nyilvánosságot, nemcsak a főváros, hanem az egész ország külkereskedelmi fejlődésének egy olyan csillogó szivárványa, amely gyönyörü színekkel ivelte gazdasági bajaink sötétlő firmamentumát. A személyzeti változások bekövetkeztek, ki nagy, ki még nagyobb fizetéssel került a Vásárpénztárhoz, de hol vannak a beigért nagyszerü eredmények, a tervek valóraváltása, a felcsigázott remények igéret szerinti beváltása? Lehet, hogy nincs igazunk, lehet, a tervek valóra fognak válni, és előre halljuk a feleletet: a letelt rövid idő kevés volt ahhoz, hogy a régi rezsim romjainak eltakaritása után komoly eredményeket produkáltak légyen eddig. Nos, *Demkó* távozása mindenesetre az a fordulópont, amely remélhetőleg „egy uj éra kezdetét" fogja jelenteni. Ha ezt a távozást szembeállitjuk azzal az érdekes kuriai itélettel, amelyről annyit hallunk ujabban beszélni vásárpénztári körökben, akkor a legszebb reményekkel lehetünk eltelve az intézet jövője és fejlődése iránt.

Eljegyzés. *Hetessy* Erzsikét, dr. *Hetessy* Ferenc ny. szőv. főjegyző leányát eljegyezte *Klobučar-Rukavina* István épitészmérnök.

— **Január közepén lesznek a tanácsi választások.** Hónapok óta huzódik a közel száz üresedésben levő állás betöltése. Ugy volt, hogy a tanács ezeket az állásokat még karácsony előtt betölti, a választás azonban elmaradt, sőt a tanügyi választások megelőzték a tanácsi választásokat. A késedelem oka abban rejlik, hogy január első napjaiban több nyugalombahelyezést intéz el a főváros tanácsa és mivel most ujra hónapokig nem lesz pályázat-kiirás és választás, a nyugdijazás folytán megüresedő uj állásokat is be akarja a tanács tölteni. Arról is szó van, hogy a belügyminisztérium rövidesen engedélyezi néhány uj fogalmazói állás szervezését és az erre vonatkozó belügyminisztériumi határozat már a napokban lekerül a városházára. Ebben az esetben az ujonnan engedélyezendő fogalmazói állásokat is betölti a tanács, amely ily körülmények között a választásokat január közepén fogja megejteni.

Utügyi előadás. A Magyar Mérnök- és Épitész Egyletben (IV. ker. Reáltanoda-utca 13—15. sz.) f. hó 9-én (csütörtökön) este fél 7 órakor *Király* Kálmán székesfővárosi müszaki főtanácsos vetitett képekkel illusztrált előadás keretében számol majd be a *londoni utügyi kongresszuson* szerzett tapasztalatairól. — Vendégeket az egyesület szivesen lát.

Halálozás. *Kölber* Aladár székesfővárosi számtanácsos, aki legutóbb a pénzügyi ügyosztályban teljesitett szolgálatot, és általános szeretetnek és megbecsülésnek örvendett, december 22-én, rövid szenvedés és a haldoklók szentségeinek felvétele után, munkás és áldásos életének 52-ik és boldog házasságának 12-ik évében az Urban csendesen elhunyt. Temetése dec. 25-én volt a kerepesi-uti melletti temetőben, pályatársai nagyszámu részvétele mellett.

Művészmatinék az Erzsébetvárosi Keresztény Kaszinóban. Január 5-én (vasárnap) és 6-án (Vizkereszt napján), mindkét napon délelőtt fél 12 órakor a kaszinó (VII., Thököly-ut 56. szám) emeleti helyiségének nagytermében két nagyszabásu művészmatiné lesz. Az első napon (vasárnap) magyar (irredenta) matiné. A második napon (Vizkereszt napján) Uj Tehetségek matinéja. Mindkét napon a legérdekesebb művészujdonságok kerülnek előadásra és legelsőrendü művészek működnek közre. Belépődij nincs. A résztvevők a belépéskor 2 pengő hozzájárulást adnak át a kaszinó irodalmi alapja javára. E hozzájárulásban a ruhatár és a müsor bennfoglaltatik. A két matinén többek közt közreműködnek: H. *Erkel* Sári zongoraművésznő, P. *Maleczky* Bianka, *Maleczky* Oszkár, *Tasnády* Mária, felvinczi *Takách* Alice, az Erzsébetvárosi Kamara-Énekkar, *Ferenczy* Károly, *Szelényi* Dénes, *Pázmán* György.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
*
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

CSERNAK
reklám és cégtáblafestő vállalat
Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 23.
Telefon: József 385-28.
Világitási reklámok, világitó házszám és utca jelző táblák

A világhirü
URÁNIA IROGEP
az egyedüli, melyért
5 éves garanciát nyujt

5 éves garanciát nyujt
TURCSÁNY ANTAL
kizárólagos magyarországi vezérképviselő
Budapest, VIII., Üllői-út 2. sz.

HUFF TESTVÉREK
iparművészeti és galvanoplasztikai műhely
Aranyéremmel kitüntetve
Fémek szinezése, aranyozás, ezüstözés, patinázás — Bronz- és fémöntés — Művészi plakettek és reliefek készitése fénykép után is — Mindennemü tárgyak galvánuton való bevonása, u. m. gyermekcipők, élővirágok, gipsz-szobrok és bárminemü emléktárgyak megörökitése
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29
(Corvin-szinház köz) és
IX., Tompa-u. 13

A száraz porral oltó
„TOTAL" a tüzoltókészülékek királya,
mert nem vizzel, hanem száraz porral olt, tehát **semmiféle vizkárt vagy egyéb kárt nem okoz.** Télen be nem fagy, nyáron ki nem szárad. El lehet vele oltani **minden anyag tüzét,** nem robban és a legtartósabb, mert nem rozsdásodik el. Kezelés a tehető legegyszerübb
Magyar gyártmány!
Ismertetővel és árajánlattal szolgál:
LIGETI ÉS BIRÓ, Budapest, V., Vigszinház-u. 5.
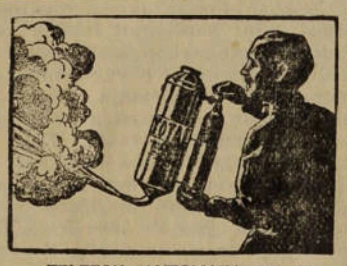
TELEFON: AUTOMATA 277—99.

Tökéletes tüzoltókészülék mindenféle tüz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tüzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V., Tükör-u. 4

KOVÁCS GÁBOR
ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-UT 41—43.
TELEFON: JÓZSEF 320—83.

Telefon: József 439-76 Alapittatott 1905-ben
MOLNÁR JÁNOS
hat. eng. erőátviteli és villanyberendezési vállalata
Villamos erőátviteli és világitási berendezések. Állandó raktár lémcsillárokban, asztali és állólámpákban
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ UCCA 50
Telefon: József 439-76.
Fővárosi tisztviselőknek kedvezmény

ZSÉDELY KÁROLY
épület-, mülakatos tüzbiztonsági és autogénhegesztő
BUDAPEST, I., KIRÁLYHÁGÓ-UTCA 12. SZÁM.
Elvállal minden a szakmába vágó munkát.

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, müszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több színben is vállalja MANGLITZ FERENC Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel.: J. 308-97.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Bogdánfy Géza és viléz Cséry Miklós
okl. épitész és épitőmester — okl. mérnök épitési vállalkozó
Budapest, VII., Erzsébet-krt 19.
Telefon: József 358—98, 421—31

vitéz Horváth Nándor
bádogos- és szerelő-mester
Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
I., Döbrentei-tér 3.
Telefon hivó: Aut. 604—46.

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439—91.
Polg. tűzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás.

KISS J. JENŐ okl. mérnök, épitési vállalkozó.
AEROLITH-, CEMENTÁRU- ÉS TERRACIT GYÁR
Központi iroda: III., Zsigmond-utca 70.
Gyártelep: V., Ujpesti-rakpart.

Emptio Ipari és Kereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Lipót-körut 30.
Telefon: 149-34
Fal- és padlóburkoló vállalat. Burkoló anyag eladása

Vitál András mű- és épületlakatos
Budapest, VII., Angel-utca 3/b. Telefon: József 394-60.

FODOR ISTVÁN műlakatos
BUDAPEST, IX., VIOLA-UTCA 37/b. Készit mű-, épület-, vasszerkezet-, műszaki-, diszmű-, kovácsoltornamenti-munkákat, portálokat és belső berendezéseket. - Tüzhely, redőny, ágybetét stb. javitásokat elfogad.

SAMUEL GYORGY
egészségügyi berendező, bádogos
Budapest, VI., Aradi-utca 45
Telefon: Aut. 223—62.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépitési, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

BELLAAGH K. ISTVÁN VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALATA
VIII., AGGTELEKI-UTCA 17.
Épit - Tervez - Rekonstruál
Speciális tekercselések és kapcsolótáblák

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár R.-T.
Budapest, III., Lajos-utca 115.
Telefon: Automata 625-23.
Mosógépek, mángorlók, centrifugák, szárítóberendezések, minden ipar részére.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Munkácsy Ernő
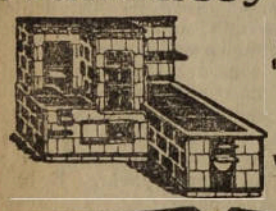
épület- és műlakatosmester, takaréktüzhely- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39
Tel.: J. 312—80

Margalit Andor és Ödön
okleveles mérnök, épitőmester, vállalkozók
BUDAPEST
I., KELENHEGYI-UT II. SZÁM.

RIEGER OTTÓ orgonagyára
X., (RÁKOSFALVA) SZIGLIGETI-UTCA 29.

Gáspár Sándor épület-, mű- és tűzhely-lakatos
IX., SZVETENAY-U. 30. ≑ TELEFON: 386-45.

GAZDASÁGI ÉLET

Tizenhatezer koporsóra hirdet árlejtést a főváros

A felszámoló Fővárosi Faárugyár Rt. egész anyagát készpénzért vásárolta meg három nagy cég — Világosságot kell deriteni a faárugyári aktákra!

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

A Faárugyár felszámolásának második felvonása is véget ért: a felszámoló bizottság a telepen levő összes faárut, anyagot és gépi berendezést három nagy cégnek adta el, a *Marx és Grossmann* érekoporsógyáros cégnek, a *Friss Zsigmond és Dr. Doctor Guido r. t.*-nak, továbbá a *Benisch József és Társa* koporsógyárnak. A részvénytársaság Külső Kerepesi-uti telepén megálltak a motorok, most folyik a három fenti cég által készpénzért megvásárolt anyagok átadása. A felszámoló bizottság *utolsó tényke-dése* az lesz, hogy a közeli hetekben a főváros tulajdonát képező telket hivatalosan is visszaszolgáltatja a városrendezési ügyosztálynak, a cégjegyzékből végleg törlik a részvénytársaság nevét.

Most hogy a likvidáció utolsó ténykedései következnek, a legteljesebb mértékben *nyiltságot és szinvallást kell követelnünk az egész vonalon.* Azok a *feljelentések*, amelyek a felszámolással kapcsolatosan a bíróságokat foglalkoztatják, arra mutatnak, hogy a részvénytársaság életének utolsó évei zajosabbak voltak, mint amennyire zajosnak egy fővárosi üzemi részvénytársaság életének lennie szabad. Ezeket a feljelentéseket *nem szabad elkülöniteni bizonyos hivatalos vizsgálatoktól*, és a köz érdekében valónak találjuk, ha *az összes akták mindenkire való tekintet nélkül napvilágra kerülnek.*

A közegészségügyi ügyosztály és a főváros temetkezési intézete különben most megfeszitett erővel dolgoznak azon, hogy a faárugyár felszámolása után a Temetkezési Intézet koporsó és egyéb temetkezési anyagszükségletét nyilvános versenytárgyaláson biztositsák. Tekintettel arra, hogy Budapesten átlagosan 16.000 koporsóra van szükség, a versenytárgyalás az érdekeltségek körében nagy izgalmat fog kiváltani. Szó van bizonyos *kartelszerü törekvésekről*, az asztalosipar mai nehéz helyzete és a kereskedelem éles versenye miatt azonban az állitólagos karteltörekvéseket mi naiv próbálkozásoknak tartjuk, amelyeknek gyakorlati jelentősége nincs, de nem is lehet. *Adamy* igazgató azonban mindenesetre helyesen cselekszik, *ha résen van*, mert ősi városházi szokás szerint, ahol versenytárgyalás van, ott kartelszerü törekvések is lenni szoktak!

Bódy és Sós. A Nova részvénytársaság legutóbbi igazgatósági ülésén Bódy Tivadar dr., nyug. székesfővárosi polgármestert, felsőházi tagot, vezérigazgatót a vállalat elnökévé választotta meg, Sós Ármin ügyvezető igazgatót pedig vezérigazgató-helyettessé nevezte ki, miután előzőleg már a Nova érdekkörébe tartozó Budapesti Helyiérdekü Vasutak igazgatósága szintén kinevezte őt vezérigazgató-helyettessé. Bódy ny. polgármester már régebben elnöke a Helyiérdekünek, a legutóbbi választással illetőleg kinevezéssel befejezettnek vehetők azok a harcok, amelyek a két vállalat kebelében dúltak és remélhető, hogy most már a főváros szempontjából is annyira fontos két részvénytársaságnál megkezdődik a komoly alkotómunka. Különösen a Helyiérdekü az, amelynek vezetése és üzleti gesztiója a legnagyobb mértékben fontos ugy a főváros lakosságát, mint hatóságait illetően: a Helyiérdekü a maga bonyolult jogi és közlekedési helyzetével a várospolitika egyik legnehezebb problémája, amelynek megoldása már a köznyugalom érdekében sem halasztható tovább. Elég volt a kulissza mögötti birkózásokból, vezérigazgatóhelyettesek évtizedes haragjaiból: a közlekedés fejlődése, a főváros népének a perifériákra való költözési lehetősége megkövetelik a Beszkárt, a Helyiérdekü és az Autóbuszüzem között azt a harmóniát, amelynek eddigi hiányát részben a Nova és a Helyiérdekü belső zavarai is elősegitették. A két intézetnél ma már tisztult a helyzet, Bódy elnökké választása, kapcsolatosan az ő polgármesteri multjából fakadó nagy tekintélyével és hozzáértésével, nemkülönben Sós vezérigazgatóhelyettes nagy energiája és pénzügyi szaktudása szintén előkészitik a talajt arra a békés megegyezésre, amelyet értesülésünk szerint a kereskedelemügyi minisztérium is a legmelegebben támogat, sőt a közel jövőben kezdeményezni is óhajt. Ez a békés megegyezés független a Helyiérdekü megváltási kérdésétől, amely más lapra tartozik és nincs egyébbről szó, mint hogy az egyes vállalatok hegemonisztikus törekvései kissé lehüttessenek és a három vállalat között olyan egységes közlekedési politika jegyében történjék meg a békés közeledés, amely a főváros és a környék lakosságának érdekében való. Az „Uj Budapest" eddig mindig ébren tartotta ezt az ügyet, szükségesnek tartjuk ezt Bódy és Sós előlépése alkalmából ujból felemliteni, de nem fogunk habozni abban az irányban sem, hogy a megoldás szükségességét a jövőt illetően is állandóan hangoztassuk.

GYURITA KÁLMÁN
lakatosmester müszaki vállalata
Budapest, IV., Molnár-utca 15.
Telefon: Automata 840—79.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

Hortobágyi juhtúró
Mindenütt kapható! Termeli: ORSZ. MAGY. TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK ISKOLAI BUTOROK, ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszolitásra küldök.

Meinl kávé

Rádió készülék 6-12-18 havi részletre
GRAF TESTVÉREK, Budapest, VI., Lázár-u. 7.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal mindenfajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 390 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—93.

Hollós Ferenc
okl. mérnök, út- és mélyépitő vállalkozó
Budapest, V., Ügynök-utca 22/b.
Telefon: L. 960—34.

A Székesfővárosi tisztviselőinek **Elegáns férfiruhákat** mintaszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak **Vidor és Dankovszky** angol uri és egyenruhaszabók, Budapest, IV., Kecskemét-utca 13. 1. emelet. Telefon: Aut. 840-27.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Giroszámla: Magyar Nemzeti Bank. — Táviratcim: Ipközpont.
TELEFONSZÁMOK: **Központi osztályok** Nádor-utca 22, Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés. — **Bőrosztály:** Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. **Epitőipari osztály:** Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. **Faipari osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — **Kisipari hitelakció:** Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. **Kereskedelmi osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. **Textil közszállitási osztály:** Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 381-17.

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

Magyar Épitő Részvénytársulat
Budapest, X., Kerékpár-utca 19.
Telefon: Aut. 272-64. — Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Mért, Budapest"
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal excsavátorokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités, Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezetékek. Hajó- és kotrójavitó telep Apostagon.

Budapest Szent-Margitsziget

Szanatórium

Magyarország ***legmodernebb*** berendezésü belgyógyászati ***diétás*** és ***fizikoterápiás*** gyógyintézete. Orvosilag vezetett diétás konyha ***cukor-, vese-*** és ***szivbetegek*** részére. Soványitó- és hizlaló-kúrák. ***Röntgen***-intézet. Laboratórium. ***Vizgyógyintézet. Rádium***-inhalatórium.

Nagyszálloda

Közvetlen a gyógyfürdő mellett. Kényelmes, elegáns szobák. ***Elsőrendü ellátás.*** Állandó zene- és táncestélyek. Téli sportok. Autógarage.

Week-end!

Úgy a szálloda, mint a szanatórium ***egész éven át nyitva.***

Szent-Margitszigeti Gyógyfürdő

43·3° C meleg ***kénes, szénsavas rádióaktiv*** gyógyforrás. Fürdőkúrák rheuma, köszvény, szivbajok, idegbajok és női bántalmak ellen. ***Iszappakolások.***

IVÓKÚRÁK a Margitszigeti gyógyvizzel és a Hunyady János keserüviz-telep különböző kútjainak természetes vizével, az ***emésztőszervek, a máj, a vérkeringés, az anyagcsere*** stb. bántalmai ellen.

Szent-Margitszigeti Ásványviz

A legkellemesebb üditő-ital. A vasuti étkezőkocsikon bevezetve.

Részletes felvilágositással szolgál

a Szent-Margitsziget Igazgatósága,

Budapest, III., Szent-Margitsziget. Telefon: 206-20

Sürgönycim: Budapest Margotel

vállalkozás

Uj kiirások

Vizvezetéki és csatornázási munkákra az I., Diósárok-ut 40. sz. alatti telken levő 2 darab villaépület átalakításánál. Határidő: 1930 január hó 11 (szombat) délelőtt ½10 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács december 27-iki ülésén vállalatba adattak:

A IX., Török Pál-utca 1. sz. alatti iparrajziskola házitelefon berendezési munkálatait Barta Károly (VIII., Vas-utca 16) 2972.24 pengővel.

A IX., Mihalkovits-utcai kislakásos telep villanyfelszerelési munkáit Kaffka és Wagner (V., Személynök-utca 25. sz.) 5980.85 pengővel.

A VI., Bajza-utcai polgári iskola kazánkicserélési munkáit Harsányi Testvérek (VII., Bem-utca 5) 8393.40 pengővel.

A VI., Vilmos császár-ut 23. sz. alatti polgári iskola villanyszerelési munkáit Barta Károly (VIII., Vas-utca 16) 4473.92 pengővel.

A II., Marcibányi-téri iskola játszóterének villamos világitás szerelési munkáit Nemes Gyula (II., Margit-körut 58) 14.709.08 pengővel.

A VII., Egressy-ut 73. sz. alatti kertészképző iskola keritésének lakatosmunkáit Vozáry Pál (VIII., Hunyadi-utca 37) 5150 pengővel.

Az I., Léderer-telepi tüdőbeteg gyermeküdülő kőmivesmunkáit Márkus Lajos (VI., Hun-utca 4) 2384 pengővel.

A VII., Egressy-ut 73. sz. alatti kertészképző iskola föld-, kőmivesmunkáit Barok Imre (I., Maros-utca 29) 9320 pengővel.

Az I., Jánoshegyi-ut és Eötvös-utca sarkán épülő vámőrségi épület vizvezeték-, csatornázási munkáit Hoffmann Dénes (II., Szász Károly-utca 5) 4785.26 pengővel.

A IX., Gubacsi-ut és Szentlőrinci-ut sarkán épülő vámépület vizvezeték-, csatornázási munkáit Rysavy Béla (VIII., József-utca 79) 2685.42 pengővel.

Az I., Kőérbereki-uti vámőrségi épület vizvezeték-, csatornázási munkáit Fort Oszkár és Társa (IX., Angyal-utca 33) 3202.09 pengővel.

A X., Gránát- és Kozma-utca sarkán épülő vámőrségi épület vizvezeték- és csatornázási munkákat Sámuel György (VI., Aradi-utca 41) 2826.08 pengővel.

A III., Bécsi-uti vámőrségi épület vizvezeték-, csatornázási munkáit Frey István (III., Vörösvári-ut 9) 3766 pengővel.

A Budafoki-ut és Kondorosi-ut sarkán épülő vámépület vizvezeték- és csatornázási munkáit Buchta Károly (II., Retek-utca 37) 2941.07 pengővel.

A III., Pomázi-uti vámőrségi épület vizvezeték-, csatornázási munkáit Szücs Béla (VIII., József-körut 69) 2703.90 pengővel.

Az V., Berzenczei-ut 46—52. sz. alatti kislakásos bérház vászonredőnymunkáit Ledniczky és Társa (IX., Ráday-utca 31) 8287.78 pengővel.

A IX., Üllői-ut 119. sz. alatti kislakásos bérház vászonredőnymunkáit Steiner Márk (VI., Izabella-utca 48) 5743.98 pengővel.

A IX., Mester-utca 5. sz. alatti kislakásos bérház vászonredőnymunkáit Kondor Rezső (VII., Ilosvay-tér 9) 2251.95 pengővel.

A II., Margit-körut 64-a sz. a. bérház vászonredőnymunkáit Rónai Kristóf (I., Fery Oszkár-ut 59) 5808 pengővel.

1930. január hó 2-án vállalatba adott közmunkák

A IX., Telep-utcai közkórház ajtó- és ablakmázolási munkáit Leisen Adolf (VII., Rózsa-utca 20) 8046.56 pengővel.

Ugyanott szobafestő- és falmázolómunkát Schuller János (I., Alkotás-utca 18) 12.024.60 pengővel.

A X., Zágrábi-uti óvoda toldaléképitkezésének összes munkáit Belinszky János (VII., Hungária-körut 161) 8750 pengővel.

A III., Bécsi-uti kislakásos telep vaskályhaszállitási munkát Magyar Radiátorgyár Rt. (X., Gyömrői-ut 76) 3118.80 pengővel.

A X., Maglódi-ut és Kozma-utca sarkán épülő vámőrségi épület vizvezeték-, csatornázási munkáit Száva Sándor (I., Budafoki-ut 73) 4761.40 pengővel.

A VIII., Kun-utcai fiókkórházban kőmives javitási munkát Vedres Károly (VII., Ilosvay-utca 30) 2712.20 pengővel.

„GUWY"

kézi tüzoltó készülék, amely minden emberi beavatkozás nélkül 60° C hőmérsékletnél

automatikusan

működik és a tüzet keletkezése pillanatában azonnal eloltja, emellett kézi használatra is alkalmas.

kizárólagos eladási hely:

Vérless és Társa

Budapest I., IV. Apponyi-tér 1

Telefon: 834-59

The Neuchatel Asphalte Company Limited

Budapesten

Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.

Telefon: Automata 212-46.

Gyár: VI., Váci-út 35. sz.

Telefon: Automata 914-88.

Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.

Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Kemény Sándor okl. mérnök, épitőmester

V., Pannonia-u. 18. Tel.: L. 904-24

Szöllőssy Péter ácsmester és épitési vállalkozó

Elvállal minden a szakmába vágó munkát.

VII., Róna-utca 6 Telefon: József 396-05

Megjelent a

Kallós János-féle

„GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TŐZSDEI KOMPASZ"

1929—1930. évi évfolyamának második része 2 kötetben, több mint 1400 oldal terjedelemben.

Tartalmazza: az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, biztositó, stb. vállalatok legujabb adatait.

A már előzőleg megjelent két kötettel együtt — amely a budapesti és vidéki pénzintézetek adatait közölte — most **már négy kötetből áll a nagymérvben kibővitett komplett kompasz.**

Mind a négy kötet ára együtt — több mint 2200 oldal terjedelemben — 50 P. Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában, Budapest, IV., Városház-u. 6. Telefon: Aut. 896—96.

MEGRENDELÉS.

Levágandó és beküldendő.

KALLÓS JÁNOS-féle „Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz"

BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-UTCA 5.

Ezennel megrendeljük Kallós Jánosnak a Pesti Tőzsde főszerkesztőjének: **GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TŐZSDEI KOMPASZ 1929—1930. ÉVRE** cimü évkönyvét egy példányban **50** pengőért, mely összeget a Kompasz leszállitásakor kifizetjük.

.....

cégszerü aláirás.

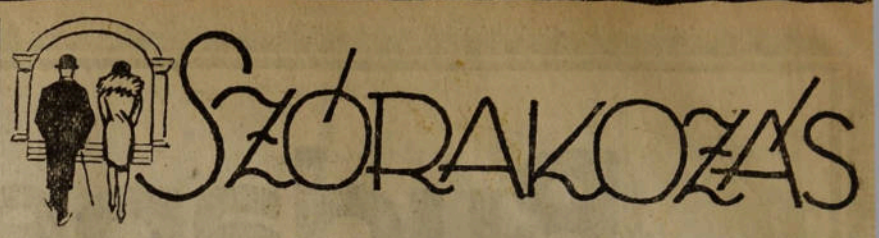

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren, a keleti pályaudvarral szemben. (Telefon: J. 343—37) **Singing Fool.** (Az éneklő bolond.) Főszereplő: **Al Jolson.** Abe Lyman jazzband. **Parasztbecsület** (nagy ária.) Főszereplő: Benjámino Gigli. — Az előadások kezdete hétköznapokon: 5, fél 8 és fél 10, szombat-, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, ¾6, 8 és 10 óra 10 perckor. Előadások megkezdése után az összes ajtókat lezárjuk. (Prolongálva.)

CORSO (Váci ucca 9.) Telefon: Aut. 874—02. Simba, az állatok királya. 7 felv. az afrikai ősdzsungelből. — **Halévy:** A zsidónő nagyáriája. Énekli: Martinelli, a newyorki Metropolitan opera tagja. — **Suppé:** Könnyü lovasság. A Vitaphone-orchester hangversenye. — **Három dal.** Előadja a newyorki Burtnett-társulat. — Előadások: 4, 6, 8 és 10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Aut. 259—52.) Az első hangos Lon Chaney film. **Tigris** (Metro Goldwin mesterfilm, 12 fejezetben, női főszerepben Lupe Velez). — **Óriási hangos hiradó verseny.** — Fox Metro. — Paramount hangos hiradók között. — **Rézi! Rézi!!** (A Paramount világhirü hangos burleszkje) (4, 6, 8, 10.)

FORUM FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 18. szám. Semmelweiss-u. sarok. (Telefon: Automata 895—43 és Aut. 807—07.) Müsor: 1. **A császári kozák-kórus hangversenye.** 2. **Arnout Bros.** A „Szerelmes madarak" cimü füttyjelenetben. 3. **Kertész Mihály** magyarnyelvü prológusa. 4 **Noé bárkája** (Noah's Ark.) A Warner Bros világhirü beszélő- és hangosfilmje. Rendezte: Kertész Mihály. Főszereplő: Dolores Costello, George O. Brien, Noah Berry. — Az előadások kezdete hétköznapokon, szombat kivételével: 5, fél 8 és 10, szombat, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, háromnegyed 6, 8 és 10 óra 10 perckor. Az előadások megkezdése előtt az ajtókat bezárjuk.

ODEON MOZGÓ VII. Rottenbiller ucca 37-b. Telefon: J. 302—63. Január 2—5. Csütörtöktől—vasárnapig. **„Zoro és Huru a Perzsavásáron."** Vigjáték 8 felvonásban. — **„Az örök asszony."** Dráma 8 felvonásban. Olive Borden és Ralph Graves. — Fox Journal. — Január 6—8. Hétfőtől-szerdáig. **„A viceadmirális."** Vigjátékattrakció 8 fv. Buster Keaton. — **„A fekete démon."** Filmregény 8 felvonásban. Liane Haid és Albert Paulig. Hiradó. Előadások kezdete: köznapokon 5, 7, negyed 10, vasár- és ünnepnap 3 órától folytatólagosan. — Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak!

OMNIA FILMSZINHÁZ, VIII. kerület, József-körut 31. sz. (Tel.: J. 301—25.) Müsor: **Lehár-revü** 3 film és 3 szinpadi részben. Filmen: Lehár és Lisl Goldarbeiter. Szinpadon: Dalmady Erzsi, Antók Ferenc, Abonyi Nusi és Tamás Benő. — **Rabmadár** Steinhardt Géza első magyar filmje. Főszerepben: H. A. Schlettow, Rákosi Szidi és Turay Ida. — **Magyar Hiradó.** — **Paramount Journal.** — Előadások kezdete 5, ½8 és fél 10 órakor. Vasár- és ünnepnapokon 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION FILMSZINHÁZ, (IV. kerület, Eskü ut 1. szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfő jénél. Telefon: Automata 831—02.) Müsor: **A fekete nász.** — **A hadüzenet.** — Előadások kezdete: 5, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Vasár- és ünnepnapokon fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

PALACE FILMSZINHÁZ (Erzsébet-körut 8., a Newyork-palotával szemben. — Telefon: J. 365—23.) Müsor: **Az elsodort asszony.** — **A bosszu ördöge.** — Előadások kezdete ¾6, 8 és 10 órakor. — Vasár- és ünnepnapokon: ¾4, ¾6, 8 és 10 órakor.

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: József 429—46 és József 419—02. Prolongálva! — **Apák büne.** Paramount attrakció, 12 fejezetben. — **Fox-Hiradó.** — **Rézi.** Hangos, mókás nóta- és nótás mókái — Előadások kezdete: 5, ½8 és fél 10 órakor. Vasár- és ünnepnapokon 3, ½6, fél 8 órakor és háromnegyed 10 órakor.

TIVOLI MOZGÓ VI., Nagymező-u. 8. Tel.: Automata: 230—49. Január 2—5. Csütörtöktől—vasárnapig. **„A négy ördög."** Hemann Bang novellájának filmváltozata 12 fejezetben. Janet Gaynor, Nancy Drexel, Charles Morton. — **„Az örök asszony."** Dráma 8 felvonásban. Olive Borden és Ralph Graves. — Hiradók. — Január 6—8. Hétfőtől—szerdáig. **„Zoro és Huru a Perzsavásáron."** Vigjáték 8 felvonásban. — **„A viceadmirális."** Vigjátékattrakció 8 fejezetben. Buster Keaton. — Hiradók. — Előadások kezdete köznapokon: 4, 6, 8, 10. Vasárnap 3 órától folytatólagosan. — Vasárnap d. e. 10 és fél 12 órai kezdettel burleszkmatiné olcsó helyárakkal. Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak!

UFA FILMSZINHÁZ (Teréz-körut 60.) Nyugati pályaudvarral szemben. **Jegyrendelő telefon: Lipót 921—32 és 921—33. Müsor:** Maedy Christians és Hans Stüwe németül beszélő és éneklő, nagy hangos filmattrakciója. **Mámorkeringő.** — **Tinta macska horgászik.** — **Hiradók.** — Előadások kezdete (szombat kivételével) 5, ½8 és fél 10. Szombat, vasár- és ünnepnapokon 4, 6 és 10 órakor.

CORVIN SZINHÁZ

(József-körut és Üllői-ut sarok)

Telefon: József 389—88.

ZORO és HURU a perzsa vásáron

A viceadmirális

BUSTER KEATON vidám filmje

Előadások: hétköznap ½6, ½8, fél 10 vasárnap fél 4, fél 6, fél 8, fél 10

KAMARA MOZGÓ

(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)

Telefon: József 440—27.

ZORO és HURU a perzsa vásáron

A viceadmirális

Főszerepben: BUSTER KEATOO

Előadások: hétköznap 6, 8, 10 órakor vasárnap 4, 6 8 és 10 órakor

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ

Bajor Gizi, Somlay Arthur, Vaszary Piroska

felléptével

Pesti gyerek „Szenzáció!" Mari!

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésben bemutatja: **Iparterméket Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18**

Bienenstok József és Fia

irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.

Telefon: József 421—34.

KUPÁN JÁNOS

angol uri szabó

Budapest, IX., Ferencz-körut 31

SZÜCS MIHÁLY

képesitett ács- és kőművesmester

Budapest, XI., Gr. Haller-utca 54, II. 16.

ÉKSZEREKET és órákat

a legnagyobb változatban és legmegbizhatóbb minőségben, **a FANSz tagjainak igen kedvező fizetési feltételek mellett szállit**

SZIGETI JÓZSEF IX., MESTER-U. 21 Telefon: J. 350-09

aranyműves, ékszerész és óráS

E hirdetésre hivatkozók 5% engedményben részesülnek

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Dr. DOBY ANDOR.

A gazdasági rovat szerkesztője:

RASKÓ OSZKÁR.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASAG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 2. szám Budapest, 1930 január 11

UJ BUDAPEST

KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Visegrádi-utca 19.
Telefon: Aut. 928—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV.Gróf Károlyi-u.8.

Háromezer pengő

Háromezer pengő nem sok pénz egy fővárosi üzem életében: egy havidijas, vagy ideiglenes tisztviselő évi fizetése, esetleg jelentéktelenebb beszerzés, amely szükkörü versenytárgyaláson bonyolódik le. Százezrekkel és milliókkal dobálóznak az üzemi költségvetések, nem háromezer pengőcskékkel, mégis a szóbanforgó háromezer pengő jelentős szám az egyik fővárosi üzemnél, nem az évi, nem a havi, nem a heti, hanem a napi költségvetésben: naponta háromezer pengő az Autobuszüzem deficitje! Nem ma, nem tegnap, hanem hónapok óta, előreláthatólag még hosszu ideig naponta háromezer pengőt kénytelen ráfizetni az Autobuszüzem járataira, közpénzekből, a vergődő társadalomból nehezen kipréselt adófillérekből napi háromezer pengő arra megy el, hogy a kalauzokat ki tudják fizetni, a benzint meg tudják rendelni, az uj autobuszokat tudják törleszteni.

Itt nem efémer tünetről van szó, hiszen ez a deficites állapot nem ujság a szakbizottságok előtt. Az autobusz, amely mindenütt a világon jövedelmes vállalkozás, hasznothajtó közüzem, vagy versengő magántársaságok komoly üzleti eszköze: homokként folyik szét a fővárosi urak lyukas tenyeréből, a kerekek deficitet kiáltanak, a tülkök pedig azt dudálják, hogy ez a veszteséges üzem szégyene a fővárosnak. Távol áll azonban tőlünk, hogy a rendszer hibáiért embereket tegyünk felelőssé, az üzem vezetősége malomkövek között őrlődő, hatáskört és intézkedési jogot nélkülöző társaság, amely tehetetlenül bukdácsol a protekcionizmus Scyllái és a bürokratizmus Charybdisei között. Az üzem egyébként szimpatikus igazgatója csak végrehajtója, korántsem okozója a deficites üzemvezetésnek, amelynek megdöbbentően szégyenletes voltát immár elhallgatni nem lehet!

Ez a deficit a fővárosi autonómia és a hivatali bürokratizmus fajtalan szerelmének a gyümölcse: apja a deficites vonalakat protezsáló városatyai tultengés, anyja az a városházi és miniszteriális aktarengeteg, amely paragrafusok és sémák kinpadjára akarja feszíteni egy közlekedési vállalat praktikus üzletvezetését. Ezért lehetséges nálunk, de csakis nálunk, hogy a század egyik legragyogóbb találmánya, amely mindenütt a világon a közlekedés javulását, a sinek nélküli forgalom forradalmát jelentette, szükséges rossz, amely sem anyagi előnyt nem jelent a nagyértékü monopólium tulajdonosa számára, sem uj és modern közlekedési eszközt a nagyközönség előnyére.

Ennek a tehetetlen és tehetségtelen rendszernek, ennek a bűnös közlekedési politikának véget kell vetni! Vagy jövedelmessé lehet tenni deficites vállalkozás helyett az Autobuszüzemet, vagy be kell szüntetni azt és a kocsikat mint üzemi ritkaságokat, elküldeni az európai közlekedési muzeumok kiállítási termei számára. Elég volt az egymással konkuráló közlekedési vállalatok idétlen versenyéből, a tunyaság és a handabandázás ezen rosszillatu keverékéből, fénysugarat, de gyorsan, nagyon gyorsan a budapesti közlekedés kaotikus rejtelmeibe!

Német minta szerint uj épitkezési rendszer meghonositását tervezi a főváros szociálpolitikai ügyosztálya

Liber tanácsnok: Kislakásokban még mindig meglehetősen nagy hiány mutatkozik — A szociálpolitikai ügyosztály erősen készül a népjóléti miniszter jövőheti lakásügyi ankétjére — Kölcsönpénzből nem lehet hatósági feladat lakásokat épiteni, mert a közönség nem birja el a magas béreket

A háziurak és a lakók ujabb sulyos érdek-összeütközése

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

A főváros lakásügyi bizottsága még az összel megvitatta a lakásügyi helyzetet és azt a határozatot hozta, hogy közös akcióra kéri föl a népjóléti minisztert. A népjóléti minisztériumból *még nem érkezett le a hivatalos értesités* a főváros szociálpolitikai ügyosztályához, de a népjóléti miniszter a közvetlenül folytatott tárgyalások során késznek mutatkozott a főváros álláspontjának meghallgatására és a közös teendők megbeszélésére. *Vass* József népjóléti miniszter tehát hajlandó leülni a zöldasztalhoz a főváros vezetőivel, hogy megbeszélje velük a lakásprobléma összes részletkérdéseit. Mialatt a városházán és a népjóléti minisztériumban ennek a lakásügyi értekezletnek az anyagát készitik elő, a *lakók és a háztulajdonosok között kiéleződtek az ellentétek*, amennyiben a Háztulajdonosok Országos Szövetsége legutóbb ülést tartott és azt a megállapitást tette, hogy *Budapesten elegendő számu üres lakás van, tehát hatósági lakásépitési akcióra szükség nincsen.* A Háztulajdonosok Országos Szövetségének az adatai szerint Budapesten *ma már ugyanannyi üres lakás van, mint a háborut megelőző békeévekben*, tehát semmi indok sincs arra, hogy akár az állam, akár a főváros épitkezési akciót folytasson le. A főváros szociálpolitikai ügyosztálya — a Háztulajdonosok Országos Szövetségének az álláspontjával ellentétben — arra hivatkozik, hogy a középosztálybeli és a kisebb exisztenciák számára *feltétlenül gondoskodni kell megfelelő számu lakásokról*, mert ha épült is az utóbbi időben magánvállalkozásban néhány száz uj lakás, ezeknek a bére megfizethetetlen. Ezt az álláspontot képviselte a főváros szociálpolitikai ügyosztálya már az 1930. évi költségvetési bizottsági és közgyülési vitájában és ugyanaz az álláspont jutott kifejezésre a lakásügyi bizottságnak azon az ülésén is, amelyen a népjóléti minisztert anket összehivására kérték föl.

Az *Uj Budapest munkatársa* beszélt ezekről a kérdésekről *Liber* Endre tanácsnokkal, a főváros szociálpolitikai ügyosztályának a vezetőjével, akit mindenekelőtt arról kérdeztük meg, hogy *helytállónak tartja-e a Háztulajdonosok Országos Szövetségének azt a megállapitását, hogy Budapesten ma már megfelelő számu üres lakás áll rendelkezésre. Liber* Endre tanácsnok a következőket mondotta:

— Megengedem, hogy Budapesten ma már nagyszámban találhatók üres lakások, ezeknek a bérét azonban a mai szomoru gazdasági viszonyok között középosztálybeli foglalkozásu polgárember, hivatalnok, vagy munkás *megfizetni nem tudja.* Én a magam álláspontjának igazolására csak arra a gyakorlatra tudok hivatkozni, amely a vezetésem alatt álló ügyosztályban alakult ki. Ha a főváros valamelyik kislakásos bérházában egyetlen lakás megüresedik, *arra azonnal legalább 40 jelentkező akad. Valóságos rohamnak vagyunk kitéve* a lakásigénylők részéről minden egyes lakasüresedés esetén. Legutóbb meghalt az egyik kislakásos városi bérházban egy családfő, akinek azonban több családtagja maradt hátra a lakásban. Ki se irtuk a bérbeadási hirdetményt és *mégis egész sereg igénylő kereste fel az ügyosztályt*, hogy a lakást magának megszerezze. A fővárosi lakások iránt természetesen azért nyilvánul meg ilyen nagy érdeklődés, mert ezeknek a bére meglehetősen alacsony. *De hiszen éppen itt kezdődik a hatósági feladat!* Nekem és a vezetésem alatt álló ügyosztálynak sohasem volt az a felfogása, hogy a főváros feladatai közé tartozik a lakásépités. Nekem az a nézetem, hogy a *fővárosnak a feladata a lakásviszonyok állandó szemmeltartása és ennek folyományaként gondoskodás arról, hogy a szegényebb réteg lakáshoz jusson.* Felelősségem teljes tudatában állithatom, hogy *kislakásokban még mindig meglehetősen nagy hiány mutatkozik.* Ha a magánépitési tevékenység a közeljövőben is folytatódik, akkor ez a hiány mindenesetre csökkenni fog. A fővárosnak éppen az a feladata, hogy a viszonyoknak az alakulását ebből a szempontból figyelemmel kisérje és abban az esetben, ha ez a magánépitési tevékenység nem éri el a ma szükséges mértéket, *akkor a fővárosnak áldozatok árán is teljesiteni kell azt a kötelezettségét, hogy lakóit megfizethető bérü lakásokhoz juttassa.*

— *Ez az én elvi álláspontom.* Részletekbe egyelőre nem bocsátkozom, mert a szociálpolitikai ügyosztály a maga követendő eljárását függőben tartja mindaddig, amig a népjóléti miniszter ur össze nem hivja az általa kilátásba helyezett lakásügyi ankétet és itt a helyzet mérlegelése alapján nem hoznak olyan határozatokat, amelyeket majd a fővárosnak kell végrehajtani.

Felvetettük azt a kérdést, hogy a *lakásügyi ankétezéstől függetlenül a főváros szociálpolitikai ügyosztálya nem tesz-e konkrét javaslatot lakásépitésre.* A következő választ kaptuk:

— Én a magam részéről ilyen javaslatot nem terjeszthetek elő, mert a fővárosnak erre a célra pénze nincsen. Legfeljebb arról lehetne szó, hogy *a főváros kölcsönpénzéből épitsen kislakásokat.* Ezt a kölcsönt legolcsóbban 10—11%-os kamat mellett vehetnők fel, ami azt jelenti, hogy az egyszobás lakásnak a bére 900—1000 pengő lenne, ami olyan nagy összeg, hogy azt nem tudná megfizetni a lakosságnak éppen az a része, amelynek az érdekében ezt az épitkezést megindita-

A beszélgetés során megkérdeztük, hogy *milyen előterjesztést tesz a szociálpolitikai ügyosztály a népjóléti miniszternek az egybehivandó anketen? Liber* tanácsnok ezeket mondotta:

— A népjóléti miniszter ur a jövő hét folyamán *feltétlenül összehivja ezt a lakásügyi ankétet*, amely elé konkrét előterjesztéssel megyünk. Ez az előterjesztés a lakásügyi bizottság határozata alapján készült. A következő kérdéseket intézzük a népjóléti miniszter urhoz:

1. *A lakásépités terén mit tart a népjóléti miniszter ur állami feladatnak?*
2. *Ha a főváros folytatni akarná lakásépitési akcióját, milyen állami támogatásra számithatna?*
3. *Milyen támogatást hajlandó nyujtani a kormány a magánvállalkozásnak, hogy az épitkezési tevékenységet előmozditsa?*

— Ezeket a kérdéseket visszük a népjóléti miniszter ur elé. Természetesen vannak *más kérdéseink is*, amiket tisztázni akarunk, de főcélunk az, hogy a népjóléti miniszter urtól határozott választ kapjunk. Szó van arról is, hogy német minta után uj épitkezési rendszert honositsunk meg a fővárosban. Németországban kialakult egy olyan gyakorlat, hogy az épitkezőnek a költségek 25%-ával kell csak rendelkeznie 30—40%-ot magasabb kamatozásu kölcsönként vesz föl, valamelyik banktól, a hiányzó 30—40%-ot pedig a főváros vagy az állam nyujtja kamatmentesen, ami végeredményben azt jelenti, hogy mindenki, aki épiteni akar és a költségek 25%-ával rendelkezik, — mindössze 5%-os kamat mellett törlesztheti az épitkezés céljaira felvett kölcsönöket. Ennek a német épitkezési rendszernek a bevezetése esetén egy-egy szoba évi bére 600.— pengőre volna leszállitható, vagyis az

építkező olyan lakáshoz jutna, amelynek a költségei szobánként évi 600.— pengőt tennének ki, a kölcsön teljes visszafizetése után pedig az egész építkezés átmenne a lakó tulajdonába.

Líber Endre tanácsnok azzal fejezte be az *Uj Budapest* munkatársának adott nyilatkozatát, hogy *nagy érdeklődéssel és felkészültséggel várja a népjóléti minisztériumi lakásankét összehivását*, mert szeretné, hogy tavasszal az építkezési tevékenység lendületet vegyen.

Az *Uj Budapest* munkatársa egyébként érdeklődött a népjóléti minisztérium hivatalos álláspontja iránt is. Azt a felvilágositást kaptuk, hogy *Vass József népjóléti miniszter a lakásépitést nem tartja állami feladatnak, sőt községi feladatnak sem*, — mint azt a fővároshoz intézett leiratában hangsulyozta. Arról azonban, hogy az állam a magánépitési tevékenységet támogassa, — *valóban szó lehet*, mert a kormány is azon van, hogy tavasszal *nagyarányu építkezési tevékenység induljon meg.*

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

Tőke György ácsmester és tető-emelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62.

KAINRATH ANTAL
Villamosvilágitási, erőátviteli és villamosjelző berendezési vállalata — Csillárok raktáron.
Budapest, VIII., Kisstátrom-u. 2 — Tel: J. 301—64

Telefon: József 439-76 Alapittatott 1905-ben
MOLNÁR JÁNOS
hat. eng. erőátviteli és villanyberendezési vállalata
Villamos erőátviteli és világitási berendezések. Állandó raktár lémezillárokban, asztali és állólámpákban
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ UCCA 50
Telefon: József 439-76.
Fővárosi tisztviselőknek kedvezmény

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

A főváros és környéke

Irta: Lengyel Zoltán

Annak a nagy megmozdulásnak, mely a környéket két év óta erjedésbe hozta, a fővárosnál egyelőre még semmi nyoma. A főváros el van foglalva önmagával. Az uj törvénytervezet és a pártoknak afölött folytatott küzdelme elvonja a figyelmet minden egyébtől.

Az idők azonban közelednek. A feladatnak megoldása halaszthatatlan. Ennél fogva nem szabad és nem lehet az elől kitérni, hogy az eszméket megérleljük, egymást megértsük és evégből rövidesen a tárgyalóasztalhoz üljünk.

Ezek a sorok azt célozzák, hogy ennek a megértésnek utját egyengessék és a két nagy közületet egymáshoz ugy személyileg, mint tárgyilag közelebb hozzák.

A főváros és környékének egymáshoz való viszonylatában sorra veszem a felmerülő kérdéseket és lehetőségeket.

Az első lehetőség az volna, hogy maradjon egyelőre minden ugy, amint van. Maradjon a környék a maga lehetetlen, kormányozatlan, széttagolt állapotában Pestvármegye keretében.

Ennek a lehetőségnek utját vágja az, hogy Pestvármegye ezt az állapotot sem nem birja, sem nem vállalja. A környék tulságosan megduzzadt ahhoz, hogy ezt a közel félmilliónyi lakosságot igy tovább igazgatni lehessen és hogy az ezzel járó terheket és felelősséget a vármegye tovább is viselhesse. A vármegye tehát kénytelen a rendszerváltozás eszméjével foglalkozni. Kénytelen. És ehhez semmi más magyarázat nem szükséges.

De kénytelenek ezt tenni az érdekelt környéki városok, telepek és községek is. Mert ugy, ahogy vannak, ha évről-évre gyarapodnak lélekben és pusztulnak anyagiakban, ha tervszerüség és előrelátás nélkül szaporodnak uj telepesekkel: igy nem birják ki tovább. A közlekedés, az iskoláztatás mizériái, a közintézmények hiányai, a közszükségletek ellátásának lehetetlensége és drágasága és főként a környék közönségének öntudatra ébredése ellen határozottan és ellentmondást nem türő módon tiltakozik.

Hogy ez igy nem jól van: eddig csak egy hatóság, a Közmunkatanács látta meg, mondotta meg és evégből törvényjavaslatot is dolgozott ki és terjesztett elő a kormány elé.

Igen messze vezetne az és egy cikk kereteit tulhaladná, ha részletesen akarnám kifejteni a fejlődő élet és a maradiság összeütközéséből keletkező és naponkint szaporodó hátrányokat. A leglényegesebbek ezek között a jövő fejlődését számbavevő városrendezési terv hiánya, amire a jelen nemzedék is sulyosan ráfizet, a jövő generáció pedig talán sose fogja tudni ezt helyrehozni. Ámde egészen kétségtelen, hogy a közlekedés, a közművek és a közintézmények bajait másképp, mint egységes terv szerint és egységes irányitás mellett megoldani nem lehet. A viz, a gáz, a villanyvilágitás és a csatornázás kérdésében parancsoló szükség, hogy az érdekelt városok és a főváros egymást megérteni és e feladatokat közösen megoldani megpróbálják.

A kérdés tehát csak az lehet, hogyan, minő szervezettel történjék ez?

Nézetem szerint ehhez az első lépés csak az lehet, hogy elsősorban a környék ügye, közigazgatási szempontból pedig a fővárostól teljesen függetlenül oldassék meg, ami ugy van tervbe véve, hogy a főváros határán fekvő összes érdekelt községek megszünjenek és egyelőre hat, esetleg több megyei városba szerveztessenek át. Ezáltal apad a tárgyalási felek száma és máris elérték azt, hogy a környék egész lakossága városi közigazgatás alá kerül.

Ezzel részben egyidejüleg, részben közvetlenül ezután következik a városok kiválása a vármegyéből és külön ad hoc városi törvényhatósággá való átalakitása törvényhozási uton.

Ezáltal elérjük azt, hogy a környék egységes lesz és egyetlen tárgyaló és intézkedő tényező veszi kezébe a közös és közérdekü ügyek vezetését és megoldását, anélkül, hogy az egyes környéki városok önállósága érintetnék.

Már ez az átalakitás előkészitése mulhatatlanul szükségessé teszi, hogy az összes érdekeltek közös tanácskozásra összehivassanak és ennek keretében a további kivánságok és tervek is megtárgyaltassanak és kidolgoztassék a két nagy városi törvényhatóság összeműködésének rendszere.

Mi, a környék érdekelt közönsége, azt hisszük, hogy ma szóba sem jöhet a fővárossal való egybeolvadás sem állami, sem fővárosi, sem környéki szempontból. Mi nem akarjuk feladni önállóságunkat, nem akarjuk a fővárost megterhelni, de nem tartjuk állami szempontból sem helyesnek, hogy a kis országnak tulnagy fővárosa legyen.

Marad tehát az utolsó lehetőség: hogyan dolgozzon az egységesitett, városi igazgatás alá beszervezett környék és a főváros együtt? Evégből készek vagyunk minden véleményt és tanácsot meghallgatni és megfontolni. Azt hiszszük ugyan, hogy ha a Közmunkatanács hatásköre a környékre is ki lesz terjesztve és a két nagyvárosi törvényhatóság pusztán a közös és közösérdekü ügyeket közös közigazgatási bizottságban intézi: helyesen oldottuk meg a feladatot és az összeműködés zavartalan lehet. Ámde — ha akad valaki, aki ennél helyesebb megoldást tud — szivesen tesszük megfontolás tárgyává.

Ez uton gondoljuk azt, hogy minden hibát kiküszöbölhetnénk, amit a mai zavaros állapot megcselekedni nem tud és mindent megoldhatunk, amit az idők és viszonyok szerint megoldani lehet.

A fővárosnak hihetetlenül nagy érdeke füződik ahhoz, hogy a környéken rend legyen és egészséges fejlődés, de ugyanaz az érdeke a fővárossal való kapcsolatában a környéknek is, a legmagasabb állami érdek pedig ugyanezt javalja a kormány részére is.

A mi elgondolásunk szerint ebből az uj rendből a fővárosra semmi teher nem háramlik, sem pedig bármi surlódás vagy kellemetlenkedés be nem következhetik. A két törvényhatóság igy teljesen külön és egymástól függetlenül végezhetné a maga dolgát, egymással érintkezésbe csak azon kérdésekben kerülne, ahol ez szükséges és ahol a közérdek megkivánja. Világosan meg akarjuk ezt mondani és értetni a főváros uraival és várjuk ezzel szemben, hogy ők is mondják el a kérdésről a saját felfogásukat és álláspontjukat.

Ez mindenesetre hozzájárulna ahhoz, hogy a nemsokára összehivandó közös tanácskozás anyaga tisztázódjék és az teljes eredménnyel végződjék.

Bizunk abban, hogy a főváros vezetői ezt a kérdést éppen olyan tárgyilagossággal és szeretettel fogják megérteni és kezelni, mint ahogyan ezt mi cselekedjük.

Magyar Épitő Részvénytársulat
Budapest, X., Kerékpár-utca 19.
Telefon: Aut. 272-64. — Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Mért, Budapest"
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal excsavátorokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités, Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezetékek. Hajó- és kotrójavitó telep Apostagon.

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel.: J. 308-97.

TÁRCA

Vizkereszt Kenesén

(A X. ügyosztály kirándulása)

Ha a városházán legszebb példáját akarjuk kikeresni a bajtársias együttérzésnek, a kollegiális barátságnak, akkor a közegészségi ügyosztályba kell elmennünk, amelynek tagjai ugy élnek, mint egy nagy testvériség, egyetlen nagy család, amelyet együvéfüz a családfő: Némethy Béla tanácsnok aranyos meleg szive. Kollegiális összejövetelekben, az együvétartozás e ragyogó szimbolumaiban, valóban vezet a X. ügyosztály, ám korántsem hangos dáridókra gondoljon valaki, egyszerü polgári mulatságok ezek az összejövetelek, hangulatban és vigaságban arányban állóak a szükös tisztviselői fizetéssel. Mégis derüssé teszi őket a humor, a jókedv, az összetartozandóság érzése, a tudat, hogy most nem hivatalfőnök társalog az alárendeltjével, hanem tisztviselő a tisztviselő kollegájával. A kezdeményezés, az ötlet mindig Némethy tanácsnoktól származik. Amennyire szigoru, példás rendet és fegyelmet követelő az őszhaju tanácsnok hivatalos ügyeiben, annyira kedves és közvetlen, amint leveti a hivatali munkaruhát és alárendeltjében nem a neki engedelmességgel és felelősséggel tartozó hivatalnokot látja többé, hanem embertársát és barátját. Az ügyosztály különböző összejöveteleit kivétel nélkül Némethy tanácsnok kezdeményezte, ő rendezte már az elmult télen a kenesei kirándulást, az ügyosztály jelmezes bálját, majd a mult esztendő décemberében az ujjáépitett Mária-uteai kaszinóhelyiségben az ügyosztály első társasvacsoráját. Némethy tanácsnoktól származik a vizkereszti kenesei kirándulás ötlete is, amelyről az elragadtatás hangján mesélnek a jelenvoltak, de irigykedve azok a városházi kollegák, akiket nem ért a kitüntető meghivás, hogy az ügyosztályi kiránduláson részt vehessenek.

Szombaton, január 4-én, délután a Keleti-pályaudvarról indult két külön kocsiban az ügyosztály a kirándulásra. Nem párnás kocsikról volt szó, csupán két III. osztályu vagonról, ebben foglalt helyet a tanácsnok csakugy, mint az ügyosztályba beosztott havidijas hivatalnok. Ott volt Némethy Béla tanácsnok, nagyasszony-életepárjával, azután a helyettese, Salamon tanácsjegyző szintén feleségével, továbbá Della-Donna, Homolyay tanácsjegyzők, vitéz Bárány, Sztankay, Kail fogalmazók, valamennyien feleségestől. Az orvosi kart Gerlóczy és Parassin professorok képviselték ott voltak az ügyosztályhoz tartozó üzemek vezetői, élükön Balló Alfréddel, a Köztisztasági Hivatal és Schön Oszkárral, a Műszerüzem igazgatójával. Társalgás és itt-ott vidám kártyaszó melett igy telt az idő Keneséig. Némethy tanácsnok minden szakaszba benézett, mindenkihez volt egy-két kedves barátságos szava.

Estére pompás disznótoros vacsorát tálaltatott Kuszenda Béla, a telep kitünő igazgatója, majd kezdetét vette a szini előadás, amelyre hetek óta izgatott készülődés folyt a közegészségi ügyosztály berkeiben. Elsőnek Némethy tanácsnok olvasta fel az előadásra irt ünnepi versét, amelyet teljes terjedelmében itt közölünk:

Nagyérdemü vendégsereg,
Szivem körül úgy bizsereg,
Az örömnek friss szele,
Hogy eljönnek, szentül hittem,
De most, körülnézvén itten,
Aggodalom száll bele.

Hajhullasztó aggodalom:
Hogy ez úri sokadalom,
Ki mulatni jött ide,
Meglesz-é majd elégedve?
Pezsdül-é a régi kedve?
Vagy megbúbol röptibe.

Én bevallom, most már mindegy,
Száz szó is csak annyi, mint egy,
Müsort adunk!... Hogy milyet?
Természetes, hogy csak vigat,
Mitől ifju s öreg vigad,
A rosszkedv meg elijed.

Gárdánk most is csak a régi,
Több fajtának keveréki,
De jó fiú mindenik.
Bridge-matador, kuglibajnok,
Szinész, költő, mesterdalnok,
Belőlük mind kitelik.

Bizonnyal a nagy bridge-vitéz,
Ki szabályra szabályt idéz,
A vágytól majd eleped,
Hogy tudását csillogtassa
S apropénzre felválthassa,
De ma nem kap szerepet!

Kugli-hősünk is szomorú,
Arcán honol méla ború,
S ez érthető. Mert hiszen
Szobrocskát, vagy aranyérmet,
Mely száz pengőt megérhet,
Innen ma el nem viszen.

A dalnokunk jó torkába
Arany rejlik s ő, a kába,
Operához mégse ment.
Énekel, mint fülemüle,
Hangja van, de nincsen füle,
Müsorunk igy tőle ment.

Ma a költő és a szinész
— Ahány, az mind tiszta szin-ész —
Aratja le a babért,
Ma mulatunk, eszünk-iszunk,
Nem kártyázunk, nem kuglizunk,
Sem aranyért, sem babért!

Előre hát, jó vitézim!
A közönség nagyobb részin,
Kiüt már az unalom.
Attól tartok, megszaladnak,
Csapot, papot mind itthagynak,
Ha még soká folytatom.

Elvonulok, ne féljenek!
S ha utánam vig „éljenek"
Nem hangzanak, üsse part!
Én nem bánom, csak a gárda
Kapjon tapsot, amint várja,
Hisz sokáig úgyse tart!

Frenetikus tapsvihar köszöntötte a valóban élvezetes költemény pattogó ritmusát, összefonódó rimeit. Utána Ali Gizella lépett a pódiumra (Salamon tanácsjegyző titkárnője) és elmondotta bájosan és ügyesen a maga prológusát. Ezután dr. Cselényi Pál konferált, majd az este fénypontja, a Csendélet Delláéknál cimü páros jelenet került előadásra. Szerzője a népszerü Della-Donna Mihály dr. tanácsjegyző, előadói pedig Della-Donna Mihályné és Cselényi Pál voltak. A derüs kis jelenet

Gáspárdy képviselő, a közismert lap és az igazság

Gáspárdy képviselő bevallja, hogy képviselőházi beszédének adatait egy közgazdasági szaklap két évvel ezelőtti cikkéből halászta ki — Téves megállapitásoktól hemzseg a szóbanforgó cikk, amelyre most rádupláz a közismert szerkesztő — A főváros egyetlen tisztviselője sem vett fel soha egyetlen fillérrel sem többet, mint legitim fizetése

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Néhány hét mulva megkezdődnek a képviselőház ülésezései és kétségtelen, hogy a miniszterelnöknek a hágai tárgyalásról szóló bejelentései után folytatódni fog a fővárosi törvényjavaslat parlamenti vitája. Megállapitható, hogy *Gáspárdy* Elemérnek az egyik decemberi ülés során elmondott beszéde kedvezőtlenné tette az atmoszférát és tekintet nélkül most a pártállásokra, a fővárosi törvény ügyében a budapesti és a vidéki képviselők között *bizonyos ellentétekről kell beszélnünk.* Gáspárdy rossz informáltságra és nem tulzott jóakaratra valló beszéde *tengelye lesz azoknak a hozzászólásoknak*, amelyek a képviselőház plénuma előtt el fognak hangzani, éles kifakadások és cáfolatok fognak következni, amelyek nem válnak majd javára a törvényjavaslatot beterjesztő miniszternek, de magának a törvénytervezetnek sem.

Csak futólag adunk hirt azokról a szállongó hiresztelésekről, (amelyek inkább *óhajoknak* látszanak) amelyek szerint *a kormány a javaslatot egyszerüen levenné napirendről* és olyan pótlásokkal nyujtaná be ujra, amelyek az ellenzéki harci kedvet hivatva lennének lecsillapitani. Noha ebben az ügyben bizonyos *felelőtlen tapogatózások és közvetitések* is történtek állitólag, nem tartjuk valószinünek, hogy az mégis valóra váljon. A javaslat — apróbb módositásoktól eltekintve — *találkozik nemcsak az Egységespárt, hanem a Keresztény Községi Párt és az Egységes Községi Párt tetszésével is.* Semmi értelme sem lenne tehát az izgalmak előlről való kezdődésének, annál kevésbbé, mert azokat a javitásokat és módositásokat, amelyekkel a kormányzat állitólag az ellenzéki velleitásoknak akar kedvezni, *a plenáris tárgyalás során bármikor módjában áll a belügyminiszternek elfogadnia.*

Mindenesetre szükséges azonban, hogy a *Gáspárdy-féle szerencsétlen felszólalás* nyomán keletkezett rossz hangulat eloszoljon és Gáspárdynak nem hirlapi nyilatkozatban, hanem az országgyülés szine előtt kell *beismernie tévedéseit és bocsánatot kérnie gyanusitgató megjegyzéseiért a főváros tanácsától.* Az a hirlapi nyilatkozat, amelyre célozunk, *Az Est*, a *Budapesti Hirlap* és a *8 Órai Ujság* mult évi december 21-i számaiban jelent meg, ugyanazon szöveggel és megállapitja, hogy a *tanács működését sem a tárgyilagosság, sem a törvényesség szempontjából nem kifogásolja és ha beszédéből mégis ez a látszat merülne fel, ugy azt e részben készségesen helyreigazitja.* Megállapitja egyébként *Gáspárdy* e nyilatkozatban, hogy kijelentéseinek forrása *egy nyomtatásban is megjelent, a nagy nyilvánosság részére közreadott és általa bárkinek rendelkezésére bocsátandó cikk*, amelyet ő a törvényjavaslat tanulmányozásánál mint forrást teljes jóhiszemüséggel használt fel. Ez a cikk a *Magyar Hitel* című közgazdasági folyóirat (nem tévesztendő össze a *Magyar Hitelbankkal*, amelyet röviditve szintén Magyar Hitelnek szoktak nevezni) 1927 március havi számában jelent meg *„A városházi kiskirályok ötnegyedmillió pengője“* cimmel. Azután igy folytatja a kitünő képviselő ur: *Ennek a közismert lapnak az állitásai eddigelé legjobb tudomásom szerint sehol megcáfolva nincsenek. Mindaddig, amig ez meg nem történik, minden támadást a leghatározottabban visszautasitok“.*

Ne törődjünk ez alkalommal a képviselő ur *kopott frázisaival*, amelyeket majd a jelentőségéhez méltó nivóra fog utasitani a parlamenti vita egy-két szónoka, hanem tereljük figyelmünket a *„közismert lapra“*, amely a nyilatkozat szerint kiindulópontja volt az otromba támadásnak. A *„közismert lap“*-nak *közismert szerkesztője* legutóbbi számában a maga *közismert szerénységével* foglalkozik *Gáspárdy* nyilatkozatával, nemkülönben azzal a két évvel ezelőtt megjelent cikkével, amely oly kitünő adathalmazt biztositott *Gáspárdy* ur számára. A közismert szerkesztő ur kissé tulzott merészséggel *becsületbeli kötelességekről* beszél, ismételvén azokat az adatait, amelyeket *Gáspárdy* képviselő a *Magyar Hitel* által is megállapitottan *„teljes jóhiszemüséggel“* használhatott fel. *Gáspárdy* képviselő ur jóhiszemüségében nincs is okunk kételkedni, annál inkább a közismert szerkesztőében, mert a szóbanforgó számadatok *anyira elképesztőek, annyira cinikusak, a tájékozatlanság, a felületesség bélyegét annyira magukon hordozók, hogy a közismert szerkesztő jóhiszemüsége nagyon is vitatható.*

Azt is előadja a szerkesztő ur, hogy az általa emlitettek közül *Csupor* József dr. és *Folkusházy* Lajos magánlevélben és saját személyükben nyilatkoztak, a többi állitás azonban megcáfolatlanul maradt és *„ha egy lap 17 ember fizetési listáját tárja a nyilvánosság elé és ebből mindössze kettő nem fedi a tényeket, akkor Gáspárdy Elemér országgyülési képviselő bátran felhasználhatta a Magyar Hitel adatgyüjtését, bátran általánosithat és még azt sem kellett volna megtennie, hogy nyilatkozatot ad ki“*. Ez a *körmönfont okoskodás* valóban méltó a *közismert lap közismert szerkesztőjéhez!* De kérdezzük, kötelessége-e a főváros urainak olvasni *minden nyomtatványt*, amely azzal akarja őket benyálazni, hogy a köz rovására milliárdokat keresnek és kötelesek-e a sajtószabadság nevében lovaggá ütni az efajta *közismert hetilapokat* azzal, hogy cikkeikre reflektálnak és cáfoló nyilatkozatokat adnak ki? A mi véleményünk szerint *Csupor* és *Folkusházy is helytelenül tették*, hogy a cikkre reflektáltak, azt a hitet keltvén a közismert szerkesztőben, hogy talán érdekli őket, amiket róluk lenyomtat. A fővárosi közjogi ügyosztály jelentése szerint hetenként 4—5 uj sajtóorganum indul meg, hogy néhány szám megjelenése után befejezze diestelen működését: lehet-e, szabad-e közpénzekből *külön olvasó ügyosztályt felállitani* a városházán, amely a jól informáltság köpenyegébe burkolózó hazugságokat cáfolatok özönébe fullasztja?

Megállapitjuk: sem 1927-ben, sem azelőtt, sem azután *egyetlen fillért nem vett fel illegitim módon a közismert szerkesztő listáján szereplő egyetlen ur sem.* A városházi főtisztviselők nem vettek fel többet sehonnan semmilyen cimen ebben az esztendőben, mint a *meghatározott fizetésük, lakáspénzük és az a reprezentációs költség*, amelyet részükre a közgyülés elhatározásával engedélyezett a belügyminiszter. Az üzemigazgatók sem kaptak többet, mint *legitim fizetésük* és az a *remuneráció*, amelynek nagyságát minden esetben a városházán határozták meg. A főváros vezető tisztviselői és az üzemek vezetői *nyugodt és tiszta lelkiismerettel állanak a közvélemény itélőszéke előtt. Helyesen felelt* a főváros tanácsa *Gáspárdy* vádjaira, de — ismételjük — helyesen teszi a főváros, ha *Gáspárdy* képviselő hirforrásait nem méltatja arra, hogy megjelenésük változatos időpontjaiban átböngéssze őket abból a célból, hogy megállapitsa, mit szopott ki ujjaiból a közismert szerkesztő ur.

Ennyit a *Magyar Hitel* adatairól és arról a szánalmas cáfolatról, amelyet a lap legutolsó száma a Gáspárdy-féle nyilatkozattal kapcsolatosan eldadog. Beszélni sem lett volna érdemes róla, ha a sarokbaszoritott *Gáspárdy* képviselő elő nem adta volna információrát, akihez őszintén gratulálunk neki. Az efajta kutmérgezések azonban a legkevésbé sem alkalmasak arra, hogy javitsák a főváros és a vidék egymáshoz való viszonyát, hogy elősegitsék a megértést az ország és a főváros között. Ezzel azonban sem a Gáspárdyak, sem a közismert szerkesztők nem törődnek, előttük csak a saját közismert szempontjaik lebegnek, felelőtlenül, könnyelmüen, de céltudatosan. Engedtessék meg nekünk, hogy e közismert szempontokról *több szót ne ejtsünk.*

azt a tragikus eseményt példázza, amikor egy fővárosi tanácsjegyző portáján valamely nagyjelentőségü eseménnyel, például egy kenesei kirándulással kapcsolatosan felmerül a ruhakérdés. Természetesen önagysága ruhájáról van szó és még természetesebb, hogy a család szigoru feje szivét és pénztárcáját igyekszik csukvatartani a lázongó női kérések elől. A párosjelenet természetszerüen happy end-del végződik: Della-Donnáné megkapja a ruhát. Ezért a szinjátszó készségéért különben, amelyet a darabban hivatott szinésznő módjára csillogtatott, külön gyönyörü estélyi ruhát érdemel az urától... Ezután Némethy Ferenc hegedümüvész játszott dr. Jellinek Sándor főorvos kisérete mellett, majd vitéz dr. Bárány László adta elő az önmaga szerzette humoros parasztjelenetét, bizonyságot adván, hogy nemcsak a temetkezési ügyekhez ért, hanem a tollforgatáshoz, no meg a szinjátszáshoz is. Még egy páros jelenet tarkitotta a müsort: vitéz dr. Bárány László és dr. Cselényi Pál előadásában, majd tánc következett kivilágos virradatig.

Vasárnap délután a kenesei elemi iskola disztermébe ment a kiránduló társaság, végignézni a helybeli iskolás gyermekek megható ünnepi előadását. Azután csoportokba tagozódott a közegészségi ügyosztály: a legnagyobb udvara mindenesetre Némethy tanácsnoknak maradt, aki sulyos leckét adott az alsós nemes tudományából helyettesének, Salamon tanácsjegyzőnek. A társaság a hétfő esti személyvonattal jött vissza a fővárosba, magával hozva egy kedves és feledhetetlenül bájos kirándulás el nem muló emlékét.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Tökeletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tűzoltókészülékek gyara
Rosenthal József Budapest, V, Tükör-u. 4

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, müszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja MANGLITZ FERENC Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon József 431—47

A száraz porral oltó
„TOTAL“ a tüzoltókészülékek királya,
mert nem vizzel, hanem száraz porral olt, tehát semmiféle vizkárt vagy egyéb kárt nem okoz. Télen be nem fagy, nyáron ki nem szárad. El lehet vele oltani minden anyag tüzét, nem robban és a legtartósabb, mert nem rozsdásodik el. Kezelés a lehető legegyszerübb
Magyar gyártmány!
Ismertetővel és árajánlattal szolgál:
LIGETI ÉS BIRÓ, Budapest, V., Vigszinház-u. 5.

TELEFON: AUTOMATA 277—99.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

A Székesfőváros tisztviselőinek Elegáns férfiruhákat mintaszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak Vidor és Dankovszky angol uri és egyenruhaszabók. Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13, I. emelet. Telefon: Aut. 840-27.

Kemény Sándor oki. mérnök, épitőmester
V., Pannonia-u. 18. Tel.: L. 904-24

Horváth Sándor kályhás-mester cserépkályha üzlete
Budapest, Rökk Szilárd-utca 39.
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolat és vaskályhák állandóan raktáron

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Ö-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 19. Telefon: J. 303-85

ÉKSZEREKET és órákat
a legnagyobb változatban és legmegbizhatóbb minőségben, a FANSz tagjainak igen kedvező fizetési feltételek mellett szállit
SZIGETI JÓZSEF IX., MESTER-U. 21 Telefon: J. 350-09
aranyműves, ékszerész és órás
E hirdetésre hivatkozók 5% engedményben részesülnek

Fakocka, tömöritett aszfalt és gummiburkolat Londonban

Király müszaki főtanácsos érdekes beszámolója londoni utjáról, amelynek során végigtanulmányozta az angol utburkolási módszereket — A gránitkockakő, az aszfalt, a kátrány-makadámburkolat és a felületi kátrányozó kezelés dominálnak Angliában

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Az utak modernizálása egyik legaktuálisabb problémánk. Épp ezért csak helyeselhető, hogy a főváros szakértői a művelt nyugat eredményeit a helyszinen megismerjék s igy tudásukat mélyitsék. Mult év novemberében Londonban tartott utügyi kongresszuson is képviseltette magát Budapest. A látottakról *Király Kálmán* müszaki főtanácsos, *a Magyar Mérnök és Épitész Egylet* ut-, vasut- és hidépitési szakosztályának igen népes ülésén számolt be.

Fejtegetéseit *Király* azzal kezdte, hogy utalt az autó és autóbuszforgalom rohamos terjedésére, amely szükségképen maga után vonja az utak átalakulását. Ez ügyben négyévenként nemzetközi, időközben pedig sok fővárosban országos utügyi kongresszusok rendeztetnek. Az utóbbiak közül *a legfontosabbak* azok, amelyeket Anglia tart kétévenként Londonban.

Ezek előrebocsátása után *Király* müszaki főtanácsos behatóan ismertette az 1929. év november 18—23 közt rendezett londoni kongresszusi tárgyalásokat, amelyek során a következő fontosabb ügyeket vitatták meg:

1. *A kátránynak utépitési célokra való felhasználását.* 2. *A „Safety first"* (Az első a biztonság) mozgalom fontosságát és a közlekedési balesetek elkerülésére szükséges intézkedéseket. 3. *Egy uj város* tervezését és épitési költségeit. 4. A létesitendő földalatti közműveknek (csatornáknak, gáz- és vizcsöveknek stb.) figyelembe vételét a városszabályozó terv kidolgozásakor. 5. Az elektromosságnak közvilágitási és forgalom szabályozó lámpások céljára való felhasználását.

A kongresszussal kapcsolatban a tagok részére igen érdekes tanulmányi kirándulásokat rendeztek, amelyeken *a különböző modern utburkolatokat és azok készitését mutatták be.*

Angliában az utburkolat megválasztásakor *nagy körültekintéssel járnak el.* Döntő fontossággal a helyi viszonyok és a forgalom minősége és nagysága bir.

London *City-jében*, vagyis belvárosában, valamint a diszutakon *zajtalan utburkolatot* alkalmaz: Elsősorban a *fakockát* és a *tömöritett aszfaltot*, sőt néhány év előtt kisérletképen az egyik uton: a *New-Bridge-streeten gummiburkolat készült*, amely a forgalmi igényeknek megfelel ugyan, ennek ellenére sincs kilátás azonban arra, hogy nagyobb mértékben alkalmaztassék, mert nagyon drága, négyzetméterenként négy és fél font, vagyis *126 pengő!*

Az igen nagy teherforgalmu utakon Anglia fővárosában a *granitkockakőkövezetet* bizonyult a legellentállóbb burkolatnak, különösen ott, ahol lovas társzekerek és gőzmozdonyok is közlekednek.

A külső városrészeknek és az autóuthálózatnak utai közül az elsőrendüeket az angolok *aszfaltozzák* A másodrendü utakat *kátrány makadám burkolattal* látják el. Végül a kisforgalmu utakat *felületi kátrányozással* teszik vizáthatlanná és pormentessé.

A kisköveket, a betont és a különböző *hideg bitumeneket* az angolok aránylag *kevésbé alkalmazzák.*

Uthálozatának modernizálására Anglia elsősorban *a kátrányt használja*, még pedig azért, mert bőven és olcsón áll rendelkezésre és mert az ugyancsak bőséges darabos *kohó salakkal* melegen keverve oly utépitő anyagot szolgáltat, amelyből a közepes forgalmu utakon tartós, emellett nem drága burkolat készithető.

A kongreszus jó alkalmat szolgáltatott Angliának arra, hogy *fejlett gépiparának idevágó legujabb alkotásait bemutassa.* A királyi mezőgazdasági csarnokban több mint 200 vállalat állitotta ki a *legujabb utépitési gépeket*, a modern utburkoló anyagokat, azok vizsgálására szolgáló eszközöket, a közlekedést szabályozó készülékeket, berendezéseket és jelzéseket stb.

A szakértők nagy érdeklődéssel nézték *az óriási száraz kotrókat*, amelyek az uttestet felvágják és a meglazitott anyagot oldalt járó kocsikra is rakják. Ezek a gépek az utépitést igen gyorsitják és mivel (a tankokhoz hasonlóan) *hernyótalpakon járnak*, ezért bármely terepen lehet velük árokásást, földmunkát stb. végeztetni. A kiállitott gépeknek mintegy fele az utak kátrányozására és aszfaltozására szolgál, ami összefügg azzal, hogy az utak kátrányozása és aszfaltozása mindjobban terjed Angliában. Emellett azonban *betonkeverő gépek*, különböző *uti hengerek*, teherautók a betonutburkolatok és betonalapok erősitésére szolgáló huzalhálók, a különböző (főként gránit) kőbányák fényképei és termékei is kerültek bemutatásra.

Mivel az utak átalakitását a közlekedési eszközökben beállott változás teszi szükségessé, ezért előadó részletesen ismertette a *londoni közlekedést.* A gyorsvasut, a közuti vasut, az autóbusz és az egyéb járművek forgalmát tanulságos vetitett képekben szemléltette. A különböző közlekedési eszközök óránkénti forgalom sürüségét oly rajzokon mutatta be, ahol a vonalak vastagsága arányos a kocsik számával. Láttunk oly képet, amely a londoni földalatti vasutnak 30 méter mélységben egymás fölött keresztező alagutait tüntette föl. Mig megint más képek azt az óriási forgalmat mutatták, amelyet a londoni főutvonalak bonyolitanak le.

Budapesten *az autóbuszok száma 150, a gépkocsiké pedig 15.000.* Ezzel szemben, noha csak nyolcszor akkora a lakosság mint nálunk, Londonban az *autóbuszok száma majdnem 10.000, a gépkocsiké pedig majdnem 500.000.* Az óriási forgalom dacára aránylag kevés közlekedési baleset fordul elő. Ez anak köszönhető, hogy a forgalmat a hatóság gyalogutszigetekkel, utátjárást jelző sávokkal, stb. szabályozza.

Fejtegetéseit előadó azzal fejezte be, hogy a *főváros utépitési politikájának irányelvei helyesek.* Ha azokat ezentul is szemelőtt tartjuk, ugy *Budapest uthálózata méltó lesz fekvéséhez.*

A mindvégig érdekfeszitő előadást a termet zsufolásig megtöltő előkelő közönség *zajos tetszésnyilvánitással fogadta.*

A szemfedőkartel és a főváros

Csökkent a Temetkezési Intézet bevétele, mert a gazdasági válság miatt kevésbé diszes temetést rendelnek elhunytjaik számára a hozzátartozók — Nagy a kereslet temetkezési huszári állások iránt, érettségizettek és diplomások a jelentkezők között

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Jelentettük, hogy a felszámolás utolsó felvonását élő *Fővárosi Faárugyár R. T.* anyagkészletét az érdekeltség megvásárolta és a fővárosi temetkezési intézet a jövőben a részvénytársaság likvidációját elrendelő miniszteri rendelet értelmében versenytárgyaláson fogja a fővárosi halottak számára szükséges koporsókat és egyéb temetkezési szereket beszerezni. Ugy volt, hogy a vonatkozó árlejtést már a közel jövőben megtartja a főváros, nagy örömére az iparosoknak, elsősorban az asztalosoknak, akik az ipar mai nagy pangása idején örömmel veszik a készpénzért vásároló főváros megrendelését. Az árlejtés kiirására azonban *még hosszu hónapokig nem fog sor kerülni*, mivel abban a megállapodásban, amelyet a főváros a faárugyári készletet megvásárló érdekeltséggel kötött, az is benne foglaltatik, hogy a vásárlást eszközlő érdekeltség feldolgozza a faanyagot és a megállapitott árakon 7500 koporsót szállit a Temetkezési Intézetnek.

Ezzel az aktussal a *faárugyári akták lezártaknak tekinthetők* és remélhető, hogy azok a *bünügyi vonatkozások*, amelyek a likvidáció folyamán a likvidáló bizottság tagjai és a részvénytársaság volt vezérigazgatója között felmerültek, *gyorsan végetérnek.* Most már csak az a fontos, hogy az árlejtések során *a közérdek ne szenvedjen csorbát* azoktól a kartelszerü követelésektől, amelyek annyira ismerős komponensei a városházi versenytárgyalásoknak. A koporsó-szállitás terén kartelről nem igen lehet beszélni, mert ha száz iparos szövetkezik magasabb árakon való szállitásra, mindig fog akadni másik százötven, akik olcsóbban hajlandók szállitani. Egészen más a helyzet a *szemfedélgyártás* terén. Itt esztendők óta él és virágzik egy kartel, (legutóbb néhány hónappal ezelőtt ujitották meg az érdekelt gyárosok a megállapodást) amely bizonyosan egyöntetüen fog jelentkezni a városházán, aminthogy eddigi fővárosi szállitásait is az egyöntetüség jellemezte. A szemfedél-kartel működésére jellemző, hogy már a multban is jóval alacsonyabb áron szállitott a fővárosnak, mint a vidéknek, azon a cimen, hogy a készpénzzel vásárló főváros jobb vevő, mint a vidéki temetkezési vállalkozók. *Az élesen disztingváló kartell* azonban ezen *nemeskeblü elhatározása ellenére* is igen sokat keresett a fővárosi szállitásokon!

Az okos és takarékos üzleti politikára annál is inkább szüksége van a Temetkezési Intézetnek, mert *jövedelmeiben az utolsó esztendőben jelentős megcsappanás állt be.* A gazdasági válság a temetkezéseken is megnyilvánul: az olyan család, amelyik néhány esztendővel ezelőtt még drága sirhelyen, első osztályu temetést rendezett halottja számára, ma örül, ha Rákoskereszturon vagy a Farkasréten III. osztályu temetés keretében hantolhatja el kedves hozzátartozóját. Ma mindenki azzal jelentkezik a Temetkezési Intézetnél, hogy *„olcsó, de szép temetést kér"*. A takarékoskodás megnyilvánul nemcsak az olcsóbb sirhelyek favorizálásában, hanem a mellékszolgáltatások csökkentésében is, sőt az egyes funkciók terére is kiterjed: maholnap alig lesz négylovas hintós, énekkaros temetés!

Másik jellemző tünete a Temetkezési Intézettel kapcsolatosan a nyomornak, hogy a közegészségi ügyosztályt és magát az intézetet valósággal elárasztják a *protektorok, hogy protezsáltjaiknak gyászhuszári állást szerezzenek.* Gyászhuszárok azok a fekete libériás temetkezési alkalmazottak, akik a helyzethez illő komor méltósággal sürgölődnek a ravatal körül, állnak őrt a ravatalozó-terem bejáratánál, a hosszu gyászbottal és nagy gyászkucsmával. Nemrégiben még alig lehetett jelentkezőt kapni, ha egy-egy állás megüresedett a gyászhuszárok soraiban, ma *érettségizett emberek tolonganak* a napi négy pengővel dotált gyászhuszári stallumért, holott ez az állás csak ideiglenes, mert egyelőre itt is csak *kisegitőket alkalmaz a főváros.* Februárban kezdődik a tulajdonképeni temetkezési szezon — magyarázták munkatársunknak a Temetkezési Intézetben — de máris annyi a kisegitő gyászhuszári állásra való jelentkezés, hogy ujabbakat *már előjegyzésre sem tudunk elfogadni...*

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Emptio Ipari és Kereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Lipót-körut 30.
Telefon: 149-34
Fal- és padlóburkoló vállalat. Burkoló anyag eladása

! MAVAG MERCEDES-BENZ !
Teherautomobilok, autóbuszok, utcaseprőgépek, tüzoltó- és locsoló-autók. Automobilok különleges célokra a legjobb anyagból készülnek.
Kiváló egyéb gyártmányok:
Ipari stabilmotorok, lokomobilok, mezőgazdasági gépek, traktorok, vizhordó- és öntözőkocsik. Különféle **hengerelt áruk,** acél- és vasöntvények, kereskedelmi öntvények, **öntött vascsövek** és karikás kályhák
Jobbágy-féle folytonégő kályháink felülmulhatatlanok!
MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-ut 21.
Telefon: József 460—29.

Müller László okl. vegyészmérnök
Akkumulator és elektrotechnikai vállalata
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6.
Telefon: A. 149—93. VARTA AKKUMULATOROK

Hirek

Előfizetési felhivás!

Január elsejével immár hetedik évfolyamába lépett az „Uj Budapest.“ Ebből az alkalomból uj előfizetést nyitunk lapunkra és felkérjük hátralékosainkat, valamint azok, akiknek előfizetése megujitásra vár, hogy a már elküldött csekklapon tartozásukat egyenlitsék ki. Azok részére, akik csekkbefizetési lapot nem kaptak, közöljük, hogy postatakarékpénztári folyószámlánk száma 30.913. Előfizetések azonban közvetlenül a kiadóhivatal cimére postautalványon is beküldhetők.

Azok számára, akik lapunkat olvassák és szeretik, fölösleges, hogy tirádákat zengjünk önmagunkról. Független, érdekes, változatos ujság voltunk eddig, a jövőben sem akarunk egyebek lenni. Ezért nem hivatkozunk protektorokra, nem vonultatunk fel magunk mellett nagy ágyukat: köztudomásu azonban, hogy annak, aki a városházi élet minden frontján jól akar informálva lenni, olvasnia kell az „Uj Budapest“-et!

Az „Uj Budapest“ a jövőben is változatlanul minden szombaton reggel jelenik meg.

Előfizetési áraink:

egész évre — — — — — 30.— P.
félévre — — — — — — 15.— P.

AZ UJ BUDAPEST kiadóhivatala.

A főváros ujból megsürgette a belügyminisztériumban a hitelnyilvántartó felállitásának engedélyezését. Ismeretes, hogy a mult év január elseje óta müködik a fővárosnál a hitelnyilvántartó hivatal, amelyhez egyelőre a számvevőség állitott személyzetet. A törvényhatósági bizottság a tanács előterjesztésére már elhatározta, hogy a *hitelnyilvántartóhoz uj állásokat szervez*, ezeknek az állásoknak a szervezését azonban a belügyminiszter mindeddig nem hagyta jóvá. Mivel a mai állapot személyzeti szempontból tarthatalan, *Gallina* Frigyes dr., az elnöki ügyosztály vezetője, személyesen is megsürgette a belügyminiszteriumban a közgyülési határozat jóváhagyását. *Gallina* igéretet is kapott arra, hogy a *mintegy tiz állás szervezését sürgősen jóváhagyja a miniszterium*, amikor is ezeket az állásokat a legközelebbi tanácsi választások során be is fogják tölteni.

Öt-hat uj fogalmazói állás engedélyezését remélik a városházán. A fogalmazói kar már több alkalommal megsürgette a közgyülés által már elhatározott uj fogalmazói állások megszervezésének miniszteriális jóváhagyását és a belügyminiszteriumból kiszivárgó hirek szerint illetékes helyen *hajlandóság is mutatkozik* hat-nyolc uj fogalmazói állás szervezésének engedélyezésére. Az engedélyezendő uj állásokat a legközelebbi tanácsi választások alkalmával be is töltenék. Mint *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok főjegyző munkatársunknak kijelentette, *a tanácsi választásokat a januári első közgyülés után meg fogják ejteni.*

A Független Budapest jubileuma. Erdemes városházi laptársunk a *Független Budapest*, karácsonyi számával ünnepelte fennállásának 25 esztendős jubileumát. A Független Budapesttől szempontok és világnézetek szakadékai választják el lapunk szerkesztőjét, de kétségtelennek tartjuk, hogy ha különböző utakon is, mindketten ugyanazon cél felé törekszünk: a nagy, a boldog, az uj Budapest felé. Éppen ezért meleg szeretettel és rokonérzéssel köszöntjük laptársunkat a negyedszázados évforduló alkalmával, azt kivánva, hogy azt az értékes missziót, amelyet a Független Budapest és annak kitünő szerkesztője B. Virágh Géza betölt, még soká folytathassa.

Vitál András mű- és épületlakatos
Budapest, VII., Angol-utca 3/b. Telefon: József 394-60.

TÜSKÉK

A taxi költészete

Ó, nem arról a poézisról van szó, amely a piros vagy a szürke taxik bársonyos mélyén simul egy nem kevésbé egymáshoz simuló ifju pár alakjában, arról a költészetről sem teszünk említést e prózai sorokban, amely az alváz ivelésében, a karosszéria nemes vonalaiban a technika költészetét személyesiti meg: versekről teszünk jelentést, költeményekről, hogy ne mondjuk zöngeményekről, amelyek a taxi-rendszámok kiosztását sérelmezik a pirostaxisok lapjában. A költészetnek ez a formája abban különbözik minden egyéb poémától, hogy nem titkolva ebbeli velleitásait, a zsebben keresztül akar a szivre hatni, a legkevésbé sem ugy azonban, hogy pénzzel fizeti meg hallgatóit, hanem abban a formában, hogy a zsebbeli keserveket sirja el rosszul sikerült rigmusokban, uj irányt mutatva a futurista költészetnek, amely még nem jutott el a célok és eszmék e fajta magaslatáig.

Tehát a szóbanforgó pirostaxi ujságban Hangay Imre, aki egyébként felelős szerkesztőként is jegyzi a lapot, „Pirostaxi karácsonyra“ cimmel zengi el szive bánatát. Ósi költői szokás szerint kicsi fiához fordul, igér neki lovat, puskát, kardot, várat, bizonyságául annak, hogy a pirostaxisoknak minden siralmuk dacára sem mehet tulságosan rosszul, ha csekély jövedelmeikből ilyen grandiózus ajándékot tudnak gyermekeiknek igérni. A gyermek azonban sokkal reálisabb, mint költői görcsöktől rángatott apja. „Amit én szeretnék kapni, mond a gyerek: pirostaxi!“ A költő-apa gyermeke kivánságára mélabusan jegyzi meg, hogy a pirostaxit nem a kis Jézuska adja, hanem a városháza. Reményei azonban a pirostaxis költőnek nem nagyok, mert aszongya: „Városházi karácsonyfán, ha lesz taxi, mert lesz nyilván, bár piros az, mig felteszik, megszürkül, mire leveszik. „A költő komor jóslata, amellyel be is fejezi a szépen sikerült poémát, nyilvánvalóan az Autótaxi R. T.-re céloz...

Nem tudjuk a felelős szerkesztő rigmusfaragó kedve ihlette-e meg a másik pirostaxi költőt — névszerint Donáth Mór urat, aki viszont ódai magaslatokra emelkedik azon költeményében, amelyben felszólitja összes barátait és ismerőseit, nemkülönben a pirostaxis ujság összes olvasóit, hogy egyedül és kizárólag pirostaxisok legyenek. Donáth, ugy is mint Mór, és ugy is mint pirostaxis, megállapitja, hogy „Kékosz, Kiosz pártoskodást, viszályt csinált közöttünk, Samu bácsi sok taxija győzött mi felettünk.“ (A gyengébbek kedvéért megjegyezzük, hogy „Samu bácsi“ alatt Haltenberger Sámuel kormányfőtanácsos, az Autótaxi R. T. vezérigazgatója értendő.) E belső harc miatt letünt a pirostaxi csillagzata, amiben különben jelentékeny részt okozhatott a testvérharc is, továbbá a költemény azon megállapitása, hogy a pirostaxisok „néhány rossz ember áldozatai.“ Kénytelenek vagyunk végezetül a versezet utolsó négy sorát szószerint közölni, okulására a pirostaxisoknak, elrémitésére a költőnek, akik Koroda Pál szerint negyvenezren vannak Magyarországon: „Ha jobb belátás nem hozná vissza hütlen testvéreinket, Nekünk kell kitépnünk szivünkből emlékeiket, Mert Kékosszal, Kiosszal mi csak gyengülünk, Erőnk ismét csak akkor lesz nagy, ha csak pirostaxisok leszünk.“ Ha Donáth Mórnak a taxija is olyan rossz, mint a verse, akkor igazán nem merünk beleülni...

A műszaki alpolgármester hatásköre. Ezzel a cimmel irt igen érdekes cikket *Petrovácz* Gyula országgyülési képviselő, székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tag az egyik épitőipari szaklapba és a probléma fontosságánál fogva szükségesnek tartjuk a cikk főbb adatait a mi közönségünk előtt is ismertetni. *Petrovácz* cikke ismertetvén a főváros mérnöki hivatalának fejlődését, rámutat arra, hogy a Bárczy-féle átszervezések által az egyes műszaki reszort-tanácsnokok nélkülözték a székesfőváros tanácsában azt a nagy tekintélyt, amelyet a középitési igazgató élvezett és egyes műszaki ügyek egymással való kapcsolata is hiányosnak mutatkozott ebben a formában, már csak azért is, mert az egyik műszaki osztály az egyik alpolgármester, a másik műszaki a másik alpolgármester reviziója alá tartozott, tehát a műszaki ügyek még az egységes központi irányitást is nélkülözték. Ezen a helyzeten javit és változtat most az uj fővárosi törvény, amely azzal az intézkedésével, hogy ezentul csak a polgármesteri állásnál tartja fenn a kötelező jogi minősitést, a többi tanácsnoki állásra és az alpolgármesteri állásokra is bármelyik egyetem diplomáját elfogadja kvalifikálónak, lehetővé tévén, hogy a székesfőváros autonómiája tetszés szerint műszaki minősitésü tanácsnokokat, sőt műszaki minősitésü alpolgármestert is választhasson. Igy módjában van mindkét rendszernek, a középitési igazgatói és a műszaki tanácsnoki rendszernek előnyeit a főváros közönsége érdekében kihasználni, e rendszer hátrányai nélkül. Most mód nyilik arra, hogy öt ügyosztály minősittessék műszakivá és pedig a magánépitési, az utépitési, a városrendezési, a közlekedési és a közvilágitási ügyosztály, amely utóbbi alá tartoznak a főváros világitási és vizvezetéki üzemei is. Miután a törvény szerint az ügyosztályokat rokon-vonatkozásaik szerint kell ügyosztálycsoportokba beosztani és ezek élére egy csoportvezető alpolgármestert állitani, mi sem természetesebb — mondja *Petrovácz* Gyula — hogy e műszaki ügyosztály-csoport élére *műszaki alpolgármester* állittassék. Ezen a módon a cikkiró szerint lehetetlenség lesz, hogy olyan szorosan összefüggő ügyek, mint például a közlekedés és utépités, két külön alpolgármester által revideálva, sokszor egymással ellentétesen, vagy legalább is egymás szándékainak ismerete nélkül intéződjenek. Igy talán megszünik a főváros ellen hangoztatott sokszor jogos vád is, hogy az uttestek és járdák felszakitásának eddigi rendszertelensége és bosszantó sürüsége a rendszernek a hibája. A nagy áttekintéssel biró és központilag irányitó műszaki alpolgármester egységes vezetése alatt mindezek a dolgok megszünnének. A műszaki ügyek organikus és céltudatos irányitásának lehetősége lesz *Petrovácz* Gyula szerint az uj fővárosi törvénynek egyik legjelentősebb eredménye. Más lapra tartozik természetesen, hogy ehez a tervezgetéshez mit szólnak a jogászok, hogy fogadja azt a *fogalmazói kar*, amely nem keserüség nélkül emlegeti, hogy a legutóbbi státusrendezés alkalmával a mérnöki kar oly nagy létszámszaporitáshoz és előmeneteli lehetőséghez jutott, hogy *a jogászok számára semmi sem maradt.*

Enyvvári Jenő jubileuma. Január 1-én töltötte be *Enyvvári* Jenő, a Fővárosi Könyvtár és a Pedagogiai Könyvtár igazgatója szolgálatának 25. évét. Erre az alkalomra a Fővárosi Könyvtár tisztviselői meleg házi ünneplésben részesitették a jubilánst, amelyen a szociálpolitikai ügyosztály is részt vett *Liber* Endre kormányfőtanácsos, tanácsnok vezetésével A virágokkal gyönyörüen ékesitett igazgatósági helyiségben elsőnek *Liber* tanácsnok köszöntötte fel a jubilánst és ismertette *Enyvvári* Jenő működését. Utalt arra, hogy *Enyvvári munkájának köszönhető a Fővárosi Könyvtár kitünő szervezete*, kiemelte benne a nagykoncepcióju filozófust és esztetikust. Megemlékezett a könyvtárnak a Wenckheim-palotába történő közeli átköltözéséről és a palota kiváló szakértelemmel történt berendezéséről, amelyet a tanács *Enyvvári* alapos szakvéleménye után fogadott el. A könyvtár tisztviselői nevében ezután *Dávid* Antal egyetemi magántanár, aligazgató köszöntötte fel Enyvvári Jenőt és mélyenszántó beszédében a könyvtárosi munka áldozatos jellegét domboritotta ki. Ennek a könyvtárosi léleknek *Enyvvári* Jenő a megszemélyesitője, aki saját tudományos ambicióit is teljesen a könyvtár szolgálatába állitotta, hogy minél többet adhasson a köznek. A könyvtárigazgató meghatott szavakkal mondott köszönetet és munkája eredményeiért az elismerést a tanácsra háritotta át. *Enyvvári* Jenő jubileumában, bár kifejezett kivánságára a jubileumkor szokásos minden más ünneplés nem lesz megtartva, a főváros és a tudományos közélet minden intézménye részt kért és üdvözlő soraik utján fejezték ki a könyvtárigazgató iránti *elismerésüket és ragaszkodásukat.*

Enyvvári Jenő a fővárosi könyvtár igazgatója

Fontos részlet egy nagyjelentőségü ujévi beszédből. Abban a beszédben, amelyet *Hoffmann* Mihály kir. tanácsos, székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tag, a Füszerkereskedők Országos Egyesülete elnöke a füszerkereskedők küldöttségének ujévi üdvözletét megköszönte, nagyfontosságu kivánalom merült fel, amelyet, tekintettel az elnöknek a városi politikában elfoglalt kivételes helyzetére, szükségesnek tartunk mi is feljegyezni. Az ujévi üdvözlésről kiadott tudósitás szerint *Hoffmann* Mihály hangoztatta „a füszerkereskedelemnek a parlamentben való képviseletének szükségességét.“ Azt hisszük, ennél fontosabb probléma nem merült fel az utóbbi évtizedben a magyar glóbuson és amennyiben a füszerkereskedelemnek a parlamentben való képviselete biztositva lesz, (lehetőleg *Hoffman* Mihály kir. tanácsos, székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tag, a Füszerkereskedők Országos Egyesülete érdemekben és eszmékben dus elnöke által) összes bajaink, mint ősszel a legyek, elmulandanak és boldogabb idők következnek nemcsak a füszerkereskedőkre, hanem általában a honhazára is.

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 381-17.

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tüzjelző-készülék.
Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésben bemutatja: Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

PAVOLIN a legjobb és legtökéletesebb padlófertőtlenitő és pormentesitő olaj. - Egyedüli gyártói:
Telefon: József 338—87.
HADERER EMIL és TSA
Festék-, lakk- és vegyitermék gyára
BUDAPEST, IX., MESTER-UTCA 9.
Legkisebb mennyiséget is kiszolgáltatunk.

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLA PADOK ISKOLAI BUTOROK, ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszolitásra küldök.

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ PALACKTEJBEN AZ ERŐ

CSERNÁK
reklám és cégláblafestő vállalat
Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 23.
Telefon: József 385-28.
Világitási reklámok, világitó házszám és utca jelző táblák

KASS BÉLA
BUDAI VIGADÓ vendéglője és kávéháza
II., Szilágyi Dezső-tér 5.

A Bródy-féle panasz ügyében egyelőre másfél kiló akta ment fel a közigazgatási bírósághoz. A főváros törvényhatósági bizottsága tudvalevően rendkivüli közgyülésen határozta el, még pedig a Keresztény Községi Párt és az Egységes Községi Polgári Párt kivonulása után *egyhangulag*, hogy a főpolgármester azon intézkedése ellen, amely szerint a fővárosi törvényjavaslat ügyében rendkivüli közgyülés összehivását nem rendeli el, *panasszal él a közigazgatási bírósághoz.* Az erre vonatkozó inditványt *Bródy* Ernő dr. törvényhatósági bizottsági tag és társai tették, és a főpolgármesteri hivatal a határozat meghozatal után a panaszt annak rendje és módja szerint felküldte a közigazgatási bírósághoz. A közigazgatási bíróság felsőbirói ságainknál szokatlan gyorsasággal tette meg ebben az ügyben a szükséges intézkedéseket, és *Wlassics* Gyula báró, a közigazgatási bíróság elnöke, még a karácsonyi ünnepek előtt *Bothos* Gyula dr. közigazgatási biróra, a fővárosi adminisztráció egyik leghivatottabb ismerőjére szignálta az ügyet. *Bothos* biró hozzáfogott a közgyülési panasz tanulmányozásához, de rögtön kénytelen volt megállapitani, hogy a javaslat megtételéhez *pontosan és részletesen ismernie kell a közgyülési ügyrendet. Wlassics* báró aláirásával ezért a közigazgatási bíróság leirt a főváros közönségéhez, kérvén, hogy az összes közgyülési ügyrendeket, amelyek 1873 óta használatban voltak vagy vannak, sürgősen küldjék fel a bírósághoz. *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok-főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője sietve tett eleget a birósági leiratnak, és a szóbanforgó ügyrendeket már fel is küldte a közigazgatási bírósághoz. A panaszakta ezekkel az ügyrendekkel *egyelőre másfél kiló sullyal gyarapodik*, de szakértő vélemények szerint az akta sulya, mire az döntésre megérik, legalább 5—6 kilónyi lesz...

Január végére várják az 1930-as költségvetés kormányhatósági jóváhagyását. A főváros tanácsa, mint ahogy azt a költségvetések összeállitásáról kiadott 1928-as belügyminiszteri rendelet előirja, az 1930-as költségvetést is a szabályszerü időben felterjesztette a belügyminisztériumhoz. Azóta a pénzügyi ügyosztálynak a költségvetés sorsáról *semmiféle hire nincsen.* Az elmult évi költségvetés kapcsán tavaly januárban még bizonyos felvilágositásokat kértek egyes költségvetési adatokra vonatkozóan a főváros pénzügyi ügyosztályától, ezek az információ-kérések azonban a folyó esztendőben eddig elmaradtak, minden valószinüség szerint azért, mert a költségvetésben foglalt adatokat és felvilágositásokat a kormányhatóság elegendőnek tartja. A mult esztendőben január 31-én érkezett le a belügyminisztériumból a jóváhagyott költségvetés, megvan minden remény arra, hogy a költségvetés jóváhagyása *az idén sem fog késedelmet szenvedni.* Annál kevésbé, mert a jóváhagyás körüli késedelmeskedés *kárára van a fővárosi adminisztrációnak*, hiszen *számos olyan költségvetési tétel van, amelynek felhasználása, illetőleg kiutalása a költségvetés hivatalos jóváhagyás előtt nem eszközölhető.*

Wolff Károly szombaton este beszédet mond a Belvárosban

Szombaton este bont zászlót a belvárosi Keresztény Községi Párt—Az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga évről-évre hat kerületben oszt kenyeret

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* — Szombaton nevezetes estéje lesz a Keresztény Községi Pártnak: a Sas Körben tartandó pártvacsorával kapcsolatosan ekkor veszi tulajdonképen kezdetét a Keresztény Községi Párt kerületi szervezkedése. A szervezkedés a főváros legelőkelőbb kerületében, a Belvárosabn kezdődik, bizonyságául annak, hogy a párt vezére mily nagyra értékeli a IV. kerületi kereszténypárti korifeusokat: a nagytekintélyü *Bednárz* Róbert esperes plébánost, *Szőke* Gyula dr. felsőházi tagot és a kitünő, agilitásáról közismert *Nagy* Ferencet. A vacsorán, amely este 8 órakor kezdődik, a Sas Kör Ferenciek-tere 7. szám alatti helyiségeiben, megjelenik *Wolff* Károly dr. is, a párt elnöke és nagy beszédet fog mondani. Rajta kivül *Szőke* Gyula dr. és *Nagy* Ferenc mondanak beszédet.

*

A Keresztény Községi Párt kedden este tartja az uj esztendőben *első pártértekezletét*, amelyen a szerdai közgyülés napirendi pontjat tárgyalja le.

*

Az *Egyesült Keresztény Nemzeti Liga* második kerületi osztálya vasárnap este a Budai Katolikus Körben társasvacsorát rendezett. *Csepreghi-Horváth* János felszólalása után *Wolff* Károly mondott beszédet. Rámutatott arra a munkára, amelyet az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga Budapesten, a lelkeket egyesitő akcióban kifejtett s hogy milyen önvédelmi forrást jelentett a Liga a forradalom utáni időkben és jelent továbbra is a főváros és a nemzet életében. Azt fejtegette, hogy *a látszólagos polgári társadalmi béke mögött ott szervezkedik rejtett helyein a nemzet ellensége.* Ne ámitsuk magunkat — mondotta — szelid szavakkal, hanem folytassuk azt a munkát, amelyet a dolgozó, küzdő magyar társadalom és a magyar munkásság érdekében szükségesnek tartunk. Megemlitette, hogy *Debrecenben* a törvényhatósági választások igazolták a magyar nemzeti és keresztény gondolat tettrekész akaratát, ott ugyanis a beválasztott uj tagok között *hatvannégy olyan személy van, aki a Ligának tagja.* Erkölcsi ereje van a tábornak, van tettrekész szervezete, sőt — pénze is. Ezeket a tényezőket a főváros és a magyar vidék szolgálatába ajánlotta és felszólitott minden magyar polgárt és munkást, hogy dolgozzon a csonka ország talpraállitásán, nemcsak szóval, de tettel is. A Ligához ezrével fordulnak kenyérért, állásért, lakásért, segélyért és tanácsért. A kételkedőknek azt válaszolja, hogy tekintsenek egy példára: a szabadkőművesek egyetlen helyen osztottak kenyeret, s az egész sajtó kiemelte ezt. A Liga évről-évre *hat kerületben oszt szét kenyeret* a szegény munkások között, csendben teszi, de vegyék tudomásul, hogy ha kell, *a Liga meg tudja mozgatni tömegeit és ki tud lépni a porondra azokkal szemben, akik a keresztény nemzeti gondolat törhetetlen akaratának akarnak gáncsot vetni. A* megjelentek lelkesen ünnepelték *Wolff* Károlyt.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal altiszti és munkás-személyzete részére szükséges

nyári ruhanemüek szállitására

nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, hogy irásbeli ajánlataikat

1930. évi január hó 21-én délelőtt 11 óráig

a székesfőváros köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. emelet 371. ajtó) előzetes számfejtés után az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész menynyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati szerződési feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

A székesfőváros tanácsa.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő radioaktiv bevizével
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézett.
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár R.-T.
Budapest, III., Lajos-utca 115.
Telefon: Automata 625-23.
Mosógépek, mángorlók, centrifugák, szárítóberendezések, minden ipar részére.

Megjelent a Kallós János-féle
„GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TŐZSDEI KOMPASZ"
1929—1930. évi évfolyamának második része 2 kötetben, több mint 1400 oldal terjedelemben.
Tartalmazza: az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, biztositó, stb. vállalatok legujabb adatait.
A már előzőleg megjelent két kötettel együtt — amely a budapesti és vidéki pénzintézetek adatait közölte — most már négy kötetből áll a nagymérvben kibővitett komplett kompasz.
Mind a négy kötet ára együtt — több mint 2200 oldal terjedelemben — 50 P. Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kladóhivatalában, Budapest, IV., Városház-u. 6. Telefon: Aut. 896—96.

MEGRENDELÉS.
Levágandó és beküldendő.
KALLÓS JÁNOS-féle „Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz"
BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-UTCA 5.
Ezennel megrendeljük Kallós Jánosnak a Pesti Tőzsde főszerkesztőjének: GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TŐZSDEI KOMPASZ 1929—1930. ÉVRE cimü évkönyvét egy példányban 50 pengőért, mely összeget a Kompasz leszállitásakor kifizetjük.
cégszerü aláirás.

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

Kőbányák
85 katasztrális hold. Márványbányák, mészkőbánya és égető, továbbá erdő, vasut és Duna közelében olcsó áron eladó. Felvilágositást ad:
MONTANA ingatlanforgalmi iroda
III., Lajos-utca 9. ◆◆ Telefon: Aut. 606-15.

Kovács Oszkár
BÁDOGOSMESTER
érckoporsó és temetkezési cikkek késztője
BUDAPEST, IX., TELEPY-UTCA 14
Telefonhivó: J. 145—45.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

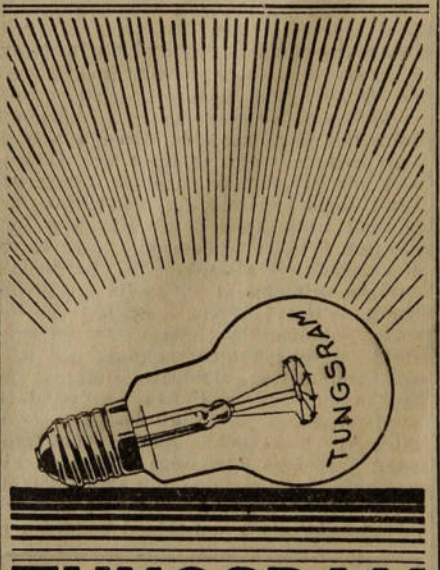

TUNGSRAM
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészitő
◆
BUDAPEST, VII., Rózsa utca 39
Tel.: J. 212—80

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
*
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

BELLAAGH K. ISTVÁN VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALATA
VIII., AGGTELEKI-UTCA 17.
Épit ~ Tervez ~ Rekonstruál
Speciális tekercselések és kapcsolótáblák

RIEGER OTTÓ orgonagyára
X. (RÁKOSFALVA) SZIGLIGETI-UTCA 29.

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439-91.
Polg. tűzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás.

Rádió készülék 6-12-18 havi részletre
UNAF TESTVÉREK, Budapest, VI., Lázár-u. 7.

Budapesi Székesfőváros Ásványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 266-76

A Nemzetközi Gépkereskedelmi R. T. mérlege 23.930.000 pengő alaptőke mellett 2,225.568.82 pengő tiszta nyereséget tüntet föl. A nyereség fölosztása tekintetében az igazgatóság azt a javaslatot fogja tenni a január 15-ére egybehivott évi rendes közgyülésnek, hogy az „A" sorozatu elsőbbségi részvények osztalékára 487.550 pengő, a „B" sorozatu elsőbbségi részvények osztalékára 522.375 pengő, a törzsrészvények 10 százalékos osztalékára (részvényenként 5 pengő) 1,000.000 pengő, az alapitójegyek alapszabályszerü osztalékára 19.249.17 pengő fordittassék, 50.000 pengő nyugdijintézeti tartalék céljára használtassék föl, a fennmaradó 69.397.97 pengő az 1929—30. üzletév számlájára vezettessék át. A vállalat lefolyt üzletéve az erőteljes fejlődés jegyében indult, de a fagykárok és a gabonaárak leromlása a társaság gépüzleti forgalmának kibontakozására kedvezőtlenül hatottak. Az exportüzlet fejlesztésével azonban sikerült a forgalmat a tavalyi szinvonalon fentartani, sőt még fokozni is.

A Nemzeti Bank osztaléka. A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa január 4-én tartott ülésében dr. Schober Béla vezérigazgató előterjesztése alapján jóváhagyta a Bank mérlegét, valamint nyereség- és veszteségszámláját, amelyek szerint az 1929. évi tiszta jövedelem 10,242.000 pengő. A főtanács elhatározta, hogy az elért üzleti eredményből 13 százalékos osztalék, azaz 100 aranykorona n. é. részvényenként 13 aranykorona (15.06 pengő) kifizetését fogja a közgyülésnek javaslatba hozni.

HUFF TESIVÉREK
iparművészeti és galvanoplasztikai műhely
Aranyéremmel kitüntetve
Fémek szinezése, aranyozás, ezüstözés, patinázás — Bronz- és fémöntés — Művészi plakettek és reliefek készitése fénykép után is — Mindennemü tárgyak galvánuton való bevonása, u. m. gyermekcipők, élővirágok, gipsz-szobrok és bárminemü emléktárgyak megörökitése
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29
(Corvin-szinház köz) és
IX., Tompa-u. 13

vitéz Horváth Nándor
bádogos- és szerelő-mester
Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
I., Döbrentei-tér 3.
Telefon hivó: Aut. 604—46.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank. — Távirateim: Ipközpont.
TELEFONSZÁMOK: **Központi osztályok** Nádor-utca 22, Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés. — **Bőrosztály:** Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. **Épitőipari osztály:** Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. **Faipari osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — **Kisipari hitelakció:** Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. **Kereskedelmi osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. **Textil közszállitási osztály:** Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

„GUWY"

kézi tüzoltó készülék, amely minden emberi beavatkozás nélkül 60° C hőmérsékletnél
automatikusan
működik és a tüzet keletkezése pillanatában azonnal eloltja, emellett kézi használatra is alkalmas.
kizárólagos eladási hely:
Vérless és Társa
Budapest, IV, Apponyi-tér 1
Telefon: 834-59

GAZDASÁGI ÉLET

A kisipari hitelprobléma megoldása

Irta: Szél Jenő, a Kisipari Hitelintézet vezérigazgatója

A kisiparosság hitelellátása egyike a legfontosabb közgazdasági problémáknak. A kisiparosság aránylagosan kismérvü beszerzéseinél fogva általánosságban is kedvezőtlen helyzetben van, de ez a kedvezőtlen helyzet különösen a hitelellátás terén sulyos, mert a kistételü hitelek rentabilitásának hiánya miatt üzleti alapon álló pénzintézetek nem szivesen foglalkoznak kistételü kihelyezésekkel.

Budapest székesfőváros tanácsa és törvényhatósági bizottsága helyesen látta meg azt a tényt, hogy a kisiparosság nem nélkülözheti a gazdasági boldogulás egyik legfontosabb eszközét, a hitelt. Ezért alapitotta 1918-ban a Budapesti Kisipari Hitelintézetet és ezért támogatja a főváros anyagi viszonyainak lehetőségéhez képest alaptőkével és hiteltőkével ezt az intézményt.

Budapest székesfőváros közgyülése a tanács előterjesztése alapján az 1930. évi költségvetés terhére is 400.000 pengőt állitott be a Budapesti Kisipari Hitelintézet alaptőkéjének felemelésére, ugy hogy ezzel az összeggel az intézet saját tőkéje kereken 2 millió pengőre fog emelkedni.

A kisipari hitelellátás ügye nem külön ügye a kisiparosságnak, hanem ennek a gazdasági szolgálatnak a kisiparosság körét messze tulhaladó nagy jelentősége van. A külkereskedelmi mérleg passziv tételeinek adatai ugyanis kétségtelenül igazolják, hogy rendkivül sok oly cikket hozunk be külföldről, amelyeket kisiparunk itthon is termelni képes. Ezekben a külföldi árukban a külföldi munkát fizetjük meg ugyanakkor, amikor kisipari műhelyeink munka nélkül állanak, az üzemekben fekvő tőkék kamatozatlanul hevernek, munkaerők és munkaképességek kihasználatlanul maradnak. A kár kétszeres, mert ugyanakkor a munka nélkül állókat mégis csak el kell tartani, vagy a legjobb esetben megtakaritott tőkéiket élik fel.

A behozott áruk nagy részét azért szerezzük be külföldről, mert a külföld a technika modern eszközeit a racionalizálás elveinek felhasználása mellett alkalmazva, olcsóbban tud termelni. A behozott áruk nagy részét viszont behozzuk annak ellenére, hogy belföldi iparunk olcsóbban tud termelni. Ez utóbbi esetekben kétségtelenül megállapitható, hogy ezek az áruk azért hozatnak be külföldről, mert a tőkeerős külföld hosszulejáratu nyilt hiteleket tud adni, amire tőkeszegény kisiparunk képtelen, a kereskedelem pedig — miután maga is hitelre kénytelen eladni, forgótőkével pedig szintén nem rendelkezik — a hitelre rá van szorulva.

A kormány belátta, hogy a kiskereskedelem hitelellátásának ügye általános közgazdasági szempontból is fontos és ezért — miután előzőleg támogatta a főváros kisiparosságának hitelellátását azzal, hogy a maga részéről is 1,600.000 pengőt a Pénzintézeti Központ utján a Budapesti Kisipari Hitelintézet Rt. rendelkezésére bocsátott — 1 millió pengő veszteségi tartalékot szavazott meg az egész ország kiskereskedelmi hitelellátásának megkönnyitésére.

Ebből a veszteségi tartalékból 200.000 pengőt kapott a Budapesti Kisipari Hitelintézet olyképpen, hogy ezen az alapon 800.000 pengő visszleszámitolási hitelt vehet igénybe a Pénzintézeti Központtól. A kormányakció révén tehát 1 millió pengő hitelkeret áll a Budapesti Kisipari Hitelintézet utján a kiskereskedelmi hitelellátás rendelkezésére.

Budapest székesfőváros tanácsa és törvényhatósági bizottsága további áldozatkészséggel a maga részéről is 1 millió pengő hitelt biztositott a kiskereskedelemnek olyképpen, hogy ez összeget erre a célra betétként elhelyezte a Budapesti Kisipari Hitelintézetnél.

A Budapesti Kisipari Hitelintézetnél fővárosi tőkékből tehát rendelkezésre áll ma a kisiparosság és kiskereskedelem állandó hitelellátására 1,600.000 pengő saját tőke, továbbá 1,600.000 pengő kisipari kormány-hiteltőke, 1 millió pengő kiskereskedelmi kormány-hiteltőke és 1 millió pengő fővárosi állandó kölcsöntőke. Ez összesen 5,200.000 pengő, amihez hozzászámitandók a Községi Takarékpénztár által a Budapesti Kisipari Hitelintézet részére megszavazott 1,500.000 pengő visszleszámitolási hitel, valamint más pénzintézetek részéről is rendelkezésre bocsátott visszleszámitolási hitel, amely ma kereken 500.000 pengő. Ez összegek együttvéve 7,200.000 pengőt tesznek ki. Ez összegekhez járulnak még a kisiparosok és kiskereskedők, valamint ezek gyermekeinek és az iparostanoncoknak takarékbetétei.

Nagyon örvendetes jelenség, hogy az iparosság gyermekeinek és az iparostanoncok takarékossági hajlamának felébresztése és ébrentartására irányuló 1927 végén megindított akciónk azzal az eredménnyel járt, hogy az ezekből eredő betétek a folyó évben 100 százalékkal emelkedtek. Propagandaeszközeink: perselyek, takarékjegyek, takarékkártyák, takarékautomaták és ingyen könyvek alkalmazása, illetve szétosztása. A takarékbetétgyüjtés fárasztó és költséges munkával jár ugyan, de a jövő nevelése szempontjából ugy erkölcsi, mint gazdasági tekintetben kétségtelenül nagyértékü és a jövőben bizonyára nagyban fog hozzájárulni ahhoz, hogy az intézet altruisztikus hivatását minél tökéletesebben betölthesse.

A rendelkezésre álló hiteltőke a fennálló hitelszükségletek kielégitésére nem elegendő. A kormány ezért hajlandó is az egész ország kisipari hitelkeretének felemelésére, amely ujabb hitelkeretből Bud kereskedelmi miniszter ur nyilatkozata szerint megfelelő rész fog jutni a fővárosi kisiparosság hitelellátásának emelésére.

A Budapesti Kisipari Hitelintézetnél a mult év december 31-én fennálló kihelyezés összege 4,900.000 pengőt tett ki. A folyó évben folyósitott uj kisipari hitelek összege kereken 2,300.000 pengőt, a kiskereskedelmi hitelek pedig 1,300.000 pengőt.

A kiskereskedelmi hitelek folyósitásával a gazdasági összefüggések láncolatánál fogva feltétlenül könnyebbült a kisiparosság helyzete, aminthogy a kisipari hitelek folyósitása a kiskereskedelem szempontjából is előnyöket jelentett.

A kisipari hitelprobléma teljes megoldásához azonban nem elegendő, ha csak a kisiparosság és a kiskereskedelem részére biztositható megfelelő hitel, mert a teljes megoldáshoz csak az egész középosztály kistételü hitelellátása vezet. Az egész középosztály hitelellátása esetében az orvos, a mérnök, a tanár stb. inkább készpénzhitelt vesz igénybe, mint áruhitelt a szabónál, a cipésznél, az asztalosnál stb., mert egyrészt az áru és a kisiparos kiválasztásánál nagyobb választási lehetősége nyilik, azonkivül pedig olcsóbban is kapja szükségleti cikkeit. A kisiparosra nézve is igen nagy előnyt jelent, ha vevőitől készpénzt kap és nem kell követeléseit leszámittatni, vagy elzálogositani, illetve a vevőtől kapott váltókat visszleszámitoltatni. Igy elkerüli azt, hogy künnlevőségei mobilizálásának szükségessége esetében girókötelezettségeket vállaljon, amelyek igen sokszor tőkeerejét meghaladják és adósainak késedelmeskedése esetében is már válságos helyzeteket teremtenek. De a középosztály készpénzhitelellátása esetében ezenfelül nagymennyiségü oly árut termelhetünk itthon, amelyet ma csak azért hozatunk be külföldről, mert a megfelelő fedezetekkel rendelkező fogyasztók kistételü hiteligényei miatt készpénzhitel hiányában, áruhitelt kénytelen igénybevenni.

A középosztály hitelellátásának nagy előnye még abban is mutatkoznék, hogy a fedezetekkel rendelkező kisiparosok hitelkereteinek felszabadulása erejéig, mód kinálkoznék részükre a racionalizálás eszközeinek megszerzésére, amelyek képesitenék arra, hogy a jelenleg olcsóbban termelő külfölddel szemben is eredményesen vegyék fel a versenyt.

Az egész középosztály hitelellátása a kisipari hitelprobléma megoldását lényegesen fogja elősegiteni.

Bogdánfy Géza és vitéz Cséry Miklós
okl. épitész és épitőmester — okl. mérnök épitési vállalkozó
Budapest, VII., Erzsébet-krt 19.
Telefon: József 358—98, 421—31

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktűzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

A főszámvevő lezárta az 1929-es évet. Az uj esztendő minden évben nagy munkát ró a fővárosi számvevőségre és a főszámvevői hivatalra: december 31-ével az egész vonalon lezárják a számlákat és könyveket, és ujakat fektetnek fel a következő esztendei könyvelések és számvevőségi feljegyzések számára. Régi szokás szerint az ujesztendő után néhány napig még nyitva maradnak az elmult esztendő könyvei és számlái, hogy azokba a később beérkezett könyveléseket és feljegyzéseket is be lehessen vezetni. Mig ez az utólagos bevezetési időszak a multban rendesen két-három hétig tartott, a folyó évben *Sebő* Béla főszámvevő már abban a példás helyzetben volt, hogy az elmult hét szombatján, január 4-én, kiadhatta a rendeletet az összes könyvek és számlák lezárására. A zárszámadás elkészitése céljából azonnal megkezdődött a szokásos módon a könyvek és számlák rendezése és feldolgozása, és mint *Sebő* Béla főszámvevő munkatársunknak kijelentette, a *folyó esztendőben is, mint az elmult évben, március végén már a tanács előtt lesz az 1929-es zárszámadás.*

Fedezet hiányában késik a nyilvános órák rendbehozatala. Ismeretes az az esztendők óta tartó háboruság, amely a főváros hirdető vállalatának asziszálása mellett a közterületeken elhelyezett nyilvános órák rendbehozatala körül tart. A vita főanyaga az, hogy a hazai ipar által előállitott ingaórák szereltessenek-e fel az utcákon, vagy pedig a külföldön nagyszerüen bevált Normal-Zeit-rendszerü órákat állitsanak-e szolgálatba a kereskedelemügyi kormány külön behozatali engedélyével. Az időközben több kiló sulyra gyarapodott aktatömeg megjárta már az összes minisztériumokat, a Kereskedelmi és Iparkamarát, a müegyetem illetékes szakosztályát, a hágai konferenciát, a sóhivatalt: szóval mindazokat a helyeket, ahova egy ilyen szépen kifejlődött tengeri kigyó eljuthat és sok viszontagság után visszaevezett az illetékes szociálpolitikai ügyosztályba. Időközben tisztázták az összes tisztázandó kérdéseket, az aktaóriás már magában foglalja az összes lehetséges szakvéleményeket, iparpártolási, műszaki és fajfenntartási szempontból és amikor a mostani órák pontatlansága miatt kesergő pesti polgár azt hihette, hogy végre történni fog valami, beütött az a meglepetés, amely a Wallace-regények utolsóelőtti oldalán szokott bekövetkezni, egészen uj fordulatot adva a dolgoknak. A meglepetés ez esetben abban nyilatkozott meg, hogy a pénzügyi ügyosztály, amikor a műszaki és egyéb kérdések eldöntése után az akta hozzákerült, hogy az uj órák beszerzésére fedezetet jelöljenek ki, kategórikusan kijelentette, hogy pénz, az pedig nincsen, az órákat tehát megrendelni nem lehet. A szociálpolitikai ügyosztály illetékes szakreferense ezekután mit tehetvén egyebet? — azon töpreng, hogy akkor miért kellett az akacsemetét a különféle szakvéleményekkel és ankétezésekkel dagadt óriássá felnevelni, amikor azt két esztendővel ezelőtt a fedezet-hiány rideg jégesője annak rendje és módja szerint minden további tárgyalás és szakvéleményezés mellőzésével egy jobb hazába küldte volna. Igaz, hogy két esztendővel ezelőtt, mikor az akta világkörüli utjára elindult, még senki sem gondolta volna, hogy éppen pénzhiányon fog mulni az ügy. A már meglevő nyilvános órák pedig a fedezethiányról szóló pénzügyi ügyosztályi jelentés nyilvánosságra jutása óta még rendetlenebbül járnak, mint eddig. Ugy látszik, nagyon szivükre veszik a dolgot . . .

Vállalkozás

Uj kiirások

Kábelösszeköttetési, kapcsolóberendezési, benzingenerátor és töltőgépcsoportok munkára, a VII. Szabó József-utcai autóbuszgarage gépészeti munkáinak elvégzésénél. Határidő: 1930 január hó 14. (kedden) d. e. fél 10 ó.

A főelosztótábla és benzintöltőkábel összeköttetési munkákra a VII. Szabó József-utcai autóbuszgarage gépészeti munkáinak elvégzésénél. Határidő: 1930 január 14. (kedden) d. e. fél 10 ó.

Akkumulátortelep és szükségvilágitás részére a VII. Szabó József-utcai autóbuszgarage gépészeti munkáinál. Határidő: 1930 jan. 14. (kedden) d. e. fél 10 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács december 27-iki ülésén vállalatba adattak:

I. ker. Felhő-utca 6. szám alatti tüzőrségi épület központi gőzfütő berendezési munkák Stern és Rosenthalnak (V. Báthory-u. 19.) 14.543.45.

I. ker. Hidegkuti-uti leányotthon tetőfedőmunkák Kirschenbaum és Fia (VIII. Bezerédj-utca 10.) 3294.—. Ugyanott létesitendő bölcsöde bontás és kőmüves munkái dr. Méhes Emil (VIII. József-u. 2.) 1450.—. Ugyanott bádogos javitási munkát Wasser István (I. Horthy Miklós-ut 20.) 2100.—. Ugyanott asztalos utánjavitási munkát Csik és Ferenczy (I. Alkotás-u. 39/a.) 1818.22. Ugyanott kerités lakatos munkák és ajtó és ablakvasalási munkák Galambos Jenő (VI. Forgách-u. 27/b.) 1100.— és 2008.—.

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:

NEMZETI UJSÁG

UJ NEMZEDÉK

Bőrkabátok,
autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb. — Gyártja:
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., Károly-körut 13. I. em.
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

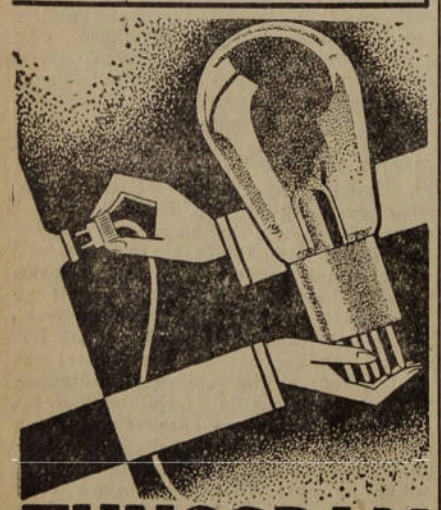

TUNGSRAM
VÁLTOÁRAMU BÁRIUMCSŐ

Ha jó, tartós, megbizható és gazdaságos üzemü
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, ugy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár R. T.-tól,
amelynek győri **automobilgyárában**
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP és RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság:
V., Deák Ferenc ucca 18
Telefon: 818—50.
Budapesti raktár és javitómühely:
X., Kerepesi ut 28. sz.
Telefon: J. 453—84.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb mügrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal mindenfajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 390 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

SAMUEL GYÖRGY
egészségügyi berendező, bádogos
Budapest, VI., Aradi-utca 45
Telefon: Aut. 223—62.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

A világhirü
URÁNIA IROGEP
az egyedüli, melyért
5 éves garanciát nyujt
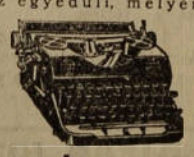
5 éves garanciát nyujt
TURCSÁNY ANTAL
kizárólagos magyarországi vezérképviselő
Budapest, VIII., Üllői-út 2. sz.

Szórakozás

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren, a keleti pályaudvarral szemben. (Telefon: J. 343—37) **Singing Fool.** (Az éneklő bolond.) Főszereplő: **Al Jolson.** Abe Lyman jazzband. **Parasztbecsület** (nagy ária.) Főszereplő: Benjámino Gigli. — Az előadások kezdete hétköznapokon: 5, fél 8 és fél 10, szombat-, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, ¾6, 8 és 10 óra 10 perckor. Előadások megkezdése után az összes ajtókat lezárjuk. (Prolongálva.)

CORSO (Váci ucca 9.) Telefon: Aut. 874—02. Müsor: 1. A beszélő, éneklő, zenélő **Négy ördög.** Hermann Bang regényének hangos filmváltozata 12 felvonásban. Főszereplők: Janet Gaynor, Nancy Drexel, Charles Morton, Mary Duncan. 2. **Hiradók.** — Az előadások kezdete: 4, 6, 8, 10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Aut. 259—52.) Müsor: 1. **A nagyhercegnő** a Paramount zenélő, éneklőattrakciója. Főszereplők: Pola Negri, Lukács Pál és Norman Kerry. 2. **Hiradó verseny. Fox—Paramount.** — Az előadások kezdete mindennap: 4, 6, 8, 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Kossuth Lajos-ucca 18. szám. Semmelweiss-u. sarok. (Telefon: Automata 895—43 és Aut. 807—07.) Müsor: 1. **A császári kozák-kórus hangversenye.** 2. **Arnout Bros.** A „Szerelmes madarak" cimü füttyjelenetben. 3. **Kertész Mihály** magyarnyelvü prológusa. 4 **Noé bárkája** (Noah's Ark.) A Warner Bros világhirü beszélő- és hangosfilmje. Rendezte: Kertész Mihály. Főszereplő: Dolores Costello, George O. Brien, Noah Berry. — Az előadások kezdete hétköznapokon, szombat kivételével: 5, fél 8 és 10, szombat, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, háromnegyed 6, 8 és 10 óra 10 perckor. Az előadások megkezdése előtt az ajtókat bezárjuk.

ODEON MOZGÓ VII. Rottenbiller ucca 37-b. Tel.: J. 302—63. Január 9—12. Csütörtöktől—vasárnapig. **„Az elsodort asszony."** Dráma 8 felv. Pola Negri és Lukács Pál. **„Simba, az állatok királya."** A világ leghatalmasabb dzsugelfilmje 7 felvonásban. — Fox Journal. — Január 13—15. Hétfőtől—szerdáig. **„A fekete nász."** Dráma 9 felvonásban. Mary Phylbin és Lyonel Barrymor. — **„Az ellopott titkos szerződés."** Dráma 10 fv. Alfred Abel, Christa Tordy és Carmen Cartellieri. — Hiradó. — Előadások kezdete: köznapokon 5, 7, ¼10, vasárnap 3 órától folytatólagosan! Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak!

OMNIA FILMSZINHÁZ, VIII. kerület, József-körut 31. sz. (Tel.: J. 301—25.) Müsor: 1. **Párisi divatkirály,** vigjátékattrakció 8 felvonásban. Főszereplők: Harry Liedtke, Korda Mária, Székely Ibolya, Verebes Ernő. 2. **Mókaházasság,** szenzációs vigjáték 8 felvonásban. Főszereplő: Reginald Denny. — 3. **Magyar Hiradó és Paramount Journal.** — Előadások kezdete 5, ⅛8 és fél 10 órakor. Vasár- és ünnepnapokon 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION FILMSZINHÁZ, (IV. kerület, Eskü ut 1. szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfő jénél. Telefon: Automata 831—02.) Müsor: 1. **A bosszu éjszakája.** Bánky Vilma és Ronald Colmann együttes utolsó fellépte. 10 felvonáshan. 2. **Flirt, amely tisztit,** amerikai filmregény 8 felvonásban. Főszereplők: Nancy Carol és Jack Holt. — 3. **Magyar és külföldi hiradók.** — Előadások kezdete: 5, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Vasár- és ünnepnapokon fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

PALACE FILMSZINHÁZ (Erzsébet-körut 8., a Newyork-palotával szemben. — Telefon: J. 365—23.) Müsor: 1. **Madonna oder Dirne.** Ohnet György regénye fimen 9 felvonásban. Főszereplők: Korda Mária, Adalbert Schlettow. Rendezte: Martin B. 2. **A fakir.** Misztikus történet egy örökség körül. 7 felvonásban. Főszereplő Jaqueline Logan. 3. **Barnák előnyben,** amerikai burleszk 2 felvonásban. 4. **Hiradók.** — Ifj. Stephanidesz dirigál. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, ¾6, 8, 10, vasár- és ünnepnapokon: 3, 4, 6, 8 és 10 órakor.

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: József 429—46 és József 419—02. Prolongálva! — **Apák büne.** Paramount attrakció, 12 fejezetben. — **Fox-Hiradó.** — **Rézi,** Hangos, mókás nóta- és nótás mókái — Előadások kezdete: 5, ⅛8 és fél 10 órakor. Vasár- és ünnepnapokon 3, ¼6, fél 8 órakor és háromnegyed 10 órakor.

TIVOLI MOZGÓ VI., Nagymező-u. 8. Tel.: Automata: 230—49. Január 9—12. Csütörtöktől—vasárnapig. **„Az elsodort asszony."** Dráma 8 felv. Pola Negri és Lukács Pál. **„Az „U"-hajó kapitánya."** Filmregény 10 felv. Daniel Mendaille, Alcover és Lilyan Constantin. — Hiradók. — Jannár 13—15. Hétfőtől—szerdáig. **„A fekete nász."** Dráma 9 felvonásban. Mary Phylbin és Lyonel Barrymor. — **„Az ellopott titkos szerződés."** Dráma 10 felvonásban. Christa Tordy és Alfred. — **„Moziriporter."** Vigjáték 8 felvonásban. Bebe Daniels és Lukács Pál. — Hiradók. Előadások kezdete: köznapokon 4, 5, ⅛8 és fél 10, vasárnap 3 órától. Vasárnap d. e. 10 és fél 12 órai kezdettel burleszkmatiné olcsó helyárakkal! Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak!

UFA FILMSZINHÁZ (Teréz-körut 60.) Nyugati pályaudvarral szemben. Jegyrendelő telefon: Lipót 921—32 és 921—33. Müsor: Maedy Christians és Hans Stüwe németül beszélő és éneklő, nagy hangos filmattrakciója. **Mámorkeringő.** — **Tinta macska horgászik.** — **Hiradók.** — Előadások kezdete (szombat kivételével) 5, ⅛8 és fél 10. Szombat, vasár- és ünnepnapokon 4, 6 és 10 órakor.

CORVIN FILMSZINHÁZ, VIII., József-körut és Üllői-ut sarok. Telefon: József 398—88.) Müsor: Bánky Vilma és Ronald Colman ragyogó alakitása: **A bosszu éjszakája.** United Artists világfilmje. **A rejtelmes India.** Expediciós Ufa-film. Előadások kezdete hétköznapkon: fél 6, fél 8 és fél 10, vasár- és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

URÁNIA FILMSZINHÁZ, VIII., Rákóczi-ut 21. Tel.: J. 460—45 és J. 460—46.) Néhány hét mulva megnyilik az első nagy magyar hangosfilmmel, amelynek cime: **Vasárnap délután.**

KAMARA MOZGÓ
(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.
A bosszu éjszakája
(Bánky Vilma, Ronald Colman)
Ilyenek a férjek!
(Philis Haver, Don Alvarado)
Előadások: hétköznap 6, 8, 10 órakor
vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ
Bajor Gizi, Vaszary Piroska, Somlay Artur
Kezdete 9 órakor

Gáspár Sándor épület-, mü- és tüzhely-lakatos
IX., SZVETENAY-U. 30. ≑ TELEFON: 386-45.

Cross-Charles E. Lewis utódai
Központi fütések, vizvezetékek, egészségügyi berendezések
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7
Telefon: József 322-25

Margalit Andor és Ödön
okleveles mérnök, épitőmester, vállalkozók
BUDAPEST
I., KELENHEGYI-UT II. SZÁM.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője: RASKÓ OSZKÁR.

ALTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASAG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVAN

VII. évfolyam 3. szám

Budapest, 1930 január 18

UJ BUDAPEST

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Visegrádi-utca 19.
Telefon: Aut. 928—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, Gróf Károlyi u. 8.

A környék

Lapunk legutóbbi számában Lengyel Zoltán dr. irt cikket azokról a törekvésekről, amelyek négy budapesti községnek: Mátyásföldnek, Cinkotának, Rákosszentmihálynak és Sashalomnak egyetlen nagy megyei várossá való alakulását célozzák. De nemcsak ezen a területen látunk várositási törekvéseket: a legutóbbi évtizedben városokká alakultak Rákospalota, Pesterzsébet, Budafok, hasonló törekvések egész sorozatáról tudunk, amikor is a nagyobbrészt földmüves- és tisztviselő-települések modernebb és magasabbrendü önkormányzati életformában akarják a civilizáció és a kultura lehetőségeivel szemben támasztott igényeiket megvalósitani.

A kérdés az, hogy a székesfőváros milyen szemmel nézi ezeket az ujabbkeletü törekvéseket, a nagy gondolat, a Rákosi Jenő által álmodott harmincmillió magyar kétmilliós fővárosa, nem ellenkezik-e az önállóság jegyében alakuló pestkörnyéki városokkal, a Gross-Berlin-féle nagyvárosok általános középeurópai ideálja nem áll-e ellentétben azokkal a szeparációs megmozdulásokkal, amelyek a milliós nagyváros tövében önálló autonómiát akarnak élni? A felelet rövid és egyszerü. Nagy-Budapest álmát a harmincmillió magyar álma mellé temette Trianon, megcsonkitott és földretiport hazánk szomoru fővárosa sem erkölcsileg, sem anyagilag nincs abban a helyzetben, hogy a maga tagadhatatlanul hatalmasabb, de hihetetlen mértékben igénybe vett erőforrásaival biztositani tudja a környék számára azt a civilizációstandardot, amelyet ezek a települések városépités, közmüvek, kultura szempontjából a várossá való átalakulás révén maguknak biztositani akarnak.

Éppen, mert Nagy-Budapest ábrándja belátható ideig reménytelen, oka és értelme nincs annak, hogy Budapest törvényhatósága a környékbeli falvak várossá való alakulását ellenezze. Sőt: Budapest szeretettel és rokonszenvvel nézi ezeket a várositási törekvéseket, mert élniakarást és élnitudást lát bennük. Ennek pedig minden szempont szerint örülnünk kell. Az érzelmi momentumokon tulmenően azonban van egy nagyon fontos gazdasági vonatkozás, amely a főváros számára kellemessé és hasznossá teszi a környékbeli uj város-alakulásokat. Kétségtelen, hogy a főváros és a környék között az elintézetlen problémák egész sorozata vár megoldásra, (hogy csak a legfontosabbak közül a közlekedési és közélelmezési kérdéseket emlitsük), amelyeket a fővárosnak sokkal könnyebb letárgyalnia és elintéznie egy magasabb intellektust képviselő várossal és annak polgármesterével, mint egy középkorból ittragadt maradi községi kupaktanáccsal. Minden okunk megvan tehát arra, hogy Mátyásföld és környéke várossá való alakulását szeretettel üdvözöljük, és az ország fővárosa most születő kisöccsének rokoni érzülettel nyujtja segitő kezét.

Wolff Károly:
Mi elv vagyunk, mi programm vagyunk, állunk a kristálytiszta erkölcs alapján!

Tomboló lelkesedés fogadta Wolff Károlyt, aki szombatesti beszédében kibontotta a Belvárosban a Keresztény Községi Párt lobogóját — A Keresztény Községi Párt müködése alatt talpraállt a főváros és pénzügyi téren számottevő tényező lett — Amikor a fővárosi választások eljönnek, minden polgárnak és hazafinak a kereszténypárt mellé kell állania

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Aki látta azt a lelkes tömeget, amely szombaton este a Sas Kör Ferenciek-terén levő helyiségeiben fel és alá hullámzott, tanuja volt annak az impozáns tüntetésnek, amellyel ez az intelligens keresztény uriemberekből álló társaság *Wolff* Károly dr.-t, a párt vezérét, fogadta: lehetetlen, hogy ne mosolyogjon azokon a baloldali szóbeszédeken, hogy ez a párt levitézlett, szólamai elkoptak, zászlója megfakult. Sőt! A lobogót frissebben lengeti a szél, mint valaha, a jelszavak változatlan üdeséggel csengenek, azon egyszerü okból, mert *nem muló és banális szavak, hanem örökéletü igék.*

A Sasok tágas helyiségei már jóval 8 óra, a vacsorára kitüzött idő előtt zsufolva voltak a Belváros előkelő keresztény társadalmával. Az érkezőket *Szőke* Gyula, felsőházi tag a belvárosi Keresztény Községi Párt elnöke, *Bednárz* Róbert esperes, belvárosi apátplébános és *Nagy* Ferenc törvényhatósági bizottsági tag fogadták. Riadó éljenzés köszöntötte *Wolff* Károlyt beléptekor, az a lelkes, őszinte ünneplés, amely minden pártvacsorán és kerületi összejövetelen kijut neki.

Az első felszólalást *Bednárz* Róbert tartotta:

— Mélyen tisztelt uraim! Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának madátuma — mondotta Bednárz — az esztendő végén lejár. A tárgyalás alatt levő uj fővárosi törvény értelmében, még ebben az esztendőben meg kell választani az uj törvényhatóságot és ezért természetesen minden párt megkezdte a szervezkedést. Igy hát nem maradhatott el a Belvárosi Keresztény Községi Párt sem és ennek is meg kellett kezdeni a kerületben a Keresztény Községi Párt megszervezését.

— Nehéz és fáradtságos lesz ez a munka, mert elkeseredett lesz a küzdelem is, amelynek nekimegyünk. A nagy gazdasági pangás és nyomor következtében a világnézeti kérdések háttérbe szorultak és előtérbe nyomultak a gazdasági, a megélhetési kérdések. Ezért igen sok igéretet fogunk hallani, különösen a már megszokott oldalról, a baloldalról, akik hirdetni fogják a választópolgároknak, hogy ha ők győznek, akkor biztosan vége lesz ennek a nagy gazdasági nyomornak, pangásnak és jólét fog fakadni az ő győzelmükből.

— Rendkivül fontos, mélyen tisztelt uraim, hogy egységesek legyünk, hogy szinte frenetikus összetartás legyen bennünk és talán sohasem volt aktuálisabb a megboldogult hercegprimásnak az a mondása, amelyet az én beiktatásomkor mondott, hogy: *Keresztények táborba!* — mint éppen ma.

— De nem csupán, hogy összetartásra, fanatizmusra van szükségünk, de szükségünk van nekünk egy olyan vezérre is (Lelkes felkiáltások: *Éljen Wolff Károly!* Hosszantartó élénk éljenzés és viharos nagy taps.), aki az ő lángoló szavával fel tudja rázni azokat a tunya keresztény tömegeket és oda tudja őket vinni a szavazó urnák elé. Ilyen a mi vezérünk, *Wolff Károly,* (Hosszantartó lelkes éljenzés és nagy taps.), aki a tiz esztendő alatt, amióta vezeti a Keresztény Községi Pártot, bebizonyitotta, hogy az ő idealizmusa, az ő nagy tudása, az ő bölcs vezetése nem csupán hogy fentartotta ezt a pártot, hanem hogy sok diadalban is volt része ennek a pártnak, a Keresztény Községi Pártnak az ő bölcs vezetése alatt. (Ugy van! Ugy van! Éljenzés.)

Az ő nagy tudása és az ő nagy lelkesedése, az ő lángszava biztositék nekünk arra, hogy mi ezt a választási harcot is diadalmasan fogjuk megküzdeni. (Ugy van! Ugy van!) Hiszen hogy ezeknek az igazságoknak az erejük milyen nagy, arra a legjobb bizonyiték, hogy amikor a mi vezérünk a törvényhatóságban felszólal, olyan általános tiszteletet keltő, azt mondhatnám, *lenyügöző erő nyilatkozik meg az ő szavaiban* és olyan nagy hóditó erejük van az ő szavainak, hogy valamennyi párt, *még a legellenségesebbek is, csak nagy tisztelettel tudnak ő előtte meghajolni.* (Ugy van! Ugy van!) Ez mutatja a keresztény igazságok erejét és igy nem utolsó bizonyitéka a mi pártunk igazságának is.

— Amidőn tehát én őt, amikor körünkben megjelent, a kerület keresztény polgársága részéről tisztelettel üdvözlöm és köszöntöm, igérem azt, hogy mi hűséggel fogjuk követni azt a zászlót, amelyet ő lobogtat és kérlek, téged, Vezérünk, hogy szervezz, vezess, irányits bennünket ebben a nagy, uj küzdelemben, amely reánk várakozik. Mi hűséggel fogunk követni és igérjük, hogy minden erőnkkel a pártnak a zászlóját diadalra fogjuk vinni. Isten éltesse Vezérünket, Wolff Károlyt! (Szünni nem akaró lelkes éljenzés és viharos nagy taps.)

Ezután *Szőke* Gyula dr. beszélt.

— Mélyen tisztelt uraim! Mint a Belvárosi Keresztény Községi Párt elnöke (Éljenzés.), én csak azért szólalok fel, hogy itt a párthiveket üdvözöljem, de nem is azért szólalok fel, hogy most beszámolót mondjak. Beszámolót mondani a kerületi pártszervezetben akkor, amikor a párt vezére jelen van, illetlenség volna a kerület vezetősége részéről azért, mert ahol a párt elnöke, a párt vezére megjelenik, ott voltaképpen az első szó, a legnagyobb szó, az övé.

— Ha most mégis szót emeltem, mint a belvárosi szervezet elnöke, csak azért tettem, hogy a Ti nevetekben üdvözöljem azt a vezért, aki nagy elfoglaltsága mellett idejött először ebben a mozgalmas időben (Éljenzés.) és itt kiván először szólni azokhoz a polgárokhoz, akik megmutatták tiz év óta állandóan és szakadatlanul, hogy nemcsak ismerik azokat a törekvéseket, amelyeket a Keresztény Községi Párt a zászlójára irt, nemcsak megértették az idők jelét, hanem követni is akarják mindazokat, amit Wolff Károly nekünk elibénk adott. (Ugy van! Ugy van!)

Förster Aurél beszélt még, majd általános figyelem közepette *Wolff* Károly emelkedett szólásra.

Wolff Károly beszéde

— Mélyen tisztelt Uraim! Tegnap ugyanebben a teremben, mondhatom, zsufolt társaság előtt álltam ugyanezen a helyen és megállapitottam, hogy a magyar asszonyok szervezete nemhogy csökkenő, hanem állandóan növekvő irányt mutat a mi ügyünk mellett. Ha az asszonyi lélek a magyar családi életben jelentős tényező, amit végre kétségbevonni senkinek sem lehet, ugy kellően kell értékelni azt a tényt, hogy a magyar asszony, még pedig ugy, amint tegnap mondottam, ugy fogva fel a dolgot, hogy mi a házasságot nem jogügyletnek, hanem szentségnek tekintjük: a magyar asszony, a magyar családi élet alapja ezzel az állásfoglalásával csak kedvező eredményt jelenthet egy küzdelem részére, mert hiszen az ő állásfoglalásuk azt jelenti, hogy a mi ügyünk mélyen benn székel a magyar lelkekben.

— Ma ugyanitt férfiak előtt állok, a IV. kerület illusztris társasága előtt és itt is elmondhatom, hogy a jelek azt mutatják, hogy a mi szervezkedésünk az 1930 évben nem a hullámvölgy dekadenciája, de a hullám emelkedésének jegyében indul meg. Ime tehát a férfi és a nő egységes állásfoglalása a mi küzdelmünk tekintetében.

— Amikor én most felszólalok, érzem a nehézséget, amelyet egy párt szempontjából minden vezérnek éreznie kell a mai sulyos, nehéz helyzetben. Ha a Belváros a magyar kereskedelem szempontjából a legelőkelőbb helyet foglalja el, mert hiszen Budapestnek szive végeredményében a kereskedelem és ipar szempontjából a Belváros, ugy valóban nehéz az én helyzetem, amikor egy párt ügyét akarom képviselni a Belváros előtt a kereskedelemnek és iparnak ebben a rendkivül sulyos helyzetében.

— Lehet, hogy az egyén érdeke szempontjából nehéz az én helyzetem. Ám *nem nehéz a város, mint közület és a párt szempontjából.* És én sulyt fektetek arra, hogy szavaim a logika jegyében vésődjenek be az engem hallgatók elméjébe és onnan menjenek át a magyar szivbe, a magyar érzésvilágba és igy legyenek rugói a magyar — cselekedeteknek.

— Az egyéni érdek szempontjából lehet, hogy vitás egy pártnak az eredménye. Mert sajátos állitásként hallatszik, amikor azt mondom, hogy ha az egyén érdekeit tartom elsősorban egy párt működésének kritikája szempontjából szem előtt, akkor valóban elmondhatja egy pártvezér, hogy ebben a sulyos és nehéz helyzetben, amikor a kenyérért való küzdelem a legélesebb jeleneteket provokálja, amikor szemtől szemben állanak a kenyérért és kenyér után futó

elemek, családapák, ifjuság; amikor a legélesebben jelentkezik előttünk a kenyérért való harc: elmondhatja egy önzetlen vezér, hogy ma a magyar közéletben jót tenni annyit jelent, mint ellenségeket szerezni. Ezt a különösnek hangzó állitást akarom Önök előtt bizonyitani.

— Ha én ma jót teszek és végeredményében csak egyre hivatkozom, hogy a mult esztendőben 4800 egyén ügyében emeltem szót (Hosszantartó nagy taps.), 4800 egyén ügyében jártam el, 4800 egyén kenyérérdekeit karoltam fel és ha a 4800 egyén kenyérérdekét karolom fel és nem tudok legjobb akaratom s az összes tényezők legjobb akarata mellett kétezernél több ügyet igenlőleg elintézni — ugy 2800 ellenséget szereztem magamnak. (Ugy van! Közbeszólások: Sajnos!) Mert ebben a sulyos és nehéz kenyérharcban, amikor az érdekek olyan élesen állanak egymással szemben, mindenki, aki nem ért célt, ugy kritizálja a pártvezért, hogy az nem tesz semmit. Ezt az egész vonalon tapasztalom. Ha a Keresztény Községi Párt a tanitóválasztás folyamán be tud hozni 55 pályázót, miután ötszázan és egynéhányan pályáztak, hát akkor 450 esküdt ellenséget szerez magának a párt, akiknek az igényét nem tudta kielégiteni. Ime, hová vezet az, ha az egyéni érdek szempontja lesz a mérvadó egy párt működésének megitélésében. (Ugy van!)

— Ma élesen szemben állanak egymással a kenyérért küzdők és az ellenség állandóan, szüntelenül ott dolgozik és keveri az ellentéteket a kételkedő, kishitü lelkek mélyében. Csak ma hallottam a Keresztény Községi Párt ellen a legégbekiáltóbb rágalmat, amit valószinüleg egy kutmérgező hint szét ebben a kenyérért való küzdelemben egymással szemtől szembe álló és egymást már értékelni sem tudó egyének lelkivilágában. Hogy tudniillik a *Keresztény Községi Párt a BESzKÁR-tól kétmillió pengőt kapott pártcélokra* és ezért nem léptetik elő az alkalmazottakat és nem kapják meg a jogos igényeik kielégitését. (Felkiáltások: Rémes! Hallatlan!)

— Hát igen tisztelt Uraim, amikor ott dolgozik az ember reggeltől késő estig, amikor az éjszakája sem szabad, amikor az éjjeli álmát is megzavarják a gondok, amikor a taktika kérdései, a küzdelmek apró részletei szakadatlanul foglalkoztatják agyvelejét, amikor ez az agyvelő sohasem nyugodhat, amikor nincs egy szabad perce, ott áll az ember minden idegszálával, állandóan támadásra várva, állandó gyanusitásnak kitéve, amikor küzködik és küzd a maga ideális gondolataiért éjjel-nappal, idegeinek minden megfeszitésével: bizony, bizony mondom, hogy az önzetlen harc *a legnagyobb türelmet igényli minden pártvezér részéről* (Ugy van! Ugy van! Nagy taps.)

— Én sohasem állanék a tömeg előtt, ha a saját lelkiismeretem nem nyugtatna meg, hogy ez a párt és a párt élén álló vezetők a lelkiismeretük legszigorubb vizsgálata mellett megtettek minden lehetőt a keresztény polgárság érdekében, ami csak megtehető. Ha az egyéni érdek szempontjából fogják ezt végigvizsgálni, akkor jöhetnek a *„Ki ad többet?“*, akkor jöhet ujra a lélekvásárlás ideje, akkor jöhet a demagógia ideje, akkor jöhet a nagy igéretek ideje, pedig ha ma valaki reálisan akarja megfogni ennek a nagy világvárosnak az intézését, akkor azt mondom, a legnagyobb bün játszania a lelkekkel, olyant igérni, amit nem tud betartani és nem mindent megtenni, amit csak meg lehet tenni ésszel, szivvel, érzéssel, idegmunkával a polgárok érdekében.

— Egy párt működése csak abban az esetben lehet eredményes, ha vannak hivei, akik a lelkük mélyén feltétlen bizalommal viseltetnek azok iránt, akik a párt szempontjaiért harcolnak (Élénk helyeslés.) és bizalommal viseltetnek a párt programmjával szemben. (Élénk helyeslés.)

— És t. Uraim, most a könnyeket fogom elővenni, a nélkülözést és a gazdasági krizist. Ez a gazdasági krizis, a könny, a barázdák az egyes homlokokon, a sulyos, nehéz gondok, az iparosok és kereskedők helyzete, az üzletek egymásután való összeroppanása, a hitelkérdésben felmerülő roppant nehézségek, a panaszok és jajkiáltások nem ellenünk szóló argumentumok, de érezzék át az agyukkal, a szivük minden érzésével, hogy ezek mellettünk kiabáló argumentumok. (Ugy van! Ugy van! Nagy taps.)

— Minél nagyobb a szenvedés, minél nagyobb a megpróbáltatás, minél sulyosabb az ipari és gazdasági helyzet, annál inkább mondhatom én a nélkülöző, küzdő tömegeknek, — ime egy nemzedék, amely a maga bűnös közömbösségével, a saját világnézetének háttérbe szoritásával, *a saját nemzeti közszellemének idegen kezekre adásával* (Ugy van! Ugy van! Nagy taps.) szabályszerüen és parancsoló logikai szabály szerint *előkészitette a Trianont.* (Ugy van! Ugy van!) Nem találhatjuk meg a feltámadást ugyanazon az uton, amely ezt a nemzetet bukásába vezette. (Ugy van! Ugy van! Nagy taps.)

— Mindenki, aki az elmult évtizedek alatt mint irányitó nagyságról, fejlődésről beszélt, nincs jogositva a lelkiismeret jegyében ujból a tömegek elé állni. Az ő demokráciájuk nem feltámadást készitett elő, hanem Trianonhoz vezette ezt a nemzetet. (Ugy van! Ugy van!) Mert nem lehet egy irányzat, egy korszellem az, amely a nemzet ezeréves hagyományait, az emberi kulturának legfőbb biztositékát, a keresztény gondolatot (Ugy van!) és a nemzeti gondolatot elfojtotta a tisztviselők, a kereskedők, az összes komoly tényezők ajkán. A politikusok a saját konjunkturális oportunizmusuk jegyében nem merészeltek keresztények és magyarok lenni. (Ugy van!) Beszédeikben sajátosan elővigyázatos semlegesség volt az ajkukon és még ma is aggódom, amikor egy államférfiu nem meri megmondani nyiltan, hogy ő igenis ebben az országban *csak egy politikát tart lehetségesnek: a kertelés nélküli keresztény és a kertelés nélküli magyar politikát.* (Nagy taps. Ugy van!)

— Elmult az az idő, amely az ugynevezett szabadelvü liberálizmus jegyében minden infernális erőt idehozott Galiciából, amely minden infernális erőt magasra emelt a természettudományi fejlődés jegyében, amely európai nivónak bélyegezte a semleges internacionalizmust s előkészitette, hogy ez a nemzet nem birt annyi öntudattal, nem rendelkezett annyi erővel, hogy amikor egynéhány maroknyi csőcselék itt a nagy világháboru után felforditotta a rendet, mint a birka nem ment volna utánuk öntudat nélkül, ellentállás nélkül. (Ugy van! Ugy van!)

— A Keresztény Községi Párt kristálytiszta elvi alapra helyezkedett — és azon áll ma is. (Ugy van! Ugy van!) Én nem ismerek olyan külpolitikai érdeket, — pedig jól mérlegelem a külpolitikai érdekeket, értékeket és szempontokat — mondom nem ismerek olyan külpolitikai érdeket, amely arra kényszeritené azt a pártot, amely a székesfőváros életében számottevő tényező akar lenni, hogy *ne legyen mindenekfelett keresztény és ne legyen mindenekfelett magyar* (Élénk helyeslés és hosszantartó taps.)

— Mélyen tisztelt Uraim! Én állandóan hirdetem, — hát nem érzik a bizonytalanságot, nem látják, hogy a talaj alatt hogy forr minden, nem látják, hogy a lelkeket *mennyire forradalmasitja napról-napra a fanatizmus?* Vannak egyesek, akik azt mondják, hogy csak az ellenzéki szellem a mérvadó, de nem tudnak semmi garanciát nyujtani, hogy konkrét ellenértékkel is szolgáljanak a kenyérkérdésben. Nem látják, hogy ez mind csak egy bizonytalan jövő előkészitése és a polgárság az önvédelmét nem fogja tudni megtalálni, ha egy joltára is eltér attól, hogy Budapestnek, az ország fővárosának a jövőben is mindenekfelett megalkuvás nélkül kereszténynek kell lennie. (Hosszantartó élénk helyeslés és nagy taps.)

— Ne gondolják, igen t. uraim, hogy ez csak egy nagy mondás. A ki nem elégitett érdek odamegy persze a piacra és ordit, kiabál a negativ kritika jegyében. Ha a hordó tetejére áll, el is tud csábitani lelkeket. De ez nem az az ut, amelyen egy főváros jövőjét meg lehet alapozni és egy nemzet jövőjét ki lehet épiteni.

— Igenis, a Keresztény Községi Párt azáltal, hogy Budapesten, az ország fővárosában minden kérdésben a keresztény nemzeti alap szemszögéből nézte az ügyeket, a legaprólékosabb kenyérkérdést, a tanitóválasztásokat, az alkalmazásokat, a gazdasági dolgokat, — *mérhetetlen hasznot jelentett és biztositott a köznek.* (Ugy van! Ugy van!) Ha minden egyéni érdek nem is nyert kielégitést, a párt munkája mindig csak keresztény érdekeket szolgált. Keresztény magyar érdeket szolgált minden ténykedésével, akár a közegészségügyet, akár a szociálpolitikát, akár a tanügyet, akár a vállalkozásokat nézem. Mindenütt ott voltunk az ülésekben, örködtünk az általános nemzeti és keresztény érdek felett és ki is mertük nyiltan mondani, hogy mi nem kertelünk. Az ellenpárt, akár a szociáldemokratákat, akár a demokratákat veszem, amikor szemtől szemben állanak velem a tanitóválasztásnál és kifogásolják, hogy kevés zsidót választanak meg, nyiltan a faji érdek szolgálatában állanak. Mi lesz ezzel a várossal, ha a semlegesség, a gazdasági szempont egyedül, minden világnézeti szempont nélkül fog érvényesülni a város érdekében?! *Megbukik a keresztény Budapest és szent meggyőződésem, hogy vele együtt megbukik a keresztény Magyarország is.* (Ugy van! Ugy van!)

— Ez az ország nem tud feltámadni a keresztény Budapest nélkül, mert Budapest szelleme kiárad az egész országba és befolyásolja a lelkeket. Már pedig a keresztény nemzeti alap a mindenek felett álló érték, amelyen ez a nemzet megállhat a nemzetek társaságában, amikor itt ezen a ponton védi a keresztény kulturát és a nemzeti gondolatával védi a magyar értelmiség érvényesülését a nemzetek társaságában.

— Magasabb szempontokból nézve, ez a párt a köz szempontjából olyan eredményekre mutathat rá, amelyre kevés mutathat csak rá. Nem volt-e egy szétesett, pénzügyileg leromlott főváros, mikor mi idejöttünk? *Nem volt-e program nélkül, önbizalom nélkül?* Nem hallottuk-e, hogy keresztény nemzeti alapon Magyarországon sem a hitelképességet nem lehet biztositani, sem a pénzügyeket nem lehet rendezni, mert aki a keresztény és nemzeti alap nyilt hirdetésével áll a porondon, az pénzügyi kérdésekben nem lehet mérvadó tényező. (Ugy van!)

— És ime a Keresztény Községi Pártnak működése alatt *talpraállt ez a főváros és olyan hitelképes jogalannyá alakult, amely vetekedik a magyar állam hitelképességével.* (Ugy van! Ugy van!) Ha ezt semminek sem tartják, mert egyesek egyéni érdekeit nem tudta mindig kielégiteni a párt, igen t. uraim, akkor ne beszéljünk feltámadásról, akkor ne beszéljünk nem, nem soháról, akkor ne álmodozzék ez a nemzedék, mert kiemelkedni csak az erkölcs, a hit és a hazaszeretet jegyében lehet. (Nagy taps.)

— A Keresztény Párt működése és ebben a kezdeményezés megindításával az én meggyőződésem és akaratom is lehetővé tette, hogy ennek a városnak megteremtsük a *Községi Takarékpénztárát.* (Élénk helyeslés.) Talán még nem is tudják azt, micsoda nagy pénzügyi tényező fog kibontakozni a Községi Takarékpénztárból. (Ugy van! Ugy van!)

— Rendbehoztuk a pénzügyeket, hitelképessé tettük, sőt pénzügyi téren számottevő tényezővé tettük a fővárost. Senki nálam jobban nem értékelheti azt a nagy erkölcsi és anyagi erőt, amelyet a székesfőváros jelent és a bün csak az, hogy *ezt a nagy erkölcsi és anyagi erőt a bürokrácia szemszögéből kezelték* és nem vették igénybe a nemzet sulyos problémáinak megoldásánál.

— De mi, amikor a fővárost pénzügyileg tényezővé téve ott állunk az eredményekre visszamutatva, mindezt a tényezőt a nemzet nagy problémáinak megoldására felajánljuk, megállapitva, hogy nem lehet szakadék a város és a vidék között, nem lehet, hogy a székesfőváros és a nemzet ezeréves lelkisége között ne legyen meg a harmónia. Mi igenis most is felajánlkozunk. *Komoly szavak ezek komoly időkben,* de mi tetteket akarunk, nem frázisokból élünk, nem igéretekből, mert tudjuk nagyon jól, hogy a gazdasági helyzetnek javarésze nem azért rossz, mert az intézkedések rosszak, hanem azért, mert ezt *Trianon csinálta.* Nem ismerem el a kritika jogát azoknál, akik a nemzet lelkiségének lerontásával elsősorban az okai annak, hogy a nemzet Trianonhoz jutott. (Ugy van! Ugy van! Nagy taps.)

— Ne álljanak a porondra a kritika tógájában ezek a tényezők. Semmiféle igéret, semmiféle demagógia, csak az összefogás, a komoly elhatározás, *a keresztény nemzeti alap érvényesitése az az ut és az a lehetőség, hogy mi ebből a sulyos helyzetből kiemelkedjünk.*

— Ha ezt átérzik a komoly tényezők, *családapák,* akik a gyermekeik sorsáért aggódnak, *polgárok,* akik a város sorsát szeretnék elősegiteni, *hazafiak,* akik a nemzetük sorsáért aggódnak: akkor nem szabad kételkedni; akkor ezeknek oda kell állniok a Keresztény Községi Párt zászlója mellé, *amikor a fővárosi választások eljönnek.* Ez a párt nem fojtja el a lélek igazi szavát, ez a párt nem fogja elfojtani a tisztviselőkben annak a lehetőségét, hogy a legbensőségteljesebb állásban is azt mondják: — *én pedig keresztény és magyar vagyok!* Ez a párt nem fogja elnémitani a felelős tényezők ajkát, hogy a lelkük érzéseit *szabadon nyilvánithassák.* Ez a párt nem enged osztálypolitikát csinálni, ez a párt az igazi demokrácia alapján áll. (Ugy van! Ugy van!) Mert, igen tisztelt uraim, hiába szónokolnak, hiába beszélnek akár könyvtárra valót is, szebb, nemesebb, igazibb demokráciát, mint amit mi hirdetünk: *a krisztusi keresztény demokráciát,* biztositani egyetlen párt sem tud. (Ugy van! Ugy van! Hosszantartó nagy taps.)

— *Mi elv vagyunk. Mi programm vagyunk.* A szociáldemokrácia nyiltan beismeri, hogy *vele szemben csak egyetlen erő van, az elv alapján álló Keresztény Községi Párt.* (Ugy van! Ugy van!) A szociáldemokrácia nyiltan értékeli, hogy igenis mi kifejezetten a keresztény érdekekért harcolunk. És ezt megmondjuk, *mi nem kertelünk,* mi a keresztény polgárság érdekeit akarjuk érvényesiteni a város életében. Sohasem tesszük ezt az érvényesülés érdekében véka alá. Aki sulyt fektet ezekre a körülményekre, aki az elv jegyében a jövőért akar harcolni, aki nemcsak az egyéni kielégülést, hanem a nemzet szempontjait helyezi maga elé és ezt keresi programmként, *az mind oda fog jönni a Keresztény Községi Párt táborába,* mert az erkölcsi alapon tisztán álló zászlót ő lobogtatja önök elé és azt mondja: — én nem igérek, mert én senkit félre nem vezetek, hanem egy életet adok azért, hogy ezek a gondolatok, ezek az eszmék Budapest polgársága érdekében megvalósuljanak.

— Nem hirdetik-e valamennyien a közélet tisztaságát? Hát a Keresztény Községi Párt működésével szemben *akadhat-e egyetlen komoly kifogás az ő tisztessége szempontjából?* (Ugy van! Ugy van!) Nem tiportuk-e el minden lehetőségét a kisérletezésnek? Nem vagyunk barátai semmiféle visszaélésnek. *Mi állunk a kristálytiszta erkölcs alapján,* amely azt mondja, hogy ezt elsősorban önmagunkon akarjuk gyakorolni.

—Nem megnyugtató-e a polgárságra, ha egy párt kezébe teszi le a hatalmat, *amely nem önmagáért, hanem a polgárságért küzd, amely nem a saját érdekeit, hanem a nemzet érdekeit és a város érdekeit akarja szolgálni,* amely nem igér, hanem cselekszik, amely tiz év óta az elvhűség jegyében, senki által nem kritizálható módon áll a közélet porondján. (Ugy van! Ugy van!)

— Mélyen tisztelt uraim! Én nem pályázom a tetszetős jelszavak pillanatnyi sikereire, hanem én argumentumokat hoztam fel. Az értelem részére mondottam ezeket az argumentumokat, amelyek az értelmen keresztül menjenek a magyar szivbe és ott érleljék meg a cselekvést.

— Álljunk össze, mélyen tisztelt uraim. Fogjon össze ez a kerület és fogjon össze Budapest minden kerülete. Ha mi ki akarunk ebből a hullámvölgyből emelkedni, akkor össze kell fognunk és támogatnunk kell egymást. Szeretnünk kell egymást és minden erőnket meg kell feszitenünk, hogy a mi ügyünk diadalra is jusson.

— Nem kétlekedem, mélyen tisztelt uraim, hogy *másoldalu igéretek mellett szem elől tévesztenék a pártnak tiz éves becsületes munkásságát.* Aki ismeri a magyar politikai életet, az megállapithatja, mit tud produkálni az, aki a puszta kritikával áll ma a közélet terére, mit tud az produkálni a magyar kenyér szempontjából. Nem nagyobb jelentőségü dolog-e a mi őrtállásunk, minden lehetőség megragadása, hogy ott, ahol csak lehet, akin csak lehet és akinek csak lehet, segitsünk és ujból segitsünk.

— Mélyen tisztelt uraim! Ha önök érzik ennek a jelentőségét, ha belátják ennek nagy jelentőségét a nemzeti élet szempontjából is, akkor önök nem fognak kételkedni és amikor mi az 1930. évben kibontjuk ujból a zászlót, hogy a kerület polgárságát felrázzuk letargiájából és odavigyük az urnák mellé, akkor tudni fogják kötelességüket nemcsak a fehér asztalnál, hanem a zöld asztalnál is.

— Ne feledjék el, mélyen tisztelt uraim, hogy nem az egyéni kielégülésért, hanem a magyar kenyérért, a magyar jövőért, a székesfőváros jövőjéért és Nagymagyarországért harcolunk! *Az Isten minket ugy segéljen!*

Szünni nem akaró lelkes éljenzés és percekig tartó viharos nagy taps fogadta *Wolff* Károly nagyszerü beszédét, amelyért *Szőke* Gyula mondott köszönetet.

Hortobágyi juhtúró
Mindenütt kapható! Termeli: ORSZ. MAGY.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Mi az igazság a Wagons-Lits—Ibusz-ügyben?

Nem lehet várni külföldi vállalattól, hogy szem előtt tartsa és megvédje a speciális magyar érdekeket — Sulyos százezreket áldozott az Ibusz idegenforgalmunk fellenditésére, aminek eredményeképen Csonka-Magyarországra több külföldi jött, mint a békebeli Magyarországra — Az Ibusz méltányos és becsületes ajánlatot tett a Wagons-Lits-nek, amelynél több üzleti lehetőséget egyetlen európai főváros sem biztosit számára

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Egyre nagyobb hullámokat vet a Cook-cég Budapesten való letelepedésének ügye, amely közelről érinti a *főváros hatóságát és törvényhatósági bizottságát is.* A kérdés ugyanis *szoros összefüggésben áll az idegenforgalom problémájával,* arról nem is beszélve, hogy az Ibusznak a fővárossal rengeteg kapcsolata van: a Menetjegyiroda központi helyiségei fővárosi épületben vannak elhelyezve, a főváros ad az Ibusznak az utcai bódékra területhasználati engedélyt, a főváros engedélyezi az Ibusz autóbuszainak körutját a városon keresztül. *Minden tekintetben fontos tehát, hogy a főváros és a törvényhatósági bizottság tisztán lásson a Cook-Ibusz kérdésben.* Szükségesnek tartottunk ez okból részletes információkat beszerezni, amelyek eredményét az alábbiakban közöljük.

Mindenekelőtt azt kell megállapitanunk, hogy tulajdonképpen a *Cook-cég égisze alatt megindított propaganda nem a Cook-cég telepedéséért folyik, mert hiszen a Cook-céget a Wagons-Lits megvásárolta és igy tulajdonképpen a Wagons-Litsről van szó.* Az Államvasutak, illetőleg a kormány azért hivta életre az Ibuszt, hogy legyen egy államvasuti, illetve állami befolyás alatt álló olyan orgánum, amelyre a magyar idegenforgalom fejlesztésének országos érdekü ügyét reá lehessen bizni. Igy történt ez a külföldön is mindenütt; azért, mert *a most mindenütt duló idegenforgalmi harcban az államok szivesebben látják idegenforgalmi ügyeik kezelését egy nemzeti alapon álló és az állam irányitása alatt álló vállalat, mint egy külföldi vállalat kezében,* mely utóbbitól alig lehet várni, hogy az illetőre nézve idegen ország idegenforgalmának fellendüléséért lelkesedjék.

Az Ibusz létrehozása *szerencsés ötletnek bizonyult,* mert az idegenforgalom az utolsó években erős lendületet nyert: amennyiben az 1913-ik évben a nagy Magyarországon megfordult *55.116 idegennel szemben* a kis Magyarországon 1928-ban *71.625-öt tett ki a külföldi utasok száma.* Sikerült munkássága során az Ibusznak olyan *értékes nemzetközi kapcsolatokat* teremtenie, hogy semmi kétség sem forog fenn azíránt: ha az idegenforgalom utjában álló akadályok elhárittatnak és minden intézkedés megtörténik arra nézve, hogy az idegenek itt tartózkodása minden szükségtelen zaklatástól mentes, tehát kellemes legyen, ha az egész világra nehezedő és a reparációs kérdésekkel kapcsolatos sulyos gazdasági viszonyokban javulás fog beállani, *az idegenforgalom nagyon jelentős fejlődésnek fog indulni.*

Nehéz gazdasági helyzetünkben, amidőn minden érdekelt és minden érdekképviselet keresi a kibontakozás utját, nekünk is keresnünk kell a módokat arra, miként lehetne az idegenforgalom fejlődésének az idegenforgalmi szervezetek által a legnagyobb odaadással tett intézkedéseken kivül még más intézkedésekkel erősebb lökést adni. *A tévesen informált sajtó* az e célt szolgáló eszközök között a legmegfelelőbbet az idegen vállalatok letelepülésében látja. Megvizsgálandó tehát a kérdés, vajjon *ez-e a legjárhatóbb ut és ha igen, mik annak a feltételei?*

E kérdés mérlegelésénél legelőször szemünkbe tünik az, hogy *a külföldi vállalatoknak ma már az egész világon rendelkezésre állanak a magyar jegyek,* tehát ebből a szempontból nincs semmi akadálya annak, hogy utasaikat Magyarországra irányithassák. Kell azonban, hogy ezek a külföldi irodák a kérdést jóakarattal kezeljék és kell, hogy ez a jóakarat biztosittassék, aminek egyedüli eszköze *megfelelő jutalmak és jutalékok biztositása,* amely eszközt az Ibusz természetesen igénybe is veszi. A külföldi irodáknak a magyar idegenforgalom fellendülésére irányuló működése és érdeke *ezzel ki is merül,* ha egy utazási iroda más országba kivánkozik, illetve idegen országban letelepedni kiván, akkor természetszerüen abban kell üzleti érvényesülését megtalálnia, hogy *ennek a lakósaiból rekrutálja magának az utasoknak azt a tömegét, amely ottani existenciáját biztositani képes.*

Ez az eset forog fenn a Cook, illetve az egyesitett *Wagons-Lits és Cook-cégnél is,* amely természetszerüleg a magyar közönség kiutaztatásában fogja itteni menetjegyirodai tevékenységének bázisát keresni. Sajnos, a *magyar közönség nagyon kapható idegen államokba való utazásra* és arra, hogy pénzét ne itt, hanem a külföldön költse el. *Ez a készség,* a magyar közönség közismert mentalitása mellett egy idegen vállalat propagandája mellett *még csak erősödni fog.*

A magyar közönség elvárhatja azt, hogy *saját hazájában legyen intézmény,* amely neki a külföldre való utazását lehetővé teszi, megkönnyiti és annak előfeltételeit megteremti. De arra, hogy a nemzeti alapon álló vállalatnak, vagyis az Ibusznak, ezen a közönség érdekeit szolgáló, de végeredményben az állam kereskedelmi mérlegére hátrányosan ható működését még idegen vállalatok is alátámasszák, sőt azt saját üzleti érvényesülésük érdekében a maximumra fokozzák, *nemhogy nincsen szükség,* de ezt a tevékenységet éppen azoknak kellene elsősorban ostorozniok, akik most a kérdés hátterének nem ismerésében *az idegen vállalatok letelepedését sürgetik,* viszont a magyar idegenforgalom passzivitását szokták a jelenlegi idegenforgalmi szervezetek hibájának betudni. *Nem lehet tehát idegen vállalatoknak korlátlan mozgási szabadságot biztositani,* ehelyett arra kell törekedni, hogy ezektől az idegen vállalatoktól intézményes biztositékok szereztessenek arra vonatkozóan, hogy ezek a vállalatok az idegeneknek Magyarország felé irányitása érdekében *a legmesszebbmenő tevékenységet* fejtsék ki és hogy ennek a tevékenységnek eredményesebbnek kell lennie, mint *a magyaroknak külföldre való utazását célzó fáradozás.*

Kétségtelen és logikus ily körülmények között, hogy a Wagons-Litsnek a magyarországi üzletben *a magyaroknak külföldre való utaztatása lenne a főcélja,* aminthogy az állami tulajdonban levő Ibusz altruisztikus működéséhez *sokkal jobban illik* az a feladat, hogy a külföldieket magyarországi utazásokra propagálja. Ezen propaganda érdekében az Ibusz két év alatt *sok százezer pengőt* költött el prospektusokra, külföldi hirlapokban közzétett közleményekre, külföldi menetrendkönyveknek magyar érdekekbeni kiegészitésére, külföldi propaganda-felolvasások támogatására, magyar filmeknek külföldi bemutatására, szóval *olyan intézkedések megtételére,* amelyek a külföldiek figyelmét Magyarországra és a Magyarországba való utazás előnyeire felhivják. Ha az Ibusztól elveszik a Wagons-Lits minden korlátozás nélküli tevékenységének engedélyezése által a menetjegyirodai üzletet, *a legyengült Ibusz a szükséges külföldi propaganda kifejtésére rendkivüli értékes nemzeti összeköttetései dacára sem lesz képes.*

Kérdezzük: *ki viselné ezért a felelősséget?* Ki tételezi fel, hogy egy idegen vállalat szivügyének fogja tekinteni a külföldi magyar propagandát és hogy ezen a téren tud olyan szolgálatot tenni az országnak, mint a magyar nemzeti alapon álló vállalat, mely az idegenforgalmat fejlesztő tevékenységében *hazánk jobb jövőjének munkálását is látja?* Amennyire érdeke az országnak, hogy idegen vállalatok és ezek között a Wagons-Lits a magyar idegenforgalom fellendülésénél a magyar vállalatoknak segédkezet nyujtanak, *épp olyan sulyos elitélést érdemelne* az az erőszakos intézkedés, mely megfelelő biztositékok nélkül a magyar vállalat működésének megnémitásával adna idegen vállalatoknak olyan jogot, amelyekkel a magyar idegenforgalom érdekében élni, de visszaélni is lehet.

Ugy tudjuk, hogy az Ibusz *méltányos és elfogadható* ajánlatot tett a már régebben érvényben álló megegyezés kibővitésére a Wagons-Litsnek, amelynek során ugy a magyar érdekek, mint a Wagons-Lits üzleti szempontjai meg lennének védve. *Ha a Wagons-Lits ezt az utat követni nem akarja, akkor minden tárgyilagosan itélkező méltán megállapithatja, hogy ki mellett áll az igazság.*

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

ZSÉDELY KÁROLY
épület-, műlakatos tűzhelykészitő és autogénhegesztő
BUDAPEST, I., KIRÁLYHÁGÓ-UTCA 12. SZÁM.
Elvállal minden a szakmába vágó munkát.

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kazinczy-u. 8.

RIETSCHEL ÉS HENNEBERG R. T.
Budapest, VIII., Práter-u. 12. Tel. J. 23—18
Központi fütések és távfütések. Gőz-, hütő-, főző- és gőzmosó-berendezések, szárítók. Vizvezetéki, csatornázási, fürdő-, gáz-porszivó és egyéb egészségügyi berendezések. — Városi vizmüvek. — Szivattyutelepek.

Négyökrü Vince épület- és műlakatos
Minden a szakmába vágó munkát elvállal.
Budapest, V., Vadász-utca 27.
Telefonhivó: Automata 277-10

HEDAG
A legtökéletesebb kézi tüzoltókészülék
Minden tüzet, igy villamostüzeket is veszély nélkül olt. Oltási kárt nem okoz. Az emberi szervezetre nem ártalmas. Abszolut fagyálló.
MAGYAR GYÁRTMÁNY.
Gyártásihely: Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugyár R.-T., Budapest.
Egyedárusitó: KROPSCH GÜNTHER BUDAPEST, VIII., SCITOVSKY-TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39.

KISS J. JENŐ okl. mérnök, épitési vállalkozó.
AEROLITH-, CEMENTÁRU- ÉS TERRACIT GYÁR
Központi iroda: III., Zsigmond-utca 70.
Gyártelep: V., Ujpesti-rakpart.

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62.

Rádió készülék 6-12-18 havi részletre
GRAF TESTVEREK, Budapest, VI., Lázár-u. 7.

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439-91.
Polg. tüzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás.

Szöllőssy Péter ácsmester és épitési vállalkozó
Elvállal minden a szakmába vágó munkát.
VII., Róna-utca 6 Telefon: József 396-05

KOVÁCS GÁBOR
ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-UT 41—43.
TELEFON: JÓZSEF 320—83.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és vérbetegek külön osztálya

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

A világhirü
URÁNIA IROGEP
az egyedüli, melyért
5 éves garanciát nyujt
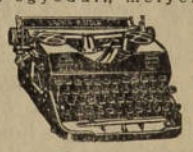
5 éves garanciát nyujt
TURCSÁNY ANTAL
kizárólagos magyarországi vezérképviselő
Budapest, VIII., Üllői-út 2. sz.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

GYURITA KÁLMÁN
lakatosmester müszaki vállalata
Budapest, IV., Molnár-utca 15.
Telefon: Automata 840—79.

Tökéletes tüzoltókészülék mindenféle tüz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tüzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

A Keresztény Községi Párt az üzemigazgatók mammutjövedelmének redukcióját követeli

A hétfői pártértekezleten Bednárz Róbert felszólalására Wolff Károly kijelentette, hogy senki egy fillérrel nem kap többet a városházán, mint ahogyan azt a közgyülés megállapitotta — A villamosvasuti uj állások és Sztrókay nyugdija helyes megvilágitásban — A Pászthy-féle pamflet, a Kuttó-dülő kisgazdálkodói és egyéb aktuális dolgok

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

A baloldali sajtó hetek óta a városházával kapcsolatosan egyébről sem ir, mint arról, hogy a jobboldali pártok, elsősorban a Keresztény Községi Párt *az okozója annak*, hogy az üzemigazgatók mammut-fizetéseket élveznek, legendás nagyságu nyugdijakat kapnak, minden valószinüség szerint *azokért a politikai szolgálatokért*, amelyeket a szóbanforgó urak a jobboldali pártoknak teljesitenek. Mondanunk sem kell, hogy *ezek az átlátszó kutmérgezések célt tévesztenek*, mert valamennyi párt közül éppen a Keresztény Községi Párt az, amely *mindig küzdött a régi rezsimből ittragadt vezérigazgatók és üzempasák tulmagas jövedelmei ellen. Wolff* Károly dr., a Keresztény Községi Párt vezére, *dobta be* néhány hónappal ezelőtt *a köztudatba*, költségvetési beszéde kapcsán, hogy *a párt nem fogja a mammutfizetéseket türni* és az üzemi grófoknak le kell szállani arról a magas lóról, amelyről ők a városházi urakkal beszélnek. Ide jegyezzük azt is, hogy az *Uj Budapest esztendők óta teszi szóvá a magas vezérigazgatói fizetéseket* és éppen lapunk volt az, amely néhány hónappal ezelőtt a folyó évi költségvetéssel kapcsolatosan *összeállitást közölt az üzemigazgatók magas fizetéséről*. Ezen összeállitásunk annak idején *széles körökben keltett feltünést* és nagy mértékben hozzájárult ahhoz a hangulathoz, amely szerint az üzemigazgatói fizetéseket redukálni kell.

Annak a közhangulatnak, hogy az üzemigazgatói fizetések redukcióját tovább halogatni nem lehet és a Keresztény Községi Pártot, amely mindig a redukció mellett dolgozott, nem szabad felelőssé tenni a jövedelem-csökkentések elmaradásáért, *éles formában* adott hangot a Keresztény Községi Párt hétfői értekezletén *Bednárz* Róbert esperes-plébános, *a párt egyik legkitünőbb és legtekintélyesebb tagja*. A hétfői pártértekezleten napirend előtt szólalt fel *Bednárz*, meginterpellálván az elnöklő *Wolff* Károly dr.-t, hogy hogyan áll az üzemigazgatók mammutjövedelmének ügye? Utalt arra is *Bednárz*, hogy *Wolff* Károly *már közgyülési beszédében* erélyesen hangoztatta, hogy az üzemeknél a párt nem fogja türni a mammutjövedelmeket. Ez annál inkább fontos — mondotta általános figyelem közepette *Bednárz* Róbert — mert a baloldalon egy nyugdijazással kapcsolatban *lármás agitációt* fejtenek ki és ugy tüntetik fel a dolgot, mintha a Keresztény Községi Párt *a nagy fizetések előtt behunyná a szemét*.

Bednárz Róbert után *Platthy* György dr. szólalt fel, hansulyozva azt, hogy *Sztrókay* István nyugdija szabályszerüen jár a volt vezérigazgatóhelyettesnek. Csodálkozik a baloldal átlátszó agitációján, mert hiszen *a baloldaliak az albizottságban szintén megszavazták Sztrókay Istvánnak a neki különben törvény szerint is járó nyugdijat*. A nyugdijazás különben közönséges hajsza volt. A baloldal most a nyugdijazás miatt igy akarja az ódiumot magától elháritani.

Hasonló értelemben szólalt fel *Buday* Dezső is, a baloldal bent a bizottságban szivesen *megszavazta Sztrókay István nyugdiját* és az évi 16 ezer pengős dotációját is, amelyet a gyorsvasut tervezetének elkészitéséért kap. Az állam az uj hidak terveinek elkészitésére 124.000 pengőt áldoz.

— A baloldali felháborodás magyarázata az, — mondotta *Buday* Dezső — hogy mi most a Beszkártnál hetvennyolc állást töltöttünk be. Ebből ötvenhetet előléptetés utján, huszonhetet pedig kinevezés utján. Az állások betöltésénél a baloldali bizottsági tagoknak mérhetetlen étvágya volt, nagyon sokat akartak, mert nagyon sok embernek tettek igéretet. Ezeket az igéreteket most nem tudták beváltani és hogy mentsék magukat az igéretekkel jól tartott emberek előtt, kitaláltak ezt a *Sztrókay-féle alaptalan agitációt*.

A kérdéssel kapcsolatban *Wolff* Károly elnök hosszabb beszédben foglalkozott. — A baloldal, — mondotta *Wolff* Károly — tényleg a Sztrókay-ügy óta izgatja a közvéleményt az üzemi fizetésekkel. Még a parlamentben is. Én magam a költségvetési beszédben hangoztattam, hogy *nem türünk mammutfizetéseket, az üzemek nem hitbizományok* és megszüntetünk minden olyan jövedelmet, amelyet jogosan lehet kifogásolni. De a munka ellenértékét mindenkinek tisztességesen meg kell kapnia. Fölösleges azonban az, hogy *a fizetések arányositásánál felülről adjanak nekünk jótanácsot*, elvégzi ezt maga az autonómia, mint ahogy elvégezte a közigazgatási területen. A közgyülés meghatározta a reprezentációs jövedelmeket is, ezt be is tartják, *senki egy fillérrel sem kap többet a városházán, mint ahogyan azt a közgyülés megállapitotta*.

— Az én közgyülési felszólalásom alapján meg is érkezett a belügyminiszter rendelete a fővároshoz még annakidején, amely *három kategóriába osztotta az üzemeket*, megállapitva azt, hogy van nagy-, közép- és kisüzem. A nagyüzemeknél a vezetők a polgármesterrel egy anyagi kategóriába tartoznak, tehát évi jövedelmük nem lehet több, mint ötvenezer pengő. A középüzemeknél az alpolgármesternek jövedelmét élvezhetik a vezetők, a kisüzemeknél pedig a tanácsnokok szinvonalán állnak. Ezt a beosztást a felügyeleti hatóság jóváhagyta, ezt be is tartják.

— Megkérdeztem magam a polgármester urat, hogy az üzemi igazgatók közül *tiltakozott-e valamelyik is a jövedelmek arányositása ellen?* A polgármester ur kijelentette nekem, hogy *egyetlen egy igazgató sem okozott nehézségeket* a szerződések megkötésénél. Különben pedig arra kértem a polgármester urat, hogy *valamennyi üzem fizetési listáját készittesse el, hogy mi abba betekinthessünk*.

— A nyugdijazások kérdésében az uj törvény intézkedik és sulyt vetünk arra, hogy a fizetések megállapitásánál vegyék figyelembe az illető üzem rentabilitását. *Pazarlást sehol sem engedünk meg*.

Bednárz Róbert a párt nevében is megköszönte a felvilágositó és megnyugtató választ, megjegyezve azt, hogy ezzel megsemmisült *a baloldal egyik üres agitációs eszköze*.

A pártértekezleten ezután kmondották azt, hogy a nagy nemzetközi kiállitás és vásár rendezőbizottságába a párt *Nagy* Ferenc és *Müller* Antal bizottsági tagokat küldi ki. Tudomásul vették, hogy a jogügyi bizottság döntése alapján *a javadalmi őrség továbbra is önálló alakulat marad*. A párt tagjai örömmel értesültek arról, hogy azok az emberek, akik *Pászthy* János ellen politikai érdekek szolgálatában sértő tartalmu pamflettet adtak ki, most a törvényszék előtt *Pászthy Jánostól bünbánóan bocsánatot kértek*.

Lázár Ferenc dr.: Melyik politikai párt érdekében irták a pamflettet?

Pászthy János: A Községi Polgári Párt akart engem a kerületben gyengiteni.

Végül *Wolff* Károly információja alapján a párt elhatározta azt, hogy a legerélyesebben sikraszáll nyolcvan kisgazdálkodó érdekében, akik a Kuttó-dűlőben akarnak szerény földhöz jutni, a feloszlott konyhakertgazdaság területéből és 110 pengőt kinálnak négyzetölenkint a fővárosnak, szemben a konyhakertgazdasággal, amelyik négy pengőt fizetett és mégis mindig deficittel dolgozott. Most pedig még az udvarokért is 110 pengőt kap a főváros. A teljesen méltányos kérdést az egész párt támogatja.

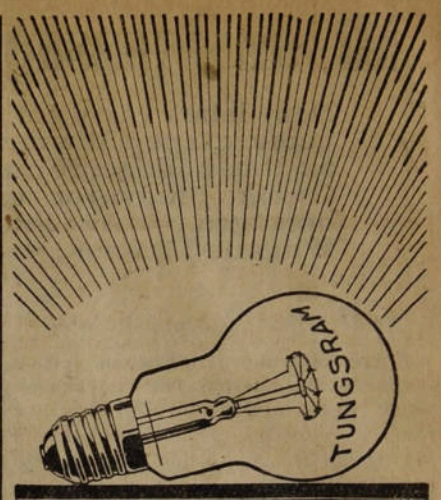

TUNGSRAM

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

SAMUEL GYÖRGY
egészségügyi berendező, bádogos
Budapest, VI., Aradi-utca 45
Telefon: Aut. 223—62.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Giroszámla: Magyar Nemzeti Bank. — Táviratcim: Ipközpont.
TELEFONSZÁMOK: **Központi osztályok** Nádor-utca 22, Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés. — **Bőrosztály:** Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. **Epitőipari osztály:** Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. **Falpari osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — **Kisipari hitelakció:** Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. **Kereskedelmi osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. **Textil közszállitási osztály:** Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

Telefon: József 439-76 Alapittatott 1905-ben
MOLNÁR JÁNOS
hat. eng. erősáramu és villanyberendezési vállalata
Villamos erőátviteli és világitási berendezések. Állandó raktár fémcsillárokban, asztali és állólámpákban
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ UCCA 50
Telefon: József 439-76.
Fővárosi tisztviselőknek kedvezmény

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel.: J. 308-97.

CSERNAK
reklám és cégtáblafestő vállalat
Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 23.
Telefon: József 385-28.
Világitási reklámok, világitó házszám és utca jelző táblák

Bogdánfy Géza és vitéz Cséry Miklós
okl. épitész és épitőmester — okl. mérnök épitési vállalkozó
Budapest, VII., Erzsébet-krt 19.
Telefon: József 358—98, 421—31

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

RIEGER OTTÓ
orgonagyára
X. (RÁKOSFALVA) SZIGLIGETI-UTCA 29.

Emplio Ipari és Kereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Lipót-körut 30.
Telefon: 149-34
Fal- és padlóburkoló vállalat. Burkoló anyag eladása

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár R.-T.
Budapest, III., Lajos-utca 115.
Telefon: Automata 625-23.
Mosógépek, mángorlók, centrifugák, szárítóberendezések, minden ipar részére.

Alapitási év: 1868 Telefon: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

Világmárkás hangszerek
közvetlen gyári beszerzése
MEINEL és HEROLD hangszergyár
Budapest, IX., Üllői-ut 10.
FANSz tagoknak készpénzengedmény, vagy kedvező részletfizetés
Telefon: Aut. 824—65.

A száraz porral oltó
„TOTAL“ a tüzoltókészülékek királya,
mert nem vizzel, hanem száraz porral olt, tehát **semmiféle vizkárt vagy egyéb kárt nem okoz.** Télen be nem fagy, nyáron ki nem szárad. El lehet vele oltani **minden anyag tüzét,** nem robban és a legtartósabb, mert nem rozsdásodik el. Kezelés a lehető legegyszerübb
Magyar gyártmány!
Ismertetővel és árajánlattal szolgál:
LIGETI ÉS BIRÓ, Budapest, V., Vigszinház-u. 5.

TELEFON: AUTOMATA 277—99.

Hirek

Előfizetési felhivás!

Január elsejével immár hetedik évfolyamába lépett az „Uj Budapest." Ebből az alkalomból uj előfizetést nyitunk lapunkra és felkérjük hátralékosainkat, valamint azok, akiknek előfizetése megujitásra vár, hogy a már elküldött csekklapon tartozásukat egyenlitsék ki. Azok részére, akik csekkbefizetési lapot nem kaptak, közöljük, hogy postatakarékpénztári folyószámlánk száma 30.913. Előfizetések azonban közvetlenül a kiadóhivatal címére postautalványon is beküldhetők.

Azok számára, akik lapunkat olvassák és szeretik, fölösleges, hogy tirádákat zengjünk önmagunkról. Független, érdekes, változatos ujság voltunk eddig, a jövőben sem akarunk egyebek lenni. Ezért nem hivatkozunk protektorokra, nem vonultatunk fel magunk mellett nagy ágyukat: köztudomásu azonban, hogy annak, aki a városházi élet minden frontján jól akar informálva lenni, olvasnia kell az „Uj Budapest"-et!

Az „Uj Budapest" a jövőben is változatlanul minden szombaton reggel jelenik meg.

Előfizetési áraink:

egész évre — — — — 30.— P.
félévre — — — — — 15.— P.

AZ UJ BUDAPEST kiadóhivatala.

Holtzspach Ödön lett az uj előljáró. Szokatlanul heves választási agitáció előzte meg a szerdai közgyülést, amelyen pótválasztás utján *Holtzspach* Ödön dr.-t választotta meg a törvényhatósági bizottság a *Rupp* László nyugalombavonulásával megüresedett előljárói tisztségre. *Holtzspach* Ödön dr.-ral, akinek választása érdekében összefogtak a Keresztény Községi Párt és az Egységes Községi Polgári Párt, *jó választást csinált a közgyülés:* az uj előljáró nagyképzettségü, komoly tudásu ember, aki disze lesz az előljárói karnak. Az uj előljáró, akit értesülésünk szerint a polgármester mai müködési terén, a Lipótvárosban hagy meg, régi budai patricius család sarja. Aránylag fiatal ember: 1878-ban született és 1900-ban kezdte el városházi müködését a II. kerületi előljáróságon. Központi szolgálata alig négy esztendő, huszonhat évet töltött a kerületben, a kerületi adminisztráció egyik leghivatottabb müvelője és interpretátora. Választási ellenfelei: *Márkus* József dr. és *Tatár* Béla parlamentáris küzdelemben buktak el ez alkalommal, kétségtelen azonban, hogy a legközelebbi üres állások velük töltetnek majd be. Erre annál inkább is remény van, mert az uj fővárosi törvény fel fogja hatalmazni a polgármestert, hogy a négy uj közigazgatási kerület vezetőit és helyettes vezetőit még a kerületek felállitása előtt kinevezze. Kétségtelen, hogy a *polgármesteri kinevezés elsősorban azok javára fog szólni*, akik mostani heves, de mindvégig fair küzdelemben alulmaradtak, bebizonyitván azonban, hogy a honatyák jelentékeny része megválasztásukat kivánja.

The Neuchatel Asphalte Company Limited

Budapesten

Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.

Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.

Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.

Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Minden politikai vonatkozástól mentesen kell elintézni a Talbot-kérdést – mondja Petrovácz Gyula

Fontos szempont, hogy a főváros villanyáram-ellátása ne egy centráléból történjen — Nem lesznek uj tisztviselő választások a közgyülésen, az esetleg megüresedő állásokat viszont behelyettesitès utján sem töltik be — Már ezen a közgyülésen életbelép az uj ügyrend, de fontosabb ügyek letárgyalására már nincs kilátás

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* — A főváros törvényhatósági bizottságának napjai meg vannak számlálva. Az uj fővárosi törvény most már egészen rövid idő alatt tető alá kerül s ha az uj törvényhatósági bizottságot csak ősszel választják is meg, a jelenlegi törvényhatósági bizottság érdemleges munkát aligha végezhet. Ebben *a haldokló hangulatban* is kötelességei vannak a lelépő törvényhatósági bizottságnak. A baloldali pártok kétségkivül azt fogják legfőbb kötelességüknek tartani, hogy a még hátralévő időt *kortescélokra használják fel*, a főváros közönsége azonban mást vár. Ha ez a törvényhatósági bizottság már nem végezhet több alkotó munkát, *egész sereg olyan városházi aktuális kérdés van, amelyek megértek arra, hogy a főváros közgyülése a megoldásra vonatkozóan állást foglaljon.*

Ezekről a kérdésekről beszéltünk *Petrovácz* Gyula, országgyülési képviselővel a Keresztény Községi Párt vezető tagjával, aki a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Ennek a törvényhatósági bizottságnak *számottevő feladatai már nincsenek.* A még hátralevő időt teljesen kitölti a folyó aktuális ügyek elintézése. Van azonban néhány olyan probléma, amelyeknek megoldásáról még ennek a törvényhatósági bizottságnak kell döntenie. E problémák közé tartozik a *Talbot-kérdés.* A Talbot-centrálé még ebben a hónapban megkezdi müködését és a fővárosnak, a centrálé legnagyobb fogyasztójának állást kell foglalnia. Nekem ebben a kérdésben az a véleményem, hogy a *Talbot-ügyet minden politikai vonatkozástól mentesen kell elintézni* és ebben a tekintetben szükségesnek tartom hangsulyozni, hogy szeretném, ha a főváros kormánypresszió nélkül dönthetne. A fővárosnak viszont kizárólag a maga jól felfogott gazdasági helyzete szempontjából kell határoznia. Azt is szükségesnek tartom hangsulyozni, hogy én szeretném, ha a főváros és a kormány között *mielőbb megegyezés jönne létre.* Erre a megegyezésre a köznek feltétlenül szüksége van, mert szerintem végtelenül fontos szempont a a világitási zavarok lehetőségének egyszersmindenkorra való kiküszöbölése. Fontos szempont az is, hogy a székesfőváros *villanyáramszolgáltatása ne egy centráléból történjék.* A kormányzatnak is gazdasági álláspontra kell helyezkednie és előzékenyen kell eljárni a fővárossal, a várható legnagyobb fogyasztóval szemben. Ha mindkét szembenálló fél ezeket a szempontokat betartja, akkor nem kétlem, hogy egészséges megegyezés jön létre, amely a fővárosnak is előnyére szolgál, az uj centrálénak pedig biztos, hosszu időre szóló fogyasztót ad, aki egyben biztos háttere is a centrálé rentabilis müködésének.

A legutóbbi közgyülés választási izgalmaira való tekintettel felvetettük azt a kérdést, hogy a *jelenlegi törvényhatósági bizottság fog-e még feloszlatása előtt fontosabb pozíciókat betölteni?* A következő választ kaptuk:

— Nekem az a felfogásom, hogy *most már semmiféle ujabb választási akcióra nem kerülhet sor.* A megüresedő állások betöltését én már az uj közgyülésnek szeretném átengedni. Ebből a szempontból állást kell foglalnunk minden olyan terv ellen, hogy akár a nyugdijazás utján megüresedő előljárói, akár az ugyancsak igy megüresedő egyik tanácsnoki állást, vagy más esetleg szervezendő állásokat *ez a közgyülés töltsön be* és a magam részéről szükségesnek tartom azt is kijelenteni, hogy nem helyeselném, *ha a nyugdijazás utján megüresedő állásokat behelyettesitès utján töltenék be.* Ezek a behelyettesitések ugyanis prejudikálnak az uj közgyülés elhatározásának. Minthogy az uj közgyülés legnagyobbrészt élethosszig-lan fogja a tisztviselőket megválasztani, az *a rövid félesztendő*, ami még e közgyülés életéből hátra van, nem lehet fontos a tisztviselők szempontjából.

Fölvetettük azt a kérdést is, ami most a főváros vezetőségét a legélénkebben foglalkoztatja. A *lakáskérdésről van szó*, amelyet legközelebb a népjóléti minisztériumban külön értekezlet fog megvitatni. *Petrovácz* Gyula, akit ebben a kérdésben a legkitünőbb szakértőnek tartanak városszerte, a következőkben fejtette ki erről a kérdésről a véleményét:

— *Nagy érdeklődéssel* várom a népjóléti miniszter urnál tartandó lakásügyi ankét eredményét. Ezen az értekezleten *a fővárosnak választ kell kapnia azokra a felvetett kérdésekre, amelyek a lakásépitès terén az állam kötelezettségeire és a magánépitési tevékenység támogatására vonatkoznak.* Én azonban egy uj kérdést vetek föl és szeretném, ha ezt a kérdést a fővárosnak az ankéten résztvevő vezetői is kiéleznék. Ez a kérdés arra az *ellentétre vonatkozik*, amely a kormányzat ténykedéseiben nyilvánul meg, amidőn egyrészről a kormány megállapitja, hogy a lakásépités nem állami, hanem helyhatósági feladat, másrészről pedig *a fővárosnak minden épitkezési szándékát éppen a kormányhatóságok törik meg.* A kormányzati szervek, amelyek ezekben a kérdésekben döntésre illetékesek, a fővárosra háritják a lakásépitési kötelezettségek teljesitését, amidőn pedig a főváros lakásépitési célokra kölcsönt akar felvenni, ilyen kölcsönök felvételét nem engedélyezik. *Következetesen meggátolnak minden fővárosi kölcsönakciót*, amely a lakásépitési akció lebonyolitására volna hivatott. Igy bukott el a *Tabán ujjáépitésének a terve is.* Ha a pénzügyminiszter a Tabán ujjáépitésének céljaira felajánlott külföldi kölcsönök elfogadását nem akadályozta volna meg, a *Tabánban már folyhatna a munka.* Mindezek alapján én azt várom ettől a lakásügyi ankéttől, hogy *a kormányhatóság eloszlatja ezt az ellentétet, amely kijelentései és ténykedései között mutatkozik.* Amennyiben az állam *nem tanusit ellenállást* épitési kölcsönök felvételével szemben, a főváros teljesitheti lakásépitési kötelezettségét és a lakásinség akkor egészen rövid idő alatt lényegesen enyhülhetne.

Petrovácz Gyula végül elmondotta még az *Uj Budapest* munkatársának, hogy a fővárosi törvényhatósági bizottság közgyülésének a munkáját előnyösen fogja befolyásolni az *uj ügyrend életbeléptetése.* A fővárosi törvény ugyanis ugy intézkedik, hogy az ott megállapitott uj ügyrend *már ebben a törvényhatósági bizottságban életbelép.* Az uj ügyrend életbeléptetése biztositja a *normális tárgyalások lehetőségét.* Legfeljebb az a sajnálatos, hogy a zavartalanságot biztositó uj ügyrend mellett *nem lesz mit tárgyalni.* Annyi előnye mindenesetre lesz az uj ügyrend bevezetésének, hogy az uj törvényhatósági bizottság összeüléséig *hozzászoktatja az illetékeseket a normálisabb, nyugodtabb tárgyalási rendszerhez.*

Lamotte és Csármann tanácsnokok kitüntetése. A kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére megengedte, hogy Lamotte Károly dr. és Csármann Ferenc székesfővárosi tanácsnokoknak a Dagály-utcai rendőrtelep létesitése körül szerzett érdemeikért legfelsőbb elismerését tudtul adják.

Végh Gyula jubileuma. Végh Gyula, a székesfőváros tiszti ügyészségének s. hivatali főigazgatója január elején töltötte be közszolgálatának 35. évét. Végh Gyula ezen hosszu szolgálati időből csaknem 30 évet töltött el a tiszti ügyészség szolgálatában és ezen hivatalának sokoldalu és kiváló képességeket igénylő feladatait a tiszti ügyészség eddigi négy vezetője mindig elismerte és kifejezésre juttatta. Jubileuma alkalmából a székesfőváros tanácsa is kiváló működéséért elismerését fejezte ki, de más oldalról is számosan üdvözölték a jubilánst. Érdekessé teszi és kiváló működését jellemzi az is, hogy Végh Gyula a Budapesti Mészáros Ipartestület főjegyzői állását is közel 33 év óta tölti be és ebben az állásában is oly kiváló ipari közigazgatási tevékenységet fejtett ki, amely általában részére a legnagyobb megbecsülést hozta. Ez néhány évvel ezelőtt kifejezésre is jutott, amikor 25 éves szolgálata alkalmával ugy az állam, mint a főváros és az ipari élet egyéb kiválóságai ünnepelték és az ipari életben kifejtett kiváló működését a legnagyobb mértékben elismerték.

Wigh János lett az előljárók értekezletének elnöke. A székesfővárosi előljárók nem hivatalos központi szerve az előljárói értekezlet, amely havonként összeül, hogy az előljáróságokat közösen érdeklő szakkérdéseket megvitassák. Az előljárói értekezlet mindenkori vezetője a rangban legidősebb előljáró. Legutoljára Rupp László volt az előljárói értekezlet elnöke; az ő nyugalombavonulásával ez a tisztség automatikusan a rangban utána következő Wigh Jánosra szállt át. Az előljárók legutóbbi értekezletükön melegen üdvözölték uj elnökük, akinek tiszteletére vacsorát is rendeztek.

Halálozás. Zákó Milán volt országgyülési képviselő, Pancsova és Versec nyug. főispánja, a régi munkapárt oszlopos tagja, Tisza István gróf néhai bizalmas barátja, elhunyt. Csordás Elemér dr. közegészségügyi főtanácsos, Budapest székesfőváros tiszti főorvosa az elhunytban apósát gyászolja. Temetése vasárnap délután ment végbe a Kerepesi-ut melletti temető halottasházából, nagy részvét mellett. A temetésen a főváros tiszti orvosi kara teljes számban jelent meg Széchy Ernő dr. tiszti főorvos-helyettes vezetése mellett. — Özv. Szvoboda Vencelné szül. Szabó Julia életének 81. évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése hétfőn délután ment végbe a Farkasréti temető halottasházából, az engesztelő szentmiseáldozatot kedden délelőtt mutatták be a Krisztus Király-plébánia kápolnájában. Az elhunytban Szvoboda K. Endre dr. székesfővárosi tanácsjegyző, a központi választmány jegyzője édesanyját gyászolja.

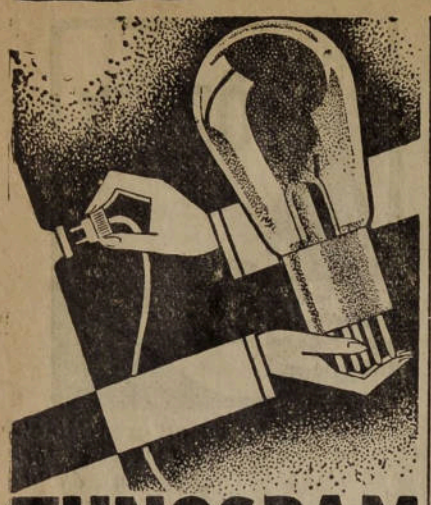

TUNGSRAM
VÁLTOÁRAMU BÁRIUMCSŐ

PAVOLIN a legjobb és legtökéletesebb padlófertőtlenitő és pormentesitő olaj. - Egyedüli gyártói:
Telefon: József 338—87.
HADERER EMIL és TSA
Festék-, lakk- és vegyitermék gyára
BUDAPEST, IX., MESTER-UTCA 9.
Legkisebb mennyiséget is kiszolgáltatunk.

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLA PADOK ISKOLAI BUTOROK, ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85.' Tel: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszolitásra küldök.

SZÜCS MIHÁLY
képesitett ács- és kőművesmester
Budapest, XI., Gr. Haller-utca 54, II. 16.

KASS BÉLA
BUDAI VIGADÓ vendéglője és kávéháza
II., Szilágyi Dezső-tér 5.

Ha jó, tartós, megbizható és gazdaságos üzemü
autobuszra
vagy teherautóra
van szüksége, ugy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár R. T.-től,
amelynek győri automobilgyárában
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP
ÉS RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság:
V., Deák Ferenc ucca 18
Telefon: 818—50.
Budapesti raktár és javitómühely:
X., Kerepesi ut 28. sz.
Telefon: J. 453—84.

PROF.
JUNKERS
GÁZFÜRDŐKÁLYHAI
A LEGJOBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB VILÁGHIRŰ MELEG VIZTERMELŐ-KESZÜLÉKEK
*
Mindenütt kaphatók!

TÜSKÉK

A miskolci szózat

Oldalán a rozsdás fringiával, szemüvegét bőszen villogtatva, megjelent tehát Gál Jenő dr. országgyülési képviselő Miskolcon, hogy a határmenti városban minden helybeli kocsonyában szorongó békánál érzelmesebben rezegtesse közismert baritonját. Mögötte Nádosy szakála lengett, éreztetve mindazt a honfibút, mely a frankpör tárgyalásából megmaradt, körülövezte őt a Falk Miksa-utcai pártklub kártyaszobájának minden glóriája, amint a porondra gurult, hogy rövid, de vastag karjaival elhadonássza mondanivalóit. Óh, nem akart — hogyan is akarhatott volna? — a lipótvárosi demokrácia annyira tipikus képviselője eget hasogató irredenta szónoklatokat kivágni az ámuló és bámuló miskolci sors és bajtársak előtt, a bariton rekedtebb volt, mint valaha, a gramofonlemez kopottabb, mint bármikor... Gál Jenőnek a magyar tisztviselőkkel volt baja, hangoztatván azon éppen nem uj megállapitást, hogy az állami költségvetésnek hány százaléka megy el tisztviselői fizetésekre.

A tendencia átlátszó és nyilvánvaló: miért köztisztviselők nyomoruságos exisztenciájára költik az ország pénzét, miért fogadtuk be a vegek menekült magyarjait, akiknek egy emberélet munkásságával koszoruzott nyugodalmas öregségét zúzta tönkre Trianon, miért nem a demokratákat támogatjuk a közpénzekből, Miskolcon csak ugy, mint Budapesten, a demokrata ipart és főleg a demokrata kereskedelmet, amely — hála az uj ipartörvény hézagainak — megkétszereződött és megháromszorozódott a trianoni gyász kezdete óta? A legkisebb tisztviselői álláshoz is kell valamiféle képesités, de kell-e kvalifikáció ahhoz, hogy juhturót vagy petrezselymet áruljanak Gál Jenő demokratái a lipótvárosi utcákon és a miskolci sikátorokban! A választók fájtak a miskolci szónoknak, hogy a magyar társadalom nem képes, de nem is hajlandó eltartani a megkétszereződött és megötszöröződött kereskedelmet, a képesitéshez nem kötött iparágaknak akár demokrata, akár más felekezetü képviselőit ujabb Bé-lista vagy egyéb megtizedelés formájában.

A köztisztviselő-társadalom ellen intézett támadás célját elérni nem fogja. A köztisztviselő-társadalom megduzzadása természetszerü folyománya országunk megcsonkitásának, amelyen segiteni nem lehet anélkül, hogy derék és tisztességes magyar exisztenciák tizezreit ne döntsük a kétségbeesésbe. Ez a folyamat szomoru konzekvenciája országunk szétdarabolásának, a megszálott területekről a magyarnak maradt köztisztviselők kiüldözésének. De tudunk és fogunk segiteni azon, hogy a konjunkturális kereskedelem és ipar tultengő méretekben éljen mindannyiunk bőrén és ezennel felszólitjuk a főváros statisztikai hivatalát, adjon számot arról, hogy az utóbbi évtizedben mennyivel emelkedett Budapesten a kereskedők és a képesitéshez nem kötött iparosok száma. Egyéb haszna és jelentősége amugy sem volt a miskolci beszédnek: legyen meg legalább az az eredménye, hogy legyünk tisztában Gál Jenő demokrata elveivel, „tömegeivel" és azokkal a gazdasági célkitüzésekkel, amelyek az ő finoman domboruló keblét hevitik. A Falk Miksa-utcai pinka környékén és Miskolcon.

Hét fogalmazói állást tölt be a jövő héten a tanács. A főváros tanácsa e hó 23-iki ülésében fogja megejteni a több, mint félesztendeje huzódó tanácsi választásokat. A késedelem oka, mint már megirtuk, az volt, hogy az elnöki ügyosztály meg akarta várni a közgyülés által már elhatározott uj fogalmazói állások szervezésének belügyminiszteri jóváhagyását. Ez a jóváhagyás már utban van és a legközelebbi napokban meg fog érkezni a városházára. A belügyminiszter ez alkalommal *négy fogalmazói és két segédfogalmazói állás* szervezését engedi meg, ugy hogy a tanács a már üresedésben levő és pályázatra kiirt egy állással együtt összesen *öt fogalmazói és három segédfogalmazói állást fog betölteni.* Ugyanezen alkalommal leérkezik a belügyminisztériumból a hitelnyilvántartóhoz 18 uj állás szervezésének engedélyezése is.

—

Az ügyészségi választások. A szerdai közgyülés az üresedésben levő tiszti ügyészi állást Herrmann Sándor dr.-ral, az alügyészi állást Feigler Sándor dr.-ral töltötte be. Az ügyészi állást illetően heves küzdelem folyt Herrmann és Szálka között, a harc az előbbi győzelmével végződött. Ezen az eredményen azonban Szálka Béla dr.-nak elkeserednie nem szabad, kétségtelennek tartjuk, hogy az ő tudását és képességeit már a legközelebbi választások alkalmával honorálni fogják az illetékes tényezők. Feigler Sándor dr.-ral egy arra mindenképpen érdemes kiváló fiatal jogász került jobb pozicióba. Az ujonnan megválasztott alügyész testvéröccse Feigler Károlynak, aki a fővárosi tiszti ügyészi kar egyik legképzettebb és legszimpátikusabb tagja. Ha csak annyit kivánunk Feigler Sándornak, hogy lépjen bátyja nyomdokaiba, máris kifejeztük azon reményünket, hogy képzett és használható tagja lesz az ügyészi karnak.

A fogalmazási kar havi értekezlete. A fővárosi tanácsi és árvaszéki egész fogalmazási kar Szente Miklós ker. előljáró, a FANSz. alelnökének elnöklete alatt január hó 24-én (pénteken) d. u. 5 órakor a FANSz. kaszinójában (VIII., Mária-utca 10) kari értekezletet tart, amelyen a készülő fővárosi törvénnyel kapcsolatban a fogalmazási kar kivánságai, a várható állásszervezések és előléptetések fognak megbeszélés és megvitatás tárgyává tétetni. Ezen értekezletre, melyen minden e karbelinek megjelenése fontos, ezuton is felhivjuk az érdekeltek figyelmét. Értekezlet után kari vacsora ugyanott.

Nem szabad megbontani a BSE egységét! Az ujabb időben arra vonatkozólag történtek kisérletek, hogy egyes intézmények és üzemek tisztviselői kilépjenek a főváros hivatalos sportegyesületéből, a Budapest Sport Egyesület-ből és önálló alakulattá tömörüljenek. Az efajta törekvéseknek most egyszersmindenkorra végét veti a polgármester szigoru rendelete. A polgármesteri rendelet megállapitja, hogy a székesfőváros tisztviselőiből, hivatalnokaiból és tanszemélyzetéből alakult BSE mindenkor módot és alkalmat nyujtott arra, hogy tagjai a sport minden ágában fejleszthessék képességeiket. Az egyesület hivatása magaslatán áll és minden tekintetben megfelel azoknak a követelményeknek, amelyek egy jól megszervezett sportegyesület létalapját képezik. A polgármester éppen ezért a székesfővárosi alkalmazottak kebelén belül a meglevő BSE mellett más egyesület létesülését szükségtelennek és indokolatlannak tartja. Eltekintve a decentralizáció folytán az egyetemes sportot érintő hátrányoktól, — állapitja meg a polgármesteri rendelet — ujabb sportegyesület alakulása és fenntartása jelentős költséggel jár. A székesfőváros jelenlegi sulyos anyagi helyzete pedig az ezekhez a kiadásokhoz való hozzájárulást nem engedi meg. Ezek előrebocsátása után felhivja a polgármester a BSE keretén kivül önálló sportegyesületté alakulni kivánó üzemeket és hivatalokat, hogy szeparációs terveiktől álljanak el, mert egyesületté való alakulásukat a fent ismertetett okokból nem fogja pártolóan javasolni és engedélyt számukra nem ad.

Előadás a Tabán jövőjéről. A Szabad Polgári Kör I., Szebeny Antal-tér 2. sz. alatti helyiségeinek nagytermében január hó 18-án, szombat este 7 órakor vitéz budahegyi Pauer János épitészmérnök előadást tart a Tabán jövőjéről. Az előadó ki fog terjeszkedni mindazon kérdésekre, amelyeket meg kell oldani, hogy a székesfővárosnak és a polgárságnak e szép városrész felépitéséhez fűződő minden jogos érdeke célszerü és teljes kielégülést nyerjen. A bemenet szabad. Az előadás után bárki hozzászólhat a tárgyhoz. Az előadást társasvacsora követi.

Margalit Andor és Ödön
okleveles mérnök, épitőmester, vállalkozók
BUDAPEST
I., KELENHEGYI-UT 11. SZÁM.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

LEGJOBB
A HATSCHEK FÉLE
Eternit
PALA és CSŐ

CSAK „Eternit" VÉDSZÓVAL JELÖLT PALA ÉS CSŐ VALÓDI.
ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGESUJFALU.

Cross-Charles E. Lewis utódai
Központi fütések,
vizvezetékek,
egészségügyi berendezések
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7
Telefon: József 322-25

Bőrkabátok,
autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb. — Gyártja:
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., Károly-körut 13, I. em.
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

PAULAY LÁSZLÓ
elektrotechnikai és mechanikai vállalata
Budapest, VIII., Losonczi-u. 3.
Telefon: József 401-76.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a II.. Retek-utca (Ezredes- és Rhédey-utca közötti szakasz)

kocsiutjának kiszélesitési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV., Központi városháza II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és boritékban elhelyezett ajánlatokat

1930. évi január hó 20-án (hétfőn) déli 12 óráig

a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél. II. em. 279. ajtószám alatt, vagy ugyanezen napon délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszinén kell benyujtani. A versenytárgyalás 1930. évi január hó 20-án (hétfőn) délután 5 órakor lesz a II. em. 266. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi január hó 2-án.

A székesfőváros tanácsa.

Telkek, házak vétele és eladása

Ia fővárosban és bárhol a vidéken. Épit családi házakat. Bővebb felvilágositást bárkinek dijmentesen adunk.

MONTANA ingatlaniroda

Budapest, III., Lajos-utca 9. sz. Telefon: 606—15.

Horváth Sándor kályhás-mester cserépkályha üzlete

Budapest, Rökk Szilárd-utca 39.

Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolat és vaskályhák állandóan raktáron

Kemény Sándor okl. mérnök, épitőmester

V., Pannonia-u. 18. Tel.: L. 904-24

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal mindenfajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 390 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP. Telefon: József 361—23.

Magyar Épitő Részvénytársulat

Budapest, X., Kerékpár-utca 19.

Telefon: Aut. 272-64. — Alapittatott 1889-ben.

Sürgönycim: „Mért, Budapest"

Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal excsavátorokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités, Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezetékek. Hajó- és kotrójavitó telep Apostagon.

Munkácsy Ernő

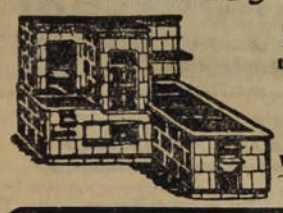

épület- és műlakatosmester, takaréktüzhely- és kályhakészitő

◆

BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39

Tel.: J. 312—80

„GUWY"

kézi tüzoltó készülék, amely minden emberi beavatkozás nélkül 60° C hőmérsékletnél

automatikusan

működik és a tüzet keletkezése pillanatában azonnal eloltja, emellett kézi használatra is alkalmas.

kizárólagos eladási hely:

Vértess és Társa

Budapest, IV, Apponyi-tér 1

Telefon: 834-59

GAZDASÁGI ÉLET

Angol kölcsönajánlat a Fansz-társasházak épitésére

Az igazolási eljárás során kiderült, hogy a jelentkezők egyharmada nem rendelkezik a szükséges készpénzbiztositékkal — Az akciót csak akkor lehet lebonyolitani, ha november elsejére beköltözhetők lesznek a társasházak

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Jelentette az *Uj Budapest*, hogy *Lamotte* tanácsnok a pénzügyi bizottság napirendjéről azzal az indokolással vette le a Fansz kebelében tömörült tisztviselők társasházépitési szövetkezeteinek akcióját, hogy mielőtt a pénzügyi bizottság a Bertalan-utcai és a Lenke-uti telket kamatmentes részletfizetésre való eladása tárgyában határozna, a főváros előbb garanciákat kiván szerezni az épitkező tisztviselő bonitása felől. Wurmb Elemér árvaszéki elnök, a Fansz elnöke, és *Budó* Jusztin dr. levéltáros, a Fansz főtitkára *Lamotte* tanácsnok kívánságára *igazolási eljárásnak vetették alá* az időközben törvényesen megalakult szövetkezetek tagjait, hogy rendelkeznek-e az épitkezési költség *huszonöt százalékával*, amely összeget a tanács, mint készpénzbiztositékot, az épitkezők részéről szükséges összegnek megjelölt.

Az igazolási eljárás most ért véget és érdekes eredménnyel járt. A Horthy Miklós-ut és Bertalan-utca sarkán épülő társasház-szövetkezet tagjai, *két kivétellel*, rendelkeznek a szükséges készpénzbiztositékkal, csupán *egy négyszobás és egy kétszobás öröklakásra* jelentkezett szövetkezeti tag nem tudta a megfelelő biztositékot felmutatni. Ezeket természetesen *törlik*, még pedig hivatalból, a szövetkezeti tagok sorából. A Lenke-uti A) csoportnál *a tizenhét jelentkező közül csupán nyolc tudta igazolni*, hogy a szükséges készpénz rendelkezésre áll. Még rosszabb a helyzet a Lenke-uti többi házcsoportoknál, ugyannyira, hogy *egyelőre csupán a Bertalan-utcai házcsoport az, amelynél az épitkezés biztosra vehető.* Érdekes, hogy az egész vonalon *a jelentkezett fővárosi tisztviselők* voltak azok, akik a szükséges készpénzbiztositékkal rendelkeznek, *az egyéb társadalmi osztályu jelentkezők* pedig, amikor az igazolási eljárásra került a sor, *nem voltak abban a helyzetben*, hogy készpénzt tudtak volna felmutatni.

Wurmb Elemér, a Fansz elnöke, a közeli napokban fog ebben az ügyben tárgyalni *Lamotte* tanácsnokkal, bemutatja neki a készpénzbiztositékokat igazoló okmányokat azzal a kérelemmel, hogy *most már a legsürgősebben tárgyaltassa le a teleküguet a pénzügyi bizottsággal és a közgyüléssel.* Az igazolási eljárás során ugyanis számos szövetkezeti tag kijelentette, többen közülök irásban is leszögezvén álláspontjukat, *hogy csak abban az esetben vehetnek részt az akcióban, ha a szövetkezetek igazgatóságai garantálni tudják, hogy a lakások november elsejére beköltözhetők lesznek.* Alig *kilenc hónap* áll tehát rendelkezésre, ezalatt az idő alatt meg kell oldani a telekproblémát, lefolytatni a kölcsöntárgyalásokat, elkésziteni az épitkezési terveket, megkezdeni és bevégezni az egész épitkezést!

A hátralevő problémák közül mindenesetre *legsulyosabb a hitelkérdés.* A Községi Takarék a lefolytatott tárgyalások során azt az ajánlatot tette, hogy *kilenc és fél* százalékos kamatbázison *nyolcvannyolc* százalékos kibocsátási árfolyammal *negyvenötéves* amortizációs kölcsönt biztosit az épitkező tisztviselők számára. Az érdekelt tisztviselők ezt a kölcsönt *drágának találják*, hangoztatván, hogy a főváros tisztviselői kara *olcsóbb ajánlatot és kulánsabb elbánást* vár el a főváros takarékpénztárától. Ily körülmények között *ujabb kölcsönajánlat érkezett a Fansz* vezetőségéhez. A szóbanforgó ajánlatot egy angol pénzcsoport megbizásából egy nyugalmazott államtitkár, aki a multban a községi életben is jelentős szerepet vitt, terjesztette be. Az angol csoport *20—25 éves kölcsöntipusra gondol, 7 és fél százalékos kamatozással, 90—92 százalékos kibocsátási árfolyammal.* Mivel ez az ajánlat az első pillantásra *jóval kedvezőbbnek* mutatkozik a Községi Takarék ajánlatánál, *az ajánlatot tevő urakkal a Fansz vezetősége a tárgyalásokat máris megkezdte.*

Helyszini szemle az Attila-parkban. *Lamotte* tanácsnok vezetésével a főváros 12-es bizottsága szerda délelőtt tartotta meg a helyszini szemlét a Kiscelli-uti Schmidt-kastélyban, amelyre a fővárosi sajtó képviselőit is meghivták. A bizottság elsősorban a kastélyt tekintette meg, melynek 119 szobájában felhalmozott műkincsek és műgyüjtemények szinte magukkal ragadták a bizottságot. Ezután a park területét járták be. Az Attila-park Schmidt Miksa kivánsága szerint 104 holdnyi területü lesz, a városnak tehát a Schmidt által felajánlott 69 holdnyi területét az idegen tulajdonosok kezén levő 35 holdnyi területtel kell még kiegészitenie. Ezek a megvásárlandó ingatlanok dr. *Rónay* Béla ügyvéd ingatlanaitól egészen a mátyáshegyi fővárosi erdőkig terjednek és az Attila-park kikerekitéséhez szükségesek. A helyszini szemle után az az általános vélemény alakult ki, hogy a főváros az ajándék elfogadása következtében nagy értékekhez és egy páratlan szép fekvésü parkhoz jut.

A kórházi rádió és egy műszaki ügyosztály. Még a mult esztendő nyarán vetődött fel a közegészségi ügyosztályban az az okos és humánus ötlet, hogy a fővárosi kórházakban részben hangos, részben fülhallgatós rádiókészülékeket szereljenek fel a könnyebb betegek szórakoztatására. Külföldön több helyütt felállitották a kórházi rádióapparátusokat és az Uj Szent János-kórház ideg osztályán is, ahol azt egy beteg adományozta, igen jó hatást keltett a könnyebb betegekre. Több ajánlat is érkezett a közegészségi ügyosztályhoz, ezeket az ügyosztály a szállitások megejtése és müszaki vélemény megadása céljából *még a mult esztendő október havában* átküldte a középitési ügyosztályhoz. Az akta azóta a *középitési ügyosztály labirintusában tévelyeg*, a közegészségi ügyosztálynak fogalma sincs róla, ki ott az ügy referense, miért nem foglalkozik a sürgős és fontos problémával és miért nem küldi el válaszát a közegészségi ügyosztályhoz. *Megdöbbentőnek tartjuk*, hogy egy aranylag könnyen elintézhető ügydarab ennyi ideig heverjen konkrét döntés nélkül, és nem tudjuk, hogy az ügyosztály ezen feltünő hanyagságát *Solty* tanácsnok betegségokozta távollétének tulajdonitsuk-e, vagy annak, hogy a helyettesitésére kirendelt müszaki főtanácsos nagyon el volt foglalva a római lakásügyi kongresszussal, hogy egyéb fontos tennivalóit a müszaki főtanácsos urnak ez alkalommal ne is emlitsük. *Az a dezolált állapot*, amelyről a II. ügyosztállyal kapcsolatosan egyre több szó esik illetékes körökben, *sokáig nem tartható fenn* és sürgőssé teszi az ügyosztály olyatén átszervezését, amely, ha a tanácsnoki állásra pályázók aspirációit nem is elégiti ki, de mindenesetre megfelel a közérdeknek. A kórházi rádió aktájának müszaki ügyosztályi bolyongása nem sporadikus jelenség, hanem sulyos tünete *az ügyosztály belső bajainak*, amelyeknek részletezésére még lesz módunk és alkalmunk visszatérni.

HUFF TESTVÉREK

iparművészeti és galvanoplasztikai műhely

Aranyéremmel kitüntetve

Fémek szinezése, aranyozás, ezüstözés, patinázás — Bronz- és fémöntés — Művészi plakettek és reliefek készitése fénykép után is — Mindennemü tárgyak galvánuton való bevonása, u. m. gyermekcipők, élővirágok, gipsz-szobrok és bárminemü emléktárgyak megörökitése

Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29

(Corvin-szinház köz) és

IX., Tompa-u. 13

Parafakőgyár R.-T.

ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER

városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4 Telefon: József 301-14 és József 301-16

Gyár: Bpest, X., Nosziopi-u. 2. Tel.: J. 390-66

GYÁRT:

mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabo" jelü kovaföld épitési és szigetelőlemezeket. Száraz gipsztábiafalak, rabitzfalak, menyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság

Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.

Telefon: Automata 829—23 és Automata 817—92

Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu

A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Ütépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics(D-rieso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállitását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

A Székesfőváros tisztviselőinek Elegáns férfiruhákat

mintaszerü kivitelben, **kedvező feltételek mellett** szállitanak **Vidor és Dankovszky** angol uri és egyenruhaszabók. **Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13, félemelet. Telefon: Aut. 840-27.**

KAINRATH ANTAL

Villamosvilágitási, erőátviteli és villamosjelző berendezési vállalata — Csillárok raktáron.

Budapest, VIII., Kissalétrom-u. 2 — Tel: J. 301—64

Asztalos munkák gyára

Hencz Kálmán

Budapest, IX., Erkel-utca 17

Telefon: Aut. 860-02.

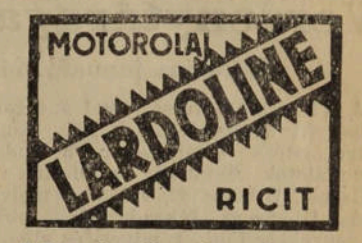

Mindenütt kapható!

GYÖNGYÖSI ISTVÁN gépészmérnök és Társa

VIII., JÓZSEF-KÖRUT 9. TELEFON: J. 390-68.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázási és egészségügyi berendezések vállalata.

vitéz Horváth Nándor

bádogos- és szerelő-mester

Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

I., Döbrentei-tér 3.

Telefon hivó: Aut. 604—46.

BELLAAGH K. ISTVÁN VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALATA

VIII., AGGTELEKI-UTCA 17.

Épit - Tervez - Rekonstruál

Speciális tekercselések és kapcsolótáblák

Vállalkozás

Uj kiirások

Központi fütéssel kapcsolatos bontási-, föld-, kőmives- és elhelyezőmunkákra az I., Koronaőr-utca 5. sz. tűzőrségi laktanya épületében. Határidő: 1930 január hó 20 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Kocsiut kiszélesitési munkákra a II., Retek-utca (Ezredes- és Rhédey-utca) közötti szakaszon. Határidő: 1930 január hó 20 (hétfő) d. e. 12 ó.

Vizvezeték és csatornázási berendezési munkákra az I., Diósárok-utca 40. sz. alatt épülő erdei iskola részére. Határidő: 1930 január 24 (péntek) délelőtt ½10 ó.

Cipőjavitási munkákra a javadalmi őrség számára. Határidő: 1930 január hó 27 (hétfő) d. e. 11 ó.

Padló és faburkolási munkákra az I., Uj Szent János-kórház gyermektüdőbetegosztályán. Határidő: 1930 január 28 (kedd) d. e. ½10 ó.

Központi gőzfütőberendezési munkákra a IV., Gerlóczy-utcai tüzőrség épületében. Határidő: 1930 január hó 28 (kedd) d. e. ½12 óra.

Ács- és tetőfedőmunkákra a X., Bihari- és Balkán-utca sarkán épitendő szükséglakások összes munkáira. Határidő: 1930 január 30 (csütörtök) d. e. 10 ó.

Visszamaradt sirkövek átvételére. Határidő: 1930 február 3 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Kövezetjavitási munkákra az összes közigazgatási kerületben. Határidő: 1930 február 10 (hétfő) d. e. 12 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács január 16-iki ülésén vállalatba adattak:

A VII., Szabó József-utcai autógarage gépészeti berendezéseinek 10/a. csoportjába tartozó kompresszor berendezési munkálatok Teudloff és Diettrich Rt. (Kispest, Üllői-ut 22) 9388.31 pengővel.

Az Uj Szent János-kórház robbanó anyagraktár föld-, kőmives- és elhelyező munkálatok v. Kapuváry Gusztáv (VIII., Kisstáció-utca 8) 2190.20 pengővel.

A II., Csapláros-utcai köztisztasági garage ácsmunkálatai Kozma Pál (VII., Öv-utca 163) 18.844.50 pengővel.

Ugyanott vasmunkák Vasgerendákat Árusitó Rt. (VI., Podmaniczky-utca 29) 4048 pengővel.

Ugyanott vasszerkezeti munkák Magyar Vegyipari Gépgyár Rt. (X., Noszlopy-utca 1) 9918 pengővel.

X., Százados-uti kislakásos telep telekrendezési munkálatai Sághy Gyula (V., Hold-utca 9) 20.759 pengővel.

A II., Csapláros-utcai garage műpalafedési munkálatai özv. Biberál Józsefné (II., Ostrom-utca 14) 6336 pengővel.

Ugyanott bádogosmunkák Friedmann József (II., Iskola-utca 26) 4780 pengővel.

A VII., Szabó József-utcai autóbuszgarage gépészeti munkái, valamint a műhely tankoló és lakóépület és az udvar csatornázási és locsolóberendezési munkálatai Bründl János (VII., Péterffy Sándor-utca 34) 212.772.37 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a székesfővárosi tüzoltólegénység csizmáinak, valamint a székesfővárosi javadalmi őrség

cipőinek javitási munkáira

nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállitási és vállalati feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott 1.60 pengős állami és 1.60 pengős fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat 1930. évi január hó 27-én (hétfőn) délelőtt 11 óráig a székesfőváros tanácsának városgazdasági ügyosztályában (IV., Központi Városháza II. em. 237. ajtó) közvetlenül vagy posta utján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A versenytárgyalás

1930. évi január hó 27-én (hétfőn) d. e. 11 órakor

a fent megjelölt helyen fog megtartatni és azon az ajánlattevők vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek. Elkésve érkezett vagy az előirt kellékeknek meg nem felelő ajánlatokat nem vesznek figyelembe.

A szállitási és szerződési feltételek, valamint az ajánlati ürlapok példányai a székesfőváros gazdasági hivatalában (IX., Gyáli-ut 3. sz.) d. e. 9—1 órák között dijmentesen megszerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között szabadon választhasson és pedig a megajánlott árakra való tekintet nélkül, továbbá a szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Budapest, 1930. évi jan. hó 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az I., Koronaőr-utca 5. sz. alatti tüzőrségi laktanya épületében létesitendő

központi fütéssel kapcsolatos bontási-, föld-, kőmives- és elhelyezőmunkákra.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 80 fillérért kaphatók 1930. évi január hó 7-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Feszelyi Sándor műszaki felügyelő előadónál, a Központi városháza III. em. 310. sz. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi január hó 20-án (hétfőn) délelőtt ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 20. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi január hó 3-án.

A székesfőváros tanácsa.

Vitál András mű- és épületlakatos
Budapest, VII., Angol-utca 3/b. Telefon: József 394-60.

„CYKLOP“
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

Zimmermann és Lovász
festők és mázolók
tapéta raktár és menyezetdisz-gyár
Budapest, VII., Almássy-tér 16. Telefon: J. 424-81.

Szórakozás

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren, a keleti pályaudvarral szemben. (Telefon: J. 343—37) **Singing Fool.** (Az éneklő bolond.) Főszereplő: **Al Jolson.** Abe Lyman jazzband. **Parasztbecsület** (nagy ária.) Főszereplő: Benjámino Gigli. — Az előadások kezdete hétköznapokon: 5, fél 8 és fél 10, szombat-, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, ¾6, 8 és 10 óra 10 perckor. Előadások megkezdése után az összes ajtókat lezárjuk. (Prolongálva.)

CORSO (Váci ucca 9.) Telefon: Aut. 874—02. Milton Sills, Korda Mária: **A lagunák dala.** (Hangosfilm.) Fimregény 10 felv. — **Sven Hedin** nagy utja a Gobi-sivatagon át. 6 felv. — Híradók. — Előadások 4, 6, 8, 10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) Műsor: Pola Negri főszereplésével: **Fedaro.** (A nagyhercegnő), a Paramount zenélő, éneklő, hangos filmattrakciója, férfifőszerepben: Lukács Pál és Norman Kerry. 2. **Az első magyar hangosfilm.** Főszereplők: Biller Irén, Dénes, Pethes, Cselényi József, Fekete Pál, Bura Sándor cigányzenekara. 3. **Remek hangos híradóverseny.** — **Fox- Paramount.** — Az előadások mindennap: 4, 6, 8, 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 18. szám. Semmelweiss-u. sarok. (Telefon: Automata 895—43 és Aut. 807—07.) Műsor: 1. **A császári kozák-kórus hangversenye.** 2. **Arnout Bros.** A „Szerelmes madarak“ cimü füttyjelenetben. 3. **Kertész Mihály** magyarnyelvü prológusa. 4 **Noé bárkája** (Noah's Ark.) A Warner Bros világhirü beszélő- és hangosfilmje. Rendezte: Kertész Mihály. Főszereplő: Dolores Costello, George O. Brien, Noah Berry. — Az előadások kezdete hétköznapokon, szombat kivételével: 5, fél 8 és 10, szombat, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, háromnegyed 6, 8 és 10 óra 10 perckor. Az előadások megkezdése előtt az ajtókat bezárjuk.

ODEON MOZGÓ VII. Rottenbiller ucca 37-b. Tel.: J. 302—63. Január 16—19. Csütörtöktől—vasárnapig. **„Vetélytársnők.“** Georges Ohnet regénye filmen 8 felvonásban. Maria Corda és Hans Adalbert v. Schlettow. — **„A borneoi szökevény.“** Vigjáték-attrakció 8 felvonásban. Lilian Harvey és Igo Sym. — **„A rejtelmes India.“** UFA expeditiós film 5 felvonásban. — Fox Journal. — Január 20—22. Hétfőtől—szerdáig. **„A bosszu éjszakája.“** Filmjáték 9 felvonásban. Bánky Vilma és Ronald Colman. — **„Ilyenek a férjek.“** Életkép 9 felvonásban. Phylis Haver és Jean Hersholt. Híradó. — Előadások kezdete köznapokon 5, 7, negyed 10, vasárnap 3 órától folytatólagosan, Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak! — Az előadásokat 10 tagu katonazenekar kiséri!

ORION FILMSZINHÁZ, (IV. kerület, Eskü ut 1. szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfő jénél. Telefon: Automata 831—02.) Műsor: **A modern Faust.** A beszélő, éneklő zenélő filmattrakció. — **A zenélő doboz.** Szines kinai mesefilm, beszél, zenél, énekel. — **Magyar és külföldi híradók.** — Előadások kezdete: 5, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Vasár- és ünnepnapokon fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

PALACE FILMSZINHÁZ (Erzsébet-körut 8., a Newyork-palotával szemben. — Telefon: J. 365—23.) Műsor: 1. **A farsangi hercegy.** Vigjáték 9 felvonásban. Főszereplő: Harry Liedtke és Hans Junkermann. 2. **Az álarcos görl.** (Egy táncosnő története. — **Híradók.** — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, ¾6, 8, 10, vasár- és ünnepnapokon: 3, 4, 6, 8 és 10 órakor.

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: József 429—46 és József 419—02. Müsor: 1. **Fox Folies.** A világ legnagyobb revüfilmje. Látványos, éneklő, beszélő, zenélő attrakció. — 2. **Magyar hangosfilm.** (Biller, Mindszenthy Tibor, Cselényi, Fekete Pál, Pethes, Dénes és Bura Sándor. — Előadások kezdete: 5, ¼8 és fél 10 órakor. Vasár- és ünnepnapokon 3, ¼6, fél 8 órakor és háromnegyed 10 órakor.

TIVOLI MOZGÓ VI., Nagymező-u. 8. Tel.: Automata: 230—49. Január 16—19. Csütörtöktől—vasárnapig. **„A bosszu éjszakája.“** Filmjáték 9 felvonásban. Bánky Vilma és Ronald Colman. — **„Az apák büne.“** Dráma 10 felvonásban. Emil Jannings. — **Híradók.** — Január 20—22. Hétfőtől—szerdáig. **„Ilyenek a férjek.“** Életkép 9 felvonásban. Phlis Haver és Jean Hersholt. — **„Flört, amely tisztit.“** Dráma 9 felvonásban. Jack Holt és Nancy Caroll. — **„A szerencse bolondjai.“** Vigjáték 8 felvonásban, Chester Conklin. — **Híradók.** — Előadások kezdete: köznapokon 4, 5, negyed 8 és fél 10, vasárnap 3 órától folytatólag. Vasárnap d. e. 10 és fél 12 órai kezdettel Burleszkmatiné olcsó helyárakkal! Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak!

KAMARA MOZGÓ
(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.
VÉGZET
Metro világattrakció 10 felvonásban
(Greta Garbo, John Gilbert)
TAVASZI LÁZ
(John Crawford)
Előadások: hétköznap 6, 8, 10 órakor, vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor

CORVIN FILMSZINHAZ
(VIII., József körut és Üllői-ut sarok Tel.: J. 389—88.)
Előadások kezdete hétköznap: 5, negyed 8, fél 10 órakor. Vasárnap és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. — Greta Garbo, John Gilbert és Lewis Stone idei első világfilmje: **A végzet** (Metro-film). Anny Ondra bájos bohózata. — **Füszeres Katica** (UFA-film). **Híradók.**

UFA FILMSZINHAZ
(VI., Teréz körut 60. Tel.: Aut. 197—67 és Aut. 197—68.)
Előadások kezdete hétköznap: 5, negyed 8 és fél 10 órakor. Szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor. Nagy hangos Fox revü attrakció: **Táncos diákok.** (Words and Music). Főszereplők: Lois Moran, David Percy és a Ziegfeld görlök. Pompás hangos Fox híradó, néger kórus, orosz jazz zenekar és füttymüvészek. Szekeres Ferenc orgonajátéka.

URANIA FILMSZINHAZ
(VII., Rákóczi-ut 21. Tel.: J. 460—45. és J. 460—46.
Néhány hét mulva megnyilik az első nagy magyar hangos filmmel, melynek cime: **Vasárnap délután ...**

Legjobb januári műsor a TABARINBAN

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ
Bajor Gizi, Vaszary Piroska, Somlay Artur
Kezdete 9 órakor

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

ÉKSZEREKET és órákat
a legnagyobb választalban és legmegbizhatóbb minőségben, a FANSz tagjainak igen kedvező fizetési feltételek mellett szállit
SZIGETI JÓZSEF IX., MESTER-U. 21 Telefon: J. 350-09
aranymüves, ékszerész és órás
E hirdetésre hivatkozók 5% engedményben részesülnek

„PAX“
vörösrézből készült szénsavas kézi tűzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC lémárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 4. szám — Budapest, 1930 január 25

ÚJ BUDAPEST

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Gróf Károlyi-u. 8.

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Visegrádi-utca 19.
Telefon: Aut. 928—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Hága és Budapest

Tulmenően a hágai konferencia politikai részén — amelyre vonatkozóan, ellentétben egynémely városi laptársunkkal, mi nem tartjuk magunkat illetékeseknek dicshimnuszt zengeni — az a kérdés, hogy a Hága után következett kölcsöntárgyalások mennyiben érdeklik Budapestet? Az a kérdés, hogy a pénzügyi szuverénitását visszanyert ország fővárosa részesül-e a vérkeringésnek abban a felfrissülésében és megujhodásában, amelyet egy hosszulejáratu beruházó kölcsön a főváros gazdasági életére jelentene? Az a kérdés, hogy a polgármester, aki költségvetési beszédében néhány hónappal ezelőtt bejelentette az uj nagy kölcsön felvételére vonatkozó terveket és szándékokat, elérkezettnek látja-e az időt a szükséges tárgyalások megindítására?

Fájdalmas megállapitani, de egy uj, minden eddiginél nagyobb kölcsönre nemcsak a főváros, illetőleg a közszolgáltatásokat teljesitő üzemek teljesitőképességének fokozása, gazdasági fejlesztése szempontjából van szükség. A beruházó kölcsön, amelynek áldásos harmatozását a nyári melegtől kiszikkadt földnél mohóbban és esengőbben várja ennek a szerencsétlen fővárosnak minden ipari és kereskedelmi érdekeltsége, nemcsak gazdasági szempontokat rejt méhében, hanem szociális nézőpontokat is. Szigoru nemzetgazdasági szemüvegen tekintve a dolgokat, jól tudjuk, efajta mellékizeket nem szabad keverni a készülő levesbe, mert az könnyen elkozmásodik. Kétségtelen azonban, hogy a felveendő kölcsönnek a főváros gazdasági életét illetően nemcsak beruházó, hanem karitativ jellege is lesz.

A kölcsönadó felet ez a körülmény természetesen nem érinti, mert a főváros bonitásának és fizetésképességének semmi köze ahhoz, hogy ha az annuitások fizetése biztositva van, a kölcsönt milyen érzelmi momentumokból veszi fel a főváros. Szükségesnek tartjuk azonban rámutatni arra, hogy amint a haldokló betegnél nem nézheti az orvos a szükséges injekció fiolájának beszerzési lehetőségeit, az agonizáló főváros megakadt gazdasági vérkeringésének helyreállításánál sem szabad szerepet játszania annak a körülménynek, hogy hosszas konzultációkkal késleltessék a medikamentum megérkezését.

Kétségtelennek tartjuk, hogy a polgármester bölcsesége meg fogja találni a tárgyalások megindítására gazdaságilag és pszichológiailag legalkalmasabb időpontot. Addig is, mig erre sor kerül, szükségesnek tartanók a nagy üzemi beruházó programm végleges letárgyalását, megsürgetését azon régebben elhatározott közmunkák jóváhagyásának, amelyeknek aktáit — hogy e pillanatban csak a vágóhidak kibővitésének az egyik minisztériumban másfél év óta porosodó előterjesztésére utaljunk — hosszabb, vagy rövidebb idő óta hevernek a különböző minisztériumokban. Lanyhaság és tespedtség helyett friss és gyors ütemet szeretnék látni e tekintetben az ügyosztályok munkásságában, méltót ahhoz az egyhangu lelkesedéshez és alkotnivágyáshoz, amely annyira egyöntetüen nyilvánult meg a munkanélküliség ügyében összehivott rendkivüli közgyülésen. Közeleg az operáció pillanata, tegyük meg a szükséges előkészitő intézkedéseket!

A főváros harminc éven át fizetendő évi 2½ millió pengőért megvásárolja a HÉV. részvényeinek nyolcvan százalékát

Egy luxemburgi bank szenzációs ajánlata a főváros költségvetésének megterhelése nélkül juttatja Budapest tulajdonába a Helyiérdekűt — A pártközi értekezlet már elfogadta elvben az ajánlatot, amelyet március 15-éig tart magára kötelezőnek az ajánlatot tevő pénzcsoport — A HÉV. részvénytöbbségének megvásárlása korszakalkotó esemény, mert megoldja a közlekedés egységesitésének problémáját

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Akik figyelemmel kisérik lapunknak a fővárosi közlekedési politikában elfoglalt azon álláspontját, *mely szerint az összes közlekedési vállalatok egységes vezetés alá vonandók*, hogy ilyképen a nagy közlekedési problémák a közönség érdekében megoldhatók legyenek, — *tiszta és önzetlen szivből* örvendezhetnek azon bejelentésünknek, hogy a Budapesti Helyiérdekü Vasutak részvénypaketje 80 százalékban igen szerencsés és előnyös áron a főváros tulajdonába és birtokába kerül. Több izben hangoztattuk, hogy elsősorban a Keresztény Községi Pártnak, mint a törvényhatóság legnagyobb guvernamentális pártjának *kötelessége* mindent elkövetni a Helyiérdekü részvény többségének megszerzésére vonatkozóan, és kifejezést adtunk azon véleményünknek, hogy *ezen üzleti tranzakció keresztülvitelével a jobboldali pártok a községi életben még egy oly nagy jelentőségü emlékoszlopot állitanak müködésünknek, mint amilyen az elmult esztendőben a Községi Takarék felállitása volt.*

Sipőcz Jenő dr. polgármesteré elsősorban az érdem, hogy a maga *pártokon felülálló magasabb nézőpontjával, emelkedett szellemi koncepciójával már régen észrevette a Helyiérdekü megszerzésével a fővárosra háramló előnyöket*, és amidőn az alkalmas pillanat elérkezett a vásárlási akció megkezdésére, *a maga puritán tekintélyével százszázalékosan állt a terv mellé*, biztositva már előre is annak teljes sikerét. *Méltán dagaszthatta öröm és büszkeség a polgármester keblét*, midőn a nagyjelentőségü tervet a városházi ujságiróknak kedden délben bejelentette, mert a Helyiérdekü megszerzése *olyan hatalmas üzleti, közlekedési és politikai eredmény*, amelynek fontosságát és jelentőségét eléggé hangsulyozni sem lehet.

Ismeretes, hogy a Helyiérdekü részvénypaketjének a főváros részére való eladására esztendők óta folytak *bizonyos tárgyalások* a Helyiérdekü és a Beszkárt között. E tárgyalások azonban az előzetes puhatolozásokon sohasem mentek tul, aminek bizonyos személyi antagonizmuson tulmenően főoka az volt, hogy a Helyiérdekü nem tudta biztositani a teljes részvénymajoritás szállitását, ezenfelül pedig hatalmas, a Helyiérdekü belső értékének meg nem felelő árat követelt a tárcájában levő részvényekért. Az elmult esztendőben ujabb alkalom nyilott a részvények megvásárlására *Krausz* Simonnak, a Nova-Helyiérdekü csoportból való ismeretes kiválása alkalmával, megegyezés azonban ez alkalommal sem jött létre, holott a felszinre került eladási ár, tekintettel a *Helyiérdekü* belső pénzügyi és technikai egyenetlenségeire, már jelentékenyen olcsóbb lett volna. Közben tárgyalt a Helyiérdekü a Máv-val is, a Tröszt-tel is, hogy a vállalat drága üzemvitelét és adminisztrációját olcsóbbitsa, ezek a tárgyalások azonban *pozitiv eredményre nem vezettek*. A Nova tárcájában levő Helyiérdekü részvények sorsukra hagyattak: *külföldre vándoroltak*, és ennyi viszontagság után juthatott csak a főváros abba a helyzetbe, hogy a luxemburgi Banque Commerciale a HÉV részvénytőkéjének kb. 80 százalékát ajánlja fel a fővárosnak megvételre.

Az ajánlat *nagyszerü pénzügyi konstrukcióját* mutatja, hogy a főváros annuitásokban fizetheti a 24,000.000 pengős vételárat, amely összegre rug a matematikai számisok után az annuitások tőkésitett összege. A vételár *30 éven át 2,100.000 pengős annuitásokban fizetendő*, amely vételár a főváros által kibocsátandó és az *eladók által parin átveendő* kötvényekkel fedeztetik. A főváros tehát a HÉV megszerzése érdekében *ujabb költségvetési terhet nem vállal*, az annuitásokat *a HÉV mai jövedelmezősége alapján is a vasut szolgáltatásaiból fedezni tudja*. A luxemburgi bank ajánlatát *még ragyogóbbá teszi*, hogy az eladók a székesfővárosi kötvényeket, amelyek árfolyama eddig csak 82—86 között mozog a piacon, — *parin veszik át*, másrészt pedig azt, hogy az összes emissziós és plasszirozási költségek az eladókat terhelik.

Több alkalommal volt módunk a HÉV. belértékével és fejlődésének lehetőségével foglalkozni és ezért ez alkalommal csak röviden jegyezzük ide, hogy a HÉV. vonalhálózata 122 kilométer és az az engedélyokirat szerint, az üzletberendezési tőkét is figyelembe véve, mai értékben mintegy 70,000.000 pengőbe került. Az 1927-ben megtartott müszaki vizsgálat szerint időközben közel 5,000.000 pengő uj beruházás létesült, de azóta is jelentékeny rekonstrukciós munkálatok és járműpótlások történtek, ugyannyira, hogy *a HÉV.-be fektetett tőke mai érték szerint mintegy 80,000.000 pengőt reprezentál*. A HÉV. koncessziója még 69 évig tart, mikor is az állam ingyen jut a vasut birtokába, de nem valószinü, hogy az állam a fővárossal szemben élne azon az engedélyokiratban biztositott jogával, hogy a vállalatot *előbb megváltsa*. Ha mégis élne az állam ezzel a joggal, akkor is évente közel *1,000.000 pengővel nagyobb évjáradékot* lenne köteles a városnak 1999-ig fizetni, mint amekkora a luxemburgi banknak fizetendő évi annuitás. Kétségtelen tehát, hogy ily körülmények között a Helyiérdekü *egyszersmindenkorra a főváros tulajdonában és birtokában marad*.

Ha most már azokat az előnyöket vizsgáljuk, amelyek a főváros számára közlekedéspolitikai szempontból a vásárlás révén mutatkoznak, rá kell terelnünk a figyelmet arra, hogy a *Helyiérdekü üzemvitele ugy technikailag, mint adminisztrative kizárólagosan a Beszkárt-tal egyesitett formában képzelhető el*. A Helyiérdekünek szőröstől-bőröstől be kell olvadnia a Beszkárt-ba, ugy az áramszolgáltatást, mint a személyzetet, nemkülönben a közlekedési politikát illetően: ennek az együttmüködésnek *olyan szorosnak kell lennie*, mint az a BUR vasut és a Beszkárt között ma is effektive fennáll. Ha nem is gondolunk e pillanatban ezer egyéb okból *Nagy-Budapest* megteremtésére — aminek akadályait éppen legutóbbi számunk vezetőcikkében soroltuk fel, — mégis lehetségesnek tartjuk a főváros és a környék olyan *közlekedési összeforrottságát*, amely ma Budapest és Ujpest között ténylegesen fennáll. Hogy csak két apróságot emlitsünk: a két vasut egyesitése megoldja *Ujlak és Óbuda* közlekedésének problémáját, mert az óbudai villamosok a Zsigmond-utca helyett az Ujlaki rakpart Hév-sinein közlekedhetnek a jövőben és a veszélyes Zsigmond-utca kizárólag a géperejü közlekedés számára tartható fenn, vagy utalunk a *legforgalmasabb HÉV-vonal*, a cinkotai vonalnak közlekedési anarchiájára, amely a Kossuth Lajos-utcából, esetleg Budáról jövő Beszkárt-kocsiknak legalább Cinkotáig való járatásával máról-holnapra megszüntethető.

Egy körülményt mindenesetre fontosnak tartunk már most a legmesszebbmenő módon leszögezni: *a főváros saját magának és nem a környéknek vásárolta meg a Helyiérdekűt*, sem oka, sem joga nincs a fővárosnak arra, hogy a Helyiérdekűből a fővároshoz nem tartozó környéki lakosok számára a viteldijak leszállitásával *szociális intézményt* biztositson. Az egyesitett Helyiérdekü és Beszkárt altruisztikus intézmény lesz, az kell, hogy legyen, arról azonban egyáltalában

nem lehet szó, hogy fővárosi adófizető polgárok pénzéből *nemzeti ajándékot* nyujtsunk önköltségi ár alá való viteldijleszállitás formájában a környéknek. Amennyire fontosnak tartjuk a főváros határain belül a Helyiérdekü viteldijainak leszállitását, éppen annyira *aggodalmas lenne* egy ok nélküli jószivü tarifapolitika révén csak azért tenni veszteségessé a Helyiérdekü üzemét, hogy az önálló községi vagy városi háztartással rendelkező környéki letelepülések *fölözzék le a nagyjelentőségü tranzakció hasznát.*

Az ajánlatot *a fővárosi pártok értekezlete már elfogadta* és azt a polgármester a legrövidebb időn belül természetszerüen pártolóan terjeszti az első hivatalos szerv: *a pénzügyi bizottság tizenkettes albizottsága elé.* Kétségtelen, hogy az eladási ajánlat gyorsan és az összes pártok megelégedésére fog átmenni a hivatalos retortákon, ami annál is inkább fontosabb, mert a luxemburgi bank a fővároshoz intézett ajánlatában magát illetően *március 15-ig áll kötelezettségben.*

KAINRATH ANTAL
Villamosvilágitási, erőátviteli és villamosjelző berendezési vállalata — Csillárok raktáron.
Budapest, VIII., Kissalétrom-u. 2 — Tel: J. 301—64

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

BELLAAGH K. ISTVÁN VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALATA
VIII., AGGTELEKI-UTCA 17.
Épit ~ Tervez ~ Rekonstruál
Speciális tekercselések és kapcsolótáblák

vitéz Horváth Nándor
bádogos- és szerelő-mester
Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
I., Döbrentei-tér 3.
Telefon hivó: Aut. 604—46.

RIEGER OTTÓ
orgonagyára
X. (RÁKOSFALVA) SZIGLIGETI-UTCA 29.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

A kórházi rádió és a középitési ügyosztály

Solty tanácsnok szerint még ezidén próbaberendezést állitanak fel az egyik fővárosi kórházban — Pénzügyi, közegészségügyi vagy müszaki kérdés-e a rádió középitési ügyosztályi véleményezése?

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Lapunk legutóbbi számában szóvátettük, hogy a főváros közegészségi ügyosztálya a kórházi rádió ügyében beérkezett ajánlatokat elvi véleményezés céljából átküldte a középitési ügyosztályhoz, ahol az akta hónapok óta elintézetlenül hever. Cikkünk kapcsán *Solty* Lajos székesfővárosi tanácsnok, a főváros középitési ügyosztályának vezetője levelet intézett lapunk szerkesztőjéhez, amelyet az alábbiakban teljes terjedelmében közlünk:

Igen tisztelt Főszerkesztő Ur!

Az „Uj Budapest" folyó évi január hó 18-iki számában „A kórházi rádió és egy müszaki ügyosztály" cim alatt megjelent cikkel kapcsolatban kérem, hogy az alábbi felvilágositásaimnak b. lapjában helyt adni sziveskedjék.

Ügyosztályom a kórházakban felszerelendő rádióberendezések eszméjével nemcsak ujabban, hanem már évek óta foglalkozik, annak széleskörü megvalósitását azonban — figyelemmel a főváros anyagi helyzetére — nem tartotta a főváros sürgős ügyei közé tartozónak, amint nem tartotta ilyennek a kórházi igazgató főorvosoknak még 1927 május havában tartott értekezlete sem, amidőn ügyosztályunk álláspontjától függetlenül — kimondotta, hogy, „bár a rádiónak a kórházakba való bevezetését üdvösnek tartja, mégis meggondolandó, hogy . . . . . a kielégitésre váró sok és fontosabb szükséglet közül nem kell-e előbb másokat megvalósitani?"

Ennél a kérdésnél elsősorban és főként a betegekre kell tekintettel lennünk és azt kell szem előtt tartanunk, hogy a rádió nyujtotta szolgáltatás gyógytényezőnek tekintendő és igy azt a betegek számára minden ellenszolgáltatás nélkül, dijtalanul kell teljesiteni.

A kórházi rádióberendezések létesitésére több magánfél tett ajánlatot, ezek azonban nem szolgálhatnak komoly tárgyalás alapjául, mert mind koncessziós alapon akarják főleg az ápoltakat kihasználni. Ezeknek az ajánlattevőknek az ügy természetesen sürgős. A beadványok sürgősségét azonban nem lehet abból a szempontból elbirálni, amennyiben azok az ajánlattevőkre sürgősek, hanem egyedül és kizárólag a kitüzött cél, a betegek érdekei szempontjából.

Mindenesetre magunk is sürgősnek tartjuk, hogy kórházaink külföldi uj kórházak mintájára megfelelő rádióberendezésekkel elláttassanak, ez azonban a fentemlitett okokból elsősorban pénzkérdés, amely csak megfelelő pénzügyi fedezet mellett valósitható meg. Már pedig a főváros költségvetésében erre a célra megfelelő költségfedezetet biztositani eddig nem sikerült, mert a kórházak fenntartása és betegellátása tekintetében ennél elsőrendübb kivánalmak sem voltak anyagi okokból teljesithetők.

Reméljük azonban, hogy már a folyó évben sikerülni fog valamelyik kórházunkban, valószinüleg a Rókusban egy kisebb próbaberendezést felállitani s igy, amennyiben az 1931. évi költségvetésben a szükséges összeg biztositattnék, a további fokozatos felszerelésről is gondoskodni fogunk.

Amint tehát a fentiekből megállapitható, az ügy látszólagos késedelmes intézése nincs — amint nem is lehet — kapcsolatban a cikkiró ur által célzott személyi vonatkozásokkal.

Fogadja igen tisztelt Főszerkesztő Ur kiváló tiszteletem nyilvánitását.

Budapest, 1930. évi január hó 21-én.

Solty Lajos
szfőv. tanácsnok.

*

A tanácsnok ur nyilatkozatára *néhány megjegyzésünk* van. A legelső és legfontosabb az, hogy a közegészségügyi ügyosztály *nem pénzügyi szempontból* kérte a középitési ügyosztály véleményezését, amire *Solty* tanácsnok ur nyilatkozata vonatkozik. Szerény véleményünk szerint *a müszaki ügyoszálynak nem is feladata*, hogy kiterjeszkedjék a probléma *pénzügyi oldalaira*, ezt a kérdést más módon intézi el *Némethy* tanácsnok, a közegészségi ügyosztály vezetője, aki, ha pénzügyi szempontból kivánja a dolgot megvizsgáltatni, az aktákat minden valószinüség szerint a *pénzügyi ügyoszályhoz* küldi át fedezet kijelölése céljából. Hasonlóképpen áll a helyzet a kórházi rádió kérdésének közegészségügyi vonatkozásaival is, arról nem is beszélvén, hogy *müszaki szempontból* teljesen irreveláns, hogy *a kórházi igazgató főorvosok értekezlete* hogyan vélekedik a kórházi rádióról! A középitési ügyosztálynak a közegészségügyi ügyosztályból érkező aktát illetően *semmi egyéb feladata nincs és nem is lehet*, mint hogy megvizsgálja *müszaki szempontból*, milyen feltételek mellett létesithető esetleg a kórházi rádió, *mennyibe kerülne'* annak berendezése, továbbá, hogy *müszaki szempontból* a rendelkezésre álló rádió-rendszerek közül *melyik volna* a legalkalmatosabb módon bevezethető.

Mindezekre a kérdésekre *nem ad feleletet a középitési ügyosztály*, hanem a problémának *közegészségügyi és pénzügyi vonatkozásait* emliti fel. Ami pedig *Solty* tanácsnok ur nyilatkozatának azon részét illeti, hogy az egész ügy az ajánlattevőknek természetesen sürgős — mi is aláirjuk, bár *a kérdésnek ez a része bennünket egyáltalában nem érdekel.* Nem tudjuk, kik az ajánlattevők, miféle rendszerek szerint akarnak eladási vagy bérleti formában rádióberendezéseket a kórházaknak juttatni, de kétségtelennek tartjuk, hogy *amint az ügy odáig érik, hogy a kórházi rádió felállitásáról egyáltalában beszélni lehet, a közegészségügyi ügyosztály amugy is nyilvános versenytárgyaláson fogja a legolcsóbb és legmegfelelőbb készülékeket beszerezni.* Az éremnek ez az oldala *nem fontos, de nem is érdekes.*

A fontos és az érdekes az, hogy *mi a müszaki ügyosztály adminisztrációnális bajait tettük szóvá*, az akták labirintusszerü vándorutját, amely nemcsak a kórházi rádió aktájának el nem intézésében, hanem sok más dologban is megnyilvánul. Mult heti cikkünkben is erre fektettük a fősulyt, *nem magára a kórházi rádió ügyére*, amelynek létesitése vagy nem létesitése lehet közegészségügyi és pénzügyi szempontból indokolt vagy nem indokolt, de a hozzáintézett felszólitásra a *müszaki* ügyosztálynak *müszaki* véleményt kell mondania, anélkül, hogy a pénzügyi és közegészségügyi vonatkozásokról beszélne.

Kemény Legények

Az egyik Rákóczi-uti vendéglőben kedves, érdekes asztaltársaság gyül össze minden hétfőn este, Izes, magyaros az étterem főztje, az árak a mai rossz gazdasági viszonyok mellett is méltányosaknak mondhatók, jó a bora, tiszta az asztalnemüje. De mindezeknél a mai pesti vendéglőkben annyira csábitó külsőségeknél értékesebb füszere a hétfő esti vacsoráknak a baráti érzés, a kedves tréfálkozás, a pajzán humor. Mert nem mindennapi asztaltársaság a Debrecen étterem hétfő-esti vacsorázó gyülekezete, nem spóregylet, nem temetkezési csoport, nem ugyanazon foglalkozási ághoz tartozó lateinerek összejövetele, hanem városszerte hires és nevezetes egyesülés, amelynek fénye napról-napra nő.

A Kemény Legények társasága ez a hétfői vacsorázó társaság. Eredete valahol a messze ködös Óbudán vész el, a béke elsüllyedt esztendeiben a zsidó templom környékén egy kis kocsmában gyülekezett a Kemény Legények Társasága. A gyülekezetnek erről a hőskoráról márcsak Gömöry Berczi, a közlekedési ügyosztály érdemes főjegyzője, szokott beszélgetni, akit cikkünk megirása előtt siettünk meginterjuvolni. Berczi előadta, hogy az óbudai, az eredeti Kemény Legények nagyon vidám fiuk voltak, főfoglalkozásuk minden szerdán este a nótázás és a „ciflizés" volt. Ciflitek borra, piritósra és hasonló nagyértékü dolgokra, nem volt ismeretlen előttük a batyus vacsora sem, amikor minden tag — minisz-

NAGY FERI,
a Kemény Legények vezére.

teri tanácsostól segédhivatali igazgatóig és vissza — az asztal közepére tette, amit a szerető asszonyi kezek odahaza bepakoltak neki. Külön rabonbánjuk is volt, és ennek az illusztris társaságnak volt tagja az a bizonyos Nagy Ferenc is, akinek a Kemény Legények társaságával való vonatkozásairól az alábbiakban még bőven lesz szó.

Amint a Kemény Legények öregedni kezdtek — mert ez a sors még a harciasnevü társaságot sem kerülheti el — messze volt nekik Óbuda és három évvel ezelőtt Pestre költöztek át. A költözést természetesen Nagy Ferenc szállitási vállalata látta el, a tőle megszokott mérsékelt dijazás mellett, és az ő közismert szervezőképessége, páratlan agilitása néhány év alatt az egyszerü, alig tizenhat tagot számláló óbudai kis asztaltársaságból jelentős potentátumot faragott nemcsak a Debrecen asztalai mellett, hanem a városházán is. Tudni kell ugyanis, hogy Nagy Ferenc lesgemélyesebb ügye a Kemény Legények társasága. Az a szerencsés ember, aki a Kemény Legények társasága tagjának nevezheti magát, feltétlenül és ellentmondás nélkül engedelmességgel tartozik a vezérnek: csak az ő külön engedelme alapján távozhat el az éjféli órákban szerető családja körébe, és csak előzetes bejelentés alapján hozhat vendéget, akiből esetleg uj tag lesz a hétfő esti vacsorákra. Mivelhogy Nagy Feri enyhén, de kitartóan domborodó pocakjára való tekintettel nem hódolhat oly maradéktalanul a kulináris örömöknek, mint szeretné, — Nagy Feri fogad minden uj érkezőt, ő érvén rá legjobban, dirigálja a pincéreket, ha netán üres tányért vagy poharat látna valahol, ami ugyan a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. A Kemény Legényeknek alapszabályuk, hivatalos szervezetük, alkotmányos életük természetszerüen nincs, nem is lehet, de ha a Kemény Legényeknek vannak esetleg különféle dolgokról különféle nézetük, abban valamennyien megegyeznek, hogy Nagy Ferit vezérüknek elismerik. Koronázatlan fejedelem ő, és ha a Kemény Legények bármelyik tagját hétfőn éjszaka az elfogyasztott bőséges vacsora után amugy is zavaros álmából felébresztik, megkérdezendő, ki a Kemény Legények koronázatlan fejedelme: a társaságnak mintegy százra tehető legitimált tagja habozás nélkül rávágná a büvös nevet: Nagy Feri!

A vezér körül illusztris és sulyos nevek sürüsödnek: ott van minden hétfőn este Bednárz Róbert pesti esperes, a történelmi nevezetességü belvárosi templom kiváló apátplébánosa, Ortvay Rezső dr., a lipótvárosi népszerü plébános, Török Zoltán dr., erzsébetvárosi segédlelkész, a társaság egyik legközvetlenebb tagja. Gyakori látogatója a hétfő esti vacsoráknak Csilléry András dr., a Keresztény Községi Párt alvezére, Lázár Ferenc dr., felsőházi tag, a kereszténу Lipótváros vezére, igen gyakran eljön Gallina Frigyes dr., tanácsnok-főjegyző, rendszerint egyenesen a városházáról, ahol a késő délutáni órákban felek zaklatásától mentesen, nyugodtan végezheti munkáját, Lamotte Károly dr., pénzügyi tanácsnok, aki itt nem a rettegett városházi spórmeiszter, hanem kedves, figyelmes, jó barát, Borvendég Ferenc tanácsnok, akinek a legkönnyebb eljönnie, mert a szomszédos Tisza Kálmán-téren lakik. Szemethy Károly dr., tiszti főügyész, akit itt rövid, de nemes egyszerüséggel, „főfiskális"-nak hiv a baráti kör.

Az előljárók — hogy igy fejezzük ki magunkat — korporative tagjai a Kemény Legények társaságának, és minden hétfőn este akad belőlük jó egynéhány. A leghüségesebb közöttük Muzsikó István és Hamvasy Pista, akinek külön büszkesége, hogy az ő kerületét választották székhelyükül a Kemény Legények. Az uj előljáró Holtzspach Ödön, egyik alapitótagja a Kemény Legényeknek, de el szoktak járni Wigh János, sőt a messze Kőbányáról Bucsánszky Berci is. A főjegyzői kar szintén több taggal van képviselve minden hétfőn este: Szendy Károly, Schuller Dezső, Gömöry Albert, Battlay Imre és Kovácsházy Vilmos, aki hétfőnként a BSE egész vezérkarától kisérve vonul fel. Az ügyészi karból a kis Herrmann Sándor, azután Feigler Kó-

Németországi tanulmányutam

Irta: dr. Purébl Győző tanácsnok

A nagy világégés és utána következő sulyos megpróbáltatások után mi is ráeszméltünk arra, hogy ha fenn óhajtjuk magunkat tartani, akkor arra törekedjünk, hogy szellemben, testben erős, egészséges generációt neveljünk és ezzel a magunk számára megteremtsük a jövendőt. A közoktatásügyi ügyosztály is átérezte ezt a nagy problémát, megindította a gyermekvédelem keretében a többek között a gyermeknyaraltatást és ennek keretében a diákcsereakciót s a különböző, nemcsak napközi, hanem állandó otthonokat is felállította e célból. Az 1925-ben nyaraltatott 700 gyermek helyett ma 18.000 gyermeket nyaraltatunk és napközben reggeltől estig való szabadban tartással 21.000 gyermeket üdültetünk évente.

Hatalmas nagy szám ez, de viszont biztositék, hogy a háboru utáni rossz táplálkozás következtében elcsenevészedett, elgyengült gyermekek évről-évre megerősödvén, tanulmányaikat folytathatják és igy a gyermekhalandóságot preventiv megakadályozhatjuk. Bármilyen nagy kiadást megér ez a tevékenység, mert a főváros jövő, egészséges lakossága e tekintetben meghozza a kamatok kamatját. Kétségtelen nagy áldozat ez, de ezt a nagy áldozatot meg kell hoznunk, mert hiszen bárhova megyünk, különösképpen külföldre, ugy azt látjuk, hogy azoknak áldozatkészsége még fokozottabb, mint a mienk.

Berlinben egy gyermeküdültetési kongresszust, illetve konferenciát tartottak, amelyre a berliniek személyes meghivással tiszteltek meg bennünket. Dr. *Sipőcz* Jenő polgármester urnak és a főváros tanácsának szives támogatásával *Petik* Kálmán iskolaigazgatóval, a gyermeknyaraltatási akció vezetőjével és *Adametz* Gyula elemi iskolai tanitóval elmentünk erre a konferenciára, amelynek keretén belül meglátogattuk még *Magdeburg, Drezda* és *Nürnberg* városok nyaraltatási-, üdülőtelepeit, valamint az ehhez hasonló otthonokat.

A gyermeknyaraltatási konferenciát *Berlinben* az „Urak-háza" üléstermében tartották meg és a konferencián kivülünk részt vettek Németország különböző államai és városain kivül Svájc, Dánia, Svéd, Norvég, Finn, Ausztria, Cseh-Szlovákia és Lengyelország kiküldöttei is. A konferencia célja az eddigi tapasztalatok alapján megállapitani azon irányelveket, amelyekkel a helyi gyermeküdültetéseket, különösképpen az egyes államok között kicserélendő gyermekek üdültetését közös nevezőre hozzák. A napirenden *öt előadó* szerepelt, négy berlini és egy magyar, ez csekélységem volt. Az előadók mindegyike a gyermeküdültetésekről, de különösképen az országok egymásközti kicserélendő gyermeküdültetésekről és annak jelentőségéről szólottak. Csekélységem a magyar üdültetési intézményeken kivül, részletesen a külföldi üdültetésben részt vevő tanulók elhelyezési, felügyeleti, szállitási és élelmezési kérdéseit ismertette. Előadásomat a gyakorlati tapasztalatok egybevetésével állitottam össze, aminek értékét a résztvevő kiküldöttek tulnyomórésze felismervén, hozzászólásaikban mint fokmérőt és alapot tekintették.

Igen nagy szeretettel emlékeztek meg rólunk, magyarokról és igazán helyénvaló volt, hogy elmentünk, mert ezzel szegény hazánknak és fővárosunknak erős, nagy propagandát fejtettünk ki olyannyira, hogy a jelenlevő nemzetek képviselői szeretettel ajánlották fel a magyar gyermekekkel való csereakció megindítását. Kétségtelen nagy dolog ez, mert hiszen ifjainknak alkalmuk nyilik minden nagyobb áldozat nélkül külföldön legalább négy hetet tölthetni és nemcsak üdülni, hanem tanulmányaikat a külföldi viszonyokkal kiegésziteni és ismeretkörüket kibőviteni. Az eddigi diákcsereakciónk, ahogy azt hatóságaink elismerték, kiváló eredményeket értek el, mert hiszen mi nemcsak fővárosi, hanem a vidéki városok tanulóinak nagy részét ebben az akcióban részesitjük és igy tehát ez a munkálkodásunk nemcsak helyi, hanem országos akció is.

A külföldi üdültetés megbecsülhetetlen értéke a nemzetek kulturájának, szokásainak megismerésére és összehasonlitására ad alkalmat. Természetrajzi és földrajzi ismeretek szerzését teszi lehetővé és mindezek mellett az életnek más perspektivát nyujt és a határolt életfelfogás szélesitését gyarapitja.

Nagy vita indult meg *a külföldi csereakciónál* a gyermekek életkorát illetőleg s elfogadták a javaslatomat, hogy az életkor 10—16 évekre korlátoztassék. A csereidő tartama hat hétre egészittetett ki, mert ha az egészséggondozás mint fő cél lebeg előttünk, akkor az üdülés eddig szokásos négy hete rövid s nem célravezető. Az utazás a gyermekeket fogyasztja és mire megindulna a helyes anyagesere utján a növekedéssel kapcsolt sulyemelkedés, ujból hosszu utazásnak kell kitenni a gyermekeket. A gyermekekkel utazó felügyelőket jól válogassuk meg rátermettség alapján és azok lehetőleg pedagógusok legyenek. Szükséges, hogy az utazáshoz kisérőül, külön, segitőtársak is adassanak; 50 gyermekhez két felügyelő osztassék be és a vendéglátó ország még egy külön felügyelőt adjon, aki jól beszéli a vendégüllátott gyermekek nyelvét és mint összekötő teljesitsen szolgálatot, mint ez Magyarországon eddig szokásban volt. A cserében minden politikai és osztálymegkülönböztető szempontot kerülni kell. Az idegen földről jövő gyermekeket fogadjuk nagy szeretettel, hogy az örömet ne nélkülözzék, mert a gyermeki lélekre a benyomások egy egész életen át elkisérik az embert. A gyermekek naplót vezessenek, hogy a jövőben jobban emlékezzenek és érett ésszel felujithassák emlékeiket. Az eljárás egységesitése és a közös alap megteremtése érdekében egy szerv létesittessék, amelyet a berlini „Reichzentrale" mint eddigi kezdeményező és intéző szerv irányitaná. Az egyes évi konferenciákat különböző országokban tartanák meg.

Különösen ki kell emelnünk, hogy a berliniek minket, magyarokat, *különös szeretettel kezeltek* és tanulmányutunk kiegészitése céljából csak velünk foglalkoztak, sőt Berlin város tanácsa Weil Stadträtin képviseletében a Rathauskellerben ebédre is vendégül látott, ahol nagyobbszabásu eszmecserét folytattunk a német és magyar iskola, valamint az üdültetés körül.

A kongresszus után megtekintettük a *Berlin város által fenntartott „Zossení" hatalmas gyermeküdülőtelepet*, amelyet egy katonai tábor helyén állitottak fel, ahol az épületeket Berlin városa bérli a katonai kincstártól. A telep 56 pavillonból áll 320 holdnyi területen és 1200 gyermek helyezhető el. Itt helyezik el az üdültetésen kivül a leányháztartási iskolákat, a nyomorék gyermekek otthonát és az u. n. Schulheimeket, amelyekben az osztálytanitók saját osztályukkal, önálló családként, szükség esetén négy héten át üdülnek, innen visszatérve a fővárosba, folytatják tanulmányaikat. Az óvódák külön, ilyen formák között vehetik igénybe a telepeket. Az egész telep berendezése egyszerü, a célnak megfelelő. A gyermekek napi ellátása egyéb költséggel 2 márka, ami 1.20 pengőnkkel szemben. Megtekintettük itt a leányátmeneti otthont is és még több üdültetési telepet. Az iskolaköteles gyermekjóléti budget egész Berlin kiadásának 25 százalékát teszi ki.

Magdeburgban a közeli Salzelmeinben van két üdülőtelep, az egyikben az iskolaköteles korban levő gyermekeket, a másikban kis, 3—6 év közötti gyermekeket helyezi el. Mindkét üdülőtelep magánosoktól vásárolt nyaralóépületben van elhelyezve, melyet a szükségnek megfelelő átépitéssel és hozzáépitésekkel tettek alkalmasakká. Az üdülőtelep felszerelése a célnak megfelelő, egyszerü, csinos és gyakorlati. Szabad és fedett fekvőcsarnokai modernek, nyugágyai könnyen hordozhatók és kezelhetők. Fürdőberendezésük mellett sósfürdőberendezés is található, melyet orvosi rendeletre vesznek a gyermekek. Az épület minden beosztása kifogástalan és a modern követelményeknek megfelelő. A gyermekek üdültetése négy hétig tart.

Drezda városában a többek között egy erdei iskolát, kis és iskolaköteles gyermeküdülőtelepet és egy nyári nyaralótelepet tekintettünk meg. A drezdai erdei iskolát egy mecenás 220.000 márka költséggel épittette fel a város 2.4 hektárnyi területén. Elől üvegezett, kőpadozatu, szellős fekvőcsarnokokkal, ahonnan az ebédlőül is használt tantermekbe jutunk. A termek üvegajtóval vannak elválasztva, hatalmas nagy ablakokkal, amelyek szabadalmi módon könnyen és praktikusan kezelhetők s nemcsak világosak, hanem szellőztetéssel állandó jó levegőt biztositanak a gyermekek számára. A berendezés gyakorlati, mondhatni kitünő és higiénikus. A melegvizet ugy a mosdóba, mint az alacsony mosdómedencékbe autógeyzerek szállitják. Az épület fütése *központi gázfütés*. A padlózat linoleum, ezekben az épületekben a gyermekek csak papucsban járhatnak. Az erdei iskolában 4—6 hétig tartózkodhatnak a gyermekek. A gyermekek számára uszoda is rendelkezésre áll. A kis- és iskolaköteleskoru gyermekek részére az üdülőtelep a Drezda melletti magas hegyen magánosoktól vásárolt házakban, villákban van elhelyezve. A belső berendezése hasonló az erdei iskoláéhoz. Említésre és alkalmazásban követésre méltók az ablakok, amelyek függőleges irányban le- és felfelé mozgathatók; továbbá megemlitendő, hogy az egyik épületrész teteje fából készült rácsszőnyeg segélyével napozónak van átalakitva.

A kisdedóvót és bölcsődét szintén megtekintettük. A gyermekotthonok egyébként hasonlitanak a mienkéhez. Drezda városának (600.000 lakos) 1929. évben 20 gyermekotthona, 7 nyaraltató bölcsődéje és 20 üdülő napközi otthona volt. Ezekre külön az 1929. költségvetési évben 1,129.814 márkát forditottak. A városnak a fentemlitetteken kivül Nordernei-Aalbeck, Oberwiesenthal és Wilsdorfban van még üdülőtelepe.

Drezdától 20 percnyire a strandfürdő mellett van a 360.000 márkán felépitett *munkás-üdülőtelep*, amely kőalapra épitett fabarakkokból áll, amelyekben hálótermek, konyha és egyéb helyiségek vannak elhelyezve. Egy hatalmas fedett fekvőcsarnok és egy ugyanolyan nagyságu fabarakkban van az ebédlő berendezve. A fürdőépület külön áll. A telep csak nyáron működik s nagy látogatottságnak örvend.

Nürnbergben a *Sportstadiont, a Jugendamtot, a „Rückerdorfi" tüdőbajos gyermeküdülőtelepet, a „Mittelbügi" szív- és vesebajos gyermeküdülőtelepet*, a testnevelési hivatalt, a „Zirndorfi" kisgyermeküdülőtelepet és a városi iparostanonc műhelyiskolákat tanulmányoztuk. Ez a tanulmányuti részletünk volt a legkitevőbb és a legszebb, ugy, hogy ennek részletezése ezen cikk hasábjait messze tulhaladja. Ezekről talán egy más alkalommal fogok irni.

Kétségtelen, hogy ezen tanulmányutunkról tapasztalatokban és ismeretekben gazdagon tértünk haza, sok olyant is láttunk, amit nem kell, hogy keresztülvigyünk és megteremtsünk, de sokkal nagyobb százaléka az, amelyet feltétlenül akceptálhatunk. Megállapitottuk azonban azt is, hogy a mi üdültetésünk s nyaraltatásunk és üdülőhelyeink is nivósak, nem egy esetben a külföldivel bátran összehasonlithatók és miattuk nincs mit szégyenkeznünk.

Nürnberg város főpolgármestere, *Luppe* ur is lekötelező szeretettel látott bennünket *Dürr tanácsnokkal egyetemben* és nagy örömet okozott nekik, amidőn a karácsonyi ünnepek alkalmával az általuk ajándékozási célból megküldött 700 darab játékról és mézeskalácsról a karácsonyfánk alatti fényképet bemutattuk. A fényképen látható volt a Kormányzóné Őfőméltósága, a Népjóléti Miniszter Ur és más előkelőségeink, amidőn a gyermekek között az ajándékokat kiosztják. Tolmácsoltam Budapest székesfőváros közönségének, polgármesterének és tanácsának hálás köszönetét, átadván ez alkalommal az erre vonatkozó köszönő memorandumukat. Ekkor a főpolgármester egy levelet adott át nekünk szivességkérés közepette. A levél egy szegény dombovári gyermeknek az irása volt *Luppe* főpolgármester bácsihoz, amelyben testvérei számára a budapestiekhez hasonlóan egy játékautót és egy falovacskát kért. Könnyek peregtek le szememen, amidőn a kisfiunak szivhez szóló, a nyomoruságtól áthatott levelét olvastam és még jobban meg voltam hatva akkor, amidőn a főpolgármester ur nagy elfoglaltsága közepette azt kérte tőlem, hogy *ezt az autót és falovacskát vigyük mi magunkkal és küldjük el mi Dombovárra az ő megirt levele kiséretében.* Még kedvesebb volt a jelenet akkor, amikor Hegyeshalomnál a határra érkeztünk és a vámvizsgálatnál mi a két tárgyra a hivatalos egyénnek a figyelmét felhivtuk, elmondván ennek történetét, maga is elérzékenyülve mosolygott és vámolás nélkül tovább bocsájtott bennünket.

Ezen ismertetésem természetesen vázlatos és kivonatos volt, bővebbet és részletes ismertetést a legközelebb, egy előadás keretében fogom nyujtani.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

roly, Fertsek Leó és Szele Róbert, valamennyien alapitó tagok, mig a műszaki kar legelőkelőbb képviselői Lavotta Gyula, Király Kálmán műszaki főtanácsosok.

Ne higyje azonban valaki, hogy a Kemény Legények Társasága kizárólag városi alakulat. Szó sincs róla! Hétfő este pontban fél kilenckor megjelenik Mátyásföld disze és büszkesége Sikorszky Titusz bátyánk, civilben miniszteri tanácsos, a Kemény Legények között a legjobb nótázó és tréfacsináló. Egy sereg orvos, miniszteriális tisztviselő között gyakran helyet foglal Barsy ezredes, aki különben nagybátyja a derék Nagy Ferinek, és hogy egyenruhában fórt ne adjon senkinek, szintén ezredesi egyenruhában vacsorázgat Bencze István, a javadalmi őrség kitünő parancsnoka, és Blaschnek Hugó a népszerü tüzoltó főparancsnokhelyettes.

Sértődés ne essék, ha valaki kimaradt a névsorból, de arról egyelőre tenni nem lehet, mert törzskönyvek még nincsenek, azok összeállitásán éppen jelenleg fáradozik Zobor Miklós tanácsjegyző, akit a társaság vezére a könyveléssel megbizott. Minden névsor dacára sem lesz azonban hivatalos testület a Kemény Legények társasága, nem is akar az lenni, mert vezéréből és tagjaiból hiányzik a nagyképüségnek, a proccolásnak még az árnyalata is. Kedves, derüs vacsorázás, jókedvü adomázás, tréfálkozás: ezek befelé a Kemény Legények Társaságának tulajdonságai. Kifelé azonban erőt, hatalmat képviselnek a Kemény Legények, elsősorban vezérüknek, Nagy Ferinek agilitása révén. Az ő energiája, hallatlan diplomáciai ügyessége sikerekhez juttatja a Kemény Legények Társaságának tagjait: a legutóbbi választások alkalmával a Kemény Legények három jelöltje, Holtzspach előljáró, Herrmann tiszti ügyész és Feigler tiszti alügyész hatalmas fórral jöttek be. Kétségtelen, hogy ebben nagy érdeme van az illető urak tehetségének és tisztviselői kiválóságának is, de még kétségtelenebb, hogy akármennyire tehetséges is valaki, kell egy lámpának lennie, amely reflektorszerüen hivja fel rá a figyelmet. Ez a lámpa a Kemény Legények Társasága és ez a reflektor Nagy Ferenc.

Ahogy a hétfő esti vacsorákon a kitünő cigányprimás: a fiatal Banda Marci cselekszi, amidőn egy vig dalból szinte átmenet nélkül csapát mélabusabb hangzatokra, üssünk meg mi is cikkünk végén néhány komolyabb akkordot. Tulmenően a hétfő esték kedves tréfálkozásain, annak bizonyitéka a Kemény Legények társasága, hogy összetartással, közös akarattal, hüséges baráti összefogással olyan problémákat lehet könnyüszerrel megoldani, amelyeket máskép bizony megoldhatatlanoknak kell tartanunk. Azok az eredmények, amelyeket a Kemény Legények Társasága itt-ott és mindenütt tagadhatatlanul elért, arra mutat, hogy a keresztény társadalom sem megszervezhetetlen, csak akadniok kell mennél nagyobb számban kedves, okos és ügyes Nagy Ferenceknek, akik magasabb szempontokat keresnek és tudnak találni az összetartozandóság érzésének ápolásában.

A fővárosi törvényjavaslat az ügyvédek ellen

Az Ügyvédi Kamara a belügyminiszterhez intézett feliratban mutatja ki, hogy a javaslatnak az ügyvéd-törvényhatósági bizottságokra vonatkozó rendelkezései bántóak és sértőek az ügyvédi karra — Kozma Jenő dr. meg van győződve arról, hogy a képviselőházi tárgyalás során revizió alá veszik a sérelmes tervezetet

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Ismeretes, hogy az uj fővárosi törvény foglalkozik az összeférhetetlenségnek ügyvédeket érintő szabályozásával és a fővárosi törvény parlamenti bizottsági tárgyalása során érdekes vita fejlődött ki az összeférhetetlenség kérdéséről és kiváltképen arról, hogy az ügyvéd, amennyiben törvényhatósági bizottsági tag is, folytathat-e ügyvédi gyakorlatot a székesfőváros hatóságainál, vagy pedig összeférhetetlenségi helyzetbe kerül-e. A javaslat ezen pontja körül *éles vita* fejlődött ki a képviselőház közigazgatási bizottságában, amelynek során *Kozma* Jenő dr. hangoztatta, hogy amennyiben a javaslat ezen intézkedése törvényerőre emelkedik, lehetetlenné lesz téve ügyvédek számára, hogy helyet foglaljanak a főváros törvényhatósági bizottságában. A közigazgatási bizottság azonban nem fogadta el *Kozma* Jenő érvelését, és igy az ügyvédek összeférhetetlenségét illető rendelkezés az *eredeti fogalmazásban* kerül a képviselőház plénuma elé.

A *Budapesti Ügyvédi Kamara* e tárgyban *érdekes felterjesztéssel* fordult a belügyminiszterhez és az országgyülés képviselőházához, legutóbbi választmányi üléséből kifolyólag. A felterjesztés teljesen osztva a törvényjavaslatnak azt a felfogását, hogy összeférhetetlen helyzetbe kerül a törvényhatósági bizottságnak az a tagja, aki a székesfőváros érdekeit közvetlenül vagy közvetve érintő *vagyoni természetü ügyben* ügyvédként a fővárossal szemben eljár. Ezt az intézkedést az Ügyvédi Kamara választmánya *magasabb erkölcsi szempontból* is helyesli, nem helyesli azonban a javaslat 26. szakaszának azon intézkedését, amely a közbenjárásra vonatkozóan elvként mondja ki, hogy *összeférhetetlenség esete forog fenn az ügyvéd-törvényhatósági bizottsági tagokra, ha bármilyen irányu közbenjárást végeznek pénzért vagy bármilyen más előnyért.*

Megállapitja az Ügyvédi Kamara választmánya, hogy ezzel a rendelkezéssel hatályon kivül helyeztetnék az *ügyvédi rendtartásnak* azon intézkedése, hogy ügyvéd, aki egyuttal törvényhatósági tag is, *az ország minden birósága előtt eljárhat és feleket képviselhet.* A tervbe vett rendelkezés mellett *lehetetlenné tétetnék* az, hogy Budapesten az az ügyvéd, aki törvényhatósági bizottsági tag is, *egyáltalán ügyvédi gyakorlatot folytathasson a székesfőváros közigazgatási hatóságai előtt.* Lehetetlennek tartja a Kamara, hogy a törvényhozónak az legyen az intenciója, hogy eltiltja az ügyvédet, aki egyben bizottsági tag is a törvényes képviselettől.

A Kamara szerint *bántó és sértő* ugy a hatóságra, de az ügyvéd foglalkozására nézve is az összeférhetetlenségnek ily tág értelmezést adni. De az ügyvédről, aki szigoru fegyelmi felelősség mellett folytatja praxisát, *fel sem szabad tételezni* azt, hogy bizottsági tagságának latbavetésével bármilyen törvénybe ütköző és meg nem engedett nyomást akarna a közigazgatási hatóságokra gyakorolni. Az *ügyvédnek ez kenyere*, egészen más elbirálás alá esik, ha egy oly törvényhatósági bizottsági tag, akinek *nem kenyere az*, hogy feleket hatóságok előtt képviseljen, pénzért vagy bármely más ellenszolgáltatásokért közbenjár a közigazgatási hatóságoknál és azok szerveinél. Ez esetben nagyon helyes az összeférhetetlenség kimondása. Az ügyvédi inkompatibilitásnak olyan szigoru keresztülvitelét, mint aminőről most szó van, sehol sem találjuk, — ezért reméli az Ügyvédi Kamara, hogy a képviselőház fontolóra fogja venni okfejtéseit, hogy ügyvédtörvényhatósági bizottsági tag ügyvédképviseletet a vonatkozó közigazgatási hatóságok előtt is vállalhat és folytathat.

Kérdést intéztünk ebben az ügyben *Kozma* Jenő dr. országgyülési képviselőhöz, aki a törvényjavaslat bizottsági tárgyalása alkalmával a képviselőházban a javaslat ezen intézkedése ellen felszólalt:

— *A legnagyobb mértékben lehetetlennek tartom* a javaslat tervbevett intézkedését, amely, ha törvényerőre válna, meggátolná, hogy ügyvéd egyáltalában vállaljon törvényhatósági bizottsági tagságot. Nem tudom elképzelni, hogy egy ügyvéd összeférhetetlen helyzetbe kerüljön, ha például valamelyik régi ügyfelét az *árvaszéknél* örökösödési ügyben képviseli, vagy ha egy házassági bontóperhez szükséges *helyhatósági bizonyitványt* kér az illetékes kerületi előljáróságtól. Ha ennyire rigorózusan vesszük az ügyvéd-törvényhatósági bizottsági tagok összeférhetetlenségét, akkor *miért rendeli el a törvényjavaslat, hogy az Ügyvédi Kamara külön tagokat küldjön a főváros törvényhatósági bizottságába?* A javaslat ezen tervbevett intézkedése ellen a *legélesebben* fogok állást foglalni a képviselőház plénuma előtt is, és megvagyok győződve, hogy okfejtéseimet, valamint az Ügyvédi Kamara választmányának feliratát a *plénum figyelembe fogja venni* és olyképpen rendezi az ügyvédtörvényhatósági tagok összeférhetetlenségét, hogy *az az ügyvédekre nem lesz sértő.*

Magyar Épitő Részvénytársulat
Budapest, X., Kerékpár-utca 19.
Telefon: Aut. 272-64. — Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Mért, Budapest"
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal excsavátorokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités, Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezetékek. Hajó- és kotrójavitó telep Apostagon.

A Tabán jövője

Érdekes előadás a budai Szabadpolgári Körben — A Közmunkatanács és a Főváros álláspontja a Tabán ügyében

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A mult szombaton vitéz budahegyi *Pauer* János épitészmérnök szakavatott és érdekes előadást tartott a budai *Szabadpolgári Kör* dísztermében, melyen megjelentek *Wolff* Károly és *Kossalka* János országgyülési képviselők, *Czabalay* Kálmán dr., *Zubriczky* József dr. és *Fodor* István miniszteri tanácsosok, a Fővárosi Közmunkák Tanácsa, *Berczel* Jenő dr. alpolgármester és *Liber* Ede tanácsnok a főváros részéről, továbbá *Spannberger* Alajos az I. ker. előljáróság tisztikarával, *Pakányi* Ferenc, *Wünscher* Frigyes, *Máté* István I. ker. bizottsági tagok, *Angyal* Kálmán dr. apátplébános, *Szesztay* László és *Vidéky* Emil dr. müegyetemi tanárok, *Spur* István v. kormánybiztos, *Szenti* Bálint, *Schiefner* Károly nyug. miniszteri tanácsosok, *Szabó* Árpád dr. és *Borbás* gázgyári igazgatók, *Sorg* Antal és *Gerster* Károly épitészek, *Korpás* Ferenc dr., *Temesi* Győző dr. gimnáziumi igazgatók, *Schmidt* József gyárigazgató, *Kneffe* német konzul, a *Budai Polgári Kaszinó*, a *Budavári Társaskör*, a *Hegyvidéki Sasok Egyesületének* és az *I. ker. Iparoskörnek* képviselői.

Kimentették magukat *Rakovszky* Iván ny. miniszter, a Közmunkák tanácsának elnöke, *Ripka* Ferenc főpolgármester, aki hosszabb levélben hangsulyozta a Tabán kérdésének nagy jelentőségét, *Knapp* Aurél nyug. államtitkár, *Holtzspach* Ödön előljáró.

Az előadást *Szigeti* János felsőházi tag, a *Szabadpolgári Kör* elnöke vezette be s rámutatott arra, hogy a *Tabán ma nyitott sebhely Buda szépséges arcán*, melyet városrendezési, közegészségi, közforgalmi, fürdőügyi és idegenforgalmi szempontból ugy kell meggyógyitani, hogy ezzel se az őslakosság, se az iparosok és kereskedők érdekei sérelmet ne szenvedjenek.

Pauer János épitészmérnök előljáróban egy egyetemes szabályozási terv hiányát tette szóvá, majd térképen bemutatta elgondolását a Tabán kialakulásáról.

A nagy, u. n. Budai-körut átvágná az Erzsébet-hid feletti háztömböt, elhaladna a görögkeleti templom és a Fehérsas-téri iskola között, hogy azután a Bethlen-udvar mellett (Árok-utca) a Szent János-téren át a Krisztina-térre vezessen. Ezen, a lapályban maradó vonaltól balra, a Szent Gellért-hegy oldalában van a Horgony-utca, mely a keskeny és meredek Hadnagy-utcát helyettesiti. *Ez a Horgony-utca közvetitené majd a forgalmat a budai hegyekbe: a kis Gellért-hegyre, a Németvölgybe a Farkas-rétre, a Farkasvölgybe, a Mártonhegyi-uton a Svábhegyre és annak környékére.* Tehát főforgalmi vonal. Ezért célszerü volna feltagolni különböző magasságban haladó két gyalogjáróra, két villamosvasuti vonalra és két kocsiutra. Igy megosztva jobban hozzásimul a hegy lejtőjéhez, nem igényel nagy támfalakat, a modern utépités kivánalmainak pedig inkább megfelel. Ebbe a Horgony-utcába torkollik a Szent János-tér felől jövő Szent János-utca, mely a Gellérthegy-utcával párhuzamos, de lejebb marad, a Czakó-utcai iskola alatt. Kisebb jelentőségénél fogva keskenyebb lehet az előbbinél.

A tabáni teknő beépitése a következőképen történne:

A régi Rác-fürdő kibővitett helyére kerülne a népjóléti miniszter által kontemplált fürdő-kórház. A csatlakozó Horgony-utcai részen déli homlokzattal csendes, loggiás szanatóriumok kerülnének. A Horgony-utca felső végén levő platón villák; közben kis, földszintes, kerttel övezett magánházak.

A tabáni plébánia templom előtt formásabb tér alakulna. A Szebeny Antal-tér felé csatlakozó telkek a plébániahivatal, a paplak és a kulturház céljaira volnának lefoglalandók.

A budai körut mindkét oldalán szabadon álló tömbökben bérházak sorakoznának. Ideálisabb volna ugyan a királyi palota alatt csak kis épületek emelését engedélyezni, de ez az elv fenn nem tartható (máris több magas ház áll ott), a városnak pedig anyagi érdeke, hogy értékes telkek alakitásával a rendezés költségei fedezetet nyerjenek.

A jelenlegi villamosvasuti sineket természetesen át kell rakni az uj nagy budai körutra, illetőleg a Döbrentei-utcába.

Az ilymódon vezetett utak között megmaradó park körülbelül 6000 négyszögölre tehető, melynek egyik része a lejtőre esik. Ezen a lejtőn ugy a ház-, mint az utépités költséges, mert támfalakat, lépcsőzeteket és egyéb drága létesitményeket igényel. A parknak sik részébe egyes kisebb, legfeljebb egyemeletes pavillonokat lehetne elhelyezni. Felmerült t. i. a terv, hogy a fürdőkórház internacionálissá tétessék. Az érdekelt államok talán önmaguk fognak egy-egy olasz, hollandi, török, lengyel, svájci stb. otthont alapitani, melyben 15—20 betegük hazai ápoló személyzetet, megszokott konyhát és megszokott környezetet találna, ami közérzésüket emelné és igy a gyógyhatást fokozná.

A nagy budai körut bérpalotáiba költöznének Tabán mostani lakói, akik pittoreszk, de a modern igényeknek semmiképen sem megfelelő viskókban élnek jelenleg. Mivel a Tabán rendezése a fürdő-kórház eszméjével párosulhat, a nagy koncepció megvalósulása lehetővé tenné, hogy a tabániak minden lakásban vendégszobát tartsanak, akár a karlsbadi polgárok, akik az idegenek pénzén gazdagodtak meg.

Az előadáshoz *Czabalay* Kálmán, a közmunkatanács alelnöke szólt hozzá elsőnek, aki szintén azzal kezdte, hogy a fővárost s a többi hatóságokat semmiféle vád nem érheti, mert Buda és Pest egyesülése után a város oly hirtelen és váratlanul fejlődött, hogy *ezzel a fejlődéssel a rendezés lépést tartani nem tudott.* Védelmébe vette az Erzsébet sugárutat, amely a VII. kerület legzsúfoltabb részébe fog levegőt bevinni. *Berczel* Jenő alpolgármester rámutatott arra, hogy az előadónak igaza van abban, hogy *a Tabánt ugy kell rendezni, hogy abból Buda mint fürdőváros alakulhasson ki, mert ez a hely erre predesztinálva van.* De nem szabad ott kórházat csinálni, hanem fürdőszanatóriumot. Legfeljebb kétemeletes villákat szabad épiteni, amelyekben az idegenek panziókat találhatnának, amelyekbe bevezetnék a rádiumos gyógyvizet.

Szesztay László müegyetemi tanár rámutatott arra, hogy az ismert régi tabáni szabályozási terv 20 évvel azelőtt készült, amikor a modern közlekedési eszközöket a lejtviszonyok megállapitásánál még nem is lehetett figyelembe venni. *Pauer* János mostani terve egyszerü, áttekinthető, céltudatos. A Horgony-utcán át a Belvárosból a budai hegyvidékbe vezető tranzverzális ut elengedhetetlenül szükséges és ennek elkészitése nem kell, hogy junktimba hozassék az egész terep rendezésével.

Fodor István közmunkatanácsi miniszteri tanácsos kifejtette, hogy a 20 év előtti tervben is vannak felhasználható részek. *Az uj közmunkatanácsi tervnek gerince az Árok-utca helyén épitendő 30 méter széles ut*, melyre a villamos forgalmat kellene terelni. Az ut mentén értékes telkek keletkeznek, melyeknek árából a többi résznek mintegy 4—5 millió pengőt kitevő költségei fedezhetők volnának. *A Horgony-utcai tranzverzális ut terve a Közmunkák tanácsának elgondolásában is bennfoglaltatik.* Tervbe van véve egy hatalmas park kiképzése a Szt. Gellért-hegy északi lejtőjétől a Palota-térig, melyben a régi Tabán egyes festői részletei fennmaradnának.

Spur István v. kormánybiztos megköszönte a Szabadpolgári Kör elnökségének, hogy alkalmat adott a nagyfontosságu kérdés tárgyalására.

Az előadást társasvacsora követte, melyen *Szigeti* János elnök az előadót és az illusztris vendégeket köszöntötte fel.

Hírek

Csilléry András gyásza. Vettük a következő családi gyászjelentést: *Dr. Csilléry Andrásné* szül. *Pállik Margit* ugy a maga, mint a családja nevében is mély fájdalommal tudatja, hogy felejthetetlen édesanyja, *özv. Pállik Béláné* szül. *Steffko Terézia* folyó hó 18-án, reggeli ½3 órakor, életének 79-ik évében, rövid szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után visszaadta nemes lelkét teremtőjének. Halottunkat, ki egyetlen kincsünk volt, folyó hó 20-án (hétfőn) délután 3 órakor fogjuk a kerepesi temető halottasházából eltemetni és lelkiüdvéért az engesztelő szent miseáldozatot folyó hó 21-én (kedden) délelőtt 9 órakor a Villányi-ut 7. sz. alatti plébániatemplomban az Urnak felajánlani. Budapest, 1930 január hó 18-án. Amily szeretetteljes volt az élete, oly békés, nyugodt legyen a pihenése! *Dr. Csilléry András* veje, *Ilonka, Andrea, Béla, Éva* unokái. — Az elhunyt özvegye volt Pállik Bélának, az európai hirü magyar állatfestőnek.

Jubiláló adóhivatali tisztviselők. A székesfővárosi adóhivatali tisztikar meleg ünneplésben részesitett több adóhivatali tisztviselőt, akik most töltötték be szolgálatuk 25., 30., illetve 35. évét. A vacsorán résztvettek: Lamotte Károly pénzügyi tanácsnok a székesfőváros, Kölbig Ferenc miniszteri tanácsos a pénzügyminisztérium, Csilléry Béla dr. miniszteri tanácsos a pénzügyigazgatóság képviseletében, továbbá Debreánó István, Molnár Lajos miniszteri tanácsosok, Hamvasy István, Spannberger Alajos, Buosánszky Bertalan, Holtzspach Ödön kerületi előljárók, Sebő Béla főszámvevő, Honffy Lajos adóhivatali igazgató vezetésével az adóhivatali szak egész személyzete és sokan mások. Az első felköszöntőt Lamotte Károly dr. tanácsnok tartotta, majd Kölbig Ferenc, Csilléry Béla, Budó Jusztin, Spannberger Alajos, Dingha Árpád, Honffy Lajos, Hegedüs Gyula és mások üdvözölték a tanács, a pénzügyminisztérium, a pénzügyigazgatóság, a FANSz, a kerületi előljáróságok, az adópénztár és a számvevőség nevében a jubilánsokat, akiknek névsora a következő: Winter Sándor és Hegedüs Gyula főszámtanácsosok, Benes Lajos, Szvoboda József, Nirsy Adolf, Pató Bálint számtanácsosok (35 év), Tamáskovits Elek számtanácsos, Grabovszky Artur végrehajtó főtiszt (30 év), Baumann Sándor számtanácsos, Villóy János végrehajtó főtiszt, Fleischer Tihamér, Horánszky András, Brestyánszky Lajos és Nagy Zsigmond (35 év), Eörsi Nagy Géza főszámhály, Szilágyi Lajos főszámtanácsosok, Pálmán Endre, Csatáry Géza, Esztergályos Adolf, Dancs Szilveszter, Csapláros Ferenc, Sándor János és Auer Béla számtanácsosok (35 év), Eörzsi Nagy Géza főszámtanácsos, Noszlopy Aladár, Strosz István, Linczenpolcz József, Maris József és Gyenes Alajos számtanácsosok (30 év).

A Városok Lapja jubileumi száma. A Városok Lapja, a Magyar Városok Országos kongresszusának hivatalos lapja most ünnepli fennállásának 25-ik évfordulóját, amely alkalomból az érdemes főszerkesztő, *Várhidy* Lajos ünnepi, jubiláris számot bocsátott közé. *Scitovszky* Béla belügyminiszter, *Sipőcz* Jenő dr. polgármester, *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, *Wolff* Károly dr. országgyülési képviselő, a fővárosi tanácstagok közül pedig *Liber* Endre, *Lobmayer* Jenő dr., *Purébl* Győző dr. és *Gallina* Frigyes dr. irtak értékes cikkeket jubiláns kollégánk ünnepi száma részére.

Február 1-én lesz a Fansz-bál

Nagysikerünek igérkezik a fővárosi tisztviselők bálja, amely évek óta a legnépesebb farsangi mulatság — A főváros egész vezetősége helyet foglal a bál fővédői és védői karában

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Esztendők óta a pesti Vigadó legnépesebb, legragyogóbb ünnepsége a *Fansz-bál*, a fővárosi tisztviselők esztendőnként visszatérő farsangi mulatsága. Hagyományos szokássá vált, hogy évről-évre *február elsején* tartsák meg a Fansz-bált, melynek jövedelme a tisztviselői osztály ösztöndijalapitványát gyarapitja. A folyó esztendőben ugyancsak február elsején nyilnak meg a fővárosi tisztviselők bálja számára a Vigadó kapui. A meghivók már kimentek, közölvén, hogy személyjegy 2 pengő, háromszemélyes családi jegy 5 pengő és hogy jegyek a meghivó felmutatása mellett a központi városházán, IV., Kammermayer Károly-utcai rész, I. emelet 141. ajtószám alatt, továbbá a választmány tagjainál és este a pénztárnál válthatók.

A táncestély fővédői *Ripka* főpolgármester, *Sipőcz* polgármester, *Buzáth* és *Berczel* alpolgármesterek, továbbá *Barczen* Gyula nyug. tanácsnok, *Folkusházy* Lajos nyug. alpolgármester és *Ilovszky* János bizottsági tag, a Fansz Nemzeti Szövetségének tiszteletbeli tagjai. A bál védői között helyet foglalnak az összes tanácsnokok és kerületi előljárók, az árvaszéki elnök, a tiszti főorvos a tiszti főügyész. A vigalmi bizottság diszelnöke *Wurmb* Elemér, elnökei *Haidekker* János dr., *Honffy* Lajos, *Michál* Jenő és *Várady* Jenő dr. Az alelnökök között helyet foglalnak: B. *Axmann* Gyula, *Balló* Alfréd, *Blazsek* Gyula dr., *Breuer* Szilárd, *Budó* Jusztin dr., *Burg* Ferenc, *Csorna* Kálmán dr., *Dingha* Árpád, *Dulácska* Jenő, *Enyvvári* Jenő, *Hammer* Dezső dr., *Hunkár* Béla dr., *Jauernik* Nándor, *Király* Kálmán, *Lamotte* Ernő, *Márkus* József dr., *Simsa* Emil, *Szécsi* Ernő dr., *Zilahy* Dezső. A vigalmi bizottság főtitkára *Bódy* László, gazdája *Halász* József, mig a cigányvajdai tisztséget *Tőkés* Gyula dr. közismert szakértelmére bizták. Számos főrendező, egész sereg rendező fog buzgólkodni azon, hogy a hölgyek ne áruljanak petrezselymet a farsangi szezon *legnagyobb sikerünek igérkező báli mulatságán.*

Megemlitjük, hogy a bál előkészitése körül nagyszerü agilitással és pompás szervezőképességgel buzgólkodik *Honffy* Lajos adóhivatali igazgató, a *Fansz vigalmi bizottsága elnöke*, aki ebben az évben vesz először aktiv részt a bál rendezésében. Nagyrészben az ő temperamentumos rendezésének köszönhető, hogy a Fansz-bál a folyó esztendőben *sokkal ragyogóbbnak és szenzációsabbnak igérkezik*, mint az elmult esztendőkben volt és a főváros vezető urai máris teljes számban igérték meg a bálon való megjelenésüket.

Hatósági feladat-e a járdák söprése? A belügyminiszter tudvalevőleg olyképen módositotta a járdák seprési idejének megállapitása tárgyában kibocsátott fővárosi szabályrendeletet, (amely még 1878-ból kelt), hogy a fővárosban október hó elsejétől április hó 30-ig bezárólag reggel 5 órakor, május hó 1-től szeptember 30-ig pedig reggel 4 órakor kell a járdaseprést, illetve a járda letakaritását elvégezni. A *Háztulajdonosok Országos Szövetsége* hosszabb felterjesztést intézett a belügyminiszterhez és a főváros tanácsához. A háztulajdonosok szerint a járdaseprés hatósági funkció és nem lehet azt a háztulajdonosokra átháritani. Nem kötelezhető a háztulajdonos arra, hogy az utcai járókelők által okozott szemét, még kevésbé azonban a hó eltávolitásáról gondoskodjék. A *Köztisztasági Szabályzat*, amely ezt előirta, oly időben keletkezett, amikor a főváros köztisztasági ellátása nem volt ugy megszervezve, mint ma, nem állott annyi köztisztasági munkás a főváros szolgálatában és a háztulajdonosok által aránytalanul nagymértékben fizetett adókból nem forditottak oly nagy összegeket a köztisztasági ellátásra. *Semmi indoka nincs tehát annak* a háztulajdonosok szerint, hogy a minden utcában lépten-nyomon látható köztisztasági alkalmazottak ne seperjék le a járdát. De ha már háztulajdonosok, illetőleg a házfelügyelők kötelességévé teszik a járdák tisztántartását, akkor nem szabad a járdaseprés idejét oly kora hajnali órákra tenni. A házfelügyelők, akik a kapunyitás folytán éjszaka gyakran felkelnek, jogosan kivánhatják, hogy a *hajnali órákban ne* tegye a hatóság kötelességükké a felkelést. Az is indokolatlan a háztulajdonosok szerint, hogy a kapunyitás oly korán van: teljesen elegendő volna, hogy nyáron 6 órakor, télen pedig 7 órakor történjék a kapunyitás. A Háztulajdonosok Szövetsége ezekután azt kéri a fővárostól, hogy a *járdák söprését hatósági feladattá tegye.*

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ PALACKTEJBEN AZ ERŐ

Kereskedők és iparosok. *Gál* Jenő dr. országgyülési képviselő miskolci beszédével foglalkozván, mult heti számunkban foglalkoztunk a konjunkturális kereskedelem és ipar tultengő méreteivel, hangoztatván, hogy *a magyar társadalom nem képes, de nem is hajlandó eltartani a megkétszereződött és megötszöröződött kereskedelmet, a képesitéshez nem kötött iparágaknak akár demokrata, akár más felekezetü képviselőit.* Cikkünknek ezen megállapitása értesülésünk szerint *bizonyos recenzust* keltett egyes szélsőbaloldali körökben, amelyek megállapitásainkat *az egész kereskedelem és ipar elleni támadásnak* akarják minősiteni és rajtunk keresztül azzal akarják vádolni a kereszténypártot, hogy *kereskedelem- és iparellenes politikát folytat.* Noha erről természetszerüen szó sem lehet, hiszen a törvényhatósági bizottság jobboldalán helyet foglaló pártok voltak azok, amelyek mindig és minden körülmények között védték és segitették a *maguk* iparosait és kereskedőit, annál is inkább, mert soraikban a kereskedelem és ipar *reprezentáns képviselői* foglalnak helyet. Különbséget kell azonban tennünk kereskedők és kereskedők, iparosok és iparosok között. Ennek a városnak patricius kereskedőit, tisztes kézművesiparát nem lehet és nem szabad egy kalap alá fogni a konjunkturális kereskedelemnek és iparnak azokkal a kinövéseivel, amelyek élére — jóhiszemüen vagy tudatosan, e pillanatban nem kutatjuk — odaállnak a gáljenők, verik a mellüket, a mindenki által tisztelt régi ipar és régi kereskedelem golyómentes fedezékeibe akarván bevenni ezeket a jövevényeket. A gombamódra szaporodó *élelmiszerüzletekről és narancskereskedésekről* van szó, a belügyminisztérium honositási akták közismert gyámoltjairól, azokról, akik gyászunk és nyomoruságunk közepettei élni és élősködni tudnak mindannyiunk bőrén. *Rosszul teszik* a fentemlitett szélsőbaloldali körök, ha ezeknek a minden magyar ipartól és kereskedelemtől annyira távoleső uj exisztenciák védelmére sietnek, ha az általunk és minden tisztességes magyar ember által nagyrabecsült *régi* kézművesipart és *régi* kereskedőtársadalmat összetévesztik ezekkel a vámszedőkkel, akik annyira megduzzasztották boltjaikkal és demokrata erkölcseikkel fővárosunkat. *Mi élesen és határozottan* disztingváltunk a *mi* iparosaink, a *mi* kereskedőink és az *ő* iparosaik, az *ő* kereskedőik között — ez a disztinkció nemcsak nekünk fontos, hanem a szociáldemokrata pártnak is, hiszen az *ő üzemi politikájuk* sem céloz egyebet, mint *a dolgozó társadalom mentesitését a tulnagyra duzzadt kereskedelem parazitáinak visszaéléseitől.* Ebben pedig — mint azt a legutóbbi évek tapasztalatai mutatták — éppen *a maguk háta mögött tömegeket tudó pártok*, a Keresztény Községi Párt és a Szociáldemokrata Párt *egyek a maguk jól felfogott, vitális érdekeiknek tudatában.* Ennyit tartottunk szükségesnek mult heti cikkünk kiegészitéseképpen ismételten megállapitani.

Györgyi Kálmán meghalt. *Györgyi* Kálmán m. kir. kormányfőtanácsos, a Magyar Iparművészeti Társulat európai hirü igazgatója e hó 19-én elhunyt. Temetése 22-én volt az Iparművészeti Muzeum csarnokából. Az elhunytban ifj. *Györgyi* Kálmán adóhiv. tiszt, *Honffy* Lajos adóhivatali igazgató titkára édesapját gyászolja.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 296-78

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktűzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tűzjelző-készülék. Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésben bemutatja: Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel.: J. 308-97.

A Székesfőváros tisztviselőinek **Elegáns férfiruhákat** mintaszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak **Vidor** és **Dankovszky** angol uri és egyenruhaszabók, Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13, 1. emelet. Telefon: Aut. 840-27.

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLA PADOK ISKOLAI BUTOROK, ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszolitásra küldök.

Horváth Sándor kályhás-mester cserépkályha üzlete
Budapest, Rökk Szilárd-utca 39.
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolat és vaskályhák állandóan raktáron

KASS BÉLA
BUDAI VIGADÓ vendéglője és kávéháza
II., Szilágyi Dezső-tér 5.

Vitál András mü- és épületlakatos
Budapest, VII., Angol-utca 3/b. Telefon: József 394-60.

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, müszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja **MANGLITZ FERENC** Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

PAVOLIN a legjobb és legtökéletesebb padlófertőtlenitő és pormentesitő olaj. - Egyedüli gyártói: **HADERER EMIL és TSA** Festék-, lakk- és vegyitermék gyára BUDAPEST, IX., MESTER-UTCA 9.
Telefon: József 338—87.
Legkisebb mennyiséget is kiszolgáltatunk.

A Sztrókay-ügyben nem volt pártközi értekezlet. Egyes lapokban olyan hirek láttak napvilágot, mintha a *Sztrókay-ügyben* pártközi értekezlet hivattatott volna össze. *Illetékes helyről* felkértek bennünket annak közlésére, hogy *ezek a hirek a valóságnak nem felelnek meg.*

Egyelőre nem épitkezik a Segitőalap. A székesfővárosi alkalmazottak Segitőalapja közvetlenül megindulása után azzal a tervvel foglalkozott, hogy a kórházi ápolásra szoruló tagjai számára szanatórium-jellegü kórházat rendez be, azon elgondolás alapján, hogy a szükséges épitkezést a főváros valamely alkalmas telektömbjén hajtja végre, hogy a telekbeszerzési költséget is megtakarithassa. *Dulácska* Jenő dr., a Segitőalap igazgatója, a városrendezési ügyosztály közbenjöttével megtekintette az összes alkalmasnak látszó fővárosi telkeket, döntés azonban arra vonatkozóan, hogy melyik ingatlan legyen az épitkezés megkezdésére kiszemelve, nem történt. Bizonyos előzetes számitásokat is végeztek, amelyek során kiderült, hogy az épitkezés a berendezéssel együtt *több mint hárommillió pengőbe kerülne*, arról nem is beszélve, hogy efajta nagyarányu épitkezésnél *a hiteltullépés sohasem kerülhető el.* Ily körülmények közöt *az épitkezés terve egyelőre nem valósitható meg* és továbbra is a közkórházakban való ápolás rendszere marad érvényben.

A folyó évben nem szándékozik a főváros nagyobb ingatlant vásárolni

A költségvetésben felvett 1,000.000 pengő szabályozásokra és kisebb vásárlásokra is alig elegendő — A Haggenmacher erdő, a Fornérgyár és a Spódiumgyár ügye

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Közeleg a fővárosi költségvetés jóváhagyásának pillanata, amelynek különös jelentősége van a főváros városrendezési ügyosztályában. Amig a költségvetés nincs jóváhagyva, az ügyosztály azzal az indokolással utasitja el a telek felajánlási kérelmeket, hogy „Nincs jóváhagyott költségvetésünk, nincs pénzünk, nem tudunk vásárolni!" A hónap végén már lesz pénze a városrendezési ügyosztálynak: nézzük tehát: mire fogják forditani az 1930-as évben telekvásárlásokra felvett 1,000.000 pengőt?

Elsősorban a *Hagegnmacher-erdő* megvásárlására vonatkozó pénzügyi bizottsági határozatról kell beszámolnunk. A pénzügyi bizottság ismeretes viharos tárgyalása után a városrendezési ügyosztály az egész aktacsomót átküldte a városgazdasági ügyosztályhoz, azon a cimen, hogy a városgazdasági ügyosztály hatáskörébe tartoznak a székesfőváros erdői, képviselje tehát az ügyet a törvényhatósági bizottság közgyülése előtt a városgazdasági ügyosztály! Erre azonban minden valószinüség szerint *hosszabb ideig nem fog sor kerülni*, mert az Egységes Községi Polgári Párt egyik legutóbbi pártértekezletén az a bejelentés történt, hogy a *vételi ügylet fedezetére szánt összeget más fővárosi ingatlanok eladása utján fogják biztositani.* Azt pedig, hogy valamely ingatlanától váljon meg a főváros, hosszabb ideig gondolni is alig lehet.

Két érdekes ügyet tett át müszaki elbirálás céljából a városrendezési ügyosztályhoz *Vajna* tanácsnok. Az uj élelmiszer nagyvásártelep létesitésével kapcsolatosan felmerült az a terv, hogy a létesitendő telep melletti területeket, a *Fornérgyárat* és a *Spódiumot* sajátitsa ki a főváros. A Fornérgyárat azon a cimen, hogy közvetlenül a létesitendő telep mellett fekszik, a Spódiumgyárat pedig azért, mert a maga büzével türhetetlenné fogja tenni a vásártelep levegőjét. *A két telep müszaki felbecsülése most van folyamatban:* vásárlásra azonban belátható ideig itt sem fog sor kerülni, noha elvileg a városrendezési ügyosztály azon az álláspónton van, hogy a területek megszerezhetők. A Fornérgyár dolgában az a körülmény komplikálja a helyzetet, hogy a telek nem az övék, hanem a *Gregersen család tulajdona*, akiktől a Fornér-gyár bérletének lejárta után *olcsóbb áron vásárolhatja meg a főváros.*

A folyó esztendőre felvett 1,000.000 pengőt a városrendezési ügyosztály *kizárólag kisebb ingatlanok megvásárlására kivánja forditani.* Az 1,000.000 pengő egyik felét apróbb telekrendezésekre, terjedék-megvásárlásokra, szabályozási költségekre kivánja az ügyosztály forditani, a másik felét pedig olyan kisebb ingatlanok megvásárlására, amelyek tulnyomó nagyrészben *a szabályozási tervek révén előbb-utóbb amugy is közterületek lennének.* Amennyiben az esztendő folyamán olyan ingatlan-eladási ajánlatot kapna a főváros, amelynek kedvező és közérdekü voltát, az illetékes tényezők teljes mértékben méltányolnák, a pénzügyi ügyosztálynak kell majd külön fedezetet kijelölnie, mert a szóbanforgó 1,000.000 pengő *a halaszthatatlan és mellőzhetetlen kisebb vásárlásokra* is alig elegendő.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett

IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE

Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank. — Táviratcim: Ipközpont.

TELEFONSZÁMOK: **Központi osztályok** Nádor-utca 22, Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés. — **Bőrosztály:** Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. **Epitőipari osztály:** Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. **Faipari osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — **Kisipari hitelakció:** Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. **Kereskedelmi osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. **Textil közszállitási osztály:** Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb mügrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal mindenfajta tető számára

Arco 380, hőálló festék, 390 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23.

KISS J. JENŐ okl. mérnök, épitési vállalkozó.
AEROLITH-, CEMENTÁRU- ÉS TERRACIT GYÁR
Központi iroda: III., Zsigmond-utca 70.
Gyártelep: V., Ujpesti-rakpart.

Bogdánfy Géza és vitéz Cséry Miklós
okl. épitész és épitőmester — okl. mérnök épitési vállalkozó
Budapest, VII., Erzsébet-krt 19.
Telefon: József 358—98, 421—31

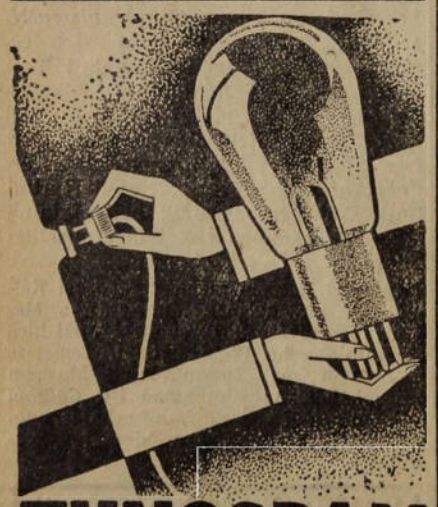

TUNGSRAM
VÁLTOÁRAMU BÁRIUMCSŐ

„GUWY"

kézi tüzoltó készülék, amely minden emberi beavatkozás nélkül 60° C hőmérsékletnél
automatikusan
működik és a tüzet keletkezése pillanatában azonnal eloltja, emellett kézi használatra is alkalmas.
kizárólagos eladási hely:
Vértess és Társa
Budape t, IV, Apponyi-tér 1
Telefon: 834-59

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
*
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

Telefon: József 439-76 — Alapittatott 1905-ben
MOLNÁR JÁNOS
hat. eng. erősáramu villanyberendezési vállalata
Villamos erősátviteli és világitási berendezések. Állandó raktár **lámcsillárokban,** asztali és állólámpákban
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ UCCA 50
Telefon: József 439-76.
Fővárosi tisztviselőknek kedvezmény

A világhiru
URÁNIA IROGEP
az egyedüli, melyért

5 éves garanciát nyujt — **5 éves garanciát nyujt**
TURCSÁNY ANTAL
kizárólagos magyarországi vezérképviselő
Budapest, VIII., Üllői-ut 2. sz.

Teherautomobilok, autóbuszok, utcaseprőgépek, tüzoltó- és locsoló-autók. Automobilok különleges célokra a legjobb anyagból készülnek.

Kiváló egyéb gyártmányok:
Ipari stabilmotorok, lokomobilok, mezőgazdasági gépek, traktorok, vizhorró- és öntözőkocsik. Különféle **hengerelt áruk,** acél- és vasöntvények, kereskedelmi öntvények, **öntött vascsövek** és karikás kályhák

Jobbágy-féle folytonégő kályháink felülmulhatatlanok!

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-ut 21.
Telefon: József 460-29.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a IV. Gerlóczy-uccai tüzőrség épületében létesitendő

központi gőzfütőberendezési munkákra.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 80 fillérért kaphatók 1930. évi január hó 14-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV. Központi Városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Frischfeld Ede müszaki tanácsos előadónál, a Központi Városháza, III. em. 328. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi január hó 28-án (kedden) d. e. ½12 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály ülésztermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi jan. hó 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

Tőke György ácsmester és tetőfedőmester épitési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet a II., Csapláros-utca 6—8—10. sz. alatt épülő közfürdői garázs és műhelyépület részére szükséges

vizvezetéki, csatornázási és gázberendezési munkákra.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 80 fillérért kaphatók 1930. évi január hó 22-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Frischfeld Ede müszaki tanácsos, tervező müépitésznél vagy az előadónál a Központi városháza, III. em. 328. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi február hó 11-én (kedd) d. e. ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály ülésztermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930 január 18-án.

A székesfőváros tanácsa.

Kemény Sándor okl. mérnök, épitőmester
V., Pannonia-u. 18. Tel.: L. 904-24

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépítés, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépítési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 381-17.

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

Kőbányák
85 katasztrális hold. Márványbányák, mészkőbánya és égető, továbbá erdő, vasut és Duna közelében olcsó áron eladó. Felvilágositást ad:
MONTANA ingatlanforgalmi iroda
II., Lajos-utca 9. ◆◆ Telefon: Aut. 606-15.

ÉKSZEREKET és órákat
a legnagyobb választatban és legmegbizhatóbb minőségben, a FANSz tagjainak igen kedvező fizetési feltételek mellett szállit
SZIGETI JÓZSEF IX., MESTER-U. 21
Telefon: J. 350-09
aranymüves, ékszerész és órás
E hirdetésre hivatkozók 5%, engedményben részesülnek

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:

NEMZETI UJSÁG

UJ NEMZEDÉK

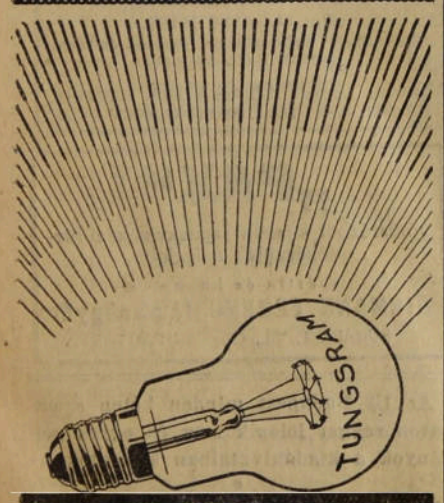

TUNGSRAM

GAZDASÁGI ÉLET

A Kereskedelmi Bank mérlege. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatósága e hó 18-án ülést tartott, melyben megállapitotta, hogy az 1929. üzletév a mult évi nyereségáthozattal együtt 6,009.140.05 pengő tiszta nyereséggel zárult, szemben az 1928. évi 5,805.157.60 pengővel. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően több már lebonyolitott üzlet nyereségének elszámolása későbbi időpontra tartatott fenn. Elhatározta egyben az igazgatóság, hogy a február 4-én délután fél 5 órára egybehivandó 88. rendes évi közgyülésnek javasolni fogja, hogy az 1929. évi osztalék kifizetésére ugyanugy, mint az elmult évben 3,500.000 pengő, vagyis részvényenként 7 pengő, a különböző tartalékalapok javadalmazására 1,300.000 pengő (a mult évben 1,200.000 pengő), a hivatalnoki segélyalapok javadalmazására pedig 60.000 pengő fordittassék. Az 1929. évi zárszámadások szembeállitva az 1928. éviekkel, a következő jelentősebb változásokat mutatják: A takarékbetétek összege 42,802.002 pengővel emelkedett az év folyamán és 137,687.908 pengőt ért el a mult évi 94,885.906 pengővel szemben, mig a folyószámlabetétek összege 121,637.825 pengőről 107,505.685 pengőre csökkent. Egyéb hitelezők összege ezenkivül mindössze 10,657.409 pengő, mely tétel kizárólag az ügyfelek részére külföldön igénybevett rembours-hitelekből ered. A váltótárca 90,434.544 pengőről 104,008.842 pengőre emelkedett, a jelzálogkölcsönök összege 51,776.189 pengőről 58,151.366 pengőre, mig a községi kölcsönök összege 6,443.638 pengőről 9,927.832 pengőre. A pénzintézeteknél és bankároknál kamatozásra elhelyezett tőkék 11,386.023 pengőről 37,617.979 pengőre, vagyis 26,231.956 pengővel emelkedtek. Az értékpapirok értékelése ugyanazon konzervativ elvek szerint történt, mint az előző években. Az év folyamán egyes papiroknál beállott áresések megfelelően figyelembe vétettek a mérleg felállitásánál, olyképpen, hogy az értékpapirokban rejlő eddigi látens tartalék érintetlen maradt.

A Pesti Hazai mérlege. A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület igazgatósága e hó 20-án tartott ülésében megállapitotta az 1929. évi mérleget és üzleteredményt és elhatározta, hogy az ezévi február hó 5-én megtartandó 90-ik évi rendes közgyülésnek javasolni fogja a 4,049.311.91 pengőt tevő tiszta nyereségének (1928-ban 3,400.388.64 pengő) következő módon leendő felosztását: Osztalékra fordittassék minden részvény után 14 pengő, vagyis 2,800.000 pengő; a rendes tartalékalapnak az alapszabályszerü 5 százalék, vagyis 199.400 pengő helyett 300.000 (250.000) pengő; az ingatlanértékcsökkenési tartalékalapnak 150.000 (100.000) pengő; az Elismert Vállalati Nyugdijpénztárnak 80.000 (150.000) pengő; a nyugdijtartalékalapnak 150.000 (150.000) pengő; az egyesületi segélyalapnak 100.000 (100.000) pengő; köz- és jótékonycélra az évközben folyósitott 25,752.67 pengőn felül 15.000 (15.000) pengő; a tisztviselők külön jutalmazására 130.000 (125.000) pengő adassék és a fenmaradó 67,271.91 (60,461.70) pengő az 1930. évi nyereség- és veszteségszámlára vitessék át. Azok az általánosan kedvezőtlen viszonyok, amelyek az 1929. évben közgazdasági téren uralkodtak és egyformán hátrányosan hatottak a mezőgazdaság, az ipar, kereskedelem és igy közvetve a pénzintézetekre is, az intézet fejlődési menetét csak meglassitani, de megállitani képesek nem voltak. Erről tesznek tanubizonyságot a következő mérlegadatok: Az összforgalom a tavalyi 9,123.623.071.70 pengőről 9,967.005.706.32 pengőre, a készpénzforgalom pedig 1,528.960.963.33 pengőről 1,646.999.397 pengő 95 fillérre emelkedett. A betéti könyvecskékre elhelyezett betétek a tavalyi 83,077.220.54 pengővel szemben, 9,224.122.98 pengős emelkedéssel 92 millió 301.332.52 pengős álladékot, mig a mult folyószámlán és csekkszámlán elhelyezett betétek az egyéb hitelezők tételének beszámitásával 1,148.935.68 pengős apadással 94.933.041.32 pengős álladékot tüntetnek fel, ugy, hogy az intézetnél elhelyezett összes tőkék álladéka a tavalyi 176.159.197.34 pengővel szemben 184,234.374.84 pengőt tesz. A váltóleszámitolási üzlet az egész évben élénk forgalmat mutatott, leszámitolásra kerülvén az 1928. évi 335,872.699 pengő értékü váltóval szemben 359,702.950 pengő értékü váltó, mig a váltótárca 95 millió 957.461.89 pengőről 101,555.678.28 pengőre emelkedett. Az értékpapirokra adott előlegek a tőzsdei viszonyokban megindokolható csökkenést tüntetnek fel és álladékuk 5,461.822.32 pengőt tesz, az adósok egyéb fedezetek alapján, valamint nyilt hitelek és különféle adósok álladéka pedig az 1928. évi 36,255.470.06 pengővel szemben 39,802.291.42 pengőre rug, mig az intézetnek giró-számlán pénzintézeteknél és bankcégeknél fennálló követelései 4,567.951.64 pengős emelkedéssel 22,324.160.36 pengőt tesznek, ami az intézet mobilitásának fokozását jelenti. A jelzálogkölcsön-üzletben a mostoha viszonyok és a külföld tartózkodása dacára is mérsékelt fejlődés mutatkozik, amennyiben 10,545.677 pengő értékü dollár jelzálogkölcsön került folyósitásra, amivel a dollár jelzálogkölcsönök álladéka 63,227.811.60 pengőre, mig a községi kölcsönök álladéka 9 millió 273.947.19 pengőre emelkedett. Kielégitőnek nevezhető az is, hogy az intézetnek sikerült a lefolyt évben 5 millió 095.847.95 pengő névértékü 7½%-os dollár záloglevelet elhelyezni, amivel a forgalomban levő záloglevelek álladéka 15,899.834.55 pengő névértékre növekedett. Az egyesület értékpapirtárcája további fix kamatozásu cimletek beszerzésével és néhány érdekkörünkhöz tartozó intézet uj részvényeinek aránylagos átvételével az 1928 évi 11,248.666.19 pengővel szemben 12,863.333.51 pengőre rug, mely aktiváknak értékelése az eddigi gyakorlat szerint is ugy történt, hogy e tételben tekintélyes latens tartalékok foglaltatnak.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

SAMUEL GYÖRGY
egészségügyi berendező, bádogos
Budapest, VI., Aradi-utca 45
Telefon: Aut. 223—62.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár R.-T.
Budapest, III., Lajos-utca 115.
Telefon: Automata 625-?3.
Mosógépek, mángorlók, centrifugák, szárítóberendezések, minden ipar részére.

Budapesi Székesfőváros Ásványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Telefon Teréz 266-76

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa

500 darab sétányszék beszerzésére és szállitására

nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállitási és vállalati feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott 1.60 pengős állami és 1.60 pengős fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat

1930. évi január hó 29-én (szerdán) d. e. 11 óráig

a székesfőváros tanácsának városgazdasági ügyosztályában (Központi városháza II. em. 237. ajtószámu szobájában) közvetlenül, vagy posta utján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A versenytárgyalás 1930. évi január hó 29-én (szerdán) d. e. 11 órakor a fenti helyen fog megtartatni és azon az ajánlattevők, vagy igazolt megbizottjaik jelen lehetnek. Elkésve érkezett, vagy az előirt kellékeknek meg nem felelő ajánlatokat nem vesznek figyelembe.

A szállitási és szerződési feltételek, valamint az ajánlati mintalapok példányai a székesfőváros gazdasági hivatalában (IX., Gyáli-ut 3. sz.) köznaponként d. e. 9—1 órák között dijmentesen megszerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között szabadon választhasson és pedig a megajánlott árakra való tekintet nélkül, a szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Budapest, 1930. évi január hó 14-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet az összes közigazgatási kerületben

az 1930. évben teljesitendő kövezetjavitási munkákra.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege minden egyes ajánlat után:

az	I. kerületi	munkákra	1000 P
a	II. „	„	900 „
a	III. „	„	800 „
a	IV. „	„	500 „
az	V. „	„	1400 „
a	VI. „	„	1500 „
a	VII. „	„	1500 „
a	VIII. „	„	1200 „
a	IX. „	„	1000 „
a	X. „	„	1300 „

A vonatkozó ajánlati feltételek és költségvetési nyomtatványok a tanácsi III. ügyosztályban, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 (kettő) pengő lefizetése ellenében.

Az ajánlatokat az egyes kerületekre nézve külön-külön kell tenni.

A kellően felbélyegzett és külön boritékban elhelyezett ajánlatokat

1930. évi február hó 10-én (hétfőn) déli 12 óráig

a tan. III. ügyosztály vezetőjénél, vagy annak helyettesénél (II. emelet 279. ajtószám alatt), vagy ugyanezen a napon a versenytárgyalás helyszinén d. u. fél 5 és 5 óra között kell benyujtani.

A versenytárgyalás 1930. évi február hó 10-én (hétfőn) délután 5 órakor lesz a II. em. 266. szám alatti helyiségben, ahol a vállalkozók, vagy megbizottaik jelen lehetnek.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Budapest, 1930. évi január hó 11-én.

A székesfőváros tanácsa.

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439-91.
Polg. tűzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás.

Alapitási év: 1866 Telefon: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

Vállalkozás

Uj kiirások

Cipőjavitási munkákra a javadalmi őrség számára. Határidő: 1930 január hó 27 (hétfő) d. e. 11 ó.

Padló és faburkolási munkákra az I., Uj Szent János-kórház gyermektüdőbetegosztályán. Határidő: 1930 január 28 (kedd) d. e. ½10 ó.

Központi gőzfütőberendezési munkákra a IV., Gerlóczy-utcai tűzőrség épületében. Határidő: 1930 január hó 28 (kedd) d. e. ½12 óra.

500 darab sétányszék beszerzésére és szállitására. Határidő: 1930 január 29 (szerda) d. e. 11 ó.

Ács- és tetőfedőmunkákra a X., Bihari- és Balkán-utca sarkán épitendő szükséglakások összes munkáira. Határidő: 1930 január 30 (csütörtök) d. e. 10 ó.

Visszamaradt sirkövek átvételére. Határidő: 1930 február 3 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Föld-, kömives- és elhelyezőmunkákra a X., Bihari-ut és Balkán-utca sarkán létesitendő szükséglakás részére. Határidő: 1930 február 5 (szerda) d. e. ½10 ó.

Kövezetjavitási munkákra az összes közigázgatási kerületben. Határidő: 1930 február 10 (hétfő) d. e. 12 ó.

Vizvezetéki, csatornázási és gázberendezési munkákra a II., Csapláros-utca 6—8—10. sz. alatti épülő köztisztasági garázs és műhelyépület részére. Határidő: 1930 február hó 11 (kedd) d. e. ½10 ó.

Drótháló készitési munkákra az I., Farkasréti temető uj területének bekeritési munkáival kapcsolatban. Határidő: 1930 február 18 (kedd) d. e. ½10 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács január 23-iki ülésén vállalatba adattak:

A III., Hunor-utcai gyermekjátszótér keritésének lakatosmunkáit Hermann János (I., Avar-utca 19) 3900 pengővel.

Az I., Léderer-telepi erdei iskola villanyszerelési munkáit Kainráth Antal (VIII., Kissalátrom-utca 1) 3593 pengővel.

A II., Dunabalparti temetők részére szükséges öntözőkocsi szállitási munkáit Nay és Róna (X., Kápolna-tér) 3914 pengővel.

Bieskei kastély vizvezetékének vastalanitó berendezési munkáit Kurtz Rt. (VII., Ida-utca 2) 6950 pengővel.

Az I., Léderer-telepi nagy és tornyos villa vizvezeték- és csatornázási munkáit Farkas Izor (VIII., Nap-utca 10) 15.929.21 pengővel.

Az I., Hidegkuti-uti vámhivatali épület vizvezeték- és csatornázási munkáit Gerő N. Nándor (VII., Alpár-utca 6) 2915.55 pengővel.

A IX., Bakáts-téri szülészeti kórház padlóburkoló munkáit Koch és Szilágyi (VI., Székely-utca 2-b) 8453 pengővel.

A IX., Üllői-uti vámhivatali épület vizvezeték-, csatornázási munkáit Lammel Ferenc (VIII., József-utca 17) 3595.85 pengővel.

Az I., Budaörsi-uti végleges vámépület vizvezeték- és csatornázási munkákat Halász Ernő (VI., Podmaniczky-utca 67) 3809.67 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet a X., Bihari-ut és Balkán-utca sarkán 8629/1/3. hrsz. alatt létesitendő szükséglakás építéséhez

a föld-, kömives- és elhelyezőmunkákra.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 2.40 pengőért kaphatók 1930. évi január hó 23-tól kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV.. Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető az előadónál, a Központi városháza, III. em. 336. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi február hó 5-én (szerda) d. e. ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály ülestermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930 január 20-án.

A székesfőváros tanácsa.

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézet
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

HUFF TESTVÉREK
iparművészeti és galvanoplasztikai műhely
Aranyéremmel kitüntetve
Fémek szinezése, aranyozás, ezüstözés, patinázás — Bronz- és fémöntés — Művészi plakettek és reliefek készitése fénykép után is — Mindennemü tárgyak galvánuton való bevonása, u. m. gyermekcipők, élővirágok, gipsz-szobrok és bárminemü emléktárgyak megörökitése
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29
(Corvin-szinház köz) és
IX., Tompa-u. 13

CSERNAK
reklám és cégtáblafestő vállalat
Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 23.
Telefon: József 385-28.
Világitási reklámok, világitó házszám és utca jelző táblák

Gáspár Sándor épület-, mü- és tűzhely-lakatos
IX., SZVETENAY-U. 30. ≑ TELEFON: 386-45.

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, VI., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20.

Munkácsy Ernő
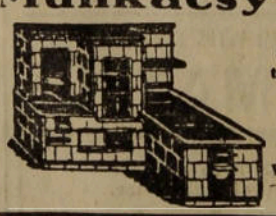
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39
Tel.: J. 312-80

Szórakozás

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren, a keleti pályaudvarral szemben. (Telefon: József 343—37.) — Müsor: **Internationale revü.** Ének, zene, tánc. Szines bárfelvételek. 2. **Fox hangos hiradó.** (A világ szeme.) 3. **Submarine.** (Acélkoporsó.) 3. **Hangos** filmremek 10 fejezetben. Főszereplő: Jack Holt. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, ⅛8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor.

CORSO (Váci ucca 9.) Telefon: **Aut. 874—02. Submarine.** (Hangos-film.) Monumentális filmregény 10 felv. Főszereplők: Jack Holt és Dorothy Revier. — **Souvenir Schubert.** Szenirozott énekes jelenet a „Szerenád" álmáról. — Hiradók. — Előadások: 4, 6, 8, 10 órakor.

DECSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) Müsor: 1. **Ez Hollywood.** (Hollywoodi rejtelmek.) A Metro—Goldwyn hangos filmattrakciója. Főszerepekben: Marion Davies és William Heynes. Közreműködnek: Charlie Chaplin, Aileen Pringle, Renee Andore, Claire Windsor, John Gilbert, Rod La Roque, Douglas Fairbanks és a világhirü Aaronson-jazz. Dal, zene, tánc. 2. **Hangos Fox-Hiradó.** — Az előadások kezdete mindennap: 4, 6, 8, 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 18. szám. Semmelweiss-u. sarok. (Telefon: Automata 895—43 és Aut. 807—07.) Müsor: 1. **A császári kozák-kórus hangversenye.** 2. **Arnout Bros.** A „Szerelmes madarak" cimü füttyjelenetben. 3. **Kertész Mihály** magyarnyelvü prológusa. 4 **Noé bárkája** (Noah's Ark.) A Warner Bros világhirü beszélő- és hangosfilmje. Rendezte: Kertész Mihály. Főszereplő: Dolores Costello, George O. Brien, Noah Berry. — Az előadások kezdete hétköznapokon, szombat kivételével: 5, fél 8 és 10, szombat, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, háromnegyed 6, 8 és 10 óra 10 perckor. Az előadások megkezdése előtt az ajtókat bezárjuk.

ODEON MOZGÓ VII. Rottenbiller ucca 37-b. Tel.: J. 302—63. Január 23—26. Csütörtöktől—vasárnapig. **„Egy szép asszony regénye."** Filmjáték 9 felvonásban. Jakobini Maria, Hallier Helén és Lederer Franz. — **„Az „U" hajó kapitánya."** Filmregény 10 felvonásban. Daniel Mendaille, Alcover Lilian Constantin. — **„Két és fél testőr."** Slágerburleszk. — **„Szakállas idegen."** Burleszkattrakció. — Fox Journal. — Január 27—29. Hétfőtől—szerdáig. **„Az orvos és az asszony."** Két férfi és egy asszony regénye 8 fejezetben. Marcella Albani és Hans Adalbert v. Schlettow. — **„Farsangi herceg."** Vidám történet 10 felvonásban. Harry Liedtke és Hans Junkermann. — Hiradó. — Előadások kezdete: köznapokon: 5, 7, ¼10, vasárnap 3 órától folytatólagosan. — Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak! — Az előadásokat 10 tagu katonazenekar kiséri!

ORION FILMSZINHÁZ. (IV. kerület, Eskü ut 1. szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfő jénél. Telefon: Automata 831—02.) Müsor: **A modern Faust.** A beszélő, éneklő zenélő filmattrakció. — **A zenélő doboz.** Szines kinai mesefilm, beszél, zenél, énekel. — **Magyar és külföldi hiradók.** — Előadások kezdete fél 6, fél 8, fél 10, vasár- és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10. — Jegyelővétel délelőtt 11—1 óráig.

PALACE FILMSZINHÁZ (Erzsébet-körut 8., a Newyork-palotával szemben. (Telefon: J. 365—23.) Müsor: 1. **Submarine.** Tökéletes amerikai hangos világattrakció, 10 felvonásban. Főszereplők: Jack Holt, Ralph Graves, Dorothy Revier. Közreműködik az amerikai flotta. 2. **Revü International.** Szines, beszélő, éneklő, táncoló zenés revü 3 felvonásban. 3. **Hiradók.** — Az előadások kezdete, hétköznapokon: ¾6, 8, 10, vasárnap: 4, 6, 8, 10 órakor.

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: **József 429—46 és József 419—02.** Müsor: 1. **Fox Folies.** A világ legnagyobb revüfilmje. Látványos, éneklő, beszélő, zenélő attrakció. — 2. **Magyar hangosfilm.** (Biller, Mindszenthy Tibor, Cselényi, Fekete Pál, Pethes, Dénes és Bura Sándor. — 3. **Fox és Paramount hangos hiradók.** — Előadások kezdete: 5, ⅛8 és fél 10 órakor. Vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

TIVOLI MOZGÓ VI., Nagymező-u. 8. Tel.: Automata: 230—49.) Január 23—26. Csütörtöktől—vasárnapig. **„Farsangi herceg."** Vidám történet 8 felvonásban. Harry Liedtke és Hans Junkermann. — **„Vetélytársak"** Georges Ohnet regénye filmen 9 felvonásban. Maria Corda és Hans Adalbert v. Schlettow. — Hiradók. Előadások kezdete: köznapokon 4, 5, ⅛8 és fél 10, vasárnap 3 órától folytatólagosan. — Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak! Vasárnap d. e. 10 és fél 12 órai kezdettel Burleszkmatiné olcsó helyárakkal.

UFA

CORVIN FILMSZINHAZ
(VIII. József körut és Üllői ut sarok Tel.: J 389—88.)
Előadások kezdete hétköznap: 5, negyed 8 fél 10 órakor. Vasárnap és ünnepnap: negyed 4, fél 6, háromnegyed 8, 10 órakor. Greta Garbo, John Gilbert és Lewis Stone idei első világfilmje: **A végzet** (Metro film). Anny Ondra bájos bohózata. — **Fiszeres Katica** (UFA film). **Hiradók.**

UFA FILMSZINHAZ
(VI., Teréz körut 60. Tel.: Aut. 197—67 és Aut. 197—68.)
Előadások kezdete hétköznap: 5, negyed 8 és fél 10 órakor. Szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor Nagy hangos Fox revü attrakció: **Táncos diákok.** (Words and Music). Főszereplők: Lois Moran, David Percy és a Ziegfield görlök. Pompás hangos Fox hiradó, néger kórus, orosz jazz zenekar és tüttyművészek. Szekeres Ferenc orgonajátéka.

URANIA FILMSZINHAZ
(VII., Rákóczi ut 21. Tel.: J 460—45. és J 460—46.)
Néhány hét multva megnyilik az első nagy magyar hangos filmmel, melynek cime: **Vasárnap délután . . .**

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ
Bajor Gizi, Vaszary Piroska, Somlay Artur
Kezdete 9 órakor

KAMARA MOZGÓ
(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.
PROLONGÁLVA!
VÉGZET
Metro világattrakció 10 felvonásban
(Greta Garbo, John Gilbert)
A KAMASZ AGGLEGÉNY
Vigjáték 8 felvonásban, **(Lew Cody, Aileen Pringle)**
Előadások: hétköznap 6, 8, 10 órakor vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor

FRATRICSEVICS ERNŐ
építőmester, építési vállalkozó
Budapest, VII., Kazinczy-u. 8.

HEDAG
A legtökéletesebb kézi tüzoltókészülék
Minden tüzet, igy villamostüzeket is veszély nélkül olt. Oltási kárt nem okoz. Az emberi szervezetre nem ártalmas. Abszolut fagyálló.
MAGYAR GYÁRTMÁNY.
Gyártásihely: **Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugyár R.-T., Budapest.**
Egyedárusitó: **KROPSCH GÜNTHER BUDAPEST, VIII., SCITOVSKY-TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39.**

„PAX"
vörösrézből készült szénsavas kézi tüzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC fémárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyv...
Bpest, IV. Gróf Károlyi u. 8.

Budapest, 1930 február 1

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Visegrádi-utca 19.
Telefon: Aut. 928—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30915

Szinházi válság

Az egyik kabarében arról konferálnak, hogy mi az oka a szinházi válságnak Budapesten. Az elmés konferanszié a végén kisüti, hogy tulajdonképen nem is szinházi válság van Budapesten, hanem közönségválság, lévén a közönség az, amelyik nem megy szinházba, még pedig tulnyomó nagyrészben a rossz gazdasági viszonyok miatt. Vannak vélemények, hogy a közönség távolmaradásának a gazdasági válságnál nem kevésbé fontos tényezője a budapesti szinházak rossz előadásai is, — az érem ezen oldalát azonban jelen alkalommal ne feszegessük. Inkább a szinházigazgató irodákba vessük pillantásunkat a kulisszák világa helyett: vizsgáljuk meg a szinházi válságot a főváros szempontjából és főleg azt a szempontot vegyük figyelembe, kell-e és szükséges-e a fővárosnak a szinházi kultura szomoru lesüllyedésébe beleavatkoznia?

Nem beszélünk most arról, hogy minden tönkremenő szintársulat végeredményben a fővárostól kér segélyt, emlegetvén százegynehány család kenyerét. Csak legutóbb a Városi Szinház zenekara járt a polgármesternél, olyasfélét hangoztatván, hogy a fővárosnak kötelessége belőlük a szinházi operai előadások megszünése kapcsán önálló zenekart szervezni. Ugyanilyen joggal — vagy talán még jogosabban — a lábbeli felsőrészkészitők vagy a mozizenészek is küldöttségesdit játszhatnának a városházán: nem kell hozzá egyéb, mint néhány szivhezszóló tenor és pár liter könny.

A fővárosnak azonban egyéb dolga van, mint ezeket a küldöttségeket fogadni. Viszont kétségtelen, hogy a szinházi válsággal kapcsolatosan szükség van bizonyos hatósági intézkedésekre, ha nem is olyanokra, amelyek közpénzekből segélyeket utalványoznak az agonizáló szinházak különféle korporációinak. Szükséges a vendégjátékok megrendszabályozása, olyképen azonban, hogy ez ne legyen ártalmára a művészi szabadságnak. Fontosnak tartjuk a szinházak már szinte operettszerü szinigazgatói válságainak megszüntetését is, oly módon, hogy amint szigoru klauzulákhoz van kötve a sajtótörvény értelmében a felelős szerkesztés fogalma, hasonlóan köttessék pontosan körülirt művészi és erkölcsi követelményekhez a szinházvezetés is. Az sem ártana, ha egy-egy ujonnan induló szinházi vállalkozás vagy szinigazgató változás azzal a feltétellel járna az elismerést illetően a főváros részéről, hogy minden uj alakulat biztositékul az egész személyzet egy havi fizetésének megfelelő összeget köteles letenni a város pénztárába. Ennek az intézkedésnek az lenne a célja, hogy a megszünő vállalkozás hoppon maradt alkalmazottai nerögtön a városhoz szaladnának segélyért, hanem előbb a vállakozók biztositékát kaphatnák meg.

Általában szükségesnek mutatkozik egy komolyan és rendesen előkészitett szinházi szabályrendelet megalkotása. A főváros szinházi bizottságában szaktudósai ülnek a szinházigazgatásnak, akik elkeseredett vitákat szoktak folytatni Sebestyén Géza felett, pro és kontra. Nem lenne helyesebb a sok kárbaveszett energiát szinházi szabályrendelet megalkotására felhasználni? Olyan szabályrendelet megalkotására, amely a szabadosságá fajuló szabadságot a rend és az erköles korlátai közé szoritja.

A Helyiérdekü regénye

Hogyan jutottak el a Helyiérdekü többségi szindikátusának részvénypaketjei és a Hardy-csoport részvényei a luxemburgi Banque Commerciale opciójáig? — A Helyiérdekü utolsó évei, a forgalom csökkenése, a személyzet-redukció és a többi takarékossági probléma — Apró üzleti bajokon nem szabad a fővárosnak fennakadnia, amikor megvalósithatja a közlekedés egységesitésének nagy gondolatát!

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Mult heti számunkban részletesen beszámoltunk a *luxemburgi Banque Commerciale* azon ajánlatáról, hogy a részben tárcájában lévő, részben egy opció révén rendelkezése alatt álló HÉV részvények nyolcvan százalékát tudja a fővárosnak eladni harminc éven át évi 2,100.000 pengős annuitásokkal amortizálandó vételár ellenében. Az ajánlat — mint azt megirtuk — *élénk rokonszenvet* keltett a városházi politika egész vonalán, mert *a komoly és jövőbe látó várospolitikusok pártkülönbség nélkül hangoztatják, hogy soha ilyen kedvező alkalom nem volt, de nem is nyilhat a főváros közlekedésére és egész fejlődésére döntő hatással biró HÉV megvásárlására.* A közhangulat parancsoló módon irja elő a főváros számára a vételi ügylet minél előbb való perfektuálását, bizonyos lévén, hogy a HÉV megvásárlása méltó pendantja a főváros elmult esztendei nagy alkotó-cselekedetének: a Községi Takarék megalapitásának.

Olyan hirek kerültek forgalomba, mintha a Beszkárt legutóbbi igazgatósági ülése a *HÉV-ügyet levette volna a napirendről* azzal, hogy azt tárgyalásra alkalmasnak nem tartja. Illetékes helyen ebben az ügyben azzal a felvilágositással szolgáltak az *Uj Budapest* munkatársának, hogy a Beszkárt multheti ülésén a napilapok közleményei nyomán az egyik igazgatósági tag kérdést intézett nem hivatalos formában az elnöklő *Folkusházy* vezérigazgatóhoz a HÉV részvények megvásárlása ügyében. *Folkusházy* kijelentette, hogy az ügyről tudomása van, *az azonban még nem került a Beszkárt elé*, annál kevésbbé, mert az elkerülhetetlenül szükséges műszaki számitások még folyamatban vannak. Mint *illetékes helyről* bennünket e tárgyban tovább informáltak, a Beszkárt véleménynyilvánitására bármily nagy sulyt helyez is *Sipőcz* Jenő dr. polgármester, aki egyben a Beszkárt elnöke is, végeredményben ez a véleményezés *a megvásárlás ügyére döntő hatással annál kevésbbé lehet*, mert annak keresztülvitelénél tulmenően a Beszkárt szakszerü, de mindenesetre egyoldalu szempontjain, *magasabb célkitüzések szerepelnek.*

A fontos a dologban mindenesetre az, hogy március 15-ig a fővárosnak okvetlenül kell gyakorolnia a vételi jogot, mert a luxemburgi bankháznak ugyanezen időpontban jár le az opciója amelyet a részvénymajoritáshoz szükséges pakett egyrészére a Nova többségi szindikátusától kapott. Szük a terünk részletesen előadni azt a *közgazdasági regényt*, hogy *Krausz* Simon ismeretes Nova-beli működése megkoronázásaképpen hogyan kerültek ezek a szindikátusi részvények Luxemburgba, hogyan egyesültek a Hardy-féle 48%-os minoritás darabjaival, annál kevésbbé, mert *most már minden szájtépés hiábavaló*, azok, akik keresni akartak a HÉV részvénymajoritásnak a főváros részére való eladásán, *visszavonhatatlanul és végérvényesen kibuktak a szépen induló üzletből.* Azok a szirénhangok, amelyek óva intik a fővárost attól, hogy a HÉV megvásárlásával uj és felesleges terheket vállaljon magára, *nagyon is ismerős csengésüek*, a jákobi hang mögött Ézsau szőrös keze sötétlik, amint ökölbeszorul az elvesztett üzletek és füstbement proviziók miatt . . .

Mindenesetre vannak a HÉV-aktának olyan részei, amelyek a nyilvánosság elé kivánkoznak. Az első ajkunkra toluló kérdés az: mi okozhatta, hogy a hátamögött dús tartalékokkal rendelkező vállalat *még nyugdijalapját is Nova-részvényekre volt kénytelen becserélni*, különböző tranche-okban árulva végig szindikátusi részvénypaketjeivel fél Európát? Mi idézte elő a vasut bevételeinek folytonos csökkenését, a létszám-redukciókat, az üzemanyagok beszerzésének megszoritását, *azt a kétségbeesett helyzetet*, amelyben a Helyiérdekü ma tagadhatatlanul leledzik? Annál is inkább fontos és szükséges ezen problémák megvilágitása, mert könnyen akadhatnak, akik a Helyiérdekünek ezt a szerintünk muló, *influenzás megbetegedését* egy állandó, kóros állapotnak tüntethetik fel, akik azzal érvelhetnek, hogy a főváros *egy egészséges üzleti vállalkozás helyett* beteg és rossz boltot vásárol, amelynél évtizedekre előreláthatóan deficittel és ráfizetéssel kell számolni?

Tagadhatatlan tény az, hogy a Helyiérdekü forgalma és bevétele a zárszámadások és költségelőirányzatok statisztikai adatai szerint *évről-évre csökkenőben van.* A legutolsó két esztendőben *közel tizenhárom százalékkal* csökkent a Helyiérdekü forgalma, éppen a legnépesebb vonalain, a gödöllőin, a csepelin, a szentendrein. Mi ennek az oka? *Kizárólag gazdasági;* a környéken levő nagy gyárak egymásután szünnek meg, vagy csökkentik a minimumra üzemüket. A *Weiss Manfréd* gyár, amely három évvel ezelőtt még hatezer munkást foglalkoztatott, ma alig ezernek tud munkát adni, megszünt és teljesen megsemmisült a közel ezer munkást foglalkoztató *kistarcsai gépgyár*, jelentékenyen redukálták üzemüket a *budai oldalon levő textilgyárak*, Óbudán csakugy, mint Budakalászon. Hasonló a helyzet a *budapesti gyáripar egész frontján:* kétségtelen tehát, hogy a magyar gyáripar agóniája révén legalább is tizezerre tehető azon kenyerüket vesztett munkások száma, akik kereset nélkül és állás nélkül megszüntek a HÉV utazó publikuma lenni.

Az is tagadhatatlan, hogy a *HÉV rossz tarifapolitikája*, amely főképpen a drága hetikártyákban jelentkezett, arra késztette a takarékosabb munkásosztály környéken lakó rétegeit, hogy az egyre jobban elharapódzó részletüzlet kapcsán *biciklit vásároljanak* akkora hetitörlesztéssel, amekkorát addigi hetijegyük ára jelentett. Kétségtelen az is, hogy *a másodosztályu utasok száma is erősen megcsappant*, a gazdasági válság nem kimélte a középosztályt sem, rengeteg a környéken lakó, állásnélküli tisztviselő, magánhivatalnok és egyéb értelmiség: szóval *a Helyiérdekü utasszám-csökkenésének megvan a maga szomoru, de természetes magyarázata.*

Dicséretére legyen mondva a HÉV vezetőségének, *Bódy* elnök és *Sós* vezérigazgató-helyettes már az elmult év elején felismerték a HÉV egén tornyosuló sulyos felhőket és igyekeztek az egész vonalon *a legteljesebb takarékosságot kifejteni.* Mindenkit elbocsájtottak, aki elbocsájtható, elsősorban a forgalmi személyzet köréből, de megkezdődött a redukció a központi igazgatás körében is. Jelentékenyen megszoritották a szabadjegyek számát, csökkentették az igazgatási költségeket, arra forditván minden igyekezetüket, hogy *a deficit fenyegető rémét elkerüljék.* A helyesen felfogott pénzügyi érdekeken tulmenően a megindult takarékossági áramlatnak azért van fontossága a főváros szempontjából, mert utat mutat arra, hogy a HÉV átvétele esetén hogyan kell folytatnia a fővárosnak azt a takarékossági politikát, amelyet Bódy és Sós megkezdettek.

Abban az irányban is sok kifogás merül fel, hogy a HÉV külön törvényben szabályozott *pragmatikával* bir, amely szerint nem olvadhat bele a Beszkártba, hanem kénytelen lesz a megvásárlás után is a maga önálló jogi személyiségét fenntartani. Véleményünk szerint *ez sem érv.* Nem fontos a főváros szempontjából, hogy megmarad-e az önálló szolgálati pragmatikája a HÉV alkalmazottaknak: *maradjon meg!* Maradjon meg az önálló vállalati nyugdijpénztár is, amely állitólag jobb a Beszkárt ugyanezen intézményeinél, senki sem fogja irigyelni a szolgálatban megöregedett HÉV nyugdijasoktól azt a magasabb javadalmazást a nyugdijban, amelyre ők magasabb nyugdijkulcs alapján fizették a járulékokat még a béke boldog esztendeiben. A nyugdijpénztárt illetően az az egy zavaró körülmény mutatkozna, hogy a nyugdijpénztár vagyona most Nova-részvényekben van elhelyezve. Értesülésünk szerint azonban a Nova vezetősége hajlandó az eladási ügylet

perfektuálása esetén a *Nova-részvények helyett készpénzt kiadni*, ily körülmények között a nyugdijkassza készpénzben, érintetlenül kerülne át a főváros birtokába és kezelésébe.

Annakidején, amikor a Községi Takarék felállitásáról volt szó, hangoztattuk, hogy nem fontos, *pár százezer koronával többe, vagy kevesebbe kerül-e a fővárosnak az Egyesült Fővárosi szanálása*, amikor olyan értékeket nyer, mint a Községi Takarék létesitésének lehetősége és ezzel kapcsolatban a kötvénykibocsájtási jog. Bennünket elvi szempontból e pillanatban hidegen hagy, hogy *momentán virágzó, osztalékokat fizetni tudó, nagyszerü vállalat-e a Helyiérdekü, vagy egy deficites üzem-e*, amelybe még sok-sok milliót kell rekonstrukció és egyéb cimeken beletömni, amelynek adósságait át kell venni, de amelynek megvásárolása *effektiv terhet* nem jelent a város költségvetése számára.

A Helyiérdekü megvásárlásánál, a luxemburgi bankkal szemben az opció érvényesitésénél *magasabb szempontok* kell, hogy vezessék a fővárost és kétségtelennek tartjuk, hogy *Sipőcz* polgármesterben, akivel módunk és alkalmunk volt a Helyiérdekü problémájáról beszélni, megvan az a magasabb nézőpont, amely *nem efémer konjunkturától teszi függővé a megvásárlás nagy eszméjének megvalósitását*. Itt arról van szó, hogy évtizedekre előre megszabhassuk a város fejlődésének, közlekedési politikájának lehetőségét, hogy olyan vonalfejlesztést, olyan tarifapolitikát inaugurálhassunk, amely uj lehetőségeket nyit a környék életének Budapestbe való kapcsolására. Itt arról van szó, hogy homogén együttest alkosson a főváros valamennyi közuti közlekedési szerve, a diffundáló közlekedési vállalatok most már egységes formába öntve biztositsák a fővárosnak és környékének azt az egységes közlekedését, amely eddig csak álom volt, de most valóság lehet.

1931. tavaszán megkezdődik az uj Rókus épitkezése

Némethy tanácsnok nyilatkozik a folyó esztendő közegészségügyi épitkezéseiről, a Margit-kórház kibővitéséről, a tüdőbeteg és a venereás diszpanzérekről, az uj bakterológiai intézet megnyitásáról

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Az egyik fővárosi szinpadon kuplét énekelnek az uj Rókusról. A kuplé hőse szereti az életet és azt kivánja a jó Istentől, hogy adjon neki hosszu életet s ha már meg kell halnia, — az uj Rókusban haljon meg. Nem nehéz kitalálni, hogy a kuplé hőse azért akar az uj Rókus kórházban meghalni, mert az eddigi tapasztalatok szerint *a végtelenségig elhuzódhat az uj Rókus-kórháznak a tető alá hozatala*. Ez a kuplé a közhangulatot fejezi ki s ha tulzásnak is látszik, eklatáns bizonyitéka annak a ténynek, hogy a főváros közönségét nagyon közelről érdekli ez a probléma. A Rókus mindig elsőrangu közérdeklődés tárgya volt, nem lehet csodálkozni tehát azon, hogy az uj Rókus tető alá hozatalát mindenki sietteti s a tervek végrehajtásában mutatkozó tempót mindenki lassunak tartja. Teljes tárgyilagossággal meg lehet állapitani, hogy ebben az ügyben *mindenkit érhet szemrehányás, csak a főváros közegészségügyi ügyosztályának a vezetőit nem*. Az uj Rókus tető alá hozatalának késedelmeskedése pénzügyi okokból történt. *Némethy* Béla közegészségi tanácsnok évről-évre beállitotta ügyosztályának költségvetési előirányzatába a szükséges összeget, a költségvetési cenzorok azonban azt mindig redukálták. *Némethy* Béla fáradhatatlan tevékenységének és állandó sürgetéseinek köszönhető, hogy *február havában végre mégis csak kiirják a tervpályázatot, megindithják a tárgyalásokat a kormánnyal az állami hozzájárulás biztositása tekintetében s legkésőbb a jövő év tavaszán megkezdik az uj Rókus épitését.*

De nemcsak az uj Rókus megépitése okoz gondot a közegészségi ügyosztály vezetőjének. Az idén hatalmas kórházi programmot hajt végre az ügyosztály, amelynek terveiről *Némethy* Béla tanácsnok a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Mindenekelőtt szeretnénk különválasztani *a Margit-kórház kibővitésének az ügyét az uj Rókus épitésétől*, mert azt remélem, hogy igy gyorsabb tempóban hajthatjuk végre terveinket. Az idén egyébként folytatjuk a tatarozó munkálatokat az összes kórházaknál. Igyekszünk minden hiányt pótolni. Már eddig is több mint 4 millió pengőt költöttünk a kórházak tatarozására. Legfőbb gondunk a tüdővész elleni küzdelem. Az Uj Szent János-kórházzal kapcsolatban *tüdőbeteg-pavillont* akarunk épiteni 500 ezer pengős költséggel, 200 férőhellyel. Tüdőbeteg gondozókat épitünk a *Kelenföldön* 140 ezer pengő és a *Szegényház-téren* 100 ezer pengő költséggel. A *Tölgyfa-utcában* bejáró betegek számára 330 ezer pengő költséggel épitünk egy tüdőbeteg gondozót, de ezt az épitkezést azonban előreláthaóan csak a jövőre kezdhetjük meg.

— A *Dévai-utcai központi tüdőbeteg gondozóval* szomszédos telken, amely szintén a fővárosé, tüdőbetegek részére 34 ezer pengő költséggel fekvőcsarnokokat létesitünk. Ezeknek az lesz a céljuk, hogy lehetőséget nyujtsanak kúra elvégzésére azok számára, akik erre rászorulnak. Természetesen csak egészen szegény betegekről lehet szó, akik itt élelmezést is kapnak.

— *Két venereás diszpanzert is épitünk.* Az egyiket a Gyáli-uti fertőtlenitő intézet telkének egy fel nem használt részén, a másikat a kibővitendő Margit-kórházban. Az utóbbi nem jár költséggel, legfeljebb a berendezés okoz anyagi gondokat, mert hiszen a venereás diszpanzer létesitése a Margit-kórház kibővitésével kapcsolatosan történik. *Az uj bakteriológiai intézetet*, amely tető alatt van, szintén az idén nyitjuk meg, legkésőbb julius elsejére teljesen készen lesz. Ennek a költségei 300 ezer pengőt tesznek ki.

Ezekben ismertette *Némethy* Béla tanácsnok a főváros közegészségi ügyosztályának ez évi beruházási terveit. Ezek — mint *Némethy* tanácsnok hangsulyozta — mind olyan tervek, amelyekre megvan a fedezet, tehát a tervek végrehajtása akadályokba nem ütközhetik. Végeredményben *hatalmas összeget reprezentálnak ezek a beruházások*, ami azt bizonyitja, hogy a főváros szociális áldozatkészsége kibirja a legélesebb kritikát is.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest Székesfőváros Vizműveinél a gépészeti berendezés kicserélése következtében az egyes telepeken a kökezőkben megjelölt

preciziós fogaskerékáttételek és tengelykapcsolók szükségesek:

1. A káposztásmegyeri főtelepen: 10 gépcsoporthoz tartozó preciziós homlok-, illetőleg kúpkerékáttételek és a szükséges tengelykapcsolók.
2. A káposztásmegyeri I. átemelőtelepen: 4 gépcsoporthoz tartozó preciziós kúpkerékáttételek és a szükséges tengelykapcsolók.
3. A káposztásmegyeri II. átemelőtelepen: 6 gépcsoporthoz tartozó preciziós kúpkerékáttételek és a szükséges tengelykapcsolók.
4. A budaujlaki telepen: 4 gépcsoporthoz tartozó preciziós homlok-, illetve kúpkerékáttételek és a szükséges tengelykapcsolók.

A székesfőváros tanácsa ezeknek a gépészeti berendezéseknek a szállitására nyilvános versenytárgyalást hirdet utalással a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, amelyek az eljárás során irányadókul szolgálnak.

A fogaskerékáttételek és a tengelykapcsolók kivitelére és elrendezésére, ugyszintén a felszerelésükre vonatkozó közelebbi adatokat a részletes leirás tartalmazza, amely a Vizművek igazgatóságánál (IV., Reáltanoda-utca 1—3. sz., II. em. 20. alatt) a folyó évi február hó 1-től 3 pengőért megszerezhető, ugyanott a fogaskerékáttételek és tengelykapcsolók elrendezését feltüntető tervrajzok megtekinthetők és a szükséges felvilágositásokat is megadják.

A beszerzésre kerülő berendezéseknek különlegességére és az üzembiztonság érdekében támaszott fokozottabb igényekre való tekintettel a szállitást csak olyan cég kaphatja meg, amely kimeritően és hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy hasonló méretü és kivitelü fogaskerékáttételeket és tengelykapcsolókat már sikerrel szállitott és üzembe helyezett.

Az ajánlatokat mindegyik telepre vonatkozóan külön-külön kell megtenni és a székesfőváros tanácsa az ajánlatok elfogadásáról telepenként külön fog dönteni.

Az ajánlatokat

1930. évi március hó 10. napján d. e. 11 óráig

a Központi városházán a vizvezetéki és világitási ügyosztályban, II. em. 295. sz. alatt kell beadni. Az ajánlatokat ugyancsak március hó 10-én déli 12 órakor a vizvezetéki és világitási ügyosztálynak, II. em. 298. sz. alatt lévő üléstermében fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1930. évi január hó 28-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a központi városházán lévő butorraktárkészlet kiegészitése céljából

különféle butorok beszerzésére.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok ivenként 80 fillérért kaphatók a IV., Központi városháza Városház-utcai rész, ftsz. 14. ajtó alatt a városházi gondnoki hivatalban.

A butorok mintái ugyanitt megtekinthetők és a szükséges felvilágositások megszerezhetők.

A kellően felbélyegzett és boritékban elhelyezett ajánlatokat

1930. évi február hó 17-én (hétfőn) délelőtt 10 óráig

kell a tanácsi XI. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. em. 237. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás 1930. évi február hó 17-én (hétfőn) délelőtt 11 órakor lesz a II. em. 237. számu (üléstorem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi január hó 23-án.

A székesfőváros tanácsa.

Hortobágyi juhtúró
Mindenütt kapható! Termeli: ORSZ. MAGY. TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

vitéz Horváth Nándor
bádogos- és szerelő-mester
Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
I., Döbrentei-tér 3.
Telefon hivó: Aut. 604—46.

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

KOVÁCS GÁBOR
ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-UT 41—43.
TELEFON: JÓZSEF 320—83.

Telkek, házak vétele és eladása
a fővárosban és bárhol a vidéken. Épit családi házakat. Bővebb felvilágositást bárkinek dijmentesen adunk.
MONTANA ingatlaniroda
Budapest, III., Lajos-utca 9. sz.
Telefon: 606—15.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és vérbetegek külön osztálya

KAINRATH ANTAL
Villamosvilágitási, erőátviteli és villamosjelző berendezési vállalata — Csillárok raktáron.
Budapest, VIII., Kisstétrom-u. 2 — Tel: J. 301—64

RIETSCHEL ÉS HENNEBERG R. T.
Budapest, VIII., Práter-u. 12. Tel. J. 23—18
Központi fütések és távfütések. Gőz-, hütő-, főző- és gőzmosó-berendezések, szárítók. Vizvezetéki, csatornázási, fürdő-, gáz-porszivó és egyéb egészségügyi berendezések. — Városi vizművek. — Szivattyutelepek.

HEDAG
A legtökéletesebb kézi tüzoltókészülék
Minden tüzet, igy villamostüzeket is veszély nélkül olt. Oltási kárt nem okoz. Az emberi szervezetre nem ártalmas. Abszolut fagyálló.
MAGYAR GYÁRTMÁNY.
Gyártásihely: Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugyár R.-T., Budapest.
Egyedárusitó: KROPSCH GÜNTHER BUDAPEST, VIII., SCITOVSKY-TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-38.

PAVOLIN a legjobb és legtökéletesebb padlófertőtlenitő és pormentesitő olaj. - Egyedüli gyártói:
Telefon: József 338—87.
HADERER EMIL és TSA
Festék-, lakk- és vegyiterm ék gyára
BUDAPEST, IX., MESTER-UTCA 9.
Legkisebb mennyiséget is kiszolgáltatunk.

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tüzjelző-készülék.
Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésben bemutatja: Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest. V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

„PAX"
vörösrézből készült szénsavas kézi tüzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC fémárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

Százötven millió pengős uj kölcsönre van szüksége a fővárosnak, hogy a közüzemeket fejleszthesse

Lamotte tanácsnok: Az általános pénzügyi helyzet sivár, de Hága után mindenesetre javul az atmoszféra — Borvendég tanácsnok: Ha a vizmüvek fejlesztését sürgősen meg nem kezdjük, Buda vizellátása már a nyáron sulyos nehézségekbe fog ütközni — Megkezdődtek a kölcsön felvételének előkészitő munkálatai, de egyelőre csak a puhatolózásoknál tartanak

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A hágai konferencia sikeres befejezése és a magyar jóvátétel kérdésének végleges rendezése fővárosi vonatkozásaiban is érezteti hatását. Azzal, hogy a jóvátétel fenyegető veszedelme elmult és a jövőre nézve a fizetési kötelezettségünk pontos megállapitása alapján számitásokat tehetünk, lehetőségünk nyilt azoknak a kölcsönakcióknak a lebonyolitására, amelyek révén végre megvalósithatjuk égetően sürgős beruházási terveinket. A főváros már esztendők óta készül üzemeinek fejlesztésére. A dollárkölcsön legnagyobb részét már fölhasználta a főváros, *uj pénzforrást kell tehát megnyitni.* Ezeknek az uj üzemi beruházásoknak a megindítása kétszeresen sürgős ma, amikor a munkanélküliség terjedése fenyegető méreteket öltött.

Az *Uj Budapest* munkatársa érdeklődött a városházán a fővárosi üzemek beruházási programmjának a végrehajtása iránt és igen érdekes felvilágositásokat kapott. Mindenekelőtt *Borvendég* Ferenc tanácsnokkal, a főváros vizvezetéki és világitási ügyosztályának a vezetőjével beszéltünk, aki a következőket mondotta:

— A három nagy fővárosi közüzem: a vizmüvek, az elektromos müvek és a gázmüvek *beruházási programmja teljesen elkészült.* Ezt a programmot ismertettem a főváros tanácsának egyik legutóbbi ülésén és a tanács ezeket a beruházási programmokat elfogadta. Most dolgozom a konkrét előterjesztéseken, amelyeket február hó elején az illetékes szakbizottságok elé terjesztek. A szakbizottságok hozzászólása után a pénzügyi bizottság illetékessége alá tartozik a fővárosi üzemek beruházási programmjának végrehajtásáról szóló előterjesztésem. Itt azonban már a pénzügyi tanácsnok uré lesz a feladat, hogy a beruházási programmok végrehajtásához szükséges fedezetet előteremtse.

— *A vizmüvek fejlesztési programmjának a végrehajtása* 36 millió pengőt igényel. Meg kell épitenünk az óbudai második viztermelő telepet, továbbá az ugynevezett ikercsatorna mellé tartalékcsatornát kell épiteni, végül a Duna alatt ki kell épiteni a két tartalék alagutat. Ennek a beruházási programmnak a végrehajtása rendkivül sürgős, mert abban az esetben, ha a vizfogyasztás a várható mértékben emelkedik és az időjárás 1930-ban is olyan száraz lesz, mint 1929-ben volt, akkor a *budai közönség vizellátása már a nyár elején sulyos nehézségekbe fog ütközni.*

— Szükségesnek tartom, hogy *ezt már most hangsulyozzam,* mert abban az esetben, ha a vizmüvek beruházási programmját még a tavasz folyamán nem lehet végrehajtani, akkor a budai vizszolgáltatásban a nyár folyamán sulyos zavarok következhetnek be, amelyekért én a felelősséget nem vállalhatom.

— *A fővárosi elektromos müvek* beruházási programmjában egy nagy áramfejlesztő gépegységnek a megszerzése és a még hiányzó kazánok megépitése szerepel. Ennek a programmnak a végrehajtására 28 millió pengőre van szükségünk. Ezt a beruházási programmot a közgyülés még tavaly elfogadta, minthogy azonban megfelelő pénzügyi fedezetünk nem volt, a tervek végrehajtását el kellett halasztanunk.

— A *gázmüvek* programmja az óbudai gázgyár kibővitésére, benzolgyár létesitésére, a gázcsőhálózat kiterjesztésére és igazgatósági épület megépitésére terjed ki. Ennek a programmnak a végrehajtásához 14 millió pengőre van szükségünk. A Tisza Kálmán-téri igazgatósági épületből ki kell költözködnie a gázmüvek igazgatóságának, minthogy oda kerül az uj Rókus-kórház. Arról, hogy a kis Rókus helyén, a Rákóczi-uton felépitendő palota közös épülete legyen-e a három fővárosi üzem igazgatóságának — később döntünk.

A Borvendég tanácsnok irányitása alá tartozó három fővárosi közüzem beruházási programmja ezek szerint *78 millió pengőt igényel.* A főváros másik két nagy üzeme: a Beszkárt és az Autóbuszüzem is kölcsönpénzre szorul, hogy beruházási terveit végrehajthassa. Az Autóbuszüzemnek további 100 uj autóbusz kocsi megrendelésére 11 millió pengőre van szüksége. Ezeket az uj autóbuszkocsikat, amelyek előreláthatólag a jövő év nyarán kerülnek forgalomba, *a jelenlegi relációk sürítésére és a pestkörnyéki közlekedés megjavitására akarják felhasználni.* A Beszkárt 50 millió pengős kölcsönt szeretne fölvenni — kocsiparkjának kibővitésére és uj vonalak épitésére.

Végeredményben tehát *140 millió pengőt tesz ki az az összeg, amit a fővárosnak kölcsönképpen kell fölvennie.* Még a költségvetési vitában felmerültek ezek a tervek és már akkoriban jelezték az érdekelt ügyosztályok, hogy ennek a nagy üzemi beruházó kölcsönnek a fölvétele elől kitérni nem lehet. A kölcsöntárgyalásokat azonban mindezideig nem inditották meg, mert a pénzpiaci helyzet kedvezőtlen volt. Felmerül tehát a kérdés, hogy *a jóvátétel problémájának végleges megoldása után, nem vált-e közvetlenül aktuálissá a főváros üzemi kölcsönének felvételét célzó tárgyalások megindítása. Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok a következőket mondotta erről az *Uj Budapest* munkatársának:

— Az öt fővárosi üzem programmja elkészült és ezeket a tanács is elfogadta. Egyelőre pontosan nem tudom megmondani, hogy mekkora lesz a felveendő kölcsön végösszege, mert hiszen előbb a főváros illetékes fórumainak kell ezeket a beruházó terveket sankcionálniok. Annyi bizonyos, hogy a kölcsön végösszege 140—150 millió pengő között fog mozogni. Ami a kölcsön felvételének a körülményeit illeti, ezekről most még nehéz nyilatkozni, mert *az általános pénzügyi helyzet sivár.* Annyi bizonyos, hogy a hágai konferencia eredményes befejezése mindenfelé megjavitotta a pénzpiaci atmoszférát és igy nekünk is körül lehet már tekintenünk azokon a helyeken, ahonnan a szükséges kölcsönösszeg folyósitását remélhetjük. Türelemmel vártunk hónapokon keresztül, egyelőre még továbbra is várakozó álláspontra kell helyezkednünk, bár remélem, hogy *most már rövidesen megkezdhetjük a kölcsöntárgyalásokat.*

Mértékadó városházi körökben ugy tudják, hogy *a nagy üzemi beruházó kölcsön felvételének előkészitő munkálatai* már megkezdődtek. Ezek az *előkészitő tárgyalások* azonban, amelyek egyelőre csak *puhatolódzó jellegüek,* még hosszabb időt fognak igénybe venni, ugy, hogy a kölcsön felvételére legkorábban csak a *nyár folyamán kerülhet sor.* Igy tehát a beruházási tervek végrehajtását csak az ősszel lehet megkezdeni. Minthogy a vizmüvek beruházási programmjának a végrehajtása rendkivül sürgős, szó lehet arról, hogy a vizmüvek beruházásaihoz szükséges összeget a pénzügyi ügyosztály a *nagy külföldi kölcsön felvételétől függetlenül,* — azt megelőzően, — *teremti elő.*

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet

az árvaházak, szeretetotthonok és menhelyek 1930. évi textilanyagszükségletének beszerzése céljából.

A szabályzatszerüen kiállitott, valamint lepecsételt boritékban elhelyezett ajánlatokat és az Anyagvizsgáló Intézet (IX., Soroksári-ut 31) által már előzetesen megvizsgált mintákat

1930. évi március hó 10-én délelőtt 9—10 óra között

kell a tanácsi IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztályhoz (IV., Központi városháza, I. sz. pavillon, I. em. 29. ajtósz.) benyujtani.

A szállitás mennyiségére és minőségére vonatkozó feltételek az emlitett helyeken könaponkint délelőtt 9—10 óra között megkaphatók.

A versenytárgyalás 1930. évi március hó 10-én délelőtt 10 órakor veszi kezdetét a közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálynak erre a célra kijelölt helyiségében és azon az ajánlattevők vagy megbizottaik megjelenhetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fenntartja magának azt a jogot, hogy a kimutatásban felsorolt árukból kevesebbet, vagy egyáltalában nem rendel, valamint az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

A szállitandó áru hazai eredetét kivánatra igazolni kell.

Az ajánlati ár olyképpen adandó meg, hogy abban mindennemü költség, u. m. a II. és III. fokozatnak megfelelő bélyegilleték, a székesfővárosi alkalmazottak segélyalapját megillető egy ezrelék részesedés és netáni egyéb költségek is bentfoglaltassanak.

Amennyiben valamely ajánlatnyertes szállitási kötelezettségének eleget nem tenne, ugy az áru az illető terhére máshonnan fog beszereztetni és a jövőben megtartandó versenytárgyalásokból egyszersmindenkorra ki fog záratni.

A szállitási határidő az ajánlat elfogadása tárgyában hozott határozat kézbesitését követő naptól számitott 90 nap.

Budapest, 1930. évi január hó 27-én.

A székesfőváros tanácsa.

GYÖNGYÖSI ISTVÁN
gépészmérnök és Társa
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 9. TELEFON: J. 390-68.
Központi fütés, vizvezeték, csatornázási és egészségügyi berendezések vállalata.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal mindenfajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 390 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—⅓.

ZSÉDELY KÁROLY
épület-, műlakatos tűzhelykészítő és autogénhegesztő
BUDAPEST, I., KIRÁLYHÁGÓ-UTCA 12. SZÁM.
Elvállal minden a szakmába vágó munkát.

A Székesfőváros tisztviselőinek **Elegáns férfiruhákat** mintaszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak **Vidor és Dankovszky** angol uri és egyenruhaszabók, Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13, 1. emelet. Telefon: Aut. 840-27.

KASS BÉLA
BUDAI VIGADÓ vendéglője és kávéháza
II., Szilágyi Dezső-tér 5.

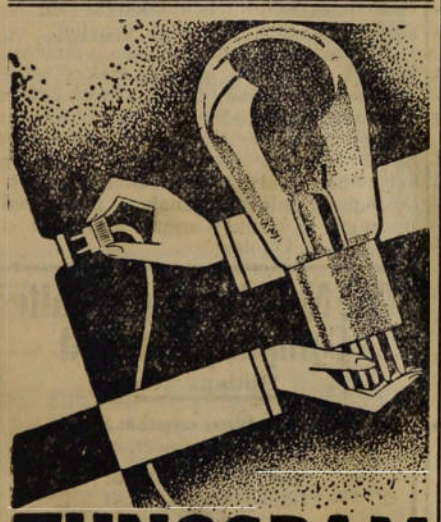
TUNGSRAM
VÁLTÓÁRAMU BÁRIUMCSŐ

A száraz porral oltó
„TOTAL" a tüzoltókészülékek királya,
mert nem vizzel, hanem száraz porral olt, tehát **semmiféle vizkárt vagy egyéb kárt nem okoz.** Télen be nem fagy, nyáron ki nem szárad. El lehet vele oltani **minden anyag tüzét,** nem robban és a legtartósabb, mert nem rozsdásodik el. Kezelés a tehető legegyszerübb
Magyar gyártmány!
Ismertetővel és árajánlattal szolgál:
LIGETI ÉS BIRÓ, Budapest, V., Vigszinház-u. 5.

TELEFON: AUTOMATA 277—99.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

RIEGER OTTÓ orgonagyára
X. (RÁKOSFALVA) SZIGLIGETI-UTCA 29.

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel.: J. 308-97.

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK ISKOLAI BUTOROK, ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszolitásra küldök.

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a

PERKEO habzó anyagu tűzoltókészülék
PERKEO tűzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

Szöllössy Péter ácsmester és építési vállalkozó
Elvállal minden a szakmába vágó munkát.
VII., Róna-utca 6 Telefon: József 396-05

Telefon: József 439-76 Alapittatott 1905-ben
MOLNÁR JÁNOS
hat. eng. erősáramu és villanyberendezési vállalata
Villamos erősátviteli és világitási berendezések. Állandó raktár fémcsillárokban, asztali és állólámpákban
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ UCCA 50
Telefon: József 439-76.
Fővárosi tisztviselőknek kedvezmény

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

CSERNAK
reklám és cégtáblafestő vállalat
Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 23.
Telefon: József 385-28.
Világitási reklámok, világitó házszám és utca jelző táblák

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Telefon: Automata 829—23 és Automata 817—92
Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu
A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Ulépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics(D-rieso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkainak előállitását, továbbá a „Warrenita Bitul thic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

Emptio Ipari és Kereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Lipót-körut 30.
Telefon: 149-34
Fal- és padlóburkoló vállalat. Burkoló anyag eladása

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank. — Táviratcim: Ipközpont.
TELEFONSZÁMOK: Központi osztályok Nádor-utca 22, Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés. — Bőrosztály: Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. Épitőipari osztály: Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. Faipari osztály: Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — Kisipari hitelakció: Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. Kereskedelmi osztály: Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. Textil közszállitási osztály: Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

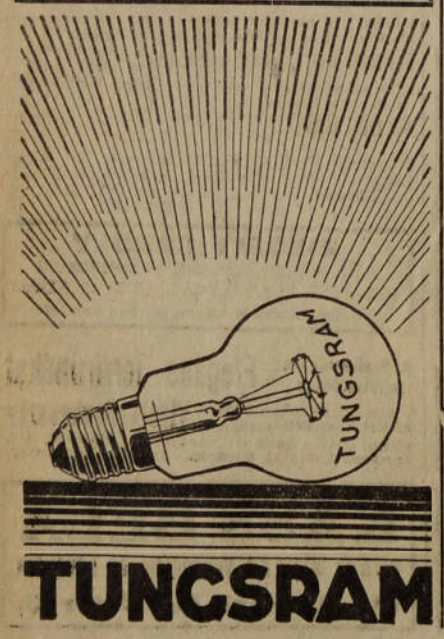

Atyai jótanácsok a belügyminiszter költségvetést jóváhagyó leiratában

Az általános rossz gazdasági helyzet miatt a miniszter elsősorban a takarékosságot ajánlja a főváros figyelmébe — Redukálni kell a fővárosi segélyeket, külön engedélyhez kötötték az inségadó szedését és hatvan nap alatt szabályozandó az üzemvezetők járandósága — Egyszerü, gyors és gazdaságos adminisztrációt követel a belügyminiszteri leirat a fővárostól

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A hét elején végre leérkezett a városházára a belügyminiszter *költségvetési jóváhagyó leirata.* Nagyobb emóciókat a leirat nem keltett: kétségtelen volt előre ugyanis, hogy a leirat kapcsán a főváros költségvetését illetően a kormány nem fog olyan kivánságokat felsorakoztatni, amelyek a főváros háztartási életének egyensulyát veszélyeztetik. A leirat — eltekintve attól az oktató hangtól, amely annyira jellemző sajátsága a fővárossal szemben atyai pártfogást tanusitó belügyminisztériumnak — *két jelentősebb kivánságban kulminálódik.* Kivánja a miniszter a főváros nyujtotta *különféle segélyek csökkentését és az üzemvezetők járandóságainak egységes szabályozását.* Mind a két kormányhatósági kivánságot *helyesnek és okosnak kell tartanunk.* A miniszter leiratát egyébként az alábbiakban részletesen ismertetjük.

A miniszter mindenekelőtt megállapitja, hogy az igazgatási, közoktatási, közélelmezési, szegényügyi és közegészségügyi szükségleteknek megfelelő, sőt különösen a szociális és kulturális ágazatoknak bőséges dotálása mellett is eléggé jelentékeny összegek voltak előirányozhatók *rendkivüli kiadásokra,* ugy, hogy a székesfőváros rendes jövedelmeiből és adóbevételeiből aránylag nagy összeget fordit rendkivüli kiadásokra.

Ezzel a kedvező jelenséggel szemben azonban rámutat a miniszter arra, hogy viszont az utépitési munkálatok 9.6 milliónyi költségeire csak 5.3 millió pengő, a csatornaépitési 2.6 milliónyi program megvalósitására pedig csak 2 millió pengő fedezet áll a főváros költségvetésében rendelkezésre. Rámutat továbbá a miniszter arra is, hogy a különböző adónemeknél észlelhető csökkenést a községi pótadónak, a vagyonátruházási illetéknek és a közlekedési adónak *várható magasabb hozama* alig fogja ellensulyozni, sőt az 1929. évi tapasztalatok alapján arra sem lehet számitani, hogy a forgalmi adó fejében előirányzott 14 millió pengő be fog folyni.

Minthogy pedig a főváros bevételeinek legnagyobb részét az adók hozama teszi, az adókat pedig tovább fokozni nem lehet, uj jövedelmi források pedig nem állanak rendelkezésre, ennélfogva *a kiadásoknál kell fokozott éberséget és körültekintő gondosságot* tanusitani, hogy a pénzügyi egyensuly továbbra is fenntartható legyen.

Elismeréssel adózik a miniszter *a székesfőváros tanácsának és pénzügyi ügyosztályának* arra irányuló munkásságával szemben, amellyel a kiadások apasztására és a sokoldalról támasztott igények mérséklésére törekszik, mindazonáltal az 1930. évi költségvetésben is még eléggé nagy számmal vannak olyan tételek, amelyek előirányzása a közérdek sérelme nélkül mellőzhetők, vagy legalább is leszállithatók. Ilyenekül a miniszter elsősorban *a különböző egyesületek és intézmények segélyezésénél követett eljárást kifogásolja,* különösen azért, mert az előző évi költségvetések felülvizsgálata során ismételten felhivta a fővárost, hogy az egyesületek és intézmények segélyezését vegye alapos revizio alá, az 1930. évi költségvetésre vonatkozólag pedig kifejezetten is rendelkezett e segélyek megállapitására vonatkozólag olyképpen, hogy erre a célra csupán *1,000.000 pengőnek* az előirányzásához járult hozzá.

Akkor, amikor a székesfőváros közönsége dicséretreméltó áldozatkészséggel nettó 43.7 millió pengőt fordit közoktatási kiadásokra, amikor saját közjótékonysági és szociális intézményeinek kiadásai állandóan növekednek, sőt inségadó szedését is szükségesnek tartja a törvényhatóság, *indokolatlan,* hogy segélyekre 1,658.000 pengőt fordit a főváros, holott 1925-ben e segélyek összege csupán 285.000 pengőt tett ki, mert ez az összeg lényegileg azzal a 400.000 pengővel is emelkedik, amit a főváros a szellemi szükségmunkára és a munkanélküliek segélyezésére fordit.

Mindezeknél fogva a miniszter *az előirányzott segélyekhez nem járult hozzá,* ellenben felhivta a székesfővárost, hogy az előirányzott segélyeket vegye ujból revizió alá olymódon, hogy a segélyek végösszege az 1,000.000 pengőt meg ne haladja.

Habár az 1930. évi költségvetésben a kiadások emelkedése a multhoz képest mérsékeltnek mondható, a kiadások mérséklésére, vagy legalább is stabilizálására kell törekedni, mert a nehéz gazdasági viszonyokkal küzdő lakosságnak és a gazdasági életnek lehető tehermentesitése csak ugy érhető el, ha a székesfőváros közönsége a saját hatáskörében is apasztja a lakosságra háruló terheket, vagy legalább is gátat vet annak, hogy a kiadások lényegesen emelkedjenek.

A küszöbön álló szervezeti változásra való tekintettel *az alkalmazottak létszámának kérdésével* a miniszter nem kiván ezuttal behatóbban foglalkozni, mindazonáltal felhivja a székesfőváros közönségét, hogy a közhivatalok ügyrendje tárgyában kiadott kormányrendeletben foglaltak megfelelő alkalmazásával törekedjék az *egyszerü, gyors és gazdaságos adminisztrációra,* továbbá, hogy az üzemekhez és vállalatokhoz beosztott közigazgatási tisztviselőknek a közigazgatási szolgálatra való visszarendelése, illetőleg az üzemek terhére való végleges alkalmazása tekintetében is intézkedjék.

Az üzemekben fekvő vagyon jövedelmezősége alig mondható kielégitőnek, holott a székesfőváros nagyobb üzemeit a háztartás jelentékeny jövedelmi forrásává lehetne fejleszteni. Ennélfogva a székesfővárosnak foglalkoznia kell azzal a kérdéssel, mi módon lehetne az üzemek termelését fokozni és egyben gazdaságosabbá, olcsóbbá és produktivabbá tenni.

Felhivja a miniszter a székesfőváros figyelmét az előbb emlitettek megvalósitása céljából a rokoncélu és tulajdonképpen együvé tartozó *üzemek koncentrációjának* kérdésére, mert egy célszerüen keresztülvitt üzemkoncentráció, valamint a mai kor igényeinek megfelelő üzemracionalizáció keresztülvezetése biztositaná, hogy az üzemek egyrészt szolgáltatásaikat jutányosan adják a közönségnek, másrészt a bennük fekvő vagyon arányában járuljanak hozzá a háztartás költségeihez.

A községi üzemek és általában a községi vagyon jobb kihasználása mellett a székesfővárosnak olyan gazdasági politikát kellene folytatnia és olyan gazdasági terveket kellene kezdeményeznie, amelyek *a forgalom fokozására alkalmasak és uj kereseti lehetőségek nyujtásával a megélhetési viszonyokat javitják.* Az e programm megvalósitásával járó terheket a főváros az érdekeltség aránya szerint áthárithatná. E célból foglalkozni lehetne az értékemelkedési járulék (betterment tax) behozatalának a gondolatával.

A belügyminiszter egyébként a közgyülési határozatnak azokat a rendelkezéseit, amelyek a különböző adók kulcsainak a megállapitására vonatkoznak, jóváhagyta, kivéve az *inségadó* kivetésére és kulcsára vonatkozó rendelkezést, amely cimen előirányzott 1,261.000 pengő csak abban az esetben lesz igénybevehető, ha a népjóléti és munkaügyi miniszter ur az inségadó szedését engedélyezte.

Jóváhagyta továbbá a belügyminiszter az Elektromos Müvek, a Gázmüvek és a Vizmüvek tarifáinak megállapitására vonatkozó rendelkezéseket is, a különálló alapok különállásának megszüntetését pedig tudomásul vette.

A belügyminiszteri leirat ezután az *Elektromos Müvek, a Gázmüvek, az Autóbuszüzem, a Beszkárt, a Községi Takarék, a Vásárpénztár és a Gyöngyösi Szénbánya* költségvetéseivel külön is foglalkozik és rámutat arra, hogy az üzemvizsgáló bizottság által még az 1925. évben kifogásolt hiányok megszüntetésére vonatkozólag alig történt valami.

Minthogy egyrészt az üzemek mérlegeinek egységes alapon való szerkesztése, a kölcsön annuitások végleges megállapitása, az ujitási és értékcsökkenési alapok javadalmazásának szabályozása, a községi háztartás költségeihez az annuitáson felül való mértékének és a tarifa megállapitására vonatkozólag a törvényhatóság kebelében máris folynak tárgyalások, másfelől a székesfőváros közigazgatásáról a legközelebb megalkotandó törvény amugy is módot nyujt, sőt kötelességévé teszi a székesfőváros közönségének, hogy a rendszeres gazdálkodást ugy a háztartásban, mint az intézményeknél és üzemeknél is, biztos alapra helyezze és megfelelően szabályozza, ezeknél fogva a miniszter *nem kiván a székesfőváros önkormányzati rendelkezéseinek prejudikálni,* annál kevésbbé, mert a szükséges tennivalókra nézve a törvényhatóságnak bőséges tapasztalatok állanak rendelkezésre.

Megnyugvással látja ugyan a miniszter, hogy a törvényhatóság kebelében folynak bizonyos tárgyalások *az üzemvezetők járandóságainak egységes elvek szerint való szabályozására* s azok mérséklésére vonatkozólag, mindazonáltal elhatározó lépés ebben a kérdésben még nem történt.

Felhivja ezért a székesfőváros közönségét, hogy ebben az ügyben *60 nap* alatt hozzon érdemleges határozatot és azt hozzá jóváhagyás végett terjessze fel.

Az üzemi igazgatóságok megalakitásával, az üzemek kezelésének és üzletvitelének, az alkalmazottak egységes szolgálati és illetményszabályzatának, valamint a nyugdij- és nyugbérszabályzatoknak stb. helyes megállapitásával a székesfőváros törvényhatósága sok anomáliát szüntethet meg és intézményesen gondoskodhatik arról, hogy a székesfőváros vagyonának, valamint üzemeinek, intézményeinek és vállalatainak igazgatásában és kezelésében takarékosság honositassék meg az egész vonalon.

A miniszter végül annak a reményének ad kifejezést, hogy a székesfőváros közönsége különösen a takarékosságra irányuló észrevételeit az egész vonalon *a legmesszebbmenő módon érvényesiti.* Ez a jelenlegi kedvezőtlen gazdasági helyzetben sulyos terhekkel küzdő lakosságnak, mint magának a fővárosnak pénzügyi helyzete szempontjából mellőzhetetlen kötelessége.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi maslixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Munkácsy Ernő

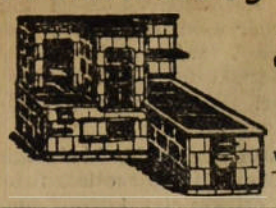

épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészítő

◆

BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39

Tel.: J. 312—80

HUFF TESTVÉREK

iparművészeti és galvanoplasztikai műhely

Aranyéremmel kitüntetve

Fémek szinezése, aranyozás, ezüstözés, patinázás — Bronz- és fémöntés — Művészi plakettek és reliefek készítése fénykép után is — Mindennemü tárgyak galvánuton való bevonása, u. m. gyermekcipők, élővirágok, gipsz-szobrok és bárminemü emléktárgyak megörökitése

Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29
(Corvin-szinház köz) és
IX., Tompa-u. 13

AMON ANTAL ÉS FIAI

KÖVEZŐMESTEREK

Ú., csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 18. Telefon: J. 383-85

Kemény Sándor okl. mérnök, épitőmester
V., Pannonia-u. 18. Tel.: L. 904-24

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

„GUWY"

kézi tüzoltó készülék, amely minden emberi beavatkozás nélkül 60° C hőmérsékletnél

automatikusan

működik és a tüzet keletkezése pillanatában azonnal eloltja, emellett kézi használatra is alkalmas.

kizárólagos eladási hely:

Vérless és Társa
Budapest, IV, Apponyi-tér 1
Telefon: 834-59

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt

Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY

BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világitó- és traktorpetróleum

gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök

PORMENTESITŐ OLAJOK

Parafakőgyár R.-T.

ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46

GYÁRT:

mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, esővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő kir. Fensége
uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 881-17.

„Minden autóbuszvonalnak megvan a maga külön egyénisége"

A 15-ös vonal átadásával a Bart végleg kivonul a főváros belterületéről — Az üzemi felügyelő bizottság véleményezése alapján a tanács revizió alá veszi a deficites autóbuszvonalakat

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Az Autóbuszüzemre felügyelő bizottság *Lobmayer* Jenő dr. tanácsnok elnöklésével szerdán délben ülést tartott, amelyen az üzem igazgatóságának előterjesztésére elhatározták, hogy február 1-ével a 15-ös vonalat, amely legutoljára maradt a Bart kezelésében, átveszik. Az átvétel szombaton reggel üzemnyitáskor történik, a vonalon, amely a Lipótvároson és a Belvároson keresztül a Ferdinándteret köti össze a Boráros-térrel, egyelőre *12 nagy, háromtengelyes autóbuszt állitanak forgalomba.* A menetsürüség továbbra is 4 perces marad, vagyis a nagyobb kocsik beállitása nem jelenti a járatok ritkitását. Azt is elhatározta a bizottság, hogy a 20-as járatot, amely a Szent László-uton közlekedik, átadják a Bart-nak, amely azt bekapcsolja ujpesti járatába.

Szombaton reggel tehát *a Bart vörös kocsijai eltünnek a pesti utcáról* és kizárólag a környéken fognak járni. Amikor elparentáljuk a Bartot, meg kell állapitanunk, hogy okos és fürge ajánlatával jó szolgálatot tett a városnak, megérdemelte, ha keresett rajta. A Bart nélkül, bizony, nagyon hézagos lett volna a főváros autóbuszközlekedése, arról nem is beszélve, hogy a részvénytársaságé volt az uttörés érdeme. Hogy *a Bart ezt az uttörést nem kizárólag altruisztikus alapon végezte,* az természetes, de viszont ezt senki tőle rossznéven nem veheti.

Ugy látszik különben, hogy az *autóbuszközlekedés deficitjét illetően végre komoly intézkedések történnek.* Az üzem igazgatósága megállapitotta, hogy az elmult esztendő tényleges eredménye lényegesen alatta maradt az önköltségi árat illetően annak az 1 pengő 27 filléres kilométerenkénti önköltségi árnak, amelyet az elmult esztendőre költségvetésileg előirtak. A tényleges bevétel azonban kilométerenként még mindig *alig hogy meghaladja az 1 pengőt,* vagyis átlagosan *husz százalékos deficit mutatkozik.* Az üzem igazgatósága ez okból azt az előterjesztést tette a felügyelőbizottságnak, hogy *a legszigorubban vegyék revizió alá a deficites vonalakat,* azokat kérlelhetetlenül pusztitsák ki, mert lehetetlen állapot, hogy közpénzekből fizessenek rá egy olyan üzemre, amelynek jövedelmesnek és virágzónak kellene lennie.

Megállapithatjuk, hogy *az üzem nehéz fába vágta a fejszéjét* és nagy küzdelme lesz a megszüntetést illetően a deficites vonalak protektoraival. Erre vonatkozóan az üzem felügyelőbizottságának egyik ülésén *Kossalka* János dr. müegyetemi professzor mondotta a legtalálóbb megjegyzést: *„Minden autóbuszvonalnak megvan a maga külön egyénisége."* Minden vonalnak megvan a maga külön városatya-potentátja, aki hiusági okokból életre-halálra ragaszkodik a saját autóbuszvonalához, hogy mutathassa választói előtt, *mennyire tekintélyes és nagyszerü ember ő.* A főváros közönségének azonban semmi köze nincs az efajta hiusági szempontokhoz: bennünket csak az érdekel, hogy *protektori tekintetektől függetlenül, deficites vállalkozás helyett jövedelmes üzlet legyen az Autóbuszüzem.* Reméljük, hogy végre sarkára fog állni a felügyelő bizottság, elvégzi az autóbuszvonalak revizióját és a felügyelőbizottság javaslata alapján a tanács abban a helyzetben lesz, hogy *rendet teremtsen a deficites autóbuszvonalak dzsungeljében.*

Egy könyv, — amely sok kérdést felelet nélkül hagy

Laky müegyetemi professzor statisztikai munkája az albérlőkről és ágyrajárókról a főváros hivatalos kiadványai sorában

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Imponáló valóban *a számoknak az a végeláthatatlan áradata,* amellyel statisztikai évkönyvek és egyéb kiadványok formájában a főváros Statisztikai Hivatala egy esztendőben a nyilvánosság elé lép. A Statisztikai Hivatal régi képviselőházi helyiségeiben komoly és céltudatos munka folyik, bizonyságául annak, hogy az európai nagyvárosok közül Budapest volt a legelső, amely a háboru utáni állapotok hőfokának lemérésében elsőnek ismerte fel a statisztikának, mint segédtudománynak igen nagy jelentőségét és fontosságát. Az a munkásság még stilusosabbá és jelentőséggel teljesebbé vált, mióta *Illyefalvi* I. Lajos dr. áll a Statisztikai Hivatal élén: az ő évről-évre visszatérő statisztikai és közigazgatási évkönyvei eseményei nemcsak a tudománynak, de a kommunális politikának is, nálunk éppen ugy, mint külföldön. Nem mondhatjuk el ugyanezt a fenntartás nélküli dicséretet a *Statisztikai Közlemények* egyes kiadványairól, amelyek szintén sürün egymásutánban követik egymást: itt azonban a mennyiség, ugylátszik, ártalmára kezd lenni a minőségnek.

Pedig a legutolsó kiadvány, amely az albérlők és ágyrajárók szociális és gazdasági viszonyairól igyekszik beszámolni, *Laky* Dezső dr.-t vallja szerzőjéül, aki értesülésünk szerint a statisztika és a közgazdaságtan tanára a budapesti egyetemen, olyan valaki tehát, akivel szemben nem jár ki a kezdőket és az uttörőket illető elnéző kritika. Egy közel háromszáz oldalas könyv fekszik előttünk, tudományos munkának gyenge, riportnak tökéletlen, — egy könyv, amely nem egyéb, mint a nyilvánosság előtt való végigkérődzése a Statisztikai Évkönyv néhány oldaláról jól ismert adatoknak, egy könyv, amelynek irtózatos mennyiségü betüjétől nem lesz okosabb a szakember, de nem alkot magának tiszta képet a dolgokról a laikus sem, egy könyv, amely statisztikai műnek nem mondható, legfeljebb statisztika rosszul sikerült magyarázatának, amelynek főcélja abban merül ki, hogy öt vagy hat számot össze-vissza állitson egymással szembe, komolyabb elv és terv nélkül, olyan szinezetet adván a dolognak, mintha a könyv megirásának egyetlen célja csak az oldalak és ivek számának szaporitása lett volna.

Gyenge és ügyetlen maga az összeirás, amelyből a könyv tulajdonképen kiindul. Az albérlők és ágyrajárók szellemi szükségmunkások felvette statisztikáját veszi alapul, ám ez az összeirás szürke és léleknélküli sablon volt, amely messze kerülte a célt, hogy adataival a várospolitikának és a szociológiának adjon hasznos utbaigazitásokat. Erre a körülményre eléggé naivan *maga a szerző mutat rá:* közli ugyanis egyes német városok albérlő statisztikájának összeállitásánál felmerült irányelveket.

Az 1926-os szükségmunka statisztikai összeirása sulyt helyezett a lakbérre, az ágynemü-használatra, a bérbevett szobák méreteire, de elhagyott olyan fontos kérdéseket, mint amit például a brémai összeirásnál láttunk: a családfő családjában történt-e a legutolsó népszámlálás óta haláleset, a hozzátartozók sorában diftéria, vörheny és tifusz megbetegedés, vagy légzőszervi megbetegedés fordult-e elő és mikor, folytattak-e az albérleti helyiségben valamely ipart, előfordul-e, hogy bizonyos évszakokban a szobában főznek, van-e a lakásban szennyvizeltávolító berendezés stb.

Ezeket a kérdéseket *nem adta fel* az albérlők számára a Statisztikai Hivatal, és igy természetes, hogy *Laky* professzor azokat fel sem dolgozhatta. Vajmi kevéssé érdekel ily körülmények között bennünket iveken át való feldolgozása azoknak az adatoknak, hogy az albérlők és ágybérlők hány hónap, vagy hány esztendő óta nem tudnak főbérlők lenni, hogy mi az albérlők és ágybérlők foglalkozási statisztikája, hogyan fest a nemzetiségi statisztika. A szakember, ha ezeket az adatokat meg akarja állapitani, *fáradtság nélkül megtalálja a Statisztikai Évkönyvben,* azonban egyetlen szociológus sem talál ujat abban a megállapitásban, hogy az albérlők igyekeznek főbérlők lenni, hiszen ez a legtermészetesebb gazdasági cél. A szóbanforgó adatoknak *hihetetlen hosszuságu megbeszélései azután olyan fontos terrénumokról* szakitják el az iró figyelmét, amelyeknek adataira sokkal kivánesibbak lettünk volna.

Sürün telenyomatott oldalakon beszéli meg a szerző az albérlők korának nem tulságosan érdekes adatait, ellenben alig féliven intézi el a topográfiai statisztikát: mely kerület, mely vidékek és mely utcák azok, ahol legtöbb az albérlő és az ágyrajáró. Hogy általánosságban a VI., VII. és VIII. kerületekben találkozunk közülök a legtöbbel, azt tudtuk azelőtt is, de hogy mely utcák azok, ahol a legtöbb tömegszállás van, az hidegen hagyja a szerzőt, aki nagyon helyesen tette volna, ha *terek és utcák szerint szinezett térképet* is csatol az albérlők és ágyrajárók eloszlásáról. Gyenge és hézagos a felekezeti statisztika is: tudjuk az évkönyvből, hogy legtöbb a katolikus és református albérlő és ágyrajáró, legkevesebb az izraelita. Ám ennek a témának *bővebb kidolgozását* is szivesen vettük volna, és igen érdekesnek találtuk volna, ha *egy kombinált felekezeti és nemzetiségi statisztikát kapunk,* amiből az is kiderülhetne, hogy hány lengyel zsidó él mint albérlő vagy ágyrajáró Budapesten.

Folytathatnók tovább is kifogásaink felsorolását, azonban óvakodunk attól, hogy megjegyzéseink a laikus közönség számára unalmasak legyenek. Nem tettük volna talán szóvá a fentieket sem, ha *általánosságban* nem lenne az a tapasztalatunk, hogy a Statisztikai Közleményekben megjelenő statisztikai monografiák általánosságban igen gyenge nivójuak, terjengősek, a szakember számára dajkamese jellegüek, a közönség számára zavarosak, a konzekvenciák levonását illetően nem elég világosak. Az efajta könyvek kiadása szerény véleményünk szerint *nem is tartozik a főváros Statisztikai Hivatalának feladatai közé.* Maradjon a Sttisztikai Hivatal a maga kiadványait illetően a legszigorubb tudományosság és szakszerüség álláspontján, hagyja abba az efajta költséges kisérletezéseket, amelyek egyáltalában nem szolgálják a maguk elé tüzött célokat: a statisztikai tudomány népszerüsitését és segédeszközöket szolgáltatni szociológusuk és politikusok számára.

Laky professzor könyve nagyon sok problémát hagy megoldatlan, igen sok kérdésre nem ad feleletet, — többek között arra sem: *talált volna-e ez a munka más kiadót, mint Budapest Székesfőváros Statisztikai Hivatalát?* Ami ebben a könyvben érdekes és figyelemreméltó, bőven elfért volna egy százsoros ujságcikkben...

Vitál András mű- és épületlakatos
Budapest, VII., Angol-utca 3/b. Telefon: József 394-60.

Hirek

Előfizetési felhivás!

Január elsejével immár hetedik évfolyamába lépett az „Uj Budapest.“ Ebből az alkalomból uj előfizetést nyitunk lapunkra és felkérjük hátralékosainkat, valamint azok, akiknek előfizetése megujitásra vár, hogy a már elküldött csekklapon tartozásukat egyenlitsék ki. Azok részére, akik csekkbefizetési lapot nem kaptak, közöljük, hogy postatakarékpénztári folyószámlánk száma 30.913. Előfizetések azonban közvetlenül a kiadóhivatal cimére postautalványon is beküldhetők.

Azok számára, akik lapunkat olvassák és szeretik, fölösleges, hogy tirádákat zengjünk önmagunkról. Független, érdekes, változatos ujság voltunk eddig, a jövőben sem akarunk egyebek lenni. Ezért nem hivatkozunk protektorokra, nem vonultatunk fel magunk mellett nagy ágyukat: köztudomásu azonban, hogy annak, aki a városházi élet minden frontján jól akar informálva lenni, olvasnia kell az „Uj Budapest“-et!

Az „Uj Budapest“ a jövőben is változatlanul minden szombaton reggel jelenik meg.

Előfizetési áraink:

egész évre — — — — — — 30.— P.
félévre — — — — — — 15.— P.

AZ UJ BUDAPEST
kiadóhivatala.

Általános megelégedéssel fogadták a tanácsi választások eredményeit. A főváros tanácsa az elmult hét szombatján rendkivüli ülésben foglalkozott az üresedésben levő 149 állás betöltésével. Az előkészitő értekezlet és a választás feltünően rövid ideig tartott: ½11 órakor kezdődött a zárt értekezlet és 1 órakor *Felkai* tanácsjegyző már kihirdethette a városházán nagyszámban összegyült érdekelteknek a választás eredményeit. Megállapithatjuk, hogy *a tanács jól választott*, általában a rangsort tartották figyelemben és csak egészen kivételes esetekben honorálta a tehetségnek és az érdemnek olyan megnyilvánulásait, amelyek a rangsorban hátrább állókat juttattak magasabb pozicióba. A fogalmazói állásoknál *Purébl* Győző dr. árvaszéki fogalmazót választották át tanácsi fogalmazóvá. A fiatal *Purébl* a közélelmezési ügyosztályban működik álalános megelégedésre, egyike a fogalmazói kar legtehetségesebb fiataljainak, aki örökölte édesapja képességeit. Megválasztották *Kintzig* János dr.-t, a polgármester szimpátikus titkárát is, mig a tanácsnokok titkárai közül fogalmazó lett *Vogel* Dénes dr., segédfogalmazók pedig *Ambrózy* Kálmán dr. és *Wagner-Weiss* István dr. A műszaki főtanácsosi állások sorában a rangsorban hátrább levő *Karkas* Rezsőt is beválasztották. *Karkas* a mérnöki kar legképzettebb és legtehetségesebb tagjai közül való, perfektül beszél angolul, egészen bizonyos, hogy rövidesen tanácsnok lesz belőle. Műszaki tanácsosok lettek: *Makoldy* József, a kiváló festőművész és *Rózsás* Pál, a VII. kerületi előljáróság műszaki osztályának tehetséges vezetője. A vegyészeti igazgatói állásra a rangsor végén levő *Hunkár* Béla dr.-t választotta meg a tanács, vele országos hirü fiatal tudós kerül az annyira fontos intézmény élére. Osztályos fővegyész az általános szimpátiának örvendő *Balázs* Artur lett. Közélelmezési főtanácsossá választották *Burg* Ferencet, a Vásárcsarnokok és Vásárok kitünő igazgatóját és általában a ranglistán tartották be a számvevőségi és adóhivatali állások betöltésénél is. Az ujonan megválasztott tisztviselők kedden délben *Buzáth* alpolgármester kezébe tették le a hivatali esküt.

TÜSKÉK

Donáth, a költő

Néhány héttel ezelőtt ugyanezen rovatban szóvátettük a pirostaxisok lapjának egyik zöngeményét, amelyben bizonyos Donáth Mór nevezetü alanyi költő és tárgyi taxitulajdonos öntötte kinrimekbe szive keservét arra vonatkozóan, hogy bajok vannak a rendszám kiosztása körül. A fájdalomtól megtört szivvel jelentjük, hogy soraink, amelyben azt az önzetlen ajánlatot tettük Donáth Mórnak, hogy rossz versek helyett inkább jó autótaxit állitson forgalomba, nem maradt válasz nélkül, és az általunk szeretvetisztelt pirostaxis lapban valószinüen büntetésből, rimek ujabb özönét zuditja Donáth taxitulajdonos elárvult fejünkre. A versezet a „Kritika mint üzlet“ cimet viseli fenköltnek egyáltalában nem nevezhető homlokán, és már annak első sorában megállapitja, hogy „E pár sor itt nem vers, csak olyan rimek.“

Már a zengemény első vakkantásában el van árulva, hogy a pár sor válaszul szolgál valakinek (ezalatt csak mi vagyunk érthetők) és azon véleményének ad kifejezést, hogy az ő autója van olyan taxinak, mint egy bizonyos ujság (ez már megint az Uj Budapest) független hetilapnak! Azt is elárulja a taxik nemeskeblü poétája, hogy ha ő a tollat a kezébe veszi, azt önzetlenül és nem pénzért teszi. Tény, hogy „akinek a lap nem tetszik, azt megmondhatja“, viszont az is valószinü, hogy abba nem irhat mindenki, ahogy a költő mondja: „Csak olyan, aki azt önzetlenül teszi.“ A költemény a következő nemesveretü sorokkal végződik: „Az igaz, becsületes őszinte kritikát szeretjük, A nem objektivet azonban papirkosárba vetjük, Mindenféle üzletnek megvan a határa, Kinek nem fehérnemüje, ne vegye magára...“

Ezennel kijelentjük, hogy a szóbanforgó fehérnemüt, amelyet Donáth taxiköltővel szerénysége tiltja kimondatni, magunkra nem veszszük. Isten mentsl Nem is foglalkoztunk volna a költő lángoló elméjének ujabb szüleményével, ha nem gondoltunk volna arra, hogy ezekben a szomoruságos időkben elkél néha valami kis humor, még akkor is, ha az annyira idült hurutban szenved, mint Donáth pirostaxi tulajdonos költői vénája. Kérjük őt, taxija ne legyen annyira döcögős, mint ez a versezet, amellyel bennünket akart leszurni, mert abban a nem remélt esetben utast egyáltalában nem fog kapni kocsijába. Azzal a tanáccsal is szolgálhatunk neki, keresse meg régi kiérdemesült lovát, amely valamikor konflisa elé volt fogva, nevezze ki azt pegazusának, minden valószinüség szerint jobban fog szárnyalni vele, mint ez a benzinmotor-hajtotta zengezet. Lehet, hogy a lovacska másik szemére is megvakult azóta, kimarjult lábára talán már állni sem tud, de ez mind nem árt sem neki, sem Donáthnak a költőnek, aki minden valószinüség szerint kinrimekben fejezi ki azokat a gondolatait is, amelyek nem az autótaxira, mint üzletre, hanem lova lesántulása felett érzett bánatára vonatkoznak.

Isten vele, Donáth! Többször nem foglalkozunk kegyeddel! még akkor sem, ha rövid, de értelmetlen versezet helyett egy egész hosszu époszt fog a pirostaxisok lapjának legközelebbi számában szegény fejünkhöz vágni, amely e pillanatban önnek egy pesterzsébeti kollégája által okozott karambol folytán, fehér mullpólyába van kötözve. Azt ajánljuk Önnek, tisztelt Donáth ur, ne politikai akciókat vezessen, prózában vagy versben, hanem a taxija vezetését tanulja meg, mert, fájdalom, egyre több a baleset, Pesterzsébeten csakugy, mint Budapesten. Főleg a pirostaxik soffőrjeinél...

A Keresztény Községi Párt keddi értekezlete. A Keresztény Községi Párt kedden, február 4-én, este hat órakor, Ferenciek-tere 7. szám alatti helyiségeiben pártértekezletet tart, melynek tárgya: a párt állásfoglalása a szerdai rendkivüli közgyülésen.

A fogalmazói kar ujabb kivánságai. A székesfővárosi alkalmazottak fogalmazói kara értekezletet tartott, amelyen behatóan foglalkozott a jogi képesitésü fővárosi tisztviselők helyzetével és kivánságaival. A kari értekezlet a főváros közigazgatásának a folyó évben előreláthatólag bekövetkezendő ujjászervezésével kapcsolatosan szükségesnek tartotta annak hangoztatását, hogy a székesfőváros törvényhatóságának ugy első, mint másodfoku hatóságainál a vezetők munkaköre lényegében közigazgatási, azaz jogi természetü. Természetes következménye ennek az, hogy ugy a kerületi előljáróságok, mint a központi ügyosztályok vezetésére, valamint azok felülvizsgálatára csakis olyan képzettségü és minősitésü tisztviselők lehetnek hivatva, akik főiskolai tanulmányaik folyamán a közigazgatásra képezték ki magukat és akik hivatali pályájuk alatt mint fogalmazási tisztviselők az általános és egyetemes közigazgatás kérdéseiben, nem pedig egyes bármely tiszteletreméltó részlet, avagy szakigazgatás, vagy pedig más tudományág körében szerezték meg gyakorlati jártasságukat. *Sulyos ellentmondás* rejlenék tehát abban, ha a közigazgatás vezetésével, irányitásával és felülvizsgálatával nem jogi képzettségü tisztviselők is lehetnének felruházva és megbizva. A fogalmazói kar szerint a főváros közegészségi ügyosztályában nem folyik gyógyászat, a tanügyi osztályban nem folyik tanitás, a világitási és vizvezetéki ügyosztályban nem történik semmiféle müszaki tervezés, hanem folyik mindezen ügyosztályokban az odatartozó nagy intézmények központi közigazgatása, politikájának irányitása, tehát olyan ténykedés, amely szervezési, végrehajtási, vagyis kiváltképpen jogi tudást, képességet és gyakorlatot igényel. Ily körülmények között — állapitja meg a fogalmazási kar értekezlete — alapos megfontolással és az ezen állással járó teendők figyelembevételével el sem képzelhető, hogy nem közigazgatási, tehát nem jogi képzettségü tisztviselő tekintetbe jöhessen az alpolgármesteri közjogi állás betöltésénél. Előadták továbbá a fogalmazói értekezleten, hogy a végrehajtási kart leszámitva, egyedül csak a fogalmazási kar létszáma maradt ugyanaz, mint volt a háboru előtt. A fogalmazási karbeli tisztviselők előléptetési viszonyai a többi karhoz arányitottan a legroszszabbaknak minősithetők. Kérik ezért a fogalmazók a fővárosi reform utáni ujjászervezés kapcsán, hogy az összes kerületi előljárói, az összes központi ügyosztályvezetői és az összes alpolgármesteri állások fogalmazási karbeli, azaz jogi minősitésü tisztviselőkkel töltessenek be.

Eljegyzés. *Ziegler* Géza kormányfőtanácsos, felsőházi tag, fővárosi bizottsági tag fia, ifj. *Ziegler* Géza okl. mérnök eljegyezte *Szévald* Oszkár tolnamegyei alispán leányát, Juditot.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő radioaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézett
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sófürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

ÉKSZEREKET és órákat
a legnagyobb változatban és legmegbizhatóbb minőségben, a FANSz tagjainak igen kedvező fizetési feltételek mellett szállit
SZIGETI JÓZSEF IX., MESTER-U. 21 Telefon: J. 350-09
aranyműves, ékszerész és órás
E hirdetésre hivatkozók 5% engedményben részesülnek

SÁMUEL GYÖRGY
egészségügyi berendező, bádogos
Budapest, VI., Aradi-utca 45
Telefon: Aut. 223—62.

Világmárkás hangszerek
közvetlen gyári beszerzése
MEINEL és HEROLD hangszergyár
Budapest, IX., Üllői-ut 10.
FANSz tagoknak készpénzengedmény, vagy kedvező részletfizetés
Telefon: Aut. 824—65.

„CYKLOP“
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
*
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

Gáspár Sándor épület-, mü- és tüzhely-lakatos
IX., SZVETENAY-U. 30. ÷ TELEFON: 386-45.

A világhirü
URÁNIA IROGEP
az egyedüli, melyért
5 éves garanciát nyujt

5 éves garanciát nyujt
TURCSÁNY ANTAL
kizárólagos magyarországi vezérképviselő
Budapest, VIII., Üllői-út 2. sz.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

Alapitási év: 1868 Telefon: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapesti Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók.
Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

Magyar Épitő Részvénytársulat
Budapest, X., Kerékpár-utca 19.
Telefon: Aut. 272-64. — Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Mért, Budapest“
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal excsavátorokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezetékek. Hajó- és kotrójavitó telep Apostagon.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 266-76

A Segitőalap szabályozta a tisztviselői kölcsönöket. A főváros törvényhatósági bizottsága tudvalevőleg hozzájárult ahhoz, hogy a Segitőalap az alkalmazottak hiteligényeinek kielégitése céljából a Községi Takarékpénztárnál 1 millió pengő folyószámlahitelt vegyen igénybe. Kölcsönben részesülhet minden fővárosi alkalmazott, nyugdijas és özvegyi dijas, aki a Segitőalap tagja. A kölcsön összege 1—6 hónapi törzsilletményig terjedhet. A kéthavi fizetésnél nagyobb összegü kölcsön általában legfeljebb akkora lehet, mint amennyit 3 évi idő alatt a fizetés lefoglalható része kitesz. Az egyhavi kölcsön egy év alatt, a kéthavi kölcsön két év alatt, a 3—6 havi kölcsön pedig 3 év alatt fizetendő vissza meghatározott egyenlő havi részletekben. Az alap a kölcsönöknél biztositékokat is követelhet: ingatlant, értékpapirok letétbehelyezését, esetleg életbiztositási kötvényt. Az adós alkalmazott elhalálozása, állásáról való lemondása vagy fegyelmi uton történt elmozditása esetén a kölcsön hátralevő része összes járulékaival együtt egy összegben azonnal esedékessé válik. Az alkalmazott hátralékos kölcsönét bármikor visszafizetheti, ezért külön díjjal meg nem terhelhető. A Segitőalap által nyujtott kölcsönök után a Nemzeti Bank által mindenkor megállapitott hivatalos kamatlábnál 3 százalékkal magasabb kamat fizetendő. December havában a Segitőalap intézőbizottsága 270 alkalmazott részére 68.100 pengő kölcsönt szavazott meg, nem tartott teljesithetőnek 32 kölcsönkérvényt.

Altisztek bálja. A FANSz. altiszti osztálya február hó 1-én, szombaton este a Budai Vigadóban rendezi szokásos jótékonycélu táncestélyét, amely előtt müsor lesz. A tiszta jövedelem az osztály közmüvelődési és nyugdijpótló-alapjának gyarapitására szolgál.

Február 1-én megkezdődik a BSE vivótanfolyama. A BSE vivószakosztálya a mult év október hó elején megnyitott 8 hónapos kurzus mellett kezdő férfi vivók részére 4 hónapos vivótanfolyamot rendez. A kurzus február 1-én, szombaton kezdődik a Vasutcai felsőkereskedelmi iskola tornacsarnokában. A 4 hónapos vivás-oktatás dija fővárosi alkalmazottaknak 20 pengő, szabályszerü ajánlással jelentkező idegeneknek 30 pengő, mely összeget a jelentkezéskor egy összegben kell lefizetni. A vivásoktatás heteknként kétszer, kedden és szombaton történik vagy este 6—7 óra, vagy este 8—9 óra között, amint azt a jelentkezők többsége kivánja. További részletes felvilágositást ad *Honffy* Lajos adóhivatali igazgató, szakosztályi elnök (Központi városháza, II. pavillon, II. emelet), vagy *Klell* Kálmán tanitó szakosztályi titkár (VI., Szív-utcai elemi iskola) hivatali helyiségében, vagy a vivóórák alatt.

Megjelent a Fővárosi Évkönyv. A Fővárosi Évkönyv 1930-as kötete, amely Budapest székesfőváros hivatalos cimtárát is magában foglalja, néhány nappal ezelőtt hagyta el a sajtót. Ma már mindenkinek nélkülözhetetlen a Fővárosi Évkönyv, nemcsak a tisztviselők számára, akik a hivatalos sematizmust találják meg benne, hanem mindenki részére, akit üzlete, vállalkozása vagy foglalkozása a fővároshoz köt. Az uj kötet számos fontos és érdekes ujitást tartalmaz: a fontosabb városházi telefonok jegyzékét, hivatali utmutatót, a fővárosi egyházi hivatalok sorrendjét stb. A hivatalos részt Felkai Ferenc dr. tanácsjegyző szerkesztette, Szentmiklósi József dr. tanácsjegyző és Végh Lajos dr. segédfogalmazó közreműködésével, mig a nem hivatalos rész pontos és célszerü összeállitásáért György Endre hirlapiró kollégánkat illeti dicséret. A könyvet a fővárosi házinyomda izlésesen készitette el.

GAZDASÁGI ÉLET

Schiffer Miksa előmunkálati engedélye a gyorsvasut megépitésére megszünt és megujitását sem kérte

Most már csak a Beszkárt gondol a gyorsvasut megépitésére, de a tervek elkészitését az is állandóan halogatja

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Amikor öt esztendővel ezelőtt *Rényi* Dezső vezérigazgatói minőségben a Beszkárthoz került, programjának első pontja a gyorsvasut problémájának megoldása volt. Hivatalos lépés azonban sem *Rényi* vezérigazgatósága alatt, sem azután *nem történt* a gyorsvasut megépitését illetően, még csak a tervek elkészitésére sem. A Beszkárt a gyorsvasut megépitésére előmunkálati engedélyt kért és kapott a kereskedelemügyi minisztériumtól, amelynek határideje *1929 december 31-ével járt le.* A Beszkárt azonban ezen idő alatt hozzá sem kezdett a tervek elkészitéséhez, és ezért legutóbb szóbakerült a gyorsvasut dolga a vasut igazgatósági ülésén. Az ülésen is megállapitották, hogy a gyorsvasut épitésének előkészitése tárgyában *mindezideig semmi sem történt* és arra utasitották az illetékes szakosztályt, hogy *most már a saját hatáskörében záros határidőn belül dolgozza ki az épitési terveket.*

Függetlenül a Beszkárt előmunkálati engedélyétől, *Schiffer* Miksa, az ismert nagyvállalkozó is, két évvel ezelőtt kért előmunkálati engedélyt a kereskedelemügyi minisztériumtól. Ez a gyorsvasut olyan elgondolással akarta a terveket előkészitteni, hogy *két nagy földalatti óriásvasut* szelte volna át Budapestet: az egyik a Keleti pályaudvartól a Nyugati pályaudvarig, a másik pedig a Keleti pályaudvartól a Duna alatt alaguton keresztül a Délivasutig vezetett volna. Annakidején befolyásos emberek jártak a városházán *Schiffer* Miksa és a vele ebben az ügyben érdekközösségben álló angol tőkecsoport érdekében. A főváros ajánlásával azután a kereskedelemügyi minisztérium *Schiffer Miksának is megadta az előmunkálati engedélyt.*

Az az egy esztendő, amelyet a törvényes szabályok értelmében az előmunkálati engedély kihasználására Schifferék kaptak, lejárt, *anélkül, hogy az előmunkálati engedélynek valamely látható eredménye lett volna.* A kereskedelemügyi minisztériumban az a szokás, hogy ha valakinek lejár valamely vasutvonal épitésére vonatkozóan az előmunkálati engedélye, kérvényt ad be, kérvén az engedély meghosszabbitását. Értesülésünk szerint *Schifferék ezt a kérvényt sem adták be,* és igy az előmunkálati engedély érvényessége *automatikusan megszünt.* A fővárosi gyorsvasut épitésére most már tehát csak a Beszkártnak van terve, mert Schifferék, ugy látszik, az üzleti tervet teljesen ad acta tették.

A Leszámitolóbank mérlege. A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank igazgatósága báró Madarassy-Beck Marcell dr. elnöklete alatt tartott ülésében megállapitotta az intézet 60., 1929. üzletévéről szóló zárszámadását, amely 2,556.693 pengő 23 fillér tiszta nyereséget tüntet fel az 1928. évi 2,508.144 pengő 66 fillérrel szemben. Az igazgatóság a február 20-án tartandó közgyülésnek elő fogja terjeszteni, hogy a rendes tartalékalaphoz az alapszabályszerü 5 százalék, azaz 93.926.78 pengő helyett 200 ezer pengő csatoltassék, a nyugdijellátással kapcsolatos költségekre 400 ezer pengő, a báró Madarassy-Beck Miksa-alap javára pedig 50.000 pengő forditassék és dividenda fejében 1,680.000 P osztassék ki, miáltal az elmult évinek megfelelően, ismét 14 százalékos, azaz hét pengő osztalék fog kifizetésre kerülni. Eszerint a jelenlegi árfolyam mellett az intézet részvényei az osztalék számitásbavételével 8 százalékot meghaladó jövedelmezőséget nyujtanak. A bank tiszta nyeresége kizárólag a rendes folyóüzletből ered. A mérlegadatok az intézet erőteljes fejlődését tanusitják és különösen kiemelendő, hogy a betéti könyvecskékre elhelyezett tőkék összege a tavalyi 29.590.858.93 pengővel szemben 30 százalékos emelkedéssel 38,363.827.54 pengőre növekedett és nem mutatnak csökkenést a gyümölcsöztetés végett folyószámlán elhelyezett betétek sem, amennyiben 38,571.163.04 P-ről 40,746.176.37 pengőre gyarapodtak. Az egyéb hitelezők tételével együtt az intézet kezelésére bizott idegen tőkék az 1928 december 31-iki 105,059.444.91 pengővel szemben az ezévi mérlegben 119,649.937.71 pengőt tesznek ki. Az intézet érdekkörébe tartozó vállalatok müködése kielégitő volt. A Magyar Forgalmi Bank Rt. a tavalyival egyenlő osztalékot fog fizetni. Ugyanez a helyzet a Magyar Kereskedelmi Hitelbank—Schopper J. G. Rt.-nál is. A Magyar Általános Ingatlan Bank Rt. üzletéve kedvezőnek mondható, ugy hogy osztaléka legalább is az előző évinek fog megfelelni. A Cukorgyár Rt., Veliki-Beckerek (Nagybecskerek) Délcukor üzleteredménye nagyon kedvező volt, ugy hogy osztalékát ismét emelni fogja. A Fejérmegyei Cukorgyár Rt.-nál. Eresi, a kedvező őszi időjárás folytán kielégitő üzletévre van kilátás.

Részvénytársasággá alakult a Nay és Róna cég. A Nay és Róna gép-, szállitóeszköz- és szivattyugyár a napokban 300.000 pengő alaptőkével részvénytársasággá alakult át. A kitünő hirü cég 1895 óta áll fenn és ezen idő alatt a maga szakmájában egész sorát sikerült meghonositania a különböző szükségleti cikkeknek, amelyeket ezelőtt kizárólag a külföldről volt kénytelen az ország behozni. A cég a hazai piacon a legjobb bevezetettségnek és jó hirnévnek örvend. Szállitói és vevői jóformán az összes számottevő ipari és kereskedelmi vállalatok. Állandó szállitói Budapest székesfőváros összes ügyosztályainak, a Magyar Államvasutaknak, a postának, a honvédelmi minisztériumnak és más állami hivatalnak, továbbá vidéki városoknak és községeknek. Karosszéria- és autóbuszgyártásának racionális kifejlesztésére 1927-ben kb. 2000 négyzetméter munkaterülettel nagy szereldét épitett és a racionalizálás érdekében 1925 óta kb. 370.000 pengőt invesztált. A gyár teljes foglalkoztatottság mellett jelenleg kb. 350 munkást alkalmaz, forgalma pedig 1926 óta közel 100%-kal emelkedett. A részvénytársaság igazgatóságában a cég szenior főnöke, Róna Sándor kereskedelmi tanácsos, kamarai levelező tag, továbbá fiai: Róna István gépészmérnök és Róna György, valamint dr. Bacsinszky Vladimir ny. közös pénzügyminiszteri osztályfőnök és Gáthy Béla gépészmérnök foglalnak helyet. Az Ipari Jelzálogintézet a részvénytársasági átalakulás alkalmával 510.000 pengős kölcsönt szavazott meg a Nay és Róna cégnek, amelyet a vállalat további kiépitésre fog forditani.

A Magyar Tisztviselők Takarékpénztára Rt. nyilvánosságra hozta 1929. évi mérlegét, mely 199.389 pengő tiszta nyereséggel zárul, az előző évi 193.793 pengővel szemben. Az intézet által kezelt idegen tőkék a lefolyt évben 4.37 millió pengőről 5.12 millió pengőre emelkedtek, amivel szemben az igénybevett hitelek 646.711 pengőről 172.216 pengőre csökkentek. A betétek és hitelezők ezen ellentétes irányu fejlődése rendkivül kedvező jelenségnek mondható. A váltótárca 4.36 millió pengőről 4.74 millió pengőre emelkedett, amivel szemben a visszleszámitolt váltók állománya 519.992 pengőről 69.725 pengőre csökkent, ami az intézet belső tőkeerősödésének igen örvendetes jele. A bruttó nyereség a lefolyt évben 602.798 pengőről 843.020 pengőre növekedett. Az üzleti költségeknél csak egy mérsékelt 25.000 pengős emelkedés észlelhető, amivel szemben az adóterhek 26.398 pengőről 95.856 pengőre, tehát több mint 200 százalékkal szöktek fel. A bruttó nyereség emelkedése egyébként tulnyomórészben a kamatszámlákon mutatkozó nagyobb eltolódásokra vezethető vissza, ami viszont a lefolyt évben felszinre került nagyobb kamatszinvonalnak az eredménye. A kimutatott tiszta nyereségből az intézet — ugy mint az első évben — részvényenkint 1.20 pengős osztalékot fizet.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

Bogdánfy Géza és vitéz Cséry Miklós
okl. épitész és épitőmester — okl. mérnök épitési vállalkozó
Budapest, VII., Erzsébet-krt 19.
Telefon: József 358—98, 421—31

Baksa János kárpitosmester
BUDAPEST, IV., VERES PÁLNÉ-U. 9
(Kaas Ivor-u. sarok) Telefon: A. 832-69 (Hajnalnál)
Elvállal: LAKBERENDEZÉST ÉS MINDENNEMŰ KARPITOSMUNKÁT

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

GYURITA KÁLMÁN
lakatosmester müszaki vállalata
Budapest, IV., Molnár-utca 15.
Telefon: Automata 840—79.

Tőke György ácsmester és tetőemeleti vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62.

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

Cross-Charles E. Lewis utódai
Központi fütések, vizvezetékek, egészségügyi berendezések
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7
Telefon: József 322-25

Horváth Sándor kályhás-mester cserépkályha üzlete
Budapest, Rökk Szilárd-utca 39.
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolat és vaskályhák állandóan raktáron

Margalit Andor és Ödön
okleveles mérnök, épitőmester, vállalkozók
BUDAPEST
I., KELENHEGYI-UT II. SZÁM.

Vállalkozás

Uj kiirások

Visszamaradt sirkövek átvételére. Határidő: 1930 február 3 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Benzingenerátor, töltőgépek, főkapcsoló- és főelosztótáblák, kábelösszeköttetések szállitási és szerelési munkáira a VII., Szabó József-utcai autóbuszgarázsban. Határidő: 1930 február 10 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Kövezetjavitási munkákra az összes közigazgatási kerületben. Határidő: 1930 február 10 (hétfő) d. e. 12 ó.

Ácsmunkákra az I., Léderer-telepen épitendő erdei iskolához. Határidő: 1930 február 12 (szerda) d. e. ½10 ó.

Különféle butorok beszerzése. Határidő: 1930 február 17 (hétfő) d. e. 10 ó.

Akkumulátortelep szállitására és szerelésére a VII., Szabó József-utcai autóbuszgarázsban. Határidő: 1930 február 19 (szombat) d. e. ½10 ó.

Kábelfektetési munkákra a VII., Szabó József-utcai garázsban. Határidő: 1930 február 19 (szombat) d. e. ½10 ó.

Nyári sapkák szállitására az Autóbuszüzem altiszti, gépkocsivezetői és munkásszemélyzete részére. Határidő: 1930 február hó 22 (szombat) d. e. 11 ó.

Nyári ruhák szállitására az Autóbuszüzem altiszti, gépkocsivezetői és munkásszemélyzete részére. Határidő: 1930 február 22 (szombat) d. e. 11 ó.

Nyári cipők szállitására az Autóbuszüzem altiszti, gépkocsivezetői és munkásszemélyzete számára. Határidő: 1930 február hó 22 (szombat) d. e. 11 ó.

Textilanyagszükségletének beszerzésére az árvaházak, szeretetotthonok és menhelyek részére. Határidő: 1930 március 10 d. e. 9—10 ó.

Precíziós fogaskerékáttételek és tengelykapcsolók szükségesek. Határidő: 1930 március 10 d. e. 11 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács január 23-iki ülésén vállalatba adattak:

Az I., Fehérvári-ut és Kondorosi-ut sarkán épülő vámőrségi épület vizvezeték- és csatornázási munkát özv. Müller Henriknének (VIII., Práter-utca 69) 2952.81 pengővel.

Az V., Ujpesti-rakparti kislakásos telep vaskályha-szállitási munkálatokat Ledniczky és Társa (IX., Ráday-utca 31) 3240 pengővel.

A III., Szentendrei- és Kalászi-utcai vámőrségi épület vizvezeték- és csatornázási munkát Keszler Jenő és Fivére (VI., Andrássy-ut 67) 3694.80 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatala részére szükséges

5000 métermázsa széna

szállitására nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállakozni akarnak, hogy irásbeli ajánlataikat

1930. évi március hó 11-én délelőtt 11 óráig

a székesfőváros köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. em. 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Ajánlatokat lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szerződési feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi január hó 28-án.

A székesfőváros tanácsa.

Zimmermann és Lovász
festők és mázolók
tapéta raktár és menyezetdisz-gyár
Budapest, VII., Almássy-tér 16. Telefon: J. 424-81.

Épület-, bútor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatala részére szükséges

5000 métermázsa buzaszalma

szállitására nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállakozni akarnak, hogy irásbeli ajánlataikat

1930. évi március hó 11-én délelőtt 11 óráig

a székesfőváros köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. em. 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Ajánlatokat lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szerződési feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi január hó 28-án.

A székesfőváros tanácsa.

BELLAAGH K. ISTVÁN VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALATA
VIII., AGGTELEKI-UTCA 17.
Épit ~ Tervez ~ Rekonstruál
Speciális tekercselések és kapcsolótáblák

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kazinczy-u. 8.

Szórakozás

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren, a keleti pályaudvarral szemben. (Telefon: József 343—37.) — Müsor: **Internationale revü.** Ének, zene, tánc. Szines bárfelvételek. 2. **Fox hangos hiradó.** (A világ szeme.) 3. **Submarine.** (Acélkoporsó.) 3. **Hangos filmremek** 10 fejezetben. Főszereplő: Jack Holt. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, ½8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor.

CORSO (Váci ucca 9.) **Telefon: Aut. 874—02. Submarine.** (Hangos-film.) Monumentális filmregény 10 felv. Főszereplők: Jack Holt és Dorothy Revier. — **Souvenir Schubert.** Szcenirozott énekes jelenet a „Szerenád" álmáról. — Hiradók. — Előadások: 4, 6, 8, 10 órakor.

DECSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) Müsor: 1. **Ez Hollywood.** (Hollywoodi rejtelmek.) A Metro Goldwyn hangos filmattrakciója. Főszerepekben: Marion Davies és William Heynes. Közremüködnek: Charlie Chaplin, Aileen Pringle, Renee Andore, Claire Windsor, John Gilbert, Rod La Roque, Douglas Fairbanks és a világhirü Aaronson-jazz. Dal, zene, tánc. 2. **Hangos Fox-Hiradó.** — Az előadások kezdete minden nap: 4, 6, 8, 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 18. szám. Semmelweiss-u. sarok. (Telefon: Automata 895—43 és Aut. Aut. 897—07.) Müsor: 1. **Fox Movieton.** „Gyöngyhalászok." Bizet operájából. — 3. **Rio Rita nagy duettje.** Énenklik: Bebe Daniels és John Bol. — 4. **Lady Divine.** (Trafalgari oroszlán.) 12 felvonásban. Főszereplők: Corinne Griffith és Várkonyi Mihály. — Az előadások kezdete, hétköznapokon 5, ½8 és fél 10, szombat, vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor. Az előadások megkezdése után az összes ajtókat lezárjuk.

ODEON MOZGÓ VII. Rottenbiller ucca 37-b. Telefon: J. 302—63. Január 30—február 2. Csütörtöktől—vasárnapig. **„Füszeres Katica."** Vigjáték 7 felvonásban. Anny Ondra. — **„Velencei éjszakák."** Romantikus dráma 10 felvonásban. Maria Jacobini, Malcolm Tod. — Hiradó. Február 3—5. Hétfőtől—szerdáig. **„Félelem."** (Egy gyönge pillanat.) Regényes történet 11 fejezetben.) Elga Brink és Gustav Fröhlich. — **„Ez az én esetem!"** Vigjátékattrakció 8 felvonásban. Monty Banks és Esteije Brody. Hiradó. Előadások kezdete köznapokon: 5, 7, ½10, vasárnap 3-tól folytatólagosan. — Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak! — Az előadásokat 10 tagu katonazenekar kiséri!

ORION FILMSZINHÁZ, (IV. kerület, Eskü ut 1. szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfő jénél. Telefon: Automata 831—02.) Müsor: 1. **Bestia.** A legizgalmasabb beszélő-, éneklő- és zenélőfilm. Főszereplők: Ricardo Cortez Alma Bennet és William Collier jr. 2. **William O. Nell** hires tenorista 3 slágerdala. 3. **Cigányvér.** Beszélőfilm. — **Magyar és külföldi hiradók.** — Előadások kezdete fél 6, fél 8, fél 10, vasár- és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10. — Jegyelővétel délelőtt 11—1 óráig.

PALACE FILMSZINHÁZ (Erzsébet-körut 8., a Newyork-palotával szemben. — Telefon: J. 365—23.) Müsor: 1. **Submarine.** Tökéletes amerikai hangos világattrakció, 10 felvonásban. Főszereplők: Jack Holt, Ralph Graves, Dorothy Revier. Közremüködik az amerikai flotta. 2. **Revü International.** Szines, beszélő, éneklő, táncoló zenés revü 3 felvonásban. 3. **Hiradók.** — Az előadások kezdete, hétköznapokon: ¾6, 8, 10, vasárnap: 4, 6, 8, 10 órakor.

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: **József 429—46 és József 419—02.** Müsor: 1. **Fox Folies.** A világ legnagyobb revüfilmje. Látványos, éneklő, beszélő, zenélő attrakció. — 2. **Magyar hangosfilm.** (Biller, Mindszenthy Tibor, Cselényi, Fekete Pál, Pethes, Dénes és Bura Sándor. — 3. **Fox és Paramount hangos hiradók.** — Előadások kezdete: 5, ½8 és fél 10 órakor. Vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

TIVOLI MOZGÓ VI., Nagymező-u. 8. Tel.: Automata 230—49. Január 30—február 2. Csütörtöktől—vasárnapig. **Fedora, a nagyhercegnő.** Dráma 9 felvonásban. Lukács Pál, Pola Negri és Normann Kerry. — **Legénylányok.** Dráma 10 felvonásban. Anita Page, Joan Grawford és Nils Asther. — **Kvittek vagyunk.** Slágerburlesz. — Hiradók. — Az előadások kezdete köznapokon: 4, ¾7 és fél 10, vasárnap 3 órától folytatólagosan. — Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak! Vasárnap d. e. 10 és fél 12 órai kezdettel Burleszkmatiné olcsó helyárakkal.

UFA

CORVIN FILMSZINHAZ
(VIII. József-körut és Üllői ut sarok Tel.: J. 389—88.)
Paramount hangos hiradó. **„Noé zárkája"** hangos trükkfilmcsoda. Georg Devey az aranyhangu néger basszista — Titta Ruffo, az énekesek királya. **„Forradalmi nász".** Sophus Michaelis világhirü szinmüvének néma változata.
Előadások kezdete hétköznap: fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8, 10 órakor. —

UFA FILMSZINHAZ
(VI., Teréz-körut 60. Tel.: Aut. 197—67 és Aut. 197—68.)
Előadások kezdete hétköznap: 5, negyed 8 és fél 10 órakor. Szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor. A nagy hangos magyartárgyu film: magyar dalokkal: **Mária Terézia** Fősz.: Lil Dagover és Petrovics Szvetiszláv, valamint a világ legjobb hangos varietéprogramja: Titta Ruffo, az énekesek királya. **Noé zárkája** hangos trükkfilmcsoda. Az aranyhangu néger csodabasszista. Hangos hirek a világ minden részéből. Szekeres Ferenc orgonajátéka.

URANIA FILMSZINHAZ
(VII., Rákóczi-ut 21. Tel.: J 460—45 és J. 460—46.
Néhány hét mulva megnyilik az első nagy magyar hangos filmmel, melynek cime: **Vasárnap délután . . .**

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ
Gaál Franciska, Tőkés Anna, Vaszary Piroska stb.
Kezdete 9 órakor

KAMARA MOZGÓ
(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.
FORRADALMI NÁSZ
Főszerepekben:
Karina Bell, Fritz Kortner, Gösta Eckmann
PÁRIS BÁLVÁNYA
Főszerepben: Lil Dagover
AZ ÖRDÖG TÁNCOSNŐJE
Főszerepben: Olive Brook
Előadások: hétköznap 5, ½8 és 10 órakor
vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor

Szenzációs februári müsor a TABARINBAN

PAULAY LÁSZLÓ
elektrotechnikai és mechanikai vállalata
Budapest, VIII., Losonczi-u. 3.
Telefon: József 401-76.

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439—91.
Polg. tűzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás.

SZÜCS MIHÁLY
képesitett ács- és kőművesmester
Budapest, XI., Gr. Haller-utca 54, II. 16.

KISS J. JENŐ okl. mérnök, épitési vállalkozó.
AEROLITH-, CEMENTÁRU- ÉS TERRACIT GYÁR
Központi iroda: III., Zsigmond-utca 70.
Gyártelep: V., Ujpesti-rakpart.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

ALTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár, Bpest, IV. Grof Károlyi u.8.

VII. évfolyam 6 Budapest, 1930 február 8

ÚJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak: Egész évre . . . . . 30 pengő Fél évre . . . . . 15 pengő Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ: DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Visegrádi-utca 19. Telefon: Aut. 928—23. Postatakarékp. chequeszámla: 30913

A Községi Takarék

Mint gazdasági rovatunkban olvasható, a jövő héten tartja közgyülését a főváros bankja, a Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár. A közrebocsájtott mérleg a Községi Takarék első teljes üzletévéről számol be, az egész vonalon a mai gazdasági viszonyok közepette kétszeresen értékes fejlődést és virágzást találunk, bizonyságául annak, hogy az elvetett magból életképes intézmény lett. Azok a beszédek, amelyekben Sipőcz Jenő és Wolff Károly az uj esztendő első napján az elmult decenniumra vetettek visszapillantást, büszke örömmel hangoztathatták a Községi Takarék megalkotásának jelentőségét, rámutatván arra, hogy ez a gondolat a keresztény városi politika televényéből fakadt.

Érdemes emlékezni arra az obstrukciós közgyülésre, amelyen a baloldal minden rendelkezésre álló eszközzel igyekezett meggátolni a Községi Takarék megszületését. A baloldali bajvivó lovagok teljes vértezetben vonultak fel erre a küzdelemre, és csak a guvernementális pártok józan erélyén mult, hogy ez a handabandázás nem aratott diadalt. A közgyülési határozat után, ime, valóravált a nagy alkotás: a város bankja jelentős tényezője lett nemcsak a közgazdasági életnek, hanem a várospolitikának is, pillérévé edződött a városigazgatásnak, amely az adminisztráció gépies cselekményein tulmenően egyre inkább eltolódik a gazdasági célkitüzések felé.

A Községi Takarék első diadalmas mérlegének közrebocsájtásánál annál fontosabbnak tartjuk mindezeket megállapitani, mert ujból zúg a birnami erdő, ismét a hordó tetején szaval a baloldal, hibákat és foltokat keresvén a guvernamentális pártok működésében, attól sem riadván vissza, hogy ferditésekkel és valótlanságokkal igyekezzenek a közelgő választásokra a jobboldali esélyeket gyengiteni.

Mert — és ezt jól jegyezzük meg — minden demagógia, minden szónoklat, minden szájtépés erre megy, a választásokra. Azok, akik most ötödik esztendeje ülnek a törvényhatóságban anélkül, hogy választóközönségük érdekében a saját hiuságuk legyezgetésén felül bármi érdemlegest tudtak volna produkálni, most kiállanak a placcra, nem hogy az utolsó órákban alkotni igyekezzenek, hanem hogy mások alkotásainak ócsárlásával iparkodjanak mindenkit, aki velük egy véleményen nincsen, besározni. Alkotni nem tudnak, hát abban élik ki romboló szenvedélyüket és dühödt impotenciájukat, hogy a mások alkotásait illessék nem ugyan kritikával (mert a tisztességes és jóindulatu kritikát mindenki örömmel fogadja), hanem a gúny és a becsmérlés olyan paroxizmusával, amelynek csak a tehetetlenség fölött érzett fájdalom lehet a szülőanyja.

A bölcsődalba, amelyet az egyéves Községi Takarék fölött zenghetünk el, tétován és zavarosan vegyül ez a baloldali zürzavaros kakofónia. Azonban minden erőlködés meddő, minden próbálkozás céltalan: a mákony hatása elmult és a választások során Budapest tömegei meg fognak nyilatkozni, hogy az alkotó munka folytatását kivánják-e látni továbbra is a budapesti városházán, vagy az öntelt semmittevésnek azt a csimborasszóját, amely a demokrata sorokban terpeszkedik.

Wolff Károly dr.:

A legszörnyübb gazdasági válság idején Budapest székesfőváros megteremtette és megtartotta pénzügyi egyensulyát

A főváros gazdálkodása szem előtt tartja a polgárság érdekeit és szociális téren többet tett, mint maga az állam — A centrálé-kérdésben hibáztatja Wolff, hogy az autonómia egyik bizottságát sem tájékoztatták a folyamatban levő tárgyalások anyagáról — Ez a közgyülés fogja letárgyalni és megszavazni még a jövő évi költségvetést is

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A főváros törvényhatósági életének alakulása az uj törvény parlamenti tárgyalása révén a közérdeklődés központjában áll. A vita a Házban a fővárosi reform körül ismét föllángolt és még hetekig tarthat, amig a javaslat átkerülhet a felsőházhoz. Bár az uj törvényhatósági bizottság megalakulásáig hónapok fognak eltelni, a megszünés gondolata zavarólag hat a közgyülés munkásságára. Általános az a vélemény, hogy ez a törvényhatósági bizottság már aligha végezhet érdemleges munkát. *Pedig volna sok sürgős tennivaló.*

Ezekről a városházi problémákról alkalmunk volt hosszabb beszélgetést folytatni *Wolff* Károllyal, a Keresztény Községi Párt vezérével, akit mindenekelőtt az iránt kérdeztünk meg, hogy milyen feladatok teljesitését várja még ettől a törvényhatósági bizottságtól és általában milyen hosszu életünek gondolja a jelenlegi közgyülést. *Wolff* Károly a következő kijelentéseket tette az *Uj Budapest* munkatársa előtt:

— Én ugy látom a helyzetet, hogy *ez a közgyülés fogja tárgyalni és megszavazni még a jövő évi költségvetést is.* Egyenlőre tehát nem szabad foglalkoznunk a megszünés gondolatával és nem szabad kizárólag arra berendezkednünk, hogy csupán a folyó közigazgatási teendők elintézésére korlátozzuk működésünket. Én ugyan a magam részéről szerettem volna, ha még a *tavasszal* megtarthattuk volna az uj választásokat. Ebben a felfogásomban az az elgondolás vezet, hogy a törvényhatósági bizottság működésében az *uj ciklus mindig ősszel kezdődik*, tehát helyes volna a két törvényhatósági bizottság működése között a határvonalat ebben az időpontban megvonni. *A parlamenti vita azonban erősen elhuzódik.* Nem lehetetlen, hogy még március elején is a fővárosi törvényjavaslatot tárgyalja a Ház, tehát március közepénél előbb aligha kerülhet a reformjavaslat a felsőház elé. *A jogerőre emelkedés terminusa tehát még igen messze van*, az uj törvényhatósági bizottság összeállitása pedig még a jogerőre emelkedés után is hónapokig elhuzódhat. Komplikálja ugyanis a kérdést *az uj választói névjegyzék* összeállitása, amit a miniszteriális végrehajtási utasitás fog megelőzni. Ez is hosszabb időt vesz igénybe. Ilyen körülmények között el kell ejtenünk azt a tervet, — bármennyire szimpatikus is, — hogy még juniusban megtarthassuk az uj választásokat. A jelenlegi törvényhatósági bizottság mindaddig folytatja funkcióját, mig az uj törvényhatósági bizottság össze nem ül. A közgyülés dolgozik tovább, ugy mint eddig, — legfeljebb azzal a különbséggel, — hogy *a törvény tető alá hozatala után azonnal életbelép az uj ügyrend*, amely a nyugodt munka lehetőségét minden tekintetben biztositani fogja. Már csak ezért sem lehet arra gondolni, hogy a törvényhatósági bizottság feloszlatásának a gondolata egyáltalában felmerülhessen. Erre semmi ok sincsen.

Itt közbevetően megkérdeztük *Wolff* Károlyt, hogy *a törvényhatósági bizottság munkaképességéről mi a véleménye?* Az eddig eltelt öt esztendő alatt merültek-e fel olyan momentumok, amelyek a törvényhatóság nyugodt munkásságát veszélyeztették, vagy rövidebb ideig is akadályozták volna? *Wolff* Károly ezeket mondotta:

— Nyugodtan állithatom, hogy a *jelenlegi törvényhatósági bizottsággal nem volt nehéz dolgozni.* Politikai kérdésekben természetesen nem volt mentes a vita a szenvedélyességtől, sőt előfordult néha, hogy bizonyos elfajulásoknak voltunk a szemtanui, amikor azonban politikamentes, a főváros közönségét érdeklő anyagi és szakszerü kérdésekről kellett dönteni, *az autonomia igen szép eredményeket produkált.* A politika természetesen kettévalasztotta a törvényhatósági bizottságot. Ilyen politikai kérdés azonban ritkán fordult elő, mindnyájan arra törekedtünk, hogy a főváros közönségének az érdekeit szolgáljuk. Nagy érdeme a főváros közgyülésének, hogy *pártkülönbség nélkül erélyesen foglalt állást a tisztakezüség mellett, amit a maga részéről a tanács is támogatott.* Ha valaki kritikával illeti a székesfővárost, akkor gondoljon a *vidéki városok anyagi helyzetére*, gondoljon arra, hogy hány vidéki város küzd a legszörnyübb pénzügyi nehézségekkel, — négy város legutóbb nem volt képes a tisztviselőit kifizetni, — gondoljon arra, hogy *a legszörnyübb gazdasági válság idején Budapest székesfőváros megteremtette és megtartotta pénzügyi egyensulyát*, ki tudta elégiteni a fokozódó szociális igényeket és gondoljon végül arra, hogy a főváros hitelképessége vetekszik az államéval, fizetőképessége pedig mindenütt vitán felül áll. Ezeknek a konkrét érveknek feltétlenül hatást kell gyakorolniok mindazokra, akik tárgyilagosan itélkeznek a fővárosról. Legyen valika bármilyen szigoru kritikus, nem vonhatja kétségbe, hogy *a főváros gazdálkodása szem előtt tartja a polgárság érdekeit.* A kötelezettségeknek, a fokozódó kivánalmaknak, az egyre növekvő és szaporodó szociális igényeknek rettenetes tömegével kell a fővárosnak megküzdenie és ez a küzdelem mindig kedvező eredménnyel zárul. A polgárság igényei óráról-órára nőnek, a fővárosnak folyton uj és uj feladatokat kell teljesitenie. A főváros a nyomasztó gazdasági helyzet ellenére *minden jogos igényt kielégitett*, meg tudott felelni kötelezettségeinek, képes volt viselni a legsulyosabb szociális terheket is, sőt merem állitani, hogy *e téren többet tett, mint maga az állam.* Ilyen körülmények között a főváros törvényhatósági bizottságának a működéséről csak elismeréssel lehet nyilatkozni.

Wolff Károlynak ez a nyilatkozata *válasz azokra a vádakra*, amelyeket az autonomia ellen bizonyos oldalról, legutóbb kormánypárti padokból, — emelni szoktak. De egyben teljes elismerés is, — minden párt irányában. Szóba hoztuk még a beszélgetés során a *centrale-kérdést* is, amely legközelebb konkrét formában fogja a főváros különböző fórumait foglalkoztatni. *Wolff* Károly véleményét a következőkben fejtette ki:

— A centrale-kérdésben azt hibáztatom, hogy *egyik autonóm bizottságot sem tájékoztatták a folyamatban lévő tárgyalások anyagáról.* Nem tartom helyesnek, ha az ügyosztály hónapokon keresztül kijelentéseket tesz, anélkül, hogy kikérné az autonómia érdekelt bizottságainak a véleményét. Ha még nem is lehet végleges tervezetekkel előállani, közbenszóló határozatoknál módot kellene adni a bizottságoknak arra, hogy állást foglaljanak. *Nem lehet a „haragszomrád" és a féltékenység jegyében kezelni ezt a nagy kérdést*, hanem minél előbb konkrét előterjesztést kell tenni a bizottságoknak.

— Ami a kérdés lényegét illeti, helyesebbnek tartom, ha *kölcsönösen megegyezünk*, mint hogy ha okot szolgáltatunk az energia törvény utján való intézkedésre. Ebből a szempontból is fontos volna a bizottságok mielőbbi részletes tájékoztatása.

Wolff Károly ezekben fejtette ki a véleményét a főváros törvényhatósági bizottságának jelenlegi helyzetéről és az autonómia jövő sorsának kialakulásáról. Ez a nyilatkozat *általános érdeklődésre tarthat számot minden vonalon.*

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439—91.
Polg. tűzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás.

ÉKSZEREKET és órákat
a legnagyobb változatban és legmegbizhatóbb minőségben, a FANSz tagjainak igen kedvező fizetési feltételek mellett szállit
SZIGETI JÓZSEF IX., MESTER-U. 21 Telefon: J. 350-09
aranyműves, ékszerész és órás
E hirdetésre hivatkozók 5% engedményben részesülnek

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, VI., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20

BELLAAGH K. ISTVÁN VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALATA
VIII., AGGTELEKI-UTCA 17.
Épit ~ Tervez ~ Rekonstruál
Speciália tekercselések és kapcsolótáblák

A Székesfőváros tisztviselőinek **Elegáns férfiruhákat**
mintaszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak **Vidor és Dankovszky**
angol uri és egyenruhaszabók, Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13, félemelet. Telefon: Aut. 840-27.

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:

NEMZETI UJSÁG

UJ NEMZEDÉK

Az uj kerületi beosztás

Irta: Petrovácz Gyula

Ugy területileg, mint a lakosság számaránya szerint is ma Budapest egyik fele hét, másik fele három közigazgatási kerületre van felosztva. Ha összeadjuk a II., III., IV., V., VIII., IX. és X. kerületek lakósainak a számát, ez kereken 480.000 főt tesz ki. Ugyanez a lakosságnak a létszáma az I., VI. és VII. kerületekben együttvéve. Ha a területi kiterjedést nézzük, akkor az utóbbi három kerületnek a kiterjedése 8419 hektár, ha ehez hozzáadjuk az V. és X. kerületeknek a most tárgyalás alatt álló fővárosi törvényjavaslat szerint idecsatolandó részét, ami 800 hektár, akkor ennek a területnek a kiterjedése 9219 hektár, vagyis mindössze 3 hektárral kevesebb, mint a többi hét kerület kiterjedése együttvéve.

Ha uj kerületi beosztást akarunk csinálni, akkor egyedül igazságos és a szükségleteknek megfelelő beosztás csak az lehet, ha a főváros másik felét is, amely most csak 3 közigazgatási kerületre oszlik, hét kerületre osztjuk be, ugy, ahogy az első fele van beosztva. *Ez a 14 kerületnek a matematikai indokolása.*

A közigazgatási indokolás még kézenfekvőbb. Évtizedek óta, de különösen az utolsó évtizedben a főváros fejlődésképes perifériáinak állandó törekvése az, hogy a tőlük messze eső közigazgatási kerületi központok alul felszabaduljanak és önálló életet élhessenek. Senki sem tagadhatja, hogy a *Lágymányos* önálló és magas intelligenciáju fejlődésképes területe a fővárosnak, amely megérett arra, hogy a közigazgatásban ne a Várhoz tartozzék. A *Krisztinaváros*, amely jellegében szintén hivatalnoki és budai polgári tömegekből áll, szintén egész jellegében különbözik a Vár tipusától, de a Krisztinaváros hegyvidékének rendkivül terhes, fáradságos és költséges is a Várhoz való tartozás.

Az *Erzsébetváros* és a *Zugló* két olyan különböző jellegü területe a fővárosnak, amelyeknek egy közös gondolatuk sincsen. Az Erzsébetváros törekvései hidegen hagyják a Zugló közönségét, viszont a Zugló és környékének törekvései egyáltalán nem izgatják a belső Erzsébetváros publikumát. Ennek a 7 kilométer hosszu és abszolute is legnagyobb budapesti területnek közigazgatásilag kettéosztása teljesen megérett. Hasonlóképpen vagyunk a *Terézvárossal és az Angyalfölddel*. A Terézváros belseje tisztán merkantil jellegü, ellenben az Angyalföld indusztriális, ipari és gyáripari gócpont. A kettőnek nemcsak lakossági jellege, hanem fejlődési iránya és létfenntartási feltételei is különbözőnek. Ez a nagy kerület is megérett arra, hogy kettéosszák. Mind a négy kerület: a *Kelenföld*, a *Krisztinaváros*, *Zugló* és az *Angyalföld* régi vágyainak beteljesülését látja az uj törvényjavaslatban. Ez az uj elrendezés, amely megadja nekik az önállósággal, az önálló előljárósággal és az önálló kerületi választmánnyal a további fejlődés feltételeit, beláthatatlan perspektivát nyujt e négy kerület számára annál is inkább, mert hiszen tagadhatatlan, hogy amig a belvárosokban pang és stagnál az épitkezés, addig ezekben a perifériális kerületekben ma is a legintenzivebb épitőmunka folyik. Ezeken a perifériákon a fejlődésnek éppen az volt az akadálya és a ferde irányu fejlődésnek az volt az egyetlen oka, hogy a nagy távolságban fekvő központi közigazgatási hivatalok szeme nem figyelhette a kerületeknek ezt a fejlődési vonalát. Az a sok panasz, ami a perifériák fejlődésével kapcsolatosan közmüvek, utburkolatok és közlekedés tekintetében felmerült, hihetőleg megszünik akkor, ha az uj kerületi előljáróságok kizárólag e terület igényeinek megfelelő tervek lesznek.

A Keresztény Községi Párt mindig azon az álláspontón volt, hogy Budapest községi választókerületi beosztása nem lehet más, mint a közigazgatási kerületek szerinti beosztás. Az előbbi fővárosi törvénynek, az 1924. évi 26. t. c.-nek a tárgyalásakor pártunk külön brosurát adott ki és küldött meg minden képviselőnek. Ez a brosura részletesen kimutatta, hogy az akkor tervezett 22 kerületes beosztás a főváros strukturájába egyáltalán nem illeszthető be, mert igazságtalan és a keresztény nemzeti szempontokra hátrányos. Igazoltuk azt, hogy a törvényhatósági választásnak és a kerületi választmányok megválasztásának egyidejü lebonyolitása kétféle skrutiniummal bonyodalmakra fog vezetni és torz eredményeket fog adni. *Ez beigazolódott.* Amig ugyanis a 22 kerületben történt bizottsági tagválasztásnál a bizottsági tagok 48.8%-át nyerték el a jobboldali pártok és 51.2%-át a baloldaliak, addig ugyanennek a szavazásnak a közigazgatási kerületek szerint kiszámitott kerületi választmányi tagságainál 54%-ot ért el a jobboldal és csak 46%-ot a baloldal. Ez azt jelenti, hogy 5.2 differencia mutatkozott a keresztény és nemzeti gondolat rovására a baloldali pártok előnyére. Ez az argumentum maga elégséges arra, hogy a 22 kerületes beosztást pártunk számára elfogadhatatlanná tegyem. Világosan látszik ugyanis, hogy *a közgyülés választott tagjai között a baloldalnak a többséget nem a választók akarata, hanem a kerületi beosztás eredményezte.*

A jelenlegi kerületi beosztás azzal, hogy két jó budai és egy zuglói kerületet létesit, valamint Angyalföldön nem rontja le az eddigi helyzetet, *feltétlenül kedvez a keresztény és nemzeti gondolatnak.* Pártunk éppen ezért teljes erővel e kerületi beosztás mellett áll és annak törvénybeiktatásától a keresztény gondolatnak *a városházán való megszilárdulását reméli.*

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ PALACKTEJBEN AZ ERO

Kőbányák
85 katasztrális hold. Márványbányák, mészkőbánya és égető, továbbá erdő, vasut és Duna közelében olcsó áron **eladó.** Felvilágositást ad:
MONTANA ingatlanforgalmi iroda
III., Lajos-utca 9. ◆◆ Telefon: Aut. 606-15.

Bogdánfy Géza és vitéz Cséry Miklós
okl. épitész — okl. mérnök
és épitőmester — épitési vállalkozó
Budapest, VII., Erzsébet-krt 19.
Telefon: József 358—98, 421—31

A Fansz-bál

A vasárnapra virradó éjszakán zajlott le a hagyományos FANSz-bál, amely tündöklésre, fényre és eleganciára tultett nemcsak valamennyi elődjén, hanem az összes ezidei hires nagy bálokon is. Káprázatos ragyogás a báli termekben, az előcsarnokban pálcás urak serege, virág és girland mindenütt, a táncterem pódiumán örökzöld és pálmaerdő, egyszerü, mégis izléses toalettek, frakk és fehér plasztron mindenütt: ezek voltak a finom és előkelő külsőségei a FANSz-bálnak, amely ebbeli minőségében utolsó is volt, hiszen jövőre a polgármester engedélyével már Fővárosi Bál lesz belőle.

Mindjárt előljáróban a dicséret és elismerés zászlóját kell meghajtanunk Honffy Lajos adóhivatali igazgató, a bál elnöke előtt. Az ő fiatalos energiája, nagy társadalmi tekintélye, előkelő rutinja nyomát láttuk a bál rendezésében mindenütt: neki köszönhető, hogy az ezévi FANSz-bál nemcsak felejthetetlen élmény minden résztvevő számára, hanem reprezentábilis városházi esemény is volt. Este tiz óra után gyultak fel a hatalmas csillárok és sorra érkeztek az előkelőségek, ekkor jött Berczel Jenő dr. alpolgármester feleségével, akinek Wurmb Elemér árvaszéki elnökhelyettes, a bál diszelnöke, gyönyörü mimóza-csokorral kedveskedett. Pálcás urak között volnult fel Berczelné az emeletre, majd egymásután érkeznek Sipőcz polgármester, Ripka főpolgármester, Liber, Vajna, Purébl, Gallina és Édes tanácsnokok, Sebő főszámvevő, Szécsy tiszti főorvoshelyettes, Szente, Halász, Unger, Hamvasy és Holtzspach előljárók, Várady tiszti főügyészhelyettes, Ilovszky és Kabakovics bizottsági tagok. Az előkelőségek este 11 órakor négy harsonás herold vezetésével vonultak fel a kisterembe, ahol Wurmb Elemér mondott rövid beszédet.

Rámutatott arra, hogy a FANSz-bálok történetében nagy a fejlődés. 1921-ben, a háboru utáni nyomoruságban, szerény keretek között tartotta meg a FANSz első bálját, amely most ragyogó külsőségek között ismétlődik. Majd engedélyt kért a polgármestertől, hogy jövőre Fővárosi Bál legyen ennek a bálnak neve és annak megrendezése a FANSz privilégiuma legyen. A polgármester néhány szives szóval megköszönte az üdvözlést, megadta az engedélyt a bál nevének megváltoztatására, majd az ő vezetésével a menet bevonult a nagyterembe és az előkelőségek helyet foglaltak a részükre fenntartott pódiumon.

A FANSZ-bál pálcás urai, élükön Honffy Lajos bálelnökkel.

A pálcások négyszöget vontak az elnöki emelvény előtt, majd megnyitották a táncot a „Rózsabokorban jöttem a világra" kezdetü csárdás hangjai mellett. Az első csárdást dr. Berczel Jenőné Wurmb Elemérrel, Ilovszky Jánosné dr. Berczel Jenővel, Édes Endréné Honffy Lajossal, Honffy Lajosné dr. Bódy Lászlóval, Halász Elemérné dr. Unger Bélával, dr. Szécsy Ernőné Szente Miklóssal, dr. Kabakovics Józsefné Sebő Bélával és Szelecsényi Andorné (Szente előljáró leánya) Michál Jenővel járta. Ezután kezdetét vette a tánc, mely a késő reggeli órákig tartott: a második honvéd gyalogezred zenekara Szegő főzeneigazgató vezetésével játszott felváltva Kóczé Antal cigánybandájával.

A rendezés nehéz munkájából Honffy Lajos oldalán serényen kivették a részüket Haidekker János dr. és Michál Jenő főjegyzők, Tőkés Gyula dr. fogalmazó, B. Axmann Gyula főigazgató, valamint a helyszüke miatt névszerint fel nem sorolható teljes rendezői kar.

A bálon 1200-an vettek részt és bizonyos, hogy amint az elmult évben volt, ezidén is a FANSz-bál a szezon legnépesebb és legsikerültebb mulatsága.

A megjelent hölgyek közül a következők neveit sikerült feljegyeznünk:

Asszonyok: Dr. Berczel Jenőné, dr. Szécsy Ernőné, Ilovszky Jánosné.

A Krausz Simon-féle elmult esztendei ajánlat 60 százalékáért kaphatja meg a főváros a Hév-et

Megkezdődött a Helyiérdekü müszaki felülvizsgálata, a kiküldött bizottság jelentését Lobmayer tanácsnok terjeszti a tanács elé — A Helyiérdekü tárgyalásai a Trószt-tel és a Mávval, a Krausz Simon-féle kombináció és a luxemburgi bank ajánlatának fontos momentumai — Elsőrendü közérdek a Helyiérdekü megvásárlása, enélkül nem képzelhető el a főváros közlekedésének egységesitése és a perifériák fejlődése

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Amikor a polgármester a HÉV-részvények eladására vonatkozó külföldi ajánlatot a sajtó képviselőinek bejelentette, arra vonatkozólag is nyilatkozatot tett, hogy a *főváros illetékes szervei a legrövidebb időn belül fogják a döntéshez szükséges felülvizsgálati munkálatokat és számitásokat megejteni.* A polgármesteri kijelentés után valóban szokatlanul gyors tempóban bizta meg a főváros tanácsa *Lobmayer* Jenő dr. tanácsnokot, a közlekedési ügyosztály vezetőjét, hogy a felülvizsgálat megejtésére alakitott szakbizottság jelentése alapján tegyen ez ügyben sürgős előterjesztést. A tanács a HÉV vagyoni jövedelmezőségi és jogi viszonyainak, valamint müszaki felszerelésének megvizsgálásával megbizta a Beszkárt, amelynek egész igazgatósága és osztályvezető igazgatói résztvesznek a vizsgálatban, rajtuk kivül *Szemethy* Károly dr., tiszti főügyész és *Sebő* Béla főszámvevő azok, akik a főváros részéről különleges megbizás alapján foglalkoznak a Helyiérdekü jogi ügyeinek és üzletvitelének beható tanulmányozásával.

A felülvizsgáló bizottság és a HÉV igazgatósága között *a közvetlen tárgyalások máris megindultak,* a bizottság apró albizottságokra szakadt, amelyek külön-külön vizsgálják tagjaik szakértelme szerint a HÉV kiterjedt igazgatási és üzemviteli hálózatának egyes ágait: egyes albizottságok a pályát és az állomási épületeket tekintik meg, mások az épület-felszereléseket, az anyagbeszerzést, az anyagkezelést, a kocsiszineket, a központi igazgatást, a pénztárt, a jogi ügyeket teszik beható kutatás tárgyává. Kora reggeltől a késő esti órákig folyik ez a legkisebb részletekre is kiterjedő vizsgálat, a Helyiérdekü igazgatósága természetszerüen készségesen áll rendelkezésére a bizottságnak a szükséges felvilágositások megadásával, a könyvek felmutatásával és azon számitások megejtésével, amelyek a vasut jövedelmezőségének mérlegelése szempontjából fontosaknak mutatkoznak. Ily körülmények között remélhető, hogy *két héten belül készen lesz a bizottság jelentése,* alapul szolgálván az ezután következő tárgyalásoknak, ami azért is rendkivül fontos, mert *március 15-én tudvalevően a luxemburgi bank által adott vételi opció lejár.*

Mint efajta nagyobb stilü ügyleteknél szokás, természetes, hogy ez alkalommal is *zug az egész erdő,* mindenki vasuti szakértőnek képzeli magát, az egész vonalon interpellációk bejegyzésének hire akarja megriasztani a gyöngébb sziveket, sajtótámadásokat látunk, ezekben a tájékozatlanságnál és a hozzánemértésnél csak a rosszakarat kirivóbb, hoppon maradt fezőrök szájtépését halljuk az elmaradt provizió után, siralmakat a nem sikerült üzlet felett, vonaglásokat, nagyképüségeket és fontoskodásokat, arról nem is beszélve, hogy már jelentkeznek illetékes helyeken az állástkeresők, akik igazgatói és ügyészi stallumokat remélnek a vásárlás kapcsán... A készülő vásárnak ezek a *keselyüi és hiénái* nem érdekelnek bennünket, jól tudván, hogy ezek mindenütt ott vannak, ahol koncot remélhetnek. A *benyálazásnak, a konkolyhintésnek, a tudatos ferditések özönének az a még nálunk is szokatlan halmazata* azonban arra kötelez bennünket, hogy bizonyos kérdésekre a legilletékesebb helyekről származó információink alapján felvilágositásokkal szolgáljunk. Szükség van ezekre a felvilágositásokra azért is, mert tagadhatatlan, hogy *akadhatnak kicsinyes és szük látókörü* emberek, akiknek *tisztánnézését és judiciumát elhomályosithatja a mesterségesen támasztott köd.*

Miért nem a Trószt, vagy a Máv?

A Helyiérdekü ügyeinek tárgyalásánál okvetlenül felmerül az a kérdés, hogy *miért nem vásárolta meg a Trószt a HÉV-t, miért nem vette át a MÁV,* holott mindkettővel folytatott tárgyalásokat az igazgatóság, sőt miért nem vásárolta meg a Beszkárt egy évvel ezelőtt a Helyiérdekü részvénymajoritását, amelyet annak idején *Krausz* Simon felajánlott?

Ami a *Trószt*öt illeti, tudni kell, hogy a *Trószt* (teljes nevén: Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára) *a Nova főrészvényese,* annak a Novának, amely ma is — leszámitva a többségi szindikátus által adott, ez év március 15-én lejáró opciót, amelynek birtokában tehetett csak ajánlatot a luxemburgi bank a fővárosnak — *a HÉV 52 százalékos részvénymajoritásának tulajdonosa.* A Trószt tehát lényegileg tulajdonosa ma is a HÉV részvénymajoritásának, a Trószttel kapcsolatosan tehát szó sem lehetett *vásárlásról.* Csupán arról volt szó, hogy a Trószt, amely többek között a miskolci, a szombathelyi és a szegedi közuti villamosokat is üzemben tartja, a maga szakértelmével és nagy szaktudásával *közvetlenül belekapcsolódjék* a HÉV vezetésébe és üzemvitelébe. Amikor a Trószt ebből a célból átvizsgálta a Hévet, a *legnagyobb örömmel vállalkozott volna erre a szerepre,* a közvetlen ingerenciának hatálybalépését azonban egyelőre lehetetlenné tette a fentebb emlitett külföldre adott opció.

Párhuzamosan a Trószt-tel folytatott tanácskozásokkal, történtek lépések arra vonatkozóan, hogy az *Államvasutak vegyék át a vasutak üzemvitelét* olyan formában, hogy a részvények és élvezeti jegyek kamatozását a MÁV garantálná. A MÁV részéről az a kivánság merült fel, hogy a végleges nyilatkozattétel előtt *bizonyos szakszerü felvilágositásokra és információkra van szükség.* A több kötetre kiterjedő adathalmazt a Helyiérdekü közel háromhónapos munka után szolgáltatta is, arra azonban, hogy a MÁV összegszerü ajánlatot tett volna, *mindezideig nem került sor,* aminek főrészben szintén a Nova többségi szindikátusa által külföldre adott opció volt az oka. Nem lehet tehát arról beszélni, hogy a MÁV visszautasitotta volna az üzletet: annyi történt csupán, hogy a *számitások és a tárgyalások még mindig befejezetlenek.*

Azokban a kritikákban, amelyeket egyes közgazdasági lapokban olvasunk, utalás történik arra vonatkozóan, hogy az elmult esztendőben, amikor *Krausz* Simon ajánlotta fel a Nova birtokában levő HÉV részvénymajoritást a Beszkárt-nak, *sokkal olcsóbban vásárolhatott volna a főváros,* mint a luxemburgi bank ajánlatával kapcsolatosan. Ezekre a megállapitásokra vonatkozóan ki kell jelentenünk, hogy *valótlanságok.* A Krausz Simon-féle ajánlat mintegy *100 pengőben határozta volna meg egy HÉV részvény eladási árát,* ezzel szemben a most tárgyalás alatt levő külföldi ajánlat szerint *egy részvény eladási ára 60 pengő körül mozog.* Forgalomban van ugyanis 347.950 fél-darab HÉV részvény és 9.629 darab élvezeti jegy. A luxemburgi bank, illetőleg a mögötte álló tőkecsoport *az összes forgalomban lévő HÉV részvényeket* ajánlotta fel a fővárosnak 30 éven át fizetendő 2,100.000 arany pengő járadék ellenében, amely járadéktőke az eladó 7 százalékkal kamatozó 30 éven át 2,100.000 pengő annuitással törlesztendő kötvényeket hajlandó átvenni. A 2,100.000 pengő annuitásnak 7 százalék mellett 30 évre számitott tőkeértéke 26,059.000 pengő. *Ez volna az a tőkeösszeg,* amelyet a székesfőváros az összes budapesti Helyiérdekü vasutrészvények vételáráért egyszerre készpénzben tartozna megfizetni. Az ajánlattevő azonban készpénz helyett *kötvényeket fogad el teljes névértékben.* Miután azonban a nemzetközi pénzpiacokon ezidőszerint 7 százalékos kötvények vagy záloglevelek csak 85 százalékra jegyeztetnek, az ajánlattevők az átveendő kötvényeken 15 százalék árfolyamveszteséget szenvednek. Tekintettel arra, hogy az eladó a kötvények jegyzési díját kibocsájtási illetékét és elhelyezési költségeit is magára vállalja (ami további 5 szá-

Halász Elemérné, Szente Miklósné, Szelecsényi Andorné, dr. Kabakovits Józsefné, dr. Szentmiklósi Józsefné, Sór Manóné, Morbitzer Nándorné, Bandl Sándorné, Benedikty Sándorné, Bauer Gyuláné, Kóczé Lászlóné, ifj. Beneda Gusztávné, Grólig Ernőné, Csikán Árpádné, Prückler Frigyesné, Schmidt Róbertné, Waldner Alfrédné, Karlovits Jánosné, Guth Ignácné, Erl Jánosné, Martinovits Vendelné, Hübner Richárdné, Toperczer Lászlóné, Győrffy Györgyné, Fogarassy Viktorné, dr. Hamvassy Istvánné, Stroósz Istvánné, dr. Kelcz Sándorné, Lévösi Szabó Jenőné, Hanicsek Józsefné, Kovalter Károlyné, Geczey Károlyné, Kertész Jánosné, dr. Török Istvánné, dr. Simon Gézáné, Takácsi Nagy Zsigmondné, Hevesy Györgyné, Raáb Istvánné, Angelus Béláné, özv. Wenzl Gézáné, dr. Horony-Pálffy Aurélné, dr. Karlovitz Miklósné, Kemény Gyuláné, Kalmár Károlyné, Buchstabler Antalné, Esch Imréné, Günda Mihályné, Szabó Lajosné, Apagyi Emilné, Frey Gézáné, Beleznay Jánosné, Engelbach Gézáné, Szilágyi Györgyné, Szmólen Ferencné, Dobay Józsefné, Reiter Ignácné, Valter Istvánné, Virág Gáborné, Oláh Lászlóné, Vass Sándorné, Gyökér Imréné, Mátra Mihályné, dr. Vargha Lászlóné, Horti Károlyné, Várady Józsefné, Kosztolányi Zoltánné, Szatala Lászlóné, Hessky Ferencné, Fintás Lászlóné, Szánthó Gyuláné, Mitribusz Istvánné, Papp Jánosné, Háringáts Károlyné, Szigeti Lajosné, Buzáth Kálmánné, Szlávy Kálmánné, Sándor Béláné, Horvay Frigyesné, Biró Lászlóné, Honffy Lajosné, Édes Vincéné, Kirchknopf Ernőné, Hodászy Miklósné, dr. Blazsek Gyuláné, Dávid Jánosné, Zsiga Imréné, Dobay Jánosné, Stiller Istvánné, Tamássy Istvánné, Hódos Andor Zoltánné, Nagy Sándorné, Hofstädter Ferencné, Bendák Andrásné, Parda Vincéné, Standl Lászlóné, Zerenczy Károlyné, Schweigstill Zsigmondné, dr. Pokorny Tiborné, Gyökeres Sándorné, Szüke Henrikné, dr. Kelety Gézáné, Boray Győzőné, Prokl Sándorné, Metzner Józsefné, dr. Metzler Béláné, Sándor Jánosné, Varga Lászlóné, Béressy Sándorné, dr. Gyarmathy Mihályné, Szabó Ernőné, Nagy Pálné, Radich Lászlóné, dr. Kosztolányi Károlyné, dr. Kanka Lajosné, Havas Lászlóné, Csernoch Lászlóné, Killius Viktorné, Huszár Zsigmondné, dr. Unger Ferencné, Halász Alfrédné, Zimmerer Rezsőné, Réthey-Hegedüs Kálmánné, Klein Ernőné, Birtha Sándorné, Kertész Zoltánné, dr. Szopkó Istvánné, Balogh Györgyné, Joó Károlyné, Németh Istvánné, Kapp Józsefné, Lazeeski Árpádné, Király Kálmánné, Prichinger Józsefné, Juszt Gyuláné, Király Lajosné, Bognár Jánosné, Folk Jánosné, Kengyerits Ferencné, Babocsay Józsefné, Horváth Kálmánné, Németh Imréné, Szilágyi Lajosné, Kovács Hermanné, Balogh Lajosné, Hermann Viktorné, Sándor Lászlóné, Boronkay Györgyné, Szőke Albertné, Kovácsy Lajosné, Németh Mihályné, Keresztesy Jánosné, Kovács Endréné, Kovách Lászlóné.

Leányok: Gábor Viktória, Freiszmuth Tilly, Nagy Mária, Jankó Ilus, Sütő Aranka, Schwetz Rózsika, Guth Ilonka, Bartos Margit, Horvay Gréti, Biró Margit, Hugner Mica, Tóth Csöppi, Tóth Ica, Takács Nagy Izabella, Hamvasy Izabella, Török Elza, Apagyi Annus, Apagyi Margit, Virágh növérek, Udvardy Irmus, Ramacher Lujzi, Bednárz Izabella, Lovász Olga, Schmiedt Nelly, Schmiedt Malika, Fekete Ági, Halkovics Gizella, Szabó Irénke, Vitár Margit, Ábrahám Pannika, Slezák Manci, Illyés Paula, Karkován Baby, Kirchknopf Erzsike, Schröder Erna, Kiss Máris, Moravcsik Mária, Németh Jucus, Gruda Emma, Kovacsics Rózsika, Becher Magda, Hódos Annus, Vlasics Ilona, Kaud Manyi, Máder Olga, Molnár Margit, Szánty Juci, Édes Sára, Nagy Bözsike, Molnár Gizike, Bodnár Terike, Tárnok Irén, Margovits Margit, Kovács Gizi, Vidor Jancsika, Hodászy Gitta, Győrffy Terus, Benes Erzsébet Kiss Irén, Hanicsek Ily, Gruda Annus, Rösler Matild, Vass Szuszi, Gyökér Bözsike, Nagy Ilike, Német Margit, Burda Valéria, Mühl Mancika, Berberics Ily, Márky Ica, Werlicht Vilma, Kovács Baby, Stiller Adrien, Fásy Kiss Erzsike, Rácz Gizike, Kósa Mária, Molnár Rózsika, Hofbauer Elza, Jahoda Olga, Hálik Pannika és Manci, Rózsa Ilonka, Horváth Magda, Kovács Magda, Róka Ica, Rácz Ilonka, Balogh Erzsébet, Szabó Elza, Walder Irmus, Várady Mariska, Kovács Mina, Tóth Juci, Illyés Panny, Takács Elvira, Ferenczy Szerén, Lathvesen Dusy, Joó Baba, Babrich Mimi, Tóth Rózsa, Dudás Ancika, Szőke Lulu és Kató, Metzler Olga, Sándor Izabella, Gajárszky Erzsi, Feigler Mária, Frey Mária, Klein Ibolya, Magyar Elza, Németh Jolánka, Hermann Erzsike, Sándor Terike, Tóth Teréz, Kovács Rózsi, Simon Edith, Győrffy Aranka, Horty Erzsébet, Kiss Cunci, Gyergyák Ilonka, Medricky Mária, Csármann Editke, Kertész Aranka, Oláh Magda, Joó Klára, Molnár Erzsike, Dávid Rózsika, Gyökeres Dundy, Kelety Mädy, Kapocsy Magda, Béresy Sárika (Munkács), Gajárszky Tery, Weigler Nusi, Frey Juci, Dávid Anna, Benkő Anci, Kiss Icus, Ilosvay Irmus, Gruzl Emma, Takács Margit, Balogh Mária, Gyarmathy Erzsébet, Ráb Margit, Kertész Ilus, Német Mária, Remenár Ilona, Münscher Juci, Édes Mica.

PAVOLIN a legjobb és legtökéletesebb padlófertőtlenitő és pormentesitő olaj. - Egyedüli gyártói: HADERER EMIL és TSA Festék-, lakk- és vegyitermék gyára BUDAPEST, IX., MESTER-UTCA 9. Telefon: József 338—87. Legkisebb mennyiséget is kiszolgáltatunk.

Horváth Sándor kályhás-mester cserépkályha üzlete Budapest, Rökk Szilárd-utca 39. Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolat és vaskályhák állandóan raktáron

zalék költséget jelent), az általa átveendő kötvényeknél mintegy husz százalék vesztesége volna, minél fogva a budapesti Helyiérdekü vasuti részvények vételára darabonkint *alig 60 pengőt tenne ki.* Meg kell tehát állapitanunk, — *és ez különösen szól Krausz Simon ur őméltóságának* — hogy a luxemburgi bank ajánlata *teljes 40 százalékkal kedvezőbb, mint amilyen Krausz Simon ajánlata volt.*

A háramlás és a megváltás problémája

Egy másik sokat vitatott szempont, hogy *miért vásárolja meg a főváros a HÉV részvényeit a luxemburgi tőkecsoporttól,* amikor azokat az állam közbenjöttével megválthatja, de ez is teljesen felesleges, mert hiszen a vasut *1999-ben amugy is az államra háramlik?* Megállapithatjuk, hogy a probléma ezen részében is a *legteljesebb tájékozatlanság* uralkodik, amelyet egyesek egyenes rosszindulattal igyekeznek kihasználni.

Tény és való, hogy a Helyiérdekü az 1888. évi IV. t.-c.-ben szabályozott módok szerint 1999-ben az államra háramlik. Amennyiben a főváros a vasutakat megveszi, *teljes 68 esztendeig lesz annak tulajdonosa és birtokosa,* olyan hosszu ideig tehát, amely az *örökös tulajdonjog határán* mozog. Dacára annak, hogy a MÁV mai álláspontja szerint általánosságban merev magatartást tanusit háramlási dolgokban, kétségtelennek tartjuk, hogy *adandó alkalommal* ezen amugy is illuzórikusnak tartható háramlási jogosultságáról kész örömmel lemond. Hogy csak a MÁV problémáinál maradjunk, mégpedig a mai problémáknál, vagyis nem azoknál amelyek 10—20 esztendő mulva adódhatnak: az ügetőversenypálya kitelepitése, a Keleti pályaudvar bővitése kapcsán a régi lóversenytér átengedése, az aluljárók megépitésének ügye mind olyan tárgyalásra váró anyagok, *amelyeknél sulyos anyagi érdekek ütköznek össze a fővárost és a MÁV-ot illetően.* Egy ilyen tárgyalási anyagba nagyon könnyen bele lehet vetni a *háramlási jog megszünésének koncessziójá*t, — amely végeredményben, ismételjük, amugy is illuzórikus jelentőségü, de alkalmas talán azon nivótlan perspektiváju vasuti tudósok megnyugtatására, akik a vételi ügylet létrejötte esetén az 1999-ben bekövetkező háramlás miatt már most nem tudnak aludni...

Ennél a mesterségesen felfujt problémánál mindenesetre fontosabb *a megváltás kérdése,* az a probléma, nem volna-e érdemesebb az 1938-ban megnyilvánuló állami megváltási jog igénybevételével a vasutakat közvetlenül a fővárosnak megszereznie, vagy nem fenyeget-e az a veszély, hogy a megvásárlásra kerülő vasutak a kereskedelemügyi kormányzat törvényen alapuló jogánál fogva, 1938-ban megváltja? Az első kérdésre határozott *nem!-mel* kell válaszolnunk, és ez a *nem!* magában rejti a második kérdésre vonatkozó feleletünket is. A megváltási évjáradék, amely mindkét problémánál irányadó, 66.319.520 pengő tényleges épitési tőke 4 százaléka után 2,652.780 pengőt, 11 millió pengő uj beruházás 5 százaléka után 550.000 pengőt összesen tehát *évi 3,202.780 pengőt tenne ki,* amely megváltási évjáradék 68 éven át volna fizetendő. Ennek a járadéknak 7 százalékkal tőkésitett értéke kitenne 45,276.000 pengőt, tehát a részvényvétel 19,000.000 pengővel előnyösebbnek mutatkozik. Amennyiben tehát a vétel perfektuálása esetén bármely oknál fogva 1938-ban a MÁV arra az álláspontra helyezkedne, hogy megváltási jogával élve, a Hévet tulajdonába és birtokába veszi, tekintetbe véve a 2.100.000 pengős vételárat, a *főváros 68 esztendőn keresztül évi 1,000.000 pengőt nyerne ezen az üzleten.* Józan és reális üzleti politikát feltételezve, elképzelhetetlen, hogy az állam akár 1938-ban, akár bármikor később a drága és számára értéktelen megváltási jogot felhasználná.

Az ez alkalommal taglaltakon tulmenően *sok és nagyfontosságu részletkérdés* tolulna még itt előtérbe, amelyek ismertetésére ez alkalommal terünk nincsen. Igy a nyugdijalap ügye, a Beszkárt és a HÉV üzemvitelének és egységesitésének keresztülviteléből származó anyagi előnyök, a péageforgalom kiépitése, a vasut továbbfejlesztésébe a környékbeli falvak és városok esetleges bevonása, stb. stb. A részletkérdések tárgyalására *lesz időnk és módunk,* amikor azok aktuálisak lesznek: e pillanatban *nem szabad, hogy a fától ne lássuk az erdőt,* a nagy gondolatot, amely politikai és erkölcsi szempontból parancsolóan irja elő a vételi ügylet perfektuálását. Kétségtelen, hogy a vasuthálózat, ha üzemképes is százszázalékig, nem olyan mintha uj lenne, tagadhatatlan, hogy talán esztendőkig a rekonstrukciós munkálatok halaszthatatlan volta folytán számbavehető jövedelme nem lesz a fővárosnak a HÉV-ből, de kérdezzük, *beszél-e ma valaki arról, hogy 1910-ben mennyire voltak leromolva a megváltásra kerülő Osztrák-Magyar Általános Légszesz-társaság gépei, vagy hogy milyen állapotban vette át a főváros az elektromos áramot termelő vállalatok berendezéseit.* Annakidején csak a nagy gondolat: a *községesités nagy gondolata* lebegett a megváltásokat és megvásárlásokat elhatározó törvényhatóság előtt, bennünket sem szabadjon, hogy ez alkalommal más érdekeljen, *mint az a nemzedékek sorsára kiható nagy eszme, amelyet a főváros területén müködő összes közlekedési vállalatoknak a főváros kezében való egyesitése és egységesitése jelent.*

Ez a gondolat az, amely a városházi rezsim második tiz esztendejének lesz első alkotása, *méltóan csatlakozván az első decennium két nagy fegyverténye, a Közuti megváltása és a Községi Takarék megalapitása mellé.* Tul kicsinyes szempontokon, egyéni érdekek és vesztett proviziók szalmaszálain a Helyiérdekü megvásárlása lesz az *első nagy lépése Budapest municipiumának a belterjes fejlődés helyett a külterjes gazdálkodás felé,* amely ellentétben a mezőgazdasági élettel, a várospolitikában a maradiság helyett a fejlődést és a koncepciót jelenti. Ha visszagondolunk egy pillanatra a Városi és a Közuti marakodásaira, irigy tarifapolitikájukra, a jelenben pedig a Beszkárt, az Autóbuszüzem és a Hév féltékeny és kicsinyes harcaira, *benső örömmel és szeretettel kell üdvözölnünk a közlekedésnek a Hév megvásárlásával bekövetkező egységesitését,* amely fejlődést, nagyvonalu közlekedési politikát, a főváros és a környék összeforrását, kertes lakásokat, napfényt, életet jelent Budapest lakósai számára.

Magyar Épitő Részvénytársulat
Budapest, X., Kerékpár-utca 19.
Telefon: Aut. 272-64. — Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Mért, Budapest"
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal excsavátorokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités, Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezetékek. Hajó- és kotrójavitó telep Apostagon.

Telefon: József 439-76 Alapittatott 1905-ben
MOLNÁR JÁNOS
hat. eng. erősátviteli és villanyberendezési vállalata
Villamos erősátviteli és világitási berendezések. Állandó raktár lémcsillárokban, asztali és állólámpákban
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ UCCA 50
Telefon: József 439-76.
Fővárosi tisztviselőknek kedvezmény

Van-e joga a fővárosnak lakbérleti szabályrendeletet alkotni?

Németh Béla dr., a Háztulajdonosok Országos Szövetségének elnöke, a lakásügyi ad hoc bizottság első ülésén tiltakozott a szabályrendelet-tervezet tárgyalása ellen — A lakásbérleti jog nem belügye a fővárosnak, hanem a magánjog egyik legfontosabb része

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Még *Szabó* Imre dr. életében kezdődött el a fővárosi lakásbérleti szabályrendelet átdolgozása, amelyet most tárgyal a lakásügyi, a jogügyi és szociálpolitikai bizottság tagjaiból kiküldött ad hoc bizottság. Tekintettel a fennforgó nagyfontosságu jogi és szociális kérdésekre, a bizottsági üléseket szigoruan bizalmasoknak nyilvánitották és az ad hoc bizottság tagjai igéretet tettek arra vonatkozóan, hogy a javaslat végleges letárgyalása előtt annak részleteit nem hozzák a nyilvánosságra. Ezen igéret ellenére — amelyet mi is respektáltunk — *egyre-másra jelennek meg a bizottsági tárgyalás részleteiről szóló közlemények egyes sajtóorganumokban,* amelyek egyrészről alkalmasak arra, hogy egyes társadalmi osztályokat izgalomba hozzanak, másrészről a szociálpolitikai és közjótékonysági ügyosztály éles cáfolatait vonják maguk után. Ily körülmények között a bizottság ülésezéséről és a háztulajdonosok jogi álláspontjáról kérdést intéztünk *Németh* Béla dr. kormányfőtanácsoshoz, a Háztulajdonosok Országos Szövetsége elnökéhez, aki a következő nyilatkozatot tette az *Uj Budapest* munkatársának:

— Ellentétben *Liber* Endre tanácsnok urral, a bizottság elnökével, meg kell állapitanom, hogy a tervezetben egynéhány olyan rendelkezés van, amelyek jogilag és gazdaságilag lehetetlenek, amelyek a tulajdonjogba és a polgárság szerződési szabadságába ütköznek. *Azt kell vitatnunk elsősorban,* hogy a főváros alkothat-e általában a lakásbérleti jogról szabályrendeletet, mert a fővárosi törvény ugy határozza meg az autonómiát, hogy önkormányzati jogánál fogva a főváros *saját belügyeiben* önállóan intézkedik, határoz és szabályrendeleteket alkot. *A lakásbérleti jog nem belügye a fővárosnak, nem közigazgatási ügy, hanem a magánjognak egyik legfontosabb része.* Ez pedig annyira nem tartozik az autonómiához, mint ahogyan a főváros területén kötött adásvételi és egyéb jogügyletek sem tartoznak az autonómia hatáskörébe.

— Ha visszapillantok a jogfejlődésre a lakbérlet terén, meg kell állapitanom, hogy *a törvényhozás a városok lakbérleti szabályrendelet alkotási jogát csak ideiglenesnek tekintette.* A magánjogi törvényre vonatkozó javaslat 51 szakaszon keresztül tárgyalja a bérbeadó és bérlő kötelezettségeit, a bérbeadó szavatosságát, a bérlemény használatának módját, a törvényes zálogjog, a visszatartási jog és a felmondási jog szabályozását. Ez a javaslat azt is kimondja, hogy a főváros csakis a *helyi szokásokat* foglalhatja szabályrendeletbe. Én már két esztendővel ezelőtt előterjesztést tettem a kormánynak, kérvén, hogy a kormány ezt a jogalkotást *az egész országra szólóan egységes módon csinálja meg,* mert lehetetlenség, hogy a bérleti jogot, tehát a kétoldali bérleti szerződés szabályait, a bérleti jog szabályainak megállapitását, *különböző pártpolitikai befolyásoknak* kitegye.

— Mindenesetre nem szabad kitenni magunkat annak, hogy a szabályrendelet ellentétben lesz majd *a polgári törvénykönyv szabályaival,* amelyek azután lerontják a főváros szabályrendeletét. Amikor a kormány minden lakásrendeletben a háboru utáni sulyos viszonyokkal indokolja, hogy a tulajdont még mindig korlátozza, akkor nem adhatunk alkalmat arra, hogy esetleg pártpolitikai és egyéb érdekekből, esetleg *nem jogi szempontokból birálják el ezt a tervezetet.* Vannak egyéb sulyos tévedések is ezen a téren: igy alkotmányjogilag kifogásolom a népjóléti miniszternek azt a rendeletét, amely a házfelügyelő és segédházfelügyelők jogviszonyait szabályozza, mert a népjóléti miniszter erre a törvényhozástól felhatalmazást nem kapott. Itt munkaadó és munkavállaló közötti szerződésről van szó, ennek a szerződésnek a szabályozása pedig a *törvényhozásra tartozik,* nem a fővárosra!

— *Nem szabad rendőrállamot csinálni,* nem szabad mindenbe beleavatkozni, nem lehet agyonadminisztrálni a polgárságot! A polgárság nem szorul rá erre az adminisztrációra, tisztességgel akarja lebonyolitani egymással a maga ügyleteit és a gazdasági élet minden terén megvan az az erkölcsi szerv, amely az ellentéteket kiküszöböli. Arra kértem az ad hoc bizottságot, adja vissza a tervezetet a tanácsnak és szakitsák félbe a tárgyalást, de *Liber* tanácsnok kijelentette, hogy a népjóléti miniszter álláspontja az, hogy a főváros foglalkozzék megfelelő szabályrendelet alkotásával, amely a későbbi esetleges *egységes szabályozásnál* alapul szolgálhat. A bizottság általánosságban elfogadta az ügyosztályi előterjesztést s megkezdte a részletes vitát. Természetes, hogy a Háztulajdonosok Országos Szövetsége a főváros ezen szabályrendelet alkotására vonatkozóan elfoglalt *álláspontját fenntartja* és ezen álláspontját még *módjában lesz illetékes helyeken érvényesiteni.*

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

Kemény Sándor okl. mérnök, épitőmester
V., Pannonia-u. 18. Tel.: L. 904-24

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

Oildag és Greadag a legtökéletesebb grafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal mindenfajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 390 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23.

KASS BÉLA
BUDAI VIGADÓ vendéglője és kávéháza
II., Szilágyi Dezső-tér 5.

Az utolsó fillérig jogszerü és a kötött szerződésnek megfelelő Folkusházy vezérigazgatói jövedelme

Wolff Károly dr. a közlekedési bizottság keddi ülésén kimutatta, hogy Folkusházy szerződése pártközi értekezleten ment keresztül és azt a kormányhatóság is jóváhagyta — Mihelyt szabályrendeletileg rendezik az üzemigazgatók fizetését, Folkusházy illetményei azonnal csökkennek

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Az izgalomnak és idegességnek azon hadjáratával, amely a parlamentben folyó fővárosi vitát természetszerüen kiséri, bizonyos városházi körök a legutóbbi időkben belevetették *Folkusházy* Lajosnak, a Beszkárt vezérigazgatójának fizetési ügyét. Ezek a körök, amelyek nyilt összeköttetésben állanak *Gáspárdy* Elemér országgyülési képviselővel, a parlamentben folyó fővárosi vita egységespárti felszólalójával, azzal vádolták meg a Keresztény Községi Pártot és az Egységes Községi Polgári Pártot, hogy az *ő beleegyezésükkel Folkusházy vezérigazgató jogtalan jövedelmeket élvez.*

A Keresztény Községi Párt vezetőségét természetszerüen megdöbbentették ezek az inszinuációk és ugy volt, hogy *Wolff* Károly dr., a Keresztény Községi Párt vezére a kedd esti pártértekezleten tisztázza a szóbanforgó kérdést. Mivel azonban a közlekedési bizottság a pártértekezletet megelőzően kedden délután ülést tartott, *Wolff* Károly dr. helyesebbnek tartotta, ha a pártértekezlet helyett a közlekedési bizottság nyilvánossága előtt adja meg azokat a felvilágositásokat, amelyeket közreadni ebben az ügyben szükségesnek tartott. Hogy a Folkusházy-ügyben a keresztény közvélemény teljes mértékben tájékozott legyen, fontosnak és szükségesnek tartjuk *Wolff* Károly dr. közlekedésügyi bizottsági felszólalását *teljes terjedelmében* közölni.

— A Keresztény Községi Párt — mondotta *Wolff* Károly dr. — a főváros többi pártjaival egyetértően részt vett annakidején egy megbeszélésen, amely megbeszélés a pénzügyi bizottságban és a kiküldött albizottságban is perfektuáltatott és amely megállapodás kimondotta, hogy a fővárosi pártok állásfoglalása szerint a nagyüzemek vezérigazgatójának összilletménye nem haladhatja meg a kiküldött albizottságban is perfektuáltatott és amely megállapodás kimondotta, hogy a fővárosi pártok állásfoglalása szerint a nagyüzemek vezérigazgatójának összilletménye nem haladhatja meg a polgármesteri összilletményt. A középüzemek vezérigazgatójának összilletménye nem haladhatja meg az alpolgármesteri illetményt. A kisüzemek igazgatójának összilletménye nem haladhatja meg a városi tanácsnokok összilletményét.

— Ha összilletményt mond, akkor *mindenféle címen folyósitandó illetményt* ért ez alatt. Erre az elvi álláspontra helyezkedett a Keresztény Községi Párt és vele együtt az összes fővárosi pártok, mert pártközi megállapodás alapján lett ez kimondva. Ez a megállapodás felment a felügyeleti hatósághoz is és — tudomása szerint — egy leiratában a belügyminiszter ugyanerre az álláspontra helyezkedett, vagyis a belügyminiszter nem felülről kezdett, hanem alulról kezdett. Ismételten hangsulyozza ezt, mert sulyt fektet arra, hogy ha az autonómiában magában még van erő, akkor ne ők adjanak módot és tápot arra, hogy kivülről támadják őket, mintha szükség lenne arra, hogy az autonómiát insztigálják bizonyos intézkedésekben, holott az autonómiában megvan magában az az erő, hogy a maga ügyeit a maga elhatározásából kifolyóan elintézze.

— Érdemben mindig az autonómia álláspontján fog maradni; a hatáskör kérdésében bármilyen formát állapitson is meg a fővárosi törvény, nem tud hozzájárulni olyan taktikához, amely ezzel ellenkezik. Még a pártok közötti surlódást és a természetszerüen fennálló világnézeti különbségeket sem tartja arra oknak, hogy ilyen kérdésekkel kimenjenek és ezeket a kérdéseket ne maguk között intézzék el. (Élénk helyeslés.)

— Az autonómiában meg is van az az erő, mert ezeket a kérdéseket az autonómia maga hozta felszinre, maguk között tárgyaltak erről a dologról. Pártközileg állapodtak meg, tehát leszegezi, hogy az autonómiát sem fenyegetni, sem kritizálni, sem vádolni nem kell, mert az autonómiában igenis megnyilvánul a szükségszerü erő, amely a polgárság érdekeinek védelme szempontjából jogosan van követelve.

— Ezen az elvi álláspontón állva, igen természetes dolog, hogy a végrehajtó hatalom állásfoglalása döntő, hogy a pártoknak ezen megállapodása az összes üzemben keresztül is vezettessék, mert azt nem lehet kivánni, hogy egy pártnak a vezére 80 üzemet járjon be, könyveket vizsgáljon át és nézze meg, hogy egy üzemi igazgató micsoda cimen, milyen illetményeket kap.

— A sajtónak tudomása volt erről a tényről, mert maga is ismételten kifejezte, sőt a multkori, a legutóbbi pártértekezleten mindkét párt a Keresztény Községi Párt és Községi Polgári Párt előtt is ujólag ki lett fejtve ez és leszögezte magát a két párt amellett, hogy ilyen elvi álláspontón kivánja az összes üzemi kérdést rendezni. Nyugodt lélekkel állhatnak a parlamentben is fel, hogy nekik ez az elvi álláspontjuk és ezen elvi álláspontón nem fogadnak el semmiféle kitanitást, mert ami szükséges volt, azt maguk megcsinálták. Közben arról értesültek, hogy az üzemeknél nincs meg az elég garancia, vagy nincsenek meg azok a tényleges intézkedések, amelyek ezen elvi álláspont érvényesülését biztositanák. Készséggel hozzájárult egy ujabb pártközi értekezlethez, amely pártközi értekezleten mindenek előtt a tényállást állapitották meg. A tényállás megállapitásának a száraz argumentumai a következők. A Beszkárt vezérigazgatójának a szerződését egy, a Beszkárt igazgatóságától kiküldött pártközi bizottság szövegezte meg, amely szövegezési munkálatokban — azt hiszi — az ellenzék részéről *Bedő* Mór biz. tag vett részt. A szerződést megszövegezték *Szabó* Imre boldogult tiszti főügyész segitségével és ezen szerződést bemutatták a felügyeleti hatóságoknak. Ezen szerződés jóváhagyatott a felügyeleti hatóságok részéről is.

— A Beszkárt ilyetén megkötött jogérvényes szerződése alapján a Beszkárt vezérigazgatója kap havonta 2500 pengő tiszta fizetést. Ez 30.000 pengő egy esztendőre. Kap 16.000 pengő személyi pótlékot és 4176 pengő lakbért. A szerződésben ezen illetményeken, tehát a jóváhagyott illetményeken felül ki van mondva, hogy kapja az igazgatósági és a végrehajtóbizottsági tagok részére esetről-esetre megállapitandó járulékot, vagy tiszteletdijakat is. A kisvasutak után, amelyeknek ő az elnöke, nem kap semmiféle illetményt. Ezen szerződésnek van egy tizenkettedik pontja, amely a következőket mondja:

> Abban az esetben, ha a törvény, vagy a szabályrendelet ki fogja mondani, hogy a vezérigazgatók összilletménye a nagyüzemeknél az 50.000 pengő évi összjövedelmet meg nem haladhatja, vagyis a havi 4000 pengőt meg nem haladhatja, az esetben a Beszkárt vezérigazgatójának összilletménye a következőképpen alakul: megkapja a nyugdiját és a nyugdij megállapitandó az 50.000 pengőig.

— Igen természetes dolog, hogy a Beszkárt vezérigazgatóját mindaddig, amig a felügyeleti hatóság által jóváhagyott ezen szerződés birtokában élvezte az ott megállapitott járadékot, semmi esetre sem lehet kifogásolni.

— Abban a pillanatban pedig, amikor a törvényhatósági bizottság ezt a kérdést szankcióval fogja ujból rendezni, prevideált a szerződés a nyugdij kérdésében, amely ma még nyitott kérdés. Ha azonban a rendezés bekövetkezik, nem lesz nyitott kérdés, mert a nyugdijat szabad csak kiegészíteni 50.000 pengőig. Ez a tényállás.

— A pártok, mikor ezen üggyel foglalkoztak, egyértelmüen megállapodtak abban, hogy minden olyan illetmény, amely nem szerződésen alapszik, karácsonyi jutalék, vagy egyéb, azonnal beszüntetendő. Kijelentették, hogy haladéktalanul benyujtandó a fővárosi közgyülés elé az a szabályrendelet, amely szabályozza a nagyüzemek, közép- és kisüzemek vezérigazgatóinak az illetményeit. Amikor azt mondották, hogy nem lehetséges az, hogy haladéktalanul, akkor koncedáltak 60 napot. Hatvan napon belül benyujtandó ez, hogy a közgyülés ezt a szabályrendeletet elfogadván, ezen az alapon a Beszkárt vezérigazgatójának a szerződése 12. pontja is érvénybe lépjen és az illetménye haladéktalanul leszállittassék nyugdijával beszámitva 50.000 pengő maximumig.

— Ők ezt a korrektség jegyében intézték el. A Beszkárt vezérigazgatóját sem lehet támadni, mert olyan szerződés birtokában élvezi az illetményt, melyet az összes felügyeleti hatóság jóváhagyott. Egyetlenegy üzemi vezérigazgató szerződésében sincs benn az a pont, ami az ő szerződésében benne van, hogy mihelyt szabályrendeletileg rendeztetik ez a kérdés, az ő magánjogilag megállapitott igényei megszünnek és az összilletményt leszállitják 50.000 pengőig.

— Követelték, hogy necsak a Beszkárt vezérigazgatójának az ügyét állitsák előtérbe, hanem az összes üzemi vezérigazgatókét. Akarják tudni, hogy mit kapnak a többi vezérigazgatók. Ezt határozatilag kimondották, ennek megfelelően az összeirás folyamatban van és a közgyülésnek módjában lesz ebben a kérdésben véglegesen határozni, vagyis az autonómia a maga erejével fogja az objektivitás és a korrektség jegyében ezt az ügyet elintézni.

— Azt hiszi, hogy ezekkel a száraz tényekkel a higgadtan itélő emberek szemében ezt a kérdést tisztázta. Ebben az ügyben gyorsan elkészül a szabályrendelet, ezt be fogják nyujtani a közgyülés elé és ez a kérdés rendezve lesz az egész vonalon.

— Magától értetődő dolog, hogy a vezérigazgatók illetményeinek ilyetén szabályozása ki fog hatni lefelé is az egész vonalra. A szerződés értelmében a Beszkártnál a vezérigazgató élvezett 25.000, 16.000 és 4176 pengő illetménye után az adót a vállalat fizeti. Ez a szerződésben benne van.

— A pártközi értekezleten azon az álláspontón álltak, hogy az adót is figyelembe kell venni, amikor az 50.000 pengő összilletményt megállapitják. Azt hiszi, hogy a közlekedésügyi bizottság ezekből a napirend előtti felszólalásokból nyugodt öntudattal állapithatja meg, hogy mindaz, ami ebben az ügyben szükséges, megtörtént.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Budapesti Székesfőváros Ásványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 266-76

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

SAMUEL GYÖRGY
egészségügyi berendező, bádogos
Budapest, VI., Aradi-utca 45
Telefon: Aut. 223—62.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel.: J. 309-97.

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, müszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja MANGLITZ FERENC Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

Müller László okl. vegyészmérnök
Akkumulator és elektrotechnikai vállalata
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6.
Telefon: A. 149—93. VARTA AKKUMULATOROK

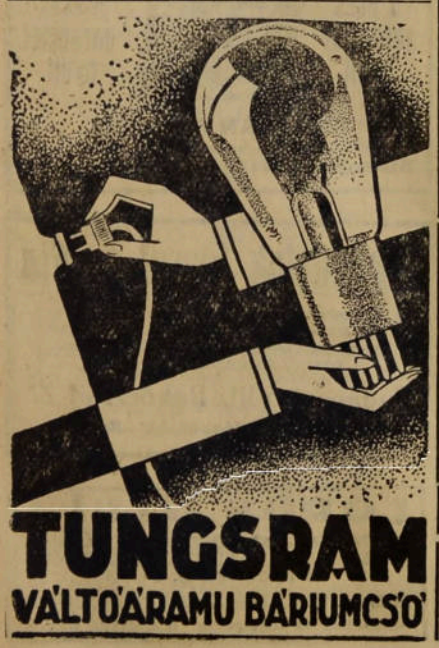

Távbeszélő: Aut. 879—65.

LII. Általános aukció

KIÁLLITÁS: 1930. február 8-án, 9-én és 10-én, hétköznapokon délelőtt és délután, vasárnap csak délelőtt.

ÁRVERÉS: 1930. február 11-től, február 22-ig, d. u. ½4 órától.

ÁRVERÉSRE KERÜLNEK: Mübecsü festmények, szobrok, porcellánok, keleti szőnyegek, müvészi és közhasználatu butorok, ékszerek, könyvek stb

Hirek

Előfizetési felhivás!

Január elsejével immár hetedik évfolyamába lépett az „Uj Budapest.“ Ebből az alkalomból uj előfizetést nyitunk lapunkra és felkérjük hátralékosainkat, valamint azok, akiknek előfizetése megujitásra vár, hogy a már elküldött csekklapon tartozásukat egyenlitsék ki. Azok részére, akik csekkbefizetési lapot nem kaptak, közöljük, hogy postatakarékpénztári folyószámlánk száma 30.913. Előfizetések azonban közvetlenül a kiadóhivatal cimére postautalványon is beküldhetők.

Azok számára, akik lapunkat olvassák és szeretik, fölösleges, hogy tirádákat zengjünk önmagunkról. Független, érdekes, változatos ujság voltunk eddig, a jövőben sem akarunk egyebek lenni. Ezért nem hivatkozunk protektorokra, nem vonultatunk fel magunk mellett nagy ágyukat: köztudomásu azonban, hogy annak, aki a városházi élet minden frontján jól akar informálva lenni, olvasnia kell az „Uj Budapest“-et!

Az „Uj Budapest“ a jövőben is változatlanul minden szombaton reggel jelenik meg.

Előfizetési áraink:

egész évre — — — — — **30.— P.**
félévre — — — — — **15.— P.**

AZ UJ BUDAPEST kiadóhivatala.

Válasz egy kritikára. Multheti számunkban *Egy könyv, amely sok kérdést felelet nélkül hagy* cimmel foglalkoztunk *Laky* Dezső dr. müegyetemi tanárnak a Statisztikai Közlemények sorozatában megjelent munkájával. Szóvátettük, hogy a könyv, amely a budapesti albérlőkről és ágyrajárókról elmélkedik igen-igen unalmasan, tudományos munkának gyenge, riportnak tökéletlen és megkérdeztük, hogy talált volna-e ez a munka más kiadót, mint Budapest székesfőváros Statisztikai Hivatalát. Cikkünkre most nyilatkozatban válaszol a *Magyarság* hasábjain *Laky* professzor és noha furcsának találjuk, hogy egy megkritizált könyv szerzője polemizáljon kritikusával, a nyilatkozat egyes megállapitásait nem hagyjuk válasz nélkül. Hogy nyilatkozatában *Laky* professzor óvodába való kitanitásokat eszközöl a statisztika módszereiről és alkalmazásáról, azt még elviseljük, dacára annak, hogy a röfös körmondatok ellentétben állanak a tanáremberre kötelező világos stilussal. Tőlünk azonban távol állt, hogy tudományos kritikával illessünk egy tudományos munkát, részben azért, mert *Laky* professzor könyvét nem tartjuk tudományos műnek, részben azért, mert egy tudományos, vagy annak tetsző kritikával távolról sem akarjuk untatni lapunk olvasóit. A mi szempontunkból és a főváros közönsége szempontjából azonban fontos, hogy *a főváros Statisztikai Hivatala ne adjon ki efajta tudományos, vagy annak látszani akaró könyveket*, lévén ez hivatása a Magyar Tudományos Akadémiának, vagy a statisztikai szaktudománnyal foglalkozó testületeknek, de korántsem a főváros közönségének. Ha jól tudjuk, rövid időn belül *Laky* professzornak ez már harmadik munkája a Statisztikai Közlemények sorozatában, ami még akkor is sok lenne, ha szerény véleményünk szerint a professzor urnak a főváros Házinyomdájában nyomott, közpénzekből kikerülő irói honoráriumért közrebocsájtott munkássága az általa vallott tudományos elveknél gyakorlatibb célokat szolgálna. A cikkiró a professzor ur nyilatkozatának személyeskedéseivel és gyülölködéseivel különben foglalkozni annál kevésbbé kiván, mert a professzor urat személyesen ismerni szerencséje nincs és Óméltóságának Statisztikai Közlemények füzeteitől távolálló működése ellen kifogása természetszerüen nincs és nem is lehet. Arra azonban, hogy a főváros a jövőben ne három hónaponként jelentessen meg Laky-könyveket, a tanár ur modortalan és izléstelen nyilatkozata után fokozott figyelemmel fogunk ügyelni.

RIEGER OTTÓ orgonagyára
X. (RÁKOSFALVA) SZIGLIGETI-UTCA 29.

KAINRATH ANTAL
Villamosvilágitási, erőátviteli és villamosjelző berendezési vállalata — Csillárok raktáron.
Budapest, VIII., Kissalétrom-u. 2 — Tel: J. 301—64

Por és takarékosság

A Szent Imre-év külföldi látogatói nem kürtölhetik világgá egy poros és piszkos Budapest hirét! — Némethy tanácsnok nyilatkozata szerint van remény arra, hogy a tavalyi méretekben porolajoztasson a főváros

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Ismeretes, hogy a költségvetés összeállitásának szigoru rendelkezései kapcsán egész sereg olyan törlést voltak kénytelenek eszközölni az ügyosztályt vezető tanácsnokok a tárcájuk körébe tartozó házi üzemek előirányzatain, amelyeknek sok esetben a közérdek látja a kárát. Ilyen kényszerü operációt volt kénytelen végezni *Némethy* Béla tanácsnok, a közegészségi és köztisztasági ügyosztály kitünő vezetője is a Köztisztasági Hivatal költségelőirányzatán, ugyannyira, hogy az elmult esztendei 1,250.000 négyszögméter területü uttest helyett a folyó esztendőben csupán 750.000 négyszögméternyi felületet fog a főváros porolajoztatni.

A porolajozási akciók ezen redukálása *nagy visszatetszést szült* az érdekelt közönség körében és az egyes városrészek és villanegyedek lakossága most *szorongva találgatja*, melyek lesznek azok az uttestek, amelyeknek porát és piszkát a reánk következő nyáron *nem fogja lekötni olaj*. Sulyosbitja a helyzetet, hogy az idei nyáron a Szent Imre év kapcsán *a külföldieknek eddig nálunk el sem képzelt tömegei fognak Budapestre eljönni, akik itt olajozott utak helyett piszkos és poros közterületeket találnak*. Mindenképpen indokolt tehát, hogy a főváros eredeti elhatározását megváltoztatva, *póthitel formájában* igyekezzen a költségvetés összeállitása alkalmával elkövetett hibát jóvátenni, az utak olajjal való portalanitását legalább a tavalyi méretekben fenntartva gondoskodni arról, hogy *a szent évben ide zarándokoló külföldiek ne egy poros és piszkos Budapest hirét vigyék szét országaikba.*

Szükségesnek láttuk, hogy erről a nagyfontosságu problémáról kérdést intézzünk *Némethy* tanácsnokhoz, aki kijelentette munkatársunknak, hogy az ügyosztály eredeti terve az volt, hogy az utak olajjal való portalanitását *legalább is a tavalyi keretek között kell fenntartani.*

— Nem rajtunk mult — mondotta az *Uj Budapest* munkatársának *Némethy* tanácsnok, — hogy ezen tervünk *nem sikerült*. Ily körülmények között kénytelenek voltunk az olajszállitásra vonatkozó versenytárgyalási hirdetményt *a redukált méretekre leszállitottan kiirni*, fenntartottuk azonban magunknak a jogot a versenytárgyalási hirdetményben, hogy a pályázaton elért árakért további olajszállitmányokat köthessünk le. Megvan ugyanis minden reményem arra, hogy *az utolsó pillanatban sikerülni fog a bajt kikorrigálni.*

Noha e pillanatban még csak *február eleje* van, mégis valószinünek látszik, hogy akkorra havazás nem fogja igénybevenni a Köztisztasági Hivatal pénztárát, mint az az elmult évben történt. Jelentékeny megtakaritás várható *a hóeltakaritásra a költségvetésbe felvett összegnél*, ezt az összeget teljes egészében azután már a portalanitási akció kiterjesztésére fogjuk tudni forditai. Ugy a vezetésem alatt álló ügyosztály, mint a köztisztasági bizottság a *legmesszebbmenő figyelemmel kiséri ezt a kérdést* és valamennyien kétségtelennek tartjuk, hogy megfelelő póthitel formájában a pénzügyi ügyosztály engedélyezni fogja az olajjal való portalanitásnak az elmult esztendei méretekre való visszaállitását.

Némethy tanácsnok fenti nyilatkozata után kétségtelennek tartjuk, hogy a pénzügyi ügyosztály *hivatalból való takarékossági hajlamán* nem fog a portalanitási akció kiterjesztése mulni. Ismételjük: ez esetben nemcsak az érdekelt ingatlantulajdonosokról és Budapest közönségének tüdejéről van szó, hanem arról is, hogy *az idejövő külföldiek előtt ne valljon szégyent a köztisztasági intézményeire és berendezkedéseire büszke magyar főváros.*

Gallina tanácsnok-főjegyző megcáfolja az ujabb Bé-listáról szóló riasztó hireket. A kormány az állami alkalmazottak létszámát tudvalevően ujabb 10 százalékkal akarja csökkenteni olyképpen, hogy az elmult időben be nem vált Bé-lista mellőzésével a kihalási rendszert alkalmazzák és a megüresedő állások betöltését korlátozzák. Az erre vonatkozó rendeletet a pénzügyminiszter adta ki és abban arra kötelezik a minisztériumokat és az állami hivatalokat, hogy a 10 százalékos létszámcsökkentést az 1929—30. évi költségvetési létszámot véve alapul, hat esztendő alatt hajtsák végre. A pénzügyminiszteri rendelet hangsulyozza, hogy a létszámapasztást azonnal meg kell kezdeni és a megüresedő állások betöltését azonnal meg kell szüntetni. A rendelet csupán *minden negyedik megüresedett állás betöltését engedi meg* és igy tehát, ha a rendeletet keresztülviszik, *a tisztviselők háromnegyedrésze elesik a rangsor szerinti előléptetéstől.* Hir szerint a kormány ugyanezt a létszámcsökkenést a törvényhatósági városi és községi alkalmazottakra, valamint a nem állami tanszemélyzetre is ki akarja terjeszteni, sőt a minisztertanács már utasitotta is állitólag a belügyminisztert és a kultuszminisztert, hogy erre vonatkozólag tegyenek sürgős jelentést. Mivel ily körülmények között esetleg a fővárosi közigazgatási és tanszemélyzet ujabb létszámcsökkentése is szóbakerülhet, kérdést intéztünk *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok-főjegyzőhöz, az elnöki ügyosztály vezetőjéhez. *Gallina* dr. kijelentette az *Uj Budapest* munkatársának, hogy a *fővárosnál az állitólag tervbe vett miniszteriális intézkedésekről semmit sem tudnak, a főváros erre vonatkozólag semmiféle utasitást a belügyminisztériumtól mindezideig nem kapott*. A tanácsnok-főjegyző a főváros mai helyzetében, amikor a békeesztendők tisztviselő-létszámához képest a mai létszám alig valami emelkedést mutat, ezzel szemben a közigazgatás minden ágában az adminisztráció tennivalói megsokasodtak, *lehetetlennek tart bármely formában jelentkező ujabb létszámcsökkentési törekvést*, mert ez a közigazgatást alapjaiban renditené meg és működését veszélyeztetné. A fővárosnak nem létszámcsökkentésre, hanem uj tisztviselői állások szervezésére van szüksége, annál is inkább, mert a készülő uj törvény szerint a kerületek számának szaporitásával és egyéb uj feladatkörökkel kapcsolatban amugy is jelentősen megnövekszik a főváros tisztviselői kar munkája. Hasonló, ha nem sokkal sulyosabb a helyzet a főváros *tanügyi személyzeténél* is, ahol létszámcsökkentésről még csak *beszélni is képtelenség.*

Lehetnek-e lelkészek törvényhatósági bizottsági tagok? A hercegprimás néhány héttel ezelőtt rendeletet bocsájtott ki, amely szerint a lelkészkedő papság tagjai csak az egyházi főhatóság előzetes hozzájárulása alapján vállalhatnak törvényhatósági bizottsági mandátumot. A biboros-hercegprimás rendelkezése meglepetést és feltünést keltett városházi körökben, sőt arról is sugdostak, hogy a jövőben a római katolikus egyház teljesen el fogja tiltani a lelkészkedő papságot a fővárosi törvényhatósági bizottságban való szerepléstől. Ez az eltiltás illetékes tényezők véleménye szerint *nagy kárt jelentene* a főváros közgyülésére, amelynek padsoraiban a fővárosi lelkészi karnak olyan kiválóságai foglalnak helyet, mint *Bednárz* Róbert belvárosi esperes plébános, *Blieszner* Ágoston dr., *Ortvai* Rezső, *Zelliger* Vilmos dr., *Hunkár* Géza és mások. Azt is meg kell állapitanunk, hogy a törvényhatósági bizottság lelkész tagjai *komoly, cselekvő munkát végeznek* a közgyülésen és a bizottságokban, ha talán nem is szerepelnek sokat felszólalásaikkal, de hivatásukban gyökerező komoly gondolkodásukkal és megfontoltságukkal oszlopai a városházi keresztény politikának. Jól informált helyről közlik velünk, hogy a hercegprimás fenti rendelete *a legtávolabbról sem jelenti azt*, mintha az egyházi főhatóság a fővárosi plébánosokat el akarná tiltani a városházi közéletben való részvételtől. Esztergom becsüli és nagyraértékeli a törvényhatósági életben szerepet vivő plébánosok ebbeli munkásságát, csupán az ellen merül fel bizonyos tekintetben kifogás, hogy a törvényhatósági bizottságnak *segédlelkészek* is tagjai legyenek. Az egyházi főhatóság *bizonyos inkompatibilitást* lát fennforogni a tekintetben, hogy a káplánok ugyanannak a kegyuri bizottságnak tagjai lehessenek, amely a jövőben a plébánosokat választani fogja. Ezt a *feszélyezettséget* kivánja az egyházi főhatóság megszüntetni, igen helyesen, de az ellen, hogy a már megválasztott plébánosok bizottsági tagok lehessenek, *az illetékes egyházi tényezőknek a jövőben semmi kifogása nem lesz.*

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

A világhirü
URÁNIA IROGEP
az egyedüli, melyért
5 éves garanciát nyujt 5 éves garanciát nyujt
TURCSÁNY ANTAL
kizárólagos magyarországi vezérképviselő
Budapest, VIII., Üllői-út 2. sz

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLA PADOK ISKOLAI BUTOROK, ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszolitásra küldök.

Négyökrü Vince épület- és műlakatos
Minden a szakmába vágó munkát elvállal.
Budapest, V., Vadász-utca 27.
Telefonhivó: Automata 277-10.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézett
Iszapkezelések, vízgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

RIETSCHEL ÉS HENNEBERG R. T.
Budapest, VIII., Práter-u. 12. Tel. J. 23—18
Központi fütések és távfütések. Gőz-, hütő-, főző- és gőzmosó-berendezések, szárítók. Vízvezetéki, csatornázási, fürdő-, gáz-porszivó és egyéb egészségügyi berendezések. — Városi vízmüvek. — Szivattyutelepek.

Vitál András mű- és épületlakatos
Budapest, VII., Angol-utce 3/b. Telefon: József 394-60.

CSAKLOS ANDRÁS egyházi szobrász, oltárépitő és egyházmüvészet templomberendező. Müterem: **Budapest, IX., Kinizsy-utca 14. sz.** Római katholikus cég. Az első beszerzési forrása a fából és kőből készült templomberendezési tárgyaknak.
Nem kereskedő.

„GUWY"

kézi tüzoltó készülék, amely minden emberi beavatkozás nélkül 60° C hőmérsékletnél
automatikusan
működik és a tüzet keletkezése pillanatában azonnal eloltja, emellett kézi használatra is alkalmas.
kizárólagos eladási hely:
Vérless és Társa
Budapest, IV, Apponyi-tér 1
Telefon: 834-59

Munkácsy Ernő
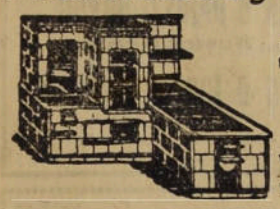
épület- és műlakatosmester, takaréktüzhely- és kályhakészitő
◆
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39
Tel.: J. 312—80

„PAX"
vörösrézből készült szénsavas kézi tüzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC lémárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
*
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

HUFF TESTVÉREK
iparművészeti és galvanoplasztikai műhely
Aranyéremmel kitüntetve
Fémek szinezése, aranyozás, ezüstözés, patinázás — Bronz- és fémöntés — Művészi plakettek és reliefek készitése fénykép után is — Mindennemü tárgyak galvánuton való bevonása, u. m. gyermekcipők, élővirágok, gipsz-szobrok és bárminemü emléktárgyak megörökitése
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29
(Corvin-szinház köz) és
IX., Tompa-u. 13

GAZDASÁGI ÉLET

A magyar gummipadló bevonulása a főváros iskoláiba. Nagy örömmel tapasztaljuk, hogy a főváros iskoláiban intézményesen meghonositották a gummipadló használatát. Örömmel regisztráljuk ezt, mert a baktériumokat termelő és gyüjtő hézagos padlóval szemben a hézagmentes és a szépérzéknek legmesszebbmenő követelményeit is kielégitő gummipadló használatára tért át a főváros, helyes utmutatást adva a többi közintézménynek, amelyek az esztétika és higiénia követelményeire egyes esetekben még akkor sincsenek tekintettel, ha a Közszállitási Szabályzat hazai iparpártolási előirásai amugy is megjelölnék a követendő utat. Az Üllői-uti elemi iskola ünnepélyes keretek között lefolyt hivatalos átvételekor alkalmunk volt meggyőződni arról, hogy a *gummipadló nemcsak a higiénia kivánalmainak felel meg*, hanem szin és forma tekintetében is a *legváltozatosabb lehetőségeket nyujtja*. A gummipadlón végigjárva, lépteink zajtalanokká váltak és az a rugalmasság, amely egyike a gummi legfontosabb fizikai tulajdonságainak, lépteink nyomán a testünkbe menve át, oly fiataloknak éreztük magunkat, mint azok a gyermekek, akik ezen a **gummipadlón járva** és ülve, képezik **majd a nagyrahivatott** jövő generációt.

A Nemzeti Bank közgyülése. A Magyar Nemzeti Bank tegnap tartotta hatodik évi rendes közgyülését *Popovics* Sándor elnöklésével. Az évi jelentéshez *Kégl* János szólt hozzá, aki a jegybank 1929. évi politikáját méltatta. *Popovics* Sándor elnök a maga és a főtanács nevében köszönetet mondott az elismerésért és hangsulyozta, hogy a jegybank a kamatlábpolitikának részére rendelkezésére álló eszközeit mindig a szükség mértékéhez alkalmazza és ha kénytelen koronként a kamatlábat magasabban is tartani, mihelyt a viszonyok engedik, késedelem nélkül foganatba veszi a leszállitást. *Schober* Béla vezérigazgató előterjesztésére a közgyülés elfogadta a főtanácsnak az 1929. évi üzletévi nyereség felosztására vonatkozó javaslatát. A közgyülés e határozata szerint a nyereségnek a tartalékalap 5%-os alapszabályszerü javadalmazása után fennmaradó része az alapszabályok értelmében kerül a részvényesek és az államkincstár között felosztásra, ami által a részvényesek számára 13%-os osztalék, azaz 100 aranykorona névértékü részvényenként 13 aranykorona (15.06 pengő) kifizetése válik lehetővé.

A Budapest Székesfőváros Községi Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága legutóbbi ülésén megállapitotta a f. évi február hó 13-ára egybehivott közgyülés elé terjesztendő 1929. üzletévi mérlegét. A mérleg a Községi Takarékpénztárnak első teljes üzletévéről számol és 221.633.27 pengő tiszta nyereséget mutat ki, melynek felosztására vonatkozólag az igazgatóság javasolni fogja a közgyülésnek, hogy az alapszabályszerü levonások után fennmaradó összegből 3,600.000 pengő névértékü, az 1929. üzletévre osztalékra jogosult részvény után 5 százalék osztalék fizettessék ki, a fennmaradó összeg pedig a tartalékalap javadalmazására fordittassék. A mult év juliusában tartott rendkivüli közgyülés határozata alapján kibocsátott 7.200.000 pengő névértékü uj részvény után osztalékkifizetésre nem kerül, minthogy a befizetés alkalmával e részvények már 5 százalékos kamattéritésben részesültek. A takarékpénztár fejlődésének utját betéteinek állandó emelkedése jelzi. A mérleg minden tekintetben a takarékpénztár egészséges és egyenletes fejlődését mutatja. A váltótárca az év végén az előző évi 22.2 millió pengővel szemben 7.2 millió pengővel 29.4 millió pengőre emelkedett.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

vitéz Horváth Nándor
bádogos- és szerelő-mester
Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
I., Döbrentei-tér 3.
Telefon hivó: Aut. 604—46.

Tőke György ácsmester és tető-emelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62.

CSERNAK
reklám és cégtáblafestő vállalat
Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 23.
Telefon: József 385-28.
Világitási reklámok, világitó házszám és utca jelző táblák

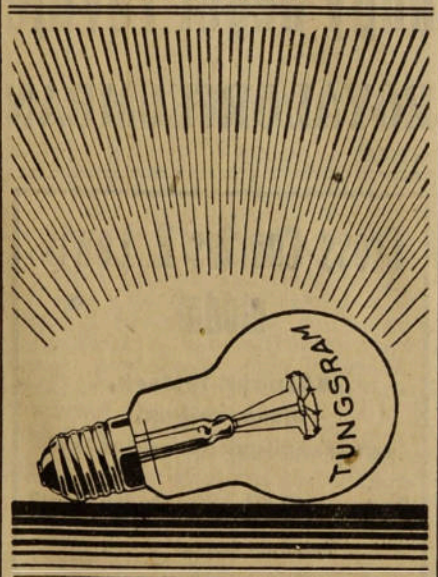

TUNGSRAM

! MÁVAG MERCEDES-BENZ !
Teherautomobilok, autóbuszok, utcaseprőgépek, tüzoltó- és locsoló-autók. Automobilok különleges célokra a legjobb anyagból készülnek.
Kiváló egyéb gyártmányok:
Ipari stabilmotorok, lokomobilok, mezőgazdasági gépek, traktorok, vizhordó- és öntözőkocsik. Különféle **hengerelt áruk,** acél- és vasöntvények, kereskedelmi öntvények, **öntött vascsövek** és karikás kályhák
Jobbágy-féle folytonégő kályháink felülmulhatatlanok!
MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-ut 21.
Telefon: József 460—29.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 18. Telefon: J. 303-85

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges

4 (négy) darab teljesen felszerelt locsoló- és mosóautomobil

szállitására nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, hogy irásbeli ajánlataikat

1930. évi március hó 18-án délelőtt 11 óráig

a székesfőváros köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. em. 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők, ugyszintén azok sem, amelyekhez a társadalombiztositási köztartozásokról szóló kimutatás csatolva nincs.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Az ajánlati és szállitási feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi február hó 4-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges

200.000 kg (20 vagon) motalko

szállitására nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, hogy irásbeli ajánlataikat

1930. évi március hó 18-án délelőtt 11 óráig

a székesfőváros köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. em. 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Ajánlatokat lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szerződési feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi február hó 4-én.

A székesfőváros tanácsa.

Vállalkozás

Uj kiirások

Benzingenerátor, töltőgépek, főkapcsoló- és főelosztótáblák, kábelösszeköttetések szállitási és szerelési munkáira a VII., Szabó József-utcai autóbuszgarázsban. Határidő: 1930 február 10 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Kövezetjavitási munkákra az összes közigazgatási kerületben. Határidő: 1930 február 10 (hétfő) d. e. 12 ó.

Ácsmunkákra az I., Léderer-telepen épitendő erdei iskolához. Határidő: 1930 február 12 (szerda) d. e. ½10 ó.

Különféle butorok beszerzése. Határidő: 1930 február 17 (hétfő) d. e. 10 ó.

Kerités, föld-, kőmives- és elhelyezőmunkákra az I., Fery Oszkár-utca 55—57—59. sz. alatt. Határidő: 1930 február 17 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Asztalos-, lakatos- és mázolómunkákra a II., Csapláros-utcában épitendő köztisztasági garázs és műhelytelepen. Határidő: 1930 február 17 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Nyári ruhaanyagok, sapkanemüek, ruházati és ágyfelszerelési cikkek szállitására. Határidő: 1930 február 17 (hétfő) d. e. 11 ó.

Edény és konyhafelszerelési tárgyakra, vörösréz főzőüstökre, üstönozásra, vasüstházakra, vas-asztaltüzhelyekre, konyha- és ebédlőbutor felszerelési tárgyakra. Határidő: 1930 február 17 (hétfő) d. e. 11 ó.

Akkumulátortelep szállitására és szerelésére a VII., Szabó József-utcai autóbuszgarázsban. Határidő: 1930 február 19 (szombat) d. e. ½10 ó.

Kábelfektetési munkákra a VII., Szabó József-utcai garázsban. Határidő: 1930 február 19 (szombat) d. e. ½10 ó.

Nyári sapkák szállitására az Autóbuszüzem altiszti, gépkocsivezetői és munkásszemélyzete részére. Határidő: 1930 február hó 22 (szombat) d. e. 11 ó.

Nyári ruhák szállitására az Autóbuszüzem altiszti, gépkocsivezetői és munkásszemélyzete részére. Határidő: 1930 február 22 (szombat) d. e. 11 ó.

Nyári cipők szállitására az Autóbuszüzem altiszti, gépkocsivezetői és munkásszemélyzete számára. Határidő: 1930 február hó 22 (szombat) d. e. 11 ó.

Benzintartányok és tankoló-berendezések szállitási és szerelési munkáira. Határidő: 1930 február hó 22 (szombat) d. e. ½10 ó.

Bontási, föld-, kőmives-, elhelyező- és műkőszobrászati munkákra a III. ker., óbudai ujtemető bejárati épület középső részén létesitendő kápolnához. Határidő: 1930 február 24 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Textilanyagszükségletének beszerzésére az árvaházak, szeretetotthonok és menhelyek részére. Határidő: 1930 március 10 d. e. 9—10 ó.

Preciziós fogaskerékáttételek és tengelykapcsolók szükségesek. Határidő: 1930 március 10 d. e. 11 ó.

5000 (ötezer) métermázsa buzaszalma szállitására. Határidő: 1930 március 11 d. e. 11 ó.

5000 (ötezer) métermázsa anyaszéna szállitására. Határidő: 1930 március 11 d. e. 11 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács február 6-iki ülésén vállalatba adattak:

A Bihari- és Balkán-utcai szükséglakások A-tipus, III. számu épület összes munkái (ács- és tetőfedőmunkák kivételével) Paulheim és Weninger (VII., Garay-utca 42) 158.617 pengővel.

Ugyanott a B-tipus, I. számu épület összes munkáit (ács- és tetőfedőmunkák kivételével) Frank Emil (V., Hollán-utca 9) 180.800 pengővel.

Ugyanott az A-tipus, III. sz. épület tetőfedőmunkáit Győrffy Lajos (VIII., Thék Endre-utca 11) 3290 pengővel.

Ugyanott ácsmunkák Kara János (VIII., Kőris-utca 28) 20.496 pengővel.

Ugyanott B-tipus, I. sz. épület tetőszerkezeti, ács- és tetőfedőmunkákat Haász és Somogyi rt. (VII., Frangepán-utca 27) 31.340.05 pengővel.

A Léderer-telepi iskola villanyszerelési munkáit Bálint Imre (VIII., Kun-utca 13) 4483.10 pengővel.

Jánoshegyi vámőrségi épület és menedékház butorszállitási munkáit Terlandai és Társa (VII., Erzsébet királyné-utja 125) 4458 pengővel.

Az Uj Szent János-kórház gyermek tbc-osztályának padozati és faburkolási munkáit Volentics Lajos (VI., Studnai-utca 7) 7641.90 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a székesfőváros „Étkeztetési Akció"-jának konyha- és ebédlőfelszerelési tárgyaira, nevezetesen:

a) edény- és konyhafelszerelési tárgyakra, b) vörösréz főzőüstökre, üstönozásokra, c) vasüstházakra, d) vas-asztaltüzhelyekre, e) konyha- és ebédlőbutorfelszerelési tárgyakra

nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállitási és vállalati feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott 1.60 pengő állami, 1.60 pengő fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat

1930. évi február hó 17-én (hétfőn) délelőtt 11 óráig

a székesfőváros tanácsának IX., (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztályában (IV., Központi városháza, I. pavillon, I. em. 36. sz.) közvetlenül vagy posta utján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Az a) alatt hirdetett edény- és konyhafelszerelési tárgyakra vonatkozóan kiköti a tanács, hogy az ajánlattevők mintadarabokat kötelesek bemutatni, melyek a VIII., Főherceg Sándor-utca 8. sz. alatt (régi képviselőházban) levő fővárosi Háziipari Foglalkoztató raktárában átvételi elismervény ellenében adandók be.

A versenytárgyalás 1930. évi február hó 17-én (hétfőn) délelőtt 11 órakor a fent megjelölt helyen fog megtartatni és azon az ajánlattevők vagy igazolt megbizottjaik jelen lehetnek.

Elkésve érkezett, vagy az előirt feltételeknek meg nem felelő ajánlatokat nem vesznek figyelembe.

A szállitási és szerződési feltételek, valamint az ajánlati ürlapok példányai a tanácsi IX. ügyosztályban (Központi városháza, I. pavillon, I. em. 36. szám alatt) délelőtt 9—1 óra között dijmentesen megszerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között szabadon választhasson és pedig a megajánlott árakra való tekintet nélkül, továbbá a szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Budapest, 1930. évi január hó 28.

A székesfőváros tanácsa.

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tüzjelző-készülék. Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésében bemutatja: Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest. V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

Szórakozás

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren, a keleti pályaudvarral szemben. (Telefon: József 343—37.) — Müsor: **Internationale revü.** Ének, zene, tánc. Színes bárfelvételek. 2. **Fox hangos hiradó.** (A világ szeme.) 3. **Submarine.** (Acélkoporsó.) 3. **Hangos** filmremek 10 fejezetben. Főszereplő: Jack Holt. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, ¼8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor.

CORSO (Váci utca 9.) Telefon: Aut. 874—02. **Submarine.** Az idény hangosfilm eseménye. Filmregény 10 felv. Főszereplők: Jack Holt és Dorothy Revier. (Harmadik hétre prolongálva.) — Hiradók. — Előadások: hétköznap: 4, 6, 8, 10. Vasár- és ünnepnap: 3, ¾5, ½7, ¾9 és 10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) Müsor: **Ramon Novarro** első énekes filmje, a **Pagan** cimü Metro—Goldwyn világattrakcióban, 12 fejezetben. Női főszerepben Rene Andoree és Dorothy Janis. A rendezés W. Wan Lyke mesteralkotása. A „Pagan love song"-ot, a **Pogány szerelmi dalt** éneklik: Ramon Novarro és Dorothy Janis. Ezenkivül a legfrissebb **Metro Hearst hangos ujság** és különleges **Fox Hangos Hiradó.** — Előadások mindennap: 4, 6, 8, 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 18. szám. Semmelweiss-u. sarok. (Telefon: Automata 895—43 és Aut. Aut. 897—07.) Müsor: 1. **Fox Movieton. News.** (A vil. hangja.) Benjam. Gigli fell. „Gyöngyhalászok." Bizet operájából. — 3. **Rio Rita nagy duettje.** Énenklik: Bebe Daniels és John Bol. — 4. **Lady Divine.** (Trafalgari oroszlán.) 12 felvonásban. Főszereplők: Corinne Griffith és Várkonyi Mihály. — Az előadások kezdete, hétköznapokon 5, ¼8 és fél 10, szombat, vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor. Az előadások megkezdése után az összes ajtókat lezárjuk.

ODEON MOZGÓ VII. Rottenbiller ucca 37-b. Telefon: J. 302—63. Február 6—9. Csütörtöktől—vasárnapig. **„Életet szereleimért."** (Forardalmi nász.) Dráma 10 felvonásban. Dionora Jacobini, Karina Bell. — **„Hidegvérü Harry."** Filmregény 10 felvonásban. Harry Piel. — Hiradó. — Február 10—12. Hétfőtől—szerdáig. **„Az ördög táncosnője."** (Tibeti éjszakák.) Dráma 8 felvonásban. Gilda Gray, Clive Brook és Anna May Wong. — **„Három a párom."** Slágervigjáték 10 felv. Marcella Albani és Jean Bradin. Hiradó. Előadások kezdete köznapokon: 5, 7, ¼10, vasárnap 3-tól folytatólagosan. — Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak! — Az előadásokat 10 tagu katonazenekar kiséri!

ORION FILMSZINHÁZ, (IV. kerület, Eskü ut 1. szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfő jénél. Telefon: Automata 831—02.) Müsor: 1. **Nem ütik a cigányt agyon.** Slágervigjáték 8 felvonásban. Főszereplő: Buster Keaton. 2. **Vőlegények inkognitóban.** Falrengető vigjátékattrakció 7 felvonásban. Főszereplők: Zoro és Huru. — 3. **Magyar és külföldi hiradók.** — Előadások kezdete fél 6, fél 8, fél 10, vasár- és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10. — Jegyelővétel délelőtt 11—1 óráig.

PALACE FILMSZINHÁZ (Erzsébet-körut 8., a Newyork-palotával szemben. — Telefon: J. 365—23.) Müsor: 1. **Submarine.** Tökéletes amerikai hangos világattrakció, 10 felvonásban. Főszereplők: Jack Holt, Ralph Graves, Dorothy Revier. Közremüködik az amerikai flotta. 2. **Revü International.** Színes, beszélő, éneklő, táncoló zenés revü 3 felvonásban. 3. **Hiradók.** — Az előadások kezdete, hétköznapokon: ¾6, 8, 10, vasárnap: 4, 6, 8, 10 órakor.

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: József 429—46 és József 419—02. Müsor: 1. **Fox Folies.** A világ legnagyobb revüfilmje. Látványos, éneklő, beszélő, zenélő attrakció. — 2. **Magyar hangosfilm.** (Biller, Mindszenthy Tibor, Cselényi, Fekete Pál, Pethes, Dénes és Bura Sándor. — 3. **Fox és Paramount hangos hiradók.** — Előadások kezdete: 5, ¼8 és fél 10 órakor. Vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

TIVOLI MOZGÓ VI., Nagymező-u. 8. Tel.: Automata 230—49. Február 3-tól. A berlini Klangfilm G. m. b. H. legujabb nagyszabásu készülékén. Hangosfilm leadás. **„Mámorkringő."** (Dich hab ich geliebt.) Mady Christians, Hans Stüwe és Water Jankuhn Bevezetőfilm: **„Párisi divatkirály."** Korda, Mária, Harry Liedtke, Székely Ibolya és Verebes Ernő. — Hiradók. — Előadások kezdete köznapokon: 4, ¾7 és fél 10, vasárnap d. e. 11 órai kezdettel csak egy előadásban **szenzációs hangos hiradók** és **beszélő hangos burleszkek leadása!** Elővételi pénztár az összes előadásokra d. e. 11—1 óráig.

UFA

CORVIN FILMSZINHÁZ (VIII., József-körut és Üllői-ut sarok). Tel.: J. 389—88.)

Nem ütik a jogászt agyon! — Háboru a tenger alatt. — Magyar hiradó.

UFA FILMSZINHÁZ (VI., Teréz-körut 60. Tel.: Aut. 197—67 és Aut. 197—68) Előadások: 5, negyed 8 és fél 10. Szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor. A nagy hangos magyartárgyu film: **Mária Terézia.** Titta Ruffo, az énekesek királya. **Noé zárkája** hangos trükkfilmesoda.

URANIA FILMSZINHÁZ (VII., Rákóczi-ut 21. Tel.: J. 460—45. és J. 460—46.) Néhány hét mulva megnyilik az első nagy magyar hangosfilmmel, melynek cime: **Vasárnap délután . . .**

KAMARA MOZGÓ
(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.
Nem ütik a jogászt agyon
Főszerepben: **Buster Keaton**
Háboru a tenger alatt
Előadások: hétköznap 5, ½8 és 10 órakor vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ
Gaál Franciska, Tőkés Anna, Ráday Imre, Vaszary Piroska, Békeffy stb.
Kezdete 9 órakor

ZSÚFOLT HÁZAK! TOMBOLÓ SIKER!
DOUGLAS
nagy néger revüje
A
ROYAL ORFEUMBAN
KEZDETE ½9 ORAKOR. TELEFON: J. 421—68.

Cross-Charles E. Lewis utódai
Központi fütések, vizvezetékek, egészségügyi berendezések
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7
Telefon: József 322-25

Alapitási év: 1868 Telefon: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

*

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

Tek.Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, Prof Károlyi u.8.

Budapest, 1930 február 15

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Visegrádi-utca 19.
Telefon: Aut. 928—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Farsang

A kétnapos pünkösdi királyságnak végeszakadt: kedden este nyolc órakor zajosan, de diestelenül befejeződött a fővárosi törvényjavaslat ügyében összehivott rendkivüli közgyülés, amelynek összehivását a baloldal a saját külön diadalának tekintette. A nagy közjogi győzelemről nem beszél már senki, hová lettek az elcsépelt frázisok, amelyeket a baloldali szónokok rozzant ágyui felvonultattak, a sok vajudás után egy leszavazott határozati javaslatot szültek a demokrata és szocialista hegyek. De még ez a határozati javaslat sem kerül az országgyülés elé: oda már Petrovácz Gyula okos és érdekes feliratát terjeszti a főváros törvényhatósági bizottsága, azokkal a kivánságokkal, amelyeknek sürgős és fontos voltát ugy a közigazgatási bizottságban, mint az országgyülés plénuma előtt hangoztattak a jobboldali szónokok.

A baloldali demagógia számára tehát nem marad egyéb, mint a régi rozsdás fegyverek előkeresése a kelléktárból: a hordó, amin tovább szavalni fognak, a kürt, amely a Beszkárt bajairól zeng, a harsona, amely a kórházak ijesztő állapotait festi a firmamentumra, mint a keresztény várospolitika legnagyobb bűneit. Azaz, pardon, egy ujabb fegyvernemet talált ki a közigazgatási biróság ismeretes itélete alapján a baloldal, messzehordó ágyut, rémséges szörnyeteget, amelynek használatbavételével minden eddiginél nagyobb eredményt fog elérni. Ez az uj fegyvernem a nehéz, sőt legnehezebb tüzérség feldübörögtetését jelenti, a rendkivüli közgyülések gyors és szapora összehivásával a baloldal orvosolni fogja mindazokat a sérelmeket, amelyeket eddig nem állt módjában meggyógyitania.

El lehetünk készülve arra, hogy rövid időn belül a rendkivüli közgyülések egész légióját lesz kénytelen a közigazgatási biróság döntése értelmében összehivni a főpolgármester. Már a küszöbön a Beszkárt ügyében összehivott rendkivüli közgyülés, de érezzük, tudjuk, hogy jön a többi. Azt a ziccert, hogy bármikor a közgyülési terembe parancsolhatja a baloldal a jobboldali pártokat, nem fogják a szélsőbalon kihasználatlanul hagyni. Ők azonban csak az összehivás tényét tudják produkálni, hiszen kétségtelen, hogy minden közgyülés végeredményben a parlamentáris elveknél fogva azzal a többségi diadallal fog végződni, amely, mint legutóbb is láttuk, a baloldali handabandázással szemben a guvernementális akaratot juttatja mindenkor kifejezésre.

A mákony azonban, amellyel a baloldali tisztelt urak most a törvényhatósági életet a szenzációhajhászás központjába akarják állitani, már nincs hatással az ő meglevő, vagy mondvacsinált tömegeikre sem, mert a mai kiélezett gazdasági helyzetben ezek a tömegek nem szólamokat, hanem cselekedeteket várnak azoktól, akiket ők a törvényhatósági közgyülésbe beküldöttek. Hiába a Rókus-ügy, hiába a Beszkárt-ügy, üzemi dolog és ezer egyéb: az ötéves semmittevés, a komoly alkotó munkának elkerülését nem lehet pótolni rendkivüli közgyülések összehivásával. Lehetnek rendkivüli közgyülések, lehetnek azokon kisebb-nagyobb botrányok: a józan keresztény közvélemény hidegen mosolyog felettük és közönyösen megy el kóklerkedéseik mellett.

Wolff Károly nagy beszéde a fővárosi törvény vitájában

Csak a szociáldemokráciát ismeri el egyedüli ellenfelének, a többi nem ellenfél, a többi csak próbálgatás! — A főváros szociális feladatok teljesitésében első helyen áll a világon, hitelképessége is a legkitünőbb — A székesfőváros polgárságát semmiféle vonatkozásban ujabb adókkal megterhelni nem lehet

A Ház minden oldalán nagy hatást tettek Wolff fejtegetései

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A parlamentben folyó fővárosi vitának kimagasló eseménye volt a kedd délelőtt, amikor *Wolff* Károly dr., a Keresztény Községi Párt vezére foglalkozott a törvényjavaslattal, igyekezvén, hogy az egyes szónokok által a fővárost méltánytalanul ért támadások visszaveressenek és az országgyülés azon tagjai részére, akik csak ujságcikkekből és szónoki frázisokból ismerik a főváros életét, a kellő világitásba helyeztessék *az a tiz esztendő*, amely a városházán a forradalmak pusztitásai után eltelt. *Hatalmas, meggyőző erejü apológia volt a Wolff-beszéd:* a történetiró, ha valamikor össze fogja állitani a háboru utáni Budapest decenniumának adatait, méltóbb befejezést nem is találhat müve számára, mint *Wolff* Károly dr. országgyülési képviselőnek a képviselőházban február 12-én elhangzott beszédét. Fontosnak és érdekesnek tartjuk ily körülmények között, hogy *Wolff* Károly dr. beszédét, amely a képviselőház minden oldalán igen nagy hatást tett, *bő és részletes kivonatban ismertessük közönségünkkel.*

Wolff Károly dr., az előtte szóló *Friedrich István érdekes és értékes beszédébe kapcsolódott.* Megállapitotta, hogy sok tekintetben egyetért *Friedrich*-el, akivel egyetértően a képviselőházban ő is többször kifejezést adott annak a véleményének, hogy a székesfőváros Magyarország egyik legnagyobb anyagi és erkölcsi tényezője, legnagyobb energiaforrása és a kormány ezekben a sulyos időkben csak *teljes harmóniával és összefogással* tudja megoldani azokat a problémákat, amelyeknek megoldása a nemzet egyetemes érdeke. Hangsulyozza, hogy kritikájában teljesen független, mint ahogy mindig független volt az országos politikában is és mindig független is marad.

Sohasem fogja — és ezt *Gál* Jenőnek válaszolja elsősorban — a fővárosi törvényjavaslatot *felekezeti szempontból* kezelni, amitől ő is őrizkedik, de a Keresztény Községi Párthoz tartozó képviselőtársai is az egész vonalon tartózkodtak. Rátérve a főváros és a kormányzat kapcsolatára, hangsulyozza, hogy a *nagy problémák megoldásánál a székesfővárosnak és az államnak szorosan össze kell fognia.* Nem lehet csak a felügyeleti hatóság magas lováról kezelni ezeket a kérdéseket, hanem ennek a két nagy erőtényezőnek össze kell ülnie, lévén vitathatalanul tény, hogy *csonka országunkban a székesfőváros predomináns jelentősége senki által nem tagadható.* Az ország területének csak huszonnyolc százaléka maradt meg és ez olyan tény, amely egész tragédiánknak megmagyarázója. Ezzel szemben a főváros változatlanul áll nagyságának területében, minden vonatkozásban, vagyis a székesfőváros jelentősége ma, ha az arányt nézem, sokkal nagyobb, mint volt azelőtt országos viszonylatban. *Friedrich* István képviselőtársa is célzott, hogy *üljön össze az a két tényező a harmónia jegyében*, keressék a megértést és ne legyen semmi más szempont mérvadó, semmiféle kisérletezés, amelynek pozitiv eredménye ugysem lehet és konkrét haszna amugy sincsen.

Arra kéri egységespárti képviselőtársait: ne tekintsék ezt a székesfővárost mint *corpus separatumot*, mint különleges dolgot, de mint a nemzet fővárosát, mint ezeknek a nagy erkölcsi és anyagi erőknek gyüjtőforrását. Eredményt ez a nemzet csak akkor fog elérni, ha ez az összhang bekövetkezik, ha összeül a két nagy erőtényező s a legnagyobb egyetértésben arra fog törekedni, hogy a sulyos problémákat megoldja.

A Keresztény Községi Párt állandóan azt hangoztatja, hogy *az országos politikai pártok egymás közötti versengése az ő pártkötelékei között megszünt.* Érti természetesen azt az alapot, amelyen áll: a *keresztény nemzeti alapot.* Nyiltan kijelenti, neki a székesfővárosi törvényjavaslatnál az a mérvadó kritériuma, hogy ez a javaslat mennyiben ellenkezik a keresztény nemzeti irányzat érdekeivel. Mert *ez az egyedüli pozitiv program* az összes pártok között, ha a keresztény világnézetet és a nemzeti gondolatot érvényesiteni akarja fővárosi viszonylatban is. Ezen az elvi alapon áll, ezt keresi, ezt kutatja a javaslat minden paragrafusában, mert megvan győződve arról, hogy *ez a nemzet el fog pusztulni, ha ezt a pozitiv programot elhagyja a kormányzat bármely viszonylatában.*

Az *autonómia nem öncél.* És azért beszél ennyire világosan ebben a kérdésben, hogy ne kételkedjenek azok a tömegek sem, amelyek mögötte állanak. A pártkeretet nyitva tartja mindazok részére, akik a keresztény nemzeti alapnak őszinte, fanatikus hivei. Az igazság kérdésében sincs nála párt, az igazságnak mindig meggyőződéses harcosa marad, de küzdeni fog mindaz ellen, ami a keresztény nemzeti szemponttal ellenkezik. Miért teszi ezt? Mert tanult, mert látott, mert vannak végeredményben pártok, amelyekkel a közvéleménynek tisztában kell lennie. A viszonyok kitermelték a pártokat, ilyen a városi közélet által kitermelt városházi párt, a szociáldemokrata párt, amelynek nagy jövője is van, *amely az ő legnagyobb ellenfele!* Hangsulyozza, hogy a szociáldemokrata pártnak egész felfogásával, világnézetével szöges ellentétben áll és mindent el fog követni, hogy a szociáldemokratákat háttérbe szoritsa: *a szociáldemokrácia legyőzése, leküzdése a fővárosi törvény szempontjából is cél nála, amelyet bevall.*

Foglalkozik azután *Wolff* Károly dr. a demokrata párt és a liberális párt városházi jelentőségével, de kijelenti, hogy *csak a szociáldemokráciát ismeri el egyedüli ellenfelének, a többi nem ellenfél, a többi csak próbálgatás!* Két tömeg van, az egyik oldalon a szociáldemokrácia, a másik oldalon a kereszténység. *Nincs kétely az iránt*, hogy ő mit akar és milyen szempontból nézi a helyzetet. Most, midőn ezen az elvi alapon vezetett párt élén áll, akkor mindenekelőtt azt mondja: akik ellene hadakoznak, hadakoznak az igazság fegyvere ellen! Mert, amikor *Gál* képviselő odakiáltotta neki, hogy: Ön tette tönkre és züllesztette le a székesfővárost — *hát ennél igazságtalanabb, gyülölködőbb vádat még nem hallott.* A képviselő urnak egy szava sem volt az ellen, hogy a kommunizmus mit csinált a városban, hogy lezüllesztette az üzemeket, a kórházakat, hogy a székesfőváros a kommunizmus utáni tiz esztendő alatt mit produkált, mit müvelt, mit alkotott. Nem szabad pártszempontokból egy javaslat megtámadása, vagy egy kormány megbuktatása érdekében az igazság utjáról letérni, *egy törvényjavaslat elbirálásánál nem lehet az a fő szempont*, hogy megbuktassuk a kormányt, hogy kiirtsunk egy pártot.

A székesfőváros az utóbbi tiz esztendő alatt *annyit alkotott, mint a külföld egyetlen nagyvárosa sem.* Bécsnél, Berlinnél és a többi nagy empóriumnál mindenütt nehézségeket lát, az ut Berlinben pénzügyi gondnoksághoz vezetett és valószinüleg Bécsben is katasztrófák fognak jelentkezni. Ha a fővárost kritizálják, nézzék meg, hogy *a magyar városok életében is nagy krizisek vannak*, hiszen egyes városokban már fizetésképtelenségekről is hallottunk! A gazdasági életnek ebben a kataklizmájában a székesfőváros mégis teljesiti feladatát, az országban egyetlen tényező sem teljesit annyi szociális feladatot, mint a főváros. *A fővárosi kórházak* gyógyitják a vidékről feltóduló betegeket, adnak ennivalót nekik, szaporitják a szeretetotthonokat: minden tekintetben haladás van, *lehet-e akkor beszélni lezüllésről?* Ennek a tiz esztendőnek munkájában ott állt a Keresztény Községi Párt, érvényesitette a maga befolyását, tehát komoly kritikus nem fogja azt mondani, hogy *lezüllesztette a fővárost*, sőt azt mondja, hogy *nincs a világon egyetlen olyan város,*

amely szociális vonatkozásban Budapestet lekonkurrálná.

Ha *gazdasági vonatkozásban* nézi a fővárost, azt látja, hogy itt is az első helyen áll: hitelképessége vetekszik az államéval, elárasztják a fővárost külföldi kölcsönajánlatokkal, de ő azt mondja: *vigyázzunk, mert egy város életében nem lehet öncél az eladósodás és csak akkor szabad kölcsönt felvenni, ha azt produktiv célra fordítják!* Városaink legnagyobb részének fizetőképességét az a körülmény alterálta, hogy nem produktiv befektetésekre vette igénybe a kölcsönöket. Nem hajlandó beugrani Beszkárt- és egyéb berendezési nagy kölcsönökbe sem, csak akkor, ha látja, hogy az a város fizetési képességét emeli és lehetővé teszi, hogy ezekben a sulyos és nehéz időkben az amortizációs részleteket a pluszból lehessen törleszteni.

A leghatározottabban kijelenti, hogy *a székesfőváros polgárságát semmiféle vonatkozásban ujabb adókkal megterhelni nem lehet.* A főváros polgársága a legtöbbet áldozott az egyenes adók tekintetében, az egész országos átlagnak a felét adja. A város financiái intaktak, de a Keresztény Községi Párt érzi a nehézségeket, ugy az adóügyi, mint a gazdasági kérdésekben is. Hangsulyozza ezután *Wolff* Károly, hogy a centrále-kérdést meg kell valósitani, az áramot igénybe kell venni akkor, ha az megtakaritással jár a székesfővárosra és a Beszkártra. Tudja, hogy az áramtermelés nem mindenütt helyes, utal *Friedrich* István szakértői véleményére, aki a párt részéről az illetékes bizottságban helyet foglal.

A politikai atmoszféra vázolása után le akarván vonni a következtetéseket a törvényjavaslattal kapcsolatban, utal *Rassay* Károly azon megjegyzésére, hogy ez a törvényjavaslat végeredményben *a Keresztény Községi Párt és a Községi Polgári Párt uralmának petrifikálását jelenti.* Ha száz százalékig nem tud egy törvényjavaslattal szemben minden intenciót érvényesiteni, elfogadja azt a lehetőséget, amellyel ugy-ahogy mégis érvényesiteni tudja azokat az érdekeket. Nem állhat az *abszolut negáció* álláspontján, mert azok a tömegek, amelyek mögötte állanak, azt akarják, hogy a *keresztény városháza fennmaradjon a jövőben is*, hogy a keresztény városházát ne lehessen a semmibe dönteni. *A Keresztény Községi Párt működése biztositani fogja a keresztény városházát.* Ha Budapest szociáldemokrata lesz, akkor az egész ország sorsa olyan kátyuba jut, amelyből nem a nagy magyar jövendő, hanem a csendes elpusztulás fog következni. Az egész ország közvéleménye ezen az álláspont on van. Igenis — mondja emelt hangon *Wolff* Károly — *mi nem akarunk másodszor vörös városházát, nem akarunk másodszor kisérletező városházát, hanem keresztény városházát!* Ez a törvényjavaslat is számol azzal, hogy a választások keretében fog is a Keresztény Községi Párt érvényesülni és mindenkinek mód és lehetőség nyilik, aki őszinte barátja a keresztény és nemzeti alapnak, hogy ezen az alapon vegye fel a küzdelmet.

Az állambiztonsági szempontok mindenek fölött állanak, ezen tulmenően nem helyesli az autonómia megnyirbálását, csak ameddig az állam feltétlen érdeke megköveteli és *azután jön az autonómia.* Megerősiti *Baracs* azon állitását, hogy az első tervezet felháboritó volt. Ez ellen valamennyien egyhanguan talpraálltak, ő is talpraállt. Koncedálja azonban, hogy a mostani javaslat lényegesen jobb, abban a Keresztény Községi Párt is igyekezett elmenni addig, amig az érdekei azt megkivánták. Ha a fennforgó körülmények között igy tudja biztositani az eredményeket, akkor ezzel melelégszik, mert *az ő negativ álláspontja nem változtatna a dolgokon.*

Azt tapasztalta, hogy a folytonos változás a választásokkal kapcsolatban felszinre vet mindig uj bizottsági tagokat és évek kellenek ahhoz, amig az uj bizottsági tagok beletanulnak a városi ügyekbe. A helyzel megelégszik, mert *az ő negativ* zottsági tagok az autonómia keretén belül maguk intézik az ügyeket, kell tehát, hogy bizonyos magva legyen a közgyülésnek: *ez a harminc örökös tag intézménye.* Inkább választ örökös tagokat, mint adományoz diszpolgári okleveleket! Utal az olasz és angol példákra: a városi adminisztrációban a Hansavárosok statutumaiban megvan ez az örökös tagsági intézmény. Olyan polgárok fognak bekerülni, akik a város ügyeit ismerik, *ebből csak haszna lesz a főváros közigazgatásának.*

A *tanitókérdésben* reméli, hogy a kultuszminiszter vétójogát a Ház törölni fogja, hogy az ügy az autonómia kezében maradjon. A *főpolgármesteri kérdésre* vonatkozóan kijelenti, hogy ellene van a hatáskör tulságos kiterjesztésének, mert a főpolgármester maradjon ellenőrző közeg, a végletekig ellenőrizzen, hiszen megnyugtató, ha ellenőriz. A *városi törvényhatósági tanács* összeállitásában bizonyos korrektivumokat kellene csinálni, az állambiztonsági érdekek vonalán belül az autonómiának szabadon kell érvényesülnie. A *területi kérdés és az arányosság* kapcsán koncedálja, hogy van aránytalanság, de azt teljesen kikerülni sohasem lehet. A végeredményben a közigazgatási kerületek kialakult, önálló egységek a város életében. A *Józsefvárosra és a Ferencvárosra vonatkozólag* kijelenti, hogy kérni fogja a minisztert, hogy az arányositásnál jöjjön segitségül. Az *üzemeket* illetően tulzott szándékokat látott a centrális javaslat részéről. A változással ebben a kérdésben javulást lát és nem indokolt a harangok félreverése, hogy itt az autonómiának elárulásáról van szó.

Méltóztassék elhinni, — fejezte be beszédét *Wolff* Károly dr. — hogy *engem nem hatalmi vágy, nem hatalmi szempont vezetett, amikor a törvényjavaslat mellett állást foglaltam,* csak az a tudat vezetett, hogy ennek a keretében is érvényesülni látom azokat a magas nemzeti szempontokat, amelyeket én folyton szem előtt tartok. Nem félek a törvényjavaslat rendelkezéseitől, mert igenis módot ad a polgárságnak az önvédelemre azzal a veszedelemmel szemben, amelyet a szociáldemokrácia az egész polgárságra egyöntetüen jelent. Mert ő meg fogja ostromolni a városházát nagy szorgalommal, a polgárság pedig védeni fogja nagy tunyaságával. Ez a nagy baj. *A szociáldemokrácia mindig ott van készen, dolgozik, a polgárság képviselői pedig nyolc órakor hazamennek vacsorázni.* Csak a legnagyobb erőfeszitéssel lehet lelket öntenünk a bizottsági tagokba és ezért nem lehet harcolni a szociáldemokrácia ellen másképpen, mint *hasonló meggyőződéssel, elszántsággal, elvi alapon és fanatizmussal.* Azok, akikben megvan a jószándék, megvan az akarat, azoknak azt mondom: *keresztények, egy táborba!* Ez az én tételem. Jöjjenek a mi zászlónk alá! *Mindent el fogunk követni, legyen nyugodt Budapest polgársága.* És én itt nem ismerek felekezeti és egyéb kérdéseket, mert valamennyi polgárnak, aki a magántulajdon elvi alapján áll, ez közös érdeke és *ezért ne tekintsék a mi keresztény alapunkat ellenséges alapnak.* Ezt rakom le a Ház asztalára: *az én fanatikus hitemet, meggyőződésemet és azt az elszánt akaratot, hogy harcolni fogunk az utolsó leheletig!*

Az egész jobboldal lelkesen és melegen üdvözölte nagyszabásu beszéde alkalmából *Wolff* Károly dr.-t, aki hatalmas erővel tett hitet a képviselőházban *a keresztény várospolitika mellett.*

Népházat Kőbányának!

Irta: dr. Bucsánszky Bertalan ker. előljáró

A háboru és a forradalmak következtében előállott sulyos gazdasági viszonyok idők folyamán a szociális bajok egész sorát kitermelték.

A nyersanyagoknak a háborus idők alatt történt elpusztulása, a termelő telepek elsorvadása és a fogyasztó piac válsága által előidézett munkanélküliség, illetve kedvezőtlen kereseti és megélhetési viszonyok a főváros lakosságának tetemes részét sodorták inséges helyzetbe, mely most az államtól, hatóságoktól és társadalomtól várja a létfenntartás szenvedésteli küzdelmeitől való felszabaditását, vagyis a megélhetésének biztositására szolgáló segélyakciók megindítását.

Az ország testének megszabdalása amellett, hogy a nemzet gazdasági vérkeringését megzavarta és azt sokhelyütt teljesen meg is bénitotta, az elcsatolt részek lakosainak nagy részét mobilizálta, melynek következtében a megkisebbedett ország fővárosának lakossága megduzzadt, a gyámolitásra szorulók száma pedig azzal arányosan felszaporodott.

Ennek következtében a főváros ama részein, ahol hatványozottabb mértékben érezhető a válságos helyzet kedvezőtlen kihatása, az égetően sürgős szociális problémák egész sorozata vár megoldásra.

A fővárosnak egyik ilyen része a X. kerület: *Kőbánya* is, mely tipikus példája a leromlott gazdasági helyzet szomoru következményeinek.

Kőbánya a főváros legnagyobb ipari kerülete, melynek világhirü gyáripara azonban a háborus évek alatt és azt követőleg fokozatosan elsorvadt és ennek következtében lakosságának igen nagy része, — melynek régebben a prosperáló gyárak és iparlepek nyujtottak exisztenciát, — ma kenyerét veszitve, a legnagyobb nélkülözésekkel küzdve tengeti életét.

Ez a helyzet a kerületi gyámolitásra szoruló lakosainak számát idők folyamán *rendkivüli módon megnövelte*, melyhez nagy mértékben járult az a körülmény is, hogy a főváros lakásépitő akciója során a kerületben — a Ceglédi- és Külső Jászberényi-utakon — létesitett nagyszámu kis-, illetve szükséglakásokba, ahová a megszüntetett Suhajda-telepi, angyalföldi és lóversenytéri nyomortanyák lakói is áttelepittettek, idők folyamán a főváros más részeiről jobbára olyan családok költöztek be, akik a munkanélküliség, vagy keresetképtelenségük miatt ugyancsak közsegélyre szorulnak.

De a lakosság helyzetét Kőbánya periferiális fekvése és területének a fővárostól való elszigeteltsége is csak sulyosbitja, mert a távolság a kenyérkeresőket a fővárosban kinálkozó munkaalkalmak elnyerésében nagy mértékben akadályozza, a gyámolitásra szorulókat pedig a karitativ és szociális segélyforrásoktól elzárja.

Örömmel állapitható meg, hogy *Kőbányán elismerésreméltó, sokoldalu karitativ és szociális munka folyik* és hatóság, társadalom vállvetve igyekszik az élet hajótörötteit a nyomor tengeréből kimenteni, azonban sajnos, az elért eredmény nem áll arányban azzal a sokszor emberfeletti módon végzett munkával, melyet az emberbaráti szeretet és áldozatkészség fűt. Az embermentő és segitő törekvéseket nem ragyoghatja be a kivánt siker koronája, mert nem áll rendelkezésre a kerületben egy olyan centrális fedezék, mely az élet kárvallottjainak, a sorssujtott kerületi lakosoknak biztos menedéket nyujthatna az életküzdelem viharaiban.

Ennek következtében tehát a létküzdelemben megsebesült embertársaink javarésze legtöbbször csak ideiglenes kötéseket, a szükséges segélynek csak egy kis részét kaphatja meg, de a gyógyuláshoz szükséges balzsamot nem nyerheti el, mivel a kerületben nincs olyan hely, mely ahoz módot nyujtana a tervszerü szegénygondozás formájában.

Ezért a szociális jólét előmozditására szolgáló egyéb más többoldalu, a társadalom különböző kategóriáinak, igy különösen a munkásosztálynak érdekeit szolgáló törekvések sem indulhattak el utjukra.

Egy olyan intézménynek, egy „Népháznak" a létesitése, amely befogadhatná mindazokat a népjóléti akciókat, melyek egy nagy területileg különálló ipari városrész szociális életének megjavitását célozzák, ma már sürgős követelménye Kőbányának.

Hogy egy ilyen népház mily hathatósan járul a kerületi jótékonykodás sikeréhez, példa rá *a főváros V. kerületének népháza*, mely már évek hosszu sora óta, általános elismerés mellett, végzi embersegitő és mentő misszióját és amelynek eredményes munkája nem kis mértékben köszönhető a kerületi ipari és kereskedelmi érdekeltségek megértő támogatásának, mely annak idején egyébként lehetővé tette megvetni annak alapjait is.

Mennyivel indokoltabb tehát akkor a kőbányai népház megvalósitása, amikor a X. kerület területi elszigeteltsége és topografiai viszonyai miatt — mondhatni — autonóm társadalmi életet él és igy a magárautaltság körülményei rákényszeritik, hogy a tőle távol, a főváros különböző részein levő és nehezen megközelithető segitő eszközöket a kerületben megszervezve egyesitse.

A népház rendeltetése volna tehát mindazt a karitativ és szociális berendezkedést magában egyesiteni, mely egy nagy népes ipari kerület társadalmi jólétének előmozditója.

Ehez képest helyet foglalna abban egy *népétkeztető akció*, amelynek konyháján, illetve étkezőjében az igazolt szegények ingyenes és a munkásosztály szerényebb jövedelmü tagjai kedvezményes étkezésben részesülnének.

Szükség-szállások, ahol átmenetileg fedél alá kerülhetnének a hajléktalanok.

Foglalkoztató műhelyek, melyekben a csökkent munkaképességü kerületi lakosok, igy hadirokkantak is, továbbá a sokgyermekes gyámolnélküli anyák keresethez jutnának.

Bölcsőde, ahol a munkában elfoglalt szülők gyermekei reggeltől napestig dolgozhatnának.

A szociálhigiénia előmozditására fürdők azok számára, akik szegénységük, illetve a fürdők távolsága miatt testük ápolását elhanyagolják. Ezzel kapcsolatosan egy *mosoda* is berendezendő volna ott, ahol a váltó alsóruhával nem rendelkezők fehérnemüje órák alatt megtisztulna.

Nyilvános könyvtár, mely alkalmas könyvekkel sietne az emberek felfogását, ízlését helyes irányba terelni és az individuális védelmet propagálni.

Létesitendő volna továbbá a népházban *tanonc- és leventeotthon* is, hogy az árva és gyámolnélküli, valamint az anyagi élettel küzködő, ipari pályára készülő ifjuság hajlékot és a létfentartás elemi szükségleteit megtalálja és erkölcsi életére előnyösen kiható, gondos felügyeletben és irányitásban részesülhessen.

E két otthonnak ennélfogva nemcsak az ifjuságvédelem, hanem az ipar és kereskedelem szempontjából is igen nagy horderje volna, mert egyrészt a munkáltatókat kehermentesitené, másrészt pedig igen előnyösen szolgálná az otthon a helyes munkásnevelés érdekeit.

Továbbá helyhez juthatna ott egy igen fontos életbiztonsági szerv is: a mentők kirendeltsége, mely esetben a központi mentőállomás távolsága miatt a mentés körében előálló nehézségek leküzdhetők lennének.

De helyet foglalhatnának majdan ott a jótékonyság nemes harcosai is, akik áldozatkészségüket megfelelő helyhez jutva, célravezető módon gyakorolhatnák.

Ezekben nyujtottam a kőbányai népház megvalósitása tervének nagykonturu vázlatát, mely jóléti intézmény keretei idők folyamán az itt általam még nem emlitett sok más adódó és szükséges akcióval is telithető volna.

Amidőn tehát most perspektiváját nyujtottam Kőbánya közeljövő törekvéseinek, szeretném, ha a társadalom támogató készsége a tervet valóra váltaná és mielőbb megépülhetne a főváros egyik legnagyobb kerületének szeretethajléka — *a kőbányai népház.*

„PAX"
vörösrézből készült szénsavas kézi tűzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC témárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

Hortobágyi juhtúró
Mindenütt kapható! Termeli:
ORSZ. MAGY.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-76

A HÉV megvásárlásának nagyvonalu terve uj perspektivákat jelent — mondja Petrovácz Gyula

Rákosfalva helyzete, a Gellért-tér rendezése, az ujlaki dunaparti vonal épitése a megvásárlás után a legsürgősebb problémák — A HÉV-nek a főváros által végzendő rekonstrukciója uj munkaalkalmakat teremt az iparosság részére — Petrovácz a hágai egyezmény után az épitkezési tevékenység fellendülését várja

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

— *Nincs munka!* A főváros, amely mindig a leghatékonyabban támogatta a közmunkák megindítása és beruházási tervek végrehajtása révén a magánvállalkozást, a fővárosi iparosokat és kereskedőket, jelenlegi nehéz költségvetési helyzetében képtelen ezt az *injekciós hivatását* teljesiteni. Ebből a szempontból intéztünk kérdést *Petrovácz* Gyula országgyülési képviselőhöz, a Keresztény Községi Párt legkitünőbb épitkezési és gazdasági szakértőjéhez, akit mindenekelőtt arról kérdeztünk meg, hogy *mi a véleménye a HÉV átvételére vonatkozó fővárosi tervekről. Petrovácz* Gyula a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— A közeljövő városházi feladatai között az apró folyóügyek tengeréből kiemelkedik az a *nagyvonalu terv*, amely a helyiérdekü vasutaknak fővárosi kezelésbe való átvételét célozza. E tranzakció keresztülvitelének feltételeiről még kevéssé vagyunk informálva és éppen ezért a kérdésnek ezzel a részével nem kivánok behatóbban foglalkozni. De nem foglalkozom ezzel a kérdéssel azért sem, mert ez az illetékes fórumok előtt elbirálás előtt áll és én ennek az elbirálásnak *prejudikálni* semmiféle körülmények körülmények között sem szeretnék. *Nagyon örülnék*, ha a meginditott vizsgálat kedvező eredményt mutatna és igy a helyiérdekü vasutak megváltása megtörténhetnék. Örülnék ennek főként abból a szempontból, mert a székesfővárosnak és környékének egységes közlekedési politika keretébe való bevonását *elsőrendü közérdeknek* tartom. Éveken át vezettem küldöttségeket a polgármesterhez, mert kerületemnek eleven és fejlődésképes része: *Rákosfalva* állandóan arról panaszkodik, hogy képtelenség náluk mindaddig nagyobb fejlődési lehetőségekről beszélni, amig a közlekedési kérdést meg nem oldották. Rákosfalvát ezidőszerint *csakis a helyiérdekü vasuttal lehet megközeliteni és a HÉV tarifa-politikából minden eszközt megragad, hogy megakadályozhassa a Beszkárt vonalának Rákosfalváig leendő meghosszabbitását.* Minden eszközt megragadott a HÉV vezetősége annak meggátlására, hogy a Beszkárt, akár parallel-vonallal, akár megkerülő vonallal hozzáférkőzhessék Rákosfalvához, vagy az Autóbuszüzem olyan egészséges relációt rendszeresithessen, amely Rákosfalva lakóinak természetes közlekedési igényeit kielégitené.

— Lehet, hogy van Budapesten még más fejlődésképes terület is, amely nem érhető el a fővárosi Közuti Vasutak igénybevételével, az azonban kétségtelen tény, hogy *Rákosfalva* azok közé a területek közé tartozik, amelyek *rendkivül mostoha elbánásban részesülnek a fővároshoz való közlekedési viszonyuk tekintetében.* — Egy másik szempontból is helyeslem a helyiérdekü vasutaknak fővárosi kezelésbe való vételét. Ez a szempont a *Gellért-tér rendezésének a szükségessége.* A Gellért-tér idegenforgalmi szempontból a főváros egyik legjelentősebb tere. Mikor erről a kérdésről legutóbb tanácskoztunk és meg akartuk akadályozni azt, hogy a HÉV a Gellért-teret izléstelen *állomás-épülettel csufitsa el*, akkor elháritathatlan akadályba ütköztünk a helyiérdekü vasut területhasználati szerződésének módosithatatlan határozmányai következtében, amelyek szerint *ennek a vasutnak joga van a székesfőváros legforgalmasabb utvonalain vezetni járatait és lediszesebb terein különálló vasuti pályaudvari forgalmat lebonyolitani.*

— Ugyanezzel a jelenséggel találkozunk a budai oldal másik részén a *Pálffy-téri vonalnál*, amely a főváros Duna partjának a Lukács- és Császár-fürdő előtt elhuzódó és Budapest fürdőváros jellegéhez erősen hozzátartozó részét csufitja el, nemcsak vonalaival, hanem az ott lebonyolitott nagyarányu *teherforgalommal is.* Ennek a pályaudvarnak a kihelyezése sem lehetséges, a köz kárára mindaddig, amig a helyiérdekü vasut területhasználati joga fennáll, ha csak a székesfőváros azt a maga üzemévé át nem alakitja. Ha ez megtörténik — *és én hiszem, hogy meg fog történni*, — akkor uj perspektiva előtt állunk, amely reményt és módot nyujt a főváros közlekedési és szépészeti érdekeinek a megóvására azzal, hogy a *főváros belső területein csakis a Beszkárt vonalai járhatnak*, amivel szemben a *HÉV-közlekedés a főváros határaitól kezdődőleg kifelé való forgalomra rendezkedik be*, és igy olyan egyensuly fejlődik ki a két közlekedési eszköz között, amely elsősorban a főváros közönségének jelent előnyöket, másodsorban pedig *esztétikai és városszépészeti feladatok* teljesitését teszi lehetővé.

— Ez a tranzakció egyben *munkaalkalmat is eredményez.* Az a körülmény, hogy a csatlakozó állomásokat a főváros határára helyezzük ki és azon belül a pályának a Beszkárt igényeinek megfelelő átépitése válik szükségessé, egy egész sereg munkaalkalmat teremt. Szaporitja ezeket a munkaalkalmakat a HÉV átvétele azzal is, hogy az uj vezetőség feltétlenül szükségesnek fog látni *rekonstrukciós munkálatokat a főváros határainál kezdődő és kifelé vezető pályákon is.* Az uj vezetőség a forgalom igényeinek megfelelően uj vonalágak bevezetését is elő fogja készitení. Az előkészités nyomában kétségkivül hamarosan megindul a munka. Én a magam részéről meg vagyok győződve arról, hogy *az egyesitett igazgatásból származó előnyök egyrészt, másrészt az egymással vonatkozásba hozott vonalak nagyobb forgalma uj fejlődési lehetőségeket, uj virágzási korszakot fog hozni, amely virágzásnak a gyümölcse munkaalkalmakban és épitkezésekben fog megnyilvánulni.*

Felvetjük még azt a kérdést is, hogy a HÉV átvételével kapcsolatos épitkezéseken kivül *van-e remény általános jellegü épitkezések megindítására a kora tavasszal?* A következő választ kaptuk:

— Miután a pénzpiacon hétről-hétre kedvezőbbé válik a helyzet és miután a hágai egyezményből kifolyólag a külföld figyelme fokozottabb mértékben fordul felénk, főként járadékkölcsönök formájában, erős meggyőződésem, hogy a *közgazdasági helyzetben javulásnak kell beállnia és az épitkezési tevékenység hamarosan fellendül.*

CORDATIC

a

tökéletes

autopneu

194/1930. sz.

Tervpályázati hirdetmény

1. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa (Budapest, I. ker. Döbrentei-tér 4. sz.) tervpályázatot hirdet

a Budapest, V. ker. Szabadság-tér déli oldalának egységes épitészeti kiképzése terveinek beszerzése

céljából.

2. A pályázat országos és titkos, azon részt vehet minden magyar honos épitészmérnök, aki tagja a Budapesti Mérnöki Kamarának.

3. **Megtervezendő a Szabadság-tér egész déli oldalának épitészeti kiképzése a Nádor- és Wekerle Sándor-utcák közti szakasza oly módon, hogy a Szabadság-tér immár kialakult városképébe beleilleszkedjék és azt harmonikusan kiegészitse. Az elfogadásra kerülő homlokzati kiképzés a jövőbeni beépités folyamán kötelezőleg fog előiratni minden épitkezni óhajtó ingatlantulajdonosra nézve; ez okból költséges, nem rentabilis megoldások lehetőleg kerülendők. A jelenleg fennálló square intim hatása lehetőleg megóvandó.**

4. **Készitendő 1:200 léptékben a tér déli oldalának mindhárom szakaszáról egy-egy homlokzat, az alaprajzból és metszetből az a rész, amely a tervezett homlokzati kiképzés megértéséhez szükséges, továbbá egy távlati kép 60/100 cm. méretben, melynek szempontja az országzászló helyén 2.00 m. magasan veendő fel. A távlati kép grafikusan, vagy egyszinnel festve készitendő, keretezni vagy üvegezni tilos.**

5. A terveket aláirni, jeligével vagy egyéb jellel ellátni nem szabad. A tervekhez mellékelni kell:

a) egy lezárt és lepecsételt boritékban a tervező nevét és lakását feltüntető névjegyét, valamint a mérnöki kamarai tagságát igazoló igazolványt; e boriték felirata: „Pályázó neve", géppel irandó;

b) egy másik lezárt és lepecsételt boritékban azt a cimet, amelyre a pályaművet nem dijazás esetén a pályázó visszaküldetni óhajtja; e boriték felirata: „Visszaküldési cim", szintén géppel irandó. A pályamű kettős, egyenkint lezárt és lepecsételt boritékban küldendő be és pedig kizárólag postán, idegen feladó nevén a Fővárosi Közmunkák Tanácsa cimére. A belső boritékon semmiféle irás vagy jel nem alkalmazható. A külső boriték felirata: „Pályamű a Szabadság-tér déli oldalának épitészeti kiképzésére" géppel, vagy idegen irással irandó.

6. A jelenlegi állapotot és szabályozási vonalakat feltüntető helyszinrajzot a Fővárosi Közmunkák Tanácsa mérnöki osztályánál, I. ker., Döbrentei-tér 4. sz. II. em. lehet a hivatalos órák alatt átvenni. Külön felvilágositást egy pályázó sem kaphat.

7 **Benyujtási határidő: 1930 április 30.**

8. **A biráló bizottságnak elnöke a Fővárosi Közmunkák Tanácsának elnöke, tagjai a Közmunkák Tanácsa részéről a tanács alelnöke és a mérnöki osztály főnöke, továbbá a tanács mérnöki és szépészeti bizottságának két tagja,**

a székesfőváros polgármestere, vagy annak helyettese,

a székesfőváros III. ügyosztályának főnöke,

a székesfőváros középitési bizottsága által kiküldött két,

a Budapesti mérnöki Kamara,

a Magyar Mérnök- és Épitész Egylet,

a Képzőművészeti Tanács részéről egy-egy tag.

A biráló bizottság itéletét legkésőbb 1930. évi május 31-ig meghozza és a pályadijakat és vételárakat további 4 héten belül a nyerteseknek kifizeti. A pályaművek a döntés után 2 hétig a Fővárosi Közmunkák Tanácsánál (I. ker., Döbrentei-tér 4. sz.) lesznek közszemlére kiállitva. A dijat nem nyert és meg nem vásárolt pályaműveket a kiállitás után fogják a pályázók az általuk megadott visszaküldési cimre visszakapni.

9. Pályadijak csak abban az esetben adatnak ki, ha kivitelre alkalmas tervek adatnak be. A dijazott és esetleg megvett tervek a Fővárosi Közmunkák Tanácsának tulajdonába mennek át.

Az I. dij — — — 5000 pengő
II. dij — — — 3000 pengő
III. dij — — — 1500 pengő

és megfelelő értékes gondolatokat tartalmazó pályaművek esetén **további három megvétel egyenként 500 pengőért.**

Egyebekben a Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter által 78049/1908. sz. a. kiadott „Épitészeti tervpályázatok szabályzata" rendelkezései mérvadók.

10. Ezenfelül a Fővárosi Közmunkák Tanácsa a pályázókkal szemben semminemü kötelezettséget nem vállal. A pályázók azon tény által, hogy a pályázaton részt vesznek, önként alávetik magukat a fenti feltételeknek.

Budapest, 1930 január 28-án.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa nevében:

Dr. Rakovszky Iván s. k.
elnök.

Cross-Charles E. Lewis utódai

Központi fütések, vizvezetékek, egészségügyi berendezések

Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7

Telefon: József 322-25

Alapitási év: 1868 Telefon: J. 381-47

CRISTOFOLI VINCE

KÓPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT

Budapest, VII., Gizella-ut 31

Vitál András mű- és épületlakatos

Budapest, VII., Angol-utca 3/b. Telefon: József 394-60.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb grafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal mindenfajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 390 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP. Telefon: József 361—23.

ÉKSZEREKET és órákat

a legnagyobb változatban és legmegbizhatóbb minőségben, a FANSz tagjainak igen kedvező fizetési feltételek mellett szállit

SZIGETI JÓZSEF IX., MESTER-U. 21 Telefon: J. 350-09

aranyműves, ékszerész és órás

E hirdetésre hivatkozók 5% engedményben részesülnek

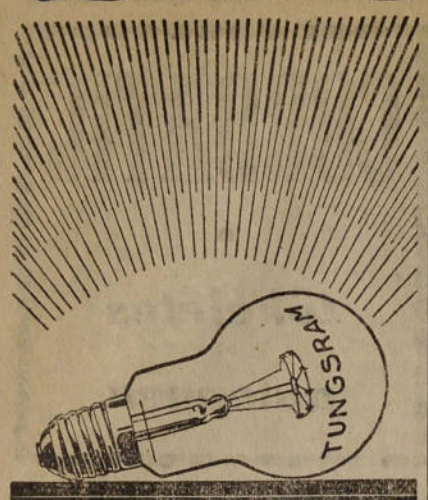

TUNGSRAM

KISS J. JENŐ okl. mérnök, építési vállalkozó.
AEROLITH-, CEMENTÁRU- ÉS TERRACIT GYÁR
Központi iroda: III., Zsigmond-utca 70.
Gyártelep: V., Ujpesti-rakpart.

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

Világmárkás hagnszerek
közvetlen gyári beszerzése
MEINEL és HEROLD hangszergyár
Budapest, IX., Üllői-ut 10.
FANSz tagoknak készpénzengedmény, vagy kedvező részletfizetés
Telefon: Aut. 824—65.

A Székesfőváros tisztviselőinek Elegáns férfiruhákat
mintaszerű kivitelben, kedvező feltételek mellett szállítanak Vidor és Dankovszky
angol uri és egyenruhaszabók. Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13. félemelet. Telefon: Aut. 840-27.

ZSÉDELY KÁROLY
épület-, műlakatos tűzhelykészítő és autogénhegesztő
BUDAPEST, I., KIRÁLYHÁGÓ-UTCA 12. SZÁM.
Elvállal minden a szakmába vágó munkát.

SZÜCS MIHÁLY
képesitett ács- és kőművesmester
Budapest, XI., Gr. Haller-utca 54, II. 16.

Bienenstok József és Fia
Irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

Illyefalvi könyve a dolgozó nőről

Egy statisztikai zsebkönyv, amely többet ér, mint egy egész feminista könyvtár

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A betük és szólamok sivatagja után — amelyet a Statisztikai Közlemények legutóbbi kiadványa is jelentett — szinte oázisnak tünik fel az a kis vörös könyvecske, amelyben *Illyefalvi* I. Lajos dr., a Fővárosi Statisztikai Hivatal igazgatója a budapesti kenyérkereső nő statisztikai adatait tárja fel. Egy egyszerü, okos könyv, minden nagyképüség és tanáros ál fölény nélkül, fontos és nagyszerü adatok halmazata, amely minden bizonnyal kitünő segitség a tudós számára, hogy mélyebb buvárlatokat eszközöljön, de izgalmasan érdekes riport a laikus részére is, mert a szociális és társadalmi vonatkozásoknak oly megdöbbentő perspektivái tárulnak elénk a könyvből, hogy azokat nem pótolhatja *egy egész feminista könyvtár sem.*

A budapesti dolgozó nőnek minden vonatkozását, társadalmi helyzetét, kereseti és lakásviszonyait elénk tárja *Illyefalvi* könyve, benne csakugy megtaláljuk a nyolc és tiz házzal rendelkező gazdag örökösnők statisztikai adatait, mint azt, hogy a legutóbbi esztendőkben mennyivel nőtt az igazolványos nők száma. *Illyefalvi* könyvének egyes kimagasló adatait, vagy egyes kenyérkereső női kategóriák statisztikai felvételeit ismertették a napilapok: mi helyesebbnek tartjuk, ha efajta részletezés helyett *mozaikszerü adatokat* közlünk a könyvből, olyanokat, amelyeket mi is érdekesnek találtunk és azt hisszük, hogy érdekelni fogja a mi közönségünket is.

*

Igen érdekes része a könyvnek, amely a *válópöröket állitja a házasságok termékenységével párhuzamba.* 1928-ban 1146 gyermektelen és 622 gyermekkel biró házasságot bontottak fel törvényes uton. A gyermekkel biró felbontott házasságok közül 196-ban volt egy élő kiskoru fiu és 201-ben egy élő kiskoru leány. Öt házasság volt 1928-ban felbontva, amelyben négy, négy házasság, amelyben öt és *két* olyan felbontott házasság, amelyben a házastársak csak *a hatodik gyermek megszületése után* jutottak annak tudatára, hogy egymással tovább élni nem tudnak.

*

Megállapitható *Illyefalvi* könyvéből, hogy az *ikres születések száma Budapesten rohamosan fogy.* 1919-ben 189 ikergyermek született, 1925-ben 191, 1926-ban már csak 166, 1927-ben 157, 1328-ban csupán 123. Igaz, hogy a születések száma általában fogy, azonban ez egyáltalában nincs arányban az ikerszületések számának csökkenésével.

*

Érdekes része a dolgozó nő statisztikájának, hogy *melyek azok a bűncselekmények,* amelyeket inkább nők, vagy kizárólagosan nők követnek el. Természetesen vannak olyan bűncselekmények (magzatelhajtás, gyermekölés stb.), amelyeket a Btk. szerint kizárólagosan nők követhetnek el. Általában megállapithatjuk, hogy *a bűncselekményeket aránylag sokkal kevésbbé követik el nők* (Budapest férfi- és női lakosságát állitva egymással szemben). Igy 1928-ban 54 kormányzósértést követtek el Budapesten, ebből nő volt három. Személyes szabadság megsértését, pénzhamisitást és hamispénz kiadását nő nem követte el Budapesten 1928-ban, sőt érdekes, hogy *a 148 rablási eset elkövetője is kivétel nélkül férfi volt.* Rágalmazás és becsületsértés bűncselekményét a 800 esetből 109 esetben követte el nő, viszont *a levél- és sürgönytitok megsértését elkövetők számának 80 százaléka nő volt,* bizonyságául annak, hogy a budapesti Évák ma sem kevésbbé kiváncsiak, mint paradicsombeli elődjük.

*

Feltünően érdekes adatok tárják elénk az *egyetemi hallgatónők helyzetét.* A Budapesten egyetemet hallgató nők mindegy 10 százaléka lakik albérletben. Ezek közül szobáját rendszeresen füti 29, ritkán füti 12, egyáltalán nem 26. Az egyetemi hallgatónők táplálkozási statisztikáját tekintve, látjuk, hogy nem reggelizik 15, otthon meleget reggelizik 72, otthon hideget 11. A déli étkezésnél vendéglőben étkezik 9, kifőzésben 6, diákmenzán 74, rokonnál 5, lakásadónál 20, saját háztartásában 2, munkaadónál 7, otthon hideget 8, ismeretlen helyen ebédel 15. Az esti étkezést illetően *az otthon hideget vacsorázók* vannak abnormális többségben.

Ha már az egyetemi hallgatónők statisztikáját emlitjük, közölhetjük azt is, hogy a 788 egyetemi hallgató közül *334-nek a fogazata kezelésre szorul.* Az egyetemi hallgatónők szórakozási statisztikája viszont elárulja, hogy kártyázik 61, sakkozik 105, moziba jár 290, szinházba 423, hangversenyre 260 diákleány. Dohányozik 71, *alkoholt fogyaszt 268 egyetemi hallgatónő.*

*

Egy adat *a fővárosi választások számára:* Budapesten 191.022 férfi és 115.490 nő van felvéve a képviselőválasztó névjegyzékbe. Százalék szerint legtöbb a nőválasztók száma a Belvárosban (42.99%). Ezután következik az I. kerület (42.56) és a II. kerület (42.84%). Legkevesebb nőválasztó van a Terézvárosban (34.53 százalék).

*

A nők *általában betegesebbek, mint a férfiak:* a fővárosi kórházakban 1928-ban 108.486 nő és 89.768 férfi vétetett fel. Vagyis 1000 férfire 1209 nő jut, viszont a kórházakban kevesebb nő hal meg, mint férfi. *1000 halott férfire jut 867 halott nő.*

*

Legtöbb a cseléd a VII. kerületben: 10.175, legkevesebb a III. kerületben: 949.

*

A *hadiözvegyek* igen kis százaléka megy férjhez. Budapesten van összesen 5472 hadiözvegy, ebből ujra csupán 166 ment férjhez. A hadiözvegyek legnagyobb része a 41—45. életév között van: 1439, 54-en pedig tul vannak a 66. éven...

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 18. Telefon: J. 303-85

KASS BÉLA
BUDAI VIGADÓ vendéglője és kávéháza
II., Szilágyi Dezső-tér 5.

Pályázati felhivás

Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek telepein uj nagyteljesitményü gépek beállitása miatt

az alább felsorolt gépek

feleslegesekké válnak.

Az Elektromos Művek e gépeket értékesiteni kivánja és ajánlattételre hivja fel azokat, akik e gépeket megvenni kivánják.

A pályázat benyujtásának helye: Budapest Székesfőváros Elektromos Művei, Budapest, V., Váci-ut 74. I. em. 101. (dr. Bárdi Lajos főtitkár ur kezeihez).

A pályázat határideje:

1930. évi február hó 20-án d. e. 11 óra.

a) Az eladásra kerülő tárgyak jegyzéke:

Egy darab Ganz-féle Villamossági rt. gyártmányu forgó elektromos átalakitó, kétfázisu, 26 periódusu, 1800 Volt feszültségü árammal táplálva, egyenáramu része 230—350 Volt feszültségü 3300 Amp. áramerősséggel, 850 KW egyenáramu teljesitménnyel, 190 percenkénti fordulattal;

három darab Villamossági rt., ezelőtt Schuckert és Társa gyártmányu forgó elektromos átalakitó, kétfázisu, 26 periodusu, 1800 Volt feszültségü árammal táplálva, egyenáramu része 240 Volt feszültségü, egyenként 1000 Amp. áramerősséggel, 280 KW egyenáramu teljesitménnyel, 220 percenkénti fordulattal;

három darab F. Schichau gyártmányu, egyenként 450 lóerőteljesitményü, háromhengeres, kondenzációs gőzgép, hozzákapcsolt kétfázisu, 1800 Volt feszültségü, 26 periodusu elektromos generátorral, 110 percenkénti fordulattal.

b) Ajánlatot lehet tenni minden egyes tárgyra külön-külön, vagy a tárgyak tetszésszerinti csoportokba való összefoglalásával, vagy akár a fent felsorolt tárgyak összességére;

a gőzgéppel kapcsolt generátoroknál akár a teljes aggregátumra, akár elkülönitve a gőzgépre és generátorra.

c) A pályázók kötelesek az Elektromos Művek főpénztáránál az ajánlatok benyujtásával egyidejüleg az összeg 5 százalékát óvadékul letenni. Ezen összeg szolgál annak biztositására, hogy az ajánlattevők a benyujtástól számitott hat hétig ajánlataikkal szóban maradnak.

d) A fent felsorolt tárgyak a következő helyekn fognak átadatni a vevőknek:

2 darab átalakitó a VII., Murányi-utca 47—49. sz. a.

2 darab átalakitó a VI., Horn Ede-utca 7. sz. a.

3 darab gőzgép és gőzgenerátor az V., Berzencei-utca 35—37 sz. a.

e) A gépek a *d)* pontban fesorolt helyeken bármely napon, hétköznapon és ünnepnapon, megtekinthetők.

Azok, akik pályázni kivánnak, V., Váci-ut 74. IV. emelet 410 szám alatt kaphatják meg dijtalanul az eladandó tárgyak részletes kimutatását a jelen pályázati felhivás feltételeivel együtt; az átadott felhivás szolgál egyszersmind jogositványul arra, hogy telepeinknek fent felsorolt helyein az érdeklődők a gépeket megtekinthessék.

A forgóátalakitókat üzemhelyükről az Elektromos Művek fogja eltávolitani és a vevőnek több részre (framo, állórész 2—2 darabban, forgórész) szétválasztva átadni.

A gőzgépet és a generátort a vevő által kivánt főbb alkotórészekre az Elektromos Művek fogja szétszerelni és az átadást ilyen állapotban eszközölni.

Az átadás a *d)* alatt felsorolt helyeken történik.

f) A vevő tartozik ajánlatának elfogadása után a megvett tárgyak értékét 10 napon belül kifizetni és további 5 napon belül azokat elszállitani.

g) Az Elektromos Művek fenntartja magának, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhasson, fenntartja továbbá azt, hogy amennyiben a beérkező ajánlatokat kielégitőknek nem tartja, ugy a gépek eladásától eltekinthessen.

Budapest, 1930. évi február hó 1-én.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága

Telkek, házak vétele és eladása
a fővárosban és bárhol a vidéken. Épit családi házakat. Bővebb felvilágositást bárkinek dijmentesen adunk.
MONTANA ingatlaniroda
Budapest, III., Lajos-utca 9. sz.
Telefon: 606—15.

Hirek

Petrovácz Gyula beszámolója. *Petrovácz* Gyula országgyülési képviselő vasárnap, február hó 16-án délelőtt 11 órakor a zuglói Kulturház nagytermében, VII., Angol-utca 36. beszámoló beszédet tart. Megjelenésüket kilátásba helyezték gróf *Zichy* János pártelnök, *Ernst* Sándor, *Haller* István, gróf *Hunyady* Ferenc és *Wolff* Károly országgyülési képviselők.

A belügyminiszter hajlandó a fővárosi törvényjavaslaton bizonyos módositásokat eszközölni. Az országgyülés képviselőházának csütörtöki ülésén *Csik* József ujpesti plébános felszólalása után az általános vita végeztével *Scitovszky* Béla belügyminiszter emelkedett szólásra és nagyfontosságu kijelentéseket tett arról a szándékáról, hogy *javaslatát esetleg módositja*. Hangsulyozta a belügyminiszter, hogy biztositani akarta a főváros vagyon- és üzemkezelését: nem kerékkötőképpen, de segitő módon él felügyeleti jogával. A miniszter köszönetet mondván az általános vita berekesztése kapcsán a felszólalóknak, megállapitja, hogy a felszólalások közül nem egy van olyan, ami arra készteti, hogy *esetleg módositsa javaslatát*. Nem zárkózik el mereven és ridegen a módositások elől, amiuthogy mindig azon az álláspouton volt, hogy *együttesen kell megbeszélni a kérdéseket*. *Wolff* Károly beszédével foglalkozván, azt a kijelentést teszi a belügyminiszter, hogy közös munkával akarják a főváros érdekeit szolgálni. Én nem tolakodtam a fővároshoz — jelentette ki *Scitovszky*, — mert én vagyok fönn. A belügyminiszter beszéde további folyamán hajlandóságot mutatott arra vonatkozóan, hogy a *Józsefváros* bizottsági tagjainak számát 14-re, a *Teréz-*, *Erzsébet-* és *Ferencváros* bizottsági tagjainak létszámát 12—12-re emelje fel. *Ez nem teljes arányositás*, de ennél tovább nem lehet menni. Az örökös tagok kérdésére áttérve, helyesli a belügyminiszter *Wolff* Károly dr. azon álláspontját, hogy mindig uj elemek kiválasztása veszélyeztetné a munka folytonosságát. Kell olyan elemeket beállitani, amelyek a *kontinuitást* biztositják. Az örökös tagok száma nem sok, mert azokat a legfüggetlenebbeknek tekinti. Az intézőtanácsot illetően hajlandó a miniszter *a választott tagok számát 14-ről 20-ra emelni*, a kinevezettek számát azonban nem akarja megváltoztatni. A bizottsági ülések nyilvánosságáról a miniszter a részletes vita során akart nyilatkozni, egy közbevetett kérdésre azonban megjegyzi, hogy *a pénzügyi bizottságnál hajlandó hozzájárulni, hogy az ülések nyilvánosak legyenek, a többit azonban zártnak akarja megtartani.*

Vass miniszter tárgyalásai az állami hozzájárulásról az uj Rókus megépitéséhez

Ősszel nyilatkozik az összegszerüségről, amikor a tervpályázat már eldőlt — Ujra felmerült a kórházi deficit és az állam kórházi tartozásainak problémája

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A Rókus-kórházban uralkodó állapotok megvizsgálására kiküldött repülő-bizottság megállapitásai feltünést keltettek mindenfelé. Általános az a vélemény, hogy ezeken az állapotokon változtatni kell még akkor is, ha sulyos áldozatba kerül a bajok orvoslása. Nem kétséges, hogy a főváros vezetőségét vád nem érheti, *a főváros költségvetési keretei között aránylagosan jóval nagyobb áldozatokat hoz a közegészségügy érdekében, mint maga az állam*. A Rókusban lefolytatott vizsgálat eredménye kétségkivül sulyos konzekvenciákkal jár, de ezeket a konzekvenciákat csak az államnal szemben lehet levonni. Még a legszigorubb kritikusok is megállapitják, hogy a Rókusban uralkodó bajok végoka: *az ágyhiány*. Ezen pedig nem lehet másként segiteni, mint az ágyak számának szaporitásával, vagyis az uj Rókus-kórház megépitésével. Az uj Rókus megépitésének elhuzódása miatt *csak a kormányt lehet felelősségre vonni*, amely a főváros minden erőfeszitése ellenére sem döntött még az állami hozzájárulás összegéről.

A főváros teljes joggal számithat nagyobbarányu állami támogatásra már csak azért is, mert hiszen *az állam betegápolási dijakban mutatkozó differencia fejében több mint tizmillió pengővel tartozik a székesfővárosnak*. Ez a differencia ugy állott elő, hogy az állam lényegesen alacsonyabban állapitotta meg a napi betegápolási dijakat, mint amennyibe a költség a fővárosnak került. Tavaly például 6.34 pengőbe került a fővárosnak a napi betegápolási költség és ezzel szemben a kormány csak 5 pengőt állapitott meg. Kétmillió ápolási nap van egy évben, a különbség tehát évente több kétmillió pengőnél. Minthogy a betegápolási dijak megállapitása tételes törvény és jogérvényes szabályrendelet alapján történik, a fővárosnak megvan a jogcime ahoz, hogy *ezt a differenciát a közigazgatási biróság utján behajtsa az államon.*

Az *Uj Budapest* munkatársa teljesen beavatott helyről olyan információkat kapott, amelyek alkalmasak arra, hogy a nyugtalanságot eloszlassák. Arról van szó ugyanis, hogy a *népjóléti minisztérium legilletékesebb tényezője a héten érintkezést keresett a főváros közegészségi ügyosztályának a vezetőjével és azt a kijelentést tette, hogy az uj Rókus felépitéséhez az állami hozzájárulás kérdése elvileg elintézettnek tekinthető*. Illetékes helyről az állami hozzájárulás kiutalására vonatkozó igéreten kivül még azt is kijelentették, hogy a hozzájárulás összegének a megállapitását illetően összel inditják meg a tárgyalásokat. *Vass* József népjóléti miniszter ugyanis *ismerni akarja a kivitelre elfogadott épitési tervet* és e terv ismerete alapján dönt majd a főváros illetékes tényezőinek a meghallgatása után az állami hozzájárulás összegéről. Elvben azonban *az állami hozzájárulás megadása befejezett ténynek tekinthető*. Ami az összegszerü döntésnek őszre való halasztását illeti, az a tervek végrehajtását nem érinti, mert hiszen az épitkezés ugyis csak *1931 tavaszán kezdődhetik meg*.

Ilyen körülmények között *nincs ok aggodalomra* a Rókus probléma közeli megoldása tekintetében. Annyi máris bizonyos, hogy a népjóléti kormány nem zárkózik el az állami hozzájárulás folyósitása elől és igy a jövő év tavaszán az épitkezés minden körülmények között megkezdődik annál is inkább, mert hiszen addigra a fővárosnak nemcsak az eddig tartalékolt 4 millió pengő áll majd rendelkezésére, hanem az az összeg is, amit a *jövő évi költségvetésben* irányoznak elő.

Ezekután még mindig fennáll a fővárosnak az a kötelezettsége, hogy a *jelenlegi állapotokon a tőle várható legnagyobb áldozatkészséggel segitsen*. Ebben az irányban máris történt intézkedés, amennyiben a főváros vezetősége utasitotta a kórházakat, hogy *a jelentkező szülőnőket minden esetben feltétlenül vegyék fel és rendes kórteremben juttassák ágyhoz.*

Városházi putpuri

(Hirek egy mondatban)

Bárczy István dr. nyug. főpolgármestert a Pajor-szanatóriumban Illyés Géza dr. egyetemi tanár megoperálta, az operáció szépen sikerült és Bárczy már a tartós javulás utján van.

Csármann Ferenc tanácsnok, a városrendezési ügyosztály vezetője lábát kificamitotta, de a gyorsan alkalmazott orvosi segitség folytán állapota már javult és a jövő hét elején bejön hivatalába.

Széll Jenő, a Budapesti Kisipari Hitelintézet érdemes vezérigazgatója betegen fekszik lakásán, távollétében **Paulovits** igazgató helyettesiti.

Az elnöki ügyosztály tisztviselőszemélyzete szerdán este szépen sikerült táncos összejövetelt rendezett a Mária-utcai tisztviselőkaszinóban.

A közegészségi ügyosztály tisztviselői március 1-én álarcos és jelmezes bált rendeznek a volt Renaissance Szinház Nagymező-utcai emeleti helyiségeiben.

Csordás Elemér dr. tiszti főorvos a kerületi tisztiorvosok jelentékeny részét átcsoportositotta, amelynek során egész sereg székesfővárosi tisztiorvos kapott uj beosztást.

Pákay László dr. tiszti alügyész, a tiszti ügyészség egyik legszimpatikusabb tagja, igen sulyos állapotban fekszik az egyik tátrai szanatóriumban.

A III. kerületi előljáróság tisztviselői az elmult hét szombatján Szente Ferenc kerületi előljáró vezetésével nagysikerü kirándulást rendeztek Balatonkenesére.

Bednárz Róbert, a Belváros általános szeretetnek örvendő esperes-plébánosa, influenzában megbetegedett és orvosai tanácsára a szobát őrzi.

A kormányzó Tatár István felsőkereskedelmi iskolai tanárt a magyar testnevelés körül kifejtett érdemeiért és **Rákos István** kir. tanácsos, nyugalmazott elemi iskolai igazgatót a népoktatás terén teljesitett buzgó és eredményes szolgálatáért legfelsőbb elismeréssel tüntette ki.

Fontos és érdekes áthelyezések várhatók a városházán. A fővárosi közigazgatás terén az utóbbi esztendőkben érdemlegesnek minősithető áthelyezés nem történt. Szemben a megelőző gyakorlattal, az az uzus alakult ki, hogy ha egyes tisztviselők beletanultak müködési körükbe, megtanulták valamely részszort pontos és szakszerü intézését, akkor őket az adminisztráció sérelme nélkül áthelyezni annál kevésbé lehet, mert ennek a közönség és a főváros érdekei is kárát látnák. Igy történt, hogy mig azelőtt legalább evenként egyszer általános áthelyezések történtek a városházán és a kerületi előljáróságokon, ma vannak tisztviselők, főleg a fogalmazási szakon, akik több mint egy évtizede ülnek ügyosztályaikban, anélkül, hogy a saját szükre szabott teendőiken felül a közigazgatás többi ágaival megismerkedtek volna. A mai helyzet mindenesetre *káros a tisztviselő-társadalom szempontjából*, mert egyoldaluvá és elszigetelt tudásuvá neveli a tisztviselőket, akik főleg akkor látják kárát majd ennek az egyoldaluságnak, ha *magasabb, vezető állásba kerülnek*. Igy került szóba az elnöki ügyosztályban az a nagy áthelyezési terv, amelynek *során egész sereg központi beosztásu főjegyzőt, tanácsjegyzőt és fogalmazót vinnének ki a kerületekbe*, ahonnan viszont azután a megfelelő csereszemélyzetet behoznák a városházára. Azért van főleg a városházi és kerületi személyzet kicseréléséről szó, mert a városházi fogalmazói munkakör és a kerületi fogalmazói munkakör között a legnagyobbak a különbségek. Kétségtelen, hogy a polgármester bekövetkezendő ezen okos és céltudatos intézkedése meg fogja zavarni egyes urak kényelemszeretetét, de a *tervet mi a közigazgatás magasabb szempontjaiból csak helyeselni tudjuk*. Itt emlitjük meg, hogy szó van *a kerületi előljárók uj beosztásáról* is, amelynek kapcsán az elterjedt hirek szerint *négy uj kerületi előljáró kapna uj beosztást.*

A lőváros legkedveltebb gyógyintézete

Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.

Szív- és vérbetegek külön osztálya

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, müszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja **MANGLITZ FERENC** Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

GYÖNGYÖSI ISTVÁN gépészmérnök és Társa
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 9. TELEFON: J. 390-68.
Központi fütés, vizvezeték, csatornázási és egészségügyi berendezések vállalata.

RIEGER OTTÓ orgonagyára
X. (RÁKOSFALVA) SZIGLIGETI-UTCA 29.

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tüzjelző-készülék.
Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban tüzesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást adó és a készülékot működésben bemutatja: Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—13

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLA PADOK ISKOLAI BUTOROK, ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel: O. 625—05.
Árajánlatot és költségvetést felkérésre küldök.

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő kir. Fensége uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 981-17.

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és mülakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

Horváth Sándor kályhás-mester cserépkályha üzlete
Budapest, Rökk Szilárd-utca 39.
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolat és vaskályhák állandóan raktáron

BELLAAGH K. ISTVÁN VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALATA
VIII., AGGTELEKI-UTCA 17.
Épit - Tervez - Rekonstruál
Speciális tekercselések és kapcsolótáblák

SÁMUEL GYÖRGY
egészségügyi berendező, bádogos
Budapest, VI., Aradi-utca 45
Telefon: Aut. 223—62.

Különtermet kaptak a Kemény Legények. Hétfőn este nagy meglepetés érte a Kemény Legények Társaságát: a Debrecen-étterem tulajdonosa a hétfő esti társasvacsorák egyre jobban növekvő látogatottságára való tekintettel, különtermet bocsátott a Kemény Legények rendelkezésére. A vacsorán a fővárosi keresztény társadalom szine-java jelent meg. Ott voltak: *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok-főjegyző, *Hamvasy*, *Muzsikó*, *Spannberger* és *Holtzspach* kerületi előljárók, *Szemethy* tiszti főügyész, *Király* és *Lavotta* műszaki főtanácsosok, *Bencze* István, a javadalmi őrség főparancsnoka, *Blaschnek* Hugó tüzoltófőparancsnok-helyettes, *Battlay* és *Goszleth* főjegyzők, *Feigler*, *Szele* és *Herrmann* tiszti ügyészek. A bizottsági tagok közül is számosan résztvettek a hétfő esti társasvacsorán, igy elsősorban: *Nagy* Ferenc, a Kemény Legények népszerü vezére, *Ortvay* Rezső dr. lipótvárosi plébános, *Török* Zoltán dr. erzsébetvárosi segédlelkész, *Doros* Gábor dr. főorvos és sokan mások. Kimentette elmaradását *Bednárz* Róbert dr. belvárosi esperesplébános, aki influenzája miatt az ágyat volt kénytelen őrizni. Fesztelen jókedv és baráti hangulat uralkodott a vacsorán, amelyen *Török* Zoltán dr. mondott hosszabb beszédet. Melegen üdvözölte *Gallina* tanácsnokot, akit az illusztris társaság lelkes tapssal köszöntött. Ezután a Kemény Legények Társaságának egy elkésett kötelezettségét pótolta, amit eddig a helyiség hiánya miatt volt kénytelen elmulasztani: köszöntötte megválasztásuk alkalmából a Kemény Legények Társaságának tagjait: *Holtzspach* ker. előljárót, *Herrmann* tiszti ügyészt és *Feigler* tiszti alügyészt. Végezetül örömét fejezte ki azon, hogy a Kemény Legények társasága a maga baráti kapcsolataival a közérdeklődés homlokterében áll és hangoztatta, hogy a Kemény Legények minden tagját tetteiben *a keresztény erkölcs és a hazafiui szellem vezeti*. A társaság a késő éjszakai órákig a legjobb hangulatban maradt együtt.

Markos Béla dr. — az Idegenforgalmi Hivatal h. igazgatója. A polgármester Markos Béla dr. volt tanácsjegyzőt, a Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal titkárát, a hivatal igazgatójának állandó helyettesitésével bizta meg. Markos Béla dr., mint Bódy polgármester titkára kezdte meg városházi karriérjét, Bódy távozásával ő is elment a városházáról és a Kereskedelmi Bank tisztviselője lett. Néhány évvel ezelőtt tért vissza a városházi szolgálatba, amikor is a polgármester az Idegenforgalmi Hivatalba osztotta be. Itt nagyszerü nyelvtudásával, kitünő szorgalmával és kedves modorával rövid időn belül sikerült magát nélkülözhetetlenné tennie, értékes müködésének kitüntető tanujele a polgármester intézkedése, amely az általános népszerüségnek örvendő Markos Béla dr.-t tehetségének megfelelő pozicióba állitja. Itt említjük meg, hogy Markos Béla dr., az Idegenforgalmi Hivatal h. igazgatója és Kovácsházy Vilmos, a tanácsi, közlekedési és közgazdasági ügyosztály érdemes főjegyzője a „Városi Szemlé"-ben megjelent nagykoncepcióju idegenforgalmi tanulmányaikat külön füzetben is kiadták.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

RIETSCHEL ÉS HENNEBERG R. T.
Budapest, VIII., Práter-u. 12. Tel. J. 23—18
Központi fütések és távfütések. Gőz-, hütő-, főző- és gőzmosó-berendezések, szárítók. Vizvezetéki, csatornázási, fürdő-, gáz-porszivó és egyéb egészségügyi berendezések. — Városi vizművek. — Szivattyutelepek.

Margalit Andor és Ödön
okleveles mérnök, épitőmester, vállalkozók
BUDAPEST
I., KELENHEGYI-UT II. SZÁM.

GAZDASÁGI ÉLET

Meghalt az üzem, éljen a kartel!

Hogyan akar négyezer sirkövet az érték egy százalékáért megszerezni a sirkő-kereskedők alkalmi kartelje?

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Amikor a belügyminiszter a főváros törvényhatósági bizottságának felterjesztésére a sirkőüzemet is a bélistára helyezte, általános örömujjongás tört ki a főváros kereskedői és iparosai között, akik helyzetük azonnali jobbrafordulását várták az *Első Magyar Szállitási Vállalat* cég alatt működő sirkőüzem leépitésétől. A szóbanforgó vállalat működésének legfontosabb terrénuma a használt sirkövek eladása volt. Ez az üzem kapta meg a kiüritésre kerülő parcelláknak a hozzátartozók által át nem vett sirköveit és azután legnagyobbrészt a székesfővárosi közegészségügyi ügyosztály utalványai alapján köztisztviselők között osztotta szét a sirköveket. A tisztviselők átlag 35—40 százalékkal olcsóbban kapták igy a sirköveket, mintha azokat ujonnan kellett volna beszerezniök.

Amikor a Fővárosi Faárugyár Rt. likvidációja kapcsán az Első Magyar Szállitási Vállalat feloszlatása is szóba került, *a közegészségügyi ügyosztály versenytárgyalást irt ki a sirkőraktár anyagára*. A szabályszerüen meghirdetett és lefolytatott versenytárgyaláson egyetlen ajánlkozó akadt: *a sirkőkartel*. Budapest összes sirkőkereskedői, akik annakidején telesirták a várost a hatósági konkurrencia miatt, *kartelbe tömörülve jelentkeztek a főváros temetkezési intézeténél*, azt az ajánlatot tévén, hogy a sirkövekért, amelyekért a köztisztviselők átlagosan 80—100 pengőt fizettek darabonként, összesen 7000 pengőt ajánlanak föl, darabonként tehát 1 pengő 75 fillért. 4000 sirkövet akart *majdnem potyán* megszerezni a sirkőkartel, amely azután nagyszerüen keresett volna az üzleten: hiszen a sirkövekről a régi vésés levakarása után *uj sirkő lesz*, ez azután drága pénzért adható el!

Szerencsére *a közegészségi ügyosztály ébersége folytán* nem prédálódhatott el garasokért a főváros 4000 sirköve és *Némethy* tanácsnok elhatározta, hogy *uj pályázatot* ir ki a sirkövekre, a pályázaton való részvételre most már fölszólitván a vidéki sirkőkereskedőket is. A versenytárgyalás megismétlésétől mi, sajnos, *nem sokat várunk*. A tőkében és üzletekben szegény vidéki sirkőkereskedelem nem tudja, de nem is akarja a versenyt fölvenni a fővárosi kollégákkal és ha csak megfelelő intézkedés nem történik, a 4000 sirkő és a jövőben a kiüritésre kerülő parcellák kövei *a kartel könnyü zsákmánya lesz*.

Valamilyen formában *okvetlenül fenn kell tartani a sirkőüzemet*, a középosztályt mentesiteni kell a kartel drágitási törekvéseitől! Utalunk a *bécsi példára*, ahol szintén müködik hatósági sirkőüzem, még pedig olyképpen, hogy a lecsiszolt, használt sirköveket 10 százalékkal olcsóbban adják, mint a kereskedők. Talán ez a megoldás lenne megfelelő Budapesten is: *mentesitve lennénk a kartel garázdálkodásaitól*, viszont a kereskedők jajgatását is kellő értékre lehetne leszállitani.

Kiirták a versenytárgyalást az élelmiszernagyvásár munkáira. Ismeretes, hogy a főváros a 20 millió dolláros beruházási kölcsön tervére a soroksári Dunaág mellett Münnich Aladár főépitész tervei szerint élelmiszernagyvásár-telepet létesit. A földmunkákat az ősz folyamán nyilvános versenytárgyaláson a Cyklop Rt. nyerte el, legutóbbi ülésében pedig olyképpen határozott a főváros, hogy az épitkezési munkálatokat is nyilvános versenytárgyalás utján adja ki. A pályázati hirdetményt már kibocsátották és az március 17-én jár le. A telepen két épületet emelnek: egy vásáresarnokot és egy hütőházat. A közélelmezési ügyosztálynak van egy másik nagyobb épitkezési terve is: uj sertésvásárcsarnokot akar létesiteni 1 millió pengő költséggel. Az erre vonatkozó versenytárgyalást a legutóbbi tanácsülésből szintén kibocsátották március 12-iki lejárattal.

A hatos bizottság javaslatai szerint rendelte el a tanács az utépitkezések végrehajtását. A főváros tanácsa *Csármann* tanácsnok előterjesztésében foglalkozott a főváros utépitési programmjával, amelyre vonatkozóan a pénzügyi bizottság által kiküldött hatos bizottság helyszini jelentései kapcsán készitett tervezetet a bizottság. A hatos bizottság ugyanis helyszini szemlék alapján megjelölte azokat az utvonalakat, amelyeket a legsürgősebben ki kell javitani, át kell burkolni és több esetben a szóbanforgó uttest kicserélésére vonatkozóan atekintetben is nyilatkozott a hatos bizotság, hogy melyik burkolatnemet tartja a legmegfelelőbbnek. A tanács a hatos bizottság jelentését általánosságban elfogadta, mégis kimondotta, hogy *a burkolatanyag tekintetében minden egyes esetben meg kell kérdeznie az ügyosztálynak az illetékes albizottságot* és a burkolás végrehajtására nyilvános versenytárgyalást kell tartani.

A Nova nyilatkozata Gál Jenő képviselőházi beszédére. A Nova Közlekedési és Ipari Rt. a következő sorok közlését kérte: *Gál* Jenő országgyülési képviselő ur a képviselőház pénteki ülésén azt mondotta, hogy a Közuti Vasut megváltása alkalmával az a vagyon, amellyel a Nova alakult, a székesfővárostól jogellenesen vonatott el. Állitását, amellyel a Nova igazgatóságát is meggyanusitotta, a legsértőbb kifejezésekkel tetézte, azt mondván, hogy a székesfőváros tekintélyes vagyonát „elorozták", „elkótyavetyélték" és hogy ebből a vagyonból egyeseknek illetéktelenül „osztályrész jutott". Mindaddig, amig *Gál* Jenő országgyülési képviselő ur gyanusitásait a mentelmi jog védelme nélkül meg nem ismétli, a Nova igazgatóságának nem áll más módjában, mint hogy a képviselő urnak *ténybeli valótlanságokat és jogi képtelenségeket* tartalmazó vádjai és gyanusitásai ellen *a leghatározottabban tiltakozzék*.

Az Elektromos Müvek hibái? A belügyminiszter az Elektromos Müvek áramszolgáltatásában szerinte tulgyakran ismétlődő üzemzavarok földeritésére vizsgálatot rendelt el és annak foganatositásával a főpolgármestert bizta meg. *Ripka* főpolgármester felkérésére *Hoór-Tempis* és *Verebély* müegyetemi professzorok, *Papanek* miniszteri tanácsos és *Madarász* Viktor államvasuti főfelügyelő közel egy hónapig tanulmányozták az Elektromos Müvek áramszolgáltatási berendezéseit és a főpolgármester a szakértői jelentés kivonatát a sajtó rendelkezésére bocsátotta. A jelentés szerint a zavarok nagy része az üzemben alkalmazott szerkezetek és készülékek fogyatkozásaiból származott, e készülékek és szerkezetek között a bizottság egész sorát találta olyanoknak, amelyek több mint harminc évvel ezelőtt jól megfeleltek, de a mai hálózatban már felmondják a szolgálatot. Az *erősen pesszimista* jelentés szerint *állandó zavarok várhatók az Elektromos Müvek üzemében*, sőt egy nagyobb vihar elég ahoz, hogy az egész hegyvidéknek, sőt egyes budai kerületeknek villamos energiával való ellátását sulyosan megzavarja. Kifogásolja a jelentés, hogy az Elektromos Müvek a villamos energia iránti kereslet fokozására keveset tesz, a jelentkező nagyobb fogyasztókkal szemben elutasitó álláspontra helyezkedik, a transzformátorok elhelyezése és állapota lesujtó, nincs kellő intézkedés robbanások esetére, nincsenek száraz oltókészülékek: ha az Elektromos Müvek az üzemzavarok és hibák megszüntetéséhez szükséges nagy beruházó tőkékkel belátható időn belül nem fog rendelkezhetni, az üzemi zavarok számának tetemes szaporodására és az üzemgazdaságosság jelentős csökkenésére kell elkészülni. — A magunk részéről megállapitjuk, hogy a szakértő bizottság jelentését *a legnagyobb mértékben megdöbbentőnek kell tartanunk*. Nem tudjuk, hogy a bizottság jelentését nem befolyásolta-e az a körülmény, hogy az abban helyetfoglaló *Verebély* professzor vezetője *a centrálé épitkezéseinek*, aki ezokból bizonyos elfogult szemmel nézi, kell is, hogy nézze az Elektromos Müvek berendezésének *nem legmodernebb részeit*. Ki kell jelentenünk, hogy az Elektromos Müvek üzemtechnikai berendezéséről és felszereléséről mindezideig *a legjobb véleménnyel voltunk*, meg voltunk győződve arról, hogy *Deutsch* Lajos személyében kiváló szakember áll a főváros legfontosabb közüzemének élén és hogy az üzem ügyosztályi ellenőrzése és irányitása is a legmegfelelőbb. Ezen hitünk a szakértői bizottsági jelentés közrebocsátásával *erősen megingott* és a legnagyobb mértékben sajnáljuk, hogy *az üzemi jelentésre vonatkozóan az Elektromos Müvek igazgatóságának hivatalos nyilatkozatát mindezideig nélkülözzük*. Akár igazak a szakértői jelentésben foglaltak, akár nem, az Elektromos Müvek igazgatóságának és a világitási ügyosztálynak *nem szabad és nem lehet elzárkóznia egy olyan nyilatkozat közrebocsátása elől, amely akár a belügyminiszterhez intézendő tanácsi felterjesztés, akár pedig egyéb formában részletesen felvilágositja a főváros közönségét a belügyminiszteri bizottság jelentésében foglaltakról*.

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—87.

MOTOROLAJ LARDOLINE RICIT
Mindenütt kapható!

Szöllössy Péter ácsmester és épitési vállalkozó
Elvállal minden a szakmába vágó munkát.
VII., Róna-utca 6 Telefon: József 396-05

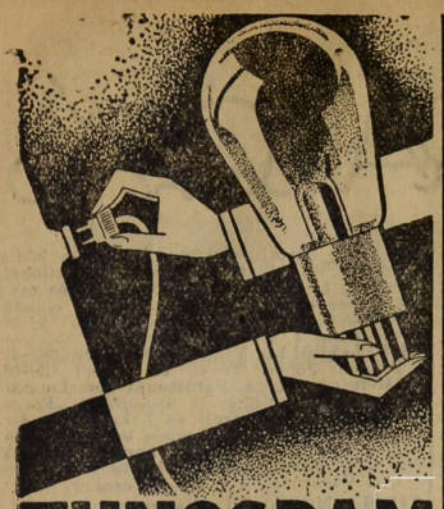

TUNGSRAM
VÁLTÓÁRAMÚ BÁRIUMCSŐ

vitéz Horváth Nándor
bádogos- és szerelő-mester
Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
I., Döbrentei-tér 3.
Telefon hivó: Aut. 604—46.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank. — Táviratcim: Ipközpont.
TELEFONSZÁMOK: **Központi osztályok** Nádor-utca 22, Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés. — **Bőrosztály:** Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. **Építőipari osztály:** Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. **Faipari osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — **Kisipari hitelakció:** Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. **Kereskedelmi osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. **Textil közszállítási osztály:** Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 801-14 és József 801-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelű kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Munkácsy Ernő
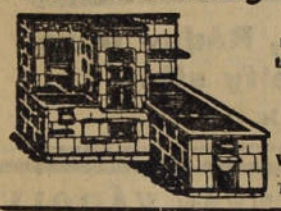
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészítő
BUDAPEST, VII., Rózsa utca 39
Tel.: J. 312—80

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439-91.
Polg. tűzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás.

Telefon: József 439-76 Alapittatott 1905-ben
MOLNÁR JÁNOS
hat. eng. erőátviteli és villanyberendezési vállalata
Villamos erőátviteli és világitási berendezések. Állandó raktár fémcsillárokban, asztali és állólámpákban
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ UCCA 50
Telefon: József 439-76.
Fővárosi tisztviselőknek kedvezmény

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világitó- és traktorpetróleum
gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

Az Angol-Magyar Bank Rt. igazgatósága megállapitotta az 1929. év zárószámadásait. Az intézet 8,150.089.66 P bruttó nyereséget ért el az előző évi 7,287.211.26 P-vel szemben. A tiszta nyereség 3,482.618.92 P (tavaly 3,477.339.46 P.) A nyereség felosztása tekintetében az igazgatóság azt a javaslatot fogja a közgyülés elé terjeszteni, hogy osztalékul 2,520.000 P, vagyis részvényenként ismét 7.— P (14%) fizettessék ki. A mérleg ugy a saját tőkéknek, mint a bank idegen tőkéinek és egész üzletének ujabb fejlődéséről tanuskodik. A bank saját tőkéi az előző 31½ millió P-vel szemben 40 millió P-vel szerepelnek a mérlegben. Az 1928. évi 5.8 milliárd P-vel szemben 1929-ben 7 milliárd P-re emelkedett az összforgalom, a pénztárforgalom 2.3 milliárd P-ről 2.6 milliárd P-re. Az 1929. év folyamán az intézet 315 millió P összegü váltót számitolt le (1928-ban 285.1 millió P) és e nagy forgalom ellenére fizetésképtelenségekből eredő veszteség alig érte. A betétállomány az előző évi 75.3 millió P-ről 84.8 millió P-re szaporodott, a 6.3 millió P összegü külföldi bankbetétek beleszámitása nélkül. A hitelezők (nem betét jellegü folyószámlák) tétele 40.8 millió P-vel az előző év szinvonalán maradt. A bank által kezelt idegen tőkék 132 millió P, 1928 végén kimutatott 121 millió P-vel szemben. A forgalomban levő saját kibocsátásu 7½%-os dollár- és fontzáloglevelek állománya az előző év szinvonalán mozog. A fönti 84.8 millió P összegü betétállománnyal és 6.3 millió P külföldi bankbetétekkel, összesen tehát 91.1 millió P-vel szemben 82.6 millió P összeg áll rendelkezésre elsőrendü mobilitásu vagyontételekben, nevezetesen pénztári készletek 12.4 millió P (tavaly 7.5 millió P), a váltótárca 63.1 millió P (tavaly 61.3 millió P) és a tőzsdén jegyzett kurrens értékpapirokra és árukra nyujtott előlegek 7.1 millió P összegben, ami igen kedvező mobilitást jelent. Az adósok tétele az üzlet növekedésének megfelelően az előző évi 53.6 millió P-ről 65 millió P-re emelkedett. Az Anglo-International Bank Ltd. budapesti fióktelepét az Angol-Magyar Bankba olvasztják. Az Anglo-International Bank Ltd. képviselőjeként Bark Péter, G. C. V. O., az orosz cári birodalom volt pénzügyminiszterét az igazgatóság uj tagjául választják meg.

A MOKTÁR mérlege. A Magyar Országos Központi Takarékpénztár igazgatósága e hó 7-én tartott ülésében állapitotta meg az 1929. évi mérlegét, mely 2,375.884 pengő tiszta nyereséggel zárul. E tiszta nyereség 554.248 pengővel haladja meg az előző évit. Osztalékban, melynek a tavalyival egyezően 6 pengővel való megállapitását fogja az igazgatóság a jövő hó elsején megtartandó közgyülésnek javasolni, az uj részvények is részesülnek, ugy, hogy osztalékképpen 1,800.000 pengő fog szétosztásra kerülni. Könyvecskékre és pénztárjegyekre elhelyezett betétek a mult évben 4,888.356 pengővel 40,848.233 pengőre, folyószámlán és csekkszámlán elhelyezett betétek 739.530 pengővel 49.053.462 pengőre emelkedtek, a szoros értelemben vett kamatozó betétek álladéka tehát 89,901.695 pengő volt, ami az 1913-ban kimutatott, pengőre átszámitott betétállományt 13.39 százalékkal már meghaladja.

A Hazai Bank Rt. igazgatósága közgyülését e hó 18-ára hivta össze. A mérleg az előző évi 3,069.688.54 P-vel szemben 3,367.519.35 P bruttó nyereséget tüntet föl. Ebből személyi kiadásokra 819.024.54 P, dologi kiadásokra 810,339.04 P, nyugdijakra és nyugdijpénztári hozzájárulásokra 159,416.51 P és leirásokra 31,804.81 P hozandó levonásba, ugy, hogy a mérleg 1,546.934.45 P tiszta nyereséggel zárul (az előző évben 1,535.199.45 P). Minden 40 P részvény után osztalékra 4.50 P-t (11.25%), vagyis összesen 1,125.000 P-t fordítanak. A tartalékalapot az alapszabályszerü 90,608.58 P helyett 200.000 P-vel (az előző évben 173,998.62 P) javadalmazzák, miáltal a tartalékalap 2,400.000 P-re emelkedik. A váltótárca 21,197.880.97 P állományt tüntet föl. A bank által kezelt betétek és idegen tőkék 40,819.811.06 P-re emelkedtek. Az értékpapirtárcának 2,468.637.95 P-ről 2.576.483.82 P-re, a pénzintézeteknél és egyéb vállalatoknál fönnálló érdekeltségeknek 5,600.110.73 P-ről 5,834.812.23 P-re történt emelkedése arra vezethető vissza, hogy a bank a Magyar Wayss és Freytag Rt.-nél vállalt részvényérdekeltséget.

A Vasuti utmutató legujabb tavaszi nemzetközi és a magyarországi kiadása megjelent. A nemzetközi kiadás a hazai menetrendeken kivül olasz, német, osztrák, cseh, jugoszláv, svájci, belga, holland, lengyel és román menetrendeket és dijszabásokat tartalmaz, valamint tartalmazza a spanyol, portugál, török és görög közvetlen vonatok menetrendjeit. A Vasuti Utmutató vásárlói dijtalanul kapják az Országos Autóbusz Szövetség által szerkesztett hivatalos autóbuszmenetrendeket, valamint a 144 oldalas külföldi közvetlen gyorsvonatok menetrendjeit és a menetárakat is feltüntető könyvecskét. A célszerü külföldi szállodai tájékoztatót is magában foglaló nemzetközi kiadás ára 3.50 P, a hazai kis kiadásé pedig 1.60 P. Mindenütt kapható.

A Belvárosi Takarékpénztár elmult évi üzleti mérlege a tavalyi 1,941.720.66 pengővel szemben 1,967.836.58 pengő tiszta nyereséggel zárult. Az igazgatóság részvényenként 6 pengő (12%) osztalék kifizetését fogja ajánlani a közgyülésnek. A mérlegadatok szerint az intézet összes üzletágai, a kedvezőtlen üzleti viszonyok mellett is, kielégitően fejlődtek. A takarékkönyvekben elhelyezett tőkék összege 15,768.238.78 pengőt tettek ki, vagyis tavaly óta 2,268.524.32 pengővel emelkedtek, mig az intézet kezelésére bizott összes idegen tőkék 41,016.713.79 pengőről 42,016.413.50 pengőre nőttek fel. A jelzálogkölcsönállomány 30 millió 987.814.32 pengőre, a záloglevélforgalom pedig 27 millió 279.430.80 pengőre emelkedett. A Belvárosi Takarékpénztár mobilitására vonatkozó adatok, valamint az intézet vezetésében megnyilatkozó komoly takarékosság is igazolják, hogy az intézetnél mindig uralkodó komoly üzleti szellemet ezuttal is hüségesen követték.

„Hungária" műtrágya-, kénsav- és vegyipar rt. igazgatósága megállapitotta az e hó 17-iki közgyülése elé terjesztendő mérleget. A kimutatott nyereség az értékcsökkenési alapnak 450.000 P-vel való javadalmazása mellett eléri a mult évi eredményt, dacára annak, hogy az ország műtrágyafogyasztása az elmult évben jelentősen csökkent, ami a jövedelmezőséget természetesen befolyásolta; az igy előállott hiányt azonban a vállalat egyéb üzletágai és érdekeltségeinek jobb jövedelmezősége kipótolta. A kimutatott 1,467.887.78 P tiszta nyereség kizárólag az 1929. év üzleti eredményéből áll. Az igazgatóság a közgyülésnek javasolni fogja, hogy a rendes tartalékolás mellett, ugy mint tavaly, 4.— pengő fizettessék ki osztalék fejében.

Gáspár Sándor épület-, mü- és tűzhely-lakatos
IX., SZVETENAY-U. 30. ≑ TELEFON: 386-45

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tüz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tűzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben.
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyit.
M. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 72.455/1924. sz. körrendelet!
M. kir. kereskedelemügyi miniszter 92.062/XX. 19/5. sz. rendelet

HEDAG
A legtökéletesebb kézi tüzoltókészülék
Minden tüzet, igy villamostüzeket is veszély nélkül olt. Oltási kárt nem okoz. Az emberi szervezetre nem ártalmas. Abszolut fagyálló.
MAGYAR GYÁRTMÁNY.
Gyártásihely: Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugyár R.-T., Budapest.
Egyedárusitó: KROPSCH GÜNTHER BUDAPEST, VIII., SCITOVSKY-TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a makadámutaknak
1930. évben olajjal való pormentesitésére a köztisztasági hivatal utján
nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, hogy irásbeli ajánlataikat
1930. évi március hó 11-én délelőtt 11 óráig
a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. em. 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész menynyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szerződési feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi február hó 3-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet
a IX., Gyáli-ut 3. sz. alatt levő gazdasági hivatal épületében szükséges aszfaltburkolat és betonaljazat készitési
munkákra.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 P-ért kaphatók 1930. évi február hó 10-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Hoffer Ferenc főmérnök előadónál, a Központi városháza, III. em. 313. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok
1930. évi március hó 1-én (szombat) d. e. ½10 óráig
a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi február hó 6.

A székesfőváros tanácsa.

CSERNAK
reklám és cégtáblafestő vállalat
Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 23.
Telefon: József 385-28.
Világitási reklámok, világitó házszám és utca jelző táblák

KOVÁCS GÁBOR
ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-UT 41—43.
TELEFON: JÓZSEF 320-83.

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

Vállalkozás

Uj kiirások

Különféle butorok beszerzése. Határidő: 1930 február 17 (hétfő) d. e. 10 ó.

Kerités, föld-, kőmives- és elhelyezőmunkákra az I., Fery Oszkár-utca 55—57—59. sz. alatt. Határidő: 1930 február 17 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Asztalos-, lakatos- és mázolómunkákra a II., Csapláros-utcában épitendő köztisztasági garázs és műhelytelepen. Határidő: 1930 február 17 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Nyári ruhaanyagok, sapkanemüek, ruházati és ágyfelszerelési cikkek szállitására. Határidő: 1930 február 17 (hétfő) d. e. 11 ó.

Edény és konyhafelszerelési tárgyakra, vörösréz főzőüstökre, üstónozásra, vasüstházakra, vas-asztaltűzhelyekre, konyha- és ebédlőbutor felszerelési tárgyakra. Határidő: 1930 február 17 (hétfő) d. e. 11 ó.

Akkumulátortelep szállitására és szerelésére a VII., Szabó József-utcai autóbuszgarázsban. Határidő: 1930 február 19 (szombat) d. e. ½10 ó.

Kábelfektetési munkákra a VII., Szabó József-utcai garázsban. Határidő: 1930 február 19 (szombat) d. e. ½10 ó.

Nyári sapkák szállitására az Autóbuszüzem altiszti, gépkocsivezetői és munkásszemélyzete részére. Határidő: 1930 február hó 22 (szombat) d. e. 11 ó.

Nyári ruhák szállitására az Autóbuszüzem altiszti, gépkocsivezetői és munkásszemélyzete részére. Határidő: 1930 február 22 (szombat) d. e. 11 ó.

Nyári cipők szállitására az Autóbuszüzem altiszti, gépkocsivezetői és munkásszemélyzete számára. Határidő: 1930 február hó 22 (szombat) d. e. 11 ó.

Benzintartányok és tankoló-berendezések szállitási és szerelési munkáira. Határidő: 1930 február hó 22 (szombat) d. e. ½10 ó.

Bontási, föld-, kőmives-, elhelyező- és műkőszobrászati munkákra a III. ker., óbudai ujtemető bejárati épület középső részén létesitendő kápolnához. Határidő: 1930 február 24 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Textilanyagszükségletének beszerzésére az árvaházak, szeretetotthonok és menhelyek részére. Határidő: 1930 március 10 d. e. 9—10 ó.

Preciziós fogaskerékáttételek és tengelykapcsolók szükségesek. Határidő: 1930 március 10 d. e. 11 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács február 13-iki ülésén vállalatba adattak:

A **Diósárok-u. 40. szám alatti erdei iskola** vizvezeték és csatornázási munkái ifj. Fort Oszkár (IX., Angyal-u. 41.) 11,994.30 pengőért.

VII., Szabó József-u. autóbuszgarázs kocsimérleg szállitási munkái Pataki és Farkas (VII., Rottenbiller-utca 9. sz.) 5720 pengőért.

A **Lederer-telepi erdei iskola** vaskályha szállitási munkái Rajcsányi János (IX., Gönczy Pál-u. 4.) 2296 pengőért.

Bogdánfy Géza és vitéz Cséry Miklós
okl. épitész és épitőmester — okl. mérnök épitési vállalkozó
Budapest, VII., Erzsébet-krt 19.
Telefon: József 358—98, 421—31

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szensavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

HUFF TESTVÉREK
iparművészeti és galvanoplasztikai műhely
Aranyéremmel kitüntetve
Fémek szinezése, aranyozás, ezüstözés, patinázás — Bronz- és fémöntés — Művészi plakettek és reliefek készitése fénykép után is — Mindennemű tárgyak galvánuton való bevonása, u. m. gyermekcipők, élővirágok, gipsz-szobrok és bárminemü emléktárgyak megörökitése
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29 (Corvin-szinház köz) és **IX., Tompa-u. 13**

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Telefon: Automata 829—23 és Automata 817—92
Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu
A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Utépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics(D rieso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkainak előállitását, továbbá a „Warrenite Bitul thic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

Magyar Épitő Részvénytársulat
Budapest, X., Kerékpár-utca 19.
Telefon: Aut. 272-64. — Alapittatott 1889-ben.
Sürgönyeim: „Mért, Budapest"
Mindennemű vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal excsavátorokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemű beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezetékek. Hajó- és kotrójavitó telep Apostagon.

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel.: J. 308-97.

Zimmermann és Lovász
festők és mázolók
tapéta raktár és menyezetdisz-gyár
Budapest, VII., Almássy-tér 16. Telefon: J. 424-81.

Kemény Sándor okl. mérnök, épitőmester
V., Pannonia-u. 18. Tel.: L. 904-24

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézet
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

PAULAY LÁSZLÓ
elektrotechnikai és mechanikai vállalata
Budapest, VIII., Losonczi-u. 3.
Telefon: József 401-76.

Baksa János kárpitosmester
BUDAPEST, IV., VERES PÁLNÉ-U. 9
(Kaas Ivor-u. sarok) Telefon: A. 832-69 (Hajnalnál)
Elvállal: LAKBERENDEZÉST ÉS MINDENNEMŰ KARPITOSMUNKÁT

KAINRATH ANTAL
Villamosvilágitási, erőátviteli és villamosjelző berendezési vállalata — Csillárok raktáron.
Budapest, VIII., Kissalétrom-u. 2 — Tel: J. 301—64

A világhirü
URÁNIA IROGEP
az egyedüli, melyért
5 éves garanciát nyujt
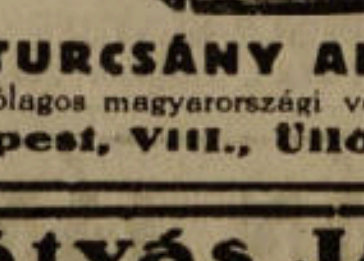
5 éves garanciát nyujt
TURCSÁNY ANTAL
kizárólagos magyarországi vezérképviselő
Budapest, VIII., Üllői-út 2. sz

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

Szórakozás

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren, a keleti pályaudvarral szemben. (Telefon: József 343—37.) Lon Chaney: **De profundis.** Az első hangos bünügyi történet 12 felvonásban. — **Nemzetek tánc- és dalkülönlegességei.** Szines, hangos felvételek. — **Faust-részletek.** Előadják a newyorki Metropolitan Operaház tagjai. — **Fox hangos hiradó.** — **A világ hangja.** — Az előadások kezdete hétköznapokon: 5, egynegyed 8 és fél 10, vasár- és ünnepnapokon fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

CORSO (Váci ucca 9.) Telefon: Aut. 874—02. Lon Chaney hangos filmje: **De profundis.** Filmregény 10 felvonásban. — Gounod: **Faust** cimü operájából részletek. Éneklik a newyorki Metropolitan tagjai. — Előadások kezdete hétköznapokon 4, ¾6 ¾8, és ¾10 órakor, vasár- és ünnepnapokon: 3, ½5, egynegyed 7, 8 és ¾ 10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) Müsor: **Ramon Novarro** első énekes filmje, a **Pagan** cimü Metro—Goldwyn világattrakcióban, 12 fejezetben. Női főszerepben Rene Andoree és Dorothy Janis. A rendezés W. Wan Lyke mesteralkotása. A „Pagan love song"-ot, a **Pogány szerelmi dalát** éneklik: Ramon Novarro és Dorothy Janis. Ezenkivül a legfrissebb **Metro Hearst hangos ujság** és különleges **Fox Hangos Hiradó.** — Előadások mindennap: 4, 6, 8, 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 18. szám. Semmelweiss-u. sarok. (Telefon: Automata 895—43 és Aut. 897—43.) — **Rio Rita.** Ziegfeld világhirü énekes, táncos, beszélő filmoperettje, 2 részben, 15 felvonásban. Főszereplők: Bebe Daniels és John Boles. — Békeffy László: Hangos filmen a hangos filmről. — **Fox hangos hiradó.** (A világ hangja.) — Előadások kezdete: premier napján, február 13-án: fél 8 és 10 órakor, hétköznap: 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, szombat, vasár- és ünnepnap: fél 4, ¾6, 8 és 10 órakor.

ODEON MOZGÓ VII. Rottenbiller ucca 37-b. Telefon: J. 302—63. Február 13—16. Csütörtöktől—vasárnapig. **„Preda."** (A senki leánya.) Dráma 8 felvonásban. Ewelyn Holt és Warwick Ward. — **„A beduinok gyöngye."** Egy nomád leány szerelmi története 10 fejezetben. Marcello Spada és Donatello Neri. — Hiradó. — Február 17—19. Hétfőtől—szerdáig. **„A leányálmok hőse."** Romantikus vigjáték 8 felvonásban. Harry Liedtke. — **„Nem ütik a jogászt agyon."** Slágervigjáték 7 felvonásban. Buster Keaton. — Hiradó. — Az előadások kezdete: köznapokon 5, 7, egynegyed 10, vasárnap 3 órától folytatólagosan! Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak! Az előadásokat 10 tagu katonazenekar kiséri!

ORION FILMSZINHÁZ, (IV. kerület, Eskü ut 1. szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfőjénél. Telefon: Automata 831—02. Müsor: **Örök szerelem.** United-Artist-világfilm 10 felvonásban. Rendezte: Lubitsch Ernő. Főszerepben: John Barrymore, Várkonyi Mihály és Kamilla Horn. — **Nagy üzletben kis leány.** Vigjátékattrakció 8 felvonásban. Főszerepben: Mary Pickford. — **Magyar és külföldi hiradók.** — Előadások kezdete fél 6, fél 8, fél 10, vasár- és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10. — Jegyelővétel délelőtt 11—1 óráig.

PALACE FILMSZINHÁZ (Erzsébet-körut 8., a Newyork-palotával szemben. — Telefon: J. 365—23.) Müsor: 1. **Submarine.** Tökéletes amerikai hangos világattrakció, 10 felvonásban. Főszereplők: Jack Holt, Ralph Graves, Dorothy Revier. Közremüködik az amerikai flotta. 2. **Revü International.** Szines, beszélő, éneklő, táncoló zenés revü 3 felvonásban. 3. **Hiradók.** — Az előadások kezdete, hétköznapokon: ¾6, 8, 10, vasárnap: 4, 6, 8, 10 órakor.

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: József 429—46 és József 419—02. **Éjféli angyal.** A Paramount remekmuzsikáju hangos filmje 10 fejezetben. Főszereplők: Nancy Caroll és Lukács Pál. **Dr. Vizy Leó esküvője.** Hangos burl. attrakció — 3. **Fox és Paramount hangos hiradók.** — Előadások kezdete: 5, ¼8 és fél 10 órakor. Vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

TIVOLI MOZGÓ VI., Nagymező-u. 8. Tel.: Automata 230—49. Február 13—19. 1 héten át! A berlini klangfilm legujabb nagyteljesitményü készülékén hangos leadás: Magyar tárgyu hangos film! **„Mária Terézia."** Cigánymuzsika, csárdás, magyar tánc. Lil Dagover, Petrovics Szvetiszláv. Kisérő müsor: Február 13—16. Csütörtöktől—vasárnapig. **„Nem ütik a jogászt agyon."** Vigjáték 7 felvonásban.. Buster Keaton. — Február 17—19. Hétfőtől—szerdáig. **„Tibeti éjszakák."** (Az ördög táncosnője.) Dráma 8 felvonásb. Gilda Gray Clive Brook, Anna May Wong. Hiradók. — Előadások kezdete köznapokon: 4, ¾7 és ½10, vasárnap: 2, 4, 6, 8 és 10 órakor. — Vasárnap d. e. 11 órai kezdettel hangos burleszkmatiné olcsó helyárakkal!

UFA
CORVIN FILMSZINHAZ (VIII., József körut és Üllői-ut sarok) Tel.: J. 389—88.)
Előadások hétköznapon: negyed 6, fél 8 és háromnegyed 10; vasárnap: fél 4, fél 6, háromnegyed 8 és 10 órakor. — **Hadzsi Murat.** Tolstoj Leo remek müve filmen.
UFA FILMSZINHAZ (VI., Teréz körut 60. Tel.: Aut. 197—67 és Aut. 197—68) Előadások: 5, negyed 8 és fél 10 Szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor. **Hadzsi Murat.** Tolstoj Leó remekmüve filmen.
URANIA FILMSZINHAZ (VII., Rákoczi ut 21. Tel.: J. 460—45. és J 460—46.) Néhány hét mulva megnyilik az első nagy magyar hangos filmmel, melynek cime: **Vasárnap délután** . . .

KAMARA MOZGÓ
(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.
Cirkuszhercegnő
Főszereplők: Harry Liedtke, Verebes Ernő, Junkermann
Örök szerelem
Főszereplők: John Barrymore, Várkonyi, Camilla Horn
Előadások: hétköznap 5, ½8 és 10 órakor, vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ
Gaál Franciska, Tôkés Anna, Ráday Imre, Vaszary Piroska, Békeffy stb.
Kezdete 9 órakor

Szenzációs februári müsor a
TABARINBAN

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kazinczy-u. 8.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

GYURITA KÁLMÁN
lakatosmester müszaki vállalata
Budapest, IV., Molnár-utca 15.
Telefon: Automata 840—79.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője: RASKÓ OSZKÁR.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár
10.fiók, Bpest VII.Hunyadi-tér 3.

Budapest, 1930 február 22

ÚJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Visegrádi-utca 19.
Telefon: Aut. 928—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Nyolc hónap

A pénzügyi bizottság viharos üléséhez, amelyben ugy határozott, hogy a Garay-téri piac megépitése tárgyában a Közszállitási Szabályzat által előirt versenytárgyalás mellőzésével közvetlen tárgyalást kezd az egyik szakmabeli céggel, van néhány megjegyezni valónk. Nem ugyan a versenytárgyalási elv megsértését illetően, hiszen a probléma ezen részét a legapróbb részletekig megvilágitotta Wolff Károly dr. kristálytiszta, a legmagasabb birói kognició minden attributumával élkes fejtegetése. Az érem másik oldalát nézzük, szóvátévén a közélelmezési ügyosztály műszaki alosztályának belső ügyeit.

A Garay-téri piac megépitésére vonatkozó előterjesztés nyolc hónappal ezelőtt már szerepelt a pénzügyi bizottság napirendjén, amikor is a felszólalók egyhanguan azt követelték, hogy nyilvános versenytárgyaláson adja ki a főváros a munkát. Akkor is a munkanélküliséggel érveltek egyesek, győzött azonban az elvi álláspont, a nyilvános pályázat meghirdetése céljából az előterjesztést visszaadták a tanácsnak. Mi történt a lefolyt hosszu idő alatt? Eszébe jutott-e a közélelmezési ügyosztálynak a nyilvános versenytárgyalás meghirdetése? Nem! Az akta nyolc hónapig hevert elintézetlenül, a jó Isten tudja hol, nyolc hónap mulva, mint idétlen koraszülött, a maga régi embrionális állapotában visszakerült a pénzügyi bizottság asztalára, a kisérő zenének ugyanazokkal a vezető motivumaival, amelyek nyolc hónap előtti sikertelen bemutatkozását kisérték.

A nagy mérnöki státusrendezések idejében, mint ránkerőszakolt csökevény azért maradt meg a közélelmezési ügyosztály műszaki alosztálya, hogy efajta cselekvőképtelenséggel izgassa a közvéleményt? De van a szóbanforgó műszaki alosztályról más mondanivalónk is. Arról nyilatkozik az egyik épitőipari szaklapban az alosztálynak egyébként országos hirü vezetője, hogy a következő két esztendő alatt 18,000.000 pengős beruházást eszközöl a székesfőváros közélelmezési ügyosztálya. Kiderül a nyilatkozatból, hogy ezek a munkálatok megvalósithatók, az elvégzésükhöz szükséges összeg teljes egészében még a 20,000.000 dolláros külföldi kölcsönből rendelkezésre áll. Hogyan? Hát mit csinált a közélelmezési ügyosztály az amerikai kölcsön felvétele óta eltelt hosszu esztendők alatt, ha még mindig nem tudta felhasználni a kölcsönből ráeső részt? És mit csinált a kölcsön felvétele előtt, ha nem volt ideje előkésziteni azokat a beruházásokat, melyeket a pénztelenség legszomorubb esztendeiben mégis lett volna azonnal folyósitható fedezet?

Kétségtelen, hogy ezek a kérdések és szempontok fel fognak merülni a pénzügyi bizottság azon ülésén, amelyen a tanács jelentést tesz a pénzügyi bizottság többsége által elhatározott közvetlen tárgyalások lefolyásáról a Garay-téri piac megépitését illetően. De szóba fog kerülni a közélelmezési ügyosztály műszaki alosztályának bürokratizmusának tultengése akkor is, ha a mérnöki adminisztráció ujabb kiépitéséről lesz a városházán szó!

Az üzemi adminisztráció

Irta: dr. Szőke Gyula felsőházi és törvényhatósági bizottsági tag

Hetek óta hangos a sajtó a Beszkárt vezérigazgatói jövedelmétől és ezzel kapcsolatban a fővárosi üzemek adminisztrációjának csődjét emlegetik. A sajtóban az *Uj Nemzedék* játszott kezdetben a primhegedün és csodálatosképpen nagy megértéssel nemcsak a baloldali sajtó csatlakozott hozzá, hanem azok a baloldali politikusok is, akiknek a pártja a városházán aktiv részt vesz az üzemek adminisztrációjában.

A Beszkárt vezérigazgatói jövedelme, amint az a lapokban tárgyaltatott, nem védhető és nyilvánvaló, hogy teljesen félremagyarázása ugy a vezérigazgatói szerződésnek, mint a közgyülési pártok határozatának és az üzemek céljának. Amikor a közgyülési pártok megállapitották, hogy a Beszkárt vezérigazgatójának nem lehet több jövedelme, mint a polgármesternek és amikor ezt a vezérigazgatói szerződésben alapul elfogadták, ezen tulmenő igényt a vezérigazgató nem támaszthat és ha bármely cimen látszólag többet vehetne fel — ámbár szigoru jog szerint alig valamivel több lett volna felvehető és nem az egész tárgyalt összeg — az ugyanazon elbirálás alá esik, mint azon igazgatósági tagoknak a helyzete, akik egyuttal törvényhatósági bizottsági tagok is. Tehát, ha *elméletileg* jár is az összeg, *tényleg* nem illeti meg a vezérigazgatót és fel nem vehető. A többi üzemek vezérigazgatói szintén ennek az álláspontnak az erkölcsi ereje alatt állanak és ha ők, — akiknek a szerződése ezen állásfoglalás előtt kelt, — a szerződésük lejártáig vitatnák is, hogy szerzett jogaik vannak a régi liberális idők jóvoltából, ennek az érvényesitése olyan sérelme a köznek, hogy azzal a vezérigazgatóval szemben feltétlenül következményekkel kell, hogy járjon a szerződés lejártakor. Ebben a tekintetben mindegy, hogy kicsiny, vagy nagyüzem vezérigazgatója és hogy melyik párthoz vagy irányzathoz, vagy világnézlethez csatlakozott.

De a nagy vezérigazgatói fizetések és ezzel kapcsolatban a többi igazgatók állitólagos nagy jövedelmei gondolkodóba ejtenek bennünket *a fővárosi üzemek drága adminisztrációja* tekintetében. A főváros főpolgármestere, előbb mint az egyik nagy üzem vezérigazgatója kell, hogy ismerje az adminisztráció költségeit. A kormány ő mellette ott tartja a saját pénzügyi szakértőjét, azonkivül az üzemi vizsgálóbizottságok annyira szétboncolták az összes üzemek berendezését, hogy azokból a kormány előtt titok semmi sem maradhatott.

Az üzemek költségvetése mindig felkerült a pénzügy- és belügyminisztériumokba, miután azokat a kormány városházi pénzügyi szakértője átvizsgálta. Ezek a költségvetések éppen ugy mindig jóváhagyatnak, mint az eddigieket is a kormány a szakértő javaslata után és a hozzáértő főpolgármester felterjesztése alapján eddig is mindig elfogadta.

Ezzel szemben *a törvényhatósági bizottsági tagok nem jogosultak az üzemek számadásaiba betekinteni*, nem is küldhetnek szakértőt a megvizsgálására, de viszont miután ezen törvényhatósági bizottsági tagoknak más dolguk is van, mert hiszen bizottsági tagságból nem szabad és nem illik megélni, nem is érnek rá arra, hogy végigvizsgálják az összes üzemeket. És mégis csodálatosképpen az összes lapok és az összes politikusok nem a kormányt, nem a főpolgármestert és nem a könyv- és pénzügyi szakértőket kifogásolják, *hanem a Keresztény Községi Pártot és Wolff Károlyt támadják, hogy ime, eltüri az üzemi igazgatók mammuth-fizetéseit és a drága adminisztrációt.*

Pedig a Keresztény Községi Párt és annak vezére azzal kezdette működését, hogy igyekezett az üzemeket nemcsak jövedelmezővé, de olcsóbbá is tenni és azonkivül a köz javára még külön is értékesiteni. Hogy ez mennyire sikerült, mutatja az, hogy a kormány állandóan helyeselte az üzemek működését és csak egyes, idejétmulta üzemek megszüntetését kivánja. Természetesen a legnehezebb időkben azonnal minden tekintetben a legjobbnak elképzelt helyzet elő nem állitható. Évek kellettek, amig a kommün zavaraiból ki lehetett hámozni azt, ami maradt. Az infláció zavarai ujból akadályozták a tisztánlátást és a gazdasági nehézségek még a helyzet megismerése után is akárhányszor — igy ma is — egyenest tiltják azt, hogy egyoldalulag csak arra nézhessünk, hogy az üzemek minél olcsóbban dolgozzanak.

Nem szabad összetéveszteni egy pár kifogásolt nagy fizetést az üzemek drága vagy olcsó kezelésével és nem szabad minden üzemet egy kalap alá vonni! A közérdekből fenntartott nagy üzemek nagy személyzettel működnek régóta és azoknak akkora fizetést okvetlenül adni kell, hogy magukat és családjukat eltarthassák és nem lehet ma elbocsátani embereket csak azért, hogy az üzemek olcsóbban dolgozzanak, főleg ha nem tudunk az elbocsátandóknak más megélhetést biztositani. Ma az átlagfizetéseket nem leszállitani lehet, hanem még inkább fölemelni kell; a nyomasztó drágaság miatt a kis fizetésekből nem lehet a legszükségesebbeket sem megszerezni. És inkább többet juttassunk az üzemi alkalmazottaknak, minthogy még tovább is türjük azt az állapotot, hogy a most felnövekvő nemzedék a segélyekből, alamizsnákból és koldulásokból éljen, mert ez annak a nemzedéknek olyan nagy erkölcsi fogyatékosságot ad és olyan kishitüvé teszi, de egyuttal annyira fogékonytalanná a munkás élet megértése iránt, ami sokkal nagyobb kára a fővárosnak és az országnak, mintha a megszolgált munkáért a viszonyokhoz mérten talán többet is adunk, mint amit az üzem éppen elbirna. Az ujonnan keletkezett, vagy a nem okvetlenül fontos üzemek tulméretezése és tulságos méretben való fenntartása tekintetében szintén figyelembe kell venni az alkalmazottak mai helyzetét és okosan összeegyeztetni a főváros ama érdekével, hogy ne legyen drágább a fővárosnak ezen üzemeknek a fenntartása, mint amibe az azokban alkalmazott családoknak a másképpen való foglalkoztatása és kenyérkeresethez való juttatása kerülne.

De itt aztán meg kell állani! Amikor leépitésről beszélünk, ez kettőt jelent. Nem felvenni ujabb és ujabb alkalmazottakat, ha arra szükség nincsen és nem tulméretezni a fizetéseket a vezérigazgatóknál és egyéb vezető embereknél.

Nem helyeslem azt, hogy *a vezérigazgató fizetését a szolga fizetésével hozzák arányba*, amint nem is lehet a vezérigazgató munkáját a takaritó munkájával összehasonlitani. De amig általában az alkalmazottaknál a megélhetést, mint feltétlenül megadandó lehetőséget kell a fizetések megállapitásánál figyelembe venni, addig a vezérigazgatóknál és más magas funkcionáriusoknál már ez nem lehet mérték, hanem mértéknek kell lenni emellett a végzendő nagy munka, a megfelelő társadalmi állás és reprezentálás, az üzem nagysága és annak jövedelme, valamint az üzemeknek a főváros javára való minél intenzivebb előnye. És ha mindezeket figyelembe vesszük, nyugodt lélekkel állithatjuk, hogy azok a magas funkcionáriusok többet érdemelnek, mint a legegyszerübb munkákat végző hivatalnokok, vagy egyéb testi munkát végző alkalmazottak. De végének kell lenni annak, hogy az üzemeket az évi jövedelmek cimén nagy vagyonok szerzési lehetőségének tekintsük. És ezért elsősorban felelősek az üzemek vezetői, valamint a felügyelőbizottsága, másodsorban a tanács

és a főpolgármester az ő ellenőrző pénzügyi szakértőjével, majd a kormány, amely mindezeket jóváhagyja és természetesen, amennyiben a hatáskörébe tartozik, felel a törvényhatósági bizottság is és felelnek azok a pártok, amelyek a vezetésben résztvesznek. *De ezek befolyásuk nagysága szerint bent sem csinálhatnak mást, mint kint és nem engedhető meg és nem illő kint ellene beszélni annak, amit bent megszavaznak és helyeselnek.* A mi álláspontunk mindig ez volt és a legnehezebb viszonyok mellett is emellett tartunk ki még akkor is, ha az esetleg fent vagy lent, bent vagy kint egyeseknek nem tetszik, vagy nem népszerü. Kitartunk mellette azért, mert ez a főváros érdeke és pedig nem hangos szóval, de cselekedettel és azzal az erős akarattal, amely a gazdasági helyzet javulásával lépésről-lépésre fogja a fővárosnak és polgárainak gazdasági helyzetét jobbá és a megélhetést könnyebbé tenni.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

KASS BÉLA
BUDAI VIGADÓ vendéglője és kávéháza
II., Szilágyi Dezső-tér 5.

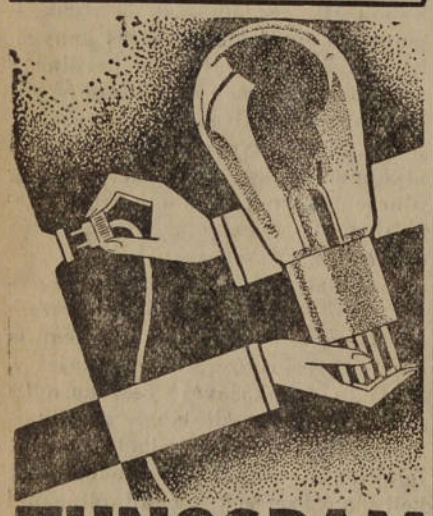

TUNGSRAM
VÁLTOÁRAMU BÁRIUMCSÖ

AUTOBUSZ KAROSSZÉRIÁK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZÉSEK
GYÁRTJA:
NAYÉS RÓNA
GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ ÉS SZIVATTYUGYÁR RT.
BUDAPEST I., X., KÁPOLNA-TÉR

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

Létrejött a megegyezés az utcai telefonautomaták hirdetései ügyében

A hirdetéseket a főváros veszi fel, a bevételből területhasználat cimén százalékosan részelteti a Telefonautomata részvénytársaságot

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Ismeretesek azok a küzdelmek, amelyek esztendők óta folynak a főváros *Hirdető Vállalata* és az utcai automatatelefonokat felállitó és üzembentartó *Telefonautomata r. t.* között. A Telefonautomata r. t. ugyanis, amely az Ibusz érdekkörébe tartozik, engedélyt kapott a kereskedelemügyi minisztériumtól, hogy a főváros területén automata telefonfülkéket állitson fel, és a minisztérium intézkedésére a főváros tanácsa és a közmunkatanács a szükséges területhasználati engedélyeket is kiadta a részvénytársaságnak. A részvénytársaság megfelelő szerződést kötött a posta-vezérigazgatósággal is, üzemének rentabilitása céljából azonban szükségesnek látta, hogy az automatatelefonokat magukban foglaló bódékra hirdetéseket vehessen fel.

Meg is indultak az erre vonatkozó tárgyalások a részvénytársaság és a Hirdetővállalat között, ezek azonban eredményre nem vezettek, mert a részvénytársaság azt kivánta, hogy a hirdetéseket ő maga vehesse fel, és csupán arra vonatkozólag mutatott hajlandóságot, hogy *bért fizet a fővárosnak.* A Hirdetővállalat viszont *monopóliumát* féltette attól, ha közterületekre más is vehet fel hirdetést, mint a főváros, és jól emlékszünk arra a pénzügyi bizottsági ülésre, amelyen éles formában tették szóvá ezeket a tárgyalásokat. *A pénzügyi bizottság emlékezetes ülése után* a részvénytársaság és a főváros képviselői között mindennemü tárgyalás megszünt: a részvénytársaság mintegy százötven fülkét fel is állitott már fővárosi közterületen, anélkül azonban, hogy azokon hirdetés egyáltalában szerepelne.

A fülkék felállitása után derült ki, hogy *a telefonautomatákra csakugyan szükség van Budapesten.* A belső területeken alig látni fülkéket elfoglaltság nélkül, a nap minden szakában telefonálnak az utcai nyilvános telefonok igénybevételével az emberek, és amint a nyugati nagy városokban történt, Budapesten is bebizonyult, hogy *az utcai telefonautomata közérdek és közszükséglet.* Azok az ellentétek, amelyek a részvénytársaság és a főváros között a sikertelen tárgyalásokból kifolyóan felmerültek, *engedni kezdtek élességükből,* és már a nyár folyamán a főváros engedélyt adott a részvénytársaságnak arra, hogy egyes fővárosi középületekben is felállitson nyilvános automatatelefont.

Ebben a békés hangulatban vették fel ujra a tárgyalás fonalát a Telefonautomata R. T. és a főváros Hirdetővállalata, illetőleg az a háromtagu bizottság, amelyet a tanács a részvénytársasággal lefolytatandó tárgyalásokra a Hirdetővállalatra felügyelő bizottság kebeléből kitüzött. A tárgyalások hónapokig elhuzódtak *és most végre eredményre vezettek.* A megegyezés szerint a telefonautomatákra *a főváros fogja felvenni a hirdetéseket,* és a bevételből egy százalékos kulcs szerint részesiti területhasználat cimén a részvénytársaságot. A megoldás ezen módja a legteljesebb mértékben védelmet biztosit a főváros hirdetési monopóliuma számára, viszont kielégiti a részvénytársaság anyagi érdekeit is.

Az üzem ellenzi, az ügyosztály pártolja a száz uj autóbusz megrendelését

Az autóbusz és a villamos közötti érdekellentétek csak az Autóbuszüzemnek a Beszkártba való beolvasztásával küszöbölhető ki — Az üzem a rózsadombi járat beszüntetésére tesz előterjesztést a tanácsnak, a rózsadombiak viszont a vonal kiterjesztését és a menetsürüség fokozását követelik

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Abba az áldatlan harcba, amely a községi választások előhirnökéül a közgyülési pártok között folyik, az elmult héten uj szint vegyitett egyes sajtóorgánumoknak az Autóbuszüzemről irt számos cikke. Ezek a közlemények az üzem vezérigazgatójának fizetését kifogásolják elsősorban, majd arra mutatnak rá, hogy az üzem tul van terhelve személyzettel. Azon előterjesztés kapcsán, amelyet a deficites vonalakról az üzem igazgatósága a tanácsnak tett, most már nyilvánvalóvá vált, hogy a legtöbb autóbuszüzemi vonal veszteséggel dolgozik. Az Autóbuszüzem deficitjét is kihasználják egyesek pártpolitikai célokra, azt akarván bebizonyitani, hogy a *deficites vonalakért elsősorban az üzem igazgatósága és a főváros tanácsa felelősek.*

Az *Uj Budapest* több alkalommal foglalkozott az Autóbuszüzem üzleti gesztiójával, veszteséges vonalaival és lapunk olvasói jól ismerik azon álláspontunkat, hogy a *deficitért nem az üzem jobb sorsra érdemes vezetősége elsősorban a felelős, hanem azok a politikai tényezők, amelyek távolállván minden rentabilitási számitástól, a maguk és választókerületeik favorizálását követelik nem is eredménytelenül az üzem vezetőségétől és az üzem felügyelőbizottságától.* Jól mondotta *Kossalka* müegyetemi professzor az egyik üzemi ülésen: *Minden autóbusz-vonalnak meg van a maga külön egyénisége,* — és valóban, ha neveket akarnánk felsorakoztatni, minden deficites autóbuszvonal árnyékába oda tudnók rajzolni egyik vagy másik befolyásos közgyülési potentát portréját, aki nem törődve a közpénzekből fedezendő veszteséggel, politikai vagy egyéni kényelmi szempontból *egész tekintélyét* latbaveti az érdekkörébe eső deficites autóbuszjárat fenntartása érdekében.

Azzal a leirattal kapcsolatosan, amelyben a belügyminiszter az autóbuszüzem ügykezelésével és vonalaival foglalkozik, az üzem igazgatósága előterjesztést tett a főváros tanácsának a száz uj autóbusz beszerzésére vonatkozóan. Ebben a felterjesztésben közli az üzem igazgatósága, hogy az üzem mai kényszerü helyzetében, amikor egyrészről a Beszkárt, másrészről a Helyiérdekü nyirbálják állandóan az autóbusz prosperálási lehetőségeit, *nem tartja ajánlatosnak a száz uj kocsi beszerzését,* hiszen a mai forgalom mellett is csak deficitet tud produkálni. Igaz ugyan — mondja az Autóbuszüzem — hogy az Állami Gépgyár a maga jól bevált szisztémájával hat hónap alatt le tudná szállitani a száz uj kocsit, azonban nincsenek jövedelmes vonalak, amelyekre az uj kocsik beállithatók lennének, arról nem is beszélve, hogy garázs sem áll egyelőre a beszerzendő uj kocsik számára rendelkezésre, és az üzem kénytelen lenne az uj kocsikat a *szabad ég alatt hálatni.*

A száz uj kocsi beszerzése ügyében *sulyos nézeteltérés* támadt az Autóbuszüzem igazgatósága és a közlekedési ügyosztály között. Az ügyosztály ugyanis figyelmen kivül hagyva az üzem előterjesztését, arra az álláspontra helyezkedett, hogy a száz uj kocsi beszerzése elsőrendü közérdek és már csak a munkanélküliség leküzdésére is *sürgősen meg kell rendelni az uj autóbuszokat az Állami Gépgyárnál,* hogy ennél a nagyfontosságu állami intézménynél az üzem további redukciója elkerülhető legyen. Az ügyosztály előterjesztését magáévá tette ebben az ügyben a főváros tanácsa is, és ez rövidesen a törvényhatósági bizottság elé kerül. Előállt tehát az a fura helyzet, hogy az illetékes ügyosztály és az érdekelt üzem véleménye homlokegyenest ellenkezik egymással: *minden valószinüség szerint azonban hamarosan megrendelik a száz uj kocsit,* amelyekre vonatkozóan az üzem igazgatósága előre kijelentette, hogy a mai viszonyok közepette azokat *foglalkoztatni nem tudja.*

Legfőbb ideje, hogy a mai türhetetlen állapotnak, amikor van Beszkárt-érdek, Hév-érdek és autóbusz-érdek — de *nincsen egységes közlekedés,* mert mind a három vállalat csak a saját érdekeivel törődik, *figyelmen kivül hagyva a közönség érdekeit* — vége vettessék! E tárgyban véleményünk abban az irányban kezd kialakulni, hogy *az Autóbuszüzem mai különállását sürgősen meg kell szüntetni,* az üzemet be kell olvasztani a Beszkárt-ba, mert bebizonyult, hogy *a két nagy fővárosi közlekedési vállalat együttmüködése más alapon, mint az egybeolvadás utján, immár el sem képzelhető!* Ha a Hév részvénytőkéjének megvásárlása után a Hév vasuti adminisztrációját is egyesitik a Beszkárttal, lesz megvalósitható az az elgondolás, hogy az egymással perpatvarkodó és széthuzó érdekeket szolgáló közlekedési üzemek vezetésében és közlekedési politikájában *meglegyen a harmónia!*

Visszatérve az Autóbuszüzem deficites járataira megemlitjük, hogy a *Rózsadomb és Vidéke Egyesület* a várbeli és rózsadombi vonalak egyesitését kéri a fővárostól olyképen, hogy a rózsadombi közlekedés a Vérhalom-térig terjesztessék ki és a rózsadombi járatok menetsürüsége maximum 4—5 perces legyen. Ezzel szemben az *üzem igazgatóságának* az az álláspontja, hogy a rózsadombi járat megszüntetésére tesz sürgősen előterjesztést a főváros tanácsának, azzal az indokolással, hogy a rózsadombi vonal az üzem legdeficitesebb járatai közé tartozik. Kétségtelen azonban, hogy a *rózsadombi járatot annak idején kierőszakolt potentátok* az üzem ezen számitását *egyetlen tollvonással* fogják keresztülhuzni.

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, VI., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20.

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, müszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja **MANGLITZ FERENC** Budapest, VII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

Négyökrü Vince épület- és mülakatos
Minden a szakmába vágó munkát elvállal.
Budapest, V., Vadász-utca 27.
Telefonhivó: Automata 277-10

Közmegnyugvást keltett Sipőcz polgármester közgyülési nyilatkozata a Beszkárt-ügyben

A felügyeleti hatóság a legnagyobb dicsérettel illette a Beszkárt gazdálkodását — Folkusházy beleegyezett abba, hogy illetményei március elsejével a polgármesteri nivóra szállittassanak le

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Azzal a minden tekintetben korrekt és közmegnyugvást kelteni alkalmas nyilatkozattal, amelyet *Sipőcz* polgármester a szerdai közgyülésen tett, remélhetőleg lecsillapodnak a Beszkárt vezetőségének fizetése körül támadt hullámok. *Kijelentette a polgármester,* hogy amikor a kormány uj fővárosi törvényjavaslatot terjesztett be, mindenki tudta és tudja azt, hogy ez a törvény az üzemigazgatók fizetésének leszállitását tervezi. Éppen *Ripka* főpolgármester intenciójára vették fel *Folkusházy* szerződésének 12. pontját, amelyben a vezérigazgató már előre beleegyezett abba, hogy üzemi fizetését a polgármesteri fizetés szinvonalára szállitsák le. A kormánytól érkezett is egy leirat, de már *Folkusházy* szerződésének megkötése után, ebben a leiratban az üzemi fizetések alacsonyabb kategorizálására hivták fel a tanácsot. A leirat megérkezése *óta* semmiféle uj szerződést a főváros tanácsa nem kötött. A leirat érkezése *előtt* kötött szerződéseket pedig a kormány felkérette, azokat fel is terjesztették és azok még most is fent vannak. Itt tehát a tanács, amikor a küszöbön álló uj törvény, amelyik egészen más alapokra fekteti az üzemi fizetéseket *nem foghatott hozzá egy ideiglenes illetményszabályzat megalkotásához.* Az uj törvény után a szabályrendeletek egész légióját kell majd megalkotni.

Ami a Folkusházy-féle szerződést illeti, azt nem kell megsemmisiteni, mert *ő maga felajánlotta a revizió március elsejére, mielőtt a többi igazgatók fizetését egyáltalában rendeznék.* Frankfurti kimutatás alapján felolvasta a polgármester azt, hogy az ottani szociáldemokrata közuti vasut vezérigazgatója évenként *200.000 aranymárka fizetést huz.* Bejelentette végezetül a polgármester, hogy elkészült az egységes tarifa reformja is, a *felügyeleti hatóság a legnagyobb dicsérettel emlékezett meg a Beszkárt gazdálkodásáról* és reméli, hogy hamarosan olyan javaslattal állhatnak a közgyülés elé, amelyik ezekben az ügyekben minden oldalt ki fog elégiteni. Itt emlitjük meg, hogy a törvényhatósági bizottság elfogadta *Gaár* Vilmos azon javaslatát, amely szerint a tanács kötelezletik, hogy a Beszkárt ugy tárgyi, mint személyi tekintetben a legszigorubb takarékosságot azonnal hajtsa végre. Arra is utasitották a tanácsot, hogy az üzemek személyzeti létszámára és illetményére nézve *60 nap alatt megfelelő előterjesztést tegyen a közgyülésnek.*

A szóbanforgó ügyben különben ugy a *Beszkárt igazgatósága,* mint *Folkusházy* alelnök-vezérigazgató nyilatkozatokat tettek közzé, amelyeket alább közlünk:

A Budapest Székesfővárosi Közlekedési Rt. igazgatósága

a következő hivatalos közleményt adta ki:

Az igazgatóság azon sajtótámadásokkal kapcsolatban, amelyekkel a Beszkárt vezérigazgatóját és igazgatóit illetményeik és egyéb járandóságaik mértéke miatt illetik, megállapitja, hogy ezek az illetmények és járandóságok kivétel nélkül részint az igazgatóság által megállapitott szerződéseken, részint kormányhatóságilag megállapitott illetményszabályzaton, részint pedig az igazgatóság által hozott szabályszerü határozatokon alapulnak. A szerződésekben és az illetményszabályzatban foglalt illetményeken felül megszavazott alkalmi és esetleges dijazásokat (mérlegpénz, karácsonyi jutalom) illetően pedig kijelenti az igazgatóság, hogy a mérlegjutalmakat a többi fővárosi üzemnél is évek óta fennálló gyakorlat alapján, a karácsonyi jutalmat pedig a felügyeleti hatóságok által megszabott keretben történő engedélyezés után szavazza meg.

Az alkalmazottakat terhelő keresetiés jövedelmi adóknak a vállalat által való viselését évről-évre praejudicium nélkül engedélyezi az igazgatóság, — az egyenlő elbánás elvénél fogva, mert a székesfőváros tulajdonában levő többi vállalatok összes alkalmazottai hosszu éveken át szintén élvezik ezt a kedvezményt.

A vezérigazgató szolgálati szerződését az e célból a polgármester ur, mint a vállalat elnökének vezetése és a tiszti főügyész részvétele mellett az igazgatóság kebeléből néhai dr. Bedő Mór, dr. Kandó Kálmán és dr. Platthy György igazgatósági tagokból alakitott albizottság javaslata alapján az igazgatóság 1928. évi március hó 2-án, illetve április hó 30-án tartott üléseiben állapitotta meg. Ezen szerződés szerint a vezérigazgató összes illetménye évi 30.000 pengő alapfizetés, évi 4176.— pengő lakbér és évi 16.000 pengő személyi pótlék. Ezenkivül szerződés alapján megilleti a vezérigazgatót, mint az igazgatóság alelnök tagját évi 1750.— pengő igazgatósági tagsági tiszteletdij, továbbá mint a végrehajtóbizottság alelnök tagját másfélszeres kulcs alapján évi 14.000 pengő. A végrehajtóbizottsági tiszteletdij azonban összegszerüleg szerződésileg nem garantált fix összeg, hanem évenkint, eddig az igazgatóság által megszavazott, a jövőben pedig az évi rendes közgyülés által megállapitandó mértéktől van függővé téve. Megjegyezzük, hogy tudomásunk szerint fenti szerződést ugy összegszerüség, mint egyéb vonatkozásaiban is a felügyeleti hatóságok is előzetesen tudomásul vették. Az emlitett mértékben pedig azért állapittatott meg igy az összjárandóság, mert a szerződéssel foglalkozott minden tényező indokoltnak tartotta, hogy a vezérigazgató összjárandósága a vezérigazgató-helyettes által ténylegesen élvezett összjárandóságnál, ha nem is lényegesen, de magasabb legyen. Megállapitja az igazgatóság azt is, hogy a vezérigazgató szerződése az első olyan szerződés, amelyben kifejezetten ki van mondva, hogy abban az esetben, ha a főváros tulajdonában levő nagy üzemek és vállalatok vezérigazgatóinak dijazása a jövőben törvény, kormányrendelet vagy szabályrendelet alapján másként szabályoztatnék, ugy a Beszkárt vezérigazgatójának illetményei is ehhez képest módosulnak. Ami a mérlegjutalom kérdését illeti, amit az igazgatóság az általános mérlegjutalmazás alkalmával szerződésen kivül a vezérigazgató részére 20.000 pengőben megszavazott, erre nézve kijelenti az igazgatóság, hogy ezt a vezérigazgató rendkivüli tevékenységének elismeréseül szavazta meg, jóllehet, hogy ő ennek az anyagi elismerésnek mellőzését kérte.

Az összes alkalmazottaknak karácsonyi jutalom cimén megszavazott egy havi törzsilletmény fejében (2500 pengő) a vezérigazgató részére szavaztatott meg, azon mérték szerint, amint ez minden fővárosi vállalat tisztviselőinél általános gyakorlat szerint és a felügyeleti hatóság előzetes engedélyezése alapján engedélyeztetni szokott.

A szerződés alapján, de az e tekintetben követett általános gyakorlat szerint a vezérigazgató összilletményei után járó adókat a vállalat viseli, ami a fenti összegek után 24.202 pengőt tesz ki.

Ami azt a körülményt illeti, hogy egyes szerződéses főtisztviselők a székesfővárosnál részükre folyósitott nyugdijukat vállalati járandóságuk mellett élvezhetik-e, kijelenti az igazgatóság, hogy e kérdésnek elbirálása a székesfőváros hatóságának kizárólagos hatáskörébe tartozik.

Budapest Székesfővárosi Közlekedési Rt. igazgatósága.

5 PERC ALATT

TELEPES KÉSZÜLÉKET ÁTALAKITJA HÁLÓZATIVÁ

A PHILIPS

MODERNIZÁLÓ DOBOZ

Forduljon Rádiokereskedőjéhez leirásért

Folkusházy Lajos alelnök-vezérigazgató nyilatkozata:

A Beszkártnál szerződésileg megállapitott járandóságaim mérve, valamint alpolgármesteri nyugdijam egyidejü felvétele miatt a sajtóban megjelent kritikára és támadásokra mindaddig nem tartottam helyénvalónak reflektálni, amig a vállalat igazgatósága, mint e tekintetben egyedül illetékes tényező, a saját tényeit képező körülményekre, valamint a kifogásolt illetmények természetére, mérvére és jogszerüségére nézve nem nyilatkozott. Minthogy az igazgatóság mai üléséből egyidejüleg közzétett nyilatkozata ugy az általam, mint a többi vezető főtisztviselők által élvezett járandóságok jogszerüségére nézve kellő felvilágositást nyujt és különösen az én személyemet illetően, akár a szerződésem alapján járó tényleges illetményeim helyes összegszerüségét, valamint a szerződésemen kivül az igazgatóság által részemre megszavazott mérlegjutalmi összeg tekintetében tanusitott magamtartását kellő világitásba helyezi, — most már időszerünek tartom kijelenteni a következőket:

Előre kell bocsátanom, hogy a nyugdijamat, amit helytelenül vezérigazgatói illetményeim közé tartozónak állitanak be, azért vettem és vehettem fel, mert arra nézve, hogy fővárosi vállalatoknál alkalmazott egyes nyugdijas tisztviselők vállalati járandóságuk mellett a fővárostól részükre megállapitott és hivatalosan folyósitott nyugdijukat egyidejüleg felvehetik-e, semmiféle tiltó vagy korlátozó intézkedés nincsen.

Az 1928 április 30-án véglegesitett szerződésem rendelkezése szerint abban az esetben, ha a főváros nagy vállalatai és üzemei vezetőinek összes illetménye szabályrendelettel leszállittatnék, vagy másként állapittatnék meg, ugy ez a szabályozás egyidejüleg a Beszkárt vezérigazgatójának illetményeire is kiterjed és pedig akként, hogy ilyen esetben a nagyvállalatok és üzemek vezetőinek összilletményével azonosan a Beszkárt vezérigazgatójának összilletménye is a székesfőváros polgármesterét megillető fizetés és képviseleti költség összegével nyugdijamat is beleértve, egyenlő legyen. Ez a rendelkezés a főpolgármester urnak kivánságára vétetett fel a szerződésembe, nyilván azért, mert előtte ismeretes volt a belügyminiszter urnak idevonatkozó álláspontja, amelyet bár csak később, 1928 julius 4-én a vállalati vezérigazgatók, helyettesek és igazgatók járandóságainak a jövőre vonatkozólag kivánt egyöntetü szabályozása iránt a fővároshoz intézett leiratában kifejezett. Noha a szabályozás eddig nem történt meg, viszont a főváros illetékes tényezői az összes üzemek és vállalatok tisztviselői illetményeinek a belügyminiszter ur által megjelölt szempontok szerint való soronkivüli rendezés szükségességét szorgalmazzák, — ezennel kijelentem, hogy a polgármester urhoz egyidejüleg tett előterjesztésben bejelentettem, hogy magam részéről nem teszek észrevételt az ellen, hogy ilyen illetményrendezés — még mielőtt ez az összes üzemekre egyidejüleg és egységesen megtörténnék és abban a feltevésben, hogy ez rövid időn belül megtörténik, szerződésem idevonatkozó 12. pontjának rendelkezései azonnali hatállyal életbe lépjenek. És ezt azért teszem meg, mert még a látszatát is el akarom kerülni annak, mintha az illetményszabályozás elhuzódásából bármi előnyt kivánnék magamnak biztositani. Azt azonban természetesnek fogja találni mindenki, hogy a belügyminiszter ur által előirt s a szerződésemben is kifejezett egyöntetü rendezésig joggal várakozó álláspontot foglaltam el.

Seregszemle a városházi pártok fölött

Erősen eltolódott a közgyülési pártok között az arányszám — Egyedül a Keresztény Községi Párt keretei maradtak változatlanul — Véget kell vetni a négy párt legendájának!

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A főváros törvényhatósági bizottságának szerdai közgyülésén *Baracs* Marcell bejelentette a Nemzeti Szabadelvü Párt megalakulását és egyben felovasta azoknak a bizottsági tagoknak a névsorát is, akik ehez az uj párthoz csatlakoztak. A Nemzeti Szabadelvü Párt vezére *Rassay* Károly, aki nem tagja a törvényhatósági bizottságnak és igy az uj párt városházi fakciójának *Rassay* Károly hűséges párthive, *Baracs* Marcell az elnöke. Az *Uj Budapest* munkatársának értesülése szerint az uj párt elsősorban *a demokratapárt táborából toboroz hiveket magának*, de szó van arról is, hogy egy-két kormánypárti bizottsági tag is csatlakozik az uj alakuláshoz. Az uj párt városházi frakciójának *egyelőre 12 tagja van*, két uj tag csatlakozását befejezett ténynek tekintik. Ez a két bizottsági tag *Lázár* Miklós és *Lány* Lajos. A demokraták természetesen *valóságos konsternációval* fogadják az uj párt terjeszkedését, amely kizárólag az ő rovásukra változtathatja meg a közgyülési pártok közti arányt.

A közgyülési pártok egymáshoz való számszerinti viszonyában ez az uj pártalakulás csak betetőzte azokat a *sorozatos folyamatokat*, amelyek az eredeti közgyülési képet a választók akarata alapján kialakitott jellegéből teljesen kivetkőztették. Seregszemlét tartottunk a városházi pártok felett és igen érdekes megállapitásokra jutottunk. Az első megállapitásunk az, hogy *a pártpolitikai viharok között egyedül a Keresztény Községi Párt maradt sziklaszilárdan.* Az 1925 juniusában lefolytatott községi választásoknak ugyanis a következő volt az eredménye:

Keresztény Községi Párt	91
Egységes Községi Polgári Párt	23
Szabadelvüek	10
Demokratikus blokk	126

Ez összesen 250 választott bizottsági tag. A 30 kinevezett tag közül 26-an a kormánypárthoz csatlakoztak és csupán 4-en léptek be a *Keresztény Községi Pártba.* Ezzel természetesen megváltoztak a pártarányok. Az *Egységes Községi Polgári Párt* 50 tagu párttá duzzadt a kinevezettek révén, a *demokratikus blokk* pedig szétbomlott elemeire. A demokraták és a szociáldemokraták kb. egyforma erőt képviseltek 50—50 taggal. Különvált a dolgozó polgárok pártja, a *Kossuth-párt* és megtartották önállóságukat egyes pártonkivüliek ugy, hogy a demokratikus blokk mindjárt a közgyülés összeülése után kezdett darabokra összetöredezni. 1928 szeptemberében, amikor a közgyülésen a *nagy taxivita* folyt és a főváros hivatalos fórumai is szükségesnek tartották, hogy tiszta képet kapjanak a pártviszonyokról, a főváros igazoló választmánya *„Névjegyzék"* cimen ismertetést adott ki, amelyben az egyes pártok taglétszáma igy oszlik meg:

Keresztény Községi Párt	87
Egységes Községi Polgári Párt	74
Szociáldemokrata Párt	53
Nemzeti Demokrata Párt	48
Pártonkivüliek	14
Dolgozó Polgárok Pártja	4
Összesen:	280

A kormány városházi pártja ismét felduzzadt ebben a kimutatásban, mert időközben a demokratapártból ismét többen csatlakoztak a kinevezettekkel már-már mammutpárttá duzzadt egykor 23 tagu frakciója. Most azután, hogy a demokrata párt bomlása ismét megindult és a szabadelvüek csoportja kivált, elenyésző kis frakcióvá zsugorodott az egykor hatalmas demokraták tábora, annál is inkább, mert a párt több tagja, ha nem is csatlakozott sem a kormány városházi pártjához, sem az uj Rassay-párthoz, megszakitott minden fonalat az anyapárttal és pártonkivüli viszonyba lépett. Ma a tényleges helyzet igy fest:

Keresztény Községi Párt	86
Egységes Községi Polgári Párt	76
Szociáldemokrata Párt	54
Nemzeti Demokrata Párt	27
Nemzeti Szabadelvü Párt	14
Pártonkivüliek	21
Dolgozó Polgárok Pártja	2
Összesen:	280

Ebből a kimutatásból, amely megközelitő pontossággal állapitja meg az uj irányt az egyes fővárosi pártok között, kétséget kizáróan meg lehet állapitani, hogy *a városházi négy párt rendszere megszünt.* Öt év óta, amióta ez a törvényhatósági bizottság működik, az illetékes városházi tényezők mindig csak ennek a négy pártnak a koalicios uralmát ismerték el és a pártfrakcióknak nem volt semmi jelentőségük. *Ma már véget kell vetni a négy párt legendájának!* Van két nagy többségi párt, számottevő párt a szociáldemokrata párt és van két frakció, az egyik a demokratapárt, a másik a szabadelvü párt. Hir szerint a pártviszonyokban bekövetkezett változásnak *konkrét formában is fejleményei lesznek*, amennyiben *Rassay* Károly városházi pártja külön képviseletet követel magának, ugy a pártközi konferenciákon, mint a bizottságokban.

olyan uj adó nem volna, amely a maga tervbevett progresszivitásával szinte kizárólag a középosztály ujabb katasztrófális megterhelését jelentené. A szociáldemokraták tehát ismét olyan állami vagy városi jövedelmek révén kivánnának a maguk jóléti intézményeinek a támogatásáról gondoskodni, amely jövedelmekhez ők hozzá nem járulnak. Köztudomásu, hogy a főváros középosztályhoz tartozó társadalma vagyoni helyzetéhez mérten még mindig *tuldimenzionált lakásokban lakik*, aminek oka legnagyobbrészt az, hogy mindenki természetszerüleg ragaszkodik a háboru előtti berendezkedéshez, családi butoraihoz, vagyis végeredményben érthető okokból ragaszkodik régi társadalmi nivójának külső képéhez. Görcsösen és az utolsó lehetőségek kikaparásával ragaszkodik minden középosztálybeli — *a látszathoz.* Különben is a mai lakásviszonyok mellett nem lehet kisebb lakásokban elhelyezkedni, mert hiszen az uj lakások bérei aránytalanul magasabbak. A középosztály mai helyzete mellett és a mai szomoru gazdasági viszonyok figyelembevétele mellett is ennek az osztálynak *ujabb adóval való megterhelése vakmerő merénylet volna* és én szükségesnek tartom, hogy a szociáldemokraták részéről tett ilyenirányu előterjesztés alkalmából ezt a tervet mindjárt az első hallásra a legenergikusabban visszautasitsa.

— Ami az épitkezési tevékenység föllendülésének a lehetőségeit illeti, ezek szerintem a *pénzpiaci helyzettől* függenek. Ha nem áll rendelkezésre elegendő mennyiségben és az eddiginél lényegesen olcsóbb feltételek mellett megfelelő tőke, akkor az épitkezések a tavasszal sem indulhatnak meg. Azok a bankok, amelyek eddig épitkezési kölcsönök folyósitásával foglalkoztak, a kölcsönök folyósitását *már hónapokkal ezelőtt teljesen megszüntették ugy*, hogy az épitkezések megálltak. Sok függ a párisi tárgyalások végleges eredményétől is és attól is, hogy azok hatása közgazdasági életünkben mikor fog kedvezően megnyilvánulni.

— Ezekhez a kérdésekhez kapcsolódik a *Tabán ujjáépitésének* a problémája. Ennek a megoldása az előbb emlitett kérdések alakulásától függ, azonkivül attól is, vajjon a főváros a Tabán ujjáépitésének elmaradása következtében reflektál-e arra a — szerintem — nagymértékben indokolatlan nyereségre, amely *a telkek vételára és azok esetleges időközi kamatainak hozzászámitása révén állanak elő.* Amikor a tabáni telkek évtizedeken keresztül maradtak parlagon, megengedhetetlen ilyen hosszu időre szóló időközi kamatoknak a telkek árához való hozzászámitása, mert ebben az esetben csak milliárdosok juthatnának a Tabánban telekhez és épitési lehetőséghez. Nálunk a *milliárdosok többnyire már megfelelő palotákban laknak*, másrészt pedig a Tabán-i elhelyezkedés lehetőségét *nem az ő számukra kell biztositani.*

Lázár Ferenc dr.: Halálra vannak itélve a pártközi konferenciák

Tiltakozni kell a lakásadó ellen, amely a középosztály katasztrófális megterhelését jelentené — Az épitkezések ügye, a tabáni probléma és egyéb fontos kérdések

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A főváros törvényhatósági bizottságának közgyülése ma már ugyszólván kizárólag a folyó ügyek letárgyalására szoritkozik. A városházi ellenzék természetesen megragadja még az utolsó alkalmakat arra, hogy *politikai természetü és pártpolitikai hátterü kérdések feszegetésével* viharokat élesszen föl, ezek azonban csak kortescélokat szolgálnak, a főváros érdekeinek pedig egyenesen sulyos kárára vannak. Nem kétséges ugyanis, hogy az autonomia bajainak tulzott kiélezésére és a konzekvenciák levonásának kiharcolására a legalkalmatlanabb időt választották ki. Minthogy ha valósággal megrendelték volna a kormány részéről a városházi ellenzéknél ezeket az „eső után köpönyeg"-viharokat, hogy bizonyitékokat és adatokat szolgáltassanak a fővárosi törvény autonómiát sértő intézkedéseinek indokolására. Ezt a felfogást a főváros legutóbbi közgyülésén *a kormány városházi pártjának egyik igen illusztris tagja* fejtette ki munkatársunk előtt érthető rezignációval.

Lázár Ferenc, felsőházi tag, akivel ezekről a kérdésekről hosszasan elbeszélgettünk, maga is osztja azt a felfogást, hogy *nem jól választották meg az időt ezekre a támadásokra*, amelyek már csak azért sem indokoltak, hiszen a városházi ellenzéknek minden igazgatóságban és minden bizottságban *szakszerü képviselői* vannak, akik ezeket a crimeneket még akkor szóvá tehették volna, amikor sok mindent még lehetett volna még akadályozni. *Lázár* Ferenc egyébként már *nem sok reményt füz a jelenlegi közgyülés müködéséhez.* A következőket mondja:

— A közgyülés mai összetételében, — minthogy egyik pártnak sincs határozott többsége, — nagyobb jelentőségü feladatokat nem teljesithet. Most hogy a választások közelednek, megszüntnek tekinthető a városházi pártoknak az a koalicióra is, amely eddig esetenkénti kompromisszumok alapján döntött az aktuális ügyekben. Ilyen körülmények között — véleményem szerint — *megszünésre van itélve a pártközi konferencia intézménye is*, amit én a magam részéről azért helyeslek, — amint azt az *Uj Budapest* hasábjain már többször szóvátettem, — mert *ez az elhibázott koalicios kormányzás* tette lehetővé a főváros adminisztrációjában azt a sok határozatlanságot és sok következetlenséget, aminek az utóbbi időben tanui voltunk.

A ma legaktuálisabb kérdése, a *munkanélküliség problémájára* és a fővárosi épitkezések megindulásának, az épitkezési tevékenység fellenditésének a társadalom legszélesebb rétegeit érintő problémáira terelődik a beszélgetés. *Lázár* Ferenc ezekről a kérdésekről a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— A szociáldemokraták tárgyalásokat folytattak a miniszterelnökkel a munkanélküliség kérdéséről. Én a magam részéről *fővárosi vonatkozásban* abból a szempontból óhajtok foglalkozni ezekkel a szociáldemokrata részről történt előterjesztésekkel, hogy voltak ezek között olyan kivánságok, amelyek sok tekintetben óvatosságra intenek bennünket. Ezuttal csak egy kérdést ragadok ki ezekből az előterjesztésekből. Ez a kérdés a *lakásadó.* A lakásadó bevezetése kizárólag a polgári társadalmat sujtaná, mert

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

Oildag és Greadag a legtökéletesebb mügrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal mindenfajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 390 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: KUN SÁNDOR Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

CSAKLOS ANDRÁS egyházi szobrász, oltárépitő és egyházmüvészet templomberendező. Müterem: Budapest, IX., Sinizsy-utca 14. sz. Római katholikus cég. Az első beszerzési forrása a faból és kőből készült templomberendezési tárgyaknak. Nem kereskedő.

Kőbányák
85 katasztrális hold. Márványbányák, mészkőbánya és égető, továbbá erdő, vasut és Duna közelében olcsó áron eladó. Felvilágositást ad:
MONTANA ingatlanforgalmi iroda
III., Lajos-utca 9. ◆◆ Telefon: Aut. 606-15.

Az irodai munka forradalma

A városházi hivatalokban a pontatlan és megbizhatatlan fizikai munka helyett nagyszerü gépek végzik a cimirást, és a precizitást igénylő munkálatokat — A közjogi ügyosztály sokszázezer apró fémtáblával pár óra alatt értesithető Budapest egész választóközönsége

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Amint a mezőgazdaságban vagy a kézműiparban a fizikai munkát egyre nagyobb mértékben szoritja háttérbe a gépi erő, ugyanugy az irodai munka racionalizálása hovatovább magával hozza, hogy az emberi munkaerő különféle gépekkel pótoltassék. A főváros valamennyi hivatalában és üzemében már a legkülönbözőbb tipusu kézi vagy villanyerőre berendezett irógépek, számológépek, logaritmusgépek és Adrema-készülékek vannak munkába állitva, sőt vannak olyan univerzális irodagépek is, amelyek megdöbbentő pontossággal és gyorsasággal nem pótolják és helyettesitik, hanem megsokszorozzák az emberi munkaerőt.

Az Őrffy-féle belügyminiszteri rendelet a városházán lényegbe vágó ujitásokat az irodai üzem racionalizálása terén nem hozott, hiszen a főváros a maga modern gondolkodásával mindig törekedett arra, hogy az irodai munkát racionalizáló különféle gépek meghonositásával a fővárosi adminisztráció munkáját meggyorsitsa és megkönnyitse. Az irodai munka ezen mechanizálása jól átgondolt és céltudatos terv következménye, amely ugyan sok munkaerőt tesz fölöslegessé (ez a mai gazdasági viszonyok közepette mindenesetre igen sajnálatos szempont), de olcsóbbitja és tökéletesiti a közigazgatást, vagyis végeredményében jelentős mértékben van hasznára a főváros adófizető közönségének.

Az irodai gépek között a legérdekesebb és leghasznosabbak közül való az Adrema-rendszer, amely máról holnapra véget vetett a régente annyira divatos cimirásnak. Hogy csak a legfontosabbakat emlitsük, a közjogi ügyosztályban négy Adrema-gép dolgozik, amelyek segitségével páratlan pontossággal és rendben tudják nyilvántartani a főváros többszázezer országgyülési választóját. Néhány óriási méretü szekrényben elfér a főváros összes országgyülési és törvényhatósági választóinak névjegyzéke. Itt azonban nem a szó szoros értelmében vett névjegyzékről van szó, hanem kisebb fémtáblák százezreiről, amelyekről egyszerü lenyomat segélyével órák alatt rendelkezésre áll az egész cimanyag. Az a cimanyag, amelynek leirására vagy sokszorositására azelőtt többszáz főnyi hivatalnokszemélyzet hónapokig tartó munkájára volt szükség.

Az Adrema-rendszer használhatóságára vonatkozóan kérdést intéztünk a választói névjegyzékek összeállitásával megbizott tanácsi IV. ügyosztály illetékes tényezőjéhez. Azt a felvilágositást kaptuk, hogy a névjegyzékek pontossága és megbizhatósága szempontjából az Adrema-rendszer előnyei aránytalanul jelentősek. A rendszer bevezetésére forditott összegek bőven kamatoznak abban a precizitásban, amellyel a névjegyzékek ebben a formában kezelhetők. Az országgyülési választók névjegyzéke bármelyik pillanatban rendelkezésre áll abban a formában, hogy értesitések vagy körlevelek tömegeivel kereshessék fel a választókat. Ez a forma nagy előnyére van a politikai pártoknak is, mert sokkal pontosabban és rendszeresebben tudják nyilvántartani a pártjukhoz tartozókat, mint az azelőtti hosszadalmas és lassu kézirásu rendszerrel.

Adrema itt, Adrema ott, Adrema mindenütt! Ezen az egész világon elterjedt kiváló sokszorositási módon állitják ki a fővárosi Gázművek és az Elektromosmüvek a maguk sokszázezer fogyasztói számára a számlákat, a Székesfővárosi Hirdetővállalatnál a fővárosi tisztviselők Segitőalapjánál Adrema-gépek végzik az összes névirási munkákat, a főváros 18 adóhivatalában ezek a gépek működnek, az illetékes számvevőségi ügyosztályokban Adrema-gépek készitik el a közigazgatási és tanügyi személyzet fizetési jegyzékeit.

Kétségtelen ily körülmények között, hogy a jövőben is az Adrema-gépek további terjeszkedésére lehet a városházán számitani. Az irodai munka mechanizálásának diadalát jelentik az Adrema-gépek, de jelentik mindenütt a rendet, a pontosságot és a gyorsaságot is, vagyis azokat a tulajdonságokat, amelyek az irodai kultura főalkatelemei.

Jól vivnak a városházi fiuk!

A BSE kardcsapata megnyerte a II. osztályu bajnokságot — Prückler András dr. volt a fővárosi csapat legjobb vivója

-- *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A BSE vivószakosztálya rövid fennállása óta elérkezett legnagyobb sikeréhez: *megnyerte Magyarország ezévi II. osztályu kardcsapat bajnokságát és ezzel be is jutott az első osztályba.* Aki ismeri a magyar vivósport fejlettségét, az méltányolni tudja az eredményt. Két év előtt a *BSE* vivógárdája még ott küzdött a harmadik osztály mezőnyében, a jövő szezónban már *MAC, NVC, BBTE, Tisza VC* legjobbjaival fogja összemérni pengéjét. Reméljük, hogy vivóinknak sikerülni fog hozzáfejlődni az első osztály nivójához és igy megőrzik a nehéz munkával megszerzett előkelő helyezésüket.

Az idei másodosztályu bajnokságra összesen 10 csapat nevezett be. A szövetség sorsolás utján két ötös csoportba osztotta a jelentkezőket. A *BSE* a *Spárta, FTC, Mafc* és *BVC* csapatával került egy csoportba. A *BSE* az előmérkőzések során 14:2-re verte a *MAFC*-t és 10:6-ra a *Spártát* és ezzel kvalifikálta magát a döntőbe jutásra.

A döntő mérkőzést február 9-én vivták le a *Műegyetem* aulájában. A döntőbe jutott négy csapat a *Hungária, FTC, MTK* és *BSE* körülbelül egyenlő erőket képviselt, mindazonáltal a *BSE Hajós, Klell, Pécsy,* dr. *Prückler* összeállitásu csapata látszott a legmegbizhatóknak és ezért a sportszakértők ezt tekintették favoritnak. A *BSE* legelőször a *Hungáriával* került szembe. A nagyszámmal megjelent közönség körében megjelent *Honffy* Lajos szakosztályi elnök, *Leitgib* János főtitkár, *Bajó* Károly titkár, *Berty* László ezredes, *Horváth* Sándor igazgató és teljes számban a vivószakosztály tagjai. Egymás után léptek plansra a *Hungária* és *BSE* versenyzői. A Műegyetem aulájának jéghideg levegőjét az izgalom fütötte. Fej-fej mellett halad a két csapat. 7:7-re áll a győzelmi arány, amikor lélegzetállitó csöndben dr. *Prückler* és *Robinson* lépnek a plansra. Az izgalom tetőfokát éri. Ha ezt az asszót elveszti a *BSE*, talán elveszti a bajnokságot is. A drukkerek drótszögben merevült hajjal figyelnek minden egyes tusra. Végre elhangzik:

— Győzött dr. *Prückler!* Következő pár *Hajós Lányi!*

Felcsattan a taps. A döntetlent jelentő nyolcadik győzelem megszületett, most már a kilencedik asszó következik. A kardpengék összecsengenek; a zsüri itélkezik. Eredmény: *Hajós* győz s ezzel a *BSE 9:7* arányban verte legerősebb ellenfelét, a *Hungária* csapatát. Az *MTK*-val szemben megismétlődnek az izgalmas jelenetek. Az utolsó ellenfelét, az *FTC* csapatát, már lelassitva is könnyen veri 10:6 arányban a *BSE* és ezzel végleg megszerzi a bajnokságot is.

A csapat legjobb embere *Prückler* András dr. volt, aki 12 asszójából közül kilencet nyert meg. Gyilkos tempóvágásai, páratlan flessei valósággal kétségbeejtették ellenfelét. Mellette *Hajós* József formás mozdulataival és technikás vivásával tünt ki. *Klellnek* és *Pécsynek* gyengébb napja volt, de a maguk részét becsületesen elvégezték.

A BSE tagjai és a közönség egy része a verseny után meleg ünneplésben részesitette *Honffy* Lajos szakosztályi elnököt, továbbá *Berty* László és *Horváth* Sándor vivómestereket.

A részletes eredmény a következő: *BSE—Hungária VC* 9:7, *FTC—MTK* 8:8, *BSE—MTK* 9:7, *Hungária VC—FTC* 11:5, *BSE—FTC* 10:6, *Hungária VC—MTK* 8:8. Végeredményben: I. *BSE 3* győzelem, *6* pont. II. *Hungária VC 1* győzelem, *1* döntetlen, *3* pont. III. *MTK* 2 döntetlen, 2 pont. IV. *FTC 1* döntetlen, *1* pont.

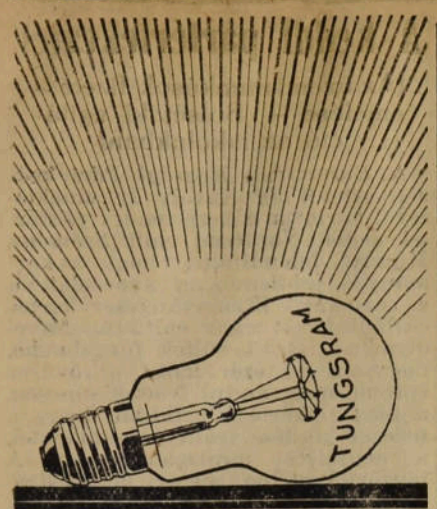

TUNGSRAM

BELLAAGH K. ISTVÁN VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALATA
VIII., AGGTELEKI-UTCA 17.
Épit ~ Tervez ~ Rekonstruál
Speciális tekercselések és kapcsolótáblák

vitéz Horváth Nándor
bádogos- és szerelő-mester
Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
I., Döbrentei-tér 3.
Telefon hivó: Aut. 604—46.

ÉKSZEREKET és órákat
a legnagyobb változatban és legmegbizhatóbb minőségben, a FANSz tagjainak igen kedvező fizetési feltételek mellett szállit
SZIGETI JÓZSEF IX., MESTER-U. 21 Telefon: J. 350-09
aranyműves, ékszerész és órás
E hirdetésre hivatkozók 5% engedményben részesülnek

Munkácsy Ernő
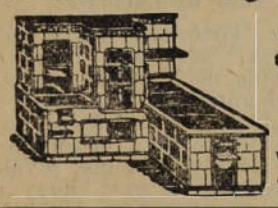
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39
Tel.: J. 312—80

Vitál András mű- és épületlakatos
Budapest, VII., Angol-utca 3/b. Telefon: József 394-60.

SAMUEL GYÖRGY
egészségügyi berendező, bádogos
Budapest, VI., Aradi-utca 45
Telefon: Aut. 223—62.

Tőke György ácsmester és tető-emelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62.

A Székesfőváros tisztviselőinek Elegáns férfiruhákat
mintaszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak Vidor és Dankovszky
angol uri és egyenruhaszabók. Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13, I. emelet. Telefon: Aut. 840-27.

Kereskedők minden országból, importőrök!
Tekintse meg saját érdekében a hatalmas kinálatot a
Leipzigi Tavaszi Vásáron
1930 március hó 2-től 8-ig
Nagy műszaki- és épitészeti vásár március 2-től 12-ig
Textilvásár és sportcikkvásár március 2-től 6-ig.
Az ipar és nagykereskedelem vária Önt itt. Kb. 10.000 kiállító 21 országból.
Nagy vasuti kedvezmény ingyen német és cseh vizum Lakásokról gondoskodik és közelebbi felvilágositást nyujt a tisztelt elbeli képviselő: Guhrauer Ottó igazgató, udapest, VI., Teréz-körut 46, I. em. 2. Telefon: Aut. 239-81. és a Leipziger Messeamt Leipzig.

HUFF TESIVÉREK
iparművészeti és galvanoplasztikai műhely
Aranyéremmel kitüntetve
Fémek szinezése, aranyozás, ezüstözés, patinázás — Bronz- és fémöntés — Művészi plakettek és reliefek készitése fénykép után is — Mindennemü tárgyak galvánuton való bevonása, u. m. gyermekcipők, élővirágok, gipsz-szobrok és bárminemü emléktárgyak megörökitése
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29
(Corvin-szinház kőz) és
IX., Tompa-u. 13

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KAROLY-KÖRUT 13, I. EMELET
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktűzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

Telefon: József 439-76 Alapittatott 1905-ben
MOLNÁR JÁNOS
hat. eng. erőátviteli és villanyberendezési vállalata
Villamos erőátviteli és világitási berendezések. Allandó raktár lémcsillárokban, asztali és állólámpákban
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ UCCA 50
Telefon: József 439-76.
Fővárosi tisztviselőknek kedvezmény

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő kir. Fensége uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 381-17.

Horváth Sándor kályhas-mester cserépkályha üzlete
Budapest, Rökk Szilárd-utca 39.
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolat és vaskályhák állandóan raktáron

Bienenstok József és Fia
Irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctabla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

Hírek

Csármann tanácsnok a betegszobából vezeti ügyosztályát. Csármann Ferenc tanácsnokot, a városrendezési és utépitési ügyosztály érdemes vezetőjét, néhány héttel ezelőtt könnyünek látszó baleset érte: elcsuszott és bokarándulást szenvedett. A tanácsnok betegen is bejárt hivatalába, azonban oly nagy fájdalmak lepték meg, hogy ágynak esett és orvosai röntgen-vizsgálatnak vetették alá. A röntgenkép kideritette, hogy a tanácsnok lábszárcsontjából lehasadt egy darab. A sérült lábat erős fáslikötésbe tették és a tanácsnok előreláthatólag még hetekig lesz kénytelen az ágyat őrizni. Jellemző *Csármann* tanácsnok szorgalmára és ügyszeretetére, hogy *beteg állapotában is állandóan foglalkozik ügyosztálya dolgaival,* a betegágyból változatlanul vezeti ügyosztályát. A referensek naponta kimennek lakására, és referálnak neki a folyó ügyekről. Ily körülmények között a tanácsi III. ügyosztály vezetésében *semmi fennakadás nincsen.*

A fővárosi mérnöki kar kívánságai. Jelentettük legutóbb, hogy a székesfővárosi fogalmazói kar értekezletet tartott, amelyen erélyesen állást foglalt a városházi adminisztrációban jelentkező *jogászellenes tendenciák* miatt. A fogalmazói kar értekezletén különböző kivánságok hangzottak el arra vonatkozóan, hogy a jogászok tekintélyét és felsőbbségét az adminisztráció egész vonalán állitsák vissza, és vezető állásokba a fővárosi közigazgatásban a jövőt illetően csak jogászok kerülhessenek. A fővárosi mérnökök legutóbb, válaszul a jogászok támadásaira, *Karkas* Rezső műszaki főtanácsos elnökletével értekezletet tartottak, amelyen a fővárosi törvényjavaslattal kapcsolatosan a műszaki közigazgatás alapelveit kivánták lefektetni. Megállapitották a mérnökök, hogy manapság már *anakronizmus a jogi képesités egyedüliségét hirdetni.* A székesfővárosi mérnöki kar teljesen elismeri és megbecsüli a jogi tudást és a jogászi munkát, azonban ugyanezt az elismerést és megbecsülést elvárja a saját tudása és munkája részére is. Rámutattak az értekezleten arra, hogy a jogi tudás a tudományegyetemen, a mérnöki tudás a müegyetemen megszerezhető ugyan és mindkét egyetemen kötelező vizsgatárgy a *közigazgatási jog,* azonban a tényleges közigazgatási tudás csak gyakorlat utján sajátitható el, erre pedig jogásznak és mérnöknek egyaránt alkalma van. Távoláll a mérnöki kartól az a szándék, hogy a közigazgatás jogi természetü részében vezetőszerepet akarjon magának szerezni, azonban a fogalmazási karnak is be kell látnia, hogy a közigazgatás műszaki részében az ut- és csatornaépités, a középitkezések, a közmüvek és a közlekedési problémák terén a mérnöki kar a vezetést és központi irányitást a székesfőváros jól felfogott érdekében és a gyakorlati élet követelményeinek megfelelően joggal magának követelheti. Ennélfogva kimondották, hogy a mérnöki kar változatlanul tovább harcol annak az elvnek gyakorlati alkalmazásáért, hogy a székesfőváros közigazgatásának műszaki része csak műszaki ügyosztályokban, mérnöki vezetés és központi mérnöki irányitás mellett történjék, — tehát harcol a *műszaki alpolgármesteri állás megszervezéséért és az összes műszaki természetü munkakörrel biró ügyosztályok vezetőinek mérnöki képesitéshez való kötéséért.*

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-u. 2

Nyolcszáz pengőbe fog kerülni a Tabánban a telek négyszögöle. *Pirovits* Aladár, aki egyike a főváros legkiválóbb városrendezési szakértőinek, az *Épitő Ipar — Épitő Művészet* legutóbbi számában érdekes cikket közöl a fenti cimmel, részletesen foglalkozván *Pauer* János épitészmérnöknek a tabáni probléma megoldását célzó, lapunkban is bőven ismertetett előadásával. Az előadó elgondolását *Pirovits* rokonszenvesnek tartja, a probléma tengelyéül azt állitván fel, hogy a Tabánnak technikai értelemben vett megteremtése, amelynek eredményeként az uj elkészitett Tabán szemeink elé tárul, milyen irányelvek, vezető szempontok, eljárások és módozatok szerint mehet és menjen végbe. A Tabán-városrész megvalósitása *városépitési technikai probléma,* amelyben a városterv elkészitése fontos kérdés, a megvalósitás mikéntjére tartozó programmal együtt. Hogy a Tabán-terv revizióra szorul, ezt a kétségtelen igazságot a közmunkatanács korábban kimondotta. A főváros illetékes ügyosztálya a Tabán rendezésének költségét 10,000.000 pengőben állapitotta meg. Ez a horribilis költségösszeg már magában azt jelenti, hogy a Tabán megépitése *valamely kivülről jövő pénzügyi tranzakciónak tárgya nem lehet,* teljesen azonos módon, ahogy a *Kispesti Munkástelepet* is a kormányhatóság valósitotta meg, a *Tisztviselő-telepet* pedig a telkek áruba való bocsájtása révén a főváros hivta életre. A Tabán telkeit is a főváros rendezés után áruba bocsájthatja, ugy, hogy az épitkezést a magánérdekeltség végezi. A rendezésnek azonban sokáig fog ellenállni az *őslakosság,* amig ezek ki nem halnak, a Tabán végleges rendezéséről szó sem lehet. A legfontosabb megállapitása *Pirovits* Aladárnak, hogy *az őslakóknak a Tabán területén nem lehet helyet adni.* A leendő uj városrész területén a szabályozási terv szerint 83.500 négyszögöl. Ha ebből levonjuk az utakra és parkokra eső részt, 44.000 négyszögölet, marad beépitésre 38.000 négyszögöl. A telek megszerzési költsége pengőre átszámitva 26.000.000 penő. Ha ehez hozzáadjuk a rendezésre szükséges 10,000.000 pengőt, *végeredményben 36,000.000 pengő jön ki, ugy, hogy a telek négyszögöle a fővárosnak önköltségi árban 800 pengőbe kerülne.* Ily körülmények között a telkeket csupán nem is a felső tizezer, hanem a legfelsőbb ötszáz kiváltságosai vásárolhatják, hiszen ma villamos és autóbusz által elérhető, közművekkel ellátott előkelő villanegyedben sem megy tul 200—300 pengőn a telek négyszögölenkénti ára. *Pirovits* Aladár fenti szakszerü véleménye után *még sulyosabbnak látszik a tabáni fantom.* Hogyan lehet a tabáni problémát megoldani, hogyan lehet a békeesztendők 20,000.000 aranykoronáját (ennyibe került a kisajátitási akció) megmenteni és hasznositani? Ha a főváros zárszámadásait nézzük, látjuk, hogy *a tabáni házak a beléjük fektetett tőkének átlagosan 0.5 százalékát jövedelmezik,* vagyis a főváros elmaradt haszon cimén, csak 5 százalékos jövedelmezőséget számitva, évente *egy millió pengőt fizet rá a Tabánra!*

A közegészségi ügyosztály táncestélye. A tanácsi X. (közegészségi) ügyosztály tisztikarának 1930. évi március hó 1-én a Magyar Gazdasági Club (VI., Nagymező-utca 22—24. szám) helyiségeiben táncestélyt rendez. Kezdete este 10 órakor. Megjelenés: estélyi ruhában vagy jelmezben. Mindenki álarccal!

STRASSIL Szilikátút az olcsó modernizált makadámút
Siliphalt felületi kezelés teljes portalanitásra
VEGYITERMÉKEK RT. - JUST KORNÉL mérnök
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 29. SZ.

Wirnhardt Ágoston jubileuma. Sok más jubiláló fővárosi tisztviselő között, akikről ebből az alkalomból annak idején megemlékeztünk, az ő szokott csendes szerénységében ülte meg hivatali szolgálatba lépésének 25. évfordulóját a székesfőváros egyik legmunkásabb, legkészségesebb és legszimpatikusabb tisztviselője, Wirnhardt Ágoston tanácsi főjegyző, a főváros gyorsirodájának kiváló főnöke.

A főtisztviselők után alig van a főváros tisztikarának nála ismertebb tagja mert hivatásában szorgalmas munkájával ott van mindenütt, közgyüléseken, bizottsági üléseken és tárgyalásokon, szives készségével, előzékeny modorával, példás udvariassággal áll mindenkor rendelkezésre, amiben csak szolgálatot tehet. Hivatala ebből az alkalomból igen meleg ünneplésben részesitette, az üdvözléshez értékes, szép művészi kivitelü ezüst serleggel lepték meg és szeretettel emlékeztek meg kiváló hivatali munkásságáról, amelynek során a háboru idején érdemeinek egyéb elismerése mellett a III. osztályu polgári érdemrendet is kitüntetésül kapta. A jubileum alkalmából igen sokan keresték fel tisztviselőtársai és a törvényhatósági bizottság tagjai közül is üdvözletükkel.

Budapest sulypontja. Az egyik budai hetilapban *Keresztes* Rezső tollából érdekes összeállitást olvasunk a dunamenti kerületek viszonyáról az országgyülés előtt tárgyalás alatt álló fővárosi törvényjavaslattal kapcsolatosan. A cikk szerint a mostani tiz közigazgatási kerületből 30 százalék, azaz három kerület esik Budára. 1920-ban Budapest 928.996 főnyi lélekszámából 21.2 százalék jutott Budára, azaz pontosan 196.478 lakós. Ugyanakkor a három dunamenti pesti kerület, tehát a mostani tiz közigazgatási kerületnek ugyancsak 30 százalékát alkotó IV., V. és IX. kerület együttesen csak 20.6 százalékát képviselte Budapest lakosságának: pontosan 191.583 lakóst. Az eddigi tiz kerületnek 60 százalékát alkotó hat dunamenti kerületre tehát összesen 388.061 lélek esett, azaz az összlakosságnak 41.8 százaléka. A többi négy kerület 540.935 lakóst számlált és igy a székesfőváros lakosságának 58.2%-át ölelte fel. Sőt a VI., VII. és VIII. kerület együtt a maga 482.090 lakósával a lakosság 51.9%-át, azaz valamivel több, mint a felét képviselte. *A népességi sulypont tehát kitolódódott a belső körtől, illetve sugárutaktól keletre eső területekre.* Még szembeötlőbb az eltolódás, ha Budát számitáson kivül hagyjuk és csak azt vesszük figyelembe, hogy Pest 732.518 lakósából csak 191.583 lakott a három dunamenti kerületben, mig 541.935 a többi négy kerületre esett. A nagy nemzetközi folyam, a Duna mellől egyre távolodik a székesfőváros népesség sulypontja. Az uj székesfővárosi törvény tizennégyre szaporitja a kerületek számát, Budára öt kerület jut, azaz a kerületek 35.7 százaléka. Budára viszont a lakosságnak csak 21.2 százaléka esik. Miután a városi politikában a kerületeknek egyenlő szavuk lesz, *196.478 budai lakós szavának annyi sulya lesz, mintha 135.306 lélekkel több, azaz 331.784 lakósa volna már Budának.*

A világhirü
URÁNIA IROGEP
az egyedüli, melyért
5 éves garanciát nyujt

5 éves garanciát nyujt
TURCSÁNY ANTAL
kizárólagos magyarországi vezérképviselő
Budapest, VIII., Üllői-út 2. sz

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel.: J. 308-97.

A keddi pártértekezlet

(Az üzemi munkások fizetésemelése — Bolseviki agitáció az iskolákban)

A *Keresztény Községi Párt* kedden este *Wolff* Károly dr. elnöklésével tartotta e heti rendes pártértekezletét. Napirend előtt *Szémann* Mihály felemlitette, hogy a kormányzó jubileumával kapcsolatban a kormány Kőbányán ezer kertes családi házat akar épittetni. Mivel olyan hirek kerültek forgalomba, hogy ezt az ezer házat a főváros épitené meg, amire fedezet nincsen, a párt felkérte két tagját, hogy a fedezet kérdése iránt érdeklődjenek a népjóléti minisztériumban. A pártértekezleten meleg demonstrációt rendeztek a *tripoliszi városi iskola* igazgatója mellett, akit a baloldalon az egyik elmult közgyülésen meghurcoltak. Ezután egyes városi iskolákban folyó agitációkat tárgyaltak. Több bizottsági tag értesült, hogy a gyermekek *erkölcstelen történeteket* terjesztenek az iskolákban, még pedig nyiltan a tanitók legnagyobb megdöbbenésére, mintha valaki egyenesen biztatná őket erre. Az egyik iskola igazgatója pedig irásban tett jelentést arról, hogy mikor óra előtt az egész osztály elimádkozta a magyar Hiszekegyet, az egyik tanuló ülve maradt és nem mondta el az imát. Mikor a tanitó emiatt a keresztény vallásu gyereket felelősségre vonta, az igy felelt: *Én nem imádkozom sohasem, nem hiszek semmiféle vallásban, én ezt igy tanultam a szociáldemokrata iskolában!* Több ilyen eset fordulván elő, elhatározta a párt, hogy illetékes helyen a legerélyesebben követelni fogja a *gyermekek lelkének a politikai mérgezéstől való megmentését.*

Ezután a közüzemi munkások munkabérének javitását tárgyalták. *Borvendég* és *Lamotte* tanácsnokok felvilágositásai, *Buday* Dezső, *Szabó* József, *Ilovszky* János és *Lázár* Ferenc dr. felszólalása után *Wolff* Károly dr. elnök javaslatára kimondotta a párt, hogy a munkásság mai nyomasztó helyzete miatt az üzemi alkalmazottak béremelését rendkivül sürgősnek, szükségesnek és kivánatosnak tartja. Éppen ezért felkérte a párt a *fővárs pénzügyi tanácsnokát* arra, hogy sürgősen lépjen érintkezésbe a fővárosi üzemek vezetőivel, *teremtsék meg a méltányos béremeléshez szükséges fedezetet,* anélkül, hogy ez a béremelés érintené az üzemek beszolgáltatását, amellyel hozzájárulnak a községi háztartás fenntartásához és anélkül, hogy a bérjavitás miatt bármiféle drágitásra is gondolnának. A párt álláspontja szerint a főváros a maga feleslegei utján segitheti ebben az akcióban az üzemeket, amelyek tartalékolt tőkéikkel szintén részt vehetnek a bérjavitási akcióban.

Végezetül a szerdai rendes közgyülés kapcsán az *üzemi mammutfizetésekkel* foglalkozott a párt, hangoztatván, hogy a felelősség megállapitása ügyében *a legteljesebb objektivitásra törekszik* és nem engedi meg azt, hogy az üzemi fizetések ügyét a baloldal választási agitációra használja fel.

A szerdán délután tartott rendes közgyülés alkalmával a párt *Wolff* Károly dr. elnökletével ujabb pártértekezletet tartott, amelyen *Gaár* Vilmos által előterjesztett jobboldali határozati javaslathoz való csatlakozás mellett döntött.

Magyar Fanto Művek Rt.
Budapest, V., Tükör-utca 4. sz.
Gyárak: SÁTORALJAUJHELY, PESTERZSÉBET
FANTOLIN autó- és traktorolajok.
FANTO autóbenzin, motorbenzin, világitó- és traktorpetroleum.
Gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök.
Pormentesitő olajok.

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

Egyelőre a helyén marad valamennyi előljáró. Jelentette az „Uj Budapest", hogy tervek vannak egyes kerületi előljárók áthelyezésére vonatkozóan, az átcsoportositás kapcsán négy előljáró kapott volna uj állomáshelyet. Az erre vonatkozó tervek azonban egyelőre nem kerülnek megvalósitásra, főleg azért, mert a legtöbb kerületi előljáró annyira össze van forrva kerülete népességével, hogy az áthelyezési terv megvalósitása *küldöttségek felvonulásával* járt volna, amit illetékes helyen a mai viszonyok között természetszerüen el akarnak kerülni. Egyelőre tehát valamennyi előljáró mostani állomáshelyén fog továbbra is szolgálatot teljesiteni. Itt emlitjük meg, hogy az uj fővárosi törvény által felállitásra kerülő *négy uj közigazgatási kerület vezetőjét és annak helyetteseit az eddigi tervek alapján julius elsejével fogja kinevezni a polgármester.*

Az Attila-park sorsa. A Schmidt-féle Attila-park kiegészitésére szükséges és magántulajdonban lévő ingatlanok megvásárlása céljából a főváros III. ügyosztálya az érdekelt ingatlantulajdonosokkal a közvetlen tárgyalást felvette. A pénzügyi bizottság csak azután fog az egész Attila-park ügyével foglalkozni, miután a III. ügyosztály az ingatlantulajdonosokkal már megállapodásra jutott.

Az Ügetőverseny Egyesület idei szezonját március 2-án kezdi. A Budapesti Ügetőverseny Egyesület, mely az idén üli meg fennállásának 25 éves évfordulóját, az idei szezonját már korán, március 2-án kezdi meg. Az egyesület a versenyév keretébe egy nagyobb nemzetközi mitinget szándékozik illeszteni, ami pedig a versenydijakat illeti, ugy a klasszikus versenyek, mint a kisebb futamok dijait lényegesen felemelte. A bőségesen zárult nevezések a szezon sikerét már jóelőre biztositják. Az istállók kitettek magukért, az év nagyobb versenyeire bő nevezéseket adtak le. A szezonnyitó nap főeseményére, a Tavaszi handicapra 24 nevezés, az Ügető Derbyre 32, a Pannóniadijra 32, a Kancadijra 30, a Nemzeti dijra 47, Budapest székesfőváros dijára 41, a Hungária-dijra 40, a Földmivelésügyi miniszter dijára 42, a Háromévesek versenyére 41 nevezés érkezett. Az érdeklődés előterében természetesen a régi előrefogadási verseny, a Tavaszi handicap áll. A verseny startjánál előreláthatólag 10—12 ügető fog megjelenni. A trénerek közül Feiser, aki időközben visszakapta megvont hajtási engedélyét, Medea, Vétek, Dalloslánnyal, Maszár F.: Ljubimac-cal, Kovács I.: Uri bakával, Wiesner: Iwával, Maszár I.: Comtesse Pro Pátriával és Pogánnyal, Fityó: Mályvácskával, Kovács II: Naplopóval, Dózsa: Babával készül a versenyre. A lovak ugyan még nem sok munkát végeztek, de az utolsó napok lényegesen előbbrevitték a crackeket kondiciójukban. A verseny legjobban fogadott három lova 2:1 Ljubimac, 3:1 Pogány, 4:1 Comtesse Pro Pátria. Az Ügetőverseny Egyesület az idei versenyeit még a régi Erzsébet királyné-uti pályán bonyolitja le s csak jövőre költözik át a Tattersallba, ahol is Sipőcz polgármester igérete alapján, méltányolva az egyesület működéséhez fűződő országos gazdasági érdekeket, állandó és megfelelő hajlékot kap.

CSERNAK
reklám és cégtáblafestő vállalat
Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 23.
Telefon: József 385-28.
Világitási reklámok, világitó házszám és utca jelző táblák

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank. — Táviratcim: Ipközpont.
TELEFONSZÁMOK: **Központi osztályok** Nádor-utca 22, Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés. — **Bőrosztály:** Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. **Epitőipari osztály:** Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. **Falipari osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — **Kisipari hitelakció:** Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. **Kereskedelmi osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. **Textil közszállitási osztály:** Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

GAZDASÁGI ÉLET

A háztulajdonosok a vizdij felemelése ellen

A Háztulajdonosok Országos Szövetsége legutóbbi igazgatósági értekezletén foglalkozott *Borvendég* tanácsnok ismeretes előterjesztésével, amely szerint a Vizművek fejlesztését 36,000.000 pengős kölcsön felvételével kivánja megoldani, de a kölcsön terheinek viselésére és a kölcsön felvételének elhuzódása esetén is a munkálatok minél előbb való megkezdésére a viz egységárának a jelenlegi 18 fillérről 24 fillérre való emelését kéri. Javasolja azonban az előterjesztés, hogy a gyárak, iparüző vállalkozások, boltban gyakorolt iparüzemek, áruközvetitéssel foglalkozó vállalatok és üzletek, a szinházi vállalatok vizfogyasztására, szintugy az eladásra kerülő kerti, üvegházi termeléshez szükséges vizfogyasztásra egyelőre továbbra is a 18 filléres egységár maradjon érvényben.

Az emelési tervvel kapcsolatosan azt kérdik a háztulajdonosok, *hova lett a Vizműveknek az a bevételi többlete, amely a háboru előtt fennállott*, hogy a kiadások miért emelkedtek *a háboru előtti kiadásoknak négyszeresére*, holott ma a vizfogyasztás kevesebb, mint a háboru előtt volt? Az előterjesztés szerint a 18 filléres egységár mellett az ingatlanok vizdij terhe átlagban az évi nyers házbérjövedelemnek 2.2 százaléka. A vizdij 33 százalékkal emelkedvén, ez az ingatlanok terhét átlagban 0.8 százalékkal emelné, ami annyit jelent, hogy *az évi vizdijra a nyers házbérjövedelem 3 százalékát kellene forditani.*

A háztulajdonosok tiltakoznak az ellen, hogy a vizdijat emelják, mielőtt beható vizsgálat nem történik arra nézve, hogy van-e szükség egyáltalában ilyen nagyösszegü beruházásra és ha van, miért nem lehet azt a Vizművek négyszeresen megnövekedett kiadásának megfelelő redukciójával elérni. Tiltakoznak a háztulajdonosok az ellen is, hogy a gyárak, iparüzemek, szinházak vizfogyasztását is a háztulajdonosok fizessék meg. A kis angyalföldi, óbudai, vagy kőbányai háztulajdonos, akinek nincs pénze arra — mondotta az értekezlet, — hogy szinházba menjen, fizesse a szinházakat látogatók vizfogyasztását is! Értesülésünk szerint a háztulajdonosok egyesületének az illetékes fővárosi bizottságokban és a főváros törvényhatósági bizottságában helyet foglaló *elnöksége éles formában fog a vizdijak felemelése és a felemelésnek a háztulajdonosokra való háritása ellen tiltakozni.*

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

A Hirdető Vállalat erősen mérsékelte a világitó-oszlopok tarifáit. A székesfővárosi Hirdető Vállalat, az utóbbi esztendőkben fokozottan igyekszik a gazdasági élet lehetőségeihez simulni, és a hirdetési dijak megállapitásával, valamint az ujfajta hirdetési eszközök alkalmazásával kiván segiteni a leromlott gazdasági élet tényezőin. *Lamotte* Ernőnek, a vállalat kitünő igazgatójának, volt két évvel ezelőtt az a gondolata, hogy külföldi mintára nálunk is meg kell valósitani a világitó-oszlopokat, amelyek egyrészről hozzájárulnak Budapest világvárosi képéhez, másrészről nagyszerü és uj hirdetési alkalmakat biztositanak a közönség részére. Az első időben, amikor még nem volt annyira érezhető a gazdasági pangás, nagyszerüen be is vált a világitó-oszlopok intézménye, noha a Hirdető Vállalat, tekintettel az oszlopok ujdonság-voltára, meglehetősen magasan — oszloponként és évenként 1600—1900 pengőben — állapitotta meg a hirdetési dijat. Változtak az idők, és lassan a hirdetési oszlopokról is lekopott az ujdonság varázsa. A Hirdető Vállalat, hogy az oszlopok rentabilitását továbbra is biztositsa, noha azok felállitási költsége már az első esztendőkben régen megtérült, most *kategorizálta a világitóoszlopokat.* A kategorizálás utcák és terek szerint történt olyképpen, hogy a legdrágább oszlop most évi 1600 pengőbe kerül, a legolcsóbb pedig évi 800 pengőbe. Vagyis *átlagosan 40—50 százalékos csökkenés.* A hirdető közönség szivesen fogadta a kategorizálást, és az utóbbi hónapokban a világitóoszlopok hirdetési forgalma ismét erősen fellendült. Itt emlitjük meg, hogy a plakátok terén is érdekes ujitást léptetett életbe *Lamotte* Ernő igazgató. Ugy az oszlopokra, mint a táblákra a hirdetéseket most két formában lehet feladni; vagy meghatározott oszlopokra, illetőleg táblákra, vagy ötvenenként és százanként azokra az oszlopokra és táblákra, amelyek éppen üresek és amelyeket a Hirdető Vállalat függetlenül a feladó kivánságától erre a célra kijelölt. Az utóbbi módon feladott hirdetések *lényegesen olcsóbbak és máris közkedveltségnek örvendenek.* Itt emlitjük meg, hogy a nyomasztó gazdasági helyzetre való tekintettel egyelőre *ujabb hirdetési alkalmatosságokkal és módszerekkel nem kisérletezik a Hirdető Vállalat,* noha *Lamotte* igazgató több érdekes uj hirdetési módot látott külföldön és szerezte meg a szükséges szabadalmakat a székesfőváros számára.

A magánkamatláb csökkentése. A Magyar Nemzeti Bank hivatalos váltóleszámitolási kamatlábának 7 százalékról 6 és fél százalékra történt leszállitásával kapcsolatban a budapesti pénzintézetek elhatározták, hogy *ugy a betéti, mint a hitelezési üzletben a kamatlábakat ugyancsak félszázalékkal leszállitják*, továbbá, hogy a budapesti tőzsdén jegyzett értékpapirok alapján folyósitott lombard-kölcsönök feltételei tekintetében mult évben életbeléptetett kedvezményt továbbra is érvényben tartják. A váltóleszámitolási üzletben a pénzintézetek szintén a változott viszonyokhoz alkalmazkodnak.

KAINRATH ANTAL
Villamosvilágitási, erőátviteli és villamosjelző berendezési vállalata — Csillárok raktáron.
Budapest, VIII., Kisstátrom-u. 2 — Tel: J. 301—64

RIEGER OTTÓ
orgonagyára
X., (RÁKOSFALVA) SZIGLIGETI-UTCA 29.

TÖRLEY

A Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár Részvénytársaság *Buzáth* János dr. alpolgármester, a takarékpénztár alelnökének elnöklésével f. hó 13-án megtartott évi rendes közgyülése a már korábban ismertetett igazgatósági jelentés elfogadása után egyhangulag elfogadta az igazgatóság összes javaslatait és elhatározta, hogy a kimutatott tiszta nyereségből az 1929. üzletévi osztalékra jogosult részvények után folyó hó 14-től kezdődőleg 5 pengő osztalékot fizet. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság megbizatása lejárván, a közgyülés az igazgatóság, valamint a felügyelőbizottság eddigi tagjait ujra megválasztotta és egyben módositotta az alapszabályok néhány szakaszát, amelynek során az elnök bejelentette, hogy *a takarékpénztár elnöke, aki a székesfőváros polgármestere, valamint egyik alelnöke, aki a székesfőváros alpolgármestere és az igazgatóságban helyet foglaló tanácsnokok ugy, mint a multban, jövőben sem részesednek semmiféle tiszteletdijban.*

A Hazai Bank közgyülése. A Hazai Bank Rt. hétfőn tartotta meg gróf Wenckheim Dénes v. b. t. t. elnöklete alatt XXXV. évi rendes közgyülését. Szécsi Pál alelnök-vezérigazgató terjesztette elő az évi jelentést, amely kiemeli, hogy a tőkeszegénységénél fogva külföldi hitelre ráutalt gazdasági életünk a nemzetközi pénzpiacok kedvezőtlen alakulását nagyon megérezte, ugy hogy a termelés rendelkezésére álló hitellehetőségek és feltételek az elmult év során nem voltak kedvezőknek mondhatók, aminek hatását a mezőgazdaság és az ipar, a kereskedelem és a tőzsde egyaránt megsinylették. Kedvező jelenségként mutat rá a jelentés kereskedelmi mérlegünk passzivitásának majdnem teljes kiküszöbölésére. A behozatal csökkenése részben a belföldi fogyasztóképesség megcsappanásával áll összefüggésben, kivitelünk számottevő emelkedése viszont élénk bizonysága annak, hogy a kivitel fokozására irányuló törekvéseket továbbra is a leghatékonyabb támogatásban kell részesiteni. A közgyülés az igazgatóság jelentését egyhangulag elfogadta, a mérleget az igazgatóság javaslatának megfelelően állapitotta meg és elhatározta, hogy az 1.546.943.45 pengő nyereségből részvényenkint 4.50 pengő osztalék fizettessék a 35. sz. szelvény ellenében f. hó 19-től kezdve a társaság pénztáránál.

A Magyar Vasuti Forgalmi Részvénytársaság bessenyei Beöthy László v. b. t. t., ny. kereskedelemügyi miniszter elnöklete alatt a napokban tartotta ezidei mérlegmegállapitó igazgatósági ülését. Az ügyvezető igazgató jelentéséből kitünik, hogy a társaság egyes üzletágaiban, különösen a tartánykocsiüzletben, fokozatos fejlődés mutatkozik, ami a társaság bevételeinek megfelelő emelkedésével járt. Az előterjesztett mérleg szerinti tiszta nyereség 1,661.906 pengő 90 fillér, szemben a multévi 1,254.380 pengő 53 fillérrel, amely összegből vasuti kocsik és ingatlanok leirására 586.395.80 pengőt fordittatott, a multévi 403.641.37 pengővel szemben. Az igazgatóság elhatározta, hogy a közgyülésen inditványozni fogja, hogy a lefolyt esztendőre osztalék fejében a multévi 2.40 pengővel szemben részvényenként 3 pengő fizettessék. Az igazgatóság elhatározta továbbá, hogy tekintettel a vállalatnak az évről-évre emelkedő osztalékból is kitünő fejlődésére, amit nem egyes konjunkturális üzletekből eredő nyereségek, hanem a társaság üzletének kifejlesztése eredményeztek, inditványozni fogja a közgyülésen, hogy a jelenleg forgalomban lévő 300.000 darab, egyenként 20 pengő névértékü részvény névértéke a tőketartalékból részvényenként 30 pengőre emeltessék. Ezen inditványnak a közgyülés által való elfogadása után a társaság eddigi 6 millió pengős alaptőkéje 9 millió pengőre fog emelkedni. A társaság állandó fejlődése reményt ad arra, hogy az ilymódon felemelt alaptőke a jövőben is megfelelő kamatozást fog hozni.

Vállalkozás

Uj kiirások

Aszfaltburkolat és betonalzat készitésére a IX., Gyáli-ut 3. sz. alatt lévő gazdasági hivatal épületében. Határidő: 1930 március hó 1 (szombat) d. e. ½10 ó.

Belső mázolási munkákra a II., Marcibányi-téri elemi és polgári iskolában. Határidő: 1930 március 3 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Villanyszerelési munkákra a II., Csapláros-utca 6—8—10. sz. alatt épülő Köztisztasági Hivatal műhelyében. Határidő: 1930 március 3 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Működmunkákra az I., Léderer-telepen épülő tüdőbeteg gyermeküdülő épitkezésénél. Határidő: 1930 március 4 (kedd) d. e. ½10 ó.

Válaszfalmunkákra az I., Léderer-telepen épülő tüdőbeteg gyermeküdülő épitkezésénél. Határidő: 1930 március 5 (szerda) d. e. ½10 ó.

Textilanyagszükségletének beszerzésére az árvaházak, szeretetotthonok és menhelyek részére. Határidő: 1930 március 10 d. e. 9—10 ó.

Precizlós fogaskerékáttételek és tengelykapcsolók szükségesek. Határidő: 1930 március 10 d. e. 11 ó.

Négy darab teljesen felszerelt locsoló- és mosóautomobil szállitására. Határidő: 1930 március 18 (kedd) d. e. 11 ó.

200.000 kilogramm (20 vagon) motalkó szállitására. Határidő: március 18 (kedd) d. e. 11 ó.

Beboltozási munkákra a II., Ördögárok beboltozására. Határidő: 1930 március 10 (hétfő) d. e. 12 ó.

Kátrányos makadámszerü rendezésére a X., Lavotta-utca és Sörgyár-utca közötti szakaszon. Határidő: 1930 március 24 (hétfő) d. e. 12 ó.

Föld-, kőmives-, elhelyező-, beton-, vasbeton-, vasmunkákra. Tetőzeti hő- és nedvességszigetelés és ezzel összefüggő bádogosmunkákra. Épületbádogosmunkára. Különleges lakatosmunkára. Különleges lakatosmunkához tartozó mázolómunkára. Különleges lakatosmunkához tartozó üvegesmunkára. Asztalosmunkára. Lakatosmunkára. Mázolómunkára. Üvegesmunkára. Padlóburkoló-munkára. Ácsmunkára. Utburkoló-munkára. Festőmunkára. Épületfelszerelési munkára a IX., soroksári Dunaág közelében épitendő élelmiszer-nagyvásár csarnoképületénél. Határidő: 1930 március 17 (hétfő) d. e. 11 ó.

Föld-, kőmives-, elhelyező-, beton- és vasbeton-munkákra. Ácsmunkára. Bádogosmunkára. Tetőfedőmunkára. Működés szobrászmunkára. Lakatosmunkára. Mázolómunkára. Üvegesmunkára. Ragacsnélküli üvegtetőmunkára. Burkolómunkára. Különleges lakatos- és vasszerkezeti munkára., Utépités és kövezési munkára. Csatornázási munkára. Vizvezetékszerelési munkára. Keramitszállitásra. Trachit szegélykőszállitásra. Kőfuvarozási munkára. Villanyszerelési munkákra és hidmérlegek szállitására és szerelésére a IX., Gubacsi-ut 6. sz. alatti sertésvásártéren épitendő sertésvásárcsarnoknál. Határidő: 1930 március 12 (szerda) d. e. 11 ó.

Kitérővágány épitésére, föld-, kőmives- és elhelyező-munkákra, vasszerkezeti munkákra és mázolómunkákra a IX., Gubacsi-ut 6. szám alatti sertésvásártéren épitendő sertésrakodó részére. Határidő: 1930 március 12 (szerda) d. e. 11 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács február 13-iki ülésén vállalatba adattak:

A Gyáli-uti bakteriológiai intézet villanyszerelési munkáit Novák Sámuel (IX., Ferenc-körut 36) 4509.32 pengővel.

A Léderer-telepi gyermeküdülő ácsmunkáit Koch István (IX., Lenkei-utca 3) 6430 pengővel.

A Léderer-telepi gyermeküdülő tetőfedőmunkáit Tóth Lajos (I., Fehérvári-ut 106) 2040 pengővel.

A III., Raktár-utca 39—41. számu bérházcsoport pincéjének betonmunkáit Hajnal Henrik (III., Lajos-utca 69) 4750 pengővel.

A Ranolder-utcai és Szvetenay-utcai elemi iskola ablakainak vászonredőnymunkáit Korányi és Fröhlich (VIII., Kisfaludy-utca 5) 3039.09 pengővel.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet

a VIII., Reviczky-utcai gróf Wenckheim-palota átalakitásával kapcsolatban szükséges vaskönyvállvány készitési munkákra.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenkint 50 fillérért, a szükséges rajzok összesen 3 pengőért kaphatók 1930. évi február hó 19-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának, IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető az előadónál a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi március hó 21-én (péntek) délelőtt ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi február hó 13-án.

A székesfőváros tanácsa.

Kemény Sándor okl. mérnök, épitőmester
V., Pannonia-u. 18. Tel.: I. 904-24

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" cimü rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet az I. ker., Léderer-telepen épülő tüdőbeteg gyermeküdülő (erdei iskola) épitkezésénél szükséges

működ- és válaszfal-munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenkint 50 fillérért kaphatók 1930. évi február hó 17-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető az előadónál, a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi március hó 4-én és 5-én délelőtt ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi február hó 13-án.

A székesfőváros tanácsa.

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

Szórakozás

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren, a keleti pályaudvarral szemben. (Telefon: József 343—37.) **Fox Folles.** Biller Irén mulat. Főszereplők: Biller Irén, Cselényi József és Fekete Pál. Mindszenthy Tibor konferál. — **Fox hangos híradó.** — Az előadások kezdete hétköznapokon: 5, egynegyed 8 és fél 10, vasár- és ünnepnapokon fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

CORSO (Váci ucca 9.) Telefon: Aut. 874—02. **Hangos vigjátékesték:** Alice White és Jack Mulhall főszereplésével: **A flapper kisasszony.** Vigjáték 10 felv. **Rézi-Rézi.** Hangos móka, mókás nóta. — **A tanitó bácsi.** Vigjáték 2 felv. — **Orosz lakodalom.** Vitaphone varieté. — Az előadások kezdete hétköznapokon 4, ¾6 ¾8, és ¾10 órakor, vasár- és ünnepnapokon: fél 5, egynegyed 7, 8 és ¾10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) Műsor: **Ramon Novarro** első énekes filmje, a **Pagan** cimü Metro—Goldwyn világattrakcióban, 12 fejezetben. Női főszerepben Rene Andoree és Dorothy Janis. A rendezés W. Wan Lyke mesteralkotása. A „Pagan love song"-ot, a **Pogány szerelmi dalát** éneklik: Ramon Novarro és Dorothy Janis. Ezenkivül a legfrissebb **Metro Hearst hangos ujság** és különleges **Fox Hangos Híradó.** — Előadások mindennap: 4, 6, 8, 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 18. szám. **Semmelweiss-u.** sarok. (Telefon: Automata 895—43 és Aut. 897—43.) — **Rio Rita.** Ziegfeld világhirü énekes, táncos, beszélő filmoperettje, 2 részben, 15 felvonásban. Főszereplők: Bebe Daniels és John Boles. — Békeffy László: Hangos filmen a hangos filmről. — **Fox hangos híradó.** (A világ hangja.) — Előadások kezdete: fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

ODEON MOZGÓ VII. Rottenbiller ucca 37-b. Telefon: J. 302—63. Február 20—23. Csütörtöktől—vasárnapig. **„Submarine".** Dráma 10 felvonásban. Jack Holt és Dorothy Revier. — **„Szökés a nász elől."** Slágervigjáték 8 felvonásban. Mady Christians. — Híradó. — Február 24—26. Hétfőtől—szerdáig. **„Örök szerelem."** Dráma 9 felv. Camilla Horn, John Barrymore és Várkonyi Mihály. — **„Nagy üzletben kisleány."** Vigjátékattrakció 8 felvonásban. Mary Pickford és Charles Rogers. — Az előadások kezdete: köznapokon 5, 7, egynegyed 10, vasárnap 3 órától folytatólagosan! Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak! Az előadásokat 10 tagu katonazenekar kiséri!

ORION FILMSZINHÁZ. (IV. kerület, Eskü ut 1. szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfő jénél. Telefon: Automata 831—02. Műsor: **A matterhorn vértanui.** Marcella Albani, Louis Trenker. — **Vénus.** United Artist-attrakció. Főszereplő: Constance Talmadge. **Magyar- és külf. híradó.** Előadások kezdete fél 6, fél 8, fél 10, vasár- és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10. — Jegyelővétel délelőtt 11—1 óráig.

PALACE FILMSZINHÁZ (Erzsébet-körut 8., a Newyork-palotával szemben. — Telefon: J. 365—23.) Műsor: **Nászinduló.** Történet a békebeli Bécsből, amerikai színes világattrakció 10 felv. Rendezte és főszereplő: Erich v. Stroheim. — **A matterhorn vértanui.** Az ember csodálatos küzdelme a természettel 10 felv. Főszereplők: Mc Langlen és Marcella Albani. — **Hajótörés.** — **Híradók.** — Az előadások kezdete, hétköznapokon: ¾6, 8, 10, vasárnap: 4, 6, 8, 10 órakor.

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: **József 429—46 és József 419—02. Broadway Melody.** A világ leghiresebb slágereinek filmje. Zenéjét szerezte: Nacio Herb Brown. Főszereplők: Anita Page, Bessie Love és Charles King. — — **Fox- és Paramount hangos híradók.** — Előadások kezdete: 5, ½8 és fél 10 órakor. Vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

TIVOLI MOZGÓ VI., Nagymező-u. 8. Tel.: Aut. 230-49. Febr. 20-23.-csütörtöktől-vasárnapig. A berlini klangfilm legujabb nagyteljesitményü készülékén hangos leadás: **„Örök szerelem."** Camilla Horn, John Barrymoore és Várkonyi Mihály. — **„Sötét szemek."** Énekes hangosfilm. — **„Nemzetek tánca."** Táncos hangosfilm. — **Hangos híradók.** — Február 24-től márc. 2. 1 héten át! **„Submarine."** Jack Holt és Dorothy Revier. — Bevezető műsor: február 24—26. Hétfőtől—szerdáig. **„Noé zárkája."** Hangos komédia. — Február 27-től március 2-ig. **„Nászinduló."** Erich von Stroheim és Fay Wray. **Hangos híradó.** — Előadások kezdete köznapokon: 4, ¾7 és fél 10, vasárnap: 2 órától folytatólagosan. Az első előadások vasárnap is mérsékeltek.

FILMSZINHAZAK MÜSORA

CORVIN FILMSZINHÁZ (VIII., József-körut és Üllői-ut sarok. Tel.: J 389—88.)

Előadások fél 6, fél 8 és fél 10; vasárnap 4, 6, 8, 10 órakor. 1. **Paramount hangos világhiradó.** — 2. **Vasálarcos.** Hangos világfilm. Fősz.: Douglas Fairbanks.

UFA FILMSZINHAZ (VI., Teréz körut 60. Tel.: Aut. 197—67 és Aut. 197—68) Előadások: 5, negyed 8 és fél 10; szombat, vasárnap 4, 6, 8, 10-kor. Prolongálva kizárólagos joggal Ivan Mosjoukin nagy hangos filmje: **Hadzsi Murat.** Hangos híradók a világ minden részéből.

URANIA FILMSZINHAZ (VII., Rakoczi ut 21. Tel.: J. 460—45. és J 460—46.) Néhány hét mulva megnyilik az első nagy magyar hangos filmmel melynek cime: **Vasárnap délután . . .**

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ
Gaál Franciska, Tőkés Anna, Ráday Imre, Vaszary Piroska, Békeffy stb.
Kezdete 9 órakor

KAMARA MOZGÓ
(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.
VASÁLARCOS
(United Artists hangos világfilm Western Electric-gépen bemutatva.)
Dumas regénye
Főszerepben: DOUGLAS FAIRBANKS
Előadások: hétköznap 5, ½8 és 10 órakor vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor

Szenzációs februári müsor a **TABARINBAN**

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
ELÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439—91.
Polg. tűzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás.

Bogdánfy Géza és vitéz Cséry Miklós
okl. épitész és épitőmester — okl. mérnök épitési vállalkozó
Budapest, VII., Erzsébet-krt 19.
Telefon: József 358—98, 421—31

Magyar Épitő Részvénytársulat
Budapest, X., Kerékpár-utca 19.
Telefon: Aut. 272-64. — Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Mért, Budapest"
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal excavátorokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités, Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezetékek. Hajó- és kotrójavitó telep Apostagon.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTARSASAG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

Budapest, 1930 március 1

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Visegrádi-utca 19.
Telefon: Aut. 928—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

A kormányzó

Csonka-Magyarország legelső törvényhatósági bizottsága szombaton délelőtt rendkivüli közgyülésen ünnepli nagybányai vitéz Horthy Miklós őfőméltóságát, Magyarország kormányzóját, abból az alkalomból, hogy tiz esztendővel ennek előtte a nemzetgyülés őt erre az épp ugy kitüntető, mint terhes méltóságra megválasztotta. A főváros törvényhatósága hódolattal és tisztelettel hajtja meg az ország fővárosának zászlaját az ország kormányzója előtt, ebben a hódolatban és tiszteletben osztozik a törvényhatósági bizottsággal a főváros egész népe, amelyet a városatyák gyülekezete jogszerüen képvisel.

Az a tiz esztendő, amely 1920 március elseje és 1930 március elseje között eltelt, nemcsak a kormányzó jubileuma, nemcsak a háborut és forradalmakat átélt, önálló állami létét visszakapott Haza első deceniuma, hanem történelmi időszak is. Horthy kormányzóságának első tiz esztendeje még történelmi időszaknak is a legnagyszerübbek közül való, aminthogy elődei a kormányzói méltóságban: Hunyadi János és Kossuth Lajos, olyan időkben vezették az ország hánykódó hajóját, amikor az ut kétségek és veszedelmek sziklái és zátonyai között volt kiszabva. Éppen mert történelmi időszakról van szó, hiányzik a kritikai perspektiva és a kritika joga is az elmult tiz esztendő történelmi eseményeit illetően, ennek a nemzedéknek azonban, amelynek szomoru kötelessége lett, hogy a maga kétszeresen megfeszitett munkájával, héroszi nyomoruságával, sebzett hazafiságával lerakja az önálló állami lét alapjait a fiuk és unokák számára, nem is lehet más feladata, mint hódolattal tisztelegni az ország feje és annak első méltósága előtt, aki a maga türelmes, irgalmas, milliók érzéseinek enyhitésére alkotott szivében sokszorosan érzi azokat a felelősségteljes problémákat, amelyek valamennyiünk gondolatvilágát betöltik és elszomoritják.

A főváros, amely népességre egyhetedét, iparra, kereskedelemre, tőkére több mint felét alkotja Csonka-Magyarországnak, a közgyülési terem patinás hangulatában komoly tisztességtudással, nemes és hazafias lendülettel fejezi ki ma délelőtt a kormányzó jubileuma kapcsán azokat az érzelmeket, amelyek ugyancsak a főváros akkori vezetőinek tolmácsolásában elhangzottak egy esős őszutói vasárnapon, amikor a románok kivonulása után a főváros polgármestere és tanácsa százezrek élén üdvözölte az azóta Horthy Miklós-uttá keresztelt Fehérvári-uton jövő országszabaditó fővezért ...

A decennium alkalmából intézmények és alkotások egész sora létesül, hirdetvén az utókornak a kormányzó hivatása magaslatán mozgó bölcsességét, erős akarni tudását, férfias elszántságát. A főváros diszközgyülése mindezeken felül jelenti őfőméltósága számára Budapest népének hódolattal teljes szeretetét, amely minden ünneplésen tulmenően a kormányzó emberi és államférfiui nagyságának legértékesebb záloga, történelmi jelentőségének legékesebb dokumentuma.

A MÁV 69 éven át fizetendő évi 2,500.000 pengő haszonbért ajánlott a HÉV-ért, amelyet a főváros 30 éven át fizetendő évi 2,100.000 pengő vételárért vásárolhat meg

A főváros tehát 20,000.000 pengővel olcsóbban lehet birtokosa a Helyiérdekünek, mint amekkora összeget a Máv által igért bérösszegek tőkésitése jelent — Az ajánlatot illetően sulyos nézeteltérések vannak a Beszkárt igazgatóságában, de a kisebbségi vélemény is a főváros bizottságai elé kerül — Az átértékelést, az évjáradékok hovajutását, a Hév adósságait illetően tévedések halmazata Polónyi Dezső interpellációja

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A fővárosi törvényjavaslat egyre jobban ellaposodó parlamenti részletes vitája iránt lanyhul az egész vonalon az érdeklődés, annál is inkább, mert a városházi életben fontos és nagy problémák irányitják magukra a közfigyelmet. A legaktuálisabb probléma a *centrálé* ügyén kivül mindenesetre a *HÉV megvásárlásának kérdése.* A polgármester intézkedésére a Beszkárt igazgatósága foglalkozik, mint véleményező szerv, a luxemburgi bank eladási ajánlatával. A kiküldött szakértőbizottság helyszini szemléken vizsgálta felül a HÉV összes vonalait, telepeit, műszaki berendezéseit, e szemlék és a megejtett könyvvizsgálatok alapján a Beszkárt igazgatósága most — mint azt *Sipőcz* polgármester a főváros közgyülésén be is jelentette — elkésziti szakértői véleményét arra vonatkozóan, hogy javasolja-e a főváros törvényhatósági bizottságának a részvényvásárlást.

Noha a Beszkárt igazgatósága *szigoruan zárt ajtók mögött* foglalkozik ezzel a nagyjelentőségü problémával, annyi mégis kiszivárgott, hogy a HÉV megvásárlását illetően *sulyos és éles nézeteltérések* vannak a Beszkárt igazgatóságában. Vannak, akik a legmerevebb formában ellene szegülnek a vételi tervnek és különösen annak, hogy az esetleges vásárlás után a HÉV üzeme valamilyen formában a Beszkárt-hoz csatoltassék: azzal az indokolással, hogy a HÉV felszerelése és üzeme leromlott, a főváros az eladási ajánlatban kontemplált 2.100.000 pengős évi annuitáson felül jelentékeny összegeket lesz kénytelen rekonstukciós munkálatokba fektetni. Ezzel szemben vannak olyan vélemények, amelyek tul az esetleges műszaki hibákon a *nagy koncepciókat* nézik, kiemelvén a Beszkárt és a főváros fejlődése szempontjából egyaránt határtalan lehetőségeket, ha az üzem a főváros tulajdonába és birtokába kerül. A vételt pártolók és az ellenzék között a nézeteltérés annyira sulyos, hogy a főváros illetékes bizottságai és közgyülése elé mindenesetre *kisebbségi vélemény* is fog kerülni. A kisebbségi vélemény a főváros véleményének kialakulása szempontjából azért bir különös fontossággal és jelentőséggel, mert tisztázni fogja az eszméket és gondolatokat és elősegiti, hogy a törvényhatósági bizottság *a HÉV valódi helyzetéről és magáról az eladási ajánlatról tiszta képet alkosson.*

Az az interpelláció, amelyet *Polónyi* Dezső dr. a főváros legutóbbi közgyülésén elmondott, *sok fontos szempontot vetett fel.* Mielőtt azonban az interpelláció érdemére áttérnénk, volna egy *személyes alluziónk.* A bizottsági tag ur beszéde során egyik közleményünket is szóvátette, amely az ő személyére vonatkozóan állitólag sértést tartalmazott volna. A bizottsági tag ur interpellációjának bejegyzéséről cikkünk megirásánál tudomásunk nem volt, de nem is lehetett, mert az akkor még meg sem történt: igy elesnek mindazok a következtetések, amelyeket a szóbanforgó cikkből *Polónyi* Dezső dr. a maga személyére vonatkozóan levont.

Válasz egy interpellációra

A következőkben részletesen kivánunk *Polónyi* Dezső dr. interpellációs kérdéseivel foglalkozni és azokra mintegy választ adni. Teszszük ezt azért, mert mire a polgármester válaszolhatna az általa felvetett kérdésekre, már a törvényhatósági bizottság előtt lesz az egész tárgy s igy *az interpellációra adandó válasz akkor már felesleges.* Viszont — mint már emlitettük — vannak a Polónyi-féle interpellációban olyan állitások, vélemények és kritikák, amelyek az ügy érdekében *válasz nélkül és megcáfolatlanul nem maradhatnak.*

Interpellációja első pontjában kifogásolja *Polónyi*, hogy *külföldi* bank folytat a HÉV-részvények eladása tárgyában tárgyalást a fővárossal, holott a HÉV-részvények többsége a *budapesti* Nova tulajdona. Ezzel szemben a helyzet az, hogy a Novának csak a HÉV-részvények egy része van a birtokában, a luxemburgi bank pedig a részvények 75—100 százalékára tett ajánlatot. A luxemburgi bank nemcsak a kisebbségi részvényeket képviseli, hanem a Nova tulajdonában levő HÉV-részvényekre kapott opció révén *majdnem az összes részvényt.* Hogy az opció megszerzésével annakidején a luxemburgi banknak mi célja volt, arról a többségi részvény tudomással nem birt, — *de ez az ügy érdemét illetően nem is fontos.*

Interpellációja második pontjában azt kérdi *Polónyi* Dezső dr., hogy az ajánlat szerint évenként 2,100.000 aranypengő értékü nemes valutában külföldön teljesitendő fizetések ellenértékeként pontosan milyen összeg és milyen valutában kerül vissza az országba? Erre vonatkozóan a válasz az, hogy a vételárként fizetendő 2.1 millió pengő évjáradékból a Nova birtokában levő 54 százaléknyi HÉV-részvényre eső rész *mindenesetre visszakerül az országba.* Mintegy 20 százalék az országban van, vagyis *74 százalék itt marad.*

Polónyi a HÉV vagyonállágának a megváltási járadék kiszámitásával kapcsolatos változatát sürgeti, mert szerinte a HÉV-nek az ujabb beruházásokból nagyösszegü *függő tartozásai* keletkeztek. Megállapitani kéri ezzel kapcsolatosan, hogy melyek a HÉV 1929. évi mérlegének pontos adatai. A válasz erre a kérdésre az, hogy a HÉV-nek az 1929 év végén mintegy 11,000.000 pengőt kitevő uj vasuti beruházásai függő kölcsönökkel fedeztettek. Az ajánlattevő által kért 2.1 millió pengő évjáradékból adódó vételár csakis a részvénytőkével és kötvénytőkével fedezett beruházáson alapszik. A HÉV 1929. évi mérlegének végleges adatai csak a társaság évi rendes közgyülése által fognak megállapittatni, azonban a főváros által lefolytatott könyvvizsgálat alapján megállapitott adatok *rendelkezésre állanak.* Azt már most mondhatjuk, hogy 1 millió pengőn felül lesz annak mérlegeredménye, mely a régi részvényeseket illeti, irreveláns, hogy mennyi. Egyébként is megnyugtathatjuk Polónyit, hogy a külföldi tartozások *egy évre prolongáltattak.*

A legnagyobb feltünést a közgyülésen *Polónyi* azon kijelentései tették, hogy a HÉV beruházásai 1938-tól kezdődően az állam tetszésétől függőleg bármikor mintegy *265 P évi járadékért* lesznek megválthatók, mivel az 1908. évi XXXIII. t. c. rendelkezése szerint az állam koronajáradékra meghatározott összeg ellenében válthatja meg a HÉV beruházásait és a valorizációs törvény értelmében az állammal szemben *átértékelésnek helye nincs.*

A való helyzet az, hogy a megváltás kérdése a valorizációs törvénnyel kapcsolatba nem hozható, mert a megváltási árat az 1908. évi XXXIII. t. c.-ben becikkelyezett alapengedély-okirat szabályozza, amely szerint megváltási árat a vasut utolsó hét, illetve a két legrosszabb év levonása után fennmaradó *öt év tiszta jövedelmének átlaga képezi.* Ezen évjáradék nem lehet kisebb, mint a vasutba befek-

tetett tényleges épitési költség *öt százaléka.* Minthogy tehát a vasut évi átlagos jövedelme fogja a megváltási évjáradékot képezni, amelynek összege *pengőben* jut kifejezésre, *itt semmiféle átértékelésnek helye nincs.* De egyébként is a megváltási ár tekintetében az 1925-ik évi felértékeléssel kapcsolatosan a kereskedelmi kormánnyal folytatott tárgyalások alkalmával *uj megállapodás jött létre,* amely megállapodás szerint a megváltási évjáradék nem lehet kevesebb, mint az 1925 január elseje előtti aranykorona értékü tényleges épitési és üzletberendezési tőkével azonos összegü pengő értékü tőke négy százaléka. Ily körülmények között az az állitás, mintha a megváltási évjáradék 265 pengőben volna meghatározható, *a legteljesebb tévedésen alapul.*

Interpellációja 6. pontjában azt kérdi *Polónyi* Dezső, hogy *egy Hévrészvénynek* mi a kereskedelmi forgalom által elismerhető reális értéke és ez az értéke mennyiben marad alatta az ajánlatban kért vételárnak. Válaszunk: *a vasuti részvényeknek van belértéke és van hozadéki értéke.* A belértéket a részvénytőkével fedezett beruházásokból lehet megállapitani. Ennek a beruházásnak engedélyokiratilag megállapitott értéke 66,319.520 aranykoronát, vagyis 76,930.000 pengőt tesz ki. Ezzel szemben a 2.1 millió évjáradéknak megfelelő 7 százalékkal harminc évre tőkésitett vételár 26,058.000 pengőnek felel meg. Eszerint *az összes HÉV-részvények vételára ugy a becsértéknél, de a társaság mérlegében szereplő beruházási értéknél is lényegesen alacsonyabb.*

Polónyi interpellációjának azon részei, hogy miből vásárolta a Közuti a HÉV-részvényeket, vagy az átértékelés problémájának jogi fejtegetése, nemkülönben a törzsrészvények és az elsőbbségi részvények ügye annyira szakkérdések, hogy sem maguk a kérdések, sem az azokra adandó feleletek nem érdeklik a laikus közvéleményt, már csak azért sem, mert ezek a részletproblémák nem is tulzottan jelentősek.

A MÁV vételi ajánlata

A Polónyi-féle interpellációnál és a Beszkárt igazgatóságában folyó harcnál azonban sokkal fontosabbnak tartjuk, ha fellebbentjük a fátyolt azokról a tárgyalásokról, amelyek a Helyiérdekü vasutfelszerelésének és teljes üzemének az Államvasutak részére történő *bérbeadásáról szólnak.* Módunkban áll *hiteles okmányok* alapján az ebben a tárgyban a Helyiérdekünek tett ajánlatot a következőkben teljes részletességgel ismertetni:

A m. kir. kereskedelmi minisztérium 1929. évi október 10-iki előterjesztésével a *bérbevételt illetően* a következő ajánlatot tette:

Az 1931. évben	1,800.000 P
Az 1932. évben	1,900.000 P
Az 1933. évben	2,000.000 P
Az 1934. évben	2,100.000 P
Az 1935. évben	2,300.000 P
Az 1936. évben és azontul az engedélyidő lejártáig, vagyis 1999-ig évi	2,500.000 P

Ezzel szemben a kereskedelmi minisztérium arra hivatkozik, hogy *vétel esetén más terhek háramlanak a városra, mint a bérbevétel esetén.*

Igen érdekes lesz rámutatni, hogy *a terhek ez esetben is ugyanazok lettek volna.* A hivatkozott előterjesztésében ugyanis a következőket fejti ki:

A megváltási évjáradék 3,326.466 pengő lévén, a kettő közötti különbözet 2,775.733 pengőt tenne ki.

Figyelemmel már most a személyzet átvételével az Államvasutakra háruló teherre — mondja a MÁV — a tarifa részleges módositásából várható bruttóbevétel csökkenésre, a villamos üzemre, az autóbuszverseny egyre fokozódó káros hatásra, tekintettel továbbá arra, hogy a bérbevétellel az Államvasut az üzemvitellel járó összes terheket vállalja és ezek között a rekonstrukciós átalakitási és pótberuházási munkálatok, valamint a vis major károk költségeit is átvállalja, már pedig a bérbeveendő HÉV pályája több helyen megerősitésre szorul, az Államvasutak érdekei szempontjából a fentebbi 2,775.733 pengőnyi bérösszegnél *alacsonyabb végleges évi bérösszeg* volna csak kilátásba veendő.

Másfelől azonban nem hagyható figyelmen kivül, hogy az Államvasut *egy nagy személyforgalom, villamos üzemü, megfelelő járműparkkal felszerelt és sok iparvágánnyal is biró vasut bérletéhez jut.* Továbbá figyelembe jön az a körülmény is, hogy a kezdeti nehézségek áthidalására a fokozatos bérfizetési skála révén az Államvasutak részére *átmeneti idő biztositattnék.* Mindezen szempontok mérlegelése alapján hozzávetőleges véleményként végleges évi bérként 2,500.000 pengő olyan összeg, amely *az Államvasutak érdekei szempontjából elfogadható.*

A konkrét esetben tehát ezen számitásba vett évi bér magasnak az Államvasutak pénzügyi érdekei szempontjából nem tekinthető. Meggyőződésünk szerint — mondja a MÁV — *ezen az alapon az Államvasutak a nagyforgalmu és jövedelmü budapesti h. é. vasutak üzemét nem hogy ráfizetés nélkül, de bizonyára számottevő haszonnal kezelheti.*

A Haraszti—Ráckevei h. é. vasutat illetőleg, tekintettel arra, hogy a megváltási évjáradék összege (52.066 P) alacsonyabb, mint a bruttóbevételek 22.5 százaléka. (Az 1928. évi bruttóbevételek után számitva 70.255 P). Az évi bérösszeg ugyancsak fokozatos skála-rendszerrel a következő alakulás szerint volna megállapitható:

az 1931. évben	40.000 P
az 1932. évben	42.000 P
az 1933. évben	44.000 P
az 1934. évben	46.000 P
az 1935. évben	48.000 P
az 1936. évben és azontul az engedélyidő hátralevő tartamára évi	*50.000 P*

Nem tartozik e hasábokra, hogy azok a tárgyalások, amelyek a bérbevételre vonatkozóan az elmult év végén folyamatba tétettek, *miért maradtak abba.* A MÁV ajánlatát illetően azonban — amelynek hiteles voltát ismételten hangsulyozzuk — felmerül néhány kérdés, amelyet fel kell tennünk, figyelmébe ajánlva azokat az összes illetékes tényezőknek, amelyek a luxemburgi bank eladási ajánlatával foglalkoznak.

A luxemburgi banknak a főváros polgármesteréhez eljuttatott ajánlata *eladási ajánlat,* a vételár 26,000.000 pengő, amely 30 éven át évi 2,100.000 aranypengős annuitásokkal törlesztendő. Ezzel szemben a MÁV ajánlata *bérbevételi ajánlat,* amely nem 30 esztendőre, hanem az egész hátralevő háramlási időre, vagyis 69 esztendőre évi 2,500.000 pengő bérösszegért kivánja az összes terhekkel és kötelezettségekkel a vasut teljes üzemét kezelésbe venni.

Nem kell szakértőnek lenni, hogy *a két ajánlat között mutatkozó aránytalan különbséget az első pillanatra fel ne fedezze akárki.* Hogy a kulisszák mögött mi történt, hogy a Nova opcióját a MÁV-val folytatott tárgyalások közben hogyan szerezte meg a luxemburgi bankház, vagy a mögötte huzódó tőkecsoport, nem fontos és nem is tulzottan érdekes. Történhettek itt botlások, indiszkréciók, *mindehhez azonban közünk nincsen.* A fontos az, hogy ugyanazon vasut összes részvényeinek eladására kapott a főváros olyan előnyös ajánlatot, amely a néhány hónappal ázelőtt kelt bérbevételi ajánlatnál *kerek 100 százalékkal előnyösebb.* A kérdés tehát oda egyszerüsödik, hogy *a MÁV hónapokig terjedő műszaki vizsgálatát elfogadjuk-e kompetensnek, olyan minden kritikán felülálló birói itéletnek, amely prejudikál a mai értékelésre vonatkozóan.* Mert ha elfogadjuk — és el kell fogadnunk — *akkor kétségtelen, hogy a HÉV-részvények megvásárlásával nemcsak a főváros közuti közlekedésének beláthatatlan perspektiváju egységesitését viszi keresztül a főváros, hanem elsőrangu üzletet is csinál.*

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:

NEMZETI UJSÁG

UJ NEMZEDÉK

Szöllössy Péter ácsmester és épitési vállalkozó
Elvállal minden a szakmába vágó munkát.
VII., Róna-utca 6 Telefon: József 396-05

KOVÁCS GÁBOR
ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-UT 41—43.
TELEFON: JÓZSEF 320—83.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" cimü rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX., soroksári Dunaág közelében épitendő

élelmiszer-nagyvásártelep csarnoképületének alábbi munkáira

és pedig:

I. Föld-, kőmives-, elhelyező-, beton-, vasbeton-, vasmunkákra. II. Tetőzeti hő- és nedvességszigetelés és ezzel összefüggő bádogosmunkákra. III. Épületbádogosmunkára. IV. Különleges lakatosmunkára. V. Különleges lakatosmunkához tartozó mázolómunkára. VI. Különleges lakatosmunkához tartozó üvegesmunkára. VII. Asztalosmunkára. VIII. Lakatosmunkára. IX. Mázolómunkára. X. Üvegesmunkára. XI. Padlóburkolómunkára. XII. Ácsmunkára. XIII. Utburkolómunkára. XIV. Festőmunkára. XV. Épületfelszerelési munkára.

A kiirás nyomtatványai ivenkint 10 fillér ellenében kaphatók naponta a hivatalos órák alatt a tanács VIII. ügyosztály mérnöki hivatalában (Központi városháza, I. pavillon, II. em. 56. ajtószám alatt).

A rajzok és tervek ugyanitt megtekinthetők és a szükséges felvilágositások is ugyanitt nyerhetők.

A felsorolt munkacsoportok mindegyikére önálló ajánlatot kell tenni és a főváros fenntartja azt a jogát, hogy a több munkacsoportokra esetleg együttesen tett ajánlatból bármelyik munkacsoport részajánlatát szabadon elfogadhatja; a fővárosnak ez a határozata pedig az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Minden ajánlat külön boritékban helyezendő el, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Tekintettel arra, hogy a kiirt vasbetonszerkezetek elkészitése különleges jártasságot kiván, a főváros csak olyan cégek ajánlatait fogja tekintetbe venni, akik igazolják azt, hogy hasonló terjedelmü és ilyen kényesebb természetü vasbetonmunkákat sikerrel végeztek.

Ezek az igazolások az ajánlathoz mellékelendők.

Az ajánlatokat

1930. évi március hó 17-én (hétfő) délelőtt 11 óráig

kell benyujtani a tanácsi VIII. ügyosztályban, Központi városháza, II. emelet, 202. ajtószám alatt. Az ajánlatok ugyanazon napon 11 órakor a tanácsi VIII. ügyosztály üléstermében, II. em. 196. sz. alatt nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi február hó 6-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" cimü rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX., Gubacsi-ut 6. sz. alatti sertésvásártéren épitendő

sertésrakodó alábbi munkákra

és pedig:

I. Kitérővágány épitési munkákra. II. Föld-, kőmives- és elhelyezőmunkákra. III. Vasszerkezeti munkákra. IV. Mázolómunkákra.

A kiirás nyomtatványai ivenként 10 fillér ellenében kaphatók naponta a hivatalos órák alatt a tanácsi VIII. ü. o. mérnöki hivatalában (Központi városháza I. pavillon II. em., 56. ajtószám alatt).

A rajzok és tervek ugyanitt megtekinthetők és a szükséges felvilágositások is ugyanitt nyerhetők.

A felsorolt munkacsoportok mindegyikére külön kell ajánlatot tenni, ha pedig több munkacsoportra együttes ajánlat tétetett, ugy a fővárosnak jogában áll bármelyik munkacsoport részajánlatát elfogadni és a fővárosnak ez a határozata az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Minden jánlat külön boritékba helyezendő, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Az ajánlatokat

1930. évi március hó 12-én (szerdán) délelőtt 11 óráig

a tanács VIII. ügyosztályában, a Központi városháza II. em., 204. ajtószám alatt kell benyujtani. Az ajánlatok ugyanazon napon 11 órakor a tanács VIII. ü. o. üléstermében II. em., 196. sz. alatt nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi február hó 6-án.

A székesfőváros tanácsa.

Csak a Balkánon engedik meg manapság a nyilvános versenytárgyalások mellőzését

Petrovácz Gyula nyilatkozik az épitési ügyosztályok lassuságáról, az uj kerületi beosztásról, a ceglédi vasutvonal felemeléséről, az uj ügyrendről, az utjavitási munkálatok kiadásáról és egyéb problémákról

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A képviselőházban lassan folydogál a fővárosi reform vitája. Az ellenzék minden egyes szakasznál kimeritő vitát provokál, a többség azonban minden különösebb változtatás nélkül szavazza meg az egyes szakaszok eredeti szövegét. A legutóbbi napokban érdekes hirek terjedtek el bizonyos változásokról, amelyek a főváros autonómikus életében még az uj választások kiirása előtt bekövetkezhetnek. Igy például hire jár, hogy *a törvényhatósági tanács intézményét még a jelenlegi törvényhatóságban életbe léptetik.* Szó van az uj ügyrend életbeléptetéséről is. Az *Uj Budapest* munkatársa ezekről a hirekről megkérdezte *Petrovácz* Gyula országgyülési képviselőt, a *Keresztény Községi Párt* vezető tagját, akinél mindenekelőtt aziránt érdeklődtünk, hogy *a jelenlegi törvényhatósági bizottság életében* az uj választások lefolytatása és az uj törvényhatósági bizottság megalakitása előtt várható-e jelentősebb változás.

Petrovácz Gyula

a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Arról valóban szó lehet, hogy az uj ügyrend még a jelenlegi törvényhatósági bizottságban életbe lép. Az a hir azonban, hogy a törvényhatósági tanács intézménye még a jelenlegi törvényhatósági bizottság életében megvalósulna, egyszerüen kitalálás. A törvényjavaslat parlamenti előadója az uj ügyrendre vonatkozóan módositó inditványt fog a részletes vita során előterjeszteni. Ez a módositó inditvány igy szól:

„Az uj ügyrendet a belügyminiszter rendeleti uton lépteti életbe."

— Ez a módositás azt jelenti, hogy a belügyminiszter tetszésétől függ az életbeléptetés időpontjának a megválasztása. Amennyiben a mostani közgyülésen nem merülnének fel olyan jelenségek, amelyek az uj ügyrend életbeléptetését szükségessé teszik, akkor ez a törvényhatóság a régi ügyrend mellett dolgozhatik megszünéséig. Az egyetlen jelentős ujitás, ami már most életbe lép: *az uj kerületi beosztás.* Az idevonatkozó rendelkezések megvalósitása a választások megfelelő előkészitése céljából szükséges, mert ugy a választói névjegyzék összeállitása, mint az ajánlások gyüjtése és benyujtása, valamint a választói igazolványok kikézbesitése céljából már most szükség van az uj kerületi beosztás megvalósitására és az uj elöljáróságok felállitására. Budapesten tehát még ez év folyamán, talán még a nyár elején életbe lép a 14 kerület rendszere, vagyis 14 elöljáróság lesz.

Érdeklődtünk aziránt is, hogy az *uj törvény életbeléptetése után még mennyi ideig működik a mostani törvényhatósági bizottság és mikor kerülhet sor az uj törvényhatósági választások kiirására.* A következő választ kaptuk:

— Ma már kialakult a helyzet ebben a tekintetben is. Általános ugyanis az a vélemény, hogy az uj községi választások *november közepén lesznek.* Április közepéig a felsőház is letárgyalja az uj törvényt, amelynek kihirdetése után a fővárosi statisztikai hivatal megkezdheti az uj névjegyzék összeállitását. Ehez legalább három, esetleg négy hónapra van szükség, ami azt jelenti, hogy *a nyár végéig jogerőre emelkedhetik az a választói névjegyzék,* amelynek alapján az uj községi választások lefolytathatók lesznek. Összel kezdődik meg a nagy választási agitáció, november közepén lesznek a választások, ugy, hogy az uj törvényhatósági bizottság *december elején fog megalakulni.* Ezek szerint tehát az *1931. évi fővárosi költségvetést még a jelenlegi törvényhatósági bizottság fogja megállapitani.*

Arra a kérdésre, hogy a jelenlegi törvényhatósági bizottság végez-e még fontosabb feladatokat, *Petrovácz* Gyula a következőket felelte:

— Két fontos kérdésben kell még ennek a törvényhatóságnak döntenie. Az egyik a *Talbot-ügy,* a másik a *HÉV megváltása.* A *Talbot-ügy*ben az a véleményem, hogy az ellentéteket el kell simitani és békés megegyezésre kell törekedni. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a főváros érdekeit nem kell körömszakadtáig védelmeznünk a kormányhatósággal szemben. A HÉV megváltását illetően az utóbbi időben *élesebb tempót* vesz a harc azok részéről, akik ennek a tranzakciónak a lebonyolitását ellenzik. Én csak annyit mondhatok, hogy *tárgyalás alatt áll ez a kérdés,* sőt vizsgálat is folyik különböző részletkérdések tisztázására. Amig ez a vizsgálat be nem fejeződik, senki sem alkothat magának végleges véleményt. Annyit azonban feltétlenül hangoztatnom kell, hogy *a pestkörnyéki közlekedésnek a fővárosi közlekedési rendszerbe való bekapcsolása elsőrangu érdek, amely mellett más szempontok eltörpülnek.*

Szóba hozzuk azokat a panaszokat, amelyek a fővárosi közmunkák késedelmes kiadása miatt hangzanak el. *Petrovácz* Gyula ezeket mondja:

— Különösen *az épitési ügyosztályban tapasztalható bizonyos lassuság.* Az egyes ügyosztályok évekkel ezelőtt megszavazott pénzügyi fedezettel rendelkeznek és mégsem képesek beruházási terveiket végrehajtani, mert az épitési ügyosztálynál nem tudják kiforszirozni az épitési terveket. Ami egyébként a nyilvános versenytárgyalások rendszerének mellőzése miatt legutóbb elhangzott támadásokat illeti, magam is azon a véleményen vagyok, hogy *csak a Balkánon engedik meg manapság a nyilvános versenytárgyalások mellőzését,* azt az eljárást pedig teljesen erkölcstelennek tartom, hogy valaki a fővárossal szemben egy személyben hitelező, tervező és vállalkozó is lehessen. Legutóbb élesen támadták a főváros tanácsát amiatt is, hogy az utjavitási munkálatok kiadásánál *nem a legolcsóbb ajánlatok mellett* foglalt állást az illetékes szakbizottság, amit azzal indokoltak, hogy az uj jelentkező cégek, amelyek meglehetősen olcsó ajánlatokkal pályáztak, nem megbizhatók. Ez az indokolás nem állhat meg, mert *hiszen minden uj pályázónak hatóságilag kell igazolni a szállitóképességét.* A nagy dinasztiák rendszerét meg kell szüntetni végre a városházán.

Petrovácz Gyula végül a *ceglédi vasutvonal fölemelésének* régóta huzódó problémájára terelte a szót. Hat hónap óta fekszik ez a kérdés a városházán *valakinek az asztalfiókjában.* Az államvasutak elkészitették a részletes tervet, összeállitották a költségvetést és felszólitották a fővárost, hogy nyilatkozzék a költségekhez való hozzájárulás tekintetében. *A költségek 12 millió pengőt tesznek ki.* Ennek az összegnek nagyobbik felét a fővárossal akarják megfizettetni. *Petrovácz* Gyula is azt tartja, hogy ez méltánytalanság volna a fővárossal szemben. A dolgot azonban nem lehet azzal elintézni, hogy a főváros vezetői még csak a zöld asztalhoz sem ülnek le a kérdés megvitatására. A MÁV is kölcsönből akarja előteremteni a szükséges fedezetet, legfeljebb arról lehet tehát szó, hogy a főváros is bekapcsolódjék ebbe a kölcsönakcióba. A problémát azonban *sürgősen dülőre kell juttatni,* mert hiszen a vitás kérdések eldöntése után *három esztendőre szóló munkaalkalmakat lehet teremteni.*

HUFF TESTVÉREK
iparművészeti és galvanoplasztikai műhely
Aranyéremmel kitüntetve
Fémek szinezése, aranyozás, ezüstözés, patinázás — Bronz- és fémöntés — Művészi plakettek és reliefek készitése fénykép után is — Mindennemü tárgyak galvánuton való bevonása, u. m. gyermekcipők, élővirágok, gipsz-szobrok és bárminemü emléktárgyak megörökitése
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29
(Corvin-szinház köz) és
IX., Tompa-u. 13

KASS BÉLA
BUDAI VIGADÓ vendéglője és kávéháza
II., Szilágyi Dezső-tér 5.

„PAX"
vörösrézből készült szénsavas kézi tűzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC lémárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

HEDAG
A legtökéletesebb kézi tüzoltókészülék
Minden tüzet, igy villamostüzeket is veszély nélkül olt. Oltási kárt nem okoz. Az emberi szervezetre nem ártalmas. Abszolut fagyálló.
MAGYAR GYÁRTMÁNY.
Gyártásihely: Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugyár R.-T., Budapest.
Egyedárusitó: KROPSCH GÜNTHER BUDAPEST, VIII., SCITOVSKY-TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Nosztopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési keverékek. Száraz gipsztáblalalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.
Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest. IX., Páva ucca 24.

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel.: J. 308-97.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" cimü rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX., Gubacsi-ut 6. sz. alatti sertésvásártéren épitendő

sertésvásárcsarnok alábbi munkáira

és pedig:

I. Föld-, kőmives-, elhelyező-, beton- és vasbetonmunkákra. II. Ácsmunkára. III. Bádogosmunkára. IV. Tetőfedőmunkára. V. Mükő- és szobrászmunkára. VI. Lakatosmunkára. VII. Mázolómunkára. VIII. Üvegesmunkára. IX. Ragacsnélküli üvegtetőmunkára. X. Burkolómunkára. XI. Különleges lakatos- és vasszerkezeti munkára. XII. Utépités és kövezési munkára. XIII. Csatornázási munkára. XIV. Vizvezetékszerelési munkára. XV. Keramitszállitásra. XVI. Trachit szegélykőszállitásra. XVII. Kőfuvarozási munkára. XVIII. Villanyszerelési munkákra és XIX. Hidmérlegek szállitására és szerelésére.

A kiirás nyomtatványai ivenként 10 fillér ellenében kaphatók naponta a hivatalos órák alatt a tanácsi VIII. ü. o. mérnöki hivatalában (Központi városháza I. pavillon II. em., 56. ajtószám alatt).

A rajzok és tervek ugyanitt megtekinthetők és a szükséges felvilágositások is ugyanitt nyerhetők.

A felsorolt munkacsoportok mindegyikére külön kell ajánlatot tenni, ha pedig több munkacsoportra együttes ajánlat tétetett, ugy a fővárosnak jogában áll bármelyik munkacsoport részajánlatát elfogadni és a fővárosnak ez a határozata az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Minden jánlat külön boritékba helyezendő, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Az ajánlatokat

1930. évi március hó 12-én (szerdán) délelőtt 11 óráig

a tanács VIII. ügyosztályában, a Központi városháza II. em., 204. ajtószám alatt kell benyujtani. Az ajánlatok ugyanazon napon 11 órakor a tanács VIII. ü. o. ülésteremben II. em., 196. sz. alatt nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi február hó 6-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa a székesfőváros altiszti és takaritónői alkalmazottai, valamint a javadalmi őrség és tüzoltóság legénysége részére szükséges

lábbeliek elkészitésére és szállitására

nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállitási és vállalati feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott, 1.60 pengős állami és 1.60 pengős fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat

1930. évi március hó 3-án (hétfőn) délelőtt 11 óráig

a székesfőváros tanácsának városgazdasági ügyosztályának (IV., Központi városháza, II. em. 237. ajtószámu szobájában) közvetlenül, vagy posta utján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Az ajánlatok felbontása ugyanazon napon, a fent megjelölt helyen délelőtt 11 órakor történik és ezen a felbontáson az ajánlattevők vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek. Elkésve vagy az előirt kellékeknek meg nem felelő ajánlatokat a tanács nem fogja figyelembe venni.

A szállitási és szerződési feltételek nyomtatványai, valamint az ajánlati mintalapok példányai a székesfőváros gazdasági hivatalában (IX., Gyáli-ut 3-b sz. alatt) köznaponként délelőtt 9—1 órák között dijtalanul megszerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Budapest, 1930. évi február hó 11-én.

A székesfőváros tanácsa.

Hogyan képzelik el az érdekeltek a FANSZ társasházépitő akciójának megvalósitását?

Irta: **Szentmiklósi József dr.** tanácsjegyző

A székesfőváros pénzügyi bizottsága február 14-iki ülésében hozzájárult a kisajátitási bizottságnak ahhoz a javaslatához, hogy a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége által megindított társasházépitő-akció szövetkezetekbe tömörült résztvevői számára a Horthy Miklós-út és Bertalan-utca sarkán lévő telek négyszögölenként 300 pengő, a Lenke-ut és Villányi-ut közötti telek pedig négyszögölenként 160 pengő egységáron tulajdonul eladassék s igy az ügy most már a tanács utján a legközelebbi közgyülés és a m. kir. belügyminiszter jóváhagyása elé kerül.

Mihelyt tehát ismeretesek lesznek mindazok a feltételek, amelyek mellett az alakulóban lévő szövetkezetek a telkeket megkaphatják, ki lehet mondani a szövetkezetek végleges megalakulását, haladéktalanul hozzá lehet és kell is fogni az épitési tervek végleges megállapitásához, engedélyeztetéséhez, a költségszámitások pontos megejtéséhez és az épitési tőke megszerzéséhez, majd az épitési munkák kirásához és — ha minden sikerült ugy, amint számitjuk — az épitkezés keresztülviteléhez.

E néhány sorban mennyi tennivaló! S mindezt milyen gyorsan szeretnék most már keresztülvinni azok, akik az eddigi közel másfélévi idő alatt még mindig nem kedvetlenkedtek el, még mindig vágyakoznak arra és remélik, hogy modern, egészséges, szolid kivitelü és mégis olcsó öröklakást biztosithatnak maguknak és családjuknak. S éppen azért, mert a kisajátitási bizottság abbeli aggályának adott kifejezést, hogy a mai viszonyok között éppen anyagi szempontok miatt igen nehezen lehet az épitkezés sikerét biztositani, talán nem lesz érdektelen tanuságát látni annak, hogy az épitkezési szándék mennyire komoly s megvizsgálni az épittetni kivánók számitásait.

A székesfőváros mindenekelőtt igazolást kért a szövetkezeti tagoktól arra vonatkozóan, hogy az épitkezéshez szükséges tőkével, valamint a jövőbeli amortizációhoz elégséges járadékkal rendelkeznek. Minden fennakadás elkerülése végett az épitési tőke 25 százalékát ugyanis az épittetők még az épitkezés megkezdése előtt letétbe fogják helyezni, ezenkivül minden szövetkezeti tag hiteltérdemlően igazolta már azt, hogy olyan jövedelmi forrásokkal (köztisztviselői lakáspénz, biztositott apanázs stb.) rendelkezik, amelyekből lakbérnegyedenkint az annuitásokat fedezni tudja.

Azt az aggodalmat pedig, hogy az épitkezés drágasága folytán a közalkalmazottak a mai viszonyok között az épitési költségeket elviselni nem képesek, talán eloszlatja a következő számitás.

Tegyük a Horthy Miklós-uton tervezett épületben a legnagyobb I. emeleti 3 szobás lakást, amelynek a terve az alábbi méreteket tünteti fel:

1 szoba	6.2×4.8 m. = kb. 30	m.²
1 „	5 ×5 m. = 25	m.²
1 „	5 ×4.4 m. = 22	m.²
Hall	5.2×4.8 m. = kb. 25	m.²
Fürdőszoba és W. C.	4.3×2 m. + 1.3×2 m. = 11.2	m.²
Konyha	4.5×3 m. = 13.5	m.²
Cselédszoba	4.5×1.9 m. = kb. 8.5	m.²
Belépő	6.4×1.3 m. = kb. 8.3	m.²
Kamra	3.3×1.7 m. = kb. 5.6	m.²
Második W. C. és világitóudvar	2.3×1.3 m. = kb. 3.0	m.²
Alapterület	kb. 152	m.²

Amint látjuk, nemcsak a szobák a mai modern épitkezésektől eltérő nagyok, hanem például a konyha is az előirt 10 négyzetmétert egyharmad résszel tulhaladja és a higiéniai szempontokra is sulyt kivánunk helyezni.

A lakások magassága szintén megfelelő: 3.2 méter. A fenti lakás térfogata tehát 152×3.2 = 486.4 m.³

Ehhez járul a főfalak köbtartalma kb. 50 m.³

Összes térfogat tehát kb. 536.4 m.³

Az épitési költség számitásának alapjául az egyik tervező-épitész — az általa jelenleg végzett hasonló épitkezés konkrét számadatai alapján igazolt — köbméterenkint 28 pengős egységárat vette. Minthogy azonban az érdekelt alkalmazottak ezt az épitkezést elsőrangu anyagokból és a legszolidabb, bár nem luxuskivitelben kivánják végrehajtani, köbméterenkint 34 pengős egységárat vettek számitásba. Értesülésünk szerint ugyanis átlag 35 pengőbe került a székesfőváros által legutóbb épitett és legjobban sikerült Németvölgyi-uti és Kisfaludy-utcai kislakásépitkezés is, holott itt sziklarobbantásokat is kellett végezni és cementtalajszigetelést kellett alkalmazni.

Igen bőségesen számitunk tehát, ha a fentemlitett háromszobás lakás épitési költségét 536.4 m³×34 P = kb. 18.240 pengőre tesszük.

Amihez járul pince, tető, valamint a menyezet és egyéb közös helyiségek után 25% többlet 4.560 P

Összesen: 22.800 P

Ebből az összegből előre készpénzben lefizetendő 25% kb. 5.700 P

Marad kölcsönből fedezendő 17.100 P

Az amortizációs kölcsön kérdése lesz az, amelyen az egész akció kersztülvitelének lehetősége megfordul. Reméljük azonban, hogy a székesfőváros — pénzintézete utján — e tekintetben is segitségünkre fog sietni és a nyeresztkedési szempontok félretételével, elsősorban azt a szociális körülményt fogja figyelembe venni, hogy ennek az akciónak a sikeres megvalósitása nemcsak a fővárosi alkalmazottak közvetlen érdeke, hanem fontos lépés a lakáskérdés megoldása terén is. Mi tehát, bár számolunk a bankkamatláb állandó csökkenésével is, az amortizációt mégis évi 9½%-ra tesszük, ami a fenti lakásnál évi 1624 pengőt jelent.

A Horthy Miklós-uti telek ára 350 négyszögöl × 300 P = 105.000 pengővel. A földszinten és öt emeleten kb. 36 darab 4, 3 és 2 szobás lakást tervezünk, összesen 114 szobával. Üzlethelyiségeket — a kereskedelemre nézve mai, sajnos, bizonytalan viszonyok miatt — valószinüleg nem létesitünk.

A telek vételárából tehát egy-egy szobára esik 921 pengő, igy a fenti háromszobás lakásra jut 2763 pengő, ami 10 év alatt kamatmentesen, egyenlő részletekben törlesztendő, vagyis évi 276 pengő.

A különböző dijakra (szemétfuvarozás, világitás, kéményseprés, biztositás stb.) számitunk évi 100 pengőt.

Mindezek alapján a fenti Horthy Miklós-uti háromszobás lakás birtokosát terhelné az első 10 év alatt:

Épitési költség törlesztése cimén	1624 P
Telekvételár törlesztése cimén	276 „
Közüzemi dijak cimén	100 „
Összesen tehát kb.	2000 P

kiadás.

Magasabb emeleteken, más fekvésü, vagy kisebb térfogatu lakásoknál, valamint a Lenke-uton — olcsóbb lévén itt a telek ára — ez az összeg kisebb lesz.

Nyomatékosan kell azonban hangsulyozni, hogy ez egyelőre csak az épittetők számitása, ezeket az adatokat a gyakorlat fogja igazolni és a végleges költségeket — melyek az egyik tervező épitész szerint a most közöltekné mindenesetre alacsonyabbak lesznek — csak akkor lehet megállapitani, ha az engedélyezett tervek alapján a vállalkozóktól, illetve a pénzintézetektől konkrét kölcsönajánlatokat kapunk. Akkor fognak az épittetők dönthetni afölött, hogy az épitkezésbe belemehetnek-e, vagy sem.

Éppen az adómentesség szempontjából is sürgős azonban az épitkezés gyors lebonyolitása. Az épittetők mindegyike már az 1930. év novemberében szeretne beköltözni a saját öröklakásába. Miért nem? Ez nagyon sokban a főváros illetékes szerveitől függ! S talán nem remélhetjük, hogy a tisztviselők társaikat az épitkezéssel kapcsolatos engedélyezési és egyéb eljárásoknál minden tőlük telhető eszközzel segiteni fogják? Ne legyünk kishitüek, nem akarunk azoknak az épitési akcióknak a sorsára jutni, amelyeket más közalkalmazottak meginditottak, amelyeket azonban megvalósitani nem tudtak. Mi egyelőre álhatatosan és kitartóan bizunk és reménykedünk a székesfőváros minden egyes tényezőjének további jóakaratu támogatásában.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapesti Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaire az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

Telkek, házak vétele és eladása
a fővárosban és bárhol a vidéken. Épit családi házakat. Bővebb felvilágositást bárkinek dijmentesen adunk.
MONTANA Ingatlaniroda
Budapest, III., Lajos-utca 9. sz.
Telefon: 606—15.

Alapitási év: 1866 Telefon: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 18. Telefon: J. 303-35

Horváth Sándor kályhás-mester cserépkályha üzlete
Budapest, Rökk Szilárd-utca 39.
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolat és vaskályhák állandóan raktáron

Magyar Fanto Müvek Rt.
Budapest, V., Tükör-utca 4. sz.
Gyárak: SÁTORALJAUJHELY, PESTERZSEBET
FANTOLIN autó- és traktorolajok.
FANTO autóbenzin, motorbenzin, világitó- és traktorpetroleum.
Gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök.
Pormentesitő olajok.

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Telefon: Automata 829—23 és Automata 817—92
Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu
A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Utépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics(D-rieso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállitását, továbbá a „Warrenita Bitulithic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb mügrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal mindenfajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 390 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23.

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
*
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

RIEGER OTTÓ
orgonagyára
X. (RÁKOSFALVA) SZIGLIGETI-UTCA 29.

Gáspár Sándor épület-, mü- és tüzhely-lakatos
IX., SZVETENAY-U. 30. ≑ TELEFON: 386-45.

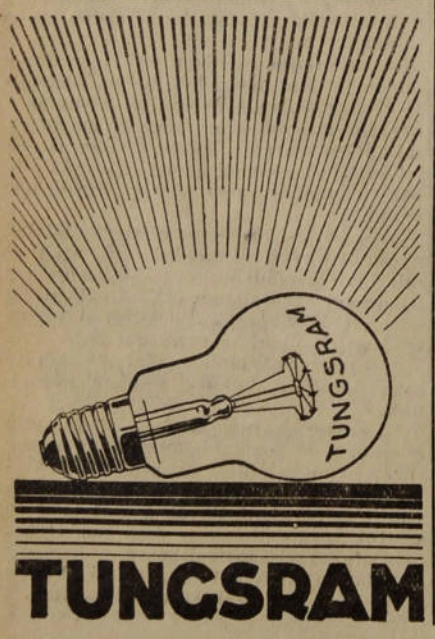

Cross-Charles E. Lewis utódai
Központi fütések,
vizvezetékek,
egészségügyi berendezések
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7
Telefon: József 322-25

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tüzjelző-készülék.
Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket müködésben bemutatja: Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest. V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kazinczy-u. 8.

KAINRATH ANTAL
Villamosvilágitási, erőátviteli és villamosjelző berendezési vállalata — Csillárok raktáron.
Budapest, VIII., Kissalétrom-u. 2 — Tel: J. 301—64

SÁMUEL GYÖRGY
egészségügyi berendező, bádogos
Budapest, VI., Aradi-utca 45
Telefon: Aut. 223—62.

Zimmermann és Lovász
festők és mázolók
tapéta raktár és menyezetdisz-gyár
Budapest, VII., Almássy-tér 16. Telefon: J. 424-81.

vitéz Horváth Nándor
bádogos- és szerelő-mester
Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
I., Döbrentei-tér 3.
Telefon hivó: Aut. 604—46.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

Hirek

Purébl tanácsnok leánya meghalt. *Resch* Rezsőné szül. *Purébl* Valéria székesfővárosi tanitónő rövid szenvedés után f. hó 25-én, kedden este meghalt. Temetése február 27-én, csütörtökön délután 4 órakor volt a Kerepesi-uti temető halottasházából általános és mély részvét közepette. Az engesztelő szentmise-áldozat február 28-án, pénteken ½9 órakor volt a józsefvárosi plébániatemplomban. Az elhunytban dr. *Purébl* Győző székesfővárosi közoktatásügyi tanácsnok és neje leányukat gyászolják. A porigsujtott szülőket a társadalom minden rétegéből elárasztották részvétük kifejezésével.

Lakatos Géza halála. A Keresztény Községi Párt egyik legagilisabb és tehetséges tagja, *Lakatos* Géza dr., február hó 21-én váratlanul elhunyt. Temetése nagy részvét mellett a mult vasárnap ment végbe a Kerepesi temetőben, a főváros által adományozott diszsirhelybe. *Lakatos* Géza dr., aki a keresztény gondolatnak régi, buzgó harcosa volt, a Beszkárt vizsgálatára kiküldött bizottságban és az Autóbuszüzemre felügyelő bizottságban fejtett ki nagyobbarányu tevékenységet.

Honffy igazgató édesapja meghalt. *Honffy* J. Lajos, a régi nemes Komárom vármegye Ógyalla, majd Nasvad nagyközségnek nyug. főjegyzője, a vármegye törvényhatósági bizottságának évtizedeken át volt tagja, a vármegye udvardi járása jegyző-egyletének volt elnöke 81 éves korában Érsekujvárott elhalálozott. Az elhunytban *Honffy* Lajos székesfővárosi adóhivatali igazgató és *Honffy* Szilárd postatakarékpénztári főtanácsos édesatyjukat gyászolják.

Király Kálmán huszonötéves jubileuma. Meleg ünneplésben részesitette folyó hó 22-én a fővárosi mérnöki kar negyedévszázados közszolgálata alkalmából három közszeretetnek örvendő tagját: *Király* Kálmán és *Lappert* Rezső műszaki főtanácsosokat és *Szakács* Gusztáv műszaki főfelügyelőt. Az ünnepeltek tiszteletére vacsorát rendeztek, amelyen 150-en vettek részt. Az első felköszöntőt *Molnár* László műszaki főtanácsos mondta, aki szép beszédben utalt a jubilánsok kiváló munkásságára. Azután *Cservenka* István főmérnök szeretettől áthatott szavak kiséretében nyujtotta át a kartársak által adományozott művészi kivitelü emlékeket: onixtömbre erősitett aláirásokkal ellátott ezüst lapokat. Majd *Antalffy* Géza főjegyző olvasta föl a törvényhatósági bizottság tagjaitól és a tisztviselőtársaktól érkezett igen szivélyes hangu üdvözlő sürgönyöket. *Farkas* Árpád műszaki főtanácsos a csatornaépitő mérnökök, *Bánóczy* Béla főmérnök a középitési ügyosztályba beosztott kartársak jókivánságait tolmácsolta. Az üdvözlő beszédek elhangzása után *Király* Kálmán műszaki főtanácsos mondott ugy a saját, mint a másik két jubiláns nevében meghatottan köszönetet mindazoknak, akik közszolgálatuk megkezdésének 25-ik évfordulóját életük egyik legszebb napjává tették.

Megszüntetik az ideiglenes fogalmazói állásokat

A közgyülés egyhangulag elfogadta Gaár Vilmos dr. azon inditványát, hogy 51 ideiglenes fogalmazói állást segédfogalmazói állásra szervezzenek át

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségéhez benyujtott memorandumaik és kari értekezleteik kapcsán több alkalommal foglalkoztunk a székesfővárosi ideiglenes fogalmazók ügyével. Rámutattunk arra, hogy ezek a jogi képesitéssel rendelkező tisztviselők ideiglenes minőségben 10—15 év óta szolgálják a fővárost, de sokkal rosszabb helyzetben vannak, mint hasonló szolgálatu, kisebb képesitéssel rendelkező tisztviselőtársaik. Közöltük az ideiglenes fogalmazók statisztikájának néhány elszomoritó adatát, amelyből kiderül, hogy az ideiglenes fogalmazók átlagos életkora 35 esztendő és fizetésükből a legtöbb esetben nagy családot tartanak el. Az ideiglenes fogalmazók lakbére például olyan csekély, hogy abból a legkisebb igényeknek megfelelő hónapos szoba bérére sem futja.

Cikkeink során több alkalommal megemlékeztünk Gaár Vilmos dr. nyug. kuriai biróról, felsőházi tagról, aki hosszabb idő óta foglalkozik az ideiglenes fogalmazói kérdés végleges és igazságos megoldásának lehetőségével. Gaár Vilmos dr. vetette fel azt az igen szerencsés gondolatot, hogy pénzügyi szempontok szerint kell a kérdéssel foglalkozni és ha nagyobb pénzügyi nehézségek nem merülnének fel, az ideiglenes státus egyidejü megszüntetése mellett ugyanannyi segédfogalmazói állás volna szervezendő. Ebben az ügyben Gaár Vilmos dr. tárgyalt Tatits belügyi államtitkárral is, utalván arra, hogy az elmult évi közigazgatási törvény a vármegyei tisztviselőkre kimondja, hogy mindazok, akik jogi, illetve államtudományi diploma birtokában két évig teljesitettek szolgálatot, a X. fizetési osztályban véglegesitendők.

Gallina tanácsnok főjegyző, akinek a tisztviselők iránti meleg rokonszenve közismert, a legnagyobb örömmel fogadta ily körülmények között Gaár Vilmos dr.-nak közgyülési inditványát, amely szerint 51 segédfogalmazói állás szerveztessék ugyanannyi ideiglenes fogalmazói állás megszüntetése mellett. A közgyülés Gaár inditványát azzal fogadta el, hogy a tanács 30 napon belül konkrét javaslattal álljon elő. Mivel a belügyminisztériumban a készülő szabályrendelet jóváhagyását garantálta azzal az elgondolással, hogy a közigazgatási törvény szellemében rendelkező fővárosi szabályrendelet a belügyminisztérium részéről is helyesléssel fog találkozni, kétségtelen, hogy a szóbanforgó 51 segédfogalmazói állás megszervezése már csak rövid idő kérdése.

Vidám hangulat a Kemény Legények hétfőesti vacsoráin. *Alig pár hete, hogy a Debrecen-étterem előzékeny vezetősége külön termet biztositott a Kemény Legények Társaságának hétfőesti vacsorái részére és máris az a helyzet, hogy maholnap az óriási külön terem szüknek bizonyul az egyre nagyobb számban megjelenő társasági tagok és azok vendégei számára. Az e heti vacsorán mint vendég megjelent Némethy Béla tanácsnok, a közegészségügyi ügyosztály kitünő vezetője, továbbá Sebő Béla, a népszerü főszámvevő is, akiket, valamint a Kemény Legények Társaságának többi vendégeit dr. Birgmayer Győző köszöntött lelkes szavakkal. Résztvettek a vacsorán a tagok sorából Bednárz Róbert esperes-plébános, Ortvai Rezső dr. lipótvárosi plébános, Török Zoltán dr. és Nagy Ferenc törvényhatósági bizottsági tagok, Tötössy Miklós dr. ferencvárosi plébános, Hamvasy és Muzsikó kerületi előljárók, Schuler Dezső dr., Kovácsházy Vilmos, Battlay Imre dr. főjegyzők, Sikorszky Titusz pénzügyi főtanácsos, Rosta János dr. és Benedek Szabolcs dr. tanácsjegyzők, Szele József dr., Hermann Sándor dr. tiszti ügyészek, Bencze István, a javadalmi őrség főparancsnoka, Blaschnek Hugó tüzoltófőparancsnok helyettes stb. stb. Vidám és lelkes hangulatban jelentette be Kovácsházy Vilmos főjegyző, hogy a Kemény Legények március utolsó napján kirándulást rendeznek Kenesére, amikor is leleplezik a Kemény Legények szobrát. Készül különben a Kemény Legényeknek emailirozott jelvénye is, amelynek rajzát Richter Géza nyomdai tiszt, a székesfővárosi Házinyomda tehetséges grafikusa készitette. Tulmenően azonban a baráti poharazgatáson, komoly jelentősége is van a társaság hétfőesti vacsoráinak, erőben és tekintélyben való növekedésének. Bebizonyult, hogy agilitással, kitartással lehet és kell hasonló társaságokat létesiteni, amelyek megszületése és megszervezése fontos politikai érdek is. Nagy Ferenc, a Kemény Legények közismert vezére, bebizonyitotta, hogy ezen a téren is kitünő szervező tehetség, akinek minden oka megvan a büszkeségre a Kemény Legények társaságával kapcsolatban.*

Fontos változások a főváros műszaki vezetésében. Függetlenül azoktól a képviselőház mérnöktagjai által támogatott törekvésektől, hogy az uj fővárosi törvény a létesitendő harmadik alpolgármesteri állást műszaki jelleggel ruházza fel, *fontos változások várhatók már a közel jövőben a főváros műszaki vezetésében.* Az elterjedt hirek szerint *Solty* Lajos tanácsnok, akinek az elmult esztendőben szolgálati idejét a törvényhatósági bizottság közgyülése egy esztendővel meghosszabbitotta, nyugalomba vonul. Szó van arról, hogy *Solty* működési idejét a törvényhatósági bizottság hozzájárulásával az uj tisztviselői választásokig meghosszabbitanák, azonban a közgyülés mai izgatott hangulatában könnyen megtörténhetne, hogy a tanács erre vonatkozó előterjesztése *nem kapná meg a szükséges többséget.* Hir szerint *Solty* utóda a középitési ügyosztály élén *Csármann* Ferenc tanácsnok lenne, aki most a városrendezési és utépitési ügyosztályokat vezeti. *Csármann*, mint a középitési ügyosztály vezetője, megtartaná felügyeleti jogát a városrendezési ügyosztály felett, mig az utépitési ügyosztályt *Király* Kálmán műszaki főtanácsos vezetné, mint helyettes tanácsnok. Ezt a kombinációt *az egész vonalon helyesnek és üdvösnek tartjuk.* Bármennyire ragaszkodik is a törvényhatósági bizottság minden pártja *Solty* tanácsnok kipróbált hűségéhez, nagy szakértelméhez és hozzáférhetetlen jelleméhez, abban a közhangulatban, amely a városi közigazgatásban a fiatalabb generációk előbbrejutását kivánja, *uj és friss erőket vár a törvényhatósági bizottság és a közvélemény a fontos vezetői poziciókba. Fontos közérdek*, hogy az annyira nagyjelentőségü ut- és csatornaépitések az esztendők óta tartó interregnum után végre ismét komoly, szakértő kezekbe kerüljenek, hogy a főváros utépitési ügyei visszakerüljenek arra a szinvonalra, ahol *Fock, Solty, majd Rumbach* tanácsnoksága idején állottak.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világitó- és traktorpetróleum
gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő radioaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézet
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

Hortobágyi juhtúró
Mindenütt kapható! Termeli:
ORSZ. MOFA MAGY.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

Tökéletes tüzoltókészülék mindenféle tüz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tüzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége
uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 381-17.

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62.

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

SZÜCS MIHÁLY
képesitett ács- és kőművesmester
Budapest, XI., Gr. Haller-utca 54, II. 16.

Margalit Andor és Ödön
okleveles mérnök, épitőmester, vállalkozók
BUDAPEST
I., KELENHEGYI-UT II. SZÁM.

ERDÉLYI
MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-u 2.

A Házinyomda műsoros táncestélye. A Budapest Székesfővárosi Házinyomda személyzete jótékonysági alapja javára március 1-én, szombaton este ½9 órai kezdettel a sütőiparosok székházában műsoros táncestélyt rendez. Az estélyen hirneves művészek szerepelnek. A tánczenét elsőrendü jazz-band szolgáltatja. Műsor után reggelig tánc. Az estély fővédnöke Gallina Frigyes dr. tanácsnok főjegyző, védnökei: Jauernik Nándor vezérigazgató, Rosta János dr. tanácsjegyző és Kurfürst István igazgató. Kedves és ügyes a Házinyomda által készitett meghivó, amely közli, hogy azt Vojticzki József és Horváth Béla szedő-tanoncok szedték és Rengl Kálmán gépmestertanuló nyomta.

A FANSz. oktató-osztályának ülése. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének oktató-osztálya f. hó 22-én a belvárosi reáliskolában igazgatótanácsi ülést tartott, melyen az igazgatótanács tagjai teljes számmal megjelentek. Dr. Erődi Kálmán elnöki megnyitója után minden részletre kiterjedően ismertette az alkalmazottak orvosellátásának kérdését a Segitőalappal kapcsolatban. Az igazgatótanács többek hozzászólása után annak az óhajnak adott kifejezést, hogy az orvosi kezelés az alklmzottaknak minél kevesebb anyagi áldozatába kerüljön. Felhivta ezért a vezetőséget, hogy az Orvoszövetséggel való tárgyalások folyamán ennek az elvnek igyekezzék érvényt szerezni. Határozatilag kimondotta ezzel kapcsolatban azt is, hogy egy központi szakorvosi rendelő sürgős létesitését tartja szükségesnek. Dausz Gyula főtitkár a státusrendezés állásáról, az oktatószemélyzet nehéz lakásviszonyairól és a házépitési akció munkájáról számolt be. Némethy Ferenc a március 15-iki ünnep előkészitését ismertette. Az ünnepet az oktató-osztály kiváló művészek közreműködésével március 15-én d. e. 11 órakor tartja meg a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. Reischl Sándor inditványára az igazgatótanács visszautasitotta azokat a támadásokat, melyek a tanszemélyzet tagjai ellen alaptalanul elhangzottak és megállapitotta, hogy ezek az indokolatlan támadások az iskola és a szülői ház ideális együttműködésének meglazulására vezethetnek. Végül elhatározta az igazgatótanács, hogy testületileg belép a Társadalmi Egyesületek Szövetségébe.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett

IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE

Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank. — Táviratcim: Ipközpont.

TELEFONSZÁMOK: **Központi osztályok** Nádor-utca 22, Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés. — **Bőrosztály:** Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. **Épitőipari osztály:** Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. **Faipari osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — **Kisipari hitelakció:** Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. **Kereskedelmi osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. **Textil közszállitási osztály:** Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

WIHART FERENC

ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER

BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 54.

Telefon: József 350—97.

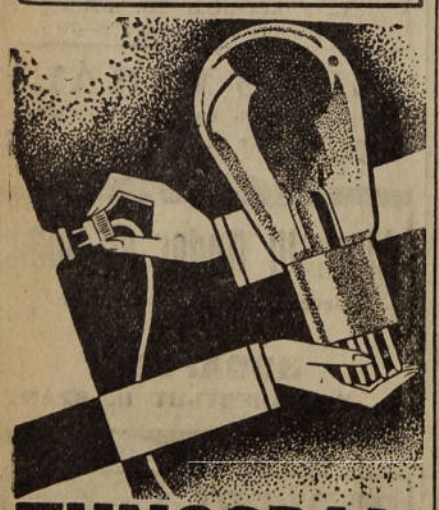

TUNGSRAM

VÁLTÓÁRAMU BÁRIUMCSŐ

Liftet terveznek a Gellérthegyre

Magánvállalkozók ajánlatot tettek a tanácsnak, hogy a főváros megterhelése nélkül megépitik a liftet a Rudas-fürdőtől az Orom-utcáig

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Emlékezetes az a küzdelem, amelyet az elmult évre tervezett balneológiai világkiállitás és világkongresszus kapcsán a Budapest Fürdőváros Egyesület a gellérthegyi sikló megépitéséért és a Citadellának a magyar Walhalla-csarnokká való kiépitéséért megindított. A küzdelem eredménytelen maradt, noha a Beszkárt vállalkozott volna arra, hogy 1 millió pengő költséggel megépiti a Rácfürdőtől a Citadelláig vezető siklóvasutat. Elmaradt a Citadella átépitése, fölösleges lett tehát a sikló épitése is. A Fürdőváros Egyesület akciójával kapcsolatosan még egy terv merült fel a gellérthegyi közlekedés megoldására: egy külföldi tőkecsoport az Erzsébet-hid pesti oldalától akart a Dunán keresztül *drótkötélpályát vezetni a Citadellához.* Az erre vonatkozó tervek azonban azért nem valósulhattak meg, mert a főváros az Erzsébet-hid pesti oldalán az inditóház és a gépiberendezések számára nem tudott megfelelő telket rendelkezésre bocsátani.

Meglepetésszerüen érte ily körülmények között a főváros tanácsát az a beadvány, amelyet *Katzer* József épitészmérnök, az ismert fővárosi vállalkozó és *Meisels* Vilmos főorvos, volt törvényhatósági bizottsági tag tettek. *Katzerék ajánlata földfeletti liftre vonatkozik,* elesik tehát a Fürdőváros Egyesület által tervezett megoldás ellen hangoztatott legfontosabb kifogás. A Fürdőváros Egyesület ugyanis részben a föld alatt akarta a siklót megépiteni, a tervbevett alagut szakértők véleménye szerint esetleg *megzavarta volna* a hegy belsejében eredő melegvizforrások féltveőrzött nyugalmát.

A *Katzer—Meisels*-féle ajánlat szerint a gellérthegyi liftet nem a Citadelláig épitenék meg, hanem a Dunával szemben csak az *Orom-utca szinvonaláig,* ahonnan már enyhén emelkedő sétautak vezetnek fel a platóhoz. A liftaknát a *Rudas-fürdővel szemben* a Mátyás- és Kinizsy-források felett tátongó hegyszakadékban helyeznék el, ugy, hogy a hegyoldal sziklás jellege semmi változást sem szenvedne, fent pedig egy bástyaszerü épitményben végződne a felvonó, amely esztétikailag is szépen hatna és kilátóhelyül szolgálna.

Az ajánlattevők 400.000 pengőre kontemplálják az épitési költségeket, amit természetesen *maguk fedeznének,* maguk végeznék az összes épitkezést és *a felvonót 25 év mulva ingyen engednék át a főváros tulajdonába,* sőt már ez időszakon belül is haszonrészesedést adnának a fővárosnak. Természetesen a 25 évre őket illetné *a használati jog és minden jövedelem.* A viteldijat 20 fillérben állapitanák meg, ami nem is sok, tudva, hogy akármelyik bérházban is ennyit fizetnek a lifthasználatért. A felvonó *kettős lenne* és mindegyik kocsi egyszerre 25 személyt szállitana, illetve a szerkezet ugy épülne, hogy az egyik szerelvény emelkedésekor a másik szerelvény a mélybe ereszkedjék. A liftet 57 méter magasra tervezik, ami a *hegymagasság kétharmad részének felel meg.*

A közlekedési ügyosztályban értesülésünk szerint *igen szimpatikusan fogadták a Katzer Meisels-féle épitési tervet.* Az ajánlat elfogadása a fővárosra semminemü rizikóval nem jár, közlekedési monopóliumot nem sért, a főváros anyagi megterhelése nélkül produkál azonban egy olyan közlekedési eszközt, amelynek létesitésére a fővárosnak a mai szomoru gazdasági viszonyok közepette *sem pénze, sem kedve nincsen.* Örvendeni kell a vállalkozási szellem ezen megnyilvánulásának és kétségtelen, hogy a főváros tanácsa, amely már legközelebb foglalkozik az érdekes ajánlattal, nemkülönben az illetékes szakbizottságok *teljes erővel foglalnak majd állást a gellérthegyi lift megépitése mellett.*

Tervpályázati hirdelmény

1. Budapest székesfőváros tanácsa 16.648/1930—IX. sz. tanácsi határozatával nyilvános tervpályázatot hirdet a Fővárosi Könyvtár céljaira átalakitott, a Baross-utca és Reviczky-utca sarkán lévő volt

gróf Wenckheim-palota elsőemeleti, a jövőben a nagyközönség által használt, helyiségeinek butorberendezési terveire.

2. A pályázaton csak magyar állampolgárok vehetnek részt és pedig egy vagy több művel. (Aki iparszerüleg, akár saját személyében, akár mint alkalmazott foglalkozik butor készitésével, az a tervpályázaton részt nem vehet.)

3. A pályázatra vonatkozó tervezési programm és alaprajz 1930. évi február hó 24-től kezdve dijatlanul szerezhetők be a tanácsi IX. ügyosztályban (Központi városháza, I. pavillon, földszint 18. sz.)

4. A pályázatra a tervezési programm értelmében készitett terveket

f. évi március hó 26-án déli 12 óráig

kell benyujtani a tanácsi IX. ügyosztálynak az előbbi pontban megjelölt helyiségében. A határidő lejárta után érkező tervek a pályázatban nem vehetnek részt.

5. A pályázat titkos, tehát egy, a pályázó nevét és lakcimét tartalmazó boritékot kell mellékelni. A terveket azonban jeligével vagy más megkülönböztető jellel ellátni nem szabad.

6. A tervezési programmnak meg nem felelő terveket a birálóbizottságnak jogában áll a pályázatból előzetesen kizárni.

7. A tanács erre a pályázatra a következő pályadijakat tüzi ki:

I. dij 2000 pengő, II. dij 1600 pengő, III. dij 1200 pengő, két vásárlás á 600 pengő.

Ezenfelül a tanácsnak jogában áll több tervet is megvásárolni egyenként 600 pengőért.

8. Az első dij csak kivitelre alkalmas pályaműnek adható ki.

9. A butorberendezési tervek alapján a berendezésre és az egyes butorok elkészitésére a tanács külön versenytárgyalást fog vállalatbaadás céljából tartani.

10. A birálóbizottságnak jogában áll a dijazott terveken, kivitel esetén módositásokat kivánni. A tanács fenntartja azt a jogát, hogy a kiviteli megbizást a dijazott művek tervezői között megoszthassa.

11. A tervező művész megbizatása esetén köteles a kivitelhez szükséges összes részletrajzokat megfelelő nagyságban és méretben a birálóbizottság által megállapitandó határidőn belül elkésziteni, ugyancsak a berendezési tárgyak kivitelét ellenőrizni, aminek ellenében az iparművészeti dijszabás szerint megállapitandó részesedés illeti meg.

12. A dijazott és megvásárolt tervek a székesfőváros tulajdonába mennek át, a megvásárolt tervek azonban más célra nem használhatók.

13. A pályadijakat egy tizenkéttagu birálóbizottság itéli oda, melynek elnöke a művészeti és közművelődési bizottság elnöke vagy helyettese, tagjai pedig: a tanácsi IX. ügyosztály vezetője vagy helyettese, a tanácsi II. ügyosztály vezetője vagy helyettese, Enyvvári Jenő, a Fővárosi Könyvtár igazgatója, Csánky Dénes, a gróf Zichy Jenő-muzeum igazgatója, a könyvtári bizottság két tagja, névszerint: dr. Joanovich Pál és dr. Révész Mihály, a Magyar Iparművészek Testületének két kiküldöttje, névszerint: Menyhért Miklós és Benkhardt Ágoston, az Országos Magyar Iparművészeti Társulat két kiküldöttje, névszerint: Györgyi Dénes és Lakatos Artur, a tanács által meghivott két szakértő és pedig: Ágotay Lajos főigazgató és Szablya Frischauf Ferenc főiskolai tanár.

A birálóbizottság a pályázati határidő lejárta után azonnal megkezdi működését.

14. A birálóbizottság határozata minden tekintetben végérvényes. A butorok kivitele tekintetében ugyancsak a birálóbizottság tesz előterjesztést a tanácsnak és a kivitel ellenőrzésére és az egyes butorok átvételére ő hivatott.

15. A pályaművek a döntés utján nyilvánosan kiállitásra kerülnek, a kiállitás befejezése után a nem dijazott és meg nem vásárolt pályaművek a tanácsi IX. ügyosztályból 14 nap alatt elviendők, mert érettük a tanács ezen az időn tul felelősséget nem vállal.

16. Egyebekben a pályázatra nézve a m. kir. kereskedelemügyi miniszter 79.049/1908. sz. a. kiadott tervpályázati szabályzata érvényes.

17. Pályatervének beadásával a pályázó ezt a hirdetést magára nézve kötelezőnek elismeri.

Budapest, 1930. évi február hó.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet a III., Szentendrei-uton lévő Aquinkumi Muzeum kibővitésnél felmerülő

kőmives- és kőfaragómunkákra.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenkint 50 fillérért kaphatók 1930. évi február hó 24-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Szántay Endre műszaki felügyelő előadónál a Központi városháza, III. em. 313. sz. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi március hó 12-én (szerdán) délelőtt ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi február hó 12.

A székesfőváros tanácsa.

WETOL sebolaj

legyen minden mentőszekrényben.

Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyit.

M. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 72,455/1924. sz. körrendelet.

M. kir. kereskedelemügyi miniszter 92 062/XX 1925. sz rendelet

BŐRKABÁTOK,

Gyártja: 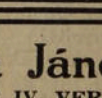 autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.

ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR

VII., KAROLY-KÖRUT 13, I. EMELET

Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

Baksa János kárpitosmester

BUDAPEST, IV., VERES PÁLNÉ-U. 9

(Kaas Ivor-u. sarok) Telefon: A. 832-69 (Hajnalnál)

Elvállal: LAKBERENDEZÉST ÉS MINDENNEMŰ KARPITOSMUNKÁT

Világmárkás hangszerek

közvetlen gyári beszerzése

MEINEL és HEROLD hangszergyár

Budapest, IX., Üllői-ut 10.

FANSz tagoknak készpénzengedmény, vagy kedvező részletfizetés

Telefon: Aut. 824—65.

KATZER
TELEFON: 539—14
ÉPITÉSI VÁLLALATA
I., SZIRTES-U. 3/b.

RIETSCHEL ÉS HENNEBERG R. T.
Budapest, VIII., Práter-u. 12. Tel. J. 23—18
Központi fütések és távfütések. Gőz-, hütő-, főző- és gőzmosó-berendezések, szárítók. Vizvezetéki, csatornázási, fürdő-, gáz-porszivó és egyéb egészségügyi berendezések. — Városi vizmüvek. — Szivattyutelepek.

BELVÁROSI FŐPLÉBÁNIA TEMPLOM
RÉSZÉRE SZÁLLITOTT 2500 KILOGRAMMOS
„POLGÁRMESTER-HARANG"

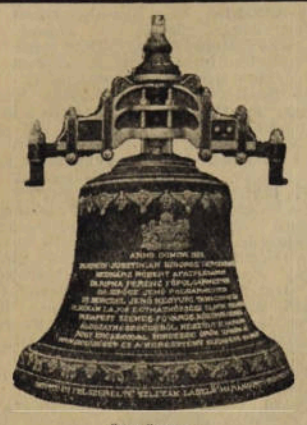

ÖNTÖTTE:
SZLEZÁK LÁSZLÓ
MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORUS HARANGÖNTŐ-MESTERE
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77.
TELEFON: AUT. 913—53.

A világhirü
URÁNIA IROGEP
az egyedüli, melyért
5 éves garanciát nyujt

5 éves garanciát nyujt
TURCSÁNY ANTAL
kizárólagos magyarországi vezérképviselő
Budapest, VIII., Üllői-út 2. sz

PAULAY LÁSZLÓ
elektrotechnikai és mechanikai vállalata
Budapest, VIII., Losonczi-u. 3.
Telefon: József 401-76.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, rugyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktüzhely- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rózsa utca 39
Tel.: J. 312—80

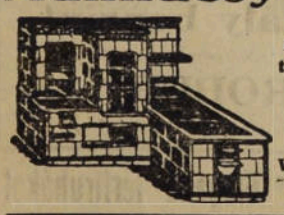

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

ÉKSZEREKET és órákat
a legnagyobb változatban és legmegbizhatóbb minőségben, a FANSz tagjainak igen kedvező fizetési feltételek mellett szállit
SZIGETI JÓZSEF IX., MESTER-U. 21
Telefon: J. 350-09
aranymüves, ékszerész és órás
E hirdetésre hivatkozók 5% engedményben részesülnek

GAZDASÁGI ÉLET

Tőkét emel a Kisipari

A márciusban tartandó rendes közgyülésen 400.000 pengővel emelik az intézet alaptőkéjét — Az intézet kihelyezett hitelei a fővárosi iparosság egyhavi forgalmiadójának fedezésére sem elegendők

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A főváros közgazdasági bizottsága *Lobmayer* tanácsnok elnöklétével tartott legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a Kisipari Hitelintézet 1,100.000 pengős alaptőkéjét 1,350.000 pengőre emeli fel. A kibocsájtási árfolyam 16 pengő, ugy, hogy az alaptőkeemeléssel 40,000.000 pengőt kap az intézet. Az ülésen a bizottsági tagok kérték, hogy a főváros hasson oda, hogy a kereskedelmi miniszter e 400.000 pengőnek legalább az ötszörösét, 2,000.000 pengőt bocsásson rendelkezésére az intézetnek átmeneti hitelek adására. *Lobmayer* tanácsnok közölte, hogy a miniszternél történt intervenció ezideig tényleg eredménytelen maradt, de rövidesen ujból lépéseket tesz a tanács, hogy az intézet megfelelő kormányhozzájárulást kapjon, amelyből majd a kiskereskedelmi hiteligényeket ki tudja elégiteni.

A közgazdasági bizottság ezután *egyhangulag hozzájárult az alaptőkeemeléshez*, az erre vonatkozó tanácsi előterjesztést különben a pénzügyi bizottság már *legközelebbi ülésén tárgyalni fogja.* Ily körülmények között egy hónap alatt megtartható a tőkeemelő közgyülés, amelyet *Széll* Jenő, az intézet vezérigazgatója olyképen kontemplál, hogy azt a folyó évi rendes közgyüléssel együtt tartsák meg. A tőkeemelés után a tartalékokkal együtt a Kisipari Hitelintézet *2,000.000 pengő saját tőke felett fog rendelkezni.*

Olyan összeg ez, amely mindenesetre respektábilis, a kisipar és kiskereskedelem hiteligényeihez képest azonban *nagyon-nagyon kevés.* A jelenleg 1,600.000 pengő alaptőkére támaszkodva, a Kisipari Hitel mintegy 7,000.000 pengőt tud rövidlejáratu hitelek formájában forgalmazni, igénybevévén a Nemzeti Banknál rendelkezésére bocsájtott visszleszámitolási keretet. Hogy az ipari viszonyokhoz mérten milyen csekély ez az összeg, bizonyitja az az érdekes számadat, hogy *az ipar rendelkezésére bocsájtott hitelösszegek jelentősen alatta maradnak a budapesti iparosság által fizetett havi forgalmi adónak.* Vagyis ha a fenti összeget kiosztanák Budapest iparosai között, ebből az iparosság *egyhavi forgalmiadóját sem tudná fedezni!* Szükségtelen idejegyeznünk, hogy a főváros iparossága egyre nagyobb igényekkel jelentkezik a Kisiparnál, jeléül az ipar és kereskedelem állanó elszegényedésének. Az intézet *kitünő vezetésének* tudható be, hogy a mai nehéz viszonyok között is a Kisipari nem dolgozik veszteségre és a hiteltkérő felek bonitását mindig a *legszigorubban vizsgálja meg és igy dubióz követelés nincsen.*

A Magyar-Olasz Bank mérlege. A Magyar-Olasz Bank Rt. igazgatósága megállapitotta az 1929. évi mérleget, amely az intézet további fejlődéséről ad számot. A mérlegben kitüntetett vagyontételek összege az 1928. évi 181 millió pengőről 188 millió pengőre emelkedett és a mérleg adatai világos kifejezésre juttatják a bank vezetőségének azt a politikáját, hogy az intézet mobilitását mindjobban növelje. Ennek a politikának az érvényesülését jelzi, hogy az elsőrendüen likvid aktivák — pénztárkészlet, girószámlán, pénzintézeteknél és bankcégeknél fennálló együttes követelések — összege az előző évi 15.6 millió pengőről 19.8 millió pengőre emelkedett, ugyszintén a váltótárca is 58.6 millió pengőről 60.4 millió pengőre szaporodott fel. Másrészről a bank mérlegadatai kidomboritják az igazgatóságnak azt a törekvését, hogy a külföldről élvezett rövidlejáratu hiteleknek rövid lejáratra való kihelyezése helyett a hosszulejáratu kölcsönökre igényt tartó klientéla — mezőgazdák, városok és községek — ily kölcsönökkel legyen ellátható. Ennek a törekvésnek sikere kitünik abból, hogy a mérlegben szereplő hitelezők összege 43.2 millió pengőről 34.8 millió pengőre csökkent s ehhez képest az adósok tételét is 46.8 millió pengőről 37.9 millió pengőre lehetett leszállitani, mig a bank hosszulejáratu kibocsátásainak összege 14 millió pengővel 51.3 millió pengőre emelkedett és ennek eredményeképpen az intézet jelzálogos és községi kölcsönökben ujabb nettó 10.2 millió pengőt helyezett ki. A üzlereredményszámlán a tiszta kamatjövedelem 3.6 millió pengővel (1928-ban 3.1 millió pengő), a különféle jutalékok tétele 1.05 millió pengőval (1 millió pengő), a nyereség értékpapirokon, külföldi értékeken és egyéb jövedelmek 1.7 millió pengővel (1.5 millió pengő), a házbérjövedelem — egyes ingatlanoknak az intézeti nyugdijpénztár részére történt átengedése folytán — 159.331.06 pengővel (227.478.01 pengő), a kiadások között pedig a tisztviselők és alkalmazottak fizetései 1.7 millió pengővel (1.5 millió pengő), a költségek és adók tétele 2.2 millió pengővel (1.8 millió pengő) szerepelnek. A mérlegszerü tiszta nyereség 2,925.520.11 pengőt tesz ki, szemben az előző évi 2,869.713.78 pengővel. Az igazgatóság a f. évi március hó 10-re egybehivott rendes közgyülésnek azt a javaslatot fogja tenni, hogy a tiszta nyereségből részvényenként változatlanul 5 pengő, vagyis a részvény névértéke után számitva, 10 százalék fizettessék.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és vérbetegek külön osztálya

Kemény Sándor okl. mérnök, épitőmester
V., Pannonia-u. 18. Tel.: L. 904-24

BELLAAGH K. ISTVÁN VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALATA
VIII., AGGTELEKI-UTCA 17.
Epit ~ Tervez ~ Rekonstruál
Speciális tekercselések és kapcsolótáblák

A Strassil-szilikát makadámut

A technika haladása az utépitőket és az utfenntartó hatóságokat mind nehezebb feladat elé állitotta. A pneumatikok szivó hatása a régi, megszokott, vizes öntözés mellett lehengerelt zúzottkőpályából a pusztán sárral és homokkal kitöltött hézagokat megbolygatta, a kötőanyagot kiszivta és ha a kerekek ütő és sodró hatásától egy kavicsszem helyéből kimozdult, bomlott utána az egész utfelszin. Meg kellett tehát a hengerelt pálya kavicsszemeit kötni, oly módon, hogy az eddigi vizzúzalék és homok-kötőanyagot olyannal pótoljuk, amely a fentmondott szivó és sodró hatásnak ellentáll. Ilyen jobb kötőanyag a szilikátos makadám. Ezen utfajtának tulajdonképpeni hazája Svájc, ahol a Jura utjainak fenntartásánál 1922-ben kisérelték meg először azt, hogy a mészkővel épitett makadámutakat nátronszilikáttal kezeljék. Az elért jó eredmények után a kisérletsorozatból végleges épitési rendszer alakult ki, amely elsősorban a szomszédos Franciaországban kapott a mészköves vidékeken széles alkalmazást: 5 év alatt kb. 2000 km. szilikátos makadám készült el.

Hazánkban 1927-ben a Balaton mellett egy 5 km.-es állami utszakaszon alkalmazták először a szilikátot és pedig annak egy speciális, az utépitéshez megfelelő fajtáját, a Strassilt. Az eredmény igen jó volt és mai napig, azaz 3 év alatt kb. 100 km. Strassil-hengerlés készült hazánkban.

A Strassil-utépités lényege a következő: 1 m³ mészkő hengerelési (zúzott) követ egyenletesen összekevernek kb. egyharmad m³ mészkőzúzalékkal és kb. 70 kg. vizzel higitott Strassillal. Ezt a keveréket, mely egy földnedves betonhoz hasonlit, egyenletesen kiteritik kb. 10 cm. magasságban az áthengerlendő uttestre és azután öntözés közben addig hengerlik, mig a kellő tömörités következtében a Strassil iszap formájában felszinre nem nyomul. A hengerlés befejeztetett, ha az egész utfelszin a fentmondott Strassil-iszappal be van boritva. Az igy épitett burkolat lehetőség szerint 2—3 nap után adandó át a forgalomnak.

A Magyar Általános Takarék mérlege. A Magyar Általános Takarékpénztár Rt. igazgatósága február hó 24-én tartott ülésében megállapitotta az 1929. üzletév mérlegét, amely szerint a bruttó nyereség 5,756.013.68 pengő (1928-ban 4,059.274.97 pengő), a tiszta nyereség pedig 3,094.613.70 pengő (1928-ban 1 millió 889.177.78 pengő), miután már a mérlegen belül a nyugdijalapot 185.000 pengővel (1928-ban 140.000 pengővel) dotálták. A nyereségtöbblethez az 1928. évi tőkeemelésből befolyt ellenérték megfelelő kamatoztatása is hozzájárult. Az igazgatóság a március 17-ére egybehivandó rendes közgyülésnek javasolni fogja, hogy az 1929. üzletévre 7 pengőt, azaz 14 százalék (ugyanannyi, mint az 1928. évre) állapittassék meg és hogy az osztalék a közgyülés napjától kezdve kerüljön kifizetésre. A takarékpénztár 1929. üzletévének eredményeit a következő adatok tüntetik fel: Az évi összforgalom 9594 millió pengő (1928-ban 8453 millió pengő), a pénztárforgalom pedig 2684 millió pengő (1928-ban 2548 millió pengő) volt. A betétek állománya hitelezők nélkül 87,325.560.92 P. A betétekből 53.044.149.04 = 61% pengő esik betétkönyvre elhelyezett betétekre (1928-ban 47,641.653.73 pengő), amely körülmény igazolja, hogy a takarékpénztár iránt a bizalom továbbra is erősödött. A könyvecskékre elhelyezett betétek állománya az utolsó békeév takarékbetétkönyv-állományának 150%-át meghaladta. Az idegen tőkék közül a hitelezők tétele 11,029.782.64 pengő (1928-ban 12,600.443.70 pengő). A takarékpénztár az 1929. év folyamán 407 millió pengő értékü váltót számitolt le (1928-ban 389 millió pengő), mig a tárcaállomány 62,563.166.98 pengő (1928-ban 57,968.875.38 pengő) tesz ki. Az adósok tételénél a mérlegben 31,480.480.54 pengő (1928-ban 37,737.608.90 pengő szerepel. A takarékpénztár vezetősége az elmult év speciális viszonyai folytán az intézet és az adósok érdekében állónak is tartotta, hogy folyószámlai hitelek helyett inkább részben a mobilabb váltóleszámitolás révén, részben pedig törlesztéses jelzálogkölcsönökkel álljon a piac rendelkezésére. A takarékpénztár vezetősége régi, tradicionális elvei alapján az elmult üzletévben is nagy sulyt helyezett a mobilitásra és likviditásra.

Vállalkozás

Uj kiirások

Belső mázolási munkákra a II., Marcibányi-téri elemi és polgári iskolában. Határidő: 1930 március 3 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Villanyszerelési munkákra a II., Csapláros-utca 6—8—10. sz. alatt épülő Köztisztasági Hivatal műhelyében. Határidő: 1930 március 3 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Műkőmunkákra az I., Léderer-telepen épülő tüdőbeteg gyermeküdülő építkezésénél. Határidő: 1930 március 4 (kedd) d. e. ½10 ó.

Válaszfalmunkákra az I., Léderer-telepen épülő tüdőbeteg gyermeküdülő építkezésénél. Határidő: 1930 március 5 (szerda) d. e. ½10 ó.

Föld-, kőmives- és elhelyező-munkákra az I., Farkasréti temető uj területén építendő melegedőcsarnokkal kapcsolatosan. Határidő: 1930 március 8 (szombat) d. e. ½10 ó.

Textilanyagszükségletének beszerzésére az árvaházak, szeretetotthonok és menhelyek részére. Határidő: 1930 március 10 d. e. 9—10 ó.

Preciziós fogaskerékáttételek és tengelykapcsolók szükségesek. Határidő: 1930 március 10 d. e. 11 ó.

Beboltozási munkákra a II., Ördögárok beboltozására. Határidő: 1930 március 10 (hétfő) d. e. 12 ó.

1950 m³ zúzott mészkő, 6200 m³ trahit zúzottkő, 5800 m³ trahit zúzalék és 7900 m³ bazalt zúzottkő szállitására. Határidő: 1930 március 10 (hétfő) d. e. 12 ó.

15.000 m³ dunakavics szállitására. Határidő: 1930 március 10 (hétfő) d. e. 12 ó.

6000 fm. faragott trahit szegélykő, 4000 fm. hasitott trahit szegélykő és 15.000 darab 18/27/18 cm.-es trahit kötőkocka szállitására. Határidő: 1930 március 10 (hétfő) d. e 12 ó.

150.000 darab 18/18/18 cm. bazalt kockakő, 350.000 darab 18/18/13—14 cm. bazalt fejkő és 200.000 darab 18/18/13—14 cm. trahit fejkő szállitására. Határidő: 1930 március 10 (hétfő) d. e. 12 ó.

Föld-, kőmives-, elhelyező-, beton- és vasbeton-munkákra. Ácsmunkára. Bádogosmunkára. Tetőfedőmunkára. Műkő- és szobrászmunkára. Lakatosmunkára. Mázolómunkára. Üvegesmunkára. Ragacsnélküli üvegtetőmunkára. Burkolómunkára. Különleges lakatos- és vasszerkezeti munkára. Utépités és kövezési munkára. Csatornázási munkára. Vizvezetékszerelési munkára. Keramitszállitásra. Trachit szegélykőszállitásra. Kőfuvarozási munkára. Villanyszerelési munkákra és hidmérlegek szállitására és szerelésére a IX., Gubacsi-ut 6. sz. alatti sertésvásártéren épitendő sertésvásárcsarnoknál. Határidő: 1930 március 12 (szerda) d. e. 11 ó.

Kitérővágány épitésére, föld-, kőmives- és elhelyező-munkákra, vasszerkezeti munkára és mázolómunkákra a IX., Gubacsi-ut 6. szám alatti sertésvásártéren épitendő sertésrakodó részére. Határidő: 1930 március 12 (szerda) d. e. 11 ó.

Föld-, kőmives-, elhelyező-, beton-, vasbeton-, vasmunkákra. Tetőzeti hő- és nedvességszigetelés és ezzel összefüggő bádogosmunkákra. Épületbádogosmunkára. Különleges lakatosmunkára. Különleges lakatosmunkához tartozó mázolómunkára. Különleges lakatosmunkához tartozó üvegesmunkára. Asztalosmunkára. Lakatosmunkára. Mázolómunkára. Üvegesmunkára. Padlóburkoló-munkára. Ácsmunkára. Utburkoló-munkára. Festőmunkára. Épületfelszerelési munkára a IX., soroksári Dunaág közelében épitendő élelmiszer-nagyvásár csarnoképületénél. Határidő: 1930 március 17 (hétfő) d. e. 11 ó.

Gummipadló burkoló munkákra az I., Léderer-telepen létesitendő tüdőbeteg gyermeküdülő épitésével kapcsolatosan. Határidő: 1930 március 18 (kedd) d. e. ½10 ó.

Burkolómunkákra az I. ker., Léderer-telepen létesitendő tüdőbeteg gyermeküdülő épitésével kapcsolatosan. Határidő: 1930 március 18 (kedd) d. e. ½10 ó.

Négy darab teljesen felszerelt locsoló- és mosóautomobil szállitására. Határidő: 1930 március 18 (kedd) d. e. 11 ó.

200.000 kilogramm (20 vagon) motalkó szállitására. Határidő: március 18 (kedd) d. e. 11 ó.

Kátrányos makadámszerü rendezésére a X., Lavotta-utca és Sörgyár-utca közötti szakaszon. Határidő: 1930 március 24 (hétfő) d. e. 12 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács február 20-iki ülésén vállalatba adattak:

A X., Bihari- és Balkán-utcai szükséglakások föld-, kőmives-, elhelyezőmunkái Zilahi Balogh Gyula (I., Bornemissza-utca 38) 79.664.56 pengővel.

A X., Bihari- és Balkán-utcai szükséglakások mázolómunkái Kovács István (IX., Viola-utca 17) 2862.50 pengővel.

A X., Bihari- és Balkán-utcai szükséglakások IV. sz. pavillon mázolómunkái Liktor Ferenc (VIII., József-körut 77—79) 2890.50 pengővel.

A X., Bihari- és Balkán-utcai szükséglakások II. pavillon tetőfedőmunkáit Rau József Antal (III., Kiskorona-utca 60) 3821.20 pengővel.

A X., Bihari- és Balkán-utcai szükséglakások IV. sz. pavillon tetőfedőmunkái Somogyi Béla (VI., Gróf Zichy Jenő-utca 34) 4182.35 pengővel.

A X., Bihari- és Balkán-utcai szükséglakások bádogosmunkái, II. sz. pav., vitéz Abucsay Sándor és Társa (VII., Akácfa-utca 43) 2268.75 pengővel.

A X., Bihari- és Balkán-utcai szükséglakások IV. sz. pavillon bádogosmunkái Suhasics Lajos (X., Jászberényi-ut 13) 2528.80 pengővel.

A X., Bihari- és Balkán-utcai szükséglakások II. sz. pavillon asztalosmunkái Nyitray Károly (VIII., Práter-utca 6—8) 12.388 pengővel.

A X., Bihari- és Balkán-utcai szükséglakások IV. sz. pavillon asztalosmunkái Gera Lajos és Fia cégnek (VIII., Óriás-utca 35) 12.484 pengővel.

A X., Bihari- és Balkán-utcai szükséglakások II. sz. pavillon lakatosmunkái Rózsa István (VI., Szondy-utca 18) 5729.66 pengővel.

A X., Bihari- és Balkán-utcai szükséglakások IV. sz. pavillon lakatosmunkái Fölkel István (X., Hölgy-utca 6) 6147.66 pengővel.

A X., Bihari- és Balkán-utcai szükséglakások II. sz. pavillon vizvezeték- és csatornázási munkái Kovács A. Ödön (VIII., Bezerédy-utca 8) 16.557.50 pengővel.

A X., Bihari- és Balkán-utcai szükséglakások IV. sz. pavillon vizvezeték-, csatornázási és gázberendezési munkái Scheiber Miklós (VI., Vörösmarty-utca 19) 18.139.25 pengővel.

A X., Bihari- és Balkán-utcai szükséglakások IV. sz. pavillon föld-, kőmives- és elhelyezőmunkái Redner Jenő (IX., Dandár-utca 17) 79.664.56 pengővel.

A X., Bihari- és Balkán-utcai szükséglakások IV. sz. pavillon üvegezési munkái Gál Lajos (II., Széna-tér 7) 3785.60 pengővel.

A X., Bihari- és Balkán-utcai szükséglakások II. sz. pavillon villanyszerelési munkái Diószeghy és Társa (V., Arany János-utca 9) 2472.13 pengővel.

A X., Bihari- és Balkán-utcai szükséglakások IV. sz. pavillon villanyszerelési munkái Dénes Béla (IX., Tompa-utca 15) 2592.70 pengővel.

A X., Bihari- és Balkán-utcai szükséglakások II. és IV. sz. pavillon takaréktüzhely szállitását Lőrincz Pál és Vincének (VIII., Futó-utca 43) 6672 pengővel.

Az I., Farkasréti temető drótkeritési munkái Vas és Kovács (II., Fő-utca 48) 5456 pengővel.

Az I., Farkasréti temető keritési munkái vasbeton kerités ifj. Petz János (I., Attila-körut 39) 3036 pengővel.

A Léderer-telepen épülő gyermeküdülő bádogosmunkái Czihák Károly (I., Csaba-utca 3) 3386.40 pengővel.

A III., Raktár-utcai elemi iskola ablakponyva-szállitás Paschka és Társa Heim Rt. 1785 pengővel.

A II., Csapláros-utcai köztisztasági garage vizvezeték-, csatornázási és gázberendezési munkái Dávid és Deutsch (VI., Rózsa-utca 41) 22.438.54 pengővel.

Szórakozás

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren, a keleti pályaudvarral szemben. (Telefon: József 343—37.) **Buta ember szerencséje.** Buster Keaton első hangos filmje. — **Egy világvárosi bár éjszakája.** — **Fox híradó.** Az előadások kezdete hétköznapokon: 5, egynegyed 8 és fél 10, vasár- és ünnepnapokon fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

CORSO (Váci utca 9.) Telefon: Aut. 874—02. Buster Keaton hangos vigjátéka. **Buta ember szerencséje.** The international revue. — Szines hangos varieté. Híradók. Előadások kezdete hétköznapokon 4, ¾6, ¾8 és ¾10 órakor, vasár- és ünnepnapokon: fél 5, egynegyed 7, 8 és ¾10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) Müsor: **Maurice Chevalier-nak,** a világ kedvencének legelső beszélő, éneklő, zenélő világfilmje: **Páris gyermekei.** (Innocents of Paris.) Irta: Vajda Ernő. Rendezte: Richard Wallace és Vajda Viktor. Paramount világattrakció. Női főszerepekben: Sylvia Beecher, Margarette Livingstone, Maurice Chevalier éneklői a legnagyobb sikerü dalát: Valentine-t. Dit moi-t és az Ananas-t. 2. **A lehangolt felhangoló.** A Paramount hangos burleszattrakciója. 3. **Paramount- és Fox hangos Híradó.** — Az előadások kezdete mindennap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 18. szám. Semmelweiss-u. sarok. (Telefon: Automata 895—43 és Aut. 987—07). — **Rio Rita.** Ziegfeld világhirü énekes, táncos, beszélő filmoperettje, 2 részben, 15 felvonásban. Főszereplők: Bebe Daniels és John Boles. — **Békeffy László:** Hangos filmen a hangos filmről. — **Fox hangos híradó.** (A világ hangja.) — Előadások kezdete: fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

ODEON MOZGÓ VII. Rottenbiller ucca 37-b. Telefon: J. 302—63. — Az előadásokat 10 tagu zenekar kiséri! — Február 27—márc. 2. Csütörtöktől—vasárnapig. Erich von Stroheim és Fay Wray. **„Nászinduló."** Szinmü 6 felvonásban. — Harold Lloyd • **„Tempo Harold!"** Vigjátékattrakció 8 felvonásban. — **„Ferkó az iroda gyöngye."** Sláger-burleszk. — Híradó. — Március 3—5. Hétfőtől—szerdáig. Constance Talmadge **„Vénusz."** Szinmü 10 felvonásban. **„A fellegek királya."** (Matterhorn vértanui.) Dráma 10 felvonásban. Marcella Albani és Louis Trenker. Híradó. — Az előadások kezdete: köznapokon 5, 7, egynegyed 10, vasárnap 3 órától folytatólagosan! Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak!

ORION FILMSZINHÁZ, (IV. kerület, Eskü ut 1. szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfő jénél. Telefon: Automata 831—02. Müsor: 1. Conrad Veidt magyarul beszélő hangosfilmje: **Féltékenység.** Fejös Pál rendezésében. 2. **Biztositsa magát.** Clara Bow legujabb slágervigjátéka, zenekisérettel. 3. **Magyar Híradó.** — Az előadások kezdete fél 6, fél 8, fél 10, vasár- és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10. — Jegyelővétel délelőtt 11—1 óráig.

PALACE FILMSZINHÁZ (Erzsébet-körut 8., a Newyork-palotával szemben. — Telefon: J. 365—23.) Müsor: 1. **Féltékenység.** Hangos filmdráma 8 felvonásban, magyar beszéddel. Rendezte: Fejös Pál. Főszereplők: Conrad Veidt, Mary Philbin, Partos Gusztáv. 2. **Biztositsa magát!** Édes vigjáték 7 felvonásban. Irta: Elinor Glyn. Főszereplő: Clara Bow. Synkronizálta ifj. Stephanides Károly. — 3. **Híradók.** — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, 6, 8, 10, vasárnap: 3, 4, 6, 8 és 10 órakor.

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: **József 429—46 és József 419—02. Broadway Melody.** A világ leghiresebb slágereinek filmje. Zenéjét szerezte: Nacio Herb Brown. Főszereplők: Anita Page, Bessie Love és Charles King. — — **Fox- és Paramount hangos híradók.** — Előadások kezdete: 5, ¾8 és fél 10 órakor. Vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

TIVOLI MOZGÓ VI., Nagymező-u. 8. Tel.: Aut. 230—49. A berlini Klangfilm G. m. b. H. legujabb nagyteljesitményü készülékén hangosfilm eladas: Február 27-től március 2-ig. Csütörtöktől—vasárnapig. **„Submarine."** Jack Holt és Dorothy Revier. — **„Nászinduló"** Erich von Stroheim és Fay Wray. — Híradó. — Március 3-tól 5-ig. Hétfőtől-szerdáig. **„Modern Faust."** Éneklő, zenélő és beszélő film. Ricardo Cortez és Claire Windsor. — **„Forradalmi nász."** Dionora Jacobini és Gösta Eckmann. — **„A Matterhorn vértanui."** Marcella Albani és Louis Trenker. — Híradó. — Előadások kezdete köznapokon: 4, ¾7 és fél 10, vasárnap: 2 órától folytatólagosan. Az első előadások vasárnap is mérsékeltek.

CORVIN FILMSZINHÁZ (VIII., József-körut és Üllői ut sarok) Tel.: J. 389—88.

Előadások fél 6, fél 8 és fél 10; vasárnap 4, 6, 8, 10 órakor. 1. **Paramount hangos világhiradó.** — 2. **Vasálarcos.** Hangos világfilm. Főszereplők: Douglas Fairbanks.

UFA FILMSZINHÁZ (VI., Teréz-körut 60. Tel.: Aut. 197—67 és Aut. 197—68) Előadások: 5, negyed 8 és fél 10; szombat, vasárnap 4, 6, 8, 10-kor. Prolongálva kizárólagos joggal Ivan Mosjoukin nagy hangos filmje: Hadzsi Murat. Hangos híradók a világ minden részéből.

URANIA FILMSZINHÁZ (VII., Rákoczi ut 21. Tel.: J. 460—45. és J. 460—46.) Néhány hét mulva megnyilik az első nagy magyar hangos filmmel melynek cime: **Vasárnap délután . . .**

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ

Gaál Franciska, Tőkés Anna, Ráday Imre, Vaszary Piroska, Békeffy stb.

Kezdete 9 órakor

KAMARA MOZGÓ

(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.

PROLONGÁLVA!

VASÁLARCOS

(United Artists hangos világfilm Western Electric-gépen bemutatva.)
Dumas regénye
Főszerepben: DOUGLAS FAIRBANKS
Előadások: hétköznap 5, ½8 és 10 órakor, vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439—91.
Polg. tűzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás

KISS J. JENŐ okl. mérnök, épitési vállalkozó.
AEROLITH-, CEMENTÁRU- ÉS TERRACIT GYÁR
Központi iroda: III., Zsigmond-utca 70.
Gyártelep: V., Ujpesti-rakpart.

BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-ÚT 95.
Szállitja
a legmegbizhatóbb üzem- és kenőanyagokat
kristály benzint
világitó- és traktorpetroleumot, gázolajat
ROBUR
amerikai autó- és traktorolajokat.

A Székesfőváros tisztviselőinek **Elegáns férfiruhákat**
mintaszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak **Vidor és Dankovszky**
angol uri és egyenruhaszabók, Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13, félemelet. Telefon: Aut. 840-27.

Vitál András má- és épületlakatos
Budapest, VII., Angel-utca 3/b. **Telefon: József 394-60.**

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTARSASAG. BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Gróf Károlyi-u. 8.

Budapest, 1930 március 8

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Visegrádi-utca 19.
Telefon: Aut. 928—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Disszonancia

Az ország hangulatának egységébe, amely a kormányzó decennális jubileuma alkalmából kovácsolódott össze, kellemetlen disszonanciaként hat Vásáry polgármesternek a debreceni közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén elmondott beszéde. Amikor mindennél fontosabb és jelentősebb, hogy megmaradt csonkhazánk összes erői és faktorai összefogjanak a jövő érdekében, akkor a debreceni polgármester kirivóan ellenséges beszéde arra alkalmas, hogy a főváros és a vidék egybeforrását, amelynek szükségességét tiz esztendővel ezelőtt a Budapestre bevonuló fővezér a Gellért-téren a főváros polgármesterének üdvözlő beszédére annyira kiemelte, megsemmisitse és egyáltalában lehetetlenné tegye.

A debreceni polgármester Budapest „favorizálása" miatt kesergett. Szerinte azt kellett tapasztalni a beruházási program végrehajtásánál, hogy a felhasználásra kerülő összegek tulnyomó része a székesfőváros iparának és kereskedelmének foglalkoztatására használtatott el, és aránytalanul kevés rész volt az, amely az ország más részein végrehajtott munkák költségeire jutott. A hágai tárgyalások után kilátás van arra, hogy a kormány ujabb beruházási program foganatositását fogja megkezdeni, amire következtetni enged az is, hogy a székesfővárosban két hid épitését máris tervbe vették. Attól kell tartani Vásáry polgármester szerint, hogy a beruházások nagyrésze ismét a székesfővárosban fog foganatositttatni és a vidék azt a részt, amit méltán igényelhetne, ismét nem fogja megkapni.

Távoláll tőlünk, hogy mélyitsük az ellentéteket és Vásáry polgármester felszólalását többre taksáljuk, mint amennyit megérdemel. Hangsulyozzuk azonban, hogy Debrecen az elmult tiz év alatt lett egyetemi város, az alatt a tiz év alatt, amikor az egyetemek szempontjából a budapesti professzorok egyhangu véleménye szerint a kormányzat a fővárosi klinikák és egyetemi intézmények erős hátraszoritásával favorizálta a vidéket. Ha azt vesszük, hogy a kormányzat e tiz esztendő alatt hány uj intézményt létesitett a fővárosban, és mennyit Debrecenben, akkor az összehasonlitás nem Budapest előnyére fog kiütni. Amit a fővárosban az elmult tiz esztendőben tagadhatatlanul alkottak, azt maga a főváros és csak nagyon kis részben a kormányzat cselekedte, a pénz arra nem az ország pénzéből, hanem a budapesti polgárok Budapest számára fizetett községi adófilléreiből adódott.

Az a frázis, hogy a kormányzat Budapest előnyére mellőzi a vidéket, olcsó hangulatkeltés, amelyet komolyan venni alig lehet. Nem is hallottuk pár esztendő óta, sajnáljuk, hogy éppen Debrecenben, felelős tényező ajkán csendült fel ujra. Az efajta megállapitás nem használ Debrecennek, nem árt Budapestnek: amikor azonban a kormányzó jubileuma kapcsán az ország és főváros egybeforrásáról beszélünk: mégis csak ünneprontás!

Döntés előtt a Helyiérdekü ügye

A Keresztény Községi Párt keddi értekezletén dönt állásfoglalásáról a Hév megvásárlását illetően — Dornelac báró, angol vasuti szakértő jelentése a Hév 1926-ban megejtett felülvizsgálatáról — Március 25-ig hosszabbitotta meg a luxemburgi bank a fővárosnak adott opciót, azután ujra a Máv-val és egy angol tőkecsoporttal kezdődnek tárgyalások

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Márkus Jenő dr., a Beszkárt vezérigazgató-helyettese hétfőn délelőtt megjelent *Sipőcz* polgármesternél és személyesen nyujtotta át neki a Beszkárt igazgatóságának szakvéleményét és határozatát a Helyiérdekü Vasutak megvételére vonatkozóan. A szakvélemény lényegileg ismeretes a napisajtóból: a Beszkárt a legalaposabb vizsgálat után arra a véleményre jutott, hogy a Hév megvásárlásával a főváros oly nagy terheket vesz magára, amelyeket a vasut belső értéke és a Hév megvásárlásával együttjáró közlekedés egységesités nem involvál. A Beszkárt vonatkozó szakvéleményével hétfőn este tartott értekezletén foglalkozott az *Egységes Községi Polgári Párt* is, utasitván a Beszkárt igazgatóságában helyet foglaló tagjait, *Bacsinszky* Vladimirt, *Hoór-Tempis* Móricot és *Scheuer* Róbertet, hogy a vasutak megvásárlása mellett dolgozzanak ki *kisebbségi véleményt* és azt külön terjesszék a polgármester elé.

A *Keresztény Községi Párt* értesülésünk szerint keddi pártértekezletén fog a Hév megvásárlásának kérdésével foglalkozni. A demokrata-párt szintén bizalmas pártértekezleten foglalkozott a problémával, az ügy előadója *Vázsonyi* Jenő, a Máv nyug. elökigazgatója, a Beszkárt **igazgatósági tagja** volt. Végleges határozat a demokrata értekezleten nem alakult ki, a kiszivárgott vélemények szerint a demokrata oldal szintén a *vétel ellen kiván nyilatkozni.* A helyzet kulcsa tehát — mint annyi más esetben — a Keresztény Községi Párt kezében van, *a Keresztény Községi Párt állásfoglalása fogja eldönteni tehát a főváros törvényhatósági bizottságának közgyülésén, tulajdonába és birtokába kerülnek-e a Hév részvények a fővárosnak.*

Annyi máris megállapitható, hogy *a szenvedélyek lángjai az egész vonalon egyre magasabbra hágnak,* és a sok bába között kezd elveszni a gyerek. Vannak, akik *személyes kérdésekké* hegyezik ki a Hév megvásárlását, vannak, akik a közlekedés egységes érdeke helyett a Beszkárt mindenesetre *elszigetelt érdekét* veszik tekintetbe, azonban még sehol sem hallottunk olyan véleményt vagy felszólalást, amely *foglalkozott volna a közlekedés egységesitésének azzal a nagy problémájával, amely a Helyiérdekü esetleges megvásárlásának a legfőbb célja.* Ismételten utalunk arra, hogy amikor a főváros megvásárolta az *Osztrák Légszeszt*, vagy az *Általános Villamossági részvénytöbbségét*, vajmi keveset törődött azzal, hogy a gépek milyen állapotban vannak: csak az a cél lebegett a közgyülés szeme előtt, hogy a nagyfontosságu monopóliumok köztulajdonba menjenek át. Szerény véleményünk szerint a *Hév-probléma elbirálásánál a közlekedés egységesitésének világitó-fáklyája kell hogy legyen az a célkitüzés,* amely az összes erőket mozgatja. Nem üzleti célok és szempontok vezetik azokat, akik a Hév megvásárlása mellett lándzsát törnek: ha a közlekedés egységesitésének principiumát elfogadjuk, *még mindig ráérünk alkudni a luxemburgi bank árából,* amennyiben alkuról egyáltalában szó lehet.

Kétségtelennek látszik, hogy a Beszkárt által megejtett műszaki vizsgálat nem volt annyira pártatlan, amilyennek az efajta műszaki vizsgálatoknak lennie kell, és még kétségtelenebb, hogy a Beszkárt igazgatóságának többségét tulmenően azokon a célkitüzéseken, amelyeket a polgármester a műszaki felülvizsgálat és a könyvvizsgálat szempontjainul megjelölt, *különleges érdekek, Beszkárt-érdekek és politikai szempontok* is vezették. A Hév-kérdés körül kavargó tumultusban az elmult héten ismételten felmerült éppen a *Beszkárt-felülvizsgálat kétségtelen elfogultsága folytán* az a gondolat, hogy minden tekintetben megbizható, pártatlanságra és objektivitásra kétségtelenül a törvényhatósági bizottság minden pártárnyalatának konveniáló *külföldi szakértővel vagy szakértőkkel* kell a Hév egész üzletmenetét, üzemét és könyveit felülvizsgáltatni. *Csak elfogulatlan külföldi szakértők lehetnek ezen egyre inkább népszerüsödő gondolat szerint* azok, akik a Hév kháoszában a józan megállapitásokat és preciz számitásokat képviselhetik. A helyzet ugyanis ma az, hogy a Beszkárt véleményével és álláspontjával homlokegyenest ellenkezik az a műszaki vizsgálati jegyzőkönyv, amelyet a Hév kibérlése érdekében tett az Államvasutak igazgatósága a kereskedelmügyi minisztérium illetékes főosztályának. (*Ezen jegyzőkönyv adatait mult heti számában ismertette az Uj Budapest.*)

Bizonyosra vehető, hogy a következő hét sorsdöntő lesz a Hév-problémákra vonatkozóan. *Friedmann* Ignác dr., ügyvéd, a luxemburgi bank budapesti jogi képviselője, közölte ugyan a fővárossal, hogy az eredetileg március 15-ig terjedő opciót megbizója március 25-ig meghosszabbitja, de bizonyosra vehető, hogy a *Keresztény Községi Párt jövő heti állásfoglalása irányt szab a Hév-akta további sorsának.* Kétséges ily körülmények között, — különös tekintettel ara, hogy a Hév. megvásárlása, illetőleg bérlete iránt az opció lejáratán tuli időkben máris erősen érdeklődik az *Államvasutak* és *egy angol tőkecsoport* is — lesz-e itt idő külföldi szakértő meghallgatására, annak felkérése és ideutaztatása *hónapokig tarthat!* Mindenesetre fontosnak tartjuk azonban, hogy egy általánosan elismert külföldi vasuti szakértőnek, *Dornelac* bárónak a Hév-re vonatkozó, 1926-ból kelt műszaki véleményét nagy vonásaiban ismertessük.

Dornelac báró, a hires angol vasuti szakértő egy külföldi tőkecsoport megbizásából került a Hév-részvények *Krausz* Simon általi handlirozása idején Budapestre. A báró *hetekig tartó pontos és szakszerü munkával* végezte el a Hév műszaki felülvizsgálatát, és készitette el műszaki leirását, amely a mai állapottól lényegileg abban különbözik, hogy időközben a kereskedelemügyi minisztérium illetékes osztálya által megejtett felülvizsgálat szerint is a Hév vezetősége további 11,000.000 pengőt invesztált a vasuti üzembe.

Dornelac báró műszaki leirása szerint a Hév-nek két gőzrendszerü áramfejlesztőtelepe és öt mellék-telepe van, valamennyi modern, jó gépekkel felszerelt, hely és világosság van bőven. A legujabb *mellék-telepek* teljesen modernek, igen jó benyomást tesznek. A gépek, komutátorok mind kitünően üzemképesek. A *kocsipark* általánosságban jól üzemképes. A lokomotivok és gépeskocsik jó állapotban vannak, a villamosfelszerelés pedig elsőrendü. A vonatok különböző hosszuságban egészen nyolc kocsiig állithatók össsze, a többmotoros rendszer és a forgalmi szükség szerint. Valamennyi vonat fel van szerelve Knorr-féle légfékkel. A Hév — állapitja meg Dornelac báró — jól fel van szerelve az összes szükséges kocsiszinekkel, javitómühelyekkel, alkalmazott lakóházakkal, amelyek mind masszivan vannak épitve és jókarban vannak tartva.

A kereskedelmi leirást illetően közli a szakértő, hogy az összes vonalak népes, sőt sürü népességü elővárosokon mennek keresztül. A legnagyob megengedett sebesség 50 kilométer óránként és a vonalak ily sebességre is vannak megépitve. Ugy látszik, hogy az egyenáram tápláló rendszer tulkicsi és hogy a feszültségcsökkenés a vezetéken tulnagy. A Hév. átlagos sebessége 23—

27 kilométer, amit *Dornelac* elővárosi forgalom számára *tulalacsonynak tart*, noha a vonalak, melyek kitünő saját utakon vannak megépitve, *gyorsvasuti szolgálatra tökéletesen alkalmasak*. Elszomoritó látni azt, — állapitja meg a szakértői vélemény — hogy *rendelkezésre áll egy gyorsforgalomra jól megépitett hálózat, amelyet csak lassu, vagy aránylag lassu forgalomra használnak!*

Dornelac báró a kollaudált tőke megépitését egészségesnek és konzervativ elvek alapján történtnek véli annál is inkább, mert a kollaudált tőkében a különleges renoválási költségek, amelyek a hálózat renoválására kiadattak, *nincsenek felvéve*. A forradalom utáni leromlás öt esztendejében évi átlagban 12.000 font használtatott fel a hálózat renoválására. A társaság szerint a renoválás befejezéséhez *(a dátum: 1926 december 12)* maximum még 10.000 font szükséges, ezt az összeget a szakértő 20.000 fontra becsüli *(a tényleges renoválási költség ennél jelentékenyen nagyobb volt.)* Fontos része *Dornelac* báró szakvéleményének, hogy mi volna ma a hálózat megépitésének költsége? Ezt csak pontos értékelések alapján lehetne megállapitani. Az ujramegépitési költség a szakértő szerint nem volna messze a tényleg befektetett tőke 130 százalékától, vagyis *3,780.000 font sterlingtől*. Ez alapon Dornelac számitásai szerint egy részvény értéke 10.5 font sterling volna.

Dornelac bárót meglepte *a központi személyzet és a mérnökség nagy létszáma*, amely kétszer akkora, mint külföldi hasonló vállalatoké. Ez nemcsak a Hév. sajátossága, — állapitja meg igen érdekesen *Dornelac* báró — hanem hasonló a helyzet az országban mindenütt, részben Magyarország területének megcsonkitása és a megszállott területekről ennélfogva beözönlött alkalmazott tömegek, részben a forradalmi időkben hozott alkalmazottvédelmi törvények, részben *„országos szokás“* folytán. A személyzeti kiadásoknál a szakvélemény szerint az általános rezsi javára progressziv megtakaritások lesznek elérhetők.

A szakvélemény ezután a jövő lehetőségekkel foglalkozik. *Dornelac* szerint Budapest épp ugy, mint a többi városok a kontinensen, lakásinségben szenved és a felveendő uj kölcsönök elsősorban lakás és munkáslakások megépitésére fognak felhasználtatni, főleg a Hév. vonalai mellett. Közvetlenül a háboru előtt, mikor Budapest a délamerikai városok tempójában és ugyanazon okból, mint amazok fejlődött, egy Nagy-Budapest megalakitására szolgáló nagy tervet dolgoztak ki. Ennek egy lényeges része volt a közlekedési rendszer, amely magában foglalta volna a Hév.-nek a székesfőváros által való megvásárlását, amely Nagy-Budapest létrejöttéhez elengedhetetlen lett volna. Lehetséges, hogy ennek az elgondolásnak a megvalósitása néhány évig késlekedni fog, de *ujjá kell élednie és ekkor a főváros valószinüleg kedvezőbb feltételek mellett fog vevőként jelentkezni, mint maga az állam*. Általában az *Dornelac* meggyőződése, hogy a *„főváros nagy és ragyogó fejlődés előtt áll“*.

A rentabilitást illetően az *Dornelac* báró véleménye, hogy a rezsi együttható, amely a háboru előtt mindössze 50% volt és most a rekonstrukció után 85 százalék, a tervbe vett kibővitések után *70 százalékra, vagy mélyebbre csökkenthető néhány esztendő alatt*. Mindezek alapján a báró javasolja a részvényeknek a *pari-érték 59 százalékán való megvásárlását*, hiszen a kollaudált tőke részvényenként 3 fonttal egyenlő, mig az ujjáépitési költség alapján egy részvény értéke 10.5 font volt.

A konszolidáció 10 éve – a számok tükrében

A kormányzó jubileumát hatszázoldalas kiadvánnyal ünnepelte meg a főváros statisztikai hivatala — Csökken a halálozások száma, több az öngyilkos, kevesebb a bölcső: mégis utban a milliós Budapest felé!

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A székesfővárosi statisztikai hivatal 1930. évi zsebkönyve megváltozott cimmel, megbővült anyaggal, jubiláris számnak készült. „Tiz év Budapest székesfőváros életéből a világháboru után“ ez van irva a homlokára a most megjelent, közel 600 oldalas kiadványnak. S amint a cime is mutatja, visszapillantást nyujt a főváros közéletének Trianon miatt elnehezült küzdelmes éveire.

Már maga az a körülmény, hogy Illyefalvi I. Lajos dr., a statisztikai hivatal kitünő igazgatója az elfogulatlan számok ilyen hatalmas hadseregét tudta csatasorba állitani, hogy a pártatlan statisztika erejével támasszsa alá az elmult évtized fejlődését, — azt bizonyitja, hogy Budapesten valóban olyan haladás mutatkozik, amelynek első határköve egybekapcsolódik Magyarország kormányzójának országlásával.

Pedig a statisztika nem rostával dolgozott. Reflektorának sugara Budapest közéletének egész hálózatát átviveli. Tiz év csonkitatlan termését gyüjtötte számokba, ugy amint eddig évenként, válogatás nélkül, szedegette egymás mellé a gazdag anyagot.

Mégis elsősorban azt a területet nézzük meg, amely a legsötétebbnek látszik s amely miatt jó ideje már a leghangosabb panaszok törnek elő.

A csökkenő születések alakulását választottuk ki elsőnek a sorból. Itt mutatkozik a trianoni szétdarabolás egyik leggyászosabb következménye. Hiszen, ha fogyó születések gyengitik a magyarság életerejét, maroknyi nemzetünk egyre kevesebb reménnyel állhatja meg a helyét a népek versenyében.

Budapesten az utolsó tiz év alatt valóban nagyarányu csökkenés mutatkozik — a háboru előtti évekhez képest. A világháboru előtti átlagos 23.000 főnyi élveszületés az utolsó években 16—17 ezerre fogyott. Amig a háboru előtt 1000 lélekre 24—25 születés esett, 1929-ben már csak 16.7.

Akármilyen megdöbbentő is ez a nagyarányu esés, mégis rá kell mutatni, hogy európaszerte megfigyelhető jelenséget látunk benne. A kultura fejlődése sok bölcsőt hagy üresen. A megélhetés nehézségei is gátló okok. A „kenyérkereső nő“ is egyre jobban eltávolodik eredeti hivatásától. Nálunk a háborus, rendkivüli viszonyoktól eltekintve — amikor jóval 15.000 alá lanyhult az évi születések száma — az utolsó tiz év alatt mégsem látunk olyan aggasztóbb tünetet, amely állandósuló rosszabbodást mutatna. Pedig a trianoni feldarabolás nyomába lépő gazdasági válságok és az elszegényedés enyhitő körülmények lehetnek. Mégis, ha figyelmen kivül hagyjuk az utolsó évtized első éveit, amikor a kétszeresre duzzadt uj házasságkötések természetes következményeként jelentkezett a bő gyermekáldás — akkor Budapesten nincs is aggasztó hanyatlás. Az 1924. évi 16.284 élveszületés kisebb ingadozásokkal 1927-ben ugyan 15.809-re sülyed, de 1928-ban ujra 17.137-re szökken, hogy aztán az utolsó évben ismét 16.436-ra apadjon. De még ekkor is meghaladja az öt év előtti alacsony számokat.

Ha állami, nemzeti és társadalmi szempontokból egyformán szomoru ez a békebeli állapothoz mért nagyarányu fogyás és komoly segitséget igényel, mégis olyan kedvező jelenség tartja egyensulyban a tragikusabbra való hanyatlást, ami még inkább kidomboritja az utolsó évtized kedvezőbb fejlődését.

Mintha csak a gondviselés maga is segiteni akarná regeneráló erejével az emberi törekvéseket, 1919 óta olyan erősen csökken a halálozások száma, hogy az 1919. évi 20.887 főnyi halálozási szám 1929-ben már 17.389-re fogyott. Tiz évvel ezelőtt ezer lakóra 21.9 halott esett. 1929-ben — 17.7. Pedig ez az utolsó év szokatlanul sulyos volt. Ezerrel több halottat temettünk, mint az utolsó öt év bármelyikében. Mégis a háboru előtti helyzethez mérten is örvendetes a javulás. 1911-től 1924-ig mindig sulyosabb számok jelezték a halál aratását és 1926-ban már csaknem 15.000-re sikerült leszoritani a halottak számát. Ne felejtsük el azt sem, hogy a fővárosban elhaltak számát olyan idegen halottak növelik nagyra, akik sulyos betegen kerülnek a fővárosi kórházakba.

Ki kell azonban emelnünk egy pár olyan halálokot, ahol az utolsó tiz év alatt megindult, bár kellő mértékben még keresztül nem vezetett szociálpolitikai és közegészségügyi intézkedésekkel eredményesen lehetett szembeszállni Mors Imperator-ral.

Állandóan csökken a tüdővész pusztitása. 1919-ben még 4056 halottat kellett miatta idő előtt temetni, 1929-ben már 2317-re enyhült az áldozatok száma. Éppen igy felére szállt alá a többi gümőkóros bajokban elhaltak száma is. S ha mégis a mienk volt ez a ezomoru elsőség Európa országai között — ez azt jelenti, hogy másutt még sikeresebb volt az ellenállás.

Jelentősen megfogyott a bélhurutban elhaltak száma is. Itt főleg a csecsemő-halandóság terén mutatkozik javulás. 1920-ban még ezren felül van a bélhurutos halottak száma, 1929-ben már csak fele annyi. De közben már 400 alá is sikerült leszoritani. Még a veleszületett gyengeségben elhaltak száma is 992-ről 662-re fogyott.

Az egy éven aluli csecsemőhalottak számát 1919-től 1928-ig 3025-ről 2063-ra sikerült csökkenteni. És amig 1919-ben 1161 gyermekkoporsót kellett ácsolni, 1928-ban elég volt 818 is — bár tagadhatatlanul szomoruan nagy számok még ezek is.

Sajnos, ezzel szemben a rákos betegségek egyre félelmetesebben törnek előre. Pedig már 1919-ben is szomoruan nagy volt az egy hiján ezret elérő halálos áldozataik száma. 1929-ben mégis már 1380-ra növekedtek. Éppen igy 1567-ről 2143-ra emelkedett a szervi szivbajban meghaltak száma is.

Viszont erős a javulás az erőszakos halálokok területein. A baleset miatt halálos sérülést szenvedettek száma 580-ról 363-ra fogyott. És ha az 1919. évi 154 emberölést kihagyva, az 1920. évi 51-et vesszük alapul, akkor is állandó javulással 28-ra csökkent a gyilkosságok áldozatainak a száma.

Annál elszomoritóbb, hogy az öngyilkosságok 355-ről 504-re szaporodtak. Bár meg kell állapitanunk, hogy az előző évhez képest 1929-ben 70-el fogyott a halálos kimenetlü öngyilkosságok száma.

Ha már most megnézzük, hogy hogyan alakult Budapesten a népesség természetes szaporulata, vagyis hogy a születések többlete mennyire ellensulyozta a halálozásokat, azt látjuk, hogy tiz év előtt még a halálozások voltak fölényben több, mint ezerrel (— 1399); az ezer egységnyi fölény most is megvan. De ez most már a születések oldalán mutatkozik és plusz 953-at mutat.

Végeredményben pedig 1920-ban a népszámlálás 928.996 lakost talált a fővárosban, öt évvel később már 960.995 főnyi volt a népesség száma. Az év közepére kiszámitott népesség 1930-ban 991.522 lelket mutat. Hamarosan megtudjuk, hogy az idei népszámlálás elhozza-e végre az egymilliós számot is.

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

Farsang az iskolában

MEGHIVÓ

a IX., Tóth Kálmán-utcai polgári leányiskolának

f. évi március hó 2-án, vasárnap

délután 4 órai kezdettel megtartandó

müsoros farsangi ünnepélyére.

A meghivó mellett gyönyörü, művészi, kézi rajzzal ékes müsor. Az iskola egyik harmadik osztályosának remekműve. (Valamennyi müsor ilyen művészi munka volt.)

Mit lehet tenni? Nem szabad megsérteni a figyelmes igazgatóságot, a tudósitó rászánja magát, feláldozza a farsang vasárnap délutánját egy kis udvarias unatkozásra. Istenem, mit is lehet várni egy ilyen iskolai müsoros előadástól. Ámbár igaz, hogy a ragyogó szellemességü igazgatónő és tanári testületének társasága egymaga alkalmas kárpótlást nyujtani egy kis müsoros unalomért.

Sulyos tévedés. Világért sem az igazgatóság ragyogó szellemében, hanem a müsor unalmasságában.

Nagyérdemü mozi- és operettlátogató közönség! Igazán rosszul teszed, hogy ha álszentimentalizmustól szepegő hitvány mozidarabokra, idült operettprimadonnák vigasztalan ének és tánc kintornászataira pazarolod drága pénzedet, még drágább idődet, de legdrágább — illuzióidat is.

Ha igazán harmat üdeségü illuziókat, közvetlen, kedves művészi örömet akarsz érezni, akkor keresd fel bátran ezeket az iskolai működvelő előadásokat. Hogy miért? Majd meglátod.

Amint a finom, elegáns igazgatónő okos, szép, lelkes megnyitója után lezáródó függöny kandi nyilásában előugrik egy csupa észtől, friss kedvtől ragyogó képü kis bajazzo (az mindegy, hogy itt Rácz Erzsikének hivják és Ib) — mondd és ird: egy bé osztályu tanuló) és ennivaló gamin humorral elcsevegi Dávodi Bakó Ádám tisztelendő urnak hamisitatlan franzstadti ötletekkel sziporkázó prológját: már maga ez a megkapóan sikerült kezdet egyszerre lefegyverzi a kritikának minden fölényes, „müködvelő“ elintézését.

Pardon! Itt mégis érdemes lesz egy kicsit figyelni. Érdemes is. Az iskola énekkarának operai precizitásu táncdala után magyar csoporttáncot konferál be a kedves kis bajazzo és az iskolai zenetanárnők zongorajátékának parázs ütemeire hat gyönyörü pár tüzes magyar tánca káprázztatja az egyik meglepetésből másikba eső közönséget. Fogadok, ha ezt a tánckart kivinnék Amerikába, még ott is becsületet szereznének a szép magyar leányok világszerte elismert nemzeti táncának. Hogy az előkelő közönség tomboló tetszésére az egészet meg kell ismételni, azt mondani is felesleges.

Hát még ami azután következik, Baánné: „Bucsu a babától“ cimü zenés táncos egyfelvonásosának ragyogó előadása, ahol nem tudtuk, hogy az előadó iskolásművésznők bátor és biztos játékát, vagy a babapárok kecses táncát csodáljuk-e inkább. Tomboló sikere volt a „Madame Pompadur“ daljátékának, Herczeg Ferenc „Gyurkovics leányok“ első felvonásának, a „Tündérkirálynő a virágok között“ művészi balettnek, végül a nagy farsangi felvonulásnak zongorakisérettel.

Ha méltó dicséretet kellene mondani, akkor a fáradhatatlan igazgatónőtől tanárnőkön, növendékeken végig a két bájos függönyhuzó virágos tündérig, egyenkint mindenkinek a nevét ide kellene irnunk. Hosszu-hosszu névsor. De minden dicséret fölött is ki kell emelni Ernuszt Adrienne művészi táncait és játékát, a Huszár Kamilla és Torma Karolin második a. osztályosok tiroli táncát, Duhaj Erzsébet énekét, Gál Ibolya táncát. Bocsássanak meg a többi érdemes szereplők, ha nincs több helyünk a minden dicséretre méltó nevek felsorolására.

A kerület előkelő közönsége, élükön Buday Dezső képviselővel és feleségével, Hunkár Géza és Töttösy Miklós plébánosokkal, Weszelszky Gyula, Verebély Jenő és más bizottsági tagokkal, Muzsikó és Hamvassy előljárókkal, Michál főjegyzővel és nagyon előkelő hölgyközönséggel a legigényesebb művészi előadások minden örömével tartózkodás nélküli jókedvben és hangulatban mulatta végig az ünnepet, nagyon sokat tapsolt az előadó iskolaművésznőnek és páratlan vezetőjüknek, Weiszberger Jánosné igazgatónak.

A Szent Imre év és a főváros

Irta: Petrovácz Gyula, országgyülési képviselő és törvényhatósági bizottsági tag

Kevés aktuálisabb kérdésről lehet ma cikkezni, mint a *Szent Imre év megrendezéséről és annak előkészületeiről.* A Szent Imre év megrendezésének felbecsülhetetlen jelentősége van a fővárosnak ugy kulturális, mint gazdasági, de legfőképpen idegenforgalmi szempontból. A jelekből azt az örvendetes következtetést lehet levonni, hogy a Szent Imre év jubiláris ünnepségeivel kapcsolatosan óriási idegenforgalmi megmozdulás területe lesz a főváros. Már maga az eucharisztikus kongresszus is nagy tömegeket fog ide vonzani. Körülbelül *ötvenhatvanezer külföldire lehet számitani.* Komoly becslés alapján állitom föl ezeket a számokat, mert tudom, hogy Amerikából az ott élő magyarok ezrein kivül is sok érdeklődő fog Budapestre utazni. Amerikából máris több különhajó elinditását jelzik. Ezenkivül a rendezőbizottság mellé kiküldött propaganda bizottság is ezrével kapja a jelentkezéseket. Emeli az ünnepség fényét és a látogatók számát az a körülmény is, hogy magának *a pápának a legátusa* fogja vezetni a dunai körmenetet, ami az ünnepség fénypontja lesz.

Az eucharisztikus körmenet fénye minden eddigit fölül fog mulni. Már maga az a tény is növeli az érdeklődést, hogy egészen speciális körmenetet rendeznek, amennyiben az *oltári szentséget a Dunán hajón fogják körülvinni.* Egyházi és kulturális szempontból nagy jelentősége van a Szent Imre évnek és azokat a hatásokat és eredményeket, amelyek ennek az ünnepségnek a megrendezése hoz, kedvezően fogjuk gyümölcsöztetni presztizsünknek a külföldön várható emelkedésében.

A főváros nagyközönsége szempontjából ki kell emelni a *várható gazdasági eredmények jelentőségét is.* Ugy a szállodai, mint a vendéglősipar, valamint általában a kereskedelem és az ipar, de speciálisan a müipar előreláthatóan rekordforgalmat fog lebonyolitani. Az érdekelteknek már most készülődniök kell, hogy ezt a remélhetően példátlanul nagy forgalmat le tudják bonyolitani. Az idejövő idegenek kényelmének a biztositására mindent el kell követni, a magyar iparnak és kereskedelemnek pedig már most azon kell fáradoznia, hogy ugy a tömegek elszállásolása, mint a várhatóan széleskörü igények kielégitése tekintetében elsőrendü munkát produkálhasson. Féltő gonddal kell vigyázni a magyar ipar tisztességére, de vigyázni kell arra is, hogy speciálisan magyar produktumokat nyujthassunk és minden téren kidomboritsuk a magyar motivumokat. Ebből a szempontból külön kell megemlékezni a *szinházakról is,* amelyek remélhetően szintén rekordforgalomra számithatnak, — a látogatottság tekintetében. Ezeknek a szinházaknak elemi kötelességük lesz, hogy magyar szerzőket vonultassanak föl, magyar tárgyu és magyar zenéjü darabokat adjanak a közönségnek.

A főváros vezetősége máris készségét nyilvánitotta abban a tekintetben, hogy *az ünnep megrendezésének a munkájából kiveszi a maga részét.* A főváros mindenekelőtt átengedte a gyülésterem céljaira az ujonnan épülő és julius második felében a rendeltetésének átadható autóbuszgarázst, amely 70 méter széles és 100 méter hosszu, ugyhogy 30.000 ember befogadására alkalmas. Ez a tény már csak azért is örvendetes, mert az idegeneknek módjuk lesz itt megismerkedni a fővárosnak egy modern és egyben legsikerültebb alkotásával.

Vállalkozott továbbá a főváros arra is, hogy a Szent Imre évben rendezendő ünnepségekre való tekintettel gondoskodik az utak, terek és a *Duna partjának megfelelő kidiszitéséről és kivilágitásáról.* Jelentős pénzösszegre van szükség, hogy a főváros ezeket a vállalt kötelezettségeket teljesithesse. Reméljük azonban, hogy az igy befektetett tőke bőségesen megtérül a megnövekedett ipari és kereskedelmi forgalom révén.

A *főváros idegenforgalmi hivatala is* nagy feladatot vállalt, amikor készségét nyivánitotta a külföldi vendégek elszállásolására. Nemcsak a szállodák és vendéglők fognak szükeknek bizonyulni, hanem az iskolák száma is kevés lesz és éppen ezért az idegenforgalmi hivatal kénytelen lesz magánlakásokat is igénybe venni, hogy minden idegent elhelyezhessen. A Szent Imre év hivatalos ünnepségei julius elején kezdődnek és augusztus 20-án, Szent István napján zárulnak. Kongresszusokkal fognak kezdődni az ünnepségek és a Szent Jobb körmenettel fejeződnek be. Augusztus 19-én lesz a nagy eucharastikus körmenet, vagyis körhajózás a fediszitett Dunán.

Egyelőre ennyi kivánkozik a nyilvánosság elé a Szent Imre év megrendezésének előkészületeiről. Még csak annyit akarok megjegyezni, hogy a Szent Imre évvel összefüggő ünnepségek befejezése után még mindig nagy lesz az idegenforgalom Budapesten, amennyiben szeptemberben és októberben lesz a *nagy nemzetközi épitészkongresszus.* Ezen a kongresszuson, amellyel kapcsolatosan épitészeti kiállitást is rendezünk, megvitatás alá kerülnek az összes épitész-problémák, köztük a hitelkérdés is.

Mozgalmas esztendeje lesz tehát a fővárosnak!

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" cimü rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX., soroksári Dunaág közelében épitendő

élelmiszer-nagyvásártelep csarnoképületének alábbi munkáira

és pedig:

I. Föld-, kőmives-, elhelyező-, beton-, vasbeton-, vasmunkákra. II. Tetőzeti hő- és nedvességszigetelés és ezzel összefüggő bádogosmunkákra. III. Épületbádogosmunkára. IV. Különleges lakatosmunkára. V. Különleges lakatosmunkához tartozó mázolómunkára. VI. Különleges lakatosmunkához tartozó üvegesmunkára. VII. Asztalosmunkára. VIII. Lakatosmunkára. IX. Mázolómunkára. X. Üvegesmunkára. XI. Padlóburkolómunkára. XII. Ácsmunkára. XIII. Utburkolómunkára. XIV. Festőmunkára. XV. Épületfelszerelési munkára.

A kiirás nyomtatványai ivenkint 10 fillér ellenében kaphatók naponta a hivatalos órák alatt a tanács VIII. ügyosztály mérnöki hivatalában (Központi városháza, I. pavillon, II. em. 56. ajtószám alatt).

A rajzok és tervek ugyanitt megtekinthetők és a szükséges felvilágositások is ugyanitt nyerhetők.

A felsorolt munkacsoportok mindegyikére önálló ajánlatot kell tenni és a főváros fenntartja azt a jogát, hogy a több munkacsoportokra esetleg együttesen tett ajánlatból bármelyik munkacsoport részajánlatát szabadon elfogadhatja; a fővárosnak ez a határozata pedig az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Minden ajánlat külön boritékban helyezendő el, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Tekintettel arra, hogy a kiirt vasbetonszerkezetek elkészitése különleges jártasságot kiván, a főváros csak olyan cégek ajánlatait fogja tekintetbe venni, akik igazolják azt, hogy hasonló terjedelmü és ilyen kényesebb természetü vasbetonmunkákat sikerrel végeztek.

Ezek az igazolások az ajánlathoz mellékelendők.

Az ajánlatokat

1930. évi március hó 17-én (hétfő) délelőtt 11 óráig

kell benyujtani a tanácsi VIII. ügyosztályban, Központi városháza, II. emelet, 202. ajtószám alatt. Az ajánlatok ugyanazon napon 11 órakor a tanácsi VIII. ügyosztály üléstermében, II. em. 196. sz. alatt nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi február hó 6-án.

A székesfőváros tanácsa.

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja **MANGLITZ FERENC** Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

Müller László okl. vegyészmérnök
Akkumulator és elektrotechnikai vállalata
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6.
Telefon: A. 149—93. VARTA AKKUMULATOROK

Magyar Fanto Müvek Rt.
Budapest, V., Tükör-utca 4. sz.
Gyárak: SÁTORALJAUJHELY, PESTERZSÉBET
FANTOLIN autó- és traktorolajok.
FANTO autóbenzin, motorbenzin, világitó- és traktorpetroleum.
Gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök.
Pormentesitő olajok.

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KAROLY-KÖRUT 13, I. EMELET
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

Tőke György ácsmester és telőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62

Horváth Sándor kályhás-mester cserépkályha üzlete
Budapest, Rökk Szilárd-utca 39.
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolat és vaskályhák állandóan raktáron

BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-ÚT 95.
Szállitja
a legmegbizhatóbb üzem- és kenőanyagokat
kristály benzint
világitó- és traktorpetroleumot, gázolajat
ROBUR
amerikai autó- és traktorolajokat.

SÁMUEL GYÖRGY
egészségügyi berendező, bádogos
Budapest, VI., Aradi-utca 45
Telefon: Aut. 223—62.

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel.: J. 308-97.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

CSAKLOS ANDRÁS egyházi szobrász, oltárépitő és egyházmüvészet templomberendező. Műterem: Budapest, IX., Kinizsy-utca 14. sz. Római katholikus cég. Az első beszerzési forrása a fából és kőből készült templomberendezési tárgyaknak. Nem kereskedő.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

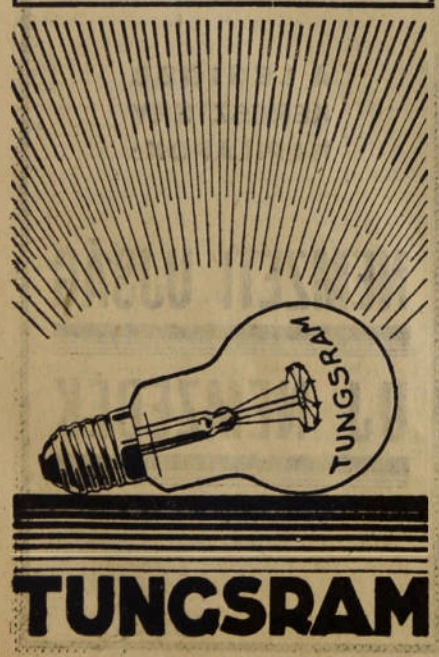

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 18. Telefon: J. 303-88

Uj artézi kutat furnak a Városligetben

A karlsbadi Spruderl-forráshoz hasonló szökőforrást akar furatni a Városligetben Weszelszky professzor — Berczel alpolgármester szakértekezletet hivott egybe az uj artézikut ügyében, amelytől a legelső magyar geológusok nagy eredményeket várnak — Réthy főbányabiztos a fővárosi hévforrások állandó mérését és geológiai ellenőrzését sürgette

— *Az Uj Budapest tudósítójától* —

Kerek kilenc esztendeig, 1869 novemberétől 1878 január végéig tartott a városligeti artézikut furása, amelyet *Zsigmondy* Vilmos és unokaöccse, *Zsigmondy* Béla vezettek. A félszáz esztendőt átélt kut a maga bővizü forrásával és a ráépült Széchényi-fürdővel világhirü nevezetessége lett a magyar fővárosnak, a városgazdasági ügyosztály szerető gonddal őrködött mindig a forrás épsége fölött, és a két évvel ezelőtt épült strandfürdő létesitésekor már felmerült az a gondolat is, hogy a bazinok vizét az artézikut természetes forró-vizével melegitik fel. A forrásviz azonban kevésnek bizonyult a strandfürdő medencéinek felmelegitésére és nagy költséggel kazánokat kellett épiteni, amelyek segitségével temperálják hüvösebb tavaszi és őszi napokon a strandfürdő vizét.

Mivel ez a melegitési eljárás évente mintegy huszezer pengőjébe kerül a városnak, *Berczel* Jenő dr.-nak még városgazdasági tanácsnoksága idején támadt az a gondolata, hogy uj kutak furásával kell melegviztöbbletről gondoskodni. *Vigyázó* Géza dr. főjegyző, annak idején a fürdőügyek érdemes referense, el is készitette az uj források felderitésére vonatkozó ügyosztályi előterjesztést, annak megvalósitására azonban akkor nem kerülhetett sor. Pedig a strandfürdő termális berendezésén felül egyéb szempontok is sürgették és sürgetik az uj furásokat: főleg azt, hogy ötven esztendő alatt meglehetősen *elkorhadt a régi kut belső faburkolata*, de ettől függetlenül is csak előnyt és hasznot jelent a főváros számára, ha a forrásvizekben gazdag pesti medencékben uj hőforrást tudnak nyitni.

Berczel Jenő dr. alpolgármester változatlan szeretettel csügg régi fürdőpolitikája megvalósitásán, és *Édes* Endre tanácsnok az ügyosztály jelenlegi kitünő vezetőjének segitségével sikerült elérnie, hogy *a városligeti probléma a komoly megvalósulás stádiumába jutott.* Olyan anyagi kérdések, amelyek a furás mellőzését jelentenék, nem merülhetnek fel, itt nem a lillafüredi *kisérletezésről* van szó, hanem *komoly lehetőségekről és abszolutnak mondható bizonyosságokról*, ahol a befektetett párezer pengő bőven, nagyon bőven meghozza a maga gyümölcsét. Hogy azonban a fővárosnak egyetlen fillér felesleges kiadása ne legyen, *Berczel* alpolgármester a probléma minden oldalon való megvilágitása céljából az elmult héten *értekezletre hivta össze Magyarország legelső forrásszakértőit.*

Az értekezleten megjelentek *Böckh* Hugó államtitkár, a világhirü szakértő, *Rozlozsnyik* Pál és *Pávay-Vajna* Ferenc dr. főgeológusok, *Réthy* Jenő m. kir. főbányabiztos, *Vitális* István dr., a bányamérnöki főiskola rendes tanára, *Becsey* Antal bizottsági tag, a városgazdasági ügyosztály részéről *Édes* tanácsnok és *Vigyázó* főjegyző, a Vizmüvek részéről *Mihálkovits* igazgató, továbbá *Bánlaky* és *Zombory* fürdőigazgatók. Az elnöki széket *Berczel* alpolgármester töltötte be. Elnöki megnyitójában az alpolgármester *egyenesen kómikusnak* mondotta, hogy amikor köztudomásu a fővá-

ros alatt levő termális vizek végtelen mennyisége, a strandfürdőnél a vizet melegiteni kelljen, ami mindenféle szempontból nagyon káros. Ennélfogva a főváros — mondotta az alpolgármester — azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a jelenlegi artézi-kut mellett vagy egy ujabb kut furassék, vagy a meglévő bővittessék. Erre vonatkozóan a *Földtani Intézet* és *Pávay-Vajna* Ferenc dr., főgeológus előzetes véleményt adtak, amely szerint *ujabb vizmennyiségek nyerhetők.*

Böckh államtitkár az értekezleten kijelentette, hogy itt pontos programot kell kidolgozni, mennyi idő alatt lehet elvégezni azt és mekkora költséggel, amire szükség van. *Becsey* Antal is helyesli az eljárás ezen módját, hangoztatván, hogy itt nem sok pénzzel lehet a vizsgálatot megcsinálni, elégnek tartja, ha 20—21 fokos vizet találnak, ami a strandfürdőt táplálja. *Becsey* azonban egyéb fontos problémákat is felvet, elsősorban azt a kérdést, nem volna-e érdemes kiegészitení a vizsgálatokat geofizikai mérésekkel. Meg kell vizsgálni azt is, hogy melyik itt a felső és az alsó mediterán. Az alsó mediteránból kapják a vizet a *kőbányai sörgyárak*, ahol máris megapadt a viz, és igy nem tartaná helyesnek, hogy elvegyék a meglevő vizeket.

Ezután *Vigyázó* főjegyző az értekezletről egyéb elfoglaltsága miatt távolmaradt *Weszelszky* Gyula dr., bizottsági tag, az Egyetemi Rádiumintézet igazgatója, érdekes véleményét olvasta fel. *Weszelszky* azt a nagyon fontos szempontot vetette fel szakvéleményében, hogy a furandó artézi-kut ne a Széchényi-fürdő mögött, hanem az előtt, a Városligetnek *olyan reprezentábilis helyén* legyen, amely a tervezett gyógyszállóval együtt a létesitendő gyógyfürdővel a fürdővendégek részére fenntartott parkrészletébe essék. A furandó kutnak olyan kiképzést kell kapnia, hogy *vizének egyrésze a karlsbadi Spruderl vizéhez hasonlóan szökkenjék a magasba. Weszelszky* szerint abban, hogy a Városliget bármely pontján a mostani artézi-kut vizéhez hasonló vizet remélhetünk, mind a két beküldött szakvélemény egyezik. A maga részéről ugy idegenforgalmi, mint fürdőpolitikai szempontból nagyon fontosnak tartja, hogy a létesitendő kut a karlsbadi Sprudel-hez hasonló *látványosság* legyen, amit annál könnyebben el lehet érni, mert a mostani artézi-kut vize is gázzal vegyesen tör fel, és valószinü, hogy a létesitendő kut vize is ilyen lesz.

Az értekezleten abban állapodtak meg, hogy *külön szakértő bizottság* fog a földtani intézetben a kérdéssel foglalkozni, felhasználván *Zsigmondy* professzor egykoru, tizenhét kötetes furási naplóját is, amelyből a geológusok sok hasznos utmutatást remélnek. Az értekezleten különben egész sereg érdekes kérdés és nézet vetődött fel. *Rozdozsnyik* Pál főgeológus felvetette azt a gondolatot, hogy nem volna-e célszerü a Margitszigettel szemben a Városligetben vagy az Állatkertben vizsgálatot tartani. *Berczel* alpolgármester megemlitette, hogy tudományos alapja van annak a gondolatnak, hogy a Rákospatak torkolatában és körülötte nem nagy mélységben viz volna nyerhető. A Duna medrében szökőkutforrásokat találtak, tehát ebben a csikban a kutaknál nem volna eredménytelen a vizsgálat. *Mihálkovits* igazgató felemlitette, hogy 1874-ben, amikor a Rákospatakot szabályozták, a Margitsziget végében, a Rákospatak torkolatával szemben volt egy sziget, ahol szintén források jöttek ki. Sőt fürdő is volt a rómaiak idejében ezen a szigeten, azonban ezt a Margitsziget kiképzése miatt elkotorták. *Becsey* Antal utalt *Szabó* József dr.-nak egy 1877 áprilisában megjelent cikkére, amely kimondja, hogy Pest közelebbi területén hüvös, sőt langyos viz artézi kutak által *nem várható.* Hat hét mulva azután felfakadt az artézi kut! Ennyire nem lehet tudni előre a furások eredményét! De számos helyen előfordult a pesti oldalon, hogy nagyobb épitkezéseknél forrásokra bukkantak, amelyek nem tévesztendők össze a talajvizekkel. Igy forrásviz fakadt fel a *Pesti Hazai* Vörösmarty-téri épitkezésénél, de a budai oldalon is előfordultak érdekes forrásfeltörések, igy legutóbb a Margit-körúton egy bérházépitésnél feltört egy *kénhidrogénes forrás.*

Réthy Jenő dr. főbányabiztos a bányakapitányság képviseletében szóvátette, hogy a főváros tulajdonában levő *hévforrásokot nem mérik.* Holott ha egy második kut furásáról van szó a Városligetben, az összes források meg fogják ezt érezni. A fővárosnak bizonyos időközben rendszeresen mérnie kell a saját maga forrásainak vizmennyiségét, hőfokát, összetételét, hydrosztatikai nyomását, mert a legfontosabb kérdés, hogy lesz-e valamilyen hatása ennek a viznyerésnek a meglevő forrásokra. *Böckh* államtitkár ezzel kapcsolatban kijelenti, hogy csakugyan vigyázni kell a szakértőbizottságnak arra, hogy a furás veszélyezteti-e a többi kutakat és arra is kell vigyáznia, hogy a furásoknál lárma ne legyen, illetőleg az elkerülhetetlen lármát a lehetőség szerint tompitani kell.

Az értekezlet végeredményben abban állapodott meg, hogy a Földtani Intézet helyiségeiben az összeállitandó szakértő-bizottság, amelynek tagjai az értekezleten megjelent szaktudósok lesznek, a legrövidebb időn belül megkezdi müködését. *Berczel* alpolgármester akcióját az uj városligeti artézi kut megfurását illetően *csak helyeselnünk lehet.* Ez az akció nem pénzkérdés (amugy sem kerül komoly összegekbe), hanem *Budapest világváros-voltának a kérdése.* Ha *Weszelszky* professzor gyönyörü elgondolása szerint az uj forrás feltárása kapcsán meg lehetne valósitani a magyar Karlsbadot: olyan eredmény lenne ez, amely, kapcsolatosan a budai reumatikus forrásokkal, *valóban világhirüvé tenné Budapestet, mint fürdővárost.*

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
*
TELEFON: AUT. 879—83.
879—84.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

Munkácsy Ernő

épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rózsa utca 39
Tel.: J. 312—80

HUFF TESTVÉREK
iparművészeti és galvanoplasztikai műhely
Aranyéremmel kitüntetve
Fémek szinezése, aranyozás, ezüstözés, patinázás — Bronz- és fémöntés — Művészi plakettek és reliefek készitése fénykép után is — Mindennemü tárgyak galvánuton való bevonása, u. m. gyermekcipők, élővirágok, gipsz-szobrok és bárminemü emléktárgyak megörökitése
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29
(Corvin-szinház köz) és
IX., Tompa-u. 13

RIEGER OTTÓ
orgonagyára
X. (RÁKOSFALVA) SZIGLIGETI-UTCA 29.

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

STRASSIL Szilikátüt az olcsó modernizált makadámút
Siliphalt felületi kezelés teljes portalanitásra
VEGYITERMÉKEK RT. - JUST KORNÉL mérnök
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 29. SZ.

A világhirü
URÁNIA IROGÉP
az egyedüli, melyért

5 éves garanciát nyujt
5 éves garanciát nyujt
TURCSÁNY ANTAL
kizárólagos magyarországi vezérképviselő
Budapest, VIII., Üllői-út 2. sz

SÁNTHA JÓZSEF
főiv. bejegyzett
iparművész, lakberendező és kárpitosmester
IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 6—7.

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, VI., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439—91.
Polg. tűzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás

vitéz Horváth Nándor
bádogos- és szerelő-mester
Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
I., Döbrentei-tér 3.
Telefon hivó: Aut. 604—46.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—67.

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

Az ezévi utburkolási programm

Csármann tanácsnok előterjesztésére a főváros tanácsa elfogadta a hatos bizottság jelentését — Az Uj Budapest közli azon utvonalak listáját, amelyeket a folyó esztendőben át fognak burkolni

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Valóságos heroikusnak mondható az a küzdelem, amelyet *Csármann* Ferenc tanácsnok, a városrendezési ügyosztály vezetője a főváros folyó évi utburkoló programjának megvalósitásáért folytatott. A hatos bizottsággal, melynek tagjai *Wolff* Károly dr., *Friedrich* István, *Kozma* Jenő dr., *Scheuer* Róbert, *Büchler* József és *Bródy* Ernő dr. voltak, hetekig járták *Lamotte* és *Csármann* tanácsnokok a fővárosi utakat és utcákat, megállapitandó, hogy melyek azok a burkolatok, amelyek a legsürgősebb megcsináltatásra, illetőleg kijavitásra szorulnak. A tanácsnok, aki a városrendezési és magánépitési ügyosztályon felül az utépitési alosztálynak is vezetője, személyesen terjesztette a tanácsülés elé a hatos bizottság jelentését, amelyet a tanács változatlanul el is fogadott. *Csármann* tanácsnok *közismert erélye* azt is keresztülvitte, hogy a program végrehajtása már meg is kezdődött, nagy örömére az érdekelt iparosoknak, akik a többi esztendőben pangásra itélt kora tavaszi hónapokban már pályázhatnak a közmunkákra.

Az alábbiakban módunk van a tanácsi határozat alapján a folyó évben megépitésre, illetőleg átburkolásra kerülő utvonalakat közölni. A zárójelben levő számok azt az összeget jelentik, amely a szóbanforgó épitkezésre elő van irányozva.

I. kerület:

Alkotás-utca, Csörsz-utca és Fery Oszkár-utca között (150.000 P), Alkotás-utca, Fery Oszkár-utca és Enyedi-utca között (150.000 P), Bornemissza-ut, Bártfai-utca és Szentpéteri-utca között (8000 P), Böszörményi-ut, Fery Oszkár-utca és Csörsz-utca között (65.000 P), Budaörsi-ut, Szent Imre herceg-ut (volt Villányi-ut) és Alkotás-utca között (180.000 P), Csörsz-utca, Alkotás-utca és Böszörményi-ut között (90.000 P), Derék-utca, Lisznyai-utca és Dezső-utca között (20.000 P), Diósárok-ut, Uj Szent János-kórháztól 1000 m. hosszban (100.000 P), Fehérvári-ut a vámtól a Bikszádi-utig gyalogut (36.000 P), Enyedi-utca, Alkotás-utca és Böszörményi-ut között (190.000 P), Győri-ut II. részlete (80.000 P), Hieronymi-ut, Ráth György-utca és Csaba-utca között (45.000 P), Horthy Miklós-ut, Ballagi Mór-utcától a kelenföldi iskoláig gyalogutépités (55.000 P), Istenhegyi-ut szélesitése, Óra-ut és Béla király-ut között (160.000 P), Királyhágó-utca, Böszörményi-ut és Németvölgyi-ut között (20.000 P), Kutvölgyi-ut utolsó szakasza (100.000 P), Lenke-ut, Fehérvári-ut és Horthy Miklós-ut között I. részlet (115.000 P), Magyarádi-ut, Horthy Miklós-ut és Vincellér-utca között (40.000 P), Naphegy-tér (155.000), Németvölgyi-ut, Istenhegyi-ut és Orbánhegyi-ut között (160.000 P), Primás-bástya II. részlete, Országház-utca és Bécsi kapu-utca és Bécsi kapu-tér között (66.000 P), Róka-utca, Mészáros-utca és Tigris-utca között (50.000 P), Sashegyi-ut a Sion-intézetig (110.000 P), Széher-ut, Bognár-uttól 700 m. hosszban (120.000 P), Szent Imre herceg-ut (volt Villányi-ut) folytatólagos kiépitése I. részlet (100.000 P), Tóth Lőrinc-utca 9. sz. háztól Istenhegyi-utig (50.000 P), Városmajor-utca, Csaba-utca és Uj Szent János-kórház között (160.000 P).

II. kerület:

Bimbó-utca, Budai László-utca és Mész-utca között (75.000 P), Drasche-féle ingatlan rendezése II. részlet (80.000 P), Eszter-utca, Pusztaszeri-ut és Nagybányai-ut között I. részlet, Eszter-utca II. részlet (200.00 P), Mész-utca, Bimbó-utca és Füge-utca között (100.000 P), Összekötő szerpentin-ut a Pasaréti-ut és Debrői-ut között (135.000 P), Pasaréti-ut, Ördögároktól a 11.658. hrsz. ingatlanig (72.000 P).

III. kerület:

Áfonya-utca, Vérhalom-utca és Józsefhegyi-utca között (60.000 P), Bécsi-ut, Kenyeres-utca és Fényes Elek-utca között (350.000 P), Laktanya-utca, Fő-tér és Szentendrei-ut közt (90.000 P), Perényi-ut, Névtelen-utca és a 2755—2805. hrsz. ingatlan közt (50.000 P), Pusztaszeri-ut (100.000 P), Raktár-utca és Körte-utca, Miklós-tér és Vörösvári-utca közt (130.000 P), Szentendrei-ut, Bogdányi-uttól kifelé (100.000 P).

V. kerület:

Csanádi-utca (20.000 P), Hollán-utca, Sziget-utca és Wahrmann-utca közt (115.000 P), Margithid alatti ut (50.000 P), Pannónia-utca (50.000 P), Rudolf-rakpart, Kossuth Lajos-tér és Rudolf-tér között (50.000 P), Tátra-utca folytatólagos utrendezése (115.000 P), Vigadó előtti ut (30.000 P).

VII. kerület:

Alpár-utca, Garay-tér és Aréna-ut között (80.000 P), Fürész-utca, Erzsébet királyné-uttól az 1906. hrsz. ingatlanig (28.000 P), Hajtsár-ut (20.000 P), Kerepesi-ut, Máv. ceglédi vonala és a Fehér-ut között (125.000 P), Sajó-utca, Garay-tér és Aréna-ut között (86.000 P), Szent Domonkos-utca, Thököly-ut és a 30 m.-es névtelen utca között (46.000 P).

VIII. kerület:

Horánszky-utca, Főherceg Sándor-utca és József-utca között (95.000 P).

IX. kerület:

Soroksári-ut szélesitése a Laczkovics utca és Csont-utca között (100.000 P).

X. kerület:

Cserkesz-utca, Kada-utca és Noszlopy-utca között (10.000 P), Cserkesz-utca, Szlávy-utca és Alkér-utca közt (25.000 P), Hungária-körut, Tomcsányi-utca és Máv. közt (140.000 P), Kerepesi-ut, Fehér-ut és Kereszturi-ut között (110.000 pengő).

A felsorolt utépitések költségelőirányzata tehát összesen 5,396.000 pengő. Ennek az összegnek részben való fedezetéül szolgál az ezévi költségvetésben uj utak épitésére előirányzott 5,300.000 pengőből az egyéb célokra szükséges 1,300.000 pengő leszámitása után megmaradó 4,000.000 pengő. *Egyelőre fedezetlen tehát 1,400.000 pengő.* Az utépitési programmal kapcsolatosan a tanácsos arra is utasitotta az illetékes ügyosztályt, hogy ennek a hiányzó összegnek a fedezetéről részben a versenytárgyalások során elért megtakaritásokból, részben pedig *az utépitési tervek megfelelő módositása utján igyekezzen gondoskodni.*

Éles verseny lesz a porolajozási versenytárgyaláson

Lamotte tanácsnok nem engedélyez póthitelt a tavalyi olajozási keret visszaállitására, ezért a közegészségi ügyosztály a hó elmaradásán megtakaritott 400.000 pengőt kivánja porolajozásra forditani

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A jövő hét keddjén jár le az a pályázati felhivás, amelynek kapcsán a székesfőváros Köztisztasági Hivatala nyilvános versenytárgyaláson kivánja biztositani a folyó év porolaj-szükségletét. Szakmai körökből nyert értesülésünk szerint *igen éles versenytárgyalásra* van kilátás: az olajgyárak és kereskedők a mai rossz gazdasági helyzetben a legjelentősebb üzletek egyikének tartják a fővárosi porolaj-szállitást és a legminimálisabb haszon kalkulálásával fognak pályázni. Értesülésünk szerint a közegészségi ügyosztály arra számit, hogy a nagyvállallatok általánosságban a tavalyi árak körül fognak ajánlatot tenni, de mint az elmult évben történt, idén is akadhat egy-két *outsider*, akik pár filléres differenciával **esetleg a versenytárgyalásra** kiirt mennyiség jelentekeny részét magukhoz ragadják.

A közegészségügyi ügyosztály különben a *legsulyosabb dilemmában van* a folyó évi porolajozást illetően. A költségvetés ugyanis a tavalyi 1,250.000 négyszögméternyi olajozásra került területet 750.000 négyszögméterre redukálta. A közegészségi ügyosztály részletesen megokolt előterjesztésben fordult a tanácshoz, kérvén, hogy *póthitel formájában* engedélyezzék legalább a tavalyi mennyiséget. A pénzügyi tanácsnok azonban az előterjesztésre kijelentette, hogy póthitelről a főváros háztartási egyensulyának veszélyeztetése nélkül szó sem lehet. A közegészségügyi ügyosztály és a Köztisztasági Hivatal ilyen körülmények között nem tudják, hogy *a redukciót hogyan és miképen hajtsák végre.*

A helyzet ugyanis az, hogy egész sereg, az elmult esztendőben olajjal portalanitott uttestet kell abban az esetben az idén az olajozásból kihagyni és vizzel locsolni, ha a pénzügyi ügyosztály megmarad eredeti álláspontja mellett. Már pedig értesülésünk szerint szó sem lehet *Lamotte* tanácsnok nézetének megváltoztatásáról. Az érdekelt ház és villatulajdonosok esztendők óta *féltékenyen őrködnek* bizottsági tagjaik utján, hogy a porolajozásból ki ne maradjanak. Egyes utvonalaknak, sőt az olajozásra kerülő uttest közel 50 százalékának a kimaradása a *bizottsági tagok olyan invázióját inditaná meg az illetékes tényezők ellen, hogy attól már előre félnek és remegnek.*

A közegészségi ügyosztályban most az a megoldási módozat lépett előtérbe, hogy az idei télen a *havazás elmaradása folytán megtakaritott előirányzati összeget fogják porolajozásra forditani.* Ez az összeg 400.000 pengő, föltéve természetesen, hogy, ami éppen nem ritkaság, márciusban még hó fog esni, aminek az eltakaritása esetleg sok pénzbe kerül. Ugyan *Balló* Alfrédnak, a Köztisztasági Hivatal igazgatójának véleménye szerint még április első felében kell hóesés lehetőségével számolni: volt olyan esztendő, amikor *ő április 13-án még havat takarittatott el Budapest utcáiról.* Amennyiben ezt a 400.000 pengőt a porolajozásra tudják forditani, le lehet szerelni az érdekelt ingatlantulajdonosokat, akik *máris készülődnek arra, hogy bizottsági tagok és küldöttségek utján tiltakozzanak a porolajozás esetleges csökkentése miatt.* Ami ingatlanaikat portengerbe fullasztaná.

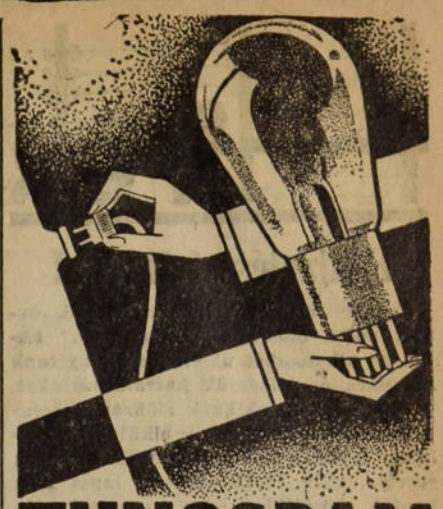

TUNGSRAM
VÁLTÓÁRAMU BÁRIUMCSŐ

Teherautomobilok, autóbuszok, utcaseprőgépek, tüzoltó- és locsoló-autók. Automobilok különleges célokra a legjobb anyagból készülnek.

Kiváló egyéb gyártmányok:

Ipari stabilmotorok, lokomobilok, mezőgazdasági gépek, traktorok, vizhordó- és öntözőkocsik. Különféle **hengerelt áruk,** acél- és vasöntvények, kereskedelmi önt vények, **öntött vascsövek** és karikás kályhák.

Jobbágy-féle folytonégő kályháink felülmulhatatlanok!

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-ut 21.
Telefon: József 460—29.

BELLAAGH K. ISTVÁN VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALATA
VIII., ÁGGTELEKI-UTCA 17.
Épit - Tervez - Rekonstruál
Speciália tekercselések és kapcsolótáblák

Kemény Sándor okl. mérnök, épitőmester
V., Pannonia-u. 18. Tel.: L. 904-24

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

KAINRATH ANTAL
Villamosvilágitási, erőátviteli és villamosjelző berendezési vállalata — Csillárok raktáron.
Budapest, VIII., Kissalétrom-u. 2 — Tel: J. 301—64

Kovács Oszkár
BÁDOGOSMESTER
érckoporsó és temetkezési cikkek késztője
BUDAPEST, IX., TELEPY-UTCA 14
Telefonhivó: J. 145—45.

ÉKSZEREKET és órákat
a legnagyobb változatban és legmegbizhatóbb minőségben, a FANSz tagjainak igen kedvező fizetési feltételek mellett szállit
SZIGETI JÓZSEF IX., MESTER-U. 21 Telefon: J. 350-09
aranyműves, ékszerész és óráss
E hirdetésre hivatkozók 5% engedményben részesülnek

Hírek

Előfizetési felhivás!

Január elsejével immár hetedik évfolyamába lépett az „Uj Budapest.“ Ebből az alkalomból uj előfizetést nyitunk lapunkra és felkérjük hátralékosainkat, valamint azok, akiknek előfizetése megujitásra vár, hogy a már elküldött csekklapon tartozásukat egyenlitsék ki. Azok részére, akik csekkbefizetési lapot nem kaptak, közöljük, hogy postatakarékpénztári folyószámlánk száma 30.913. Előfizetések azonban közvetlenül a kiadóhivatal cimére postautalványon is beküldhetők.

Azok számára, akik lapunkat olvassák és szeretik, fölösleges, hogy tirádákat zengjünk önmagunkról. Független, érdekes, változatos ujság voltunk eddig, a jövőben sem akarunk egyebek lenni. Ezért nem hivatkozunk protektorokra, nem vonultatunk fel magunk mellett nagy ágyukat: köztudomásu azonban, hogy annak, aki a városházi élet minden frontján jól akar informálva lenni, olvasnia kell az „Uj Budapest“-et!

Az „Uj Budapest“ a jövőben is változatlanul minden szombaton reggel jelenik meg.

Előfizetési áraink:

egész évre — — — — — 30.— P.
félévre — — — — — — 15.— P.

AZ UJ BUDAPEST
kiadóhivatala.

Az árvaszék 1929-ben

Ágoston Géza dr., a budapesti árvaszék kitünő és közbecsülésben álló elnöke most tette közé az árvaszék 1929. évi müködéséről szóló jelentését. Az utolsó három esztendőben a jelentés szerint a munkaszaporulat olyan lendületet vett, hogy az a hivatal csekélyszámu személyzetét csaknem leküzdhetetlen nehézségek elé állitotta. Emelkedik állandóan a gyámpénztár forgalma, egyre nagyobb mértékben bizza a kiskoruak elhelyezési, tartási, szüleikkel való érintkezési ügyeinek és a szorosabb értelemben vett gyermekvédelmi ügyeknek a száma. A gyámpénztár forgalma az elmult évben az azelőtti évhez viszonyitva husz százalékkal, a gyámpénztárban kezelt vagyonösszege tizenkét százalékkal emelkedett. A készpénzvagyont részint jelzálogkölcsönökben gyümölcsöztette az árvaszék.

Jelentősen emelkedett az elmult esztendőben az árvaszék *geyrmekvédelmi osztályának* ügyforgalma. Megnövekedett a házasságon kivül született gyermekek száma és több munkát adott az erkölcsileg veszélyeztetett kiskoruak ügye is. A házasságon kivül születetteknél igen nagy a csecsemő halandóság, sőt 1929-ben ez emelkedett is az 1928. évivel szemben egy százalékkal. A csecsemő halandóság azonban még igy is jelentékenyen az országos átlag alatt marad.

A fentiekből nyilvánvaló, mennyire *közérdekü és nagyfontosságu munkát végez a budapesti árvaszék.* Teszi ezt heroikus küzdelemmel, megfeszitett munkaerővel, mert az alkalmazottak száma a békebelihez viszonyitva nem hogy emelkedést, hanem csökkenést mutat. Az árvaszéki elnök több izben előterjesztést tett illetékes helyeken az immár elkerülhetetlenül szükségessé vált létszámszaporitásra, kapott is igéreteket, a kormányhatóság azonban *egyelőre mereven elzárkózik az árvaszéki személyzet létszámszaporitásának terve elől,* noha a mérnökök és a számvevőségi személyzet ezirányu kivánságait maradéktalanul teljesiti.

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ PALACKTEJBEN AZ ERO

Nagyszerüen sikerült a közegészségi ügyosztály jelmezes mulatsága. *A közegészségi ügyosztály arról nevezetes, hogy ott élik a legkollégiálisabb életet a tisztviselők. Amig más ügyosztályokban sok helyütt széthuzást, a bajtársi érzés hiányát látjuk, a közegészségi ügyosztály tisztviselői egyre-másra rendeznek olyan összejöveteleket, amelyek a tisztviselői sorshoz mért szerény, de uri és nemes szórakozást biztositanak a maguk és családtagjaik számára. Az ügyosztály balatonkenesei kirándulásai évről-évre eseményei csakugy a városházának, mint Kenesének, az ügyosztály összejövetelei a Mária-utcai tisztviselőkaszinóban kedélyes, vidám estéket biztositanak a napi munkában elernyedt idegek számára. Hogy ez igy és ennyire példaadásra alkalmas módon történik, abban szinte kizárólagos érdeme van Némethy Béla tanácsnoknak, az ügyosztály kitünő vezetőjének és nagyasszony feleségének. Némethyék fiatalos frissességgel állanak minden ügyosztályi akció élére, az ő közvetlen modoruk, páratlan kedvességük, magyaros vendégszeretetük még a legkisebb rangu tisztviselők számára is örökké emlékezetessé és felejthetetlenné teszik az ügyosztályi estéket. Amellett Némethy tanácsnok a hivatal falain belül szigoru, hanyagságot és rossz munkát nem türő főnök, a hivatalos óra végeztével azonban kedves és bajtársias jóbarát lesz belőle. Ebben a szezonban az utolsó farsangi szombaton rendezte a közegészségi ügyosztály álarcos jelmezes vigasságát a volt Tőzsde Klub helyiségében. Némethy tanácsnok, aki az elmult évben mint kinai mandarin aratott általános tetszést, most festői spanyol grand jelmezében dobogtatta meg a hevülékenyebb női sziveket. Némethy Béláné magyar nagyasszony öltözete disze volt az estélynek, Salamon tanácsjegyző mint Fantomas, Della-Donna tanácsjegyző mint kigyóbüvölő. Homolyai tanácsjegyző mint töpörödött aggastyán jelentkeztek. Kail Tibor dr. néger énekesnek maszkirozta magát, Bárány László dr. pedig nevével ellentétesen mint vad kozáktiszt mutatkozott be. Volt még számos érdekesnél érdekesebb jelmez, tánc, mulatság bőven. A nagyszerüen sikerült estély a késő hajnali órákban ért véget, de mindvégig megtartotta a maga szerény, nobilis karakterét.*

A főváros tanulmányozza a külföldi vásárokat. Az a hatalmas fejlődés, amely esztendőről-esztendőre a középeurópai vásárok legjelentősebbjeinek egyikévé teszi a budapesti nemzetközi vásárokat, arra inditotta a főváros tanácsát, külön szakbizottságot küldjön ki a külföldi nagy nemzetközi vásárok tanulmányozására. A bizottság tagjai *Bosnyák* Izsó, *Holzer* Sándor, *Horovitz* Gábor, *Müller* Antal, *Nagy* Andor és *Nagy* Ferenc törvényhatósági bizottsági tagok, a tanács közlekedési és közgazdasági ügyosztálya részéről pedig *Kovácsházy* Vilmos főjegyző és *Kállay* Albert dr. tanácsi fogalmazó. A bizottság *Horovitz* Gábor és *Nagy* Andor kivételével, akik a kiküldetésben egyéb elfoglaltságuk miatt nem vehettek részt, hétfőn reggel indult utnak, hogy megtekintse a *lipcsei, prágai és bécsi* nemzetközi vásárokat.

Átdolgozzák az összes fővárosi szabályrendeleteket. Az uj fővárosi törvény olyan lényeges változásokat fog létrehozni a főváros egész adminisztrációjában, hogy az összes fővárosi szabályrendeleteknek az uj törvény szellemében való átdolgozása vált szükségessé. A szabályrendeletek átdolgozása hónapokig tartó munkát fog igényelni és azt a polgármester rendeletére az elnöki ügyosztály végzi el. Hogy ez a munka mennél előbb megkezdhető legyen, a polgármester utasitotta *Gárdonyi* Albert dr. főlevéltárost, hogy az összes érvényben levő szabályrendeleteket gyüjtse össze és azokról záros határidőn belül tegyen hozzá jelentést.

Csepreghy Horváth János ünneplése. *Csepreghy Horváth* János dr. törvényhatósági bizottsági tagot, a Józsefvárosi Keresztény Községi Párt elnökét, a VIII. kerület keresztény polgársága a Józsefvárosi Keresztény Polgárok Körében születése napja alkalmából meleg ünneplésben részesitette. A kör nagytermét a megjelentek zsufolásig megtöltötték. Jelen voltak: *Sipőcz* Jenő dr. polgármester, *Wolff* Károly dr., *Bernáth* István, *Wigh* János kerületi elöljáró, *Bliesznér* Ágoston prépost-plébános, *Horváth* Géza muzeumi igazgató, *Végh* János dr. ny. főorvos, *Müller* Antal, *Ilovszky* János, *Pászthy* János törvényhatósági bizottsági tagok, *Mészáros* Gyula táblabiró, *Baján* Ferenc dr., *Schaller* Sándor dr. és még számosan. Az első pohárköszöntőt *Wigh* János, mint a kör elnöke tartotta, aki a megjelent előkelőségeket és vendégeket üdvözölte. Az ünnepeltet a Keresztény Községi Párt nevében *Ilovszky* János köszöntötte, mig a hölgyek üdvözletét *Schaller* Sándor dr.-né tolmácsolta. *Pászthy* János a XIX. választókerület keresztény kaszinója nevében mondott beszédet. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester meleg, szeretetteljes szavakkal méltatta az ünnepelt érdemeit, végül *Wolff* Károly dr. tartott magas szárnyalásu s mindenkit magával ragadó ünnepi beszédet. Az üdvözlő beszédekre az ünnepelt meghatott szavakkal mondott köszönetet.

Tormay Gézát ünnepelték a Lipótvárosban. A Külső Lipótvárosi Keresztény Kör meleg ünneplésben részesitette elnökét, Tormay Géza dr. kereskedelmi államtitkárt névnapja alkalmából. A vacsorán megjelentek Tabódy Tibor és Homonnay Tivadar dr. országgyülési képviselők, Domonkos Gyula dr. nyug. h. rendőrfőkapitány, Holtzspach Ödön elöljáró, Chatel Vilmos Beszkárt-igazgató, Repold Károly fővárosi bizottsági tag, Király Kálmán müszaki főtanácsos és még a körnek kétszáz tagja. Elsőnek Tabódy Tibor üdvözölte a kör vezetőségének nevében Tormay Géza dr. államtitkárt, Veronács Gyula, a kör igazgatója a kör ajándékát, egy hatalmas plakettet adott át, amely Sződy Szilárd szobrászművész alkotása, az ünnepelt kitünően sikerült képmásával. Ezután Domonkos Gyula dr. felolvasta Sipőcz Jenő dr. polgármester üdvözlő levelét, majd Tormay Géza dr. meghatott szavakban köszönte meg a jókivánságokat. A vacsora kitünő rendezése Veronács Gyula, a kör ügyvezető igazgatójának és Pisch Gyula, a kör titkárának érdeme. A megjelentek a késő éjszakai órákig a legjobb hangulatban maradtak együtt. — Itt emlitjük meg, hogy a Külső Lipótvárosi Keresztény Kör kisebb küldöttsége jelent meg a kabinetirodában Veronács Gyula igazgatóval az élén, aki átadta a Horthy Miklós kormányzó ur őfőméltóságát tizesztendős kormányzói jubileuma alkalmából üdvözlő és a Kör hódolatát tartalmazó diszfeliratot.

A BSE. vivóversenye. A fővárosi tisztviselők és tanügyi alkalmazottak sportegyesületének, a „Budapest“ Sport Egyesületnek vivószakosztálya rövid fennállása óta nagy lépésekkel halad kitüzött célja felé. Csak minap közölték a lapok, hogy a BSE. megnyerte Magyarország II. osztályu kardcsapatbajnokságát és ezáltal az I. osztályu csapatok közé jutott. Már akkor is sportkörökben az volt az általános vélemény, hogy ez a fiatal, jól szervezett csapat még sok sikert fog elérni. Még élénk emlékezetben él az egyesület tavaly oly pompásan sikerült országos versenye is, amelynek rendezése, pazar dijazása és a vivóversenyekhez mért nagy látogatottsága kiemelkedő élménye volt a vivótársadalomnak. Az idén ujra megrendezi a BSE. versenyét, amely a jelek szerint nagysikerünek igérkezik. Erről gondoskodik a BSE. kipróbált rendezőgárdája, melynek élén Honffy Lajos igazgató, szakosztályi elnök áll.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi [illegible] rádióaktív hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézet
[illegible]

Terek és parkok

Rakovszky Iván előadása

Az Országos Széchenyi Szövetség elhatározta, hogy a nagyváros problémáinak megvitatására előadássorozatot rendez, melyben sorra veszi a mai nagyváros valamennyi aktuális kérdését, rámutat a jelenlegi viszonyokra, megvilágitja hibáikat, keresi kiküszöbölésük utját, szorgalmazza a függőben lévő megoldások elintézését. Az előadássorozat első értekezését a szövetség felkérésére Rakovszky István ny. belügyminiszter, a Közmunkák Tanácsának elnöke február 26-án tartotta „A terek jelentősége a nagyvárosok épitészetében“ cimmel. Élénk figyelemmel kisért fejtegetéseit a városi közterek különböző kategóriáinak ismertetésével vezette be. Az előadó négyféle városi teret különböztet meg, ezek: a fórum, a piac, a forgalmi tér és a sétatér. Fórum alatt nemcsak az ókori városok kőépületektől övezett klasszikus tereit kell érteni, fórum a modern városokban is van. Ide számit minden olyan tér, amelyeken a közönség időnként össze szokott gyülekezni. Az ilyen fórumjellegü terekre a városrendezőnek különös figyelemmel kell lennie, helyet kell hagyni a közönségnek, ahol elvonulhat, gyülekezést tarthat, találkozhatik. A piacterek fejlődésére, illetve kialakulására térve, Rakovszky Iván bemutatja ennek a fórumnál alig kevésbbé jelentős tértipusnak valamennyi karakterisztikus formáját, hangsulyozva, hogy a piac gyakran még a hidakra is felkapaszkodik, mint azt Velencében és Firenzében látjuk. A forgalmi tereket a közlekedés teremti meg. A város egy-egy fontos gócpontján ugyanis legtöbb esetben a keresztuton, a kocsisok valamikor kissé kényelmesebben vették a fordulót, egy-egy saroktelekbe szaladtak. E forduló ismétlődésével metsződtek aztán térré a telkek szögletei. Manapság járdaszigetekkel és különböző forgalmi irányok részére rezervált szabályos uttestekkel igyekeznek a forgalom egyre fokozódó követelményeinek eleget tenni, ennek a buzgóságnak olykor áldozatul esik a forgalmi tér eredeti szabálytalansága és ezzel közvetve megbénul a forgalom is. Végül a sétaterek kérdésével foglalkozott az előadó. Kialakitásuknál nálunk szintén nem egy hibát követtek el. Itt főleg a tulzott parkositásra gondol, amely nézete szerint csak akkor indokolt, ha a forgalom és általában a város élete nem rövidül meg, ha a fák nem takarnak el müemlékszerü épületeket és végül, ha ezzel csakugyan park születik meg, amely a közönség üdülésére módot nyujt. Tehát mérték és izlés alkalmazandó, a logikai ellentmondások mint mindenütt, itt is megbosszulják magukat. Előadását vetitett képekkel élénkitette Rakovszky Iván.

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Telefon: Automata 829–23 és Automata 817–92
Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu
A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Utépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics(Dzrieso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállitását, továbbá a „Warrenita Bitulithic“ elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-45
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe“ jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

AUTOBUSZ KAROSSZÉRIÁK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZÉSEK
GYÁRTJA:
NAY ÉS RÓNA
GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ ÉS SZIVATTYUGYÁR RT.
BUDAPEST, X., KÁPOLNA-TÉR

GAZDASÁGI ÉLET

A Kisipari Hitel és a Községi Takarék

A főváros bankárja nem foglalkozhat ötvenpengős váltókkal

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Ismeretes, hogy a közgazdasági bizottság a *Kisipari Hitelintézet* alaptőkéjének ujabb felemelését határozta el, az erre vonatkozó tanácsi előterjesztés már legközelebb a pénzügyi bizottság és a főváros közgyülése elé kerül. A közgazdasági bizottság szóbanforgó ülésén az összes felszólalók *pártkülönbség nélkül a legnagyobb dicséret hangján emlékeztek meg a Kisipari Hitelintézetről*, amely valóban közérdekü tevékenységet fejt ki, a maga nagyszerü adminisztrációjával és kiváló organizációjával pedig valósággal megsokszorozza azt a segitséget, amelyet a vergődő kisiparnak és kiskereskedelmnek nyujthat. Kétségtelen, hogy az intézet müködésében semmi kifogásolni valót nem találnak, de nem is akarnak találni.

Annál feltünőbb ily körülmények között az az egynéhány közlemény, amely egyes közgazdasági lapok hasábjain támadja az intézetet és annak vezetőségét. A közlemények rosszul informált irói a régi veszszőparipára ülnek fel: követelik a Kisipari Hitelintézetnek a Községi Takarékba való beolvasztását, azon a cimen, hogy *a fővárosi kisexisztenciák hitelellátását végző altruisztikus bankári tevékenységnek egy szervben kell koncentráltatnia.* Teljes tisztelet és elismerés a Községi Takarék valóban imponáló fellendülésének s nagyvonaluságának, de éppen a Községi Takarék ezen nagyvonalusága az oka annak, hogy hasonló kisebb intézmények, mint a *Kisipari Hitel* és a *Vásárpénztár* is, bele nem kapcsolhatók, bele nem olvaszthatók anélkül, hogy a célok, amelyekért ezeket a kisebb intézményeket alapitották, a *nagybank keretében fel ne áldozódnának, meg ne semmisülnének.* A Községi Takarék feladatköre egészen más, mint kisipari vagy vásárpénztári hitelekkel való aprólékos foglalkozás: *a Községi Takarék a város, a milliós főváros bankárja, ennek a bankári poziciónak minden ékes atributumával.* Nem is passzolna *Reményi-Schneller* Lajos dr. valóban koncepciózus és nagystilü egyéniségéhez, hogy 50—100 pengős váltóhiteleket nyujtson józsefvárosi vagy óbudai kisiparosoknak. Maradjon ő — és azt hisszük, hogy ott is akar maradni — a Hambross-féle emissziónál és hasonló kaliberü üzleteknél.

Az a körülmény, hogy a Községi Takarék bizonyos vonatkozásokban ugy a Kisipari Hitelintézet, mint a Vásárpénztár hiteligényeit kielégiti, *teljesen elegendő szerep és haszon az intézet számára.* Ami pedig ezekben a sajtóközleményekben a *Széll* Jenő vezérigazgató ellen intézett személyi élü támadásokat illeti, mi semmi dehonesztálót nem találunk abban, hogy *Széll* Jenő a maga imponáló szorgalmával és tudásával a kereskedelmi iskolai katedráról lendült a Kisipari Hitelintézet élére. *Széll* Jenő, mint kereskedelmi iskolai professzor is országos hirü könyveléstechnikai szakember volt, és amikor ő a Kisipari Hitelintézet ügyeivel kezdett foglakozni, még egy embrionális valamiről lehetett csak szó, ami hogy terebélyes fává növekedett, *jelentős mértékben éppen az ő érdeme.* Ezt tartottuk szükségesnek a Kisipari Hitelintézet ellen intézett támadásokkal szemben megjegyezni, fontosnak tartván, hogy éppen az alaptőke-emelés kapcsán a bizottsági tagok minden tekintetben helyesen legyenek informálva.

A Hitelbank mérlege. A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága március 6-án tartott ülésében megállapitotta az 1929. üzletév mérlegét, mely 7,496.453 pengő 12 fillér tiszta nyereséggel zárul, az 1928. évi 7,446.928 pengő 68 fillérrel szemben. A kimutatott nyereségben nem foglaltatik a külföldi fiókok gesztiójának hozama. Az igazgatóság elhatározta, hogy a március 19-re egybehivott LXII. évi rendes közgyülés elé azt a javaslatot fogja terjeszteni, hogy az 1929. évi osztalék fejében ugyanugy, mint tavaly, részvényenként 5½ pengő, tehát összesen 4,554.000 pengő kerüljön kifizetésre. Inditványozni fogja továbbá, hogy a rendes tartalékalap növelésére 800.000 pengő, az értékcsökkenési tartalékalap erősbitésére 200.000 pengő, az 1928. évi XL. t.-c. értelmében a tényleges szolgálatot teljesitő alkalmazottak számára létesitett vállalati nyugdijpénztár javadalmazására tantiemementesen 300.000 pengő, a nyugdijazott alkalmazottak nyugdijalapja növelésére tantiemementesen 350.000 pengő, tisztviselői jutalékokra (jutalmakra) tantiemementesen 850.000 pengő fordittassék, végül, hogy az alkalmazottak jóléti alapjai 50.000 pengővel javadalmaztassanak. A mérleg fontosabb tételei az 1928 december 31-iki állpottal szemben a következőképpen alakultak: Az adósok összege 192.6 millió pengőről 199.1 millió pengőre, a váltótárca 101.6 millió pengőről 106.5 millió pengőre emelkedett. Az értékpapirállomány ½ millió pengővel, a különféle érdekeltségek összege pedig 0.9 millió pengővel növekedett, ami főleg az intézet érdekköréhez tartozó egyes pénzintézetek és iparvállalatok tőkeemelése folytán átvett uj részvényekre történt befizetésekben leli magyarázatát. A takarék- és folyószámlabevételek 24.1 millió pengő szaporulatot tüntetnek fel, mely emelkedésből az előbbiekre 4 millió, az utóbbiakra pedig 20.1 millió pengő esik. Az egyéb hitelezők összege 21.6 millió pengővel csökkent. Ehhez képest az intézet kezelésére bizott idegen tőkék összege 1929 december 31-én 346 millió pengőre emelkedett. Az intézet záloglevélkölcsönállománya az 1929. év végén 7,623.793 dollár (az előző év végén 7,462.066 dollár) volt; a záloglevélkölcsönök — a házingatlanokra folyósitott 841.072 dollár kivételével — mezőgazdasági ingatlanokkal vannak fedezve. A jelzálogos kölcsönökből a Magyar Pénzintézeteknek Záloglevélkibocsátó Szövetkezetére 12.3 millió pengő van engedélyezve, mig az intézet által forgalomba hozott saját záloglevelek állománya — a mult évi 10.2 millió P összegü záloglevélértékesités folytán — 8 millióról 18.2 millió pengőre emelkedett. A nyugdijalapok vagyona 5.6 millió pengőről 6.4 millió pengőre, az alkalmazottak jóléti alapjainak vagyona pedig 372 ezer pengőről 508 ezer pengőre szaporodott. A bank kimutatott saját tőkéi 63.5 millió pengőről 64.5 millió pengőre emelkedett, mely összegben a nyugdij- és jóléti alapok vagyona nincs figyelembevéve. A mérlegszámla főösszege az előző évi 443.9 millió pengővel szemben 457.8 millió pengőt mutat. Az intézet összforgalma a főkönyv egyik oldalán 25.460 millió pengőre (1928-ban 22.431 millió pengő) emelkedett. Az inditványozott 5½ pengő osztalék a részvények névértéke után 11 százalékos, az intézet kimutatott saját tőkéi után 7.06 százalékos kamatozásnak felel meg.

Az utak kátrányozása Franciaországban. Érdekes adatokat közöl a L'Aéro-Sports Paris a francia utak kátrányozásáról, különös figyelemmel annak egészségügyi, jogi és gazdasági jelentőségére, ami érdeklődésre tarthat számot Budapesten is, tekintettel a makadámutak kátrányozása körül felmerült vitákra. Az utak kátrányozásánál szerzett tapasztalatok immár 25 évesek. A kátrányozot ut élettartama 10—12 év, mig a közönséges makadámut 3 évig tart. A fenntartásnál évenként megtakaritott összeg kb. 4000 frank kilométerenkint. Az uttest külső képe megváltozott; a poros, göröngyös és kátyus felület helyett sima, kevésbbé poros felületet találunk s ez utóbbi állapot azoknak, akik az utat használják és az államkasszának egyaránt csak előnyt jelent. A kátrányozás csökkenti, esetleg teljesen megszünteti a porképződést, mely tulajdonképpen a fertőzések főterjesztője s igy a kátrányozás szempontjából csak előnyt jelent. 1922-ben 1800 km. uthoz 16.000 tonna, 1928-ban 20.000 km.-hez 218.000 tonna kátrányt használtak fel Franciaországban. Anglia 300.000 km. kiterjedésü uthálózattal évenkint 800.000 tonna kátrányt használ fel. (Franciaország teljes uthálózata 700.000 km.) Amennyiben a belföldi termelés nem elegendő, ugy német kátrányt importálnak. Utóbbi időben mindjobban előtérbe kerültek az emulziók, melyek felhasználása egyszerübb, időállóbbak és a kátrányos utak javitására is alkalmasnak bizonyultak. Az idő fog válaszolni arra a kérdésre, hogy mily arányban áll az emulzió többköltsége annak állékonyságával. A kátrányos utak ellen sok kifogást emeltek. Azt állitották, hogy elősegiti a járókelőknél és a környéken lakóknál a rákképződést, továbbá károsnak tartották a veteményekre is. A régebbi kátrányozási eljárásoknál talán volt némi alap a félelemre, mert akkoriban a kátrányozást kevésbbé végezték szakértelemmel, a lyukakat előzőleg nem javitották ki s az ott felgyülemlett kátrány porral keverődött, beszáradt és porral vegyitve került a szervezetbe, mely esetleg káros hatást váltott ki. Ma már az utakat kátrányozás előtt alaposan kijavitják, felületüket tömöritik és tisztitják. (T. i. Franciaországban: Budapesten nem.) A kátrány tökéletesen köt és megvédi az uttestet az idő viszontagságai, a kopás és a porképződés ellen. A növényekre káros könnyü olajokat már a felhasználás előtt eltávolitják.

Az Ingatlanbank mérlege. A Magyar Általános Ingatlanbank Rt. február hó 27. napján tartotta mérlegülését Madarassy-Beck Marcell báró elnöklete alatt. A zárszámadásokat Halom Dezső vezérigazgató terjesztette elő. Ezek szerint a tiszta nyereség 1,012.096 pengő (tavaly 947.146 pengő). Az eredményszámla lényegesebb tételei közül megemlitendő, hogy a bruttó házbérjövedelmek összege 1,498.301 pengőt (tavaly 1,300.408 pengő) tett ki, mely kétharmadrészben adóköteles régi házakból, egyharmadrészben adómentes uj házakból kerül ki. A lebonyolitott ingatlanüzletek, kamatok és szelvények jövedelme 948.392 pengő volt. A nyereség lényegileg a bank folyó üzletvitelének eredménye. Ugyancsak a folyó évben értékesitette a bank albertfalvai nagy telekblokkját, melyen a Társadalombiztositó Intézet megbizásából 307 családi házat épittet. Ezen üzlet eredménye azonban még az idei nyereségben nem szerepel. A bank befejezte továbbá Vilmos császár-uti bérház-blokkjának épitkezését. Az igazgatóság azt fogja javasolni a közgyülésnek, hogy ugy mint tavaly, részvényeként 14 pengő (28 százalék) osztalék fizettessék, tartalékalapba helyeztessék 60.000 pengő, ami részvényenkint 1 pengőnek felel meg s ami által a 3 millió pengő alaptőkével rendelkező intézet tartalékalapja 4.420.000 pengőre fog emelkedni. Nyereségátvitel jövő évre 72.024 pengő. Az aranymérleg után kifizetett első osztalék 5.33 pengő (10.66 százalék), mely azóta emelkedett a most javasolt osztalékig. A közgyülés március 18-án lesz, a szelvények március 22-étől fognak beváltatni.

Novaszindikátus. Mint értesülünk, a *Nova közlekedési és ipari rt.* többségi szindikátushoz legutóbb a Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára *(Trust)* is csatlakozott.

KASS BÉLA
BUDAI VIGADÓ vendéglője és kávéháza
II., Szilágyi Dezső-tér 5.

Tizenhárom millió pengőt igényelnek a gázgyár uj beruházásai

Abban a nagyvonalu programmban, amelyet Borvendég tanácsnok üzemei fejlesztésére kidolgozott, ismertettük a Vizművek beruházási programmját. Most nyilvánosságra kerültek a gázgyár beruházási programmjának főbb adatai, a gázművek fejlesztése a tanácsnok által 80 millió pengőre kontemplált összegből aránylag a legkisebb részt, mintegy 13 millió pengőt, emésztenének fel. A beruházó programm mint legsürgősebb teendőt az uj gázgyár igazgatósági székházának megépitését tünteti fel. A Rákóczi-uti kis Rókus telke a legalkalmasabb a gázgyári igazgatósági székház céljaira és ezért az igazgatóság a tanáccsal egyetértően ismét előterjesztést tesz, hogy a kis Rókust engedjék át a gázgyári székház részére. Az épitkezés költsége 4 millió pengő lenne, a berendezés 300.000 pengő, a Révész-utcai telepen pedig autógarázst kellene létesiteni, ugy hogy összesen négy és fél millió pengőt igényel a Tisza Kálmán-térről való kiköltözés esetére a gázgyári igazgatóság uj tető alá hozása.

Szó volt arról is, hogy ideiglenesen, amig a pénzügyi viszonyok megjavulnak, a dunaparti régi piarista-épületbe költözködjék a gázgyár hivatala, itt azonban az átalakitások 700.000 pengőbe kerülnének, tehát horribilis összegbe, amivel szemben inkább az uj épitkezés mellett kell állást foglalni. A beruházások másik fontos programmpontja az óbudai gázgyár kibővitése. Szóba került az uj gázgyár épitése, vagy a ferencvárosi üzemen kivül lévő gyár ujbóli használatbavétele, mindezek azonban nagy költséggel járnának. Mint leggazdaságosabb megoldás kinálkozik az óbudai meglevő gázgyár kibővitése.

Jelentős pontja a beruházási tervezetnek a benzolgyár épitése. Nemzetgazdasági szempontból is figyelemreméltó a benzolgyár megépitése, mert ezzel évente 2000—2400 tonna külföldi benzint lehetne kiszoritani és külkereskedelmi mérlegünk is évi félmillió pengővel javulna. A benzolgyár épitése tehát minden körülmények között kivánatos.

A Goldberger Sam. F. és Fiai Rt. hétfőn tartotta Buday-Goldberger Leó dr. elnöklete alatt rendes évi közgyülését. Az igazgatóság évi jelentése megemliti, hogy a magyar valuta stabilizációja, valamint a British Trust Association utján létrejött kölcsön átvételével megszüntek azok az okok, melyek annakidején a „Wespag" és az „Ascold" nevü leányvállalatoknak a külföldön való megalakitását szükségessé tették. Az igazgatóság tehát adminisztrativ és takarékossági szempontokból ezen vállalatokat az anyavállalattal egyesitette. Az osztalék a tavalyi 6 pengővel szemben részvényeként 6.50 pengő. Az esedékes szelvény e hó 8-ától kezdve a vállalat főpénztáránál, vagy az Anglo-International budapesti képviselőségénél váltatik be.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár részvényesei Wolfner József igazgatósági elnök vezetése mellett március 1-én tartották 58. évi rendes közgyülésüket. Az igazgatóság összes javaslatait a közgyülés változatlanul elfogadta és elhatározta, hogy a kimutatott 2,396.239.13 pengő nyereségből osztalékul az 1929. évre március 3-tól kezdve részvényenkint a tavalyival egyezően 6 pengő, összesen tehát 1,800.000 pengő fizettessék, a rendes tartalék javára 250.000 pengő és az alkalmazottak segélyezésére szánt, évközben már 84.650 pengővel dotált alap kiegészitésére 35 000 pengő fordittassék. A közgyülés az igazgatóságba Bangha Gyula dr., Jossua Albert, Julliard Róbert, Keller Jacques és Schrecker Károly, az igazgatóság eddigi tagjait ismét és uj tagul Bottlik József országgyülési képviselőt egyhangulag beválasztotta. A felügyelőbizottságba Isaák Elemér, Lovrich István dr., Steffanits István dr. eddigi tagok ujra és uj tagul Gregersen Béla választatott.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető.

Vállalkozás

Uj kiirások

Burkolómunkákra a II. ker. Csapláros-utcában épülő köztisztasági garázs és műhelytelep részére. Határidő: 1930 március hó 10. (hétfő) d. e. 10 ó.

Makadámszerü rendezésre az I. ker. Csörsz-utcában. Határidő: 1930 március hó 10 (hétfő) d. e. 12 ó.

Utrendezési munkákra a III., Bécsi-uton. Határidő: 1930 március hó 10 (hétfő) d. e. 12 ó.

Bitumenes makadámszerü utépitési munkálatokra az I. ker. Szent Imre Herceg-utja, Karolina-ut és Budaőrsi-ut között lévő szakaszon. Határidő: 1930 március hó 10 d. e. 12 ó.

Bitumenes makadámszerü utrendezési munkálatokra az I. ker. Primás-bástya. Kapisztrán-tér és Bécsikapu-tér között lévő szakaszon. Határidő: 1930 március hó 10 d. e. 12 ó.

Textilanyagszükségletének beszerzésére az árvaházak, szeretetotthonok és menhelyek részére. Határidő: 1930 március 10 d. e. 9—10 ó.

Preciziós fogaskerékáttételek és tengelykapcsolók szükségesek. Határidő: 1930 március 10 d. e. 11 ó.

Beboltozási munkákra a II., Ördögárok beboltozására. Határidő: 1930 március 10 (hétfő) d. e. 12 ó.

1950 m³ zúzott mészkő, 6200 m³ trahit zúzottkő, 5800 m³ trahit zúzalék és 7900 m³ bazalt zúzottkő szállitására. Határidő: 1930 március 10 (hétfő) d. e. 12 ó.

6000 fm. faragott trahit szegélykő, 4000 fm. hasitott trahit szegélykő és 15.000 darab 18/27/18 cm.-es trahit kötőkocka szállitására. Határidő: 1930 március 10 (hétfő) d. e. 12 ó.

150.000 darab 18/18/18 cm. bazalt kockakő, 350.000 darab 18/18/13—14 cm. bazalt fejkő és 200.000 darab 18/18/13—14 cm. trahit fejkő szállitására. Határidő: 1930 március 10 (hétfő) d. e. 12 ó.

15.000 m³ dunakavics szállitására. Határidő: 1930 március 10 (hétfő) d. e. 12 ó.

Föld-, kömives-, elhelyező-, beton- és vasbeton-munkákra. Ácsmunkára. Bádogosmunkára. Tetőfedőmunkára. Műkő- és szobrászmunkára. Lakatosmunkára. Mázolómunkára. Üvegesmunkára. Ragacsnélküli üvegtetőmunkára. Burkolómunkára. Különleges lakatos- és vasszerkezeti munkára. Utépités és kövezési munkára. Csatornázási munkára. Vizvezetékszerelési munkára. Keramitszállitásra. Trachit szegélykőszállitásra. Kőfuvarozási munkára. Villanyszerelési munkára és hidmérlegek szállitására és szerelésére a IX., Gubacsi-ut 6. sz. alatti sertésvásártéren épitendő sertésvásárcsarnoknál. Határidő: 1930 március 12 (szerda) d. e. 11 ó.

Kitérővágány épitésére, föld-, kömives- és elhelyező-munkákra, vasszerkezeti munkákra és mázolómunkákra a IX., Gubacsi-ut 6. szám alatti sertésvásártéren épitendő sertésrakodó részére. Határidő: 1930 március 12 (szerda) d. e. 11 ó.

Kőmüves- és kőfaragómunkákra a III. ker. Szentendrei-uton lévő Aquinkumi Muzeum kibővitésénél. Határidő: 1930 március 12 (szerda) d. e. ½10 ó.

Villamosszerelési munkákra a VII., Szabó József-utcában épülő autóbuszgarázsban. Határidő: 1930 március 14 (péntek) d. e. fél 10 ó.

Szerelési munkákra a VII., Szabó József-utcában épülő autóbuszgarázsban. Határidő: 1930 március 14 (péntek) d. e. fél 10 ó.

Központi villamos kapcsolóberendezés szerelési munkáira VII., Szabó József-utcában épülő autóbuszgarázs nagycsarnokában. Határidő: 1930 március hó 14 (péntek) d. e. fél 10 ó.

Starter-battéria fütőberendezési munkákra a VII., Szabó József-utcában épülő autóbuszgarázsban. Határidő: 1930 március hó 14 (péntek) d. e. ½10 ó.

Villamosszerelési munkákra erősáram és gyengeáramu a VII., Szabó József-utcában épülő autóbuszgarázsban. Határidő: 1930 március hó 14 (péntek) d. e. ½10 ó.

Benzintároló-berendezés munkákra a II., Csapláros-utca 6—8—10. szám alatt a Székesfővárosi Köztisztasági Hivatal számára épülő garázsban. Határidő: 1930 március hó 14 (péntek) d. e. ½10 ó.

Mosógép és facsarógép szállitására a IX., Gyáli-ut 1. szám alatti Szent István kórház gőzüzemü mosókonyháján szükséges. Határidő: 1930 március hó 14 (péntek) d. e. ½10 ó.

Föld-, kömives-, elhelyező-, beton-, vasbeton-, vasmunkákra. Tetőzeti hő- és nedvességszigetelés és ezzel összefüggő bádogosmunkákra. Épületbádogosmunkára. Különleges lakatosmunkára. Különleges lakatosmunkához tartozó mázolómunkára. Különleges lakatosmunkához tartozó üvegesmunkára. Asztalosmunkára. Lakatosmunkára. Mázolómunkára. Üvegesmunkára. Padlóburkoló-munkára. Ácsmunkára. Utburkoló-munkára. Festőmunkára. Épületfelszerelési munkára a IX., soroksári Dunaág közelében épitendő élelmiszer-nagyvásár csarnoképületénél. Határidő: 1930 március 17 (hétfő) d. e. 11 ó.

Kátrányos makadámszerü rendezésre az I. ker. Tóth Lőrinc-utcában. Határidő: 1930 március hó 17 (hétfő) d. e. 12 ó.

Burkolómunkákra az I. ker., Léderer-telepen létesitendő tüdőbeteg gyermeküdülő épitésével kapcsolatosan. Határidő: 1930 március 18 (kedd) d. e. ½10 ó.

Négy darab teljesen felszerelt locsoló- és mosóautomobil szállitására. Határidő: 1930 március 18 (kedd) d. e. 11 ó.

200.000 kilogramm (20 vagon) motalkó szállitására. Határidő: március 18 (kedd) d. e. 11 ó.

Gummipadló burkoló munkákra az I., Léderer-telepen létesitendő tüdőbeteg gyermeküdülő épitésével kapcsolatosan. Határidő: 1930 március 18 (kedd) d. e. ½10 ó.

Kátrányos makadámszegü rendezésére a X., Lavotta-utca és Sörgyár-utca közötti szakaszon. Határidő: 1930 március 24 (hétfő) d. e. 12 ó.

Kátrányos makadámszerü rendezési munkákra az I. ker. Böszörményi-uton. Határidő: 1930 március hó 24 (hétfő) d. e. 12 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács február 20-iki ülésén vállalatba adattak:

A IX., Üllői-uti Mária Terézia-laktanya 6 darab tüzhelyjavitási munkálatait Kada Márton (VIII., Kisfaludy-utca 17) 3070 pengővel.

A IX., Gyáli-ut és Szabadkai-ut sarkán id. vámhivatal-épület vizvezeték- és csatornázási munkát Sztojka Béla (VIII., Vas-utca 5) 4463.25 pengővel.

A II., Marcibányi-téri elemi iskola három tanterem gummipadozati munkát Magyar Ruggyantaárugyár Rt. (X., Kerepesi-ut 17) 4945 pengővel.

A II., Csapláros-utcai köztisztasági garage lakatosmunkát Péter Arthur (II., Iskola-utca 16) 9811.50 pengővel.

A Bihari-uti és Balkán-utcai szükséglakásos telep II. és IV. sz. pavillonjának ácsmunkáit Bauer János (V., Ipoly-utca 5-b) 37.082 pengővel.

A Szabó József-utcai autóbuszgarage gépészeti munkái 18/b. accumulátortelep szállitása és szerelése Köhler és Medvey (VII., Podmaniczky-utca 63) 11.480 pengővel.

A Szabó József-utcai autóbuszgarage kábelfektetését Bene és Wein (VIII., Práter-utca 6) 6535.10 pengővel.

A Csapláros-utcai köztisztasági garage mázolómunkáit Bakos Ernő (I., Emőd-utca 12) 4997.70 pengővel.

A Csapláros-utcai garage kalorifer szállitási munkáit Zöld József (V., Árpád-utca 8) 1734 pengővel.

A Csapláros-utcai garage asztolosmunkáit Brichta József (VI., Erzsébet királyné-ut 104) 8280.41 pengővel.

A Szabó József-utcai autóbuszgarage tartalék áramfejlesztő telep szállitását és szerelését Ganz és Társa Rt. (II., Lövőház-utca 39) 57.134.68 pengővel.

ERDÉLYI
udvari fényképész
MŰINTÉZETE
IV., Semmelweis-u 2.

Szórakozás

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren, a keleti pályaudvarral szemben. (Telefon: József 343—37.) **Buta ember szerencséje.** Buster Keaton első hangos filmje. — **Egy világvárosi bár éjszakája.** — **Fox hiradó.** Az előadások kezdete hétköznapokon: 5, egynegyed 8 és fél 10, vasár- és ünnepnapokon fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

CORSO (Váci ucca 9.) Telefon: Aut. 874—02. Buster Keaton hangos vigjátéka. **Buta ember szerencséje.** The international revue. — Szines hangos varieté. Hiradók. Előadások kezdete hétkönapokon 4, ¾6, ¾8 és ¾10 órakor, vasár- és ünnepnapokon: fél 5, egynegyed 7, 8 és ¾10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) Müsor: **Maurice Chevalier-nak,** a világ kedvencének legelső beszélő, éneklő, zenélő világfilmje: **Páris gyermekei.** (Innocents of Paris.) Irta: Vajda Ernő. Rendezte: Richard Wallace és Vajda Viktor. Paramount világattrakció. Női főszerepekben: Sylvia Beecher, Margarette Livingstone, Maurice Chevalier elénekli a legnagyobb sikerü dalát: Valentine-t, Dit moi-t és az Ananas-t. 2. **A lehangolt felhangoló.** A Paramount hangos burleszkattrakciója. 3. **Paramount- és Fox hangos Hiradó.** — Az előadások kezdete mindennap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Kossuth Lajos ucca 18. szám. Semmelweiss-u. sarok. (Telefon: Automata 895—43 és Aut. 987—07). — **Rio Rita.** Ziegfeld világhirü énekes, táncos, beszélő filmoperettje, 2 részben, 15 felvonásban. Főszereplők: Bebe Daniels és John Boles. — Békeffy László: Hangos filmen a hangos filmről. — **Fox hangos hiradó.** (A világ hangja.) — Előadások kezdete: fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

ODEON MOZGÓ VII. kerület, Rottenbiller ucca 37/b. szám. Telefon: József 302—63. Március 6—9-ig. Csütörtöktől—vasárnapig. **„A vasálarcos."** Filmdráma 11 felvonásban. Douglas Fairbank. — **„Jaj eltünt a a feleségem."** Slágervigjáték 8 felvonásban. Iris Arlan, Harry Halm és Mary Kid. — Hiradó. — Március 10—12. Hétfőtől—szerdáig. **„Bessel doktor feltámadása"** (Az élő halott.) Dráma 8 felvonásban. Hans Stüwe és Eszterházy Ágnes. — **„A szálló özvegye."** Vigjáték 8 felvonásban. Harry Liedtke, Alice Roberts, Huszár Puffi. — Hiradó. — Előadások kezdete köznapokon: 5, 7, egynegyed 10. Vasárnap 3 órától folytatólagosan! Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak!

ORION FILMSZINHÁZ, (IV. kerület, Esküt 1. szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfőjénél. Telefon: Automata 831—02. Müsor: 1. Conrad Veidt magyarul beszélő hangosfilmje: **Féltékenység.** Fejős Pál rendezésében. 2. **Biztositsa magát.** Clara Bow legujabb slágervigjátéka, zenekisérettel. 3. **Magyar Hiradó.** — Az előadások kezdete fél 6, fél 8, fél 10, vasár- és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10. — Jegyelővétel délelőtt 11—1 óráig.

PALACE FILMSZINHÁZ, VII. kerület, (Erzsébet-körut 8. szám., a Newyork-palotával szemben. — Telefon: József 365—23.) — Müsor: 1. **Féltékenység.** Hangos filmdráma 8 felvonásban, magyar beszéddel. Rendezte: Fejős Pál. Főszereplők: Conrad Veidt, Mary Philbin, Partos Gusztáv. 2. **Biztositsa magát!** Edes vigjáték 7 felvonásban. Irta: Elinor Glyn. Főszereplő: Clara Bow. Synkronizálta ifj. Stephanides Károly. — 3. **Hiradók.** — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, 6, 8, 10, vasárnap: 3, 4, 6, 8 és 10 órakor.

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: József 429—46 és József 419—02. **Vad orchideák.** Izzó történet egy forró asszonyról, akit a férje vitt a veszedelembe. Metro-Goldwyn hangos-film. Főszerepben: Greta Garbo, Lewis Stone és Nils Aster. — **Metro és Fox hangos hiradók.** — **Bánk bán táncjelenete.** Előadások kezdete hétköznapokon: 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor.

TIVOLI MOZGÓ, VI. kerület, Nagymező ucca 8. szám. — Telefon: Aut. 230—49. A berlini Klangfilm G. m. H. legujabb nagyteljesitményü készülékén hangos-film leadás: Március 6—9. Csütörtöktől—vasárnapig. **„A vasálarcos."** Filmdráma 11 felvonásban. Douglas Fairbank. — **„Sonny Boy". „I have á rainbow round my Shoulder"** és **„King for a day" cimü** dalokat George Dewey Washington énekli! — Hangos hiradó. — Március 10—12. Hétfőtől—szerdáig. **„Vénusz."** Szinmü 10 felvonásban, Constance Talmadge. — **„Nagy üzletben kis leány."** Vigjátékattrakció 8 felvonásban. Mary Pickford és Charles Rogers. — Hiradó. — Előadások kezdete köznapokon 4, háromnegyed 7 és fél 10. Vasárnap fél 3 órától folytatólagosan! — Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak.

UFA
CORVIN FILMSZINHÁZ (VIII., József-körut és Üllői ut sarok. Tel.: J. 389—88.)
A halhatatlan lump. Hangos filmdráma. Németül beszélő film. Vas József népjóléti miniszterről készitett hangos filmfelvétellel.
UFA FILMSZINHÁZ (VI., Teréz-körut 60. Tel.: Aut. 197—67 és Aut. 197—68) Előadások: 5, negyed 8 és fél 10; szombat vasárnap 4, 6, 8, 10 kor **A halhatatlan lump.** Hangos filmdráma. Németül beszélő film. Vass József népjóléti miniszterről készitett hangos filmfelvétellel.
Az előadások kezdete hétköznapokon: fél 6, fél 8, fél 10, vasár- és ünnepnap háromnegyed 4, háromnegyed 6, háromnegyed 8, háromnegyed 10-kor
URÁNIA FILMSZINHÁZ (VIII., Rákóczi ut 21): Előadások: 5, negyed 8, fél 10, szombat és vasárnap 4, 6, 8, 10. **Vasárnap délután.** Az első nagy magyar hangos film. (Dita Parlo, Willy Fritsch.

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ
Gaál Franciska, Tőkés Anna, Ráday Imre, Vaszary Piroska, Békeffy stb.
Kezdete 9 órakor

KAMARA MOZGÓ
(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.
KRISZTINA
Hangos Fox attrakció 10 felv.
(Janet Gaynor, Rudolf Schildkraut, Charles Norton)
Fox hangos hiradó. Micha Lewitzky zongoraművész: Liszt VI. rapszódia.
Előadások: hétköznap 5, ½8 és 10 órakor vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor

Szenzációs márciusi müsor a TABARINBAN

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő kir. Fensége uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 881-17.

A Székesfőváros tisztviselőinek **Elegáns férfiruhákat** mintaszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak **Vidor és Dankovszky** angol uri és egyenruhaszabók, Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13, I. emelet. Telefon: Aut. 840-27.

Vitál András mű- és épületlakatos
Budapest, VII., Angol-utca 3/b. Telefon: József 394-60.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb mügrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal mindenfajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 390 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23.

Négyökrü Vince épület- és mülakatos
Minden a szakmába vágó munkát elvállal.
Budapest, V., Vadász-utca 27.
Telefonhivó: Automata 277-10

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Pest, IV. Grof Károlyi u. 6.

Budapest, 1930 március 15

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Visegrádi-utca 19.
Telefon: Aut. 928—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Gond az ünnepen

Szombaton délelőtt, nyolcvankettedik évfordulóján a történelmi napnak, amikor Petőfi Sándor a Nemzeti Muzeum lépcsőjéről elszavalta a Talpra magyart, a főváros díszküldöttsége adja át Maradék-Magyarország fővárosának hódolatát és tiszteletét az államfőnek. Emelkedett hangulatu, méltósággal és tisztelettel teljes lesz ez az ünnepség, a szónoklatokban ott dobog valamennyiünk szive és érzése, az ünnepélyes aktus mindenképpen méltó ahhoz a bensőséges szeretethez, amelyet a kormányzó és az ország fővárosa egymás iránt éreznek. A hódoló küldöttség azonban nemcsak a törvényhatósági bizottság lelkeshangu feliratát viszi a kormányzóhoz, a díszmagyarok nemes prémjén láthatatlan kötelek feszülnek, ezek a kötelek a gondok telistele zsákjait tartják, azokat a zsákokat, amelyekben terheink és fájdalmaink vivják csatájukat élni akarásunk megmaradt energiájával.

Jól tudjuk, a hódolat ünnepélyes bemutatása és mindennapi bajaink között nincs okozati összefüggés. Rá kell azonban mutatnunk arra, hogy az örömpohár mélyén keserüség rejtőzik, sirva-vigadó örömnapunkat megrontja a nyomoruság tudata. Az ország, amelyet a dusgazdag monarchia kincses örökségétől megfosztottan lökött ki az önálló lét dermesztő nyomoruságába, szabadon, de szegényen élte le önálló államiságának első decenniumát. Furcsa és megható találkozása a véletleneknek, hogy ez az első decennium egybeesik a törvénybe iktatott szabadságnap évfordulójával, és ugyanezen a jubiláris napon jelenik meg a főváros küldöttsége, a 48-as Pest késői nemzedéke, az ország kormányzója előtt, hogy hódolatát bemutassa.

Éppen azért, mert örömünk nem maradéktalan, mert a szivünkből jövő hódolatnyilvánitás alig tudja elhessegetni nyomasztó gondjaink fekete madarait, kétszeresen fontos annak dokumentálása — amit mi a szombati ünnepség legfontosabb momentumának tartunk — hogy az ország kormányzója és annak fővárosa szivben-lélekben egyek, hogy a főváros nemcsak kormányzói székhelyre, gazdaságban, iparban, tudományban és művészetben áll az élen, hanem az ország lakóinak és földjének szeretetében és bizodalmában is. Budapest nem corpus separatum Magyarország testében, mint Bécs Ausztriáében, hanem része az egységes egésznek, feje a zárt vérkeringésü országtestnek, koronája a csonka hazának, elválaszthatatlan, testben és lélekben ép fővárosa Magyarországnak!

Ünnepi ruházatban ünnepi érzések foglalják el agyunkat a hódoló küldöttség felvonulása alkalmából. Tul a hétköznapi gondokon, bajokon és keserveken, amelyek annyira nehezek és fájdalmasak, él bennünk a megtisztult érzés, hogy az ország kormányzójának és fővárosának a decennium alkalmából való ünnepi egybeforradása záloga annak a szebb, nyugodtabb és gazdagabb jövőnek, amelynek el kell következnie mindannyiunk hő imája szerint Csonka-Magyarországra és annak sokat szenvedett fővárosára. Adja Isten, hogy ugy legyen!

Borvendég tanácsnok: Negyven millió pengő kell üzemeim leghalaszthatatlanabb beruházásaira

Felelőssége tudatában felhivja a figyelmet a bekövetkezendő veszedelmekre, amelyeket a programm elodázása jelentene — A legsürgősebb a vizmüvek két uj alagutjának és tartalékcsatornájának megalkotása, a kelenföldi telep kibővitése és az uj Rókus megépitésével kapcsolatosan a Gázmüvek székházának felépitése — A három legfontosabb közmünél nem látszatproblémákról, hanem vitális érdekekről van szó

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Borvendég Ferenc tanácsnok hónapok óta szivós küzdelmet folytat a vezetése alatt álló fővárosi üzemek fejlesztéséért. A Vizmüvek, az Elektromosmüvek, a Gázmüvek beruházási programmját néhány héttel ezelőtt ismertette *Borvendég* tanácsnok a nyilvánossággal, az elmult héten pedig *megkezdte előadássorozatát a Vizmüvek beruházásairól*, amelyeknek végrehajtása sürgős közérdek. Ez a küzdelem, amit *Borvendég* tanácsnok pártpolitikai intrikák, nem egy esetben jelentkező rosszindulat, általában pedig egy *kedvezőtlenül hangolt közvélemény ellen folytat, nemcsak egyéni ambició kérdése.* Itt nem elamerikázható látszat-problémákról, hanem a főváros közönségének vitális érdekeiről, mindennapi közszükségleteinek a kielégitési lehetőségeiről van szó. Még ellenfelei is elismerik, hogy *ez a puritán ember minden emóció nélkül élhetne, ha nem fütené a közérdek szolgálásának parancsszava.*

Nyolcvanmillió pengőre volna szükség az üzemi beruházások végrehajtásához. Ezt az összeget azonban ma a főváros nem tudja előteremteni, mert egyrészt költségvetési helyzete olyan sulyos, hogy egyetlen fillért sem lehet kisajtolni beruházási célokra, másrészt pedig az általános pénzpiaci helyzet még nem alakult annyira kedvezően, hogy nagyobb külföldi kölcsön fölvételére még csak gondolni is lehetne. Ilyen körülmények között azzal a kérdéssel fordultunk *Borvendég* Ferenc tanácsnokhoz, hogy az egyes üzemi beruházások közül melyek azok, *amiket haladéktalanul végre kell hajtani, ha a közérdeket nem akarjuk veszélyeztetni. Borvendég* tanácsnok a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Ezuttal nem bocsájtkozom vitába az üzemi beruházások terveinek *végrehajtása* tekintetében. Egyszerüen a hozzám intézett kérdéshez tartom magamat és válaszomat erre korlátozom. A *Vizmüvek* beruházási programmja tulajdonképpen két részből áll. Az egyik az a rész, amelyet a vizszolgáltatás zavartalansága érdekében a legsürgősebben végre kell hajtani, a másik az a rész, amelynek a végrehajtása pár évig kitolható. A legsürgősebben végrehajtandó beruházási munkálatok ismét két részre oszlanak. A beruházások egyik része tartalmazza a mai vizszolgáltatás keretében való biztonság megteremtését, nevezetesen két uj alagutnak és az ikercsatorna mellé tartalékcsatornának a megépitését. A beruházások másik része pedig a tervezett uj budai vizmütelepnek legalább olyan arányu megépitésére vonatkozik, hogy minél hamarább több vizet tudjunk adni a főváros lakosságának. A budai városrészek állandó fejlődése miatt a vizmüvekre nézve kedvezőtlen időjárás esetében ezeknek a területeknek vizszükségletét kielégiteni nem lehet. A Vizmüveknek minden eshetőségre készen kell lennie, el kell tehát készülni arra a legrosszabb esetre is, hogy a nyár folyamán ismét olyan kánikula lesz, mint tavaly és tavalyelőtt, ebben az esetben pedig — ha nem nyilik módom a Vizmüvek legsürgősebb beruházási terveinek sürgős végrehajtására, — *nem vállalhatok felelősséget azokért a zavarokért, amelyek a nyár folyamán feltétlenül bekövetkeznek.*

— A sürgősen végrehajtandó beruházásokhoz 23 millió pengőre van szükség, kevésbbé sürgős tehát az a 13 millió pengőt képviselő befektetés, ami a budai Vizmüvek későbbi kibővitését és fejlesztését célozná.

— A *Fővárosi Elektromosmüvek* beruházásai is két részre oszlanak. Én a magam részéről feltétlenül ragaszkodom a közgyülés által megállapitott programmnak legalább abban a keretben való végrehajtását, amit a belügyminiszter ur is akceptált. Ezeknek a beruházási terveknek a végrehajtása halaszthatatlan. A kelenföldi telepet három uj gépegységgel és összes tartozékaival föl kell szerelni, mert 1931 telén, ha ezeket a sürgős beruházási terveket nem hajtjuk végre, a fővárosi áramszolgáltatás zavartalan menete akadályokba fog ütközni. Én nem térhetek napirendre az ellenvetések fölött anélkül, hogy *felelősségem tudatában* ne figyelmeztessek a bekövetkezendő veszedelmekre. Éppen ezért szorgalmazom a szükséges összeg előteremtését. Ha nem lehet megoldani a pénzügyi problémát hosszulejáratu kölcsön szerzésével, akkor vagy függőkölcsön utján, vagy más módon kell gondoskodni ezeknek az összegeknek az előteremtéséről. A Fővárosi Elektromosmüvek halaszthatatlanul sürgős és a belügyminiszter ur által akceptált keretbe tartozó beruházásai 12 millió pengőt igényelnek.

— A *Gázmüvek* beruházási programmja már kevésbbé sürgős. Ebben a programmban az uj Rákóczi-uti igazgatósági palota megépitése tartozik a halaszthatatlan teendők közé, természetesen abban az esetben, ha az uj Rókus felépitése is sürgős. Mivel azonban folytonosan halljuk legilletékesebb helyről is azt a követelést, hogy az uj Rókus-kórház épitését haladéktalanul meg kell kezdeni, még ezt a haladéktalan épitkezést is megelőzi a Gázmüvek Tisza Kálmán-téri igazgatósági palotájának a lebontása, és ennek folyományaként a kis Rókus helyén emelendő igazgatósági épület megépitése. Ennek a költségei négy és félmillió pengőt tesznek ki.

Ennyit mondott *Borvendég* tanácsnok, aki a jövőben is változatlan energiával folytatja a harcot a közönség érdekeinek a képviseletében. Ha összegezzük azoknak a beruházásoknak a költségeit, amelyeket *Borvendég* tanácsnok halaszthatatlanoknak itél, a következő eredményre jutunk:

a Vizmüvek — — — — 23,
az Elektromos müvek — 12,
a Gázmüvek — — — 4 és fél
millió pengős halaszthatatlan beru-

házásokat igényel, ami végösszegben kereken *ötvenmillió pengőt jelent*. Ennek az összegnek az előteremtése természetesen sokkal könnyebb feladatot ró a főváros pénzügyi osztályára, mint az eredetileg beállított nyolcvanmillió pengős igény, amelyet még növelt más fővárosi üzemeknek hitelszükséglete is. A főváros közönségét a kiéleződött vitából csak az a kérdés érdekli, hogy *ki vállalja majd a felelősséget az esetleg bekövetkezendő zavarokért abban az esetben, ha a főváros vizvezetéki és világitási ügyosztálya beruházási terveit, amelyekért évek óta harcol, nem tudja végrehajtani.* Az üzemesitő politika teljes csődjét jelentené, ha ezeket a kérdéseket, amelyeket *Borvendég tanácsnok* ilyen érthető rigorozitással kezel, a pártok a választási hadjárat időpontjának közeledésére való tekintettel elejtenék.

Hortobágyi juhtúró
Mindenütt kapható! Termeli:
ORSZ. MAGY.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Kemény Sándor okl. mérnök, épitőmester
V., Pannonia-u. 18. Tel.: L. 904-24

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel.: J. 308-97.

Budapest uj kegyuri templomai

Irta: Szendy Károly tanácsi főjegyző

Amikor a főváros törvényhatósága az 1922. évben elhatározta, hogy az ujonnan alapitott budapesti plébániák kegyuraságát elvállalja, a kegyuri jogból, illetőleg kötelességből kifolyólag elvállalta azt is, hogy az uj plébániák részére kegyuri templomokat is épit. Az egészen természetes, hogy egyszerre 13 templom megépitését a főváros nem kezdhette meg, hanem ebbeli kötelességét csak *fokozatosan*, az anyagi lehetőséghez képest teljesithette.

Eleinte az egyes uj egyházközségek a főváros segitségével, de főleg saját erejükből kisebb templomokat, kápolnákat épitettek, mint például a városmajori, a kelenföldi egyházközségek. Majd a főváros *nagyobb anyagi segélyt* képes már nyujtani, ekkor épiti fel az angyalföldi és a törökőri róm. kath. egyházközség plébánia templomait. 1929-ben végre elérkezett az az idő, amikor a székesfőváros törvényhatóságának közgyülése által évi 600.000 pengővel dotált kegyuri templomépitési alapból a főváros — *az egyházközségek bevonásával* ugyan, de saját közegeivel és anyagi erejével kezd kegyuri templomokat épiteni — nevezetesen a tripoliszi és külső ferencvárosi plébánia templomokat, egyenkint körülbelül 350.000 pengő költséggel. Ugyanezen évben kezd épülni az 1 és fél millió pengő költségösszegre előirányzott tisztviselőtelepi *Ferencz József fogadalmi templom is;* az előirányzatból 940.000 pengőt a templomépitési alap, 500.000 pengőt a kultuszminiszter fizet, 60.000 pengőt pedig a hivek adnak össze.

Kegyuri templom lesz a városligetben épülő *„Regnum Marianum"* templom is, amelyet az egyházközség épit a főváros jelentős anyagi támogatásával.

Teljesen előkészitette az ügyosztály a terézvárosi ugynevezett *„Szent Család" egyházközség* részére épülő VI., Szondy-utcai templom épitését, valamint a VI., Ferdinándtéren épülő lőportárdülői plébánia templom épitési ügyét is.

Ezen épitkezésekkel azután az első épitési ciklus, a kegyuri kötelességből kifolyólag a halaszthatatlan plébánia templom épitkezések az 1930. évben befejezést nyernek. Az 1931. évben azután azon egyházközségek részére lehet már plébánia templomokat épiteni, ahol ugyan kisebb templomok, vagy kápolnák rendelkezésre állanak, de megfelelő befogadó képességü templomépület szintén szükséges. Itt elsősorban a középső Ferencváros, a VII., Herminamezői és városmajori egyházközségek igényei volnának kielégitendők.

Természetesen a főváros minden templomépitésnél igénybe veszi az *egyházközség hiveinek áldozatkészségét* is, mert ez mutatja a legjobban a templom szükségességét is és mindenkor a legnyomósabb indok az épitési sorrend megállapitásánál.

A katolikus hivek lelkesedéséből, adakozásából és a főváros közgyülésének áldozatkészségéből *2—3 év mulva minden valószinüség szerint, minden budapesti egyházközségnek plébánia temploma lesz.*

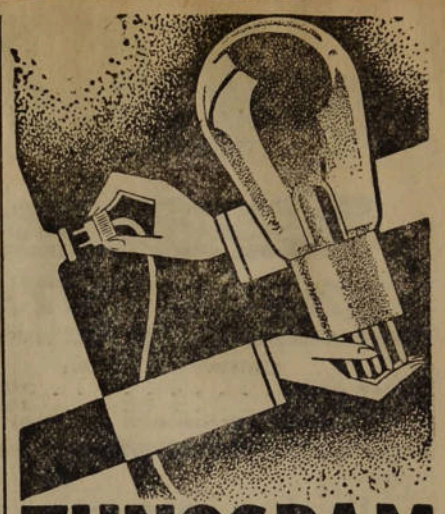

Aszfalt-útépitő,
szigetelő és tetőlemezfedővállalat
KOREK E.
BUDAPEST
VIII., József-körut 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag utca 75. Tel.: Aut. 928-32.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb mügrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal mindenfajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 390 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23.

Magyar Fanto Müvek Rt.
Budapest, V., Tükör-utca 4. sz.
Gyárak: SÁTORALJAUJHELY, PESTERZSEBET
FANTOLIN autó- és traktorolajok.
FANTO autóbenzin, motorbenzin, világitó- és traktorpetroleum.
Gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök.
Pormentesitő olajok.

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Telefon: Automata 829—23 és Automata 817—92
Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu
A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Utépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics(D rieso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállitását, továbbá a „Warrenita Bitul thic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

HUFF TESTVÉREK
iparmüvészeti és galvanoplasztikai mühely
Aranyéremmel kitüntetve
Fémek szinezése, aranyozás, ezüstözés, patinázás — Bronz- es fémöntés — Müvészi plakettek és reliefek készitése fénykép után is — Mindennemü tárgyak galvánuton való bevonása, u. m. gyermekcipők, élővirágok, gipsz-szobrok és barminemü emléktárgyak megörökitése
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29
(Corvin-szinház köz) és
IX., Tompa-u. 13

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és mülakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

TÁRCA

Hanvai Sándor emlékezete

E hó 18-án, Sándor-napon leplezi le a székesfővárosi kerületi előljáróságok személyzete azt a diszes siremléket, melyet a Kerepesi-uti temetőben néhai Hanvai Sándor előljáró sirján a saját filléreiből emelt.

E siremlék a köteles kegyeletnek, a mélyen érzett hálának és szeretetnek csak halvány kis szimbóluma azzal a férfival szemben, aki a kerületi előljáróságok mai megszervezésének megalkotója és számtalan kulturális és szociális intézménynek vagy megteremtője, vagy legalább lelkes támogatója volt egész életén át.

Hanvai Sándor, mint egyszerü, igen szerény anyagi viszonyok között élő vidéki szülők gyermeke 1857-ben Aradon született. Iskoláinak és egyetemi tanulmányainak csaknem a saját erejéből és részben jóbarátok támogatásából történt elvégzése után 1871-ben Budapest székesfőváros szolgálatába lépett.

1894-ben kerületi előljáróvá választották meg, résztvett a kerületi előljáróságokról szóló törvénytervezet előkészitési és végrehajtási munkálataiban. A kerületi előljáróságokról szóló szabályrendelet (szolgálati utasitás megalkotása) az ő nevéhez fűződik. 19 évi előljárói működése alatt folyton azon buzgólkodott, hogy a székesfőváros mind a tiz kerületének közigazgatásában az egyöntetüséget megteremtse. Ennek elérésére megalakitotta a kerületi előljárók értekezletét, melynek hosszu időn át elnöke volt. Szolgálati ideje lejártával a székesfőváros akkori polgármestere előterjesztésére, a székesfővárosi törvényhatóság méltányolva kiváló munkásságát, a szolgálatban mint nélkülözhetetlent visszatartotta.

Áldásos működésének és figyelemreméltó érdemeinek elismeréséül az akkori polgármester maga helyett alpolgármesteri hatáskörrel a kerületi előljáróságok felügyeletével és ellenőrzésével bizta meg. A háboru kitörésekor átvette a népsegitő iroda vezetését és a polgármesterrel együtt megszervezte a háborus jótékonyságot, amely a forradalmak kitöréseig mintaszerüen látta el a közjótékonyságok ügyeit.

A főváros szolgálatában töltött 46 évi működése alatt a székesfőváros kerületi előljáróságainak modern értelemben vett ujjászervezésén kivül nevéhez fűződik a szociális intézmények egész sorozata: melegedőszobák, foglalkoztatóműhelyek, népkonyhák polgári étkezőkkel, bölcsőde, napközi otthon, éjjeli szállók, anya- és csecsemővédő intézet, cserkészcsapatok, szabadliceumok, tanitónők otthona. Kerületi előljárói tevékenységének és a szegények iránt érzett meleg szeretetének legszebb dokumentuma az V. kerületi Népház megteremtése volt. Ezt a háromemeletes kulturpalotát, mely ma is disze a székesfőváros szociális és kulturális működésének, Hanvai Sándor létesitette. Ambicióval telitöltött munkássága, mindenkivel szemben lévő, mondhatni atyai szeretet, mindenkin segiteni kivánó szivjósága, lebilincselő modora jellemzi Hanvai Sándor egyéniségét, amely szép vonások feljebbvalóinak nagyrabecsülését, kartársainak ragaszkodását és tiszteletét és alárendeltjeinek bámulatát és szeretét szerezték meg számára.

Kiváló szaktudását, emberismeretét és nagy munkabirását, szociális tevékenységét a legmagasabb helyen is méltányolták, amennyiben néhai I. Ferenc József királyunk királyi tanácsosává nevezte ki. Később a Vaskorona-rend lovagkeresztjével, majd a polgári érdemrenddel tüntették ki.

Amidőn 1917. év május 1-vel nyugalomba vonult, a törvényhatósági bizottság azzal tisztelte meg, hogy a közgyülési terem részére megfestette arcképét.

A nyugalomba vonulás azonban neki nem jelentett teljes pihenést, mert egyidejüleg megbizták Budapest jogszabályai szerkesztésével, amelyből eddig 6 kötet jelent meg. Ugyancsak ő készitette el Budapest városi jog előzetes tartalomjegyzékét is. Majd tovább vezeti az ő büszkeségét, az V. kerületi Népházat és résztvesz a fiatalkoruak felügyelőhatóságában, mint egyik tanácselnök. Számos irodalmi cikket és tanulmányt publikál, különösen a patronázs, népjóléti és szegényügyi kérdésekről. Legmegvilágitottabb fogalom lelkében a szegénység. Ő, aki atyjától csak munkakedvet és optimizmust, anyjától pedig szivós kitartást és praktikus érzést örökölt, mindkettőnél ezenkivül a jóravaló nevelés mellett csak tisztességet és Istenfélelmet tapasztalt, csak erős idealizmussal és fáradhatatlan törekvéssel birta magát a hivatalnoki létrán felküzdeni és szép terveit megvalósitani. Szeme előtt csak az a cél lebegett, hogy amint családja számára nehéz munkával a betevőfalatot megszerezte, a segitségre szoruló civis és plebsz nyomorán enyhitsen és ezen cél kitüzéséből kifolyólag a kerületi előljárói intézményt tökéletesitse és európai szinvonalra emelje. Altruisztikus munkálkodása közben zárkózott életet élt, nem üzött személyi kultuszt s lelki örömét családjában és a székesfőváros közigazgatásának fejlődésében lelte. Puritán életében is megtalálta a lelki összhangot és kiegyenlitődést s 1925 julius 20-án életének 68. évében hosszu, békés és eredményes munkálkodás után azzal az édes tudattal fejezte be földi pályafutását, hogy mindenkivel szemben lerótta tartozását.

Ennek az önzetlen és nagy munkásságu férfiunak emeltek emléket a kerületi előljáróságok szerény munkásai.

Nagy vita a kereszténypártban a pesti vizről

A Keresztény Községi Párt szakértő bizottságot küld ki a Vizművek fejlesztési programmjának elbirálására — Elvetették a Római-fürdő forrásainak bekapcsolási tervét, mert a viz mesztartalma tönkretenné a vezetéket — A Helyiérdekü ügye, a müszaki személyzet jutalmai, a Városi Szinház dolga a keddi pártértekezleten

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A *Keresztény Községi Párt* kedden este tartotta *Wolff* Károly dr. elnöklésével e heti rendes pártértekezletét. Elnöki megnyitójában üdvözölte *Borvendég* tanácsnokot, aki a pártértekezleten a vizmüvek beruházási programmját ismerteti. Majd elparentálta *Lakatos* Géza dr. bizottsági tagot, akinek emlékét a mai ülés jegyzőkönyvében örökitik meg, azután üdvözölte *Csilléry* András dr.-t, akit az olasz koronarend nagykeresztjével tüntettek ki. Üdvözölte *Kovács* Ferencet, aki a törvényhatósági biozttságban *Lakatos* utóda, benne a munkásosztály nyert képviseletet a párt utján a törvényhatósági bizottságban.

Az éljenzéssel fogadott elnöki bejelentések után *Buday* Dezső napirend előtti felszólalásában a *Városi Szinházban uralkodó hihetetlen állapotok* ellen tiltakozott. A felügyelő bizottság müködése keresztény szempontból kifogásolható. Inditványozza, hogy szigoru vizsgálat tartására kérjék fel a polgármestert. *Miklós* Ferenc dr. megállapitja, hogy *Lakatos* Gézával együtt ő fellebbezte meg a szinház segélyezésére vonatkozó közgyülési határozatot, sürgeti a belügyminiszter intézkedését. *Wolff* Károly dr. szerint elvárhatja a keresztény főváros, hogy az ő pénzével támogatott szinházban ne legyen kereszténymellőzés. abban csak a tehetségteleneket lehet üldözni. *Ilovszky* János, mint a pártnak a szinügyi bizottságban képviselője, közli, hogy a bizottság éppen a mai nap folyamán a szinház ügyeinek megvizsgálására háromtagu albizottságot küldött ki, amelynek ő is tagja. A bizottság vizsgálat tárgyává fogja tenni *Buday* Dezső adatait, és részletesen jelentést fog tenni a pártnak. *Wolff* Károly dr. felkéri *Budayt*, hogy adatait juttassa a polgármesterhez, hogy ő is megindithassa a vizsgálatot.

Ezután *Borvendég* tanácsnok tartotta meg előadását a vizmüvek 23 milliós beruházási programmját illetően. A nagy tetszéssel fogadott előadás után *Wolff* Károly azt a megoldási módozatot vetette fel, hogy a római-fürdői források bekapcsolásával lehetne esetleg a budai vizhiányon segiteni, kérdezte, hogy *Németh* Béla dr.-nak, a Háztulajdonosok Országos Szövetsége elnökének az Egységes Községi Polgári Párt multheti értekezletén felsorolt adatai helytállóak-e? *Borvendég* tanácsnok kijelentette, hogy a Németh-féle adatok vizsgálat alatt állanak. A római-fürdői megoldás keveset ér, mert napi 14.000 köbméter többletet jelentene, ami pénzügyi szempontból is aggályossá teszi a megoldás ezen módját. Mindenesetre itt még folynak a számszerü vizsgálatok, végleges véleményt ezért egyelőre nem mondhat.

Buday Dezső hibáztatja, hogy a Vizmüvek tiz esztendeig ki voltak kapcsolva a törvényhatósági bizottság közvetlen ellenőrzése alól. Amig a Beszkárt, az Elektromos Müvek, a Gázmüvek teljes tapraállása ezen idő alatt a bizottsági tagoknak az üzemek igazgatóságába való bevonásával megtörtént, mégpedig a folyó bevételekből, a Vizmüveknél semmi sem történt, a *Vizmüveknél komoly bajok vannak.* Huszonöt évre visszamenőleg rossz volt a Vizmüvek tarifa-politikája, mert a folyó bevételekből a rekonstrukciókat sem végezte el a kellő mértékben. Meg kell vizsgálni a főcső-vezetéket, félő, hogy a csőhálózat felmondja a szolgálatot, amikor nemcsak mennyiségileg, hanem minőségileg is aggodalmas lesz a helyzet. A beruházási programmot elfogadja.

Weszelszky Gyula dr., az országos rádiumintézet igazgatója megállapitja, hogy a vizsgálatokat tartalmazó évkönyv adatait szakember létére ő sem érti. Az illetékes fővegyész ő egy alkalommal előadás tartására hivta fel, de azt a választ kapta, hogy nem teheti, mert *hivatalos titok.* (Derültség.) A pesti viz ma divó vizsgálatát feleslegesnek tartja, mert a szempontok elavultak. Nem szabad elzárkózni ezekben az ügyekben a tudományos világ nyilvánossága elől, mert a befektetést illetően igy a sötétbe ugrunk. A Római-fürdő vizének felhasználását annak *hőfoka miatt* lehetetlennek tartja, az melegen folyna a csapból. De rossz ez a viz azért is, mert annak *tulmagas mésztartalma elrontaná* a veszetéket.

Platthy György dr. nagy dicsérettel emlékszik meg *Borvendég* tanácsnok tudásáról és képességeiről, de felhivja a figyelmét, hogy mig a *megfelelő szakvélemények rendelkezésre nem állnak*, ne foglaljanak állást ebben a kérdésben. Meg kell várnunk a tőlünk idegenül müködő miniszteriális szakbizottság vizsgálatának eredményeit is. A párt szakértő tagjainak bevonásával *szakértekezlet* egybehivását javasolja.

Szőke Gyula dr. és *Miklós* Ferenc dr. felszólalásai után *Wolff* Károly dr. közli, hogy a Keresztény Községi Párt abban a helyzetben lesz, hogy *Borvendég* tanácsnok előadása kapcsán a kérdéssel behatóan foglalkozzék. *A vas és mangánkérdésben nem lehet titkolózni*, a párt erről részletes jelentést vár. A fővárosi előterjesztések ujabb időben *tul vannak méretezve*, igy könnyü megtakaritásokat eszközölni, amiből azután *nagy jutalmakat kap a müszaki személyzet.* Ezt az abuzust kénytelen szóvátenni, mert ujabb időben *kezd rendszeressé válni.* Megköszönte végezetül *Borvendég* tanácsnok igazán szakszerü előadását.

A Helyiérdekü megvásárlása

Wolff Károly dr. bejelenti, hogy a *Helyiérdekü* ügye tárgyalását a legközelebbi pártértekezletre tüzi ki, majd *Csilléry* András dr. hivja fel a figyelmet, hogy a Hév-ügyben nem a párthoz tartozó szakértők véleményét is meg kell hallgatni. Albizottság kiküldését javasolja, amely a jövő keddi értekezleten már jelentést tehet. *Wolff* Károly dr. szükségesnek tartja, hogy az albizottság tekintse meg a *Máv és Dornelacféle jelentést* is. A *Hév-kérdésben nem hangulat, hanem a közönség érdeke kell, hogy döntsön.* Itt csakis reális alapon kell dönteni, mert *itt a párt véleménye igen nagy sullyal esik a latba.*

Platthy György szerint nagy érdekek ütköznek a háttérben, amelyek *nagy óvatosságra intenek. Szabó* József örül, hogy *Csilléry* ezt a kérdést idehozta, mert ő a pártnak a Beszkárt igazgatóságában helyet foglaló többi tagjaival nincs egy véleményen. A Beszkárt igazgatóságának véleményét *nem tartja objektivnek*, mert a legfontosabb kérdésre, mennyit ér a vasut, nem ad feleletet. A jelentés sok tekintetben *szuppozíciókon alapszik*, nem veszi tekintetbe, hogy 30 év mulva a város tulajdonába kerül. A 30 éven tuli 38 év, amikor a vasut a háramlás időpontjáig a városé, az annuitások szempontjából a Beszkárt-véleményben nem szerepel. Az albizottság nagyon nagy munkát vállal magára, a Beszkárt egész személyzete hetekig dolgozott rajta, az albizottságnak csak az lehet a feladata, hogy a Beszkárt jelentés alapján *az elvi kérdést eldöntse.*

Csilléry András dr. utal arra, hogy annakidején mindenki ellenezte a Közuti megváltást, azzal, hogy az a *sötétbe ugrást jelenti.* Ha annak idején engednek, ma nem hivatkozhatnának büszkén a Beszkártra. Ezzel a kérdéssel a *legkomolyabban kell foglalkozni. Bieber* József dr. ebben a kérdésben nem akar ugy látni, mint a mammutfizetések, vagy a Vizmüvek ügyében: *világosságot akar!* A Beszkárt többségi véleménye és kisebbségi véleménye között ma nem tud különbséget tenni, *a párt ma semmiről sem tud!* A kiküldött bizottságnak *függetlennek kell lennie*, amelyben a pártnak a kérdéstől távolálló tagjai vesznek részt.

A bizottságot az elnökség fogja kiküldeni. Wolff Károly szerint lehet mondani, hogy a Beszkárt-vélemény nem helyes, nem jó, de nem lehet mondani, hogy nem objektiv. *Szabó* József kijelenti, hogy ő kifejezését nem sértően értette. Ezzel az értekezlet végetért.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet

az I., Léderer-telepen épülő erdei iskolában szükséges asztalos-, lakatos- és mázolómunkákra.

Az ajánlatok elkülönitve munkanemenként külön boritékban nyujtandók be.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 50 fillérért kaphatók 1930. évi március hó 17-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető az előadónál a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi március hó 28-án (pénteken) d. e. ½10 óráig

a tanácsi II. (középitási) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi március hó 11-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási határidő meghosszabbitása

A tanács az érdekeltség kérelmére hozzájárul ahhoz, hogy a sertésvásártéren épitendő

uj sertésvásárcsarnok épitési munkáira

az 1930. évi február hó 6-án 20.311/1930—VIII. tan. szám alatt kelt hirdetménynyel kiirt (megjelent a Fővárosi Közlöny 1930. évi 13., 14., 15. és 16. számainak „Hivatalos hirdetések" cimü rovatában) és 1930. évi március hó 12-ére kitüzött versenytárgyalás határnapja

1930. évi március hó 26-ának (szerda) délelőtti 11 órájára elhalasztassék.

Egyebekben az idézett versenytárgyalási hirdetmény rendelkezései változatlanok maradnak.

Ehhez képest felhivja a tanács a szóbanforgó munkákra pályázni szándékozókat, hogy az ajánlataikat a Központi városháza, II. em. 204. ajtószám alatt a most kitüzött határidőben nyujtsák be, amikor az ajánlatok nyilvánosan fel is bontatnak.

Budapest, 1930. évi március hó 8-án.

A székesfőváros tanácsa.

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KAROLY-KÖRUT 13, I EMELET.
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

PAULAY LÁSZLÓ
elektrotechnikai és mechanikai vállalata
Budapest, VIII., Losonczi-u. 3.
Telefon: József 401-76.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és vérbetegek külön osztálya

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

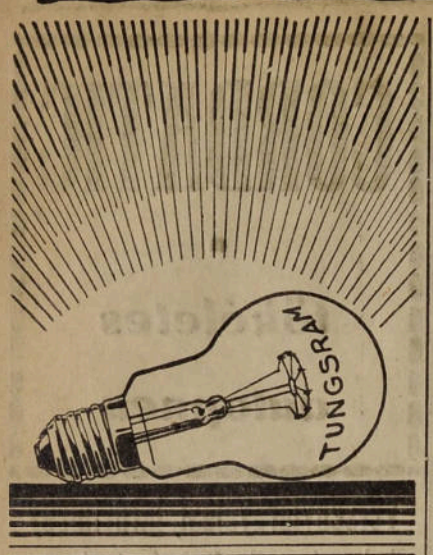

TUNGSRAM

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

Alapitási év: 1868 Telefon: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Szokosfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

vitéz Horváth Nándor
bádogos- és szerelő-mester
Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
I., Döbrentei-tér 3.
Telefon hivó: Aut. 604—46.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

Horváth Sándor kályhás-mester
cserépkályha üzlete
Budapest, Rökk Szilárd-utca 39.
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolat és vaskályhák állandóan raktáron

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

Statisztikai mozaik

A talált hullák száma Budapesten, a mészárosoknak és henteseknek van a legtöbb hazuk, Kőbányán van a legkevesebb izraelita, a belvárosi házak egynegyedében van központi fütés, 64.920 a rádióelőfizetők, 15.368 az Üllői-ut lakóinak száma

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Mult heti számunkban részletesen foglalkoztunk *Illyefalvi* I. Lajos dr.-nak, a fővárosi Statisztikai Hivatal érdemes igazgatójának azzal a nagyjelentőségü munkájával, amelyben a kormányzó decenniuma alkalmából a főváros világháboru utáni tiz esztendejét mutatta be a statisztika tükrében. Mult számunkban a népmozgalmi adatokról közölt statisztikát részleteztük, ez alkalommal érdekesnek találtuk közölni azon *egyórai* böngészésének adatait, amelyek a könyv nyilvánosságán tulmenően érdeklődésre tarthatnak számot.

*

Az elmult tiz évben a *legmagasabb hőmérséklet* 1928-ban fordult elő: 38.4 fok. A *legalacsonyabb hőmérséklet* 1929-ben: 23.4 fok. A *legtöbb fagyos nap* 1924-ben volt: 106, *a legkevesebb* 1926-ban: 45. Az évi közepes hőmérsékletet számitva 1922 volt a legmérsékeltebb égövi: 10.0 fokkal.

*

A *legnépesebb ucca* a jobbparton a Fehérvári-ut (7681 lakóval). Utána jön a Bécsi-ut (5030), a Lajos ucca (5285). A balparton: Üllői-ut (15368), Király ucca (9261), Dob-utca (8781), Rákóczi-ut (9133).

*

A Ludoviceum 10 méterrel fekszik *magasabban*, mint a Rókus-kórház. A Cálvin-tér és a Petőfi-tér ugyanegy magasságban vannak a budai Várkert-rakparttal.

*

Budapesten 8850 lakás van ellátva *központi fütéssel*. 1919-ben 701 és 1927-ben 1240 épületben volt központi fütés felszerelve. A Belvárosban az összes épületek 22.3 százaléka központi fütéses. A legkevesebb központi fütés Óbudán van: az összes épületek 2.1 százaléka. *Központi melegviz-szolgáltatást* nyujt Budapesten 696 épület és 4756 lakás.

*

Fogy a *földmives-háztulajdonosok* száma: 1920-ban 218, 1925-ben 116, 1927-ben 137. Ez azt jelenti, hogy a perifériákon szünőben van a kertgazdálkodás, nem tudnak konkurálni a távolabbról szállitó, de olcsóbban termelő paraszttal. Az iparosok közül legtöbb háziur az *épitési vállalkozókon* felül (227), a *mészárosok és hentesek* közül kerül ki (235). Utánuk jönnek a *pékek* (175), *asztalosok, esztergályosok* (158), *szabók* (155). A fővárosban 281 *ügyvédháziur*, 210 *orvos*-háztulajdonos, 223 *magánmérnök*-háztulajdonos és 1400 *nyugdijas*-háztulajdonos van.

*

1920-ban 5638, 1925-ben 5971 *pincelakás* volt Budapesten. Ezek népessége 1920-ban 8283, 1925-ben 9774 volt. A konyhanélküli lakások száma Budapesten 1920-ban 16,258, 1925-ben 17,742. A 114.910 egyszobás lakásban szobák közül csak 469 van *tapétázva*, a négyszobás lakások 125.743 szobája közül tapétázva van 52.803. A fővárosban a lakások mintegy 45 százaléka van parkettázva, a rendes lakásokban levő 429.978 szoba közül parkettás volt 250.938. Budapesten összesen 336.980 *kályha* van. 1929 november elsején Budapesten 1695 lakás és 1052 bolthelyiség állt üresen. Legtöbb üres lakás az I. kerületben volt (404), a legkevesebb a Ferencvárosban (59). Az *üzlethelyiségek* közül a legtöbb állt üresen a VI. kerületben (180), legkevesebb Kőbányán (33.)

*

Az 1925-ös népszámlálás adatai szerint Budapesten 3978 *nyolcvanéven felüli van*, az egész lakósság 4.4 százaléka. Legtöbben vannak a 20—25 és a 25—30 évesek (11.0 és 11.5 százalék.) Százalék szerint a legtöbb *katolikus* él Óbudán (75.1 százalék), a legkevesebb a VII. kerületben (47.5 százalék.) A római katolikusok száma 1920—25-ig *59.1 százalékról 59.9 százalékra emelkedett*. A *reformátusok* száma ugyanezen idő alatt 10.9 százalékról 11.4 százalékra nőtt: 1925-ben legtöbben vannak az I. kerületben (13.5 százalék), legkevesebben Óbudán (9.2 százalék). Az *izraeliták* száma ebben az öt esztendőben 23.2 százalékról 21.6 százalékra csökkent: 1925-ben legkevesebben vannak Kőbányán (6.3 százalék), legtöbben a VII. kerületben (36.3 százalék.) A legtöbb *magyar anyanyelvü* a VII. kerületben van: 94.7 százalék, a legkevesebben Óbudán: 86.9 százalék. Itt van a legtöbb *német anyanyelvü*: 9.5 százalék, a legtöbb tót is: 1.3 százalék. Ugyancsak Óbudán van a legtöbb analfabéta: 7.2 százalék, a 6 éven felüli lakósság százalékában kifejezve.

*

A legtöbb *hullát* az utolsó tiz év alatt 1923-ban találták: 187. A legtöbb eltünés viszont 1929-ben volt 4218. Ugyanekkor találták a legkevesebb hullát is számszerint 46-ot.

*

Az 1929-ben megtartott 319 *adóügyi árverésen* összesen 97.000 pengő folyt be. A foglalások száma viszont ugyanezen évben 231.709 volt, 89.102 becsértékben.

*

Szemben az 1912-ben volt 12.372 kórházi ággyal, 1928-ban *17.454 volt a kórházi ágyak száma*. Kórházakban 1912-ben 7618-an, 928-ban 9833-an haltak meg. Ugyanezer idő alatt a *tébolydai ágyak* száma 1680-ról 1749-re emelkedett. 1929-ben 1356 rendőri boncolás volt Budapesten.

*

1928-ban *4703 szabadalmat* jelentettek be, a legtöbb szabadalom bejelentése szabatossági és fizikai műszerekre vonatkozik (417), ezután következnek vasutak és erőgépek (330), mező- és erdőgazdaság, malomipar (202.)

*

Budapesten 1928-ban 188.551.718 *egyszerü*, 6,960.338 *ajánlott levelet*, 235.943 értéklevelet és értékdobozt adtak fel. Ugyanezen évben 3,802.393 *postatakarék és csekkbefizetés történt*, 806,289.000 pengő értékben. A légi-postai forgalom 1928-ban 12.581 darabot tett ki. Ugyanezen évben Budapesten 5,120.481 ajánlott küldeményt kézbesitettek. Budapesten 1928-ban *38.804 távbeszélőállomás volt*, amelyeken 82,458.000 helyibeszélgetést bonyolitottak le. Interurbán Budapestre 1,302.871 beszélgetés érkezett, Budapestről pedig 1,293.380 beszélgetést inditottak. 1928-ban Budapesten 1,604.022 táviratot adtak fel, *1,405.587 táviratot kézbesitettek*. 1928-ban Budapesten *64.920 rádió előfizető volt*.

Május közepe táján általános patkány-napot rendez a főváros

Tárgyalások a közegészségi ügyosztály és a Háztulajdonosok Szövetsége között — A patkány-napon a fertőtlenitő intézet szakvéleménye alapján foszforsavas pépek használatat fogja elrendelni a főváros

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A közigazgatási bizottság által megtartott kórházvizsgálat terelte a közfigyelmet a főváros területén garázdálkodó *patkánycsordákra*. A patkány ugy hozzá tartozik a világváros arculatához, mint a piaci légy: ahol városi kultura, elsősorban, ahol csatornázás van, tömegesen tenyészik a hihetetlen szaporaságu patkány. Igen helyesen cselekedett tehát a népjóléti miniszter, amikor *általános patkányirtásra kötelezte a fővárost*, felhiván a figyelmet azokra a veszedelmekre, amelyet a patkányirtás elmulasztása jelent.

A miniszteri intézkedés következtében a közegészségi és köztisztasági ügyosztály máris megtette a szükséges intézkedéseket az általános nagy budapesti patkányirtás előkészitésére. *Némethy* tanácsnok intézkedésére *Della-Donna* tanácsjegyző foglalkozik az irtási akcióval. Az ügyosztály olyképen tervezi az irtást, hogy amint 1924-ben is történt, május közepe táján *patkánynapot rendeznek Budapesten*. A patkány-nap alatt nem egyetlen nap értendő, hanem több egymásután következő nap, amikor a hatóságok és a magánosok irtó hadjáratot rendeznek a patkányokkal.

A közegészségügyi ügyosztály a patkány-nap megrendezésére a *Háztulajdonosok Országos Szövetségével fog tárgyalásokat kezdeni*, abban a reményben, hogy a háziurak hivatalos érdekképviselete lelkesedéssel karolja fel a patkányirtás ügyét. A főváros a Háztulajdonosok Szövetségével való tárgyalásoktól azt várja, hogy nagyobb eredmények lesznek a magánházakban történő patkányirtást illetően, mint 1924-ben, amikor is a hatóságok a maguk hatáskörében végrehajtották a patkányirtási rendeletet, de a fővárosban a háztulajdonosok negligenciája miatt az általános patkányirtás megfelelő eredménnyel nem járt.

A főváros a patkánynapon *összes intézményeiben szintén irtást fog végrehajtani*, részben a fővárosi fertőtlenitő intézet, részben magánirtók, elsősorban gyógyszerészek bevonásával, akiknek diplomája biztositja a fővárost arról, hogy emberéletre nem ártalmas anyaggal dolgoznak. A patkányirtási akciónak ugyanis *veszedelmes lehetőségei* vannak olyan irtóanyagok forgalombahozatalával, amelyek az emberéletre veszedelmesek. A fertőtlenitő intézetnek az ügyosztály részére adott szakvéleménye szerint az irtásnál elsősorban *foszforsavas pépeket* kell használni, amelyek vegyi összeállitásuknál fogva a patkányokra halálos hatással vannak, egyéb állatokra és az emberre is *veszélytelenek*.

BELLAAGH K. ISTVÁN VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALATA
VIII., AGGTELEKI-UTCA 17.
Épit ~ Tervez ~ Rekonstruál
Speciális tekercselések és kapcsolótáblák

Vitál András mű- és épületlakatos
Budapest, VII., Angol-utca 3/b. Telefon: József 394-60.

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tűzjelző-készülék. Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésben bemutatja: Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

Cross-Charles E. Lewis utódai
Központi fütések,
vizvezetékek,
egészségügyi berendezések
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7
Telefon: József 322-25

Nagy izgalom az autótaxi-fronton

Pártértekezlet dönt a száz uj engedély kiosztásáról, amelyből elsősorban a féljoggal birók részesülnek — A tizenhat megmaradt bérkocsis szomoru beadványban kéri, hogy a kártalanitás mellőzésével állati erő helyett elemi erőre térhessenek át — Az autótaxi iparban jelentkező sulyos bajokon csak az engedélyek forgalmának szabaddátétele segithet!

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A közlekedési ügyosztály a sulyosabbnál sulyosabb problémák elintézése előtt áll. *Lobmayer* Jenő dr. tanácsnok, az ügyosztály vezetője, a polgármester rendelete folytán már hetek óta fel van mentve a folyó munka vezetésétől, annyira elfoglalják őt a Helyiérdekü megvásárlása irányában inditott tárgyalások. A Keresztény Községi Párt jövő heti értekezletével kapcsolatosan tisztázódik a Hév-ügy további sorsa és azután *Lobmayer* tanácsnok teljes erővel vetheti rá magát a másik, hónapok óta, sőt évek óta huzódó nagy feladat: az autótaxi megoldására.

Az uj száz autótaxi kiosztására vonatkozó akta e pillanatban a polgármester előtt fekszik. Idetartozik az a *leirat*, amelyben a kereskedelemügyi miniszter engedélyezi a száz uj autótaxi rendszám kiosztására vonatkozó közgyülési határozat jóváhagyását, hangoztatván, hogy ezekben a rendszámokban elsősorban a kis exisztenciákat kivánja részesiteni. A polgármester előtt fekszik a kérvények, memorandumok egész sorozata, amelyekben egyesek és érdekcsoportok a maguk számára kérik az engedélyeket. Számos olyan kérvény van, amelyik egy rendszámot kér, számtalan olyan, amely az összes rendszámokat magának vindikálja, noha az *autótaxi üzlet már régen elvesztette régi stabilitását és jövedelmezőségét*, a két évvel ezelőtti állapottal szemben, amikor 80—100 pengőre rugott egy-egy kocsi napi bevétele, a helyzet ma az, hogy *a napi kocsinkénti átlagos bevétel 40—50 pengő körül mozog.*

Lobmayer tanácsnok igen helyesen cselekszik, amikor a saját személyét az autótaxi rendszámok kiosztásából kikapcsolja, azzal az indokolással, hogy ebben az ügyben *ő csak végrehajtó közegnek* érzi magát, a kiosztásért való felelősséget *vállalják el magasabb hatalmak.* Mivel a polgármester természetszerüleg még kevésbé hajlandó a kiosztás ódiumát vállalni, kétségtelen, hogy a pártközi értekezlet lesz az, amely az uj autórendszámok kiosztását illetően *irányitó szempontokat* fog a közlekedési ügyosztály számára felállitani. A közlekedési ügyosztály tevékenysége a száz rendszámot illetően abban merül ki, hogy a legutóbbi kiosztás során kényszertársitott pirostaxisokat, számszerint 90-et *figyelmébe ajánlotta* az illetékes tényezőknek, hogy az erkölcsileg és gazdaságilag egyáltalán rosszul sikerült kényszertársulás megszüntethető legyen.

A kényszertársitottak ügye ily körülmények között elintézettnek tekinthető, viszont a száz rendszámból a 45 kényszertársitott számára juttatott uj rendszám levonásával már csak *55 marad a többi éheseknek.* A kényszertársitottak után méltányossági szempontból az a 16 bérkocsiiparos következik, akiknek a legutóbbi kiosztás alkalmával a kereskedelemügyi minisztérium azon a cimen tagadta meg az uj rendszámok engedélyezését, hogy *egy ember csak egy taxijoggal rendelkezhetik.* A miniszter elfeledte, hogy ugyanakkor nem természetes személyeknek, hanem jogi személyeknek százával engedélyezett taxijogositványokat, olyan jogi személyeknek, amelyeknek *a kedvező politikai konstellációkon és összeköttetéseken felül vajmi kevés jogcime lehetett az engedélyhez.* Az erre vonatkozó miniszteri rendelet azt is közli, hogy a két bérkocsi rendszámmal rendelkező pirostaxisok autótaxi engedélyre be nem váltható rendszámát a főváros váltja meg 3000 pengőjével.

A tizenhat bérkocsi rendszám tulajdonosa azonban mindmáig *nem élt a megváltási kedvezménnyel*, itt maradtak a konflisok a pesti utcán, mint élő anokrónizmusok, rozzant gebéikkel, viharvert felszerelésükkel, napi 1—2 pengő bevételükkel, — mert *tulajdonosaik még mindig remélik, hogy a főváros és a kereskedelemügyi miniszter takarékosságukat, amellyel nem egy, hanem két bérkocsi engedélyt szereztek maguknak abban az időben, mikor ezek az engedélyek szabad adás-vétel tárgyát képezték*, végeredményben még sem fogja szerzett jogaik *semmibevevésével büntetni.*

A szóbanforgó kis exisztenciák, *Antalics* János 70 éves bérkocsiparos és 15 társa az uj autótaxi rendszámok küszöbén álló kiosztása alkalmából *ujabb beadvánnyal fordult a főváros tanácsához.* A beadvány mélabusan állapitja meg, hogy a főváros közlekedése már teljesen áttért az autóra, Budapesten többé lófogatu bérkocsiipart folytatni nem lehet, és *a közönségben annyira nincs érzék már a tradiciók iránt, hogy senki sem ül konflisba.* Kérik az öreg bérkocsisok, hogy a tanács legyen belátással kivételes helyzetükre és karolja fel őket olyan jóindulattal, amilyen jóindulattal felkaroltattak azok az autótaxirendszám-tulajdonosok, akik minden ellenszolgáltatás nélkül jutottak nem is egy, hanem több autótaxi rendszámhoz. Tessék ezt szembeállitani azzal a körülménnyel — mondja a felterjesztés — hogy mi az apáinktól örökölt közlekedési iparban magunk is *évtizedek óta müködtünk* és igy rászolgáltunk arra, hogy a lófogatu üzemről géperejüre térhessünk át. Mi nem ellenszolgáltatás nélkül, hanem meglevő lófogatu rendszámaink beszolgáltatása ellenében, tehát ellenértékül kérjük ugyanabban az iparban való megmaradhatásunkat, és csupán azt kérjük, hogy *állati erő helyett elemi erőre térhessünk át!*

Megállapitja végezetül a bérkocsisok memoranduma, hogy a 16 konflis után a fővárosnak *48.000 pengője marad meg*, amelyet a nyomor enyhitésére és szociális bajok leküzdésére lehetne forditani, mig ellenben, ha a géperőre való áttérésünk nem engedélyeztetnék, ugy ez az összeg *az ő kártalanitásukra lenne okvetlenül felhasználandó.* Azt is megállapitja még a memorandum, hogy a miniszternek és a főváros tanácsának korlátozó határozata kizárólag az 580 autótaxi rendszám 1928. évbeli engedélyezésére vonatkozott, mig ellenben az ezuttal kiosztásra kerülő rendszámok engedélyezésének *egyedüli előfeltétele* az, hogy ezek kizárólag szakmai kis exisztenciák között legyenek kiosztha tók.

A döntést természetszerüen izgalommal várja az *egész taxi-front*, kétségtelennek tartván, hogy az uj engedélyek uj exisztenciákat fognak teremteni. Aki azonban látja az utcasarkokon hosszu sorban álló autó-kolónokat, beletekintése van a taxisok könyveibe, meg kell győződve lennie arról, hogy *nagyon is veszélyes ajándékot* ad a tanács akkor, amikor gyámoltalan kisexisztenciák maradék filléreit öleti részletfizetéses kocsikba. A taxiipar véleményünk szerint nyilegyenesen tör abba az irányba, hogy az *engedélyek adás-vételi forgalmának szabaddátételével a kis halakat megeszi a nagy hal*, a kis tőkéseket felfalja az a nagytőke, amely a *maga imponáló fegyelmezettségével, ökonómiájával és centralizálásával jelentékenyen hasznosabban tudja a nagy autótaxi-vállalatot is dirigálni, mint a kis taxisok!*

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" cimü rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX., soroksári Dunaág közelében épitendő

élelmiszer-nagyvásártelep csarnoképületének alábbi munkáira

és pedig:

I. Föld-, kőmives-, elhelyező-, beton-, vasbeton-, vasmunkákra. II. Tetőzeti hő- és nedvességszigetelés és ezzel összefüggő bádogosmunkákra. III. Épületbádogosmunkára. IV. Különleges lakatosmunkára. V. Különleges lakatosmunkához tartozó mázolómunkára. VI. Különleges lakatosmunkához tartozó üvegesmunkára. VII. Asztalosmunkára. VIII. Lakatosmunkára. IX. Mázolómunkára. X. Üvegesmunkára. XI. Padlóburkolómunkára. XII. Ácsmunkára. XIII. Utburkolómunkára. XIV. Festőmunkára. XV. Épületfelszerelési munkára.

A kiirás nyomtatványai ivenkint 10 fillér ellenében kaphatók naponta a hivatalos órák alatt a tanács VIII. ügyosztály mérnöki hivatalában (Központi városháza, I. pavillon, II. em. 56. ajtószám alatt).

A rajzok és tervek ugyanitt megtekinthetők és a szükséges felvilágositások is ugyanitt nyerhetők.

A felsorolt munkacsoportok mindegyikére önálló ajánlatot kell tenni és a főváros fenntartja azt a jogát, hogy a több munkacsoportokra esetleg együttesen tett ajánlatból bármelyik munkacsoport részajánlatát szabadon elfogadhatja; a fővárosnak ez a határozata pedig az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Minden ajánlat külön boritékban helyezendő el, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Tekintettel arra, hogy a kiirt vasbetonszerkezetek elkészitése különleges jártasságot kiván, a főváros csak olyan cégek ajánlatait fogja tekintetbe venni, akik igazolják azt, hogy hasonló terjedelmü és ilyen kényesebb természetü vasbetonmunkákat sikerrel végeztek.

Ezek az igazolások az ajánlathoz mellékelendők.

Az ajánlatokat

1930. évi március hó 17-én (hétfő) délelőtt 11 óráig

kell benyujtani a tanácsi VIII. ügyosztályban, Központi városháza, II. emelet, 202. ajtószám alatt. Az ajánlatok ugyanazon napon 11 órakor a tanácsi VIII. ügyosztály üléstermében, II. em. 196. sz. alatt nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi február hó 6-án.

A székesfőváros tanácsa.

RIEGER OTTÓ
orgonagyára
X. (RÁKOSFALVA) SZIGLIGETI-UTCA 29.

RIETSCHEL ÉS HENNEBERG R. T.
Budapest, VIII., Práter-u. 12. Tel. J. 23—18
Központi fütések és távfütések. Gőz-, hütő-, főző- és gőzmosó-berendezések, szárítók. Vizvezetéki, csatornázási, fürdő-, gáz-porszivó és egyéb egészségügyi berendezések. — Városi vizmüvek. — Szivattyutelepek.

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 801-14 és József 801-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

BELVÁROSI FŐPLÉBÁNIA TEMPLOM
RÉSZÉRE SZÁLLITOTT 2500 KILOGRAMMOS
„POLGÁRMESTER-HARANG"
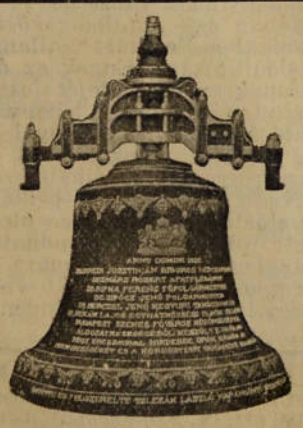
ÖNTÖTTE:
SZLEZÁK LÁSZLÓ
MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORUS HARANGÖNTŐ-MESTERE
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77.
TELEFON: AUT. 913—53.

Zimmermann és Lovász
festők és mázolók
tapéta raktár és menyezetdisz-gyár
Budapest, VII., Almássy-tér 16. Telefon: J. 424-81.

Munkácsy Ernő
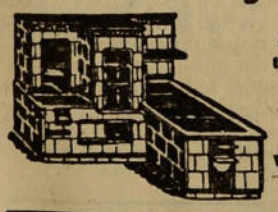
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészitő
◆
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39
Tel.: J. 312—80

„PAX"
vörösrézből készült szénsavas kézi tűzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC fémárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

Gáspár Sándor épület-, mü- és tűzhely-lakatos
IX., SZVETENAY-U. 30. ÷ TELEFON: 386-45.

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tüz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tűzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

KISS J. JENŐ okl. mérnök, épitési vállalkozó.
AEROLITH-, CEMENTÁRU- ÉS TERRACIT GYÁR
Központi iroda: III., Zsigmond-utca 70.
Gyártelep: V., Ujpesti-rakpart.

Hirek

Előfizetési felhivás!

Január elsejével immár hetedik évfolyamába lépett az „Uj Budapest." Ebből az alkalomból uj előfizetést nyitunk lapunkra és felkérjük hátralékosainkat, valamint azok, akiknek előfizetése megujitásra vár, hogy a már elküldött csekklapon tartozásukat egyenlitsék ki. Azok részére, akik csekkbefizetési lapot nem kaptak, közöljük, hogy postatakarékpénztári folyószámlánk száma 30.913. Előfizetések azonban közvetlenül a kiadóhivatal címére postautalványon is beküldhetők.

Azok számára, akik lapunkat olvassák és szeretik, fölösleges, hogy tirádákat zengjünk önmagunkról. Független, érdekes, változatos ujság voltunk eddig, a jövőben sem akarunk egyebek lenni. Ezért nem hivatkozunk protektorokra, nem vonultatunk fel magunk mellett nagy ágyukat: köztudomásu azonban, hogy annak, aki a városházi élet minden frontján jól akar informálva lenni, olvasnia kell az „Uj Budapest"-et!

Az „Uj Budapest" a jövőben is változatlanul minden szombaton reggel jelenik meg.

Előfizetési áraink:

egész évre — — — — — 30.— P.
félévre — — — — — — 15.— P.

AZ UJ BUDAPEST kiadóhivatala.

Rosta János jubileuma. *Rosta* János dr. tanácsjegyző, aki tudvalevően az elnöki ügyosztályban teljesit szolgálatot, csütörtökön, e hó 13-án, töltötte be a főváros szolgálatába való lépésének 20 esztendős jubileumát. Kartársai, élükön *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok-főjegyzőjével, az ügyosztály kiváló vezetőjével, bensőséges háziünnepségben részesitették a jubiláns tanácsjegyzőt, azzal a kivánsággal, hogy hivatali karriérje a jövőben azzal a lendülettel törjön felfelé, amely tehetsége, szorgalma és példás becsületessége révén eddig is szép karriért biztositottak Rosta János számára. *Rosta* János dr. az elnöki ügyosztályban hosszu ideig volt fegyelmi referens, amikor jóságos szivvel párosult komoly igazságszeretettel vizsgálta és intézte a megtévedtek dolgait. Néhány évvel ezelőtt a házinyomda referense lett és a sajtóügyek intézését vette át: mint nyomdai referens szakértelemről és erős praktikus érzékről tett mindig tanubizonyságot, sajtóreferensi minőségében pedig hüséges és igaz barátja lett a városházán dolgozó ujságíróknak. Kétségtelen, hogy *Rosta* János egyike a tanácsjegyzői kar legtehetségesebb, legszorgalmasabb és legtöbbre hivatott tagjainak, és ha a fiatal gárda előretöréséről beszélünk, bizonyosra vehetjük, hogy *Rosta* dr.-t néhány esztendőn belül ott találjuk *a tanácsnoki státusban.*

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

SÁMUEL GYÖRGY
egészségügyi berendező, bádogos
Budapest, VI., Aradi-utca 45
Telefon: Aut. 223—62.

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kazinczy-u. 8.

300.000 pengő megtakaritást jelent az olajkartell felbomlása

A közegészségügyi osztály előrelátása megoldotta a Szent Imre-év porolajozásának problémáját — Nyolcvan százalékkal csökkentette a kartel felbomlása az olajárakat

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az utóbbi esztendők legnagyobb meglepetése volt az ut portalanitási pályázat keddi felbontása.

Ugy a költségvetésben, mint a Köztisztasági Hivatal elgondolása szerint a mult évi 72 fillérre számitottak az illetékes tényezők.

Köztudomásu tény volt, hogy eddig a pályázaton résztvevő nagy gyárak kartellárakon tettek ajánlatot és mindössze néhány fillér differenciával szerepeltek a nyilvánosság előtt. Ennek az *egészségtelen állapotnak* az volt az oka, hogy már a pályázati feltételek kizárták konkurrens cégek részvételét, mert feltételül volt kikötve, hogy *csak olyan cégek vehetnek részt, amelyek már eddig is bevált munkát végeztek.*

Némethy tanácsnok és a *Köztisztasági Hivatal* albizottságának bölcs előrelátása volt az azonban, amely a *kartell idei számitását keresztülhuzta.* Megszüntette ugyanis ezt a fenti záró feltételt. és ezáltal a mai viszonyoknak megfelelő *gyilkos verseny* indult meg a pályázó cégek között.

A 72 filléres mult évi egységár leesett 52-re, sőt két kipróbált régi gyár, *a Nyirbogdányi Petroleumgyár r. t.* és *Schwarz Rudolf és társa r. t.* 48 filléres árral pályázott. Utóbbiak árajánlata más szempontból is óriási meglepetést keltett.

Két évvel ezelőtt ugyanis a Köztisztasági Hivatal bevezette a Wienben kitünően bevált ugynevezett *„előolajozási rendszer"-t,* amely azt jelenti, hogy a meleg idők azonnali beálltával olajjal *végigpermetezik* a poros utakat addig, amig végleges olajimpregnálás válik lehetségessé. E munkának elvégzése 100 százalék munkatöbbletet és legalább 20 százalék anyagfelhasználást igényel. Ennek dacára e két cég a többi összes résztvevőkkel szemben az előolajozást is *ugyanazon áron számitotta,* mintha csak végleges impregnálásról volna szó. szó.

Az ügyosztálynak nagy fejtörést okozott, hogy hogyan teremtse elő az 1,200.000 m² területre szükséges fedezetet, ami összegben, a tavalyi árak alapján cca 400.000 pengő póthitelt jelentett volna, ami most leredukálódott cca 60.000 pengőre.

300.000 pengő megtakarítást jelent tehát a fővárosnak a kartell letörése, amely mellett most nem kell félni attól, hogy éppen az idei *Szent Imre-évben portenger fogadja az ideözönlő idegeneket.*

A Köztisztasági Hivatal is egy nagy lidércnyomástól szabadult meg, mert ez lesz az első esztendő, amikor Budapest területén minden makadám-ut leolajozhatóvá válik és megszabadul attól a szemrehányás-áradattól és követségjárástól, amelyet eddigelé évente végigszenvedett azon utcák és vidékek lakójától, amelyeket eddig, fedezet hiányában nem portalanitottak.

Mi történik, ha az autóbuszvezetőt megüti a guta, szerkesztő ur? *(Levél a szerkesztőhöz.) Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! Noha, hivatásomtól távol esik, nagy élvezettel olvasom becses lapjában azokat a közleményeket, amelyekben az Autóbuszüzem és a Beszkárt egyesitésének szükségét hangoztatja. Sok igazság van abban, tisztelt Szerkesztő ur, amit Ön megir, és nekünk, fizető utazóközönségnek az a reményünk, hogy a Beszkárt hatalmas üzemébe beállitandó Autóbuszüzem levedli azokat a gyermekbetegségeket, amelyekben a hupikékre edzett nagy autóbuszok ma még leledzenek. Ugyan azon a mai vezetőség is tudna segiteni, hogy az autóbuszvezető urak kissé jobban a járda mellé szabályozzák kocsijaikat, mert ma, főleg a külsőbb városrészekben, a helyzet az, hogy az iromba kocsik jó két-három lépésre a gyalogjáró szélétől állanak meg, arra kényszeritve a közönséget, hogy a járdáról lépjen fel a nem éppen szerencsés módon felmagasitott autóbuszlépcsőre. Most nem erről akarok azonban beszélni, Szerkesztő uram, mert a magas autóbuszlépcsőnek és az uttest közepén megálló autóbusznak vannak bizonyos előnyei, ha előttünk ifju és csinos hölgyek szállnak fel... Inkább arra hivom fel nagybecsü figyelmét, hogy az autóbuszvezető levegőtől és hozzáférhetéstől mentesen van elzárva a maga szük kis üvegkalitkájában, ami bennem, autóbaleseten átment szegény budapesti polgárban, borzalmas gondolatokat ébreszt. Mi történik, Szerkesztő ur, ha az autóbusz vezetőjét hirtelen, de szabályosan megüti a guta, egyáltalában, ha rosszul lesz vezetés közben, vagy ha, ami szintén előfordulhat, váratlanul megőrül? A kocsiból nem lehet a legnagyobb veszély esetén sem a vezető üléséhez férkőzni, a kormánykerék, amelyről lecsuszik esetleg a vezető kéz, borzalmas iramban rohanhat neki a kirakatnak, a házfalnak, a Margithid alacsony korlátján keresztül be a Dunába, szóval olyan tömegszerencsétlenség történhetik, ami párját ritkitja. Én már régóta foglalkozom ezzel a problémával és kiváncsi voltam, hogyan állunk ezzel a dologgal külföldön, hiszen Párisban vagy Londonban is rosszul lehet az autóbusz vezetője. Külföldön a soffőr ülése sehol nincsen annyira elkülönitve a kocsi belsejétől, mint Budapesten, ha valami baj történne a vezetővel, mindig odaugorhat a kalauz vagy a közönség közül valaki és megállithatja a kocsit. Hollandiában és Svédországban pedig vészfékek vannak felszerelve a kocsi belsejében, amelyek segitségével a soffőr elhatározásától függetlenül az utazóközönség közül bárki vagy az autóbuszkalauz megállithatja a kocsit. A mai budapesti helyzet mindenesetre rossz, veszélyes és tarthatatlan, de meg vagyok győződve arról, ha Szerkesztő ur talán kissé ijedősnek látszó, de nem alaptalan soraimat az Uj Budapestben közzéteszi, az üzem igazgatósága fog megfelelő megoldásról gondoskodni. Szerkesztő ur kész hive. (Aláirás.)*

A Tátrába fogja küldeni a Segitőalap a tüdőbeteg fővárosi alkalmazottakat. A Székesfővárosi Alkalmazottak Segitőalapjának legutóbbi igazgatósági ülésén Kaposy Ferenc dr. főorvos-helyettes előterjesztette az igazgatói javaslatot az 1930. évi gyógyüdültetési helyeknek kijelölésére és az egyes penziókkal és szállodákkal való megállapodások megkötése ügyében. A javaslat szerint, amelyet a bizottság elfogadott, a folyó évben Balatonfüred, Héviz, Parád és Lauráná-Lovrana gyógyfürdőket vehetik igénybe orvosi szakvélemény alapján az arra jogosultak. Az ausztriai üdültetési helyek helyett a bizottság felhatalmazására az alap igazgatósága a Tátrában fog alkalmas szanatóriumokat keresni a tüdőbeteg fővárosi alkalmazottak gyógyüdültetése céljából.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

A Sasok és Spolarich vendéglős harca. Sulyos, sőt ádáznak mondható küzdelem tört ki az elmult hetekben a Saskör és Spolarich vendéglős között, amely azzal fenyeget, hogy áradatával elönti az egész csendes Belvárost, sőt átterjed a főváros egyéb kerületeire is. Amint hogy a legnagyobb háboruk semmiségeken szoktak elkezdődni, a szóbanforgó háboruság is egy egészen jelentéktelen eseménnyel kezdődött el. Egy vidám téli estén nagy vacsorát rendeztek a Sasok a Ferenciek-tere 7. szám alatt levő helyiségeikben, névnapi vacsorát, amikor az ünnepelt volt kötelezve, ősi belvárosi szokás szerint a borgazdai teendők ellátására. Az est hőse arra az álláspontra helyezkedett, hogy a drága vendéglői bor helyett saját pincéjéből gurit egy hordót barátai ünnepi lakomájára, mutatván, hogy a vacsorázó társaságtól nem sajhál tiz-husz lityi jobbfajta itókát. Igy is történt és a tiszteletreméltó gyülekezet méretlenül és számolatlanul szivta mellre a spriccereket, nem felejtvén el időnként ezekkel ünnepelni azt, akit az efajta vacsorákon ünnepelni illik. Mondanunk sem kell, hogy a potyaborocskához ki-ki a saját költségén vacsorázhatott, vacsorázott is, a vacsorát, a Saskörnek nem lévén saját vendéglőse, az ugyanazon házban székelő Spolarich-dinasztia éttermei szolgáltatták. Spolarichék nagy megdöbbenéssel vették azután tudomásul, hogy saját bor lévén jelen, senki még egy hosszulépést sem rendelt az ő pincéreiknél és azzal a követeléssel léptek fel, hogy az elfogyasztott névnapi bor után fizessen nekik a borgazda, vagy bárki más — dugópénzt. Gúnyos, de határozott kacaj fogadta a felszólitást, a dugópénz megfizetését a társaság egyhanguan a nagyharangra bizta, esetleg a sóhivatalra, amely a dugópénzek kiutalása tekintetében csonka országunkban amugy is egyedül jogositott. Spolarichék nem vitték perre az elmaradt dugópénzt, hanem azzal a retorzióval éltek, hogy a Saskörbe most nem szállitanak sem ételt, sem italt, azzal az indokolással, hogy ha a Sasoknak az ő boruk nem kell, az ételük se kelljen. A nyilt ütközet tehát megkezdődött, sőt folyik is, sokkal nagyobb méretekben, mint ahogy azon a bizonyos névnapi vacsorán a spriccerek folytak. Egyelőre mindkét fél engesztelhetetlen, de vigasztaló, hogy az efajta háboruságok nem szoktak a végtelenségig tartani...

Hogyan lett olcsóbb a segitőalapi közlöny előállitása? A Székesfővárosi Alkalmazottak Segitőalapja tudvalevően havonta megjelenő hivatalos értesitést ad ki *Székesfővárosi Alkalmazottak Közlönye* cimmel, amelyet a főváros összes alkalmazottai, akik tagjai a segitőalapnak, hivatalból megkapnak. A Székesfővárosi Alkalmazottak Közlönye a főváros, a segitőalap és az alkalmazottak egyesületei támogatásával jelenik meg, a lap előállitása a székesfővárosi házinyomdában történik. Feltünt a segitőalap vezetőségének, hogy a lap előállitása igen nagy összegekre rug, és azt a kérést intézték az elnöki ügyosztályhoz, gondoskodjék arról, hogy a lap előállitása olcsóbb legyen. Rosta János dr. tanácsjegyző, aki az elnöki ügyosztályban a házinyomda ügyeinek kitünő referense, vette kezébe a segitőalapi közlöny olcsóbbá tételének ügyét, és sikerült oly megoldást találnia, amely a régi helyzettel szemben *több száz százalékkal* olcsóbb előállitást biztosit a Székesfővárosi Alkalmazottak Közlönye számára anélkül, hogy az előállitásra a házinyomda ráfizetne. A házinyomdában egy *hatalmas körforgó gép* szolgál a Beszkárt villamosjegyek előállitására. Ennek az óriási rotációsnak az üres idejét osztotta be *Rosta* tanácsjegyző a házinyomda igazgatóságának bevonásával olyképen, hogy a gépkolosszus üres óráiban kinyomja az alkalmazottak ujságjának közel 20.000 példányát. A lap előállitása ilyképpen olcsó és amellett tökéletesnek mondható, a közlöny leutóbbi száma már *rotációson nyomatott,* és magán viseli a nyomdai izlés és csin minden bélyegét.

KOVÁCS GÁBOR
ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-UT 41—43.
TELEFON: JÓZSEF 320-83.

Szöllössy Péter ácsmester és épitési vállalkozó
Elvállal minden a szakmába vágó munkát.
VII., Róna-utca 6 Telefon: József 396-05

Városházi pulpuri

(Hirek egy mondatban)

Ripka Ferenc dr. főpolgármester neje egészségének helyreállítása céljából pár heti tartózkodásra leánya, dr. Krivoss Árpádné kíséretében a délvidékre utazott.

Berczel Jenő dr. alpolgármester néhány napot Kenesén pihent.

Csármann Ferenc műszaki tanácsnok, aki bokarándulás következtében hetekig őrizte az ágyat, teljesen felgyógyult és átvette hivatala vezetését.

Paulheim Ferenc műépitész, a közszeretetben álló törvényhatósági bizottsági tag, kéthónapos délvidéki üdüléséből hazaérkezett és ismét kezébe vette az Erzsébetvárosi Keresztény Kaszinó irányitását.

Nagy Ferenc törvényhatósági bizottsági tag, a Kemény Legények Társaságának népszerü vezére, aki a főváros megbizásából résztvett a lipcsei, bécsi és prágai árumintavásárok tanulmányozására kiküldött szakbizottságban, utja végeztével néhány napi tartózkodásra Londonba utazott.

Az **Odry Árpád** jubileuma alkalmából a Nemzeti Szinház szinpadán rendezett ünnepségen a fővárost **Gallina Frigyes** dr. tanácsnok-főjegyző képviselte, aki nemesveretü beszédben köszöntötte a főváros tanácsa nevében általános tetszés közepette az érdemes jubilánst.

Likvidálják a kórházi alosztályt. A polgármester tudvalevően rendeletileg megszüntette a közegészségi ügyosztály kórházi alosztályát, amelyet 1916 legelején létesitettek, a háborus kórházi viszonyok következtében. A kórházi alosztály a gyakorlatban nem váltotta be a hozzáfüzött reménységeket és sokkal helyesebb lesz a polgármester által inaugurált uj rend, amely szerint az ügyosztályok és a számvevőségek közvetlenül fogják intézni a jövőben a reájuk bizott munkakört. A jövőben az ápolási dijak bevételezésével kapcsolatos illetőségi kérdéseket a közjogi és illetőségi ügyosztály fogja elbirálni, a be nem folyt ápolási dijak végrehajtását, a fizetési halasztások és részletfizetések engedélyezését pedig a közegészségi ügyosztály fogja intézni. A könyvek vezetésével a számvevőség fog a jövőben megbizatni, a kórházi gondnokok ezentul a közalkalmazottak beutalási lapjait közvetlenül a számvevőséghez küldik majd be. A kórházi alosztály likvidálása nyolc nap alatt történik meg. A kórházi teendők ellátására a központi számvevőség külön kórházi szakosztályt létesit. A megszünt kórházi alosztály személyzetét a polgármester már szétosztotta a kerületi elöljáróságok és a számvevőségi hivatalok között. A kórházi alosztály vezetője, Lindl Zsigmond tanácsi főjegyző, az egyik kerületi elöljárósághoz kerül, helyettese, vitéz Horváth Béla dr. tanácsjegyző uj beosztásáról még nem történt intézkedés.

A BSE. Grand Prix-versenye. A Budapest Sport Egyesület, felbuzdulva elmult évi hasonló versenyének óriási sikerén, április 13-án, vasárnap délelőtt 8 órai kezdettel nemzetközi nyilt gyorsasági versenyt rendez Magyarország 1930. évi motorkerékpár nagy dijáért a Városligetben szóló- és oldalkocsis motorkerékpárok részére. Az utvonal a Stefánia-utból és a városligeti körutból álló körutvonalon lesz, a start és a cél a fővárosi pavillon (Weingruber) előtt lesz. Az utvonal hossza 2750 méter. A BSE. vezetősége különben már közzétette a versenyszabályokat is, amelyek magukban foglalják a versenyzőket érdeklő speciális feltételeket.

GAZDASÁGI ÉLET

Bécs, Prága, Lipcse

A főváros kiküldött szakbizottsága a nagy külföldi árumintavásárokon

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A lipcsei vásár tanulmányozására a tanács a közgazdasági bizottság tagjai közül *Nagy* Ferenc, *Müller* Antal, *Holczer* Sándor és *Bosnyák* Izsó törvényhatósági bizottsági tagokat küldötte volt ki. A kiküldöttekhez csatlakoztak ugyancsak a tanács részéről kiküldött: *Kovácsházy* Vilmos tanácsi főjegyző és *Kállay* Albert dr. tanácsi fogalmazó, továbbá a Budapesti Kereskedelmi Kamara által kiküldött *Bittner* János és a budapesti árumintavásár által kiküldött *Vértes* Emil törvényhatósági bizottsági tagok. A kiküldöttek március 3-án utaztak volt el és utközben Prágában megtekintették a prágai nemzetközi vásárnak mult évben elkészült *hatalmas üveg- és betonpalotáját* s tanulmányozták annak berendezését és a prágai vásár organizációját.

Lipcsében a kiküldötteket, miután a lipcsei szállodákban már nem volt hely, a város előkelő polgárainál szállásoltatta el *Rothe* Károly főpolgármester ur, aki, amint megemlitette, nagyon kellemes emlékekkel gondol vissza tavalyi budapesti látogatására s arra a példátlan vendégszeretetre, amelyben a főváros részéről találkozott. A kiküldöttek két napig tartózkodtak Lipcsében és ez alatt nagyjából — mert a 17.000 kiállitó résztvevővel megrendezett vásár megtekintésére egy hét is alig elégséges — megtekintették a hatalmas vásári épületekben és területeken elhelyezett kiállitási anyagot, tanulmányozták a vásár organizációját. Külön is érdeklődtek magyar kiállitók kiállitási tárgyai és sikerei iránt s örömmel hallották, hogy a mintegy 20 magyar kiállitó legjobb reménnyel néz kiállitásának erkölcsi és anyagi sikere elé.

Meg kell külön is emlékezni arról *a páratlan vendégszeretetről*, amelyben a kiküldöttek lipcsei tartózkodásuk egész ideje alatt a hivatalos és kereskedelmi körök részéről részesültek. Március 5-én a kiküldötteket a lipcsei vásár vezetősége ebédre, a városi tanács vacsorára, március 6-án a magyar konzul ebédre, a lipcsei kereskedelmi kamara pedig vacsorára látta vendégül. A vendéglátások alatt mindkét részről *számos felköszöntő* hangzott el, amelyekben mindenkor kifejezésre jutott a magyar és német nemzet egymásrautaltsága és az a barátság, amelyet a két nemzet a multban is s a jelenben is mindenkor szeretettel ápolt.

Ugyancsak Lipcse város tanácsa március 5-én vendégül látta a kiküldötteket a lipcsei *Neues Theater* diszelőadásán.

Lipcséből a kiküldöttek Bécsen keresztül tértek haza, utközben azonban megtekintették még március 9-én, a megnyitás alkalmával, a bécsi Messet is.

A Belvárosi Takarékpénztár Rt. közgyülése az igazgatóságnak eléje terjesztett javaslatait egyhangulag elfogadván, elhatározta, hogy a kimutatott tiszta nyereségből 1,440.000 pengőt az 1929. évi részvényszelvényeknek 6 pengővel (12%) való beváltására fordit, mig a fennmaradó 100.245.90 pengő az 1930. üzletévre vitetik át. Az 1929. évi szelvényeknek beváltása f. hó 10-én kezdődik az intézet fő- és fiókpénztárainál és pedig szelvényenkint 4 pengővel. A közgyülésen a részvényesek nevében dr. Lányi Márton ny. főispán mondott az igazgatóság és tisztikar eredményes működéséért köszönetet.

A Magyar Vasutforgalmi Rt. közgyülése elhatározta, hogy az 1929. évre szóló 33. sz. szelvényei ez év március hó 10-től kezdve 3 pengővel váltassanak be. Ugyanekkor elhatározta a közgyülés, hogy a részvények névértékét a tőketartalékból 20 pengőről 30 pengőre emeli fel. A részvényfelülbélyegzés és az osztalékkifizetés a Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepénél, Budapest, V., Nádor-utca 4. szám történik.

A Magyar Forgalmi Bank Rt. igazgatósága a báró Madarassy-Beck Marcell dr. elnöklete alatt mult hó 26-án megtartott ülésén megállapitotta az 1929. üzletévről szóló zárszámadást, mely 755.984.10 pengő tiszta nyereséggel zárul, szemben a multévi 748.224.19 pengővel. Az igazgatóság elhatározta, hogy az 1930. évi március 15-én megtartandó közgyülésnek javasolni fogja, miszerint részvényenkint 6.50 pengő osztalék fizettessék ki és a rendes tartaléka 70.000 pengő, a nyugdijtartalékba 65.000 pengő, az elismert válalati nyugdijpénztárba pedig 9748.85 pengő helyeztessék.

Tervpályázati hirdetmény

1. Budapest székesfőváros tanácsa 16.648/1930—IX. sz. tanácsi határozatával nyilvános tervpályázatot hirdet a Fővárosi Könyvtár céljaira átalakitott, a Baross-utca és Reviczky-utca sarkán lévő volt

gróf Wenckheim-palota elsőemeleti, a jövőben a nagyközönség által használt, helyiségeinek butorberendezési terveire.

2. A pályázaton csak magyar állampolgárok vehetnek részt és pedig egy vagy több művel. (Aki iparszerüleg, akár saját személyében, akár mint alkalmazott foglalkozik butor készitésével, az a tervpályázaton részt nem vehet.)

3. A pályázatra vonatkozó tervezési programm és alaprajz 1930. évi február hó 24-től kezdve dijatlanul szerezhetők be a tanácsi IX. ügyosztályban (Központi városháza, I. pavillon, földszint 18. sz.)

4. A pályázatra a tervezési programm értelmében készitett terveket

f. évi március hó 26-án déli 12 óráig

kell benyujtani a tanácsi IX. ügyosztálynak az előbbi pontban megjelölt helyiségében. A határidő lejárta után érkező tervek a pályázatban nem vehetnek részt.

5. A pályázat titkos, tehát egy, a pályázó nevét és lakcimét tartalmazó borítékot kell mellékelni. A terveket azonban jeligével vagy más megkülönböztető jellel ellátni nem szabad.

6. A tervezési programmnak meg nem felelő terveket a birálóbizottságnak jogában áll a pályázatból előzetesen kizárni.

7. A tanács erre a pályázatra a következő pályadijakat tűzi ki:

I. dij 2000 pengő, II. dij 1600 pengő, III. dij 1200 pengő, két vásárlás á 600 pengő.

Ezenfelül a tanácsnak jogában áll több tervet is megvásárolni egyenként 600 pengőért.

8. Az első dij csak kivitelre alkalmas pályamünek adható ki.

9. A butorberendezési tervek alapján a berendezésre és az egyes butorok elkészitésére a tanács külön versenytárgyalást fog vállalatbaadás céljából tartani.

10. A birálóbizottságnak jogában áll a dijazott terveken, kivitel esetén módositásokat kivánni. A tanács fenntartja azt a jogát, hogy a kiviteli megbizást a dijazott művek tervezői között megoszthassa.

11. A tervező művész megbizatása esetén köteles a kivitelhez szükséges összes részletrajzokat megfelelő nagyságban és méretben a birálóbizottság által megállapitandó határidőn belül elkésziteni, ugyancsak a berendezési tárgyak kivitelét ellenőrizni, aminek ellenében az iparművészeti dijszabás szerint megállapitandó részesedés illeti meg.

12. A dijazott és megvásárolt tervek a székesfőváros tulajdonába mennek át, a megvásárolt tervek azonban más célra nem használhatók.

13. A pályadijakat egy tizenkéttagu birálóbizottság itéli oda, melynek elnöke a művészeti és közművelődési bizottság elnöke vagy helyettese, tagjai pedig: a tanácsi IX. ügyosztály vezetője vagy helyettese, a tanácsi II. ügyosztály vezetője vagy helyettese, Enyvvári Jenő, a Fővárosi Könyvtár igazgatója, Csánky Dénes, a gróf Zichy Jenő-muzeum igazgatója, a könyvtári bizottság két tagja, névszerint: dr. Joanovich Pál és dr. Révész Mihály, a Magyar Iparművészek Testületének két kiküldöttje, névszerint: Menyhért Miklós és Benkhardt Ágoston, az Országos Magyar Iparművészeti Társulat két kiküldöttje, névszerint: Györgyi Dénes és Lakatos Artur, a tanács által meghivott két szakértő és pedig: Ágotay Lajos főigazgató és Szablya Frischauf Ferenc főiskolai tanár.

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439-91.
Polg. tűzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

ERDÉLYI
udvari fényképész
MŰINTÉZETE
IV., Semmelweis-u 2

A Székesfőváros tisztviselőinek **Elegáns férfiruhákat**
mintaszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak **Vidor és Dankovszky**
angol uri és egyenruhaszabók. Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13. lélemelet. Telefon: Aut. 840-27.

KAINRATH ANTAL
Villamosvilágitási, erőátviteli és villamosjelző berendezési vállalata — Csillárok raktáron.
Budapest, VIII., Kissalétrom-u. 2 — Tel: J. 301-64

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

MOTOROLAJ
LARDOLINE
RICIT
Mindenütt kapható!

HEDAG
A legtökéletesebb kézi tüzoltókészülék
Minden tüzet, igy villamostüzeket is veszély nélkül olt. Oltási kárt nem okoz. Az emberi szervezetre nem ártalmas. Abszolut fagyálló.
MAGYAR GYÁRTMÁNY.
Gyártásihely: Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugyár R.-T., Budapest.
Egyedárusitó: **KROPSCH GÜNTHER** BUDAPEST, VIII., SCITOVSKY-TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39.

Tőke György ácsmester és telepemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975-62.

BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.
BUDAPEST, IX., SOROKSÁR-ÚT 95.
Szállitja
a legmegbizhatóbb üzem- és kenőanyagokat
Kristály benzint
világitó- és traktorpetroleumot, gázolajat
ROBUR
amerikai autó- és traktorolajokat.

ÉKSZEREKET és órákat
a legnagyobb változatban és legmegbizhatóbb minőségben, a FANSz tagjainak igen kedvező fizetési feltételek mellett szállit
SZIGETI JÓZSEF IX., MESTER-U. 21 Telefon: J. 350-09
aranyműves, ékszerész és órás
E hirdetésre hivatkozók 5% engedményben részesülnek

Margalit Andor és Ödön
okleveles mérnök, épitőmester, vállalkozók
BUDAPEST
I., KELENHEGYI-UT 11. SZÁM.

Vállalkozás

Átdolgozzák az ajánlati feltételeket

Az uj Közszállitási Szabályzat intenciói fognak érvényesülni a fővárosi versenytárgyalásoknál is

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Mióta a kereskedelemügyi miniszterium az elmult évben a Közszállitási Szabályzatot az érdekelt cégek bevonásával a mai idők szelleméhez megfelelően áthangolta, bizonyos ellentétek mutatkoznak az állam által kiirt versenytárgyalások és a fővárosi versenytárgyalások között. Arra való tekintettel, hogy végeredményben a Közszállitási Szabályzat a fővárosnál mint közhatóságnál szintén érvénnyel bir, szükségesnek mutatkozott a fővárosi versenytárgyalásoknál használatos általános ajánlati feltételeknek az uj Közszállitási Szabályzat értelmében való átdolgozása.

A középitési ügyosztályban ezt a nagyjelentőségü munkát *Hiller* Ernő dr. tanácsi főjegyző, a középitési ügyosztály jogi alosztályának vezetője végezte el és abba belevonták a főváros tiszti ügyészségét is, ahol *Feigler* Károly dr. tiszti ügyész foglalkozott a kérdéssel. A tanácskozások eredményeképpen *a szükséges módositások az általános feltételeken már megtörténtek* és azokat előreláthatóan jövő heti ülésén fogja szankcionálni a főváros tanácsa.

Az eszközölt módositások általában *jelentékteleneknek mondhatók* és csak két olyan pont van, amelyeknél a módositás általánosabb érdeklődésre tarthat számot. Az egyik fontosabb módositás az általános ajánlati feltételek azon szakaszára vonatkozik, amely jogi személyek, nem önjogu személyek, társaságok és társvállalkozók, valamint nem helyben lakó vállalkozók *megbizottaira* vonatkozik. A multban a munka, illetőleg szállitás szerződésszerü végrehajtását eszközlő megbizott személyiségét illetően *nem volt feltétele a fővárosnak*. A jövőben ezek a megbizottak *csak a szóbanforgó szakra képesitett önálló iparosok lehetnek*, vagyis olyanok, akik fel vannak ruházva a saját nevükben való pályázás attributumaival.

A másik pont, amely kellemetlenül fogja érinteni a vállalkozók jelentékeny részét, *a Társadalombiztositó Intézet járulékaira* vonatkozik. Eszerint, ahogy az állami közmunkáknál a Közszállitási Szabályzat előirja, a jövőben a fővárosnál sem fogadják el azok pályázatait a versenytárgyalásokon, akik *hat hónapnál régibb társadalombiztositási járulékkal tartoznak*.

Uj kiirások

Kövezetjavitási munkákra az összes közigazgatási kerületben. Határidő: 1930 március hó 17 (hétfő) d. e. 12 ó.

Burkolómunkákra az I. ker., Léderer-telepen létesitendő tüdőbeteg gyermeküdülő épitésével kapcsolatosan. Határidő: 1930 március 18 (kedd) d. e. ½10 ó.

Négy darab teljesen felszerelt locsoló- és mosóautomobil szállitására. Határidő: 1930 március 18 (kedd) d. e. 11 ó.

200.000 kilogramm (20 vagon) motalkó szállitására. Határidő: március 18 (kedd) d. e. 11 ó.

Gummipadló burkoló munkákra az I., Léderer-telepen létesitendő tüdőbeteg gyermeküdülő épitésével kapcsolatosan. Határidő: 1930 március 18 (kedd) d. e. ½10 ó.

Föld-, kőmives- és burkolómunkákra a Szent László-közkórház VIII. és IX. számu pavillonjainak aláfalazásánál. Határidő: 1930 március hó 21 (péntek) d. e. ½10 ó.

Keramitburkolatjavitási munkákra a VIII., Kun-utcai tüzoltófőparancsnokság udvarán. Határidő: 1930 március hó 21 (péntek) d. e. ½10 ó.

Mázolómunkákra a VII., Telep-utca 32-b. sz. elemi iskola épületében. Határidő: 1930 március hó 24 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Kátrányos makadámszerü rendezésére a X., Lavotta-utca és Sörgyár-utca közötti szakaszon. Határidő: 1930 március 24 (hétfő) d. e. 12 ó.

Kátrányos makadámszerü rendezési munkákra az I. ker. Böszörményi-uton. Határidő: 1930 március hó 24 (hétfő) d. e. 12 ó.

Betonburkolati munkákra a VII., Szabó József-utcában épülő autógarázs nagy csarnokában. Határidő: 1930 március hó 26 (szerda) d. e. ½10 ó.

Gummipadló- vagy linoleumburkolati munkákra a VII., Szabó József-utcában épülő autógarázsban. Határidő: 1930 március hó 26 (szerda) d. e. ½10 ó.

Kőmivesmunkákra a VIII., Kun-utcai fiókkórházban. Határidő: 1930 mácius hó 29 (szombat) d. e. ½10 ó.

Utrendezési munkákra a X., Hungária-körut, Tomcsányi-utca és a Máv. aluljáró közötti szakaszon. Határidő: 1930 március hó 24 (hétfő) d. e. 12 ó.

Utrendezési munkákra a X., Cserkeszutca, Szlávy-utca és Alkér-utca közötti szakaszon. Határidő: 1930 március hó 24 (hétfő) d. e. 12 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács március 13-iki ülésén vállalatba adattak:

A VI., Nagymező-utca 1. sz. polgári iskolában mázolómunka Balczó Sándor (III., Lajos-utca 85) 2897.90 pengővel.

A VI., Lehel-utca 16. sz. elemi iskolában linoleumjavitás Császár Imre (IX., Lónyai-utca 15) 4453 pengővel.

Az I., Fery Oszkár-ut 55—57—59. sz. alatti kerités kőfaragómunkát Král Gyula (III., Lajos-utca 77—79) 18.644 pengővel.

Az I., Fery Oszkár-ut 55—57—59. sz. kerités műkőmunkáit Kis J. Jenő (III., Zsigmond-utca 70) 2560 pengővel.

Az I., Fery Oszkár-ut 55—57—59. sz. kerités lakatos- és sodronyfonómunkáit Vas és Kovács-cégnek (II., Fő-utca 48) 10.497.50 pengővel.

Az I., Fery Oszkár-ut 55—57—59. sz. kerités kőmivesmunkáit ifj. Petz János (I., Attila-körut 39) 15.192 pengővel.

A IX., Gyáli-ut 3. sz. gazd. hivatal aszfalt burkolati munkáit Magyar Aszfalt Rt. (V., Nádor-utca 4) 8330 pengővel.

Az I., Fery Oszkár-ut 55—57—59. sz. kisl. bérház vizvezeték- és csatornázási munkáit Ábrahám és Gürtler (VII., Dohány-utca 29) 3896.48 pengővel.

A II., Csapláros-utcai köztiszt. garage műkőmunkáit Budapesti Kőgyár Rt. (V., Visegrádi-utca 65) 1871 pengővel.

A III., óbudai ujtemető ácsmunkáit Fritz József (II., Nagybányai-ut 65) 2929.10 pengővel.

A III., óbudai ujtemető kápolna bontási-, föld-, kőmives- és elhelyezőmunkáit dr. Méhes Emil (VIII., József-utca 2) 24.108 pengővel.

A III., óbudai ujtemető kápolnának bádogosmunkáit Kőszegi István (III., Lajos-utca 38) 4015.62 pengővel.

A III., óbudai ujtemető kápolna belső berendezési munkáit Mucsi Imre (II., Fő-utca 68) 2850 pengővel.

A III., óbudai ujtemető kápolna burkolómunkáit Melocco Péter (VI., Nagymező-utca 55) 5055 pengővel.

A III., óbudai ujtemető kápolna műkőmunkáit Budapesti Kőgyár, Hamerle A. Utóda (V., Visegrádi-utca 65) 2273.60 pengővel.

A III., óbudai ujtemető kápolna műkő szobrászmunkáit Schmidt és Kelemen (V., Honvéd-utca 15) 14.809.55 pengővel.

A III., óbudai ujtemető kápolna asztalosmunkáit Fischer András (IX., Tűzoltó-utca 13) 3603 pengővel.

A III., óbudai ujtemető kápolna lakatosmunkáit Friendt Ágoston (III., Lajos-utca 66) 3495 pengővel.

A II., Csapláros-utcai köztiszt. garage villanyszerelési munkáit Vozáry Pál (VIII., Hunyadi-utca 37) 6582.20 pengővel.

Az I., Léderer-telepi erdei iskola válaszfal készitési munkát Parafakő gyár Rt. (VIII., Főhg. Sándor-tér 4) 8470 pengővel.

Az I., Léderer-telepi erdei iskola műkőmunkát Barber Károly (III., Bécsi-ut 176) 12.835.70 pengővel.

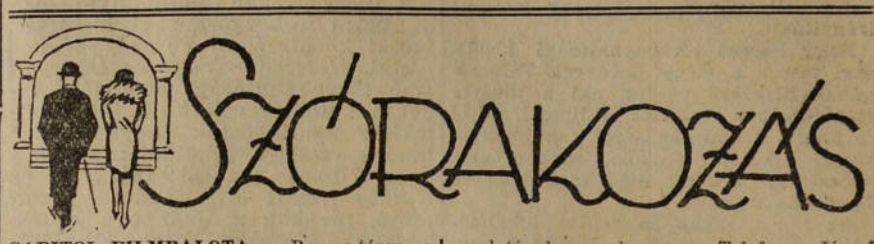

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren, a keleti pályaudvarral szemben. (Telefon: József 343—37.) Müsor: E. A. Dupont beszélő filmcsodája: **Atlantic.** 15 felvonásban. Főszereplők: Fritz Kortner, Franz Lederer, Hermann Valentin. 2. **Fox hangos hiradó.** (A világ hangja.) 3. **Magyar Hiradó.** — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, egynegyed 8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor.

CORSO (Váci ucca 9.) Telefon: Aut. 874—02. Buster Keaton hangos vigjátéka. **Buta ember szerencséje.** The international revue. — Szines hangos varieté. Hiradók. Előadások kezdete hétkönapokon 4, ¾6, ¾8 és ¾10 órakor, vasár- és ünnepnapokon: fél 5, egynegyed 7, 8 és ¾10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) Müsor: **Maurice Chevalier**-nak, a világ kedvencének legelső beszélő, éneklő, zenélő világfilmje: **Páris gyermekei.** (Innocents of Paris.) Irta: Vajda Ernő. Rendezte: Richard Wallace és Vajda Viktor. Paramount világattrakció. Női főszerepekben: Sylvia Beecher, Margarette Livingstone, Maurice Chevalier elénekli a legnagyobb sikerü dalát: Valentine-t, Dit moi-t és az Ananas-t. 2. **A lehangolt felhangoló.** A Paramount hangos burleszkattrakciója. 3. **Paramount- és Fox hangos Hiradó.** — Az előadások kezdete mindennap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Kossuth Lajos ucca 18. szám, Semmelweiss-u. sarok. (Telefon: Automata 895—43 és Aut. 987—07). — **Rio Rita.** Ziegfeld világhirü énekes, táncos, beszélő filmoperettje, 2 részben, 15 felvonásban. Főszereplők: Bebe Daniels és John Boles. — Békeffy László: Hangos filmen a hangos filmről. — **Fox hangos hiradó.** (A világ hangja.) — Előadások kezdete: fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

ODEON MOZGÓ VII. kerület, Rottenbiller ucca 37/b. szám. Telefon: József 302—63. Március 13—16. Csütörtöktől—vasárnapig. **„Féltékenység."** Hangos dráma magyar beszéddel. Conrad Veidt és Mary Phylbin. — **„Esetleg Napoleon."** Vigjáték 8 felvonásban. — Hiradó. — Március 17—19. Hétfőtől—szerdáig. **„Ördög az asszonyban."** Dráma 10 felvonásban. Lars Hanson. — **„A Nord-express fantomja."** Dráma 8 felvonásban. Carlye Blackvell és Joseph Strikar. — Hiradó. — Előadások kezdete köznapkon 5, 7, egynegyed 10, vasárnap fél 3 órától folytatólagosan!

ORION FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Esküut 1. szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfőjénél. Telefon: Automata 831—02. Müsor: **Sonny Baby. Sicc Follies.** Előadások: fél 6, fél 8 és fél 10.

PALACE FILMSZINHÁZ, VII. kerület, (Erzsébet-körut 8. szám., a Newyork-palotával szemben. — Telefon: József 365—23.) — Müsor: **Sonny Baby.** Zenélő, éneklő, beszélő filmattrakció 8 felvonásban. Josefine Dunn, Eddie Leonard. — **A titkok éjszakája.** Amerikai bünügyi film 7 felvonásban. Jack Holt, Dorothy Revier. Előadások: fél 6, háromnegyed 8 és 10.

TIVOLI MOZGÓ, VI. kerület, Nagymező ucca 8. szám. — Telefon: Aut. 230—49. A berlini Klangfilm G. m. b. H. legujabb nagyteljesitményü készülékén hangos-film leadás. Március 13—16. Csütörtöktől—vasárnapig. **„Biztositsa magát."** Vigjáték 8 felvonásban. Clara Bow és Neil Hamilton. — **„Az asszony és a korbács."** Dráma 8 felvonásban. — **Hangos Metro- és Paramount Hiradó.** — Verdi **„Othello"** cimü operájából énekel: **Titta Ruffo.** — Előadások kezdete, köznapokon: 4, háromnegyed 7 és fél 10, vasárnap fél 3 órától folytatólagosan!

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: József 429—46 és József 419—02. **Vad orchideák.** Izzó történet egy forró asszonyról, akit a férje vitt a veszedelembe. Metro-Goldwyn hangos-film. Főszerepben: Greta Garbo, Lewis Stone és Nils Aster. — **Metro és Fox hangos hiradók.** — **Bánk bán táncjelenete.** Előadások kezdete hétköznapokon: 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor.

UFA FILMSZINHÁZ (VI., Teréz körut 60. Tel.: Aut. 197—67 és Aut. 197—68) Előadások: 5, negyed 8 és fél 10; szombat vasárnap 4, 6, 8, 10 kor **A halhatatlan lump.** Hangos filmdráma. Németül beszélő film. Vass József népjóléti miniszterről készitett hangos filmfelvétellel.

URÁNIA FILMSZINHÁZ (VIII., Rákoczi ut 21): Előadások: 5, negyed 8, fél 10, szombat és vasárnap 4, 6, 8, 10. **Vasárnap délután.** Az első nagy magyar hangos film. (Dita Parlo, Willy Fritsch.

CORVIN FILMSZINHÁZ (VIII., József-körut és Üllői ut sarok Tel.: J. 389—88.)

Az előadások kezdete hétköznapokon: fél 6, fél 8, fél 10, vasár és ünnepnap háromnegyed 4, háromnegyed 6 háromnegyed 8, háromnegyed 10 kor **A halhatatlan lump.** Hangos filmdráma. Németül beszélő film. Vass József népjóléti miniszterről készitett hangos filmfelvétellel.

UFA FILMSZINHÁZ (VI., Teréz körut 60. Tel.: Aut. 197—67 és Aut. 197—68) Előadások: 5, negyed 8 és fél 10; szombat vasárnap 4, 6, 8, 10 kor **A halhatatlan lump.** Hangos filmdráma. Németül beszélő film. Vass József népjóléti miniszterről készitett hangos filmfelvétellel.

URÁNIA FILMSZINHÁZ (VIII., Rákoczi ut 21): Előadások: 5, negyed 8, fél 10, szombat és vasárnap 4, 6, 8, 10. **Vasárnap délután.** Az első nagy magyar hangos film. (Dita Parlo, Willy Fritsch.

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ

Bajor Gizi, Somlay Arthur, Uray Tivadar felléptével.

Fodor László uj nagy három fejezetből álló vigjátéka:

„Nagságos asszony álmodik"

KAMARA MOZGÓ

(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)

Telefon: József 440—27.

Fox hangos hiradó

MIÉNK AZ ÉJSZAKA

Henry Kistemakers regénye után, végig beszélő német hangos film 12 felv.

Előadások: hétköznap 5, ½8 és 10 órakor vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor

WETOL sebolaj

legyen minden mentőszekrényben.

Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyit.

M. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 72.455/1924. sz. körrendelet M. kir. kereskedelemügyi miniszter 92.062/XX. 1925. sz. rendelet

Világmárkás hangszerek

közvetlen gyári beszerzése

MEINEL és HEROLD hangszergyár

Budapest, IX., Üllői-ut 10.

FANSz tagoknak készpénzengedmény, vagy kedvező részletfizetés

Telefon: Aut. 824—65.

SZÜCS MIHÁLY

képesitett ács- és kőművesmester

Budapest, XI., Gr. Haller-utca 54, II. 16.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

ALTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTARSASAG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVAN

Tok. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, Grof Károlyi u. 8.

Budapest, 1930 március 22

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Visegrádi-utca 19.
Telefon: Aut. 928-23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30013

Kegyuraság

A képviselőház szerdai ülésében közmegnyugvásra intézte el a fővárosi törvényjavaslat 33. szakaszát, amely a főváros kegyuri jogairól és ezzel kapcsolatosan a plébánosok választásáról intézkedik. A keresztény közvélemény megnyugvással veszi tudomásul, hogy Petrovácz Gyula inditványát, amely szerint a katolikus plébánosokat csak a katolikus bizottsági tagok választják, a képviselőház elfogadta, olyan imponáló többséggel, amilyenre a törvényjavaslat egyéb, vitára alkalmat adó paragrafusainál is alig van példa.

Visszautasitva Gál Jenő fogadatlan prókátorságát, aki a „lelkiismereti szabadság érdekében" tiltakozott az ellen, hogy a katolikusok ügyeibe más is avatkozzék (a képviselő urnak ez a tulzott loyalitása szánalmas és olyan szinezetü volt, mintha ő nem a felszólalás lényegére, hanem annak megtörténtére helyezne a felekezeti lapokban és a demokrata vacsorákon való ünnepeltetés céljaira sulyt) megállapithatjuk, hogy az ügy ilyetén elintézése az egész keresztény közvéleményben a legjobb hatást keltette, ugy a katolikusoknál, akiknél ez a kérdés kánonjogi szempontból nagyfontosságu, mint a protestánsoknál, akik a plébánosválasztást a katolikus egyház belügyének tekintvén, egyáltalában nem óhajtottak a multban sem a választásban, mint azt a jelenleg érvényben levő közgyülési határozat létrejötte is bizonyitja, résztvenni.

Igaza van a református Hegymegi-Kiss Pálnak, a debreceni képviselőnek, hogy nem is ildomos, hogy más felekezetüek, mint a római katolikusok résztvegyenek a plébánosok választásában. A plébánosválasztás egy belső bizalmi kérdés, és ahoz, hogy a főváros hatszázezer katolikusa kiket akar lelki előljáróiul, vajmi kevés köze van a nem katolikusoknak. Az idegen felekezetüeknek a szavazásból való kirekesztése lehet sérelme a főkegyuri jognak, de nem sérelme a hitélet szabadságának, a belmisszió fejlődésének, ami az államrezon érdekéből is fontosabb, mint a való élet által tulhaladott többszázados kegyuri elv, amely a nemkatolikus kegyurnak jogot ad a lelkipásztorok választásánál.

Az a lendület, amely az egyházközségek létrehozásával a katolikus egyházban a hitélet elmélyülésével, templomok és kulturházak épitésével egyre magasabbra tör, örvendetes általános keresztény szempontból is. Amikor most a plébánosok választásának törvényhozási uton való megnyugtató rendezése által a fővárosban a fejlődés uj határjelzőkövéhez érkezik el a katolikus egyházi élet, minden tényezője és lehetősége megvan annak, hogy magaválasztotta plébánosai vezetése mellett egyre bensőségesebb, értékesebb és eredményesebb legyen a budapesti egyházközségek belső élete. A letelt decennium, amelyben a közgyülés katolikus tagjai a most törvény által szentesitett módon választottak már uj, friss és tehetséges plébánosokat, biztató jele és záloga annak, hogy igy is lesz!

Wolff Károly az aktuális problémákról

A negyvenmillió pengős függőkölcsönből tizenhat milliót a Községi Takarékpénztárnak kell juttatni, miért is a vizmüvek kivételével a többi beruházás későbbi időpontra marad — Lamotte tanácsnoktól függ, hogy április elsején tulmenően meghosszabbitható-e a szellemi szükségmunka — Előrehaladott stádiumban vannak az elmult év zárószámadási munkálatai, itt nem merül fel semmiféle aggasztó momentum

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Az aktuális fővárosi kérdések kétfelé csoportosulnak. *Minden politikum* átterelődött a képviselőházba, ahol a főváros közigazgatásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalják, a törvényhatósági bizottságot ugyszólván kizárólag *városgazdasági* kérdések foglalkoztatják. Nem kétséges, hogy a főváros közgazdasági életének mai leromlottságában az utóbbi kérdések a jelentősebbek. Ezekről folytattunk hosszabb beszélgetést *Wolff* Károlyval, a Keresztény Községi Párt elnökével, akit mindenekelőtt az *üzemek beruházási programmjának végrehajtásáról, illetve a főváros 12-es bizottsága által elhatározott 40 millió pengős külföldi kölcsön felvételéről* kérdeztünk meg. *Wolff* Károly dr. a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— A helyzet egyelőre még nem alakult ki. A 12-es bizottság elhatározta, hogy a legsürgősebb üzemi beruházások végrehajtására maximálisan *40 millió pengő függőkölcsönt* kell a fővárosnak felvennie. A 12-es bizottság utasitotta a pénzügyi ügyosztályt, hogy ebben az irányban inditsa meg a tárgyalásokat és a tárgyalások eredményét vigye ismét a 12-es bizottság elé. Ez azt jelenti, hogy egyelőre még semmit sem határoztunk el, mert hiszen döntésünk csak akkor lesz végleges, ha a pénzügyi ügyosztály a lefolytatott tárgyalások alapján *elfogadható javaslatot* terjeszt elénk a függőkölcsön felvételére.

— Ami az egyes üzemek beruházási programmját illeti, ebben a tekintetben csupán a *Vizmüveket illetően alakult ki általános vélemény.* A 12-es bizottságban valamennyi párt egységesen állástfoglalt a Vizmüvek rekonstrukciójának sürgős szükségessége mellett. Természetesen csupán azoknak a beruházási terveknek a végrehajtásáról lehet szó, amelyeknek elhanyagolása a közeli jövőben veszélyekkel járhatna. Ugy tudom, hogy ezek a legsürgősebben végrehajtandó beruházási tervek 23 millió pengőt igényelnek. A 40 millió pengőből fennmaradó tizenhét millió pengő, — ami nem is lesz egészen 17 millió, hiszen le kell számitani az árfolyamveszteséget, — *nem fordítható más üzemek beruházásaira.* A *Községi Takarékpénztárnak* ugyanis feltétlenül szüksége van arra a 16 millió pengőre, ami a Vásárpénztárnál van elhelyezve s amely összeget a Vásárpénztár ügyfeleinél kihelyezett. Ezeket az összegeket a Vásárpénztárnál érdekelt cégek *hosszu lejáratu kölcsönök formájában vették igénybe* és igy nem kétséges, hogy ennek a 16 millió pengőnek a Vásárpénztárból való visszaszivása megingatná ennek az intézménynek szolid üzletmenetét. A Községi Takarékpénztár viszont nem nélkülözheti ezt a 16 millió pengőt, miután a főváros kénytelen volt különböző, régebben elhatározott beruházási munkálatok végrehajtásának a céljaira a Községi Takarékpénztárnál elfekvő készpénzét, amelyeket a 20 millió dolláros kölcsönből adott át, fokozatosan felvenni. Eredetileg az volt a megállapodás, hogy a Községi Takarékpénztár ezt a 16 millió pengőt addig hagyja a Vásárpénztárnál, amig a fővárosnak a Községi Takarékpénztárnál lévő készpénzére nem lesz szüksége. *Ez az időpont most elérkezett.* A Községi Takarékpénztárnak tehát feltétlenül juttatni kell 16 millió pengőt és ezt az összeget a főváros most csak a függőkölcsönből folyósithatja.

— Ilyen körülmények között a *többi üzemek beruházásai későbbi időpontra maradnak.* Addig, amig a hosszu lejáratu, ugynevezett nagy üzemi kölcsönt a főváros fel nem veheti, ezeket a beruházási terveket nem lehet végrehajtani. *A Fővárosi Elektromosmüvek további fejlesztésére* különben is megvan a lehetőség, hiszen a fejlesztési programmnak egyik részét végrehajtóvá teszi a 20 millió dollárból e célra tartalékolt összeg.

Megkérdeztük *Wolff* Károlyt, hogy mi a véleménye az *április 1-én megszünő szellemi szükségmunka akció folytatásáról.* A következő választ kaptuk:

— Feltétlenül helyeselném ennek az akciónak a folytatását, elvileg a lehető legnagyobb mértékben támogatok minden ilyen törekvést. A kérdés megoldásának a kulcsa azonban *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok kezében van, akinek meg kell jelölnie a fedezetet.

Felvetettük azt a kérdést is, hogy *a fővárosi törvényjavaslat képviselőházi vitájának tulságos elhuzódása nem fogja-e kitolni az uj választások időpontját. Wolff* Károly véleménye a következő:

— A képviselőházi vita elhuzódása nem fog eltolódást jelenteni. Még abban az esetben is, ha csak *április végére emelkednék törvényerőre* a fővárosi reform, elegendő idő marad a választói névjegyzék összeállitására, hogy az év végén a választásokat megtarthassuk. Májusban és juniusban megtörténhetik a választók összeirása, a fellebbezési fórumok terminusainak a betartására három hónap elegendő, igy tehát *akár november végén, akár decemberben meg lehet tartani a választásokat.*

Wolff Károly egyébként elmondotta még, hogy *az 1929. évi zárszámadási munkálatok előrehaladott stádiumban vannak.* Semmiféle aggasztó momentum nem merült fel, a kiadási oldal és a bevételi oldal körülbelül fedik egymást, vagyis meglesz az egyensuly. Az adóknál lesz némi csökkenés, de a kiadásoknál is lesznek megtakaritások. Igy tehát az 1929. évi zárszámadások *közmegelégedésre zárulnak.*

Befejezésül érdeklődtünk még a *40 millió pengős függőkölcsön felvételének a módozatai iránt is.* Főként aziránt érdeklődtünk, hogy a 40 millió pengős függőkölcsön teljes összegét külföldi bankoktól veszi-e fel a főváros. *Wolff* Károly nem tudott végleges választ adni, de kijelentette, hogy *nemcsak külföldi bankoktól, hanem belföldiektől is kérni fog a pénzügyi ügyosztály ajánlatot és valószinüleg az lesz a megoldás, hogy a függőkölcsön egy részét belföldi pénzintézetek nyujtják a fővárosnak.*

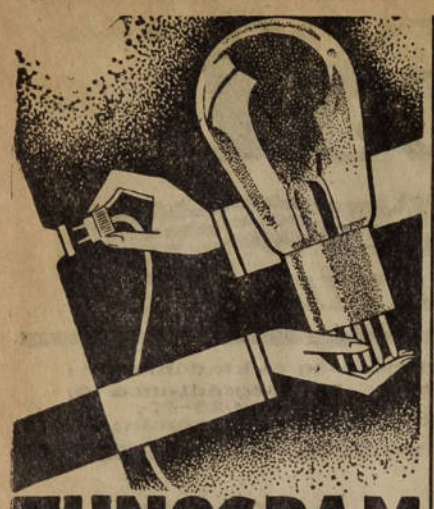

BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-ÚT 95.
Szállítja
a legmegbizhatóbb üzem- és kenőanyagokat
Kristály benzint
világító- és traktorpetroleumot, gázolajat
ROBUR
amerikai autó- és traktorolajokat.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépítési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal mindenfajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 390 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: KUN SÁNDOR Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23.

Magyar Fanto Művek Rt.
Budapest, V., Tükör-utca 4. sz.
Gyárak: SÁTORALJAUJHELY, PESTERZSÉBET
FANTOLIN autó- és traktorolajok.
FANTO autóbenzin, motorbenzin, világító- és traktorpetroleum.
Gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök.
Pormentesitő olajok.

vitéz Horváth Nándor
bádogos- és szerelő-mester
Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
I., Döbrentei-tér 3.
Telefon hivó: Aut. 604—46.

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

Negyvenmillió pengős függőkölcsönt vesz fel a főváros

A Községi Takarék utján külföldről is ajánlatokat kell kérni — Debrecen szomoru példája, ahol a fővárosi nagybankok nyujtanak egyéves kölcsönt

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A folyó évi költségvetés tárgyalása kapcsán a pénzügyi bizottság és a törvényhatósági bizottság tudvalevően felhatalmazta a tanácsot, hogy amint arra a pénzpiaci helyzetet alkalmasnak itéli, ujabb nagy beruházó kölcsön felvételére inditson tárgyalásokat. Mivel a világpiac feszültsége, az amerikai tőzsdepánik és a gabonakrach következtében még mindig erős, viszont bizonyos beruházó közmunkák megépitése tovább nem várathat magára, a pénzügyi bizottság tizenkettes albizottságának legutóbb tartott értekezlete negyvenmillió pengős *függő kölcsön felvételére adott engedélyt a tanácsnak.* Kétségtelen, hogy a szóbanforgó kölcsönt a főváros a Községi Takarékpénztár utján fogja felvenni, és igy mentesiti magát azoktól a horribilis tehertételektől, amelyek abban az esetben jelentkeznének, ha a Községi Takarék kikapcsolása esetén *más bankok közvetitését* lenne kénytelen a főváros igénybe venni.

A 20,000.000 dolláros amortizációs kölcsön felvétele kapcsán a főváros megtanulhatta, *mit jelent a pesti nagybankok kikapcsolása.* A Bárczy-féle külföldi kölcsönöket is annak köszönhetjük, hogy a budapesti intézetek *jelentékenyen drágábbak voltak,* mint a közvetlen külföldi ajánlattevők. Viszont a Speyer-kölcsön alatt, amellyel a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* ajándékozta meg az országot, *ma is fulladoznak a vidéki városok.* Minden oka megvan tehát a Községi Takaréknak arra, hogy a 30—40,000.000 pengőre kontemplált függőkölcsönt *ne a pesti intézeteknél, hanem külföldön keresse.*

Ebben a tekintetben intő jel a főváros számára az az ajánlat, amelyet a *Magyar Általános Hitelbank,* a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank,* a *Pesti Hazai Első Takarékpénztár,* továbbá a *Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank* tettek a *Speyer-kölcsön* áldásaiban fuldokló Debrecen számára. A benyujtott feltételek szerint a kölcsön összege 3,500.000 pengő, egy évre szól, visszafizetési határidő 1931 április 1. Az összegről váltót kell adni, *amelynek kibocsájtója a polgármester* (!) *elfogadója pedig a világitási vállalat.* A város kétféle alapon veheti fel a kölcsönt: vagy pengőben vagy idegen valutában. Pengőben való folyósitás esetén a kamat a Nemzeti Bank mindenkori kamatlába felett 2 százalék, *legalább 8 százalék,* idegen valutában való folyósitás esetén pedig a leszámitolási kamatlábat meghaladó egy százalék, *legalább 7 százalék.* Mindkét esetben *egy százalék a folyósitási jutalék.*

Debrecen polgármestere tárgyalásokat kezdett a szóbanforgó bankokkal, abban a reményben, hogy a *feltételek enyhitését fog sikerülnie kivivni.* Erre azonban, ismerve a bankok mentalitását, *vajmi kevés a remény.* A fővárosnak mindenesetre intőjel a debreceni példa kamatlábával, polgármesteri váltójával és minden egyéb tartozékával együtt a *számára szükséges függőkölcsön felvételénél.*

Éles vita a Helyiérdekü̈ről a kereszténypárti értekezleten

Buday Dezső szerint 28,000.000 pengőt kellene a fővárosnak a Helyiérdekü megvásárlása esetén az üzembe belefektetnie — Szabó József és Petrovácz Gyula felszólalásai után öttagu vasutas szakértő bizottságot küldtek ki a párt állásfoglalásának előkészitésére

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Noha a fővárosi törvénynek az országgyülés képviselőházában folyó részletes vitája most tart azoknál a szakaszoknál, amelyek annakidején a közigazgatási bizottságban a legnagyobb ellentéteket provokálták, a városházi közvélemény érdeklődése *változatlan figyelemmel kiséri a Helyiérdekü részvénytöbbségének megvásárlása iránt a főváros polgármesteréhez benyujtott ajánlat sorsát.* A mult héten még olyannak látszott a helyzet, hogy a Keresztény Községi Párt e heti értekezlete *döntően fogja irányitani a vásár ügyét,* azonban a kérdéskomplexum körül felmerült rengeteg téma megakadályozta, hogy a párt a keddi értekezleten még *világosan láthasson* ebben a nagyfontosságu ügyben és határozatot is hozhasson. Az is hozzájárult a döntés elhalasztásához, hogy *Wolff* Károly dr., a párt elnöke a *Fővárosi Közmunkák Tanácsának* fontos ülésén volt elfoglalva és igy helyette *Csilléry* András dr. elnökölt az értekezleten.

Napirend előtt *Ilovszky* János válaszolt *Buday* Dezsőnek azokra az adataira, amelyeket a mult heti értekezleten sorakoztattak fel a szinház vezetőségének és művészeti személyzetének felekezeti viszonyaira vonatkozóan. *Ilovszky* szerint *Buday* adatai nem mindenben helytállóak, de *Liber* tanácsnoknak felügyeleti joga nem is terjed ki arra, hogy az igazgató kiket vesz fel. *Liber* Endre igen sok szociális nagy problémát megoldott már, őt alaptalanul felelőssé tenni emiatt nem lehet. *Buday* Dezső hangsulyozta, hogy adataiért teljes felelősséget vállal, véleménye szerint a Városi Szinházat nem lehet továbbra is meghagyni a jelenlegi vezetőség kezében. Ezután elhatározta a párt, hogy *Ernst* Sándor dr. hatvanadik születésnapja alkalmából rendezendő ünnepségekhez lelkesen csatlakozik, majd a központi választmányban megüresedett helyre *Pászthy* Jánost küldik be.

Ezután sor került a *Hév-ügyre,* amelynek során *Buday* Dezső ismertette a Beszkárt igazgatóságának többségi véleményét. A többségi vélemény szerint a rekonstrukciókra, talpfák és sinek kicserélésére, áramátalakitókra, kocsik kicserélésére, mühelyekre 10,000.000 pengőt kellene a fővárosnak befektetnie, ha a vasutakat átvenné. Beruházásokra, mühelyfelszerelésekre, mosdókra, jóléti berendezkedésekre, várócsarnokokra, mintegy 5,000.000 pengő kellene. Ha hozzászámitjuk ehhez a nyugdijalap dotációit, a tőke-szükségleteket és tartozásokat, *28,000.000 pengőre rugna az az összeg, amelyet a főváros a többségi vélemény szerint a vasutak átvétele esetén összesen a Hév-be befektetni lenne kénytelen.* Ismertette ezután *Buday* Dezső a vasut jövedelmezőségét, a bevételi összegeket, majd rátért a megtakaritásokra, részletesen előadta a kiadási tételeket, szóbahozta a tarifapolitikát, ugy hogy végeredményben odakonkludált, hogy a *fővárosnak évenként 4,000.000 pengőjébe kerülne a vasutüzem fenntartása,* tehát mintegy 3,000.000 pengőt fizetne rá igy évenként a főváros a *Hév* átvételére. Az ő tudomása szerint az ajánlattevők 32 pengőjével vették a részvényeket és 74 pengőjével akarják eladni. Az értekezleten rögtön megállapitották, hogy az ajánlattevők eredeti számlákkal tudják igazolni azt, hogy a részvényeket 60—75 pengőjével vásárolták, a külföldi részvényesek erre ráfizettek, erre a legjobb példa az *angol csoport* esete, amely a nála levő pakettet éppen emiatt nem is akarja átadni. Ezek szerint tehát *valaki megtévesztette Buday Dezsőt.*

A következő felszólaló *Szabó* József, a Beszkárt igazgatósági tagja volt, aki megállapitotta, hogy a *Buday* által ismertetett többségi javaslattal szemben áll egy kisebbségi vélemény, amely *a legélesebb ellentétben Buday álláspontjával a vasut megvétele mellett tör lándzsát.* Igen kényelmes álláspont az, — mondotta Szabó — amikor valaki ab ovo rossz üzletnek minősit egy ilyen vásárt. A Beszkárt igazgatóságában *Vázsonyi* Jenő, még mielőtt egyáltalán megvizsgálták volna a vasutat, olyan kijelentést tett, hogy Isten mentsen attól, hogy a város a vasutat átvegye. *Ez hangulatkeltés!* A többségi jelentés nem felelt meg arra a kérdésre, amit feladtak a Beszkártnak: *mit ér a vasut?* Ez a többségi vélemény tele van feltevésekkel, amelyek kikapcsolásával egészen más eredményre jutunk. A beruházási tervezet teljesen tulzott luxusépitkezéseket vesz tervbe, figyelmenkivül hagyva a megtörtént vágány- és kocsikicseréléseket. Általános helyeslés közepette mutatott rá *Szabó* azokra az *agitációs zavarokra,* amelyeket a tarifa-leszállitás körül keltettek, mert igenis, meg kell csinálni a főváros belső területén az egységes tarifát, de a külső területeken *még a Beszkárt-vonalakat is Hév.-vonalakká kell átalakitani.* Ez a tarifapolitika nem is jelentene megterhelést a fővárosra, mert azonnal növelné az utasforgalmat. Ebben a fontos kérdésben a párt csak ugy foglalhat állást, ha ismeri ugy a többségi, mint a kisebbségi véleményt. Hivatkozott *Csilléry* András multheti felszólalására, hogy a Beszkárt megváltásánál is *nagyon sokan sötétbe való ugrást emlegettek,* tehát nem szabad megengedni azt, hogy most ugyanezzel az annak idején be nem vált érvvel argumentáljon.

Általános taps fogadta *Szabó* beszédét, majd *Petrovácz* Gyula emelkedett nagy figyelem közepette szólásra. Azt inditványozza *Petrovácz,* hogy e rendkivül fontos ügyben kérjék fel *a párt kiváló vasuti szakértőit,* biráljék el mind a két véleményt és hámozzák ki abból a párt álláspontját. Várospolitikai szempontból — hangsulyozta *Petrovácz* Gyula — egyáltalában nem közömbös az, hogy kinek a kezében van a Hév. A város lakossága minduntalan beleütközik a területhasználati szerződésekbe. A *Gellért-teret* ma is rendezetlen ocsmány állapotban mutogatjuk a külföldieknek, a *szentendrei vonal* elcsúfitja legszebb Dunapartunkat. *Küldöttség küldöttség után jár hozzá, hogy mentsék meg őket a Helyiérdekütől.* Ma az a helyzet, hogy a főváros polgársága óriási hátrányban van a környéki közlekedés szempontjából. Inditványozta, hogy küldjenek ki öttagu vasutas szakbizottságot és ez a bizottság a jövő hét hétfőjére terjessze véleményét a párt elé. *Csilléry* András dr. a párt egyhangu állásfoglalását enunciálta elnöki nyilatkozatában, majd *Taufer* Gábor dr. mutatott még arra rá, hogy az eddig botrányos környéki közlekedést a főváros hivatott megszüntetni. *Ezzel a pártértekezlet véget ért.*

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel.: J. 308-97.

Berczel alpolgármester a Szent Imre-évről

Julius elsejére elkészül az uj autóbuszgarázs nagycsarnoka, amelyben a Szent Imre-év tömegünnepségei lesznek — A platóig kell megépiteni a gellérthegyi liftet, hogy a közönség napozhasson és a kilátásban gyönyörködhessen — Az Iparcsarnokban lesz a májusi nemzetközi árumintavásár, a kiállitási csarnok uj helyiségeiről fontos értekezlet volt a kereskedelemügyi miniszteriumban

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A közgazdasági élet speciális fővárosi tényezőinek megerősitése nemcsak *állami és autonómikus közmunkák elrendelése* révén képzelhető el. Nagy segitséget nyujtana az *idegenforgalom emelkedése is*, amit azonban csak céltudatos, komoly, áldozatos propaganda utján lehet elérni. Bőségesen lehetne ebben a tekintetben külföldi példákra hivatkozni. Valamennyi nyugateurópai metropólis lakosságának jövedelmi forrást jelent az egyre emelkedő idegenforgalom, csak Budapest marad le a nyugateurópai vagy amerikai utazók vonalából. A fővárosi idegenforgalom fejlesztésének *Berczel* Jenő dr. alpolgármester az egyik leglelkesebb propagálója. *Berczel* alpolgármester, aki nemzetközi kongresszusokon, idegen előkelőségek budapesti látogatásai alkalmával és általában minden reprezentábilis ünnepségen annyi sikerrel képviseli Budapest székesfővárost, az idegenforgalom fejlesztése terén várható legközelebbi intézkedésekről a következő érdekes nyilatkozatban számolt be az *Uj Budapest* munkatársa előtt:

— Idegenforgalmi szempontból a legjelentősebb események *a Szent Imre-évvel kapcsolatos ünnepségek lesznek*, amelyekre már eddig is sokezer külföldi jelentette be részvételét. A fővárost a Szent Imre-év megrendezésére hivatott országos bizottság egyelőre csupán az *uj autobuszgarage épületének átengedése érdekében kereste meg*, mi természetesen a legnagyobb készséggel teszünk eleget ennek a felkérésnek. Az uj autobuszgarage julius 1-ére teljesen elkészül. *Hatalmas terem áll majd itt rendelkezésre a Szent Imre ünnepségek közönsége számára* és nekünk kétszeres lesz az örömünk, mert nemcsak szolgálatára lehetünk a publikumnak, hanem egyben ezzel meg is mutathatjuk egyik legmodernebb alkotásunkat.

Szóvátettük a beszélgetés során *Ripka* Ferenc főpolgármesternek a közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén tett azt a bejelentését, hogy a *Fővárosi Közmunkák Tanácsa eszmei tervpályázatot ir ki Budapest-fürdőváros megépitésére. Berczel* Jenő alpolgármester ezeket mondja:

— Budapest-fürdőváros eszméjének megvalósitása *elsősorban pénzkérdés*. Amig nem tudunk nagyobb kölcsönhöz jutni, szóba sem jöhet olyan intézményeknek a megvalósitása, amelyek ezt a kitüzött célt szolgálhatnák. Egyelőre a legsürgősebb üzemi beruházások is gondot okoznak. Sokkal közelebb fekvő téma a *tömegstrandfürdők megépitése*. Itt is nehézségekkel kell számolnunk a pénzhiány következtében. A műszaki tárgyalások már folyamatban vannak. A közmunkatanács megkezdte a *Lágymányos feltöltését*, ez azonban nem keresztezi a strandfürdők megépitését célzó terveinket, mivel ezeket a tömegstrandfürdőket az összekötő vasuti hidon tul az Elektromosmüvek kondenzvizének felhasználásával épitjük meg.

— Az idegenforgalom fejlesztése szempontjából régi probléma a *Gellért-hegyi közlekedés* megteremtése. Ebben a tekintetben érdekes beadvány érkezett a főváros tanácsához. Ez a beadvány ugy szól, hogy a Rudas-fürdő hátamögött a gellérthegyi sziklák természetes bevágódásában *liftet akar épiteni egy konzorcium*. Ezek a vállalkozók huszonöt évre koncessziót kérnek a fővárostól s ez az ajánlat nem volna elfogadhatatlan, ha az ajánlattévők vállalkoznának a főváros különböző feltételeinek teljesitésére. Az ajánlattévők kijelentik ugyan, hogy huszonöt év elteltével a koncesszió automatikusan visszaszáll a fővárosra, ellenben a liftet csak az Orom-utcáig akarják megépiteni, vagyis a lift csak 60 méter magas volna. Husz fillért kérnek egy-egy menetért. Költségük 350.000 pengő lenne. A főváros azonban, ha már belemenne egy ilyen ajánlat elfogadásába, kikötné, hogy *a liftet a platóig épitsék meg*. A főváros közönsége számára ugyanis csak ebben az esetben jelentene a gellérthegyi sikló előnyöket, mert igy a Gellérthegy platóját *napozás és üdülés céljaira lehetne felhasználni*, nem is beszélve arról az élvezetről, amit innen a kilátás nyujt. A tanács egyelőre *még nem foglalkozott* az ajánlattal.

A beszélgetés további során felvetettük azt a kérdést is, hogy mikor lesz már végre *állandó kiállitási csarnoka a fővárosnak*. Ez a kérdés már csak azért is aktuális, mert hiszen májusban rendezik meg *Budapesten a nemzetközi árumintavásárt*, aminek sikeres lebonyolitása szintén elsőranguan idegenforgalmi érdek. *Berczel* alpolgármester részletesen ismertette ezt a kérdést a következőkben:

— *Bud* János kereskedelmi miniszter ur elnöklete alatt legutóbb értekezlet volt, amelyen megvitattuk a helyzetet. Három alternativ megoldási mód kinálkozott. A főváros azt a tervet propagálta, hogy a *Pongrácz-uti tenyészállatvásár területét* vegyék igénybe az árumintavásár megrendezésére. Itt ugyanis kész helyiségek vannak. Ez ellen a megoldási mód ellen a nehézipar nak voltak különböző kifogásai. Azt hangoztatták, hogy az ő objektumaik elhelyezésére ez a terület nem megfelelő, különben is messze fekszik a főváros belsejétől, az épületek más célokra létesültek, szóval nem nyerte meg a tetszésüket a fővárosnak ez a propoziciója. Mi hivatkoztunk arra a körülményre, hogy kitünő közlekedési lehetőségei vannak ennek a területnek. Ott van a helyiérdekü vasut végállomása, odáig futnak a Beszkárkocsik is, sőt autóbuszokat is lehet járatni ide. Előterjesztésünket *nem honorálták*.

— A másik megoldási mód volna az *ügető versenypálya* mai területének a felhasználása. Itt bizonyos átalakitások szükségesek, mert ezt a területet mai nyers állapotában nem lehet erre a célra felhasználni.

— A harmadik megoldási mód a kérdés végleges rendezése volna és pedig ugy, hogy a *Lágymányoson* meg kellene épiteni az állandó kiállitási csarnokot.

— Az értekezlet résztvevőinek a *második alternativa tetszett a legjobban*. A kereskedelmi miniszter ur azt kivánta, hogy pontos számitásokat tegyünk az ügetőversenypálya megfelelő átalakitására vonatkozóan. Minthogy azonban a kérdésnek ilyenirányu megoldása hosszabb időt igényel, azonkivül *egyelőre pénzünk sincs ezeknek a terveknek a végrehajtására*, nincs más megoldási lehetőség, mint a jelenlegi átmeneti állapotnak további fenntartása, ami azt jelenti, hogy a *májusi nemzetközi árumintavásárt az Iparcsarnokban lehet csak megrendezni*. Jövőre azután a végzett számitások alapján elkészülhet a költségvetési tervezet s ha lesz pénz, megindulhat az épitkezés. Ami az átmeneti megoldást illeti, én a magam részéről hangsulyozni kivánom, hogy a *főváros az Iparcsarnok közvetlen környékén további kiállitási területeket a parkirozott ligetből át nem engedhet*.

Ezeket mondotta *Berczel* alpolgármester. A nyilatkozat ugyszólván minden kérdésben odakonkludál, hogy a fővárosnak nincsen pénze. Talán ezen a bajon végre segiteni fog a *meginditott külföldi kölcsöntárgyalások* eredménye.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet

a VII., Alsóerdősor-utca 7. sz. alatti „Erzsébet Szeretetotthon" konyhaszárnyára épitendő emelet és a földszinten létesitendő tüdőbeteggondozó intézet átalakitásával kapcsolatos kőmives-munkákra.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai kaphatók 1930. évi március hó 24-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. számu szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Nyiredy Andor okl. épitész előadónál, a Központi városháza, III. em. 309. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi április hó 9-én (szerda) d. e. ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi március hó 18-án.

A székesfőváros tanácsa.

AUTOBUSZ KAROSSZÉRIÁK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZÉSEK
GYÁRTJA:
NAY ÉS RÓNA
GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ
ÉS SZIVATTYUGYÁR RT.
BUDAPEST I., X., KÁPOLNA-TÉR

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő kir. Fensége
uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 381-17.

RIEGER OTTÓ
orgonagyára
X. (RÁKOSFALVA) SZIGLIGETI-UTCA 29.

HUFF TESTVÉREK
iparművészeti és galvanoplasztikai műhely
Aranyéremmel kitüntetve
Fémek szinezése, aranyozás, ezüstözés, patinázás — Bronz- és fémöntés — Művészi plakettek és reliefek készitése fénykép után is — Mindennemü tárgyak galvánuton való bevonása, u. m. gyermekcipők, élővirágok, gipsz-szobrok és bárminemü emléktárgyak megörökitése
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29
(Corvin-szinház köz) és
IX., Tompa-u. 13

Kemény Sándor okl. mérnök, épitőmester
V., Pannonia-u. 18. Tel.: I. 904-24

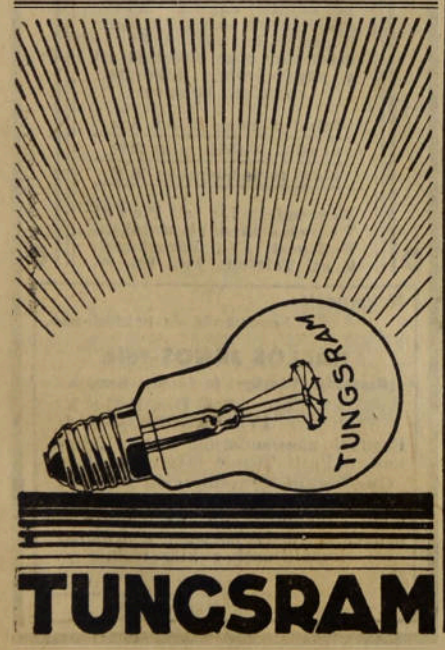

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

Horváth Sándor kályhás-mester cserépkályha üzlete
Budapest, Rökk Szilárd-utca 39.
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolat és vaskályhák állandóan raktáron

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 54b.
Telefon: József 350—67.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyegtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

Vitál András mű- és épületlakatos
Budapest, VII., Angol-utce 3/b. Telefon: József 394-60.

BELLAAGH K. ISTVÁN VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALATA
VIII., AGGTELEKI-UTCA 17.
Épit - Tervez - Rekonstruál
Speciális tekercselések és kapcsolótáblák

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja MANGLITZ FERENC Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

A Beszkárt igazgatóságának kisebbségi véleménye a Hév megvásárlása esetén évi két és félmillió pengős nyereséget kontemplál

A többségi vélemény a jövedelmezőség kiszámitásánál az elmult évi bevételt rögziti meg és nincs figyelemmel a vasut várható nagyarányu fejlődésére — A kisebbségi különvélemény számitásainál is optimisztikusabb a kereskedelemügyi miniszterium vasuti főosztályának tanulmánya, amely 2,500.000 pengő évi bért a Máv részéről elfogadhatónak jelentett ki — Több millió pengőre rugó eltérés van a Beszkárt többségi és kisebbségi véleménye között, a részletkérdésekben is homlokegyenest ellenkezők a vélemények

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Mint lapunk más helyén olvasható, a *Keresztény Községi Párt* keddi értekezletén élénk és kimeritő vita folyt a Helyiérdekü eladására vonatkozó bankajánlatról, amelynek során *Buday* Dezső a Beszkárt többségi véleményét ismertette, *Szabó József* pedig a kisebbségi vélemény megállapitásait adta elő a párt nagy számban egybegyült tagjainak. A Keresztény Községi Párt a Hév-ügyben *jövő heti pártértekezletén* fog dönteni, amelyet a keddi ünnepre való tekintettel hétfőn este 6 órakor tart meg a párt helyiségeiben. Ez alkalommal fogja jelentését előterjeszteni *az a kiküldött vasutas szakértő bizottság*, amely a többségi és kisebbségi vélemények alapos megvizsgálásával, a *MÁV-ajánlat* és a *Dornelac-féle szakértői jelentés* tüzetes áttekintése után olyan, a közhangulatot megnyugtató, a közérdekeket teljes mértékben figyelembevevő jelentést fog a párt elé terjeszteni, hogy annak alapján azután a párt *a döntő szót a nagyfontosságu problémában kimondhatja.*

Szükségesnek tartjuk, hogy a Beszkárt igazgatóságának *kisebbségi véleményét*, amelyet *Bacsinszky* Wladimir, *Hoór-Tempis* Móric, *Scheuer* Róbert és *Szabó* József igazgatósági tagok irtak alá, részletesen és behatóan ismertessük közönségünkkel. *Fontosnak és jelentőséggel teljesnek itéljük ezt a kisebbségi véleményt*, lévén erős meggyőződésünk, hogy *a Beszkárt igazgatóságának kisebbsége volt az, amely a többségi akarattal szemben helyesen ismerte fel azokat a nagy elvi jelentőségü előnyöket és célkitüzéseket, amelyeket a vasut részvénytöbbségének megvásárlása a főváros és a környék lakossága számára jelentett.*

Mindjárt előljárójában megállapitja a kisebbségi vélemény, hogy a *Hév. a szállitási bevételek tekintetében a legjobb vasut hazánkban.* Amig a MÁV. 1928-ban saját vonalain 34.983 pengőt, a Duna—Száva—Adria-vasut 38.740 pengőt, a Budapest — Esztergom — Almásfüzitői helyiérdekü vasut, amely a MÁV. kezében levő helyiérdekü vasutak legjobbika, 58.230 pengőt vett be pályakilométerenként, *addig a Hév. szállitási bevételei saját vonalain pályakilométerenként 73.399 pengőre rugtak.* Ha a székesfőváros ennek a vasutnak a tulajdonába jut, akkor *az ország legnagyobb forgalmu helyiérdekü vasutját vonja a saját közlekedéspolitikájának körébe.* Ez a megállapitás egyezik a kereskedelmi minisztérium *vasuti szakosztályának véleményével is.* A Beszkárt többségi szakvéleménye hiányos a tekintetben, hogy *teljesen figyelmen kivül hagyja a Hév. jövedelmeinek várható fejlődését*, összes számitásainál az 1929. év tiszta jövedelmét véve alapul, ezt a jövedelmet mintegy *68 évre stabilizálja.* A kisebbségi vélemény szerint *megfelelő racionális és gazdaságos üzemvitel mellett 1941-re már ennek a tiszta jövedelemnek kétszeresére, mint minimumra, okvetlenül számitani lehet és kell.*

A különvélemény részletes számitások alapján megállapitja, hogy a *Hév. értéke a Haraszti—ráckevei vasutat beszámitva, 54,600.000 pengőre értékelhető. Ez a vagyonérték tényleg megvan,* — szögezi le folytatólag a különvélemény — a Hév. és a Haraszti helyiérdekü vonalaiban és tartozékaiban, leszögezhető tehát a különvélemény alapján az, hogy a *Hév-nek a különvélemény által 54,600.000 pengőre becsült értékével szemben a Banque Commerciale ajánlata csak 26,059.000 pengőt követel*, tehát a különvélemény szerinti értéknek alig felét, *sőt még ennél is kevesebbet.* Megállapitja emellett a különvélemény azt is, hogy az ajánlat elfogadása esetében 30 év mulva a részvények ára teljesen törlesztetvén, *megszünik az évi járadék kötelezettsége;* a Hév. egész évi jövedelme további 38 éven át kizárólag teljesen ingyen a székesfővárost illeti meg. A különvélemény szerint a 38 éven át ingyen élvezett jövedelem tőkeértéke *minimális 2,100.000 pengő felesleg alapulvételével 27,705.000 pengő.* Hogy azonban ez a számitás *igen pesszimisztikus*, az kitünik a különvélemény ama megállapitásából, hogy a vasut tiszta jövedelmei a 2,100.000 pengőt legkésőbb már a tizedik évben el fogják érni. Már pedig 1960-ig, amikor az ingyenjövedelem élvezetének kezdőpontja be fog állni, még husz éven át fejlődni fog a vasut jövedelme. Megállapitja a különvélemény azt is, hogy az összes részvények az engedélyidő hátralevő 68. éve alatt kisorsoltatván, a *főváros összes részvényeinek teljes névértékét visszakapja.* 347.950 darab részvénynél ez összesen 34,795.000 további készpénztőkét jelent.

Fontos része a kisebbségi különvéleménynek a *Hév. tőkeszükségleteinek taglalása*, hiszen a Beszkárt igazgatóságának többségi véleménye azon az állásponton van, hogy a *vásárlást elsősorban a Hév. részéről jelentkező nagy beruházási igények miatt kell mellőzni.* A különvélemény a Hév. tőkeszükségletét kereken feleannyiban jelöli meg, mint a Beszkárt szakvéleménye, azonban *a különvélemény által felvett tőkeszükséglet is lényegesen magasabb a tényleg felmerülendő tőkeszükségletnél.* Teljesen szükségtelen a kisebbségi vélemény szerint a Budafok—nagytétényi vonalon, a pesterzsébeti hurokvágányon, a Nagyicce—rákosszentmihályi hurokvágányon és a Cinkota—csömöri vonalon levő *felépitmények kicserélésére előirányzott összeg*, minthogy a kereskedelemügyi minisztérium rendeletében elismerte, hogy ezeken a vonalakon a forgalom nem oly erős, hogy a sincsere már most keresztülvihető lenne és nem tett észrevételt az ellen, hogy ezek a vonalrészek a kicserélési programmból egyelőre kimaradhassanak. A Hév-hálózat többi részén végzendő sincserét már 1929-ben megkezdték és ez előreláthatóan hét esztendős programm keretében végezhető el.

A kisebbségi vélemény szerint a Beszkárt igazgatósága által áramátalakitó berendezések pótlására felvett 580.000 pengő helyett a tényleges szükséglet csak 266.000 pengő, a járműrekonstrukcióra felvett 507.930 pengő helyett a tényleges szükséglet mindössze 5—6 évre felosztható 85.280 pengő, a Haraszti—ráckevei vonal részére 790.000 pengős árban tiz darab pótkocsi beszerzésére felvett összeg törölhető, mert az teljesen felesleges. Felesleges a cinkota—gödöllői távbeszélő kábel javitására felvett összeg, mert az kijavittatott, a pesterzsébeti transzformátor átépitése, mert a mai a követelményeknek teljesen megfelel: *ilyképpen a rekonstrukciós munkálatokra és a szükséges beruházásokra a különvélemény által előirányzott 8,326.950 pengőből a valóságos tőkeszükséglet csak 5,735.330 pengő.*

Figyelemreméltó a különvélemény *rentabilitás-kalkulációja.* A pályafenntartásnál várható megtakarítással együtt a különvélemény szerint a Hév. tiszta nyeresége 2,383.000 pengő összegben irányozható elő. Ez az összeg azonban még emelkedik, mert a dunajobbparti körvasuti forgalomból 83.000 pengő, a végrehajtható nyugdijazásokból 103.000 pengő, az elmult évben végrehajtott létszámcsökkenés folytán elért megtakaritásból további 89.000 pengő, a székesfőváros kezelésébe való vétel esetén keresztülvihető racionalizálásból 478.000 pengő, effektiv házbérmegtakaritásból 120.000 pengő *megtakaritási többlet* várható: *ezeknek leszámitásával a kontemplált évi nyereség 3,165.000 pengőre emelkedik.* A kiadási megtakaritásoknál mutatkozó eredmények leszámitásával a különvélemény végeredményben *a Hév. megvásárlása esetén egyelőre évi 357.000 pengő tiszta nyereséggel kecsegtet.* Eszerint a Hév. várható évi feleslege nemcsak, hogy fedezi a székesfőváros által fizetendő annuitás teljes összegét, hanem még 357.000 pengő évi tiszta nyereséget is produkál! Mindezek számitásbavétele mellett nem lehet kétséges, hogy *a Hév. gesztiójából a székesfővárosnak deficitje nem fog származni*, amint azt a Beszkárt többségi véleménye jósolja. Annak, hogy ez a számitás teljesen reális, legeklatánsabb bizonyitéka, hogy *a kereskedelemügyi minisztérium vasuti szakosztálya 1929 október 10-én kelt tanulmányával rámutatott arra, hogy évi 2,550.000 pengő bér mellett az Államvasutak a Hév. üzemét még mindig „nem hogy ráfizetés nélkül, de bizonyos számottevő haszonnal kezelheti".*

E véleménnyel kapcsolatban a nevezett vasuti szakosztály a bérkiszámitásnál már tekintettel volt mindazon terhekre is, amelyek a vasut átvételével kapcsolatban fel fognak merülni, ami kitünik a tanulmány következő passzusából: *„figyelemmel a személyzet átvételével a magyar államvasutakra háruló teherre, a tarifa részleges módositásából várható bruttó bevételcsökkenésre, az autóbuszverseny egyre fokozódó káros hatására, tekintettel továbbá arra, hogy a bérbevétellel az Államvasut az üzemvitellel járó összes terheket vállalja és ezek között a rekonstrukciós átalakitási, beruházási és pótberuházási munkálatok, valamint a vismajor-károknak költségeit is vállalja, már pedig a bérbevcendő Haraszti—ráckevei vasuti pálya több helyen megerősitésre szorul, mindezen szempontok mérlegelése alapján hozzávetőleges véleményként végleges évi bérként 2,500.000 pengőt* (melyhez a Haraszti—ráckeveiért további 50.000 pengő vétetett ugyanezen véleményben számitásba) *tartunk olyan összegnek, amely az Államvasutak érdekei szempontjából elfogadhatónak látszik."*

A kisebbségi vélemény odakonkludál, hogy az Államvasutak által vállalandóknak megjelölt terhek fenti felsorolásából kitünik, hogy ezen terhek a függő adósságok kivételével e bérlet esetén ugyanazok lettek volna, mint a székesfőváros által leendő átvétel esetén lennének. Abból tehát, hogy ugyanezen terhek figyelembevételével 2,550.000 pengős évi bér még mindig nyereséglehetőséget rejt magában, nyilvánvaló, hogy *a kisebbségi vélemény szerint az amortizációra szánt 2,500.000 pengő körül előirányzott évi felesleg nemcsak, hogy nem tulmagasnak, hanem óvatosnak és pesszimisztikusnak tekinthető.*

SÁNTHA JÓZSEF
törv. bejegyzett
iparművész, lakberendező és kárpitosmester
IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 6—7.

ÉKSZEREKET és órákat
a legnagyobb változatban és legmegbizhatóbb minőségben, a FANSz tagjainak igen kedvező fizetési feltételek mellett szállit
SZIGETI JÓZSEF IX., MESTER-U. 21 Telefon: J. 350-09
aranyműves, ékszerész és órás
E hirdetésre hivatkozók 5% engedményben részesülnek

Munkácsy Ernő

épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészítő
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 80
Tel.: J. 312—80

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439—91
Polg. tűzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás

A Székesfőváros tisztviselőinek Elegáns férfiruhákat
mintaszerű kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak Vidor és Dankovszky angol uri és egyenruhaszabók, Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13, Iélemelet. Telefon: Aut. 840-27.

MEGJELENT A
KALLÓS JÁNOS-féle
„GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TŐZSDEI KOMPASZ"
1929/1930. évi évfolyamának második része 2 kötetben, több mint 1400 oldal terjedelemben
Tartalmazza: az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, biztositó, stb. vállalatok legujabb adatait. A már előzőleg megjelent két kötettel együtt — amely a budapesti és vidéki pénzintézetek adatait közölte — most már négy kötetből áll a nagymérvben kibővitett komplett kompasz
Mind a négy kötet ára együtt — több mint 2200 oldal terjedelemben 50 P
Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában, Budapest, IV., Városház-u. 6. sz. Telefon: Aut. 896—96.

Megrendelés.
Levágandó és beküldendő.
KALLÓS JÁNOS-féle „Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz"
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-U. 6.
Ezennel megrendeljük Kallós Jánosnak, a Pesti Tőzsde főszerkesztőjének Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz 1929/1930. évre cimü évkönyvét egy példányban 50 pengőért, mely összeget a Kompasz leszállitásakor kifizetjük.
cégszerü aláirás.

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, VI., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20.

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

SÁMUEL GYÖRGY
egészségügyi berendező, bádogos
Budapest, VI., Aradi-utca 45
Telefon: Aut. 223—62.

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62.

1930

Hirek

Felkai Ferenc jubileuma

Az az uri szerénység, amely *Felkai* Ferenc dr. tanácsjegyzőnek az elnöki ügyosztály vezető-helyettesének annyira jellemző tulajdonsága,

lengte körül az ő néhány nap előtti jubileumát, amikor is huszadik évfordulóját ünnepelte annak a napnak, hogy a főváros szolgálatába lépett. *Egyike ő a városháza legtehetségesebb fiataljainak:* ha nem néznők a sematizmust, nem is hinnők, hogy tul van a negyedik X-en, életének csaknem felerészét városi szolgálatban töltve el. Főnöke, *Gallina* Frigyes dr., az elnöki ügyosztály kiváló vezetője, a koncepció, a kezdeményezés, az alkotó munka embere, ezzel szemben *Felkai* dr., a mindennapos adminisztráció vezetője, akinek szorgalma és buzgalma nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az elnöki ügyosztály müködése és ügykezelése példás, hibátlan, gyors. A jubiláns *Felkai* Ferenc dr.-t a huszadik évforduló alkalmából meleg szeretettel és rokonérzéssel köszöntötték szükebb kollégái, élükön *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok-főjegyzővel. A jubiláns iskoláit Felkán és Budapesten végezte, az államtudori oklevelet a bpesti egyetemen 1912-ben szerezte meg. 1910 márc. 9-én lépett a főváros szolgálatába, ahol mint ideiglenes hivatalnok a központi tanácsi segédhivatalban kezdte meg hivatali müködését. Innen egy évi szolgálat után a IX. kerületi elöljárósághoz helyezték át, ahol közel négy évig müködött kezdetben az adóigazgatásnál, majd a kerületi pénztárnál és végül a fogalmazási szakon. 1914 októberében az elnöki ügyosztályba helyezték át, ettől az időponttól kezdve megszakitás nélkül teljesit itt szolgálatot. 1916-ban tanácsi segédfogalmazóvá, 1918-ban fogalmazóvá, 1920-ban tanácsjegyzővé választották meg. 1924 márciusában az elnöki ügyosztály vezetőjének és állandó helyettesének akadályoztatása esetén, mint másodhelyettes kapott megbizást, 1929 március óta pedig az elnöki ügyosztály vezetőjének állandó helyettese. Évek óta vezeti a *szellemi szükségmunka-akciót*, ezeket a tennivalókat azonban a rendes ügykörén kivül végzi. A pesti evangélikus egyháznak évek óta presbitere, a főváros hivatalos sportegyesületének, a *Budapesti Sport Egyesület* atlétikai szakosztályának elnöke. Kétségtelen, hogy a lezajlott huszéves jubileum csak egyik állomása annak a fényes karriérnek, amelynek befutására *Felkai* Ferencet nagy tudása, szorgalma és képességei predesztinálják.

A főváros felelős autói baleseteiért

A Kuria szerint a hirtelen megzavarodottsággal járó véletlen esélyek is a veszélyes üzem fenntartóját terhelik

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Érdekes baleseti perben hozott határozatot a Kuria *Tóth-tanácsa. Sztojka* István a Soroksári-ut egyik oldaláról a másikra akart átmenni. Közben észrevette, hogy a Boráros-tér felől egy autótaxi közeledik feléje. Ettől megijedt és nehogy baj érje, az uttest közepén megállott. Csak amikor az autó már elhaladt mellette, akkor akart tovább menni, ekkor viszont Pesterzsébet felől közeledett feléje *a főváros automobilja*, amelynek soffőrje alig egy-két lépésnyi távolságban tülkölt. *Sztojka* ettől még jobban megijedt és zavarodottságában az autó felé tartott. A soffőr jobbra kikerülte, de *Sztojka* ijedtségében hirtelen és önkéntelenül egy lépést visszalépett, ugyhogy az autó sárhányója elkapta és elütötte. Igy elszenvedett sérülései folytán pert tett folyamatba a főváros ellen, amelytől *járadék fizetését követelte.* A budapesti törvényszék a keresetet elutasitotta, mert elfogadta a fővárosnak azt a védekezését, hogy a balesetet *Sztojka vigyázatlansága, illetve megzavarodottsága idézte elő.* Ha ugyanis akkor, amikor a gépkocsi kikerülte, nem lépett volna vissza, semmi baja sem történt volna. A soffőrt nem lehet hibáztatni, mert az *minden lehetőt elkövetett* a szerencsétlenség elháritására, azt pedig, hogy *Sztojka* hirtelen hátrafelé fog lépni, *előre nem sejthette. A budapesti itélőtábla* ezt az itéletet megváltoztatta és a főváros kártéritési felelősségét megállapitotta. A *Kuria a Tábla itéletét helybenhagyta.*

Az indokolás szerint *Sztojka* még oly időben kisérelte meg az uttesten való áthaladást, amikor azt az ellenkező irányból jövő két gépkocsi még nem veszélyeztette. Az a körülmény tehát, hogy a kocsiuton az átkelés következtében az ellenkező irányból váratlanul odaérkezett autó tülkölésére *Sztojka* megijedt és zavarodottságában a helyzetnek meg nem felelő, helytelen magatartást tanusitott, *nem róható az ő terhére,* annál kevésbbé, mert maga a hirtelen és nem várt dudálás is hozzájárult *Sztojka* tévedéséhez. Ennek következtében a Kuria ugy találta, hogy a *főváros kártéritési felelőssége alól nem mentesült, mert a hirtelen megzavarodottsággal járó véletlen esélyek is a veszélyes üzem fenntartóját terhelik.*

*

A székesfőváros az 1920. évi XXXIV. t.-c. rendelkezései értelmében a városi illeték kiszabásának alapjául csak vagy a vételárat, vagy a törvényszerü legkisebb értéket, vagy pedig az állami illeték kiszabása alkalmából foganatositott hatósági szakértői becslés utján megállapitott, vagy az ezt megelőzőleg megkisérelt megegyezés alkalmával felajánlott és elfogadott értéket veheti. (A pénzügyminiszter 7305/1928. sz. határozata.)

*

A vallásfelekezetek községi segélyezésénél nem egyedül a felekezetek lélekszámán alapuló aránykulcs az irányadó, hanem azt a közművelődés szempontjából lényeges körülmények befolyásolhatják. (A közigazgatási biróság 1234. sz. elvi határozata.) Indokok: A törvényhatósági bizottság megtámadott határozatában az 1924. évre a költségvetés terhére a róm. kat. egyházközségnek 61,200.000 koronát, az evangélikus egyházközségnek 61,200.000 koronát, az izraellta egyházközségnek 15,000.000 koronát szavazott meg iskolafenntartási segély cimén minden indokolás nélkül. Az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 25. szakaszának második bekezdése és az ugyanezen évi 53. t.-c. 23. szakasza e részben azt rendeli, hogy ha valamely politikai község valamelyik vallásfelekezet részére iskolái fenntartása részére segélyt ad, a községben minden felekezet igazságos arányban részesittessék. A biróságnak az idézett törvényhelyekkel kapcsolatosan kifejlődött állandó gyakorlata értelmében az ilyen segélyezés igazságos arányának kulcsául rendszerint a különböző vallásfelekezetek lélekszámának aránya tekintetik. Ettől az általános szabálytól azonban eltérésnek lehet helye ott, ahol az eltérést indokolttá teszik egyéb lényeges körülmények, amilyenek például az egyes vallásfelekezetek vagyoni ereje, hiveinek teherbiró képessége, az egyes vallásfelekezetek által fenntartott iskolák terjedelme, szinvonala, az egyes felekezeteknek egyéb cimen adott juttatások stb. Az idézett törvényhelyek a különböző vallásfelekezetek közötti viszonyban az általános közművelődés érdekét szolgálják és igy az aránykulcs megállapitásánál esetenként minden olyan körülményt is figyelembe kell venni, amely ennek az érdeknek szempontjából lényeges. Minthogy tüzetes indokolás hiányában nem lehet megállapitani, hogy a megtámadott határozat hozatala alkalmával az aránykulcs megállapitásánál a fentiek szerint irányadó szempontok figyelembe vétettek-e: ennélfogva a panasz következtében a megtámadott határozatot hatályon kivül helyezni és a törvényhatósági bizottságot a különböző vallásfelekezetek részére nyujtandó iskolafenntartási segély igazságos aránya kérdésében tüzetesen megindokolt szabályszerü uj határozat hozatalára kötelezni kellett.

Városházi putpuri

(Hirek egy mondatban)

Ripka Ferenc dr. főpolgármester hétfőn Abbaziába utazott, ahonnan a hét végén ott üdülő feleségét és leányát, **Krivoss Árpádnét** fogja hazakisérni Budapestre.

Gallina Ferenc dr. tanácsnok-főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője, néhánynapos tartózkodásra rokonai látogatására külföldre utazott, de hétfőn, e hó 24-én már ujra átveszi hivatala vezetését.

Hanvai Sándor emlékére a kerületi elöljáróságok személyzetének gyüjtéséből emléket emeltek a Kerepesi-temetőben, amelyet **Wigh János** elöljáró, az elöljárói értekezlet elnöke nagy közönség előtt leplezett le kedden délután a Kerepesi-uti temetőben.

Az **Ady-emlékmü** átvétele vasárnap délelőtt lesz a Kerepesi-uti temetőben, a siremléket a tanács nevében **Liber Endre** veszi át és ugyanakkor a sirra helyezi Budapest közönségének koszoruját.

Lindl Zsigmond főjegyzőt, aki az azóta megszünt kórházi alosztályt vezette, a polgármester az I. ker. elöljárósághoz helyezte át, ahol az elöljáró második helyettese lett.

Räde Károly székesfővárosi kertészeti igazgató gazdasági főtanácsos, **Morbitzer Dezső** székesfővárosi kertészeti főfelügyelő gazdasági tanácsos lett.

Elkészült az ezévi csatornázási programm. Az ut- és csatornaépitési ügyosztály eredetileg 2,600.000 pengőt kért uj csatornák épitésére, de a pénzügyi ügyosztály a költségvetésben csak kétmillió pengőt engedélyezett. A belügyminiszter a költségvetést jóváhagyó leiratban felhivta a fővárost, mielőbb állapitsa meg, hogy ebből a kétmillió pengőből milyen csatornaépitkezéseket akar lebonyolitani és a programmot terjessze fel engedélyezés végett a minisztériumhoz, mert látni akarja, hogy a rendelkezésre álló kétmillió pengőből miként akarnak 2,600.000 pengős munkát végrehajtani. Az illetékes ügyosztály elkészitette ezt a programmot és végeredményben kétmillió pengőre redukálta a hitelszükségletet olymódon, hogy egyes utcák csatornázási terveit elejtette, másoknál pedig a költségvetéses terveket módositotta. A tanács tegnapi ülésén hagyta jóvá az erre vonatkozó előterjesztést. Eszerint az idén uj csatornák épülnek a *Sárbogárdi-, Karolina-, Budaörsi-, Sashegyi-, Kutvölgyi-, Németvölgyi-lejtőuton, a Schweidel-, Csukló-, Bánffy-, Daruváry-utcában,* a *Bajnóczy-, Magyarádi-, Pasaréti-uton,* a *Naphegy-téren,* a *Hadapród-, Udvarhelyi-, Hidász-, Tapolcsányi-, Mész-utcában,* a *Várhalom-téren,* a *Várhalom-utcában,* a *Beszterce-, Zápor-, Csanádi-, Pannonia-, Dagály-utcában,* a *Rudolf-rakparton,* a *Csata-utcában,* a *Thököly-ut* páratlan oldalán, az *Ilosvay-* és *Czobor-utcában, az Alsórákosi-rétek VI., kerületi részen, az Erzsébet királyné uton,* a *Fürész-utcában,* a *Kereszturi-uton,* továbbá végrehajtják az uj kikötőhöz vezető főut csatornázását. A legnagyobb költséget a *Rákosvölgyi* főgyüjtő folytatólagos épitésére és az ezzel kapcsolatos kisajátitásokra irányozták elő, számszerint 440.000 pengőt. *Kelenföld* általános csatornázásának további folytatására 360.000 pengőt hagytak meg az idei költségvetésben. Az ekként megállapitott programmot a tanács most jóváhagyás végett felterjeszti a belügyminiszterhez és felkéri, hogy a munkák mielőbbi megkezdése végett a programmot sürgősen hagyja jóvá.

„CYKLOP“
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
*
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

CSAKLOS ANDRÁS egyházi szobrász, oltárépitő és egyházművészet templomberendező. Müterem: Budapest, IX., Kinizsy-utca 14. sz. Római katholikus cég. Az első beszerzési forrása a fából és kőből készült templomberendezési tárgyaknak. Nem kereskedő.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-u 2.

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világitó- és traktorpetróleum
gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ PALACKTEJBEN AZ ERO

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktűzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

KAINRATH ANTAL
Villamosvilágitási, erőátviteli és villamosjelző berendezési vállalata — Csillárok raktáron.
Budapest, VIII., Kisstátrom-u. 2 — Tel: J. 301—64

CSÁSZÁR IMRE linoleum- és gummipadlóburkolási vállalat
Budapest, IX., Lónyay-utca 11. Telefon: J. 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestaljzatok készitése. Szakszerü munka. — Ajánlatok dijmentesen.

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

Ágoston Géza előadása a Szentföldről. *Ágoston* Géza dr., a fővárosi árvaszék kiváló elnöke az elmult év őszén a főváros képviseletében részt vesz egy szentföldi zarándoklaton. *Ágoston*, aki egyike Magyarország legelső amatőr fényképészeinek, a szentföldi zarándokutat felhasználta arra, hogy szebbnél-szebb felvételekben örökitse meg azokat a szent helyeket, amelyeket bejárt. *Ágoston* Géza dr. azonban nemcsak a fényképezőgépnek művésze, hanem hivatott mestere a tollnak is, amit tanusit szentföldi utazásáról az *Uj Budapest* karácsonyi számában megjelent tárcája. Ez a tárca a maga ragyogó irásművészetével, mély gondolataival és vallásosan bensőséges érzéseivel annyira megragadta a közfigyelmet, hogy általános érdeklődés előzi meg *Agoston* Géza előadó-estéjét, amikor is az ő nemesveretü stilusa fog egyesülni fényképfelvételeivel, hogy hallgatóközönségét áhitatos hangulatba ringassa. Az előadás *március 23-án, vasárnap délután háromnegyed hat órai kezdettel* lesz a régi képviselőház (VIII., Főherceg Sándor-utca 8.) ülésztermében, és azon a *katolikus egyház kitünőségei, valamint a városházi főtisztviselők is meg fognak jelenni.*

Gazdasági bizottságot alakitott az Erzsébetvárosi Keresztény Kaszinó. Az Erzsébetvárosi Keresztény Kaszinóban tömörült iparosok és kereskedők közös érdekeik előmozditása céljából gazdasági bizottságot alakitottak, amely a kaszinó alapszabályainak keretében megkezdte működését. A bizottság feladata a munkaalkalmak elérésére törekvések támogatása, adó és illetékügyekben való eljárás és tanácsadás, az iparosok és kereskedők mindennemü panaszainak és sérelmeinek orvoslása. A bizottság állandóan permanenciában van és hetenként ülést tart a kaszinó Thököly-ut 56. szám alatt lévő helyiségében.

Március 15-ike a Saskörben. A Saskör hagyományaihoz hiven ez évben is március hó 15-én tartotta rendkivüli nagy érdeklődés mellett IV., Ferenciektere 7. szám alatt levő helyiségeiben rendes évi közgyülését. Dr. Förster Aurél elnök megnyitója után a közgyülés a napirendet tárgyalta le, majd a tisztikart egyhangu lelkesedéssel ujból megválasztotta. A közgyülést társasvacsora követte, mely alkalommal az ünnepi beszédet dr. Száva-Kováts József tanár, a kör választmányi tagja tartotta, aki március 15. jelentőségét biztos kezekkel megrajzolt történeti távlatban mutatta be. Felsorakoztatta azokat a tanulságokat és tennivalókat, amelyek a márciusi idők gondolataival és egy mielőbbi magyar feltámadás reménységével kapcsolatosak. A költői szárnyalásu beszéd a hallgatóságra nagy hatást gyakorolt és általános tetszést aratott. A mindvégig hazafias és lelkes hangulatu, jól sikerült estélyen a Polgári Dalkör szebbnél-szebb dalok előadásával gyönyörködtette az ünnepség résztvevőit.

A jövő heti közgyülés elé kerül a fővárosi alkalmazottak öröklakásépitési ügye. A FANSz. ismeretes társasház-akcióját az e hó 26-i közgyülésén tárgyalják. Mihelyt a közgyülés a telekátengedés feltételeit véglegesen megállapitotta, a *szövetkezetek igazgatóságai sürgősen össze fogják hivni a már belépett szövetkezeti tagokat*, tájékoztatják őket a lakásépitési akció eddigi lefolyásáról, jelenlegi állásáról és jövő terveiről. Időközben elkészültek az épületek, illetve lakások végleges tervei is, most van folyamatban a *lakások árának pontos megállapitása*, aminek megtörténte után elsősorban a szövetkezetekbe már belépett tagok fogják a lakásokat lekötni. Ezzel egyidejüleg — valószinüleg már április első felében — le kell fizetni az épitési költség 25 százalékát, a néhány üresen maradó lakásra vonatkozóan pedig az utólag jelentkezőkkel fognak a jelentkezés sorrendjében tárgyalni. *Néhány üres lakás ugyanis még rendelkezésre áll* és ezekre a jelentkezések a Központi Városházán a „FANSz" vezetőségénél folyamatban vannak.

A téglakartel és a főváros

A téglakartel árainak letörésére városi téglagyár létesitését tervezik — A főváros feliratban hivja fel a kormány figyelmét a téglagyárak árpolitikájára

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A főváros műszaki ügyosztályai *élénk figyelemmel és érdeklődéssel* kisérik azokat a törekvéseket, amelyek a téglagyárak közös eladási irodájának, a téglakartelnek feltámasztására és összekovácsolására irányulnak. A kartelszervezet, amely részvénytársasági formában müködik, már-már bomladozóban volt, és az épitkező közönség, elsősorban a főváros azt várhatta, hogy a kartel megszünésével kapcsolatosan a téglaárak olcsóbbodása jelentékenyen hozzá fog járulni az épitkezési akciók megindithatásához. Amikor azonban a nagy állami és fővárosi közmunkáknak, amelyekkel a kormány és a főváros a munkanélküliséget le akarja küzdeni, hire ment, *a kartelnek a részesedési százalék felett civakodó tagjai egymás keblére borultak*, sőt még az eladdig külön müködött homoktéglagyárakat is magukhoz édesgették. A téglagyárak kartelszerződése most további öt esztendőre hosszabbittatott meg és a helyzetet sulyosbitja, hogy a kartelenkivüli gyárak felvásárlásával *zárt egységbe sikerült a hazai téglagyárakat tömöriteni.* Az összes szakmabeli vállalatokat immár magában foglaló *Közönséges Tömör Faltéglákat Arusitó Részvénytársaságnak* első dolga volt a tégla árának a felemelése ugy, hogy a nagy épitkezők, elsősorban a főváros, az előzetes költségvetések elkészitésében már a kartel jóvoltából *az épitkezések jelentékeny megdrágulásával kell, hogy számoljanak.*

A kartel az árak felemelését illetően azzal a *naiv megokolással* élt, hogy az általános ipari index 35 százalékos emelkedésével szemben a tégla árindexe csak 5 százalékkal emelkedett, azonban még igy is csak közvetve foganatositották az emelést olyképen, hogy megszüntették az eddig adott 13 százalékos engedményt, *az alapár azonban a régi maradt.* A kisméretü tégla ára most 46 pengő 1000 darabonként, ez azonban csak *látszólagos ár*, mert a szállitási költséget nem foglalja magában. *Szállitási költséggel együtt nem 46, hanem 51 pengő 1000 darab tégla ára.* Igy tehát az 5 százalékos emelkedésnél tényleg sokkal magasabb emelkedés mutatkozik.

A városháza illetékes tényezői most gondolkoznak, hogy a *főváros és általában az épitési vállalkozók érdekében milyen lépéseket tegyenek* a téglakartel árdrágitó törekvéseinek megakadályozására. Mindenesetre, utalással *Sipőcz* polgármester ismeretes kartelbeszédére, a főváros felterjesztést fog intézni a kormányzathoz, a többi kartel között arra is felhiván a kereskedelemügyi minisztérium figyelmét, hogy *a téglakartel áremelése jelentékenyen megdrágitja az épitkezést.* Mivel a vállalkozók a rövidesen kiirásra kerülő nagyobb épitkezéseknél már magasabb téglaárakkal kénytelenek számolni, arról is szó van, hogy a főváros — mint az *több vidéki városban is megtörtént, a téglagyárak letörésére önálló gyárat alakit.*

Az *önálló városi téglagyár* gondolatának egyre több hive van az illetékes tényezők között, akik rámutatnak arra, hogy a téglagyár rentabilitása már akkor biztositva van, ha a főváros az általa kiadott épitkezési munkálatoknál előirja, hogy a *munka elvégzéséhez szükséges téglaanyagot a vállalkozó a városi téglagyárban köteles beszerezni, amelynek kartelmentes árai meg sem közelitenék a kartel árait.* A városi épitkezésekhez szükséges téglaanyagon felül a városi téglagyár *magánosoknak is eladhatna*, mindenesetre jelentékenyen olcsóbban, mint a mai kartelárak. Nincs kétség azirant, hogy az illetékes városházi tényezők *rövidesen sort keritenek a városi téglagyár létesitésére.*

A háztulajdonosok panasza a burkolási járulékok kivetése miatt. A főváros utburkoló programmja kapcsán a Háztulajdonosok Országos Szövetsége a burkolási járulékok kivetése tárgyában beadványt intézett a főváros tanácsához. Az utburkolás költségeihez való háztulajdonosi hozzájárulást egy még 1904-ből való szabályrendelet állapitja meg, amely szerint az első izben eszközölt mindennemü burkolás után felmerülő egész burkolási költség az utcamentén fekvő ingatlanokat terheli. A gyalogutak szegélyezési költsége teljes egészében terheli a háztulajdonosokat. Az uttest és gyalogut kellő szintre helyezésével szükséges földmunkák költségei azonban egészen a fővárost terhelik. A burkolás költségeit a tényleges költségekhez képest évről-évre a főváros tanácsa állapitja meg, azonban a háztulajdonosokat terhelő járulék a szóbanforgó szabályrendelet szerint maximálva van. A burkolatok javitása, fenntartása és helyreállitása teljes egészében a fővárost terheli és ezen a cimen a háztulajdonosoktól semmi sem követelhető. Ha azonban valamely burkolat helyett, amely után már burkolási járulék volt fizetendő, olyan *uj burkolatot fektetnek*, amely jobbminőségü az előző burkolatnál és igy nagyobb költséggel jár, mint az előző burkolat, a régebben már fizetett járulékot az uj burkolási járulékból le kell vonni és pedig az 1917. év julius hó 30-ig kivetett burkolási járulékot teljes aranykorona értékben, a későbben kivetett járulékot pedig megfelelően csökkent aranykorona értékben. A háztulajdonosok beadványa szerint *őket a régi burkolatnak uj burkolattal való kicserélése folytán felmerült költségek a legsulyosabban és legigazságtalanabbul érintik.* Amikor 1904-ben a burkolási szabályrendeletet megalkották, az akkori közlekedési eszközöket tartották szem előtt, amelyek a következtet nagyon kis mértékben rongálták. Azóta azonban a könnyü személykocsikat kiszoritották a sokkal nehezebb autók és az aránylag nem sulyos megterhelésü teherkocsikat lassanként kiszoritják az óriási teherbiróképességü *autóteherkocsik*, amelyek megreszkettetik a házak falait és *lényegesen megröviditik a burkolatok életképességét.* A háztulajdonosok tiltakoznak az ellen, hogy *az egyre növekvő autóforgalom és különösen a teherautók költségeit ők fedezzék.* Sürgősen módositani kell tehát szerintük a burkolási szabályrendeletet és az autóforgalom által előidézett utburkolatleromlást *az autótulajdonosokra, illetőleg a közre kell háritani.*

Kenesére mennek a Kemény Legények. *Nagy* Ferenc, a Kemény Legények népszerü kapitánya külföldi utjáról hazaérkezett, és igy semmi akadálya sincs annak, hogy a március 15-ről elmaradt kenesei kirándulás megtörténjen. A hónap utolsó napjaira tervezett kirándulás alkalmából diszes meghivó készült, amelynek cimlapján a Kemény Legények szobrát, *Szőcy* Szilard szobrászművész mesteri alkotását mutatja be jól sikerült képben a rendező bizottság. A meghivó szerint a kirándulást a *Kemény Legények* és a *Budapest Sport Egyesület* együttesen rendezik, az ünnepség március 29-én lesz Kenesén, amikor is leleplezik a *Kemény Legények szobrát.* Ebből az alkalomból müsoros estély is lesz Kenesén, amelyen előadásra kerülnek *Cyrano balatonkenesei kalandjai*, nemkülönben sok tréfa és mókaság. Ekkor történik a *Kemény Legények könyvének* felavatása is, ebbe a könyvbe a jövőben a Kemény Legényeket érdeklő fontos eseményeket fogják *Nagy* Ferenc kapitány engedélyével bevezetni az erre felkért tollnokok. Hangsulyozza a meghivó, hogy a kiránduláson és az ünnepségen *kizárólag meghivottak vehetnek csak részt.* A vonat március 29-én, délután 2 órakor a Keleti pályaudvarról indul, a vezetőség gondoskodott két fenntartott kocsiról. A féláru vasuti igazolvannyal rendelkezők jegyüket maguk váltják meg, a többiek részére a rendezőség 25 százalékos utazási kedvezményt eszközölt ki. A kirándulásra vonatkozólag felvilágositást ad *Zobor* Miklós dr., fővárosi tanácsjegyző (Központi városháza, pénzügyi osztály, II. emelet 249. Telefon: Aut. 898—50, mellékállomás-szám: 203.) A meghivottak részvételi szándékukat az ellátási dijak egyidejü lefizetésével ugyancsak Zobor tanácsjegyzőnél az emlitett helyen vagy a Kemény Legények f. hó 24-i vacsoráján a Debrecen szálló éttermében jelenthetik be.

A Sasok Polónyi Géza sirjánál. Megható, kegyeletes ünnepély volt március 16-án délután Polónyi Géza sirjánál. A Saskör tagjainak 100 tagu küldöttsége kereste fel nagynevü, volt elnökének sirját, hogy halálának 10 éves évfordulója alkalmával tiszteletének és soha el nem muló hálájának adjon kifejezést. A kegyeletes ünnepséget a Polgári Dalkör által előadott Himnusz vezette be, majd Förster Aurél a Saskör elnöke nagyhatásu emlékbeszéd kiséretében helyezte el a kör hatalmas, nemzeti szinü szalagokkal diszitett babérkoszoruját. Förster Aurél méltatta azokat a kiváló erényeket, amelyek a kör nagynevü volt elnökének lelkét mindvégig betöltötték s amelyeket a Saskör tagjai hagyományként a legnagyobb tisztelettel és szeretettel őriznek szivükben. A kegyeletes ünnepség a Polgári Dalkör által előadott Hiszekegy megható hangjaival fejeződött be.

Az altisztek közgyülése. A Fővárosi Altisztek Közművelődési és Nyugdijpótló Egyesülete 1930 március hó 30-án, vasárnap délután 4 órakor a Kertész-utcai polgári iskola tornatermében tartja 24. évi rendes közgyülését, amelynek napirendjén a szokásos évi közgyülések tennivalói szerepelnek. Az egyesület zárószámadása és vagyonmérlege az elmult esztendőt illetően 37.425 pengő bevétellel szemben mindössze 9569 pengő kiadást tüntet fel, ugy hogy az egyesületnek az előbbi évek fölöslegeit is beleszámitva, 100.000 pengőn felüli tiszta vagyona van. Ez a respektábilis eredmény az egyesület kitünő elnökét, Viasz Gyulát dicséri, akinek tisztes jelleme arra is biztositék, hogy a fővárosi altisztek nagy tömegei sohasem fognak letérni a nemzeti gondolat és a konszolidáció utjáról.

A Budapesti Ügetőverseny Egyesület április hónapban 1-én, 4-én, 8-án, 11-én, 15-én, 22-én, 25-én és 29-én rendez versenyeket.

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KAROLY-KÖRUT 13, I. EMELET.
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

SHELL BENZIN OLAJ

Az áprilisi első közgyülés tárgyalja az uj fogalmazói állások szervezését. Megirtuk, hogy a február hó 21-i közgyülés egyhangulag elfogadta *Gaár* Vilmos dr.-nak azon inditványát, hogy az ideiglenes fogalmazói státus egyidejü megszüntetése mellett szerveztessék ugyanannyi segédfogalmazói állás. Azóta *Felkai* Ferenc dr., tanácsjegyző elkészitette az elnöki ügyosztálynak erre vonatkozó javaslatát, amely felöleli nemcsak a tanácsi, de az árvaszéki és ügyészségi ideiglenes fogalmazóknak is régi álmát. Az ideiglenes fogalmazói kar küldöttségileg köszönte meg *Gaár* Vilmos dr., felsőházi tagnak, az Egységes Községi Polgári Párt alelnökének és *Gallina* Frigyes dr. tanácsnoknak fáradozásait, akik ugyanakkor kijelentették, hogy *április hónap első közgyülése már tárgyalni fogja a bizottsági és tanácsi előterjesztést s utána a belügyminisztérium rövidesen jóvá fogja hagyni az uj állásokat.*

Fővárosi oktatók márciusi ünnepe. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének oktató osztálya március 15-én d. e. 11 órakor tartotta meg hazafias ünnepélyét a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. A termet zsufolásig megtöltötték a főváros oktatói. Az ünnepélyen a polgári hatóságok képviselőin kivül a honvédelmi minisztérium, a hadseregfőparancsnokság népes katonatiszti küldöttsége is megjelent. A pódiumon festői látványt nyujtottak a Práter-utcai leányliceum magyarruhás és cserkészruhás növendékei. Az ünnepély a Himnusz éneklésével kezdődött, melyet a Fővárosi Énekkar adott elő Karvaly Viktor vezénylésével. Párkányi Norbert leánygimnáziumi tanár ünnepi beszédével magával ragadta a hallgatóságot. A müsor kiemelkedő számai voltak még Schmidthauer Lajos orgonaművész orgonajátéka és Kerpely Jenő gordonkaművész, mesteri gordonkajátéka. Somogyi Erzsi szavalatával, Nagy Izabella énekszámaival keltett nagy hatást. Az ünnepély a Fővárosi Énekkar Szózatával ért véget. A rendezésben dr. Erődi Kálmán elnök, Némethy Ferenc vigalmi bizottsági elnök és Dausz Gyula főtitkár fáradoztak.

A fogalmazási kar vacsorái. Spannberger Alajos dr. ker. előljáró javaslatára a székesfővárosi fogalmazói kar elhatározta, hogy a kari szolidaritás ápolása végett minden hónap első szerdáján együtt vacsorázik a FANSz. Mária-utca 10. sz. alatti kaszinóhelyiségében. Azóta már két izben volt ilyen vacsora, ahol ott volt a fogalmazói kar szine-java, élükön Gallina Frigyes dr. tanácsnok-főjegyzővel, Szente Miklós, Spannberger Alajos dr., Muzsikó István, Guth Ferenc dr., Hamvasy István dr., Holzspach Ödön dr. ker. előljárókkal és Wurmb Elemérrel, a FANSz. elnökével. Ezeknek a kedélyes vacsoráknak hire ment ugyannyira, hogy az április 2-án, szerdán tartandó legközelebbi társasvacsorára a fogalmazói kar szinte valamennyi tagja már eddig is jelezte eljövetelét.

STRASSIL Szilikátüt az olcsó modernizált makadámüt
Siliphalt felületi kezelés teljes portalanitásra
VEGYITERMÉKEK RT. - JUST KORNÉL mérnök
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 29. SZ.

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c.
Telefon: Automata 510—71.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

Aszfalt-útépitő,
szigetelő és
tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

GAZDASÁGI ÉLET

Miért kell alaptőkét emelnünk?

Irta: **Szél Jenő**, a Kisipari Hitelintézet vezérigazgatója

Nagyon sok szó esik mostanában *a kisipari és kiskereskedelmi hitelkérdésről.* A sok hozzászólás között természetes sok a hozzá-nemértő vélemény is. Ez azonban nem baj, mert ennek a közgazdasági szempontból oly fontos kérdésnek kielégitő megoldása csak ugy remélhető, ha ennek a kérdésnek a fontossága a különböző oldalakról jövő megvilágitás alapján kellő méltányást talál.

Ma már nincs oly közgazdasági szakember, aki kétségbe vonná, hogy a *kisiparosság és a kiskereskedelem hitellel való ellátása elsőrendü közgazdasági érdek.* A kisiparnak és a kiskereskedelemnek hitellel való ellátása nemcsak azért szükséges, mert ma a kis vállalkozások sem tudnak hitel nélkül boldogulni, hanem azért is, mert a kisiparnak és a kiskereskedelemnek *tőkehiánya* okozza azt, hogy rendkivül nagymennyiségü cikket hozunk be külföldről, amelyeket a kisipar itthon is tudna termelni, de amely cikkeket csak azért hozzuk be külföldről, mert kisiparunk hitelre dolgozni nem tud, tőkeszegény kereskedelmünk pedig készpénz ellenében vásárolni nem képes. A kisipar és a kiskereskedelem forgótőkéjének a hiánya nemcsak ebből a szempontból jelent óriási előnyt a tőkeerős külföld részére, — amely ilyképpen munkáskezeit foglalkoztatni tudja ugyanakkor, amikor belföldi iparunk munkanélkül áll, keresőképességünk fogy és ennek következtében természetesen fogyasztóképességünk csökkenésével állandóan visszatérő körben a munkaalkalmak és a kereseti lehetőségek ismét fogynak, — hanem abból a szempontból is jelent nagy előnyt a külföldnek, hogy *kisiparunk tőke hiányában nem tudja megszerezni azokat a modern eszközöket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a racionális termelés előnyeit kihasználva a külföldi termelővel szemben versenyképessé váljék.*

A kisipari és kiskereskedelmi hitelellátás elsősorban általános közgazdasági érdek és csak másodsorban érdeke a kisiparnak és a kiskereskedelemnek. A probléma nem is a kisipar és a kiskereskedelem hitelellátása, hanem lényegében a kistételü hitelellátás. A gazdasági boldoguláshoz szükséges hitelellátás egyenletes szétoszlásának egyik fő akadálya u. is a kamatláb konstrukciója, amelynek következtében ugyszólván figyelmen kivül marad a hitelmüveletek lebonyolításával járó technikai munka dija. E munka dija, amely a kamatlábban bennfoglaltatik, ugyanannyi, ha pl. 1,000.000 pengőt 10 tételben helyezünk ki és ugyanannyi, ha ugyanazt az 1,000.000 pengőt ezer tételben helyezzük ki. Miután pedig az általános kamatnivó a nagyobbtételü kihelyezések alapján alakul ki, *nem áll módjában az üzleti alapon álló pénzintézetnek, hogy a nem rentabilis kistételü hitelekkel foglalkozzék.* A kistételü kihelyezés tehát csakis altruisztikus irányu intézmények utján oldható meg, amelyek erre a kihelyezésre specializálódnak, amelyeknek a rendelkezésükre álló tőkéket hivatásuknál fogva a kistételü kihelyezések céljaira *kell* fordítaniok és amelyek a racionalizálás eszközeinek igénybevételével az adminisztrációs költségeket a lehető legnagyobb minimumra tudják szoritani.

A Budapesti Kisipari Hitelintézet 1918 január 1. óta, vagyis most *már 12 esztendeje müködik.* Az intézet kezdettől fogva a kistételü kihelyezésekre rendezkedett be és a technika legmodernebb eszközeinek igénybevételével elérte azt, hogy adómentesség, illetékmentesség és szubvenció nélkül bonyolitja le a kistételü kihelyezéseket, amellett hogy a főképpen a székesfőváros által rendelkezésre bocsátott alaptőke után megfelelő osztalékot fizet. Az intézet az elmult esztendőben 6,300.000 pengő váltóhitelt és 600.000 pengő folyószámlahitelt nyujtott a kistételü hiteligénylőknek, amely célra rendelkezésére állott az intézetnek 1,600.000 P saját tőke, 1,600.000 P kisipari kormányhitel, 1,000.000 P székesfővárosi betét a kiskereskedelmi hitelellátás céljaira és 1 millió pengő kormányhitel a kiskereskedelmi hitelellátás céljaira. Ez együttvéve 5,200.000 pengő. A különbözetként mutatkozó 1,700.000 pengőt az intézet részben betétekből, részben visszleszámitási hitelekből folyósitotta.

Dacára annak, hogy intézetünknek aránylag igen jelentékeny összegü kihasználatlan visszleszámitási hitelkeretei vannak és dacára annak, hogy a jelentkező hiteligénylések is igen nagymérvüek, *nincsen módunkban a kihelyezések keretét növelnünk,* mert nem hagyhatjuk figyelmen kivül a mobilitás szempontjait, amelynek pedig határt szab az intézet saját tőkéje. A most tervbevett 400.000 pengőnyi tőkeemelés módot fog nyujtani arra, hogy a *kisiparosság és a kiskereskedelem hitelellátását a visszleszámitási hitelkeretek igénybevételével kb. másfélmillió pengővel emeljük. Ez az összeg a jelentkező hiteligénylésekkel szemben szerénynek mondható ugyan, mégis kétségtelen, hogy ismét igen sok kisiparosnak és kiskereskedőnek fogja lehetővé tenni a jobb boldogulást.*

terelődnék a kérdés, ha a részvénytársaságoknál mutatkozó hatalmi eltolódásokat kell csökkenteni, tehát a tőkét adóknak érdekeit, igy a kapitalizmus egészséges továbbfejlesztését kell biztositani. A részvénytársasági mérleg kérdésében mindenki megegyezik abban, hogy a mérlegkészités ugy elméleti, mint gyakorlati szempontból rendkivül nehéz. Karch Kristóf szerint, ha nem is lehet mindent elérni, mégis a legjobbra kell törekedni és szükséges, hogy a részvénytársasági zárószámadás ne csak mérleg, hanem az eredménykimutatás tekintetében is kötelező legyen. Nagy tetszéssel fogadott előadását a kötelező revizió szükségességének hangoztatásával fejezte be, mely a jelenlegi hitelkrizisen is enyhitene a bizalom visszatértével.

Karch Kristóf előadása a modern mérlegkészitésről. A Magyar Jogászegylet Gazdaságjogi Intézetében előkelő és nagyszámu hallgatóság előtt, szerdán délután Karch Kristóf dr. egyetemi tanár igen érdekes előadást tartott a modern részvénytársasági mérlegről és eredménykimutatásról. Szerinte a részvényjogi reform két kiemelendő pontja a mérlegjogi elvek helyes megállapitása és a kötelező revizió bevezetése. Mindenekelőtt azokkal a felfogásokkal foglalkozott, amelyek különböző helyekről hangzottak el a kérdésekkel kapcsolatban. Nem osztja azok véleményét, mely szerint a doktrinér jogászi szempontok tulsulyba kerülnének a gyakorlati élet követelményeivel szemben és e reform az antikapitalista irányt erősitené. Véleménye szerint azok szava kell, hogy döntő legyen, akik teljes jogászi és gazdasági felkészültséggel, a gyakorlati élet alapos ismeretével, tárgyilagosan és érdekmentesen foglalnak állást. Helytelen vágányra reformban tisztán a kisrészvényes védelmét látnánk, mert inkább a részvénytársaságoknál mutatkozó hatalmi eltolódásokat kell csökkenteni, tehát a tőkét adóknak érdekeit, igy a kapitalizmus egészséges továbbfejlesztését kell biztositani. A részvénytársasági mérleg kérdésében mindenki megegyezik abban, hogy a mérlegkészités ugy elméleti, mint gyakorlati szempontból rendkivül nehéz. Karch Kristóf szerint, ha nem is lehet mindent elérni, mégis a legjobbra kell törekedni és szükséges, hogy a részvénytársasági zárószámadás ne csak mérleg, hanem az eredménykimutatás tekintetében is kötelező legyen. Nagy tetszéssel fogadott előadását a kötelező revizió szükségességének hangoztatásával fejezte be, mely a jelenlegi hitelkrizisen is enyhitene a bizalom visszatértével.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Megjelent a Kallós-kompasz 1929—30. évfolyamának második része 1500 oldal terjedelmü vaskos kötetben és igy most már teljes a négykötetes kompasz. A Pesti Tőzsde kiadásában és Kallós János szerkesztésében most jelent meg ötödik évfolyamában a Kallós-féle „Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz" második része, amely az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági, közlekedési részvénytársaságok és biztositó intézetek stb. legujabb és legpontosabb személyi és mérlegadatait tartalmazza. Igy most már komplett a négykötetes kompasz és a nyáron megjelent első résszel együtt lényegesen ki van bővitve uj fejezetekkel, melyek közül elsősorban emlitjük meg a kormányzóság, a minisztériumok, az országgyülés és a többi állami intézmények legujabb adatait. Uj fejezet az állami, községi és magánkölcsönkibocsátások összeállitása. Ezuttal először közli a kompasz a magánbankházak, bankárok és tőzsdei cégek névsorát. A cégtulajdonosok és egyéb személyi adatokkal, a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi kamarák, a gazdasági vonatkozásu szakegyesületek, testületek és vidéki hitelszövetkezetek legujabb adatainak ismertetését. Egész önálló fejezet foglalkozik a Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete (TÉBE) magyarországi hálózatának részletes ismertetésével. A már tavaly is megjelent anyag részletesen kibővitve tartalmazza az összes budapesti és vidéki bankok és takarékpénztárak, a budapesti és vidéki szövetkezetek, Budapest székesfőváros és a vidéki városok legujabb személyi és mérlegadatait. Mint külön, uj része szerepel a kompasznak a külföldi vezető pénzintézetek és magánbankházak ismertetése. Dacára e nagymérvü kibővitésnek, a kompasz ára a régi és megrendelhető a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában: Budapest, IV., Városház-utca 6. Mind a négy kötet ára együtt 50 pengő. Az uj kompaszban eszközölt szenzációs és praktikus bővitések és ujitások biztositják a Kallós-féle kompasz döntő sikerét és megmagyarázzák, hogy évről-évre miért népszerübb ez a kompasz.

A Gschwindt-féle Szesz-, Élesztő-, Likőr- és Rumgyár Rt. a napokban megtartott rendes évi közgyülése az 1929. évre részvényenkint 12 pengő osztalék kifizetését határozta el. A szelvények e hónap 14-től kezdve kerülnek beváltásra a részvénytársaság központi irodájában (IX., Ipar-utca 17) és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál.

A Magyar Általános Takarékpénztár Rt. Horváth Lipót dr. elnök-vezérigazgató elnöklete alatt március 17-én tartotta meg 48. rendes közgyülését. A közgyülés megállapitotta, hogy az 1929 üzletév tiszta nyeresége 3,094.613.70 P, miután már a nyugdijalapba mérlegen belül 185.000 pengőt utaltak. A közgyülés elhatározta, hogy a tiszta nyereségből 150.000 pengő a tartalékalap növelésére forditandó — ami által az 13 millió 300.000 pengőre, az intézet összes saját tőkéi pedig 33,300.000 pengőre emelkednek — és hogy osztalék cimén, ugy mint tavaly, részvényenkint 7 P = 14% fizettessék a közgyülés napjától kezdve. Pártos Zsigmond gyárost a közgyülés a felügyelőbizottságba választotta.

A Magyar Forgalmi Bank Rt. e hó 15-én megtartotta idei rendes közgyülését, mely az igazgatóság javaslatához képest 6.50 P (26%) osztalék kifizetését határozta el. A közgyülés az igazgatóság tagjaivá megválasztotta Cassani Adolfot, a Schweizerische Volksbank Bern, vezérigazgatóját és Dobay Aurél dr.-t, akit a rákövetkező igazgatósági ülés ügyvezető alelnökké választott. Kinevezte továbbá az igazgatóság Elbogen Hugót vezérigazgatóvá, Treusch Róbertet ügyvezető igazgatóvá és Bille Imrét igazgatóhelyettessé.

A Fabank Rt. közgyülése az 1929. évre 245.191 pengő 80 fillér nyereségből részvényenkint 1.80 P osztalék kifizetését határozta el.

RIETSCHEL ÉS HENNEBERG R. T.
Budapest, VIII., Práter-u. 12. Tel. J. 23—18
Központi fütések és távfütések. Gőz-, hütő-, főző- és gőzmosó-berendezések, száritók. Vizvezetéki, csatornázási, fürdő-, gáz-porszivó és egyéb egészségügyi berendezések. — Városi vizmüvek. — Szivattyutelepek.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézet
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és ozonfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Vállalkozás

Uj kiirások

Utrendezési munkákra az I. ker. Királyhágó-utca, Böszörményi-ut és Németvölgyi-ut között levő szakaszon. Határidő: 1930 március hó 24 (hétfő) d. e. 12 ó.

Mázolómunkákra a VII., Telep-utca 32-b. sz. elemi iskola épületében. Határidő: 1930 március hó 24 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Kátrányos makadámszerü rendezésére a X., Lavotta-utca és Sörgyár-utca közötti szakaszon. Határidő: 1930 március 24 (hétfő) d. e. 12 ó.

Kátrányos makadámszerü rendezési munkákra az I. ker. Böszörményi-uton. Határidő: 1930 március hó 24 (hétfő) d. e. 12 ó.

Utrendezési munkákra a X., Hungária-körut, Tomcsányi-utca és a Máv. aluljáró közötti szakaszon. Határidő: 1930 március hó 24 (hétfő) d. e. 12 ó.

Utrendezési munkákra a X., Cserkesz-utca, Szlávy-utca és Alkér-utca közötti szakaszon. Határidő: 1930 március hó 24 (hétfő) d. e. 12 ó.

Betonburkolati munkákra a VII., Szabó József-utcában épülő autógarázs nagy csarnokában. Határidő: 1930 március hó 26 (szerda) d. e. ½10 ó.

Gummipadló- vagy linoleumburkolati munkákra a VII., Szabó József-utcában épülő autógarázsban. Határidő: 1930 március hó 26 (szerda) d. e. ½10 ó.

Asztalos-, lakatos-, mázolómunkákra az I. ker. Léderer-telepen épülő erdei iskolánál. Határidő: 1930 március 28 (péntek) d. e. ½10 ó.

Kőmivesmunkákra a VIII., Kun-utcai flókkórházban. Határidő: 1930 mácius hó 29 (szombat) d. e. ½10 ó.

1. **Kövezet kocsiutjának keramitburkolattal** és

2. **Traehyt gyalogut burkolatának öntött aszfalttal való kieserélési munkáira** a VII. ker. Alpár-utca, Garay-tér és Aréna-ut közötti szakaszon. Határidő: 1930 március 31 (hétfő) d. e. 12 ó.

Utrendezési munkákra a III. ker. Áfonya-utca, Vérhalom-utca és Józsefhegyi-utca közötti szakaszon. Határidő: 1930 március 31 (hétfő) d. e. 12 ó.

Vas könyvállvány készitési munkákra a VII., Reviczky-utcai gróf Wenckheim-palota átalakitásával kapcsolatban. Határidő: 1930 április hó 9 (szerda) d. e. ½10 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács március 20-iki ülésén vállalatba adattak:

A II., Marcibányi-téri elemi és polgári iskola játszóterének rendezési munkálatai Seiff Gyula (II., Lövőház-utca 16) 3104 pengővel.

A Fonyódi Erzsébet leányárvaház üdülőtelepén mükőmunkát Székely és Mottl (III., Lajos-utca 92) 3415 pengővel.

A III., Aquincumi muzeum kibővitésével kapcs. kőfaragómunkát Schmidt Gyula (I., Budaőrsi-ut 17—19) 13.588 pengővel.

A II., Csapláros-utcai köztisztasági garage burkolómunkát Kemény Sándor (V., Pannónia-utca 18) 15.404 pengővel.

Az I., Lágymányosi ingyenes strandfürdő öltözőcsarnok kibővitésével kapcsolatos ácsmunka Helmrich János (II., Hidvég-utca 4) 5341 pengővel.

Az I., Lágymányosi ingyenes strandfürdő öltözőcsarnok kibővitésével kapcsolatos föld- és kőmivesmunkát Biró Ernő (I., Budaőrsi-ut 31-a) 2743.90 pengővel.

A Budai Szinkör ép. mázolómunkát Schuller János (I., Alkotás-utca 18) 2100 pengővel.

Az I., Ingyenes Duna-uszoda felállitási munkát Szüts István (Kelenvölgy, Nádor-utca 41) 5666 pengővel.

A III., Ingyenes Duna-uszoda felállitási munkát Popper Zsigmond és Társa (V., Lipót-körut 15) 4982.70 pengővel.

Az V., Ingyenes Duna-uszoda felállitási munkát Erdei Lajos (IX., Ferenc-körut 9) 5829.50 pengővel.

Az I., Farkasréti temető uj ter. melegedőcsarnok és illemhely épit. kapcsolatos bádogosmunkát Stáhler Sándor (VI., Ó-utca 9) 2914.50 pengővel.

Az I., Farkasréti temető uj ter. melegedőcsarnok és illemhely épit. kapcsolatos föld-, kőmives- és elhelyezőmunkát Kellermann László (VI., Sziv-utca 15) 25.758 pengővel.

A II., Marcibányi-téri elemi és polgári iskolában mázolómunkát Fischer Ernő (VIII., Bezerédy-utca 6) 6000 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet

az I., Léderer-telepen épülő erdei iskolában szükséges asztalos-, lakatos- és mázolómunkákra.

Az ajánlatok elkülönitve munkanemenként külön boritékban nyujtandók be.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 50 fillérért kaphatók 1930. évi március hó 17-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető az előadónál a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi március hó 28-án (pénteken) d. e. ½10 óráig

a tanácsi II. (középitási) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi március hó 11-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási határidő meghosszabbitása

A tanács az érdekeltség kérelmére hozzájárul ahhoz, hogy a sertésvásártéren épitendő

uj sertésvásárcsarnok épitési munkáira

az 1930. évi február hó 6-án 20.311/1930—VIII. tan. szám alatt kelt hirdetménynyel kiirt (megjelent a Fővárosi Közlöny 1930. évi 13., 14., 15. és 16. számainak „Hivatalos hirdetések" cimü rovatában) és 1930. évi március hó 12-ére kitüzött versenytárgyalás határnapja

1930. évi március hó 26-ának (szerda) délelőtti 11 órájára elhalasztassék.

Egyebekben az idézett versenytárgyalási hirdetmény rendelkezései változatlanok maradnak.

Ehhez képest felhivja a tanács a szóbanforgó munkákra pályázni szándékozókat, hogy az ajánlataikat a Központi városháza, II. em. 204. ajtószám alatt a most kitüzött határidőben nyujtsák be, amikor az ajánlatok nyilvánosan fel is bontatnak.

Budapest, 1930. évi március hó 8-án.

A székesfőváros tanácsa.

Széchenyi Gyógyfürdő

A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Szórakozás

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren, a keleti pályaudvarral szemben. (Telefon: József 343—37.) Müsor: E. A. Dupont beszélő filmcsodája: **Atlantic.** 15 felvonásban. Főszereplők: Fritz Kortner, Franz Lederer, Hermann Valentin. 2. **Fox hangos hiradó.** (A világ hangja.) 3. **Magyar Hiradó.** — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, egynegyed 8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor.

CORSO (Váci ucca 9.) Telefon: Aut. 874—02. Richard Barthelmes első beszélő filmje: **Weary River.** Filmregény 10 felv. — **A newyorki Kristálypalota revüje** (hangosfilm). — **Hiradók.** Előadások kezdete hétköznap: 4, ¾6, ¾8 és ¾10, vasár- és ünnepnap: ½5, egynegyed 7, 8 és ¾10.

DÉCSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) Müsor: Jannings amerikai hangos film attrakciója: **„Az én flam..."** Esther Ralston és Carry Coope, hangos világattrakciója: **Newyork mulat!** a Paramount éneklő, zenélő, táncoló revüfilm. Előadások: 4, 6, 8, 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Kossuth Lajos ucca 18. szám. Semmelweiss-u. sarok. (Telefon: Automata 895—43 és Aut. 987—07.) **Jazz Singer.** (Jazz énekes.) Al Jolson legjobb alakitása. Éneklő, beszélő film 2 részben. 15 felvonásban. **Gigli:** Rigoletto. **Fox hangos hiradó.** Előadások kezdete: 5, negyed 8 és ½10 órakor.

ODEON MOZGÓ VII. kerület, Rottenbiller ucca 37/b. szám. Telefon: József 302—63. Március 20—23. Csütörtöktől—vasárnapig. Minden előadásban hangos-film leadás! **„Mária Terézia."** Epizódok nagy királynőnk életéből 12 felvonásban. Lil Dagover és Petrovics Szvetiszláv. — **Irving Aronson** jazz-bandje. Három slágerszám, ének és tánccal. — **„Dr. Vizy Leó esküvője."** Énekes hangos trükkfilm! — Március 24—26. Hétfőtől—szerdáig. **„Éjféli angyal."** Hangos-film. Nancy Carroll és Lukács Pál. — **„Fedora a nagyhercegnő."** Hangosfilm. Pola Negri. — Hiradó. — Előadások kezdete: köznapokon: 5, 7, negyed 10, vasárnap ½3 órától folytatólagosan! Köznapokon az előadáson mérsékelt helyárak.

ORION FILMSZINHÁZ, (IV. kerület, Eskü ut 1. szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfőjénél. Telefon: Automata 831—02. Müsor: **Zoro-Huru és a görlicék.** Vigjáték 10 felvonásban. — **A két arab lovas.** William Boyd legujabb vigjátéka. — Előadások fél 6, fél 8, fél 10 órakor.

PALACE FILMSZINHÁZ, VII. kerület, (Erzsébet-körut 8. szám., a Newyork-palotával szemben. Telefon: J. 365—23.) **Zoro-Huru és a görlicék.** Vigjáték 10 felvonásban. — **A két arab lovas.** William Boyd legujabb vigjátéka. — Előadások kezdete: 5, 6, 8 és 10 órakor.

TIVOLI MOZGÓ, VI. kerület, Nagymező ucca 8. szám. — Telefon: Aut. 230—49. Március 20—26. 1 héten át! Páris viláhirü kedvencének Maurice Chevalier-nek első éneklő, zenélő filmje. **„Páris gyermekei."** 12 felvonásban. Szemelvények a „Faust" cimü operából. Éneklik: a Metropolitan Opera hires szereplői. — Hangos Paramount hiradó. — Előadások kezdete: köznapokon 4, 6, 8, 10, vasárnap ½3 órától folytatólagosan! Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak!

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: József 429—46 és József 419—82. **Vad orchideák.** Izzó történet egy forró asszonyról, akit a férje vitt a veszedelembe. Metro-Goldwyn hangos-film. Főszerepben: Greta Garbo, Lewis Stone és Nils Aster. — **Metro és Fox hangos hiradók.** — **Bánk bán táncjelenete.** Előadások kezdete hétköznapokon: 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor.

UFA

CORVIN FILMSZINHÁZ (VIII., József-körut és Üllői ut sarok. Tel.: J. 389—88.)

Az előadások kezdete hétköznapokon: fél 6, ¾8 és 10 órakor. Vasárnap és ünnepnap ¾4, ¾6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor Conrad Veidt hangosan beszélő és zneélő filmje: **Az asszonynélküli város.** — **Paramount hangos világhiradó.**

UFA FILMSZINHÁZ (VI., Teréz-körut 60. Tel.: Aut. 197—67 és Aut. 197—68) Előadások: 5, negyed 8 és fél 10; szombat vasárnap 4. 6. 8, 10-kor Conrad Veidt némétül beszélő, éneklő és zenélő filmje: **Az asszonynélküli város.** Filmváltozat. — **Paramount hangos világhiradó.** — Szekeres Ferenc orgonajátéka.

URANIA FILMSZINHÁZ (VIII., Rákóczi-ut 21): Előadások: 5, negyed 8, fél 10, szombat és vasárnap 4, 6, 8, 10. Vasárnap délután. Az első nagy magyar hangos film. (Dita Parlo. Willy Fritsch.

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ

Bajor Gizi, Somlay Arthur, Uray Tivadar felléptével.

Fodor László uj nagy három fejezetből álló vigjátéka:

„Nagyságos asszony álmodik"

KAMARA MOZGÓ

(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)

Telefon: József 440—27.

FOX HANGOS HIRADÓ

Miénk az éjszaka

(A nagy sikerre való tekintettel prolongálva)

Mindvégig németül beszélő filmattrakció 12 felv.

Előadások: hétköznap 5, ½8 és 10 órakor vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor

GYURITA KÁLMÁN

lakatosmester müszaki vállalata

Budapest, IV., Molnár-utca 15.

Telefon: Automata 840—79.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-Üzeme

HARMATVIZ

a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize

Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett

IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE

Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank. — Táviratcim: Ipközpont.

TELEFONSZÁMOK: **Központi osztályok** Nádor-utca 22, Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés. — **Bőrosztály:** Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. **Epitőipari osztály:** Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. **Faipari osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — **Kisipari hitelakció:** Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. **Kereskedelmi osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. **Textil közszállitási osztály:** Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

„PAX"

vörösrézből készült szénsavas kézi tűzoltókészülék a legjobb.

Gyártja és kapható:

HIRMANN FERENC lémárugyár

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dr. DOBY ANDOR.**

A gazdasági rovat szerkesztője: **RASKÓ OSZKÁR.**

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, Grof Károlyi u. 8.

VII. évfol

Budapest, 1930 március 29

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Visegrádi-utca 19.
Telefon: Aut. 928—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Üres kasszák

Maholnap megáll a fővárosi háztartás menete, felbillen a költségvetési egyensuly, mert az üres kaszszákból a pénzügyi tanácsnok nem tudja a kiadásokat fedezni. Ma még nincs imminens veszedelem, de elkövetkezhet az az idő, amikor a gazdasági romlás fokozódása esetén esetleg már a tisztviselők fizetésére sem jut pénz. Mi ennek az oka? A főváros vagyoni helyzete kiváló, a státus ellen nincs kifogás, mégis egyre kevesebb készpénze van a fővárosnak, mert a kiadások változatlanok, ellenben a bevételek napról-napra kevesebbek lesznek.

Nem az adóbevételekről van szó, bár az általános nyomoruság közepette itt is bizonyos csökkenő tendenciát kell tekintetbe vennünk. Ellenben szó van azokról a kiadásokról, amelyeket a főváros hatósága az állam helyett eszközöl, és az állam az, amelytől a főváros nem tudja megkapni a helyette kiadott összegeket. A kormányzat huszmillió pengős tartozása a főváros által effektive kiadott ápolási dijakért, a népszinházi épület évek óta elmaradt házbére csak láncszemei annak a folyamatnak, amely az egész vonalon felületességet és hanyagságot jelent a kormányzat részéről a főváros irányában. Bezzeg, amikor a kormány hajtja be a fővároson az őt megillető járulékokat, hogy csak a fedett uszoda egymillió pengőjét vagy az államrendőrségi hozzájárulás százezreit emlitsük, akkor nincs kimélet, nincs késedelem, az illetékes kormányszervek haladéktalanul inkasszálnak a városházán.

Ha ez a helyzet ma, amikor még az autonómia bizonyos tágabb jogkörökkel rendelkezik, hogyan fog alakulni a dolog az uj fővárosi törvény által teremtendő szigoru felügyelet és ellenőrzés idején, amikor a főváros e tekintetben teljesen és védtelenül ki lesz szolgáltatva az államhatalomnak? Sok minden hiányzik az uj törvényből, a legfontosabb véleményünk szerint annak a kiegyenlitő biróságnak a hiánya, amely az ilyen késedelmeskedés szigoru megbüntetésével szoritja a pervesztes felet a teljesitésre. Itt nem elegendő a főpolgármesteri méltóság bizalmi hatásköre, birói jogkörre van szükség, nem ugyan, hogy a főváros tartozásai fejében végrehajtsa az államot, hanem hogy valamilyen formában mégis lehetőség legyen arra, hogy miniszteriális önkény vagy hanyagság ne odázza el az itéletnapig a főváros számára jogos és kiérdemelt összegeket.

Az ujabban jelentkező problémák eme legfontosabbikáról azonban nemcsak pártértekezleteken és ujságok hasábjain kell beszélni, hanem a parlament előtt is. Reméljük, hogy az országgyülés képviselőháza előtt folyó fővárosi vitában az állam és a főváros között háborusággnak is nevezhető feszült viszonyból fel fog fakadni az az igazi béke, amely törvényes alapot biztositván a fővárosi követeléseknek az államtól időben való megkapására, záloga lesz a fővárosi háztartás további egyensulyának is.

Mélységes aggodalom és reménytelenség tölti el a városházi vállalkozókat és iparosokat a stagnáció miatt

Az adóegszisztenciák tönkremenetele gyorsabban történik, mint bárki várhatta volna — mondja Petrovácz Gyula — Bármily óvatosan volt megszerkesztve a költségvetés bevételi oldala, még mindig alatta marad a rideg valóságnak — Miniszteriális bürókban bolyong az iskolaépitkezések aktája, a függőkölcsön felvételének elodázása miatt elmaradnak a legfontosabb beruházások

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A főváros sulyos háztartási gondokkal küzd. Még a szorosan vett költségvetésszerü gazdálkodás kereteit is nehéz betartani. *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok, egyik hirlapi nyilatkozatában rendkivül sötét képet festett ezekről a szomoru állapotokról, amidőn kijelentette, hogy még legfeljebb három hónapig lehet nélkülözni a külföldi kölcsön felvételét, ha három hónapon belül nem érkezik meg a friss pénz, *megakadnak a folyamatban lévő beruházási munkálatok.* A főváros háztartási válságának magyarazatául csak részben lehet elfogadni azt a kétségtelen tényt, hogy a beruházási célokra szánt huszmillió dolláros kölcsön föl nem használt részét a Vásárpénztárnál helyezték el, ahonnan most pillanatnyilag nehéz ezeket az összegeket visszavenni, mert hiszen a vásárpénztár ezekből a nála elhelyezett fővárosi pénzekből nyujtott hitelt az érdekkörébe tartozó cégeknek. Az igazi magyarázat — és ezt nem titkolják a városházán sem — abban az elszomoritó jelenségben található meg, hogy *rendkivül lassan és az előirányzatnál lényegesen alacsonyabb mértékben folynak be az adók* s ha a főváros vezetősége egész esztendőn át bármennyire takarékoskodott is s ha egyes kiadási tételeknél sikerült is lényegbevágó megtakaritást elérni, az ellentétel, amely az előirányzott adók kedvezőtlen alakulása folytán állott elő, *a mérleg serpenyőjét elbillenti.* Még külön érdeméül kell betudni a főváros vezetőségének, hogy a *mérleg serpenyője nem dőlt egészen balra és a legutóbbi zárszámadásokban még mutatkozik némi felesleg.*

Az előirányzott adók nem folynak be sem az államkasszába, sem a főváros pénztárába. A nyomasztó háztartási gondoknak ez az alapvető okuk. Viszont az adójövedelem megcsappanása annak az általános pénzhiánynak a következménye, amely ma lanyhaságot idéz elő a főváros egész közgadasági életében. Mindenki a fővárostól és az államtól vár támogatást, helyesebben tőkét beruházási munkálatok végrehajtásával. A főváros azonban mai nehéz helyzetében csak a legsürgősebb teendők ellátására szoritkozik. Ilyen körülmények között *érthető az a mélységes aggodalom,* amely eltölti a *fővárosi iparosokat és vállalkozókat,* akiket évtizedeken keresztül a főváros alimentált a leghatékonyabban. *Nehéz télnek nézünk elébe,* — mondották régebben. Ez a közmondás most megváltozott: *nehéz tavasznak nézünk elébe,* — mondják manapság.

Ezekről a kérdésekről beszélgettünk *Petrovácz* Gyula országgyülési képviselővel, a Keresztény Községi Párt legkitünőbb közgazdasági szakértőjével. *A tavaszi épitkezések lehetőségei* iránt érdeklődtünk elsősorban. *Petrovácz* Gyula a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Már itt van a tavasz, de alig indult meg néhol valamelyes épitkezés. Négy objektum megépitése szerepel a főváros *iskolaépitési programmjában,* de az épitkezéseket nem lehet megkezdeni, mert **még mindig nem** érkezett le a belügyminisztériumból a közgyülési határozat jóváhagyása. A belügyminiszter a közgyülési határozatot véleményes jelentéstétel és előzetes jóváhagyás céljából fölterjeszti a kultuszminiszterhez és addig, amig a kultuszminisztertől ez az előzetes jóváhagyás visszaérkezik a belügyminisztériumba, hosszu idő telik el. Amig ezek a tervek megjárják az összes illetékes fórumokat, *éppen az az idő mulik el, amely a legalkalmasabb volna az épitkezések megindítására.* A törvényhatóság akaratán kivül következett be tehát ez a késedelem, amelyért senkit sem lehet felelőssé tenni. Az illetékes városházi tényezőket mindenesetre szoritanunk kell arra, hogy a belügyminisztériumban a jóváhagyást megsürgessék.

— Nagyobbarányu épitkezések lefolytatására egyedül a *közélelmezési ügyosztálynak* van ezidőszerint lehetősége, amennyiben az élelmiszer nagyvásártelep megépitésének a tervei megkapták az összes jóváhagyásokat. Itt azonban a munkálatok megindítását az a körülmény késlelteti, hogy az *élelmiszer-nagyvásárcsarnok* megépitésének költségei benne szerepelnek éppen abban az összegben, amelyet a főváros átadott a vásárpénztárnak. Addig tehát, amig a vásárpénztár meg nem kapja a két és félmillió dolláros kölcsönt, ezeknek az épitkezéseknek a lefolytatása is késlekedni fog — ami a szerdai közgyülés eredményét azaz inkább eredménytelenségét tekintve, nagyon is késői időpont.

— Elszomoritó jelenség, hogy a *lakásépitkezés területein teljes csönd honol.* A magánépitő tevékenység tőkehiány következtében egyelőre ugyszólván teljesen szünetel, a főváros lakásépitő akciója pedig egyszerüen mekakadt. Sem a kormány, sem a főváros nincs abban a helyzetben, hogy lakásokat épitehessen, ezenfelül a *főváros még csak abban a helyzetben sincsen, hogy a jövő számára ilyen akciók megindításában reményked-hessék, vagy éppen terveket készit-hessen.* A főváros kasszája éppen annyira üres, mint az államé. Az adók gyengén folynak be, sőt az a százalék, ami az előirányzott fedezeti összegekből befolyik, *ugyszólván óráról-órára romlik.* A pénzügyi ügyosztály a *„non possumus"* álláspontjára kénytelen helyezkedni, — minden olyan kiadással szemben, amely azonnali fedezet előteremtését igényli. Ezt az álláspontot mi is kénytelenek vagyunk akceptálni, mert valóban az a helyzet, hogy a *főváros pénztárában nincs pénz.*

— A főváros pénzügyi ügyosztálya számitott a gazdasági viszonyok rosszabbodására és ezért *rendkivül óvatosan készitette el a költségvetés bevételi oldalát.* De bármilyen óvatosan is volt megszerkesztve a fővárosi költségvetésnek a bevételi előirányzata, *ez még mindig messsze alatta marad a rideg valóságnak.* Az adó-exisztenciák tönkremenetele és a különböző közterhek viselésére való képtelensége *sokkal gyorsabb tempóban halad előre, mint azt bárki várhatta, vagy csak el is képzelhette volna.* Ez a pénzügyi sivárság bénit meg minden ujabb tervezgetést.

— Ezzel a vigasztalan képpel szemben csak egy biztató jelenség van. Az Angol Bank leszállitotta ujra a kamatlábat és igy azok az indokok, amelyek erre a meggondolásra vezettek, nálunk is indokolttá fogják tenni a mai kamatláb-rendszernek az átalakitását. Ha ez valóban bekövetkezik, mód nyilik *hosszulejáratu hitelek nyujtására,* valamint a jelzálogkölcsönök és az amortizációs kölcsönök ujból való bevezetésére. Csak abban az esetben remélhetjük a magánépitési tevékenység fellendülését, ha a pénzviszonyok egy ilyen változás után lényegesen megjavulnak. Ez az egyetlen reménységünk, amiben az épitkezési tevékenység föllendülése tekintetében bizakodhatunk.

Érdeklődtünk a beszélgetés során a tervezgetések stádiumában lévő *más fővárosi épitkezési programmok iránt is.* Megemlitettük, hogy *a halálsorompók eltüntetésének ügye* még mindig megoldásra vár, *a két dunai híd megépitésének* tervei még csak előkészitő stádiumba sem jutottak, az üzemi beruházások végrehajtását pedig hosszu esztendőkre szóló elhuzódás veszélye fenyeget. Ezekről a kérdésekről *Petrovácz* Gyulának a véleménye a következő:

— A halálsorompók eltüntetése, vagyis a ceglédi vasutvonal fölemelése érdekében végre *összehivták az első ankétet.* Több mint *hat hónapig feküdt a kereskedelmi miniszter le-*

irata valamelyik városházi asztalfiókban, mig végre most összehivták az első közös értekezletet, amelyen módunk lesz a zöld asztal mellett megvitatni a részletkérdéseket az államvasutak szakembereivel. Ez az ankét *április 14-én lesz.* Az épitési költségek tizenkétmillió pengőt tesznek ki. A kereskedelmi miniszter arra hivatkozik, hogy itt speciális fővárosi érdekekről van szó, tehát a fővárosnak nagyobb áldozatot kell hoznia. Mi azonban a legerélyesebben óhajtjuk megvédeni a főváros érdekeit és éppen ezért meglehetősen éles vitára van kilátás.

— A másik két fölvetett kérdésről keveset mondhatok. A két dunai hid megépitésének a tervei egyelőre stagnálnak. Ugy tudom, hogy *csak összel fogják kitüzni a pályatervek benyujtásának időpontját.* Az üzemi beruházások pedig mindaddig nem aktuálisak, amig a főváros föl nem veheti a nagy üzemi kölcsönt.

Petrovácz Gyula nyilatkozata *nem sok biztatást nyujt* a közeli jövőre vonatkozóan.

SHELL BENZIN OLAJ

A Székesfőváros tisztviselőinek Elegáns férfiruhákat mintaszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak Vidor és Dankovszky angol uri és egyenruhaszabók, Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13, félemelet. Telefon: Aut. 840-27.

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439-91
Polg. tüzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szallitás

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

Deficitesek a Bart-vonalak

A Bart havonta negyvenezer pengőt fizet rá a járatokra, miért is szerződése felbontását kéri a fővárostól — Az autóbuszüzem igazgatósága ezzel szemben az önköltségi ár és a tényleges bevétel közötti differencia megtérítését javasolja

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Egy érdekeltség, amely később *Budapesti Autóbusz Közlekedési R. T.* cimen tömörült, vetette fel három esztendővel ezelőtt, amikor még csak mint távoli remény derengett a főváros előtt a száz autóbusz beszerzésének a lehetősége, azt az ideát, hogy a főváros egyes részein saját kocsijaival autóbuszvonalakat állit be, a főváros személyzetével, de a maga rizikójára. Az ötlet kitünően bevált: a *12-es* és *15-ös autóbuszvonalak*, amelyeket a száz kocsi elkészülte után a főváros átvett a Bart-tól, ma is az üzem legkitünőbb vonalai közé tartoznak. Azon érdemek elismeréseül, hogy a Bart a főváros belvonalait tette saját rizikójával rentabilissá és azokat beérlelve adta át a fővárosnak, a tanács három uj környékbeli vonal ellátását bizta ideiglenesen a részvénytársaságra.

A három uj vonal (Rákospalota, Pestujhely és Ujpest) üzemét a Bart több mint három hónap óta folytatja és a főváros tanácsához nemrégiben érkezett beadványában foglalt részletes kimutatás szerint *három hónap alatt ezen üzemvezetésre mintegy 130.000 pengőt fizetett rá.* A részvénytársaság, hivatkozással a szerződésben lefektetett jogaira, azzal a kéréssel fordult a tanácshoz, hogy *április elsejétől kezdődőleg ezen vonalak ellátásától mentsék fel*, mert a ráfizetéseket tovább viselni nem képes.

A Bart beadványát a tanács véleményezés céljából kiadta az autóbuszüzem igazgatóságának, amelynek jelentése már *Lobmayer* tanácsnok asztalán fekszik és azt az üzemi bizottság legközelebbi ülése is tárgyalni fogja. Az üzem igazgatósága a megejtett vizsgálatok alapján *mindenben megerősiti a Bart adatait*, de rámutat arra, hogy a Bart kérésének teljesitése nagymértékben sérti a főváros és a környék közérdekét, a főváros presztizsét és azt jelenti, hogy a *Bart által elvállalt feladatot sokkal nagyobb önköltségi ár mellett most majd a fővárosnak kell teljesitenie.* Rámutat az autóbuszüzem igazgatósága arra is, hogy a megoldás ezen módja mintegy *háromszáz embert foszt meg kenyerétől* és ezek alapján azt az előterjesztést teszi az autóbuszüzem igazgatósága a tanácsnak, hogy *átmenetileg vállalja a főváros a Bart önköltségi ára és a tényleges bevétel közötti differencia viselését.*

Kétségtelen, hogy a Bart eddigi működésével igen nagy szolgálatokat tett a főváros közlekedésügyének és működése *nagy anyagi hasznot jelentett a fővárosra nézve*, mert a vonalaknak ugynevezett *beérlelését* saját költségére és veszélyére elvégezte. Ezen működését igen nagy áldozatok árán is folytatta, éppen, hogy *a kocsik kopását volt képes eddig amortizálni.* Igy érthető, hogy a három hónapi sulyos ráfizetés után szerződésadta jogával élve, az üzem ellátása alól való felmentését kéri.

Hangsulyozzuk, hogy a fővárosra nézve a megoldás ezen módja *semmiesetre sem helyes*, mert az erkölcsi és anyagi kárt jelentene Budapest közönségének. Az is kétségtelen, hogy amennyiben az autóbuszüzem venné át a szóbanforgó vonalakat, *a ráfizetés még nagyobb lenne*, hiszen az üzem kocsijai nagyobbak, mint a Bart-téi, nagyobb a benzinfogyasztás, magasabb a kopási koeficiens stb. Érdeklődéssel tekintünk tehát az üzemi bizottság legközelebbi ülése elé, amikor is *az ügyosztály értesülésünk szerint arra az álláspontra fog helyezkedni, hogy az üzem igazgatóságának azon javaslatát, amely szerint átmenetileg az önköltségi ár és a tényleges bevétel közötti különbözetet a főváros viselné, tegye a bizottság magáévá.* Itt nem arról van szó, hogy szubvenciót vagy nemzeti ajándékot kapjon a Bart, csupán a tényleges deficit fedezéséről, amely a mai viszonyok között elkerülhetetlen. Amennyiben nem a Bart lényegesen kisebb önköltségi ára, hanem az autóbuszüzem mindenesetre drágább rezsije alapján történnék a deficit fedezése, éppen olyan roszszul járna a főváros, mintha teljesitené a Bart kérését a szerződés felbontását illetően.

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel.: J. 308-97.

Miért tanácsos most osztálysorsjegyet venni vagy rendelni?
Mert most még lehet számokat választani, sőt több helyen lehet kiválasztott szerencseszámokat rendelni; most még 1/1 és 1/2 sorsjegyek is vannak raktáron. A készlet azonban napról-napra fogy, tehát sürgős a „kivánt" választott sorsjegyek megrendelése, mert a huzás előtt már nagyon kicsiny a számválaszték.
De legfontosabb ok az, hogy a sorsjegyeknek egy későbbi osztályhoz való vásárlásánál az előbbi lejátszott osztályok betétjeit is meg kell fizetni. Tehát nagyon tanácsos a sorsjegyeket már az első osztály huzása előtt megvenni, hogy a nyerési esélyeket teljes mértékben kihasználhassa és hogy egyetlenegy osztály nyereményeire való jogát se veszitse el!

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és vérbetegek külön osztálya

Városházi történetek

Kedves és érdekes társaság foglalt helyet hétfőn este a balatonkenesei fővárosi üdülőtelep nagytermében egy hosszu asztalnál, hogy jó kedvvel és tréfákkal füszerezetten költse el szerény estebédjét: Budapest tiz előljárója és néhányan a nyugalmazottak közül, hogy Oculi-vasárnap és Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepe között, egy pihenőnapot töltsenek el a mindennapi élet ezer gondja között. Mint rangidős, Wigh János bátyánk foglalt helyet az asztalfőn, lévén ő az előljárói értekezlet elnöke, azután sorban Szente Miklós, akit atyjukként tisztelnek az óbudaiak, Unger Béla, a Belváros közszeretetben álló vezetője, Halász Elemér, szájszögletében az elmaradhatatlan szivarcsutkával: na és Terike leánya, (akit szeretettel becéztek a kollégák), Hamvasy Pista, a legnagyobb kerületnek, az Erzsébetvárosnak érdemes előljárója, Spannberger Alajos, aki várbeli székhelyéről jött egyenesen Kenesére, Muzsikó Pista, a Ferencváros előljárója, aki bájos fiatal feleségét is elhozta a weekendre, Guth Ferenc, az előljárók Benjáminja, aki még csak 50 esztendős (Unger Béla csak 3 hónappal idősebb nála) és Bucsánszky Berci barátunk, aki rangra a legutolsó, de testi magasságra a legelső a diszes előljárói karban. Az „öregek" közül ott volt Márkus Imre, néhai Márkus József testvére, Szalay Sándor és Rupp László, a VI. kerület volt vezetője.

Örömmel jegyezték meg az előljárók, hogy ritka alkalom, amikor ilyen baráti és testvéri együttlétben delektálhatják magukat az öregek és fiatalok. Azt is rögtön kiszámitották, hogy csak négyen hiányoznak a régiek közül: Szepesy Sándor, Gergelyi bácsi, a nemrégiben nyugdijazottak közül pedig Emőd József és Badál Ede. Ugyan Emőd régi szerelmese Kenesének, ha szebb az idő, hetekig, sőt hónapokig éldegél a kenesei üdülőtelepen, nagyokat sétálgatva itt Bárdi Pista bácsi nyugalmazott tanácsnokkal.

A miniszterelnökség azon szigoru tilalmának örülve, mely szerint Gyümölcsoltó Boldogasszony napját követő köznapon délután jelennek meg csak a napilapok, a fővárosi sajtóiroda is több tagjával ruccant le két-három napra Kenesére. Az ujságirók, a városháza öreg, nélkülözhetetlennek mondható butordarabjai nagy szeretettel paroláztak az előljárókkal, akiknek legtöbbjéhez évtizedes barátság és szeretet füzi a városházi sajtó munkásait. Mondani sem kell, hogy volt évődés és tréfálkozás bőven. Felhasználva a kellemes napot, a kerületi előljárók hivatalos értekezletet is tartottak Balatonkenesén, szigoruan bizalmasnak deklarálva a tanácskozást. A titkolózás azonban, noha olyan jószimatu és fürgetollu könyomatos ujságiró is lent volt, mint Dunay Ödön: ez alkalommal teljesen feleslegesnek bizonyult. Egész Balatonkenesén senki sem érdeklődött az előljárói értekezlet eredménye iránt, végül is ők nem tudták a titkokat magukba tartani és elmondogatták a dolgokat az ujságiróknak.

Hétfőn délben, a ragyogó tavaszi napsütésben harsogó csatakiáltás verte fel a csöndes és néptelen parkot: az ujságirókat gyüjtötte össze Hamvasy Pista, hogy fényképfelvételen örökitse meg őket, lévén a kitünő Pista egyike nemcsak az Erzsébetváros, hanem egész Budapest legszenvedélyesebb fotografusainak. Az ujságirók örömmel tettek eleget a felkérésnek, felálltak a fényképezéshez, hogy ábrázatukkal Hamvasy Pista albumát gazdagitsák. Amint a felvételhez előkészitett ünnepélyes képekkel ott áll az ujságiró társaság, Bucsánszky Berci szó nélkül a hátuk mögé lopózott. Meg is kérdték tőle menten:

— Berci, mit keresel Te itt közöttünk?

— Én tiszteletbeli ujságirónak érzem magamat és ezért jogom van szerepelni a fényképeteken!

— Na jegyezte meg az egyik hirlapiró — akkor mindjárt kész is az aláirás a képhez.

— ?

— „Bucsánszky Bertalan az oroszlánok barlangjában!"

*

Aki azzal a sorssal van megáldva, hogy sok kérést kelljen elutasitania, személyzeti ügyosztály élére állitotta a budapesti városházán. Purébl és Gallina, a közoktatásügyi és az elnöki ügyosztályok derék vezetői azok, akik évente, ha tudnak is néhány alkalmazás iránti kérelmet teljesiteni, légió azoknak a szegény embereknek a száma, akiket, vagy, ami még inkább veszedelmes, a protektorait kénytelenek elutasitani. Mondani sem kell, hogy amennyire hálásak azok, akiknek sikerült bejutniok a városhoz, annyira tüske ereszkedik a szivükbe azoknak, akiket nem lehetett alkalmazni. Ugyanez a helyzete Borvendég tanácsnoknak is, akinek három nagy üzemét állandóan ostromolják az alkalmazást és elhelyezkedést keresőknek százai és ezrei.

Az önvédelem természetes folyománya, hogy Borvendég tanácsnok igyekszik elzárkózni a protekciók és összeköttetések elől, tudva-tudván azt, hogy egyetlen üzemében sem lehet felvételről szó. Kiadta tehát az egész vonalon a szigoru ordrét, hogy senki neki alkalmazást keresőt ajánlani ne merjen, ugyis elég sok az a protekció, amit semmiképpen nem lehet visszautasitani.

Él Borvendég tanácsnoknak egy özvegyasszony nőtestvére valahol egy dunántuli kis községben. Ismerve bátyjaura szigoru állásfoglalását az alkalmaztatási kérdésekben, eszébe sem jutott sohasem, hogy bátyjának, akinek különben, mint hatalmas nagy urnak, legendás hire van a szóbanforgó helyiségben, alkalmazásra valakit ajánljon. Pedig nagyon a szivén feküdt volna nem több, hanem csak egyetlenegy alkalmazás: egy derék, becsületes, hadiárvákat eltartó munkásember, aki élete egyetlen céljául tüzte ki, hogy a vizmüveknél találjon elhelyezkedést.

A nővér mégis megreszkirozta tehát a nagy szót és a szigoru tilalom dacára leirta a munkásem-

A tizenhatos bizottság hétfőn helyszini szemlén dönt a Helyiérdekü megvásárlása ügyében

Megvizsgálják, hogy a Máv miért tett a városi vételi ajánlatnál jelentékenyen drágább bérleti ajánlatot a tulajdonos részvénytársaságnak? — Ujabb szakértői vélemény, amely sok vonatkozásban megcáfolja a Beszkárt többségi véleményeinek tulzásait — A Helyiérdekü megvásárlása egyetlen fillérjébe sem kerül a fővárosnak, sőt néhány esztendő mulva keresni fog a tranzakción

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A Helyiérdekü problémája *gyors léptekkel halad a megoldás felé* és remény van arra, hogy a jövő héten a városházi és közgazdasági közérdeklődést tulnyomó részben lefoglaló ügy kedvező elintézéssel kerül le a napirendről. Mint lapunk más helyén jelentjük, a *Keresztény Községi Párt* keddi értekezlete bizottságot küldött ki a HÉV-akták felülvizsgálására, ugyanugy cselekedett a másik jobboldali párt is és az immár *tizenhattagura növekedett bizottságot* csütörtökön délután értekezletre hivta össze *Lobmayer* Jenő tanácsnok, akit a polgármester a Helyiérdekü ügy referálásával megbizott.

Jellemző a csütörtöki értekezlet fontosságára, hogy *azon megjelent maga Wolff Károly dr., a Keresztény Községi Párt elnöke is*, mig az Egységes Községi Polgári Párt bizottsága *Kozma* Jenő dr. vezetésével érkezett meg. Az értekezleten *Lobmayer* Jenő dr. tanácsnok, aki hetek óta fel van mentve hivatali szolgálat alól, hogy minden idejét a HÉV-aktáknak szentelhesse, ismertette teljes részletességgel a Beszkárt igazgatóságának többségi és kisebbségi véleményét. Hosszu és részletes vita indult meg az előterjesztés kapcsán: a kiküldött tagok információkat kértek az egyes vitatott vagy tisztázatlan pontokra vonatkozóan, hogy *pártjaikban mindenről beszámolhassanak és tisztázhassák a két jelentés körül felmerült tagadhatatlanul éles differenciákat.*

A felszólalásokból *kicsendült az az éles ellentét*, amely a Beszkárt többségi véleménye és az Államvasutak ismeretes bérleti ajánlata között fennáll. A MÁV jelentését a bérbevételre vonatkozóan a kereskedelemügyi minisztérium vasuti főosztályának részletesen ismertette — a sajtóban először! — az *Uj Budapest*, rámutatván arra, hogy *az Államvasutak vasutpolitikai és pénzügyi szakértői legalább is értenek annyit a dolgukhoz, mint a Beszkárt szakértői:* ha tehát 68 évi bérletre a MÁV-nak nyereséggel kecsegtető üzlet lett volna a Helyiérdekü, évenként fizetendő 2.5 millió pengő bérrel, akkor pláne jó üzletet köt a főváros, ha megvásárolja az engedélyidő lejártáig a Helyiérdeküt, 30 éven át fizetendő évi 2.1 millió pengő amortizációval!

Nagy vita kerekedett az értekezleten a *kocsipark felujitása*, továbbá *a sinhálózat kicserélése* tárgyában, amely kérdéseket a zöld asztal mellett természetszerüen nem lehet eldönteni. Az értekezleten végezetül abban történt megállapodás, hogy a 16-os bizottság *hétfőn délelőtt fél 10 órakor személyesen kiszáll a Helyiérdekühöz, a vonalakon helyszini bejárást végez* és csak e kérdések tisztázása után lesz abban a helyzetben, hogy a pártértekezletek elé döntő véleményt terjeszthessen.

Azt is elhatározták, hogy kikérik *Szemethy* Károly dr. tiszti főügyész jogi véleményét a háramlásra vonatkozóan, továbbá *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok véleményét a tranzakció pénzügyi részét illetően. Fontosnak tartotta a bizottság annak megállapitását is, hogy pénzügyileg mit jelent az, ha *a főváros határán belüli vonalakon a Beszkárt-tarifát fogják egységesen bevezetni.*

Helyesnek és okosnak tartjuk azt a körültekintő gondosságot és óvatosságot, amelyet a bizottság a részletkérdéseket illetően elfoglalt. Bizonyos, hogy vagy a többségi véleménynek nincs igaza a Helyiérdekü problémájában, vagy a kisebbségi vélemény tartalmaz olyan tulzásokat, amelyek megengedhetetlenek. A Helyiérdekü megvásárlása tekintetében *nincs helye a szentimentálizmusnak*, látnunk kell, melyek azok az értékek, amelyekért a főváros pénzt akar adni és az értékek mérlegelését illetően a két szembenálló vélemény közül melyiknek van igaza! Fontosnak véljük, ha *részletesen ismertessük* a Helyiérdekü ügyében az alábbi szakvéleményt, amely a többségi és kisebbségi vélemény megjelenése után készült el.

A szakvélemény fontos megállapitásai

Az a *szakvélemény*, amely a tranzakcióra vonatkozóan az egész anyagot felöleli, nemcsak a Helyiérdekü vagyoni, műszaki és jogi helyzetét öleli fel hatalmas adatgyüjtés kapcsán, hanem *már figyelembe veszi a Beszkárt szakvéleményének és az azzal szemben készült kisebbségi véleménynek adatait és megállapitásait is* és pontról pontra megállapitja, hol helytállóak az utóbb emlitett szakvélemények adatai és hol nem fedik a való helyzetet.

Ezen szakvélemény egyik legérdekesebb része az, amely *egészen uj megvilágitásba helyezi* a luxemburgi bank ajánlatának tartalmát és alapgondolatát. Az ajánlat alapgondolata ugyanis az, hogy egy székesfőváros belterületén a székesfőváros közvetlen környékével összekötő vasutban levő *hatalmas közgazdasági és szociálpolitikai erők csak akkor használhatók ki a közérdeknek igazán megfelelően*, ha a vasutat maga az illető székesfőváros mint közület tartja kezelésében. A székesfővárosnak ezáltal mindenkor ugy áll módjában a vasut tarifa-politikájával és fejlesztési programmjával befolyásolnia a székesfőváros lakásproblémájának megoldását, a főváros élelmiszerellátását, egészségügyi kulturáját, ahogy *azt a közérdek leginkább megköveteli.* E részben elegendő utalni arra, *milyen óriási lehetőségei* vannak Budapest környéke fejlődésének, uj kertvárosok és tisztviselőtelepek létrejöttének *egy megfelelő kényelmes és olcsó közlekedés kifejlesztése utján*, hogy mennyire gyorsabb és frissebb lehet Budapest élelmiszerellátása, ha a Helyiérdekü személyforgalmának megfelelő áruszállitási tarifapolitika utján *egyenlő módon használtatik ki* a vasut teherszállitóképessége, oly módon, hogy a pestkörnyéki falvak a székesfőváros fogyasztására szánt élelmiszereket a Helyiérdekü Vasutak utján juttassák el Budapestre és pedig átrakás nélkül, egészen a vásárcsarnokig.

Ehez a közigazgatási és szociálpolitikai alapgondolathoz kapcsolódik a székesfővárosnak tett ajánlat *másik alapgondolata*, nevezetesen az, hogy ezeket *a nagyvárosi politikai feladatokat* a székesfőváros ugy valósithassa meg, hogy azok érdekében anyagi áldozatot ne kelljen hozni, hanem *a Helyiérdekü átvétele még nyereséges üzletet is biztositson számára.*

Ezt az elgondolást az ajánlat *teljes mértékben keresztülviszi.* Az ajánlat szerint Budapest székesfőváros 30 év alatt teljesen letörleszti évi 2,100.000 pengős annuitások mellett a HÉV-részvények vételárát, vagyis *1959-ben teljesiti az utolsó anyagi ellenszolgáltatást*, amely a tranzakcióval kapcsolatos. 1960-tól a HÉV engedélyidejének lejártáig a székesfőváros már többé nem fizet a vasutért semmit, hanem minden ellenszolgáltatás nélkül élvezi annak jövedelmét. Noha nagymértékben fog függeni ez a *jövedelem a vasut vezetésének szakszerüségétől*, a legutóbbi évek szállitási bevételeinek kapcsán *már most ki lehet számitani a fejlődés tempóját.* A bevételek évi átlagban az utolsó évek során 10.2 százalékkal emelkedtek, ami összegszerüleg *évi 1,000.000 pengős emelkedést tesz ki.* De ha feltételezzük is azt, hogy az emelkedés nem lesz mindig ilyen rohamos, még ugy is el kell jutnunk ahoz az eredményhez, amint azt a Beszkárt szakvéleményével szemben készitett különvélemény is kifejti, hogy *1941-ben a vasut jövedelme a mainak minimálisan kétszeresét fogja kitenni.* Természetes, hogy ez a jövedelem 1941 után is fejlődni fog, de még ha feltételezzük is, hogy 1941-től a koncesszió végéig már nem is emelkedhetik többet, ugy ezalatt a 38 év alatt, amelyen át a székesfőváros *ingyen élvezi a HÉV jövedelmét*, ez a jövedelem minimálisan kitesz tőkeértékben közel 28,000.000 pengőt. Olyan összeget tehát, amely önmagában közel 2,000.000 pengővel több, mint amit a székesfőváros összesen fizet a részvények vételáráért.

Ha pedig azt számitjuk ki, hogy ebből a jövedelemből egy-egy részvényre mai értékre lekamatolva mennyi esik, arra az eredményre jutunk, hogy *ez a 38 éves ingyenjövedelem minden részvény számára 20 pengőt jelent.* Végeredményben tehát a tranzakció mérlege a következő:

A székesfőváros 30 évi részletben kifizet 26 millió pengőt. Ezért megkap az előbb kifejtettek szerint 35 milliót részvénytörlesztés formájában készpénzben, közel 28 milliót pedig egy minimálisan kalkulált 38 évi ingyen jövedelemben és megkapja természetesen *már ma* a HÉV minden vagyonát. *Hogy ez a vagyon mennyit ér*, arra nézve elég lesz rámutatni arra, hogy az a tőke, amely a Helyiérdekü Vasutakba eddig befektettetett, a hivatalos adatok alapján több mint 87 *millió pengő*, tehát közel 3 és félszerese annak, mint amennyit a vételár kitesz.

Ma persze a munkabéreknek és a nyersanyagoknak békebeli árakkal szemben fellépett horribilis drágulása folytán a befektetett tőke kétszereséért lehetne csak a vasutat megépiteni.

Hogyan alakul a jövedelmezőség, ha a főváros átveszi a vasutat?

Igen érdekes megállapitásokat tartalmaz a jelen fejtegetéseink alapját képező szakvélemény arészben is, hogy *a székesfőváros kezelésébe vétel esetén hogy alakulna a HÉV. jövedelmezősége?* Ez a kérdés azért nagyfontosságu, mert — mint ismételjük — az ajánlat alapgondolata az, hogy Budapest székesfővárosnak semmiféle anyagi terhet ne kelljen vállalnia a tranzakció folytán, hanem hogy azokat a vagyonértékeket, melyek a fentebb kifejtettek szerint többszörösét teszik ki a vételár tőkeösszegének, magából a vasut jövedelméből fizethesse ki.

A rentabilitás kiszámitásánál az idézett szakvélemény kiindul az 1929. évi 1,050.000 pengős nyereségből, hozzáadja ehhez azokat a bevételi többleteket, melyek a székesfőváros kezelésébe vétel esetén várhatók és az igy nyert bruttonyereségből levonja azokat a kiadási többleteket, amelyek különös tekintettel a HÉV-nél elvégzendő rekonstrukcionális munkálatokra és uj beruházásokra, illetőleg az e célokra felveendő amortizációs kölcsönök kamatszolgáltatása, a nyereségből levonásba hozandók.

A bevételi többletek oldalán több, mint 660.000 pengővel szerepel a HÉV. által már végrehajtott *létszámcsökkentésből eredő megtakaritás*, közel 400.000 pengővel *a MÁV. Duna-jobbparti körvasuti forgalmának lebonyolitásából adatszerüleg kimutatott bevételi többlet*, közel 200.000 pengővel *a menetrend racionalizálásából* elérhető költségmegtakaritás és 150.000 pengővel a fővárostól való áramvételezés esetén várható áramköltségmegtakaritás. 600.000 pengővel irányozza elő a szakvélemény azokat a megtakaritásokat, amelyek a székesfőváros kezelésébe vétel esetén *egyes osztályok teljes vagy részbeni megszüntetése, központositott műhelyszolgálat, anyagbeszerzés és más racionalizálás folytán elérhetők* és 100.000 pengő körül kalkulálja azt a házbérmegtakaritást, amely a Beszkárt székházába átköltözés folytán elérhető lesz.

A bruttonyereség tehát *minimális 3,165.000 pengőt tenne ki* már a tranzakció létrejötte utáni első évben.

A fenti számok önmagukért beszélnek. A vételárat, melyet a székesfőváros fizetne, vagyonértékben a székesfőváros *ennek a vételárnak a sokszorosát kapja*, anélkül, hogy költségvetését akár csak egy pengővel is meg kellene terhelnie, sőt, tetemes és egyre növekvő tiszta nyereségre is számithat ebből a tranzakcióból, *mely anyagi előnyein kivül beláthatatlan horderejü várospolitikai feladatok megoldására is alkalmat ad Budapest székesfővárosnak.*

---

bernek, aki Fejes András névre hallgatott, szomoru családi állapotát a bátyjához intézett levélben. A szépen körülcirkalmazott levél azonban mitsem használt, Borvendég tanácsnok nem tudta nővére egyetlen kivánságát teljesiteni. Vissza is irt neki, hogy minden törekvés hiábavaló, hely nincsen, azt pedig, hogy egy már állásban levő munkásembert elbocsássanak Fejes András kedvéért, senki sem kivánhatja tőle, legkevésbbé a saját nőtestvére.

Innen kezdve az események drámai gyorsasággal követik egymást. A tanácsnok pár héttel ezelőtt levelet kapott nőtestvérétől, aki közli vele megkönnyebbedett szivvel, hogy immáron nincs szüksége — Istennek hála! — az ő protekciójára Fejes Andrásnak. Talált az olyan protekciót, hogy egy héten belül biztositva van számára az egész család által kivánt és óhajtott nagyszerü állás!

Borvendég tanácsnok immár teljesen érdektelenül maga is nagyon örült, hogy a nővére jószivüsége megkapta a maga méltó jutalmát és egy derék magyar ember álláshoz fog jutni! Öröme azonban nem sokáig tartott, mert néhány nap mulva ujabb levelet kapott.

A levelet nem kisebb hatalmasság, mint egy aktiv miniszter irta. A miniszter kedves barátomnak szólitván Borvendég tanácsnokot, tisztelettel felkéri őt, hogy Fejes András munkásembert a legnagyobb sürgősséggel alkalmazza valamelyik üzemében, mert ezt a derék embert nagyon jó helyről ajánlották figyelmébe neki és az megérdemel minden támogatást...

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Vitál András mü- és épületlakatos
Budapest, VII., Angol-utca 3/b. Telefon: József 394-60.

Az Északi Tenger partján, Ausztriában és Svájcban nyaralnak az idén a fővárosi cseregyerekek

Bulgáriával és Franciaországgal is folynak tárgyalások az ezévi csereakcióra — A tanügyi osztály javaslata szerint Óbudán és a VI. kerületben épülnek az ezévi költségvetés terhére az uj iskolák — Még tiz iskola van magánházakban elhelyezve, — állapitja meg Purébl tanácsnok

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A főváros vezetősége és pedig ugy a tanács, mint a törvényhatósági bizottság is mindig sulyos áldozatokat hozott a főváros kulturális és szociális területein egyaránt. Nem egyszer éppen amiatt hangzottak el éles támadások, mert sokallották azt az összeget, amit a főváros közoktatási viszonyainak fejlesztése érdekében elkölt. Ezek a támadások nem egyszer elvették a kedvét *Purébl* Győző tanácsnoknak, a fővárosi közoktatási ügyosztály kitünő vezetőjének — ujabb tervezgetésektől, de minden egyes esetben sikerült visszaadni ezt a támogatásra érdemes ambiciót — abban az egyöntetü állásfoglalásban, amit a főváros törvényhatósági bizottsága tanusit — pártkülönbség nélkül — olyankor, amikor *a főváros kulturális érdekeinek a megvédéséről van szó.*

Ezekről a kulturális és egyben szociális természetü tevékenységekről folytattunk beszélgetést *Purébl* Győző tanácsnokkal, akit mindenekelőtt arról kérdeztünk meg, hogy az iskolaépitési programm végrehajtása tekintetében milyen lépésekre készül. *Purébl* Győző tanácsnok a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— *Négy iskola megépitésének a tervei fekszenek a belügyminisztériumban és a kultuszminisztériumban.* Az 1929. évi költségvetésben szerepelnek e négy iskola megépitésének a költségei. Ezeket az iskolákat a *Farkasréten, a Németvölgyi-uton*, a *Miskolci-uton és az Ihász-utcában épitjük meg.* A fedezet rendelkezésre áll, de meg kell várnunk, amig a belügyminisztériumból megérkezik a jóváhagyás.

— Az 1930. évi költségvetésben is szerepel két iskolának a megépitése. Most készitjük a javaslatot, amely a közoktatásügyi bizottság elé kerül. E javaslat szerint *Óbudán* és a *VI. kerületben akarunk iskolát épiteni*, szó lehet arról is, hogy esetleg a VIII. kerületben is épitsünk egy tanintézetet.

Fölvetjük azt a kérdést, hogy mi történik azokkal a fővárosi iskolaintézményekkel, amelyek ezidőszerint *magánházakban vannak elhelyezve. Purébl* tanácsnok ezeket feleli:

— Arra törekszünk, hogy ezeket az intézeteket fokozatosan kivonjuk azokból a magánházakból, amelyekben már évek hosszu sora óta vannak elhelyezve. Az elmult esztendőben két iskolánk vonult ki magánházból. *A többi bérletek egyelőre megmaradnak.* Ugy tudom, hogy még *tiz iskolánk működik magánházakban.* Addig, amig megmaradnak a jelenlegi kötött lakásforgalomra vonatkozó rendelkezések, nem forog fenn nagyobb veszedelem, ha azonban a lakásforgalom felszabadul, akkor *oktatásügyünk csődbe kerül.* Az iskolaépitési programmot éppen ezért fokozatosan s ha sulyos áldozatokkal is, de végre kell hajtanunk.

— Programmomban szerepel *iparostanonciskola épitése is.* Önálló épületet szeretnék szerezni erre a célra, szó lehet a Lajos-utcai iskola átalakitásáról is, esetleg talán igénybevehetjük a fővárosnak a *Gróf Károlyi-utcában lévő épületének egy részét, ahonnan a fővárosi könyvtár kiköltözködik.* Ha külön iparostanonciskolát tudunk szerezni, akkor bevezethetjük a délelőtti és a délutáni oktatást és ezen az alapon könnyebben oszthatjuk majd be a tanerőket.

Érdeklődtünk a főváros *szociális iskolaügyi tevékenysége* iránt is. *Purébl* Győző tanácsnok ezeknél a kérdéseknél átadta a szót *Petik* Kálmán fővárosi iskolaigazgatónak, aki éppen jelentést tett a közoktatásügyi tanácsnoknak a nyári csereakció ügyében külföldön folytatott tárgyalásainak az eredményéről. *Petik* Kálmán iskolaigazgató a következő érdekes nyilatkozatban számol be:

— A gyermeknyaraltatási akciót az idén is a tavalyi keretek között bonyolitjuk le. Tavaly nyáron 17.842 gyermeket nyaraltattunk 620.000 pengő költséggel. Az idei költségvetésben ugyanezek az összegek szerepelnek. *Háromszáz községben voltak elhelyezve ezek a gyermekek*, de sokan résztvettek a csereakciókban is és igy Németországba, vagy Bulgáriába kerültek nyaralni. Éppen most jöttem *Bécsből*, ahol tárgyalásokat folytattunk a csereakciók megszervezéséről. Tárgyalásaink eredményeképpen *Ausztriából száz, Németországból négyszázötven gyermeket hoznak nyaralni Magyarországba.* Bécsből negyven magyar gyermek, Stájerből hatvan gyermek jön hozzánk és ugyanannyi gyermek megy ki Bécsbe, illetve Stájerországba. Az Ausztriában nyaraló magyar gyermekek, összesen százan *Neubergben egy kastélyban kapnak elhelyezést.* A neubergi kastély közel van a magyar határhoz. A németországi csereakció lényegesen nagyobb keretek között mozog. A német tengerparton, részben az Északi, részben a Keleti tengernél *négyszázötven magyar gyermek fog nyaralni.* Ezekre a csereakciókra vonatkozóan megtörtént az elvi megállapodás. A négyszázötven németországi gyermek részben a Balaton mellett, részben a Svábhegyen, részben Sárospatakon és Jósvafőn tölti a nyarat.

— Külön tárgyalásokat fogunk folytatni *Bulgáriával* is, 50—50 iskolásgyermek nyári csereakciójára vonatkozóan. Levelezésben vagyunk *a francia iskolaügyi hatóságokkal is, talán ezt a csereakciót is megszervezhetjük.* A megállapodás, amit az osztrákokkal és a németekkel kötöttünk, minden részletre kiterjed. Nemcsak az élelmezés minőségéről és mennyiségéről kötöttünk pontos megegyezést, hanem a legaprólékosabb ellátási részletkérdésekben is. Meg kell állapitanom, hogy mindenütt nagy jóindulatot és megértést tapasztaltunk. *Nemzetközi viszonylatban* a csereakciók sokkal szélesebb kiterjedésüek. Mi vagyunk a legkeletibb állam, amely a nyugati országokkal való diákcsereakciókba bekapcsolódott. Egyelőre három állammal vagyunk csereviszonyban: *Németországgal, Ausztriával* és *Bulgáriával.* A nyugati államok nagyobb körben dolgoznak. A német gyermekek például Lengyelországban, Svédországban, Svájcban, Dániában és Hollandiában nyaralnak, Magyarországon kivül. A nyugati államokat főképp egészségügyi szempontok vezérlik, nálunk fontosak a kulturális szempontok is, mert mi akkor, amikor 15 és 16 éves diákokat küldünk ki Németországba vagy Ausztriába, nemcsak arra gondolunk, hogy gyermekeink kitünően fognak nyaralni és jó egészségben fognak szeptemberre hazakerülni, hanem gondolunk arra is, hogy a *nyári hónapok alatt nyelvismereteket és kulturális tapasztalatokat szereznek.*

— Természetesen felügyelő-tanitók és tanárok is elkisérik a nyaraló gyermekeket. Átlagban *25 gyermek mellé esik egy-egy felügyelő-tanár.*

Purébl Győző tanácsnok nagy elismeréssel fogadta *Petik* Kálmán iskolaigazgató jelentését és beszámolóját. Majd érdeklődésünkre elmondotta még a közoktatási ügyosztály vezetője, hogy az óvodák sem esnek ki a szociális fejlődés területeiből. *Ezer darab fekvőszéket rendelt ugyanis a főváros az óvodás gyermekek számára.* Minden ilyen fekvőszékhez *egy pokrócot* is adnak. Az óvodás gyermekek ezeken a székeken feküsznek ki a napra.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága kelenföldi áramfejlesztőtelepének

gőzkazánberendezését kibővíteni kivánja.

Felhivja tehát az ajánlatot tenni szándékozó gyári vállalatokat, hogy a gőzkazánberendezés kibővitésére az alábbi feltételek mellett ajánlatokat tenni szíveskedjenek.

1. Az ajánlat tárgya: 6 darab, darabonként és óránként normálisan 45 tonna 40 atm. nyomásu és 425° C hőfoku gőzt termelő gőzkazán; szállitással, szereléssel, komplett, üzemképes állapotban átadva.

2. Az ajánlattétel módja: A részletes ajánlati feltételek, ürlapok és tervrajzok Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósági épületében (Budapest, V., Váci-ut 74. sz.) az I. em. 114. sz. alatti irodában vehetők át hétköznapokon délelőtt 9 és 1 óra között, 20 pengő lefizetése ellenében.

Az esetleges szükséges műszaki felvilágositások, valamint az ajánlattételhez szükséges helyszini ismeretek a kelenföldi áramfejlesztőtelepen az üzemvezetőség utján szerezhetők meg.

3. Az ajánlattétel határideje: Az ajánlat magyar nyelven szerkesztve minden mellékletével együtt az ajánlattevő által aláirva, lepecsételt boritékban, legkésőbb

f. évi május hó 16-án délelőtt 10 óráig

adandó be Budapest székesfőváros tanácsa XII. (világitási és vizvezetéki) ügyosztályának kezelőirodájában a kezelőfőtiszt kezeihez (Központi városháza II. em. 295. sz.)

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon napon déli 11 órakor a tanácsi XII. ügyosztályban fognak nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

4. Bánatpénz: Az ajánlat kötelező, azt az Elektromos Művek döntéséig, azonban legfeljebb az ajánlattétel keltétől 8 (három) hónapig, visszavonni nem lehet.

Bánatpénzül tartozik ajánlattevő az ajánlati végösszeg 1 százalékát az Elektromos Művek főpénztáránál letétbe helyezni. A bánatpénz letehető készpénzben vagy pedig a 153.297.. 1929—VI. sz. székesfővárosi tanácsi határozatban felsorolt értékpapirokban, illetőleg az ugyanezen rendeletben megjelölt pénzintézetek betétkönyvei vagy kezességi nyilatkozatai utján.

5. Az Elektromos Művek igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, hogy a munkát megoszthassa, hogy az ajánlott 5 darab kazán közül tetszőleges számut rendeljen meg és hogy — amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégitőnek nem tartaná, vagy bármely más okból — a kazánok megrendelésétől teljesen eltekinthessen.

A munkák kiadása csak akkor fog megtörténni, ha a szükséges hitelösszeg az Elektromos Műveknek rendelkezésére fog állani.

Az Elektromos Művek igazgatósága kijelenti, hogy a megrendelés kiadás iránti határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kivül vehető igénybe.

Budapest, 1930. évi március hó 20-án.

Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek igazgatósága.

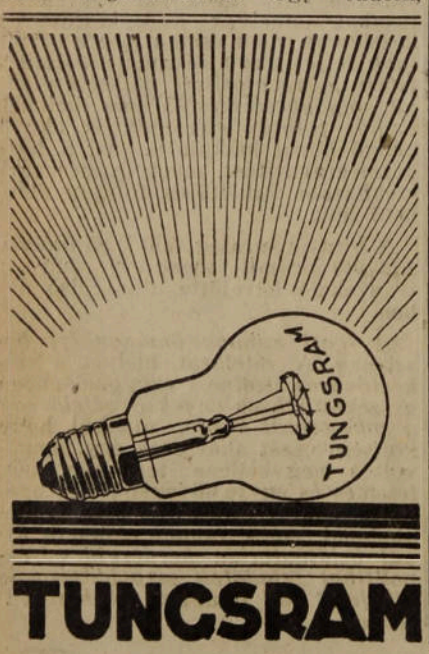

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktűzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62.

Kemény Sándor okl. mérnök, épitőmester
V., Pannonia-u. 18. Tel.: L. 904-24

RIEGER OTTÓ
orgonagyára
X. (RÁKOSFALVA) SZIGLIGETI-UTCA 29.

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kazinczy-u. 8.

Hirek

Ágoston Géza a Szentföldről

Ágoston Géza dr. árvaszéki elnök vasárnap délután a régi képviselőház zsufolásig megtelt nagytermében tartotta meg vetitett képekkel kisért érdekes és vonzó előadását szentföldi utazásáról. Megjelentek az előadáson: *Erzsébet* kir. hercegnő őfensége udvarhölgye, özvegy *Sorsch* Ferencné kiséretében, gróf *Zichy* Gyula kalocsai érsek, *Sipőcz* Jenő dr. polgármester és édesanyja, báró *Skerlecz* Iván v. b. t. t. volt horvát bán, *Csiszárik* János dr. püspök, meghatalmazott miniszter, *Mészáros* János dr. érseki helytartó, *Tormay* Cecilia alapitványi hölgy, gróf *Ambrózy-Migazzi* Lajosné, *Bezegh-Huszágh* Miklós dr. főkapitány, *Berczel* Jenő alpolgármester és neje, *Csupor* József dr. tanácsnok és neje, *Csordás* Elemér dr. tiszti főorvos és neje, *Szigethy* János felsőházi tag. *A törvényhatósági bizottság tagjai közül: Buday* Dezső és neje, *Cseh* Jenő dr., *Dörfler* Lajos, *Draskóczy* László, *Kabakovits* József dr., *Szakál* Géza, *Takáts* István dr., *Verebélyi* Jenő dr., *Weszelszky* Gyula dr., továbbá: *Wurmb* Elemér árvaszéki elnökhelyettes és neje, *Dingha* Árpád közp. pénztári igazgató és neje, *Honffy* Lajos, az adószámviteli hivatal igazgatója. *A papság köréből: Podhoránvi* József dr. és *Mosonyi* Dénes prelátusok, *Madarász* István dr. apát, min, tanácsos, báró *Vécsey* A. József dr. c. kanonok, *Feichtinger* Mátyás dr. szentszéki tanácsos, *Bangha* Béla dr. jézustársasági házfőnök, *Köhler* Ferenc dr. lazarista házfőnök, *Medveczky* Medárd szentferencrendi szerzetes, *Kálovits* Rezső bencésrendi tanár; *a plébánosok közül: Farkas* Alberik dr., *Ortvay* Rezső dr., *Töttössy* Miklós dr. és *Krajnyák* Gábor dr. görög-kat. plébános; továbbá lovag *Ember* József altábornagy, *Turcsa* Tódor dr. vezértörzsorvos, *Bozóky* Gyula vezérkari ezredes, *Szeőke* Bálint cs. és kir. kamarás, huszárezredes, *Gopcsa* László dr., *Papp-Ragány* István dr. és *Vass* Tamás dr. államtitkárok, *Igyártó* Sándor táblai elnök, *Szeőke* István kuriai tanácselnök, *Csopey* Dénes dr. kuriai biró, *Agárdy* Jenő dr., *Bozóky* Kálmán dr., *Balázs* P. Elemér dr., *Csekenyey* Jenő, *De Pottere* Gerard, *Máttyus* Zsigmond, *Téry* Tivadar dr., *Rónaszéki-Trux* Jenő dr. és *Rónaszéki-Trux* Lajos dr. min. tanácsosok, lovag *Ember* Károly főigazgató, *Müller* Alajos Máv. gépgyári igazgató, *Avedik* Félix dr., a kir. büntetőjárásbiróság elnöke, *Bónis* István főkapitányhelyettes, *Fekete* László dr. kir. közjegyző, *Végh* Jenő, az OKH. igazgatója.

A nagyszámu előkelő hallgatóság percekig tartó *lelkes tapssal és tetszésnyilvánitással* fogadta a mindvégig lebilincselő előadást, amely *közel három óra hosszáig tartott.*

Csordás főorvos szabadságon. *Csordás* Elemér dr. tiszti főorvos kétheti szabadságra külföldre utazott. Távollétében a hivatalt *Szécsi* Ernő dr. tiszti főorvos-helyettes vezeti.

Hortobágyi juhtúró
Mindenütt kapható! Termeli:
ORSZ. MAGY.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

Cyrano Balatonkenesén

Nagysikerünek igérkezik a Kemény Legények Társaságának vasárnapi kirándulása Balatonkenesére

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A Segitőalap kenesei üdülőtelepének nagytermét, amelyet bizony kissé megviselt a téli időjárás, sürgősen meszelteti a derék *Kuszenda* igazgató: vasárnapra jönnek a Kemény Legények, akiknek kirándulása mindig szint és meleget hoz a szürke és egyhangu kenesei életbe. Idefönn *Zobor* tanácsjegyző, a Kemény Legények tollnoka, rendezkedik, inkasszál, sürög-forog: százhusz zord Kemény Legény vonul le szombaton délután Kenesére, hogy ott ünnepélyes vacsora keretében felavassa a Kemény Legények szobrát és nagykönyvét.

Az előjegyzések szerint *Wolff* Károly dr., a Keresztény Községi Párt elnöke és *Sipőcz* Jenő dr., polgármester, vasárnap reggel autón mennek le Kenesére, hogy ott egy napot eltöltsenek a Kemény Legények között. Szombaton délután utaznak *Berczel* alpolgármester, *Csilléry* András dr., *Tabódy* Tibor, *Bednárz* Róbert dr., *Ortvay* Rezső dr., a tanács tagjai közül *Édes, Némethy, Lamotte, Gallina, Borvendég* és *Csármann* tanácsnokok, *Szemethy* tiszti főügyész, majd valamennyi előljáró, számos főjegyző, *Szlovák* Pál dr. és doroghi *Farkas* Ákos dr., a polgármester titkárai. A Kemény Legények városatya tagjai, élükön *Nagy* Ferenccel, a Kemény Legények kapitányával, fognak megjelenni, soraikban ott lesznek a már emlitetteken kivül *Ilovszky* János, *Mettelka* Frigyes, *Török* Zoltán dr., *Doros* Gábor dr., bizottsági tagok és számosan.

Nagyszerü disznótoros vacsora várja Kenesén az érkezőket, amely után kezdetét veszi a hangverseny. Itt *Némethy* Ella fogja előreláthatólag a legtöbb tapsot kapni, aki utban Milanó felé, ahol a Scalaban vendégszerepel, áll meg egy napra ságora, *Ilovszky* János, kérésére Kenesén. Fénypontja lesz az estélynek a BSE előadása, a főváros derék sportegyesülete *Kovácsházy* Vilmos főjegyző a BSE társelnöke szindarabját adja elő: *Cyrano* Balatonkenesén cimmel. A konferanszié tisztjét maga a népszerü szerző tölti be. Cyrano szerepében *Prückler* András dr., Casteljaloux-ében *Kovács* Lajos dr. fognak jeleskedni. Ragenau *Pertik* Béla, gróf Guiche *Boray* Győző, Le Bret *Klell* Kálmán lesznek. *Krayer* József dr. orvos, a Kemény Legények alapitó tagja, humoros ódáját szavalja el *Krisztián* Lily, a Városi Szinház tagja *Babnik* Béla gitárművész kiséretével dalokat énekel. Hangverseny után természetesen tánc, kivilágos virradatig.

Vasárnap délelőtt szentmise lesz a telepi kápolnában, amelyet *Ortvai* Rezső, lipótvárosi plébános celebrál, *Török Zoltán* dr. erzsébetvárosi és *Hauser* Ignác dr. belvárosi segédlelkészek segédlete mellett. A vendégek *két csoportban* térnek vissza a fővárosba, vasárnap délután vagy a 4 órai vagy a fél nyolcas vonattal. A rendezőség természetszerüen arról is gondoskodott, hogy ugy menet, mint jövet *külön vasuti kocsik* álljanak rendelkezésre.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a Budapest I., Budafoki-ut 52. sz., 4047. uj hrsz. alatti kelenföldi telepen létesitendő III. számu kazánház

vasszerkezeti és az azzal szorosan összefüggő lakatosmunkálataira.

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott irásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A szabályszerüen aláirt s az előirt okmánybélyegekkel ellátott pengőértékü, tanukkal láttamozott ajánlatok feliratal ellátott, lepecsételt boritékban nyujtandók be.

Az ajánlatokat

1930. évi április hó 12-én délelőtt 10 óráig

Budapest székesfőváros tanácsa XII. (világitási és vizvezetéki) ügyosztályának kezelőirodájában, a kezelőfőtiszt kezeihez (Központi városháza, II. em. 295. sz.) kell benyujtani, vagy oly időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig a tanácsi XXI. ügyosztályhoz beérkezzék.

A fenti munkákra az ajánlati végösszeg után számitott 2 százaléknak megfelelő összegü bánatpénz teendő le a „Vállalati feltételek"-ben körülirt módon.

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon napon déli 11 órakor a tanácsi XII. ügyosztályban fognak nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyek a „Külön kikötések" ben foglaltaknak szigoruan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, a vállalati feltételeket, az általános és részletes munkafeltételeket, a külön kikötéseket, a költségvetést, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Művek épitési-irodájában (V., Váci-ut 74, IV. em. 438. sz.) hétköznapokon délelőtt 9 és 12 óra között 20 pengő lefizetése ellenében megszerezhetik.

A tervek dr. Bierbauer Virgil épitész irodájában (IV., Váci-utca 71, IV. em.) tekinthetők meg délelőtt ½9-től ½11-ig, ahol a szükséges műszaki felvilágositások is megadatnak.

Az Elektromos Művek igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, hogy a munkát vagy szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégitőnek nem találná, ugy ujabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A munkák kiadása csak akkor fog megtörténni, ha a szükséges hitelösszeg az Elektromos Müveknek rendelkezésére fog állani.

A szóbanforgó munka kényes természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel a munka csak oly pályázó cégnek fog odaitéltetni, amely kimeritően és hiteltérdemlően igazolni képes, hogy hasonló műszaki jellegü munkát, mint önálló cég sikerrel végzett.

Az Elektromos Művek igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaitélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kivül vehető igénybe.

Budapest, 1930. évi március hó 20-án.

Budapest Székesfőváros Elektromos Müveinek igazgatósága.

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KAROLY-KÖRUT 13. I. EMELET
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

A keddi pártértekezlet

A Helyiérdekü megváltása, a szellemi szükségmunka és a népszinházi épület bérhátraléka a Keresztény Községi Párt keddi értekezletén

A keddi ünnepnapra való tekintettel hétfőn este tartotta meg e heti értekezletét a Keresztény Községi Párt *Wolff* Károly dr. elnökletével. Napirend előtt *Frühwirth* Mátyás szállt sikra lelkes szavakkal amellett, hogy a mai nagy nyomor közepette okvetlenül folytatni kell a szellemi szükségmunkát, amelyet fedezet hiányában a főváros április elsejével tudvalevően be akar szüntetni. *Wolff* Károly dr. meleg szeretettel hangoztatta, hogy a középosztály mai helyzetében a szellemi szükségmunka folytatása okvetlenül szükséges. *Wolff* Károly dr. inditványára elhatározta az értekezlet, hogy a főváros tanácsát fel fogja kérni a szellemi szükségmunka folytatására és megfelelő fedezet kijelölésére. Hangsulyozta *Wolff* Károly dr. ezzel kapcsolatban, hogy a főváros pénzügyi helyzetét nagyon sulyosbitja a népjóléti minisztérium tartozása az elmaradt ápolási dijakkal.

Ezután az elnök inditványára a párt az előző határozatok alapján nyolctagu bizottságot küldött ki a Helyiérdekü Vasutak megváltása ügyében készitett többségi és kisebbségi vélemények tanulmányozására. A bizottság tagjai *Csilléry* András dr., *Kossalka* János dr., *Homonnay* Tivadar dr., *Mettelka* Frigyes, *Hohenburger* Antal, *Szigethi* János, *Sármezey* Endre dr. és *Wünscher* Frigyes. A párt az igazolóválasztmányba *Lázár* Ferenc dr.-t, a közlekedési bizottságba *Müller* Antalt, a jogügyibe *Csepreghy-Horváth* János dr.-t küldte ki, akiket a szerdai közgyülés meg is választott.

Ezután *Ilovszky* János adta elő, hogy a népszinházi nyugdijasok nem tudják megkapni közeljövőben már a nyugdijukat, mert a kultuszkormány már 180.000 pengővel tartozik a fővárosnak a Nemzeti Szinház bérhátraléka fejében. *Wolff* Károly dr. abszurdumnak tartja, hogy technikai intézkedések elmulasztása miatt öreg nyugdijasok éhezzenek. A párt felkérte *Ilovszky* Jánost, hogy személyesen járjon el a kultuszkormánynál a bérhátralék rendezésének megsürgetése céljából.

Készül a Prohászka-szobor. A Prohászka Ottokár püspök szobrának terveire kiirt pályázat birálóbizottsága szerdán Wolff Károly törvényhatósági bizottsági tag, az Országos Prohászka Ottokár Emlékbizottság elnökének elnöklete mellett ülést tartott, melyen megjelent Buzáth János alpolgármester, Berán Lajos szobrászművész, Czabalay Kálmán, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának alenöke, Hoepfner Guidó műépitész, Lyka Károly főiskolai tanár, Lux Elek szobrászművész, Petrovácz Gyula országgyülési képviselő, Petrovics Elek főigazgató, Simai Imre szobrászművész, valamint Némethy Ernő plébános és Szőnyi Ottó, a Műemlékek Országos Bizottságának előadója, mint meghivott egyházművészeti szakértők. A bizottság tagjai felsőeőri Fülöp Elemér szobrászművész műtermében megtekintették azt az uj szobortervet, amelyet felsőeőri Fülöp pályaműve alapgondolata felhasználásával egy kisebb bizottság ellenőrzése mellett készitett. A bizottság ezt a tervet a kivitelre alkalmasnak és az Emlékbizottság intencióit kifejezőnek találva, Prohászka Ottokár püspök szobrának végleges kivitelére a megbizást egyhangulag megadta felsőeőri Fülöp Elemér szobrászművésznek.

KISS J. JENŐ okl. mérnök, épitési vállalkozó.
AEROLITH-, CEMENTÁRU- ÉS TERRACIT GYÁR
Központi iroda: III., Zsigmond-utca 70.
Gyártelep: V., Ujpesti-rakpart.

Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékkályha- és kályhakészitő
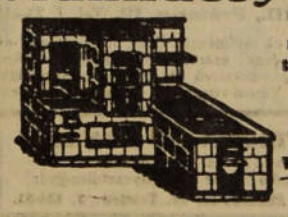
BUDAPEST, VII., Rózsa utca 39
Tel.: J. 312—80

Óriási jelentőségü intézkedés a fővárosi közlekedés érdekében. A főváros közlekedési bizottsága legutóbb tartott ülésében párját ritkító jelentőségü döntést hozott, amely alkalmas arra, hogy a főváros egész lakosságát pártra, nemre, sőt felekezetre való különbség nélkül lázba hozza. A legnagyobb mértékben csudáljuk, hogy ezen sorsdöntő jelentőségü cselekményről a közlekedési bizottságnak a napisajtó egyáltalában, vagy csak félmondatokban vett tudomást, bizonyságául annak, hogy többen vannak a fővárosi rovatvezetők közül, akik nem tudnak a kor szinvonalára és a helyzet magaslatára emelkedni. Azon kiváló fontosságu esemény, amelyről beszámolunk, a sikló felügyeletére kiküldött albizottság tagjai számának felemelése. A közlekedési bizottság ugyanis, amely teljes tudatában van annak, hogy a fővárosi közlekedés terén a legnagyobb bajok vannak, hogy a Beszkárt konkurál a Hév.-vel, a Hév. az Autóbuszüzemmel és az Autóbuszüzem a Beszkárt-tal, amely esztendők óta hiába sürgeti a közlekedési diktátor kiküldését, amely szomoru szivvel, de cselekvés nélkül látja, hogy a dunai helyi hajózás teljesen és tökéletesen szünetel, amely uj autóbuszvonalak kreálásával a kebeléből kiküldött albizottság utján az összes jelentkező hatalmasságokat kiszolgálja, amely szigoruan és határozottan foglalt állást annakidején az autótaxirendszámok kiosztása tárgyában: olyan lépésre határozta el magát, amely az összes kellemetlen legyeket egyetlen csapásra leüti, összemorzsolja és megsemmisiti. A korszakos határozat, amely méltóan foglalja el majd helyét a főváros anneleseiben, olyképpen szól, hogy a bizottság a székesfővárosi Autóbuszüzem és a Budai Hegypálya ellenőrzésére és felügyeletére kiküldött albizottság tagjainak számát hatról tizenkettőre emeli fel. Ezentul tehát nem hat, hanem tizenkét bizottsági tag fogja alakitani azt a központi sóhivatalt, amely az Autóbuszüzem deficitjére vigyáz és arra kiterjeszti élénk és általános figyelmét, hogy a Budai Hegypálya rendesen siklik-e a Szent György-tér és a Clark Ádám-tér között. Az is kétségtelen, hogy fognak adódni alkalmak, amikor az üzemi bizottság külön albizottságokat fog magából kiküldeni egyes fontosabb és aktuálisabb kérdések megvitatására és feltétlenül bizonyosra vehető, hogy a bizottság tagjainak száma idők folytán olyan magasra fog emelkedni, hogy az ülések megtartására szük lesz az ügyosztályi tanácsterem és azokat a közgyülési teremben kell majd megtartani. Hogy mi szükség volt tizenkettőre emelni a bizottság tagjainak számát, nem tudjuk, valószinüleg senki sem tudja, annál kevésbbé, mert az uj fővárosi törvény intenciója éppen a sok bizottságosdi ellen szól és állapitja meg a mai helyzetnél jelentékenyen kisebb mértékben a fővárosi bizottságok számát. Hogy pár héttel a bizottságok kilenceven százalékát megszüntető uj törvény életbelépése előtt miért kellett az autóbusz és sikló üzemi albizottság tagjainak számát megduplázni, egyike marad azon örök rejtélyeknek, amelyekkel olyan gyakran találkozunk a városházán.

Gazdasági pangásról beszél mindenki, nagyon megnézik a pénzt, mielőtt kiadják. Mégis a legtakarékosabb emberek is vesznek osztálysorsjegyet, mert azáltal reményük van egyszerre vagyonra szert tenni. Minden sorsjegynek egyforma a nyerési esélye! Próbálja ki Ön is szerencséjét! Rendeljen még ma egy sorsjegyet. Ára: 1/1 = 24 P, 1/2 = 12 P, 1/4 = 6 P, 1/8 = 3 P minden egyes főárusitónál.

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

RIETSCHEL ÉS HENNEBERG R.-T.
Budapest, VIII., Práter-u. 12. Tel. J. 23—18
Központi fütések és távfütések. Gőz-, hütő-, főző- és gőzmosó-berendezések, száritók. Vizvezetéki, csatornázási, fürdő-, gáz-porszivó és egyéb egészségügyi berendezések. — Városi vizmüvek. — Szivattyutelepek.

Zimmermann és Lovász
festők és mázolók
tapéta raktár és menyezetdisz-gyár
Budapest, VII., Almássy-tér 16. Telefon: J. 424-81.

GAZDASÁGI ÉLET

Az elfuserált függőkölcsön

A szerdai határozat után három hónapig nem tárgyalhatja a közgyülés a tizenhatmillió pengős függőkölcsönt — A Vásárpénztár uj rezsimje egyetlen fillért sem kapott a fővárostól, a bankosztály megszünésével kapcsolatban kellett a régi forgótőkét pótolni

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A főváros szerdai közgyülésén tudvalevőleg két szavazat hiányzott az ügyrend által előirt abszolut többséghez, amelynek alapján a 20 millió dolláros kölcsönből a Vásárpénztár részére a főváros által folyósitott 16.000.000 pengő pótlására felveendő függőkölcsön perfektuálható lett volna. Az ügyrend értelmében ez a tárgy most *három hónapig nem hozható a törvényhatósági bizottság elé*, és igy — hacsak a megoldás valamilyen más formája időközben nem adódik — eltolódnak azok a közmunkák, amelyeknek fedezetére lett volna rendeltetve elsősorban a felveendő függőkölcsön.

Magát a Vásárpénztárt ebben az ügyben csak az a körülmény érinti, hogy a *Vásárpénztár lett volna a kölcsön felvételénél az a kommerciális szerv*, amelynek segitségével a főváros a községi kölcsöntypusnál olcsóbbnak mutatkozó kommerciális hitel formájában vehette volna fel a kölcsönt. Azok az összegek, amelyek a 20.000.000 dolláros kölcsönből a Vásárpénztár tőkeszükségletére fordittattak, már régen a Vásárpénztárnál vannak, már 1924 óta a Vásárpénztár forgótőkéjét képezik, és nincs szó ily körülmények között arról, mintha a szóbanforgó 16.000.000 pengőre a *legközelebbi multban lett volna szüksége* az intézetnek.

A Vásárpénztár vérkeringésében átlagosan 20.000.000 pengő városi pénz forgott, amelyeket tulnyomó részben a Vásárpénztár bankosztálya folyósitott a nála elhelyezett fővárosi betétekből az intézetnek. Amikor a Községi Takarék megalakult, magába olvasztotta a Vásárpénztár bankosztályát, gondoskodni kellett tehát arról, hogy az intézet forgótőkéje továbbra is biztositva legyen, mert különben akár mindjárt meg is szünhetett volna a Vásárpénztár. Más megoldási mód, mint a pénzügyi bizottság 12-es albizottsága által a 20.000.000 dolláros kölcsön terhére való tőkeátutalás, nem mutatkozott, és a Vásárpénztár csak ezen összegek felhasználásával tudhatta hivatását: hizlalási hitelek nyujtását, a hentesek, mészárosok és kereskedők részére való hitelnyujtást folytatni.

Az uj rezsimnek, amely eréllyel és szorgalommal dolgozik a régi romok eltakaritásán, természetesen *ehhez az egész akcióhoz semmi köze nincsen*, a szóbanforgó összegből az uj rezsim egyetlen fillért kézhez nem kapott, semmilyen célra be nem fektetett, ezekért az uj rezsim nem támadható és felelősségre nem vonható. Kétségtelen, hogy a Vásárpénztár nagyértékü monopóliuma, amely a vásártérre felhajtott állatok után öt ezrelék dij szedését engedélyezi, hogy az értéktőzsdei Giro mintájára az állatvásárokon az árjegyzések hitelességét az intézet biztositassa — még a fővárossal kötött szerződés ötven esztendei lejártáig *olyan vagyontárgy*, amely után — kapcsolatban a vásártéri hitelnyujtással — kapva-kapna valamennyi fővárosi nagybank, külön és együtt. Még kétségtelenebb, hogy a Vásárpénztár üzletmenetének, amelynek során az elmult évben 125,000.000 pengő értékü felhajtást alimentált hitelüzleteivel, a neki már meglevő forgótőkére továbbra is szüksége van, az az üzletmenet, sőt az intézet existenciájának veszélyeztetése nélkül onnan ki nem vonható.

Ereky Károly és *Karch* Kristóf dr. személye a *többségi pártokat illetően biztositék arra, hogy a Vásárpénztár mai vezetése a legszigorubb kritikát is kibirja.* Más lapra tartozik, de itt meg kell emlitenünk, hogy a Vásárpénztár *régi büneinek likvidálása*, amely a szerdai közgyülésen sok animozitásnak volt az eredője, tovább nem várathat magára. *Le kell számolni az adonyi bérlet* deficitjével, le a könnyelmü kihitelezések okozta egyéb veszteségekkel, mint anyagilag *olyan tehertételt jelentenek ma is az intézmény számára*, hogy annak prosperitását is a legkomolyabban veszélyeztetik.

BELVÁROSI FŐPLÉBÁNIA TEMPLOM
RÉSZÉRE SZÁLLITOTT 2500 KILOGRAMMOS
„POLGÁRMESTER-HARANG"

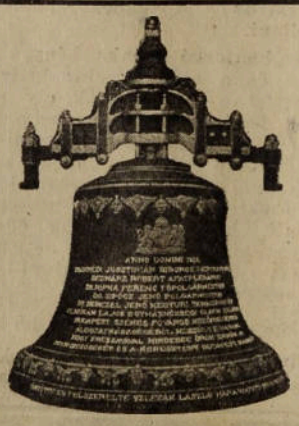

ÖNTÖTTE:
SZLEZÁK LÁSZLÓ
MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORUS HARANGÖNTŐ-MESTERE
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77.
TELEFON: AUT. 913—53.

„PAX"
vörösrézből készült szénsavas kézi tűzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC fémárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben.
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyit.
M. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 72,455/1924. sz. körrendelet.
M. kir. kereskedelemügyi miniszter 92 062/XX 19/5. sz. rendelet

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c.
Telefon: Automata 510—71.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 801-14 és József 801-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

SAMUEL GYÖRGY
egészségügyi berendező, bádogos
Budapest, VI., Aradi-utca 45
Telefon: Aut. 223—62.

ERDÉLYI
udvari fényképész
MŰINTÉZETE
IV., Semmelweis-u 2.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet —

a VII., Alsóerdősor-utca 7. sz. alatti Erzsébet Szeretetotthon konyhaszárnyára épitendő emelet és a földszinten létesitendő tüdőbeteggondozó intézet átalakitásával kapcsolatos kőmivesmunkákra.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai kaphatók 1930. évi március hó 24-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Nyiredy Andor okl. épitész előadónál, a Központi városháza III. em. 309. sz. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi április hó 9-én (szerda) délelőtt ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi március hó 19-én.

A székesfőváros tanácsa.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:

NEMZETI UJSÁG

UJ NEMZEDÉK

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

A Magyar Általános Hitelbank Harkányi János v. b. t. t. elnöklete alatt megtartott LXII. rendes közgyülése jóváhagyta a 7,496.453 pengő tiszta nyereséget feltüntető mérleget és az igazgatóságnak a nyereség hováforditására nézve előterjesztett inditványát magáévá téve, elhatározta, hogy a kimutatott nyereségből 4,554.000 pengő osztalék fizetésére, 1 millió pengő az intézet tartalékalapjainak növelésére, 300.000 pengő a vállalati nyugdijpénztár javadalmazására, 350.000 pengő a nyugdijazott alkalmazottak nyugdijalapjának erősbitésére, 850.000 pengő tisztviselői jutalékokra és 50.000 pengő az alkalmazottak különféle jóléti alapjai javára forditassék. A közgyülés határozata értelmében a részvények 4. sz. szelvénye e hónap 20-ától kezdve darabonként 5 pengő 50 fillérrel kerül beváltásra. Az igazgatóság évi jelentésével kapcsolatosan felszólalt dr. Beöthy László v. b. t. t., javasolván, hogy a közgyülés az igazgatóságnak az intézet ügyeinek körültekintő és eredményes vezetéséért elismerését fejezze ki, amihez a megjelent részvényesek egyhangu helyesléssel hozzájárultak. Ugyancsak egyhangu helyesléssel vette tudomásul a közgyülés azokat a felvilágositásokat, melyeket dr. Scitovszky Tibor vezérigazgató dr. Szentiványi részvényes kérdéseire az igazgatóság nevében adott. A közgyülés Lepercq Aimé-t, a párisi L'Union Européenne Industrielle et Financiere vezérigazgatóját és Lónyay Elemér herceget uj tagokként az igazgatóságba választotta. Az igazgatóság a közgyülést követő ülésében az ügyvezető-igazgatóságba Beck Róbertet ügyvezető-igazgatóvá, továbbá Kállay Rudolfot és dr. Perényi Istvánt, a „Hermes" Magyar Általános Váltóüzlet Rt. eddigi vezérigazgatóját helyettes ügyvezető-igazgatókká nevezte ki.

A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat Chorin Ferenc dr. felsőházi tag elnöklete alatt tartott 62. rendes évi közgyülése megállapitotta az 1929. évi zárszámadásokat és elhatározta, hogy az összes üzleti költségeknek levonása, az értékcsökkenési tartalékalapnak 2,250.000 pengővel és a rendes tartalékalapnak 240.000 pengővel való javadalmazása után fennmaradó tiszta nyereségből az Elismert Nyugdijpénztár szabályzatában meghatározott célokra 200.000 pengő, az altiszti segélyalap javára 80.000 pengő, az id. Chorin Ferenc dr. bányamunkás-szanatórium javára 40.000 pengő, az id. Chorin Ferenc dr. tisztviselői segélyalap javára 40.000 pengő, a Chorin Ferenc dr. munkásgyermekeket segélyező alapitványra 20.000 pengő, közcélokra 40.000 pengő fordittassék, végül osztalékul részvényenként 3.50 pengő, a forgalomban lévő 910.000 darab részvény után összesen 3,185.000 P fizettessék ki, 119.143.07 pengő pedig az 1930. év számlájára elővitessék. Az osztalékszelvény f. évi március hó 29. napjától kezdve kerül beváltásra. A közgyülés meleg ünneplésben részesitette Chorin Ferenc dr. elnök-vezérigazgatót abból az alkalomból, hogy immár 25. esztendeje tagja a társulat igazgatóságának. Láng Gusztáv a részvényesek nevében méltatta az elnök-vezérigazgatónak a társulat körül szerzett nagy érdemeit, különösen kiemelvén az utolsó tiz évben kifejtett rendkivül eredményes munkásságát, mellyel sikerült a társulatot a legsulyosabb gazdasági viszonyok közepette is megerősitenie és további fejlődését biztositania. A közgyülés továbbá az igazgatóságnak a részvényösszevonás keresztülvitelére a mult évben adott felhatalmazás időtartamát egy további évvel meghosszabbitotta. Végül a közgyülés az igazgatóságba uj tagokul Deszberg Antal, Heinrich Antal dr. és Reimann Ernő dr. urakat és a felügyelőbizottságba báró Radvánszky Antal urat választotta meg. A közgyülést követő ülésében az igazgatóság Décsi Ernő és Rejtő Ármin igazgató urakat ügyvezető-igazgató cimmel ruházta fel.

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék

PERKEO tüzoltókészülékek gyára

Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a Budapest, I., Budafoki-ut 52. sz., 4047. uj hrsz. alatti kelenföldi telepen létesitendő III. sz. hazánház

föld-, kőmives-, vasbeton- és elhelyező munkálataira.

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott irásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A szabályszerüen aláirt s az előirt okmánybélyegekkel ellátott pengőértékü, tanukkal láttamozott ajánlatok felirat???tal ellátott, lepecsételt boritékban nyujtandók be.

Az ajánlatokat

1930. évi április hó 12-én délelőtt 10 óráig

Budapest székesfőváros tanácsi XII. (világitási és vizvezetéki) ügyosztályának kezelőirodájában, a kezelőfőtiszt kezeihez (Központi városháza, II. em. 295. sz.) kell benyujtani, vagy oly időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig a tanácsi XII. ügyosztályhoz beérkezzék.

A fenti munkákra az ajánlati végösszeg után számitott 2 százaléknak megfelelő összegü bánatpénz teendő le a „Vállalati feltételek"-ben körülirt módon.

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlat az ugyanazon napon déli 11 órakor a tanácsi XII. ügyosztályban fognak nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legalább 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyek a „Külön kikötések"-ben foglaltaknak szigoruan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, a vállalati feltételeket, az általános és részletes munkafeltételeket, a külön kikötéseket, a költségvetést, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Művek épitési irodájában (V., Váci-ut 74, IV. em. 438. sz.) hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között 20 pengő lefizetése ellenében megszerezhetik.

A tervek dr. Bierbauer Virgil épitész irodájában (IV., Váci-utca 71. sz. IV. em.) tekinthetők meg délelőtt ½9-től ½11-ig, ahol a szükséges műszaki felvilágositások is megadatnak.

Az Elektromos Művek igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, hogy a munkát vagy szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégitőnek nem találná, ugy ujabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A munkák kiadása csak akkor fog megtörténni, ha a szükséges hitelösszeg az Elektromos Műveknek rendelkezésére fog állani.

A szóbanforgó munka kényes természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel a munka csak oly pályázó cégnek fog odaitéltetni, amely kimeritően és hiteltérdemlően igazolni képes, hogy hasonló műszaki jellegü munkát, mint önálló cég sikerrel végzett.

Az Elektromos Művek igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaitélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kivül vehető igénybe.

Budapest, 1930. évi március hó 20-án.

Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek igazgatósága.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök

Budapest, VIII., József-körut 77. sz.

Telefon: J. 395—78.

Magasépitési, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:

I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91

FIÓKIRODÁK:

Kecskemét, telefon 189. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa (közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztály) a székesfőváros tanácsának „Gyermegfelruházási akciója" és a „Csecsemőkelengye akciója" részére szükséges

pelenkavászon, csecsemőingvászon, pólyahuzatvászon, duplaflanell, nyomott barchend, csecsemő kötöttrékli, duplaflanelltakaró, gummizott pelenka molinó pelenkára, karton molinó flu- és leányfehérnemüre, nyomott barchend leányruhára, fluruhaszövet, télikabátszövet, clothbélés, ujjabélés (Eisengarn), **strux flunadrágra, kalmuk télikabát bélelésre, gyermekszveter, gyermekharisnya** (fekete), **bőrcipő és bakancsekkek szállitására**

nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállitási és vállalati feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott 1.60 pengős állami és 1.60 fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat legkésőbb

1930. évi április hó 11-én (pénteken) délelőtt 10 óráig

a székesfőváros tanácsának közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztályában (IV., Központi városháza, I. pavillon, I. em. 36. sz.) közvetlenül vagy posta utján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A versenytárgyalást ugyanazon a napon délelőtt 11 órakor a Központi városháza, I. pavillon, I. em. 25. sz. szobájában fogják megtartani és azon az ajánlattevők vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek.

Elkésve érkezett vagy az előirt kellékeknek meg nem felelő ajánlatokat nem vesznek figyelembe.

Csakis a székesfőváros tanácsa (közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálya) által kiadott ajánlat és ajánlati s szállitási feltételek nyomtatványaival lehet pályázni, amelyek a Központi városházán, I. pavillon, I. em. 36. sz. alatt vehetők át. Az ajánlati cikkek mintapéldányai a Háziipari Foglalkoztatás (VIII., Főherceg Sándor-utca 8. sz., fsz. 39. sz.) raktárában hétköznaponként délelőtt 9—1 órák között dijmentesen megtekinthetők.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok között a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást az ajánlattevők között tetszés szerint megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Budapest, 1930. évi március hó 18-án.

A székesfőváros tanácsa.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett

IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE

Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank. — Táviratcim: Ipközpont.

TELEFONSZAMOK: **Központi osztályok** Nádor-utca 22, Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés. — **Bőrosztály:** Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. **Epitőipari osztály:** Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. **Faipari osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — **Kisipari hitelakció:** Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. **Kereskedelmi osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. **Textil közszálliási osztály:** Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

Cross-Charles E. Lewis utódai

Központi fütések, vizvezetékek, egészségügyi berendezések

Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7

Telefon: József 322-25

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság

Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.

Telefon: Automata 829—23 és Automata 817—92

Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu

A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Utépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics(D rieso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállitását, továbbá a „Warrenita Bitulithic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

Alapitási év: 1868 Telefon: J. 381-47

CRISTOFOLI VINCE

KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT

Budapest, VII., Gizella-ut 31

Magyar Fanto Müvek Rt.

Budapest, V., Tükör-utca 4. sz.

Gyárak: SÁTORALJAUJHELY, PESTERZSÉBET

FANTOLIN autó- és traktorolajok.
FANTO autóbenzin, motorbenzin, világitó- és traktorpetroleum.
Gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök.
Pormentesitő olajok.

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tüzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésben bemutatja: Iparterméket Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

Mátyás János

szobafestő- és mázolómester

X., Alkér-utca 10. szám.

Telefonhivó: Kőbánya 5—70

Margalit Andor és Ödön

okleveles mérnök, épitőmester, vállalkozók

BUDAPEST

I., KELENHEGYI-UT 11. SZÁM.

BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.

BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-ÚT 95.

Szállitja

a legmegbizhatóbb üzem- és kenőanyagokat

Kristály benzint

világitó- és traktorpetroleumot, gázolajat

ROBUR

amerikai autó- és traktorolajokat.

HUFF TESTVÉREK

iparművészeti és galvanoplasztikai műhely

Aranyéremmel kitüntetve

Fémek szinezése, aranyozás, ezüstözés, patinázás — Bronz- és fémöntés — Művészi plakettek és reliefek készitése fénykép után is — Mindennemü tárgyak galvánuton való bevonása, u. m. gyermekcipők, élővirágok, gipsz-szobrok és bárminemü emléktárgyak megörökitése

Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29

(Corvin-szinház köz) és

IX., Tompa-u. 13

KATZER

TELEFON: 539—14

ÉPITÉSI VÁLLALATA

I., SZIRTES-U. 3/b.

Tennisz, turisztika, tornaszerek

legolcsóbban

Seffer Antal

tornaszerek és sporteszközök gyára

IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.

IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.

FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

VÁLLALKOZÁS

Uj kiirások

1. **Kövezet kocsiutjának keramitburkolattal** és

2. **Trachyt gyalogut burkolatának öntött aszfalttal való kicserélési munkáira** a VII. ker. Alpár-utca, Garay-tér és Aréna-ut közötti szakaszon. Határidő: 1930 március 31 (hétfő) d. e. 12 ó.

Utrendezési munkákra a III. ker. Afonya-utca, Vérhalom-utca és Józsefhegyi-utca közötti szakaszon. Határidő: 1930 március 31 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornázási munkákra az I., Schweidel- és Csukló-utca között. Határidő: 1930 április hó 7 (hétfő) d. e. 12 ó.

Utrendezési munkákra az I., Városmajor-utcában. Határidő: 1930 április hó 7 (hétfő) d. e. 12 ó.

Utrendezési munkákra az I. ker., Hieronymi-uton. Határidő: 1930 április hó 7 (hétfő) d. e. 12 ó.

Utrendezési munkákra az I., Enyedi-utcában. Határidő: 1930 április hó 7 (hétfő) d. e. 12 ó.

Kátrányos makadámszerü utrendezési munkákra a II., Összekötő szerpentinuton. Határidő: 1930 április hó 7 (hétfő) d. e. 12 ó.

Vas könyvállvány készitési munkákra a VII., Reviczky-utcai gróf Wenckheim-palota átalakitásával kapcsolatban. Határidő: 1930 április hó 9 (szerda) d. e. ½10 ó.

Kőmivesmunkákra a VII., Alsóerdősor-utca 7. szám alatti „Erzsébet Szeretet-otthon" konyhaszárnyára épitendő emelet és a földszinten létesitendő tüdőbeteggondozó intézet átalakitásával kapcsolatosan. Határidő: 1930 április hó 9 (szerda) d. e. ½10 ó.

Burkolómunkákra a X., Bihari-ut és Balkán-utca sarkán épült szükséglakásoknál. Határidő: 1930 április hó 9 (szerda) d. e. ½10 ó.

Pelenkavászon, csecsemőingvászon, pólyahuzatvászon, duplaflanell, nyomott barchend, csecsemő kötött rékli, duplaflanelltakaró, gummizott pelenka, molinópelenka, karton molinó flu- és leányfehérnemü, nyomott barchend leányruha, fiuruhaszövet, télikabátszövet, clothbélés, ujjabélés, strux fiunadrág, kalmuk télikabát bélelésre, gyermekszveter, gyermekharisnya, bőrcipő és bakancs-cikkek szállitására. Határidő: 1930 április hó 11 (péntek) d. e. 10 ó.

Föld-, kőmives-, vasbeton- és elhelyezőmunkákra az I., Budafoki-ut 52. szám alatt létesitendő kazánházban. Határidő: 1930 április hó 12 d. e. 10 ó.

Vasszerkezeti- és lakatosmunkákra az Elektromos Művek Budafoki-ut 52. szám alatt létesitendő kazánházban. Határidő: 1930 április hó 12 d. e. 10 ó.

Viz-, gőz-, gáz- és csatornázási munkákra az I., Hieronymi-ut 1. sz. alatti Uj Szent János-kórház elmebetegosztályán. Határidő: 1930 április hó 14 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Burkolómunkákra az I., Farkasréti temető uj területén a melegedőcsarnok és illemhely épitésével kapcsolatosan. Határidő: 1930 április hó 15 (kedd) d. e. ½10 ó.

Bérbeadásra a IX., Ecseri-uton 6. sz. alatt lévő **kantin és tartozékaira.** Határidő: 1930 április hó 15 d. e. 11 ó.

Gőzkazánberendezés kibővitési munkáira az Elektromos Művek kelenföldi áramfejlesztőtelepén. Határidő: 1930 május hó 16 d. e. 10 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács március 27-iki ülésén vállalatba adattak:

Az I. ker., Léderer-telepi erdei iskola gummipadozati munkát Magyar Ruggyantagyár Rt. (X., Kerepesi-ut 17) 9990 pengővel.

A IX., Telepi-utcai fiókkórház burkolómunkát Kovács József (VII., Erzsébet-körut 4) 2802 pengővel.

A VI., Palotai-uti kislakásos telep vaskályha szállitási munkát Lukász Lajos (VI., Teréz-körut 22) 4644 pengővel.

A VII., Kazinczy-utca 23. sz. a. elemi iskola puhafapadló munkát Koch Mátyás (VI., Székely Bertalan-utca 27) 2616 pengővel.

A IX., Ferencvárosi helyi kikötő vég. vámőri épület vizvezetéki és csatornázási munkát Gyöngyösi István (VIII., József-körut 9) 2733.10 pengővel.

A VII., Bosnyák-utca 26. sz. plébánia paplak átalakitásával szükséges vizvezetéki és csatornázási munkát Botos Gy. és Társa (VII., Péterffy Sándor-utca 19) 3393 pengővel.

A II., Csapláros-utcai köztisztasági garage műhelytelep, benzintároló berendezést Dávid és Kertész (VI., Máglya-utca 75—77) 19.100 pengővel.

Az I., Léderer-telepi erdei iskolában szükséges burkolómunkát Barcsa Dezső (VII., Erzsébet királyné-ut 125) 9921.50 pengővel.

A IX., Gyáli-ut 1. sz. Szent István-kórház gőzmosódájának mosó- és facsarógép szállitási munkát Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár 14.580 pengővel.

BELLAGH K. ISTVÁN VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALATA
VIII., AGGTELEKI-UTCA 17.
Épit ~ Tervez ~ Rekonstruál
Speciália tekercselések és kapcsolótáblák

KOVÁCS GÁBOR
ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-UT 41—43.
TELEFON: JÓZSEF 320—83.

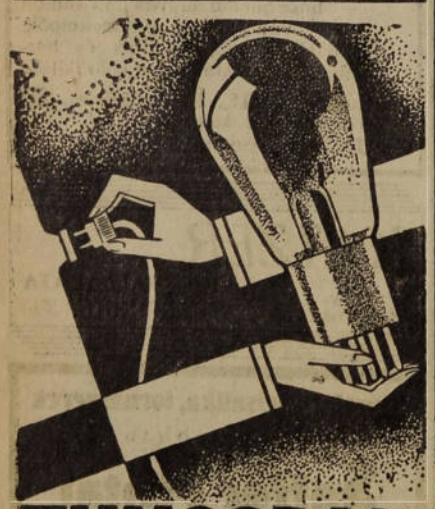

TUNGSRAM
VÁLTÓÁRAMU BÁRIUMCSŐ

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

Horváth Sándor kályhás-mester cserépkályha üzlete
Budapest, Rökk Szilárd-utca 39.
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolat és vaskályhák állandóan raktáron

Világmárkás hangszerek
közvetlen gyári beszerzése
MEINEL és HEROLD hangszergyár
Budapest, IX., Üllői-ut 10.
FANSz tagoknak készpénzengedmény, vagy kedvező részletfizetés
Telefon: Aut. 824—65.

vitéz Horváth Nándor
bádogos- és szerelő-mester
Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
I., Döbrentei-tér 3.
Telefon hivó: Aut. 604—46.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

SZÓRAKOZÁS

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren, a keleti pályaudvarral szemben. (Telefon: József 343—37.) Müsor: **Rio Rita.** (Bebe Daniels, John Boles). — **Békeffy László** hangos filmen — a hangos filmről. — **Fox hangos hiradó.** — Előadások kezdete: 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor.

CORSO (Váci ucca 9.) Telefon: Aut. 874—02. Richard Barthelmes első beszélő filmje: **Weary River.** Filmregény 10 felv. — **A newyorki Kristálypalota revüje** (hangosfilm). — **Hiradók.** Előadások kezdete hétköznap: 4, ¾6, ¾8 és ¾10, vasár- és ünnepnap: ½5, egynegyed 7, 8 és ¾10.

DÉCSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) Müsor: Jannings amerikai hangos film attrakciója: **„Az én fiam ..."** Esther Ralston és Carry Coope, hangos világattrakciója: **Newyork mulat!** a Paramount éneklő, zenélő, táncoló revüfilm. Előadások: 4, 6, 8, 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Kossuth Lajos ucca 18. szám. Semmelweiss-u. sarok. (Telefon: Automata 895—43 és Aut. 987—07.) **Jazz Singer.** (Jazz énekes.) Al Jolson legjobb alakitása. Éneklő, beszélő film 2 részben. 15 felvonásban. **Gigli:** Rigoletto. **Fox hangos hiradó.** Előadások kezdete: 5, negyed 8 és ½10 órakor.

ODEON MOZGÓ VII. kerület, Rottenbiller ucca 37/b. szám. Telefon: József 302—63. Március 27—30. Csütörtöktől—vasárnapig. Hangos-film leadás: Conradt Veidt németül beszélő, éneklő és zenélő filmje! **„Az asszonynélküli város."** 12 felvonásban. — **„Zoro, Huru és a görlicék."** Vigjátékattrakció 10 felvonásban néma változatban. — Hiradó. — Március 31.—április 2. Hétfőtől—szerdáig. **„A két arab lovas."** Slágervigjáték 8 felvonásban. William Boyd és Mary Astor. — **„Sonny Baby."** (Drága kislányom.) Egy művészpár regénye 10 felvonásban. — **„Füstbement menyegző."** Burleszk attrakció. — Előadások kezdete: köznapokon 5 órától vasárnap ½3 órától folytatólagosan! Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak!

ORION FILMSZINHÁZ, (IV. kerület, Eskü ut 1. szám. Az Erzsébet-hid pesti hídfőjénél. Telefon: Automata 831—02. Müsor: **Varietészerelem.** Hangos burleszkek és hiradók. Előadások: fél 6, fél 8 és fél 10.

PALACE FILMSZINHÁZ, VII. kerület, (Erzsébet-körut 8. szám., a Newyork-palotával szemben. Telefon: J. 365—23.) **Varietészerelem.** Hangosfilm 8 felvonásban. Rendezte: Cecil B. de Mille. (Eddie Quillan, Lina Basquette.) — **S. O. S.** (Árulás Tripoliszban.) 8 felv. (Lina Haid, Alphonse Fryland.) Előadások: 5, 6, 8 és 10 órakor.

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: József 429—46 és József 419—02. **A herceg és a táncosnő.** Romantikus operett 2 részben. 12 fejezetben. **Fox** hangos világattrakció, amely nem beszél, hanem elejétől végig zenél és énekel. Zenéjét szerezte: **Oscar Strauss.** Főszereplői: Harold Murray, Norma Terris és Palásthy Irén. Spanyol románc, énekli: Raquel Meller. Fox hangos hiradó. — Előadások kezdete hétköznapon: 5, ¼8 és ½10. Vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor.

TIVOLI MOZGÓ, VI. kerület, Nagymező ucca 8. szám. — Telefon: Aut. 230—48. A berlini Klangfilm G. m. b. H. legujabb nagyteljesitményü készülékén. Hangosfilm leadás: Március 27—április 2. 1 héten át! Conradt Veidt németül beszélő, éneklő és zenélő filmje! **„Az asszonynélküli város."** (Az asszonyért.) Filmregény 12 felvonásban hangos változatban. — **„Zoro, Huru és a görlicék."** Vigjátékattrakció 10 felvonásban néma változatban. — Hiradó. — Előadások kezdete: köznapokon 4, ¾7 és ½10. Vasárnap ½3 órától folytatólagosan. Pénztárnyitás d. u. 3 órától. Vasárnap jegyelővétel d. e. 11—1-ig. Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak!

UFA
CORVIN FILMSZINHÁZ (VIII., József-körut és Üllői ut sarok. Tel.: J. 389—88.)
Az előadások kezdete hétköznapokon: ½6, ½8 és ¾10, vasár- és ünnepnap: háromnegyed 4, háromnegyed 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10-kor: **„A régi dal"** hangos filmdráma. — **„Igy él a yankee boy"** burleszk.

UFA FILMSZINHÁZ (VI., Teréz körut 60. Tel.: Aut. 197—67 és Aut. 197—68) Előadások: 5, negyed 8 és fél 10; szombat vasárnap 4, 6, 8, 10 kor **„A régi dal"** hangos filmdráma. — **„Igy él a yankee boy"** burleszk.

URANIA FILMSZINHÁZ (VIII., Rákóczi ut 21): Előadások: 5, negyed 8 fél 10, szombat és vasárnap 4, 6, 8, 10. Vasárnap délután. Az első nagy magyar hangos film. (Dita Parlo, Willy Fritsch.

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ
Bajor Gizi, Somlay Arthur, Uray Tivadar felléptével.
Fodor László uj nagy három fejezetből álló vigjátéka:
„Nagyságos asszony álmodik"

KAMARA MOZGÓ
(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.
FOX HANGOS HIRADÓ
Miénk az éjszaka
(A nagy sikerre való tekintettel prolongálva)
Mindvégig németül beszélő filmattrakció 12 felv.
Előadások: hétköznap 5, ½8 és 10 órakor, vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor

SZÜCS MIHÁLY
képesitett ács- és kőművesmester
Budapest, XI., Gr. Haller-utca 54, II. 16.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

PAULAY LÁSZLÓ
elektrotechnikai és mechanikai vállalata
Budapest, VIII., Losonczi-u. 3.
Telefon: József 401-76.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. év. Főv. 14. szám

Budapest, 1930 április 5

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Visegrádi-utca 19.
Telefon: Aut. 928—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Munkanélküliség

A szerdai közgyülésen a parlament előtti tüntetéssel kapcsolatban szociáldemokrata részről elhangzott felszólalásra kijelentette a polgármester, hogy a munkanélküliség elleni küzdelmet nem lehet egyetlen politikai pártnak sem kisajátitania, és e kérdéssel kapcsolatban nem szabad megfeledkezni a középosztály válságáról sem. Remény nélkül senki se legyen — mondotta a polgármester — mert Budapest székesfőváros tanácsa elsőrendü kötelességének tekinti az inséges polgárok mielőbbi alapos megsegitését.

Kétségtelen, hogy annak a szigoru rendeletnek, amelyet a polgármester a lehetséges közmunkák összeirására és minél előbb való megkezdésére vonatkozóan az ügyosztályokhoz intézett, meglesz a foganatja és mire Lamotte és Reményi-Schneller kölcsönszerző külföldi utjukról visszatérnek, meglesz az anyagi fedezet is, amely az ügyosztályok és intézmények által kitermelt munkalehetőségek végrehajtását is biztositja. Csak azután az a fontos, hogy az illetékes szervek és bizottságok bürokratizmustól és késedelmeskedéstől mentesen álljanak a polgármester tisztacélu intencióinak szolgálatába, mert már igazán ég a szomszédban Ucalegon háza!

Ha nem is irjuk alá a közgyülés szociáldemokrata szónokának megállapitását, hogy egy rettenetes katasztrófának a legszélén tántorgunk, tény az, hogy maholnap a forró agy elveszti a tisztánlátást és ezért addig kell segiteni, amig nagyobb baj nincs. Fontos, hogy a segitést illetően a főváros is kivegye a maga részét a munkából, még fontosabb, hogy elhallgassanak az Éber Antalok, akik a nehéz helyzetben pénzpocsékolást emlegetnek, mihelyt bárminemü beruházásról van szó tetszelegve maguknak (másnak ugy sem tetszenek), a patentirozott spórmeiszter szerepében.

Nyiltan meg merjük mondani: a mai idők nem alkalmasak arra, hogy hideg szivvel és nemzetgazdasági törvények szerint nézzük a munkaalkalmak teremtésének lehetőségét. A Trianon utáni Magyarország nagybeteg állapota engedélyezi azokat az operációkat, amelyekre egészséges testnél gondolni sem szabad. A fővárost illetően mi mellékesnek tartjuk e pillanatban a háztartási egyensulyt, a normális háztartásvitel nyugalmas menetét. Nem lehet azt mondani, hogy nincs pénz, még akkor sem, ha a munkaalkalmak teremtésére, beruházások létesitésére esetleg javait is elidegeniti részben a főváros.

Munkát, munkát, munkát! Ez ma mindennél fontosabb életelixirje a beteg Budapestnek! Itt nincs helye habozásnak, töprengésnek, még meggondolásnak sem; lehet, hogy a későbbi nemzedékek könnyelmüeknek fognak tartani bennünket, de ma azok, akik felelősek Londonban és Newyorkban csakugy, mint Budapesten: a munkanélküliség elleni küzdelemben nem harcolhatnak más fegyverrel, mint a közmunkák haladék nélküli és minden áron való megindításával!

SIPŐCZ JENŐ

Irta: SZIGETI JÁNOS, felsőházi tag

A kormányzó *Sipőcz* Jenőt, Budapest, székesfőváros polgármesterét a második osztályu érdemrenddel tüntette ki. Azt hiszem, hogy nincsen olyan öntudatos és önérzetes budapesti polgár, aki ne lenne büszke erre a kitüntetésre, mely nemcsak a város első tisztviselőjét, hanem egyuttal magát a várost és annak polgárságát is érte. S ha ez igy van, akkor ez a város mégsem lehet olyan könyelmü és préda, aminek elhizott és elcsukló hangu udvaroncok, simaszavu törvényhozók, vérbő bankvezérek és nagyszáju demagógok hiresztelik. És nincs az az épelméjü és épszivü polgár, aki nem örülne ennek a kitüntetésnek. Mert meg lehet állapitani, hogy *Sipőcz* Jenőt barátai és nobilis ellenfelei egyképen tisztelik és szeretik. Pedig ez a modorában sima és halkszavu férfi nem kancsalit jobbra, balra, nem akar egyszerre meleget és hideget fujni, hanem a tiz év előtti felviharzás legforrongóbb indulatai és a lehigulás csöndje közepette változatlanul és büszkén hirdette, hogy a *keresztény és nemzeti gondolat alapján áll.* Párthoztartozása tehát kétségtelen és mégsem pártember azoknak az értelmezése szerint, akik azt vallják, hogy a pártérdekek mindenek fölött, a közérdek — hekuba.

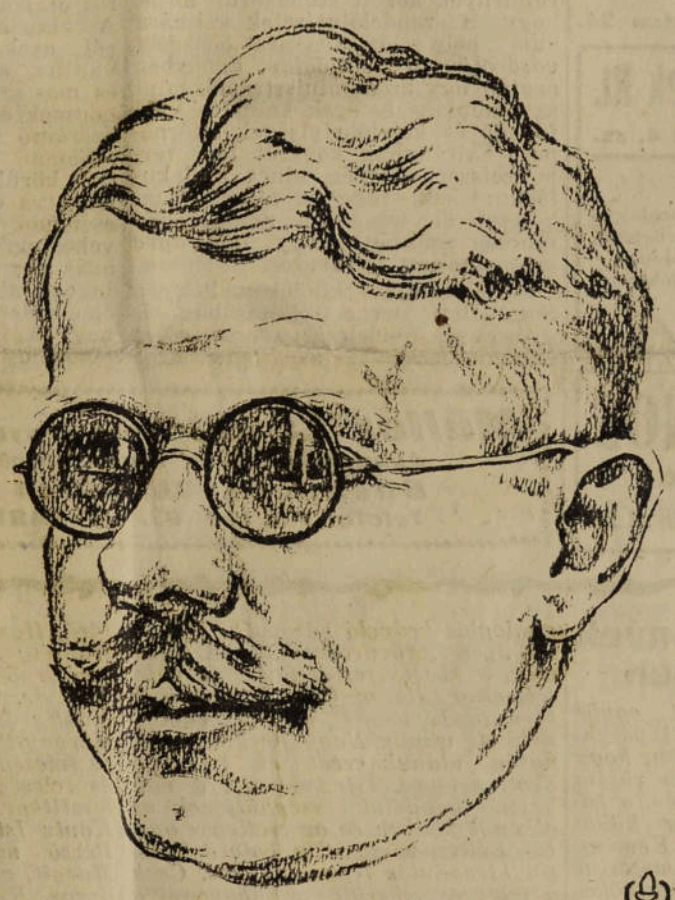

Az Uj Budapest részére rajzolta: Makoldy József

Sipőcz Jenő dr.

Sipőcz Jenő nem egyszer jelentette ki, hogy *ő nem egy pártnak, hanem egész Budapestnek polgármestere.* És bátran hozzátehetjük: nem egy többé-kevésbé jelentékeny politikai és gazdasági közületnek, hanem egy hajdan hatalmas, ma pedig egy vérző és csonka Magyarország fővárosának a polgármestere. A történeti tudás magaslatáról s az egész ország jelenének és jövőjének szemszögéből nézi ennek a városnak a sorsát. És nemcsak nézi és látja, hanem egy érzékeny léleknek minden velerezdülésével érzi a város polgárainak gazdasági elesettségét és szociális nyomorát. És mert ebben az érzésében soha kicsinyes szempont vagy elfogult osztály előitélet nem vezeti, ezért szereti őt Budapest minden jóravaló polgára.

Tiz esztendeje áll immár egy végtelenül bonyolult gépezetü alkotmány kormányrudjánál. Istenem, milyen más tiz év ez a boldog békének tiz esztendejéhez hasonlitva! Mennyi féltékenység, irigység, intrika, jogosulatlan befolyás, meggyőződéses és műharag, sunyi ráfogás és nyilt támadás zajlott le körülötte. És ő állt rendületlenül a zajgó hullámok között, mint a hajóvezető, aki bizakodva tekint az irányitó csillag felé. Ő sem tévesztette el soha szem előtt az ő vezérlő csillagát: a keresztény és nemzeti gondolatot, mely meggyőződéses vallásosságában, magyaros kulturájában és széleskeretü általános müveltségében találja gyökerét.

Az indulatok immár lecsöndesedtek körülötte. Vajjon mi lehet ennek az oka? Talán nem csalódom, ha azt mondom, hogy az idők folyamán kővé szilárdult meggyőződés: *ime egy valóban tisztaszivü és tisztakezü ember.* Amikor legutóbb ünnepelték, minden álszemérem nélkül mondotta magáról: *ha egyáltalában büszke lehetnék, arra vagyok legbüszkébb, hogy két lusztrumon át a polgármesteri tógához soha egyetlen szennyfolt nem tapadt.*

Nem lehet feladatom a történetirás. De annyit minden elfogulatlan ember megállapithat Budapest történetének erről a példátlanul mozgalmas tizéves korszakáról, hogy *Sipőcz* Jenő polgármestersége alatt az erkölcsi és anyagi romokban heverő Budapestből ismét konszolidált világváros lett, melynek intézményeitől és hitelképességétől még a külföld sem tagadja meg az elismerést. Őróla és az ő koráról mondhatta, csakugy, mint Deák Ferencről a költő: Jött szeliden, mint a magvető, Nagy eszméknek magvát hintette ő, Egyenlőség, szabadság elveit. Ahol csak fellép, mint a nap derit! Munkára kelt, idomit, ösztönöz: Együtt tavasz s gyümölccsel teli ősz, Fejlődni, tenni, ahol csak lehet: *Megérdemelni a polgár nevet!*

Sipőcz Jenő nyugodtan viselheti a kitüntetést, mert amit végzett, valóban — *férfi munka volt.* Férfi munka, méltó a polgár, a város első polgára nevére és méltóságára. A kitüntetés, amelyet *Sipőcz* Jenő mellére tüzött a kormányzó, egész Budapest mellét disziti.

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c.
Telefon: Automata 510—71.

STRASSIL Szilikátút az olcsó modernizált makadámút
Siliphalt felületi kezelés teljes portalanitásra
VEGYITERMÉKEK RT. - JUST KORNÉL mérnök
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 29. SZ.

A Székesfőváros tisztviselőinek **Elegáns férfiruhákat** mintaszerű kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak **Vidor és Dankovszky** angol uri és egyenruhaszabók. Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13. félemelet. Telefon: Aut. 840-27.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE udvari fényképész IV., Semmelweis-u 2.

CSAKLOS ANDRÁS egyházi szobrász, oltárépitő és egyházművészet templomberendező. Műterem: Budapest, IX., Kinizsy-utca 14. sz. Római katholikus cég. Az első beszerzési forrása a fából és kőből készült templomberendezési tárgyaknak. Nem kereskedő.

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Magyar Fanto Művek Rt.
Budapest, V., Tükör-utca 4. sz.
Gyárak: SÁTORALJAUJHELY, PESTERZSEBET
FANTOLIN autó- és traktorolajok.
FANTO autóbenzin, motorbenzin, világitó- és traktorpetroleum.
Gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök.
Pormentesitő olajok.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

Sulyos jelenségek a fővárosi alkalmazottak orvosi és gyógyszer-ellátásában

Kilószámra rendelnek csukamájolajat és drága kozmetikai szereket — Központi rendelőintézet felállitását tervezik, ahol a bejáró betegeket az alap orvosai kezelnék

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Az a szerződés, amelyet a Székesfővárosi Alkalmazottak Segitőalapja az Orvosszövetséggel a fővárosi alkalmazottak gyógykezeltetésére vonatkozóan kötött, tudvalevően már a mult év végén lejárt és azt egy évi provizórikus hatállyal meghosszabbitották. Mivel a megállapodás szerinti háziorvosi kezelés mai rendje nem felel meg az alkalmazottak és az alap igényeinek és azzal a szövetségbe tömörült orvosok jelentékeny része sincs megelégedve, tárgyalások indultak meg aziránt, hogy *a gyakorlatban be nem vált rendszer ujabb, helyesebb rendszerrel pótoltassék.*

Szó van arról is, hogy *a Segitőalap a szakorvosi kezelés mai rendszert teljesen megszünteti* és az ambuláns betegek számára rendelő intézeteket állit fel. Ez a rendelőintézeti kezelés a fog- és szájbetegeknél nagyszerüen bevált, ugyannyira, hogy az alap felügyelőbizottsága legutóbb az intézmény Calvin-téri rendelőintézetében alkalmazott fogorvosok számának megduplázását határozta el. Ily körülmények között szóbakerült az is, hogy a rendelőintézetek számára való hely biztositására *bérházat vásároljon a Segitőalap*, amelyben azután ugy az adminisztráció, mint az ambuláns betegek számára való fogadó és kezelőhelyiségek elférnének. Ezirányban konkrét terv természetszerüen még nincs kialakulóban: sok függ az alap anyagi helyzetétől is, mert arra igazán nincsen szükség, hogy *adósságra vegyen házat a főváros.*

Megállapitható különben, hogy a Segitőalap orvosi ellátásában és gyógyszer rendelésében *az egész vonalon kezdenek jelentkezni azok a bajok*, amelyek az efajta orvosi ellátások elmaradhatatlan velejárói. *Jogosulatlan igények és szabálytalan rendelések* jelentkeznek a Segitőalap életében, miért is az alap vezetősége szükségesnek látja, hogy a felesleges és a betegek javát nem szolgáló tulkiadásokat megszüntessék, mert azok *már a költségvetés rentabilitását is veszélyeztetik.* Nem egyszer előfordul, hogy a gyógyszerkönyvben *nem igényjogosultak számára történik rendelés*, sokan gyógyszereket egyszerre nagy mennyiségben rendelnek, nem törődve azzal, hogy az állásban a gyógyszer megromolhat és a megmaradt mennyiség felhasználatlanul a szemétre kerülhet. Előfordult az is, hogy egyes „betegek" részére *csukamájolajat* kilószámra rendeltek, sőt az is, hogy *Ovomaltint* két és fél kilogrammos tételekben utaltak ki az arra állitólag rászorultaknak.

Az alap vezetőségét nagyon is elkeseritik azok a *luxusrendelések*, amelyek során például kiderült, hogy a 200 grammnyi hajszeszből 185 grammot tesz ki az Eau de Cologne, vagy hogy egy 100 grammos kenőcsnél csupán a belékevert illatos olaj ára 14 pengő 40 fillér volt. Az alap a jövőben elháritja magáról azokat a terheket, amelyeket vanilia, szekfük, rózsa, levendula és más szagos olajokkal kevert kenőcsnek és szájviznek *„kötegenként beérkező receptjei"* okoznak.

Semmi csodálkozni való nincs ily körülmények között abban, hogy az összes kiadási tételek egy esztendő alatt hatalmasan megnövekedtek. Csupán a gyógyszerkiadás egy év alatt 140.000 pengővel, tagonként tehát közel 10 pengővel emelkedett, bizonyságául annak, hogy a fővárosi alkalmazottak jelentékeny része a Segitőalapot nem a feltétlen szükséges orvosi és gyógyszersegélyhez hozzájutási alkalomnak, hanem *fejős tehénnek* nézi, amelyet mindenki tetszés szerint használhat ki. Megállapithatjuk, hogy ezeket az állapotokat, amelyek végeredményben a közvagyon pocsékolását jelentik, az alap által helytelenül inaugurált *háziorvosi rendszer* okozta.

Nem kivánunk ez alkalommal beleavatkozni abba *az Európaszerte folyó vitába*, hogy az orvosi ellátásban részesülők igényeit, kapcsolatban a betegsegélyzőt fenntartó intézménnyel, legyen az hatóság vagy autonómia, a *szabad orvosválasztás*, vagy a kötött rendszer elégiti-e ki jobban. Tény az azonban, hogy az orvosi diploma mindenesetre méltányos védelmi szempontjain felül *vannak egyéb szempontok is*, amelyek jelen esetben a fővárosi Segitőalap vezetőségére nagy mértékben kötelezőek. Reméljük, hogy a Segitőalap és az Orvosszövetség között folyó tárgyalások *az alap orvosi és gyógyszer ellátásában tagadhatatlanul mutatkozó anomáliákat ki fogják küszöbölni.*

Müller László okl. vegyészmérnök
Akkumulator és elektrotechnikai vállalata
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6.
Telefon: A. 149—93. VARTA AKKUMULATOROK

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ PALACKTEJBEN AZ ERO

Tőke György ácsmester és tetőemeleti vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapesti Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

RIEGER OTTÓ orgonagyára
X., (RÁKOSFALVA) SZIGLIGETI-UTCA 29.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

A Kemény Legények Balatonkenesén

Illusztris társaság gyült egybe szombaton délután a Keleti pályaudvar hatalmas csarnokában, hogy baráti körben egy boldog és vidám napot töltsön Balatonkenesén, a fővárosi üdülőtelepen. Négy külön kocsiban helyezkedett el a Kemény Legények társasága, számszerint több mint százan. Az érkezőket Bencze István, a javadalmi őrség főparancsnoka fogadta és kalauzolta, lekötelező szivélyességgel. Az ő előre elkészitett tervei szerint hamarosan elhelyeződtek az érkezők, itt is, ott is kialakulnak a baráti csoportok és mire a vonat kigördül a pályaudvarról, már vidám terefere, évődés, kacagás veri fel az egyébként nyugalomhoz és csendhez szokott vonatot... Kelenföldön már kialakulnak a partiek is: az öregek tarokkoznak, a fiatalabbak kalábereznek, a hölgyek rummyt játszanak!

A kellemes társaságban gyorsan mulnak a percek és az órák, mulik az idő és már Balatonkenesén vagyunk, ahol Zobor Miklós dr., a kirándulás főrendezője, hatalmas aktacsomókkal fogadja az érkezőket. A kitünő Zobor már reggel leutazott Kenesére, elrendezte a szobakérdést, a vacsora- és ebédügyeket, ugy, hogy mire a Kemény Legények Kenesére érkeztek, késedelem nélkül ülhetnek le az uzsonnához. A vonaton Bencze Pista kis cédulákon tudatta mindenkivel szobája számát, a kenesei állomáson fölsorakoztak az autóbuszok és pár perc alatt a telepen volt a társaság. Egy gyaloglás kedvelő házaspár: Makoldy József, fővárosi műszaki tanácsos, a kiváló festőművész és neje, Némethy Ella, az Operaház európai hirü tagja mégis gyalog vágtak neki az utnak. Nagy Feri azonban autón utánuk eredt és felszedte őket, nehogy, Isten ments, a művésznő hangszálai meghüljenek az alkonyi ködben és az esetleges operai indiszpozicióért a balatonkenesei kirándulás legyen felelős. Csak a telepen sikerült számbavenni a kirándulókat, akiknek névsora itt következik:

B. Axmann Gyula s. hiv. főigazgató, Babrik Béla gitárművész, Baján Gyula, a Fővárosi Közlöny szerkesztője és felesége, dr. Balogh Dezső orvos, Battlay Imre főjegyző, dr. Bán Aladár képviselőházi tanácsos, Bencze István, a javadalmi őrség főparancsnoka, Benedek Mihály tüzoltótiszt, dr. Benedek Szabolcs tanácsjegyző és felesége, dr. Berczelly László p. ü. titkár, Birgmayer Győző segédlelkész, Boldog Ágoston segédhivatali igazgató, dr. Boray Győző fogalmazó, Csármann Ferenc tanácsnok, dr. Csollán Ferenc ügyvéd, dr. Della-Donna Mihály tanácsjegyző és felesége, Dinich Vidor kormányfőtanácsos, biz. tag, Dingha Árpád pénztári igazgató, dr. Doby Andor szerkesztő és felesége, dr. Farkas Ákos tanácsjegyző, Farkas Lajos főjegyző, dr. Feigler Károly tiszti ügyész, dr. Feigler Sándor tiszti alügyész, dr. Felkai Ferenc tanácsjegyző és felesége, dr. Gallina Frigyes tanácsnok-főjegyző, dr. Goszleth Ernő főjegyző, Guth Ferenc előljáró, Hauser Ignác dr. segédlelkész, dr. Hamvassy István előljáró, Hangel László kezelőtiszt, dr. Hanzély József fogalmazó, dr. Hiller Ernő főjegyző, ifj. Hollós István, dr. Holtzspach Ödön előljáró, Honffy Lajos adóhivatali igazgató, Horony-Pálfy Aurél tanácsjegyző és felesége, Ilovszky János biz. tag és felesége, Joanovich Pál ny. államtitkár, biz. tag és felesége, dr. Kantz István fogalmazó, Karkas Rezső műsz. tanácsos, Kasparek Margit, vit. dr. Kerékgyártó István orvos, Király Kálmán műsz. főtanácsos, Klaudy József nyomdai főtiszt, Klell Kálmán tanító, Koós Jenő államtitkár, biz. tag, dr. Kovács Lajos allevéltáros, Kovácsházy Vilmos főjegyző, dr. Kreuter József fogorvos, Krisztián Sándor szobrászművész, felesége és Lily leánya, Kurfürst István nyomdaigazgató, Lavotta Gyula műszaki főtanácsos, Leitgib János könyvtártiszt és felesége, Lipowniczki Mária, Makoldy József műsz. tanácsos és felesége, Müller Antal bizottsági tag, Miklósi Antal ezredes, felesége és leánya, Muzsikó István előljáró és felesége, Nagy Ferenc biz. tag és felesége, Némethy Béla tanácsnok, Ortvai Rezső plébános, bizottsági tag, dr. Pertik Béla tanácsjegyző, Pete Csongor igazgató, Péter Aladár, Péter Ferenc főszámtanácsos, Pilis Károly bizottsági tag, dr. Pongó Kiss Kálmán orvos, dr. Prückler András fogalmazó, ifj. Prückler Jenő, dr. Puskás Gábor p. ü. titkár, Richter Aladár, dr. Rosta János tanácsjegyző, Rózsavölgyi István tanácsjegyző, dr. Salamon Géza tanácsjegyző, Sárosi Csöpi, Sárosi Jánosné, Sebő Béla főszámvevő, Schneller Jenő földbirtokos, Sikorszky Titusz vámszaki főtanácsos, dr. Spannberger Alajos előljáró, Szabó Sándor főfelügyelő, dr. Szász János ügyészi fogalmazó, dr. Szelle József tiszti ügyész, Szendy Károly főjegyző, dr. Szlovák Pál főjegyző, Szódy Szilárd szobrászművész, dr. Szunyogh X. Ferenc bencés tanár, Tabódy Tibor cs. és kir. kamarás, kormányfőtanácsos, biz. tag, dr. Thordai Lajos főjegyző, dr. Török Zoltán biz. tag, dr. Unger Béla előljáró, dr. Unger Ferenc főjegyző és felesége, dr. Vigyázó Géza főjegyző, dr. Wargha Zsigmond fogalmazó, Zielinski Tibor tanácsjegyző, dr. Zobor Miklós tanácsjegyző és felesége.

Este félkilenckor a nagy étteremben társasvacsorára gyültek össze a Kemény Legények és azok vendégei. A vacsorát követően pedig Kovácsházy Vilmos főjegyző állott fel szólásra, bejelentvén, hogy műkedvelői előadás lesz, a városháza fiataljai egy kis perszifláz adnak elő: Cyrano Balatonkenesén cimmel. Kezdetét is vette azonnal az előadás, amelyben a konferanszié tisztét Kovácsházy Vilmos töltötte be, a darabban előforduló szerepeket pedig dr. Prückler András, dr. Pertik Béla, dr. Kovács Lajos és Boray Győző játszották. Majd Krisztián Lily lépett a pódiumra, ifj. Babrik János gitárkisérete mellett műdalokat énekelvén. A Városi Szinház kitünő művésznőjének nagyszerü énekét szünni nem akaró taps honorálta. Sárváry Csöppike énekelt még dalokat, ifj. Babrik János gitárszámokat adott elő, majd sor került az est tulajdonképpeni fénypontjára, a Kemény Legények szobrának és emlékkönyvének leleplezésére.

Egész pályafutásom alatt mindig eszmények által vezettettem magam – mondja a jubiláló polgármester

A szerdai közgyülésen Ripka főpolgármester üdvözlő beszédére tomboló lelkesedéssel ünnepelték Sipőcz Jenőt, akinek decenniumát jegyzőkönyvileg is megörökitették

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A polgármester kormánybiztosi megbizatásának decennális jubileuma, kapcsolatosan a kormányzótól kapott magas kitüntetéssel — amelynek méltatásával lapunk vezetőhelyén foglalkozunk — a városházi élet és a társadalom minden tényezőjének örömét és szimpátiáját váltotta ki. A polgármesteri előszoba ezekben a napokban zsufolt méhkashoz hasonlit: *Szlovák* főjegyző és *Farkas* tanácsjegyző alig tudják az érkezők tömegeit fogadni, egyre-másra jönnek küldöttségekkel vagy egyenként, hogy részben személyesen tisztelegve, részben a kitett iveket aláirva tiszteletüket és hódolatukat tolmácsolják a polgármester előtt.

A hivatalos üdvözlések során a szerdai közgyülséen *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester elnöki megnyitójában örömmel emlékezett meg a törvényhatósági bizottság előtt, hogy dr. *Sipőcz* Jenő polgármester tiz esztendeje áll a város igazgatásának élén. Irányt vesztett idők forgatagában került kezéhez a vezetés, amikor a szenvedélyek káprázata lehetetlenné tette a biztos célkitüzést. A forradalmak után teljesen rendezetlen városgazdaságot vett át, de nagy körültekintéssel és a törv. hat. bizottságnak bölcs előrelátással érvényesült támogatásával rendet tudott teremteni. Ha ennek a tiz évnek a mérlegét ma felállitjuk, meg kell állapitanunk, hogy ez alatt az idő alatt Budapest a legrettenetesebb erkölcsi és gazdasági viszonyokból, külső megjelenésében és gazdasági konszolidáltságában oda jutott, hogy semmiben sem áll a nagy nyugati városok mögött, pedig azok nem szenvedtek annyit, mint Budapest. Ebben a munkában Sipőcz Jenőt életének irányitói vezették: *a puritán becsületesség, a szigoru kötelességérzet és az értékes férfiui szerénység.* Ami támadás érte a zászlónak szólt, amely alatt harcolt, de feddhetetlen egyéniségét minden párton tisztelik. Meggyőződése, ha itt a mai közgyülésen üdvözli a polgármestert, hogy ezzel az egész közgyülés üdvözlését todmácsolja és hogy ezt az evfordulót a jegyzőkönyvben is meg kell örökiteni. (Az egész közgyülés zajos helyesléssel fogadja a főpolgármester szavait és viharosan éljenzi Sipőcz polgármestert.)

A főpolgármester üdvözlésére dr. Sipőcz polgármester a következő szavakkal válaszolt:

— Méltóságos főpolgármester ur! Mélyen tisztelt közgyülés! Én szivem egész melegével köszönöm azokat a kitüntető szavakat, amelyeket a főpolgármester ur őméltósága hozzám intézett és köszönöm a mélyen tisztelt közgyülésnek személyem iránt való kedves és szivélyes megnyilatkozását. *Egész pályafutásom alatt mindig eszmények által vezettettem magam:* Istenfélelem, hazaszeretet, a fővárosnak igaz szeretete és szilárd erkölcsi alap voltak azok az eszmények, amelyek engem vezettek és azt hiszem, ezek azok az alapok, amelyekre az ország és a főváros jövő boldogulását felépiteni lehet. (Általános helyeslés, nagy taps.)

— A mi harcunk és valamennyiünké a *régi nagy hazának visszaszerzése*, a főváros boldogitása, polgárainak minden rend- és rangkülönbség nélkül való boldogitása és én boldog vagyok, hogy ebben a munkában valami csekély részem nekem is lehetett. Lehetnek eltérők a felfogások az eszközökben, de ezeknek a nagy céloknak a megvalósitásában valamennyiünknek össze kell fognunk. (Élénk helyeslés.) Komoly és áldozatos kötelességteljesitésben. (Ugy van! Ugy van! Lelkes taps.) Még egyszer hálásan köszönöm a mélyen tisztelt közgyülésnek, hogy ennek a munkának részese lehettem és köszönöm a kedves megemlékezést. (Hosszan tartó éljenzés, nagy taps.) *A közgyülés tagjai felállva ünneplik a polgármestert.)*

A csütörtöki tanácsülésen Buzáth alpolgármester üdvözölte a polgármestert kitüntetése alkalmából

Csütörtökön délelőtt *Buzáth* János dr. alpolgármester elnökletével tartotta a főváros tanácsa e heti rendes ülését, amely alkalommal a polgármestert a tanács nevében *Buzáth* János dr. alpolgármester üdvözölte abból az alkalomból, hogy a tizéves jubileum kapcsán a kormányzó őt a II. oszt. magyar érdemrenddel tüntette ki. A polgármester közvetlen melegséggel köszönte meg szükebb munkatársai üdvözlését, hangsulyozván, hogy a *tanács spontán üdvözlete számára a legértékesebbek közül való.*

A *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége Wurmb* Elemér elnök, *Erődi* Kálmán dr. az oktató szakosztály elnöke és *Budó* Jusztin dr. főtitkár vezetésével küldöttségileg üdvözölte a polgármestert a kitüntetés alkalmából. A polgármester a küldöttségnek adott válaszában megköszönve a tisztelet és ragaszkodás kifejezését, hangsulyozottan jelentette ki, hogy *változatlanul a tisztviselő társadalom barátjának és kartársának tartja magát.*

A *városházi ujságirók* a jubileum és kitüntetés alkalmából testületileg tisztelegtek a polgármester előtt. *Papp* Jenő volt az ujságirók szónoka. A polgármester szeretettel fogadta az ujságirók ragaszkodásának megnyilvánulását és kérte őket, hogy továbbra is támogassák Budapest ujjáépitéséért folytatott munkásságában.

Az avatóbeszédet Ortvai Rezső lipótvárosi plébános tartotta. Intésére lehull a lepel a Kemény Legények szobráról, amely Krisztián Sándornak, a neves művésznek, gyönyörü alkotása. Hatalmas férfifelsőtestet ábrázol a szobor, konok, dacos fejjel, kezében keresztalaku pallos. Ez a kereszt — mondotta általános tetszés közepette Ortvai — egyben szimbóluma annak is, hogy ez az alakulás, amelyet baráti kezek hoztak össze, az erkölcs és a nemzeti és keresztény eszme tántorithatatlan bajnoka. Ortvai után Tabódy Tibor állott fel szólásra, lelkes szavakkal ünnepelvén azt az energiát, amely Nagy Ferencet, a Kemény Legények kapitányát arra ösztönözte, hogy fáradtságot nem kimélve, létrehozza a Kemény Legények társaságát. Sok ilyen társaságot kivánunk Magyarországnak, csonka hazánknak — mondotta Tabódy — és akkor bizonyos, hogy visszaszerezük elvesztett országrészeinket. Joanovich Pál dr. a hölgyeket köszöntötte fel pár kedves szóval. Dinich Vidor és Némethy Béla Nagy Ferencet éltették, majd általános figyelem közepette Nagy Ferenc emelkedett szólásra.

Nagy Ferenc, a Kemény Legények kapitánya

Megköszönte az üdvözleteket és rámutatot arra, hogy müködésében, egész közéleti pályájában mindig a nemzeti érzés és a hazafias erkölcs vezette. Boldognak érzi magát, ha a nagy célokhoz, amelyeknek szolgálatában áll, sikerült a maga energiáját, áldozatkészségét és érzéseit sorompóba állitania, büszke arra, hogy az a keresztény uri társaság, amely a Kemény Legények táborában egyesül, mindenki tiszteletét és becsülését megérdemli. Köszöntötte a vendégeket, üdvözölte a Kemény Legények megjelent tagjait és arra kérte a jó Istent, hogy még sokáig dolgozhassanak együtt a haza javára.

Percekig zugott a taps és az ütemes éljen az igazán népszerü Nagy Ferenc beszéde után, majd a Kemény Legények könyvének felavatására került a sor. „A Kemény Legények gyülekezete — igy szól a könyv ajánlása — a vezérnek illő igaz tisztelettel, az erősnek járó nagy elismeréssel, a baráthoz szálló tiszta szeretettel ezt a fóliánsot im felajánlja csapatja fejének, aki Nagy, de nemcsak névről, ő nagy Ferencének. Ezt a fóliánsot im felajánlja örökös emléknek, krónika könyvének. Klió keze, nagy események felrovója, hiven jegyezze fel, ami érdemest lát a Kemény Legények napjai folyásán, tettei sorjában, szép sikerei közt az igaz ügy hű szolgálatában. Elsőbb kieszelte és felajánlotta: dr. Gallina Frigyes, Kovácsházy Vilmos, sorra kitervelte Kurfürst István, végig megcsinálta ifj. Richter Aladár."

A társaság a legvidámabb hangulatban maradt együtt és részben vasárnap délután, részben este tért vissza a fővárosba.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általánas ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker., Bihari- és Balkán-utcák sarkán (8629/1/3. hrsz.) alatt épülő szükséglakásoknál készitendő

burkolómunkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenkint 50 fillérért kaphatók 1930. évi március hó 24-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A szükséges felvilágositás megszerezhető Scultéty főmérnök előadónál, a Központi városháza, III. em. 336. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi április hó 9-én (szerda) délelőtt ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi március hó 19-én.

A székesfőváros tanácsa.

SHELL BENZIN OLAJ

MEGJELENT A
KALLÓS JÁNOS-féle
„GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TŐZSDEI KOMPASZ"
1929/1930. évi évfolyamának második része 2 kötetben, több mint 1400 oldal terjedelemben
Tartalmazza: az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, biztositó, stb. vállalatok legujabb adatait. A már előzőleg megjelent két kötettel együtt — amely a budapesti és vidéki pénzintézetek adatait közölte — most már négy kötetből áll a nagymérvben kibővitett komplett kompasz
Mind a négy kötet ára együtt — több mint 2200 oldal terjedelemben 50 P
Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában, Budapest, IV., Városház-u. 6. sz. Telefon: Aut. 896—96.
Megrendelés. Levágandó és beküldendő.
KALLÓS JÁNOS-féle „Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz" BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-U. 6.
Ezennel megrendeljük Kallós Jánosnak, a Pesti Tőzsde főszerkesztőjének Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz 1929/1930. évre
cimü évkönyvét egy példányban 50 pengőért, mely összeget a Kompasz leszállitásakor kifizetjük.
cégszerü aláirás.

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KAROLY-KÖRUT 13, I. EMELET
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

BELLAAGH K. ISTVÁN VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALATA
VIII., AGGTELEKI-UTCA 17.
Épit – Tervez – Rekonstruál
Speciális tekercselések és kapcsolótáblák

Huszonnégyezer embert ingyen ebéddel, tizennégyezret meleg szobával és levessel segélyez a főváros

Egyetlen üres hely sincs a főváros öt árvaházában — A főváros sem térhet ki a tulzsufolt anya és csecsemő intézetek kibővitése elől — Liber tanácsnok nyilatkozik a Városi Szinház dolgáról, amelyben nagyon nehéz a kielégitő megoldás módját megtalálni

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A munkanélküliség terjedése és — ami ennek folyománya — a fővárosi szociális területek kiszélesedése rendkivül nehéz feladat elé állitja a főváros IX. ügyosztályát. Sulyosbbitja a helyzetet az a körülmény, hogy a főváros háztartási viszonyai rendkivüli mértékben megromlottak, zárszámadási feleslegek nincsenek, tehát a főváros szociálpolitikai ügyosztálya *a gondozása alá tartozó karitativ intézményeknél csakis költségvetésszerü gazdálkodásra szoritkozhatik.* Ilyen viszonyok között érthetőnek tünik fel az a hir, hogy a fővárosi szociális és karitativ intézmények müködése elé sulyos akadályok tornyosultak. Ezekről a kérdésekről beszéltünk *Liber* Endre tanácsnokkal, a fővárosi szociálpolitikai ügyosztály vezetőjével, aki a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— *Kétségkivül sulyos feladatokkal kell megküzdenünk.* A főváros kezelésében lévő gyermekvédelmi intézmények helyzete azonban csak annyiban változik a leromlott gazdasági viszonyok következtében, hogy a rászorulók elhelyezése tekintetében ellenünk intézett roham erősebb. A jelenlegi rendkivül nyomasztó gazdasági viszonyok között sokkal többen kérnek elhelyezést ezekben a fővárosi gyermekvédelmi intézményekben, mint bármikor eddig. *Öt árvaházunkban egyikben sincs egyetlen üres hely sem.* Hat anya- és csecsemővédő intézetünk van, természetesen ezek is zsufolva vannak és pedig annyira, hogy nem térhetünk ki kibővitésük elől. Ezeknek az intézményeknek a fenntartása előirás szerint folyik. A fenntartásukhoz szükséges összegek az évi költségvetés keretében rendelkezésre állanak, müködésük folytatását tehát veszedelem nem fenyegeti.

— Sajnálattal kell megállapitanom, hogy — bármennyire szükséges volna is — *ezeknek az intézményeknek a fejlesztésére javaslatot nem tehetek.* Küzdünk a nehézségekkel, amennyire tudunk. Külön szerencse a szerencsétlenségünkben, hogy a főváros törvényhatósági bizottsága tavaly nagylelküen hozzájárult *a hüvösvölgyi és a bicskei szociális intézmények létesitéséhez.* Ezekben az intézetekben a szorongató szükséghez képest bármikor elhelyezhetjük a hat éven aluli fiu- és leánygyermekeket, valamint a hat éven felüli leányokat is — a bicskei intézetben. Ezeknek az intézményeknek a működése az előirt keretek között folyik. *Minden megy is a legteljesebb rendben.*

— Sokkal nagyobb nehézségek mutatkoznak a főváros területén jelentkező *szociális igények kielégitése tekintetében.* A helyzet jellemzésére elég, ha megemlitem, hogy az idei télen *az ingyenes étkeztetés terén olyan magas létszámot értünk el, amire még soha példa nem volt.* Az étkeztetési akcióban részesitett férfiak és nők száma meghaladja a *huszonnégyezret*, ezzel szemben tavaly a leghidegebb időjárás tartama alatt is *tizenhatezer volt a legmagasabb létszám.* Ugyancsak a rendkivül nehéz általános gazdasági helyzet tette parancsolóan kötelességünkké, hogy valamilyen megoldást találjunk azok számára, akik az étkeztetési akcióban nem vehetnek részt, akár azért, mert nem budapesti lakosok, de itt dolgoznak, akár azért, mert valamilyen előirt feltétel fennforgását nem tudták bizonyitani, de munkanélkül, éhesen és fázva bolyongtak a főváros utcáin. Ezek számára *melegedő szobákat rendeztünk be*, ahol minden igazoltatás és minden kérdés felvetése nélkül naponta kétszer *rántott levest* és *tiz deka kenyeret* kaptak a jelentkezők. Ezek az intézmények óriási szolgálatot tettek a télen, mert ezek az éhezők, munkanélküli izgatott emberek itt mégis nyugalmat találhattak és *érezhették, hogy a társadalom velük is törődik.* Ezt az intézményt egy-egy látogatottabb napon *tizennégyezer ember vette igénybe.* Jellemző adat: tavaly a legmagasabb létszám a melegedő szobákban egy nap alatt csak 5400 volt.

A szociálpolitikai ügyosztály hatáskörébe tartozik a *Városi Szinház* is. Minthogy az utóbbi időben a Városi Szinház működése sokat foglalkoztatta az illetékes bizottságokat, az *Uj Budapest* munkatársa megkérdezte *Liber* tanácsnokot, hogy *a Városi Szinház további működésével kapcsolatosan, mi az ügyosztály legközelebbi programmja.* *Liber* tanácsnok ezeket mondotta:

— *Sebestyén* Géza, a Városi Szinház igazgatója beadvánnyal fordult a főváros vezetőségéhez és ebben bejelentette, hogy a jelenlegi nehéz gazdasági viszonyok mellett a szinház látogatottsága lényegesen csökkent, ilyen körülmények között pedig *nem tud eleget tenni annak a kötelezettségének, hogy ott évente 120 opera-előadást tartson.* Ennélfogva fölajánlotta a fővárosnak, hogy lemond arról a százezer pengős szubvencióról, amit opera-előadások rendezése ellenében kap és a jövőben csak operetteket, népszinműveket és esetleg revüket mutatna be. A szinház nagy befogadóképességü és éppen ezért nagy a rezsije. Legalább *3500 pengőt kellene naponta bevenni*, hogy az operaelőadások rezsije fedeztessék. Ilyen bevételek azonban *nem fordulnak elő.* Ezzel a beadvánnyal párhuzamosan érkezett le a zenészeknek és az operai személyzetnek az a kérése, amely az operai előadások folytatása mellett foglalt állást, mert ellenkező esetben elvesztik a kenyerüket. Az illetékes tényezők az előzetes tárgyalások során az operaelőadások folytatása mellett nyilatkoztak meg, minthogy azonban ezt a kérdést nem lehet hatalmi szóval eldönteni, a szinügyi albizottság három albizottságot küldött ki. *Bánóczi* László, *Ilovszky* János és *Kiss* Menyhért a tagjai ennek a bizottságnak, akik velem együtt megvizsgálták a szinház számadásait. A bizottság a helyszinen, a szinházban tartotta üléseit. Eddig öt ülést tartottunk. Megállapitottuk, hogy *a Városi Szinház a rossz gazdasági viszonyok következtében valóban ráfizet az operai előadásokra.* A tényleges ráfizetés *megközeliti évente a kétszázezer pengőt.* A legközelebbi ülésen kerül sor annak a kérdésnek a megvitatására, hogy *milyen konkrét előterjesztést tegyünk a plenáris bizottság számára.*

— A kérdés eldöntése rendkivül nehéz. Három szempont áll egymás mellett. Az egyik a kulturális szempont, amely nivós előadásokat követel, a másik a szociális szempont, amely ugy szól, hogy manapság senkit sem szabad állásából kitenni, a harmadik a finánciális szempont, amely nem engedi meg, hogy a bérlő a saját zsebéből ráfizessen a reá rótt kötelezettségek teljesitésére. E három szempont közül egyet lehet érvényesiteni, de mind a hármat — *lehetetlenség.* Ezért tehát mindenki igazat fog nekem adni abban a tekintetben, hogy nehéz feladat előtt állunk, amikor a *kielégitő megoldás módját* keressük.

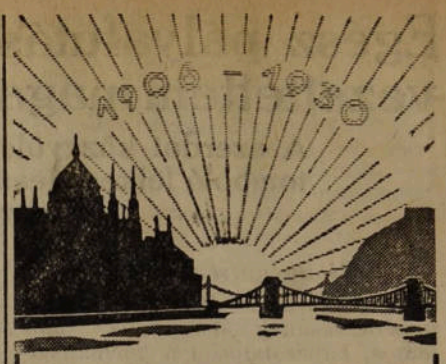

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR
május 3—12.
A magyar ipar jubiláris bemutatója számos külföld állam részvételével.
50%-os utazási kedvezmény
Felvilágositás és vásárigazolvány kapható: a Vásárirodánál, Budapest, V., Alkotmány-utca 8., a vásár összes ib. képviseleténél, valamint a Menetjegyiroda és a Wagons-Lits-Cook iroda fiókjainál.

KASS BÉLA
BUDAI VIGADÓ vendéglője és kávéháza
II., Szilágyi Dezső-tér 5.

vitéz Horváth Nándor
bádogos- és szerelő-mester
Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
I., Döbrentei-tér 3.
Telefon hivó: Aut. 604—46.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Ö-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

Teherautomobilok, autóbuszok, utcaseprőgépek, tüzoltó- és locsoló-autók. Automobilok különleges célokra a legjobb anyagból készülnek.
MAVAG MERCEDES-BENZ
Kiváló egyéb gyártmányok:
Ipari stabilmotorok, lokomobilok, mezőgazdasági gépek, traktorok, vizhordó- és öntözőkocsik. Különféle **hengerelt áruk**, acél- és vasöntvények, kereskedelmi önitvények, **öntött vascsövek** és karikás kályhák.
Jobbágy-féle folytonégő kályháink felülmulhatatlanok!
MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-ut 21.
Telefon: József 460—29.

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja MANGLITZ FERENC Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

Vitál András mű- és épületlakatos
Budapest, VII., Angel-utca 3/b. Telefon: József 394-60.

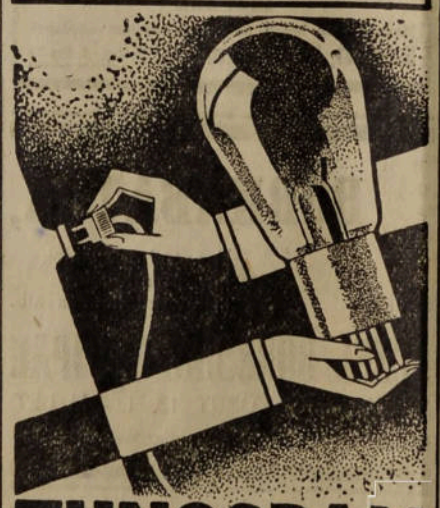

TUNGSRAM
VÁLTÓÁRAMU BÁRIUMCSŐ

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Kemény Sándor okl. mérnök, épitőmester
V., Pannonia-u. 18. Tel.: L. 904-24

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépitési, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

Hírek

A főpolgármester kitüntetése

A kormányzó *Ripka* Ferenc dr. udv. tanácsost, Budapest székesfőváros főpolgármesterét kitüntetésben részesitette, adományozván neki a II. oszt. érdemkeresztet a csillaggal. A főpolgármester kitüntetése általános örömet váltott ki, mégpedig pártkülönbség nélkül a törvényhatósági bizottság minden oldalán, és a közéletben is, ahol *Ripka* Ferenc dr. férfiui jellemét, puritán erkölcsét és nagy képességeit becsülik és méltányolják. Lehetnek pártpolitikai különbségek, amelyek válaszfalakat emelnek a főpolgármester és a közgyülés egyes pártjai közé, azonban bizonyos, hogy ez a kitüntetés a maga nobilis tényével *tulemelkedik a válaszfalakon*, emberek és pártok ellentétein. A főpolgármester kitüntetésében ujabb megnyilvánulását látjuk annak az államfői kegynek, amely legutóbb a decennális küldöttség előtt nyilatkozott meg teljes jóindulattal és szeretettel az ország fővárosa iránt. A főpolgármestert kitüntetése alkalmából minden oldalról *elhalmozták szerencsekivánatokkal.*

A főpolgármester ujvárosházi hivatalában csütörtökön délelőtt egymásután jelen meg a tisztelgő küldöttségek egész sora. *Sipőcz* polgármesternek a főváros tanácsában történt üdvözlése után — amiről lapunk más helyén emlékezünk meg — *Buzáth* alpolgármester felfüggesztette a tanácsülést, és a főváros vezetősége élén *Sipőcz* Jenő dr. polgármesterrel átment az Ujvárosházára, hogy a főpolgármestert küldöttségileg üdvözölje. A küldöttségben részt vettek *Buzáth* és *Berczel* alpolgármesterek, továbbá *Csupor* és *Edes* tanácsnokok, mint a tanácsnak rangban legidősebb két tagja. Az üdvözlő beszédet *Sipőcz* polgármester tartotta, melegen emlékezvén meg azokról az érdemekről, amiket a főpolgármester a főváros szolgálatában sokszor nehéz viszonyok között szerzett és kifejtette az egész tanács örömét a főpolgármester kitüntetése felett. A főpolgármester hosszabb beszédben köszönte meg az üdvözlést, majd az aktuális városházi problémákról hosszabb eszmecserét folytatott a város vezetőségével.

A *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége* ugyancsak küldöttségileg kereste fel a főpolgármestert, és küldöttségileg tisztelgett előtte a *Fővárosi Rovatvezetők Szindikátusa* is.

Szudy Elemér kitüntetése. A kormányzó *Szudy* Elemér miniszteri tanácsosnak, a miniszterelnökségi sajtóiroda vezetőjének a II. oszt. érdemkeresztet adományozta. *Szudy* Elemér kitüntetése közelről érinti az ujságiró társadalmat, amely a kormányzói kegy megnyilvánulásában a maga megbecsülését, munkásságának méltányolását is látja. Az a kitünő publicisztikai érzék, okos és körültekintő tapintat, amelyek oly jellemző tulajdonságai a sajtófőnöknek, párosulnak az ő hazafias érzésével, nagy energiájával és kiváló képzettségével. Osztatlan örömet vált ki városházi körökben is *Szudy* kitüntetése, aki hivatalos hatáskörében mindenkor szivesen és udvariasan áll a főváros rendelkezésére.

Gáspár Sándor épület-, mü- és tűzhely-lakatos
IX., SZVETENAY-U. 30. ≑ TELEFON: 386-45

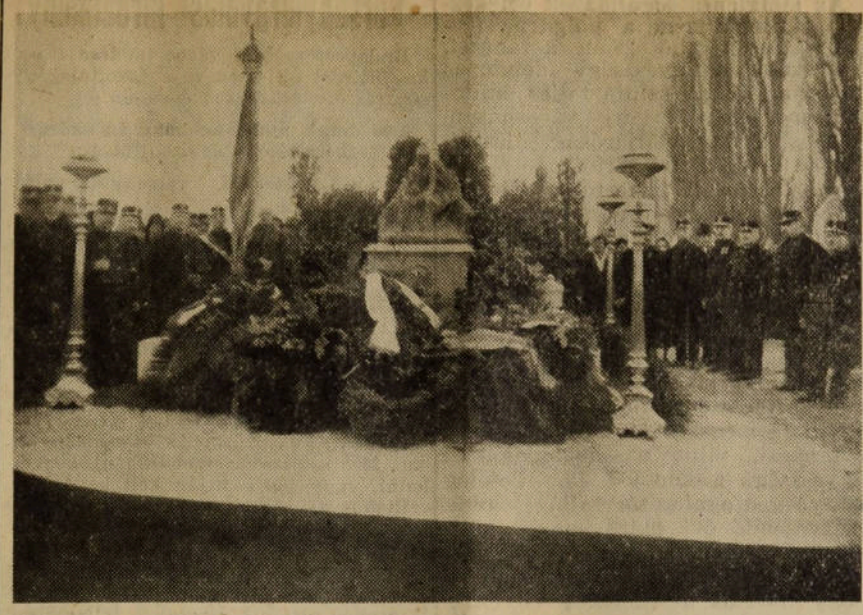

Hanvay Sándor siremléke a Kerepesi-temetőben, amelyet a kerületi előljáróságok állitottak fel.

Amig városatya lettem...

György Endre könyve a bizottsági tagok életrajzaiból emléket állit a halálraitélt közgyülésnek

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Furcsa találkozása a véletlennek, hogy azokban a napokban, amikor az országgyülés képviselőháza az uj fővárosi törvény részletes vitájának befejezésével a most együtt ülő fővárosi törvényhatósági bizottság fölött megkonditja a lélekharangot, egyik kiváló hirlapiró társunk, *György* Endre, az Ujság fővárosi rovatának szerkesztője, közrebocsátja könyvét, amely a városatyák életrajzi adatait tartalmazza. Ugy fest a dolog, mintha ez a könyv emlékoszlopa lenne a városatyák mai, pusztulásra itélt gyülekezetének, önéletrajzok egymásutánja, amelyben a törvényhatósági bizottsági tagok elmondják, hogyan kerültek be a város parlamentjébe, mementója lenne az elkövetkező változásoknak. Vajjon hány kerül vissza belőlük, ha az uj törvény alapján megindul a nagy hadjárat a mandátumokért?

Ebből a szempontból históriai dokumentumot reprezentál György Endre könyve, mert a késő utódoknak is megmutatja, hogy a törvényhatóság mai formájában mekkora értéket tulajdonitott — önmagának. Ezen tudományos értékétől eltekintve azonban — és az olvasóközönséget ez érdekli a legjobban — izes, élvezetes olvasmány a városatyák önéletrajza. Sajátos zamatu biográfiák sorakoznak ebben a könyvben: Sok harc, sok küzdelem zajlik le — *mondja előszavában a szerző* — néha sok fáradozás, igyekezet, jó szándék vész kárba, sok ambició törik meg, hogy azután ujra erőre kapjon, amig valaki a közélet lajtorjáján eljut addig a fokig, hogy tömegeket képviseljen a fórumon. Boldog vagy boldogtalan gyermekkor, forró fejü ifjukor, végül a megállapodottság, amikor az ember a maga bajai mellett a más bajaival is törődik, sőt azokat néha előbbrevalónak tartja a sajátjánál...

A könyv a *főpolgármester és a polgármester* életrajzával kezdődik, ezt a két életrajzot különösen érdekessé teszi most a kormányzói kegy, amely magas kitüntetéssel honorálta *Ripka* főpolgármester és *Sipőcz* polgármester közéleti érdemeit.

A *főpolgármester* szinte vallomásszerü önéletrajzából megtudjuk, hogy mint árva gyermek kezdte el Budán iskoláit és nehéz küzdelmek között haladt előre. Minél nagyobb iskolás lett, annál inkább tudott magán segiteni és mikor érettségit tett, számithatott arra, hogy főiskolai tanulmányait is elvégezhesse. Egészen fiatalon jutott ahoz a megtiszteltetéshez, hogy 1906-ban a székesfővárosi törvényhatósági bizottság tagjává választatott, ahol először a vizmérőórák házikezelése ügyében szólalt fel. Ezzel mintegy eldőlt az az irány is, amelyben munkáját tovább folytatta: fő figyelmét az üzemek müködésére forditotta. Hamarosan tagja lesz a légszesz-kérdés megoldására kiküldött bizottságnak, ebből fejlődik ki első nagyobb közéleti harca... de *Ripka* Ferenc dr. közéleti müködésének ezek után következő stációit már jól ismeri a közvélemény.

Nem kevésbbé érdekes *Sipőcz* polgármester életrajza is. Ebből megtudjuk, hogy a podeszta *dupla doktor*, a jogtudományin kivül megvan az államtudományi doktorátusa is. 1906 november 1-én lépett a főváros szolgálatába és ami szinte egyedülálló a város történetében, csakhamar egyhanguan tiszti ügyésszé választották. A rövid önéletrajz után érdekes méltatása következik a magasba ivelő karriér egyes állomásainak, sajnos, ezek már nélkülözik az önbiográfia közvetlenségének himporát, de ennek dacára hallatlanul érdekesek.

Amikor *Sipőcz* László, a polgármester édesapja *Bárczy* Istvánnal szemben az akkori polgármester választáson elbukott, *György* Endre könyve szerint a gyermek *Sipőcz* Jenő állitólag *meg is jósolta, jóval későbbeni győzelmét.* Mikor apja a választás után hazaérkezett, fia mosolyogva vigasztalta: *Nem baj, apám! Majd én leszek Budapest polgármestere. Se non è vero . . .* Furcsa találkozása a fátumoknak, hogy 1926 október 1-én a második választáson, a leadott 302 szavazatból 166 esett *Sipőcz* Jenőre, 135 *Bárczy* Istvánra.

Mindenképpen érdekes, sőt hasznos olvasmány is ily körülmények között *György* Endre könyve. A finom papiru oldalakon sorra felvonulnak a közgyülés kisebb-nagyobb potentátjai, a legapróbbaktól, akiknek nevét még a pártjaik is alig ismerik, a legelsőkig, akiknek neve az országos politikában, sőt az ország határain tul is fogalom. Azt mondja előszavában az iró, hogy tépelődő órák, emésztő éjszakák, gondterhes napok, sóhajos esztendők, erőrekapások és csüggedések, bizakodások és visszavonulások azok a stációk, amelyek az élet sürü erdeinek utját szegélyezik. Igy van ez valamennyiünknél, igaza van *György* Endrének. De a természetes emberi kiváncsiság arra ösztönöz bennünket, hogy igyekezzünk, feledve a magunk bajait, belenézni a mások életébe, azokba a zárt körökbe, amelyek az emberi egyéniséget és lelket jelentik. *György* Endre könyve az önélet-leirás közvetlenségével fokozottan elégiti ki ezt az eredendő emberi kiváncsiságot, érdekes és pszichológiai szempontból is mélyen tanulságos órákat szerezve azoknak, akik az efajta dolgok iránt érdeklődnek.

Alkalmi vétel
részlet áruház
bebutoroz és felruház
Budapest, VI., Fóthi-ut 18.

A hercegprimás Kőbányán

Szokatlanul mozgalmas volt vasárnap reggel a Belső Jászberényi-ut és a Szent László-tér. Ünneplőbe öltözött férfiak és nők csoportjai igyekeztek a Szent László-téri plébániatemplom felé, melynek környékét nagy tömegek lepték el már a kora reggeli órákban. A kerület centrális részeinek külső képe azonnal elárulta, hogy valami nagyobb esemény van készülőben. Alig mult el 8 óra, amikor felhangzott a járókelők ajkán: Jön a hercegprimás! Valóban Serédi Jusztinián dr. hercegprimás érkezett Kőbányára immár másodizben, hogy a kerület róm. kat. leventéit megáldoztassa.

A plébániatemplom bejáratánál Károlyi Károly dr. plébánossal az élén a papság fogadta, a titkára, Laczа István dr. kiséretében érkező hercegprimást, akit a kőbányai vámtól diszruhás lovasrendőrök kisértek. A fogadtatásnál ott láttuk többek között: Krywald Ottó érseki főbiztost, Sztreda Rezső dr. szakfelügyelőt, Kemenes Illés bencés reálgimn. igazgatót, Knébel Miklós dr. pápai kamarást, Pesthy Pál dr. pápai világi kamarást, Szivós Donáth dr. bencés tanárt, Kuczkay Endre ker. testnevelési vezetőt.

A hercegprimás a „Ecce secerdos magnus“ hangjai mellett vonult be a templom szentélyébe. A leventék bevonulása után a hivek rendőrségi diszkordon között vonultak be a templomba és foglalták el helyeiket. A szentélyben a kegyuri helyen foglalt helyet Bucsánszky Bertalan dr. ker. előljáró az egyházközség elnökségének társaságában, ott láttuk továbbá Sebő Gusztáv főjegyző ker. előljáró-helyettest is.

Majd kezdetét vette a főpapi ünnepi mise, amelyet a hercegprimás pontifikált. Mise közben Szivós Donáth dr. bencés reálgimnáziumi tanár ment fel a szószékre, ahol nagyhatásu és szivhez szóló beszédben fordult az iparos ifjuséghoz, akik előtt megvilágitotta az igazi katolikus öntudat ápolásának szükségességét. A szónok mély hatást gyakorolt az ifju hallgatóságra, akik mintegy 1200-an jelentek meg s akik szombat délután mind elvégezték a szent gyónást. A gyóntatást a helybeli lelkészeken kivül Sztreda Rezső dr. szakfelügyelővel és Krywald Ottó érseki főbiztossal együtt a kirendelt hitoktatók és hittanárok végezték. A lelkigyakorlatok fénypontja a biboros hercegprimás szent miséje volt.

A mise közben, mialatt az 1200 levente parancsnokaival együtt megáldozott, az egyházi énekkar vitéz Kelemen Ferenc karnagy vezényletével áhitatos egyházi dalokat adott elő. Mise végeztével a leventék átvonultak a Szent László-téri polgári iskolába, ahol az egyházközség adományából reggeli várta őket. A reggeliztetésnél megjelent Serédi dr. hercegprimás is kiséretével, akit az iskola bejáratánál Lissák Kálmán iskolaigazgató fogadott, akinek üdvözlőbeszédére a hercegprimás szivélyes hangon válaszolt. Reggeli előtt a leventék tisztelegtek a főpásztor előtt, aki Károlyi dr. plébános üdvözlőbeszéde után magasszárnyalásu beszédben buzditotta az ifjuságot a vallási és hazafias kötelességek gyakorlására.

A reggeli után a hercegprimás autóján eltávozott, a leventék pedig példás rendben a zenekar hangjai mellett elvonultak.

Solty

Solty Lajos műszaki tanácsnok, aki 1868 február 19-én született és most negyven éve, 1890 április 1-én lépett mint 22 éves ifju a főváros szolgálatába, a törvényhatósági bizottság által már meghosszabbitott szolgálati ideje lejárván, beadta nyugdijaztatás iránti kérvényét és azt a törvényhatósági bizottság legközelebbi rendes közgyülése már tárgyalni is fogja. — Érzékeny és meleg bucsut veszünk e helyütt Solty tanácsnoktól, baráti bucsut, mert ha voltak is közöttünk az utóbbi tiz évben egyes városházi vagy politikai ügyeket illetően nézeteltérések, mindig atyai barátunknak tartottuk őt, akinek müködése oszlop, neve hervadhatatlan emlék marad mindig Budapest történetében. Ahoz a tisztes mérnöki gárdához tartozott Solty Lajos, amely alaposan kivette részét a kiegyezés utáni Budapest világvárossá való lendülésében, amely épitett, alkotott, szorgalmas és amely, ha kissé fanyar is, de a szervilizmustól mentes és puritán erkölcsü volt. Ebből a gárdából kerültek ki a Fock Edék, a Kajlinger Mihályok, a Rumbach Dezsők és ennek a régi gárdának talán utolsó képviselője távozik a budapesti városházáról a galambőszhaju Solty Lajossal.

Utána a fiatalok következnek: egy más iskola, más kor fiai, magukkal hozva a technika csudálatos előrehaladásának ujabb gyümölcseit, amelyektől a régi nagy mérnökök, koruk és temperamentumuk természetes konzervativizmusával mindig visszahökkentek. Hogy ki lesz Solty tanácsnok utóda, azt még nem tudhatjuk, de nem is tartjuk ildomosnak a távozásssal kapcsolatosan rögtön a hintermann-t emlegetni. Kétségtelen azonban, hogy a főváros műszaki ügyeinek mai rendszertelen intézésébe be kell hozni azt a céltudatosságot, és egységesitést, amely nélkül a városházán uralkodó technikai kháosz meg nem szüntethető. A most kavargó zürzavar a műszaki ügyek intézésében csak nőtt a mérnöki személyzet számának szaporitásával; tul a műszaki ügyosztályokon, jogi minősitésü ügyosztályokban terpeszkednek műszaki kiskirályok, akik üzemi bizottságaik segitségével kiépitették maguknak azokat a gránátmentes fedezékeket, amelyek segitségével a műszaki ellenőrzés és felügyelet alól teljesen sikerül magukat kihuzni. Szükségtelenek a jogi minősitésü ügyosztályokban uralkodó műszaki tanácsadók, legfőbb ideje, hogy az össszes műszaki ügyeket egyetlen kézbe, szoros műszaki felügyelet alá helyezzék.

Az érem ezen oldalát még lesz alkalmunk részletesen megvilágitani. A másik oldalon szeretettel köszöntjük a távozó Solty Lajos negyven esztendejét a főváros szolgálatában és kivánjuk, hogy a tisztességben eltöltött közpálya után békés és nyugalmas öregséggel, jó egészséggel ajándékozza őt meg az egek Ura!

Az ideiglenes fogalmazók értekezlete és küldöttsége a polgármesternél. Március hó 28-án a tanácsi, árvaszéki és ügyészségi ideiglenes fogalmazói kar szinte teljes számban megjelent az uj városházán, ahol a IV. ker. előljáróság üléstermében értekezletet tartott. — *Nyékhegyi* István dr. ismertette az ideiglenes fogalmazók érdekében megindított egy év előtti akciót és annak eredményét, valamint a február hó 21-én, a székesfőváros közgyülésén elhangzott *Gaár*-féle inditvány előzményeit és ennek az inditványnak értelmében elkészitett elnöki ügyosztályi javaslatot, amely szerint az ideiglenes fogalmazói status egyidejü megszüntetése mellett, ugy a tanácsi, mint az árvaszéki és ügyészségi szakon 61, 13, illetőleg két segédfogalmazói állás volna szervezendő évi 40.122 pengő költségvetési többlettel. Az előadó *Nyékhegyi* dr. jelentette az értekezletnek, hogy eljártak az illetékes tényezőknél, ahol mindenütt a legmesszebbmenő jóindulatot tapasztalták. Javaslatára a tanácsi, árvaszéki és ügyészségi ideiglenes foglamazói kar Sipőcz polgármester előtt küldöttségileg tisztelgett. A küldöttség tagjai *Nyékhegyi* István dr., *Füle* Ernő dr., *Kosztolányi* Lajos dr., *Gyarmathy* Mihály dr. és *Várhidy* Imre dr. voltak. A küldöttség szónoka *Nyékhegyi* István dr. volt, aki a polgármestert arra kérte, hasson oda, hogy a segédfogalmazói állások szervezésére irányuló javaslat a legközelebbi közgyülés elé terjesztessék. A polgármester a küldöttséget *a legnagyobb jóindulattal fogadta* és megigérte, hogy a maga részéről mindent elkövet, hogy az ideiglenes fogalmazók megkapják hosszu évek munkásságának jutalmát.

A fővárosi altisztek közgyülése. A Fővárosi Altisztek Közmüvelődési és Nyugdijpótló Egyesülete vasárnap, március 30-án tartotta rendes évi közgyülését, *Viasz* Gyula elnök elnöklésével. A Hiszekegy eléneklése után *Viasz* Gyula elnök megnyitotta a közgyülést, majd napirend előtt kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elmult évben elhalt egyesületi tagokról. Következett a napirend, melynek során hitelesitették a mult évi közgyülés jegyzőkönyvét, elfogadták az évi zárószámadást és a számvizsgáló bizottság jelentését. Nagy tetszéssel fogadta a közgyülés az évi jelentést, mely után egyhangulag megszavazták a tisztikarnak a felmentvényt. A tisztujitásnál egyhangulag a régi vezetőséget választották meg *Viasz* Gyula elnökkel az élén. Ezekután letárgyalták a folyó évi költségvetést és a beérkezett inditványokat. A közgyülés a Himnusz eléneklésével ért véget.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a székesfővárosi altisztek és a tüzoltólegénység részére szükséges összesen

2500 darab nyári zubbony és nadrág elkészitésére és szállitására

nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállitási és vállalati feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott, 1.60 pengős állami és 1.60 pengős fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat

1930. évi április hó 11-én (pénteken) délelőtt 11 óráig

a székesfőváros tanácsának XI. ügyosztályában (IV., Központi városháza, II. em. 235. ajtószámu szobájában) közvetlenül, vagy posta utján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Az ajánlatok felbontása ugyanazon napon, a fent megjelölt helyen délelőtt 11 órakor történik és ezen a felbontáson az ajánlattevők vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek. Elkésve érkező, vagy az előirt kellékeknek nem megfelelő ajánlatokat a tanács nem fogja figyelembe venni.

A szállitási és szerződési feltételek nyomtatványai, valamint az ajánlati mintalapok példányai a székesfőváros gazdasági hivatalában (IX., Gyáli-ut 3-b. sz. alatt) köznaponként délelőtt 9—1 órák között dijtalanul megszerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Budapest, 1930. évi március hó 24-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest **székesfőváros tanácsa** nyilvános versenytárgyalást hirdet

a VII., Alsóerdősor 7. sz. alatti „Erzsébet szeretetotthon" konyhaszárnyának emelet-ráépitésével és a földszinten létesitendő tüdőbeteggondozó intézet átalakitásával kapcsolatos ács-, asztalos- és burkolómunkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 50 fillérért kaphatók 1930. évi március hó 27-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Nyiredy Andor okl. épitész előadónál a Központi városháza, III. em. 309. sz. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi április hó 16-án (szerdán) délelőtt ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi március hó 24-én.

A székesfőváros tanácsa.

Tökéletes tüzoltókészülék mindenféle tüz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tüzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézett.
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa (közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztály) a székesfőváros tanácsának „Gyermegfelruházási akciója" és a „Csecsemőkelengye akciója" részére szükséges

pelenkavászon, csecsemőingvászon, pólyahuzatvászon, duplaflanell, nyomott barchend, csecsemő kötöttrékli, duplaflanelltakaró, gummizott pelenka molinó pelenkára, karton molinó flu- és leányfehérnemüre, nyomott barchend leányruhára, fluruhaszövet, télikabátszövet, clothbélés, ujjabélés (Eisengarn), strux flunadrágra, kalmuk télikabát bélelésre, gyermekszveter, gyermekharisnya (fekete), bőrcipő és bakancscikkek szállitására

nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállitási és vállalati feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott 1.60 pengős állami és 1.60 fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat legkésőbb

1930. évi április hó 11-én (pénteken) délelőtt 10 óráig

a székesfőváros tanácsának közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztályában (IV., Központi városháza, I. pavillon, I. em. 36. sz.) közvetlenül vagy posta utján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A versenytárgyalást ugyanazon a napon délelőtt 11 órakor a Központi városháza, I. pavillon, I. em. 25. sz. szobájában fogják megtartani és azon az ajánlattevők vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek.

Elkésve érkezett vagy az előirt kellékeknek meg nem felelő ajánlatokat nem vesznek figyelembe.

Csakis a székesfőváros tanácsa (közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálya) által kiadott ajánlat és ajánlati s szállitási feltételek nyomtatványaival lehet pályázni, amelyek a Központi városházán, I. pavillon, I. em. 36. sz. alatt vehetők át. Az ajánlati cikkek mintapéldányai a Háziipari Foglalkoztatás (VIII., Főherceg Sándor-utca 8. sz., fsz. 39. sz.) raktárában hétköznaponként délelőtt 9—1 órák között dijmentesen megtekinthetők.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok között a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást az ajánlattevők között tetszés szerint megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Budapest, 1930. évi március hó 18-án.

A székesfőváros tanácsa.

HUFF TESTVÉREK
iparművészeti és galvanoplasztikai műhely
Aranyéremmel kitüntetve
Fémek szinezése, aranyozás, ezüstözés, patinázás — Bronz- és fémöntés — Művészi plakettek és reliefek készitése fénykép után is — Mindennemü tárgyak galvánuton való bevonása, u. m. gyermekcipők, élővirágok, gipsz-szobrok és bárminemü emléktárgyak megörökitése
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29
(Corvin-szinház köz) és
IX., Tompa-u. 13

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439—91
Polg. tüzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás

Ha jó, tartós, megbizható és gazdaságos üzemü
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, ugy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár R. T.-tól,
amelynek győri **automobilgyárában**
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP ÉS RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság:
V., Deák Ferenc ucca 18
Telefon: 818—50.
Budapesti raktár és javitómühely:
X., Kerepesi ut 28. sz.
Telefon: J. 453—84.

Makovsky Ferenc
Fülöp Száz-Coburg Gothai herceg Ő kir. Fensége
uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 381-17.

CSÁSZÁR IMRE linoleum- és gummipadlóburkolási vállalat
Budapest, IX., Lónyay-utca 11. Telefon: J. 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestaljzatok készitése. Szakszerü munka. — Ajánlatok dijmentesen.

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
*
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Gázművei nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a III., Homokos-dülőben fekvő

óbudai gázgyára munkáslakótelepének folytatólagos kiépítésére

és pedig:

1. föld-, kőmives-, beton- és elhelyező-; 2. ács-; 3. tetőfedő-; 4. bádogos-; 5. asztalos-; 6. lakatos-; 7. üveges-; 8. mázoló-; 9. vízvezetéki és szerelői-; 10. csatornázási-; 11. kályhák-; 12. szobafestési-; 13. redőnyök iparosmunkáinak külön-külön vállalatbaadására.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százaléka.

A versenytárgyalási hirdetmény teljes összege, a külön feltételek, valamint az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok VIII., Tisza Kálmán-tér 20. sz. alatt a Gázművek anyagbeszerző osztályában kaphatók munkanemenként 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és boritékban elhelyezett ajánlatokat

1930. évi április hó 15-én (kedden) délelőtt 11 óráig

VIII., Tisza Kálmán-tér 20. sz. alatt a Gázművek anyagbeszerző osztályában kell benyujtani. A versenytárgyalás 1930. évi április hó 15-én, kedden délben 12 órakor lesz a VIII., Tisza Kálmán-tér 20. sz. alatt, ahol vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi március hó 26-án.

A székesfőváros tanácsa.

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, VI., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20.

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

Széchenyi **Gyógyfürdő**
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-ÚT 95.
Szállítja
a legmegbizhatóbb üzem- és kenőanyagokat
Kristály benzint
világitó- és traktorpetroleumot, gázolajat
ROBUR
amerikai autó- és traktorolajokat.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank. — Táviratcim: Ipközpont.
TELEFONSZÁMOK: **Központi osztályok** Nádor-utca 22, Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés. — **Bőrosztály:** Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. **Épitőipari osztály:** Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. **Faipari osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — **Kisipari hitelakció:** Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. **Kereskedelmi osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. **Textil közszállitási osztály:** Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

GAZDASÁGI ÉLET

A személyzeti szerződéseket vizsgálja át a Hév-ügyben kiküldött szakértőbizottság

Lobmayer tanácsnok csak a szakértői bizottság munkásságának befejezése után tesz jelentést a polgármesternek — A Keresztény Községi Párt rákosfalvai körzete a Hév-nek a Beszkárt-ba való olvasztását kéri

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A Helyiérdekü eladása tárgyában a fővárosnak tett ajánlat ügye gyors léptekkel halad a kibontakozás felé és ma már oly stádiumban van a dolog, hogy a jövő héten döntés várható. A Hév. ügyében a munkálatok *három irányban* folynak jelenleg: a Keresztény Községi Párt és az Egységes Községi Polgári Párt részéről kiküldött szakértőbizottság folytatja munkálatait és már ott tart, hogy a személyzeti szerződéseket vizsgálja át. A vizsgálat eddigi eredményéről nyilatkozni természetesen *az ügyek mai stádiumában nem szabad és nem lehet:* annyit azonban közölhetünk a bizottságban résztvevő egyik előkelő keresztényparti szakértő véleménye nyomán, hogy az a körülmény, miszerint a bizottság egyáltalában eljutott a *vizsgálat utolsó fázisaként jelentkező szerződés-megtekintésekig*, bizonyitja azt, hogy a helyszini szemlékkel, a műszaki vizsgálatokkal meg vannak elégedve, mert ellenkező esetben a személyzeti kérdések taglalására *sor sem kerülhetett volna.*

A bizottság vizsgálódásaival párhuzamosan *Szemethy* Károly dr. tiszti főügyész nagy elánnal készíti jogi véleményét a háramlásra és megváltásra vonatkozóan. A főváros illetékes bizottságainak, amikor az eladási ajánlat eléjük fog kerülni, tisztán kell látniok a jogi részt illetően is. *Lobmayer* Jenő dr. tanácsnok, akit a polgármester az ügyosztály vezetése alól való egyidejü felmentéssel a Hév-ügy előadásával megbizott, csak a többségi pártok szakértőbizottságai véleményének elkészülte után és a főügyészi jelentés birtokában lesz abban a helyzetben, hogy *a maga előterjesztését elkészitse és azt a polgármester elé juttassa.*

A *Keresztény Községi Párt rákosfalvi körzete* beadvánnyal fordult a polgármesterhez, amelyben hangsulyozza, hogy Rákosfalvának legelsőrendü érdeke a Helyiérdekünek a főváros által való megvásárlása. A beadvány szerint, amelyet a szerdai közgyülésen küldöttségileg juttattak el a polgármesterhez, a Helyiérdekü antiszociális közlekedési politikája miatt összehasonlithatatlanul drágább és kényelmetlenebb Rákosfalván lakni, mint a Belvárosban. A beadvány szerint Rákosfalván *a lakás és élelmezés oly drága*, hogy szó sem lehet fejlődésről mindaddig, amig a Hév. helyét a *várva-várt Beszkárt el nem foglalja.* Előadja a beadvány, hogy a polgármester már egy alkalommal kijelentette, hogy az összes perifériák között *Rákosfalván vannak a legnagyobb közlekedési bajok és egyuttal kilátásba is helyezte, hogy a bajokat gyors tempóban fogja orvosolni.* Sajnos, orvoslás mindezideig nem történt, miért is a rákosfalviak ismételten kérik a polgármester jóindulatu pártfogását, hogy a „sorsüldözött Rákosfalvát" *a főváros belterületeit megközelitő kulturnivóra lehessen hozni.*

A Bart-vonalak

Az Autóbuszüzemre felügyelő bizottság e heti ülésén a rákospalotai, pestujhelyi és ujpesti Bart-vonalak deficitjével kapcsolatban azt javasolta, hogy a szóbanforgó vonalak deficitjének fedezése céljából az Autóbuszüzem engedje át a részvénytársaságnak a 8-as számu csepeli vonalat, hogy annak jövedelméből fedezhesse a környékbeli vonalak ráfizetését. A bizottsági ülésben történtek ugyan felszólalások atekintetben, hogy inkább szüntessék meg a Bart-járatokat, amint azt a részvénytársaság kérte is eredetileg és az Autóbuszüzem számára jövedelmet jelentő csepeli vonal átengedésével ne növeljék az Autóbuszüzem tagadhatatlan deficitjét.

Természetes, hogy az Autóbuszüzem igazgatósága az üzemi bizottság által elfogadott ezen terv ellen természetszerüen védekezik, lévén neki fontos, hogy deficitje ne növekedjék, még ha a fenti három járat be is szünik. Van azonban az üzem igazgatóságának jogos önzésén felülemelkedően is szempont, amely teljes joggal viseli magán a közérdek jellegét. Ha az üzem igazgatósága annakidején *véleményezte és a tanács engedélyezte ezeket a járatokat*, amelyeknek beérlelésére a Bart vállalkozott, akkor viselni kell ennek az engedélyezésnek a következményeit is és *nem szabad máról holnapra beszüntetni a környékbeli járatokat*, mert a beszüntetéssel az érdekelt városrészek lakossága lenne elégedetlen, joggal kérdezvén, hogy miért kisérleteztek velük három hónapon keresztül?

Deficit tekintetében nincs semmi különbség a környéki vonalak, vagy az üzem kezelésében lévő rózsadombi és kőbányai járatok között. Ha a környéki járatokat már megindították, ezeknek *éppen annyira van joguk deficittel dolgozni*, mint a rózsadombi járatnak, viszont a polgári egyenlőség révén ezeknek a szegényebb városrészeknek *éppen annyira van joguk autóbuszközlekedésre*, mint a tehetősebb lakosokkal rendelkező Tisztviselőtelepnek. Nem áll meg az a védekezése sem az üzemnek, hogy a *Bart vállalkozó, viselje tehát a vállalkozói rizikót.* A Bart jelen esetben a közérdeknek kivánt szolgálatot tenni, midőn egy bizonytalan határidejü szerződéssel kezében a járatok népszerüsitésére vállalkozott, különben is a Bart akár megtéritik deficitjét, akár átengedik a csepeli vonalat, *jobban jár, ha él szerződésadta jogával a deficites járatok beszüntetését illetően.*

Bizonyos, hogy a főváros részéről *ezt a kérdést nem lehet kizárólag rideg üzleti szempontok szerint kezelni* és még bizonyosabb, hogy a deficit viselését illetően *nem mérhet kétféle mértékkel a főváros vezetősége.*

Nagy sikert aratott az Élelmiszerüzem a mezőgazdasági kiállitáson. A főváros és a vidék közötti viszony megjavulásának jelentős dokumentuma volt az a kiállitás, amelyet a mezőgazdasági kiállitáson rendezett a fővárosi Élemiszerüzem vezetősége, bizonyságául annak, hogy az üzem minden tekintetben a kor szinvonalán áll, megérdemelvén azt az általános becsülést, amelyben ugy a főváros vezetősége és törvényhatósági bizottsága, valamint a nagyközönség részéről részesül. A mezőgazdasági kiállitásnak kétségkivül egyik disze a Fővárosi Községi Élemiszerüzem kiállitása volt. Az Élelmiszerüzem több oldalról hozzá intézett felkérésre vett részt a kiállitáson, melyen a mult évinél is nagyobb területen mutatta be üzemének produktumait. A kormányzó is hosszasan szemlélte az üzem kiállitását: a csupa élelmiszerből álló tornácos házat, melyben a tornác végesvégig gusztusos kolbászfélékből, a falak a legkülönbözőbb étvágygerjesztő élelmiszerekből állottak s amelyek különböző szinezésü tojásokból rakták ki a *Székesfővárosi Községi Élelmiszerüzem cimerét.* A feltünő, szemléltető statisztikai adatok mellett zsirból izléses formában összerakott részek vázolják a trianoni és a Nagy-Magyarországot. Az Élemiszerüzem pavillonja a *kormányzó, Mayer* János földmivelésügyi miniszter s a megjelent notabilitások teljes elismerését érdemelte ki, amit a kormányzó elismerő szavakban is fejezett ki a székesfőváros közélelmezési ügyosztályának vezetője, *Vajna* Ede tanácsnok, valamint *Reich* Samu, a Községi Élelmiszerüzem vezérigazgatója előtt. De elismeréssel adózott az Élelmiszerüzem kiállitásán a megjelent nagyszámu budapesti, vidéki és országhatárokon tuli közönség is, amely jóizüen falatozott a Községi Élelmiszerüzem pavillonjában felállitott kóstolón.

A Wiener Bank-Verein (Wien) igazgatótanácsa mult hó 28-iki ülésén megállapitotta az 1929. üzletév mérlegét, mely 2,960.510.59 schilling tiszta nyereséggel zárul. Az igazgatótanács a folyó évi április 24-i közgyülés elé azt a javaslatot terjeszti, hogy részvényenként *1.— schilling = 5 százalék osztalék* (a mult évben 1.50 schilling = 7½ százalék) a részvényesek között felosztassék és 210.510.59 schilling uj számlára átvitessék. Ezen ülésen *Weiner* Sándor, az *Ephrussi & Co. bécsi bankház cégtagja*, az igazgatótanácsba kooptáltatott és alelnökké megválasztatott. *Weiner* alelnöknek az Ephrussi & Co. céghez való viszonya ezáltal nem változik.

A „Nagybátony—Ujlaki" Egyesült Iparművek Rt. igazgatósága legutóbb tartott ülésében megállapitotta az 1929. évi zárszámadásokat, melyek szerint a tiszta nyereség 912,984.71 pengő. Ehez képest a *folyó évi április 12-ére összehivott közgyülésnek a mult évivel azonosan, részvényenként 250 pengő osztalék kifizetését fogja javasolni.*

A Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok Számára (Trust) az 1929. évben 5,221.885.20 P bruttó jövedelmet ért el. A költségek, adók és leirások levonása után 3,172.468.40 penő tiszta nyereség mutatkozik (a mult évi 2,150.168.87 pengővel szemben). Az igazgatóság az április 10-ére egybehivott közgyülésnek javasolja, hogy az üzletév folyamán 21 millió pengőről 31 millió pengőre felemelt alaptőke után a mult évivel egyenlő, vagyis 25 pengő névértékü *részvényenként 2 pengő osztalék = 8 százalék fizettessék.* Egyuttal elhatározta az igazgatóság, hogy a mult évi közgyülésen a részvényeknek 4:1 arányban való összevonására vonatkozólag hozott határozatot az osztalékfizetéssel egyidejüleg hajtja végre. Végül az igazgatóság *Lunzer* Pál és *Szegő* S. Zsigmond igazgatókat az ügyvezető igazgatói cimmel ruházta fel.

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világitó- és traktorpetróleum
gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

AUTOBUSZ KAROSSZÉRIÁK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZÉSEK
GYÁRTJA:
NAYÉS RÓNA
GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ
ÉS SZIVATTYUGYÁR RT.
BUDAPEST, X., KÁPOLNA-TÉR

Vállalkozás

Uj kiirások

Csatornázási munkákra az I., Schweidel- és Csukló-utca között. Határidő: 1930 április hó 7 (hétfő) d. e. 12 ó.

Utrendezési munkákra az I., Városmajor-utcában. Határidő: 1930 április hó 7 (hétfő) d. e. 12 ó.

Utrendezési munkákra az I. ker., Hieronymi-uton. Határidő: 1930 április hó 7 (hétfő) d. e. 12 ó.

Utrendezési munkákra az I., Enyedi-utcában. Határidő: 1930 április hó 7 (hétfő) d. e. 12 ó.

Kátrányos makadámszerü utrendezési munkákra a II., Összekötő szerpentin-uton. Határidő: 1930 április hó 7 (hétfő) d. e. 12 ó.

Vas könyvállvány készitési munkákra a VII., Reviczky-utcai gróf Wenckheim-palota átalakitásával kapcsolatban. Határidő: 1930 április hó 9 (szerda) d. e. ½10 ó.

Kőmivesmunkákra a VII., Alsóerdősor-utca 7. szám alatti „Erzsébet Szeretetotthon" konyhaszárnyára épitendő emelet és a földszinten létesitendő tüdőbeteggondozó intézet átalakitásával kapcsolatosan. Határidő: 1930 április hó 9 (szerda) d. e. ½10 ó.

Burkolómunkákra a X., Bihari-ut és Balkán-utca sarkán épült szükséglakásoknál. Határidő: 1930 április hó 9 (szerda) d. e. ½10 ó.

Pelenkavászon, csecsemőingvászon, pólyahuzatvászon, duplaflanell, nyomott barchend, csecsemő kötött rékli, duplaflanelltakaró, gummizott pelenka, molinópelenka, karton molinó flu- és leányfehérnemü, nyomott barchend leányruha, fluruhaszövet, télikabátszövet, clothbélés, ujjabélés, strux flunadrág, kalmuk télikabát bélelésre, gyermekszveter, gyermekharisnya, bőrcipő és bakancs-cikkek szállitására. Határidő: 1930 április hó 11 (péntek) d. e. 10 ó.

Föld-, kőmives-, vasbeton- és elhelyezőmunkákra az I., Budafoki-ut 52. szám alatt létesitendő kazánházban. Határidő: 1930 április hó 12 d. e. 10 ó.

Vasszerkezeti- és lakatosmunkákra az Elektromos Művek Budafoki-ut 52. szám alatt létesitendő kazánházban. Határidő: 1930 április hó 12 d. e. 10 ó.

Viz-, gőz-, gáz- és csatornázási munkákra az I., Hieronymi-ut 1. sz. alatti Uj Szent János-kórház elmebetegosztályán. Határidő: 1930 április hó 14 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Vizvezeték, csatornázási és gázberendezési munkákra a VII., Alsóerdősori „Erzsébet szeretetotthon" emeletráépitésével kapcsolatosan. Határidő: 1930 április hó 14 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Kátrányos makadámszerü utrendezési munkákra az I., Róka-utca (Mészáros- és Tigris-utca közötti szakaszon). Határidő: 1930 április hó 14 (hétfő) d. e. 12 ó.

Burkolómunkákra az I., Farkasréti temető uj területén a melegedőcsarnok és illemhely épitésével kapcsolatosan. Határidő: 1930 április hó 15 (kedd) d. e. ½10 ó.

Bérbeadásra a IX., Ecseri-utca 6. sz. alatt lévő **kantin és tartozékaira.** Határidő: 1930 április hó 15 d. e. 11 ó.

Füid-, kőmüves-, beton- és elhelyező-, ács-, tetőfedő-, bádogos-, asztalos-, lakatos-, üveges-, mázoló-, vizvezetéki- és szerelői; csatornázási; kályhák; szobafestési; redőnyök iparosmunkáinak külön-külön vállalatbaadására a III. ker. Homokos-dülőben fekvő óbudai gázgyára munkáslakástelepének folytatólagos kiépitésénél. Határidő: 1930 április hó 15 (kedd) d. e. 11 ó.

Ácsmunkákra a VII. ker. Alsóerdősor-utca 7. sz. alatti „Erzsébet Szeretetotthon" konyhaszárnyára épitendő emeleten. Határidő: 1930 április hó 16 (szerda) d. e. ½10 ó.

Asztalosmunkákra a VII. ker. Alsóerdősor-utca 7. sz. alatti „Erzsébet Szeretetotthon" konyhaszárnyának emeletráépitésével és a földszinten épitendő tüdőbeteggondozó intézet átalakitásával kapcsolatban. Határidő: 1930 április hó 16 (szerda) d. e. ½10 ó.

Burkolómunkákra a VII. ker. Alsóerdősor-utca 7. szám alatti „Erzsébet Szeretetotthon" konyhaszárnyának emeletráépitésével kapcsolatosan. Határidő: 1930 április hó 16 (szerda) d. e. ½10 ó.

Gőzkazánberendezés kibővitési munkáira az Elektromos Művek kelenföldi áramfejlesztőtelepén. Határidő: 1930 május hó 16 d. e. 10 ó.

Padozati és burkolómunkákra a VIII. Baross-utcai gróf Wenckheim-palota könyvtárrá való átalakitásánál. Határidő: 1930 április hó 22 (kedd) d. e. ½10 ó.

Lapburkoló munkákra a VI. Váczi-ut 21. sz. alatti polgári iskolában. Határidő: 1930 április 23 (szerda) d. e. ½10 ó.

Utburkoló munkákra az I., Uj Szent János-kórház telkén az uj mérlegház körül. Határidő: 1930 április hó 23 (szerda) d. e. ½10 ó.

Különleges lakatosmunka és lakatosmunka cim alatt kiirt versenytárgyalások határidejét 8 nappal azaz **április hó** 8-ig (kedd) d. e. 11 óráig **meghosszabbitotta** a székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács április 3-iki ülésén vállalatba adattak:

III., Bécsi-uti kislakásos telep kőmives javitási munkáit vitéz Márton Ferenc (I., Csillagvölgyi-ut 3) 2000 pengőért.

IX., Szent László-kórház orvosi szobáinak linoleum burkolási munkát Rácz József (VI., Andrássy-ut 32) 2920 pengőért.

VIII., Szent Rókus-kórháznál szükséges kőmives javitási munkáit Katona József (I., Szirtes-ut 3-b) 2896.30 pengőért.

VIII., Kun-utcai fiókkórház padlóburkolómunkát Kovács József (II., Margitkörut 1) 3202 pengőért.

VIII., Kun-utcai tűzőrségi laktanya udvar kövezési munkát Halmos István és Fia (X., Halom-utca 59) 8627.50 pengőért.

VI., Lehel-utca 16. sz. elemi iskola mázolómunkát Kurbel Bálint (VI., Szivutca 9) 1536 pengőért.

X., Maglódi-uti elemi iskola ácsmunkát Huszti Sándor (Noszlopy-utca 8326. hrsz.) 2340 pengőért.

VII., Szabó József-utcai autóbuszgarage teherfelvonó szerelési munkát Hazai Felvonó Vállalat, Barta és Waspi (V., Ujpesti-rakpart 5) 7040 pengőért.

VII., Szabó József-utcai autóbuszgarage starter battéria töltőberendezési munkát Erőátviteli és Világitási Rt. (VI., Vörösmarty-utca 67) 12.534 pengőért.

III., Aquincumi Muzeum kibővitési kőmivesmunkát Kellermann László (VI., Szív-utca 15) 11.701 pengőért.

VII., Szabó József-utcai autóbuszgaragenál portásház és benzintöltő épület erőáramu és gyengeáramu villanyszerelési munkát Bene és Wein 5993.80 pengőért.

VIII., Práter-utca 6. sz. a nagycsarnok és műhelyépület villanyszerelési munkát Barta Károlynak (VIII., Vas-utca 16) 45.127.69 pengőért.

Bienenstok József és Fia
Irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

Kovács Oszkár
BÁDOGOSMESTER
érckoporsó és temetkezési cikkek késztője
BUDAPEST, IX., TELEPY-UTCA 14
Telefonhivó: J. 145—45.

Szórakozás

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren, a keleti pályaudvarral szemben. (Telefon: József 343—37.) Müsor: **Rio Rita.** (Bebe Daniels, John Boles). — **Békeffy László** hangos filmen — a hangos filmről. — **Fox hangos hiradó.** — Előadások kezdete: 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor.

CORSO (Váci ucca 9.) Telefon: Aut. 874—02. Joan Crawford, William Haines. **Ádámok és Évák.** Hangos vigjáték 8 felv. **Az exotikumok világa.** Bolyongás a Fokföldön 6 felv. — **Hiradók.** Előadások kezdete hétköznap: 4, ¾6, ¾8 és ¾10, vasár- és ünnepnap: ½5, egynegyed 7, 8 és ¾10.

DÉCSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) Müsor: **Newyork éjjel.** (A Broadway mámorban és bünben) 12 fv. Rendezte: Fejős Pál. (Glenn Tyron, Eveline Brent, Mirna Kennedy.) — **Fox hangos hiradó.** — Előadások: 4, 6, 8 és 10.

FORUM FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Kossuth Lajos ucca 18. szám, Semmelweiss-u. sarok. (Telefon: Automata 895—43 és Aut. 897—07.) **Jazz Singer.** (Jazz énekes.) Al Jolson legjobb alakitása. Éneklő, beszélő film 2 részben. 15 felvonásban. **Gigli: Rigoletto. Fox hangos hiradó.** Előadások kezdete: 5, negyed 8 és ½10 órakor.

ODEON MOZGÓ VII. kerület, Rottenbiller ucca 37/b. szám. Telefon: József 302—63. Április 3—6-ig. Csütörtöktől—vasárnapig. **„Hadzsi murat."** Dráma 12 felvonásban. Ivan Mosjoukin és Lil Dagover és a kisérő müsor! — Előadások kezdete: köznapokon 5 órától vasárnap ⅓3 órától folytatólagosan! Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak!

ORION FILMSZINHÁZ, (IV. kerület, Eskü ut 1. szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfőjénél. Telefon: Automata 831—02. Müsor: **Damaszkusz hercege. — A hálókocsik madonnája.** Előadások: fél 6, fél 8 és fél 10.

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: József 429—46 és József 419—02. **A herceg és a táncosnő.** Romantikus operett 2 részben. 12 fejezetben. **Fox** hangos világattrakció, amely nem beszél, hanem elejétől végig zenél és énekel. Zenéjét szerezte: **Oscar Strauss.** Főszereplői: Harold Murray, Norma Terris és Palásthy Irén, Spanyol románc, énekli: Raquel Meller. Fox hangos hiradó. — Előadások kezdete hétköznapon: 5, ⅛8 és ½10. Vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor. Vasárnap délelőtt fél 11 órakor: Kacagó gyermekmatiné.

TIVOLI MOZGÓ, VI. kerület, Nagymező ucca 8. szám. — Telefon: Aut. 230—49. A berlini Klangfilm G. m. b. H. legujabb nagyteljesitményü készülékén. Hangosfilm leadás: Április 3—9. 1 héten át! Emil Jannings és Esther Ralston. **„Az én fiam."** — **„A négy toll."** Clive Brook, Fay Wray és Richard Arlen. — Hiradó. — Előadások kezdete: köznapokon 4, 7 és 10, vasárnap fél 3 órától folytatólagosan! Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak!

UFA FILMSZINHÁZ (VI. Teréz-körut 58—60.) Előadások 5, ⅛8 és ½10, szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor. A nagy sikerre való tekintettel folytatja utját az első magyarul beszélő hangos film a **„Vasárnap délután". — Ufa világhiradó.**

URANIA FILMSZINHÁZ (VIII. Rákóczi-ut 21.) Szerdán két diszelőadás: 7 és ½10 órakor; a többi napokon 5, ⅛8 és ½10, szombat, vasárnap 4, 6, 8, 10 órakor. Erich Pommer—Ufa hangos produkció legnagyobb filmje a **Szerelmi keringő.** A szinpadi részben fellépnek: Horváth Éva, Martinek István, Palásthy Géza, Lészai Kató és Fekete Pál. — **„Miki egér kalandjai",** amerikai burleszk.

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ

Bajor Gizi, Somlay Arthur, Uray Tivadar felléptével.
Fodor László uj nagy három fejezetből álló vigjátéka:
„Nagyságos asszony álmodik"

KAMARA MOZGÓ
(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.
FOX HANGOS HIRADÓ
Miénk az éjszaka
HENRI KISTEMAKERS mindvégig hangosan németül beszélő filmje 12 felv. - A negyedik hétre prolongálva.
Előadások: hétköznap 5, ½8 és 10 órakor, vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel.: J. 308-97.

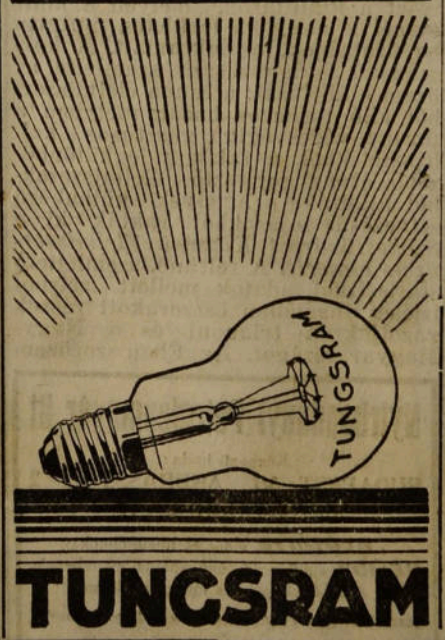

TUNGSRAM

Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészitő
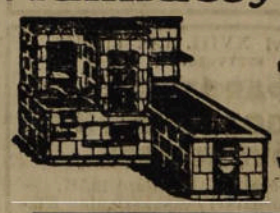
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39
Tel.: J. 312—89

SÁNTHA JÓZSEF
törv. bejegyzett iparművész, lakberendező és kárpitosmester
IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 6—7.

SAMUEL GYÖRGY
egészségügyi berendező, bádogos
Budapest, VI., Aradi-utca 45
Telefon: Aut. 223—62.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASAG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 15. szám Budapest, 1930 április 12

UJ BUDAPEST

FŐVÁROSI KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Gróf Károlyi-u. 8.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Visegrádi-utca 19.
Telefon: Aut. 928—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

A 107. paragrafus

Az országgyülés képviselőháza csütörtöki ülésében elfogadta a fővárosi törvényjavaslatnak az előadó által javasolt és a közigazgatási bizottság által jóváhagyott azon módositását, amely szerint a belügyminiszter felhatalmaztatik, hogy az uj választások alapján összeülő törvényhatósági bizottság megalakulása előtt a belügyminiszter rendeleti uton életbeléptethesse a törvény 107. paragrafusában statuált törvényhatósági tanácsot. Mivel kétségtelen, hogy a szóbanforgó intézkedés lehetősége azt is jelenti, hogy a szentesités után annak gyakorlati alkalmazásával is számolnunk kell: néhány hét mulva bizonyosan megkezdi müködését a törvényhatósági tanács, kikapcsolva az autonómia mai szerveit, a szakbizottságok javasoló és a tanács végrehajtó jogkörét.

Haladjunk el ez alkalommal megjegyzés nélkül a csütörtöki képviselőházi ülés demokrata szónokai mellett, akik a törvényhatósági tanácstól most egyszerre, de minden indok nélkül az autonómiát féltik, tekintsünk el attól, hogy a hivatalnoki tanács mindennemü hatalmának végleges megszünését jelenti az uj szerv, és csak arra gondoljunk, hogy a törvényhatósági tanács már a közeljövőben mennyire nagyfontosságu térhóditását jelenti közvetett formában, tagjain keresztül a közönség igaz akaratának. Az uj törvény legfontosabb paragrafusa a törvényhatósági tanács felállitásáról szóló, mert azt jelenti, hogy az autonómia a jövőben a maga akaratát közvetlenül viszi keresztül az adminisztrációban, megszüntetve minden lehetséges oppoziciót, huzavonát és szabotálást, ami a többségi pártok egybehangzó véleménye szerint annyiszor, de annyiszor jelentkezett az utóbbi esztendőkben.

A törvényhatósági tanácsnak, az autonómia közvetlen akaratának az adminisztráció bástyái közé való diadalmas bevonulása oly sorsdöntő esemény, amely máról-holnapra meg fogja változtatni a városháza arculatját. A népakaratnak ezen kétségbevonhatatlanul nagyjelentőségü diadalmenetén tulmenően azonban egy másik, nem kevésbé domináns elem fog jelentkezni a törvényhatósági tanács müködésében: az államhatalom képviselője, a főpolgármester. Reméljük, hogy a két együttható tényező eredője a főváros életében a békés munka és a zavartalan ügymenet lehetőségeit fogja biztositani.

A feltámadást váró ájtatos hetekben a laikus elemnek és a kormányakaratnak a végrehajtó hatalom sáncai mögé való bevonulásából az ügymenet gyorsitását, a bürokrácia csökkentését, munkaalkalmak teremtését és a gazdasági élet szabadságának fejlesztését várja a törvényhatósági tanácstól Budapest népe. Ebből a szempontból a törvényhatósági tanács ideáját az uj törvényalkotás legfontosabb paragrafusának tartjuk, és a 107. paragrafus életbeléptetését az uj idők előrevetett árnyékának tekintjük.

A Keresztény Községi Párt tisztelgése a polgármester előtt

Csilléry: A most letelt tiz esztendőt joggal fogják Sipőcz Jenő korának nevezni — Sipőcz: Kivül a pártkereteken, de mindenkor a keresztény nemzeti eszmétől vezéreltetve, maradtam a tiz esztendő alatt, aki voltam — A tiz év alatt a Keresztény Községi Párt guvernamentális érzéke és a polgármester elvhüsége biztositották a nagy alkotások lehetőségét

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Egyre szélesebb hullámokat vet az az öröm, amely a keresztény közvéleményt és a társadalmat a polgármester tizéves jubileuma és az őt ebből az alkalomból ért kitüntetés kapcsán eltölti. A polgármester titkári hivatalában már köteggé vastagodnak az ivek, amelyeken a polgármester számtalan tisztelője jegyezte fel nevét, hogy őt a jubileum és a kitüntetés alkalmából tiszteletéről biztositsa. Egyre-másra jelentkeznek a küldöttségek is: hétfőn a *Keresztény Községi Párt* több mint százfőnyi küldöttsége jelent meg *Csilléry* András vezetésével a polgármester előtt, szerdán délben pedig az *Egységes Községi Polgári Párt* küldöttsége kereste fel a kitüntetés és a jubileum kapcsán *Sipőcz* polgármestert.

A Keresztény Községi Polgári Párt küldöttségében részt vett egyet kivétellel a párt minden tagja, de jelen voltak a kerületi vezetők is. A küldöttség a polgármesteri fogadószobában gyülekezett, *a belépő polgármestert percekig tartó lelkes éljenzés fogadta.* Az éljenzés lecsillapultával *Csilléry* András dr. tartotta meg ünnepi üdvözlő beszédét.

— Méltóságos Polgármester Ur! A Keresztény Községi Párt tagjai ma megjelentek a külső szervezetek vezetőivel egyetemben Méltóságod előtt, hogy kitüntetése alkalmából őszinte szerencsekivánataikat és legmelegebb együttérzésüket fejezzék ki.

— Mi nagyon jól tudjuk, hogy ez a kitüntetés összeesik talán tudatosan és nem véletlenül annak az évfordulójával, amikor Méltóságod ennek a városnak a vezetését átvette ezelőtt tiz esztendővel. Ha visszatekintünk a tiz év előtti viszonyokra, amikor a dezoláltságnak, a város teljes leromlásának legrettenetesebb képét tárta az akkori helyzet Méltóságod elé, amikor ennek a városnak polgármesteri hivatalát mint kormánybiztos elfoglalta: akkor minden elfogulatlan szemlélő, aki objektiv szemmel nézi az eseményeket, meg kell, hogy állapitsa, hogy ez a 10 esztendő nem tünt el nyomtalanul ennek a városnak életében. (Ugy van! Ugy van!)

— Meg kell, hogy állapitsa minden objektiv szemlélő azt, hogy ez a város a tiz esztendő alatt óriási haladást tett. Nemcsak azokból a tekintetekből, hogy rendbe hozattak ennek a városnak anyagi viszonyai és gazdasági helyzete, hanem minden más téren is a régi állapotot egy egészen más uj állapot cserélte fel.

— Ha a történelem lapjait forgatjuk, akkor mindig azt tapasztaljuk, hogy egyes emberek egyéniségének a nyomait érezhetjük az egyes korok történetében. Ha az általánosságban áll ez a nemzetekre és országokra, akkor áll ez egy olyan nagy, hatalmas fővárosra is, mint Budapest székesfővárosa, melynek mindenkor jelentős szerepe volt a nemzet életében. Mi ugy érezzük, hogy ezt a tiz esztendőt, amely itt most eltelt, joggal fogják majd Sipőcz Jenő korának nevezni. Ez a kor azonban jellemezni fogja Sipőcz Jenő egyéniségét is, mert mindenki azt fogja mondani, hogy ebben a korban, amikor Sipőcz Jenő kormányzott, ilyenek és ilyenek voltak a viszonyok és ilyen volt az erkölcsi felfogás. Mindenesetre egyet akkor meg fognak állapitani és meg kell, hogy mi is állapitsuk, hogy ezzel a sziklaszilárd elvhüséggel, amely Méltóságodat jellemezte, mindazokat a feladatokat, amelyeket tiz esztendővel ezelőtt maga elé kitüzött a keresztény gondolat érvényesitése érdekében, száz százalékig beváltotta nemcsak önmagával, hanem az egész társadalommal szemben is. És ha voltak olyan esetek és körülmények, amikor nem sikerült mindent ugy elérni, mint azt maga elé tüzte, akkor ezt nem Méltóságodnak az elvekhez való hütlensége, vagy elvtelensége, vagy elveinek megtagadása okozta, hanem annak lehetetlensége tisztán azokon a külső körülményeken mult, amelyre befolyását gyakorolnia nem állott módjában. Nincs is mindenkinek módjában mindent száz százalékig beváltani, száz százalékig mindent keresztülvinni, különösen amikor ezeknek a perfektuálása nem az egyes egyéntől, hanem más külső körülményektől és tényezőktől is függ. (Ugy van!)

— Méltóságos Polgármester Ur! Igen tisztelt Uraim! Ugy érzem azonban, hogy a Sipőcz Jenő korának van még egy jellemző tulajdonsága is, melyet meg fognak állapitani mindenkor, mikor erről a korról beszélnek, hogy ezt a kort nemcsak a keresztény nemzeti gondolat jellemezte, hanem az a mélységes valláserkölcsi alap, az erkölcsi tisztaságnak, a becsületességnek, a puritánságnak, a kötelességnek száz százalékig való érvényesülése. Ebben Méltóságod nagyszerü példát mutatott, olyan példát, amely eddig semmiféle közület életében nem volt látható és érezhető.

— Mi érezzük azt leginkább, hogy itt Méltóságod ezeket a sikereket, eredményeket nem a hatalom kezén keresztül érte el, hanem a ragyogó példaadással. Mert méltóztassék megengedni, a példaadás sokkal többet jelent az emberek szemében és annak sokkal több hatása van, mint hogyha az ember csak kényszereszközökkel a bürokrácia hatalmi eszközein keresztül tudja a céljait érvényesiteni. Ezért igyekezett ennek a városnak minden tisztviselője hasonló lenni gondolkozásában, erkölcsi felfogásában, kötelességteljesitésében Méltóságodhoz. Én ugy látom, hogy ez most az egész vonalon megvan. (Ugy van! Ugy van!)

— Rendkivüli időket élünk, rendkivüli gazdasági viszonyok között vagyunk, a régi nagy Magyarország helyett megcsonkitott Magyarországgal állunk szemben, amelynek régi nagyságából csak a nagy főváros maradt meg gondjaival, terheivel, kötelességeivel. Ezeket Méltóságod igyekezett mindenkor a legjobban ellátni s ha ez nem sikerült száz százalékig, az mindig a jelen gazdasági krizisnek és nehéz viszonyoknak tudható be.

— Sokan talán azt vetik Méltóságodnak a szemére, hogy tisztán csak a valláserkölcsi alap ápolásán keresztül, csak templomok fogják jelezni ennek a kornak az utjait. Nos, én ezzel szemben egészen nyugodtan merem megállapitani, felemelt fővel — és ezt mindenkinek el kell ismernie — hogy igenis, a jóléti intézményeknek hosszu sorozata van, amelyeket a polgárság érdekében hivtunk életre és hosszu sorozata van annak a sok szociális gondoskodásnak, amelyet kifejtettünk az elszegényedett néposztályok és néprétegek felsegitése és a dolgozó társadalom támogatása érdekében, amelyek mind-mind Méltóságod nevéhez fognak szintén füződni.

— De tovább megyek, azt sem lehet mondani, hogy pusztán jóléti intézményekkel, segitségekkel, a gyámoltalanok és rászorulók istápolásával nem lehet közéleti eredményeket elérni, hanem azokat kell talpraállitani. Nos, ezzel szemben rá kell mutatnom arra, hogy gazdasági téren is óriási eredményei vannak ennek a korszaknak. Méltóztassék visszatekinteni, hogy a legutóbbi ötven évet meghaladó idő alatt a főváros milyen erőfeszitéseket tett állandóan abban az irányban, hogy pénzügyeinek intézését maga irányithassa és maga vezethesse. A főváros törvényhatóságának minden egyes tagja meg volt győződve arról, — még ha talán egyik-másik egyéni és világnézleti okokból ezzel a gondolattal szembe is helyezkedett, — hogy erre az önállóságra a fővárosnak szüksége van és ezért meg kell állapitani, hogy a legnehezebb feladat megoldása, a legerősebb fundamentum lerakása a Községi Takarékpénztár életrehivása által Méltóságod nevéhez füződik. (Ugy van! Ugy van! Éljenzés.)

— Még egész hosszu sorozatát mondhatnám el hasonló dolgoknak, ott van a Kisipari Hitelintézet a kisiparosság alátámasztására, ott van a közuti intézményeknek, a közlekedési eszközöknek a főváros kezében való koncentrálása, amely még nem teljesen fejeződött be és amelynek még továbbvitelét, kifejlesztését és kiépitést kell a válságos helyzet megjavulása után kikényszeriteni: mindezek Méltóságod nevéhez füződnek. Mindennek az alapjait Méltóságod érája és Méltóságod kormányzása rakta le s nekünk kötelességünk, hogy ezeket tovább fejlesszük és ha lehet befejezzük is.

— Hogy ez nemcsak az én megállapitásom és nemcsak barátaim megállapitása, hanem mindazoké, akik ennek a városnak a falai között élünk, azt konstatálni lehet azokból a momentumokból, amelyek a főváros közgyülésein lejátszódtak, amikor azok is, akik elvi szempontok tekintetében talán mint ellenfelek állanak velünk szemben, leszegezték, hogy a becsületességnek, a kötelességteljesitésnek, a puritánságnak,

az eszmények fenkölt harcosának és a legkiválóbb tisztviselőnek mintaképét látja mindenkor mindenki Méltóságod kiváló személyében.

— Méltóságos Uram! Ha mindez nem is volna igaz, akkor csak egy körülményre utalhatok. Nehéz viszonyok között, politikai fordulatokon átmenve, Méltóságod már átesett egy tisztujításon, amikor ismét beemelkedett a polgármesteri székbe, akkor sok nehézségek között és még ha a más világfelfogásu és világnézeti emberek ellenséges érzülete mellett is történt akkor ez a második választás, ma már, azt hiszem, mindenki aláirja pártkülönbség nélkül azt, hogy Méltóságod mindent elkövetett abban az irányban, amit székfoglalójában akkor igért és akkor kitüzött maga elé, hogy: mindenekelőtt Budapest!

— Ezért hálás Méltóságodnak az egész város közönsége. Hálás azért, hogy el tudta végre érni és lehetővé tudta tenni, hogy a polgárság ennek a városnak az érdekében egyesülhessen és én hiszem azt, hogy ez a munkálkodás, ha ebben az irányban tovább fog vezetni, akkor ennek a városnak a történetében hosszu időn keresztül biztositani fogja az itt megalapozott intézményeknek további és teljes kifejlesztését.

— Kivánom pártom és barátaim nevében, akik velem együtt kitartó elhüséggel harcolnak Méltóságoddal együtt a kitüzött célért, nem nézve sem jobbra, sem balra, akiket nem egyéni érvényesülés, nem a megválasztás lehetőségei tartanak a kitüzött célok és zászló mellett, ezért kivánjuk valamennyien egy szivvel, egy lélekkel, hogy a jó Isten tartsa meg nekünk sokáig a város első polgárát és ennek a városnak első polgára hosszu időn keresztül nekünk Sipőcz Jenő legyen.

Sokszor megakasztotta Csilléry nagyhatásu beszédét a kitörő taps. Utána percekig ünnepelte a közgyülés a polgármestert.

Csilléry András dr. üdvözlő beszédére *Sipőcz Jenő dr. polgármester* meghatottan a következő beszédben válaszolt:

— Mélyen tisztelt Uraim! Kedves Barátaim! Valóban szivem mélyéig meghatva köszönöm azokat a gyönyörü és mély gondolatoktól áthatott szavakat, amelyekkel Csilléry András Őexcellenciája, az én kedves és szeretett jó barátom az önök nevében engem üdvözölni szives volt.

— Hogy ha az ember egy ilyen évfordulóhoz ér, még akkor is, ha ez az évforduló nem a külvilág számára van, visszagondol az elmult időszakra. De mennyivel inkább visszagondol az ember akkor, amikor erre az évfordulóra rárányul a külvilág figyelme is és amikor ez az évforduló bekapcsolódik egy hatalmas közületnek az életébe is.

— Ha én visszagondolok erre az elmult időszakra, akkor énnekem első szavam mélységes hálaadás a Mindenhatónak azért, hogy nekem ezt a küzdelmes, de szép 10 évet ajándékozta és azért, hogy ezt a mai napot nekem megérnem engedte.

— A hála után jön a köszönet. Mélységes köszönetet mondok azoknak, akik engem tanácsukkal, barátságukkal, bizalmukkal az egész tiz esztendő alatt mindig segitettek, támogattak. Köszönetet mondok a pártvezérnek, Wolff Károly Őméltóságának, köszönetet mondok Csilléry András kedves barátomnak, akiknek segitségét és támogatását mindig éreztem. Köszönetet mondok a párt elnökségének és összes tagjainak, mert érzem szeretetüket és ragaszkodásukat, amely állandóan felém irányul és érzem bizalmukat is, amely az én várospolitikai működésemnek egyik nagyon értékes alapja.

— Hogy mindenkor eredménnyel tudtunk eddig dolgozni, az kétségtelenül arra vezethető vissza, hogy a párt szeplőtlenül őrizte és tartotta kezében a zászlót és ha a párt arányszámában bármi változás állott is elő az idők folyamán, a párt megmaradt változatlanul letéteményese a fővárosban a keresztény nemzeti gondolat magasztos eszméinek. De én magamról is elmondhatom, igen tisztelt Uraim és Barátaim, hogy én is a tiz esztendő alatt maradtam, aki voltam. Bár pártköteléktől függetlenül, de változatlanul maradtam a keresztény nemzeti eszme egyik szerény harcosa és én azt hiszem, hogy ha lehetett is talán a párttal szemben egyesek részéről valami változást tapasztalni: ebben a teremben, igen tisztelt Uraim, sohasem tapasztaltak változást, mindig változatlan szeretettel, bizalommal és ragaszkodással viseltettem a párt iránt, függetlenül a pártarányoktól, mindenkor kivül a pártkereteken, de mindenkor rendithetetlenül a keresztény nemzeti gondolattól és a keresztény nemzeti eszmétől vezéreltetve és ha még volnának is fellegek a párt életének egén, én az én barátaimat jó időben és rossz időben egyformán szeretem, egyforma szivvel, lélekkel és hüséggel megbecsülöm.

— Mélyen tisztelt Uraim! Ha visszanézünk erre a tiz évre, Csilléry András azt mondotta, hogy ezt az én korszakomnak lehet minősiteni. Én pedig azt mondom, hogy erre a tiz évre ez a Keresztény Községi Párt nyomta rá a maga nagyszerü elveinek és eszméinek bélyegét, mert ez a párt vitte bele a székesfőváros életébe, közönségébe, kitörülhetetlenül a keresztény és nemzeti gondolatot. Nem lesz többé olyan idő, hogy a keresztény nemzeti gondolat át ne hassa ennek a városnak a közönségét. De ami még nagyszerü ennél a pártnál, az, hogy nemcsak eszményeket tudott kitüzni, hanem az eszményeket gyakorlatilag is meg tudta valósitani. Ez a párt a nemzeti lelkesedésnek a lázában született meg, amikor valami villamos erő járta át az országot és a fővárost és ez a párt nem hagyta, hogy ez a hatalmas energiaforrás semmivé legyen, hanem volt ereje összefogni és ezt az energiát hatalmas gyakorlati intézményekben is érvényesiteni.

— Az, hogy bizonyos időkben ezeket a gyakorlati alkotásokat más pártokkal, de különösen olyan párttal, amely hozzá lelkileg közel áll, tudta keresztül vinni: az ennek a pártnak az érdemeit semmi tekintetben nem csökkenti.

— Az én kedves barátom rámutatott azokra az alkotásokra, amelyeket szociális és gazdasági téren véghez vittünk. Én nem is akarom ujból részletezni azokat. Én csak azt mondom, hasonlitsa valaki össze a tiz évvel ezelőtti Budapestet a mai Budapesttel, amint az idegenek teszik, akik tiz évvel ezelőtt itt jártak és most itt járnak és elragadtatással beszélnek erről a városról: akkor azt hiszem, beszámoltam azokról a nagy tettekről, amelyeket egyesült erővel vittünk véghez.

— És még van egy dolog, mélyen t. uraim és kedves barátaim, ami azt hiszem, szerencsés körülmény volt. Igen gyakran előfordul az, hogy az eszméknek a képviselői nem ismerik kellően a gyakorlati életet és viszont a végrehajtás embereit nem hatja át eléggé az eszmék ereje. Én azt hiszem, hogy ebben a tekintetben megvolt a szerencsés összhang, mert a Keresztény Községi Párt csodálatos, gyakorlati, guvernementális érzéket tudott tanusitani, a gyakorlatnak, az alkotásoknak kérdései ebben a pártban igazán megértő képviselőkre találtak és viszont szabad talán azt mondanom, hogy én, mint a végrehajtásnak a feje, soha a keresztény nemzeti gondolatot a gyakorlati keresztülvitelben szem elől nem tévesztettem. Talán ez a szerencsés összhang, amelyet én az én munkatársaimba is át tudtam vinni, ez biztositotta azoknak az alkotásoknak lehetőségét, amelyekre mindig büszkén fogunk visszaemlékezni.

— Én ujból azt hangsulyozom, igen tisztelt Barátaim, hogy természetesen nagy önelégültség ne töltsön el bennünket, mert ez nagyon veszélyes dolog, ez a tetterőt ellankasztja, de viszont pesszimizmusba se essünk bele, mert ez ugyancsak az aktivitás rovására mehet, hanem mi rendületlenül és erős akarattal a jövőben bizva tudjunk továbbra is nagy Magyarország és keresztény nemzeti lapon álló Budapest megvalósitásáért.

— Egy egészen uj korszak előtt állunk. A főváros a megszavazandó uj törvény folytán életének uj fejezete előtt áll és nekünk arra kell törekednünk, hogy Budapest ebben az uj helyzetben is megtalálja a maga vezető szerepét, hogy Budapest a kulturális, a gazdasági és a szociális életnek változatlanul továbbra is a központja maradjon.

— Én azt hiszem, mélyen tisztelt Barátaim, hogy ha mi összetartunk, hogy ha mi változatlanul a jövőben is a mi szent eszményeink által vezéreltetjük magunkat, akkor mi el fogjuk érni egészen biztosan a mi nemes és nagy céljainkat.

— Én mégegyszer szivem mélyéig meghatva köszönöm meg ezt a nagy kitüntetést, amelyben osztályrészem volt ma és arra kérlek benneteket, méltóztassatok engem szeretetetekben és barátságtokban továbbra is megtartani.

A polgármester nagyhatásu, közvetlen meleg köszönő szavait szünni nem akaró lelkes nagy taps és éljenzés követte, azután a polgármester az üdvözlő küldöttség valamennyi tagjával melegen kezet szoritott és egyenkint is igen szives szavakban köszönte meg szerető megemlékezésüket.

Hortobágyi juhtúró
Mindenütt kapható! Termeli: ORSZ. MAGY. TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és vérbetegek külön osztálya

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben.
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyit.
M. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 72.455/1924. sz. körrendelet
M. kir. kereskedelemügyi miniszter 92 062/XX 1925. sz. rendelet

Városházi történetek

Mult számunkban megemlékeztünk György Endre hirlapiró kartársunk könyvéről, amely „Amig városatya lettem...“ cimmel hagyta el a sajtót. Megirtuk, hogy a kitünően megcsinált könyv kutforrása marad a jövendő történetiróknak, akik helyes és igaz képet kivánnak majd alkotni az uj fővárosi törvény előtti Budapest közgyülési terméről, most pótlólag közlünk a könyv adatai alapján néhány intimitást, amelyek alkalmasak arra, hogy azok, akik még nem fizettek elő a könyvre, sürgősen beküldjék Bandi barátunk cimére az előfizetési dijat.

Megtudjuk példának okáért György Endre müvéből, hogy Berczel alpolgármester három félévet hallgatott a budapesti Tudományegyetem teológiai fakultásán és tökéletesen elsajátitotta a latin nyelvet. Berczel különben az ovodában már vigyázó volt. Vajna Endréről közli a könyv, hogy Ujlakon született, Purébl-ről viszont megtudjuk, hogy 12 éves korától kezdve saját maga keresi a kenyerét. Némethy Béla önéletrajzában arról elmélkedik, hogy nem lett volna-e jobb, ha elfogadja a pesterzsébeti polgármesterséget, amit főjegyző korában tálcán vittek elébe. Solty tanácsnok elmondja viszont, hogy „félhivatalos“ családból származik, mert édesapja tiszti orvos volt. Érdekes az elődjárók életrajza is: a tiz előljáró közül nyolc Budapesten született. A főtisztviselőket illetően megtudjuk a könyvből, hogy Ágoston Gézának már az apja is árvaszéki elnök volt: Máramarossziget. Szemethy Károly pedig 28 éves korában majdnem jogakadémiai professzor lett Egerben.

A főtisztviselői életrajzok után hihetetlen változatossággal buzog György Endre könyvében a városatyák életrajza. Megtudjuk, hogy Ambrus Gyula papnak indult, Andréka Károly a kommunizmus alatt munkás volt a szentlőrinci szövőgyárban, Csepreghi-Horváth János dr. a közgyülés korra negyedik legidősebb tagja, születvén 1853-ban, Csilléry András még csak 47 éves, Ehrlich G. Gusztáv még Horváth János bácsinál is idősebb, mert 1849-ben született.

Azt is kevesen tudják, hogy Hann Arnoldot a háboruban „budai“ előnévvel magyar nemességgel tüntették ki, Hochenburger Antal 1919-ben, mint altábornagy ment nyugdijba, belvárosi Horváth Károly a pécsi honvéd hadapródiskolában Gömbös Gyulával ült egy padban. Vetélkedett is vele, mindegyik jobb tanuló akart lenni a másiknál. Az iskolában Horváth Károly lett a győztes, az életben Gömbös Gyula... Joanovich Pál dr. életrajzából tudomásul vesszük, hogy bolgár eredeti ősei kétszáz évvel ezelőtt telepedtek meg Magyarország délvidékén, Kivovics Károly életrajzának fénypontja, hogy Ischl-ben feleségével tett utazása alkalmával megmutatta neki negyven év előtti működésének helyét. Történelmi pillanat volt! Kivovics 1889-ben Ischl-ben borbély volt. Előadja különben Kivovics, (a sorrend pontos!) hogy „beszél németül, angolul, franciául és tótul.“ 1920 óta — mióta bizottsági tag vagyok — mondja tovább, — minden közgyülésen jelen voltam és itt mindig fel szoktam szólalni, ha annak szükségét érzem.“

Mettelka Frigyes, mint Máv igazgatóhelyettes ment nyugdijba, Milotay István ujságirói karriérje pedig ugy kezdődött, hogy Nyiregyházáról 1907-ben cikket küldött be Rákosi Jenőnek és iráesa rövidesen mint vezércikk jelent meg a lapban. Ez a sikere eredményezte a Budapesti Hirlaphoz való meghivását. (Zárójelben jegyezzük meg, hogy az életrajzok közül átlag minden ötödik dicsekszik azzal, hogy hirlapiró volt a bizottsági tag ur, vagy legalább is „cikkeit sürün közölték a napilapok.“) Kitünő barátunk, Nagy Feri, vasuti tarifa és vámügyekben szakértő, sok esetben hivatalos kiküldetésben minisztériumi ankéteken, mint tarifaszakértőt szóliják fel véleményadásra. Némethy Béla már 19 éves korában gyorsirástanári oklevéllel rendelkezik, Ortvai Rezső, mint pazmanita végezte el tanulmányait a bécsi egyetem teológiai fakultásán, Paulheim Franci bácsi több mint 50 bérpalotával és középülettel gyarapitotta Budapestet, Scheuer Róbert a háboruban 24 hónapig teljesitett vezérkari, 20 hónapig frontszolgálatot, Szémann Mihályt 1917-ben háborus páncélmozdonyok épitéséért kitüntette a király, Szontágh Tamás és Taufer Vilmos évtársak: mindketten 1851-ben születtek, B. Virág Géza „bölcsődala is a Kossuth nóta volt.“

Wolff Károly dr.-nak, a Keresztény Községi Párt elnökének életrajzát Németh Imre hirlapiró-társunk állitotta össze. Megtudjuk belőle, hogy a Wolff-család az utolsó Árpádok idején bajor földről jöttek Magyarországba: kilencven más családdal együtt német-prónai őstelepesek voltak a Wolffok és a 700 év alatt soha el nem költöztek Németpróna vidékéről. Pontosan együtt van minden irás, ami szinte példátlan a magyar nemesi familiák életében. Megható az életleirásban, hogy a trencséni piaristáknál ugyanabban a padban, ugyanazon a helyen ült, ahol a nagyapja. Ott volt előtte a padbavésett neve: Wolff János. „Nem Ankerschmidtek vagyunk — mondja az ujságirónak Wolff Károly, — itt élünk 700 éve, volt időnk hozzá, hogy magyarokká legyünk vérben és lélekben. Magunkba szivtuk ennek a földnek minden izét, illatát, eggyé lettünk népével, szolgáltuk hüséggel és teljesitettük hazánkkal szemben minden kötelezettségünket.“ Wolff életrajza különben a legragyogóbb jogászi karriérek egyikét jelenti. A birói vizsga letétele után rögtön az igazságügyminisztériumba kerül, résztvesz a polgári törvénykönyv kodifikálásában, nemsokára a bécsi főudvarnagyi bíróságnál magyar előadó, innen a külügyminisztériumba kerül osztálytanácsosi rangban és ott Aerenthal báró magyar közjogi előadója. 1909-ben — 36 éves korában! — udvari tanácsos, majd rövidesen az akkor felállitott magyar főudvarnagyi bíróság első elnöke...

Wolff Károly dr.: A választóközönség fogja eldönteni, hogy kinek a kereszténységében bizik jobban!

Felveszi az odadobott keztyüt, de kijelenti, hogy nyolc ember nem változtatja meg a városháza arculatját — Seregszemle az elmult tiz esztendő alkotásai fölött, amelyek bizonyitják, hogy a Keresztény Községi Párt nemcsak beszélt, hanem cselekedett is

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Vasárnap tartotta meg *Wolff* Károly dr., a Keresztény Községi Párt elnöke, budai választókerületében képviselői beszámoló beszédét. Lelkes tömegek tapsolták és éljenezték végig *Wolff* kijelentéseit, amelyek során kitért ő az országos problémák valamennyiére, a maga szintiszta logikájával, tántorithatatlan keresztény érzésével világitván meg a dolgokat és tüzvén ki a szükségessé vált uj célokat. *Wolff* beszédének ezen részével részletesen foglalkoztak a napilapok: ehelyütt kiküldött munkatársunk gyorsirói feljegyzése nyomán *a beszéd várospolitikai vonatkozásait* ismertetjük olvasóinkkal.

— A városházát illetően — mondotta *Wolff* Károly — ugyanazzal a nyugodt öntudattal állok önök előtt, mint az országos politikát illetően. Igenis, a városházán *most bizonyos jelenség van a mi pártunkkal kapcsolatban.* Én, amikor a választásokba belementem, az volt a tételem: *Keresztények egy táborba!* (Élénk helyeslés.) Mert a keresztény front megbontása csak árthat annak az ügynek, amelyet szolgálni akarunk. (Ingerült felkiáltások: Hazaárulás! Ugy van!) Nagy nehézségek árán csináltuk meg ezt az egységet. Mondhatom, hogy a kerületekben is nem szivesen látták azokat az urakat, akik most otthagytak bennünket. Hanem *mi mindig a keresztény egység jegyében dolgoztunk* és megállapitom, hogy a keresztény tömörülést nem én bontottam meg, a keresztény egységet *nem én bontottam meg.*

— *Az a nyolc ember nem fogja megváltoztatni a városháza arculatát.* Ezt nyolc ember nem tudja. De kérdem én, nem látták, hogy honnan jelentkezett a nagy örömrivalgás? *A köruti sajtó egészen odáig volt a nagy örömtől.* Odáig volt, kiabált, micsoda nagy esemény, megdöntötték az átkos Wolff-uralmat. Éljen az, aki otthagyta őt! Most már a városházán az fog történni, ami nekik kellemes. Nem igaz-e, hogy ők örvendeztek? Miért örvendeztek? A baloldalt akarják erősiteni ezzel a kilépéssel? És ha nem a baloldalt, akkor miért léptek ki? Én sohasem fogok ebben a kérdésben a személyeskedés terére lépni. A keresztény szeretet jegyében állok erőm tudatában a küzdőtéren. *Fogunk harcolni!* És hogyha nem tudjuk biztositani az egységet, hát felveszem az eldobott keztyüt, a választásokon odaállunk, hát *kinek a kereszténységében fognak jobban bizni, annak aki azt mondja, száz százalékig a keresztény alapon állok, vagy annak, aki a Pesti Naplóhoz megy előbb...* (Szünni nem akaró zajos taps és élénk helyeslés) ... és megkérdezi, hogy tetszik-e nekik?

— Kétségtelen az, hogy én nem megyek a köruti sajtóhoz. Én nem fogom megkérdezni az ő tetszésüket. És oda fogok állani a választóközönség elé és *harcolni fogunk a keresztény egységért és harcolni fogunk a keresztény elvekért,* de mindenekfelett és minden körülmények között a keresztény városházát továbbra is fenntartjuk. *És én nem vitatkozom tovább.* Nem tartom szükségesnek. Hanem igenis, most egy olyan dolgot fogok csinálni, ami talán egy kissé igénybeveszi a szives türelmüket, (Halljuk! Halljuk!) mert szükség van rá ezekben a sulyos időkben. (Halljuk! Halljuk!)

— Azt mondották az ellenfeleink, hogy mi csak beszélünk. Sajnos, ennek még a hiveink táborában is hitelt adnak. De hol vannak a cselekedetek? Engedjék meg, hogy csak távirati stilusban elmondjam azt, hogy mit tettünk a városházán az utolsó tiz esztendő alatt. Amikor átvettük a városházát, le voltak romolva az üzemek, a kórházak, a közüzemek, — ezeket mi reorganizáltuk. Mi a váltóhitelt megszüntettük az üzemi gazdálkodásban és rendeztük a külföldi adóságokat, bebizonyitva azt, hogy keresztény alapon is szóbaáll velünk az internacionális tőke. Nem kell lemondani a kereszténységről, csak pontosan kell a kamatot fizetni.

— Rendeztük a *külföldi adósságokat* is, aminek folyományaképp a város hitelképessége ma vetekszik az államéval. Megteremtettük a *Községi Takarékpénztárt.* Megteremtettük a *Kisipari Hitelintézetet* iparosaink támogatása érdekében és fejlesztjük is ezt az intézetet, hogy minél nagyobb körét az iparosságnak, a kisiparosságnak tudjuk támogatni ezekben a nagyon sulyos időkben. Megváltottuk a *Beszkárt. Vásárcsarnokokat épitettünk* Óbudán és a Krisztinavárosban. Megkezdtük a *Garay-téri piac* rendezését, a *csepeli városi kikötőt* tovább épitettük, megvettük a *tétényi sertéshizlalót,* hogy az egész ország sertésexportja ide koncentrálódjék, Budapest élelmezése biztositassék és innen intézhessék az egész kivitel. Létesitettük a tétényi sertéshizlaló után a *Millenáris versenypályát,* megteremtettük az *autóbuszüzemet,* megcsináltuk az *uj fővárosi könyvtár épületét, uj Károlyi-parkot,* a budai bástyasétányt fejlesztettük és a *primásbástyát,* a gellérthegyi sétányokat rendeztük, megcsináltuk a *Jánoshegyi kilátót,* minden közigazgatási kerületben *kulturházakat* és kerületi köröket létesitettünk, *keresztény kaszinókat,* fejlesztettük a *Széchenyi-fürdőt,* megcsináltuk a *Gellért-hullámfürdőt,* hatalmasan fejlesztettük a *csatornázást,* autóutakat létesitettünk, az idegenforgalom érdekében behoztuk a látványosságszerü kivilágitásokat, megcsináltuk az ásványvizüzem *Hungária-forrásának ivócsarnokát,* az Állat- és Növénykertben munkáslakóházakat és madárteleltető házakat épitettünk, a *Hármashatárhegyen menedékházat* épitettünk, megindítottuk az Árpád pihenőház megépitését, a *Vizművek* és *Elektromos művek* kibővitésének munkálatait, *étkeztetési akciót* csináltunk 12.000 iskolásgyermek és 10.000 felnőtt részére, összesen 65 főzőhelyen (ebből 6200 ingyenes étkeztetés). *tejakciót* létesitettünk 5000 egyén részére, szénakciót métermázsánkint 80 fillérrel, 1928—29-ben kiosztottunk 7816 mázsát, 1929—30-ban 23.000 métermázsát, 14 melegedőszobát állitottunk fel, megszerveztük a *dunai életmentést* 9 motoros mentőcsónakkal, *ingyenes felruházást* 8—10.000 gyermek részére, *háziasszonyok foglalkoztatását* 2000 középosztálybeli nő részére, 6 anya- és csecsemővédelmi intézetet napközi othonnal és bölcsődével 350—400 létszámmal, megcsináltuk a *Horthy Miklósné gyermekotthont Bicskén, a Horthy Miklósné gyermekotthont a Hidegkuti-uton,* 110 anya, 63 csecsemő, 45 kisded, 20 kisgyermek és 166 18 évesnél fiatalabb leány részére, a fiu- és leányárvaházak *fonyódi üdülőtelepét* 200 árva részére, egy menhelyet 30—50 ággyal, egy menhelyet 300 ággyal, egy menhelyet 100 ággyal, egy menhelyet 240 ággyal, 1930-ban uj 400 ágyas szeretetotthon épül, 50 szállodai ágyat létesitettünk, a *Mayer-árvaház* ágyszámát 28-al szaporitottuk, az *Erzsébet-árvaházat* 50 ággyal, *Városházi étkezőt* csináltunk 1500 személy részére, megcsináltuk a *fővárosi segitőalapot* mint önálló intézményt, megcsináltuk a fővárosi alkalmazottak *balatonkenesei nagy üdülőtelepét.*

— A népjóléti épitkezés terén épült 1925-ben 96 egyszobás lakás, 1926-ban 1006 egy-háromszobás lakás és 300 szükséglakás, 1927-ben 2496 egy-kétszobás lakás, 1928-ban 120 szükséglakás, 1929-ben 292 kislakás és 128 szükséglakás, 1930-ban 120 szükséglakás épitése van folyamatban. Csináltunk *népfürdőket.* 1922-ben dunai fürdőt 104 kabinnal és 184 öltözővel, 1925-ben dunai fürdőt 221 kabinnal és 227 öltözővel. 1929-ben *ingyen uszodát* 800 öltözővel. 1930-ban nyilt meg a *Dandár-utcai fürdő* 198 öltözővel. Létesitettünk *népkönyvtárakat.* 1923-ban egy fiókkönyvtárat, 1924-ben két fiókkönyvtárat, 1927-ben egy fiókkönyvtárat, 1929-ben egy fiókkönyvtárat. A *kegyuri alkotások terén* csináltunk 13 uj plébániát, 4 helyi káplánságot, az Angyalföldön egy templomot 400.000 pengő hozzájárulással. *Egy templomot a Törökőrön, egy templomot a Városmajorban. Tetőfödés alatt áll egy templom a Tripoliszban, egy templom a külső Ferencvárosban,* a *Ferenc József-templom épitésére* adtunk 1 millió pengő hozzájárulást, tervbe van egy templom a *Ferdinánd-téren,* a folyó évi költségvetésben kegyuri célra engedélyeztünk 2,038.093 pengőt.

— *Tanügyi téren* létesitettünk középiskolát végezettek részére kereskedelmi szaktanfolyamot, droguisták továbbképző tanfolyamát, három gyógypedagógiai nevelőintézetet internátussal, egy kertészképzőiskolát, egy háztartási továbbképző iskolát, egy iskolaorvos- és iskolanővéri intézményt, egy felsőgazdasági iskolát, három elemi iskolát, egy kisdedóvót, egy gyógytornatanfolyamot, egy diákszállót, egy kereskedelmi szakoktatási könyvtárt, négy polgári iskolát, egy vegyes polgári iskolát, egy női ipariskolát, hét gyermekotthont, egy bölcsödét, tüdődiszpenzéreket, hat iskolánál létesitettünk emeletráépitést, befejeztük a Simor-utcai iskola épitését és a Baross-utcai iskola nagy tatarozását. 1930-ra tervben van 7 uj elemi iskola, 2 óvoda és tornaterem a Tatai-uton. A gyermeknyaraltatási akcióba belevontuk 1929-ben ca. 18.000 gyermeket iskolai tejellátással, csukamájolaj-akcióval.

— Hozzátehetem még, hogy a tiz esztendő alatt legalább *15.000 ember érdekében jártunk el,* a szükséges támogatást nyujtottuk nekik, *megindítottuk évenkint a szellemi szükségmunkát.*

— A *közélelmezés terén* a kommün utáni évek élelmezési nehézségein segitendő, egészen 1924-ig a főváros a hatósági ellátást vezette be, amire rengeteget áldozott és ami a legnagyobb sikerrel járt, pedig majdnem sulyosabb probléma volt, mint maga a háborus közélelmezés. Számokban kifejezve 1920-tól 1924-ig körülbelül 25.700 vaggon lisztet és körülbelül 70 millió pengő értékü egyéb élelmicikket juttattunk a főváros lakossága részére.

— A *közélelmezési intézmények* fejlesztésére a közélelmezési beruházások az utolsó évtizedben több, mint 22 millió pengő összeget képviselnek, még pedig élelmiszervásárok létesitésére, közvágóhidak és állatvásárok korszerü technikai berendezésére, például a közvágóhidakon ujabb 3 hütőt, zsirolvasztó műhelyek és husvásárj csarnokok, az állatvásárokon sertés- és borjuvásári csarnokok, bizományosi irodák, uj istállók, szállások és vasuti rakodók stb. létesitésére. A mezőgazdaság szolgálatára a főváros berendezte *a kőbányai uj nagy sertéshizlaló telepet* és megépitette a nagytétényi sertéshizlalót is. Folyamatban van az uj nagy vásárcsarnok épitése.

— Igazán csak ugy száguldottam végig tiz esztendő sok és nagy munkáján. Csak éppen elmondottam a keretek sorozatát. Lehet-e ezek után azt mondani, hogy *mi csak beszéltünk és nem cselekedtünk?* Igazságos ember emelheti-e ezt a vádat? Nem kell-e azt mondani, hogy *ha tiz évnek munkája ennyi gyakorlati cselekedettel járt, akkor a további tiz év munkájára minden csüggedés nélkül indulhatunk.* (Élénk helyeslés és nagy taps.)

— Én nem kérek mást, mi nem kérünk mást, csak azt, hogy önök menjenek be a városba és mondják el ezeket, amikor vádaskodásokkal el akarják téríteni a mi zászlónktól a mi hiveinket. Higyjék el, hogy ebben a sulyos helyzetben, amikor önökkel együtt harcolunk a küzdőtéren, az önzetlenség jegyében akarok tovább is küzdeni, csak egyet várhatok önöktől, mélyen t. hölgyeim és uraim, *támogatást, kitartást és bizalmat, a krisztusi szeretet jegyében s lankadatlan erővel, eszményi imádatával fogunk tovább menni a harcban a keresztény Magyarországért és a keresztény városházáért.* (Élénk helyeslés és taps.) Elvárom, hogy *önök mint egy ember állnak a zászló mellé,* amely tiszta és mocsoktalan, amelyen nincs folt, amely nem csinált pártkassza-politikát, amely nem türte meg a visszaéléseket, amely nem akart panamákat és kijárásokat, amely csak önzetlen munkát akar, — amikor nyugodt lelkiismerettel várja az önök itéletét.

Percekig ünnepelte tomboló lelkesedéssel a választóközönség *Wolff* Károly dr.-t, akinek beszámoló beszéde hü statisztikai kimutatása az elmult tiz esztendő alkotásainak.

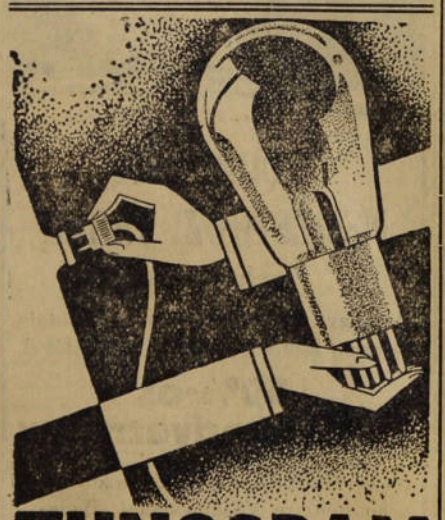
TUNGSRAM
VÁLTÓÁRAMU BÁRIUMCSŐ

Eternit
cső
esö-, szennyvíztrágyalé levezetésére, szellőztetésre és csatornázásra stb.
nem rozsdásodik, könnyü, vizet nem ereszti át, olcsó.
ETERNIT MÜVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY UT 33.

Svábhegy legszebb helyén Mátyás király-út 7. szám alatt árnyas parkban komforttal berendezett 2—3 szobás nyári lakás és egy külön szoba kiadó. Telefon: 902—29.

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

Margalit Andor és Ödön
okleveles mérnök, épitőmester, vállalkozók
BUDAPEST
I., KELENHEGYI-UT II. SZÁM.

A fővárosi tanerők alkalmazása

Irta: **dr. Szőke Gyula** felsőházi és törvényhatósági bizottsági tag

A közoktatásügyet törvényeink az állam feladatának nyilvánitják és azok teljesitését részben a kormány, részben a község, részben a hitfelekezetek hatáskörébe utalják, illetve kötelességévé teszik. Ezen az alapon a főváros a közoktatásügy legkülönbözőbb ágazatában vállalt feladatot és viseli annak rendkivül magas terheit. Ugy a hitfelekezetek az ő eddigi tevékenységük tetemes részét átengedték a fővárosnak, mint az állam készséggel nézte azt, hogy helyette a főváros állitsa fel a tanintézeteket. Még maguk az adózó polgárok sem szóltak ellene, hogy a főváros szinte gavallér-módon intézte a közoktatásügyet és viselte annak a terhét a köz javára, sokszor tulságosan bőkezüen és akárhányszor szinte indokolatlan iskolák felállitásával, csakhogy módot nyujtson a főváros lakossága minden rétegének, hogy ismeretei bővitésével a társadalmi elhelyezkedésre alapot szerezhessen és foglalkozásában kellő tudással és szakértelemmel a helyét megállhassa. Innen a legkülönbözőbb iskolák, a legköltségesebb módon a legmegfelelőbb tanerőkkel ellátva és *ezzel az elgondolással emelte a főváros a közoktatásügyet magasan bármely világváros szine fölé.* Innen van, hogy mihelyst valamerre a lakosság épitkezni kezdett, rögtön megnyitotta az iskolákat, hogy a főváros területén necsak analfabéták lehetőleg ne legyenek, de szaktudás nélkül se legyenek kitéve a mai életküzdelemnek. *Az állam ezen iskolák fenntartásához nem járul hozzá, ezt a főváros kizárólag a saját jövedelméből fedezi.*

Természetes volt tehát, hogy ezen iskoláknak a személyzetéről is a főváros gondoskodott, amiből viszont önként következik, hogy *ezeknek az alkalmazását is a főváros eszközölte.* De nem is lehet ez másképen. A törvényhatóság tanácsának VII. ügyosztálya átfogó, nagy koncepciójú és széles látókörü munkájával annyira részletesen és irányitóan vezeti minden iskolának az életét, hogy szinte természetesen folyik, hogy önmagának neveli a tanerőket és olyanokat alkalmaz, akik gyakorlatilag is a főváros különleges kivánalmaihoz idomult ismeretekkel ellátva vehetik át a nekik kiosztott részt a tanügyi munkából. Azok a különleges gyakorlati megnyilvánulások, amelyek a világváros a mai nehéz viszonyok között kétszeresen gyorsan élő lakosságának a kiképzéséhez szükséges különleges látókört igényelnek a tanügyi személyzettől, a fővárosban megszerzett előgyakorlatok utján sajátithatók el annyira, hogy a tanszemélyzet tagjai, amikor az önálló megbizást a tanácstól elnyerik, meg is tudják állani a helyüket. Volt sok kifogásunk világnézeti tekintetben a liberális kor tanácsának az igényeivel szemben, amelyeket a közoktatásügy terén is és a tanügyi személyzettel szemben is alkalmazott, de nyugodt lélekkel állitjuk, hogy *a főváros közoktatásügye mindenkor azon a magas nivón állott, amelyet más városok tanintézetei a legritkább esetben közelitettek meg.* Példaképül ugyanis mindig itt állottak azok a hitfelekezeti, elsősorban szerzetesi tanintézetek, amelyekkel a versenyt csakis a jól berendezett községi iskolák és azok elsőrendüen képzett, gyakorlatilag is kiművelt odaadó munkás személyzete tudott csak elérni.

A tanszemélyzetnek ez a kiválogatása volt a mindenkori tanácsnak nehéz, lelkiismeretes és az ügy iránt érdeklődő feladata. Ebben támogatta a mindenkori közoktatásügyi bizottság, amely még a legnagyobb pártharcok idején is különös figyelemmel tudott lenni a köz javára és a főváros tanügyének a kiválósága élénk példa, hogy az a rendszer, amely talán részletben, vagy egyes megnyilvánulásban visszatetszést szült, végeredményben mindenkor *teljes elismerést érdemelt.* Hiszen igen gyakran megtörtént, hogy a nagytehetségü vidéken működő tanerőt szinte meghivta a tanács a pályázatban való részvételre és a közoktatásügyi bizottság készséggel vállalta a jelölés során őket a főváros tantestülete sorába. Természetes azonban, hogy elsősorban mindig figyelembe volt veendő *a főváros viszonyainak különleges gyakorlati ismerete,* a tanitási tudásnak és készségnek ehez való idomulása, mert évtizedes gyakorlat mutatta meg, hogy a helyi ismereteknek a tanügy terén való érvényesitése a tanitási siker egyik biztositéka. Ezt szentesitette az uj közigazgatási törvény is, amikor a törvényhatóságoknak, megyei városoknak és községeknek a saját tanintézeteik tanerőinek a megválasztását autonóm jogában hagyta. Ezzel szemben az uj fővárosi törvénytervezet tanerők megválasztásának a jogát autonóm hatáskörben hagyja ugyan, de a megválasztás jóváhagyását a vallás- és közoktatásügyi miniszter kezébe teszi le.

Ha keressük az indokot, egyedül azt hallottuk eddig, hogy a kultuszminisztérium *magasabb érdekből* kivánja a jóváhagyást, mert a kommunizmus idején akadtak eltévedt tanerők, akik méltatlanok voltak a tisztségükhöz. Mindjárt látszott, hogy *ez az indok nem lehet őszinte.* Hiszen nemcsak a tanerők tévedtek meg a kommunizmus idején, nemcsak tanitókat és tanárokat tarthatunk ezen kor gyászmagyarjainak és megtévedett ember nemcsak a fővárosban volt, de egyes emberek tévedéséért az egész kart, sőt az egész törvényhatóságot büntetni és jogelvonással sujtani, sem a politikai okosság nem kivánja, sem a jó közigazgatási érdek meg nem engedi. *Lehetetlen dolog, hogy az ugyis tulságos centralizálással megnövekedett minisztérium képes legyen annyira átlátni a főváros egyes iskoláinak a szükségletét, hogy megitélhesse az egyes tanerők alkalmazásának a helyességét.* Ezt mutatja az, hogy a minisztérium állapitja meg a tanrendet és a tanitási módszert és bizony sajnálattal láthatja, hogy az ugy a fővárosban, mint a vidéken tulhajtott és nem felel meg a mai kor igényeinek és lehetőségének, de a fővárosban azonkivül nem felel meg a főváros egyéni viszonyainak és kivánalmainak. Ha most még nincs meg a tanerő, amely ezt legalább a szükséglethez idomitva tudná alkalmazni, mert nem ismeri a speciális szükségletet, *az eddigi magas szinvonalon álló közoktatásügy feltétlenül kárát vallja.*

A képviselőházban nemrégiben lefolytatott tárgyalások során ujabb indok hozatott fel a miniszteri jóváhagyás mellett és pedig, hogy *módja legyen a miniszternek a több gyermekes tanitói és tanári családokat gyermekeik tanitása céljából Budapestre elhelyezni.* Ez az indok azután betetőzi azt a szubjektiv irányzatot, amely rombol, amikor épiteni akar, letör, amikor emelni kell és szétszór, amikor a helyes tanitási iránnyal lelket átfogóan összetömöriteni kellene. A családi elet helyessége, tartóssága és a gyermekáldás boldogsága feltétlenül *érdem a mai hanyatló világban.* Ha ezeknek a tanitásáról kollégiumokkal, internátusokkal és ösztöndijakkal az állam gondoskodik, nagyon okos és helyes intézkedéseket tesz. De ha érdem a gyermekáldás a tanügyi kinevezéseknél és ha a tanügyi személyzet gyermekeinek a nevelésénél az elhelyezésre befolyással bir, hogy hány gyermeke van az illető tanitónak, már nem épitünk a közoktatásügy terén, hanem *rombolunk,* mert *lehetetlen fokmérője a tanügyi képességnek és készségnek a családban a gyermekek száma* és utat tör *a politikai szolgálatok jutalmazásának a lehetősége.*

A közoktatásügy terén egyedüli fokmérő a tudás, a készség, a gyakorlati ismeret és a rátermettség lehet. *Egyetem máshol is van, nemcsak Budapesten,* a polgári iskolai tanárképző intézet *Szegeden van,* tanitóképezdék a legkülönbözőbb helyeken vannak, középiskolák minden városban találhatók és emellett *ugyanezen városokban községi iskolák is vannak;* ezeknél mégsem követelte magának a kormány a községi iskolák tanerőivel szemben a kinevezések jóváhagyási jogát. Tehát nyilvánvaló, hogy nem az az irányitó és döntő, hogy a jövőben a tanügyi kinevezés legyen a jobb, hanem az, hogy egyeseket Budapestre való törekvésükben a kormány támogasson a tanerő választásának a jóváhagyása alapján. *A képviselőházban győzött a pártfegyelem a közoktatásügy helyesebb felfogásával szemben és győzött a politikum az autonómiával szemben.* A képviselőház *tévedett.* Tévedett éppen ugy, mint a kormány, amikor a ma kivánságának tesz eleget és nem gondol a jövőre, mert ezzel politikai tekintetből olyan törvényt alkot, amely nem felel meg a helyes pedagógiai elveknek és nem felel meg a közoktatásügy helyi kivánalmainak.

A törvényjavaslat még a felsőház elé kerül.

A felsőház nagyon helyesen minden politikától mentesen birálja az elébe került törvényjavaslatokat és tultéve magát a pártpolitikán, kizárólag *a törvény közjogi, gazdasági, társadalmi és szakszerüségi kihatását vizsgálja.* A fővárosi törvényjavaslat is ezekből a tekintetekből fog a felsőház vizsgáló szemei elé kerülni és nem kétlem, hogy ugy ezt, mint az egyéb tévedéseket ilyen alapon való meggondolással fogja elhatározása alá venni. Amint már ismételten tapasztaltuk, a felsőház figyelemmel van azokra a kérdésekre is, amelyek a törvénytervezők és képviselőház előtt kevés sullyal estek a mérleg serpenyőjébe és a remélem, hogy az érvek gondos mérlegelésével, olyan elhatározásra fog jutni, amely meg fogja menteni a törvényhozást a tévedéstől és a főváros közoktatásügyét *az uj törvényjavaslat káros következményétől.*

A vallás- és közoktatásügyi miniszternek eddig is volt felügyeleti joga, eddig is tudta érvényesiteni a helyes kivánalmakat, de a helyi szükségletek kielégitésének az eszközét nem szabad a törvényes helyi hatáskörétől elvonni, mert különben olyan szemmel fogja intézni a főváros közoktatásügyét, ami a nagy országos szükségletnek meglátása miatt a helyi fontos kivánalmaknak meglátására nem képes és nem tudja magát kivonni azon *centrális politikai befolyás* alól, amely ha az állami életben és a közigazgatásban még jobban kiszélesül, *éppen az ellenkezőjét éri el annak, amire a kormány és annak jelenlegi vallás- és közoktatásügyi minisztere törekszik: a művelődés emelésére és a közoktatásügy fejlesztésére.*

BŐRKABÁTOK,

Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.

ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR

VII., KAROLY-KÖRUT 13, I. EMELET.

Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

RIEGER OTTÓ orgonagyára

X., (RÁKOSFALVA) SZIGLIGETI-UTCA 29.

Somló Jenő asztalosmester

Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemű asztalos munkát

Budapest, IX., Remete-utca 24.

FARKAS LAJOS

mérnök

Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó

Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

GANZ ÉS TÁRSA

VILLAMOSSÁG-, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

BUDAPEST

ALAPITVA: 1844

IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR:
X., KŐBANYAI-UT 31.
TÁVBESZÉLŐ: 461—19.

HAJÓGYÁR:
V., MEDER-UTCA 9.
TÁVBESZÉLŐ: 908-69.

KAZÁNOSZTÁLY:
VÁCI-UT 204.
TÁVBESZÉLŐ: 908—65.

SÜRGÖNYCIM: GANZCOM BUDAPEST

VILLAMOSSÁGI GYÁR:
II., LÖVŐHÁZ-UTCA 29.
TÁVBESZÉLŐ: 501—70.
SÜRGÖNYCIM: ALTERNO BUDAPEST

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 76.
SÜRGÖNYCIM: MASINA BUDAPEST. TÁVBESZÉLŐ: 186—63.

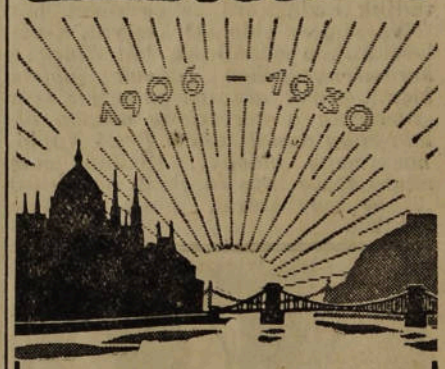

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

május 3—12.

A magyar ipar jubiláris bemutatója számos külföld állam részvételével.

50%-os utazási kedvezmény

Felvilágositás és vásárigazolvány kapható: a Vásárirodánál, Budapest, V., Alkotmány-utca 8., a vásár összes ib. képviseleténé, valamint a Menetjegyiroda és a Wagons-Lits-Cook iroda fiókjainál.

Hirek

Nagy Ferenc kitüntetése. Az Országos Testnevelési Tanács *Nagy* Ferenc törvényhatósági bizottsági tagot a testnevelési ezüstéremmel és elismerő oklevéllel tüntette ki. *Sipőcz* polgármester megbizásából az érmet és az oklevelet *Purébl* Győző dr. tanácsnok a szerdai nap folyamán ünnepélyes formák között adta át *Nagy* Ferencnek. Az ünnepelthez *Purébl* tanácsnok hosszabb beszédet intézett, hangoztatván, hogy agilitásával, sportszeretetével és lelkes buzgóságával valóban megérdemelte a szép kitüntetést. Az ezüstéremmel és az elismerő oklevéllel olyan érdemeket jutalmazott a Testnevelési Tanács, amelyek nemcsak *Nagy* Ferenc kiválóságait dicsérik, hanem hasznára vannak az egyetemes sportnak és a nemzetnek is. *Nagy* Ferenc meghatott szavakkal köszönte meg a kitüntetést, kijelentvén, hogy azok a nagy célok, amelyek közéleti pályáján előtte lebegnek és az éppen megkapott kitüntetésre is vezettek, továbbra is változatlanul fogják őt heviteni és lelkesiteni.

Állásokat szüntet meg a főváros a havidijasi állások átszervezésével kapcsolatban. A főváros törvényhatósági bizottsága tudvalevően elhatározta, hogy az összes havidijasi állásokat ideiglenes hivatalnoki állásokká szervezi át. Az erre vonatkozó közgyülési határozatot most a belügyminisztérium jóváhagyta és tekintettel az ügy sürgős voltára, a minisztérium városi osztálya ezen elhatározását *telefonikus uton* közölte a főváros elnöki ügyosztályával. Az átszervezés fizetéskülönbözetet nem jelent az érdekelt mintegy 650 havidijas számára, részükre ez csupán lakbéremelkedést hoz, fejenként mintegy évi 100 pengőt. A 650 ideiglenes hivatalnokká avanzsált eddigi havidijas végeredményben évente mintegy *60.000 pengő uj megterhelést jelent a lakbér-differencia révén a fővárosnak.* A havidijasi állások átszervezésével kapcsolatban azonban a belügyminiszter arra vonatkozóan is figyelmezteti a fővárost, hogy ezt a 60.000 pengőt valamilyen módon meg kell takaritani, esetleg olyképpen, hogy ennek az összegnek megfelelően *állásokat szüntet meg a főváros.* Az elnöki ügyosztály olyképpen tervezi a dolgot, hogy a természetes kihalást véve figyelembe, 35—40 megüresedő ideiglenes hivatalnoki állást nem töltenek be mindaddig, amig az ilyképpen megtakaritott fizetés *az évi 60.000 pengőt el nem éri.*

Az ideiglenes fogalmazók küldöttsége a polgármesternél. A tanácsi, árvaszéki és ügyészségi ideiglenes fogalmazók küldöttségileg keresték fel Sipőcz Jenő dr. polgármestert azzal a kéréssel, segitse elő, hogy a segédfogalmazókká való átminősitésük tárgyában készülő szabályrendelet-tervezet mielőbb a közgyülés elé kerüljön. A polgármester szeretettel fogadta a küldöttséget és hosszabb beszédben válaszolt. „Önök, uraim, talán nem is tudják — mondotta a polgármester — mily keserüséggel tölti el a szivemet a fogalmazás kezdetén állóinak jelenlegi szomoru helyzete, amelyet teljes mértékben átérzek. — Nemcsak a szenvedő alanyokra nézve, hanem egyenesen a közre is veszedelmesnek tartom ezeket az állapotokat.“ A polgármester kijelentette még, hogy utasitani fogja az elnöki ügyosztályt az átminősitési szabályrendelet-javaslatnak a közgyülés elé való mielőbbi előterjesztésére.

Vitál András mű- és épületlakatos
Budapest, VII., Angol-utca 3/b. Telefon: József 394-60.

Miért nem akarja Gál Jenő aláirni a Pedagógiai Filmgyár mult évi mérlegét?

Egy felügyelőbizottsági tag, aki még sohasem volt a gyártelepen, de megtagadta a jelentés aláirását — Az aláirás elmaradása miatt a részvénytársaság kénytelen volt közgyülése elhalasztását kérni

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A kereskedelmi törvény a részvénytársaságokat illetően előirja, hogy azok minden esztendőben legalább egyszer közgyülést kötelesek tartani. A törvény annyira imperative irja elő az évenkét való közgyülés megtartását, hogy a közgyülés elhalasztására csak indokolt esetekben ad engedélyt az illetékes hatóság. Ugyancsak a kereskedelmi törvény intézkedik a részvénytársaság faktorairól, többek között a felügyelőbizottságról is. A felügyelőbizottság müködését illetően elrendeli a törvény, hogy az ellenőrzi a társasági ügyvezetést, evégből jogában áll a társasági ügyek menetéről tudomást szerezni, továbbá köteles az évi számadásokat és a mérleget, nemkülönben a nyereség felosztását tárgyazó inditványokat megvizsgálni és erről a közgyülésnek évenként jelentést tenni. Ha a felügyelőbizottság hivatalos müködésében a törvénybe vagy az alapszabályokba ütköző intézkedéseket vagy a társaság érdekeit sértő mulasztásokat, avagy visszaéléseket tapasztal, a *közgyülést azonnal összehivni tartozik.*

A kereskedelmi törvény fentidézett paragrafusai furcsa zavarokat idéztek elő a *Pedagógiai Filmgyárnál,* amely tudvalevően a székesfőváros tulajdona. A Pedagógiai Filmgyár r. t. utolsó rendes közgyülését 1929 május 28-án tartotta, amelyen a felügyelőbizottság tagjául az időközben Beszkárt-igazgatóvá kinevezett *Kakujay* Károly helyébe *Gál* Jenő dr. székesfővárosi bizottsági tagot választotta meg. Ezen a közgyülésen *Gál* Jenő nem vett részt, a választásról őt irásban értesitették. Közel egy esztendeje részesül tehát a Pedagógiai Filmgyár *elméletileg* abban a szerencsében, hogy *Gál* Jenő dr.-t felügyelőbizottsági tagjául vallhatja: *gyakorlatilag* azonban ennek a felügyelőbizottsági tagságnak a részvénytársaságot illetően különös jelentősége nincsen, mert *Gál* Jenő dr. megválasztása óta tagsági jogával egyáltalában nem él, a részvénytársaság telepén soha meg nem jelent, az ügyek vezetése és ellenőrzése tekintetében semmiféle érdeklődést nem mutatott, a felügyelőbizottság egyetlen ülésén részt nem vett.

Amikor a részvénytársaság igazgatósága az elmult évi mérlegszámlát a törvény rendelkezéseinek megfelelően elkészitette, a felügyelőbizottság, melynek *Ilovszky* János lett *Kakujay* távozása után az elnöke, az előirt formák között jóváhagyta az igazgatóság által eléje terjesztett mérleget, azzal, hogy amint szokásos, azt a felügyelőbizottság aláirja, és ilyképpen mehessen a jelentés a közgyülés elé. A jelentést és a mérlegszámlát *aláirta a felügyelőbizottság valamennyi tagja, Gál Jenő kivételével. Gál* Jenő dr., amikor a részvénytársaság vezérigazgatója az okmányokat aláirás céljából hozzá elküldötte, kijelentette, hogy *azokat nem hajlandó aláirni.*

Hogy miért nem, arra vonatkozólag állitólag nyilatkozott is *Gál* Jenő dr., nem tartjuk azonban szükségesnek állitólagos kijelentéseket reprodukálni. *Tény az,* hogy a részvénytársaság kénytelen volt *Gál* Jenő aláirásának hiánya miatt közgyülésének elhalasztását kérni, tény az, hogy *Gál* Jenő az aláirást még nem eszközölte, viszont tény az is, hogy *Gál* Jenő sem a törvényszék, sem a főváros előtt semmiféle formában mindezideig nem tartotta szükségesnek megmagyarázni, hogy egyrészről hogyan értelmezi ő felügyelőbizottsági tagságának a kereskedelmi törvényben kimeritett tartalmát, amikor is aláirása elodázásával halasztja a közgyülés megtarthatását, amelynek összehivását egyébként a törvény baj esetén kötelességévé teszi a felügyelő bizottságnak, viszont melyek azok az okok, amelyek miatt a *részvénytársaság egy évi müködésének gesztióját nem akarja felügyelőbizottsági tagsági aláirásával jóváhagyni.*

Talán kissé *tulzottan lojális* volt a részvénytársaság, amikor a közgyülés elhalasztását kérte, holott a felügyelőbizottsági jelentés érvényes lett volna akkor is, ha azt a bizottsági tag ur bármilyen okból nem hajlandó aláirni. Nekünk a Pedagógiai Filmgyár feje nem fáj, végeredményben nem érdekel bennünket, eladják-e a gyárat, ennek vagy annak, beolvad-e az az állam filmgyártó akciójába, vagy marad-e továbbra is, ami ma, egy 125.000 pengős általános költséggel, 100.000 pengős üzemi költséggel, Hunniagépekkel, Liget-mozival és Községi Takarékpénztári előlegekkel dolgozó *kétesértékü üzem.* Ha azonban *Gál* Jenő, mint *jogász,* ismeretében a kereskedelmi törvénynek, a Pedagógiai Filmgyár mérlegéért és igazgatósági jelentéséért a felelősséget nem vállalja, *Gál* Jenőnek, a *bizottsági tagnak* ki kell rukkolnia a farbával és a nyilvánosság előtt kell *szenzációhajhászástól mentesen, de alaposan és értelmesen megmagyaráznia* elhatározásának minden valószinüség szerint *mélyenfekvő indokait.*

KOVÁCS GÁBOR
ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-UT 41—43.
TELEFON: JÓZSEF 320—83.

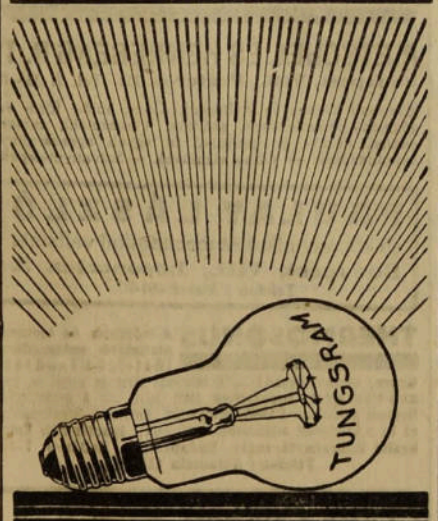

TUNGSRAM

BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-ÚT 95.
Szállitja
a legmegbizhatóbb üzem- és kenőanyagokat
Kristály benzint
világitó- és traktorpetroleumot, gázolajat
ROBUR
amerikai autó- és traktorolajokat.

Munkácsy Ernő
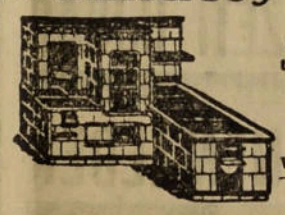
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39
Tel.: J. 312—80

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Szobrot a Szent László-térre!

Kőbánya egyike a főváros ama kerületeinek, melynek nincsen szobra. A főváros X. kerületének nincsen egyetlen olyan emlékműve, mely hirdetné a magyar történelmi multat. A kerület polgárságának régi vágya, hogy Kőbánya terein szobrokat emelhessen, azonban ebben a háborus és a forradalmi idők, majd pedig az ezek után bekövetkezett sulyos gazdasági viszonyok és zilált társadalmi helyzet megakadályozták. Mozgalmat is inditottak annakidején Szent László király szobrának a Szent László-téren való felállitása érdekében, azonban a megvalósitásnak az emlitett okok kerékkötői voltak.

Amint hirlik, most az angyalföldi egyházközség a Nagyváradról átmentett Szent László király szobrát a VI. kerületben lévő Béke-téren tervezi felállitani, amely helynek pedig semmi vonatkozása nincs a szoborral és igy tehát nem volna célszerü, hogy Szent László szobra odakerüljön, ahol annak jelentősége nem domborodhat ki a kivánt mértékben és ahová inkább megfelelne a tervezett Béke-szobornak felállitása.

A Szent László-szobor ha valahol, hát csakis a X. kerületi Szent László-téren nyerhet méltó és jelentőségteljes elhelyezést, ahol Szent Lászlóról elnevezett plébánia-templom is van és amely templom főoltárának diszes festménye is Szent Lászlót ábrázolja, mint védőszentjét.

Ugyancsak Szent László nevét viseli a templom tere, valamint az oda alig néhány lépésnyire fekvő reálgimnázium is.

Mindezeknél fogva minden vitán felülállóan megokolt, hogy a Szent László szobor a X. kerületi Szent László-térre kerüljön, ahol amugy is igen megfelelő hely kinálkozik az elhelyezésére.

Most eme tervvel kapcsolatban mozgalom indult, hogy a régi terv akciójának fonalát ismét felvegye a kerület és megvalósithassa régi vágyát és egy történeti müemlékkel gazdagitsa a szegény és mostoha kerületet. A mozgalmat dr. Bucsánszky Bertalan, a kerület agilis előljárójának inditványa élesztette fel, amikor is a kerületi előljáró a vasárnap tartott Szent Imre jubiláris év X. kerületi rendező-bizottságának ülésén javasolta, hogy a bizottság egyben alakuljon át Szent László szobor előkészitő bizottsággá és inditson akciót a Szent László szobornak a kerületben való felállitása érdekében. Egyben javasolta azt is, hogy a Szent László-téren keresztülhaladó belső Jászberényi-ut neveztessék át a VI. kerületben levő Szent László-ut nevének megszüntetésével Szent László-utnak, mert a főváros polgárságának orientációja is megkivánja, hogy a Szent László-ut ugyanabban a kerületben legyen, ahol már megvan a Szent László-tér, Szent László-templom, Szent László gimnázium és majd meglesz a Szent László-szobor is.

A bizottság nagy lelkesedéssel tette magáévá az inditványt és elhatározta, hogy akciót indit annak megvalósitása tárgyában.

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktűzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

A középitési ügyosztály emléket állit Solty tanácsnoknak. Kedves, sőt megható körlevéllel fordult a középitési ügyosztály tisztikara a főváros valamennyi műszaki tisztviselőjéhez. A körlevél közli, hogy Solty tanácsnok nyugdijaztatási ügye a közeli megvalósulás előtt áll és méltatja ebből az alkalomból a tanácsnok érdemeit. A középitési ügyosztály személyzete elsősorban mint kimagasló szaktekintélyt ismeri őt, hiszen lépten-nyomon találkoznak a műszaki tudásnak és életrevalóságnak azoknak a maradandó becsü emlékeivel és egyéb megnyilvánulásával, amelyek mind az ő nagy nevéhez füződnek és kiváló kezdeményezéséről és alkotóképességéről tesznek tanuságot. De ismerik, mint nemeslelkü hivatalfőnököt is, aki osztatlan szeretetével és szive teljes melegével állott oldaluk mellé akkor, amikor a kar érdekeinek megvédéséről és támogatásáról volt szó. Utal e tekintetben a körlevél a műszaki státusrendezésre, melynek sorsdöntő kihatásait a kar valamennyi tagja előre sem érezteti. Ez okból megállapitja a körlevél, hogy Solty tanácsnok nyugalomba vonulása a főváros műszaki karára nem lehet muló jelenség és a fővárosi műszaki kar valamennyi tagjának igyekezni kell azon, hogy az ő hervadhatatlan érdemeit illőképpen megörökitsék. A középitési ügyosztály tisztikara azért Solty tanácsnok emlékét egy művészi kiképzésü márványvagy bronz mellszobor alakjában kivánja megörökiteni és annak felállitási helyéül a középitési ügyosztály tanácsnoki szobáját szemelték ki. A szobor elkészitését a műszaki kar e hónap végére tervezi, leleplezése Solty távoztakor fog megtörténni, hogy az „szolgáljon mindenkor követendő mintaképül a tanácsnok-utódok és az ott megforduló belső és külső szakemberek részére."

Elkeseredett, reménytvesztett emberek nem vesznek osztálysorsjegyet, de aki bizik és remél, siet magának egy sorsjegyet biztositani! Mindenki ott rendeljen, ahol akar és amennyit akar! Minden egyes sorsjegynek egyforma az ára, egyforma a nyerési esélye! A huzás április 16-án kezdődik.

Uj kut és diákszálló épül Kenesén

Joanovich Pál dr., a kenesei bizottság elnöke, nyilatkozik a telep uj feladatairól

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A fővárosi Segitőalapnak és az elnöki ügyosztálynak dédelgetett kedvence Balatonkenese. A kenesei üdülőtelep pihenés és üdülés a munkában elfáradt fővárosi tisztviselőtársadalom számára, lehetőség arra, hogy a fixfizetés szerény határain belül nyaralhassanak ott szabadságidejük alatt, vagy eltöltsenek egy-két pihenő napot a fárasztó robot idején. A Segitőalap felügyelőbizottsága, hogy állandó és intenziv felügyelet alatt legyen az üdülőtelep, Kenese ügyeinek intézésére *külön albizottságot küldött ki*, mely alakuló ülésén elnökéül *Joanovich* Pál dr. nyug. államtitkárt, a Keresztény Községi Párt ügyvezető alelnökét választotta meg. Alkalmunk volt Kenese ügyeiről őméltóságával hosszabb beszélgetést folytatni, amelynek kapcsán a következő felvilágositásokat kaptuk az aktuális kérdésekről az *Uj Budapest* számára:

— *Az a szeretet*, amely engemet a fővárosi tisztviselő társadalomhoz füz, kétszeresen kötelességemmé teszi, hogy mint az albizottság elnöke *fokozott figyelmet forditsak az üdülőtelep ügyeire.* Megállapithatom, hogy Kenesén általánosságban rendben folynak a dolgok, az ellátás megfelelő, a berendezés ellen senkinek kifogása nem lehet. Igaz ugyan, hogy Kenese most évi 50—60.000 pengő deficittel dolgozik, de ez altruisztikus intézménynél nem igen van másképen. Mindenesetre iparkodni fogunk azon, hogy ezt a deficitet eltüntessük, bár arra kevés lehetőség kinálkozik. Tény az azonban, hogy az alsóbbrendü kiszolgáló személyzet fizetésénél *el lesz érhető bizonyos megtakaritás.*

— Az üdülőtelep legnagyobb problémája a *viz.* Az üdülőtelepi vizvezeték barna, gusztustalan vizet szolgáltat, és ezért tervbe vettük, hogy az akarattyai oldalon uj, mélyebb kutakat furunk. A Balatonpart hydrológiáját ismerve, előre tudjuk ugyan, hogy *tökéletes vizet találni nem fogunk.* Szó van azonban arról, hogy a vizmüvek megfelelő, ugynevezett *aktiv szénnel dolgozó* szürőkészülékeket szállitson le Kenesére, amikor is azután a bajok eliminálhatók lesznek.

— Azt is tervezzük, hogy a kenesei telep gazdasági épületének felhasználásával *diáknyaraltatási akciót létesitünk már az idei nyáron Kenesén.* Nyolc-tizenöt éves gyerekekre gondolunk, akik az üdülőtelep konyhájáról nyernének ellátást, tanáraik felügyelete mellett laknának a gazdasági **épületben,** és fürödnének naphosszat a Balaton Istenáldotta vizében.

— Ha a gazdasági épületet diákszálló céljaira átalakitjuk és megfelelően felszerejük, — hangsulyozom, hogy itt jelentős költségekről nincs szó, de nem is lehet szó, — másik nem kevésbé fontos célt is elérünk: *alkalmat és lehetőséget nyujtunk Budapest sokezer diákjának, hogy tanáraik felügyelete mellett a nyaraltatási időn kivül eső tavaszi vagy őszi hónapokban tömegesen felkereshesse és megláthassa a magyar tengert, a Balatont.* Hány diák van Budapesten, aki a Balatont csak földrajzi tankönyvéből, vagy képekből ismeri! Kenese uj hivatása lesz, hogy a diákok ezrei és ezrei számára mutassa meg Csonkaországunk egyik legszebb természeti kincsét, a főváros pedig, amidőn önköltségi áron biztosit számukra szállást és élelmet, a pedagógiai szempontokon felül *nemzeti missziót is teljesit.*

Két értékes beszéd

Az Egységes Községi Polgári Párt tisztelgése Ripka és Sipőcz előtt

Az Egységes Községi Polgári Párt szerdán délben testületileg kereste fel az uj városházán *Ripka* főpolgármestert, hogy őt kitüntetése alkalmából üdvözölje. A párt nevében *Kozma* Jenő dr. beszélt, akinek üdvözlő szavaira *Ripka* főpolgármester meghatott szavakkal válaszolt. Hangsulyozta a főpolgármester, hogy mindenkor *tiszta fehér plasztronnal* állott a helyén, mindenkor a puritán tisztaság tipusát igyekezett képviselni. Ugy érzi, hogy a kitüntetés éppen ezt a puritánságot tüntette ki, és jóleső érzéssel állapitja meg, hogy még azok is a legőszintébb elismeréssel és méltánylással emlékeztek meg róla, akik egyébként politikai ellenfelei. A legszebb ajándékot kapta ő ezzel az üdvözléssel, mert ha valaki jót kiván embertársának, ezzel a *szive egy darabját* adja neki.

A főpolgármester üdvözlése után az Egységes Községi Polgári Párt felkereste hivatalában *Sipőcz* polgármestert, akit a párt megbizásából *Becsey* Antal üdvözölt. A polgármester meghatva mondott köszönetet az üdvözlésért és megemlékezett „ennek a városnak nagy polgárairól", akiknél nem a vagyonon, nem a nagy jövedelmen volt a hangsuly, hanem a nagy karakteren. Ezek a *nagy polgárok lebegnek a szemei előtt* és azt hiszi, helyesen értelmezi a *polgár* szót, mikor alatta a hazafias, becsületesen gondolkodó munkást is érti.

A gazdasági helyzetről beszélve, kijelentette a polgármester, hogy a szenvedő iparnak és kereskedelemnek *hóna alá kell nyulni* és mindent meg kell tenni, hogy a lateiner pályákon is meglehessen találni a gazdasági boldogulást. Megemlékezett ezután arról, hogy mint a vidéki városok küldöttségének szónoka, megjelent a pénzügyminiszter előtt, aki a magyar ipar fejlesztésének olyan *gyönyörü programmját fejtette ki*, hogy kötelességének tartja ezt most is megemliteni.

Ne vegyen tehát erőt rajtunk *semmiféle letargia*, hiszen látjuk, hogy a kormány irányadó tényezői melegen foglalkoznak a gazdasági helyzet javitásával és fellenditésével és erre vonatkozóan konkrét terveik is vannak. A főváros gazdasági életében *kettőt tart szükségesnek:* az első az, hogy a közterheket ne emeljük, helyesebben csökkentsük, amennyire lehetséges, a másik pedig az, hogy a polgárság külön megterhelése nélkül gazdag beruházási programm kidolgozásával *teremtsünk olyan munkaalkalmakat*, amelyek a budapesti polgár életét megint kedvessé, gyönyörüvé teszik, amikor a becsületes munka megint megtalálja a maga ellenértékét. Ha ma látok is bizonyos nyomott hangulatot, — fejezte be szavait a polgármester — *én optimista vagyok* és bizom abban, hogy a közhatóságok támogatásával, de a mi becsületes önzetlen polgári munkánk segitségével is *jobb idők fognak jönni Budapestre*, lesz itt megint virágzó kereskedelem, vállalkozói kedv, szóval én már látom előre a *boldog, nagy Budapest feltámadását.*

Az Egységes Községi Polgári Párt *nagy lelkesedéssel és éljenzéssel* vette tudomásul a polgármester szavait.

BELVÁROSI FŐPLÉBÁNIA TEMPLOM
RÉSZÉRE SZÁLLITOTT 2500 KILOGRAMMOS
„POLGÁRMESTER-HARANG"

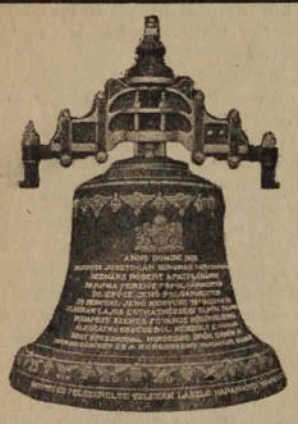

ÖNTÖTTE:
SZLEZÁK LÁSZLÓ
MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORUS HARANGÖNTŐ-MESTERE
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77.
TELEFON: AUT. 913—53.

Kemény Sándor okl. mérnök, épitőmester
V., Pannonia-u. 18. Tel.: L. 904-24

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

„PAX"
vörösrézből készült szénsavas kézi tűzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC lémárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

A Székesfőváros tisztviselőinek Elegáns férfiruhákat
mintaszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak Vidor és Dankovszky
angol uri és egyenruhaszabók, Budapest, IV., Keeskeméty-utca 13, 1. emelet. Telefon: Aut. 840-27

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kazinczy-u. 8.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

SZÜCS MIHÁLY
képesitett ács- és kőművesmester
Budapest, XI., Gr. Haller-utca 54, II. 16.

Zimmermann és Lovász
festők és mázolók
tapéta raktár és menyezetdisz-gyár
Budapest, VII., Almássy-tér 16. Telefon: J. 424-81.

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

MAGYAR KIRÁLYI OSZTÁLY SORSJÁTÉK
84.000 sorsjegy 42.000 nyeremény
Minden második sorsjegy nyer!
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben
500.000
egy félmillió pengő
Jutalom és nyeremények készpénzben:

300.000	50.000	25.000
200.000	40.000	20.000
100.000	30.000	10.000

stb., stb., pengő összesen közel 8 millió pengő, mely összeget készpénzben fizetik ki.
Huzás április 16-án kezdődik!
Az I. osztályu sorsjegyek hivatalos árai:
Nyolcad . . 3 P | Fél . . . . 12 P
Negyed . . . 6 P | Egész . . . 24 P
Sorsjegyek az összes árusitóknál!

RIETSCHEL ÉS HENNEBERG R. T.
Budapest, VIII., Práter-u. 12. Tel. J. 23—18
Központi fütések és távfütések. Gőz-, hütő-, főző- és gőzmosó-berendezések, szárítók. Vizvezetéki, csatornázási, fürdő-, gáz-porszivó és egyéb egészségügyi berendezések. — Városi vizmüvek. — Szivattyutelepek.

PAULAY LÁSZLÓ
elektrotechnikai és mechanikai vállalata
Budapest, VIII., Losonczi-u. 3.
Telefon: József 401-76.

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.
Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésben bemutatja: Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62.

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

KISS J. JENŐ okl. mérnök, épitési vállalkozó.
AEROLITH-, CEMENTÁRU- ÉS TERRACIT GYÁR
Központi iroda: III., Zsigmond-utca 70.
Gyártelep: V., Ujpesti-rakpart.

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

Alapitási év: 1868 Telefon: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépitése, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Fastetich-ut 9

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank. — Táviratcim: Ipközpont.
TELEFONSZÁMOK: **Központi osztályok** Nádor-utca 22, Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés. — **Bőrosztály:** Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. **Épitőipari osztály:** Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. **Faipari osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — **Kisipari hitelakció:** Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. **Kereskedelmi osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. **Textil közszállitási osztály:** Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

Világmárkás hangszerek
közvetlen gyári beszerzése
MEINEL és HEROLD hangszergyár
Budapest, IX., Üllői-ut 10.
FANSz tagoknak készpénzengedmény, vagy kedvező részletfizetés
Telefon: Aut. 824—65.

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 801-14 és József 801-16
Gyár: Bpest, X., Nosztopi-u. 2. Tel.: J. 399-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelű kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Cross-Charles E. Lewis utódai
Központi fütések, vizvezetékek, egészségügyi berendezések
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7
Telefon: József 322-25

GAZDASÁGI ÉLET

Utban a községi téglaüzem!

A téglakartel termelési és árpolitikája legnagyobb kerékkötője az épitkezések megindulásának — Titokzatos jelenségek a városházi keramit-fronton

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Jelentettük, hogy a hosszas cigánykodás után a tégla-árak felemelésében egymás keblére borult téglakartel komolyan foglalkoztatja a városháza illetékes műszaki tényezőit a tekintetben, hogy *karteltől független, önálló városi téglagyár alakitásának gondolata* merült fel. A téglagyár prosperitása olyképen lenne biztositható, hogy a kiirásra kerülő városi közmunkák nyertesei a községi téglaüzemnél lennének kötelesek a téglát beszerezni, viszont a felesleg eladása is biztositva lenne, hiszen a kartel-árakon aluli eladási árak a gyárnak a magániparban való konkurrenciaképességét okvetlenül biztositanák.

Nagyon jól tudják a városházán, hogy *az épitkezési pangás jelentékeny részben a téglagyárak állandó emelkedésének köszönhető.* A békebeli 30 aranykoronás ezrenkénti téglaár ma 60—65 pengőre duzzadt, hiszen volt idő, amikor máról-holnapra száz százalékkal emelte a konkurrenciától mentes kartel a tégla árát. A kartel azonban — hiven a nálunk is egyre jobban duzzadó kartelpolitikához — nemcsak az árakat, hanem a termelést is szabályozza: raktárra nem dolgozik, attól tartván, hogy az esetleges áresés mellett veszteséget szenvednek. Hogy micsoda horribilis haszonnal dolgozik a téglakartel, két adat mutatja: szakszerü vizsgálatok bebinyitották, hogy 1923 elején, amikor virágjában müködött a téglakartel, a 8800 koronás önköltségi árral szemben 19.000 korona volt az eladási ár. Ma is vannak kartelenkivüli gyárak (igaz, hogy elvétve és kevés tőkével, mert a kartel minden eszközt igénybevéve, megvásárolja és megsemmisiti őket), amelyek 36 pengőért árusitanak 1000 darab téglát, szemben a kartelnek majdnem kétszeres árával!

Minden remény megvan arra, hogy *a városi téglagyár felállitásának okos és célszerü gondolata hamarosan meg fog valósulni*, hiszen csak Dorozsmán 1000 téglavetőmunkás van kenyér nélkül, nem is beszélve a budapesti munkanélküliek tizezreiről! Addig is azonban, amig a téglagyár felállitása megtörténik, szükséges, hogy a téglakartel másik városházi frontján, a *keramitkartel vidékén*, felvegyék a harcot a városházi illetékes műszaki ügyosztályok a téglakartellel, amelynek tagjai a keramitkartelt is alkotják. Ha nézzük azt *a csudálatos egyértelmüséget*, amely a keramitburkolás alá kerülő utvonalak burkolási versenytárgyalásain a pályázók között megnyilvánul, amikor is a kettős kartel vezetőtagjai a *Magyar Keramiai-gyár r. t.* és a *Drasche* szoktak a legolcsóbbak lenni, akkor eszünkbe jut a keramittégla mai és békebeli ára közötti különbözet, amely jóval jelentősebb, semhogy miattuk *a különben kitünő, de közismert városházi összeköttetésekkel rendekező keramitgyárak kedvéért mellőzzék.*

A Fegyver- és Gépgyár Rt. igazgatósága április 1-i ülésén elhatározta, hogy az ezévi április hó 12-én megtartandó közgyülésnek az 1929-es üzletévre 18 P osztaléknak kifizetését fogja javasolni.

A Bauxit Trust A.-G. igazgatósága a folyó évi május 1-re Zürichbe egybehivandó közgyülésnek részvényenként 3 svájci frank (az 50 svájci frank névérték után 6%-os) osztalék kifizetését fogja inditványozni. A kedvezőtlenebb üzleti eredményt a bauxiteladásoknak az általános gazdasági válság következtében beállott csökkenése okozta. Hogy miként fog a folyó üzletév alakulni, azt a világgazdaság mai helyzetében áttekinteni még nem lehet.

Tervpályázati hirdetmény

A Fővárosi Közmunkák tanácsa az **Erzsébetvárosban tervezett ujonnan nyitandó utnak a Károly király-utba való betorkolásánál alakuló tér mentén emelendő, valamint az e térhez a Károly király-uton két oldalt csatlakozó épületek homlokzati kiképzésére országos pályázatot hirdet,** a következő feltételek mellett:

1. A pályázaton részt vehet minden magyar honos mérnöki kamarai tag.

2. A pályázat titkos, a pályaműveket névjelzés nélkül, minden lapon jeligével ellátva, egy — a tervező nevét, cimét és kamarai tagsági igazolványát és külön egy másik, a visszaküldési cimet tartalmazó lezárt, lepecsételt, átlátatlan jeligés boritók kiséretében, becsomagolva és lepecsételve 1930. évi junius hó 15. napján déli 12 óráig kell a Fővárosi Közmunkák Tanácsa segédhivatalánál (Budapest, I. ker., Döbrenteitér 4. sz.) benyujtani, vagy ennek cimére postára adni. Postán küldött pályaterveknél a postabélyegző kelte, ennél későbbi nem lehet. Később érkező, vagy postán később feladott pályázatok figyelembe nem vétetnek.

3. A tervpályázathoz készitendő egy helyszinrajz 1:720 méretben, továbbá 1:200 méretben egy-egy homlokzatrajz az összes egymástól eltérő homlokzatokról, annyi metszet és alaprajz, amennyi a terv megértéséhez szükséges, végül egy távlati kép 1:100 léptékben és müleirás. A távlat nézőpontját a Károly király-ut keleti oldalától számitott 80.00 m. távolságban a tervezett uj ut tengelyétől északra 5.00 m.-rel, 2.00 m. magasságban kell választani; a képsikot az ujonnan alakitandó tér északnyugati sarkán át kell felvenni. A rajzok egyszinü kivitelben keretezés és üvegezés nélkül, keménypapirra ragasztva készitendők.

4. A részletes épitési programmot és az Erzsébet-ut betorkolásának szabályozását feltüntető 1:720 méretü helyszinrajzot a Fővárosi Közmunkák Tanácsa segédhivatala délelőtt 9—2 órák között ingyen adja ki a pályázóknak. Külön felvilágositást senki sem kaphat.

5. A helyszinrajzba berajzolandó a nyitandó uj ut és tér két irányu kocsi- és villamosvasut- forgalmának megoldása is, az esetleg szükséges járdaszigetek és parkirozó helyek bejelölésével.

Kivánatos, hogy a kocsiforgalom két irányu, egymástól el legyen választva és hogy a két villamossinpár az uttest közepére helyeztessék. Ez esetben a kettős kocsiszelvény tiszta szélessége legalább 5.60 m.-re veendő fel.

6. A birálóbizottságnak elnöke a Fővárosi Közmunkák Tanácsának elnöke, tagjai a Közmunkák Tanácsa részéről a Tanács alelnöke és a mérnöki osztály főnöke, továbbá a tanács mérnöki és szépészeti bizottságának két tagja,

a székesfőváros polgármestere, vagy annak helyettese,

a székesfőváros III. ügyosztályának főnöke,

a székesfőváros középitési bizottsága által kiküldött két,

a Budapesti Mérnöki Kamara,

a Magyar Mérnök és Épitész Egylet,

a Képzőművészeti Tanács részéről egy-egy tag.

A birálóbizottság itéletét legkésőbb 1930. évi julius hó 15-ig meghozza és a pályadijakat és vételárakat további négy héten belül a nyerteseknek kifizeti.

7. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa a bizottság birálata alapján a három legjobb pályatervet dijazza.

I. dij	. . . . .	5000 pengő
II. dij	. . . . .	3000 pengő
III. dij	. . . . .	2000 pengő

A dijat nem nyert pályatervek bármelyikét a Fővárosi Közmunkák Tanácsa 1000 pengőért megvásárolhatja.

8. A dijazott és megvett tervek a Fővárosi Közmunkák Tanácsának kizárólagos tulajdonába mennek át és a Fővárosi Közmunkák Tanácsa azok eszméit bármikor szabadon felhasználhatja.

9. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa a pályázókkal szemben a jelen feltételeken tulmenően semminemü kötelezettséget nem vállal.

10. Az összes pályatervek a birálat után a Magyar Mérnök és Épitész Egylet székházában 8 napig közszemlére kiállittatnak, amely alól terveit egy pályázó sem vonhatja ki.

11. A nem dijazott és meg nem vett pályatervek a kiállitás után a visszaküldési cimet tartalmazó második jeligés boritékban foglalt cimre dijmentesen visszaküldetnek.

12. A pályázat elbirálására és minden egyéb külön nem részletezett kérdésre vonatkozólag a 78.049/1908. K. M. számu rendelet rendelkezései irányadók.

Kelt Budapesten, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának 1930. évi március hó 18-án tartott üléséből.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa nevében

Dr. Rakovszky Iván s. k. elnök.

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Telefon: Automata 829—23 és Automata 817—92
Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu
A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Útépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Drieso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállitását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
*
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

SHELL BENZIN OLAJ

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c.
Telefon: Automata 510—71.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Ür-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel.: J. 308-97.

Vállalkozás

Uj kiirások

Aszfalttal vagy bitumenes téglával való burkolásra. A VIII. ker. Vig-utca (Déry-utca és József-utca között levő szakasz) gyaloguton. Határidő: 1930 április hó 14 (hétfő)) d. e. 10 ó.

Bazaltfejkőburkolási utrendezésre az I. ker., Budaőrsi-ut, Csörsz-utca és Szent Imre herceg utja között levő szakaszának. Határidő: 1930 április hó 14. d. e. 12 ó.

Viz-, gőz-, gáz- és csatornázási munkákra az I., Hieronymi-ut 1. sz. alatti Uj Szent János-kórház elmebetegosztályán. Határidő: 1930 április hó 14 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Vizvezeték, csatornázási és gázberendezési munkákra a VII., Alsóerdősori „Erzsébet szeretetotthon" emeletráépitésével kapcsolatosan. Határidő: 1930 április hó 14 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Kátrányos makadámszerü utrendezési munkákra az I., Róka-utca (Mészáros- és Tigris-utca közötti szakaszon). Határidő: 1930 április hó 14 (hétfő) d. e. 12 ó.

Bérbeadásra a IX., Ecseri-utca 6. sz. alatt lévő **kantin és tartozékaira.** Határidő: 1930 április hó 15 d. e. 11 ó.

Föld-, kőmüves-, beton- és elhelyező-, ács-, tetőfedő-, bádogos-, asztalos-, lakatos-, üveges-, mázoló-, vizvezetéki- és szerelői; csatornázási; kályhák; szobafestési; redőnyök iparosmunkáinak külön-külön vállalatbaadására a III. ker. Homokos-dülőben fekvő óbudai gázgyára munkáslakástelepének folytatólagos kiépitésénél. Határidő: 1930 április hó 15 (kedd) d. e. 11 ó.

Ácsmunkákra a VII. ker. Alsóerdősor-utca 7. sz. alatti „Erzsébet Szeretetotthon" konyhaszárnyára épitendő emeleten. Határidő: 1930 április hó 16 (szerda) d. e. ½10 ó.

Asztalosmunkákra a VII. ker. Alsóerdősor-utca 7. sz. alatti „Erzsébet Szeretetotthon" konyhaszárnyának emeletráépitésével és a földszinten épitendő tüdőbeteggondozó intézet átalakitásával kapcsolatban. Határidő: 1930 április hó 16 (szerda) d. e. ½10 ó.

Burkolómunkákra a VII. ker. Alsóerdősor-utca 7. szám alatti „Erzsébet Szeretetotthon" konyhaszárnyának emeletráépitésével kapcsolatosan. Határidő: 1930 április hó 16 (szerda) d. e. ½10 ó.

Gőzkazánberendezés kibővitési munkáira az Elektromos Müvek kelenföldi áramfejlesztőtelepén. Határidő: 1930 május hó 16 d. e. 10 ó.

Padozati és burkolómunkákra a VIII. Baross-utcai gróf Wenckheim-palota könyvtárrá való átalakitásánál. Határidő: 1930 április hó 22 (kedd) d. e. ½10 ó.

Fabutormunkákra a IX. ker., Gyáli-ut 1. szám alatt épülő közegészségügyi és bakteriológiai intézetben. Határidő: 1930 április hó 22 (kedd) d. e. 12 ó.

Lapburkoló munkákra a VI. Váczi-ut 21. sz. alatti polgári iskolában. Határidő: 1930 április 23 (szerda) d. e. ½10 ó.

Utburkoló munkákra az I., Uj Szent János-kórház telkén az uj mérlegház körül. Határidő: 1930 április hó 23 (szerda) d. e. ½10 ó.

Tölgyfapadozati és burkolati munkákra a Léderer-telepen felállitandó gyermeküdülővel kapcsolatos átalakitásoknál. Határidő: 1930 április hó 25 (péntek) d. e. ½10 ó.

Homlokzattatarozási munkákra az I. ker., Fehérsas-téri elemi és polgári iskolában. Határidő: 1930 április hó 28 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Föld-, kőmüves- elh. vasbetonmunkákra a VII. ker. Miskolci-utca és Cobor-utca sarkán épitendő elemi iskolában. Határidő: 1930 április hó 28 (hétfő) d. e. ½12 ó.

A VI. ker. Stefánia-uti (volt Kolegerszky) kioszk helyiségeinek bérletére. Határidő: 1930 április hó 29 d. e. 9—11 ó.

munkálatokat a m. kir. állami Vas-, Acél- és Gépgyáraknak 7800 pengővel.

A **Fonyódi Erzsébet Leányárvaház** részére szükséges partépitési és lejárólépcsők, valamint a parti fürdő épitésével kapcsolatos föld-, kőmüves- és elhelyező munkák Herberth Józsefnek (Fonyód) 6500 pengőért.

A **VII., Szabó József-utcai autóbuszgarázs** gummipadló burkolati munkák a Magyar Ruggyantaárugyár R.-T.-nak 33.592 pengővel.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács április 10-iki ülésén vállalatba adattak:

A **Szív-utcai elemi iskola** lapburkoló munkáit Bier Mihály (IX., Vágóhid-u. 11.) 2350 pengővel.

Az **I. ker. Léderer-telepi elemi iskola** vas-, tolóablakainak szállitási munkáit Haas és Somogyi (VI., Frangepán-utca 7.) 2673 pengővel.

Az **I. ker. Léderer-telepi elemi iskola** lakatosmunkáit Gerő és György (VII., Elemér-u. 31.) 8020.30 pengővel.

Az **I. ker. Léderer-telepi erdei iskola** mázolómunkáit Bakos Ernőnek (II., Erőd-u. 12.) 3926.40 pengővel.

A **VII. ker. Telep-utcai 32/b. sz. alatti elemi iskola** mázolómunkáit Renner Miksának (VII. ker., Hajtsár-u. 52.) 5697 pengővel.

A **VII., Szabó József-utcai autóbuszgarage** közp. fütőberendezéshez melegviz ellátáshoz, vizvezeték, csatorna berendezéshez tartozó készülék megerősitésére szolgáló vasszerkezet szállitási

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet

a IX. kerület, Gyáli-ut 1. sz. alatt épülő közegészségügyi és bakteriológiai intézet fabutormunkáira.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként —.50 pengőért kaphatók 1930. évi április hó 4-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. számu szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Rottmann Elemér (VIII., József-körut 67.) tervező müépitésznél, vagy Szinte László müsz. tanácsos előadónál, a Központi városháza, III. em. 315. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi április hó 22-én (kedden) délelőtt fél 10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. emelet 350. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon a napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. emelet 354. szám) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi április hó 3-án.

A székesfőváros tanácsa.

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439—91
Polg. tűzoltói, valamint mindennemü — egyen- és diszruha szállitás

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

Magyar Fanto Müvek Rt.
Budapest, V., Tükör-utca 4. sz.
Gyárak: SÁTORALJAUJHELY, PESTERZSÉBET
FANTOLIN autó- és traktorolajok.
FANTO autóbenzin, motorbenzin, világitó- és traktorpetroleum.
Gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök.
Pormentesitő olajok.

Szórakozás

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren, a keleti pályaudvarral szemben. (Telefon: József 343—37.) Müsor: **Jazz Singer.** Al Jolson éneklő, beszélő filmje 15 felvonásban. Benjamino Gigli: Rigoletto. — Előadások 5, ⅛8 és ½10.

CORSO (Váci utca 9.) Telefon: Aut. 874—02. Joan Crawford, William Haines. **Ádámok és Évák.** Hangos vigjáték 8 felv. **Az exotikumok világa.** Bolyongás a Fokföldön 6 felv. — **Híradók.** Előadások kezdete hétköznap: 4, ¾6, ⅜8 és ⅜10, vasár- és ünnepnap: ½5, egynegyed 7, 8 és ⅜10.

DÉCSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) Müsor: **Wikingek.** A Metro-Goldwyn egyetlen, elejétől végig színes, hangos filmattrakciója, 10 fejezetben. Pauline Starke, Donald Crisp, Le Roy Mason. Hangos híradók. Előadások: ½6, 8 és 10.

ODEON MOZGÓ VII. kerület, Rottenbiller ucca 37/b. szám. Telefon: József 302—63. Április 14—16. Hétfőtől—szerdáig. Hangos film! **„Broadway Melody."** Ének, zene, tánc 10 felvonásban. Anita Pagge, Bessie Love és Charles King. — **„Ötöt egy hatosért."** Slágervigjáték 8 felvonásban, néma változatban! Buster Keaton. — Híradó. — Előadások kezdete: köznapokon 5, 7, ¼10, vasárnap ½3 órától folytatólag. Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak!

ORION FILMSZINHÁZ, (IV. kerület, Eskü ut 1. szám. Az Erzsébet-hid pesti hídfőjénél. Telefon: Automata 831—02. Müsor: **Szent Lajos hidja. — A pétervári démon.** Előadások: 5, ⅛8 és ½10.

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: József 429—46 és József 419—02. **Aranytánc.** Történés az arany után, mindenen és mindenkin keresztül, 14 fejezetben. Főszerepben: Dolores del Rio. — **Az oroszlánszivü Tinta Muki.** Hangos trükkfilm 2 felvonásban. — **Hangos Fox híradó.** Előadások kezdete hétköznapon 5, ⅛8 és ½10 órakor. Vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor.

TIVOLI MOZGÓ, VI. kerület, Nagymező ucca 8. szám. — Telefon: Aut. 230—49. A berlini Klangfilm G. m. b. H. legujabb nagyteljesitményü készülékén. Hangosfilm leadás: 1 héten át! **„Rio-Rita."** Ziegfeld világhirü látványos filmoperettje 2 részben 16 felvonásban. Bebe Daniels és John Boles. — **Békeffy László hangos filmen — a hangos filmről.** — **Híradó.** — Előadások kezdete: köznapokon 4, 6, 8 és 10, vasárnap fél 3 órától folytatólagosan! Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak!

UFA
UFA FILMSZINHÁZ (VIII., József-körut és Üllői ut sarok) Tel.: J. 389—88.
Előadások ¾6, ⅜8 és háromnegyed 10. vasárnap ¾4, ¾6, háromnegyed 8 és ¾10. **„13 hős"** Conrad Weidt filmdrámája. — **Nelson,** filmrevü 2 felv.
UFA FILMSZINHÁZ (VI., Teréz-körut 60.) Előadások ¼6, ⅛8 és negyed 10, szombat, vasárnap 4, 6, 8, 10. **„13 hős"** Conrad Weidt filmdrámája. — **Nelson,** filmrevü 2 felv.
URANIA FILMSZINHÁZ (VIII., Rákóczi ut 21.) Előadások kezdete: 5, ⅛8 és ½10 szombat, vasárnap 4, 6, 8, 10. Prolongálva! Az Erich Pommer—Ufa hangos produkció legnagyobb filmje, a **Szerelmi keringő.** A színpadi részben fellépnek: Horváth Éva, Martinek István, Palásthy Géza, Lészai Kató és Fekete Pál.

ROYAL APOLLO. Tel.: J. 429—46, 419—02. **Aranytánc,** 14 fejezet. Főszereplők: Dolores del Rio. — **Az oroszlánszivü Tinta Muki.** — **Hangos Fox Híradó.** Előadások kezdete hétköznapon 5, ⅛8 és ½10, vasárnap 4, 6, 8, 10

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ
Bajor Gizi, Somlay Arthur, Uray Tivadar fellépésével.
Fodor László uj nagy három fejezetből álló vigjátéka:
„Nagyságos asszony álmodik"

KAMARA MOZGÓ
(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.
FOX HANGOS HIRADÓ
Miénk az éjszaka
HENRI KISTEMAKERS mindvégig hangosan németül beszélő filmje 12 felv. - A negyedik hétre prolongálva.
Előadások: hétköznap 5, ½8 és 10 órakor vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor

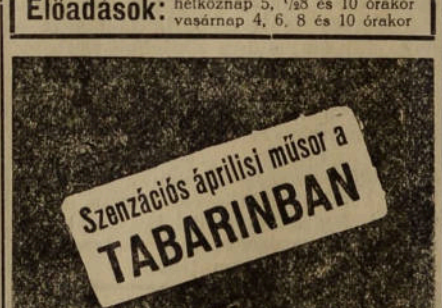

HUFF TESIVÉREK
iparművészeti és galvanoplasztikai műhely
Aranyéremmel kitüntetve
Fémek szinezése, aranyozás, ezüstözés, patinázás — Bronz- és fémöntés — Művészi plakettek és reliefek készitése fénykép után is — Mindennemü tárgyak galvánuton való bevonása, u. m. gyermekcipők, élővirágok, gipsz-szobrok és bárminemü emléktárgyak megörökitése
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29
(Corvin-színház köz) és
IX., Tompa-u. 13

KATZER
TELEFON: 539—14
ÉPITÉSI VÁLLALATA
I., SZIRTES-U. 3/b.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-u 2.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VII. ker., Miskolci-utca és Cobor-utca sarkán épitendő

elemi iskola föld-, kőmüves-, elh. vasbetónmunkákra.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként —.50 pengőért kaphatók 1930. évi április hó 5-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. számu szobájában.

A szükséges felvilágositás megszerezhető Kauser Andor okl. épitésznél (VIII., Rákóczi-tér 2.) naponta délután 2—4 óra között, a rajzok és tervek a tervező müépitész előadónál és a Központi városháza, III. emelet 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi április 28-án (hétfőn) délelőtt fél 10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály, III. emelet 350. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. emelet 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi április 2-án.

A székesfőváros tanácsa.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG. BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 16—17. szám Budapest, 1930 április 19

UJ BUDAPEST

KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Gróf Károlyi-u. 8.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: I. Budapest, V., Visegrádi-utca 19.
Telefon: Aut. 928—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

HUSVÉTI HANGULATOK

IRTA: WOLFF KÁROLY

A városházán minden annak befolyása alá került, hogy *közelednek a választások.* Pártok és hivatalok idegesen vizsgálják az esélyeket, pedig még nem is olyan rövid az idő, míg a választások ideje elérkezik. A számitások azonban már utra kelnek és minden intézkedésben ott lappang már az aggasztó gondolat, *mit hoz a jövendő.*

Higgadtan figyelve a történendőket meg lehet állapitani, hogy *maga a közönség meglehetősen közömbös.* A politikusok beleszónokolják a világba az általános titkos szavazati jog követelését, biztositván aprót és nagyot arról, hogy ez mindenki üdvösségének kutforrása, a bajok egyedüli hathatós orvosszere, amiért el kell vezetni mindenhová a nemzetet, ha kell még a Lánchidig is. — A közönség pedig, amely megajándékoztatott ezzel a nagy kinccsel, szinte huzódozik annak gyakorlásától. Csak a minapában élcelődött egyik előkelő irónk szavazati joga felett, kijelentvén, hogy még ő azzal sohasem élt és nem is akar élni.

Ez az ellentmondás a hivatalos politikusok és a tömegek között *igen komoly probléma.* Szinte leszögezhetjük, hogy a parlamentarizmus egyik sulyos kóros tünete. A polgárság unja a parlamentáris veszekedéseket, a szociáldemokrácia pedig élete feladatának tartja a szervezkedést és gazdasági érdekek által bilincsbe rakott tömegeivel *kérlelhetetlen pontossággal megjelenik az urnák előtt és leszavaztatja áldozatait.* Ez az ellentét egyik magyarázata a szociáldemokrata szavazatok szaporodásának. A szakszervezet nem ad állást, ha tagja nem szavaz le az urnáknál, a polgárság pedig unalmasnak tartja a közjogok gyakorlását és egyenesen megcsömörlött a parlamenti arénák szinjátékaitól.

A *gyülések senkit se tévesszenek meg.* A szavazók magatartását nem tükrözik vissza a gyülések. Pedig nagy dolgokról van szó. A keresztény városháza kérdése kihat a legutolsó tanyák sorsáig is. A keresztény városháza a multak szörnyü tanulságainak leszürődött igazsága. A magyar centrális közhangulat rendszere mellett, amikor Budapest akarata, hangulata, érzésvilága kisugárzik az egész országba mindenhová, egész jövendőnk attól függ, *megmarad-e az ezeréves magyar hagyományokon alapuló nemzeti szellem a városházán.* Ezt nem én mondom, ezt az igazságot Trianon hirdeti a jelen mélységes nyomorúságának beszélő érveivel. Minden és mindenki, aki ezt a szellemet gyengiti, vétkezik jövendőnk ellen.

A városházán *nem bir jelentőséggel kormánypárt vagy ellenzék,* mert a városi ügyek 99%-a minden politikától mentes ügy és tisztára városi érdek. A városházán még a legmeggyőződésesebb kormánypárti is belekerül a városi ügyek speciális természetének hatáskörébe és ez szembe állitja a kormánnyal is, ha meggyőződése szerint a város érdeke igy kivánja. Ezért alapitottuk meg mi a Keresztény Községi Pártot, amelyben helyet foglalhat mindenki, akár kormánypárti, akár ellenzéki felfogással, aki a város érdekeit a szivén viseli és a keresztény nemzeti gondolatot a városházán érvényesiteni akarja. Ez a gondolat fényesen be is vált tiz éven keresztül anélkül, hogy bárkit is feszélyezett volna az országos politikában elfoglalt álláspontját illetőleg. Miben érvényesülhet az országos politikai felfogás az utak, csatornák rendezése, a város fejlesztése, kulturintézményeknek ápolása, a szociális gondoskodásnak kiterjesztése, a városi különleges pénzügyi és gazdasági kérdésekben? A szociáldemokrácia igenis ezekbe is bele tudja vinni a maga különleges elvi kérdéseit és ha mi nem tudunk egységesen védekezni, akkor megint bekövetkezik az, hogy iskoláinkban ur lesz az 1918-as szellem, munkásságunk ellenséges falankszként sorakozik fel adott pillanatokban, a keresztény érdekek védelme nem fog érvényesülni és Budapest nem az ország érzésvilágának megfelelő főváros, hanem az egész vidéket károsan befolyásoló corpus separatum lesz.

Az erős Keresztény Községi Párt a városházán történelmi szükségesség. Az erős Keresztény Községi Párttól nem kell félnie senkinek, aki az ezeréves hagyományokon alapuló nemzeti gondolatot ápolni akarja. A Keresztény Községi Párt sorsa *mélyen belemarkol Budapest jövendőjének kérdésébe* és igy mindenkinek, aki nem akarja a felforgatást, nem akar forradalmakat, hanem békés nemzeti fejlődést, helyzetünk javulását, félretéve a bünös közömbösséget, oda kell mennie az urnákhoz és le kell adnia szavazatát a Keresztény Községi Párt listáira. A keresztény városháza *nem idézte elő a sulyos gazdasági helyzetet,* a keresztény városházát nem lehet belevonni a hadikölcsön valorizációja és a rokkant-ügy jelenlegi sanyaru helyzetének kérdésébe.

Ha a keresztény városháza összeroppan, akkor nem javitjuk helyzetünket, hanem sulyosbitjuk azt. A keresztény városháza tizéves multunknak egyedüli konkrét eredménye. Ha nem is tudott mindenkit kielégiteni, de sokaknak használt és sokat ért el. Az élcelődő kritika kikezdheti a kormány politikáját, de sanyaru helyzetünkben minden keresztény budapesti polgárnak kötelessége a *keresztény városházát erősiteni, nem pedig gyöngiteni.* Ezért mondom én e szomoru jelen husvétjának ünnepén:

Testvéri szeretet, összefogás, megértés szelleme hassa át a lelkeket és fel a küzdelemre a keresztény városházáért!

Sipőcz polgármester nyilatkozik az aktuális problémákról

A hivatalnoki tanács megszünése, a törvényhatósági tanács működése, a közmunkák megindítása, a függőkölcsön és a nagykölcsön, az elmult tiz esztendő legnagyobb eseménye és eredményei

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A husvéti ünnepek alkalmából felkerestük *Sipőcz* Jenő dr. polgármestert, hogy vele az aktuális városházi kérdésekről beszélgetést folytassunk. A felvetett kérdésekre Őméltósága a következő válaszokat volt szives adni:

Az uj törvény életbelépte után, amely tudvalevően megszünteti a hivatalnoki tanácsot, hogyan gondolja el polgármester ur a városházi adminisztráció intézését atekintetben, hogy a polgármesternek a törvényben kontemplált nagyfoku felelőssége a helyesen alkalmazott közigazgatás révén kisebbittessék?

— A polgármesteri felelősségnek a törvényben körülirott mértéke adminisztrativ intézkedésekkel nem csökkenthető ugyan, de a lehetőség megvan arra, hogy belső, adminisztrativ intézkedésekkel egyrészt a közigazgatás menetét egyszerüsithessük és gyorsithassuk, másrészt pedig elérjük azt, hogy *a polgármester kisebb jelentőségü ügyekkel tul ne terheltessék,* ellenben irányitó és ellenőrző hatáskörét minél teljesebben be tudja tölteni. Ugyancsak jelentékeny szerepet fog játszani az ügykörök megfelelő beosztása. Az elérendő célt, véleményem szerint, szolgálná az is, ha a polgármester *az ügyosztályok vezetőit havonta egyszer előre meghatározott időben értekezletre egybehivná,* hogy a felmerülő nagyobb kérdéseket, valamint az adminisztrációs kérdéseket a közigazgatás felelős vezetői megbeszélhessék.

Az uj törvény 107. §-a alapján összeülő törvényhatósági tanács működése idején hogyan fog alakulni Méltóságod véleménye szerint a hivatalnoki és a törvényhatósági tanács egymás közötti viszonya, a törvényhatósági tanács és a ma is működő szakbizottságok egymáshoz való viszonya és az a körülmény, hogy a törvény az átmeneti intézkedéseket illetően rendelkezéseket nem tartalmaz, nem fogja-e teljesen kaotikussá tenni az ügyek vitelét?

— A 107. §. alapján összeülő törvényhatósági tanács, a régi tanács és a szakbizottságok egymáshoz való viszonyának kialakulására vonatkozólag minden valószinüség szerint a törvény életbelépése után kiadandó *végrehajtási utasitás fog rendelkezni.* A törvény szövege az átmenetre vonatkozólag intézkedéseket nem tartalmaz ugyan, de tudomásom szerint széleskörü felhatalmazást ad a kormánynak arra, hogy az ujonnan beiktatott szervnek a régi szervekhez való viszonyát átmenetileg rendeletben szabályozza. Lehetséges, hogy *az első időben nehézségek fognak felmerülni,* ezeket azonban a közigazgatás és a polgárság érdekében mielőbb le kell küzdeni.

Az uj törvény által elrendelt választások kapcsán mi a városháza menetrendje?

— A közigazgatás törvényben előirt teendőink időpontjára nézve az *uj törvény életbelépése nem jelenthet halasztást.* A költségvetést és zárószámadást az illetékes szerv kétségkivül idejében *le fogja tárgyalni.* A felmerülő egyéb fontos kérdések is minden bizonnyal idejekorán elintézést fognak nyerni. Igen nagy munkát fog az egész közigazgatásra és különösen a törvényhatósági bizottságra róni a szabályrendeletek egész sorának a megváltozott viszonyokhoz képest sürgősen eszközlendő átdolgozása.

A közmunkák minél előbb való megindítása tárgyában mik Méltóságod véleménye szerint a legsürgősebb teendők és melyek azok az intézkedések, amelyeket a polgármester ur a közmunkák versenytárgyalási kiirása és gyors lebonyolitása érdekében tett és tenni szándékozik?

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ
PALACKTEJBEN AZ ERŐ

— *Minden erővel azon vagyok, hogy azok a közmunkák, amelyekre a költségvetési felhatalmazásunk és kormányhatósági jóváhagyásunk megvan, a legsürgősebben megindul*juanak. A főváros közmunkáinak azonban már megvan a maga programmja, amelyet három alapelv figyelembevételével állapitotttunk meg. Szükséges ugyanis, hogy — különösen a nagyobb közmunkáknál — *az előkészités alapos legyen*, másodszor, hogy a közmunkák folyamatos munkaalkalmat biztositsanak, végül pedig okvetlenül figyelembe kell venni a főváros pénztárának helyzetét s igy a munkákat csak a befolyó jövedelmekhez képest tudjuk foganatositani, mert a főváros nagyobb forgótőkéyel nem rendelkezik. A népjóléti miniszter urnál tartott értekezleten *behatóan foglalkoztunk a főváros közmunkaprogrammjával és kifejtettük fenti álláspontunkat.* Az ankét eredményeképpen, de magunktól is, szükségesnek látjuk munkaprogrammunk tempójának meggyorsitását. Az ügyosztályok vezetőinek ilyen értelemben már az ankét előtt utasitást is adtam.

Lamotte és Reményi-Schneller tárgyalásai kapcsán hogyan áll a felveendő függőkölcsön és a nagy kölcsön ügye és az adóbevételek állandó csökkenése nem fog-e zavart okozni a háztartás egyensulyában?

— *Lamotte* tanácsnok és *Reményi-Schneller* vezérigazgató külföldi tárgyalásai csak információk szerzésére szoritkoztak, konkrét kivánságokat azonban ők a külföldi pénzügyi körök előtt *nem képviseltek.* A felveendő kölcsönre vonatkozólag figyelemmel kell lennünk a nemzetközi pénzpiac helyzetére és más országos szempontokra is és igy ma még sem a feltételekre, sem az időpontra vonatkozólag feleletet adni nem tudok. *Az adóbevételek csökkenése egyelőre nem öltött vészedelmes mértéket* s nem gondolom, hogy ez a főváros háztartásának egyensulyát fenyegetné, feltéve, hogy közmunkáink kiadásánál a már jelzett szempontok érvényesülnek és valamely, ma még előre nem látott arányu rosszabbodás be nem következik.

A kormánybiztosság tizéves jubileuma alkalmából a tiz esztendővel ezelőtt történteket illetően mi Méltóságod legkedvesebb emléke, melyik volt a tiz esztendő legnagyobb eseménye és mire a legbüszkébb a tiz esztendő eredményeit illetően?

— Tizéves közéleti pályafutásom legszebb emléke gyanánt *kétizben történt megválasztatásomat* tekintem. A keresztény és nemzeti alapon álló polgárság bizalma mindkét alkalommal oly kedves és megható módon nyilatkozott meg, mely számomra mindenkor feledhetetlen marad. Személyes élményeim között kimagaslik *amerikai utazásom emléke*, amikor a kormány és a törvényhatóság bizalmából én vezettem a főváros küldöttségét a Kossuth-szobor leleplezésére és közvetlen érintkezésbe jutottam Amerikába szakadt véreinkkel.

— Ami tizéves munkálkodásom eredményét illeti, ott *nem egyes eredményekre*, hanem *az általános képre kivánok rámutatni.* Nem büszkeséggel, hanem bizonyos megnyugvással mutatok reá arra, hogy a tizéves ciklus után Budapest egész más képet mutat, mint *amikor az ügyeket átvettük. Befejeztük Budapest helyreállitását s ma már a pénzügyileg megalapozott, egészséges háztartással biró főváros bizalommal tekinthet a fejlődésnek egy ujabb, szebb korszaka elé.* Ebben az eredményben az érdem oroszlánrésze az irányitásban a törvényhatósági bizottságot és a végrehajtásban a tanácsot illeti. Ha sikerül a gazdasági válságot leküzdeni, ugy *jó reménnyel tekintek a főváros jövője elé.*

ERDÉLYI
MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-u 2.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet

a VII. ker., Miskolci és Czoboruteák sarkán épitendő elemi iskola és ovoda épületén szükséges vas-, kovács-, szigetelő, válaszfal-, ács-, tetőfedő-, bádogos-, mükő-, asztalos-, lakatos-, mázoló-, üveges-, burkoló-, gummipadozati-, szobafestő- és vászonredőny

munkálatokra.

A leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai 0.50 P-ért kaphatók 1930. évi ápr. hó 22-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Kauser Andor tervező müépitésznél (VIII., Rákóczi-tér 2. sz. alatt) vagy az előadónál, a Központi városháza III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi május hó 10-én, szombaton d. e. ½10 óráig

a tanácsi II (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930 április 14-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, — nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet

az I. ker., Halászbástya terraszainak szigetelési munkáival kapcsolatosan szükséges kőfaragó és kőmives

munkákra.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai 0.50 P-ért kaphatók 1930. évi ápr. hó 12-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Hoffer Ferenc főmérnök előadónál, a Központi városháza, III. em. 313. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi május hó 5-én (hétfő) d. e. ½10 óráig

a tanácsi II (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi április hó 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

„PAX"
vörösrézből készült szénsavas kézi tűzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC lémárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő kir. Fensége
uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 381-17.

KOVÁCS GÁBOR
ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-UT 41—43.
TELEFON: JÓZSEF 320—83.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és vérbetegek külön osztálya

Magyar Fanto Művek Rt.
Budapest, V., Tükör-utca 4. sz.
Gyárak: SÁTORALJAUJHELY, PESTERZSÉBET
FANTOLIN autó- és traktorolajok.
FANTO autóbenzin, motorbenzin, világító- és traktorpetroleum.
Gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök.
Pormentesitő olajok.

Városházi történetek

Abból az alkalomból, hogy Sipőcz polgármester kormánybiztosi megbizatásának tizéves jubileumát ünnepelte, essék e hasábokon néhány szó a podesztáról. Nem arról, a közéleti férfiuról, aki a törvényhatósági bizottságban az elnöki emelvényen foglal helyet, a főváros nevében reprezentál, fogad, beszédeket mond, hanem a magánemberről, aki a maga csendes uri elvonultságában él ugyan, de a jubileumi napokban nem zárkózhatik el magánéletében sem teljesen a közérdeklődés kivánciságától.

A polgármester — és ez talán az ő, a nyilvánosság elé tartozó privátéletében a legfontosabb — ma is ugyanabban az uri, de polgári kényelemmel berendezett lakásban lakik, ahol özvegy édesanyjával már tiszti ügyész korában lakott: a Boráros-téren. Bizonyos büszkeséggel szokta emlegetni beszédeiben Sipőcz Jenő, hogy ő érzésre, gondolkozásra, életfelfogásra nem változott a tiz esztendő alatt, maradt az, aki volt. Ez a megállapitás passzol a magánemberre is. Hány miniszter van, vagy egyéb közéleti férfiu, aki a tiz esztendőnél rövidebb közéleti működése alatt „kistafirozta" magát oly tekintetben, hogy régi lakását feladva, valahol Budán épitett nagyszerü villát magának, vagy grand-seigneur-i módon berendezett, illetőleg számára épitett lakásban lakik: talán az egyetlen a közéleti porondon mozgó fő-köztisztviselők között a polgármester, aki ugyanabban a lakásban, ugyanugy, ugyanolyan körülmények között él ma is, mint tiz esztendővel ezelőtt.

Tiszti ügyész korában — jól emlékezünk reá — kilenc óra tájban jött be a városházára Sipőcz Jenő, azért ekkor, és nem korábban, mert Boráros-téri lakásáról gyalog jött be a városházára. Ezt a mindenesetre egészséges szokását, a hivatalba való besétálást, elhagyta a polgármester Sipőcz Jenő, részint azért, mert ma drágább az ideje, semhogy sétára teljen belőle, részint talán azért is, mert ha gyalog jönne be, utközbe meglesné és elleppené őt a kérvényezők és kverulánsok serege, akiknek nagy tömegeit titkárai most a lehetőség szerint mégis igyekszenek távoltartani tőle. Az első emeleten levő hivatalába gyalog megy fel mindig a polgármester, az elmult tiz esztendő alatt nem láttuk még őt a városházán liftre szállani... Talán ez az egyetlen séta, a városháza földszintjéről fel az első emeletre, amire a polgármesternek most ideje van...

Tiz óra után néhány perccel érkezik be szinte gépszerü pontossággal a városházára a polgármester. Érdekes és jellemző az ő konzervatizmusára és a hagyományokhoz való ragaszkodására, hogy a polgármester nagyon nem szivesen jár automobilon. A városházára is a polgármesteri fiakkeren szokott bejönni, automobilba csak akkor száll, ha el kell valahová mennie, parlamentbe, vagy valamelyik miniszterhez. Titkárai Szlovák főjegyző és Farkas tanácsjegyző (róluk zárójelben meg kell mondani, hogy a szó nemes értelmében nemcsak alárendelt tisztviselői, hanem évtizedes barátai is a polgármesternek) ekkorra már készen vannak a napi penzummal: ki vannak jelölve az ujságok, a napilapok azon cikkei, amelyek városházi ügyekkel foglalkoznak, fel van dolgozva a polgármesteri postának az a része, amelyet ő neki látnia kell. A titkári referátum naponta legalább fél óráig tart: az eléterjesztett anyagból jegyzeteket készit magának a polgármester.

Érdekes megemliteni, hogy ezek a jegyzetek gyorsirással készülnek. A polgármester már tiszti ügyész korában egyike volt a városháza legkitünőbb gyorsiróinak és ebbeli készségét polgármestersége alatt sem felejtette el. A polgármester minden feljegyzése, amit a saját számára készit, gyorsirás, sőt ha valamely nagyobb beszéd vázlatát elkészíti előre (ami ugyan ritkaság, mert nagyobbrészt ex abrupto szokott beszélni), akkor is gyorsirással dolgozik. Hogy mennyire tiszta és világos a polgármester gyorsirási jegyzete, mi sem mutatja jobban, minthogy egyik titkárnője, Széll Rózsa, a polgármester gyorsirási feljegyzéseit olyan gyorsan és világosan olvassa el, mint kedves olvasónk ezeket a nyomtatott sorokat.

A titkári referáda után a referensek és tisztelgők fogadása következik, a polgármesterség legnehezebb része. Nálunk még valahogy az a szokás, hogy mindenki a polgármesterhez akar menni, aki nem tud annyira elzárkózni a látogatók tömegétől, mint egy miniszter. Ez a pátriarchális szokás nagyon fárasztó és amellett céltalan is, hiszen azok legnagyobb része, akik a polgármesterhez a titkári szürőkön át be tudnak jutni, állást keresők, akik levelekkel és ajánlóiratokkal felszerelve jelentkeznek abban a biztos tudatban, hogy ha a polgármester személyesen veszi át az ajánló sorokat, akkor már meg is kapták a remélt állást.

De a fogadásoknak is vége szakad, és délután két órakor hazamehet már a polgármester. Ellentétben például Folkusházyval, aki három óra előtt sohasem hagyta el a városházát, (viszont 11 előtt nem is igen volt ott megtalálható) a polgármester a lehetőség szerint két órakor vagy röviddel kettő után hazamegy. Élete ezentul a magánemberé, de csak esti hat óráig, amikor vagy ujra visszajön a városházára, hogy ott a hosszabb-járatu referenseket fogadja, vagy a berendelt főtisztviselőkkel egy-két fontosabb ügyet megvitasson. Esténként gyakran esik miniszteri vagy diplomáciai fogadás, pártvacsora, egy-két olyan közéleti bankett, amelyről nem maradhat el Budapest első polgára.

Ilyen a polgármester élete. Nyugodt, harmónikus, kiegyensulyozott, olyan, mint az ő egész egyénisége.

A Keresztény Községi Párt szakértői bizottsága egyhangulag a Helyiérdekü megvétele mellett döntött

A husvét után következő héten okvetlenül pártértekezlet elé kell vinni a kérdést, mert a luxemburgi bank által a fővárosnak adott opció április 30-án a meghosszabbitás lehetősége nélkül lejár

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Noha a Helyiérdekü megvásárlására tett ajánlat ügyében az egész vonalon uralkodó *nagyheti csend* szintén éreztette hatását, a kulisszák mögött az elmult héten is jelentős előrehaladás történt, és ma már ott tartunk, hogy az eladásra vonatkozó ajánlatot *döntésre érettnek nyilvánithatjuk.* Kétségtelen, hogy az ünnepekre következő hét első felében ez a döntés meg is fog történni, amire annál is inkább szükség van, mert azok a részvénytulajdonosok, akik az eladásra vonatkozóan opciót biztositottak a luxemburgi banknak — mint alább részletesen kifejtjük — *tovább nem hajlandók várni,* és az is megtörténhetik, hogy az eladási ajánlat visszavonásra kerül, *mielőtt arról a főváros illetékes bizottsága a döntést még csak megkisérelte volna.*

Az a szakértői bizottság, amelyet a Keresztény Községi Párt legutóbbi értekezletén a Helyiérdekü műszaki és pénzügyi felülvizsgálatára, nemkülönben a kereskedelemügyi minisztérium vasutügyi főosztályával való értekezésre kiküldött, tárgyalásait befejezte és *Szigethy* János felsőházi tag, az ismert vasutügyi szakértő, a Kassa-Oderbergi nyug. vezérigazgatója most fáradozik azon, hogy a felülvizsgálat és a tárgyalás anyagát a pártértekezlet számára összeállitsa. Ez a bizottság a legszorgosabb és legprecizebb, hosszu, hetekig tartó munka árán felülvizsgálat a Helyiérdekü egész műszaki és vasuti berendezését, könyveit, szerződéseit, és csak mikor az összes szükségesnek mutatkozó adatok birtokába jutott, jelent meg *Tormay* Géza dr. kereskedelemügyi államtitkárnál, hogy vele a vásárlás nemzetgazdasági részét megtárgyalja.

Tormay államtitkár megnyugtató nyilatkozata

Ezen a miniszteriális tanácskozáson a párt részéről *Csilléry* András dr., *Szigethy* János, *Homonnay* Tivadar dr., *Mettelka* Frigyes és *Wünscher* Frigyes vettek részt. E tárgyalás során — mint azt a bizottság egyik tagja velünk közölte — *Tormay* államtitkár rámutatott arra, hogy a *főváros a Helyiérdekü részvénytöbbségének megvásárlásával sokkal jobb üzletet csinál, mint a Máv csinálna, ha a részvénypakettet ő vásárolná meg.* A Máv ugyanis a Helyiérdekünek a főváros határain kivül eső részét kénytelen lenne természetszerüleg a maga *országos tarifapolitikájába* beállitani, ezzel kapcsolatban a viteldijakat olyan alacsonyra leszállitani, hogy azok ne legyenek magasabbak, mint akármelyik alföldi szárnyvasuton. A főváros, amennyiben a vasut részvénytöbbségét megvásárolja, *erre az árleszállitásra nem köteles* és igy, ha még a főváros határain belül a Beszkárt jegyek árával egyenlően alacsonyra szállitja is le a viteldijakat, illetőleg a Helyiérdekünek a határokon belüli közlekedését tarifailag a Beszkárttal egyesiti is — a határokon kivüli közlekedésnél megmaradhat a mai tarifák mellett, *amelyekkel a vasut változatlan jövedelmezőségét biztositani tudja.*

A bizottság *látható megnyugvással* vette tudomásul *Tormay* államtitkár nyilatkozatát, amely után a kereszténypárti szakértők hosszabb, *bizalmas értekezletre* vonultak visz-

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:

NEMZETI UJSÁG

UJ NEMZEDÉK

sza. A megejtett helyszini vizsgálatok és szakértői szemlék, nemkülönben a kereskedelemügyi államtitkár felvilágositásai kapcsán az értekezlet egyhangulag elhatározta, hogy a párt plénumának a részvények megvásárlására fog javaslatot tenni. Az egyes részletkérdések megvilágitását illetően a bizottság tagjai máris megkezdték az irásbeli jelentés elkészitését, a jelentéseket, mint fentebb emlitettük, *Szigethy* János gyüjti össze, egységesiti azokat a megállapitott szempontok szerint és ugyan ő fogja a jelentést azután a pártértekezlet elé terjeszteni.

A Beszkárt-vizsgálat, a kisebbségi vélemény, a problémának a közgyülési pártok értekezletein való tárgyalása — fájdalom — *annyira elhuzódtak,* hogy a főváros részére az opciót biztositó és azt ismételten meghosszabbitó bankház *nincs abban a helyzetben, hogy tovább várjon,* és megbizói természetszerü türelmetlenségét a fővárosi adminisztrációnak a jelen esetben egészen érthető lassuságával továbbra is megindokolja. Az Ornelac-féle szakértői vélemény, a Beszkárt kisebbségi véleménye, a vásárlást illetően az Államvasutak igazgatóságának a kereskedelemügyi minisztérium vasutügyi főosztályához intézett jelentése természetszerüen kikerültek külföldre, és *olyan reklámot csináltak a Hév jövedelmezőségének,* hogy most egyszerre több csoport is érdeklődik a részvénytöbbség birtokosainál a vásárlás lehetőségét illetően, alig várva a fővárosnak adott opció lejártát, hogy *konkrét ajánlatot tehessenek* a Hardy bankháznak és a részvénytőke angol tulajdonoscsoportjának a vasutak megvásárlására.

Hogy helyes-e, célszerü-e, gazdaságos-e a fővárost illetően a vasut megvásárlása, ez alkalommal nem terjeszkedünk ki, ezen véleményünket több alkalommal nyilvánitottuk, *zászlóvivői lévén a Helyiérdekü megváltása szükségességének már akkor, amikor a Hév engedélyokiratát magában foglaló törvényt három embernél több alig ismerte a városháza környékén.* Az érem ezen oldalával tehát ez alkalommal nem foglalkozunk, rámutatunk azonban arra, hogy függetlenül a döntés lényegétől, a fővárosnak ebben a kérdésben az opció lejárta előtt, — *aminek utolsó és visszavonhatatlanul legvégső terminusa értesülésünk szerint április 30-ika* — döntenie kell. Nyitva hagyjuk a kérdést, hogy a megvásárlás mellett vagy ellene: azonban egyetlen politikai párt, sőt a város vezetősége *sem veheti magára annak az ódiumát,* hogy akár jó ez a vásár, akár nem az, *dönteni ebben a kérdésben nem mert, nem akart vagy nem tudott.* Amennyiben az opció anélkül járna le, hogy a főváros arra konkréten nyilatkozna, eljövendő évtizedek politikai viharaiban fog felvetődni a vád, hogy minden másképen történt volna, más irányt vett volna a főváros fejlődése, *ha annak idején a mai törvényhatóság döntött volna a Helyiérdekü további sorsát illetően.* Azt a felelősséget, amit ebben a kérdésben a bizonytalanság jelent, *nem veheti magára tehát senki sem,* annál kevésbé, mert a probléma a döntésre az egész vonalon megérett, négy hónapi folytonos tárgyalás, megbeszélés, szakértői szemle és helyszini vizsgálat után *egyetlen oldalról sem érhet senkit sem az a vád, hogy ezt a mérhetetlen fontosságu kérdést elhamarkodták volna.*

Értesülésünk szerint meg is van minden szándék arra, hogy *a Keresztény Községi Párt a jövő héten rendkivüli pártértekezleten hozzon végleges határozatot állásfoglalását illetően.* Az Egységes Községi Polgári Párt ismeretes határozata után *a kereszténypárt kezében van a döntés kulcsa,* amennyiben a Keresztény Községi Párt, elfogadván maga-kiküldötte szakértői bizottsága jelentését, a vásárlás mellett dönt, *a Hév megvásárlásának ténye elintézettnek vehető,* biztositva lévén annak a hivatalnoki szavazatokkal együtt a törvényhatósági bizottság közgyülésén a szükséges kétharmad többsége. Fontos és elengedhetetlen, hogy *ez a rendkivüli pártértekezlet a jövő héten össze is hivassék,* mert csak igy remélhető, hogy április 30-ig összeülhet a tizenkettes bizottság, amelyik azután a vételkérdésben a döntőszót kimondja.

Noha a Helyiérdekü problémája lapunk hasábjain minden oldalról megvilágittatott, szükségesnek tartjuk, hogy ez alkalommal a kérdés egyik legfontosabb oldalát, amely *a tiszti főügyészt is erősen foglalkoztatja,* helyes világitásban vizsgáljuk meg. Felmerült ugyanis az a kérdés, — legutóbb a Keresztény Községi Párt szakértői bizottságának értekezletén — vajjon a vasut esetleges állami megváltása esetében nem merülhetnek fel kétségek ama részben, hogy *a vasutnak az engedély-okiratban szereplő épitési tőkéje papirkorona-értékben avagy pengőértékben veendő-e figyelembe.* Erre vonatkozóan az itt következő *preciz és szakszerü jogi véleményt* van módunkban közölni:

A valorizáció problémája

Az engedélyokirat 18. §-a értelmében a megváltási ár kiszámitásának közvetlen alapja nem a vasutba befektetett tőke, hanem a vasut jövedelme, jelesül e jövedelemnek a megváltást megelőző utolsó hét, illetőleg öt évi átlaga.

A befektetett tőkével e fizetendő megváltási ár csak subsidarius kapcsolatban van, annyiban t. i., hogy ha a jövedelem alapján kiszámitott megváltási ár alul maradna a ténylegesen befektetett tőke 5%-án (illetőleg most már csak 4%-án), ugy a vasut az évjáradéknak a befektetett tőke 5, illetőleg 4%-ig leendő kiegészitését követelheti.

Minthogy nyilvánvaló, hogy bármikor is történjék most már a megváltás — melynek bekövetkezése természetesen csak egy imaginárius eset — az évjáradék kiszámitásának alapjául mindig pengőértékben kifejezett évi jövedelmek fognak szolgálni, tehát valorizációs kérdés csak abban az egy esetben merülhet fel, ha a jövedelmi átlag alapján kiszámitott évjáradék a törvényileg garantált minimumot nem éri el és a vasut ragaszkodik ama törvényes jogához, hogy az évjáradéknak a tényleg befektetett tőke 5, illetőleg 4%-ig való kiegészitését követelje.

Természetesen ebben az esetben is a problémából az uj beruházások, melyek már pengőértékben eszközöltettek, mindenképpen kikapcsolandók, ugy, hogy az egyetlen felmerülhető kérdés csak az volna, hogy a részint az engedélyokirat 6. §-ában, részint az engedélyokirati függelékekben törvényileg, illetőleg rendeletileg elismert tőkék valorizált értékben veendők-e figyelembe.

Itt a valorizációs törvény 7. §-ának 4. bekezdésében körülirt esettel állunk szemben, nevezetesen azzal, hogy az államnak szemben helye van a valorizációnak, mert a felek az átértékelést határozottan kikötötték. Ezt a határozott kikötést, az 1926. év folyamán, a felértékelés alkalmával, tehát ugyanakkor, amidőn a kereskedelmi miniszter a MÁV által kezelt összes helyiérdekü vasutakkal is megállapodott ezek épitési tőkéjének felértékelése tárgyában, a Budapesti Helyiérdekü Vasutak R. T. és a kereskedelmi miniszter között létrejött megállapodás tartalmazza, e megállapodás értelmében a megváltási árat képező évjáradék minimuma nem az engedélyokmányban megállapitott tényleges épitési tőke aranykorona értékének 5%-a, hanem az engedélyokiratok szerinti aranykorona értékü tényleges épitési tőkével azonos összegü pengőértékü épitési tőke 4%-a lesz.

Hogy ezt a megállapodást a kereskedelmi miniszter törvényes hatáskörében kötötte, nem lehet vitás.

Eltekintve attól, hogy az 1888. évi IV. t.-c. 10. §-a a miniszter hatáskörébe utalja a vasuttársaság névleges tőkéjének megállapitásait, valamint ugy az 1880. évi XXXI. t.-c., mint az 1888. évi IV. t.-c. és az 1908. évi XXXIII. t.-c. végrehajtásával törvényileg a kereskedelmi miniszter van megbizva, ez utóbbinak a megváltás esetén irányadó épitési tőke megállapitására vonatkozó hatásköre nyilvánvaló abból, hogy pl. uj vonalak engedélyezése és ezek épitési tőkéjének megállapitása, sőt az engedélyokirat kiadása óta megállapitott uj vonalak megépitése után a társaság megváltási szempontból irányadó összes tényleges épitési tőkéjének megállapitása is miniszteri rendeletbe foglalt u. n. engedélyokirati függelék alakjában történt.

Igy pl. a HÉV a 89.565/1909. KM. sz. III. engedélyokirati függelékkel kapott-e engedélyt a Rákosszentmihály—rákospalotai vonal és a rákosszentmihályi hurokvágány épitésére és a miniszter ugyane rendelet 7. §-ában saját hatáskörében állapitotta meg a megváltás esetén e vonal tekintetében irányadó tényleges épitési tőkét 4,900.000 koronában.

Ugyanily módon a 88.045/1909 KM. sz. rendelettel (IV. sz. engedélyokirati függelék) engedélyezte a miniszter a HÉV csepeli vonalának megépitését és állapitotta meg saját hatáskörében a rendelet 8. §-ában e vonal megváltás esetén irányadó épitési tőkéjét 3,475.000 koronában.

Ami pedig az adott probléma szempontjából a legfontosabb: a 15.846/1911 KM. sz. rendelet (V. engedélyokirati függelék) az 1908. évi XXXIII. t.-c. 6. §-át önálló hatáskörében olyképpen módositja, hogy a HÉV tényleges épitési és üzletberendezési tőkéjét 50,000.520 koronában állapitja meg.

Hasonlóképpen a Budapest—budafoki vonal összes épitési tőkéjét is miniszteri rendelet, nevezetesen a 25.040/1912. III. KM. engedélyokirati függelék 6. §-a állapitja meg az eredeti engedélyokmánytól eltérőleg 16,319.000 koronában.

Tehát már az engedélyokirat kiadását követő években is mindenkor miniszteri rendeletek állapitották meg önálló hatáskörben a vasut megváltás szempontjából irányadó épitési tőkéjét.

Már számos esetben volt tehát precedens arra, hogy a miniszter saját hatáskörében állapitotta meg a HÉV-nek megváltás szempontjából irányadó tényleges épitési és üzletberendezési tőkéjét, sőt a HÉV elismert 66,319.520 koronát kitevő összes épitési tőkéje éppen rendeletileg állapittatott meg, minthogy ebből az összegből 50,000.520 korona a 15,846/1911. KM. sz. rendelettel, 16,319.000 korona pedig a 25.040/1912. III. KM. rendelettel állapittatott meg.

Ha pedig a miniszternek hatásköre volt az aranykoronában kifejezett épitési tőkék önálló megállapitására, ugy természetes, hogy hatásköre van az épitési tőkék valorizációját szabályozó megállapodás kötésére is.

Alkalmi vásár
részlet áruház
bebutoroz és felruház
Budapest, VI., Fóthi-ut 18.

Haarlem Budapesten

Irta: **Purébl Győző** dr., székesfővárosi tanácsnok

Az Egressy-uti kertészképző iskola mai területén 1906. évben haszonbéres földek voltak. Ebből hasittatott ki *négy hold* gyakorló területül, hogy ezt kertészet, szőlőmüvelés, gyümölcsfatenyésztés és mezőgazdasági célra kell forditani. Ez az alapja a tulajdonképeni ma már *56 holdas kertészeti telepnek*. 1925-ben a főváros tanácsa belátván azt, hogy a gyakorlótelepre forditott nagy áldozatokkal szemben az oda később elhelyezett női kertgazdasági tanfolyam, bár a növendékeket elméleti és gyakorlati ismeretekben szakszerüen kiképezve bocsátotta ki az életbe, mindazonáltal államérvényes bizonyitványnyal ellátni nem tudta, ezért ennek az átszervezését elhatározta.

A női kertgazdasági tanfolyamot a X. ker. Maglódi-utra telepitette át és a régi Egressy-uti telepet pedig gazdasági telepnek nyilvánitván, államérvényes bizonyitványt nyujtó kertészeti iskolát, kertészképző iskolát állitott fel. Miután a földmivelésügyi minisztérium az iskolatipusra végleges tanterv és rendszabályzat szövegére vonatkozólag megállapodott, Budapest székesfővárosi kertészképző iskola elnevezéssel egy középfoku kertészeti iskolát létesitett. Örömmel állapitotta meg a földmivelésügyi miniszter, amidőn a főfelügyeletet az iskola felett átvette, hogy a főváros *a szóbanlevő iskola átszervezésével nagy lépéssel vitte előre a hazai kertészeti szakoktatás ügyét*. Kijelenti, hogy a főváros ezzel egy hézagpótló intézményt létesitett és ezt mindenkor örömmel támogatja. Ez idő óta az iskolának mind a négy évfolyama müködik és minden év végén képesitett kertészeket bocsát az életbe. Az iskolának célja szakavatott egyének nevelése és hogy kiváló gyakorlati jártasságu kertészifjakat adjunk a kertész társadalomnak, ezzel nagyban hozzájárulunk az ország közgazdaságának fejlesztéséhez is. Ugyanis *egy egészen uj kertészgenerációt nevelünk fel*, akik a technika és kertésztudománynak mai fejlett előhaladásában mindezeket elsajátitják és müvelt, tanult, a külföldi kertészeti viszonyoknak is megfelelő kertészifjakat nevelünk. Elméletileg és gyakorlatilag teljesen kiképzett kertészifjak kerülnek a kertgazdaságokba és ezek lesznek hivatva hazánk kertészetét magas szinvonalra emelni.

Még egy feladata van a kertészképző iskolának és pedig az, hogy a főváros kertkedvelő közönségével a *virágot, főleg pedig a gyümölcsfák és egyéb haszonnövények gondozását és gondozásával járó szakszerü eljárásokat időközönként megtartandó folytatólagos előadások kapcsán megismertesse*, szóval végzi a ketrészamatőrök és gazdák továbbképzését. Az iskola programmjának még egy lényeges része a különleges és disz- es haszonnövények termesztése, uj fajták előállitása, külföldi ujdonságok kipróbálása, növényeknek nagy arányokban való termesztése, mit eddigi hazai termesztés hiányában nemzetgazdaságunk óriási kárára — külföldről voltunk kénytelenek beszerezni. Itt kapcsolódunk be Varga Márton igazgató kezdeményezésére a külföldi ujdonságokkal, a hollandiai tulipán termesztésével.

Ezelőtt négy esztendővel *Varga* Márton igazgató Hollandiában járván, látva ott az óriási tulipánmezőket, különösen Haarlemben, elhatározta, ennek a behozatalát, — hogy ezáltal a kimenő pénzünket itthon tartsa, ezzel is valutánkat javitván, — hogy a kertészképző iskolában a tulipánokat meg fogja honositani. Hozott is magával 500 drb. anyahagymát. Türelemmel, fáradsággal, szakértelemmel elültetvén ezeket a hagymákat, kezdte meg, a mai, most már három holdat kitevő tulipántermelést. Fiókhagymák utján szaporitották ezt az 500 darabot és jelenleg 30.000 virágképes és 200.000 egyéves és kétéves fiókhagymájuk van 240 tulipánfajtában. Most *husvétra kivirágzott az első csoport, korai és egyszerü, telt virágu tulipán*, május 10-ike táján a második, majd a harmadik csoport fog kivirágozni. A látogatók a csodálkozástól szinte elbüvölve állanak ezen három hold területen, ahol a tulipán a virág minden szinpompájában varázslódik a néző szeme elé. *Varga* Márton elérte célját és vágyainak netovábbját és megteremtette Budapesten az Egressy-uti kertészképző iskolában a *haarlemi tulipánt* és ezzel idővel nagy vagyont fog megmenteni az ország számára. Hollandiában a haarlemi tulipántermelők hirét hallván annak, hogy itt Budapesten mi készül, nem voltak restek fáradtságot nem kimélve, megtekinteni ezt. Minden nagyitás nélkül elmondhatjuk, hogy midőn ők itt a hollandi tulipánt a maga nagy tömegében és a maga szépségében szemük előtt látták, a lábuk szinte meggyökerezett a földbe és a csodálatuknak kifejezést is adtak. Első kérésük az volt, hogy miután az ő tulipántermelésükben valamelyes betegség, vész ütötte fel a fejét, engedjük meg nekik, hogy *kibérelhessék földjeinket és ők termelhessenek itt*. Udvarias formák között anlegátió álláspontjára helyezkedtünk, ezután most arra kértek bennünket, hogy ebből a betegségmentes hagymákból juttassunk egy nagyobb quantumot a számukra, hogy azt hazavivén egy uj alapitásnak a lehetőségét teremtsék meg a maguk számára is. *Ime a haarlemi tulipánok körutja*, elindulván hazájából, Magyarországon át, hogy ujra visszakerüljenek a hollandiai anyaföldbe. Első pillanatra talán csekély jelentőségünek tetszik e nagy müvelet, azonban meg kellett ezt irni azért, hogy lássák, amit a haarlemiek is elismertek, hogy Magyarországra nézve ennek nagy közgazdasági jelentősége van és szomoruan állapitották meg azt, hogyha ez ily szépen, szakszerüen tovább lesz fejlesztve, akkor ezt Hollandia erősen meg fogja érezni. És tényleg mi ezt tovább is fogjuk fejleszteni, mert ez évben még csak három holdon, jövő esztendőben kellő támogatással, de saját önerőnkből már hat holdon folyik majd a tulipántermesztés. Hazai kertészetünk miként azt kijelentették, nagy hálára van kötelezve a fővárossal és kertészképző iskolával szemben, hogy ezt létesitettük, mert magángazdaságban ezt keresztülvinni alig lehet. Maga a tulipán árucikként forgalomba kerül, a hagymáját pedig ujabb termesztésre eltesszük, illetve 20 százalékát a kertészek számára ugyancsak árucikként forgalomba hozzuk. Ugy véljük, hogy ezzel a gazdasággal a kertészképző iskola a maga anyagi ellátását is hatalmasan előmozditotta, de erkölcsi tekintetben is a kertészképző iskolát nagyon előre vitte, mert hiszen a kertészképző iskola tanulói dolgozván a földeken, tökéletes ismeretet nyernek majd ennek termesztése körül. Reméljük és hisszük, hogy a közeli esztendőben egész Magyarországon meg fog honosulni és *Magyarország Hollandiának e tekintetben konkurrense lesz.*

Még csak röviden az iskoláról a következőket.

Az iskolaépületen kivül, ahol a tanulók, mint bentlakók vannak, hatalmas gyümölcsöse, faiskolája, diszfaiskolája, zöldségüzeme, kisérleti telepe, magtermesztési telepe, konyhakertészete, virágkertészete van a kertészképzőnek. A virágkertészet 20 üvegházzal chrisanthemumokkal, 6 kőszekrénnyel és megfelelő melegágyi teleppel áll rendelkezésére. A virágkertészetnek nagyon fontos része kétségkivül a hagymás évelők kisérleti és szaporitótelepe, főképen tulipán-, nárcisz-, *gladiolus-hagymatermesztéssel* foglalkoznak. Eddig 240 tulipán, 60 gladiolus, 10 jácint, 40 nárcisz, 15 crocus és 50 gumós *irisfajtát* próbáltak ki. Különösen figyelmet érdemel a gazdag évelőgyüjtemény, amely szinte magában áll a kertészetben. Van majorja és méhészete is. A kertészképző iskolának hatalmas növényanyag gyüjteménye van, amely ugy a gyümölcsfákban, mint pedig az üvegházi növényekben százezer fajta gyümölcsfával, illetve gyümölcsfajtákkal és egyéb növényzettel rendelkezik és ez magában véve is egy hatalmas alkotást jelent. A disznövény tenyésztés ugy a szabadföldi, mint az üvegházi termesztés és hajtatást, valamint a diszfaiskola tanulmányozására az iskolai növénykert 28 holdas területe szolgál a rajta levő üveg, meleg és hajtatóházakkal. A zöldségtermelést, hajtatást és gyümölcsfa tenyésztést, valamint a szőlőmüvelést ugyancsak a 33 holdas Egressy-uti gyakorlótelepen végzik. A kertészképző iskoláról és a vele kapcsolatos iskolai növénykert egy alkalommal a fővárosi iskoláknak is tanulmányi telepe. Az összes községi iskolákat ellátja természetrajz és rajzoktatáshoz szükséges növényekkel, ablakait virágdisszel látja el és rendezi kertjeit.

Végül röviden a *Maglódi-uti kertgazdasági tanfolyamról és háztartási gyakorlótelepről.*

A tanfolyam célja a tanulókat a kisgazdaság, a kertészet, baromfitenyésztés és a polgári háztartás ismereteire elméleti és gyakorlati módon kiképzeni, hogy vagy a saját gazdaságukat, vagy állásba menve kis belterjes gazdaságot, baromfitelepet, vagy intézeti, szanatóriumi, kórházi, urasági stb. háztartást önállóan vezetni tudjanak. Itt négy polgári, vagy középiskolát végzett 16 éven felüli leányok számára hároméves tanfolyamot tart fenn a székesfőváros. A tanfolyam internátussal egybekötött. Heti 50 munkaórából, 10 óra az elmélet és 40 óra a gyakorlat. A téli időszakban a növendékek kosárfonás, üvegezés, szalmatakaró és szalmakert készitéssel, továbbá szövéssel és fehérnemü javitással töltik a délutáni órákat. Az oktatás céljait szolgálja a 18 holdas telep, amelyből 8 hold konyhakert, másfél hold virágkert, egy hold szőlő, egy hold gyümölcsös és egy hold baromfitelep. Ez az iskola sok leánynak, akik nem óhajtanak a lateiner pályára, vagy pedig háztartási pályára lépni, nyujt kenyeret és valamennyien, akik innen kikerülnek sikerül kertgazdaságokba, tejgazdaságokba, mint tanitókat, mint vezetőket elhelyezni és törekvésünk az, hogy legközelebb ennek négy évi tanfolyamát is megnyithassuk, hogy igy ennek az iskolának is teljes berendezését és tananyagát nyujthassuk.

Befejezésül arra kérem olvasóimat, amennyiben idejük engedi, hogy a *husvéti szünetet használják fel, ha valami szépet és természetben nemeset akarnak látni, látogassák meg a kertészképző iskolánkat (VII., Zugló, Egressy-ut 73. sz.) és én meg vagyok győződve arról, hogy ezzel a látogatóink részére a legszebb husvéti ajándékkal szolgáltunk.*

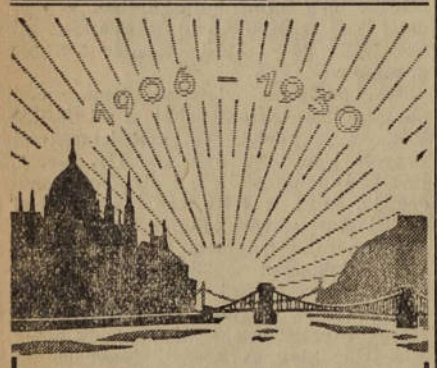

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

május 3—12.

A magyar ipar jubiláris bemutatója számos külföld állam részvételével.

50%-os utazási kedvezmény

Felvilágositás és vásárigazolvány kapható: a Vásárirodánál, Budapest, V., Alkotmány-utca 8., a vásár összes tb. képviseleténél, valamint a Menetjegyiroda és a Wagons-Lits-Cook iroda fiókjainál.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT

ALAPITTATOTT 1889.

BUDAPEST, X., KERÉKPÁR-UTCA 2.

TÁVBESZÉLŐ: J. 370-70

SÜRGÖNYCIM: **MÉRT BUDAPEST**

Mindennemü vizépités. Kikötőépités. Folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavatorokkal; darukkal való kirakodások. Földmunkák. Alapozások. Mély és magasépités. Utépités. Modern útburkolatok épitése. Vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Mindennemü ipari-, lakó- stb. házépitések.

Margalit Andor és Ödön

okleveles mérnök, épitőmester, vállalkozók

BUDAPEST

I., KELENHEGYI-UT II. SZÁM.

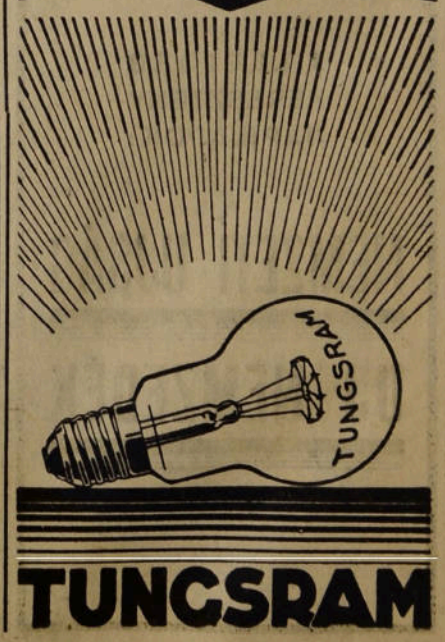

TUNGSRAM

Kongresszusok városa lesz a nyáron Budapest

Berczel alpolgármester nyilatkozik a nyáron Budapesten megrendezésre kerülő nemzetközi kongresszusokról — A Szent Imre-év ügyében huzvét után megindulnak a tárgyalások a főváros és a rendezőség között

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Husvét után mozgalmas képet ölt a főváros. Egész sereg kongresszus váltogatja egymást, valamennyi nemzetközi jellegü, ami azt jelenti, hogy a világ minden tájáról jönnek szakemberek, utazók, tudósok, kirándulók, politikusok, — egyszóval érdeklődők, akiknek napokon, esetleg heteken át Budapest lesz a házigazdájuk.

A főváros idegenforgalmának ez a fellendülése remélhetően tartós lesz és egyben a fővárosi iparosok, kereskedők, szállodások és vendéglősök forgalmának is a fellendülését is maga után vonja. Ezeken a nemzetközi kongresszusokon legtöbbször *Berczel* Jenő alpolgármester képviseli hivatalosan a fővárost. *Berczel* alpolgármester hivatalos reprezentációi mindenkor kimagasló fővárosi események. Ebben a tekintetben elég a *római ut* nagy sikerére hivatkozni.

Az *Uj Budapest* a husvéti ünnepek alkalmából — a kongresszusszezón közeledésére való tekintettel — megkérdezte *Berczel* Jenő alpolgármestert, hogy milyen jelentősebb idegenforgalmi események várhatók az idei szezónban?

Berczel alpolgármester a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Az idén minden idegenforgalmi eseményt felülmulnak a Szent Imre-évvel kapcsolatos ünnepségek, amelyeknek megrendezéséből a főváros is kiveszi a maga részét. *Serédi* hercegprimás őeminenciájának kitüntető látogatása, amit az elmult héten tett a polgármester urnál, szintén ezzel a kérdéssel van összefüggésben. A főváros tőle telhető áldozatkészséggel siet segédkezni a megrendezés munkájában.

— A Szent Imre-évhez füződő idegenforgalmi események közt *sok kongresszus* szerepel. Igy a *katolikus pedagógusok és népnevelők* világkonferenciája, a *nemzetközi katolikus szociális hét*, a *katolikus ifjuság világkongresszusa*, több *eucharisztikus kongresszus*, *nemzetközi missziós kongresszus*, a *Mária-kongregációk* nemzetközi gyülése, nemzetközi katolikus *orvosgyülés*, továbbá nemzetközi kongresszusa a *katolikus jogászoknak*, *politikusoknak és lapszerkesztőknek*. Ez mind itt lesz Budapesten a nyár folyamán. A dátumok egyelőre nincsenek pontosan megállapitva.

— Ugyancsak a Szent Imre-évvel kapcsolatosak a következő nagygyülések is:

— *A párbajellenes liga* országos gyülése, valamint a nemzetközi katolikus *irodalmi hét*.

— A Szent Imre-évtől függetlenül is feltünően sok nemzetközi kongresszus lesz az idén Budapesten. Ezek a következők:

— *Magkereskedők és magtermelők* nemzetközi kongresszusa május 25—31-ig.

— A *szinpadi szerzők nemzetközi kongresszusa* május 28-tól junius 3-ig.

— Az *Association Littteraire et Artistique* kongresszusa junius hó 4—9-ig.

— A *nemzetközi iparjogvédelmi kongresszus* junius 9—14-ig.

— A nemzetközi *prohibicióellenes liga kongresszusa* junius 11—14-ig.

— *Nemzetközi Limnologiai kongresszus* julius 21—28-ig.

— Nemzetközi *csillagászati* kongresszus augusztus 7—13-ig.

— Nemzetközi *épitészeti* kongresszus és ezzel kapcsolatosan az *orgonakészitők kongresszusa* augusztus végén.

— A *felső kereskedelmi iskolát végzettek* nemzetközi kongresszusa szeptember elején.

— Már ebből a felsorolásból is látható, hogy alig lesz olyan nap a tavasz és a nyár folyamán, amelyen valamilyen kongresszus, vagy nagygyülés ne lenne Budapesten. Nagy örömmel kell üdvözölni ezt a programmot, mert ékes bizonyiték amellett, hogy *Budapest kezd igazi világvárossá fejlődni*. Ezekután csak arra kell törekednünk, hogy vendégeink jól is érezzék magukat Budapesten és ha hazamennek, ne csak fővárosunk természeti szépségeinek az emléke kisérje őket, hanem a kellemesen és kényelmesen eltöltött napok emléke is.

Berczel alpolgármester egyébként elmondotta még, hogy a Szent Imre-év megrendezése ügyében husvét után indulnak meg a tárgyalások a főváros vezetősége és a rendezőség között. Az ünnepségek tulajdonképpen már megkezdődtek: *általános misszió-napokat és lelkigyakorlatokat tartanak az ország összes templomaiban.*

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Alapitási év: 1868 Telefon: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KÓPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

Zimmermann és Lovász
festők és mázolók
tapéta raktár és menyezetdisz-gyár
Budapest, VII., Almássy-tér 16. Telefon: J. 424-81.

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

Cross-Charles E. Lewis utódai
Központi fütések,
vizvezetékek,
egészségügyi berendezések
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7
Telefon: József 322-25

Elmélkedés az Erzsébet-utról

Irta: Wittenbarth Győző

Az Erzsébet-ut szélességét még a háboru előtti kisméretü és lófogatu járműközlekedés alapján állapitották meg. Kis változtatással ez a terv került elfogadásra. Közben a szemeink előtt játszódott le a közuti közlekedés teljes átalakulása, melynek következtében e járművek évről-évre jobban elszaporodnak. A közlekedés átalakulása következtében az egész város rendezési tervét és igy az Erzsébet-ut tervezetét is át kell revideálni. Mert a 25 méter, tehát a Kossuth Lajos-utca szélességében megállapitott Erzsébet-ut, kialakulásakor 25—30 év mulva, amikor az utca szerepét ténylegesen átvehetné, szük méretei miatt már egyáltalán nem fog tudni hivatásának megfelelhetni.

A törvényhatóság többsége, kereskedői érdekek hangoztatásával állapitotta meg az Erzsébet-ut szélességét 25 méterben. Hogy ez a jelszó mennyire helytelen, azt láthatjuk, egyrészt a Nagykörut és a Rákóczi-ut élénk kereskedelméből, másrészt a váciutcai kereskedők ismert állásfoglalásából is. Ebből pedig megállapithatjuk, hogy a kereskedelemnek egyenesen érdeke, ugy a zavartalan közlekedés, mint a járművek megállási lehetősége. Ezért egy álló kocsisor mellett legalább is három mozgó kocsisor szélességü, vagyis 10—10 méteres uttest tervezendő.

El akarják hagyni még a közuti villamost is az Erzsébet-utról! Holott a Podmaniczky-uttól a Rákóczi-utig terjedő sürün lakott résznek — mely a Nagykörutont mérve 1.6 kilométer széles — csak három a városba bevezető villamosa van. Ebből a földalatti, korlátozott átszállási lehetősége miatt nem is jöhet teljes egészében számitásba; gyorsvasuttá való átépitése után pedig, ritkább megállói és a villamos jegyforgalmából való kivonása miatt egyáltalában nem jöhet figyelembe. Igy egy villamos vonalra 534, s földalatti nélkül 800 méter széles terület, ha pedig az Erzsébet-uti villamos megépülne, még mindig 400 m., földalatti nélkül pedig 534 m. széles terület kiszolgálása esne. Ezzel szemben a Rákóczi-uttól az Üllői-utig terjedő 1.3 kilométeren 4, a Soroksári-utig pedig 1.9 kilométeren 6 villamos vonal vezet be a város belsejébe. Igy vonalanként 325, illetve 317 m. széles területet szolgálnak ki.

Ebből láthatjuk, hogy a jövőben a Podmaniczky-utcai és Rákóczi-uti villamosok 800 méter széles területet lesznek kénytelenek kiszolgálni. Sőt a Rákóczi-utnak a tuloldalára eső 325 méter széles tápláló területtel, összesen 1125 méter széles terület lakosságának villamos közlekedését kell kielégitenie. — A Podmaniczky-utcai villlamos tehát 2.5-szer, a Rákóczi-uti pedig 3.5-szer annyi területet szolgálna ki, mint a Rákóczi-uttól délfelé eső területek villamosai. Ezért ennek a tulterhelt villamosnak a tehermentesitésére az Erzsébet-uton feltétlenül villamost kell vezetni. A vonal a Károly király-utig menne, ahol a (75-ös uj tipusu) villamosok visszafordulnának.

Térképen szemlélve a tulzsufolt Rákóczi-uti villamos tápláló területeit, látjuk, hogy a város és környékének negyedrésze csak a Rákóczi-uton bonyolithatja le a város belső részével való tömegforgalmát. A délen fekvő területtel (Kőbánya, Kispest stb.), mely részben szintén csak a Rákóczi-uton közlekedhet, a város egyharmada van a Rákóczi-uti villamos vonalhoz kapcsolva. Ennek a hatalmas területnek láttára tisztán áll előttünk jelenlegi lehetetlen villamos közlekedésének oka. S addig, mig e nagy tápláló területet párhuzamosan futó villamos vonallal meg nem kisebbitjük, a Rákóczi-ut villamos közlekedése még csak tovább fog romolni.

Az Erzsébet-uti villamossal jelentős területet lehetne a Rákóczi-uti villamos tápterületéből kikapcsolni s igy a villamos hálózatot egészségesebb megoszlásuvá tenni, hiszen jelenleg a Rákóczi-uton beállható közlekedési zavarral — mint azt a legutóbbi tüzesetnél láttuk — a város harmadának közlekedése bénul meg. Ezért az Erzsébet-uti villamost, mely a Damjanich-utcában folytatódnék, a Városligeten át, az Erzsébet királyné-uti villamos vonallal kellene összekötni. Ezen összekötés lehetne a Hermina-ut, Ajtósi-Dürer-sor (István-ut), Aréna-ut, Damjanich-utcákon meglévő vágányzat is, de annak sincs semmi akadálya sem, hogy a Városligeten átvezető kocsiutakon egyenesen vezessük át. Mert ha az autók — melyek a város e tüdejét mérges gázokkal telitik — átmehetnek rajta, a villamosok, melyek semmiféle mérgező anyagot nem bocsájtanak ki magukból, miért ne mehetnének át?

Ha tehát illetékes köreink a tervezett uj utat villamos vonal nélkül épitik meg, a Rákóczi-ut villamos közlekedését örök időkre lehetetlenné teszik, mert a kiépült városrészen keresztül uj közlekedési utat nyitni többé nem fog módunkban állni. A villamost pedig a városi tömegszállitó eszközök sorából kiküszöbölni nem lehet, mert a vele konkurráló autóbusz sokkal drágább üzemmel bir, a gyorsvasut pedig egész más természetü közlekedési eszköz. Legfeljebb a kiépült és szük utcákkal biró citykben lehet ezt megtenni, ahol a villamos vágányhoz kötöttsége, de főleg nagy terjedelme miatt akadályozza a forgalmat. Ugyanez a nehézkesség azonban elmondható a nagyobb tipusu autóbuszokról is, melyek nagy szélességük és hosszuságuk miatt a sürü utcai forgalomban szintén zavarólag hatnak.

A villamos vágányok részére különálló pályával, valamint a legideálisabban közepén elhelyezett utcavilágitási s egyuttal áramvezetéktartó oszlopokkal hat méter széles terület szükséges, mely a 1.5 méter széles villamos meg állói járdaszigetekkel együtt összesen 9 métert tenne ki. Ha tehát csak 5.5 méteres járdákat alkalmazunk, a Nagykörutig legalább is 40 méter szélesnek kellene az Erzsébet-utat kiépiteni. A Nagykörut után a járdák és az uttest kisebbitésével 35 méterre vehetnénk. Igy megfelelő arányos átmenetet is képezne a 25—30 méter széles Damjanich-utcához. Ezáltal a közlekedés sürüségével arányos utszélességeket állapitanánk meg és jól megközelitenénk a tényleges utszükségletet.

Megemlitem még, hogy Pirovits Aladár, egyik legkiválóbb városrendezési szakértőnk szerint az Erzsébet-utat legalább 38.25 méter szélesnek kellene megállapitani.

A Nagykörúton belüli részen a 40 méter széles ut épitése esetében a 1.5 méteres járdaszigetek csak a villamos megállóknál és a gyalogközönség részére kijelölt átjáróinál alkalmaztatnék, mig az ut többi részén a hosszabb ideig állomásozó autók tartózkodóhelye lehetne.

A tervezett Erzsébet-ut irányitása sem megfelelő, mert a Dob-utca kiszélesitésével — ahol jelenleg is üzlethelyiségek vannak — sokkal kisebb mértékben teszszük értékesebbé az uj ut melletti házakat, mintha a Damjanich-utca folytatásában értéktelenebb udvari telkeken át vezetnénk. Eltekintve a többszöri utmegtöréstől is, ezáltal olyan értékemelkedést érnénk el, hogy a fentebb emlitett szélességü utkisajátitás költségmentesen volna lebonyolitható. Hiszen láthatjuk már jelenleg is az ujabb épitkezések azon tendenciáját, hogy a világosság és napsütés nélküli udvari lakásokat amennyire lehet, kiküszöbölték. Ezt vagy nyilt udvarokkal, vagy éppen magánutcák nyitásával óhajtják elérni s igy e lakásokat értékesebbé tenni. Az épitetőknek a teljesen uj utnyitással egyező érdekét és nagyobb megértését tehát ezen üzleti és egyuttal fontos közlekedési utvonal nyitásánál megfelelően ki lehetne használni.

Rá kell itt még arra is mutatnom, hogy a tervezett megoldás, vagyis a Dob-utca kiszélesitése esetében az utcának kisajátitásra nem kerülő páratlanszámu oldalára eső házaira költség csak ugy hárithatő át, ha a beálló értékemelkedésnek megfelelő adó (betterment) behozataláról előbb törvényt hozunk. Ez a törvényhozási intézkedés pedig legalább is félévet igénybe fog venni.

Ezért, ha az Erzsébet-ut tervezetének csekély 36 évet kellett arra várni, hogy a háboru előtti — ma már idejét multa — tervezete szerint a végleges elintézés stádiumába kerüljön, azt hiszem, hogy a változott közlekedési viszonyoknak megfelelő áttervezéshez szükséges félévi elodázás nem játszhat szerepet. Mert tudatosan rosszat nem alkothatunk. Már pedig a jelen tervezetre igazán elmondhatjuk: „Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus".

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Petrovácz Gyula: A főváros keresztény közönsége meg lehet elégedve az uj törvénnyel!

A költségvetési jog megszoritásán és a tanügyi kinevezéseket illetően a kultuszminiszteri vétójogon kivül az uj törvény valamennyi intézkedése az autonómia fejlesztését jelenti — A felsőház májusban végez a törvényjavaslattal és még a nyári szünet előtt megalakul és megkezdi működését a törvényhatósági tanács

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A képviselőház befejezte a fővárosi reform részletes vitáját és igy a parlament által megszavazott törvényjavaslat *átkerült a felsőházhoz. Scitovszky* Béla belügyminiszter, aki a vita fáradalmait Abbáziában piheni ki, április 26-án tér vissza Budapestre, igy tehát a *felsőház május első napjaiban már megkezdheti a fővárosi reform tárgyalását.* A felsőházban legfeljebb *kétnapos vitára számitanak*, ugy, hogy a törvényhozás mindkét háza által megszavazott törvényt még *május havában ki lehet hirdetni.*

Kevés törvényjavaslatnak volt olyan kimeritő vitája a képviselőházban, mint a fővárosi reform. Az ellenzék valósággal megrohamozta a törvényjavaslatnak minden egyes szakaszát. Élénken bekapcsolódtak a vitába a Keresztény Községi Párt országgyülési képviselőtagjai is, akiknek sikerült nem egy szakasznál lényeges módositásokat elérni. Különösen erős munkát fejtett ki e tekintetben *Petrovácz* Gyula, aki a választókerületek helyes beosztásáról mondott beszédével nagy sikert aratott. Beszéltünk *Petrovácz* Gyulával, a képviselőház által megszavazott fővárosi reformról és megkértük arra, hogy *állitsa fel a vita mérlegét. Petrovácz* Gyula a fővárosi reform parlamenti vitájának befejezése alkalmából hajlandónak mutatkozott a mérleg felállitására és a következő érdekes nyilatkozatban világitotta meg a fővárosi törvényjavaslat vitájának eredményeit az *Uj Budapest* munkatársa előtt:

— Alaposan áttanulmányoztam az uj törvényt és készséggel teszek eleget annak a felszólitásnak, hogy megcsináljam a vita mérlegét. Két kérdésre akarok válaszolni, az egyik az, hogy *milyen területeken szerez nyereséget az autonómia az uj törvénnyel és hol szenved csorbát.*

— A nyereség-rovatban kell elkönyvelni elsősorban a *törvényhatósági tanácsot*, amely még az uj törvény által elrendelt választások megejtése előtt az eddigi hivatalnoktanács helyébe lép. A törvényhatósági tanács az autonómia választott tagjaiból áll, tehát a jövőben *nemcsak az intézkedés és határozathozatal joga nyugszik az autonómia kezében, hanem nagyrészben a végrehajtás is.*

— Autonómikus előny a *közgyülés összetételének a megváltozása is.* Az uj törvényhatósági bizottságban ugyanis a tiz állami tisztviselőn kivül egyetlen kinevezett tag sincsen, az érdekképviseletek révén bizottsági tagságot nyerő szakembereket is *az autonómia választja*, szemben az eddigi rendszerrel, amelyben a kormányzó nevezte ki őket. A harmadik nagy előny az, hogy a *bizottságok elnökei ezentul nem tanácsnokok lesznek*, hanem szintén törvényhatósági bizottsági tagok, *ami a közgyülés akaratának fokozottabb érvényesülését* teszi lehetővé.

— Ugyancsak nagy előnynek kell tekinteni az uj kerületi beosztást is. Négy uj közigazgatási kerületnek a bevezetése *a közigazgatás megjavitását fogja eredményezni* és az uj kerületi beosztást éppen ezért kizárólag ebből a szempontból szabad elbirálni. Kedvező hatása lesz annak a rendelkezésnek is, amely *a közgyülési és hat évre szóló választási rendszert csupán öt főtisztviselőre* korlátozza. Ezzel a városháza munkaképessége jelentékenyen fokozódik, mert nemcsak a közgyülés szabadul meg különböző többé és kevésbbé jelentős választások izgalmaitól, hanem *a tisztviselők is felszabadulnak a korteskedés kellemetlen terhei alól.* A többi tisztviselőket ugyanis *életfogytiglan* választja a jövőben az autonómia és pedig a törvényhatósági tanács. A választási jognak a törvényhatósági tanácsra való átruházása *visszaszólitja a városházi választási kortéziát a helyes mederbe.* Az élethossziglan választott tisztviselők munkakészsége és függetlensége csak a köznek válhatik javára. *Az előljárói és tanácsnoki státusnak egyesitése*, továbbá a külső szolgálatnak és központi szolgálatnak mindenki számára való kötelező előirása *a tisztviselői kar látóképességének a kiszélesedését* és *igy munkájuk eredményesebbé tételét fogja szolgálni.*

— A műszaki adminisztrációnak a reformja és az a körülmény, hogy *műszaki alpolgármestert is lehet választani*, jótékony hatást fog gyakorolni a főváros üzemi és gazdasági életének alakulására. Ugyancsak nagy előnyökkel fog járni az üzemigazgatóságoknak a reformja, amely hat üzemigazgatósági tagnak és a polgármester által kinevezett igazgatósági elnöknek a kezébe adja át *a jelenlegi meglehetősen komplikált és felelőtlen üzemigazgatás irányitását.* Ez a rendelkezés módot fog nyujtani arra, hogy *a fővárosi üzemek ne legyenek állam az államban, külön város a fővárosban.* Az autonómia ezeknek az igazgatóságoknak a révén eredményesebben foglalkozhat az üzemek problémájával.

— Ezekkel az előnyökkel szemben *két sérelmet* tartalmaz az uj törvény az autonómiára nézve. Az egyik *a költségvetési jognak erős megszoritása*, illetve illuzóriussá tétele azáltal, hogy a belügyminiszternek joga van a költségvetés bármely tételét indokolás nélkül felemelni, leszállitani, vagy törölni, ami az autonómia jogkörének indokoltlan megcsonkitása. Másik nagy sérelmünk *a tanitói kinevezéseknek kultuszminiszteri vétójogtól való függővé tétele.* Nem kétséges, hogy ennek a jognak a gyakorlása nem sok eredménnyel kecsegteti azokat, akik ezt a megszoritó és autonómiaellenes rendelkezést kigondolták. Annyi azonban bizonyos, hogy ez a kultuszminiszteri vétójog *az autonómiának sulyos megalázását* jelenti.

— Mindent összefoglalva, meg lehet állapitani, hogy a *főváros keresztény közönsége meg lehet elégedve az uj törvénnyel.*

Petrovácz Gyula szakszerü nyilatkozatához nincs hozzátenni valónk. Még csak azt az értesülésünket közöljük, hogy a törvényhatósági tanács életbeléptetésére *még a nyári szünet előtt sor kerül és pedig közvetlenül a törvény szentesitése után.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, — nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet

a székesfővárosi kátrányozó és bitumenező telep részére szükséges 2000 tonna 2—5 mm, 1500 tonna 5—15 mm és 300 tonna 20—30 mm szemcséjü bazalt zuzalék, továbbá 400 tonna 3—5 cm szemnagyságu bazalt zuzottkő szállitására.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A szállitásra vonatkozó felvilágositásokkal hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között a kátrányozó és bitumenező telep (X. ker., Bihari-utca 4. sz. 13. ajtó) szolgál és ugyanott megkaphatók az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok is.

A szabályszerüen felbélyegzett és lepecsételt boritékban elhelyezett ajánlatokat

1930. évi április hó 28-án (hétfőn) déli 12 óráig

a székesfővárosi kátrányozó és bitumenező telepen (X. ker., Bihari-utca 4. sz. 13 ajtó), vagy ugyanazon a napon délután ½4 és 4 óra között a versenytárgyalás helyszinén kell benyujtani.

A versenytárgyalás 1930. évi április hó 28-án (hétfőn) délután ½5 órakor lesz a IV. ker., Központi városháza, II. emelet 274. számu helyiségében, ahol az ajánlattevők, vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi április hó 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

A Székesfőváros tisztviselőinek **Elegáns férfiruhákat** mintaszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak **Vidor** és **Dankovszky** angol uri és egyenruhaszabók, Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13. 1. emelet. Telefon: Aut. 840-27

BELVÁROSI FŐPLÉBÁNIA TEMPLOM
RÉSZÉRE SZÁLLITOTT 2500 KILOGRAMMOS
„POLGÁRMESTER-HARANG"

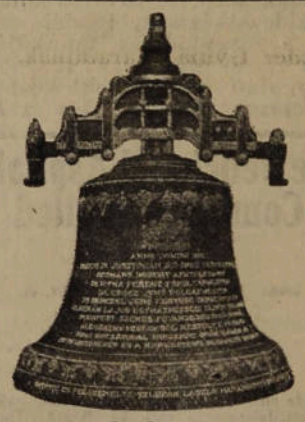

ÖNTÖTTE:
SZLEZÁK LÁSZLÓ
MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORUS HARANGÖNTŐ-MESTERE
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77.
TELEFON: AUT. 913—53.

Halmos István és Fia
Kövező mesterek
és utépitők

Budapest, X., Halom-utca 25.
Telefon: József 339-52.

WEINGRUBER IGNÁC
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világitó- és traktorpetróleum
gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐI ANYAGA
HATSCHEK FÉLE
Eternit-
PALA
CSAK AZ „Eternit" VÉDSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MÜVEK HÁTSCHEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-UJFALU.

RIEGER OTTÓ
orgonagyára
X. (RÁKOSFALVA) SZIGLIGETI-UTCA 29.

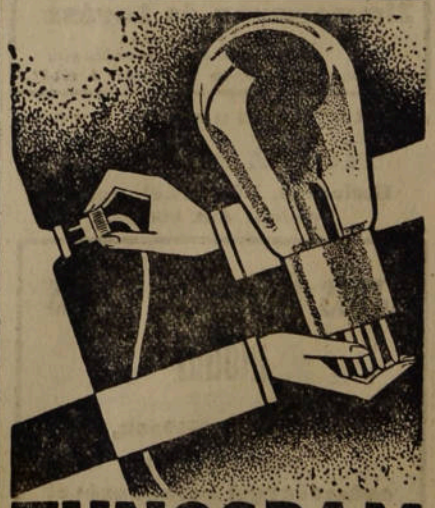

TUNGSRAM
VÁLTÓÁRAMU BÁRIUMCSŐ

Hírek

Az Uj Budapest legközelebbi száma a husvéti ünnepek után következő héten nem jelenik meg. A legközelebbi megjelenés dátuma: május 3.

Az Uj Budapest szerkesztősége és kiadóhivatala f. évi május 3-ával IV., Kaas Ivor-utca 9. I. em. 1. szám alá költözik. Uj telefonszámunk május 3-tól: Automata 828—23. (Éppen százzal kevesebb, mint a jelenlegi telefonszám.)

Petrovácz Gyula ünneplése. Impozáns ünnepségben részesitették névnapja alkalmából *Petrovácz* Gyulát, a déli kerület országos képviselőjét és a törvényhatósági bizottság tagját. Zugló egész keresztény közönsége résztvett ezen az ünnepi vacsorán, amelyen megjelent *Sipőcz* Jenő dr. polgármester, *Wolff* Károly, a Keresztény Községi Párt vezére is. A zuglói keresztény szervezet nevében *Drégely* Dezső köszöntötte az ünnepelt képviselőt. A vacsorán felszólalt *Sipőcz* Jenő dr. polgármester is, aki a keresztény és nemzeti gondolathoz való törhetetlen ragaszkodásra hivta fel a lelkes közönséget. *Wolff* Károly felszólalásában viharos helyeslés mellett utalt arra, hogy hiába akarják különböző oldalakról aláaknázni a keresztény uralmat a városházán, ez mind meddő kisérlet marad, mert a keresztény választók józan itélőképessége elutasitja az olyan vakmerő kisérleteket, amelyeknek csak egyetlen céljá van, még pedig az, hogy visszaállitsák a régi demokrata uralmat. *Petrovácz* Gyula barátainak, választóinak és lelkes hiveinek sürü tapsai közt köszönte meg a rendkivüli ünneplést és emelkedett beszédében *a törhetetlen és meg nem alkuvó kereszténység mellett tett vallomást.*

Róna Lajos jubileuma. *Róna* Lajos kitünő kollégánk, a Pénzvilág szerkesztője, most ünnepli ujságirói munkásságának 30 éves jubileumát. *Róna* kollégánk mint *A Mai Nap* szerkesztője, e lap fővárosi szerkesztője is és ebbeli minőségében szükebb kollégáink közé tartozik a városházán. Ez okból szeretettel üdvözöljük őt az ünnepi évforduló alkalmából: hangsulyozván, hogy olyan békebeli érték ő az ujságirás mai kaotikus forgatagában, aki disze nemcsak az ujságirói társadalomnak, de komoly tényezője a közgazdasági életnek is. *Róna* Lajos azon kevesek közé tartozik, akik hatalmas közgazdasági készültséggel, ragyogó tollal, objektiv világszemlélettel nézik az eseményeket. A sanyaru és kevés vigasztalást nyujtó időknek azonban nemcsak krónikása ő, hanem egyik jelentős faktora is. Noha sok kérdésben (hogy csak a községi üzemek problémáját emlitsük) nem értünk vele egyet, más lévén meggyőződésünk és gondolatvilágunk, mégis nagyra tartjuk benne és üdvözöljük a tiszteletreméltó jubileum alkalmából az *ujságirót*, akinek ragyogó multja, tudása és invenciója komoly értéke a hirlapiró-társadalomnak.

A legközelebbi rendes közgyülésen nyugdijazzák Csupor és Solty tanácsnokokat. *Csupor* és *Solty* tanácsnokok, akiknek szolgálati ideje lejárt, nyugdijazásuk iránt kérelmet terjesztettek elő a polgármesternél. A két tanácsnok nyugdijazását a legközelebbi rendes közgyülésen, minden valószinüség szerint már április 30-án el fogja intézni a főváros törvényhatósági bizottsága is. Az elnöki ügyosztály előterjesztése szerint a két kiváló tanácsnok működéséért jegyzőkönyvileg fog köszönetet szavazni a törvényhatósági bizottság és arról is szó van, hogy a pártok szónokai bucsuztassák el *Csupor* Józsefet és *Solty* Lajost. Értesülésünk szerint a megüresedő két tanácsnoki állásra *a főpolgármester a pályázatot azonnal kiirja és azokat még május havában be is tölti a közgyülés.*

Ezüstmenyegző. Halász Zsigmond, a „Neues Politisches Volksblatt" közgazdasági szerkesztője, a „Weltkurier" főszerkesztője és neje, szül. Blagovic Elza e hónap 22-én, kedden délután 4 órakor tartják ezüstmenyegzőjüket a Szerviták templomában.

A Külső Lipótvárosi Keresztény Kör ünnepe. A Külső Lipótvárosi Keresztény Kör folyó hó 11-én este diszvacsorát adott ügyvezető igazgatója, Veronács Gyula tiszteletére. A banketten többek között megjelent Tormay Géza dr. államtitkár, Lázár Ferenc dr. felsőházi tag, Homonnay Tivadar dr. országgyülési képviselő, Repold Károly főv. biz. tag. Az ünnepeltet Tormay Géza dr. államtitkár üdvözlése után Lázár Ferenc dr., Homonnay Tivadar dr., az iparosság nevében pedig Repold Károly köszöntötték. Fél 7 órakor a 38-as honvéd cserkészcsapat zenés-lampionos szerenádot adott tiszteletére.

A Bazilika uj nagyharangja. A lipótvárosi Szent István-bazilika uj nagyharangja, amelyet az idei jubileumi év emlékére „Szent Imre Hősök Harangjának" neveztek el, vasárnap érkezett meg rendeltetési helyére, a bazilika elé. Ortvai Rezső plébános délelőtt fél 10 órakor barkaszentelést, majd nagymisét végzett, mely után P. Csávossy Elemér S. J. mondotta el szentbeszédét. A szentbeszéd után a lipótvárosi egyházközség egyesületei zászlók alatt vonultak ki a Berlini-térre. Az ujonnan elkészült nagyharangot hat pár ló vonta a Lipótváros határára, onnan pedig a cserkészcsapat és a Credo férfiegyesület tagjainak diszkisérete mellett a Vilmos császár uton a bazilika elé. A főkapuban Ortvai plébános diszes egyházi palástban fogadta az uj műkincset és rövid beszédet mondott. Az uj harang sulya 7945 kilogramm. Négy és félmázsás nyelvével 84 métermázsát nyom a harang korona nélkül. Szlezák László, Magyarország aranykoszorus harangöntőmestere a nagyharang fennmaradt fémanyagból Ortvai plébános szorgalmazására két egyenként 17 kilós harangocskát öntött, melyek egyike már szorgalmasan teljesiti hivatását a bazilika főoltárának lépcsőjén, amikor a szentmise főrészeire hivja fel az ájtatoskodó hivek figyelmét. Most ikerpárja is bemutatkozott a nagyközönségnek, hogy azután muzeumba kerüljön szép ornamentikájával, melyet a nagyharangról mintázott a mester a feliratokkal együtt Gerevich Tibor dr. egyetemi tanár tervei alapján. A Szent Imre Hősök Harangját Serédi Jusztinián dr. bibornok-hercegprimás szenteli fel Fehérvasárnapon, április 27-én, a tizórai pontifikális misével kapcsolatban a bazilika előtt tartandó szentbeszéde után. Addig, tehát két héten keresztül, a harang közszemlére van kitéve a bazilika főbejárata előtt, külön rendőrőrszem felügyelete alatt.

A polgármester jubileuma a Városok Kongresszusában

A vidéki polgármesterek a decennális jubileum alkalmából lelkesen ünnepelték Sipőcz Jenőt

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A Városok Országos Kongresszusa legutóbbi ülésén a kongresszus elnökét, Sipőcz Jenő dr. polgármestert melegen ünnepelte jubileuma alkalmából. Napirend előtt Somogyi Szilveszter szegedi polgármester kért szót és üdvözölte Sipőcz Jenő polgármestert 10 éves évfordulója és a kormányzói kitüntetése alkalmából. Egy közéleti férfiunak — ugymond — a legnagyobb öröme, ha munkájának eredményét és gyümölcsét láthatja. Méltóságod 10 évvel ezelőtt egy eladósodott várost vett át, amelynek intézményei elvoltak sorvadva, közüzemei elhanyagolva, most pedig Budapest szociális, kulturális és gazdasági intézményei tekintetében Európa első városai sorában áll. Ez a nagy fejlődés és haladás elsősorban Méltóságodnak, a messze jövőbe látó és széleskörü, céltudatos várospolitikájának köszönhető. Ez a tiz év, amely Méltóságod nevéhez füződik, maradandó intézményekkel gazdagitotta székesfővárosunkat, amelynek elismeréséül szolgál a legmagasabb helyről jövő kitüntetés is. Mi mindnyájan ismerjük a főváros fejlesztése körül kifejtett nagy érdemeit s ezért örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy az összes magyar vidéki városok nevében hódoló tiszteletünk, meleg szeretetünk és ragaszkodásunk egész teljességével üdvözöljük és kivánjuk, hogy még sokáig álljon e gyönyörü főváros élén.

Sipőcz Jenő dr. meghatottan válaszolt az üdvözlésre. Mélységes hálával és megilletődéssel köszönöm — mondotta — azokat a szivélyes szavakat, amelyeket Somogyi Szilveszter kartársam és barátom a vidéki városok nevében hozzám intézett. Ez az elismerés és üdvözlés különösen azért esik nekem jól, mert polgármester kartársaim részéről jön, akik értenek a dolgokhoz és tudják, hogy mit jelent ma polgármesternek lenni; azok részéről jön, akik más arányban maguk is végigmennek azon a kálvárián, amelyen egy polgármester utja vezet keresztül. Jól tudják tisztelt kartársaim, hogy mily nehéz helyzetben van egy polgármester, amikor terveit, amelyek meggyőződése szerint a város javát szolgálják, keresztül akarja vinni.

— Jól tudják, hogy mit jelent az tiz éven át a mai nehéz körülmények között egy város élén állani. Én a városok polgármestereiben a magyar szellemi és erkölcsi életnek a képviselőit látom. Mindenkor arra törekedtem, hogy a vidék és a főváros között összhangot teremtsek. Egy sajátságos jelenséggel, talán mondhatom, hogy egy közös ellenséggel, egy városellenes propagandával kell küzdenünk. Teljes tudatában vagyok annak és méltányolom azt a törekvést, hogy a falut kulturális és anyagi tekintetben emeljük, de ezt oly módon kell megvalósitani, ha a falut a város szinvonalára emeljük és nem a várost süllyesztjük a falu szinvonalára.

— Arra kérem kedves kartársaimat, hogy ebben a szellemben támogassuk egymást, mert legbensőbb meggyőződésem szerint elsőrangu nemzeti ügy, hogy a kulturközösséget ápoljuk és a polgárság jólétét és függetlenségét megőrizzük és emeljük.

A bizottság tagjai ezután meleg ovációban részesitették Sipőcz Jenő dr.-t.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos Hirdetések" cimü rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX. ker., soroksári Dunaág közelében épitendő

élelmiszernagyvásártelep irodaépületének következő munkáira és pedig:

I. Föld-, kőműves-, elhelyező-, beton-, vasbeton-, vasmunkákra.
II. Hő- és nedvességszigetelés és ezzel összefüggő bádogosmunkákra.
III. Épületbádogosmunkára.
IV. Mükőmunkára.
V. Fal- és padlóburkolómunkára.
VI. Utburkolómunkára.
VII. Linoleum, gummi és hézagmentes padlóburkolómunkára.
VIII. Különleges lakatosmunkára.
IX. Különleges mázolómunkára.
X. Különleges üvegesmunkára.
XI. Asztalosmunkára.
XII. Lakatosmunkára.
XIII. Mázolómunkára.
XIV. Üvegesmunkára.
XV. Üvegfelülvilágitómunkára.
XVI. Szobafestőmunkára.
XVII. Redőnymunkára.
XVIII. Épületfelszerelőmunkára.
XIX. Felvonók.
XX. Márványtáblák.

A kiirás nyomtatványai ivenként 10 filler ellenében kaphatók naponta a hivatalos órák alatt a tanácsi VIII. ügyosztály mérnöki hivatalában (Központi városháza, I. pavillon, II. em. 56. ajtószám alatt).

A rajzok és tervek ugyanitt megtekinthetők és a szükséges felvilágositások is ugyanitt nyerhetők.

A felsorolt munkacsoportok mindegyikére önálló ajánlatot kell tenni és a főváros fenntartja azt a jogát, hogy a több munkacsoportra esetleg együttesen tett ajánlatból bármelyik munkacsoport részajánlatát szabadon elfogadhatja; a fővárosnak ez a határozata pedig az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Minden ajánlat külön-külön borítékban helyezendő el, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Az ajánlatokat

1930. évi május hó 16-án (péntek) d. e. 10 óráig

kell benyujtani a tanácsi VIII. ügyosztályban, Központi városháza, II. em. 202. ajtószám alatt. Az ajánlatok ugyanezen a napon d. e. 10 órakor a tanácsi VIII. ügyosztály üléstermében, II. em. 196. szám alatt nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi április 9.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet

a IV., Pesti Vigadó épület illemhelyének áthelyezésével kapcsolatos vizvezetéki és csatornázási munkákra.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi április 16-tól kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Frischfeld Ede müsz. tanácsos előadónál, a Központi városháza, III. em. 328. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi május hó 6-án (kedden d. e. fél 10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály, III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930 április 12.

A székesfőváros tanácsa.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépitési, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, épitőanyag és anyagtelepe:
L. Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kazinczy-u. 8.

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Ép., csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Feldmunka — Vágányépitések — Mészkőbánya.
VIII., PUTÓ-UTCA 19. Telefon: J. 323-85

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439—91
Polg. tűzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás

KISS J. JENŐ okl. mérnök, épitési vállalkozó.
AEROLITH-, CEMENTÁRU- ÉS TERRACIT GYÁR
Központi iroda: III., Zsigmond-utca 70.
Gyártelep: V., Ujpesti-rakpart.

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

Óriási az érdeklődés az ezévi, jubiláris Nemzetközi Vásár iránt

A vásár utazási és vizumkedvezményei

Május 3-án nyilik meg az idei Budapesti Nemzetközi Vásár. Nagy ünnep ez nemcsak a fennállásának 25-ik évfordulóját ünneplő magyar vásárnak, hanem a magyar iparnak is, mely ezen a vásáron készül a 10 éves önálló vámterület védelme alatt elért fejlődését demonstrativ módon bemutatni. Igénybe veszi a vásár propagandáját ezuttal számos külföldi ország is. Hatalmas önálló pavillont állit Olaszország, Lengyelország, Jugoszlávia és Görörgország és nemzeti csoportokban vesz részt a francia ipar, valamint Svájc is. Óriási érdeklődés mutatkozik ennek megfelelően a belföldi és külföldi kereskedő- és iparostársadalomban is. Európa számtalan országából csoportos utazásra készülnek a gazdasági élet legkimagaslóbb személyiségei. A nyilvántartás lehetőségeit is meghaladja szinte már az a sok kongresszus, közgyülés, a szinházi, zenei, társadalmi és a sportélet minden ágazatára kiterjedő esemény, amelyet mind a vásár alkalmára rendeznek Budapesten.

Az érkező közönség kényelméről, megfelelő elszállásolásáról természetesen az idén is kellő gondoskodás történt. De rendelkezésre állnak mindazok az utazási és vizumkedvezmények is, amelyek a kereskedelem, az iparostársadalom és a fogyasztóközönség széles rétegei számára lehetségessé teszik a Budapesti Nemzetközi Vásár felkeresését. A vásár a kedvezmények biztositására ez évben is vásárigazolványt bocsátott ki. Ennek alapján a közönség Magyarország összes vasuti-, hajózási- és autóbuszjáratán 50%-os utazási kedvezményt vehet igénybe. A szomszédos országok, összesen pedig 16 európai állam vasuttársasága pedig ugyancsak ezen vásárigazolvány alapján 25—50%-ig terjedő jegykedvezményt nyujtanak.

A vásár igazolványa pótolja a magyar vizumot is. Felmutatója vizum nélkül lépheti át a magyar határt és a vizumot utólag 66%-os kedvezménnyel szerezheti be a vásár területén.

A vásárigazolványhoz füzött bejelentőlap segitségével mindenki előre gondoskodhatik megfelelő budapesti szállásról. Budapest szállodái, penziói, éttermei és szórakozóhelyei pedig kedvezményes ármegállapitások utján törekszenek a forgalom emelésére. De nemcsak a vásár vezetősége és Budapest idegenforgalmi ipara, a magyar vasutak is jóelőre gondoskodnak az Árumintavásárt látogató közönség kényelméről. Máris intézkedés történt arra, hogy a személyszállitó vonatok május 1-től 15-ig megerősitett szerelvényekkel bonyolitsák le az előjelek szerint óriási méretünek igérkező, Budapestre irányuló forgalmat. A szomszédos országok vasutjai és idegenforgalmi vállalatai is nagyrészt készülődnek már a felfokozott forgalomra. Zágrábból, Belgrádból, Bukarestből, Csernowitzból, Lembergből, Krakóból és a még folyamatban lévő tárgyalások szerint, a szükség szerint esetleg még számos más városból is, a vásár tartama alatt több izben is külön vagonókat fognak inditani, amelyekben előre lefoglalt helyeken szállitják Budapestre a csoportos utazások keretében érkező, jórészt az egyes városok gazdasági vezérférfiaiból álló érdeklődőket.

GAZDASÁGI ÉLET

Zavarok a fővárosi alkalmazottak társasházépitkezése körül

Kétséges, hogy a pénzpiac mai helyzetében a Községi Takarék vállalni tudja-e a finanszirozást — A fővárosnak még az épitkezés meghiusulása árán is meg kell akadályoznia, hogy függő kölcsönt vegyenek fel a kispénzü tisztviselők

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A főváros törvényhatósági bizottsága tudvalevően legutóbbi közgyülésén jóváhagyta a tanácsnak azon előterjesztését, hogy olcsón engedjék át a *Horthy Miklós-ut* és a *Bertalan-utca* sarkán levő bérháztelket, továbbá a *Lenke-uton* három telket a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének kebelében alakult társasház szövetkezet számára öröklakások céljaira. Az erre vonatkozó közgyülési határozat, amely a vételár részletekben való fizetését is megengedi a fővárosi alkalmazottaknak, jóváhagyás céljából most a *belügyminisztériumban van*, de a Fansz értesülése szerint még az ünnepek előtt, vagy közvetlenül husvét után *kormányhatóságilag megerősitve* érkezik az akta vissza a városházára.

A házépitő szövetkezetek vezetőségei, élükön *Budó* Jusztin dr. levéltárossal, a Fansz főtitkárával, *Viola* és *Jaczó* műszaki főtanácsosokkal és *Szentmiklósi* tanácsjegyzővel, most szinte nap-nap után üléseznek, hogy a telek-kérdés elintézése után az épitkezés pénzügyi problémáját megoldják. A jelentkezések már rég lezárultak és az ivekből megállapitható, hogy mintegy száz fővárosi és egyéb köztisztviselő jelentkezett tagokul a társasház szövetkezetekbe. A tervek szerint a Bertalan-utcai bérpalotában negyven, a Lenke-uti házakban mintegy hatvan lakás épülne, összesen tehát kb. *száz öröklakásról van szó.*

Az épitkezés finanszirozása körül *bizonyos nehézségek mutatkoznak.* A tervező műépitész 1,800.000 pengőre kontemplálja az épitkezést, ebből az összegből 25 százalék az üzletrészt jegyzők készpénzbefizetései révén megtérülnek. Mintegy 1,300.000 pengő tehát az az összeg, amelyre a szövetkezeteknek amortizációs kölcsön formájában szükségük van. Amikor az épitkezési akció megindult, a Fansz vezetősége a finanszirozást illetően tárgyalásokat kezdett a *Községi Takarékpénztár* vezetőségével. Annakidején *Reményi-Schneller* Lajos dr., a Községi Takarék vezérigazgatója azt a kijelentést tette, hogy a maga részéről szives készséggel áll a fővárosi tisztviselők épitkezési akciója rendelkezésére és kétségtelennek tartja, hogy az intézet a rendelkezésére álló külföldi tőkéből módot és lehetőséget tud biztositani a tisztviselői épitkezés finanszirozására.

Ezen igéret óta azonban a pénzpiac helyzete nagyon megváltozott és *ma erősen kétséges*, hogy a Községi Takarék rendelkezésére fog-e tudni állani az épitkezőknek. A Fansz vezetősége, amint erre alkalom nyilik, érintkezést fog keresni a külföldi utjáról már hazaérkezett *Reményi-Schneller* vezérigazgatóval, abban a reményben, hogy az akciót ebben az irányban sikerülni fog lebonyolitani. Szó van azonban arról is, hogy a Fansz *más intézetek irányában is* orientálódjon. A probléma megoldása mindenesetre sürgős, mert a szövetkezetek oly módon szeretnék az épitkezést megkezdeni, hogy a lakások novemberre beköltözhetők legyenek.

Felmerült az a terv is, hogy a pénzpiac mai helyzetére való tekintettel egyelőre csak *függő kölcsönt* vegyenek fel az épitkezők és ezt a függőkölcsönt alakitsák át azután pár esztendő mulva, amikor a pénzpiac megjavult, amortizációs kölcsönné. Noha a házépitési akciót szivünkön viseljük, a megoldás ezen módja ellen a tisztviselők érdekében tiltakoznunk kell. *Efajta hazárdjátékba* a fővárosnak nem szabad a tisztviselőit beleengednie, még akkor sem, ha *az egész épitkezés elmaradna.*

Az adóhivatalok reformja

Csilléry pénzügyigazgató a fővárosi adóügyi igazgatás javitásáról

Az adóügyi igazgatás javitásával foglalkozott *Csilléry* Béla dr. miniszteri tanácsos, székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgató a *Magyar Jogászegylet pénzügyi szakosztályában.* Az előadó felsorakoztatta a székesfővárosi adóügyi közigazgatás több olyan *eljárási hiányát és szervezetbeli hibáját*, melyeknek megszüntetése, vagy kiküszöbölése árán a mainál helyesebb, egyszerübb és eredményesebb müködést lehetne várni ezen a téren a hatósági apparátustól. Az előadás a következő megfontolást érdemlő változtatásokat tartja kivánatosnak az adóügyi közigazgatás területén:

A 18 kerület adófelügyelőség területileg *egy teljes jogu elsőfoku hatósággá* centralizáltassék.

A szintén centralizált fővárosi adószámviteli osztályok az adófelügyelőséggel *egy főnök alá szerves összefüggésbe vonassanak.*

A lakásváltozásról beadott államrendőrségi bejelentések egy ujabb szelvénnyel egészittessenek ki, amely a *pénzügyi hatósághoz továbbitassék.*

Érvényesittessenek a tömegmunka végzésére alkalmas gépi és egyéb berendezések.

Az összeirás és adóvallomások benyujtásának határideje az *év február havában egy időpontra tüzessék ki.*

Az általános kereseti adó kivetésének előkészitésével az általános forgalmi adó személyzete bizassék meg.

Három évenként az összes tételekre uj adókivetés rendeltessék el.

Vezessük be az egyenes adó behajtásánál a havi befizetési rendszert és menjünk el az adóalanyokhoz a lerovást ellenőrizni.

Tegyük megfontolás tárgyává, vajjon nem volna-e helyes a bélyeglerovást bevezetni az egyenes adóknál is.

Szüntessük be a törzsivezést.

Mélyitsük ki *a postatakarékpénztári befizetés rendszerét.*

Kapcsoljuk be a behajtási eljárásba a takarékpénztárakat és bankokat.

A társulati adóbevallás alapján azonnal irjuk elő az adót és csak azután tegyük vizsgálat tárgyává a vallomás helyességét.

Az 1000 pengőn felüli közszállitásokról *röpivek* készitendők.

A bélyegleletek körüli eljárást egyszerüsitsük.

Állitsunk fel alsófoku hatóságokat a fogyasztási adók szempontjából.

Az italmérési törvény végrehajtását engedjük át a közigazgatási hatóságoknak.

Állitsunk fel *alsófoku közigazgatási bíróságot.* A Magyar Jogászegylet pénzügyi szakosztálya elhatározta, hogy az előterjesztett hatalmas anyaggal sorozatos ankétok során *fontosságához képest behatóan kiván* foglalkozni.

Tökéletes tüzoltókészülék mindenféle tüz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tüzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

SÁNTHA JÓZSEF
törv. bejegyzett
iparművész, lakberendező és kárpitosmester
IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 6—7.

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben.
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyit.
M. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 72.455/1924. sz. körrendelet.
M. kir. kereskedelemügyi miniszter 92.062/XX 1925. sz. rendelet

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 201-14 és József 201-16
Gyár: Bpest, X., Nozsiopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabo" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

SZÜCS MIHÁLY
képesitett ács- és kőművesmester
Budapest, XI., Gr. Haller-utca 54, II. 16.

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, VI., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20.

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tüzjelző-készülék. Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésében bemutatja: Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

SHELL BENZIN OLAJ

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 359—67.

AUTOBUSZ KAROSSZÉRIÁK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZÉSEK
GYÁRTJA:
NAYÉS RÓNA
GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ ÉS SZIVATTYUGYÁR RT.
BUDAPEST I., X., KÁPOLNA-TÉR

HUFF TESIVÉREK
iparművészeti és galvanoplasztikai műhely
Aranyéremmel kitüntetve
Fémek szinezése, aranyozás, ezüstözés, patinázás — Bronz- és fémöntés — Művészi plakettek és reliefek készitése fénykép után is — Mindennemü tárgyak galvánuton való bevonása, u. m. gyermekcipők, élővirágok, gipsz-szobrok és bárminemü emléktárgyak megörökitése
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29
(Corvin-szinház köz) és
IX., Tompa-u. 13

MOTOROLAJ
LARDOLINE
RICIT
Mindenütt kapható!

Két vállalkozó a kikerülő anyagért hajlandó a piarista-épületet lebontani. A vállalkozói köröket élénken érdekli a *piarista-ház lebontásának ügye.* A hatalmas, régi épületben óriási mennyiségü épitkezési anyag van összehalmozva, ami nagy értéket képvisel. A főváros arra számit, hogy a bontási munkálatok effektiv kiadással nem fognak járni, mert amennyibe a lebontás kerül, legalább annyit fog kapni a kikerülő anyagért. Két ismertnevü fővárosi épitész megjelent a városházán és az illetékes ügyosztályban szóbeli ajánlatot tett a piarista-épület lebontására. Kijelentették, hogy teljesen dijmentesen hajlandók az épületet lebontani, amennyiben a főváros a bontásból származó anyagokat nekik ingyen átengedi. Kijelentették, hogy az anyagok felhasználásával a fővároshoz közeleső környékbeli területen százhusz családi házat fognak épiteni és ezeket az épületeket nagyon olcsón, 3—4000 pengős áron fővárosi alkalmazottaknak, altiszteknek és munkásoknak, rendelkezésére bocsátanák. Az érdekes ajánlatot kedvezően fogadták a városházán és engedélyt adtak a vállalkozóknak, hogy pontos számitások megejtése végett *a piarista-házat felmérjék és az anyagokat felbecsüljék.* Az épitészek konkrét irásbeli ajánlatukat be fogják nyujtani a főváros tanácsához.

A tetőtüzek, a biztositó intézetek és a főváros. A *Biztositó Intézetek Országos Szövetsége* a legutóbbi fővárosi tetőtüzek alkalmából terjedelmes beadványt intézett a belügyminiszterhez és a székesfőváros tanácsához. Azt kérik a biztositók, hogy az épületeken, tetőkön történő különféle javitómunkálatokat csak tüzoltók jelenlétében legyen lehetséges megkezdeni és végezni.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Világmárkás hangszerek
közvetlen gyári beszerzése
MEINEL és HEROLD hangszergyár
Budapest, IX., Üllői-ut 10.
FANSz tagoknak készpénzengedmény, vagy kedvező részletfizetés
Telefon: Aut. 824—65.

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KAROLY-KÖRUT 13. I EMELET
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

STRASSIL Szilikátút az olcsó modernizált makadámút
Siliphalt felületi kezelés teljes portalanitásra
VEGYITERMÉKEK RT. - JUST KORNÉL mérnök
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 29. SZ.

A Társadalombiztositó hátralékai és a közszállitások. A Társadalombiztositó ügyeinek rendezésével kapcsolatban merül fel az a sulyos kérdés, amely már régóta legnehezebb problémája az iparostársadalomnak, a hátralékok figyelembevétele akkor, amikor közszállitásokra pályáznak. Értesülésünk szerint most a népjóléti kormány nagyjelentőségü intézkedésre készül ebben a kérdésben. Olyan rendeleti vagy esetleg törvényes intézkedés készül, amely lehetővé teszi az iparosoknak, hogy ha hátralékban is voltak a Társadalombiztositónál, mégis résztvehessenek a közszállitásokban, illetőleg közmunkákban. Az iparos pályázóknak ugyanis záradékul egy ugynevezett cessziós nyilatkozatot kellene pályázatukhoz mellékelni, amelynek alapján a járulékhátralékokat a vállalkozás összegéből automatikusan levonják.

Az IOKSZ szombaton, április 12-én tartotta közgyülését gróf Hadik János elnöklete alatt, aki nagyszabásu beszédben ismertette az intézetnél végrehajtott reorganizációs munka eredményeit és megállapitotta, hogy a központnál ezentul irányadó elv az lesz, hogy csak eredményes munkát igérő és megfelelő tőkével rendelkező szövetkezetek vétessenek fel. Az IOKSZ butorexportjának eredményeit ismertetve, rámutatott arra, hogy három év alatt 2.3 millió pengő értékü butort adtak el külföldre. A butorkivitelen kivül csak a cipőiparban tettek kezdőlépéseket. Hadik ezután a kincstári hitelkérdéssel foglalkozott, ismertetve a kereskedelmi miniszter igéretét, amely szerint 10 millió pengőt ad az IOKSZ-on keresztül a kisiparosság személyi hiteleinek ellátására, de a hitelössszeg feltételeire nézve még nem ismerik a pénzügyminiszter elhatározását. Végül a kisiparosoknak a közszállitásokban való részeltetését sürgette. A nagy helyeslléssel fogadott elnöki megnyitó után a közgyülés elfogadta az előterjesztéseket, majd megválasztattak az igazgatóságba Becsey Antal, Bálint Menyhért, Hosszu István, Lajta Rezső, Goreczky Ferenc és Krekó Dávid; a felügyelőbizottságba pedig Vékes Bertalan, Lödör Jenő, Gazdag József és Móczár Mátyás.

A Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára (Trust) közgyülése elhatározta, hogy a 25 P névértékü részvények 4. számu osztalékszelvénye 2 P-vel váltassék be a Hitelbanknál. A mult évi közgyülésen elhatározott részvényösszevonást most hajtják végre; 4 darab 25 P névértékü részvény ellenében 1 darab 100 P névértékü részvény kerül a Hitelbanknál junius 13-ig kiadásra. Ezután a 35 millió P alaptőke 350.000 darab 100 P névértékü részvényből áll.

A Magyar Általános Kőszénbánya Rt. közgyülésén Berzeviczy Albert elnök kiemelte, hogy a vállalat széntermelése 1929-ben 22,389.222 mázsára emelkedett, az előző évi 20,817.188 mázsával szemben. A brikettgyár termelése kétszeresére emelkedett. „Ciadur"-védjegyü bauxitcementjét Európa minden országában használják. A villamositás terén is további eredményekről számolt be. A közgyülés elhatározta, hogy 1929-re osztalékként 38 P-t fizet. Az igazgatóságba gróf Esterházy Ferenc, Kovács Géza, gróf Renéville Henri ujból választattak. Uj igazgatósági tag Melczer László. Elnökké Berzeviczy Albert, alelnökökké Bistegni Rudolf és Vida Jenő ujból megválasztattak.

Az Urikány—Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Rt. közgyülése az 1929. osztalékot 10 P-ben állapitotta meg, amelyet e hó 15-től a Hitelbank vált be.

A Nagybátony—Ujlaki Egyesült Iparmüvek Rt. részvényenként 2 P 50 fillér osztalékot fizet, amelyet e hó 19-től az Angol-Magyar Bank fizet ki.

KATZER
TELEFON: 539—14
ÉPITÉSI VÁLLALATA
I., SZIRTES-U. 3/b.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága kelenföldi áramfejlesztőtelepének

gőzkazánberendezését kibővíteni kivánja.

Felhivja tehát az ajánlatot tenni szándékozó gyári vállalatokat, hogy a gőzkazánberendezés kibővitésére az alábbi feltételek mellett ajánlatokat tenni szíveskedjenek.

1. Az ajánlat tárgya: 6 darab, darabonként és óránként normálisan 45 tonna 40 atm. nyomásu és 425° C hőfoku gőzt termelő gőzkazán; szállitással, szereléssel, komplett, üzemképes állapotban átadva.

2. Az ajánlattétel módja: A részletes ajánlati feltételek, ürlapok és tervrajzok Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósági épületében (Budapest, V., Váci-ut 74. sz.) az I. em. 114. sz. alatti irodában vehetők át hétköznapokon délelőtt 9 és 1 óra között, 20 pengő lefizetése ellenében.

Az esetleges szükséges műszaki felvilágositások, valamint az ajánlattételhez szükséges helyszini ismeretek a kelenföldi áramfejlesztőtelepen az üzemvezetőség utján szerezhetők meg.

3. Az ajánlattétel határideje: Az ajánlat magyar nyelven szerkesztve minden mellékletével együtt az ajánlattevő által aláirva, lepecsételt boritékban, legkésőbb

f. évi május hó 16-án délelőtt 10 óráig

adandó be Budapest székesfőváros tanácsa XII. (világitási és vizvezetéki) ügyosztályának kezelőirodájában a kezelőfőtiszt kezeihez (Központi városháza II. em. 295. sz.)

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon napon déli 11 órakor a tanácsi XII. ügyosztályban fognak nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

4. Bánatpénz: Az ajánlat kötelező, azt az Elektromos Művek döntéséig, azonban legfeljebb az ajánlattétel keltétől 3 (három) hónapig, visszavonni nem lehet.

Bánatpénzül tartozik ajánlattevő az ajánlati végösszeg 1 százalékát az Elektromos Művek főpénztáránál letétbe helyezni. A bánatpénz letehető készpénzben vagy pedig a 153.297.. 1929—VI. sz. székesfővárosi tanácsi határozatban felsorolt értékpapirokban, illetőleg az ugyanezen rendeletben megjelölt pénzintézetek betétkönyvei vagy kezességi nyilatkozatai utján.

5. Az Elektromos Művek igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, hogy a munkát megoszthassa, hogy az ajánlott 5 darab kazán közül tetszőleges számut rendeljen meg és hogy — amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégitőnek nem tartaná, vagy bármely más okból — a kazánok megrendelésétől teljesen eltekinthessen.

A munkák kiadása csak akkor fog megtörténni, ha a szükséges hitelösszeg az Elektromos Műveknek rendelkezésére fog állani.

Az Elektromos Művek igazgatósága kijelenti, hogy a megrendelés kiadás iránti határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kivül vehető igénybe.

Budapest, 1930. évi március hó 20-án.

Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek igazgatósága.

BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-ÚT 95.
Szállitja
a legmegbizhatóbb üzem- és kenőanyagokat
Kristály benzint
világitó- és traktorpetroleumot, gázolajat
ROBUR
amerikai autó- és traktorolajokat.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sósfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézett
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VII. ker., Miskolci-utca és Cobor-utca sarkán épitendő

elemi iskola föld-, kőműves-, elh. vasbetónmunkákra.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként —.50 pengőért kaphatók 1930. évi április hó 5-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. számu szobájában.

A szükséges felvilágositás megszerezhető Kauser Andor okl. épitésznél (VIII., Rákóczi-tér 2.) naponta délután 2—4 óra között, a rajzok és tervek a tervező müépitész előadónál és a Központi városháza, III. emelet 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi április 28-án (hétfőn) délelőtt fél 10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály, III. emelet 350. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. emelet 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi április 2-án.

A székesfőváros tanácsa.

CSAKLÓS ANDRÁS egyházi szobrász, oltárépitő és egyházművészet templomberendező. Műterem: Budapest, IX., Kinizsy-utca 14. sz. Római katholikus cég. Az első beszerzési forrása a fából és kőből készült templomberendezési tárgyaknak.
Nem kereskedő.

Vitál András mü- és épületlakatos
Budapest, VII., Angol-utca 3/b. Telefon: József 394-60.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

CSÁSZÁR IMRE linoleum- és gummipadlóburkolási vállalat
Budapest, IX., Lónyay-utca 11. Telefon: J. 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestaljzatok készitése.
Szakszerü munka. — Ajánlatok dijmentesen.

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c.
Telefon: Automata 510—71.

Teherautomobilok, autóbuszok, utcaseprőgépek, tüzoltó- és locsoló-autók. Automobilok különleges célokra a legjobb anyagból készülnek.
Kiváló egyéb gyártmányok:
Ipari stabilmotorok, lokomobilok, mezőgazdasági gépek, traktorok, vizhordó- és öntözőkocsik. Különféle hengerelt áruk, acél- és vasöntvények, kereskedelmi öntvények, öntött vascsövek és karikás kályhák.
Jobbágy-féle folytonégő kályháink felülmulhatatlanok!
MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-ut 21.
Telefon: József 460—29.

vállalkozás

Uj kiirások

Padozati és burkolómunkákra a VIII. Baross-utcai gróf Wenckheim-palota könyvtárrá való átalakításánál. Határidő: 1930 április hó 22 (kedd) d. e. ½10 ó.

Fabutormunkákra a IX. ker., Gyáli-ut 1. szám alatt épülő közegészségügyi és bakteriológiai intézetben. Határidő: 1930 április hó 22 (kedd) d. e. 12 ó.

Lapburkoló munkákra a VI. Váczi-ut 21. sz. alatti polgári iskolában. Határidő: 1930 április 23 (szerda) d. e. ½10 ó.

Utburkoló munkákra az I., Uj Szent János-kórház telkén az uj mérlegház körül. Határidő: 1930 április hó 23 (szerda) d. e. ½10 ó.

Tölgyfapadozati és burkolati munkákra a Léderer-telepen felállitandó gyermeküdülővel kapcsolatos átalakitásoknál. Határidő: 1930 április hó 25 (péntek) d. e. ½10 ó.

Homlokzattatarozási munkákra az I. ker., Fehérsas-téri elemi és polgári iskolában. Határidő: 1930 április hó 28 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Föld-, kőműves- elh. vasbetonmunkákra a VII. ker. Miskolci-utca és Cobor-utca sarkán épitendő elemi iskolában. Határidő: 1930 április hó 28 (hétfő) d. e. ½12 ó.

Utépitő munkákra az I. ker. Alkotás-utea, Ferry Oszkár-utca és Csörsz-utca között levő szakaszon. Határidő: 1930 április hó 28 d. e. 12 ó.

Bazalt zuzottkő szállitására 2000 tonna 2—5 mm, 1500 tonna 5—15 mm, 300 tonna 20—30 mm, 400 tonna 3—5 cm. szemnagyságu. Határidő: 1930 április 28 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornázási munkákra a X. ker., Kereszturi-ut (Méhes-utca és Halas-utca közötti szakaszon.) Határidő: 1930 április hó 28 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornázási munkákra az I. ker., Karolina-ut (Lenke-ut és Diószegi-ut közötti szakaszon). Határidő: 1930 április hó 28 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornázási munkákra a Sárbogárdi-ut (Bornemissza-ut és Horthy Miklós-ut közötti szakaszon). Határidő: 1930 április hó 28 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornázási munkákra az I. ker., Hegyalja-ut (Horthy Miklós-ut és Avar-utca közötti szakaszon). Határidő: 1930 április hó 28 (hétfő) d. e. 12 ó.

Udvarburkolási munkákra a VII. ker., Szabó József-utcában épült székesfővárosi autóbuszgarázsban. Határidő: 1930 április hó 28 (hétfő) d. e. 12 ó.

A VI. ker. Stefánia-uti (volt Kolegerszky) kioszk helyiségeinek bérletére. Határidő: 1930 április hó 29 d. e. 9—11 ó.

Kőfaragó és kőművesmunkákra az I. ker., Halászbástya terraszainak szigetelési munkáival kapcsolatosan. Határidő: 1930 május hó 5 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács április 17-iki ülésén vállalatba adattak:

A VII., Alsóerdősor-utca 7. sz. alatt létesitendő tüdőbeteggondozó villanyszerelési munkái Novák Pál (IX., Mester-u. 16.) 4756.70 pengővel.

I. Léderer-telepi erdei iskola asztalosmunkái Keresztessy Ödön (VIII., Kövér Lajos-utca 8.) 9544 pengővel.

IX., Budapest-kitérő vasuti állomáson épülő id. vámőrségi épület vizvezeték és csatornázási munkái Rónai Sándor (VI., Vilmos császár-ut 63.) 2576.05 pengővel.

X., Kőbánya-Kispest vasuti állomáson épülő id. vámőrségi épület vizvezeték-csatornázási munkái Hoffmann Dénes (II., Szász Károly-u. 5.) 3657.93 P-vel.

VI., Palotai-ut és Balkán-ut sarkán épülő vámőrségi épület vizvezeték és csatornázási munkái Neményi Simon (VIII., Népszinház-u. 19.) 4487.80 P-vel.

I., Hidegkuti-ut vámőrségi épület vizvezeték és csatornázási munkái Weinberger Mór (I., Attila-u. 7.) 2878.22 pengővel.

I., Budakeszi-ut sarkán épülő vámőrségi épület vizvezeték és csatornázási munkái Tóth Imre és Társa (V., Katona József-utca 5.) 4305.40 pengővel.

I., Kelenföldi pályaudvaron épülő vámőrségi épület vizvezeték és csatornázási munkái Schifferer József (V., Sólyom-utca 15.) 2723.37 pengővel.

I., Farkasréti temetőben épülő melegedő csarnok vizvezeték és csatornázási munkái Buchta Károly (II., Retek-utca 37.) 2752.97 pengővel.

VIII., Práter-utca 15. sz. alatt létesitendő főzőkonyha kőművesmunkái Rieger Miklós (VIII., Ludoviceum-utca 86.) 9791.50 pengővel.

VIII., Práter-utca 15. sz. alatt létesitendő főzőkonyha mázolómunkái Kőszegi és Sohár (VII., Péterffy Sándor-u. 42.) 1366.70 pengővel.

A Fiumei-uti temető utvonalának villanyszerelési munkái Cséppay Jenő (IX., Tompa-utca 14.) 3381 pengővel.

I., Uj Szent János-kórház telkén emelendő támfal föld- és vasbetonmunkái Szilágyi Imre (V., Zápolya-utca 38. sz.) 3338 pengővel.

VII., Alsóerdősor-utca 7. sz. alatti Erzsébet szeretetotthon konyhaszárnyának emeletráépitésénél és a földszinten létesitendő tüdőbeteggondozó intézet átalakitásánál szükséges föld és kőműves elhelyező munkái Vaits Sándor (VIII., Baross-utca 77.) 35,169.20 pengővel.

VIII., Kun-utcai flókkórház mázolómunkái Leisen Adolf (VII., Rózsa-utca 20.) 4214.40 pengővel.

VIII., Kun-utcai flókkórház kőművesmunkái Böhm és Kállai (X., Kőbányai-ut 43.) 7011.70 pengővel.

VIII., Szabó József-utcai autóbuszgarázs-csarnok fedelének festési munkái a m. kir. Állami Vas-, Acél- és Gépgyárnak 4410 pengővel.

SZÓRAKOZÁS

CORSO (Váci ucca 9.) Telefon: Aut. 874—02. Hangos vigjáték-esték. Alice White főszereplésével: **Ezüst pillangók.** Vigjáték 8 felv. Varieté-mókák. Ének, zene és német beszéd. 6 felv. — Előadások kezdete: hétköznap: 4, ¾6, ¾8 és háromnegyed 10, vasár- és ünnepnap: 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10.

DÉCSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) Műsor: 1. A Fox filmgyár hangos bravurvilágfilmje: **London lángokban.** (Vigyázat! — Készülj!) két részben, 12 fejezetben. Rendezte: John Blystone. Főszereplők: John Garrich és Helene Chandler. — 2. **Fox hangos album.** — **Fox hangos Híradó.** — Az előadások kezdete mindennap: 4, 6, 8, 10 órakor. —

ORION FILMSZINHÁZ, (IV. kerület, Eskü ut 1. szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfőjénél. Telefon: Automata 831—02. Műsor: **Zoro és Huru a dutyiban.** — **A csikágói kékszakáll.** — **Sárgarigók klubja.** — Előadások: ½6, ½8 és fél 10.

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: József 429—46 és József 419—02. Műsor: 1. **Örvény.** A Fox-filmgyár gyönyörü hangosfilmje 12 fejezetben. Főszereplők: Mary Duncan és Charles Farrel. 2. **Fox hangos híradó.** — **Fox hangos album.** — Az előadások kezdete, köznapokon 6, 8, 10, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8, 10 órakor.

ODEON MOZGÓ VII. kerület, Rottenbiller ucca 37/b. szám. Telefon: József 302—63. Április 21—23. Hétfőtől—szerdáig. Hangos műsor: **„Mámor és bün."** (Newyork éjjel.) Glenn Tryon, Evelyn Brent és Merna Kenedy. — **„Arizona csillaga."** Ken Maynard első hangos beszélő cowboy filmje! Híradó. — Előadások kezdete, köznapokon: 5, 7, negyed 10, vasárnap és hétfőn fél 3 órától. — Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak!

TIVOLI MOZGÓ, VI. kerület, Nagymező ucca 8. szám. — Telefon: Aut. 230—49. A berlini Klangfilm G. m. b. H. legujabb nagyteljesitményü készülékén. Hangosfilm leadás: 1 héten át! **„Rio-Rita."** Ziegfeld világhirü látványos filmoperettje 2 részben 16 felvonásban. Bebe Daniels és John Boles. — **Békeffy László hangos filmen — a hangos filmről.** — **Híradó.** — Előadások kezdete: köznapokon 4, 6, 8 és 10, vasárnap fél 3 órától folytatólagosan! Köznapokon az első előadáson mérsékelt helyárak!

UFA

UFA FILMSZINHÁZ (VIII., József-körut és Üllői ut sarok) Tel.: J. 389—88.)
Ma, Nagypénteken nincs előadás. — Szombaton a **Kék angyal** premierje. Előadások ¾6, ¾8, háromnegyed 10.

UFA FILMSZINHÁZ (VI. Teréz körut 60. Tel.: Aut. 197—67 és 197—68): **Ma, Nagypénteken nincs előadás.** — Szombaton a **Kék angyal** premierje. Előadások ¾6, ¾8, háromnegyed 10.

URANIA FILMSZINHÁZ (VIII. Rákóczi-ut 21. Tel.: J. 460—45, J. 460—46. **Ma, Nagypénteken nincs előadás.** — Szombaton a **Kék angyal** premierje. Előadások ¼8 és ½10 órakor.

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ

Bajor Gizi, Somlay Arthur, Uray Tivadar felléptével.

Fodor László uj nagy három fejezetből álló vigjátéka:

„Nagyságos asszony álmodik"

KAMARA MOZGÓ
(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.
FOX HANGOS HIRADÓ
Miénk az éjszaka
HENRI KISTEMAKERS mindvégig hangosan németül beszélő filmje 12 felv. - A negyedik hétre prolongálva.
Előadások: hétköznap 5, ½8 és 10 órakor, vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktűzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Telefon: Automata 829—23 és Automata 817—92
Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu
A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Utépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics(D'Arieso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállitását, továbbá a „Warrenita Bitulithic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank. — Táviratcim: Ipközpont.
TELEFONSZÁMOK: **Központi osztályok** Nádor-utca 22, Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés. — **Bőrosztály:** Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. **Épitőipari osztály:** Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. **Faipari osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — **Kisipari hitelakció:** Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. **Kereskedelmi osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. **Textil közszállitási osztály:** Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja **MANGLITZ FERENC** Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

PAULAY LÁSZLÓ
elektrotechnikai és mechanikai vállalata
Budapest, VIII., Losonczi-u. 3.
Telefon: József 401-76.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, rugyganta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

Munkácsy Ernő
épitési- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészitő
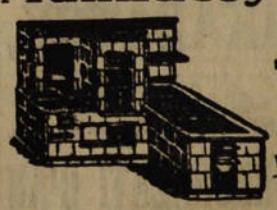
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39
Tel.: J. 312—89

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

RIETSCHEL ÉS HENNEBERG R.-T.
Budapest, VIII., Práter-u. 12. Tel. J. 23—18
Központi fütések és távfütések. Gőz-, hütő-, főző- és gőzmosó-berendezések, szárítók. Vizvezetéki, csatornázási, fürdő-, gáz-porszivó és egyéb egészségügyi berendezések. — Városi vizmüvek. — Szivattyutelepek.

Kemény Sándor okl. mérnök, épitőmester
V., Pannonia-u. 18. Tel.: L. 904-24

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel.: J. 338-82.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője: RASKÓ OSZKÁR.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASAG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 18. szám — Budapest, 1930 május 3

UJ BUDAPEST

FŐVÁROSI KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Gróf Károlyi-u. 8.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Morituri

„Ennek a teremnek megvannak a maga tradiciói, ebben a teremben Kammermayer Károlytól kezdve olyan tanácstagok ültek, akiknek az emlékét még ma is a szivünkben őrizzük és kegyelettel emlékezünk meg róluk" — mondotta Csupor tanácsnok a főváros tanácsának ülésén, amidőn Sipőcz polgármester bucsuztató beszédére válaszolt. A nyugdijbamenő tanácsnok elégikus páthoszu szavainál aktuálisabbat nem találunk ma a városházán: a történelminek nevezhető átalakulás küszöbén, midőn az eddig a város ügyvitelének csupán irányitásában résztvevő autonómia az ügyek intézésébe és adminisztrációjába is ténylegesen bevonul, ugy hatnak Csupor tanácsnok szavai, mintha önmagával az egész tanácsot is elbucsuztatta volna a városházától.

Kétségtelen, hogy az önkormányzatnak a városi adminisztrációval közvetlen kapcsolatba való jutása politikai eredmény, amelyet pártkülönbség nélkül politikai sikernek tekint a törvényhatósági bizottság minden oldala. Annak tekintjük mi is, nem vitatván ez alkalommal, mi okozta a tekintetes tanács elleni közhangulatot, amely az országgyülés képviselőházában hovatovább gerince lett a hónapokig huzódó fővárosi vitának. Azonban minden politikai meggyőződésünk ellenére sem tudunk elnyomni egy fájdalmas sóhajtást, hiányozni fog a megszokott butordarab, programtalanok lesznek a csütörtök délelőttök, eltünnek a baráti arcok, a tanács maholnap utolsó ülését tartja.

Az önszántából nyugdijbavonuló Csupor tanácsnok csak megnyitotta a menetet, uj játékok kerülnek szinre, friss gladiátorok lépnek az arénába, a históriai emlékké fakult tanács egyre halványuló konturjait felváltják a városi élet sáncaiba diadalmasan bevonuló népakarat harsonázó szinei. Az evolució törvényei nem ismerik a szentimentalizmust, mégis van az éremnek másik oldala, amely a városháza átalakulásával kapcsolatban szárnyaszegett törekvéseket, elfagyott ambiciókat, nem teljesült reményeket sorakoztat fájdalmas glédába.

A tisztviselői karriér lehetőségének végeszakadt a városházán. A duplaajtós szobákban a bizottsági elnökök fognak rezideálni, vége a tanácsnoki reprezentációknak, szürke garádics lesz a városházi tisztviselő élete, sivár taposó malom, célok és ábrándok nélkül. A lenditőerő, amelyet a főváros életében a tanácsi akarat képvisel, a maga nyugodt és céltudatos szuverénitását átadja az idegesebb behatásokra fogékonyabb autonómikus velleitásnak, a tanácsnokok alkotási lehetősége a nagy gépezet kicsiny kerekévé zsugorodik, ezt már nem a teremtés láza heviti, hanem a nagy motor valamely kis tartozéka hozza mozgásba. A teoria kész: kérdés azonban, jól fog-e a törvényhatósági tanács a gyakorlatban adminisztrálni. Üdvözlégy, autonómia, köszönt téged a halni induló tekintetes tanács!

A kölcsön-epidémia

Irta: **Verebélÿ Jenő dr.**

Minduntalan merülnek fel jelenségek, amelyek az amugy is agyonzaklatott gondok és közterhek alatt görnyedő adófizetőket nyugtalanitják és izgatják.

A parlamentben szóvá tették, hogy a kormány nem foglalkoztatja kellőképpen a parlamentet. Ugy látszik az illető nincsen tisztában a parlament hivatásával, mert a parlament nem törvénygyár, sem gyorstalpaló műhely, hanem egy országnak, egy nemzetnek életét tételes formákba öntő, törvénybe foglaló illusztris közjogtényező kell, hogy legyen. Nem lehet hivatása *Palásti* Irén kivágott ruhájával foglalkozni s hozzá hasonlókkal.

Egy ország, egy nemzet életében stabilitást, megnyugvást, bizalmat csak ugy lehet bevinni és biztositani, ha a törvényhozó testület — nem kevésbbé a rendeleteket kibocsátó hatóságok — mentől kevesebb törvényt és rendeletet alkotnak.

Ez bizonyitja az illető szervek komolyságát, megfontoltságát és megbizhatóságát. *Mentől kevesebb, de mentől jobb törvényt és rendeletet!*

Nem erről akartam tulajdonképpen szólni, csak per assotiatio idearum jutott eszembe.

A másik ilyen fölötte nyugtalanitó jelenség ugy az állami, mint törvényhatósági háztartásban a *kölcsönök felvételének epidémiája.* Hangos az ország a kölcsönöktől s ugy állitják be, mintha az ország és nemzet jövője és boldogsága egyedül ettől függne.

Pedig dehogy, — épp az ellenkezője — minden kölcsön-pengő egy-egy kapavágás a nemzet, az ország sirján. Téves az a hit, hogy a kölcsönpénzből vásárolt vagy létesitett ugynevezett *vagyontárgy* tényleg vagyon. A létesitmény csak névleg azé, aki létesitette, tényleg azonban a hitelezőé. A létesitmény már rég nincs meg sok esetben, az adósság azonban még rendezetlenül megvan és sulyos gondot okoz az adósnak, mert a hitelező mindig könyörtelen.

A kölcsön rabszolgákat csinál és rabszolgasorban sinylődnek, akik a hitelezők rabláncaiba önként fűzték magukat.

Annyi legyen az igényed, amennyi anyagi eszköz áll rendelkezésedre s ne annyi anyagi eszközt használj, amennyi igényed van, mert ez csak a romlásba vezethet. Oda adod függetlenségedet, mert csak az lehet független, aki anyagilag nem függ senkitől. Nem az a gazdag ember, akinek nagy vagyona van, hanem az, aki legyen bár szerény anyagiakban, abból a szerényből ki tudja elégiteni összes igényeit. Csak az ilyen ember lesz megbizható, hozzáférhetetlen, csak az ilyen ember lehet és lesz független.

A főváros gazdasági politikája ugy általánosságban, mint részleteiben rossz és sok nyugtalan percet s gondot okoz a főváros lakosságának. A fővárosnak mint fundált, állandó jövedelemmel birónak, nem szabadna, hogy valaha is gondot okozzon a tisztviselők fizetésének folyósitása, nem szabadna, hogy kellő, helyes gazdálkodás mellett ilyen zavarba jöjjön.

A jó gazdának kell, hogy ugy ossza be jövedelmét, hogy mindenre jusson, ha több van, akkor többre, ha kevesebb van, akkor kevesebbre. De megengedhetetlen, hogy ha nincs, hát van hitel, gyerünk csak külföldre, vagy ha lehet, itt belföldön is csak csináljunk adósságot, majd megfizeti az adófizető közönség.

A főváros urai ugylátszik tényleg nem tudják, nem ismerik, vagy nem akarják ismerni azt a *végtelenül sulyos, aggasztó gazdasági katasztrofális helyzetet,* amelyben vagyunk s amely körülöttünk és közülünk szedi nap-nap után áldozatait. Ilyen körülmények között tessék összehuzni magát, redukálni az igényeket.

Minek az a sok autó, minek az a sok luxus-vásárlás? Minek az a sok külföldi utazás, amely majdnem mind fölös és nem lukrativ s csak emészti ok- és céltalanul az adófizetők véres verejtékkel szerzett garasait?

A kölcsön rendszerint csak kettőnek jó: *a kölcsönadónak és a közvetitőnek.* Nem akarom ezzel azt mondani, hogy a kölcsönnek soha sincs létjogosultsága, azonban az csak a legritkább esetekben, hosszu, beható megfontolás után, előzetes legpesszimisztikusabb számitások után és csakis szolid lukrativ befektetésekre.

A legjobb iskolapéldája a *Beszkárt,* hogy miként tudnak keresztény emberek, keresztény aggyal romhalmazból kölcsön nélkül szépet, jót és hatalmasat alkotni, a külföldhöz arányitva nem magas tarifapolitika mellett. Inkább fizet a közönség egy-két fillérrel több viteldijat s nem nyomja őt az évtizedekre fizetendő magas kamat, jutalék, közvetitési dijak és árfolyamkülönbözet. Mert hiszen *a tartozást drágán meg kell fizetni* s azt a hitelező kiméletlenül be is hajtja. Amit könnyitek viteldijban az egyik oldalon, azt terhelem a másik oldalon hasonlithatatlanul sulyosabban a kölcsön terheivel.

A közületnek nem hivatása a vagyongyüjtés, mert az adózók fillérjei nem arra valók, de ha már teszi is, azt egy okkal-móddal s ha a kölcsön felvétele bizonyos sulyos esetekben elkerülhetetlen, vegyen fel olyan számitással, hogy azt megfelelő gazdasági viszonyok mellett egyes vagyontárgyak eladásának vételárából fogja visszafizetni. Vagyont gyüjteni tehát csak akkor szabad és lehet, ha fölöslegek fölött rendelkezik a közület.

Megemlékezni kivánok még ez alkalommal a fővárosi üzemekről, amelyeknél hiányzik a kellő szakvezetés és körültekintés, valamint előrelátás. Az üzemek közül kizárólag a közszükségletek ellátására szolgálókat tartom megengedhetőknek.

Mire való pl. az Állatvásárpénztár, amely bérletekkel, szénbányákkal stb. foglalkozik csupa ráfizetés mellett, természetesen az adófizetők pénzéből. Ezen üzemek egynéhány urnak ad zsiros állást és dilettantizmusuknak terrénumot.

A Vásárpénztár munkakörét elvégezhetné olcsóbban és jobban a *Községi Takarék egy expoziturája is.* Amidőn én is helyeseltem azt a kivánságot, hogy jöjjenek a Vásárpénztár számadásaival és adataival a közgyülés elé, egyik városi ur azt mondta, hogy az *lehetetlenség.* Ez mindennél ékesebben beszél.

A székesfőváros adózóinak joga van tisztán látni és követelni a tiszta képét ezeknek az üzemeknek minden vonatkozásban. Akkor, amidőn *a pénzintézeteket hozzáértő szakemberek vezetik,* kivánjuk, hogy ezt mondhassuk a főváros üzemeinek *pénzügyi vezetéséről,* mert ez lesz a legjobb védelmi eszköz a *kölcsön-epidémia* ellen! Az államnak lenne elsősorban kötelessége, jó példával ebben előljárni!

*

(A szerkesztő megjegyzése: Közreadtuk e fenti cikket, tekintettel az iró illusztris egyéniségére, mégis meg kell jegyeznünk, hogy annak szempontjaival és célkitüzéseivel sok tekintetben nem értünk egyet. Normális viszonyok között igaza lehet annak a nemzetgazdasági elvnek, amely a közületek számára, legyen az állam, akár város, a saját jövedelemből való megélés szükségességét irja elő, kárhoztatván kölcsönök felvételét. Ezzel szemben áll az a teoria, hogy a gazdaságpolitikai fejlődés lehetőségét csak kölcsönökkel, a terheknek a beruházásokat élvező több nemzedék vállára való rakásával lehet elérni. Hazánk és fővárosunk azonban jelenleg olyan katasztrofális helyzetben van, hogy a teoriák és gazdaságpolitikai elméletek félretevésével meg kell inditani a normális költségvetés keretén messze tulmenően a közmunkákat. Ez pedig csak nagy külföldi kölcsön felvételével lehetséges. Verebély Jenő dr. tiszteletreméltó ellenvéleménye azonban jelentős megnyilatkozás arra vonatkozóan, hogy a pénzügyi bizottság által elhatározott nagy kölcsön felvétele és felhasználása körül fokozott óvatossággal kell eljárni.)

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel.: J. 308-97.

RIETSCHEL ÉS HENNEBERG R.-T.
Budapest, VIII., Práter-u. 12. Tel. J. 23—18
Központi fütések és távfütések. Gőz-, hütő-, főző- és gőzmosó-berendezések, szárítók. Vizvezetéki, csatornázási, fürdő-, gáz-porszivó és egyéb egészségügyi berendezések. — Városi vizmüvek. — Szivattyutelepek.

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

Cross-Charles E. Lewis utódai
Központi fütések, vizvezetékek, egészségügyi berendezések
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7
Telefon: József 322-25

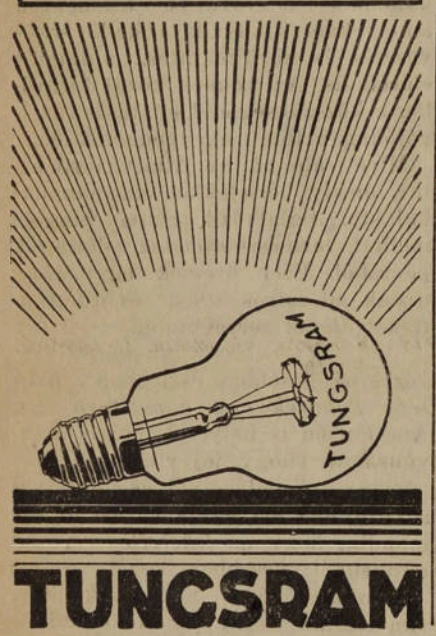

Egyiptomba és Törökországba szállit Harmatvizet az Ásványvizüzem

Évente 5,000.000 üveg vizet ad el az üzem — Édes tanácsnok és Éber igazgató nyilatkozatai az Ásványvizüzem fejlesztéséről

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Azok a támadások, amelyek bizonyos oldalról állandóan érik a különböző fővárosi üzemeket, egyben megegyeznek: abban a vádban, hogy a fővárosi üzemek kenyerét veszik el a társadalom bizonyos részének, kerékkötői a gazdasági élet szabad fejlődésének, megszünésük nem ártalmára, hanem hasznára lenne a köznek. Aki ezeknek a mondvacsinált vádaknak eleven cáfolatát akarja látni, menjen át az Ásványvizüzem budai telepére, ahol látni fogja, *hogyan lehet a közérdek sérelme nélkül, sőt annak javára modern üzemet vezetni és igazgatni.*

Abból az alkalomból, hogy az üzem multévi zárszámadása elkészült, *Ébner* József műszaki tanácsosnak, az Ásványvizüzem és a Hungária-gyógyforrás kitünő igazgatójának vezetésével végignéztük az üzem igazán mintaszerü és modern telepét. Az Ásványvizüzem tulajdonképpen két részből áll: a Hungária-forrás hasznositásából és a tulajdonképpeni Ásványvizüzemből, amely a Hungária-gyógyforrásnak szénsavval telitett vizét hozza Harmatviz név alatt forgalomba.

A Hungária-gyógyforrás pavillonja, amelyet képen is bemutatunk olvasóinknak, a nyári főszezonban 6—7000 pohár, télen 2500—3000 pohár vizet szolgáltat ki az érte személyesen jelentkezőknek. Egy pohár viz tulajdonképpen 8 fillérbe kerül, akinek azonban nincs pénze, anélkül, hogy az egyszerü kérdésen felül bármilyen molesztálásnak vetnék alá, elengedik még ezt a 8 fillért is. Érdekesen jellemző a mai gazdasági viszonyokra, hogy a látogatók 30 százaléka ingyen veszi igénybe a vizet. A betegek klinikai és orvosi tanácsra használják a vizet és a forrás már a legjelentékenyebb hazai gyógytényezők közé tartozik.

Kitünő *tisztaság és rend*, legujabb szerkezetü töltő- és mosógépek jellemzik azt a telepet, ahol a Hungária-vizet szénsavval telitik és palackozzák. A Harmatviz-fogyasztás a főváros és az egész ország területén ugrásszerüen emelkedik, ma már 5 millió literre tehető az évi szükséglet. Mint munkatársunknak *Ébner* igazgató kijelentette, a Harmatviz már az ország határain kivül is megkezdte diadalmas előretörését. *Törökországgal csak nemrégiben kötött az üzem szállitási szerződést*, amely szerint a közeli hónapokban 40 vagon Harmatvizet szállitanak le Stambulba és Angorába.

Azon kérdésünkre, hogy hogyan tud a magyar gyógyviz a nagy távolság folytán igen magas szállitási költség dacára is konkurrálni a Törökországban termő, illetőleg ott szénsavval telitett vizekkel, azt a választ kaptuk, hogy Törökországban az ásványvizek tulnyomó nagyrésze külföldi eredetü, mert az ott előforduló vizek annyira rosszminőségüek, hogy még szénsavval telitve sem élvezhetők. Kétségtelen, hogy a Harmatviz csakhamar *ki fogja vivni Törökországban az őt megillető helyet.* De ezenfelül is szállit más külföldi országokba is az Ásványvizüzem: igy *Olaszországba*, ahol a vizszegény Adriai tengerparton, dacára annak, hogy az olasz kormány igen megneheziti idegen viz bevitelét, nagy sikereket ért el a budapesti Harmatviz. Előrehaladott tárgyalások folynak egyiptomi cégekkel Harmatviz bevitele tárgyában, de szállitanak már most is *Franciaországba, Angliába és Hollandiába* is Harmatvizet.

A hazai szénsavval telitett és palackozott vizek között fogyasztás tekintetében *a Harmatviz áll első helyen.* Természetes ily körülmények között, hogy a főváros tanácsa mindent megtett a multban és megtesz a jelenben is, hogy a kitünő üzemet mennél inkább fejlessze. Ezirányt kérdést intéztünk *Édes* Endre tanácsnokhoz, a városgazdasági ügyosztály vezetőjéhez, aki a következő nyilatkozatot tette munkatársunknak:

— A vezetésem alatt álló ügyosztály *mindent megtesz* aziránt, hogy az Ásványvizüzemet modernizálja és ezáltal prosperitását és jövedelmezőségét fokozza. Igen preciz üvegmosótelepet létesitettünk nemrégiben az üzemben, pompás szénsavpréselő-gépeket szereztünk be, biztositottuk a töltő- és mosóhelyiségek abszolut hygiénikus voltát. Minden reményem megvan arra, hogy a törvényhatósági bizottság és az üzem felügyelőbizottsága részéről eddig megnyilvánult jóakaratot a jövőben is *ki fogjuk érdemelni és meg fogjuk szolgálni.*

Városházi történetek

Fényes és előkelő esküvő zajlott le kedden este a szervita-atyák belvárosi templomában: Till Antal ny. fővárosi tanácsnoknak, a Székesfővárosi Autóbuszüzem ügyvezető igazgatójának Baby leánya tartotta esküvőjét Schwertner Richárd dr. közkórházi adjunktussal. A polgári esketés a délelőtti órákban volt, amikor is az esketési szertartást Sipőcz Jenő dr. polgármester személyesen végezte. A polgári esketésnél Lobmayer Jenő dr. m. kir. kormányfőtanácsos, székesfővárosi tanácsnok és Preisz Hugó dr. egyetemi nyilvános rendes tanár, udvari tanácsos szerepeltek tanukként.

Este hét órára zsufolásig megtöltötte az előkelő násznép a Szervita-téri templom tágas hajóit. Ott láttuk Buzáth János alpolgármestert feleségével és leányával, Buday Dezsőnét, továbbá Lobmayer Jenő dr., Némethy Béla, Purébl Győző dr. és Solty Lajos fővárosi tanácsnokokat, a Beszkárt részéről Folkusházy Lajos dr. ny. alpolgármestert, vezérigazgatót, Sztankovits Szilárd ny. tanácsnokot, igazgatót, Kőhalmy József dr. vezértitkárt. A Beszkárt igazgatósági tagjai közül Platthy György dr. országgyülési képviselő és Scheuer Róbert bizottsági tag, a Beszkárt felügyelőbizottsága részéről Szilágyi Lajos dr. kamarás, országgyülési képviselő jelentek meg. Az Autótaxi-részvénytársaságot Haltenberger Samu kormányfőtanácsos, vezérigazgató képviselte, a Budapesti Autóbuszközlekedési Részvénytársaság részéről Bacsinszky Wladimir ny. államvasuti üzletvezető, Halász János dr. és Békeffy Elemér igazgatók jelentek meg. Az „FTC öreg fiuk" küldöttségileg képviseltették magukat bajtársuk leányának esküvőjén, ott voltak továbbá Köpesdy Elemér, az Állami Gépgyár vezérigazgatója, Preisz és Kovács egyetemi professzorok, Baranski Gyula dr. m. kir. kormányfőtanácsos, März Károly bizottsági tag, Marik Ernő dr. kormányfőtanácsos, Reimann József kormányfőtanácsos, a KMAC. alelnöke, Balló Alfréd, a Köztisztasági Hivatal, Becsey László, a Fuvartelep igazgatója. Teljes számmal jelent meg az egyházi esküvőn az Autóbuszüzem tisztikara élén Körmendy Jenő aligazgatóval, továbbá a közlekedési ügyosztály személyzete, élén Gömöry Albert dr. főjegyzővel és Karkas Rezső műszaki tanácsossal.

Az egyházi szertartást P. Cechari szervita házfőnök végezte, szivhezszóló beszédet intézve a fiatal párhoz. Az esküvő után a nászmenet a Nemzeti Kaszinóba vonult, ahol fényes estebéd várta az ünneplő közönséget. Az ifju pár nászutra Olasz- és Franciaországba utazott.

*

Fényes esküvő lesz vasárnap délelőtt a józsefvárosi plébániatemplomban: Bohn József bizottsági tag tartja esküvőjét özv. Burghardt Jenőné urnővel.

*

Örvendetes családi hir: ifj. Purébl Győző dr. székesfővárosi tanácsi fogalmazónak, Purébl Győző dr. m. kir. kormányfőtanácsos, fővárosi tanácsnok fiának, leánygyermeke született. Az ujszülött a szent keresztségben a Valéria nevet nyerte. Adja a Mindenható, hogy a kis unoka kárpótolja a gyászbaborult nagyszülőket Valéria leányuk tragikus elmulásáért!

*

Györgyi Kálmán adóhivatali tisztnek, Honffy Lajos adóhivatali igazgató közkedvelt titkárának, leánya született, akit Zsuzsika névre kereszteltek.

*

Ez a történet csak kártyás emberek számára érthető és élvezhető. Igyekezünk azonban ugy elmondani, hogy azok is méltányolják, akik kevésbbé buzgó forgatói az ördög harminckétlevelü bibliájának.

Az alsós-játékról van szó e kis históriában, melynek nemes és nagyrahivatott művelői vannak a városházán. Kétségtelen, hogy a bajnok Némethy tanácsnok, aki üres óráiban nagy gyönyörüséggel és még nagyobb szakértelemmel kalábercik, lévén ennek a játéknak a városházán évtizedek óta koronázatlan fejedelme. Külön alsós-sziget képződött viszont a tiszti ügyészségen is: itt Feigler és Fertsek tiszti ügyészek a bajnokok, no meg Végh Gyula, az ügyészség közszeretetben álló segédhivatali főigazgatója.

Végh Gyula bátyánkról a legjobb barátai sem állitják, hogy szerény ember. Sőt! Gőgös fensőbbséggel utasitja vissza azokat a célzásokat, amelyek arról szólnak, hogy nem ő lenne a legjobb játékos nemcsak Budapesten, hanem egész Közép-Európában. Pedig Feigler és Fertsek is tudnak, ha nem is annyira agyafurtak az alsósban, mint a jogi tudományban.

Az ügyészségi kártyacsaták szinhelye egy csöndes franzstadti kávéház különterme szokott lenni, ott tartja vacsorautáni alsós partiejait hetenként egyszer az ügyészségi triasz, élén a rettenthetetlen bajnokkal, Végh Gyulával. A főigazgató ur nemcsak nyer, hanem tanit is: minden partie után elmondja, hogy a partnerek miért játszottak rosszul és hogyan kellett volna játszaniok. Ez pedig az alsós játékosok, már mint vérbeli játékosok legnagyobb mérge, mert ők a vereséget nem a tudomány hiányának, hanem a rossz lapjárásnak szokták tulajdonitani.

Egy ilyen este, amikor a partnerek rossz lapjárása és Végh Gyula tanári dölyfe a legmagasabb régiókba hágott, történt, hogy Végh Gyulát a telefonhoz hivatta a felesége, reklamálandó, hogy miért nem jön már haza. Fertsek és Feigler gondoltak merészet és nagyot, amig Végh telefonon csitította a késedelmeskedésért jogosan haragvó élete párját, összerakták a lapokat, még pedig a következőképpen:

Kiosztottak Végh Gyulának tercászbélát és a három idegen ászt. Hozzá azután az egyik szinből a

Holland pénzajánlat a Fansz-házak felépitésére

A szövetkezetek vezetősége a népjóléti minisztériummal Láb-kölcsön folyósitására kezdett tárgyalásokat — 33 pengőbe fog kerülni az épitkezés köbméterenkénti egységára, 22.000 pengő lesz egy négyszobás lakás ára

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Jelentettük, hogy azon tárgyalások során, amelyek a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége tagjaiból alapitott házépitő szövetkezetek és a Községi Takarék között a fővárosi alkalmazottak társasház épitési akciójának finanszirozása ügyében megindultak bizonyos tekintetben *zátonyra jutottak*, mert a Községi Takaréknak e pillanatban az épitkezés finanszirozására nem áll megfelelő külföldi tőke rendelkezésre, saját tőkéiből pedig a mintegy másfélmillió pengőt *kitevő amortizációs hitelt nyujtani nem tudja.* Ebben a helyzetben az egyes szövetkezetek igazgatóságai, élükön *Szentmiklósi* tanácsjegyzővel *Jaczó* és *Viola* műszaki főtanácsosokkal, egyébirányu tárgyalásokat is kezdtek, hogy a szükséges hitelt biztositsák.

A *siker reményével kecsegtet* a Fansz vezetőségének a népjóléti minisztériumban történt azon eljárása, amellyel *Láb-kölcsön folyósitását próbálják az épitkezések céljaira megszerezni.* Ez lenne a legkedvezőbb megoldás, a *Láb-kölcsönnél nincs közvetitői jutalék, magas kamat, hosszu lejáratu amortizáció.* A Láb-kölcsönt 15 év alatt kell visszafizetni, a legkedvezőbb kamatbázis alapján. Igéretet kapott az alkalmazottak küldöttsége arra, hogy a Láb részére legközelebb folyósitandó állami hozzájárulásból, — amelyet mintegy huszmillió pengőre tesznek, — *annyit fognak kapni a fővárosi alkalmazottak, hogy az épitkezésben résztvevők huszonötszázalékos készpénz hozzájárulást is beleszámitva, a társasházakat felépithetik.*

A Láb-akciótól függetlenül *egy holland pénzcsoport budapesti képviselőjétől is kapott ajánlatot az épitkezésre vonatkozóan a szövetkezetek közös vezetősége.* Az ajánlat egyelőre szóbeli volt, az ajánlattevőket felszólitották az irásbeli ajánlatra, amikor is azt konkrét tárgyalás alá fogják venni. Bizonyosra vehető azonban, hogy az a kétségbeesett megoldás, amely szerint *függőkölcsönt vennének fel*, később gondolva annak travesztálására, *ma már szóba sem kerül*, aminthogy bizonyosra vehető, hogy a főváros vezetősége, amely az egész akció fölött az ellenőrzési jogot magának természetszerüleg biztositotta *efféle kalandos játékba* semmi körülmények között nem engedné belevinni a tisztviselők tömegeit.

Minden remény meglévén ily körülmények között arra, hogy az akció finanszirozása sikerülni fog, a Fansz vezetősége az akcióban résztvevő műszaki szakemberek bevonásával *részletes vizsgálat alá vette az épitkezési terveket.* A terveket illetően rendelkezésünkre állanak a Bertalan-utca és Horthy Miklós-ut sarkán tervezett társasház épitkezési adatai. Abban a feltevésben, hogy az anyagárak a közeli hónapokban nem fognak emelkedni, a Bertalan-utcai társasház felépitése 850.000 pengőbe kerülne, köbméterenként tehát mintegy 33 pengőbe. Az eredti számitás szerint köbméterenként csak 30 pengő 20 fillérbe került volna az épitkezés, az alkalmazottak azonban szolid és szilárd kivitelben akarják az épitkezést végrehajtani, ezért emelték önként a köbméterenkénti egységárat közel tiz százalékkal, abban a reményben, hogy majd megtakaritás fog mutatkozni. Egy négyszobás lakás önköltségi ára ily körülmények között mintegy 22.000 pengőbe fog kerülni, oly összegbe tehát, hogy azt, ha az előirt 25 százalékos készpénzhozzájárulással rendelkeznek, *még kisebb fizetésü tisztviselők is lakbérükből könnyen amortizálni tudják.*

tizest, a királyt és a felsőt. Az egyik partnernek jutott a tercadualsó és egy kvint a másik szinből, a harmadik játékosnak az adunyolcas és egyéb lapok.

Izzadva jött ki a telefonfülkéből jó Végh Gyula és örömmel vette fel a már kiosztott lapot, bezengvén kézből, amit csak lehet: a bélakasszát, a negyvennégyest, az abszolutot. Utána még a százast is bedalolta, azon a stentori hangon, amely a jó lapjárás elengedhetetlen kisérője.

Megkezdődött a játék: a tercadualsóval és a kvinttel — játékosok ismerik ezt a figurát, a nem játékosoknak meg hiába magyarázzuk — különféle kontrákkal és rekontrákkal ugy megrakták Végh Gyulát, hogy csak lihegett. Pláne, amikor azután sikerült neki mindent elveszitenie! Törölte a gyöngyöző homlokát, idegesen számolgatta ujra meg ujra át a lapokat, hiszen a játék során a négy ászával és a tercászbélájával egyetlen-egyet sem ütött!

Nem is birta sokáig az öreg, felállt, fizetett, hazament. Előbb azonban megesküdött, hogy ebben az életben nem vesz többé kártyát a kezébe, ha ilyen csufság történhetett vele. Másnap azután a hivatalban természetesen megmondották neki, hogy összerakták a kártyákat, mire Végh Gyula szuverén gőggel felelt:

— Mindjárt gondoltam! Mert hogy ti engemet a kártya összerakása nélkül megrakjatok, arról azután igazán nem lehet szó!

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a „Fővárosi Közlöny"-ben a „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással nyilvános versenytárgyalást hirdet

a VI. ker., Madarász-utca és Rákospalotai-ut sarkán levő vizmérőjavitó és felszerelőtelepen szükséges műhelynek, továbbá autógarázsnak és szolgalakásnak összes épitési munkálataira.

A versenytárgyalásra vonatkozó nyomtatványok: a vállalatbaadás általános feltételei, az ajánlati költségvetések, az ajánlati szöveg mintája, az épitmények tervrajzai, valamint az ajánlattevő által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlap a folyó évi április hó 25. napjától kezdődően 11 és 13 óra között 6 pengőért kaphatók a Székesfőváros Vizműveinek igazgatóságánál (IV. ker., Egyetem-u. 2. sz. II. emelet 24. sz.), ahol a részletes feltételekre vonatkozó és egyéb felvilágositásokat is meg lehet kapni.

Pályázni a két épitményre csak együttesen lehet. A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az épitést tekintet nélkül a vállalati összeg nagyságára, az általa kiválasztott épitőmesternek vagy épitési vállalkozónak kiadhassa.

Az ajánlatokat

1930. évi május hó 9. napján délelőtt 11 óráig

a Központi városházán a vizvezetéki és világitási ügyosztályban, II. emelet 302. szám alatt lehet beadni. A beérkezett ajánlatokat ugyancsak az 1930. évi május hó 9-én déli 12 órakor a vizvezetéki és világitási ügyosztálynak II. em. 298. szám alatt levő üléstermében fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1930. évi április 16-án.

A székesfőváros tanácsa.

„PAX"

vörösrézből készült szénsavas kézi tűzoltókészülék a legjobb.

Gyártja és kapható:

HIRMANN FERENC fémárugyár

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

A Székesfőváros tisztviselőinek **Elegáns férfiruhákat**

mintaszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak **Vidor és Dankovszky** angol uri és egyenruhaszabók, Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13. félemelet. Telefon: Aut. 840-27

Makovsky Ferenc

Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő kir. Fensége **uradalmi épitésze**

Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 381-17.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet

a Gyáli-ut 21—23. szám alatti városi bérházaknál szükséges kőműves javitási munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fentebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként —.50 pengőért kaphatók 1930. évi május hó 1-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Scultéty főmérnök előadónál, a Központi városháza, III. em. 336. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi május hó 17-én (szombat) d. e. ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi április 26.

A székesfőváros tanácsa.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett

IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE

Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank. — Táviratcim: Ipközpont.

TELEFONSZÁMOK: **Központi osztályok** Nádor-utca 22, Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés. — **Bőrosztály:** Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. **Epitőipari osztály:** Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. **Faipari osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — **Kisipari hitelakció:** Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. **Kereskedelmi osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. **Textil közszállitási osztály:** Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

Margalit Andor és Ödön

okleveles mérnök, épitőmester, vállalkozók

BUDAPEST

I., KELENHEGYI-UT II. SZÁM.

Alkalmi vásár részlet áruház

bebutoroz és felruház

Budapest, VI., Fóthi-ut 18.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet

a szeretetotthonok és árvaházak 1930. évi ruha- és cipőszükségletének beszerzése

céljából.

A szeretetotthonok szükséglete: 20 drb férfi posztóujjas (ebből 10 drb I. sz., 10 drb II. sz.), 220 drb posztómellény (ebből 120 drb I. sz., 60 drb II. sz. és 40 drb III. sz.), 350 drb posztónadrág (ebből 50 drb I. sz., 100 drb II. sz. és 200 drb III. sz.), továbbá 65 pár férficipő (ebből 40 pár 40—43. számig és 25 pár 44—47. számig), 235 pár női cipő (ebből 200 pár 37—40. számig és 35 pár 41—43. számig), 50 pár női félcipő (36—42. számig), 220 pár kórházi papucs (40—44. számig).

Az árvaházak szükséglete: 90 drb téli köpeny (sötétkék szinü posztóból), 392 drb téli öltöny (kabát, mellény és nadrág, sötétkék szinü posztóból), 392 drb nyári öltöny (kabát és nadrág, szürkeszinü szövetből), 332 drb diáksapka (fekete kamgarnszövetből, fővárosi jelvénnyel), 412 pár fiucipő (ebből 206 pár 36—40. számig és 206 pár 41—46. számig).

A szállitandó ruhák méreteire, anyagának minőségére és kivitelére vonatkozó szükséges felvilágositások az Erzsébet szeretetotthon gondnokságánál (VII., Alsóerdősor 7.) és a József fiuárvaház igazgatóságánál (VIII., Üllői-ut 76.) délelőtt 8—12 óra között nyerhetők.

A szabályszerüen kiállitott, valamint lepecsételt boritékban elhelyezett ajánlatokat és az Anyagvizsgáló Intézet (IX., Soroksári-ut 31. sz.) által már előzetesen megvizsgált szövetmintákat

1930. évi május hó 26-án, délelőtt 9—10 óra

között kell a tanácsi IX., (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztályhoz (IV., Központi városháza, I. pavillon, I. emelet 29. ajtószám) benyujtani.

A versenytárgyalás 1930. évi május hó 26-án délelőtt 10 órakor veszi kezdetét a közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálynak erre a célra kijelölt helyiségében és azon az ajánlattevők, vagy megbizottaik megjelenhetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A tanács fenntartja magának azt a jogot, hogy a felsorolt ruhákból vagy cipőkből kevesebbet, vagy egyáltalában nem rendel, valamint, hogy az ajánlatok közül — az ajánlott árakra való tekintet nélkül — szabadon választhasson.

A szállitandó áru hazai eredetét kivánatra igazolni kell.

Az ajánlati ár olyképen adandó meg, hogy abban mindennemü költség, ugymint a II. és III. fokozatnak megfelelő bélyegilleték, a székesfővárosi alkalmazottak segélyalapját megillető egy ezrelék részesedés és netáni egyéb költségek is bentfoglaltassanak.

Amennyiben valamely ajánlatnyertes cég szállitási kötelezettségének pontosan eleget nem tenne, ugy az áru az illető terhére máshonnan fog beszereztetni és a jövőben megtartandó versenytárgyalásokból egyszersmindenkorra ki fog záratni.

Szállitási határidő az ajánlat elfogadásának tárgyában hozott határozat kézbesitését követő naptól számitott 90 nap.

Budapest, 1930. évi április 16.

A székesfőváros tanácsa.

WIHART FERENC

ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER

BUDAPEST, VII., COLUMBUS-Ü. 5/b.

Telefon: József 350—07.

Alapitási év: 1868 Telefon: J. 381-47

CRISTOFOLI VINCE

KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT

Budapest, VII., Gizella-ut 31

Mátyás János

szobafestő- és mázolómester

X., Alkér-utca 10. szám.

Telefonhivó: Kőbánya 5—70

Elkészült az ideális menetrend

Az uj elv: kevesebb viszonylat, sürübb közlekedés — Tizenhét viszonylatot szüntet meg a Beszkárt, a felszabaduló kocsikkal szaporitják a megmaradó járatokat — Ötven uj pótkocsi és harminc távkapcsolásu uj kocsi forgalombaállitásával még ebben az évben jelentősen megjavul a villamosforgalom

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A székesfőváros tanácsa ismételten felhivta a Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaságot, hogy a mainál megfelelőbb menetrendet dolgozzon ki, mert eddigi menetrendjében még mindig sok a tulságosan hosszu viszonylat s több olyan relációja van, amelyek a közönség jogos utazási igényeinek sérelme nélkül megszüntethetők. A Beszkár ugyancsak a székesfőváros tanácsának, valamint a rendőrségnek és a vasuti és hajózási főfelügyelőségnek intézkedése folytán tartozik megszüntetni a Rákóczi-utról a Muzeum-körut, illetőleg Károly körut felé bekanyarodó vágányokat, mivel ezen a ponton az *utcai közlekedés rendje* ma már csak ugy tartható fenn, ha a villamos vasut vágányai itt is csak merőlegesen keresztezik egymást, mint a Rákóczi-ut és Nagykörut sarkán.

Az illetékes hatóságok valamenynyien egyetértettek abban, hogy a mai menetrend gyökeres változtatásra szorul s a rendőrség a Beszkár *1929. évi téli menetrendjét már nem is fogadta el.*

A Beszkár a fölöttes hatóságok határozott kivánságára idei nyári menetrendjével kapcsolatban el is készitette a menetrend revizióját, amelynek lényege a *relációk számának csökkentése és a tulságosan hosszu, valamint a közönség érdekeinek sérelme nélkül mellőzhető relációk megszüntetése.*

A vasuti és hajózási főfelügyelőség arra hivta fel a Beszkárt, hogy a viszonylatok számának leszállitása tekintetében Bécs példáját tartsa szem előtt. Bécsben ma a budapesti közuti vasuti forgalomnak körülbelül kétszerese mellett csak 72 viszonylat van. Ehhez viszonyitva Budapesten csak 36 relációnak kellene lenni a mai 65 helyett. A székesfőváros tanácsának kivánsága szerint a viszonylatok számát 45-re kellene csökkenteni.

A Beszkár tervezete szerint, figyelemmel arra, hogy a Kossuth Lajos-utca és Rákóczi-ut torkolatánál a behajló vágányok megszüntetése következtében hat relációt mindenképpen meg kell szüntetnie, gondos utasszámlálások utján gyüjtött adatok alapján a viszonylatok számát csupán 48-ra csökkentené s erre vonatkozó előterjesztését már be is nyujtotta a tanácshoz.

A menetrendnek és a vonalvezetésnek ez a reformja több olyan változtatást jelent, amelynél fel kell az utazóközönség figyelmét hivni arra, hogy az uj menetrend amellett, hogy a vasutüzem szempontjából is gazdaságos, minő előnyökkel fog járni?

Az uj rendszer legfőbb előnye egy igen egyszerü példával világitható meg. A Beszkárnak kerekszámban 1300 kocsija van üzemben s ezzel ma 65 relációt lát el, igy tehát *egy-egy viszonylatra átlag husz kocsi jut.* Ha p. o. a relációk számát a mainak felére csökkentenék, akkor egy-egy viszonylatban negyven kocsit lehetne járatni, amiből az következik, hogy kevesebb viszonylat mellett sürübb közlekedés lehetséges.

A közönség tehát a viszonylatok számának csökkentése ellenében ahoz az előnyhöz jut, hogy a tervezett kevesebb viszonylatban több kocsi fog közlekedni s igy egy-egy kocsira természetesen rövidebb ideig kell várakoznia.

Hasonlóképpen előnyös a hosszu relációk lehető megröviditése is, mert a rövid utvonalon a kocsik hamarabb tehetnek meg egy-egy fordulót, tehát sokkal gyorsabb, simább a közlekedés, amint ezt a keleti- és nyugati pályaudvarokat összekötő 46. vonal példája mutatja; ezzel a relációval az utazóközönség kezdettől fogva meg volt elégedve.

A viszonylatok számának apasztása és az általános viszonylathossz megröviditése azt a kedvező eredményt is biztositja, hogy a kocsik ugynevezett csoportos járása és összetorlódása is lényegesen csökkenni fog.

Az uj rendszer nem pusztán elméleti számitásokon alakul, hanem a külföldi nagyvárosokban szerzett gyakorlati tapasztalatok célszerü felhasználásán. A gyakorlatban tudniillik olyképpen érvényesül az uj rendszer haszna, hogy ha az utas gyorsan akar eljutni utjának céljához és nem ragaszkodik mindenáron a megszokott közvetlen kocsijához, akkor azt fogja tapasztalni, hogy sokkal kisebb várakozás után, jóformán mindig kap olyan kocsit, amely arra *felé* halad, amerre ő utazni kiván s megszokott kényelméből csak annyit kell majd áldoznia, hogy egyes utvonalakon esetleg még egyszer át kell szállnia. És ha a közönség egy része előtt az első napokban az uj rendszer szokatlan is lesz, *bizonyos, hogy ez a valamennyi külföldi nagyvárosban jól bevált rendszer, amelynek nyilvánvaló előnyeit a külföldi utazóközönség elismerte, Budapesten is meg fog felelni s a közönség felismervén a közlekedés uj rendjének előnyeit, azzal mihamarabb meg fog barátkozni.*

A viszonylatok számának csökkentése nem jelenti azt, hogy a Beszkár a megszüntetett relációk kocsijait kivonja a forgalomból. Ellenkezőleg, *a Beszkár ezután még több kocsit kiván a forgalom rendelkezésére bocsátani.* A járművek rekonstrukcióját ugyanis most már teljesen befejezte s igy a javitási munkák miatt kevesebb kocsit kell a mühelyekben tartania. A Beszkár naponta 1343 kocsival fogja lebonyolitani a forgalmat, ami a kocsipark 83 százalékos kihasználásának felel meg s a Beszkár ezzel a teljesitménnyel meghaladja a legerősebb igénybevétellel dolgozó külföldi vasutak teljesitményét. *A készülő 50 uj pótkocsit és a 30 távkapcsolásu (multiplo-unit) rendszerü uj kocsit* még ebben az évben üzembe fogják helyezni, a közlekedés tehát a maximális forgalom idején *lényegesen javulni fog.*

Az uj menetrend életbeléptével megszünik a 7, 15, 18, 24, 25, 31, 33, 44, 51, 54, 61, 65, 69, 71, 73, 77 és BUR vasuton a J viszonylat. Az ilyképpen felszabaduló kocsikat a megmaradó viszonylatok jobb ellátására fogják felhasználni s a szükséges uj vágányösszeköttetések megépitésével több viszonylatot megröviditenek. A megszünő viszonylatok pótlására a relációk közül többnek az utvonalát célszerüen módositani fogják.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet a

VII. ker., Miskolczi- és Czobor-utca sarkán épitendő elemi iskola és óvoda épületén szükséges vasmunka-, kovács-, szigetelő-, válaszfal-, ács-, tetőfedő-, bádogos-, műkő-, asztalos-, lakatos-, mázoló-, üveges-, burkoló-, gummipadozati-, szobafestő-, vászonredőnymunkákra.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként —.50 P.-ért kaphatók 1930. évi április 22-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Kauser Andor, VIII., Rákóczi-tér 2. alatt a tervező müépitésznél, vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi május hó 10-én (szombaton) délelőtt ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi április 14.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges

560 pár altiszti és 2220 pár munkásbakkancs szállitására

nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, hogy irásbeli ajánlataikat

1930. évi május hó 26-án délelőtt 11 óráig

a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. emelet 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész menynyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szállitási feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi április 29.

A székesfőváros tanácsa.

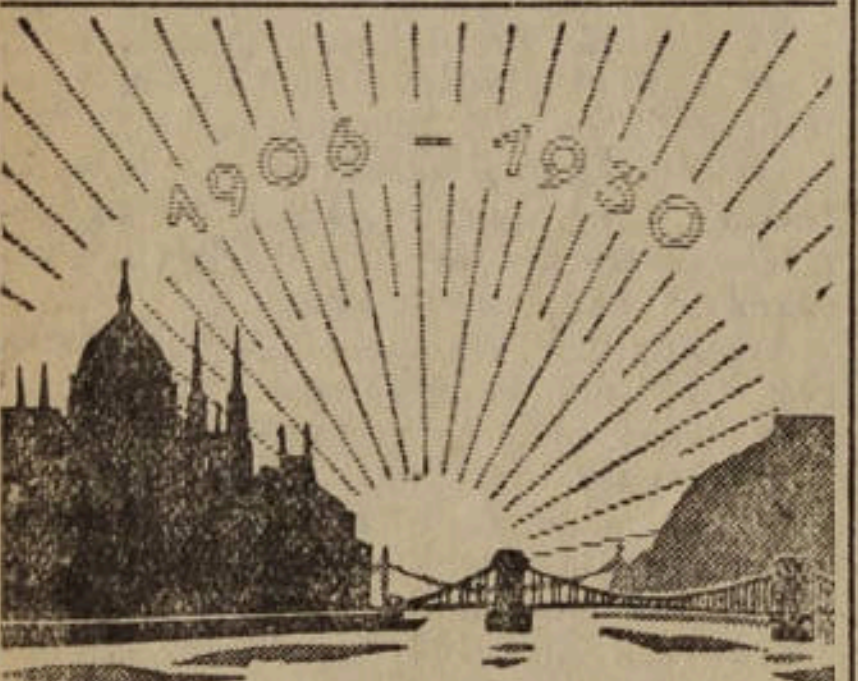

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

május 3—12.

A magyar ipar jubiláris bemutatója számos külföld állam részvételével.

50%-os utazási kedvezmény

Felvilágositás és vásárigazolvány kapható: a Vásárirodánál, Budapest, V., Alkotmány-utca 8., a vásár összes ib. képviseleténél valamint a Menetjegyiroda és a Wagons-Lits-Cook iroda fiókjainál.

Eternit cső

eső-, szennyviz-trágyalé levezetésére, szellőztetésre és csatornázásra stb.

nem rozsdásodik, könnyü, vizet nem ereszti át, olcsó.

ETERNIT MÜVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 33.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök

Budapest, VIII., József-körut 77. sz.

Telefon: J. 395—78.

Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:

I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91

FIÓKIRODÁK:

Kecskemét, telefon 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

Bienenstok József és Fia

Irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.

Telefon: József 421—34.

FARKAS LAJOS

mérnök

Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó

Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

KUPÁN JÁNOS

angol uri szabó

Budapest, IX., Ferencz-körut 31

OZALID, fény- és aluminium-másolatok

Költségvetések, müszaki tervek, térképek rajzolását s sokszorositását több szinben is vállalja MANGLITZ FERENC Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

Müller László okl. vegyészmérnök

Akkumulator és elektrotechnikai vállalata

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6.

Telefon: A. 149-93. VARTA AKKUMULATOROK

WEINGRUBER IGNÁC

Székesfővárosi Pavillon Kávéháza

VI., Városliget

Hírek

A hatvanéves Ernszt Sándor. A közéleti embert, a tudóst és a papot megillető minden tisztesség és ünneplés övezi a hatvanéves *Ernszt* Sándort, akinek jubileuma a keresztény politikának, ugy az országos, mint a városi viszonylatban tiszta és bensőséges ünnepe. Az a közéleti pálya, amelyre a hatvanéves főpap visszatekinthet, mindig erkölcsös, makulátlan, magyar és keresztény volt, az a jövő, amely az energiája és töretlen munkaképessége teljében lévő *Ernszt* Sándor előtt áll, a jövendő Magyarország boldogulásának és nagyságának utja. A lelkes tömegek, amelyek a Vigadó nagytermében, vagy a Gellértben rendezett vacsorán ünnepelték a kitünő politikust, arra mutatnak, hogy a keresztény politika hovatovább *már meg is tudja becsülni* azokat, akik benne és érette dolgoznak. A magunk részéről nem ünnepelhetjük bensőségesebben *Ernszt* Sándort, mint hogy ideiktatjuk *Wolff* Károly dr.-nak, a keresztény várospolitika vezérének a vigadói nagygyülésen elhangzott néhány klasszikusveretü mondatát. *„Én harcból jövök* — mondotta Wolff, — *harcban vagyunk és harcba megyünk. És én a hatvanéves Ernszt Sándorban a ma is aktiv harcost látom és ünneplem. Nem a hatvanévesek öregek, sokszor a harmincévesek viszik az aggastyánkort magukon a lelkükön. Én ismerek harmincéves aggastyánokat és ismerek hatvanéves harcosokat. Mint a harc embere mondom, hogy Ernszt Sándor fiatal, mert ő mindig modern politikus, mert azt az ezeréves igazságot szolgálta egész politikai életében, hogy ez a nemzet csak a keresztény és nemzeti alapon tudja elérni nagy céljait és feltámadását. Ernszt Sándor elhozta a városházára Zichy Nándornak a szellemét, összekötötte a hőskort a modern küzdő és harcoló korral, mert ő belátta azt, hogy ezt az országot elsősorban a fővárosával lehet kereszténnyé és magyarrá tenni. Kereszténység lelkének belső meggyőződésével, mindenek felett tiszta tógával, tiszta kézzel és lélekkel bocsátotta az ő nagy politikai empiriájának minden tapasztalatát rendelkezésünkre.“*

A BSE Grand Prix versenyén fogadják a kormányzót.
Az előtérben Berczel alpolgármester, Nagy Ferenc és Scheuer Róbert bizottsági tagok, Purébl tanácsnok és Kovácsházy főjegyző, a BSE társelnöke.

Ambrus Gyula meghalt

Ambrus Gyula dr., ügyvéd, a törvényhatósági bizottság tagja, a csütörtökről péntekre virradó éjszaka az egyik fővárosi szanatóriumban rövid szenvedés után elhunyt. Temetése ma, szombaton délután fél 5 órakor lesz a Kerepesi-ut melletti temető halottasházából. — *Ambrus* Gyulával a Keresztény Községi Párt egyik tehetséges és nagyrahivatott tagja szállt korai sirjába. Alig 45 éves volt: tiz esztendeje bizottsági tag. „A bizottságokban és a közgyülésen dolgozom egy tiszta erkölcsi élet kialakulásán, amiben különben, mint teológusnak a preceptoraim voltak Prohászka Ottokár és Csernoch János, dolgozom a nép gazdasági megerősödésének mindenáron való elősegitésén.“ — mondotta önéletrajzában, melyet *György* Endre könyve számára irt. Mint városatya a külső Terézváros és Angyalföld szegény népének érdekeiért küzdött, hüséggel és kitartással, ügyvédi müködését pedig a hüség és becsületesség jellemezte. Tagja volt az állatkerti bizottságnak, és több más szakbizottságnak is.

Felszentelték a Szent István-Bazilika hatalmas uj harangját. Ünnepélyes külsőségek között, tizenötezer főnyi közönség jelenlétében, husvét vasárnapján szentelte föl Serédi Jusztinián bibornok-hercegprimás a Szent István-Bazilika ujonnan készült hatalmas harangját. A haranganyai tisztséget Horthy Miklósné, a kormányzó neje vállalta, akit a diszesen felékesitett templomban Ripka Ferenc dr. főpolgármester, Sipőcz Jenő dr. polgármester, Berczel Jenő alpolgármester, Lázár Ferenc felsőházi tag, Erődi-Harrach Tihamér, Homonnay Tivadar és Tabódy Tibor országgyülési képviselők, Bednárz Róbert és Szokolay Antal esperes-plébánosok fogadtak. Az ünnepélyes mise befejezése után a hercegprimás vezetésével a közönség kivonult a nagy előcsarnokba, ahol megtekintették a budapesti Szlezák László harangöntödéje készitményét: az ezüstösen csillogó, remekmüvü, gyönyörü ornamentikáju, több mint 80 mázsa súlyu diszes harangot, amelyet Szent Imre Hösök harangjának neveztek el. A hercegprimás nagyhatásu beszédben méltatta az uj harang felszentelésének jelentőségét, majd a Himnusz eléneklésével és harangzugással az ünnepély véget ért.

Kormányzói köszönet egy tanácsjegyzőnek. Dr. Ripka főpolgármester irásban értesitette vitéz Horváth Béla dr. tanácsjegyzőt, hogy a kabinetiroda leirata szerint a kormányzó ur nevezett tanácsjegyzőnek „Törökország Szivében“ c. müve felajánlásáért köszönetét kifejezni méltóztatott.

A fővárosi iskolák tornaünnepe. Budapest székesfőváros a leányközépiskolák, főreálok, felsőkereskedelmi iskolák és női kereskedelmi szaktanfolyamok részvételével a BSE Millenáris-sporttelepén a Szent Imre jubiláris évvel kapcsolatosan iskolai sport-, torna- és játékünnepet rendez. A fővárosnak az ünnepséggel az a célja, hogy örömet szerezzen a tanulóknak és azok szüleinek, másrészt bemutassák az érdeklődő szakembereknek, valamint a nagyközönségnek a fővárosi iskolák testnevelési rendszerét és szinvonalát. A leányközépiskolák és női kereskedelmi iskolák versenye május 11-én, vasárnap délután 4 órakor, a főreál és fiu felsőkereskedelmi iskolák versenye 1930. évi május hó 18-án, vasárnap délután 4 órakor lesz.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Csupor és Solty

Csak a kivételesen tehetségeseknek és érdemeseknek van részük abban a pártkülönbség nélkül megnyilvánuló szeretetben és ünneplésben, amely a nyugdijba távozó *Csupor* és *Solty* tanácsnokokat távozásuk alkalmával a városházán és a törvényhatósági bizottságban körüllengi. Két, a város szolgálatában hüséggel és tisztességgel eltöltött életpálya végződik be, két karriér ért el az utolsó állomáshoz, amelynek minden lépcsőfoka, minden előbbrejutása a város közönségének érdekeit is szolgálja. *Csupor* és *Solty* után fiatalabbak következnek, a nagy körforgásban, amelyet az élet jelent; mások kerülnek az ő helyükre: de az ő tisztes közéleti pályájuk azok számára is mindig világitófáklya lesz, akik utána következnek, hogy az ő helyüket betöltsék.

Önszántából megy nyugdijba, mielőtt szolgálati idejét teljesen kitöltötte volna, *Csupor* József dr. tanácsnok. Harmincötévi közszolgálatának majd felét, tizenöt esztendőt, mint a tanács tagja töltött el: *ő az utolsó békebeli tanácsnok*, kit még 1913-ban választottak a tanács tagjává. Az utána következő *Édes* Endrét már az 1920-as választások alkalmával juttatta a törvényhatósági bizottság akarata a főváros tanácsának tagjai közé. *A legnehezebb időkben* — mint azt *Sipőcz* polgármester a *Csupor* Józsefet bucsuztató tanácsülésen megállapitotta, — *vezette ő a főváros pénzügyeit.* Lehetnek viták, hogy az a deflációs politika, amelyet *Csupor* tanácsnok, mint a pénzügyi ügyosztály vezetője, az állam hasonló pénzügyi politikája nyomán követni kénytelen volt, helyes volt-e vagy nem: de az bizonyos, hogy *Csupor József dr. hosszu közszolgálata alatt mindig hiven és becsületesen teljesitette kötelességét.*

Solty Lajos nyugdijazásával egy tipikus városházi müszaki pályafutás ér el az utolsó állomáshoz. Évtizedeken át az ut- és csatornaépitési ügyosztályban dolgozik, melynek idők mulásával vezetőhelyettese, majd *Fock* Ede tragikus halálával vezetője lesz. *Rend és tisztesség* jellemzik vezetése alatt ezt az ügyosztályt, szemben a középitési ügyosztállyal, ahol a rangsor éléről a hivatal vezetésére megválasztott müszaki tanácsnokok *nem birják az iramot* a modern élet követelményei szerint. Három esztendővel ezelőtt azután a polgármester bizalma évtizedes munkálkodása színhelyéről a középitési ügyosztály élére állitotta *Solty* Lajost. A kötelességérzésnek magás foka, a hivatali adminisztrációnak teljes és tökéletes ismerete és szeretete, a nehéz müszaki problémák eldöntésére való gyors készség, amelyeket *Solty* régi ügyosztályából a középitési ügyosztályba magával vitt, rövidesen azzal az eredménnyel jártak, hogy *Solty szigoru elvei szerint igazodtak a középitési ügyosztály dolgai*, és most mikor állásából távozik, egy teljesen rendbeszedett kitünő ügyosztályt hagy maga után.

Hortobágyi juhtúró
Mindenütt kapható! Termelí:
ORSZ. MAGY.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapesti Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest. IX., Páva ucca 24.

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és vérbetegek külön osztálya

Világmárkás hangszerek
közvetlen gyári beszerzése
MEINEL és HEROLD hangszergyár
Budapest, IX., Üllői-ut 10.
FANSz tagoknak készpénzengedmény, vagy kedvező részletfizetés
Telefon: Aut. 824—65.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 18. Telefon: J. 303-85

Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészítő
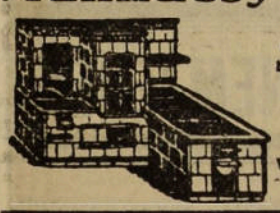
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39
Tel.: J. 312—80

KISS J. JENŐ okl. mérnök, épitési vállalkozó.
AEROLITH-, CEMENTÁRU- ÉS TERRACIT GYÁR
Központi iroda: III., Zsigmond-utca 70.
Gyártelep: V., Ujpesti-rakpart.

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

TUNGSRAM
VÁLTÓÁRAMU BÁRIUMCSŐ

KOVÁCS GÁBOR
ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-UT 41—43.
TELEFON: JÓZSEF 320—83.

Aszfalt-útépitő,
szigetelő és
tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KAROLY-KÖRUT 13, I. EMELET
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 801-14 és József 801-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelű kovaföld építési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.
Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésben bemutatja: Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

Kemény Sándor okl. mérnök, épitőmester
V., Pannonia-u. 18. Tel.: L. 904-24

TÜSKÉK

Nagyszombat, 535

A kereszténység egyik legnagyobb ünnepe és az 535. szám ugy kerül egymás mellé, hogy egyik olvasónk nagyszombat délutánján az 535-ös számot viselő 15-ös autóbuszon utazott a Lipót-körutról a Szabadságtéren keresztül a Cálvin-tér felé. Azaz csak akart utazni, mert utja célját autóbuszon nem érhette el. Hogy hogyan történt a dolog, miért nem fejeződött be a megkezdett utazás, azt mondjuk el e sorokban. Nem szokványos panaszoslevélről van szó, amilyet naponta olvasni a különféle közlekedési vállalatok ellen, hanem a rendszertelenségnek olyan rendszeréről, amelyet az Autóbuszüzem közlekedését illetően tovább elhallgatni nem lehet.

Olvasónk annak rendje és módja szerint megváltotta jegyét, hogy a helyet is pontosan bejelentsük, az Alkotmány-utca és Koháry-utca sarkán, mert idáig ért el a zsufolt autóbusz, amikorra olvasónk elé érkezett a kalauz. A kocsi továbbment, megállt azután az Aulich-utca és Hold-utca sarkán, itt ujabb utasokat vett magára. Az Aulich-utca másik sarkán, amelyik a Szabadság-tér felé esik, egyszeribe megtorpant az autóbusz, a vezető leszállt, a kalauz beszólt a kocsiba, hogy tessék mindenkinek leszállni, a feltámadási körmenet miatt az autóbusz nem megy tovább.

Az utasok leszálltak, a kalauz és a vezető cigarettára gyujtva, barátságos beszélgetésbe merültek, jött a másik kocsi is, hasonlóképpen leszállitották róla az utasokat és az Autóbuszüzem alkalmazottainak vidáman trécselő csoportja rövidesen négy főre emelkedett, az ujonnan jött vezetőt és kalauzt is beszámitva. Olvasónk természetesen nem várhatott tovább, hanem minden jót kivánva az üzem vezetőségének, taxiba szállt és ugy folytatta utját. A dolog ezzel el is intéződött: az üzem beszedett vagy öt pengőt, amiért szállitási kötelezettségét nem teljesitette. Kérdezzük azonban: méltó-e efajta eljárás egy székesfővárosi üzem vezetőségéhez, a hanyagságnak és indolenciának az a foka, amely a nagyszombati 535-ös kocsi utjának irányitásában megnyilvánul, az üzem forgalmi főnökségéhez?

Az üzem igazgatóságának tudnia illett volna, hogy Nagyszombaton körmenetet szoktak tartani, intézkednie kellett volna, hogy ebből az alkalomból másfelé vegye utirányát a Szabadság-téren közlekedő autóbusz. De ha már mindezt nem cselekedte, az autóbusz megállt az Aulich-utca és Szabadság-tér sarkán, nem szállitván tovább az utasokat, miért nem adták vissza az utasoknak a jegyek árát a kalauzok, miért hintették el a köztudatba, hogy az autóbuszüzem kalauzai felszedik a pénzt, de az üzem nem szállit? Miért lehetséges az, hogy ennyire elemi dolgokat fölényes negligenciával intéz az üzem forgalmi főnöksége?

De mellőz egyebeket is. Az a soffőr-anarchia, amely az autóbuszok vezetésében megnyilvánul, hovatovább türhetetlenné válik. A legnagyobb ritkaság, főleg a külvárosokban, hogy a járda szélénél álljon meg autóbusz: megáll az uttest közepén, a közönségnek oda kell rohannia, feltornásznia magát a rosszul szabott lépcsőn át a perronra, — ha ugyan odaér, mert azon a cimen, hogy a megállónál nem tartózkodik utas, az uttest közepén igen gyakran elcsengeti a kocsit a kalauz. Külön lapra tartozik, hogy a taxikkal és magánautókkal szemben mekkora prepotenciával követel magának elsőbbséget a közlekedés terén az autóbusz, azzal a gőggel, hogy ő elgázolhat egy nálánál kisebb autót, viszont a nála jóval kisebb magánautó nem gázolhatja el őt. Hogy az autóbuszsoffőr és a melléje telepedő rendőrmesterek között állandó barátságos duma fejlődik ki, ami szintén nem a közönség érdekében van, az természetes.

Ha jól tudjuk, az Autóbuszüzem vezetősége néhány hónappal ezelőtt soffőriskolát igért az autóbuszvezetők anarchiájának és tultengett önérzetének megnyirbálására. Mondanunk sem kell, hogy ennek az iskolának eddig csak a kommünikéje született meg. Ellenben pontos és szigoru ellenőrzésnek nyoma sincs az üzem soffőreit illetően, felületes és hanyag az egész autóbuszközlekedés, amelyen a közönség érdekében sürgősen változtatni kell.

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktűzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

KATZER
TELEFON: 539—14
ÉPITÉSI VÁLLALATA
I., SZIRTES-U. 3/b.

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tüzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

Az olvasó Budapest

A Fővárosi Könyvtár évenként terjedelmes értesitőjében számol be előző évi munkásságáról. Ezek az értesitők a főváros közmüvelődésének hü rajzát adják és betekintést engednek a fővárosi ember érdeklődésének, lelki kulturájának számos összetevőjére is. Az értesitő adataiból látjuk, hogy a főváros olvasóközönségének minden rétege igénybe veszi ma a könyvtárat, amelynek berendezkedése, egyetemes gyüjtési területe minden érdeklődés számára nyitva áll.

A könyvtárban a mult esztendő adatainak földolgozása most van munkában, de a munkálatok már oly stádiumban vannak, hogy belőlük az olvasó Budapest statisztikájának legfontosabb adatait felhasználhatjuk. Elsősorban megállapitható, hogy az olvasók száma minden társadalmi osztályból állandóan növekvő irányzatot mutat. Ennek az emelkedésnek okát nemcsak abban látjuk, hogy a nehéz gazdasági helyzet miatt az olvasók nagy része nem képes könyveket vásárolni, hanem abban is, hogy a könyvtár müködésének legfőbb célja az olvasók igényének a lehetőségig teljes kielégitése. Ennek köszönhető, hogy a Fővárosi Könyvtár forgalma az összes hazai könyvtárak között egyedülálló hatalmas teljesitményt mutat föl, noha, mint Enyvvári Jenő könyvtárigazgató már több izben kifejezésre juttatta, a könyvtár technikai berendezkedése már régen nem képes megfelelni a forgalom méreteinek. Az 1929. esztendőben a könyvtár összes forgalma 1,016.422 kötet volt, ebből a központ forgalma 180.706 kötet (130.241 helyben használt, 50.465 kikölcsönzött kötet), a fiókok forgalma 835.716 kötet (57.265 helyben használt, 778.451 kikölcsönzött kötet). A kölcsönzött kötetek (a központ és a fiókok összesen 828.916 kötetet kölcsönöztek ki) olvasóiról, azok foglalkozásáról részletes statisztikai adatok állnak rendelkezésre.

Feltünően nagy a közigazgatási alkalmazottak száma a kölcsönzők sorában. A könyvtárt állandóan 1721 közigazgatási alkalmazott használta, akik közül számosan hivatalos ténykedésük révén vették igénybe a könyvtárat. Számos állami és fővárosi hivatal a könyvtárral állandó összeköttetést tartott fenn, és a könyvtár egyetemes működésében a közigazgatás munkájának elősegitése nemcsak a könyvkölcsönzés, hanem bibliografiai szakmunkálatok, adatgyüjtés és régi adatok felkutatása által is állandóan segitségére volt. A közigazgatás mellett a könyvtár szerepe a közoktatás munkájában is nagyon számottevő tényező volt. Az egyetemek és alsófoku iskolák munkájának elősegitését mutatja az a körülmény, hogy a könyvtárnak 43 egyetemi tanár, 1101 középiskolai tanár és tanitó, 1951 egyetemi hallgató és és 8159 középiskolai, kereskedelmi iskolai és egyéb szakiskolai tanuló olvasója volt. A könyvtár egyetemes irányát mutatja az a körülmény, hogy a szabadfoglalkozásuak, ügyvéd, orvos, mérnök) sorából 792-en, iparosok és kereskedők közül 635-en, az irók és művészek sorából 171-en, a magántisztviselők közül 1212-en, a munkásság sorából pedig 535-en vették igénybe a könyvtár anyagát. A könyvtárnak a tisztikarból 43 olvasója volt, mig a háztartásbeliek közül 1498-an szerepelnek a könyvtár olvasói között.

A kölcsönzés mellett a könyvtár tudományos központjában és olvasóteremmel rendelkező fiókkönyvtáraiban minden jelentkezőnek a helybeni olvasásra is nyujt módot. Tekintettel arra, hogy a könyvtár központja egész napon át, a munkások lakta vidékeken pedig a fiókkönyvtárak a késő esti órákban is teljesitenek szolgálatot, elmondhatjuk, hogy a könyvtár Budapest minden társadalmi rétegének szolgálatára akar lenni. Ezt a célt szolgálja a beszerzett uj könyvek nagy száma is. A könyvtár gyarapodása ugyanis az elmult esztendőben 43.865 kötet volt; ebből a tudományos központra 9341 kötet, a fiókkönyvtárakra pedig 34.524 kötet esett.

KASS BÉLA
BUDAI VIGADÓ vendéglője és kávéháza
II., Szilágyi Dezső-tér 5.

RONEO UNDERWOOD
SOKSZOROSITÓGÉP IRÓGÉPEK
kellékek, irodaszerek, karbantartások, páncélszekrények.
PIRKNER ÉS MEZEI
BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 11. TELEFON: 143—22.

BELVÁROSI FŐPLÉBÁNIA TEMPLOM
RÉSZÉRE SZÁLLITOTT 2500 KILOGRAMMOS
„POLGÁRMESTER-HARANG"

ÖNTÖTTE:
SZLEZÁK LÁSZLÓ
MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORUS HARANGÖNTŐ-MESTERE
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77.
TELEFON: AUT. 913—53.

HUFF TESTVÉREK
iparművészeti és galvanoplasztikai műhely
Aranyéremmel kitüntetve
Fémek szinezése, aranyozás, ezüstözés, patinázás — Bronz- és fémöntés — Művészi plakettek és reliefek készitése fénykép után is — Mindennemü tárgyak galvánuton való bevonása, u. m. gyermekcipők, élővirágok, gipsz-szobrok és bárminemü emléktárgyak megörökitése
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29
(Corvin-szinház köz) és
IX., Tompa-u. 13

SHELL BENZIN OLAJ

Kovács Oszkár
BÁDOGOSMESTER
érckoporsó és temetkezési cikkek késztője
BUDAPEST, IX., TELEPY-UTCA 14
Telefonhivó: J. 145—45.

MAVAG MERCEDES-BENZ
Teherautomobilok, autóbuszok, utcaseprőgépek, tüzoltó- és locsoló-autók. Automobilok különleges célokra a legjobb anyagból készülnek.
Kiváló egyéb gyártmányok:
Ipari stabilmotorok, lokomobilok, mezőgazdasági gépek, traktorok, vizhordó- és öntözőkocsik. Különféle **hengerelt áruk,** acél- és vasöntvények, kereskedelmi önvények, **öntött vascsövek** és karikás kályhák.
Jobbágy-féle folytonégő kályháink felülmulhatatlanok!
MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-ut 21.
Telefon: József 460—29.

GAZDASÁGI ÉLET

Coty márka — Coty nélkül

A magyar gyógyszerészek és drogisták megszüntették a Coty-cég elleni bojkottot, mert a magyargyalázó Coty teljesen megvált poziciójától

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Mindnyájunk előtt ismeretes a mintegy két esztendővel ezelőtt bekövetkezett *„Coty-botrány"*, amikor Francois *Coty*, a cég alapitója mint francia politikus és laptulajdonos, nem átallotta ugy Magyarországot, mint Németországot ujságcikkeivel becsmérelni, fennhéjázó modorban megsérteni és meggyalázni. A magyar gyógyszerész-, drogista- és illatszertársadalom retorzióképpen a rendelkezésre álló hatalmas eszközökkel, pörölycsapásként azonnal eltüntette *az összes Coty-gyártmányokat* és azóta se hire, se hamva nincs a nyilt magyar piacon a *Coty-cikkeknek*, jóllehet, azok bojkottálása veszteséget jelentett a forgalomban. A magyar kereskedelmi körök azonban nem törődtek a veszteséggel és örültek annak, hogy méltó büntetéssel válaszolhattak a politikus Cotynak.

Közel két évig tartó harc következett, amelyet nagyon megérzett a magyar- és németgyalázó *Coty*. A németekkel bekövetkezett megegyezés után — akik előtt bebizonyosodott, hogy Francois *Coty* teljesen kivált részvénytársasága kötelékéből és a *Société Anonyme Coty-val már semmiféle kapcsolata nincsen.*

A Société Anonyme Coty németországi vezérképviselete utján párisi megbeszélésre hivta *Mihály* Ottó gyógyszerészt, a budapesti *Mihály Ottó gyógyszeráru nagykereskedés tulajdonosát* és a beszélgetésnek az lett a vége, hogy *Mihály* Ottó a magyar érdekeket teljesen kielégitő nyilatkozatok után, amelyeket a párisi közjegyző, a kamarai törvényszék illetékes faktora, azután a francia igazságügy- és külügyminisztérium, végül pedig a magyar követség is valónak elfogadott és hitelesitett, elfogadta a Société Anonyme Coty magyarországi vezérképviseletét.

Ebben az ügyben felkerestük *Mihály* Ottó gyógyszerészt, aki az előzményekről és a fejleményekről a következőket mondotta:

— Eleinte igen tartózkodóan viselkedtem magával a kérdéssel szemben, nehogy a hazafiatlanság vádja érjen. Német részről aggályaimat illetően biztatást kapva, tárgyalásokat kezdtem a párisi céggel.

A Coty-cég Németországban eddig tizmillió márkát vesztettek Coty politikai mániája miatt, magyarországi veszteségük azonban csak egy tizedét teszi ki. A büntetés, ami Cotyt érte, minden képzeletet felülmult. Az igazgató — akivel Párisban személyesen tárgyaltam — azt is érdekes jelenségnek tartotta, hogy a magyarországi bojkott óta *Ausztriában megduplázódott a forgalom*, ami szerinte annak a jele, hogy a külföldet látogató magyar közönség innen szerzi be magának és ismerőseinek a Coty Chypre-t, Rouge-t, a compactot, meg a többi cikkeket. — Mi tehát — mondotta nekem Greilsamer igazgató — ujból fel szeretnők venni a kapcsolatot Magyarországgal, amint azt Németországgal is megtettük. Azt bárkinek igazolhatjuk, hogy a sértegető Coty nincsen közöttünk és *hozzá semmi néven nevezendő közünk nincsen.*

— Sajnos — feleltem erre — mindez nekem nem elegendő, de ha egy párisi közjegyzővel, azonkivül a kamarai törvényszékkel, a francia igazságügyminisztériummal és a külügyminisztériummal igazolják, hogy Cotynak tényleg semmi köze sincsen a Société Anonyme Coty-hoz, akkor kezembe vehetem a magyarországi képviselet ügyét.

— Ami ezután történt, az már gyorsan ment. A Coty-cég öt napon belül megszerezte a közjegyzői, törvényszéki, igazságügyminiszteri, külügyminiszteri láttamozást. Ez azonban nem volt elég nekem. Elmentem a párisi magyar követségre és ott is igazolták mindazt, amit a Société Anonyme Coty igazgatója: R. Greilsamer mondott.

— Mindez ellen a franciáknak semmi ellenvetésük nem volt. A Société Anonyme Coty jelenlegi igazgatói — voltak vagy hatan — egyébként talpig jó kereskedők, akik a politikát nem ismerik és eddig csak az *alapitó* büneit viselték és ellenszenvesek lettek általa. Mindez azután okul szolgált Cotynak arra, hogy *véglegesen és visszavonhatatlanul kilépjen a vállalat köréből.*

AUTOBUSZ KAROSSZÉRIÁK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZÉSEK
GYÁRTJA:
NAY ÉS RÓNA
GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ ÉS SZIVATTYUGYÁR RT.
BUDAPEST, X., KÁPOLNA-TÉR

BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-ÚT 95.
Szállitja
a legmegbizhatóbb üzem- és kenőanyagokat
Kristály benzint
világitó- és traktorpetroleumot, gázolajat
ROBUR
amerikai autó- és traktorolajokat.

Vitál András autó- és épületlakatos
Budapest, VII., Angol-utca 3/b. Telefon: József 394-60.

Zimmermann és Lovász
festők és mázolók
tapéta raktár és menyezetdisz-gyár
Budapest, VII., Almássy-tér 16. Telefon: J. 424-81.

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világitó- és traktorpetróleum
gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

PAULAY LÁSZLÓ
elektrotechnikai és mechanikai vállalata
Budapest, VIII., Losonczi-u. 3.
Telefon: József 401-76.

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c.
Telefon: Automata 510—71.

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

Külföldi kölcsön, Helyiérdekü

Aktuális problémák a keddi pártértekezleten

A Keresztény Községi Párt kedden este *Wolff* Károly dr. elnöklésével értekezletet tartott. *Wolff* Károly dr. elnöki megnyitójában melegen köszöntötte *K. Császár* Ferenc bizottsági tagot, aki belépett a Keresztény Községi Pártba. Napirend előtt *Verebély* Jenő dr. szólalt fel és kifogásolta, hogy a főváros a külföldön ujabb kölcsönt akar felvenni. Attól tart, hogy ez a város eladósodásához fog vezetni és ezért a kölcsön felvételét ellenzi.

Wolff Károly dr. rámutatott arra, hogy egy beruházó kölcsönre szükség van, mert anélkül a nagyüzemek beruházásait nem lehetne végrehajtani. Azoknak a beruházásoknak a költségeit, amelyeket a nagyüzemek terveznek, nem lehet az üzemek bevételeiből fedezni és a költségek terhét meg kell osztani, hogy *a következő generáció is viselje azt*, mert nem volna helyes, minden terhet a mai generáció vállaira rakni. A beruházási munkák és a munkanélküliség kérdésében egyébként nagy zavar van, mert a városi beruházások költségfedezete tekintetében félreértések vannak.

A dollárkölcsönből ugyanis — folytatta *Wolff* Károly dr. — még igen tekintélyes összegek állanak rendelkezésre az eredetileg tervezett beruházások végrehajtására, azonban *a rendelkezésre álló pénzekből a főváros kénytelen volt huszonkét milliót a kórházi költségek ellátására elkölteni*, tizenhat milliót pedig kölcsönadott a Vásárpénztárnak. A főváros vezetőségének mindent el kell követnie, hogy azt a huszonkét milliót, amelyet kórházi ellátásra költött s amelyet az államnak kell megtéritenie, minél hamarabb meg is kapja az államtól. Ha a város az államtól ezt a huszonkét milliós kórházi tartozást megkapja, akkor *egyszerre megindithatja a közmunkák egész seregét.* A Vásárpénztárnál elhelyezett tizenhatmilliós kölcsönnek ügye is megoldható, viszont azonban nem lehet ezt a kölcsönt egyik napról a másikra felmondani, mert ezzel száz és száz exisztenciát tenne tönkre a város. Az adóbevételekből eszközlendő beruházásokat a főváros természetesen csak abban a mértékben hajthatja végre, ahogy az adók befolynak.

A párt az elnök felvilágositásait egyhanguan tudomásul vette. Ugyancsak napirend előtt *Miklós* Ferenc dr. kérdést intézett aziránt, hogy a helyiérdekü vasutak megvizsgálására kiküldött bizottság eleget tett-e már feladatának, megvizsgálta-e a vasutakat és mikor terjeszti elő jelentését.

Wolff Károly dr. közölte, hogy mindezideig *még nincs tanácsi előterjesztés ebben az ügyben*, minek következtében a párt a kérdésben még nem foglalhat állást.

Szigethy János, a párt által kiküldött szakértőbizottság elnöke jelentette, hogy a bizottság a HÉV. egész ügyét megvizsgálta, helyszini szemlét tartott és beszerezte a szükséges információkat. A bizottság kész javaslattal áll a párt elé, amikor erre az elnökség felhivja.

Wolff Károly dr. köszönettel vette a bejelentést és közölte Szigethyvel, hogy a legrövidebb idő alatt kérni fogja, hogy őt a vizsgálat anyagával a legrészletesebben ismertesse meg. Kijelentette *Wolff*, hogy naponta 2—3 szakvéleményt és ellenvéleményt szokott kapni a HÉV. kérdésében, de ő ebben a kérdésben *minden befolyástól mentesen akar dönteni, ugy, ahogy azt a polgárság érdeke kivánja.*

A párt helyesléssel vette az elnök kijelentéseit, mire az értekezlet a szerdai közgyülés napirendjére fölvett tárgyakat vitatta meg.

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben.
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyit.
M. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 72,455/1924. sz. körrendelet.
M. kir. kereskedelemügyi miniszter 92.062/XX 1925. sz. rendelet

Vállalkozás

Uj kiirások

Utrendezésre az I. ker. Széher-uton, a Bognár-uttól 700 fm. hosszban. Határidő: 1930 május hó 5 (hétfő) d. e. 12 ó.

Keramitburkolási munkákra a VII. ker. Szent Domonkos-utca kocsiutján. Határidő: 1930 május hó 5 (hétfő) d. e. 12 ó.

Keramittal való ujra burkolási munkára a VII. ker. Sajó-utca kocsiutján. Határidő: 1930 május hó 5 (hétfő) d. e. 12 ó.

Utépitési munkákra a X. ker. Kerepesi-uti temető több utján. Határidő: 1930 május hó 5 (hétfő) d. e. 12 ó.

Utrendezési munkákra az I. ker. Alkotás-utca (Enyedi-utca és Fery Oszkár-utca között levő szakaszon). Határidő: 1930 május hó 5 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornázási munkákra a II. ker. Bimbó-utca és Mész-utca, Buday László-utca és Mész-utca, illetve Bimbó-utca és Füge-utca közötti szakaszon. Határidő: 1930 május hó 5 (hétfő) d. e. 12 ó.

Kőfaragó és kőművesmunkákra az I. ker., Halászbástya terraszainak szigetelési munkáival kapcsolatosan. **Határidő:** 1930 május hó 5 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Burkolási munkára az I. ker. Németvölgyi-uton (Kékgolyó-utca és Orbánhegyi-ut közötti szakaszon) bazalt és kiskővel. Határidő: 1930 május hó 12 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornaépitési munkákra az V ker., Csanády-utca (Pozsonyi-ut és Pannonia-utca közti szakaszon). Határidő: 1930 május hó 12 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornázási munkákra az I. ker., Naphegy-tér és a környező utcák egy részén. Határidő: 1930 május hó 12 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornaépitési munkákra az I. ker., Magyarádi-ut (Fadrusz-utca és Horthy Miklós-ut közötti szakaszon). Határidő: 1930 május hó 12 (hétfő) d. e. 12 ó.

Utrendezésre az V. ker. Pannónia-utca, Wahrmann-utca és Ipoly-utca közötti szakaszának. Határidő: 1930 május hó 12 (hétfő) d. e. 12 ó.

Bitumenezésre az I. ker. Fehérvári-ut, (Dombóvári-ut és 82. sz. ingatlan közt levő szakaszon) gyalogutján. Határidő: 1930 május hó 12 (hétfő) d. e. 12 ó.

Utrendezésre az I. ker. Derék-utcán (Dezső-utca és Lisznyai-utca között lévő szakasz). Határidő: 1930 május hó 12 (hétfő) d. e. 12 ó.

Gyalogut aszfaltozására az I. ker. Horthy Miklós-uton (Ballagi Mór-utca és kelenföldi iskola közt levő szakaszon). Határidő: 1930 május hó 12 (hétfő) d. e. 12 ó.

45.000 kg. bitumen szállitására az I. ker. Budafoki-uti főgyüjtőcsatorna III. szakasz épitési munkálatai részére. Határidő: 1930 május hó 12 (hétfő) d. e. 12 ó.

14.500 m² szigetelőlemez szállitására az I. ker. Budafoki-uti főgyüjtőcsatorna III. szakasz épitési munkálatai részére. Határidő: 1930 május hó 12 (hétfő) d. e. 12 ó.

Villanyszerelési munkákra a IX. ker. Szent László-kórház több pavillonja részére. Határidő: 1930 május hó 16 (szombat) d. e. ½10 ó.

Kőművesjavitási munkákra a IX. ker. Gyáli-ut 21—23. sz. alatt levő bérházaknál. Határidő: 1930 május hó 19 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Épitési munkákra az I. ker. Budafoki-uti főgyüjtőcsatorna (Hengermalom-ut és Major-utca közötti 400 fm. hosszu szakaszon). Határidő: 1930 május hó 19 (hétfő) d. e. 12 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács április 24-iki ülésén vállalatba adattak:

Az I. Felhő-utcai tüzőrségi laktanya keritésének sodronyfonó munkái Hutter és Schrantz rt.-nak (V., Géza-u. 1.) 5175.60 pengővel.

A X., Bihari- és Balkán-utcák sarkán létesitendő szükséglakásos telep IV. sz. pavillonjának burkoló munkái Strasser Vilmos rt. (VI., Szabolcs-utca 29. sz.) 10,906.80 pengővel.

A X., Bihari- és Balkán-utcák sarkán épülő szükséglakásos telep II. sz. pavillonjának burkoló munkái Nagy István (VII., Nefelejts-u 53.) 10,696.80 pengővel.

Az I., Felhő-utca 6. sz. alatti tüzőrségi laktanya keritésének kőfaragómunkái Seenger Béla (II., Kisrókus-u. 21.) 3120 pengővel.

A VI., Gyöngyösi-uti szülészeti kórház vasbetonkeritésének kőművesmunkái Vágó Pál (VI., Stefánia-ut 31.) 2930 pengővel.

A III. ker. óbudai ujtemetőben létesitendő illemhely föld-, kőműves- és elhelyező munkái Hegedüs István és tsa (I., Horthy Miklós-ut 94.) 3033.50 pengővel.

Az I. ker., farkasréti temetőben létesitendő melegedő épület burkoló munkái Barcza Dezső (VII., Erzsébet királyné-ut 125) 4437 pengővel.

A VII., Alsóerdősor-utca 7. sz. alatti Erzsébet szeretetotthon konyhaszárnyának emeletráépitésénél és tb. gondozó intézet átalakitásánál szükséges asztalos munkái Tukai Mihály (V., Ügynök-utca 10.) 5003 pengővel.

A VII., Alsóerdősor-utca 7. sz. alatti Erzsébet szeretetotthon konyhaszárnyának emeletráépitésénél szükséges ácsmunkák Kozma Pál (VII., Öv-uca 183.) 6386 pengővel.

A VII., Alsóerdősor-utca 7. sz. alatti Erzsébet szeretetotthon konyhaszárnyának emeletráépitésénél szükséges burkoló munkái Emptio rt. (V., Lipót-körut 30.) 4878 pengővel.

A IX., Gyáli-ut 3. sz. alatti bakteriológiai épület parkettfektetési munkái Götz Antal (I., Borz-uca 24.) 2483.80 pengővel.

Az I., Felhő-utca 6. sz. alatti tüzőrségi épület keritésének föld-, kőműves- és elhelyező munkái Kovács Nándor (VII., Káldi-utca 61.) 4964 pengővel.

A tanács május 1-i ülésén vállalatba adattak:

VII., Alsóerdősor 7. sz. alatti Erzsébet szeretetotthon átalakitásának bádogosmunkái Vasas János (VII., Rottenbiller-u. 44.) 3247.22 pengővel.

VII., Alsóerdősor 7. sz. alatti Erzsébet szeretetotthon lakatosmunkái Skorka Lajos (X., Martinovics-tér 4.) 2490 P-vel.

V., Szent István Bazilika vörösrézfedési munkái Tóth Imre és Társa (V., Katona József-u. 3.) 24,488.33 pengővel.

A főv. Közp. tüzelőszerraktár favágócsarnokának átépitésével kapcsolatos föld-, kőműves- stb. munkái Fábián Testvérek cégnek (IX., Kinizsi-utca 3.) 4210 pengővel.

A Közp. Tüzelőszerraktár favágócsarnokának vasszerkezeti munkái Oetl Antal R. T.-nak (X., Asztalos Sándor-u. 9.) 5756 pengővel.

VII., Szabó József-utcai autóbuszgarage nagy csarnokának betonburkolati munkái Kármán és Fazekas cégnek (IX., Kálvin-tér 7.) 71.716 pengővel.

VI., Angyalföldi-u. 2. sz. alatti Hajléktalanok Menhelye bádogosmunkái Székely Lajosnak (VI., Felsőerdősor 12.) 2421.32 pengővel.

IX., Szent István-kórház felvételi épületének bádogos javitási munkái Friedmann József (II., Iskola-u. 26.) 4222.95 pengővel.

VII., Alsóerdősor 7. sz. alatti Erzsébet szeretetotthon vizvezeték csatorn. és gázberendezési munkái Pauer D. utóda, Hoffmann Dénes cég (II., Szász Károly-utca 5.) 11,502.17 pengővel.

VIII., Reviczky-utcai Wenckheim-palota tölgyfapadozati munkái Fircsa Béla (VI., Vilmos császár-ut 11.) 47.725 pengővel.

VII., Szabó József-utcai autóbuszgarage nagycsarnokának közp. villamos kapcsoló berendezés szerelési munkái Erőátviteli és Villamossági R. T. (VI., Vörösmarthy-u. 67.) 15.900 pengővel.

VII., Alsóerdősor 7. sz. alatti Erzsébet szeretetotthon tetőfedő munkái Urbancsek József (VII., Thököly-ut 117.) 2600 pengővel.

VIII., Reviczky-utcai Wenckheim-palota burkoló munkái Emptio R. T. (V., Lipót-körut 30.) 21.392 pengővel.

Szórakozás

CORSO (Váci ucca 9.) Telefon: Aut. 874—02. Bebe Daniels, James Hall: **A nadrágos menyecske.** Vigjáték 7 felv. — Louise Fazenda, Mary Saxon: **A szerelmes gigolo.** Vigjáték 8 felv. — Előadások ugy hétköznap, mint vasár- és ünnepnap: 4, ¾6, ¾8 ¾10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) Müsor: 1. A Fox filmgyár hangos bravurvilágfilmje: **London lángokban.** (Vigyázat! — Készülj!) két részben, 12 fejezetben. Rendezte: John Blystone. Főszereplők: John Garrich és Helene Chandler. — 2. **Fox hangos album.** — **Fox hangos Hiradó.** — Az előadások kezdete mindennap: 4, 6, 8, 10 órakor. —

ORION FILMSZINHAZ, (IV. kerület, Eskü ut 1. szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfőjénél. Telefon: Automata 831—02. Müsor: **Carmen.** — **Az orient-expressz tolvaja.** — Előadások: ½6, ½8 és fél 10 órakor.

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: József 429—46 és József 419—02. Müsor: **Négy pajtás.** A Fox filmgyár pazar kiállitásu énekes, zenés, látványos filmattrakciója 14 fejezetben. Főszereplők: Janet Gaynor és Charles Farrel. — **Extra Fox hangos hiradó.** — Előadások kezdete hétköznapokon: ½6, ¾8 és 10 órakor, vasárnap: ½4, ¾8 és 10 órakor.

UFA

FILMSZINHAZ (VIII., József-körut és Üllői-ut sarok. Tel.: J. 389—88.)

Magyar-Ufa hiradók. — Perzsa utiképek. — Mesterdalnokok. — Az élet koldusai. Kezdet hétköznap ¾6, ¾8, ¾10. Vasárnap ¾4, háromnegyed 6, ¾8 és ¾10 órakor.

UFA FILMSZINHAZ (VI., Teréz-körut 60. Tel.: Aut. 197—67 és 197—68): **A szerelem örökké él.** Továbbá hangos vigjáték. **Hiradók.** Szekeres orgonaszólója. Kezdet ma 7 és ¼10, a többi hétköznapokon ½6, ½8 és fél 10, vasár- és ünnepnap 4, 6, 8, 10.

URANIA FILMSZINHAZ (VIII. Rákóczi-ut 21. Tel.: J. 460—45, J. 460—46. Jannings beszélőfilmje, a **Kék angyal.** — **A brekegő troubadour.** Trükk-film. — **Hiradók.** — Előadások kezdete hétköznap: negyed 6, negyed 8, negyed 10 szombat és vasárnap 4, 6, 8, 10.

A szezón legnagyobb sikere az Andrássy-úti Szinház uj műsora!

STRASSIL Szilikátút az olcsó modernizált makadámút
Siliphalt felületi kezelés teljes portalanitásra
VEGYITERMÉKEK RT. - JUST KORNÉL mérnök
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 29. SZ.

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kazinczy-u. 8.

CSAKLOS ANDRÁS egyházi szobrász, oltárépitő és egyházművészet templomberendező. Műterem: **Budapest, IX., Kinizsy-utca 14. sz.** Római katholikus cég. Az első beszerzési forrása a fából és kőből készült templomberendezési targyaknak. **Nem kereskedő.**

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézett
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, inhalatórium, pneumatikus kamara, stb.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelwais-u 2.

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, II., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20.

Magyar Fanto Művek Rt.
Budapest, V., Tükör-utca 4. sz.
Gyárak: SÁTORALJAUJHELY, PESTERZSEBET
FANTOLIN autó- és traktorolajok.
FANTO autóbenzin, motorbenzin, világitó- és traktorpetroleum.
Gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök.
Pormentesitő olajok.

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439—91
Polg. tűzoltói, valamint mindennemű egyen- és diszruha szállitás

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Telefon: Automata 829—23 és Automata 817—92
Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu
A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Utépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics(D-rieso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkainak előállitását, továbbá a „Warrenita Bitul thic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

SÁNTHA JÓSZEF
törv. bejegyzett
iparművész, lakberendező és kárpitosmester
IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 6—7.

RIEGER OTTÓ orgonagyára
X., (RÁKOSFALVA) SZIGLIGETI-UTCA 29.

CSÁSZÁR IMRE linoleum- és gummipadlóburkolási vállalat
Budapest, IX., Lónyay-utca 11. Telefon: J. 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestallaatok készitése. Szakszerü munka. — Ajánlatok dijmentesen.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dr. DOBY ANDOR.

A gazdasági rovat szerkesztője: RASKÓ OSZKÁR.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 19. szám — Budapest, 1930 május 10

UJ BUDAPEST

KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak: Egész évre . . . . . 30 pengő; Fél évre . . . . . 15 pengő; Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ: DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9. Telefon: Aut. 828—23. Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár, Bpest, IV. Grof Károlyi u. 8.

Mérnökök

A polgármester, miután a törvényhatóság április hó végével Solty Lajos tanácsnokot nyugdijazta, a középitési ügyosztály vezetésével május elsején kelt rendeletével Csármann Ferenc tanácsnokot bizta meg. Mivel az üresedésben levő műszaki tanácsnoki állásra a főpolgármester a pályázatot május 15-i lejárattal már ki is irta és a törvényhatósági bizottság legközelebbi rendes közgyülésén az uj tanácsnokot meg is fogja választani: ajkunkra tolul a kérdés, miért volt szükség arra, hogy az alig néhány heti interregnum idejére ne maradjon felelős vezető nélkül a középitési ügyosztály, miért kellett a polgármesternek ezt a feltünést keltő megbizást kiadni, amely nem a legjobb fényt veti az ügyosztály rendjére.

Ha az intézkedés okait keressük, rá kell bukkannunk a fővárosnál alkalmazott mérnöki kar súlyos, sőt katasztrófális belső bajaira. Ha a műszaki igazgatásnak ezen hibái kifelé a vezetők erélyessége folytán talán nem is jelentkeznek, kétségtelen, hogy a mérnökök által végzett fővárosi közigazgatás mai állapotában tovább fenn nem tartható anélkül, hogy annak az egész városházi adminisztráció és a közérdek kárát ne vallaná. Az aggodalmas jelenségek méltán késztethették a közigazgatás fejét arra, hogy ilyen körülmények között egyetlen pillanatig se hagyja személyi torzsalkodásokon felülálló, rendet tartani tudó és akaró felelős vezető nélkül azt az ügyosztályt, amelynek működése sok tekintetben kihivja maga ellen a legélesebb kritikát.

Az egyik legutóbbi pártértekezleten Wolff Károly szóvátette, hogy hiteltullépések helyett a másik végletbe esett a középitési ügyosztály: túlméretezi a költségvetést, az elért „megtakaritásokból" jelentős jutalmakat osztogatva az épitésvezetők és épitési ellenőrök számára. Akták temetője a középitési ügyosztály: a kórházi rádióra vonatkozó közegészségi ügyosztályi akta közel egy esztendeje elintézetlenül hever a műszaki bürokrácia utvesztőiben, amelynek labirintusaiban olyan versenytárgyalási kiirások és árak szerepelnek igen gyakran, hogy komoly technikus szakértő csak a fejét tudja csóválni rajta.

De egyéb helyeken is bajok mutatkoznak a főváros műszaki adminisztrációjában. A jogi ügyosztályokban működő mérnöki abteilungok teljesen nélkülözik a műszaki ellenőrzést, a saját fejük és szempontjaik szerint intézik el a dolgokat, nem minden esetben a köz javára. Ezek a műszaki kiskirályságok hova-tovább türhetetlen prepotenciával önállósitják magukat ugyannyira, hogy egyetlen orvosságul csak az összes műszaki ügyeknek műszaki alpolgármester jogara alatt való egyesitését javalhatjuk. Ez többé nem a jogászi és mérnöki diploma vetélkedésének, hanem a legeminensebb közérdeknek halaszthatatlan kérdése.

Huszonhatezer pengő a főváros multévi zárszámadási feleslege

Négymillió pengő hiány az általános kereseti adónál, ugyanannyi emelkedés a községi pótadónál — A zárszámadás részletesen elszámol az inflációs idők háztartási fölöslegeinek felhasználásáról — A főszámvevői jelentés szerint a főváros 21.4 millió pengő ápolási dijat előlegezett

Hétszázhetvenmillió pengő a főváros tiszta vagyona

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Sebő Béla, a főváros kiváló főszámvevője most bocsájtotta közre a főváros 1929-es zárszámadási jelentését. A szokott precizitás, az adatok pontos ismerete és szakszerü feldolgozása jellemzik ezidén is a zárszámadást, csakugy mint az elmult esztendőkben: holott ez a zárszámadás *hattyudala a népszerü főszámvevőnek;* az uj törvény életbelépésével ő már számvevőszéki igazgató lesz, aki nem ebben a formában, hanem változott viszonyok és keretek közepette fogja a fővárosi háztartás zárószámadásáról és ügymenetéről szóló jelentését az illetékes tényezők elé terjeszteni. Előljáróban azt is szükségesnek tartjuk felemliteni, hogy ez a zárószámadás csakugy, mint a legutóbbi években, akkor kerül az autonómia szakbizottságai és törvényhatósági bizottsága elé, *amikor a vele való foglalkozás még nem akadémikus jellegü vita,* hanem az élő valóságnak boncolása. Pár hónappal a háztartási év lezárta után, ime, *előttünk fekszik a zárszámadási jelentés,* hü tükre az elmult esztendő városgazdasági és várospénzügyi viszonyainak.

A zárószámadás megállapitja, hogy a kiadásokra előirányzott 223,174.804 pengővel szemben 215,102.214 pengő, vagyis 8,072.590 pengővel kevesebb utalványoztatott és hogy a bevételekre előirányzott 223,176.275 pengővel szemben 218,673.065 pengő, vagyis 4,503.210 pengővel kevesebb került előirásra és igy a megállapitott hitelekkel szemben az előirás 3,569.380 pengővel kedvezőbben alakult.

Az év végén a központi pénztár pénzkészlete 2,418.282 pengő. A kiadási hátralékok az év végén 12,513.253 pengő, a bevételi hátralékok 48,553.577 pengőt tettek ki, amiből 20,529.457 pengőt képviselnek a közszolgáltatások hátralékai. A zárószámadásban közölt mérleg szerint *a háztartás fölöslege az 1929. év végén 26.058 pengő,* amelyet a törvény szerint az 1931. évi költségvetés javára kell átvinni.

A kiadásokat illetően *a legnagyobb megtakaritás a közjótékonyságnál és szociálpolitikánál mutatkozott,* ahol az effektiv kiadás 18,201.000 pengő volt, 2,534.000 pengővel kevesebb, mint az előirányzat. Tullépték az előirányzatot a pénzügyi ügyosztály kiadásai: 1,842.000 pengővel. Jelentékeny megtakaritás mutatkozik még a közegészségnél és köztisztaságnál (971.000 P), a közvilágitásnál és vizszolgáltatásnál (1,097.000 pengő), az ut- és csatornaépitésnél (1,818.000 pengő), a közoktatásnál (816.000 pengő), a városépitésnél és a tüzrendészetnél (766.000 pengő).

A bevételeket illetően az előirányzattal szemben a legnagyobb hiány a városgazdaságnál mutatkozik (2,471.000 pengő). A közélelmezés bevételi hiánya 665.000 pengő, a közoktatásé 579.000 pengő. A városépitésnél és tüzrendészetnél ellenben 83.000 pengő, a közjogi szolgáltatásnál 54.000 pengő, a közvilágitásnál és vizszolgáltatásnál 1,148.000 pengő a bevételi többlet. Igen érdekes *Sebő* főszámvevőnek az a kimutatása, amely *az adóknál előirányzott bevételeket a tényleges bevételekkel állitja szembe.* Az adóbevételeket illetően *a legnagyobb hiány az általános kereseti adónál mutatkozik* (4,180.000 pengő), bizonyságául annak, hogy az általános gazdasági viszonyok elsősorban ennél az adónemnél éreztetik hatásukat. Emelkedett ellenben *a községi pótadó összege,* a 28,851.000 pengős előirányzaton felül 3,687.000 pengővel, a forgalmiadó részesedés 906.000 pengővel, a városi vám 380.000 pengővel. Csökkenés mutatkozik a szemétfuvarozási illetéknél (458.000 pengő), az italmérési illetéknél (185.000 pengő), a közlekedési adónál (539.000 pengő), a vigalmi adónál (791.000 pengő), az ebadónál (26.004 pengő). Aránylag *jelentéktelen a fogyasztási adó csökkenése:* a 11,873.000 pengős előirányzat mellett csupán 807.000 pengő. Tiz százalékkal emelkedett az előirányzathoz képest az idegenforgalmi járulék tényleges eredménye: (29.000 pengő), viszont ugyanannyival csökkent az ebadókból befolyt összeg, itt a tiz százalék 26.000 pengőt tesz ki.

Részletes elszámolást kapunk a főszámvevő-jelentésben *az inflációs idők alatt felgyülemlett háztartási fölöslegek felhasználásáról.* Megtudjuk a jelentésből, hogy az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár részvénytöbbségének megszerzése 3,600.000.000 koronába került a fővárosnak. A 20,000.000 dolláros kölcsönt ezekből a feleslegekből 6400 millió koronával egészitették ki, az autóbuszüzem fejlesztésére 8400 millió koronát, a közkórházi alap 1925—27. évi hiányára 6445 millió koronát, a kislakásos bérházak közműveire és a Németvölgyi-uti bérházcsoport II. pavillonjának felépitésére 2542 millió koronát, a közkórházi alap 1928. évi kezelési hiányára 2250 milliót, a tatarozókölcsön kiegészitésére 2120 millió koronát, a Budapesti Takarék és Vásárpénztár tőkeemelésére 2000 millió koronát, iskolaépitésekre 2000 millió koronát, a Községi Takarék alaptőke emelésére 1497 millió koronát, iskolai emeletráépitési költségekre 1196 millió koronát, a ferencvárosi helyikikötő munkáira 910 millió koronát, az Erzsébet leányárvaház ingatlanvásárlására 750 millió koronát, a köztisztasági intézmények fejlesztésére 436 millió koronát, a csatornaszivattyutelep fejlesztésére 406 millió koronát, telekszerzésekre 400 millió, a Ferenc József fogadalmi templom épitési költségeire 400 millió, a városligeti hid átépitési költségeire 400 millió, uj tüdőbeteggondozó intézetek felállitására 160 millió koronát forditottak. Végeredményben *41 milliárd koronát, vagyis 32 millió pengőt tudott a főváros az inflációs évek háztartási fölöslegeiből beruházni és beépiteni.*

Igen érdekes része a főszámvevői jelentésnek az az összefoglaló kimutatása, amely *a községi háztartás és a kórházi alap utolsó 15 esztendejéről számol be.* Megállapitható, hogy mig a községi háztartás számadásai 1920-tól kezdve állandóan kedvező eredményt mutatnak, a közkórházi alapok előirási eredményei 1915-től kezdve állandóan hiánnyal zárultak. Ez a hiány *az utóbbi időben évenként a 2,000.000 pengőt is meghaladja.* A legridegebb szakszerüséggel állapitja meg a jelentés, hogy a fennálló törvényes rendelkezésekkel és ezek intencióival nem egyeztethető össze az, hogy a hiányokat, amelyek az ápolási dijaknak a szükségesnél alacsonyabb mértékben történt megállapitásából származnak, a főváros fedezze. Arra is rámutat a jelentés, hogy a közkórházi alap a székesfővárost olyan visszás helyzetbe sodorta, hogy az 1929. év végéig a főváros kénytelen volt az államnak *21.4 millió pengő ápolási dijat előlegezni,* mert a kórházfenntartási költségek tulnyomó részben előzetesen jelentkeznek. A főszámvevő jelentése szerint a főváros pénzügyi stabilitása szempontjából nagyon sürgős ennek a kérdésnek a főváros érdekei szerint való végleges rendezése és *kéri a főszámvevő a tanácsot, hogy az e tárgyban a kormánynak tett felterjesztéseket a legerélyesebben sürgesse meg.*

Jelentése végén régi szokás szerint felállitja a főszámvevő *a főváros vagyoni mérlegét.* A vagyonmérleg szerint a székesfőváros vagyona ingatlanokban 670 millió pengő, butorokban és felszerelési tárgyakban 36 millió pengő, vasutüzemi beruházásokban 169 millió pengő, cselekvő tőkékben 257 millió

pengő, haszonvételi jogokban 26 millió pengő. Ezzel szemben a teherolda! a következőképpen alakul: a főváros adóssága 406 millió pengő, folyó tartozásai 27 millió pengő, kétes követelései félmillió pengő, fenntartott hitelei 21 millió pengő. A főváros bruttó vagyona ezek szerint 1225 millió pengő, terhei 454 millió pengő. *A tiszta vagyon tehát 770 millió pengő.* Az 1928. év végén kimutatott tiszta vagyonnal szemben a gyarapodás tehát *18 millió pengőre rug.*

BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-ÚT 95.
Szállítja
a legmegbizhatóbb üzem- és kenőanyagokat
Kristály benzint
világító- és traktorpetroleumot, gázolajat
ROBUR
amerikai autó- és traktorolajokat.

A Székesfőváros tisztviselőinek Elegáns férfiruhákat
mintaszerű kivitelben, kedvező feltételek mellett szállítanak Vidor és Dankovszky
angol uri és egyenruhaszabók, Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13, félemelet. Telefon: Aut. 840-27

Margitszigeti
üzemünket
május 2-án
nyitottuk meg
Fellépnek:
a JOLLY BOYS
zenekara
és a
LY ESTRA-FRED
táncduett
Városi üzemünkben
a Nemzetközi Vásár ideje alatt
a MÁNDITS-zenekar muzsikál
NEW-YORK R. T.

Miért haragszanak a kormánypárton a Hómann-csoportra?

Nagy a szivfájdalom. hogy a pártonkivüliek legkitünőbbjei a Keresztény Községi Párt mellett tettek hitvallást — A Hómann-féle nyilatkozat értékes dokumentuma a községi választások kiirása előtt a keresztény és nemzeti eszme diadalmas térhóditásának

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Mint a napilapok közölték, a fővárosi törvényhatósági bizottság pártköteléken kivül álló tagjai közül kilencen megbeszélést tartottak *Hóman* Bálintnál, a Nemzeti Muzeum főigazgatójánál. A megbeszélésen *Karafiáth* Jenő dr., *Pintér* Jenő dr., *Padányi* Árpád dr., *Dalmady* Ödön, *Rásó* Lajos dr., *Venczell* Árpád dr., *Janits* Imre dr. és *K. Császár* Ferenc vettek részt. A megjelentek, erősen hangsulyozva pártonkivüliségüket, kimondották, hogy *a jövőben a törvényhatósági bizottságban legközelebb tárgyalásra kerülő ügyekben pártonkivüli helyzetüknek fenntartásával — épp ugy mint a multban — a Keresztény Községi Párt állásfoglalását kivánják erősiteni szavazataikkal.*

Noha az értekezlet végeredményben ujat nem produkált, hiszen tudvalevően a fentebb megnevezett urak azzal is kifejezést adtak állásfoglalásuknak, hogy a közgyülésen a Keresztény Községi Párt soraiban foglaltak helyet, mégis fontosnak, bizonyos tekintetben *tüntetés-jellegünek kell tartani*, hogy a fővárosi törvényhatósági bizottságban hivatali tisztüknél fogva helyet foglaló olyan tagok, mint a Nemzeti Muzeum főigazgatója, a tankerületi főigazgató, a királyi tanfelügyelő, a testnevelési tanács elnöke, az ügyvédi és közjegyzői kamarák kiküldöttei *éppen a jelen napokat tartják szükségesnek arra*, hogy hovatartozandóságukról vallomást tegyenek. Fontos ez a nyilatkozat elsősorban abból a szempontból, hogy a *Friedrich-csoport kiválása dacára a Keresztény Községi Párt változatlanul a közgyülés legnagyobb pártja.* De ennél is fontosabb az a szempont, hogy a megnevezett urak, akik társadalmi állásuknál és előkelő, politikamentes poziciójuknál fogva nyugodtan engedélyezhetik a maguk számára a *lelkiismereti szabadság legmagasabb fokát is*, éppen a Keresztény Községi Párt programját tartották valamennyi közgyülési párt programja között *egyedül alkalmasnak* arra, hogy annak a maguk csatlakozásával fokozottan erőt és diszt adjanak.

Kormánypárti berkekben természetszerüen *nagy a fájdalom* a bátor és szókimondó határozat miatt és főleg az ellen van kifogás, hogy *Hómann Bálint csoportja épen most tartotta szükségesnek különállóságát kinyilatkoztatni.* A kormánypárton megállapitják, hogy a pártonkivüliek „szivesen látott vendégek" voltak az Egységes Községi Polgári Párt keretében és *értethetetlennek tartják* ezt az állásfoglalást, azt hangoztatván, hogy *„az akciónak fontossága és kihatása nincsen."*

A helyzet ezzel a ferde beállitással szemben *egészen más*, és kétségtelen. hogy *Hómann Bálintnak és társainak gerinces magyarsága és törhetetlen kereszténysége* nagyban hozzájárul ahhoz, hogy most a választások előtt a politikai helyzet az egész vonalon tisztázódjék. Bebizonyosodott, hogy a hivatali állásnál, vagy az országos politikai odatartozandóságnál fogva még nem okvetlenül szükséges, hogy valaki *városházi vonatkozásban okvetlenül a kormánypárt szekerét tolja*, jogosultsága és lehetősége nyilik ebben az esetben is annak, hogy a Keresztény Községi Párthoz tartozzon a városházán az a bizottsági tag, *aki országos vonatkozásban a kormányzat legodaadóbb hive.* A könnyek, amelyek egyes kormánypárti berkekben a nyilatkozat nyilvánosságra jutása kapcsán *lecsorogtak*, onnan származnak, hogy ezek az urak az ő számitásaik szerint hozzájuk tartoztak, és valósággal *merényletnek minősitik* azt a körülményt, hogy az érdekképviseleti bizottsági tagoknak egyharmada most nyiltan *Wolff* Károly dr. pártja mellett tett hitvallást.

Abban a beszédben, amelyet a fővárosi törvényjavaslat képviselőházi vitája alkalmával *Wolff* Károly dr. elmondott. hangoztatta, hogy *az ő városházi pártja független az országos politikától*, a Keresztény Községi Párt politikai különbség nélkül magában foglalja azokat, akik hivei a keresztény és nemzeti városházának. *Ez az okos és világos beszéd* máris megtermette a gyümölcsét a Hómann-féle nyilatkozatban, amelyet hiába akar elgáncsolni a kormány városházi ujságja, amidőn megállapitja, hogy *a főváros keresztény nemzeti jellege és a magyarság hegemóniája nincs is olyan veszélyben, hogy a segitőtársak felkinálkozására és sietős rohamára oly nagy szükség lenne.* Azt mondja ez a laptársunk, hogy a kipróbált és hü bajtársak a nemzeti gondolatot és magyar hegemóniát a *középpártban sohasem fogják cserbenhagyni.*

Elhisszük nekik, és elvárjuk tőlük, hogy igy is cselekedjenek. Azonban függetlenül a Községi Polgári Párt szivfájdalmaitól, megállapithatjuk, hogy a *Hómann-féle nyilatkozat Wolff Károly dr. zászlajának átütőerejü sikere.* Nemcsak azok a tömegek állanak a Keresztény Községi Párt zászlaja alatt amelyek a választások alkalmával hüséget esküdtek ennek a lobogónak, hanem azok a nagytudásu, nem egy viszonylatban európai mértékkel mérve is komoly értékeket jelentő személyiségek, akiket nevük és poziciójuk mentesit attól, hogy *nyilatkozatuk őszinteségét és lelkiismeretes voltát bárki is kétségbe vonhatná.* A magunk részéről örömmel és szeretettel üdvözöljük a pártonkivüliek elit-gárdájának kipróbált hüségü bajnokait, abban a hitben, hogy *közös ideáljaink együtt fognak lelkesiteni bennünket.*

Vitál András mű- és épületlakatos
Budapest, VII., Angol-utce 3/b. Telefon: József 394-60.

Városházi történetek

Verőfényes májuselejei délutánon kisértük utolsó utjára szegény Ambruss Gyulát, a koránőszült, de fiatalos lelkületü városatyát, pótolhatatlan pártfogóját és gyámolitóját a külső Terézváros szegényeinek. Negyvennégy esztendőt élt Ambruss Gyula, apró gyereket, ifju özvegyet hagyott hátra, tragikus elmulásával megdöbbentvén barátait és ismerőseit. Mindenki szerette a szerény, disztingvált és tehetséges ügyvédet, akinek utolsó közéleti szereplése, alig néhány órával halála előtt, egy aláirás volt.

Ambruss nagy szakértelemmel működött közre a lakásügyi bizottságban, a háziurak és partájok örök harcában, az uj lakbérleti szabályrendelet tárgyalása alkalmával, erős szociális érzékről és nagy gyakorlati jogi tudásról téve tanuságot. Éppen a temetés előtti napon, pénteken este ült utoljára össze a lakásügyi bizottság, hogy befejezze a három hónap óta tartó lakbérleti vitát. Liber tanácsnok április 29-én este kézbesittette ki a pénteki ülésre szóló meghivókat, a beérkezett vétiven még Ambruss Gyula sajátkezü — a legutolsó aláirása! — feketélik. Az ülésre már nem tudott elmenni szegény Ambruss Gyula, halaszthatatlanabb tennivalója akadt: ki kellett mennie a Kerepesi-temetőbe...

Liber tanácsnok mesélte el a temetés megkezdésére várakozó városatya-csoportok egyikében a lakásügyi bizottság utolsó ülésének komor intermezzóját, kiemelvén természetesen, hogy ezen az ülésen, amely a késő éjszakai órákba nyult bele, méltóképpen elparentálta a többi ülésről sohasem hiányzott bizottsági tagot, aki akkor már a halottasházban feküdt. Szó szót követett, rákerült a sor beszéd közben arra a baljóslatu fátumra, amely Tutenkámen-szerü balsorssal üldözi a fővárosnak ezt a nagyjelentőségü bizottságát.

... Az első Szabó Imre volt: azon a bizonyos tavaszi délutánon, amikor a besietö altisztek, kezében a telefónkagylóval találták hivatali karosszékében holtan Budapest felejthetetlen emlékü tiszti főügyészét, éppen ülésezett a lakásügyi bizottság. A programmot, a lakásügyi szabályzat uj tervezetét a főügyész készitette el, ezen a délutánon azonban nem ő ment el az ülésre, mert már a részletes vita kezdődött. Maga helyett Fertsek Leót küldte, aki éppen Szabó Imre szellemében magyarázta az előterjesztés egyik fontos paragrafusát, amikor egy emelettel feljebb Szabó Imre utolsót lélegzett.

A másik áldozata a lakásügyi bizottságnak Lakatos Géza dr. bizottsági tag volt, aki a lakásügyi bizottság egyik szerda délelőtti ülésén fungált néhány hónappal ezelőtt utoljára. Félkettőkor végződött az ülés — tekintettel a délutáni közgyülésre — Lakatos Géza dr. még résztvett a debattban, hazament, lebukott a székről, meghalt. A délutáni közgyülésre már csak a halálhire érkezett meg ő helyette.

A harmadik áldozat, ime, szegény Ambruss Gyula lett. A negyedik baljóslatu jel viszont a mult szombati ülésen történt a lakásügyi bizottságban: itt Fertsek Leó dr. tiszti ügyész halványodott el egyszerre és kapott a szivéhez. A kitünő Szécsi Ernő dr. tiszti főorvos helyettes, akit azonnal az ülésterembe telefonáltak, szerencsére megállapitotta, hogy Leó barátunkon csak a tulságos kimerülés vett erőt, semmi komolyabb baja nincsen. Szemethy főügyész rögtön el is küldte két hétre üdülni Balatonkenesére. Fertsek már Kuszenda mester gondos felügyelete alatt üdül, de az ő munkás egyénisége itt sem tud nyugodni: magával vitte a bizottság által már letárgyalt lakásügyi anyagot, hogy itt szedje rendbe, amit még simitani kell a tervezeten.

Habent sua fata libelli! Az uj lakbérleti szabályzat, ha majd Wildner Ödön dr. gondos korrekturája után forgalomba és használatba kerül, három tragikus elmulás emlékét rejti magában, amelyre talán nem gondol senki, ha majd forgatja és citálja a paragrafusokat...

A tanácsnokok és a városházi ujságirók között általában szivélyes, kordiális viszony van. Évtizedes köztisztviselői pályára tekinthet vissza a főjegyző vagy műszaki főtanácsos, amikorra a tanács tagjai sorába kerül, szinte természetes, hogy ezen hosszu idő alatt melegebb barátságba keveredik a városházi zsurnalisztával, akinek információt ad, felvilágositással szolgál számára a fontos vagy kevésbbé fontos városházi ügyekben. Ha aztán tanácsnoki sorba kerül valaki, éppen nagy szüksége van a sajtó nyilvánosságára: hány városházi plánum van, amelyet a sajtó munkásai terveltek ki és fejlesztettek naggyá, hány városházi ur van, akiből az ujságirók csináltak nagy embert!

A városházi urak között vannak olyanok, akik inkább tudják méltányolni a sajtó munkáját és jelentőségét, vannak, akik kevésbbé. Annak a levélnek azonban, amelyet Schwét Henrik, a fővárosi rovatvezetők főfő-szindikusa az elmult napokban kapott, alig volt még mása a multban. A levelet Solty Lajos, a középitési ügyosztály nyugdijbament tanácsnoka irta és szólt a következőképpen:

Igen tisztelt Szerkesztő ur! Tanácsnoki állásomat — nyugdijazásomat kérve — elhagytam s ez alkalommal kedves kötelességet teljesitek, amidőn a városházi sajtó urainak legmelegebb köszönetemet fejezem ki azért a tárgyilagos, jóakaratu támogatásért, melyben engem működésem és most távozásom idején részesitettek. Legyen szives, mint a szindikátus elnöke, ezt a hálás köszönetemet kartársainál azzal tolmácsolni, hogy mindenkor örömel fogok visszagondolni arra az időre, amidőn az urakkal kellemes összeköttetésben állottam. Őszinte tiszteletem stb.

Schwét szerkesztő megigazitván szemén a cvikkert, meghatottan olvasta végig a levelet, majd átadta azt Pakots Gyurkának, a szindikátus ifju titkárának, azzal az utasitással, szegezze ki a megható bucsusorokat a városházi sajtószoba fekete táblájára.

Onnan másolta le ezt a levelet munkatársunk. A gyászkeretes le-

Petrovácz Gyula: Vass miniszter kijelentései problematikussá tették az uj Rókus megépitését

Petrovácz szerint önálló utépitési ügyosztályra van szüksége a fővárosnak, mert ma ez az ügyosztály a legfontosabb — Szerencsés gondolatnak találja Csármann tanácsnok megbizatását a középitési ügyosztály vezetésével, az utépitési ügyosztály tanácsnokául Király Kálmánt tartja a legalkalmasabbnak

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A városházi hivatalos tényezők, valamint a községi pártok vezetői között napok óta érdekes tanácskozások folynak, amelyek a *Solty* Lajos nyugdijazásával megüresedett épitési tanácsnoki állás betöltésével vannak kapcsolatban. E tanácskozások során szóba került *a műszaki ügyosztályok átszervezésének a terve*, ami az uj fővárosi törvény generális életbeléptetése révén kerülhet megvalósitásra.

A műszaki tanácsnoki állásra többen pályáznak. A kombinációk tág tere nyilik meg a betöltést megelőző tanácskozásokon, de ujabban tisztul a helyzet és nem lehetetlen, hogy a választás minden szenvedélyesség nélkül zajlik le. Ezt bizonyitja *Petrovácz* Gyula nyilatkozata, amelyet az *Uj Budapest* munkatársa előtt tett a következőkben:

— A megüresedett műszaki tanácsnoki állás betöltése előtérbe tolta *a régi három műszaki osztály kettővé történt összevonásának sokat vitatott problémáját.* A mai helyzetben ugyanis az ut- és csatornaépitési (régi II.), a városépitési (régi III.), a magasépitési (régi XIII.) ügyosztályok ugy vannak egyesitve, hogy az utépités a városépitéssel kapcsolódott össze és a magasépités önálló vezetés alatt áll. E kényszerü összekapcsolásnak, amit csakis a városházi épületben való elhelyezés lehetősége indokolt meg, *káros hátrányai vannak*, amennyiben például az épitési engedélyügyek, amiket a régi III. ügyosztály kezelt, más kézben vannak, mint a főváros saját épitési ügyei, amik a régi XIII. ügyosztály alá tartoztak. Az utépitési ügyosztály mintegy *másodlagos ragadvány* csatlakozik csak a városépitési ügyosztályhoz és megfelelő, különösen a mai viszonyok által rendkivül indokoltan szükséges megfelelő vezetésben nem részesül.

— Én helyesebbnek tartom, sőt logikusabbnak is *a városépitési és az épitési ügyosztálynak a közös vezetés alá vonását*, ha már ezt a három ügyosztályt a mai helyzetben önállóan vezetni nem lehet. Annyi azonban bizonyos, hogy *az utépitési ügyosztályt feltétlenül függetleniteni kell.* Annál is inkább szükség van az utépitési ügyosztály különállásának a biztositására, minthogy a főváros utépitési ügyei *egész embert kivánnak meg.* Az autóforgalom ugrásszerü emelkedése, továbbá az autóbuszforgalomnak a főváros közlekedési hálózatába való beillesztése akuttá tette az utproblémát a székesfővárosban, ugy, hogy ennek a kérdésnek közérdekből külön specialistát kell rendelkezésre bocsátani. Ha azt akarjuk, hogy a közlekedési igényeket a főváros kielégithesse, akkor *az utépitési ügyosztályt meg kell szabaditani minden más természetü folyó ügytől és élére olyan embert kell állitani, aki elsőrangu utszakember.* Ezért nekem az az álláspontom és ezt a véleményemet *pártunk vezetői is osztják*, sőt az illetékes városházi vezető tényezőknek is egyezik a véleménye ezzel a felfogással, hogy nekünk ezuttal a megüresedett tanácsnoki állást, melyet jó ideig *Solty* Lajos töltött be, aki maga is utépitő volt, — *utépitési specialistával kell betöltetnünk.* Miután szerencsére a városnak van ilyen specialistája — *Király* Kálmán műszaki főtanácsos személyében — őt kell *Solty tanácsnok utódjául megválasztani. Király* Kálmán az utproblémáknak egész Európára kiterjedő minden vonatkozását részletesen és kitünően ismeri, e téren szakiró, nagy külföldi tanulmányok tapasztalataival rendelkezik, vidéki városaink mint szakértőt állandóan meghallgatják utépitési kérdésekben, sőt az utódállamok is nem egyszer kértek tőle tanácsot. Egyedül *Király Kálmán alkalmas tehát arra, hogy ennek a minden más kérdéstől függetlenitett utépitési ügyosztálynak a vezetője legyen, őt kell tehát az üresedésben lévő műszaki tanácsnoki állásra megválasztani.*

— *Nagyon szerencsésnek tartom* a polgármester urnak azt a rendelkezését, amellyel *Csármann* Ferenc tanácsnokot, a városépitési és tüzrendészeti kérdéseknek a specialistáját az épitési osztály vezetésével bizta meg. Ebben az ügyosztályban a mai helyzetben elsősorban nem speciális épitészi szaktudásra, mint inkább *erős kézre, világos koponyára és minden vállalkozói érdekeltségtől való abszolut függetlenségre van szükség.* Én hiszem, hogy *Csármann* tanácsnok nagy tekintélye, munkabirása és energiája ebben az ügyosztályban rendet teremt és egyben kitünő eredményeket fog elérni az épitési költségekben való megtakaritások terén is. A tanácsnok urat ebben a munkájában *nemcsak a Keresztény Községi Párt, hanem az összes városházi pártok is a legteljesebb mértékben támogatni fogják*, mert meg vagyok győződve arról, hogy ez a munka nemcsak közérdekü, hanem a pártoknak kizárólag közérdekből folytatott működését ebben az ügyosztályban is *könnyebbé fogja tenni.*

Megkérdeztük *Petrovácz* Gyulát *Vass* József népjóléti miniszternek a kórházi ápolási dijak megállapitása ügyében hozott döntéséről és ezzel kapcsolatos parlamenti kijelentéseiről. A következő választ kaptuk:

— A népjóléti miniszter urnak a 22 millió pengős kórházi tartozásra vonatkozó kijelentése, amely ugy szólt, hogy ez egy fiktiv követelés, — a *kórházépitési problemát uj vágányra terelte.* Ha a fővárosnak napi 1 pengő 38 fillért kell ráfizetnie minden ápoltra anélkül, hogy reménye lehetne az állami megtérítésre, akkor ez ugyanolyan állandó évi 3 millió pengős, a fővárosra rákényszeritett uj kiadást jelent, mint amilyen a rendőrségi hozzájárulás.

— A népjóléti miniszter ur kijelentése fölveti azt a gondolatot is, hogy *szabad-e nekünk ilyen körülmények között egy uj 1600 ágyas kórház épitéséről tovább tárgyalnunk* abban a tudatban, hogy erre az 1600 ágyra 1 pengő 38 fillérjével naponként 2000 pengő lesz a ráfizetés. Ez a ráfizetés egy évben 720.000 pengőre rug. Ha mi Budapest jelenlegi kórházait kizárólag budapestj betegeknek bocsátjuk rendelkezésére és a vidéki betegek elhelyezésének gondját átháritjuk ugyanarra az államra és közegészségügyi hatóságra, amely a székesfővárosnak ezirányu követeléseit ilyen szükmarkuan intézi el, akkor *fölösleges uj kórházat épiteni*, illetve helyesebb eljárás volna a kórházépités gondját a vármegyére és az államra bizni.

vél (a nyugalomba ment tanácsnok néhány hónappal ezelőtt elhalt hitvesét gyászolja) nem sokáig maradt a fekete táblán. Állitólag az egyik estilap munkatársa vette le, elküldvén azt egy másik, még szolgálatban lévő tanácsnoknak, aki különösen hires arról, hogy nehéz megközeliteni. Nincs az a cerberus, aki jobban tudna őrködni gazdája megközelithetetlensége felett, legyen a látogató ujságiró, bizottsági tag, vagy egyszerü ügyosztályi referens, mint a tanácsnok ur titkárnője. Remélhető, hogy őméltósága okulni fog Solty nyugalmazott tanácsnoknak a sajtó munkásságát igazán megbecsülő szeretetteljes soraiból — ha csakugyan hozzá került volna el e levél...

A Bohn József-esküvő vasárnap este zajlott le a józsefvárosi plébánia-templomban, ahol Csiszárik János püspök eskette össze a népszerü bizottsági tagot Burghardt rendőrtanácsos özvegyével. A lakodalmi vacsora a józsefvárosi egységespártkörben volt és azon megjelent Bohn Jóska valamennyi barátja: szóval az egész Józsefváros.

— Még egy esküvő: Madarász Ila, a főpolgármesteri hivatalban teljesit szolgálatot, házasságot kötött Balogh Géza számvevőségi főtiszttel. A polgári esküvőt ugyanazon épületben tartották, ahol a menyasszony hivatala van: a IV. ker. előljáróságon, ahol lendületes beszéd keretében Thordai Lajos dr. tanácsi főjegyző, mint anyakönyvvezető adta össze a boldog ifju párt. Az egyházi esküvő hétfőn este fél 7-kor lesz a fasori református templomban.

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ PALACKTEJBEN AZ ERŐ

Alkalmi vásár
részlet áruház
bebutoroz és felruház
Budapest, VI., Fóthi-ut 18.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges

110 darab altiszti, 175 darab gépvezetői téli ruha, 71 darab altiszti és 23 darab tiszti polgári ruha, 94 darab altiszti, 23 darab tiszti bunda, 1720 darab munkás téli ruha, 230 darab téli polgári ruha, 420 darab altiszti köpeny, 260 darab körgallér, 450 méter téli szövet szállitására

nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, hogy irásbeli ajánlataikat

1930. évi május hó 26-án, délelőtt 11 óráig

a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. em. 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztáránál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész menynyiségre és bizonyos hányadára, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szerződési feltételek és az ajánlati ürlapok a kötisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

A székesfőváros tanácsa.

Aszfalt-útépitő,
szigetelő és
tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

MOLY
ellen egyetlen biztos szer az
ELECTROLUX
PORSZIVÓGÉP,
amely globol gázzal már lárvájában megöli a molyt! Évente kétszer alkalmazhatjuk, tavasszal és ősszel. A globol gázfejlesztő készülék az emberre teljesen ártalmatlan s bármely meglévő Electrolux-készülékre felszerelhető.
Kérjen dijtalan bemutatást. A porszivógépek beszerzésére **a FANSz tagjainak kedvező részletfizetési feltételekkel szolgálunk.**
ELECTROLUX R.-T.
IV., KIRISTÓF-TÉR 2. IV., VÁROSHÁZ-UTCA 16.
a Városházával szemben!
TELEFON: 821-78, 868-14 és 868-15

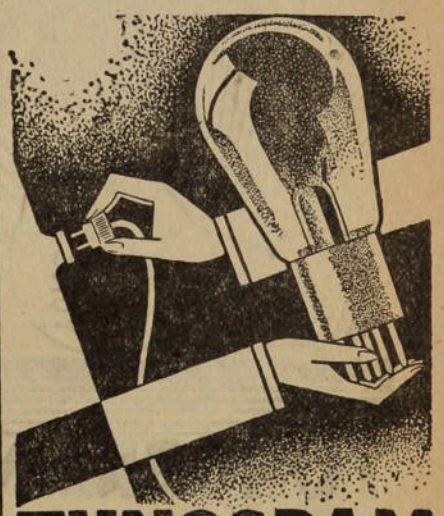

TUNGSRAM
VÁLTOÁRAMU BÁRIUMCSŐ

Miért nem került még a közgyülés elé a Vizművek beruházási programmja?

Borvendég tanácsnok: A törvényhatósági bizottságnak még a nyár előtt döntenie kell, hogy a bővitési munka meg legyen kezdhető — A multheti nagy öblitést ismételni kell, ha azt akarjuk, hogy tiszta és egészséges vizünk legyen

—*Az Uj Budapest tudósitójától* —

A nagy állami beruházó kölcsön egyelőre háttérbe szoritotta a főváros ugyanilyen célu kölcsönének a felvételét, ami annál szomorubb, hiszen nemcsak a munkanélküliség enyhitését szolgáló terveket kell egyelőre elejteni, hanem el kell halasztani azokat az üzemi beruházásokat is, amelyeknek elmaradása zavarokat idézhet elő az üzemi közszolgáltatásokban. *A három nagy fővárosi üzem* beruházási programja teljesen elkészült, egyelőre azonban várni kell még a közgyülési döntés meghozatalával is, mert hiszen a fővárosnak e beruházási tervek végrehajtásához nincs fedezete. Nemcsak az üzemek vezetői, hanem a legexponáltabb szakemberek is elismerik, hogy az üzemi beruházások rendkivül sürgős természetüek, mert a főváros közönségét nem szabad kitenni annak a veszélynek, hogy *a gáz, a viz, vagy a villanyáram szolgáltatásában zavarok következhessenek be.* Ilyen körülmények között szükségesnek tartottuk, hogy részletes felvilágositásokat kérjünk *Borvendég* Ferenc tanácsnoktól, a vizvezetéki és világitási ügyosztály vezetőjétől, akinél mindenekelőtt azirányt érdeklődtünk, hogy a Vizművek beruházási programja, amely valamennyi program közül a legsürgősebb, *miért nem került még a közgyülés elé. Borvendég* Ferenc tanácsnok a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— A *Vizművek* beruházási programját az illetékes szakbizottság tárgyalás alá vette, közben azonban megalakult a Vizművek igazgatósága. Szükségesnek tartottam, hogy a programot *az uj igazgatóságnak is bemutassam*, mert az volt a véleményem, hogy a bizottsági tárgyalás előtt az igazgatóságnak ebben a kérdésben állást kell foglalnia. Az igazgatóság már *két ülést is tartott ebben az ügyben.* Rövidesen ismét a bizottság elé kerül az anyag, ugy, hogy folytatni lehet az üzemek beruházási programjának a megvitatását. Erősen sürgetem a *bizottsági vitát is*, mert minden rendelkezésemre álló eszközzel arra törekszem, hogy *a közgyülés még a nyári szünet előtt döntsön.* Én ugyanis nem adom fel azt a reményt, hogy a nyári szünetig kedvező eredményre fognak vezetni a külföldi kölcsön felvételét célzó tárgyalások is. Eddig az időpontig párhuzamosan érlelődhetik meg egyrészt *a végrehajtásra kerülő program*, másrészt a program megvalósitásához *szükséges kölcsön előteremtése.* A Vizművek beruházási programja annyira sürgős, hogy még a nyáron meg kell kezdeni a munkálatokat, ha másként nem megy, *függő kölcsönből.* A Vizművek programjának a megvalósitásához *36 millió pengőre van szükség.*

— A *Fővárosi Elektromos Művek* beruházási terveiben kazánok és gépek beszerzése szerepel. A szállitási és szerelési pályázatok kiirása és eldöntése hosszabb időt vesz igénybe, éppen ezért itt is meg kell tenni a szükséges lépéseket. A főváros áramellátásának biztonsága érdekében feltétlenül szükséges, hogy a *Fővárosi Elektromos Művek legkésőbb 1931 őszén üzemképes állapotban legyen.* Ezért a legsürgősebb munkálatokra — 12 millió pengő erejéig — máris kiirtuk a versenytárgyalást, hogy a nyári szünetig a beérkezett ajánlatok elbirálhatók legyenek. Természetesen itt is a pénzügyi fedezet kérdése dönti el a beruházási program sorsát. Az Elektromos Műveknél végeredményben 29 millió pengőt igényel a program végrehajtása. Kazánokat, turbinákat és generátorokat kell épiteni. *Négy uj gépegységre* van szükség — teljes felszereléssel.

— A *Gázműveknek* a beruházási programmja 13 millió pengőt igényel. Ebből az összegből 4 és félmillió pengő esik az igazgatósági palota megépitésére, 6 és félmillió pengő a budai telep kibővitésére, egymillió pengő kell a bezongyár megépitéséhez, továbbá egymillió pengő pedig az uj csövek lefektetéséhez.

Megkérdeztük *Borvendég* Ferenc tanácsnokot *a fővárosi viz megtisztitásának régi problémájáról is.* Az utóbbi időben, főként a legutóbbi csőtisztitás óta javult ugyan a helyzet, de még mindig sok a panasz. *Borvendég* Ferenc tanácsnok részletesen megmagyarázta ezt a kérdést a következőkben:

— *A vasas és mangános kutak vize* által okozott zavarodást kétféleképpen lehet eltüntetni. Az egyik módszer véglegesen megoldja a problémát és pedig ugy, hogy kikapcsoljuk ezeket a kutakat, előbb természetesen uj telepeket épitünk. Az átmeneti segités módja e kutak vizének a megtisztitása. *Minél gyakrabban öblitjük a főcsöveket, annál tisztább vizet termelünk.* Gyakran kellene ezt az eljárást megismételni, de a termelés a talajviszonyok miatt mult év őszétől kicsi volt a jelentkező szükséglettel szemben, ugy, hogy fölösleges vizünk öblités céljából nem állott rendelkezésünkre. Most, hogy a talajviz a Duna állásának emelkedése következtében megduzzadt és a termelés is megnövekedett, végre alkalmunk nyilt alapos öblitésre, az ősz óta először. Vasárnap mult egy hete, hogy ezt az öblitést végrehajtottuk. Azért rendeztük vasárnap, mert akkor a legkisebb a fogyasztás és igy az öblités céljaira a legtöbb vizmennyiség állott rendelkezésünkre. Óvatosan csináltuk ezt a munkát, az öblités céljaira használt vizet a Váci-uton két kiömlőn keresztül a Dunába bocsátottuk és igy vezettük ki azokat a *szennyeződéseket*, amelyek a mult év tavaszán történt öblités óta lerakódtak a csőhálózatba. A lerakodásoknak ez az erőszakos elzavarása nem maradhatott hatás nélkül a főváros vizszolgáltatásában: egyfelől az öblitésre használt nagymennyiségü viz elvonása több helyen hiányt idézett elő, másfelől elkerülhetetlen volt, hogy a felzavarodott viznek egyrésze ne kerüljön bele a vizhálózatba. A felzavarodott viz egyrészének a hálózatba bocsátását csak ugy kerülhettük volna el, ha a csőhálózatot teljesen elzárjuk az elosztó hálózattól, ami természetesen *a vizszolgáltatás teljes megszüntetésével járt volna.* A tisztulás nagyon hamar bekövetkezett, a panaszok megszüntek és én remélem, hogy *ez az öblités hosszu időre lényegesen enyhiti a bajokat.* Kivánatos volna, hogy még ebben az évben megismételhessük az öblitést, ami természetesen csak ugy történhetik meg, *ha kellő mennyiségü viz áll rendelkezésünkre.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges

160 drb. légcsatornás „Elasztik" autógummi-abroncs szállitására

nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, hogy irásbeli ajánlataikat

1930. évi május hó 26-án délelőtt 11 óráig

a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. emelet 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecsétel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Az ajánlati és szállitási feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi május hó 1-én.

A székesfőváros tanácsa.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39
Tel.: J. 312-80

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

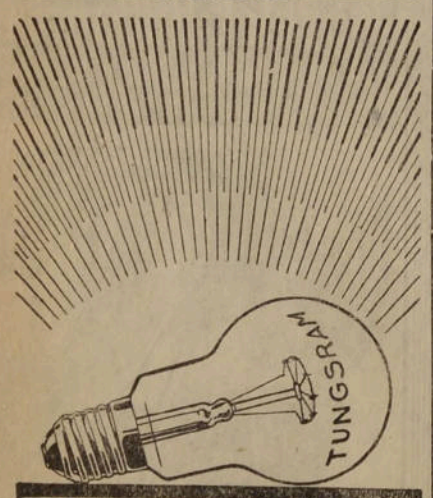

TUNGSRAM

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST
ALAPITVA: 1844
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR:
X., KŐBÁNYAI-UT 31.
TÁVBESZÉLŐ: 461—19.
HAJÓGYÁR: V., MEDER-UTCA 9. TÁVBESZÉLŐ: 908-69.
KAZÁNOSZTÁLY: VI., VÁCI-UT 204. TÁVBESZÉLŐ: 908-65.
SÜRGÖNYCIM: GANZCOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR: II., LÖVŐHÁZ-UTCA 29.
TÁVBESZÉLŐ: 501—70.
SÜRGÖNYCIM: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 76.
SÜRGÖNYCIM: MASINA BUDAPEST. TÁVBESZÉLŐ: 186—63.

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

RONEO UNDERWOOD
SOKSZOROSITÓGÉP IRÓGÉPEK
kellékek, irodaszerek, karbantartások, páncélszekrények.
PIRKNER ÉS MEZEI
BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 11. TELEFON: 143—22.

Hirek

Előfizetési felhivás!

Január elsejével immár hetedik évfolyamába lépett az „Uj Budapest.“ Ebből az alkalomból uj előfizetést nyitunk lapunkra és felkérjük hátralékosainkat, valamint azok, akiknek előfizetése megujitásra vár, hogy a már elküldött csekklapon tartozásukat egyenlitsék ki. Azok részére, akik csekkbefizetési lapot nem kaptak, közöljük, hogy postatakarékpénztári folyószámlánk száma 30.913. Előfizetések azonban közvetlenül a kiadóhivatal cimére postautalványon is beküldhetők.

Azok számára, akik lapunkat olvassák és szeretik, fölösleges, hogy tirádákat zengjünk önmagunkról. Független, érdekes, változatos ujság voltunk eddig, a jövőben sem akarunk egyebek lenni. Ezért nem hivatkozunk protektorokra, nem vonultatunk fel magunk mellett nagy ágyukat: köztudomásu azonban, hogy annak, aki a városházi élet minden frontján jól akar informálva lenni, olvasnia kell az „Uj Budapest“-et!

Az „Uj Budapest“ a jövőben is változatlanul minden szombaton reggel jelenik meg.

Előfizetési áraink:

egész évre — — — — — 30.— P.
félévre — — — — — — 15.— P.

AZ UJ BUDAPEST kiadóhivatala.

A munkaidő irodalma a F6városi Könyvtárban. A Fővárosi Könyvtár az „Aktuális Kérdések Irodalma“ c. kiadványsorozatának 48. számában most adta ki a „Munkaidő“-nek irodalmát. A kiadvány megjelenését a készülő munkaidő törvény indokolja, amelyhez mind a munkaadók, mind a munkavállalók részéről legujabban számos hozzászólás történt. A kiadvány négy fejezetben foglalja össze a munkaidőnek általános irodalmát, külön kiemeli a nyolcórai munkaidőről szóló müveket és a kérdést az egyes európai országok irodalma szerint csoportositja. A kiadvány közel 100 cimet ölel föl. Valamennyi föltüntetett mü a Fővárosi Könyvtárban az érdeklődőknek rendelkezésére áll.

Mi ujság az elnöki ügyosztályban?

Május elsejétől visszamenően már a magasabb illetményeket kapják az átminősitésre kerülő havidijasok és hetijegyzékesek — Hetvenhat fogalmazói állás szervezésére tesz javaslatot a tanács a törvényhatósági bizottságnak

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Ismeretes, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a főváros törvényhatósági bizottságának azon határozatát, amely az összes havidijasokat és hetijegyzékeseket ideiglenes hivatalnokokká minősiti át és részesiti őket mindazokban az anyagi természetü előnyökben, amelyeket az ideiglenes hivatalnoki státus jelent. A főváros elnöki ügyosztálya a tőle megszokott lelkiismeretes buzgalommal látott hozzá az átszervezéshez és az ügyosztály megfeszitett munkájának köszönhető, hogy *még ebben a hónapban, de május elsejéig visszamenő hatállyal* 617 havidijas és 81 hetijegyzékes fővárosi tisztviselő bekerül az ideiglenes hivatalnoki státusba és a jövőben a havidijasi és hetijegyzékesi intézmény *teljesen megszünik.*

Az elnöki ügyosztály *bizonyos normákat* állitott fel arra vonatkozóan, hogy az átminősités alá kerülő tisztviselőket milyen fizetési státusokba sorolják. Eszerint az érettségínél kisebb képzettségi fokkal rendelkező havidijasok, illetőleg hetijegyzékesek általában a X. fizetési osztályba fognak kerülni (havi fizetés 150 pengő), az érettségi bizonyitvánnyal rendelkezők legalább a IX-be, a főiskolások legalább a VII-be kerülnek. Az átminősités alkalmával az elnöki ügyosztály megállapitja az átminősitésre kerülő havidijas vagy hetijegyzékes *szolgálati idejét.* Az ideiglenes hivatalnoki státusban a várakozási idő három esztendő lévén, az átminősitésre kerülő havidijas, illetőleg hetijegyzékes annyi fizetési osztállyal rukkol az iskolai képzettsége szerint őt megillető fizetési osztálytól előre, ahányszor három esztendeje áll a főváros szolgálatában. A hivatalfőnök indokolt előterjesztésére az elnöki ügyosztály jogosult *a várakozási időt egy esztendővel leszállitani*, ilyen leszállitás azonban a tisztviselő hivatali pályája alatt legfeljebb kétszer fordul elő.

Maga a fizetéskülönbözet az ideiglenes hivatalnoki, nemkülönben a most megszünésre kerülő havidijasi és hetijegyzékesi státus között nem nagy, jelentős azonban a *differencia a lakáspénzt illetően.* A lakáspénznél az a helyzet, hogy az uj ideiglenes hivatalnokok lakáspénze a régihez arányitva *majdnem megduplázódik.* Mivel az átminősités az egész vonalon május hó elsejéig visszamenőleg érvényes, a tisztviselők lakbérdifferencia révén *jelentősebb összegeket fognak kapni.*

Rövidesen felvirrad a nap az *ideiglenes fogalmazókra* is. *Gaár* Vilmos dr. ismeretes javaslata az ideiglenes fogalmazói állásoknak segédfogalmazói, illetőleg fogalmazói állásra való átszervezésére *már a szakbizottságok előtt van* és még ebben a hónapban okvetlen a törvényhatósági bizottság elé kerül. Az erre vonatkozó közgyülési határozaton a tanács a fogalmazói kar érdekében bizonyos előnyös módositást is eszközölt: *Gaár* Vilmos csupán 51 fogalmazói állást javasol, ezzel szemben a tanács *76 uj állás szervezését javasolja a törvényhatósági bizottságnak.* A tanács véleménye szerint az ügyosztályokon és előljáróságokon dolgozó fogalmazókon felül *az árvaszéki és ügyészségi jogi minősitésü ideiglenes hivatalnokokat is* előbbre kell juttatni, hogy azok véglegesithetők legyenek.

Május közepén a tanács is választani fog, *valószinüleg utoljára.* Az üresedésben levő *kezelési szaki, közélelmezési szaki* és *adószaki* állásokra kiirt pályázat május 3-án járt le, a beérkezett pályázati anyagot már jelentékeny részben feldolgozta az elnöki ügyosztály, ugy, hogy a *jövő hét folyamán* minden valószinüség szerint már *a csütörtöki rendes tanácsülés keretében* erre a választásokra is sor fog kerülni.

A keresztény Erzsébetváros ünnepe

Müsoros kerti ünnepély az Erzsébetvárosi Keresztény Kaszinóban

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A „Vasasok“ hirhedté vált régi házában most feltámadt a nemzeti géniusz. Ezt a házat, a VII., Thököly-ut 56. szám alatt ugyanis megvette a Szent Domonkosrend egyházközsége és emeleti helyiségében helyet kapott a székesfőváros egyik legnagyobb keresztény társadalmi egyesülete, a *Paulheim* Ferenc bizottsági tag elnöklete alatt álló Budapest Erzsébetvárosi Keresztény Kaszinó, amely az udvart parkirozta és ott pompás kertet létesitett, amelyet nagy ünnepségek keretében adak át május 3-án, szombaton este rendeltetésének.

A székesfőváros társadalmi és politikai életének kiválóságai, *Sipőcz* Jenő dr. polgármester és a tanács, nemkülönben az előljáróság tagjainak jelenlétében, a budapesti egyházak és összes keresztény közületek képviselőinek, számos országgyülési képviselőnek és törvényhatósági bizottsági tagnak, az Erzsébetváros szine-javának részvételével avatták fel a rosszemlékü házban ezt a kerthelyiséget. Elsőben *P. Bőhle* Kornél Domonkos-rendi perjel, a kaszinó tiszteletbeli tagja, üdvözölte a megjelenteket és köszönte meg *Paulheim* Ferencnek, a kaszinó elnökének a helyiség létesitését, amelyet ünnepélyesen átadtak rendeltetésének. A „Glória-mozgó“ szinháztermében nagyszabásu müvészhangverseny következett aztán, amelyen résztvettek: *Krisztián* Lily, *V. Kovács* Ilona, *B. Dittrich* Margit operaénekesnők, *Kádár* Manci szavalóművésznő, *J. Dittrich* Gizella hegedüművésznő és *Alictis d'Iris* táncművésznő, továbbá *Ferenczy* Károly, *Kertész* Kálmán, *Hajagos* Károly, *Vaszy* Viktor, a Városi Szinház tagjai, *Kovács* Andor mint konferanszié, *Kossovich* László zeneszerző, *Csapó* György zongoraművész és az Erzsébetvárosi Kamara Énekkar *Seress* László karnagy vezetése alatt.

Hangverseny után kedélyes társasvacsorára gyültek össze a megjelentek, amely alatt a kerthelyiség megnyitásának emlékére a tagok által önként adományozott szebbnél-szebb dijakat osztották ki. A társasvacsorán felköszöntötték az épitkezésekben résztvett iparosokat. Beszédeket mondtak: *Petrovácz* Gyula, *Tabódy* Tibor és *Homonnay* Tivadar dr, a kerület országgyülési képviselői és mások. A társasvacsora után tánc volt, amely vig hangulatban együtt tartotta a hajnali órákig a többszáz főnyi előkelő társaságot.

A megjelentek közül sikerült feljegyezni a következők neveit: dr. *Czettler* Jenő, a képviselőház alelnöke, dr. *Csillér*y András és *Ereky* Károly ny. miniszterek, dr. *Zsolnay* Imre ny. államtitkár. *Tabódy* Tibor, dr. *Homonnay* Tivadar, *Petrovácz* Gyula országgyülési képviselők nejeikkel, dr. *Sipőcz* Jenő polgármester, dr. *Berczel* Jenő alpolgármester nejével, dr. *Csupor* Ferenc ny. tanácsnok és neje, *Lamotte*, *Liber*, *Lobmayer*, *Csármann* és *Gallina* városi tanácsnokok, dr. *Szemethy* főügyész, *Sebő* főszámvevő, dr. *Hamvasy* István előljáró és neje, *Bednárz* Róbert esperes-plébános, *Ortvay* Rezső plébános, *Nagy* Ferenc, *Répolt* Károly, *Müller* Antal, *Török* Zoltán bizottsági tagok, *Heidrich* László min. tan. és neje, *Koiss* Géza, *Zulawszky* Andor és *Horusitzky* Henrik min. tanácsosok, *Karch* Kristóf és dr. *Zachár* Gyula egyetemi tanárok nejeikkel, *Jungfer* József, *Lingel* Károly és János, *Müller* József Leó kormányfőtanácsosok családjaikkal, *Paulheim* Ferenc kaszinóelnök családjával.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett

IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE

Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank. — Táviratcim: Ipközpont.

TELEFONSZÁMOK: **Központi osztályok** Nádor-utca 22, Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés. — **Bőrosztály:** Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. **Epitőipari osztály:** Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. **Faipari osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — **Kisipari hitelakció:** Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. **Kereskedelmi osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. **Textil közszállitási osztály:** Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tüzjelző-készülék. Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésben bemutatja: **IparterméK Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18**

„CYKLOP“
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

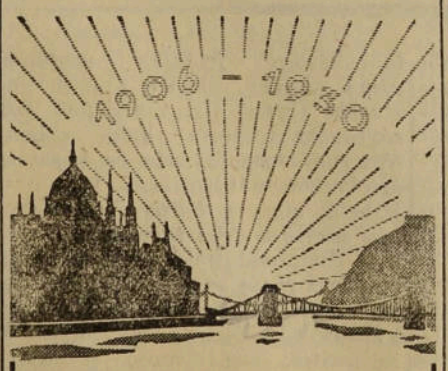

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR
május 3—12.
A magyar ipar jubiláris bemutatója számos külföld állam részvételével.
50%-os utazási kedvezmény
Felvilágositás és vásárigazolvány kapható: a Vásárirodánál, Budapest, V., Alkotmány-utca 8., a vásár összes tb. képviseleténél, valamint a Menetjegyiroda és a Wagons-Lits-Cook iroda fiókjainál.

SHELL BENZIN OLAJ

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

WEINGRUBER IGNÁC
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget

Kemény Sándor okl. mérnök, épitőmester
V., Pannonia-u. 18. Tel.: L. 904-24

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézet.
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forróság- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések“ rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet

a III. ker. Hunor-uteai gyermeksportház és lubickoló medence összes munkáira.

A bánatpénz tekintetében a fennebb emlitett „Hivatalos hirdetések“ rendelkezései irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenkint 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi május hó 5-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető (tervező műépitésznél vagy) az előadónál, a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi május hó 21-én (szerdán) d. e. ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi május hó 1-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések“ rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet

az I. ker. Kelenföldi tüdőbeteggondozó intézet: 1. föld, kőmüves elhelyező 2. ács, 3. bádogos, 4. mükő, 5. burkoló, 6. asztalos, lakatos, mázoló munkáira.

A bánatpénz tekintetében a fennebb emlitett „Hivatalos hirdetések“ rendelkezései irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenkint 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi május hó 5-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Hönsch László okl. ép., tervező műépitésznél vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 315. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi május hó 28-án (szerdán) d. e. ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi május hó 2-án.

A székesfőváros tanácsa.

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktűzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

Ha jó, tartós, megbizható és gazdaságos üzemü
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, ugy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár R. T.-tól,
amelynek győri **automobilgyárában**
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP ÉS RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság:
V., Deák Ferenc ucca 18
Telefon: 818—50.
Budapesti raktár és javitómühely:
X., Kerepesi ut 28. sz.
Telefon: J. 453—84.

GAZDASÁGI ÉLET

A fővárosi kiadások 8%-a a kölcsönök amortizációjára esik

Bódy László dr. tanácsjegyző előadása a Széchenyi Szövetségben a fővárosi költségvetésről

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Az Országos Széchenyi Szövetségnek a *Nagyvárosok problémái* cimü előadássorozatában hétfőn délután *Bódy* László dr. székesfővárosi tanácsjegyző tartott érdekes előadást Budapest költségvetéséről.

Az előadó előadását három részre osztotta. Első részében a költségvetési elmélettel foglalkozott, második részében a főváros költségvetésének történeti fejlődését vázolta, harmadik részében pedig az 1930. évi költségvetést ismertette.

A kiadások közül a legjelentősebbek *a közoktatási* (23.89%), *a közigazgatási* (18.25%), *az ut- és csatornaépitési* (12.29%), *a közjótékonysági* (10.11%), *a közegészségügyi* (8.70%), és *a kölcsönök törlesztésére eső* (8.4%) kiadások. A bevételek *részben adókból* (56.83%), részben pedig *a közvagyon s a jogok és javadalmak hasznositásából* (27.10%) és az üzemeknek *a községi háztartáshoz való hozzájárulásaiból* (16.07%) származnak.

Érdekes volt az a megállapitás, hogy miután a kiadások alig csökkenthetők, sőt a terhek egyre fokozódnak és mert a vagyon jövedelmezőségét ezidőszerint nem lehet emelni, ennélfogva a másik két bevételi ágazatnak kell a kiadási többleteket fedezni. Akkor azonban, amikor viszont az adóterheket sem lehet növelni, *az üzemek hozzájárulásában lehet csak a további fedezeti lehetőségeket keresni.* Annál a szerves összefüggésnél fogva, amely a költségvetés bevételeinek egymáshoz való viszonyát jellemzi, következik viszont az is, hogy az üzemeknek a háztartáshoz való hozzájárulása terhére végrehajtott tarifamérséklés az elmaradt fedezetnek a közadókból való pótlását tenné szükségessé, vagyis a tarifális differenciát az üzemi szolgáltatásokat igénybevevő közönség helyett az adózó közönség egyeteme fizetné.

Az adózási rendszerben *a közvetlen adóké a tulsuly.* Ezek az adóbevételek 62.51%-át teszik, mig a közvetett adókra 37.49% esik.

A közháztartások vitelének egyik alapelve, hogy *a folyó bevételek csak a folyó kiadások fedezetéül vehetők igénybe.* A folyó bevételek terhére beruházásokat nem is célszerü megvalósitani. Bár tagadhatatlan, hogy a beruházások szükségesek, a költségvetést mégis menteni kell e kiadásoktól, mert a közterhek jelentős enyhitése csak akkor következhet el, ha azokat az igényeket is mérsékeljük, amelyeket a közületekkel szemben támasztani szokássá vált.

Az önkormányzatnak egyik legjelentősebb joga *a költségvetési jog,* mert az évi budget megállapitásánál, amikor intézményei fenntartása érdekében a szükséges költségekről gondoskodik, a lakosság szolgáltatásait is igénybe veszi és pénzügyi politikáját is kifejezésre juttatja.

Annál a kölcsönhatásnál fogva tehát, amely a közületek gazdálkodása és a magángazdaság között fennáll, a közterületeknek és igy Budapest székesfővárosnak is egyik legnehezebb problémája, hogy a maga részéről biztositsa ennek a két tényezőnek az annyira kivánatos harmóniáját, mindamellett lehetővé tegye annak a számtalan és a közületekkel szemben jogosan támasztott kulturális, szociális, közegészségügyi stb. feladatnak a megoldását, amelyeket a pénzügyi és gazdasági lehetőségeken belül az *okszerü várospolitika* megkiván.

Az előadást — amelyen a vendégek sorában dr. *Csupor* József ny. tanácsnok, dr. *Gallina* Frigyes tanácsnok-főjegyző, *György* Henrik ny. miniszteri tanácsos, belügyminiszteri számvevőségi igazgató, *Honffy* Lajos adóhivatali igazgató, *Dingha* Árpád pénztári igazgató és a főváros tisztikarának számos tagja is megjelent — a jelen volt hallgatóság nagy tetszéssel fogadta, majd a rendező Országos Széchenyi Szövetség nevében *Acsay* László ifjusági elnök köszönte meg.

Mi van a filmgyári kulisszák mögött? Jelentettük, hogy a *Paedagógiai Filmgyár R. T.* kénytelen volt a szabályszerü időben összehivott *évi rendes közgyülését* elhalasztani, mivel *Gál* Jenő dr. bizottsági tag, akit a Beszkárt-igazgatóvá avanzsált *Kakulyay* Károly helyére a részvénytársaság közgyülése a felügyelőbizottság tagjává választott meg, kijelentette, hogy a részvénytársaság *multévi mérlegét aláirni nem hajlandó.* Felszólitottuk *Gál* Jenő dr.-t ezen negativ ténykedésével kapcsolatosan (a felügyelőbizottsági tag ur a lefolyt egy esztendő alatt egyetlenegyszer sem élt azon jogával, illetőleg kötelezettségével, hogy az üzem telepén megjelenjen és az ügyvezetést ellenőrizze), hogy álljon ki a placera és mondja el, miért nem akarja a felügyelőbizottsági jelentést aláirni. *Gál* Jenő dr. ezen idő alatt több irányban fejtett ki közérdekü tevékenységet, igy az országgyülés képviselőházában Palásti Irén amerikai állampolgár dekoltázsával is mélyen és behatóan foglalkozott, nem tartotta azonban mindezideig szükségesnek, hogy a Paedagógiai Filmgyár R. T. felügyelőbizottságával és igazgatóságával szemben elfoglalt szokatlan álláspontját megindokolja. Tény az, hogy *a felügyelőbizottsági jelentés mindmáig nincs aláirva,* dacára annak, hogy *Purébl* Győző dr. tanácsnok szükségesnek tartotta, hogy ebben a tárgyban személyesen és hosszasan értekezzék a bizottsági tag urral. Hihető, hogy a *hatos üzemi bizottság zárszámadási tárgyalásai során* a nyilvánosságnak is bepillantásban lesz része az érdektelennek egyáltalában nem mondható filmgyári kulisszák mögé és sok olyan kulisszatitok kerül majd napfényre, *amelyekre joggal és méltán kiváncsi a közvélemény.* Nem akarunk sem helyet, sem tápot adni a filmgyári igazgatásról széltében szállongó mende-mondáknak, sem a különféle fuziós és rekonstrukciós üzleti terveknek, szükségesnek tartjuk azonban, hogy *a filmgyári berkek homályos csalitjaiban felderengjen a nyilvánosság jótékony napsugara.* A Paedagógiai Filmgyárat, mint részvénytársaságot, a kereskedelmi törvény is a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok közé sorolja, duplán kötelező ez a nyilvánosság a részvénytársaságra, amelynek tulajdonosa a főváros közönsége. *Ezt a kétszeresen fontos szempontot és kétszeresen sulyos jogi és politikai, kötelezettséget teljes jóakarattal ajánljuk az illetékes tényezők figyelmébe.*

MOTOROIL LARDOLINE RICIT
Mindenütt kapható!

Az idén is egypengős osztalékot fizet a Kisipari Hitel. Az egyik legjobban prosperáló fővárosi intézet, a *Kisipari Hitelintézet,* melynek alaptőkeemelésére a legutóbbi rendes közgyülés tudvalevően *ujabb 400.000 pengőt szavazott meg.* Az erre vonatkozó törvényhatósági bizottsági közgyülési határozat már a belügyminisztériumban fekszik és a tanácsi V. ügyosztály, amelynek hatáskörébe a Kisipari Hitelintézet tartozik, most *külön felterjesztéssel* fordult a kormányhoz, kérvén, hogy a kisipar és kiskereskedelem nagy bajaira való tekintettel *mennél gyorsabban hagyják jóvá az alaptőkefelemelésre vonatkozó határozatot.* Csak az erre vonatkozó miniszteri határozat leérkezése után lesz az intézet igazgatósága abban a helyzetben, hogy az alaptőkét felemelő közgyülést összehivja, amelyet az évi rendes közgyüléssel együtt kiván *Széll* vezérigazgató az idén megtartani. A Kisipari Hitel mérlege különben a legközelebbi napokban kerül a hatos üzemi bizottság elé. A mult évi mérleg az intézetnek a megszabott kereteken belül való *örvendetes fejlődéséről* tesz tanubizonyságot, az osztalék a folyó évben is előreláthatólag *egy pengő* lesz, ugyanannyi, mint tavaly.

A Magyar-Francia Biztositó Rt. folyó hó 2-án, pénteken tartotta ormódi Ormody Vilmos elnöklete alatt évi rendes közgyülését. A 27.451.27 P évi tiszta nyereségből részvényenként 2 P osztalék kerül kifizetésre folyó hó 5-től kezdve a társaság főpénztáránál (V., Hold ucca 21.) és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál. A közgyülés dr. Kisskalt Vilmost, a Müncheni Viszontbiztositó Társaság vezérigazgatóját, beválasztotta az igazgatóságba és a társaság alelnökévé választotta meg. A közgyülést követő igazgatósági ülés dr. Kende Artur igazgatósági tagot, az intézet jogtanácsosát, vezérigazgatóvá nevezte ki.

A Ganz osztaléka: 8 pengő. A Ganz és Társa Villamossági, Gép-, Vagon- és Hajógyár Rt. igazgatósága megtartotta mérlegmegállapitó ülését és az idei közgyülés időpontjául 1930 május 22-ét tüzte ki. Az igazgatóság javasolni fogja a közgyülésnek, hogy a rendelkezésre álló 2,464.004 pengő 91 fillér nyereségből részvényenként a tavalyinak megfelelő 8 pengő osztalék kifizetését határozza el.

A Magyar Pamutipar Részvénytársaság igazgatósága május 5-én tartott ülésén elhatározta, hogy a közgyülésnek javasolni fogja a 856.664.22 pengő nyereségből 461.595.74 pengő értékcsökkenési leirás után részvényenként 80 fillér osztaléknak 1930 május 17-től való kifizetését. Egyuttal elhatározta, hogy a multévi közgyülésen elhatározott részvényösszevonást fenti naptól kezdve hajtja végre. E szerint 5 darab 15 pengő névértékü részvény bevonása ellenében 1 darab 75 pengő névértékü részvény kerül a Magyar Általános Hitelbanknál kiadásra.

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MÚSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J. 382-27.
BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 18.

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KAROLY-KÖRUT 13, I. EMELET
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

Dona Döme és Társa

Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"

Budapest, IV., Aranykéz-u. 6

Telefon: Automata 877—15.

Alapitva: 1790-ben.

The Neuchatel Asphalte Company Limited

Budapesten

Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.

Telefon: Automata 212-46.

Gyár: VI., Váci-út 35. sz.

Telefon: Automata 914-88.

Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.

Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet

a szeretetotthonok és árvaházak 1930. évi ruha- és cipőszükségletének beszerzése

céljából.

A szeretetotthonok szükséglete: 20 drb férfi posztóujjas (ebből 10 drb I. sz., 10 drb II. sz.), 220 drb posztómellény (ebből 120 drb I. sz., 60 drb II. sz. és 40 drb III. sz.), 350 drb posztónadrág (ebből 50 drb I. sz., 100 drb II. sz. és 200 drb III. sz.), továbbá 65 pár férficipő (ebből 40 pár 40—43. számig és 25 pár 44—47. számig), 235 pár női cipő (ebből 200 pár 37—40. számig és 35 pár 41—43. számig), 50 pár női féleipő (36—42. számig), 220 pár kórházi papucs (40—44. számig).

Az árvaházak szükséglete: 90 drb téli köpeny (sötétkék szinü posztóból), 392 drb téli öltöny (kabát, mellény és nadrág, sötétkék szinü posztóból), 392 drb nyári öltöny (kabát és nadrág, szürkeszinü szövetből), 332 drb diáksapka (fekete kamgarnszövetből, fővárosi jelvénnyel), 412 pár fliucipő (ebből 206 pár 36—40. számig és 206 pár 41—46. számig).

A szállitandó ruhák méreteire, anyagának minőségére és kivitelére vonatkozó szükséges felvilágositások az Erzsébet szeretetotthon gondnokságánál (VII., Alsóerdősor 7.) és a József fiuárvaház igazgatóságánál (VIII., Üllői-ut 76.) délelőtt 8—12 óra között nyerhetők.

A szabályszerüen kiállitott, valamint lepecsételt boritékban elhelyezett ajánlatokat és az Anyagvizsgáló Intézet (IX., Soroksári-ut 31. sz.) által már előzetesen megvizsgált szövetmintákat

1930. évi május hó 26-án, délelőtt 9—10 óra

között kell a tanácsi IX., (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztályhoz (IV., Központi városháza, I. pavillon, I. emelet 29. ajtószám) benyujtani.

A versenytárgyalás 1930. évi május hó 26-án délelőtt 10 órakor veszi kezdetét a közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálynak erre a célra kijelölt helyiségében és azon az ajánlattevők, vagy megbizottaik megjelenhetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A tanács fenntartja magának azt a jogot, hogy a felsorolt ruhákból vagy cipőkből kevesebbet, vagy egyáltalában nem rendel, valamint, hogy az ajánlatok közül — az ajánlott árakra való tekintet nélkül — szabadon választhasson.

A szállitandó áru hazai eredetét kivánatra igazolni kell.

Az ajánlati ár olyképen adandó meg, hogy abban mindennemü költség, ugymint a II. és III. fokozatnak megfelelő bélyegilleték, a székesfővárosi alkalmazottak segélyalapját megillető egy ezrelék részesedés és netáni egyéb költségek is bentfoglaltassanak.

Amennyiben valamely ajánlatnyertes cég szállitási kötelezettségének pontosan eleget nem tenne, ugy az áru az illető terhére máshonnan fog beszereztetni és a jövőben megtartandó versenytárgyalásokból egyszersmindenkorra ki fog záratni.

Szállitási határidő az ajánlat elfogadásának tárgyában hozott határozat kézbesitését követő naptól számitott 90 nap.

Budapest, 1930. évi április 16.

A székesfőváros tanácsa.

A jubiláris Nemzetközi Vásár kiállitói

A Gschwindt-féle gyár részvénytársaság idei kiállitása méltán kelt ismét feltünést és a Budapesti Nemzetközi Vásárt látogató közönség élénk tetszéssel szemléli az ötletes és művészi objektumot. A dekorativ hatás mellett a Gschwindt-gyár kitünő minőségéről ismert gyártmányai azok, melyek felkeltik a közönség figyelmét, kétségtelen bizonyitékát szolgáltatván a hazai ipar fejlettségének és illusztrálóan magyarázzák, hogy mi a titka likőrkülönlegességei, főzelék- és gyümölcskonzervei élénk kelendőségének, valamint ama előkelő poziciójának, melyet a fogyasztóközönség legszélesebb rétegében sikerült kivivnia. A megnyitáson megjelent előkelőségek a Gschwindt-féle gyár részvénytársaság kiállitása előtt hosszasan időztek és a látottak fölött teljes elismerésüket fejezték ki.

A m. kir. dohányjövedék kiállitása a jubiláris Nemzetközi Vásáron. A m. kir. dohányjövedék az idén is bemutatja a kiállitás területén épült külön pavillonjában az elmult esztendőben végzett ujabb munkálatainak eredményeit. Ebben az izléses berendezésü pavillonban a közönség szemeláttára mutatják be a Budapesti Nemzetközi Vásár 25 éves jubileuma alkalmából a Budapesti Nemzetközi Vásár 25. Extra név alatt a vásár idejére a székesfőváros területén huszas egységü izléses dobozkákban, 6 filléres darabonkénti egységáron forgalomba bocsátott cigaretta gépi gyártását és csomagolását, hogy a közönség saját tapasztalatából győződjék meg ennek a diszes csomagolásu és máris közkedveltségnek örvendő szivarkának kifogástalan módon történő készitéséről. Ugyanitt bemutatja a dohányjövedék azokat a külföldi és belföldi nyersanyagokat, amelyekből a m. kir. dohányjövedék gyártmányai készülnek és pedig abban az egymásutánban, ahogy a nyers dohánylevél a gyártási eljárás folyamán előbb ugynevezett félgyártmánnyá és azután fogyasztásra alkalmas készgyártmánnyá alakul át, amelyek az ott helyben látható izléses csomagolásban kerülnek a fogyasztó elé. A magyar dohányfajták jellegzetes leveleivel diszitett pavillon falain szemléltető fényképek mutatják be a dohánytermelés és a dohánygyártás menetét, amely képek közt bizonyára feltünést fog kelteni a szegedi dohánygyár munkatermeinek a bemutatása, ahol az arra betanitott munkásnők nagy ügyességgel készitik a máris közkedveltté vált és állandóan emelkedő forgalomnak örvendő, egyiptomi módszer szerint készült Pharao és Cleopatra cigarettákat, amelyek a legfinomabb faju macedóniai és ázsiai török dohányokból készülnek.

Szlezák Lajos harang- és érceöntődéje és harangfelszerelési gyára, Budapest, VI., Frangepán-utca 77. szám, telefon: 913—53. Magyarország aranykoszorus mestere ujból remekelt a most kiállitott harangjaival. A kiállitott harangok közül: az 1010 és 300 kg. a jászladányi rk. egyház, a 815 és 397 kg. a nagyatádi Ferencrend, a 249 kg. a kistamási ref. egyház és a 180 kg. a Budapest soroksári-uti rk. egyház részére készültek. A budapesti Bazilika részére készitett és jelenleg a templom előtt közszemlére kitett 7945 kg. sulyu gyönyörü harang és annak remekbe készült diszitései Szlezák Lajos aranykoszorus mesterünk üzeméből kerültek ki.

A Magyar Vagón- és Gépgyár Részvénytársaság Rába A. F. jelzésü autógyártmányaival vonult fel a Nemzetközi Vásáron. A magyar iparnak eme kiváló és büszke alkotásai iránt állandó és rendkivül nagy a közönség érdeklődése. Majdnem a szenzáció erejével hat az a kiállitott hatalmas gyorsteherautomobil, amelynek három oldalra billenthető szekrénye van. Különlegesen szép egy locsoló- és utburkolatmosó autó. Minden kivánalomnak megfelel a gyár által készitett betegszállitó autó és egész különleges látványosságot nyujt egy huszonnyolc méter magasra, gépezet segitségével feltolható tüzoltólétra, amely ugyancsak autóra van szerelve. A kormányzó itt is hosszasabban elidőzött s elismeréssel hallgatta a gyár kiváló vezetőinek szakszerü magyarázatait.

Lingel Károly Fiai, Első Magyar Faáru- és Butorgyár, VII., Rózsa-utca 4. sz. szintén kiállitott a vásáron s a gyár pavillonja az Iparcsarnok egyik legnépszerübb gócpontja. A modern iparművészeti szempontokat érvényesitő butorgyártás remek mintakollekcióját lehet itt megcsodálni. A megjelentek élénk érdeklődéssel nézték a rendkivül artisztikus kivitelü szobaberendezéseket, kellemes feltünést keltettek még a kárpitozott garniturák, ablakdekorációk, asztal- és ágyteritők, irodabutorok, összerakható könyvszekrények. A kormányzó a vásáron tett sétája során hosszabb időt töltött a Lingel-cég pavillonjánál, a kiállitott tárgyak megragadták érdeklődését. Az egyik ruganyozott széken helyet is foglalt és elismeréssel nyilatkozott a jelenlévő gyártulajdonosoknak a gyártmányok kitünőségéről. A diszmegnyitó után, amikor a közönség elözönlötte az Iparcsarnokot, állandóan nagy tömegek voltak a Lingel-pavillon előtt. A nemesebb értelemben vett interiőrművészetet képviselő butorok igazi sikert arattak a jubiláris vásáron.

A „Musica" Zongora- és Hangszerkereskedelmi Rt., VII., Erzsébet-körut 43. sz. saját gyártmányu legkitünőbb zongorákat és pianinókat állitotta ki a legizlésesebb keretek között. A kormányzó ur őfőméltósága Fischer Péter igazgatónak szakavatott felvilágositásáért köszönetet mondott és örömének adott kifejezést a magyar gyártmányu zongorák kitünőségeért, melyek világviszonylatban is elsőrendüek.

A Magyar Királyi Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak reprezentativ kiállitása az Iparcsarnok előtt elterülő szabadtérségen van. Köpesdy Elemér min. tanácsos, vezérigazgató fogadta itt a kormányzót, aki különös érdeklődéssel nézte meg világhirü állami gépgyárunk legujabb alkotásait, amelyek iránt, természetesen, a nagyközönség is rendkivüli érdeklődést tanusit. Hatalmas hatkerekü, tizezer kilogrammos N. 56. tipusu MÁVAG—Mercedes—Benz-gyorsteherautó áll az állami gépgyár kiállitásának elején. Mellette egy utcalocsoló tüzoltóautó, amely Kiskunmajsa nagyközség tulajdona, majd két gyönyörü uj autóbusz, arrább három-, négy- és nyolcekés, kormányozható utfelszakitó eke és az állami gépgyár egyik büszke ujdonsága, a gőzüzemü uthengerlő. Ismeretes, hogy az állami gépgyár legutóbb kapott Indiából többmilliós rendelést s hogy gyártmányait világszerte ismerik és kedvelik. A kormányzó elismerését fejezte ki Köpesdy Elemér vezérigazgatónak az állami vasgyár kitünő vezetéseért és mesteri teljesitményeért.

A Philips-rádió kiállitási állomása a maga érdekes látnivalóival valósággal lebilincseli a szemlélőt. A rádiókészülékek, felszerelések és tartozékok hatalmas tömegében nagy feltünést keltett a Philips-gyár legujabb világszabadalma: a Philips feszültség- és pólusvizsgáló, ez a zsebben hordható műszaki ujdonság, amelynek használata megelőzi azt a veszedelmet, amit a villamosfeszültségü áramvezetékek rejtenek magukban. Philips világhirü készitményei sorába méltóképpen illeszkedik be ez a műszer, amelynek sokoldalusága frappiroz mindenkit: feszültség- és pólusvizsgáló, fázis- és hibakereső, gyujtógyertyavizsgáló, zárlatjelző, tehát nélkülözhetetlen minden mérnök, szerelő, gépész, autó- és motortulajdonos részére. Az uj Philips-műszer 90—750 Volt feszültségre használható, mig a nagytipusu műszer 1000—100.000 Voltra is alkalmazható. Magától értetődik, hogy ezek a nagy jelzők kizárólag elektromos telepek, áramfejlesztők és távvezetéki berendezéseken nyernek elhelyezést. A Philips-feszültségvizsgáló a szerelőnek a legnagyobb biztonságot nyujtja és szerkezetileg egy neoncsőből áll, amely egy törhetetlen bakelithüvelyben van elhelyezve. Itt fut egy 60 cm. hosszu gummikábel és ez teszi lehetővé a nem egymás mellett lévő vezetékek tökéletes és biztonságos vizsgálatát. A kiállitás szenzációja ez a Philips-műszer, amelyik hatalmas lépéssel viszi előre az elektrotechnikai szerelés fejlődését.

VITÉZ MIHÁLY FERENC

szobafestő- és mázolómester

X., HARMAT-UTCA 2. SZ.

Telefon-hivó: Kőbánya 4-02

Elvállal minden szakmabeli munkát

KUPÁN JÁNOS

angol uri szabó

Budapest, IX., Ferencz-körut 31

CORDATIC

a

tökéletes

autopneu

Hirmann Ferenc fémöntőde, rézáru- és vagónfelszerelési gyár (központi iroda: VII., Csányi-utca 7—9., gyár: VI., Váci-ut 117—119) izléses pavillonjában viz-, gőz- és légszeszszerelvényeket, fürdő- és egészségügyi felszereléseket, szőlészeti és borgazdasági eszközöket, szivattyukat és gépeket mutat be. A cég főnökének, aki most ünnepli a gyár fennállásának 50 esztendős jubileumát, a megjelent előkelőségek melegen gratuláltak. Különös feltünést keltett a cég szabadalma, az Autópax kézi tüzoltókészülék, amely robbanó égő folyadékok és mindennemü gáztüzek oltásához kiválóan alkalmas.

Gummikiállitás az Iparcsarnokban. A Magyar Ruggyantaárugyár Rt. az érdekkörébe tartozó vállalatokkal együtt hosszu idő után először állitja ki ismét mindazokat a gummiárukat, amelyek Magyarországon készülnek. Messzire vezetne a kiállitott sokszázféle cikk részletes felsorolása, tájékoztatásul azonban megemlitjük a legfontosabb árucsoportokat. Ezek a következők: Műszaki puhagummiáruk (tömlők, gyürük, szelepek stb.), keménygummicikkek rádió, telefon, müselyemipar számára, akkumulátorok, „Tauril" magasnyomásu tömitőlemezek és gyürük, „Taurus" szigetelőszalag, „M. R. G." játékáruk és labdák, „Dorco" felfujható játékok, labdák, fürdőcikkek, futballbetét, „Cordatic" autóbusz-, autó- és motorabroncsok stb. A kiállitási pavillon Falus Elek művészetét dicséri.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet

az I. ker. Farkasréti elemi iskola föld, köm. elhelyező, válaszfal, vasgerenda-szállitás és szigetelő munkáira.

A bánatpénz tekintetében a fennebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenkint 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi május hó 5-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Czéh Kálmán (IX. Bakáts-u. 5.) tervező müépitésznél vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi május hó 21-én (szerdán) d. e. ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi május hó 1-én.

A székesfőváros tanácsa.

Magyar Fanto Müvek Rt.

Budapest, V., Tükör-utca 4. sz.

Gyárak: SÁTORALJAUJHELY, PESTERZSÉBET

FANTOLIN autó- és traktorolajok.
FANTO autóbenzin, motorbenzin, világitó- és traktorpetroleum.
Gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök.
Pormentesitő olajok.

Vállalkozás

Még ezen a héten kiirják a versenytárgyalást a szeretetotthon építésére. A X. ker. Maglódi-uton létesitendő Horthy Miklós Szeretetotthon egy részének felépitése ügyében hozott közgyülési határozatot a belügyminiszter jóváhagyta és hozzájárult ahoz, hogy a szeretetotthonnak egyelőre a kórházi része 4,240.830 P költség keretén belül felépittessék. Erre a költségre máris rendelkezésre áll 3,000.000 P, továbbá a népjóléti és munkaügyi miniszter által állami hozzájárulásként küldött 340.000 P, összesen tehát 3,340.000 P. A még hiányzó 900.830 P összegből további 140.000 P-t a népjóléti miniszter fog a legrövidebb idő alatt rendelkezésre bocsátani. 76.830 P összegről pedig az 1931. évi költségvetés keretében történik gondoskodás. A belügyminiszter jóváhagyó leirata kimondja, hogy az épitkezést egyelőre csak *a tényleg rendelkezésre álló összeg erejéig szabad keresztül vinni.* A leirat a bemutatott épitési tervekre és költségvetésekre észrevételeket tett ugyan, de ezek olyan természetüek, amelyek az elsősorban elvégzendő föld-, kőműves-, vasbeton- és elhelyező munkákat, továbbá a vas-, ács, kőfaragó- és műkőmunkákat egyáltalában nem érintik. A főváros tanácsa csütörtöki ülésében *a leiratot tudomásul vette és elrendelte, hogy a felsorolt munkákra a nyilvános versenytárgyalás még ezen a héten kiirassék.* Az uj intézet minden valószinüséggel a jövő augusztusig elkészül és 500 ápolt elhelyezésére fog szolgálni.

Uj kiirások

Burkolási munkára az I. ker. Németvölgyi-uton (Kékgolyó-utca és Orbánhegyi-ut közötti szakaszon) bazalt és kiskővel. Határidő: 1930 május hó 12 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornaépitési munkákra az V ker., Csanády-utca (Pozsonyi-ut és Pannonia-utca közti szakaszon). Határidő: 1930 május hó 12 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornázási munkákra az I. ker., Naphegy-tér és a környező utcák egy részén. Határidő: 1930 május hó 12 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornaépitési munkákra az I. ker., Magyarádi-ut (Fadrusz-utca és Horthy Miklós-ut közötti szakaszon). Határidő: 1930 május hó 12 (hétfő) d. e. 12 ó.

Utrendezésre az V. ker. Pannónia-utca, Wahrmann-utca és Ipoly-utca közötti szakaszának. Határidő: 1930 május hó 12 (hétfő) d. e. 12 ó.

Bitumenezésre az I. ker. Fehérvári-ut, (Dombóvári-ut és 82. sz. ingatlan közt levő szakaszon) gyalogutján. Határidő: 1930 május hó 12 (hétfő) d. e. 12 ó.

Utrendezésre az I. ker. Derék-utcán (Dezső-utca és Lisznyai-utca között lévő szakasz). Határidő: 1930 május hó 12 (hétfő) d. e. 12 ó.

Gyalogut aszfaltozására az I. ker. Horthy Miklós-uton (Ballagi Mór-utca és kelenföldi iskola közt levő szakaszon). Határidő: 1930 május hó 12 (hétfő) d. e. 12 ó.

45.000 kg. bitumen szállitására az I. ker. Budafoki-uti főgyüjtőcsatorna III. szakasz épitési munkálatai részére. Határidő: 1930 május hó 12 (hétfő) d. e. 12 ó.

14.500 m² szigetelőlemez szállitására az I. ker. Budafoki-uti főgyüjtőcsatorna III. szakasz épitési munkálatai részére. Határidő: 1930 május hó 12 (hétfő) d. e. 12 ó.

Villanyszerelési munkákra a IX. ker. Szent László-kórház több pavillonja részére. Határidő: 1930 május hó 16 (szombat) d. e. ½10 ó.

Kőművesjavitási munkákra a IX. ker. Gyáli-ut 21—23. sz. alatt levő bérházaknál. Határidő: 1930 május hó 19 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Épitési munkákra az I. ker. Budafoki-uti főgyüjtőcsatorna (Hengermalom-ut és Major-utca közötti 400 fm. hosszu szakaszon). Határidő: 1930 május hó 19 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornázási munkákra a VII ker. Thököly-ut (Gizella-ut és Nürnberg-utca közötti szakaszon.) Határidő: 1930 május hó 19 (hétfő) d. e. 12 ó.

Föld-, kőmüves-, elhelyező-, válaszfal-, vasgerenda-szállitás és szigetelő munkákra az I. ker. Farkasréti elemi iskolában. Határidő: 1930 május hó 21 (szerda) d. e. ½10 ó.

Gyermeksportház és lubickoló medence összes munkáira, a III. ker. Hunor-utcában. Határidő: 1930 május hó 21 (szerda) d. e. ½10 ó.

160 darab légcsatornás „Elastik" autógummi-abronecsszállitására a Köztisztasági Hivatal részére. Határidő: 1930 május hó 26 d. e. 11 ó.

560 pár altiszti és 2220 pár munkásbakancs szállitásra, a Köztisztasági Hivatal részére. Határidő: 1930 május hó 26 d. e. 11 ó.

Föld-, kőmüves-, bádogos-, elhelyező-, ács-, bádogos-, mükő-, burkoló-, asztalos-, lakatos-mázolómunkákra az I. ker. Kelenföldi tüdőbeteggondozó intézetben. Határidő: 1930 május hó 28 (szerda) d. e. ½10 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács május 8-iki ülésén vállalatba adattak:

X. ker. Százados-uti kisl. telep kerités mázoló munkálatok Kiszely Géza (VIII. Aggteleki-utca 15.) 5042 pengővel.

III. ker. Kiscelli-utcai elemi és polg. iskola tornaterm. linoleum javitási munka Raditz Sámuel (IX. Üllői-ut 115.) 1971 pengővel.

VI. ker. Váci-ut 21. sz. polg. iskola bádogos munkái Klein Zoltán (VI. Kazinczy-u. 4.) 1856 pengő 80 fillérrel.

X. ker. Gyáli-ut bakteriológiai intézet fabutor berendezési munkái Thék Endre rt. (VIII. Üllői-ut 66.) 14.406 pengővel.

I. ker. Léderer-telepi Tornyos és Nagy villák átalak. kap. fapadozati munkái Sterber G. (V., Lipót-körut 15.) 9373 pengővel.

Fehérsas-téri elemi és polgári iskola homlokzat és tatarozási munkái (kőmüves) Kobelly Aladárnak (X., Füzér-utca 21.) 7056 pengő 60 fillérrel.

VII. ker. Miskolczi és Czobor-utca sarkán elemi iskola és óvóda föld-, kőmüves munkálatok Wihart Ferenc (VII. Columbus-u. 33.) 132.878 pengővel.

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439—91
Polg. tűzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c.
Telefon: Automata 510—71.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—67.

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos Hirdetések" cimü rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX. ker., soroksári Dunaág közelében épitendő

élelmiszernagyvásártelep irodaépületének következő munkáira és pedig:

I. Föld-, kőmüves-, elhelyező-, beton-, vasbeton-, vasmunkákra.
II. Hő- és nedvességszigetelés és ezzel összefüggő bádogosmunkákra.
III. Épületbádogosmunkára.
IV. Mükőmunkára.
V. Fal- és padlóburkolómunkára.
VI. Utburkolómunkára.
VII. Linoleum, gummi és hézagmentes padlóburkolómunkára.
VIII. Különleges lakatosmunkára.
IX. Különleges mázolómunkára.
X. Különleges üvegesmunkára.
XI. Asztalosmunkára.
XII. Lakatosmunkára.
XIII. Mázolómunkára.
XIV. Üvegesmunkára.
XV. Üvegfelülvilágitómunkára.
XVI. Szobafestőmunkára.
XVII. Redőnymunkára.
XVIII. Épületfelszerelőmunkára.
XIX. Felvonók.
XX. Márványtáblák.

A kiirás nyomtatványai ivenként 10 fillér ellenében kaphatók naponta a hivatalos órák alatt a tanácsi VIII. ügyosztály mérnöki hivatalában (Központi városháza, I. pavillon, II. em. 56. ajtószám alatt).

A rajzok és tervek ugyanitt megtekinthetők és a szükséges felvilágositások is ugyanitt nyerhetők.

A felsorolt munkacsoportok mindegyikére önálló ajánlatot kell tenni és a főváros fenntartja azt a jogát, hogy a több munkacsoportra esetleg együttesen tett ajánlatból bármelyik munkacsoport részajánlatát szabadon elfogadhatja; a fővárosnak ez a határozata pedig az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Minden ajánlat külön-külön boritékban helyezendő el, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Az ajánlatokat

1930. évi május hó 16-án (péntek) d. e. 10 óráig

kell benyujtani a tanácsi VIII. ügyosztályban, Központi városháza, II. em. 202. ajtószám alatt. Az ajánlatok ugyanezen a napon d. e. 10 órakor a tanácsi VIII. ügyosztály üléstermében, II. em. 196. szám alatt nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi április 9.

A székesfőváros tanácsa.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

*

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

Szórakozás

CORSO (Váci ucca 9.) Telefon: Aut. 874—02. Az idény két legszebb német beszélő filmje egy müsorban: **Mámorkeringő.** Operett-revü 10 felv. Főszereplők: Mady Christians és Hans Stüwe. — **A régi dal.** Filmregény 10 felv. Főszereplők: Richard Tauber és Maria Solveg. — Előadások mindennap: fél 6, háromnegyed 8 és 10.

DÉCSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) Müsor: 1. **A felesleges ember.** Metro Goldwyn hangos filmattrakció 10 fejezetben. Rendezte James Cruze. Főszereplők: William Haynes és Josephine Dunn. 2. **Hangos Hiradóverseny.** — Az előadások kezdete mindennap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION FILMSZINHÁZ, (IV. kerület, Eskü ut 1. szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfőjénél. Telefon: Automata 831—02. Müsor: **Fehér árnyak** (White Shadowa) uj hangos változata. Regényes történet a déli tenger csodálatos világából, 12 felvonásban. Főszereplők: Monte Blue és Raquel Torres. — **Néger Sangs. Fox hangos varieté.** — **Fox hangos hiradó.** — **Magyar hiradó.** Az előadások kezdete, hétköznapokon: fél 6, háromnegyed 8 és 10, vasárnap: fél 4, fél 6, háromnegyed 8 és 10 órakor. — Jegyelővétel délelőtt 11—1-ig és az előadások megkezdése előtt egy órával.

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: József 429—46 és József 419—02. Müsor: **Négy pajtás.** A Fox filmgyár pazar kiállitásu énekes, zenés, látványos filmattrakciója 14 fejezetben. Főszereplők: Janet Gaynor és Charles Farrel. — **Extra Fox hangos hiradó.** — Előadások kezdete hétköznapokon: ½6, ¾8 és 10 órakor, vasárnap: ½4, ¾8 és 10 órakor.

UFA

TORVI FILMSZINHÁZ (VIII., József-körut és Üllői ut sarok. Tel. J. 889—88.

A Don kozákok dala. Az eredeti Don kozák kórus közreműködésével. — **Hiradók.** Kezdet hétköznap ½6, ¾8, ¾10. Vasárnap ¾4, háromnegyed 6, ¾8 és ¾10 órakor.

UFA FILMSZINHÁZ (VI. Teréz-körut 60. Tel.: Aut. 197—67 és 197—68): **Szibéria 1910.** Hangosfilm. — **Miki a varietében.** — **Hiradók.** — **Szekeres orgonamüvész.** Előadások hétköznap ½6, ½8, fél 10; vasárnap 4, 6, 8, 10.

URANIA FILMSZINHÁZ (VIII. Rákóczi-ut 21. Tel.: J. 460—45, J. 460—46. Prolongálva! **Jannings beszélőfilmje, a Kék angyal. — A brekegő troubadour.** Trükk-film. — **Hiradók.** — Előadások kezdete hétköznap: negyed 6, negyed 8, negyed 10 szombat és vasárnap 4, 6, 8, 10.

A szezón legnagyobb sikere az Andrássy-úti Szinház uj müsora!

KAMARA MOZGÓ
(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.
FOX HANGOS HIRADÓ
ASSZONY, AKI SOHASEM FELEJT
Főszereplő: **LIL DAGOVER**
Legujabb 12 felvonásos németül beszélő film
Előadások: hétköznap 5, ½8 és 10 órakor vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-u 2.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

VII. évfolyam 20. szám

Budapest, 1930 május 17

UJ BUDAPEST

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Gróf Károlyi-u. 8.

... ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30915

A mostoha gyermek

Az elmult héten két figyelemreméltó kijelentés történt a főváros és az állam egymásközötti viszonyát illetően. A képviselőházban a népjóléti miniszter jelentette ki, a betegápolási dijak miniszteriális megtérítéséről beszélvén, hogy az állam nem amerikai nagybácsi, amelytől jótéteményeket várhat a főváros. A felsőház fővárosi vitájában viszont Szigeti János, aki ott a főváros törvényhatósági bizottságát képviseli, állapitotta meg és bizonyitotta be keserüen, hogy a főváros mostohagyermeke az államnak, az államhatalom, kezdve a rendőrségi hozzájáruláson és végezve a Népszinház bérének elmaradt részletein, semmibe veszi azt a fővárost, amely pedig az államot illető kiadások jelentékeny részét viseli.

Meglepő az állami és városi érintkezések egész vonalán tapasztalható egyre jobban elmérgesedő idegenkedés, amelynek gyengülésére, nem pedig fokozására gondolt mindenki az uj fővárosi törvény foganatásánál. Hiszen az uj törvény megszületésének — amelynek tulradikális világrajöttét Szőke Gyula oly találóan állapitotta meg a felsőházi vitában — bevallott oka az állam és a főváros közötti jóviszony helyreállitása volt, az autonómia bizonyos irányu kiépitése mellett az állam felügyeleti, ellenőrzési és egyéb jogainak olyan alkotmányos formák közé való szoritása, hogy annak helytelen vagy tulzott alkalmazása az uj törvény által teremtett adottságok között lehetetlen legyen. A dolgok ezen természetszerü nyugvópontra való törekvésével szemben makacs elkeseredést látunk az egész vonalon, a főváros részéről a panaszok erősbödését, az állam részéről pedig az ellentéteknek hatalmi szóval való megszüntetésére törekvést.

Kétségtelen, hogy az uj törvény a hivatalnoki tanács megszüntetésével befelé teljesebbé teszi az autonómiát, de még kétségtelenebb, hogy kifelé, azaz inkább fölfelé — hogy Szigeti szavaival éljünk — a központi hatalmat részint nyiltan, részint suba alatt érvényesiti az autonómia fölött. A kormányhatalomnak a fővárossal szemben tanusitott éles intoleránciájában a törvény életbeléptetését sürgető türelmetlenséget látjuk, a törekvést, hogy a költségvetési jog megsemmisitésétől a kultuszminiszteri vétójog életbeléptetéséig hatályba lépjenek azok a paragrafusok, amelyeknek szövevényét a felsőházi beszédében Szőke Gyula dr. oly találóan nevezett a sötétbe való ugrásnak.

A perspektiva, amely a jövő firmamentumán élénk rajzolódik, aggasztóan felhősnek és szinte reménytelen sötétnek mondható. Megbékélést és nyugalmat vártunk az uj törvénytől a városházi fronton: ha annak hatálybalépése előtt enynyire baljóslatuak a jelek, mit várhat a mostohagyermek az amerikai nagybácsitól, amikor egymáshoz való viszonyukat nem a családi állás, hanem rideg és száraz paragrafusok fogják szabályozni?

Wolff Károly: Még juniusban megalakulhat a törvényhatósági tanács intézménye

Nincs szükség uj Rókus épitésére, a népjóléti miniszternek az ápolási dijak ügyében tanusitott állásfoglalása miatt, nem is beszélve arról, hogy nincs pénzünk reá! — A nagy üzemi kölcsön felvétele az államkölcsön folyósitása előtt nem aktuális, de a függőkölcsön felvételét nem lehet elhalasztani — A törvényhatósági tanács megalakulása ügyében Wolff Károly nem zárkózik el pártközi értekezlet összehivásától és a megegyezéstől

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Vass József népjóléti miniszter nyilatkozata, amelyet a fővárosi betegápolási dijak megállapitása ügyében tett, élénk feltünést keltett nemcsak azért, mert a fővárosnak éppen nagy szüksége volna arra a pénzre, amivel az államkincstár e cimen tartozik, hanem amiatt is, mert a népjóléti miniszter kijelentése a jövőre nézve súlyos terheket ró a fővárosra. A népjóléti miniszter nyilatkozatának a lényege az volt, hogy az a bizonyos 22 millió pengő, amit a főváros az államkincstártól követel, *két részre oszlik:* egy nagyobbik 19 millió pengős részre, amelynek jogosságát a népjóléti miniszter kétségbevonta és egy lényegesen kisebb, vagyis kb. 3 millió pengős követelésre, amit eddig csak az államkincstár nehéz pénzügyi helyzete miatt nem volt módjában kifizetni.

Mivel a népjóléti miniszter döntése *rendkivül sulyos helyzet elé* állitotta a főváros adminisztrációját, az *Uj Budapest* munkatársa szükségesnek tartotta, hogy felvilágositásokért forduljon *Wolff* Károlyhoz, a Keresztény Községi Párt vezéréhez, akit megkérdeztünk a népjóléti miniszter nyilatkozatával szemben elfoglalt álláspontjáról, valamint arról is, hogy *milyen lépéseket kell tennie a fővárosnak a fenyegető veszedelemnek elháritására. Wolff* Károly a következő rendkivül érdekes nyilatkozatot tette az *Uj Budapest* munkatársának:

— Kénytelen vagyok megállapitani, hogy a népjóléti miniszter ur *a helyzet megitélését illetően tévedésben van.* A népjóléti miniszter ur az általa megállapitott és a főváros által felszámitott, vagyis a tényleges napi kórházi ápolási dijak között fölmerülő *különbözetről* beszélt. Koncedálom, hogy ez a különbözet, amit a népjóléti miniszter szuverén megállapitási jogára való hivatkozással kétségbevon, *valóban kb. 19 millió pengőt tesz ki.* Én ezt az összeget *nem is veszem számitásba!* Ha teljes mértékben akceptáljuk is a népjóléti miniszter ur felfogását, hogy az államkincstárnak ezt a különbözetet nem kell megtéritenie, akkor is fönnáll a fővárossal szemben az államkincstárnak *az a 21 millió négyszázezer pengős tartozása, amit én szóvátettem.* Ez a követelés a főváros szempontjából teljesen jogos, mert ennyivel tartozik a fővárosi közkórházaknak a Társadalombiztositó, továbbá az egyes községi szegényalapok. A miniszter tehát csak arról *a differenciális követelésről* beszélt, amely a tényleges ápolási dij és az általa megállapitott ápolási dij között mutatkozik, én azonban azokról az összegekről beszélek, amelyeket a főváros az öt pengős ápolási dij alapulvétele mellett *előlegezett* a Társadalombiztositónak és az emlitett szegényalapoknak. Ezekre a fizetésekre a multban mindig *előlegeket kapott a főváros,* az idén azonban még egyetlen fillért sem folyósitottak ezen a cimen. Végeredményben tehát a fővárosnak 40 millió pengős követelése van az államkincstárral szemben, amiből még a miniszter által kétségbevont 19 millió pengőnek a leszámitása után is marad egy 21 millió pengős differencia, amelynek a jogosságát megtagadni nem lehet. *A fővárosnak ezt a pénzt feltétlenül meg kell kapnia.*

— Sőt — folytatta *Wolff* Károly — a fővárosnak *nagyon sürgősen szüksége van erre az összegre.* A fővárosi közmunkákat ugyanis nem lehet megindítani, mert *hiányzik a fedezet.* Nemcsak ez a 21 millió hiányzik, amit a főváros a Társadalombiztositó és egyes községi szegényalapok helyett betegápolásra elköltött, hanem az a 16 millió pengő is, ami a Vásárpénztárnál volt elhelyezve. Amikor tehát a főváros ilyen nehéz anyagi gondokkal küzd, joggal lehet fölvetni a kérdést, hogy *érdemes-e a fővárosnak uj Rókus-kórházat épitenie.* A főváros lakossága nem fizethet rá a betegápolási költségekre, kénytelen lesz tehát a főváros bizonyos korlátokat életbeléptetni a vidéki betegek terhére, amely esetben viszont a fővárosi közkórházak ágyszáma elegendő a fővárosi betegek elhelyezésére. Ebből azután következik az a konzekvencia, hogy *nincs szükség uj Rókus-kórház épitésére, nem is beszélve arról, hogy ugy sincs pénzünk reá...*

Arra a kérdésünkre, hogy a fővárosi üzemi beruházások megindítására mikor kerülhet sor, *Wolff* Károly ezeket mondotta:

— Sajnálatos tény, hogy *a fővárosi üzemi kölcsön függvényévé vált az állami kölcsönnek.* Az európai pénzpiacot ugyanis ezidőszerint a Németországnak folyósitandó államkölcsön problémája foglalkoztatja, ez még a magyar államkölcsönt is háttérbe szoritja. Igy azután a fővárosi beruházási kölcsön felvétele — legalább is egyelőre — *nem aktuális.* Ezzel szemben viszont sürgőssé vált ugy az állam részéről, mint a főváros részéről egy *függőkölcsönnek* a felvétele.

Wolff Károly ezekkel a pénzpiaci nehézségekkel magyarázza a tavaszi épitkezési tevékenység területén jelentkező lanyhaságot is. Közbevetően ugyanis megkérdeztük *Wolff* Károlyt, hogy a *Községi Takarékpénztár miért nem teljesiti azt a feladatát, amit jelzálogkölcsönök nyujtása terén joggal várnak tőle az épitési érdekeltségek. Wolff* Károly a következőket jelentette ki:

— A Községi Takarékpénztár mindazt az angol tőkét, amit neki eddig folyósitottak, továbbitotta jelzáloghitelek formájában különböző érdekeltségeknek. *Ez a tőke elfogyott.* A Hambross-csoporttól a fővárosnak most kellett volna megkapnia a jelzálog-akció céljait szolgáló fontkölcsön második részletét. Május 10-ére igérték az 500 ezer fontos folyókölcsön folyósitását, amiből a Községi Takarékpénztár épitkezési célokra jelzáloghiteleket nyujthatott volna. Ez az összeg azonban *nem érkezett meg,* aminek oka az, hogy *ilyen kisebb jelentőségü jelzálogkölcsönök kibocsátása a német és a magyar államkölcsön folyósitását célzó tárgyalások következtében nem időszerü.* Ugyanez a helyzet más jelzálogkölcsönök folyósitásával foglalkozó pénzintézeteknél is, amelyek szintén akartak erre a célra kölcsönt felvenni, de ez az emlitett okokból akadályokba ütközött.

— Ami egyébként — folytatta *Wolff* Károly — az épitkezési tevékenység ellanyhulását illeti, ebben a tekintetben nekem az a véleményem, hogy *1000 pengős szobaárak mellett épitkezni nem is lehet.* Mindaddig, amig nem állanak rendelkezésére az épitőiparnak olyan feltételü hitelek, amelyek mellet 600 pengős szobaárakkal is lehet kalkulálni, az épitkezés nem lesz rentabilis, tehát az épitő tevékenység föllendülését várni sem lehet.

Megkérdeztük végül *Wolff* Károly véleményét a *törvényhatósági tanácsról.* A következő választ kaptuk:

— Nem zárkózom el az elől, hogy a törvényhatósági tanács megalapitása tárgyában *pártközi megállapodás történjék* — természetesen saját pártom csorbitása nélkül. Arra a kérdésre, hogy ez az uj intézmény mikor lép életbe, nem tudok felelni. Nem kétséges azonban, hogy a belügyminiszter a törvényhatósági tanács közeli életbeléptetését tervezi, mert hiszen különben nem kért volna felhatalmazást arra, hogy ebben a tárgyban a törvény életbelépte-

tése előtt rendeleti uton intézkedhessék. A megalakitást illetően a törvény *világos rendelkezéseket* tartalmaz. A vonatkozó szakasz lajstromos szavazást ir elő — 20 rendes és több, a törvényben számszerint meg nem állapitott póttagra. Ha a pártok megegyeznek és igy készül *egy közös lajstrom*, akkor a szavazás egyhangu lesz, ha azonban megállapodás nem jön létre, akkor *14 főből álló csoport ajánlhat egy lajstromot*. A törvény szerint tehát 14 főnél kisebb csoport csak ugy tud érvényesülni, ha *valamely más nagyobb párttal megállapodik*. Az életbeléptetést illetően nekem az a véleményem, hogy ez most már indokolt volna, bár ezidőszerint ellenkező irányban sem látok különösebb veszedelmet. Ugy gondolom, hogy *a miniszter ur várja a legfelsőbb megerősités tényét* és azután kiadja a végrehajtási utasitást, aminek folyományaként azután *még junius havában megalakulhat a törvényhatósági tanács intézménye*.

Wolff Károlynak ez a nyilatkozata nyilvánvalóan nagy feltünést fog kelteni nemcsak városházi körökben, hanem *országos politikai körökben is* és pedig ugy az államkincstárnak a fővárossal szemben fönnálló tartozására, mint az üzemi kölcsön felvételének elhuzódása, az épitőipari tevékenység ellanyhulásának okai és a törvényhatósági tanács megalakitása tárgyában tett kijelentései miatt.

Folyik a harc a tanácsnoki állásokért

Névtelen levél és bünvádi feljelentés tarkitja a szégyenletes korteshadjáratot — A Magyar Mérnök és Épitész Egylet vakmerő beleavatkozása az autonómia belügyeibe

— Az Uj Budapest tudósitójától —

„Szerényen élek fővárosi fizetésemből, más jövedelmem nincsen, egész életemben egyenes, becsületes ember voltam s mert fizetésemből vagyont gyüjteni nem állott módomban, szegény ember is maradtam" — ezeket a becsületes sorokat a műszaki tanácsnoki állásra pályázó egyik műszaki főtanácsos irta le a bizottsági tagokhoz intézett körlevelében. A körlevél előzménye az, hogy a szóbanforgó tanácsnokot *Városházi Figyelő* aláirással egy névtelen körirat rágalmazta meg, amely ellen védekezésül a műszaki főtanácsos ur szükségesnek találta körlevelét szétküldeni. Azt is közli a műszaki főtanácsos, hogy a *névtelen becsületrabló ellen* megtette a bünvádi feljelentést.

Ilyen fegyverek is forgalomba kerülhetnek tehát a tanácsnoki állásért folytatott küzdelemben! Ha valaha szó volt róla, hogy a választás mai rendjét meg kell változtatni, akkor a mostani küzdelem napnál fényesebben igazolja, hogy a *mai rendszert*, amely jóbarátokból gyülölködő ellenségeket teremt, *meg kell szüntetni* és a tisztviselő előbbrejutását oly módon kell megoldani, amely *nem teremt a győztesből diadalmas hadvezért, a legyőzöttből leigázott ellenséget*. Mindenképpen szégyenletes az a *szánalmas vesszőfutás*, amelyet a főtisztviselő a törvényhatósági bizottság tagjainak végigkilincselésével kénytelen előbbrejutásáért folytatni és kétszeresen szomoru, hogy ebben a vonatkozásban *az uj fővárosi törvény sem hozza meg azt a javulást*, amely a köztisztviselői önérzetet az efajta megalázásoktól mentesiti.

Nem tartjuk ildomosnak, hogy lapunk hasábjain saját nevünkben akár a jogi minősitésü, akár a műszaki minősitésü tanácsnoki állást illetően *személy szerint foglaljunk állást* egyik vagy másik jelölt mellett. Szóvá kell tennünk azonban a *Magyar Mérnök és Épitész Egylet* beadványát, amely a legutóbbi napokban érkezett a fővároshoz, azt a kérelmét fejtvén ki az Egyletnek, hogy a törvényhatósági bizottság az üresedésben levő mérnöktanácsnoki állást *okvetlenül épitésszel töltse be*. Noha kétségtelen, hogy az az átlátszó tendencia, amelyet a Mérnök és Épitész Egylet az épitész jelöltek érdekében propagál, az illetékes tényezőket azon elhatározásukban, hogy az állás betöltésénél ne szakszempontokat, hanem az egyetemes közérdeket tartsák szem előtt, nem fogja megingatni, mégis szükséges, hogy a legteljesebb erélylyel utasitsuk vissza a főváros belügyeibe való, azt a *vakmerő beavatkozást*, amelyet az Egylet a maga számára megengedhetőnek tart.

Nem épitész-tanácsnoki állás van a fővárosnál üresedésben, hanem műszaki tanácsnoki állás. Amikor *Bárczy* polgármestersége idejében ezt az állást kreálták, annak első betöltője *Krátky* János mérnök és nem épitész volt. Ugyancsak mérnök volt a nemrégiben nyugalomba vonult *Solty* tanácsnok is és megállapithatjuk, hogy a középitési ügyosztály éppen azokban az időkben ért el eredményeket, amikor *élén általános képesitésü mérnök és nem egyirányu képesitésü épitész állott*.

Kétségtelen, hogy szükségtelen a középitési ügyosztály vezetőjének *tervezői munkásságot* kifejtenie, hiszen a multban nem egy esetben éppen az volt a baj, hogy a középitési ügyosztály tagjai *saját maguk* végeztek olyan munkákat, amiket *idegeneknek* kellett volna végezniök. A középitési ügyosztály azonban nemcsak *magasépitéssel* foglalkozik, idetartoznak a *gépészeti ügyek*, nemkülönben az *elektrotechnikai ügyek* is: ugyanolyan joggal, mint a Magyar Mérnök és Épitész Egylet az épitészek számára, követelhetik a gépészmérnökök, vagy az elektrotechnikusok is a maguk számára a középitési ügyosztály vezetői stallumát! A középitési ügyosztály élére azonban *nem épitész, nem gépész és nem elektrotechnikus kell, hogy fungáljon*, hanem *elsőrendü, erőskezü és erélyes adminisztrátor, akinek általános mérnöki szaktudásán felül energiája és szorgalma alkalmas arra*, hogy azokat a tennivalókat, amelyeket az ügyosztálynak el kell végeznie, el is végezze.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 801-14 és József 801-16
Gyár: Epest, X., Nosztopi-u. 2. Tel.: J. 990-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest. IX., Páva ucca 24.

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kazinczy-u. 8.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és vérbetegek külön osztálya

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Telefon: Automata 829—23 és Automata 817—92
Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu
A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Útépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics(D-rieso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállitását, továbbá a „Warrenita Bitulithic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

A Székesfőváros tisztviselőinek Elegáns férfiruhákat mintaszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak Vidor és Dankovszky angol uri és egyenruhaszabók, Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13, I. emelet. Telefon: Aut. 840-27

BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-ÚT 95.
Szállitja
a legmegbizhatóbb üzem- és kenőanyagokat
Kristály benzint
világitó- és traktorpetroleumot, gázolajat
ROBUR
amerikai autó- és traktorolajokat.

Városházi történetek

Vannak ünnepnapjai a Kemény Legények társaságának — igy a legutóbbi kenesei kirándulás — de vannak hétköznapjai is, azaz inkább közönséges hétfő estéi, amikor nagyobb eseményektől mentesen az igazi bajtársi érzés tüzénél melegedve beszélik meg a Kemény Legények a világ folyását a Debrecen-vendéglő különtermében. A hétfő estéknek néhány hét óta azonban ünnepélyes szint ad néhány olyan rekvizitum, amely a legutóbbi kenesei kirándulás kapcsán került a Kemény Legények különszobájába.

Kenesén leplezte le tudvalevően Kovácsházy főjegyző a legutóbbi kirándulás alkalmával a szobrot, amely Krisztián Sándornak igazán mesteri munkája. Hatalmas, meztelen férfi-felsőtestet ábrázol a szobor, büszke, dacos fejjel, az izmos férfikarok keresztalaku pallost tartanak. Mióta a szobor hazakerült Balatonkeneséről, hétfőnként a Kemény Legények patkóalaku asztalát disziti, külön asztalkán áll szemben a főhellyel, közvetlenül Gömöry Berczi karosszéke mellett. A szobor pompás márványtalapzata alatt viszont a Kemény Legények bőrbekötött nagy aranykönyve diszlik.

A legutóbbi hétfő estén általános éljenzés közepette felszólalt Nagy Ferenc, a kitünő és népszerü kapitány, fontos és nagyjelentőségü felhivást intézvén a bajtársakhoz. Elhatározta ugyanis a Kemény Legények vezetősége, hogy legitim tagjait megörökiti a Kemény Legények könyvében és ezért minden Kemény Legény kötelességének tartsa, hogy vizitalaku fényképét, amely azonban nincs kéregpapirra ráragasztva, a legrövidebb időn belül hozza el a hétfő esték valamelyikén. Ünnepélyes külsőségek között fog történni a fényképek beragasztása, magától értetődően csak azok fényképei kerülnek a könyvbe, akiket erre Feri barátunk méltónak itél.

Erre a distinkcióra annál is inkább szükség van, mert akadtak olyanok, akik megjelentek a Kemény Legények különtermében, anélkül, hogy bárki is hivta volna őket. Sőt az is előfordult, hogy olyan valaki állitott be vendégekkel sulyosbitottan a különterembe, — aki maga is hivatlan vendég volt. Hogy a jövőben ilyen disszonancia ne fordulhasson elő, Nagy Ferenc ugyis mint kapitány, ugyis mint házigazda kiadta a parancsot, hogy ezentul a fiatal Kovács-gyereknek be kell jelentenie az érkezőket. Kovács leváltári tiszt ur, különben az államtudományok doktora, ezen parancsnál fogva most hiuz szemekkel figyeli, ki érkezik, és azután a tőle megszokott stentori hangon bömböli bele a cigarettafüstös levegőbe, hogy X. vagy Y. ur beevezett a Kemény Legények kikötőjébe.

...Csendes örömök közepette igy telnek el a hétfő esték a Kemény Legények társaságában. Jó kedv, tréfa, baráti hangulat, igazi bajtársi érzés, kellemes fűszere a hétfő esteknek, amelyeknek derüs fényét itt-ott egy-egy névnap is emeli. Legutóbb Béla-napot ünnepelt a társaság, de nem maradnak ki a Gyulák, a Józsefek sem, amikor is minden boldogságot kivánnak a tósztozók az ünnepeltnek és becses családjának...

*

Látogatója volt szerdán délben a városházi sajtóirodának Csupor József dr. nyugalmazott tanácsnok személyében, aki, mint belépése alkalmával kijelentette, nem tud ugy elmenni a városházáról, hogy az ujságiróktól el ne bucsuzzon.

A sajtó munkásai természetesen nagy örömmel és lekötelező szivélyességgel fogadták az illusztris látogatót, aki félórás látogatása alatt kaleidoszkópszerü változatossággal vonultatta el házigazdái előtt városházi szereplését. Engem — mondotta meghatottan a nyugalombavonuló tanácsnok — mindig odahelyezett a polgármesteri akarat, ahol a legtöbb dolog volt. A háboru alatt a katonai ügyosztályt vezettem, a forradalmak és a kommunizmus idején a közegészségi ügyosztályban szolgáltam, 1919 augusztusában pedig megint a legnehezebb helyre, a pénzügyi ügyosztály élére kerültem. Mindig az első vonalban, mindig a legnehezebb poszton!

Emlékeket elevenitett fel azután kedélyes cigarettázás mellett Csupor tanácsnok. Amikor a legnehezebb időkben, pár nappal a kommunizmus bukása után átvette Bódy polgármester rendeletére a pénzügyi ügyosztály vezetését, első dolga volt annak megállapitása, hogy mennyi a készpénz? Kiderült, hogy a város hatalmas trezorjai, amelyek fölött most Dingha Árpád parancsnokol, telistele vannak pénzzel, de nem jófajta kékbankóval, hanem fehérpénzzel. A tanácsnok nem szólt semmit, felszaladt a Várba, ahonnan egy igérettel gazdagabban jött le. A belügyminisztériumban és a pénzügyminisztériumban kiverekedte Csupor tanácsnok, hogy az állam bizonyos előlegeket adjon a fővárosnak legalább addig, amig a városi háztartás rendes vérkeringése meg nem indul. Ezekből az előlegekből, amelyeket azután a forgalmi adóból származó bevételek terhére engedélyeztek az egymást sürün követő pénzügyminiszterek, sikerült elérnie Csupor Józsefnek, hogy hibátlanul és hiánytalanul megkapta minden elsején minden fővárosi alkalmazott a fizetését.

Ahol Salgó Ignác és B. Virágh Géza hirlapiró kollégáink diskurálnak, lehetetlen, hogy néhány perc mulva ne a politikára terelődjön a szó. Igy történt Csupor tanácsnok sajtóirodai vizitje alkalmával is, említés történvén azokról az elégikus szavakról, amelyekkel Csupor tanácsnok bucsut vett a halálraitélt fővárosi tanácstól. Egymásután merültek fel a beszélgetés során régi nevek, a Kammermayerek, a Gerlóczyak, szóval a városháza környékén levő összes utcanevek. A fiatalabbak áhitattal hallgatták a történelmi értékü visszaemlékezéseket, és bizony fél három régen elmult, amikor azután a városházi ujságirók bucsut vettek Csupor tanácsnoktól, akivel a századeleji Budapest, az utolsó békebeli tanácsnok tünik el a városházáról...

*

Habent sua fata libelli — irtuk szabadon az elmult héten Terentius Maurus után, megemlékezvén arról a tragikus egymásutánról, amellyel a készülő lakbérleti szabályzat szedi a maga áldozatait. Szabó Imre, Lakatos Géza, Ambruss Gyula halála mind va-

Egymillió pengőt tartalékolt az elmult évben a Segitőalap

A hatalmas erőforrásokkal rendelkező Segitőalapnak nincs szüksége ily óriási nyereségre, inkább le kell szállitani az alkalmazottak hozzájárulási százalékát! — Az alap ráfizet a kenesei luxusszobákra, ezeknek bérét legalább is az önköltségi árra kell emelni — Központi rendelőintézet és kórház felállitásával gyorsan megoldhatók a legégetőbb segitőalapi problémák

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A Segitőalap intézőbizottságának legutolsó ülése elé terjesztette *Dulácska* Jenő, az alap igazgatója, az intézmény elmult évi működéséről szóló jelentését. Maga a jelentés szószerinti szövegében megjelent a segitőalapi hivatalos lapban és igy annak ismertetését mellőzük ez alkalommal. Szükségesnek tartjuk azonban a jelentéssel kapcsolatban *bizonyos megjegyzéseket* tenni az alap működését illetően, mivel most már egy esztendei tapasztalat áll rendelkezésünkre, olyan egy esztendő, amely elég volt arra, hogy az intézmény a kezdeti nehézségekkel mindenütt együttjáró gyermekbetegségeket kinője.

Megtudjuk a jelentésből, hogy a Segitőalap rendelkezésére álló pénzkészlet *940.000 pengőt* tesz ki, amely összeg, mint további jóléti intézmények létesitésére és fejlesztésére beállitott tartalék van kimutatva. Ezt a készpénztartalékot *feltünően nagynak tartjuk.* Nem menti a készpénzkészlet nagyságát az igazgató azon megjegyzése sem, hogy más betegségbiztositó intézményeknél is előfordul az első esztendőben ekkora haszon. Az igazgatói jelentés szerint például a *postások* betegségbiztositó intézetónél az első évben az összbevétel 33 százalékát tudta tartalékolni az intézmény: ezzel szemben a tagdijakból és a munkaadó járulékokból az elmult esztendőben bevett 2,000.000 pengőnek közel 50 százaléka a Segitőalapnál *haszonként jelentkezett.* Kétségtelen, hogy a Segitőalap hatalmas tartalékforrásokkal rendelkezik: itt nem lehet szó *a munkaadói járulékok dubiozitásáról,* hiszen a főváros mint munkaadó minden pénzre jó, nem kerülhet sor *az alkalmazotti járulékok elmaradására,* hiszen ezeket a tisztviselői fizetések alkalmából hivatalból vonják le, meg fognak maradni a hatósági dijak és ezrelékes levonások, nemkülönben a községi háztartás támogatása, amelyek bőséges aranypatakokként csörgedeznek a Segitőalap Kálvin-téri helyiségei felé. *Szükségtelen tehát ilyen nagy rezervák gyüjtése,* ehelyett helyesebben tenné az alap, ha csökkentené legalább az alkalmazottaktól levont *két százalékot egy százalékra,* mert vannak tisztviselői kategóriák, amelyeknek *ez a két százalékos levonás is sulyos.*

Az igazgatói jelentés megemlékezik arról, hogy az 1928-iki állapothoz képest például megötszöröződött a betegszállitási költségekre, megkétszereződött a gyógyszer és a gyógyászati költségekre, a gyógyüdültetésekre, a kórházi ápolási költségekre igénybe vett összeg. Sajnálatosan nélkülözzük *az összehasonlitó kimutatást* ezen tételek emelkedésére nézve a *fővárosi Segitőalap, nemkülönben a hasonló betegségbiztositó intézetek között.* Kiváncsiak lehettünk volna, hogy például a *Magánalkalmazottak Biztositó Intézeténél,* amelyik az ellátottak társadalmi pozicióját illetően a Segitőalap ellátottjaival általánosságban homogénnek tekinthető, *mekkora összeg jut egy-egy ellátottra az összes kiadásokból?* Mennyi gyógyszert fogyaszt, mennyi gyógyászati segédeszközt használ el például egy fővárosi alkalmazott és mennyit egy magánalkalmazott? Még jobban hiányzik *a budapesti és a külföldi példák közötti összehasonlitás,* amikor egész Európában alakulnak különféle betegségbiztositó intézetek, amikor azt látjuk, hogy a kontinensen mindenütt bizonyos tekintetben állami feladat kezd lenni a lakosság orvos és gyógyszerellátása, akkor nem lehetünk abban a helyzetben, hogy a *Segitőalap számadatait elfogadjuk és jóváhagyjuk, a megfelelő összehasonlitó táblázatok közreadása nélkül,* mert *ezek a számok ma holt egységek,* amelyekből az intézmény jól vagy rosszul vezetett voltára következtetnünk *nem lehet.*

Külön lapra tartozik Balatonkenese, amelynek zárószámadását illetően azt látjuk, hogy *a fürdőszobás szobák ára napi 8 pengő, amikor az ténylegesen 9 pengő 86 fillérbe kerül.* Az intézőbizottság legutóbbi ülésén *Joannovics* Pál dr. azon felfogásának adott a luxusszobák árait illetően kifejezést, hogy aki *luxusszobát akar, az fizesse is meg.* Furcsának és antiszociálisnak tartjuk, hogy éppen a legdrágább szobák lakóira fizessen rá a kenesei telep. Ha Kenesén nem is lehet az egész vonalon az önköltségi árat preliminálva a deficitet eltüntetni, mégis vigyázni kell arra, hogy *a közpénzekből történő ráfizetés olyan célokat szolgáljon, amelyek nem a legmódosabb és legtehetősebb kenesei üdülők zsebeit kiméli meg az önköltségi ár fizetésétől.*

Szükségesnek tartjuk hangsulyozni, hogy ezek a hibák az egész vonalon kiküszöbölhetők és az itt-ott felmerült rendellenességek nem változtatnak azon a véleményünkön, hogy *az alap igazgatója és igazgatósága hivatása magaslatán áll.* Bizonyos azonban, az hogy az orvosi ellátást illetően is mutatkoznak bizonyos anomáliák, amelyek a legkevésbbé sem alkalmasak arra, hogy a Segitőalapot az alkalmazottak körében népszerüsitsék. A szabad orvosválasztás azon rendszere, amely mellett az Orvosszövetség vasárnapi közgyülése is lándzsát tört, lehet hasznos az orvostársadalomra, de nem szolgálja magasabb szempontokat véve figyelembe, *az alap érdekeit.* Addig is, amig a véleményünkkel homlokegyenest ellenkező szabad-orvos-választás a Segitőalapnál meg nem bukik (ennek előbb-utóbb meg kell buknia, legalább is az alsóbb fizetési kategóriákat illetően), szükségesnek tartjuk a Segitőalap *központi különkórházának és a központi, ambulánsok számára való, rendelőintézet felállitását.*

A fogászati rendelőnek a zárószámadás adatai szerint való nagyszerü fejlődése e tárgyban *nyilegyenesen kijelölte a követendő utat.* A közel 1,000.000 pengős tartalékgyüjtést is azzal indokolja *Dulácska* igazgató, hogy erre a saját kórház és rendelőintézetek felállitása céljából volt szükség. E pillanatban nyitva hagyva a kérdést, hogy önálló épitkezés formájában, vagy valamely kész objektumot megvásárolva látszik a probléma jobban megoldhatónak, szükségesnek tartjuk az azzal való sürgős foglalkozást. Kétségtelen, hogy a saját kórházában való ápolás *anyagilag is kedvező lesz az alapra,* mert főleg a tisztviselő-betegeket illetően, könnyebben és olcsóbban fogja tudni a betegeket gyógyitani, mint ma a kórházi különszobák igénybevételével. Az is bizonyos, hogy a kórházi ápolásra szoruló alkalmazottak szivesebben fognak menni a saját szanatóriumszerü kórházukba, mint most a kórházi különszobákba. Kétségtelennek tartjuk, hogy *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok-főjegyzőnek, az elnöki ügyosztály kitünő vezetőjének és *Dulácska* Jenőnek, az alap nagyenergiáju igazgatójának fáradozása ezt a jelentékeny fontosságu ügyet is *mihamarabb dülőre fogja vinni.*

---

lami misztikus összefüggésben állt a háziur és lakók viszonyát szabályozó uj rendelet előkészületi munkáival. Fertsek Leó dr., tiszti ügyész pedig az elmult héten szintén épen a lakásügyi bizottság ülésén lett rosszul. A professzorok természetesen rögtön megvizsgálták Fertsek doktort, aki egyike a fiatalabb jogásznemzedék legnagyrahivatottabb tagjainak. Megnyugtatták ugy őt, mint bájos feleségét, hogy komoly bajról nincsen szó, egyszerü kimerültség az egész, amelyet tökéletesen megindokol a tiszti ügyészségen folyó tulfeszitett munka.

Leó mindenesetre szigoru parancsot kapott, hogy itthagyva csapot, papot és lakbérleti szabályrendeletet, menjen valahova, és két hétig még azt is feledje, hogy városháza is van Budapesten. Leó tehát — hová mehetvén máshova egy szegény fővárosi beamter? — leugrott Kenesére, és ott olvasta az Uj Budapest legutóbbi számát, amely a lakásügyi bizottság ülésezésével kapcsolatosan az ő rosszullétéről is megemlékezik. Tekintettel arra, hogy semmit sem szabad csinálnia, megragadta az alkalmat és a tollat a tiszti ügyész ur, dörgedelmes levelezőlapot intézvén az Uj Budapest-hez. Hozzánk intézett soraiban az ellen emel kifogást, Justitia istenasszony városházi famulusa, hogy „a mult heti tárcában irtak az előzmények után reá is vonatkoznak."

Ez ellen a leghatározottabban tiltakoznunk kell. Nem vonatkoztattunk semmit Fertsek Leó barátunkra, akit szeretünk, becsülünk, tisztelünk, a legjobb egészséget és mihamarabbi teljes felépülést kivánva neki. Ha majd az Ur kétezredik esztendeje táján öreg szakálas bácsi lesz Fertsek Leóból, aki mint nyugalmazott tiszti főügyész senior tagja lesz a budapesti Ügyvédi Kamarának, vidáman fogja mesélni dédunokájának legifjabb Fertsek Leó köz- és váltóügyvéd urnak, hogy milyen apró baleset történt vele hetven esztendővel ennek előtte!

*

Ilovszky itt, Ilovszky ott, Ilovszky mindenütt! Hogy ismét latin idézetet mondjunk: Nulla dies sine linea, nincsen esztendő, hogy a derék János valami ujat és érdekeset ki ne találjon. Tavaly előtt balatoni ellentengernagyi uniformisához hiven megrendezte a magyar tenger ünnepét, az ősszel a régi operettet támasztotta fel a Városi Szinházban, az idén pedig mint a cigányzenészek civilis fejedelme, olyan magyar-nótanapot rendez a FTC pályán, hogy csudájára fog járni egész Európa!

Máris bizonyos, hogy az Ilovszky-rendezte cigánynap a tavaszutói szezón nagy eseménye lesz. Bernből, mint azt Kienast svájci főkonzul Ilovszkynak már bejelentette, egy egész különvonat jön el a magyar fővárosba a magyar dal ünnepére, ott lesznek az összes budapesti idegen koloniák, élükön Buttler Wright kegyelmes urral.

Nagy-nagy sikert kivánunk a cigányünnepnek, amelynek végeztével bizonyos, hogy az 1000 cigány müsoronkivül el fogja hegedülni Ilovszky Jánosnénak, ennek a szép szőke asszonykának kedvenc nótáját: Csak egy János van a világon...

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Ép., csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

A LEGJOBB
KERESZTÉNY
NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

Irodaberendezések
HIRSCH ÉS TÁRSA
BUDAPEST,
V., Alkotmány-utca 19.

Pénzszekrények

Margalit Andor és Ödön
okleveles mérnök, épitőmester,
vállalkozók
BUDAPEST
I., KELENHEGYI-UT II. SZÁM.

Tallózás a költségvetésben

A főváros eladott részvényei, a városi házak bérjövedelme, a zenetanfolyamok tandijkezelési jutaléka, furcsanevü egyesületek fővárosi segélye és egyéb érdekességek az elmult évi zárszámadásban — Városi ürmösbort mérnek ki a kőbányai szőllőtelepen és gobelin kapható a főváros textilipari iskolájában — Üzem vagy közigazgatási intézmény-e a szappanfőzőmühely, amely az állategészségügyi telep árnyékában illatozik?

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Ha figyelmesen lapozzuk a székesfővárosi zárószámadás és vagyonleltár most megjelent kötetét az elmult esztendőről, a városháza élet apró érdekességeire, emlitésreméltó kulisszatitkaira bukkanunk, olyanokra, amelyek nem fognak szerepelni a pénzügyi bizottsági és közgyülési szónokok nagyivelésü beszédeiben, de talán megérdemlik, sok esetben jobban is érdeklik a nyilvánosságot, mint a száraz és fanyar nemzetgazdasági elvek. Egy csokorra való virágot gyüjtöttünk össze, tallózván a zárszámadási mezőnyben: van közöttük *rikitó virág*, van *szerény ibolyácska* is, melynek csak finom, de átható illatát érezzük. Vegyük őket sorjába!

*

A pénzügyi ügyosztály zárószámadásából megtudjuk, hogy a pénzügyi bizottságban annakidején felmerült inditvány alapján *mely részvények voltak azok, amelyeket a főváros az elmult esztendő folyamán értékesitett.* Eladott a főváros 533 darab *Általános Takarékot*, összesen 49.114 pengő 50 fillérért, 210 *Hazai Bankot* 11.417 pengőért, 120 *Magyar Általános Bankot* 1705 pengőért, 327 *Hitelbankot* 25.170 pengőért, 300 *Ingatlanbankot* 63.000 pengőért, 18 *Leszámitolóbankot* 1661 pengőért, 311 *Kommerzet* 34.220 pengőért, 12 *Első Magyart* 10.353 pengőért, 140 *Östermelőt* 5600 pengőért, 20 *Nasicit* 3200 pengőért, 120 *Ofát* 12.936 pengőért, 20 *Budapesti Gőzt* 660 pengőért, 30 *MÁK*-ot 20.550 pengőért, 75 *Borsodi szént* 450 pengőért, 350 *Nemzeti Hitelt* 1525 pengőért, 606 *Pesti Hazait* 11.999 pengőért. Eladási költség cimén 2818 pengő 20 fillér mutatkozik, a névérték és az eladási ár közötti különbözet mindössze 193.640 pengő és 30 fillér volt. Szelvénybeváltásból mégis 248.945 pengő és 80 fillér bevétele volt az elmult esztendőben a fővárosnak, ezen összeg 90 százalékát azonban *a részvénytársasági formában működő fővárosi üzemek* osztalékai szolgáltatták.

*

A zárószámadás azon fejezetéből, amely a területhasználati dijakat foglalja magában, megtudjuk *a fővárosi közlekedési vállalatok elmult évi bruttó szállitási bevételeit.* Eszerint a *Beszkárt* az elmult évben pontosan 46,973.862 pengő és 88 fillért vett be, a *Bur* vasut 3,284.323 pengő 78 fillért, a *Ferenc József földalatti* 728.934 pengő 53 fillért. A közuti vasutaktól az elmult évben összesen 1,325.363 pengő 76 fillért vett be a főváros.

*

Kölcsöneire tőkében 981.959 P 68 fillért, kamatban és jutalékban 6,817.168 P 49 fillért törlesztett az elmult esztendőben a főváros. A törlesztőszolgálattal kapcsolatos kiadások között figyelemreméltó, hogy *francia kincstári adók és illetékek fejében* az elmult esztendőben 117.880 P 15 fillért kellett fizetnünk. A szegény magyar főváros tehát *egyike a hatalmas Franciaország legnagyobb és legszorgalmasabb adófizetőinek!*

Vannak egészen fantasztikus cimek és lehetőségek, amelyek bevételi forrást jelentenek a főváros számára. Senki sem gondolná például, hogy *a vásárcsarnoki halmedencék használati dija* fejében az árusok az elmult esztendőben 21.981 pengőt fizettek a vásárcsarnokok központi igazgatóságának! A közoktatási ügyosztály 240 pengőre valorizált 320 pengő forintot kap az *Egyetemi Alapból* Buda város részére egyházi zenére és egy rajztanitó fizetésére. Az sem érdektelen bevétel, amely a nyolcadik fejezet VIII. cimének IX. alcime alatt foglalt X. kerületi szőlőtelep rendes kezelésü bevételeinél mutatkozik: itt *ürmösbor eladásából* 968 P 70 fillér volt a bevétel! A legszomorubb bevételi tétel mindenesetre a Szeretetotthonoknál mutatkozik: *elhalt ápoltak hagyatékának értékesitéséből*, ahol a sovány örökségre senki hozzátartozó nem jelentkezett, 1134 P 02 fillér mutatkozik. Ki fog a szegény ápoltakra haláluk után egy év mulva is emlékezni, ha még örökösök sem akadtak?

*

A *lakásügyi intézmények fejezeténél* pontos kimutatást kapunk a főváros bérház-jövedelméről. A legtöbb bérjövedelem a *Bécsi-uti háztömb* után mutatkozik: az elmult évben 548.556 P 44 fillér. Utána a *Haller-utcai* uj városi házak következnek, 250.468 P 95 filléres bevétellel. A *Lenke-uti háztömb* 180.461 P 80 fillér, a *Csend-utcai házak* 128.550 P 63 fillér, a *Németvölgyi-utiak* 118.860 P 85 fillér, a *Raktárház-utcaiak* 195.282 P-t, a *Váczi-ut 170.* 163.139 P 17 fillért, az *Üllői-ut 121.* 187.805 pengőt, a *Váczi-uti—Gyöngyösi-uti sarok* 158.523 P 20 fillért, a *Simor-utcai 43.* 118.442 P 90 fillért, az *Üllői-uti és Ceglédi-uti* 159.650 pengőt jövedelmezett brutto összegben az elmult évben a fővárosnak. A szociálpolitikai ügyosztály kezelésében levő házak bérjövedelme az elmult esztendőben összesen 4,307.026 P 41 fillér volt. A telepházakból viszont 802.571 P 18 fillér volt az elmult esztendei bevétel.

*

Térjünk át a kiadásokra, ezek között is akad nem egy figyelemreméltó, amelyet érdemes gombostüre tüzni! A zeneiskolák és tanfolyamok fejezeténél kiderül, hogy szemben a 429.477 P 59 filléres rendes személyi kiadással és 38.746 P 58 fillér dologi kiadással, tandijakból és beirási dijakból mindössze 118.522 P 82 fillér a bevétel. Ezen tulzottan nagynak nem mondható összegből 14.467 P esik az *igazgatók tandijkezelési jutalékára*, vagyis a tényleg befolyt tandijnak közel 20 százaléka a 400 százalékos deficit mellett arra kell, hogy az igazgatóknak tandijkezelési jutalékuk legyen. Senki nem vonja kétségbe, hogy a nem tulzottan kitünően fizetett fővárosi iskolaigazgatókat valahogyan pótlékolni kell, de ennek is van határa. Szives figyelmébe *Purébl* tanácsnoknak és a közoktatásügyi bizottság tisztelt tagjainak!

*

Egy 20.000 pengős tétel minden megjegyzés nélkül: a IX. fejezet XIX. cimének kiadási rovatában szerepel ez az összeg, amelyet a *„nemzet vértanuinak 1918—1919“* emlékműre póthitelként engedélyeztek. Ugyanezen emlékmü, amely még mindig nem került ismert okok miatt kivitelezésre, a rendes kiadások között is szerepel, szintén 20.000 pengővel. A kérdés ezekután csupán az, hogy *mennyivel járultak hozzá más tényezők* ehez az emlékmühöz, amelynek elkészitésénél vajmi keveset törődtek a főváros illetékes bizottságainak művészi szempontjaival.

*

Vannak üzemek, amelyek külön zárszámadással szerepelnek (ezekről legközelebbi számunkban lesz szó), vannak üzemek viszont, amelyek a költségvetésszerü kezelés takarója alatt terjesztik be mérlegszámlájukat, továbbá veszteség- és nyereségszámlájukat. Egy ilyen *ha akarom üzem, ha akarom, adminisztrációnális daganat* a szappanüzem, amely most műhely néven az állategészségügyi telep függvénye. A szabályszerüen, a kereskedelmi törvény paragrafusai szerint elkészitett mérlegszámla vagyontételképpen 72.760 P 40 fillér gyümölcsöző pénzkészletet, 44.008 P 60 fillér anyagkészletet, 74.446 P 89 fillér készáru készletet tüntet fel. A teheroldalon van itt 100.000 P saját tőke, 12.000 P felujitási tartalék, 21.400 P értékcsökkenési tartalék, 110.000 P nyugdijtartalék (bizonyságául annak, hogy az igazgatóság nemcsak a jelenre, hanem a jövőre is gondol), sőt 21.600 P üzleti felesleg is mutatkozik. 122.672 P 35 fillér az az összeg, amit az áruszámlán forgalmazott a műhelyecske, amely különben 27.476 P 66 fillért igazgatási személyzet és irodai költségek cimén könyvel el. Igy fest 1930-ban egy *kis üzem a nagy Duna mentében!*

*

Szerény, de illatos ibolya: a *Székesfővárosi Textilipari Foglalkoztató Műhely.* Rendes kezelésü kiadása az elmult esztendőben 93.883 P 88 fillér volt, ebből személyi kiadás 18.211 P 20 fillér, anyagbeszerzés 12.500 P, kezelési költség 50.666 P 01 fillér (?!), házbér 4896 P, kisebb kiadások (elegáns, nobilis, kerek szám) 4000 P. Ezzel szemben értékesités cimén befolyt, illetőleg elő van irva 33.521 P 40 fillér. Artatlanul jegyzi meg a zárószámadás, hogy az intézet vagyonkimutatása szerint mint *készpénzkövetelés eladott gobelinekért 23.776 P 55 fillér áll fenn.* Érdekes lenne megtudni, ki engedélyezte a Textilipari Műhelynek gobelineknek hitelbe való eladását, kik vették ezeket a minden polgári háztartásban nélkülözhetetlen gobelineket, jó-e a vásárló a hátralékra, van-e váltófedezet, van-e tulajdonjog-fenntartás. *Epedve várjuk az illetékes ügyosztály pontos és kimeritő válaszát!*

*

Gyönyörü dolog a jótékonyság, azonban, vizsgálván a fővárosi zárszámadás jótékonysági kiadásait, sok olyan egyesület nevével találkozunk, amelyeknek — tisztesség ne essék szólván — jóformán egyetlen előfordulási helye a főváros költségvetésének és zárszámadásának illetékes rovata. Mert, hogy *a Szociális Misszió-Társulat* 8000 pengőt, a *Stefánia Szövetség* 16.000 pengőt, az *I. ker. Általános Közjótékonysági Egyesület* 12.000 pengőt kapott az elmult esztendőben, az ellen senkinek kifogása nincsen. Az ellen sem emelhet senki szót, hogy az *Országos Orvosszövetség*, vagy az *Országos Ügyvédotthon Egyesület* segélyt kapnak a fővárostól. De, hogy mi az a *„Hanna“ Izr. Gyermekvédelmi Intézmény*, amely 3000 pengőt vett fel az elmult évben a fővárostól, vagy milyen fán terem a *Fasori Jótékony Nőegylet* a maga 2000 pengős fővárosi segélyével, vagy, hogy miképpen jut 4000 pengős fővárosi segélyhez a *Vecsési Gyermekvédelmi Intézmény*, az épp olyan titok, mint a *Nemzetközi Gyermekmentő Szövetség* részére kiutalt 1428 P. Azt sem tudjuk, hogy mi a *„Magyar Keresztény Munkásnők Országos Egyesülete“* 240 pengője, egy szót sem ejtve arról, hogy 47.000 P és 35 fillér maradt az elmult évben *a tanács számára megállapitandó segélyekül fedezetül.* Nem kevésbbé érdekes a közegészségi és köztisztasági ügyosztály zárószámadásában szereplő az a 3000 P, amelyet a *Márta Apolónői Egyesület* szedett fel az elmult évben. Igaza volt a belügyminiszternek, amikor *a segélyek redukciójára szólitotta fel a fővárost*, helyesen cselekszi a város, ha a jövőben utána is néz annak, hogy az adófizető polgárok pénzéből kiadott segélyek *milyen célokra fordittatnak!*

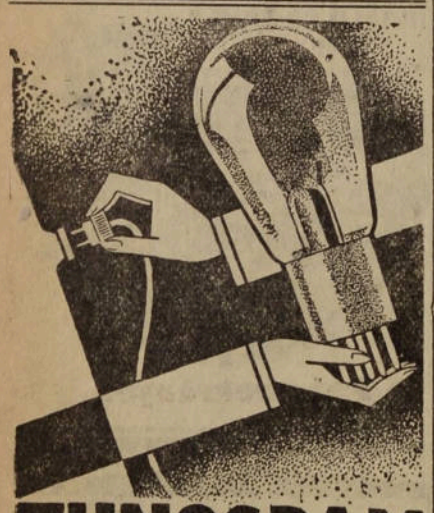

TUNGSRAM
VÁLTÓÁRAMU BÁRIUMCSŐ

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja
MANGLITZ FERENC Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

BELVÁROSI FŐPLÉBÁNIA TEMPLOM
RÉSZÉRE SZÁLLITOTT 2500 KILOGRAMMOS
„POLGÁRMESTER-HARANG“

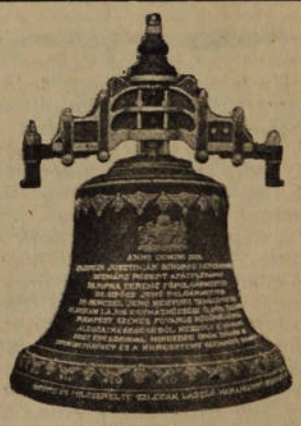

ÖNTÖTTE:
SZLEZÁK LÁSZLÓ
MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORUS HARANGÖNTŐ-MESTERE
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77.
TELEFON: AUT. 913—53.

„CYKLOP“
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

RONEO UNDERWOOD
SOKSZOROSITÓGÉP IRÓGÉPEK
kellékek, irodaszerek, karbantartások, páncélszekrények.
PIRKNER ÉS MEZEI
BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 11. TELEFON: 143—22.

Hírek

Elkészült az első népfürdő. A törvényhatósági bizottság tudvalevően elhatározta kerületi népfürdők létesitését. Az első népfürdő a IX. kerületben, Dandár-utca 5—7. sz. alatt épült *Maróthy* Kálmán műépitész tervei szerint s a maga nemében kiváló iparművészeti alkotás. A megnyitásra, amely ünnepélyes keretek között szerdán történt meg, megjelentek a székesfőváros törvényhatósági bizottsága részéről *K. Császár* Ferenc, *Darvas* Gyula, *Bechtler* Péter, *Perndl* Flóris és *Sajó* János törvényhatósági bizottsági tagok, a kereskedelemügyi miniszterium részéről *Fejér* Gyula miniszteri tanácsos, a székesfőváros tanácsa részéről *Csármann* Ferenc és *Liber* Endre tanácsnokok, továbbá *Muzsikó* István, a IX. ker. előljárója. A székesfőváros nevében a fürdőt *Liber* Endre tanácsnok vette át és adta át a forgalomnak, *Muzsikó* István kerületi előljáró pedig tolmácsolta a székesfőváros közönségének ez ujabb szociálpolitikai intézmény létesitésével tanusitott áldozatkészsége iránti háláját.

Uj légiutazási iroda Budapesten. A Nemzetközi Légiforgalmi Rt. *(Cidna)* légiforgalmi irodáját Vörösmarty-tér 2. szám alá helyezte át. A *Cidna* itt ugy a saját járataira: *Flèche d'Orient* (9 óra alatt Páris) és *Bosporus expresszre*, valamint az összes európai légivonalakra kiad légiutazási jegyeket és fölvesz légicsomagokat szállitásra. Bármily légiutazásra vagy szállitásra és légipostára vonatkozólag készségesen szolgál fölvilágositással a *Cidna* központi irodája. (Aut. 827—16 és 827—23.)

A Fővárosi Könyvtár Goldmark-bibliografiája. Aktuális kérdések irodalma c. népszerü kiadványsorozatának legujabb számát a Fővárosi Nyilvános Könyvtár a keszthelyi születésü nagy zeneköltő emlékének szentelte. A Goldmark-centennárium aktualitásán kivül különös jelentőséget az a körülmény kölcsönöz ennek a derekas munkának, hogy ez tárja föl elsőizben azokat a kapcsolatokat, amelyek a nagy zeneköltőt hosszu élete végéig Magyarországhoz füzték. Goldmark Károly, bár kora ifjuságában Bécsbe került és onnan jóformán csak egy-egy nagysikerü bemutatójára látogat vissza Pestre, lelkében sohse szakadt el hazájától. Saját bevallása szerint ujra meg ujra föléledt benne a sok régi ifjukori benyomás, ujra meg ujra megihlette őt a magyar föld. Két ismert operájának egyes motivumai, egy Zrinyi cimü szimfónikus költeménye, egy hires szvitje, mind magyar motivumokon épül fel. Magyar tárgyu operát is készült egyébként irni Goldmark; Kisfaludy Károly Pártütők cimü vigjátékának megzenésitése is foglalkoztatta, de félbehagyta, akárcsak Rátkay László Felhő Klári és Dóczi Lajos Széchy Mária cimü darabjainak megzenésitését is. A Fővárosi Könyvtárt e mintaszerü bibliografiai összeállitásban egyrészt az a szempont vezette, hogy az egykoru magyar sajtóból jóformán Goldmark egész zenei működése rekonstruálható, hisz ugyszólván minden művét előadták Pesten, másrészt az a körülmény, hogy néhányat, igy a Berlichingeni Götz-öt, a Sapphonyitányt és a Zrinyit éppen Pesten mutatták be elsőnek. Közel háromszáz cimet ölel fel a Fővárosi Könyvtár tetszetős kiállitásu ünnepi kiadványa. Ugyszólván teljesen kimeriti a zeneköltő életrajzi adatait, művei keletkezésének és további sorsuknak történetét. A bibliografia összegyüjtésének nehéz és hálátlan munkáját Koch Lajos könyvtári felügyelő végezte, gyüjtésében, a magyaron kivül, az annál jóval nehezebben hozzáférhető külföldi sajtót is feldolgozta az önálló életrajzi tanulmányoktól az apró, pársoros nekrológokig, nélkülözhetetlen utmutatót és kisérőt nyujtva minden Goldmark-kutatónak.

A törvényhatósági tanáccsal egyidejüen a szakbizottságok is megalakulnak

A törvényhatósági tanács életrehivása után a tanácsnokok nem hajlandók tovább vállalni a felelősséget az ügyek viteléért — Ellentétes felfogások, hogy kik legyenek a Keresztény Községi Párt képviselői a törvényhatósági tanácsban

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Az egy esztendős stagnáció után, amelyet az uj fővárosi törvény előkészitése és parlamenti megszavazása jelentett a városházán, noha a nyári időszak rövidesen megkezdődik, *egymásután fognak következni a fontosabbnál fontosabb események.* A kormányzói szentesités a törvény felsőházi letárgyalása után szinte napok kérdése, azután meg fog jelenni a végrehajtási utasitás is, pár hét alatt életbelép az uj törvény. Mint *Wolff* Károly dr., a Keresztény Községi Párt vezére, épen lapunk első oldalán jelenti be, junius első felében sor fog kerülni a törvényhatósági tanács megalakitására is, amelynek révén uj formák és uj célkitüzések felé lendül a város ügyeinek vitele.

Természetszerü, hogy minden pártban megindult a vita és a versengés afölött, hogy *kik legyenek a tanács tagjai.* A Keresztény Községi Pártot a törvényhatósági tanácsban *hat*, esetleg *hét* választott tag, ezenkivül *három*, a főpolgármester által kinevezett tag fogja képviselni. A törvény szerint a törvényhatósági bizottság választása utján a törvényhatósági tanácsba beküldött tagok *csak a törvényhatósági bizottság tagjai sorából kerülhetnek ki.*

Magától értetődik, hogy a Keresztény Községi Párt törvényhatósági tanácsi tagjai *Wolff* Károly dr.-nak, a párt vezérének vezetése mellett fogja a tanácsban müködésüket kifejteni. *Ez nem is lehet másképp.* Amint a városházi keresztény politikának a lefolyt tiz esztendő alatt *Wolff* Károly dr. volt mindenki által elismert vezére, most, midőn ez a keresztény párt a maga közvetlenségében fog a város ügyeinek irányitásában és intézésében részt venni, változatlanul csak *Wolff* Károly dr. lehet az, aki az élen halad, és a maga sziklaszilárd meggyőződésével, intakt hozzáférhetetlenségével és eszmékben és érzésekben gazdag lelkivilágával foglalja el helyét a küzdőtéren.

Annak a listának, amelyet pártközi megegyezés hiányában a törvényhatósági tanács megválasztása alkalmával a Keresztény Községi Párt a törvényhatósági bizottság elnökéhez be fog nyujtani, *kétségtelenül Wolff Károly dr. lesz tehát a vezetője.* Arra vonatkozóan, hogy kik következnek *Wolff* után, a pártban még a vélemények nem jegecesedtek ki. Meg kell állapitanunk azonban, hogy — hangsulyozottan kizárólag elvi alapon — a Keresztény Községi Párt kebelében *kétféle irányzat küzd egymással* a törvényhatósági tanács helyeinek betöltését illetően.

Az egyik irányzat szerint azokat kell változatlanul a törvényhatósági tanács megválasztásánál előnyben részesiteni, akik *Wolff* Károly dr. után *eddig is vezető egyéniségei voltak* a keresztény politikának, ugy a városházi, mint az országos politikai életben. Ezzel szemben a másik irányzat arra mutat rá, hogy a szóbanforgó urak *tul vannak terhelve közéleti tennivalóval*, országgyülési képviselői minőségben való elfoglaltságuk, egyes esetekben fontos közüzemekben viselt igazgatósági tagságuk, nemkülönben a kerületi életben nagy elfoglaltsággal járó közéleti tevékenységük *fizikailag lehetetlenné teszi számukra, hogy a törvényhatósági tanácsban Wolff Károly dr.-nak azt a segitséget, azt a hinterlandot nyujtsák*, amelyre neki a változott viszonyok közepette fokozottan szüksége van, hogy politikáját az eddigi intranzigenciával és sullyal tudja képviselni.

Kétségtelen, hogy azokat a tekintélyre csorbitatlan, de mindenesetre inaktiv elemeket, amelyek diszt jelentenek a pártra, anélkül, hogy ez komoly erőkifejtést is prezentálna, *nem szabad beengedni a törvényhatósági tanácsba.* A törvényhatósági tanács tagjának lenni, hetenként kétszer-háromszor reggeltől estig tartó üléseken véve részt, elnökölni a szakbizottságok ülésein olyan nagymértékü elfoglaltságot jelent, hogy *ez a tevékenység egész embert kiván.* Vegyék tudomásul az egész vonalon: törvényhatósági tanácstagnak lenni *nemcsak dekorum, hanem sulyos és felelősségteljes kötelesség*, és vessen ezzel számot mindenki, akit a közbizalom a párt elveinek és eszméinek a törvényhatósági tanácsban való letéteményeseül akar kijelölni.

Mivel a Keresztény Községi Párt csütörtök esti intéző tanácsi ülésen *nem foglalkozott még* személy szerint a párt jelöltjeivel, mi sem adunk egyelőre teret a szállongó híreknek, hogy kik lesznek kereszténypárti tanácstagok. Hirt adunk azonban a törvényhatósági tanács megalakulásával kapcsolatban *egy olyan törekvésről*, amely méltán fog feltünést kelteni ugy a városházi, mint az országos politikában.

A törvényhatósági tanácsnak a törvény 107. §-a szerint a közel jövőben való megalakulása *kényelmetlen és felemás helyzet elé állitja a tekintetes tanács tagjait.* A tanácsnokok hónapok óta ugyis elkedvetlenedve folytatják munkájukat, minden kezdeményezéstől visszariasztja őket az a tudat, hogy a *mai tanács halálra van itélve, napjai meg vannak számlálva.* A tanács tagjai általában azon a véleményen vannak, hogy a törvényhatósági tanács megalakitása után ők nem vállalhatják a felelősséget az ügyosztályok vezetésével a városháza ügyeinek viteléért.

A tanács tagjai ez okból szivesen látnák, ha a törvényhatósági tanács megalakulásával egyidejüen figyelembevéve a törvény 33. §-át, *megalakitanák a szakbizottságokat is*, amelyek a laikus bizottsági elnökök vezetésével tulajdonképpen az ügyosztályok vezetését is ellátják. A tanács tagjainak ezen hangulata illetékes tényezők előtt *nem ismeretlen* és a törvény végrehajtási utasitásában mindenesetre fog intézkedés történni arra vonatkozóan is, hogy *a törvényhatósági tanács megalakulásával egyidejüen életrehivassanak a szakbizottságok is.*

Igy tehát még a nyári szünet előtt *egészen átalakul a városháza képe.* Megszületik a törvényhatósági tanács, megalakulnak a szakbizottságok, a városháza elindul arra az egyelőre ismeretlen utra, amely az uj törvény fáklyafénye mellett talán a fejlődés békés és biztos lehetőségeit, de esetleg uj és félelmetes zür-zavarokat rejt magában.

Alkalmi vásár
részlet áruház
bebutoroz és felruház
Budapest, VI., Fóthi-ut 18.

Megint baj van a városházi telefonközponttal, Szerkesztő ur! (Levél a szerkesztőhöz.) *Mélyen tisztelt szerkesztő ur! Amikor a főváros az elmult esztendőben költséget és fáradtságot nem kimélve, automatikussá alakitotta át a városházi telefonközpontot, oly módon, hogy a kifelémenő beszélgetések számára 35, a befeléjövő beszélgetések számára pedig szintén 35 vonalat bérelt a postakincstártól, valamennyien, szegény budapesti halandók, akiket rossz sorsunk arra kényszerit, hogy a városházi telefont igénybe kell vennünk, fellélekzettünk abban a reményben, hogy vége lesz az ismert kisasszony-mizériáknak. Ezen feltevésünkben csalódtunk, mélyen tisztelt Szerkesztő ur, mert a helyzet borzalmasabb, mint valaha. Ahol nincs szükség telefonos kisasszonyra, vagyis a városházáról külső állomással történő beszélgetésben, ott nincs semmi baj, az ember letárcsázza a nullás számot, megvárja, mig az automatikus nagyközpont automatikusan jelentkezik, letárcsázza a kivánt számot és beszélni tud a felhivott féllel. Egészen más a helyzet, ha a városból akar valaki a városházi központ valamelyik állomásával beszélni. Percekig nem jelentkezik a városházi központ, hiába jelzi az automata telefon, hogy szabad a vonal, három, négy, gyakran öt percbe kerül, amig a városházi telefonos kisasszony szimpatikusnak egyáltalában nem nevezhető álmos, mondhatni élemedett hangján jelentkezik, megkérdezvén, hogy kit kapcsoljon. Ha jól emlékszem, tisztelt Szerkesztő ur, tizen valának a hölgyek, akik a szép emlékü manuális telefonközpont korában, annyiszor tették tönkre naponta idegeinket, ahányszor éles szopránhangjukat hallgatni kénytelenek valánk. Most, amikor a kifelémenő beszélgetéseket nem kell kapcsolni, vagyis, amikor fele munkájuk van, mint azelőtt, heten vannak a gyönyörük, heten, mint a gonoszok! Van közöttük ideiglenes hivatalnoktól főkezelőnőig mindenféle hivatali foku hölgy, szóval különböző fizetésért csinálják ugyanazt: nem jelentkeznek pontosan, várni kell reájuk, ami pedig egyetlen minisztériumnál, vagy nagyobb magánintézetnél, ahol alközpont van, nem fordul elő. Van azután olyan városházi telefonközpont is, ahol őnagysága későn ébred és amig be nem jön a hivatalba, nem lehet a szóbanforgó központtal beszélni. Igy a VII. ker. előljáróságot hiván néhány héttel ezelőtt, reggel háromnegyed kilenc órakor, egy alkalommal a portás, másik alkalommal pedig valami irattárféle felelt, szóval mellékállomás, azzal az indokolással, hogy a telefonos kisasszony még nem jött be és éjszakára hozzájuk van kapcsolva a külső vonal. Szigoru megrendszabályozását kérem a közérdek nevében, Szerkesztő ur a telefon diktátorhölgyeinek, ugy a városházán, mint mindenütt, ahol ez a békebeli rekvizitum él, virágzik és — nem jelentkezik. Nem tudom, Gandhit, a hindu apostolt kellene-e segitségül hivni az ellenük inditandó hadjáratra, vagy pedig kimondani azt, hogy szigoru pénzbüntetéssel sujtsák a telefonos hölgyet, ha egy percen belül bájdús hangján nem csicsergi a jelentkezést. Szerkesztő ur kész hive: egy dühös telefonáló.*

Hortobágyi juhtúró
Mindenütt kapható! Termeli: ORSZ. MAGY. TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Előadás Ausztriáról. Május hó 20-án (kedden) este 8 órakor folytatja *Hangel* László vetitett- és mozgóképes előadás-sorozatát Ausztriáról a régi képviselőházban. A második előadás tárgya: Steiermország ismertetése, melynek során bemutatásra kerülnek Gráz, Máriazell, Aflenz és Admont környéke, valamint a Dachstein, a Hochschwab és a Gesause stb. csoportja. Belépődij nincs.

Előadás Németország tüzrendészetéről. Benedek Mihály tüzoltótiszt, aki egyike a fiatalabb gárda legtehetségesebb tagjainak, a mult év december havában a polgármester rendelkezésére a németországi tüzoltóságok szervezetét, felszerelését és laktanyáinak az elrendezését tanulmányozta. Benedek tanulmányutjáról felolvasás keretében számol be. A felolvasás, amelyet százon felüli vetitett kép kisér, e hó 18-án délelőtt 11 órakor lesz a Fórum filmszinház Kossuth Lajos-utcai helyiségeiben. Belépődij nincs.

A portalan szemétgyüjtés premierje

A Belvárosban, az Andrássy-uti villanegyedben és az Angyalföldön fognak egyelőre próbaképen járni a szemétgyüjtő-automobilok

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Annak az irányzatnak, amely a fővárosi élet minden vonatkozásában arra törekszik, hogy hasznos és modern ujitásokkal vigye előre Budapest közegészségügyét és köztisztaságát, jelentős ünnepnapja volt szombaton délelőtt, amikor a Köztisztasági Hivatal Kun-utcai telepének udvarán a sajtó és a köztisztasági bizottság tagjai előtt *Némethy* tanácsnok és *Balló* köztisztasági hivatali igazgató bemutatták a portalan szemétgyüjtés bevezetésére irányitott évtizedes fáradozásaik gyümölcsét: *az első automatikus szemétgyüjtő-automobilt.*

Hatalmas, cinkpléhből készült tartályok, amelyek a *Weiss Manfréd-gyár* pompás gyáripari kulturáját dicsérik, sorakoztak fel az udvar egyik sarkában. Ezek a tartályok, amelyeknek speciális fedőszerkezete *Balló* Alfréd és a *Weiss Manfréd-gyár* közös szabadalma, fognak kiosztásra kerülni a fővárosi bérházakban, ezekbe a tartályokba gyüjtik össze a szemetet Budapest lakói. A légmentesen záródó tartályokért azután naponta egyszer eljön a hivatal nagy gyüjtőautomobilja.

Érdekes és eredeti módon történik a házakba kihelyezett gyüjtőtartályok tartalmának az automobilokba való átöntése. A tartályok fedőkészüléke pontosan odaillik a gyüjtőautomobil hátsó részén elhelyezett beöntőkészülékhez, oly módon, hogy egy elmésen alkalmazott propellerszerkezet pár másodperc alatt kiüriti a tartályt, anélkül, hogy az átöntésre kerülő szemétből akár egy porszem a szabadlevegőre kerülne. Ez a nagyszerü perspektivákkal kecsegtető szerkezet *a maga tökéletesen hygiénikus voltával* kizárja azt, hogy a házakban összegyüjtött szemét, amely sok esetben fertőző és az egészségre ártalmas anyagokat tartalmaz, az utcán porlódjék szét.

A gyüjtőautomobilokat illetően két próbakocsit mutatott be és magyarázott meg szakszerüen *Balló* igazgató. Az egyik kocsi, amely a *Mercedes Benz német automobilgyár* és az *Állami Gépgyár* közös szabadalma, az autómotor beiktatásával spirális szerkezetet foglal magában, ez a szerkezet másodpercek alatt tudja kiüriteni a szemettel tele kocsit, viszont a szivószerkezet segitségével a kocsi hátsó részén beöntött utcai szemetet automatikusan előbbre viszi. A másik szerkezet egy *német gyár* szabadalma, ennek feltalálója a hamburgi köztisztasági hivatal igazgatója. Ez a kocsitipus billenőszerkezettel önti ki magából az összegyüjtött szemetet: mintegy óriási száj szétválik az egész kocsi, a szemét kiüritése után az automobil motorja ujra megindul és a kocsi tovább megy a lerakott szeméthegytől.

A bizottság tagjainak szemmel láthatólag a *spirális rendszerü magyar gép tetszett jobban.* A bemutató után kérdést intéztünk *Némethy* tanácsnokhoz, aki kijelentette, hogy a két kocsit egyelőre próbaképpen fogják járatni a város legkülönbözőbb részein. Az első próbákhoz a *Belváros* néhány utcája, az *Andrássy-uti villanegyed* és az *Angyalföld* egyrésze van tervbevéve. *Némethy* tanácsnok a három egymástól teljesen különböző tipusu városrészek kipróbálásánál akarja megszerezni azokat a tapasztalatokat, amelyek majd a hygénikus és abszolut tiszta portalan szemétgyüjtésnek a város egész területén való bevezetésénél lesznek hasznosak.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet a

X. ker., Maglódi-uton épitendő „Horthy Miklós" Szeretetotthon A) Tüdőbeteg épület: I., föld-, kőmüves-, vasbeton- és elhelyező, II. vasmunka-, IV. kőfaragó-, V. mükő-, B) Kórház- és kapusépület: I. föld-, kőmüves-, vasbeton és elhelyező-, II., vasmunka-, III. ácsmunka-, IV., kőfaragó-, V., mükőmunkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként —.50 pengőért kaphatók 1930. évi május hó 12-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. emelet 342. sz. szobájában.

A tanács külön is felhivja az ajánlattevők figyelmét arra, hogy a szóban levő épitkezés ügyében kelt s a kormányhatóság által is jóváhagyott 570/930. kgy. sz. határozat kikötése szerint a vállalkozók a budapesti munkanélküliség enyhitése érdekében a munkák elkészitéséhez elsősorban budapesti munkásokat tartoznak alkalmazni, illetve vidéki munkásokat csak abban az esetben alkalmazhatnak, ha a budapesti munkaközvetitők nem tudnak megfelelő munkást közvetiteni.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető A) Tüdőbeteg épületre vonatkozólag: Maróthy Kálmán (II. Szalag-u. 7. telefon: 512—07.) B) Kórház és kapusépületre vonatkozólag: Szabolcs Ferenc (VI., Szondy-u. 92. telefon: 288—83.) tervező müépitészeknél délelőtt 9—12-ig vagy az előadóknál, a Központi városháza, III. emelet 333. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi junius hó 2-án (hétfőn) délelőtt fél 10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. emelet 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. emelet 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi május 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

Dr. KUGLER JÓZSEF
SZÉNNAGYKERESKEDÉS
Központi iroda: IX., GÖNCZY PÁL-U. 2.
(Kálvin-tér mellett)
Városi telep: V., WAHRMANN-UTCA 7.
Telefon: Aut. 55-53 Lipót 902-06.

CSÁSZÁR IMRE linoleum- és gummipadlóburkolási vállalat
Budapest, IX., Lónyay-utca 11. Telefon: J. 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestaljzatok készitése. Szakszerü munka. — Ajánlatok dijmentesen.

PAULAY LÁSZLÓ
elektrotechnikai és mechanikai vállalata
Budapest, VIII., Losonczi-u. 3.
Telefon: József 401-76.

KATZER
TELEFON: 539—14 *ÉPITÉSI VÁLLALATA I., SZIRTES-U. 3/b.*

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J. 382-27. **BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 18.**

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, II., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Magyar Fanto Müvek Rt.
Budapest, V., Tükör-utca 4. sz.
Gyárak: SÁTORALJAUJHELY, PESTERZSEBET
FANTOLIN autó- és traktorolajok.
FANTO autóbenzin, motorbenzin, világitó- és traktorpetroleum.
Gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök.
Pormentesitő olajok.

Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékkályhely- és kályhakészitő
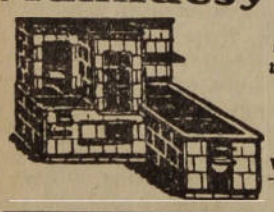
BUDAPEST, VII., Rózsa utca 39
Tel.: J. 312—80

WEINGRUBER IGNÁC
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget

AUTOBUSZ KAROSSZÉRIÁK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZÉSEK
GYÁRTJA:
NAY ÉS RÓNA
GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ ÉS SZIVATTYUGYÁR RT.
BUDAPEST, X., KÁPOLNA-TÉR

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439—91
Polg. tűzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás

SHELL BENZIN OLAJ

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-st 9

CSAKLOS ANDRÁS egyházi szobrász, oltárépitő és egyházművészet templomberendező. Műterem: **Budapest, IX., Kinizsy-utca 14. sz.** Római katholikus cég. Az első beszerzési forrása a fából és kőből készült templomberendezési tárgyaknak. **Nem kereskedő.**

SÁNTHA JÓSZEF
tőiv. bejegyzett iparművész, lakberendező és kárpitosmester
IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 6—7.

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-u 2.

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

STRASSIL Szilikátut az olcsó modernizált makadámut
Siliphalt felületi kezelés teljes portalanitásra
VEGYITERMÉKEK RT. - JUST KORNÉL mérnök
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 29. SZ.

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő kir. Fensége uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 381-17.

MANGOLD BÉLA KOLOS
divatárus, ingkészitő
IV., VÁCI-UTCA 15.
30—35%-os árengedménnyel
adja el finom árukészletét
Az eladás folyamatban van!

Versenytárgyalási hirdelmény

A Székesfőváros Vizmüveinél a gépészeti berendezés kicserélése következtében az egyes telepeken

futódaruk beszerzése

szükséges és pedig:

1. a Budaujlaki telepen: 1 darab 10 tonna hordóképességü futódaru.

2. a Krisztinavárosi átemelőtelepen: a) 1 darab 12 tonna és b) 1 darab 6 tonna hordképességü futódaru.

A székesfőváros tanácsa ezeknek a futódaruknak a szállitására versenytárgyalást hirdet, utalással a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, amelyek az eljárás során irányadókul szolgálnak.

A daruk kivitelére és méreteire nézve a közelebbi adatokat a részletes leirás tartalmazza, amely a Vizmüvek igazgatóságánál (IV. ker., Reáltanoda-utca 1—3. sz. II. emelet 20. sz) folyó évi május hó 14. napjától 3 pengőért megszerezhető; ugyanott a daruk elrendezését feltüntető tervrajzok megtekinthetők és a szükséges felvilágositásokat is megadják.

A beszerzésre kerülő futódaruk szállitását csak olyan cég kaphatja meg, amelyik kimeritően és hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy hasonló méretü darukat mint önálló cég már sikerrel szállitott.

Az ajánlatokat mindegyik darura vonatkozólag külön-külön kell megtenni s a székesfőváros tanácsa az ajánlatok elfogadásáról külön-külön fog dönteni.

Az ajánlatokat

folyó évi május hó 28. napján délelőtt 11 óráig

a Központi városházán a vizvezetéki és és világitási ügyosztályban II. emelet 295. szám alatt kell beadni. Az ajánlatokat ugyancsak május hó 28. napján déli 12 órakor a vizvezetéki és világitási ügyosztálynak a II. emelet 298. sz. alatt levő üléstermében fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1930. évi máj. hó 8. napján.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdelmény

A Székesfőváros Vizmüveinél 1. a Krisztinavárosi telepen az uj gépházban felszerelendő 2 darab 380 lóerős, 6 darab 280 lóerős és 2 darab 230 lóerős, 380 Voltos, háromfázisu, 50 periodusu árammal müködő asynchron-motor részére és 2. a Kőbányai telepen felszerelendő 2 darab 95 lóerős teljesitményü 380 Voltos, háromfázisu motor részére szükséges

elektromos kapcsolóberendezések és kábelvezetékek kerülnek beszerzésre.

A székesfőváros tanácsa ezeknek a szállitására és felszerelésére nyilvános versenytárgyalást hirdet, utalással a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, amelyek az eljárás során irányadókul szolgálnak.

A kapcsolóberendezések kivitelére és elrendezésére, a kábelvezetékek méreteire vonatkozó közelebbi adatokat a részletes leirás tartalmazza, amely a Vizmüvek igazgatóságánál (IV., Reáltanoda-utca 1—3. sz. II. emelet 20. sz. alatt) folyó évi május hó 14 napjától 3 pengőért megszerezhető, ugyanott a motorok és kapcsolótáblák elrendezését feltüntető tervrajzok megtekinthetők és a szükséges felvilágositásokat is megadják.

A kapcsolók üzembiztonsága érdekében támasztott fokozottabb igényekre való tekintettel a szállitást csak olyan cég kaphaja meg, amelyik kimeritően és hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy hasonló méretü, teljesitményü és kivitelü erősáramu berendezéseket mint önálló cég már sikerrel szállitott és felszerelt.

Az ajánlatokat

folyó évi május hó 28. napján délelőtt 11 óráig

a Központi városházán a vizvezetéki és világitási ügyosztályban II. emelet 295. szám alatt kell beadni. Az ajánlatokat ugyancsak május hó 28. napján déli 12 órakor a vizvezetéki és világitási ügyosztálynak a II. emelet 298. sz. alatt levő üléstermében fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1930. évi máj. hó 8. napján.

A székesfőváros tanácsa.

GAZDASÁGI ÉLET

A Vásár ezüstkönyve

A Budapesti Nemzetközi Vásár intézményének negyedszázados jubileuma alkalmából *Hallóssy* István dr., a Vásár igazgatója megirta a *„Budapesti Nemzetközi Vásár ezüstkönyve"* cimen a magyar árumintavásár intézményének huszonötéves történetét. A Vásár fejlődéséről a bevételi és kiadási tételek végösszegei számolnak be. Az elmult évben 664.636 P volt az összes bevétel, ezzel szemben 655.057 P volt az összes kiadás. A bevételekből 235.333 P esett helydijakra. A Nemzetközi Vásár helydijai, a fontosabb környező államok vásárainak helydijaival összehasonlitva, *lényegesen olcsóbbak*. Ami pedig a belépőjegyek árát illeti, részben a Vásár vezetősége a jegyek árának megszabásánál szem előtt tartotta azt, hogy a Vásárt látogató közönséget meg kell rostálni, nehogy a jegyek tulolcsó volta miatt tolongás legyen a Vásár helyszinén.

A Vásárnak nyujtott állami és városi segélyek *éppenséggel nem nagyok*. A Vásár által fizetett *vigalmi adó* az elmult esztendőben az ezüstkönyv szerint 34.509 pengőt tett ki. Különféle kiadások cimén, mint például a mult esztendőben az Iparcsarnok átalakitásával kapcsolatban felmerült költség 48.401 pengő kiadás jelentkezett. A mult évben az összes helydij-bevételekből egy kiállitóra esett 179 pengő, a Vásár összes kiadásaiból pedig egy kiállitóra esett 486 pengő, *a különbözet tehát egy-egy kiállitó javára 311 P* volt.

Itt emlitjük meg, hogy hétfőn este bezárultak az ezévi jubiláris Vásár kapui és még a hétfő éjszakai órákban a kiállitók megkezdték pavillonjaik lebontását és áruik elszállitását. Hivatalos statisztika szerint a Vásárnak ebben az évben rekordlátogatottsága volt: *453.000 ember nézte meg a rendelkezésre álló tiz nap alatt* a Vásárt, közöttük 60.000 külföldi. Bizonyos ily körülmények között, hogy *a Vásár valóban betölti hivatását és annak igazgatása igazán mintaszerü.*

Kitüntetés. *Szász* Ödönt, a Budapesten több mint 50 év óta fennálló *Schwarcz Lajos posztó és bélésárunagykereskedés* főnökét a kormányzó kormányfőtanácsossá nevezte ki. A *Schwarcz Lajos cég* évtizedekkel ezelőtt kezdte el Magyarországon a férfiszövet mintakártya üzletet és ebben a szakmában eziőszerint is vezető szerepet játszik. A cég jelenlegi üzleti tevékenysége jóval tulhaladja Magyarország határait, ugy hogy ebben a szakmában nemzetközi viszonylatban is a legjelentékenyebb tényező.

A Magyar Asphalt Részvénytársaság május hó 17-ik napján tartja rendes közgyülését Nádor-utca 4. szám alatt levő saját helyiségeiben. A vállalat, amely a szakma legrégibb, legkiválóbb reprezentánsa, Koltai Mátyás vezérigazgató legfőbb irányitása mellett müködik, a mult évben 1,270.000 pengő nyers jövedelmet produkált, amely összegből 547.773 pengőt mutat ki tiszta nyereségként, miután előbb 100.000 pengőt az értékcsökkenési alap további gyarapitására forditott. Ezzel a dotációval a vállalat értékcsökkenési tartalékalapja 1,112.000 pengőre emelkedett, általános tartalékalapja pedig 240.000 pengőre rug. Ehhez a két alaphoz hozzáadva az alkalmazottak segélyalapjának 220.000 pengős vagyonát, ezek a tekintélyes összegek együttvéve majdnem elérik az 1,800.000 pengős részvénytőke összegét, ami azt mutatja, hogy a Magyar Asphalt Részvénytársaság kitünő, előrelátó és szociális szempontból is dicséretreméltó vezetés alatt áll. Horribilis volt a vállalat adóterhe, amennyiben a Magyar Asphalt Rt. az 1929. évben adók és illetékek cimén 213.392 pengőt fizetett ki, amely tétel szintén orditva kiált a társulati adók méltányos reformja után. A Magyar Asphalt Rt. e hó 7-én tartotta a közgyülést megelőző mérlegmegállapitó igazgatósági ülését, amely elhatározta, hogy két pengő osztalékot fog fizetni. Az igazgatóság jelentéséből kitünik, hogy a vállalat négy-öt évre is el van látva munkával és hogy az államtól nyert utépitési munka megbizásai egymagukban véve 5 millió pengőt tesznek ki. Érdekes a jelentésnek az a megállapitása, hogy a vállalat a finanszirozással egybekötött utépitési munkákat saját tőkéből tudja finanszirozni és egyáltalában nincsen rászorulva idegen tőkére.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világitó- és traktorpetróleum
gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

MOLY
ellen egyetlen biztos szer az
ELECTROLUX
PORSZIVÓGÉP,
amely globol gázzal már lárvájában megöli a molyt! Évente kétszer alkalmazhatjuk, tavasszal és ősszel. A globol gázfejlesztő keszülék az emberre teljesen ártalmatlan s bármely meglévő Electrolux-készülékre felszerelhető.
Kérjen dijtalan bemutatást. A porszivógépek beszerzésére **a FANSz tagjainak kedvező részletfizetési feltételekkel szolgálunk.**
ELECTROLUX R.-T.
IV., KIRISTÓF-TÉR 2. IV., VÁROSHÁZ-UTCA 16.
a Városházával szemben!
TELEFON: 821-78, 868-14 és 868-15

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben.
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyit.
M. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 72,455/1924. sz. körrendelet.
M. kir. kereskedelemügyi miniszter 92.062/XX 1925. sz. rendelet

Cross-Charles E. Lewis utódai
Központi fütések, vizvezetékek, egészségügyi berendezések
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7
Telefon: József 322-25

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KAROLY-KÖRUT 13, I. EMELET.
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tüzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

Alapitási év: 1868 Telefon: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

„PAX"
vörösrézből készült szénsavas kézi tüzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC lémárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

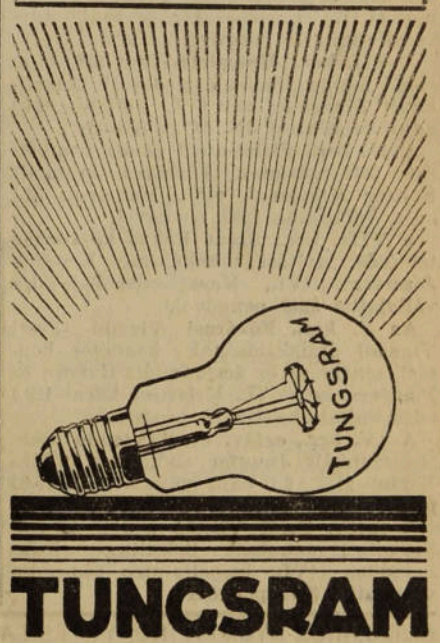

TUNGSRAM

vállalkozás

Uj kiirások

Kőművesjavitási munkákra a IX. ker. Gyáli-ut 21—23. sz. alatt levő bérházaknál. Határidő: 1930 május hó 19 (héttő) d. e. ½10 ó.

Épitési munkákra az I. ker. Budafoki-uti főgyüjtőcsatorna (Hengermalom-ut és Major-utca közötti 400 fm. hosszu szakaszon). Határidő: 1930 május hó 19 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornázási munkákra a VII ker. Thököly-ut (Gizella-ut és Nürnberg-utca közötti szakaszon.) Határidő: 1930 május hó 19 (hétfő) d. e. 12 ó.

Föld-, kőműves-, elhelyező-, válaszfal-, vasgerenda-szállitás és szigetelő munkákra az I. ker. Farkasréti elemi iskolában. Határidő: 1930 május hó 21 (szerda) d. e. ½10 ó.

Gyermeksportház és lubickoló medence összes munkáira, a III. ker. Hunor-utcában. Határidő: 1930 május hó 21 (szerda) d. e. ½10 ó.

160 darab légcsatornás „Elastik" autógummi-abronesszállitására a Köztisztasági Hivatal részére. Határidő: 1930 május hó 26 d. e. 11 ó.

560 pár altiszti és 2220 pár munkásbakancs szállitásra, a Köztisztasági Hivatal részére. Határidő: 1930 május hó 26 d. e. 11 ó.

Villamos tüzjelző és vizszinjelző berendezések szállitására és szerelésére a VII. Szabó József-utcában épülő autóbuszgarázsban. Határidő: 1930 május hó 27 (kedd) d. e. ½10 ó.

Mázoló és meszelési munkákra a Szent László-közkórház VII. számu pavillonjában. Határidő: 1930 május hó 28 (szerda) d. e. ½10 ó.

Föld-, kőműves-, bádogos-, elhelyező-, ács-, bádogos-, mükö-, burkoló-, asztalos-, lakatos-mázolómunkákra az I. ker. Kelenföldi tüdőbeteggondozó intézetben. Határidő: 1930 május hó 28 (szerda) d. e. ½10 ó.

Diesel-rendszerü hőmotorok és az azokkal összeépitett forgóáramu generátorok beszerzésére a Székesfővárosi Vizmüvek részére. Határidő: 1930 május 28 d. e. 11 ó.

Futórudak beszerzésére, a Székesfőváros Vimüvei részére. Határidő: 1930 május hó 28 d. e. 11 ó.

Elektromos kapcsolóberendezések és kábelvezetékek beszerzésére a Székesfőváros Vizmüvei részére. Határidő: 1930 május hó 28 d. e. 11 ó.

Villamos órák szállitása és felszerelésére a Szabó József-utcában épülő autóbuszgarázs gépészeti berendezésének 29. csoportjába. Határidő: 1930 május hó 30 (péntek) d. e. ½10 ó.

Terrasz-szigetelési és ezzel kapcsolatos munkákra az Uj Szent János-kórház. Határidő: 1930 május hó 30 (péntek) d. e. 9.30 ó.

Szobafestő, fakockaburkolati és redőnymunkákra, továbbá a keritéshez szükséges föld-, kőműves-, mükö-, disz-, kovács- és mázolómunkákra a VII. ker. Szabó József-utcában épülő autóbuszgarázshoz. Határidő: 1930 május hó 31. (szombat) d. e. ½10 ó.

Föld-, kőműves-, vasbeton- és elhelyezőmunkákra, kőfaragó mükö- és ácsmunkákra a X. ker. Meglódi-uton épitendő „Horthy Miklós" Szeretetotthon részére. Határidő: 1930 junius hó 2 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Gőzfütési, hideg és melegvizvezetéki, csatornázási és gázberendezési munkákra az I. ker. Hieronymi-ut 1. sz. alatt levő Uj Szent János-kórházban. Határidő: 1930 junius hó 2 (hétfő) d e. ½10 ó.

Főgyüjtőcsatorna folytatólagos II. szakaszának épitésére a Tátai-uttól a Szőnyi-utig 645.50 fm. hosszban. Határidő: 1930 junius hó 2 (hétfő) d. e. 12 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács május 15-iki ülésén vállalatba adattak:

A Halászbástya terrasszainak szigetelő munkáival kapcsolatos kőfaragómunkákat a Dunamenti Kőbányák és Márványművek rt. (X., Kőványai-ut 43.) adja vállalatba 14,816.84 pengővel.

A Halászbástya szig. munkáival kapcsolatos kőmüves munkákat Hlavay Kálmánnak (VII., Ilka-utca 36.) adja vállalatba 4457.50 pengővel.

A Halászbástya terrasszainak szig. munkáival kapcsolatos szigetelési munkálatokat Posnansky és Strelitz cégnek (V., Lipót-körut 27.) adja vállalatba 2034 pengővel.

A VII. ker., Kazinczy-utca 23. sz. a. elemi isk. tatarozásának kőmüves munkáit Lakos Vilmosnak (I, Ménesi-ut 4/b) adja vállalatba 1363.50 pengővel.

A X. ker., Simor-utca 43. sz. alatti ovoda betonjárda és lapburkoló munkálatait Nagy Istvánnak (VII., Nefelejts-utca 53.) adja vállalatba 1363 pengővel.

Az I. ker., lágymányosi ingyenes strandfürdő öltöző csarnokának butorberendezési munkálatait Brichta Józsefnek (VII., Erzsébet kir.-ut 104.) adja vállalatba 3675 pengővel.

A VII. ker., Hungária-körut 139. sz. a. elemi iskola linoleum padozati munkálatait Bihari Pálnak (VI., Eötvös-u. 24.) adja vállalatba 3162.60 pengővel.

A II. ker., Fillér-utcai ovoda homlokzat tatarozásának kőmüves munkáit Führer Miklósnak (IV., Molnár-u. 53.) adja vállalatba 1999 pengővel.

A VIII. ker., Szent Rókus közkórház tetőfedő javitási munkálatait Keppich Józsefnek (VI., Kassai-utca 53.) adja vállalatba 3249 pengővel.

Az V. ker., Fővárosi Vigadó (Pesti Vigadó) átalakitásának kőmüves bontási, elhelyező és ácsmunkáit Gavora és Prinner cégnek (I., Krisztina-körut 129.) adja vállalatba 3126.50 pengővel.

Az V. ker., szföv. Pesti Vigadó lakatos munkáit Jungfer Gyulának (VIII., Berzsenyi-u. 6.) adja vállalatba 1975.05 pengővel.

A szföv. Pesti Vigadó padló- és falburkolati munkáit Schillinger Zsigmondnak (VI., Izabella-utca 66.) adja vállalatba 5040 pengővel.

A szföv. Pesti Vigadó parkettafektetési munkáit Klekner Lászlónénak (X., Bánya-u. 6.) adják vállalatba 2880 pengővel.

A VIII. ker., Práter-utca 15. sz. alatti leánygimnáziumban elhelyezett étkeztető helyiségek átalakitásának vizvezeték, csatornázás és gázberendezési munkáit Fort Oszkár és Társa cégnek (IX., Angyal-utca 33.) adja vállalatba 3554.86 pengővel.

Az V. ker., szföv. Pesti Vigadó asztalos munkáit Dören Henrik cégnek (VII., Hegedüs Sándor-u. 26.) adja vállalatba 4944 pengővel.

A X. ker., Simor-utcai polgári iskola külső mázolási munkáit Tarjáni Istvánnak (VII., Jósika-u. 7.) adja vállalatba 3309.50 pengővel.

A IV ker., Pesti Vigadó épületében szükséges illemhely átalakitásával kapcsolatos vizvezeték és csatornázási munkáit Halász Ernőnek (VI. Podmaniczky-utca 27.) adja vállalatba 9826 pengővel.

Az I. ker., Uj Szent János kórház elmebeteg osztályának viz-, gőz-, gáz- és csatornázási munkálatait Kovács A. Ödönnek (VIII., Bezerédy-utca 8.) adja vállalatba 124,942.27 pengővel.

A VIII., Reviczky-utca 1. sz. alatti főv. könyvtár vaskönyállványai Ganz és Társa Villamossági Rt. (X., Kőbányai-ut 33) adja vállalatba 135.798 pengővel.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő radioaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézet.
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas és sósfürdők, gyógyforma (Zander), forrólég- és villanykezelések, inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

SZÓRAKOZÁS

CORSO (Váci ucca 9.) Telefon: Aut. 874—02. Az idény két legszebb német beszélő filmje egy müsorban: **Mámorkeringő.** Operett-revü 10 felv. Főszereplők: Mady Christians és Hans Stüwe. — **A régi dal.** Filmregény 10 felv. Főszereplők: Richard Tauber és Maria Solveg. — Előadások mindennap fél 5, egynegyed 8 és 10 órakor.

DECSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) **Ma éjszaka talán!** (Heute nacht — eventuell!) Cito Cinema filmattrakciója 10 fejezetben. Zenéjét szerezte: Robert Stolz. Németül beszél, énekel. Főszerepben: Jenny Jugo, Riemann, Schultz, Arno. Előadás mindennap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: József 429—46 és József 419—02. Müsor: **Négy pajtás.** A Fox filmgyár pazar kiállitásu énekes, zenés, látványos filmattrakciója 14 fejezetben. Főszereplők: Janet Gaynor és Charles Farrel. — **Extra Fox hangos hiradó.** — Előadások kezdete hétköznapokon: ½6, ¾8 és 10 órakor, vasárnap: ½4, ¾8 és 10 órakor.

KAMARA MOZGÓ
(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.
Csak egy kislány
Szintiszta magyar hangos film. Rendezte **Gaál Béla,** zenéjét szerezte **Stefanidesz Károly.** Főszereplők: **Eggert Márta, Zombory, Mercedes, Jávor Pál, Pethes, Vándory, Gárdonyi.**
Előadások: hétköznap 5, ½8 és 10 órakor, vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor

UFA
CORSO FILMSZINHÁZ (VIII., **József-körut és Üllői ut sarok.** Tel.: J. 389—88.)
Marianne. Énekes, zenés világsláger. **Hiradók.** Kezdet hétköznap ¾6, ¾8, ¾10. Vasár- és ünnepnap: ¾4, háromnegyed 6, ¾8 és ¾10 órakor.

UFA FILMSZINHÁZ (VI. Teréz-körut 60. Tel.: Aut. 197—67 és 197—68): **Marianne.** Énekes, zenés világsláger. Fényes kisérő müsor. Előadások ½6, ½8. fél 10: vasárnap 4, 6, 8, 10.

URANIA FILMSZINHÁZ (VIII. Rákóczi-ut 21. Tel.: J. 460—45, J. 460—46. **Ki a tigris?** Beszélő bünügyi hangosfilm. — **Miki a varietében.** Trükkfilm. **Tojáshéj titkai.** Kulturfilm. — **Hiradók.** — Előadások kezdete hétköznap ½6, ½8. fél 10. Vasárnap 4, 6, 8, 10 órakor.

A szezón legnagyobb sikere az Andrássy-úti Szinház uj müsora!

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank. — Táviratcim: Ipközpont.
TELEFONSZÁMOK: **Központi osztályok** Nádor-utca 22, Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés. — **Bőrosztály:** Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. **Épitőipari osztály:** Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. **Faipari osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — **Kisipari hitelakció:** Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. **Kereskedelmi osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. **Textil közszállitási osztály:** Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

Vitál András mű- és épületlakatos
Budapest, VII., Angol-utca 3/b. Telefon: József 394-60.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Kemény Sándor okl. mérnök, épitőmester
V., Pannonia-u. 18. Tel.: L. 904-24

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—07.

RIETSCHEL ÉS HENNEBERG R. T.
Budapest, VIII., Práter-u. 12. Tel. J. 23—18
Központi fütések és távfütések. Gőz-, hütő-, főző- és gőzmosó-berendezések, szárítók. Vizvezetéki, csatornázási, fürdő-, gáz-porszivó és egyéb egészségügyi berendezések. — Városi vizművek. — Szivattyutelepek.

Szenzációs májusi müsor a **TABARINBAN**

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktűzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c.
Telefon: Automata 510—71.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tüzjelző-készülék.
Gyors, biztos, elsőrangu! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készülékot működésben bemutatja: **Iparterméket Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9.** Telefon: Automata 110—18

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dr. DOBY ANDOR.**
A gazdasági rovat szerkesztője: **RASKÓ OSZKÁR.**

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASAG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 21. szám

Budapest, 1930 május 24

UJ BUDAPEST

KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Gróf Károlyi-u. 8.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Kartellek

Az a hatalmas aktivitás, amellyel Wolff Károly dr. a társadalmi problémák különböző mezőin igyekszik megoldani a feladatokat, az elmult héten a Ligában tartott nagyszabásu beszédén kivül egy másik nem kevésbbé fontos gondolatkörben is megnyilvánult. A kereskedelmi tárca képviselőházi tárgyalása alkalmával szólalt fel szerdán Wolff Károly, bizonyságát szolgáltatván, hogy a keresztény eszme nemcsak elvont teória, hanem a gazdasági életben oly szövétnek, amelynek világánál feleletet kapnak az eleddig felelet nélkül maradt kérdések.

A kartellekről beszélt Wolff, azokról a kartellekről, amelyek rákfenéi az ország és a főváros gazdasági életének egyaránt. A kartellek megrendszabályozására az államban hiányzik a kellő erő, pedig az iparosságot, a kereskedelmet, a fogyasztó közönséget, az egész közvéleményt nyugtalanitják a kartellek. Általános helyeslés közepette mutatott rá Wolff Károly arra, hogy az ujonan épitett utaknak egy év alatt használhatatlanná válásáért ugyanaz a kartellpolitika felelős, amelynek hatásai megnyilvánulnak az épitőanyagkereskedelemnél, amelynek szövevényeit volt alkalmunk látni a főváros ezesztendei porolajszükségletének beszerzésénél is.

A képviselőházi beszéd azzal a komoly kijelentéssel végződött, hogy a Keresztény Gazdasági Párt nem igéreteket akar hallani, hanem cselekedeteket kiván látni! Wolff kijelentése nemcsak az ország gazdasági életére vonatkozott, hanem a városházára is, amely sok vonatkozásban a kartellek fojtogató karmai közt kénytelen a nagytőkét illegitim hasznokhoz juttatni, holott egy egészséges kartelltörvény létrejötte kapcsán — mint azt a fentebb emlitett porolajozási versenytárgyalásnál is láttuk — milliókat és milliókat takaríthatnának meg az adófizető közönség számára.

A polgármesternek a kartellek ügyében az összkormányhoz intézett ismeretes felirata is rávilágit a kartellek városházi garázdálkodására. De látjuk ezt a garázdálkodást a gyakorlati életben is: a téglakartell, a cementkartell, a vasgerendakartell, az üvegkartell, a homokkartell, az épületfakartell jelentékenyen drágitják a most folyamatban levő városházi épitkezéseket is, a textilkartell tulkapásai a főváros ruházati versenytárgyalásait teszik illuzórikussá, a kövezőkartell és egyes utépitési vállalatok homályos szindikátusai drágává és rosszá teszik az utburkolásokat.

Cselekedeteket kivánunk látni a kartell elleni küzdelem városházi frontján! Az autonómiának megvan a módja és lehetősége arra, hogy a Közszállitási Szabályzat tiltó rendelkezéseire támaszkodva, saját hatáskörében is vétót kiáltson a kartellek drágitásainak. Megfelelő eréllyel és energiával az egész vonalon gátat lehet vetni a kartellek rombolásai elé, amiből haszna lesz a kisiparnak és kiskereskedelemnek is!

Városházi perspektivák

Irta: **Petrovácz Gyula**

Az uj fővárosi törvény kihirdetése után azonnal megjelenik a végrehajtási utasitás, amely teljes egészében simul a törvényhez és annak intencióihoz — Példátlan tülekedés a törvényhatósági tanács tagsági helyeiért, amelyek beltöltésénél csak a rátermettség lehet irányadó — Házról-házra járva fogják a Statisztikai Hivatal emberei a községi választásra jogosultakat összeirni, a névjegyzék teljesen hiteles és mindennemü pártbefolyástól mentes lesz

A felsőház megszavazta az uj fővárosi törvényt abban a szövegezésben, ahogy az a képviselőházban keresztülment. Ezekután már csak az államfői szentesités ténye van hátra, ami rendszerint a felsőház döntésétől számitott 15 napon belül szokott bekövetkezni. Ilyen körülmények között az uj fővárosi törvény kihirdetése *e hónap utolsó napjaiban történik meg* és igy a reform életbeléptetésének most már nincs akadálya.

Az uj törvény életbeléptetését érthető érdeklődés előzi meg ugy politikai, mint városházi körökben, — tekintettel azokra a konzekvenciákra, amelyek az uj törvény életbeléptetésével járnak. Köztudomásu, hogy a fővárosi reform végrehajtására a gyakorlatban csak hónapok mulva kerül sor, minthogy azonban a belügyminiszter a törvény egyes szakaszaiban felhatalmazást kapott egyes rendelkezéseknek a generális életbeléptetést megelőző időpontban való végrehajtására, ugy a közgyülési politikában érdekelt partok, mint a városházi adminisztráció vezetői is *bizonyos izgatottsággal* várják a törvény végrehajtási utasitásának a megjelenését.

A belügyminisztériumban már készül ez a végrehajtási utasitás és azonnal nyilvánosságra is kerül, mihelyt a kihirdetés ténye megtörtént. A végrehajtási utasitás szorosan simul a törvény szövegéhez és abban semmi különleges, a törvénytől eltérő, vagy azt lényegesebben módositó rendelkezés nem foglaltatik. De nem is lehet a végrehajtási utasitásban semmiféle olyan intézkedés, amelynek a törvényben alapja ne volna. A végrehajtási utasitás csak a törvény egyes rendelkezéseinek gyakorlati életbeléptetésére vonatkozóan tartalmazhat felvilágositásokat, irányitást, utmutatást. *A legsürgősebb teendő az uj választói névjegyzék összeállitása.* E fontos munkálatok végrehajtására a Fővárosi Statisztikai Hivatal kapott megbizást. A Fővárosi Statisztikai Hivatal ezt a feladatát megfelelő számu munkaerővel kiegészitve, kétségkivül közmegelégedésre fogja teljesiteni, — ugy, ahogy azt a törvény előirja. A névjegyzék összeállitását házról-házra és lakásról-lakásra haladó *helyszini összeirás* előz: meg, amelyet még junius hó folyamán be kell fejezni. Szükséges ez a helyszini összeirás egyrészt azért, hogy teljesen hiteles és minden pártbefolyástól mentes névjegyzék készüljön, amelyből ne maradjon ki senki, akinek választójoga van, de amelybe viszont ne kerülhessen be senki, akinek választójoga nincsen. Főként a hatévi helybenlakás feltételének a fennforgását kell kétségen kivül megállapitani, mert hiszen ez az a feltétel, amelyben az országgyülési választói jogosultság a fővárosi törvényhatósági választói jogosultságtól különbözik. A főváros parlamentjében nem kaphat beleszólási és döntési jogot az, aki nem törzsökös budapesti lakos.

A másik sürgős teendő *az átmeneti állapot megröviditése.* Sürgősen intézkedni kell aziránt, hogy a városházi adminisztrációban tapasztalható lanyhaság megszünjön, a városházi igazgatás munkaképesebb legyen, de el kell követni mindent aziránt is, hogy az uj törvény által statuált helyzetbe való átmenet megfelelően előkészittessék. Ide tartozik *a törvényhatósági tanács megalakitásának a problémája.* Mivel a törvényhatósági tanács-tagság kizárja az üzemigazgatósági tagságot, a törvényhatósági tanáccsal párhuzamosan kell megalakulniok az uj üzemigazgatóságoknak is, sőt helyes volna, ha megalakulnának mindjárt az uj szakbizottságok is. Ezeknek az élettartama tulajdonképen csak egy félesztendő lesz, de ez a félesztendő elég idő lesz arra, hogy e szervek működési lehetősége, munkaképessége kipróbáltassék, mielőtt végleges megalakulásukra kerülne a sor.

Óriási gondot okoz a pártoknak az a kérdés, hogy *kiket választanak be a törvényhatósági tanácsba,* amelynek tagjai dijazásban nem részesülnek. A törvényhatósági tanács tagsági helyeinek a betöltése körül *nagy tülekedés folyik.* Azt tapasztaljuk, hogy minél alkalmatlanabb valaki e fontos hivatás betöltésére, annál nagyobb könyökkel dolgozik és annál hangosabb reklámot és propagandát csinál magának. Ha azt akarjuk, hogy az uj fővárosi törvény az autonómia szempontjából fiaskót ne valljon, ha azt akarjuk, hogy az uj törvényhatósági tanácsi intézmény az autonómia igazi akaratának végrehajtására alkalmas szerv legyen, *akkor gátat kell vetni minden egyéni törtetésnek és a pártoknak komoly mérlegelése, a képességeknek szigoru elbirálása, a rátermettségnek a latbavetése és az abszolut megbizhatóság vitathatatlan megállapitása alapján kell kiválasztaniok azokat, akiket erre a fontos pozicióra alkalmasaknak itélnek.* Nem kétséges, hogy nagy idő- és nagy munkaáldozatot jelent e tagsági helyek betöltése, nemcsak dekorumot. Éppen azért mindazoknak, akik a törvényhatósági tanácsba bekerülnek, elsősorban *igy* és ne hiusági szempontból kell felfogniok ezt a kérdést. Alárendelt jelentőségü szempont az, hogy *egyes foglalkozási ágak, egyes pártárnyalatok, egyes kerületi igények* miképen helyezkednek el a törvényhatósági tanácsban. A fődolog az, hogy megfelelő ember kerüljön megfelelő helyre és ebben a tekintetben a pártok vezetőségeinek *nem szabad elnézést, nem szabad kiméletet és nem szabad gyengeséget tanusitaniok.* Kizárólag a közérdeket kell nézni, mert a törvényhatósági tanácstagságok betöltésénél nagy kérdések forognak kockán.

Érthetőnek tartom, hogy *a városházi tisztviselők* is meglehetős izgalommal figyelik a helyzet alakulását. Megnyugtatásukra fog szolgálni, ha megállapitom, hogy *az átmeneti hathónapos kormányzat alatt a megüresedő tisztviselői állások nem kerülnek betöltésre,* legfeljebb helyettesités utján történik pótlás. *A végleges tisztujitás* akkor lesz aktuális, amikor az uj fővárosi törvény az egész vonalon generálisan életbelép. *A jövő évi költségvetést* még ez a törvényhatósági bizottság készíti el, az átmenet tehát zökkenés nélkül, egészen simán zajlik le.

ERDÉLYI
MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-u 2.

GYURITA KÁLMÁN
lakatosmester műszaki vállalata
Budapest, IV., Molnár-utca 15.
Telefon: Automata 840—79.

Magyar Fanto Művek Rt.
Budapest, V., Tükör-utca 4. sz.
Gyárak: SÁTORALJAUJHELY, PESTERZSÉBET
FANTOLIN autó- és traktorolajok.
FANTO autóbenzin, motorbenzin, világító- és traktorpetroleum.
Gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök.
Pormentesitő olajok.

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktűzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J. 382-27.
BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 18.

Az árvák pénze

Tizenegy pénzintézetnél hatszázezer pengő árvapénz van betétkönyvben elhelyezve — Százhatvanezer pengő értékü ékszer, másfélmillió pengő amortizációs kölcsön, rengeteg záloglevél és hadikölcsönkötvény a gyámpénztári trezorban

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A most nyilvánosságra jutott fővárosi zárószámadás érdekes adatokat tartalmaz *a gyámvagyon kezeléséről*. A főszámvevő jelentése szerint az árvaszék pénztári forgalma az elmult esztendőben 4,148.386 pengő 40 fillér volt, amely összegből *árvák és gondnokoltak részére befizetett pénzek* tétele alatt 2,065.850 pengő és 73 fillér, *kifizetett tőkék és kamatok* cimén 1,980.335 pengő és 46 fillér szerepel. *Amortizációs kölcsönök* cimén 1,470.300 pengő van folyósitva, *takarékbetétkönyvben* 626.913 pengő 01 fillér van elhelyezve. Az elmult évben egyetlen gyám, illetőleg gondnok sem kivánta, hogy az árva, illetőleg gondnokolt pénzéért *értékpapirt vásároljanak* és igy a meglevő értékpapirokon felül *ujabb papirokhoz nem jutott a gyámpénztár*.

A pénzintézeteknél takarékpénztári betétek formájában a következő összegek vannak elhelyezve: *Magyar Általános Hitelbank* 85.000 pengő, *Angol Magyar Bank* 70.000 pengő, *Hazai Bank* 70.000 pengő, *Magyar Általános Takarékpénztár* 100.000 pengő, *Moktár* 90.000 pengő, *Magyar Olasz Bank* 37.000 pengő, *Belvárosi Takarék* 16.000 pengő, *OKH* 7240 pengő, *Kisipari Hitel* 8020 pengő, *Pesti Hazai* 70.000 pengő. A *Budapest Lipótvárosi Takarék*, amely tudvalevőleg likvidáció alatt áll, még mindig 50.623 pengő 70 fillér betéttel szerepel a gyámpénztár zárószámadásában! A zárószámadás adós marad azzal a felvilágositással, hogy ezt a jelentékeny összeget, amelyhez 7000 pengőn felüli interkaláris kamat is csatlakozik, *elismerte-e száz százalékban a Pénzintézeti Központ*, ha igen, *miért nem utalta még vissza a gyámpénztárnak?*

A gyámoltak és gondnokoltak részére való letétben 4,719.010 pengő 58 fillér *köz- és magánértékpapiros* szerepel. Záloglevelekben mindössze 6173 pengő 32 fillér, névértékben 78,976.200 korona. Sajnálatosan nélkülözzük a gyámvagyon zárószámadásában a *hadikölcsönkötvény letétek* részletes elszámolását. Meg van állapitva ugyan, hogy a gyámvagyon fedezetében 1636 pengő értékü hadikölcsönkötvény szerepel, hiányzik azonban, hogy a pengő, tehát forgalmi értékben felvett hadikölcsönkötvények *mennyi névértéket*, illetve *beszerzési értéket képviselnek*. Általában szivesen látnók, ha *Bethlen* miniszterelnöknek legutóbbi parlamenti beszédében a hadikölcsön valorizációja tárgyában tett ismert kijelentései kapcsán kimutatást kapna a nyilvánosság arról, *mikor és mekkora összegeket forditott a budapesti árvaszék hadikölcsönjegyzésre?* Mert ha valakit megillet a hadikölcsön-valorizáció, akkor elsősorban az árvákat és a gondnokoltakat illeti meg, akiknek árvaszéki letétben gyümölcsöző vagyonát nem saját akaratuk, hanem pénzügyminiszteri rendelet forditotta annakidején hadikölcsön jegyzésébe.

Az árvaszék takarékpénztári betéteit vizsgálva, szembetünő az egyes tételek *kamatozási differenciája*. Mig például az *Általános Takarék* 100.000 pengős betéte után 4230 pengő van kamatként feltüntetve, a *Moktár* 90.000 pengős betétével kapcsolatosan a kamatbevétel 5600 pengő volt, viszont a *Hitelbank* 85.000 pengős betéte 1803 pengő 59 fillér kamatot tüntet fel. Kétségtelen, hogy az effektiv kamatbevétel nem reprezentálja a tényleges kamatbázist, hiszen a bankok és takarékpénztárak kamatlábpolitikája nagyjából amugy is egységes, mégis érdekesnek tartanók, ha az árvaszék a jövőben a *betéti kamatlábakat* is közölné az egyes intézeteknél és arra is felvilágositást adna, hogy *a 600.000 pengő takarékbetétből miért nem jutott*, dacára az ismeretes tanácsi határozatnak, *egyetlen fillér sem a Községi Takarékoknak?*

Ha jó, tartós, megbizható és gazdaságos üzemü
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, ugy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár R. T.-tól,
amelynek győri **automobilgyárában**
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP ÉS RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság:
V., Deák Ferenc ucca 18
Telefon: 818—50.
Budapesti raktár és javitómühely:
X., Kerepesi ut 28. sz.
Telefon: J. 453—84.

SHELL BENZIN OLAJ

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439—91
Polg. tűzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás

A Székesfőváros tisztviselőinek **Elegáns férfiruhákat**
mintaszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak **Vidor és Dankovszky**
angol uri és egyenruhaszabók, Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13, félemelet. Telefon: Aut. 840-27

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KAROLY-KÖRUT 13, I. EMELET.
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

Városházi történetek

Illusztris látogatója volt keaden a Segitőalap balatonkenesei üdülőtelepének. A fiatal József főherceg és neje, *Anna főhercegnő, a szász királyleány, rándultak egy napra autón Kenesére, tövéről-hegyére megtekintvén az impozáns üdülőtelepet. Az érdekes látogatást Berczel alpolgármester, aki a főváros képviseletében a fenséges vendégeket levitte és vendégül látta, a következőkben mondotta el munkatársunknak:*

— A Fürdőváros Egyesület egyik mult havi ülésén (ennek a szépcélu egyesületnek a fiatal főherceg az elnöke) fesztelen eszmecsere közepette szóbakerült Balatonkenese és amikor láttam, hogy a fenséges ur érdeklődik üdülőtelepünk iránt, szeretettel meghivtam őt egy kirándulásra. József Ferenc főherceg örömmel mondott igent és e hét keddjét jelöltük ki a kirándulásra. Ugy volt, hogy József főherceg is átjön erre a napra Tihanyból Balatonkenesére, ez a látogatás azonban későbbre maradt, a fiatal főhercegasszonyt pedig Anna Pia Monika főhercegasszonyt is lehozta magával Balatonkenesére.

— Nem tulságosan jó időben indultunk el és bizony esteledett, mire Balatonkenesére értünk. Kuszenda igazgató fogadta a főhercegi párt, amely azonnal lakosztályába vonult, hogy átöltözzön a vacsorához. A 137-es szobát jelölte ki az üdülőtelep igazgatósága a magas vendégeknek, az étkezést pedig a női szalonban szervirozták. Vacsorára harcsa volt gombás mártással, töltött csirke és mogyoró parfé. Ital alig valami fogyott a vacsorához: kis pohár sör, néhány deci bor, semmi egyéb! Vacsora után a főhercegi pár hosszabb sétát tett a Balaton partján (az idő nagyon szeles volt), majd a játékházba vonultunk.

— Mit csinálhat az ember a kenesei üdülőtelep játékházában? Kuglizik! Mi is kugliztunk! Igen előkelő állitónk akadt Kuszenda igazgató személyében, azonban, mint azt a főherceg nagy derültségére megjegyeztem, Kuszenda csak álldogált, nem nagyon állitott, mert bizony sem a fenséges urnak, sem nekem nincs nagy gyakorlatom a kuglizásban! Az utolsó bábut például csak a hatodik dobásra tudtam levinni. Végeredményben azonban mégis én voltam a győztes . . .

— Reggel tiz órakor foglaltuk el helyeinket a reggelinél, amely csak néhány percig tartott, mert a vendégek sürgettek, hogy mennél előbb meg akarják nézni a telepet. Mindent megmutattam nekik és a főhercegék nem győztek eleget csodálkozni a kenesei üdülőtelep nagyszerü felszereltségén, pompás épitkezésén, végigjártuk a melléképületeket, majd ujra kimentünk a Balaton partjára, mert a főhercegasszony csigákat és kavicsokat akart szedni, hogy hazavigye gyermekei számára. Talált is rengeteg apró csigát, kagylót, szines kavicsot, amiket papirosba csomagolva, nagy örömmel rakott ridiküljébe, szinte gyermeki naivitással, bájosan örülvén a természet minden szépségének.

— Ebédre huslevest, spárgát, bélszint hálóban és vaniliás puddingot szerviroztak. Megjegyeztem a főhercegasszonynak, hogy ugyanazt a menüt kapjuk ebédre, mint a többi vendégek. Minden nagyon izlett a főhercegi párnak, sőt megjegyzésemre a következőket mondotta Anna főhercegasszony:

— Bizony, alpolgármester ur, mi sem eszünk jobbat odahaza.

— Szeretném a főhercegasszony nobilis kijelentését tudomására hozni azoknak, akik hébe-hóba elégedetlenek a kenesei koszttal! Ebéd után lepihenés következett, majd előállt az autónk, hogy hazatérjünk a fővárosba. Kuszenda igazgató hatalmas virágcsokorral kedveskedett az indulás alkalmával a főhercegi párnak, akik kijelentették, hogy életük egyik legszebb napját töltötték Balatonkenesén és mindig szivesen fognak visszagondolni a fővárosi üdülőtelepre.

*

Fekete pompába öltözött szombat délelőttre a Ferencesek belvárosi temploma: anniversáriuma volt Szabó Imre halálának és az évforduló alkalmából ünnepélyes gyászmisét mondatott az elhunyt tiszti főügyész családja. A feketével bevont első padsorokban Édes, Liber és Csármann tanácsnokok ülnek, Szemethy tiszti főügyész vezetésével a tiszti ügyészség teljes személyzete, néhány jóbarát, egy-két ismerős, mindössze tizenöt-husz ember. Azontul a rendes templomi közönség, reszketőfejü öregasszonyok járulnak a templomhajó közepén gyertyafényben tündöklő ravatal elé, de a tisztelők, a hódolók, a stréberkedők nagy serege elmaradt, pedig hánynak adott közülök jó tanácsot, eszmét, vagy exisztenciát a néhai nagy főügyész. Eszünkbe jut a német közmondás: Die Toten reiten schnell... Valóban, a halottak gyorsan lovagolnak, eltünnek, emlékük elporlad, csakugy mint csontjaik odakünn a temető nyirkos rögei alatt.

*

Ha valaki még mindig abban a meggyőződésben élne, hogy a községi választások időtlen idők mulva fognak lezajlani Budapesten, vegye tudomásul, hogy csalódik, olyan mélységesen csalódik, mint azok, a hitetlen Tamások, akik az első fecske láttán nem akarnak hinni a közeledő melegebb napoknak, mondván, hogy: egy fecske nem csinál nyarat. A közeledő községi választásoknak első fecskéje már megérkezett egy ujsághir alakjában, mely azt bizonyitja, hogy minden mesterkedés és köntörfalazás ellenére közeledőben van a jótékony kikelet, amikor is elvetik a politikai karriérek gyorsan serkenő magvait.

A szóbanforgó kommüniké arról számol be, hogy a Községi Polgári Párt központjában, az Akadémia-utcai Polgári Egység Clubjában monstre küldöttség járt Budáról, tisztelegvén Kozma Jenő pártelnöknél, arra kérvén őt, hogy az I. kerületi Iparosok és Kereskedők Köre ügyvezető elnökét, Hubert Vilmos urat, mint a budai iparosok és kereskedők reprezentánsát, vigye a székesfőváros törvényhatósági bizottságába, amit Kozma Jenő dr. készséggel és örömmel meg is igért. Ha annyi százezer pengőt kapna a főváros, ahány hasonló küldöttség fogja még pártállásra való tekintet nélkül az összes elnököket egyik vagy másik jelölt érdekében felkeresni, maholnap Budapest lenne nemcsak Európa, hanem a világ leggazdagabb és adósságmentesebb városa!

Az üzemek zárószámadása

A főváros zárószámadása az üzemeknek csupán vagyonmérlegeit és eredménykimutatásait közli, fontos számadási részleteket vonva el a nyilvánosság elől — Üzemi nyereségek és veszteségek, remunerációk, igazgatási költségek és egyéb fontos problémák — A Községi Gyógyszerüzem, amely egyetlen vevőjének a beszerzési ár kétszereséért adja el a gyógyszereket és gyógyászati különlegességeket

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A hatos üzemi bizottság, melynek feladata, hogy a főváros önálló vagyonkezelésü intézményeinek zárszámadásait megvizsgálja és felülvizsgálja, *Buzáth* alpolgármester elnöklésével hetek óta ülésezik és az üzemvezetők meghallgatása után mondja ki a maga megfellebbezhetetlen határozatát *a főváros huszonöt üzeme fölött.* Szemben azzal a részletes számadással, amely az elmult esztendőben az üzemek részéről nyilvánosságra került, ebben az évben csak egészen hiányos, kizárólag a legfontosabb adatokat magában foglaló üzemi zárszámadásokkal találkozunk az egész vonalon. Holott ugy az üzemek, valamint a főváros szempontjából egyképpen fontos, hogy az üzemi zárszámadások adatai az üzleti titkok határain belül a maguk teljes egészében kerüljenek a nyilvánosság elé, hiszen azok a kritikai megjegyzések, amelyek az üzemek zárszámadásával kapcsolatosan a pénzügyi bizottságban és a törvényhatósági bizottság közgyülésén el szoktak hangzani, nagyrészben egyoldalu pártszempontok alapján vizsgálódnak. A részletesebb adatok közrebocsájtása ezzel szemben olyan *objektiv kritikát* prejudikálhatna a hangulatkeltő felszólalásokat illetően, hogy az üzemek barátai és az üzemek ellenségei a közhangulat révén megkapnák a verdikt meghozatala előtt a tárgyilagosságnak azon alapját, amely az üzemek működésének elbirálására okvetlenül szükséges.

Noha ezek szerint csak nagy általánosságokban mozgó számok állanak rendelkezésünkre, mégis igyekezni fogunk hű és pontos képet nyujtani *a fővárosi üzemek elmult évi működéséről.* Az önálló vagyonkezelésü intézmények zárszámadásai szerint az *Elektromos Művek* üzleti feleslege 4,716.874 pengő 88 fillér, a *Gázművéké* 1,449.285 pengő 43 fillér, a *Budai Hegypályáé* 10.000 pengő, a *Rudas gyógyfürdőé* 35.000 pengő 50 fillér, a *Székesfővárosi Ásványvizüzemé* 10.486 pengő, a *Községi Műszerüzemé* 61.927 pengő 92 fillér, a *Községi Gyógyszerüzemé* 415.376 pengő 51 fillér, a *Temetkezési Intézeté* 90.982 pengő 23 fillér, az *Élelmiszerárusitó üzemé* 11.536 pengő 65 fillér, a *Községi Kenyérgyáré* 18.478 pengő 15 fillér, a *Községi Lóhusüzemé* 8384 pengő 70 fillér, a *Tattersallé* 23.156 pengő 77 fillér, a *Hirdető Vállalaté* 126.753 pengő 09 fillér, a *Kátrányozó és Bitumenező Telepé* 98.000 pengő, a *Központi Tüzelőszerraktáré* 24.221 pengő 44 fillér volt. Ezzel szemben veszteséggel működött az elmult évben a *Székesfőv. Autóbuszüzem* (1.016,899 pengő 92 fillér), a *Szent Gellért Gyógyfürdő és Szálló* (56.746 pengő 36 fillér), a *Széchenyi Gyógyfürdő* (925.725 pengő 37 fillér), a *Zöldségárusitó Üzem* (101.534 pengő 37 fillér), a *Városi Szinház* (51.569 pengő 01 fillér, amely viszont a bérlő által téritendő meg), a *Községi Konyhakertgazdaság* (75.060 pengő 66 fillér), a *Székesfővárosi Alkalmazottak Ruházati és Háztartási áruraktára* (830 pengő 98 fillér).

Ha vizsgáljuk az egyes üzemeket, látjuk, hogy az egész vonalon *jelentős összegü mérlegjutalmakkal találkozunk.* Az Elektromos Müveknél az elmult évben 830.000 pengő volt a mérlegjutalom, az öt és félmillió pengős igazgatási költségnek husz százaléka. A *Gázművek* eredménykimutatása 2,024.381 pengő 50 fillér igazgatási költség mellett 494.000 pengő mérlegjutalmat tüntet fel, vagyis az igazgatási költség kerek huszonöt százalékát. Ha a Gázművek 2,208.052 pengő 36 filléres munkabérszámláját is hozzávesszük az igazgatási költséghez, még mindig az évi fizetés nyolcadrésze az az összeg, amely mérlegjutalom cimén kifizetésre kerül. 17.425 pengős igazgatási költségnek ugyancsak huszonöt százaléka: 4425 pengő kerül jutalmak és segélyek cimén kiosztásra a *Siklónál* is, ezzel szemben a fürdőüzemeknél jelentéktelen százalék (összeg szerint a Gellértnél 8981 pengő, a Széchényi-fürdőnél 2430 pengő) kerül segély és jutalom cimen kiosztásra. Legklasszikusabb jutalmazási tétel azonban a felszámolás alatt levő *Háborus Közélelmezési Akciónál* mutatkozik, itt az eredménykimutatás szerint az igazgatási költség *az elmult évben 10.929 pengő volt, ezzel szemben segélyek és jutalmak cimén 18.500 P került kifizetésre!*

Nézzünk most már *egy üzemet keresztmetszetben,* vegyük vizsgálat tárgyává azt az üzemi zárszámadást, amelynek adatait a legkirivóbbaknak találjuk. Nézzük meg közelebbről a *Községi Gyógyszerüzem* hatalmas hasznát, bőven dagadó tartalékait, gond- és hitelezőmentes vagyonmérlegét. Mert, hogy például a Széchényi-fürdő 800.000 pengős deficittel küzd, amikor a strandfürdő épitési amortizációja maga 600.000 pengővel terheli meg háztartását, az természetes, de nézzük a Gyógyszerüzemet, amelynek egyetlen hivatása, hogy *a gyógyszeráru készitmények eladóit összekapcsolja egyetlen vevőjével: a fővárosi kórházakkal.* Ez a kapcsolat igazgatási költségben 228.720 pengő 52 fillért jelentett az elmult évben a fővárosnak, munkabérben azonban csak 34.085 pengő 71 fillért, bizonyságául annak, hogy a Gyógyszerüzemnél, amelynek házvételi tervét igen helyesen akadályozta meg néhány hónappal ezelőtt a pénzügyi bizottság, *nem annyira a munkabér, mint az igazgatás a fontos.* 54.000 pengős berendezési értékkel, egy bérlakás néhány szobájában 54.000 pengős értékcsökkenési, 440.000 pengős beruházási, 220.000 pengő nyugdij és 12.000 pengő házráépitési tartalékkal dicsekedhetik ez az üzem, amely kiszolgáltatott gyógyszerekért 1,862.054 pengőt vett be az elmult évben a fővárostól, *hatvan százalékkal többet, mint az anyagbeszerzés, az igazgatás és a munkabér együtvéve!*

A világitási bizottság hétfői ülésén *Buzáth* alpolgármester az elnöki székből erélyesen utasitotta vissza azokat a támadásokat, amelyekét az országgyülés két házában a fővárosi törvény tárgyalása alkalmával egyes érdekeltségek képviselői, élükön *Székács* Antallal, intéztek a fővárosi üzemek ellen. Kétségtelen, hogy a primér-szükségleteket kielégitő üzemekre ma nagyobb szükség van, mint valaha és még kétségtelenebb, hogy *a hátuk mögött tömegeket tudó közgyülési pártok nem egyeznek, nem egyezhetnek bele a fővárosi üzemek leépitésébe.* De éppen azért, mert a fővárosi gazdálkodás legkirivóbb céltáblája az üzemi kérdés, kétszeresen fontos és szükséges, hogy az üzemek portáján minden rendben legyen, ne legyenek tulkiadások, felesleges tartalékolások, ne legyen afajta gazdálkodás, amilyet a Községi Gyógyszerüzemnél látunk. Nem szabad arra az álláspontra helyezkedni, hogy az üzemek támadhatatlanok és nem engedhető meg, hogy *a községi üzem elvi problémája* összekeveredjék azokkal az apró pecsenyékkel, amelyeket egyesek az üzemek árnyékában akarnak a maguk számára megsütni.

Az az üzemi gazdálkodás, amely a magántőke tulkapásaitól függetlenül elektromos árammal, gázzal, vizzel, jó és olcsó husáruval, fürdővel, közlekedéssel látja el a főváros népét, *helyes, okos és céltudatos.* De a közérdek nevében tiltakozni kell a mult számunkban emlitett szappanüzemi tevékenység, a kőbányai szőlőtelep ürmosbor termelése, a textilipari iskolák gobelinakciója és a Községi Gyógyszerüzem tartalékpolitikája ellen, mert ezek a kinövések és fattyuhajtások teremtik meg a közvéleményben, *nem jogosulatlanul, az üzemellenes hangulatot.* És ami a legfontosabb: a nyilvánosság előtt, mint fentebb emlitettük, pontos és részletes megvilágitását kérjük a főváros üzemi életének a zárószámadás tükrében, éppen az üzemek érdekében, mert türhetetlen, hogy *egyes bizottsági tagok a maguk egyoldalu beállitásában hozhassanak a közvélemény elé olyan üzemi intimitásokat, melyeknek ellenőrzésére és megcáfolására a törvényhatósági bizottság és a sajtó közvéleményének informálatlansága miatt nem nyilik alakalom.*

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX. ker., Gubacsi-ut 6. szám alatt levő

Községi Lóhusüzem telepén épitendő irodaépület

következő munkáira és pedig:

I. **Föld-, kőmüves-, elhelyező-, kőfaragó-, mükő- és vasmunkára;** II. **ácsmunkára;** III. **tetőfedőmunkára;** IV. **bádogosmunkára;** V. **asztalosmunkára;** VI. **lakatosmunkára;** VII. **mázolómunkára;** VIII. **üvegesmunkára;** IX. **redőnymunkára;** X. **padlózómunkára;** XI. **burkolómunkára;** XII. **szobafestőmunkára;** XIII. **vizvezeték- és csatornázási munkára;** XIV. **központi fütési munkára;** XV. **villanyvilágitási munkára.**

A kiirás nyomtatványai ivenként 10 fillér ellenében kaphatók naponta a hivatalos órák alatt a tanácsi VIII. ügyosztály mérnöki hivtalában (Központi városháza, I. pavillon, II. emelet 56. sz. alatt).

A rajzok és tervek ugyanitt megtekinthetők és a szükséges felvilágositások is ugyanitt nyerhetők.

A felsorolt munkacsoportok mindegyikére önálló ajánlatot kell tenni és a főváros fenntartja azt a jogot, hogy a több munkacsoportra esetleg együttesen tett ajánlatból bármelyik munkacsoport részajánlatát szabadon elfogadhatja: a fővárosnak ez a határozata pedig az ajánlttevőre feltétlen kötelező.

Minden ajánlat munkacsoportonként külön-külön boritékba helyezendő el, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Az ajánlatokat

1930. évi junius hó 13-án (péntek) délelőtt 10 óráig

kell benyujtani a tanácsi VIII. ügyosztályban, Központi városháza, II. emelet 202. ajtószám alatt. Az ajánlatok ugyanezen a napon délelőtt 10 órakor a tanácsi VIII. ügyosztály ülésermében, II. emelet 196. szám alatt nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi május hó 8.

A székesfőváros tanácsa.

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:

NEMZETI UJSÁG

UJ NEMZEDÉK

MOLY
ellen egyetlen biztos szer az
ELECTROLUX
PORSZIVÓGÉP,
amely globol gázzal már lárvájában megöli a molyt! Évente kétszer alkalmazhatjuk, tavasszal és ősszel. A globol gázfejlesztő keszülék az emberre teljesen ártalmatlan s bármely meglévő Electrolux-készülékre felszerelhető.
Kérjen dijtalan bemutatást. A porszivógépek beszerzésére **a FANSz tagjainak kedvező részletfizetési feltételekkel szolgálunk.**
ELECTROLUX R.-T.
IV., KIRISTÓF-TÉR 2. IV., VÁROSHÁZ-UTCA 16.
a Városházával szemben!
TELEFON: 821-78 868-14 és 868-15

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

A Helyiérdekü eladására vonatkozó ajánlat a Keresztény Községi Párt szakértő bizottságában

Megállapitja a szakértői jelentés, hogy a Helyiérdekü megváltása a főváros érdekében áll és az közlekedési és várospolitikai szempontból kivánatos — A főváros előtt fekvő ajánlat nem elfogadható, a leszállitandó vételárra vonatkozó esetleges tárgyalásokat is csak bizonyos feltételek mellett lehet megkezdeni — Megváltás esetén nem szabad a HÉV-et a Beszkárt-ba olvasztani, hanem önálló intézmény formájában kell tovább vezetni

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Heteken át megfeszitett erővel dolgozott az a szakértő bizottság, melyet a Keresztény Községi Párt a Helyiérdekü ismeretes ügyének tanulmányozására küldött ki. A bizottságnak *Csilléry* András dr., *Homonnay* Tivadar dr., *Mettelka* Frigyes, *Wünscher* Frigyes és *Szigeti* János voltak a tagjai és az a kezéhez jutott szakvélemények, helyszini szemlék, a kereskedelemügyi minisztériumtól, a vasuti és hajózási főfelügyelőségtől, nemkülönben a Máv-tól szerzett információk alapján tanulmányozta a kérdést. A bizottság jelentésével — mint arról lapunk más helyén számolunk be, — *a Keresztény Községi Párt keddi értekezlete foglalkozott Szigeti* János előadása kapcsán.

Amint a Beszkárt jelentését, a Beszkárt igazgatósága kisebbségi részének véleményét és az ajánlatot benyujtó cég szakértői véleményét ismertettük, szükségesnek tartjuk, hogy részletesen foglalkozzunk azzal a minden tekintetben az összes véleményeket szakszerüség és objektivitás szempontjából felülmuló véleménnyel is, amelyet a fentebb emlitett bizottság készitett el.

A bizottság megállapitásainak legelseje az a megjegyzés, hogy a Máv. bérleti ügyére nézve egy *miniszteri előadói tanulmány* és egy *Máv. szakvélemény* készült és illetékes helyről kapott felvilágositás szerint *egyik sem érett meg a hivatalos elbirálásig, mert az ajánlattevő az ajánlatot visszavonta.* A dolog természeténél fogva az Államvasutak szakvéleményét az Államvasutak sajátlagos szempontjai irányitották, melyek a főváros érdekeitől *eltérők.*

Az ajánlat elbirálása előtt a bizottság elsősorban azt a kérdést döntötte el, hogy *a főváros érdekében állana-e a HÉV. megváltása?* E tekintetben a bizottság egyhangulag annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a *HÉV-nek a főváros közlekedési rendszerébe való beállitása az egységes közlekedési politika, az általános várospolitika, a városfejlesztés, a főváros közélelmezése és a tervezett gyorsvasut, nemkülönben a város határain belül az egységes tarifa megalkotása szempontjából mindenesetre kivánatos,* ha ezek ellenében a fővárosnak nem kell *aránytalan megterhelést* vállalnia, és amennyiben *a székesfőváros jelenlegi pénzügyi helyzete* ezt egyáltalában megengedi.

Figyelembe veendő különleges szempontok még: a Gellért-tér rendezése, a Horthy Miklós-uti forgalom szabályozása, az óbudai közlekedés megoldása, a Zsigmond-utca tehermentesitése, a budai Dunapart kiépitése, Rákosfalvának Kőbányával az előljáróságra, a kapitányságra és a temetőre való tekintettel összekapcsolása és Zuglóval való összeköttetése, Visegrád és Esztergom bekapcsolása.

A szakértői jelentés *részletezi ezután azokat az előnyöket,* amelyeket a HÉV. megvásárlása a fővárosra jelentene. A fővárosban kenyerüket kereső, de a perifériákon elhelyezkedett kereskedők és tisztviselők részére jó közlekedés biztositása; a fővárosi kereskedőknek és iparosoknak előnyére szolgálna, ha a környékbeli lakosság méltányos tarifa mellett bevásárlásait és megrendeléseit a fővárosban végezné; a főváros lakóinak a környék igen alkalmas nyaralótelep volna; további előny volna az, hogy a nyaralók bevásárlásaikat továbbra is a fővárosban végeznék.

A második kérdés *az állam megváltási és háramlási joga tekintetében* merült fel. A szakértői vélemény részletesen ismerteti a vonatkozó törvényeket és engedélyokiratokat és megállapitja, hogy *a jelenlegi megváltási ár az állam részéről 3,202,708 pengő évjáradék, mely 68 éven át volna fizetendő.* A jogviszonyokat a megváltás szempontjából *terheseknek állapitja meg* a szakértői vélemény. Eltekintve az állam *feltételes,* de azonnal érvényesithető megváltási jogától (ha a HÉV. összekötő, vagy átmeneti uirány-jelentőséget kap, vagy a törvényhozás a vasutat fővonalnak nyilvánitja), *a feltétlenül* bekövetkezhető megváltás a legtöbb vonalra 1938-ban nyilik meg. Lehetetlen volna a fővárosnak ilyen nagyfontosságu pénzügyi és adminisztrativ jelentőségü tranzakciót azzal a tudattal megcsinálnia, hogy *nyolc év mulva az állam megválthatja a vasutat.* Hátrányos továbbá az 1998-ban beálló *háramlási jog is,* mert a jelzett időben a főváros kénytelen volna a vasutat az államnak minden ellenszolgáltatás nélkül átadni. Megjegyzendő, hogy az emlitett *magas megváltási ár* mellett nem valószinü, hogy az állam az engedélyidő lejárta előtt élne a megváltás jogával, mindamellett a HÉV. megváltását a főváros csak akkor perfektuálhatná, ha főképen a megváltás, de esetleg a háramlás tekintetében is *kedvezőbb feltételeket tudna kieszközölni a kormánynál, illetőleg a törvényhozásnál és pedig vagy a jogokról való lemondás révén, vagy a határidőknek megfelelő kitolásával.*

A szakértői jelentés ezekután számszerü adatokat közöl, összehasonlitásokat tevén a Beszkárt-vélemény, az eladók ajánlata és a Beszkárt kisebbségi véleménye között. Mindezek előrebocsátása után a kiküldött szakbizottság *a főváros előtt fekvő ajánlatot nem tartja elfogadhatónak. A leszállitandó vételárra vonatkozó esetleges tárgyalásoknál* pedig a szakbizottság 7 feltétel felállitását javasolja, mely között a legfontosabb, hogy az ajánlatban feltüntetett 2.100,000 pengős és 30 éven át fizetendő járadék *megfelelő mértékre leszállittassék.*

A szakértői bizottság végezetül rávilágit arra is, hogy a vásár létrejötte esetén *a HÉV. önálló maradjon-e, vagy pedig beolvasztassék-e a Beszkárt-ba?* Elméletileg az egyesitésnek kétségkivül előnyei vannak, az összevont adminisztráció anyagkezelés és redukált személyzet által elérhető megtakaritásokban. Ezzel szemben *a HÉV. önállósága mellett szólnak a következő körülmények:* 1. A HÉV. üzemének sajátsága, mely az áruszállitásban és a gőzüzemben nyer kifejezést, 2. az állam háramlási joga következtében a külön elszámolás nem mellőzhető, 3. a vasutnak a közutitól való eltérő jellege miatt tarifa-egyenlőség nem követelhető a környező községektől, 4. a személyzet a Beszkárt-tal való parifikálást az illetményekben nem követelheti, 5. személyzeti létszámcsökkentés az önálló üzemben is végrehajtható, 6. az autóbusszal és a HÉV-vel megterhelt Beszkárt olyan monstre-adminisztrációvá nőné ki magát, mely a szükséges elevenség és kereskedelmi szellem hátrányára volna, 7. az egységes közlekedési politikát amugy is a Beszkárt és a HÉV. felett álló központi szervnek kellene irányitani. Ennek következtében a szakbizottság véleménye az, hogy *a HÉV-et, mint önálló közlekedési intézményt kellene megváltás esetén is fenntartani.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VIII. ker., gróf Wenckheim-palota könyvtárrá történő átalakitásával kapcsolatosan szükséges

mübútor berendezési munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi május hó 19-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető a volt Wenckheim-palota helyiségeiben hétköznaponkint délután 2—5-ig, ugyanott a pályázati idő alatt szerdán és szombaton délután 5 és 6 óra között Bodon Károly és Vass Béla tervező művészek felvilágositással szolgálnak.

A versenytárgyaláson csak budapesti lakos magyar állampolgár mübutorasztalosok vehetnek részt, kik magasabb igényeknek megfelelő üzemmel rendelkeznek és akik elfogadható módon igazolni tudják, hogy hasonló természetü munkát már szállitottak. A mübutorasztalosi minőség szükség esetén az asztalos ipartestület által igazolandó.

Az ajánlatok

1930. évi junius hó 10-én (kedd) délelőtt ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály, III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi május hó 15.

A székesfőváros tanácsa.

TUNGSRAM
VÁLTÓÁRAMU BÁRIUMCSŐ

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
ALAPITTATOTT 1889.
BUDAPEST, X., KERÉKPÁR-UTCA 2.
TÁVBESZÉLŐ: J. 370-70
SÜRGÖNYCIM: MÉRT BUDAPEST
Mindennemü vizépités. Kikötőépités. Folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavatorokkal; darukkal való kirakodások. Földmunkák. Alapozások. Mély és magasépités. Utépités. Modern útburkolatok épitése. Vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Mindennemü ipari-, lakó- stb. házépitések.

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

WEINGRUBER IGNÁC
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget

RONEO UNDERWOOD
SOKSZOROSITÓGÉP IRÓGÉPEK
kellékek, irodaszerek, karbantartások, páncélszekrények.
PIRKNER ÉS MEZEI
BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 11. TELEFON: 143—22.

Hirek

Kik lesznek a törvényhatósági tanács kereszténypárti tagjai? Noha még hetek választanak el bennünket a főváros törvényhatósági bizottságának azon közgyülésétől, amelyen a szentesités alatt álló uj fővárosi törvény 107. paragrafusa szerint meg fogják választani a törvényhatósági tanács tagjait, valamennyi pártban *erős kortézia* folyik atekintetben, hogy kik legyenek a diszt és poziciót jelentő kiküldöttek. A Keresztény Községi Pártban a keddi értekezlet előtt sok érdekes vélemény hangzott el atekintetben, hogy a párt kiket küldjön a törvényhatósági tanácsba. *Hat*, amennyiben a pártonkivüliek megfelelő módon fogják támogatni a kereszténypárti listát, *hét Wolff-párti törvényhatósági tanácsi tagot* fog a közgyülés választani. Bizonyos, hogy a párt vezetőségén kivül olyanok is be fognak kerülni a kereszténypárti listán, akik ráérő idővel, megfelelő rátermettséggel, tisztességgel és szorgalommal fogják nehéz hivatásukát betölteni. Hogy *Wolff* Károly dr.-on, a párt vezérén kivül kik lesznek a Keresztény Községi Párt képviselői a törvényhatósági tanácsban, *általában még bizonytalan*. Ha ellenben azt nézzük, hogy *kit emlegetnek* a legtöbben és a leggyakrabban, mint a legposszibilisabb jelöltek egyikét, akkor *Nagy* Ferencet kell megemlitenünk. *Nagy* Ferenc a maga hihetetlen agilitásával, szilárd keresztény és nemzeti érzésével, anyagi és erkölcsi függetlenségével, erős gyakorlati közgazdasági érzékével méltó reprezentánsa lesz a törvényhatósági bizottságban annak a *keresztény polgári gondolatnak*, amelynek jegyében sok érdemes akciót fejtett ki már eddig is gyakorlati téren a kitünő *Nagy* Ferenc. Ha számbavesszük, kik *Wolff* Károly leghivebb és legmegbizhatóbb katonái, szintén elsősorban *Nagy* Ferencre esik a pillantásunk, bizonyos lévén, hogy amint az elmult tiz esztendő alatt egyetlen percig sem volt hűtlen a zászlóhoz, ezekután sem fogja vezérét sohasem cserben hagyni. Bizonyos az is, hogy *Nagy Ferenc a törvényhatósági tanácsban is mindig kipróbált hüségü katonája marad a vezérnek*. Amint eddig mindig biztosan számithatott reá a pártvezetőség, ezután is a küzdők első sorában fogjuk őt látni, ha majd a *törvényhatósági tanácsban kell megvédeni a keresztény érdekeket*.

Benedek tűzoltótiszt előadása. *Benedek* Mihály tüzoltótiszt a polgármester megbizása folytán Berlin, Drezda, Hamburg, Bréma, Hannover, Magdeburg és Lipcse városok tüzoltóságainak szervezését, felszerelését és laktanyáiknak épitkezését, valamint azoknak berendezését tanulmányozta. *Benedek* szorgalmas kutatással és munkálkodással gazdag anyagot gyüjtött egybe és *Tüzoltó tanulmányutam* cimen e hónap 18-án a Forum filmszinházban nagyszámu közönség előtt vetitett képekkel kisért felolvasást tartott. A megjelentek között ott volt *Koncz* Endre miniszteri tanácsos, *Ambrózy* és *Rétay-Theimer* tábornokok, *Spannberger* és *Guth* előljárók, igen sok fővárosi tisztviselő, a budapesti tüzoltó testületek szövetségének többszáz tagja. Az egybegyült hallgatóság az igen érdekes és értékes előadásért *Benedek* tüzoltótisztet melegen ünnepelte.

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ
PALACKTEJBEN AZ ERŐ

TÜSKÉK

Épitész vagy utépitő?

Levél a Szerkesztőhöz

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! Olvasom nagybecsü lapjában, hogy a Mérnök és Épitész Egylet szigoru ukázt bocsájtott ki a fővároshoz, követelvén, hogy az üresedésben lévő, műszaki képesitéshez kötött tanácsnoki állást ne általános képesitésü mérnökkel, hanem speciálisan épitészeti szakvizsgát tett mérnökemberrel töltsék be. Látom azt a nagy felfordulást, amelyet az európai egyensulyt félrebillenéssel fenyegető kérdés a szaksajtóban okozott és hallom itt-ott egy, a középitési bizottságban helyetfoglaló városatya hangját, amely öles tirádákat zeng a városházi épitési munka jövőjéről, ha ezt az állást épitésszel töltik be és a hágai egyezmény parlamenti megszavazását félti, ha a polgármester városrendezési és magasépitési ügyosztályokat egy vezetés alá vonná.

Nem akarom Szerkesztő ur bölcs megfigyeléseit ismételni a jogi minősitési ügyosztályokban duló mérnöki különitmények közismert ügyeiről, nem kivánom felmelegiteni azt az irtózatos eltévelyedést, amely a Széchényi strandfürdő épitése idején oly sajnálatos nyugdijazásokhoz vezetett a középitési ügyosztályban, nem vágyom kritika tárgyává tenni a középitési és utépitési albizottságok működését (annál kevésbbé, mert ezek az albizottságok néhány hét mulva amugy is jobblétre szenderülnek), csupán arra vagyok bátor nagybecsü lapjában rámutatni: ez a nagy felfordulás, az általános megmozdulás mindig a mérnökök érdekében történik, soha a jogászok érdekében. A magyar mérnök-társadalom a diploma bizonyos öntudatával azonositja magát a városházi mérnökök dolgaival, ez a mérnöki együttakarás eredményezte a legutóbbi státusrendezést, amelynek során a város szolgálatában alig néhány hónapot töltött ideiglenes hivatalnokok főmérnökökké avanzsálhattak és ma a budapesti városháza az ötödik fizetési osztályban lévő harmincegynéhányéves műszaki tanácsosokkal dicsekedhetik.

Mi, szegény jogászok, alig tudtuk kiverekedni tizenöt és huszéves szolgálatok után az ideiglenes hivatalnoki állások segédfogalmazóivá és fogalmazóivá való átminősitését, nekünk, igen tisztelt Szerkesztő ur, az ideiglenes hivatalnokokat illetően az életkor átlag 38—40 év, vagyunk az ideiglenes hivatalnokok részére megállapitott fizetési skála közepe táján, ugyanakkor, mikor az ugyanezen életkoru mérnökök már az ötödik fizetési osztály gyönyöreiben lubickolnak, a különféle üzemellenőri, üzemmérnöki pótlékokról, tervezési és egyéb munkadijakról, épitésellenőri honoráriumokról, hitelmegtakaritási ösztöndijakról nem is beszélvén!

Hol van az ország jogásztársadalma, mélyen tisztelt Szerkesztő ur, amikor a jogi minősitésü fővárosi alkalmazottakról van szó? Sehol nincs senki, Szerkesztő ur, hallgat az Ügyvédi Kamara, nem törődik velünk a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének tisztviselő-osztálya, mi csak huzuk az igát tovább, olyan lakásbérátlaggal, melyből a statisztikai hivatal megállapitása szerint a mai lakásviszonyok közepette a szobakonyhás lakás átlagbére sem telik ki.

Üdvözlöm azt a szaktudóst, akár mérnök, akár épitész legyen ő, aki a jövő hét szerdájától kezdve olimpusi magaslatban fog trónolni a középitési ügyosztály elevenjei és holtjai fölött! Szerkesztő urhoz azonban van egy tisztelteljes kérésem. Méltóztassék nekem megüzenni, mi a módja annak, hogy jogi és államtudományi dupla doktorátusommal sürgősen beiratkozzam a műegyetemre, hány félévet fog elismerni eddigi egyetemi tanulmányaimból a műegyetem. Mert én, őszülő halántékkal, de nem lankadó jogászi ambicióval sürgősen el fogom végezni a műegyetemet, abban a reményben, hogy tizenötéves ideiglenes városházi szolgálat után, amikor a velem kezdett, mérnöki diplomával rendelkező tisztviselőtársaim már tanácsnoki állásra kacsingatnak, ha törik, ha szakad, megszerzem a mérnöki diplomát és sürgősen követelni fogom, hogy engemet is jelöljenek a legközelebb megüresedésre kerülő műszaki képesitéshez kötött tanácsnoki állásra! (Aláirás.)

Buday Dezső ünneplése a Ferencvárosban. A Ferencváros és a főváros keresztény közönsége imponáló névnapi vacsorát rendezett *Buday* Dezső tiszteletére a Bakácstéri Keresztény Kaszinóban. A nagyteremben csak kétszáz ember fért el, ugyhogy a másik kétszáz kénytelen volt elmenni, mert nem kapott helyet. A vendégeket és notabilitásokat *Weszelszky* Gyula köszöntötte, mint házigazda, majd *Finály* István dr. serleggel a kezében tett hitvallást Buday Dezső magasztos ideáljai mellett. Utána *Sipőcz* Jenő dr. polgármester a rendkivül népszerü és közszeretetben álló közéleti embert üdvözölte Buday Dezsőben, akinek működése tulterjed a kerületen, a fővároson és országos jelentőségü. Buday Dezső szivébe zárja a maga közönségét, de a közönség is őt. Neki imponál az a keresztény harcos, aki sok sebet kap, mert sokat is osztogat. Fáradhatatlan hitvesével *(Hosszantartó taps.)* kenyeret szereznek a szegényeknek s a küzdelemben Buday Dezsőnek a Ferencváros ad mindig uj erőt. *Wolff* Károly, mint budai polgár köszöntötte Buday Dezsőt. A magyar lakoma abban különbözik a külföldiek vacsorázásától, hogy mi ezt az alkalmat mindig felemeljük a nemzeti régiókba. Aki Buday Dezső vacsoráján jelen van, jelenléte egyenlő a hitvallással. Hangsulyozta, hogy nem a keresztény eszmében van a baj, hanem annak kivitelében, de a kereszténységnek érvényesülnie kell a gyakorlatban is. Mi fanatikus és elszánt magyarok vagyunk, nem téveszt meg a tuloldal demokráciája bennünket, mert a tuloldal faji gondolata megakadályozza a demokrácia érvényesülését. A forradalom nem tud erkölcsöt és kulturát adni, csak az igazi kereszténység. Budayban a tettek emberét köszöntötte. *Ernszt* Sándor dr. kiemelte Buday Dezső páratlan stratégiai tudását és nagy szervezőképességét. Ebben a kerületben még a kormány emberei sem tudnak megmoccanni. Magasztalással szól Buday Dezsőné lankadatlan munkájáról. Nem félünk még azoktól se, mondta Ernszt Sándor, akik velünk, keresztényekkel szemben csináltak ellenzéki frontot. *Grégersen* Lujza a ferencvárosi asszonyok, *Papp* Jenő a Magyarság-szövetség, *Hunkár* Géza plébános a katolikus közönség, *Horvát* Géza dr. az ÉME nevében üdvözölte az ünnepeltet, majd *Wigh* János előljáró, *Müller* Antal, *Pásztthy* János bizottsági tagok és *Róth* Zsigmond dr., a Lövészegylet nevében szólalt föl. Az üdvözlésekre *Buday* Dezső nagyszabásu és koncepciózus beszédben köszönte meg a feléje áradó szeretetet, lelkes és sürü tapsok közt tett hitet rendithetetlen keresztény és magyar meggyőződése mellett.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Alkalmi vásár
részlet áruház
bebutoroz és felruház
Budapest, VI., Fóthi-ut 18.

Harc a tespedés ellen

Wolff Károly nagy beszéde a Keresztény Nemzeti Liga jubiláris közgyülésén

Az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga vasárnap tartotta a keresztény társadalom impozáns részvétele mellett ezévi közgyülését, amely egyben beszámoló volt a liga tizesztendős müködésének eredményéről. A jubiláris közgyülésen Wolff Károly dr., a liga ügyvezető elnöke hatalmas beszédben fejtegette a keresztény Magyarország problemáit.

Beszédében vázolta a sok nehézséget, amellyel azok találkoznak, akik a magyar közéletben Krisztus jegyében dolgoznak. Sokan visszariadtak a küzdelemtől, de kitartott a magyar értelmiség, mely szent meggyőződéssel akarja az értelmességet a munkások lelkében megszervezni. A szociális élet bölcseletével kevesen foglalkoznak szerte a világon. Öntudatlanul mennek a tömegek, nem analizálják a szociális lét alapján megnyilvánuló törvényszerüségeket. Az ellentábor is azt hirdeti, hogy szociális életet akar élni, elvesz azonban az éntől mindent, ami nemes és szent. Megfosztja a hittől, az Istentől, az erkölcstől, a becsülettől. Az akarat legázolását a keresztény társadalom pipogyasága és inaktivitása tette lehetővé.

Tiz esztendővel ezelőtt, a kétségbeesések idején idegen járom alá hajtotta fejét a nemzet, hitt a felforgatók jelszavainak és bár azóta egy decennium elmult és a nemzeti öntudat kezdett ébredezni, ma már tunya tespedés üli meg a lelkeket. Pedig az internacionális ellenfél minden eszközzel felvértezetten dolgozik azon, hogy az anyagi és lelki javainak 72 százalékát elvesztett magyar nemzetet a végső pusztulás örvényébe döntse. Beleharsogja a magyar köztudatba, hogy a Liga ki fogja nevelni a nemzeti akaratot és nem hagyja végső romlásba dönteni a nemzetet. A Ligának kell megkovácsolnia a magyar nemzet életének acélutját, mert nemzeti akarat nélkül nincs élet, nincs fejlődő jövő, csak olyan pusztulás, amelyből nincs feltámadás! Csak a keresztény értelem utján lehet boldogulni! Jöhet még küzdés, ezernyi golgota, harc, de semmi más nem adhat jövőt, mint Krisztus és a nemzeti gondolat.

A keresztény társadalom programmja egy szó és ez a szó: Krisztus. Magyarok akarunk maradni és keresztények, magyarságunkat és vallásunkat internacionalistáknak fel nem áldozzuk! Sokan akarjuk a keresztény Magyarországot azért, mert a magyar jövendőt akarjuk!

A közönség tomboló lelkesedéssel ünnepelte hatalmas beszéde végén Wolff Károly dr.-t. A beszédet, amely programmja a Liga uj tiz esztendejére, teljes terjedelmében ki fogják nyomtatni.

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

Kemény Sándor okl. mérnök, épitőmester
V., Pannonia-u. 18. Tel.: L. 904-24

A keddi pártértekezlet

A Keresztény Községi Párt *Wolff* Károly dr. elnöklésével kedden este tartotta az eheti pártértekezletét. *Wolff* Károly dr. elnöki megnyitójában meleg szeretettel üdvözölte a párt uj tagjait, akik a pártonkivüliek sorából léptek be a keresztény gondolat küzdő táborába: *Janits* Imre dr.-t, a Budapesti Közjegyzői Kamara elnökét, K. *Császár* Ferenc épitészt és *Wenczel* Árpád dr. kormányfőtanácsost, aki a törvényhatósági bizottságban a Budapesti Ügyvédi Kamarát képviseli. Bejelentette az elnök, hogy a pártonkivüliek egy csoportja levelet intézett hozzá, amelyben biztositották a Keresztény Községi Pártot arról, hogy amint a multban is tették, a *jövőben is a Keresztény Községi Pártot kivánják a közgyülésen és a bizottságokban szavazataikkal erősiteni.* A nagyszámban egybegyült párttagok nagy örömmel vették tudomásul az elnöki bejelentést. Az uj tagok nevében *Janits* Imre dr. kir. közjegyző válaszolt az üdvözlésre, hangoztatván, hogy őt a meggyőződés vezette a Keresztény Párt keretei közé, mert ez a párt a főváros vitális érdekeit a legtisztább eszközökkel szolgálja.

Wolff Károly dr. ezután megilletődött hangulat közepette parentálta el *Ambruss* Gyula dr.-t, aki mindig lelkes, hűséges hive volt a pártnak, majd bejelentette, hogy *Ambruss* után *Wayand* Miklós hentesárugyárost hivja be, mint soron következő póttagot az igazolóválasztmány, vele a párt egy régi, lelkes tagja tér ujra vissza a törvényhatósági bizottságba. Ezután *Szigeti* János, a Helyiérdekü ügyének megvizsgálására kiküldött öttagu bizottság elnöke ismertette teljes szakértelemmel azt a szakértői jelentést, amelyet a szakbizottság készitett a HÉV megvásárlása ügyében. A jelentés felett hosszu vita indult meg, amelyben *Buday* Dezső, *Csilléry* András dr., *Petrovácz* Gyula, *Miklós* Ferenc dr., *Kossalka* János, *Szabó* József, *Lázár* Ferenc dr. és *Frühwirth* Mátyás vettek részt. A felmerült problémákra *Wolff* Károly dr. az elnöki székből többször felvilágositást adott, figyelmeztetvén a pártot, hogy mielőtt ebben a fontos ügyben határoz, gondoljon a határozathozatallal járó nagy felelősségre. Maga *Wolff* Károly dr. terjesztette elő a határozati javaslatot, amely a következő:

— A Keresztény Községi Párt értekezlete foglalkozott a HÉV megvétele ügyével és ez alkalommal a legteljesebb köszönetét fejezte ki annak a szakértői bizottságnak, amely az óriási anyagot feldolgozta és előkészitette átfogó, objektiv jelentését. A Keresztény Községi Párt az egységes közlekedési politika és a lakosság érdekében kivánatosnak tartja a helyiérdekü vasutak megvételét, azonban a felajánlott alapon pénzügyi szempontból nem tartja keresztülvihetőnek. Nem tartja keresztülvihetőnek elsősorban az 1119 alkalmazott átvételét, főképpen a főtisztviselők tulmagas javadalmazása miatt, amely a vállalat igazgatásának a polgárság sulyos megterhelésével járó kockázatát jelentené és amely a HÉV-nek az összpolgárság érdekében leendő hasznositását meggátolná.

A határozati javaslatot a pártértekezlet egyhangulag elfogadta, mire *Wolff* Károly dr. közölte az értekezlettel, hogy a tizenkettes bizottság előtt, ahol az ügy szóbakerül, ezt a határozatot fogja képviselni. Az üresedésben lévő *két tanácsnoki állásra* jövő heti értekezletén fogja a Keresztény Községi Párt jelöléseit megejteni.

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

Boldog jövőt biztosit családjának
ha Budán a villamosnál fekvő **közmüves, gyümölcsös telkeinkből öt évi törlesztésre vásárol**
Bővebbet: **SOLTI LAJOS** bankcégvezetőnél
Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 10.
Telefon: Aut. 800—95
Nem közvetités! Jutalék nincsen!

Ki lesz az uj kertészeti igazgató? A főváros tanácsa Räde Károly kormányfőtanácsost, kertészeti igazgatót, legutóbbi üléséből kifolyóan tudvalevően nyugdijazta. Räde örökéért ketten versengenek: Morbitzer Dezső, kertészeti főfelügyelő és Szilágyi József kertészeti elsőosztályu felügyelő. Amennyiben még a mai tanács uralmának ideje alatt történik a kertészeti igazgatói állás betöltése, akkor a tanács fogja a választást megejteni, ha ellenben a törvényhatósági tanács megalakulása után kerül a kertészeti igazgatói állás betöltésére sor, az uj törvény értelmében a polgármester fogja Räde Károly utódát kinevezni.

Az aussigi kirándulás eredménye. A főváros tudvalevően Borvendég tanácsnok vezetésével bizottságot küldött ki Aussigba, hogy ott a vizvezetéki viz klórozását és deklórozását tanulmányozzák. A bizottságnak Paulovits Viktor, a Vizművek vezérigazgatója, Buday Dezső, Becsey Antal és Herczeg bizottsági tagok és Molnár Dénes fővegyész voltak a tagjai. A bizottság most tért vissza tanulmányutjáról és Borvendég tanácsnok részletes jelentésben számolt be a polgármesternek a látottakról. A jelentés szerint Aussigban és Prágában járt a bizottság, ezekben a városokban van a legtöbb baj az ivóviz tisztátalansága miatt, Aussigban az Elba vizéből termelik az ivóvizet, ez a folyó egyike a legpiszkosabbaknak, mert a mentében fekvő ipartelepek fertőző szennyvize nagymennyiségben folyik bele és teszi azt az egészségre is veszedelmessé. Ennek ellenére az aussigi vizvezetéki viz mégis teljesen kifogástalan és nagyon jóizü. Ezt a jó vizet az aussigiak klórozással állitják elő, utána megszabaditják a klórtól a vizet, oly precizen, hogy a legbehatóbb vegyészeti vizsgálat sem tud a közönség használatára kerülő vizben klórt még nyomokban sem kimutatni. A prágai vizművek a várost átszelő Moldva folyóból veszi a vizet. Itt szürőberendezéssel próbálkoztak, ez azonban nem vált be, ezért a prágaiak is a klórozási eljárásra tértek át. Minden valószinüség szerint az aussigi berendezést fogja a főváros mintául venni a budapesti ivóviz megjavitására. A költségekre a most felveendő függőkölcsönből fog a főváros fedezetet adni.

Szombaton lesz a FANSz. közgyülése. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének tisztviselő osztálya május 24-én, szombaton délután 5 órakor tartja az Uj Városháza közgyülési termében ezévi rendes közgyülését. A közgyülésen *Wurmb* Elemér árvaszéki elnökhelyettes, a Fansz elnöke fog elnökölni.

Nyilvános versenytárgyalást hirdetnek a Garay- és a Ferdinánd-téri piacok megépitésére. A pénzügyi bizottságban már két alkalommal éles vitát provokált a *Garay-téri és a Ferdinánd-téri piacok rendezése.* Az ügyosztály nyilt piac létesitését javasolta, fedett fülkesorokkal, olyképpen, hogy az óbudai piac bevált épitkezési módszerével létesitsék a fülkesorokat, *ugyanazon vállalkozóval*, aki ezt a piacot is épitette. A pénzügyi bizottságban a *Keresztény Községi Párt erős állásfoglalásán meghiusult a közel másfélmillió pengő értékü munkának versenytárgyalás nélkül való vállalatba adása.* A vita során bizonyos kompromisszumos megoldás létesült, olyképpen, hogy a vállalkozókkal a közélelmezési ügyosztály ujabb tárgyalásokat kezdjen és azok eredményét terjessze ujból a pénzügyi bizottság elé. Ezek a tárgyalások ugy látszik, *eredménytelenül végződtek*, mert mint munkatársunknak *Vajna* tanácsnok kijelentette, az ügyosztály közvetlen megbizás alapján elkészittette a létesitendő piacok tervrajzát és azzal a javaslattal fog a törvényhatósági bizottság elé lépni, hogy a tervek alapján *nyilvános versenytárgyaláson adja* a főváros a legolcsóbb ajánlattevőnek a munkát.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

A Szabadság-tér déli oldalának rendezése. Tudvalevő, hogy a Fővárosi Közmunkák Tanácsa a Szabadság-tér déli oldalának monumentális és harmónikus homlokzati kiképzésére nyilvános pályázatot irt ki. A pályázat élénk érdeklődést keltett, amennyiben 64 pályamü érkezett be. A megválasztott zsüri május hó 9-én Rakovszky Iván dr. elnöklésével megalakult és felbontotta a pályamunkákat. Elhatározta a bizottság, hogy a pályázati terveket elbirálás céljából a székesfőváros által rendelkezésére bocsátandó tágas helyiségben, előreláthatóan a pesti Vigadóban fogja elhelyezni. Döntés után a tervek 14 napon át közszemlére bocsáttatnak.

A Dunahidak zsürije. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter a Hungáriakörut és Óbuda között épitendő közuti Dunahid, valamint a Boráros-téri közuti Horthy Miklós Dunahid terveinek elkészitésére hirdetett tervpályázatok biráló szakbizottságának tagjaiul — a megejtett jelölések alapján — a következőket jelölte ki. Elnök: Forster Gyula államtitkár. a) A kereskedelemügyi minisztérium II. (közuti) szakosztálya részéről: Toperczer Ákos h. államtitkár. A kereskedelemügyi minisztérium III. (közuti hidépités) szakosztálya részéről: Novák Ferenc h. államtitkár, Gállik István dr. ny. h. államtitkár és Gombos Mihály miniszteri tanácsos. A kereskedelemügyi minisztérium IV. (magasépitési) szakosztálya részéről: Noszlopy Kálmán min. tanácsos. A kereskedelemügyi minisztérium VII. (vasuti müszaki) szakosztálya részéről: Szikszay Gerő miniszteri tanácsos. b) A kir. József-müegyetem részéről: Zelovich Kornél müegyetemi ny. r. tanár. Póttag: Maurer Fülöp Mór müegyetemi c. ny. rk. tanár. c) A Magyar Mérnök- és Epitész-Egylet részéről: Rotter Károly ny. Máv. igazg. helyettes. Póttag: Bánhegyi István vasuti és hajózási felügyelő. d) A Budapesti Mérnöki Kamara részéről: Czakó Adolf mérnök, müegyetemi ny. r. tanár. Póttag: Benedek József dr. mérnök, min. oszt. tanácsos. e) A Magyar Országos Képzőművészei Tanács részéről: Kertész K. Róbert h. államtitkár. Póttag: Lechner Jenő dr. müegy. ny. rk. tanár. f) A Fővárosi Közmunkák Tanácsi részéről: Rakovszky Iván, a tanács elnöke, Buday Dezső tanácstag. Póttagok: Czabalay Kálmán dr., a tanács alelnöke, Tellyesniczky János tanácstag. g) Budapest székesfőváros közönsége részéről: Sipőcz Jenő dr. polgármester, Csármann Ferenc tanácsnok. Póttagok: Buzáth János dr. alpolgármester, Messik Géza müszaki főtanácsos.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet

a VI., Dévai-utcai szfőv. közp. tüdőbeteggondozó intézetben létesitendő fekvőcsarnoknak, a szerelési munkák kivételével, összes munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenkint 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi május hó 23-tól kezdve, naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Hoopfner Pál mérnök, előadónál, a Központi városháza, III. em. 314. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi junius hó 7-én (szombaton) délelőtt fél 10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi május hó 17.

A székesfőváros tanácsa.

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c.
Telefon: Automata 510—71.

Versenytárgyalási hirdelmény

A Székesfőváros Vizmüveinél a gépészeti berendezés kicserélése következtében az egyes telepeken a következőkben megjelölt

Diesel-rendszerü hőmotorok

és az azokkal összeépitett

forgóáramu generátorok beszerzése

szükséges:

1. A Budaujlaki telepen: 1 darab 420 KVA-es forgóáramu generátor és a hajtására szolgáló 560 lóerő teljesitményü Diesel-rendszerü hőmotor;

2. a Krisztinavárosi átemelőtelepen: 2 darab egyenként 600 KVA-es forgóáramu generátor és a hajtásukra szolgáló 2 darab 800 lóerő teljesitményü Diesel-rendszerü hőmotor.

A székesfőváros tanácsa ezeknek a gépészeti berendezéseknek a szállitására nyilvános versenytárgyalást hirdet, utalással a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos Hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, amelyek az eljárás során irányadókul szolgálnak.

A Diesel-rendszerü hőmotorok és a velük kapcsolt forgóáramu generátorok teljesitményére és kivitelére, ugyszintén arra vonatkozólag, hogy az egyes gépcsoportok a Vizművek telepein milyen elrendezéssel kerülnek felszerelésre, a közelebbi adatokat a részletes leirás tartalmazza, amely a Vizművek igazgatóságánál IV., Reáltanoda-utca 1—3. sz. II. emelet 20. sz. alatt folyó évi május hó 14 napjától 3 pengőért megszerezhető, ugyanott a Diesel-rendszerü hőmotorokkal kapcsolt forgóáramu generátorok elrendezését feltüntető tervrajzok megtekinthetők és a szükséges felvilágositásokat is megadják.

A beszerzésre kerülő gépek különlegességére, az üzembiztonság érdekében támasztott fokozottabb igényekre való tekintettel a szállitást csak olyan cég kaphaja meg, amelyik kimeritően és hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy hasonló méretü, teljesitményü és kivitelü gépcsoportokat mint önálló cég már sikerrel szállitott és üzembehelyezett.

Az ajánlatokat

folyó évi május hó 28. napján délelőtt 11 óráig

a Központi városházán a vizvezetéki és világitási ügyosztályában II. emelet 295. szám alatt kell beadni. Az ajánlatokat ugyancsak május hó 28. napján déli 12 órakor a vizvezetéki és világitási ügyosztálynak a II. emelet 298. sz. alatt levő üléstermében fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1930. évi máj. hó 8. napján.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet

az I., Kökörcsin- és Zsombolya-utca sarkán épülő kelenföldi tüdőgondozóban szükséges központi melegvizfütőberendezési munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fentebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 50 fillérért kaphatók 1930. évi május hó 19-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Frischfeld Ede müszaki tanácsos előadónál, a Központi városháza III em. 328. sz. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi junius hó 8-án (pénteken) délelőtt ½10 órálg

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi május hó 13-án.

A székesfőváros tanácsa.

Vitál András mü- és épületlakatos
Budapest, VII., Angol-utca 3/b. Telefon: József 394-68.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága nyilvános versenytárgyalást hirdet a

Budapest, V. ker., Markó- és Honvéd-utca sarkán, 1090. és 1091. hrsz. telken épitendő hatemeletes bérház föld-, kőműves-, vasbetón- és elhelyező munkálataira.

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerüen kiállított irásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A szabályszerüen aláirt s az előirt okmánybélyegekkel ellátott pengőértékü, tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt borítékban nyujtandók be.

Az ajánlatokat

1930. évi junius hó 11-én, szerdán délelőtt 10 óráig

Budapest székesfőváros tanácsa XII. (világitási és vizvezetéki) ügyosztályának kezelőirodájában, a kezelőfőtiszt kezeihez (IV., Központi városháza, II. em. 295. sz.) kell benyujtani, vagy olyan időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig a tanácsi XII. ügyosztályhoz beérkezzék.

A fenti munkákra az ajánlati végösszeg után számitott 1%-nak megfelelő összegü bánatpénz teendő le a „Vállalati feltételek"-ben körülirt módon.

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon napon délelőtt 11 órakor a tanácsi XII. ügyosztályban fognak nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyek a „Külön kikötések"-ben foglaltaknak szigorunan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, a vállalati feltételeket, az általános és részletes munkafeltételeket, a külön kikötéseket, a költségvetést, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot, a megrendelési feltételeket a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Művek épitési irodájában (V., Váci-ut 74., IV. em. 438. sz.) 1930 évi május hó 21-től kezdődőleg hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között 20 pengő lefizetése ellenében megszerezhetik

A tervek Györgyi Dénes műépitész tanár és Román Ernő műépitészek irodájában, IX., Kinizsi-utca 31. sz., II. em. (Orsz. Magy. Kir. Iparművészeti Iskola) tekinthetők meg 1930. évi május hó 21-től kezdődőleg délelőtt fél 9-től fél 11 óráig, ahol a szükséges felvilágositások is megadatnak.

Az Elektromos Művek igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégitőnek nem találná, ugy ujabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A szóbanforgó munka kényes természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel, a munka csak oly pályázó cégnek fog odaitéltetni, amely kimeritően és hiteltérdemlően igazolni képes, hogy hasonló műszaki jellegü munkát már mint önálló cég sikerrel végzett.

Az Elektromos Művek igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaitélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kivül vehető igénybe.

Budapest, 1930. évi május hó 15.

Budapest Székesfőváros
Elektromos Művei igazgatósága.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 56.
Telefon: József 350—97.

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

GAZDASÁGI ÉLET

Egy igérettel ujra gazdagabbak a társasházat épitő fővárosi tisztviselők

A belügyminiszter még mindig nem hagyta jóvá a fővárosi telek eladását engedélyező közgyülési határozatot — A finánszirozás körül mutatkozó sulyos zavarok miatt jövő tavaszra odázódott el az épitkezés

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A fővárosi tisztviselők társasház épitő akciója, melynek minden momentumáról beszámol az *Uj Budapest*, az elmult héten uj állomáshoz érkezett. A tisztviselők küldöttsége, élén *Liber* fővárosi tanácsnokkal, az akció lelkes támogatójával, küldöttségileg kereste fel *Dréhr* Imre dr. népjóléti államtitkárt. A küldöttségben résztvettek *Wurmb* árvaszéki elnökhelyettes, a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének elnöke és *Jaczó* müszaki főtanácsos, az épitkezés terveinek müszaki felülbirálója is. A küldöttség arra kérte az államtitkárt, hogy a legközelebb folyósitásra kerülő *Lábkölcsönből* hasitsanak ki megfelelő részt a fővárosi alkalmazottak társasház épitkezésének finanszirozására.

Dréhr államtitkár megértéssel fogadta *Liber* tanácsnok előterjesztését, kijelentvén, hogy a főváros tisztviselőinek lakásépitési terve *előtte nagyon szimpatikus*, mert az uttörő jelentőségü és teljes mértékben beillik a népjóléti miniszternek a felsőházban kifejtett családi ház épitési programmjába. Kijelentette azonban az államtitkár, hogy a nagy államkölcsön ismeretes eltolódása halasztást jelent a LÁB részére nyujtandó ujabb tőkék folyósitását illetően is és amig a LÁB megfelelő tőkéhez nem jut, *nem lehet abban a helyzetben*, hogy a fővárosi alkalmazottak számára hitelt nyujtson.

Az államtitkári nyilatkozat tehát azt jelenti, hogy *az épitkezés megkezdésére ezen a nyáron már sor nem kerülhet*. Értesülésünk szerint *Wurmb* árvaszéki elnökhelyettes még kisérletet fog tenni arra, hogy a Községi Takarékpénztárral az érintkezés fonalát ebben a tárgyban ujra felvegye, azonban a *Hambrosskölcsön* második részletének elmaradása a főváros pénzintézetét amugy is, mint azt *Wolff* Károly dr. lapunk legutóbbi számában kifejtette, a jelzáloghitelek nyujtása terén nehézségek elé állitotta és bizonyosra vehető, hogy *az épitkezési akció finanszirozásától a Községi Takarék teljesen vissza fog lépni.*

A tisztviselők, akiket az egész vonalon csalódások érték, *már le is tettek arról a gondolatról*, hogy a jövő év tavasza előtt saját fedelük alá költözzenek. A belügyminisztérium nem siet tulságosan a fővárosi telek eladását elhatározó közgyülési döntés jóváhagyásával, igy *nagyon problematikus*, hogy *egyáltalában lesz-e valami a szépen kitervezett akcióból.*

A belügyminiszter még mindig nem hagyta jóvá a Kisipari Hitelintézet tőkeemelését. A főváros törvényhatósági bizottsága a *Kisipari Hitelintézet* alaptőkéjének felemelésére tudvalevően 400.000 pengőt szavazott meg. Az erre vonatkozó közgyülési határozatot a főváros annak rendje és módja szerint fel is küldte a belügyminisztériumba, ahonnan azonban a jóváhagyás még mindig nem érkezett le. Az intézet közgyülését ez okból mindezideig meghirdetni nem lehetett. *Széll* Jenő, a Kisipari Hitel kitünő vezérigazgatója ugy tervezi különben, hogy az alaptőkefelemelést az ezévi rendes közgyülés elé viszik, hogy igy ne kelljen a folyó évben két közgyülést tartani. Itt emlitjük meg, hogy a hatos üzemi bizottság *Lobmayer* tanácsnok és *Széll* vezérigazgató referátuma alapján már jóváhagyta az intézet elmult évi zárószámadását.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank. — Táviratcim: Ipközpont.
TELEFONSZÁMOK: **Központi osztályok** Nádor-utca 22, Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés. — **Bőrosztály:** Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. **Épitőipari osztály:** Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. **Faipari osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — **Kisipari hitelakció:** Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. **Kereskedelmi osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. **Textil közszállitási osztály:** Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

Munkácsy Ernő
épület- és mülakatosmester, takaréktüzhely- és kályhakészitő
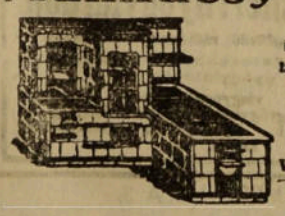
BUDAPEST, VII., Rózsa utca 39
Tel.: J. 312—80

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Ut-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 18. Telefon: J. 303-85

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépitési, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

A Hangya közgyülése. A Hangya Termelő, Értékesitő és Fogyasztási Szövetkezet csütörtökön délelőtt *Bernáth* István elnöklésével közgyülést tartott a szövetkezet Közraktár-utcai székházában. A közgyülés iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg, a hallgatóság nemcsak az üléstermet, hanem a városzobát is megtöltötte. *Bernáth* István ismertette az igazgatóság és a felügyelőbizottság 1929. évi jelentéseit, amelyek szerint a forgalom az előző évekhez hasonlitva, a szövetkezet központjánál körülbelül ötmillió pengővel csökkent, ami 7.3 százalékos visszaesést jelent. Csökkent a forgalom a Hangya kötelékébe tartozó szövetkezetek egy részénél is. Az elmult üzletévben az értékesökkenési alapok 55.000 pengővel való dotálása után 22.289 pengő felesleg mutatkozik, az igazgatóság javasolja, hogy ezt teljes egészében az 1930. évi nyereségszámlára vezessék át. Bernáth István a jelentések előterjesztése után hosszasan foglalkozott a szövetkezeti mozgalom fejlesztésének problémáival és hangoztatta, hogy a szövetkezetek igyekezzenek mentesiteni magukat az államok még jóakaratu támogatásától is. *Horváth* János pellérdi plébános a jelentésekhez hozzászólva, birálta a szövetkezet igazgatóságának üzleti politikáját és azt hangoztatta, hogy a Hangya központja nem tanusit kellő méltányosságot a vidéki szövetkezetekkel szemben. Több felszólalás hangzott még el, a felszólalók egy része a szövetkezet adminisztrációjának egyszerüsitését és az árukészlet kiegészitését sürgette, mások rámutattak arra, hogy az általában sulyos gazdasági viszonyok hatása volt érezhető a Hangya elmult üzletévének alakulásánál is. A közgyülés ezután a jelentéseket elfogadta.

Az Első Magyar Általános Biztositó Társaság május hó 17-én tartotta 1929. évi rendes közgyülését, amely az 1929. évi nyereséget 196.939.38 pengőben, az osztalékot pedig 15 pengőben állapitotta meg.

A Magyar Asphalt Részvénytársaság e hó 17-én megtartott közgyülése az osztalékot 2 pengőben állapitotta meg.

A „Szikra" Magyar Gyujtógyárak Rt. igazgatósága az évi rendes közgyülését e hó 27-ére hivta össze. A mérleg 386,977.17 pengő tiszta nyereséggel zárult, melyből a társaság az „A" sorozatu részvényekre, mint tavaly, 12 P osztalékot fog fizetni. Ugyanezen a napon tartja e gyujtógyárak kereskedelmi szervezete, a Magyar Általános Gyufaipari R.-T. is rendes közgyülését, mely Belitska Sándor volt honvédelmi minisztert elnökké fogja választani. A társaság tiszta nyeresége 128.304 pengő, mely a tartalékok megfelelő gyarapitása után a következő üzletév számlájára vitetik át.

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon József 428—25

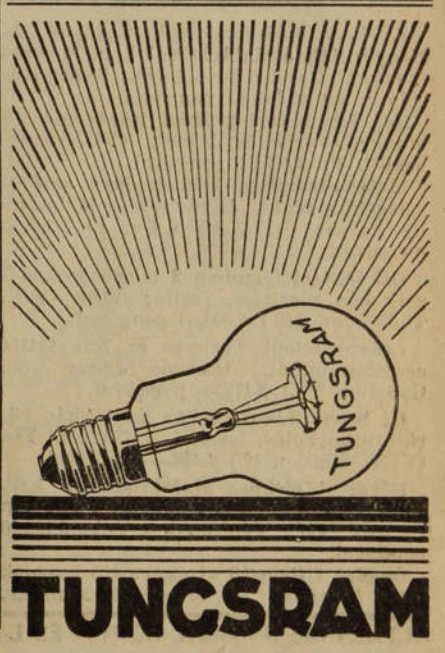

VÁLLALKOZÁS

Uj kiirások

Csatornaépitési munkákra az I. ker. Daróczi-ut és Hanzsabégi-ut, illetőleg Horthy Miklós-ut és Daróczi-ut közti szakaszon. Határidő: 1930 május 26 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornaépitési munkákra a III. ker. Vérhalom-utca (Eszter-utca és Pajzs-u. között levő szakaszon.) Határidő: 1930 május hó 26. (hétfő) d. e. 12 ó.

1550 darab csatornázási vasszerelvény szállitására. Határidő: 1930 május 26 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornaépitési munkákra az I. ker. Bajmóczi-ut és Budaörsi-ut közötti szakaszon. Határidő: 1930 május hó 26 (hétfő) d. e. 12 ó.

160 darab légcsatornás „Elastik" autógummi-abroncsszállitására a Köztisztasági Hivatal részére. Határidő: 1930 május hó 26 d. e. 11 ó.

560 pár altiszti és 2220 pár munkásbakancs szállitásra, a Köztisztasági Hivatal részére. Határidő: 1930 május hó 26 d. e. 11 ó.

Villamos tüzjelző és vizszinjelző berendezések szállitására és szerelésére a VII. Szabó József-utcában épülő autóbuszgarázsban. Határidő: 1930 május hó 27 (kedd) d. e. ½10 ó.

Mázoló és meszelési munkákra a Szent László-közkórház VII. számu pavillonjában. Határidő: 1930 május hó 28 (szerda) d. e. ½10 ó.

Föld-, kömüves-, bádogos-, elhelyező-, ács-, bádogos-, mükő-, burkoló-, asztalos-, lakatos-mázolómunkákra az I. ker. Kelenföldi tüdőbeteggondozó intézetben. Határidő: 1930 május hó 28 (szerda) d. e. ½10 ó.

Diesel-rendszerü hőmotorok és az azokkal összeépitett forgóáramu generátorok beszerzésére a Székesfővárosi Vizmüvek részére. Határidő: 1930 május 28 d. e. 11 ó.

Futórudak beszerzésére, a Székesfőváros Vimüvei részére. Határidő: 1930 május hó 28 d. e. 11 ó.

Elektromos kapcsolóberendezések és kábelvezetékek beszerzésére a Székesfőváros Vizmüvei részére. Határidő: 1930 május hó 28 d. e. 11 ó.

Terrasz-szigetelési és ezzel kapcsolatos munkákra az Uj Szent János-kórház. Határidő: 1930 május hó 30 (péntek) d. e. 9.30 ó.

Linoleummunkákra az V. Pannonia-u. 65. sz. alatti polgári iskolában. Határidő: 1930 május 30 (péntek) d e. ½10 ó.

Szobafestő, fakockaburkolati és redönymunkákra, továbbá a keritéshez szükséges föld-, kőmüves-, mükő-, disz-, kovács- és mázolómunkákra a VII. ker. Szabó József-utcában épülő autóbuszgarázshoz. Határidő: 1930 május hó 31. (szombat) d. e. ½10 ó.

Föld-, kőmüves-, vasbeton- és elhelyezőmunkákra, kőfaragó mükő- és ácsmunkákra a X. ker. Meglódi-uton épitendő „Horthy Miklós" Szeretetotthon részére. Határidő: 1930 junius hó 2 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Gőzfütési, hideg és melegvizvezetéki, csatornázási és gázberendezési munkákra az I. ker. Hieronymi-ut 1. sz. alatt levő Uj Szent János-kórházban. Határidő: 1930 junius hó 2 (hétfő) d e. ½10 ó.

Főgyüjtőcsatorna folytatólagos II. **szakaszának épitésére** a Tátai-uttól a Szőnyi-utig 645.50 fm. hosszban. Határidő: 1930 junius hó 2 (hétfő) d. e. 12 ó.

Főgyüjtőcsatorna épitési munkáira a VI. ker. Szőnyi-uttól a VII. ker. Szatmári-utig 800 fm. hosszban Határidő: 1930 junius hó 2 (hétfő) d e. 12 ó.

Bádogos javitási munkákra az I. ker. Uj Szent János kórház főző-, mosókonyha, alsó-felső felvonóház és az azokat összekötő fedett folyosóépületeken. Határidő: 1930 junius hó 4 (szerda) d. e. ½10 ó.

Kőmüvesmunkákra az I. ker. Uj Szent János kórház gyermektüdőbetegosztályán. Határidő: 1930 junius hó 4 (szerda) d. e. ½10 ó.

Központi melegviz fütőberendezési munkákra az I. ker. Kökörcsin- és Zsobolya-utca sarkán épülő kelenföldi tüdőbeteggondozóban. Határidő: 1930 május hó 6 (péntek) d. e. ½10 ó.

Föld-, kőmüves-, vasbeton és elhelyező munkákra az V. ker. Markó- és Honvéd-utca sarkán 1090. és 1091. hrsz. ' telken épitendő hatemeletes bérház részére. — Határidő: 1930 junius hó 11 (szerda) d. e. 10 ó.

Föld-, kőmüves-, elhelyező-, kőfaragó-, mükő-, vas-, ács-, tetőfedő-, bádogos-, asztalos-, mázoló-, üveges-, redőny-, padlózó-, burkoló-, szobafestő-, vizvezeték-, csatornázási-, központi fütési és villanyvilágitási munkákra, a IX. Gubacsi-ut 6. szám alatt lévő Községi Lóhusüzem telepén épitendő irodaépület részére. — Határidő: 1930 junius 13 (péntek) d. e. 10 ó.

Kátrányos makadám utrendezési munkáira, a II. ker. Bimbó-utcában. Határidő: 1930 junius hó 2 (hétfő), délelőtt 12 ó.

Központi fütőberendezés átalakitására és kibővitésére a II. ker. Marczibányitéri polgári iskolában. Határidő: 1930 junius 17 (kedd), délelőtt fél 10 ó.

Mübutorberendezési munkákra a VIII. ker. gróf Wenckheim-palota könyvtárrá történő átalakitásával kapcsolatosan. Határidő: 1930 junius 3 (kedd), délelőtt fél 10 ó.

Szobafestő és mázolómunkákra a VI. Gömb-u. 53. sz. alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 junius hó 16 (hétfő), délelőtt fél 10 ó.

Vizvezeték, csatornázás és gázberendezési munkákra az I. ker. Kökörcsin- és Zsombolya-utcák sarkán épülő tüdőbeteggondozó intézet részére. Határidő: 1930 junius hó 11 (szerda), délelőtt fél 10 ó.

Összes munkákra, szerelési munkák kivételével a VI., Dévai-utcai székesfővárosi központi tüdőbeteggondozó intézetben létesitendő fekvőcsarnokban. Határidő: 1930 junius hó 7 (szombat), délelőtt fél 10 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács május 22-iki ülésén vállalatba adattak:

I. ker. **Léderer-telepi Tornyos és Nagy-villák átalakitásával kap. burkoló munkák**, Gerber József (II., Szász Károly-u. 4.) 15,732.25 pengővel.

Szt. László-téri polgári iskola mázoló munka, Török és Juhász (VI., Petneházi-u. 4.) 2,467.20 pengővel.

Mátyás-templom falfestménye restaurálásához szüks. állványozás, Makovszky Ferenc (VII., Abonyi-u. 4.) 2,805.— pengővel.

Bakáts-téri templom 2 darab üvegmozaik kép készitése, Zsellér Imre (VII., Thököly-ut 163.) 5,000.— pengővel.

Léderer-telepi Tornyos és Nagy-villa asztalosmunkái, Ocsenás János (I., Győri-ut 2/b.) 2,178.— pengővel.

Uj Szent János-kórház mérlegház körüli utburkolás, Ámon Antal és Fia (VIII., Futó-u. 10.) 6,456.— pengővel.

Fővárosi cirkusz átalakitásával kap. föld- és kőmüvesmunkák, Boghen György (II., Nyul-utca 8. sz.) 5,135.30 pengővel.

Óbudai Ujtemető virágárusitó csarnok föld-, kőmüves és elhelyező munkák, Deiakker Ödön (I., Táltos-u. 4.) 4,579.40 pengővel.

Jobbparti köztemetőben padok mükő munkái, Meloccó Péter (IX., Ferenc-körut 41.) 3,000.— pengővel.

VI., Gyöngyösi-u. kórház kerités lakatosmunkák, Vass és Kovács (II., Fő-utca 48.) 2,470.— pengővel.

VII. ker., Miskolczi-uti elemi, vasgerendák szállitása, Vasgerendákat Árusitó r.-t. (VI., Podmaniczky-utca 41. sz.) 21,002.50 pengővel.

Miskolczi-uti elemi, kovácsmunka, Vital András (VII., Angol-u. 3/b.) 2,010.— pengővel.

VII., Miskolczi-uti elemi, ácsmunkák, Szalay Sándor (VI., Röppentyü-u. 43.) 24,008.— pengővel.

Miskolczi-uti elemi, mükő munka, Kautnik József (IX., Márton-u. 32.) 9,114.30 pengővel.

Miskolczi-uti elemi, mükő munka, Biehn János (Ferenc-körut 46.) 3,896.— pengővel.

Miskolczi-uti elemi, asztalosmunka, Brichta József (VII., Erzsébet-krt. 104.) 14,963.70 pengővel.

SZÓRAKOZÁS

CORSO (Váci ucca 9.) Telefon: Aut. 874—02. **Hangos vigjáték-esték:** Anita Page, William Haines főszereplésével: **Amor bárkája.** Hangos vigjáték 8 felv. — **Stan és Pan kirándul.** Hangos burleszk 2 felv. — **Garden-party a Kormányzónál.** Külön felvétel a teljes kerti ünnepélyről. — Előadások mindennap: fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) **Ma éjszaka — talán!** (Heute nacht — eventuell!) Cito Cinema filmattrakciója 10 fejezetben. Zenéjét szerezte: Robert Stolz. Németül beszél, énekel. Főszerepben: Jenny Jugo, Riemann, Schultz, Arno. Előadás mindennap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION IV., Eskü-ut 1. Tel.: Aut. 831—02. **Ma éjszaka — talán...** (Heute Nacht eventuell...!) **Sicc hangos trükkfilm.** — Előadások: fél 6, fél 8 és fél 10.

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: József 429—46 és József 419—02. Müsor: **Négy pajtás.** A Fox filmgyár pazar kiállitásu énekes, zenés, látványos filmattrakciója 14 fejezetben. Főszereplők: Janet Gaynor és Charles Farrel. — **Extra Fox hangos hiradó.** — Előadások kezdete hétköznapokon: ½6, ¾8 és 10 órakor, vasárnap: ½4, ¾8 és 10 órakor.

UFA

CORVIN FILMSZINHAZ (VIII., József-körut és Üllői ut sarok. Tel.: J. 389—88.)

Az Operaház fantomja. — **Tengeri szörnyek.** Hangosfilm. — **Hiradók.** — Előadások hétköznap: ¾6, ¾8 és háromnegyed 10; vasár- és ünnepnap: ¾4, ¾6, háromnegy 8, háromnegyed 10.

UFA FILMSZINHAZ (VI., Teréz-körut 60. Tel.: Aut. 197—67 és 197—68): **A magyar rapszódia.** Ezenkivül trükk film. Hiradók. Szekeres orognaszólója. Előadások hétköznap: ½6, ½8, fél 10; vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8, 10.

URANIA FILMSZINHAZ (VIII. Rákóczi-ut 21. Tel.: J. 460—45, J. 460—46. **Ki a tigris?** Beszélő bünügyi hangosfilm. — **Miki a varietében.** Trükkfilm. **Tojáshéj titkai.** Kulturfilm. — **Hiradók.** — Előadások kezdete hétköznap ½6, ½8, fél 10. Vasárnap 4, 6, 8, 10 órakor.

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ

Molnár: **Vacsora,** Schnitzler: **Szakitás,** Békeffy konferál.
Szendi — zongorahumorista.

Szenzációs májusi műsor a
TABARINBAN

KAMARA MOZGÓ
(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.
PROLONGÁLVA
Csak egy kislány
Szintiszta magyar hangos film. Rendezte **Gaál Béla,** zenéjét szerezte **Stefanidesz Károly.** Főszereplők: **Eggert Márta, Zombory Mercedes, Jávor Pál, Pethes, Vándory, Gárdonyi.**
Előadások: hétköznap 5, ½8 és 10 órakor, vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor

MANGOLD BÉLA KOLOS
divatárus, ingkészitő
IV., VÁCI-UTCA 15.
30—35%-os árengedménnyel
adja el finom árukészletét
Az eladás folyamatban van!

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Telkek már **heti 4—5 pengőtől** részletfizetésre **leköthetők.** — Gyönyörü helyen, **villamos megálló mellett,** 20 percnyi távolságra a fővárostól. Családi ház és villa épitésre alkalmas, amit a telek kifizetése esetén elő is mozdithatunk. Tervrajzokat és **egyéb felvilágositást** a
Tabáni Épitő és Kereskedelmi r.-t.
I., Hegyalja-ut 5 **Alapitva 1911**
Fővárosi alkalmazottaknak ajánlatos

Alapitási év: 1868 Telefon: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-ÚT 95.
Szállitja
a legmegbizhatóbb üzem- és kenőanyagokat
Kristály benzint
világitó- és traktorpetroleumot, gázolajat
ROBUR
amerikai autó- és traktorolajokat.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézett.
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

*

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

VII. évfolyam 22. szám

Budapest, 1930 május 31

UJ BUDAPEST

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Gróf Károlyi-u. 8.

VÁROSPOLI... ...S KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Frakciók

Alig van hét, hogy a törvényhatósági bizottság bizonyos töredékeit illetően ujabb és ujabb frakciók alakulásáról ne hallanánk hirt. Legutóbb — mekkora paradoxon! — a pártonkivüliek tömörültek, fenntartván a szint, programmot és jelszavakat nélkülöző közös lobogó alatt is mindenesetre tiszteletreméltó magánvéleményüket. A szinte hetenkint felbukkanó uj alakulások formai oka: a három nagy párthoz nem tartozó közgyülési elemeknek a törvényhatósági tanácsban való részvétele biztositsa. Bizonyos azonban, hogy az uj zászlókitüzéseknek egyéb, ki nem mondott, vagy talán tudatalatti okuk is van, amelyeknek megvilágitása a városházi politika sorsdöntő óráiban épen nem fölösleges.

Ha a városháza korszaknak nevezhető utolsó decenniumát vizsgáljuk, el kell ismernünk, hogy az a programmok és célkitüzések jegyében folyt le. Világnézeti és gazdasági célkitüzésekkel jött a Keresztény Községi Párt, programmot jelentett a városházi életben a szociáldemokraták bevonulása is, nem nélkülözte a jelszavakat a kormány városházi pártja sem, amikor a középutas politika őt életrehivta. A három nagy párt azonban kisajátitott magának a városházán minden célkitüzést, megvalósitási lehetőséget, állásfoglalást ugy a pozitivumok, mint a negativumok irányában: a tengerjáró gőzösök határozott utiránya mellett mi maradhatott az apró vitorlásoknak, amelyek rossz kormányossal hánykolódnak nagy szelek szárnyán a viharos tengereken? Az idők folyamán holt vizekre tévedt kicsi sajkák, amelyeknek utasai nem csatlakoztak az oceánjárókhoz, most észrevették, hogy kopott vitorlájukat hiába veri az orkán, a kormánykerék eltörött, az iránytü elveszett: az önfenntartás ösztönétől vezéreltetve próbálják az árbócra felvonni a lobogót, hogy a hullámok alatt örökre és nyomtalanul el ne tünjenek.

Kétségtelen azonban, hogy ezekre a rozzant kis bárkákra szükség nincsen, az apró kis pártfrakciók a maguk céltalanságában csak feleslegesek, mást nem csinálnak, nem is tudnak csinálni, csak zavart és fejetlenséget okoznak a városházi vizeken. Programmtalanságuk lehetetlenné teszi, hogy akár most, akár az uj választások idején megnövekedjenek, ők azok a halvaszületett csecsemők, akik csukott szemekkel és ereikben a vér lüktető keringése nélkül jöttek a világra. Lehet, hogy helyet kapnak a törvényhatósági tanácsban, nincs kizárva az sem, hogy ottani képviselőjük sok igyekezettel és ambicióval hasznára lesz a köznek. Mindez azonban még nem menlevél az eljövendő viharok számára, mert árbócaik csucsán ott lebeg a pusztulást jelentő Elm tüze . . .

A városházi politikát ma nem egyes, bármilyen kiváló, de hinterland nélküli egyéniségek irányitják, a tömegek mozgatják ezt a politikát és a téli választás a tömegek és a tömegek világnézeteinek összeütközése lesz. Amint vihar közeledtén ijedten bujnak eresz alá a fecskék, félre az önmagukat tulértékelő városházi frakciókkal, amelyeknek nincs helyük és keresnivalójuk az elkövetkezendő nagy csatán! Bizonyosra vehető, hogy e világnézetek és elvek nélkül hánykolódó hajócskák végül is megkeresik azokat a réveket, amelyekben a csata idején megpihenhetnek.

Wolff Károly az aktuális problémákról

Részletesen nyilatkozik a törvényhatósági tanács megalakulásáról, ami junius második hetében fog megtörténni — A törvényhatósági tanács müködése az átmeneti idő alatt a folyó ügyek intézésére fog szoritkozni — A kórházi ápolási dijak ügye, az uj fővárosi költségvetés, a községi választások terminusa és egyéb fontos kérdések

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A városházi adminisztráció egyre nyugtalanabb napokat él át. Mint a földrengést a szeizmográf, ugy jelzi ez a nyugtalanság azoknak a változásoknak a bekövetkezését, amelyek az uj fővárosi törvény végrehajtása következtében válnak esedékesekké. Mindenekelőtt a *törvényhatósági tanács intézményének a megvalósitása* lesz az a nagyjelentőségü változás, amelyhez egymás után több ujabb és ujabb változtatás kapcsolódik a városházi adminisztráció életében. A törvényhatósági tanács a legfontosabb szerv lesz az autonomia müködésében, érthető tehát, hogy valamennyi pártban izgalmakat kelt e tagsági helyek betöltése. *Petrovácz* Gyula az *Uj Budapest* legutóbbi számában érdekes cikkben ismertette azokat a csatározásokat, amelyek a törvényhatósági tanács egyes tagsági helyeinek a betöltése körül zajlanak le. *Valóságos tülekedés folyik ezekért a pozicziókért*, amelyek közvetlen döntési jogot nyujtanak azoknak a szerencséseknek, akik ebbe az uj intézménybe bekerülnek. Ennek folyományaképen természetesen megkülönböztetett sulyt, diszt és tekintélyt jelent a törvényhatósági tanácstagság.

A legutóbbi napokban *különböző hiresztelések terjedtek* el a törvényhatósági tanács megalakitása ügyében. Hire járt, hogy a végrehajtási utasitás fogja majd megállapitani a tagsági helyek betöltésének módját. E hirek tulzott jelentőséget tulajdonitottak annak a végrehajtási utasitásnak, amelyet a belügyminiszter a fővárosi törvény végrehajtására vonatkozóan kiadott. A végrehajtási utasitás természetesen nem tehet egyebet, mint direktivákat ad a törvényben foglalt rendelkezések értelmezésére és gyakorlati érvényesitésére vonatkozóan. *Wolff* Károly, a Keresztény Községi Párt elnöke, akit ebben az ügyben megkérdeztünk, a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Különböző lapokban egymásnak ellentmondó hirek jelentek meg a törvényhatósági tanács intézményének megalakitásáról és a tagsági helyek betöltéséről. Ezek a kombinációk *érthetetlen tapogatódzások. Ebben a kérdésben nincs helye semmiféle kombinálásnak, vagy találgatásnak*, mert hiszen a törvényhatósági tanács összeállitása, a pártoknak az uj intézményben való képviseltetése és általában ennek a fontos szervnek a megalakitása tekintetében az *uj fővárosi törvényben határozott és félreérthetetlen rendelkezések foglaltatnak.* A törvény szóbanforgó szakasza ugy rendelkezik, hogy a törvényhatósági tanács tagjait *lajstromos szavazás utján* kell megválasztani. A lajstromos szavazásnál, — ezt ugyancsak a törvény világos rendelkezése szabja meg, — *tizennégy főből álló csoport ajánlhat olyan listát, amelyen huszonöt név szerepel.* A huszonöt jelöltre azért van szükség, mert a választott tagok száma husz és ezeken kivül öt póttagot is kell jelölni. A listán szereplő huszonöt jelöltnek nyilatkoznia kell a polgármester előtt, hogy elfogadja-e a jelölést és a tizennégy ajánlónak hitelesitve alá kell irnia az ajánlást. *Egy jogerős listához tehát huszonöt jelöltre és tizennégy ajánlóra, tehát összesen harminckilenc törvényhatósági bizottsági tagnak az együttes szereplésére van szükség.* Az ajánlók ugyanis ajánlottak, vagyis jelöltek egy személyben nem lehetnek. Ezt maga a törvény rendeli el igy és a végrehajtási utasitás csak a szavazólapok kiállitásának külső formaságairól és a szavazás módjáról intézkedik. *Az érdemleges rendelkezés* bennfoglaltatik a törvényben. Egészen természetes, hogy a törvényhatósági tanács megalakitásával kapcsolatban különböző találgatások merülnek föl, mert hiszen a főváros törvényhatósági bizottságában numerikusan csak három olyan párt szerepel, amely harminckilenc, vagy ennél több szavazattal rendelkezik.

Itt közbevetően megkérdeztük *Wolff* Károlyt, hogy ezek szerint a *kisebb városházi frakciók nem kapnak képviseletet a törvényhatósági tanácsban?* Megtörténhetik-e, hogy kisebb, tiz-tizenkét tagból álló csoportok a pártonkivüliek közül megszerzik az ajánláshoz szükséges további 2—4 aláirást és maguk közül csak egy bizottsági tagot jelölnek a törvényhatósági tanácsba, a többi huszonnégy jelöltet tetszésük szerint *más pártok tagjai közül* válogatják ki? A következő választ kaptuk:

— *Ez teljes lehetetlenség*, mert hiszen az idegen párthoz tartozó bizottsági tagok nem vállalják egy velük szembenálló párt jelölését. Márpedig a polgármester előtt minden ajánlottnak nyilatkoznia kell a jelölés elvállalásáról. Ezek szerint tehát *kisebb pártok csak ugy kapnak képviseletet a tanácsban, ha más kisebb pártokkal közös listát állitanak.* Már csak azért sem lehet idegen pártból jelölni tagokat, mert hiszen a törvény kimondja, hogy az a jelölt, aki két listán szerepel, egyiken sem választható meg. Természetesen lehetséges *sokféle variáció* a kisebb pártfrakció szövetkezése esetében, az is lehetséges, hogy valamennyi kisebbségi párt közösen állapodik meg egy lista benyujtásában.

Megkérdeztük *Wolff* Károlyt, hogy nem tart-e lehetségesnek egy békés kibontakozást ebből a kétségkivül nehéz szituációból? *Wolff* Károly a következőket mondotta:

— *Erre a kérdésre nem tudok válaszolni*, mert velem senki ebben a tárgyban konkrét formában nem értekezett. Itt-ott velem folytatott diskurzusokban hallottam *bizonyos eshetőségekről*, de nem tanácskoztam még pártommal, sem a pártközi megállapodás feltételeiről. Konkrétumot tehát nem mondhatok, legfeljebb annyit jelenthetek ki, hogy *hajlandó vagyok pártközi megállapodást kötni*, ha pártom érdekeit abban százszázalékig megvédelmezhetem. Ami a törvényhatósági tanács tagsági helyeinek a betöltését általánosságban illeti, ebben a tekintetben sem alakult ki egységes vélemény. Annyi bizonyos, hogy *junius második hetében már sor kerül* az uj intézmény tagjainak a megválasztására.

Arra a kérdésünkre, hogy a törvényhatósági tanácsnak mi lesz a legelső feladata, *Wolff* Károly a következőket mondotta:

— A törvényhatósági tanács feladata egyelőre *a fővárosi adminisztráció zavartalanságának biztositására* terjed ki azalatt az öthónapos átmeneti idő alatt, ami az uj választásokig még hátra van. Ebből következik, hogy ugyszólván kizárólag a *folyó ügyek elintézésére* fog a törvényhatósági tanács szoritkozni. Messzemenő jelentőségü alkotásokat ettől az uj intézménytől ebben az átmeneti időszakban *várni nem lehet.* Az egyes ügyosztályoknak rövidesen el kell késziteniök az uj költségvetést, amit még a jelenlegi törvényhatósági bizottság fog megszavazni.

Az uj választások terminusáról *Wolff* Károly nem tudott véleményt mondani. Nézete szerint az *uj választások november végén, vagy december elején lesznek.*

Szóbahoztuk azokat a bonyodalmakat is, amelyek a fővárosi kórházi betegápolási dijak megállapitása körül keletkeztek. A főváros valósággal harcban áll a népjóléti miniszterrel, aki nem ismeri el azokat a tartozásokat, amelyeket a főváros vezetősége e cimen tőle követel. Különböző számok röpködnek a levegőben anélkül, hogy végre konkrét lépés történnék legalább a helyzet tisztázása érdekében. *Wolff* Károly a maga véleményét a következőkben fejti ki:

— A fővárosnak az államkincstárral szemben fönnálló követelése *két részre oszlik.* Az egyik rész az a differencia, amit a népjóléti miniszter ur szuverén jogára való hivatkozással vitássá tesz. Ez az összeg *tizennégymillió pengő*, ami tudvalevően onnan származik, hogy a népjóléti miniszter alacsonyabban szabta meg a napi kórházi beteg-

Hortobágyi juhtúró
Mindenütt kapható! Termeli:
ORSZ. MAGY.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

ápolási dijat, mint amennyiben a főváros kérte ennek az összegnek a megállapitását. Ezen a tizennégymillió pengős, szerintünk kétségkivül fennálló, de a népjóléti miniszter ur szerint vitás követelésen *kivül állanak azok a követelések, amelyek a népjóléti miniszter ur által megszabott napi ötpengős alapon járnak a fővárosnak az államkincstártól.* A főváros 21,400.000 pengőt költött a közkórházakra. Ebből az összegből két és félmillió pengő a differenciális követelés, ami tehát az előbb emlitett tizennégymillió pengős ugynevezett vitás követelésben bent szerepel. Marad tehát 18 és félmillió pengő tartozás, amely — ismétlem és hangsulyozom — *öt pengős alapon jön össze.* Ezek *preciz adatok*, amelyeket a fővárosi főszámvevőtől kaptam, aki minden tekintetben vállalta és vállalja ezekért az adatokért a felelősséget.

— Képviselőházi beszédemben egyébként hangsulyoztam, hogy a *miniszter ur szuverén joga nem terjedhet ki odáig, hogy a fővárosnak évről-évre megujuló sulyos károkat okozzon.* Ha a népjóléti miniszter urnak ez a megállapitás szuverén joga volna, akkor megtörténhetnék, hogy a kórházi betegápolási dijat naponként *tiz fillérben fogja valamelyik népjóléti miniszter megszabni.* A vita annál is inkább indokolt, mert hiszen vannak *állami kórházak, ahol a napi betegápolási dij nyolc pengő.* Én a magam részéről szükségesnek tartom ezuttal is hangsulyozni, hogy a kórházi betegápolási dij körül támadt bonyodalmakat liquidálni kell és pedig egyszersmindenkorra. Végleg ki kell kapcsolni ezt a kérdést, mert nem szabad türnünk, hogy a főváros és a népjóléti kormány között ilyen *mérgező anyag* rontsa meg a mindenkor szükséges jóviszonyt. Helyesnek tartanám tehát, ha felkeresnénk mielőbb a népjóléti miniszter urat és mekisérelnénk őt álláspontjának megváltoztatására birni. Ha ez a lépés sem járna sikerrel, akkor nem marad más hátra: *panasszal kell fordulnunk a közigazgatási birósághoz!*

Az árvák pénzéből segitsük elsősorban az árvákat!

— Levél a Szerkesztőhöz. —

Az *Uj Budapest* legutóbbi számában igen érdekes és megszivlelendő megjegyzéseket olvastunk *Az árvák pénze* c. cikkben s reméljük, hogy ennek az igazán tárgyilagos és az árvák érdekeit mindenek fölé helyező kritikának meg lesz a hatása.

Ugyanaz a remény ösztönöz bennünket arra, hogy hasonló célból vezéreltetve, egy másik irányban folytassuk a kritikát.

Nemrégiben közölte a fővárosi árvaszék a sajtó utján a nyilvánossággal, hogy nincs már kihelyezési való árvapénze magánosok számára és most az *Uj Budapest* cikkében olvastuk a kimutatást, mely szerint pénzintézeteknél 626,913 pengő van elhelyezve takarékbetétkönyvekben s ugyanakkor amortizációs kölcsönök cimén 1.470,300 pengő van folyósitva, — vagyis a kihelyezhető árva tőkéknek majdnem egyharmadát pénzintézetek használják és alig több, mint kétharmadát bizonyára egészen jó ingatlanjelzálogi biztositás mellett magánosok.

Nem akarunk belemenni annak a vitatásába, hogy helyes-e ez az arány, az árvaszéket bizonyára az a szükséges szempont vezeti a tőkék egyrészének pénzintézeti elhelyezésénél, hogy mobil tőkével kell rendelkeznie a gyámság és gondnokság megszüntetésével felszabaduló tőkék folyósitására. Hogy ennek a mobil tőkének mekkorának kell lennie, azt a kiskoruak életkorának és árvaszékileg kezelt pénzének figyelembevételével hozzávetőlegesen évről-évre meg lehetne állapitani, de egyébként nem lehet kifogást tenni az ellen, ha az árvaszék betétekkel támogatja az arra érdemes intézeteket.

Ezzel szemben azonban volna egy — az árvaszék hivatásához közelebb álló és közvetlenebb — másik feladat is, ami az árvapénzekkel megoldható lenne s amire konkrét eset alapján kivánjuk az árvaszék figyelmét felhivni.

Előfordul ugyanis, hogy kiskorunak, akinek nincs pénztőkéje, csak ingatlana, pénzre van szüksége, mondjuk: az ingatlan tatarozására, vagy a nem eléggé jövedelmező ingatlan helyett más, jobban jövedelmező, de valamivel drágább ingatlan megvételére, amihez kölcsönt kell fölvennie. Ugyebár, a legtermészetesebb az lenne, hogy az árvaszék adjon kölcsönt, mert ez sokkal olcsóbb, mint akármilyen bankkölcsön, mert ez minden közvetités és a törvényes kamat szokásszerü kijátszásának mellőzésével kicsikart egyéb dijak és költségek nélkül megszerezhető. *Nem volna szabad tehát annak előfordulni, hogy amikor az árvaszék több, mint hatszázezer pengőt bankokba helyez el, a kiskoru ne kaphasson ugyanattól az árvaszéktől ingatlanára jelzálogilag épp ugy, sőt esetleg* (lásd Lipótvárosi Takarékpénztár 50,000 pengő!) *jobban biztositott kölcsönt.* Miért fizesse a kiskoru *a magasabb bankkamatot, az aránytalan költségeket*, amelyeket nem akarunk itt most részletezni.

Ettől a többkiadástól meg kell menteni a kiskorut az árvaszéknek azzal, hogy *elsősorban a kiskoruak hiteligényét elégitse ki s csak azután következzenek a más magánosoknak adott kölcsönök és a bankbetétek.* Esetleg az árvaszék befolyást is gyakorolhatna azokra az intézetekre, amelyeket betéttel támogat, hogy ennek ellenében az árvaszék gondozása alatt álló kiskoruak hiteligényeit kedvezményesen elégitse ki. De mindenesetre legolcsóbb és legjogosultabb lenne kiskoruak részére az árvaszéki kölcsön.

HA PÉNZRE VAN SZÜKSÉGE
budapesti vagy budapest-környéki házra, telekre és épitkezésre, **gyorsan és előnyösen kaphatja hosszabb törlesztésre**
SOLTI LAJOS v. bankcégvezető által
Budapest, V. Gróf Tisza István (volt Fürdő)-u. 10

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest,
VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 907—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

HLATKY JÓZSEF
okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395-78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

SHELL BENZIN OLAJ

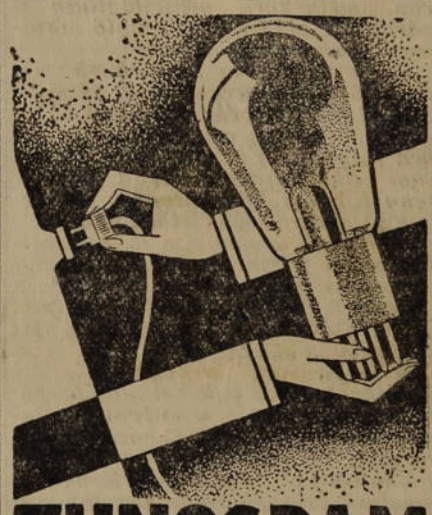

TUNGSRAM
VÁLTÓÁRAMU BÁRIUMCSŐ

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és vérbetegek külön osztálya

Városházi történetek

A városházi ujságirói szobának legeredetibb egyénisége mindenesetre Róna Lajos, a Mai Napnak közgazdasági, egyben városházi szerkesztője. Ha lapja révén hivatalos minőségben csak néhány évvel ezelőtt került is be a fővárosi sajtótudósitók közé, élénk örömmel és változatlan szeretettel fogadták ott kollégái, hiszen Róna Lajos barátunk a legrégibb, legkitünőbb magyar ujságirók közé tartozik.

Hogy mennyire régi és mennyire kitünő munkása a hirlapirodalomnak Róna Lajos, akit baráti körökben Lajcsi néven becéznek, mutatja az, hogy háromkötetes nagy könyvet irt, mint utóhangjában megjegyzi, kerek harmincnégy munkanap alatt. Harmincéves ujságirói munkásságának állit oszlopot e hallatlanul érdekes három kötetben Róna Lajos. „Oly óriási távolság választja el az utóbbi tizenöt esztendőt — irja Róna — az előbbi tizenöt évtől érzésben, hangulatban, felfogásban, az emberek és események kritikájában, hogy kivánatos feladatnak látszott: a jelen szomoruságának, csüggedtségének, itt-ott kétségbejtő és majdnem reménytelen helyzeteinek ellensulyozására a multból elővarázsolni derüsebb képeket, szivet-deritőbb szinfoltokat és megnyugtatóbb oázisokat. Az ujságiró, mikor memoárokat ir, nem a saját élményeivel lép a nyilvánosság elé, hanem korrajzot ad, eredetibb megvilágitásban hozza előbbre a multak alakjait és történéseit, akikkel és amelyekkel az ujságcsinálónak hivatásából kifolyólag dolga volt."

A harmadik kötet végén igazi amerikai ötletet valósit meg kitünő Lajcsi barátunk. Egy névsor, — még pedig tizenegy oldalas névsor! — sorakozik fel a harmadik kötet utolsó oldalain. Itt Achim Andrástól kezdve Zsitvay Leóig mindenki szerepel, aki a magyar politika utolsó harminc esztendejében tett vagy alkotott valamit. Vannak hasonló munkák, amelyek szintén sorompóba állitanak egy névmutatót, főleg történelmi könyvek, de a Róna Lajcsi névmutatója elüt minden hasonló névmutatótól. Itt ugyanis csak a nevek szerepelnek, nincs megemlitve azonban a vonatkozás, a könyvnek megfelelő oldala, hogy melyiken fordul elő az illető. Tetteivel, cselekedeteivel, dicsőségével. Igy azután, ha valaki nevét látja a névmutatóban, kénytelen elolvasni az egész könyvet, mert ha a rizskásahegyen keresztülette magát, jut el ahhoz a bizonyos oldalhoz, amelyen nagybecsü személye a halhatatlanságnak átadatott.

Városházi vonatkozás — fájdalom! — kevés szerepel a könyvben. Lajcsi sokáig volt vidéken lapszerkesztő, amikor meg budapesti redakciókban forgolódott, figyelmét inkább lekötötte a politikai és gazdasági élet küzdőtere, mint a csöndes békebeli városháza. Van azonban mégis benne egy-két, a fővárosi életben is sok szerepet játszott politikai egyéniségnek néhány kacagtató története. A történetekért a felelősséget, — a sajtójogit sem véve ki, — magára a könyvre háritjuk . . .

*

Ledermann Mór, (most is városatya) az ismert budapesti nagykereskedő, lelkes hive és jóbarátja volt Vázsonyi Vilmosnak, aki viszont a legodaadóbb hivével szemben sem türtőztette magát, ha alkalma nyilott egy kis gunyolódásra. Ledermann jubilumát ülte és Vázsonyihoz fordult: adjon neki tanácsot, olyan ötletet, amivel meglephetné alkalmazottait a jubileum alkalmából. A dolog olyan legyen, hogy ne kerüljön sokba, az alkalmazottak örüljenek neki és az ujságokba bekerüljön. Vázsonyi pillanat alatt válaszolt:

— Akaszd föl magad!

Ledermann nagyot nézett.

— Igen, — ismételte Vázsonyi — akaszd föl magad. Ezt megirják az ujságok, semmibe sem kerül, az alkalmazottak pedig örülnek neki...

*

Ez a történet békebeli, szereplői Heltai Ferenc Budapest néhai főpolgármestere — és egy szivar. Szintén Róna Lajos könyvéből való. Csernoch János, a boldogult hercegprimás szenvedélyes szivaros volt. Egyszer, mikor Ferenc József királynál járt, a király megkinálta valami különleges, szépen bepólyált havannával. A hercegprimás a világért rá nem gyujtott volna a szivarra, hanem hazavitte és szinte ereklye gyanánt tartogatta a dolgozóasztalán levő szivarosdobozban. Mikor aztán egyszer Heltai Ferenc, Budapest főpolgármestere meglátogatta Esztergomban, Csernoch a becses szivart odaajándékozta a főpolgármesternek, aki azt odahaza szintén a szivaros-skatulyájában helyezte el és szintén elhatározta, hogy a szivart nem szivja el. Zsoldos László, a kitünő iró valamilyen ügyben elment ezidőtájt Heltainak a Rózsadombon levő villájába. A Hirlapirók Nyugdijintézetének csekkjét vitte Heltaihoz, az intézet akkori elnökéhez aláirás végett. Mialatt Heltai a csekket nézte, amelyen már rajta volt Lenkey Gusztáv aláirása, udvariasan Zsoldos felé tolta a szivaros-dobozt és megkinálta. Zsoldos találomra kivett egy szivart a dobozból és rágyujtott. Mikor Heltai a csekk aláirása után fölnézett az iróra, megdermedve látta, hogy Zsoldos a király szivarját szivja. A dolgon már persze nem lehetett segiteni, a becses emlék hamuvá vált . . .

*

Még egy ujságiró-jubileum zajlik le a héten, amely közelről érinti a városházi sajtóirodát. Egyik legtekintélyesebb és legérdemesebb tagja, Fehéri Armand, a Pesti Hirlap városházi szerkesztője, jut el negyedszázados jubileumához annak, hogy a Pesti Hirlap kötelékében dolgozik, mint belső munkatárs.

Huszonöt esztendő nagy idő egy ember életében, különösen nagy idő, ha az ujságirói életből ez a negyedszázad ugyanazon műhelyben telt

Szabó Imre emlékezete

A tiszti ügyészség Szabó-serlegét a kari vacsorán ünnepélyes beszéddel avatta fel Sipőcz polgármester — Ha ideált keresek magamnak, nem lebeghet előttem más, mint egy valódi nagy magyar jogásznak, néhai Szabó Imrének a példája és politikája — mondotta a polgármester — Szerencse volt, hogy a forradalmak utáni idők jogalkotási zürzavarában olyan hatalmas jogász ült a tiszti főügyészi székben, mint Szabó Imre

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Mikor *Szabó* Imre dr. tiszti főügyész most egy esztendeje tragikus hirtelenséggel elhunyt, a tiszti ügyészség személyzete, amely rajongó szeretettel övezte hivatali főnökét, elhatározta, hogy *a nagy főügyész* emlékezetére serleget alapit. A serleget a tiszti ügyészek saját anyagi erejükből meg is vásárolták és annak avató ünnepsége szombaton este volt a Szent Gellért-szálló különtermében. Az ünnepi vacsorán kizárólag a tiszti ügyészi kar jelenlegi és nyugdijban levő tagjai jelentek meg. A vacsorán egyetlen felszólalás hangzott el: *Sipőcz* Jenő dr. polgármester ünnepi beszéde.

— Igen Tisztelt Uraim! Kedves Kartársaim! A jognak hivatása, hogy a társadalomban a különböző érdekek között megnyugvást teremtsen, „harmóniát hozzon létre. A jog ezt a harmóniát akkor tudja megteremteni, ha a közösség érdekeit védelmezi az egyesek tulkapásaival szemben és másrészről, hogy ha ennek keretén belül a jog az egyeseknek és különösen a gyenge egyedeknek nyujt hathatós védelmet ugyancsak vagy a közzel szemben, vagy más egyedeknek tulkapásaival szemben.

— A mai jog elvesztette azt a hatalmi szinezetét, amely a régebbi jogokat, különösen az imperialista római jogot jellemezte és ma a modern jogokba mindinkább behatol a védelem gondolata. A mai magánjogba mind erősebben behatol a közjog a maga cogens jogszabályaival, ugyancsak más egyedeknek tulkapásaival szemben.

— A művelt Nyugat szeret minket, magyarokat lenézni, szereti a mi kultur intézményeinket lekicsinyelni és a mi jogunkat sem ismeri el az övével egyenrangunak. Már pedig ha mélyen belenézünk a magyar jogba, akkor azt fogjuk látni, hogy már az ősi magyar jog is modern szemszögből nézve olyan jogvédelmi intézményekkel rendelkezett, amelyeket a müvelt Nyugat akkori joga nem tud felmutatni. Elég, ha a közjog terén a vármegyei intézményre utalok, amely a leghatalmasabb és legnemesebb jogvédelmi intézmény volt, hiszen a legnagyobb és legszentebb közösségnek, a nemzetnek érdekeit, a nemzetnek jogát, a nemzet alkotmányát védte évszázadokon keresztül elnyomó hatalmakkal szemben. De a magánjogunkban is, a mi régi magánjogunkban megtaláljuk ezt a védelmi gondolatot, ha például a kiskoruak fokozottabb védelmét figyeljük meg, vagy a magyar jognak sajátos jellemvonására gondolunk abban, ahogy a magyar asszonyt védi például az özvegyi jognak intézményével, ami bizonyitja, hogy a magyar jogi felfogás lovagias, mindig a gyengék védelmét szolgálja.

— És nagy magyar jogásznak a mai közfelfogás nem is tekint mást, mint aki a jognak ezt a védelmi jellegét a legjobban ki tudja domboritani, aki küzd a közért és küzd a gyengékért. Egy sajátos tünet az, hogy nagy közvádló neve nem igen maradt meg a köztudatban. Talán az egyetlen Kozma Sándor az, akinek nevét megőrizte a magyar közfelfogás. De azt sem a jog támadó vonatkozásainak kidomboritása miatt, hanem azért, mert épen ellenkezően ő vitte bele elsősorban a büntető eljárásba a védelmi gondolatot és a modern humánus felfogás szellemét.

— És ha figyeljük az irodalmunkat, **nagy ügyészi vádbeszédeket** nem örökit meg a jogi irodalom, ellenben megörökiti **a nagy védőbeszédeket**, még akkor is, hogyha ezeket a védőbeszédeket el sem mondották, hanem ha azokat, mint például **Kölcsey**, csak egy ideális cél, egy ideális felfogás érdekében irták.

— És amikor mi ma itt kegyeletes lélekkel összejöttünk, hogy boldogult **Szabó** Imre emléke előtt hódoljunk, én át vagyok hatva attól a gondolattól, hogy Szabó Imre ezek közé a nagy magyar jogászok közé tartozik, ő ezeknek a nagy magyar jogászoknak egyenes leszármazottja, lelki örököse. **Szabó** Imre valóban nagy modern jogász volt. Az ő egész életét, az ő egész pályafutását a jognak ilyen ideális szellemben követett felfogása hatotta át, ő küzdött a köz érdekéért és küzdött a gyengékért és elnyomottakért. Az ő hivatali állása, az a körülmény, hogy másfél évtizeden át volt az ország első városi törvényhatóságának tiszti főügyésze, különös alkalmat adott arra, hogy ezt az ő fenkölt felfogását a gyakorlatban is **érvényesitse**. Szabó Imre össze tudott **egyeztetni** olyan érdekeket, amelyek a legellentétesebbeknek látszanak, **ő védeni tudta a köznek** érdekét más hatalmas felsőbbségekkel szemben, ha erre szükség volt. De másrészt ő **meg tudta védeni a közzel szemben** is, vagy egyéni hatalmaskodásokkal szemben is az egyest, az elnyomottat, a rászorultat.

— Szabó Imrét erre a kiegyenlitő nagy védelmi munkára az tette képessé, hogy ő csodálatos lelki tulajdonságokkal rendelkezett. Sokféle vonatkozásban dolgoztam vele együtt és mindig bámultam elméjének csodálatos fogékonyságát, egészen sajátos jogi érzékét. Bámulatos rövid idő alatt, szinte villámgyorsasággal tudta a legbonyolultabb jogeseteket átpillantani és épen ez a rendkivüli gyors felfogás tette lehetővé azt, hogy a jogi ismereteknek is bámulatos tárházát tudta magában összegyüjteni.

— De talán nem is erre a felfogóképességre helyezem a fősulyt, hanem arra a csodálatos képességre, amely ritka jogászban is van meg, arra a csodálatos judiciumra, itélőképességre, amellyel ő a legbonyolultabb esetet is el tudta birálni és amelyben a számtalan sok relativ igazság között szinte egy pillanat alatt az abszolut igazságot meg tudta találni.

— De, igen Tisztelt Uraim, ahhoz, hogy valaki nagy jogász legyen, nem elég az, hogy ha ilyen rendkivüli elmebeli képességekkel rendelkezik, hanem ahhoz nagy és meleg szivnek szükséges. Mert nem elég az, hogy egy jogász felismerje az igazságot, a maga eszével, hanem szivnek is kell hozzá, bátorság is kell hozzá, hogy a felismert igazságokat, azután az élet minden körülménye között áldozatosan érvényesiteni is merje.

— És még egy jelenségre akarok rámutatni, amely sajnos, nálunk magyaroknál egy külön kiemelendő tulajdonság. Rá akarok mutatni **Szabó Imrének izig-vérig magyar jellemére.**

— **Szabó** Imre valóban magyar jogász volt. Sajtságos az, hogy ez még külsőségekben is megnyilatkozott. Nem emlékszem például arra, az ő hosszu pályafutása alatt, hogy az ő irásaiban vagy az ő beszédeiben **idegen szerzőre való hivatkozást találtam volna.** Nem azért, mintha ő lebecsülte volna az idegen auktoroknak és nagy jogászoknak tanitásait. Nem. De ő annyira magyar jogász volt, hogy még ezt a külföldi idegen támasztékot is eltávolitotta magától, talán azért, mert az ő nagy esznek ilyen jogi támasztékokra szüksége sem volt.

— Az előbb egyik kedves szemben ülő barátunk beszélgetés közben emlitést tett arról, hogy volt egy másik nagy jogászunk, akit a jelenlévő urak egy része nem ismert. Ha a kettőt összehasonlitjuk egymással, **Kobler** Ferenc, aki rendkivül nagy jogász volt, azt mondhatnj, az analizáló germán jogászok tipusa, aki az eseteket részekre bontotta, nagy auktoroknak, pandektistáknak utmutatása után a jogeseteket szinte felaprózta, a legelemibb, a legapróbb részletekbe ment bele és azután rakta össze és konstruálta meg kiváló jogi véleményét.

— **Szabó** Imre ennek ellentéte volt. **Szabó Imre a magyar jogászi tipus**, aki nem részletezi az eseteket, aki a jogesetet hirtelen egyszerü áttekintéssel, valami csodálatos intuicióval, szinte azt mondhatnám, ösztönösséggel tekinti át és a legbonyolultabb jogesetek között is hirtelen és rögtön megtalálja azt a pontot, ahol a jogesetet meg lehet ragadni és amelyből az esetet azután le lehet vezetni és az igazságot érvényesiteni is lehet.

— **Szabó** Imre ezeknek a nagy jogászi tulajdonságoknak birtokában került a tiszti ügyészség élére és az ő ottani működése valóban korszakalkotó nemcsak a tiszti ügyészségre, hanem általában az egész székesfővárosra nézve. Én nem hiszem, hogy a legutóbbi másfél évtizedben volt valamely olyan nagyobbszabásu jogügy, amelyen az ő hatalmas elméjének pecsétje rajta nem lett volna. Hacsak **a nagyüzemeink megváltását** nézzük, vagy — amit én már közelebbről tapasztaltam, — **a külföldi tartozásoknak rendezését:** mindenütt ott lehet látni az ő jogi zsenijének a nyomait. Vagy vegyük például a háborus időket, vagy az azok után következő időket, amikor azt lehet mondani, hogy minden felbomlott, amikor a gazdasági, szociális, sőt — azt mondhatnám — a családi viszonyok is hihetetlen változásokon mentek keresztül, ami a főváros érdekeit is igen erősen érintette: milyen szerencse, hogy ilyen hatalmas, nagy jogász ült a tiszti főügyészi székben, aki irányt tudott mutatni, aki a felbomlott társadalmi rend zürzavarában meg tudta mutatni azt a helyes utat, amelyet a fővárosnak s a tiszti ügyészségnek követnie kellett!

— Gondoljunk csak vissza például a háboruk utáni, a forradalmak utáni időkben **a jogalkotás zürzavarára**, a rendeletek óriási tömegére, amikor tiszavirág-életet élt egy-egy jogi alkotás, ugy, hogy a holnap már mást hozott az előző helyére, mennyi alkalom lett volna erre, hogy a főváros érdekei és jogai elsikkadjanak a jogszabályok nagy tömegében. De Szabó Imre ott volt, őrködött és hatalmas zsenije mindig megtalálta a helyes utat, amelyet az ügyészségnek és a fővárosnak követnie kellett, hogy a főváros eminens érdekei sérelmet ne szenvedjenek és megvédessenek.

— A megboldogult főügyésznek nagy érdeme még, hogy ő nevelni, szervezni tudott egy ügyészi kart, amelyre a maga szellemi és erkölcsi nivója folytán büszkék lehetünk s amely tisz-

el. Egy elsülyedt világ az 1905-ik év, amikor Fehéri Armand a béke boldog esztendeiben a Pesti Hirlaphoz szerződött, ott szolgálta végig a világháborut, a forradalmakat és az azután következő sulyos és komoly időket. Gyerekember volt 1905-ben Fehéri, alighogy kikerült az iskola padjaiból (ma sincs több negyvenegynéhány évesnél) és még milyen jövő áll előtte, mily szép és nagy célok lebeghetnek szemei előtt! A negyedszázadból a nagyobbik rész a városházán telt el: Guthy Imre tragikus halála után állitotta őt gazdáinak, Légrády Imrének és Légrády Ottónak bizalma a fővárosi rovat élére.

Nagy és sulyos volt az örökség, amelyet Fehéri átvett. De nagy mult állt már ekkor mögötte: a bihari cikkek, a horvát cikksorozat, a Barát Armin-féle sajtóper, amelynél a miniszterelnökségi sajtóiroda vezetőjével szemben az egész ország lázas érdeklődése közepette mentette fel az esküdtszék háromnapos tárgyalás után a fiatal ujságirót. A városházán féltek a pompástollu Fehéritől, akinek leleplezései az egész országban mohón olvasott cikkei voltak és szinte rettegetté tették őt.

Fehéri eleinte keveset foglalkozott városházi dolgokkal. Fontosabb tennivalója volt: a mährisch-ostraui főhadiszálláson, majd a német főhadiszálláson Vilmos császár oldala mellett irt és dolgozott, egyszerre két lapnak: a Pesti Hirlapnak és a Neue Freie Pressének. Csak a háboru utolsó esztendeiben, amikor a haditudósitói mesterség a háboru elhuzódása folytán már korlátok közé szoritódott, jelent meg Fehéri a városházán, megirva hires Bárczy-cikkeit.

Ezekkel a cikkekkel teremtette meg Fehéri a városházi riportázsnak eleddig ismeretlen azt a formáját, hogy a fővárosi rovatvezető nemcsak a hivatalos kommunikéket adta le, nemcsak az egyes kisebbjelentőségü városházi eseményeket boncolgatta kritikai szemmel, hanem élesen és határozottan támadta saját személyében a városházi vezetőséget is. A hentesek háborus pénzeiről, a kórházi kvarclámpákról, a Bárczy-féle telkekről irt cikkei után nemsokára le is mondott a polgármesterségről Bárczy István: főpolgármester lett belőle, utána pedig Bódy Tivadar dr. következett, akinek nagy szaktudásáról, tekintélyéről és tehetségéről már Fehéri is elismerő cikkeket bocsátott közre.

Ha a jubileum kapcsán Fehéri mai működését nézzük, a nagyvonaluság az, amelyet az ő városházi politikája legjellemzőbb tulajdonságául emlithetünk. Városházi politikai cikkei a dolgok tökéletes ismeretéről tanuskodnak, reflektorként mutatva rá a felvetett probléma legfontosabb oldalára. A Pesti Hirlap ma az a tekintély a városházán, ami néhai Guthy Imre életében volt és hogy az, nagy olvasottságán és elterjedtségén felül elsősorban a jubiláns Fehéri Armand ujságirói kvalitásainak köszönhető.

Alkalmi vásár
részlet áruház
bebutoroz és felruház
Budapest, VI., Fóthi-ut 18.

Ha jó, tartós, megbizható és gazdaságos üzemü
autobuszra
vagy teherautóra
van szüksége, ugy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár R. T.-tól,
amelynek győri **automobilgyárában**
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP ÉS RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság:
V., Deák Ferenc ucca 18
Telefon: 818—50.
Budapesti raktár és javitómühely:
X., Kerepesi ut 28. sz.
Telefon: J. 453—84.

RIEGER OTTÓ
orgonagyára
X., (RÁKOSFALVA) SZIGLIGETI-UTCA 29.

KAINRATH ANTAL
Villamosvilágitási, erőátviteli és villamosjelző berendezési vállalata — Csillárok raktáron.
Budapest, VIII., Kisalétrom-u. 2 — Tel: J. 301—64

AUTOBUSZ KAROSSZÉRIÁK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZÉSEK
GYÁRTJA:
NAY ÉS RÓNA
GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ
ÉS SZIVATTYUGYÁR RT.
BUDAPEST, X., KÁPOLNA-TÉR

RIETSCHEL ÉS HENNEBERG R.-T.
Budapest, VIII., Práter-u. 12. Tel. J. 23—18
Központi fütések és távfütések. Gőz-, hütő-, főző- és gőzmosó-berendezések, száritók. Vizvezetéki, csatornázási, fürdő-, gáz-porszivó és egyéb egészségügyi berendezések. — Városi vizmüvek. — Szivattyutelepek.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

tikar a tiszti főügyész ur vezetése mellett méltóan viszi a főváros intézményeinek jogi védelmét.

— Én csak hálával tudok visszagondolni néhai Szabó Imrének erre a nagy munkásságára, amely olyan óriási volt, hogy még az ő hatalmas fizikumát, ezt az ősi erőt is idők folyamán megroppantotta, ugy, hogy a szemünk láttára, mintha egy hatalmas villám csapott volna egy hatalmas tölgybe, roskadt össze s távozott tőlünk és az élők sorából.

— Ma itt vagyunk és kegyeletes lélekkel hódolunk az ő emlékének. Hódolunk a barátnak, aki a szeretetet mindig szeretettel viszonozta, hódolunk a kartársnak, a munkatársnak, akire mi büszkék vagyunk.

— Bámulattal tekintünk fel még most is az ő nagy jogászi képességeire és szeretettel emlékezünk meg az ő jó szivéről és nemes emberbaráti tulajdonságairól.

— De, Mélyen Tisztelt Uraim, nekünk nemcsak az a kötelességünk, hogy ezekről a nagy tulajdonságokról kegyelettel emlékezzünk meg, hanem nekünk még egy más kötelességünk is van ezen a napon, amikor az ő emlékét ünnepeljük. Nekünk valamennyiünknek az a kötelességünk, hogy az ő emlékét a fővárosnak és az országnak érdekében megőrizzük és utmutatását minden cselekvésünkben kövessük.

— Ezer évvel ezelőtt a mi őseink karddal szerezték meg ezt a hazát, de nemcsak karddal tartották fenn ezer éven át, hanem azzal a hihetetlen államalkotó képességgel, azzal az ösztönös jogi erővel, amely a magyarságot jellemezte.

— Ma le vagyunk törve, ma csonkán állunk itt, mindenkitől elhagyatva, a kardot kicsavarták kezünkből és nekünk a jövő küzdelmekben a jövő reményeknek megvalósitásában valóban nem maradt egyéb fegyvernek, mint a mi ösztönös jogi érzékünk és jogi fölényünk, amely felemel bennünket, különösen a bennünket környező népek fölé. Nekünk még rettenetesen sok feladatunk van, amely megvalósitásra vár, nekünk rendeznünk kell a borzasztóan sulyos helyzetben levő csonka országunk ügyeit, nekünk rendeznünk kell a gazdasági életet és a szomoru szociális állapotokat, nekünk valami türhető helyzetet kell teremteni ebben a csonka hazában. Hogy ha pedig az álmunk teljesül és az elszakitott részek visszakerülnek, akkor ismét nagy és nehéz jogászi munka vár reánk: alkotmányilag és egyáltalán jogilag a visszacsatolandó részeknek a helyzetét a modern jogi szellemben rendezni.

— Addig azonban, igen tisztelt uraim, még sok idő telhet el. Nekünk erősen, becsületesen, keményen kell kitartanunk. És ha én egy ideált keresek magamnak és egyáltalán magunknak; milyen legyen az a munka, milyen szellemben dolgozzunk, hogyan tudjuk mi azt az ezeréves magyar igazságot megvalósitani, — akkor ime itt van előttünk egy valódi nagy magyar jogásznak, néhai Szabó Imrének a példája. A magyar igazságot kell védenünk. Annak a jogi érzéknek, annak az igazságosságnak és igazságnak, amelyet ő képvisel, kell minden dologban, nagyban és kicsinyben az élet minden körülményei között érvényesülnie, mert sok kis igazságnak összetevése fogja majd a nagy magyar igazságot megvalósitani, ez fogja nekünk a nagy magyar feltámadást meghozni.

— Amikor én most kegyeletes szivvel megemelem ezt az emlékserleget, hogy áldozzam néhai **Szabó** Imre fenkölt emlékének, én teszem ezt abban a biztos tudatban és azzal az elkötelezéssel, hogy az ő szelleme fog bennünket minden munkánkon áthatni és hogy az ő magyar, izig-vérig magyar, mindig csak az igazságot kereső szelleme fog bennünket is vezetni azért, hogy a magyar igazságot és a magyar jövőt megteremtsük. **Áldás legyen az ő emlékére!**

Reformálni kell a szegényügyet!

Irta: **Kirchner Béláné**

A szociálpolitika a politikának uj ága. A társadalom közjótékonysági munkássága sem régi keletü. A szegényügy közigazgatási jelentőséget csak a mult században kapott s még ma is rendezetlen a helyzete.

Az egyetemes emberi törekvéseknek megnyilvánulása nálunk nehezen halad előre. Okait a jelenségnek *a magyar társadalom történeti multja* mutatja és indokolja.

Ma már számtalan egyesület van, amely szegényüggyel foglalkozik; de ezeknek sem egymásközti viszonya, sem a hatóságokkal való kapcsolata nem szabályozott. Ennek következménye *a rendszertelen segélyezés*, amely ezenfelül célszerütlen hatósági többletmunkát okoz, másfelől a fokozódó szegénységnek gátat nem tud vetni. Sőt azt a főkivánalmat sem tudják az egyesületek elérni, amely abból áll, hogy azok az osztályok, melyek a szegénység fölött állnak, fogjanak össze a szegénység leküzdésére.

Szegénység mindig volt. A szegénység természeti jelenség. A nyomor azonban emberi csinálmány és természetellenes jelenség. A szegénységnek van Istene, hazája, morálja s nem ritkán jeles emberei; a nyomor istentelen, hazátlan, erkölcstelen s csak lázadókat termel. Régen a nyomorért a társadalom felelősnek érezte magát és magánuton rendezgette. Az önzés e kérdést intézményesen próbálja megoldani. Nálunk a vidéki városok jórészt a székesfőváros vállára rakják a terhet. *Aki a vidéken nyomorba jut, a fővárosba menekül.* A székesfőváros azonban nem birja el a terheket, ezért évek óta sürgeti e rendezetlen ügy törvényhozási uton történő rendezését, annál inkább, mert a szegényügyi törvény elavult s jórészt használhatatlan.

Az 1898-iki betegápolási törvény a szegényügy ezirányu igénylését nem elégitette ki. Az 1886. és az 1872. törvény is elsősorban magánjelleget ad a segélyezésnek s csak akkor kötelezi a községeket erre, ha az egyesületek és magánosok e részben elégtelen működést fejtenek ki. Nagyrészt ez intézkedésnek köszönhető a nagyszámu jótékony egyesület megalakulása. *Egyesülettenger* ez, amelynek vizében néha kalózkodás is folyik s amelynek menetútja szabályozva nem lévén, az összeütközések mindennapiak.

Az 51,000—1899. számu belügyminiszteri szabályrendelet végrehajtva nincsen, mert különben *a székesfővárosi szegényügyi szabályrendelet már elkészült volna;* befejezést nyert volna székesfővárosi szegények alaptörzskönyvvezetése s a szegényügy szervezetének egysége biztositva lenne.

Az 1893. XXXIII. t.-c. a szegényügyi igazgatás intézését a tanács, az elöljáróságok s a kerületi választmányok között osztja meg. Ez utóbbiaknak hatásköre szabatosan nem körvonalazott s ezért a mai megváltozott társadalomban hivatásukat céltudatosan nem teljesithetik. *A szegénygondozás központja az elöljáróság*, ámde szük keretbe szabott organizációja a tágkörü s nagymunkáju célnak nem megfelelő.

A székesfővárosnak — sajnos — csak *három szegényháza van.* Az Erzsébet apácarendnek van Budán egy aggápoldája. Van azonkivül egy irgalomház is és egy Vakokat Gyámolitó Intézet. Kevés szegényügyi intézmény ez a szükséglethez képest, mert a többi, — ha van is, — szükkörü s ad-hoc-működést fejt ki.

Az egyesületek szegénygondozásán *a megértő, nem ritkán áldozatkész és segiteni akaró ötletszerüség vonul végig.* Ez teszi munkájukat töredezetté és kuszálttá, eredményeiben elaprózottá, szerkezetében mozaikszerüvé. A mai szegényügynek több jeles, kiváló reprezentánsa van; de *átfogó, céltudatos, öntudatos, egyetemes, egységes szervezete nincsen.*

Ezért a mai magyar társadalomnak ez egység megszervezése elsőrangu feladata. *Égető szükség van erre!* Tudom, hogy az egység megteremtésének elvi akadálya nincsen; s nem akarom hinni, hogy e szükséglet megvalósitását a szegényüggyel foglalkozó egyesületek személyi kivánsága és ellenkezése akadályozná.

Kétségtelen, hogy az egyesülési jog a társadalom legértékesebb joga; de csak akkor, ha céljai és eszközei az egyetemesség céljait szolgálják. Nem szolgálja azonban az *egyesülés az egyetemesség szükségletét akkor, amikor részletmunkájával a társadalmositást megneheziti és a szociális tevékenység öntudatát és célszerüségét megbénitja, a társadalom áldozatkészségét ötletesen igényli s a szociális életet személyes alapra helyezi.*

Nem szolgálja a szegényügy rendezését az érvényben levő adórendszer sem, mert egyenlőségi alapelve a szegények segélyezését *a szegénytömegekre háritja át.*

A szegényügy célszerü rendezésében az egyház, az állam és az egyesületek összhangzó együttműködése szükséges. Az állam nagyarányu ad-hoc szükségleteket lát el; az egyház, a városok és az egyesületek a kisebb és állandó szükségleteket. Az állam felügyeleti jogot gyakorol, az egyház, városok és egyesületek elvi kérdésekben döntenek állami jóváhagyás mellett és a döntések céltudatos végrehajtásáról gondoskodnak. Az állam anyagi segélyt nyujt, a többi lelkit is. Az állam generalizál, a többi egyénit.

Mindezek a körülmények; a történeti fejlődés, a mai állapot *a kérdés mielőbbi gyökeres reformját sürgetik*, annál inkább, mert mi nem vehetjük át a német szegényügyi szervezetet. Ez egyfelől drága s az amugy is felduzzadt bürokratizmust fokozza. Nekünk nemzeti, egységes, áldozatkész társadalmi munkára épülő, céltudatosan átcsoportositott munkaerőkkel dolgozó és sajátlagos jellegü szegényügyi revizió kell. Ezt célozzák a szociálpolitikai bizottságban tett inditványaim, amelyeket a polgármester ur jóindulatu figyelmébe ajánlok.

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 18. Telefon: J. 303-88

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428-25

ERDÉLYI
MÜINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-u 2.

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-ÚT 95.
Szállítja
a legmegbizhatóbb üzem- és kenőanyagokat
Kristály benzint
világitó- és traktorpetroleumot, gázolajat
ROBUR
amerikai autó- és traktorolajokat.

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Telefon: Automata 829—23 és Automata 817—92
Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu
A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Utépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics(Derieso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállitását, továbbá a „Warrenita Bitulithic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

Eternit cső
eső-, szennyviz-trágyalé levezetésére, szellőztetésre és csatornázásra stb.
nem rozsdásodik, könnyü, vizet nem ereszti át, olcsó.
ETERNIT MÜVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 33.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439—91
Polg. tüzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás

GYURITA KÁLMÁN
lakatosmester müszaki vállalata
Budapest, IV., Molnár-utca 15.
Telefon: Automata 840—79.

RONEO SOKSZOROSITÓGÉP **UNDERWOOD** IRÓGÉPEK
kellékek, irodaszerek, karbantartások, páncélszekrények.
PIRKNER ÉS MEZEI
BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 11. TELEFON: 143—22.

Hirek

A főpolgármester ünneplése. Az Egységes Községi Polgári Párt hétfői értekezletén a napirend után *Kozma* Jenő dr., a párt elnöke, a párt nevében rendkivül meleg szavakkal üdvözölte a megjelent *Ripka* Ferenc dr. főpolgármestert abból az alkalomból, hogy a Budai Dalárdával Angliában tett utjáról hazaérkezett. A főpolgármester utja, — mondotta általános éljenzés közepette *Kozma* Jenő dr., — nem volt egyszerü, művészi vagy társadalmi esemény, hanem ennél sokkal nagyobb értékü *diplomáciai sikerszámba ment*, mert ugy a maga személyével, mint a dalárda szereplésével a magyar nemzetnek szerzett barátokat és a magyar igazságnak szerzett támogatókat, apostolokat. Különös sikerként hangsulyozta üdvözlő szavaiban *Kozma* Jenő *Ripka* főpolgármesternek azt a sikerét, hogy *megszólaltatta Rothermere lordot* és ezzel a nagyjelentőségü nyilatkozattal elhallgattatta azokat a befolyásokat, amelyeket párteélok érdekében igyekeztek egyes politikusok a magyar nemzet nagy barátjánál érvényesiteni. A főpolgármester és a Budai Dalárda londoni látogatása *nagyjelentőségü diplomáciai misszió volt. Ripka* hozta meg a hirt a lord budapesti látogatásáról és ama nagyjelentőségü kijelentéseiről is, hogy *a tulzó demokráciának is vannak káros csökevényei.* Ő cáfolta meg a lordnál azokat a tendenciózus információkat, amelyeket különböző oldalról előtte hangoztattak és amelyek semmi esetre sem voltak előnyére a magyar ügy szolgálatának. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester közvetlen szavakkal köszönte meg a párt percekig tartó viharos ovációját és hangoztatta, hogy a lorddal folytatott többszörös bizalmas beszélgetései *a legszebb reménységgel töltötték el a magyar jövendőt illetően* és biztosra veszi, hogy az a barátság, amely a magyar ügy és Magyarország iránt Angliában tapasztalható volt, *rövidesen meghozza gyümölcseit.* A főpolgármester szavait az értekezlet nagy lelkesedéssel fogadta és felállva ünnepelte hosszasan *Ripka* Ferenc dr.-t. A pártértekezlet után vacsora következett, amelyen *Ripka* főpolgármestert *Dési* Géza dr. országgyülési képviselő üdvözölte. A főpolgármester meghatottan mondott köszönetet az üdvözlésekért, rámutatván arra, mekkora jelentősége van az ország szempontjából annak, hogy Magyarországot, annak kulturáját és igazságát megismerhetik a külföldön.

Összeült a tisztviselők parlamentje

A fővárosi alkalmazottak aktuális problémái a Nemzeti Szövetség ez évi közgyülésén — A főtitkári jelentés kapcsán lelkesen ünnepelték az Uj Budapestet, a tisztviselői érdekek önzetlen harcosát

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Szombaton délután tartotta a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége ezévi rendes közgyülését. Az uj városháza közgyülési termében zajlott le a népesen látogatott közgyülés, az elnöki emelvényen a fővárosi tisztviselő társadalom legkiválóbb képviselői foglaltak helyet, élükön *Wurmb* árvaszéki elnökhelyettessel, a Fansz. érdemekben dus elnökével. A közgyülés *sima és méltósággal teljes lefolyásu volt*, a tisztviselőtársadalomnak nincs és nem is lehet kifogása az egyesület ellen, amelynek működése valóban példás és a mai viszonyoknak megfelelő. A közgyülésen a főtitkári jelentéssel kapcsolatosan lelkesen ünnepelték az *Uj Budapestet*, amely mindenkor önzetlenül és bátran emelt szót a tisztviselőtársadalom valamennyi kategóriájának érdekeiért, teret nyitott hasábjain minden jogos tisztviselői érdeknek és mindenkor készségesen szállt sikra a nemes tisztviselői eszményekért. *Hálás köszönettel* vesszük tudomásul a tisztviselőtársadalom bizalmának impozáns megnyilvánulását lapunk irányában, azzal az igérettel, hogy *változatlan hüséggel fogjuk a fővárosi tisztviselők jogos és méltányos szempontjait ezentul is figyelembe venni.*

A közgyülés lefolyásáról itt következik részletes tudósitásunk:

E hó 24-én tartotta a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének tisztviselőosztálya az uj városháza közgyülési termében ezidei rendes közgyülését a szövetség elnökének, **Wurmb** Elemér árvaszéki elnökhelyettes elnöklete alatt. **Budó** Jusztin dr. főtitkárnak betegsége miatti távolléte folytán **Matolay** Viktor dr. tanácsjegyző, titkár számolt be a szövetség mult esztendei munkásságáról.

A jelentéshez a státus- és fizetésrendezés tárgyában **Gergelyi** Ernő dr. tanácsjegyző szólt hozzá, **Frey** Pál pedig a Kenesén tervbe vett gyermeknyaraltatás ügyében intézett kérdést az elnökséghez, majd javasolta a fővárosi alkalmazottak részére a közlekedési segély összegének megfelelő kedvezményes áru villamosbérletek kieszközlését.

Az elnök megnyugtató kijelentései után a közgyülés egyhangulag elfogadta a főtitkár jelentését, valamint a **Virágh** István számtanácsos által ismertetett számadásokat és az 1930. évre megállapitott költségelőirányzatot. — Számvizsgálókká ismételten **Koronthály** Kálmánt, **Virágh** Istvánt és **Placht** Józsefet választotta meg a közgyülés. **Guth** Ferenc dr. kerületi előljáró inditványára a közgyülés egyhangulag nyilvánitotta hálás köszönetét az elnökségnek és a tisztikarnak odaadó munkásságáért, amelyet inditványára jegyzőkönyvileg örökit meg a közgyülés.

Az elnök köszönetét fejezte ki ugy a maga, mint az egész tisztikar nevében a közgyülés osztatlan bizalmának megnyilvánitásáért, valamint **az egész magyar sajtónak** azért az áldozatkész támogatásáért, amelyben a szövetséget mindenkor és minden alkalommal részesitette. Végül hálával és szeretettel emlékezett meg **a székesfőváros tanácsáról**, amely az uj fővárosi törvény életbelépésével meg fog szünni, különösen pedig **a jelenlegi tanácsról**, amely a szövetséget 10 esztendei munkássága alatt mindig a legnagyobb jóakarattal, szeretetteljes kollegialitással és megértéssel támogatta.

A jelentés szerint a szövetség mult, 1929. évi működéséről, a mult esztendőben végzett munka eredményéről kell számot adni, sajnosan kell megállapitani, hogy ebben az évben **sem minden sikerült** ugy, ahogy azt az elnökség, az igazgatótanács, a tagok összessége szerette volna, mert bár sokféle ügyet tüzött a vezetőség napirendre, sok ügyben folytak és folynak még most is tárgyalások, mégis kevés az eredmény, amiről be tudunk számolni. Egy intézménye van a főváros tisztviselői társadalmának, amely teljes mértékben kielégiti az igényeket s ez a **Segitő Alap.** Azzal, hogy alapszabályai kormányhatósági jóváhagyást nyertek, megindult ott az az intenziv, mindenkitől várt munka, amelynek eddig egyetlen hátránya a jóváhagyott alapszabály hiánya volt. Most már csak a tisztviselői kar állandó szeretetére van szüksége, hogy megerősödjék, elérje fejlődésének teljét s megvalósitsa mindazokat a terveket, amelyeket a segitő alap működésére felügyelő bizottság, melyben szövetségünk is képviselve van, szükségesnek tart a tisztviselői kar érdekében.

Az elmult évben kibővitette a Fansz. a Mária-utcai kaszinóhelyiséget, rendbe hozta a kaszinóhelyiséghez felvezető lépcsőt, kényelmessé tette ugy, hogy most már a kaszinóhelyiség minden tekintetben megfelel céljának és alkalmas mindenfajta összejövetel tartására.

A Szövetség igazgatótanácsa az elmult esztendőben foglalkozott a tisztviselői kar anyagi helyzetének a javitásával is és széleskörü memorandumot dolgozott ki s ezt a memorandumot az elnökség a polgármester urnak át is nyujtotta. Tekintettel azonban arra, hogy rövid idővel az uj fővárosi törvény életbelépése előtt, amikor még nem tudja a szövetség, hogy a törvény, helyesebben annak végrehajtási utasitása a tisztviselői karra nézve milyen változtatásokat fog tenni és azért is, mert egyes szakok magukra nézve nem tartották a memorandumot megfelelőnek, az igazgatótanács ugy döntött, hogy **a memorandumot visszavonja.** Ez a visszavonás meg is történt s az igazgatótanács ugy határozott, hogy akkor, amikor ennek az ideje elérkezik, azonnal meg fogja tenni a tisztviselők státusbeli és anyagi helyzetének javitása iránt a szükséges lépéseket olyan formában, hogy az ellen senkinek ne legyen kifogása.

Jelentése végén hálás köszönettel adózik mindazoknak, akik a szövetséget bármi módon s bármi tekintetben támogatták. Igy különösen a sajtónak, hiszen a szövetség mindenkor élvezte, elsősorban a várospolitikai lapok megértő támogatását (Felkiáltások: **Éljen az Uj Budapest!**), amely lapok hasábjaikon mindenkor kész örömmel adtak helyet a tisztviselők érdekében irott cikkeknek.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Szigoruan megrostálják az átminősitésre kerülő hetijegyzékeseket és havidijasokat. Ismeretes, hogy a főváros törvényhatósági bizottsága a belügyminisztérium jóváhagyásával a hetijegyzékes és havidijas állásoknak ideiglenes hivatalnoki állásra való átszervezését határozta el. Az átszervezés az elnöki ügyosztályban már folyamatban van, és annak során a polgármester rendeletére az átminősitésre kerülő tisztviselőkhöz kérdést intéznek azirányt, hogy nekik vagy velük közös háztartásban élő családtagjaiknak van-e egyéb jövedelmük. Az átminősitésre kerülő tisztviselők legnagyobb része *szegény hivatalnokember*, aki kizárólagosan a fővárostól huzott jövedelméből él, vannak azonban közöttük olyanok is, akiknek közeli hozzátartozója nagy fizetés, illetőleg értékes vagyon fölött rendelkezik. Igy például az egyik tiz esztendeje szolgáló tisztviselőnőről kiderült, hogy édesapja, akinek háztartásában lakik, *négyemeletes tehermentes köruti bérház kizárólagos tulajdonosa*, melynek jövedelme bőven elegendő ugy maga, mint családja számára. Egy másik tisztviselőnőről pedig az derült ki, hogy *férje egy nagy kiviteli cég főnöke*, amely 40—50 tisztviselőt foglalkoztat, a nagyságos asszony csupán időtöltésből járt hivatalba, meg azért, hogy toilet kiadásait fedezze. *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok-főjegyző előterjesztésére a polgármester természetesen mindkét tisztviselőnőt átminősités helyett azonnal elbocsájtotta a szolgálatból azzal a megszivlelésre méltó indokolással, hogy amikor *ezren és ezren vannak szellemi munkások legnagyobb nyomorban és állás nélkül, lehetetlen, hogy ezek elől az arra reá nem szorultak vegyék el a sovány tisztviselői kenyeret.* Az elnöki ügyosztálynak az az álláspontja, hogy általában a nő tisztviselőket csak abban az esetben minősiti át, *ha férjük keresete nem haladja meg a havi 300 pengőt.* Az átminősités és az átminősitésre kerülő tisztviselők fizetési osztályba való sorozása különben *junius első napjaiban be is fejeződik.*

SZÉCHENYI STRANDFÜRDŐ
csütörtökön megnyilt

Budapest világváros. A Székesfőváros Népmüvelési Bizottsága junius hó 1-én ismét megkezdi a városligeti Iparcsarnok előtti zenepavillonban ingyenes szimfónikus hangversenyeit. A hangversenyek a Székesfővárosi Zenekar és kiváló művészek közreműködésével junius hónapban minden kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap, julius és augusztus hónapokban ezenfelül még a szerdai napon is, délután 6 órakor lesznek. A Székesfőváros ezer sétányszéket helyez el a pavillon körül, melyek elfoglalásáért 20 fillért kell fizetni. Bár ezen a nyáron már a jubileumi, szinesen kivilágitott és 25 méter magas vizsugarakat lövelő szökőkut is működni fog, — ez azonban a hangversenyeket nem fogja zavarni, mert a hangversenyszámok alatt a szökőkutat elzárják és csak a félórás szünetekben, s a hangverseny előtti és utáni órákban működtetik. A városligetnek eme egyik legszebben parkirozott festői részét világvárosi szinvonalu kulturhellyé fejlesztette a főváros, ahol a tikkasztó nyári estéken üdülést és nemes szórakozást találnak mindazok, akiknek nyaralásra nem telik.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 54.
Telefon: József 350—07.

CSÁSZÁR IMRE linoleum- és gummipadlóburkolási vállalat
Budapest, IX., Lónyay-utca 36 Telefon: J. 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestaljzatok készitése. Szakszerü munka. — Ajánlatok dijmentesen

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
*
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

SÁNTHA JÓZSEF
tőrv bejegyzett
iparművész, lakberendező és kárpitosmester
IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 6—7.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kazinczy-u. 8.

Margalit Andor és Ödön
okleveles mérnök, épitőmester, vállalkozók
BUDAPEST
I., KELENHEGYI-UT II. SZÁM.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

A Kemény Legények amerikai vendége. Közel száz tag és vendég jelent meg a Kemény Legények társaságának e heti vacsoráján. A szokásos hétfőesti összejövetelnek ezen a héten érdekes vendége akadt *Reptsik* Pál amerikai lelkész személyében, aki az első Szent Imre zarándokokkal jött át az óhazába és egy itteni jó barátja és lelkésztársa, *Blieszner* Ágoston józsefvárosi prépost-plébános, felhasználta az alkalmat arra, hogy őt a Kemény Legények társaságába bevezesse. A vacsora során *Nagy* Ferenc, a Kemény Legények kapitánya bensőségteljes, meleg szavakkal üdvözölte a messziről jött vendéget. Kérte őt, hogy tekintsen körül az óhazában, vizsgálja meg csonka hazánk fájdalmait és ha visszatér hivei közé, hirdesse nekik, hogy ha megfogyottan is, de töretlenül élünk itt, bizva a szebb és boldogabb jövendőben. Legyen neki kedves emlék a Kemény Legények között eltöltött este, mi mindannyian — fejezte be lelkes hangu felszólalását *Nagy* Ferenc — szeretettel gondolunk Amerikában élő honfitársainkra! Nagy taps köszöntötte a kapitány szavait, amelyekre *Reptsik* Pál elfogódott hangon válaszolt. Ugy jött haza, mint testvérei közé, hazajött, hogy a hazai földből erőt meritsen további küzdelmeire. Rámutatott arra, hogy Amerikában a második generáció már mindenütt angol, felejti az óhazát, amely csak az odaszakadt első generáció nosztalgiájában él. A fiatalság már haza sem vágyik, miért is vágyna? Szüleitől azt hallja, hogy milyen nehéz itt az élet, mennyi a megpróbáltatás, ellenben odaköti a fiatalságot uj hazájához *a nyelv közössége*, hiszen az iskolás gyermekek már alig néhány szót tudnak csak magyarul. Felhivta a figyelmet arra, hogy magyar-angol történelmi könyv kellene az amerikai magyar gyermekeknek: de ez ne száraz történelmi munka legyen, hanem történelmi olvasókönyv, hogy a második generáció ne feledje el teljesen Magyarországot. — Taps fogadta az előadásnak is beillő felszólalást, az este során még többen köszöntötték a kitünő amerikai vendéget.

A guruló deficit

Az Autóbuszüzem mult évi 1,000.000 pengőn felüli deficitje a folyó évben már 600.000 pengőre fog lecsökkenni — Megszüntetik a deficites járatokat, elsősorban a rózsadombi vonal leépitéséről van szó

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Ismeretes, hogy az Autóbuszüzem zárszámadása az elmult esztendőt illetően 1,016.899 pengő veszteséget tüntet fel, olyan hatalmas összeget, amely gondolkozóba kell, hogy ejtsen mindenkit az üzem jövendő rentabilitását illetően. Ma már minden párton megnyilvánul az az óhaj, hogy az Autóbuszüzem sulyos problémái megoldassanak, mert lehetetlen állapot, hogy egy olyan üzemre, amely a világ minden városában, akár magánkézben van, akár közüzem sok tekintetben a kezdet nemüködik, Budapesten évente több mint egymillió pengőt *fizessen rá a főváros.*

Kétségtelen, hogy az Autóbuszüzem sok tekintetben a kezdet nehézségeivel küzd, harcolnia kell nemcsak a protekciós vonalak deficitje, hanem a benne konkurensüket látó *Beszkárt és Hév ellen is.* Helyesnek tartjuk ez okból az üzem igazgatóságának a felügyelőbizottság legutóbbi ülésén felmerült azon tervét, hogy azokat a vonalakat, amelyek *csökönyösen veszteséggel járnak*, amelyeknél a forgalom nem emelkedést, hanem egyes vonatkozásokban visszaeső tendenciát mutat, *beszünteti.* Elsősorban a rózsadombi vonalra gondol az üzem igazgatósága, szó van arról is azonban, hogy a kőbányai, sulyosan deficites vonalat is megszüntessék.

Az autóbuszüzemi felügyelőbizottság legutolsó ülésén érdekes számadatokat terjesztett be az üzemigazgatóság. Ezen jelentés szerint a kocsikilométer szerinti bevétel emelkedést mutat, ma már 1 P 11 fillért, és ha az emelkedés tempója ugyanaz marad, mint az esztendő első négy hónapjában volt, az esztendő végén a kocsikilométerenkénti bevétel *1 P 17 fillér lesz.* Mivel a kocsikilométerenkénti önköltségi ár 1 P 28 fillér (ezen összegben ugy a beszerzésre került uj kocsik, valamint az épülő garázs amortizációja is benne van) a tavalyi 1,000.000 pengőn felüli deficittel szemben az év végén a folyó évet illetően már csak 600.000 pengős deficit fog mutatkozni. Olyan összeg ez, amely *az üzem prosperitásába vetett reménységet erősen növeli.*

Az üzem igazgatósága abban is bizakodik, hogy a Beszkárttal szemben fennálló *éles hadiállapot megszünik*, és a főváros nem fog különbséget tenni afölött, hogy a közlekedésből származó jövedelem a Beszkárton vagy az Autóbuszüzemen keresztül fog-e becsorogni a zsebébe. Arról lenne szó, hogy a *csucsterhélés bizonyos óráiban*, — reggel, délben, este — a *legnagyobb forgalmu Beszkárt utvanolakon, a körutakon és a Rákóczi-uton parallel autóbuszforgalmat léptetnének életbe.* Az üzem igazgatóságának ezen terve is bizonyitja, hogy az Autóbuszüzem válságának megoldása másképen, mint a *Beszkártba való teljes beolvasztás utján*, el sem képzelhető.

Borravalók Balatonkenesén. A segitőalapi felügyelő bizottság kedden délután tartott ülésében érdekes határozatot hozott a balatonkenesei üdülőtelepen a borravalót illetően. Elhatározta a bizottság, hogy Kenesén a borravalórendszert megszünteti, és ezt oly módon hajtja végre, hogy ezentul az üdülőtelepi irodában fognak a penziók lefizetése alkalmával a számlához tiz százalékot a személyzet részére hozzácsapni. Az összegyülő tiz százalékokat az éttermi és a szállószemélyzet között 60—40 százalék arányban osztják meg. Az éttermi külön fogyasztásoknál a főpincér a számla elkészitése alkalmával fogja a tiz százalékokat külön felszámitani. A tiz százalékokon tulmenően ugy az éttermi, mint a szállodai személyzet részéről mindennemü borravaló vagy bármiféle juttatás elfogadása azonnali elbocsájtás terhe mellett szigoruan tilos. Mindenesetre helyesnek tartjuk, ha a borravalórendszer eddigi alkalmazását a segitőalapi felügyelőbizottság egy erélyes tollvonással megszünteti. Szükségtelennek tartjuk azonban a tiz százalékos külön megadóztatását a kenesei üdülőtelepet igénybevevő fővárosi tisztviselőtársadalomnak. Az elmult évi fővárosi zárszámadás tanusága szerint a kenesei üdülőtelep bevétele az elmult esztendőben 100.000 pengőn felül volt. A kenesei éttermi és szállodai alkalmazottak, ha a folyó esztendőben a bevétel csak a tavalyi arányokban marad meg, közel 10.000 pengő külön jutalomban részesülnek, a 10%-ok révén, ez a mai viszonyok közepette egyáltalában nem megvetendő összeg. A kenesei üdülőtelep felügyelőbizottságának egyik legutóbbi ülésén, amikor az üzem deficitjéről volt szó, *Joanovics* Pál dr. szóvátette, hogy a konyhai személyzet egyes tagjai aránytalanul magas fizetésben részesülnek, (állitólag van havi 100 pengő fizetést és teljes ellátást élvező konyhaleány is) és a takarékosságot épen ezeknél a tulzott jövedelmeknél kell megkezdeni. A kenesei alkalmazottaknak akkor is nagyszerü lenne a sorsuk és az életük, ha a segitőalapi felügyelőbizottság nem tiz százalékkal drágitja meg az ő borravalói terhére a penziót, *hanem egyszerüen, de a legszigorubban megszünteti és eltiltja a borravaló rendszert, arra utasitván a személyzetet, hogy a fizetéséből és a természetben élvezett ellátásból igyekezzen megélni.*

Figyelmébe ajánljuk tisztelt olvasóinknak Simkó Antalné épületüveges céget, ő az egyedüli magyar nő, aki az üveges szakmában képesitést nyert. Különben utalunk ma megjelent hirdetésére.

Szendy és Karkas

A szerdai közgyülés páratlanul izgalmas választási küzdelme a tanácsnokok közé *Szendy* Károlyt és *Karkas* Rezsőt segitette. *Szendy* — leszámitva a *Kovácsházy* Vilmosra és *Némethy* Károlyra, akik ez alkalommal a siker reménye nélkül vették fel a küzdelmet, esett baráti szavazatokat, küzdelem nélkül jutott uj állásához, mert *Schuller* Dezső dr. főjegyző a szavazás előtt a vele lefolytatott bizalmas tanácskozások eredményeképpen a küzdelemtől visszalépett. *Karkas* Rezső müszaki főtanácsos viszont *nehéz harc* árán jutott be a tanácsba. *Király* Kálmán, aki legveszélyesebb ellenfelének látszott, a küzdelem utolsó szakaszában letört, helyébe *Wossala* Sándor lépett, azonban ő sem tudott *Karkas* Rezsővel megbirkózni. Az uj tanácsnokok a közgyülés szine előtt azonnal le is tették a hivatali esküt.

Szendy Károly személyében fiatal, alig 45 éves ember kerül a tanács tagjai közé. A tanácsnak rajta kivül egyetlen fiatalabb tagja van: *Lamotte* Károly dr., aki 42 éves korában már tanácsnok volt. *Szendy* 1905-ben lépett a főváros szolgálatába és 1928-ban lett főjegyző. Az ő városházi müködésének legtevékenyebb része a közegészségi ügyosztályra esik, ahol közel egy évtizedig volt a tanácsnok helyettese. A polgármester másfél évvel ezelőtt, mint főjegyzőt a közjogi és katonai ügyosztály vezetésével bizta meg, itt sikerült megnyernie a bizottsági tagok szeretetét és bizalmát. Éleseszü, gyors elhatározásu, tehetséges ember, aki előtt még nagy karriér áll.

Karkas Rezsőnek, az uj müszaki tanácsnoknak városházi karriérje az utóbbi esztendőkben rohamos emelkedést mutat. Az alig 43 éves müszaki főtanácsos 1908-ban lépett a főváros szolgálatába, két és fél esztendővel ezelőtt, 1927 december 29-én választották meg müszaki tanácsossá, pár hónapra rá müszaki főtanácsos lett, mig most a diszes tanácsnoki stallumhoz jutott. Tizennyolc évet töltött el az ut- és csatornaépitési ügyosztályban, három évvel ezelőtt a polgármester a közlekedési ügyosztályba helyezte át. Vezető, irányitó állásban eddig nem volt, a jövő fogja minden valószinüség szerint beváltani a hozzáfüzött igéreteket.

Vitál András mű- és épületlakatos
Budapest, VII., Angol-utce 3/b. Telefon: József 394-60.

Tökéletes tüzoltókészülék mindenféle tüz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tüzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

PAULAY LÁSZLÓ
elektrotechnikai és mechanikai vállalata
Budapest, VIII., Losonczi-u. 3.
Telefon: József 401-76.

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
müköáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, müszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja **MANGLITZ FERENC** Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

Dr. KUGLER JÓZSEF
SZÉNNAGYKERESKEDÉS
Központi iroda: IX., GÖNCZY PÁL-U. 2.
(Kálvin-tér mellett)
Városi telep: V., WAHRMANN-UTCA
Telefon: Aut. 55-53. Lipót 902-06.

Alapitva 1871-ben
Ozv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, II., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20.

STRASSIL Szilikátút az olcsó modernizált makadámút
Siliphalt felületi kezelés teljes portalanitásra
VEGYITERMÉKEK RT. - JUST KORNÉL mérnök
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 29. SZ.

KATZER
TELEFON: 539—14
ÉPITÉSI VALLALATA
I., SZIRTES-U. 3/b.

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MÜSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J. 382-27.
BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 18.

Irodaberendezések

Pénzszekrények

„PAX"
vörösrézből készült szénsavas kézi tüzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC lémárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a székesfőváros altiszti, takaritónői, javadalmi őri egyenruházott alkalmazottak és a tüzoltólegénység részére szükséges

téli ruhaanyagok (posztó, bélés, ujjabélés, barchend) elkészitésére és szállitására

nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállitási és vállalati feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott, 1.60 P-ős állami és 1.60 P-ős fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat

1930. évi junius hó 16-án (hétfőn) délelőtt 11 óráig

a székesfőváros tanácsának XI. ügyosztályában (IV., Központi városháza II. em. 235. sz. szobájában) közvetlenül vagy posta utján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Az ajánlatok felbontása ugyanazon napon, a fent megjelölt helyen délelőtt 11 órakor történik és ezen a felbontáson az ajánlattevők vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek. Elkésve érkező, vagy az előirt kellékeknek nem megfelelő ajánlatokat a tanács nem fogja figyelembe venni.

A szállitási és szerződési feltételek nyomtatványai, valamint az ajánlati mintalapok példányai a székesfőváros gazdasági hivatalában (IX., Gyáli-ut 3/b sz. alatt) köznaponkint délelőtt 9—1 órák között dijtalanul megszerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást az ajánlattevők között tetszés szerint megoszthassa vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Budapest, 1930. évi május hó 21-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet

a rákosvölgyi főgyüjtőcsatorna folytatólagos II. szakaszának épitésére a Tatai-uttól a Szőnyi-utig, 645.50 fm. hosszban.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg két százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók két pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és boritékban elhelyezett ajánlatokat

1930. évi junius hó 2-án (hétfőn) déli 12 óráig

a II. em. 279. ajtószám alatt, vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszinén kell benyujtani.

A versenytárgyalás 1930. évi junius hó 2-án (hétfőn) délután 5 órakor lesz a II. em. 266. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi május hó 9.

A székesfőváros tanácsa.

Magyar Fanto Müvek Rt.
Budapest, V., Tükör-utca 4. sz.
Gyárak: SÁTORALJAUJHELY, PESTERZSÉBET
FANTOLIN autó- és traktorolajok.
FANTO autóbenzin, motorbenzin, világitó- és traktorpetroleum.
Gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök.
Pormentesitő olajok.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Városfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézett
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

GAZDASÁGI ÉLET

A Földhitelbank fővárosi betéte

A Földhitelbank egyezségi ajánlattal fordult a fővároshoz, melynek zárószámadása 457.000 pengő földhitelbanki folyószámlabetétet könyvel el, mint kétes követelést

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Kedden délelőtt volt *a Földhitelbank felszámoló közgyülése*, amelynek során az igazgatóság javaslatára kimondották az intézet felszámolását. A részvényesek nem tulzottan nagy számban jelentek meg a közgyülésen, tulnyomó nagy részben ügyvédek vettek azon részt. A Földhitelbank tehát rövidesen a multé lesz, csupán *emléke fog a pénzüket siratő részvényesek között élni*, figyelmeztetőül arra, hogyan nem szabad egy intézetet vezetni.

A Földhitelbank immár jogerőssé vált bukásához a fővárosnak is köze van. A *gyámpénztár* — mint azt a mult héten megirtuk — hivatalosan nem szerepel a földhitelbanki betevők listáján, az árvaszéket csupán a Budapest Lipótvárosi Takarékpénztár R.-T. által kiállitott 50,623 pengő 70 fillérről szóló betétkönyv boldogitja. Ellenben el van helyezve *a községi háztartás folyó pénzkészletéből* a Földhitelbanknál 457,662 pengő. Az elmult évi zárszámadásban helyet foglaló vagyonleltár megállapitja, hogy ez az összeg az intézet felszámolása folytán *kétes követeléssé vált*.

Azt is olvassuk a főszámvevő jelentésében, hogy a Földhitelbank részvénytársaság a folyó évben 16,763—1930. VI. szám alatt iktatott beadványában *egyezségi ajánlattal* fordult a fővároshoz. Az egyezségi ajánlat sorsát illetően a főszámvevő a zárszámadásban nem tesz közlést, csupán azt szögezi le, hogy ezt a követelést *teljes értékben vette a kétes követelések közé*, mert az intézetnek a hitelezőkkel folytatott tárgyalásai még nem zárultak le.

Kétségtelen, hogy a pénzelhelyező bizottság, amely dönt arról, hogy fővárosi pénzek milyen összegekben, mely intézeteknél helyezhetők el, a közel félmillió pengős földhitelbanki betétért felelősségre nem vonható. Megjegyezzük azonban, hogy ha az elmult esztendők során a pénzelhelyező bizottság megszivlelte volna *a főváros tanácsának ismételt határozatait*, és a főváros készpénzét előbb a Vásárpénztár bankosztályánál, majd a Községi Takaréknál helyezte volna el, akkor nem került volna sor arra, hogy *Paupera ur és társai büntetlenül maradhassanak adósai* a fővárosnak 500,000 pengő közpénzzel.

Revügörlök a ligeti éjszakában

Petrovácz Gyula érdekes bejelentése a közgyülésen, hogy mit csinálnak a Filtex-részvénytársaság próbamamzelljei a városligeti korcsolyázó pavillonban

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A főváros törvényhatósági bizottságának szerdai közgyülésén az elmult évi zárószámadása kapcsán a Városliget egyik érdekes intimitásáról rántotta le a leplet *Petrovácz* Gyula. A Korcsolyázó Egylet bére kapcsán a városligeti korcsolyázó pavillonban rendezett *Filtex-kiállitásról* beszélt *Petrovácz*, rámutatván arra, hogy amig a Korcsolyázó Egylet csupán urijog elismerése fejében fizet évente egy aranykoronát a fővárosnak, busás haszonnal adja albérletbe a szezon lejártával helyiségeit a Filtex részvénytársaságnak. Hogy azután a Filtex mit csinál a ligeti éjszakában, — azt inkább csak körvonalazta, mint elmondotta *Petrovácz* Gyula.

A székesfőváros — mondotta *Petrovácz* — bérbeadott a Budapesti Korcsolyázó Egyletnek a városligeti tó mellett pavillon épités céljaira *egy aranykorona urijog elismerése ellenében* egy telket, és ott ugyanez az egyesület kiállitást csinál és ebből a kiállitásból horribilis jövedelmet vesz be. Ez az egy körülmény is indokolja, hogy ha valaki egy aranykorona vagy pengő urijog ellenében telket kap, *az abból folyó külön jövedelmet a város részére beszolgáltatni köteles legyen.*

MOLY
ellen egyetlen biztos szer az
ELECTROLUX
PORSZIVÓGÉP,
amely globol gázzal már lárvájában megöli a molyt! Évente kétszer alkalmazhatjuk, tavasszal és ősszel. A globol gázfejlesztő készülék az emberre teljesen ártalmatlan s bármely meglévő Electrolux-készülékre felszerelhető.
Kérjen dijtalan bemutatást. A porszivógépek beszerzésére **a FANSz tagjainak kedvező részletfizetési feltételekkel szolgálunk.**
ELECTROLUX R.-T.
IV., KIRISTÓF-TÉR 2. **IV., VÁROSHÁZ-UTCA 16.**
a Városházával szemben!
TELEFON: 821-78, 868-14 és 868-15

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben.
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyit.
M. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 72,455/1924. sz. körrendelet.
M. kir. kereskedelemügyi miniszter 92.062/XX 1925. sz. rendelet

De nem is szólaltam volna fel akkor, — folytatta *Petrovácz*, — ha itt megállana a Budapesti Korcsolyázó Egylet, illetőleg a vállalat, amely most bérli tőle azt a helyet. A helyzet azonban az, hogy talán a Korcsolyázó Egylet tudtán kivül ott éjjeli szórakozások is vannak s ha az ember elmegy ott éjjel 12 és 1 óra között, akkor még ott mindig világosságot lát, autók állanak a helyiség előtt és azt mondják — nem győződtem meg róla, mert nincs jogom oda bemenni, — hogy az ugynevezett *próbamamzellek*, azaz mai nyelven *ruha-revügörlök* meghivott társaság előtt ruhákat próbálnak. Ezt a körülményt szeretném a Tekintetes Tanácsnak kivizsgálás céljából tudomására hozni. Meglehet győződni a vendégkönyvből arról, hogy *kik azok a közgazdasági és közéleti kitünőségek*, akiknek éjjel egy órakor keltik fel az érdeklődését *a Filtex-ruhák bemutatása iránt*. Ezeknek a visszaéléseknek egy pengő urijogon bérbeadott fővárosi telken nem szabad megtörténniök.

A törvényhatósági bizottság tagjai *nagy megütközéssel* hallgatták *Petrovácz* bejelentéseit, és kétségtelen, hogy a tanács által sürgősen megindítandó vizsgálat tisztázni fogja *a bejelentésben foglalt sulyos megállapitásokat.*

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

A Székesfőváros tisztviselőinek **Elegáns férfiruhákat** mintaszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak **Vidor és Dankovszky** angol uri és egyenruhaszabók, Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13, 1. emelet. Telefon: Aut. 840-27

Budapest Székesfőváros Ásványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank. — Táviratcim: Ipközpont.
TELEFONSZÁMOK: **Központi osztályok** Nádor-utca 22, Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés. — **Bőrosztály:** Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. **Épitőipari osztály:** Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. **Faipari osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — **Kisipari hitelakció:** Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. **Kereskedelmi osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. **Textil közszállitási osztály:** Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

SIMKÓ ANTALNÉ
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ
ÜVEG- ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21. Tel.: J. 390-81

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő kir. Fensége uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 381-17.

Vállalkozás

Uj kiirások

Föld-, kőműves-, vasbeton- és elhelyezőmunkákra, kőfaragó mükö- és ácsmunkákra a X. ker. Meglódi-uton épitendő „Horthy Miklós" Szeretetotthon részére. Határidő: 1930 junius hó 2 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Gőzfütési, hideg és melegvizvezetéki, csatornázási és gázberendezési munkákra az I. ker. Hieronymi-ut 1. sz. alatt levő Uj Szent János-kórházban. Határidő: 1930 junius hó 2 (hétfő) d e. ½10 ó.

Főgyüjtőcsatorna folytatólagos II. szakaszának épitésére a Tátai-uttól a Szőnyi-utig 645.50 fm. hosszban. Határidő: 1930 junius hó 2 (hétfő) d. e. 12 ó.

Téli ruhaanyagok elkészitésére és szállitására. Határidő: 1930. junius hó 16. (hétfő), délelőtt 11 ó.

Központi fütőberendezési munkákra a IV. ker., Váci-utca 43. sz. alatti leánygimnázium épületében. Határidő: 1930 junius hó 21. (szombat) délelőtt fél 10 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács május 28-iki ülésén vállalatba adattak:

Csapláros-utcai köztisztasági garage üveges munkái, Simkó Antal (IX., Ferenc-körut 9—11.), 5,250.— pengővel.

Farkasréti elemi iskola föld-kőműves elhelyező munkái, Rédner Jenő (VIII., Népszinház-utca 13.) 65.514.75 pengővel.

VII. Miskolci-uti elemi iskola üveges munkái, Seiler Ármin (VIII., Kőris-u. 19.) 2,598.— pengővel.

VII. Miskolci-uti elemi iskola gummipadozati munkái, a Magy. Ruggyantaárugyár r.-t. (X., Kerepesi-ut 17.) 23,000.— pengővel.

VII. Miskolci-uti elemi iskola lakatos munkái, Jónás és Weiner cég (VII., Fürész-utca 72.) 13,240.— pengővel.

VII. Miskolci-uti elemi iskola bádogos munkái, Gál J. István (VII., Károly-körut 7.) 6,336.— pengővel.

VII. Miskolci-uti elemi iskola tetőfedő munkái, Tomsay József (VIII., Aggteleky-utca 14/a) 7,644.— pengővel.

VII. Miskolci-uti elemi iskola válaszfal munkái, dr. Helvey Tivadar (VI., Eötvös-utca 21.) 7,246.— pengővel.

VII. Miskolci-uti elemi iskola mázoló munkái, Hurm József (VII., Józsika-utca 3.) 7,923.— pengővel.

VII. Miskolci-uti elemi iskola burkoló munkái, Czeglédy Jenő (VIII., Kistemplom-u. 5.) 22,702.— pengővel.

I. Farkasréti elemi iskola szigetelő munkái, Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyár r.-t. (IX., Kálvin-tér 7.) 2,792.— pengővel.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros központi tüzelőszerraktára nyilvános versenytárgyalást hirdet a székesfőváros részére szükséges és az 1931. évi január végéig leszállitásra kerülő

19.000 (tizenkilencezer) tonna bükk, eser és tölgy hasáb és dorong tüzifa szállitására.

Csak szabályszerüen kiállitott, cégszerüen aláirt, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vétetnek tárgyalás alá.

Az ajánlatokat a tüzelőszerraktár hivatalos helyiségében rendelkezésre álló „Árajánlat" ürlap felhasználásával kell a központi tüzelőszerraktár Igazgatóságához (X., Ceglédi-utca 1. szám) legkésőbb

1930. évi junius hó 12-én (csütörtökön) délelőtt 11 óráig

benyujtani.

Ugyancsak a fenti időpontig kell az ajánlati összeg 2 százalékának megfelelő bánatpénzt letenni. A bánatpénz készpénzben előzetes számfejtés nélkül a központi tüzelőszerraktár pénztáránál, vagy pedig óvadékképes értékpapirokban a számvevőség X. ügyosztályában (Központi városháza III. 371.) történő előzetes számfejtés mellett a szfőv. Központi pénztárnál tehető le.

A bánatpénz letételét igazoló letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatok felbontása a tüzelőszerraktár Igazgatósága hivatalos helyiségében 1930. évi junius 12-én délelőtt fél 12 órakor fog történni, amikor az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

A szállitásra vonatkozó ajánlati és szerződési feltételek hétköznaponként délelőtt 9—1 óra között a tüzelőszerraktárnál szerezhetők meg.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig legkésőbb 1930. évi julius hó 10-ig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok közül, az ajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, a szállitást tetszése szerint megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Budapest, 1930. évi május hó 21-én.

Budapest székesfőváros központi tüzelőszerraktára.

WEINGRUBER IGNÁC
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva: 1918.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapesi Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

CSAKLOS ANDRÁS egyházi szobrász, oltárépitő és egyházművészet templomberendező. Műterem: **Budapest, IX., Kinizsy-utca 14. sz.** Római katholikus cég. Az első beszerzési forrása a fából és kőből készült templomberendezési tárgyaknak.
Nem kereskedő.

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

Cross-Charles E. Lewis utódai
Központi fütések, vizvezetékek, egészségügyi berendezések
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7
Telefon: József 322-25

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c.
Telefon: Automata 510—71.

Szórakozás

CORSO (Váci ucca 9.) Telefon: Aut. 874—02. Két beszélőfilm-attrakció: **Atlantic.** Filmregény 10 felv. Főszereplő: Fritz Kortner. — **Páris gyermekei.** Regényes történet 10 felv. Főszereplő: Maurice Chevalier. — Az előadások kezdete minden nap: 5, fél 8 és 10 órakor.

DECSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) Két hangos film egy müsorban. **Angyalka.** Főszerepben: Norma Schearer. — **A nábob lánya.** Főszerepben: Renée Adoree. Előadások: 4, háromnegyed 7, fél 10.

ORION IV., Eskü-ut 1. Tel.: Aut. 831—02. **Ma éjszaka — talán...** (Heute Nacht eventuell...!) **Sice hangos trükkfilm.** — Előadások: fél 6, fél 8 és fél 10.

KAMARA MOZGÓ
(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.
Nevető Budapest
100%-os magyar beszélő- és hangos film a legkiválóbb művészek felléptével
CINCI MINT TORREADOR
(Hangos rajzfilm)
FOX HANGOS HIRADÓ
Előadások: hétköznap 5, ½8 és 10 órakor vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: József 429—46 és József 419—02. **Perzselő vágyak.** A Metro-Goldwyn hangos filmattrakciója 12 fejezetben. Egy tulfütött asszony izgalmas regénye. Főszereplők: Greta Garbo és Nils Asther. Válogatott hangos hiradók. Előadások kezdete hétköznapon: 6, 8 és 10; vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor.

UFA

CORVIN FILMSZINHÁZ VIII., József-körut és Üllői-ut sarok Tel.: J. 389—88.
„Spion", Ufa-film. Szimfonikus zenekari kisérettel. Előadások ma csütörtökön és vasárnap: 5, ½8, ¾10, hétköznap ½7 és 9 órakor.

UFA FILMSZINHÁZ (VI., Teréz-körut 60. Tel.: Aut. 197—68 és 197—67): **A falu szégyene. — Miki mint Lindberg.** Trükkfilm. — **Szilézial képek.** Nyitott tető. Előadások ünnep és vasárnap ¼5, ¼7, negyed 9 és 10; hétköznap: ¾6, ¾8 és háromnegyed 10.

URÁNIA FILMSZINHÁZ (VIII., Rákóczi-ut 21. Tel.: J. 460—45. J. 460—46. **„Hollywood revü".** 10 sláger, 25 sztár, 200 görl. — **Miki, mint Lindberg.** Trükkfilm. — **Hangos hiradó.** — Előadások kezdete hétköznap: ½6, ½8 és ½10; vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor

Kacagó esték az Andrássy-úti Szinházban
GAÁL FRANCISKA felléptével
Az utolsó évek legnagyobbsikerü darabjaiból

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tüzjelző-készülék. Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésben bemutatja: **Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest. V., Zoltán-u. 7—9.** Telefon: Automata 110—18

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

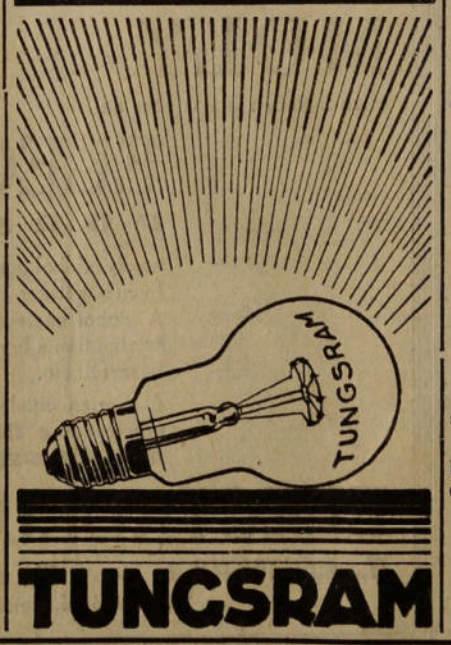

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, lakaréktűzhely- és kályhakészitő
BUDAPEST,
VII., Rózsa ucca 39
Tel.: J. 312—80

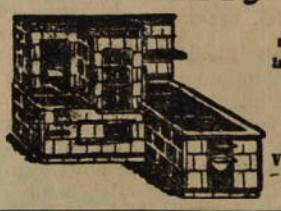

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KAROLY-KÖRUT 13, I. EMELET.
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

Parafakőgyár R.-T.
alapitott KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Nozsiopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 23. szám

Budapest, 1930 junius 7

UJ BUDAPEST

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Grof Károlyi u.8.

Trianon

A gyász, amely a trianoni szerződés decenniumán komor fátyolként lebegett a magyar róna felett, a törvényhatósági bizottság ünnepséggé magasztosult rendkivüli közgyülésén a fájdalom éles tőrével hasogatta valamennyiünk lelkét. A seb, amelyet ez a szerződés ejtett az ezeréves Magyarország szivén, nem heggedt be, de nem is üszkösödött el: vérző és friss valóság az ma is; a törvényhatóságnak a népszövetség tanácsához intézett felirata, amelyben felkérik a nemzetek összeségének képviseletét, hogy a trianoni békeszerződés tizedik évfordulója alkalmából tüzzék napirendre a revizió kérdését, egyetlen sikoltása csupán a fájdalom titáni orkeszterének.

Nemzetünk gyásznapján buzgó fohásszal fordulunk az egek Urához, muljék el tőlünk a keserü pohár. A Trianont szülő történelmi evolució megváltoztatásához, a revizió eléréséhez, nagy Magyarország feltámadásához azonban nemcsak buzgó nemzeti akarat, hanem a munkatényezők összetevése, gazdasági önállóság, termelő munka kellenek. Szünjön meg a széthuzás, a nyepozvolimos frakció-politika!

Ha megcsináljuk a trianoni decennium gazdasági és politikai mérlegét, tulzás nélkül állithatjuk, hogy valamennyi gazdasági és politikai tényező között a főváros volt az, amely a legnagyobb problémákban egyetértést mutatva, energikus eltökéltséggel állt ki a vivótérre, hogy elfoglalja régi helyét a nagy versenyben. Az általános válság és leromlottság közepette az elmult decennium a fővárost illetően a regeneráció, a rekonstrukció tiz esztendeje volt: senki sem tagadhatja, hogy a főváros, mint közület, az elmult évtized folyamán a feladatok egész sorát valósitotta meg, és ma gazdasági és szociális politikában, kulturában a fejlődés sokkal magasabb fokán áll, mint tiz évvel ennek előtte.

A keresztény és nemzeti gondolatnak a főváros vezetésében és irányitásában való maradéktalan érvényesitése volt az az árkánum, amely a beteg ország egyik legfontosabb tagját az általános leromlás közepette épen és egészségesen tudta tartani, sőt azt még fejleszteni is képes volt. Nem a mi feladatunk vázolni, hogy Trianonhoz mi vezette az országot, de azt nyugodt lélekkel állapithatjuk meg, hogy Trianontól a keresztény és nemzeti gondolat jegyében tudott legmesszebbre éppen a főváros eljutni.

A trianoni évfordulónak a városháza szempontjából ez a legfontosabb tanulsága. És ez a megállapitás nem pártpolitikai jelszó, hanem világszemléleti kérdésre a gyakorlati élet által adott felelet. Eredmény, melynek értékelése a történelemre tartozik, de a jelen nemzedéket illetően is záloga a jövőbe vetett hitnek, csillag, melynek mint ama másik csillagnak a názáreti éjszakában, ott kell lebegnie a ködös magyar firmamentumon, ha el akarunk jutni a megváltáshoz!

Lázár Ferenc: A közéleti tisztaságot a törvényhatósági tanács müködésével kapcsolatosan veszedelmek fenyegethetik!

A Keresztény Községi Pártnak a törvényhatósági tanácsot illetően hét, esetleg nyolc helyre van jogos igénye — Az üzemi problémák megoldása, a centrale-kérdés, az épitkezési akció folytatása a törvényhatósági tanács legfontosabb feladatai — A centrale-ügyben a szakértők homlokegyenest ellenkező véleménye gátolja a döntő tényezők tisztánlátását

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A városházi politikában ma minden érdeklődés *a törvényhatósági tanács megalakitása felé irányul.* Ez az érdeklődés nemcsak a pártvezérek részéről tapasztalható, hanem az adminisztrációt vezető és az abban munkálkodó tisztviselők részéről is, akiknek jövendő sorsáról van szó. Nem kétséges ugyanis, hogy a törvényhatósági tanács megalakitása és életbeléptetése következtében *rengeteg* uj intézkedésre lesz szükség a városházi adminisztrációban, *amely rövidesen egészen uj képet ölt.*

A kulisszák mögött *szenvedélyes csatározások* folynak a törvényhatósági tanács tagságai helyeinek betöltése körül. Nagy a tülekedés, küldöttségjárás minden pártban, s a presztizs-sérelmek máris *szenvedélyes összetüzésekre* adnak okot. De nemcsak az egyes pártok kebelén belül folyik a tülekedés a tekintélyt reprezentáló törvényhatósági tanácstagságok elnyerése iránt, izgalmas a küzdelem azok között a *pártvezérek között is*, akik az egyes pártoknak a törvényhatósági tanácsban leendő képviseltetéséről folytatnak vehemens vitákat. *A pártok arányszámának megállapitása* ma a legaktuálisabb kérdés a városházi politikában. Listák forognak közkézen s mindenki „bizonyosat" tud a létrejött állitólagos megállapodásokról, a pártvezérek közt felmerült ellentétekről s általában a helyzet végleges kialakulásáról. *Ezek a hirek egyszerüen alaptalanok*, mert a közkézen forgó listák összeállitásánál teljesen figyelmen kivül hagyták a városháza legnagyobb pártjának, a *Keresztény Községi Pártnak álláspontját*, amely pedig véglegesen még nem alakult ki. Az *Uj Budapest* munkatársa beszélt ezekről a kérdésekről a Keresztény Községi Párt egyik vezető tagjával, *Lázár* Ferenc dr. felsőházi taggal, aki a következőket mondotta:

— Olvastam azokat a különböző hireket, amelyek a törvényhatósági tanács összeállitásáról szólnak. Ezekben a hirekben a Keresztény Községi Párt mindenütt *hat tagsági hellyel szerepel*, pedig nem vitás, hogy ugy a saját szavazatai alapján, mind pedig azoknak a szavazatai alapján, akik a törvényhatósági bizottság közgyülésén mindenkor a kereszténypártot támogatják, — *nekünk legalább hét, de esetleg nyolc tagsági helyre van jogos igényünk.* Az én nézetem szerint a városházi pártok között a tényleges arányszám figyelembevételé mellett a törvényhatósági tanácsi helyeket igy lehet megosztani:

kereszténypárt	7,
Ripka-párt	6,
szociáldemokratapárt . . .	4,
demokratapárt	2,
Rassay-párt	1.

Emellett az arány mellett el tudok képzelni *egy egyhangu választást egységes lista alapján*, arra azonban semmiesetre sem vagyunk hajlandók, hogy a számarányunknak megfelelő és jogosan igényelhető helyeink egyikéről is lemondjunk.

— Ami a tanácsi helyek betöltését illeti, szükségesnek tartom hangsulyozni, hogy *a pártvezetőségeket sulyos felelősség terheli.* A pártvezéreknek és általában minden egyes pártnak *nagy elővigyázatossággal, lelkiismereti felelősséggel és körültekintő gondossággal* kell kiválogatnia azokat, akiket beküld az autonomia legfontosabb szervébe, a törvényhatósági tanácsba. Másrészt arra is ügyelni kell, hogy csak olyan bizottsági tagok vállalkozzanak e tagsági helyek betöltésére, *akik eleget tudnak tenni azoknak a sulyos kötelezettségeknek, amelyekkel a tanácsi tagság járni fog.* Ha szabad fokozatot tennünk a hozzáférhetetlenség megállapitását illetően, akkor utalnom kell *azokra a veszedelmekre*, amelyek *a közéleti tisztaságot, a törvényhatósági tanács müködésével kapcsolatosan fenyegethetik.* A legteljesebb mértékben *hozzáférhetetlen tagokat* kell beküldenie minden egyes pártnak a törvényhatósági tanácsba s ugyanakkor ezeknek a *minden gyanusitáson fölülálló pártembereknek egyuttal szakembereknek is kell lenniök.*

— Nagy gondokat okoz az illetékes tényezőknek a választások idejéig még hátralevő *átmeneti állapot* zavartalanságának a biztositása. Az uj törvény és a végrehajtási rendeletek annyi problémát vetnek föl és annyi hatásköri ujitást hoznak, hogy nézetem szerint *hónapok telnek el addig*, amig ezek a nehéz átmeneti állapotok lezajlanak. Sulyosbitja a helyzetet az a körülmény, hogy ezalatt az idő alatt előrevetik árnyékukat *az uj községi választások* s igy ezeket a hónapokat teljesen be fogja tölteni a *kortézia harci lármája.*

— Budapest székesfőváros polgármesterére az uj törvény életbeléptetése következtében *hatalmas feladatok várnak.* Az uj törvény kiszélesiti a polgármester hatáskörét és igy tartani lehetne attól, hogy az átmenet nem fog simán lezajlani, — *ha nem volna garancia Sipőcz Jenő polgármester intakt, munkabiró, munkaképes, kvalitásos egyénisége.* Nem kétséges az, hogy *Sipőcz* polgármester uj, kiszélesitett feladatkörében is sikerrel fogja megállni a helyét. *Ujabb feladatok várnak a főpolgármesterre is*, aki ezeket a feladatokat, ezt bizonyosan tudom — nagy örömmel vállalja. Attól kell azonban tartanom, hogy a főpolgármesteri hivatal parallel *igazgatási hivatallá fog kifejlődni*, ami nem volna kivánatos már csak azért sem, mert ujabb költségeket jelentene. A törvényhozásnak nem állott szándékában *egy külön főpolgármesteri személyi osztály létesitése* és igy már most meg kellene ragadni minden eszközt arra, hogy ennek az uj hivatalnak a fenyegető veszedelmét elháritsuk.

— Az uj törvényhatósági tanács elsőrendü feladatai közé tartozik majd az *üzemi problémák megoldása.* Nehéz diónak, rendkivül fogas kérdésnek igérkezik ez a téma. Mindenekelőtt az *autobuszüzemnek a Beszkárttal való egyesitése* fog gondokat okozni, azután a *Vizmüvek* rendbehozatala, nehogy sor kerüljön a nyári vizszolgáltatás mennyiségének a korlátozására, a közüzemek egyesitését célzó tervek alapos megvizsgálása, végül pedig a *Talbot-probléma végleges elintézése.* A Talbot-centrálé áramának igénybevételével kapcsolatosan felmerült bonyodalmak még mindig nehezen itélhetők meg, — különösen előttünk, akik nem vagyunk elektromérnökök és igy, ha tisztán akarunk látni, a szakértők véleményéhez kell folyamodnunk. *A szakértők véleménye azonban zavarba hoz bennünket.* Egyformán elismert, európai hirü puritán szakértők egyik része hathatósan védi a kormány álláspontját, ugyanezeknek az európai hirü intakt szakembereknek a másik része viszont azt az álláspontot képviseli, hogy a Talbot-centrálé áramának az igénybevétele a fővárosra nézve sulyos károkat fog okozni. *Nem csoda, ha ilyen körülmények között nehezen tudunk magunknak itéletet alkotni.*

— Remélem, hogy az uj törvényhatósági tanácsnak eszébe fog jutni a *lakásépitési akció* folytatásával kapcsolatosan szempillantást vetni a főváros belterületén lévő nagyszerü telkekre. A Belvárosban lévő üres telkeken is szabad lakásokat épiteni, nem föltétlenül szükséges kizárólag *messze eső perifériális telkeket* kiválasztani a lakásépitési tevékenység folytatásának céljaira. A fővárosnak az az eljárása, amit a gya-

Hortobágyi juhtúró
Mindenütt kapható! Termeli:
ORSZ. MAGY.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

korlatban követ, csak arra jó, hogy *a telekspekulációt táplálja.* Érthetetlen okokból *mindig a perifériákon épit a főváros* és ezzel a lakóknak kevés szabad idejét is elveszi azzal, hogy hosszas utazásokra kényszeriti őket. Példákat tudok felhozni ennek a gyakorlatnak a helytelenségére. Itt van például a *kis Rókus épülete a Rákóczi uton.* Ide a főváros igazgatósági palotát akart épiteni a Gázmüvek számára. Ez az épümellékutcában is elhelyezhető, inkább *városi bérházat* kellene ide épiteni közép- és nagylakásokkal. A *Széna-tér és Margit-körut sarkán* a fővárosnak van egy három utcára néző hatalmas saroktelke, ahol *egy földszintes ház éktelenedik. A Horthy Miklós-ut elején* is földszintes házak találhatók. Ide kellene modern bérpalotákat épiteni. Tarthatatlanná teszi a helyzetet az a körülmény is, hogy a fővárosnak még mindig nincsen véglegesen kidolgozott *városszabályozási, városfejlesztési és közlekedési tervezete.* Remélem, hogy *Csármann* tanácsnok kezébe veszi ezt a kérdést és rövidesen gondoskodik a programm elkészitéséről. Ezt a városfejlesztési programmot rendelkezésére kell bocsájtani a főváros egész polgárságának, hogy azt mindenki anyagi áldozatok nélkül megismerhesse és ehhez képest induljanak meg városszerte az épitkezések.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan *Lázár* Ferenc szóbahozta *a legutóbbi tanácsnok-választásokat.* A következőket mondotta:

— *Karkas* Rezső megválasztása sokak előtt meglepetés volt. Én *nagy örömmel látom őt az épitési ügyosztály élén.* Nemcsak azért, mert alapos képzettségü, kiváló mérnöknek ismerem, hanem azért is, mert ugy itélem meg őt, mint aki nagy feladatok felismerésére és végrehajtására hivatott. Hinni akarom, hogy *Karkas* Rezső időt szentel a Tabán probléma megismerésének is s amikor elhatározza magát a főváros városfejlesztési programmjának megismerésére, akkor tanulmányaiba bevonja a Tabán-kérdés rendezését is, amely sajnálatos okokból most már hónapok óta lekerült a napirendről. Városszabályozási terv nélkül csak a telekspekuláció fog boldogulni, de komoly épitkezési akció, sem hivatalos részről, sem a magánosok részéről nem indulhat meg.

— *Szendy* Károlyról is kell szólanom. Huszonhét év óta ismerem, még az egyetemen ismerkedtünk meg. Komoly, képzett, tisztánlátó főtisztviselőt nyert benne a főváros közönsége.

Kocsijaik szinét akarják megváltoztatni a kesergő pirostaxisok

A közönséget állitólag a kommünre emlékezteti a piros szin, és ezért rossz az üzletmenet — Csak az engedélyek átirásának lehetősége szünteti meg a taxi-fronton duló gazdasági háborut

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Ha azt hitte valaki, hogy az uj autótaxi-engedélyeknek a székesfőváros tanácsa által való szétosztása nyugvópontra hozza a kedélyeket, *alaposan csalódott.* Az elmult hét egyik napján feketéllett a polgármesteri folyosó az audenciára váró taxi-engedélyre vágyók tömegétől. Azokon felül, akiknek szerzett jogai vannak autótaxi-engedély kapására (elsősorban a *kényszertársitottakra* gondolunk) *ezer és ezer exisztencia nélküli ember van Budapesten,* aki a volán mellett akarja mindennapi betevő falatját megkeresni abban a hitben és reményben, hogy *az autótaxi még mindig olyan jövedelemforrás,* amely *több családot is* el tud befektetés nélkül tartani, ezenfelül a kocsi és az üzemanyagok amortizációját is behozza.

Tény azonban, hogy *az autótaxi már korántsem olyan jó üzlet,* mint azelőtt volt, és a nagytőke a maga szervezettségével, ökonómiájával és szivósságával *hovatovább teljesen letöri a kisipart.* Az Autótaxi R. T., melynek zseniális vezérigazgatója *Haltenberger* Sámuel kormányfőtanácsos, vette észre először két évtizeddel ezelőtt Budapesten a géperejü bérkocsi-közlekedésben rejlő üzleti lehetőségeket, a maga pompásan kiépitett javitómühelyeivel, hatalmas garázsaival, központositott anyagbeszerzésével, *teljesen legyürte máris a különféle pirostaxis alakulatokba tömörült kisiparosokat.* A gazdasági élet kérlelhetetlen törvényei pregnánsan érvényesültek az autótaxi-iparban: a hatalmas vállalattal szemben egyre jobban háttérbe szorulnak a kocsitól kezdve a benzinig mindent *részletre vásárló* kisemberek.

Ha az autótaxi-front hadállásait nézzük, azt látjuk, hogy *a kisiparosok már nem is annyira a főváros, mint inkább az Autótaxi R. T. ellen folytatnak reménytelennek látszó küzdelmet.* A harcok központjában a várakozó helyek, az ugynevezett *standok* állnak. A pirostaxisok állandóan irigykednek a szürke kocsik várakozó helyeire és azzal vádolják az Autótaxi részvénytársaságot, hogy az a jó helyeket összeköttetéseinél fogva magának szerezte meg, és az ujonnan szervezett standokat is magának igyekszik megszerezni.

Másik vesszőparipája a pirostaxisoknak, hogy a *kistaxi is vihessen annyi személyt,* amennyit elbir, de megfelelő dijszabással. Ezzel kapcsolatban *a háromféle dijszabás* visszaállitását kérik a pirostaxisok, amely „lehetővé teszi azt, hogy minden kisiparos ki tudja használni kocsijának munkaképességét.“ Ha a pirostaxisoknak a városnál elfekvő legujabb beadványait nézzük, látjuk, hogy panaszuk van a Keleti pályaudvaron a szürke felállása ellen, keseregnek azon, hogy a tenyészvásáron az első sorban állanak az autótaxik és csak a második sorban a pirostaxik.

Ezeken a bajokon érdekes indittvánnyal kiván segiteni egy taxitulajdonos, aki a taxisok lapjában azt állapitja meg, hogy az immár katasztrófális helyzet jobbra fordulására két tényezőt kell sorompóba állitani: *a közös állomás kiharcolását,* továbbá *a belső fegyelem kiépitését és megszilárditását.* A cikk szerint a jelenlegi szomoru állapot kialakulásában nem utolsó sorban van része *„cimünknek és szinünknek“* A piros szin és a cim — mondja tovább a cikk — *nem a legszerencsésebben megválasztott jelzője iparunknak.* „E szinhez füződik, sajnos, szerencsétlen hazánk jelenlegi helyzete és a kiállott nyomorra és szenvedésre emlékeztető piros szintől való idegenkedés is főoka a mindinkább csökkenő fuvarlehetőségeknek.“ Azt is elmondja a cikk, hogy számos esetben, de különösen a közelmultban megtartott Nemzetközi Vásár alkalmával a kocsijába betévedő idegenek a kocsi szine alapján meglepetve kérdezték, hogy *talán Budapesten még mindig kommün van* és a szinnel kapcsolatos ezen vélekedés miatt az *idegenvezetők is csak akkor vesznek pirostaxit, amikor szürkét nem kapnak.*

Azt hiszi a szóbanforgó autótaxiiparos, hogy a pirostaxik cimének és szinének megváltoztatása segiteni fog a bajokon! Kétségtelen, hogy a hatóságok nem fognak utjába állani a piros-taxik cime és szine megváltoztatásának, de még bizonyosabb, hogy a cimváltoztatásnak *gazdasági szempontból alig van jelentősége.* A részletkereskedők karmaiban nyögő autótaxi kisiparnak *egyetlen gyógyszere van sulyos betegségeire:* a főváros tanácsnak engedélyeznie kell az autótaxi rendszámok eladását és átirását, hogy az a kisiparos, aki *az üzlettelenség, a népszerütlenség és a gazdasági válság sulya alatt megélni nem tud,* módot és lehetőséget találjon arra, hogy pénzért vagy exisztenciájának alkalmazotti minőségben való további biztositásáért *rendszámát átirhassa.* Amig ez az összes érdekeltség által epedve várt engedély ki nem adatik, *nincs béke a taxi-fronton!*

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
müköáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

Városházi történetek

Soha olyan izgalmas esemény, mint a mult heti tanácsnok-választás! Alig néhányan a közgyülési teremben, de mennyi a városatya, no meg városi tisztviselő, idegen érdeklődő a büffékben, a társalgókban, a választási helyiség előtt az első emeleti folyosón. A zárszámadási vita során Éber Antal igyekszik mázsás érveket görgiteni a zárszámadás elfogadásának utjába, de ugy jár, mint Sisyphus: amikor azt hiszi, hogy elérte a célját és a hordó fent van a hegyen, az magától visszagurul és előlről kezdődik minden. (Ugyan a hordó ez alkalommal nem is gurult, hanem a kitünő vezérigazgató ur szónoklatának alapzatául szolgált.)

Szendy megválasztása simán ment, annál nagyobb volt a vihar azonban az uj müszaki tanácsnok megválasztása körül. Ritkán láttunk olyan vad kortéziát, mint ez alkalommal, mindegyik bizottsági tagnak háromféle szavazócédula is volt a kezében, amelyet valamelyik főfőszervező jobbról is, balról is a kezébe nyomott. Természetes, hogy a választási harc nem nélkülözte a humoros vonásokat sem. Király Kálmán mellett Petrovácz Gyula buzgólkodott nagy hévvel, mire Pászthy János, aki Wossala Sándor hivei közé tartozott, ugyannyira, hogy a választási eljárás megfellebbezését is ő jelentette be a közgyülésen, amikor Ripka főpolgármester a szavazatszedő küldöttség jelentését beterjesztette — odakiáltott neki:

— Gyula, Gyula! Hiába agitálsz! Nem érkezett még el a királyválasztás ideje...

Hát bizony nem érkezett el, a Király-párt vereséget szenvedett, de bizony nem győzött Wossala sem, Karkas Rezső volt az, aki a két nagy ellenfél között, mint outsider befutott.

A Király-párti emberek nem akartak elmulasztani egyetlen voksot sem, és ezért odamentek Sümegi Vilmoshoz, a közgyülés ősi székelyéhez is, hogy Király Kálmánra szavazzon. Azzal érveltek, hogy a pályázók közül egyedül Királynak van magyar neve. Már pedig Sümegiről köztudomásu, hogy csak magyarnevü jelöltre szavaz. Olyan jelölt még nem mondhatta Sümegi bácsi szavazatát a közgyülésen a magáénak, akinek nem magyar, magyaros hangzásu lett volna a neve.

Amikor a társalgóban hire ment, hogy a Király-párt Sümegit azzal kapacitálja a jelöltjére való szavazásra, hogy neki van valamennyi jelölt közül egyedül magyar zengzetü neve, nosza Scheuer Róbert is, aki viszont Karkas mellett buzgólkodott a legélénkebben, odaszaladt Sümegihez:

— Vilmos, Vilmos! Neked csak Karkasra szabad szavaznod, az etimológusok kimutatták, hogy a magyar király szó a szláv král szónak magyarositott alakja! Márpedig Karkas Rezsőnek a családi neve a legősibb kun-nevek közül való. Csak reá szabad szavaznod!

Ezt a megjegyzést már nem hagyhatta szó nélkül Lavotta Gyulának, a negyedik jelöltnek egyik jelenlevő barátja sem. Azt bizonygatta, hogy a Lavotta név a legősibb magyar családnevek közül való, a hires multszázadbeli zeneszerző dédnagybátyja volt a müszaki főtanácsosnak, aki szintén jeles muzsikus. De a család amugy is egészen az Árpádokig viszi vissza eredetét.

Sümegi Vilmos végighallgatta az összes névmagyarázatokat, és mint egy friss kormányfőtanácsoshoz illik, diplomatikus hallgatással felelt a háromféle irányból feléje intézett ostromra. Azután a szavazatszedő helyiség felé indult, szemmel láthatóan töprengve, hogy kire szavazzon, kinek higyjen?

Rossz nyelvek szerint Sümegi még most is, amikor már Balatonbogláron piheni ki fáradalmait, és az uj tanácsnok régen elfoglalta hivatalát, változatlanul tünődik azon, hogy kire szavazzon a három jelölt közül, melyiknek van a legmagyarosabb hangzásu neve?

*

Azt mondottuk előbb, hogy Sümegi a multban egyetlen alkalommal sem szavazott nem magyar nevü jelöltre. Egy alkalommal mégis kivételt tett.

Gallina Frigyes dr. főjegyző ur pályázott akkor a tanácsnokfőjegyzői állásra. Versenytárs nélkül: annyira meg volt győződve mindenki, hogy ez az állás csak Gallinával tölthető be, hogy a kijelölő bizottság által elektált urak visszaléptek, és Gallinára a szavazás csak formaszerü volt, éppen ugy, mint a legutolsó alkalommal Lamotte Károlyra tanácsnokká választása idején.

Sümegi Vilmos nagyon szereti Gallinát, és mindenáron szavazni akart reá. Helyzete azonban — tekintettel ismert elvére, — nagyon kényes volt. Szavazni is szeretett volna, viszont azonban az urnák elé való járulástól visszatartotta az a tudat, hogy Gallina családneve nem magyar (a népszerü tanácsnok, mint azt annak idején az Uj Budapest megirta, bevándorolt és itt teljesen elmagyarosodott olasz család sarja.)

Sümegi végül is salamoni bölcsességgel oldotta meg a nehéz problémát. A Gallina szó első a betüjére vesszőt rakott: Gállina főjegyzőre azután nyugodt lelkiismerettel adta le a voksát.

Gallina tanácsnok természetesen meghallotta Sümegi szavazásának történetét, és azóta, ha levelet ir Sümeginek, Gál Lina aláirással küldi el...

*

Az első nyári kártyát megkaptuk. Cap Martin Roquebrune-ből, a Cote D'Azur partjairól üdvözöl bennünket a Till és Schwertner család... Till Baba és ujdonsült férje Schwertner Richárd székesfővárosi közkórházi adjunktus nászuton vannak a francia Rivierán, ahová az esküvő után leutazott Till Antal és felesége is. A képeslevelezőlap másik oldalán montekarlói kép, a kaszinó főbejárója... Csak azután Tóni bátyánk el ne játsza Montecarlóban az Autóbuszüzem ezévi deficitjét!

*

Még egy örömhir: Pászthy Jánosnak, a kitünő józsefvárosi bizottsági tagnak, aki civilben a kereskedelemügyi minisztériumban müszaki főtanácsos, leánya született, aki a szent keresztségben a Magda nevet kapta.

*

A Pesti Hirlap szerkesztőségének tagjai a huszonötödik évforduló alkalmából ünnepi vacsorát rendeztek a városligeti Gundel-étteremben, a jubiláns Fehéri Armand, a lap városházi szerkesztője tiszteletére. A vacsorán Lenkey

Junius 25-én megválasztják az örökös tagokat

Gallina tanácsnok nyilatkozik az uj törvény végrehajtási utasításáról, az átmeneti idő nehézségeiről, a szakbizottságok megalakulásáról és müködési terrenumáról — A Városok Kongresszusának budafoki értekezletén Gallina tanácsnok a pestkörnyéki városok önálló törvényhatósággá való átalakulása mellett foglalt állást — Kétszázharminc tagja lesz összesen az uj közgyülésnek, ebből százötven a választott, harminckettő az örökös tag

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Sipőcz polgármesternél a legutóbbi napokban sorozatos megbeszélések folytak azokról a teendőkről, amelyek a fővárosi törvény egyes szakaszainak életbeléptetése következtében szükségesekké váltak. Ezekben a tanácskozásokban nagy szerepe volt *Gallina* Frigyes dr. tanácsnoknak, az elnöki ügyosztály vezetőjének, aki a városházi adminisztráció hatalmas labirintusának legalaposabb ismerője. Őt kérdeztük meg tehát azokról a változásokról, amelyek a városházi adminisztrációban az uj fővárosi törvény életbeléptetése következtében várhatók. *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok, akinek rangja mellől az uj törvény törölte a *főjegyzőt*, a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— A tanács hatásköre a polgármesterre száll át, kivéve azokat az ügyeket, amelyeket a közgyülés elé kell terjeszteni. *Ez a legfontosabb konzekvenciája az uj rendelkezéseknek.* A fővárosi tanács ezekben a kérdésekben is állást foglal és a döntés mindig, mint a főváros tanácsának a határozata szerepel. A jövőben minden ilyen ügyben a polgármester dönt, azokat az ügyeket pedig, amelyekben a döntés joga a törvényhatósági bizottság közgyülését illeti meg, *ezután nem a tanács és nem a polgármester, hanem a törvényhatósági tanács készíti elő.*

— Eddig a tanács a jóváhagyott költségvetés keretében szabadon gazdálkodott. A jövőben *a közmunkákat a törvényhatósági tanács fogja elrendelni*, a munkálatok *végrehajtása* pedig a polgármesternek lesz a feladata. Egészen természetes, hogy *a polgármester hatalmi jogköre óriási mértékben megnövekedik*, amivel szemben sulyos tehertételként áll a személyi felelősség. A polgármester azt a hatalmas és széles kiterjedésü munkakört, amit az uj törvény ruház reá, *fizikailag egymaga elvégezni nem tudja.* Kénytelen lesz tehát az ügyek egész seregét a két alpolgármesterre és a tanácsnokokra bizni, *az ő személyi felelőssége azonban érintetlenül marad.* Ha a tanácsnok nem vállalja majd valamilyen ügynek az elintézéséért a felelősséget, akkor az alpolgármesterek valamelyikére kerül a sor, akik viszont a polgármester elé terjesztik döntés végett a szóbanforgó kérdést. Ugyanez lesz a helyzet *a bizottságok működése tekintetében is.* Megszünnek a különböző albizottságok és szakbizottságok, *csak annyi bizottság lesz, ahány ügyosztály.* Ezek a bizottságok a jövőben csak *véleményező szervek lesznek* és döntésüket csak akkor veszi figyelembe *a polgármester, ha akarja.* Ezeknek a bizottságoknak az elnökei nem az alpolgármesterek, vagy a tanácsnokok lesznek, hanem *mindig valamelyik bizottsági tag.*

— Formailag is lényeges változásokat hoz be az uj törvény végrehajtása. A törvényhatósági tanácsnak azokat a javaslatait, amelyek a közgyülés elé kerülnek, mindig a polgármester fogja képviselni.

— Rendkivül fontos rendelkezése az uj törvény végrehajtási utasításának az a megszoritás, hogy a törvényhatósági tanács megalakulásától annak ujjáalakulásáig, vagyis körülbelül háromnegyed esztendőn át *szünetel az összes faktorok kinevezési és választási joga.* Ez azt jelenti, hogy csak behelyettesités és megbizás utján lehet ez alatt a hosszu idő alatt a megüresedő állásokat betölteni. Örömmel vesszük ezt a megszoritást, mert legalább *egy kis lélegzetvételhez jut a főváros*, amit a nagyközönség az utóbbi időben jóléti intézménynek kezdett tekinteni, *ahol minden állásnélkülit, vagy aggot, rokkantat és magával tehetetlent el lehet helyezni.*

— A vezetésem alatt álló elnöki ügyosztály természetesen *már megtett minden intézkedést.* Intézkedtünk aziránt, hogy a választói névjegyzék összeállitásának munkálatai megindulhassanak, intézkedtünk a főváros uj szineinek és cimerének az elkészitése iránt, intézkedtünk *a törvényhatósági tanács megválasztásának előkészitése*, valamint *az örökös tagságok betöltése tekintetében.* Minthogy a törvény végrehajtási utasitása ugy intézkedik, hogy a törvényhatósági tanács megválasztásával kapcsolatosan az ajánlások fölött egy bizottságnak kell döntenie, *pártközi konferencia összehivása válik szükségessé.* Az örökös tagokat a törvény rendelkezése szerint junius hó végéig kell megválasztani. A tanácsválasztó közgyülés *junius 18-án, az örökös tagokat választó közgyülés pedig junius hó 25-én lesz.*

Legutóbb *Budafokon* a Magyar Városok Országos Kongresszusának értekezletén nagy sikert aratott *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok, aki egyben pestmegyei bizottsági tag is, azzal a felszólalásával, amelyben *Nagy-Budapest* megteremtésének a problémájával foglalkozott. *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok, akit felszólalásáról és felszólalásának várható eredményéről megkérdeztünk, a következőket mondotta:

— Budapest környékének körülbelül háromszázezer lakosa van. Ezek a pestkörnyéki községek a mai közigazgatási rendszer mellett *elsőrendü közszükségleti igényeik kielégitéséről legnagyobb részben kénytelenek lemondani.* Ezt a problémát rendezni kell s mivel ez a probléma számos vonatkozásban a főváros életérdekeit is érinti, magának *Budapest székesfővárosnak is napirendre kell tűznie e probléma megvitatását.* Nézetem szerint háromféle megoldási mód kinálkozik:

1. *Nagy-Budapest megalkotása.*

2. A környékbeli városok és községek *egységes várossá*, külön törvényhatósággá való egyesitése.

3. A környékbeli városoknak és községeknek *külön vármegyébe való* besorozása.

— A két első tervet el kell ejteni. A fejlődés iránya kétségkivül Nagy-Budapest megteremtése felé mutat, egyenlőre azonban a környékbeli lakosságot elő kell készíteni arra, hogy Budapest lakosságához asszimilálódjék. Másrészt pedig ezidőszerint lehetetlenségnek látszik azoknak a közmüveknek az átengedése, amelyeket a budapesti adófizető polgárság sulyos áldozatok árán létesitett. A második megoldási mód is kivihetetlen, mert a pestkörnyéki városok és községek övszerüen helyezkednek el Budapest körül, ezekből tehát rendkivül nehéz volna egységes várost létesiteni. Nem marad tehát más hátra, mint külön vármegyének a létesitése. Ezt a felfogást képviseli *Preszly* Elemér, Pestvármegye főispánja is. Azt javasoltam, hogy az *érdekelteket egy ankétre kell összehivni, ahol azután az összes részletkérdéseket meg lehet vitatni.* Nagy-Berlin is fokozatosan alakult, nálunk sem lehet ezt az utat megkerülni.

Érdeklődtünk végül *Gallina* Frigyes tanácsnoknál aziránt, hogy az uj törvényhatósági bizottság végeredményben hány tagból fog állani. *Gallina* tanácsnok elmondotta, hogy *150 választott tagon kivül az érdekképviseletek 18, a vitéz szék 1 tagot küldenek be, hivatalból tagok 20-an: a polgármester, a három alpolgármester, az árvaszéki elnök, a tiszti főügyész, 12 tanácsnok, a tiszti főorvos és a statisztikai hivatal igazgatója.* Tagságuk van még a következőknek: Budapest székesfőváros főkapitánya, a pénzügyigazgató, a főváros számszéki igazgatója, a tankerületi főigazgató, a tanfelügyelő, a közmunkatanács elnöke, a vasuti és hajózási főfelügyelő, a közegészségügyi tanács elnöke és az O. T. I. elnöke. Ez összesen 9, ugynevezett szakember. Az összlétszám tehát igy alakul: 150 választott tag, 19 érdekképviseleti tag, 20 hivatalnok tag, 9 szakember. Ezeken kivül van még 32 örökös tag, a törvényhatósági bizottság *összlétszáma tehát 230 lesz.*

Gusztáv, a Pesti Hirlap felelős szerkesztője, mondotta az első pohárköszöntőt. Benda Jenő a Pesti Hirlap szerkesztőségének tagjai nevében köszöntötte Fehéri Armandot. Márkus Miksa, a Magyar Ujságirók Egyesületének elnöke, szólalt föl ezután és elmondotta, hogy délelőtt az Ujságirók Egyesületének a közgyülésén már a zöld asztal mellől üdvözölte Fehéri Armandot, most a fehér asztalnál ugy az Ujságirók Egyesülete, mint az Otthon Irók és Hirlapirók Körének a nevében megismétli az üdvözlést és kivánja Fehérinek, hogy továbbra is sikeresen folytassa eredményes és szép munkáját.

Ezek után felolvasták az érkezett üdvözlő levelek és táviratok hosszu sorát. Ripka főpolgármester többek között ezt irta sürgönyében: „Az ünnepeltben régi érdemes közéleti munkatársamat tisztelem és örömmel köszöntöm őt én is, mai jubileumán kivánva a jó Istentől erőt, egészséget és kitartást a reánk váró nehéz feladatok sikeres megoldásához."

Fehéri Armand megköszönte az üdvözléseket és többek között a következőket mondotta:

Hálásan köszönöm azokat a nagyértékü szavakat, melyekkel Lenkey Gusztáv szerkesztő ur engem megtisztelt. Köszönöm, hogy itt, ebben a baráti körben tudomásomra hozta azt az elismerést, mellyel dr. Légrády Imre és dr. Légrády Ottó főszerkesztő urak a Pesti Hirlapnál eltöltött negyedszázados munkásságomat jutalmazták. Az évek során uj erők csatlakoztak a Pesti Hirlap szerkesztőségéhez, s ma valamenynyiük nevében Benda Jenő kollégám kedves és felejthetetlen szavakkal üdvözöl. Köszönöm ezt szükebb kollégiális körömnek, a Pesti Hirlap szerkesztőségének, s köszönöm a nagy kollégiális körnek, a magyar ujságirórendnek azt az elismerését, melyet az Ujságiró Egyesület elnöke, Márkus Miksa ur őméltósága adott tudtomra délelőtt a közgyülésen, ma este itt a baráti körben. Hüséggel a Pesti Hirlaphoz és az ujságirórendhez fogom munkámat folytatni.

Fehéri Armandot a huszonötéves jubileum alkalmából meleghangu levélben köszöntötte Sipőcz Jenő polgármester is.

*

Hymenhir: Karch Kristóf dr. egyetemi tanár, a Vásárpénztár alelnöke, leányát, Irénkét, oltárhoz vezette melléthei Dévény Andor dr. fővárosi tanácsi fogalmazó, néhai Dévény előljáró fia, az Angolkisasszonyok zugligeti templomában.

*

Aki künn volt Áldozócsütörtök délutánján a ferencvárosi pályán, meg kell, hogy emelje a kalapját Ilovszky János agilitása és rendezői tudása előtt. Ezer cigány vonult fel, hogy huszonötezer ember előtt eljátssza a legszebb és legfájdalmasabb magyar nótákat. A nagy meleg ellenére Ilovszky fekete zsaketben, cilinderrel fogadta az érkező notabilitásokat, akik el voltak ragadtatva az ötletes és annyira szép előadástól. Amikor végzett a hangversennyel Fáraó magyarországi népe, bankettre ült össze, hogy ünnepelje Ilovszky Jánost, aki sok-sok ezer pengőt hozott össze a cigánynappal a kitűzött jótékony célok számára. Ezen a banketten a magyar Reinhardt-nak nevezte el igen találóan az egyik ünnepi szónok János barátunkat, aki különben a szerdai rendkivüli közgyülésen boldogan fogadta sikeres rendezéseért a gratulációkat ...

Alkalmi vásár
részlet áruház
bebutoroz és felruház
Budapest, VI., Fóthi-ut 18.

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c.
Telefon: Automata 510—71.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

TUNGSRAM
VÁLTÓÁRAMU BÁRIUMCSŐ

Tennivalók a gyermekvédelem terén

Irta: Kirchner Béláné

A magyar gyermek- és ifjuságvédelmi rendszer zavaros, irodalma alig van; igazgatása ad-hoc jellegü. *A magyar népesedési politikának* sincsen tervszerü programja. Ezt a nagyszámu ellentmondó intézkedés igazolja. A népességnél a mennyiséget hangoztatják, prevenciókra alig akadunk s a minőség ezért gyenge. Az egyke ellen küzdenek és háborúkat folytatnak; éhes és lázadó proletariátust termelnek és eszmei haladásról irnak, a technikai áldozataink számát növelik és a kenyérkereseti lehetőséget csökkentik.

A gyermekjóléti gondozás *erkölcsi és gazdaság tünet.* Ahol az erkölcs tiszta és rendezett és becsületes a gazdasági élet, ott a gyermekjóléti gondozásról a közéletben kevés szó esik. Róma akkor alapitotta első árvaházát, amikor az egyéni és családi önzés és züllöttség megfeledkezett az árvákról. S ezért nem egészen helytálló az az állitás sem, hogy a gyermekjóléti gondozás legfontosabb feladata: a nevelés. A nevelés ugyanis problématikus folyamat, mert ahol a fizikai és lelki adottság gyenge, vagy rossz, ott a legtökéletesebb formai nevelés mellett is hanyatlás áll be.

A gyermek jogairól addig beszélni sem lehet, mig a törvény törvénytelen gyermekeket ismer. Egy kettős-morál alkalmazásánál ugyanis megszünik a jogegyensuly, s legföljebb hatalmi jogról lehet szó. *A természetben nincs törvénytelenség* s amikor az emberi törvény valakit vagy valamit törvénytelenné tesz, önmagát tagadja meg s egyensulytalanságot teremt.

Még némely hatóság sem védi, sőt megbélyegezi az ártatlant, amikor törvényesitését reávezeti okmányára, ahelyett, hogy törvényesnek minősitené. S mig egyfelől az anyát *törvényes gyámnak* elismeri, a nőket a gyámság viseléséből kizárja, de megengedi, hogy gyámi teendőkkel megbizott egyesületek, intézmények vezetését *nők vállalhassák.* E mélyreható és indokolatlan ellentmondások, a gyermek sorsának e rendezetlensége a családi életet is lazitja s a hivatali gyámság betetőzi azt a zavart, melyet a kuszált társadalmi élet involvál. Minden hatóság külső rendet teremthet csupán. E téren azonban *belső, lelki rendre van szükség,* amelyet hatóság meg nem adhat, mert nem is célja ez. Ez az állapot meg is látszik a mai lázadó, forrongó, elégedetlen, bünözésekben gazdag társadalmon. Ott, ahol a társadalom gondozza, tanitja a gyermeket, ott a függés és felelősség kölcsönhatásban van egymással s a társadalmi élet harmoniára törekszik. Ahol ez nincsen meg, önzés és felelőtlenség lép fel s az élet diszharmonikus. A diszharmonikus társadalom beteg, hanyatló. A hatóságok mindössze a betegnek beadott gyógyszert képviselik s hol jobban, hol kevésbbé hatnak.

Az iskola ma nevelő munkát éppenoly mértékben végez, mint a többi hatóság. *Nem is végezhet egyebet.* Akadályozza e hivatásában a gyermeki egyén lelki habitusa, az oktatás, sőt maguk a hatóságok. Éppen ezért az iskola nem lehet a nevelés önálló szerve, de közvetitő szerv sem lehet a család és a hatóság munkája között. Amig az apai hatalom kerete meghatározva nincsen, amig ellenőrzéséről gondoskodás nem történik, addig a kérdés objektiv rendezése elmarad s továbbra is a nem ritkán önző szubjektivitás utvesztőibe téved. Amig lesznek gazdag földbirtokosok, akik atyai hatalmuknál fogva gyermekeiket nem tanittatják és gyermekkorban nehéz fizikai munkára foghatják, amig az iskola a hatóságok és szülők őrlő malmában hányódik-vetődik; addig e kérdés megoldása is elmarad.

Az állampolgársági törvény elavult rendelkezései, az *iskoláztatásról szóló törvények,* amelyek pl. a középiskolákban az osztály létszámot 60 tanulóban állapitják meg, a *fiatalkoruak bíróságáról szóló törvény,* mely a törvényes tartási kötelezettség szándékos kijátszásának büntetéséről nem gondoskodik, a szennyirodalom terjesztésére kiadott rendelet végrehajtásának elmaradása; *a gyámsági-törvény,* mely főleg a vagyonos gyermekekről gondoskodik (1877.) s a későbbi rendelkezés, mely a községnek is ad e téren szerepet, eljárási szabályaiban rendezetlen; sőt amennyiben a legfelsőbb felügyelet a belügyminiszter hatáskörébe tartozik, *e téren egyenesen közigazgatási zavar áll fenn.* Az intézmény eltávolodott a hatóságtól, az érintkezés közvetett, lassu, mind olyan hiányok, melyek a gyermekgondozás ügyének közhasznu megoldását akadályozzák.

A gyermeküggyel foglalkozó egyesületek sem biztositják az e kérdéssel szükségszerüen megkivánt gyermekgondozási egységet. Az *Országos Gyermekvédő Liga* és az országos menhelyek között milyen szerves kapcsolat van? Sokan ugy vélik, hogy a Liga zavarta össze a vidék és a székesfőváros gyermekvédelmét. Kétségtelen, hogy a felügyeletet megbontotta s tény, hogy a fővárosnak menhelye nincsen. Az *Országos Stefánia Szövetség* megalakulása ujabb tagozódást jelent.

A magyar törvény a gyermekgondozás ügyét kivette a községek hatásköréből és reábizta állami közegekre. Ezzel a községeket felmentette kötelezettségüktől s egymaga kötelezettségének eleget tenni nem képes. Ezt az állapotot sinyli meg a gyermek. *Berend* Miklós szerint már 1912-ben 600.000 olyan gyermek volt Magyarországon, kinek sorsáról, gondozásáról alig volt adat. A városok pedig az ügyet — minthogy az állam kezükből kivette, levették programmjukról.

A halálozási és bünözési statisztika egyenesen kiáltó vád az e téren történő töredezettséggel, rendezetlenséggel, omnipotenciával, mulasztásokkal szemben.

Mindezen vázlatosan felsorakoztatott érvek alapján az élet szükséglete, a gyermek jövője, a nemzet sorsának érdekében a következő intézintézkedéseket tartom szükségesnek.

Egy uj magyar gyermekvédelmi törvény megalkotását. A gyermekvédelem a közjótékonyság keretében a szociális munka keretébe helyeztessék. A gyermekvédelem felügyeleti jogát a belügyminisztérium helyett a népjóléti minisztérium gyakorolja. Minden község keretében *a gyermekvédelmet szolgáló osztály* szerveztessék meg. A gyermekgondozással foglalkozó egyesületek a népjóléti minisztérium felügyelete alatt, az illetékes községi osztályoknak jelentéstételi és segély esetén *elszámolási kötelezettség mellett cooperativ módon segédkezzenek* a gyermekgondozás munkájában. *A házassági törvény revizióját* egy uj *apasági törvénnyel* kapcsolatosan. *Egy uj gyermekadót vagy agglegényadót* kizáróan a nagy jövedelmekre a gazdasági arányosság megalapozása céljából egyfelől, másfelől a gyermeki etika megszilárditása céljából. Törvényt az *irodalmi pornografia* ellen. Törvényt a *szeszes italok korlátlan élvezete* ellen. A gyermekvédelemmel foglalkozó egyesületek *alapszabályainak revizióját,* működésük egységének biztositását, illetve nyilvántartását.

Egy székesfővárosi *gyermekvédelmi központ* létesitését a szociálpolitikai ügyosztály mellett, mely egyfelől a népjóléti minisztérium véleményes jelentésttevő szerve, másfelől a hatósági és egyesületi adminisztráció irányitója. E centrum gerince és munkaközpontja *a hivatásos gyámság.* Szükségesnek tartom az *intézeti gyámságnak* a hivatásos gyámság alá történő rendelését, illetve a tartásügynek egyöntetü szempontok szerint történő rendezését, továbbá a gyámhatóságok szervezetének korszerü reformálását.

A székesfőváros gyámhatósága autonom szerv legyen és minden vonatkozásban — konkrét ügyek intézése és gyermekvédelmi ügyek — a népjóléti minisztériumnak legyen alárendelve. Sürgetni kell az iskolaszékek átszervezését s a tanszemélyzet patológiai, kriminalogiai, szociális tudományos kiképzését. Egy ifjuságjóléti *nemzeti* politikai kialakitását a sajtó utján is. Az ifjuságvédelem terén egy független-felelős decentralizáció kiépitését. A gyermekmenhelyeknek *törvényhatósági gyermekotthonokká* történő átalakitását, miáltal ugy a fogyatékos müködésü teleprendszer, mint a jólrosszul működő magánrendszer megszünik. A gyermekgondozási költség megfizetésének kötelezettsége alól a népjóléti miniszter felmentést ne adhasson. A *fiatalkoruak felügyelő hatósága* a székesfővárosban ellenőrzőszervvé alakittassék át, s az ezirányu rendelkezések végrehajtását az illetékes székesfővárosi szerv eszközölje. *A gondozási jog megvonására* kizáróan a fiatalkoruak bíróságának legyen joga; a gyermekvédő központ pedig a nevelésre legyen illetékes.

A fiatalkoru bünözők részére *foglalkoztató mühelyek létesitendők; a hatósági dajkaközvetités* életbelépítetendő a *hatósági cselédközvetitéssel* kapcsolatban. *Az erkölcsrendészet reformját,* különös tekintettel a fiatalkoruakra. A gyermekvédő központ cooperativ működésbe hozandó a most VII., illetve IX. ügyosztály keretébe tartozó gyermekvédelmi ügyekkel, illetve az előljáróságok, tiszti orvosi hivatal és árvaszék gyermekvédelmi ügyeire vonatkozóan. *A magyar gyermekvédelmi rendszer a német rendszer figyelembevételével kizáróan nemzeti alapra helyezendő,* hatósági jellege legyen az e célt szolgáló összes egyesületek bevonásával. Törvényes alapon rendszere csakis igy alapozható meg.

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428-25

A Székesfőváros tisztviselőinek **Elegáns férfiruhákat** mintaszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak **Vidor és Dankovszky** angol uri és egyenruhaszabók, Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13. I. emelet. Telefon: Aut. 840-27

WEINGRUBER IGNÁC
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget

Boldog jövőt biztosit családjának
ha Budán a villamosnál fekvő **közmüves, gyümölcsös telkeinkből öt évi törlesztésre vásárol**
Bővebbet: **SOLTI LAJOS** bankcégvezetőnél
Budapest, V., Grót Tisza István-utca 10.
Telefon: Aut. 8-10-95
Nem közvetités! Jutalék nincsen!

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
*
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST
ALAPITVA: 1844
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR:
X., KŐBÁNYAI-UT 31.
TÁVBESZÉLŐ: 461—19.
HAJÓGYÁR: V., MEDER-UTCA 9. TÁVBESZÉLŐ: 908-69.
KAZÁNOSZTÁLY: VI., VÁCI-UT 204. TÁVBESZÉLŐ: 908-65.
SÜRGÖNYCIM: GANZCOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR:
II., LÖVŐHÁZ-UTCA 29.
TÁVBESZÉLŐ: 501—70.
SÜRGÖNYCIM: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 76.
SÜRGÖNYCIM: MASINA BUDAPEST. TÁVBESZÉLŐ: 186-63.

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

RONEO UNDERWOOD
SOKSZOROSITÓGÉP IRÓGÉPEK
kellékek, irodaszerek, karbantartások, páncélszekrények.
PIRKNER ÉS MEZEI
BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 11. TELEFON: 143—22.

Hirek

Wolff trianoni beszéde

Tizenkét esztendeje kisérjük figyelemmel azt a magasba ivelő pályát, amely Wolff Károlyt a Központi Sajtóvállalat háboru alatti alakuló közgyülésétől a legnagyobb városházi párt vezéri méltóságába röpitette. E tizenkét esztendő alatt számos helyen és alkalommal hallottuk őt beszélni: közgyülési teremben csakugy, mint a fehér asztal mellett, kis társaság, pártagu bizottság előtt éppen annyiszor, ahányszor ezrek és ezrek figyeltek minden szavára. Hallottuk őt ezen időszak alatt beszélni exakt jogi témákról, ahol beszéde megértéséhez, gondolatmenete követéséhez is már speciális jogászi tudás kellett, hallottuk őt szónokolni nagy tömegek előtt, amelyek csak a jelszavak pointirozását tudják felfogni és értékelni, hallottuk őt indiszponáltan, hallottuk őt szónoki tüze teljében: de valamennyi Wolff-beszéd között a legigazabb, a legnagyszerübb az volt, amely a törvényhatósági bizottság trianoni közgyülésén, ez év junius 4-én hangzott el.

A nemes és férfias lira valami hihetetlenül forró áradata ömlött végig ezen a beszéden és annak elmondóján, melynek lávaszerü tüze ellenállhatatlan erővel és kényszerrel pezsdült át hallgatósága ereibe. A tökéletesen befejezett gondolatkörök, precizen felépitett eszmemenetek roskadoztak ebben a beszédben a költői szépségü képek olyan gazdasága alatt, amely a maga kiformáltságában a legnagyobb szónokok közé avatta Wolff Károlyt. A hatalmas lendület, amely végül a tragikus Nem, nem, soha! kiáltásba csendült ki, egyetlen pillanatra sem vesztett a maga gigantikusan szárnyaló erejéből, egy óda volt ez a beszéd, a gyász és a jobb jövőbe vetett hit klasszikus dithyrambusa, amely a költői szabályok szerint pontosan abban a pillanatban ért el legmagasabb pontjára, amikor oda elérnie kellett.

Azt mondotta Wolff, hogy nem egy párt, nem a közgyülés, hanem Csonka-Magyarország nyolcmillionyi magyarja nevében beszél, amikor odakiáltja a nemzetek szövetségének, hogy ezt a ránkkényszeritett békeszerződést jognak és szerződésnek el nem ismerjük. A spontán ünneplésben, amelyben beszéde végeztével pártja és vele együtt a kormány városházi pártja percekig felállva ünnepelte Wolff Károlyt, de nem vonták ki magukat az ünneplés elől a demokraták és szociáldemokraták sem: ott rezgett az egész nemzet lelke, ünnepelvén Wolffban a magyar gyásznak, de a magyar reménynek is klasszikusveretü lovagját, akinek szerdai városházi beszéde méltó párja volt Apponyi Albert gróf ugyanaznapi tökéletes erejü és szépségü képviselőházi megnyilatkozásának.

Beszámoló nagygyülés a Belvárosban. A Keresztény Községi Párt belvárosi szervezete junius 6-án, pénteken este a Katolikus Kör fehértermében beszámoló nagygyülést tartott, amelyen az előzetes értesités szerint *Bednárz* Róbert apátplébános, *Miklós* Ferenc dr., *Nagy* Ferenc és *Szőke* Gyula dr. törvényhatósági bizottsági tagok mondottak beszédet. Nagy beszédet mondott *Wolff* Károly dr., a Keresztény Községi Párt elnöke is. A nagygyülésről jövő heti számunkban szolgálunk részletes tudósitással.

Honositási és illetőségi problémák

Czebe Jenő dr. fővárosi tanácsjegyző értékes könyve csonka országunk legfájóbb és legbonyolultabb problémájáról

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Érdekes és értékes munka hagyta el a héten a főváros házinyomdáját: Czebe Jenő dr. székesfővárosi tanácsjegyző állitott össze egy utmutatót, kalauzul honositási, visszahonositási, elbocsájtási és illetőségi ügyekben, kiegészitve az elszakitott területeken érvényben levő állampolgársági rendelkezésekkel és esetekkel. Megtisztelteté s a szerzőre, hogy munkáját, melynek összes bevétele a székesfővárosi szegényalapot illeti, a főváros tanácsa adta ki.

Czebe Jenő dr. régi és komoly munkása a honossági jognak. Erre vonatkozó tanulmányai esztendők óta jelennek meg a szaksajtó hasábjain, bizonyságául annak, hogy a csonka országot annyira érdeklő honositási és visszahonositási kérdések egyik legalaposabb müvelőjüket találták meg a nagytudásu és kitünő jogi érzékkel megáldott fővárosi tanácsjegyzőben. Most megjelent utmutatóját haszonnal forgathatja a laikus közönség, de az elsősorban a jogászok számára készült, akik a bonyolultnál bonyolultabb, a nemzetközi jogba is bizonyos vonatkozásokban belenyuló honositási és illetőségi kérdésekben sok tekintetben tájékozatlanok. A jog óriási birodalmának kicsiny zugolya a honositási és illetőségi ügyek problémái, azonban, hogy mekkorra jelentőségü ez a jogterület, mi sem igazolja jobban, mint hogy a csonka ország pármilliónyi, az elszakitott területen született lakósa közül alig néhány százezer adta be annak idején optálás iránti kérvényét.

Czebe tanácsjegyző részletesen ismerteti munkájában az 1879-es és 1922-es törvényeket, a magyar honosság hallgatag történt megszerzésének módját, a magyar állampolgárság megszünését, fenntartásának lehetőségét külföldön tartózkodás esetében, továbbá elvesztését a trianoni szerződésben foglalt rendelkezések alapján. Külön fejezetek szólnak az illetőségi jogról, a községi kötelékbe való felvétel lehetőségéről, az illetőségi ügyek fellebbviteléről. Részletesen ismerteti a könyv az elszakitott területeken érvényben levő rendelkezéseket az állampolgárságra és az illetőségre vonatkozóan, a felmerült problémákat mindenütt élénk és érdekes jogesetekkel illusztrálván.

A laikus közönséget is érdekli néhány érdekes megállapitása a könyvnek. Igy például kevesen tudják, hogy azok a magyar nevü állampolgárok, akik nem magyarositás utján szerezték nevüket, vagyis ősmagyarok (fajmagyarok) esetében a leszármazást nem kell 1851-ig visszamenőleg igazolni, csupán azt kell ezeknél vizsgálni, hogy 1921 julius 26. előtt szereztek-e Budapesten, illetőleg Csonka-Magyarország területén illetőséget, ha ők vagy atyjuk az elszakitott területen születtek. Fontos megállapitása a könyvnek az is, hogy külföldön született eknél, illetőleg, akiknek atyjuk külföldön született a honosság igazolására nem fogadható el a községi illetőségi bizonyitvány, hanem honositási okirattal vagy belügyminiszteri leirattal kell igazolni a honositást.

Czebe Jenő dr. könyve nemcsak kitünő segédmunka, hanem annak is igazolása, hogy vannak fővárosi tisztviselők, akik tulmenően hivatalos kötelezettségükön és elfoglaltságukon, igyekeznek a közigazgatás vagy a jog valamelyik irányában külön munkásságot kifejteni. Olyan érdem ez, amely bőven meg fogja teremni a gyümölcsét!

Szendy és Karkas tanácsnokok ügyosztályaikban. *Szendy* Károly és *Karkas* Rezső, a székesfőváros ujonnan megválasztott tanácsnokait hétfőn délelőtt meleg ünneplésben részesitették ügyosztályaikban. Ezen a bensőséges aktuson több beszéd hangzott el, amelyekre *Szendy* tanácsnok, a közjogi és illetőségi ügyosztály vezetője, azzal válaszolt, hogy egyetlen törekvése a főváros közönségének odaadó szolgálata és erre buzditotta és hivta fel tisztviselőtársait is. *Karkas* tanácsnokot, a magasépitési ügyosztály uj vezetőjét, *Wossala* Sándor müszaki főtanácsos üdvözölte az ügyosztály személyzete nevében. Az uj tanácsnok válaszában kifejtette, hogy célja egyrészt az, hogy a reábizott ügyosztály ügyei mintaszerüen folyjanak, másik törekvése a *mérnüki kar megbecsülésének* kivivása. E cél érdekében azt akarja, hogy az ügyosztály minden tagja mindenekfelett való becsületességgel, pártatlansággal, teljes szivvel és lélekkel dolgozzon, minél többet és minél jobbat produkáljon a főváros közönsége érdekében.

Verebély Jenő ünneplése a Ferencvárosban. A IX. Kerületi Keresztény Polgári Kör ünnepi vacsorát rendezett *Verebély* Jenő dr., törvényhatósági bizottsági tag tiszteletére, abból az alkalomból, hogy a Máltai-lovagrend magisztrális lovagává avatták. Az ünnepi vacsorán elsőnek *Weszelszky* Gyula dr. egyetemi tanár, a kör elnöke üdvözölte a megjelenteket, majd *Buday* Dezső országgyülési képviselő tartotta meg *Verebély* érdemeit méltató beszédét. Utána *Kiszely* Gyula, a Magyarság-szövetség országos elnöke szólalt fel, aki *Milotay* István dr. üdvözletét is tolmácsolta. *Hunkár* Géza prépost-plébános, *Muzsikó* István kerületi előljáró, *Vass* Béla törvényhatósági bizottsági tag üdvözlő szavai után *Verebély* Jenő köszönte meg polgártársainak bizalmát és szeretetét.

Miniszteri elismerés. A népjóléti miniszter május 5-én kelt leiratában, melyben a köz- és a nyilvános jellegü kórházakban ápolt külföldi honosok ápolási és szállitási költségeinek behajtása tárgyában kiadandó rendeletének tervezetét a fővárosnak véleményezés végett megküldötte, elismerésének adott kifejezést, hogy ezen „kérdés szabályozását vitéz Horváth Béla dr. tanácsjegyző ügybuzgalma inditotta meg.“ A kiadandó rendelet meg fogja egyszerüsiteni az ápolási dijak megtérülése körüli adminisztrációt s a kórház fentartóknak, igy a székesfővárosnak is, jelentékeny munkamegtakaritást és anyagi előnyt fog eredményezni. Ugyanezn kérdésről a népjóléti minisztérium kiadásában megjelenő „Népegészségügy“ május 15-iki számában Horváth tanácsjegyző hosszabb szaktanulmányt közöl, mely a tervbevett egyszerüsitési eljárás jogi és közigazgatási részleteit világitja meg.

Telkek már **heti 4—5 pengőtől** részletfizetésre **leköthetők.** — Gyönyörü helyen, **villamos megálló mellett,** 20 percnyi távolságra a fővárostól. Családi ház és villa épitésre alkalmas, amit a telek kifizetése esetén elő is mozdithatunk. Tervrajzokat és **egyéb felvilágositást** a **Tabáni Épitő és Kereskedelmi r.-t.** I., Hegyalja-ut 5 Alapitva 191[illegible]
Fővárosi alkalmazottak és nyugdijasok felvétetnek mellékfoglalkozásra.

Lingel butorgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 4—6.
Müvészi kivitelü seria és luxus butorok állandó kiállitása: Összerakható könyvszekrények, molymentes „Antimoly“ ülőgarniturák, motornélküli vitorlázó repülőgépek.

Müller László okl. vegyészmérnök
Akkumulator és elektrotechnikai vállalata
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6.
Telefon: A. 149—93. VARTA AKKUMULATOROK

BICELLA
Ultraviolett-sugarakat átbocsájtó drótüvegpótló
Lakosztályok, lég- és napfürdők, garázsok, gyári-üzemek, istállók, baromfiólak, gazdasági épületek, kiállitási csarnokok, kerti melegágyaknál és mindenütt, hol eddig ablaktörés elkerülhetetlen a **BICELLA törhetetlenségénél fogva** előnyösen használható.
Kérjen mintákat és árajánlatot!
KUNSTÄDTER VILMOS
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7. SZ.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439—91
Polg. tűzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

Kovács Oszkár
BÁDOGOSMESTER
érckoporsó és temetkezési cikkek késztője
BUDAPEST, IX., TELEPY-UTCA 14
Telefonhivó: J. 145—45.

Porolaj és bürokrácia

Ismeretes, hogy a főváros tanácsa a fővárosi makadámutak folyó évi porolajozását a legolcsóbb két ajánlattevőnek itélte oda, akiknek külön érdemük, hogy a kartel uralmát a fővárosi porolajozások terén megtörték. Az erre vonatkozó tanácsi határozat kapcsán a két vállalkozó cég és a főváros tanácsa a tiszti ügyészség közbenjöttével oly értelmü szerződést kötöttek, hogy a folyó esztendőben a főváros által kiadásra kerülő porolajozást, kizárólagossági joggal ez a két cég, a *Schwarz Rudolf és Társa olaj, zsiradék és vegyigyár részvénytársaság* és a *Nyirbogdányi Petroleumgyár részvénytársaság* fogják végezni. A két cég nagy buzgalommal hozzá is látott a munkálatokhoz, és már eddig is eredményeket ért el.

Az elmult esztendőkben meglehetősen *zavaros viszonyok* uralkodtak a fővárosi makadámutak porolajozása körül. Mivel a megbizás arra szól, hogy a cégek kötelesek az őszi idő beálltával a reájuk bizott utakat olajozottan, portól mentesen tartani, a fővárosnak a vállalkozókkal ellentétesen az az érdeke, hogy mennél korábban, lehetőleg a tavaszi hónapok alatt adják ki a porolajozási megbizásokat, mert mennél korábban kerül a megbizás kiadásra, annál hosszabb ideig tart a vállalatok karbantartási kötelezettsége, annál kevesebb ideig szivja a port az érdekelt közönség. Az elmult esztendőkben a Köztisztasági Hivatal és a közegészségügyi ügyosztály *elkésett intézkedései folytán* julius havában, a porolajozás előrehaladott időszakában, még több mint százezernyi négyzetméternyi terület került a vállalkozók között kiosztásra, de volt olyan utca is, amelyről csak *augusztus közepén* jutott eszébe a Köztisztasági Hivatalnak, hogy azt porolajoztatni kell.

Szükségtelen részletezni, hogy ez a bürokratikus késedelmeskedés mekkorra kárral járt a fővárosra nézve. Ugy látszik azonban, hogy a Köztisztasági hivatal nem okult, és a tavalyihoz hasonló bürokratikus késedelmeskedéssel akarja ebben az évben is az ügyeket intézni. Noha a legalacsonyabb ajánlattevők áraihoz viszonyitva lehetősége lenne annak, hogy a tavalyi utmennyiség kétszeresét porolajoztassa az előirt költségvetés keretei között a főváros, mégpedig a kellő időben, a közegészségi és köztisztasági ügyosztály, a Köztisztasági Hivatal és a városrendezési utépitési alosztálya között *élénk bürokratikus disszkusszió* fejlődött máris ki arról, hogy a mérnökök jelöljék-e ki előbb, hogy mely utak alkalmasak az olajozásra, vagy a Köztisztasági Hivatal illusztris vezetősége nyilvánitsa e mindenek előtt nagybecsü előzetes véleményét arról, hogy mennyit akar a folyó esztendőben porolajozásra elkölteni és mennyit akar megtakaritani.

Az idő közben telik, a vállalkozók öröme pedig, mennél később kapják a porolajozási megbizást, annál nagyobb lesz, mert annál kevesebb ideig tart karbantartási kötelezettségük. Hangsulyozni kell azonban, hogy *Szent Imre-évben vagyunk*, a külföldiek százezreit várjuk ide, a rossz vizviszonyok pedig a vizzel való locsolást, különösen ha forró nyarunk lesz, a minimálisra, de mindenesetre az aszfalt és keramitutakra szoritottan redukálják. *Ki fogja a felelősséget viselni forró nyár esetén az elmaradt porolajozásért*, amellyel szemben áll a Köztisztasági Hivatal rosszul alkalmazott takarékossági tendenciája. *Ha ugyan nem fognak találni valami sürgős beszerezni valót a porolajozástól elvont százezreken.*

Mindenesetre sürgős és fontos, hogy ez a kérdés bürokratizmustól és aktapárbajoktól függetlenül kapjon feleletet. *Igy kivánja ezt a Köztisztasági Hivatal spórolási szenvedélyétől függetlenül az egyetemes közérdek.*

Vége a ligeti Filtex-dáridóknak!

A Korcsolyázó Egylet köszönetet mondott Petrovácz Gyulának, hogy megszabaditotta őket a Filtextől — Az Egylet bérbe nem adott helyiségeihez álkulcsokat készitett a Filtex és azokat éjszaka használta

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Megirta legutóbbi számában az *Uj Budapest*, hogy a főváros törvényhatósági bizottságának legutolsó rendes közgyülésén *Petrovácz* Gyula szót emelt a ligeti éjszakák revügörljei ellen, akik a Korcsolyázó Egylet pavillonjában *a Filtex részvénytársaság kiállitása keretében* az éjszakai órákban meghivott társaság előtt szerepelnek. *Petrovácz* közgyülési bejelentésének érdekes folytatása támadt, amelyről a következőkben számolunk be olvasóinknak:

Zsigmondy Géza miniszteri tanácsos, a Korcsolyázó Egylet elnöke levelet irt *Petrovácz* Gyulának, melyben köszönetét fejezi ki, hogy a figyelmet a Filtex-kiállitásra irányitotta. Közli Zsigmondy, hogy *Petrovácz* akciójának hatása alatt *a Filtex-szel kötött bérleti szerződést*, amely az egész nyár folyamára szólt, közös megegyezéssel *felbontották*. A megegyezés értelmében a Korcsolyázó Egylet összes helyiségeiből legkésőbb junius 10-ig kivonulnak Filtexék, de arra is kötelezik magukat, hogy e hó 5-én a görlök kiállitását bezárják.

A Korcsolyázó Egylet, melynek jóhiszemüségéhez és korrektségéhez ebben az ügyben szó nem férhet, már május hó 24-én levelet intézett a Filtex részvénytársaság vezetőségéhez, tiltakozván az ellen, hogy *az egyesület bérletében levő helyiségekben éjszakánként pezsgős dáridókat rendezzenek.* Az ellen is tiltakozott az egyesület, hogy a bérlők alkalmazottai a Korcsolyázó Egylet olyan helyiségeihez, amelyek a bérlemény tárgyai nem voltak, *álkulcsokat készitettek* és ezekbe a helyiségekbe az *éjszakai órákban a bérbeadó egyesület engedelme nélkül behatoltak.*

Zsigmondy miniszteri tanácsos levele végén köszönetét fejezi ki *Petrovácznak*, hogy az ő segitségével a kellemetlen bérlőktől sikerült megszabadulniok. *A Filtex tehát kivonul a ligetből*, csendes lesz éjszakánként a kiállitási terem, remélhetőleg az álkulcsokat is beszolgáltatják a Korcsolyázó Egyletnek. Egy kérdés marad csupán felelet nélkül *(a közigazgatási bizottság legközelebbi ülésén remélhetően ez a kérdés is feleletet fog kapni)*, hogyan türhették a Városligetben állomásozó *rendőrőrszemek* a pezsgős és görlös Filtex-dáridókat?

Junius közepéig az összes havidijasokat átminősitik. Az elnöki ügyosztály változatlan buzgalommal és szorgalommal végzi a hetijegyzékesek és havidijasok átminősitését. Azok a hetijegyzékesek és havidijasok, akik állandó munkateret töltenek be, már nagyrészben ideiglenes hivatalnokok is. Az elnöki ügyosztály az összes hetijegyzékesek és havidijasok átminősitésével *junius 18-ig*, a törvényhatósági tanács egybenüléséig okvetlenül elkészül, mert az uj törvény végrehajtási utasitása értelmében ugyanis ezen időponttól kezdve a polgármester kinevezési joga az átmeneti idő tartamára megszünik.

Városházi folyóiratot inditottak a szocialisták. A szociáldemokrata párt A Község cimmel várospolitikai szemlét inditott, az évente tiz füzetre tervezett folyóiratból Szerdahelyi Sándor, a Népszava városházi szerkesztője, szerkesztésében most jelent meg az első szám. A lap Büchler Józsefnek, aki a párt városházi frakciójának egyik vezére, tollából közöl vezércikket, amelyre a törvényhatósági bizottság polgári elemeinek a legélénkebben kell felfigyelnie. Büchler cikkében rámutat arra, hogy „a szocialista községpolitikusok vármegyékben, városokban és falvakban egyaránt nagyszerü lendülettel vetik bele magukat a küzdelembe. Bizakodó és reménységes olvasni beszámoló soraikat. Ugy érezzük, hogy a szociáldemokrata párt most uj területen veti meg a lábát és az eljövendő idők számára ennek a területnek felszántása nem közömbös." Ime, mennyire fontosnak tartják a szociáldemokraták a városházi politikát, szemben a polgári osztályok hanyagságával és nemtörődömségével! A Község első száma azt mutatja, hogy Szerdahelyi szerkesztő tagadhatatlan ujságirói készsége kapcsán uj harcossal bővült a városházi front.

A hét végén vagy a jövő hét elején választ utoljára a főváros tanácsa. A polgármester nemrégiben egész sereg, kisebb, a tanács választása által betöltésre kerülő állásra hirdetett pályázatot. Igy pályázat volt hirdetve egy árvaszéki segédfogalmazói, egy mérnöki, három statisztikai, tizenegy közélelmezési, két adóhivatali, tizenegy végrehajtói és öt kezelői állásra. Arra való tekintettel, hogy az uj fővárosi törvény végrehajtási utasitása a törvényhatósági tanács összeülésétől az uj választásokig terjedő időszakra ugy a polgármesteri, mint a törvényhatósági tanács kinevezési, illetőleg választási jogát felfüggeszti és csak indokolt esetekben ad engedelmet a főpolgármesternek arra, hogy a megüresedő állásokat helyettesités utján betöltse: a szóbanforgó állásokra a főváros tanácsa a választásokat a hét végén, vagy a jövő hét legelső napjaiban megejti. Ezek lesznek az utolsó választások, amelyek a tekintetes tanács hatáskörébe esnek.

Rendszeresitik a segitőalapi állásokat. A székesfővárosi alkalmazottak segitőalapjánál csak Dulácska igazgatónak, Haury aligazgatónak és Kapossy főorvosnak van a tanács által elfogadott hosszabb lejáratu alkalmazási szerződése. A többi segitőlapi tisztviselő, számszerint huszonketten, ideiglenes és havidijas minőségben teljesit szolgálatot. Az elnöki ügyosztály most elkészitette a segitőalapi tisztviselők státus-tervezetét, amelynek során rendszeresiteni fogják a segitőalapi állásokat.

Nagy Ferenc autóvillamossági vállalata, mint ujonnan megnyilt cég ajánlja automobil önindítómotorok, dinamók és fényszórók, irányjelzők és akkumulátortelepek pontos és nagyon olcsó készitését és javitását és kéri a tisztelt olvasó közönség szives pártfogását. (VIII., Gólya-utca 22.)

Készül a törvényhatósági tanács ügyrendje. Sem a törvény, sem annak végrehajtási utasitása nem intézkedik arról, hogy *milyen ügyrend alapján* fogja müködését folytatni a törvényhatósági tanács. A régi törvény szerint müködő hivatalnoki tanácsnak éppen ugy nem volt ügyrendje, mint a törvényhatósági bizottság kebeléből kiküldött szakbizottságoknak sem. Hogy a törvényhatósági tanács a változott viszonyok között hiánytalanul végezhesse dolgát, szükségesnek mutatkozik, hogy ügyrendje legyen. Az elnöki ügyosztály most készíti el az ügyrend tervezetét, amely elsősorban a most érvényben levő közgyülési ügyrend alapján áll. Természetes, hogy az ügyrendben a tárgyalást időbelileg vagy egyébként korlátozó intézkedések nem lesznek, hacsak ilyenek felvételét maga a törvényhatósági tanács nem fogja kivánni. Az ügyrend-tervezet elfogadás céljából a törvényhatósági tanács első ülése elé kerül: *ez lesz a megalakuló törvényhatósági tanács tárgysorozatának első pontja.*

Szombati és hétfői napokon fogja üléseit tartani a törvényhatósági tanács. Mint ismeretes, a törvényhatósági tanács tagjait a jövő héten már megválasztja a főváros törvényhatósági bizottsága, és a törvény végrehajtási utasitásának rendelkezése szerint junius 18-ig meg is kell alakulnia az uj intézménynek. Illetékes helyeken felvetődött a gondolat, hogy a *törvényhatósági tanács üléseit mely napokon tartsa.* Előreláthatólag, legalább egyelőre, *hetenként két ülési nap* elegendő lesz, és illetékes helyen az az idea merült fel, hogy a törvényhatósági tanács üléseit *minden hét hétfőjén és szombatján tartsa meg.* Ennél az elgondolásnál az a szempont döntő, hogy a törvényhatósági tanács tagjai tulnyomó nagyrészben a képviselőház tagjai soráből kerülnek ki, már pedig éppen a hétfői és szombati nap az, amelyeken nincs képviselőházi ülés. Ellene szól a hétfői és szombati ülésezéseknek az a körülmény, hogy a megoldás ezen módja lehetetlenné teszi majd a törvényhatósági tanács tagjainak *week-endezését.* A döntés természetszerüleg magának a törvényhatósági tanácsnak van fenntartva, *amely már az első ülésen dönteni fog* ebben a kérdésben.

KASS BÉLA
BUDAI VIGADÓ vendéglője és kávéháza
II., Szilágyi Dezső-tér 5.

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest,
VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 507—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRALYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank. — Táviratcim: Ipközpont.
TELEFONSZÁMOK: **Központi osztályok** Nádor-utca 22, Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. **Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés.** — **Bőrosztály:** Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. **Épitőipari osztály:** Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. **Falipari osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — **Kisipari hitelakció:** Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. **Kereskedelmi osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. **Textil közszállitási osztály:** Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

HLATKY JÓZSEF
okl mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395-78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi maslixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet

a VI., Teve-utcai tűzőrségi laktanya vasbetonkerités munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fentebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 50 fillérért kaphatók 1930. évi junius hó 5-étől kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Hönsch László okl. mérnök előadónál, a Központi városháza, III. em. 315. sz. ajtó alatti hivatalos helyiségében délelőtt 12—2 óra között.

Az ajánlatok

1930. évi junius hó 25-én (szerda) délelőtt ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi junius hó 3-án.

A székesfőváros tanácsa.

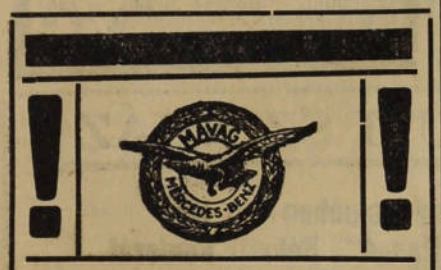

Teherautomobilok, autóbuszok, utcaseprögépek, tüzoltó- és locsoló-autók. Automobilok különleges célokra a legjobb anyagból készülnek.

Kiváló egyéb gyártmányok:

Ipari stabilmotorok, lokomobilok, mezőgazdasági gépek, traktorok, vizhordó- és öntözőkocsik. Különféle **hengerelt áruk,** acél- és vasöntvények, kereskedelmi öntvények, **öntött vascsövek** és karikás kályhák.

Jobbágy-féle folytonégő kályháink felülmulhatatlanok!

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK

Budapest, X., Kőbányai-ut 21.

Telefon: József 460—29.

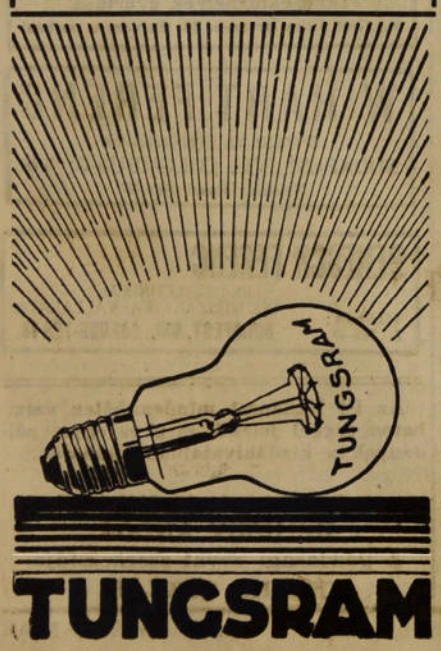

TUNGSRAM

Mennyi az idegen érdekeltség a fővárosi üzemi részvénytársaságokban?

A Pedagógiai Filmgyár alaptőkéjének egy nyolcada, a Községi Takarék részvényeinek 3%-a van idegen kézen — Borvendég tanácsnok nagyszabásu dolgozata a Városok Nemzetközi Értekezletének Liége-i értekezlete számára

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A Városok Nemzetközi Szövetsége ez év junius közepén *Liégenben és Anversben* nemzetközi értekezletet tart, melynek legjelentősebb tárgya *a vegyes gazdálkodásu községi vállalatok és üzemek kérdése.* E tárgy magyarországi előadójául a Magyar Városok Országos Kongresszusa *Borvendég* Ferenc székesfővárosi tanácsnokot kérte fel, aki a Nemzetközi Szövetség által feltett kérdésekre *most készitette el válaszát.*

Borvendég tanácsnok erre vonatkozó dolgozata kiemeli, hogy a közüzemi gazdálkodás kérdésének előtérbe nyomulása az iparra és kereskedelemre nehezedő *általános gazdasági leromlás következménye.* A nehézségekkel küzdő ipar és kereskedelem a közüzemekben egyik akadályát látja boldogulásának és felfogásának érvényesitésére a politikai életben, a helyi önkormányzat körében *segitőket keres,* hogy törekvésének minél nagyobb sulyt és eredményt tudjon biztositani.

Igy van ez jelenleg Magyarországon is, ahol a centripetálisan ható gazdasági tényezők eredményeként a főváros a vidéki városokkal szemben aránytalanul fejlődött a világváros minden atributumával rendelkező közületté. A trianoni béke következtében ez az aránytalanság még növekedett. *Borvendég* tanácsnok ezután részletesen felsorakoztatja a főváros üzemeit és vállalatait, amelyeket hat csoportba oszt: 1. monopolisztikus jellegü szolgáltatásokat nyujtó üzemek, 2. közlekedési vállalatok, 3. közélelmezési üzemek, 4. gyógytényezők, 5. a székesfőváros háztartása részére központi beszerző és elosztó szervek, 6. különfélék.

Megállapitja az érdekes dolgozat, hogy a főváros fenti hat csoportba sorozott összesen husz üzemének minden vagyona a székesfőváros tulajdonában van, *idegen tőke abban helyet nem foglal.* Más a helyzet *a részvénytársaságoknál,* amelyek közül egyedül a *Beszkárt* van a főváros tulajdonában, a többieknél már kisebb-nagyobb arányban idegen tőke is helyet foglal. A *Községi Takarékpénztárnál* 2.897 százalék az idegen tőke, a *Vásárpénztárnál* pedig 3.313 százalék. *A Pedagógiai Filmgyárnál* a részvények 13.57 százaléka van idegen kézen, *a Budapesti Gyöngyösvárosi Szénbánya r.-t.-nél* a székesfőváros érdekeltsége 51 százalék. Ezek az adatok ujak nemcsak *a liégei és anversi kongresszus,* hanem *a mi számunkra is:* igy a legnagyobb mértékben kivánesiak vagyunk, *kinek a kezén van például a Pedagógiai Filmgyár részvényérdekeltségének egynyolcad része?*

Megállapitja *Borvendég tanácsnok,* hogy a részvénytársaságoknál *a vegyes jelleg csupán kényszerhelyzet.* Egyedül a *Vásárpénztár* volt az, amelynek vegyes jelleggel való megállapitása egyenesen szándékolt volt. Ennél a problémánál felvetődik a kérdés: milyen esetben ajánlatos a vegyesjellegü üzemek létesitése: továbbá, mikor van meg annak a lehetősége, hogy a vegyesjellegü üzem létesitése, vagyis a magánérdekeltségnek bizonyos szükségesnek tartott hányadában való bevonása *sikerrel jár.* E kérdések taglalása kapcsán az a konkluzió, hogy *több üzem létesitése csak végső megoldás lehet,* ha más, megfelelően jó megoldás a magánjellegü tevékenység keretében nem vihető keresztül. Olyan szükségleteket kielégitő szolgáltatásokra, amelyeknek a tevékenység *sokak által teljesithető,* községi üzemek létesitése nem helyén való, csak abban az esetben, ha a szolgáltatásokat nyujtó tényezők részéről olyan *egységes törekvés* érvényesülne, amelyek *az elsőrendü, általános szükségletek kielégitését megnehezitenék és a lakosság széles rétegeit meg nem engedhető spekuláció áldozatává tennék.* Ilyen jelenségek eredményeként jött létre Budapesten *a községi kenyérgyár,* az *élelmiszerárusitó üzem,* a *lóhusüzem* és a *temetkezési intézet.*

Indokolt a közüzem létesitése ott, ahol a városi közület egyetemét, a város lakosságát ily módon meg lehet kimélni azoktól a tulkapásoktól, amelyek az ilyen kedvező helyzeti előnyben levő vállalkozásoknál a magántőkének minél nagyobb haszonra való törekvésében *még hatósági felügyelet gyakorlása mellett is* könnyen előfordulnak. Ilyenek a viznek, a gáznak, az elektromos áramnak a szolgáltatása, a közlekedési vállalatok, a város természeti kincseinek értékesitése, mint a gyógyfürdők. Ide tartozik még a hirdetővállalat is.

Általánosságban fontosnak tartja *Borvendég* tanácsnok, hogy a vegyes gazdálkodással fenntartott üzemnek, vállalatnak olyan *szervezeti alakulatot* adjanak, amely mellett a benne fekvő tőke aránylag könnyen mobilizálható. Ez ugy volna elérhető, ha a vállalkozás a befektetett tőke ellenében *forgalomképes papirokat* ad, amelyek a vállalatban részesek által értékesithetők. Ilyen papirokra azonban az elővételi jogot a *kommunitás számára biztositani kell.* — Kétségtelen, hogy *Borvendég* tanácsnok koncepciózus elgondolása külföldön is elismerést fog szerezni a kiváló tudásu üzemi tanácsnoknak.

CORDATIC

a tökéletes autopneu

Zsiráfokat kapott az Állatkert. Az Állatkert igazgatósága zsiráfok beszerzését határozta el. E célból Nürnbergben tárgyalásokat folytatott, melyek most befejeződvén, a zsiráf-szállitmány szerdán délután már szerencsésen meg is érkezett a nyugati pályaudvarra. A két zsiráf 3—4 éves, igy tehát egészen fiatalok, hisz 25 évig is éltek zsiráfok a londoni állatkertben. A két állatot harmincezer márkáért Schulz Kristóf hamburgi állatkereskedőtől vette az Állatkert igazgatósága s eddig a nürnbergi állatkertben várták elszállitásukat. Az Állatkertet látogató budapesti közönségnek bizonyára örömére szolgál ez a vétel, hisz az Állatkert utolsó zsiráfja 1918-ban pusztult el. A zsiráfok csütörtöktől már láthatók az Állatkertben.

Megjelent a Kallós-Kompasz első része. A Pesti Tőzsde kiadásában és Kallós János szerkesztésében most jelent meg hatodik évfolyamában a Kallós-féle Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz első része, amely ezidén ismételten lényegesen ki van bővitve uj fejezetekkel, amennyiben a nemzetközi, gazdasági és pénzügyi kapcsolatok fontosságát tekintetbe véve, először közli a vezető amerikai bankok és bankárok legujabb adatait a többi külföldi vezető bankok élén. Először hozza most a vidéki bankárok jegyzékét is kiegészitő részéül a budapesti magánbankok adatainak. Ezeken kivül tartalmazza a kompasz a kormányzóság, az országgyülés, a minisztériumok, a legfőbb állami számvevőszék, Budapest székesfőváros, az állami, községi és magánkölcsönkibocsátások, a TÉBE, a Budapesti Áru- és Értéktőzsde, a Magyar Bankárok és Érzékpapirkereskedők Országos Egyesülete, az Értéküzleti Egyezmény, a budapesti bankok és takarékpénztárak, a magánbankházak, a kamarák, a szakegyesületek és testületek, az Országos Társadalombiztositó Intézet, a Magánalkalmazottak Biztositó Intézete, a budapesti szövetkezetek, a vidéki városok és vidéki pénzintézetek, a vidéki hitelszövetkezetek és a külföldi pénzintézetek legujabb adatait az 1928. és 1929. évi mérlegekkel és az utolsó békeév aranymérlegével. Rövidesen sajtó alá kerül a kompasz második része is, amely az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági, közlekedési részvénytársaságok és biztositóintézetek stb. legujabb és legpontosabb személyi és mérlegadatait fogja tartalmazni. Dacára e nagymérvü kibővitésnek, a kompasz mind a négy kötetének az ára csak 60 pengő és igy a legolcsóbb magyar kompasz. Megrendelhető a „Pesti Tőzsde" kiadóhivatalában, Budapest, IV., Városház-utca 6.

MOTOROLAJ LARDOLINE RICIT

Mindenütt kapható!

BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.

BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-ÚT 95.

Szállitja

a legmegbizhatóbb üzem- és kenőanyagokat

Kristály benzint

világitó- és traktorpetroleumot, gázolajat

ROBUR

amerikai autó- és traktorolajokat.

Vitál András autó- és épületlakatos

Budapest, VII., Angol-utca 2/b. Telefon: József 394-60.

SHELL BENZIN OLAJ

Munkácsy Ernő

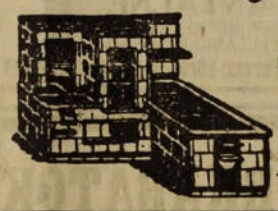

épület- és műlakatosmester, takarékkályhely- és kályhakészitő

BUDAPEST, VII., Rézsa utca 20 Tel.: J. 312—80

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal

BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva: 1918.

NAGY ISTVÁN

Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester

Budapest, VII., Nefelejts-u. 53

Telefon: 330—77

AMON ANTAL ÉS FIAI

KŐVEZŐMESTEREK

Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.

VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

ERDÉLYI

udvari fényképész

MŰINTÉZETE IV., Semmelweis-u 2.

Széchenyi Gyógyfürdő

A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

VÁLLALKOZÁS

Uj kiirások

19.000 (tizenkilencezer) tonna bükk-, cser- és tölgyhasáb és dorongtüzifa szállitására a székesfőváros központi tüzelőszerraktára részére. Határidő: 1930 junius 12 (csütörtök) d. e. 12 ó.

Villanyszerelési és csengőberendezési munkákra az Uj Szent János-kórházban. Határidő: 1930 junius hó 13 (péntek) d. e. ½10 ó.

Csatornaépitésre a II., Hadapród-utca és Csévi-ut között (500 m. hosszu, 80/120 cm. és 70/105 cm. méretü). Határidő: 1930 junius hó 16 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornaépitési munkákra a VI., Csata-uaca, Hun-utca és Hungária-körut közti szakaszon. Határidő: 1930 junius hó 16 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornázási munkákra a II., Törökvész-uton (Tövis-utca és Héjja-utca közötti szakasz). Határidő: 1930 junius hó 16 (hétfő) d. e. 12 ó.

Burkolókőszállitás. 8000 fm. hasitott **trahit (andezit) szegélykő**, 6000 fm. faragott **trahit (andezit) szegélykő**, 20.000 drb. 18/27/18 cm. **trahit (andezit) kötőkoskakő**, 20.000 drb. 26/26/13 cm. **trahit (andezit) gyalogutkő**, 400.000 drb. 18/18/13—14 cm. **trahit (andezit) fejkő**, 60.000 drb. 18/18/18 cm. **bazalt kockakő**, 100.000 drb. 18/18/14 cm. **bazalt ¾-es koskakő**, 400.000 drb. 18/18/13—14 cm. **bazalt fejkő** szállitására. Határidő: 1930 junius hó 16 (hétfő) d. e. 12 ó.

Téli ruhaanyagok elkészitésére és szállitására. Határidő: 1930. junius hó 16. (hétfő), délelőtt 11 ó.

Hajópadlómunkákra a VI. ker., Szent László-ut 59—61. sz. alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 junius hó 18 (szerda) d. e. ½10 ó.

Szobafestő- és mázolómunkákra az I., Uj Szent János-kórház Wodiáner-pavillonjában. Határidő: 1930 junius hó 20 (péntek) d. e. ½10 ó.

Burkolómunkákra az I., Uj Szent János-kórház Wodiáner-pavillonjában. Határidő: 1930 junius hó 20 (péntek) d. e. ½10 ó.

Központi fütőberendezési munkákra a IV. ker., Váci-utca 43. sz. alatti leánygimnázium épületében. Határidő: 1930 junius hó 21. (szombat) délelőtt fél 10 ó.

Központi fütőberendezés átalakitási és bővitési munkáira a IX., Kén-utca 1. sz. alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 junius hó 21 (szombat) d. e. ½10 ó.

Központi fütőberendezési munkákra a VII., Kazinczy-utca 25. sz. alatti elemi iskola épületében. Határidő: 1930 junius hó 21 (szombat) d. e. ½10 ó.

Kövező- és előmunkákra az I., Naphegy-tér és csatlakozó utcák rendezésével kapcsolatban. Határidő: 1930 junius hó 16 (hétfő) d. e. 12 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács junius 5-iki ülésén vállalatba adattak:

A IX., Gyáli-ut 21—23. sz. alatti fővárosi bérház asztalos javitási munkálatait Schramm József (X., Óhegy-u. 41) 1545.60 pengővel.

A IX., Gyáli-ut 21—23. sz. alatti fővárosi bérház bádogos javitási munkálatait vitéz Abucsay Sándor és Társa cég (VII., Akácfa-utca 41) 2553.03 pengővel.

A IX., Gyáli-ut 21—23. sz. alatti fővárosi bérház kőmivesmunkáit Hengel Andor (VIII., Szeszgyár-utca 12) 7355 pengővel.

Az I., Lenke- és Diószegi-uti játszótér keritésének lakatosmunkáit Hermann János (I., Avar-utca 19) 8440 pengővel.

A VI., Babér-utcai kislakásos telep keritésének ácsmunkáit Tőke Györgynek (VI., Hungária-körut 78) 4916.60 pengővel.

A IX., Gyáli-ut 1. sz. a. közegészségügyi és bakteriológiai intézet keritésének föld- és kőmivesmunkáit Weidlinger Tibornak (VII., Rákóczi-ut 36) 5708.38 pengővel.

A IX., Szent István-kórház A), C) pavillonok bádogos javitási munkáit Molnár András (VIII., Hunyadi-utca 29) 2734.15 pengővel.

A VII., Szabó József-utcai autóbuszgaragenál felállitandó 5 darab dekorativ szoboralak megmintázásának munkálatait Bory Jenő 10.000 pengővel.

A VII., Wesselényi-utcai elemi iskola tornatermének linoleum padozati munkáit Rácz József (VI., Andrássy-ut 32) 3980.35 pengővel.

A III., Hunor-utcai gyermekjátszótér épitéséhez az összes munkákat Schally József (I., Major-utca 19) 6859 pengővel.

A VIII., Kistemplom-utcai tüdőbeteggondozó intézet átalakitásának föld-, kőmives-, elhelyezési és bontási munkáit Cristofoli E. (VII., Damjanich-utca 26) 3521 pengővel.

A VIII., Kistemplom-utcai tüdőbeteggondozó intézet burkolómunkáit Neuhauser Miksa (V., Hollán-utca 3) 6600.20 pengővel.

A IX., Szent László-kórház több pavillonon szükséges villanyszerelési munkát Dulovics Emilnek (IX., Boráros-tér 2) 7859.30 pergővel.

Az I., Farkasréti elemi iskola épitéséhez szükséges vasgerenda szállitási munkálatait Vasgerendákat Árusitó Rt. (VI., Podmaniczky-utca 29) 10.502.20 pengővel.

A IX., Gyáli-ut 21—23. sz. alatti fővárosi bérház mázolómunkáit Tomi Lajosnak (IX., Üllői-ut 101) 5928 pengővel.

Magyar Fanto Művek Rt.
Budapest, V., Tükör-utca 4. sz.
Gyárak: SATORALJAUJHELY, PESTERZSEBET
FANTOLIN autó- és traktorolajok.
FANTO autóbenzin, motorbenzin, világitó- és traktorpetroleum.
Gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök.
Pormentesitő olajok.

Nagy Ferenc autóvillamossági üzeme Budapest, VIII., Gólya-U. 22.
Automobil öninditómotorok, dinamók, fényszórók, irányjelzők és akkumulátor-telepek készitését és szakszerü pontos javitását vállalom, olcsó árak mellett.

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világitó- és traktorpetróleum
gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévizforrással
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézet
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

SIMKÓ ANTALNÉ
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ
ÜVEG- ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KÁROLY-KÖRUT 13, I. EMELET
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

SZÓRAKOZÁS

CORSO (Váci ucca 9.) Telefon: Aut. 874—02. Nancy Carroll, Charles Rogers: **Éjjeli ismeretség.** Hangos vigjáték 8 felv. — Mary Brian, Chester Conklin: **Fiatalság — bolondság.** Hangos filmregény 8 felv. — Előadások mindennap: 5, fél 8 és 10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) **Csak téged szeretlek!** Izzó történet, csodaszép dalokkal és eredeti kisérő zenével 12 fejezetben. (Mary Duncan, Antonio Moreno, Warner Baxter.) **Stan és Pan kirándul.** Előadások: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION IV., Eskü-ut 1. Tel.: Aut. 831—02. **Cirkusz oroszlán.** Előadások: fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

KAMARA MOZGÓ
(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.
Nevető Budapest
12 magyar sztár beszélő filmje. Fellépnek: **Góth, Salamon, Nagy Endre, Lábas, Péchy, Honthy, Waygand, Fekete, Dajbukát, Bársony, Vaszary, Karinthy. Fox Journal. — Warner Varieté.**
Előadások: hétköznap 5, ½8 és 10 órakor vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor
(Nyitott tető.)

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet körut 45—47. Telefon: József 429—46 és József 419—02. **Perzselő vágyak.** A Metro-Goldwyn hangos filmattrakciója 12 fejezetben. Egy tulfütött asszony izgalmas regénye. Főszereplők: Greta Garbo és Nils Asther. Válogatott hangos hiradók. Előadások kezdete hétköznapon: 6, 8 és 10; vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor.

UFA
CORVIN FILMSZINHÁZ Tel.: J. 389—88.
VIII., József-körut és Üllői-ut sarok
„Splon", Ufa-film. Szimfonikus zenekari kisérettel. Előadások ma csütörtökön és vasárnap: 5, ½8, ¾10, hétköznap ½7 és 9 órakor.
UFA FILMSZINHÁZ (VI., Teréz-körut 60. Tel.: Aut. 197—68 és 197—67): Hangos Buster Keaton: **A buta ember szerencséje. — Az iramszarvasok hazája. — Hiradók.** — Szekeres orgonaszólója. Előadás köznap: ¾6, ¾8, háromnegyed 10; vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor. Nyitott tető!
URÁNIA FILMSZINHÁZ (VIII., Rákóczi-ut 21. Tel.: J. 460—45. J. 460—46. **„Hollywood revü"**. 10 sláger, 25 sztár, 200 görl. — **Miki, mint Lindberg.** Trükkfilm. — **Hangos hiradó.** — Előadások kezdete hétköznap: ½6, ½8 és ½10; vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ
Gaál Franciska: „Nagy cipőben kis fiu"
Vaszary Piroska: „A pillangó". Békeffi konferál
Kezdete 9 órakor

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VIII. ker., gróf Wenckheim-palota könyvtárrá történő átalakitásával kapcsolatosan szükséges

műbutor berendezési munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi május hó 19-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető a volt Wenckheim-palota helyiségeiben hétköznaponkint délután 2—5-ig, ugyanott a pályázati idő alatt szerdán és szombaton délután 5 és 6 óra között Bodon Károly és Vass Béla tervező művészek felvilágositással szolgálnak.

A versenytárgyaláson csak budapesti lakos magyar állampolgár műbutorasztalosok vehetnek részt, kik magasabb igényeknek megfelelő üzemmel rendelkeznek és akik elfogadható módon igazolni tudják, hogy hasonló természetü munkát már szállitottak. A műbutorasztalosi minőség szükség esetén az asztalos ipartestület által igazolandó.

Az ajánlatok

1930. évi junius hó 10-én (kedd) délelőtt ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály, III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály ülésteremében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi május hó 15.

A székesfőváros tanácsa.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 801-14 és József 801-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tüzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktűzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J. 382-27.
BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 18.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 24. szám — Budapest, 1930 junius 15

UJ BUDAPEST

FŐVÁROSI POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak: Egész évre . . . . . 30 pengő, Fél évre . . . . . 15 pengő, Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ: DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9. Telefon: Aut. 828—23. Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár, Budapest, IV. Gróf Károlyi-u. 8.

A Keresztény Községi Párt nagygyülése a Belvárosban

A Keresztény Községi Párt junius 6-i nagygyülésén Wolff Károly hatalmas beszédben tört lándzsát a keresztény gondolat mellett — Wolff Károly dr.: Mi a józan fejlődés és a magyar kenyér politikáját akarjuk csinálni továbbra is a városházán — A keresztény polgárság jogos érdekei ellen vétkezik, aki az uj választásoknál nem támogatja a Keresztény Községi Pártot

Bednárz Róbert, Nagy Ferenc és Miklós Ferenc beszédei

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Az a hatalmas tömeg, amely junius 6-án elözönlötte a *Molnár-utcai Katolikus Kört*, annak nagytermét, folyosóit, talán nem is tudta, mekkora jelentősége van a keresztény városi politikában. A Keresztény Községi Párt belvárosi szervezetének nagygyülésén résztvevők inditották el tulajdonképpen a közeledő községi választásokra az agitációt, a nagygyülés résztvevői az *első harcosai az uj választási küzdelemnek*, amely az uj törvény alapján összeülő törvényhatósági bizottságban *változatlanul fenn akarja tartani a keresztény uralmat.*

Budapest *legősibb és legkeresztényebb kerülete* tett hitvallást junius 6-án a keresztény és nemzeti gondolat, továbbá a Keresztény Községi Párt vezére, *Wolff* Károly dr. mellett. Az ő hatalmas beszéde volt a tengelye a nagygyülésnek, mellette a keresztény gondolat olyan bajnokai, mint *Szőke* Gyula, *Bednárz* Róbert, *Nagy* Ferenc, *Miklós* Ferenc és *Förster* Aurél szállottak sikra, teljes és tökéletes győzelmet jelentve a Belvárosban *a keresztény választási agitációnak.* A nagygyülésről itt következik részletes beszámolónk:

Szőke Gyula dr. elnök meleg szavakkal üdvözölte a Belváros nagyszámban egybegyült választópolgárságát, kifejtette előttük a gyülés összehivásának célját, a helyzetet, amely a közelgő választásokat megelőzi, a Keresztény Községi Párt becsülettel végzett nagy munkáját, a sulyos feladatokat, amelyek előttük állanak, a harcot, amelyet a keresztény nemzeti eszmékért megvivniok kell és a felelősséget, mely ebben a pillanatban a választópolgárságot terheli.

— Ezért hivtuk össze a polgárságot — fejezte be beszédét *Szőke* Gyula dr. elnök. Mielőtt a Belváros polgársága az urnákhoz megy, tudnia kell, *mi áll előtte* és nekünk, akik ama megtiszteltetésben részesültünk, hogy a Belváros polgárságát képviselhettük, tudnunk kell, hogy helyeslik-e azt az utat, amelyet eddig követtünk és kivánják-e, hogy *továbbra is a keresztény nemzeti irányzat uralkodjék a városházán?*

Az első szónok

Bednárz Róbert:

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Kedves keresztény testvéreim! Az uj fővárosi törvény rendelkezése alapján a mostani törvényhatóságnak a napjai már meg vannak számlálva. És ezért az egész fővárosban a községi pártok választási szervezkedéshez fogtak. Mi sem maradhattunk hátra és ezért ma, amikor első alkalommal hivtuk össze a választási zászló alá a Belváros polgárságát, ezt azért tettük, hogy némiképpen tájékoztassuk önöket a végzett munkáról és mintegy programmot nyujtsunk a jövő harcaira, a jövő munkáira vonatkozóan.

(*Wolff* Károly, a Keresztény Községi Párt elnöke megjelenik a teremben. Kitörő lelkes felkiáltások: *Éljen Wolff Károly!* Percekig tartó viharos és lelkes éljenzés és dübörgő nagy taps.)

Azt akarjuk, hogy a fővárosnak *ez a legrégibb és legkeresztényibb kerülete* szervezetten, megszervezve induljon a választási küzdelembe, hogy ismét ennek a keresztény kerületnek a keresztény volta domborodjék ki és jusson diadalra ebben a választási küzdelemben. Mert ez a kerület mindig keresztény volt, ezt a kerületet a demokrata uralom az ő virágkorában sem tudta megháditani, akkor is mindig a keresztény nemzeti irányzat uralkodott és diadalmaskodott a Belvárosban. *Ugy van! Ugy van! Élénk éljenzés és nagy taps.)*

— Tiz esztendeje annak, hogy a Keresztény Községi Párt átvette ennek a világháboruban lerongyolódott és a forradalmak által a tönk szélére juttatott fővárosnak a vezetését. És a Keresztény Községi Pártnak ez a munkája, amelyet a fővárosnak ebből a káoszból való kiemelésével végzett, mutatkozott legelsősorban abban, hogy ismét rávezette a fővárost a rendnek, a fejlődésnek, a gazdasági fejlődés és érvényesülés lehetőségének az utjára.

— Ez a párt a maga nagy gazdasági koncepciójában felismerte azokat a tényezőket, amelyek a polgárság gazdasági megerősitését szolgálják és különösen igyekezett nagy gazdasági politikájával a fővárosnak pénzügyeit rendbehozni, uj városi gazdasági emporiumokat teremteni és ez annyira sikerült, hogy mondhatjuk — *ma Budapest Európa egyik leghitelképesebb városa.* (Ugy van! Ugy van! Hosszantartó nagy taps.)

— De a községi politikában nem mindig a nagy gazdasági kérdések és politikai kérdések azok, amelyek a polgárságnak a nagy tömegét érdeklik. Sokszor nem ezek a perdöntők, hanem az egyes kispolgároknak az érdekei. A napi küzdelemben, az élet ezernyi gondja között rájuk szakadó terhek kérdései. Ezek azok a kérdések, amelyek leginkább érdeklik a polgárságot, a munkásokat, iparosokat, kereskedőket, mert hiszen a létért való küzdelemben ezeknek a sulyát nyögik és ezeknek a kérdéseknek a megoldása rájuk nézve egzisztenciális fontosságu. És ebben a tekintetben a *Keresztény Községi Párt szintén megtette a kötelességét.*

— Mert a Keresztény Községi Párt mindenkor igyekezett az egyes polgároknak a terheit is könnyiteni, vagyis az volt a törekvése, hogy a közterhek a lehetőség szerint csökkenttessenek. A törekvése az volt, hogy a *Községi Takarék, a Kisipari Hitelintézet, a Vásárpénztár* által ugy az iparosoknak, mint a kereskedőknek hitel nyujtassék, hogy ebben a sulyos, válságos gazdasági helyzetben teljesen el ne merüljenek. És ebben a tekintetben a *Keresztény Községi Párt az egész polgárság egyetemének az érdekeit szolgálta.* Mondhatom, hogy nem csupán a keresztény, de az egész polgárságnak, a nem keresztény polgárságnak az érdekeit is szolgálta, mert tudatában volt annak, hogy a gazdasági életnek a szövevényében nem lehet egy egészségtelen rész, hanem csak az egész testnek az egészsége hozhatja csak meg a fejlődést, hozhatja csak meg a nyomorból, a szenvedésből való kijutást.

De a Keresztény Községi Párt, amikor igy az egyetemes polgárság érdekeit szolgálta, nem feledkezett meg különösen *a keresztény polgárságról.* Mert a Keresztény Községi Párt tette lehetővé az elmult tiz eszetendő alatt, hogy a városházán a keresztény iparosok, vállalkozók, a keresztény kereskedők posszibilisekké lettek, akiket a régi demokrata uralom idejében, igazán azt mondhatjuk, *kisemmiztek a városházán.* (Ugy van! Ugy van!)

Hogy természetesen ebben a nagy nyomorban, ebben a nagy gazdasági lerongyolódottságunkban mindent nem tehettünk meg, vagyis minden bajt, minden szenvedést, minden nyomort meg nem szüntethettünk, hogy a sok állástalan embert el nem helyezhettük, a munkanélküliséget meg nem szüntethettük: annak nem a Keresztény Községi Párt az oka, *annak az okát Trianonban kell keresni.* Trianon gyökerei azonban nemcsak a hosszu világháboruban keresendők, hanem Trianon gyökerei egyuttal abból a forradalmi, országbomlasztó munkából is erednek, (Ugy van! Ugy van!) amelynek kieszelői és végrehajtói azonban hol keresendők? (Ugy van! Ugy van!) *A radikálisok és a szociáldemokraták táborában!* (Ugy van! Ugy van! Nagy taps.)

Ime, kedves polgártársaim, ez a két tábor fog megint egymással ütközni a legközelebbi választásokon. *Ismét a keresztény világnézet fog összeütközni az ateista, marxista, materialista világnézettel.* Ismét a birtokukba akarják keriteni a választások által a fővárost, hogy egyeduralmukkal onnan ismét számüzzék — mint a régi időben — a keresztény érvényesülést, a keresztény megélhetésnek a lehetőségét. (Ugy van! Ugy van!)

Ezért, kedves polgártársaim, ennél a választásnál szinte azt mondhatnám, *a legnagyobb exisztenciális érdekük forog kockán.* (Ugy van! Ugy van!) Ahogyan teljesiteni fogják a kötelességüket, attól függ a keresztény polgárságnak az anyagi exisztenciája, nemcsak a jelen exisztenciája, hanem a jövő nemzedéknek, a haza jövőjének a jóléte és a haza fennállásának a lehetősége. (Ugy van! Ugy van!)

Gondolják meg, a gyermekeiknek a jövőjéről van szó, hogy miképpen vesznek részt ebben a hareban és miképpen fogják diadalra juttatni a nemzeti és keresztény gondolatot. Mert a marxista ideológia az már a keresztény gyermekeknek a lelkét fertőzi meg. Már a kis gyermekeknél, a különféle gyermekbarát egyesületek utján hozzájuk férkőzik, csirájában mérgezi, mételyezi meg ezt a gyermeki lelket. Hogy pedig ez mire vezet, tessék csak áttekinteni Oroszországba és elolvasni *Oszendovszkynak Lénin-könyvét*, hogy a borzalmas rombolás, pusztulás, pokoli gonoszság miképpen rontotta meg azt a fiatal Oroszországot, miképpen tette tönkre az orosz gyermekek lelkületét és miképpen döntötte őket romlásba.

Ilyen jövő vár minden országra, amely nem védekezik ezek ellen az internacionalista, ateista, marxista ideológiák ellen. (Ugy van! Ugy van!)

Kedves keresztény polgártársaim! Éppen ezért nekünk szervezkednünk kell, mert *ez egy létért való küzdelem és létért való harc.* (Ugy van! Ugy van!) Soha nem voltunk veszedelmesebb helyzetben, mint ma, amikor a nagy nyomoruság által, a sok szenvedéstől sujtott lelkek elfásulnak és nehezen mozgathatók meg. (Ugy van! Ugy van!) De mindig ez volt éppen annak a tábornak a célja és stratégiája, hogy *ennek a nyomornak a hatását igyekezett mindig felfokozni a lelkekben, az elégületlenséget feltámasztani, pánikot kelteni és a pánik után azután a hatalmukba keriteni a vezetést.*

Igy történt Oroszország felbomlasztása is. És ezért kell erős lélek nekünk, hogy ellentálljunk ennek a demoralizáló, ennek a bomlasztó demagógiának, amely nemcsak a városnak, hanem az egész országnak a romlására vezet.

Mert, kedves polgártársaim, ezeknek a választásoknak a kihatása tulajdonképpen nem csupán Budapestre fog kiterjedni, hanem ezeknek a választásoknak rendkivül nagy fontosságuk van az *egész ország szempontjából.* (Ugy van!

Ugy van!) Amilyen Budapest, olyan a vidék. Hiszen az egész szellemi áramlat innen megy ki az egész országra. Ha keresztény marad Budapest, egészen bizonyos, hogy a következő országgyülési választásokon keresztény marad az ország is. (Ugy van! Ugy van!) De ha itt elveszitjük a csatát, szinte azt mondhatnám, *elveszitettük az egész országban is.*

Ezt a nagy felelősséget, ezt a lelkiismeretbeli, Isten és emberek előtti, az egész jövőnk előtti nagy felelősséget meg kell gondolnunk, hogy ilyen felelősség mellett mi a mi kötelességünk.

Kedves polgártársaim! Ebben az esztendőben üljük *Szent Imre jubileumi esztendejét.* Nagy zarándoklatokat látunk, felvonulásokat látunk, amely zarándoklatokon résztvesznek a férfiaknak és a nőknek olyan tömegei, amilyen tömegeket mi még nem is láttunk. Csak akkor eszmélünk rá, amikor látjuk ezeket a tömegeket, hogy micsoda keresztény erő, micsoda morális erő, micsoda hatalom rejlik bennünk és van bennünk. Hát micsoda szomoru következménye és eredménye lenne ennek a jubileumi esztendőnek, hogyha a jubileumi esztendőt követő választásokban a keresztény és nemzeti eszme itt Budapesten alulmaradna.

Ennek nem szabad megtörténnie! (Ugy van! Ugy van!) Ha tehát el tudunk menni ezekre a zarándoklatokra, legyen meg a bátorságunk arra is, hogy ebben a harcban résztvegyünk. Mutassuk meg, hogy nem csupán ünnepelni tudunk mi keresztények, nem csupán ünnepeket tudunk rendezni, hanem *harcolni, küzdeni, ha kell, szenvedni is tudunk a keresztény igazságnak a diadaláért.* (Ugy van Ugy van!)

Ha igy fogunk érezni, ha ezt át fogjuk érezni és át fogjuk gondolni, akkor lehetetlen, hogy közönyösek maradhassunk, hanem akkor belevetjük magunkat abba a küzdelembe és nem nyugszunk addig, amig ennek a Keresztény Községi Pártnak a zászlóját az uj választásokon diadalra nem visszük. (Ugy van! Ugy van! Szünni nem akaró élénk helyeslés és nagy taps.)

Ez lesz azután a keresztény demokráciának a győzelme, amely nem jelenti az egyforma nyomort, hanem a nyomorból való kijutást, az egyforma megélhetést, jelent békét, munkát, fejlődést és jelenti az ország feltámadását. *(Hosszantartó élénk helyeslés és nagy taps.* (Ugy legyen! *(Szünni nem akaró viharos nagy taps és élénk helyeslés.)*

Nagy Ferenc:

Mélyen tisztelt nagygyülés! *(Viharos nagy taps és percekig tartó élénk éljenzés.)* Ezelőtt tiz esztendővel is innen indult ki az a harc, amelyben hirdettük a keresztény és nemzeti gondolatot. Ezelőtt tiz esztendővel kezdtük meg innen a munkánkat a Belvárosból, ahol a legjobb talajra találtunk. Ha jól veszszük, a Belvárosban tulajdonképen nem is tiz esztendővel, hanem husz esztendővel ezelőtt kezdtük meg a munkánkat és a kommün után, a szégyenteljes borzalmak után a belvárosiak voltak az elsők, akik sikraszálltak és megmutatták, hogy *ebben az ősi keresztény kerületben igenis a keresztény és nemzeti gondolatnak kell diadalra jutnia.* (Ugy van! Ugy van! Tagy taps.)

A Belvárosban mindig a keresztény és nemzeti gondolat volt uralmon, a *Saskör*, amely mindig a függetlenségi eszmékért és hazafias eszmékért küzdött és dolgozott, tulajdonképpen mindig a keresztény és nemzeti gondolat mellett volt. (Ugy van! Ugy van!)

Azután következett egy ujabb választás, azonban ezen az uj választáson már nem dicsekedhettünk azzal a szép eredménnyel, amelyet elértünk az első alkalommal, mert, ugy látszik, a keresztény szokás ujra felütötte a fejét, a nemtörődömség, az indolencia, amely ilyenkor mindig megmutatja magát a mi sorainkban. (Ugy van.)

Ezért azt mondom, kedves keresztény polgártársaim, *soha az életben nem volt annyira szükség a keresztény összetartásra, mint a mai nehéz időkben.* (Ugy van! Ugy van!) Mindnyájan érezzük ezeket a nehéz időket, mindenki ismeri, mindenki tudja, honnan ered, miből táplálkozik, tudjuk nagyon jól, milyen fokon áll a gazdasági összeomlás, nem kellene itt más, mint ma egy *könnyelmü ellenzéki hangulatot teremteni* és azt hiszem, abban a pillanatban mindannyian egy uj felfordulás előtt állanánk. (Ugy van.)

De mi komoly polgárok nem ezzel az eszközzel dolgozunk, mi azt akarjuk, hogy *mindenki a keresztény nemzeti gondolat eszméjében tömörüljön és a Keresztény Községi Párt zászlója alá sorakozzék.* (Ugy van! Ugy van! Élénk helyeslés és taps.)

A Keresztény Községi Párt mindent megtett, amit tehetett, az ő tizesztendős munkálkodása, az ő eredményes müködése garancia arra, hogy a keresztény és nemzeti gondolat a polgárok javáért, előnyeért és boldogulásáért kiván küzdeni. Hogy ezt eddig száz százalékig nem sikerült elérni, az nem rajtunk mulik, mert természetesen más pártok is dolgoznak a városházán és igy természetes, hogy az ő erejük is latbavetődik és hébekorba becsuszik egyik-másik olyan dolog, amelyik *nem a mi érzésünk és nem a mi gondolatunk szerint van, nem a mi felfogásunk szerint.*

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Engedjék meg, hogy ezzel befejezzem felszólalásomat, tekintettel arra, hogy az idő is előrehaladt már és még illusztris szónokok következnek a gyülés során, elsősorban *Wolff* Károly, szeretett elnökünk és vezérünk. *(Szünni nem akaró lelkes éljenzés és viharos nagy taps.)*

Ezért engedjék meg, hogy csak röviden arra kérjem kedves polgártársaimat, hogy a *választásoknál iparkodjanak mentül nagyobb számban megjelenni, minden egyes belvárosi polgár legyen ott a választási urnánál, tegye meg a maga kötelességét és akkor bizonyos, hogy a keresztény és nemzeti gondolat győzni fog. (Hosszantartó élénk éljenzés és nagy taps.)*

Miklós Ferenc:

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! *(Hosszantartó élénk éljenzés és nagy taps.)* Ma már kezdenek hangok hallatszani és hirdetni azt, hogy a keresztény uralom a fővárosban megszünt. Tiz esztendő szerintük elég volt arra, hogy kiderüljön, hogy a Keresztény Községi Párt nem tudta beváltani az igéreteit. És most akadnak emberek és akadnak — sajnos — magukat keresztényeknek valló hithü emberek, akik felülnek ennek és akik kezdene kételkedni abban, vajjon jó uton járnak-e akkor, amikor a községi politika zászlajára a keresztet tüzték ki. És ma vannak emberek, akik ugy tesznek, mint a francia forradalom után azok, akik semmit sem tanultak és mindent elfelejtettek. Akik nem emlékeznek vissza a mult időkre. Akik csak a jövőbe néznek és azt várják és azt látnák szivesen, ha az igéreteknek bőséges szarujából mindent eléjük öntenek, hogy mi minden lesz akkor, ha nem a Keresztény Községi Párt és nem annak vezére, *Wolff* Károly (Percekig tartó, zugó nagy taps és viharos lelkes éljenzés) fogja a fővárost dirigálni, hanem visszahozott Buchingerek és társai (Ingerült, zajos felkiáltások: Le velük!), akik Bécsből jöttek vissza és akik ismét itt akarnak gyökeret verni a főváros területén és ujra rabigába akarják hajtani a magyar keresztény dolgozó munkásságot és polgárságot.

— Igaza volt az én igen tisztelt Czettler barátomnak, aki egy beszédében azt **mondotta, hogy** a szociáldemokrácia és a kommunizmus között olyan nehéz különbséget tenni, *mint ahogy az ember nem tudja, mikor lesz a borjuból tehén.* (Nagy derültség.) Tényleg ugy van, amint láttuk itt a fővárosban is, hogy a felfegyverzett munkás szakszervezeteknek hirdették, hogy a fegyver a mienk, a munkásoké és a rendet mi fogjuk fentartani, a végén pedig láttuk, hogy kommunista uralom alá hajtották a fővárost és a kommunizmus lett urrá egy időre itt a fővárosban. (Ugy van! Ugy van!)

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Az iparosainknak és a kereskedőinknek érdekük az, hogy itt ez az uralom legyen? Érdekük az, hogy itt a fővárosban felboruljon a társadalmi rend? Mert nekünk meg kell jegyeznünk azt és ezt a statisztika is igazolja, hogy a dolgozó emberek *soraiban a keresztények aránya sokkal nagyobb, mint a nem dolgozók között. (Ugy van! Ugy van!)* És hogyha mi, hatszázezer keresztény ember össze tudunk fogni ebben a fővárosban, akkor ebben a fővárosban a keresztény uralom állandó kell, hogy legyen. (Ugy van! Ugy van! Nagy taps.) Az a tiz év, amelyet nagy nehézségek és nagy viszontagságok között keresztüléltünk — mint az előttem szólók mondották — a romok eltakaritásával volt nagyrészben elfoglalva. Ebben igazuk volt, mert tényleg elsősorban a romokat takaritottuk el. De *épitettünk* is, mert rendbehoztuk a főváros háztartását és ma ott vagyunk, hogy jobb a mi helyzetünk gazdaságilag, mint az államnak a helyzete pénzügyileg.

Ne felejtsük el, hogy *ez alatt a tiz év alatt a főváros népessége hatvanezer fővel szaporodott.* Hatvanezer uj lélek jött a főváros területére születés vagy bevándorlás következtében, ezeket ellátni munkával, ezeknek kenyeret adni borzasztóan nehéz feladat akkor, amikor a háboru előtt az országnak csak minden huszadik lakója volt budapesti, ma pedig minden hetedik ember budapesti lakós. Egy ilyen hatalmas várost ehhez a csonka országhoz képest fentartani, annak életet adni, működésre és boldogulásra lehetőséget adni a legnagyobb, a legirtózatosabb feladat, amely előtt csak állhatunk. (Ugy van! Ugy van!)

Mi tudjuk azt jól, hogy *gazdaságilag milyen sulyos, milyen nehéz helyzetben vagyunk.* Hiszen ezt bizonyitják ebben a világvárosban a becsukott boltok is. Bizonyitja ezt a munkanélküli és állásnélküli embereknek nagy száma is. De vajjon tudnánk-e többet és jobbat csinálni, *ha nem a becsületes keresztény és nemzeti alapon dolgoznánk?* Ez kizárt dolog és szent meggyőződésem, hogy nem. Nekünk azt kell a jövőben is szem előtt tartanunk, hogy az a kis darab kenyér, amely itt Csonkamagyarországon terem, az a kis falat kenyér is aránylagosan elosztva jusson itt mindenkinek. (Ugy van! Ugy van!) Hogy jusson mindenkinek abból a kenyérből, hogy ne legyen itt olyan ember, aki szeretne és akarna és tudna is dolgozni, hogy az ne kapjon itt munkát és ne tudjon megélni. (Élénk helyeslés.)

Nekünk itt kell az a keresztény elvi alap, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, hogy azok az emberek, akik becsületesen dolgoznak, megkaphatják a becsületes munkájuknak becsületes bérét, amellyel családjukat is el tudják tartani.

Sok mindent a multból vettünk át, és ha van valami hiba a mi politikánkban, talán az az egyetlen hiba, hogy *nem radikálisan, nem gyökeresen jártunk el a multnak minden bűnével szemben,* hogy megtürtük és elnéztük egyes embereknek a régi pozicióit és türtük azt a régi szellemet egyes helyeken, ahol aránytalan a jövedelemelosztás, ahol egyes embereknek a forszirozása és favorizálása már régóta bevett szokás volt.

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Ezek azok a gondolatok, érzelmek és tervek, amelyekkel a Keresztény Községi Párt a maga politikáját tovább folytatja. Önökön a sor, hogy ez milyen uton vezessen tovább. A Keresztény Községi Párt a munkáskérdésekkel intenziven foglalkozott az egész tiz esztendő alatt. A statisztikánk mutatja azt, hogy a munkáslétszám emelkedésével kapcsolatban gondot viseltünk arra, hogy a kenyérkeresetük meglegyen, amikor a mi fővárosi köztisztviselőinknek, a mi huszonhatezer fővárosi alkalmazottunknak minden gondját és baját a szivünkön viseltük és tudtuk, mit és hol kell csinálni.

A Belvárosról azt mondják, hogy *a főváros szive.* Hát akkor kell, hogy a fővárosnak ez a szive tiszta vért vigyen tovább és lüktessen tovább a városnak az ereiben, de nemcsak a fővárosnak, hanem az országnak az erein is. És én azt mondom Önöknek, hogy nem azok a mi igazi ellenségeink, akik a mi vérünket ontják, hanem azok, akik a vérünket — rontják. Azok, akik ezt a tiszta vért, a keresztény meggyőződésnek és a mi **emberbaráti szeretetünkből** fakadó, igazán a népért élő és érző vérünket azokkal az **önös érdekü,** mindenféle más destruktiv eszmékkel akarják megfertőzni és ugy, amint a háboruban a fronton, most itt a békében a gazdasági viszonyok között és a gazdasági küzdelmek között akarják megrontani.

Harcolnunk kell és küzdenünk kell a jövőért és én azt hiszem, megvan az alapunk arra az eddigi munkánkban, hogy az alatt a zászló alatt, amelyet tiz évvel ezelőtt kibontottunk, tovább haladva, a főváros érdekeit szivünkön viselve ugy, mint a régi pogány világban, ha véres kardot hordtak körül az országban: most is sorompóba fog állni a Belvárosnak kilencezer választója és meg fogjuk látni azt, hogy vajjon él-e még a magyar lélekben, a Belváros polgáraiban, keresztény munkásaiban az a tudat és az a meggyőződés, hogy csak ezen az uton, csak ezzel a vezérrel és csak ezzel a párttal lehet jobblétet, haladást és diadalt elérni Magyarországnak és benne a fővárosnak!

Szőke Gyula dr. elnök: Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Nagyon örülök annak és mondhatom, boldog vagyok, hogy a párt vezére, *Wolff* Károly Őméltósága *(Percekig tartó zugó nagy taps és viharos, lelkes éljenzés)* megjelent köztünk és nemcsak nekünk, törvényhatósági bizottsági tagoknak, de Önöknek, a Belváros polgárainak is elmondja azt, ami a multból és a jelenből folyik és ami az eddigiekből a jövőre nézve reánk, fővárosi választópolgárokra és a pártokra hárul. Tisztelettel kérem, méltóztassanak őt meghallgatni. *(Percekig tartó viharos nagy taps és lelkes éljenzés.)*

Margalit Andor és Ödön
okleveles mérnök, épitőmester, vállalkozók
BUDAPEST
I., KELENHEGYI-UT II. SZÁM.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és vérbetegek külön osztálya

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KÁROLY-KÖRUT 13, I. EMELET.
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

Wolff Károly nagy beszéde

— Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! A közéletben sajátos dolog, mindig feltételezik, hogy az emberek elfelejtik a józanság követelményeit. Számítanak arra, hogy az emberek nem is gondolkoznak, hanem bizonyos kidobott, divatos jelszavak után mennek és azt hiszik, hogy nincs is emlékezőtehetsége a közületnek, a polgárságnak. Ha azt a nagy energiát, amelyet mindig arra kell pazarolni, hogy egyesek a közéletben ne feledjék el a tanulságokat, a munkára lehetne fordítani, sokkal több eredményt érnénk el. *(Ugy van! Ugy van!)* De minden egyes akciónál, minden egyes választásnál ujból és ujból egyenkint meg kell hóditani a lelkeket, egyenkint bele kell vinni őket abba az elhatározásba, hogy végre azon az uton menjenek, amely az ő érdeküknek megfelel.

Igazán, ha ebből a szempontból nézem a helyzetet, mondhatom, micsoda sajátságos tragédia, *hogy ezt a nemzetet annyiszor el lehetett téríteni az ő érdekeinek megfelelő természetes fejlődés utjáról.* (Ugy van! Ugy van!) Kilencvenöt százalék keresztény magyarság van ebben a csonka országban. De a mult évtizedekben minden akarat uralkodott ebben az országban, csak ennek a kilencvenöt százaléknak az akarata *nem tudott uralkodni és nem tudott érvényesülni.* (Ugy van! Ugy van! Nagy taps.)

Sokszor elnézem, amikor a katolikus egyház eucharisztikus körmeneteket rendez. Látom a politikában, hogy a hatalmon levő tényezők mennyire respektálják az erőt. Látom, hogy keletkeztek paktumok, megalkuvások, mind azért, mert hát ezzel az erővel számolni kell, mert ez erő. Pedig ha azt nézem, hogy hány szakszervezeti tag van, akkor elmondhatom azt, amit sokszor elmondtam, de miután mindig ujra meg ujra kell meghóditani a lelkeket, mindig bele kell kiabálni a lelkekbe ujból és ujból az igazságot: el kell itt is mondanom, — *egy eucharisztikus körmeneten a katolikus egyház a lipótvárosi Bazilikától kiinduló körmenetén kétszer annyi embert tud felsorakoztatni, mint a szakszervezetek összes munkásai a szociáldemokrata pártban.* (Ugy van!) Mert nincs nekik annyi fizető tagjuk, legfeljebb talán csak fele annyi van, mint ahány ember résztvesz egy eucharisztikus körmeneten.

És most jön az, hogy az igazságnak, a természetes érdekeiknek megfelelő uton nem tudnak haladni az emberek. *Lehet kétféle igazság?* Lehet egy igazság a templomban és lehet az igazság nem igazság a közéletben? Lehetséges az, hogy én a templomban imádom az Urat, meghajolok Krisztus fensége előtt, elfogadom az Ő szociálpolitikáját, elfogadom az ő erkölcsi parancsait a templomban, lehet, hogy csak vasárnap, lehet, hogy hétköznap is, — de mihelyt becsukják azt a templomajtót és mihelyt kijövök onnan, akkor, amikor a szociáldemokrácia elkezdi kiabálni, — *a vallás az csak magánügy, annak semmi köze a közélethez, akkor ez lehet mindjárt tetszetős dolog?* Megint csak ott vagyunk, hogy a saját érdekeiket az emberek feláldozzák és elfelejtik azt, hogy ha egy igazság igazság a templomban, annak igazságnak kell lenni az életben is. (Ugy van! Ugy van!) Nem abban van a hiba, hogy nekünk nincsen igazságunk, abban van a hiba, hogy *mi az igazságot nem tudjuk megvalósitani az életben.* (Ugy van! Ugy van!) Nem abban van a hiba, hogy *a keresztény irányzat lejárt.* Tud valaki ilyent mondani az ész jegyében? Hogy a keresztény irányzat lejárt? Hát a kilencvenöt százalék keresztény magyarság le fog mondani az ő kulturájáról, az ő nemzeti érzéséről az *öt százalék kedvéért?* Hát pipogya módon engedni fogja, hogy pórázon vezesse az az öt százalék és ugy tologassa őket, mint a sakkfigurákat? Hát ez politika, ez a természetes fejlődés utja? Hát mit kiáltok én bele ebbe a nagy városba? *Ha valaki keresztény a templomban, az legyen keresztény a társadalomban, legyen keresztény a városházán és legyen keresztény az államnál is!* (Percekig tartó viharos nagy helyeslés és kitörő lelkes taps.)

Nincs rettenetesebb valami, mintha valaki lelki gyámságban, vagy inkább gyámoltalanságban ott reszket, mint a kocsonya, ha a közéletben arról van szó, hogy *érvényesitse is a maga kereszténységét, de nem meri.* Hát, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, evolució ez? Kivánatos politikai helyzet-e az, hogy egy keresztény kereskedő ne merjen keresztény lenni, mert üres lesz a boltja? Hogy egy iparos ne merjen keresztény lenni, mert akkor nem lesz megrendelője? (Ugy van! Ugy van!) Nem bennünk van-e a hiba és nem abban az öt százalékban? Mert ha volna bennünk öntudat és azt mondanánk, — ami igazság a templomban, az igazság az életben is, ha egy szép napon elhatároznák a nagy keresztény tömegek, hogy csak keresztény boltban fognak vásárolni (Szünni nem akaró élénk helyeslés és kitörő lelkes taps.), csak keresztény iparosnál fognak rendelni, akkor bizonyára volna elég kereskedő, aki ki merné tenni a Baross Szövetség jelvényét az ajtajára, de ma le kellett venni, mert azt mondották, hogy *akkor bojkottálják őket.* Kilencvenöt százalék keresztény magyarság mellett nem merünk keresztények lenni! (Élénk felkiáltások: Abszurdum!) Hát kiben van a hiba?

Ezért mondom, micsoda borzasztó veszteség, hogy *minden választásnál ujra meg kell hóditani az embereket.* Mindig el kezdenek gondolkozni, hogy itt van ám a szociáldemokrácia, vagy az a vegyes felvágott, amely nem mer keresztény lenni, ellenben bevesz egy mást is oda, pedig ha száz keresztény közé jön egy nem keresztény, nem az az egy fog átalakulni, hanem *az a száz lesz gyáva és nem mer keresztény lenni.* (Ugy van! Ugy van! Kitörő lelkes taps.)

Beszéljünk a sajtóról. Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Mindig jönnek, látom, támogatást, összetartást, szervezkedést kérnek, a szegények mindig ugy járnak, mint a templom koldusai. De azok a lapok, amelyek belevágták ennek a nemzetnek a szemébe, hogy a Krisztus, az egy forradalmár zsidófiu, — amelyek gunyt tudtak üzni az egész nemzet legszentebb érdekeiből, azok vigan élnek és ha kimegyek az utcára, a kilencvenöt százalék kereszténynek mindig azokat a lapokat látom a markában és azt olvassák. (Ugy van! Ugy van!)

Hát hol van az öntudat? Kérem, higyjék el, én teljesen szenvedély nélkül, teljesen önzetlen magaslatról nézem a politikát. (Élénk helyeslés.) Én tisztán analizálok. A józanság jegyében. Ez egy borzasztó tragédiája ennek a nemzetnek. (Ugy van! Ugy van!) Panaszkodunk. Azt mondjuk, hogy a keresztény irányzat nem tesz semmit. De Önök vették meg az Az Estet és Önök nem vették meg azt a keresztény ujságot! (Ugy van! Ugy van!) Azt mondják, — a keresztény irányzat nem tesz semmit. Dehogy, Önök vagy nem mentek el szavazni, vagy nem mertek leszavazni a becsületes keresztény pártra. (Ugy van! Ugy van! Nagy taps.)

Azt mondják, — *a keresztény irányzat, az már elaludt.* Hogy nem dül össze a föld, amikor ilyent mernek mondani! Hol van egy irány, hol van egy filozófia, mondjanak nekem egyet, amely felveszi a versenyt azzal, amit mi kereszténységnek nevezünk? Két-három-hat év mulva fogja csak felfogni az emberiség, hogy mi van ezeknek a tételeknek a rendszerében, — a kereszténységben. (Ugy van! Ugy van! Nagy taps.)

Szociálpolitikától hangos a világ. Szociálpolitikáról kiabálnak az államférfiak mind. *Hát lehet szociálpolitikát csinálni a marxi tételek szerint?* Az nekem gerstlit adott és nem szeretetet. (Ugy van! Ugy van!) A szociálpolitika engem burzsujként félreállitott, pedig én is olyan vér és test vagyok és olyan lélek vagyok — és az emberi jogok jegyében milyen cimen mondják, hogy — *osztály?* Milyen cimen klasszifikálnak engem? Krisztus urunk mondja, *minden ember, minden jó lélek egyforma, nincs különbség ebben a demokráciában.* Csak jó és rossz között van különbség. (Ugy van! Ugy van!) Hanem a jó, az nem ismeri az osztályt. Mi nem osztályért harcolunk, mi a keresztény eszméért harcolunk. Minálunk van a demokrácia, hiába szájaskodnak ők a demokráciáról. (Percekig tartó viharos nagy taps és élénk helyeslés.)

Demokrácia? Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Ott vagyok a városházán. Látom azt a demokráciát, hogy ahol ők beszélnek, ott igen nagy a demokrácia, de nem koncedálják, hogy mi, akik Krisztust hordozzuk a lelkünkben és azt elsősorban magunkkal szemben alkalmazzuk, bíróként ismerjük el, lelkiismeretként valljuk a lelkünkben, ezt ugyanazzal a joggal megtehessük. Pedig mi vagyunk a demokraták, mi nem teszünk különbséget munkás és ur között, nem teszünk különbséget osztályok között, mi nem teszünk különbséget foglalkozási ágak között, *mi csak a lelkek között teszünk különbséget és azt mondjuk, az a legnagyobb átok, hogy a gonosz lélek a demagógia átkával rá tud ülni a tömegek lelkére.* (Ugy van! Ugy van!)

Ez a legnagyobb veszedelem. Micsoda rettenetes tragédia, hogy a munkások ezrei ebben a városban nem jönnek ide és nem mondják, — *hiszünk benned.* Ha olvasom a Népszavát, azt hiszem, hogy én minden áldott reggel, délben és este tiz munkást eszem meg, tizórára, ebédre, vacsorára. És én mást nem teszek, mint azon gondolkozom, mivel sujtsam a népet, milyen nehézségeket csináljak neki. Pedig én nem szedek tőlük szakszervezeti dijakat, csak szeretetet akarok nekik adni. (Hosszantartó nagy taps.) *Nem is élek belőlük,* hanem segitek rajtuk, ahogy tudok. (Ugy van! Ugy van! Élénk éljenzés.)

Mert ez a krisztusi demokrácia! És igy folytathatnám tovább, mélyen, tisztelt hölgyeim és uraim, az energia pazarlást, hogy meghóditsam a lelkeket, hogy azt mondjam, — ti emberek, kedves testvéreim, akik itt ültök előttem ebben a Katolikus Körben, nem érzitek, hogy *ezt a Katolikus Kört össze kellene kapcsolni az élettel,* hogy nekünk ki kell menni az életbe, öntudatos kereszténveknek kell lennünk, hogy nekünk tudnunk kell, hogy a legszebb programm a mi birtokunkban van, hogy ennél nincsen szebb programm egyetlen párt birtokában sem. Miért? Mert vagy ezzel ellentétes és azt mondja, — mint a marxizmus — hogy a *vallás magánügy,* semmi köze a politikához, ez nagyon szép és az akar nekem biró lenni, az akar nekem politikus lenni, az akar nekem népvezető lenni, aki azt mondja, hogy ő a Krisztust legelőször dobja ki a lelkéből, amikor a zászló mellé áll. *Ennek higyjek?* Tud ez szociálpolitikát csinálni, könnyet letörölni, aki bestiális önzéssel csak magát látja? *Aki nem ismer Istent, az nem tud szociálpolitikát csinálni* (Ugy van! Ugy van! Hosszantartó nagy taps.)

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Igy folytathatnám. Ostorozhatnám a be nem látást, az öntudathiányt. Micsoda hajbókolás lenne az erő előtt minden tényező részéről, ha mi ugy egyszer azt mondanók, hogy az eucharisztikus körmenet imádását és hitét folytatjuk az életben is és gyakoroljuk is. És egymást támogatjuk. Megfogjuk egymás kezét és nem engedjük el. Tudjuk, hogy ki harcol értünk, azt sem pénzzel, sem erőszakkal nem engedjük elbukni. Mert megvásárlást, terrort és minden eszközt alkalmaznak, hogy ne merjünk keresztények lenni. És merjünk! *A marxizmus sohasem fog reformot*

GÁBOR
FIUNEVELŐINTÉZET
Bentlakó és bejáró elemi közép- és kereskedelmi iskolai tanulók részére
26-IK ÉV
BUDAPEST, VI., MUNKÁCSY-U. 21.
Telefon: Aut. 290—00.

TÁTRAI GYERMEKNYARALÓJA
BALDÓCFÜRDŐ
fiuknak és leányoknak:
Sporttelep — STRAND — Hizókura
Az egész fürdő a gyermekeké.
PROSPEKTUS!

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

Lingel butorgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 4—6.
Művészi kivitelü seria és luxus butorok állandó kiállitása: Összerakható könyvszekrények, molymentes „Antimoly" ülőgarniturák, motornélküli vitorlázó repülőgépek.

Eternit cső
esö-, szennyvíztrágyalé levezetésére, szellőztetésre és csatornázásra stb.
nem rozsdásodik, könnyü, vizet nem ereszti át, olcsó.
ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY UT 33.

teremteni. Mert minden alkalommal, valahányszor kormányzatra jutott, csak egyet bizonyitott be, hogy életképtelen, amikor az elméletet a gyakorlatba akarja átültetni. (Ugy van! Ugy van! Nagy taps.) Csak ostor volt mindig, hogy a kereszténveket a kötelességük teljesitésére figyelmeztesse. De ha mi öntudatosak lennénk, akkor *ostorra sem volna szükségünk.*

És talán azt mondjam magasabb rendeltetésünek, aki azt mondja, hogy ki sem meri mondani magáról azt, hogy *ő kereszténv párt*, mert mit szólna akkor az a huszonhat százalék? Nem mer keresztény lenni, mert akkor mit mondanának a nagybankok, ez a monstruózus nagy hatalom? Hát a Keresztény Községi Párt bebizonyitotta, hogy *a nagybankoknak nem a lélek kell, csak a pontos kamatfizetés.* (Kitörő nagy taps. Ugy van! Ugy van!) Ha mi erősek vagyunk, akkor azok a nagybankok nagyon szépen alkalmazkodnak a mi erőnkhöz. (Ugy van! Ugy van!) Ezért teremtette meg a *Keresztény Községi Párt elképzelése a Községi Takarékpénztárat.* (Ugy van! Ugy van! Nagy taps. Élénk helyeslés.)

Végeredményben tudja a város polgársága azt, hogy mit jelent az ő kezében egy ilyen nagy intézet? Tudja azt, hogy mit jelent majd a jövőben egy kifejlődött nagy intézet? Mert mindig azt mondják, — *tiz év, tiz év.* Ötven esztendeig nem tettek mást, csak azt dumálták az emberek fejébe, hogy *kereszténynek lenni nem szabad*, mert akkor nincs előmenetel, mert akkor főjegyzők és polgármesterek lesznek, *tagadják meg a hitüket.* (Ugy van!)

Legyetek gyávák, türjétek a pofont! Ismerjétek el a hatodik kerület urát a város urának! Hajbókoljatok előtte, de ha megharagszik, a főjegyzőből sohasem lesz tanácsnok. Ne merjed azt mondani, hogy keresztény vagyok és azt az igazságot, amely a szivemben van, a templomból ki merjem vinni az életbe is, merjem azt követni és megvalósitani? Micsoda? Az ilyen előmenetel akart? Tessék megnézni azt az állami vagy városi tisztviselőt, aki ezt ki merte akkor mondani.

Hát, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, ez nem a józan fejlődés utja, ezért kell Önöket buzditani és az egész várost, ülésteremből ülésterembe menve, hogy valahogy ne adják fel azt az álláspontot, hogy mi pedig biztositjuk a természetes ész politikáját. (Élénk helyeslés.) És mikor biztositjuk azt? Ha igenis, tisztviselő, polgár, vagy bárki lakósa ennek a városnak nyiltan megmondhatja, hogy *én keresztény és magyar vagyok.* (Szünni nem akaró lelkes éljenzés és kitörő nagy taps.) *Az én pártom eljegyezte magát a nagy igazsággal.* A keresztény és nemzeti gondolattal. Ezt be akarjuk vinni a városházára, be is vittük. (Ugy van! Ugy van! Élénk helyeslés.) Tiz éven keresztül dolgoztunk. Nem tudunk annyi eredményt felmutatni? Ha ötven évig folyton mást csináltak, akkor az első tiz év alatt rögtön a teljes eredményt mutathassuk fel. És talán azt a sok gazdasági hátrányt, bajt, mind a mi zsebünkbe tegyük bele? Mi csináltuk a Trianont? Hát nem mi kezdtük az észszerüség felvilágositó munkáját, amikor azt mondottuk, nem ismerünk el olyan külpolitikai érdeket, nem ismerünk el olyan belpolitikai érdeket, nem ismerünk el semmi hatalmi tényezőt, amely meggátolhatna bennünket abban, hogy csináljunk őszinte politikát és kimondjuk, hogy *a mi politikánk a keresztény és nemzeti politika.* (Hosszantartó élénk helyeslés.)

Ők is csinálnak politikát, ők ugy hivják magukat: nemzeti demokraták, vagy szociáldemokraták, de szigoruan ápolják a maguk faji érdekét és azt védik is erősen. Hát ami nekik szabad, az nem szabad nekünk? (Ugy van! Ugy van!) Hát igen, én kiállok a porondra és azt mondom: én pedig a keresztény polgári társadalomnak akarok védője, istápolója és az érdekeinek gondozója lenni, senki másnak! (Szünni nem akaró élénk helyeslés és nagy taps.)

A Keresztény Községi Párt ezt a tiszta politikát csinálja. Most kérdem én, hová kell Önöknek szavazni? Melyik pártot kell Önöknek támogatni? Azt mondják: ja, mi támogatjuk a kormányt, minket nem lehet támogatni. Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Én sem a kormányt, ezt mindenki hallhatja, sem embert nem szolgálok, én csak egyet szolgálok: az én drága nemzetem ügyét! (Szünni nem akaró lelkes éljenzés és kitörő nagy taps.)

Igen, én a keresztény nemzeti gondolat jegyében léptem a politikába, dolgozom és ott is fogok maradni. (Hosszantartó élénk helyeslés.) De arról biztosithatok mindenkit, hogy ezt a politikát, ezt a gondolatot megcsalni nem fogjuk soha! (Percekig tartó lelkes éljenzés és kitörő nagy taps.) *Inkább elpusztulunk az utolsó emberig, de elveinkből nem engedünk egy jottát sem, legyen bármilyen a mi sorsunk ebben a vállalkozásunkban.* (Szünni nem akaró lelkes éljenzés és viharos nagy taps.)

Mi visszük a polgárságot a jó uton, a mi utunkon. Mi kell a közéletben? Az, hogy aki a politikát irányitja, *becsületes legyen, tisztakezü legyen.* (Élénk helyeslés.) bátor legyen. (Élénk helyeslés.) Tudja, hogy mit akar és ne hátráljon meg semmiféle akadály elől. (Szünni nem akaró élénk helyeslés és nagy taps. Lelkes felkiáltások: Éljen Wolff Károly! Percekig tartó viharos éljenzés és nagy taps.)

Még az ellenségeink sem merik azt mondani, hogy ez ellen bármiféle vonatkozásban vétettünk volna. A székesfővárosnak ez a tiz esztendeje az alkotó munka tiz esztendeje volt. (Ugy van! Ugy van!) Ezt nyugodt lélekkel mondhatom, ha a pénzügyi kérdésekről nem is akarok a részletekben nyilatkozni. Már jelezte egyik előttem szóló tisztelt barátom, hogy a kommün utáni dolgokra emlékezzenek. Hát tudnak még emlékezni? (Ugy van! Ugy van!) Még tudják, hogy kommün is volt? Tudják, hogy odakinn kiabálnak megint az ifjumunkások és kommünt akarnak, oda akarják terelni a népet a kommün utjára és mi lessük, hogy megint négyszáz ember a nyakára üljön ennek az országnak, mint egypár ezer Oroszországnak? Hát olyan pipogyák és gyávák soha többé nem leszünk! (Szünni nem akaró élénk helyeslés és viharos nagy taps.) A hatalmat többé nem adjuk oda! (Kitörő lelkes éljenzés és viharos nagy taps.)

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! *Én soha nem féltem az ellenségeinktől.* Soha. Azt mondtam, nekem csak egy ellenségem van: a szociáldemokrácia. A többi csak olyan játék. A liberalizmus, az csak olyan játék. Próbálkozik. A muzeumból kijött és azt hiszi, lehet egy mumiába életet is vinni. (Derültség.) Éppen ilyen a többi próbálkozás. Nagyon okosak akarnak lenni. Ez a tulzó politika, mondják, ez a külpolitikánknak árt. És Istenem, de sokat használ, ha nem leszünk keresztények. Milyen jó barátaink vannak odakinn. Ők tapogatják a vállunkat. De amikor fizetni kell, követelik, hogy fizessünk is.

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! *Egy nemzet csak akkor lesz erős, ha meri a saját érdekeit szolgálni.* (Ugy van! Ugy van!) Mi itt a kulturáért jöttünk ide és mi szolgáljuk a kulturát, nekem ne mondja senki, hogy mi legyen az én programmom. Az én programmom a krisztusi tanok gyakorlati megvalósitása, pontról pontra, elsősorban önmagunkkal szemben, azután polgártársainkkal szemben. (Ugy van! Ugy van! Élénk helyeslés. Nagy taps.)

Mit tettünk tiz év alatt?

Mit fogok felsorolni programmpontokat, hogy más a hordó tetejére álljon és rámlicitáljon. Azt mondom, csak tartsa is be, legyen minden vonatkozásban becsületes, az elveiben is. Mert én merem állitani, hogy amikor mi azt mondjuk, hogy *beszámoló gyülés a Belvárosban*, akkor nyugodt lélekkel nézek az Önök szemébe. (Ugy van! Ugy van! Élénk helyeslés.) Igen, mi egy lépést sem tettünk, ami az általunk vallott tételekkel ellenkezik, azokat meghazudtolná. *Mindenütt nyiltan, ahol módunk és alkalmunk volt, sikraszálltunk a jogos keresztény érdekekért. Mert aljasságot, hűtlenséget, becstelenséget, közéleti tisztátalanságot nem vagyok hajlandó a kereszténység palástjával egy pillanatra sem fedezni és védeni.* (Percekig tartó lelkes éljenzés és kitörő nagy taps.)

Egy milliós város életében megteremtettük becsületes munkával a pénzügyi viszonyok helyreállitását. Szociálpolitikai téren ez a tiz esztendő többet tett, mint az előző husz esztendő legalább is együttvéve. A gyermeknyaraltatási akciókat megszerveztük, szükségmunkát teremtettünk, iskolákat épitettünk, lakásokat épitettünk, végeredményében elmondhatom, hogy *a bajok orvoslása terén a főváros nyugodtan felveheti a versenyt az állammal is.* (Ugy van! Ugy van!) Mert ahol valamit kellett tenni a kultura, művészet, szociálpoltika terén, ott mindig a székesfőváros volt első helyen. (Ugy van! Ugy van!) És hogy mi a kenyeret hozó állásokba csak keresztényeket segitettünk bele és ahol lehetett, iparost, kereskedőt, mindenkit támogattunk, — ha nem tudtunk egyszerre mindenben nagy eredményeket felmutatni, ha voltak olyanok, akik ezen munkálkodásunk mellett mégis elbuktak: erre azt mondom, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, *miért adtak Önök nekünk a mult választásnál csak kilencven mandátumot a háromszáztizennégyből?* (Ugy van! Ugy van!) Ha Önök a jövő százötvenből megint kevesebbet fognak adni, nem szabad azt mondani, hogy a keresztény irányzat nem tud felmutatni semmit, hanem mondják azt, *megint vétkeztünk a jogos érdekeink ellen,* mert nem volt bennünk annyi öntudat, hogy azt mondja ez a polgárság: a Keresztény Községi Párt a keresztény polgárság pártja. (Ugy van! Ugy van!) Ez a mi érdekeinkért harcol, biztositani akarja a városban a megélhetését a polgárságnak, igenis, hóna alá akarunk nyulni az iparnak és kereskedelemnek, — az idegenforgalomnak a Szent Imre-év többet jelent az idegenforgalom tekintetében, mint a *szabadkőmüveseknek minden szószátyárkodása.* (Ugy van! Ugy van! Nagy taps.) Igenis, az idegenforgalmat emelni akarjuk, a város szépitése, naggyá tétele tekintetében mindazt meg akarjuk tenni, amit az anyagi erőkhöz képest meg lehet tenni. Mert a polgárság vállaira adókat, sulyos terheket rakni nem akarunk.

A közüzemeket helyreállitottuk. A közüzemek dijait is, amennyire csak lehet, mérsékelni fogjuk. Mert arra a nagy hajszára, amit a mammutfizetések cimén ellenünk inditottak, csak azt felelhetem, én voltam az első, aki azt mondottam a költségvetési vitában, hogy mammutfizetéseket pedig nem türünk. De hát miért nem beszélnek ők azokról a tisztelt urakról, akik máshol tizszer annyit kerestek. Uraim, az a tisztelt Róbert bácsi mit csinált és mennyit gyüjtött össze? Én nem beszélek senkiről. Ez éppen olyan, mint amikor a frankpör volt, tele volt vele a világ, hogy micsoda rettenetes bün volt. Bün is volt. De hogy most a szovjet minden bankót meghamisit, dollárbankjegyeket hamisit, arról nem beszél senki. Miért? Mert mi öntudat nélküli keresztények vagyunk. Mert nálunk több munkát kell a meghóditásra forditani, mint a tulajdonképpeni alkotó munkára. Hogy ők szervezkednek, az rendben van. De én ellenem most pénzzel, mindennel nekifognak a mostani választásnál. *Én a Keresztény Községi Párt kasszájába nem gyüjtöttem semmiféle tisztességtelen uton egy fillért sem.* Mit kellene csinálni? Azt kellene mondani a keresztény polgárságnak, — ez a mi emberünk, ez a mi pártunk, ez nem csal meg bennünket és akárki akármit duruzsol az én fülembe, megyek ez után a zászló után, mert az én érdekeimet akarja szolgálni és meggyőződésem, hogy mindig csak értem akar dolgozni. (Hosszantartó élénk helyeslés, éljenzés és nagy taps.)

Micsoda jó érzés, micsoda öntudatemelés egy pártvezérnek, egy pártnak, ha tudja azt, hogy amikor ő beszél, nemcsak ő beszél, *de mögötte ott állanak a milliók.* Mi nem tartunk meg magunknak semmiféle erkölcsi tekintélyt. Minél több tekintélyt, minél több tiszteletet adnak meg Önök nekünk, azt mi mind visszaadjuk. (Ugy van! Ugy van! Élénk helyeslés.) Ezt mi visszaadjuk egyenkint és összesen. Önöknek nem az az érdekük, hogy ezt a pártvezért, ezt a pártot lerontsák. Mert akkor talán több kenyere lesz majd az iparnak, több munkát kapnak az árlejtéseknél, ha gyengébb lesz a Keresztény Községi Párt, ha nem lesz olyan sulya? Majd akkor talán a kereszténvek fognak munkát kapni, akkor majd talán a kereszténveknek fognak kedvezni?

Mi a józan fejlődés és a magyar kenyér politikáját akarjuk csinálni a városházán. (Élénk helyeslés.) Ha Önök súlyt fektetnek erre, akkor ne kivánják azt, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, hogy én tiz órán keresztül egyenkint hóditsam meg a lelkeket, hanem álljanak össze és mondják, felvesszük a szervezés munkáját magunk, házról házra fogunk járni, felrázzuk a tömegeket, az öntudatnélkülieket, nem engedünk erre a pártra semmi szennyet dobálni, mögéje állunk, erősen és kitartóan egyetértünk vele és vállat vállhoz vetve, hölgyek és férfiak, választó polgárok mind együttes munkával visszük be a Váci-utcába azt a zászlót, odatüzzük a közgyülés padjára és akkor azt mondjuk a szociálistáknak, vagy azoknak, akik nem voltak bátrak felvenni a zászlót: itt van az az erő, amely a polgárságért küzd.

Ez az én beszámolóm! (Percekig tartó viharos éljenzés és nagy taps. A közönség felállva ünnepli és éljenzi *Wolff* Károlyt beszéde befejeztével.)

Förster Aurél: Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Nehezemre esik, hogy az én beszédem zárja be ezt a gyönyörü szép gyülést. (Élénk éljenzés.) De miután kötelességem, elegendőnek tartanám, hogy visszhangot adjak mindannak, amit tisztelt barátom és vezérem, Wolff Károly itt elmondott. (Hosszantartó élénk éljenzés és taps.)

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! A Keresztény Községi Párt *természetes alakulás.* Ennek megvan a fundamentuma az emberekben, a lelkekben, a keresztben, amely megjelent ezer év előtt az égen és vezette abban az időben Konstantin császárt.

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Nem kell nekünk jelszavak után indulni. Keresztény és magyar. Ez elég mindenre, ez kifejez mindent, amire szükségünk van és aminek a jegyében indulhatunk előre és győzni is fogunk.

Azt mondom, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, csak átvitt értelemben, *meg kell fogni az evezőt és a keresztény csónakot vigyük ki a partra.* Ez az én óhajtásom és minden beszéd ebben merült ki.

Azzal fejezem be felszólalásomat, hogy a jó Isten *ebben az irányban erősitse és tartsa meg ezt a kedves, szép hallgatóságot.* (Hosszantartó, élénk helyeslés és nagy taps.)

A közönség ezután elénekelte a Himnuszt.

FRATRICSEVICS ERNŐ
építőmester, építési vállalkozó
Budapest, VII., Kazinczy-u. 8.

Ha jó, tartós, megbizható és gazdaságos üzemü
autobuszra
vagy **teherautóra**
van szüksége, ugy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár R. T.-től,
amelynek győri **automobilgyárában**
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP ÉS RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság:
V., Deák Ferenc ucca 18
Telefon: 818—50.
Budapesti raktár és javitómühely:
X., Kerepesi ut 28. sz.
Telefon: J. 453—84.

Iskolás gyermekeink nyara

Irta: Purébl Győző dr. székesfővárosi tanácsnok

A főváros közönsége preventiv gondoskodással igyekszik segiteni a nehéz, gazdasági válságos idők közepette azokon a társadalmi osztályokon, melyek nem képesek gyermekeiknek a nehéz iskolai év után pihenést és üdülést biztositani, mert nincsenek hozzá anyagi lehetőségeik. A gyermekvédelem keretébe törekedett tehát a főváros bekapcsolódni akkor, amikor a gyermeknyaraltatást létesitette és megindította az akciót. Ez régebben a társadalom és az egyes egyesületek közbenjöttével történt, azonban az egyesületek lassan abbahagyják ezen akciójukat, mert *anyagi lehetőségük nincs meg hozzá* és a fővárosnak bocsájtják át az eddig általuk gondozott gyermekeket. Budapest székesfőváros közönsége, bár maga is sulyos anyagi helyzetben van és igy az e cimen felmerült kiadások erősen terhelik a költségvetést, azonban mégis a fővárosnak erkölcsi kötelessége, hogy e téren preventiv gondoskodjék. Kétségtelenül elsőrendü követelmény, hogy egy egészséges generációt neveljünk a jövendő nagy munkára. De meg a főváros maga is átérezte azt, hogy *a gyermeken keresztül lehet legközelebb férni a szülőhöz*, már pedig a szülő, ha látja, hogy gyermekéről gondoskodnak és a főváros részéről bizonyos jóakaratu támogatásban részesülnek, ugy megnyugszik, már pedig e nehéz, sulyos időkben e tekintetben megnyugodott polgárok sokat jelentenek a fővárosnak. Vannak, akik emlegetik már, hogy a főváros ebbeli tevékenységét hagyja abba, mert *a gyermek a szülők gondja és nem a hatóságé.*

Éppen az előbb emlitett okoknál fogva nem osztozunk ezeknek véleményében és ha valaha volt szükség egy ilyen támogatásra, ugy ez az idő most következett be. *Minden fillér, amit e céltól elveszünk, erősen megboszulja magát egy jövő, egészségesen fejlődő generáció tekintetében.* Kétségtelen, hogy amióta a gyermeknyaraltatási és üdültetési akció folyamatban van, *gyermekjárvány, betegségi és halálozási statisztikánk erősen csökkent*, a gyermekek jobban birják a tanulást, ami mindenesetre ezen üdvös akció tevékenységére vezethető vissza. Többször hivatkoznak külföldi példára. Ehelyütt csak a németeknek elvi felfogását szeretném megemliteni és ez az, hogy minden gyermeknek közjogi természetü igénye van a testi, lelki és társadalmi derekasságnak neveléséhez és amennyiben ez az igény a családban kielégitést nem nyerhet, ugy lehetőleg a társadalmi munka közreműködésének bevonásával a hatósági gondoskodásnak kell bekövetkezni.

A háboru és az utána következő nehéz idők ráeszmélteték a hatóságokat arra a belátásra, hogy *a testben egészséges fiatalság nagyobb és nehezebb szolgálatokat tud teljesiteni és a test nevelése épp oly fontossággal bir, mint a szellem fejlesztése.* Ugyancsak a németek szerint népegészségügyi szempontból sulyosan megbosszulja magát az a takarékosság, amit az iskola, az egészségvédelem és a higiéna rovására viszünk keresztül. Tehát a takarékosságot szerintünk nem az iskolánál és az iskolás gyermekeknél kell elkezdeni. Ha a közelmult nehéz időkre vetünk egy pillantást ugy külföldön, mint szegény, csonka hazánkban, akkor ugy találjuk, hogy abban a nehéz időben is elsőrendü törekvés volt a gyermekekről való gondoskodás, mert érezték és tudták, hogy *a gyermek nevelődik* és nagy korában hálával gondol vissza a jótékony hatóságra és mindez *erősen befolyásolja a jövendő közmunkájában.*

Ezek a gondolatok azok, amelyek a közoktatási ügyosztály közbenjöttével a főváros tanácsát arra inditották, hogy *a továbbiakban is fenntartsa, bármilyen áldozatok árán is.* A főváros gyermeknyaraltatását 1922-ben kezdte el 250 iskolás gyermekkel, 1923-ban 564, 1924-ben 503, 1925-ben 742, 1926-ban 5998, 1927-ben 10.899, 1928-ban 10.844, 1929-ben 15.000 gyermeket nyaraltatott részben vidéken, részben pedig a fővárosi üdülőtelepeken. 1930-ban ugyancsak 15.000 gyermeket óhajtunk nyaraltatni. *Célunk a testileg leromlott, de egyébként egészséges gyermekek üdültetése, hogy a tél viszontagságaiban és a betegségekkel szemben ellentállók legyenek.*

A gyermeknyaraltatási akció kiterjesztése céljából a főváros tanácsa Hüvösvölgyben és a Zugligetben kiránduló-házakat létesitett, ahol a napközi otthonok kiránduló gyermekeit napról-napra teljes ellátásban részesiti. Reggel villamoskocsikon indulnak el a Hüvösvölgyben lévő nagyrétre, a Zugligetben a Városkuthoz és este ugyancsak tanitóik és tanáraik felügyelete mellett, egész napi szabadban való időtöltés után, hazatérnek. 1929-ben 21.000 gyermeket üdültettünk az emlitett 15.000-ren felül. A főváros a gyermekvédelem és gyermeknevelés céljára 620.000 pengőt vett fel a költségvetésbe. A nyaraló gyermekek 25-ös csoportokra vannak felosztva és mindegyik ilyen csoportra egy-egy tanitónő, tanitó, tanárnő, vagy tanár ügyel fel aszerint, hogy fiu vagy leánygyermekről van szó.

Folyó évben vidéken *200 helyen fogunk nyaraltatni iskolás gyermekeket.* Nagyobb telepeink *Sajóvelezd, Putnok, Alacska, Jolsvafő, Szin, Boldvarátó, Kenderes, Balatonfüred, Balatonberény, Balatonzamárdi, Szárszó, Mezőcsát* stb. Ezenfelül 17 budapesti, a periferián levő iskolákban fogunk nyaraltatni gyermekeket *Hüvösvölgy, Rózsadomb, Zugló, Rákosfalva, Kőbánya, Zugliget* területein. Meg kell emlitenünk, hogy Budapest székesfőváros közönsége egy állandó nyaraltató telepet is létesitett *Balatonzamárdin*, ahol megfelelő váltakozással egy nyáron át mintegy 500 gyermeket fogunk elhelyezhetni. Itt a nyaraltatást az *idén már elkezdjük.*

Még egy igen szép és nemes cselekedetről óhajtunk ehelyütt beszámolni, hogy özv. *Mahunka* Imréné néhai férje, *Mahunka* Imre fővárosi polgárunk óhajához képest a III. kerületben a Kavics-utcában egy gyönyörü, nagy területtel rendelkező, igen jó karban levő *nyaralót* ajándékozott a fővárosnak óvódás gyermekek üdültetése céljából. Ez lesz az első ugynevezett szabadban levő *erdei óvódánk, üdültetéssel kapcsolatban.* Ugyancsak megemlitjük, hogy a Svábhegyen a *Léderer-telepen* erdei iskolánk épitése is befejezést nyert és az idén itt is megkezdjük a gyenge tüdejü elemi iskolás gyermekeknek erdei iskoláztatását.

A gyermeknyaraltatást az idén a vidéken junius hó 27-én kezdjük meg, amikor is este az ország különböző részeibe indulnak el a vonatok a gyermekekkel megfelelő felügyelet mellett, 28-án pedig megkezdjük a főváros periferiális gyermeknyaraltatását. A gyermekek három hétre lesznek felvéve, azok, akik egészségügyi szempontból jobban rá vannak utalva, hat hétre.

Szoros vonatkozásban van a gyermeknevelléssel a *diákcsereakció is*, célunk ezzel az, hogy egyrészt a gyermeknyaraltatási akcióval kapcsolatban a vidéken nyaraltatásra elhelyezett gyermekek elhelyezéséért ellenszolgáltatásképpen a vidéki tanulókat a fővárosban is bizonyos kedvezményben részesitsük és az a helybeli vonatkozás, másrészt, hogy a külföldi nyaraltatást is előmozditsuk ugyancsak diákcsereutján. Az idén *900 magyar tanuló megy Németországba, 50 Ausztriába, 50 Franciaországba és 50 Bulgáriába.* Ugyancsak ennyi német, osztrák, francia és bulgár tanuló jön hozzánk. Célunk ezzel az, hogy egyrészt a mi fiaink a külföldet megismerhessék, másrészt, hogy a külföldi tanulók viszont a mi viszonyainkat ismerjék meg és ezzel nemcsak ma, hanem később is egy állandó baráti kapcsolatot tartsunk fenn. *Berlin* városával történt megegyezés alapján 50 berlini tanuló is eljön, hogy a főváros szépségeit és nevezetességeit is láthassák. Ezeket részben Budapesten, részben *Balatonfüreden, Balatonberényben* fogjuk elhelyezni.

Őszinte köszönettel kell hogy adózzunk a gyermeknyaraltatási akció kimélyitése ügyében a *Kormányzóné Ő Főméltóságának*, aki pártfogásával hatalmas lendülettel vitte előre ügyünket vidéken és a főispánokat erre a célra megnyerte, akik nagy szeretettel gondozzák ezt az ügyet. Köszönettel adózunk a vidék nagybirtokosainak, Budapest székesfőváros közönségének, ezenfelül *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester és *Sipőcz* Jenő dr. polgármester uraknak, akik személyüknek teljes latbavetésével vitték előre szegény gyermekeinknek üdültetési ügyét.

Reméljük és hisszük, hogy az idén az előző évekhez képest sikerülni fog az akciónk és *örömmel, boldogan fogjuk szeptemberben viszontlátni az egészségtől duzzadó, naptól barnitott piros arcu tanulóinkat.*

Lillafüred gyógyfürdő
Palota Szállója
a nagyközönség részére
megnyilt

A Palota Szálló és depandansza (Lilla Szálló) a legkényesebb igényeket is kielégitő otthont nyujtja :: a pihenni, üdülni, gyógyulni vágyóknak. ::

Lillafüred egy nivón áll Európa legkulturáltabb fürdőivel anélkül, hogy áraival tulhaladná a **szolid polgári mértéket!**

A főszezónban a Palota Szállóban teljes penzió (szoba és napi 4-szeri étkezés) már 14 P-ért kapható és a depandanszban (Lilla Szállóban) ugyanez már napi 9 P-től kezdve kapható. Ezek az árak **az elő- és utószezónban 20 százalékkal olcsóbbak!**

Az elsőrangu vezetés mindenben biztositja a vendégek előzékeny kiszolgálását és zavartalan kényelmét.

A nagyközönség szives támogatását kéri

Marchal József
a Palota Szálló és depandansz igazgatója

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

OZALID
fénymásolás száraz uton
A porosz pénzügyminiszter a német kataszteri hivatalok részére elrendelte az Ozalid száraz fénymásolás kizárólagos használatát.
KUNSTÄDTER VILMOS
világszab. Ozalid száraz fénymásolás magyarországi képviselete.
Központ: VIII. József-krt. 7. Tel.: J. 300—58
Fiók: I., Budafoki-ut 9. sz. Tel.: J. 385—20
Gyár: VIII., Conti-utca 38. Tel.: J. 308—33

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztéglafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

RONEO UNDERWOOD
SOKSZOROSITÓGÉP ● IRÓGÉPEK
kellékek, irodaszerek, karbantartások, páncélszekrények.
PIRKNER ÉS MEZEI
BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 11. TELEFON: 143—22.

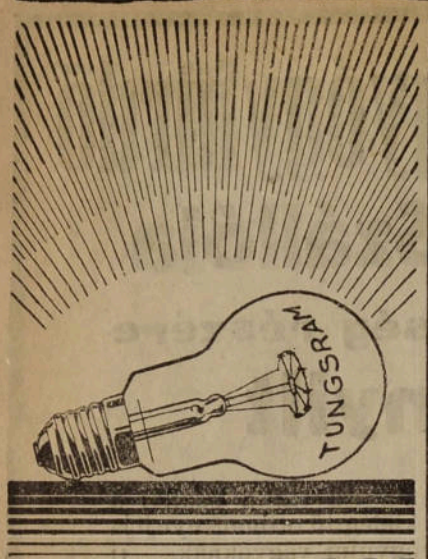

TUNGSRAM

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest,
VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 907—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tüzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V, Tükör-u. 4

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Telefon: Automata 829—23 és Automata 817—92
Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu
A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Útépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics(D'rieso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállitását, továbbá a „Warrenita Bitulithic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

MEGJELENT
A
KALLÓS JÁNOS-féle
„GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TŐZSDEI KOMPASZ"
1930/31. évi évfolyamának első része 2 kötetben, több mint 750 oldal terjedelemben

TARTALMAZZA: az összes budapesti, vidéki és külföldi bankok és bankházak, budapesti és vidéki szövetkezetek, minisztériumok, a TEBE, a Budapest székesfőváros és a vidéki városok stb. legujabb adatait. A közeljövőben megjelenő két kötettel együtt — amely az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, biztositó stb. vállalatok legujabb adatait fogja tartalmazni — négy kötetből fog állani a nagy mérvben kibővitett komplett kompasz.

Mind a négy kötet ára együtt több mint 2200 oldal terjedelemben 60 P

Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában, Budapest, IV., Városház ucca 6. sz. alatt. Telefon: Aut. 896—96

Levágandó és beküldendő

MEGRENDELÉS.
KALLÓS JÁNOS-féle
„Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz"
BUDAPEST,
IV., Városház-u. 6.

Ezennel megrendeljük Kallós Jánosnak, a Pesti Tőzsde főszerkesztőjének:
„GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TŐZSDEI KOMPASZ"
1930—31. ÉVRE
cimü évkönyvét egy példányban 60 pengőért, mely összeget a Kompasz leszállitásakor kifizetjük.

cégszerü aláirás.

Zátonyra futott a fővárosi tisztviselők társasház-épitési akciója

Láb-kölcsönnel szeretnének épitkezni, de erre csak akkor kerülhet sor, ha a felveendő nagy kölcsönből megfelelő összeget kap a népjóléti minisztérium

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A fővárosi alkalmazottak által alakitott társasház szövetkezetek ügye, ugy látszik, *kezd kátyuba jutni* és maholnap azzal kell számolni, hogy a rengeteg energiát felemésztett, szépen kitervezett öröklakás épitkezésből *nem lesz semmi*. Általános a csüggedés és az elkeseredés a fővárosi tisztviselők körében, mert olyan zátony fenyegeti az épitkezési akciót, amilyenre senki sem gondolt: *az épitkezés finanszirozása terén vannak sulyos, majdnem leküzdhetetlen akadályok.*

Azt a közgyülési határozatot, amelyben a főváros törvényhatósági bizottsága olcsón, kamatmentes részletfizetés engedélyezésével adja el a Lenke-uti és Bertalan-utcai telkeket a Fansz kebelében alakult házépitő szövetkezeteknek, hosszas huzavona és a pénzügyminisztériummal folytatott tanácskozások után *végre jóváhagyta a belügyminiszter.* A pénzügyminisztérium a szövetkezetek alakitására vonatkozóan akart ugyan bizonyos előirást elrendelni, azonban az alkalmazottak indokolt kérésére ettől a tervétől elállt, mert még jobban megnehezitette volna az amugy is bukdácsoló épitkezési akciót.

Mielőtt az akció megindult volna, a Fansz vezetősége és az érdekelt tisztviselők érintkezést kerestek a Községi Takarékpénztárral, melynek részéről *Reményi-Schneller* Lajos vezérigazgató több értekezleten részt is vett. A vezérigazgató igéretet is tett arra vonatkozólag, hogy az épület és az érdekelt tisztviselők lakbérének lekötése ellenében a finanszirozást a Községi Takarék vállalja. Közben a nemzetközi pénzpiac és Magyarország pénzügyi helyzete annyira lerombolott, hogy a Községi Takarék most már csak 45 éves amortizációs kölcsönt tudna az épitkezési összeg 60—70 százalékáig folyósitani, azt is meglehetősen sulyos feltételek mellett.

A tisztviselőtársadalom ily körülmények között *kénytelen volt a Községi Takarék kölcsönét köszönettel visszautasitani.* A Községi Takarékkal folytatott tárgyalások meghiusulása után küldöttség ment a népjóléti minisztériumba azzal a kéréssel, hogy *Láb-kölcsönt* adjon a miniszter a fővárosi alkalmazottaknak.

Az erre vonatkozó igéreteket meg is kaptak a tisztviselők. *Ha* a kormány a nagy külföldi kölcsönt felveszi, *ha* a külföldi kölcsön felvétele után a népjóléti minisztérium köztisztviselői társasházak és családi házak épitésére megfelelő összeget kap — lesz abban a helyzetben a népjóléti minisztérium, hogy a szükséges 1.5—2 millió pengőt a fővárosi alkalmazottak szövetkezetei számára *esetleg folyósitsa.* Ez pedig nagyon sovány reménysugár! Az érdekelt tisztviselők most abban bizakodnak, hogy őszre megkezdhetik az épitkezést, de vannak nagyon sokan, akik *az eddigi balsikerek után nem alaptalanul aggódnak, hogy az egész épitkezési terv véglegesen kátyuba került.*

Nagyszerüen sikerült Lillafüred premiérje

A meghivott vendégek tetszése és csudálata avatta Csonka-Magyarország legszebb üdülőhelyévé Lillafüredet

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Az orvosi világ kitünőségei, a fürdőügyi szakértők és a sajtó képviselői előtt történt meg az elmult hét csütörtökjén és péntekjén az uj magyar fürdőhely: *Lillafüred bemutatása. Mayer* János földmivelésügyi miniszter és *Pfeiffer* Gyula miniszteri tanácsos a magyaros vendégszeretet örömteljes megnyilvánulásával fogadták a bemutató alkalmával az első vendégeket, akik nem tudták, hogy a természet szépségeiben gyönyörködjenek-e inkább, vagy a magyar alkotó zseni és ipar azon csodálatos harmóniáju remekművében, amelyet a lillafüredi *Palota-száló* jelent.

A hátteret a Bükk rengetege és a Csorbai-tóhoz hasonló szépségü Hámori-tó szolgáltatja. Az előtérben egy megelevenedett középkori kép: Mátyás király lovagvára, amelyet az állam pazar bőkezüsége révén hivhatott életre a művész teremtő fantáziája. Façade-ok és zárt balkonok, tornyok és függőkertek, hatalmas terraszok kivül, belül pedig egy nyugateurópai szálló, a modern technika és szállóépités minden raffinement-jével és ékességével felszerelve. A márványos előcsarnok, a gummipadlózatu előkelő folyosó, a pazar berendezésü szobák nemes butorai, nehéz selyem függönyei, epikur-fürdőszobái csonka hazánk területén szinte páratlanok, de Londonban vagy Newyorkban, a hotelkultura két főhelyén is az első klasszist képviselnék. Azután a közös termek: a Hunyadi-terem nemes üvegfestményei, a Mátyás-terem pompás faragványai, a női szalón és zeneterem franciás könnyedsége, a kártyaszoba angol kényelmessége olyan pompás együttest alkotnak, hogy bennük otthon érezheti magát az odahaza a legpompázóbb fényüzéshez szokott dollármilliomos is.

Hát még a környék! A gyönyörü erdei sétaut, amely a régi kedves, fából épült szállóhoz vezet, a pompás jávorkuti szerpentin, amely rövidesen egyike lesz Európa valóban leghiresebbé váló autó-stradáinak, a kis hegyi vasut, amely merész szerpentinjén a legcsudálatosabb kilátásokra nyujt alkalmat, a tó, melynek sötétzöld tükrében egy egész elmerült monda-világ tükrözik vissza, az erdők, a maguk fenséges koszorujával olyan panorámává egyesitik Lillafüredet, hogy nemcsak nálunk, de egész Európában nem lehet párja!

A bemutatón a fővárost hivatalosan *Lobmayer* Jenő dr. képviselte, de ott voltak a törvényhatósági bizottság tagjai közül *Csilléry* András dr. is, az Orvosszövetség elnöke, *Glück* Frigyes, továbbá *Zilahy* Dezső, az Idegenforgalmi Hivatal igazgatója. A meghivott vendégseregben ott láttuk *Berczel* alpolgármester feleségét és két leányát: a méltóságos asszony az ünnepi vacsorán a miniszter jobboldalán foglalt helyet. A vacsorán *Csilléry* András dr. mondott a városi urak közül nagyhatásu felköszöntőt. A főváros nevében *Lobmayer* tanácsnok üdvözölte *Mayer* minisztert, azzal az elmés megállapitással fejezvén be általános tetszést aratott felköszöntőjét, hogy *Lillafüred, amely hat óra távolságra fekszik a fővárostól, nem konkurrenciája Budapest fürdővárosnak és igy az ő öröme kétszeres.*

WEINGRUBER IGNÁC
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-ÚT 95.
Szállitja
a legmegbizhatóbb üzem- és kenőanyagokat
Kristály benzint
világitó- és traktorpetroleumot, gázolajat
ROBUR
amerikai autó- és traktorolajokat.

A Székesfőváros tisztviselőinek **Elegáns férfiruhákat** mintaszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak **Vidor** és **Dankovszky** angol uri és egyenruhaszabók, Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13. félemelet. Telefon: Aut. 840-27.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-65

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c.
Telefon: Automata 510—71.

SHELL BENZIN OLAJ

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank. — Táviratcim: Ipközpont.
TELEFONSZÁMOK: **Központi osztályok** Nádor-utca 22, Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés. — **Bőrosztály:** Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. **Épitőipari osztály:** Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. **Falpari osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — **Kisipari hitelakció:** Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. **Kereskedelmi osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. **Textil közszállitási osztály:** Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

Irodaberendezések
HIRSCH ÉS TÁRSA
BUDAPEST,
V., Alkotmány-utca 19.

Pénzszekrények

Hírek

A hattyudal

Megjelent tehát a háborgó közgyülési vizeken a legszebb demokrata hattyu, Gál Jenő és elzengte az ő speciális dalát, amely ugy külsőségeiben, mint lényegét illetően a legszebb hattyudalok közé tartozott. Szomoruan és dicstelenül végződött ez a rendkivüli közgyülés egy gics volt, groteszk torzó, nem méltó sem a főváros törvényhatósági bizottságához, sem a közgyülési ellenzékhez. A nagy készülődés, a jelszavak hangoztatása, az obstrukcióval való fenyegetőzés, a kicsinél is kisebb eredet szült: egy zavaros, naiv határozati javaslatot, amelyet egyetlen fricskával utasitott vissza a közgyülés jobboldala.

A petárda ez alkalommal visszafelé sült el, az uj fővárosi törvény végrehajtási utasitása tárgyában összehivott rendkivüli közgyülés nem lett népünnepély, sem alkalom a tömegek szenvedélyének felkorbácsolására, szánalmas és tehetségtelen félóra volt, sok puffogó előzménnyel, semmi következménnyel. Ez a felszólalás a maga elárvultságában nem érdekelte, nem is érdekelhette a jobboldalt, azok az erőltetett tapsok és mondvacsinált ünneplés, amelyben hattyudala elzengése alkalmával a demokrata vezér részesült, azt mutatják, hogy ennek a gyakorlati alap nélkül való politizálásnak, pozitivumok nélkül való handabandázásnak végleg befellegzett.

Az a felszólalás, amely ezen a rendkivüli közgyülésen elhangzott, az a közgyülés, amelyen ez a felszólalás elhangozhatott, a maga nivótlanságával méltóan tesz pontot a demokrata ellenzék utóbbi időben való működése mögé. A gyakorlati problémák őket nem érdeklik, csak azokat a témákat kedvelik, amelyből politikai tőkéket kovácsolhatnak. Még tiz esztendeig akarnak élni abból a közigazgatási birósági határozatból, amelyet az ő panaszukra, de a többségi pártok hozzájárulásával hozott a legfelsőbb közigazgatási itélőszék. A tömegeket azonban ezek a banálitásokká dermedt frázisok már nem érdeklik, nem is érintik. A hattyu okosabban tette volna, ha az obligát dal elzengése nélkül repül át ama szebbik hazába...

Rupp László — méltóságos ur! A kormányzó *Rupp* László nyugalmazott kerületi előljárót a közszolgálat terén szerzett érdemei elismeréseül a kormányfőtanácsosi cimmel tüntette ki. Ilyképpen méltóságos ur lett tehát *Rupp* László, akinek nyugdijazása alkalmából a törvényhatósági bizottság minden oldalán megnyilvánult ünneplését most betetőzte a legmagasabb helyről származó kitüntetés. *Örömmel gratulálunk* a kitüntetéshez a nyugdijbamenetele után is változatlanul népszerü, kiváló főtisztviselőnek!

Péter és Pál napján ünnepli tizéves jubileumát a Keresztény Községi Párt

A keddi pártértekezlet megállapodott a pártot illető törvényhatósági tanácsi és üzemigazgatósági tagságok betöltésére vonatkozóan — Szerte a fővárosban megindult a szervezkedés a községi választásokra

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A *Keresztény Községi Párt* megalakulásának tizedik évfordulója alkalmából junius 29-én, vasárnap délelőtt ½11 órakor a Pesti Vigadóban *ünnepi diszgyülést* tart. A diszgyülésen felszólal *Wolff* Károly dr., a párt elnöke, továbbá *Csilléry* András dr. Az ünnepélyes jubiláris közgyülésen résztvesz a párt valamennyi tagja és a keresztény közélet sok kiválósága is.

A *Keresztény Községi Párt* kedden este *Wolff* Károly dr. elnökletével *értekezletet* tartott, amelyen elsősorban a párt álláspontját vitatták meg a szerdai rendkivüli közgyülést illetően.

Élénk érdeklődés kisérte a part jelölését is az uj törvény által szervezett törvényhatósági tanácsi és üzemigazgatósági tagi állásokra. Az erre vonatkozó jelöléseket a keddi pártértekezlet *a legteljesebb harmóniában* végezte el, bizonyságául annak, hogy a magasabb szempontok a párt kebelén belül győzedelmeskedni tudnak az egyéni ambiciókon.

Teljes határozottsággal jelentette ki a pártértekezleten *Wolff* Károly dr., hogy az átmeneti idő alatt a törvényhatósági tanács tagjai *semmiesetre sem kapnak fizetést, az üzemigazgatósági tagok pedig csak jelenléti dijakat kapnak.* Rámutatott *Wolff* Károly arra is, hogy a törvényhatósági tanácsi minőség súlyos kötelezettségeket ró azokra, akik azt elvállalják. A törvényhatósági tanács tagjai hetenként kétszer, esetleg háromszor is ott ülnek a városházán és ha valaki a tagok közül háromszor nem jelenik meg igazolás nélkül, azt *hivatalból törlik* és behivják helyette a soronkövetkező póttagot.

Abból az alkalomból, hogy a magyar törvényhozás az uj fővárosi törvényt megalkotta, az *Erzsébetvárosi Keresztény Kaszinó* Thököly-ut 56. szám alatti nyári helyiségében a *Keresztény Községi Párt* vezéreinek a tiszteletére junius hó 14-én, szombat este 8 órakor társasvacsorát rendez. Ugyanekkor bemutatják a most már teljesen kész, uj nyári helyiségeket is. A vacsorán a keresztény politikai és társadalmi élet *számos kitünősége is megjelenik* és ott fel fog szólalni.

Hogy mennyire összeforrott a Keresztény Községi Párt az egyes kerületek keresztény polgárságával, a legélénkebben mutatja az az ünnepség, amelyet két előkelő keresztény közéleti férfiu: Müller Antal szövetkezeti igazgató, fővárosi bizottsági tag és Haverland Antal gyáros tiszteletére rendezett névnapjuk alkalmából a keresztény Józsefváros. A Kálvária-téren levő keresztény kaszinó helyiségeit csütörtökön este 8 órára zsufolásig megtöltötte a kerület előkelő keresztény polgársága, élén Wigh János kerületi előljáróval, a kaszinó elnökével. Ott láttuk Buday Dezső, Czettler Jenő és Petrovácz Gyula országgyülési képviselőket, Blieszner Agoston józsefvárosi plébánost, Ilovszky János, Doros Gábor dr., Repold Károly, Piazza Győző, Miklós Ferenc dr. törvényhatósági bizottsági tagokat, Katona János igazgató főmérnököt, Baján Ferenc dr. ügyvédet. A főváros tanácsa részéről Liber Endre, Purébl Győző dr. és Szendy Károly tanácsnokok jelentek meg, ott voltak továbbá Salamon Géza dr. és Szvoboda Endre dr. tanácsjegyzők.

Az első felköszöntőt Wigh János kerületi előljáró mondotta, üdvözölvén a megjelent diszes vendégkoszorut. A kerületi szervezetek részéről Baján Ferenc dr. ügyvéd, Katona János mérnök és Schaller Sándorné, a női szervezetek elnöke, szólalt fel. A római katholikus egyházközség nevében Vargyas Tivadar dr. beszélt. Petrovácz Gyula országgyülési képviselő, Czettler Jenő dr., a képviselőház alelnöke szólaltak fel azután, majd a kerületi keresztény iparosok nevében Pekovits János üdvözölte az ünnepelteket. A szomszéd kerületek keresztény szervezeteinek üdvözleteit Piazza Győző, Miklós Ferenc és Repold Károly bizottsági tagok tolmácsolták. Buday Dezső országgyülési képviselő mondott még beszédet, majd az ünnepeltek: Müller Antal és Haverland Antal köszönték meg meghatott szavakkal a lelkes óvációkat.

Alkalmi vásár
részlet áruház
bebutoroz és felruház
Budapest, VI., Fóthi-ut 18.

Az elnöki ügyosztály nyári menetrendje

Az elnöki ügyosztály megfeszitett erővel dolgozik, hogy az uj törvény következtében a főváros adminisztrációjában előálló változások minél inkább zökkenő nélkül menjenek végbe. *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok, az ügyosztály vezetője csak augusztusban fog legfeljebb két hétre szabadságra mehetni, annyira elfoglalják őt és az ügyosztály egész tisztikarát *a fontosabbnál fontosabb szervezési kérdések.* Az üresedésben levő közélelmezési, adóhivatali, végrehajtói, mérnöki és kezelőtiszti állásokra a tanács hétfőn, e hó 16-án tartandó rendkivüli ülésében fogja a választásokat megejteni: ezek lesznek az *utolsó választások*, amelyet a tekintetes tanács hajt végre, mert az átmeneti idő elmultával az uj törvény a kinevezési hatáskörben utalja a tisztviselői állások betöltésének legnagyobb részét. Az átalakulással kapcsolatos kérdések közül egyike a legfontosabbaknak *a szabályrendeletek átdolgozásának* problémája, amit az uj törvény határozottan előir.

A polgármester intézkedésére *Gárdonyi* Albert dr. főlevéltáros már hetekkel ezelőtt összeirta az összes fővárosi szabályrendeleteket. Kiderült az összeirás során, hogy a fővárosnak összesen *kétszázharmincnyolc érvényben levő szabályrendelete van*, amelyek közül azonban a legtöbb már elavultnak mondható, ugy, hogy mindössze *száz olyan szabályrendelet van*, amely ma is érvényben levő intézkedéseket tartalmaz. Az összes szabályrendeleteket az elnöki ügyosztály átdolgozza, módositja és ujra kiadja az uj törvény értelmében, azokat a szabályrendeleteket, amelyek már nem aktuálisak, régi formájukban *irattárba* helyezik. Az uj szabályrendeleteket a *jogszabályok gyüjteményében* hivatalosan is kiadja a főváros.

Készül az elnöki ügyosztályban a *törvényhatósági tanács ügyrendje* is, amelyet a most megalakuló testület első ülésében le fog tárgyalni. A törvény a főváros adminisztrációjába belekapcsolja az ügyosztályok mellé szervezendő szakbizottságok elnökeit. Az elnököknek, akik a törvényhatósági tanács tagjai közül fognak kikerülni, a főváros életében egyéb szerepük nem lesz, mint a szakbizottságok üléseinek összehivása, azok tárgysorozatának megállapitása, az üléseken való elnöklés. A szakbizottságok elnökeinek a városházán *hivatalos helyiségük nem lesz.*

Csak egy huzás, már junius hó 21-én!

54. magy. kir. áll. sorsjáték

Összesen **17.000 nyeremény**, melyek mind **készpénzben** fizettetnek ki

Főnyeremény:

30.000 pengő

Nyeremények: 20 000 P, 15.000 P, 10.000 P, több 5000 P, 2500 P, 2000 P, 1000 P stb., stb.

Egy egész sorsjegy csak 3 pengő

Kapható minden hank- és sorsjátéküzletben, dohánytőzsdében stb.

Ezen sorsjegyekkel nemcsak szerencséjének az esélyeit szolgálja, hanem jótékonyságot is gyakorol!

KATZER
ÉPITÉSI VÁLLALATA
TELEFON: 539—14
I., SZIRTES-U. 3/b.

NAGY ISTVÁN
Béton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

Hortobágyi juhtúró
Mindenütt kapható! Termeli: ORSZ. MAGY. TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

KELE MIHÁLY
épület asztalosmunkák, bútorok és iskola berendezések gyára
Budapest, Örömvölgy-u- 38-40
Telefon: József 312—98.

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

STRASSIL Szilikátút az olcsó modernizált makadámút
Siliphalt felületi kezelés teljes portalanitásra
VEGYITERMÉKEK RT. - JUST KORNÉL mérnök
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 29. SZ.

Telkek már **heti 4—5 pengőtől** részletfizetésre **leköthetők.** — Gyönyörű helyen, **villamos megálló mellett, 20** percnyi távolságra a fővárostól. Családi ház és villa épitésre alkalmas, amit a telek kifizetése esetén elő is mozdithatunk. Tervrajzokat és **egyéb felvilágositást** a **Tabáni Épitő és Kereskedelmi r.-t.** L. Hegyalja-ut 5 Alapitva 1911
Fővárosi alkalmazottak és nyugdijasok felvétetnek mellékfoglalkozásra.

Nagy Ferenc autóvillamossági Üzeme Budapest, VIII., Gólya-U. 22.
Automobil önindítómotorok, dinamók, fényszórók, irányjelzők és akkumulátor-telepek készitését és szakszerü pontos javitását vállalom, olcsó árak mellett.

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428-25

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439—91
Polg. tűzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja **MANGLITZ FERENC** Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

SÁNTHA JÓZSEF
törv. bejegyzett iparművész, lakberendező és kárpitosmester
IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 6—7.

Helyreigazitás. Elmult számunkban *Lázár* Ferenc dr. felsőházi és tagtörvényhatósági bizottsági tagnak interjuját közöltük az aktuális városházi kérdésekről. Az interju egyes részei nem egészen hű szövegben közöltettek és igy többek között az interjunak általunk adott cim sem hiven adta vissza *Lázár* Ferenc nyilatkozatát és intencióit.

A megfellebbezett tanácsnokválasztás. A legutóbbi rendes közgyülésen lefolytatott műszaki tanácsnoki választást *Pászthy* János bizottsági tag a közigazgatási bírósághoz intézett panasszal támadta meg. A panasz alapján *Pászthy* a műszaki tanácsnoki választás megsemmisitését kéri azzal az indokolással, hogy az elnökség által nyomatott hatszáz darab szavazólap ki nem derithető okokból tulnyomó nagyrészben eltünt, ugyannyira, hogy amikor a szavazatszedő küldöttség elnöke a szavazást meg akarta inditani, alig harminc darab szavazólap állott rendelkezésre. A panasz szerint hivatalos szavazólap hiányában a bizottsági tagok nagyrésze különböző nagyságu és szinü *blokkpapiroson* szavazott. A szavazás módja *Pászthy* szerint a titkos választás megsértése volt, a szavazás nemcsak objektivitását vesztette el, hanem teljesen komolytalanná vált, mert a benyujtott szavazólapok alakjáról és szinéről azonnal meg lehetett állapitani, hogy ki kire adja szavazatát. *Pászthy* ezeket a vádakat már a törvényhatósági bizottság közgyülésén is hangoztatta, amikor is az elnöklő *Ripka* főpolgármestertől azt a választ kapta, hogy *a szavazás ügyrendszerü volt, mert a bizottsági tagok nemcsak hivatalos szavazólapokkal szavazhatnak, hanem bármilyen más szavazólappal is, akár nyomtatva, akár kézirással szerepel azon a jelölt neve.* Bár a közigazgatási biróság döntését senki meg nem jósolhatja, mégis valószinünek látszik, hogy *Pászthy* panasza és érvei *gyengék* ahoz, hogy a közgyülés tulnyomó többsége által törvényesnek és jogszerünek elismert választási eljárást a biróság megsemmisitse és uj választás kiirását rendelje el. Az efajta fellebbezések a legkevésbbé sem szolgálják a közérdeket és csupán arra alkalmasak, hogy *zavart és egyenetlenséget* szitsanak olyan helyeken, ahol erre a zavarra és egyenetlenségre semmi szükség nincsen.

Hangel László előadása. A régi képviselőház Főhercegi Sándor-utcai üléstermében kedden este folytatta *Hangel* László általános érdeklődéssel és tetszéssel kisért előadását Ausztriáról. A vetitett és mozgóképes harmadik előadás tárgya a *Salzkammergut* volt, melynek során bemutatásra kerültek Salzburg, Bad-Gastein, Bad-Ischl, Bad-Aussée, Mondsée, Gmunden, Hallstatt környéke, továbbá a salzkammerguti tavak, valamint a Dachstein, a Höllen-Gebirge, a Totes-Gebirge, a Traunstein és a Schafberg csoportja. A harmadik előadást, csakugy mint az első kettőt a megjelentek lelkes tapsai kisérték végig, megköszönvén az igazán *élvezetes és hangulatos* előadást.

Vivóverseny Balatonkenesén

A B. S. E. balatonkenesei vivóversenyét Klell Kálmán nyerte

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A fővárosi alkalmazottak balatonkenesei üdülőtelepén rendezte meg a „Budapest" Sport Egyesület II. szabadtéri zárt versenyét. A pompás környezetben, kiváló rendezésben lefolyt verseny a nagyszámu és válogatott közönség soraiban élénk tetszést keltett. A verseny döntőjét megtekintette *Karafiáth* Jenő, az Országos Testnevelési Tanács elnöke is, aki elragadtatással nyilatkozott a versenyről. A verseny rendezőségét, élén *Honffy* Lajos szakosztályi elnökkel, minden dicséret megilleti azért a kezdeményező lépésért, amellyel a nálunk még alig ismert fürdőversenyt meghonositani igyekszik. A tavalyi kisérlet után az idei verseny oly pompás sikert hozott a fővárosi egyesületnek, hogy ezután bizton számithatunk arra, hogy más egyesületek is rendeznek ilyen fürdőversenyt. Az ilyen fürdőverseny egész speciális követelményeket ró a rendező egyesületre. Ezeket a követelményeket a B. S. E. a legnagyobb mértékben kielégitette. A verseny résztvevői, a zsüritagok, a vendégek a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a pazar vendéglátásról, amelyben az üdülőtelep igazgatósága a vivókat ellátta. *Haury* István aligazgató és *Kuszenda* Béla üdülőtelepi igazgató, a legnagyobb figyelmességgel viselték gondját a vigkedélyü társaságnak. Meg is hálálták a vivók a bőkezü vendéglátást, mert olyan viharos ünneplésben részesitették a Segitőalap vezetőségét, hogy csakugy harsogott az egész telep a sok éljentől. Ebből kijutott a páratlanul népszerü *Honffy* vivószakosztályi elnöknek is, akit a vivók oly szeretettel vesznek körül, mintha apjuk volna.

A versenyen *23 fővárosi alkalmazott, vivó indult*, akik közül 10 a B. S. E. tagja volt, 7 az Elektromos Müvek tisztviselőinek kebeléből került ki, 4-et a Beszkárt adott, 1 a Vizművekhez tartozott és 1 más egyesület kebeléből jött. A verseny rendezősége a jelentkezőket 5 csoportba osztotta. Ezekből a csoportokból kőrvivás után kikerülő első kettő adta a döntő résztvevőit. A tizes döntő élvezetesebbnél élvezetesebb mérkőzésekkel bővelkedett. Ugy látszott, hogy a versenyt a kiváló *Széchy* László nyeri, aki a tavalyi verseny győztese is volt. A favorit *Széchy* veretlenül haladt a biztos győzelem felé, amikor a nagyszerüen dolgozó *Hajós* Józseftől 5:4-re kikapott. Ekkor holtversenybe került *Klell* Kálmánnal, akinek ugyancsak egy veresége volt, amit Széchytől szenvedett el. Ez a helyzet megmaradt a verseny végéig és igy a szabályok értelmében a holtversenyt az elsőségért le kellett vivni. A megismételt asszót tiszta, szép akciókkal *Klell* Kálmán nyerte. *Klell* eredményét nagyban emeli, hogy verseny adminisztrációs munkáját is a legnagyobb sikerrel oldotta meg. Egész évi szorgalmas tanulásának most aratta le gyümölcsét. Reméljük, hogy a jövőben még több sikere is lesz, mert iskolázott vivó, sok elsőrangu képességgel. *Berty* László mester tanitványára büszke lehet. A második helyezett *Széchyt* nagyon alterálta a tüző nap szeszélyes refloxe. Amidőn elszenvedte első vereségét *Hajóstól*, akkor lángolt fel az igazi nagyságban és a nagyszerü *Pécsit* 5:0-ra lelépte. A harmadik *Hajós* lett. Amit produkált az a legtisztább, a legnemesebb vivásmüvészet volt. A *Széchyvel* vivott asszója klasszikus jelzőt érdemel. *Pécsin* észre lehetett venni, hogy egy hete Bakonyt járja tanitványaival. Nagyon merev volt. Ötödik kiváló epébajnokunk, *Hajdu* János dr. lett, aki bebizonyitotta, hogy a kardot is elsőranguan forgatja. A fenti 5 helyezett után következett *Bertity* Imre, *Bedő* Zsolt, *Bognár* Gusztáv dr., *Harrer* Rezső és *Jamriska* Lajos. Bertity fejlődésképes, a fiatal Bedő a jövő igérete. Bognár Gusztáv dr. nagyon gyenge napot fogott ki. Harrer Rezső a humort szolgáltatta. A közönség örült, amikor a plansra lépett. Jamriska nyers erő.

A zsüri tisztét *Schréder* Gyula rendőrkapitány, *Kovács* Andor dr., ügyvéd és *Duha* Jenő rendőrtanácsos látta el általános és egyhangu közmegelégedésre. Meg is emlitette *Berty* Laci bácsi, a magyar vivósport doyen-ja, hogy hosszu vivókarrierje alatt igen kevés verseny volt, amelyen a vivók ne protestáltak volna a birói itélkezés ellen. Nos, a B. S. E. kenesei versenye ilyen volt!

A hamutálca

Aki mostanában gyakrabban fordul meg a városházi folyosókon, meglepetve tapasztalja, hogy — Berczel alpolgármester mindig fekete zakóban jár. A hozzátartozó csikos nadrággal és fekete keménykalappal, természetesen. Egyre nagyobb kezd lenni a hőség, közeledik a kánikula, egyre több a világos nyári ruha, utcán, társaságban, hivatalban egyaránt: mi az oka annak, hogy a kitünő alpolgármester állandóan sötét ruhát visel?

Szent Imre herceg évében vagyunk, a kongresszusok, felvonulások, gyülésezések nagy esztendejében. Alig van nap, hogy Berczel alpolgármesternek hivatalos minőségében ne kellene valamelyik előkelő külföldi társaságot fogadnia: tegnap az iparjogvédelmi nemzetközi kongreszus külföldi résztvevőit fogadta a főváros nevében, ma az egyetemi tanárok ebédjén rezideál, hogy holnap a bécsi magisztrátust és városatyák társaságát köszöntse a polgármester helyettesitésében. Hol németül, hol ékes francia nyelven mondja tehát Berczel Jenő az üdvözlő beszédeket, felköszöntőket, tósztokat, sőt nem egyszer szmokingot vagy frakkot is kell öltenie. Izzadni izzad tehát az alpolgármester ur, mert nálunk még nem divat a fehér vászon szmoking, amely Indiában például comme il faut estélyi öltözet...

A nagy meleg ellenére is vannak azonban kedves momentumai a reprezentáció terhes foglalkozásának. Igy az elmult napokban a nemzetközi iparjogvédelmi kongresszus tagjait fogadta a főváros képviseletében Berczel alpolgármester. A kongresszus svájci tagjai három különlegesen finom, nagy bőröndkiséretében érkeztek Budapestre. Volt a három bőröndben minden jó: rengeteg csokoládé a pesti gyerekeknek, ezüst kehely az Acélhang dalárdának, még egy ezüst kehely a Budai dalárdának és egy kis láda, amelyet Wettstein államtanácsos, a kongresszus svájci csoportjának elnöke különösen gondjába ajánlott Berczel alpolgármesternek, azzal, hogy azt a kongresszus svájci csoportja Sipőcz polgármester számára szánta ajándokul.

Amint kibontják a csomagot, egy hatalmas hamutálca esik ki belőle, nem is egyszerü hamutálca, hanem egészen nagy disztárgy, iparművészeti ékesség, rajta a svájci oroszlánnal. Wettstein dr. meg is magyarázta, hogy miért éppen hamutálcát ajándékoznak a polgármesternek, azzal a kéréssel, hogy azt tanácskozó asztalára állitsa.

— Tudja, alpolgármester ur, — mondotta jóviális mosollyal a svájci doktor — nálunk az ilyen nagy hamutartók a divatosak. Ha az izgatottan vitatkozó, perlekedő tanácskozó testület látja ezeket a hatalmas hamutartókat, körülrakva szivarral, cigarettával, mindjárt jobb kedvre derül, alább hagy a harag, könnyebb a tanácskozás. Erre gondoltunk mi, amikor Sipőcz polgármester urnak felajánljuk ezt az igénytelen ajándékot azzal a kivánsággal, hogy a budapesti tanácskozó terembe is terjessze az óriási hamutartó azt a békét és nyugalmat, amit nálunk szokott maga körül teremteni...

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-ut 7.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet az 1930. évi uj épitkezésekhez szükséges:

8000 fm. hasitott trahit (andezit) szegélykő, 6000 fm. faragott trahit (andezit) szegélykő, 20.000 drb. 18/27/18 cm. trahit (andezit) kőtőkockakő, 20.000 drb. 26/26/13 cm. trahit (andezit) gyalogutkő, 400.000 darab 18/18/13—14 cm. trahit (andezit) fejkő, 60.000 drb. 18/18/18 cm. bazalt koskakő, 100.000 drb. 18/18/14 cm. bazalt ¾-es koskakő, 400.000 darab 18/18/13—14 cm. bazalt fejkő szállitására.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és boritékban elhelyezett ajánlatokat

1930. évi junius hó 16-án (hétfőn) déli 12 óráig

a II. em. 279. ajtószám alatt vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszinén kell benyujtani. A versenytárgyalás 1930. évi junius hó 16-án (hétfőn) délután 5 órakor lesz a III. em. 352—54. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930 évi május hó 27-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az I., Naphegy-tér és csatlakozó utcák rendezésével kapcsolatban szükséges

kövező- és előmunkákra.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és boritékban elhelyezett ajánlatok

1930. évi junius hó 16-án (hétfőn) déli 12 óráig

a II. em. 279. ajtószám alatt vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszinén kell benyujtani.

A versenytárgyalás 1930. évi junius hó 16-án (hétfőn) délután 5 órakor lesz a III. em. 352—54. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi május hó 31-én.

A székesfőváros tanácsa.

HLATKY JÓZSEF
okl mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395-78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. – Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe: I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák: Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

Munkácsy Ernő
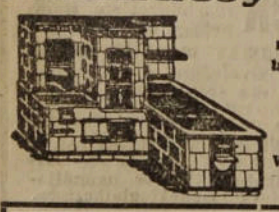
épület- és műlakatosmester, takaréktüzhely- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rózsa utca 39
Tel.: J. 312-80

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
műkőáru készitő, tal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szallitó-képtellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449-98

CSÁSZÁR IMRE linoleum- és gummipadlóburkolási vállalat
Budapest IX., Lónyay-utca 76 Telefon: J. 325-58
Beton-, Estrich- és Asbestalizatok készitése. Szakszerü munka. – Ajánlatok dijmentesen

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J. 382-27.
BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 18.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

Egészséges, száraz lakások csak
"ÁRAMLÓ LEVEGŐ"
rendszerrel érhetők el feltétlen biztonsággal. Alkalmazható régi nedves falaknál, valamint uj épületeknél.
Prospektus, helyszini szemle és ajánlat dijtalan
PAULUS PÁL EDE
Bpest, V., Nádor-u. 19. Tel. Aut. 120-07

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő kir. Fensége uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 381-17.

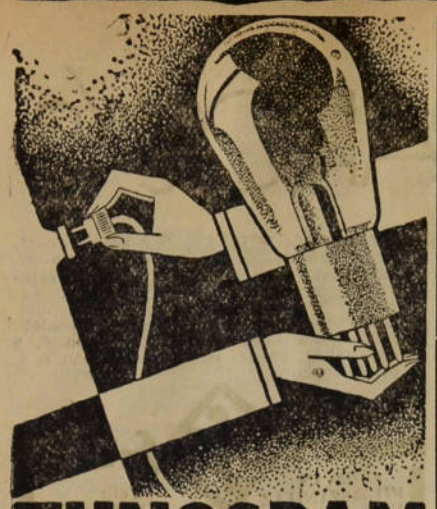
TUNGSRAM
VÁLTÓÁRAMU BÁRIUMCSŐ

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

Cross-Charles E. Lewis utódai
Központi fütések,
vizvezetékek,
egészségügyi berendezések
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7
Telefon: József 322-25

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest. IX., Páva ucca 24.

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, II., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

CSAKLÓS ANDRÁS egyházi szobrász, oltárépitő és egyházművészet templomberendező. Műterem: Budapest, IX., Kinizsy-utca 14. sz. Római katholikus cég. Az első beszerzési forrása a fából és hőből készült templomberendezési tárgyaknak.
Nem kereskedő.

SIMKÓ ANTALNÉ
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ ÜVEG- ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

„PAX"
vörösrézből készült szénsavas kézi tűzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC lémárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

Ágotay – elment

Helyére Fodor Miklóst, a legkiválóbb külföldetjárt magyar filmrendezőt szerződtették

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Jelentette az *Uj Budapest*, hogy a *Pedagógiai Filmgyár* ezévi közgyülésének elhalasztását volt kénytelen kérni, mert a felügyelő bizottság egyik tagja vonakodott az igazgatóság által már elfogadott mérleget aláirni. Megirtuk azt is, hogy a Pedagógiai Filmgyár részvénytársaságnál uralkodó zavaros állapotok a legkevésbé alkalmasak arra, hogy a fővárosi üzemek jóhirét öregbitsék, arról nem is beszélve, hogy a fővárosnak ez az egyik legveszteségesebb üzeme sem a kulturát, sem az anyagiakat illetően nem teljesiti a reábizott feladatokat. A filmgyár ellen a legszélesebb körökben megnyilvánult antipatia arra késztette a *Keresztény Községi Pártot* és elsősorban annak elnökét, hogy *rendet igyekezzen teremteni a Pedagógiai Filmgyár portáján*, mielőtt a részvénytársaság feje fölött összecsaptak volna a hullámok.

A rendcsinálás terén az első lépés *Ágotay* Bélának, a részvénytársaság vezérigazgatójának szabadságolása volt. Az igazgatóság legutóbbi ülésén bizonytalan időre szabadságolta *Ágotayt*, de folynak a tárgyalások azirányban is, hogy *Ágotay* véglegesen megváljon állásától. *Ágotaynak* még ötéves szerződése van a részvénytársasággal, a vele folyamatba tett tárgyalások azonban *nem azon az alapon indultak meg*, hogy a vezérigazgató teljes összegszerüséggel megkapja végkielégitését. Sikerülni fog egy olyan plattformot találni, amelynek alapján *a fővárost nem fogja terhelni Ágotay végkielégitése*.

A részvénytársaság élére egyelőre ideiglenes hatállyal *Fodor* Miklóst szerződtette a részvénytársaság. *Fodor* a külföldet járt filmrendezők legkiválóbbika, Hollywoodban a *Fox*-nál és a *First National*-nál volt éves szerződése, mint technikai direktornak. Az ő külföldi, főleg németországi és angliai összeköttetései a siker reményével kecsegtetnek azirányban, hogy a *Pedagógiai Filmgyár a főváros külön megterhelése nélkül kiinduló helye legyen a magyar hangosfilmgyártásnak*. Az erre vonatkozó tárgyalások előrehaladott stádiumban vannak, irásbeli megállapodások is már létrejöttek, ugy hogy remény van a filmgyár deficitjének eltüntetésére is. A magunk részéről szivesen *előlegezzük Fodor Miklósnak azt a bizalmat*, amelyre uj poziciójában szüksége is van, örömünket fejezve ki azon, hogy végre arra *mindenképpen rátermett szakember jutott a megfelelő pozicióba*.

A Hoffherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth Magyar Gépgyári Müvek R.-T. igazgatósága a folyó hó 12-én tartott ülésen megállapitotta az 1929. üzletév mérlegét és a folyó hó 24-ére összehivandó közgyülésnek javasolni fogja, hogy a 962.012 P 53 f.-nyi nyereségből az értékcsökkenési alap növelésére 474.163.50 P fordittassék és részvényenként —.80 P osztalék kerüljön kifizetésre.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Müvei Igazgatósága nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a Budapest V. ker., Honvéd- és Markó-utca sarkán, 1090. és 1091. hrsz. alatti telken épitendő hatemeletes bérház épitésénél szükségelt a) **1. válaszfal-, 2. rabitz stucco-, 3. parafakőmunkákra**; b) **szigetelőmunkákra**; c) **ácsmunkákra**; d) **bádogosmunkákra**; e) **tetőfedőmunkákra**; f) **mükőmunkákra**; g) **kőfaragómunkákra**; h) **1. padozati, 2. faburkolómunkákra**; i) **márványmunkákra.**

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott irásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységes versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Amennyiben vállalkozó az a)—i) alatt felsorolt munkacsoportokból több munkacsoportra kivánna pályázni, ugy minden munkacsoportra különálló ajánlat teendő, mely ajánlatok egymástól függetlenül a munkacsoport megjelölésével külön-külön boritékba helyezendők. Vállalkozóra ilyen esetben minden munkacsoportra beadott ajánlat külön is kötelező erővel bir, mivel az Elektromos Müvek az egyes munkacsoportokra beérkezett ajánlatokat függetlenül fogja elbirálni attól, hogy a vállalkozó egy vagy több munkacsoportra adott-e be ajánlatot. A szabályszerüen aláirt és pengőértékü, tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt boritékban nyujtandók be.

Az ajánlatokat **1930. évi junius hó 25-én délelőtti ½10 óráig** kell az Elektromos Müvek igazgatósági épületében dr. Bárdi főtitkár ur kezeihez (V., Váci-ut 74. I. em. 101. sz.) benyujtani, vagy olyan időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig beérkezzék.

Az Elektromos Müvek a bánatpénz letételétől eltekint.

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon nap délelőtt 10 órakor az Elektromos Müvek igazgatósági épületében (IV. em. 401. sz.) fognak nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak olyan vállalatok vétetnek figyelembe, amelyek a kiirásban foglaltaknak szigoruan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, a külön kikötéseket, a költségvetést az általános megjegyzésekkel, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot, a megrendelési feltételeket, a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Müvek épitési irodájában (V., Váci-ut 74., IV. em. 438. sz.) hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között 10 pengő lefizetése ellenében megszerezhetők.

A tervek Györgyi Dénes müépitésztanár és Román Ernő müépitészek irodájában, IX., Kinizsi-utca 31., II. em. (Országos Magyar Királyi Iparmüvészeti Iskola) tekinthetők meg, hétköznaponként délelőtt ½9—½11 óráig, ahol a szükséges müszaki felvilágositások is megadatnak.

Az Elektromos Müvek igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között — tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson, hogy a munkát vagy szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégitőnek nem találná, ugy ujabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatba adása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A munka csak oly pályázó cégnek fog odaitéltetni, amely kimeritően és hiteltérdemlően igazolni képes, hogy hasonló müszaki jellegü munkát már, mint önálló cég, sikerrel végzett.

Az Elektromos Müvek igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaitélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kivül vehető igénybe.

Budapest, 1930. évi junius 4-én.

Budapest Székesfőváros Elektromos Müvei igazgatósága.

AUTOBUSZ KAROSSZÉRIÁK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZÉSEK
GYÁRTJA:
NAYÉS RÓNA
GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ ÉS SZIVATTYUGYÁR RT.
BUDAPEST, X., KÁPOLNA-TÉR

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet

a VIII., Kun-utca 8—10. sz. alatt a Köztisztasági Hivatal részére épitendő hivatal, raktár, lakás épitéséhez szükséges bontás-, föld-, kőmives-, vasbeton-, ácс-, elhelyezőmunkákra.

A bánatpénz tekintetében a fenntebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenkint 50 fillérért kaphatók 1930. évi junius hó 4-étől kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának, IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthatók és a szükséges felvilágositás megszerezhető Feszelyi Sándor müszaki felügyelő és Flatt Ágoston okl. ép. előadónál, a Központi városháza III. em. 309—310. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi junius hó 25-én (szerdán) délelőtt ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi junius hó 4-én.

A székesfőváros tanácsa.

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben.
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyit.
M. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 72.455/1924. sz. körrendelet.
M. kir. kereskedelemügyi miniszter 92.062/XX 1925. sz. rendelet

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.
Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésben bemutatja: Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest. V., Zoltán-u. 7—9.
Telefon: Automata 110—18

ERDÉLYI
udvari fényképész
MŰINTÉZETE
IV., Semmelweis-u 2.

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

Dr. KUGLER JÓZSEF
SZÉNNAGYKERESKEDÉS
Központi iroda: IX., GÖNCZY PÁL-U. 2.
(Kálvin-tér mellett)
Városi telep: V., WAHRMANN-UTCA 7.
Telefon: Aut. 855-53. Lipót 902-06.

Vállalkozás

Uj kiirások

Csatornaépitésre a II., Hadapród-utca és Csévi-ut között (500 m. hosszu, 80/120 cm. és 70/105 cm. méretü). Határidő: 1930 junius hó 16 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornaépitési munkákra a VI., Csata-uaca, Hun-utca és Hungária-körut közti szakaszon. Határidő: 1930 junius hó 16 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornázási munkákra a II., Törökvész-uton (Tövis-utca és Héjja-utca közötti szakasz). Határidő: 1930 junius hó 16 (hétfő) d. e. 12 ó.

Burkolókőszállitás. 8000 fm. hasitott **trahit (andezit) szegélykő**, 6000 fm. faragott **trahit (andezit) szegélykő**, 20.000 drb. 18/27/18 cm. **trahit (andezit) kötőkoskakő**, 20.000 drb. 26/26/13 cm. **trahit (andezit) gyalogutkő**, 400.000 drb. 18/18/13—14 cm. **trahit (andezit) fejkő**, 60.000 drb. 18/18/18 cm. **bazalt kockakő**, 100.000 drb. 18/18/14 cm. **bazalt ¾-es koskakő**, 400.000 drb. 18/18/13—14 cm. **bazalt fejkő** szállitására. Határidő: 1930 junius hó 16 (hétfő) d. e. 12 ó.

Téli ruhaanyagok elkészitésére és szállitására. Határidő: 1930. junius hó 16. (hétfő), délelőtt 11 ó.

Kövező- és előmunkákra az I., Naphegy-tér és csatlakozó utcák rendezésével kapcsolatban. Határidő: 1930 junius hó 16 (hétfő) d. e. 12 ó.

Hajópadlómunkákra a VI. ker., Szent László-ut 59—61. sz. alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 junius hó 18 (szerda) d. e. ½10 ó.

Szobafestő- és mázolómunkákra az I., Uj Szent János-kórház Wodiáner-pavillonjában. Határidő: 1930 junius hó 20 (péntek) d. e. ½10 ó.

Burkolómunkákra az I., Uj Szent János-kórház Wodiáner-pavillonjában. Határidő: 1930 junius hó 20 (péntek) d. e. ½10 ó.

Központi fütőberendezési munkákra a IV. ker., Váci-utca 43. sz. alatti leánygimnázium épületében. Határidő: 1930 junius hó 21. (szombat) délelőtt fél 10 ó.

Központi fütőberendezés átalakitási és bővitési munkáira a IX., Kén-utca 1. sz. alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 junius hó 21 (szombat) d. e. ½10 ó.

Központi fütőberendezési munkákra a VII., Kazinczy-utca 25. sz. alatti elemi iskola épületében. Határidő: 1930 junius hó 21 (szombat) d. e. ½10 ó.

Vezetékalagut, föld- és vasbetonmunkákra az I. ker., Hieronymi-ut 1. szám alatt levő Uj Szent János-kórházban. Határidő: 1930 junius hó 23 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Föld-, kőmüves-, vasbeton-, elhelyező- és javitási munkákra az I. ker., Hieronymi-ut 1. szám alatt levő Uj Szent János-kórház sebészeti osztályán. Határidő: 1930 junius hó 23 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Vasbetonkeritésmunkákra a VI. ker., Teve-utcai tüzőrségi laktanyában. Határidő: 1930 junius hó 25 (szerda) d. e. ½10 ó.

Ácsmunkákra a VIII. ker., Kun-utca 8—10. sz. alatt a Köztisztasági Hivatal részére épitendő hivatal, raktár és lakás épületeknél. Határidő: 1930 junius hó 25 (szerda) d. e. ½10 ó.

Bontás-, föld-, kőmüves-, vasbeton- és elhelyezőmunkákra a VIII. ker., Kun-utca 8—10. sz. alatt a Köztisztasági Hivatal részére épitendő hivatal, raktár és lakás épületeknél. Határidő: 1930 junius hó 25 (szerda) d. e. ½10 ó.

Válaszfal-, rabitz stucco-, parafakő-, szigetelő-, ács-, bádogos-, tetőfedő-, mükő-, kőfaragó-, padozati-, faburkoló- és márványmunkákra az V. ker., Honvéd-utca és Markó-utca sarkán épitendő hatemeletes bérház épitésénél. Határidő: 1930 junius hó 25 (szerda) d. e. ½10 ó. (az Elektromos Müvek igazgatóságánál).

Betonburkolati és szigetelési munkákra a VIII. ker., Dugonits-utcai elemi és polgári iskola tetőterraszának helyreállitásánál. Határidő: 1930 junius hó 27 (péntek) d. e. ½10 ó.

Linoleumjavitási munkákra a VIII., Tisza Kálmán-tér 4. sz. alatti polgári leányiskola tantermeiben. Határidő: 1930 julius hó 4 (péntek) d. e. ½10 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács junius 12-iki ülésén vállalatba adattak:

A X., Uj Szent János-kórház főző- és mosókonyha épületének terrasz szigetelő munkát Biehn János (IX., Ferenc-körut 46) 5957.84 pengővel.

A VII., Alsóerdősori Erzsébet szeretetotthon épületének lapburkolatát fektetési munkáit Breuer Lajos (VII., Sz. Domonkos-utca 7) 4291 pengővel.

Az I., Kelenföldi tüdőbeteggondozó intézet mükőmunkáit Schmidt és Kelemen-cég (V., Honvéd-utca 15) 2254 pengővel.

A VI., Révay-utcai központi tüdőbeteggondozó intézet fekvőcsarnokának összes (szerelési munkák kivételével) Biró László (VI., Kmetty-utca 20) 23.600 pengővel.

A IX., Gyáli-uti Szt. László-közkórház VII. sz. pavillonjának mázoló- és meszelési munkáit Budapesti Festőiparosok Szövetségének (VII. Wesselényi-utca 54) 5147 pengővel.

Az I., Kelenföldi tüdőbeteggondozó intézet föld-, kőmives- és elhelyezőmunkáit Kovács József (II., Margit-körut 1) 28.737.50 pengővel.

Az I., Kelenföldi tüdőbeteggondozó intézet burkolómunkáit Kemény Sándor (V., Pannónia-utca 18) 9537.50 pengővel.

Az I., Kelenföldi tüdőbeteggondozó intézet ácsmunkáit Tőke György (VI., Hungária-körut 78) 6749.48 pengővel.

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

HA PÉNZRE VAN SZÜKSÉGE
budapesti vagy budapest-környéki házra, telekre és épitkezésre, gyorsan és előnyösen kaphatja hosszabb törlesztésre
SOLTI LAJOS v. bankcégvezető által
Budapest, V. Gróf Tisza István (volt Fürdő)-u. 10

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézet.
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas és pezsgőfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Vitál András mü- és épületlakatos
Budapest, VII., Angel-utca 3/b. Telefon: József 394-60.

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva: 1918.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

Szórakozás

CORSO (Váci ucca 9.) Telefon: Aut. 874—02. Két hangosfilm-attrakció: **Táncos diákok.** Hangos vigjáték 8 felv. Főszereplők: Lois Moran és David Percy. — **Az ezerszemü ember.** Egy filmriporter kalandjai 7 felv. Főszereplők: Sue Carol és Nick Stuart. (Reprizek.) Előadások mindennap: 5, fél 8 és háromnegyed 10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) **Csak téged szeretlek!** Izzó történet, csodaszép dalokkal és eredeti kisérő zenével 12 fejezetben. (Mary Duncan, Antonio Moreno, Warner Baxter.) **Stan és Pan kirándul.** Előadások: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION IV., Eskü-ut 1. Tel.: Aut. 831—02. **Cirkusz oroszlán.** Előadások: fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

KAMARA MOZGÓ
(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.
1. Paramount hangos hiradó.
2. Donizetti: Lammermoori Lucia.
3. Roof Garden Revue.
4. A szerelmes kadét.
Előadások: hétköznap 5, ½8 és 10 órakor, vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor
(Nyitott tető.)

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: József 429—46 és József 419—02. **Komédiások.** (Artisten.) Ut a vándorszinháztól a revüpalotáig 13 fejezetben. Főszereplő: Nancy Caroll. Beszél, zenél, énekel. Színes betétekkel. — **Hangos hiradók.** — Előadások kezdete hétköznapokon 6, 8 és 10 órakor, vasár- és ünnepnapokon 4, 6, 8 és 10 órakor.

UFA

CORVIN FILMSZINHÁZ Tel.: J. 389—88.
VIII., József-körut és Üllői-ut sarok
Harold Lloyd-film a **Gyáva hős.** Zoro Huru vigjáték 10 felv. Ezer cigány hangversenyről hangosfilm — **Hiradók.** Előadások köznap fél 7, 9; szombat, vasárnap, hétfőn: ½6, ½8, ¾10.

UFA FILMSZINHÁZ (VI., Teréz-körut 60. Tel.: Aut. 197—68 és 197—67): 1. **Hangos világhiradó.** 2. **Lakatos szakszofonművész.** 3. **Kadettek.** Hangosfilm. 4. **Szekeres** orgonaszólója. 5. **Egy kis félreértés.** Hangos burleszk. Előadások hétköznap: ¾6, ¾8, háromnegyed 10. Vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor. **Nyitott tető!!**

URÁNIA FILMSZINHÁZ (VIII., Rákóczi-ut 21. Tel.: J. 460—45. J. 460—46. **„Hollywood revü".** 10 sláger, 25 sztár, 200 görl. — **Miki, mint Lindberg.** Trükkfilm. — **Hangos hiradó.** — Előadások kezdete hétköznap: ½6, ½8 és ½10; vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ
Gaál Franciska: „Nagy cipőben kis fiu"
Vaszary Piroska: „A pillangó". Békeffi konferál
Kezdete 9 órakor

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VIII. ker., gróf Wenckheim-palota könyvtárrá történő átalakitásával kapcsolatosan szükséges

mübutor berendezési munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi május hó 19-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető a volt Wenckheim-palota helyiségeiben hétköznaponkint délután 2—5-ig, ugyanott a pályázati idő alatt szerdán és szombaton délután 5 és 6 óra között Bodon Károly és Vass Béla tervező művészek felvilágositással szolgálnak.

A versenytárgyaláson csak budapesti lakos magyar állampolgár mübutorasztalosok vehetnek részt, kik magasabb igényeknek megfelelő üzemmel rendelkeznek és akik elfogadható módon igazolni tudják, hogy hasonló természetü munkát már szállitottak. A mübutorasztalosi minőség szükség esetén az asztalos ipartestület által igazolandó.

Az ajánlatok

1930. évi junius hó 10-én (kedd) délelőtt ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály, III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi május hó 15.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet

a VI., Teve-utcai tüzőrségi laktanya vasbetonkerités munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fentebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 50 fillérért kaphatók 1930. évi junius hó 5-étől kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Hönsch László okl. mérnök előadónál, a Központi városháza, III. em. 315. sz. ajtó alatti hivatalos helyiségében délelőtt 12—2 óra között.

Az ajánlatok

1930. évi junius hó 25-én (szerda) délelőtt ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi junius hó 3-án.

A székesfőváros tanácsa.

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és mülakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASAG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 25. szám — Budapest, 1930 junius 21

UJ BUDAPEST

...ZGAZDASÁGI HETILAP

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Budapest, IV. Gróf Károlyi-u. 8.

...zetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828-23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Egy fejfára

A tekintetes tanács szerdai ülése, amikor egy órakor bevonultak a fotoriporterek, hogy az utolsó ülést képen is megörökitsék, szomoru, nagyon szomoru volt. A temetési aktuson elhangzott gyászbeszédek, a polgármester bucsuztatója, Buzáth mélyérzésü szavai, a Keresztény Községi Párt irata az enyészet hangulatát árasztották, az utolsó tanácsülésen nem egy intézmény szállt sirjába, egy történelmi korszak zárult le, hogy soha többé vissza ne térhessen. Mert az az ötvennyolc esztendő, melynek határkövét jelentette Sipőcz polgármester szerdai zárószava, korszak volt, történelmi időszak, fiatalkora az azóta felserdült székesfővárosnak.

Vajjon? A főváros közigazgatása annyira nélkülözni fogja-e a márholnapra megszünt tekintetes tanácsot, hogy nem fogja az eddig minden hézagot betemető testületet visszavágyni Budapest közönsége? Olyan kérdés ez, melyre e pillanatban feleletet adni nem lehet, hacsak nem akarunk jóslásokba bocsátkozni. Kétségtelen, hogy a törvény intenciói szerint a törvényhatósági tanácsban maradéktalanul fognak érvényesülni a jobboldali szempontok, de a jobblétre szenderült hivatalnoki tanács nem ugyanazon eszmék szolgálatában állt-e, amelyek a jobboldali vezéreket hevitik?

Lehettek esetek, hogy a tekintetes tanács egyszer-másszor lesiklott erről az utról, akkor is azonban külső nyomások alatt, meg kell azonban állapitani, hogy, mióta az egyesitett három város magisztrátusa életrehivatott, a most feloszlott tanács és annak nemes elődei mindenkor nagy eszmék szolgálatában igyekeztek nagy célokat megvalósitani. Amint Buzáth János találóan és hangulatosan állapitotta meg szerdai bucsuztató beszédében, a tanács müködése felett mindenkor Kammermayer Károly szelleme lebegett, a nagy alkotóé, akinek irányitásai és célkitüzései szerint fejlődött világvárossá Budapest.

Azonban temetni jöttünk és nem dicsérni, a holttest mellett miért kesereg jünk az elhunyt érdemei fölött, amikor az visszahozhatatlan! Az élet üteme az, hogy szerte Európában laikus elemek vonuljanak az adminisztráció benső parancsnoki tornyaiba, a régi szenátusok és magisztrátusok a környező nyugati országokban mindenütt átadják helyüket, hol részben, hol egészben, a népképviselet kiküldötteinek, akik talán egyelőre kevesebb szakértelemmel és avatottsággal, de mindenesetre hittel, lelkesedéssel, a választóközönséggel való közvetlenebb kontaktusok kapcsán irányitják a községi közületek kormányrudját. A cézári holttest fölött épült fel a császári Róma: ki tudja, a törvényhatósági tanács nem fogja-e több eredménnyel fejleszteni Budapestet, mint hivatalnoki tagokból álló elődje?

Abban a tudatban, hogy a kereszténypárti vezérek közvetlenebbül fognak tudni a törvényhatósági tanács utján belefolyni a város vezetésébe mint eddig, megvalósitandó a városházi élet minden frontján a keresztény és nemzeti gondolat uralmának megdönthetetlenségét, szeretettel és reménységgel üdvözöljük a törvényhatósági tanácsot. A fejfa, amely a tanács sirján domborul, legyen igéretes zászlótartója a szebb és boldogabb jövendőnek!

Városházi perspektivák

Az uj törvény és a végrehajtási utasitás átmeneti rendelkezései zavaros helyzetet teremtettek a városházán — A legközelebbi jövő feladata az óriásivá nőtt polgármesteri jogkörnek a közigazgatásban való gyakorlati érvényesitése — A törvény értelmében üzemi szabályrendeletet alkot a polgármester, amelynek hivatása, hogy egységes elvek szerint rendezze az üzemek igazgatását és az adminisztrációhoz való anyagi hozzájárulást

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A törvényhatósági tanács megalakitásával az uj törvény által teremtendő uj városházi éra felé megtörtént az első lépés, azonban, ha a jövő horizontjait keressük, valamennyi égtáj felé sötét és felhős a firmamentum. A polgármester és a főváros egész adminisztrációja előtt a jövőt illetően *sulyosabbnálsulyosabb akadályok tornyosulnak*, ma még bizonytalan, merre lesz kiut az utvesztőből, a közigazgatas megzavart egyensulya mikor fog helyreállni és eljön-e egyáltalában az az idő, amikor az uj törvénynek a belügyminiszter és a jobboldali pártok által beigért előnyeit élvezni fogja Budapest közönsége.

Kétségtelen, hiszen ezt az országgyülés képviselőházában és felsőházában a kereszténypárti szónokok kifejtették, az uj fővárosi törvény politikai szempontból az autonómiának, a közönség akaratának közvetlen bejutását jelenti a városházi sáncok mögé, a politikai akaratnak azt az érvényesülését, amelynek a multban mindenesetre *(hogy jó, vagy rossz, ez alkalommal ne vitassuk)* gátja volt a szerdai utolsó ülésén jobblétre szenderült hivatalnoki tanács. Azonban, amennyire a legkisebb részletekbe menően kidolgozza a törvény és annak végrehajtási utasitása az önkormányzati akaratnak a városházi életben való érvényesülését, annyira nyitva hagy olyan adminisztracionális kérdéseket, amelyeket illetően *a legnagyobb tanácstalanság uralkodik ugy a pártokban, mint magán a városházán.*

Ismert dolog, hogy az uj törvény 48. és 49., nemkülönben a 75., 76. és 77. szakasza példátlanul nagy hatalmat ad az adminisztrációt illetően a polgármester kezébe. A 48. szakasz rendelkezéseinél is fontosabb a 77. szakasz azon megállapitása, amely szerint *a költségvetést a polgármester hajtja végre, annak keretei között gazdálkodik, rendelkezik a hiteleknek a költségvetésben kijelölt célokra való felhasználása felett.* Mivel pedig a költségvetés végrehajtása tulajdonképpen magát a gazdasági adminisztrációt jelenti, kétségtelen, hogy a főváros gazdasági életét illető minden hatalom, amely eddig a tanács kezében volt, ezentul a maga teljes egészében a polgármesterre száll át, aki azt saját személyében vagy megbizottai utján gyakorolja.

A törvény ezen megállapitásából folyik, hogy tekintetbe véve a szakbizottságoknak a törvényben megállapitott *véleményező* hatáskörét, (szemben az eddigi *javaslati* hatáskörrel), a polgármester, illetőleg a polgármester által erre a célra kijelölt helyettesek, alpolgármesterek vagy ügyosztályvezető tanácsnokok hatáskörébe fog tartozni *a versenytárgyalások eldöntése* is. Az adminisztráció és a gyakorlati élet szempontjából ez a körülmény egyike a *polgármester legsulyosabb és legfelelősségteljesebb feladatainak.* A versenytárgyalási döntések eddig a hivatalnoki tanács kezében voltak, egy *testület* kezében, ennek helyébe lép a polgármesteri intézkedési jogkör, amely tekintetbe véve a régi és az uj szakbizottságok hatásköre között fennálló *mérhetetlen ürt*, azt jelenti, hogy a polgármester, illetőleg az ügyosztályvezető tanácsnok az adminisztráció szempontjából *korlátlan ura a versenytárgyalási döntéseknek.* Az sincs kizárva, hogy a *törvényhatósági tanács* fogja fentartani a döntéseket magának, *ami szintén nem ideális.* Hogy helyes-e ez a rendszer, a jövő fogja megmutatni, bár a miniszteriális rendszernek ez a formája az érdekképviseletek szerint nem pótolja, nem is pótolhatja a tanácskozó testületben való döntés *szélesebb perspektivákat biztositó rendszerét.*

Nem kevésbé sulyos probléma az *üzemi igazgatásnak* a jövőben való kialakulása az uj törvény szerint. Az üzemeknek közös igazgatási szabályrendelete már esztendők óta égető kérdése a fővárosnak. Ebben a problémában javaslat és elhatározás a multban azért nem történt, mert esztendők óta állott a küszöbön a fővárosi törvény megalkotása és nyilvánvaló volt, hogy az üzemek igazgatására, szabályozására előirások lesznek és *meg fogja jelölni a törvény azokat a kereteket*, amely kereteket a szabályrendeletnek be kell tartania.

Igy is történt. A megalkotott törvény kimondja, hogy az üzemi igazgatásra szabályrendeletet kell alkotni. A legfőbb panasz, ami a multban elhangzott, az volt, hogy az egyes üzemek *különböző adminisztrációs és gazdálkodási elvből* indulnak ki, más-más utakon járnak és akár a köz szempontjából az egységárakat, akár a főváros háztartásához való hozzájárulásukat tekintjük, *minden üzemnél más politikát és más eredményeket látunk.* Ennek a sok politikai surlódásra alkalmat adó divergáló üzletpolitikának főoka az volt, hogy az üzemek, főleg a részvénytársasági üzemek és a főváros között *nem volt meg a kellő kapcsolat atekintetben*, hogy az üzemek gazdájának, a főváros törvényhatóságának akaratát az üzemigazgatásban maradéktalanul érvényesiteni tudta volna.

Ha vizsgáljuk az uj fővárosi törvényt, azt meg kell állapitanunk, hogy ez az üzemek, valamint az üzemek és a közigazgatási érdekek között való kapcsolatot *még lazábbá teszi.* Azt az összefüggő szervet, aminek hiányát annyira éreztük a multban, *az uj törvény sem állitja fel az üzemek között*, hiszen az igazgatóságok külön igazgatják az egyes üzemeket, a kapcsolatot *csak a polgármester személye* alkotja. Azok a kifogások, amelyek az üzemigazgatással kapcsolatban a multban felmerültek, eszerint *nehezen lesznek kiküszöbölhetők*, hiszen a polgármester nagy elfoglaltságánál fogva ezt a kapcsolatot *a maga személyében nem teremtheti meg*, annál kevésbé, mert a törvény nem gondoskodott a polgármester jogainak akár adminisztrativ, akár pénzügyi vagy gyakorlati szempontból való gyakorlásáról.

Ha az üzemek gazdálkodását ugy a közigazgatásnál, mint pénzügyi szempontból helyes alapokra akarjuk fektetni, ezt *az összekötő közös szervet* meg kell alkotni, aminek a lehetősége biztositva van azáltal, hogy az üzemek igazgatására a törvény külön szabályrendelet megalkotását irja elő. Ebben a szabályrendeletben a felmerülő kérdések szabályozása szempontjából *gyakorlati intézkedéseket kell életbeléptetni*, talán többet is, mint amit a törvény intencióit magyarázva ki lehet olvasni. *Ennek azonban akadálya nincsen.* Gondos előkészités után a törvényhatóság feladata lesz éppen a multak hibáinak kiküszöbölése céljából egy olyan *üzemi szabályrendeletet alakitani*, amely az üzemek igazgatását az egységes és fentebb ismertetett szempontok figyelembevételével az autonómia érdekeinek megfelelően szervezi meg.

A polgármesteri jogkörnek az adminisztrációban való gyakorlati érvényesitése; a gazdasági természetü problémák (ideértve elsősorban a versenytárgyalásokat) megoldásának olyam módja, hogy a polgármester egyéni felelőssége kisebbittessék, mindazonáltal ezeknek a kérdéseknek elintézése a köz javára történhessék; az üzemek öncélúságának és szétágazó érdekeinek olyan összefogása, hogy az üzemigazgatóságokban helyet foglaló kiküldöttek müködése felett egységes

szempontok és elvek legyenek irányadók: *ezek a legközelebbi jövő feladatai.* Olyan feladatok, amelyek megoldása nem tür halasztást, hiszen az átmeneti állapotok okozta bizonytalanság hova-tovább türhetetlenné válik a városházi élet minden vonalán. A fővárosi törvény az autonómia politikai jelentőségét és célkitüzéseit állapitotta meg, a polgármester feladata, hogy az adminisztráció mindennapi életét, szükségleteit és kivánságait az uj keretek közé szoritsa. A feladat nagy, mondhatni: óriási — és a polgármester, amikor a tőle megszokott energiával és buzgalommal megoldja a problémákat, alapvető munkálatot végez!

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:

NEMZETI UJSÁG

UJ NEMZEDÉK

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

Mibe fog kerülni a kórházi rádió?

Két évi töprengés után elkészült a kórházi rádió műszaki véleményezése — A középitési ügyosztály által a kórházi rádió bevezetésére előirányzott összegből uj kórházat tudna felépiteni a főváros

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Még 1927-ben több vállalkozó fordult egyidejüleg beadványnyal a főváros közegészségi ügyosztályához, ajánlatot tevén a radiónak a kórházakba való bevezetésére. Az ötletet erre az Uj Szent János-kórház zart osztályán *a rádiómuzsikának a betegekre való jótékony hatása adta meg.* Az egyik beteg hozzátartozója hangosan beszélő rádiót szereltetett fel a kórház idegbeteg osztályán, a rádió hallgatása láthatóan csökkentette a betegek izgékonyságát, ugyannyira, hogy amikor a szóbanforgó beteg a kórházból eltávozott, hálából az idegbeteg osztálynak ajándékozta a rádiót, amely azután ott évekig volt használatban.

A közegészségi ügyosztály a rádiónak a kórházakban való alkalmazását illetően kérdést intézett az igazgató főorvosokhoz, akik még 1927-ben egyik értekezletükön a rádiónak valamelyik kórházba *próbaképpen való bevezetését javasolták.* Ezekután a közegészségi ügyosztály az aktát azzal a kérdéssel tette át a középitési ügyosztályhoz: *eszközöljön számitásokat, mennyibe kerülne a rádiónak a kórházakba való bevezetése.* A kérdést szoros és beható vizsgálat tárgyává tette a középitési ügyosztály: *majd két esztendeig* tartott, amig a középitési ügyosztály illetékes szakcsoportjának sikerült a megfelelő számitásokat megejtenie és az aktát a közegészségi ügyosztályba visszajuttatnia.

Az aktát nagy gaudiummal fogadták a közegészségi ügyosztályban, mint a mérnöki egyoldalusag ujabb bizonyitékát. Hatalmas térképek és vázlatok készültek a középitési ügyosztályban a kórházi rádió bevezetését illetően. Az ügyosztály próbaképpen a Bakáts-téri szülészeti kórházat kivánja rádióval felszerelni, még pedig olyan határtalan bőkezüséggel, amely nemcsak csodálatraméltó, hanem arra is alkalmas, hogy *a középitési ügyosztály gyakorlati érzékét illetően a legkomolyabb kétségeket támassza.*

A tervek szerint *minden kórházi ágyra jutna egy pár fülkagylós hallgató.* Ilyképpen százhusz pár hallgatót kellene a Bakáts-téri kórházban felszerelni, lévén a kórház *százhusz beteg felvételére berendezve.* Ezenfelül *hatvan hangosan beszélőt* kiván egyelőre próbaképpen a középitési ügyosztály a Bakáts-téri kórházban felszerelni: vagyis minden két betegre jutna egy hangosan beszélő készülék. Hogy az időközben a kórházban világrajövő ifju honpolgárokat apró fejhallgatókkal el akarje-e látni a középitési ügyosztály, arról nincs értesülésünk, arról ellenben van, hogy állitólag a kórházak vezető igazgató-főorvos javaslata alapján *a szülőszobát is fel akarják hangosan beszélő rádióval szerelni...*

Természetes, hogy megfelelő kapcsolótáblák, erősitő berendezések teszik még komplikáltabbá és drágábbá a Bakáts-téri kórház rádióberendezési tervezetét, amely megvalósitása esetén *kerek 25.000 pengőjébe kerülne a fővárosnak.* Ha a főváros valamennyi kórházában a középitési ügyosztály által kitervezett árakon vezetnék be a rádiót, *1.800.000 pengőbe kerülne az összes fővárosi kórházakba a rádió bevezetése, olyan összegbe tehát, amiből nem kórházi rádiót, hanem egy egész kis kórházat lehet felépiteni.*

A középitési ügyosztálynak a praktikus életet mélyen lenéző ezen tervezete mellett minden valószinüség szerint nem fog szótlanul elmenni az érdekelt ipar, amely az ügyosztályi előirányzatnál jóval gazdaságosabban és olcsóbban tudná megoldani a kórházi rádiónak egyelőre kisérletképpen való bevezetését. Ugyan a rádiónak a legutóbbi hetekben a kórházakat illetően veszedelmes konkurrense támadt a *Telefonhirmondó Rt.* személyében, amely azt igyekszik bizonyitani, hogy a kórházaknak radió helyett telefonhirmondóval való felszerelése külföldi példák szerint a rádiónál *olcsóbb és megfelelőbb.*

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

SCHMIDT GYULA műépitész és kőfaragó mester
1., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c.
Telefon: Automata 510—71.

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

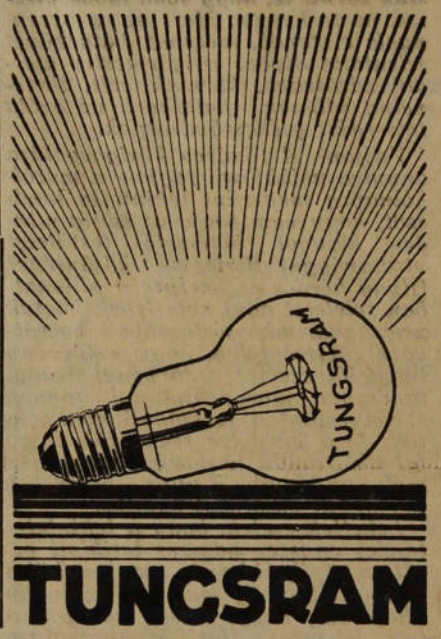

Városházi történetek

Soha ekkora érdeklődés, soha ennyi városatya (a városanyákról nem is beszélvén) egy csomóban! 292 bizottsági tag szorongott a kevesebb résztvevőre épitett padsorokban, hogy szavazatával résztvegyen a törvényhatósági tanács tagjainak megválasztásában!

De kezdjük elölről!

Négy óra, negyedöt, félöt... Még mindig nem kezdődik az ülés! Pedig a közgyülés minden oldalán megjött mindenki, aki csak él és lélekzik. Szigoru táviratok mentek szét a délelőtti órákban az ég négy tája felé, hogy aki csak mozogni tud, négy órára pontosan itt legyen.

Végre kezdődik az ülés. Ripka főpolgármester felvonul az elnöki emelvényre, amely előtt az előadók részére fenntartott emelvényen ott vannak már a derék Halász Józsi gondosságából az összes szükséges rekvizitumok, a nagy szürke pappendekli szavazóurna, két lepecsételt csomag, az egyik a szavazólapokat, a másik a belügyminiszteri rendelet által előirt boritékokat foglalja magában, gyertya, pecsétviasz, hogy majd a szavazás után az urna le legyen pecsételhető (Szentmiklósi tanácsjegyző a pecsétőr), névsorok tömege, melyek fölött az elnöki ügyosztály fiatalsága: Nagy Lajos, Végh, Csanády fogalmazók parancsnokolnak.

A főpolgármester a szavazási rendelkezéseket olvassa fel, a társalgókban és az egyes pártok részére fenntartott külön termekben a még be nem érkezettek izgatott kurrentálása van folyamatban. Nagy Feri — ki is lehetne más? — a főparancsnok, az ő kezébe futnak össze az összes szálak, ő rendelkezik, intézkedik, veszekszik, parancsokat oszt. Kivülről tudja mindenkinek a telefonszámát, lakcimét, hol szokott ebédelni, melyik a törzskávéháza, hogyan érhető el, ha a lakásán nincsen telefon. A telefonnál Lipovniczky Mária ül, a főssegitség Machó Vilmos, az agilis párttitkár. Nagy Ferenc kezében ott a lista, egymásután veszi tudomásul a legkésőbben beérkezettekről szóló hireket:

— Divényi Károly? Tiz perccel ezelőtt indult el Budáról, rögtön itt kell lennie! — Szabó József? Útban van! — Liszka Árpád? Lakcime: Lipót-körut 24. Machó, gyorsan küldj érte autót! — Szontágh Tamás? Fájdalom, beteg az öreg ur, ágyban fekvő, nem tud bejönni! — Pálffy József? Kerepesi-ut 24, ott a mozija, Mária, telefonáljon a mellette levő cukrászdába, onnan áthivják, mert a moziban nincsen telefon! — Raffay Sándor? Bendzsay Károly? Semmit sem lehet csinálni, betegek!

Közben a teremben végetér az elnöki bejelentés, tul vagyunk Farkas István és Gál Jenő ügyrendi szőrszálhasogatásain is, kezdetét veszi a szavazólapok szétosztása. Az elnöki emelvény előtt valóságos tumultus, noha bőven van idő, mindenki elsőnek akarja megkapni a szavazólapot. Az emelvényről Sipőcz polgármester odakiált Bezegh-Huszágh főkapitányhoz:

— Miklós, egy pillanatra!

— Parancsolj, polgármester ur!

— Légy szives egy szakasz közlekedési rendőrt sürgősen idevezényelni! Egészen elakadt a közlekedés, szabadon kell tartani a járdaszigeteket!

A főkapitány elérti a tréfát, egy perc mulva azonban ő is ott van a tumultus közepén, gyorsan meg is kapja szavazólapját. Általában mindenki izgatott: Kivovits Károly olyan gondterhelt képpel jár, mintha az ő szavazatától függne a középeurópai egyensuly. Ehrlich G. Gusztáv a jobboldalon ül, de balfelé kacsint: vajjon melyik listát fogja kitüntetni szerelmével? Szentirmayné hiányzik a középről, ugylátszik a polgári párt emez oszlopos tagja csak tanügyi költségvetés idején szeret szerepelni... A jobboldalon melegen ünneplik Cseh Jenőt, aki külföldről jött betegen haza, hogy teljesitse kötelességét. Sokan üdvözlik Szakál Gézát, aki a keddi pártértekezleten mint eltévedt bárányka, megkerült...

Már megkezdődött a szavazólapok kitöltése. Vannak, akik nyiltan, kölcsönkért ceruzával rajzolják a keresztet az első kockába, akadnak azonban szép számmal olyanok is, akik az előszobákban felállitott fülkékbe vonulnak, azon a véleményen lévén, hogy a szavazást megelőző elhatározáshoz a magánybavonulással kapcsolatos elmélyedés és lelki megtisztulás szükséges. Eme elvonuló fajhoz tartozik a fentebb emlitett Ehrlich G. Gusztáv, aki szintén fülkébe vonul, hogy nevének megfelelően: ehrlich adja le voksát. Mindenesetre siet a hivatalos boritékot még a fülkében leragasztani...

Az elnöki csengők ujra megszólalnak, mindenki besiet a terembe, kezdődik a szavazás! Gallina tanácsnok ur érces hangon olvassa a névsort, a felolvasottak a parlamentben szokásos szavazási mód szerint az előadói emelvényen felállitott urna elé vonulnak, a lezárt boritékot az urna szájába csusztatván. Ceruzával és papirossal kezükben, számosan a nem szavazókat tartják nyilván, nem szavaznak, noha jelen vannak Éber Antal, Posta Sándor, Virágh Géza, Vita Emil. Pakots József viszont annyira haragszik a demokratákra (nem is alaptalanul), hogy el sem jött a közgyülésre.

A választott tagok névsorának felolvasása végetért: következnek a városi főtisztviselők. A polgármester leindul az emelvényről, az ujságirói karzaton egyszerre hárman is kérdezik:

— Kire szavaz, polgármester ur?

A polgármester tettetett komolysággal felel:

— A szavazás titkos! De ha eltaláljátok...

György Endre ajkán kész a felelet:

— Egészen bizonyosan — szocialista listára!

Sipőcz polgármester nevetve felel:

— Hogy milyen jól kitalálta a szerkesztő ur!

A polgármester már szavaz is, utána Buzáth és Berczel alpolgármesterek következnek a listában. Berczel Jenővel a szavazás kapcsán sulyos baleset történt: az urna körüli tolongásban eltört az aranyórája üveglapja. Amikor az urnától jövet felfelé tart az elnöki pódiumra, Schwét Henrik, miközben a Lloyd-Zeilen-eket rója, meg is jegyzi:

— Olyan ez az óraüvegtörés és az azzal kapcsolatos óra-megállás, mint amikor meghalt valaki a házban, magától megáll az óra... A Te órád megállása, méltóságos uram, azt jelenti: Meghalt a tanács...

...De éljen az uj király: a törvényhatósági tanács! Még az elkésettek szavaznak: Eckhardt Tibor, Csármann Ferenc (akit valamelyik városatya speizecettli-

Különvélemény a viz-kérdésben

Irta: **Szőke Gyula dr.**, felsőházi és törvényhatósági bizottsági tag

A főváros tanácsa a beruházási javaslatok során 28.000.000.— pengőt kíván a vizművek szükségleteinek a kielégitésére *a felveendő ujabb kölcsönből felhasználni.* Javaslata szerint ez a hitel szükséges:

a vizvezetéki viz tisztitására,
a régi vizművek elavult alkatrészeinek a pótlására,
uj vizvezetéki hálózat és uj kutak épitésére.

A régi vizvezeték átalakitása, alkatrészeinek pótlása, csőhálózatának a kicserélése nem kizárólag a jövőre vonatkozó beruházás és igy az nem volna kizárólag olyan kölcsönből fedezhető, amely a jövő generációt is terheli. A tanácsnak *gondoskodnia kellett volna bizonyos tartalékolásról* és a viz árának olyan megállapitásáról, amely ezt a tartalékolást lehetővé teszi, hogy a mai nemzedék használatából kifolyóan romló vizvezeték ezeket a javitásokat önmaga megterhelésével, a szinte észrevétlenül, a jó gazda takarékosságával gyüjtött *tartalékból fedezhesse.* Ezt a kifogásomat ismételten hangoztattam s talán, nemcsak a tanácson mult, hogy ez a gondolat meg nem valósult. Ma nem állanánk az előtt a helyzet előtt, hogy a legszükségesebb javitásokért is külföldre kell drága beruházási kamatot fizetni. Remélem, hogy a főváros uj vezetősége rendszerré fogja tenni ezt a gondolatot és szakit azzal a multtal, hogy mindent a jövő nemzedék megterhelésével csak kölcsönökből létesit, sőt a javitásokat is, amit a mai nemzedék használ, a jövő generáció fizesse meg.

Másképpen állunk *a viz tisztitásával és az uj kutak épitésével.*

A viz elromlása nem a főváros büne, hanem azt a Duna medrére felügyelő és afelett rendelkező földmivelésügyi minisztérium mulasztása és tévedése okozta. A fővárost csupán az terheli ebben a kérdésben, hogy nem tudott *eléggé erősen tiltakozni és ellenállni annak a munkának, amely kutjaink egy részét tönkretette és a vizet megrontotta.* A főváros vize szinte a legjobb volt az összes fővárosok között és az egész vizvezetéki rendszer a legkényesebb kritikát is kiállotta. Ez a rendszer a Dunának akkori rendezésén épült fel és a főváros megkapván a vizjogot, nem is lehetett kérdéses, hogy a Duna medrén és folyásán a minisztérium a főváros rovására nem változtathat, sőt egészen bizonyos, hogy az állam semminő olyan ténykedést nem követhet el, amellyel ezt a nagy értéket képviselő beruházást elértéktelenitі és a főváros lakosságát vizhiánynak vagy a viz ihatatlanságának teszi ki.

És ez mégis megtörtént. A földmivelésügyi minisztérium a *Nemzetközi Dunabizottság* figyelmeztetésére vizsgálat tárgyává tette, hogy a Duna a palotai sziget mellett a nagy iszap lerakódással veszélyezteti a nagy hajók közlekedését és ennek elkerülésére a palotai sziget déli részének az irányához a megyeri csárda feletti Dunapartból kiindulva keresztgátat épitett, amely a vizet a Duna partjáról a sziget felé veti ki és ezzel a viz folyását nemcsak a sziget felé irányitotta, de meg is gyorsitotta. Viszont azonban a part melletti területeket, főleg azokat, amelyek a gát alatt vannak, beiszapolta, ezáltal beiszapolta a gyüjtő kutakat és a lerakódásban lévő mangán, a felbomláshoz szükséges oxigén hiánya miatt fel nem oldódik, hanem a vizben marad és ezzel, ha azt nem is fertőzi meg, de mindenesetre poshadt szaguvá és kevésbé élvezhetővé teszi. És mindez történik azért, mert *a minisztérium vizjogi osztálya nem vette figyelembe a főváros tiltakozását* és legalább azt a kérését, hogy a gát felépitése esetén abban nyilásokat hagyjon, amelyen át a viz megfelelő folyása a parti rész eliszapodását és ezzel a főváros vizműveinek a tönkretételét nem okozhatja. Ezen az egész dolgon tehát nem változtat az, legfeljebb időlegesen, ha a főváros olyan berendezéseket készit, amely a vizet a mangántól és esetleges egyéb káros szerves anyagoktól megtisztitja, mert ennek a keresztgátnak a fentartása az ottani egész Dunaágat eltölti és az egész kutrendszert rövid időn belül használhatatlanná teszi. Ezért a miniszterium tehát sürgősen köteles gondoskodni arról, hogy *ez a nem kellő átgondoltsággal és szakértelemmel készitett munka kijavittassék.* Igaz, hogy egy bizonyos lassu eliszaposodás akkor is bekövetkezik, ha ez a keresztgát nem épittetett volna. Amde a meder kellő kotrása feltétlenül képes ezt a lassu eliszaposodást meggátolni. A rosszul épitett keresztgát ujjáépitése, nemcsak a fővárosi vizművek érdeke, de érdeke az ottani hajógyárnak és helyi közlekedésnek is, amely teljesen megakadályoztatott.

Ennek rendezése nélkül *az uj kutak létesitése illuzórius.* Ugyanis bárhol kivánják az uj kutakat, akár a palotai szigeten, akár a budai Dunaparton, vagy valahol máshol a Dunával kapcsolatosan létesiteni, amig a meder fentartása, továbbá a partok és a viz folyása mai állapotának a biztositása a kormány részéről meg nem történik, addig minden vizmű-befektetés azzal a kockázattal jár, hogy a kormány erre való tekintet nélkül tehet intézkedéseket a Duna medrének, partjának vagy vizfolyásának a módositására és ezzel nemcsak a főváros nagy beruházásait kockáztatja, *de kérdésessé teheti az egész fővárosi vizellátást.* Mielőtt tehát abban a kérdésben, hogy az uj kutak milyen rendszer szerint és hol épüljenek, döntés történik, tisztázandó a kormánnyal a fővárosi vizmű emelési jogának olyatén feltétlenül való biztositása, hogy ennek a megépitése esetén a kormány semminő olyan átalakitásokat vagy munkálatokat nem tesz, nem engedélyez, de nem is tür, amely a megépitendő vizműveket csak részben is károsan befolyásolhatná. Budapest felett a Duna-meder a nagy eliszaposodás következtében állandóan változik és állitólag a legszorgosabb kotrás sem tudja biztositani az egyenletes, biztos és állandó medernivót. A *Nemzetközi Dunabizottság* éberen őrködik — legalább velünk szemben —, hogy a Duna nemzetközi hajózhatósága fentartassék. Előbb tehát tisztázandó a hajózási meder biztositása és a hajózás utja, továbbá tisztázandó a kormány terve a Duna medrének a szabályozása kérdésében és csak akkor állapitható meg az uj vizműveknek a helye, amely célra, tekintve a főváros nagy érdekét, bármilyen müvelési ágat szolgáló vagy bárkinek a tulajdonában levő ingatlan, közvetlen kisajátitás utján is igénybe vehető.

Mielőtt tehát a tanács a vizmű beruházásokkal jön a közgyülés elé, ezeknek a kérdéseknek a tisztázását el nem mulaszthatja, mert enélkül megint *homokra fog épülni a vizmű,* de viz tovább sem lesz elegendő, aminek hiánya már eddig is érezteti a hatását.

Ebben a tekintetben nyomatékosan kell felvetni *a felelősség kérdését* és nem elégedhetünk meg azzal, hogy mindenki csak azt hangsulyozza, hogy vállalja a felelősséget, amint ez nálunk szinte szokásos szólásmóddá lett, mert a főváros közegészségügye, a főváros vizellátása és a nagy beruházásoknak a sikere nem lehet áldozatává egyes hatóságok nemtörődömségének. Ezt a nagy munkát csak azok intézhetik, akik tudatában vannak a feladatnak és csak akkor, *ha átérzik azt a felelősséget, amit magukra vesznek, amikor vállalkoznak a közérdekü munkák irányitására és végrehajtására.*

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ
PALACKTEJBEN AZ ERO

Nagy Ferenc autóvillamossági üzeme
Budapest, VIII., Gólya-U. 22.
Automobil öninditómotorok, dinamók, fényszórók, irányjelzők és akkumulátor-telepek készitését és szakszerü pontos javitását vállalom, olcsó árak mellett.

---

vel látott el, azért késett el az első szavazástól, Zéliger Vilmos, a krisztinavárosi plébános, azután Ripka Ferenc polgármester még egyszer felszólitja a bármilyen okból kimaradottakat: és máris végetért a szavazási aktus. Következik a pecsételés, a kiküldött bizottság a szavazatok összeszámlálására a főpolgármesteri társalgóba vonul: jó háromnegyedóra, mig eredmény lesz! Erre az időre természetesen felfüggeszti az ülést a főpolgármester.

Mint ilyenkor szokás, a jósok megkezdik működésüket. Horváth, a belvárosi, bizonyitja a középen, hogy Várkonyi Kálmán lemarad és bejön Frühwirth Mátyás. Egy másik társaság közepén pontos mérnöki számitások alapján Petrovácz Gyula ugyanezen kijelentést teszi:

— Okvetlenül bejön a tizenharmadik jobboldali...

Ekkor, persze, senki sem tudta, nem is sejthette, hogy Epaminondesnek társai vannak a budapesti közgyülésben az árulást illetően... Hogy vannak, akiknek smafu az adott szó, semmiség az elvekhez, a párthoz való tartozás szentsége... Miközben a megválasztott és a főpolgármester által kinevezett törvényhatósági tanácsosoknak melegen gratuláltak barátaik, azt hangoztatták a jobboldalon, hogy a dezertőrökkel le fognak számolni...

*

Ha igaz a régi latin szentencia, hogy önmagát becsüli meg, aki jubilánsait ünnepli, akkor a városházi rovatvezetők ugyancsak megbecsülik önmagukat és a mesterségüket! Az elmult héten három jubiláló tagját ünnepelte hivatalosan a városházi sajtóiroda: B. Virágh Gézáét, akinek lapja huszonöt esztendeje áll a városházi politika szolgálatában, Fehéri Armandét, aki szintén egy negyedszázada dolgozik a Pesti Hirlap szerkesztőségének kötelékében és Róna Lajosét, aki egyébként imponáló fiatalsága dacára is harminc esztendeje ujságiró...

Jubiláns tagjai számára gyönyörü ezüst tollakat csináltatott a Fővárosi Rovatvezetők Szindikátusa és György Endre, aki az Ujságnál való bokros elfoglaltsága mellett mindig tud időt szakitani magának arra, hogy a városházi kollégák közügyeivel is foglalkozzon, azt is bevésette a ludtollat imitáló ezüsttoll szárába, hogy a tollat a városházi rovatvezetők ajándékozták a három kitünő jubilánsnak. Mondani sem kell, hogy beszéd is bőven akadt a jubileumi ülésen: Papp Jenő volt a hivatalos üdvözlő szónok, de az ünnepeltek is felhasználták az alkalmat, hogy rövidebbhosszabb beszédet mondjanak.

Mivel Magyarországon minden jubileum bankettel végződik, a kollégákat Róna Lajos látta vendégül egyik este a városligeti Gundelnél. A vacsora kitünő volt (ami a Róna-féle banketteknél természetes is), és ami a legfontosabb: nem volt beszéd, sőt már a meghivó is ugy szólt, hogy egyáltalában nem lesz felszólalás...

*

Ha ebben a szomoru világban fejlődésről egyáltalában beszélni lehet, akkor a Kemény Legények Társasága az, amely a legjobban terebélyesedik. Hétfőről-hétfőre nagyobb és diszesebb társaság gyül össze a Debrecen-szálló különtermében, hogy a kitünő kapitány, Nagy Ferenc vezérletével egy-két órára elfeledkezzen a mindennapi gondokról.

Az elmult hétfőn illusztris vendége volt a Kemény Legények Társaságának, aki természetesen az asztalfőn, Bednárz Róbert és Nagy Ferenc között foglalt helyet. Joanovics Pál nyug. államtitkár, felsőházi és törvényhatósági bizottsági tag jött el a Kemény Legények közé egy estére.

A városháza közszeretetben álló Pali bácsiját Bednárz Róbert köszöntöte komoly és kedves szavakkal. Üdvözölte őt abból az alkalomból, hogy először jött el ebbe a nobilis keresztény társaságba, amelynek minden egyes tagja szeretettel gondolt reá multesztendei nagy betegsége alkalmával és sietett őt üdvözölve, neki jobbulást kivánni. Joanovics Pál dr. meghatottan válaszolt az üdvözlő szavakra. „Örömmel jöttem közétek, — mondotta — mert szeretlek, becsüllek titeket, köszöntöm vezéreteket, Nagy Ferit. Teszem ezt annál inkább, mert amikor azzal a megtisztelő meghivással fordultak hozzám, hogy vállaljak tagságot a törvényhatósági tanácsban, én erről koromra és egészségi állapotomra való hivatkozással lemondottam, hangsulyoztam azonban, hogy ez a lemondás az én Nagy Feri barátom javára történik, mert az ő fiatalosan lobogó energiáját, harcos egyéniségét szükségesnek és fontosnak tartom a törvényhatósági tanácsban. Barátotok vagyok; — fejezte be lelkes tapsok közepette baráti felszólalását Pali bácsi — amig élek mindig számithattok reám, mert érzem, hogy közétek tartozom!"

Az államtitkár ur, akinek a legmagasabb egyházi kitüntetést éppen a héten nyujtották át (a Szentsirrend nagykeresztjét, amely Krisztus urunk keresztfájának egy szilánkját is magában foglalja), hosszan és kedvesen elbeszélgetett a Kemény Legényekkel. A szerdai közgyülésre azonban kiderült, hogy Pali bátyánk tulajdonképpen nem is vendég volt a hétfői vacsorán, hanem tag, mert gomblyukában büszkén viselte a Kemény Legények ezüst jelvényét...

*

Még egy ünneplés szinhelye volt hétfőn este a Kemény Legények vacsorázó helye. Szendy Károlyt köszöntötte fel az egybegyültek nevében Bednárz Róbert esperesplébános. Szendy régi tagja a Kemény Legények Társaságának, — hangsulyozta Bednárz — bizonyosak vagyunk benne, hogy most, midőn tanácsnokká választották, változatlan szeretettel fog közibénk jönni... Igaz, hogy éppen kapuzárás előtt jutott a tanács tagjai közé, de ki tudja, be fog-e válni a törvényhatósági tanács, nem fog-e szüksége mutatkozni a régi tanács visszaállitásának, amikor is a fiatal és életerős Szendy Károlyra nagy feladatok várnak. Azt a kivánságát fejezte ki a szónok, hogy ezt az időt ugy az ünnepelt Szendy Károly, mint a Kemény Legények Társaságának minden tagja békében és erőben élje meg.

Szendy Károly válaszában kijelentette, hogy továbbra is hű tagja lesz a Kemény Legények Társaságának, mert elveit és meggyőződését nem szokta megváltoztatni.

Nagy Ferenc kapitány elkiáltotta a Kemény Legények hires csatakiáltását: Fegyverbe! Mire kezében a pohárral felállt az egész társaság, egy-egy Éljen soká-t köszöntvén az ünnepeltekre. Hangjukkal különösen kiváltak: Gömöry Albert, Krisztián Sándor, Török Zoltán és Honffy Lajos...

Hirek

Pakots

Nem voltunk, nem lehettünk vele soha egy párton, egy véleményen; a dolgok nézőpontjait illetően, országos és városi politikában egyaránt, egy egész világ, makacs és mély szakadékok választanak el bennünket. Azt azonban loyálisan meg kell állapitanunk róla, hogy uri és nobilis ellenfél, akinek hangja és harcmodora de mennyire elüt attól a tábortól, amelybe végzete sodorta! Nos, ezt a Pakotsot, aki egy emberöltő óta szolgálja a Vázsonyi-féle demokrata politikát, aki állandó és változatlan céltáblája az őt diszkeresztténynek kijátszó ellenfeleknek, aki évtizedek óta ott áll a kirakatokban, hogy a maga, tőlük oly messzeeső személyiségével fémjelezze az üzletben meghuzódó selejtes politikai árut: törölte a törvényhatósági tanácsi listáról pártjának az a türelmetlen többsége, amely elérkezettnek látta az időt, hogy álarcát levetve, immár leplezetlen nyiltsággal, felvont sisakrostéllyal törjön céljai felé.

Az egész helycserének a Vázsonyi-féle politikának a törvényhatósági tanácsban való érvényesithetése szempontjából vajmi kevés jelentősége van és ebből a szempontból teljesen közömbös Pakots ismeretes mellőzése. Érdekes ez a félreállitás azért, mert napnál világosabb, hogy a más világba tartozó Pakots nem fegyvertárs, hanem csak eszköz volt a demokrata politika kezében, paizs és lobogó, amely rögtön a lomtárba került, amikor mint kifacsart citrom, megtette kötelességét. A vezérből, aki a legutóbbi országgyülési választásokon két mandátumot is biztositott a maga személyi presztizsével és népszerüségével számukra, üres rubrika maradt, le nem adott szavazat, levitézlett pártütő, amelyet az érte annyit lobogott gáljenők az első alkalommal csufosan magára hagytak.

A szerdai közgyülésen a baloldal uj kirakati áru után nézett és talált is megfelelőt, amint ezt az elhangzott éljenek bizonyitják. És ebből a szemszögből válik számunkra érdekessé a Pakots-féle tragikomédia. Látni kell az ő céltudatos keménységüket, elszánt könyörtelenségüket eszközeik kihasználásában és azután való félredobásában; ez a végzet sujtotta a most letünt napot, ez fogja elérni a teljesitett hasznos szolgálatok után a most feltünt csillagot is az örömtüz mellett, amelyet a baloldalon a Pakots-eset alkalmával gyujtottak, egy pillantást lehetett vetni az ő, egyébként gondosan elzárt mühelyükbe, okulásul az eltévelyedettek figyelmeztetőül a felkelő üstökösök számára...

A Keresztény Községi Pártban Csilléry elbucsuztatta a tanácsot

Inditványára a párt átirattal üdvözölte a megszünő intézményt — A keresztény Erzsébetváros ünnepén Wolff Károly nagy beszédet mondott

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A *Keresztény Községi Párt* kedd esti értekezletén *Wolff* Károly elnök a legnagyobb dicsérettel emlékezett meg arról a pártfegyelemről, amelyet a mostani mozgalmas napokban a párt tagjai tanusitottak. A többi pártok belső életét napok óta feldulták a különböző jelölések, *ezzel szemben a keresztény párt a legkisebb kifogás nélkül teljesitette az elnökség utmutatásait és a párt határozatait betartotta.* A párt elsőnek adta be kedden a törvényhatósági tanács tagjaira szóló jelölést, mig a többi pártok az utolsó pillanatokban terjesztették be listájukat.

Informálta az elnök a párt tagjait *az örökös tagságok* ügye felől. A párt nem kivánja azt, hogy csupa külső embert nevezzenek ki. Az örökös tagok kijelölése ügyében is *teljes felhatalmazást adott* a párt az elnökségnek. *Szőke* Gyula felvetette azt a kérdést, igaz-e, hogy csak ötven éven felüli és hetven éven aluli urakat neveznek ki örökös tagoknak. Az elnök közölte, hogy felmerült ilyen óhaj, de ez már régen tárgytalan.

Csilléry András dr. szólalt föl ezután és rendkivül meleg szavakban emlékezett meg *a tekintetes tanácsról*, amelyik ötvennyolc évi gazdag és áldásos müködés után megszünik. A keresztény párt — mondotta — hálával emlékezik meg erről a kitünő intézményről, mert *a tanács az utolsó tiz év alatt is mindig a polgárság legfőbb érdekeit tartotta szem előtt* és nem volt olyan kérdés, amelyben ne érvényesitette volna a keresztény és nemzeti szempontokat. Ha ezt száz százalékig nem is tudta a tanács keresztülvinni, az nem rajta mult. Nem volt ez rossz intézmény, nem szabad elfelejteni azt, hogy *Széchenyi sáros városát ez a tanács emelte fel a mai nivóra*, rendkivül sokat dolgozott a tanács és a párt reméli, hogy megváltozott formában ugyan, de továbbra is éppen olyan *puritánsággal és magasztos hivatottsággal* szolgálja majd a főváros ügyeit, mint ahogyan azt eddig tette. Inditványára a párt egyhangulag kimondotta, hogy átiratban közlik elismerésüket a tanáccsal.

Szigeti János és *Lázár* Ferenc szintén méltatták a tanács munkáját. Ezután *Szakál* Géza szólalt föl, azon a cimen, hogy *visszatért a párt keretei közé.* Ezt azzal indokolta, hogy akkor, amikor egyetemes keresztény érdekekről van szó, ő, mint keresztény ellenzék, nem orientálódhatik olyan lista felé, amelyen a kereszt jele mellett *idegen hangzásu nevek is vannak.* Ennek levonta konzekvenciáját és becsülettel akar dolgozni a régi zászló alatt. *Wolff* Károly férfiasnak és őszintének mondotta ezt a vallomást és ugy üdvözölte *Szakál* Gézát, mint aki *ismét hü katonája a pártnak és a keresztnek.*

*

Nagyszabásu ünnepélyt rendezett szombaton az *Erzsébetvárosi Keresztény Kaszinó* VII., Thököly-ut 56. sz. virágdiszben pompázó kerthelyiségében az uj fővárosi törvény életbeléptetésének alkalmából. A többszáz főnyi előkelő vendégsereg soraiban megjelentek *Wolff* Károly dr., a Keresztény Községi Párt vezérével élükön a városi és országos politika kitünőségei, akiket *Paulheim* Ferenc kaszinóelnök és felesége fogadtak. A diszesen teritett asztalok körül helyetfoglaltak *Homonnay* Tivadar, *Petrovácz* Gyula, *Tabódy* Tibor országgyülési képviselők, *Müller* Antal, *Munkácsy* Gyula, *Pálffy* János, *Perndl* Flóris és *Török* Zoltán törvényhatósági bizottsági tagok, *Csármann* Ferenc, *Karkas* Rezső, *Purébl* Győző tanácsnokok, *Schöberl* nyug. tanácsnok, *Sebő* Béla főszámvevő, kutasi *Bründl* János, leányfalusi *Lingel* Károly és vitéz *Pesthy-Müller* József kormányfőtanácsosok, *Zala* György felsőházi tag, *Karch* Kristóf és *Zachár* Gyula dr. egyet. tanárok, *Hamvasy* István ker. előljáró, Pt. *Böhle* Kornél házfőnök, *Némethy*, *Ortvay* és Pt. *Szóka* Imre plébánosok, *Szabó* Imre ref. lelkész, *Domonkos* Gyula dr. főkapitányhelyettes, *Fleischmann* huszárezredes, *Keszler* Károly tanár pártelnök és sokan mások. *Paulheim* Ferenc elnök üdvözlő beszéde után felszólaltak, *Homonnay*, *Petrovácz* és *Tabódy* országgyülési képviselők. Feltünést keltő magasszárnyalásu beszédeket tartottak *Szabó* Imre ref. lelkész és Pt. *Böhle* házfőnök. *Wolff* Károly dr. felszólalása óriási lelkesedést keltett különösen azon megállapitásával, hogy *a Keresztény Községi Párt nem fél semmiféle ellenségtől, csak a köztük bujkáló álbarátoktól.* A kereszténység nem bánt senkit, de nem türi, hogy őt bántsák. Az erő a jövő, és az erőé a jövő. E tudatban szólitja harcba Budapest keresztény népét. Hatalmas tüntetéssé vált Pt. *Szóka* Imre plébános felszólalása, aki az ős erzsébetvárosi VII. ker. és az uj XIV. közigazgatási kerület keresztény polgársága nevében üdvözlő feliratot nyujtott át a jubileumot ülő *Keresztény Községi Pártnak és Wolff Károly dr.-nak, a vezérnek.* E feliratban a két kerület keresztény testületei körül tömörült mintegy *huszezer választópolgár arra kérte a Keresztény Községi Pártot, hogy a krisztusi demokráciát megtestesitő, puritán érzésü és önzetlen képviselőjét*, a szétválasztott közigazgatási kerületek egyik legnépszerübb és legismertebb polgárát, *Paulheim* Ferencet válassza meg a párt *örökös törvényhatósági bizottsági tagnak*, vagy segitse elő *Paulheim* Ferenc kinevezését, mert ez a körülmény a keresztény társadalomban osztatlan megnyugvást keltene. Pt. *Szóka* Imre beszédét a közönség viharos tetszésnyilvánításban részesitette. A megjelent társaság tagjait még sokáig együtt tartották a Kaszinó művésztagjainak pompás előadásai.

*

A Külső-Lipótvárosi Keresztény Kör 15 én 500 személlyel társas kirándulást rendezett Slófokra, amely fényes keretek közt sikeres eredménnyel végződött. A kiránduláson részt vettek: Lázár Ferenc dr. felsőházi tag, Lázár Andor dr. kormányfőtanácsos, Koós Jenő h. államtitkár, Domonkos Gyula főkapitányh., Répold Károly főv. bizottsági tag és még nagyon sokan a székesfőváros előkelőségei közül. A kirándulás sikere a kör ügyvezető igazgatójának, Veronács Gyulának fáradhatatlan munkásságát dicséri.

Bánóczy főmérnök lett Karkas utóda a közlekedési ügyosztályban. A polgármester *Karkas Rezső* tanácsnok helyére a közlekedési ügyosztályba *Bánóczy* Béla főmérnököt helyezte át. *Bánóczy* főmérnök az ötödik ügyosztályban az Autobuszüzem referense lesz.

Pokomándy főtanácsos nyugdijba ment. A tanács legutóbbi ülésében nyugalomba helyezte Pokomándy István müszaki főtanácsost, aki az ut- és csatornaépitő ügyosztályban teljesitett szolgálatot. Pokomándy főtanácsos, aki az előirt szolgálati időt és életkort betöltötte, egyik legértékesebb tagja volt a főváros mérnöki karának.

Két turnusban mennek szabadságra a tanácsnokok. A tanácsnokok közül *Édes* Endre, *Vajna* Ede, *Purébl* Győző, *Liber* Endre, *Borvendég* Ferenc és *Némethy* Béla junius 23-tól augusztus 3-ig mennek nyári szabadságra. Augusztus 4-től szeptember 14-ig *Lobmayer* Jenő, *Lamotte* Károly, *Csármann* Ferenc, *Gallina* Frigyes, *Szendy* Károly és *Karkas* Rezső tanácsnokok lesznek szabadságon.

A Klotild Szeretetház ezer árvája. A Klotild Szeretetház Egyesület vasárnap tartotta 53-ik rendes közgyülését Ripka Ferenc dr. főpolgármester elnöklétével. Az elnök megnyitójában rámutatott arra, hogy az emberszeretet és jóság alapitotta meg és tartja fenn a Klotild szeretetházat, amelyben fennállása óta nevelkedett árvák száma most érte el az 1000-et. Köszönetet mondott mindenkinek, aki a szeretetház fenntartásához és az árvák neveléséhez hozzájárultak, elsősorban a népjóléti miniszternek és a székesfőváros tanácsának. A jelentést Szabó Árpád dr. titkár ismertette. Az egyesületi tagok nevében Ruffy Pál ny. államtitkár mondott köszönetet Ripka Ferencnek és a vezetőségnek. Az ünnepi közgyülésen a népjóléti minisztériumot Winkler Albert és báró Szentkereszthy Pál miniszteri titkárok képviselték, a főváros részéről Berczel Jenő alpolgármester jött el, ott voltak továbbá: Spannberger Alajos előljáró, Payr Vilmos államtitkár, Rónay Károly és Becsey Antal kormányfőtanácsosok, Schön Győző, Pakányi Ferenc, Böhm Gusztáv tábornok stb. A közgyülés után a szeretetház Szondy-cserkészcsapatának uj tagjait avatták fel, s ennél az aktusnál Ripka Ferenc, majd Witz Béla dr. országos elnök intéztek beszédet a fiatalokhoz. A cserkészek pompás tornagyakorlatai fejezték be az ünnepi délelőttöt.

Az árvaszéki elnök szabadsága. *Ágoston* Géza dr. árvaszéki elnök nyári szabadságidejét kivette és külföldre utazott. Ugyancsak szabadságon van *Kovács* Jenő dr. árvaszéki elnökhelyettes is. Az árvaszék eziőszerinti vezetője *Wurmb* Elemér árvaszéki elnökhelyettes.

A Budapest Sport Egyesület junius 22-én, vasárnap rendezi motorkerékpár- és autóversenyét a Hármashatárhegyen elvonuló főuton. Az országos jellegü versenyre már eddig is nagyszámban érkeztek nevezések. A BSE a motorkerékpársport népszerüsitése céljából motorkerékpárok részére külön *kezdő kategóriákat* is rendszeresitett.

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-ut 7.

Egészséges, száraz lakások csak
„ÁRAMLÓ LEVEGŐ„
rendszerrel érhetők el feltétlen biztonsággal. Alkalmazható régi nedves falaknál, valamint uj épületeknél.
Prospektus, helyszini szemle és ajánlat dijtalan
PAULUS PÁL EDE
Bpest, V., Nádor-u. 19. Tel. Aut. 120-07

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Vitál András mű- és épületlakatos
Budapest, VII., Angol-utca 2/b. Telefon: József 394-60.

WEINGRUBER IGNÁC
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva 1918.

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 810-02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Telkek már heti 4—5 pengőtől részletfizetésre leköthetők. — Gyönyörü helyen, villamos megálló mellett, 20 percnyi távolságra a fővárostól. Családi ház és villa épitésre alkalmas, amit a telek kifizetése esetén elő is mozdithatunk. Tervrajzokat és egyéb felvilágositást a
Tabáni Épitő és Kereskedelmi r.-t.
I. Hegyalja-ut 5 Alapitva 1911
Fővárosi alkalmazottak és nyugdijasok felvétetnek mellékfoglalkozásra.

SHELL BENZIN OLAJ

A Székesfőváros tisztviselőinek Elegáns férfiruhákat mintaszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak Vidor és Dankovszky angol uri és egyenruhaszabók, Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13, félemelet. Telefon: Aut. 840-27

Boldog jövőt biztosit családjának

ha Budán a villamosnál fekvő **közműves, gyümölcsös telkeinkből öt évi törlesztésre vásárol**

Bővebbet: **SOLTI LAJOS** bankcégvezetőnél

Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 10.

Telefon: Aut. 800—95

Nem közvetítés! Jutalék nincsen!

Budapest contra Kispest

A főváros pernyertes lett Kispesttel szemben.

Elvi szempontból mégis fontos döntést hozott a közigazgatási bíróság egy érdekes pörben, amely Budapest és a szomszédos Kispest között keletkezett. A kérdés akörül forgott, vajjon megilleti-e a főváros kispesti szeméttelepét az 50%-os vizdijkedvezmény, amelyet Kispest szabályrendeletileg biztositott a közhasznu intézmények részére, vagy pedig a szeméttelep a teljes tarifát köteles-e az elfogyasztott viz után fizetni.

Az ügy előzményei néhány évre huzódtak vissza. 1926-ban vezette be Kispest a vizszolgáltatást és az ugyanakkor életbeléptetett szabályrendelet szerint a jótékonysági, humanisztikus, kulturális és közhasznu intézmények a vizdijból 50 százalékos kedvezményt kapnak. Kispest határában van a fővárosnak egy régebbi szeméttelepe és az ott elfogyasztott viz után a főváros szintén *igényt tartott az 50%-os tarifamérséklésre.* Kispest város azonban kijelentette, hogy a szeméttelep az ő szempontjából nem közhasznu intézmény, mert semmi haszna sincs abból, hogy *Budapest az ő határába hordja a szemetet.* A kispesti közgyülés el is utasitotta a fővárost a vizdijkedvezmény iránti kérésével, mire a főváros vezetői *Pest vármegyéhez* fellebbeztek. A vármegye közigazgatási bizottsága hasonló álláspontra helyezkedett és ugyancsak kimondta, hogy *a szeméttelep nem közhasznu üzem* s igy nem is illeti meg a szabályrendeletben biztositott kedvezmény. A főváros azonban nem nyugodott bele ebbe a végzésbe sem, hanem *panasszal élt a közigazgatási birósághoz.* A panasziratot most tárgyalta a közigazgatási bíróság és elvi jelentőségü döntésével megsemmisitette ugy Kispest, mint Pest vármegye elutasító határozatait.

A közigazgatási bíróság kimondta itéletében, hogy a szeméttelep mint a közegészségügy érdekeit szolgáló mű közhasznu intézmény, melyet a biztositott vizdijkedvezmény megillet. Az, hogy a szeméttelep Kispest városra vonatkozólag nem hasznos intézmény, a kedvezmény megadása szempontjából közömbös, mert annak megitélésénél, hogy valamely intézmény közhasznu-e, *a létesités és fenntartás célját kell szem előtt tartani.* Az érdekes elvi jelentőségü döntés alapján a főváros most évekre visszamenően követeli az 50%-os vizdijkülönbözet megtérítését Kispesttől.

GAZDASÁGI ÉLET

Béke a Centrale-fronton. Az elmult napokban a kereskedelemügyi miniszter elnökletével a centraleprobléma megoldását illetően a főváros vezetőségének és tizenkettes pénzügyi bizottságának bevonásával értekezletet tartottak, amelyen a tárgyaló felek között az esztendők óta huzódó áram átvételi harcban *ideiglenes megegyezés* jött létre. A Dunántuli Villamossági bánhidai cetnraléja már hetekkel ezelőtt elkészült, a próbaszolgálat is sikeres eredménnyel járt, azonban az áramátvételi szerződés hiánya miatt *az üzem nem kezdhette meg müködését és a gépek állanak.* Az ankéten az a megállapodás jött létre, hogy a centrale megkezdi üzemét, a főváros átveszi a szolgáltatandó áramot, az áramdijak fixirozására pedig vegyes szakbizottságot küldenek ki. Ez a bizottság *hat hónapon át* fogja tanulmányozni a bánhidai és a kelenföldi telepek kalkulációit és az önköltségi ár, valamint a szakbizottsági jelentés alapján fogják véglegesen megállapitani az áramárakat. A világitási ügyosztály abban bizik, hogy a bizottság meg kell hogy állapitsa a kelenföldi telep olcsó termelési viszonyait és a végleges egységár alacsonyabb lesz, mint amennyit a részvénytársaság kér. Az átmeneti idő alatti ideiglenes tarifát a héten már megállapitják, a centrale néhány napon belül hozákezd az áramszolgáltatáshoz, amelyet egyelőre *a Beszkárt ellátására használnak fel.* A főváros százmillió kilowatt órát fog évenként a *Beszkárt* szükségletének biztositására átvenni, harmincmillió kilowatt órát pedig a *Trust-nak* ad át, amely azt *a környéki világitás ellátására fordítja.*

Óvszer-automaták felállitását kérik a tanácstól. Egy budapesti cég a főváros tanácsához azzal a kérelemmel fordult, hogy a főváros több helyén *óvszer-automatákat* állithasson fel. A beadvány szerint automaták olyan helyen lennének, ahol fiatalkoruak általában nem járnak és a vállalkozó az automatakészülékek által kiszolgáltatandó óvszerekért *magasabb árakat kérne,* mint a drogériai, illetőleg gyógyszertári árak. A beadvány az illetékes ügyosztályban fekszik, kétségtelen, hogy annak sorsa csak *a legteljesebb elutasitás lehet,* elsősorban *erkölcsi és nemzetvédelmi szempontokból.* Amikor a törvény legszigorubban tiltja meg az óvszerek hirdetését, *fel sem tételezhető,* hogy a főváros efajta módon adjon tért az óvszerek reklámozásának.

A Fonciére mérlege. A Fonciére Általános Biztositó Intézet a minap tartotta közgyülését. Az igazgatóságnak a közgyülés elé terjesztett jelentése az üzletmenetet illetőleg beszámol arról, hogy, dacára a mult évben még fokozódott gazdasági depressziónak, valamennyi általa müvelt ágazatban számottevő dijbevételemelkedést ért el; egyedül a jégbiztositási ágazatban mutatkozik az előző évvel szemben némi visszaesés, amely azonban a mezőgazdasági terményárak erős csökkenésének egyik következménye. Az 1929. évi dij- és illetékbevétel 12.934.618 pengő, s a biztositéki alapok az 1929. év végén 7.092.190 pengőt tettek ki. A mérleg 1.000.000 pengő alaptőke mellett 108.892 pengő nyereséggel zárul, amiből a részvényeseknek 5 százalékos osztalék gyanánt 2.50 pengős osztalékot fognak fizetni.

A Nova Közlekedési és Ipari Rt. igazgatósága megállapitotta az 1929. évi mérleget és zárszámadást, amely az előző évi nyereségáthozattal együtt 1.022.296.13 pengő nyereséget tüntet fel. Az igazgatóság a folyó évi junius 30-án megtartandó közgyülésnek részvényenként 2 *pengő osztalék* fizetését fogja javasolni.

Alkalmi vásár
részlet áruház
bebutoroz és felruház
Budapest, VI., Fóthi-ut 18.

BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-ÚT 95.
Szállitja
a legmegbizhatóbb üzem- és kenőanyagokat
Kristály benzint
világitó- és traktorpetroleumot, gázolajat
ROBUR
amerikai autó- és traktorolajokat.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mestixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest, VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 907—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439—91
Polg. tűzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás

KELE MIHÁLY
épület asztalosmunkák, bútorok és iskola berendezések gyára
Budapest, Örömvölgy-u. 38-40
Telefon: József 312—98.

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

CSAKLOS ANDRÁS egyházi szobrász, oltárépitő és egyházművészet templomberendező. Műterem: **Budapest, IX., Kinizsy-utca 14. sz.** Római katholikus cég. Az első beszerzési forrása a fából és kőből készült templomberendezési tárgyaknak.
Nem kereskedés.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KAROLY-KÖRUT 13. I. EMELET
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428-25

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

Munkácsy Ernő
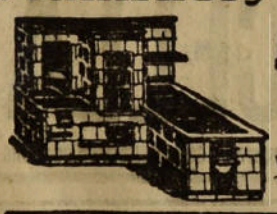
épület- és műlakatosmester, takaréktüzhely- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rózsa utca 39
Tel.: J. 312-80

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bélvány-u. sarkán)

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

SIMKÓ ANTALNÉ
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ
ÜVEG-ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 54.
Telefon: József 360—97.

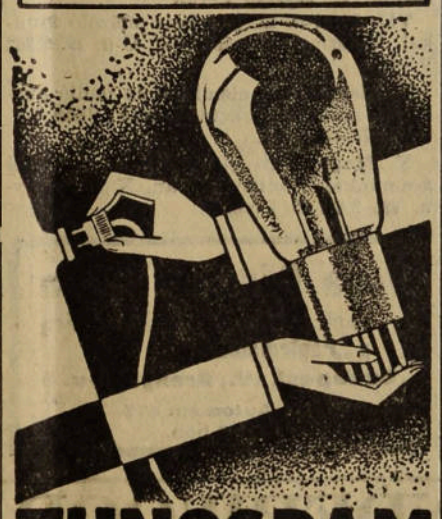

TUNGSRAM
VÁLTÓÁRAMU BÁRIUMCSŐ

URIKÁNY-ZSILVÖLGYI MAGYAR KŐSZÉNBÁNYA R.-T.
BUDAPEST, V., NÁDOR U. 12
TELEFONSZÁM: AUT. 212—56
KŐBÁNYAÜZEM: TÁLLYA (Zemplén megye)
SZÁLLIT MINDENNEMŰ
FARAGOTT ÉS ZUZOTT KÖVET

ERDÉLYI
udvari fényképész
MŰINTÉZETE
IV., Semmelweis-u 2.

HLATKY JÓZSEF
okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395-78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

Vállalkozás

Uj kiirások

Utrendezésre az I ker., Enyedi-utca, Alkotás-utca és Böszörményi-ut között lévő szakaszon. Határidő: 1930 junius hó 23. (hétfő) d. e. 12 ó.

Vezetékalagut, föld- és vasbetonmunkákra az I. ker., Hieronymi-ut 1. szám alatt levő Uj Szent János-kórházban. Határidő: 1930 junius hó 23 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Föld-, kőműves-, vasbeton-, elhelyezési és javitási munkákra az I. ker., Hieronymi-ut 1. szám alatt levő Uj Szent János-kórház sebészeti osztályán. Határidő: 1930 junius hó 23 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Vasbetonkeritésmunkákra a VI. ker., Teve-utcai tüzőrségi laktanyában. Határidő: 1930 junius hó 25 (szerda) d. e. ½10 ó.

Ácsmunkákra a VIII. ker., Kun-utca 8—10. sz. alatt a Köztisztasági Hivatal részére épitendő hivatal, raktár és lakás épületeknél. Határidő: 1930 junius hó 25 (szerda) d. e. ½10 ó.

Bontás-, föld-, kőműves-, vasbeton- és elhelyezőmunkákra a VIII. ker., Kun-utca 8—10. sz. alatt a Köztisztasági Hivatal részére épitendő hivatal, raktár és lakás épületeknél. Határidő: 1930 junius hó 25 (szerda) d. e. ½10 ó.

Válaszfal-, rabitz stucco-, parafakő-, szigetelő-, ács-, bádogos-, tetőfedő-, műkő-, kőfaragó-, padozati-, faburkoló- és márványmunkákra az V. ker., Honvéd-utca és Markó-utca sarkán épitendő hatemeletes bérház épitésénél. Határidő: 1930 junius hó 25 (szerda) d. e. ½10 ó. (az Elektromos Művek igazgatóságánál).

Betonburkolati és szigetelési munkákra a VIII. ker., Dugonits-utcai elemi és polgári iskola tetőterraszának helyreállitásánál. Határidő: 1930 junius hó 27 (péntek) d. e. ½10 ó.

Makadámrendszerü rendezési munkákra a III. ker., óbudai uj köztemető 30., 31. és 33. számu parcellák közötti utakon. Határidő: 1930 junius hó 30. (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornázási munkákra az I. ker. Kutvölgyi-ut és Fészek-utca közötti szakaszon. Határidő: 1930 junius hó 30 (hétfő) d. e. 12 ó.

Linoleumjavitási munkákra a VIII., Tisza Kálmán-tér 4. sz. alatti polgári leányiskola tantermeiben. Határidő: 1930 julius hó 4 (péntek) d. e. ½10 ó.

Homlokzat, kőmives, tatarozási munkákra a X. ker., Százados-ut 6. számu elemi és polgári iskola épületén. Határidő: 1930 julius hó 4. (péntek) d. e. ½10 ó.

Linoleumpadozati munkákra a fővárosi kisdedóvodák részére. Határidő: 1930 julius hó 7 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Gumipadozatmunkákra a fővárosi kisdedóvodák részére. Határidő: 1930 julius hó 7. (hétfő) d. e. ½10 ó.

Csatornaépitési munkákra az I. ker. Németvölgyi-uton. Határidő: 1930 julius hó 7 (hétfő) d. e. 12 ó.

Gummipadozati munkákra a III., Szentendrei-uti polgári iskolában. Határidő: 1930 julius hó 8 (kedd) d. e. fél 10 ó.

Mázolómunkákra a X. ker., Százados-ut 6. sz. elemi és polgári iskola részére. Határidő: 1930 julius hó 9. (szerda) d. e. ½10 ó.

Kazánház, föld-, kőműves-, elhelyezőmunkákra a IV., Váczi-utca 43. sz. leánygimnáziumban. Határidő: 1930 julius hó 10 (csütörtök) d. e. fél 10 ó.

Kazánkicserélési és javitási, továbbá melegvizberendezési munkákra a VI. ker. Aréna-ut 150. sz. alatti népszállóban. Határidő: 1930 julius hó 11 (péntek) d. e. fél 10 ó.

Versenytárgyalási eredmények:

A tanács junius 18-iki ülésén vállalatba adattak:

Uj Szent János közkórház Wodiáner pav. gőzfütési munkálatai Fekete Ödön II., Margit-körut 58 74.511.84 pengővel.

VII. Szabó József-u. autóbusz-garage kerités mázoló munka, Vogel Ferenc VIII., Rákóczi-ut 8. 1.541.90 P-vel.

VII. Szabó József-u. autóbusz-garage fakocka burkolati munkái, Rüdgers Guidó, VII., Erzsébet-körut 39. 9.478.50 P-vel.

VII. Szabó József-u. autóbusz-garage diszkovács munka, Fodor István, X., Abafi-u. 42. 19.548.— P-vel.

VII. Szabó József-u. autóbusz-garage villamos óráinak száll. és szerelési munkái, Hoffer és Sommer, VI., Eötvös-u. 29. 6.180.— P-vel.

VII. Szabó József-u. autóbusz-garage villamos tüzjelző berend. szer. munka Eritson Magyar vill. Rt. I., Fehérvári-ut 70. 6.510.— P-vel.

VII. Szabó József-u. autóbusz-garage villamos vizszint j. berend. munkái Köler és Medvey 5.540.— P-vel.

I. Kamara erdei szeretetotthon külső tatarozási munkái, Olcsváry Jenő, I., Horthy M.-ut 94. 2.985.50 P-vel.

VII. Szabó József-u. autóbusz-garage telefon berend. munkálatai, Bartha Károly, VIII., Vas-u. 16. 22.505.94 P-vel.

A szőv Anya- és Csecsemővédő intézetek játszóterein felállitandó nap- és esővédő száll. munkálatai, Magaziner Albert és Társa, V., Honvéd-u. 8. 11.000 P-vel.

A szőv. Anya- és Csecsemővédő intézetek játszóterein felállitandó nap- és esővédő száll. munkálatai, Reich Lajos, Székely Bertalan-u. 1. 4.683.— P-vel.

VIII. Reviczky-u. főv. könyvtár butor berend. munkálatai, Fodor József, Lindl Károly, Kiss József, Thék Endre müasztalosok szövetkezete és az Iparművészeti Rt. között 117.568.80 P-vel.

VII. Szabó József-u. autóbusz-garage redőny munkái, Magaziner Albert és Társa, V., Honvéd-u. 38. 5.032.— P-vel.

VII. Szabó József-u. autóbusz-garage beton munkái, Vértes Ármin, VIII., Rákóczi-ut 86. 40.307.— P-vel.

I. Kelenföldi tüdőbeteggondozó intézet bádogos munkái, Friedmann József, II., Iskola-u. 26. 3.004.19 P-vel.

I. Kelenföldi tüdőbeteggondozó intézet mázoló munkái, Balczó Sándor, VIII., Vas-u. 7. 1.294.68 P-vel.

I. Kelenföldi tüdőbeteggondozó intézet asztalos munkái, Ocsenás János, I., Győri-ut 2-b. 3876.— P-vel.

VII. Szabó József-u. autóbusz-garage szobafestői munkái, Mátyás János, X., Alkér-u. 10. 4.040.10 P-vel.

VII. Szabó József-u. keritésének mükő munkái, Melocco rt., IX., Ferenc-körut 41. 17.845.— P-vel.

Fónyodi Erzsébet leányárvaház üdülőtelepének partépitési és karbantartási munkálatai, Herbert József, Fónyodi váll. 2.176.64 P-vel.

V. Pannonia-u 65. polgári iskola linoleum munkái, Hercz testvérek, VII., Király-u. 13. 3.858.25 P-vel.

VII. Váci-u. 21. a. iskola mázoló munkái, Grossmann Lajos, VI., Ó-u. 19. 2.362 P-vel.

X. Maglódi-uti elemi iskola padló burkolati munkái, Fekete Mihály, Szőnyi-u. 47. 2.176.— P-vel.

X. Maglódi-uti elemi iskola padozati ácsmunkái, Bodnár István, X., Gergely-u. 69. 2.837.25 P-vel.

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

Szórakozás

CORSO (Váci ucca 9.) Telefon: Aut. 874—02. **Noé bárkája.** Hangos filmregény 12 felv. Rendezte: Kertész Mihály. (Dolores Costello, G. O'Brien.) Előadások: fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) Személyzeti jutalomjáték: **Négy pajtás.** Énekes, zenés filmattrakció 12 f. (Janet Gaynor, Charles Farrel.) Előadások: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION IV., Eskü-ut 1. Tel.: Aut. 831—02. **A szerelem több mint generális.** Csütörtökön: fél 6, fél 8 és fél 10. Pénteken: fél 8 és fél 10 órakor.

ROYAL-APOLLÓ VI., Erzsébet-körut 45—47. Telefon: József 429—46 és József 419—02. Maurice Chevalier: **Páris gyermekei** cimü életképben és **Burleszkek.** A 6 és 8 órai előadásokban rendkivül **kacagtató kabaré** Budapest legkiválóbb művészeinek felléptével. Rendes helyárak. Előadások: 4, 6 és 8 órakor.

KAMARA MOZGÓ
(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.
FELTAMADÁS
(Tolsztoj örökbecsü alkotása 12 felv. Néma változatban.) Főszerepben: **Dolores del Rio és Rod la Roque. Friesay zenekar.**
HALLO NEWYORK
(Hangos filmrevü. — Hiradó.
Előadások: hétköznap 5, ½8 és 10 órakor vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor
(Nyitott tető.)

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank. — Táviratcim: Ipközpont.
TELEFONSZÁMOK: **Központi osztályok** Nádor-utca 22. Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés. — **Bőrosztály:** Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. **Epitőipari osztály:** Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. **Faipari osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — **Kisipari hitelakció:** Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. **Kereskedelmi osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. **Textil közszállitási osztály:** Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Ök-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 16. Telefon: J. 303-85

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világitó- és traktorpetróleum
gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

UFA
CORVIN FILMSZINHAZ VIII., József-körut és Üllői-ut sarok Tel.: J. 389—88.
A repülő bolond. Hangosfilm. — **Hangos Metro—Ufa világhiradók.** Előadások köznap: ½7, 9; szombat, vasárnap és ünnepnap: 6, 8, 10 órakor.
UFA FILMSZINHAZ (VI., Teréz-körut 60. Tel.: Aut. 197—68 és 197—67): 1. **Hangos világhiradó.** 2. **Lakatos szakszofonművész.** 3. **Kadettek.** Hangosfilm. 4. **Szekeres orgonaszólója.** 5. **Egy kis félreértés.** Hangos burleszk. Előadások hétköznap: ¾6, ¾8, háromnegyed 10. Vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor. **Nyitott tető!!**
URANIA FILMSZINHAZ (VIII., Rákóczi-ut 21. Tel.: J. 460—45. J 460—46. **„Az éjféli kalóz".** — **„Joshivara gyöngye"** japán film. Előadás köznap fél 6, fél 8, fél 10; vasár- és ünnepnap 4, 6, 8, 10 órakor.

Szenzációs juniusi műsor a TABARINBAN

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J. 382-27.
BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 18.

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
műkőáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

SÁNTHA JÓZSEF
tőiv. bejegyzett iparművész, lakberendező és kárpitosmester
IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 6—7.

Lingel butorgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 4—6.
Művészi kivitelü seria és luxus butorok állandó kiállitása: Összerakható könyvszekrények, molymentes „Antimoly" ülőgarniturák, motornélküli vitorlázó repülőgépek.

BICELLA
Ultraviolett-sugarakat átbocsájtó drótüvegpótló
Lakosztályok, lég- és napfürdők, garázsok, gyári-üzemek, istállók, baromfiólak, gazdasági épületek, kiállitási csarnokok, kerti melegágyaknál és mindenütt, hol eddig ablaktörés elkerülhetetlen a **BICELLA törhetetlenségénél fogva** előnyösen használható.
Kérjen mintákat és árajánlatot!
KUNSTÄDTER VILMOS
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7. SZ.

RONEO UNDERWOOD
SOKSZOROSITÓGÉP ● IRÓGÉPEK
kellékek, irodaszerek, karbantartások, páncélszekrények.
PIRKNER ÉS MEZEI
BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 11. TELEFON: 143—22.

ALTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTARSASAG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVAN

VII. évfolyam 26. szám

Budapest, 1930 junius 28

UJ BUDAPEST

KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Budapest, IV. Gróf Károlyi u. 8.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Örökös tagok

Érdekes véletlen, hogy a Keresztény Községi Párt decennális jubileuma összeesik azzal a fővárosi közgyüléssel, amelyen az uj törvény alapján huszonkét örökös tagot választott Budapest törvényhatósága. A törvény szerint örökös taggá a közélet terén érdemeket szerzett fővárosi polgárokat lehet életfogytiglani hatállyal választani: kik vannak Budapest polgárságában a közélet terén több érdemet szerzett férfiak, mint a Keresztény Községi Pártnak az örökös tagok sorában helyetfoglaló tagjai?

A korszak, amelyet a forradalmak utáni Budapest első tiz esztendejével a vasárnapi kereszténypárti diszközgyülés lezár, gazdag volt eseményekben és férfiakban. A pénteki fővárosi közgyülésen az arra legérdemesebbek a legszebb kitüntetést kapták, amikor őket a főváros közönségének képviseletében fungáló törvényhatósági bizottsági tagok szavazatai arra itélték méltóknak, hogy függetlenül a választásoktól és a bekövetkezhető politikai irányváltozásoktól, életük fogytáig rezideáljanak Budapest legfőbb tanácskozó testületében. Ezt a mandátumot a legértékesebbnek kell tartanunk minden kitüntetés között, ami budapesti polgárt érhet, mert maradéktalanul benne lüktet a főváros szive, bizalma és reménye.

Ez a mandátum azonban nemcsak disz: kötelességeket is magában foglal. Az örökös tagság, ha formában nem is, de lényegben messze esik a diszpolgári intézménytől, annak passzivitást jelentő tartalmától, formalitásba merevedett szintelen dekórumától. Az örökös tagság, amelyet az alig szentesitett fővárosi törvény legsikerültebb ujitásának tartunk, a maga patinás hangulatu ékességével arra kötelezi viselőit, hogy inkarnációi legyenek a főváros törvényhatósági bizottságában a mindeneken felülemelkedő és felülálló legtisztább közérdeknek, őrei a becsületnek és a lelkiismeretnek, makulátlan lovagjai annak a nemes konzervativizmusnak, amely a város életében ujitásokat, még ha indokoltak is azok, csak a tapasztalat bölcs mérsékletével engedik megvalósitani, betöltvén a haladás száguldó mozdonyán a talán nem mindenki által méltányolt, de szükséges és nélkülözhetetlen fékező erő szerepét.

Nem kétséges, hogy az örökös taggá megválasztottak mindegyike az őszi választásokon mandátumot kap majd a közönség bizalmából is és még kétségtelenebb, hogy ha csak huszonkét városatyát választana Budapest polgársága, a huszonkét örökös tagot egyhangulag bizná meg Budapest ügyeinek intézésével. Az is bizonyos, hogy a megválasztott örökös tagok után a választási listákon olyan ujabb erők és tehetségek is fognak bejuthatni a törvényhatósági bizottságba, akiknek az örökös tagokkal való együttmüködése a város regenerációját, békés fejlődésének biztositását jelenti. Lehet, hogy a főváros adminisztrációját illetően az uj törvény a gyakorlati élet ismerete nélkül készült, de bizonyos, hogy amidőn a történelmi hagyományokon alapuló örökös tagsági intézményt megalkotta, a törvényalkotó okos és szerencsés kézzel cselekedett.

Wolff Károly a gyakorlati kereszténységről

A Keresztény Községi Párt az elmult tiz év alatt tizenötezer ember ügyében járt el és maga Wolff négyezer embert tudott elhelyezni kenyérkereső állásba — Nem ismerünk osztályt, csak egyet ismerünk, hogy Krisztus szellemét megvalósitsuk az életben! — Szeretetuzsonna a Tabánban, ahol legtöbb a szegénység és legnagyobb a szociáldemokrácia aratása

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Noha a tulajdonképen vett választási küzdelem még nem kezdődött el, alig van a fővárosnak kerülete, amelynek keresztény közönségét az elmult hetekben fel ne kereste volna a párt valamelyik vezető tagja, hogy kaszinói vacsora, szeretetuzsonnai ünnepség vagy egyéb hasonló alkalomból tartson beszámolót a decennális jubileum kapcsán a párt által eddig elért eredményekről és azokról a célkitüzésekről, amelyek a Keresztény Községi Párt táborát a jövő Budapestét illetően hevitik. Az elmult héten, Urnapja ünnepén a tabáni „Szent Vince Szeretethölgyei Egyesülete" szeretetuzsonnáját kereste fel *Wolff* Károly, nem hogy nagyszabásu programbeszédet mondjon, hanem azért, hogy a főváros egyik legszegényebb kerületében pár perces felszólalásban ismertesse a multat és meglobogtassa a jövő céljainak és terveinek zászlóját.

Kurucz Mihály hitoktató üdvözölte a főváros keresztény társadalmának megjelent vezetőit, majd általános taps közepette *Wolff* Károly dr. emelkedett szólásra.

Kedves keresztény testvéreim! — mondotta *Wolff*. — Igazán elmondhatom, hogy teljesen befolyása alatt vagyok ennek a helynek és ennek a környezetnek, amely körülöttem és előttem van. Egy kis vár ez a hely, ahol őrt áll a szeretet és megmutatja, mi a gyakorlati kereszténység utja.

— Itt vannak a kedves nővérek. Én mindig mély tisztelettel viseltettem ez iránt a *földön járó szentek iránt*. Most itt látom a kedves nővéreket és hallottam a főtisztelendő urat, aki borzasztó nagy feladatot tárt elénk, olyan nagy feladatot, hogy végeredményben, ha boncolni kezdem, méltóztatnak meglátni, hogy *egy emberéletre éppen elegendő programm*.

— A *gyakorlati kereszténységről* szóltam. Méltóztassék körülnézni, mindenki érzi, hogy itt mi köztünk nem a gyülölet él és nem a gyülölet választ el, hanem a szeretet köt össze. És erre azt mondom kedves keresztény testvéreim, hát fogjunk össze. De nemcsak itt, ezek alatt a hársfák alatt, ebben a kedves kis kertben, hanem fogjunk össze *odakinn is*, ahol zajlik az élet.

— Semmi sem veszedelmesebb dolog, mint ha valami a kereszténye-ket egymástól el tudja választani. Mert végeredményben Krisztus Urunk igazságainak követése jelenti az élet kenyerét is. Én mindig azt hirdetem mindenhol, hogy *én a keresztény igazságokat nemcsak a templomban akarom követni, hanem kinn az életben is meg akarom valósitani*. És tisztán és kizáróan ezen az alapon állok a politikában, állok a városházán és állok annak az elhatározásnak a jegyében, hogy én fel akarom áldozni az egész életemet ezért a gondolatért és a keresztények ügyéért, a keresztények érdekeiért ezért akarok küzdeni ebben a esur[illegible]gy világban.

— Ma is a szeretet tartja itt az ő ünnepét Urnapján. Hogyha ugy átérezné mindenki, hogy mit jelent ez a gyakorlati kereszténység, akkor *itt a Tabánban is más volna a helyzet*. Mert *nehéz helyen* állunk mi itt a Tabánban. Talán a *legnehezebb helyen* állunk a Tabánban. Mert itt a legtöbb a szegénység és itt a szegénység nyomában ott jár a kisértés, az a kisértés, amely az egyes lelkeket mindig el akarja vinni a Krisztus kenyerének utjától.

— A mi nagy szerencsétlenségünk, hogy mi engedjük magunkat elcsábitani. *Itt a Tabánban a szocáldemokráciának olyan aratása van*, annyira hóditja az egyes lelkeket, hogy egy keresztény érzésü ember csak sajnálni tudja, hogy mennyi Golgotát fog járni az a lélek, *aki elhiszi*, — hogy a vallás magánügy és nem való sem a társadalomba, sem a politikába; *aki elhiszi*, — hogy a kereszténység nem tud gyakorlati uton és nem tudja megoldani az emberi társadalom feladatait; *aki elhiszi*, hogy — csak ők, a szociáldemokraták tudnak valami jót, valami nemeset teremteni és hogy azok a gyönyörü eszmék és gondolatok, amelyeket Krisztus Urunk egy megváltás keretében adott az emberiségnek, azok nem életképesek, nem alkalmasak arra, hogy vezessék magát az életet.

— Ez a mi szerencsétlenségünk! Ez a Kálvária-járás! Hogy nem hiszik az emberek, hogy *a gyakorlati kereszténység utján kenyeret is fognak találni*. Én csak egy példát hozok fel. A Keresztény Községi Párt, amely a városházán tiz esztendeje dolgozik, nem tudott minden igényt kielégiteni. Ez természetes. Hogyan lehetne tiz év alatt ebben a milliós városban minden igényt kielégiteni. De ha csak arra mutatok rá, hogy *tiz év alatt 15.000 ember ügyében jártunk el és én magam 4000 embert tudtam elhelyezni ez alatt az idő alatt kenyérkereső állásba*, nem mondhatja senki, hogy mi a kenyér utját nem járjuk akkor is, amikor a keresztény politikát akarjuk megvalósitani. Hogy nem tudunk minden könnyet letörölni, minden arcot elsimitani, minden tragédiát megszüntetni? Hát ők tudnak könnyeket letörölni? Ők tudják a munkásságot befogni a szakszervezetekbe, kivetni a járulékokat. (Azokat lefizettetni és magukuak előnyös és gyönyörü pozicióakat teremteni a titkárságok keretében!)

— *Az önzetlenséget nem biztositja nekem a marxi szociálpolitika*. Az önzetlenséget biztositja a kereszténység, ha a gyakorlat utján jár, a kenyér utján jár. A kenyér lehet lelki kenyér is és testi kenyér is. Az első század keresztényei egy óriási világhatalom közepén meg tudtak állni és tudtak eredményt felmutatni. Miért? Mert összetartottak. Mert egymás kezét megtalálták. Megtalálták lenn a sziklabarlangokban is. És ma nem a kereszténységben van a baj, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, hanem abban, hogy most idejöttek a mi ellenfeleink és megcsinálták, hogy *hogyan kell minket egymástól szétválasztani*.

— Nagy felelősség ám a tömegek élén járni, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Egy lelkiismeretlen ember, az odaáll és igér. De aki azt akarja, hogy az *életével pecsételje meg azt*, amit mond és minden egyes órában meg akarja valósitani, amit mond, annak nagy felelősség a tömegek élén állni, a tömegeket vezetni, mert elsősorban önmagán, a családi életben, az egyéni életében kell gyakorolnia azt, amit hirdet.

— Ők mindig hivatkoznak arra, hogy a közélet tiszta legyen. Hol van erre a garancia abban, aki azt mondja, a Krisztust kidobom a lelkemből, mert ez magánügy. Higyjek az ilyenben, hogy a közpénzt jól fogja kezelni, hogy a köz ügyét önzetlenül fogja intézni, a szegények dolgaiban önzetlenül fog eljárni. Hiszen a szociáldemokrácia csak *pórázra füzi az emberi szenvedést és könnyeket* és hurcolja maga után, hogy ezen tömegek segitségével a saját érdekeit szolgálja az emberi társadalomban. (Ugy van! Ugy van!)

— Nem igazi szeretet ez, nem igazi kenyér, de azt kivánják, hogy járjanak az ő nyomukban és szolgálják őket. Végeredményben pedig gyönyörübb, szebb programja nincs egyetlenegy pártnak, egyetlenegy szervezetnek sem, *mint a mi programunk*. Hiszen az a csodálatos, amit máshol is kifejtettem, hogy itt vannak a fejünk fölött a repülőgépek, itt vannak a rádió, a technikai ujitások minden fajtái, minden halad, óriási mértékben fejlődik a civilizáció — és a kétezer év előtt adott tanok, a kereszténység ma is fiatalabb, mint valaha is, *nincs egyetlenegy teória, nincs egyetlenegy program, amely tudna versenyezni vele, csak meg kell valósitani és annak utját kell járni*.

— Ha ugy elgondolom, hogy kik az igazi proletárok és kik a nem kapitalisták, el kell mondanom, hogy *a keresztény demokrácia sokkal inkább dolgozik a munkásokért és a nem kapitalistákért, mint maga a marxizmus, a szociáldemokrácia*. Mert azt látom, hogy a szociáldemokrácia velem szemben mindig ellenség, ellenben a nagytőkével minden körülmények között *össze tud békülni*. Mi keresztények vagyunk a proletárok, hiszen minálunk mahonap már csak a szenvedés lesz és ez a szociáldemokrácia, amikor hadat izent a nagytőkének, ugyanakkor *puszipajtás vele a városházán, a parlamentben és mindenütt. Egy listán szerepelnek. Hogy higyjek annak a szociáldemokráciának?*

— Ha Oroszországot nézzük, ahol megvalósitották az ő tanaikat, mondják meg, tudtak-e egyetlenegy olyan ideált teremteni, mint Szent Vincze? Tudtak-e felmutatni a mi szentjeinkhez hasonló, a katholikus egyházból való egyetlen példát. Tudtak-e felmutatni önfeláldozást? Mikor a kommün volt Pesten, iga-

Hortobágyi juhtúró
Mindenütt kapható! Termelt:
ORSZ. MAGY.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

zán emlékezhetünk rá, — önfeláldozók voltak? Ott dőzsöltek a Hungáriában és a munkások ott álltak az élelmiszer-jegyekkel a bódék előtt. *Hol voltak a Szent Vinczék?* Hol voltak azok, akik azt mondják, ahol van egy darab kenyerem, török belőle egy darabot és szétosztom a szegényeknek? Hol voltak nálunk a nagy szellemek, akik a mi katolikus egyházunkban ott ragyognak az emberiség előtt?

— És ha van szenvedés, van nélkülözés, ha vannak bajok: nem a legnagyobb, nem a leggyönyörübb dolog a szeretet? A szeretetnél hatalmasabb fegyvert nem tudok elképzelni, az sohasem lesz elavult, mert látom, hogy abban a gyülölködő nagy küzdelemben, amely odakinn folyik, *egy apáca szerény megjelenése nagyobb energiaforrás, mint egy egész szakszervezet*, amely gyülölettől fütve nem tud mást, mint átkot szórni az emberi társadalom tagjai közé.

— Azt hiszik, hogy én ma itt a katolikus egyházközség egyik müködési terén, a mi kedves növéreink kertjében *csak katolikus vonatkozásban beszéltem?* Nem, én nemcsak egyházi vonatkozásban beszéltem, hanem az élet vonatkozásában is. Igenis, a politika szempontjából is. Mert hiszen, amint mondottam, miért ne lehetne megvalósitani mindenben ezt a politikát?

— Valósitsuk meg ezeket a tanokat a gyakorlati élet terén és a mi egész politikánkat, életünket eszerint alakitsuk át. Ezt szakadatlanul magyarázni kell. Ismételten mondottam már, ha azt a sok energiát, amelyet ebben az irányban a lelkeknek mindig ujból való meggyőzésére kell forditanunk, effektiv munkára tudnánk felhasználni a programunk előbbre vitelében, nagyobb eredményeket tudnánk felmutatni. De ahogy kimegyünk ezen a keritésen tul, már ott ólálkodik az ördögi tagadás. Ott ólálkodik az ördögi gyülölet. Ott ólálkodik az a haszonlesés, ott ólálkodnak a mi tagadóink, akik ott állanak és a karmaikkal belemennek a lelkekbe és elviszik és nevetnek, hogy — *Wolff* Károly megint idejött a Bölcsőde kertjébe, hirdette a kereszténységet, de azért meg fogjuk mutatni, hogy *meg fogjuk buktatni a keresztény pártot a választásnál* és nevetve fogjuk megmutatni, hogy nálunk vannak a tömegek.

— De mi itt vagyunk ebben a kertben, késő évezredeknek honpolgárai és ma is azt mondjuk, — szebbet, jobbat, az életre alkalmasabbat, mint ezek az igazságok, nem tudott adni sem filozófus, sem államférfiu, sem szociológus, sem bármilyen kisérletező. És ha ezeket a tanokat nem fogjuk megvalósitani, talán ebből nekünk, akik ezeket hirdetjük, talán nekünk lesz ebből bajunk? Nem,— a *szenvedőknek lesz bajuk*. Mert csak a szenvedésnek és a nyomornak kellene állandóan kiáltani, hogy ami igazság a templomban, az igazság a városházán is, ami igazság a templomban, az igazság a parlamentben is. És mi többségben levő keresztények ne legyünk gyávák, hanem a többségünk jogával *csapjunk oda* és mondjuk ki, hogy nem türjük, hogy a kisebbség megfossza az emberiséget ettől a nagy kulturától, amely a mi kezünkben van, a keresztény tanok érvényesülésétől.

— *Nem ismerünk osztályt, csak egyet ismerünk, hogy Krisztus szellemét valósitsuk meg az életben.* És ezek a szegények, ezek a hajótöröttek is ide kerültek mihozzánk, ide a kereszténység gyakorlati megvalósitásának otthonába. És ezért mondom én, kedves keresztény testvéreim, mindenhol, ahol olyan boldog vagyok és hirdethetem ezeket a tanokat: ők csak gunyolódjanak, ők csufondároskodásokkal csináljanak nehézségeket, de mégis azt mondom, — mi fogunk győzni és nem ők.

Mert nálunk van a kereszténység, *nálunk van — az ut, az igazság, az élet!*

Szünni nem akaró viharos nagy taps és percekig tartó lelkes éljenzés. Özv. *Bakó* Lászlóné szavalt. *Toperzer* Ákosné mondott nagyhatásu beszédet, majd *Spur* Istvánné zárószavaival véget ért a szeretetuzsonna.

A kereszténypárti örökös tagok a választási listákon is jelöltetni fogják magukat

Megválasztásuk után döntenek arról, hogy melyik mandátumukat tartják meg — Petrovácz Gyula szerint november 15-e és 30-a között lesznek a községi választások

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Junius végével befejeződött a törvényhatósági bizottság eseményekben annyira gazdag szezonja, megkezdődött a jól megérdemelt nyári pihenés. A Szent Imre-év miatt, amely Budapestet a nyári hónapokra az egész világ érdeklődésének előterébe állitja, ezidén *feltünően rövid lesz a főváros nyári szünete*, annál is inkább, mert az őszi hónapokban sor kerül *a törvényhatósági bizottsági választásokra*. Az uj törvény által elrendelt előkészületeket megfeszitett erővel végzi a főváros statisztikai hivatala, folyamatban van az összeirás, a nyári szünet után minden készen lesz arra, hogy a főváros népe az urnák elé indulhasson.

Az aktuális kérdéseket illetően ebből az alkalomból *Petrovácz* Gyulához fordultunk. Első kérdésünk az volt, hogy *a törvényhatósági bizottság örökös tagjai résztvesznek-e a választásokon?*

— Az örökös tagok megválasztásával kapcsolatosan a szociáldemokraták lapja azt irja — mondotta *Petrovácz*, — hogy mi tulajdonképpen *menekülünk a választóközönség elől*, félünk odamenni, mert tőlük nem kapnók meg a mandátumokat. Azt válaszolom a *Népszavának*, hogy téved, ha azt hiszi, hogy mi nem akarunk, vagy nem merünk a tömegeink elé állni! *Akarunk, merünk és fogunk is!* Mi, kereszténypárti örökös tagok, valamennyien jelöltetjük magunkat a listákon, ám itéljen a közönség, méltóknak tart-e benünket arra, hogy az ő érdekükért, exisztenciájukért és jövőjükért tovább folytassuk a diadalmas harcot, melynek első epopeája a Keresztény Községi Párt vasárnapi jubiláris diszgyülésével zárult le.

— *Igenis*, valamennyien rajta leszünk a listákon, aminthogy a törvény nem tartalmaz semmiféle tiltó rendelkezést, csupán azt hagyja meg, hogy *többféle cimen senki sem lehet a törvényhatósági bizottságnak tagja*. Tehát az örökös tagok, akik a választási listán mandátumot nyernek, választhatnak a között, hogy a két mandátum közül melyiket akarják megtartani. Nekem például, ha az örökös tagságot tartom meg, senki sem foghatja a tuloldalról szemembe vághatni, hogy én a most ülésező törvényhatóság többsége jóvoltából vagyok örökös tag, mert én visszafelelhetem, hogy *én választott tag is vagyok*, bennem akkor is összpontosulni fog a választók bizalma, ha közben választott bizottsági tagságomról örökös tagságomra való tekintettel le is fogok mondani.

Közölte még munkatársunkkal *Petrovácz* Gyula, hogy az ő a törvény alapján megejtett számitásai szerint a választások legkorábban november 15-ére tüzhetők ki, a legkésőbbi terminus, amikorra a névjegyzékek összeállitása a közigazgatási biróság döntéseivel kapcsolatosan jogerősen megtörténhetik, *november vége*. *Petrovácz* véleménye szerint *november 15-ike és 30-a között okvetlenül le fognak folyni a községi választások.*

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c
Telefon: Automata 510—71.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., József-körut 49. — Telefon: József 439—91
Polg. tüzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruha szállitás

Városházi történetek

Egyre-másra következnek a jubileumok: tegnap volt tiz éve, hogy kormánybiztossá nevezték ki Sipőcz Jenő dr. tiszti ügyészt, ma a Keresztény Községi Párt üli decennális jubileumát, holnap arra fogunk visszaemlékezni, hogy tiz esztendeje szegény Usetty Ferenc váratlan kidőltének a küzdők táborából. A keresztény városháza tizéves jubileumán ajkunkra tolul a kérdés: miért nem szedi össze a város a régi emlékeket, miért nem iratja meg hozzáértő valakivel az uj városháza kialakulásának történetét?

Amikor Bárczy István 1913-ban közrebocsátotta a negyvenéves Budapestről szóló emlékalbumát, jól tudta, hogy nem tiszavirágéletü eseményeket sorakoztat fel, hanem kutfőket alapit a város jövendő történetirói számára. Miért nem jelent még meg könyv a tiz évvel ezelőtti dolgokról, amikor egy hónap alatt több történt, mint Bárczy polgármesterségének egy esztendeje alatt? Hiszen maholnap elöregednek, elmulnak a szemtanuk, irásbeli dokumentum vajmi kevés van azokból az időkből, amikor a most fővárosi könyvtárrá avanzsált Wenckheim-palota valamelyik, a mennyezetig tükörrel boritott termében néhány lelkes ember összeült, hogy történelmet csináljon a főváros számára.

Hiszen az avatott tollu iró feldolgozása alá várakoznak az érdekesebbnél érdekesebb események. A mostani polgármester feltünése és beszéde Vyx ezredes előtt, az első kormánybiztosi jelölés, ahol a listán a mostani polgármesteren kivül Szőke Gyula és Baránski Gyula szerepeltek, a Keresztény Községi Párt alakuló ülése a régi Saskör Irányi-utcai helyiségeiben, amelyen még Szmrecsányi György elnökölt, a Lung-féle választójogi tervezet, a keresztényszocialista frakció megalakulása a Károlyi-palotában, a keresztény és nemzeti párt városi frakciójának müködése néhai Mahunka Imre józsefvárosi butorgyáros vezérlete alatt, a Keresztény Községi Párt ülései a Szent István Társulat Szentkirályi-utcai disztermében, majd a Királyi Pál-utcai helyiségekben, ahol megszületett a Közuti megváltásának gondolata... Apró mozaikok, melyeknek együtteséből pompázatos ragyogással alakul ki az uj ut, az uj szellem, az uj városháza megalakitása.

Tiz év nagy idő és most már nyugodtan elő lehet venni a fővárosi levéltárból azokat az okmányokat is, amelyek a forradalmi Budapest városházi életére vonatkoznak. A decennium távlatában már bizonyos történelmi perspektivát kaptak az események, szükséges a dolgok leszögezése, komolyan, szabatosan objektiven. A kritika a jövőé, az oknyomozó történetirás számára azonban a szükséges adatokat a jelennek kell szolgáltatnia!

*

Rövid jelentés a Kemény Legények frontjáról: a hétfői vacsorán e héten Nagy Ferencet, a kitünő kapitányt ünnepelte a közel százfőnyi közönség abból az alkalomból, hogy Nagy Ferenc (akkora a hivatala, hogy nyomtatásban már alig merjük Ferinek szólitani), komoly és értékes tagja lett a törvényhatósági tanácsnak, Budapest szenátusának, ahogy Petrovácz Gyula az uj törvény által kreált intézményt elnevezte. Korra Nagy Ferenc a harmadik legfiatalabb tagja a szenátusnak, megcsufolván annak a nevében az öregséget jelentő fogalmát. A legfiatalabb Homonnay Tivadar dr., aki 1888-ban született, utána Láng Lajos következik, aki 1885-ben született, majd Nagy Ferenc, aki 1884-ben látta meg a Belvárosban a napvilágot. Ugyan Révész Mihály kor szerint szintén Nagy Feri közvetlen közelében van: ő szintén 1884-ben született. (Amint az György Endre kollégánk könyvében mindenki által ellenőrizhető.)

Néhány szerető szóval Bednárz Róbert belvárosi esperes-plébános köszöntötte Nagy Ferencet, aki meghatottan válaszolt. „Egy mindenkiért, — mindenki egyért — mondotta — volt mindig a Kemény Legények jelszava. Nem akarok most sem egyebet mondani nektek, mint ahogy mindig a barátotok voltam a multban, az leszek a jövőben is. Titeket is ugyanerre kérlek!"

Frenetikus taps fogadta Nagy Ferenc bejelentését, bizonyságául annak, hogy a kitünő kapitány csorbitatlan szeretetnek és ragaszkodásnak örvendhet ezután is a Kemény Legények társaságában.

*

Az unalom és a kánikula jegyében folyt le a szerdai közgyülés. A szereplők közül a legnagyobb sikere a büffé fagylaltjának volt, amelyet nagy buzgalommal kanalaztak az unalmas interpellációk elől a melléktermekbe vonult izzadó városatyák. Nagyobb emóciót a szakbizottságok megalakitása sem keltett, a harcok eldőltek már a hétteleji pártértekezleteken.

Nem lett volna azonban igazi kánikulai időjárás, ha viharok szele nem érződött volna az ájult melegben. Egyelőre azonban semmiféle nagyobb égiháboru még nem kezdődött: a legfőbb téma az volt, hogy ideje már becsukni a kapukat, az uj törvény okozta nehézségek annyira kifárasztották a város vezetőségét és a pártvezéreket egyaránt, hogy mindenki örömmel megy nyaralni, kipihenni a fáradalmakat, erőt gyüjteni egyben az őszi választásokra.

A Keresztény Községi Párt tanácskozótermében Wolff Károly jelentette ki barátainak a hozzáintézett kérdésekre, hogy a jövő hét elején már menni szeretne Budapestről. Egyelőre ugyan még nem tudja hova, de valószinüleg felesége és fia, ifjabb Wolff Károly dr., közkórházi főorvos társaságában indul hosszabb külföldi autóturára. Egészen problematikus, hogy Sipőcz polgármester mikor és hova mehet nyaralni, egyelőre családja társaságában üdül egy bérelt budai villában, ahol nincs telefon és a cimét sem tudja környezetén kivül senki. Lehetséges, hogy julius folyamán rövidebb külföldi utat tesz a polgármester, de az augusztusi Szent Imre ünnepségekre okvetlenül

Likvidálták a régi tanácsot

A megszünt tanácsi ügyosztályok helyébe polgármesteri ügyosztályok léptek, a jövőben minden határozatot a polgármester nevében hoznak az alpolgármesterek és a tanácsnokok — A versenytárgyalásoknál megmarad a szakbizottságok véleményező hatásköre, a tanács helyett a polgármester nevében az osztályvezető tanácsnokok hozzák meg a döntést — Az alpolgármesterek és tanácsnokok a polgármester helyett vagy megbizásából végzik az aláirásokat, személyes felelőségük azonban jelentékenyen megnövekedett

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Multheti cikkünk, amelyben a fővárosi adminisztrációnak az uj törvény által okozott nehézségeit tettük szóvá a versenytárgyalási döntések és az üzemigazgatás terén, városházi körökben élénk feltünést keltett, és a maga pregnáns szempontjaival jelentékenyen járult hozzá a helyzet tisztázásához. *A polgármester most körrendeletben bocsátotta közre a székesfőváros tanácsának megszünésével kapcsolatos intézkedéseit:* ezek az intézkedések alkalmasak arra, hogy helyreállitsák az adminisztráció kátyuba zökkent szekerét, az átmeneti bizonytalanság helyébe azt a nyugalmat és biztonságot iktassák, amely nélkül a helyes adminisztráció lehetetlen.

A polgármesteri rendelet megállapitja, hogy az uj fővárosi törvény 103. szakasza szerint a *székesfővárosi tanács a törvényhatósági tanács megalakulásával megszünt.* Ez az időpont jun. 21-én következett be, miért is a törvény ugyanezen paragrafusa szerint a hatáskörök módosulása *ugyanezen naptól veszi kezdetét.*

Azok az ügyek, amelyek az uj fővárosi törvény életbeléptetése előtt valamely jogszabály értelmében a *törvényhatósági bizottság hatáskörébe* tartoztak és amelyeket az uj törvény a törvényhatósági bizottság hatáskörébe nem utal, ezután a törvényhatósági tanács hatáskörébe tartoznak. Azok az ügyek pedig, amelyek a törvény életbelépése előtt valamely jogszabály értelmében a *tanács hatáskörébe* tartoztak, hacsak azokat ez a törvény a törvényhatósági tanács hatáskörébe nem utalja, ezen törvény életbelépése után a polgármester hatáskörébe tartoznak.

Megállapitja a polgámesteri rendelet, hogy a *székesfővárosi tanács hatáskörének megszünésével kapcsolatban, a tanácsi elnevezést mellőzni kell.* Igy a tanácsi ügyosztály elnevezés helyett a jövőben a *polgármesteri ügyosztály* megjelölést kell használni, (pl. polgármesteri (I. elnöki) ügyosztály, vagy polgármesteri V. (közlekedési) ügyosztály stb.) A *központi tanácsi segédhivatal* elnevezését a polgármester junius hó 21-ével kezdődően *polgármesteri segédhivatalra* változtatta át. Ugy a polgármesteri központi segédhivatalban, mint az önálló segédhivatallal biró polgármesteri IV. (közjogi és illetőségi) ügyosztályban, az iktatás az eddigi tanácsi bélyegző helyett *„Budapest székesfőváros polgármestere"* felirásu bélyegzővel történik.

A polgármester a hatáskörébe tartozó ügyeknek a kiadmányozását, amennyiben annak felülvizsgálatát és aláirását magának tartotta fenn, akadályoztatása esetére a szolgálati sorrend szerint *legidősebb alpolgármesterre, mint helyettesére* bizza. Egyéb ügyekben a kiadmányozás jogát a polgármester a *rangban második alpolgármesterre bizza,* az alpolgármesterek a hatáskörükbe tartozó ügyekben az intézkedés jogát, illetőleg az ügyek kiadmányozását az ügyosztályok vezetőire bizhatják. Az alpolgármesterek, illetőleg az ügyosztály-vezetők az ilyen ügyet a *polgármester helyett* intézik, és azt a körülményt, hogy a kiadmányozás jogát átruházott hatáskörben gyakorolják, az aláirásnál külön is kifejezésre kell juttatni, nevük alá azonban *saját állásaikat* kell odairni (pl.: *a polgármester helyett:* alpolgármester.) A tanácsnokok az alpolgármesterek által reájuk ruházott hatáskörben történt kiadmányozást ekép végzik: *a polgármester megbizásából:* (aláirás) tanácsnok. A mások által történt kiadmányozás pedig ekép fog történni: *a polgármester rendeletéből:* (aláirás) és állás megnevezése.

Hatásköre megosztását illetőleg általánosságban aként intézkedik a polgármester, hogy azok közül az ügyek közül, amelyeket közvetlen elintézés végett magának fenn nem tartott, vagy a jövőben fenn nem fog tartani, továbbá azok az ügyek, amelyek eddig tanácsülésekben inditottak el, ezenkivül a kihágási ügyekben való fellebbezésekre hozandó II. foku itéletek és II. foku véghatározatok, valamint minden pénzutalványozással járó határozat *alpolgármesteri revizió alá bocsáttassék* és azok csak az alpolgármesterek vagy azok helyettesitésével megbizott tanácsnokok által ebben a minőségben intéztessenek, illetve kiadmányoztassanak.

A polgármesteri rendelet ezen része a *versenytárgyalási döntések elintézését* foglalja a jövőt illetően magában. A jövőben tehát a versenytárgyalások döntése végeredményben a *polgármesterre tartozik,* aki azonban ezen jogát átruházza az alpolgármesterekre, illetőleg az alpolgármesterek helyettesitésével megbizott tanácsnokokra. A versenytárgyalások döntését illetően a jövőben a *szakbizottságok fognak véleményt mondani,* ezen véleményezés azonban természetszerüen nem kötelező határozata meghozatalában a polgármesterre, aminthogy a multban is számtalan esetben előfordult, hogy a javaslatot hozó albizottság határozatával ellentétesen a *tanácsülés* másnak itélte oda a munkálatokat.

Általánosságban megállapitja még a polgármester, hogy az aláirásra jogositottak a hatáskörükbe utalt ügyeket *a polgármester nevében* intézik, intézkedésük a hatályosság és az ellene felhasználható jogorvoslatok szempontjából a polgármester által intézett ügyekkel azonos tekintet alá esnek, intézkedésükért *ugy az alpolgármesterek, mint az ügyosztály-vezetők személyesen is felelősek.* Ezen rendelkezéseknek megfelelően a fogalmazások szövegezése mindenkor *egyesszám első személyben* történik, és ugy a fogalmazási, mint a kiadmányozási ürlapokat és boritékokat csak ezzel a felirattal kell ellátni: *„Budapest székesfőváros Polgármestere."*

Rendeletével kapcsolatosan a polgármester felhivja a székesfőváros összes hivatalainak intézeteinek és üzemeinek vezetőit, hogy ugy az uj fővárosi törvényben, mint a végrehajtási utasitásban kiadott rendelkezésekhez *szigoruan alkalmazkodjanak* és a maguk hatáskörében is kövessenek el mindent abban az irányban, hogy az uj fővárosi törvénynek a *gyakorlati életben való végrehajtása megkönnyitessék.*

A polgármesteri rendelet kiterjeszkedik a fővárosi adminisztráció minden ágazatára, a helyettesi és megbizásból történő határozathozatalnál általában a *miniszteriális rendszert* valósitván meg és a maga logikus és preciz voltával teljes mértékben alkalmas arra, hogy a városházi és elöljárósági élet minden mezején *rendet és jogbiztonságot* teremtsen ugy a nagyközönség, mint az elöljáró tisztviselők számára.

Pesten akar lenni. Szintén nem tudja, hogy mikor jut szabadságra Buzáth alpolgármester: valószinüleg csak augusztusban, mert szombaton már elmegy Berczel Jenő dr. Badgasteinbe, mint minden évben.

A jövő hét végén megy párhetes kurára Ripka főpolgármester is: Reichenhallba, ahol minden nyáron pár hetet szokott tartózkodni. Szabadsága hátralevő részét bélatelepi villájában tölti el családja körében a főpolgármester, a bélatelepi tartózkodás már csak amolyan fél nyaralás lesz, a hét felét Budapesten, másik felét a Balaton mellett tölti el augusztusban a főpolgármester, tekintettel a Szent István-napra és a Szent Imre-év ünnepségeire.

A titkárokat illetően közölhetjük, hogy Némethy Károly szintén juliusban megy szabadságra, amikor a gazdája. A polgármesteri hivatal vezetőségének részéről Szlovák főjegyző szintén juliusban lesz szabadságon, mint minden évben, a nyarat ezidén is a Balaton mellett tölti el. Farkas tanácsjegyző augusztusban megy szabadságra: Borsodba. A kitünő Farkas Ákos Borsodmegyében ugyanis törvényhatósági bizottsági tag és felhasználja az alkalmat, hogy a nyár folyamán megyéje vezetőségével szorosabb érintkezést tartson fenn.

A tanácsnokok első csoportja tulajdonképen már csütörtökön szabadságra ment, Budapestről azonban csak a pénteki közgyülés után mehettek el. Egyedül Édes Endre volt a kivétel, aki már a hét elején utrakelt hajón családjával együtt Linz felé. Némethy Béla feleségével és unokáival hétfőn indul Karinthiába, külföldre megy Liber Endre, Zamárdiban nyaral Purébl Győző, a Tátrába készül Vajna Ede. Borvendég Ferenc idehaza nyaral zugligeti villájában, a közeli napokban mennek Szemethy tiszti főügyész, aki külföldi utat tesz és Szécsi főorvos-helyettes, aki Balatonkenesén tölti el szabadságidejét. Augusztusra marad Gallina tanácsnok szabadságideje, alig pár hétre, mert az uj fővárosi törvény megnövekedett feladatok elé állitotta az elnöki ügyosztályt, amely hosszabb időre nem nélkülözheti kitünő vezetőjét. Gallina szabadsága egyrészét Deauville-ben tölti el, feleségével, másik részét Hajóson, az ősi kuriában. Ekkor mennek nyaralni a mérnöktanácsnokok is, továbbá Lamotte Károly és Lobmayer Jenő.

A Keresztény Községi Párt vezetőtagjai közül Csillery András egyelőre idehaza marad, lévén rengeteg az elfoglaltsága ugy hivatalában, mint a fővárosnál. Ugyancsak itthon tölti a nyári hónapokat Joanovics Pál is, nemkülönben Buday Dezső, aki a legritkább esetben mozdul ki nyár folyamán Budapestről. Lázár Ferenc viszont julius elsején utrakél: régi szerelmese ő a Tátrának, ezidén is négy hetet akar ott tölteni. Idehaza tölti szabadságidejét Petrovácz Gyula is, egy hétre fog kiugrani Londonba, az interparlamentáris konferenciára.

Jó pihenést kivánunk mindenkinek, hogy ősszel ujult erővel folyathassák a munkát!

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet

a VI., Aréna-ut 150. sz. alatti népszállóban szükséges kazánkicserélési és javitási, továbbá melegvizberendezési munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fentebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenkint 50 fillérért kaphatók 1930. évi junius hó 20-tól kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának, IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Frischfeld Ede müszaki tanácsos előadónál, a Központi városháza, III. em. 328-b. alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi julius hó 11-én (péntek) délelőtt ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi junius hó 14-én.

A székesfőváros tanácsa.

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltlutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

KELE MIHÁLY
épület asztalosmunkák, bútorok és iskola berendezések gyára
Budapest, Örömvölgy-u. 38-40
Telefon: József 312—98.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 296-78

Expozé a tanügyi költségvetéshez

A békebeli tizenhat százalékkal szemben a főváros ezévi tanügyi költségvetése a főváros összes kiadásainak huszonnégy százalékát foglalja magában — Felmerült a gondolat, hogy a főváros csak törvényes kötelezettség alapján fenntartott iskolatipusait alimentálja — A jövő évi tanügyi költségvetés 935.000 pengővel több kiadást irányoz elő, mint az elmult évi zárszámadási eredmény volt

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A napokban készült el a főváros jövő évi közoktatásügyi költségvetése, amelyet az eddigi rendszertől eltérően nem a pénzügyi bizottság fog az egész költségvetés keretébe illeszteni és a törvényhatósági bizottság közgyülése elé terjeszteni, hanem *a polgármester*, akinek a költségvetés összeállitására vonatkozó kötelezettségét az uj törvény kifejezetten megállapitja. A közoktatási költségvetés ily körülmények között *elkerülte a tanügyi bizottság szürőjét is*, a közoktatási ügyosztály azt elkészülte után egyszerüen áttette a pénzügyi osztályhoz, amely az egyes ügyosztályok költségvetéseit összegyüjtve, azokat a polgármester elé terjeszti.

A főváros tanügyi költségvetése a jövő esztendőben 2.257.753 pengő bevétellel szemben (ami 216.233 pengővel kevesebb a folyó évi előirányzatnál) 46.972.033 pengő kiadást tüntet fel *(771.938 pengővel többet, mint a folyó évi költségvetési előirányzat és 935.000 pengővel többet, mint az elmult évi zárszámadási eredmény volt.)* A bevételek közül legnagyobb tétellel a felsőkereskedelmi iskolák szerepelnek: 475.036 pengő, utána következnek a polgári iskolák: 348.892 pengővel, a leányközépiskolák: 264.969 pengővel és a nyugdijaknak a főváros központi pénztárából való megtérítése: 258.000 pengővel.

A kiadásokat illetően a költségvetés igen helyesen disztingvál *a törvényes kötelezettség alapján fentartott iskolák* és az egyéb közoktatási szükségletek és intézmények között. Törvényes kötelezettség alapján a főváros kisdedóvóit, elemi népiskoláit, polgári iskoláit, továbbképző, népiskoláit, iparos-tanonciskoláit és kereskedő-tanonciskoláit tartja fenn, a főreáliskolák, leányközépiskolák, felsőkereskedelmi iskolák, kereskedelmi szaktanfolyamok, az iparrajziskola, a pedagógiai szeminárium, a kertészeti és gazdasági iskolák és gazdasági gyakorló telepek, a női ipariskolák, a zeneiskolák és tanfolyamok, a gyógypedagógiai intézetek *csakugy nem tartoznak a törvényes kötelezettséggel fentartott iskolatipusok közé, mint ahogy a fővárosnak nem törvényszerü kötelessége fentartani az iskolaköteleseket, kereskedő- és iparostanoncokat nyilvántartó hivatalt, a tanszerkészitő mühelyt és az iskolai gyermekvédelmi intézkedéseket.*

A törvényes kötelezettség alapján fentartott iskolanemek a jövő évben 25.010.707 pengőbe fognak kerülni (kisdedóvók: 2.040.078 pengő, elemi népiskolák: 13.342.852 pengő, polgári iskolák: 7.448.476 pengő, továbbképző népiskolák: 297.542 pengő, iparostanonciskolák: 1.739.679 P, kereskedőtanonciskolák: 142.080 pengő. Ezzel szemben 6.254.554 pengőbe fognak kerülni a jövő évben a törvényes kötelezettség nélkül fentartott iskolák, a nyugdijasok 5.000.000 pengőjét levonva pedig 15.000.000 pengőbe kerül az egyéb közoktatási intézmények fentartása és tanügyi szükségletek biztositása. Vagyis *a főváros 15.000.000 pengőt költ olyan kötelezettségek teljesitésére, amelyek nem szigoruan vett városi feladatok*, teljesiti ezen kiadásokat azon kultuszminiszterium helyett, mely a főváros összes közoktatási intézményei fölött át akarja venni a parancsnokságot olyképpen természetesen, hogy a tanügyi kiadások változatlanul a főváros törvényhatóságát terheljék.

Hogyan volt 1914-ben?

Mielőtt a tanügyi kiadások *politikai taglalatát* megkezdenők, legyen szabad röviden ismertetnünk *a főváros utolsó békeköltségvetésének, az 1914. évi költségvetésnek tanügyi tételeit.* Csak ezen adatok ismeretében válik érzékelhetővé *az a szerető gond*, amellyel a főváros annyira csufolt *keresztény kurzusa* az elmult tiz esztendő alatt támogatta a főváros kulturáját, egyáltalában nem válogatva, hogy ezeket a kiadásokat a kormányzat helyett teljesiti-e, vagy pedig törvényes kötelezettségében.

... *Bárczy* István a polgármester, a főváros tanácsa a szarajevói tragédiát megelőző gazdasági pangás legszomorubb idejében, 1913 november 18-án tartott ülésen tárgyalja a főváros költségvetését. A nagy kölcsönök annuitásai és függő kölcsönök között bukdácsol a költségvetés, 1914-re még 24.000.000 korona marad a kölcsönpénzekből tervezett munkák fedezetéül: a függő kölcsönök összege ekkor már 82.000.000 korona! Az épités alatt levő iskolák közül a *Tisza Kálmán-téri polgári leányiskola* már elkészült, épül a *Lajos-utcai polgári leányiskola*, a *Papnövelde-utcai polgári és elemi iskola*, a *Tata-utcai, Liget-utcai és Babér-utcai barak-óvók*, elkészültek a *Bajza-utcai polgári*, a *Karpfenstein-utcai és Simor-utcai* elemi iskolák épitési tervei, amelyeket csak tiz esztendő mulva, tul a háborun és a forradalmakon, fog *Orczy* tanácsnok befejezni.

De nézzük *a tanügyi költségelőirányzatot* 1914-ben. A pedagógiai szeminárium 172.380, a reáliskolák 423.934, a felsőkereskedelmi iskolák 854.113, a felsőbb leányiskolák 268.564, a polgári iskolák 4.808.761, az iparrajziskola 638.476, az elemi népiskolák 10.439.507, az iparostanonciskolák 1.205.848, a kereskedőtanonciskolák 94.600, az ismétlő népiskolák 462.883, a kisdedóvók 1.144.706, a női kereskedelmi szaktanfolyamok 246.600, tanitási szerek leltározása 18.300, központi tanszerkészitő mühely és tanszerraktár 45.300, iskolai növénykertek 34.680, a vendéglős tanulók iskolájának segélyezése 1000 koronájába van a fővárosnak. Az összes tanügyi kiadások tehát az 1914-es költségelőirányzatban *20.859.652 aranykoronára rugtak.* Mivel pedig a községi alap költségvetési előirányzata az 1914-ik évet illetően a kölcsönpénzeket is beleértve 129.200.261 korona volt, megállapithatjuk, hogy *ebben az évben* — és ez a békeévek átlaga, — *a főváros bevételeinek 16 százalékát költötte tanügyi kiadásokra, amely kiadásokban természetszerüen az akkor végrehajtott nagy iskolaépitési program megfelelő részleteti is benne foglaltatnak.*

A miniszter harci riadója

Az 1931-es fővárosi költségvetés végösszegeit még nem ismerhetvén, az 1930-ik évi költségvetés adataira támaszkodunk, amikor meg kivánjuk állapitani, hogy *a békeviszonyokkal szemben Csonka-Magyarország fővárosa mennyit áldoz tanügyi kiadásokra.* Az 1930. évi költségvetés községi háztartása 194.851.715 pengő kiadást tüntet fel. Ezen összegnek *legnagyobb tétele a közoktatásra esik:* 46.545.059. Vagyis a folyó évben a költségvetési előirányzatnak *kerek 24 százaléka megy el tanügyi kiadásokra!*

Nem vitatjuk ez alkalommal, hogy a békebeli viszonyokkal szemben nincsenek-e tulhajtások a személyzetszaporitás terén, hiszen jól tudjuk, hogy a közigazgatás egész vonalán tulméretezett személyzettel találkozunk, azonban ezen segiteni nem lehet, legalább egyelőre nem, lévén a személyzeti tuldimenzionálás Trianon és a menekültek ideözönlése által még csak fokozott intellektuális proletárizmus természetszerü következménye. *Az érem ezen oldaláról vitatkozni nem lehet*, aminthogy a képviselőházi költségvetési tárgyalás alkalmával az ellenzéki oldalról az állami adminisztráció tulméretezése tekintetében elhangzott vádak is összeomlottak, amikor illetékes helyről *ugyanez a válasz megérkezett.*

Nézzük azonban az érem másik oldalát! Amikor a kultuszminiszter a főváros rovására egyebet sem tesz, mint a vidéki egyetemeket dédelgeti, amikor a fővárosi törvény parlamenti tárgyalása alkalmával a kormánypárt a főváros ellen érzett elkeseredéssel szavazta meg a fővárosi tanszemélyzet kinevezését illetően a kultuszminiszter vétójogát, amelyre máris nagyban készül a közoktatásügyi miniszterium, mint a tanügyi igazgatást teljesen a kormányzat kezébe előbb vagy utóbb odajuttató archimédesi pontra: akkor az 1914-es tanügyi költségvetéssel kezében *a főváros törvényhatóságának kell vétót kiáltani a kultuszminiszterium omnipotenciális törekvései ellen*, hangsulyozván, hogy a főváros nem hajlandó törvényben lefektetett kötelezettségein tulmenően *egyetlen fillért sem közoktatásügyi célokra áldozni.*

A főváros ezen kijelentése természetszerüen nem azonos a szóbanforgó intézmények megszüntetésével, csupán azt jelenti, hogy *ezeknek fentartását a kormányzat kénytelen és köteles átvállalni.* Amikor az egész vonalon a kiadások szükségszerü restingálásával találkozunk, *ez az egyetlen lehetőség, hogy a főváros a közönség javát szolgáló egyéb beruházásait és befektetéseit végrehajthassa és teljesithesse.* És ez az egyetlen *méltó felelete* a fővárosnak a fővárosi törvény országgyülési tárgyalására is, különös tekintettel azokra a kultuszminiszteriumi hangokra, melyek a törvényre való hivatkozással makacsul törekednek arra, hogy az autonómia pénzén fentartott tanintézetek igazgatását és személyzeti ügyeit *egyszersmindenkorra kiszakitsák az autonómia kezéből.*

A fővárosi tanügyi kiadásoknak a törvény kötelezettség alapján fentartott iskolák ellátására való csökkentése illetékes helyeken *nem uj gondolat* és az őszi költségvetési tárgyalás alkalmával *a törvényhatósági bizottságban szőnyegre fog kerülni.* Ha az iskolák ügyében a főváros és a kultuszminiszterium között *kenyértörésre kerül a dolog*, a felelősség ezért azt a kormányzati politikát illeti, amely a legutolsó tiz esztendőben *szisztematikusan szoritotta háttérbe a vidékkel szemben a fővárost, nem feledkezvén azonban meg arról, hogy amint arra lehetőség nyilott, felügyeletileg és intézkedésileg a maga hatalmi körébe ragadja.*

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
ALAPITTATOTT 1889.
BUDAPEST, X., KERÉKPÁR-UTCA 2.
TÁVBESZÉLŐ: J. 370-70
SÜRGÖNYCIM: MÉRT BUDAPEST
Mindennemü vizépités. Kikötőépités. Folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavatorokkal; darukkal való kirakodások. Földmunkák. Alapozások. Mély és magasépités. Utépités. Modern útburkolatok épitése. Vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Mindennemü ipari-, lakó- stb. házépitések.

SÁNTHA JÓZSEF
törv. bejegyzett iparművész, lakberendező és kárpitosmester
IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 6—7.

Irodaberendezések

Pénzszekrények

Vitál András mű- és épitőlakatos
Budapest, VII., Angel-utca 3/b. Telefon: József 394-60.

RONEO UNDERWOOD
SOKSZOROSITÓGÉP IRÓGÉPEK
kellékek, irodaszerek, karbantartások, páncélszekrények.
PIRKNER ÉS MEZEI
BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 11. TELEFON: 143—22.

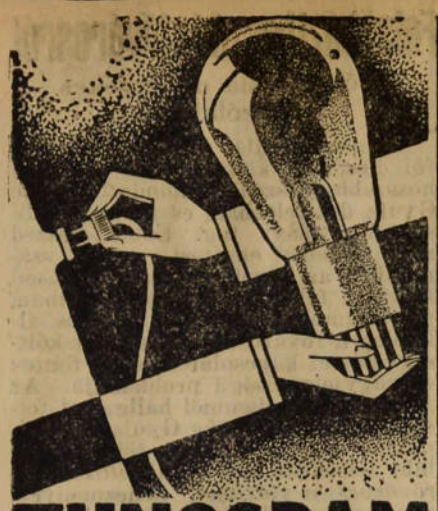

TUNGSRAM
VÁLTOÁRAMU BÁRIUMCSŐ

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Ép., csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Márkabánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 18. Telefon: J. 303-85

WORTHINGTON
SZIVATTYUGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Váci-ut 4
Telefon: 222—10
Dugattyus, centrifugál és turbina szivattyuk. Kutszivattyuk, kézi és motorhajtásra. Légcompressorok, Hütőtornyok. Benzinmotorok.

Munkácsy Ernő
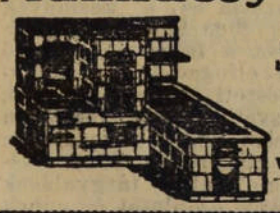
épület- és műlakatosmester, takaréktüzhely- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39
Tel.: J. 312—80

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

Egyhangu jelölés a kereszténypártban

Kik a Keresztény Községi Párt örökös tagjai és szakbizottsági tagjai? — Impozáns lesz a Keresztény Községi Párt vasárnapi jubiláris diszközgyülése

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Amig valamennyi pártban a törvényhatósági tanácsi, az üzemigazgatósági és a szakbizottsági tagságok körül elkeseredett küzdelem folyt, a Keresztény Községi Párt az erre vonatkozó jelöléseket *egyhangulag, vita nélkül* ejtette meg. Ez a körülmény komoly és a jövőt illetően biztató jele annak, hogy az egyéni ambiciók és érdekek háttérbe szorulnak a Keresztény Községi Pártban, amikor *az egyetemes közérdekről van szó.* A párt belső életét nem zökkentették ki a rendes kerékvágásból a jelölések, a keddi pártértekezlet zavaró momentumok nélkül ejtette meg a jelöléseket.

Wolff Károly dr. elnökölt az e heti pártértekezleten, javaslatait a *párt egyhanguan tette magáévá.* Eszerint a szakbizottságokba a Keresztény Községi Párt a következőket küldi:

Elnöki ügyosztály: Payr Vilmos, *Szakál* Antal dr., *Frühwirth* Mátyás, *Bozóky* Ádám dr. A bizottság elnöke *Lázár* Ferenc dr.

Magasépitési ügyosztály: Repold Károly, *Paulheim* Ferenc, *Munkácsy* Gyula, *Verebély* Jenő dr. A bizottság elnöke: *Petrovácz* Gyula.

Utépitési és csatornázási ügyosztály: Bauknecht Tamás, *Máté* István, *Mettelka* Frigyes, *Piazza* Győző, *K. Császár* Ferenc. Az elnököt ebben a bizottságban az Egységes Községi Polgári Párt delegálja, a bizottság elnöke K. *Császár* Ferenc lesz.

Közjogi, katonai és illetőségi ügyosztály: Tabódy Tibor, *Hohenburger* Antal, *Janits* Imre dr., *Wenczel* Árpád dr., *Török* Zoltán dr. A bizottság elnöke: *Gaár* Vilmos lesz, alelnöke: *Hohenburger* Antal.

Közlekedési ügyosztály: Buday Dezső, *Botzenhardt* János dr., *Miklós* Ferenc dr., *Koós* Jenő és *Wünscher* Frigyes. A bizottság elnöke. *Kozma* Jenő lesz, alelnöke *Buday* Dezső.

Pénzügyi ügyosztály: Platthy György dr., *Szőke* Gyula dr., *Buday* Dezső és *Joannovics* Pál. A bizottság elnöke: *Wolff* Károly lesz, alelnöke *Kozma* Jenő.

Tanügyi ügyosztály: Kirchner Béláné, *Bednárz* Róbert, *Csóka* Lajos, *Hunkár* Géza és *Raffay* Sándor. A bizottság elnöke: *Bódy* Tivadar lesz, alelnöke: *Raffay* Sándor.

Közélelmezési ügyosztály: Wayand Miklós, *Lampel* Vilmos, *Vass* Béla, *Szeemann* Mihály, *Pakányi* Ferenc. A bizottság elnöke: *Usetty* Béla dr., alelnöke: *Lampel* Vilmos.

Közjótékonysági ügyosztály: Bliesznер Ágoston, *Ilovszky* János, *Mihalovics* Zsigmond, *Kocsán* Károly. A bizottság elnöke: *Buday* Dezső lesz.

Közegészségügyi ügyosztály: Doros Gábor dr., *Hódossy* Gedeon dr., *Krizs* Árpád, *Székely* János. A bizottság elnöke: *Csilléry* András lesz.

Városgazdasági ügyosztály: Divényi Károly dr., *Brunecker* Lajos, *Weszelszky* Gyula dr., *Pálffy* József. A bizottság elnöke: *Homonnay* Tivadar lesz.

Üzemi ügyosztály: Pászthy János dr., *Szabó* József, *Ravasz* Árpád, *Stadler* Nándor. A bizottság elnöke: *Becsey* Antal lesz, alelnöke: *Kossalka* János dr.

A kegyuri bizottságba a párt a következőket delegálta: *Wolff* Károly, *Lampel* Vilmos, *Hochenburger* Antal, *Mettelka* Frigyes, *Tabódy* Tibor, *Hufnagel* Imre, *Petrovácz* Gyula, *Bednárz* Róbert, *Krizs* Árpád, *Bliesznер* Ágoston, *Szőke* Gyula, *Hunkár* Géza, *Ortvay* Rezső, *Mihalovics* Zsigmond.

Ugyancsak a keddi pártértekezleten jelentette be *Wolff* Károly dr., hogy a főpolgármester elnöklésével az örökös tagok kijelölésére delegált bizottság a huszonkét helyre a következőket jelölte a törvényhatóság örökös tagjaivá: *Baracs* Marcel, *Bárczy* István, *Becsey* Antal, *Bednárz* Róbert, *Bódy* Tivadar, *Buday* Dezső, *Csepreghy-Horváth* János, *Csilléry* András, *Ernszt* Sándor, *Gaár* Vilmos, *Glück* Frigyes, *Joanovich* Pál, *Kozma* Jenő, *Ledermann* Mór, *Németh* Béla, *Plathy* György, *Petrovácz* Gyula, *Schmidt* Richárd, *Sümegi* Vilmos, *Ugron* Gábor, *Viczián* István és *Wolff* Károly.

Az erre vonatkozó elnöki bejelentést a párt *egyhangu helyesléssel* fogadta. Kétségtelen, hogy ez alkalommal *nem sikerült* az összes jogos igényeket kielégiteni, a Keresztény Községi Pártnak számos tekintélyes és nagyérdemü tagja van, akiket *jogosan óhajt az örökös tagok sorában látni a fentieken kivül a keresztény közvélemény.* Mivel a törvény 22 szakasza szerint választásra kerülő örökös tagok közül még tizet *az uj fővárosi törvényhatósági bizottság fog megválasztani,* megvan minden remény arra, hogy ezeket a jogos ambiciókat is ki lehet elégiteni.

*

A Keresztény Községi Párt fennállásának tizéves jubileuma alkalmából f. hó 29-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a fővárosi Vigadó termeiben diszülést tart, melyen beszámolót mond a párt vezére: Wolff Károly és a párt nevében beszélni fog: Csilléry András dr. Keresztény Testvérek! Szeretettel hivunk és elvárunk e gyülésünkre. Tegyetek hitet a párt elvei és törekvései mellett. A rendezőbizottság.

Alkalmi vásár
részlet áruház
bebutoroz és felruház
Budapest, VI., Fóthi-ut 18.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet

több fővárosi kisdedóvodában szükséges gummipadozati és linoleum burkolási munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fentebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 50 fillérért kaphatók 1930 évi junius hó 12-étől kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A szükséges felvilágositás megszerezhető a tanácsi II. ügyosztályban az előadónál, a Központi városháza, III. em. 316. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi julius hó 7-én délelőtt ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi junius hó 10-én.

A székesfőváros tanácsa.

KATZER
TELEFON: 539—14
ÉPITÉSI VALLALATA
I., SZIRTES-U. 3/b.

CSAKLOS ANDRÁS egyházi szobrász, oltárépitő és egyházművészet templomberendező. Műterem: Budapest, IX., Kinizsy-utca 14. sz. Római katholikus cég. Az első beszerzési forrása a fából és kőből készült templomberendezési tárgyaknak. Nem kereskedő.

HORVÁTH MIKSA
SZŐNYEGIPAR RT.
Magyar
Vacuum Cleaner
(Vákum Kliner)
Budapest, V., Visegrádi-utca 62
Telefon: Aut. 906—98, 906—99
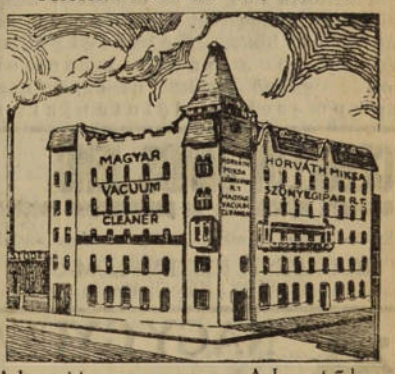

Alapitva: 1903
Alaptőke: P 600.000
Szőnyegek és szőrmék nyári gondozása
Szőnyegek művészies javitása, mosása és festése
Magyar perzsaszőnyegek gyártása és eladása

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és vérbetegek külön osztálya

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

SIMKÓ ANTALNÉ
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ
ÜVEG- ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

BICELLA
Ultraviolett-sugarakat átbocsájtó drótüvegpótló
Lakosztályok, lég- és napfürdők, garázsok, gyári-üzemek, istállók, baromfiólak, gazdasági épületek, kiállitási csarnokok, kerti melegágyaknál és mindenütt, hol eddig ablaktörés elkerülhetetlen a BICELLA törhetetlenségénél fogva előnyösen használható.
Kérjen mintákat és árajánlatot!
KUNSTÄDTER VILMOS
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7. SZ.

ERDÉLYI
udvari fényképész
MŰINTÉZETE
IV., Semmelweis-u 2.

Hirek

Nagy Ferenc ünneplése. *A Belvárosi Keresztény Községi Párt* és a *Sas Kör Nagy* Ferenc törvényhatósági bizottsági tagot a törvényhatósági tanács tagjává történt megválasztása alkalmából meleg szeretettel kivánja megünnepelni, miért is julius hó 2-án szerdán este 8 órakor a *Posch-vendéglőben* (IV., Váci-utca 38. a Tiszti Kaszinó épülete) tiszteletére vacsorát rendez, amelyre a Belvárosi Keresztény Párt és a Sas Kör elnöksége tagjait tisztelettel és szeretettel ezen az uton is meghivja, családtagjaikkal és ismerőseikkel együtt. A részvételt előre telefonon a *Sas Körben* (telefon: Aut. 854—21.) kell bejelenteni. A vacsorajegy ára 3 pengő. Az ünnepélyes vacsorán a Keresztény Községi Párt és a vezetőségének tagjai is megjelennek. A vacsora sikere érdekében ***Machó*** Vilmos, a Keresztény Községi Párt főtitkára buzgólkodik.

Szakál Géza. *A Keresztény Községi Párt multheti értekezletén, mint jelentettük, általános éljenzéssel vette tudomásul W o l f f Károly dr. azon bejelentését, hogy S z a k á l Géza visszatért a pártba és a törvényhatósági bizottság közgyülésén és a szakbizottságokban a jövőben ujra a keresztény pártot kivánja müködésével és szavazatával támogatni. Szakál visszatérése nyereség a pártra, amelynek ő iparos-csoportjához tartozik. 1920 óta bizottsági tag, itt különösen a hirdetővállalat üzemére felügyelő bizottságban müködik sok sikerrel. Kevesen tudják, hogy S z a k á l Géza a legkiválóbb magyar fotografusok egyike: elnöke a Magyarországi Fotókereskedők Egyesületének, örökös tiszteletbeli tagja és alelnöke a Magyar Amateur Fényképezők Országos Szövetségének. Művészi fényképeivel számos külföldi és hazai fényképkiállitáson a legmagasabb kitüntetéseket nyerte: 1913-ban Antwerpenben a magyar aranyéremmel, ugyanebben az évben Rómában az egyetlen állami aranyéremmel tüntették ki. 1926-ban a berlini Agfa-pályázaton hatszázezer pályázó közül Szakál felvétele nyerte a külföldiek legnagyobb, 1500 márkás diját.*

Oszkár bácsi helyett — Pista bácsi. Az állatkerti mesedélutánokon esztendők óta az Oszkár bácsi néven közismert S z a l a i Oszkár hirlapiró buzgólkodik. Az Állatkert vezetősége Oszkár bácsi szerződését a folyó esztendőre nem ujitotta meg és az állatkerti mesedélutánok rendezését K e r e s t é l y István dr.-ra bizta. K e r e s t é l y Pista bácsi néven a r á d i ó m e s e m o n d ó j a, ugyanő rendezi az egyik nagy napilap m e s e h a j ó - d é l u t á n j a i t is.

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
müköáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VII., Kőris-ucca 10
Telefon: J. 348-15

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bej. cég, hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

TÜSKÉK

Latinák

A vasárnap lezajlott kereskedelmi és iparkamarai választások során a többségi listáról kibukott Latinák Jenő fővárosi törvényhatósági bizottsági tag, aki helyett az ellenzék egyik vezetőembere kerül a kamarába. A napilapok közlése szerint Budapest kereskedőinek és iparosainak választási határozatát a Baross Szövetség megfellebbezi, kérvén a kormányhatóságot, rendeljen el uj szavazást, mert a vasárnapi nélkülözte a titkosságnak legelemibb alkatrészeit. Ezen fellebbezéshez a magunk részéről tisztelettel csatlakozunk, indokolásul nem ugyan a szavazási eljárásnál a titkosság mellőzését hozván fel, hanem azt a körülményt, hogy Latinák Jenő kibukott.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara müködése ellen sok jogos és jogtalan kifogása van az érdekelt köröknek. Igy lesz ez a jövőben is, de hogy a kamara nem foghatja a jövőben teljes mértékben kifejteni tevékenységét, azt elsősorban Latinák Jenő hiányának kell tulajdonitani. Az ő pompás kritikai elmeéle, nagy gyakorlati ismerete, képzettsége, elbüvölően kedves, finom és szeretetreméltó modora és száz más fontos tényező, amelye a Kékosz vezetésében oly halhatatlan érdemeket szereztek Latinák számára, a jövőben annyira apatikussá és szürkévé fogják tenni nélküle a kamara belső életét, hogy a választás megsemmisitése ezen az alapon feltétlenül indokolt. Hacsak azt a nagyérdemü munkásságot vesszük, amelylyel Latinák bizottsági tag, mint a Kékosz vezetőségének legagilisabb és legszakértőbb tagja, a taxi-rendszámok kiosztása terén kifejtett, érezhetjük azt a pótolhatatlanságot, amelyet a kereskedelem és ipar szempontjából Latináknak a kamarából való kimaradása jelent.

Szivünk teljes erejével és meggyőződésünk minden porcikájával tiltakozunk azonban az ellen, hogy a legközelebbi községi választások alkalmával valamelyik listán ne kapjon Latinák Jenő olyan vezetőhelyet, amely az ő fentebbiekben érdeme szerint méltatott munkásságát a törvényhatósági bizottságban a jövőt illetően ne biztositaná. Amikor a községi élet uj alapokra helyeződik, amikor a kereskedelem és ipar reneszánszát fogja élni, amikor arról van szó, hogy a főváros még további rendszámok özönével áraszthatja el a Kékoszt: akkor lehetetlennek tartjuk, hogy Latinák helyén kevésbé rátermettek, kevésbé értékes elemek szerepeljenek a közgyülésen.

Ha a budapesti iparosság és kereskedelem azt az önmagával és az utókorral szemben megbocsáthatatlan vétket követte el, hogy Latinák Jenőt a Kereskedelmi és Iparkamarából kihagyta, akkor kötelezettséget kell, hogy érezzen az ő törvényhatósági bizottsági tagságának folytatólagos biztositására. A magunk részéről Latinákot valamelyik szakbizottság, lehetőleg a közlekedési ügyosztály mellé rendelt szakbizottság élén szeretnénk látni, mert csak ebben a pozicióban fogja tudni maradéktalanul érvényesiteni azokat a szempontokat, amelyek az ő nemes egyéniségének oly kiváló sajátosságai.

Lingel butorgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 4—6.

Művészi kivitelü seria és luxus butorok állandó kiállitása: Összerakható könyvszekrények, molymentes „Antimoly" ülőgarniturák, motornélküli vitorlázó repülőgépek.

Eternit cső
eső-, szennyviz-trágyalé levezetésére, szellőztetésre és csatornázásra stb.
nem rozsdásodik, könnyü, vizet nem ereszti át, olcsó.
ETERNIT MÜVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 33.

HLATKY JÓZSEF
okl mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395-78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MÜSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J. 382-27.
BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 18.

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRALYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

Margalit Andor és Ödön
okleveles mérnök, épitőmester, vállalkozók
BUDAPEST
I., KELENHEGYI-UT 11. SZÁM.

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 54.
Telefon: József 380—07.

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428-25

Felsőházi beszéd a fővárosról

Szőke Gyula dr. érdekes felszólalása

Az országgyülés felsőházának hétfői ülésén a költségvetési vitában hosszabb beszédet mondott *Szőke* Gyula dr., felsőházi és törvényhatósági bizottsági tag. Ez a beszéd azért érdemel emlitést a mi számunkra az egyébként meglehetősen szürke felsőházi budget-vitában, mert annak tengelye a főváros, illetőleg a fővárosnak az állami költségvetéssel kapcsolatos sok fontos és nagyjelentőségü problémája. Az általános figyelemmel hallgatott felszólalás során *Szőke* Gyula dr. sajnálatát fejezte ki, hogy több felszólaló felsőházi tag *szembeállitotta a fővárost a vidékkel*, nehezményezvén azt az állitólagos favorizációt, amelyet a főváros élvez az ország többi részének, a vidéknek és főleg a falunak a terhére. Megállapitotta *Szőke*, hogy amikor egy nagyra kifejlődött főváros bizonyos tulérettséget mutat a vidékkel szemben, a kormány a fővárosnak ezt a nagyságát kötelességszerüen kell, hogy honorálja és továbbra is fenntartsa annál is inkább, mert a *főváros lakossága ennek a nagyságnak terhét is hordozza.*

Igen fontos momentuma volt *Szőke* beszédének az a megállapitása, hogy sem a multban, sem a közelmultban, sem legujabban nem volt olyan rossz a főváros adminisztrációja, hogy azt kelljen mondani, hogy *ezért kellett uj törvénnyel helyesbiteni!* A sokat ócsárolt üzemek nem szolgáltak öncélul a tanács részére, hiszen már a belügyi kormányzat is belátta, hogy a halálos itélet korai volt és azok leépitését csak fokozatosan kivánja. Lehet, hogy voltak hibák, de ezeket maga az autonómia is kifogásolta, a hibákat azonban a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel karöltve *jóváhagyta és igy nem lehet azt mondani, hogy az autonómia végezte csak rosszul a dolgát.*

Szőke Gyula dr. mélyszántásu felszólalását általános figyelemmel és megértéssel fogadták a felsőház minden oldalán és annak végeztével a felszólalót élénken éljenezték és számosan üdvözölték.

Alszik az Attila-park ügye. Esztendők óta vajudik a városházán *Schmidt* Miksa butorgyáros ismeretes ajánlata a Kiscelli-uti kastély és a környező terület ajándékozása tárgyában. A tizenkettes pénzügyi bizottság tagjai az év elején testületileg tekintették meg a kastélyt és elvileg megállapodtak abban, hogy amennyiben *Schmidt* Miksa az ajándékozás feltételéül kikötött területek megvásárlása és a közmüvek bevezetése ügyében bizonyos engedményeket tesz, a főváros hajlandó az ajándékot elfogadni, a kastélyból iparművészeti muzeumot létesit, kastély közvetlen környezetében levő területeket pedig fokozatosan megvásárolja. *Schmidt* elvben elfogadta a lefolytatott tárgyalások során a főváros ajánlatát és ennek alapján a városrendezési ügyosztály behivta az érdekelt telektulajdonosokat, hogy az esetleg megvételre kerülő ingatlanok árairól tájékozódjon. Az erre vonatkozó összes szükséges adatokat beszerezte már a főváros, a törvényhatósági tanács megalakulásáig azonban a városrendezési és a pénzügyi ügyosztályok nem voltak abban a helyzetben, hogy az ajándékozásra vonatkozó szerződéstervezetet a főváros szakbizottságai elé terjesszék. Mivel a törvényhatósági élet nyári szünete most már hamarosan megkezdődik, *nincs is remény arra*, hogy ősz előtt a Schmidt-ügy megoldást nyerjen. *Nagy kárára a fővárosnak*, amely, ha egy sokba is kerülő, de értékben szinte felbecsülhetetlen ajándékot kap, de az érdekelt telektulajdonosoknak is, akiket hatósági korlátozások akadályoznak meg abban, hogy telkeiket parcellázzák és amennyiben a főváros azokra nem reflektál, azokat magánosoknak eladhassák.

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest,
VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 307—63
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

Telkek már **heti 4—5 pengőtől** részletfizetésre **kiadók.** — Gyönyörű helyen, **villamos megálló mellett,** 20 percnyi távolságra a fővárostól. Családi ház és villa építésre alkalmas, amit a telek kifizetése esetén elő is mozdíthatunk. Tervrajzokat és **egyéb felvilágositást** a **Tabáni Épitő és Kereskedelmi r.-t.** I., Hegyalja-ut 5 Alapitva 1911 **Fővárosi alkalmazottak és nyugdijasok felvétetnek mellékfoglalkozásra.**

Kozmetikai intézet — bérletrendszer alapon. Most nyilt meg **Dolák Józsefné** kozmetikai müintézete IV., Kaas Ivor-utca 12. alatt. Pontos, gyors, megbizható! Olcsó bérletrendszer. Szeplőkezelés, biztos sikerrel, mindennemü szépséghiba eltávolitás. Ingyen tanácsadás! Mindenkinek figyelmébe ajánljuk.

Magyarország egyik legnagyobb és legkiválóbb diszkönyvkötészete a régi belvárosi **Mentsik cég,** melynek hirdetését a mai számunkban közöljük. A cég tulajdonosai **Mentsik Ferenc** előljárósági tag és fivére **Mentsik Viktor.** Üzeme vezetőszerepet játszik a mai könyvkötőiparban. Az uttörő és feltaláló magyar iparosok csoportjához tartozik, kitünő szónok és kiváló szakember. Az üzlet ugy a hivatalos, mint a diszkönyvkötészetet illetően elsőrangu. A magyar könyvkötő iparnak külföldi viszonylatban is diszes éke a két Mentsik testvér.

Nemes Gyula okl. gépészmérnök (Margit-körut 58.) mai számunkban megjelenő hirdetésére felhivjuk olvasóink szives figyelmét. Nemes mérnök szakmájában **elismert szaktekintély,** amely főleg villamossági munkákban fejt ki érdemes tevékenységet. Cége már több mint tiz esztendeje fennáll, gyakran részesül közszállitásokban, amelyeket mindig pontosan és megbizhatóan végez el.

Felhivjuk olvasóink figyelmét vitéz Siposs Sándor különleges száraz vegytisztitó és ruhafestő üzemére (Hajó-utca 12). Egyike a legjobb szakmabeli cégeknek, a városházához igen közel van, miért is a városházi tisztviselőknek a precizen és hibátlanul dolgozó céget különösen ajánljuk figyelmébe.

Összel mindenki tapétáztat, de kivel? Felhivjuk olvasóink figyelmét a **Nejedly Testvérek** mai számunkban megjelent hirdetésére. A legelső tapétadiszitők közé tartozik ez a régi cég, amely egy ben tapétagyári raktárt is magában foglal. **Szobák már 60 pengőtől kezdve.**

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-ut 7.

GAZDASÁGI ÉLET

Három év alatt megduplázódott a Kisipari nyeresége

Huszonhatmillió pengő értékü váltót számolt le az elmult évben az intézet, amely hétfőn tartja tőkeemelő közgyülését

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A *Budapesti Kisipari Hitelintézet R. T.* hétfőn e hó 30-án tartja tizenkettedik rendes közgyülését, melynek napirendjén a részvénytársaságnak a kereskedelmi törvényben előirt minden évi teendőjén felül a társaság alaptőkéjének 1,350.000 pengőre való emelése szerepel.

Az intézet elmult évi mérlege és eredménykimutatása azt bizonyitják, hogy *Szél* Jenő vezérigazgató szakavatott és agilis vezetése mellett pompásan fejlődik az intézet. Mig 1927-ben 829.574 pengő, 1928-ban 1,209.801 pengő volt az intézet saját tőkéje, ez az összeg az elmult évben 1,590.598 pengőre emelkedett. Az *1927. évi eredményhez képest a tiszta nyereség majdnem megduplázódott:* 69.708 pengőről 119.032 pengőre nőtt.

Megállapitja a jelentés, hogy a kisiparosság és kiskereskedők hiteligényei az elmult évben is *lényegesen fokozódást mutatnak.* Az elmult évben százalék szerint a legnagyobb hitelt a *szabók* vették igénybe: az összes hitel 8.85 százalékát, legkevesebbet az *ácsok* (0.39 százalék), *kéményseprők* (0.32 százalék). A kiskereskedők, illetőleg a hiteligénybevétel terén a *füszeresek* vezetnek (25.21 százalék).

Az elmult év folyamán az intézet 26.554.615 pengő váltót számitolt le, ebből ugyanezen idő alatt rendezést nyert 20.183.389 pengő értékü váltó, fentmaradt mint prolongáció 6.262.059 pengő értékü váltó. A Községi Takarékpénztárnál és a többi Tébe-banknál fennálló hitelkeret terhére *3,535.992 pengő visszaszámitolási hitelt* vett igénybe az intézet, amely bizonyos vonatkozásokban az elmult évben már *amortizációs angol font és dollár záloglevél kölcsönöket* is folyósitani tudott.

Amidőn a hatos bizottság az elmult hónapban a fővárosi üzemek és részvénytársaságok mérlegeit és zárszámadásait megvizsgálta, talán a Kisipari Hitelintézet volt az egyetlen, amelynek *müködését minden oldalról csak dicséret illette.* A hétfői közgyülés csak öregbiteni fogja a tekintélyét a Kisiparnak, hiszen az *minden irányban száz százalékig teljesiti feladatát.*

A jövő héten döntenek az Élelmiszer Nagyvásár irodaépületére kiirt versenytárgyalásról. Az Élelmiszer Nagyvásár-telep vasbeton munkáira kiirt versenytárgyalás döntése annyira elhuzódott, hogy a főváros tanácsa csak mult heti, utolsó ülésében volt abban a helyzetben, hogy a szóbanforgó munkálatot a *Katona, Székely és Molnár* cég, továbbá a *Fejér és Dános* cég között megossza. Az irodaépületek különböző munkái felett való döntés ilyképpen eltolódott és az értesülésünk szerint *a jövő héten történik meg.*

Az IOKSz. garancialeveleit is el fogja fogadni a főváros. A Községi Takarékpénztár alapszabályainak megállapitásával kapcsolatosan a főváros törvényhatósága tudvalevően szabályozta, hogy mely pénzintézetek betétkönyveit és garancialeveleit mily összeg erejéig fogadhatja el a főváros számvevőségei és letéti pénztárai. Az erre vonatkozó névsor most két uj taggal fog bővülni: az *Iparosok Országos Központi Szövetkezetével* és a *Kőbányai Takarékpénztár Részvénytársasággal,* amelyek igazolták a főváros pénzügyi ügyosztályában, hogy rendelkeznek a szükséges feltételekkel és ezért a listába való felvételük indokolt. A két intézet felvételének ügye legközelebb már a törvényhatósági tanács elé kerül. Itt emlitjük meg, hogy a *Vásárpénztárt* törölték a listáról arra való tekintettel, hogy az intézet bankszerü tevékenységét megszüntette, mivel bankosztálya a Községi Takarékba olvadt.

SHELL BENZIN OLAJ

STRASSIL Szilikátut az olcsó modernizált makadámut! Siliphalt felületi kezelés teljes portalanitásra VEGYITERMÉKEK RT. - JUST KORNÉL mérnök BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 29. SZ.

URIKÁNY-ZSILVÖLGYI MAGYAR KŐSZÉNBÁNYA R.-T. BUDAPEST, V., NÁDOR U. 12 TELEFONSZÁM: AUT. 212—56 KŐBÁNYAÜZEM: TÁLLYA (Zemplén megye) SZÁLLIT MINDENNEMÜ **FARAGOTT ÉS ZUZOTT KÖVET**

Padozati munkák elsőrangu kivitelben slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerü és diszes kivitelben, asztaltparkét és hajópadlók **Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság** Budapest, V., Személynök-utca 16, I. em. Telefon: Aut. 212-44. Sürgönycim: „Lőrincipar"

Cross-Charles E. Lewis utódai Központi fütések, vizvezetékek, egészségügyi berendezések Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7 Telefon: József 322-25

FOTOCIKKEK SZAKÁL GÉZA SZAKÜZLETÉBEN V., DOROTTYA-UTCA 1. AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA FIÓKÜZLET: DEBRECEN

Nagy Ferenc autóvillamossági üzeme Budapest, VIII., Gólya-U. 22. Automobil öninditómotorok, dinamók, fényszórók, irányjelzők és akkumulátor-telepek készitését és szakszerü pontos javitását vállalom, olcsó árak mellett.

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz. Telefon: Automata 829—23 és Automata 817—92 **Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu** A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Útépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics(Derieso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállitását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

Dr. KUGLER JÓZSEF SZÉNNAGYKERESKEDÉS Központi iroda: IX., GÖNCZY PÁL-U. 2. (Kálvin-tér mellett) Városi telep: V., WAHRMANN-UTCA 7. Telefon: Aut. 455-53 Lipót 902-06.

Tökéletes tüzoltókészülék mindenféle tüz esetében a PERKEO **PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék PERKEO tüzoltókészülékek gyára** Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

WEINGRUBER IGNÁC Székesfővárosi Pavillon Kávéháza VI., Városliget

A Székesfőváros tisztviselőinek Elegáns férfiruhákat minőszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak **Vidor és Dankovszky** angol uri és egyenruhaszabók, Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13. I. emelet. Telefon: Aut. 840-27

„PAX" vörösrézből készült szénsavas kézi tüzoltókészülék a legjobb. Gyártja és kapható: **HIRMANN FERENC fémárugyár** BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

CSÁSZÁR IMRE linoleum- és gummipadlóburkolási vállalat Budapest, IX., Lónyay-utca 36. Telefon: J. 325-58. Beton-, Estrich- és Asbestalizatok készitése. Szakszerü munka. — Ajánlatok dijmentesen

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tüzjelző-készülék. Gyors, biztos, olcsó! — A kefetkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban tényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készülékot működésben bemutatja: Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

HA PÉNZRE VAN SZÜKSÉGE budapesti vagy budapest-környéki házra, telekre és épitkezésre, gyorsan és előnyösen kaphatja hosszabb törlesztésre **SOLTI LAJOS** v. bankegvezető által Budapest, V, Gróf Tisza István (volt Fürdő)-u. 10

Parafakőgyár R.-T. ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4 Telefon: József 204-14 és József 201-15 Gyár: Epest, X., Nosztopi-u. 2. Tel.: J. 390-85 GYÁRT: mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelű kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztéglalapok, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

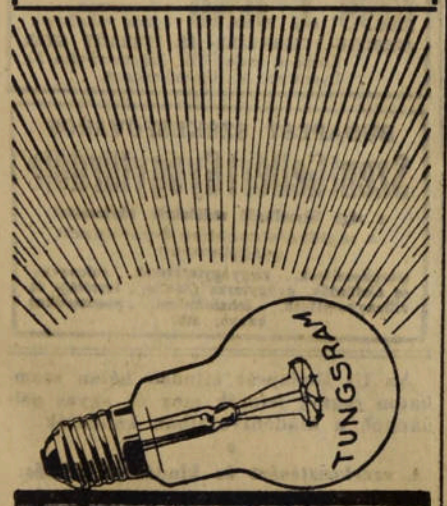

TUNGSRAM

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal **BOROSS, Viola-utca 14.** Alapitva: 1918

Ha jó, tartós, megbizható és gazdaságos üzemü **autobuszra vagy teherautóra** van szüksége, ugy kérjen ajánlatot és bemutatást a **Magyar Waggon- és Gépgyár R. T.-től,** amelynek győri **automobilgyárában** készülnek a legujabb tipusu autók. **RÁBA-KRUPP ÉS RÁBA-A. F.** Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc ucca 18 Telefon: 818—50. Budapesti raktár és javitőmühely: X., Kerepesi ut 28. sz. Telefon: J. 453—84.

OZALID, fény- és aluminium-másolatok Költségvetések, müszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja **MANGLITZ FERENC** Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

Vállalkozás

Uj kiirások

Makadámrendszerü rendezési munkákra a III. ker., óbudai uj köztemető 30., 31. és 33. számu parcellák közötti utakon. Határidő: 1930 junius hó 30. (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornázási munkákra az I. ker. Kutvölgyi-ut és Fészek-utca közötti szakaszon. Határidő: 1930 junius hó 30 (hétfő) d. e. 12 ó.

Linoleumjavitási munkákra a VIII., Tisza Kálmán-tér 4. sz. alatti polgári leányiskola tantermeiben. Határidő: 1930 julius hó 4 (péntek) d. e. ½10 ó.

Homlokzat, kőmives, tatarozási munkákra a X. ker., Százados-ut 6. számu elemi és polgári iskola épületén. Határidő: 1930 julius hó 4. (péntek) d. e. ½10 ó.

Linoleumpadozati munkákra a fővárosi kisdedóvodák részére. Határidő: 1930 julius hó 7 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Gumipadozatmunkákra a fővárosi kisdedóvodák részére. Határidő: 1930 julius hó 7. (hétfő) d. e. ½10 ó.

Csatornaépitési munkákra az I. ker. Németvölgyi-uton. Határidő: 1930 julius hó 7 (hétfő) d. e. 12 ó.

Gummipadozati munkákra a III., Szentendrei-uti polgári iskolában. Határidő: 1930 julius hó 8 (kedd) d. e. fél 10 ó.

Mázolómunkákra a X. ker., Százados-ut 6. sz. elemi és polgári iskola részére. Határidő: 1930 julius hó 9. (szerda) d. e. ½10 ó.

Dróthálókerités készitésére a III. kerületi óbudai ujtemetőben, Határidő: 1930 julius hó 9. (szerda) d. e. ½10 ó.

Kazánház, föld-, kőmüves-, elhelyezőmunkákra a IV., Váczi-utca 43. sz. leánygimnáziumban. Határidő: 1930 julius hó 10 (csütörtök) d. e. fél 10 ó.

Kazánkicserélési és javitási, továbbá melegvizberendezési munkákra a VI. ker. Aréna-ut 150. sz. alatti **népszállóban**. Határidő: 1930 julius hó 11 (péntek) d. e. fél 10 ó.

Központi fütőberendezési munkákra a VII. ker., Miskolci- és Czobor-utca sarkát épülő elemi iskolában. Határidő: 1930 julius hó 12. (szombat) d. e. ½10 ó.

Vasbetonkerités munkákra a X. ker., Ceglédi-ut 1. sz. alatt lévő székesfővárosi központi tüzelőszerraktár területe körül, Határidő: 1930 julius hó 14. (hétfő) d. e. ½10 ó.

Föld-, kőmives-, vasbeton- és elhelyező-, ács-, bádogos-, tetőfedő-, vasszerkezeti-, asztalos-, lakatos-, mázoló-, üveges-, burkoló-, szállásajtók-, vizvezeték- és csatornázási munkákra a IX. ker., Sertésvásártéren épitendő mérlegházaknál. Határidő: 1930 julius hó 15. (kedd) d. e. 11 ó.

Ács-, bádogos-, tetőfedő-, lakatos-, mázoló-, szines ólomüvegezési- és állványozási munkákra. Határidő: 1930 julius hó 15. (kedd) d. e. 11 ó.

Tetőfedő-, asztalos- és gumimunkákra az I. ker., Érdi-ut és Németvölgyi-ut sarkán épülő elemi iskolában. Határidő: 1930 julius hó 15 (kedden) d. e. ½10 ó.

Ács-, lakatos- és burkolómunkákra az I. ker., Érdi-ut és Németvölgyi-ut sarkán épülő elemi iskolában. Határidő: 1930 julius hó 16 (szerda) d. e. ½10 ó.

Bérháztelkek

a **Fő-utca, Ganz-utca** és **Királyhegy-utcák** között fekvő

Ganz-gyári parcellázott telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók. Értekezés **dr. Székely Márton ügyvédi irodájában,** VII., Erzsébet-körut 32, d. u. 4–6 között. Telefon: J. 448–22.

BŐRKABÁTOK,

Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.

ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR

VII., KÁROLY-KÖRUT 13, I. EMELET.

Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

„CYKLOP"

ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST,

IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7–9. SZÁM.

TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

Somló Jenő asztalosmester

Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát

Budapest, IX., Remete-utca 24.

Mátyás János

szobafestő- és mázolómester

X., Alkér-utca 10. szám.

Telefonhivó: Kőbánya 5–70

SZÉCHY ENDRE

okl. mérnök

épitési vállalkozó

BUDAPEST, VI., BULYOVSZKY-UTCA 12.

TELEFON: 269—65.

BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.

BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-ÚT 95.

Szállitja

a legmegbizhatóbb üzem- és kenőanyagokat

Kristály benzint

világító- és traktorpetroleumot, gázolajat

ROBUR

amerikai autó- és traktorolajokat.

Szeplőkezelés biztos sikerrel és mindennemü szépséghiba eltavolitása. Ingyen tanácsadás, olcsó bérletrendszer. Tanitványok kiképzése **Dolák Józsefné kozmetikai műtermében IV. Kaas Ivor u. 12, I. 6**

Vitéz Siposs Sándor

Különleges száraz vegytisztitó és ruhafestő üzeme

HAJÓ-UCCA 12 TELEFON: Aut. 812-40

Munkáért házhoz küldök és elszállitom

Széchenyi Gyógyfürdő

A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Szórakozás

ORION SZINHÁZ. (Eskü-ut 1. Telefon: Aut. 831—02.) **Hai Tang.** Anna May Wong első németül beszélő, zenélő és éneklő filmje 10 felvonásban. — Fox hangos varieté. — Magyar és külföldi Hiradók. — Előadások kezdete hétköznapokon fél 8 és fél 10, vasár- és ünnepnapokon: fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. — Jegyelővétel az előadások megkezdése előtt egy órával.

KAMARA MOZGÓ

(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)

Telefon: József 440—27.

Ábris rózsája

Annie Nichols szinművének hangosfilmváltozata. Főszereplők: **Charles Rogers** és **Nancy Carroll.** — **Hiradók.** — 30 százalékos leszálitott helyárak.

Előadások: hétköznap 5, ½8 és 10 órakor vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor

(Nyitott tető.)

Szenzációs junlusi műsor a TABARINBAN

UFA

CORVIN FILMSZINHÁZ VIII., József körut és Üllői-ut sarok Tel.: J. 389—88.

Mámorkeringő, énekes beszélő film és hangos hiradók. Előadások 6, 8, 10.

UFA FILMSZINHÁZ (VI., Teréz-körut 60. Tel.: Aut. 197—68 és 197—67): **Hadzsi Murat.** Hangos éneskes film, és kisérő műsor. Előadások ½7 és 9.

URANIA FILMSZINHÁZ (VIII., Rákóczi-ut 21. Tel.: J. 460—45. J. 460—46. Nyári szünet.

„BECIVA"

Beketow Girkusz Városliget

Városliget **Tel. Aut. 183-35**

Naponta este 8 órakor, minden csütörtök, szombat, vasár- és ünnepnap d. u. 4-kor

A TELJES NAGY JUNIUSI MŰSOR.

A leghirnevesebb bel- és külföldi művészek és művésznők fellépte.

A délutáni előadásokra fél helyárak!

Az **utalványok** minden **esti** előadásra vasár- és ünnepnap este is érvényesek. Rendes esti helyárak: 1 P-től 3 P-ig. **Utalvánnyal: 50 fillértől 3 pengőig. Minden hó 1-én szenzációs uj műsor!**

Nejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára

Szobák 60 pengőtől kezdve

Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.

Ügyeljünk a címre!

Tüzveszély esetén biztos védelmet nyujt a „MINIMAX"

az egész világon ismert legtökéletesebb kézi tüzoltó készülék. Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. Kezelése igen egyszerü

Normál- és fagymentes tipusok, száraz por-, hab- gázoltó készülék. Nagyteljesitményü habgenerátorok és habmozsarak.

Speciális készülékek autók, garageok motorcsónakok, repülőgépek stb telszerelésére.

Magyar gyártmány.

Gyár és iroda: BUDAPEST, VI., RÓZSA-U. 85. Telefon: Aut. 237—31.

Magyar Minimax R.-T. tüzoltókészülék gyára

AUTÓBUSZ-KAROSSZÉRIAK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZÉSEK

GYÁRTJA:

NAY ÉS RÓNA

GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ ÉS SZIVATTYUGYÁR R.-T.

BUDAPEST, X., KÁPOLNA-TÉR

TELEFON: J. 463—88

Alapitva 1871-ben

Özv. Biberál Józsefné

pala- és cserépfedő-mester

Budapest, II., Ostrom-utca 14.

Telefonhivó: Automata 513—20.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-Üzeme

HARMATVIZ

a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize

Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

SZÜTS JENŐ

okl. mérnök és épitőmester, épitési vállalkozó

VIII., Szentkirályi-utca 35

Telefon: J. 429—43.

Kiadó lakások!

Bimbó-utca 1–3–5. szám

(szemben a Statisztikai Hivatallal)

egy-egy 3-, 4- és 5 szobás lakás hallal,

ugyanitt üzlethelyiségek

Margit-körut 43. sz. házban

4 szobás lakás hallal

Elegáns kivitel. Olcsó bérek!

Bővebbet a helyszinen vagy telefonon: A. 298-29.

MENTSIK FERENC könyvkötészete

szabadalmazott irattári táblagyár

BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4

Nagy arany érmekkel kitüntetve Telefon: Automata 840—02

Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

KASS BÉLA

BUDAI VIGADÓ vendéglője és kávéháza

II., Szilágyi Dezső-tér 5.

KISS J. JENŐ okl. mérnök, épitési vállalkozó.

AEROLITH-, CEMENTÁRU- ÉS TERRACIT GYÁR

Központi iroda: III., Zsigmond-utca 70.

Gyártelep: V., Ujpesti-rakpart.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS

Szent Gellért Gyógyfürdője

a régi Sároserdői rádióaktiv hévizforrással

A legtökéletesebben berendezett gyógyintézett.

Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és uszóürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villamykezelések, inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dr. DOBY ANDOR.**

A gazdasági rovat szerkesztője: **RASKÓ OSZKÁR.**

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASAG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 27. szám

Budapest, 1930 julius 5

UJ BUDAPEST

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Gróf Károlyi-u. 8.

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Diadalmas seregszemle volt a vasárnapi diszgyülés

A Keresztény Községi Párt vasárnap diszgyülésen ünnepelte fennállásának tizéves jubileumát — Wolff Károly hatalmas beszédben számolt be a tiz esztendő alkotásairól és adott programot a jövőre — A jubileum alkalmából diszes emlékplakettet kaptak Wolff Károly kezéből a párt törvényhatósági bizottsági tagjai

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Aki végignézte a Péter-Pál napi kánikulában a pesti Vigadóba özönlő tömegeket, végighallgatta a szónoklatokat, amelyek az elmult decennium alkotásairól beszéltek, reményt, hitet és biztatást nyujtva a jövőre is: a költő szavai kellett, hogy eszébe jussanak. „S jött uj idő, a régi visszacsökkent, Reményben gazdag, tettben szapora, A kisded mag merész sudárba szökkent...“ Valóban: *seregszemle volt a vasárnapi diszgyülés,* melyet fennállásának tizedik évfordulójára rendezett a Keresztény Községi Párt. Seregszemléje tiz év alatti alkotásoknak, de azoknak is, akik ez idő alatt csatlakoztak a zászló alá, melyen a *keresztény városháza* jelszava hirdeti a programot és a célt.

Az az ideges türelmetlenség, amellyel a sajtó egyrésze fogadta a vasárnapi diszgyülést, ugy előtte, mint utána, mutatja, hogy a tuloldalon sem tudnak elzárkózni ennek a tiz esztendőnek, az alkotásoknak és eredményeknek a tömegekre gyakorolt hatásától és minden eszközt igénybe vesznek, hogy ezt a hatást kisebbitsék. Hiszen olvasunk közleményeket, melyek semmibe veszik a tiz esztendő alkotásait, a Községi Takarék megalkotását, a Közuti megváltását, a város pénzügyeinek rendbehozatalát, a tiz esztendő legnagyobb botlásául az ostendei egyezményt állitván oda, amelynek megalkotásánál a baloldali kiküldöttek teljes készségével és hozzájárulásával jött létre a szerződés a hitelezők és a jó hirnevére féltékenyen büszke magyar főváros között. Nos, ezekre a vádakra, ezekre a mosolyognivaló inszinuációkra *méltó válasz volt Wolff Károly beszéde.*

A maga ragyogó dialektikájában, szónoki fölépitésében, nobilis férfiasságában akkor is eseménye lenne ez a beszéd a magyar politikai életnek, ha át nem hatotta volna azt a meggyőződés ereje, az igazság tüze, a lelkesedés lángolása. *Frenetikus tapsviharok* szakitották félbe Wolff Károly beszédét, és ha voltak egyesek, akik mint *közömbös érdeklődők* mentek el a vigadói nagygyülésre, csak mint az *eszme katonái* távozhattak onnan, meggyőzve és lebilincselve a gyönyörü beszéd által. *Wolff* Károly ragyogóan ivelő közéleti pályájának egyik legszebb állomása volt a vasárnapi beszéd, méltó arra, hogy a keresztény tömegek, amelyek nem fértek el a Vigadó szükre szabott falai között, *megismerjék és szivükbe vessék ezt a klasszikus beszédet.*

Már jóval a kezdésre kitüzött idő előtt mozogni sem lehetett a nagyteremben és az előcsarnokban, végeláthatatlan menetben vonultak fel a tömegek, hogy meghallgassák *Wolff* Károly nagy beszédét. Imponáló gyorsasággal tudtak elhelyezkedni a kerületi szervezetek a részükre kijelölt helyen, amiben nemkülönben az egész rendezést illetően *Nagy* Ferencé az érdem. Az elnöki emelvényen foglalt helyet a párt elnöksége, mögöttük a párt bizottsági tagjai helyezkedtek el. *A polgármester* részére a teremben, a közönség széksorai előtt helyeztek el külön egy diszes karosszéket. *Szünni nem akaró tapsvihar* köszöntötte az elnökséget, amikor *Wolff* Károly vezérletével a terembe bevonult és *percekig tartó taps és lelkes éljenzés* üdvözölte *Sipőcz* Jenő polgármestert a terembe léptekor.

A diszközgyülés lefolyásáról itt következik részletes tudósitásunk:

Wolff Károly nagy beszéde

Joanovich Pál dr. nyitotta meg a diszgyülést, szeretettel üdvözölvén Budapest keresztény közönségének reprezentánsait.

Wolff Károly emelkedett ezután szólásra.

— Mi is ünneplünk! — mondotta *Wolff.* — Ez az ünnep azonban a munka ünnepe. Tiz év *egy nagy relativitás.* Tiz év a tavasz gyönyörei közben, pompázó gyümölcsfák hulló szirmai között; tiz év a tél örömei közepette, csilingelő szánok, szállingózó hópihék, hóval födött hegycsucsok és völgyek szemléletében; tiz év egy családi otthon puha, meleg nyugalmában, amikor a párolgó kávé illatát élvezve szürcsölik egy csendes szerető otthonban: mindez más, mint *tiz év a harcok, küzdelmek, gyanusitások, sár, piszok és egyéb kellemetlenségek között.*

Ezért mondottam, hogy a tiz év relativitás. És amikor mi itt megjelenünk, hogy a tiz munkaév ünnepét üljük meg a minket megértők, minket követők társaságában — nyugodtan elmondhatjuk, hogy ez a tiz év maga, ez az ünneplés maga *egy pozitiv eredmény, nem beszéd, hanem cselekedet.* Mert hogy vagyunk, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, hogy vagyunk, hogy máma itt teljes számban, mindenféle oldaliról, felülről, alulról jött kisérletek dacára itt vagyunk tömör egységben, tömörebben, mint valaha, hogy megvan a keresztény városháza és hogy a keresztény akarat ott uralkodik: *ez maga egy beszámoló, egy cselekedet, egy eredmény.*

Ha azt kérdezi valaki, hogy mit tettünk, azt felelem, hogy a könyörgőkből, a koldusokból *urakat tettünk!* Azelőtt a városházán évtizedeken keresztül a kereszténység mint kérő, könyörgő, apró kicsi párt ott merészelt létezni. És Galiciából és egyébhonnan bejött törzsfőnökök uralkodtak Budapesten, az ország szivében. A polgármesterek a multban azt a szót kimondani, hogy ők keresztény nemzeti alapon állanak, elcsapatás terhe alatt sohasem merészelték. Hogyan kerteltek a világnézet kérdésében! Mennyire igyekeztek a pártatlanságot akkép kimutatni, hogy ők nem merték a legnagyobb kulturális, a legnagyobb gyakorlati alapot, *a keresztény nemzeti alapot nyiltan, programmjukként előtérbe állitani!*

Ha valaki azt kérdezi, hogy mit tettünk? Hát az ezeréves hagyományokat, Szent István hagyományait visszavezettük a városházára. Ha azt kérdezik, mit tettünk? Összekapcsoltuk a hazafias nemzeti érzésü vidéket az ország szivével, a fővárossal. Azt kérdezik, mit tettünk? Lehengeritettük a szabadkőmüvesség és egyéb más szervezetek szikláit a lelkekről és megengedtük, hogy azok szabadon gondolkozzanak. Ha azt kérdezik, mit tettünk? Odaálltunk a polgárság közé és azt mondottuk, hogy Budapesten van husz százalék nem keresztény, ezt elismerjük, *de nyolcvan százalék keresztény és azoknak a jogát követeljük!*

Mit tettünk? Egy balhiedelmet oszlattunk szét. Azt akarták elhitetni Magyarország népével, hogy keresztény nemzeti alapon sem gubernamentális, sem pénzügyi politikát folytatni nem lehet. El akarták hitetni, hogy valóban a vallás magánügy és annak nem szabad érvényesülnie a zöld asztalnál, a városházán, a parlamentben csak akkor, ha nagy kegyesen nekik adnak valami adományt. El akarták hitetni, hogy nem szabad megvallani a világnézetet, mert világnézet nélkül kormányozni nagy erény és dicsőség volt.

Mi volt az, ami Budapest székesfővárosát tette a kommün előtt azzá a fészekké, amelyből a legtöbb kommunista szervezeti tag alakult és jött ki? Ha kommunista nem is, de mindenesetre olyan radikális elemeket neveltek ebben a fészekben, akik átvedlettek egyik napról a másikra népbiztos alkalmazottakká. Sehonnan annyi alkalmazott nem került elő, mint ebből a közömbösitett fészekből. Azt mondották — demokrácia. Lehet-e az demokrácia, amely kéregetővé teszi a kereszténységet a városházán? Lehet-e az demokrácia, hogy nekik szabad minden, de ha mi élünk a jogunkkal, véleménynyilvánitásunkkal, mi akarjuk a világnézetünket érvényesiteni, elfogultak vagyunk, sötétség lovagjai vagy balkáni szellemet hintők és nem akarják koncedálni, hogy ha nekik joguk van a fajuk érdekében tömörülni, nekik joguk van a saját maguk testvériségét érvényesiteni, ezt a jogot velünk szemben sem vonhatják meg.

Kineveztek bennünket szélsőségnek. Hát szélsőség-e az, hogy ha a történelmi századok tanulsága alapján, a nemzetnek ezeréves alapján tömörülünk és azt érvényesiteni akarjuk? Szélsőség-e az, hogyha azt mondjuk, hogy nekünk a kereszténység nemcsak a templomban kereszténység, hanem nekünk a zöldasztalnál is kereszténység? Szélsőség-e az, hogyha mi azt hirdetjük, hogy ne csak szónokoljunk kereszténységet, hanem azt valósitsuk is meg. Szélsőség-e az, amikor a világ egyedüli kulturáját, egyedüli egyetemes értékét, ugy erkölcs, mint haladás és szociális felfogás szempontjából gyakorlatilag is érvényesiteni akarjuk?

Nem volna-e bün és vétek, ha a legnagyobb kincs birtokában, amely birtokban valaha emberiség élt, a kereszténység egyetemes kulturális jelentősége mellett, a keresztény igazságok, a krisztusi igazságok birtokában ne követnénk el mindent, hogy ez az igazság ne csak kolduljon, de uralkodjék is Budapest székesfővárosban? És nem volna-e bün a szenvedőkkel szemben, hogy ha mi ezt a gyakorlati politikát nem követnők? Mert, kedves testvéreim, az életben több a szenvedő, mint az örvendező. Az életben több a könny, mint a mosoly. Az életben több a ránc a homlokon, mint a megelégedettség derüje. A könnyek, a szenvedések világában nem nélkülözhetem a szeretetet és ha szeretetről beszélek, nem fogadhatom el az osztálygyülöletet szeretetforrásként és nem engedhetem meg, hogy a marxi áligazságok kedvéért a szeretet örök forrása, a mi Krisztus Urunk ne érvényesüljön minden vonatkozásban az életnek.

A *Keresztény Községi Párt világnézet jegyében vonult be a városházára.* Igenis és ezért azt mondom, hogy vagyunk: ez nagy eredmény. Mert a magyar pszichének csinálunk politikát és a magyar psziché tud lángolni, a magyar psziché tud örvendezni, a magyar psziché lángolásában cselekedni is tud, de a magyar psziché *nem szeret kitartani.* A magyar pszichének ez a tulajdonsága, hogy nem tart ki, teszi tövisessé a mi utunkat, mert állandóan őrködni kell a lelkek fölött. Állandóan járnunk kell a kerületeket és bizonyitani, hogy ha tiz esztendő alatt nem tudjuk azt megcsinálni, amit mások ötven esztendő alatt csináltak meg, ha tiz esztendő alatt nem tudunk minden igényt kielégiteni, ha tiz esztendő alatt nem tudunk minden kivánságnak eleget tenni, ez nem azt jelenti, hogy a kormányzati alapban van a hiba, hanem azt jelenti, hogy *Önökben, Budapest népében kevés a kitartás.*

És ők járnak, kedves Testvéreim, helyiségről helyiségre, kocsmáról kocsmara és járnak és hintik a konkolyt, gyanusitanak, lerántanak a sárga földig mindent, elkövetnek mindent, hogy a mi világnézeti alapunkat nevetségessé téve, a mi befolyásunkat kisebbitsék és a tömegeinket tőlünk elvigyék. Ilyen küzdelemben tiz esztendő nem a meleg kavé puha otthonban való élvezésének tiz esztendeje. És amikor mi itt összehivtuk Önöket, hogy beszámoljunk, a lelkeket megerősitsük, ezt nem a mi érdekünkben cselekszük, hanem egyedül és kizáróan *Budapest keresztény népe érdekében.*

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Máma a közéleti élet vértanu élet. Ma a közéleti élet megpróbáltatás, mert nem az a mi demokráciánk, amely a piszkot felfreccsenteni, hanem az a demokrácia, amelyet Krisztus nevében mi tartunk és teszünk, hogy felemeljük a lelkeket annak a tisztaságnak a magasságára, amelyet Krisztus Urunk igazságainak követése jelent.

Mi azzal a tudattal állunk itt beszámolóként, hogy tiz év alatt *kötelességünket becsületesen teljesitettük.* De, mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim, csak egy kicsit gondolkozzunk. Ne feledkezzünk el a tiz év előtti eseményekről. Mi nagyon könnyen szeretünk elfeledkezni. Magában véve azzal, hogy vagyunk, igazoltnak látom magam, amikor azt mondom, a *Keresztény Községi pártra történelmi hivatás vár.* Igenis, ha nézem a tiz esztendőt, ha nézem a kommün utáni nagy keresztény felbuzdulásnak konkrétumait, hát történelmi valóság, hogy *az egyedüli vita nélküli konkrétum a keresztény városháza.*

A radikalizmus ott leselkedik kivülről. Nagy, öles plakátokon hirdetik, hogy jogot a népnek! Azt mondják, hogy az ő titkos szavazati joguk, az fogja csak megvalósitani az eldorárót. Kedves Testvéreim! Mi is *az általános titkos szavazati jog alapján állunk* és ezen az alapon választottak minket be Budapest székesfőváros közgyülésébe. Mi is ezen az alapon állunk és mégis azt mondjuk, hogy a választójog csak eszköz, de sohasem öncél, az még nem elegendő a boldogulásra, ahhoz az is kell, hogy legyenek önzetlen, becsületes emberek, akik ezen az alapon a népért becsületesen dolgozni tudnak.

Sokszor kérdezik, hogy mit tett a Keresztény Községi Párt? Mi az eredménye? Sőt voltam egy népgyülésen, ahol egyik közbekiáltó azt mondotta, hogy: semmit! Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Én sohasem rejtem homokba a fejem, nem struccmadarat, hanem világosan látó politikust akarok játszani és megállapitom, hogy: ime az igazságtalanság, amely ott lappang a hallgatóságaink és választópolgártársaink között. Hát nem emlékeznek vissza, hogy tiz évvel ezelőtt mi volt Budapest? Hát nem emlékeznek a rongyos villamosvasutakra, a kitörött ablakokra, nem emlékeznek a kórházakra, amelyekben nem voltak lepedők, amelyekben nem voltak műszerek, nem emlékeznek a városházára, amelynek pénztára ki volt fosztva. Le volt teritve ez a főváros, járt kunyorálni a nagybankokhoz, hónapról hónapra váltókkal kölcsönökért, ott hunyászkodtak meg az intézők, hogy tudják tengetni a város közigazgatását és életét. Emlékeznek ezekre az időkre és akkor mondhatja-e valaki, hogy a Keresztény Községi Párt, amely kezdetben teljesen egyedülálló tényezője volt, mint többségi párt a városházának, hogy *ez nem emelte-e fel a romokból ezt a székesfővárost?* Hogy nem tette-e pénzügyileg olyan konszolidálttá, hogy ma nyugodtan elmondhatjuk, hogy felveszi a versenyt az állam hitelével. És a székesfőváros pénzügyei rendeztetvén, külföldi adósságai rendeztetvén, olyan háztartást tudtunk bevezetni, amely békét, haladást jelent. Nem emlékeznek-e azokra a lerongyolt időkre, amikor mi jártunk kunyorálni — és hogy Budapest székesfőváros *ma tényező pénzügyi téren is*, ezzé mi tettük azáltal, hogy megteremtettük a Községi Takarékpénztárat és tudunk ezzel uralkodni a pénzügyi életünkben.

Nálunk az ipar és a kereskedelem pártolása sohasem volt frázis. Ma is, büszkén mondhatom, hogy a tanácsba *egyedül mi hoztunk kisiparost és* gyakorlatilag megmutatjuk, hogy nemcsak szónokolunk mellette, hanem társként magunk mellé véve, együtt akarunk dolgozni azért a célért, amely előttünk lebeg.

Konkrétumokat akarok felsorolni. A Hitelintézeten kivül, az intézmények egész sorozatát létesitettük. Megváltottuk a közutit, mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim, ugyszólván semmiből. És lehet erre a BSzKRT-ra sok mindent mondani, de nem hagyom elvitatni azt a tényt, hogy *a viznek, a gáznak és a villanynak az ára sehol sem olyan alacsony, sehol sem olyan olcsó, mint Budapesten.* Ha megnézzük a világvárosok kimutatását, de necsak a világvárosokról legyen szó, csak menjünk ki Ujpestre vagy menjünk ki a környékbeli városokba, meg fogjuk látni, hogy sehol ilyen olcsó közszolgáltatási árak nincsenek, mint Budapest székesfővárosban.

És mégis uszitanak és mégis elégületlenséget szitanak ellenünk! Igazság-e ez és nem volna-e tragédia, ha ilyen álokoskodások félrevezetnék a mi választóinkat? Azt mondják, hogy nekik tömegeik vannak. Mi is abban a tudatban beszélünk, hogy hátunk mögött százezrek állanak. Jogosan mondom, hogy csak kétféle tömeg van Magyarországon és Budapesten: A nem keresztényektől vezetett szociáldemokraták és a keresztények tömege. A többi csak lóbálódik és keresi az érvényesülést, de legyen radikalizmus, legyen liberalizmus, *jövője csak a mi programmunknak van és a mi programmunknak az érvényesülése jelenti e város és ország üdvének szolgálatát.*

Létesitettük, megvásároltuk Nagytéténytt. Ennél is egy nagyobb koncepció volt a mi programmunk. Nem rajtunk, hanem az államon mulik, hogy ezt a koncepciót még nem valósitottuk meg. Mi azt akartuk, hogy az egész sertéskivitelt ide koncentráljuk Budapestre és innen fejlesszük ki az exportot. Nem is mulik rajtunk, és én ma is felszólitom a földmivelésügyi kormányt, hogy ezt az intenciót valósitsa meg, mi követeljük, hogy megvalósitsa, *mert ennek az igéretnek a jegyében vásároltuk meg a tétényi részvénytársaságot.*

A közmüvek fejlesztésén kivül *szociális vonatkozásban* is, semelyik város nem tett annyit, mint Budapest székesfőváros.

Létesitettünk négy helyi káplánságot és épitettünk templomokat a város minden részében. Támogattuk az összes keresztény felekezeteket, de támogattuk még a zsidó hitfelekezetet is, mert mindenkit támogatni akarunk abban, aki Istenét imádni akarja. A mi álláspontunk, hogy mindenki a pozitiv vallás alapján tudjon állni ebben az országban és a mi felfogásunk, hogy még a nem keresztények is, ebben az országban és ebben a városban csak azon az ezéréves keresztény magyar alapon tudják és fogják biztositani, amely nekünk létszükség, nekik pedig érdekük, hogy ahhoz alkalmazkodjanak.

Tanügyi téren egész sorozatát létesitettük az iskoláknak és fejlesztettük uj tanügyi intézményekkel, polgári és elemi iskolákkal. 1930-ban hét uj elemi iskola van programban.

Nagy vásárcsarnokót épitünk. A helyi kikötőt fejlesztettük. Megint nem rajtunk mulik, hogy azok a nagy koncepciók, amelyek itt megvalósitásra várnak, nem valósulnak meg. És a legutolsó napokban megszavaztunk negyvenhat millió pengőt, amelyből az utolsó fillérig mindent hasznos beruházásra és a munkanélküliség enyhitésére fogunk forditani.

Emlitsem-e még azt is, tisztelt Hölgyeim és Uraim, hogy minden kerületben a tiz év alatt szerveztünk egy várat, vagy a katholikus hitközség, vagy a keresztény kaszinó, vagy kulturházak alakjában, ahol a keresztény polgárság összejöhet, nem hontalan, nem hangját vesztett könyörgő, hanem összejöhet, hogy az akaratának kifejezést adjon, kiformálja a kerületeknek szándékait, kivánságait és pozitiv módon befolyást gyakoroljon bizottsági tagjai utján a város ügyeinek intézésébe. Igen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Mi azt akarjuk, hogy a keresztény polgárság szive dobbanását megértve, abban a helyzetben legyünk, hogy olyan intézményeket létesitsünk, amelyek a mi polgáraink, a mi keresztény magyar polgáraink érdekeit, jogait, kulturáját és haladását szolgálják.

Csak ugy átszáguldottam az egyes pozitiv eredményeken. Majd nyomtatásban is megcsináljuk ezt és osztogatni fogjuk választóinknak, hadd lássák, igazságos volt-e az, amikor egy népgyülésen arra a kérdésre, mit tett a Keresztény Községi Párt, azt kiáltották hogy — semmit! Hát az a sok árva, az a sok gyermek, az a sok éhes ember, az a sok tanuló, az a sok uj egzisztenciát nyert ember: *ez nem pozitivum? Ez nem pozitiv eredmény?* Ez csak levegőben lógó állitás? Mi nem szoktunk soha frázisokkal dolgozni, mert vegyék tudomásul, hogy *a mi szavainkban ott van a hit, amelyet a szivünkben érzünk és szándékunk az, hogy soha mást nem mondunk, mint amit meg is tudunk valósitani.*

Ha most arról van szó, hogy mi a teendő, akkor azt mondjuk, hogy az erő öntudatának a jegyében állok ezen a helyen. Legyen bár száz ellenségünk, orditsanak és üvöltsenek bár, frecskendezzenek be mindennap sárral, amig ők gáncsolnak, addig a lelkiismeretem nyugodt, hogy csupa olyan dolgot tettem, amely az én keresztény magyar népemnek a javára szolgál.

Mi vagyunk az a kőpillér, amelyen a város keresztény nemzeti alapon álló polgármestere a lábát megvetheti. Ha mi nem leszünk erősek, akkor a jövő nagygyülései nem fogják éljenezhetni a polgármesterün-

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyit.
M. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 72.455/1924. sz. körrendelet.
M. kir. kereskedelemügyi miniszter 92.062/XX 1925. sz. rendelet

Városházi történetek

Kétségtelen, hogy az üzemigazgatósági tagságok betöltésével nincsenek megelégedve azok, akik nem kerültek be azokba az igazgatóságokba, amelyekbe be szerettek volna kerülni. De elvégre nem foglalhat helyet mindenki a Beszkárt igazgatóságában, sőt a nagy üzemek igazgatósági tagsága is erősen véges. Tény azonban, hogy sok igazgatóságból sok mindenki kimaradt, akinek pedig éppen ott lett volna a helye. Igy például kimaradt a vizmüvek igazgatóságából Bibithi Horváth János, akit mindenki szivesen látott volna a vizmüvek vezetőségében. Nem is értjük, hogy a törvényhatósági tanács miért mulaszt el ilyen kitünő alkalmat, hogy János bátyánkat a vizzel közelebbi kapcsolatba hozza. Az is egészen furcsa, hogy Bárány Oszkár, Csóka Lajos, Darvas Gyula, Farkas István, Farkas József dr. és Farkas Zoltán dr. (szóval mind a három Farkas) azután a Halászok: Halász Alfréd, Halász Manó és Halász Pál dr., hogy Fischer Mártonról és Fischer Ödönről ne is beszéljünk, kimaradtak az állatkerti bizottságból. A kertészeti üzemben viszont az egyetlen közgyülési kertész: Kertész Miklóst és természetesen Berkes Jenőt fogjuk nélkülözni. Az is bizonyos, hogy külpolitikai bizottságot is kellett volna alakitania a törvényhatósági tanácsnak, melynek tagjaiul, ha ez mégis valóra válna, javasoljuk a következőket: Bosnyák Izsó, Csepreghy Horváth János dr., Cseh Jenő dr., Deutsch Jenő, Deutsch Mór, Horváth Károly, Horváth Pál, Németh János, Székely János és elnöknek Magyar Miklós a jelöltünk.

Az erdőbizottságban sajnálatosan nélkülözzük: Erdőssy Antal nevét. B. Virágh Gézáért szintén vetélkedik az erdészeti bizottság, bár neki a kertészeti bizottságban is erős szerepe lenne. Főleg tavaszi virágzás idején. Ugyancsak kétlaki szerepe van Berkes Jenőnek is, akire szintén számot tarthat az erdészeti bizottság is.

A zeneüzemi bizottság elnökéül Hegedüs József dr.-t ajánljuk, a Beszkártnál nélkülözhetelen Kalauz Bertalan bizottsági tag, a világitási üzemnél pedig Klár Zoltán dr. Az ipari bizottságban Kovács Ernő lehetne az elnök, alelnök pedig Takáts István, Müller Antal, esetleg Schmidt Richárd. Szabó József, Szabó László dr., mint egészségügyi szakértő pedig Csordás Elemér szintén hivatottak, ebben a nagyfontosságu bizottságban részt vegyenek.

A szőrüzemi bizottság elnökéül Kivovits Károly versenyen kivül áll, mint jelölt. Alelnökök csak a Szakál-ak lehetnek: Szakál Antal dr. és Szakál Géza. A csillagvizsgálati üzemhez Csillag Ferenc volna kiküldendő, természetesen a Sternekkel, akik ugy férfi, mint női kiadásban szerepelnek a bizottsági tagok között. Ha megemlitjük még, hogy Bitter Illésnek és Édes Endrének viszont az élelmezési üzem vezetőségében lenne helyük, hogy Rácz Vilmost pótlóan jelölhető a külügyi bizottságba, akkor demonstrálhatjuk, hogy a mostani üzemigazgatósági beosztás hajitóját sem ér...

*

Lapunk más helyén számolunk be arról az ünneplésről, amelyben a Belváros keresztény polgársága részesitette Nagy Ferencet, abból az alkalomból, hogy a törvényhatósági tanács tagjává választották. A nagy kánikulánál csak a hangulat volt melegebb ezen a juliusi vacsorán, amelyre Nagy Ferenc több barátja nyaralását félbeszakitva, érkezett fel a fővárosba.

Purébl Győző dr., tanácsnok a közoktatási ügyosztály vezetője is csak azért jött fel Zamárdiból a fővárosba, hogy a Nagy Ferenc vacsoráról ne hiányozzék. Este hatkor érkezett meg Purébl tanácsnok vonatja, a főváros egy illusztris vendégét is Budapestre hozván a Balaton partjáról. A magyar-német nyaralási csereakció kapcsán Berlin városa elküldötte Magyarországra kulturtanosnokát, nézze meg, még pedig igazi német alapossággal, hova fognak kerülni a magyarok földjén a csereakció során ideküldendő német gyerekek.

A kulturtanácsnok, aki különben arról nevezetes, hogy nő, ebbeli minőségében egy napig Purébl tanácsnok szivesen látott vendége volt a zamárdi kurián. Önagysága, aki inkább hatvan, mint ötven esztendős, még soha sem látta a Balatont, és el volt ragadtatva, mindentől, amit látott. Evett gulyást, halpaprikást, sőr helyett badacsonyi bort ivott, alig tudta megköszönni a tanácsnokné őméltósága magyaros vendéglátását, de legjobban mégis a tanügyi ügyosztály Zamárdiban épülő telepe nyerte meg a tetszését. Ez a telep julius közepén fog megnyilni, száz német cseredíáknak adva két hónapig egészséges és barátságos otthont.

Purébl tanácsnok, hogy nyugodtan résztvehessen a Nagy Feri vacsorán, a német tanácsnoknőt Petik Kálmánra, a cukor-uccai elemi iskola derék igazgatójára bizta, aki egyébként az összes nyaralási akciók központi vezetője. Mivel azonban önagysága még az éjszakai vonattal el akart utazni Budapestről, a tanácsnok ugy rendelkezett, hogy Petik igazgató este féltizenegyre jöjjön el érte a vacsora szinhelyére, vigye őt magával, hogy még idejében kiérjen bucsuzkodni a pályaudvarra.

A vacsora azonban, ahogy az már politikai vacsoráknál szokás, elhuzódott és Purébl tanácsnok egyre idegesebben kapkodott az órájához, amint a mutató a féltizenegyhez közeledett. Beszélnie is kell a banketten, a vonat sem vár, bizony sulyos volt a dilemma.

Végre féltizenegy előtt öt perccel Purébl tanácsnokra jön a beszéd sora. Üdvözli Nagy Ferit, a BSE nevében, azután a távollevő Petik igazgató nevében, aki különben egyéb elfoglaltságai mellett a belvárosi leventék parancsnoka is.

— Petik igazgató — mondotta Purébl — egyéb elfoglaltsága miatt nem tudott eljönni és ezért én üdvözlöm a leventeegyesület nevében a bizottsági tag urat!

Ebben a pillanatban a terem ajtajában megjelent Petik igazgató szálas alakja. Petik a másik teremben várta a tanácsnokot, időközben el is mult már a találkozásra kitüzött fél 11 óra, de amikor a nevét hallotta, átsietett a másik terembe.

Szerencsére kevesen vették észre, hogy Petik igazgató bejött és igy nem történt komolyabb baleset. A „távollevő" Petik igazgató azután odament Purébl tanácsnokhoz, aki beszéde után három perccel már autóban ült, utban a pályaudvar felé.

ket, mert nem fog megjelenni a kereszténypártnak az ülésén. Nem fogja merni érvényesiteni azt az alapot, amelyet ő érvényesit, mert ha nincs erős Keresztény Községi Párt, koalició sem lehet. Mert hiába beszélnek arról, — polgári gondolat. *A polgári gondolat nem lehet más, mint a keresztény gondolat.* A polgárság a kereszténység fejleménye. A régi városok kereszténysége fejlesztette ki a polgárságot.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Engedjék meg, hogy mint ennek a pártnak ezidőszerint vezére, ebben a pillanatban az én munkatársaimhoz forduljak, akik itt sorakoznak a hátam mögött és azt mondjam nekik, *tiz esztendő... ti tudjátok, mit jelentett ez a tiz esztendő.* Tiz esztendő munkája, fáradsága, tiz esztendő gyanusitása és piszka, a tiz esztendő obstrukciói, amikor reggelig ott kellett virrasztanunk, hogy ne árulják el a keresztény polgárság akaratát. A tiz esztendő küzdelmeiben ti, barátaim, ott álltatok a zászló mögött és ha valamit megállapithatok büszkén, öntudatosan, akkor azt mondom, ma, a gyanusitások idejében nagy érdem, hogy még az ellenfeleink sem merik azt mondani, hogy az a zászló, amelyet a kezemben tartok, nem tiszta és nem mocsoktalan!

A város milliárdnyi értékei felett tiszta kézzel uralkodtunk. Tiszta kézzel kormányoztunk. És ha az uj fővárosi törvényt vesszük, itt is csak az volt a törekvésem, hogy *az egész vonalon érvényesülhessen a keresztény polgárság akarata.* Mert nem az a haladás és nem az az autonomia, amikor nekem kullognom kell a szociáldemokrácia és demokrácia után, hanem az az autonomia, amikor érvényesiteni tudom velük szemben is a keresztény polgárság érdekét.

Nem frázisok vezetnek. Az élet igazsága. Mi kenyérpolitikát akarunk csinálni. Igen — és ha a tulsó oldalon a vezéreknek szabad azt mondani, hogy ők nem engedik az ő fajtestvéreiket, akkor nincs-e jogunk azt mondani, nekünk nem frázis a keresztény felebaráti szeretet, nekünk nem mondás, nekünk ez napi politika és igenis, meg fogjuk fogni a keresztény polgártársaink kezét ott, ahol lehet, támogatni fogjuk őket, én nem vállalkozom a mások érdekeinek oltalmazására, mondják, hogy elfogult vagyok, hát legyek elfogult, de csak a keresztények érdekében fogok mindenkor dolgozni.

Az Önök barátainak sorsáról van szó, kedves Keresztény Testvéreim! Hiába adom ki a hangom, hiába adom ki a lelkem, hogy önökért akarunk dolgozni, ha Önök nem fognak kitartani, ha nem állnak mellém, nem jönnek oda az urnákhoz és nem mondják: beszéljen nekem akárki, karatyoljon, kritizáljon, pletykázzon, én megyek ez után a zászló után, mert ezt becsületes emberek, becsülettel hordozzák, azok bennünket megcsalni sohasem fognak.

Kedves Barátaim! Tiz év... mi az egy zászlón? Mit jelentenek azok a foszlányok, amelyek ellenség kezétől vannak ezeken a zászlókon, tapasztalhatta mindenki, hogy ennél a zászlónál mi ez a tiz év, hogy frissebben, mint valaha, erősebben, mint valaha, állunk a polgárság elé, fennen lobogtatva ezt a zászlót és kiáltjuk feléjük: ne felejtsék el, *ha nincs keresztény városháza, akkor nem lesz magyar feltámadás!*

Én elmondhatom, hogy ez a szivemből, lelkemből fakadó igazság! Hogyan akar ez az ország feltámadni, ha Budapest székesfővárosban a városházán olyan szellem fog ülni, amely nem őrködik a gyermekek lelkén, ha a tanitók és tanitónők a gyermekek lelkébe nem olyan szellemet csepegtetnek, amely a magyar hitet, a magyar feltámadást jelenti. Hogyan lehet feltámadni, ha a jövő generáció csak az anyagiság jegyében, a test kultuszában, ideálok nélkül fog lezuhanni a programtalanságnak sivár jelenébe. Hogyan tudunk jövőről beszélni, ha nem fog lángolni a budapesti városházán az a szellem, amely megihleti az egész várost. Mert, kedves keresztény testvéreim, bármit mondjanak, én tudom, hogy ezt a mi mai ünnepünket, tizéves fennállásunk gyönyörü ünneplését, az Önök tapsait, az Önök szemeiből sugárzó megértést *az ország minden részében diadalkiáltással veszi az ország népe. velünk együtt ő is mondja, mindent kövessenek el, hogy a keresztény városháza fennmaradjon, uralkodjék és éljen továbbra is!*

Azt mondotta *Prohászka* Ottokár: *a közéleti férfi feladata, égni... égni...* Kedves Testvéreim! Valóban nem teszek mást, csak égek... égek... Ég bennünk a lobogó hit, ég bennünk a vissza nem riadó akarat, ég bennünk az elhatározás, ég bennünk a tetterő, égünk... égünk, hogy meddig... talán ameddig el nem égünk! *De inkább a halált, mint a gyalázatos megadást és elárulását, feladását az elveinknek!*

Testvéreim! Mi a mai napon, a főváros törvényhatósági bizottsága azon tagjainak, akik ez alatt a zászló alatt küzdöttünk, *egy kis plakettet adunk emlékül.* Csak egy kis plakettet. Egy beszélő argumentumot, egy emlékezést, amelyet a nyugodt családi otthonban, amikor szemlélnek, gondoljanak a viharokra, gondoljanak a harcokra és gondoljanak a kötelességteljesitésre. Mert mi fogjuk teljesiteni a kötelességünket, kedves Testvéreim!

Mindig mondottam: programmot adni könnyü, csak betartani nehéz. Ne hallgassanak azokra, akik az Önök hátát csak lépcsőnek akarják felhasználni. Mi nem akarunk semmi ilyent, mi nem akarunk semmit, ami egyéni érdek. Ezt hangsulyozottan mondom, *mi önzetlenül, személytelenül akarjuk szolgálni a keresztény akaratot, azt akarjuk bevinni minden aktába, azt akarjuk odatenni a polgármester mellé támaszul, azt akarjuk bevinni a városházára.* A többi párt, amelyek velünk szemben vannak vagy ellenségesek, vagy nem ellenségesek. Ha nem ellenségesek, azt mondjuk nekik: ti még nem meritek a keresztény gondolatot nyiltan kimondani, de ha ti ott volnátok nélkülünk, akkor még azt sem tudnátok érvényesiteni, amit most érvényesiteni tudtok!

A Keresztény Községi Párt történelmi szükség — hangoztatom szüntelenül és ennek jegyében kiáltom oda Budapest népének: *Tiz év példája, tiz év elhatározása, előre, barátaim, a zászló ujból lobog, szóljon a harci zaj, neki a lelkeknek, neki a kerületeknek, fel fel a világositó munkára és áldáz ellenségeink csak kacagjanak, csak dühöngjenek, csak forogjanak, minél több az ellenfelünk, annál hatványozottabb tüzzel fogjuk mondani: még sem engedünk, előre, előre a keresztény városházáért, előre a nagy Magyarországért!*

Percekig tartó tomboló tapsvihar, éljenzés és helyeslés. A diszgyülés tagjai felállva, szünni nem akaró taps és éljenzés közt ünneplik Wolff Károlyt, majd általános éljenzés közepette *Csilléry* András dr. emelkedett szólásra.

Csilléry András beszéde

Kedves Keresztény Testvéreim! Amikor végignézek ma a Vigadó helyiségein, eszembe jutnak a tiz év előtti harcnak, annak a hatalmas megindulásnak az első pillanatai, amelyekkel székesfővárosunk törvényhatóságát ennek a városnak keresztény közönsége a birtokába vette.

Azt mondotta itt valaki az előbb: *vannak hamis csődtömegek.* Hát igenis, vannak ebben a városban hamis politikai csődtömegek, tessék felszámoltatni őket. Ez a felszámolás pedig másképpen nem lehetséges, mint hogyha Önök, mélyen t. Hölgyeim és Uraim, oda fognak állni majd az urnákhoz és *fel fogják számoltatni a hamis politikai csődtömegeket. (Élénk helyeslés.)* Mert lehetetlenségnek tartom, hogy akadjon még valaki, aki nem látja azt, hogy ma, a világnézeti harc kellős közepében a lenni vagy nem lenni kérdése áll előttünk.

Ezelőtt tiz esztendővel, fiatalos hévvel, fekete hajjal mentünk a küzdelembe. Ma fehéren állunk itt, de bennünk lobog az a merészség és akarat, amelyről az elnökünk mondotta, hogy igenis menjünk előre, de már bátrabban küzdünk mi is és nyugodtabban, mert érezzük, hogy mögöttünk ott áll már a második gárda is. Az a gárda, amely a lövészárkok és a világháboru más minden borzalmain keresztül érkezett haza ebbe az országba és látta azt a rettenetes pusztulást, amelyet a forradalom és a kommunizmus itt végzett. Ez a második gárda, amely hála Istennek, a mi segitségünkre áll, a hivatalok szélén, a katedrák szélén, mindenütt itt van, ezt megtéveszteni nem lehet. De megvan a haladásuk és ez a fontos. Mert mi nem magunkért küzdünk, hanem, hogy *a kicsinyeink, a gyermekeink boldogulni tudjanak és ne érezzék ezt a rettenetes pusztulást.*

Mindez azonban, mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim, nem lett volna lehetséges, ha három tényező nem áll nekünk segitségünkre. És ennek a három tényezőnek ma erről a helyről nekünk köszönetet kell mondanunk. Ez a köszönet pedig *a hálának a szava a szivünkön, a köszönő szavainkon keresztül, a testvéri, baráti szivnek a szava, amelyet keresztény testvéri szeretetnek nevezünk.*

Ezért hála és köszönet a mi részünkről, hála és köszönet az utódaink részéről illeti ennek a városnak a közönségét és ennek keresztény társadalmát, amely bennünket segitett, támogatott ezekben a nagy harcainkban.

De köszönet illeti erről a helyről és talán itt kell megemlékeznem elsősorban a mi vezérünkről, *Wolff* Károlyról. Amikor mi, nehéz küzdelmeinkben, 1920-ban őt választottuk vezérünkké, ő benne láttuk megtestesülve és inkarnálva azt az embert, azt az ideált, aki semmi körülmények között, semilyen befolyásnak nem veti magát és ilyent soha nem enged érvényesülni. Éreztük valamennyien, hogy az ő vezetése mellett ez a párt csak erősödhetik, ezek az eszmék, amelyeket a mi zászlónkra tüztünk, a keresztény és nemzeti gondolat, csak nyerhetnek benne és mi büszkék vagyunk arra, hogy akik vele együtt ezt a tiz esztendőt végigharcoltuk, nem csalódtunk benne, de nemcsak hogy nem csalódtunk, hanem *nála soha jobbat kiválasztani nem tudtunk volna.*

De ő nemcsak az a vezér volt, aki elől áll és parancsol, aki irányit és dirigál, de ő az volt, aki bölcs tanácsaival ott állván mellettünk, mindig az első sorban verekedett, aki éppúgy kivette részét azokból az infernális közgyülésekből, amikor reggelig, másnapig, hetekig ott kellett állanunk őrt a városházán, hogy ne tudjanak urrá lenni felettünk azok, akik évtizedeken keresztül ezt a várost birtokukban tartották.

Kedves Keresztény Testvéreim! Ez nem könnyü munka volt és méltóztassanak elhinni azt, hogy sokszor történtek mindenféle olyan meggondolások, amelyek azt mondották, hogy meg kell csinálni valamit, kell valamit találni és elkövetni arra nézve, hogy ezt a vezért a helyéről eltántoritsák, mert akkor talán a párt is meg fog bomolni mögötte és méltóztassék meggyőződve lenni, tiz évet dolgozni, tiz évet küzdeni önzetlenül, minden más érdeket háttérbe szoritva, ezért olyan elismerés illeti mindenki részéről, amelyet talán ebben a pillanatban mi nem tudunk megadni, de talán minden magyar asszonynak és férfiunak a lelkében kell, hogy éljen és imádság alakjában szálljon az Éghez: *Tartsa meg őt nekünk a családjával együtt!*

Szeretett Elnökünk! Kedves Vezérünk! Mi köszönjük Neked, hogy velünk voltál, hogy hű barát voltál, hogy hű bajtárs voltál, mert az voltál végig és mi nem mondhatunk ma semmi mást, mint hogy vedd tudomásul, hogy legyen bármilyen mostoha is a sors Hozzád, legyenek a körülmények bármilyen nehezek, legyen bármilyen eltolódás politikában és másutt e világban: mi emellett a zászló mellett, emellett a világnézet mellett, emellett a világfelfogás mellett ki fogunk tartani! Mi lehetünk kevesen, mi lehetünk néha kevesebben, de nem lehetünk, kedves testvéreim, olyan kevesen, hogy a harcot felvenni nem tudnánk.

Erre a táborra és erre a pártra mindenkor számithatsz és én hiszem azt, hogy ez a számitásod a Te politikai terveidet, amelyek ennek a keresztény nemzeti Magyarországnak a felépitésére irányulnak, minden tekintetben alá fogja támasztani.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

A mai ünnepi ülésünkön nem kellett volna provokálnunk és nem kellett volna külön megmondanunk, hogy nagy köszönettel kell adózniа ennek a pártnak még azért, hogy a városházán eredményt tudott elérni, mert ebben nagy része van annak, hogy a városnak polgármestere *Sipőcz* Jenő! Aki egy nagyszerű apai örökséggel indult el a városházán az utjára és ezt érvényesiteni tudta végig. Érvényesiteni tudta azért, mert benne is büszke öntudattal élt a keresztény és nemzeti gondolat iránti meggyőződéssé érlelődött határozott cselekvés és élt benne az, hogy ezzel a párttal együtt kell haladnia, amelyvel együtt indult el a városházi kampányban, ő is csak mindig egyet tekintett és gondolt, mindent a városért, mindent a hazáért, mindent a nemzetért és soha semmit magáért!

És nem mondhatok semmi mást erről a helyről, mint hogy az eredményeknek nagyrészét, a kivitelnek nagyrészét átháritjuk mind őreá. Mert hogy minden megtörténhetett és ugy történhetett meg, az az ő intézkedésein mulott. Természetszerüen ez az intézkedés mindig ugyanaz a természetü volt, és ezért örömmel köszöntöm és örömmel látom, amikor most harmadszor a mi testünkön próbálják ki, a főváros testén az ujabb törvényeket, amikor harmadszor hoznak a város formájának, kialakitásának céljából ujabb választójogi törvényt, mondom, örülök, hogy akkor a polgármestert nagyobb hatáskörben részesitették, de még jobban örülnék, ha még nagyobb hatáskör adatott volna neki, *mert ezzel a munkánk még eredményesebb és jobb lett volna és a keresztény társadalom jövőjének a biztositása még könnyebben megoldást nyert volna.*

Ebben a reményben és ezzel a kérelemmel bucsuzom el erről a helyről, hogy: fel, fel az ujabb küzdelemre, amelyet ma kezdünk, legyetek ott mindnyájan és hiszem azt, hogy *ujabb tiz év után mi fogjuk üdvözölni a második generációt,* amelyik a frontban mellettünk küzdve, a teljes győzelmet biztositani tudja valamennyiünknek. Éljen a keresztény Budapest, amelyért nem sok semmi áldozat!

Szünni nem akaró lelkes éljenzés után ujból *Wolff* Károly emelkedett szólásra.

Wolff Károly szétosztja a plaketteket

Mélyen tisztelt Nagygyülés — mondotta *Wolff* — mikor én ma megragadom az alkalmat, hogy ezeket a plaketteket, mint a multra szóló emlékeket szétoszthassam bizottsági tagtársaim között, ezek sorában legelsőnek átadom ezt a plakettet a *Keresztény Községi Párt női szervezetei vezetőjének és elnöknőjének.*

Mi tudjuk, hogy a magyar férfi küzdelme nem lesz tökéletes, ha nem alakul át a magyar család küzdelmévé. Mi tudjuk, hogy a mi küzdelmünk nem lesz eredményes, ha magyar asszonyok az ő lángoló kitartásukkal, hazafias szeretetükkel és azzal az Istenhittel, amelyet a családi életük alapjává kell tenni, vallani és fenntartani, nem állanak mellettünk. És büszkén állithatom, *hogy egyetlenegy politikai párt nincsen ebben az országban, amelynek olyan működő, aktiv gárdája*

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ
PALACKTEJBEN AZ ERŐ

lenne és olyan nagy szervezete, mint a Keresztény Községi Pártnak.

Mi a mellettünk dolgozó magyar asszonyokat becsüljük és kivétel nélkül meghajtjuk előttük a zászlót. Meghajtjuk előttük az elismerés zászlóját és amikor ezt a plakettet átadom *Toperczer Ákosné őméltóságának*, a mi szeretetünk és hálánk csekély jeléül, ezt azzal a kérelemmel teszem, hogy *közös a mi sorsunk*, a magyar asszony nem a feminizmusért, hanem a hazafiságnak, a családi szeretetnek a jegyében áll küzdelembe, a családot akarjuk védeni elsősorban és a családot védjük akkor, amikor a keresztény nemzeti alapon azt körül akarjuk bástyázni minden destrukció ellen. Mert amig a család erős, addig az ország is erős. Az ellentábornak, az ő küzdelmüknek egyik első célja, hogy bontsák a családi élet szolidságát, az állami és nemzeti társadalmi alap belső egységét. Ennek az alapnak a megerősitése a mi célunk, ezt minden magyar asszony ebben az országban érzi, ezt nem kell külön kijelenteni, ehhez nem kell feminizmus, mert mi egyek vagyunk velük abban, hogy ezzel a városnak alapitjuk meg a szebb jövőjét és vele a szebb, boldogabb magyar hazát.

Ezután *Wolff* Károly pártelnök átadta a plaketteket.

Csilléry András plakettjének átadásánál *Wolff* Károly igy szólt: „Ezen a családi ünnepen nem engedhetem el, hogy egyszerü tapssal intézzük el a plakett átadását Csilléry Andrásnak. Mert egy másik plakettet is csináltak az ő jóbarátai és ha ezt a plakettet a családi otthonban látod, kedves Bandim, gondolj vissza a jó- és balsorsra, amely tiz éven át összeköt bennünket, ez a jó- és balsors kötött mindig össze bennünket és ezt a kapcsolatot nem fogja soha semmiféle infernális munka és erő széjjelszakitani.

Joanovich Pál plakettjének átadásakor *Wolff* Károly igy szólt: A mi kedves ügyvezető elnökünknek, aki mindig ott volt minden munkánkban, mindig teljesitette a kötelességét, mindenkinek gondoskodó Pali bácsija volt és éveivel mindig a legfiatalabb tagja volt a pártnak. Azzal adom át a plakettet, hogy ez örökitse meg az otthonában a mi barátságunkat.

A törvényhatósági bizottságok plakettjeinek kiosztása után *Wolff* Károly a polgármesterhez fordult. Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! — mondotta *Wolff* — és most méltóztassanak megengedni, hogy ezt a kis plakettet olyan valakinek adjam át, aki mindenkié volt és sohasem volt pártember és akkor, amikor mindenki tudta, hogy ő senkié, mégis mindig a miénk volt. De mindenkié a hivatalában, de nem lehet mindenkié a szivében. Annak az embernek, akinek a szivében sokan uralkodnak, egy sem uralkodik. Az az ember, aki a szivében nem őriz egyet, senkit sem őriz a szivében. Nekünk van egy emberünk, aki a szivében csak egyet őriz: *azt a keresztény nemzeti alapot*, amelyre mi közösen esküdtünk fel. És nem lehet szebb jutalom, mint a polgárság elismerése. Adhatnak a mi polgármesterünknek rendjeleket és kitüntetéseket, igazibb, általánosabb, formalitások nélküli szereteten alapulóbbat nem adhatnak neki, mint amikor én átnyujtom ezt a plakettet *Sipőcz* Jenő polgármesternek. (Viharos nagy taps.)

Joanovich Pál dr. olvasta még fel az Egységes Községi Polgári Párt üdvözlő levelét, majd a diszközgyülés tagjai felállva elimádkozták a nemzeti Hiszekegyet, azután elénekelték a Himnuszt. A diszgyülés résztvevői *Wolff* éltetésével távoztak a Vigadóból.

Gallina tanácsnok az uj fővárosi státusról

Visszaállitják a régi ügyosztályokat, a harmadik alpolgármesteri állást, megszervezik a négy uj közigazgatási kerületet, megszüntetik a jogi ügyosztályok mérnöki alosztályait — A polgármester értekezletre hivja össze a régi tanácsnokokat, hogy megbeszélje velük a városházi adminisztrációnak az uj törvény által kivánt változásait — Buzáth alpolgármester az uj fővárosi törvény értelmében szakbizottsági véleményezés nélkül döntött el néhány kisebb versenytárgyalást

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Sipőcz polgármesternek a régi tanács hatáskörének likvidálása tárgyában a fővárosi üzemekhez, intézetekhez és hivatalokhoz intézett azon körrendelete, amelyet az *Uj Budapest* legutóbbi száma is részletesen közölt, a városházi élet egész vonalán *rendet és jogbiztonságot teremtett*. A tanács hatáskörének a polgármesterre való átszállása, amely az uj törvény egyik legfontosabb alkotása, ily körülmények között *nyugodtan ment végbe* és már csak néhány kisebb jelentőségü kérdés van, amelyekre vonatkozólag a polgármester a jövő hét valamelyik napjára *értekezletre fogja összehivni a tanácsnokokat*. Erről az értekezletről, továbbá a városháza aktuális személyzeti kérdéseiről kérdést intéztünk *Gallina* tanácsnokhoz, az elnöki ügyosztály vezetőjéhez, aki a következő felvilágositásokat adta az *Uj Budapest* számára:

— A régi és uj törvény által alkotott intézményeket illetően az átmenet minden zökkenő nélkül hajtatott végre és a városházi adminisztrációban már *megszüntnek tekinthető* az a bizonytalanság, amely a legutóbbi hónapokban az ügymenetet oly károsan befolyásolta. Az ismeretes polgármesteri körrendelet elsősorban *a versenytárgyalások ügyét* hozta nyugvópontra. A versenytárgyalások eldöntését illetően az uj törvény olyképpen intézkedik, hogy a döntés minden esetben a polgármesterre tartozik, aki azt vagy maga, vagy megbizottjai utján gyakorolja. A legutóbbi napokban néhány épitési ügyben tartott versenytárgyalást már *Buzáth* alpolgármester az uj rend szerint döntött el, precedenst teremtvén ezáltal a további gyakorlat számára.

— A szakbizottságok müködését illetően az uj törvény *véleményező hatáskört* állit fel, nem teszi azonban polgármester kötelességévé ezen szakbizottságok meghallgatását, illetőleg véleményének elfogadását. A *Buzáth* alpolgármester ur által eldöntött kisebbjelentőségü versenytárgyalások *a szakbizottságok meghallgatása* nélkül történtek, azonban ugy a középitési, mint a városrendezési ügyosztályban *Harrer* Ferenc, illetőleg *Petrovácz* Gyula, a szakbizottságok elnökei, már a legközelebbi napokban össze fogják a szakbizottságokat hivni, amelyeknek napirendjére, néhány nagyobb jelentőségü ügyben való vélemény-nyilvánitás is fel lesz véve.

— Ami egyenetlenség még itt-ott kisebbjelentőségü ügyekben mutatkozik, az a dolgok természetéből folyóan csak *közös megbeszélés alapján teendő intézkedésekkel* eliminálható. Igy elsősorban tisztázatlan *az aláirások és a kiadmányozások kérdése*. Az uj törvény szerint a városházán minden intézkedésnek a polgármester a jogforrása, azonban természetszerüleg nem kerülhet minden akta, minden kisebb, *érdemi elintézést nem igénylő ügy a polgármester elé*. Az is vitás még, hogy a kisebbjelentőségü aláirásokat, számlák utalványozását, amelyek közgyülési vagy törvényhatósági tanácsi határozaton alapulnak, hetijegyzékek kifizetését ki irja alá, az alpolgármester-e vagy csak az ügyosztály vezető tanácsnok. Az is kérdéses, hogy ezeknek az aktáknak alján csak *egy aláirás* szerepeljen-e, az ügyosztályt vezető tanácsnoké-e, vagy szignálja-e ezt az alpolgármester, illetőleg az ő helyettesitésében valamelyik rangidős tanácsnok. Mindezen kérdések elintézésére, a polgármester a jövő hét valamelyik napján értekezletre hivja össze a tanácsnokokat, amelyen a közös megbeszélés alapján ki fog alakulni az aláirások rendje is.

Szóvátettük *Gallina* tanácsnok előtt, hogy dacára a kánikulai melegnek, ugyszólván talpon van az egész elnöki ügyosztály. Megkérdeztük, hogy melyek azok a munkák, amelyeknek sürgőssége a nyári szünet dacára is predominál.

— A legfontosabb tennivaló — válaszolta Gallina tanácsnok — *a státusrendezés előkészitése*. Esztendők óta azon az állásponton van a belügyminiszterium, hogy a főváros személyzeti státusának rendezését, uj állások létesitését csak *az uj törvény életbeléptetése után* fogja eszközölni. Ez az időpont most elérkezett és nekünk még az uj törvényhatósági bizottság összeülése előtt konkrét és részletes előterjesztéssel kell a kormányzat elé lépni. Nem személyzetszaporitásról van szó, a főváros *megfelelő számu hivatalnoki karral rendelkezik*, sőt legutóbb, a havidijas és hetijegyzékes tisztviselők státusának ideiglenes hivatalnokokká való átszervezése kapcsán azt is kötelességünkké tette a belügyminiszterium, hogy bizonyos állások megszüntetésével az előállott 60.000 pengő évi tuikiadást szüntessük meg. Ez a megszüntetési akció a megüresedett állásoknak be nem töltése révén amugy is folyamatban van, annál is inkább, mert a költségvetésnek *öt százalékkal való redukálását a személyzeti ügyosztályban is végre kell hajtani*.

— Szó van azonban azokról a régi kivánságokról, amelyeket a polgármesteri, azelőtt tanácsi ügyosztályok *számának szaporitásával* és a harmadik alpolgármesteri állás visszaállitásával kapcsolatban hangoztatott a főváros törvényhatósági bizottsága. Erre vonatkozó *álláspontunk változatlan*, az ügyosztályok számának megfelelő szaporitása, csak előnyére lesz az adminisztrációnak. Ugyanide tartozik az *uj kerületek felállitása* kapcsán szervezendő állások problémája, nemkülönben azok a szervezések, amelyeket egyes szakokon, igy az árvaszéken és az adóhivatali szakon már régóta sürget a főváros.

— Az erre vonatkozó előterjesztésnek még idejében a belügyminiszteriumban kell lennie, hogy az uj törvényhatósági bizottság megalakulása után a már az uj áliásokra is megejthetők legyenek. Csak ezután fog sor kerülni arra, hogy a polgármester az uj törvényben biztositott jogát *az ügyosztályok uj beosztását illetően gyakorolhassa*. Közös mérnöki ügyosztályba fognak kerülni *a jogi ügyosztályokban most szétszórt mérnöki alosztályok*, általában az uj ügyosztályi beosztás simulni fog a gyakorlati élethez és az uj törvény intencióihoz. *Ezek azok a problémák*, amelyek leginkább foglalkoztatnak most bennünket.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

Vitéz Siposs Sándor
Különleges száraz vegytisztitó és ruhafestő üzeme
HAJO-UCCA 12 TELEFON: Aut. 812-40
Munkáért házhoz küldök és elszállitom

HLATKY JÓZSEF
okl mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395-78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
mükőáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szallitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449-98.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 84.
Telefon: József 380-87.

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428-25

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-u 2.

Egészséges, száraz lakások csak
"ÁRAMLÓ LEVEGŐ"
rendszerrel érhetők el feltétlen biztonsággal. Alkalmazható régi nedves falaknál, valamint uj épületeknél.
Prospektus, helyszini szemle és ajánlat dijtalan
PAULUS PÁL EDE
Bpest, V., Nádor-u. 19. Tel. Aut. 120-07

Hirek

Petrovácz Gyula ünneplése Rákosfalván. Diszes vacsora keretében ünnepelte Rákosfalva polgársága Petrovácz Gyula országgyülési képviselőt abból az alkalomból, hogy ezt a területet az uj fővárosi törvény értelmében az ujonnan létesült XIV. választókerülethez (Zugló) csatolták. A választópolgárok nevében Világhy Károly dr. pártelnök üdvözölte Petrovácz Gyulát, aki Payer Gyula, Loksay Jenőné, Vándory Dezső, Ács Károly és Gyurkovics Henrik dr. szavai után rámutatott azokra a sérelmekre, melyeknek orvoslásáért régóta küzd: ez a helyiérdekü vasut és a halálsorompó ügye. Lehetetlen tovább türni ezt a kiáltó igazságtalanságot, hogy Budapest területén lakó és adózó polgárság 64 fillért legyen kénytelen fizetni, ha a város központjába akar bejönni, mig a külön községet alkotó Ujpest, Rákospalota, Kispest, stb. közönsége 24 fillérért a főváros bármely pontját elérheti. Ez a legfőbb oka e terület elmaradottságának. Ezért kell szervezkednie a polgárságnak egy táborba, hogy egy alkalmas képviselőt küldhessen kebeléből a székesfőváros törvényhatóságába, aki e sérelmek orvoslásáért sikraszáll. A Keresztény Községi Párt részéről a legmesszebbmenő támogatást ajánlja fel Rákosfalvának és reméli, hogy az uj kerületi beosztás következményei jelentkeznek Rákosfalva és vidékének fejlődésében. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Drégely Dezső pártelnök összetartásra buzditó beszéde fejezte be az ünnepi vacsorát.

Bukovszky György halála. A székesfőváros közegészségügyének az egyik leglelkesebb őre, a fertőtlenitő intézet nyugalmazott igazgatója, *Bukovszky* György dr. junius 24-én meghalt. A fertőtlenitő intézetet 1892-ben történt létesitése óta 1918-ig vezette, mint annak igazgatója. Megteremtője volt az ország első fertőtlenitő intézményének, amely a berlini után Európában a második volt. Hosszu szolgálata alatt sokat kellett küzdenie, mert az uj intézmény meghonositása, népszerüvé tevése az első időkben nehézségekkel járt, de nagy munkabirásával, rábeszélő képességgel párosult energiával mindig sikert ért el. Neki köszönhető, hogy az intézmény ma európai szinvonalon áll, mintája a fertőtlenitő intézeteknek. Jogi képesitése mellett, rendkivüli módon kifejlett egészségügyi érzése képessé tette őt a járványok elfojtására a legkényesebb helyzetekben is, hogy a fertőtlenitő intézet működése óta a főváros közönsége nemcsak meg volt védve a nagyobb járványok pusztitásaitól, hanem a meghonosodott betegségek száma is lényegesen csökkent. *Bukovszky* György a buzgó, de tulerőltető munkában elfáradva, 1918-ban nyugalomba ment, mig most junius 24-én meghalt. Ravatalánál a főváros egészségügyi személyzete részéről *Csordás* Elemér dr. tiszti főorvos, a fertőtlenitő intézet tisztikara és személyzete nevében pedig székelyhidi *Hammer* Dezső dr. egy. magántanár, igazgató bucsuztatta. A főváros közönsége kegyelettel emlékezik meg hü munkásáról.

TÜSKÉK

A csepeli memento

A csepeli községi választások alkalmával, amely néhány nappal ezelőtt zajlott le, hideg zuhany érte a keresztény érzelmü pártokat: száz százalékosan győzött az egyesült ellenzéki lista, a tiz képviselőtestületi mandátum közül hetet a demokraták, hármat a szociáldemokraták részére biztositván. A tiz demokrata-szociáldemokrata képviselőtestületi tag kivétel nélkül keresztény. Csepelen nincs talaja a nem keresztény ellenzéknek: a demokraták elnöke az ébredők táborából tért át, igazolván a pesti aszfalt örömujjongását, hogy ime, a demokrata elvek és eszmék nem a zsidóságnak kizárólagos sajátosságai, ott is győzelemre jutnak, ahol a választó közönség tulnyomóan nagy többsége keresztény.

A csepeli harc lokális vonatkozásai nem érdekesek, ezekkel nem is kivánunk foglalkozni, noha a már emlitett köruti aszfalt máris kitermelte a kávéházi Konrádokat, akik a csepeli eredményből a budapesti községi választásokra suttognak jóslatokat. A csepeli mementót mi szintén a közeledő községi választásokra vesszük figyelmeztetőül: hová vezet a széthuzás, az össze nem tartás, a front gyengitése, mennyire el lehet apró taktikai hibákon a legsikeresebbnek igérkező választási hadjáratot is veszteni, mennyire vigyázni kell a vezetőknek arra, hogy nem csüggedő kitartással, lankadatlan propagandával igyekezzenek megtartani a már elért sikereket, mert hiszen résen az ellenfél, teljes harci fegyverzetben áll a vártán, hogy mikor sikerül megbontania az egységes sorokat, a tömött harci rendet, győzelemre segitvén a tiz esztendővel ennek előtte oly csufosan levitézlett programmot.

A csepeli csatát nem a demokrata elvek nyerték meg, hanem a keresztény széthuzás és nemtörődömség vesztette el. Ha a baloldali választási agitáció kapcsán a csepeli diadalról hallunk zengeni a baloldalt vezérek ajkáról, jusson eszünkbe, hogy Csepelen korántsem a liberalizmus eszméinek terjedése hozta meg számukra a győzelmet, hanem a keresztény tábor közönye, kicsinyes szempontjai, tunya készületlensége. És ez a nézőpont az, melynek szemszögéből Mene Tekel-lé sulyosodik az egyébként jelentéktelen baloldali csepeli győzelem, intő jellé, hogy dacára a vezérek lánglelküségének, a tömegek hitének, az eszme nagyszerüségének: Budapesten is bekövetkezhet a napok és csillagok letünése, ha taktikai hibák, készületlenség és szervezetlenség veszik fel részünkről a küzdelmet az ő szivósságukkal és kitartásukkal.

Igy nézve az ügyeket, megállapithatjuk, hogy amennyire szomoru helyi szempontokból a keresztény zászló bukása Csepelen, annyira hasznos és fontos volt ez a baloldali győzelem a közelgő fővárosi választások szempontjából: bármennyire sziklaszilárd a vár, pompásak a sáncok, elég a muníció, nem szabad az őröknek aludniok, mert az őrizetlen kapukon harc nélkül besurranhat az ellenség. Videant consules!

Megrendszabályozzák a szabadevezősöket. A nyári időszak alatt Budapest székesfőváros közönsége tudvalévőleg igen nagy tömegekben vonul ki a szabad Dunára fürdőzés és csónakázás végett. Minthogy minden esztendőben sorozatosan fordulnak elő szerencsétlenségek és balesetek a fürdőzők és csónakázók között, a székesfőváros szociálpolitikai ügyosztálya elhatározta, hogy a főváros és a budapesti m. kir. államrendőrség által közösen lebonyolitott „*Dunai Életmentési Akció*“ szervezetét még jobban kiterjeszti a fürdőző és csónakázó közönség testi épségének megóvására. Ebből a célból a szociálpolitikai ügyosztály vezetője, *Liber* Endre tanácsnok megbeszélést hivott egybe, hogy azon a „Dunai Életmentési Akció“ kiterjesztésének módozatait megállapitsák. Ezen megbeszélésen a budapesti m. kir. államrendőrség főkapitánysága részéről *Andréka* Károly főkapitányhelyettes és dr. *Szimon* István rendőrtanácsos, az „Életuntak Védőirodája“ vezetője, Ujpest város tanácsa részéről *Darvas* Bertalan I. aljegyző, a népjóléti ügyosztály vezetője, az ujpesti m. kir. államrendőrség kapitánysága részéről *Vincze* Károly rendőrtanácsos és *Salm* Egon rendőrfőfelügyelő, a Magyar Evezősök Országos Szövetsége elnöksége részéről *Perger* Ferenc dr. *Ábrai* Zoltán, a Szabad Evezősök Egyesülete részéről *Dinich* Viktor elnök jelentek meg. A megbeszélésen a székesfőváros szociálpolitikai ügyosztálya ismertette álláspontját, amely szerint a székesfőváros közönsége egészsége érdekében nem akarja meggátolni a szabad Dunában való fürdést és csónakázást, ellenben mindent el akar követni, hogy a fürdőzés és csónakázás közben előforduló baleseteket és vizbefulásokat megakadályozza. A „Dunai Életmentési Akció“ már eddig is igen nagy szolgálatokat tett ezen a téren, éppen ezért szükséges, hogy a nyári időszak alatt a legkorábbi reggeli óráktól a legkésőbbi esti órákig *erős szolgálatot* teljesitsen mindazokon a helyeken, amelyeket a fővárosi közönség akár fürdés, akár csónakázás céljaira tömegesen igénybevesz. Ki kell terjeszteni az akció területi hatáskörét az összekötő vasuti hidtól délre és az ujpesti összekötő vasuti hidtól északra eső területre is. A már meglévő rendes őrségeken kivül álló motoros mozgóőrséget kell létesiteni mindenütt, ahol fürdőzők vagy csónakázók vannak, különösen a Lágymányosnál és Római fürdőnél. A főváros mindenütt figyelmeztető táblákat helyez el, amelyeken a közönséget figyelmezteti a szabad Dunában való fürdés és csónakázás veszélyeire és a sajtó nyilvánosságát is felhasználja erre a célra. Külön táblákkal megjelölteti a Dunának köztudomás szerint legveszélyesebb helyeit. Általában legnagyobb óvatosságot ajánlja a közönségnek és nyomatékosan figyelmezteti, hogy csónakázni csakis a csónak kezelésében teljesen biztos és jártas egyénekkel induljon. Egyuttal megkeresi a székesfőváros Ujpest város tanácsát, hogy a „Dunai Életmentési Akció“ utján a mentési munkálatokat és a preventiv cirkáló szolgálatokat közösen bonyolitsák le. A megbeszélésen elhangzott felszólalások alapján a szociálpolitikai ügyosztály elhatározta, hogy feliratot intéz a kormányhoz, amelyben kérni fogja, *hogy a csónaktulajdonosokat, illetőleg a csónakvezetőket vagy legalább a csónakban ülők egyikét kötelezze jártassági vizsga letételére.* A rendőrséget pedig megkeresi, annak a legszigorubb ellenőrzésére, hogy tulterhelt kompok és csónakok sem a szabad Dunán, sem pedig az átkelőéseknél ne közlekedhessenek. Felhivja egyuttal a közönséget, hogy kirándulások alkalmával *sem üveget, sem cserepeket ne dobáljanak a vizbe, vagy a vizpartra*, mert a mentők már sok esetben kénytelenek voltak az ilyen üvegek és cserepek által okozott sulyos sérüléseknél közbelépni.

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-ut 7.

Lingel butorgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 4—6.

Művészi kivitelü seria és luxus butorok állandó kiállitása: Összerakható könyvszekrények, molymentes „Antimoly“ ülőgarniturák, motornélküli vitorlázó repülőgépek.

BICELLA
Ultraviolett-sugarakat átbocsájtó drótüvegpótló

Lakosztályok, lég- és napfürdők, garázsok, gyári-üzemek, istállók, baromfiólak, gazdasági épületek, kiállitási csarnokok, kerti melegágyaknál és mindenütt, hol eddig ablaktörés elkerülhetetlen a BICELLA törhetetlenségénél fogva előnyösen használható.
Kérjen mintákat és árajánlatot!
KUNSTÄDTER VILMOS
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7. SZ.

Müller László okl. vegyészmérnök
Akkumulator és elektrotechnikai vállalata
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6.
Telefon: A. 149—93. VARTA AKKUMULATOROK

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világitó- és traktorpetróleum
gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 31
TELEFON: Lá 2-32

Vitál András ma- és épületlakatos
Budapest, VII., Angol-utca 3/b. Telefon: József 394-60.

A Székesfőváros tisztviselőinek Elegáns férfiruhákat mintaszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak Vidor és Dankovszky angol uri és egyenruhaszabók. Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13. félemelet. Telefon: Ant. 840-27

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva: 1918.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

SIMKÓ ANTALNÉ
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ
ÜVEG- ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

Tüzveszély esetén biztos védelmet nyujt a „MINIMAX“ az egész világon ismert legtökéletesebb kézi tüzoltó készülék. Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. Kezelése igen egyszerü
Normál- és fagymentes tipusok, száraz por-, hab- gázoltó készülék. Nagyteljesitményü habgenerátorok és habmozsarak.
Speciális készülékek autók, garageok, motorcsónakok, repülőgépek stb felszerelésére.
Magyar gyártmány.
Gyár és iroda: BUDAPEST, VI., RÓZSA-U. 85
Telefon: Aut. 237—31.
Magyar Minimax R.-T.
tüzoltókészülék gyára

WEINGRUBER IGNÁC
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget

SHELL BENZIN OLAJ

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" cimü rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker., Ceglédi-ut 1. sz. alatt lévő székesfővárosi központi tüzelőszerraktár területe körül létesitendő

vasbetonkerités munkáira.

A bánatpénz tekintetében a fentebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi junius hó 20-tól kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. számu szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető az előadónál, a Központi városháza, III. em. 314. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi julius hó 14-én (hétfőn) d. e. ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi julius hó 17-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" cimü rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet

az I. ker., Érdi- és Németvölgyi-ut sarkán épülő elemi iskola: ács-, lakatos-, burkoló-, tetőfedő-, asztalos- és gumimunkákra.

A bánatpénz tekintetében a fentebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi junius hó 22-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Czéh Kálmán tervező műépitésznél vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok

a tetőfedő-, asztalos- és gumimunkákra julius 15-én, kedden, az ács-, lakatos- és burkolómunkákra 1930. évi julius hó 16-án, (szerdán) d. e. ½10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi junius hó 12.

A székesfőváros tanácsa.

Kiadó lakások!

Bimbó-utca 1–3–5. szám

(szemben a Statisztikai Hivatallal)

egy-egy 3-, 4- és 5 szobás lakás hallal, ugyanitt üzlethelyiségek

Margit-körut 43. sz. házban

4 szobás lakás hallal

Egáns kivitel. Olcsó bérek!

Bővebbet a helyszinen vagy telefonon: A. 298-29.

Bienenstok József és Fia

irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.

Telefon: József 421—34.

Nagy Ferenc ünneplése a Belvárosban

A Keresztény Községi Párt és a Sas Kör ezüst serleget, a BSE diszplakettet adtak Nagy Ferencnek abból az alkalomból, hogy tagja lett a törvényhatósági tanácsnak

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Hogy mennyire népszerü a kitünő *Nagy* Ferenc a Belvárosban és kapcsolt részein, mi sem mutatja jobban, mint hogy több mint kétszáz ember gyült össze szerdán este az egyik belvárosi vendéglő különtermében, hogy üdvözölje őt abból az alkalomból, hogy tagja lett a törvényhatósági tanácsnak. *Wolff* Károly, a párt vezére őszintén meg is mondotta, hogy *ilyen kánikulai hőségben kétszeresen nehéz és éppen ezért kétszeresen értékes is az ünneplés.*

Az asztalok körül három, zsufolt teremben a keresztény társadalom szine-virága: *Wolff* Károly, *Csilléry* András, *Szigeti* János, *Bednárz* Róbert, *Szőke* Gyula, *Blieszner* Ágoston, *Török* Zoltán, *Szakál* Antal, a tanács tagjai közül *Purébl* Győző, *Lamotte* Károly, *Szendy* Károly, *Csármann* Ferenc, *Lobmayer* Jenő, *Karkas* Rezső, azután *Sebő* főszámvevő, *Sezemethy* tiszti főügyész, *Förstener* Aurél, *Miklós* Ferenc dr., *Unger*, *Muzsikó*, *Guth* és *Spannenberger* előljárók. *Szlovák*, *Unger* főjegyzők, *Farkas* Ákos, *Bódy*, *Zielinski*, *Della-Donna*, *Szvoboda* Endre, *Benedek* Szabolcs, *Zobor* Miklós tanácsjegyzők, *Honffy* Lajos adóhivatali igazgató, *Dingha* Árpád pénztár-igazgató, *Bencze* István a javadalmi őrség parancsnoka és diszes hölgykoszoru, élén az ünnepelt *Nagy* Ferenc bájos és kedves feleségével.

Az első felköszöntőt *Szőke* Gyula mondotta, utalva arra, hogy még mindig hatása alatt áll a vigadói naggyülésnek. A Keresztény Községi Párt és a Sas Kör nevében *diszes ezüstserleget* nyujtott át az ünnepeltnek. *Förster* Aurél a távollevő Sipőcz polgármestert ünnepelte, *Purébl* tanácsnok a BSE diszplakettjét nyujtotta át neki, *Török* Zoltán dr. a Kemény Legények üdvözletét, *Petrik* Béla a belvárosi iparosok háláját és köszönetét tolmácsolta.

Lelkes taps köszöntötte *Wolff* Károly beszédét. Polgárok jöttek el — mondotta, — hogy ünnepeljenek egy polgárt, *Nagy* Ferencet, akinek törhetetlen elvhüsége, becsületes tisztessége, fáradhatatlan agilitása nagy értéke a pártnak és a keresztény politikának. Csak a Keresztény Községi Párt vitt be iparosokat a tanácsba, aminthogy a párt mindenkor támogatja a keresztény ipart és kereskedelmet. Meghajtja *Nagy* Ferenc előtt *az elismerés zászlaját. Csilléry* András dr. a keresztény választókat hivta fel a további munkára, majd az ünnepelt *Nagy* Ferenc mondott hosszabb beszédet.

Megköszönte a minden oldalról feléje áramló szeretetet, megfogadva, hogy *továbbra is hüséges katonája marad a pártnak.* Program adása nem az ő feladata, ez a vezére dolga, neki csak engedelmeskednie kell, követnie a vezért a kijelölt uton. Ahogy ezt a multban megtette, a jövőben sem fogja elmulasztani soha. Felhivta azután a párt figyelmét a *Belváros speciális kivánságaira.*

A társaság vidám hangulatban még sokáig együttmaradt.

URIKÁNY-ZSILVÖLGYI MAGYAR KŐSZÉNBÁNYA R.-T.

BUDAPEST, V., NÁDOR U. 12

TELEFONSZÁM: AUT. 212—56

KÓBÁNYAÜZEM: TÁLLYA (Zemplén megye)

SZÁLLIT MINDENNEMŰ

FARAGOTT ÉS ZUZOTT KÖVET

LOPOS GYULA

JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYARA

BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—05

Arjegyzéket és költségvetést felszóli ásra küldök.

Lepter János

VASSZERKEZET ÉS VASARUGYÁR R.-T.

Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.

TELEFON: József 333—60

Híd- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü fűzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakkuzarak, kovácsáruk stb

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet

VIII., Rökk Szilárd u. 20. — Telefon: József 439-91

Polg. tüzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruhaszállitás

SCHMIDT GYULA műépitész és kőfaragó mester

I., BUDAÖRSI-UT 17/19.

Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c.

Telefon: Automata 516—71.

Tennisz, turisztika, tornaszerek

legolcsóbban

Seffer Antal

tornaszerek és sporteszközök gyára

IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.

IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.

FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

SZÜTS JENŐ

okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35

Telefon: József 429—43.

TUNGSRAM

VÁLTOÁRAMU BÁRIUMCSŐ

Kovács Oszkár

BÁDOGOSMESTER

érckoporsó és temetkezési cikkek késztője

BUDAPEST, IX., TELEPY-UTCA 14

Telefonhivó: J. 145—45.

VITÉZ MIHÁLY FERENC

szobafestő- és mázolómester

X., HARMAT-UTCA 2. SZ.

Telefon-hivó: Kőbánya 4-02

Elvállal minden szakmabeli munkát

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" cimü rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet

a IX. ker., Sertésvásártéren épitendő mérlegházak és osztályozóaklok munkáira

és pedig:

I. föld-, kőmives-, vasbeton- és elhelyező-, II. ács-, III. bádogos-, IV. tetőfedő-, V. vasszerkezeti, VI. asztalos-, VII. lakatos-, VIII. mázoló-, IX. üveges-, X. burkoló-, XI. szállásajtók- és szerelvényei, XII. vizvezeték- és csatornázási munkákra.

A kiirás nyomtatványai ivenként 10 fillér ellenében kaphatók naponta a hivatalos órák alatt a tanácsi VIII. ügyosztály mérnöki alosztályában (Központi városháza, I., pav., II. emelet 56. ajtószám alatt.)

A rajzok és tervek ugyanitt megtekinthetők és a szükséges felvilágositások is ugyanitt nyerhetők.

A felsorolt munkacsoportok mindegyikére külön kell ajánlatot tenni és a főváros fentartja azt a jogát, hogy több munkacsoportra esetleg együttesen tett ajánlatból bármelyik munkacsoportra vonatkozó ajánlatot egymagában elfogadhassa és a fővárosnak ez a határozata az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Minden ajánlat munkacsoportonként külön-külön boritékban helyezendő el, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Az ajánlatokat zárt boritékban kell benyujtani és pedig

1930. évi julius hó 15-én (kedden) 11 óráig

a tanácsi VIII. ügyosztályban, Központi városháza, II. emelet 204. ajtószám alatt.

Az ajánlatok ugyanazon napon 11 órakor a tanácsi VIII. ügyosztály üléstermében II. emelet 196. szám alatt nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi május hó 28-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" cimü rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet

a IX. ker., Vámház-körúton levő Központi vásárcsarnok épületén végzendő következő munkákra:

I. ács-, II. bádogos-, III. tetőfedő-, IV. lakatos-, V. mázoló-, VI. üveges-, VII. szines ólomüvegezési, VIII. állványozási munkákra.

A kiirás nyomtatványai ivenként 10 fillér ellenében kaphatók naponta a hivatalos órák alatt a tanácsi VIII. ügyosztály mérnöki hivatalában (Központi városháza, I. pavillon, II. emelet 56. ajtószám alatt) a szükséges felvilágositások is ugyanitt nyerhetők.

Minden ajánlat a fenti munkacsoportonként külön-külön boritékban helyezendő el, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Ha valamelyik ajánlattevő több munkacsoportra együttes (junktimos) ajánlatot is tenne, a fővárosnak jogában áll bármelyik munkacsoportra önmagában az ajánlatát elfogadni és a fővárosnak ez a határozata az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Az ajánlatokat

1930. évi julius hó 15-én (kedden) délelőtt 11 óráig

kell benyujtani a tanácsi VIII. ügyosztályban, Központi városháza, II. emelet 204. ajtószám alatt. Az ajánlatok ugyanezen napon délelőtt 11 órakor a tanácsi VIII. ügyosztály üléstermében, II. emelet 196. szám alatt nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930 évi junius hó 18-án.

A székesfőváros tanácsa.

BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.

BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-ÚT 95.

Szállitja

a legmegbizhatóbb üzem- és kenőanyagokat

Kristály benzint

világitó- és traktorpetroleumot, gázolajat

ROBUR

amerikai autó- és traktorolajokat.

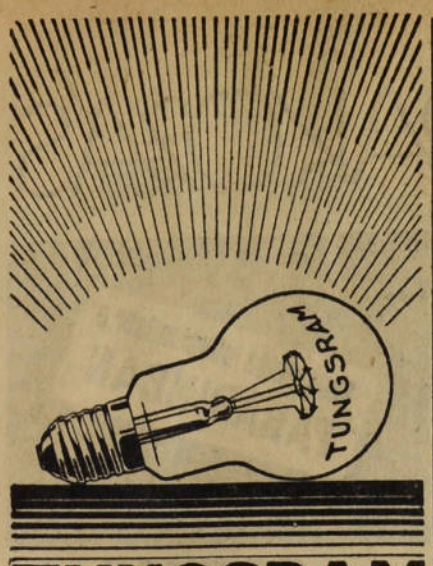

TUNGSRAM

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J. 382-27. BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 18.

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

KELE MIHÁLY
épület asztalosmunkák, bútorok és iskola berendezések gyára
Budapest, Örömvölgy-u- 38-40
Telefon: József 312—98.

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bel. cég. hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió e kkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10.517. — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44.500. — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank. — Táviratcim: Ipközpont.
TELEFONSZÁMOK: **Központi osztályok** Nádor-utca 22, Aut. 253-33, Aut. 253-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés. — **Bőrosztály:** Lipót 996-62. V., Nádor-utca 21. **Építőipari osztály:** Lipót 912-32. V., Nádor-utca 18. **Falpari osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. — **Kisipari hitelakció:** Automata 253-33. V., Nádor-utca 22. **Kereskedelmi osztály:** Lipót 996-61. V., Nádor-utca 21. **Textil közszállitási osztály:** Lipót 902-32. V., Nádor-utca 18.

Munkácsy Ernő
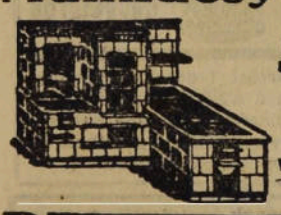
épület- és műlakatosmester, takarékkályhák- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rózsa utca 39
Tel.: J.312-80

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

Nagy Ferenc autóvillamossági üzeme Budapest, VIII., Gólya-U. 22.
Automobil önindítómotorok, dinamók, fényszórók, irányjelzők és akkumulátor-telepek készitését és szakszerü pontos javitását vállalom, olcsó árak mellett.

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktűzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

GAZDASÁGI ÉLET

A Kisipari egy esztendeje

A közgyülés köszönetet mondott Szél vezérigazgatónak, aki a gazdaságos üzemvezetésre neveli rá a munkásságot

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Nagy látogatottság mellett tartotta meg 12-ik évi rendes közgyülését hétfőn délután a Budapesti Kisipari Hitelintézet, melynek részvényesein kivül megjelent a főváros törvényhatóságának több tagja, valamint a budapesti ipartestületek vezetősége. Lobmayer Jenő dr. székesfővárosi tanácsnok, elnök nyitotta meg az ülést. Szél Jenő vezérigazgató pedig az intézet mult évi müködését ismertette.

A kisipari hitelintézet — mondotta Szél vezérigazgató — a többi társadalmi rétegek megterhelése nélkül igyekezett a lehetőség korlátai között segiteni az iparosságon. Ránevelte az iparosokat a gazdaságos üzemvezetésre, aminek egyik fontos eszköze az anyaggal, eszközökkel és pénzzel való takarékoskodás. Ez utóbbi cél érdekében a betétösszegek erejéig biztositotta az ügyfeleket baleset és rokkantság esetére, az iparosok gyermekei és tanoncai között 1 pengős takarékbetéti könyveket osztott szét, takarékautomatákat, perselyeket és jegyeket vezetett be, valamint számtalan propaganda-előadást rendezett.

Az elmult évben 1610 hiteligénylésből 1549 esetben nyujtott hitelt az intézet 2,775.166 pengő összegben az iparosoknál és 1.328.799 pengőt a kiskereskedelmi hitelekből; végeredményben tehát 4 millió pengőn felül nyujtott uj váltóhitelt az intézet egy esztendő leforgása alatt. A kihelyezett kölcsönök visszafizetése is kielégitő volt, amennyiben az a 30 százalékot meghaladta. A kihelyezett hitelek egyébként az elmult évvel szemben 1.351.525 pengő emelkedést mutat. Végül rámutatott Szél vezérigazgató arra, hogy a főváros megértő támogatásával az intézet ismét 400 ezer pengővel emeli fel tőkéjét, a kisipari és kiskereskedelmi hitelakció céljaira tehát a jövőben 2 millió saját tőke, 1.600.000 pengő kisipari és 1 millió pengő kiskereskedelmi kormányhitelkeret, 1 milliós főváros kiskereskedelmi hitelkeret, összesen 5.600.000 pengő áll rendelkezésre, ami a visszleszámitolási hitelekkel együtt meghaladja a 7 és fél millió pengőt. A mult év üzleti nyeresége 119 ezer pengő volt. Annak ellenére, hogy a váltóforgalmi adatok 60 százalékkal növekedtek, a feleket terhelő költségek csak 32 százalékos emelkedést mutatnak, ami a racionalizált munka eredménye, pedig ugyanakkor az intézet sok uj alkalmazottnak is kenyeret adott.

A nagy tetszéssel és elismeréssel fogadott beszámoló után Vita Emil dr. inditványt nyujtott be, mely szerint a főváros legalább is az 5 százalékon felüli osztalékot, jelen esetben 1 és egynegyed százalékot adja az intézet veszteség-alapjára. Ilovszky János alelnök vázolta azután azt a jelentős munkát, amelyet a Budapesti Kisipari Hitelintézet a mai nehéz gazdasági helyzetben a hitelellátás terén betölt, majd Gábor Gyula ipartestületi elnök inditványára a közgyülés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Szél Jenő vezérigazgatónak, Paulovits Géza igazgatónak és az intézet lelkesen dolgozó tisztviselő karának, Bartha Artur pedig az ipartestületek szolidaritását hangsulyozta.

Szél Jenő vezérigazgató szólalt fel ezután és ismertette azt az összhangzatos müködést, amelyet a Budapesti Kisipari Hitelintézet az IOKSz-al együtt a kisipari hitelellátás terén kifejt. Lobmayer Jenő dr. bejelentette, hogy a veszteségi tartalékalap növelésének ügye kedvezően áll. Ezután Szemethy Károly dr. főügyész inditványára kimondották, hogy 25.000 darab 10 pengő névértékü részvény kibocsátásával az intézet alaptőkéjét 1.350.000 pengőre emelik fel. Végül az igazgatóság és a felügyelő bizottság tagjait egyhanguan ujból megválasztották.

Viharos közgyülése lesz a Pedagógiai filmgyárnak. Ismeretes, hogy a *Pedagógiai Filmgyár* hónapok óta nem tudja megtartani ezévi rendes közgyülését, mert a felügyelőbizottság egyik tagja diffikultálta a mérleg adatait és az igazgatósági jelentést nem volt hajlandó a rendbenlételt igazoló aláirással a közgyülés elé terjeszteni. Hónapok óta halasztódik ily körülmények között az általános érdeklődéssel várt filmgyári közgyülés, amely a hivatalos lap értesitése szerint e hó 15-én mégis meg fog tartatni a városháza egyik tanácskozó termében. A közgyülésen számot kell adni az igazgatóságnak és a jelenleg szabadságon lévő vezérigazgatónak, hogy mifajta üzletvitel mellett volt lehetséges, a részvénytársaság multévi *negyedmillió pengős deficitje.* Arra is feleletet vár a közvélemény, hogy *miért annyira drága a filmgyári adminisztráció,* amelynek nem volt elég jó például jogi vélemények adására a főváros tiszti ügyészsége, hanem szükségesnek tartotta, hogy egy privát ügyvédet, mint külön ügyészt szerződtessen a részvénytársaság nagymennyiségü jogászi munkáinak elvégzésére. Azt is tudni akarjuk, hogy miért nem kapcsolódott be a filmgyár eddig a hangos-filmgyártásba és mekkora mellékjövedelmet biztositott a részvénytársaság azon alkalmazottai számára, akik a részvénytársaság üzemében lévő kertmozinál vállaltak mellékfoglalkozást. Igen érdekes lesz a vezérigazgatói fizetés kialakulásának története és minden valószinüség szerint sor fog kerülni ezen a közgyülésen, irásbeli dokumentumokkal való igazolására annak is, hogy mely igazgatósági ülések voltak azok, amikor egyes főtisztviselői fizetéseknek az üzemi deficittel arányban egyáltalában nem álló emelése megtörténhetett. A közgyülésen ki kell terjeszkedni a vezérigazgató szabadságideje alatt helyetteskent működő *Fodor* Miklós szerződésére is, mert lehetetlen és a főváros presztizséhez nem méltó, hogy esztendők óta felgyülemlő hibákat és deficiteket egy-két hónapos ideiglenes szerződéssel akarjanak *próbaidős szakemberekkel* eltüntetni. *A multbeli hibák okainak felderitését, a felelősség megállapitását és a mutatkozó deficit leirását kell a Pedagógiai Filmgyár ezévi közgyülésének elhatároznia,* mert a hangosfilmgyártás küszöbén csak akkor kezdeményezhet uj alkotásokat és tüzhet ki uj programmokat a filmgyár megalakulandó uj igazgatósága, *ha személyi és anyagi tehertételek nélkül indul az uj utra.*

A kisvasutak közgyülései. *A Budapest Szentlőrinci Helyi Érdekü Villamos Vasuti* Részvénytársaság, a *Ferenc József Földalatti Villamos Vasut* Részvénytársaság és a *Budapest Ujpest Rákospalotai Villamos* Közuti Vasut Részvénytársaság, amely társaságok vasutjai a Beszkárt üzemkezelésében vannak, junius hó 30-án tartották évi rendes közgyülésüket. Mindhárom vasuttársaság közgyülése tudomásul vette az igazgatóság jelentését, megállapitotta a mérleget és zárószámadást és az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak megadta a felmentést.

Az Anker Biztositó Rt. végrehajtó bizottságának junius 15-én tartott ülésén szép üzleti eredményről számoltak be, amely a Waldner Róbert ügyvezető-igazgató vezetése alatt müködő budapesti intézetnek sikeres müködését is igazolja. A végrehajtóbizottság dr. Simont, a zürichi Schweizerische Rückversicherungsgesellschaft elnökét, a végrehajtóbizottságba kooptálta és annak elnökévé választotta. Az 1929. évre szóló zárszámadás beterjesztése után a végrehajtóbizottság azt a határozatot hozta, hogy a junius 30-ra összehivott rendes közgyülésnek ajánlani fogja az előző évhez hasonlóan, az első kibocsátásu részvények után 10 százalék, a második kibocsátásu részvények után 5 százalék fizetését. A dij- és kamatbevétel 30,972.797 Schillingre, tehát 4,273.286 Schillinggel, a biztonsági alapok 81,866.986 Schillingre, tehát 11,611.269 Schillinggel emelkedtek.

Alkalmi vásár részlet áruház
bebutoroz és felruház
Budapest, VI., Fóthi-ut 18.

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KÁROLY-KÖRUT 13, I. EMELET.
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840-02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

Bérháztelkek
a Fő-utca, Ganz-utca és Királyhegy-utcák között fekvő
Ganz-gyári parcellázott telektömbből, 16 négyszögöltől kezdve kaphatók. Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet-körut 32, d. u. 4—6 között. Telefon: J. 448—22.

MOTOROLA LARDOLINE RICIT
Mindenütt kapható!

KASS BÉLA
BUDAI VIGADÓ vendéglője és kávéháza
II., Szilágyi Dezső-tér 5.

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

vállalkozás

Uj kiirások

Linoleumpadozati munkákra a fővárosi kisdedóvodák részére. Határidő: 1930 julius hó 7 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Gumipadozatmunkákra a fővárosi kisdedóvodák részére. Határidő: 1930 julius hó 7. (hétfő) d. e. ½10 ó.

Csatornaépitési munkákra az I. ker. Németvölgyi-uton. Határidő: 1930 julius hó 7 (hétfő) d. e. 12 ó.

Gummipadozati munkákra a III., Szentendrei-uti polgári iskolában. Határidő: 1930 julius hó 8 (kedd) d. e. fél 10 ó.

Mázolómunkákra a X. ker., Százados-ut 6. sz. elemi és polgári iskola részére. Határidő: 1930 julius hó 9. (szerda) d. e. ½10 ó.

Dróthálókerités készitésére a III. kerületi óbudai ujtemetőben. Határidő: 1930 julius hó 9. (szerda) d. e. ½10 ó.

Kazánház, föld-, kőmüves-, elhelyezőmunkákra a IV., Váczi-utca 43. sz. leánygimnáziumban. Határidő: 1930 julius hó 10 (csütörtök) d. e. fél 10 ó.

Kazánkicserélési és javitási, továbbá melegvizberendezési munkákra a VI. ker. Aréna-ut 150. sz. alatti népszállóban. Határidő: 1930 julius hó 11 (péntek) d. e. fél 10 ó.

Központi fütőberendezési munkákra a VII. ker., Miskolci- és Czobor-utca sarkát épülő elemi iskolában. Határidő: 1930 julius hó 12. (szombat) d. e. ½10 ó.

Vasbetonkerités munkákra a X. ker., Ceglédi-ut 1. sz. alatt lévő székesfővárosi központi tüzelőszerraktár területe körül. Határidő: 1930 julius hó 14. (hétfő) d. e. ½10 ó.

Föld-, kőmives-, vasbeton- és elhelyező-, ács-, bádogos-, tetőfedő-, vasszerkezeti-, asztalos-, lakatos-, mázoló-, üveges-, burkoló-, szállásajtók-, vizvezeték- és csatornázási munkákra a IX. ker., Sertésvásártéren épitendő mérlegházaknál. Határidő: 1930 julius hó 15. (kedd) d. e. 11 ó.

Ács-, bádogos-, tetőfedő-, lakatos-, mázoló-, szines ólomüvegezési- és állványozási munkákra. Határidő: 1930 julius hó 15. (kedd) d. e. 11 ó.

Tetőfedő-, asztalos- és gumimunkákra az I. ker., Érdi-ut és Németvölgyi-ut sarkán épülő elemi iskolában. Határidő: 1930 julius hó 15 (kedden) d. e. ½10 ó.

Ács-, lakatos- és burkolómunkákra az I. ker., Érdi-ut és Németvölgyi-ut sarkán épülő elemi iskolában. Határidő: 1930 julius hó 16 (szerda) d. e. ½10 ó.

Téli ruhák szállitására az Autobuszüzem altiszti, gépkocsivezetői, kalauzi és munkásszemélyzete részére. Határidő: 1930 julius hó 19 (szombat) d. e. 11 ó.

Téli sapkák szállitására az Autobuszüzem altiszti, gépkocsivezetői, kalauzi és munkásszemélyzete részére. Határidő: 1930 julius hó 19 (szombat) d. e. 11 ó.

Férficipők szállitására az Autobuszüzem altiszti, gépkocsivezetői, kalauzi és munkásszemélyzete részére. Határidő: 1930 julius hó 19 (szombat) d. e. 11 ó.

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Ép., szobrász- és betonépitési vállalkozók.
Faldarabok — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 16. Telefon: J. 303-85

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

Teherautomobilok, autóbuszok, utcaseprőgépek, tüzoltó- és locsoló-autók. Automobilok különleges célokra a legjobb anyagból készülnek.

Kiváló egyéb gyártmányok:
Ipari stabilmotorok, lokomobilok, mezőgazdasági gépek, traktorok, vizhordó- és öntözőkocsik. Különféle **hengerelt áruk,** acél- és vasöntvények, kereskedelmi ömlvények, **öntött vascsövek** és karikás kályhák.

Jobbágy-féle folytonégő kályháink felülmulhatatlanok!

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-ut 21.
Telefon: József 460-29.

WORTHINGTON
SZIVATTYUGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Váci-ut 4
Telefon: 222—10
Dugattyus, centrifugál és turbina szivattyuk. Kutszivattyuk, kézi és motorhajtásra.
Légcompressorok, Hütőtornyok. Benzinmotorok.

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest,
VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 307-03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épü et- butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

SZÓRAKOZÁS

ORION SZINHÁZ (Eskü-ut 1. Telefon Aut. 831—02.) **A havannai leány.** Hangos filmtörténet 8 felvonásban. Főszerepben: Lola Lane és Paul Page. — **Fox hangos varieté.** — **Magyar Hiradó.** — Előadások kezdete hétköznapokon fél 8 és fél 10, vasár- és ünnepnapokon fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. — Jegyelővétel az előadások megkezdése előtt egy órával.

KAMARA MOZGÓ
(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.
Ábris rózsája
Annie Nichols szinművének hangosfilmváltozata. Főszereplők: **Charles Rogers és Nancy Carroll. — Hiradók. —** 30 százalékos leszállitott helyárak.
Előadások: hétköznap 5, ½8 és 10 órakor vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor
(Nyitott tető.)

Schmidt Néparéna
Budapest legolcsóbb, legkellemesebb szórakozóhelye
Folytatólagos előadások d. u. ½4-től

„BECIVA"
Beketow Girkusz Városliget
Városliget Tel. Aut. 183-35
Naponta este 8 órakor, minden csütörtök, szombat, vasár- és ünnepnap d. u. 4-kor
A TELJES NAGY JULIUSI MÜSOR.
A leghirnevesebb bel- és külföldi művészek és művésznők fellépte.
A délutáni előadásokra fél helyárak!

Az utalványok minden esti előadásra vasár- és ünnepnap este is érvényesek. Rendes esti helyárak: 1 P-től 3 P-ig. **Utalvánnyal: 50 fillértől 3 pengőig. Minden hó 1-én szenzációs uj müsor!**

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a fővárosi állatvásárok és közvágóhidak részére szükséges alábbi

takarmánynemüeknek

szállitására.

A szükséglet évi 8000 (nyolcezer) métermázsa széna, évi 4000 (négyezer) métermázsa szalma és évi 350 (háromszázötven) métermázsa zab.

Ajánlatot lehet tenni a fenti mennyiségeknél kevesebb mennyiségek szállitására is. Széna, szalma és zabra nézve együttes ajánlatot is lehet tenni, a főváros azonban kiköti azt a jogát, hogy bármelyik takarmányra nézve egymagában is elfogadhatja az ajánlatot és a fővárosnak ez a döntése az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Az ajánlatot a főváros által rendelkezésre bocsátott ajánlati ürlapon, zárt borítékban

folyó évi julius hó 16-án (szerda) délelőtt 11 óráig

kell a polgármesteri VIII. ügyosztályban (Központi városháza, II. emelet 204. ajtószám alatt) benyujtani.

A szállitási feltételek a következők: 1. a szénának száraz, egészséges, sás-, nádés kákamentes, 1930. évi termésü, elsőrendü minőségü, édes réti anyaszénának kell lennie, amelyet laza állapotban (nem préselve és nem kötve) kell szállitani;

2. A szalmának száraz, egészséges, por- és törekmentes 1930. évi termésü, egyforma sulyu bálokra préselt buza- vagy rozsszalmának kell lennie;

3. a zabnak száraz, egészséges, rostált, jó szinü (nem ázott), hektoliterenként legalább 42 kg fajsulyu, 1930. évi termésü, elsőrendü minőségünek kell lenni.

Mindezek a cikkek a fővárosi állatvásárok és közvágóhidak igazgatósága részére, annak takarmányraktáránál adandók át költségmentesen. Ez a takarmányraktár a IX. ker., mesterutcai marhaistállóteleppel van és a Budapest—Ferencváros—Marhavásártér állomással iparvágánnyal van összekötve.

A szállitás az ajánlatnak elfogadása után azonnal megkezdendő és az évi 8000 q széna vagy 4000 q szalma mennyiségre való vállalkozás esetén a széna szállitása heti 300 (Háromszáz) métermázsa, a szalma és zab szállitása pedig heti 150 (Egyszázötven) métermázsás részletekben teljesitendő.

Kisebb mennyiségü széna vagy szalma szállitásának vállalása esetén a fent megállapitott heti mennyiségeknél arányosan kisebb mennyiségek szállitandók.

A szállitásnál felmerülő vasuti fuvardijat, zsák- vagy kocsiberendezés- és ponyvaköltséget, tolatási dijat, vágányhasználati dijat, városi vámot, 2 és fél százalék szerződési illetéket, valamint minden egyéb dijat vagy költséget a vállalkozó a sajátjából tartozik viselni.

Budapest, 1930. évi junius hó 21-én.

A székesfőváros polgármestere.

Budapesti Székesfőváros Ásványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Nejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára,
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 6.
Ügyeljünk a címre

Boldog jövőt biztosit családjának
ha Budán a villamosnál fekvő **közmüves, gyümölcsös telkeinkből öt évi törlesztésre vásárol**
Bővebbet: **SOLTI LAJOS** bankcégvezetőnél
Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 10.
Telefon: Aut. 8 0-95
Nem közvetités! Jutalék nincsen!

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője: **RASKÓ OSZKÁR.**

RONEO UNDERWOOD
SOKSZOROSITÓGÉP ● IRÓGÉPEK
kellékek, irodaszerek, karbantartasok, páncélszekrények.
PIRKNER ÉS MEZEI
BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 11. TELEFON: 143—22.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 28. szám Budapest, 1930 julius 12

ÚJ BUDAPEST

KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Gróf Károlyi-u. 8.

Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

A Beszkárt

A városházi élet kánikulás közönyösségében vajmi kevés szó esett ezidén a Beszkárt beszámolójáról és közgyüléséről, noha a főváros közlekedési részvénytársaságának a kereskedelmi törvény által előirt ezen formalitásai fontosság és érdekesség szempontjából nagyjelentőségüek. Nemcsak azért, mert különleges helyzeténél fogva nem nélkülözi ez a beszámoló és ez a közgyülés a politikai kulőrt sem, hanem azért is, mert a vasutüzem évi jelentése ujabb határkő a rekonstrukciónak és a fejlődésnek azon nyugodt biztonságu pályáján, amelyet a villamosvasut a forradalmak, majd a rekonstrukció rögös viszontagságai után simán és zökkenő nélkül fut be.

Vizsgálva az évi jelentés szürke számoszlopait, csak örvendenünk lehet az utaslétszám százmillióinak, amelyek a vállalatok fővárosi kezelésbe való vétele óta ötvenszázalékos növekedést mutatnak, az autobuszok és autotaxik létszámának szaporitása dacára, a teljesitett kocsikilométerszám növekedésének, az uj kocsiknak, uj beruházásoknak. A fejlődés egészséges tempóját jelentik az elmult évben épitett uj vonalak, továbbá azok a nagyszabásu tervek, amelyek során a kocsipark gyarapitása, uj kocsiszinek épitése, központi főmühely létesitése a legközelebbi teendők.

A rekonstrukciós munkálatokat és a pénzügyi eredményeket vizsgálva, megállapithatjuk, hogy a főváros közönsége és törvényhatósági bizottsága hálával és elismeréssel kell, hogy adózzon a Beszkárt vezetőinek és igazgatóságának. Ebből a hálából és elismerésből nem kis rész illeti meg a Keresztény Községi Párt teremtő akaratát, amely megkonstruálta a Közuti megváltásával Európa legnagyobb közuti vasuti üzemét, olyan egyéniségeket küldve a Beszkárthoz, akiknek önzetlen működése, energiája, szorgalma és szaktudása Budapest mintaüzemévé tették a villamosvasuti részvénytársaságot.

A Beszkárt eredményeiről és alkotásairól ez alkalommal mélyen hallgat a baloldal. Kétségtelen azonban, hogy néhány hónap mulva a választási küzdelmek egyik kedvenc jelszava lesz a Beszkárt, a hordók demagógjai majd ismét jelentkeznek, a Keresztény Községi Pártot okolván, hogy a villamos még mindig nem szállitja ingyen az utasokat.

A baloldali demokrácia Potemkin jelszavaival szemben a komoly realitást jelenti a Beszkárt, a keresztény demokráciának értékes alkotását, melynek nemcsak születésére, hanem virágzó jelenére és felhőtlen perspektiváira is méltán lehet büszke a jubileuma alkalmából alkotásaira emlékező Keresztény Községi Párt. És amidőn a Beszkárt egyébként méltóságos nyugalomban lefolyt ezévi közgyülése kapcsán a sudárba szökkent kicsiny magot ünnepeljük, meg kell emlékeznünk az igazgatóságból kivált Buday Dezső érdemeiről is, akinek komoly tudása, gerinces kereszténysége és mélyjáratu szakértelme sokban hozzájárult ahhoz, hogy nem öncélló fejlődött a Beszkárt, hanem olyan közcélu vállalattá, amelyre méltán tekinthetne dagadó kebellel és büszkeséggel nemcsak Budapest, hanem a világ bármelyik autonomiája.

Belvárosi problémák

Irta: Nagy Ferenc törvényhatósági bizottsági és törvényhatósági tanácsi tag

Az elmult tiz esztendő arra volt szükséges, hogy a városházán és a kerületekben felépitsük az alkotásokat, eltakaritva azokat a romokat, amelyeket a Vázsonyi-féle demokrata éra és a forradalmak után el kellett takaritani. Ennek a tiz esztendőnek az volt a célkitüzése, hogy *a városházi élet minden vonalán, a városi politika minden vonatkozásában igyekezzünk lerakni alapjait annak a keresztény Budapestnek*, amely most már megdönthetetlenül áll, mint a Sion hegye, hirdetve a késő unokáknak, hogy *a nagy idők megtermik a nagy férfiakat, azokat*, akik a maguk alkotó mivoltában szint és jelleget, alkotásokat adnak koruknak. Az elmult tiz esztendő arra kellett, hogy *Wolff* Károly szellemében és az ő vezérlete alatt lerakjuk az egész Budapestet illetően *a keresztény politika pilléreit*, megépitsük az alapokat, amelyre azután biztonságosan és változhatatlanul felépül a mi várunk.

Amikor az egész főváros létéről vagy nemlétéről volt szó, amikor az forgott kockán, hogy a városházán, valamennyiünk városházáján továbbra is a nemzetet forradalomba kergető demokrata-liberális-radikális irányzat maradjon-e ur, vagy a mi keresztény politikánk, *nem lehetett figyelni a partikuláris érdekekre*. A keresztény politika eddigi tiz esztendejében nem volt budai érdek, nem volt józsefvárosi érdek, nem volt belvárosi érdek: *budapesti érdek volt*, az egész nagy Budapestnek kereszténnyé és magyarrá tétele. Most már azonban tul vagyunk az alapvető munkálatokon, elérkeztünk ahhoz az időponthoz, amikor a kerületi érdekek, a kerületi ambiciók, a kerületi aspirációk is számitásba jöhetnek anélkül, hogy ezek a kerületi érdekek a már megalapozott keresztény politikának egységes szempontjait veszélyeztetnék.

A pillérek megvannak, rá kell terelni a figyelmet ugy a törvényhatósági tanács termében, mint a közgyülési teremben is arra, hogy *a Belvárosnak vannak különleges nézőpontjai, különleges célkitüzései, különleges vágyai*, amelyeknek elmondására, hangoztatására és gyakorlati megvalósitására az időpont elérkezett.

Nézzük meg a Belváros főbb statisztikai adatait: A Belváros területe mindössze 95.93 hektár, fél százaléka Budapest területének. Budapest ezen félszázad részén azonban az 1925-ös népszámlálás tanusága szerint 26.389 ember lakik, hektáranként 337.8 ember. Mindjárt itt szomoruan állapitom meg, hogy *a Belváros lakossága fogyóban van*, 1920-ban még kerek 28.306 lakója volt a Belvárosnak, ez a szám öt esztendő alatt kerek 10 százalékkal csökkent.

Ha a Belváros felekezeti viszonyait vizsgáljuk, látjuk, hogy 62.2 százalék a római katolikus, 5.2 százalék az ágostai evangélikus, 11.6 százalék a református és 18 százalék az izraelita. A pesti oldalon a belterületeket illetően *a Belváros a legkeresztényebb kerület*, csak a nagy külterületekkel biró Ferencvárosban és Kőbányán több a keresztény. A katolikusokat illetően megjegyzem, hogy a Belváros *3.5 százalékkal több katolikust számlál, mint az általános budapesti átlag*. A nemzetiséget illetően a statisztika szerint a főváros *legmagyarabb kerületeinek egyike a Belváros*, a magyarok száma a Belvárosban 93.3 százalék, a Belváros *a legmüveltebb* kerülete a fővárosnak: a hat éven felüliek közül 96.4 százalék tud irni-olvasni, a főváros egész területén *a Belvárosban van a legkevesebb analfabéta!*

Nézzük meg a Belváros foglalkozási osztályait! A legutóbbi népszámlálás szerint a belvárosi adatok foglalkozás szerint a következőképpen alakulnak: a Belváros lakosai közül iparral foglalkozik 4693 kereső ember, kereskedelemmel 2835, közszolgálati alkalmazott és szabadfoglalkozásu 2780, katona 430, nyugdijas és vagyonából élő 928, háziczeléd 3256. Látjuk tehát, hogy a *Belváros lakosságának legnagyobb része az iparhoz tartozik, állami vagy városi tisztviselő;* szóval a Belváros *a középosztály kerülete*. Egybevetve a fentebb közölt vallási adatokat, látjuk azt, hogy a Belvárosban van *a legtöbb keresztény iparos, a legtöbb keresztény kereskedő, a legtöbb keresztény vállalkozó.*

Ezzel szemben az a szomoru tapasztalat, hogy a városi közmunkákban, a városi szállitásokban *a belvárosi ipar és kereskedelem, a belvárosi keresztény ipar és kereskedelem nincs kellőképpen foglalkoztatva*. A magam részéről én kétségtelennek tartom, hogy ezen akciómhoz lelkesedéssel csatlakoznak a városi politika olyan belvárosi kitünőségei, mint *Bednárz* Róbert, *Szőke* Gyula és valamennyien arra fogunk törekedni, arra *kell* törekednünk, hogy a jövőben *a belvárosi iparosok és kereskedők a városházi szállitásokban elfoglalják azt a méltó helyet, amelyet ők már régtől fogva megérdemelnek*. A Belváros a legrégibb idő óta hires volt iparairól és kereskedőiről, a Belvárosban termettek a legjobb kézmüiparosok, a legszolidabb kereskedők, nos ezeknek a kitünő iparosoknak és elsőrendü kereskedőknek, akik a multban is mindig oszlopai voltak a keresztény politikának, *érvényesülniök kell a városházi szállitásokban, mert ezt ők megérdemlik!*

Én gyakran járok külföldön és mint városatyához illik, nyitott szemmel járok, azt nézem, hogy a külföldi ujitások közül miket lehet megvalósitani a mi szeretet fővárosunk számára. Jártam *Berlinben*, ahol egész városrészek tüntek el máról holnapra az amerikai tempóju városfejlődés elvei szerint, hogy felhőkarcolóknak adjanak helyet, jártam *Párisban*, ahol az elmult évben az egyik bulvár kiszélesitése kapcsán és meghosszabbitása céljából egész utcákat söpört el a városrendező mérnökök ceruzája. Mint belvárosi polgár szomoruan látom, hogy évtizedek óta *semmi* nem történik a Belváros fejlesztése érdekében. A Belváros Budapest szive, a legősibb, legtörténelmibb városrész, a Belváros husz év óta mit sem változott, itt nem romboltak le százéves házakat a munkások százai, hogy helyükre felhőkarcolók épüljenek, *mi vagyunk a régi elmaradottságunkban, harminc esztendő óta változatlanul.* Az idő elszaladt felettünk és mi nem akarunk tovább is elmaradottak lenni, nem akarunk mostohagyermekei lenni a városrendezésnek és amikor a kerületek egész sorában a világvárosi fejlődés uj utcákat emel, hogy csak a *külső Lipótvárost* emlitsem, akkor jogosan követelhetjük, hogy *területi adottságunk határain belül bennünket se zárjanak el a fejlődés lehetőségei elől.* Áll ez *az uj középületekre* és az *utcaburkolatokra is.* Ha hallom az uj utburkolási módszereket, a zajtalan és tiszta burkolónemeket, eszembe jutnak a mi *gödrös és hepe-hupás belvárosi utcáink,*

amelyek ma is a százév előtti kövezeten zörgetik az arra kocsival járók csontjait.

Nem szerénytelen a főváros legkulturáltabb, legmagyarabb, legkeresztényebb kerülete, *a mi kedves, ősi Belvárosunk*, ha részesülni akar a kultura áldásaiban, ha el akarja tüntetni a százéves, földbesülyedt házikókat, a rossz kövezetet, az elrozsdásodott, elhasználódott gázcsöveket, ha *a modern fejlődést követeli a maga számára*. Az elkövetkezendő választásokra *ez a mi különleges belvárosi programunk*, amely meghuzódva az immár alapokat és pilléreket kapott keresztény várospolitika árnyékában uj gazdasági vérkeringést, uj városrendezési és szabályozási lehetőgeket hoz számunkra. És uj tömegeket is, mert lehetetlen, hogy *ez a program ne hatoljon be a régi, kedves belvárosi utcákba, uj levegőt, uj világszemléletet, uj lehetőségeket hozva magával.*

„PAX“
vörösrézből készült szénsavas kézi tűzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC fémárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

HLATKY JÓZSEF
okl mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395-78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

A Székesfővaros tisztviselőinek Elegáns férfiruhákat mintaszerű kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak Vidor és Dankovszky angol uri és egyenruhaszabók, Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13, 1. emelet. Telefon: Aut. 840-27

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

Egymillió pengővel drágitja meg a főváros közlekedését a létesülő benzinkartell

A Vacum Oil és a Royal Dutch harca a magyarországi piacért békés megegyezéssel ért véget — A világkartellhez nem tartozó termelői érdekeltségekkel keres közvetlen kapcsolatot a főváros

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Magyarország volt eddig az egyetlen hely, nemcsak Európában, hanem az egész világon, ahol a napról-napra növekedő autoforgalom nem érezte a benzinkartell áldásait. A benzin ugyanis az egész világon kartellárakon kerül a fogyasztóhoz: *a Vacuum Oil Company* és a *Royal Dutch*, a két, az egész piacot monopolizáló világcég diktálja a benzinárakat Kamcsatkában épugy, mint Ausztráliában, vagy közvetlenül a petroleumkutak vidékén: az Egyesült Államokban vagy Romániában.

Hogy eddig miért nem jutott megegyezésre az aránylag kicsinek mondható magyar piacon a két világcég, *nem tudni*, de mindenesetre a közöttük itt folyó versengés a világparitás alá nyomta a benzin árát Magyarországon. A két nagy cég magyarországi részvénytársaságai, a *Vacuum Oil Company R. T.* és a *Shell Kőolaj R. T.* most belátták, hogy *hiába verekednek egymással*, nem a magyar piacon fog eldőlni a benzinhegemónia kérdése.

Megkezdődtek tehát a tárgyalások és jelenthetjük, hogy *a benzinkartell megalakulása napok kérdése.* Már külön kartelliroda is létesült, a magyar fogyasztóközönség rövid hetek mulva már a kiszivárgott hirek szerint *15%-os áremeléssel vásárolhatja a könnyü benzint.* A kartell létesülését *ölbetett kézzel* nézik az illetékes tényezők, holott a benzinkartell kártékonyabb lesz mint az egyéb importcikkeket központilag eladó kartellek, mint a linoleumkartell, vagy a vasgerenda-egyezmény, mert a kartell bevétele szőröstül-bőröstül külföldre kerül, lévén a benzin *százszázalékos importcikk.*

A főváros közlekedésére *végzetesen sulyos ujabb adót* jelent a benzinkartell megalakulása. Csak az *Autobuszüzem* évi szükséglete 250 vagonra tehető, ugyanennyit fogyaszt évenként az *Autotaxi R. T.*, ennél is többet a *pirostaxi*, nem is beszélve a *locsolóautomobilok* és a főváros egyéb üzemeiben dolgozó *teherautomobilok* benzinszükségletéről. Ha mindezen közlekedési és szállitóeszközök évi szükségletét szük számitással 1500 vagonra tesszük, akkor könnyen kiszámitható, hogy a főváros közlekedését és üzemeinek teheráru szállitását évente közel egymillió pengővel drágitja meg a szépreményü és ujabb áremelésekre erősen hajlamos kartell-csecsemő.

E pillanatban, tekintettel a városháza nyári szünetére, még bizonytalan, hogy milyen megtorló intézkedéseket fog a főváros hatósága a kartell árdiktaturájával szemben alkalmazni, de illetékes helyen máris számolnak azzal, hogy *a főváros és a kartell között éles harc lesz az árakat illetően.* Arról is szó van, hogy a főváros benzinszükségletének a régi árakon való biztositására, mint a piac legnagyobb fogyasztója, *külföldön közvetlenül azokkal a termelői érdekeltségekkel kezdjen tárgyalásokat, amelyek* még nem hódoltak be a *Vacuum*-nak, illetőleg a *Royal Duth*-nek.

Lingel butorgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 4—6.
Művészi kivitelü széria és luxus butorok állandó kiállitása: Összerakható könyvszekrények, molymentes „Antimoly“ ülőgarniturák, motornélküli vitorlázó repülőgépek.

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja MANGLITZ FERENC Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

Vitál András mű- és épületlakatos
Budapest, VII., Angol-utca 2/b. Telefon: József 394-68.

WEINGRUBER IGNÁC
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz“
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

Városházi történetek

A városházi folyosókra végérvényesen és visszavonhatatlanul rászakadt a kánikulai szünet, üresek a hivatalok, redukált személyzettel és félgőzzel dolgoznak az immár polgármesteri ügyosztályok. Redukált személyzettel, mert Sipőcz polgármester igen bölcsen elrendelte, hogy a tisztviselői személyzetnek csak a fele mehet egyszerre szabadságra, a másik felének itt kell maradnia és hivatalba járnia, mert a közigazgatás perpetuum mobilejét semmiféle szaharai forróság egyetlen percre sem akaszthatja meg.

Nagy a meleg és természetesen erős az izzadás is mindenütt, bár a legtöbb ügyosztályban csak a folyó munkákat és halaszthatatlan közigazgatási teendőket robotolják az emberek. Alkotó munka tulajdonképen csak az elnöki ügyosztály hűsnek egyáltalában nem mondható szobáiban folyik, ahol a kitünő Gallina tanácsnok megfeszitett erővel igyekszik azon, hogy az egymásután következő polgármesteri rendeletekkel az uj törvény intencióihoz idomitsa a városházi adminisztráció arculatját. Rövid ebédmegszakitással, a késő esti órákig együtt van és dolgozik az elnöki ügyosztály derék személyzete, akik között a gazda jár a leggondterheltebb arccal: meghalt az édesapja, id. Gallina Frigyes, kormánytanácsos, a hajósi takarékpénztár népszerü igazgatója. Gallina tanácsnok csütörtökön a törvényhatósági tanács ülése után kapta meg a sürgönyt és rögtön leutazott Hajósra. Gyászában vele érez az egész városháza.

Még egy betege volt a városházának e héten: Sipőcz polgármester gyengélkedett néhány napig, de hétfőn már ujra bejött és elfoglalta hivatalát, amely sulyosabb terheket ró rá, mint valaha. A legerősebb téli szezónban sem volt soha annyira zsufolt a polgármesteri előszoba, mint most, a legnagyobb melegek idején: tanácsnokok és főjegyzők adják egymásnak a kilincset, jönnek referálni az akták tömegével, nem is beszélve a rendes kihallgatások fárasztó egymásutánjáról.

A főpolgármester Váci-uccai rezidenciájában néhány nap mulva beáll a nyári szünet, e héten utolsó ülését tartotta jól megérdemelt vakációja előtt a törvényhatósági tanács. Az uj törvény izgalmas megszületése és az uj választások nemkevésbbé izgalmas kiirása közepette talán mégis lesz pár heti rövid spáciuma a városházi életnek. Amikor talán Sipőcz polgármester urnak is lesz módja reá, hogy ha nem hosszabb időre is, de két hétre ő is elmenjen valahová, ahol nincs fővárosi törvény, nincsen városháza, nincsenek közgyülési pártok, hanem van nagyszerü strand és kellemesebb hullámok, mint amiket a mélyen tisztelt közgyülés szokott támasztani...

*

Ha már hullámokról beszélünk, számoljunk be a Hullámfürdőről is, melynek most van az igazi szezónja. A pompás márványpadozaton, hol civilben, hol fürdőruhában, naphosszat ott sétál Bánlaky Géza igazgató ur, a Gellértfürdőnek és kapcsolt részeinek főparancsnoka, ügyelve arra, hogy ne történjen valami rendzavarás, ami veszélyeztethetné a Berczel alpolgármester kezdeményezéséből immár európai hirre avanzsált hullámfürdő presztizsét.

A hullámfürdőnek nyári időben meg szokott lenni a maga városházi törzsközönsége, melynek több prominens tagját azonban hiába keressük az idén a kéklő hullámokban, vagy Gundel Károly pompásan teritett asztalai mellett. Hiányzik például Lamotte Károly karcsu alakja. Lamotte az elmult évben törzsvendége volt a hullámfürdőnek, délután kettőkor érkezett meg rendszerint Reményi-Schneller Lajos társaságában. Ugy Lamotte, mint Reményi-Schneller inkább a ligeti Gundelbe járnak, a hét keddjén is ott láttuk őket, amint — sárgadinnyével kezdték az ebédjüket. Hogy miért? Külföldi urak társaságában ebédeltek ott, a szellő angol szófoszlányokat lebegtetett felénk, a legfiatalabb a külföldiek közül is dollármilliomosnak tünt fel. Már pedig Angliában a sárgadinnyével nem végezni, hanem kezdeni szokták az ebédet és külföldi vendégei kedvéért igy kezdte el ebédjét Budapest pénzügyminisztere is...

Az első városházi transzport különben is reggel kilenc órakor érkezik a Gellértbe. Vezetőik Dinich Vidor őméltósága és Tóth Péter tisztiügyész és kardbajnok ur. A reggeli órák az arisztokrácia ideje egyébként. Ekkor fürödnek Auguszta királyi hercegasszony, rendszerint Magdolna leánya kiséretében. Hivatala előtt ideugrik egy félórára ifjabb Horthy Miklós bankigazgató is.

A déli órák ismét a fővárosiaké. Napi vendég bibithi Horváth János, bizonyságául annak, hogy nem veti meg a vizet. Napi vendég még Horváth Károly és Virágh Géza is. Általában azonban a baloldal van erősen képviselve: Magyar Miklós, Fábián Béla, Földvári Béla, Vörösvári Miklós és a többi demokraták. Gál Jenő nem fürdik a Hullámban (igaz, hogy a népszerüségben sem.) Általában azonban az elmult évekhez képest bizonyos mértékben popularizálódott a hullámfürdő: miniszteri látogatója alig akad, talán az egy Klebelsberg Kuno grófot kivéve, aki tarajos gummisapkájával ezidén is jellegzetes alakja a hullámfürdőnek. Kitünő kultuszminiszterünk általában a hullámok szerelmese. Odaáll, ahol legerősebb a hullámverés.

...Nem fél a hullámoktól. A parlament hozzászoktatta, hogy ne féljen.

*

Ha a kánikulára és a nyári szabadságokra való tekintettel, meg is csappant kissé a Debrecen-étterem hétfőesti társasága, változatlan vidámsággal és jókedvvel ülik körül a hosszu asztalt a Kemény Legények. Nagy Ferenc, a pompás

Hétfőn kapja kézhez a főváros a függőkölcsön negyvenhatmillió pengőjét

Lamotte tanácsnok: Külön számlákon kezeljük ezt az összeget, ebből csak az üzemi beruházásokra eszközölhetők utalványozások — A felveendő nagy kölcsönből fizetik vissza a negyvenhat milliót, tehát két éven belül le kell kötni a nagy kölcsönt — Készül az uj költségvetés, amely az egész vonalon öt százalékkal csökkenti a kiadásokat

— *Az Uj Budapest tudósítójától* —

A fővárosi üzemek vezetőinek, valamint *Borvendég* Ferenc tanácsnoknak hosszu hónapokon keresztül folytatott szivós küzdelme végre eredményre vezetett: a főváros törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy az üzemi beruházások céljaira nyolcmillió dolláros függő kölcsönt vesz föl. Ezzel az összeggel természetesen nem lehet az üzemek egész beruházási programmját végrehajtani, csupán a legsürgősebb, halaszthatatlan üzemi beruházások céljaira fogják a rendelkezésre álló összeget folyósitani. Az összes üzemi beruházások közei *150 millió pengőt* igényelnének, a nyolcmillió dolláros függőkölcsön pedig csak *46 millió pengőt* jelent. Az *Uj Budapest* munkatársa a nyolcmillió dolláros függőkölcsön fölvételéről és fölhasználásáról, valamint az ezzel kapcsolatos kérdésekről beszélt *Lamotte* Károly dr. tanácsnokkal, a pénzügyi osztály vezetőjével, aki a következő nyilatkozatot tette:

— A fővárosnak valamennyi üzemi beruházási terv végrehajtásához százmillió pengőnél jóval nagyobb összegre volna szüksége. Hónapokkal ezelőtt meginditottuk ebben az ügyben a tárgyalásokat, minthogy azonban az európai pénzpiac helyzete *nem volt kedvezőnek mondható* s mivel nem akartuk a fővárost kedvezőtlen feltételekkei megterhelni, ugy határoztunk, hogy a helyzet javulásáig függőkölcsönt veszünk igénybe. A főváros törvényhatósági bizottságának a közgyülése megadta a felhatalmazást ennek a nyolcmillió dolláros függőkölcsönnek a felvételére. Ezt az összeget a főváros három helyről kapja. Négymillió dollárt a *Községi Takarékpénztár* közvetit. Ebből az összegből 2.8 millió dollár után a mindenkori newyorki kamatlábat kell fizetni, 1.2 millió dollár után pedig a mindenkori londoni kamatláb az irányadó. Kétmillió dollárt az *Angol Magyar Banktól* kap a főváros 7.25%, kétmillió dollárt pedig a *Hitelbank, a Kereskedelmi Bank, a Leszámitoló Bank és a Hazai Takarékpénztár* ad 7% mellett. Átlagban ennek a kölcsönnek a felvétele *évi 3.220.000 pengő terhet* jelent a fővárosra nézve. A Községi Takarékpénztár által közvetitett négymillió dolláros kölcsön két esztendőre szól, a többi öt fővárosi nagybank által adott kölcsönösszeg terminusa másfél év.

— Hosszas tárgyalások és alapos megfontolás után határoztuk el magunkat a kölcsönproblemának ilyen irányu megoldására. *Az effektiv kifizetés hétfőn, julius 14-én történik meg.* A lebonyolitás módja a következő: A főváros kap egy levelet, amelyben az érdekelt bankok közlik, hogy Budapest székesfőváros cimén folyószámlát nyitottak, amelyen a jelzett összegek rendelkezésre állanak. Előzetesen természetesen a főváros átadja a váltókat. A váltók aláirására vonatkozóan most folynak a tárgyalások a tiszti főügyésszel arról a kérdésről, hogy a szerződésekben előirt formák közül melyik szerint történjék meg a váltók kitöltése. *A főváros ezeket az összegeket külön folyószámlákon fogja kezelni*, amelyekről — a régebbi gyakorlattól eltérően — *kizárólag az üzemi beruházások céljaira történhetnek utalványozások.*

Érdeklődtünk *a kölcsönösszeg felhasználása iránt is.* A következő választ kaptuk:

— A közgyülési határozat értelmében tizennyolcmillió pengőt kap a *Vizmüvek*, tizenkétmillió pengőt az *Elektromosmüvek*. A sokat vitatott tizenhatmillió pengő régebben elhatározott beruházások végrehajtásának a fedezetéül fog szolgálni. Az a nagy beruházási programm ugyanis, amit a főváros még 1927-ben készitett, 116 millió pengőről szólott. A huszmillió dolláros kölcsönből a főváros 101 millió pengőt kapott, a hiányzó tizenötmillió pengőt *az évi megtakaritásokból* akartuk az előirt beruházások céljaira fordítani. Ezek a megtakaritások évenként jelentkeztek a pénzkészleteknél és a főváros ezeket az összegeket nem akarta gyümölcsözetlenül heverni hagyni, hanem forgótőke céljaira átadta a Vásárpénztárnak. Most azután, amikor ennek az 1927-es beruházási programmnak a végrehajtási munkálatai a befejezéshez közelednek, *szükség van erre a tizenhatmillió pengőre*, amely most ime a kezünkhöz jut.

Ezekután megkérdeztük *Lamotte* tanácsnokot, hogy a főváros a függőkölcsön felvétele után folytatja-e a tárgyalásokat *a nagy üzemi kölcsön felvétele érdekében. Lamotte* Károly ezeket felelte:

— A függőkölcsön felvételével másfél, illetve két esztendőre nyugvópontra hoztuk a beruházások ügyét, ez azonban nem jelentheti azt, hogy a tárgyalásokat ne folytassuk tovább a végleges kölcsön felvételéig. Két okból van szükség a tárgyalások folytatására. Az egyik ok az, hogy *az üzemi beruházásoknak csupán legsürgősebb és halaszthatatlanul szükséges részének a végrehajtásához tudunk fedezetet szolgáltatni* a függő kölcsönből, a második ok az, hogy a függő kölcsönt a végleges kölcsönből akarjuk visszafizetni, ezt a végleges hosszulejáratu kölcsönt tehát *még a függőkölcsön terminusának lejárta előtt föl kell vennünk. A Gázmüveknek, a Vizmüveknek, az Elektromosmüveknek beruházási programmja* 78 millió pengőt igényel. Azonkivül a *Beszkártnak* is kölcsönre van szüksége, amely a bemutatott beruházási programm szerint 35 millió pengőt tesz ki. De jelentkeznek más beruházási igények is, igy például az *Autobuszüzem fejlesztése* érdekében további ötven kocsit kell rendelni már csak azért is, hogy a most készülő hatalmas autobuszgarázs területének a fele ne maradjon üresen.

Szóvátettük *Lamotte* tanácsnok előtt a készülő 1931. évi költségvetés ügyét is. Megemlitettük, hogy egyes napilapok szerint sulyosbodott a főváros költségvetési helyzete, mert a betegápolási dijaknál fölmerülő differencia miat évi négy millió pengő kórházi deficittel, a függőkölcsönnel kapcsolatosan évi 3.220.000 pengő kamatteherrel, az üzemigazgatósági tagok dijazásánál egymillió pengős többletkiadással kell számolni. Ez a körülbelül *ötmillió pengős összeg eddig a fővárost nem terhelte*, tehát a főváros jövő évi költségvetésének kiadási rovata ezzel a meglehetősen nagy összeggel megnagyobbodott. *Lamotte* Károly tanácsnok ezeket mondotta:

— Annyi bizonyos, hogy ezek az uj kiadások a főváros háztartásával kapcsolatosan jelentkezni fognak, mi *azonban ezeket a terheket a költségvetésből kiküszöböljük.* A kórházi deficit nem érdekli a költségvetést, mert mi a törvény alapján állva ennek az összegnek a megtérítését követeljük az államkincstártól. Mi tehát nem adhatjuk fel jogi álláspontunkat azzal, hogy ezzel az összeggel *költségvetésileg számolunk. A függő kölcsön kamataival az üzemeket terheljük meg*, hiszen az ő beruházásaikat hajtjuk végre a függő kölcsönnel. *Az üzemigazgatóságok tagjainak a dijazását*, amennyiben erre valóban sor kerül, szintén az *üzemeknek kell* előteremteniök.

Ezeket mondotta *Lamotte* tanácsnok, aki végül megjegyezte, hogy remélhetően sikerülni fog a főváros költségvetését a jövő évben *az előirt öt százalékkal* csökkenteni.

---

kapitány, még nyaralni sem megy el, hogy ne kelljen üresen hagyni hétfő esténként az asztalfőt...

Az előljárók azok, akik nyárszakán ritkábban jönnek, nagyobbrészt szabadságon vannak, nyugodtan itthagyhatják helyetteseikre kánikula idején a hivatalukat. A vezetőség közül feltünik Bednárz Róbert távolléte. Az esperes ur külföldre ment néhány hetet üdülni, ugyis mint a törvényhatóság egyik legkiválóbb és legszeretetreméltóbb örökös tagja. A papi rendet most csak Török Zoltán dr. képviseli, aki az elterjedt hirek szerint rövidesen plébános lesz, még pedig Budán.

Téved azonban, aki azt hiszi, hogy azért mert meleg van, nem érzik jól magukat a Kemény Legények. Most hétfőn például elhatározták, hogy pályázatot hirdetnek a Kemény Legények indulójára. Külön a szövegre és külön a zenére. A pályadijakat Pete Csongor barátunk adományozza, lévén ő, mint Kossuth Lajos-uccai háztulajdonos, a társaság egyetlen milliomos tagja. Hogy mekkora pályadijat fog a derék Csongor kitüzni, még bizonytalan, az erre vonatkozó konkrét igéret azonban már hivatalosan is tudomására adatott a kapitánynak. A hivatalos pályázati hirdetményt annakidején versenytárgyalási rovatunkban pontosan és részletesen közölni fogjuk.

Az indulót azután meg fogják tanulni a Kemény Legények és ősszel már annak hangjainál készülnek majd a téli szezón ünnepi estéire...

CORDATIC
tökéletes
autopneu

Tüzveszély esetén biztos védelmet nyujt a
„MINIMAX"
az egész világon ismert legtökéletesebb kézi tüzoltó készülék Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. Kezelése igen egyszerü
Normál- és fagymentes tipusok, száraz por-, hab- gázoltó készülék. Nagyteljesitményü habgenerátorok és habmozsarak.
Speciá is készüléke autók, garageok motorcsónakok, repülőgépek s.b felszerelésére.
Magyar gyártmány.
Gyár és iroda: BUDAPEST, VI., RÓZSA-U. 85 Telefon Aut. 237—31.
Magyar Minimax R.-T. tüzoltókészülék gyára

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST
ALAPITVA: 1844
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR:
X., KŐBANYAI UT 31.
TÁVBESZÉLŐ: 461—19.
HAJÓGYÁR: V., MEDER-UTCA 9. TÁVBESZÉLŐ: 908 69.
KAZÁNOSZTÁLY: VI., VÁCI-UT 204. TÁVBESZÉLŐ: 908 - 65.
SÜRGÖNYCIM: GANZCOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR: II., LÖVŐHÁZ-UTCA 29. TÁVBESZÉLŐ: 501—70.
SÜRGÖNYCIM: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 76.
SÜRGÖNYCIM: MASINA BUDAPEST. TÁVBESZÉLŐ: 186—63.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 201-14 és József 201-16
Gyár: Epest, X., Nezsiopi-u. 2. Tel.: J. 396-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J. 382-27.
BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 18.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

Petrovácz Gyula, a középitési szakbizottság elnöke: A főváros mindent megtesz az ipar támogatása és a munkanélküliség enyhitése érdekében

Uj munkaalkalmakat teremt a függő kölcsön, melynek jótékony hatása rövidesen érezhető lesz a közgazdasági életben — Befejezéshez közeledik az uj autóbuszgarázs épitkezése, ez lesz Europa legnagyobb és legmodernebb garázsa — A versenytárgyalások eldöntésének uj rendjét Petrovácz, mint a középitési szakbizottság elnöke, helyesnek és megfelelőnek tartja

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* — Azok között a változások között, amelyeket az uj törvény hoz be a városházi adminisztráció menetében, a legjelentősebb az, amelyik a *fővárosi közmunkák kiadására* vonatkozik. A közmunkák kiadásának jogát illetően bizonyos nézeteltérések merültek fel, amelyeknek jogosságát maga *Scitovszky* Béla belügyminiszter is elismeri, egyik hirlapi nyilatkozatában kijelentvén, hogy ebben a tekintetben *törvénymagyarázatra lesz szükség*, sőt esetleg a Közigazgatási Biróságnak kell majd döntenie.

Az uj fővárosi törvény életbeléptetését megelőzően a különböző épitési ügyekkel foglalkozó albizottságok hoztak javaslatot a közmunkák kiadásáról és magát a vállalatbaadást a tanács határozta el a bizottsági javaslat figyelembe vétele mellett. Az uj törvény értelmében a középitési bizottság csak *javaslattételre*, helyesebben csupán *véleményes jelentéstételre hivatott* — anélkül, hogy a bizottság állásfoglalását a polgármester akceptálni vagy egyáltalán kikérni volna köteles. Beszéltünk ezekről a kérdésekről a fővárosi épitkezések legkitünőbb szakértőjével, *Petrovácz* Gyula országgyülési képviselővel, aki tagja a törvényhatósági bizottságnak is. *Petrovácz* Gyula, aki elnöke a középitési bizottságnak, a következő érdekes kijelentéseket tette az *Uj Budapest* munkatársa előtt:

— A fővárosi törvény rendelkezései szerint a közmunkák kiadása *nem tartozik a középitési szakbizottság hatáskörébe*. Ezeket a közmunkák kiadására vonatkozó döntéseket az uj törvény polgármesteri hatáskörbe utalta át. A polgármester a hatáskörébe tartozó ügyekben nem köteles meghallgatni a szakbizottságot, hanem vagy maga dönt, vagy pedig bizonyos ügyekben ezt a jogát az ügyosztályvezető tanácsnokra ruházza át. Olyan ügyekben azonban, amelyeknek közgyülési vagy törvényhatósági tanácsi hatáskörbe tartozó vonatkozásai vannak, a polgármester bizonyára igénybe fogja venni a szakbizottságok véleményező munkáját, ami azt jelenti, hogy mindazok az épitési ügyek, amelyek fedezete nincs a költségvetésben, vagy városrendezési jellegüek, a szakbizottságokat is foglalkoztatni fogják. Végeredményben tehát a dolgok rendje az lesz, hogy egészen jelentéktelen épitési és ipari munkák, valamint szállitások vállalatbaadásával nem foglalkoztatják a szakbizottságokat, hanem ezeket kiveszik a szakbizottságokban duló, rendszerint *politikai harcok keretéből* és ezekben az ügyekben maga a tanácsnok fog az ügyosztály előterjesztése alapján a polgármester nevében dönteni. *A jelentősebb ügyekben* bizonyára a polgármester magának fogja föntartani az intézkedési jogot, viszont az is bizonyos, hogy nagyobb épitési ügyekben a polgármester feltétlenül meg fogja hallgatni a középitési bizottságnak a véleményét. Hogy *hol lesz az a határ*, amely ezt a háromféle elintézési módot egymástól elválasztja, előre megmondani nem lehet, van ügy, amely anyagi szempontból egészen jelentéktelen, ugyanakkor müvészi vagy városkép szempontjából igen jelentős. Ezekben az esetekben pedig *nem lehet mellőzni* a középitési szakbizottság meghallgatását.

Felvetettük azt a kérdést, hogy a *közmunkák kiadásának és a törvényhatósági tanács kapcsolatát* illetően mi a képviselő ur véleménye. *Petrovácz* Gyula ezeket mondotta:

— Az uj törvény *a végrehajtási jogot*, amely eddig a tanácsot illette meg, kifejezetten polgármesteri hatáskörbe utalja át. Ilyen alapon szerintem nincs is helye a vitának. A jelenlegi törvényhatósági tanács nem a régi tanácsnak a jogutódja, hanem a közgyülés elé tartozó kisebb jelentőségü ügyeknek az elintézője. Közmunkák kiadása sohasem tartozott a közgyülés feladatai közé — semmilyen vonatkozásban. Nem vitás tehát, hogy *e közmunkák kiadásának a jogát nem lehet átutalni a törvényhatósági tanács hatáskörébe*. Az elvi elhatározás joga a törvényhatósági tanácsé vagy a közgyülésé. Például egy iskola megépitését, vásárcsarnok felépitését, vagy kórház megépitését a közgyülés, illetve ötszázezer pengőnél kisebb érték esetében a törvényhatósági tanács határozza el. E határozatnak *a végrehajtása*, tehát *a tényleges munka vállalatba adása azonban a végrehajtó szerv, jelen esetben a polgármester joga és feladata*. Ez nem lehet vitás.

A beszélgetés során szóbahoztuk *a legközelebbi időben megindítandó közmunkák* ügyét. *Petrovácz* Gyula a következőket mondotta:

— Azzal, hogy a közgyülés legutóbb elhatározta a függőkölcsön felvételét az üzemek beruházásainak a végrehajtására, most már aktuálissá vált az *e munkaprogramba fölvett beruházások megindítása*. Ennek a 46 millió pengőnek a közgazdasági élet vérkeringésébe bebocsátása *feltétlenül bizonyos föllendülést fog eredményezni*. De ezeken az üzemi beruházásokon kivül is vannak előre elhatározott és jóváhagyott épitkezések is, mint például *a szeretetház megépitése, iskolaépitések és templomépitések*, amelyeknek vállalatbaadása folyamatban van. Ezeknek a beruházási munkálatoknak a megindítása most már egészen rövid időn belül sorra kerül és az épitkezés még a nyár folyamán, legkésőbb az ősz elején megkezdődhetik. Nem kétséges tehát, hogy *a főváros mindent megtesz a pangó ipar támogatására és a nagy munkanélküliség enyhitése érdekében*.

Petrovácz Gyula szóbahozta még az autobuszgarázs épitkezési munkálatait:

— Az autobuszgarázs épitkezése — ugymond — *befejezéshez közeledik*. Ez az autobuszgarázs Európa legtökéletesebb, legmodernebb és legmonumentálisabb autobuszgarázsa lesz. Már teljesen elkészült volna, de egy váratlan nehézség állott elő. A benzintankoknak a földben való elhelyezését ugyanis megakadályozta az a körülmény, hogy magas talajvíz tört föl. Leszivattyuzással sikerült ezt a nehézséget elháritani és már folyamatban is van ezeknek a benzintankoknak az alapozása. Ezeknek az elhelyezése után már csak az udvartér burkolása maradt hátra és ezzel ezt a monumentális épületet, amely egyik disze lesz a fővárosnak, át lehet adni rendeltetésének. Mielőtt azonban az autobuszgarázsba a kocsik bevonulnának, *rendkivül fontos missziót kell ennek az uj épületnek betöltenie*. Az autobuszgarázsban zajlik le ugyanis a budapesti Szent Imre ünnepségeknek egyik fontos része. A gyönyörü belső térhatásu 72 méter széles és 100 méter hosszu csarnok külföldi relációban is elsőrendü ünnepi csarnokká válik, amelyben a nagyarányu kongresszust a legkényelmesebben lehet lefolytatni. Egyben pedig *a világsajtó utján ez a monumentális épület közismertté fog válni*. Most még csak a környéket kell rendezni, nehogy az idejövő idegenek az autobuszgarázs közvetlen környékén lévő régi lóversenytér rendezetlenségén és a szomszédos utcák siralmas kinézésén megbotránkozzanak. Gondoskodni kell autók és egyéb járművek felhajtó- és táborozóhelyéről, továbbá a nagyszámban érkező környékbelieknek a letelepedésére alkalmas területekről is. Ezek a munkálatok is sok száz embernek nyujtanak munkaalkalmat. Az ünnepségek lezajlása után bevonulhatnak a garázsba az eddig különböző tárolási helyeken elhelyezett autobuszkocsik, amelyek ezt a hatalmas épületet csak félig fogják megtölteni. Az üresen maradt térség memento lesz, amely állandóan hangoztatni fogja további száz uj autobuszkocsi megrendelésének és forgalombaállitásának a szükségességét.

CSÁSZÁR IMRE linoleum- és gummipadlóburkolási vállalat
Budapest, IX., Lónyay-utca 76 Telefon: J. 325-58
Beton-, Estrich- és Asbestalizatok készitése. Szakszerü munka. — Ajánlatok dijmentesen

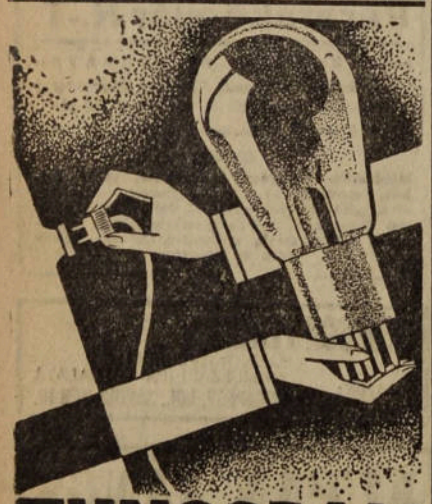

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és vérbetegek külön osztálya

OZALID fénymásolás száraz uton
A porosz pénzügyminiszter a német kataszteri hivatalok részére elrendelte az Ozalid száraz fénymásolás kizárólagos használatát.
KUNSTÄDTER VILMOS
világszab. Ozalid száraz fénymásolás magyarországi képviselete.
Központ: VIII. József-krt. 7. Tel.: J. 300—58
Fiók: I., Budafoki-ut 9. sz. Tel.: J. 385—20
Gyár: VIII., Conti-utca 38. Tel.: J. 308—33

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA
HATSCHEK FÉLE
Eternit-
PALA
CSAK AZ „Eternit" VÉDSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MÜVEK HÁTSCHEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-UJFALU.

Ha jó, tartós, megbizható és gazdaságos üzemü
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, ugy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár R. T.-tól,
amelynek győri automobilgyárában
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP ÉS RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság:
V., Deák Ferenc ucca 18
Telefon: 818—50.
Budapesti raktár és javitómühely:
X., Kerepesi ut 28. sz.
Telefon: J. 453—84.

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest, VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 907—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

SHELL BENZIN OLAJ

Hírek

Átminősitik az ideiglenes fogalmazókat. Megirtuk, hogy *Gaár* Vilmos dr. inditványának megfelelően az elnöki ügyosztály az ideiglenes fogalmazói állásoknak segédfogalmazói állásokká való átszervezésére vonatkozólag tervezetet dolgozott ki, amelyet a jogügyi és pénzügyi bizottság után a közgyülés is egyhangulag elfogadott. A belügyben ezen a héten döntenek végérvényesen az állások engedélyezése felett, ugy hogy a jövő héten már ismét a városházára kerül vissza a felterjesztett ügyirat. Értesülésünk szerint a belügyminiszterium olykép szándékozik döntését meghozni, hogy a polgármester saját hatáskörében intézhesse el az átminősitést.

Solty tanácsnok ünneplése. A Solty Lajos tanácsnok nyugalomba vonulása alkalmából készült mellszobor ünnepélyes leleplezése, valamint az ugyancsak ez alkalomból készitett diszalbum átadása julius hó 15-én, kedden, déli 12 órakor a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály üléstermében. Ugyanaznap este félkilenc órakor a Fansz helyiségében (VIII. Mária-ucca 10. sz. I. emelet) műszaki kari társasvacsorára összegyül az ügyosztály személyzete. A társasvacsorára jelentkezni lehet legkésőbb julius hó 14-én, hétfőn déli 12 óráig Gajáry György tanácsi fogalmazónál.

A VI. ker. Keresztény Községi Párt kirándulása Balatonföldvárra. Piazza Győző törvényhatósági bizottsági tag vezetésével jól sikerült kirándulást rendezett a VI. ker. Keresztény Községi Párt az elmult hét vasárnapján Balatonföldvárra. A több, mint száz főből álló kedélyes társaság reggel 6 órakor szállt be a Déli Vasuton rendelkezésre bocsátott külön kocsikba. Ott láttuk az egész Piazza-családot, Szvoboda K. Endre dr. tanácsjegyzőt, Széchy Andor, Hanzély József dr., Nyékhegyi István dr., Csizek Ferenc dr., Timár Sándor dr. fogalmazókat, Marthon Guidót, a VI. ker. Keresztény Községi Párt titkárát feleségével és a VI. ker. keresztény társadalmának szine-javát. Az idő egész napon át pompás volt. Megérkezés után szentmisét hallgatott a társaság, majd a Balaton hüsitő habjaiba vetette magát. Ebédközben Piazza Győző meleg szeretettel üdvözölte a kirándulócsoportot, külön kiemelve a székesfőváros megjelent tisztviselőit.

Veronács Gyula ünneplése. *A külső Lipótvárosi Keresztény Kör* szerdán este a III., Kórház-utcai Haszmann-vendéglőben társasvacsorán ünnepelte alapitóját és ügyvezető igazgatóját, *Veronács* Gyulát, születésnapja alkalmából. Az ünnepelt érdemeit *Tormay* Géza dr. államtitkár méltatta és átnyujtotta neki a kör diszoklevelét, melyet *Wolff* Károly és *Sipőcz* Jenő dr. aláirtak. Tósztot mondott még *Koós* Jenő államtitkár. A közel 100 tagu társaság a késő éjjeli órákig együtt maradt.

Egyelőre nincs elnöke a Beszkártnak

Sipőcz polgármester érdemeit az elnökségről való lemondása kapcsán jegyzőkönyvében örökitette meg a Beszkárt ezévi közgyülése — Az elmult évben hatvannégymillió pengő volt a részvénytársaság bruttó bevétele

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Azok a komplikációk, melyeket az uj törvény a városházi adminisztráció egész vonalán természetszerüleg magával hozott, nem kerülték el a főváros üzemi részvénytársaságait sem, amelyek közül a Beszkárt az eredetileg junius 30-ra kitüzött közgyülését *kénytelen volt formai okokból néhány nappal elhalasztani.* A közgyülési terminust az igazgatóság eredetileg őszre akarta kitolni, de tekintetbe kellett venni, hogy ez esetben a nyári hónapokban nem fungálhattak volna a Beszkárt azon igazgatósági tagjai, akiket a törvényhatósági bizottság a törvényhatósági tanács tagjaivá választott meg.

Sok és hosszas tanácskozás után, végre azonban julius 5-én mégis megtarthatták a Beszkárt ezévi közgyülését. A részvénytársaság mérlegével és működésének méltatásával mai számunk vezetőhelyén foglalkozunk, ehelyütt az igazgatóság részéről kiadott *hivatalos* jelentés közlésére szoritkozunk.

A Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság julius hó 5-én tartotta VII. évi rendes közgyülését Folkusházy Lajos alelnök-vezérigazgató elnöklésével. A közgyülés elfogadta az igazgatóságnak az 1929. üzleti évre vonatkozó jelentését, megállapitotta a mérleget és zárószámadást és mind az igazgatóságnak, mind a felügyelőbizottságnak megadta a felmentést. A közgyülés az eddigi igazgatósági tagokat ujból megválasztotta és az igazgatóságból kivált Buday Dezső, Láng Lajos dr. és Scheuer Róbert helyett igazgatósági tagok lettek: Verebély Jenő dr., Pakots József és Horváth Károly.

A közgyülésen a székesfőváros közönsége képviseletében Buzáth János alpolgármester jelent meg, aki az 1929. évben kifejtett eredményes működésért, mellyel a vasut hálózatának fejlesztését, a kocsipark növelését és a forgalom javitását elősegitette és a vállalat pénzügyi egyensulyát biztositotta, a főváros nevében az igazgatóságnak és a végrehajtóbizottságnak teljes elismerését és köszönetét nyilvánitotta. A közgyülés Sipőcz Jenő polgármesternek, a Beszkárt távozó elnökének, a társaság megalakulása óta kifejtett értékes irányitó tevékenységéért hálás elismerését fejezte ki és érdemeit a jegyzőkönyvben megörökitette.

A közgyülés után a Beszkárt igazgatósága alakuló ülést tartott, amelyen a társaság alelnökévé Folkusházy Lajos vezérigazgatót, a Beszkárt eddigi alelnökét ismét megválasztották, mig az elnöki állás betöltését a társasági közgyülés határozatának megfelelően függőben tartották. Az igazgatóság szintén hálával és elismeréssel emlékezett meg Sipőcz Jenő polgármesternek, a társaság volt elnökének maradandó érdemeiről és elhatározta, hogy megfesteti Sipőcz Jenő arcképét és azt a Beszkárt székházában elhelyezi.

Az igazgatósági jelentés beszámol az 1929. év pénzügyi eredményeiről. A főváros részére beszedett közlekedési adóval együtt 64,324.846 pengő volt a társaság bevétele, a kiadások pedig 64,122.837 pengőt tettek ki. A tiszta nyereség tehát 203.957 pengő, melynek felosztására nézve javasolta az igazgatóság, hogy a társaság a szabályszerü tartalékolások után osztalék és felülosztalék cimén részvényenként 11 pengőt fizessen a fővárosnak, végül emberbaráti és közmüvelődési célokra az idén is 25.000 pengőt juttasson.

Az Atilla-park ügye. Mint értesülünk *Ripka* Ferenc főpolgármester a remetehegyi és mátyáshegyi ingatlantulajdonosoknak *Andréka* Károly főkapitányhelyettes vezetésével nála tisztelgő küldöttség előterjesztésének folyományaképen megbizta dr. *Harrer* Ferencet, a városrendezési ügyosztály mellett müködő bizottság elnökét, hogy az Atilla-park ügyét és ezzel kapcsolatosan az érdekelt ingatlantulajdonosokkal létesitett megállapodásokat sürgős tárgyalásra készitse elő. Most már tehát meg van minden remény arra, hogy az Atilla-park évekig huzódó kérdése rövidesen a törvényhatósági tanács előtt végleges elintézést nyer.

Egy XVII. századi Szent Imre dráma a Fővárosi Könyvtárban. Szent Imre jubiláris ünneplése alkalmára a magyar irodalom nagy buzgalommal gyüjtötte össze a szent királyfi életére és jelentőségére vonatkozó irodalmi emlékeket. A Fővárosi Könyvtár a Szent Imre tárgyu irodalom összefoglalásához értékes adalékkal kivánt szolgálni akkor, amikor a birtokában levő egyetlen ismert, 1626-ban Dilingenben előadott Szent Imre tárgyu iskoladrámának szövegét hasonmás kiadásban ujra közzétette. Az iskoladráma a dilingeni jezsuita irodalom egyik terméke, mely az akkori szokásnak megfelelően a dráma szövegének tartalmi kivonatát közli, három felvonásban és huszonnégy jelenetben. Cime a következő: „Emericus, oder Comedi dem heiligen Emerico, des H. Stephani Königs in Ungarn Sohn." A szöveg elejéhez a szerző Szent Imre életrajzot adott, a végén pedig a dráma előadásánál szereplő személyeket sorolta fel. A Fővárosi Könyvtár a kiadás elé irt előszóban a dráma irodalomtörténeti feldolgozását, ismertetését és jellemzését, a jezsuita iskoladráma kutatóinak figyelmébe ajánlja.

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-ut 7.

Hanny Garden kisasszony a férfiszivet, a két Heltanos pedig a hölgyek sziveit teszi kemény próbára a „Beciva" juliusi müsorában, amely az eddigi kitünő müsorokat is messze felülmulja. Az előbbi oly elragadó bájos jelenség és oly graciozitással dolgozik fent a szédítő magasságban, egy egyszerü trapézon, hogy valóban szemet, lelket gyönyörködtet. A két Heltanos két olyan tökéletes és remekbe formált férfi, akik oly csodálatos ekvilibrista mutatványokat produkálnak, hogy egyáltalán nem csodálandó, ha a hölgyek lorgnettjei és távcsövei rájuk szegeződnek. Még husz szebbnél-szebb artistaszám disziti ezt a müsort, amely megmutatja, hogy egy magyar cirkuszigazgató is tud nagyot és hatalmasat produkálni, még akkor is, ha ninesen ezerszám artistája és többszáz exótikus állata.

Palka József üvegfestő és mozaikfestő, Baross-u. 59. 36 év óta fennálló cég a pápa 1912-ben a Pro ecclesiaes pontefice renddel tüntette ki. 1928-ban *ezüstkoszorus mesterré* avatták kizárólag templomi és üvegfestő és nemcsak Magyarországon, hanem a külföldön is: Athénben, Bukarestben, Belgrádban, Esztországban, Ausztriában, egész Európában nagyhirü templomi munkálatokat végzett.

Palm Albert és Társa, Ráday-utca 3. Különlegességi üzem feszmérők gyártása! 42 év óta fennálló cég! Specialista feszmérőkben!

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

Irodaberendezések
HIRSCH ÉS TÁRSA
BUDAPEST,
V., Alkotmány-utca 19.

Pénzszekrények

Hortobágyi juhtúró
Mindenütt kapható! Termeli:
ORSZ. MOM MAGY.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

Dr. KUGLER JÓZSEF
SZÉNNAGYKERESKEDÉS
Központi iroda: IX., GÖNCZY PÁL-U. 2.
(Kálvin-tér mellett)
Városi telep: V., WAHRMANN-UTCA 7.
Telefon: Aut. 855-53, Lipót 902-06.

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

Kiadó lakások!
Bimbó-utca 1–3–5. szám
(szemben a Statisztikai Hivatallal)
egy-egy 3-, 4- és 5 szobás lakás hallal,
ugyanitt üzlethelyiségek
Margit-körut 43. sz. házban
4 szobás lakás hallal
Elegáns kivitel. Olcsó bérek!
Bővebbet a helyszinen vagy telefonon: A. 29-29.

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c
Telefon: Automata 510—71.

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428-25

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KÁROLY-KÖRUT 13, I. EMELET
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

Alkalmi vásár
részlet áruház
bebutoroz és felruház
Budapest, VI., Fóthi-ut 18.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Cross-Charles E. Lewis utódai

Központi fütések, vizvezetékek, egészségügyi berendezések

Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7

Telefon: József 322-25

Solty László

kertépitő kertészeti telepei:

Budapest, II., Hadapród-utca 2

Telefon: Automata 644—31

Nagykovácsi, Pest-megye

WIHART FERENC

ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER

BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.

Telefon: József 350—97.

SIMKÓ ANTALNÉ

ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ ÜVEG- ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ

Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

Lepter János

VASSZERKEZET ÉS VASÁRUGYÁR R.-T.

Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.

TELEFON: József 333—60

Híd- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü füzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzarak, kovácsáruk stb

Alapittatott 1888 Alapittatott 1888

Palm Albert és Tsa

különlegességi üzem: feszmérők gyártása

BUDAPEST, IX., RÁDAY UCCA 3

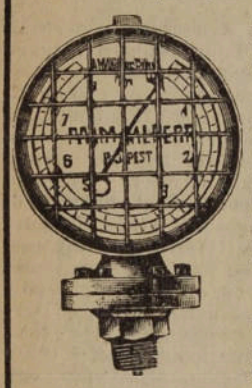

Az Orsz. Gőzkazánvizsgáló Egyesület hivatalos szállitója

Feszmérők (Manometer), **Légürmérők** (Vacummeter), **Hőmérők** (Thermometer), **Fémpyrométer** (Metall-Pyrometer), **Huzómérték** (Zugmesser), **Rugóegyensulyzó** (Springbalancen), **Vizállásmérők** (Hydrometer), **Vizmérlegek** (Wasserwaagen)

Nejedly Testvérek tapétadiszitők jés tapéta gyári raktára

Szobák 60 pengőtől kezdve

Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.

Ügyeljünk a cimre

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára

VI., ERZSÉBET KIRALYNÉ-ÚT 104.

Telefon: Automata 927-42.

ZILAHI-BALOGH GYULA

ÉPITŐMESTER

I., Bornemissza-utca 31

TELEFON: Lá 2-32

Munkácsy Ernő

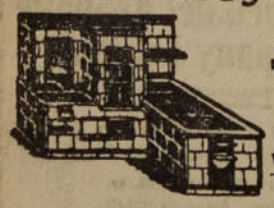

épület- és műlakatosmester, takarékt.helyr- és kályhakészitő

BUDAPEST, VII., Rézsa ucca 39

Tel.: J.312—80

GAZDASÁGI ÉLET

Lakótelep Érd község mellett

A fővárosi tisztviselők ominózus és oly régóta ugyszólván minden eredmény nélkül vajudó telekvásárlási és társasépitési akciójával és a számtalan fővárosi telekvásárlás és épitővállalkozások fiaskóival szemben jóleső érzéssel mutatunk rá egy izig-vérig sikeres akcióra, melyet kiváló szakemberek, magasrangu nyugdijas katonatisztek vezettek és vezetnek a tökéletes siker útjára. Ez az akció az érdi telepités, a Tusculanum (Györgyliget).

Ugy a tisztviselői, mint az iparos- és kereskedőtársadalom körében mindinkább tért hódit az a törekvés, hogy a kistőkéjü emberek is minél előbb bármily egyszerü, de saját tulajdonukat képező családi otthonukba jussanak.

Sajnos, a mai sulyos gazdasági helyzet ezen törekvések megvalósitását jelentékenyen megnehezíti. A telekárak, az épitkezési anyag stb. beszerzési ára oly sulyos terheket jelentenek, melyeket a szerény jövedelmére utalt kispolgárság legnagyobb része csak sulyos áldozatok révén képes elviselni; minden ily célra törekvőnek érdekében áll tehát, hogy ezen áldozatokat a lehető legcsekélyebbre igyekezzék redukálni.

Ez a törekvés vezette a középosztály tekintélyes részét, midőn szövetkezetbe tömörülve, megvásárolta gróf Károlyi Imre ur érdi birtokának egy részét és azon 2000 házhelyből lakótelepet létesitett.

A lakótelep közvetlenül Érd község mellett terül el, a MÁV és Délivasut állomások mellett (három állomás között) a székesfővárostól 13, a Dunától 3 km-nyire (légvonalban). Talaja kötött; gyümölcsösnek, veteménynek kiválóan alkalmas. Közelében több ezer holdnyi tölgy- és fenyőerdő huzódik, magán a telepen pedig a szövetkezet tulajdonát képező mintegy 45.000 négyszögölnyi fenyő-, tölgy- és akácligetek mint közterületek a közvetlen közelben is kellemes üdülést biztositanak; a vidék levegője teljesen pormentes és a telep klimatikus fekvésénél fogva nemcsak állandó letelepedésre, de nyaralásra is (weekend) minden tekintetben megfelel. Közvetlen a MÁV megálló mellett a szövetkezet tulajdonát képező fenyveserdőben szövetkezeti alapon strandfürdő és nyaralótelep létesül.

Termékő, homok, kavics a helyszinen található. Érd községben két kartellen kivül álló téglagyár van. A szövetkezet kőbánya, beton, asztalosáru, cserépgyártó stb. üzemeket; épületfa, asztalosáru, sodrony, fakerités, mész, cement, szög stb. stb. raktárakat rendezett be és ezáltal tagjainak az épitkezést jelentékenyen megkönnyiti, mert egyrészt az összes épitkezési anyagok a helyszinen beszerezhetők, másrészt a nagy tömegben (vagontételekben) való bevásárlás révén a tagok mentesülnek az épitkezési konjunktura kizsákmányolóitól. Ugyancsak folyamatban vannak a szövetkezet élelmiszer, tüzelőanyag, ruházati stb. üzemeinek berendezései is, melyek révén a telep lakóinak megélhetése lényegesen megkönnyittetik.

Érd nagyközségben elemi és polgári iskola van. Kertészet, faiskola, tejgazdaság közvetlen a telep mellett az érdi uradalomban.

Villanyvilágitás a község részére szerződésileg biztositva, ez év junius havában bevezették.

A telepen általában csekély mélységben (helyenként 4—5 méterre is) kitünő ivóviz található; a feltárható források lehetővé teszik egy vizvezetékhálózat létesitését. A Duna közelsége révén a csatornázás könnyen megvalósitható.

A telep különböző részein még cca 200 telek kapható, az árak 2.30—4.50 pengőig váltakoznak fekvés szerint és általában 50 százalékkal alacsonyabbak a közvetlenül szomszédos és nagyrészt beépitett területek telkeinek forgalmi áraínál.

A telkek megválasztása a helyszinén történik, ugyanott kötendő meg az előzetes adásvételi szerződés is, amely alkalommal legalább 20 pengőnyi foglaló lefizetendő. A hátralékok három év alatt törlesztendők havi vagy negyedévi részletekben.

A szövetkezetnek tagja lehet minden magyar állampolgár, ki legalább egy üzletrészt jegyez 10 pengő névértékben. A jegyzett üzletrészek névértéke a jegyzéstől számitott hat hónapon belül lefizetendő.

Részletes felvilágositások a szövetkezet központi irodájában (VIII. József-körut 36. I. em. 5. sz.) d. e, 10—1 óráig, d. u. 4—7 óráig; vagy pedig a helyszinén a szövetkezet székházában, Érd MÁV megálló közelében egész napon át (vasár- és ünepnapokon is) nyujtanak.

A HÉV Érd községig terjedő kiépitése folyamatban van. A vonal töltése már kész. Ez évben a szövetkezet háziüzemben autobuszjáratokat állit be a szövetkezet közgyülése által megállapitandó vonalakon.

A vasuti közlekedés igen kedvező és a telep fejlődése folyamán ujabb vonatjáratok (motoros) is kilátásba vannak helyezve. Kedvezményes tisztviselői havi jegyfüzetek (30 jegy 2.20 P), tanuló és munkás hetijegyek és a bárki által váltható bérletjegyek révén az utazási költségek jelentékenyen kissebbednek.

A lakótelep tervrajza.

A „MÁVAG" uj gyártmányvédjegye. Mint értesülünk, a „Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak" budapesti és diósgyőri gyárában készülő különböző gépgyártmányok megjelölésére, az autók kivételével, amelyeknél a hűtőkön az eddig használt „MÁVAG-MERCEDES-BENZ" cimkét továbbra is használni fogják, buzakalászt vivő, turulmadaras, szinesképü, „MÁVAG-BUDAPEST-DIÓSGYŐR" feliratu törv. védett védjegyet fognak használni. Az acél- és vasöntvények megjelölése a tárgyba öntött, ugyancsak törv. védett domboru „MÁVAG" szócskával történik.

Az Ipari Jelzálog Intézet 4.588.000 dollár kölcsönt folyositott. Az Ipari Jelzálog Intézet most tartotta első rendes közgyülését, amelyen beszámoltak az intézet eddigi működéséről. A közgyülést Zichy János gróf, elnök nyitotta meg, aki felkérte Friedmann Ernő müegyetemi tanárt, az intézet administrateur deleguejét, hogy ismertesse az intézet működését. Friedmann Ernő hosszabb beszámolót tartott, elmondván, hogy az intézet ujszerüsége és a sok mindenféle nehézség ellenére 4,588.000 **dollárnyi kölcsönt helyezett ki.** Az utóbbi időben a hiteligénylések száma csökkent, az intézet vezetőségének meggyőződése szerint azonban számitani lehet arra, hogy rövidesen fokozottabb mértékben fogják az iparvállalatok az altruisztikus intézet segitségét igénybe venni. A közgyülés a jelentést egyhangulag tudomásul vette és az igazgatóságnak és a felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadta.

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőlemezfedővállalat

Korek E. Budapest

VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.

Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

Tökéletes tüzoltókészülék mindenféle tüz esetében a

PERKEO

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék

PERKEO tüzoltókészülékek gyára

Rosenthal József Budapest, V, Tükör-u. 4

AUTÓBUSZ-KAROSSZÉRIAK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZÉSEK

GYÁRTJA:

NAY ÉS RÓNA

GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ ÉS SZIVATTYUGYÁR R.-T.

BUDAPEST, X., KÁPOLNA-TÉR

TELEFON: *J. 463—88

NAGY GYULA

lakatosárugyára

BUDAPEST,

VII., Kőris-ucca 10

Telefon: J. 348-15

SÁNTHA JÓZSEF

ipari művész lakberendező és kárpitosmester

IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 6—7.

URIKÁNY-ZSILVÖLGYI MAGYAR KŐSZÉNBÁNYA R.-T.

BUDAPEST, V., NÁDOR U. 12

TELEFONSZÁM: AUT. 212—56

KŐBÁNYAÜZEM: TÁLLYA (Zemplén megye)

SZÁLLIT MINDENNEMŰ

FARAGOTT ÉS ZUZOTT KŐVET

STRASSIL Szilikátut az olcsó modernizált makadámu

Siliphalt felületi kezelés teljes portalanitásra

VEGYITERMÉKEK RT. - JUST KORNÉL mérnök

BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 29. SZ.

Mályás János

szobafestő- és mázolómester

X., Alkér-utca 10. szám.

Telefonhivó: Kőbánya 5—70

Nagy Ferenc autóvillamossági üzeme Budapest, VIII., Gólya-U. 22.

Automobil öninditómotorok, dinamók, fényszórók, irányjelzők és akkumulátor-telepek készitése és szakszerü pontos javitása vállalom, olcsó árak mellett.

Alapitva 1871-ben

Ozv. Biberál Józsefné

pala- és cserépfedő-mester

Budapest, II., Ostrom-utca 14.

Telefonhivó: Automata 513—20

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készülékot működésben bemutatja: Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

RONEO UNDERWOOD

SOKSZOROSITÓGÉP IRÓGÉPEK

kellékek, irodaszerek, karbantartások, páncélszekrények.

PIRKNER ÉS MEZEI

BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 11. TELEFON: 143—22.

Versenytárgyalási hirdelmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdetek

a VIII. ker. Kun-uccai köztisztasági hivatalban szükséges központi fütőberendezési munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi julius hó 1-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi polgármesteri II. (középitési) ügyosztály, IV. Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Frischfeld Ede műszaki tanácsos előadónál, a Központi városháza, III. em. 328/b ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi. julius hó 23-án (szerda) d. e. ½10 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály ülésterméhen (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi junius hó 27.

A polgármester rendeletéből:

Wossala s. k.
műszaki főtanácsos.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros polgármestere — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdetek a III. ker., Lajos-utca 34. sz. alatti elemi iskolánál szükséges

kőmives-, elhelyező-, burkoló-, bádogos-, ács-, mázoló-, butorberendezési-, asztalos- és lakatosmunkákra.

A bánatpénz tekintetében a fentebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 50 fillérért kaphatók 1930. évi junius 28-ától kezdve naponta d. e. 11—1 órák a polgármesteri II. (középitési) ügyosztálynak IV., Központi városháza, III. em. 342. számu szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Senyei József (VIII., Baross-utca 75.) tervező műépitésznél vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 316. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

a kőmives-, elhelyező- és burkolómunkákra 1930 julius 22-én, a bádogos- és ácsmunkákra juilus 24-én, a butorberendezési- és mázolómunkákra julius 25-én, a lakatos- és asztalosmunkákra julius 29-én d. e. fél 10 óráig

a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály ülésterméhen (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi junius hó 25-én

A székesfőváros polgármestere.

Bérháztelkek
a Fő-utca, Ganz-utca és Királyhegy-utcák között fekvő
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók. Értekezés **dr. Székely Márton ügyvédi irodájában**, VII., Erzsébet-körut 32, d. u. 4–6 között. Telefon: J. 448–22.

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktűzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

Versenytárgyalási hirdelmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdetek

a X. Maglódi-uton épitendő Horthy Miklós Szeretetotthon B) kórház, kapus- és szolgálati folyosó épület XII. különleges lakatosmunkákra

A bánatpénz tekintetében a fentebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi junius hó 28-tól kezdve, naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály, IV. Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

Külön is felhivom az ajánlattevők figyelmét arra, hogy a szóbanlévő épitkezés ügyében kelt és a kormányhatóság által is jóváhagyott 570/1930 kgy. sz. hat. kikötése szerint a vállalkozók a budapesti munkanélküliség enyhitése érdekében, a munkák elkészitéséhez elsősorban budapesti munkásokat tartoznak alkalmazni, illetve vidéki munkásokat csak abban az esetben alkalmazhatnak, ha a budapesti munkaközvetitők nem tudnak megfelelő munkást közvetiteni.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Szabolcs Ferenc (VI. Szondy-ucca 92. Tel.: 288-83), d. e. 9—12 óráig tervező műépitésznél vagy az előadónál, Központi városháza, III. emelet 333. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi augusztus 4-én (hétfőn) d. e. ½12 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály ülésterméhen (III. emelet 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi junius hó 25.

A polgármester rendeletéből:

Lavotta s. k.
műszaki főtanácsos.

Versenytárgyalási hirdelmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdetek

a VII. ker. Hernád-utca 42—46. sz. alatti elemi iskolában szükséges központi fütésberendezési munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi julius hó 3-tól kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi polgármesteri II. középitési ügyosztály, IV. Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Frischfeld Ede műszaki tanácsos előadónál, a Központi városháza, III. em. 328/b ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi julius hó 28-án (hétfő) d. e. ½10 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály ülésterméhen (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi junius hó 26.

A polgármester rendeletéből:

Wossala s. k.
műszaki főtanácsos.

LOPOS GYULA
JATSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ES TORNASZEREK GYARA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszóli ásra küldök.

Budapest Székesfőváros Asványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

Versenytárgyalási hirdelmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdetek

a X. ker. Ihász-ucca 27. sz. 8134 8137 hrszámu elemi iskola föld, kőműves, vasbeton és elhelyező munkákra.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 P-ért kaphatók 1930. évi julius 4-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV. Központi városháza III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Kommer József (VIII. Főherceg Sándor u. 6. sz. III. 8.) tervező műépitésznél vagy az előadónál a Központi városháza, III. 316. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi julius hó 19-én (szombat) d. e. ½10 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály ülésterméhen (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930 junius hó 28

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros polgármestere a 75.197/1930—II. sz. alatt meghirdetett alábbi munkára vonatkozó versenytárgyalást megsemmisitem és ennek következtében nyilvános versenytárgyalást hirdetek

a X., Maglódy-uton épülendő Horthy Miklós szeretetotthon A) tüdőbetegek és B) kórház- és kapusépületi mükőmunkákra,

azzal, hogy az ajánlatok épületenként — A) és B) — külön-külön lepecsételt boritékban és ajánlási ürlappal kitöltve adandók be.

A bánatpénz tekintetében a „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók azzal, hogy azoknak, akik az első versenytárgyalásra a megfelelő bánatpénzt letették, uj bánatpénzt letenniök nem kell.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 50 fillérért kaphatók 1930. évi junius hó 25-étől kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában. Külön is felhivom az ajánlattevők figyelmét arra, hogy a szóbanlevő épitkezés ügyében kelt és a kormányhatóság által is jóváhagyott 570/1930. kgy. sz. határozat kikötései szerint a vállalkozók a budapesti munkanélküliség enyhitése érdekében a munkák elkészitéséhez elsősorban budapesti munkásokat tartoznak alkalmazni, illetve vidéki munkásokat csak abban az esetben alkalmazhatnak, ha a budapesti munkaközvetitők nem tudnak megfelelő munkást közvetiteni.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető A) tüdőbeteg-épületre vonatkozólag Maróthy Kálmán (II., Szalag-utca 7. Telefon 512—07.), B) kórház és kapusépületre vonatkozólag Szabolcs Ferenc (VI., Szondy-utca 92. Telefon 288—83.) tervező műépitésznél vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 333 ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi julius hó 23-án (szerda) d. e. fél 10 óráig

a tanácsi H. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály ülésterméhen (III. em. 354. sz.) 10 órkor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi junius hó 25-én.

A székesfőváros polgármestere.

KELE MIHÁLY
épület asztalosmunkák, butorok és iskola berendezések gyára
Budapest, Örömvölgy-u- 38-40
Telefon: József 312—98.

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világitó- és traktorpetróleum
gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

VITÉZ MIHÁLY FERENC
szobafestő- és mázolómester
X., HARMAT-UTCA 2. SZ.
Telefon-hivó: Kőbánya 4-02
Elvállal minden szakmabeli munkát

Szeplőkezelés biztos sikerrel és mindennemű szépséghiba eltávolitása. Ingyen tanácsadás, olcsó bérletrendszer. Tanitványok kiképzése **Dolák Józsefné kozmetikai műtermében** IV. Kaas Ivor u. 12. I. 6

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., Rökk Szilárd u. 20. – Telefon: József 439-91
Polg. tüzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruhaszállitás

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva: 1918.

ERDÉLYI MÜINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-u 2.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35
Telefon: József 429—43.

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
műkőáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM **Palka József**
Magyarország ezüstkoszorus üvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon: J. 302-28 Alapittatott 1894

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézet
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Vállalkozás

A középitési szakbizottság nélkül döntenek a szeretetházi épitkezések ügyében. A középitési szakbizottságot *Petrovácz* Gyula elnök a héten ülésre hivta össze, ezen az első ülésen azonban a bizottság működését illetően, érdemleges munka még nem kezdődött. Igy nem került a bizottság elé a Maglódi-uti szeretetház első traktusának épitésére kiirt versenytárgyalás sem. A közel kétmillió pengőre rugó épitkezési munkálatokra beérkezett ajánlatok ügyében *Karkas* tanácsnok szerdán délelőtt referált a polgármesternek. *Karkas* tanácsnok kijelentette munkatársunknak, hogy az ajánlatok felett valószinüleg még a hét folyamán dönteni fog a polgármester, a lefolytatott tárgyalások során tisztázást nyervén, hogy ebben az ügyben *a középitési szakbizottság nem fog összeülni.* Vállalkozói körökben érdeklődéssel várják a polgármesteri döntést, annál is inkább, mert a beérkezett ajánlatokat *kétszer is átszámitották technikailag.* Ily körülmények között a polgármester elé tiszta kép kerül az egységárakról és az egyes vállalkozók kalkulációiról.

A télen csak belföldi fával fog tüzelni a főváros. Az elmult hetekben irta ki a Fővárosi Tüzelőszerraktár igazgatósága a nyilvánosversenytárgyalást a fővárosi hivatalok és intézmények téli tüzifaszükségletére, ami mintegy 1800 vagont tesz ki. A versenytárgyalási feltételekben nem volt feltüntetve, hogy csak hazai vagy külföldi fával lehet-e pályázni, igy a jelentkező 90 cég tulnyomó nagy részben erdélyi és felvidéki fával vett részt a versenytárgyaláson. Az elmult esztendőkben a Tüzelőszerraktár igazgatósága és a világitási ügyosztály származásra való tekintet nélkül vásárolta azt a fát, amely minőségre és árra a legmegfelelőbb volt. Igy történt volna az idén is, de közben a felsőház költségvetési tárgyalása során Hadik János gróf és Waldbott Kelemen báró szóvátették a MÁV faszállitásait, követelvén, hogy az államvasutak hazai és ne importfát vásároljanak. A felsőházi vita arra az elhatározásra birta a polgármestert, hogy utasitására a világitási ügyosztál csak a hazai fát ajánló cégeket vette figyelembe és azokkal kötötte meg az 1800 vagon tüzifa szállitására a szerződést. Mint munkatársunknak Ózdy Lajos a Tüzelőszerraktár igazgatója kijelentette, a jelentkezett hazai cégek utján sikerült az egész téli szükségletet az importfánál olcsóbb árakon biztositani.

Uj kiirások

Vasbetonkerités munkákra a X. ker., Ceglédi-ut 1. sz. alatt lévő székesfővárosi központi tüzelőszerraktár területe körül. Határidő: 1930 julius hó 14. (hétfő) d. e. ½10 ó.

Utrendezési munkákra a II. ker. Pasaréti-uton. Határidő: 1930 julius hó 14 (hétfő) d. e. 12 ó.

Föld-, kőmives-, vasbeton- és elhelyező-, ács-, bádogos-, tetőfedő-, vasszerkezeti-, asztalos-, lakatos-, mázoló-, üveges-, burkoló-, szállásajtók-, vizvezeték- és csatornázási munkákra a IX. ker., Sertésvásártéren épitendő mérlegházaknál. Határidő: 1930 julius hó 15. (kedd) d. e. 11 ó.

Ács-, bádogos-, tetőfedő-, lakatos-, mázoló-, szines ólomüvegezési- és állványozási munkákra. Határidő: 1930 julius hó 15. (kedd) d. e. 11 ó.

Tetőfedő-, asztalos- és gumimunkákra az I. ker., Érdi-ut és Németvölgyi-ut sarkán épülő elemi iskolában. Határidő: 1930 julius hó 15 (kedden) d. e. ½10 ó.

Ács-, lakatos- és burkolómunkákra az I. ker., Érdi-ut és Németvölgyi-ut sarkán épülő elemi iskolában. Határidő: 1930 julius hó 16 (szerda) d. e. ½10 o.

Bádogos javitási munkákra az I. ker. Hieronymi-ut 1. szám alatt lévő Uj Szent János kórház elmebeteg osztályán. Határidő: 1930 julius hó 17 (csütörtök) d. e. ½10 ó.

Központi fütőberendezések átalakitása és bővitése a VIII. ker. Mária Terézia-tér 8. szám alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 julius hó 18 (péntek) d. e. ½10 ó.

Föld-, kőmüves- és elhelyező munkákra a VII. ker. Kazinczy-ucca 23. sz. alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 julius hó 18 (péntek) d. e. ½10 ó.

Téli sapkák szállitására az Autobuszüzem altiszti, gépkocsivezetői, kalauzi és munkásszemélyzete részére. Határidő: 1930 julius hó 19 (szombat) d. e. 11 ó.

Férficipők szállitására az Autobuszüzem altiszti, gépkocsivezetői, kalauzi és munkásszemélyzete részére. Határidő: 1930 julius hó 19 (szombat) d. e. 11 ó.

Föld, kőmüves, vasbeton és elhelyező munkákra a X. ker. Ihász-uccai elemi iskolában. Határidő: 1930 julius 19 (szombat) d. e. ½10 ó.

Homlokzattatarozási kőmüvesmunkákra. a VIII. Csobáncz-uccai elemi iskolában. Határidő: 1930 julius 19 (szombat) d. e. ½10 ó.

Bádogos munkákra a Szen László közkórházban. Határidő: 1930 julius 21 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Betonmunkákra a Bécsi-ut 888—92 sz. alatti bérházban. Határidő: 1930 julius hó 21 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Kőmüves- és elhelyezőmunkákra a III. ker. Lajos-ucca 34. szám alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 julius 22 (kedd) d. e. ½10 ó.

Burkoló munkákra a III. ker. Lajos-ucca 34. szám alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 julius 22 (kedd) d. e. ½10 ó.

Központi fütőberendezési munkákra a VIII. ker. Kun-uccai köztisztasági hivatalban. Határidő: 1930 julius 23 (szerda) d. e. ½10 ó.

Mükőmunkákra a X. ker. Maglódi-uton épitendő Horthy Miklós Szeretetotthonban. Határidő: 1930 julius 23 (szerda) d. e. ½10 ó.

Ácsmunkákra a III. ker. Lajos-ucca 34. szám alatti elemi iskolában. Határidő 1930 julius 24 (csütörtök) d. e. ½10 ó.

Bádogosmunkákra a III. ker. Lajos-ucca 34. szám alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 julius 24 (csütörtök) d. e. ½10 ó.

Butorberendezési munkákra a III. ker. Lajos-ucca 34. szám alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 julius 25 (péntek) d. e. ½10 ó.

Központi fütőberendezési munkákra a VII. ker. Hernád-ucca 42—46. sz. alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 julius 28 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Asztalosmunkákra a III. ker. Lajos-ucca 34. szám alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 julius 29 (kedd) d. e. ½10 ó.

Lakatosmunkákra a III. ker. Lajos-ucca 34. szám alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 julius 29 (kedd) d. e. ½10 ó.

Asztalosmunkákra a X. ker. Maglódi uton épitendő Horthy Miklós Szeretetotthonban. Határidő 1930 julius hó 30 (szerda) d. e. ½10 ó.

Hőszigetelő és válaszfal munkákra a X. ker. Maglódi-uton épitendő Horthy Miklós Szeretetotthonban. Határidő: 1930 julius hó 30 (szerda) d. e. ½10 ó.

Hőszigetelő és válaszfal munkákra a X. ker. Maglódi-uton épitendő Horthy Miklós Szeretetottotthon tüdőbetegépületében. Határidő: 1930 julius hó 31 (csütörtök) d. e. ½10 ó.

Bádogosmunkákra a X. ker. Maglódi-uton épitendő Horthy Miklós Szeretetotthon tüdőbetegépületében. Határidő 1930 augusztus hó 5 (kedd) d. e. ½10 ó.

Terasz- és tetőszigetelési munkákra a X. ker. Maglódi-uton épitendő Horthy Miklós Szeretetotthonban. Határidő: 1930 augusztus hó 5 (kedd) d. e. ½10 ó.

Betegszállitó felvonó szerelési munkákra az Uj Szent János kórház I. sz. belgyógyászati pavillonjában. Határidő: 1930 augusztus 6 (szerda) d. e. ½10 ó.

Szórakozás

ORION SZINHÁZ (Eskü-ut 1. Telefon: Aut. 831—02.) Személyzeti jutalomjáték. Hangos **Greta Garbo**-film: **A Végzet.** Michael Arlen: „A zöld kalap" cimü regénye nyomán, 10 felvonásban. Főszerepben: **Lewis Stone, John Gilbert** és **Douglas Fairbanks.** — **Akrobata táncok.** — **Fox hangos varieté.** — **Fox hangos hiradó.** — Előadások kezdete hétköznapokon fél 8 és fél 10, vasár- és ünnepnapokon fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. — Jegyelővétel az előadások megkezdése előtt egy órával.

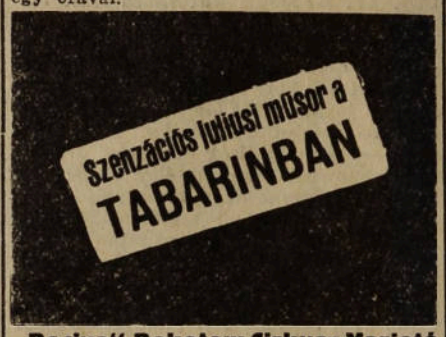

„Beciva" Beketow Cirkusz Varieté
Városliget Telefon: Aut. 183-35
A vezető juliusi műsor este 8 órakor és d. u. 4 órakor
10 KÜLFÖLDI ATRAKCIÓ!
Helyárak: esto 1 P-től 6 P-ig (utalvánnyal a fele), d. u. 50 fillértől 3 P-ig (utalványok nem érvényesek)

KAMARA MOZGÓ
(VII., Dohány-utca és Nyár-utca sarok)
Telefon: József 440—27.
Budapesten először
A havannai leány
Hangosfilmattrakció 8 felvonásban. Főszerepben: **Lola Lane** (a Fox Folies női főszereplője) és **Paul Page.** — **Hangos kisérő müsor.** — **Hangos hiradók.** — Előadások kezdete naponta 6, 8 és 10 órakor. Nyitott tető.

Schmidt Néparéna
Budapest legolcsóbb, legkellemesebb szórakozóhelye
Folytatólagos előadások d. u. ½4-től

NEMES GYULA
ok!. gépészmérnök, bel, cég, hat. eng. villanyberendezési vállalat é rádió c kkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-ÚT 95.
Szállitja
a legmegbizhatóbb üzem- és kenőanyagokat
Kristály benzint
világitó- és traktorpetroleumot, gázolajat
ROBUR
amerikai autó- és traktorolajokat.

HA PÉNZRE VAN SZÜKSÉGE
budapesti vagy budapest-környéki házra, telekre és épitkezésre, **gyorsan és előnyösen kaphatja hosszabb törlesztésre**
SOLTI LAJOS v. bankcégvezető által
Budapest, V, Gróf Tisza István (volt Fürdő)-u. 10

Margalit Andor és Ödön
okleveles mérnök, épitőmester, vállalkozók
BUDAPEST
I., KELENHEGYI-UT II. SZÁM.

KATZER
TELEFON: 539—14
ÉPITÉSI VÁLLALATA
I., SZIRTES-U. 3/b.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Szék.sfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: •J 463-39
OSZTÁLYOK:
TITKARSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BŐROSZTALY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITÁSI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

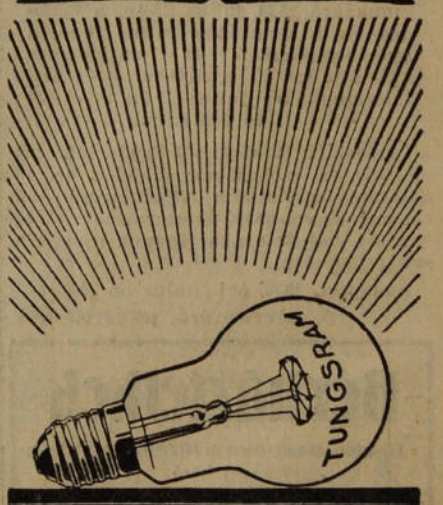

TUNGSRAM

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Telefon Automata 829-23 és Automata 817-92
Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu
A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Ütépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Drieso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállitását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

CSAKLOS ANDRÁS egyházi szobrász, oltárépitő és egyházmüvészeti templomrendező. Müterem **Budapest, IX., Kinizsy-utca 14. sz.** Római katholikus cég. Az első beszerzési forrása a régiből és kőből épült templomberendezési tárgyaknak. **Nem kereskedő.**

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dr. DOBY ANDOR.**
A gazdasági rovat szerkesztője: **RASKÓ OSZKÁR.**

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 29. szám Budapest, 1930 julius 19

UJ BUDAPEST

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár, Bpest, IV. Grof Károlyi u.8.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Fizetést?

Sipőcz polgármesternek a közigazgatási bizottság hétfői ülésén az üzemigazgatósági-tagi és a törvényhatósági tanácstagi javadalmazások ügyében tett kijelentése végre a helyes mederbe terelte a sokat vitatott problémát. A dolog természeténél fogva nem döntötte, nem is dönthette el a kérdést a polgármesteri kijelentés, bizonyos azonban, hogy a polgármester is azok közé sorozható, akik etikai és szociális alapon tiltakoznak az ellen, hogy az üzemigazgatósági és a törvényhatósági tanácsi tagság a mai sulyos időkben jövedelem legyen azok számára, akik a város érdekében kifejtett, mindenesetre értékes és hasznos munkásságukat meg akarják fizettetni.

A törvényhatósági tanácsi tagság és az üzemigazgatóságokban való részvétel csak állapot lehet, de nem foglalkozás. A közérdek szolgálatában állni csak etikai alapon lehet és amennyire összeférhetetlen az a fővárosi törvény, de minden alkotmányos érzék szerint is, hogy városatya pénzért kijárjon, éppen annyira összeférhetetlen ugy az alkotmányos érzékkel, mint a lelkiismerettel, hogy az adózók filléreiből fizetést vagy jelenléti dijakat kapjanak a városatyák.

Igaz, hogy a főváros ügyeivel intenziven való foglalkozás munkát jelent, nagy munkát, ugy a bizottságokban, mint a törvényhatósági tanácsban. Bebizonyosodott azonban az uj rend eddigi folyamata alatt is, hogy időben, az uj törvény által alkotott testületekben való részvétel nem jelent nagyobb elfoglaltságot, mint a régi törvény által kijelölt bizottságokban való tanácskozás. A törvényhatósági tanács egyelőre hetenként egyszer, akkor is csak három-négy óra hosszat ülésezik. Az üezmigazgatóságok havonként vagy kéthetenként fognak összeülni néhány órára. Szabad-e ezt a párórai elfoglaltságot egzisztenciális alapul tekinteni, olyan összeget osztva szét a szerencsés városatyák között, amely végösszegében jelentékeny milliókkal terheli meg a községi háztartást?

Döntés az üzemigazgatósági fizetések és jelenléti dijak tekintetében még nem történt, de más döntést, mint azt, amely kimondja, hogy a közérdeket csak önzetlenül és fizetés nélkül lehet szolgálni, a keresztény demokrácia jegyében elképzelni nem tudunk. Politikával csak az foglalkozhasson a budapesti városházán, aki városatyai mivoltát sem kijárási, sem fizetési alapon pénzszerzésre felhasználni nem akarja. Azok között a városatyák között, akik a mai kommunális életben értéket jelentenek, egy sincsen, akinek meg ne lenne a maga polgári foglalkozása, látható egzisztenciája. Azon kevesekért, akiknek létalapja eddig is rejtély volt, de akiket az első sorokban láttunk sürögni-forogni a fizetéssel kecsegtető stallumokért folyó harcban, nem fáj a mi fejünk és ne fájjon egyetlen párté sem.

Aki a fórumon mozog, tiszta tógában járjon, ám ezt a tógát senki számára nem vásárolhatja meg a főváros. Akik irányitói akarnak lenni a városházi közéletnek, kell, hogy foglalkozásuknál vagy diplomájuknál fogva olyan egzisztenciális alappal rendelkezzenek, amely a köznek általuk kivánt megterhelése nélkül megélhetésüket biztositja. Az üléseken való részvételt megfizettetni: erkölcstelenség!

Rendkivül aggályos az uj Rókus felépitésének elhalasztása – mondja a tiszti főorvos

Függetlenül az uj Rókus megépitésétől, sürgősen ki kell a Margit-kórházat bővíteni — A rendőri razziákon összefogott nemibeteg nőket kénytelenek szabadon engedni, mert a kórházakban nincs férőhely számukra — A Bakterológiai Intézet megnyitása, az iskolaorvosi intézmény decentralizálása, a szennyes vizvezetéki viz és egyéb aktuális közegészségügyi problémák

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A főváros közegészségi bizottságának legutóbbi ülésén általános feltünés közben vették tudomásul azt a tényt, hogy az uj fővárosi törvény értelmében a fővárosi tisztifőorvos nem tagja a X. ügyosztály mellé rendelt szakbizottságnak. Nem kétséges, hogy a közegészségi szakbizottságban *vezető hely illeti meg a tiszti főorvost*, nemcsak azért, mert az ő véleménye sokszor döntő fontosságu lehet, hanem azért is, mert hiszen *Csordás* Elemér dr., a főváros tiszti főorvosa fölötte áll a pártszempontoknak és mindig a közegészségügyi érdekek ért folytatott önzetlen küzdelmei népszerüvé tették őt a főváros egész közönsége előtt. Mivel a legutóbbi bizottsági ülésen, ahol több közegészségügyi szakkérdés került szóba, *Csordás tiszti főorvos nem volt jelen*, szükségesnek tartottuk őt megszólaltatni. Mindenekelőtt azt a kérdést vetettük fel, hogy Budapest székesfőváros közegészségügyi állapotainak javulása tekintetében a legközelebbi jövőben milyen események várhatók. *Csordás* Elemér dr. tiszti főorvos a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— A legközelebbi időben örvendetes események várhatók a főváros közegészségügyi állapotának megjavitását illetően. Az egyik nagyjelentőségü esemény *az uj székesfővárosi közegészségügyi és bakteriologiai intézet megnyitása*. Ez az intézet, amely a Gyáli-uton épült, különösen a fertőző betegségek tekintetében lesz fontos szerve a főváros közegészségügyi hadseregének. A megnyitás *szeptember közepén* lesz. A főváros ennek az intézetnek a megnyitásával Európa egyik legszebb és legmodernebbül berendezett intézetének jut a birtokába. Lehetségessé válik igen sok közegészségügyi szempontból fontos vizsgálatnak a lefolytatása, amit mindezideig nélkülözni kellett megfelelő épület hiányában.

— A másik örvendetes esemény *két tüdőbeteggondozó intézetnek a megnyitása*, ami uj, hatékony eszközöket jelent a tuberkulózis elleni védekzésben. Mind a két épületnek az épitési munkálatai folyamatban vannak. Az egyik a Kelenföldön, a másik pedig a zsufolt VII. kerületben nyilik meg.

— Fejlődési folyamat várható *az iskolaorvosi intézmény területein is*. Ez a fejlődés abban nyilvánul meg, hogy az iskola-szakorvosi rendelőket decentralizáljuk. A szülők és a tantestületek részéről ugyanis sok jogos panasz merült fel amiatt, hogy a fővárosi tanulóknak rendkivül nagy utakat kellett megtenniök, amig valamelyik szakorvosi rendelőbe eljutottak. Pl. a Kelenföldről a Krisztina-térre, a Zuglóból a belső VII. kerületbe kellett gyakran elfáradniok a szakorvosi kezelést igénylőknek. Most ezeket a rendelő intézeteket decentralizáljuk és pedig ugy, hogy *a hét különböző napjain a perifériákon is lesznek szakorvosi rendelések és igy a tanulók a lakásukhoz és iskolájukhoz közel fognak szakorvosi rendelésben részesülni*. Ez a decentralizálás rendkivül fontos elhatározás, ha tekintetbe vesszük, hogy ma Budapesten 87.000 gyermek áll iskolaorvosi felügyelet alatt.

Érdeklődtünk Budapest közegészségügyi állapotainak az alakulása iránt és megkérdezzük, hogy a *szennyes budapesti viz nem tartalmaz-e ujabban káros anyagokat?* Csordás tiszti főorvos válasza igy hangzik:

— *A legnagyobb örömmel* állapithatom meg, hogy a fertőző betegségek száma lényegesen csökkent. A legközelebbi jövőben némi rosszabbodás várható amiatt, hogy a nyaralásról és általában a vidékről hazajövő felnőttek és gyermekek egyaránt *vérhast* hoznak be a főváros területére. Ez azonban minden nyáron megismétlődik a vidékkel való élénkebb forgalom következtében. Az ok nyilvánvalóan az, hogy a vidéken a vizvezetéki és csatornázási viszonyok még nagyrészben egészen primitivek. Sok helyütt a vizvezeték és a csatornázás teljesen ismeretlen fogalom, de ismeretlen még az élelmiszereknek hatékonyabb ellenőrzése is.

— Ami a budapesti vezetéki vizet illeti, közegészségügyi szempontból két körülményt kell tekintetbe venni. Az egyik szempont az, hogy a publikum körében ellenszenvet vált ki a nem tiszta viz és ez az ellenszenv abban nyilvánul meg, hogy a közönség ugy mosdásra, mint ivásra *a kelleténél kevesebb vizet használ*. Ez közegészségügyi szempontból kétségkivül káros jelenség. A másik szempont — az a kérdés, hogy az egészségre *káros anyag van-e a vizben?* Erre a kérdésre a legteljesebb határozottsággal kijelenthetem, hogy káros anyag a vizben nincs és pedig *sem kémiai, sem bakteriológiai szempontból*.

A következő kérdésünk az uj Rókus tervének elejtésére vonatkozó hirekről szólott. *Csordás* tiszti főorvos ezeket mondotta:

— Az uj Rókus felépitésének az ügye elsősorban anyagi kérdés, ebben a vonatkozásban tehát nekem véleményem nem lehet. Én, mint a főváros tiszti főorvosa, kénytelen vagyok azonban aggályaimnak kifejezést adni arra az esetre, ha az uj Rókus felépitésének a terve valóban lekerülne a napirendről, vagy csak halasztást szenvedne is. Főként *két okból tartom rendkivül aggályosnak a halasztást*. Az egyik az, hogy a Rókus-kórházban uralkodó állapotok, amelyek az épület elavultságából származnak, tarthatatlanok. Ez a megállapitásom általános. A másik ok, ami miatt az uj Rókus-kórház felépitését minden rendelkezésre álló eszközzel szorgalmaznunk kell, *az ágylétszám kérdése*. Az ápolási dijak megállapitása körül tapasztalható zavarok nagy mértékben befolyásolják — és pedig károsan — a székesfőváros közegészségügyi helyzetét. Az ápolási költségektől való félelem miatt ugyanis nem tudunk helyet szoritani a kórházakban még azoknak sem, akiket pedig feltétlenül közérdekből kórházi ápolásra kellene kényszeriteni. Nem tudjuk pl. elhelyezni a rendőrség által a razziákon elfogott *nemibeteg nőket*, akiket kórházi ágyak hiányában szabadon kell eresztenünk, ami magától értetődően ezeknek a sulyos betegségeknek könnyü terjedését segiti elő. Sajnálattal kell megállapitanom, hogy az emelkedés ezeknek a betegségeknek a területein máris *aggasztó mértékben mutatható ki*. De nem tudjuk elhelyezni a tuberkulotikus betegeket sem, mert még a tuberkulotikus betegek

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ PALACKTEJBEN AZ ERO

felvételére alkalmas és esetleg rendelkezésre álló ágyakat sem merjük felhasználni épen az ápolási költségek tekintetében mutatkozó zavarok miatt.

— A másik ok, amely miatt nem lankadó erővel kell szorgalmazni az uj Rókus felépitését, — az a körülmény, hogy az uj Rókus felépitésével *egybe van kötve a Margit-kórház kibővitésének az ügye is.* A Margit-kórház kibővitése nemcsak a budaiak lokális érdeke, hanem közérdek is, mert hiszen a bővités révén az ágyak száma az egész főváros területére vonatkozóan emelkednék. Én tehát a magam részéről bátor vagyok azt a javaslatot tenni, hogy abban az esetben, ha az uj Rókus-kórház felépitése bármilyen okból — hacsak egyelőre is — akadályokba ütközněk, *határozza el a főváros törvényhatósági bizottsága a Margit-kórháznak a kibővitését — függetlenül az uj Rókus megépitésétől.* A Margit-kórház kibővitése már csak azért is rövid idő alatt megtörténhetnék, mert hiszen négymillió pengő tartalékolva van és ezt az összeget már most fel lehetne használni.

Csordás tiszti főorvosnak ez a rendkivül érdekes nyilatkozata remélhetően megmozgatja azokat is, akik a döntésre illetékesek. A tiszti főorvosnak a Margit-kórház kibővitésére vonatkozó sürgős inditványa *külön figyelmet érdemel.*

Miért nem lehetett eloltani a kénsavgyári tüzet?

Egy biztositási szaklap feltünő megállapitásai a fővárosi tüzoltóság bajairól

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az elmult hetekben tudvalevően kigyulladt és leégett a *Hungária Műtrágya- és Kénsavgyár*, amelynek égésével kapcsolatosan *érdekes megjegyzéseket* olvasunk az egyik biztositási szaklapban. A közlemény szerint *„a gyártelep legértékesebb része égett el, közte igen sok pótolhatatlan vegyipari gép és felszerelés, amelyek az európai legmodernebb alkotások közé tartoztak. Régi baj: nincs elég viz, a kézi fecskendők nem jól dolgoznak, ami most néhány milliójába kerül a biztositóknak. A poroltók nem szuperáltak, a viznyomás gyenge volt az ötemeletes kénsavkamrákhoz képest.“*

A biztositási szaklap szerint a négyóra hosszat tartó tüz megette a magyar intézetek gyárbiztositási dijának felét. Az eddigi megállapitások szerint másfélmillió pengőre becsülhető a tüzkár, 800.000 svájci frankra az üzemveszteségi kártérités. A forróság, a tüz, a három, a földtől háromemelet magasságig egy tömör lángban égő gyárépületet teljesen elöntötte, megemésztve a rábocsátot tengernyi vizmennyiséget.

A Hungária Műtrágya- és Kénsavgyár égése és ezzel kapcsolatosan a biztositási körökből felhangzó vádak a főváros tüzoltósága ellen nem mulhatnak el nyomtalanul és a polgármesteri városrendezési ügyosztály kötelességét teljesiti, ha ebben az ügyben *meginditja a vizsgálatot.* Miért nem volt megfelelő a viznyomás a tüzeset alkalmával? Miért nem rendelték el annakidején a szokásos gyári tüzrendészeti vizsgálatnál, hogy a gyár megfelelő viznyomásról tartozik gondoskodni, illetőleg megfelelő viztartályokról? Miért nem működtek szabályszerüen a viznyomás hiányában a fecskendők? Miért nem szuperáltak a poroltók, amelyeket az egyik tüzoltótiszt találmánya kapcsán, mint egyedüli csodaszert vett alkalmazásba óriási költséggel a főváros?

A kénsavgyári égés arra kötelezi a városrendezési ügyosztályt és a tüzoltófőparancsnokságot, hogy a gyárak tüzvédelmi berendezéseit *fokozott mértékben* vegye felülvizsgálat alá és razziázza végig. Bármennyire sirnak a gyárak, nem szabad *esztendőkre terjedő haladékot adni* a viznyomást fokozó készülékek beszerzésére, a közönség és a tüzoltóság érdekében *a legnagyobb eréllyel* kell a gyárakat rászoritani a tüzvédelmi berendezkedések modernizálására és tökéletesitésére. Külön vizsgálatnak kell indulnia a nem sikerült poroltás ügyében is, mert a fővárosnak igazán nincs, nem is lehet pénze nem funkcionáló berendezésekre.

A Székesfőváros tisztviselőinek Elegáns férfiruhákat mintaszerü kivitelben, kedvező feltételek mellett szállitanak Vidor és Dankovszky angol uri és egyenruhaszabók, Budapest, IV., Kecskeméty-utca 13. félemelet. Telefon: Aut. 840-27

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

WEINGRUBER IGNÁC
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Főtelep — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-65

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASARUGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333-60
Hid- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü füzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzárak, kovácsáruk stb

Lingel butorgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 4—6.
Művészi kivitelü széria és luxus butorok állandó kiállitása: Összerakható könyvszekrények, molymentes „Antimoly" ülőgarniturák, motornélküli vitorlázó repülőgépek.

Vitéz Siposs Sándor
Különleges száraz vegytisztitó és ruhafestő üzeme
HAJO-UCCA 12 TELEFON: Aut. 812-40
Munkáért házhoz küldök és elszállitom

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

STRAUB M. festéküzlete
Budapest, IV., Petőfi-tér 1
(Régi Piarista-épület)
Telefon: Aut. 884-26 Alapult 1854-ben

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., Rökk Szilárd-u. 20. — Telefon: József 439-91
Polg. tüzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruhaszállitás

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ES MUSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J. 382-27. BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 18.

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, II., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20.

KASS BÉLA
BUDAI VIGADÓ vendéglője és kávéháza
II., Szilágyi Dezső-tér 5.

TUNGSRAM
VÁLTÓÁRAMU BÁRIUMCSŐ

Városházi történetek

Jelentettük, hogy G a l l i n a tanácsnok édesapja, idősb. G a l l i n a Frigyes nyug. községi főjegyző, takarékpénztári igazgató, a pestmegyei H a j ó s községben a mult hét csütörtökén elhunyt. A haláleset nem érte váratlanul a gyászoló családot, napról-napra rosszabbodott az öregur egészségi állapota, az utóbbi napokat már eszméleten kivül töltötte. Fia a csütörtöki törvényhatósági tanács ülése után sietett le az ősi családi kuriába, de rajongással szeretett édesapját már csak a ravatalon látta viszont...

A temetésre koszorut küldött a polgármester, az elnöki ügyosztály, a segitőalap tisztviselőkara, számosan G a l l i n a barátai és tisztelői. Táviratilag fejezte ki részvétét a Fővárosi Rovatvezetők Szindikátusa, nemkülönben a Kemény Legények társasága, melynek hétfői ülésén N a g y Ferenc a kapitány, meghatott szavakkal emlékezett meg a kitünő tanácsnokot ért nagy csapásról. Szombaton volt a temetés, hétfőn az engesztelő szentmiseáldozat. Kedden foglalta el hivatalát G a l l i n a tanácsnok, első látogatója S i p ő c z polgármester volt, aki személyesen kereste fel gyászbaborult főtisztviselőjét, megindult szavakkal fejezvén ki hüséges munkatársának részvétét és együttérzését.

Az U j B u d a p e s t hüséges olvasóját vesztette el idősb. G a l l i n a Frigyesben. Szeretettel olvasta végig hetenként lapunkat, különös gyönyörüséget okozván neki, amit időnként fiáról irtunk. Az Alföld szivében, a drága magyar rónán, ahol becsületben és tisztességben élt le egy munkában és eredményekben gazdag emberéletet, nyugodjék békében elgyötört teste!

★

Ritka kitüntetés, ha valaki szobrot kap életében, még ritkább, ha nem országos nevü ember kapja, hanem szerény, munkás tisztviselő, akinek pályatársai rendelik meg faragott képét, hogy emléke, szelleme ne vesszen ki közülök. Ez a ritka és értékes kitüntetés jutott osztályrészül S o l t y Lajos nyugalmazott tanácsnoknak, akinek H o r v a y János által alkotott mellszobrát hétfőn délben leplezték le a középitési ügyosztály tanácstermében.

Ott voltak az ünnepségen S i p ő c z polgármester, B u z á t h alpolgármester, L o b m a y e r és K a r k a s tanácsnokok, a középitési ügyosztály teljes tisztviselői kara, élükön V é g h Gyula, W o s s a l a Sándor és L a v o t t a Gyula müszaki főtanácsosokkal. A társ müszaki ügyosztály részéről a beteg C s á r m a n n tanácsnok távollétében M o l n á r László, K i r á l y Kálmán és Z a i t z László müszaki főtanácsosok jelentek meg, ott volt a középitési ügyosztály jogi minősitésü tisztviselői kara is, élén H i l l e r főjegyzővel. A bizottsági tagok közül V e r e b é l y Jenő dr., P e r n d l Flóris vettek részt az ünnepségen, melynél szebbet, lélekemelőbbet keveset láttunk a városházán!

K a r k a s tanácsnok volt az első szónok, akinek intő jelére lehullott a lepel a gyönyörü bronzszoborról. Akik ismerik S o l t y Lajos egyéniségét — mondotta K a r k a s Rezső — például szerény magam is, közel egy negyedévszázad óta, jól tudjuk, hogy az ő csendes, szerény egyénisége, amely minden feltünést elkerül, kizárttá teszi azt, hogy itt egyéni hiuságról, vagy személyi kultuszról legyen szó. Ezt bizonyitja az is, hogy ezt a szobrot nem akkor állittattuk, amikor még hatalmának birtokában volt, hanem akkor, amikor távol a közélet zajától, jól megérdemelt nyugalomban éli életét. S o l t y Lajost nemcsak mi szeretjük, szereti az Uristen is. Megadatott neki, hogy örömmel, boldogsággal kisérhette szép családjának a fejlődését és megadatott neki az a ritka öröm, hogy az elmult napokban ünnepelhette szeretett édesanyjának n y o l c v a n n y o l c a d i k születésnapját!

A n g y a l f i Sándor törvényhatósági bizottsági tag, S á n d y Gyula müegyetemi tanár és O r b á n Ferenc tanár felszólalásai után S o l t y tanácsnok mondott köszönő szavakat, melyek végén könnybeborultan mondott köszönetet az ünneplésért az őszhaju tanácsnok. Az ünnepség végén S i p ő c z polgármester mondott még beszédet.

— Amikor ennek a szobornak a gondolata felmerült — mondotta a polgármester — akkor az ügyosztály tagjai és általában a főváros technikus társadalma nemcsak arra törekedett, nemcsak az volt a célja, hogy S o l t y Lajos kedves és szeretetteljes vonásait megörökittesse, hanem az, hogy ebben a teremben, ezekben az ügyosztályokban a székesfőváros egész müszaki és általános közigazgatásában lebegjen az a bensőség, az a szellem, amelyet S o l t y Lajos a székesfőváros adminisztrációjában képviselt. Ennek a szobornak nemcsak egyszerü képmásnak kell lennie, hanem szimbólumnak. Nem szabad elhalványodni annak a szellemnek, amelyet S o l t y Lajos képvisel. S o l t y Lajos szellemének, a közéleti puritánságnak, az alkotó készségnek a szelleme itt kell hogy lebegjen véges végig a főváros uj technikus nemzedéke előtt. A magyar technikus nemzedékre ezekben az időkben nagy hivatás vár. Reá vár az ország ujjáépitésének és felépitésének nagy problémája. Bizom abban, hogy S o l t y Lajos példája kiváló technikus nemzedéket teremt, amely hatalmas erővel és amellett becsülettel fog résztvenni az ország ujjáépitésének nagy munkájában!

Lelkes éljenzés és taps fogadta a polgármester szavait. Este az ügyosztály személyzete bankettre ült össze az Erzsébetvárosi Keresztény Kör helyiségeiben, melyen több pohárköszöntő hangzott el.

★

Gyásza van a városházi sajtóirodának: kedves kollégánknak, D u n a y Ödönnek, a Magyar Országos Fővárosi Tudósitó szerkesztőjének meghalt az édesapja, D u n a y József nyug. községi főjegyző, het-

Vissza kell állitani a mérnöki hivatalt!

A versenytárgyalások eldöntésének uj rendje még hazárdabbá teszi az egymást gyilkoló pályázókat — Hogyan játszák meg a vállalkozók az épitési terveken a munka kiadása után beállható változásokat — Az államnál egyesitették a szakminiszteriumok müszaki ügyosztályait, a városházán is meg kell szüntetni a jogi ügyosztályok müszaki alosztályait!

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Az uj törvény szerint a szakbizottságok véleményének meghallgatásával vagy anélkül a versenytárgyalásokat a polgármester dönti el, illetőleg ebbeli hatáskörét az alpolgármesterekre és a polgármesteri ügyosztályokat vezető tanácsnokokra ruházza. Ez a rend már átment a gyakorlatba és a legutóbbi nagy versenytárgyalásokat, az élelmiszer-nagyvásár irodaépületének és a maglódiuti szeretetotthon épitkezésének munkálatait már a polgármester itélte oda a legolcsóbb ajánlattevőknek. Az illetékes szakbizottság meghallgatása egyik esetben sem mutatkozott szükségesnek, mindkét esetben, nemkülönben a városrendezési ügyosztály utépitési alosztályában kiirt versenytárgyalásoknál az ügyosztály által végrehajtott technikai átszámitások után az ügyosztályvezető tanácsnok szakreferátuma alapján olyképen döntött a polgármester, hogy *a legolcsóbb ajánlattevőknek rendelte kiadni az egyes munkálatokat.*

Az uj rend százszázalékosan megfelel a törvény intencióinak és *elméletben* tökéletesen pótolja a régi rendszert, amikor a szakbizottságok javaslata alapján a főváros tanácsa itélte oda a munkálatokat. Gyakorlati szemüvegen nézve azonban a dolgokat, az uj rendszer a vállalkozások realitása és a közérdek szempontjából nem kevésbé sulyos veszdelmeket rejt magában, mint a régi. A nagy versenyfutás, az áraknak az önköltség alá való konkurálása, az önmagára való licitálás a városházi vállalkozásoknál jobban dühöng, mint valaha: a cél: *minden eszközzel, minden áron a legolcsóbbnak lenni*, megjátszani a legkisebb nüanszokat, az összeköttetést a tervező épitészhez, az épités közben felmerült változások árdifferenciáit, a talajviszonyokat, a robbantásra kerülő sziklákat, az aratási munkálatok után fellépő munkásbőséget. *A teljes irrealitás jegyében* folyó eme küzdelem ma még ki nem számitható bajokat zudithat ugy a vállalkozók, mint a főváros nyakába, de hol van a fék, amely a vesztükbe rohanó vállalkozókat visszatartsa, hol van a versenytárgyalások odaitélésénél mutatkozó olyan gátló eszköz, amely ezt *a vakmerő hazárdériát* ki tudja küszöbölni a városi munkák és szállitások tényezői közül?

Azok az intézkedések, amelyeket a középitési ügyosztály uj vezetője a technikai átszámitások elvégzése terén életbeléptetett olyképen, hogy a jövőben más szervek fogják intézni a beérkezett ajánlatok átszámitását és mások a munkálatok ellenőrzését, mindenesetre *helyes intézkedés, azonban* csak csepp a tengerben. Amig emberi gyengeség van olyan rendszert alkotni, amely a visszaélés, az összejátszás lehetőségét az egész vonalon kizárja, természetszerüen lehetetlen, azonban mindenesetre keresnünk kell azt a lehetőséget, amely az esetleges hibák és rendellenességek előfordulását a minimálisra redukálja. Az alábbiakban néhány efajta orvosságszert bátorkodunk ajánlani, amelyek, az e téren végzett alapos kutatásaink és kérdezősködéseink alapján, alkalmasak arra, hogy a versenytárgyalások eldöntésének igazságosságát elősegitsék.

Az első és legfontosabb tennivaló annak szigoru kimondása és megtartása, hogy amennyiben magasépitkezéseknél a tervező által készitett terveken a munka kiadása után változások történnének, ezen változások az ügyosztály által megállapitandó egységárakon *szigoruan leszámitolandók*, az ezekből származó esetleges megtakaritás *nem a vállalkozót, hanem a fővárost illeti.* Igen gyakran előfordul ugyanis, hogy az eredeti kiirásban meghatározott különleges épitkezési anyag vagy épitkezési mód az épitkezés folyamata alatt klimatikus viszonyokra vagy egyéb okokra való hivatkozással megváltozik, nagy örömére a hazardirozó vállalkozónak, aki ezen különleges anyag vagy épitkezési mód elejtését előre sejtvén, vagy összeköttetései révén meg is tudván, eredeti ajánlatában a munka ezen részére lehetetlen, az önköltségnél is alacsonyabb árakat hozott számitásba, elérvén ezáltal azt, hogy *végeredményben ő lett a legolcsóbb és ő kapta meg a munkát.* A hazardériának ezen türhetetlen rendszerét, a munka közben az épitkezési terven történő változások megjátszását, a versenytárgyalások döntésének igazságossá tétele céljából a legsürgősebben meg kell szüntetni!

Hogy a gyakorlatban effektive mit jelent a versenytárgyalásoknak a polgármester által való eldöntése, mi sem mutatja jobban, mint az egyik, több százezer pengőre rugó versenytárgyalás, ahol a döntést tartalmazó polgármesteri határozatot *az egyik tanácsnok irta alá*, aki rangban fiatalabb, mint azon ügyosztály tanácsnoka, amelynek hatáskörébe a szóbanforgó épitkezés tartozik. Természetes, hogy a polgármesteri hatáskörnek az uj törvény által megállapitott hihetetlenül nagy latitüdje fokozottabban lehetetlenné teszik a polgármester számára, hogy minden kisebb ügyre vonatkozó referátumot is meghallgasson és saját maga döntsön el, azonban ennek dacára *helytelennek kell tartanunk* a versenytárgyalási döntések *oly nagymértékü decentralizálását*, amely az uj törvény életbelépése kapcsán máris kialakult.

Még sulyosabban esik a latba a főváros müszaki személyzetének az a decentralizálása, amely szerint *jogi ügyosztályokban müködő mérnöki abteilungok minden müszaki ellenőrzés nélkül élnek és uralkodnak.* Ugyanez a rendszer kifejlődött *az államnál is*, ahol, szemben a békeállapottal, minden miniszteriumnak külön müszaki ügyosztálya keletkezett, szintén minden müszaki ellenőrzés nélkül. Ennek az állapotnak kóros kinövéseit azonban az államhatalom már kiirtotta azzal, hogy *a szakminiszteriumok müszaki osztályait közös nevezőre hozta*, olyképen, hogy valamennyi miniszteriumi müszaki szakosztály a kereskedelmi miniszteriumban szervezett *Középitési Igazgatóság* alá tartozik. A miniszteriális müszaki ügyosztályok tehát megkapták azt *a központi müszaki ellenőrzést*, amely nélkül közigazgatást és müszaki adminisztrációt zökkenők nélkül rendben tartani lehetetlen.

A polgármester, sem annak helyettesei a maguk jogi diplomájuk birtokában természetszerüleg nem mélyedhetnek bele azon apró müszaki nüanszokba, amelyeknek ismerete nélkül egy igazságos, a visszaéléseket a lehetőség szerint kizáró, a versenytárgyalásokat eldöntő rendszer megalapozása lehetetlen. *Előbb-utóbb komoly zavarokat fog okozni a főváros közigazgatásában* az ügyosztályi és üzemi müszaki testületek különállása és a müszaki ellenőrzéstől való mentessége is. Mindenképen indokolt tehát, hogy a legsürgősebben, legkésőbben azonban az uj törvényhatósági bizottság összeülése kapcsán *müszaki kézben egyesitessenek a főváros összes müszaki ügyosztályai, abteilungjai és kirendeltségei.* Tudjuk, hogy ez végeredményben a régi mérnöki hivatal visszaállitását jelenti, egy olyan intézmény reaktiválását, amelyet annak idején tulzott szakszerüsége miatt itéltek halálra. Azonban a gazdasági élet és az idők változása megmutatták, hogy a müszaki személyzet széttagozódása nem felel meg a közérdeknek és a közigazgatás érdekeinek *vissza kell térni tehát a régi plattformra!*

Az elnöki ügyosztály most foglalkozik az uj fővárosi státus megállapitásával, ennek kapcsán zökkenő nélkül hajtható végre a mérnöki hivatal visszaállitása, amelynek élén *alpolgármesteri rangban* állhat a főváros megfelelő müszaki képzettségü főhivatalnoka. Ha külön szervezet élére áll az alpolgármesteri rangot viselő mérnökember, ez a körülmény nem érinti a jogi képesitésü fogalmazói kar aspirációit a harmadik alpolgármesteri állásra. A mérnöki hivatal, magában foglalván a főváros egész, igazán kiváló technikus tisztviselői karát, kiküszöbölhetné a most divó rendszertelenséget, hibákat és használ nára lenne a fővárosnak, *anyagilag és erkölcsileg egyaránt.*

---

vennégyéves korában. A városházi rovatvezetők közül is sokan ismerték a magas, őszhajú öregurat, aki tipusa volt a mindig egyenes, soha meg nem alkuvó igazi magyar urnak. A fővárosi rovatvezetők baráti szeretettel fejezték ki részvétüket a sulyos csapás alkalmából kedves kollégájuknak.

*

Egyebekben csendes és üres a városháza. A főpolgármester a mult hét végén háromhetes üdülésre Reichenhallba utazott, ahonnan augusztus első napjaiban fog hazatérni bélatelepi nyaralójába. Wolff Károly is távol van Budapesttől: autón ment el családjával hosszabb külföldi turára. Buday Dezső Varsóban van vasuti kongresszuson. Lázár Ferenc a Tátrában, Szőke Gyula tuladunai birtokán, Petrovácz Gyula Londonban az inparlamentáris konferencián, Csilléry András egyelőre idehaza. Sipőcz polgármester is itthon van, a jövő héten fog talán néhány napra vidékre rándulni.

*

Betege is van a városházának: Csármann Ferenc tanácsnok szenvedett derékrándulást, olyan sulyosat, hogy ágyban kénytelen maradni, nem is lévén képes a talpára állni. Ennek ellenére folytatja hivatalos munkásságát, a referensek lakására járnak. Csármann tanácsnok a betegágyból vezeti a városrendezési ügyosztályt...

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Proczeller Bálint
kövező mester
Budapest, X., Korponai-u. 11.
Telefon: Kőbánya 74-81.

Bérháztelkek
a Fő-utca, Ganz-utca és Királyhegy-utcák között fekvő
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 16 négyszögöltől kezdve kaphatók. Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet-körut 32, d. u. 4–6 között. Telefon: J. 448–22.

Szivós László ácsmester, készit egyszerü és speciális ácsszerkezeteket
Bpest, IX., Üllői-út 63. Telefon: J. 300-07.

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
épület- és műlakatosok, redőny és napellenző gyára
BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.
Telefon: Aut. 852-59.
Készitményei:
Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök Napellenzőernyők minden kivitelben. Elsötétitő berendezések, kézi és motorhajtásra. Szinházi vasfüggönyök
Vasszerkezetek, épület- és műlakatosság

HUNGLER ISTVÁN
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 28.
TELEFON: József 301-32.

Mátyássy Antal és Fia
Cégtulajdonos: MÁTYASSY REZSŐ
MÁZOLÓ- FESTŐMESTER
Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330–77

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644–31
Nagykovácsi, Pest-megye

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KÁROLY-KÖRUT 13, I. EMELET
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

KELE MIHÁLY
épület asztalosmunkák, bútorok és iskola berendezések gyára
Budapest, Örömvölgy-u. 38-40
Telefon: József 312–98.

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FŰTÉS-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

BICELLA
Ultraviolett-sugarakat átbocsájtó drótüvegpótló
Lakosztályok, lég- és napfürdők, garázsok, gyári-üzemek, istállók, baromfiólak, gazdasági épületek, kiállitási csarnokok, kerti melegágyaknál és mindenütt, hol eddig ablaktőrés elkerülhetetlen a BICELLA törhetetlenségénél fogva előnyösen használható.
Kérjen mintákat és árajánlatot!
KUNSTÄDTER VILMOS
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7. SZ.

Hirek

Gál Jenő és a gyakorlati problémák. A városházi élet kánikulai szürkeségébe rikitó szinfoltot hozott az a fellebbezés, amellyel *Gál* Jenő dr., a demokraták elszánt bajvivója az összes lehetséges helyeken megfellebezte, megpanaszolta és megtiltakozta a fővárosi örökös tagok választását. Hogy a közigazgatási bíróság a panasz tárgyát illetően miképpen fog határozni, nem tudható, nem is ildomos bírói ítéletnek jóslatokkal elébe vágni, bár az bizonyos, hogy amennyiben meg is semmisitené a közigazgatási bíróság a főváros törvényhatósági bizottságának választási eljárását, a főváros közgyülése az esetleges uj választások alkalmával sem fogja *Gál* Jenőt az örökös tagok közé választani, még *Lédermann* Mór helyére sem — bár nem tudjuk, hogy az összes körülmények figyelembevételével — ez a csere nem volna-e kellemes és kedvező... Az érem ezen oldalával tehát nem foglalkozunk, tisztelettel megkérdezzük azonban, nem volna-e helyesebb, ha *Gál* Jenő és általában az egész demokrata ellenzék, nagybecsü érdeklődésével nem a mondvacsinált közjogi problémákat fujná fel állandóan elefánnttá, hanem értékes vajudásából az efajta fellebbezés-egerecskéknél nagyrahivatottabb és gyakorlatibb eredményeket hozna világra. Az efajta donkizsotti harcok nem érdekelnek bennünket, de hidegen hagyják a közönséget is, amely a közjogi handabandázásnál szivesebben venné, ha például a boletta-rendszernek a kenyérdrágulásra vonatkozó hatását tenné szóvá a Lipótváros tulhangos fiskálisa. Látszatharcok látszateredményekért és műfelháborodások képzelt sérelmekért, csinadratta hirlapi cikkek a napisajtóban: vérszegény fegyverzet egy olyan hadjárat számára, amelyet a csepeli eredmények után a főváros meghóditására akar inditani a *Fábián* Béla vezérkari főnöksége mellett működő demokrata tábor. Tessék a kartellek ellen küzdeni, tessék a szükséglakások épitését forszirozni, szintvallani a községi üzemek kérdésében: ezt várja a főváros közgyülésének többsége *Gál* Jenőtől és társaitól. Ezek a görögtüzes fellebbezések, reklámizü rendkivüli közgyülések arra sem alkalmasak, hogy tiszavirág-életü fellobbanásukban injekciókat jelentsenek a gyakorlati eredményeket követelő demokrata választóközönség számára.

Befejezik a Regnum Marianum templomának épitését. A Regnum Marianum egyházközség belső életében duló áldatlan harcok szomoru következményeként megakadt a városligeti templom épitkezése, amelyet még 1926-ban a főváros támogatásával és a hivek önkéntes adakozásából kezdtek el épiteni. A féligkész épületet azóta eső áztatja, vihar veri, veszélyeztetve az eddig befektetett tetemes épitési költségeket. Az egyházközség képtelen lévén az épitkezést saját erejéből folytatni, most azzal a kéréssel fordult a fővároshoz, hogy mint kegyur, *nyujtson anyagi lehetőséget az épitkezés ideiglenes folytatására.* Az egyházközség vezetősége kijelentette a fővárosnak, hogy a további épitkezést és az épület befejezésének költségeit magára vállalja és mindent elkövet, hogy az mielőbb megtörténhessék. A tervező műépitész bevonásával megállapitotta a főváros, hogy a legsürgősebb kiképzési munkálatokra még *400.000 pengőre van szükség*, aminek kiutalása meg is fog történni, arra való tekintettel, hogy a már eddig elköltött összeggel ez a hozájárulás nem haladná tul a főváros törvényhatósági bizottsága által még 1926-ban jogerősen megszavazott 1,000.000 pengős épitkezési hozzájárulást.

TÜSKÉK

A királyi tanácsos

Ezt a poétikus cimet bátorkodunk adni cikkecskénknek, mely valóban alkalmas arra, hogy a családi tüzhely melegét árassza Hoffmann Mihály királyi tanácsos személye körül. A házi tüzhelyről van szó, a királyi tanácsos ur szükebb pátriájáról, a családi együttesbe összeforrt füszerkereskedőkről, akiknek szaklapja a tüzhely melegét árasztja közleménye körül abból az alkalomból, hogy a királyi tanácsos ur a fővárosi ásványvizüzem igazgatóságába került.

A költői lendületü cikkely, amely Hoffmann Mihály neve mellől sohasem felejti el annak megemlitését, hogy ő királyi tanácsos, közli velünk, hogy eredetileg ugy volt, hogy Hoffmann Mihály az élelmiszerüzem igazgatóságába kerül és a Nemzeti Demokrata Párt ide is jelölte. „A törvényhatósági tanács — olvassuk tovább szóról-szóra a közleményben — ahogy kijelentette, bármily nagy tisztelettel viseltetik is Hoffmann Mihály királyi tanácsos személye iránt, de mert ezen igazgatósági tagsági helynek általa történendő betöltésénél összeférhetetlenséget látott, Hoffmann Mihályt az ásványvizüzem igazgatóságába választotta. Az összeférhetetlenséget ugy magyarázzák, hogy Hoffmann Mihály királyi tanácsos, aki a Füszerkereskedők Országos Egyesülete elnöke, mint törvényhatósági bizottsági tag, az élelmiszerüzem megszüntetését követelte és követeli és a megszüntetés érdekében állandó agitációt fejtett ki. Aki pedig, mint törvényhatósági bizottsági tag az üzem fennállása ellen agitál, az mint az üzem igazgatósági tagja, az üzem prosperálása érdekében nem fejtheti ki azt a munkát, amit az üzem érdeke megkiván.“

Az összeférhetetlenséget illetően teljesen és tökéletesen igaza van a füszerkereskedői szaklapnak, noha mi összeférhetetlenséget látunk abban is, hogy a királyi tanácsos ur, az élelmiszerüzem konok ellensége, közgyülések alkalmával olyan élvezettel kavargatja a büffében az élelmiszerüzemi kávét és harapja hozzá az élelmiszerüzemi kolbászocskát, hogy az élelmiszerüzem ellen harcoló füszerkereskedőknek vérbeborulna a szemük, ha elnökük ezen élvezetét szemtől-szembe láthatnák. Most azonban nem erről van szó. Arról van szó, hogy a törvényhatósági tanács mikor és mi módon jelentette ki, hogy tisztelettel viseltetik Hoffmann Mihály királyi tanácsos személye iránt?

Hogy tisztelettel kell viseltetnie, az egyáltalában nem kétséges, aminthogy a törvényhatósági tanács valamennyi bizottsági tag személye iránt tisztelettel viseltetik. De miért viseltetik éppen a királyi tanácsos személye iránt különös tisztelettel abból az alkalomból, hogy nem választották őt be az élelmiszerüzem igazgatóságába? Mikor és hogyan történt a törvényhatósági tanács részéről ennek a tiszteletnek azon kijelentése, amelyről a füszerkereskedői szaklap megemlékezik?

Sürgősen választ kérünk erre a kérdésre, mert ellenkező esetben azt kell hinnünk, hogy a királyi tanácsos ur személye iránt a törvényhatósági tanács részéről nyilvánitott tiszteletről szóló hir egyike azoknak a hirlapi kacsáknak, amely ugylátszik, már a szaklapokat is kezdi kánikula idején megfertőzni. Egyebekben pedig üdvözöljük a választás kapcsán az ásványvizüzemet, amelynek igazgatóságában a királyi tanácsos ur minden bizonnyal páratlan ügybuzgalmat fog a megfelelő nagy szakértelemmel kifejteni.

A Tattersall dolga

Nemzeti ajándék az Ügetőverseny Egyesületnek?

Az *Ügetőverseny Egyesület* tudvalevően kénytelen mostani pályájáról eltávozni, mert a telektulajdonos MÁV azzal az indokolással, hogy a területre neki van szüksége, a bérleti szerződést felmondta. A pálya nélkül maradt egyesület a Tattersall bérletére tett ajánlatot a fővárosnak, azt igérvén, hogy 2.400.000 pengőt ruház a versenypálya épitésébe. 100.000 pengő készpénzzel járul a lóvásár áthelyezésének költségeihez, átveszi a Tattersall összes tisztviselőit.

Az egyesület ajánlata elfeledkezik a bérfizetésről, ezzel szemben azt igéri, hogy 15 esztendő mulva az összes felépitményeket és berendezést ingyen engedné át a főváros tulajdonába olyképen, hogy 15 év mulva a főváros tetszése szerinti bért állapithatna meg az ügetőversenypálya számára. Az illetékes városrendezési ügyosztály *a törvényhatósági tanács első őszi ülése elé terjeszti az egyesület ajánlatát* azzal a javaslattal, hogy a főváros járuljon hozzá a Tattersall megszüntetéséhez annál is inkább, mert a lóvásártéri forgalom a marhavásártéren, ahova azt áthelyeznék, *jelentékenyen nagyobb lesz.*

Kérdés azonban, hogy a törvényhatósági tanács és a törvényhatósági bizottság közgyülése *hozzá fog-e járulni az ügyosztályi előterjesztéshez.* Emlékezetes mekkora harcot vivott, még pedig hiába, a Lovaregylet 1920-ban, hogy régi, időközben felszántott pályáját visszakapja és hogy *mennyire sikertelenek voltak* ezek a harcok, mi sem bizonyitja jobban, minthogy a lóversenyekkel a *rákosi rétekre kellett kimenni.*

Kérdéses ilyen körülmények között, hogy a városrendezési vonalakba eső több millió pengő értéket reprezentáló telket, amely közmüveivel és megközelithetőségével *jelentékeny jövedelemszaporulatot* biztositana az egyesületnek, hajlandó-e a törvényhatóság *majdnem ingyen* átengedni, mert a százezerpengős vásártéri áttelepitési költség igazán nem mondható hozzájárulásnak, arról nem is beszélvén, hogy a fővárost hidegen hagyja, mennyit akar létesitendő pályájába az Ügetőverseny Egyesület befektetni. Ha a Tattersallra nincs szükség, aminthogy *vajmi kevés szükség van rá lovardástól és mindenestől*, szüntesse meg azt a főváros, parcellázza a telketet, amelyek ott négyszögölenként legalább 2—300 P értéket képviselnek és *ne adjon nemzeti ajándékot az Ügetőverseny Egyesületnek!*

Schmidt Néparéna
Budapest legolcsóbb, legkellemesebb szórakozóhelye
Folytatólagos előadások d. u. 1/2 4-től

Kiadó lakások!
Bimbó-utca 1–3–5. szám
(szemben a Statisztikai Hivatallal)
egy-egy 3-, 4- és 5 szobás lakás hallal,
ugyanitt üzlethelyiségek
Margit-körut 43. sz. házban
4 szobás lakás hallal
Elegáns kivitel. Olcsó bérek!
Bővebbet a helyszinen vagy telefonon: A. 29-29.

Nagy Ferenc autóvillamossági üzeme Budapest, VIII., Gólya-U. 22.
Automobil önindítómotorok, dinamók, fényszórók, rányjelzők és akkumulátor-telepek készitését és szakszerü pontos javitását vállalom, olcsó árak mellett.

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és mülakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

Boldog jövőt biztosit családjának
ha Budán a villamosnál fekvő közmüves, gyümölcsös telkeinkből öt évi törlesztésre vásárol
Bővebbet: **SOLTI LAJOS** bankcégvezetőnél
Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 10.
Telefon: Aut. 800—95
Nem közvetités! Jutalék nincsen!

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c
Telefon: Automata 510—71.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 31
TELEFON: Lá 2-32

Vitál András má- és épületlakatos
Budapest, VII., Angol-utca 2/b. Telefon: József 394-68.

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428-25

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

„CYKLOP“
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

„BECIWA“
BEKETOW CIRKUSZ
VARIETÉ
Városliget. — Telefon: Aut. 183-35.
A vezető juliusi müsor
este 8-kor és d. u. 4-kor
10 külföldi atrakció
Helyárak:
Este 1 P-től 6 P-ig (utalvánnyal a fele), délután 30 fillértől 3 P-ig (utalványok nem érvényesek)

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Nejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.
Ügyeljünk a címre

HLATKY JÓZSEF
okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395—78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
müköáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BÚTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszóli ára küldök

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
Palka József
Magyarország ezüstkoszoros üvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon · J. 302-28 Alapittatott 1894

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

SIMKO ANTALNÉ
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ
ÜVEG-ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

ERDÉLYI
udvari fényképész
MŰINTÉZETE
IV., Semmelweis-u 2.

BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-ÚT 95.
Szállitja
a legmegbizhatóbb üzem- és kenőanyagokat
Kristály benzint
világitó- és traktorpetroleumot, gázolajat
ROBUR
amerikai autó- és traktorolajokat.

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest,
VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 907—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

GAZDASÁGI ÉLET

Mi lesz a Pedagógiai Filmgyárral?

A közgyülési felmentvény megadása után felmondottak a részvénytársaság valamennyi alkalmazottjának — Fodor Miklós szakértelmétől függ az intézet anyagi és kulturális prosperitása

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A Pedagógiai Filmgyár közgyülése és ujjáalakitott igazgatósága megadta azokat a felmentvényeket, amelyek a kereskedelmi törvény értelmében a részvénytársasági életben szükségesek, likvidálva ilyképpen azt a virtcsaftot, amely annyira kiáltó példája volt annak, hogy hogyan nem szabad községi üzemet vezetni. A közgyülés megadta a távozó vezérigazgatónak, Ágotay Bélának a szépségflastromot is, midőn Purébl Győző dr., tanácsnok inditványára köszönetet szavazott eddigi működéséért. Az uj igazgatóság, melynek elnökévé Neményi Imre dr., nyug. kultuszállamtitkárt választották, a részvénytársaság összes alkalmazottainak, közöttük Ágotay igazgatónak is felmondott, hogy ilyképpen tiszta helyzetet teremtsen a várható uj intézkedések és szerződtetések számára.

A Pedagógiai Filmgyár ügyeinek rendbehozatalára szerződtetett kiváló filmszakértőnek, Fodor Miklósnak ideiglenes szerződése lejár három hét mulva és igy rövidesen előáll az a helyzet, hogy a milliós inveszticiókat magában foglaló Pedagógiai Filmgyárnak egyetlen alkalmazottja sem lesz, aki ne volna felmondásban. Hogy likvidálni fogja-e a főváros a filmgyárat vagy lehetőséget nyujt arra, hogy hivatását betöltse, ma még teljesen bizonytalannak látszik, különösen a nyári szünetben, amikor minden illetékes faktor nyári szabadságidejét tölti. Bizonyos azonban, hogy Fodor Miklós végleges szerződtetését el kell intézni, még pedig a legsürgősebben. Az Amerikában is kiváló hirnevü magyar filmszakember Budapesten való tartása olyan érdeke a fővárosnak, de az egész magyar filmszakmának is, hogy mindenképpen itthon kell őt tartani, annál is inkább, mert a Pedagógiai Filmgyárban a rendcsinálás eddigi eredményei is az ő energiájához és szakértelméhez füződnek.

Más lapra tartozik, hogy mi lesz a jövőben a Pedagógiai Filmgyár hivatása, megmarad-e az oktatófilmek előállításánál vagy bekapcsolódik-e a hangosfilmgyártásba. Az a szeretet, amelylyel a Keresztény Községi Párt és annak elnöke, Wolff Károly dr. tekintették eddig is a Pedagógiai Filmgyár kulturális misszióját, biztositék arra vonatkozóan, hogy a filmgyárban és annak inveszticiójában rejlő nagy anyagi és kulturális értékek nem fognak elveszni, hanem azokat a jövőben Fodor Miklós okos és tehetséges vezetése mellett lehet majd hasznositani.

Éber vagy Belatiny?

Kérdések a Szerkesztőhöz

Amennyiben Éber Antalt sajnálatos autóbalesete nem gátolta volna meg abban, hogy elmenjen a Kereskedelmi és Iparkamara elnökválasztó közgyülésére, tartózkodott volna-e a szavazástól és amennyiben nem tartózkodott volna, önmagára szavazott volna-e vagy Belatiny Arturra?

Amennyiben Belatiny Artur nem teszi meg Éber Antalnak azt a szivességet, hogy az elnökségről lemondjon véglegesen Éber Antal javára, vagy hogy a legrosszabb esetben uj választásnak tegye ki magát, van-e remény arra a közel jövőben, hogy Éber Antal bekerüljön a felsőházba?

Amennyiben a fenti szivességet Belatiny Artur mégsem tenné meg, az őszi községi választások alkalmával melyik listán fog Éber Antal a törvényhatósági bizottságba bejutni, tekintettel azokra a szakadékokra, amelyek őt valamennyi közgyülési párttól elválasztják?

Érdemes volt-e ezek után Éber Antalnak a Kereskedelmi és Iparkamara helyett a községi üzemek ellen esztendők óta harcolnia és agitálnia?

A Helyiérdekü ügye. A Helyiérdekü eladási opciójával rendelkező luxemburgi bankház ügyvédje, *Friedmann* Ignác dr. kormányfőtanácsos az elmult napokban tisztelgett *Sipőcz* polgármesternél, arra kérvén őt, hogy a többségi pártok szakértői bizottságainak jelentése és a főváros tanácsának véleménye kapcsán, tegyen ellenajánlatot a főváros a Helyiérdekü Vasut eladó részvénytömbjére. A polgármester a *Hév-ügyet a közlekedési szakbizottság elé utalta*, amely a nyári szünet után fogja véleményét nyilvánitani a törvényhatósági tanács és a polgármester számára, hogy megvásárlandónak tartja-e a Helyiérdeküt.

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-ut 7.

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben.
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyit.
M. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 72.455/1924. sz. körrendelet.
M. kir. kereskedelemügyi miniszter 92.062/XX 1925. sz. rendelet

Munkácsy Ernő
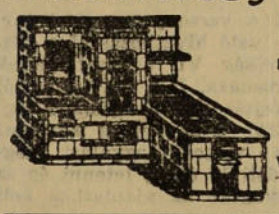
épület- és mülakatosmester, takarékkályha- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39
Tel.: J.312—80

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35
Telefon: József 429—43.

Kovács Oszkár
BÁDOGOSMESTER
érckoporsó és temetkezési cikkek késztője
BUDAPEST, IX., TELEPY-UTCA 14
Telefonhivó: J. 145—45.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: J. 463-39
OSZTÁLYOK:
TITKÁRSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BÖROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITÁSI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világitó- és traktorpetróleum
gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel.: Aut. 928-32.

URIKÁNY-ZSILVÖLGYI MAGYAR KŐSZÉNBÁNYA R.-T.
BUDAPEST, V., NÁDOR U. 12
TELEFONSZÁM: AUT. 212—56
KŐBÁNYAÜZEM: TÁLLYA (Zemplén megye)
SZÁLLIT MINDENNEMŰ
FARAGOTT ÉS ZUZOTT KÖVET

Tüzveszély esetén biztos védelmet nyujt a
„MINIMAX"
az egész világon ismert legtökéletesebb kézi tüzoltó készülék. Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. Kezelése igen egyszerü
Normál- és fagymentes tipusok, száraz por-, hab- gázoltó készülék. Nagyteljesitményü habgenerátorok és habmozsarak.
Speciális készülékek autók, garageok, motorcsónakok, repülőgépek stb felszerelésére.
Magyar gyártmány.
Gyár és iroda: BUDAPEST, VI., RÓZSA-U. 85.
Telefon: Aut. 237—31.
Magyar Minimax R.-T.
tüzoltókészülék gyára

SHELL BENZIN OLAJ

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bel. cég, hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

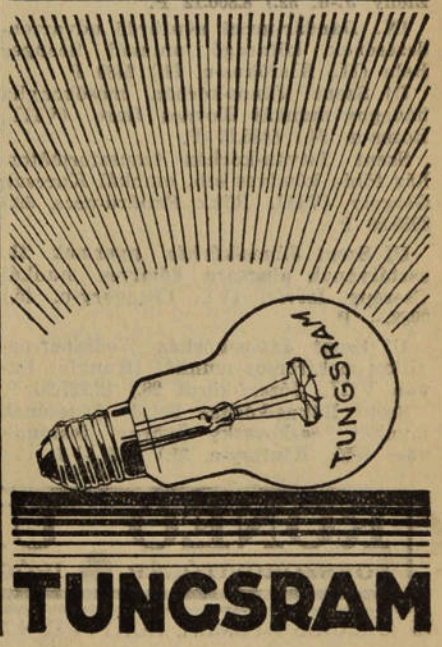

TUNGSRAM

vállalkozás

Uj kiirások

Gyalogutaszfaltozási munkálatokra az I. ker., Alkotás-ucca, Enyedi-ucca és Fery Oszkár-ucca között levő utszakasz részére. Határidő: 1930 julius hó 21. (hétfő) déli 12 óra.

Bádogos munkákra a Szen László közkórházban. Határidő: 1930 julius 21 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Betonmunkákra a Bécsi-ut 888—92 sz. alatti bérházban. Határidő: 1930 julius hó 21 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Kőműves- és elhelyezőmunkákra a III. ker. Lajos-ucca 34. szám alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 julius 22 (kedd) d. e. ½10 ó.

Rozskorpa, buzakorpa és takarmányliszt értékesitésére a m. kir. államrendészeti szervek budapesti 2. sz. élelmiszerüzeme versenytárgyalást hirdet. Határidő: 1930 julius hó 22. d. e. 9 ó.

Burkoló munkákra a III. ker. Lajos-ucca 34. szám alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 julius 22 (kedd) d. e. ½10 ó.

Központi fütőberendezési munkákra a VIII. ker. Kun-uccai köztisztasági hivatalban. Határidő: 1930 julius 23 (szerda) d. e. ½10 ó.

Műkőmunkákra a X. ker. Maglódi-uton épitendő Horthy Miklós Szeretetotthonban. Határidő: 1930 julius 23 (szerda) d. e. ½10 ó.

Ácsmunkákra a III. ker. Lajos-ucca 34. szám alatti elemi iskolában. Határidő 1930 julius 24 (csütörtök) d. e. ½10 ó.

Bádogosmunkákra a III. ker. Lajos-ucca 34. szám alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 julius 24 (csütörtök) d. e. ½10 ó.

Butorberendezési munkákra a III. ker. Lajos-ucca 34. szám alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 julius 25 (péntek) d. e. ½10 ó.

Központi fütőberendezési munkákra a VII. ker. Hernád-ucca 42—46. sz. alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 julius 28 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Asztalosmunkákra a III. ker. Lajos-ucca 34. szám alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 julius 29 (kedd) d. e. ½10 ó.

Vasgerenda szállitási munkákra a X. ker., Ihász-ucca 27. sz. elemi iskola részére. Határidő: 1930 julius hó 29. (kedd) d. e. fél 10 ó.

Lakatosmunkákra a III. ker. Lajos-ucca 34. szám alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 julius 29 (kedd) d. e. ½10 ó.

Asztalosmunkákra a X. ker. Maglódi uton épitendő Horthy Miklós Szeretetotthonban. Határidő 1930 julius hó 30 (szerda) d. e. ½10 ó.

Hőszigetelő és válaszfal munkákra a X. ker. Maglódi-uton épitendő Horthy Miklós Szeretetotthonban. Határidő: 1930 julius hó 30 (szerda) d. e. ½10 ó.

Hőszigetelő és válaszfal munkákra a X. ker. Maglódi-uton épitendő Horthy Miklós Szeretetottotthon tüdőbetegépületében. Határidő: 1930 julius hó 31 (csütörtök) d. e. ½10 ó.

Bádogosmunkákra a X. ker. Maglódi-uton épitendő Horthy Miklós Szeretetotthon tüdőbetegépületében. Határidő: 1930 julius 31 (csütörtök) d. e. ½10 ó.

Bádogosmunkákra a X. ker. Maglódi-uton épitendő Horthy Miklós Szeretetotthonban. Határidő 1930 augusztus hó 5 (kedd) d. e. ½10 ó.

Külső csatornázási-, belső csatornázási-, központi gőzfütő berendezési-, teherfelvonó berendezési-, vizvezetéki-, villamos világitási berendezési munkára a IX. ker., soroksári Dunaág közelében létesitendő élelmiszer nagyvásártelep csarnok- és irodaépület részére. Határidő: 1930 augusztus hó 5. (kedd) d. e. 10 ó.

Terasz- és tetőszigetelési munkákra a X. ker. Maglódi-uton épitendő Horthy Miklós Szeretetotthonban. Határidő: 1930 augusztus hó 5 (kedd) d. e. ½10 ó.

Padlóburkolati munkákra a IX. Bakáts-téri szülészeti és nőgyógyászati kórház részére. Határidő: 1930 augusztus 6. (szerda) d. e. fél 10 ó.

Betegszállitó felvonó szerelési munkákra az Uj Szent János kórház I. sz. belgyógyászati pavillonjában. Határidő: 1930 augusztus 6 (szerda) d. e. ½10 ó.

Járdakészitési munkákra az I., Lenkeuti elemi iskola és óvoda részére. Határidő: 1930 augusztus hó 7. (csütörtök) d. e. fél 10 ó.

Kavicsolási munkákra az I., Lenkeuti elemi iskola és óvoda részére. Határidő: 1930 augusztus hó 7. (csütörtök) d. e. fél 10 ó.

Kőmives tatarozási munkálatokra a VIII. ker., Szent Rókus-közkórház udvari homlokzata részére. Határidő: 1930 augusztus hó 11. (hétfő) d. e. fél 11 ó.

A székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák

Váci-ucca 43. sz. alatti leánygimnázium központi fütőberendezés Törs és Ormai, VII., Szilágyi-ucca 3. 41.013.72 P.

A II. ker. Marcibányi-téri polg. iskola központi fütőberendezése, Tholt István (II., Donáti-ucca 26.) 17.902.10 P.

Horthy M. szeretetotthon kórház épületének vasmunkái Vasgerendákat árusitó rt. (Podmaniczky-u. 29.) 85.692 P.

Ugyanott ácsmunkák (Hellebrand János (VII. Egressy-ut 27.) 5709.20 P.

Ugyanott föld, kőmives stb. munka Teleki, Katona, Varjas (IX. Vaskapu-ucca 31.) 572.511.45 P.

Kén-uccai elemi iskola központi fütőberendezés Schuller József (VI., Gr. Zichy J.-u. 32.) 8.300.12 P.

IX., Dandár-uccai népfürdő udvarrendezésének kőfaragó munkái Seenger Béla (II., Kisrókus-u. 21.) 2480 P.

Uj Szent János-kórház mosókonyha bádogos munkái Kovács Imre (VIII., Rózsa-u. 84.) 6485.17 P.

Szent István-kórház transzformátorház föld-, kőmives stb. munkái Kurcsák Gergely (VIII. Rökk Szilárd-ucca 39.) 3953.80 P.

Uj Szent János-kórház gyermek tb. osztályának alagsora kőmives munkái Cserépy István (VI., Csengery-u. 45.) 3988.— P.

Uj Szent János-kórház Wodianer-pavillon elektromos munkái (Hungler István VIII., József-körut 28.) 12.227.26 P.

Szent Rókus-kórház belső festésének munkái Leszkovszky György festőművész (IX., Kinizsy-u. 31.) 4000.— P.

Horthy M. szeretetotthon kórházépületének kőfaragó munkái Müller Rezső (IX. Vágóhid-ucca 18.) 67.805.50 P.

Horthy M. szeretetotthon tüdőbeteg épületének föld, kőmives stb. munkái Szücs Jenő (VIII., Szentkirályi-u. 35.) 252.052.60 P.

Föld-, kőmives-, elhelyező- és vasbetonmunkát a soroksáriuti élelmiszernagyávásártelep iroda épületénél: Varjas Gyula 390.000 P.

Szigetelőmunkát ugyanott: Helvey Tivadar 53.478 P.

Bádogosmunkát ugyanott: Tollár Lajos 3144 P.

Műkőmunkát ugyanott: Róna György 13.225 P.

Fal- és padlóburkolást ugyanott: Czeglédi Jenő 63.875 P.

Utburkolómunkát ugyanott: Posnánszky és Strelitz 7204 P.

Különleges lakatosmunkát ugyanott: Haas és Somogyi 42.340 P.

Különleges mázolómunkát ugyanott: Fratricsevich Istvánné 1048 P.

Különleges üvegesmunkát ugyanott: Herrling Antal 3594 P.

Asztalosmunkát ugyanott: Thék Endre 17.039 P.

Lakatosmunkát ugyanott: Reichenburg Jenő 23.782 P.

Mázolómunkát ugyanott: Mihály Ferenc 7295 P.

Üvegesmunkát ugyanott: Szeiler Ármin 1816 P.

Üvegfelülvilágitó berendezést ugyanott: Farkas és Társa 1465 P.

Szobafestőmunkát ugyanott: Kölber Jakab 4152 P.

Kisebb felszerelési munkát ugyanott: Petrolignum r. t. 2140 P.

Felvonószerelési munkát ugyanott: Wertheimer F. 42.220 P vállalati áron.

Bádogos és szigetelő munkát az élelmiszernagyvásártelepen létesitendő csarnoknál: Helvey Tivadar 176.060 P.

Ácsmunkát ugyanott: Vladár Pál és Held József 30.084, Szivós László 30.890 pengő.

Lakatosmunkát ugyanott: Lieszkovszky Gyula 32.492, Lepter János 33.902 P.

Különleges lakatosmunkát ugyanott: Ganz és Társa 147.070, Haas és Somogyi 75.238, Stieber-féle r.t. 31.439 P.

Padlóburkolómunkát ugyanott: Andrea rt. 21.573 P.

Különleges mázolómunkát ugyanott: Strausz Henrik 8506 P.

Különleges üvegesmunkát ugyanott: Bielek Károly 30.965 P.

Asztalosmunkát ugyanott: Polacsek János 7037 P.

Festőmunkát ugyanott: Török és Juhász 2076 P.

Üvegesmunkát ugyanott: Seiler Ármin 1743 P.

Mázolómunkát ugyanott: Scheumann Gyula 5572 P vállalati áron.

Horthy Miklós szeretetotthon tüdőbeteg épület vasmunkái Vasgerendákat árusitó rt. (VI. Podmaniczky-ucca 29.) 61.481.30 P.

Kőfaragó munka ugyanott: Weisinger György (Vágóhid-ucca 19.) 2189 P.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere a köztisztasági hivatal részére szükséges

6000 métermázsa 1930. évi termésü zab szállitására

nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

Azoknak, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, irásbeli ajánlataikat

1930. évi augusztus 1-én délelőtt 11 óráig

a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához kell benyujtani.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. em. 371. ajtó) előzetes számfejtés után az ajánlati végösszeg 2 (kettő) %-át kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon, déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész menynyiségre és bizonyos hányadra vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szerződési feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi julius hó 3-án.

A székesfőváros polgármestere.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97

Autófényezést bélelést legjol ban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet

a IX. ker. soroksári Dunaág közelében létesitendő élelmiszer nagyvásártelep csarnok- és irodaépületének építéséhez szükséges következő munkákra

és pedig:

I. A csarnoképülettel összefüggő külső csatornázási munkákra.

II. A csarnoképülettel összefüggő belső csatornázási munkákra (vas- és betóncsőszerelvényekkel).

III. Központi gőzfütő berendezési munkákra.

IV. Teherfelvonó berendezési munkákra.

V. Vizvezetéki és az irodaépülettel összefüggő belső csatornázási munkákra.

VI. Villamosvilágitási berendezési munkára.

A kiirás nyomtatványai ivenkint 20 fillér ellenében kaphatók 1930. évi julius hó 8-tól kezdve naponta a hivatalos órák alatt a polgármesteri VIII. ügyosztály mérnöki hivatalában (Központi városháza, II. emelet 197. ajtósz. alatt.) A rajzok és tervek ugyanitt tekinthetők meg és a szükséges felvilágositások is ugyanitt nyerhetők.

A felsorolt munkacsoportok mindegyikére önálló ajánlatot kell tenni és a főváros fenntartja azt a jogát, hogy a több munkacsoportra esetleg együttesen tett ajánlatából bármelyik munkacsoport részajánlatát szabadon elfogadhatja; a fővárosnak ez a határozata pedig az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Minden ajánlat külön-külön boritékban helyezendő el, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Az ajánlatokat

1930. évi augusztus hó 5-én (kedden) délelőtt 10 óráig

kell benyujtani a polgármesteri VIII. ügyosztályban, Központi városháza, II. emlet 204. ajtószám alatt. Az ajánlatok ugyanezen a napon délelőtt 11 órakor a polgármesteri VIII. ügyosztály ülésteremében (II. emelet 196. ajtószám) nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi julius hó 4-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet

a VII. ker. Hernád-ucca 42 46. sz. fővárosi elemi iskolák helyreállitásával kapcsolatos kőmivesmunkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi julius 14-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV. Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Schwarcz és Horváth (Király-ucca 51.) tervező müépitésznél, vagy az előadónál, a Központi városháza, II. em. 317. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. augusztus hó 9-én (szombaton) délelőtt ½10 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon a napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály ülésteremében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi julius hó 11-én.

A polgármester megbizásából:

Karkas s. k.
tanácsnok.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

RONEO UNDERWOOD
SOKSZOROSITÓGÉP IRÓGÉPEK
kellékek, irodaszerek, karbantartások, páncélszekrények.
PIRKNER ÉS MEZEI
BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 11. TELEFON: 143—22.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 30. szám — Budapest, 1930 julius 26

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Hol vannak ők?

Még a kánikula unalma fojtogatja a városházát, még a munkában kifáradt főemberek távol vannak Budapesttől, de előreveti árnyékát már a közeledő fővárosi választások terminusa és a kitűnő Illyefalvy igazgató vezetésével a Statisztikai Hivatal dolgos személyzete már elkészitette a községi választásra jogosultak listáját. A baloldali pártok sajtóban és plakátokon egyaránt szólogatják híveiket, minden esetleges kimaradást azonnal reparálni igérvén, bizonyságául annak, hogy odaát céltudatos és körültekintő munka folyik, minden egyes szavazat megtartására és megőrzésére, amely az ő választási győzelmüket elősegitheti.

A tuloldal ezen szivós munkásságával szemben nálunk tunyaság és sültgalambra való várás álmos reménye üli meg a lelkeket. Annyira biztos a győzelem, hogy nem szükséges megerősiteni a sáncokat, kijavitani az eldugult lövőréseket, jogvédő irodát szervezni és fenntartani azok számára, akik a mi oldalunkon jelentkeznének valamely elveszett bizonyitvány beszerzése vagy felvilágositás kérése céljából? A legutóbbi községi választások alkalmával a szavazásra jogosultak negyedrésze nem járult az urnák elé. Hetvenezer olyan szavazat veszett el, amelyeknek hiánya a jobboldalt gyöngitette, mert a demokrata és szociáldemokrata párt a maga kipróbált organizációjával minden egyes szavazatot az urnába juttatott, amelyről feltételezhető volt, hogy az ő jelöltjeiket támogatja.

Fájdalommal látjuk, hogy a csepeli mementót nem vette tudomásul Budapest keresztény népe. Csepelen a kereszténypárt tulzott önbizalma, tunya önhittsége százszázalékos vereséget okozott. A szervezetlenség azonban nemcsak Csepelen bosszulja meg magát, hanem Budapesten is. A vezérektől, akik lelkes szónoklatokkal fáklyavivői a kereszténypárti eszméknek, igazán nem lehet kivánni, hogy irodai órákat tartsanak jogi felvilágositások adása céljából, de hol vannak a közkatonák, akiknek hetenként nincs pár órájuk arra, hogy a pártszervezetekben és a kerületi keresztény kaszinókban inspekciót tartsanak, egyébként méltán drága idejükből valamicskét arra is szánva, hogy a közért dolgozzanak?

A keresztény választópolgárokat nem figyelmezteti senki, jótanáccsal, utbaigazitással nem látja el senki, mert azok, akiknek ez kötelességük lenne, el vannak foglalva érdemeik listájának összeállitásával. Már készülnek a küzdelemre, már vérteződnek a nyüzsgésre, hogy mennél jobb helyet biztositsanak a maguk számára a listákon, ha majd elkövetkezik a választás időpontja. Féltéglával verik a mellüket ezek az urak, statisztikákat állitanak össze szerepléseikről, de arra nincs ráérő idejük, hogy a közért ne csak bombasztokkal, hanem a kirakatba nem illő komoly munkával is áldozzanak. Ha majd a mandátumról lesz szó, ha arra kerül a sor, hogy a törvényhatósági tanácsi és az üzemigazgatósági helyeket betöltsék, az első sorokban fogjuk látni őket, primadonnás bűvmosolyukkal, finoman hegyezett könyökükkel, mely legbecsesebb és leghasznosabb testrészeik közé tartozik. De hol vannak ők addig és hol lesznek ők azután?

A jövő évi költségvetés az utépitési igény negyvened-részét tudja csak kielégiteni

Csármann tanácsnok elmondja, hogyan bosszulja meg magát az utépités és a közmüvek terén a főváros külterjes fejlődése — Visszautasitják azokat az ajánlatokat, amelyek az utépitési büdzsé amortizációképen való lekötése ellenében akarnak munkát finanszirozni a fővárosnak — Ötmillió pengőt ölel fel a jövőévi utépitési program, de ebből csak foltozgatásra jut

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Minden költségvetési tervezet előkészitésénél fogas kérdésként jelentkezik a fővárosi utépitési programm végrehajtásának lehetősége. Nem kétséges, hogy utaink használhatósága és mindenkori állapota tekintetében hátrányban vagyunk a nyugati államokkal szemben, ahol a magasfoku kulturának talán éppen az utak kitünősége egyik legjelentősebb tényezője. A főváros utépitési osztálya hivatása magaslatán áll, hiányzanak azonban azok az anyagi eszközök, amelyek jól megalapozott, minden tekintetben indokolt nagyvonalu utépitési programm végrehajtásához szükségesek. Az idén is jelentkeznek ugyanazok a nehézségek, amelyek tavaly tették lehetetlenné a fővárosi utépitési osztály programmjának a végrehajtását. Szükségesnek tartottuk, hogy ezekről a kérdésekről, amelyek az autoforgalom mai hallatlanul nagymértékü fejlődése idején a főváros közönségét a legközelebbről érdeklik, beszélgetést folytassunk *Csármann* Ferenc tanácsnokkal, az utépitési és városrendezési osztály vezetőjével, akit mindenekelőtt arról kérdeztünk meg, hogy *mi az oka a felmerülő utépitési igények óriási számának és milyen lehetőségek kinálkoznak a jövő esztendőben az utépitési programm végrehajtása vagy a végrehajtásnak legalábbis megkezdése tekintetében.* Csármann Ferenc tanácsnok a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Rendkivül nehéz kérdést tesznek fel nekem. Erre a kérdésre hosszabb magyarázattal kell felelnem. Mindenekelőtt meg kell állapitanom, hogy most bosszulja meg magát az a régi városrendészeti elgondolás, amely a külterjes fejlődésnek volt a propagálója. Körülbelül negyven évvel ezelőtt kezdődött meg Budapest legkülönbözőbb területein a parcellázási akció s néhány év mulva egymástól távoleső helyeken, ahol még egy évvel azelőtt a békák kuruttyoltak, egyszerre házak emelkedtek ki a földből. Igy keletkeztek a különböző lakótelepek a *Szent László-uton*, a mai *Erzsébet királyné-ut* környékén, a *Telep-utcában*, az ugynevezett Zsivorában. Ezek a települések nagy szigetek voltak, amelyeknek rendkivül kevés összekötő kapcsuk volt a főváros belterülete felé. Az *Erzsébet királyné-ut* vonalában például két hosszu szijjacs épült, a közvetlen környékén pedig tovább kuruttyoltak a békák, mert körös-körül mindenütt vizenyős a talaj. Ezeken a szigeteken postások, levélhordók, vasuti altisztek, rendőrök épitettek legnagyobbrészben kis viskókat, egyszoba-konyhás lakásokat, amelyeknek lakói tapossák a sarat, nincs vizük, nincs csatornájuk s igy érthető okokból *állandóan deputációznak a városházán.* Folytonosan arra hivatkoznak, hogy ők is adófizető polgárok, juttassa tehát a főváros őket megfelelő környezethez. Kénytelen vagyok ezeknek a deputációknak *részletesen megmagyarázni a helyzetet.* Elmondom mindig, hogy a csatornázási szabályrendelet értelmében a csatornázási költségeket száz százalékig kivetjük az érdekelt háztulajdonosokra. Megmondom mindig, hogy ha utat épitünk nekik, meg kell fizetniök a burkolási járulékot, ha a Vizmüvek megépiti számukra a vezetéket, akkor a vizszolgáltatás szabályrendelet értelmében minden esztendőben garantálniok kell a befektetett tőke nyolc százalékát — akár fogyasztanak vizet, akár nem.

— *Igy áll a helyzet a külterjes fejlődési politika következtében létesült perifériális utcácskákkal.* Ezzel szemben minden pesti polgár megállapithatja, hogy a Józsefvárosban és Ferencvárosban egész sereg kisebb-nagyobb utca van, amelyekben földszintes düledező házacskák éktelenkednek. Rajtuk van az emléktábla, amely szerint már 1838-ban, a nagy árviz idején is fönnállottak. Konkrét példákat tudok mondani. Ott van például a *Ferenc-utca*, a *Bokréta-utca*, a *Thaly Kálmán-utca* (régi Gyep-utca.) Két oldalán ezeknek az utcáknak hatalmas nagyvárosias utak terülnek el: az *Üllői-ut* és a *Mester-utca*, amelyek mndenféle közmüvel vannak ellátva. Itt senki sem épitkezik, mindenki kimegy a város végére, a Rákosra, vagy a Hajtsárutra!

— *Mi a következménye ennek a helyzetnek az utépités tekintetében?*

A főváros kénytelen a sok zaklatás, sürgetés és deputációzás következtében ezeket a kültelki utcácskákat is fölvenni a közmüvekkel ellátandó utcák között. Horribilis pénzre volna szükség, ha az összes jelentkező igényeket ki akarnánk elégiteni. Számitásom szerint huszezer hektárnyi területnek az ellátására volna szükség, amihez kevés volna a fővárosnak egész kettőszázmillió pengős évi büdzséje.

— Ezzel szemben mi a helyzet? *Összesen ötmillió pengő áll rendelkezésre, vagyis a felmerülő igényeknek negyvened része.* Itt van a bajok igazi kutforrása. A mi fővárosunk nem a modern német városrendezési tervek szerint terjeszkedik, *hanem ötletszerüen.* Meg kellene állapitani minden irányban azt a területet, amelyre a legközelebbi időben egyáltalán épiteni lehet. Kölnben, Münchenben például előre megállapitott programm alapján jelölik ki azokat a területeket, amelyre a legközelebbi időben szabad épitkezni és itt előbb csinálják meg a közmüveket és csak azután lehet lerakni az első téglát.

— Abból az ötmillió pengőből, ami egy évben utépitési célokra rendelkezésre áll, *csak foltozgatásra jut.* Ugy értem a foltozgatást, hogy csak a teljesen megrongált utak helyrehozatalára és a járhatatlan uttesteknek tartósabb burkolattal való ellátására jut pénz. Kiválasztjuk azokat az utakat, amelyeknek környékén a legnagyobb számu letelepedés észlelhető, ezeket megépitjük. Magam megyek ki minden esztendőben a helyszinére és helyszini tapasztalatok alapján állapitom meg, valóban szükség van-e valamelyik utnak a megépitésére, vagy sem. Csak ezeknek a helyszini vizsgálatoknak az alapján állitom össze a következő évi programmot. Hogy azután minden fölvett utca benmarad-e az uj programmban vagy se, *az már nem tőlem függ.* Az 1930-as évi költségvetésbe is egész sereg utcát vettünk fel uj burkolattal való ellátásra, *de a hatos bizottság lényegesen csökkentette a programmot.*

— A jövőre nézve nekem a programmom ez: a helyes városfejlesztési elgondolás szerint koncentrikusan kell a város közepéből indulva kifelé menni és elsősorban az ugynevezett kivezető utakat kell rendezni, vagyis végleges burkolattal ellátni. Minthogy az adott helyzettel, vagyis a külterjes fejlődés tényével számolnunk kell, — arra kell igyekeznünk, hogy a kivezető utak megépitése révén elsősorban a sürübb lakosságu letelepedési területek legyenek megközelithetők.

Csármann tanácsnok nem óhajtotta véleményét kifejezésre juttatni azokról az ajánlatokról, amelyek legutóbb érkeztek a városházára, amelyek szerint *egyes cégek a főváros évi utkarbantartási fedezetének ellenében öt-nyolc évi amortizációs alapon hajlandók volnának*

hitelezni a végleges utburkolattal való ellátás költségeit. Ebben a tekintetben a városházán azt az érdekes felvilágositást kaptuk, hogy az ajánlattevő cégek javaslatát a főváros vezetősége aligha fogja honorálni. Ennek az álláspontnak az a magyarázata, hogy a főváros évi 1.300.000 pengős karbantartási tételéből nagyobb összeg esik az állandó jellegü kiadásokra, mint például utépitési szerszámok beszerzésére, a fenmaradó tételnek a felét pedig mindenképen karbantartásra kell forditani azoknak az utaknak a rendbehozatalánál, amelyek már végleges burkolattal vannak ellátva. Alig maradna tehát egy 500—600.000 pengős tétel, amely amortizációra volna fölhasználható. Nem kétséges, hogy az épittető cégek beleszámitanák a költségekbe a kamatokat is, ami azt jelentené, hogy *a főváros drágán fizetné meg az igy épülő utakat.* Ebben a kérdésben egyébként még nincs végleges döntés, annyi azonban bizonyos, hogy a főváros illetékes ügyosztályának *ez lesz az előterjesztése.*

Margalit Andor és Ödön
okleveles mérnök, épitőmester, vállalkozók
BUDAPEST
I., KELENHEGYI-UT II. SZÁM.

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest.
VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 307—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

CSÁSZÁR IMRE linoleum- és gummipadlóburkolási vállalat
Budapest, IX., Lónyay-utca 36 Telefon: J. 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestalizatok készitése. Szakszerü munka. — Ajánlatok dijmentesen

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon József 428-25

A gyorsvasut átvezetése a Boráros-téri hidon

Irta: Wittenbarth Győző okl. gépészmérnök

Igen sok közlekedési szakférfiu, valamint magam is többször kimutattuk, hogy Budapesten a gyorsvasut kiépitése, már tovább el nem odázható kérdés. Maga a Beszkárt igazgatósága is leszögezte az 1926. évi jelentéseiben, hogy az általa lebonyolitott forgalom normális teljesitőképességét tulhaladja. Azóta az évi szállitott utasmennyiség még további 28%-kal, kb. 70 millió utassal fokozódott. Ez a nagy zsufoltság tovább már nem türhető, annál is inkább, mert annak dacára, hogy az autobusz az eddigi eredmények szerint a mult évi 18 millió összes utasszállitását ez évben meg fogja duplázni, a villamos utasmennyisége mégis kb. további 4—5 millióval fog ez évben is növekedni. A gazdasági válság miatt e nem várt eredményből nyilvánvaló, hogy normális gazdasági viszonyok mellett a következő években még rohamosabb emelkedést várhatunk. Ebből pedig következik, hogy a gyorsvasut végleges kivitelével és pénzügyi megoldásával a legsürgősebben foglalkozni kell.

E kérdésről a Mérnök és Épitész Egyletben legutóbb tartott előadásomban részletesen kifejtettem, hogy az első vonalkiépitésül kb. 20 km. hosszu, a Belvároson át vezető észak-déli, a Rákóczi-uti, Nagykörüti és az Andrássy-uti vonalnak az Apponyi-térig való meghosszabbitását kellene elkésziteni. Ennek épitési költsége kb. 82.6 millió pengőt tenne ki. Ezt a hálózatot azután elsősorban főleg Buda felé kellene továbbfejleszteni. Itt azonban a Dunán való átvezetés nehéz kérdését kell előbb megoldani.

Előadásomban kiemeltem a nagykörüti gyorsvasutnak a Boráros-téri hidon Budára való átvezetésének szükségét, oly módon, hogy e gyorsvasuti vonal e téren a föld alól a hidpálya szintjébe emelkednék fel és itt elkeritve haladna.

Sztrókay István hozzászólásában, régebbi tervezetével szemben, elismerte e vonalnak e hidon való átvezetésének szükségét, de mivel az csak az általa előzetesen felvett maximális 41 ezrelékesnél nagyobb lejtővel volna megoldható, — kivitelében nehézséget látott.

Nem szabad azonban e kérdés mérlegelésénél figyelmen kivül hagyni, amit a jelzett előadásomban is kiemeltem, hogy a többi világvárosban is a gyorsvasut ilyen nehézségeinél megtartották a legjobb és legegyszerübb megoldást és inkább az emelkedési viszonyokat emelték fel. Igy Párisban 40, Hamburgban 48, Londonban 66 ezrelékes maximális lejtést is alkalmaztak ilyen helyeken. Londonban hasonlóan a Themse folyó alatti alagutnál találjuk ezt a legnagyobb emelkedést.

Vizsgáljuk meg, hogy nálunk ez esetben milyen lejtéssel volna a pálya a hid szintjébe hozható. Budapesten az árviz melletti hajózhatás miatt, a hidaknál 0 vizállás fölött + 15.0 métert kell szabadon hagyni. Ehhez hozzájárul még a hidpálya magassága e pont felett. Mivel a Boráros-téri hid kivitelre elfogadott terve még ezideig nyilvánosságra nem került, igy erre vonatkozólag pontos mérettel nem birok, de a meglévő hidak adataiból következtetve, azt hiszem, nem nagy mértékben tévedek, ha a kereszttartók részére szükséges magasságot 3 méternek veszem fel. Vagyis a hidpálya legmagasabb pontja a Duna 0 pontja fölött 15 + 3 = 18 méter volna. Mivel az összes budapesti hidjaink 2.5%-os lejtővel készültek, itt is ily lejtőt alkalmazhatunk. A hidnak a viz fölötti áthidalása 394 méter hosszu. A hid közepén szükséges ellentétes lejtők kiegyenlitésére 30 métert kihagyva, a meder fölött 182 m és az alsó rakpart fölött kb. 65 m hosszu 2.5%-os lejtővel — összesen 6.18 méterrel alacsonyabban, tehát a + 11.82 méteres szinten kezdődnék a hidpálya. A + 8.2 szinten lévő alsó rakparton a vasuti vágányokat a 4.8 m szabad szelvényre való tekintettel (8.2 + 4.8 = 13.0) kissé sülyeszteni kell, mert itt a hidpálya szintje kb. 13.45 m magasan lesz. A Boráros-téren a hidra való feljáró, a hid és a körut tengelyeinek — kb. + 9.0 méter szintmagasságu — metszéspontjából mérve, 46 m hosszu lévén, a 2.82 m magasságkülönbség 19.3 ezrelékes lejtéssel küszöbölhető ki. A gyorsvasut felszinre való feljövetelére, a rakparti áthidalás tervezett hátrább helyezésével, rendelkezésre áll 115 méter távolság. E távon a 4.25 m mélységből 37.9 ezrelékes lejtőn juthatna fel. Mivel az maga is emelkedik, a ténylegesen legyőzendő emelkedés 37.9 + 19.3 = 57.2 ezrelék. Ez az emelkedés a Londonban alkalmazott 66 ezreléknél jóval kisebb. Meg kell még azt is jegyeznem, hogy ez a londoni maximális lejtő, az 1890-ben épült City and South London Railway vonalában még gőzlokomotiv vontatás mellett volt, minden zavar nélkül, több évig üzemben, majd később e gyorsvasuti vonalat is villamositották. Megállapithatjuk ebből, hogy ez emelkedés kellő sebességgel való leküzdése megfelelő erősségü motorral, nehézséget egyáltalában nem fog okozni. És akkor, amikor lényegében arról van szó, hogy a Beszkárt a 6 méteres hidszélesitésnek megfelelő 3 millió pengő további hidépitési hozzájárulás révén, vagy pedig 14—20 millióba kerülő ugyancsak ilyen nagy lejtőkkel biró alaguton át fogja csak a nagykörüti gyorsvasuti vonalát Budára átjuttatni — e kérdésen még vitatkozni nem lehet. Mert lehetetlen a rövidesen kiépitendő gyorsvasutat 11—17 millió fölösleges költséggel megterhelni, akkor, amikor ebből további 3—5 km. hosszu vonal volna megépithető.

A felemlitett két megoldás mellett más komolyan szóba sem jöhet, mert esetleg egy különálló hiddal való átvezetés esetében, jó pár százméteres kerülőt és több kanyarulatot is kellene megtenni, ami nagyobb időveszteséget adna

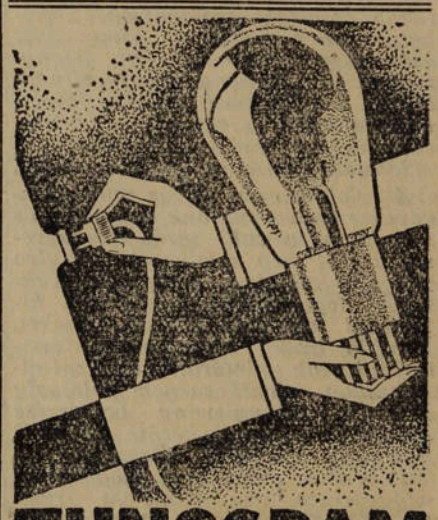

Városházi történetek

A kánikulai csendbe ájult városházán vajmi kevés az ujság. A vezető tisztviselők legnagyobbrészt szabadságon vannak vagy éppen készülnek arra, hogy elmenjenek. A folyosókon itt is, ott is iróasztalok, butorok terpeszkednek egymás hegyén-hátán: a kitünő Halász főigazgató a városháza nyári szünetjét használja fel arra, hogy a halaszthatatlan tatarozásokat elvégezze.

Szóval: nyaralni ment mindenki, kiki a maga módja, illetőleg pénztárcája szerint. Kevés a külföldi nyaraló, inkább csak a tanácsnokok üdülnek a határokon tul, Némethyék és Édesék Ausztriában, Vajnáék szintén, de például a Purébl-család ezidén sem hagyta el kedvelt nyaralóhelyét, a balatonmenti kies Zamárdit. Szendy Károly tanácsnok szintén külföldön nyaral, vasárnap reggel ment át társaságával autón Balatonkenesén. Grácba megy Szendy, onnan azután meglátogatja az osztrák Alpeseket.

Amikor a gazdasági helyzet egyre sulyosabb, amikor egyre vékonyabban csörgedez a pénzecske a tisztviselők zsebeiben, mutatkozik meg a maga valóságában, hogy mekkora áldás a városházi tisztviselőtársadalomra Balatonkenese. Zsufolva is van minden zug, el van foglalva a legkisebb fürdőszoba is, a lelkesült nyaralók boldogan mondják egymásnak, hogy a pénzükért szebbet, jobbat, kiválóbbat egész Európában sehol sem kaphatnak, mint a fővárosi tisztviselők kenesei üdülőtelepén.

Az előkelően nemes egyszerüség, amely Lamotte tanácsnok izlésében immár kellemes specialitása a kenesei üdülőtelepnek, a strand, amelyet Dulácska segitőalapi igazgató és Kuszenda Béla, a telep igazgatója esztendőről-esztendőre gyarapitanak szeretettel, hol egy uj hintával, hol partfeltöltéssel, a konyha, amely Rainprecht mester szakszerü vezetésével izesnél-izesebb falatokkal látja el a strandolásban és csónakázásban kifáradt vendégsereget, a park, amely esztendőről-esztendőre lombosabban, itt-ott már erdővé sürüsödve, nyujt árnyékot a forrón tüző nyári nap ellen, gyönyörü angol rétekkel behintve: egy olyan harmónikus egészbe olvadnak össze, hogy a szó szoros értelmében feledhetetlenné teszik a nyaralást annak a közel ezer fővárosi embernek, aki juniustól szeptemberig néhány napot vagy hetet tölt el Kenesén.

És ami a legfontosabb: Kenesén az első esztendők zavaraival szemben egy nyugodt, előkelő, uri tónus honosodott meg. Vége van már annak az időnek, (ebben talán az Uj Budapestnek is van egy kis érdeme) amikor naponta háromszor váltott ruhában libbentek le a hölgyek reggelihez, ebédhez és vacsorához, a strandon pedig elegánsnál elegánsabb pizsamákban hódítottak! Kenesén most mindenki egyszerü és szerény, senkisem törődik senkivel, mindenki magának él. Ez a legnagyobb dicséret, amit elmondhatunk és ha sokan voltak, akik eddig távolmaradtak Keneséről, mert nem akartak az általános flancban résztvenni, ezentul nyugodtan odamehetnek, mert a régi időknek vége, Kenese azzá lett, amivé már régen lennie kellett volna, józan és szerény köztisztviselők kedves és kellemes üdülőhelyévé.

A juliusi vendégsereg között helyetfoglal Szécsi Ernő tiszti főorvoshelyettes feleségével és János fiával, Felkai Ferenc dr. tanácsjegyző, az elnöki ügyosztály vezetőhelyettese feleségével és három gyermekével, Honffy Lajos adóhivatali igazgató feleségével, három fiával, leányával és vejével, Dulácska Jenőné és gyermekei, Burg Ferenc vásárcsarnoki igazgató és családja, báró dr. Babarczy István tanácsjegyző, Sebő Gusztáv tanácsi főjegyző családjával, továbbá rengetegen a fővárosnak ugy közigazgatási, mint tanügyi személyzetéből. Öröm végignézni a gyönyörü terraszon, melynek azonban főékessége nem a vendégsereg, hanem egy hosszu asztal, melynél tiz gyönyörü leányka foglal helyet.

Joanovich Pál dr., nyug. államtitkárnak, mindnyájunk szeretet Pali bácsijának támadt a tavasszal az az ötlete, hogy az egyik gazdasági épületet gyermekek üdülőhelyévé kell átalakitani. A szót tett követte és julius 21-én távozott el Keneséről az első gyerekcsoport Dobozy Zsófia tanitónő felügyelete mellett. A derék Kuszenda igazgató intézkedésére ugy megérkezéskor, mint távozáskor lemérték a gyerekeket, akiknek sulytáblázatát az alábbiakban adjuk:

	jul. 1 kg	jul. 21 kg
1. Frey Rózsika	35	38½
2. Boda Rózsi	44	48¾
3. Rokonstein Erzsébet	48	52
4. Kaufmann Éva	51	53
5. Komoróczy Melinda	43	47½
6. Panovitz Éva	25½	30
7. Cserhalmy Klára	44	47
8. Szentiványi Olga	38	41½
9 Kohányi Jolánka	21	24½
10. Kemény Erzsike	23	28

Ennél szebb eredményt igazán nehéz lett volna elérni! A gyermekek szülei napi 90 fillért fizetnek a Segitőalapnak, melynek vezetősége további 3 pengő 60 fillért térit meg személyenként és naponként a gyermekek ellátása fejében a kenesei üdülőtelepnek.

*

Mors Imperator egy derék öregurat kaszált le a héten: Némethy Antal nyug. MÁV főmérnököt, Némethy Béla székesfővárosi tanácsnok édesapját, aki életének 90. évében Rákoscsabán elhunyt. Élete utolsó éveit ott töltötte Rákoscsabán, leányánál, az öregur, akit érdemekben és munkában gazdag élete utolsó percéig szeretett, becsült tisztelőinek és barátainak nagy serege. Egy leánya és három fia gyászolja az elhunytat, továbbá unokáinak és dédunokáinak nagy serege. Csütörtökön délután helyezték örök nyugalomra Rákoscsabán. Némethy tanácsnok édesapja temetésére ausztriai üdüléséről hazaérkezett a fővárosba, a hét végén azonban ujra visszamegy nyaraló családjához.

Még egy halottja volt a hétnek Bauknecht Tamás bizottsági tag személyében. Váratlanul érte a halál az életerős férfiut, aki közbecsülésben álló polgára volt Ujlaknak. A törvényhatósági bizottságban a Keresztény Községi Pártnak volt tiz esztendeje csendes, de hüséges és megbizható katonája. Az óbudai temetőben helyezték hétfőn délután nagy részvét mellett örök nyugalomra. Az óbudai bizottsági tagok nevében Botzenhardt János, az ujlaki egyházközség részéről Reisinger Gyula nyug. iskolaigazgató, az Épitő Ipartestület részéről Piazza Győző bizottsági tag, az Iparos Szövetség részéről pedig Holzmann János bucsuztatta az elhunytat.

az 57 ezrelékes emelkedésnél, annál is inkább, mert a vonat ezt a minimális időveszteséget a lejtőn nagyrészt vissza is nyeri. Figyelembe kell még venni azt is, hogy Budapesten a Dunapart vonala a legmonumentálisabb utvonalunk, igy annak esztétikai hatását egymás közelébe helyezett hidakkal lerontani és a kilátást elvenni nem szabad. Azonkivül e külön hid épitése esztétikai hátrányain kivül, még jóval költségesebb megoldást is adna, mert a kb. 6 millió pengőnyi épitési költsége, az általam ajánlott legegyszerübb átvezetésnek éppen a duplája.

Összegezve az elmondottakat, leszögezhetjük, hogy a legolcsóbb, legegyszerübb és a legkisebb utazási időveszteséggel járó megoldás, ha a nagykörüti gyorsvasutat a Boráros-téri hid szintjében vezetjük át Budára. Mivel a gyorsvasut első vonalcsoportjának kiépitését, a jelentkező utszinti közlekedési zavarok miatt, egy pár éven belül feltétlenül meg kell kezdeni, a jelenleg folyó Boráros-téri hid tervezését evvel ki kell egészíteni. Mert amint az illetékes tényezők — igen helyesen — a Hungária-körut hidnál gondoltak a gyorsvasut átvezetésére, ugy itt még inkább kell erre gondolni, mert a nagykörüti gyorsvasuti vonal épitése, sürgősségi sorrend szerint, sokkal előbbrevaló a jóval kisebb jelentőségü Hungária-körüti vonalnál.

És Budapest adófizető polgárságának nincs arra fölös, kidobni való pénze, hogy amit meg lehet egyszeres költséggel elég jól valósitani, azt kevésbbé jól, kétszeres, sőt esetleg hétszeres áron valósitsuk meg és valószinüleg felelősségre is vonná majd azokat, akik kellő müszaki előrelátás hiján, nehezen kiizzadt adófilléreivel ilyen könnyelmüen garázdálkodnának.

Kitört a harc az Orvosszövetség és a Segitőalap között

A legutóbb alkalmazott öt segitőalapi fogorvosnak ultimátumot küldött az Orvosszövetség — Az orvosi ellátásnál megbukott a háziorvosi rendszer, az alap vezetősége központi rendelő-intézeteket akar felállitani

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Emlékezetesek azok a küzdelmek, amelyek a fővárosi tisztviselők orvosellátását a Segitőalap megalakulásával kapcsolatosan megelőzték. Amikor *Sipőcz* polgármester és *Gallina* tanácsnok iniciativájára felvetődött a fővárosi tisztviselőtársadalom orvossal, gyógyszerrel és temetkezési segéllyel való ellátásának gondolata, a főváros elnöki ügyosztálya és a Budapesti Orvosok Szövetsége között tárgyalások indultak meg a tekintetben, hogy a Társadalombiztositó Intézetnél alkalmazásban levő kötött orvosi rendszer vagy pedig szabad orvosválasztás utján történjék-e a fővárosi alkalmazottak orvossal való ellátása.

E tárgyalások *az orvosok teljes győzelmével végződtek*, az egész vonalon a szabad orvosválasztás diadalmaskodott, ugy a háziorvosi, mint a szakorvosi ellátást illetően. Az egyelőre ideiglenes jellegü, időközben le is járt megállapodás szerint a betegek által szabadon választott háziorvosok évenként 25 pengő dijat kaptak családonként. Mivel a legtöbb jelentkezett orvosnak alig négy-öt bejelentett családja van, (száz-százötven a legtöbb család, ami egy orvos kezében van), természetes, hogy *az orvosok általában elégedetlenek a Segitőalaptól befolyó csekély jövedelmekkel*, még természetes, hogy számos háziorvos, különösen a jobbmódu családoknál, az alap által fizetett orvosi dijon felül *külön juttatást vár el, nem egy esetben kér is* a gondjaira bizott családtól.

Hónapok óta folynak a már lejárt szerződés megujitása tárgyában a megbeszélések az alap vezetősége és az Orvosszövetség kiküldöttei között. A Segitőalap helyesen ismerte fel a *mai állapot tarthatatlan voltát* és arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szabad orvosválasztás rendszerét eddigi formájában a fővárosi alkalmazottak sulyos károsodása nélkül fentartani nem lehet. Az alap vezetősége sokkal helyesebbnek tartja, *ha bizonyos formában a kötött rendszerre tér át*, legalább is oly módon, hogy ambulanciákat nyit, ahol *a járni tudó betegek* kapnak a háziorvosi rendszernél mindenesetre kielégitőbb orvosi ellátást. Az alap igazgatóságának erre vonatkozó tervei nagyjából készen vannak, olyan formában, hogy *bérházat vásárolnak*, amelyben az ambulancia helyiségei és az adminisztráció is központilag székelne.

Az alap vezetőségét erre a gondolatra a *fogorvosi rendelő nagy sikere vezette*. Amikor a Kálvin-téri helyiségekben a fogorvosi rendelés megindult, előbb egy, majd két-három rendelő orvossal, az önköltségi árban történő fogorvosi rendelés olyan sikert hozott, hogy az év tavaszán *öt fogorvost kellett az alapnak alkalmaznia*. Az ujonan alkalmazott fogorvosok azonban néhány héttel ezelőtt azt a felszólitást kapták hivatalos testületüktől, az Orvosszövetségtől, hogy *állásaikat azonnal hagyják el, mert ezen alkalmazotti minőségük nem fér össze az orvosi etikával.*

A szóbanforgó öt fogorvos az Orvosszövetség vezetőségének ezen határozatát megfellebbezte és orvosi körökben érdeklődéssel várják az ügy fejleményeit, *lemondanak-e állásukról a fogorvosok, vagy kizárják-e őket az Orvosszövetség tagjai közül.* Az Orvosszövetség ezen ultimátuma a főváros szempontjából azért nagyjelentőségü, mert a *nyilt harc kitörését jelenti* az Orvosszövetség és a Segitőalap között. Az eddigi tárgyalásoknál mindig az orvosok győztek, kérdés, hogy jogos harcában fog-e most győzni a Segitőalap. Annak bizonyságául, hogy itt végeredményben igen nagy összegekről van szó, *ideiktatjuk a Segitőalap* ezévi költségvetésének néhány adatát. *Orvosi költségek* cimén az 1928. évi 340.982 pengő tényleges kiadással szemben a folyó évben 384.000 pengő van előirányozva! *Vagyis háziorvosok és szakorvosok együttesen naponta több mint ezer pengő honoráriumban részesednek a fővárosi alkalmazottaktól!* Olyan összeg ez, amely *gondolkodásra és megfontolásra* készteti az összes illetékes tényezőket!

Nejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.
Ügyeljünk a cimre

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

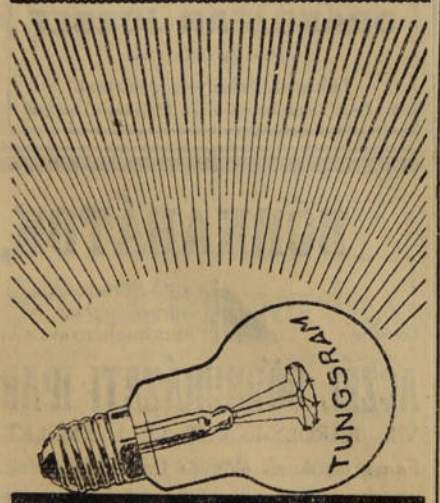

TUNGSRAM

Eternit cső
eső-, szennyvíz-trágyalé levezetésére, szellőztetésre és csatornázásra stb.
nem rozsdásodik, könnyü, vizet nem ereszti át, olcsó.
ETERNIT MÜVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 33.

OZALID fénymásolás száraz uton
A porosz pénzügyminiszter a német kataszteri hivatalok részére elrendelte az Ozalid száraz fénymásolás kizárólagos használatát.
KUNSTÄDTER VILMOS
világszab. Ozalid száraz fénymásolás magyarországi képviselete.
Központ: VIII. József-krt. 7. Tel.: J. 300—58
Fiók: I., Budafoki-ut 9. sz. Tel.: J. 385—20
Gyár: VIII., Conti-utca 38. Tel.: J. 308—33

Kiadó lakások!
Bimbó-utca 1–3–5. szám
(szemben a Statisztikai Hivatallal)
egy-egy 3-, 4- és 5 szobás lakás hallal,
ugyanitt üzlethelyiségek
Margit-körut 43. sz. házban
4 szobás lakás hallal
Elegáns kivitel. Olcsó bérek!
Bővebbet a helyszinen vagy telefonon: A. 29-29.

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VII., Kőris-ucca 10
Telefon: J. 348-15

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI-ÚT 21. Telefon: 522-91

„CYKLOP“
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
*
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz“
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

WEINGRUBER IGNÁC
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget

HA PÉNZRE VAN SZÜKSÉGE
budapesti vagy budapest-környéki házra, telekre és épitkezésre, gyorsan és előnyösen kaphatja hosszabb törlesztésre
SOLTI LAJOS v. bankcégvezető által
Budapest, V, Gróf Tisza István (volt Fürdő)-u. 10

SIMKÓ ANTALNÉ
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ ÜVEG-ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

Tüzveszély esetén biztos védelmet nyujt a „MINIMAX“
az egész világon ismert legtökéletesebb kézi tüzoltó készülék. Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. Kezelése igen egyszerü
Normál- és fagymentes tipusok, száraz por-, hab- gázoltó készülék. Nagyteljesitményü habgenerátorok és habmozsarak.
Speciális készülékek autók, garageok, motorcsónakok, repülőgépek stb felszerelésére.
Magyar gyártmány.
Gyár és iroda: BUDAPEST, VI., RÓZSA-U. 85.
Telefon: Aut. 237—31.
Magyar Minimax R.-T. tüzoltókészülék gyára

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-70

Fürdőváros a Gellérthegy körül?

Bánlaky igazgató nagyszabású elaborátuma kapcsán eszmei tervpályázatot ir ki az idegenforgalmi Tanács — A fővárosi fürdők és a Gellért-szálló deficites üzemvitele illuzórikussá teszik, hogy belátható időn belül megindulhanak a tervbevett épitkezések — Felmerül a gondolat: fantasztikus tervezgetés helyett nem volna-e célszerübb a Gellért-szálló és a fürdők bérbeadása?

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Az a fiaskó, amely a Citadella tervbevett átépitésének és a gellérthegyi lift megalkotásának elmaradásával érte tavalyelőtt a Budapest fürdővárossá való fejlesztése ügyében *József Ferenc* főherceg vezetése mellett buzgólkodó, lelkes társaságot, nem kedvetlenitette el azokat, akik Budapest igazi világvárossá való fejlődését attól remélik, hogy *Budapest — fürdőváros legyen.* Ennek a nagy perspektivákkal kecsegtető ideának leglelkesebb harcosai közé tartozik *Bánlaky* Géza, a Gellért-szálló és fürdő kiváló képzettségü, lelkes igazgatója, aki most igazán grandiózus tervet dolgozott ki a Gellérthegy körüli fürdőváros eszmei kialakitására.

Ebben a tárgyban *Ripka* főpolgármester nyári szabadsága előtt bizalmas értekezlet is volt, amelyen résztvettek a közmunkatanács elnöke, az összes érdekelt hatóságok, a fővárosi fürdőigazgatók és az idegenforgalmi érdekeltségek képviselői. Itt bemutatta *Bánlaky* igazgató tervezetét, hangoztatván, hogy bár a budai fürdők a legjobb gyógyeredményeket mutathatják fel, mindezideig *nem tudták elérni azok nemzetközi elismertetését*, részben az átütő erejü propaganda hiánya miatt, részben azért, mert a budapesti gyógyfürdők szétszórtan fekvő épületek, amelyek *minden egységes fürdőpolitika nélkül* fejtik ki müködésüket. Előadta aztán *Bánlaky* igazgató a hiányok kiküszöbölésére vonatkozó gondolatait: a Gellért-gyógyfürdő kiegészitő részét képező 60—80 ágyas *reumagyógyosztály* megépitésének tervét, a Gellért-fürdő forrásai felett *ivócsarnok rendezését*, a Gellért-tér *rendezésének szükségességét*, a Gellért- és Rudas-fürdő közötti *Dunapart kiképzésére vonatkozó ideáit.* Az előterjesztés szerint a *Tabán* rendezése is kapcsolatban kell, hogy legyen a Gellérthegy körüli fürdőváros kialakulásával: a régi Tabán hangulatát visszaidéző kisebb, penzióknak alkalmas házak vegyülnének itt pompás villapalotákkal, a gellérthegyi Citadella helyén *káprázatos palota* épülne, itt lenne a *Kurszalon*, amelyhez *lift* vezetne fel.

Az értekezlet kapcsán a *Tormay* Géza dr. kereskedelemügyi miniszter elnöklete mellett müködő Idegenforgalmi Tanács *eszmei tervpályázatot* fog kiirni a Gellérthegy körül kialakulandó fürdőváros elrendezésére. Ismét *egy álommal leszünk tehát gazdagabbak*, lerajzolt és gipszmodellbe öntött ábránddal, melynek megvalósitására minden eszköz megvan: a hegy, a viz, a gyönyörü panoráma, a budai erdők, a pesti oldal világvárosa: az összeállitásból azonban hiányzik *minden dolgok mozgatója, a pénz. Bánlaky* igazán koncepciózus és nemesvonalu elgondolásában, amelyet a főpolgármesteri értekezleten előadott, nem is szerepeltek összegszerüségek: ha azonban *a realitás szemüvegén át nézzük a felhőben járó terveket*, rá kell jönnünk arra, hogy belátható ideig sem a fővárosnak, sem az államnak a Gellérthegy kiképzésére *számbajöhető pénzösszeg rendelkezésre nem fog állni*, a mai viszonyok közepette pedig ezen épitkezések financirozására magántőke még kevésbé fog vállalkozni. Noha főszezon van, a Gellért-szálló fejedelmi kényelemmel és pompás izléssel berendezett appartement-jai *jelentékeny részben lakatlanok*, a Gellért gőzfürdője és egyéb fürdői *tátonganak az ürességtől*, *a Hullámfürdő* az egyetlen, amely a gazdasági viszonyokhoz mért kisebb irammal, de mégis igyekszik fedezni a többi üzem egyre sulyosabbá váló deficitjét. A zárszámadás tanusága szerint 1928-ban 79.523 pengős, 1929-ben 56.746 pengős deficittel zárult a Gellért-fürdő és szálló zárszámadása, *hol van*, a józan realitás szempontjából vizsgálva a dolgokat, *a Bánlaky-féle káprázatos tervek amortizációjának lehetősége*, hol van az a köz- vagy magántőke, amely a tizmillió pengőre értékelt, de valójában sokkal többe került Gellért-szálló és fürdő deficites üzeméből *ne azt a következtetést vonná le*, hogy itt ujabb épitmények létesitése naiv ábrándozás, délibábok gyermekes kergetése?

Ha a Gellértfürdő és szálló és általában a fővárosi fürdők *deficites üzemvitelét* vizsgáljuk, konciliánsan meg kell állapitanunk, hogy *a vezetés* hivatása magaslatán áll, az utóbbi esztendők leépitései után személyzetben való tultengés sehol ninesen és a mutatkozó hiányok okait részben a fürdőszobás bérházak épitkezésének az utóbbi negyedszázad alatt való egyre nagyobb mérvü terjedésében, részben abban kell keresnünk, hogy az általános gazdasági romlás közepette a szoba áraival kényszerüségből egyre felfelé tendáló Gellért szálló *luxusüzem* lett, mig a gyengébben menő Széchenyi-strandfürdő hatszázezer pengős amortizációja *egyetlen lendülettel billenti a deficites zuhanásba a Széchenyi-fürdő üzemét.* Legyünk őszinték: a trianoni Magyarország fővárosában, a csődök és összeomlások szomoru emberöltőjében *luxusüzem mind a két fürdő*, olyan vállalkozás, amelynek közérdekü voltáról gondolkozóba kell esnünk és töprengenünk kell azon, hogy ezen üzemek várható további deficitjét *szabad-e az adófizető polgárok zsebéből fedezni!*

A Bánlaky-féle terv ily körülmények között a megvalósitás minden reménye nélkül fogja egy eszmei tervpályázat keretében szivünket fájditani és a *kancsalul festett egekbe néző ábrándozás* a költő szavai szerint *az élet megrontója* lesz. Ily körülmények között önként felmerül a gondolat: *nem volna-e helyesebb a további tervezgetések és ujabb tervpályázatok helyett azzal a lehetőséggel foglalkozni, hogy a befektetett tőke megfelelő amortizációjának biztositása mellett igyekezzen a főváros bérbeadni luxusfürdőit és luxusszállóját, hogy talán magántőke fantáziája igyekezzen eredményeket kicsiholni ott, ahol a hatósági üzem* (elismerjük: önhibáján kivül) *nem boldogulhatott?*

Hiszen láttuk a lillafüredi groteszk állami vállalkozásnál is, hogy a földmivelésügyi minisztérium szeretett volna, még ma is szeretne, a sok pénzbe kerülő létesitményektől *bérlet formájában megszabadulni*, ha ugyan akadna Lillafüredre bérlő. Lehet, hogy valamelyik külföldi nagy szállodaérdekeltség vagy világfürdőkozorcium szivesen bérbevenné a Gellértet, belekapcsolván azt programmjába és prospektusaiba, olyképpen, hogy a főváros hatósága és közönsége csak *hasznát látná ennek a bérletnek!*

A fenti sorokat *különösebb cél nélkül irtuk*, csak fel akartunk vetni egy ötletet, amellyel érdemes foglalkozni, érdemes vele legalább annyiban próbálkozni, hogy ebben a kérdésben bizonyos *tapogatózó kisérletezések* történjenek. Egy bizonyos: amennyire nem volt két évvel ezelőtt a fővárosnak pénze a Citadella átépitésére és ezzel kapcsolatban a gellérthegyi siklónak közpénzen való megépitésére, *annyira nincs, nem is lehet pénze belátható ideig arra, hogy a gellérthegyi fürdővárost megvalósitsa.*

Bérháztelkek

a Fő-utca, Ganz-utca és Királyhegy-utcák között fekvő

Ganz-gyári parcellázott telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók. Értekezés **dr. Székely Márton ügyvédi irodájában,** VII., Erzsébet-körut 32, d. u. 4–6 között. Telefon: J. 448–22.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 31
TELEFON: Lá 2-32

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

Cross-Charles E. Lewis utódai
Központi fütések,
vizvezetékek,
egészségügyi berendezések
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7
Telefon: József 322-25

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

„PAX"
vörösrézből készült szénsavas kézi tüzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC fémárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

Dr. KUGLER JÓZSEF
SZÉNNAGYKERESKEDÉS
Központi iroda: IX., GÖNCZY PÁL-U. 2.
(Kálvin-tér mellett)
Városi telep: V., WAHRMANN-UTCA 7.
Telefon: Aut. 155-53. Lipót 902-06.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és vérbetegek külön osztálya

Tökéletes tüzoltókészülék mindenféle tüz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tüzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

AUTÓBUSZ-KAROSSZÉRIAK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZÉSEK
GYÁRTJA:
NAY ÉS RÓNA
GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ ÉS SZIVATTYUGYÁR R.-T.
BUDAPEST, X., KÁPOLNA-TÉR
TELEFON: *J. 463—88

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KAROLY-KÖRUT 13, I. EMELET.
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

RONEO UNDERWOOD
SOKSZOROSITÓGÉP IRÓGÉPEK
kellékek, irodaszerek, karbantartások, páncélszekrények.
PIRKNER ÉS MEZEI
BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 11. TELEFON: 143—22.

Hírek

Egy heti szabadságra ment a polgármester. Sipőcz polgármester szerdán egyheti szabadságra ment. Szabadságidejét a polgármester *az egyik hazai fürdőhelyen* fogja eltölteni.

Tanácsnokok szabadsága. A szabadságon lévő *Édes, Vajna, Némethy, Purébl* tanácsnokok augusztus első napjaiban veszik át ujra hivatalaik vezetését. *Liber* tanácsnok szeptember elejéig van szabadságon. Az itthon lévő tanácsnokok közül *Gallina* tanácsnok augusztus elején megy szabadságra egy francia fürdőhelyre, *Lobmayer* Jenő dr. augusztus elején Karlsbadba utazik, *Lamotte* tanácsnok szintén augusztus első napjaiban kezdi meg szabadságidejét, amelyet ő is külföldön fog eltölteni. *Csármann* és *Karkas* tanácsnokok szintén augusztus hó folyamán mennek szabadságra.

Ferenczy Károly ünneplése. Abból az alkalomból, hogy Ferenczy Károly szinmüvész a Városi Szinház társigazgatója lett, 1930. évi augusztus 4-én, hétfőn este 8 órai kezdettel VII., Thököly-ut 56. szám alatti kerthelyiségében az Erzsébetvárosi Keresztény Kaszinó barátságos társasösszejövetelt rendez. E társasösszejövetelen a székesfőváros politikai és társadalmi életének több előkelősége is részt vesz. Kedvezőtlen idő esetén az összejövetelt az I. emeleti helyiségekben tartják meg. Részvétel augusztus 2-ig (szombat) a Kaszinó irodájában bejelentendő.

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ
PALACKTEJBEN AZ ERŐ

Szent István-nap után lép életbe a Beszkárt uj menetrendje. A közlekedési szakbizottság legutóbbi ülésén tudvalévően elhatározta, hogy a Rákóczi-uti vágányoknak a Beszkárt költségén az uttest közepére való helyezését, továbbá a főkapitány uj közlekedési rendeletével kapcsolatosan a Rákóczi-utról a Muzeum-körutra, illetőleg a Károly-körutra befordulo járatok megszüntetését. A közlekedési bizottság ezen határozatát illetően kérdést intéztünk *Lobmayer* tanácsnokhoz, a bizottság előadójához, aki a következő információt adta az *Uj Budapest* munkatársának:

— A közlekedési szakbizottság véleményének kikérése után semmi akadálya nincs annak, hogy a szóbanforgó munkálatokat a bizottsági ülésen elhangzott kivánság szerint azonnal, Szent István ünnepe után megkezdje a Beszkárt. Hamarosan életbe is léphet az uj menetrend, amelynek során sok eddigi reláció teljesen megszünik. A jövőben a Rákóczi-uti kocsik csak a Kossuth Lajos-uccán át közlekedhetnek a budai oldalra, azok a relációk, amelyek eddig a Károly-körutról és a Muzeum-körutról befordultak a Rákóczi-utra, a jövőben uj vonalakkal cserélődnek fel. Természetes, hogy ezeket az uj relációkat, amelyeket annakidején a Beszkárt részletesen ismertetni fog a közönséggel, *megfelelő utasszámlálás és pontos előtanulmányok után* lépteti életbe a Beszkárt igazgatósága.

Schmidt Néparéna
Budapest legolcsóbb, legkellemesebb szórakozóhelye
Folytatólagos előadások d. u. 1/2 4-től

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
Palka József
Magyarország ezüstkoszorus üvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon: J. 302-28 Alapittatott 1894

Az Állatkert válsága

Miért csinál a szociálpolitikai ügyosztály konkurenciát a városgazdasági ügyosztálynak? — Százezer pengőjébe kerül a fővárosnak a Városi Szinház zenekarának állatkerti szereplése

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A főváros egyik legdeficitesebb üzeme az *Állatkert*, melynek zárszámadása esztendőről-esztendőre szomorubb eredményeket tüntet fel. Az elmult esztendőben a zárszámadás tanusága szerint 557.182 pengő bevétellel szemben 1.270.694 pengő kiadás merült fel, *az Állatkert átlagos napi deficitje tehát megközeliti a 2000 pengőt.* Olyan összeg ez, amely minden kulturális célkitüzés dacára is gondolkodóba ejtette az intézmény barátait és már a folyó évi költségvetés tárgyalása alkalmával felmerültek olyan hangok, hogy az Állatkert defiecitjének eltüntetésére *a kultuszminisztériumtól kell segélyt kérni.*

Az állatkerti jegybevétel igen jelentékeny részét szolgáltatta még az elmult évben is az esti jegybevétel. Tavaly nappali belépődijakból 260.240 pengőt, esti belépődijakból 27.795 pengőt vett be az Állatkert vezetősége. A látogatók *tiz százaléka* tehát az elmult évben nem az állatok, hanem az ott rendezett hangversenyek kedvéért ment az Állatkertbe. Igaz, hogy végeredményben ezek a hangversenyek *deficitesek voltak*, a Városi Szinházi zenekar tavaly 46.385 pengőjébe került a városnak, meg kell állapitani, hogy tavalyelőtt még a hangversenyek zenei események voltak és az esti látogatók nagy serege a hangversenyek révén komoly és értékes propagandát jelentett az Állatkert számára.

Anélkül, hogy a Városi Szinházi zenekar *nivójáról* kritikát kivánnánk mondani, megállapitható, hogy a Városi Szinházi zenekar müködése az előző években müködő operaházi tagokból alakult filharmónikus koncertekkel szemben *jelentős visszaesést mutat.* 1928-ban is, amikor még a filharmónikusok muzsikáltak esténként az Állatkertben, volt valamelyes deficit, azonban ezt nem a zenekar, hanem a tavaszi hüvös időjárás okozta, amint ezt a zárszámadás hivatalosan meg is állapitotta. Az idén, amikor ismét a Városi Szinházi zenekar szerencsélteti az Állatkertet, a látogatottság annyira csökkent, hogy *az állatkerti hangversenyek beszüntetését tervezik az illetékes tényezők.*

Üres széksorok előtt játszik esténként az Állatkertben a Városi Szinházi zenekar, amely a folyó évben 50.000 pengőt kap e szereplésért a fővárostól, holott a filharmónikusok zenekara alig pár ezer pengővel került volna többe és legalább öt-akkora közönséget vonzott volna. *A rosszul értelmezett jótékonysági akció* végeredményben tehát százezer pengőjébe kerül a fővárosnak és a deficitet még növeli az a szerencsétlen körülmény, hogy ugyanakkor, amikor a Városi Szinház zenekara *belépődijas közönség előtt müködik*, alig néhány száz méterrel arrébb, az Iparcsarnok előtti térségen a fővárosi tisztviselőkből rekrutálódott városi zenekar *ingyen hallgatható.* Ráadásul *a pénzbe nem kerülő hangversenyek sokkal jobbak, mint a belépődijas állatkerti produkció.*

Hogy a közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztály hatáskörébe tartozó ingyen-hangversenyek hogyan csinálhatnak konkurrenciát a városgazdasági ügyosztály hatáskörébe tartozó belépődijas hangversenyeknek, egyike azon *közigazgatási rejtvényeknek*, amelyeknek megfejtésére dijat lehetne kitüzni. Ettől függetlenül is azonban az *Állatkert nappali látogatottsága is állandóan csökken.* Erre vonatkozóan konkrét adatokat nem sikerült kapnunk, tény azonban, hogy az állatkerti plakátokon szereplő idomtalan *skorpió*, amely kijelentése szerint saját kebelében *jegyet akar váltani az Állatkertbe* — nem tartozik a legügyesebb reklámok közé. Meg kellene vizsgálni, hogy az Állatkert folyton fokozódó deficitjét *mi okozza*, mert kétségtelen, hogy a főváros törvényhatósági bizottsága a költségvetés tárgyalása alkalmával *nem fog szótlanul elmenni az Állatkert válsága mellett.*

„BECIVA"
BEKETOW CIRKUSZ
VARIETÉ
Városliget. — Telefon: Aut. 183-35.
A vezető juliusi müsor
10 külföldi atrakció
Helyárak:
Este 1 P-től 6 P-ig (utalvánnyal a fele), délután 30 fillértől 3 P-ig (utalványok nem érvényesek)

CSAKLOS ANDRÁS egyházi szobrász, oltárépitő és egyházművészet templomberendező. Műterem: Budapest, IX., Kinizsy-utca 14. sz. Római katholikus cég. Az első beszerzési forrása a fából és kőből készült templomberendezési tárgyaknak. Nem kereskedő.

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASÁRUGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333-60
Hid- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü füzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzárak, kovácsáruk stb.

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

SHELL BENZIN OLAJ

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Szeplőkezelés biztos sikerrel és mindennemü szépséghiba eltávolitása. Ingyen tanácsadás, olcsó bérletrendszer. Tanitványok kiképzése Deák Józsefné kozmetikai mütermében IV. Kaas Ivor-u. 12, I. 6

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: J. 463-39
OSZTÁLYOK:
TITKÁRSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BÓROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITÁSI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

A polgármester rendeletileg szabályozta az akták aláirását. Az uj fővárosi törvény által megállapitott polgármesteri jogkört a polgármester nem gyakorolja az egész vonalon saját személyében, hanem a kisebb jelentőségü ügyek elintézésével és az akták aláirásával a törvény szerint az alpolgármestereket és a tanácsnokokat bizhatja meg. A törvény ezen intézkedése sok zavarnak volt az elmult hetekben kutforrása, mert az ügyosztály-vezető tanácsnokok és azok helyettesei sok esetben nem tudták, mi tartozik az ő elintézési jogkörük alá, és mely ügyeket kell polgármesteri referádára vinniök. A polgármester most rendeletet bocsájtott ki, amelyben részletesen közli, hogy mely ügydarabok intézhetők el az alpolgármesterek és melyek az ügyosztályvezető tanácsnokok, illetőleg azok szabadságon létele esetén helyetteseik által. A rendelet azt is szabályozza, hogy az adminisztrációs ügydarabokat kik és milyen sorrendben irhatják alá a polgármester helyett, illetőleg az ő megbizásából.

Tiszteletbeli házmestert választottak Budán. A budai házfelügyelők már hónapokkal ezelőtt mozgalmat inditottak gazdasági céljaik és érdekeik hathatósabb megvédésére. A mozgalom vezetését Krivoss Árpád dr., a tehetséges fiatal budai ügyvéd vállalta, aki nagy agitációt fejtett ki a házfelügyelők jogos kivánságai érdekében. Kapcsolatot létesitett a Budapesti Házfelügyelők Egyesületével és karöltve munkálkodnak a házfelügyelők javára. A házfelügyelők hálájuk kifejezésére ugy Krivoss Árpád dr.-t, mint az érdekeiket már régebben hathatósan istápoló Szigeti János felsőházi tag, Pászthy János törvényhatósági bizottsági tag és kiválóan tevékeny elnökük, Szalay Ferenc tiszteletére a mult héten nagyarányu társasvacsorát rendeztek, amelyen az ünnepeltek is megjelentek. A felköszöntők során Szalay Ferenc a Budapesti Házfelügyelők Egyesületének elnöke, Závodszky József főtitkár, Fuit Ignác, Zeiner Lajos, Zsédely Károly és mások után az ünnepeltek köszönték meg a beléjük helyezett bizalmat. Végezetül a megjelent házfelügyelők általános lelkesedéssel Krivoss Árpádot tiszteletbeli házfelügyelővé választották meg és ennek jeléül diszoklevél kiséretében nagy kapukulcsot nyujtottak át neki.

A Mátyássy Antal és Fia mázoló és festőmester cég, melynek cégtulajdonosa az alapitó fia, Rezső, egyike a főváros legnagyobb és legelőkelőbb hasonló cégeinek. A cégnek Kőbányán, Füzér-utca 17/e. alatt van a telepe. Egyike a szakma legjobb cégeinek: 1884-ben alapittatott. Rengeteg állami és városi épitkezésnél dolgozott már a Mátyássy Antal és Fia cég, mindenkor a hatóságok legnagyobb megelégedésére. Sok magánépület festési és mázolási munkálatait is végezte a Mátyássy cég, melyet ez alkalommal olvasóink szives figyelmébe ajánlunk.

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-ut 7.

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva: 1918.

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Alapittatott 1888 Alapittatott 1888
Palm Albert és Tsa
különlegességi üzem-teszmérők gyártása
BUDAPEST, IX., RÁDAY UCCA 3

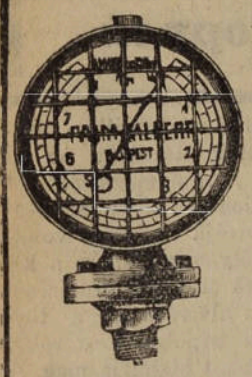

Az Orsz. Gőzkazánvizsgáló Egyesület hivatalos szállitója
Feszmérők (Manometer), **Légürmérők** (Vacummeter), **Hőmérők** (Thermometer), **Fémpyrométer** (Metall-Pyrometer), **Huzométerek** (Zugmesser), **Rugóegyensulyzó** (Springbalancen), **Vizállásmérők** (Hydrometer), **Vizmérlegek** (Wasserwaagen)

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., Rökk Szilárd-u. 20. — Telefon: József 439-91
Polg. tüzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruhaszállitás

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tüzjelző-készülék.
Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Elsőrendü referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésben bemutatja: Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Telefon: Automata 829—23 és Automata 817—92
Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu
A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Utépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics(Derieso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállitását, továbbá a „Warrenita Bitulithic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J. 382-27.
BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 18.

Irodaberendezések

HIRSCH ÉS TÁRSA
BUDAPEST,
V., Alkotmány-utca 19.
Pénzszekrények

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, felszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

GAZDASÁGI ÉLET

A polgármester irta alá a függőkölcsön váltóit

A függőkölcsön negyvenhatmillió pengője teljes egészében a főváros rendelkezésére áll — A nagy fővárosi kölcsön felvételére az állami kölcsön előtt semmi esetre sem kerül sor

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A negyvenhatmillió pengős függőkölcsön felvételének technikai munkája végetért. Közel egy hétig tartott a kölcsönszerződések megszövegezése, melynek részleteit *Lamotte* tanácsnok és *Beliczay* tanácsjegyző, a kölcsönügyi referens részletesen megvitatták *Szemethy* tiszti főügyésszel is. A függőkölcsön felvételéhez szükséges üzemi váltók aláirása és átadása is megtörtént, a kölcsöntnyujtó pénzintézetek a folyósitást is elintézték, ugy, hogy a negyvenhatmillió pengő effektiv felhasználásának immár semmi akadálya nincsen.

Az üzemi váltókat a nagyüzemek vezetői és *Buzáth* alpolgármester irták alá, a váltók egy részét azonban a kölcsönszerződés értelmében a főváros részéről *Sipőcz* polgármesternek is aláirásával el kellett látnia. A Vásárpénztári váltókat a Vásárpénztár igazgatósága irta alá, mint elfogadó. A kölcsön amerikai része, négymillió dollár a *Községi Takaréknál* fekszik, a magyar részből kétmillió dollár az *Angol-Magyar Banknál*, kétmillió dollár pedig a *Pesti Hazai*, a *Kereskedelmi Bank* és a *Leszámitoló Bank* főintézeteinél. A folyószámlán elhelyezett összegek fölött a *polgármester diszponál*, az ő utasitására fogják felvenni és a főváros pénztárában elhelyezni a közmunkák kiadásának és felhasználásának arányában szükségessé váló összegeket.

A függőkölcsön felvételével és felhasználásával a *főváros pénzügyei* két esztendeig, amig a függőkölcsön váltói lejárnak, *nyugvópontra kerültek. Lamotte* tanácsnok és *Reményi-Schneller* községi takaréki vezérigazgató azonban addig is természetszerüen élénk figyelemmel kisérik a külföldi pénzpiacot, hogy a nagy kölcsön felvételére legalkalmasabbnak mutatkozó időpontot *ne szalasszák el.* Erre azonban a nemzetközi pénzpiac helyzetének mai állása szerint még jó ideig nem kerül sor, annál kevésbé, mert a nagy állami kölcsön felvétele előtt a pénzügyminiszter *nem is engedélyezné* a fővárosi kölcsön felvételét.

Szétküldik a közlekedési bizottság tagjainak a Hév-ügy aktáit

A bizottság véleményének nyilvánitására csak Kozma Jenő hazatérése után fog sor kerülni

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Jelentette az *Uj Budapest*, hogy a Helyiérdekü eladására vonatkozó bankajánlat tárgyalása ujra felszinre került olyképen, hogy a polgármester az erre vonatkozó aktákat véleményezés céljából kiadta a közlekedési szakbizottságnak. A közlekedési szakbizottság alakuló ülésén *Kozma* Jenő dr., a szakbizottság elnöke a polgármester ezen intézkedését be is jelentette, azt is közölvén, hogy a bizottsági tagok a tárgyalás eddigi anyagát a legközelebbi napokban kézhez fogják kapni.

Lobmayer tanácsnok, a szakbizottság előadója, kijelentette munkatársunknak, hogy a vonatkozó tárgyalási anyagot, amely már egész kötetet tesz ki, a közlekedési szakbizottság valamennyi tagjának elküldi, ugy a Beszkárt, valamint az előadó szakvéleményeit. Még egyetlen tárgyalási jegyzőkönyvet kér be *Lobmayer* tanácsnok *Friedmann* Ignác dr. kormányfőtanácsostól, a luxembourgi bank jogi képviselőjétől: amely a keresztény községi párti és egységes községi párti együttes szakértekezleten felmerült kérdéseket és a Helyiérdekü által adott feleleteket foglalja magában. Ezt az értekezletet a két párt kiküldöttei épen *Lobmayer* tanácsnok dolgozószobájában tartották.

A tanácsnok véleménye szerint a szakbizottsági elnöktől függ, hogy a tárgyalási anyag részletes ismertetése után *mikor* és *milyen módon* fog a szakbizottság véleménye kialakulni. Mivel azonban a városháza nyári szünetében már *Kozma* Jenő dr. is elutazott a fővárosból, erre a véleménynyilvánitásra minden valószinüség szerint csak *szeptemberben* fog sor kerülni.

A Hitelbank félévi mérlege. A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága e hó 19-én tartott ülésében megállapitotta az 1930. első félévi üzleteredményt. A tiszta nyereség 3,470.404.19 P a mult évi 3,489.493.41 P-vel szemben. A kimutatott nyereségben a külföldi fiókok hozama ezuttal sincsen elszámolva. A félévi mérleg fontosabb tételei az 1929 december 31-i állapottal szemben a következőképpen alakultak: Az adósok 199.1 millióról 208.9 millió P-re emelkedtek, a váltótárca 106.5 millióról 96 millió P-re csökkent. A takarékbetétek a tavalyi 55.3 millióval szemben 56.1 millió P-t, a folyószámlán és csekkszámlán elhelyezett betétek 145.8 millió P-vel szemben 145.6 millió P-t tesznek. A hitelezők összege 145 millióról 128.4 millió P-re, tehát 16.6 millió P-vel csökkent. Az értékpapirállomány az előző évi 17.6 millió P-vel szemben 17.4 millió P-vel szerepel a mérlegben. A pénzintézetieknél és egyéb vállalatoknál fennálló érdekeltségek összege 36.8 millió P-ről 34.2 millió P-re csökkent. Az értékpapirokon szenvedett árfolyamveszteségek az üzleteredményben teljesen el vannak számolva. Az intézet záloglevélállománya a belföldi piacon eszközölt folytatólagos eladások folytán 1.3 millió dollárrra csökkent. Ezen állomány a félévi zárlat óta tovább apadt. Kedvezőtlenül befolyásolta az elmult félév üzleteredményét a budapesti és legtöbb külföldi tőzsde állandóan lanyha irányzata, továbbá az a körülmény, hogy a hosszulejáratu hitelek és kötvénykölcsönök a külföldi piacok felvevőképességének hiánya folytán nem voltak elhelyezhetők. Kedvező hatással volt a félévi eredményre az áruosztályok hozamának gyarapodása, ami lényegesen nagyobb kiviteli tevékenységünknek tulajdonitható.

A Phönix közgyülése. A Phönix Életbiztositó Társaság junius 30-án tartotta 47-ik rendes közgyülését. A társaság az 1929. évben 496.178.873 pengő tőkére szóló uj életbiztositást kötött. A biztositási állomány 1929 végén 1,769.036.000 pengőt tett ki és az idei közgyülés napjáig 1980 millió pengőre, azaz a háboru előtti állomány aranyértékének több mint hétszeresére emelkedett. Az életbiztositási dijbevétel 84,442.697 pengő 50 fillér volt, a biztositottaknak,, illetve hátramaradottjaiknak 24,680.750 pengőt fizetett ki a társaság. A technikai tartalékok 1929 végéig 45,512.395 pengővel 219,910.754 pengőre, a társaság összes garanciális alapjai 240,321.851 pengőre emelkedtek. A társaságnak Magyarországon, Ausztriában, Németországban, Belgiumban, Francia- és Olaszországban, Csehszlovákiában, Jugoszláviában, Lengyelországban és Bulgáriában összesen 80 ingatlana van, melyek együttvéve 45,380.000 pengővel szerepelnek a mérlegben. Az értékpapirállomány 120,855.618 pengőre rug és tulnyomórészt amelyek közötö nagymennyiségü valorizált magyar állampapir is szerepel. A jelzálogkölcsönökbe kihelyezett tőkék összege 14,194.400 pengőre, a társaság saját életbiztositási kötvényeire folyósitott kölcsönök összege pedig 14,666.700 pengőre emelkedett. A legutóbbi időben a Phönix nagymértékben kibővitette viszontbiztositási hálózatát, amennyiben szerződéses viszonyba lépett nagy világvállalatokkal. A Phönix tisztviselői jóléti intézményekre és nyugdijalapokra kereken 800.000 pengőt tartalékolván, a számadási évet 570 ezer 445 pengő 48 fillér felesleggel zárta, amelyből a 4,000.000 schilling teljesen befizetett alaptőke után, ugy mint tavaly, az idén is 8 és fél százalék, azaz minden 40 schilling névértékü részvényre 3.40 schilling osztalékot, összesen 274.550 pengőt (340.000 schillinget) fizet, 145.350 pengőt pedig a tőketartalék gyarapitására fordit, amely ezzel az összeggel 1,760.000 pengőre emelkedik.

ERDÉLYI udvari fényképész
MŰINTÉZETE IV., Semmelweis-u 2.

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c.
Telefon: Automata 510—71.

Proczeller Bálint
kövező mester
Budapest, X., Korponai-u. 11.
Telefon: Kőbánya 74—84.

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bel. cég. hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

Lingel butorgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 4—6.
Művészi kivitelü széria és luxus butorok állandó kiállitása: Összerakható könyvszekrények, molymentes „Antimoly" ülőgarniturák, motornélküli vitorlázó repülőgépek.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

SÁNTHA JÓZSEF
törv. bejegyzett iparművész, lakberendező és kárpitosmester
IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 6—7.

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

HUNGLER ISTVÁN
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 28.
TELEFON: József 301-32.

HLATKY JÓZSEF
okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395—78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

URIKÁNY-ZSILVÖLGYI MAGYAR KŐSZÉNBÁNYA R.-T.
BUDAPEST, V., NÁDOR U. 12
TELEFONSZÁM: AUT. 212—56
KÓBANYAÜZEM: TÁLLYA (Zemplén megye)
SZÁLLIT MINDENNEMŰ
FARAGOTT ÉS ZUZOTT KÖVET

Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékkályha- és kályhakészitő
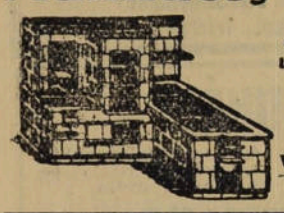
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39
Tel.: J.312—80

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere a köztisztasági hivatal részére szükséges

6000 métermázsa 1930. évi termésü zab szállitására

nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

Azoknak, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, irásbeli ajánlataikat

1930. évi augusztus 1-én délelőtt 11 óráig

a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához kell benyujtani.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. em. 371. ajtó) előzetes számfejtés után az ajánlati végösszeg 2 (kettő) %-át kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon, déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész menynyiségre és bizonyos hányadra vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szerződési feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi julius hó 3-án.

A székesfőváros polgármestere.

Csak magyar tüzelőanyagot szabad használni. Jelentettük, hogy a főváros 1800 vagonra rugó jövő évi tüzifa-szükségletét a megtartott versenytárgyalás során a polgármester azoknak a pályázóknak itélte oda, akik *belföldi fa* szállitására kötelezték magukat. A hazai származásu tüzelőanyag védelmére vonatkozóan a belügyminiszter most szigoru rendeletet bocsájtott ki, amelyben kötelezőleg előirja, hogy csak hazai tüzelőanyagot szabad a hatóságoknak vásárolniok. Minden középületben, ahol a megfelelő fütőberendezések nem volnának alkalmasak a hazai tüzelőanyagok használatára, a költségvetés keretében minél sürgősebben *megfelelő berendezésekkel kell ezeket kicserélni.* A rendelet lehetőleg magyar szén használatát irja elő, ott azonban, ahol fatüzelésre vannak berendezve, vagy a közelben olcsó fát lehet beszerezni, megengedi a *magyar termesztésü fa* tüzelését. A *jövőben uj tüzelő szerkezetek berendezésénél* kizárólag a hazai fütőanyagokat szabad tekintetbe venni.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank junius 30-án lezárt félévi mérlegét most tette közzé. Tiszta nyereség a tavalyi nyereségáthozat beszámitása nélkül 2.955.343.22 P (tavaly az I. félévben 2.930.855.85 P). Ebben a nyereségben nincs benne többrendbeli, a lefolyt félévben már befejezett üzleti eredménye, amelynek elszámolása későbbi időpontra tartatott fenn. Dacára a gazdasági viszonyoknak általánosan bekövetkezett kedvezőtlen alakulásának, a bank üzleti forgalma a mult évvel szemben további fejlődést mutat. Erre vezetendő vissza, hogy a félévi nyereség a folyton csökkenő kamatmarge mellett is a tavalyi évvel szemben ismét növekedett. Fokozta az eredményt többek között az is, hogy a bank zálogleveleit közvetlenül a tőkebefektetést kereső közönségnek adta el. A félévi mérleg adatai az 1929 december 31-i mérlegadatokkal összehasonlitva a következő képet adják: Váltótárca 109 millió (volt 104 millió). Adósok 105 millió (volt 101 millió). Záloglevél és községi kölcsönüzletben kihelyezett tőkék 70.5 millió (volt 68 millió). A kihelyezett tőkék összesen 284.5 millióra emelkedtek 273 millió pengőről. A banknál elhelyezett betétek takarékkönyvekre és folyószámlára 255 millió pengőre növekedtek a mult évvégi 245.2 millió pengővel szemben. Egyéb hitelezők 8.7 millióval szerepelnek (volt 10.6 millió), mely összeg kizárólag az ügyfelek részére külföldön igénybevett rembourshitelekből áll. A bank által kezelt idegen tőkék összege 263.7 millió (volt 255.8 millió) pengő. Az értékpapirtárca értékelésénél az elmult félév folyamán beállott áresések megfelelően figyelembe vétettek, minek következtében az értékpapirokban rejlő latens tartalékok érintetlenek maradtak.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár igazgatósága folyó hó 17-iki ülésében állapitotta meg az intézet félévi mérlegét, amely 2.056.000 pengő tiszta nyereségével csaknem a tavalyi félévi 2.067.000 pengős tiszta nyereséget éri el, dacára annak, hogy a folyó félévi társulati adóterhek a tavalyival szemben 120.000 pengős többletet tüntetnek fel. Az általános pangás, amely hazánk gazdasági életében az elmult félév folyamán fokozódó mértékben uralkodott, az intézet egyes üzletágainak nagyobb arányu fejlődését hátráltatta. Éppen a mostoha viszonyok következtében a szokottnál is nagyobb gondot kellett forditani a kihelyezések abszolut biztonságán felül az intézet mobilitására is és ez a törekvés eredményezte, hogy a könyvecskékre elhelyezett betét álladékában a folyó félévben elért 4.106.856.91 pengős emelkedésből, valamint az egyesület forgalomban lévő dollár zálogleveleinek 3.873.839.20 pengőt tévő emelkedéséből befolyt tőkék tulnyomó részben váltóhitelek formájában nyertek kihelyezést, ami a váltótárcának 4.079.852.93 pengős szaporulatában jut kifejezésre. Az intézet fő üzletágainak álladéka az 1929 december 31-i adatokkal összehasonlitva a következő: betéti könyvecskékre elhelyezett tőkék álladéka 98.408.190.43 pengő, folyószámlán és csekkszámlán elhelyezett betétek álladéka 58.595.936.63 pengő, tehát a betétek szaporulata a mult év végi 147.4 millió pengős álladékkal szemben 7,550.984.28 pengő, mig a jobbára elszámolási természetü egyéb hitelezők álladéka 26.556.549.03 pengő (volt 36.7 millió); váltótárca álladéka 105.635.531.24 pengő (volt 101.5 millió); adósok és pénzintézeteknél fennálló követelések 63.584.465 pengő 08 fillér (volt 67.5 millió); a záloglevél- és kölcsönüzletben, amelyben az egyesület a félév foyamán 703.502 pengőt folyósitott, az álladék 72.172.457.56 pengő; a forgalomban lévő egyesületi dollár záloglevelek álladéka 19.847.137.20 pengő.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévizeivel
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézett.
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Nagy Ferenc autóvillamossági Üzeme
Budapest, VIII., Gólya-U. 22.
Automobil önindítómotorok, dinamók, fényszórók, irányjezők és akkumulátor-telepek készitését és szakszerü pontos javitását vállalom, olcsó árak mellett.

STRASSIL Szilikátút az olcsó modernizált makadámut!
Siliphalt felületi kezelés teljes portalanitásra
VEGYITERMÉKEK RT. - JUST KORNÉL mérnök
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 29. SZ.

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYARA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
ALAPITTATOTT 1889.
BUDAPEST, X., KERÉKPÁR-UTCA 2.
TÁVBESZÉLŐ: J. 370-70
SÜRGÖNYCIM: MÉRT BUDAPEST
Mindennemü vizépités. Kikötőépités. Folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavatorokkal; darukkal való kirakodások. Földmunkák. Alapozások. Mély és magasépités. Utépités. Modern útburkolatok épitése. Vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Mindennemü ipari-, lakó- stb. házépitések.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet

a IX. ker. soroksári Dunaág közelében létesitendő élelmiszer nagyvásártelep csarnok- és irodaépületének épitéséhez szükséges következő munkákra

és pedig:

I. A csarnoképülettel összefüggő külső csatornázási munkákra.

II. A csarnoképülettel összefüggő belső csatornázási munkákra (vas- és betoncsőszerelvényekkel).

III. Központi gőzfütő berendezési munkákra.

IV. Teherfelvonó berendezési munkákra.

V. Vizvezetéki és az irodaépülettel összefüggő belső csatornázási munkákra.

VI. Villamosvilágitási berendezési munkára.

A kiirás nyomtatványai ivenkint 20 fillér ellenében kaphatók 1930. évi julius hó 8-tól kezdve naponta a hivatalos órák alatt a polgármesteri VIII. ügyosztály mérnöki hivatalában (Központi városháza, II. emelet 197. ajtósz. alatt.) A rajzok és tervek ugyanitt tekinthetők meg és a szükséges felvilágositások is ugyanitt nyerhetők.

A felsorolt munkacsoportok mindegyikére önálló ajánlatot kell tenni és a főváros fenntartja azt a jogát, hogy a több munkacsoportra esetleg együttesen tett ajánlatából bármelyik munkacsoport részajánlatát szabadon elfogadhatja; a fővárosnak ez a határozata pedig az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Minden ajánlat külön-külön boritékban helyezendő el, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Az ajánlatokat

1930. évi augusztus hó 5-én (kedden) délelőtt 10 óráig

kell benyujtani a polgármesteri VIII. ügyosztályban, Központi városháza, II. emlet 204. ajtószám alatt. Az ajánlatok ugyanezen a napon délelőtt 11 órakor a polgármesteri VIII. ügyosztály üléstermében (II. emelet 196. ajtószám) nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi julius hó 4-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet

a VII. ker. Hernád-ucca 42 46. sz. fővárosi elemi iskolák helyreállitásával kapcsolatos kőmivesmunkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi julius 14-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (épitési) ügyosztály IV. Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Schwarcz és Horváth (Király-ucca 51.) tervező müépitésznél, vagy az előadónál, a Központi városháza, II. em. 317. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. augusztus hó 9-én (szombaton) délelőtt ½10 óráig

a polgármesteri II. (épitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon a napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi julius hó 11-én.

A polgármester megbizásából:

Karkas s. k.
tanácsnok.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Epest, X., Nezsiopi-u. 2. Tel.: J. 390-85
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabo" jelü kovaföld épitési és szigetelő lemezeket. Száraz gipsztáblalalak, rabitzfalak, mennyezetek, stuccomunkák stb. szállitása és készitése.

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

vállalkozás

Uj kiirások:

Központi fütőberendezési munkákra a VII. ker. Hernád-ucca 42—46. sz. alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 julius 28 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Asztalosmunkákra a III. ker. Lajos-ucca 34. szám alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 julius 29 (kedd) d. e. ½10 ó.

Vasgerenda szállitási munkákra a X. ker., Ihász-ucca 27. sz. elemi iskola részére. Határidő: 1930 julius hó 29. (kedd) d. e. fél 10 ó.

Lakatosmunkákra a III. ker. Lajos-ucca 34. szám alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 julius 29 (kedd) d. e. ½10 ó.

Asztalosmunkákra a X. ker. Maglódi uton épitendő Horthy Miklós Szeretetotthonban. Határidő 1930 julius hó 30 (szerda) d. e. ½10 ó.

Hőszigetelő és válaszfal munkákra a X. ker. Maglódi-uton épitendő Horthy Miklós Szeretetotthonban. Határidő: 1930 julius hó 30 (szerda) d. e. ½10 ó.

Hőszigetelő és válaszfal munkákra a X. ker. Maglódi-uton épitendő Horthy Miklós Szeretetottotthon tüdőbetegépületében. Határidő: 1930 julius hó 31 (csütörtök) d. e. ½10 ó.

Bádogosmunkákra a X. ker. Maglódi-uton épitendő Horthy Miklós Szeretetotthon tüdőbetegépületében. Határidő: 1930 julius 31 (csütörtök) d. e. ½10 ó.

6000 métermázsa 1930. évi termésü zab szállitására. Határidő: 1930 augusztus hó 1. d. e. 11 ó.

Beboltozására a Szépvölgyi árok II. szakaszának. Határidő: 1930 augusztus hó 4 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornázási munkákra a VI. ker. Szónyi-ut Rákospatak és Hajtsár-ut között. Határidő: 1930 augusztus hó 4. (hétfő) d. e. 12 ó.

Bádogosmunkákra a X. ker. Maglódi-uton épitendő Horthy Miklós Szeretetotthonban. Határidő 1930 augusztus hó 5 (kedd) d. e. ½10 ó.

Külső csatornázási-, belső csatornázási-, központi gőzfütő berendezési-, teherfelvonó berendezési-, vizvezetéki-, villamos világitási berendezési munkákra a IX. ker., soroksári Dunaág közelében létesitendő élelmiszer nagyvásártelep csarnok- és irodaépület részére. Határidő: 1930 augusztus hó 5. (kedd) d. e. 10 ó.

Terasz- és tetőszigetelési munkákra a X. ker. Maglódi-uton épitendő Horthy Miklós Szeretetotthonban. Határidő: 1930 augusztus hó 5 (kedd) d. e. ½10 ó.

Padlóburkolati munkákra a IX. Baká ts-téri szülészeti és nőgyógyászati kórház részére. Határidő: 1930 augusztus 6. (szerda) d. e. fél 10 ó.

Betegszállitó felvonó szerelési munkákra az Uj Szent János kórház I. sz. belgyógyászati pavillonjában. Határidő: 1930 augusztus 6 (szerda) d. e. ½10 ó.

Járdakészitési munkákra az I., Lenkeuti elemi iskola és óvoda részére. Határidő: 1930 augusztus hó 7. (csütörtök) d. e. fél 10 ó.

Kavicsolási munkákra az I., Lenkeuti elemi iskola és óvoda részére. Határidő: 1930 augusztus hó 7. (csütörtök) d. e. fél 10 ó.

Villanyszerelési munkákra a VII. ker. Hernád-utca 42—46. szám alatt levő elemi iskola épületében. Határidő: 1930 augusztus hó 8. (péntek) d. e. ½10 ó.

Kőmüves munkákra a VII. ker. Hernád-utca 42—46. sz. fővárosi elemi iskola helyreállitásával kapcsolatosan. Határidő: 1930 augusztus hó 9. (szombat) d. e. ½10 ó.

Viz-, gőz-, gáz- és csatornázási munkákra az I. ker., Hieromnyi-ut 1. szám alatti Uj Szent János-kórház sebészeti pavillonjában. Határidő: 1930 augusztus hó 9. (szombat) d. e. ½10 ó.

Kőmives tatarozási munkálatokra a VIII. ker., Szent Rókus-közkórház udvari homlokzata részére. Határidő: 1930 augusztus hó 11. (hétfő) d. e. fél 11 ó.

Gyalogut aszfaltozási munkákra a VIII. ker. Horánszky-utcában. Határidő: 1930 augusztus hó 11. (hétfő) d. e. 12 ó.

Bitumenes téglával való burkolási munkákra a VIII. ker. Horánszky-utca kocsiutján. Határidő: 1930 augusztus hó 11. (hétfő) d. e. 12 ó.

Előmunkálatokra a VIII. ker. Horánszky-utca rendezésével kapcsolatosan. Határidő: 1930 augusztus hó 11. (hétfő) d. e. 12 ó.

50 darab hirdető vasoszlop szállitására. Határidő: 1930 augusztus hó 25. d. e. 10—11 ó. között.

Budapest székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák:

VII. ker., Kazinczy-utcai elemi iskola központi fütőberendezés munkálatai Spitzer Salamon V., Pannónia-utca 54. 50.031 P.

Kökörcsin-utcai tüdőbeteggondozó intézet közp. melegvizfütőberendezés Kessler Jenő és Fivére VI., Andrássy-ut 67. 13.539.67 P.

Raktár-utcai bérház keritésének kőmives munkáit vitéz Lukóy Emil VIII., József-körut 19. 4.160.— P.

Hunor és Veder-utca bérház udvarának csatornázása Wasser István VIII., József-körut 79. 3.268.— P.

Üllői-uti Mária Terézia laktanya folyosójának lapburkolat javitási munkái vitéz Stadler István I., Hantos-utca 16. 5.420.— P.

Gyáli-uti bakteriológiai intézet világitótest szerelési munkái Novák Sámuel IX., Ferenc-körut 36. 4.526.25 P.

Uj Szent János-kórház Wodianer-pavillon lakatos munkái Varga Ferenc VIII., Rökk Szilárd-utca 43. 1.835.— P.

Ugyanott burkoló munkák Neuhauser Miksa V., Hollán-utca 3. 16.073.50 P.

Ugyanott I. sz. belgyógyászati pavillon kőmives munkái Szattler Mihály VII., Gyarmat-utca 9. 3.765.40 P.

Uj Szent János-kórház vezeték alagutjának föld-, kőmives-, vasbeton munkái Szilágyi Imre V., Zápolya-utca 83. 14.205.— P.

Szent László-uti iskola ácsmunkái Szöllössy Péter VII., Rózsa-utca 6. 3.461.22 P.

Jázmin-utcai elemi iskola udvarának aszfaltozási munkái dr. Helvey Tivadar VII., Eötvös-utca 21. 1.628.— P.

Fehérsas-téri iskola ablakainak külső mázolási munkái Tarjányi István VII., Jósika-utca 3. 2.330.44 P.

Tóth Kálmán-utcai polgári iskola linoleum javitás Császár Imre IX., Lónyay-utca 48. 3000.—. P.

Dob-utcai óvoda palafedő munkái Krisch-Fekete János VII., Róna-utca 10. 2180.50 P.

Dugonics-utcai iskola tetőterraszának betonburkoló és szigetelő munkái Biehn János IX., Ferenc-körut 46. 10.131.— P.

Dob-utcai óvoda ácsjavitási munkái Auschenbrenner János VII., Róna-utca 41. 4527.80 P.

I., Kökörcsin-utca 3. sz. a. tüdőbeteggondozó intézet villanyszerelési munkái Jankowits Győző IX., Lónyay-utca 9. 4675.86 P.

IX. ker., Gyáli-ut 1. sz. alatti Közegészségügyi és Bakteriológiai Intézet könyvtár és butorkészités munkái Molnár János Imre VI., Csángó-utca 22. 3395.— P.

A pesti Vigadó központi fütőberendezésének átalakitása Egri és Fia dr. Egri István VII., Rottenbiller-utca 28. 3904.76 P.

Pesti Vigadó átalakitásának belső szobrászmunkái Kovács József II., Zsigmond-utca 9. 3541.— P.

Ugyanott lapburkoló munkák Cristofoli Vince VII., Gizella-ut 31 2864.40 P.

Ugyanott bádogos munkák Frey István III., Vörösváry-ut 9. 2539.80 P.

Dandár-utcai népfürdő udvarberendezésének föld-, kőmives-, szigetelő munkái Nekolny Antal IX., Közraktár-utca 24. 2660.— P.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Hirdető Vállalatának igazgatósága 50 (ötven) darab közterületen felállitandó

hirdető vasoszlop szállitására

nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet.

Az oszlopok műszaki leirása, valamint tervrajza a Hirdető Vállalat igazgatóságánál (IV., Központi városháza, Kammermayer Károly-ucca 5. szám I. em.) hétköznapokon d. e. 9—1 óra között megtekinthető, ahol egyúttal a netán szükséges felvilágositást is megadják.

A szabályszerüen kiállitott és lepecsételt boritékban elhelyezett ajánlatokat

1930. évi augusztus hó 25-én d. e. 10 11 óra között

kell a Hirdető Vállalat igazgatóságánál benyujtani és azok ugyanekkor az ajánlattevők, illetve megbizottaik jelenlétében fel fognak bontatni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással az ajánlati összeg 5 (öt) százalékát kell a vállalat pénztárába, a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz csatolni.

Elkésve érkező vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatokat figyelembe venni nem fogjuk.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A Hirdető Vállalat igazgatósága fenntartja magának azt jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Kelt Budapesten, 1930 julius hó 15.

A Székesfőváros Hirdető Vállalatának igazgatósága.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet az I. ker. Németvölgyi uton épitendő elemi iskola

föld-, kőmüves-, elhelyező-, vasbetonmunkára.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi julius hó 16-tól kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Körmendy Nándor tervező-műépitésznél, VIII., Üllőiut 16/a. III. em. naponta 9—11 között, vagy az előadónál, a Központi városháza, II. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi augusztus hó 12-én (kedd) d. e. ½10 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon a napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi julius hó 12-én.

A polgármester rendeletéből:

Wossala s. k.
műszaki főtanácsos.

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
épület- és műlakatosok, redőny és napellenző gyára
BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.
Telefon: Aut. 852-59.
Készitményei:
Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitelben. Elsötétitő berendezések, kézi, és motorhajtásra. Szinházi vasfüggönyök.
Vasszerkezetek, épület- és műlakatosság

CSERÉPY ISTVÁN
kőmivesmester, épitési vállalkozó
BUDAPEST, Csengeri-u. 45
Telefon: 165—25.

Szivós László ácsmester, készit egyszerü és speciális ácsszerkezeteket
Bpest, IX., Üllői út 63. Telefon J. 370-07.

GATTYÁN PÁL
kövezőmester és utépitő vállalkozó
BUDAPEST, VII., EGRESSY-UT 15

Aszfalt-útépitő,
szigetelő és
tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884—26.

KELE MIHÁLY
épület asztalosmunkák, bútorok és iskola berendezések gyára
Budapest, Örömvölgy-u. 38-40
Telefon: József 312—98.

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, II., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35
Telefon: József 429—43.

Mátyássy Antal és Fia
Cégtulajdonos: MÁTYÁSSY REZSŐ
MÁZOLÓ- FESTŐMESTER
Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
műkőáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szallitó-kertellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

KATZER
EPITÉSI VALLALATA
TELEFON: 539—14
I., SZIRTES-U. 3/b.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és utépitő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 23.
Tel.: J. 339—52 Tel.: J. 339—52

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FÜTÉSBERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

Vitál András mű- és épülclakatos
Budapest, VII., Angol-utca 2/b. Telefon: József 394-60.

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja
MANGLITZ FERENC Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTARSASAG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 31. szám — Budapest, 1930 augusztus 2

UJ BUDAPEST

KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

rosi Nyilvános Könyvtár,
V. Grof Károlyi u.8.

A tiszta Városháza

Kétségtelen, hogy azok a panamaszerü tünetek, amelyek a minisztériumi szállitások és vállalkozások egyes vonatkozásaiban felmerülnek, sporadikus jelenségek, amelyekből a magyar köztisztviselői kar erkölcsi épségére egyetlen folt sem esik. A miniszteriális műszaki ügyosztályok közös vezetés alatt való egyesitése minden valószinüség szerint ezeket a szimptomákat ki fogja küszöbölni, a bünösök elveszik méltó büntetésüket, az állami vállalkozások és szállitások egész vonalán rövid idő mulva helyre fog állani, helyre kell hogy álljon az a rend, amelynek megbolygatását nem is annyira egyes megtévedt tisztviselők bünözési hajlama, hanem az ellenőrzés és a kellő felülvizsgálat hiánya okozta.

Amikor a napisajtó hasábjai telve vannak a közszállitási visszaélések regényes leirásával, sértvén jóizlésünket és önérzetünket, örömmel kell megállapitanunk, hogy a városházi élet vonatkozásaiban efajta visszaélések nem fordultak elő, és megvan minden reményünk és meggyőződésünk arra vonatkozóan is, hogy a jövőben sem fognak előfordulni. Amikor minden káröröm nélkül, de a biztonság tudatában nézzük a belügyminisztériumi épitkezések ügyét, önként ajkunkra tolul a kérdés, hogy a fővárosnál miért kell lehetetlennek tartanunk azt, hogy efajta összejátszások és panamák előfordulhassanak?

A fővárosi tisztviselői kar, ugy a műszaki, mint a jogi, emelkedett szellemén és teljes értékü kötelességtudásán felül ennek elsősorban a tisztességnek és a becsületnek az a szelleme az oka, amelyet a polgármester egyénisége a városházi élet minden vonatkozásában szétsugároz. Az a tudat, hogy a polgármester kemény és kérlelhetetlen ellensége minden visszaélésnek, de különösen azoknak a rendellenességeknek, amelyek a köztisztviselői becsület integritásán ejthetnek csorbát, a hűségnek és megbizhatóságnak egy olyan teljességét jelenti a fővárosi versenytárgyalásoknál és a munkák ellenőrzésénél, amelyek minden irott szabálynál jobban és erősebben biztositják a százszázalékos becsületet.

Még egy fontos momentuma van az eziránya városházi közélet tisztaságának, hatékonyabb minden közszállitási szabályzatnál: és ez az autonómia részvétele a vállalati munkák kiadásánál, azok ellenőrzésénél és átvételénél. Amikor a tisztviselő tudja, hogy az autonómia képviselői árgus-szemekkel figyelik minden lépését, amikor az önkormányzatnak hatékony befolyása van az ügyek intézésében, amikor a végrehajtó hatalom teljessége az autonómia által választott első budapesti polgárt illeti meg, — nincs és nem is lehet helye a városházán az összejátszásnak, a köz rovására érvényesülő vállalkozói érdeknek, a szállitók azon harácsolásának, melyeknek oly szomoru példáit látjuk a folyamatban levő büntető perekben. Amikor tehát a fővárosi munkák vállalatbaadásánál az autonómia széleskörü ellenőrzési jogát követeljük, ujabb és ujabb pilléreit alapitjuk meg a fővárosi versenytárgyalások tisztaságának. Utalunk e tekintetben a polgármester legutóbbi rendeletére a versenytárgyalások kiirása és a beérkezett ajánlatok eldöntése tárgyában. Ahol ennyi körültekintő okosság és sziklaszilárd becsületesség érvényesül, ott nincs talaja a visszaéléseknek!

Gallina tanácsnok: A városházi Bé-listázás károsan érezteti hatását az egész vonalon

A polgármester a jövőben tartalmasabb és részletesebb jelentéseket tesz minden hónapban a közigazgatási bizottsághoz — Az elnöki ügyosztálynak az uj törvény által kiszélesbitett munkaköre fontos problémákat vet fel — A tisztviselői státusrendezés, a harmadik alpolgármesteri állás, az uj kerületi előljáróságok és több más jelentős kérdés

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Az uj fővárosi törvény életbeléptetése rendkivül sulyos feladatokat ró az elnöki ügyosztályra. Ennek az ügyosztálynak még a régi városházi rendszerben is sok dolga volt, az elintézendő ügyek száma most, a főváros közigazgatásának ujjáalakitásáról szóló törvény életbeléptetése után, valósággal megsokszorozódott. Az ügyosztály élén — szerencsére — *munkabiró és lelkes* főtisztviselő áll: *Gallina* Frigyes tanácsnok személyében, akit megkértünk arra, hogy az elnöki ügyosztályban folyó előkészitő munkálatokról és általában a városházi adminisztráció átszervezésével kapcsolatos teendőkről informálja az *Uj Budapest* olvasóit. Mindenekelőtt aziránt érdeklődtünk, hogy *az uj fővárosi törvény milyen uj feladatok teljesitését követeli meg az elnöki ügyosztálytól.* *Gallina* Frigyes tanácsnok ezeket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Az uj fővárosi törvény gyakorlati alkalmazása minden egyes részletkérdésben az elnöki ügyosztályon keresztül indul meg. Nekünk kell az uj törvény életbeléptetésével kapcsolatosan törvénymagyarázó rendeleteket kiadnunk, nekünk kell előkészitenünk az uj törvény alapján életbeléptetendő szervezési szabályrendeleteket. *Helyzetünk nagy mértékben sulyosbodott* — már csak azért is, mert minden olyan kérdésben, amely a fővárosi törvény életbeléptetését illetően vitatható, nekünk kell eldöntenünk, illetve nekünk kell az eldöntés módjára nézve előterjesztést tenni. Mindezeken felül többletmunkát jelent a szokásos havi polgármesteri jelentések elkészitése is. A polgármester ur ugyanis a közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén kijelentette, hogy a jövőben *tartalmasabb és részletesebb jelentéseket szándékozik a közigazgatási bizottság elé terjeszteni.* Ezeket a jelentéseket is az elnöki ügyosztály foglalja össze. De az elnöki ügyosztályban koncentrálódnak *a törvényhatósági tanács ügyei is.* Mindezeken felül a polgármester ur igen sok ügyet közvetlen megbizás utján az elnöki ügyosztályhoz utal. Mindazokban az ügyekben, amelyek iránt a polgármester ur közelebbről érdeklődik, vagy amelyeknek az alakulását a polgármester ur állandóan figyelemmel akarja kisérni, — nekünk kell az előkészitő, vagy az ellenőrző munkát lefolytatnunk. Ezek az uj feladatok teljesen kimeritik minden munkaidőnket...

Ilyen körülmények között önként adódott az a kérdésünk, hogy az elnöki ügyosztály ilyen nagyarányu elfoglaltsága mellett jut-e idő a városházi tisztviselők státusrendezésével kapcsolatos előkészitő munkálatok lefolytatására. *Gallina* Frigyes tanácsnok ebben az ügyben a következő érdekes kijelentéseket tette az *Uj Budapest* munkatársa előtt:

— Bármennyire is el legyünk foglalva, tisztviselőtársaink kivánságainak meghallgatása és az erre vonatkozó előterjesztés előkészitésének a céljaira feltétlenül időt kell szakitanunk. A fővárosi tisztviselők státusrendezését az a körülmény teszi szükségessé, hogy ugyszólván minden tisztviselő-kategóriának vannak jogos kivánságai, amelyeknek érvényesitése elől kitérni nem lehet. *A városházán is kiméletlenül végrehajtott B-listázás károsan érezteti hatását az egész vonalon.* Budapest kerülete és lakossága nem kisebbedett, ellenkezőleg, a népesség sürüsödik, a város terjeszkedik. E fejlemények elől nem zárhatjuk le szemeinket: pótolni kell az elveszitett munkaerőket, különben csődbe jutunk. Ennek az elvnek kell érvényesülnie már csak azért is, hiszen a fővárosi kommunális feladatok köre egyre szélesedik. A státusrendezésnek — ezt hangsulyozni kivánom — *nem fizetésjavitás, hanem fizetésrendezés a célja.* Az elnöki ügyosztály a nyár folyamán feltétlenül elkésziti a státusrendezésre vonatkozó javaslatot és ezt bemutatja majd az elnöki ügyosztály mellé rendelt szakbizottságnak is. Nagy munka ez, amit fokozott figyelemmel kell végezni. Arról azonban már nem lehet szó, hogy ezt a javaslatot még a most működő törvényhatósági bizottság elé terjeszthessük. A döntést már csak *az uj törvényhatósági bizottság* hozhatja meg.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan közbevetően megkérdeztük, hogy mikor történik döntés a tanácsnoki állások szaporitásáról és a harmadik alpolgármesteri állás esetleges megszervezéséről. Ezt a kérdést indokolttá teszi az a körülmény, hogy a fővárosi törvény parlamenti tárgyalása során ilyen irányban minden oldalról egyértelmü kivánságok hangzottak el. *Gallina* Frigyes tanácsnok ebben az ügyben a következőket mondotta:

— Hivatalos részről az a vélemény alakult ki, hogy a jelenlegi tizenkét ügyosztályt *tizenhat ügyosztállyá kell szétválasztani.* Ketté kell választani a III. ügyosztályt — utépitési és városrendezési, a IV. ügyosztályt — közjogi és katonai, az V. ügyosztályt — közlekedési és közgazdasági, végül a IX. ügyosztályt — közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztályokká. Ezek szerint tehát *négy uj tanácsnoki állás betöltéséről kell majd gondoskodni.* Ugyancsak aktuális a harmadik alpolgármesteri állás megszervezése is. A harmadik alpolgármesteri állás betöltésénél müszaki képesitésü főtisztviselő is számitásba jöhet.

Arra a kérdésre, hogy *az ügyosztályok szaporitása mikor válik aktuálissá*, a következő választ kaptuk:

— Csak az uj ciklusban, vagyis a fővárosi törvény alapján megejtendő választások és *az uj törvényhatósági bizottság megalakulása után* lehet szó ennek a javaslatnak az előterjesztéséről. Az előterjesztést a polgármester ur viszi az uj közgyülés elé, amely azután dönt arról, hogy hány uj ügyosztály felállitását látja szükségesnek. Általában le lehet szögezni, hogy a még hátralevő félesztendős átmeneti időszakban ezek a kérdések már nem fogják foglalkoztatni a törvényhatósági bizottságot. Az uj közgyülés azután már *harmónikus képet kap a különböző előterjesztések révén arról az átalakulásról, amely a státusrendezés, a harmadik alpolgármesteri állás szervezése és az uj ügyosztályok felállitása következtében várható.* Az uj közgyülés egyszerre foglalhat majd állást ezekben a kérdésekben és egységes koncepció alapján hozhatja meg a döntést a városházi adminisztráció átszervezéséről. Ugyancsak ebben a koncepcióban fog majd szerepelni *az uj kerületek kihasitása és az uj előljáróságok megszervezése.* Ezzel a kérdéssel egyébként most foglalkozik az előljárók értekezlete. Az értekezlet eredménye alapján készülő javaslatot az elnöki ügyosztály átdolgozza és csak az átdolgozás után kerül majd ez a kérdés konkrét javaslat formájában a törvényhatóság közgyülése elé. Az intenció eredetileg az volt, hogy az uj kerületek kihasitása és az uj előljáróságok felállitása ügyében *minél előbb döntsön a törvényhatóság*, de erre se fog előbb sor kerülni, mint az uj törvényhatóság megalakulása után. Összhangba kell hozni ugyanis az uj előljáróságok megalapitásával kapcsolatos kérdéseket is a státusrendezéssel, igy tehát csak a jövő év elején léphet életbe az uj közigazgatási kerületi beosztás.

Érdeklődtünk aziránt is, hogy a *megüresedett állások betöltésének kényszerü szüneteltetése* nem okoz-e zavarokat? *Gallina* tanácsnok igy válaszolt:

— A törvénynek az a rendelkezése, hogy az átmeneti idő alatt a polgármester kinevezési joga szünetel, *helyes.* Ezek az ideiglenes kinevezések csak zavarólag hatnának a készülő státusrendezésre. Különben is a belügyminiszter ur elrendelte, hogy a személyzeti kiadásokat hatvanezer pengővel csökkenteni kell. Az uj törvénynek ez a rendelkezése tehát *kapóra jött.*

Gallina tanácsnok végül érdeklődésünkre elmondotta még, hogy a *segitőalapi szabad orvosválasztás* ügyében még nem dőlt el a harc, mert a tárgyalások folyamatban vannak. *Különböző taktikázások* nehezitik meg a döntést, de előreláthatóan a szabad orvosválasztás elve fog győzedelmeskedni.

Miért nem lehetett eloltani a kénsavgyári tüzet?

A tüz eloltásánál poroltók nem voltak használatban — Bécsben is bevezetik a szárazoltó gépet

Felelnem kell arra a kérdésre, amelyet az *Uj Budapest* julius 19-i számában vetett fel egy ismeretlen kérdezősködő. Fontosnak tartom a választ erre a kérdésre, nemcsak az ujság presztizsének szempontjából, hanem a közönség érdekében is, amely méltán eshetnék kétségbe most, a nyári nagy tüzek évadján, ha Budapest tüzrendészete olyan siralmas állapotban volna, mint ahogy azt a kérdezősködő feltünteti.

A kérdezősködő mindenekelőtt az alapkérdésben van rosszul tájékozva. A kénsavgyári tüzet *el lehetett oltani*. Az oltás aránylag gyorsan történt, tüzoltótaktikai szempontból kifogástalan volt és az eredmény nem gáncsot, hanem elismerést érdemel. Ennél a tüznél nem egy gyár, hanem egy egész *városrész* forgott veszedelemben és tüzoltóink példás, hősies munkája ezt a városrészt mentette meg. Ezt nem én állapitom meg, az amatőr-tüzoltó, hanem hivatott és illetékes szakemberek konstatálták. Az oltást megnehezitette az a körülmény, hogy faépületek voltak köröskörül, a helyzet mindenképpen kritikus volt, a környező épületeket kellett megmenteni és ez, a nagy szél dacára, sikerült is. A város tüzoltósága és a gyári személyzet is megtette kötelességét.

Az egyébként kétségtelenül jóhiszemü cikkiró információit egy biztositási szaklapból vette és ezek az információk nem mindenben egyeztek meg a valósággal. Megegyeztek abban, hogy a kár csakugyan igen nagy volt és a biztositó intézetek csakugyan elvesztették gyárbiztositási dijaik felét. De ez a biztositó intézetek kára, amelynek kockázatát már a biztositási ügylet megkötésekor vállalták. (A biztositó intézetek részéről egyébként panasz nem esett. Normális tüzeset volt, semmi egyéb, amint ezt a *Biztositó Intézetek Országos Szövetségének* egyik illetékes vezetőembere e sorok irója előtt kijelentette.)

Nem felel meg a valóságnak, hogy nem volt elég viz és gyenge volt a viznyomás. Elég volt a viz, amit a gyár területén lévő vizmedencék is tokoztak és megfelelő volt a viznyomás is.

Ami most már a poroltókat illeti, amelyek „nem szuperáltak", meg kell állapitani, hogy *poroltók a tüznél nem voltak használatban*. Nincsenek is a városnak poroltó gépei, hanem mindössze *egy nagy szárazoltógépe* van, amelynek viszont nem az a rendeltetése, hogy nagy gyári tüzet lokalizáljon, hanem, hogy zárt helyiségekben, raktárakban, boltokban kitört tüzveszedelmek esetén lépjen közbe.

Nagy gyári tüznél a vizkár nem fontos, ott már ugyis nagy a pusztulás. A poroltógép arra való, hogy ki nem tört padlástüzeknél, meg ott legyen a vegyészeti gyárakban, a ki nem tört padlástüzeknél, meg egyéb olyan anyagok égésénél, amelyek vizzel nem olthatók.

Az inkriminált szárazoltógép egyébként a Hungária-gyár égésénél ott sem lehetett, mert szét volt szedve tatarozás végett.

Egyébként ez a gép két esztendő alatt, amióta készen van, harmincket esetben működött, mindannyiszor pozitiv eredménnyel és az a vizkár, amelyet elhárított, alapos becslés szerint másfélmillió pengő. És ez a *drága* gép, amely „*egyik tüzoltótiszt*" találmánya, összesen 60.000 pengőbe került. Ez volt az az óriási költség. Hogy a gép igazán csodaszer-e vagy nem, azt érdektelen külföldi szakértők állapitották meg Bécstől Párizsig, Liverpooltól Newyorkig. Az amerikaiak forradalmasitónak mondták a magyar találmányt, egyes német szaktekintélyek kijelentették, hogy következményeiben kiszámithatatlan.

Nemrég járt itt egy bécsi hivatalos deputáció, amely két napig kisérletezett a géppel és azzal távozott, hogy javaslatot tesz a szárazoltógépnek az osztrák fővárosban való intézményes bevezetésére. Ezirányban nyomban megindithják a tárgyalásokat a magyar gyárral, amely a gép szabadalmát megszerezte. Kár volna, ha ezzel osztrák szomszédaink megelőznének bennünket.

Azt a felszólitást, amelyet a cikkiró a tüzoltófőparancsnoksághoz és a városrendészeti ügyosztályhoz intéz, én módositani szeretném. Nem razziát kell elrendelni, elvégzi ezt a tüzoltóság amugy is a lehetőség szerint, hanem ki kell adni végre az *uj tüzrendészeti szabályrendeletet*, amelynek tervezete már évek óta ott fekszik az ügyosztályban és amelybe perecizebb rendelkezéseket kell felvenni a preventiv tüzvédelemre, a tüzbiztosabb épitkezésre és egyebek közt *az automatikus tüzjelző készülékekre*, amelyek lehetővé teszik, hogy csirájukban fojtsuk el a gyári, raktári tüzeket, a poroltó és egyéb kézi tüzoltószerekkel. Erre lehet intőpélda a kénsavgyári tüz.

Addig pedig ne bántsuk azt az „*egyik tüzoltótisztet*", aki találmányával világszerte dicsőséget szerzett a magyar névnek és ne bántsuk a mi tüzoltóságunkat, amely világviszonylatban is a legelsők közé tartozik.

Soltész Adolf dr.
a Budapesti Tüzoltó Testületek Szövetségének vál. tagja.

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ PALACKTEJBEN AZ ERO

„BECIVA"
BEKETOW CIRKUSZ
VARIETÉ
Városliget. — Telefon: Aut. 183-35.
A vezető juliusi müsor
10 külföldi atrakció
Helyárak:
Este 1 P-tól 6 P-ig (utalvánnyal a fele), délután 30 fillértől 3 P-ig (utalványok nem érvényesek)

KELE MIHÁLY
épület asztalosmunkák, bútorok és iskola berendezések gyára
Budapest, Örömvölgy-u- 38-40
Telefon: József 312—98.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

Nejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.
Ügyeljünk a cimre

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

Bérháztelkek
a Fő-utca, Ganz-utca és Királyhegy-utcák között fekvő
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók. Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet-körut 32, d. u. 4—6 között. Telefon: J. 448—22.

Munkácsy Ernő
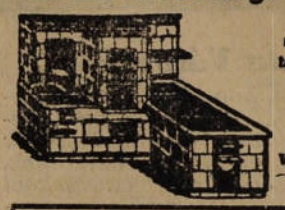
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rózsa utca 39
Tel.: J.312—80

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
müköáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktűzhelyek gyártása
V., Grőf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

KASS BÉLA
BUDAI VIGADÓ vendéglője és kávéháza
II., Szilágyi Dezső-tér 5.

Városházi történetek

A gyász és a részvét impozáns megnyilatkozásai közben helyezték csütörtökön, julius 24-én a rákoscsabai temetőben örök nyugalomra Némethy Antal nyug. MÁV főmérnököt, Némethy Béla székesfővárosi tanácsnok édesapját. Némethy tanácsnok, aki családjával a wörthi tó mellett nyaral, a halálhirt bejelentő sürgöny kézhezvétele után azonnal Budapestre utazott. Tőle tudtuk meg, hogy a 90 éves öregur az államvasutak legidősebb nyugdijasa volt. Békés, boldog öregséget ért leányánál, dr. Balatonyi Lajosnénál, annak rákoscsabai villájában. Gyakran látogatták meg ott a mindvégig teljes testi és szellemi frissességben élő patriarchát gyermekei, tizenkét unokája és hét dédunokája. A költői vénáju Némethy Béla tanácsnoknak évtizedek sora óta legszebb és legtisztább ünnepnapjai közé tartozott az a költemény, amellyel édesapját ünnepelte hatvanadik, hetvenedik és nyolcvanadik születésnapja alkalmából.

Összel került volna sor a kilencvenedik évforduló alkalmából az uj vers megirására. A Mindenható kifürkészhetetlen akaratából azonban ezt a dátumot már nem érte meg Némethy Antal nyug. MÁV főmérnök...

*

Még egy halálhir: Schöberl Ferenc nyug. székesfővárosi tanácsnoknak, aki jelenleg az Elektromosmüvek igazgatója, meghalt a felesége. Nagy részvét mellett helyezték az élete virágjában elhunyt urasszony hült tetemeit örök nyugalomra. A temetésen testületileg jelent meg a főváros közoktatási ügyosztályának Budapesten időző tiszti személyzete.

*

Joanovich Pali bácsi ugy szereti a fővárosi tisztviselők balatonkenesei üdülőtelepét, mintha a saját gyermeke volna. Mivel orvosai ez alkalommal eltiltották a városháza népszerü Pali bácsiját, hogy messzire menjen nyaralni Budapesttől, idehaza tölti a nyári szünetet, budai lakásán. Mivel azonban, mint felsőházi tagnak, szabadjegye van a vasutra, nem mulasztja el, hogy egy-egy nap le ne ránduljon Kenesére, megnézni, mi az ujság ott. A mult hét szombatján a reggeli gyorsvonattal ismét megérkezett őméltósága Balatonkenesére, még pedig vizkóstolás céljából. Az egyik nagy cég viztisztitó berendezésekre vonatkozó ajánlatát ugyanis Borvendég tanácsnok néhány héttel ezelőtt Balatonkenesére irányitotta olyképpen, hogy a társaság próbakocsija menjen le Balatonkenesére, megoldandó a kenesei üdülőtelep ivóviz problémáját. A teherszállitó automobilra szerelt gép külföldi mérnökök kiséretében lejött Kenesére, Pali bátyánk pedig meg akarta kóstolni, jóizü-e a készülék szénberendezésén átszürt viz.

A kóstolóhoz azonban későn érkezett az államtitkár ur, mert a viztisztitó-automobil éppen az előző nap hagyta el Balatonkenesét, miután Kuszenda igazgató megszavaztatta az üdülőtelep látogatóit, hogy hogyan izlik nekik a szürt viz. Igy tehát nem maradt egyéb tenni való Pali bácsi számára, mint hogy megnézze a Kenesére küldött egy tucatnyi tisztviselőgyereket, megkérdezvén őket, hogyan izlik nekik a koszt és eleget fürödnek-e a Balaton langyos hullámaiban.

A fiuk láthatólag megilletődéssel fogadták a kérdéseket, de azután felmelegedtek azon a kedves közvetlenségen, amellyel őméltósága velük tárgyalt. Elmondották, hogy a tanitóuruk első dolga Balatonkenesén az volt, hogy lemérette őket sorba, mekkora a sulyuk, a testmagasságuk, a mellbőségük. Ha azután majd hazamennek, ugyanigy le fogják őket mérni, lássák ugy szüleik, mint a segitőalapi igazgatóság, mennyit hiztak, mennyit erősödtek Kenesén.

Azt is megkérdezte a gyerekektől Joanovich, milyen életpályára készülnek, mik akarnak lenni. A modern gyerekek természetszerüen már nem a cukrászi foglalkozást választják maguknak, hanem azon ábrándoznak, hogy mint repülőtisztek fogják átszelni a levegő kék óceánját vagy legalább is rádiósok lesznek egy tengeralattjáró hajón. Egyetlen józan felelet hangzott el: az egyik kisfiu kijelentette, hogy ő, ha Isten segéli, állatorvos lesz, mint az édesapja, mert ez a világ legszebb foglalkozása.

Azt is megkérdezte Pali bácsi, hogy ki akar közülük városatya lenni, tagja a fővárosi közgyülésnek. A gyerekek azonban, noha kivétel nélkül fővárosi tisztviselő az édesapjuk, nem tudták, mi fán terem a városatya, ugylátszik, kedves szüleik nem szeretnek a családi asztalnál a városatyákról beszélni...

A hallgatóság nagy megrökönyödéssel vette tudomásul, hogy erre a kérdésre ilyen tagadó választ kapott Joanovich. Az egyik tanácsjegyző félig hangosan és egészen keserüen meg is jegyezte:

— Bár én se tudnám, mi a bizottsági tag!

*

Betege is van Kenesének: Kuszenda Bélának, a telep népszerü igazgatójának felesége sulyosan megbetegedett, ugyhogy a vasárnap véletlenül Kenesén időző Bencze professzor intézkedésére hétfőn hajnalban autón Budapestre kellett szállitani. Kuszendáné néhány héttel ezelőtt a balatonszabadi-i altiszti üdülőtelepet inspiciáló férjeurát kisérte át, a telepi motorcsónak azonban hullámok közé került és Kuszendáné másfélóráig volt kénytelen derékig a vizben ülni. Sulyos lábfájdalmakat kapott és Bencze professzor kijelentése szerint gyógyulása hónapokat fog igénybe venni.

A mérnöki kar problémái

Szükséges-e a mérnöki hivatal visszaállitása? — A decentralizált mérnöki kar és a harmadik alpolgármesteri állás — A versenytárgyalási döntések, kapcsolatban a polgármesteri felelősséggel

— Levél a szerkesztőhöz —

Kedves Barátom!

Lapod julius 19-iki számában „Vissza kell állitani a mérnöki hivatalt!" cimmel egy hosszabb és vonatkozásaiban oly nagyfontosságu cikk jelent meg, amelyre — ugy érzem — az ügy érdekében válaszolni kell. Jogcimet ehhez az ad, hogy mint müszaki ember éveken át szolgáltam a volt Középitési igazgatóságnál s pedig közvetlenül ugy Heuffel Adolf, mint Devecis Del Vechio Ferenc középitési igazgatók, majd Fock Ede alatt a tanácsi II. ügyosztályban. Mint ujságiró éveken át voltam fővárosi rovatvezető, amit kiegészit az, hogy közgazdász voltam és vagyok. A fővárostól évekkel ezelőtt megválva, meg van az a teljes erkölcsi és anyagi függetlenségem, hogy kizárólag csak az ügy érdemétől vezetve, e kérdéshez teljes objektivitással hozzá szólhassak.

A fent emlitett cikkben két alaptétel van: az egyik az, hogy a versenytárgyalások uj rendjénél átmenetileg állitólag bizonyos nehézségek tapasztalhatók, a másik pedig, hogy a mostani polgármesteri ügyosztályokban müködő müszaki erők felelősség és egységes irányitás nélkül müködnek. Ennek megszüntetésére veti fel azt az eszmét, hogy vissza kell állitani a mérnöki hivatalt.

E két alaptétel nyomatékos hangsulyozásából kétségtelenül az a tény látszik kidomborodni, mintha a cikkiró a fővárosi müszaki adminisztráció legfontosabb feladatának a versenytárgyalások eldöntését és a müszaki alkalmazottak feletti felügyeletet tekintené.

Ez kétségkivül téves álláspont: a főváros müszaki tevékenységének nagy s egységes komplexumában az egyik épen olyan részletkérdés, mint a másik s egy milliós lakosságu város óriási müszaki koncepciójában ez a két tényező az egész erőrendszerben legfeljebb csak másodrendü komponenseket képviselhet. Egy nagy város életében, a müszaki alkotások sorozata, a gyakorlati élet szükségleteinek helyes kielégitése, a jövő követelményeinek előre való meglátása és azoknak már előzőleg a későbbi megoldásba való beleillesztése, szóval az egységes müszaki gazdasági politika a fő és döntő tényező.

Milliós városokban a polgárság létérdeke elválaszthatlan kapcsolatban van a müszaki tevékenységgel és annak biztositása, hogy az eredményes legyen, szabja meg a müszaki kar helyét és szerepét, a főváros adminisztrációjában.

Ezt, a régi mérnöki hivatalnak akármilyen uj formában való visszaállitásával elérni nem lehet. A mérnöki hivatal már meg volt s 1912-ig, tehát a főváros egyesitésétől kezdve évtizedekig müködött. A főváros óriási arányu fejlődésével azonban nem tudott lépést tartani és éppen szervezetében mutatkozó alapvető hibája miatt, nem is lehetett tovább fejleszteni vagy javitani. Az alapvető hiba ott volt, hogy a mérnöki hivatal a maga elkülönitett s egységes mivoltában mindig más tényezőknek volt alárendelve s mindenkor csak véleményező szerv volt, jóformán tárgyalási lehetőség s minden önálló intézkedési jogkör nélkül. Az egyes ügyosztályok vezetői vagy maga a tanács, csak irásbeli véleményt kaptak a mérnöki hivataltól s miután a müszaki faktorok az ügy tárgyalásánál nem voltak jelen, szóbelileg nem is védhették meg álláspontjukat. A legfontosabb és a dolog természetéből folyólag a leghibásabb a régi mérnöki hivatal idejében azonban az volt, hogy a főváros legéletbevágóbb müszaki problémáinak eldöntésében a müszaki faktoroknak sulya egyáltalában nem volt.

És ezen — amig a mérnöki hivatal, a maga egységességében fennállott — nem is lehetett segiteni. Bárczy István jól látta ezt s azért szervezte át tanácsi ügyosztályokká és adott nekik müszaki ügyekben lényegesen nagyobb sulyt és nagyobb hatáskört.

Rá kell még mutatnom arra is, hogy épen az egységes csoportban müködő mérnöki hivatal nehézkessége miatt követeltek az egyes tanácsi ügyosztályok vezetői maguknak ülön müszaki erőket, — akikkel azután közvetlen maguk rendelkeztek. Ez volt az első lépés a mérnöki hivatal decentralizációja felé és ennek lett eredménye, mint a cikkiró mondja, hogy „még sulyosabban esik a latba a müszaki személyzetnek decentralizálása, amely szerint a jogi ügyosztályokban müködő mérnöki abteilungok minden müszaki ellenőrzés nélkül élnek és uralkodnak."

Ennek az állapotnak a megszüntetését kizárólag oly módon lehet csak elérni, ha magáévá teszi a székesfőváros törvényhatósága az ősszel, illetve az év végén megalkotandó uj szervezeti szabályrendeletben azokat az elveket, amelyeket nemcsak az érdekelt mérnöki karok, hanem a mérnököknek összes testületei, beleértve a Mérnöki Kamarát, a Magyar Mérnök és Épitész Egyesületet stb. stb. már évek óta a memorandumok egész tömegében hangoztattak és hangoztatnak minden olyan jogalkotó tényezők előtt, amelynek e kérdésekbe befolyása van. Ezek a testületek évtizedek óta hangoztatják, hogy mindezeken a bajokon ugy lehet segiteni, ha mindenekelőtt kimondják az uj szabályrendeletben, hogy minden müszaki ügy a müszaki ügyosztályok hatáskörébe utalandó. Sajnos, ez ma nincs meg. Ma müszaki ügyekkel foglalkoznak a következő nem müszaki ügyosztályok: az elnöki ügyosztályhoz tartozik az autójavitó mühely, a kenesei üdülőtelep müszaki dolgai. A közlekedési ügyosztályhoz tartoznak mindazok a müszaki problémák, amelyek a közlekedéssel kapcsolatosak (közterület-foglalás, Beszkárt, autóbusz, sikló, fogaskerekü, MÁV, helyi kikötő, hajózás stb.) A közélelmezési ügyosztályban intézik a vágóhidak, vásárcsarnokok és az élelmezési üzem összes müszaki létesitményeinek tervezését, épitését, vállalatbaadását, leszámolását, az idetartozó üzemek vezetését. A közegészségügyi ügyosztályba tartoznak a Köztisztasági Hivatal és a vele kapcsolatos összes müszaki ügyek. A városgazdasági ügyosztályban intézik a város egy tekintélyes számu épületének karbantartását és átalakitását. A világitási és vizvezetéki ügyosztályban intézik a gázmü, vizmü és elektromosmü minden müszaki vonatkozásu dolgát is, beleértve e városi üzemeknek jövőbeli fejlesztési programmját is.

Az emlitett mérnöki testületek javaslatainak egy második sarkalatos pontja az, hogy minden müszaki ügyosztály és müszaki üzem élére mérnök állitandó.

Ha e két igen mélyen szántó és komoly javaslat valóra válik, ugy hatalmas lépéssel fog a főváros közeledni ahhoz a cikkiró által is igen kivánatosnak mondott állapot felé, amelyben nem lesz decentralizálva a jövőben sem a versenytárgyalási döntések ügye, sem pedig maga a mérnöki és müszaki személyzet.

Teljesen tisztában vagyok azzal, hogy ezt máról-holnapra nem lehet keresztülvinni. A jogi kar tradicionális elhelyezkedése s bizonyos mértékü szerzett jogai ennek keresztülvitelét természetesen meglassitják, de azért kell, hogy a végcélt, ha lassubb tempóban is, lépésről-lépésre megközelitsék. Sajnos azonban a multban e tekintetben fejlődés helyett inkább bizonyos mértékben visszaesés mutatkozott.

Amikor az ügyosztályokat a kormány rendelete értelmében annak idején leépitették, Fock Ede halála miatt, tisztán személyi kényelmi okokból a volt tan. II. (utépitési) és tan. III. (városszabályozási) ügyosztályokat összevonták, aminek következtében a mai tan. III. ügyosztályból olyan mammut testület lett, amely talán létszám dolgában és müködési terület tekintetében egymaga akkora, mint másik öt ügyosztály együttvéve. Ez a müszaki tevékenység eredményességét kétségkivül igen hátrányosan befolyásolja s sok esetben meg nem érdemelt kritikát hiv ki.

Nem helyes azonban ennél a témánál hivatkozni arra, hogy a közelmultban a cikk szerint az összes minisztériumok müszaki dolgait a kereskedelmi minisztériumban összpontositották egy középitési igazgatóság alatt. Tudvalevő, hogy az egyes miniszteriumok teljes önálló tárcával és önálló hatáskörrel rendelkeznek. Az államnál tényleg nem volt és nincs más megoldás arra, hogy teljes egységet hozzanak az összes müszaki ügyekbe, mint az, hogy azokat az egyes önálló miniszteriumok hatásköréből kiemelve, egy miniszteriumnak — ugy tudom azonban, hogy csak fegyelmileg — a kereskedelmi miniszteriumnak rendelték alá. A székesfővárosnál azonban teljesen más a helyzet, az uj törvény óta megszünt a tanács, megszüntek a tanácsi ügyosztályok is, legalább abban a formában, amely régi forma szerint szigoruan körül volt határolva a miniszteriumok mintájára az ügyosztályok költségvetése és hatásköre. Ma az uj törvény értelmében az egész központi igazgatást egy ember végzi, azért egy ember felelős: a polgármester. A polgármester, mint egyéni hatóság teljesen tetszése szerint alakittathatja, formálhatja az ügyosztályokat és ruházza át az ügyek elintézését helyetteseire, alantasaira. Mi sem egyszerübb és mi sem természetesebb tehát, hogy a polgármester egy csapással ugy teremthet teljes egységet a székesfőváros összes müszaki ügyeiben, hogy az uj szervezeti szabályrendeletben keresztülviszi azt, hogy az alpolgármesterek egyike müszaki ember legyen és annak hatáskörébe utalja be az összes müszaki ügyosztályokat s azokon keresztül az összes müszaki ügyeket.

Teljesen igaza van a cikkirónak, amikor azt mondja: „A polgármester, sem annak helyettesei a maguk jogi diplomájuk birtokában természetszerüleg nem mélyedhetnek bele azon apró müszaki nüanszokba, amelyeknek... stb." Ha a polgármester, mint egyéni hatóság, az egész közvélemény által óhajtott egységet és abszolut rendszerességet létre akarja hozni a főváros müszaki ügyeiben, arra az első lépés csak az lehet, hogy az egyik alpolgármester müszaki képzettségü legyen.

Az uj törvény teljesen ezen az alapon áll. Bár imperative nincs megmondva az, hogy az egyik alpolgármesternek müszakinak kell lenni, de a lehetősége ennek oly félre nem érthető és senki által félre nem magyarázható módon van megadva az 59. §. 4-ik bekezdésében, hogy ezt az elvet ma érvényre jutni nem engedni, az egyértelmü lenne egy olyan retrográd lépéssel, amely határozottan kárára lenne a székesfővárosnak. Ugyancsak le van fektetve az uj törvény 49. §-ának 1., 2. és 3. bekezdéseiben az a megmásithatatlan szándék és akarat is, hogy a müszaki ügyosztályok elve továbbra is megmaradjon és fentartassék.

Nem tartom szerencsésnek azt sem a cikkben, hogy annak utolsó bekezdésében a cikk szembe akarja állitani a fogalmazói kart a mérnöki karral, mondván, hogy az ő általa javasolt megoldás „nem érinti a jogi képesitésü fogalmazói kar aspirációit a harmadik polgármesteri állásra." Itt nem arról van szó, hogy a harmadik alpolgármesteri állás legyen müszaki, hanem arról, hogy az alpolgármesteri állások közül az egyik legyen müszaki képzettségü. Ilymódon szervezhet az autonómia annyi alpolgármesteri állást, hogy az kielégithesse a szükségleteket és az emlitett aspirációkat is. Különben is köztudomásu, hogy összehasonlithatatlanul jobb helyzetben van a számbelileg közel egyenlő két státus, a mérnöki és a fogalmazói státus, a mérnöki és a fogalmazói státus közül a fogalmazói abban a tekintetben, hogy közülük több mint tizszer annyian juthatnak be a magas vezetői állásokba (polgármester, alpolgármester, tanácsnok, előljáró), mint a mérnökök közül. Nem tudná senki józan ésszel megérteni azt, ha a mérnöki testületek által és javaslatoknak megfelelően történendő átszervezések után mindössze annyiban változna a fogalmazói kar eme összehasonlithatatlanul jobb előlépési aránya a mérnökéhez viszonyitva, hogy néhány tanácsnoki állást a müszaki, illetve a mérnöki státusnak kellene átengednie. A két státus, mint egymást megértő jótestvér, majd csak elintézi a kettőjük közt látszólag fennálló ellentétet barát-

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

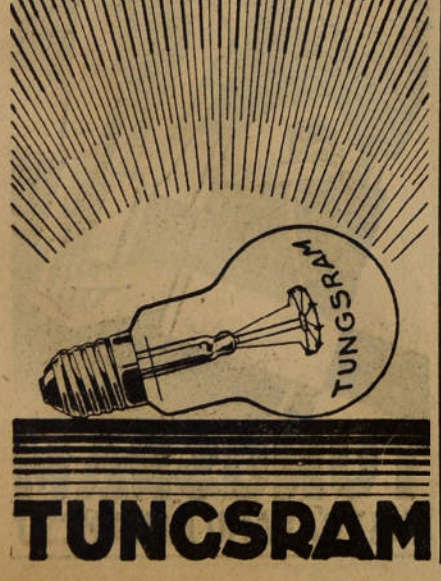

TUNGSRAM

Lingel butorgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 4—6.
Művészi kivitelü szériá és luxus butorok állandó kiállitása: Összerakható könyvszekrények, molymentes „Antimoly" ülőgarniturák, motornélküli vitorlázó repülőgépek.

BICELLA
Ultraviolett-sugarakat átbocsájtó drótüvegpótló
Lakosztályok, lég- és napfürdők, garázsok, gyári-üzemek, istállók, baromfiólak, gazdasági épületek, kiállitási csarnokok, kerti melegágyaknál és mindenütt, hol eddig ablaktörés elkerülhetetlen a BICELLA törhetetlenségénél fogva előnyösen használható.
Kérjen mintákat és árajánlatot!
KUNSTÄDTER VILMOS
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7. SZ.

Müller László okl. vegyészmérnök
Akkumulator és elektrotechnikai vállalata
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6.
Telefon: A. 149—93. VARTA AKKUMULATOROK

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben.
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyít.
M. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 72,455/1924. sz. körrendelet.
M. kir. kereskedelemügyi miniszter 92.062/XX 1925. sz. rendelet

ságosan és békésen. Nem szeretném, ha ezt a kérdést bárki is a mérnökök s a jogászok közötti harc kérdésének tekintené.

Végezetül legyen szabad megemlitenem, hogy szerény meggyőződésem szerint a műszaki alpolgármesteri állás létesitésével, továbbá a műszaki ügyeknek műszaki ügyosztályba való beutalásával, valamint a műszaki ügyosztályok és üzemek élére mérnököknek állitásával egy csapásra meg fognak szünni nemcsak azok a látszólagos kellemetlenségek és nehézségek, amelyekre a cikkiró a mult heti számban a versenytárgyalásokkal kapcsolatban rámutatott, de meg fognak szünni mindazok a bajok is, amelyeket napilapok, szaklapok, különféle testületek, de maga az autonómia és annak legfőbb tisztviselői évek hosszu során keresztül orvoslandónak vélnek a müszaki ügyekkel kapcsolatban. Igaza van a cikkirónak abban, hogy a centralizációt meg kell csinálni a müszaki téren, de nem a mérnöki hivatal visszaállitása utján, hanem a müszaki alpolgármesteri állás létesitésével.

Végül, minthogy a cikk rendkivül nagy fontosságot tulajdonit a versenytárgyalásoknak, erre is kell néhány megjegyzést tennem, bár mint ahogy emlitettem, ez nagyjában csak részletkérdés, amelynek megoldására, a vezetők részéről tulajdonképpen nem is kell más, mint hozzáértés, becsületesség és méltányosság. Tudvalevő, hogy a munkák odaitélése feletti döntésnek a joga jelenleg a törvény szerint a polgármestert illeti meg s ez éppen a garancia arra, hogy az odaitélés mindenféle külső befolyás nélkül hajtathassék végre.

Ami az odaitéléssel kapcsolatos müveleteket illeti, tudomásom szerint a jelenlegi két müszaki ügyosztály lényegében már ugy intézte ezeknek a végrehajtását, amint azt az ezen a héten megjelent polgármesteri rendelet fixirozza, vagyis házi bizottságok alakitása utján és szakszerüség, valamint számszerüség szempontjából történő kettős felülvizsgálat segitségével. Ezeknek a felülvizsgálatoknak a végrehajtása után tudomásom szerint az odaitélés fölötti döntés nem pusztán és vakon a legolcsóbb ajánlat figyelembevétele utján történik, hanem az egyes vállalkozók megbizhatósága, munkájuknak qualitás és teljesitőképesség szempontjából való gondos és pártatlan mérlegelése után.

Elvileg tehát emberileg minden lehetőt elkövetnek a városházán arra nézve, hogy az odaitélés ezeknek a szempontoknak együttes szemelőtt tartásával objektiven történjék meg minden protekciózás kikapcsolásával.

Lázár József.

Hirek

Az Orvosszövetség és a segitőalapi fogorvosok. Jelentettük, hogy az Orvosszövetség állásukról való lemondásra szólitotta fel a fővárosi Segitőalapnál legutóbb alkalmazott öt fogorvost, akik az erre vonatkozó elnökségi határozatot megfellebbezték. Azt, hogy az orvosi etikával összeegyeztethető-e a fővárosi alkalmazottak Segitőalapjánál való fix állás elfogadása, végső fokon a *Közegészségügyi Tanács* fogja eldönteni, de értesülésünk szerint az érdekelt fogorvosok inkább kilépnek az Orvosszövetségből, de nehezen megszerzett állásaikat *nem hagyják ott.* Fájdalmas, hogy ez a harc kitörhetett és hogy még mindig nem tudott létesülni az orvosok hivatalos érdekképviselete és a Segitőalap között az a békés plattform, amelynek létrejötte ugy a fővárosi alkalmazottak, mint az orvosoknak egyképpen érdeke.

A boletta a városházán. Alig hinné valaki, hogy a boletta hivatalos vonatkozásban is érdekli a budapesti városházát. A fővárosnak vannak olyan külterületei is, amelyeket gabonatermesztésre használnak fel. Több ilyen gazdaság tulajdonosa a legutóbbi napokban *gabonajeggyel törlesztette adóját.* A kerületi adóhivatalok természetszerüen tanácstalanul álltak a praxisukban eddig elő nem fordult gabonajeggyel szemben és intézkedésért *Honffy* Lajos adóhivatali igazgatóhoz, a fővárosi adóhivatalok központi főnökéhez fordultak. *Honffy* azután elrendelte, hogy a gabonajegyeket a törvény értelmében az adófizetésnél fogadják el, és arra vonatkozóan is rendelkezett, hogy a beérkezett gabonajegyek központi kezelése miképpen történjen.

A Junior Car Club sebességi és megbizhatósági versenyét fyoó hó 5-én a brooklandsi pályán tartották meg és 23 aranyérmet osztottak ki azon versenyzők között, akik Shell-olajat és Shell-versenykeveréket használtak. Fenti verseny sportértéke közismert és az eredmény legfényesebb bizonyitéka a Shell-márka népszerüségének. Shelsley Whals Hügel verseny eredménye. Első Hans von Stuck, Austro Daimleren, ideje pályarekord. Második Caracciola, Mercedessel, mindketten Shell-versenykeveréket és Shell Super Heavy Oilt használtak. A leggyorsabb angol kocsi dijazására szánt elnöki serleget E. R. Hall nyerte 4 és fél literes Bentley kocsival. Autójához Shell-versenykeveréket, valamint Shell Super Heavy Oilt használt. A sportkocsik részére Brooklandsban kiirt M. A. C. T. C. Cup 1930-as versenyben eső Caracciola Mercedessel, második K. S. Pencock Lea-Francis autón, nevezettek Shel Super Heavy Oilt és Shell-versenykeveréket használtak.

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-ut 7.

SHELL BENZIN OLAJ

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:

NEMZETI UJSÁG

UJ NEMZEDÉK

Egészséges, száraz lakások csak
"ÁRAMLÓ LEVEGŐ"
rendszerrel érhetők el feltétlen biztonsággal. Alkalmazható régi nedves falaknál, valamint uj épületeknél.
Prospektus, helyszini szemle és ajánlat dijtalan
PAULUS PÁL EDE
Bpest, V., Nádor-u. 19. Tel. Aut. 120-07

WEINGRUBER IGNÁC
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget

SIMKO ANTALNÉ
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ
ÜVEG- ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

Szemlédő, müvirág és temetkezési cikkek gyári raktára
SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
Üzem: Bpest, I., Lágymányosi-u. 9.
Iroda: I., Gellérthegyi-utca 11. Automata 537-12.

KROPSCH GÜNTHER
kézi tüzoltókeszülékek
Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2. sz.
Telefon: Jozsef 406-39
Gázoltók Haboltók Poroltók Vizoltók
Magyar gyártmány

szebeszlói **SVACHULAY GYÖRGY**
okl. épitészmérnök épitőmester
Hites törvényszéki szakértő
Elvállal tervezéseket, épitkezéseket és tatarozásokat
VIII., Kisfaludi-utca 3

Vitéz LUKÓY EMIL
épitőmester
József-körut 19 Telefon: 432-10

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
épület- és mülakatosok, redőny és napellenző gyára
BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.
Telefon: Aut. 852-59.
Készitményei:
Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitelben. Elsötétitő berendezések, kézi és motorhajtásra. Szinház vasfüggönyök
Vasszerkezetek, épület- és mülakatosság

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884-26.

HUNGLER ISTVÁN
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 28.
TELEFON: József 301-32.

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

Tüzveszély esetén biztos védelmet nyujt a „MINIMAX"
az egész világon ismert legtökéletesebb kézi tüzoltó készülék. Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. Kezelése igen egyszerü
Normál- és fagymentes tipusok, száraz por-, hab- gázoltó készülék. Nagyteljesitményü habgenerátorok és habmozsarak.
Speciális készülékek autók, garageok, motorcsónakok, repülőgépek stb felszerelésére.
Magyar gyártmány.
Gyár és iroda: BUDAPEST, VI., RÓZSA-U. 85.
Telefon: Aut. 237-31.
Magyar Minimax R.-T.
tüzoltókészülék gyára

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
Palka József
Magyarország ezüstkoszorus üvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon: J. 302-28 Alapittatott 1894

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYARA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625-05
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330-77

Mátyássy Antal és Fia
Cégtulajdonos: MÁTYÁSSY REZSŐ
MÁZOLÓ- FESTŐMESTER
Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

Proczeller Bálint
kövező mester
Budapest, X., Korponai-u. 11.
Telefon: Kőbánya 74-84.

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI-ÚT 21. Telefon: 522-91

Schmidt Néparéna
Budapest legolcsóbb, legkellemesebb szórakozóhelye
Folytatólagos előadások d. u. 1/2 4-től

Szivós László ácsmester, készit egyszerü és speciális ácsszerkezeteket
Bpest, IX., Üllői-út 63. Telefon J. 300-07.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falazigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

HLATKY JÓZSEF
okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395-78
Magasépitési, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

Kovács Oszkár
BÁDOGOSMESTER
érckoporsó és temetkezési cikkek késztője
BUDAPEST, IX., TELEPY-UTCA 14
Telefonhivó: J. 145-45.

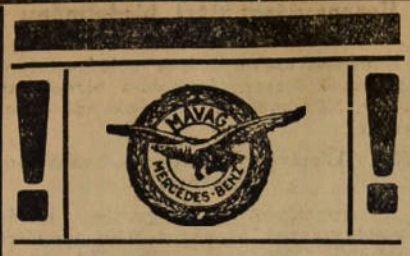

Teherautomobilok, autóbuszok, utcaseprőgépek, tüzoltó- és locsoló-autók. Automobilok különleges célokra a legjobb anyagból készülnek.

Kiváló egyéb gyártmányok:

Ipari stabilmotorok, lokomobilok, mezőgazdasági gépek. traktorok, vizhordó- és öntözőkocsik. Különféle **hengerelt áruk,** acél- és vasöntvények, kereskedelmi önitvények, **öntött vascsövek** és karikás kályhák.

Jobbágy-féle folytonégő kályháink felülmulhatatlanok!

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK

Budapest, X., Kőbányai-ut 21.
Telefon: József 460—29.

SZÜTS JENŐ

okl. mérnök, épitőmester, építési vállalkozó

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35

Telefon: József 429—43.

ERDÉLYI

MŰINTÉZETE

udvari fényképész IV., Semmelweis-u 2.

KVILA GYULA

BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FŰTÉS-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

Kiadó lakások!

Bimbó-utca 1—3—5. szám

(szemben a Statisztikai Hivatallal)

egy-egy 3-, 4- és 5 szobás lakás hallal,
ugyanitt üzlethelyiségek

Margit-körut 43. sz. házban

4 szobás lakás hallal

Elegáns kivitel. Olcsó bérek!
Bővebbet a helyszinen vagy telefonon: A. 298-29.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett

IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE

VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: *J. 463-39

OSZTÁLYOK:
TITKÁRSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BÉROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITÁSI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

GAZDASÁGI ÉLET

Mamut-számok a Beszkárt mult évi zárszámadásában

Az elmult évben 316,849.109 utast szállitott a Beszkárt, kocsijai 88,915.314 kilométert futottak be, és brutto bevétele egyötödét a főváros központi pénztárába fizette be

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Kissé elkésve, a törvényhatósági tanács ülése és a julius 5-én megtartott intézeti közgyülés után kerül a nyilvánosság elé a Beszkárt elmult évi zárszámadása és igazgatósági jelentése. A Beszkárt anyagi helyzetével és üzleti eredményeivel való foglalkozást annál fontosabbnak tartjuk, mert a Beszkárt igazgatóságában helyetfoglaló uj demokrata kiküldött, *Pakots* József országgyülési képviselő, éppen a közgyülést követő időszakot tartotta alkalmasnak arra, hogy a szakértelem teljes hiányáról téve tanuságot, a Beszkárt üzleti eredményeit *agitatórikus célokra* használja fel.

Az igazgatósági jelentés szerint az elmult esztendőben villamosüzemre alakitotta át a Beszkárt a Fogaskereküt, megépitette a Szent Imre herceg-uti vonal első szakaszát, meghosszabbitotta a szentlőrinci helyiérdekü vasut vonalát Vecsés község határáig, megépitette a *Magyar Dunántuli Villamossági Rt.* budapesti transzformátor állomásával egybekötött kapcsolóházat, bizonyságául annak, hogy *Folkusházy* alelnök-vezérigazgató nagy hozzáértéssel és buzgalommal intézi a Beszkárt ügyeit. Járdaszigetek létesitése, uj várócsarnokok és forgalmi kezelési épületek emelése, az áramtermelés és áramelosztás egységessé tételére vonatkozó munkálatok mutatják, hogy valóban *hivatása magaslatán áll a villamosvasut*, melynek bevételei az 1928-iki eredményhez képest 138.987 pengő 75 fillér *emelkedést* mutatnak.

A vasutüzem személyi és dologi kiadásai során közlekedési adó cimén 5,249.258 pengőt, területhasználati dij cimén 3,820.298 pengőt téritett a vasut a fővárosnak, adók és illetékek cimén pedig a fővárosnak és az államnak 1,152.097 pengőt fizetett. A Beszkárt, ideszámitva a rendkivüli területhasználati dij 2,500.000 pengőjét, a 808.963 pengős menetdijkedvezményt, a 137.500 pengőre rugó osztalékot és több kisebb tételt, az elmult esztendőben 12 millió 343.111 pengőt téritett a fővárosnak, vagyis *bruttó bevételének kerek 20 százalékát.*

Igen érdekes számadatokat kapunk, ha a Beszkárt fennállása óta szállitoott utasok, személyszállitási bevételek és teljesitett összes kocsikilométerek számát vizsgáljuk. 1923-ban, mikor a Beszkárt megalakult, a szállitott utasok száma 219,707.634 volt. A szállitott utasok száma 1928-ig 317,496.892-re emelkedett. Az elmult esztendő ugy a szállitott utasok számát, mint a személyszállitási bevételeket illetően *némi csökkenést* mutat: tavaly a szállitott utasok száma *316,849.109* volt. A legutóbbi hét év alatt a teljesitett kocsikilométerek száma 67,042.520-ról *88,915.314-re emelkedett.*

A Magyar Biztositási Évkönyv legujabb kötete elhagyta a sajtót. E munka 22 esztendő óta szolgálja a magyar biztositási intézmény érdekeit és céljait. Joggal állapithatjuk meg azt a tényt, hogy ez a hézagpótló munka, — melyet mindenkor sok gonddal, hozzáértéssel és szeretettel szerkesztettünk, — a magyar gazdasági irodalomnak legnépszerübb és legolvasottabb kötetévé lett. Ha valaki komoly érdekkel és hivatással szolgálja a biztositási intézményt; nem lehet el a Magyar Biztositási Évkönyv nélkül. Ezek az 500 oldalas, vaskos kötetek a biztositási tudnivalók egész kincstárát tárják az olvasó elé, mert nem csak az érvényben levő törvények, rendeletek és a legujabb birói határozatok és itéleteket ismertetik meg az olvasóval, de pontosan és részletesen felsorolja, ismerteti a müködő biztositóintézetek üzleti eredményeit, nyereség- és veszteségszámláit, a dij- és kártartalékokat, végül a társaságok vagyoni kimutatásait. A könyv második részében a gyakorlati élettel összefüggő, magas szinvonalu értekezések és tudományos fejtegetések vannak oly témákról, amelyek szoros kapcsolatban állanak az örökké fejlődő biztositási intézménnyel. A diszes, angol vászonkötésben megjelent könyv ára 12 pengő, de lapunk olvasói ezentul is kedvezményes árban rendelhetik meg kiadóhivatalunknál a XXII. évfolyamot. A könyvet a napisajtó most is a legnagyobb elismeréssel fogadta és örömmel állapitjuk meg, hogy kivétel nélkül dicséretes és elismerő birálatban részesült.

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASARUGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. SZ.
TELEFON: József 333—60
Hid- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü füzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakruzzárak, kovácsáruk stb.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 31
TELEFON: Lá 2-32

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., Rökk Szilárd-u. 20. — Telefon: József 439-91
Polg. tüzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruhaszállitás

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bel., cég, hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva: 1918.

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézett.
Iszapkezelések, vízgyógyintézetek, szénsavas- és sófürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

MOTOROLAJ LARDOLINE RICIT
Mindenütt kapható!

A Magyar Folyam

A MEFTER felemeli alaptőkéjét, az állami szubvenció fizetési kötelezettségét törvénybe iktatják

A trianoni Magyarország egyik sulyos közgazdasági problemája a Magyar királyi Folyam- és Tengerhajózási R.-t. ügye. A részvénytársaság, mely reprezentáns faktora a közlekedésnek, a békeszerződés következtében vagyonának közel felét minden kárpótlás nélkül elvesztette. Ily körülmények között indultak meg a tárgyalások az intézet ügyeinek rendezésére, amelyek most teljes eredményre vezettek.

A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Rt. igazgatósága ez évi augusztus 30-ára hivta össze a részvényesek közgyülését, amely az 1928-iki üzleti évre vonatkozó számadások fölött fog határozni. Az 1928. évre vonatkozó nyereség- és veszteségszámla kereken 4.800.000 pengő veszteséggel zárul. Mint minden dunai hajózási társaság, a MFTR is megszenvedte az 1928-as esztendő rendkivüli voltát. Sulyosbitotta a helyzetet, hogy függő adósságai az akkor uralkodott kamatlábviszonyok mellett nagy terhet róttak a társaságra. Ezeknek az adósságoknak a tervbe vett konszolidálását az általános piaci viszonyokon kivül még az a körülmény is megakadályozta, hogy az 1926. XXIII. törvénybe foglalt szerződés szerint járó államsegély, minthogy nem jelent feltétlenül fizetési kötelezettséget az állam részéről, egy kibocsátandó elsőbbségi kölcsönnek fedezetét teljes biztonsággal nem alkothatja.

Ily viszonyok között a társaság igazgatósága a m. kir. kormányhoz fordult a társaság pénzügyi viszonyainak uj alapokra való helyezése végett. Az erre vonatkozó tárgyalások teljes megegyezésre vezettek, de véglegesithetők mindeddig nem voltak, mert a megállapodások egy része a törvényhozás jóváhagyását igényli. A tárgyalások eredménye röviden abba a tervbe foglalható össze, hogy a társaság alaptőkéjét fölemeli, az évi szubvenció, a fizetendő összeg változatlanul hagyása mellett, feltétlen állami fizetési kötelezettséggé változik át.

A tőkefelemelés folytán névértékben kibocsátásra kerülő részvényeket a kormány, élve az 1926. XXIII. törvényben nyert felhatalmazással, a MÁV részére szerezné meg. Az 1928-as üzleti év föntebb jelzett vesztesége a társaság vagyonmérlegében szereplő 5.378.591.65 pengő tőketartalék terhére lenne fedezendő. A tervezett intézkedések, kapcsolatban azokkal, amelyek a társaság üzemvitelének gazdaságosabbá tétele érdekében folyamatban vannak, a társaságot, amely a békeszerződés végrehajtása folytán vagyonának közel felét minden kárpótlás nélkül elvesztette, amelynek korona-összegben megállapitott állami szubvenciója a korona teljes leromlása következtében majdnem egészen elértéktelenedett, minden emberi előrelátás szerint, rendezett viszonyok közé fogják juttatni.

Vitéz Siposs Sándor
Különleges száraz vegytisztitó és ruhafestő üzeme
HAJÓ-UCCA 12 TELEFON: Aut. 812—40
Munkáért házhoz küldök és elszállitom

Budapest Székesfőváros Ásványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

Vállalkozás

Uj kiirások:

Beboltozására a Szépvölgyi árok II. szakaszának. Határidő: 1930 augusztus hó 4 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornázási munkákra a VI. ker. Szónyi-ut Rákospatak és Hajtsár-ut között. Határidő: 1930 augusztus hó 4. (hétfő) d. e. 12 ó.

Bádogosmunkákra a X. ker. Maglódi-uton épitendő Horthy Miklós Szeretetotthonban. Határidő 1930 augusztus hó 5 (kedd) d. e. ½10 ó.

Külső csatornázási-, belső csatornázási-, központi gőzfütő berendezési-, teherfelvonó berendezési-, vizvezetéki-, villamos világitási berendezési munkákra a IX. ker., soroksári Dunaág közelében létesitendő élelmiszer nagyvásártelep csarnok- és irodaépület részére. Határidő: 1930 augusztus hó 5. (kedd) d. e. 10 ó.

Terasz- és tetőszigetelési munkákra a X. ker. Maglódi-uton épitendő Horthy Miklós Szeretetotthonban. Határidő: 1930 augusztus hó 5 (kedd) d. e. ½10 ó.

Padlóburkolati munkákra a IX. Bakáts-téri szülészeti és nőgyógyászati kórház részére. Határidő: 1930 augusztus 6. (szerda) d. e. fél 10 ó.

Betegszállitó felvonó szerelési munkákra az Uj Szent János kórház I. sz. belgyógyászati pavillonjában. Határidő: 1930 augusztus 6 (szerda) d. e. ½10 ó.

Járdakészitési munkákra az I., Lenke-uti elemi iskola és óvoda részére. Határidő: 1930 augusztus hó 7. (csütörtök) d. e. fél 10 ó.

Kavicsolási munkákra az I., Lenke-uti elemi iskola és óvoda részére. Határidő: 1930 augusztus hó 7. (csütörtök) d. e. fél 10 ó.

Villanyszerelési munkákra a VII. ker. Hernád-utca 42—46. szám alatt levő elemi iskola épületében. Határidő: 1930 augusztus hó 8. (péntek) d. e. ½10 ó.

Kőmüves munkákra a VII. ker. Hernád-utca 42—46. sz. fővárosi elemi iskola helyreállitásával kapcsolatosan. Határidő: 1930 augusztus hó 9. (szombat) d. e. ½10 ó.

Viz-, gőz-, gáz- és csatornázási munkákra az I. ker., Hieromnyi-ut 1. szám alatti Uj Szent János-kórház sebészeti pavillonjában. Határidő: 1930 augusztus hó 9. (szombat) d. e. ½10 ó.

Kőmives tatarozási munkálatokra a VIII. ker., Szent Rókus-közkórház udvari homlokzata részére. Határidő: 1930 augusztus hó 11. (hétfő) d. e. fél 11 ó.

Gyalogut aszfaltozási munkákra a VIII. ker. Horánszky-utcában. Határidő: 1930 augusztus hó 11. (hétfő) d. e. 12 ó.

Bitumenes téglával való burkolási munkákra a VIII. ker. Horánszky-utca kocsiutján. Határidő: 1930 augusztus hó 11. (hétfő) d. e. 12 ó.

Előmunkálatokra a VIII. ker. Horánszky-utca rendezésével kapcsolatosan. Határidő: 1930 augusztus hó 11. (hétfő) d. e. 12 ó.

2050 m³ zuzott mészkő, 10.080 m³ trahit (andezit) zuzottkő, 4205 m³ trahit (andezit) zuzalék és 4900 m³ bazalt zuzottkő szállitására, mely az 1930. év második felében szükséges. Határidő: 1930 augusztus hó 11. (hétfő) d. e. 12 ó.

Kövező-, elő- és kátrányozó munkákra az I. ker., Kutvölgyi-ut, Virányos-ut és Szarvas-ut között levő szakaszon. Határidő: 1930 augusztus hó 11. (hétfő) d. e. 12 ó.

Kövező-, elő-, továbbá kátrányozási és keramit-burkolómunkákra az I. ker., Lenke-ut, Horthy Miklós-ut és Fehérvári-ut között levő szakaszon. Határidő: 1930 augusztus hó 11. (hétfő) d. e. 12 ó.

Mázolómunkákra a VII ker., Hernád-utca 42—46. sz. fővárosi elemi iskolában. Határidő: 1930 augusztus hó 11. (hétfő) d. e. ½10 ó.

Föld-, kőmives-, elhelyező-, vasbetonmunkákra az I. ker., Németvölgyi-uton épitendő elemi iskolában. Határidő: 1930 augusztus hó 12. (kedd) d. e. ½10 ó.

Épületlakatos javitási munkákra a VII. ker., Hernád-utca 42—46. sz. fővárosi elemi iskolában. Határidő: 1930 augusztus hó 12. (kedd) d. e. ½10 ó.

Gumipadozati munkákra a X. ker., Ihász-utca 27. sz. alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 augusztus hó 13. (szerda) d. e. ½10 ó.

Burkolómunkákra a X. ker., Ihász-u 27. alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 augusztus hó 13. (szerda) d. e. ½10 ó.

Asztalosmunkákra a X. ker., Ihász-utca 27. szám alatti székesfővárosi elemi iskolában. Határidő: 1930 augusztus hó 13. (szerda) d. e. ½10 ó.

Linóleumpadozati munkákra a VII., Hernád-utca 42—46. sz. fővárosi elemi iskolában. Határidő: 1930 augusztus hó 14. (csütörtök) d. e. ½10 ó.

Gumipadozati munkákra a VII., Hernád-utca 42—46. fővárosi elemi iskolában. Határidő: 1930 augusztus hó 14. (csütörtök) d. e. ½10 ó.

Gőzfütőberendezési munkákra az I. ker., Koronaőr-utcai tüzőrség épületében. Határidő: 1930 augusztus hó 16. (szombat) d. e. ½10 ó.

Gőzfütőberendezési munkákra a IV. ker., Gerlóczy-utcai tüzőrségi épületben. Határidő: 1930 augusztus hó 18. (hétfő) d. e. ½10 ó.

50 darab hirdető vasoszlop szállitására. Határidő: 1930 augusztus hó 25. d. e. 10—11 ó. között.

Budapest székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák:

Az I., Fehérvári-uti régi vámépület átalakitásának bontási, föld, kőmüves stb. munkái Schöntheil Richárd, I., Villányi-ut 10. 2495.40 P.

Kun-utcai Köztisztasági Hivatal raktár és lakás épitkezésének bontási, föld, kőmives stb. munkái Kovács József, II., Margit-körut 1. 47.453.92 P.

Az I. ker., **Uj Szent János-kórház sebészeti osztályának alápincézési munkáinál felmerült pótmunkák** engedélyeztettek.

Az óbudai uj temetőben szükséges **drótkerités** készitési munkái Vas és Kovács (II., Fő-utca 48.) 4560.— P.

Uj Szent István-kórház E pavillonjának és mosóházának **bádogosmunkái** Schatzek Sándorné (VIII., Szentkirályi-utca 11.) 3538.40 P.

Szent István-kórház D pavillonjának **bádogosmunkája** Szekér Gyula (IX., Bokréta-utca 23.) 3.556.80 P.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek az I. kerület, Koronaőr-utcai tüzőrség épületében szükséges

központi gőzfütőberendezési munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fentebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 P-ért kaphatók 1930. évi julius hó 24-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV. ker., Központi városháza, III. emelet 342. számu szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges fevilágositás megszerezhető Frischfeld Ede müszaki tanácsos előadónál, a Központi városháza III. emelet 328. ajtó alatti helyiségében.

Az ajánlatok

1930. évi augusztus hó 16-án (szombaton) délelőtt ½10 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. emelet 350. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. emelet 354. szám) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi julius hó 21-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a IV. kerület, Gerlóczy-utcai tüzőrségi épületben szükséges

központi gőzfütőberendezési munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fentebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 P-ért kaphatók 1930. évi julius hó 24-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV. ker., Központi városháza, III. emelet 328. ajtó alatti helyiségében.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges fevilágositás megszerezhető Frischfeld Ede müszaki tanácsos előadónál, a Központi városháza III. emelet 342. számu szobájában.

Az ajánlatok

1930. évi augusztus hó 18-án (hétfőn) d. e. ½10 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. emelet 350. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. emelet 354. szám) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi julius hó 21-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet az I. ker. Németvölgyi uton épitendő elemi iskola

föld-, kőmüves-, elhelyező-, vasbetónmunkára.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi julius hó 16-tól kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Körmendy Nándor tervező-müépitésznél, VIII., Üllőiut 16/a. III. em. naponta 9—11 között, vagy az előadónál, a Központi városháza, II. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi augusztus hó 12-én (kedd) d. e. ½10 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon a napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan. felbontatni.

Budapest, 1930. évi julius hó 12-én.

A polgármester rendeletéből:

Wossala s. k.
műszaki főtanácsos.

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-55

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

Török és Juhász
festőipari vállalat Budapest, VI., Petneházy-utca 44 Telefon: Aut. 307—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428-25

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—07.

WORTHINGTON
SZIVATTYUGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Váci-ut 4
Telefon: 222—10
Dugattyus, centrifugál és turbina szivattyuk. Kutszivattyuk, kézi és motorhajtásra. Légcompressorok, Hütőtornyok. Benzinmotorok.

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ES MÜSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J. 382-27.
BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 18.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Tennisz, turisztika, tornaszerek legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

Alapitási év: 1868.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FABURKOLAT
BUDAPEST, VII., Gizella-ut 31. sz.
Telefon: Aut. 982—20. Zugló: 69—07.

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c.
Telefon: Automata 510—71.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

BŐRKABÁTOK,
auto-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
Gyártja:
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KÁROLY-KÖRUT 13, I. EMELET
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

VII. évfolyam 32. szám — Budapest, 1930 augusztus 9

UJ BUDAPEST

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Gróf Károlyi-u. 8.

GAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

A filmgyár

A Pedagógiai Filmgyár körül duló kavargás kezd unalmassá és kellemetlenné válni. A film gyorsan pergő képei: az elbocsátott, majd ujra visszatérő vezérigazgató, az ideiglenesen szerződtetett, elküldött, majd ujra visszaszerződtetett ideiglenes vezérigazgató, a rejtelmes berlini ut, a Purébl-féle üzemi terv, a németbirodalmi filmrendelet titkai, zavaros képbe folynak össze a nézőközönség szemei előtt. Ha hozzávesszük a rosszul hangszerelt kisérőmuzsikát, a napisajtó orgánumainak ellentétes okfejtéseit, az igazgatósági és végrehajtóbizottsági tagok terjedelmes nyilatkozatait, a filmgyár égisze alatt működő Kertmozi halálhörgését, a felmondásban lévő személyzet panaszait, akkor teljes illuzióját nyujtottuk annak a hangosfilmnek, melynek tökéletlen gicscséért a számlát az adófizető polgároknak prezentálják.

Tartózkodunk attól, hogy a filmgyár eddigi vezetésében megnyilvánuló naiv dilletantizmust és pongyola üzemvitelt utólagosan kritikával illessük. Ami történt, elmult, a közgyülés a lelépő igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a felmentést megadta. Tiltakozik azonban minden jobb érzésünk az ellen, hogy akár részvénytársasági, akár üzemi formában ez a levitézlett üzletvitel folytatódjék. Semmi közünk semilyen formában a hangosfilmgyártáshoz, nincs szükségünk hangosfilm-kontingensre, nem kell felvevőgép, semmi sem kell! Ellenben ezt az üzemi vakarcsot ki kell vágni, még pedig azonnal, a főváros testéből, le kell vakarni Budapest székesfővárosról ezt a filmgyári szörnyüséget, amelyre semilyen cimen, soha többé egyetlen fillért áldozni nem szabad!

Ne is adják bérbe a filmgyári helyiségeket és berendezést, adják el örökáron, de készpénzért a legtöbbet igérőnek, csináljon vele, amit akar a boldog vevő, filmgyárat vagy szeszfőzdét, nekünk az tökéletesen mindegy. Ajándékozzák az egész berendezést oda Agotay Bélának vagy Fodor Miklósnak, még mindig jobban jár a főváros, mintha az eddig szem előtt alig tartott kulturcélok helyett most máról-holnapra hangosfilm-gyártásra szerelik át furcsa paradoxonként azokat a helyiségeket, amelyekben valamikor — központi népkonyha volt, mementóként mutatva, hogy melyek a közület igazi szociális feladatai.

Feltünő momentuma a filmgyári háboruságnak a helyettes polgármester és a részvénytársasági igazgatóság között felmerült incidens. Mit képzelnek az igazgatósági tag urak? Kié a filmgyár: a fővárosé-e, amelyet a részvények egyedüli tulajdonosaként a polgármester reprezentál, vagy az ő privát tulajdonuk-e, amely fölött ők, a kereskedelmi törvény által megszabott szükkörü felelősséggel diszponálnak? A filmgyár szánalmas vergődéséből egyetlen haszon mutatkozik: annak belátása, hogy az uj fővárosi törvénynek azon paragrafusai, amelyek tulon-tul nagy szabadságot, sőt szabadosságot biztositanak az üzemi részvénytársaságok igazgatóságainak, helytelen és sürgősen megváltoztatandók. Az üzemi részvénytársaságok működése felett maradéktalanul biztositani kell a polgármesteri akarat érvényesülésének, a diktátori hajlamu filmgyári igazgatósági tagoknak annyira nem tetsző lehetőségét!

Lázár Ferenc a községi választásokon többségi kormányzópárt kialakulását tartja szükségesnek

Belátható időn belül nincs komoly aktualitása az üzemigazgatósági tagok dijazásának — Uj városszabályozási tervre van szükség, amely biztositja a belterületi üres telkek beépitését — Feltünően drága a Tattersaall igazgatása, e nagy telekkoplexum felhasználásával megindítható volna a város fejlesztése

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* — Azok a hirek, amelyek az uj törvényhatósági választások elhalasztásáról szólottak — ugy látszik — *alaptalanoknak bizonyulnak.* Az egyes városházi pártok adminisztrativ szervei nagyban készülődnek a választásokra és természetesen minden oldalon nagy reménységekkel tekintenek az eredmény elé. Addig, amig a különböző ellenzéki pártok berkeiben *a legélesebb tusakodások* folynak, sőt van olyan ellenzéki párt, amely háromfelé bomolva próbálja felvenni a küzdelmet, — *a Keresztény Községi Párt egységesen veszi fel a harcot.* Ennek az egységnek a dokumentálása az a nyilatkozat, amelyet *Lázár* Ferenc felsőházi tag, az Egységes Keresztény Községi Párt egyik vezető tagja adott munkatársunknak. Az *Uj Budapest* munkatársa ugyanis hosszabb beszélgetést folytatott a városházi politikai helyzetről *Lázár* Ferenccel, akinél mindenekelőtt a *keresztény párt választási készülődései után érdeklődtünk.* Lázár Ferenc felsőházi tag a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— A keresztény párt erősen felkészülve várja az uj választásokat. Az én kerületemben, a Lipótvárosban, az összes pártok közül csak a *keresztény párt maradt egységes, a demokrata és a liberális front négyfelé szakadt.* Ebben az egységben van a mi erőnk és meg vagyok győződve arról, hogy ez az egység nemcsak a Lipótvárosban, hanem a főváros összes többi kerületeiben is meg fog nyilatkozni.

— Az uj választásokkal kapcsolatosan hangsulyozni kivánom, hogy egy évvel ezelőtt az *Uj Budapestnek* adott nyilatkozatomban kifejezésre juttattam azt a meggyőződésemet, amely szerint *többségi párt nélkül a főváros egészséges és gazdaságos kormányzása el nem képzelhető.* Ez a meggyőződésem az elmult esztendő alatt bennem még jobban megerősödött. Az örökös paktumok kiharcolása, a különböző pártok akcióinak leszerelése annyi felesleges intézkedéssel és kiadással jár és a főváros vezetésének, fejlődésének egységes irányát olyan mértékben teszi lehetetlenné, hogy az illetékeseknek komolyan fontolóra kellene venniök e kérdés jelentőségét és el kell ismerniök a *többségi kormányzópárt kialakitásának szükségességét.*

Az utóbbi időben sok szó esik várospolitikai körökben arról a tervről, amely szerint az ujonnan alakitott üzemigazgatóságok tagjai *jelenléti dijat kapnának.* Szóbahozzuk ezeket a hireket és megkérjük *Lázár* Ferencet, hogy mondja el ebben a kérdésben is a véleményét. *Lázár* Ferenc ezeket mondja:

— Mindenekelőtt megállapitani kivánom, hogy véleményem szerint *még mindig vannak olyan üzemek, amelyeket meg kellene szüntetni.* Nem tudom ugyanis megérteni, hogy miért kell külön üzemként kezelni a *budai hegypályát.* Nem tudom megérteni, hogy miért tartja fenn a főváros drága pénzen — és a főváros szivében mintegy 30 hold területet elfoglalva — a *Tattersalt,* amely a főváros egymilliós lakosságából talán 200—300 emberrel van csupán relációban. Ez az üzem mindenkire nézve egyaránt fontos közgazdasági szükséglet kielégitésére egyáltalán nem szolgál. A lóvásártartás jogát, ha a főváros éppenséggel továbbra is fenn akarja magának tartani, a távoleső perifériális részeken sokkal megfelelőbben és sokkal kevesebb költséggel lehet gyakorolni. Ennek a Tattersalnak a fenntartása, amelynek *igazgatása feltünően drága* és valósággal luxus-számba megy, *mivel sem indokolható meg* a város belterületén és véleményem szerint *e nagy telekkomplexum felhasználásával megindítható volna a főváros fejlődése.* Ezen a területen nagy parkot lehetne létesiteni és ezen a parkon épiteni lehetne néhány közép- és nagyobb lakásos bérházat, amivel kielégitést nyerhetnének a főváros által nagyon elhanyagolt középosztálynak a lakásigényei is — és itt talán az uj központi nagy kórház megfelelő elhelyezése is biztositható volna.

— Ami az *üzemigazgatósági tagok dijazását illeti,* magam sem tartom helyesnek, hogy akkor, amikor még az uj fővárosi törvény teljességgel életbe nem lépett, a törvényhatósági bizottság, illetve az uj tanács mingyárt *havi járadékot állapitson meg a bizottsági tagok jó részének.* Érdeklődtem ebben az ügyben és örömmel állapitottam meg, hogy ennek a kérdésnek — legalább is belátható időn belül — *komoly aktualitása nincsen.*

Szóvátettük a beszélgetés során *Lázár* Ferenc előtt azt az akcióját, amelyet éveken keresztül folytat a főváros közgyülésében *a helyesebb városrendezési politika inaugurálása* érdekében. Lázár Ferenc érdeklődésünkre ezekben válaszolt:

— Magam is érdeklődéssel várom, mi lesz a sorsa *a komolyan felfogott városrendezés* érdekében elfogadott inditványaimnak. Javasoltam például, hogy a főváros készittesse el a végleges szabályozási tervet és azt tegyék mindenki számára egyaránt könnyen hozzáférhetővé és nyilvánossá, hogy ne csak a protezsáltaknak nyiljon alkalmuk a betekintésre és e privilégizált betekintés révén jövedelmező telekvásárlásokra. Annál is inkább szükség van egy ilyen *városszabályozási tervnek* az elkészitésére, hogy a főváros további fejlődése a polgárság hajlamai szerint *természetes uton, célszerüen és felesleges árdrágitások nélkül indulhasson meg.*

— Idetartozik *a Tabán ujjáépitésének évtizedes problémája is.* A hegyoldalt szépen rendezgetik, ellenben a tabáni probléma megoldására, ami immár a főváros vezetőségének valóságos szégyenfoltja, komolyan senki sem gondol. *A közönség tájékozatlan.* A főváros mindig a legtávolabbeső pontokon épit és ezeknek az épitkezéseknek a révén elrabol az ott lakást bérlő polgároktól naponta feleslegesen sok időt, költséget és életenergiát. Annál inkább kell helyteleniteni ezt a rendszert, mert hiszen a főváros belterületén kinálkoznak a tulajdonában lévő nagyszerü és be nem épitett telkek, földszintes és egyemeletes házak. Hogy mást nem emlitsek, a *Zrinyi-utca* és a *Sas-utca* sarkán egy öreg emeletes ház, a *Rákóczi-ut* és a *Vas-utca* sarkán a kis *Rókus,* a *Margit-körut* és a *Statisztika-tér* sarkán egy földszintes rozzant, öreg ház, a *Ráday-utca* és *Kinizsi-utca* sarkán pedig egy földszintes rozoga épület éktelenkedik és hirdeti a *városépitési politika hibáit.* Amikor a főváros belterületén ilyen nagyszerü területek kinálkoznak épitkezésre, akkor a főváros szegény lakosságát a *Gyáli-utra, a Váci-utra,* a *Gróf Haller-utcába, Óbudára és Rákosfalvára kényszeritik* ki és ezzel teljesen mellőzik azokat a szempontokat, amelyek a városképnek a belső területeken való megjavitását követelik.

— Itt kell megemlitenem a központi *városháza épületének felépitését* is, ami szintén régóta késik. Nem tudom megérteni, miért nem lehet a városháza épületét *véglegesen kialakitani.* Ezt én nem tudom máskép elképzelni, mint a *Károly-köruti frontnak hatalmas keretek közötti kiképzése által.* Idekapcsolódik azután az *egységes közlekedési politika szükségessége.* a közlekedési üzemek egyesitése is, amik szintén megoldásra váró régi problémák. A *Honvéd-utca mentén* lévő telkeket addig is, amig beépitik őket, virágoskertekké kellene átala-

kitani, rendezni kell a *lipótvárosi Dunapartot* és egyáltalán foglalkozni kell azokkal az ötletekkel, amelyek e téren felmerültek. Úgy látom *városházi kormányzópárt kialakítása nélkül ezek az egészséges ötletek megoldatlanul maradnak.*

Arra a kérdésre, hogy mily alapokon képzelné ezen többségi kormányzópárt kialakítását, — a válasz ez volt: „Természetesen a városházi legnagyobb párt, a Keresztény Községi párt bázisán."

WEINGRUBER IGNÁC
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KÁROLY-KÖRUT 13, I. EMELET.
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

Tűzveszély esetén biztos védelmet nyujt a
„MINIMAX"
az egész világon ismert legtökéletesebb kézi tűzoltó készülék. Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. Kezelése igen egyszerű
Normál- és fagymentes tipusok, száraz por-, hab- gázoltó készülék. Nagyteljesitményü habgenerátorok és habmozsarak.
Speciális készülékek autók, garageok, motorcsónakok, repülőgépek stb felszerelésére.
Magyar gyártmány.
Gyár és iroda: BUDAPEST, VI., RÓZSA-U. 85. Telefon: Aut. 237—31.
Magyar Minimax R.-T.
tűzoltókészülék gyára

A jövő hét szombatján érkezik Budapestre a pápa követe

Megállapitották a Szent Imre-ünnepségek végleges programmját — Eucharisztikus hajóskörmenet lesz a Dunán, a Szent Jobb körmeneten

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Az ország katolikus társadalma erősen készülődik a Szent Imre-év jubiláris ünnepségeire. A rendezőbizottság már teljesen összeállította az ünnepségek programmját. *XI. Pius* pápa követe, *Sincero* Lajos bibornok, augusztus 16-án reggel 4.57 órakor érkezik Murakeresztúrnál az ország határára és innen kezdve a gyorsvonati megállóhelyeken az egész utvonalon üdvözölni fogják az egyházi és katonai hatóságok. *A pápa delegátusát a fővárosban ünnepélyesen a Duna—Száva—Adria Vasut budai állomásán augusztus 16-án délelőtt 10 óra 10 perckor fogadják, a kormány, a főváros képviselője és a Szent Imre-év rendezőségének vezetői.* Az üdvözlések után Sincero bíboros kíséretével a Szent István-bazilikába hajtat, ahol *Serédi* Jusztinián bíboros hercegprimás a püspökök és a papság élén üdvözli.

Másnap, augusztus 17-én reggel 8 órakor tartják meg a *Szent Imre-szobor* ünnepélyes leleplezését. A jubileumi ünnepségeken a megnyitó szentmise a Vérmezőn lesz augusztus 19-én reggel 8.30-kor. A misét *Sincero* bíboros celebrálja fényes papi segédlettel. Az ünneplők egyes csoportjainak a misére való felvonulása reggel 7 óra 30 perckor kezdődik. Mise után rövid szentbeszéd következik, majd az ünnepség résztvevői a nemzetközi eucharisztikus főgyülésen vesznek részt.

A Szent Imre-év jubiláris ünnepségeinek egyik legnagyobb eseménye *a Dunán rendezendő eucharisztikus hajóskörmenet* lesz augusztus 19-én délután. Ezen a körmeneten résztvesz Sincero bíboros, a pápa követe is, aki kíséretével az Eötvös-téri hajóállomáson száll fel a diszhajóra. A hajóskörmenet az országház előtt elhaladva, megkerüli a Margitszigetet és igy tér vissza a budai oldalon a Müegyetemig, majd átkanyarodva a pesti oldalra, folytatja utját az Eötvös-térig.

Szent Imre herceg 900 éves jubileuma alkalmából az *idei Szent István-körmenetet a szokottnál fényesebb keretek között tartják meg.* A körmenet az idén nem a Várban vonul végig, hanem az *Andrássy-uton végighalad a millenáris emlékmüig.* A körmenetet megelőzően reggel kilenc órakor a Szent István-bazilikában ünnepi szentmise lesz, amelyet a pápa követe pontifikál. Mise után dr. *Serédi* Jusztinián bíboros hercegprimás tart szentbeszédet, azután megindul a körmenet, amelyben nemcsak a *Szent Jobbot hordozzák körül, hanem az Árpádházi szenteknek az egész országból összegyüjtött ereklyéit is.* Egyidőben az ünnepi misével a Bazilika, az Opera előtt, az Oktogon-téren és a Köröndön felállított tábori oltároknál is szentmisét és szentbeszédet tartanak.

Az ünnepségeken résztvevők számára kötelező a *Szent Imre-jelvény* viselése. Egyébként minden felvilágositással szolgál az *Országos Katolikus Szövetség* irodája (IV., Ferenciek-tere 7. III. lépcső, I. em. 8.) és a *Szent Imre-év rendezőbizottsága* (IV., Veres Pálné-utca 9.)

Hortobágyi juhtúró
Mindenütt kapható! Termeli: ORSZ. MAGY. TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Lingel butorgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 4—6.
Művészi kivitelü szériá és luxus butorok állandó kiállitása: Összerakható könyvszekrények, molymentes „Antimoly" ülőgarniturák, motornélküli vitorlázó repülőgépek.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-u 2.

CSÁSZÁR IMRE linoleum- és gummipadlóburkolási vállalat
Budapest, IX., Lónyay-utca 36. Telefon: J. 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestaljzatok készitése. Szakszerü munka. — Ajánlatok dijmentesen

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest, VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 907—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

Szeplőkezelés biztos sikerrel és mindennemü szépséghiba eltavolitása. Ingyen tanácsadás, olcsó bérletrendszer. Tanitványok kiképzése **Dolák Józsefné kozmetikai mütermében** IV. Kazs Ivor-u. 12. I. 6

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több színben is vállalja **MANGLITZ FERENC** Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

Városházi történetek

„Csak ha bimbófővel asznak — A virágok, óh, ez fáj: — Ha reménye uj tavasznak — Most születve sirba száll!" — a költő örökszép sorai jutottak eszünkbe, amikor doroghi Farkas István m. kir. honvédfőhadnagy tragikus elhunytáról értesültünk. Tifusz ölte meg a ragyogó jövő előtt álló fiatal katonát, alig tiz nap alatt végzett vele az alattomos kór. Doroghi Farkas Ákos dr. fővárosi tanácsjegyző, a polgármester titkára, öccsét gyászolja az elhunytban. Temetésén, amely szombaton délután folyt le a Kerepesi-ut melletti temető halottasházából, megjelent Sipőcz polgármester is, bensőséges szavakkal fejezvén ki részvétét és együttérzését az elhunyt özvegy édesanyjának. Az első honvédgyalogezred részéről vitéz Sólyomváry ezredes mondott buesuztató beszédet. A gyászeset alkalmából minden oldalról meleg részvét nyilvánult meg Farkas tanácsjegyző iránt.

*

A tanácsnokok első turnusa már visszatért szabadságáról, kipihenten, felfrissülten, hogy átvegyék a parancsnokságot azoktól, akik a kánikulás juliusban görnyedtek a városházán. A polgármester félig szabadságon van, félig idehaza: igy például szerdán délelőtt is be kellett jönnie, hogy hivatalában fogadja a pittsburgi polgármestert, aki az amerikai zarándokut kapcsán városa aranykulcsát nyujtotta át a budapesti podesztának. Gyönyörüen felszőnyegezték ebből az alkalomból az egyébként nyári takaritásban uszó polgármesteri szobákat, diszruhás portás izzadt a városháza Városház-uccai kapujában, kék mentében, kivont karddal állt őrt két hajdu az elsőemeleti polgármesteri traktuson.

Ripka főpolgármester már a mult héten hazaérkezett Reichenhallból, ahol ezidén csak három hetet üdülhetett. Némethy főjegyző, a polgármesteri hivatal főjegyzője, Győrig elébe sietett gazdájának, aki egészségesen, felfrissülten tért haza Budapestre. Azaz inkább Bélatelepre. A főpolgármester itt fog üdülni augusztus végéig, ha szükségét látja, a gyorsvonat két óra alatt felrepiti őt a fővárosba.

Buzáth alpolgármester csütörtökön kezdte el hatheti szabadságát. Egyelőre Bélatelepre megy ő is, azután hosszabb külföldi utra indul. Megérkezett Berczel alpolgármester is, idehaza van Édes Endre, aki a Balaton mellett töltött pár hetet, az amerikai polgármester fogadására hazajött, szabadságát félbeszakitva, Liber Endre is. Némethy Béla, aki feleségével, leányával és unokáival a Wörthi tó partján pihen, csak a jövő hétfőn rukkol be, ugyanakkor érkezik vissza Vajna Ede is. Elmentek Lamotte Károly és Gallina Frigyes, mindketten külföldre. Lobmayer Jenő egyelőre idehaza van és azon töpreng, hogy hova menjen, Csármann Ferenc az egyik hazai fürdőhelyen fog nyaralni. Karkas Rezső, a legfiatalabb tanácsnok, csak szeptember végén mehet el, ha ugyan elengedik őt akkor, amikor a törvényhatósági tanács munkássága már az egész vonalon kezdetét vette.

A szakhivatalok vezetői közül megjött Agoston Géza, elment Csordás Elemér, aki helyett most Szécsi Ernő dr. Budapest legfőbb közegészségügyi főnöke. Itthon van Felkai Ferenc is, aki Gallina távoztával az elnöki ügyosztályt vezeti, szabadságra ment zebegényi villájába Salamon Géza és külföldre készül Unger Ferenc. Vigyázó Géza dr. Ausztriában fogja tölteni szabadságidejét, ahonnan a hét végére várják Kovácsházy főjegyzőt.

A pártvezérek közül Wolff Károly külföldön tartózkodik. Brionból elment, azt igérve, hogy tudatni fogja hollétét, egyelőre azonban nem érkezett tőle semmi értesités. Csillery András, Buday Dezső, Petrovácz Gyula és Joanovich Pál idehaza vannak, megjöttek Lázár Ferenc és Homonnay Tivadar. Bizonyos azonban, hogy az ezévi istvánnapi körmenetre már idehaza lesznek az összes távollevők...

*

A munkában elfáradt férfi-népséget a szórakozásoknak egészen változatos skálája pihenteti és juttatja vissza az elveszett energiához. Vannak, akinek a sakkjáték okoz példátlan gyönyörüséggel teljes pihenést, akadnak mások, akik krajcáros kommerc-játékban tudják a legalkalmasabb módon pihentetni elfáradt idegeiket, akadnak viszont olyanok is, akik arra esküsznek, hogy egy félórai horgászás a pihenés terén előbbre juttatja őket, mint az egész éjszakai alvás.

A halászok és horgászok fanatikusan esküdnek szerszámaikra, kedvtelésnek, üditő sportnak tekintik a mesterségüket, pláne, ha csak elvétve jutnak egyéb elfoglaltságuk miatt hozzá. A horgászoknak külön szektájuk van a városházán, élén Bucsánszky előljáróval, aki Közép-Európa legszenvedélyesebb horgásza. Ugyan azt hisszük, hogy e tekintetben vajmi kevés fórt adhatnak neki a többi horgészvezérek: Kovácsházy Vilmos főjegyző, Szentmiklósi József dr. tanácsjegyző és Fertsek Leó tiszti ügyész. Órákig el tudnak ülni ezek a horgászok a kivetett fonál mellett, sőt előző napokon a leshelyen kukoricát, bogarat szórnak szét, hogy oda szoktassák a gyanutlan halakat. Például Szentmiklósi Jóskának külön kukoricaföldjei vannak a Balaton mentén, amelyeknek termését a halak oltárán áldozza fel.

Sah nach def Angel ruhevoll, kühl bis ans Herz hinan — mondja a költő, mennyi nyugalom, mennyi hidegvérüség, amellett mennyi számitás, a figyelemnek és az energiának összpontositása kell, hogy valaki jó halász lehessen! Maga az eredmény, a hal, már csak másodsorban izgatja ezeket a szenvedélyes halászokat, aminek bizonyságául a halászzsákmányt boldogan és — ingyenesen szokták szétosztogatni barátaik és jó ismerőseik között.

Ha azután valaki nagyobb halat fog, akkor természetes, hogy öröme páratlan és büszkesége a legmagasabb régiókba csap. A városházán az elmult nyáron közkézen forgott egy kép, amely Kovácsházy főjegyzőt ábrázolta egy állitólag általa fogott huszkilós harcsával. A fénykép-felvételből Kovácsházy hir szerint kétezer darabot csináltatott, nehogy valaki tudomást ne szerzett légyen hősies cselekvéséről.

Az idei nyár hőse kétségtelenül Szentmiklósi dr. Balatonkenesén nyaral a fővárosi üdülőtelepen a kitünő Jóska, ha ugyan nyaralásnak lehet venni, hogy reggel három órakor felkel és mire más rendes emberek reggel kilenckor kipihenten a reggelihez ülnek, ő már holtrafáradtan és gyakran térdig lucskosan tér haza az aznapi kirándulásról. Hüséges segitőtársa a halászatban felesége, Gabi asszony, aki a halak etetése terén szerzett már eddig is nagy érdemeket.

Jóska splendid ember, a fogott halakat rögtön szétosztja, nem egyszer a saját költségén sütteti meg Rainprecht mesterrel, a nem kevésbbé kitünő kenesei üdülőtelepi vendéglőssel. Legutóbb tizkilós pontyot fogott Józsi barátunk, amikor is a vacsorai menük legnagyobb része megmaradt, mert az üdülőtelepi közönség a nagyszerü halász jóvoltából rántott pontyot vacsorázott.

Berczel alpolgármester az aktuális problémákról

A városházi adminisztráció lassanként kezd beleszokni az uj rendbe — A Rákóczi-uton ebben az évben csak a Muzeum-körúttól az Eszterházy-utcáig terjedő szakaszon helyezik át a sineket az uttest közepére — Elkészültek a tömeg-strandfürdők leegyszerüsitett épitési tervei, de az épitkezésre ebben az évben már nem kerül sor

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Berczel alpolgármester visszaérkezett nyári szabadságáról és átvette hivatala vezetését. Minthogy augusztus 7-én *Buzáth* alpolgármester megkezdte nyári szabadságát és szabadságon van *Sipőcz* polgármester is, a városházi adminisztráció vezetésének és irányitásának nehéz feladata most egyedül *Berczel* Jenő alpolgármesterre hárul. *Berczel* alpolgármester nyári szabadságát Bad-Gasteinban és Münchenben töltötte, ahol tanulmányozta a különböző városgazdasági intézményeket. Most, hogy szabadságáról visszaérkezett, megkértük őt, ismertesse külföldi tapasztalatait és egyben tájékoztassa a nyilvánosságot a legaktuálisabb városházi problémákról. *Berczel* Jenő alpolgármester hivatali szobájában fogadta az *Uj Budapest* munkatársát és a megindult beszélgetés során a következőket mondotta:

— *Münchenben* tárgyalásokat folytattam a *Deutsches Museum* igazgatójával. Arra törekedtem ugyanis, hogy a muzeumban fürdőink látképeit és esetleg modelljeit elhelyezhessük. Örömmel állapitottam meg, hogy a Széchenyi-fürdő gyönyörü látképe, amit *Háry* Gyula festőművész valóban nagy csinnal és müvészi izléssel készitett, a muzeumban ki van függesztve és rendkivüli hatást gyakorol mindazokra, akik ott megtekintik. Érdeklődtem aziránt, hogy *nem lehetne-e a Gellért-fürdő és a hullámfürdő modelljét is kiállitani.* Arra gondoltam ugyanis, hogy egy olyan modellt készitünk, amely egy villamosgomb megnyomása révén a fürdőt hullámzó állapotban mutatja be és igy vonzó erőt gyakorolhat az idegenekre. Ezt a kérést nem voltak hajlandók teljesiteni és magam is beláttam, hogy a kérés nem teljesithető, mert a muzeum fürdőügyi része annyira zsufolt, hogy ott egy ilyen nagyobb modellt elhelyezni nem lehet. Kilátásba helyezték azonban, hogy a fürdő képét nagyitóüveg alá helyezik és igy mindenki fogalmat szerezhet magának róla. Ugyanigy fogják bemutatni a *Rudas-fürdő török medencéjét* is.

A beszélgetés során fölvetettük azt a kérdést, hogy *milyen mértékü az idei nyári idegenforgalom* a külföldön. *Berczel* alpolgármester ezeket mondja:

— *München* mindig látogatott város volt. Gyönyörü környéke van, amit autón bejártam. Nagyon fejlett idegenforgalmat tapasztaltam és szomoruan gondoltam arra, hogy mennyire el vagyunk maradva az idegenforgalom fejlődése tekintetében. Meg kell azonban állapitanom, hogy *a külföldön is mindenfelé általánosan csökken az idegenek száma.* Az idegenforgalom általános csökkenésének legfőbb oka az amerikai tőzsdekrach, de sok tekintetben hozzájárul a lanyhasághoz a német gazdasági helyzet sivársága. *Bad-Gasteinban* például, ahol szabadságidőm legnagyobb részét töltöttem, a szezon nagyon rosszul indult. A tavalyi közönségnek alig a fele jelentkezett. Most azután, ugy hallom, ott is emelkedik a forgalom. Természetesen a kedvezőtlen időjárás is sok tekintetben apasztólag hatott az idegenforgalomra. Középeurópában junius hó kivételével az egész nyár folyamán nagyon hüvös volt az időjárás, előfordult, hogy négy napon át füteni kellett, sőt Bad-Gasteint környező hegyekben négy izben is friss hó esett.

— Természetesen nálunk is érezhetők *az általános európai gazdasági válság következményei az idegenforgalom terén.* Reméljük, hogy a *Szent Imre-ünnepségek* nagyszámu idegent fognak idecsábitani és egyben reméljük azt is, hogy ezek az ünepségek simán fognak lezajlani, ami annál is inkább remélhető, mert hiszen minden illetékes tényező készséggel vesz részt a rendezés munkájában.

Érdeklődtünk ezután a *budapesti fürdők nyári forgalmának* az alakulása iránt. A következő választ kaptuk:

— *Junius* havában kitünően mentek a fürdők, *julius* havában azonban az időjárás kedvezőtlen alakulása következtében gyengülés mutatkozott. A jövedelmek azonban még igy is tulhaladják a tavalyiakat. A *Széchenyi-fürdőnél* például 30 ezer pengős jövedelem-többletet értek el. *A tömegstrandfürdők épitési tervei elkészültek, ugy* hogy — számitásaink szerint jövőre már meg lehet nyitni ezeket az uj fürdőintézményeket is a nagyközönség számára. A legutóbbi napokban *leegyszerüsitettük* a terveket, mert az eredetiek kissé költségesek voltak. A két tömegstrandfürdő helyét végleg megállapitottuk, az egyik a *Vizafogónál* lesz, a Rákospatak jobboldali torkolatánál, a másik pedig *Kelenföldön*, ahol az Elektromosmüvek kondenzvizével fogjuk a vizet melegiteni. Sajnos, befejezett tényről még igy sem beszélhetünk, mert az anyagi eszközök hiányoznak. Az ujonnan felvett 46 millió pengős kölcsönből *egyetlen fillért sem kaptunk* és egyelőre bizonytalan, hogy a jövő évi költségvetésbe beállithatjuk-e a két tömegstrandfürdő épitési költségeit.

— A legutóbbi napokban — folytatta nyilatkozatát *Berczel* alpolgármester — *megtekintettem az autóbuszgarázs épitési munkálatait*, amelyek befejezéshez közelednek. Hatalmas, impozáns épület ez, amelyhez fogható talán egész Európában sincsen. A *Szent Imre-ünnepségek* egy része ebben a monumentális épületben fog lezajlani. Az épitési munkálatok még e héten befejeződnek, ugy hogy augusztus 10-én az autóbuszgarázst át lehet adni rendeltetésének.

Érdeklődtünk a *Rákóczi-uti villamosforgalomban tervezett változtatások* iránt is. *Berczel* alpolgármester ezeket mondotta:

— A terveket minden hivatalos fórum elfogadta, most már csak a *kereskedelmi miniszter hozzájárulására van szükségünk.* Az épitési munkálatokat csak szeptember második felében kezdjük meg és pedig azért, mert nem akarjuk megzavarni a Szent Imre és a Szent István-ünnepségek forgalmát. Egyelőre a *Rákóczi-utnak* csak a *Muzeum-körúttól az Eszterházy-utcáig* terjedő részében helyezzük át a sinpárokat az uttest közepére. Ugyanakkor a sinpároktól jobbra és balra terjedő uttestet átburkoljuk. A vágányok áthelyezését az *Eszterházy-utcától* lefelé a *Rókus-kórházig* csak jövőre hajthatjuk végre, mert a Sip-utcától kezdve egészen a Rókusig most nagyszabásu csőlefektetési és uj bekapcsolási munkálatokat folytat le a Gázmüvek vezetősége és ezeket a munkálatokat *nem zavarhatjuk meg.* Gondoskodni fogunk arról, hogy a kereskedelmi forgalom zavartalan lebonyolitását ezek az épitési munkálatok ne akadályozzák.

Berczel Jenő alpolgármester végül azokról az átmeneti nehézségekről beszélt, amelyeket az uj fővárosi törvény gyakorlati életbeléptetése okoz. Megállapitotta, hogy az *egész városházi adminisztráció lassankint kezd beleszokni az uj rendbe.* A fővárosi ügyosztályok minden egyes tisztviselője mindent megtesz aziránt, hogy a nagyközönség ennek az átmeneti állapotnak a nehézségeit meg ne érezze. Ez az átmeneti állapot már csak *néhány hónapig* tart, mert hiszen az év végén az urnák elé járul a főváros népe és a jövő év elején már *megalakul az uj törvényhatósági bizottság.*

CORDATIC
tökéletes
autopneu

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

KATZER
TELEFON: 539—14
ÉPITÉSI VÁLLALATA
I., SZIRTES-U. 3/b.

Kiadó lakások!
Bimbó-utca 1—3—5. szám
(szemben a Statisztikai Hivatallal)
egy-egy 3-, 4- és 5 szobás lakás hallal,
ugyanitt üzlethelyiségek
Margit-körut 43. sz. házban
4 szobás lakás hallal
Elegáns kivitel. Olcsó bérek!
Bővebbet a helyszinen vagy telefonon: A. 298-29.

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

Szivós László ácsmester, készit egyszerü és speciális ácsszerkezeteket
Bpest, IX., Üllői-út 63. Teleton J. 300-07.

Szemfedő, müvirág és temetkezési cikkek
gyári raktára
SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
Üzem: Bpest, I., Lágymányosi-u. 9.
Iroda: I., Gellérthegyi-utca 11. Automata 537—12.

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR RÉSZV.-TÁRS
BUDAPEST
ALAPITVA: 1844
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR:
X., KŐBÁNYAI-UT 31.
TÁVBESZÉLŐ: 461—19.
HAJÓGYÁR:
V., MEDER-UTCA 9.
TÁVBESZÉLŐ: 908—69.
KAZANOSZTÁLY:
VI., VÁCI-UT 204.
TÁVBESZÉLŐ: 908—65.
SÜRGÖNYCIM: GANZCOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR:
II., LÖVŐHÁZ-UTCA 29.
TÁVBESZÉLŐ: 501—70.
SÜRGÖNYCIM: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 76.
SÜRGÖNYCIM: MASINA BUDAPEST. TÁVBESZÉLŐ: 186—63.

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

STRASSIL
Szilikátút az olcsó modernizált makadámút
Siliphalt felületi kezelés teljes portalanitásra
VEGYITERMÉKEK RT. - JUST KORNÉL mérnök
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 29. SZ.

Bérháztelkek
a Fő-utca, Ganz-utca és Királyhegy-utcák között fekvő
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók. Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet-körut 32, d. u. 4—6 között. Telefon: J. 448—22.

A Boráros-téri hid

Kossalka és Walder professzorok pályadijnyertes terve remek-vonalu hiddal fogja gazdagitani Budapest képét

Irta: **Wittenbarth Győző**, okl. gépészmérnök

Most zajlott le a Boráros-téri Horthy Miklós-hid tervpályázata, melyre 17 pályamü érkezett be. E pályázatból, melyen az összes számbajöhető hidrendszer képviselve van, általánosságban azt a benyomást meritheti jük, hogy a technika fejlődésével, a hid épitésnél számbajövő anyagok tökéletesebb előállitási módjával, a hidak képe nem mindig előnyösen fejlődik. Áll ez főkép a függő hidakra. Mig a legrégibb ilyen hidaknál, a láncok — kisebb teherbirásu anyaguk következtében — még keskeny hidaknál is, két, egymás alatt elhelyezett széles láncsorból állanak és pályaszintben még terhelést arányosan elosztó merevitést tulajdonképen nem alkalmaztak, addig a főszerkezeti részek, a láncok vonala a hidpálya vonalával közel egy szélességet adott és igy teljesen harmónikus, egységes szép képet nyujtott. Megfigyelhetjük ezt a Széchenyi-Lánchidnál is. Átépitése után terhelést elosztó merevitést épitettek be, oly módon, hogy a hid régi képét el ne rontsák. Ez igen jól sikerült is, de mivel e merevitést épp ezért magasabbra nem lehetett épiteni, a hidrezgéseket még most is elég jól lehet érezni.

Az ujabbkori Erzsébet-hidnál, melynek pályateste a Lánchidnál kétszerte szélesebb és nagyobb teherbirásra is van méretezve, még két egymás alatt elhelyezett láncsor van alkalmazva. A rácsos tartónak kiképzett merevités, melynek a külső kép emelésére kétszeres keresztirányu rácsozást adtak, a nagyobb terhelés következtében megnövekszik ugyan, de még mindig olyan méretekkel bir, hogy szélessége kellő arányban van a láncok szélességével. Igy az Erzsébet-hid, annak dacára, hogy csak egy hatalmas nyilással hidalja át a Dunát, igen harmónikus képet nyujt.

Ujabb hidaknál még teherbiróbb anyagok alkalmazásával, csak egy — aránylag vékony — láncsort, vagy kábelt használnak és a merevitést sokszor tömör lemezekből, vagy 5—10 méter magas rácsszerkezetből képezik ki. Ennek következtében a hid felső vonala elvékonyodik és a hozzá képest hatalmas méretü 4—6 méter magas tömör lemez, vagy rácsos tartó merevités távlati hatása igen kiemelkedik és domináló lesz. Jellemző példa erre a newyorki Brooklyn, Williamsburg és egyéb kábeles függő hidak képe, melyeknél a távlati képen, a terhelést hordó vékony kábel ive teljesen az ég sugárzásába vész el és igy a rácsos szerkezetü hidpálya erőteljes vonala lesz uralkodóvá, valamint a kölni függő lánchid, melynél még azt a hibát is elkövették, hogy a gyalogjárókat nem a merevitő tömör lemezen kivül helyezték el, hogy legalább abból sokat eltakarjon, vagy árnyékba helyezzen, hanem a hatalmas méretü sik tömör lemezen belül. E hidnál az ivelés önmagában való szépségén és a kapuzaton kivül, a további szépités kedvéért még egy szögecset sem alkalmaztak. Ezért még a tulzóan modern stilusu németek is elismerik evvel szemben, hogy a budapesti függő hidak szépségben messze felülmulják. E hid képe valószinüleg több tervezőt befolyásolt és ezért egy-egy ilyen, azt mondhatni, hibáját pár terven viszontláthattuk.

Legujabban, a függőhid formát olcsóbbitani akarván, a merevités szélső (öv-) lemezeit anyira széttolták, hogy a felső övlemez 3—9 méterrel esik a hidpálya fölé. A lánc alulsó ivvonalának folytatását a merevités felső öve szolgáltatja. E hid már tulajdonképen csak függőhid alaku és három öves konzolos rácsos gerendás hidnak nevezhető. Az ily módon kialakitott hid épitését, de külső képét nagy mértékben elrontotta, annyira, hogy e kivitelt képviselő 2. terv e pályázaton sem tudott érvényesülni. Az egyik ilyen terv „Salve II." jeligéjü, Beke József, Frigyes Sándor okl. mérnökök és Rerrich Béla okl. épitész terve, főleg az igen szép vonalu oszlop (pilon), a kapuzat és egyéb épitészi részek kiképzése következtében került megvételre, mint e kiviteli formának legjobb és legszebb képviselője. Kapuzata talán egyeseket emlékeztet a kölni függőhid kapuzatának kiképzési elemeire, de azt szépségben és müvészi hatásában messze felülmulja és amellett teljesen magyaros jelleggel bir.

A függőhidak közül a legszebb és a pályázaton az első dijat is nyert terv „Magyar Kultura I." jeligéjü, Kossalka János dr. okl. mérnök és Walder Gyula okl. épitész, müegyetemi tanárok, háromnyilásu, önmagában merevitett lánchid terve. A merevités, nagyon helyesen, rácsos tartóval van megoldva és igy a járdák szükségképen a tartókon belül vannak elhelyezve. Rácsozása rambuszszerü és a merevitő rácsos tartók szélső, ugynevezett övlemezeinek szélessége a lánc erőteljesebb sima vonala, harmónikus nyugodt képet ad a hidnak. Oszlopzata egyszerü sima kiképzésü és a lánc felfekvésén is tulhalad, ami igen előnyösen emeli a hid vonalzása által keltett benyomást. A kisebb behajlás elérésére, magasabb ivelése van a hidnak. E szép tervből meggyőzően kitünik, hogy a modern jelző eléréséért nem okvetlenül kell minden bevált régi egyszerü diszitést adó szerkezeti elrendezést, vagy egyéb elemet elhagyni.

Ugyanilyen hid az „Erő I." és „Erő II." jeligéjü, dr. Mihailich Győző okl. mérnök és Kotsis Iván dr. okl. épitész, müegyetemi tanárok terve. Az előbbi rácsos merevitéssel, kivül helyezett járdákkal, az utóbbi belső járdákkal, tömör lemezmerevitéssel bir. Az egyébként teljesen egyforma kiképzésü két hidterv jellemzően érzékelteti, hogy a nem mutatósan tervezett rácsozás anynyira rontja az egész hid egyébként jó hatását, hogy a minden diszités nélküli teljesen sima tömör lemezes merevitő szerkezetü megoldás jobban hat, különösen, ha a járdák a jelen esetben a merevitő tartón kivül volnának elhelyezve és igy a széles lemezt némileg takarná, illetve árnyékba burkolná. A II. számu terv második helyi megvételre lett ajánlva.

A függő hidak közül még az „1930" jeligéjü, Ritter Mór dr. okl. mérnök és Hajós Alfréd okl. épitész által készitett terv lett ötödik helyü megvételre ajánlva. A rácsos merevitő tartó rácsozása kétszeres keresztrácsozással, az Erzsébet-hidhoz hasonlóan van kiképezve és a modern sima oszlop (pilon) a lánc felfekvésén tul emelkedik. Jó hatásu terv. A lánc szélessége a merevitő szerkezet övlemezeihez képest, aránylag vékony.

Volt a pályázatok között egy egynyilásu függő kábelhid-terv is, melyet a biráló bizottság dicséretben részesitett és amelyet kétszer annyi épitési költsége miatt, csak az ország pénzügyi helyzetére való tekintettel nem terjesztett kivitelre elő. Pedig a merevitő rácsos tartó övlemezeinek 8—9 méteres távolsága és ezért tul ritka átlós rácsozása, valamint az oszlopok kiemelkedés nélkülisége miatt az ivelés szépsége dacára is, esztétikailag nem kelti a legtökéletesebb hatást. Azért pedig, hogy a kölni hiddal elvitt „európai legnagyobb függőhid" cimet ismét visszaszerezzük, igazán kár volna kétszer annyi pénzt kiadni, mert a németek, amerikai rekordvágyukban, azt hamarosan visszaszerezhetnék. E versengésben mi ugy sem birnánk a tempót és máris az első lépésnél 12 millió pengő fölöslegesen kiadott többletköltség merülne fel. Ne ilyen rekordokkal igyekezzünk mi az idegenek érdeklődését és az itthoniak jogos büszkeségét felkelteni, hanem Budapest továbbra is a szép hidak városa legyen.

Az ivhidak közül a legnagyobb tetszést és a pályázaton II. dijat nyert „Erő IV." terv, melyet az előző egynyilásu függőhiddal együtt dr. Mihailich Győző és dr. Kotsis Iván müegyetemi tanárok terveztek. A háromnyilásu ivhid középső ive magasan a hidpálya fölé emelkedik, mig az oldalnyilásokban azon alul maradnak. Ezáltal a hid kétharmad részéről teljesen szabad a kilátás. Az ivek mindhárom nyilásban tömör lemezből állnak. Ivelésük szépsége, koncepciózus volta mindenkit megragad, ezért javasolta a biráló bizottság is, hogy Budapesten az egymás mellett lévő három függő, illetve függővonal alaku hid mellé kerülő negyedik ne az I. dijas függőhid, hanem ez a II. dijjal kitüntetett pályamü kerüljön kivitelre. Azt hiszem, ezt a döntést mindenki megértőleg fogadja el, mert hidjainknak lehetőleg szépeknek és amellett változatosaknak kell lenni. Nézetem azonban az, hogy a 3.6 méter magas tömör lemezből álló ivet rácsosan kell kiképezni (pl. ahogy a párisi Austerlitz-pályaudvari gyorsvasuti hidnál látjuk), vagy esetleg legalább külső merevitésekkel kell a tul nagy egyhangu lemezsikokat kissé szétbontani. Gondolni kell egyébként arra is, hogy nálunk még ilyen hatalmas szélességü hengerelt lemezeket nem gyártottak és ezért erre külön be kellene rendezkedni, ami az előállitását meg fogja drágitani.

A III. dijat nyerte a „Vivat Hungária" jeligéjü, Kiss Jenő és Sávoly Pál okl. mérnökök és Rottmann Elemér okl. épitész terve. A három nyilásból a középső merevitő tartóval ellátott ivhid, mig a szélsők tömör lemezből kiképzettek. A középső iv a pályaszintben kezdődik és magasan a pálya fölé emelkedik. A 4.8 méter magas tömörlemez merevitő tartó, erőteljes vonala mellett, a kiemelkedő keskeny iv igen aránytalanul hat és az iv hajlása sem mutatja a legszebb formát.

Első helyen javasolt megvétel a „Magyar Kultura I." terv, mely három fölfelé emelkedő vonóvasas ivet helyez el egymás mellé. A középső iv csak igen kevéssé emelkedik ki a többi közül és mivel a vonóvas is majdnem párhuzamos a felső ivvel, nem adja a legszebb képet.

Harmadik helyi megvételre került még a „Saurus" jeligéjü, Folly Róbert okl. mérnök által készitett terv, mely az ugynevezett Hindenburg-hid alak, konzolos rácsos ivhid, olcsó kivitelü és emellett elég szép arányos képet nyujt. Elég könnyed képet ad a „Danubius" jeligéjü terv, három nyilásu ivhid, középen kiemelkedő rácsos ivvel, oldalnyilásban alsó ivekkel, azonban szerkezeti hibával rendelkezik. Volt még pár terv, melyek azonban vagy technikai, vagy szépészeti szempontból kevésbbé jöttek számitásba.

A pályázat általában szép eredménnyel járt és a kivitelre ajánlott II. dijas terv, a fentebb ajánlott módositásokkal ismét egy szép, nemes vonalu hiddal fogja Budapest főutvonalát — a Duna két partját — disziteni.

Fel kell még emlitenem, hogy akkor, amikor a Hungária-uti hidnál már a tervkiirásnál előre gondoltak a gyorsvasutnak Budára való átvezetésére, itt miért hanyagolják el e fontos kérdést, amikor pedig könnyen érthetőleg a nagyköruti gyorsvasuti vonal megépitése és igy a Dunán való átvezetésének szüksége sokkal előbb fog bekövetkezni, mint a Hungária-uti vonalnál. Amit pedig a birálati jegyzőkönyv emlit, hogy e vonal esetleg a Haller-utcánál épitendő hidon kerülne át Budára, e tény azt jelenti, hogy evvel Budának a gyorsvasuti hálózatba való szerves bekapcsolását messzi időkre eltolnák és igy megbénitanák e hid létesitésével óriási fejlődés előtt álló városrész jövő gyors közlekedését. Mert a Haller-utcánál feltétlenül szükség lesz közuti hidra is, ennek megépitése pedig a folyton fokozódó állami szükségletek mellett Isten tudja hány évtizedig — szokás szerint a végszükségig — fog magára váratni és addig a gyorsvasut nem lesz a Dunán itt átvezethető. Azonkivül itt az átvezetés csak ugy történhetik meg, ha a gyorsvasut a Dunaparton egy lejtőn magas pályára megy fel és a Haller-utcai hidon emeleti nivón halad át. Ennek következtében e Dunaparti részt, mely kialakultakor épp itt a két parton elhelyezett középületekkel lenne a legmonumentálisabban kiképezhető, az év felében — októbertől májusig — a levéltelen fák közül kilátszó 13 méter magasra emelkedő hatalmas szerkezetük által jelzett lejtő — igen elrontaná. Azonkivül Budapestnek a Lenke-ut és a Horthy Miklós-ut keresztezésénél kialakulóban lévő hatalmas méretü körtere igazán szépen fog kinézni, ha rajta a gyorsvasuti magas pálya vasszerkezete fog átvonulni. És micsoda kerülőt, milyen időveszteséget jelent e hidon való átvezetés, mikor a Boráros-téri hid 6 méterrel való megszélesitésével, mint azt már máshol kimutattam, a legrövidebb uton, a városszépités és vasuttechnika szempontjából legmegfelelőbben lehetne a hid szintjében elkeritve átvezetni.

Azt hiszem, sokak gondolatát tolmácsolom, amikor ezalkalmat felhasználva, a Keresekedelemügyi Minisztériumnak köszönetet fejezek ki azért a gyors cselekvésért, amivel e két pályázatot elrendelték és lebonyolitották.

AUTÓBUSZ-KAROSSZÉRIÁK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZÉSEK
GYÁRTJA:
NAY ÉS RÓNA
GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ ÉS SZIVATTYUGYÁR R.-T.
BUDAPEST, X., KÁPOLNA-TÉR
TELEFON: *J. 463—88

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428-25

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és vérbetegek külön osztálya

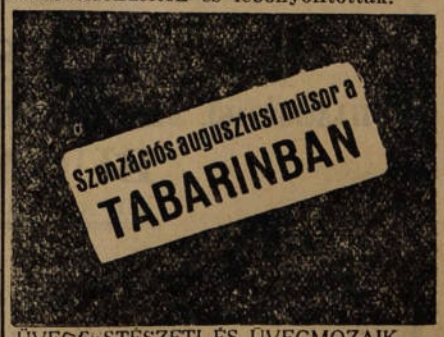

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
Palka József
Magyarország ezüstkoszorus üvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon: J. 302-28 Alapittatott 1894

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester,
épitési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35
Telefon: József 429—43.

Hirek

A polgármester kinevezte az üzemek elnökeit. Sipőcz Jenő polgármester rendeletileg intézkedett afelől, hogy kik legyenek a közüzemek elnökei és alelnökei. A polgármester rendelete szerint a következő bizottsági tagok fognak állani a jövőben az egyes üzemek élén: Az Elektromos Müvek igazgatóságának elnöke Joanovich Pál, helyettese Farkas József, a Gázmüvek elnöke Némethy Károly, helyettese Dinich Vidor, az Autobuszüzem elnöke Hochenberger Antal, helyettese Orova Zsigmond, a Községi Élelmi szerárusitó Üzem elnöke Staub Elemér, helyettese Koós Jenő, a Gellértszálló és fürdő elnöke Kállay Tamás, helyettese Szőke Gyula, a Hirdetővállalat elnöke Payr Vilmos, helyettese Krizs Árpád, a Központi Tüzelőszerraktár elnöke Stadler Nándor, helyettese Sajó János, a Budai Hegypálya elnöke Gamauf Géza, helyettese Perndl Flóris, a Széchenyi-fürdő elnöke Császár Ferenc, helyettese Kerekes Ödön, a Rudas-fürdő elnöke Samek Emil, helyettese Milotay István, az Ásványvizüzem elnöke Weszelszky Gyula, helyettese Spett Ferenc, a Községi Müszerüzem elnöke Gross Károly, helyettese Doros Gábor, a Gyógyszerüzem elnöke Hódossy Gedeon, helyettese Bayer Antal, a Községi Kenyérgyár elnöke Nagy Antal, helyettese Pakányi Ferenc, a Tattersall és Lóversenytelep elnöke Wenczell Árpád, helyettese Kollmann Dezső, a Községi Lóhusszék elnöke Frühwirth Mátyás, helyettese Morvay Zsigmond, a Városi Szinház elnöke Csécsy Nagy Miklós, helyettese Ilovszky János lett.

Hibaigazitás. *Wittenbarth* Győző okl. gépészmérnöknek a gyorsvasutakról szóló legutóbbi cikke utolsó szavába nyomdahiba csuszott be, amennyiben a *„gazdálkodnának"* helyes szó helyett *„garázdálkodnának" szó került.* Mivel e hiba következtében a cikkirónak akaratán kivül, sértő szándékot tulajdonithatnak, mi a sajtóhibát ezennel helyreigazitjuk.

Gerard ünneplésére készül a közönség. A Beketow Cirkusz nagyszabásu ünneplléssel akarja meglepni Gerard mestert, a kacaj királyát. Augusztus 12-én lesz Budapest kedvencének jubileumi előadása. Világvárosi attrakciókból álló müsort állitott össze erre az alkalomra a cirkusz igazgatósága, hogy méltón és emlékezetesen tegye feledhetetlenné azt a hónapot. Az ünnepi előadások augusztus elsején kezdődtek meg és az egész hónapon keresztül tartanak. A müsoron annyi szenzációs szám szerepel, amelyeknek bármelyike elegendő lenne ahhoz, hogy egy müsort kitöltsön. A programm kiemelkedő számai a Prinzesstestvérek, légtornászok forgószerkezeten, Beketow igazgatóné szabad idomitásai és Beketow igazgató iskolalovaglása, a 3 Bredwin, Le Pomme, a két Prakow, Zoli és Rolly, 4 Percelly, 4 Bastelli, Rewind és Pimple, Lois és John Lois, a mágneses csillag, 7 Breier magyar akrobaták, 2 Watson és végül a 4 Gerard jubileumi mókái, amelyek leirhatatlan sikert aratnak.

Müvészi sirkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-ut 7.

Az Autóbuszüzem hadat üzen a benzinkartelnek

Még hat hónapig kartelmentes áron van biztositva az üzem benzinszükséglete — Az Autóbuszüzem a deficites rózsadombi járat megszüntetésére tett előterjesztést a polgármesternek

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A benzinkartel alakulásával kapcsolatban megirtuk, hogy a könnyü benzinnek és a Motalkó-benzin alkatrészeinek a kartel által tervezett drágitása évi *egymillió pengővel* fogja Budapest közlekedését megdrágitani. Örömmel állapitjuk meg, hogy a főváros illetékes hatóságai és üzemei *nem nézik ölbetett kézzel* a kartel drágitó törekvéseit, az egész vonalon megvan a kellő energia és szigoruság, hogy a közérdeket a kartel törekvéseivel szemben megvédelmezzék. A fővárosi Autobuszüzem benzinszükségletének ellátásával kapcsolatban *Till* Antal nyug. tanácsnok, az üzem ügyvezető igazgatója, a következő kijelentést tette az *Uj Budapest* munkatársának:

— A kartel megalakulása, vagy meg nem alakulása bennünket e pillanatban *nem érdekel*, mert a tavasszal hirdettünk versenytárgyalást benzin szállitására, amikor is *kétszázötven vagón benzint* vásároltunk. Ez a mennyiség részben még leszállitás alatt van és az esztendő végéig fedezi üzemünk szükségletét. Ha ez a mennyiség elfogy, *ujabb versenytárgyalást fogunk hirdetni* és ha kartelt vagy kartelszerü törekvéseket látunk, engedélyt fogunk kérni a kereskedelemügyi minisztériumtól, hogy a kartel megkerülésével a *Közszállitási Szabályzat értelmében külföldről közvetlen hozhassunk be benzint.*

Till igazgató fenti erélyes nyilatkozata kétségtelenné teszi, hogy az Autobuszüzemnél, de a főváros egyik más üzeménél sem fog a kartel árdrágitó politikája érvényesülhetni. Annál kevésbbé, mert az Autobuszüzem igazgatóságának amugy is kellemetlen tapasztalatai vannak a Motalkóval. Amikor a benzinnek szesszel való keverését elrendelték, illetékes helyről azt a kijelentést kapta a székesfővárosi Autobuszüzem, hogy a Motalkó bevezetése nem fogja a közlekedés megdrágitását jelenteni. Ezzel szemben az üzem félesztendei zárszámadása azt mutatja, hogy a Motalkó bevezetése máris *jelentékenyen növelte az üzemköltségeket.*

Itt emlitjük meg, hogy a személyzeti és igazgatási költségek redukálása kapcsán sikerült a januártól juniusig terjedő félévben az Autobuszüzem kocsikilométerköltségét 1 pengő 27 fillérről 1 pengő 23 fillérre mérsékelni. A forgalom rentabilitásának növelése céljából az üzem igazgatósága a legutóbbi napokban uj előterjesztéssel fordult a polgármesteri közlekedési ügyosztályhoz. Ezen előterjesztésben több kisebb uj vonal bevezetésén kivül az üzem igazgatósága javaslatot tesz a *deficites rózsadombi járat* teljes beszüntetésére.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA
HATSCHEK FÉLE
Eternit-
PALA
CSAK AZ „Eternit" VÉDSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MÜVEK HÁTSCHEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-ÚJFALU.

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tűzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

„BECIVA"
BEKETOW CIRKUSZ
VARIETÉ
Városliget. — Telefon: Aut. 183-35.
A vezető augusztusi müsor
10 külföldi atrakció
Helyárak:
Este 1 P-től 6 P-ig (utalvánnyal a fele), délután 30 fillértől 3 P-ig (utalványok nem érvényesek)

FELSENFELD RUDOLF
Bélyegző- és pecsétbélyeggyár, vésző és dombornyomó műintézet
Alapitva: 1901. Telefon: A. 103—94.
Budapest, V., Bálvány-utca 16

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884—26.

Mátyássy Antal és Fia
Cégtulajdonos: MÁTYÁSSY REZSŐ
MÁZOLÓ- FESTŐMESTER
Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

VAS-U. 16.
SZELEPCSISZOLÁS GÉPPEL
Telefon: József 393—73

KRISZTIÁN SÁNDOR
szobrászműterme
Budapest, VII., Gyarmat-u. 12. Telefon: 270-80
Készit ugy saját, mint megadott tervek alapján: épület külső és belső figurális és dekorativ szobrászmunkákat, homlokzatdiszeket, belső stukkómennyezeteket, kandallókat, oszlopokat. Kerti disztárgyak, diszpadok, pergolák, virágtartók, diszkutak, siremlékek stb. elsőrendü tartós fagyálló müköből, mintakertemben állandóan megtekinthetők.

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FŰTÉSBERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
épület- és műlakatosok, redőny és napellenző gyára
BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.
Telefon: Aut. 852-59-
Készitményei:
Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitelben. Elsötétitő berendezések, kézi és motorhajtásra. Szinházi vasfüggönyök.
Vasszerkezetek, épület- és műlakatosság

Proczeller Bálint
kövező mester
Budapest, X., Korponai-u. 11.
Telefon: Kőbánya 74-84.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VII., Kőris-ucca 10
Telefon: J. 348-15

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

SHELL BENZIN OLAJ

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva: 1918.

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J. 382-27.
BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 18.

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.
Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésben bemutatja: Iparterméket Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

SÁNTHA JÓZSEF
törv. bejegyzett
iparművész, lakberendező és kárpitosmester
IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 6—7.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: J. 463-39
OSZTÁLYOK:
TITKÁRSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BÖROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITÁSI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
műkőáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Telefon: Automata 829—23 és Automata 817—92
Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu
A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Utépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállitását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

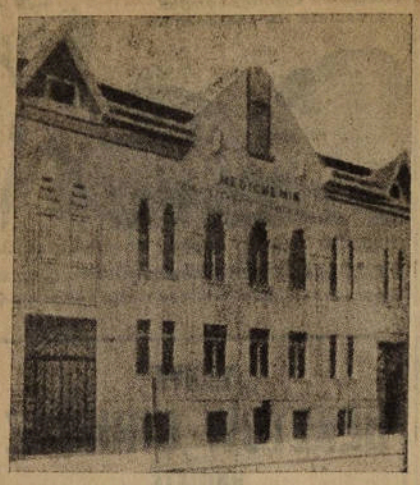

A Medichemia Gyógyszerkészítmények Gyára R.-T.
Hölgy-utcai gyártelepe

Schmidt Néparéna
Budapest legolcsóbb, legkellemesebb szórakozóhelye
Folytatólagos előadások d. u. 1/2 4-től

HUNGLER ISTVÁN
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 28.
TELEFON: József 301-32.

CSERÉPY ISTVÁN
kőmivesmester, épitési vállalkozó
BUDAPEST, Csengeri-u. 45
Telefon: 165—25

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI-ÚT 21. Telefon: 522-91

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 36.
TELEFON: Lá 2-32

KROPSCH GÜNTHER
kézi tüzoltókészülékek
Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2. sz.
Telefon: József 406-39
Gázoltók
Haboltók
Poroltók
Vizoltók
Magyar gyártmány

Alapitási év: 1868.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FABURKOLAT
BUDAPEST, VII., Gizella-ut 31. sz.
Telefon: Aut. 982—20. Zugló: 69—07.

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c
Telefon: Automata 510—71.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és utépitő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 23.
Tel.: J. 339—52 Tel.: J. 339—52

GATTYAN PÁL
kövezőmester és utépitő vállalkozó
BUDAPEST, VII., EGRESSY-UT 15

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

Kellemes Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.
Ügyeljünk a cimre

GAZDASÁGI ÉLET

Látogatás az óbudai Hajógyárban

A Dunagőzhajózási Társaság óbudai hajógyára az ország egyik legnagyobb exportvállalata

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* — Kerek százegy esztendeje, 1829-ben alapitotta a *Dunagőzhajózási Társagot* egy tőkecsoport, ez az alakulás és a társaság fejlődése elválaszthatatlanul összeforrott gróf *Széchenyi* István nevével. *Százegy év óta* jóban, rosszban áll a bástyán a Dunagőhajózási: az első itt épült hajónak *Árpád* volt a neve, 1843-ban épült *az első gőzkazán* a hajógyárban, 1844-ben készült az első hajó, melynek *összes részeit* teljesen a hajógyárban gyártották, 1848-ban a társaságnak már 42 hajója van üzemben. *Kossuth* Lajos kormánya hadihajóvá épiti át az egyik hajót, a kiegyezés éveiben, majd a Tiszakorszak alatt nagyszabásu fejlődési programmot hajt végre, a világháboru alatt teljes erővel dolgozik a gyár, amelyet nemzeti gyászunk, Trianon, szintén a földre sujtott. Ime *a Dunagőzhajózási egy századának történelme*, belekapcsolódva a magyar történelem ezer esztendejébe!

*

Munkatársunk meglátogatta a Dunagőzhajózási Társaság óbudai hajógyárát és örömmel regisztrálja, hogy más külföldi tőkecsoportok magyar gyártelepeivel szemben itt már a belépéstől kezdve és végig a gyártelepen az igazgatósági és müszaki irodákban mindenütt *magyar beszéd hallatszik.* Elég szomoru, hogy erről külön kell megemlékeznünk, de sajnos, gyáriparunkban még mindig sok olyan vállalat van, ahol a külföldi tulajdonosok, külföldi igazgatók, külföldi mérnökök és szakmunkások idegen beszéde bántja fülünket. Az óbudai Dunaág vashidján átmenve, érünk az ugynevezett *hajógyári szigetre*, mely nagyobb, mint a Margit-sziget és a Társaság magántulajdona. Pezsgő élet, fegyelmezett, kitünő vezetés és irányitás mellett dolgozó nyolcszáz munkás és megfelelő tisztviselői kar fogadja az embert a szigeten felépült számos irodában, mühelyekben, dokkokban és a szabad területen. Mindenütt vidám arcok, szorgalmas, megelégedett emberek, mint a statisztika mutatja, csupán *egy és fél százalék a külföldi honos.* A mai silány bérviszonyok mellett jól dotált tisztviselői és munkásai a gyárnak igyekszenek nyugalmas, gondterhes életükért cserébe tudásuk és munkájuk legjavát nyujtani.

Hosszu órák kellenek, mig a hatalmas gyártelepet még felületesen is végig tudja járni és megtekinteni az ember. Mert hisz a tulajdonképpeni gyár a hajógyári szigetnek körülbelül 210.000 négyzetméterét foglalja el, 220 méter parthosszal. A nyolcvankét épületből álló gyár a mühelyeken kivül magában foglal egy hajó-felvonó berendezést, mely egyszerre körülbelül 10—12 uszóegységet képes befogadni. A belső öblben van egy uszó dokk, melyen partravontatás nélkül végezhetők el a hajók javitásai. Ez az elmés szerkezetü alkotmány folyó partján *Európában egyedüli a maga nemében.* Ugyancsak impozáns a hajógyár belső öblében felállitott vizre épitett fedett csarnok, melyben a sok javitás alatt álló hajón nemcsak a dunai *államok* zászlait, hanem angol zászlót is láttunk.

A téli kikötőül szolgáló és a szigetbe mélyen benyuló belső öböl partján látjuk a háromezer lóerős *villanyközpont* szép épületét, továbbá a kompresszor-központot, a percenkénti 78 köbméter teljesitményü négy kompresszorral. A gyár gyártási szempontból vashajó-, fahajó- és gépépitési, továbbá kazángyártó és villanyszerelő osztályokra van beosztva, melyeken végigmenve, a vasszörnyetegek, mamutgépek, az elmés kisebb müszerek és különböző technikai csodák müködése nemcsak a laikust, hanem még a szakembert is ámulatba ejti.

A kazángyártási főosztály hatalmas termeinek méretei és tökéletessége érthetővé teszik, és megmagyarázzák, hogy az *Elektromosmüvek kelenföldi telepén a Dunagőzhajózási Társaság hajógyára által szállitott és most felszerelés és beépités alatt álló két monumentális gőzkazán minden nézőt lenyügöző látványossága miért vivták ki tökéletességükkel már működésbe helyezésük előtt is a legkiválóbb szakemberek elragadtatott kritikáját.* Miután a hajógyár hajógyártási szempontból az ismert gazdasági, politikai és forgalmi viszonyok folytán nem használhatja ki kapacitását, ezért tért át *szerencsés érzékkel* egyéb gyártmányokra is és igy a fentemlitett kazánszállitáson kivül az általános gépgyártás minden ágát felkarolta. Produktumai mindenféle gépek, szivattyuk, gyárberendezések, öntvények és a fentemlitett szárazföldi magasnyomásu, nagyteljesitményü, legmodernebb kivitelü kazánok mind a magyar ipar legtökéletesebb reprezentációi.

Szomoru közgazdasági helyzetünkben, midőn külkereskedelmi mérlegünk aktiv voltának elérésére féltő gonddal kell törekednünk, kiváló értéket képvisel jelenleg az *Óbudai Hajógyár*, amely hazai nyersanyaggal és magyar munkáskézzel dolgozván, exportunknak egyik jelentős tényezője.

Mert, ha csak azt vesszük tekintetbe, hogy a gyár mint egy külföldi társaság magyarországi gyártelepe, ezen vállalat hajóit és uszályait épiti és tartja karban és ha a gyár külföldön volna, ugy ezen munkálatok mind ott történnének, ugy rájövünk, hogy az *Óbudai Hajógyár Magyarország exportáló gyáriparában vezetőszerepet tölt be.* Mert hiszen az anyavállalaton kivül, mint arról magunk is meggyőződtünk, a *Délnémet Dunagőzhajózási Társaságnak*, a *Bajor Lloydnak* és a román *Dunagőzhajózási Társaságnak* és azonkivül számtalan más dunai állambeli hajóstársaság részére vállal millió meg millió pengőkre rugó összegekben munkát minden évben. *Szociális jelentősége is igen nagyfontosságu a hajógyárnak*, mely a mostani, mindinkább növekvő munkanélküliség idejében lefokozott üzemében is évi átlagban közel ezer munkást és százhusz tisztviselőt foglalkoztat. És igy megérdemli azoknak a munkálatoknak az elnyerését, amelyekkel a különböző vállalatok keresik fel, vagy amelyeket közszállitások formájában nyert el.

Magyar igazgatók, magyar mérnökök, magyar tisztviselők és magyar munkások kenyerénél áll őrt dormándi *Dormándy* Géza nyug. tábornok, az Első Dunagőzhajózási Társaság magyarországi vezérigazgatója, aki most, a szomoru idők után diadalmasan előtörő *magyar iparnak lett vezénylő tábornoka* és a magyar gazdasági élet jobb jövőjének egyik hős pionirja.

Raskó Oszkár.

A Ganz és a General Electric kooperációja. A Ganz és Társa Villamossági, Gép-, Vagon- és Hajógyár Rt. kooperációs megállapodást létesitett a newyorki International General Electric Companyval, amely köztudomás szerint a legjelentékenyebb villamossági vállalatokkal a legtöbb országban fennálló hasonló kapcsolatai révén az egész világon a leghatalmasabb elektromos ipari csoportnak tekinthető. A megállapodás elsősorban a villamosipari termelés tervezési tevékenységének, gyártási eljárásainak és általában technikai tapasztalatainak legmesszebbmenő kölcsönös kicserélésére irányul és ezenfelül az exporttevékenység gazdaságosabb megszervezését is célozza, ami az ipar közismerten nehéz helyzetében különös fontossággal bir. A megállapodás révén a Ganz-gyárnak nemcsak az amerikai tapasztalatok fognak rendelkezésére állani, hanem az International General Electric Companyval csereviszonyban álló több nagy villamosipari vállalatoknak, ezek között elsősorban a berlini Allgemeine Electricitäts-Gesellschaft tapasztalatai is, amellyel a Ganz-gyárnak speciális területeken már eddig is kapcsolatai voltak és igy a Ganz-gyárnak módjában lesz a villamosipar rendkivül gyors technikai fejlődésében teljes mértékben részt venni. A kizárólag villamossági gyártásra szoritkozó cégekkel való fentvázolt kapcsolat minden valószinüség szerint alkalmas lesz arra is, hogy a Ganz-gyár egyéb gyártási ágaira is élénkitő hatást gyakoroljon, amint általában az együttmüködési megállapodás alapján a Ganz-gyárnak önállóságának teljes megóvása mellett továbbra is változatlanul módjában lesz, hogy az egész magyar közgazdaság megszilárditásában és előbbrevitelében is közreműködjék. Közölhetjük továbbá, hogy a Ganz-gyár igazgatósága már a legközelebbi jövőben az alaptőkének körülbelül százezer uj részvény kibocsátása utján leendő felemelésére vonatkozó javaslattal fog a közgyülés elé lépni, amely részvénykibocsátási tranzakció sikere máris biztositva van. Az érintett megállapodással kapcsolatban az International Electric Company a Ganz-gyár részvényeiből jelentékenyebb mennyiségeket fog átvenni és a Ganz-gyár egybehivandó közgyülésén a fentemlitett amerikai vállalat vezető egyéniségeit fogja az igazgatóságba választani.

Alapittatott 1888 Alapittatott 1888
Palm Albert és Tsa
különlegességi üzem-feszmérők gyártása
BUDAPEST, IX., RÁDAY UCCA 3

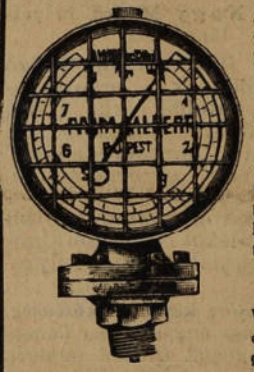

Az Orsz. Gőzkazánvizsgáló Egyesület hivatalos szállitója
Feszmérők (Manometer), Légürmérők (Vacummeter), Hőmérők (Thermometer), Fémpyrométer (Metall-Pyrometer), Huzométerek (Zugmesser), Rugóegyensulyzó (Springbalancen), Vizállásmérők (Hydrometer), Vizmértegek (Wasserwaagen)

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-ü. 5/b.
Telefon: József 350—97.

Cross-Charles E. Lewis utódai
Központi fütések, vizvezetékek, egészségügyi berendezések
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7
Telefon: József 322-25

HLATKY JÓZSEF
okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395—78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és mülakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

SIMKÓ ANTALNÉ
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ ÜVEG- ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

MEGHIVÓ

Dr. Serédi Jusztinián biboros hercegprimás

fővédnöksége alatt

augusztus 16-ától 23-áig Budapesten

nagyszabásu nemzetközi ünnepségek

lesznek

Szent Imre herceg tiszteletére

A magyar katolicizmus a maga hagyományos egyházi pompájával, ősi hitbuzgóságával és vendégszeretetével fogadja a világ minden tájáról ezrével érkező **Szent Imre zarándokokat,** így akarván tanuságot tenni arról, hogy e nemzet híven megőrizte **a dicső Árpádház keresztény örökségét.**

XI. Pius Pápa Ő Szentségét

a magyar nemzet e nagy ünnepén

Sincero Lajos curialis bíboros képviseli

Az ünnepségek sorrendje:

Augusztus 16-án délelőtt 10 óra 10 perekor: **A Pápai Legátus fogadása** a Délivasúti pályaudvaron s utána a lipótvárosi Bazilikában.

Augusztus 17-én reggel 8 órakor az Izabella főhercegnő által a nemzetnek ajándékozott **Szent Imre-szobor felavatása** a Horthy Miklós körtéren a Pápai Legátus jelenlétében. A táborimisét a Bíboros Hercegprímás mondja.

Délelőtt 10 órakor Hlond Ágoston, Lengyelország bíboros prímása felszenteli a X. kerületi Apaffy uccai lengyel templomot.

Augusztus 16—18-án: A Credo Egyesület országos kongresszusa.

Augusztus 16—18-án: Nemzetközi kat. **Alkoholellenes kongresszus.**

Augusztus 16—22-én: A XV. nemzetközi katolikus **Eszperantó világkongressus.**

Augusztus 17—18-án: A Mária Társulatok országos gyülése az Irgalmas Nővérek székházában.

Augusztus 18-án délelőtt 9 órakor: Az **Unio Cleri pro Missionibus** nemzetközi gyülése az Egyetemi templomban.

Augusztus 18-án délután 5 órakor **Nemzetközi Katolikus Női-nap** az Ünnepi Csarnokban.

Augusztus 18-án este 8 órakor **Üdvözlő és ismerkedési estély** az Ünnepi Csarnokban valamennyi külföldi zarándok részvételével, amelyen minden nemzetnek képviselői felszólalnak.

Augusztus 18—20-án: Nemzetközi **katolikus ifjusági kongresszus.**

Augusztus 19-én reggel fél 9 órakor: A **Pápai Legátus tábori miséje és áldásosztása a Vérmezőn,** ahova úgy a külföldi, mint a vidéki zarándokcsoportok és a fővárosi hívők felvonulnak. A kijelölt helyek reggel 8 óráig elfoglalandók.

Délelőtt 10 órakor: A mise után **nagy eucharisztikus magyar népgyülés a Vérmezőn.**

Délelőtt fél 11 órakor **németnyelvű eucharisztikus népgyülés** a Városmajorban.

Augusztus 19-én délelőtt 11 órakor **Nemzetközi Eucharisztikus Főgyülés** az Ünnepi Csarnokban, amelyen felszólalnak gróf Apponyi Albert elnök, a Bíboros Pápai Legátus, Bourne, westminsteri bíborosérsek, Faulhaber münchen bíborosérsek, Piffl bécsi bíborosérsek, Lavitrano palermói bíborosérsek, Hlond poseni bíborosérsek, Serédi bíboros hercegprímás s valamennyi Budapesten tartózkodó külföldi egyházfejedelem részvételével.

Augusztus 19-én délután 6 órakor **Krisztus Király diadalútja a Dunán.** Szentséges hajókörmenet a Felsőmargitsziget és az összekötőhíd végpontokkal. A közönség a folyam két partján helyezkedik el a rendezőség által megállapított terv szerint.

Az egyházi ünnepség befejezése után nagyszabású **kivilágitás és tüzijáték.**

Augusztus 20-án: Reggel 9 órakor **Országos Szent Jobb körmenet** valamennyi árpádházi szent ereklyéivel a Lipótvárosi Bazilikától az Andrássy úton át a Millenniumi emlékműig. A Szent Imre-jubileum alkalmából **rendkivüli fénnyel** rendezett körmenetben résztvesznek a külföldi zarándokcsoportok is.

Augusztus 20-án délben 1 órakor az országgyülés Szent Imre-ünnepe az Országház kupolacsarnokában.

Délután 3 órakor **Internacionális Katolikus Legénynap.**

Augusztus 21-én délelőtt 11 órakor: Mária-kongregációse mléktábla lelepezése Budán.

Délután fél 7 órakor: Nemzetközi Mária-ünnepség az Ünnepi Csarnokban.

Augusztus 21—22-én: Nemzetközi katolikus pedagógiai értekezlet.

Augusztus 21—22-én: Katolikus nemzetközi jogtudósok, publicisták, államférfiak értekezlete.

Augusztus 22-én: Mária-kongregációk nemzetközi gyülései.

Augusztus 22-én d. u. 6 órakor: Nemzetközi katolikus irodalmi estély a pesti Vigadóban.

Augusztus 21—23-án: Nemzetközi katolikus **szociális napok.**

Augusztus 23-án: Nemzetközi **katolikus orvoskongresszus.**

Kiállítások:

Régi egyházművészeti kiállítás az Iparművészeti Múzeumban, Képzőművészeti kiállítás a Műcsarnokban, Történelmi kiállítás a Nemzeti Múzeumban, a Nemzeti Szalón kiállítása, az Izabella Háziipari Egylet kiállítása, Magyar művészeti és háziipari kiállítás.

A Szent Imre Év ünnepségeinek, gyüléseinek, kongresszusainak, kiállításainak fenséges lelki élményeire és felejthetetlen látványaira mindenkit, aki méltó óhajt lenni multunk dicsőséges hagyományaihoz, szeretettel hív

a Rendező Főbizottság.

Tudnivalók: A Szent Imre Év utazási igazolványával az ország bármely részéből vonaton vagy hajón féláron lehet utazni Budapestre és vissza.

Testületeknek, egyesületeknek az ünnepségeken való résztvételéről augusztus 10-ig kérünk pontos létszámot megjelölő bejelentést.

Az augusztus 19. délelőtti Nemzetközi Eucharisztikus Főgyülésre és az augusztus 21. délutáni Nemzetközi Mária-ünnepélyre müsormegváltás ellenében augusztus 15-től kezdve fenntartott ülőhelyek is kaphatók. Egyébként az ünnepségeken való résztvétel díjtalan, de kívánatos és előnyös a Szent Imre Év hivatalos jelvényének viselése.

A Rendező Főbizottság vidékről érkező zarándokoknak napi 1.20 pengőért szállást tud biztositani, ha igényüket erre előre bejelentik.

A pápai Legátus arcképe s művészi Szent Imre képek levelezőlap alakjában a Rendező Főbizottságnál szerezhetők be.

Az Ünnepi Csarnok a VII. kerületben, a Szabó József uccában (Millennáris versenypálya mellett) épülő új fővárosi autóbuszgarage.

Az ünnepségek teljesen részletes sorrendje tüzetben augusztus 10-től a Rendező Főbizottságnál kapható.

Mindennemü felvilágositás és tájékoztatás tekintetében készséggel áll rendelkezésre a Rendező Főbizottság központi irodája: IV., Veres Pálné ucca 9., I. emelet. Telefón: Aut. 843—56

Vállalkozás

Uj kiírások:

Kőmives tatarozási munkálatokra a VIII. ker., Szent Rókus-közkórház udvari homlokzata részére. Határidő: 1930 augusztus hó 11. (hétfő) d. e. fél 11 ó.

Gyalogut aszfaltozási munkákra a VIII. ker. Horánszky-utcában. Határidő: 1930 augusztus hó 11. (hétfő) d. e. 12 ó.

Bitumenes téglával való burkolási munkákra a VIII. ker. Horánszky-utca kocsiutján. Határidő: 1930 augusztus hó 11. (hétfő) d. e. 12 ó.

Előmunkálatokra a VIII. ker. Horánszky-utca rendezésével kapcsolatosan. Határidő: 1930 augusztus hó 11. (hétfő) d. e. 12 ó.

2050 m³ zuzott mészkő, 10.080 m³ trahit (andezit) zuzottkő, 4205 m³ trahit (andezit) zuzalék és 4900 m³ bazalt zuzottkő szállitására, mely az 1930. év második felében szükséges. Határidő: 1930 augusztus hó 11. (hétfő) d. e. 12 ó.

Kövező-, elő- és kátrányozó munkákra az I. ker., Kutvölgyi-ut, Virányos-ut és Szarvas-ut között levő szakaszon. Határidő: 1930 augusztus hó 11. (hétfő) d. e. 12 ó.

Kövező-, elő-, továbbá kátrányozási és keramit-burkolómunkákra az I. ker., Lenke-ut, Horthy Miklós-ut és Fehérvári-ut között levő szakaszon. Határidő: 1930 augusztus hó 11. (hétfő) d. e. 12 ó.

Mázolómunkákra a VII. ker., Hernád-utca 42—46. sz. fővárosi elemi iskolában. Határidő: 1930 augusztus hó 11. (hétfő) d. e. ½10 ó.

Föld-, kőmives-, elhelyező-, vasbetonmunkákra az I. ker., Németvölgyi-uton épitendő elemi iskolában. Határidő: 1930 augusztus hó 12. (kedd) d. e. ½10 ó.

Épületlakatos javitási munkákra a VII. ker., Hernád-utca 42—46. sz. fővárosi elemi iskolában. Határidő: 1930 augusztus hó 12. (kedd) d. e. ½10 ó.

Gumipadozati munkákra a X. ker., Ihász-utca 27. sz. alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 augusztus hó 13. (szerda) d. e. ½10 ó.

Burkolómunkákra a X. ker., Ihász-u 27. alatti elemi iskolában. Határidő: 1930 augusztus hó 13. (szerda) d. e. ½10 ó.

Asztalosmunkákra a X. ker., Ihász-utca 27. szám alatti székesfővárosi elemi iskolában. Határidő: 1930 augusztus hó 13. (szerda) d. e. ½10 ó.

Linóleumpadozati munkákra a VII., Hernád-utca 42—46. sz. fővárosi elemi iskolában. Határidő: 1930 augusztus hó 14. (csütörtök) d. e. ½10 ó.

Gumipadozati munkákra a VII., Hernád-utca 42—46. fővárosi elemi iskolában. Határidő: 1930 augusztus hó 14. (csütörtök) d. e. ½10 ó.

Gőzfütőberendezési munkákra az I. ker., Koronaőr-utcai tüzőrség épületében. Határidő: 1930 augusztus hó 16. (szombat) d. e. ½10 ó.

Gőzfütőberendezési munkákra a IV. ker., Gerlóczy-utcai tüzőrségi épületben. Határidő: 1930 augusztus hó 18. (hétfő) d. e. ½10 ó.

Beboltozási munkákra az I. ker., Zugligeti-uti árok felső szakaszán. Határidő: 1930 augusztus hó 19. (kedd) d. e. 12 ó.

Utrendezési munkákra a IX. ker., Soroksári-uti szakaszon. Határidő: 1930 augusztus hó 19. (kedd) d. e. 12 ó.

Gyalogut aszfaltozására a II. ker., Bimbó-utca, Buday László-ut és Mész-utca között. Határidő: 1930 augusztus hó 19. (kedd) d. e. 12 ó.

Padozat és falbontási munkákra az Uj Szent János-kórház sebészeti osztályán. Határidő: 1930 augusztus hó 21. (csütörtök) d. e. ½10 ó.

Bontás, föld, kőmüves, vas és elhelyező, mükő, asztalos, lakatos, mázoló, bádogos, üveges és lapburkolati munkákra az V. ker., Vág-utca 12. szám alatt az V. kerületi Népházban. Határidő: 1930 augusztus hó 22. (péntek) d. e. 12 ó.

Központi gőzfütési berendezés, fürdő, vizvezeték, géperejü mosoda berendezési és vizvezetéki munkálatokra az V. kerületi Népházban. Határidő: 1930 augusztus hó 22. (péntek) d. e. 12 ó.

50 darab hirdető vasoszlop szállitására. Határidő: 1930 augusztus hó 25. d. e. 10—11 ó. között.

Butorberendezési munkákra, mely a VII. ker., Hernád-utca 42—46. szám alatti fővárosi elemi iskolánál szükséges. Határidő: 1930 augusztus hó 26. (kedd) d. e. ½10 ó.

Uj butorberendezési munkákra a VII. Hernád-utca 42—46. szám alatti fővárosi elemi iskolában. Határidő: 1930 augusztus hó 27. (szerda) d. e. ½10 ó.

Budapest székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák:

A III. ker., Raktár-u. bérházcsoport kerítésének sodronyfonó munkáira hirdetett versenytárgyalás megsemmisittetett.

A Kun-utcai köztisztasági hivatal tetőfedő munkái özv. Biberál Józsefné 2024.— pengő.

Ugyanott mázoló munkák Kőszegi és Sohár VII., Péterffy Sándor-u. 42. 1761.40 pengő.

Az Érdi-uti elemi iskola ácsmunkái Rédner Jenő VIII., Népszinház-utca 13. 13.544.— pengő.

Ugyanott burkoló munkák Urbach és Staffler VI, Liszt Ferenc-tér 9. 4825.— pengő.

Kelenföldi tüdőbeteg gondozó intézet vizvezeték, csatornázás és gázberendezés Gabler J. VI., Aradi-utca 63. 9990.22 pengő.

Kun-utcai köztisztasági hivatal raktár- és lakásépités ácsmunkái Tőke György VI., Hungária-körut 78. 3409.10 pengő.

Ugyanott bádogos munkák Turi Antal VIII., Vas-utca 5. 2665.22 pengő.

Miskolci- és Czobor-utcák sarkán épülő iskola közp. fütőberendezése Halász Ernő VI., Podmaniczky-utca 67. 41.837.46 pengő.

KELE MIHÁLY
épület asztalosmunkák, bútorok és iskola berendezések gyára
Budapest, Örömvölgy-u- 38-40
Telefon: József 312—98.

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASÁRUGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333—60
Hid- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü fűzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzárak, kovácsáruk stb.

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára
a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

OZALID
fénymásolás száraz uton
A porosz pénzügyminiszter a német kataszteri hivatalok részére elrendelte az Ozalid száraz fénymásolás kizárólagos használatát.
KUNSTÄDTER VILMOS
világszab. Ozalid száraz fénymásolás magyarországi képviselete.
Központ: VIII. József-krt. 7. Tel.: J. 300—58
Fiók: I., Budafoki-ut 9. sz. Tel.: J. 385—20
Gyár: VIII., Conti-utca 38. Tel.: J. 308—33

Versenytárgyalási hirdetmény

Nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdetek az 1930. év második felében szükséges

2050 m³ zuzott mészkő, 10.080 m³ trachit (andezit), zuzottkő, 4205 m³ trachit (andezit zuzalék és 4900 m³ bazalt zuzottkő szállitására.

A leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg két százaléka.

Az ajánlatok benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók két pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és boritékban elhelyezett ajánlatokat

1930. évi augusztus hó 11-én (hétfőn) déli 12 óráig

a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi augusztus hó 11-én (hétfőn) déli 1 órakor lesz a III. em. 409. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottak jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi julius hó 17.

A székesfőváors polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdetek az I. ker., Kutvölgyi-ut, Virányos-ut és Szarvas-ut között levő szakaszának

kövező-, elő- és kátrányozási munkáira.

A leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg két százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók két pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és boritékban elhelyezett ajánlatokat

1930. évi augusztus hó 11-én (hétfőn) déli 12 óráig

a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi augusztus hó 11-én (hétfőn) déli 1 órakor lesz a III. em. 409. sz. helyiségében, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi julius hó 21-én.

A székesfőváros polgármestere.

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világitó- és traktorpetróleum
gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 801-14 és József 801-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, esővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bej. cég, hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Munkácsy Ernő
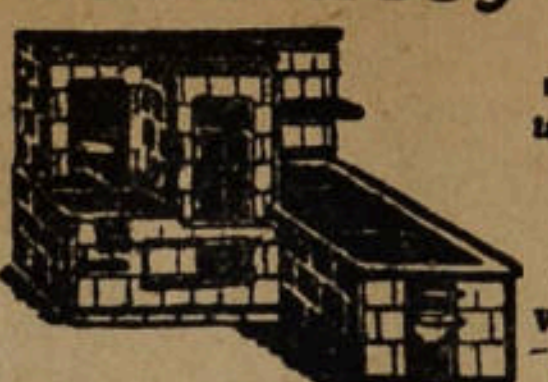
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészítő
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39
Tel.: J.312—80

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

„PAX"
vörösrézből készült szénsavas kézi tűzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC fémárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

Irodaberendezések

Pénzszekrények

Dr. KUGLER JÓZSEF
SZÉNNAGYKERESKEDÉS
Központi iroda: IX., GÖNCZY PÁL-U. 2.
(Kálvin-tér mellett)
Városi telep: V., WAHRMANN-UTCA 7.
Telefon: Aut. 455-53. Lipót 902-06.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Ut-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Fakövezés — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 18. Telefon: J. 303-85

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, II., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20.

Asztalos munkák gyára
Hencz Kálmán
Budapest, IX., Erkel-utca 17
Telefon: Aut. 860-02.

Margalit Andor és Ödön
okleveles mérnök, épitőmester, vállalkozók
BUDAPEST
I., KELENHEGYI-UT 11. SZÁM.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

VII. évfolyam 33. szám — Budapest, 1930 augusztus 16

UJ BUDAPEST

Tek.Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest,Grof Károlyi u.8.

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Demokrata razziák

A demokrata pártvezérek, akik a baloldali sajtó örömujjongása mellett fedezik fel most egyre-másra a fővárosi üzemeket, Pallas Athénének modern utódai, akik minden képzettség és tanulmány nélkül, egyszerre, mint elektromos-, gáz- vagy autóbuszszakértők jelentkeznek a porondon. A demokrata vezérek balkezükben lobogtatják ama hősi fringiát, mig jobb kezükben az üzemek látogatására felhatalmazó törvényhatósági tanácstagi igazolványt mutogatják, csodálatos orvosok is, ők tudják egyedül széles e hazában, melyik üzem, melyik termékének árát kell leszállitani, hogy végre boldog legyen a magyar. Boldogságunkhoz a szomoru augusztusi házbérnegyed után a gazdasági válság tespedésében semmi egyéb nem hiányzik, mint a demokrata urak üzemi razziái!

Hogy e körültekintések során semmit sem találnak jónak és a közönség érdekében valónak, az természetes. Az egyik pártvezér urat jogi diplomája predesztinálja arra, hogy nagyképü kritikusa legyen a főváros elektromos árammal való ellátásának, amelynek szakértelmét mérnöki tudás birtokában is egy évtized alatt alig lehet elsajátitani. A másik főnök ur szabadalmazott Beszkárt-szakértő, tudva azt, hogy a villamosok sineken járnak és ehhez az áramot vezeték szolgáltatja, a legkényesebb műszaki kérdésbe is habozás nélkül vágja bele az orrát, megfellebbezhetetlen itéletet mondva elevenek és holtak felett. Általában: e razziázások a demokrata vezérek olyan elképesztő tudásáról és pótolhatatlan éleslátásáról tesznek tanubizonyságot, hogy csak szidni tudjuk a belügyminisztert, amiért az uj törvény késői parlamenti tárgyalásával eddig megakadályozta a fentnevezett vezéreket fényes felfedező tehetségeik ragyogtatásában!

Felháborító az a könnyelmüség, amellyel a vezér urak a pár órás felületes vizsgálat után nyilatkoznak olyan problémákról, amelyekről halvány segédfogalmuk sincs, de nem is lehet. Enyhitő körülmény, hogy valamennyi versezetnek refrénjeként az a kivánság jelentkezik, hogy a közszolgáltatások árát le kell szállitani. Ebben a kivánságban egyetértünk a demokrata vezérekkel, azzal a hozzátevéssel azonban, hogy üzemek rentabilitásának és a főváros háztartása egyensulyának biztositása nélkül sem az elektromosáram, sem a villamosjegy árának leszállitásáról beszélni nem lehet. Aki e kapcsolat felállitása nélkül meri követelni a közszolgáltatások árának leszállitását, demagóg, hordópolitikus, aki olyanokat követel és igér, amiket betartani semmi körülmények között nem tud, nem is tudhat!

Az elnöki ügyosztály által kiállitott diszes törvényhatósági tanácsi tagsági igazolvány nem jogosithatja a törvényhatósági tanács tagjait az efajta hivatlan prókátorságra, az üzemek beléletébe való olyan belekontárkodásra, mint azt a demokrata vezérek teszik. Felkérjük a polgármestert, hogy a törvényhatósági tanácsi tagsági igazolvánnyal való ezt a rendellenességet a legsürgősebben szüntesse be, tiltsa meg a demokrata vezéreknek és azok vendégeinek a bősz felvonulásokat, a kákán csomót keresést, a mindenáron való hibatalálást! A baloldali argonauták politikai kincskereső utjukon nem fogják megtalálni a mandátumot jelentő aranygyapjut!

Liber tanácsnok: A nyomor a tavaszihoz képest majdnem megtizszereződött

A főváros, mihelyt üres lakások állanak rendelkezésre, hatósági beavatkozást a lakásépités terén nem tart szükségesnek — Az étkeztetési akcióban az utolsó falatot is igénybeveszik a jelentkezők, panaszolva az adagok kicsinységét — A Városi Szinház igazgatósága köteles az egész szezonra szóló programmját az ügyosztálynak előre bemutatni

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Sipőcz Jenő polgármesternek a főváros julius havi állapotairól szóló jelentése, amit a közigazgatási bizottság e héten tárgyalt, *rendkivül elszomoritó adatokat* tartalmazott. A polgármesteri jelentés beszámol az egyre sulyosbodó gazdasági helyzetről és megállapitja, hogy *a viszonyok teljes leromlása következtében föl kellett emelni az étkeztetési akció során kiosztásra kerülő adagoknak a számát.* Ilyen körülmények között nem kétséges, hogy a városházi adminisztrációban a szociálpolitikai ügyosztály vezetése jár a legtöbb gonddal. *Liber* Endre tanácsnok, aki esztendők hosszu sora óta látja el a szociálpolitikai ügyosztály vezetésének nehéz feladatát, időt és fáradságot nem kimélve igyekszik nehéz posztján eleget tenni az eléje tornyosuló követelményeknek. Az *Uj Budapest* munkatársa felkereste hivatalában *Liber* tanácsnokot és mindenekelőtt a polgármesteri jelentésnek az étkeztetési akció kiterjesztéséről szóló részét emlitette fel. *Liber* Endre tanácsnok a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Az étkeztetési akciót a nyári hónapok alatt mindenkor a legkisebb keretek közé szoritottuk. Igy volt ez az összes megelőző esztendőkben. Az idén is a közgyülés határozatához képest *vissza akartuk szoritani* ezt az akciót a szokásos nyári keretek közé, az egyre általánosabbá váló nyomor azonban *olyan nagyarányu igényeket támasztott velünk szemben*, hogy a *felmerülő* szükséglet kielégitése érdekében kénytelenek voltunk előterjesztést tenni az ebéldeltetési akciónak nagyobb keretek között való folytatására. *Rendkivül szomoru tünet ez!* Ma e kiszélesitett keretek között *hatezer felnőttet részesitünk ingyen ebédben* és ezeken kivül *minden gyermeket*, aki jelentkezik. A gyermekek száma szintén körülbelül *hatezret tesz ki*, ugy, hogy ezekben a napokban összesen tizenkétezren kapnak a főváros konyhájából ingyen ebédet. Télen ez a szám huszonnégyezret tett ki. Hogy mennyire elszomoritó a nyomornak ez a még a nyári hónapokban sem lanyhuló terjedése, elég arra az adatra hivatkozni, amely szerint máskor nyáron összesen csak *1500 ingyen ebédet szoktunk naponként kiosztani.* Ha ebből az adatból általánosságban lehet következtetni, akkor azt lehetne mondani, hogy a *nyomor az idei nyáron a tavalyihoz képest majdnem megtizszereződött.* Fedezetünk még nincsen a kiszélesitett étkeztetési akcióra, a pénzügyi ügyosztály azonban már keresi a módot ennek a fedezetnek a kimutatására. Külön meg kell emlitenem, hogy az étkeztetési akcióban *az utolsó falatot is igénybe veszik a jelentkezők*, sőt állandó a panasz, hogy *ezek az ingyen adagok kicsinyek.* De hát mit tehetünk? Sajnos, nincs elegendő fedezetünk. Az ügyosztály is tudatában van annak a ténynek, hogy az adagok kicsinyek. A konyhák száma nagy — a pénz kevés...

Szóvátesszük a beszélgetés során *a kormány által megindított épitkezési akciót*, illetve azokat az igéreteket, amelyek legutóbb egy épitési konferencián *Kállay* Miklós államtitkár részéről hangzottak el s amelyek szerint a kereskedelmi miniszter Svájcban kölcsönt akar szerezni az épitkezési tevékenység támogatása érdekében. Felvetjük a kérdést, hogy *a főváros nem tartja-e szükségesnek a lakásépitési akció folytatását. Liber* tanácsnok érdekes válasza igy hangzik:

— *A főváros házaiban egyetlen üres lakás sincsen.* Magánházakban tetemes számu lakások állnak üresen, erről határozott tudomásom van. Nálunk azonban, minthogy a mi lakásaink lényegesen olcsóbbak, mint a magánházakban kapható lakások, egy-egy lakás megüresedése esetében 30—40 jelentkező akad. Vonatkozik ez a megállapitásom épugy a rendes lakásokra, mint a szükséglakásokra és épugy a kislakásokra, mint a nagylakásokra. Ha valamennyi városi házból elköltöznének a lakók, azonnal kiadhathatnám ismét valamennyi lakást. *A fővárosi lakások olcsók*, ez a magyarázata a nagy keresletnek. Akadtak ugyan esetek, ahol a lakbér magasnak volt mondható, de a lakásépitési ötös bizottság és a tanács ugy határozott, hogy az épitkezési költségek végleges elszámolása után leszállithatjuk a béreket. Erre minden reményem megvan.

— Ennyit a városi lakásokról. Ami azt a kérdést illeti, hogy szükségesnek tartom-e a lakásépitési akció folytatását, erre az a válaszom, hogy *abban a pillanatban, mihelyt a főváros területén üres lakások állanak rendelkezésre, hatósági beavatkozást a lakásépitkezés terén indokoltnak nem minősithetek.* Ezzel szemben indokolt és sürgősen szükséges ugynevezett *szükséglakások épitésének* folytatása. A jövő évi költségvetésben 400 ezer pengőt állitottunk be erre a célra, ebből az összegből 80—90 lakást fogunk épiteni.

— Egészen másképp áll a helyzet, ha a lakásépitési akció folytatásának a szükségességét *a lakbérek és a munkanélküliség szempontjából fogjuk fel.* A munkanélküliség enyhitése, valamint a lakbérek lemorzsolása érdekében valóban épitkezni kellene, *de minden törekvésünknek gátat vet az a körülmény, hogy nincs fedezetünk.* Az adófizetők száma 22.000-rel csökkent s a pénzügyi ügyosztály is megállapitja, hogy *az adók kedvezőtlenül folynak be az előirányzathoz képest.* Ezek szerint tehát csak kölcsönből lehetne épitkezni és én a kölcsönből való épitkezést nem helyteleniténem, mert még a banképitkezésekre sem fizet reá a főváros. Itt azonban az a baj, hogy a *főváros kölcsönt nem vehet fel, mert az állami kölcsön sánszait zavarni nem szabad.*

Érdeklődtünk ezután *a szociálpolitikai ügyosztály legközelebbi munkaprogrammja* iránt. A következő választ kaptuk:

— Megkezdtük *az uj szeretetotthon épitkezési munkálatait* és ezeket olyan tempóban folytatjuk, hogy az uj intézményt legkésőbb a jövő év októberében megnyithassuk. Ezzel megszüntetjük azt a lehetetlen állapotot, hogy *hatszáz szegényházi ápoltat vettünk fel, de elhelyezni nem tudjuk őket, mert nincs helyünk.* Megszünik természetesen az a szigoruság is, amellyel eddig a felvételeket kezeltük.

— A legközelebbi munkaprogrammban szerepel a *Városi Szinház ügyeinek rendbehozatala.* Mielőtt visszatértem szabadságomról, magamhoz kérettem a Városi Szinház igazgatóját és felszólitottam, hogy a jövő szezonra vonatkozó programmot mutassa be. A *Városi Szinház ujonnan alakult üzemigazgatósága* a bemutatott programm alapján javaslatot tesz majd a törvényhatósági tanácsnak. A *szinügyi bizottságnak* volt egy javaslata, amely az operai előadások számának a csökkentését célozza. Azt hiszem, hogy ezen az alapon, valamint nagyobb takarékosság alkalmazásával lehet csökkenteni a szinház kiadásait és megtalálhatjuk a számitásokat abban a tekintetben, hogy a főváros ne legyen kénytelen *nagyobb áldozatokat* hozni.

Liber tanácsnok elmondotta még, hogy *serényen folynak a fővárosi*

könyvtár berendezési munkálatai a Wenckheim-palotában. Remélhetően még ebben az évben megnyilik az uj könyvtár. Készül az ügyosztály a *Rákosi-szobor leleplezésére.* A szobor bronzöntés alatt áll, esetleg már szeptemberben kiállítható lesz. *A képek vásárlása* egyelőre szünetel, összel azonban a főváros ismét folytatja a rendelkezésére álló összegből a vásárlást. Készül *Lotz* Károly siremléke. *Telcs* Ede a főváros megbizásából *reneszánsz-kutat mintáz,* amit az első sétatér emlékére a Szabadság-téren fog a főváros felállitani. Azt a jelenetet ábrázolja, amint gróf *Széchenyi Istvánné az első fát ülteti.* Készül *Pósa* Lajos szobra, készül továbbá egy szép kis *gyerek-kut,* amely a Hamupipőke-témát ábrázolja. Ezt valamelyik gyermekjátszótéren fogják felállitani.

SHELL BENZIN OLAJ

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI-ÚT 21. Telefon: 522-91

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: *J 463-39
OSZTÁLYOK:
TITKÁRSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BÖROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITÁSI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

Taxisok bajai

A főváros megtiltotta a taxisoffőröknek, hogy butort és szőnyeget kisérő nélkül vigyenek zálogba — Szabad-e a nyári vendéglősnek a soffőrök számára az odaszállitott vendég után jutalmat adni?

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Elérkeztek a Szent Imre-év ünnepségei is, a taxisok annyira hőn óhajtott szezonja, azonban az utcasarkokon ma is *hosszu sorban állnak a kocsik,* bizonyságául annak, hogy az ünnepségek a taxisok szempontjából nem váltották be a hozzájuk füzött reményeket. Tele van panasszal és keserüséggel a taxifront: ugy az Autotaxi Rt., mint a pirostaxisok *sulyosnak látják a jövőt.*

Keserüen emlegetik szakkörökben, hogy *Berlinben,* ahol szabaddá tették az ipart, a tizezer forgalomban lévő géperejü bérkocsi közül az utóbbi hetekben négyezer szerelt le, bizonyságául annak, hogy a gazdasági válság Európaszerte nő. Ha hozzávesszük az üzemanyagok drágulását (maga a *Motalko* jelentékenyen megdrágitotta az üzemanyagköltségeket, a *benzinkartel* által megszabott uj tarifa pedig ismét a rezsi emelkedésével jár), akkor beláthatjuk, hogy a taxisok helyzete, akár a pirosakat, akár a szürkéket vesszük, *egyáltalában nem rózsás.*

A pirostaxisok most oly módon próbálnak helyzetükön javitani, hogy *várospolitikai szervezkedést* kezdeményeztek azzal az indokolással, hogy a politikai fórumon nem akadt eddig szakértő védője, vérbeli pártfogója és szószólója a szakmának. Vannak azután a taxi-iparnak apróbb ügyei is, amelyek mind azt bizonyitják, hogy *bizony sehol sem fenékig tejfel.* Ilyen *csirkepör* az a háboruság, amelybe a pirostaxisok a hordárokkal keveredtek.

A taxisok nem is tudták eddig, hogy a taxi-ipar ellenlábasa az utcasarkokon őgyelgő hordároknak, akik keservesen panaszkodnak, hogy a *taxik üzembehelyezése óta keresetük nagyobb részét elvesztették.* A hordárok hivatalos testülete a *Budapesti Magyar Közszolga Ipartársulat* beadvánnyal is fordult ez ügyben a fővároshoz. A főváros azután közölte a taxisok különféle érdekképviseleteivel, hogy csomagoknak és leveleknek utas nélkül való kézbesitése kihágás, másrészt, hogy a taxisok az utazóközönség csomagjainak az emeletre föl- vagy lehordására nem kötelezhetők.

Ezzel kapcsolatban most a hordárok ipartársulata külön *tilalmi rendeletet* közölt a taxisokkal, megjelölve, hogy mit nem szabad a taxisoffőrnek. Eszerint nem szabad a taxisoffőrnek utas nélkül semmiféle megbizást elfogadnia, nem szabad az autó belsejében olyan tárgyat elhelyeznie, amelyben az utast hátsóülésen való helyfoglalásban akadályozza, nem szabad az autó belsejében sem élő, sem vágott baromfit, sem ládákban, sem zsákokban szállitania, nem szabad éghető anyagot, petróleumot, benzint vagy robbanóanyagot szállitania, nem szabad tükröket, képeket, varrógépet, semmiféle néven nevezendő butordarabokat, szőnyegeket szállitania *zálogba,* vagy viszont, mert *csupán a budapesti közszolgák vannak erre hivatva.*

Hogy a taxisoffőrök be fogják-e tartani a főváros határozatát, az ma még bizonytalan. *Valószinü, hogy nem.* Ellenben a pirostaxisok lapjának közlése szerint bizony vannak olyan anomáliák is, amelyeket szóvá kell tennünk, mert azok fölött a főváros sem hunyhat szemet.

Igy azt olvassuk például, hogy a *Városligeti Tánepalota-mulatóban* minden gépjárművezető, aki oda vendéget visz, öt Memphis-cigarettát vagy egy feketekávét, vagy egy fröccsöt kap ajándékba. A *Budagyöngye nagyvendéglő* uzsonnavendégek után husz fillért, vacsorázó vendég után harminc fillért térit a kocsisnak. Összegszerüség nélkül jutalmazza az étterembe vendégeket vivő soffőröket a *Bagolyvár* étterem is. A vendégfogásnak efajta módját a legnagyobb mértékben *megengedhetetlennek tartjuk* és azok betiltására felhivjuk a főváros és a főkapitányság figyelmét.

Lingel butorgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 4—6.
Művészi kivitelü széria és luxus butorok állandó kiállitása: Összerakható könyvszekrények, molymentes „Antimoly" ülőgarniturák, motornélküli vitorlázó repülőgépek.

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ PALACKTEJBEN AZ ERO

Három egybeforrott fogalom:
Dus választék
Kedvező bevásárlás
Leipzigi vásár
1600 árucsoport,
9600 gyáros és nagykereskedő 24 országból; azonkivül a külföldi bevásárlók részére nagyszámu szakemberek által megszervezett exportház áll rendelkezésére, melyeknek képviselőivel a leipzigi forgalmi iroda által léphet összeköttetésbe. Használja ki azokat az előnyöket, amelyeket Önnek az augusztus 31-én kezdődő
LEIPZIGI ŐSZI VÁSAR nyujt
Látogassa meg egyidejüleg az
„IPA" nemzetközi szőrmeszak és vadászati kiállitást.
Nagy vasuti kedvezmény. Ingyen német és cseh vizum. Lakásról gondoskodik és közelebbi felvilágositást nyujt a tb. képviselő: Guhrauer Ottó igazgató, Budapest, VI., Teréz-körut 46. I. em. 2. Telefon: Aut. 239-81 és a LEIPZIGER MESSAMT, Leipzig.

LOPOS GYULA
JATSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYARA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—05
Arjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

Városházi történetek

A kánikulás városházáról nincs történetünk. Csend van, hőség van, uj szőnyeget kapott, még pedig gyönyörü kéket, a polgármesteri előszoba. Ezt a szőnyeget Cline polgármester látogatása alkalmával avatták fel. Tatarozzák, azaz inkább átépitik a tanácstermet, a sok állványfától ma még természetszerüen semmit sem látni... — ez minden, amit a régi városházáról irhatunk. Az uj városházán még nagyobb a csend. Ripka főpolgármester ugyan idehaza van, egyelőre azonban még Bélatelepen üdül és csak kivételes alkalmakkor jön fel a fővárosba.

Egy ilyen kivételes alkalom volt a közigazgatási bizottság hétfői ülése, amelyet — egyéb szenzáció hiányában — felkerestünk. Az elnöki székben prezideáló főpolgármestert egész barnára sütötte le a balatoni verőfény, mellette mint helyettes polgármester Berczel Jenő foglal helyet, aki viszont a gasteini levegő barnitott le. Sipőcz polgármester nincs itt. Szabadságon van Buzáth is, az augusztusi ülések általában a helyettesek jegyében folyik. Bezzegh-Huszágh helyett Andréka, Sztrache Gusztáv helyett Polányi Aladár, Csordás Elemér helyett Szécsi Ernő, Szemethy Károly helyett Várady Jenő, Agoston Géza helyett Kovács Jenő jöttek el

Egymásután következnek az okos és fontos felszólalások: Platthy György meggondolt megjegyzései, Csilléry András sokoldalu, mindig találó felszólalásai, Lázár Ferenc kerekded okos beszéde (a kitünő lipótvárosi közjegyző a legprecizebb szónokok közé tartozik, minden mondata befejezett egész, sohasem szorul arra, hogy a mondat végén korrigálja az elejét), azután az ellenzék: Lázár Miklós huszáros attakja, Peyer Károly pattogó beszéde hangzanak fel egymásután a napirend során. Általában azonban a törvényhatósági bizottság vagy az egyéb bizottságok temperamentumos, nem egyszer forró levegőjéhez képest fellünően hüvös és higgadt az atmoszféra, itt mindenki udvarias, csendes, halkszavu, mintha a m. kir. Kurián vennénk részt egy nagy polgári per harmadfoku tárgyalásán...

Apró csipkelődések azonban itt is elhangzanak, azonban minden él vagy tendencia nélkül, mondhatni l'art pour l'art. Amikor Lázár Ferenc a munkanélküli inségről kezd beszélni, Csilléry odaszól neki:

— El ne edd a Peyer Károly kenyerét!

Peyer feszeng, mosolyogva int, lévén neki a munkanélküliség elleni felszólalás annyira kisajátitott dominiuma, mint teszem fel, Bródy Ernőnek a lakáskérdés vagy Weiller Ernőnek a nyári időszámitás... Peyer kenyerét azonban e tekintetben nemcsak Lázár Ferenc ette el, hanem Lázár Miklós is, aki szintén nem hagyta ki beszédéből az egyébként csakugyan nagyon fontos témát. Peyert azonban a többi pártok képviselőinek ezirányu felszólalásai nem alterálták, ugy elmondotta mondókáját, mintha semmi sem történt volna...

*

A városházi kapukulcsot hivatalosan is Berczel Jenő őrzi, lévén a polgármester szabadságon. Ugyan az ő szabadsága csak amolyan tessék-lássék szabadság. Pesten van a podeszta, ha hivatalos ügyekkel nem is foglalkozik, mégis meghallgat hetenként egy-két referátumot. Az istvánnapi körmenet után azonban végérvényesen kiveszi nyári szabadságát Sipőcz, amelyet azután külföldön fog eltölteni.

A pártvezérek közül Wolff Károly csak augusztus végén érkezik — Pestre küldött levelei szerint — haza, valószinü azonban, hogy az istvánnapi körmenetre ő is itt lesz. Csilléry András idehaza van, Boldogasszony-uti villájában, ő vezeti most a pártot, az ügyvezető elnökkel, Joanovics Pali bácsival együtt, aki szintén az egész nyarat Budapesten töltötte el. Lázár Ferenc a Tátrában töltötte julius havát, Buday Dezső Varsóban, Párizsban és Londonban járt, de már idehaza van, Petrovácz Gyula Londonban vett részt az interparlamentáris konferencián, ő is itthon van, néhány napra ment le csupán Lillafüredre. Itthon van Homonnay Tivadar is, továbbá Szőke Gyula, aki sógorával, Glattfelder püspökkel Marienbadban üdült. Társaságában volt Bliesszner józsefvárosi plébános és Nagy Ferenc, a Kemény Legények kapitánya, akit riadó szeretettel üdvözöltek hazajövetele alkalmából a hétfői esti vacsorán... Megérkezett külföldi utjáról Bednárz apátplébános is, frissebben és szeretetreméltóbban, mint valaha.

A városházi urak közül Gallina Franciaországban utazgat, egyelőre Párisban van feleségével, Gömöry Vilmával, a Nemzeti Szinház tagjával, aki ott az első magyar beszélőfilmek felvételeinél játszotta a maga nagyskáláju szerepét. Lovranában üdül Edit leányával Csármann tanácsnok, ausztriai autóutjáról a választási listák hazaparancsolták Szendy Károlyt, idehaza vannak Édes Endre, Vajna Ede és Németh Béla. Itthon van Borvendég is, aki a nyarat tulajdonképpen zugligeti villájában töltötte el, bár mindenki azt hitte róla, hogy külföldön van. Cline polgármester fogadására félbeszakitotta szabadságát és néhány napra hazaérkezett Liber Endre. Lamotte Franciaországban, Szemethy pedig Ausztriában üdül és külföldön tölti szabadságidejét Csordás Elemér is.

288.435 a községi választók száma Budapesten

Az Erzsébetvárosban és a Józsefvárosban van a legtöbb választó — 5437 nyomtatott oldalt foglal magában a választók névjegyzéke — A névjegyzéket augusztus 15-én teszik ki közszemlére

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A székesfővárosi statisztikai hivatal megszokott pontosságával — amelyért *Illyefalvy* Lajos dr.-t, a hivatal kitünő vezetőjét illeti elsősorban dicséret — most is betartotta az előirt határidőket és a hét elején átadta a polgármesternek approbálás céljából a törvényhatósági választók névjegyzékét. Azok a kósza hirek, melyek a választók tendenciózus csökkentéséről szárnyra keltek és arról beszéltek, hogy a választók száma 120—150 ezerrel kevesebb lesz, mint volt legutóbb, téveseknek bizonyultak, ami természetes is, mert ugy az összeirás, mint a névjegyzék elkészitésének a munkáját kizárólag esküt tett és fegyelmi hatalom alatt álló tisztviselők, tanárok és tanitók végezték.

Az összeirás eredménye szerint a törvényhatósági *ideiglenes névjegyzék-tervezetbe felvett* választók száma 288.435, vagyis csak 885 választóval kevesebb, mint amennyi *a legutolsó végleges törvényhatósági választói névjegyzékbe felvett* választók száma volt. A törvényhatósági választói jogot nem szabad összetéveszteni a képviselőválasztójoggal, mert utóbbinál csak kétéves helybenlakás kivántatik meg, mig a törvényhatósági választói jognál: hat év a helybenlakás kritériuma. A választóknak a fent közölt száma még szaporodni fog, mert az igazoló választmány és a közigazgatási birróság az esetleges felszólamlások alapján, előreláthatólag sok kimaradt polgárt fog a névjegyzékbe utólag felvenni, csakugy miként az előző névjegyzékek elkészitése alkalmával.

A választóknak a száma egyébként az uj közigazgatási kerületek szerint, a következőképen alakul:

I.	választó	kerület	9.178
II.	„	„	18.543
III.	„	„	15.538
IV.	„	„	8.927
V.	„	„	22.468
VI.	„	„	30.569
VII.	„	„	40.569
VIII.	„	„	40.382
IX.	„	„	25.903
X.	„	„	16.473
XI.	„	„	14.982
XII.	„	„	14.129
XIII.	„	„	14.819
XIV.	„	„	15.955
	Összesen		288.435

Az ideiglenes névjegyzéktervezetet a polgármester felhatalmazása következtében a statisztikai hivatal kinyomatta és ezzel nemcsak hozzáférhetővé tette mindenki számára, hanem teljesen visszatért a békebeli állapotra. Szerencsés és kellemes ujitás az is, hogy a házakban kifüggesztés alá kerülő névjegyzék nem tartalmaz egyebet, csak a választó nevét és foglalkozását. A nőkre nézve oly kellemetlen kor közszemlére tétele ez alkalommal tehát elmaradt. Ugyancsak elmaradt a választópolgárok szüleinek, stb. megnevezése is.

A névjegyzék elkészitése rendkivüli követelmény elé állitotta a főváros statisztikai hivatalát. Junius hó 11-én kezdődött meg az összeirás munkája és pontosan két hónapra rá, vagyis augusztus 10-én már kinyomva készen áll a törvényhatósági választók névjegyzéke. Ezt a hatalmas és minden elismerést megérdemlő, kifogástalanul organizált munkát, a főváros esküt tett tanárai, tanitói és tisztviselői végezték el. Összesen 1317-en dolgoztak a két hónapig tartó munkasorozaton, ugy hogy a munkára forditott órák száma 335.817 órát tett ki. Maga a választók névjegyzéke hatalmas kötetekből áll és összesen 5437 nyomtatott oldalt foglal magában. Az oldalak mindegyike 72 sort tartalmaz, ugy hogy a névjegyzék összes sorainak a száma 376.634 sort tesz ki. E sorok összeállitására 45.196.080 betüt használt fel a székesfőváros házinyomdája. Ha e betüket hosszában egymás mellé helyezzük, 1.355.882 métert kapunk, vagyis 1.355 kilométer távolságot. A betük kiöntésére felhasznált ólom sulya összesen 32.622 kilogrammot tett ki.

A választók névjegyzékét augusztus hó 15-én teszik ki közszemlére. Ugyanakkor kifüggesztik minden egyes házban azoknak a névsorát, akik törvényhatósági választói jogosultsággal rendelkeznek. Azok, akik a választói névjegyzékből bármilyen okból kifolyólag kimaradtak: augusztus hó 15. és 23. közötti időben szólalhatnak fel és nyujthatják be az igazoló választmányhoz cimezve okmányokkal felszerelt fellebbezéseiket.

CORDATIC
tökéletes
autopneu

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros Vizművei a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos Hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással, valamint utalással a kiirási müvelethez csatolt általános vállalati és részletes épitési feltételekre, ezenkivül „a süritett levegő segitségével történő (pneumatikus) munkákra vonatkozó különleges épitési feltételekre", az ajánlati költségvetésekben foglalt előirásokra, valamint a müszaki leirásra, nyilvános versenytárgyalást hirdet a káposztásmegyeri vizmütelep I. és II. (dunakeszi-i) átemelőtelepének tartozékaképen

a Duna medre alatt létesitendő egy-egy járható tartalékalagut (tunnel) és a hozzájuk tartozó két-két végakna épitési munkálataira.

A kiirási müvelet nyomtatványai: tehát az általános és részletes, valamint különleges feltételek, müszaki leirás, ajánlati költségvetések, ajánlati ürlapok. ezenkivül a tunellek és aknák tervei 1930. évi augusztus hó 14. napjától kezdődőleg Budapest székesfőváros Vizművei üzemvezetőségénél (IV. Egyetem-ucca 2. II. em. 23.) kaphatók hétköznapokon déli 11 és 13 óra között 20 (husz) pengő lefizetése ellenében. Ugyanitt a rszletes szóbeli felvilágositások is megadatnak; ezenkivül megtekinthetők a tunnel-aknák helyén, illetve azok tengelyében végzett kémfurásaink eredményei: a talajszelvények és az egyes rétegekből kikerült talajminták is.

A munka természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel az ajánlattevők ajánlataikban felsorolni tartoznak azon hasonló természetü munkálataikat, amelyeket mint önálló cég sikerrel végeztek. Budapest székesfőváros Vizművei az ajánlattevőktől ennek hiteltérdemlő igazolását követelhetik.

Az ajánlatokat

1930. évi november hó 29. napján délelőtt 11 óráig

kell a Vizművek üzemvezetőségének titkári hivatalában (IV. Egyetem-ucca 2. II. 23.) beadni. A jelzett határidőn tul benyujtott ajánlatok figyelembe vételnem fognak.

A beérkezett ajánlatok 1930. évi november hó 29. napján déli 12 órakor lesznek a Vizművek fentjelzett hivatalos helyiségében nyilvánosan felbontva. Ezen határidő alatt az egyidejüleg megindított s a tunnelek tengelyeit közrefogó Dunamederfurások eredményeibe az ajánlattevők időközönként betekintést nyerhetnek; a határidő letelte, tehát 1930. évi november hó 29-ike előtt 14 nappal azonban az összes mederszelvényfurási eredmények kézhez kaphatók és a talajminták megtekinthetők lesznek.

Ajánlataikban a vállalkozók kijelenteni tartoznak, hogy a helyi viszonyokat jól ismerik, továbbá, hogy a furási szelvényeket és talajmintákat megtekintették és hogy tisztában vannak az épités müszaki feladatával és annak nehézségeivel.

Budapest székesfőváros Vizmüveinek üzemvezetősége fenntartja azt a jogát, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, illetőleg tetszése szerint egyik ajánlatot sem fogadja el és uj versenytárgyalást tartson anélkül, hogy az ajánlattevők emiatt a Vizművek ellen kártéritést, vagy bármiféle igényt támaszthatnának.

Bánatpénzül 250.000 (Kettőszázötvenezer) pengőig az ajánlati összeg 5%-a, ezenfelüli összeg után annak 2%-a teendő le a Vizművek üzemvezetőségének pénztáránál (IV. Reáltanoda-ucca 1—3. I. emelet.)

Budapest, 1930 augusztus 11.

Budapest Székesfőváros Vizművei.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MÜSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J. 382-27.
BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 18.

SIMKO ANTALNE
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ ÜVEG-ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MÜTEREM
Palka József
Magyarország ezüstkoszorus üvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon · J. 302-28 Alapittatott 1894

MENTSIK FERENC Könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Szenzációs augusztusi müsor a TABARINBAN

BICELLA
Ultraviolett-sugarakat átbocsájtó drótüvegpótló
Lakosztályok, lég- és napfürdők, garázsok, gyári-üzemek, istállók, baromfiólak, gazdasági épületek, kiállitási csarnokok, kerti melegágyaknál és mindenütt, hol eddig ablaktörés elkerülhetetlen a BICELLA törhetetlenségénél fogva előnyösen használható.
Kérjen mintákat és árajánlatot!
KUNSTÄDTER VILMOS
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7. SZ.

Tüzveszély esetén biztos védelmet nyujt a „MINIMAX"
az egész világon ismert legtökéletesebb kézi tüzoltó készülék. Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. Kezelése igen egyszerü
Normál- és fagymentes tipusok, száraz por-, hab- gázoltó készülék. Nagyteljesitményü habgenerátorok és habmozsarak.
Speciális készülékek autók, garageok, motorcsónakok, repülőgépek stb felszerelésére.
Magyar gyártmány.
Gyár és iroda: BUDAPEST, VI., RÓZSA-U. 85. Telefon: Aut. 237—31.
Magyar Minimax R.-T.
tüzoltókészülék gyára

HUNGLER ISTVÁN
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 28.
TELEFON: József 301-32.

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
müköáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

HLATKY JÓZSEF
okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395-78
Magasépitési, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Szivós László ácsmester, készit egyszerü és speciális ácsszerkezeteket
Bpest, IX., Üllői út 63. Telefon J. 360-07.

KELE MIHÁLY
épület asztalosmunkák, bútorok és iskola berendezések gyára
Budapest, Örömvölgy-u. 38-40
Telefon: József 312—98.

Hírek

Breuer vágóhidi igazgató meghalt. A főváros egyik legkiválóbb szakembere *Breuer* Albert dr. állategészségügyi főtanácsos, a székesfővárosi közvágóhidak és állatvásárok igazgatója hétfőn délelőtt hosszas szenvedés után 60 éves korában elhunyt. Nagy veszteség érte halálával ugy a fővárost, mint az állatorvosi tudományt, amelynek az elhunyt ugyis mint az Országos Állategészségügyi Tanács rendes tagja, ugyis, mint az Állatorvosi Főiskola professzora, európai hirü szakembere volt. *Breuer* a főváros tanácsának meghivására, 1897-ben állott a székesfővárosi állategészségügyi szakszolgálat élére és 1923 óta volt a közvágóhidak és egyben az állatvásárok igazgatója. Szerdán délután temették el a polgármester által engedélyezett diszsirhelyre a Kerepesi-ut melletti temetőben.

Gömöry főjegyző vezeti a közlekedési és közgazdasági ügyosztályt. *Lobmayer* Jenő dr. tanácsnok megkezdte nyári szabadságát, távollétében a közlekedési és közgazdasági ügyosztályt *Gömöry* Albert dr. főjegyző vezeti. *Gömöry* már visszatért szabadságáról, feleségét gyógykezeltette az egyik budapesti szanatóriumban egész szabadságideje alatt. Itt emlitjük meg, hogy *Kovácsházy* Vilmos főjegyző, akinek e hó 10-én kellett volna hivatalát a közlekedési és közgazdasági ügyosztályban elfoglalnia, sulyosan beteg, az utolsó hat hétben tizenegy kilót fogyott. *Kovácsházy* főjegyző szeptember 15-ig kért és kapott betegszabadságot, ezt az időt a Balaton mellett tölti el.

Nem törlik el a vigalmi adót. Az elmult hetekben olyan hirek keltek szárnyra a napisajtó hasábjain, hogy a főváros a szinházak és egyéb szórakozóhelyek rossz anyagi helyzetére való tekintettel, az őszi évad kezdetétől *az egész vonalon eltörli a vigalmi adót*, egyben a multba visszamenően *adóamnesztiában* részesiti azokat, akik a rossz gazdasági helyzet miatt befizetéseikkel hátralékban vannak. Érdeklődtünk a pénzügyi ügyosztályban a vigalmi adó eltörlése és az adóamnesztia felől, illetékes helyről szerzett értesüléseink szerint azonban *az erre vonatkozó hiresztelések minden alapot nélkülöznek.* A fővárosnak szüksége van a vigalmi adókból befolyó jövedelmekre, és mindaddig, amig ezen adónem pótlására *más jövedelmi forrás nem áll rendelkezésre*, szó sem lehet a vigalmi adó eltörléséről. Természetes, hogy az adóhátralékok behajtásában a pénzügyi ügyosztály utasitására a kerületi adóhivatalok a jövőben is azt a *konciliáns magatartást* fogják tanusitani, mint eddig, a hátralékok elengedéséről azonban természetszerüen szó sem lehet.

Schmidt Néparéna
Budapest legolcsóbb, legkellemesebb szórakozóhelye
Folytatólagos előadások d. u. 1/2 4-től

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bej. cég, hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest
VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 07–63
Elvállal unk mindennemü szobafestő, épület- bútormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

A külföldi főpolgármesterek Balatonkenesén

Balról jobbra: Cline pittsburgi, Luppe nürnbergi főpolgármester, Cline-né, Andrássy Géza gróf, Berczel Jenőné, Luppe-né, Karkas tanácsnok, Harkányi min. tan., Balatonföldvár igazgatója.

Aláiró-gépek lettek a tanácsnokok

Egy-egy tanácsnok naponta 200—250 jelentéktelen aktát kénytelen revideálni és aláirni — Politikamentes tanácsnoki szakértekezleten fogják kiküszöbölni a városházi adminisztráció bürokratikus hibáit

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Berczel alpolgármester, aki *Sipőcz* polgármester és *Buzáth* alpolgármester szabadsága idején most mint helyettes polgármester müködik, az *Uj Budapest* legutóbbi számában olyképen nyilatkozott, hogy a városházi adminisztráció kezd beleszokni az uj rendbe, azok az intézkedések, amelyeket a fővárosi törvény a főváros közigazgatásában életbeléptetett, nagyobb zökkenők nélkül váltak valóra a város igazgatásában. Tény az, hogy a polgármester kezében összpontosuló végrehajtó hatalom, amelyet az uj törvény száz százalékosan megvalósitott, sok problémát tüntetett el, a közigazgatás jelentékeny részeiben hozott egyszerüsitést. Végeredményben azonban meg kell állapitanunk, hogy — egyelőre legalább — *az uj fővárosi törvény az adminisztráció gyakorlati részében nemhogy egyszerüsitést hozott magával, hanem olyan uj nehézségeket teremtett, amelyek alkalmasak arra, hogy az eddiginél is bonyolultabbá és nehézkesebbé tegyék a városháza óriási gépezetét.*

A helyzet ma az, hogy a tanácsnokok, akik eddig bizonyos mértékben reprezentálni tudták ügyosztályaikat és uj terveket kovácsoltak, eszméket termeltek és valósitottak meg, *aláiró gépekké süllyedtek*, akik naponta az olyan akták százait és százait kénytelenek aláirni, amelyeket eddig, mint nem érdemi elintézést igénylő ügyeket, helyetteseik vagy mások helyettesei láttak el utalványozást jelentő szignóval. Igy például, ha az I. kerületi elöljáróságnak egy kocsi kavicsra van szüksége, az erre vonatkozó határozatot *a középitési tanácsnoknak kell aláirnia*, holott eddig a szóbanforgó akta elintézésére elég volt *egy müszaki tanácsosi aláirás.*

Sulyos a helyzet a *polgármestert illetően is. Berczel* alpolgármester, mint helyettes polgármester most az összes ügyosztályok tizezer pengőn felüli bárminemü utalványait és kiadási tételeit szignálja és aláirja, eléje kerülnek a polgármesteri aláirások, természetszerüen az összes ügyosztályok érdemi elintézését érdemlő ügyei, ugyannyira, hogy *Berczel* alpolgármester most *naponta átlagosan háromszázszor irja alá a nevét.* Természetszerüen ezek az aláirások nem egyszerü szignót jelentenek, mert ugy az alpolgármesterek, mint a tanácsnokok már csak az uj törvényben megállapitott fokozott felelősségnél fogva is minden aktát átnéznek, minden kiadást ellenőriznek, mielőtt azt aláirásukkal ellátnák.

Közóhaj a tanácsnokok körében, hogy a mai rendszer tulzott aprólékossága, amely erről ha egyáltalában szó lehet, még bürokratikusabbá teszi a közigazgatást, mint az eddig volt, *sürgősen megváltoztassék.* Szó van arról, hogy az ősz elején a polgármester *értekezletre hivja össze a tanácsnokokat*, amely alkalommal ugy ezt a problémát, mint a közigazgatás egyéb aktuális kérdéseit megbeszélnék. Szó sincs természetesen arról, hogy ez az értekezlet bármilyen formában is az uj törvény által megszüntetett hivatalnoki tanács utóda legyen, mint azt a közigazgatási bizottság hétfői ülésén *helytelenül vetették fel egyes felszólalók.* Itt nincs szó politikai természetü összejövetelről, semminemü ügy érdemleges elintézéséről, csupán arról, hogy egyes adminisztracionális kérdések nem hivatalos formában *az egységesség érdekében szóvá legyenek tehetők.* Az efajta értekezletek összehivását nem tiltja a törvény és látjuk pl. a minisztertanács intézményénél is, hogy lehetnek olyan nem hivatalos jellegü szervek, amelyek müködését a *gyakorlati szükségszerüség hozza létre.*

KROPSCH GÜNTHER
kézi tüzoltokeszülékek
Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2. sz.
Telefon: Jozsef 406-39
Gázoltók
Haboltók
Poroltók
Vizoltók
Magyar gyártmány

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon József 428 25

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 19. Telefon: J. 303-85

Miért nem lehetett eloltani a kénsavgyári tüzet? (Levél a szerkesztőhöz.) Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! Legyen szabad ahhoz a két cikkhez, mely a Hungária gyár égésével kapcsolatosan becses lapjában megjelent, a magam részéről is hozzászólani. Ami a poroltást illeti, az egyáltalában nem csodaszer. Sőt egyáltalában nem az a bizonyos „egyik tüzoltótiszt" találta fel, hanem évtizedekkel ezelőtt egy német gyár. A porral való oltás kétségtelen előnyei mellett, objektiv birálónak nem szabad behunyt szemmel elmennie, de viznél könnyebb anyagok oltásánál bármely gázzal oltó készülék sokkalta hatásosabb. E sorok keretében nem is kivánok ezekkel a szakkérdésekkel foglalkozni, hanem rá akarok mutatni arra a téves és a nagy közönségbe a szó szoros értelmében „bepofozott" felfogás helytelen voltára, hogy a poroltás csodaszer. Ezt a bepofozást sajnos, nyiltan ki kell mondanom, az „egyik tüzoltótiszt" kezdte el és folytatja sajnos egy némely társával együtt mind a mai napig, változatlan hevességgel. Ha végre ez a kérdés napirendre került, akkor nyiltan ki kell mondanom, hogy a várcsban széltében-hosszában beszélnek arról, hogy minden tüzvizsgálatnál „előirnak" egy-két poroltót. A poroltókészülék forgalombahozatalával csak egy cég, egy márka alatt foglalkozik. Azelőtt a márkát irták elő. Mikor ez ellen panasszal éltek a többi cégek, akik éppenugy magyar munkások karjait foglalkoztatják és legalábbis olyan megbizható és jó készüléket adnak el a vásárló közönségnek, akkor ez a márkás megnevezés megszünt és el kezdték a poroltó megnevezését. A többi készülékek gyártói hiába jelentették ismételten ki, hogy hajlandók egy tökéletesen pártatlan, de szakértőkből álló bizottság előtt bemutatni, hogy mindent legalább is olyan jól eloltanak, mint a poroltó készülék, hiába tiltakoztak a protekcionalizmus ellen, nem használt semmit, mig végre kénytelenek voltak a dolgot hivatalos utra terelni. Ezért ezen a helyen is sürgetnünk kell, hogy tiltassék el a tüzoltóság attól, hogy tüzoltókészülékeket ajánljon még akkor is, hogyha hozzáfordulnak! Tessék egyforma mértékkel mérni! Vagy megfelel egy készülék az iránta támasztott követelményeknek, vagy nem! Ha igen, akkor nem szabad különbséget tenni ott, ahol a protezsált készülékkel legalább is egyenranguak a többiek mind! Soltész dr. ur a tüzoltóság védelmében ditirambot zeng a poroltásról. Én pedig állitom, hogy a Tetraminimax, a Hedag, a Perkeo, a Triumph (ezelőtt Guwy) legalább ilyen ditirambot érdemelnek, mert legalább annyi biztonságot nyujtanak és legalább olyan biztosan oltanak. Ha nem hiszik, tessék kipróbálni és azután dönteni! Kiváló tisztelettel **Vértess István.**

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia. Fiumei-ut 7.

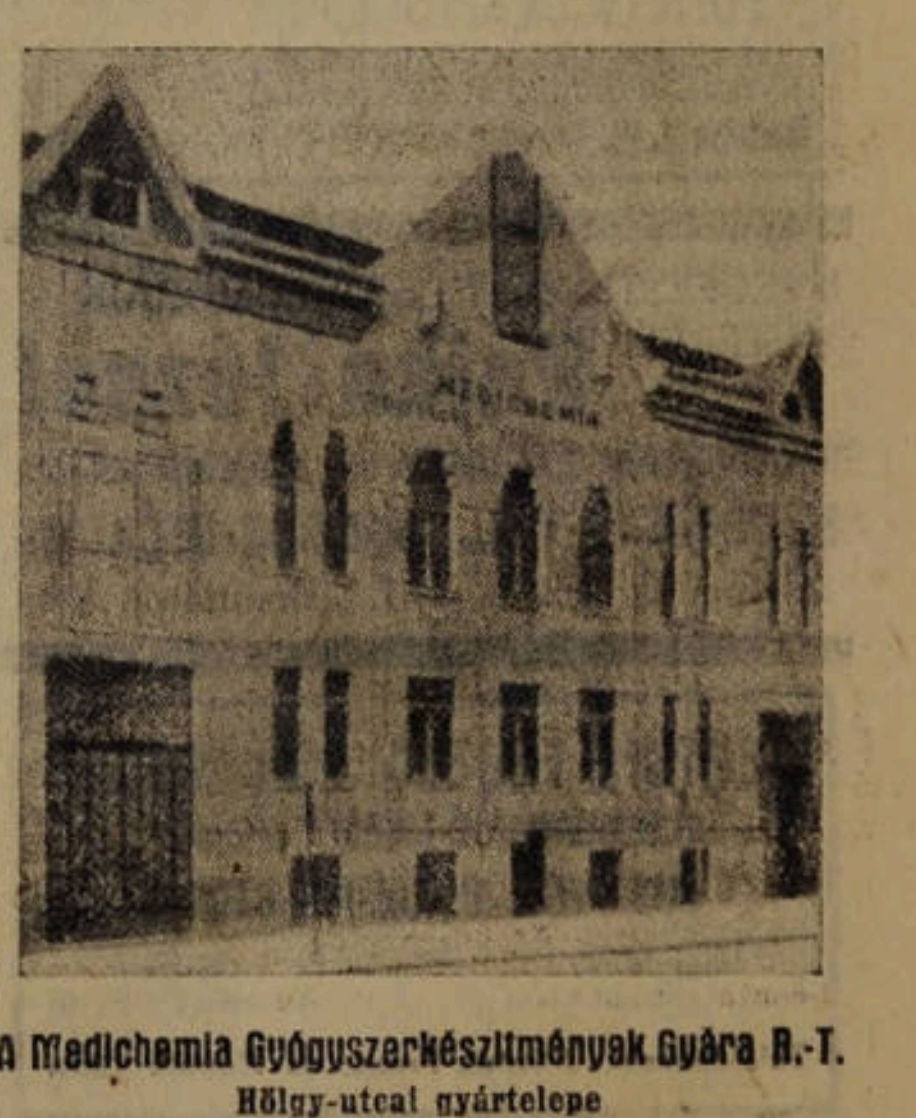

A Medichemia Gyógyszerkészitmények Gyára R.-T.
Hölgy-utcai gyártelepe

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

Nejedly Testvérek tapétadiszitők és tapétagyári raktára
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.
Ügyeljünk a cimre

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros Vizművei a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos Hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással, valamint utalással a kiirási müvelethez csatolt általános vállalati és részletes épitési fetételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdet a Vizműveknek a káposztásmegyeri telepéhez tartozó I. átemelő telepével szemben: a szentendrei szigeten, valamint a II. (dunakeszi) átemelőteleppel szemben: ugyancsak a szentendrei szigeten épitendő

földbesülyesztett gépházak földbeton-, kőmives-, asztalos-, lakatos és egyéb munkálataira.

Ezzel kapcsolatban ajánlat és vállalat tárgyát képezik továbbá a meglévő szifoneső-csatornákat az épitendő gépházakkal összekötő, vasbetonból készitendő járható szivócsőcsatornák is, egy-egy lejáróaknával.

A kiirási müvelet nyomtatványai: ugymint az általános vállalati és részletes épitési feltételek, ajánlati költségvetések, az ajánlati szöveg mintája, az ajánlattevő által végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlap, ezeken kivül az épitmények tervrajzai a f. 1930. év augusztus hó 13. napjával kezdődően a „Székesfőváros Vizművei" üzemvezetőségének hivatalos helyiségében (IV. Egyetem-ucca 2. II. em. 23. sz.) kaphatók hétköznapokon 11 és 13 óra között 16 (tizenhat) pengőért. Ugyanitt a szükséges felvilágositásokat is megadják.

Budapest székesfőváros Vizműveinek üzemvezetősége azonban fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, az ajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, illetőleg tetszése szerint egyik ajánlatot sem fogadja el és uj versenytárgyalást tartson anélkül, hogy az ajánlattevők emiatt a székesfőváros Vizművei ellen kártéritést, vagy bármiféle igényt támaszthatnának.

Bánatpénzül 250.000 (kettőszázötvenezer) pengőig az ajánlati összeg 50%-a; a 250.000 pengőn felüli ajánlat 2-%a teendő le a Vizművek üzemvezetőségének pénztáránál. (IV. Reáltanoda-ucca 1—3. I. emelet.)

Az ajánlatokat

1930. évi szeptember hó 12. napján délelőtt 11 óráig

kell a Vizművek üzemvezetőségének titkári hivatalában (IV. Egyetem-u. 2. II. em. 23.) beadni.

A jelzett határidőn tul benyujtott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A beérkezett ajánlatok 1930. évi szeptember hó 12. napján, déli 12 órakor lesznek a Vizművek fentjelzett hivatalos helyiségében nyilvánosan felbontva.

Budapest, 1930. évi augusztus ho 11.

Budapest Székesfőváros Vizművei.

GAZDASÁGI ÉLET

A téglakartel és a főváros

Miért részesitik előnyben bizonyos városházi faktorok a drágább karteltéglát a városházi épitkezéseknél? — A polgármesterhez fordult panaszával egy vállalkozó, akinek nem akarják megengedni, hogy a saját gyárában előállitott téglával épitkezzen

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Furcsa és érdekes afférről mesélnek igen sokat a legutóbbi napokban a városházán. Az egyik nagy magasépitési munkálatot a mult héten egy olyan vállalkozó cég nyerte el, akinek hirneve és bonitása a szakmában annál is közismertebb, mert *saját téglagyárral* rendelkezik és igy a kartelároknál olcsóbb téglával kalkulálván azokban a versenytárgyalásokban, amelyekben résztvesz, mindig az olcsóbbak között szerepel. Legutóbbi nagy munkáját a szóbanforgó cég szintén azon az alapon nyerte el, hogy nem lévén tagja a téglakartelnek téglagyárával, a *kartelároknál olcsóbb téglával tudott pályázni* és a versenytárgyaláson a maga részére kedvező döntést produkálni.

A szóbanforgó cég a munka megkapása után a tervező épitésztől azt az értesitést kapta, hogy *a versenytárgyalási munkálatot karteltéglával köteles elvégezni.* A cég azt az ellenvetést tette a tervezőnek, hogy saját téglagyárral rendelkezik, azért sikerült a munkát megkapnia, mert olcsóbb téglával kalkulált és *nincs abban a helyzetben,* hogy a drágább karteltégla megrendelésével ráfizessen amugy is nyomott áraira. Megkérdezte egyben a müépitészt, hogy amennyiben tagja lenne a téglakartelnek, jó lenne-e az ő téglája a főváros számára. A tervező müépitész azt az érdekes feleletet adta, hogy *ebben az esetben valóban elfogadná az ő gyárának produktumát az épitkezés céljaira,* mivel azonban a pályázatot megnyert cég *nem tartozik a téglakartel tagjai közé,* ninesen abban a helyzetben, hogy a közölt feltételen, amely egyébként sem a pályázati hirdetés, sem az épitkezési szerződés feltételei között nem szerepelt, változtasson.

A cég, amely ezen lesujtó válasz ellenére sem kivánta a saját gyárával szemben a tervező müépitész által protezsált téglagyárat előnyben részesiteni, *nem hagyta annyiban a dolgot,* hanem egyenesen *Sipőcz* polgármesterhez fordult panasszal, megkérdezvén, kötelezhető-e ő a saját téglagyárával szemben a drágább kartelt támogatni megrendelésével. Azt is megkérdezte a cég a polgármestertől, *hogyan egyeztethető össze a tervező müépitész ezen kikötése a főváros kartelellenes politikájával* és hogy *a főváros illetékes szervei* azonositják-e magukat a tervező müépitész karteltvédő politikájával.

A polgármester természetszerüen *azonnal jelentéstételre szólitotta fel az illetékes tényezőket,* akik valószinüleg arról is fogják informálni a polgármestert, hogy nemcsak a jelen esetben, hanem *általában mi az oka annak,* hogy bizonyos faktorok a kartelben levő téglagyárak patronusaiul csapnak fel, minden esetben tiltakozva az ellen, ha a vállalkozók nem a téglakarteltől akarják beszerezni az épitkezési anyagot. Kétségtelen, hogy a fentemlitett illetékes faktorok arról is informálni fogják jelentésükben a polgármestert, hogy *mi az a minőségi különbség a karteltégla és a kartelenkiviili tégla között* és mi az a *csodaszer,* amely a karteltéglát a városházi épitkezéseknél annyira protezsálja.

A piarista épület sorsa. Ismeretes, hogy a főváros törvényhatósági bizottsága a folyó évi költségvetés tárgyalása kapcsán elhatározta az Eskü-téren lévő régi piarista-épület lebontását, miután az épület a népjóléti minisztérium kiköltözésével lakatlanná vált. A fővárosi Közmunkák Tanácsa a közgyülési határozattal kapcsolatosan részletes tervet dolgozott ki az épület helyén létesitendő parkot illetően, a városgazdasági ügyosztály felhivta a középitési ügyosztályt, hogy az épület lebontására és a bontásból kikerülő anyagok értékesitésére hirdessen versenytárgyalást. Az épület megmaradt kevésszámu lakójának és üzlethelyiség bérlőjének a főváros tiszti ügyészsége november elsejére felmondott, ugyhogy jogilag mi sem állna utjában a több, mint százesztendős épületcsoportozat lebontásának. A magunk részéről mégis *felemeljük óvó szavunkat,* mindaddig, amig a nagyértékü telek sorsa el nem dől, nem szabad az épületet lebontani, mert szükségtelen, hogy a *nemzeti szinházi telek közismert sorsa ismétlődjék meg az Eskü-téren.* Meggondolandó, nem volna-e alkalmas a piarista épület városházi hivatalok befogadására, természetszerüen nem sok százezer pengős átalakitási költséggel, hanem mai mivoltában, azzal a *szerény reperaturával,* amelyet a főváros szomoru helyzete parancsol. Bizonyos, hogy ha elhamarkodott intézkedéssel lebontják az épületet, *késő lesz arra gondolni,* hogy talán mégsem kellett volna a bontást engedélyezni.

Az Angol-Magyar Bank félévi beszámolója. Az Angol-Magyar Bank igazgatósága julius hó 30-án tartott ülésében foglalkozott az 1930. évi junius hó 30-ával felállitott félévi mérleggel, mely — az 1929. évi 172.161.31 pengő nyereségáthozat figyelembevétele nélkül — 1,794.346.41 pengő tiszta nyereséggel zárult az 1929-i félév 1,525.439.22 pengő összegü eredményével szemben. Ez eredményemelkedésben kifejezésre jut az 1929 julius havában elhatározott alaptőkeemelés alkalmával kibocsátott és befizetésre került 100.000 darab uj részvény félévi hozama, viszont az Anglo-International Bankkal létrejött tranzakció hatása csak a második félévben fog érvényesülni. A bank jelen félévi üzleteredménye — a tavaly végrehajtott tőkeemelés folytán beálló természetes hozamtöbblettől eltekintve — nagyjában az 1929. üzletév első felében elért eredménynek felel meg, ami a kedvezőtlen gazdasági viszonyok mellett kielégitőnek mondható. A fenti nyereségösszeg tisztán a bank rendes folyóüzletének eredménye, amennyiben rendkivüli pénzügyi müveletek elszámolását nem tartalmazza. Az intézetre bizott idegen tőkék összege a fentiek szerint — a tavalyi első félévi 130 millió és az évvégi 131.9 millió pengővel szemben — 136.4 millió pengőre emelkedett. A bank üzleteinek fejlődése (a tőzsdeüzlet kivételével) a forgalom jelentékeny növekedésében is kifejezésre jut. A mérleg egyes tételei a bank mobilitásának fokozottabb voltát tanusitják, amit a jelenlegi bizonytalan gazdasági helyzet tesz indokolttá.

A Belvárosi Takarékpénztár Rt. igazgatósága most tartott ülésében állapitotta meg az intézet idei félévi mérlegét, amely 801.979.21 pengő tiszta nyereséggel zárult a mult év első felének 867.137.96 pengő összegü tiszta nyereségével szemben. A mérlegszámla egyes tételei az elmult év végének szinvonalán mozognak. Az intézet az ősszel az Andrássy-ut elején uj fiókot fog létesiteni. A takarékpénztár folyó évi augusztus hó 11-től kezdődőleg az 1930. évi osztalékra részvényenként 2 pengő előleget fog az intézet fő- és fiókpénztárainál az osztalékszelvény lebélyegzése ellenében kifizetni.

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben.
Fertőzéstől megvéd és szorosan szegyit.
M. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 72.455/1924. sz. körrendelet.
M. kir. kereskedelemügyi miniszter 92.062/XX 1925. sz. rendelet

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körut 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
TELEFON: AUT. 879—83, 879—84.

Munkácsy Ernő
épitési- és műlakatosmester, lakaréktüzhely- és kályhakészitő
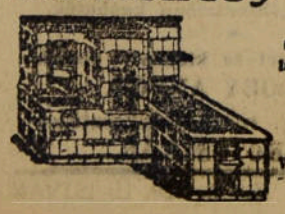
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39
Tel.: J.312-80

„BECIVA"
BEKETOW CIRKUSZ
VARIETÉ
Városliget. — Telefon: Aut. 183-35.
A vezető augusztusi müsor
10 külföldi atrakció
Helyárak:
Este 1 P-től 6 P-ig (utalvánnyal a fele), délután 30 fillértől 3 P-ig (utalványok nem érvényesek)

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35
Telefon: József 429—43.

Kiadó lakások!
Bimbó-utca 1—3—5. szám
(szemben a Statisztikai Hivatallal)
egy-egy 3-, 4- és 5 szobás lakás hallal,
ugyanitt üzlethelyiségek
Margit-körut 43. sz. házban
4 szobás lakás hallal
Elegáns kivitel. Olcsó bérek!
Bővebbet a helyszinen vagy telefonon: A. 29?-29.

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva: 19?8

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

Vitéz LUKÓY EMIL
épitőmester
József-körut 19 Telefon: 432-10

Vállalkozás

Uj kiirások:

Gőzfütőberendezési munkákra a IV. ker., Gerlóczy-utcai tüzőrségi épületben. Határidő: 1930 augusztus hó 18. (hétfő) d. e. ½10 ó.

Beboltozási munkákra az I. ker., Zugligeti-uti árok felső szakaszán. Határidő: 1930 augusztus hó 19. (kedd) d. e. 12 ó.

Utrendezési munkákra a IX. ker., Soroksári-uti szakaszon. Határidő: 1930 augusztus hó 19. (kedd) d. e. 12 ó.

Gyalogut aszfaltozására a II. ker., Bimbó utca, Buday László-ut és Mészutca között. Határidő: 1930 augusztus hó 19. (kedd) d. e. 12 ó.

Padozat és falbontási munkákra az Uj Szent János-kórház sebészeti osztályán. Határidő: 1930 augusztus hó 21. (csütörtök) d. e. ½10 ó.

Bontás, föld, kőmüves, vas és elhelyező, mükő, asztalos, lakatos, mázoló, bádogos, üveges és lapburkolati munkákra az V. ker., Vág-utca 12. szám alatt az V. kerületi Népházban. Határidő: 1930 augusztus hó 22. (péntek) d. e. 12 ó.

Központi gőzfütési berendezés, fürdő, vizvezeték, géperejü mosoda berendezési és vizvezetéki munkálatokra az V. kerületi Népházban. Határidő: 1930 augusztus hó 22. (péntek) d. e. 12 ó.

Vizvezeték, csatornázási és gázberendezési munkákra a VII. ker., Hernád-utca 42—46. szám alatt levő fővárosi elemi fiu- és leányiskola tatarozásához. Határidő: 1930 augusztus hó 22. (péntek) d. e. ½10 ó.

Vizvezeték, gázberendezés és csatornázás a III. ker., Lajos-utca 34. szám alatt levő fővárosi elemi iskola tatarozásához. Határidő: 1930 augusztus hó 23. (szombat) d. e. ½10 ó.

50 darab hirdető vasoszlop szállitására. Határidő: 1930 augusztus hó 25. d. e. 10—11 ó. között.

Vizvezeték, csatornázási és gázberendezési munkákra a VII. ker., Miskolci-uton épülő fővárosi elemi iskola és óvoda részére. határidő: 1930 augusztus hó 25. (hétfő) d. e. ½10 ó.

Központi gőzfütőberendezési munkákra a X. ker., Ihász-utcai elemi iskola épitkezésénél. Határidő: 1930 augusztus hó 26. (kedd) d. e. ½10 ó.

Butorberendezési munkákra, mely a VII. ker., Hernád-utca 42—46. szám alatti fővárosi elemi iskolánál szükséges. Határidő: 1930 augusztus hó 26. (kedd) d. e. ½10 ó.

Uj butorberendezési munkákra a VII. Hernád-utca 42—46. szám alatti fővárosi elemi iskolában. Határidő: 1930 augusztus hó 27. (szerda) d. e. ½10 ó.

Melegvizcsatorna munkálataira a Budapest Székesfőváros Elektromos Művek O. Budafoki-ut 52. sz. 4047. hrsz. alatti áramfejlesztő telepén. Határidő: 1930 augusztus hó 28. d. e. ½10 ó.

Földbesüllyesztett gépházak, földbetón-, kőmives-, asztalos-, lakatos és egyéb munkálataira a Vizművek káposztásmegyeri telepéhez tartozó I. átemelőtelepével szemben: a szentendrei szigeten, valamint a II. (dunakeszi) átemelőtelepel szemben ugyancsak a szentendrei szigeten. Határidő: 1930 szeptember hó 12. délelőtt 11 óra.

A Duna medre alatt létesitendő egy-egy járható tartalékalagut (tunnel) és a hozzájuk tartozó két-két végakna épitési munkálataira a káposztásmegyeri vizmütelep I. és II. (dunakeszi) áramtelepének tartozékaképen. Határidő: 1930 november 29 délelőtt 11 óra.

Budapest székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák:

A Vágóhid-utca 16. sz. alatti szükséglakás-telep mázoló munkáinál felmerült felülfizetés engedélyeztetett.

Szabó József-utcai autobuszgarázs bádogos munkáinál felmerült pótmunkák engedélyeztettek.

Szent László-kórház fabarakjainak bádogos munkái Özv. Müller Henrikné (VIII., Ráday-utca 69.) 5.566 pengő.

Halászbástya bádogos munkái Tollár Lajos (I., Attila-u. 99.) 2185 pengő.

Érdi-uti iskola gummipadozati munkái Magyar Ruggyantaárugyár (X., Kerepesi-ut 17.) 13.304 pengő.

Ugyanott tetőfedőmunkák Krisch Fekete János (I., Karolina-utca 16.) 5402 pengő.

Ugyanott lakatosmunkák Dencs János (VII., Thököly-ut 12.) 3582 pengő.

Érdi-uti iskola kőmives munkásai részére falegyenjutalom engedélyeztetett. 572 penő.

X. ker. Zágrábi Üllői-uti főv. bérház kerítésének mükő munkái, Cristofoli Vince, VII. Gizella-ut 31. 11.140 pengő.

A Halászbástya kőmives munkái, Stern Imre, VII. Rákóczi-ut 30. 3785 P.

Az aquincumi muzeum kibövitésénél közreműködő munkások részére falegyenjutalom engedélyeztetett. 541 P.

A Miskolci-uti elemi iskola épitkezésénél közreműködő munkások részére falegyen jutalom engedélyeztetett. 998 pengő.

Az Egressy-uti polgári leányiskola padozati ácsmunkái, Marton László, Ujpesti rakpart 418. 3606 pengő.

Tóth Kálmán-téri polgári iskolában szükséges áramló levegő falszigetelési munkái. Weisz László, VI. Izabella-ucca 66. 3984.70 pengő.

A III. Bécsi-uti kislakásos telep asztalos munkái Jausznik Ferenc (IX., Ferenc-körut 23.) 3270 pengővel.

Szabó József-utcai autóbuszgarázs benzintankjainak lehorgonyzása Halm Sándor (I., Horthy M. ut 1.) 800 P-vel.

Ugyanott a hidmérleg aknájának bezárásához szükséges fedőlap szállitása Pataky és Farkas (VII., Rottenbiller-u. 9.) 160 pengővel.

Ugyanott az óraszámlap diszkovács munkái Nagy Gyula (VIII., Kőris-utca 10.) 8760 pengővel.

Uj Szent János kórház Wodláner pavillon szobafestés és mázoló Gara Zsigmond (VII., Kazinczy-utca 3.) 9769.85 pengővel.

A Kun-utcai Köztisztasági hivatal központi fütőberendezési munkák Spitzer Salamon (V., Pannonia-u. 54.) 14.870.70 pengővel.

Ihász-utcai iskola szigetelő munkái dr. Helvey Tivadar (VI., Eötvös-u. 21.) 3461.50 pengővel.

Ugyanott mükő munkák Székely és Mottl (III., Lajos-u. 92.) 5549 pengővel.

IV. Váci-utcai leánygymnázium kazánházának föld-, kőmüves stb. munkái Dittler Ferenc (VIII., Baross-u. 36.) 6952.61 pengővel.

Ugyanott a központi fütés kéményének föld, kőmüves munkái Custodis Alphons (V., Nádor-u. 10.) 10.996.50 P-vel.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei Igazgatósága nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a Budapest, I. Budafoki-ut 52. sz. 4047. uj hrsz. alatti áramfejlesztőtelepen létesitendő

III. számu melegvizcsatorna munkálataira.

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott irásbeli ajánlatok, magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők. Budapesti (Budapest cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Az ajánlatokat

1930 augusztus 28-án délelőtt fél 10 óráig

az Elektromos Müvek igazgatósági épületében dr. Bárdi Lajos főtitkár ur kezeihez (V., Váci-ut 74., I. em. 101. sz.) kell benyujtani, vagy olyan időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig beérkezzék.

Az ajánlati végösszeg után az „Ajánlat" nyomtatvány szerinti %-kal számitott bánatpénz az Elektromos Müvek főpénztáránál teendő le; az átvételt elismerő levél az ajánlathoz csatolandó.

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon napon délelőtt 10 órakor az Elektromos Művek igazgatósági épületében (IV. em. 401. sz.) fognak felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyek a kiirásban foglaltaknak szigoruan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, a szerződést, a külön kikötéseket, a költségvetést, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot, a megrendelési feltételeket, az igazoló-ivet, a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Müvek építési irodájában (V., Váci-ut 74., IV. em. 438. sz.) hétköznapokon délelőtt 9-12 óra között megszerezhetik.

A tervek Molnár László műszaki főtanácsos hivatalában (IV., Központi városháza, II. em. 274. sz.) tekinthetők meg hétköznapkon délelőtt 10—1 óráig, ahol a szükséges műszaki felvilágositások is megadatnak.

Az Elektromos Müvek igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között — tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson, hogy a munkát vagy szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégitőnek nem találná, ugy ujabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A munka csak oly pályázó cégnek fog odaitéltetni, amely kimeritően és hitelt érdemlően igazolni képes, hogy hasonló műszaki jellegü munkát már, mint önálló cég, sikerrel végzett.

Az Elektromos Müvek Igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaitélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kivül vehető igénybe.

Budapest, 1930. évi augusztus hó 6-án.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei Igazgatósága.

Mátyássy Antal és Fia
Cégtulajdonos: MÁTYÁSSY REZSŐ
MÁZOLÓ- FESTŐMESTER
Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

szebeszlói SVACHULAY GYÖRGY
okl. épitészmérnök, épitőmester
Hites törvényszéki szakértő
Elvállal tervezéseket, épitkezéseket és tatarozásokat
VIII., Kisfaludi-utca 3

Alapitási év: 1868.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FABURKOLAT
BUDAPEST, VII., Gizella-ut 31. sz.
Telefon: Aut. 982—20. Zugló: 69—07.

BÖHM JÓZSEF GÉZA
épület-, diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező
BUDAPEST, V., PANNONIA-UTCA 4.
TELEFON AUTOMATA 116-25.

KRISZTIÁN SÁNDOR
szobrászmüterme
Budapest, VII. Gyarmat-u. 12. Telefon: Z. 70-88
Készit ugy saját, mint megadott tervek alapján: épület külső és belső figurális és dekorativ szobrászmunkákat, homlokzatdiszeket, belső stukkómennyezeteket, kandallókat, oszlopokat. Kerti disztárgyak, diszpadok, pergolák, virágtartók, diszkutak, siremlékek stb. elsőrendü tartós fagyálló mükőből, mintakertemben állandóan megtekinthetők.

Szemfedő, müvirág és temetkezési cikkek
gyári raktára
SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
Üzem: Bpest, I., Lágymányosi-u. 9.
Iroda: I., Gellérthegyi-utca 11. Automata 537—12.

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és mülakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 36.
TELEFON: Lá 2-32

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FŰTÉSBERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884—26.

WEINGRUBER IGNÁC
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget

ERDÉLYI
MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-u 2.

SCHMIDT GYULA műépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c
Telefon: Automata 510—71.

Vitéz Siposs Sándor
Különleges száraz vegyitisztitó és ruhafestő üzeme
HAJÓ-UCCA 12 TELEFON: Aut. 812-40
Munkáért házhoz küldök és elszállitom

Bérháztelkek
a Fő-utca, Ganz-utca és Királyhegy-utcák között fekvő
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók. Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet-körut 32, d. u. 4—6 között. Telefon: J. 448—22.

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
épület- és mülakatosok, redőny és napellenző gyára
BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.
Telefon: Aut. 852-59.
Készitmények:
Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitelben. Elsötétitő berendezések, kézi és motorhajtásra. Szinházi vasfüggönyök
Vasszerkezetek, épület- és mülakatosság

Proczeller Bálint
kövező mester
Budapest, X., Korponai-u. 11.
Telefon: Kőbánya 74—84.

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASÁRUGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333—60
Hid- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü fűzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzárak, kovácsáruk stb.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dr. DOBY ANDOR.

A gazdasági rovat szerkesztője: RASKÓ OSZKÁR.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 34. szám — Budapest, 1930 augusztus 23

UJ BUDAPEST

KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Grof Károlyi u. 8.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

A volán

A volán, amely a géperejü járművek tengelyét mozgatja, az utóbbi időkben az egyik legfontosabb közlekedési probléma tengelyévé nőtte ki magát. Az autó, az autóbusz, a motorkerékpár volánja a mögötte ülő him vagy nőnemü soffőrrel a legtöbb közlekedési szerencsétlenséget okozza a pesti utcán. Alig van nap, hogy fékevesztett autóról, a járdára felszaladó autóbuszról vagy olyan szerencsétlenségről ne hallanánk, amelynek oka az urvezető allürökben hivalkodó primadonna, a motorkerékpározáshoz nem értő suszterinas, a zsentriskedő bank-jingli, aki kölcsönkapott autón, de hajtási igazolvány nélkül fokozza szive választottjának gyönyörüségére a tempót, autóban és szerelemben egyaránt.

Jól tudjuk, hogy van uj és legujabb közlekedési szabályrendelet, van főkapitányunk is, aki tőle telhető buzgalommal igyekszik rendet teremteni a pesti közlekedés egyre zavarosabbá váló frontján. Hiába azonban minden erély, arra nincs elegendő embere a rendőrségnek, hogy valamennyi hivatásos soffőr és urvezető mellé közlekedési rendőrt ültethessen. A szerencsétlenségek, a gázolások és az éjszaka jótékony leple alatt a gázolások után való elrohanások csak ezzel a, fájdalom, keresztülvihetetlen rendszabállyal volnának eliminálhatók.

Mivel azonban a megoldás ezen módja lehetetlen, a realitás szemüvegén át kell vizsgálnunk, hogyan lehetne formákba önteni a közlekedési khaoszt. Minden háborunak alfája a kivételes intézkedések behozatala; csak kivételes rendszabályokkal lehet megoldani a közlekedési anarchia ellen viselendő háborut is. Szükségesnek mutatkozik tehát a meglevő szabályrendeletek drákói módon való szigoritása, a hivatásos soffőröket illetően az exisztenciát jelentő hajtási igazolvány elvétele, mint első büntető rendelkezés, az urvezetőket illetően pedig börtönbüntetés kiszabása minden olyan esetben, amikor hajtási igazolvány hiánya, a gázolás után való elmenekülés, ittas állapot, vagy egyéb efajta momentum szerepel az elkövetett cselekmény körülményei között.

A hölgyvezetőket illetően pedig elsősorban kell rendet teremteni. Ha nézzük a szerződésnélküli primadonnákat, akik kitartójuk autójának kormánykereke mögött élik ki a maguk szegényes előkelőségét, a sportladykat, akik főzőkanál helyett a volánt tartják finoman manikürözött kacsóik között, hisztériás ájulásba esvén, ha a legkisebb vezetői probléma kerül eléjük: egyre erősbödik meggyőződésünk, hogy a gyöngébb nemet udvarias, de határozott parancsal az autók első üléséről a hátsó ülésre kell telepiteni, ahol csak udvarlóik szivében tehetnek kárt, járó-kelő polgárok életében már kevésbé!

Még egyet! A főkapitányság közlekedési osztályán okvetlenül pontos kimutatás van Budapest azon primadonnáiról és egyéb nőnemü közönséges halandóiról, akik hajtási igazolvánnyal rendelkeznek. Felkérjük a főkapitány urat, hogy ezt a listát a legsürgősebben bocsássa a kitünő Illyefalvy igazgató rendelkezésére, mert nagyon kiváncsiak lennénk ezen névsornak különböző szempontok szerint való statisztikai feldolgozására.

Berczel alpolgármester a Szent Imre-ünnepségek országos hatásáról, a közmunkákról és fürdőüzemek deficitjéről

A Szent Imre-ünnepségek erkölcsi, hazafias és nemzeti jelentősége — Szigoru polgármesteri rendelet a közmunkák sürgős kiadása érdekében

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Az elmult hét a Szent Imre- és Szent István-ünnepségek jegyében telt el. A főváros vezetősége tevékeny szerepet játszott ezeknek az ünnepségeknek a rendezésében, sőt *maga a főváros közönsége is nagy áldozatot hozott annak a kétszázezer pengős hozzájárulásnak a megszavazásával, amit a törvényhatósági bizottság közgyülése a Szent Imre-ünnepségek rendezőbizottságának a rendelkezésére bocsátott.* A főváros képviseletében *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester és *Berczel* Jenő alpolgármester vettek részt a különböző ünnepségeken és összejöveteleken. Nem kétséges, hogy az ünnepségek sikere országos vonatkozásokban is jelentkezni fog. Erről a sikerről beszél *Berczel* Jenő alpolgármester, akit megkértünk arra, hogy tapasztalatait ismertesse.

Berczel Jenő alpolgármester a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— A Szent Imre-ünnepségek jelentőségét bizonyitja egymagában az a tény is, hogy *hat biboros jelent meg Budapesten.* Hat biboros nem szokott megjelenni a legfényesebb ceremóniákon sem, legföljebb a pápa nagy ünnepségein, ahol a Szent Atya is jelen van. Emelte az ünnepségek fényét és bensőséges hatását *Sincero magatartása.* Mindenkit meglepett, hogy *a pápa követe több izben is magyar nyelvü beszédeket mondott.* Az egyik alkalommal teljes tiz percen át magyarul beszélt, anélkül, hogy beszédét olvasta volna. Nagy megtiszteltetés és kitüntetés ez számunkra, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy egy *aggkorban lévő főpapról van szó, aki nem restellte a fáradtságot és megtanult magyarul, hogy a pápa őszentségét nálunk minél méltóbban és minél inkább megörvendeztetőmódon képviselje.* Belőlünk a pápa követének ez a megtisztelő eljárása csak a legnagyobb nagyrabecsülést váltja ki. *Bizonyiték ez abban a tekintetben, hogy milyen szeretettel viseltetik Magyarország iránt.*

— Ami a külföldi egyházi előkelőségeknek budapesti látogatását illeti, *bizonyosra lehet venni, hogy országos vonatkozásban kitünő eredményeket fogunk elérni azoknak a tapasztalatoknak az alapján, amiket ezek a külföldi egyházi főfunkcionáriusok nálunk szereztek.* Merem állitani, hogy mai szerencsétlen helyzetünkben jó barátokat szereztünk ezekben az egyházi előkelőségekben, akik mind saját szemükkel tapasztalhatták, hogy *milyen óriási igazságtalanságot követtek el ezzel a kulturált nemzettel szemben.* Nem kétséges, hogy itteni helyszini tapasztalataik alapján szószólói lesznek a mi igazságunknak. Ahányan csak nálunk megjelentek, *a legteljesebb meggyőződést szerezhették abban a tekintetben, hogy mi egy kulturált, dolgozó nemzet vagyunk, amelyet olyan igazságtalanság ért, amire még a világtörténelemben nem volt példa.* Hallottam például a francia képviselőház egyik tagjának a beszédét. *Ez a francia képviselő annyi tüzzel és szeretettel beszélt mirólunk, hogy mindnyájunkból, akik ezt hallottuk, csak a legnagyobb boldogság érzetét váltotta ki,* mert egészen bizonyos, hogy *ez a francia képviselő, ha hazamegy, nem fogja megváltoztatni rólunk alkotott véleményét.*

— De magára a főváros lakosságára és az egész nemzetre is *fölemelő hatással voltak ezek az ünnepségek.* Ugy a vallásosság, mint a hazafias gondolkodás és ilyen irányu nevelés szolgálatában *hatalmas lépést jelent a Szent Imre- és Szent István-ünnepségek sikere.*

A beszélgetés további során érdeklődtünk a főváros legközelebbi közmunka-programmjának az alakulásáról. *Fölemlitettük azokat a támadásokat,* amelyek a főváros vezetőségét érték olyan értelemben, hogy *a 69 millió pengő értékben megjelölt őszi beruházási munkálatok között egyetlen uj közmunka sem szerepel* és igy a fővárosnak ez az akciója *kevés sikerrel kecsegtet a munkanélküliség enyhitése szempontjából.* Ezekre a vádakra *Berczel* Jenő alpolgármester a következőkben felelt:

— Az a kérdés, hogy az ősz folyamán *tudunk-e munkát adni: igen vagy nem.* A feleletem erre a kérdésre az, hogy *igenis tudunk munkát adni és pedig igen jelentős összegek erejéig.* Költségvetési fedezetünk van 32 millió pengős közmunkák elrendelésére. Kölcsönből pedig 37 millió pengő áll rendelkezésünkre. *Összesen tehát 69 millió pengő értékü beruházási munkálatok lesznek az ősszel folyamatban.* Ez a tény nagy megnyugvást fog hozni, mert ezeknek a közmunkáknak a kiadása *munkabérben is tekintélyes összeget jelent.* Márpedig ezen az alapon a munkanélküliségnek minden körülmények között enyhülnie kell. *A Honvéd- és Markóutcák sarkán házat épit* a Beszkárt. Már ki is adtuk az összes munkálatokat másfélmillió pengő értékben. *Folynak az uj szeretetház épitkezésének munkálatai is, ezekre négy millió pengőt forditunk.* Az élelmiszer nagyvásártelep épitkezései 4 és fél millió pengő értékben folyamatban vannak, *további négy millió értékü munkálatok az ősz folyamán várnak kiadásra.* A Garay-téri piac rendezésére 1,100.000 pengőt vettünk fel, de a tervek ugy módosultak, hogy ezek a munkálatok végeredményben 1,900.000 pengő értéket képviselnek. A legelső őszi törvényhatósági tanácsülés már abba a helyzetbe kerül, hogy *a munkálatokat elrendelheti és vállalatba adhatja. Templomépitésekre egymillió, iskolaépitésekre hárommillió pengő áll rendelkezésre.* Ezek még csak ezután kerülnek vállalatba. *A különböző tatarozások és javitások 572.000 pengőt képviselnek.* A Beszkárt különböző beruházási munkálatai, melyek uj vonalak épitését és vágányok áthelyezését célozzák, 2,286.000 pengőt tesznek ki. A Rákóczi-uton a középre helyezzük át a sineket és ugyanakkor ujra burkoljuk az utestet. Ez a munka 600.000 pengőt képvisel.

Arra a kérdésre, hogy *a főváros folytatja-e a lakásépitési akciót, a következő választ kaptuk:*

— *A főváros nem épithet uj lakásokat, mert nincs pénze.* Nincs más pénzünk, mint amit a költségvetés nyujt, vagy amit kölcsönképpen vehetünk fel. *A költségvetésbe ilyen cimen tételt nem állithatunk be, ujabb kölcsönt pedig egyelőre nem vehetünk fel.*

— Ami a beruházási munkálatok végrehajtásának meggyorsitását illeti — folytatta Berczel alpolgármester — *a polgármester ur szigoru rendeletben utasitja az ügyosztályokat gyors intézkedésre.* A rendelet ugy szól, hogy a polgármester ur *elvárja és reméli, hogy mindenki, aki hitelek fölött rendelkezik, megértéssel fogadja azt az óhajtást,* amely szerint minden beruházási munkálatot a lehető legrövidebb időn belül, *de még ebben az évben vállalatba kell adni. A polgármester a rendeletben kijelenti, hogy személyesen kivánja ellenőrizni e munká-*

Hortobágyi juhtúró
Mindenütt kapható! Termeli:
ORSZ. MAGY.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

latok sürgős kiadását és ezért utasitja az összes illetékeseket arra, hogy minden két hétben irásbeli jelentést tegyenek arról, hogy milyen munkálatokat, milyen fedezet terhére, milyen összeg erejéig adtak vállalatba. Ezt a jelentést minden két hétben automatikusan meg kell tenni és ki kell terjeszkedni a jelentésben annak a körüménynek a részletezésére is, hogy a vállalkozók ezeknek az uj munkálatoknak a kiadása révén augusztus 1-től kezdve *hetenként hány munkást alkalmaztak és hetenkint milyen összegü munkabért fizettek ki.* A polgármester ur ugyanis ismerni akarja azt a hatást, amit a közmunkák elrendelése vált ki.

Berczel Jenő alpolgármester végül közölte munkatársunkkal, hogy azok a hirek, amelyek a fürdőüzemek deficitjéről szólnak, tulzottak. *A bevétel a kedvezőtlen időjárás miatt valóban csökkent.* Bonyodalmak bekövetkezéséről azonban szó sem lehet. A hullámfürdőnél például a bevétel fedezi a teljes rezsit, sőt az amortizációs költségeket is. Legföljebb arról lehet szó, hogy kevesebb lesz a haszon, mint tavaly volt.

KROPSCH GÜNTHER
kézi tüzoltókeszülékek
Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2. sz.
Telefon: Jozsef 406-39
Gázoltók
Kaboltók
Poroltók
Vizoltók
Magyar gyártmány

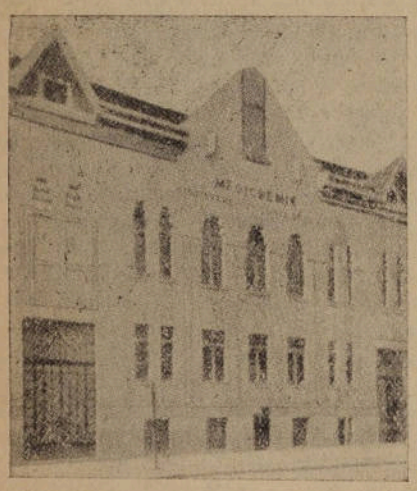

A Medichemia Gyógyszerkészitmények Gyára R.-T.
Hölgy-utcai gyártelepe

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c
Telefon: Automata 510—71.

Az Elektromos Müvek épitkezései

A „Belváros" alállomás és a Hungári-köruti transzformátor állomás

Az utóbbi évek gazdasági válságának szomoru idejében kétszeresen jóleső érzéssel emlékezünk meg az Elektromos Müvek igazgatóságának kiváló tevékenységéről, mely felismerve Budapest áramszolgáltatásának világvárosi nivóntartásának követelményeit, hatalmas, nagyarányu épitkezéseivel és beruházásaival egyuttal a pangó épitőipar és rokonszakmák segitségére sietett, ezzel ezer meg ezer munkáskéznek adott kenyeret.

A székesfőváros állandóan növekvő áramfogyasztása ellátásának biztonsága, valamint az áramtermelés gazdaságosságát célzó, az Elektromos Müvek által az utóbbi időben végrehajtott beruházások, illetve épitkezések egyike a központi városháza udvarán felépitett „Belváros" alállomás, másika pedig a városliget mögött, a Hungária-körúton épitett uj transzformátorállomás.

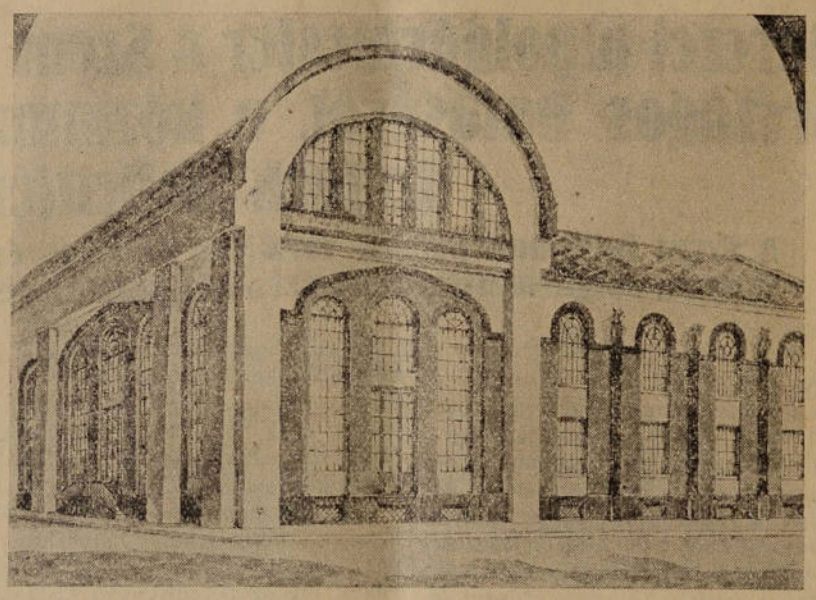

Belváros alállomás

A „Belváros" alállomás — melynek gépei 1928. év tavaszán kerültek üzembe —, hivatása az, hogy az egyenáramu hálózatot ellátó Berzenczei-utcai állomások, ugy ezen uj alállomás is rendelkezik áramtartalékolás céljául szolgáló akkumulátor teleppel. Ezt a telepet ugy épitették meg, hogy esetleg üzemzavar esetére az alállomás teljes gépteljesitményének megfelelő mennyiségü áramot tud cca félórán keresztül szolgáltatni. A telep 144 akkumulátor cellából áll. A töltésre külön gépcsoport szolgál.

A kelenföldi áramfejlesztő telepről az 50 periodusu, háromfázisu 10.000 Volt feszültségü ugynevezett primer áram három kábelen keresztül jut az alállomásba. Ezek közül egy kábel tartalékul szolgál. Mindegyik kábel két gépcsoport teljes szükségletének ellátására van méretezve.

A kelenföldi nagy feszültségü áramot a fentebb leirt átalakitó gépcsoportok 2×135 Voltos egyenárammá alakitják át.

Az átalakitott egyenáram a főgyüjtő sinrendszerről leágazó 18 u. n. tápkábelen keresztül kerül ki a fogyasztókhoz. Minden ilyen tápkábel külön-külön au-

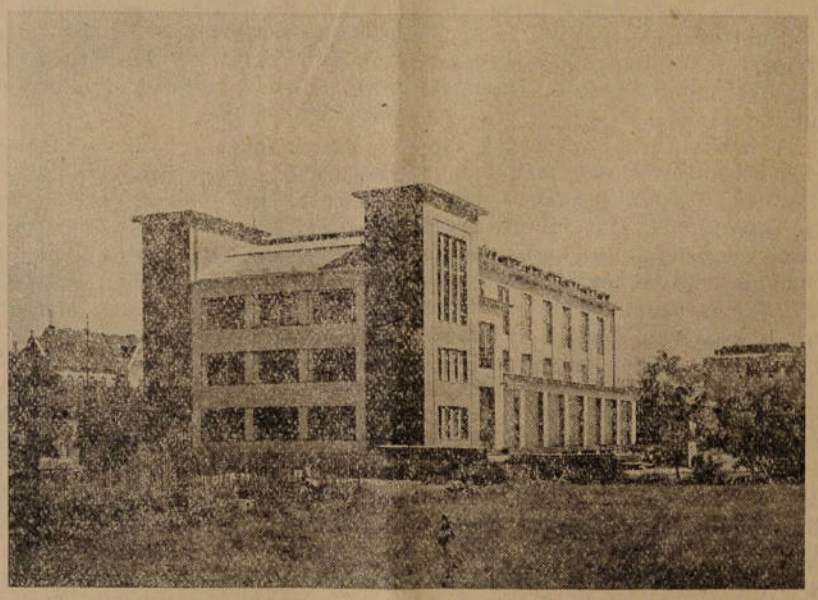

Hungária-köruti transzformátor állomás

áramfejlesztő telep helyett az Elektromos Müvek telepei közül a legjobb hatásfokkal dolgozó kelenföldi áramfejlesztő telepről tápláltassék.

Ezen alállomás három átalakitó gépcsoport befogadására készült, melyek közül egy tartalékul szolgál. Eddig két gépcsoport lett felállitva és üzembe helyezve.

Egy ilyen átalakitó gépcsoport egy háromfázisu, 10.000 Volt feszültségü, 50 periodusu váltakozó áram által meghajtott synchron motorból és a vele közvetlenül kapcsolt mellékáramkörü egyenáramu dynamóból áll, mely utóbbi 1500 kilowatt teljesitményü és 500 percenkénti fordulatszám mellett 2×135 Voltos egyenáramot termel. Mindegyik gépcsoporthoz tartozik azonkivül egy-egy gerjesztő dynamó és egy háromfázisu asynchron inditó motor.

Miként a többi ilyen egyenáramu altomatikus maximal kikapcsolókkal van ellátva, amelyek 600—1200 ampere között állithatók be.

A Hungária-köruti transzformátorállomás rendeltetése az, hogy az 5000 és 10.000 Voltos hálózatok, valamint az egyenáramot adó Murányi-uccai átalakitó állomás részére a legjobb hatásfokkal dolgozó kelenföldi áramfejlesztő telepről juttasson el áramot.

A kelenföldi telpről 30.000 Voltos áram érkezik kábeleken ezen transzformátorállomásba. Az áram átalakitására 4 darab 5000 KVA és 3 darab 3000 KVA teljesitményü transzformátor szolgál. Az előbbiek 10.000 Voltra, az utóbbiak 5000 Voltra transzformálják a kelenföldi 30.000 Voltos háromfázisu áramot. Az állomás összteljesitménye 18.500 kilowatt.

Ezen transzformátorállomás is az elektrotechnika legujabb módszerei szerint épült és teljesen korszerü. Az egész állomás kezelése egy helyről, az u. n. „vezénylőterem"-ből történik. Ide futnak össze az összes müködtető kábelek, amelyek segélyével az épületben elhelyezett kapcsolóberendezések, u. n. olajkapcsolók, szakaszkapcsolók egyszerü gombnyomásra a motorikus távhajtások utján müködésbe hozhatók.

Itt vannak a jól megvilágitott és igy jól megfigyelhető müszerek, ampere- és voltmérők, hang- és fényjelzéses távhőmérők, földzárlatjelzők stb. Itt vannak továbbá elhelyezve a kapcsolási sémák is, amelyek átnézetes képet adnak az állomás kapcsolóberendezéséről, a pillanatnyi kapcsolási helyzetekről és igy nagymértékben megkönnyitik a kezelőszemélyzet munkáját.

A távhajtások müködtetéséhez, továbbá biztonsági világitáshoz szükséges egyenáramot az állomáson felszerelt akkumulátortelep szolgáltatja, amelynek töltésére külön motordinamó szolgál.

Az I. emeleten elhelyezett sulyos olajkapcsolóknak a cellákból való ki- és beszállitására külön e célra készült kocsiszerkezet szogál, mellyel könnyüszerrel szállithatók az olajkapcsolók esetleges meghibásodás esetén a teherfelvonó segélyével a földszinten elhelyezett mühelybe.

Az állomásban felszerelt gépiberendezések közül a nagyteljesitményü olajkapcsolókon kivül — melyeket még hazánkban nem gyártanak — minden a hazai ipar terméke.

Mindkét állomást a Ganz és Társa r. t. Villamossági Gyár rendezte be.

A fentiekben ismertetett állomások épitésével az Elektromos Müvek nagy lépéssel haladt előre a főváros áramellátásának biztonsága és áramtermelés gazdaságossága érdekében kifejtett munkájában.

*

Fenti két épitkezés Bierbauer Virgil dr., okl. épitész tervei és felügyelete alapján készültek, kinek irodája a munkálatokról a következőkben volt szives informálni:

A Belvárosi alállomás épitkezésének megszervezése önmagában is nagy feladat volt. Müszaki szempontból a Városház udvarába kellett azt épiteni, de ott üres hely nem állott rendelkezésre. Végül sikerült a Tüzőrség megértő főparancsnokával olyképpen megegyezni, hogy egy uj modern tüzőrségi épület ellenében átengedi a régi katonai iskolában elhelyezett őrség telkét. Először tehát ezt épitettük fel. A régi istálló lebontása után foghattunk a kényes alapozási munkához, melyet módfelett megnehezitett az, hogy a mélységben, 6—7 méterrel a mai szint alatt még mindig roppant erősségü várfalmaradványokba ütköztünk. Az alapokat igen nagy gonddal kellett elkésziteni, mert hiszen a forgó transzformátorok (motordinamók) percenkinti 500 fordulata igen nagy igénybevételt jelent. Amint a földből kikerültünk, hamarosan elértük a három

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884—26.

Tökéletes tüzoltókészülék mindenféle tüz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tüzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

KRISZTIÁN SÁNDOR
szobrászmüterme
Budapest, VII. Gyarmat-u. 12. Telefon: Z. 70-88
Készit ugy saját, mint megadott tervek alapján: épület külső és belső figurális és dekorativ szobrászmunkákat, homlokzatdiszeket, belső stukkómennyezeteket, kandallókat, oszlopokat. Kerti disztárgyak, diszpadok, pergolák, virágtartók, diszkutak, siremlékek stb. elsőrendü tartós fagyálló mükőből, mintakertemben állandóan megtekinthetők.

emeletsoros vasbetónépület főfalegyenét, amely fölé azután a 13 méteres vasbetónboltozatot emeltük. Az épitőmunka befejezése után ugyanannyi fáradtságot okozott az épület belső kiképzése. Ugyanis a végtelenül komplikált vezetékrendszerek, gépfelállitások ugyszólván napról-napra uj feladatok elé állitották az épitészt. De ezenfelül az üzemvezetőség arra is igen nagy sulyt fektetett, hogy az épület ne csak megfelelő legyen, hanem minél tetszetősebb is. Az épitésznek tehát legnagyobb takarékossággal, minél formásabbat kellett épitenie.

A Hungária-uti alállomásnál a nehézségek megint más természetüek voltak. Mivel az Elektromos Müvek vezetősége épitkezéseinél mindenkor a végsőkig up to date kiván lenni, az elektromos téren bekövetkezett ujabb tökéletesedések az épitkezés munkábaadása után a terv teljes átdolgozását tette szükségessé. De ez az épületnek, nevezetesen az architekturának is hasznára vált. Mig a Belvárosi állomás még bizonyos archaisztikus, dekorativ vonásokkal bir, addig itt teljesen korszerü, okszerü és racionális architekturát lehetett teremteni. Nagy, egyszerü tömegeivel, minden feleslegesnek elhagyásával, olyan tömegek jöttek létre, amelyek joggal nevezhetők monumentálisoknak. Az épület belseje nagy áttekinthetőségével, fehér ragyogásával lepi meg a látogatót. A kommandóteremben a müszertábla fehér és barna márvány csillogása. Erezett gumipadozata nemes előkelőséggel hatnak. A megvilágitás ebben a teremben ugy nappal, mint éjjel tökéletes. Az alaprajz helyes megoldása révén a készüléktáblák vezetékekkel telezsufolt hátsó oldala ugyancsak ideálisan világos.

A most épülő kis gépmesteri lakóház a modern munkásházépités minden előnyét valósitja meg.

A „Belváros" alállomás föld-, kőmives-, betón- és elhelyezőmunkáit **Szüts Jenő** épitész végezte. Maga az épület rendkivül érdekes nagy fesztávolságu vasbetón-ivszerkezet, még pedig a legnagyob, amely az utóbbi évtizedekben hazánkban készült. Kivitele erősen próbára tette a kiváló Szüts mérnök közismert és kipróbált tehetségét, amely tökéletesen érvényesült a szakemberek által is megcsodált preciz és bravuros munkában.

A lakatosmunkákat a szakma legkiválóbb reprezentánsainak egyike, **Lepter János** lakatosárugyára készitette olyan precizitással és olyan tetszetős kivitelben, hogy munkája a szakértők megállapitása szerint a magyar ipar legtökéletesebb produktumai közé tartozik.

Az alállomás bádogosmunkáit a magyar bádogosipar egyik legelőkelőbb és legrégibb cége, a hatvanéves multtal biró **Böhm József** cég végezte. A hatalmas épület ives homlokzatainak vörösréz burkolati munkái mind iparművészeti remekek, még a laikus nézőt is bámulatba ejtők. Az összes többi bádogosmunkák legszakszerübb és speciális kivitelével az illetékes tényezők legteljesebb megelégedését érdemelték ki.

A Hungária-köruti alállomás bádogosmunkáit egy a szakmában uj cég, **Kvilla Gyula** készitette. Ez a cég rövid hat esztendő alatt a minuciózitásig tökéletes munkájával és annak müvészi, izléses és szolid kivitelével a bádogos szakma legkiválóbbjai közé küzdötte fel magát. Itteni produkciója méltán sorakozik a Rimamurányi Vasművek salgótarjáni épitkezéseinél és sok más köz- és magánépitkezésnél alkotott műveihez, melyek mindegyike a magyar bádogosipar egy-egy gyöngyszeme.

WEINGRUBER IGNÁC
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget

STRASSIL Szilikátút az olcsó modernizált makadámút
Siliphalt felületi kezelés teljes portalanitásra
VEGYITERMÉKEK RT. - JUST KORNÉL mérnök
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 29. SZ.

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszólli ásra küldök

Az árvaszék katasztrófális személyzet hiánya

Ágoston Géza dr. árvaszéki elnök nyilatkozata az árvaszék felhalmozott munkateljesitményéről, melyet a békebeli létszám alá csökkentett személyzet ellátni nem tud — November előtt szó sem lehet uj árvaszéki kölcsönök folyósitásáról — Tiz esztendeje mondotta ki a belügyminiszter a hivatásos gyámság megszervezésének szükségességét, de még mindig halogatják

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

A fővárosi árvaszék müködése a jelenlegi szomoru gazdasági viszonyok között megkülönböztetett figyelmet érdemel. Ugy a háborus idők késő következményei, mint a hadikölcsönök körül támadt bonyodalmak, valamint az általános gazdasági válságnak a társadalmi és családi életre gyakorolt káros hatása tekintetében egyaránt nagyjelentőségü és valóban nehéz feladatok teljesitése vár a fővárosi árvaszék minden egyes tagjára. Köztudomásu, hogy a fővárosi árvaszék a példátlanul nagyarányu munkaforgalmat még mindig békebeli státussal intézi és köztudomásu az is, hogy a *fővárosi árvaszék elnökének a személyzetszaporitásra vonatkozóan tett előterjesztései meghallgatásra még nem találtak.* Az *Uj Budapest* munkatársa hosszabb beszélgetést folytatott *Ágoston* Géza dr. kormányfőtanácsossal, az árvaszék elnökével és a beszélgetés során mindenekelőtt azt a kérdést vetette fel, hogy *mikor lesz már aktuális a hivatásos gyámság intézményének a felállitása és általában az árvaszéki személyzet szaporitására mutatkozik-e lehetőség. Ágoston* Géza dr. árvaszéki elnök a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Az árvaszék mindig a II. félévi jelentésben szokta az elmult egész esztendőben kiterjeszkedőleg megtenni a jelentését és az I. félévi jelentése csak a szükséges statisztikai adatokat és a miniszteri rendelettel előirt kérdésekre adott válaszokat tartalmazza. Ép ez oknál fogva a mostani jelentésemben is csak ezekre terjeszkedem ki és csakis lelkiismeretem megnyugtatása okából hangsulyoztam, hogy az ügyforgalom ismét 700 darabbal emelkedett és hogy *az évek óta kért személyzetszaporitásra tovább várni nem lehet.* Tudom jól, hogy a kormányhatóság megtiltotta a közigazgatási személyzet szaporitását, bár azt is tudom, hogy e tilalom alól a közelmultban is volt kivétel. Viszont ezzel szemben áll az a tény, hogy *a belügyminiszterium illetékes ügyosztálya az árvaszék fogalmazói személyzetének a kért uj állások megszervezésével való kiegészitését szükségesnek tartja* és helyesli, még pedig nemcsak ujabban, hanem már akkor, amikor a létszámcsökkentési törvény életbelépésekor — 1923 novemberében — az árvaszéknél az ügyeknek ülésekben való elintézése helyett az egyéni ülnöki elintézést rendelte el. Belátták odafenn, hogy *a. székesfővárosi árvaszék ügyforgalmát a főváros különleges gazdasági, társadalmi és szociális helyzeténél fogva, nyolc ülnök ellátni képtelen.* Csak az ülnöknek van ugyanis joga határozatot hozni, igy tehát az összes fogalmazók és jegyzők az ülnöknek tartoznak referálni és az ő ügyeikben is az ülnök hozza meg a határozatokat.

— A főváros mindennapi életében *mélyreható változások következtek be.* Nemcsak a lakosság száma szaporodott meg a sok menekült család bevándorlása folytán, hanem *egy egészen uj társadalmi helyzet állott elő, amely számtalan vonatkozásban érinti az árvaszék müködését.* Ebben a tekintetben elég a válópereknek köztudomás szerinti nagymérvü szaporodását emliteni. Ezzel a jelenséggel kapcsolatosan merülnek fel azok *a tartási, elhelyezési és láthatási kérdések,* amelyek mind olyan természetüek, hogy hatványozott mértékben veszi igénybe az előadók munkaidejét, nemcsak a hosszas tárgyalások következtében, amelyek egyéb ügyeknél ennyire nem szükségesek, hanem az ügyek természetszerü velejárójaként *az érdekelt felek érzékenységére, felizgatott lelkiállapotára való tekintettel is.* Ezekben az ügyekben az előadóknak nemcsak a türelme van a végsőkig próbára téve, hanem a legnagyobb mértékben lefoglalja ez a munka az előadónak minden idejét is.

— Ezt odafenn igen jól tudják, de ismerik ezt a helyzetet a törvényhatósági bizottságnak azok a tiszteletreméltó tagjai is, akik akár foglalkozásuknál fogva, akár az érdeklődésük alapján figyelmükre méltatják az árvaszéknél — csendben, de annál nagyobb intenzitással — folyó munkát. Már a két év előtti költségvetés tárgyalása során elfogadtak inditványokat a létszámemelés érdekében. Az elmult évi költségvetés pénzügyi bizottsági tárgyalása során *öt inditvány* hangzott el e tárgyban és mindeniket egyhangulag elfogadták. *A szervezés iránt azonban még nem történtek meg a kezdeményező lépések,* mert azt kértem, hogy addig is, amig a szervezés bizottsági tárgyalása megindul, *legalább egy pár ideiglenes fogalmazói állás vétessék fel a költségvetésbe, a megszervezendő állások terhére.* Hangsulyozom, hogy az árvaszékre nézve a kért uj állások megszervezése elodázhatatlan. Ezt *felelősségem teljes tudatában mondom.* Hogy az árvaszékkel kivételt kell tenni, elég annyit kiemelnem, hogy az *árvaszék jelenlegi személyzete a hivatal munkaterhéhez viszonyitva alacsonyabb, mint a háboru előtt volt.* Az 1911. évi nagy státusrendezés az általános közigazgatásnál az ügyosztályok számát 10-ről 16-ra emelte. Ezzel szemben az árvaszéknél a státusrendezés még egyetlen dijnoki állással való szaporitást sem hozott.

— Éppen ilyen a helyzet a *hivatásos gyámság megszervezésénél is,* amelyre vonatkozólag a belügyminiszterium kebeléből kiküldött bizottság alapos vizsgálata után még 1920-ban kimondotta a belügyminiszter ur, hogy *szükséges intézmény és mielőbb meg kell szervezni.* Az első években az ország szerencsétlen helyzetére való tekintettel nem mertem a kezdeményező lépéseket megtenni. Később arra határoztam magamat, hogy fokozatosan, *évről-évre igyekszem egy-két hivatalnoki állásnak a költségvetésbe való beállitásával előrehaladni.* Ez sem sikerült, *csak az első évben.* Azóta minden ilyen irányu előterjesztésem nem nyert meghallgatást, pedig ezt az intézményt, amelynek elsőrangu szociális fontossága van és amely a nyugati államokban, különösen Németországban már évtizedek óta áldásosan müködik és amelyet a fővárosi árvaszék 20 esztendővel ezelőtt *épp az én javaslatomra* hivott életre — természetesen csak ideiglenes jelleggel — most véglegesen meg kell szervezni már csak azért is, mert a polgári törvénykönyv javaslata is számol már ezzel az intézménnyel. Én ebben a tekintetben nagy várakozással tekintek az *uj törvényhatósági tanács döntése elé* és erős a reményem, hogy kérésemet, amelynek előterjesztésénél csak másodsorban vezetnek engem az árvaszéki tisztviselők érdekei, elsősorban egyetemes és szociális érdekek, — *a tanács meg fogja hallgatni.*

Az árvák hadikölcsönvalorizációjának a lehetőségéről és az e kérdésben kialakult gyakorlatról Ágoston árvaszéki elnök ezeket mondotta:

— A hadikölcsön segélyezések tekintetében örömmel kell megállapitanom, hogy a belügyminiszterium, amely az árvák és gondnokoltak segélyezését illeti, a *legnagyobb jóindulattal kezeli ezt a kérdést.* Az egyenlő elbánás elve alapján minden kiskoru és gondnokolt a maga kötvénytömegének megfelelően arányos és elég tekintélyes segélyben részesül, — tekintet nélkül anyagi helyzetére. És ez az igazság, mert ezek a kölcsönjegyzők annakidején nem voltak cselekvőképesek, ők tehát még kevésbbé szenvedhetnek anyagi kárt. Ez alapon remélhetjük, hogy — ha majd az ország gazdasági állapota meg fogja engedni a valorizációt, — a kiskoruak és gondnokoltak ismét méltányosabb elbánásban fognak részesülni.

Érdeklődtünk a *gyámpénztári kölcsönök iránt* is. A következő választ kaptuk:

— *Sajnos,* az árvaszék még mindig nincs aban a helyzetben, hogy a gyámpénztári kölcsönöknek hónapokkal ezelőtt abbahagyott folyósitását ujra megkezdje. Egy év óta, amióta az uj gyámpénztári kölcsönszabályrendelet életbelépett, az *árvaszék 3.236.000 pengő kölcsönt utalványozott.* Ha tekintetbe vesszük, hogy ezalatt az idő alatt csak a legnagyobb nehézségekkel lehetett bankkölcsönt kapni, ez nem mondható értéktelen segitésnek. De épp a gyámpénztárnak ez a nagyarányu igénybevétele eredményezte azt, hogy *alig háromnegyed év alatt kiment az a pénzösszeg, amely a szabályrendelet értelmében jelzálogkölcsönökben kihelyezhető volt.* Ez volt az oka annak, hogy juniusban az árvaszék teljes ülése ugy határozott, hogy egyelőre — *de legalább novemberig* — nem ad ujabb kölcsönt. Minthogy az a remény, amelyet ehhez a szüneteltetéshez füztünk, hogy tudniillik ezalatt *jelentősebb összegek folynak* be a gyámpénztárba, *nem váltak be* és még jelenleg is az a helyzet, hogy kihelyezhető pénz felett nem rendelkezünk, ezt a terminust kénytelenek leszünk az év végéig kitolni.

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FŰTÉS-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

Hirek

A törvényhatósági tanács első őszi ülése. A törvényhatósági tanács legközelebbi ülésének az összehivásáról még nem döntöttek. A Szent Imre- és Szent István-ünnepségek ideje alatt *a főváros vezetőinek tekintélyes része Budapesten tartózkodott*, a törvényhatósági tanács több tagja azonban még nem érkezett haza. Ilyen körülmények között *csak szeptember első hetében hivják össze a törvényhatósági tanács legközelebbi ülését.* Ezen az ülésen mindenekelőtt a főváros őszi beruházási programmját fogják tárgyalni. Ennek a tanácsülésnek kell döntenie a Garay-téri piac munkálatainak a kiadásáról.

Kéthetenként tanácsi értekezletek lesznek. Az uj fővárosi törvény megszüntette a *tanács régi intézményét.* Mivel azonban a városházi adminisztrációban bizonyos zökkenők állottak be, amelyeknek az *elsimitását a további gyakorlat folyamán sem lehet várni, Sipőcz* Jenő polgármester elhatározta, hogy *a tanácsülések rendszerét uj formában megujitja. Hir szerint tanácsi értekezlet* lesz ezeknek az üléseknek a neve és ilyen értekezletet minden második héten tartanak, hacsak a folyóügyek felszaporodása nem teszi majd indokolttá a gyakoribb ülésezést.

Aktuális a Hév megváltása. A *főváros közlekedési bizottsága szeptember elején tartja legközelebbi ülését.* A legutóbbi ülésen a HÉV megváltásáról tárgyaltak és akkoriban ugy határoztak, hogy az eddigi vizsgálatok egész anyagát *megküldik a bizottság összes tagjainak* — áttanulmányozásra. Ez már hetekkel előbb megtörtént, ugyhogy a döntést a legközelebbi ülésen már meg lehet hozni. *Kozma* Jenő, a közlekedési bizottság elnöke *még külföldön van,* de augusztus utolsó napjaiban hazaérkezik és intézkedik a közlekedési bizottság ülésének az összehivásáról.

Szeptember közepén megnyilik a főváros uj bakteorológiai intézete. A főváros közegészségi ügyosztályának előterjesztésére és hosszabb küzdelme után *a főváros törvényhatósági bizottsága 300.000 pengőt szavazott meg az uj bakteorologiai intézet megépitésére.* Az épitkezési munkálatok már befejeződtek, *az uj intézetet most rendezik be.* A berendezés munkálatai is befejezéshez közelednek, ugyhogy — mint *Némethy* Béla tanácsnok munkatársunknak kijelentette — a megnyitásnak már nincs akadálya. *A megnyitás napjáról a jövő héten döntenek.* Hir szerint az uj intézet szeptember közepén nyilik meg. Az uj bakteorológiai intézetben ut nyilik a fertőző betegségek legalaposabb tanulmányozására és a preventiv eszközöknek az alkalmazására.

Az Underwood irógépeket képviselő Pirkner Ödön áthelyezte üzletét a Nádor-utca 11-ből Gróf Tisza István-utca 22. szám alá. Telefon: A. 843-22. Az Underwood-on kivül Marchant amerikai és Dacit svéd számológépek képviseletével is foglalkozik. Minden irodai gépek javitására és karbantartására legmodernebb műhellyel rendelkezik.

Glattfelder püspök, Szőke Gyula dr. és Nagy Ferenc Marienbadban.

Albertfalva község Budapesthez akar csatlakozni. A jövő héten ennek a községnek népes küldöttsége keresi fel *Sipőcz* polgármestert, *Ripka* főpolgármestert és *Scitovszky* Béla belügminisztert, hogy *a csatlakozást ne akadályozzák meg.* A fővárosi pártok vezetői pártkülönbség nélkül helyeslik ezt a mozgalmat és igy valószinü, hogy *Albertfalvát és területét még ebben az évben a fővároshoz fogják csatolni.* Ezzel a mozgalommal kapcsolatban szó van arról is, hogy *a főváros közigazgatási területét ujból megállapitsák,* mert különösen a Kelenföld irányában különböző komplikációkat okoz a jelenlegi vámvonal. *Szó van arról is, hogy a Közmunkatanács hatáskörét kiterjesztik a pestkörnyéki városokra és községekre is.*

Szenzációs ujdonságok a Lingel-butorgyár kulisszái mögött. A közismert és európai hirü Lingel butorgyár uj, szenzációt keltő meglepetéssel szolgál. T. i. a Rózsa-utca 4. szám alatti telepén minden képzeletet fölülmuló 120 teljesen berendezett mintaszobából álló remek butorkiállitást rendezett.

A rózsa-utcai kiállitáson láthatók a cég pillangó-utcai modern berendezésü gyártelepének **kiváló művészi értékü, legujabb tervezésü luxusbutorai,** gyönyörü teljes ebédlő, háló- és uriszoba berendezései 1600 pengős szenzációsan olcsó ártól kezdve felfelé.

A meglepetésszerü ujdonságok közül különösen ki kell emelni a cégnek különféle szinekben festett és lakkozott, tetszetős kivitelü **konyhaberendezéseit,** legujabb tipusu **összerakható könyvszekrényeit, modern ágydivánait.**

Külön figyelmet érdemel a modern kárpitozás legujabb vivmánya: a Lingelféle molymentes rugózásu **„Antimoly" ülőbutor,** amely olcsóságánál, kényelménél, higiénikus és tartós voltánál fogva minden eddigit fölülmul.

Általánosan megállapitható, hogy a Lingel-butorgyár olcsó pénzért, kedvező fizetési feltételek és teljes garancia mellett a legjobb minőséget szállitja.

Rieder Ottó rádió és villanyfelszerelési cég, IV., Irányi-utca 20. szám, most ünnepelte fennállásának negyven éves jubileumát. Nevezett cég a királyi vár, több állami és városi intézmény szerződéses szállitója, azonkivül a Szent Imre hajók diszvilágitása is a cég munkáját dicséri.

A patkány

Mindig akad valami érdekesség a városházán, ami elragadja, néha talán kissé messze is, a polgári fantáziát. Ezek az érdekességek azután felöltöztetve a nyári szenzációkat kereső ujságirók csillogó jelzőivel, szerte a csonka hazában foglalkoztatják a kemény magyar koponyákat. Igy például a közegészségügyi ügyosztály azon terve, hogy osztrák mintára patkánynapot rendez, amikor is ugy a hatósági épületek és a közterületek patkányait kiirtják, valamint a háziurakat is irtásra kötelezik, máris visszhangot vetett az ujságolvasó közönség körében és a közegészségügyi osztályt elárasztják a patkányirtásra vonatkozó különbnél különb ötletek. A közegészségi ügyosztályban több száz patkányirtási ajánlat fekszik, amelyek boldog eszme-tulajdonosai természetesen meg akarnak gazdagodni az általuk proponált, egyedül hatásos patkányirtási módszerrel.

Az egyik ilyen ajánlat beküldője egy becsületes miskolci csizmadiamester volt, aki levelet irt a tekintetes fővároshoz, közölvén, hogy az ő birtokában van az egyedül bizonyos patkányirtási módszer, amelynek segitségével hajlandó jó pénzért Budapest összes patkányain a halálos ítéletet végrehajtani. Leveléhez állitólag válaszbélyeget is mellékelt, mivel azonban az ügyosztályi referens a megigért válaszbélyeget nem találta, válaszolatlanul hagyta a titokzatos beadványt, azt irattárba tevén. Nagy volt azonban az ügyosztály megrökönyödése, amikor a csizmadiamester néhány nap mulva személyesen is megjelent, mint ő mondotta, egyenesen Miskolcról jött, még pedig gyalog, hogy hát itt vón és bármikor készen áll a munka megkezdésére.

Felvilágositották a nemes lábtyümüvészt, hogy ez nem kaptafa, ehhez érteni kell és a patkányirtási probléma New-Yorktól—Ujzelandig foglalkoztatja a tudósokat, olyan szert, amelyik tökéletesen és maradéktalanul kirtaná a patkányokat, még senki se talált. Ha azonban a mester elárulja a nagy titkot, aminek segitségével kiirtja a patkányokat és a főváros által vezetendő kisérletek eredményekkel járnak, lehet a dologról beszélni.

— Csak nem gondujja az ur, hogy bolond leszek elárulni a titkomat! Tessék megbizást adni, én a patkányokat kiirtom, de a titkomat nem árulom el soha.

Természetesen utjára bocsátották a jámbor csizmadiát, aki után egy másik ajánlattevő érkezett rögtön, még pedig személyesen, egy magasrangu katonatiszt személyében. A pléhgalléros öreg hadfi, az irtás feltételéül azt kötötte ki, hogy az irtás nyolcnapos időtartamára a főváros egész területén ki kell lakoltatni a pincéket, földszinti üzlethelyiségeket és lakásokat. Nagyon haragudott a nyugalmazott törzstiszt ur, amikor aperte kijelentették, hogy ajánlata elvi okokból elfogadhatatlan.

A legfantasztikusabb ajánlat azonban egy mérnöktől származik, aki szerint a főváros összes patkányait tiz napig etetni kell lisztte és cukros vizzel, sok cukros vizzel, hogy a patkányok a lisztre sok vizet igyanak. Tiz nap mulva azután a lisztet észrevétlenül ki kell cserélni gipsszel. A patkányok megeszik a gipszet, vizet, sok vizet isznak rá, a gipsz a gyomrukban összeáll és megkeményedik és Budapest összes patkányai ugy elhullanak, mint ősszel a légy...

A közegészségi ügyosztályban az utóbbi terv tetszik a legjobban, annak kivihetőségét illetően azonban előbb szaktanácsot fognak kérni az angyalföldi állami elmegyógyintézet igazgatóságától.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete

Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.

Szív- és vérbetegek külön osztálya

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja MANGLITZ FERENC Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

HLATKY JÓZSEF
okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395—78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KÁROLY-KÖRUT 13, I. EMELET
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

SHELL BENZIN OLAJ

Alapitva 1868.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FABURKOLAT
BUDAPEST, VII., Gizella-ut 31. sz.
Telefon: Aut. 982-20 Zugló 69-07.

Alapitva 1895 RIEDER OTTÓ Tel. Aut. 837—07
villamosberendezési vállalat,
műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára A. B. C. tagoknak hat havi hitel
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-U. 20

Szemfedő, müvirág és temetkezési cikkek
gyári raktára SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
Üzem: Bpest, I., Lágymányosi-u. 9.
Iroda: I., Gellérthegyi-utca 11. Automata 537—12.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 36.
TELEFON: Lá 2-32

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASARUGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333—60
Hid- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü füzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzárak, kovácsáruk stb.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-u 2.

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bel. cég. hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

Mátyássy Antal és Fia
Cégtulajdonos: MÁTYASSY REZSŐ
MÁZOLÓ- FESTŐMESTER
Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
műkőáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

Munkácsy Ernő
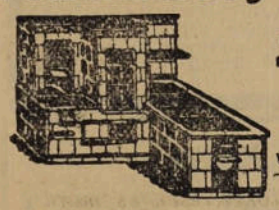
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rózsa utca 29
Tel.: J.312—80

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Telefon: Automata 829—23 és Automata 817—92
Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu
A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Útépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics(Dorieso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállitását, továbbá a „Warrenita Bitulithic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J. 382-27. BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 18.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Ut-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-86

Kiadó lakások!
Bimbó-utca 1—3—5. szám
(szemben a Statisztikai Hivatallal)
egy-egy 3-, 4- és 5 szobás lakás hallal,
ugyanitt üzlethelyiségek
Margit-körut 43. sz. házban
4 szobás lakás hallal
Elegáns kivitel. Olcsó bérek!
Bővebbet a helyszinen vagy telefonon: A. 29-29.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35
Telefon: József 429—43.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek

az I. ker. Hidegkuti-ut 107. sz. alatti „vitéz nagybányai Horthy Miklósné" gyermekotthon VI. sz. épületében szükséges központi melegvizfütőberendezési munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fentebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 P-ért kaphatók 1930. évi augusztus hó 14-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV. ker., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges fevilágositás megszerezhető Frischfeld Ede müszaki tanácsos előadónál, a Központi városháza III. em. 328. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi szeptember hó 1-én (hétfőn) délelőtt fél 10 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. emelet 350. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. emelet 354. szám) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi augusztus hó 11-én.

A polgármester rendeletéből:

Wossala s. k.
müszaki főtanácsos.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a VII. ker. Miskolci- és Czobor-utcák sarkán épülő elemi iskola

butorberendezési munkáira.

A bánatpénz tekintetében a fennebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenkint 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi augustus hó 15-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Kauser Andor (I., Eszéki-u. 9/11.) tervező müépitésznél vagy az előadónál, a Központi városháza II. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi szeptember hó 3-án (szerda) délelőtt ½10 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930 augusztus 8.

A székesfőváros polgármestere.

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
épület- és műlakatosok, redőny és napellenző gyára
BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.
Telefon: Aut. 852—59-
Készitményei: Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitelben. Elsötétitő berendezések, kézi és motorhajtásra. Szinházi vasfüggönyök
Vasszerkezetek, épület- és műlakatosság.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek az I. ker., Hidegkuti-uti 107. sz. alatti „vitéz nagybányai Horthy Miklósné" gyermekotthon I. sz. épületében szükséges

központi melegvizfütőberendezési munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenkint 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi augusztus 14-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Frischfeld Ede müszaki tanácsos előadónál, a Központi városháza, III. emelet 328. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok

1930. évi szeptember hó 1-én (hétfőn) délelőtt ½10 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930 augusztus 11.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros iskolái részére szükséges

iró- és rajzeszközök (papir, füzetek, rajzpapir, irón, toll stb.) szállitására.

Az ajánlathoz szükséges nyomtatványok: az általános és részletes feltételek, valamint ajánlati ürlapok Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV. ker., Központi városháza, III. udvar) kaphatók, hétköznapokon d. e. 8 és 12 óra között. Ugyanott a részletes szóbeli felvilágositások megadatnak. Ezenkivül megtekinthetők a kiirt cikkek minőségi mintái is. Az ajánlatokat

1930. évi augusztus hó 30-ik napján, d. e. 11 óráig

kell a Budapest székesfőváros központi anyagszertár hivatalában beadni. A jelzett határidőn tul benyujtott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A beérkezett ajánlatok 1930. évi augusztus 30-án d. e. 12 órakor fognak az anyagszertár fentjelzett hivatalos helyiségében nyilvánosan felbontatni, amikor az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

A főváros polgármestere.

SIMKO ANTALNÉ
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ
ÜVEG-ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-61

Szivós László ácsmester, készit egyszerü és speciális ácsszerkezeteket
Bpest, IX., Üllői-út 63. Telefon J. 300-07.

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-ut 7

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Lingel butorgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 4—6.
Művészi kivitelü széria és luxus butorok állandó kiállitása: Összerakható könyvszekrények, molymentes „Antimoly" ülőgarniturák, motornélküli vitorlázó repülőgépek.

OZALID
fénymásolás száraz uton
A porosz pénzügyminiszter a német kataszteri hivatalok részére elrendelte az Ozalid száraz fénymásolás kizárólagos használatát.
KUNSTÄDTER VILMOS
világszab. Ozalid száraz fénymásolás magyarországi képviselete.
Központ: VIII. József-krt. 7. Tel.: J. 300—58
Fiók: I., Budafoki-ut 9. sz. Tel.: J. 385—20
Gyár: VIII., Conti-utca 38. Tel.: J. 308—33

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

SÁNTHA JÓZSEF
tőrv. bejegyzett iparművész, lakberendező és kárpitosmester
IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 6—7.

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva: 1918.

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktűzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

Három egybeforrott fogalom:
Dus választék
Kedvező bevásárlás
Leipzigi vásár
1600 árucsoport,
9600 gyáros és nagykereskedő 24 országból; azonkivül a külföldi bevásárlók részére nagyszámu szakemberek által megszervezett exportház áll rendelkezésére, melyeknek képviselőivel a leipzigi forgalmi iroda által léphet összeköttetésbe. Használja ki azokat az előnyöket, amelyeket Önnek az augusztus 31-én kezdődő
LEIPZIGI ŐSZI VÁSAR nyujt
Látogassa meg egyidejüleg az
„IPA" nemzetközi szőrmeszak és vadászati kiállitást.
Nagy vasuti kedvezmény. Ingyen német és cseh vizum. Lakásról gondoskodik és közelebbi felvilágositást nyujt a tb. képviselő: Guhrauer Ottó igazgató, Budapest, VI., Teréz-körut 46. I. em. 2. Telefon: Aut. 239-81 és a LEIPZIGER MESSAMT, Leipzig.

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest, VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 507—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

vállalkozás

Uj kiirások:

50 darab hirdető vasoszlop szállitására. Határidő: 1930 augusztus hó 25. d. e. 10—11 ó. között.

Vizvezeték, csatornázási és gázberendezési munkákra a VII. ker., Miskolci-uton épülő fővárosi elemi iskola és óvoda részére. határidő: 1930 augusztus hó 25. (hétfő) d. e. ½10 ó.

Központi gőzfütőberendezési munkákra a X. ker., Ihász-utcai elemi iskola épitkezésénél. Határidő: 1930 augusztus hó 26. (kedd) d. e. ½10 ó.

Butorberendezési munkákra, mely a VII. ker., Hernád-utca 42—46. szám alatti fővárosi elemi iskolánál szükséges. Határidő: 1930 augusztus hó 26. (kedd) d. e. ½10 ó.

Uj butorberendezési munkákra a VII. Hernád-utca 42—46. szám alatti fővárosi elemi iskolában. Határidő: 1930 augusztus hó 27. (szerda) d. e. ½10 ó.

Melegvizesatorna munkálataira a Budapest Székesfőváros Elektromos Müvek O. Budafoki-ut 52. sz. 4047. hrsz. alatti áramfejlesztő telepén. Határidő: 1930 augusztus hó 28. d. e. ½10 ó.

Központi melegvizfütőberendezési munkákra az I. ker., Hidegkuti-ut 107. szám alatti „vitéz nagybányai Horthy Miklósné" gyermekotthon VI. sz. épületében. Határidő: 1930. szeptember hó 1. (hétfő) d. e. ½10 ó.

Központi melegvizfütőberendezési munkákra, ugyanott az I. számu épületben. Határidő 1930 szeptember hó 1. (hétfő.) d. e. ½10 óra.

Melegvizkészitő berendezési munkákra ugyanott, az I. és II. számu épületben. Határidő: 1930 szeptember hó 2. (kedd) d. e. ½10 óra.

Butorberendezési munkákra a VII. k., Miskolci- és Czobor-utcák sarkán épülő elemi iskolában. Határidő: 1930 szeptember hó 3. (szerda) d. e. ½10 óra.

Ácsmunkákra az I. ker. Németvölgyi-uti elemi iskola és óvoda részére. Határidő: 1930 szeptember 3. (szerda) délelőtt ½10 óra.

Földbesülyesztett gépházak, földbetón-, kömives-, asztalos-, lakatos és egyéb munkálataira a Vizművek káposztásmegyeri telepéhez tartozó I. átemelőtelepével szemben: a szentendrei szigeten, valamint a II. (dunakeszi) átemelőtelepel szemben ugyancsak a szentendrei szigeten. Határidő: 1930 szeptember hó 12. délelőtt 11 óra.

Müvészi plakátokra, az Állat- és Növénykert részére. Határidő: 1930 október 6, d. e. 12 óra.

A Duna medre alatt létesitendő egy-egy járható tartalékalagut (tunnel) és a hozzájuk tartozó két-két végakna épitési munkálataira a káposztásmegyeri vizmütelep I. és II. (dunakeszi) áramtelepének tartozékaképen. Határidő: 1930 november 29 délelőtt 11 óra.

Budapest székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák:

A Bécsi-uti kislakásos bérház betonburkolati munkák. Fekete Mihály ((VI., Tengerszem-utca 72.) 7854 pengő.

A Felhő-uteai tüzőrségi laktanya és garázs épitésénél az asztalos, mázoló és tervezői munkáknál felmerült többletmunkák engedélyeztettek.

Uj Szent János kórház, Wodianer pav. mütőablakának lakatosmunkái. Lapter János (X., Asztalos S.-utca 8.) 1614 P.

Erdi-uti elemi iskola válaszfal munkái. Dr. Helvey Tivadar (VI., Eötvös-utca 21.) 3600 pengő.

Ugyanott bádogosmunkák. Weinberger Mór (I., Attila-utca 7.) 3374 pengő.

Ugyanott mázoló munkák. Scheumann Gyula (VI., Bajza-utca 30.) 3427 pengő.

Mária Terézia-téri elemi iskola központi fütőberendezésének átalakitása. Lakos Jenő (VIII., Kisstáció-utca 1.) 8529.18 pengő.

Hunor-utcai gyermek sportház vizvezetéki csatornázás. Rónai Sándor (V., Vilmos császár-ut 63.) 2897.90 pengő.

Szabó József-utcai autóbusz garázs benzinvezeték csatornáinak elkészitése. Vértes Ármin (VII., Szabó József-utca) 5300 pengő.

A Szabó József-utcai autóbusz garázs lakatosmunkáinál felmerült pótmunkák engedélyeztettek.

Ugyanott a vizvezeték berendezési munkáknál felmerült pótmunkák engedélyeztettek.

Ugyanott az ellenőrző aknáinak fütőberendezése. Körting B. és E. (VIII., Kisfaludy-utca 11.) 2427 pengő.

Farkasréti temető altiszti lakásainak villanyszerelési és függőlámpa száll. munkái. Szabó László (I., Gregus-utca 6.) 720 pengő.

Aréna-uti Népszálló kazánkicserélési és melegviz berendezési munkálatai. Gattaringer Ferenc (III., Laktanya-utca 5.) 93.111 pengő.

Margit kórház vászonredőny munkáinál felmerült uj egységárak engedélyeztettek.

Uj Szent János kórház elmebetegosztály falburkoló munkái. Urbach és Taffler (VI., Liszt Ferenc-tér 9.) 11.585 P.

Ugyanott bádogosmunkák. Wasser István (I., Horthy Miklós-ut 20.) 5615.90 P.

Ceglédi-uti központi Tüzelőszerraktár vasbetónkerités. Sajgó Alfréd (IX., Üllői-ut 63.) 3224 pengő.

Gyáli-uti Bakteriologiai Intézet vizvezeték, csatornázás, gázberendezési munkáinál felmerült többletkiadás engedélyeztetett.

Százados-uti polgári iskola mázoló munkái. Özv. Diaz Vilmosné (IX., Tüzoltó-utca 3.) 3957.13 pengő.

Dob-utcai iskola terasszának betonburkolás és szigetelési munkái. Kollár Ferenc és Tsa (IX., Kálvin-tér 7.) 2323 P.

Ihász-utcai iskola ácsmunkái. Sághy Gyula (V., Hold-utca 9.) 2766.50 pengő.

Lajos-utcai iskola burkoló munkák. Ifj. Walla József (X., Asztalos Sándor-u. 12.) 12.634.50 pengő.

Ugyanott tetőfedő javitási munka. Domschay József (VIII., Aggteleki-utca 14.) 1500 pengő.

Kada-utcai iskola barakképületének ácsjavitási munkái. Srémo Lajos (VII., Garay-utca 44.) 3985 pengő.

Városmajor-u., Füzér-u. és Templomtéri óvodák linoleum padozati munkái. Haas Lipót (VII., Rákóczi-ut 24.) 5875.50 pengő.

Lajos-utcai iskola kőfaragó munkáira megtartott versenytárgyalás megsemmisittetett.

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI-ÚT 21. Telefon: 522-91

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

Bérháztelkek
a Fő-utca, Ganz-utca és Királyhegy-utcák között fekvő
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók. Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet-körut 32, d. u. 4—6 között. Telefon: J. 448—22.

SZÓRAKOZÁS

CAPITOL FIMPALOTA (Baross-tér, Keleti pályaudvar mellett. Telefon: József 343-37.) ELSŐ SZERELEM (Die Jugendgeliebte.) A legbübájosabb német hangosfilm Schubert legszebb dalaival. Énekes, zenés hangos filmregény 10 felvonásban. Főszerepben Elga Brink és Hans Stüwe. — Vigjátékok sorozata. — Fox Hiradó. — Magyar Hiradó. — Előadások kezdete hétköznapokon 5, egynegyed 8 és fél 10, vasár- és ünnepnapokon fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ (Kossuth Lajos-utca 18. Telefon: Aut. 897—07 és 895—43.) Nyitott tető, hütő-gép! Prolongálva negyedik hónapja: SZIVEK SZIMFONIÁJA (Zwei Herzen im ¾ Takt). A legnagyobb német ensemble-beszélőfilm 15 felvonásban. Főszereplők: Willy Forst, Gretl Theimer, Szöke Szakáll és Halmay Tibor. Rendezte Bolváry Géza. — FOX HANGOS HIRADÓ — MAGYAR HIRADÓ. — Előadások kezdete hétköznapokon 5, egynegyed 8 és fél 10, szombat, vasár- és ünnepnapokon 4, 6, 8 és 10 órakor.

OMNIA FIMSZINHÁZ (VIII., Kölcsey-utca 2. Telefon: József 301—25.) Paramount világattrakció! A POKOL PILOTÁI. Igaz történet a világháboruból, 10 felvonásban. — Dinna Gralla szenzációs vigjátéka: GYERE VISSZA, MINDEN MEG VAN BOCSÁTVA! Attrakciós film 8 felvonásban. — AKTUÁLIS HETI HIRADÓ. — Előadások kezdete hétkönapokon 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnapokon fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. — Jegyelővétel naponta délelőtt 11—1-ig. Pénztárnyitás egy órával az előadás előtt.

ORION SZINHÁZ (Eskü-ut 1. Telefon: Aut. 831—02.) A nagy sikerre való tekintettel prolongálva: A KÉK ANGYAL. 100 százalékos németül beszélő, zenélő és éneklő film Emil Jannings és Mariene Dietrichhel a főszerepekben. — HANGOS AMERIKAI HIRADÓ. — MAGYAR HIRADÓ. — Előadások kezdete mindennap fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. — Jegyelővétel délelőtt 11—1-ig és az előadások megkezdése előtt egy órával.

PÁTRIA HANGOS MOZGÓ (Népszinház-utca 13. sz. Telefon: 456—73.) NEVETŐ BUDAPEST. Magyar beszélő film. A pesti szinházak müvészeinek főszereplésével. — A LANGOK HÖSE. Kalandortörténet. Főszerepben: Harry Piel. — MAGYAR HIRADÓ. — Előadások kezdete hétkönapokon fél 5, egynegyed 8 és háromnegyed 10, vasár- és ünnepnapokon fél 5, egynegyed 6, fél 8 és háromnegyed 10 órakor.

ROYAL APOLLO (Erzsébet-körut 45. A Royal-szálló épületében. Telefon: J. 429—46, 419—02.) HAROLD BAJBAN! Pompás Paramount-produkció 12 nevetséges fejezetben. — HAROLD LLOYD beszél. — PARAMOUNT ÉS MAGYAR HANGOS HIRADÓK. — A Szent Imre-szobor ünnepélyes leleplezése. — Előadások kezdete hétköznapokon 5, egynegyed 8 és fél 10, vasár- és ünnepnapokon 4, 6, 8 és 10 órakor.

Szenzációs augusztusi müsor a TABARINBAN

Schmidt Néparéna
Budapest legolcsóbb, legkellemesebb szórakozóhelye
Folytatólagos előadások d. u. ½4-től

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

Alapittatott 1888 Alapittatott 1888
Palm Albert és Tsa
különlegességi üzem-teszmérők gyártása
BUDAPEST, IX., RÁDAY UCCA 3

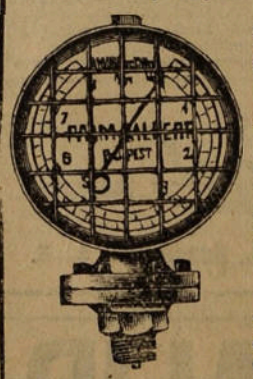

Az Orsz. Gőzkazán-vizsgáló Egyesület hivatalos szállitója
Feszmérők (Manometer), Légürmérők (Vacummeter), Hőmérők (Thermometer), Fémpyrométer (Metall-Pyrometer), Huzométerek (Zugmesser), Rugóegyensulyzó (Springbalancen), Vizállásmérők (Hydrometer), Vizmértegek (Wasserwaagen)

UFA

CORVIN FILMSZINHÁZ VIII., József-körut és Üllői-ut sarok Tel.: J. 389—88.
HAJRÁ TROJKA! Olga Csehova hangos filmje. Regény az orosz életből. Eredeti orosz népdalok és táncok. — MIKI LEGUJABB MÓKÁI. — HANGOS BURLESZK. — UFA VILÁGHIRADÓ. Előadások kezdete hétköznap: fél 6, fél 8 és háromnegyed 10 órakor.

UFA FILMSZINHÁZ VI., Teréz-körut 58—60. Telefon: Aut. 197—67. és Aut. 197—68. HAJRÁ TROJKA! Olga Csehova hangos filmje. Regény az orosz életből. Eredeti orosz népdalok és táncok. Továbbá FENYES KISÉRŐ MÜSOR. — UFA VILÁGHIRADÓ. Előadások kezdete hétköznap: 5, egynegyed 8, fél 10, vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

URÁNIA FILMSZINHÁZ VIII., Rákóczi-ut 21. Telefon: J. 460—45. és 460—46. AL JONSON uj, nagy hangos filmje: SIRNI ÉS DALOLNI!... ILYEN VAGY EMBER! — Az UFA beszélő kulturfilmje. — Hangos MIKI LEGUJABB MÓKÁI. — Hangos PARAMOUNT HIRADÓ. Előadások kezdete hétköznap: fél 6, fél 8 és háromnegyed 10, szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

„BECIVA"
BEKETOW CIRKUSZ
VARIETÉ
Városliget. — Telefon: Aut. 183-35.
A vezető augusztusi müsor
10 külföldi atrakció
Helyárak:
Este 1 P-től 6 P-ig (utalvánnyal a fele), délután 30 fillértől 3 P-ig (utalványok nem érvényesek)

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428-25

Nejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.
Ügyeljünk a cimre

Proczeller Bálint
kövező mester
Budapest, X., Korponai-u. 11.
Telefon: Kőbánya 74-84.

KELE MIHÁLY
épület asztalosmunkák, bútorok és iskola berendezések gyára
Budapest, Örömvölgy-u. 38-40
Telefon: József 312—98.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője: RASKÓ OSZKÁR.

UNDERWOOD-irógépek FACIT-számológépek Telefon: Aut. 843-22
PIRKNER ÖDÖN, Budapest, V., Gr. Tisza István-u. 22, félem.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTARSASAG. BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 35. szám Budapest, 1930 augusztus 30

UJ BUDAPEST

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Gróf Károlyi-u. 8

Széljegyzet

egy polgármesteri rendelethez

A polgármester szigoru rendelete, amelyben az ügyosztályvezetőket és üzemigazgatókat utasitja, hogy intézkedjenek a legsürgősebben a közmunkák kiadása iránt és egyben kéthetenként részletes jelentést tegyenek a közmunkák vállalatba adásáról — alkalmas arra, hogy a vállalkozói érdekeltségeket a legmesszebbmenően megnyugtassa. A polgármester rendelete megállapitja, hogy a világszerte mutatkozó gazdasági válság megcsonkitott országunkat is sulyosan érinti, aminek jelei a fővárosban főleg az ipari és kereskedelmi élet hanyatlásában és a munkanélküliség mérvének emelkedésében jutnak kifejezésre. A polgármesteri rendelet, amely a végrehajtást illetően a személyes ellenőrizést helyezi kilátásba, mentes az ujabb időben annyira divatossá vált sallangoktól és szóvirágoktól, egyszerü, rövid és világos a rendelet, félre nem magyarázható, félreértésekre okot nem adhat, be nem tartható igéreteket magában nem foglal. Kétségtelen, hogy a polgármesteri rendelet nyomán a városházán hamarosan kiirásra és kiadásra kerülnek azok a közmunkák, amelyeknek végrehajtása a főváros feladatai közé tartozik.

Kétségtelen azonban az is, hogy a munkanélküliségnek és a gazdasági válságnak abban az irtózatos viharában, amely a meddő nyár után szomoru őszt és kétségbeejtő telet helyez kilátásba, csak csepp a tengerben a polgármesteri akarat, melynek jó szándékait szigoru számok és költségvetési adottságok határolják. A polgármester a maga szükre bástyázott hatáskörében maradéktalanul végzi el feladatát, nem a polgármester, nem a városházi pártok, nem a főváros feladata, hogy az adóbevételek és egyéb jövedelmek lehetőségein tulmenően uj munkaalkalmakat, uj tőkéket teremtsen a munkanélküliség éhes molochja számára.

Kétségtelen, hogy e tekintetben fővárosi elhatározások vajmi keveset érnek, a városháza csak függvénye a kormányzatnak, melynek akciói vagy tétlensége fizikai törvények szerint éreztetik hatásukat a budapesti városházán is. Nem lehet külön pénzügyi politikája a mai időkben a fővárosnak, nem lehetne akkor sem, ha törvények és rendeletek drákói béklyója nem szegné utját az efajta szárnypróbálgatásoknak, hiszen valamely ország városi közülete csak része a homogén egésznek, melynek külön életet élnie nem szabad, de nem is lehet. Amig tehát az állami elhatározások az egész országra kiterjedően nem állitnak fel bizonyos célkitüzéseket a munkanélküliség elleni küzdelem és az uj beruházások anyagi fedezetére, addig a főváros nem tehet egyebet, minthogy költségvetési keretei között a kormányzat ellenőrzése, de egyszersmind felelőssége mellett is végrehajtója legyen azoknak a mentő gondolatoknak, amelyeknek kitermelése az ország felelős vezetőinek feladata.

Ezt a jegyzetet irjuk a polgármesteri rendelet margójára. Talán ismert dolgok, de az állam és a főváros kapcsolatainak logikus megvilágitása igen fontos most, amikor községi választások előtt állunk, amikor könnyen fajul jelszóvá és politikummá a polgármester és a városházi pártok politikamentes igazsága.

Homonnay Tivadar a főváros fürdőpolitikájáról

A városgazdasági ügyosztály szakbizottságának elnöke nyilatkozik programmjáról, melynek lényege: Budapest fürdőváros kiépitése — Kurkomissió alakitását, tömegstrandfürdők létesitését tartja szükségesnek Homonnay — A fővárosi fürdők deficitje, a Bánlaky-féle terv és több fontos probléma

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* — *Homonnay* Tivadar dr., törvényhatósági tanácstag, aki fürdőügyi és más vonatkozásu városgazdasági kérdésekkel évek óta behatóan foglalkozik, felkereste hivatalában *Sipőcz* Jenő polgármestert és hosszabb megbeszélést folytatott vele a főváros városgazdasági bizottságának őszi munkaprogrammjáról. *Homonnay* Tivadar ugyanis elnöke a városgazdasági ügyosztálynak és ezt a hivatását nagy komolysággal, szakértelemmel és hozzáértéssel teljesiti. Mivel a főváros városgazdasági problémái igen közelről érdeklik a nagyközönséget és mivel továbbá mostanában amugy is sok szó esik a fürdők deficitjéről, érdekesnek tartottuk megszólaltatni *Homonnay* Tivadart, aki készséggel válaszolt a hozzáintézett kérdésekre. Mindenekelőtt a városgazdasági bizottság első ülésének az összehivása iránt érdeklődtünk. *Homonnay* Tivadar a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— A legutóbbi napokban érintkezést kerestem *Sipőcz* Jenő polgármester urral, akivel ismertettem programmomat. Tárgyaltam a városgazdasági ügyosztály vezetőjével is és közöltem, hogy a városgazdasági bizottság első ülését szeptember 5-ike és 10-ike között szándékozom összehivni. A városgazdasági ügyosztály bejelentésemhez képest, most készíti elő az első ülés tárgyalási anyagát.

— A munkaprogrammban természetesen első helyen áll *Budapest-fürdőváros kiépitésének a terve.* Esztendők óta kisért ez a gondolat, anélkül azonban, hogy a konkrét megvalósitás felé egyetlen lépés is történt volna. Megértem, hogy a döntés előkészitése nehézségekbe ütközik, de ugy érzem, hogy *agilitással és komoly elhatározással talán mégis csak közelebb lehet vinni ezt a problémát a megoldás felé.* E terv megvalósitásának első fázisa a Gellért szálló környékének a rendezése. Rendezni kell magát a Gellért-hegyet, gondoskodni kell parkszerü kiképzéséről, rendezni kell továbbá a Gellért-teret, a Gellért-fürdőt és környékét, valamint a Rudas-fürdőt. *A Bánlaky-féle terveket még nem ismerem,* azokat alaposan át fogom tanulmányozni, de máris ugy látom a helyzetet, hogy a kiinduló pont csak a Gellért fürdő környéke lehet. Későbbi időpontban kerülne azután sor a Lukács-fürdő és Császár-fürdő környékére, majd a Margitszigetre.

— A nagy feladat elvégzéséhez csak ugy foghatunk hozzá, ha mielőbb gondoskodunk a *kurkomisszió megszervezéséről,* ugy, ahogy ezt Karlsbadban, Wiesbadenben és más nagy világfürdőben megcsinálták. Meg kell találnunk a *közös fürdőpolitika inaugurálásának legegyenesebb utjait,* ezt a célt pedig csak ugy érhetjük el, *ha a főváros polgármesterének támogatása mellett, a törvényhatósági tanács magáévá teszi álláspontunkat.* A kurkomisszió hatáskörének ki kell terjeszkednie minden néven nevezendő fővárosi és magánfürdőkre, vagyis az összes *gyógy-, hő- és rádiumtartalmu fürdőket egységes programm alapján kell vezetni.* Nyilvántartást kell vezetni az *idegenekről* is, különösen azokról, akik állandó látogatói a világfürdőknek. Meg kell találni velük azt a kapcsolatot, amely azután állandó látogatóinkká teheti őket.

— Olyan hireket is hallottam az utóbbi időben, hogy *a fővárosi fürdőket egyesek szeretnék bérbeadatni.* Nem tudom, ki vetette fel ezt a gondolatot. Én a magam részéről még nem óhajtok végleges véleményt nyilvánitani ebben a kérdésben mindaddig, amig az egész anyagot át nem tanulmányoztam. De elvi okokból ugy fogom fel a kérdést, hogy a fővárosnak minden esetre az volna az érdeke, hogy az *összes fürdőket a maga kezében tartsa.* Ebből az elvből kiindulva viszont, a fővárosnak arra kell törekednie, hogy a fürdőket rentabilisan vezethesse és mindig uj és uj lehetőségeket tudjon teremteni.

— Igen sokat beszélnek az utóbbi időben a *fürdők deficitjéről,* sőt az egyik bizottsági tagnak a nyilatkozatából azt hallottuk, hogy a Rudas-fürdő, mióta a Gellért-fürdővel egyesitették, *még kevésbbé rentabilis.* Meg fogom vizsgálni ezt a kérdést, de már előre is kijelenthetem, hogy *helyeslem az egységesitést, sőt a magam részéről üdvösnek tartottam volna, hogy a Rudas-fürdő ügyeit is a Gellért-fürdő üzemi bizottsága intézte volna.* Nem tudom magam azonositani az olyan nyilatkozattal, amely pálcát tör egy hosszu évtizedes és nagymultu intézmény felett, amely az első komoly fürdő volt Budapesten. Meg vagyok győződve arról, hogy az egységesités csak *javára válik a fürdőknek és rentabilitásukat fokozni fogja.*

— Ami a Széchényi-fürdő helyzetét illeti, ezt a kérdést abból a szempontból kell vizsgálat tárgyává tenni, hogy *ez a fürdő inkább nevezhető népfürdőnek, mint a Gellért, vagy a többi fürdők.* Alaposan meg kell vizsgálni ennek a fürdőnek is a helyzetét, de már az eddigi tapasztalatok alapján is megállapitható, hogy a vezetés sikerét illetően aggodalmak nem igen merülhetnek föl.

— Ami a fővárosi fürdőpolitika általános irányelveit illeti, nézetem szerint a jövőben nagyobb figyelemmel kell lennünk az egész vonalon a *társadalom tagozatára.* Gondoskodnunk kell luxusfürdőkről, de ezek fenntartása mellett lehetőséget kell nyujtanunk a legszegényebb néposztályoknak arra, hogy különösen *a nyári időszakokban egészen olcsón élvezhessék a fürdővíz, a nap és a homok áldásos hatását.*

— Ebben a tekintetben csak tömeg-strandfürdők létesitésével javithatjuk meg a jelenlegi állapotokat. A tömeg-strandfürdők megépitésének a gondolata már régebbi keletü, de a megvalósitást mindezideig késleltetik a pénzügyi nehézségek. Nekem az a véleményem, hogy minden akadályt el kell háritani az utból már csak azért is, mert hiszen itt aránylag kis költségekről van szó, de azért is, mert a főváros nagyközönségének nyári fürdőzési igényeit feltétlenül ki kell elégitenünk.

— Ugy tudom, hogy az *előkészitő munkálatok* folyamatban vannak, én nemcsak kötelességszerüen, hanem a legnagyobb örömmel vállalkozom az előkészitő munkálatok to-

vábbi folytatására és a megoldás kiharcolására. A luxusfürdőket lukrativekké kell tenni, vagyis nemcsak rentabilitásukról kell gondoskodni, hanem a várható bevétel fokozásáról is éppen azért, hogy a szegényebb néposztályok fürdőigényeit pár fillérért kielégithessük. Ugy a Duna jobbpartján, mint a balparton is *létesiteni kell tömegstrandfürdőket.* Ezeknek a tömegstrandfürdőknek is ugyanolyan hygienikusoknak kell lenniök, mint a legdrágább luxusfürdőknek. A hőforrások és a mesterségesen meleg források gyógyitó erejét és áldásos hatását a legszerényebb anyagi feltételek mellett kell a nagy tömegek rendelkezésére bocsátani.

— Mindezeken kivül szükségesnek tartom annak a régi követelésnek a teljesitését is, amely ugy szól, hogy *a fővárosnak minden egyes kerületében gondoskodni kell népfürdő létesitéséről.* Lépésről-lépésre kell menni ezen a téren, de feltétlenül elsőbbséget kell adni a *Tripolisz*, az *Angyalföld*, a *Ferencváros* és *Kőbánya* közönségének. Itt olcsó és nem luxuskivitelü fürdőket kell létesiteni és ezeket a fürdőket — *itt már az uszószövetség elnöke beszél belőlem* — versenyszerü mérettel kell ellátni. Ezt a szempontot figyelembe kell venni, már csak arra való tekintettel is, hogy közeljárunk a kötelező uszóoktatás elrendeléséhez.

Nagy vonalakban igy rajzolta meg *Homonnay* Tivadar, a városgazdasági bizottság elnöke legközelebbi munkaprogramját. Megállapitotta végül, hogy e program megvalósitásához *tőkére van szükség*, de semmiesetre sem akkora tőkére, amely tulzottan nagy áldozatokat követelne a főváros költségvetésétől. *Reális munkaprogram kidolgozásán* fáradozik és bizik abban, hogy a polgármesternek, a törvényhatósági tanácsnak és az egész közgyülésnek pártszempontoktól nem korlátozott támogatását veheti igénybe programjának megvalósitásánál.

Tisztviselő-akadémia felállitását tervezik a fővárosi alkalmazottak

A Nemzeti Szövetség égisze alatt fog müködni az akadémia, amelyen a városházi élet kimagasló egyéniségei tartanak előadást

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Az *Uj Budapest* mindig elsőnek számol be a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének munkásságáról, akcióiról. Elsőnek vázolja a legnagyobb részletességgel azokat a készülő tervezeteket, amelyek kisebb-nagyobb jelentőséggel birnak a fővárosi alkalmazottak jövőjét illetőleg. A Fansz eme szolgálatunkat mindig hálás szavakkal nyugtázza, amikor közgyülésein, választmányi és igazgatótanácsi ülésein nem mulasztja el köszönetét nyilvánitani az *Uj Budapest*-nek, hogy a tisztviselők érdekében az első vonalban harcolunk.

Bár még hivatalosan a nyári pihenés idejét éljük, a Fansz most sem ül tétlenül. Sőt épp a nyári szabadságot használják fel, hogy az őszi programm előkészitésén fáradozzanak. A Fansz igazgatóságának egyik fiatal és agilis tagja, *Nyékhegyi* István dr. az első őszi igazgatótanácsi ülésen olyan *korszerü és értékes javaslattal* fog előállani, amely a tisztviselők munkásságának szinvonalát az ambició felkeltésével emelné és komoly várospolitikai képzésüket segitené elő. Számos oly kérdés merült fel az egyes közigazgatási ügykörökben, amely alapos tanulmányozást és megvitatást igényel és amely azután, ahelyett, hogy maradandó közkinccsé válna, belekerül az ügyirattal együtt az irattári temetőbe. Egyrészt az egyes kérdések tanulmányozásának alaposabbá tétele, kimélyitése végett, másrészt ennek a munkásságnak maradandóvá tétele és az eredménynek, mint közkincsnek konzerválása érdekében *Nyékhegyi* dr. javasolni fogja, állittassék fel a Fansz várospolitikai és kulturális szakosztálya, amelynek feladata aktuális várospolitikai kérdésekről való előadások tartása vitaülések keretében.

Ezek keretében számolhatnának be egyesek külföldi tanulmányutaik tapasztalatairól is. Az ilyen előadásokra meghivandók lennének az illető kérdéssel foglalkozó *szakemberek* is, akik történetesen nem is fővárosi alkalmazottak. Lehetnének vendégelőadók is, akik tudásuk arzenálját megmutatva, vitát provokálva, csakis *jó hatást idéznének elő.*

Itt rámutatunk arra, hogy a törvényhatósági bizottságnak számos oly értékes, szakképzett tagja van, akik örömmel vennének részt ebben a munkában. Meg vagyunk róla győződve, hogy a *Lamotte* tanácsnok és *Illyefalvy* statisztikai igazgató szerkesztésében megjelenő *Városi Szemle* és a *Várhidy* Lajos dr. szerkesztette *Városok Lapja* hasábjait szivesen bocsátaná rendelkezésre, hogy azokon az ilyen nivós előadások és viták napvilágot láthassanak.

De nemcsak a belső önképzést és a kifejtett munkásság eredményének maradandóvá tételét jelentené e javaslat elfogadása, hanem lehetővé tenné, hogy *a tisztviselők és bizottsági tagok egymást belső értékükben is megismerjék.* És ez fütené az ambiciókat is, mert a poziciófoglalásoknál az igazi érdemet, a tudást, alaposságot, képzettséget, rátermettséget vennék figyelembe, amely eddig véka alá volt rejtve és nem nyilt elég alkalom a kifejlődésre.

És az az előadó, aki eddig talán csak sablónosan intézett el ügyeket, most felfigyelne, jobbat, tökéletesebbet, ujat akarna produkálni, amivel magára irányitaná az érdeklődést, a pezsgő életet jobban tartaná szem előtt, a modern kor fejlődésével nagyobb emócióval tartana lépést és az élet vérkeringését maga is előmozditaná, mert *nemcsak passziv szemlélője* lenne a modern kor haladásának, hanem aktiv mozgatóerő, aki részt kiván venni kezdeményező tényező gyanánt az örökös fejlődésben. Ezek a vitaülések kellő felkészültséget, előtanulmányozást igényelnének, amely a tisztviselői kar képzettségének nivójára csakis lenditő befolyást gyakorolna.

A szabad pályán működő ügyvédeknek, orvosoknak, mérnököknek meg van a megfelelő szervezetük, ahol a tudományos viták napirenden vannak. (Ügyvédi Kamara, ügyvédi egyesületek, Jogászegyesület, Orvosszövetség, Mérnöki Kamara stb.) A városi problémákkal való tudományos foglalkozásnak viszont a legmegfelelőbb keretet a *Fansz tisztviselő osztálya adhatná.* Megvan minden remény, hogy az igazán korszerü és modern elgondolás már az ősz folyamán megvalósul.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere a székesfőváros egyenruházott altiszti alkalmazottai, valamint a javadalmi őrsége és a hivatásos tüzoltólegénysége részére szükséges

téli ruhadarabok szabómunkálnak elkészitésére és szállitására

nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállitási és vállalati feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott 1.60 pengős állami és 1.60 pengős fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat

1930. évi szeptember hó 10-én (szerdán) d. e. 11 óráig

a székesfőváros polgármesteri XI. (városgazdasági) ügyosztályában (IV. ker., Központi városháza, II. em. 235. ajtószámu szobájában) közvetlenül vagy posta utján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Az ajánlatok felbontása ugyanazon napon, a fent megjelölt helyen d. e. 11 órakor történik és ezen a fölbontáson az ajánlattevők, vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek. Elkésve érkező, vagy az előirt kellékeknek nem megfelelő ajánlatokat nem fogják figyelembe venni.

A szállitási és szerződési feltételek nyomtatványai, valamint az ajánlati mintalapok példányai a székesfőváros gazdasági hivatalában (IX. Gyáli-ut 3/b. szám alatt) köznaponként délelőtt 9—1 órák között dijtalanul megszerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között a megajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, a szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Budapet, 1930. évi augusztus 19-én.

A székesfőváros polgármestere.

Takács Gyula
gépészmérnök
Rádió és elektrotechnikai szaküzlete
Épületek, szobrok, templomok speciális megvilágitása
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 32. sz.
Telefon · Automata 843-24

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

Kiadó lakások!
Bimbó-utca 1–3–5. szám
(szemben a Statisztikai Hivatallal)
egy-egy 3-, 4- és 5 szobás lakás hallal,
ugyanitt üzlethelyiségek
Margit-körut 43. sz. házban
4 szobás lakás hallal
Elegáns kivitel. Olcsó bérek!
Bővebbet a helyszinen vagy telefonon: A 29-29.

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világitó- és traktorpetróleum
gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest,
VI., Petőcházy-utca 44
Telefon: Aut. 807—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épü et-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Ö., csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 18. Telefon: J. 303-85

SHELL BENZIN OLAJ

Margalit Andor és Ödön
okleveles mérnök, épitőmester, vállalkozók
BUDAPEST
I., KELENHEGYI-UT II. SZÁM.

Szivós László ácsmester, készit egyszerü és speciális ácsszerkezeteket
Bpest, IX., Üllői-út 63. Telefon J. 300-07.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

KELE MIHÁLY
épület asztalosmunkák, bútorok és iskola berendezések gyára
Budapest, Örömvölgy-u. 38-40
Telefon: József 812—98.

Megnyilnak az iskolák!

A tanulónak tiszta, baktériummentes levegőre van szüksége ugy otthon, mint a tantermekben. Ezt a tiszta levegőt csak a baktérium filterrel ellátott Electrolux porszivókészülék használatával biztosithatjuk.

Szülők! követeljék, hogy az iskolákban Electrolux porszivógépekkel takaritsanak és biztositsák otthon is a baktériumtól és portól megtisztitott levegőt gyermekeiknek.

Közelebbi dijtalan felvilágositást, árajánlatot készséggel küld

ELECTROLUX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Városház-utca 16.
Kiállitási termek és műszaki osztály
Iroda: Budapest, IV., Kristóf-tér 2.
Telefon: 868—14. 868—15. 821—78.

Programmom a közönség gyors, kifogástalan, előzékeny kiszolgálása — mondja Szendy tanácsnok

A polgármesteri IV. ügyosztályba fut be a városházi aktáknak több mint a fele — Október végétől kezdve készítik elő a városházán a törvényhatósági választást, ezek szerint a választást november végén meg lehet tartani — A főváros templomépítései során a tripoliszi és a külső ferencvárosi még szeptember havában teljesen elkészül

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A polgármesteri IV. ügyosztály, amely illetőségi, közjogi és katonai kérdésekkel foglalkozik, igazi bürokratikus hivatal, azoknak az ügyeknek a jellegénél fogva, amelyeket elintézni tartozik. *Szendy* Károly tanácsnok, aki még főjegyző korában kapta azt a megbizást, hogy ezt az ügyosztályt vezesse, a *holt aktákba is lelket visz be*, amire valóban szükség van, hiszen ez az ügyosztály az emberi élet legkülönbözőbb megnyilvánulásaival foglalkozik. Idetartozik a születés és a halál, a katonáskodás és a házasságkötés, a templomépités és a szavazati jog megállapitása. Nincsen még egy olyan ügyosztály, *amelynek ennyi köze volna az emberi élethez* és mégis strukturájánál fogva ez az ügyosztály éli ki magát szinte kizárólag adminisztrációban. *Szendy* Károly tanácsnok, akit megkértünk arra, hogy ismertesse az ügyosztályát mostanában foglalkoztató problémákat, maga is megállapitja ezt a tényt, amidőn a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Igazi adminisztrativ ügyosztály a vezetésem alatt álló polgármesteri IV. ügyosztály, hiszen *ide fut be a városházi aktáknak több mint a fele.* Nekem főleg az a hivatásom, hogy ezt az óriási akta- és emberforgalmat akadálytalanul, a közönség megvárakoztatása nélkül és közmegelégedésre, a lehetőség szerint minél gyorsabban bonyolitsam le. Nagy forgalmat csinál például a házasságok kihirdetése alóli felmentés iránt beadott kérvényeknek az elintézése. Ugy látszik, hogy a mai idők rohanó tempója érvényesül ezen a téren is, mert *soha annyi diszpenzációt nem kellett adni, mint manapság.* Van olyan nap, amikor a kiadott felmentéseknek a száma a harmincat is meghaladja, amire békeévekben még megközelitően sem volt soha példa. Rengeteg munkát okoznak a trianoni békekötés következtében szükségessé váló *visszahonositások.* Havonként a ténylegesen megtörténő honositások és az ezek nyomában járó eskü-kivételek száma meghaladja a négyszázat. Azok a kérvények, amelyek az ügyosztályba visszahonositás iránt befutnak, horribilis számot tesznek ki, ugyhogy nem tulozok, amidőn azt mondom, hogy az ilyen kérvényeknek a tömegei a hozzájuk füződött okmányokkal valóságos *aktahegyeket emelnek ügyosztályomban,* amely természetesen igyekszik az egész vonalon a sürgős elintézést előkészíteni.

— Ügyosztályom hatáskörébe tartozik a belügyminiszteri jóváhagyás alapján működő *egyesületek ellen beadott panaszoknak a megvizsgálása.* Ez is jelentős számot tesz ki az akták tömegében. A körültekintő és amellett erélyes munkásságot igénylő ilyen természetü feladatoknak a teljesitése szintén nagy tétel az ügyosztály munkaforgalmában.

A beszélgetés során szóvátesszük *a választói névjegyzék összeállitása körül elhangzott támadásokat* és azt a kérdést vetjük fel, hogy az ügyosztály milyen tempóban fogja feldolgozni a beérkezett felszólamlásokat. A következő választ kaptuk:

— Én csak a választói névjegyzék összeállitásának *technikai munkálataival* foglalkozom. Politikai kérdéseket természetszerüen kikapcsolok. A vezetésem alatt álló ügyosztály *kizárólag technikai szempontból* dolgozza fel a választói névjegyzéket, vagyis most a kihagyás miatt beadott panaszokat. A döntés joga természetesen *az igazoló választmány kezében van.* Nyolcezer fellebbezés érkezett be, az ügyosztály egy héten belül feldolgozza ezeket a felszólalásokat és elbirálásra alkalmas alakban az igazoló választmány elé terjeszti. *Szeptember 15-ig* dönt az igazoló választmány a felszólalások felett és ettől az időtől kezdve további 8 napon át, vagyis legkésőbb *szeptember 23-ig* lehet a fővárosi igazoló választmány döntése ellen panaszt beadni a közigazgatási birósághoz. Ha a közigazgatási biróságtól minden egyes panaszra vonatkozóan visszaérkezik a döntés, az ügyosztály a polgármester nevében elkésziti a végleges névjegyzéket. A közigazgatási biróság rendszerint egy hónap alatt szokott dönteni, tehát a névjegyzék jogerőre emelkedése után, vagyis előreláthatóan *október végétől kezdve előkészitjük magát a törvényhatósági választást.* Az előkészités leglényegesebb része *a választási bizottságok megalakitása.* Ezek szerint tehát a választást *november végén meg lehet tartani.* Hogy azután *valóban lesz-e választás, vagy sem, az nem én tőlem függ.* Nekem csak a technikai előkészités a feladatom és én ezt a feladatot teljesitem, tekintet nélkül mindenféle hiresztelésre, mert hiszen a választások kiirásának az elrendelése, vagy elhalasztása nem tartozik az én hatáskörömbe.

Ezek után érdeklődtünk *a fővárosi templomépitések* iránt, amelyeknek az előkészitése és végrehajtása ennek az ügyosztálynak a hatáskörébe tartozik, minthogy a székesfővárosé a kegyuri jog. *Szendy* Károly a templomépitésekről ezeket mondotta:

— 1929-ben három templom épitését kezdte meg az ügyosztály. Ezek közül *kettő a jövő hónap folyamán feltétlenül elkészül.* Ezek közül az egyik a *Tripoliszban* épül 350.000 pengő költséggel, a másik a külső *Ferencvárosban,* ennek az építési költségei 340.000 pengőt tesznek ki. Hiteltullépés nincsen. A templomokat *felszentelés és ünnepélyes átadás formájában* bocsátjuk a közönség rendelkezésére. A fölszentelés és az ünnepélyes átadás terminusa még nincsen kitüzve, de annyi bizonyos, hogy ebben a két templomban ez még szeptember hó folyamán megtörténik. Készül az idén a Tisztviselőtelepen a *Rezső-téri Ferenc József fogadalmi templom.* Ez nagyobbarányu épitkezés, amelynek a költségei másfél millió pengőt tesznek ki. Ez a nagyméretü épitkezés 1931 májusában fejeződik be — remélhetően csak a rendelkezésre álló hitelkeretek határain belül. Ez év juniusában kezdtük épiteni a terézvárosi *Szondy-utcai templomot.* Az alapfalak készen állanak. A főváros átvette továbbá a *Regnum Marianum-templom épitését* és itt 370.000 pengős költségösszeg keretén belül épittet a főváros. A templom épitését nem mi fejezzük be, csak olyan állapotba hozzuk, hogy ott istentiszteletek tarthatók legyenek. Az épitkezés végleges befejezése *az egyházközségnek lesz a feladata.* Ugyancsak teljesen elő van készitve a *Ferdinánd-téri,* ugynevezett *Lőportárdülői plébánia templomnak* az épitkezése is, amely régi magyar középkori román stilusban fog felépülni 750.000 pengős költséggel. Teljesen elő van készitve ez az épitkezés, amely valószinüleg a *jövő év elején* kezdődik meg.

Legközelebbi terveiről *Szendy* tanácsnok ezeket mondotta:

— Munkaprogrammom, amint az elmondottakból kitünik, nem lehet más, *mint a közönség gyors, kifogástalan és előzékeny kiszolgálása.* Pozitiv, alkotó munkára csupán a templomépitések terén van lehetőségem. A felsoroltakon kivül még *három templom épitését* igyekszem előkészíteni. Előkészitem a *középső ferencvárosi plébániatemplom* megépitését. Ezt előreláthatóan a jövő év folyamán kezdjük meg és talán be is fejezzük. Egy évvel később, 1932-ben *két templomot szeretnék felépittetni.* Az egyik a *Városmajorban, a másik a Hermina-mezőn* fog felépülni. Ugy a városmajori, mint a herminamezői plébániatemplomot még *1932-ben tető alá szeretném juttatni, hogy azután ez a terv sikerülni fog-e, az a főváros költségvetési helyzetétől függ, de én remélem, hogy ezek a terveim is valóra fognak válni.*

CORDATIC
tökéletes
autopneu

WEINGRUBER IGNÁC
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget

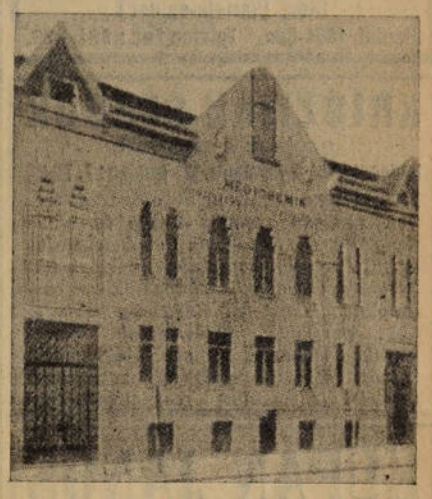

A Medichemia Gyógyszerkészitmények Gyára R.-T.
Hölgy-utcai gyártelepe

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

Alapitási év: 1868.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FABURKOLAT
BUDAPEST, VII., Gizella-ut 31. sz.
Telefon: Aut. 982-20 Zugló: 69-07.

Szeplőkezelés biztos sikerrel és mindennemü szépséghiba eltavolitása. Ingyen tanácsadás, első bérletrendszer. Tanitványok kiképzése Dolák Józsefné kozmetikai műtermében IV. Kas Ivor u. 12. I. 6

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST
ALAPITVA: 1844
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR:
X., KŐBANYAI-UT 31.
TÁVBESZÉLŐ: 461—19.
HAJÓGYÁR:
V., MEDER-UTCA 9.
TÁVBESZÉLŐ: 908-69.
KAZÁNOSZTÁLY:
VI., VÁCI-UT 204.
TÁVBESZÉLŐ: 908—65.
SÜRGÖNYCIM: GANZCOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR:
II., LÖVŐHÁZ-UTCA 29.
TÁVBESZÉLŐ: 501—70.
SÜRGÖNYCIM: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 76.
SÜRGÖNYCIM: MASINA BUDAPEST. TÁVBESZÉLŐ: 186—63.

AUTÓBUSZ-KAROSSZÉRIÁK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZÉSEK
GYÁRTJA:
NAY ÉS RÓNA
GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ ÉS SZIVATTYUGYÁR R.-T.
BUDAPEST, X., KÁPOLNA-TÉR
TELEFON: *J. 463—88

Bérháztelkek

a Fő-utca, Ganz-utca és Királyhegy-utcák között fekvő

Ganz-gyári parcellázott

telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók. Értekezés **dr. Székely Márton ügyvédi irodájában,** VII., Erzsébet-körut 32, d. u. 4–6 között. Telefon: J. 448–22.

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.

TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

Tűzveszély esetén biztos védelmet nyujt a

„MINIMAX"

az egész világon ismert legtökéletesebb kézi tűzoltó készülék. Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. Kezelése igen egyszerű

Normál- és fagymentes tipusok, száraz por-, hab- gázoltó készülék. Nagyteljesitményü habgenerátorok és habmozsarak.

Speciális készülékek autók, garageok, motorcsónakok, repülőgépek stb felszerelésére.
Magyar gyártmány.

Gyár és iroda: BUDAPEST, VI., RÓZSA-U. 85. Telefon: Aut. 237—31.

Magyar Minimax R.-T.
tűzoltókészülék gyára

BÖHM JÓZSEF GÉZA

épület-, diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező

BUDAPEST, V., PANNONIA-UTCA 4.
TELEFON AUTOMATA 116-25.

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884—26.

KRISZTIÁN SÁNDOR
szobrászműterme
Budapest, VII. Gyarmat-u. 12. Telefon: Z. 70-88
Készit ugy saját, mint megadott tervek alapján: épület külső és belső figurális és dekorativ szobrászmunkákat, homlokzatdiszeket, belső stukkómennyezeteket, kandallókat, oszlopokat. Kerti disztárgyak, diszpadok, pergolák, virágtartók, diszkutak, siremlékek stb. elsőrendü tartós fagyálló müköből, mintakertemben állandóan megtekinthetők.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 801-14 és József 801-16
Gyár: Bpest, X., Nosztopi-u. 2. Tel.: J. 396-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabo" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Feléled az Albrecht Hildegarde-alap

A Kisipari Hitelintézet a fővárosnak, mint részvénybirtokosnak járó osztalékokat kisiparosoknak kamatmentesen fogja kölcsön adni — ahogy a békében is történt

A kézművesiparosoknak még élénken emlékezetében van a háboru előtti évekből az *„Albrecht Hildegarde-alap"*, mely csak arra szolgált, hogy saját vagyonnal egyáltalában nem rendelkező kisiparosok, akik nem tudtak volna fedezet hiján kölcsönhöz jutni, *kamatmentesen pénzt kapjanak* és kis műhelyüket igy fenntarthassák. A háboru folyamán a pénz fokozatosan elértéktelenedvén és a kisipari hitel ügyét nagyobb keretben megoldani igyekezvén, ez az alap az akkor létesitett *Kisipari Hitelintézetbe* olvadt.

Azóta is erősen érzi a kisiparosság ennek az alapnak hiányát. Most, hogy a fillér ismét becsületnek örvend és a gazdasági nyomoruság minden sulyával sujtja az ipart, bizony 50 és 100 pengős kis kölcsönökön mulik sokszor nem egy kézművesegzisztenciának sorsa. Az a kézműves, aki becsületes munkaszeretetén kivül más értékkel nem rendelkezik, esetleg egész jövőjét megalapozó megbizásoktól esik el, *mert nincs meg az a 100 pengője sem.* Pénzért aztán hiába megy bárhová is, nem talál senkit, aki segithetne rajta. Pedig a régi Albrecht Hildegarde-alap kölcsöneinek a „fedezete": *az iparostisztesség, iparosbecsület ma is megvan;* változatlanul mentette át aranyecsengését a különböző összeomlásokon.

Azok a felette kedvező tapasztalatok, melyeket az alap pénzének kihelyezése terén annak idején szereztek *(a kölcsönadott összegeknek alig félszázaléka vált kétessé, de behajthatatlanná egy fillér sem)*, most a különböző oldalról jövő sürgetések hatása alatt odavezettek, hogy *a Kisipari Hitelintézet osztalékából kivánják kihasitani az alap felélesztéséhez szükséges összeget.*

A Kisipari Hitelintézet az 1929. üzletévre 82.000 pengőt fizetett ki osztalék fejében. Az intézet részvényeinek hatalmas többsége *a székesfőváros kezében van,* mig egy kisebb része kézműiparosok és kiskereskedők körében lett elhelyezve. Az elgondolás szerint a főváros a tárcájában lévő részvények osztalékáról az ujonnan létesitendő alap javára lemondana, mig *a magánkezekben lévő részvényekre tovább is rendszeresen fizetnék az osztalékot, minthogy éppen a kisiparosok és kiskereskedők körében van szüksége a legteljesebb bizalomnak fenntartására.*

Ha tekintetbe vesszük, hogy a Kisipari Hitelintézet legutóbbi tőkeemelése folytán — változatlan osztalékot tételezve fel — a főváros immár *több mint 100.000 pengő osztalékjövedelemhez jut,* elismerhetjük, hogy ennek csak egyszeri kihasitásával olyan tekintélyes alapkeletkezne, mely sokszáz kisiparost tudna felsegiteni. Igaz ugyan, hogy a főváros költségvetésében a legmesszebbmenő takarékosságot igyekszik megvalósitani, azért ez a százezer pengő *nem játszhatik döntő szerepet.* Az üzemek pénzügyi gesztiójában belül busás ellentételeket lehet találni fedezetül.

A kézműves társadalmat megelégedéssel töltené el, ha *a főváros ilyen uri gesztussal erről a csekély jövedelemről már a folyó évre érvényesen lemondana* és ismét visszahelyeznék méltó helyére a törekvő iparos becsületét: kis kölcsönök fedezeti alapjául.

Versenytárgyalási hirdetmény

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet

a Budapest, I. ker., lágymányosi elzárt Dunaág felső részének feltöltésére, az ennek végrehajtásához szükséges 600.000 köbméter anyag szállitásával és mindennemü munkával együtt.

Felhivjuk azokat, akik e munka elnyerésére pályáznak, hogy ajánlatukat: „Ajánlat a Fővárosi Közmunkák Tanácsához a Budapest, I. ker., lágymányosi elzárt Dunaág részbeni feltöltésére" felirással ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban az általános vállalati feltételek, valamint az alábbiak szerint kiállitva és felszerelve, ivenként 1 P 60 filléres bélyeggel ellátva, magyar nyelven szövegezve,

1930. évi szeptember hó 1. (hétfő) napján délelőtti 10 óráig

a Fővárosi Közmunkák Tanácsa iktatójában (I. ker., Döbrentei-tér 4. sz., I. em.) közvetlenül vagy a Fővárosi Közmunkák Tanácsához cimezve posta utján adják be. A posta utján beküldött ajánlatok beérkezése tekintetében a tanács iktatóhivatala által történt átvétel az irányadó.

Ajánlat csak a kiirt teljes feltöltési mennyiségre tehető. Az ajánlat a vonatkozó ajánlati minta utmutatása szerint kitöltendő nyomtatott ajánlati ürlappéldányok felhasználásával teendő meg.

Bejegyzett cég részéről a hiteles cégjegyzékkivonat az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatban kijelentendő, hogy ajánlattevő a kiirási müveletet ismeri s annak valamennyi határozmányát magára nézve kötelezőnek elfogadja; továbbá, hogy ismeri a helyszini viszonyokat, az épitési és egyéb irányu rendészeti szabályokat; ajánlatát ezekre való tekintettel teszi meg s a jelzett szabályoknak magát aláveti.

Az ajánlatban az egységár nemcsak számokkal, hanem betükkel is kiirandó s ugyanigy beirandó az ajánlati végösszeg is.

Bánatpénzül készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a m. kir. postatakarékpénztárnál legkésőbb 1930. évi szeptember hó 1. napjáig leteendő az ajánlatban kitett egységár alapján kiadódó ajánlati végösszegnek 250.000 pengőt kitevő része tán 2 százalék, a 250.000 pengőn felüli része után pedig 1 százalék.

A m. kir. postatakarékpénztárnak a bánatpénz letételéről kiállitott elismervénye eredetiben csatolandó az ajánlathoz.

Az ajánlattevők a végleges döntés megtörténtéig kötelezettségben maradnak. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa az ajánlatok tárgyában legkésőbb 1930 szeptember hó 9. déli 12 óráig fog dönteni.

Amennyiben az ajánlattevő a feltöltéshez szükséges anyagot nem a Fővárosi Közmunkák Tanácsa által megjelölt helyről: a lágymányosi téli kikötőből termelné, az ajánlatban megnevezendők és részletesen körülirandók azok a helyek, ahol a feltöltési anyag termeltetni fog. Ez esetben az ajánlattevő okmányokkal igazolni tartozik azt, hogy a feltöltési anyag a kellő menynyiségben rendelkezésére áll, továbbá azt, hogy a szállitandó anyag a feltöltés céljára alkalmas s evégből mintát is tartozik bemutatni.

Azok az ajánlattevők, akik a Fővárosi Közmunkák Tanácsa részére hasonló munkálatokat még nem végeztek, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak megbizhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Minden ajánlattevő teljesitőképességének elbirálása végett már ajánlatában bejelenteni tartozik azt, hogy mily módon és mérvben állanak rendelkezésére azok a szerelvények, berendezések és eszközök, amelyek a munkálatok kiviteléhez szükségesek.

A munkálat elnyerője a munkálat teljesitéséhez szükséges uj gépeket, eszközöket, berendezési tárgyakat hazai iparosoktól vagy gyárosoktól tartozik beszerezni; a munkálatok teljesitéséhez magyar honos műszaki erőket, tisztviselőket, iparosokat, alvállalkozókat, munkavezetőket, munkásokat stb. tartozik alkalmazni; e kötelességek teljesitése tekintetében magát ugy a szállitást vagy munkálatot kiiró hivatal közegei, mint a m. kir kereskedelemügyi miniszter szakközegei ellenőrzésének aláveti és az evégből szükséges adatokat az ellenőrző közegek rendelkezésére bocsátja.

Eme kötelezettségek, avagy azok egyike vagy másika alól a m. kir. kereskedelemügyi miniszter hozzájárulásával a Fővárosi Közmunkák Tanácsa adhat egyes indokolt esetekben (hazai gyártmány, hazai műszaki és munkaerő teljes hiánya, meg nem felelő minőség, nem elegendő mennyiség, tulmagas bér stb. stb.) felmentést és e kötelezettségeknek vagy azok egyikének a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ellenőrző közegei által megállapitott áthágása esetén a Fővárosi Közmunkák Tanácsának választásától függ, hogy a szerződést a vállalkozó előzetes értesitése mellett, birói közbenjárás nélkül felbontsa és emellett a munkálatokat a vállalkozó terhére és veszélyére más módon biztositsa, vagy pedig, hogy birói közbenjárás nélkül a vállalkozó keresetéből a vállalati összérték, illetve évi érték 20 százalékának megfelelő kötbért vonhasson le és emellett a vállalati érték 20 százalékának megfelelő kötbér fizetését és a szerződés teljesitését követelje. A kötbér az ipari és kereskedelmi alap javára esik.

A hazai származás tekintetében vállalt kötelezettségek bármelyikének kijátszása, vagy a munkálat alkalmával elkövetett és beigazolt egyéb rosszhiszemü, vagy vétkes gondatlanságból eredő visszaélés, illetve mulasztás esetén a m. kir. miniszterelnök a kereskedelemügyi miniszter hozzájárulásával a vállalkozót a kizárás jogkörébe eső szállitásokból és munkálatokból végleg, vagy meghatározott időre kizárhatja.

A munkálatok az épitésvezetőségtől nyerendő felhivás kézbesitése napjától számitott 8 nap leforgása után megkezdendők és 1931. évi augusztus hó 1-ig teljesen befejezendők.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa fentartja azt a jogát, hogy a beérkezett ajánlatok között, az árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson. Egy ajánlattevő sem követelheti, hogy a munkálat egészben vagy részben neki itéltessék oda és a közszállitási szabályzatnak akár az eljárásra, akár az odaitélésre vonatkozó határozmányai megsértéséből netán előállott kár (elmaradt haszon) megtéritését az ajánlattevők sem a Fővárosi Közmunkák Tanácsától, sem annak közegeitől nem követelhetik.

Az ajánlatnyertes bánatpénzét 8 nap alatt biztositékul kiegészitteni tartozik az ajánlati végösszeg teljes 5 százalékára.

Ha a nyertes ajánlattevő a hozzáintézett felhivás vételétől számitott 8 nap alatt az előirt biztositékot le nem tenné és a szerződést alá nem irná, ugy visszalépettnek tekintetik. Ez esetben a munkálatra vonatkozó minden igényét elveszti és a Fővárosi Közmunkák Tanácsának jogában áll a letett bánatpénzt birói közbenjárás nélkül visszatartani; az esetben pedig, ha a munkálat más uton csak magasabb egységár, vagy végösszeg mellett lenne teljesithető, ugy az ajánlatnyertes a különbözetet is megtériteni tartozik.

Az ajánlatok a benyujtásra kitüzött napon délelőtti 11 órakor a tanács elnökségénél (I. ker., Döbrentei-tér 4. sz. I. emelet) fognak felbontatni és felolvastatni, amikor is az ajánlattevők vagy képviselőik jelen lehetnek.

A munkálatokra vonatkozó tervek, vállalati feltételek, ajánlati ürlap, valamint szerződésminta, továbbá a lágymányosi téli kikötőben végzett talajfurás által nyert talajminták a Fővárosi Közmunkák Tanácsa mérnöki osztályában (Budapest, I. ker., Döbrenteitér 4. sz. I. em.) hétköznapokon délelőtti 10—12 óra között megtekinthetők.

A munkálatokra vonatkozó tervek, vállalati feltételek, ajánlati minta, ajánlati ürlap és szerződésminta a Fővárosi Közmunkák Tanácsa segédhivatalában (I. ker., Döbrentei-tér 4. sz., I. em.) 50 (ötven) pengőért megszerezhetők.

Kelt Budapesten, 1930 augusztus 12-én.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa.

UNDERWOOD-irógépek **FACIT-számológépek** **Telefon: Aut. 843-22**
PIRKNER ÖDÖN, Budapest, V., Gr. Tisza István-u. 22, félem.

Hirek

A főváros látja el tanszerekkel a tanoncokat. A közoktatásügyi ügyosztály és az iparoktatási bizottság javaslata alapján tett előterjesztések régebben arról számoltak be, hogy a tanonctartó munkaadók tanoncaikat nem látják el megfelelően az iskolában szükséges tanszerekkel és ezért a tanács már a mult év októberében elrendelte, hogy az 1929—30. tanévben egy-egy iparostanonc iskolában kisérletképpen az iskola lássa el a tanonctanulókat rajz- és tanszerekkel és azok pénzbeli ellenértékét a mesterektől tanszerdij cimén négy pengőt szedjen. Minthogy a tanoncok fogyatékos iskolai tanszerekkel való ellátásának ez a módja a kisérleti évben minden tekintetben bevált, ennélfogva a közoktatásügyi ügyosztály előterjesztésére a polgármester elrendelte, hogy az uj iskolai évben már valamennyi iparostanonciskolában az iskola lássa el a tanoncokat az év folyamán szükséges tan- és rajzszerekkel, ugyanakkor ugy intézkedett, hogy a tanonctartó mesterek ezen gondoskodásért beiratáskor tanszerdijat fizessenek az iskolának. A tanszereket a székesfőváros központi anyagszertára szerzi be és szolgáltatja ki. Az iskolák külön rendelőkönyvet kapnak erre a célra és az anyagszertár az anyagokat készpénzfizetés ellenében adja ki az iskoláknak. Az iskolaszerek szétosztását a tanulók között az osztályvezetők végzik, akik fogyasztási kimutatást készitenek és vezetnek. A szegény, teljesen ellátásnélküli tanoncok szükségletét az esetleg fel nem használt tanszerdijakból kell ellátni. A tanszerdijat nem fizető munkaadóktól a kerületi elöljáróságok közadók módjára fogják behajtani a hátralékokat.

Járdaszigetet épitenek a milleniumi emlékműnél. A budapesti rendőrség közigazgatási osztálya aziránt kereste meg a főváros III. ügyosztályát, hogy a forgalom biztonsága érdekében épitsen a főváros járdaszigetet a milleniumi emlékoszlopnál, mert ezen a környéken a gyalogközlekedés nagy veszéllyel jár. E megkeresés alapján a III. ügyosztályban hozzáláttak a vonatkozó tervek elkészitéséhez. A terv keresztülvitelénél azt az ötletet fogják megvalósitani, hogy ezen a különösen nyáron nagyforgalmu területen két járdaszigetet épitenek, az egyiket az Andrássy-ut tengelyében, a Műcsarnok és a Szépművészeti Muzeum között, a másikat a milleniumi emlékoszlopnál, a Stefánia-ut torkolatában.

TÜSKÉK

Ledermann és az Erzsébet-sugárút

Eldőlt tehát az Erzsébet-sugárútra kiirt közmunkatanácsi pályázat és a sugárut megépitése azon feladatok közé került, melyeknek megoldását ujságnyilatkozatokban és programbeszédekben az elsők között igérik a felelős állami tényezők. Lesz tehát nekünk is sugárutunk, szebb, gyönyörübb, mint bármelyik más európai fővárosé, valamikor fölépül majd az uj városháza is, eltünik a Károly-körut páros oldaláról a régi kaszárnyaépület, hogy helyet adjon a magyar teremtő művészet valamelyik szépséges alkotásának.

Illetékes helyeken azonban, a pályázat eldöntését kivéve, semmi intézkedés nem történt még arra vonatkozóan, hogy amikor majd netalántán rendelkezésre áll a sugárut kiépitéséhez szükséges millióknak valamely jelentéktelen hányada, rendezve legyenek az összes városépitési, városgazdasági és pénzügyi problémák a sugárut megnyitásával kapcsolatosan. E pillanatban ugyanis az a helyzet, hogy nem történt döntés, de még előkészitő munkálat sem arra vonatkozóan, hogyan fogja a főváros az Erzsébet-sugárut megnyitása révén előálló értékemelkedést az érdekelt telkeknél leszámitolni olyképpen, hogy abból a köznek is haszna legyen.

Az érdekelt két telek közül, az egyik az Orczy-ház rt. tulajdonában van, amelynek igazgatóságában Magyar Bertalan és hasonló milliomosok foglalnak helyet. A másik érdekelt ingatlan pedig Ledermann Mór nagykereskedőnek, a törvényhatósági bizottság örökös tagjának van a tárcájában, a kitünő Ledermannak, akinek eddigi városházi közéleti szereplése mindenesetre megérdemelte azt, hogy az örökös tagság nimbusza övezze gondolatokban és ötletekben gazdag koponyáját. Azok a gyönyörü szónoklatok, amelyeknek élvezői volt a főváros törvényhatósági bizottsága az örökös tag ur részéről, a legkevésbbé sem involválják azonban, hogy ebbeli érdemeit az örökös tagság számra legkisebb szavazatán felül olyan telekértékemelkedéssel honorálja a főváros törvényhatósága, amely a bizottsági tag urat minden bokros érdeme dacára sem illeti meg.

A legsürgősebbnek tartjuk tehát a főváros illetékes ügyosztálya részéről az Erzsébetsugárut tervpályázatának eldöltével kapcsolatosan annak megállapitását is, hogy a sugárut esetleges megnyitásával mennyivel emelkednek értékükben a Károly-köruti telkek, milyen módon kell ezt az értékemelkedést a telektulajdonosokon behajtani. Sürgős és fontos az erre vonatkozó munkálatok azonnal való megindítása, mert könnyen meglehet, hogy a főváros e határozásával nem ért egyet az örökös tag ur és a kitünő nevü gentleman-ekből álló részvénytársaság: előfordulhat, hogy birói utra terelődhet a dolog, amikoris esetleg évekig elhuzódik a jogerős birói döntés. Hogy telekértékemelkedési adó, vagy másmilyen formában, esetleg törvényhozási uton fogja a Ledermann-féle problémát a főváros megoldani, ma még bizonytalan, bizonyos azonban, hogy ezt a pilulát az örökös tag urnak le kell nyelnie.

Plakátpályázat az Állatkert népszerüsitésére. Sipőcz Jenő polgármester nyilvános pályázatot irt ki az Állatkert népszerüsitő művészi plakátok festésére, illetve rajzolására. A pályaművek beküldésének határideje okt. 6. A rajzokból a főváros a pályázatok lezajlása után kiállitást rendez. Rajzokat küldhet be minden magyar állampolgár, akár egy, akár több munkát. A pályázat titkos és a rajzon alkalmazott jeligével alkalmazott azonos jeligéjü borítékban kell elhelyezni a pályázó nevét és cimét. A főváros a legjobb pályamunkák megvásárlására 3-szor 400 pengőt, a további három legjobb pályamű jutalmazására egyenkint 200 pengőt irányozott elő. Fenntartja magának azonban a jogot a polgármester több alkalmas mű megvásárlására, esetleg a kiirt összegek csökkentésére.

Törvényszéki szakértő épitőmester. A budapesti törvényszék Zilahy-Balogh Gyula épitőmestert törvényszéki hites szakértővé nevezte ki. A fiatal épitész egyike a fiatal gárda legkitünőbb tagjainak, aki mint fővárosi vállalkozó is munkáit az illetékes tényezők legteljesebb megelégedésére végezte el.

Parkot létesitenek a külső Lipótvárosban. A főváros tanácsa városrendezési ügyosztálya már régebben elhatározta a külső Lipótváros rendezését, melynek munkálatai az utépitési ügyosztály bevonásával már meg is kezdődtek. Több ut kiépitése, javitása és közművekkel való ellátása már folyamatban van. Egyes részeken már a parcellázással is elkészültek. Az uj telkek már ki vannak jelölve s a bekeritésük is folyamatban van. A Wahrmann-utca végén pedig egy nagy parkot létesitenek. A tér kertészeti munkáit még az ősszel megkezdik.

Az utcai telefonfülkékről. Ismeretes, hgy a főváros körülbelül félesztendővel ezelőtt megállapodást létesitett egy vállalattal, mely *utcai telefonfülkéket* állitott fel a főváros területén. Ezt a külföldön is bevált rendszert a közönség nálunk is nagyon megkedvelte és az utcai telefonfülkék nagy forgalmat bonyolitottak le. Az utcai járókelők hozzászoktak, hogy ügyes-bajos dolgaik elintézése közben *ezt a modern és praktikus ujitást igénybe vegyék.* Valószinü tehát, hogy a vállalatnak is rentábilis volt ezen üzlete. *Már most nem értjük,* hogy ily körülmények között miért nem tesznek eleget a közönség egyre növekvő igényének és miért halljuk folyton a panaszt, hogy *kevés a telefonfülke* és egy-egy, különösen a főváros belterületén fekvő fülke előtt gyakran ketten-hárman is várakoznak, hogy beszélhessenek. Rá kellene szoritani a vállalatot, hogy *sürübben állitson fel fülkéket*, mert ha igy egy-egy fülkére kevesebb beszélgetés is jut és a percentuális jövedelem talán kisebb is lesz, de elég tétetik a közönség igényének s végül *ez is valami.*

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ PALACKTEJBEN AZ ERŐ

Elkészült az első földalatti illemhely

A keleti pályaudvar előtti térségen uj és nagyon fontos közrendészeti és higiénikus tényezővel gyarapodott Budapest: *elkészült és a forgalomnak átadatott az első nyilvános földalatti illemhely*, amely a maga izléses és praktikus kivitelezésével, egyben látványossága is a fővárosnak. Az első földalatti illemhely, csakugy mint a főváros területén eddig fölállitott földfeletti illemhelyek, a kitünő *László* Ferenc érdekeltségéhez tartozik, akinek birtokában, illetőleg bérletében van egyébként számos európai nagyváros illemhely vállalkozása.

Kedden délelőtt adták át ünnepélyes keretek között a Keleti pályaudvar melletti földalatti illemhelyet a forgalomnak, amikor is *Király* Kálmán műszaki főtanácsos, a főváros ut- és csatornázási ügyosztályának nevében fejezte ki teljes elismerését a modern intézmény kiállitása felett. Az illemhelyen nappali világitásra egyáltalán nincs szükség és az a maga tökéletes szellőztető és szagtalanitó berendezésével, szinte verseny nélkül áll a világon, sokkal modernebb lévén, mint pl. a bécsi vagy a berlini földalatti illemhelyek. Az egész berendezés mozaik és csempe, krómnikkelezett fémgarniturákkal, tükrökkel, a férfioldalon fényesen berendezett borbélyműhellyel, hideg- és melegviz szolgáltatással hirdeti, hogy *Budapest higiénikus tekintetben is Nyugat-Európához tartozik.* Az uj illemhely télen füthető és a szellőzése hatalmas légkavaróval hirdetőoszlopon keresztül történik. Hossza harminchat méter, benne tiz fülke és tiz vizeldeállás van. A plafónkazették, a „Sunfix" felülvilágitók alulról homályos edzett üveggel vannak fedve, gyöngysoros gipsz léctagozásokkal. A világitótesteek szintén gyöngysoros rozettákban, gömgölyü *tejüvegburák*, melyek egyenletesen szórják és osztják a fényt. Különösen sikerültek a női és férfioldalt jelző diszkrét, izléses transzparensek és elhelyezésük.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és utépitő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 23.
Tel.: J. 339—52 Tel.: J. 339—52

Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktüzhely- és kályhakészitő
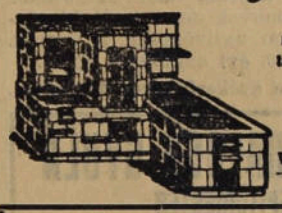
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39
Tel.: J.312-80

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FŰTÉSBERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

Proczeller Bálint
kövező mester
Budapest, X., Korponai-u. 11.
Telefon: Kőbanya 74-84.

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI-ÚT 21. Telefon: 522-91

Mátyássy Antal és Fia
Cégtulajdonos: MÁTYÁSSY REZSŐ
MÁZOLÓ- FESTŐMESTER
Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35
Telefon: József 429—43.

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, II., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20.

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
műköáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-ut 7.

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J. 382-27.
BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 18.

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva: 19.8.

SIMKO ANTALNE
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ ÜVEG- ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 8
Telefon: József 324-49

Cross-Charles E. Lewis utódai
Központi fütések, vizvezetékek, egészségügyi berendezések
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7
Telefon: József 322-25

Az iskolák padlója

A külföld kulturált nagy államaiban mindenütt a jövő generációnak, a gyermeknek a kultusza mind nagyobb és nagyobb méreteket ölt és a modern pedagógia költséget és fáradságot nem kimélve, igyekszik *a jövő nemzedéknek ép testét és lelkét megőrizni és fejleszteni.* Épp azért, a külföldi tanintézetek berendezése a higiénia alapelveinek legszigorubb betartásával készül és mindazt nyujtja, még ha oly költséges is, amit a tanulóknak a nemzetre nézve oly drága egészsége megkiván.

A székesfőváros vezetősége a helyzet magaslatára emelkedve, a legnagyobb anyagi erőmegfeszitéssel igyekezett és igyekszik mindent megtenni, hogy a pedagógia terén ne Románia és Arábia irányában, hanem a *művelt nyugat* felé orientálódjék. Igy sikerült az uj iskolákban a modern higiénia egyik legfőbb követelményét, *a hézagmentes padlót, a gumipadlót,* megvalósitani. Mert nem elég tanszemélyzetünk kiválósága, nem elegendő a tanügyi ügyosztály vezetőségének hozzáértése, agilitása és mintaszerü vezetése, a tanintézeteknek, hol az ország reménye felserdül, hol az ifjuság napjának legnagyobb részét eltölti, ugy kell épitve és felszerelve lenniök, hogy ott a legkisebb és legnagyobb ellenség, *a bacillus* minél nehezebben férhessen legféltettebb kincsünkhöz, a gyermekhez.

Igy azután a fokozatos fejlődés folyamán az iskolák padozatának burkolatánál is *a jó öreg hajópadló után* rátértünk a linoleumra, majd amikor a különben is külföldi linoleum fölött is eljárt az idő, megszületett *a modern padlóburkolat egész világon elfogadott és nálunk is bevezetett uj tipusa, a gumipadló,* mely még azzal az előnnyel is jár, hogy magyar vállalat gyárában, magyar mérnökök tehetségének és magyar munkások kezének munkájával készült.

Dehát minden ujitásnak megvannak az ellenségei, a maradiság, különösen ha ahhoz még anyagi érdek is járul, makacs és konok következetességgel igyekszik megállitani a fejlődést. A parkettások tehát küldöttséget vezettek a fővároshoz és az illetékes vezetőséget arról akarták meggyőzni, hogy *ökrös szekéren hamarább érünk el Pestről Párizsba, mint repülőgépen.* De nem valószinü, hogy ezt nekik elhiszik. Az idő nagy órájának mutatóját megállitani nem lehet, de *visszaigazitani:* különösen nem.

A Vigszinháztól a Boráros-térig uj vonalat tervez az Autóbuszüzem

Dönteni kell végre, hogy rentabilitási vagy közforgalmi érdekek irányitják-e az Autóbuszüzem közlekedési politikáját — September végére készül el teljesen az uj nagy garázs, melynek befejezését a Szent Imre ünnepségek odázták el

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Ismeretes, hogy a Beszkárt és a Székesfővárosi Autóbuszüzem között esztendők óta *feszült a viszony,* amely sok tekintetben a vezető személyiségekre is átterjedve, megakadályozta azt, hogy a főváros közlekedésében megvalósuljon *az az egység,* amely nélkül a város fejlesztése csakugy lehetetlen, mint a publikum közlekedési igényeinek *gyors és pontos kiszolgálása.* A két nagy közlekedési vállalat egyre élesebbé váló konkurenciája az utóbbi időkben azonban *ellanyhult* és most már a személyi és politikai tekinteteken tulmenően előtérbe lépett a *szőnyegen fekvő probléma megoldása.*

Az Autóbuszüzem *fejlesztési és üzleti politikájával* legközelebbi ülésén részletesen foglalkozik az Autóbuszüzem igazgatósága. Az igazgatósági ülésen az üzem vezetősége felveti a kérdést, hogy a jövőben a *rentabilitási vagy a közforgalmi érdek legyenek-e döntőek az Autóbuszüzem közlekedési politikáját illetően.* A kormányzat azon tavaszi leirata, amelyben az üzem zárszámadásával kapcsolatosan a legmesszebbmenő takarékosságot és a deficites vonalak beszüntetését hagyta meg az üzem vezetőségének, máris arra vezettek, hogy a két legdeficitesebb vonal, a *rózsadombi és a kőbányai,* beszüntetésére tegyen előterjesztést *Till* ügyvezető igazgató. Arra a kérdésre pedig, hogy közforgalmi vagy pedig üzleti szempontok vezessék-e tovább az Autóbuszüzem üzleti politikáját, azt az előterjesztést teszi az üzem vezetősége az igazgatóságnak, hogy haladéktalanul inditsa meg a szükséges tárgyalásokat arra vonatkozóan, hogy a *radiálisan szaladó autóbuszvonalak közé egy olyan metszővonal iktattassék,* amely az autóbuszközlekedésnek bizonyos hálózati képet ad, biztositván a radiálisan közlekedő autóbuszvonalak között az átszállásnak olyan lehetőségét, amit eddig megcsinálni nem lehetett, éppen a metsző-vonal hiánya miatt.

Ezt a radiális autóbuszvonalakat derékszögben metsző vonalat az üzem vezetősége a Vigszinház—Boráros-tér közötti uj vonal beiktatásával kivánja elérni olyképen, hogy ez a vonal a Lipót-körut—Berlinitér—Teréz-körut—Erzsébet-körut—József-körut—Ferenc-körut vonalon közlekedjenek. Kétségtelen, hogy az üzemigazgatóság egyhanguan fogja elfogadni a vezetőség ezirányu javaslatát, és rövidesen megindulnak a tárgyalások a *Beszkárttal és a főváros közlekedési ügyosztályával az uj vonal engedélyezése iránt.*

Az *uj garazs* megnyitását és a forgalom részére való átadását különben szeptember végére tervezi az üzem vezetősége. A berendezést hátráltatták a Szent Imre év ünnepségei, amelyeknek jelentékeny része tudvalevően az épülő garazs impozáns nagy csarnokában folyt le. Végeredményben azonban ez a pár hetes késedelem *nem zavarta meg* az üzem vezetőségének programját a garazs elkészülését illetően. Az uj garazs megnyitását az üzem vezetősége méltán tekinti *fordulópontnak a főváros autóbusz-közlekedésében,* mert bizonyosra vehető, hogy a kocsik központi garazsirozása jelentékeny megtakaritással fog járni ugy *üzemanyagokban,* mint *üres kocsikilométerekben.*

81,069/1930—IX. szám.

Pályázat művészi plakátra

Budapest székesfőváros pályázatot hirdet **művészi plakátokra,** melyek az **Állat- és növénykert** érdekes látnivalóit, különösen pedig az ujabban érkezett és különlegességszámba menő állatokat (pl. zsiráfok, orrszarvu, csimpánzok, a madarak között tokok és tukánok, vitorlás halak stb.) hirdetik és a közönség érdeklődését az Állat- és növénykert meglátogatása iránt felkeltik.

Ezek a plakátok a székesfőváros hirdetőtábláin és hirdetőoszlopain nyernek elhelyezést, továbbá esetleg villamosokban és látogatottabb belső helyiségekben, igy tehát kőnyomdai sokszorositásra alkalmasnak kell lenniök.

A pályázat feltételei a következők:

1. A tervezett plakát célja, hogy a közönség figyelmét az Állat- és növénykertre, ennek különleges és uj látnivalóira, érdekességére és szépségére felhivja. A szöveg lehetőleg rövid — egy-két szavas legyen, de olyan, amely a képpel együtt könnyen vésődik az emlékezetbe és a nézőket az állatkert látogatására serkenti. Egyébként a tervezőnek jogában áll a szöveget tetszése szerint alkalmazni.

2. Tekintettel arra, hogy a plakátokon olyan állatok képének alkalmazása várható, amelyek a művészeknek tanulmány céljából nem állhatnak másutt rendelkezésre, az Állat- és növénykert igazgatósága kellően igazolt pályázóknak engedélyt ad arra, hogy az állatokat megszemlélhessék, róluk fényképeket, esetleg vázlatokat készithessenek. Az engedélyért közvetlenül az igazgatósághoz kell fordulni (Állatkert, Főkapu).

3. A plakát mérete 63×95 cm. Ezt a nagyságot lehetőleg álló alakban kell alkalmazni.

Az alkalmazott szinek számában korlátozás nincsen, mégis kivánatos a szinek számának a plakát előállitását figyelembe vevő csökkentése.

A pályázók csakis teljesen kidolgozott és közvetlen sokszorositásra alkalmas művekkel pályázhatnak.

4. Minden magyar állampolgár pályázhat egy vagy több művel.

A pályázat titkos. A pályázó nevét és lakcimét a plakáton is feltüntetett jeligéjü zárt boritékban kell mellékelni.

5. A pályázat feltételeinek és a művészi igényeknek mindenben megfelelő pályaművek közül a székesfőváros legalább három művet sokszorositás céljából egyenként 400 (Négyszáz) pengőért megvásárol, mig további legalább három pályaműnek egyenkint 200 pengő jutalmat tüz ki.

Csak a pályázati feltételeknek mindenben megfelelő és művészi szempontból kifogástalan pályaművek vásárolhatók meg, ilyenek hiányában ugy a vásárlások, mint a jutalmak száma csökkenthető, viszont a székesfővárosnak jogában áll több művet is a megjelölt összeg ellenében megvásárolni, vagy jutalommal kitüntetni.

6. A megvásárolt pályaművek korlátlan sokszorositási joga a székesfővárost illeti meg, jogában áll azonban a kiküldött birálóbizottság utján a benyujtott terveken kisebb változtatásokat kivánni, amiket a pályázó záros határidőn belül tartozik végrehajtani.

A jutalmazott pályaművek tulajdonjoga ugyancsak a székesfővárosra száll át és a jutalmazott pályatervét más célra fel nem használhatja. Sokszorositás esetén azonban a jutalmazottat további 200 pengő megváltás illeti meg.

7. A pályaterveket **1930 évi október hó 6-án, déli 12 óráig kell a polgármesteri IX. ügyosztályban** (Központi városháza, I. pavillon, földszint 18. sz.) beadni, ahol azokat szeptember hó 29-től kezdődőleg hétköznapokon délelőtt 9 és 1 óra között veszik át. Később érkezett pályaművek a pályázaton nem vehetnek részt.

8. A székesfőváros a pályaműveket a döntés után nyilvánosan kiállitja. Ennek a kiállitásnak befejezése után a pályázók tartoznak pályaműveiket abból a helyiségből, ahol azokat benyujtották, 30 napon belül elvitetni, mert ezen az időn tul értük a székesfőváros felelősséget nem vállal.

9. A pályázat birálóbizottsága 9 tagból áll. Elnöke **Buzáth János** alpolgármester, tagjai:

a polgármesteri IX. ügyosztály tanácsnoka,

Nádler Herbert, az Állat- és növénykert igazgatója,

Csánky Dénes, a gróf Zichy Jenő-muzeum igazgatója,

Kurfürst István, a Házinyomda igazgatója,

a Magyar Könyv- és Reklámművészek Egyesülete részéről kiküldött két szakértő,

a Magyar Iparművészeti Társulat részéről kiküldött két szakértő.

Budapest, 1930 augusztus havában.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros Vizművei a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos Hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással, valamint utalással a kiirási müvelethez csatolt általános vállalati és részletes épitési fetételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdet a Vizműveknek a káposztásmegyeri telepéhez tartozó I. átemelő telepével szemben: a szentendrei szigeten, valamint a II. (dunakeszi) átemelőteleppel szemben: ugyancsak a szentendrei szigeten épitendő

földbesülyesztett gépházak földbeton-, kőmives-, asztalos-, lakatos és egyéb munkálataira.

Ezzel kapcsolatban ajánlat és vállalat tárgyát képezik továbbá a meglévő szifoncső-csatornákat az épitendő gépházakkal összekötő, vasbetonból készitendő járható szivócsőcsatornák is, egy-egy lejáróaknával.

A kiirási művelet nyomtatványai: ugymint az általános vállalati és részletes épitési feltételek, ajánlati költségvetések, az ajánlati szöveg mintája, az ajánlattevő által végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlap, ezeken kivül az épitmények tervrajzai a f. 1930. év augusztus hó 13. napjával kezdődően a „Székesfőváros Vizművei" üzemvezetőségének hivatalos helyiségében (IV. Egyetem-ucca 2. II. em. 23. sz.) kaphatók hétköznapokon 11 és 13 óra között 16 (tizenhat) pengőért. Ugyanitt a szükséges felvilágositásokat is megadják.

Budapest székesfőváros Vizműveinek üzemvezetősége azonban fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, az ajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, illetőleg tetszése szerint egyik ajánlatot sem fogadja el és uj versenytárgyalást tartson anélkül, hogy az ajánlattevők emiatt a székesfőváros Vizművei ellen kártéritést, vagy bármiféle igényt támaszthatnának.

Bánatpénzül 250.000 (kettőszázötvenezer) pengőig az ajánlati összeg 50%-a; a 250.000 pengőn felüli ajánlat 2-%a teendő le a Vizművek üzemvezetőségének pénztáránál. (IV. Reáltanoda-ucca 1—3. I. emelet.)

Az ajánlatokat

1930. évi szeptember hó 12. napján délelőtt 11 óráig

kell a Vizművek üzemvezetőségének titkári hivatalában (IV. Egyetem-u. 2. II. em. 23.) beadni.

A jelzett határidőn tul benyujtott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A beérkezett ajánlatok 1930. évi szeptember hó 12. napján, déli 12 órakor lesznek a Vizművek fentjelzett hivatalos helyiségében nyilvánosan felbontva.

Budapest, 1930. évi augusztus hó 11.

Budapest Székesfőváros Vizművei.

BŐRKABÁTOK,

Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.

ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR

VII., KÁROLY-KÖRUT 13, I. EMELET.

Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

CSERÉPY ISTVÁN

kőmivesmester, épitési vállalkozó

BUDAPEST, Csengeri-u. 45

Telefon: 165—25.

MUCSNYÁK KÁROLY

Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem

Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.

TELEFON: AUTOMATA 811—41.

„PAX"

vörösrézből készült szénsavas kézi tűzoltókészülék a legjobb.

Gyártja és kapható:

HIRMANN FERENC lémárugyár

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

ZILAHI-BALOGH GYULA

ÉPITŐMESTER

I., Bornemissza-utca 36.

TELEFON: Lá 2-32

LEDNICZKY ÉS TÁRSA

épület- és műlakatosok, redőny és napellenző gyára

BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.

Telefon: Aut. 852-59-

Készitmények:

Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitelben. Elsötétitő berendezések, kézi és motorhajtásra. Szinház vasfüggönyök

Vasszerkezetek, épület- és műlakatosság.

Alapitatott 1895 **RIEDER OTTÓ** Tel. Aut. 837—07

villamosberendezési vállalat,

műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára A. B. C. tagoknak hat havi hitel

BUDAPEST, IV., IRÁNYI-U. 20

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428-25

Aszfalt-útépitő,
szigetelő és
tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: *J. 463-39
OSZTÁLYOK:
TITKÁRSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BÉROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITASI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASARUGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333-60
Hid- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü fuzött lemezvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzárak, kovácsáruk stb.

Vidéz Siposs Sándor
Különleges száraz vegyitisztitó és ruhafestő üzeme
HAJÓ-UCCA 12 TELEFON: Aut. 812-40
Munkáért házhoz küldök és elszállitom

Irodaberendezések

HIRSCH ÉS TÁRSA
BUDAPEST,
V., Alkotmány-utca 19.

Pénzszekrények

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

GAZDASÁGI ÉLET

A téglakartel titkaiból

A Szondy-utcai templom épitkezésénél szállitott rossz vidéki téglát kénytelen volt visszautasitani az ellenőrző mérnök — Miért irjak elő egyes fővárosi épitkezéseknél a karteltégla kötelező használatát?

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Szóvá tettük legutóbb az *Uj Budapest* hasábjain azt a furcsa jelenséget, hogy egyik nagy városi közmunkánál a versenytárgyalási munkálatot elnyert céget, aki történetesen saját téglagyárral is rendelkezik, a tervező épitész felszólitotta, hogy az *épitkezésnél karteltéglát használjon.* A vállalkozó nem hagyta annyiban a dolgot, *panaszra ment az alpolgármesterhez* és a szakkörökben feltünést keltett ügy *még elintézés alatt van.* Ez alkalommal a téglakartel ujabb érdekes, diktatórikus eljárásáról kell megemlékeznünk, a leghatározottabban hiván fel erre az illetékees városházi tényezők figyelmét.

A főváros a saját tulajdonát képező Szondy-utcai telken római katolikus plébánia templomot épittet az egyházközség hozzájárulásával és segitségével. *Fábián* Gáspár dr., mint a templom tervezője és művezető épitésze e hó 4-én, hétfőn reggel 7 órakor megjelent a helyszinen, ahol a munkások százai álltak, várakozván a munkafelvételre. Azonban hiába vártak: *a téglakartel jóvoltából egyetlen darab tégla sem volt a helyszinre szállitva,* ezáltal a továbbépités meg volt akadályozva és meg kellett tagadni a munkások százainak felvételét.

A kartel a tégla szállitásának elmaradása miatt azzal a kifogással élhet, hogy *nincs hely,* ahova a téglát lerakják. Ez a kifogás azonban a jelen esetben nem áll meg, mert rendelkezésre áll nemcsak a saját telekfront, hanem a mellette levő fővárosi telek is. Teljes fronthosszában annyit rakhatnak le ott, amennyit akarnak, hiszen ez igy van minden fővárosi épitkezésnél. *Érthetetlen* tehát teljesen a kartel intézkedése, mert hiszen csak arra nem lehet gondolni, hogy miután nem bank, üzletház, mulató, hanem *templom* epitéséről van szó, *azért nem fontos es sürgős* a tégla szállitása. Végre délfelé megjelent két kocsi tégla, mint a kartel szállitmánya, egy *vidéki* téglagyárból. A tégla minősége távolról sem üti meg azt a mértéket, amelyet az ugynevezett karteltégla minősége jelzett azelőtt, *az ellenőrző műszaki tanácsos azonnal vissza is volt kénytelen utasitani az egész szállitmányt.*

A legfőbb ideje, hogy a főváros valamilyen módon *megrendszabályozza a téglakartelt.* A Szondy-utcai templomépitkezésnél láthatni, hogy a vidéki téglagyárak 30—50 százalékkal olcsóbb árait felemeli az ő karteláraira, egyenletessé tévén az áralakulást. A főváros szempontjából mindenesetre fontos az, hogy a *városi épitkezéseknél megszünjön a karteltégla iránt érzett megható szerelem.* Választ kell kapnunk arra a kérdésre, *hogyan és miért van előirva egyes fővárosi épitkezéseknél a karteltégla kötelező használata.* Mi az a kapcsolat, amely egyes tervező épitészek és a téglakartel vezetősége között fennáll és a főváros illetékes tényezői miért nem tartják szükségesnek ezen, a karteltégla kötelező használatában megnyilvánuló kapcsolatnak *sürgős megszüntetését?*

A Tógazdaságok Rt. nyilatkozata. Egyes lapokban közlemények jelentek meg *gróf Zichy János* urral 15.000 pengő iránt folyó polgári jogvitánknak büntető utra való tereléséről. A feljelentést a gróf ur képviseletében *dr. Bányai Bischitz* ügyvéd ur tette meg. A sérelmezett iratlefoglalás egy szabálytalanságok miatt azonnali hatállyal elbocsátott tisztviselőnk szakvéleménye alapján történt, anélkül, hogy mi az alaptalan gyanusitás tárgyában meghallgattattunk volna. *Gróf Zichy János* urnak, felfogásunk szerint egy fillér követelése sem áll fenn velünk szemben, amint ez az általa eredménytelenül folyamatba tett per eddigi adataiból is kitünik. A megtorló lépéseket mindazok ellen, akik a hatóságokat félrevezetni akarták, *haladéktalanul folyamatba* tesszük, az alaptalan akcióból eredő összes kárigényeinket pedig azonnal érvényesitjük. *Magyar Tógazdaságok Rt.*

Ujabb akció a banán behozatala ellen. Abból az alkalomból, hogy a magyar gyümölcsexport csak nehezen tud eredményeket elérni, ujból felvetődött illetékes helyeken a *Banánbehozatali Rt.* ügye. Ez a külföldről betelepült vállalat százezrekre menő nemzeti ajándékot kap azon a cimen, hogy magyar gyümölcsöt helyez el külföldön, holott az államtól kapott pénzen versenyezve, tulajdonképpen *nem megkönnyiti, hanem megnehezíti a magyar gyümölcs külföldön való elhelyezkedését.* A Banánbehozatali bekapcsolódásának a gyümölcsexportba *árnivelláló hatása egyáltalában nincsen,* amit bizonyit az, hogy azokon a helyeken, ahol konkurrencia nélkül dolgozik, mindenkor jelentősen olcsóbb árakon vásároltat, sokszor 40—50 százalékkal, mint azokon a helyeken, ahol a régi kereskedők egymással versenyeznek. A magyar gyümölcskiviteli kereskedelem *hasonló jutalmat követel,* mint amit a Banánbehozatali élvez, amikor is módjában lesz a külföldi tőkével külföldiek számára busás nyereséget nyujtó vállalatot a maga méltó helyére utasitani. Addig is azonban, mig ez megtörténik, *a főváros hatóságának kell közbelépnie, hogy a banán Budapesten való árusitása a magyar gyümölcs védelmében megnehezittessék.*

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben.
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyit.
M. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 72,455/1924. sz. körrendelet.
M. kir. kereskedelemügyi miniszter 92.062/XX 1925. sz. rendelet

BICELLA
Ultraviolett-sugarakat átbocsájtó drótüvegpótló
Lakosztályok, lég- és napfürdők, garázsok, gyári-üzemek, istállók, baromfiólak, gazdasági épületek, kiállitási csarnokok, kerti melegágyaknál és mindenütt, hol eddig ablaktörés elkerülhetetlen a BICELLA törhetetlenségénél fogva előnyösen használható.
Kérjen mintákat és árajánlatot!
KUNSTÄDTER VILMOS
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7. SZ.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

KATZER
TELEFON: 539—14
ÉPITÉSI VÁLLALATA
I., SZIRTES-U. 3/b.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
Palka József
Magyarország ezüstkoszoros üvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon: J. 302-28 Alapittatott 1894

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—67.

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tüzjelző-készülék.
Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésben bemutatja: Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bel, cég, hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BÚTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszóli ásra küldök

HLATKY JÓZSEF
okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395-78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

KROPSCH GÜNTHER
kézi tüzoltókeszülékek
Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2. sz.
Telefon: Jozsef 406-39
Gázoltók
Haboltók
Poroltók
Vizoltók
Magyar gyártmány

Dr. KUGLER JÓZSEF
SZÉNNAGYKERESKEDÉS
Központi iroda: IX., GÖNCZY PÁL-U. 2.
(Kálvin-tér mellett)
Városi telep: V., WAHRMANN-UTCA 7.
Telefon: Aut. 55-53, Lipót 902-06.

vállalkozás

Uj kiirások:

Iró-rajzeszközök (papir, füzetek, rajzpapirok, irón, toll stb.) szállitására a székesfőváros iskolái részére. Határidő: 1930 augusztus hó 30 (szombat) d. e. 11 óra.

Utrendezési munkák az I. ker. Diósárok-ut, Hieronymi-uttól 900 fm. hosszban terjedő szakaszán. Határidő: 1930 szeptember hó 1 (hétfő) d. e. 12 ó.

Gyalogut aszfaltozási munkálatokra az I. ker. Enyedi-utca, Alkotás-utca és Böszörményi-ut közötti szakaszon. Határidő: 1930 szeptember hó 1 (hétfő) d. e. 12 ó.

Központi melegvizfütőberendezési munkákra az I. ker., Hidegkuti-ut 107. szám alatti „vitéz nagybányai Horthy Miklósné" gyermekotthon VI. sz. épületében. Határidő: 1930. szeptember hó 1. (hétfő) d. e. ½10 ó.

Központi melegvizfütőberendezési munkákra, ugyanott az I. számu épületben. Határidő 1930 szeptember hó 1. (hétfő.) d. e. ½10 óra.

Melegvizkészitő berendezési munkákra ugyanott, az I. és II. számu épületben. Határidő: 1930 szeptember hó 2. (kedd) d. e. ½10 óra.

Butorberendezési munkákra a VII. k., Miskolci- és Czobor-utcák sarkán épülő elemi iskolában. Határidő: 1930 szeptember hó 3. (szerda) d. e. ½10 óra.

Ácsmunkákra az I. ker. Németvölgyi-uti elemi iskola és óvoda részére. Határidő: 1930 szeptember 3. (szerda) délelőtt ½10 óra.

Téli ruhadarabok szabómunkáinak elkészitésére és szállitására a javadalmi őrség és tüzoltólegénység részére. Határidő: 1930 szeptember hó 10 (szerda) d. e. 11 ó.

Földbesülyesztett gépházak, földbetón-, kőmives-, asztalos-, lakatos és egyéb munkálataira a Vizművek káposztásmegyeri telepéhez tartozó I. átemelőtelepével szemben: a szentendrei szigeten, valamint a II. (dunakeszi) átemelőtelepel szemben ugyanesak a szentendrei szigeten. Határidő: 1930 szeptember hó 12. délelőtt 11 óra.

Lakatosmunkákra az I. ker. Németvölgyi-uton épülő elemi iskolában. Határidő: 1930 szeptember hó 15 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Asztalosmunkákra az I. ker. Németvölgyi-uton épülő elemi iskola részére. Határidő: 1930 szeptember hó 16 (kedd) d. e. ½10 ó.

Mázolómunkákra az I. ker. Németvölgyi-uton épülő elemi iskola részére. Határidő: 1930 szeptember 17 (szerda) d. e. ½10 ó.

Művészi plakátokra, az Állat- és Növénykert részére. Határidő: 1930 október 6, d. e. 12 óra.

A Duna medre alatt létesitendő egy-egy járható tartalékalagut (tunnel) és a hozzájuk tartozó két-két végakna épitési munkálataira a káposztásmegyeri vizmütelep I. és II. (dunakeszi) áramtelepének tartozékaképen. Határidő: 1930 november 29 délelőtt 11 óra.

Budapest székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák:

A **Bihari és Balkán-utcák sarkán létesitendő szükséglakás telep** IV. számu pavillon föld, kőmüves stb. munkáinak vállalatba adásáról intézkedő 33410/1930. II. számu határozat helyesbittetett.

A Kelenföldi tüdőbeteg gondozó intézet épitésénél közreműködő munkások részére falegyenjutalom engedélyeztetett 704 pengővel.

Az Uj Szent János-kórház I. számu belgyógyászati pavillon betegszállitó felvonójának szállitására hirdetett versenytárgyalás megsemmisittetett.

Az Ihász-utcai elemi iskola föld, kőmüves stb. munkáit Schöteil Richárd, I., Szent Imre hg. u. 10. 131.662 P-vel.

A Kazinczy-utcai elemi iskola közp. fütésénél kazánház és kéményépitési munkái Fratricsevics Ernő, VII., Kazinczy-u. 8. 9324 pengővel.

A Lajos-utca 34. és Hernád-u. 42. sz. alatti elemi iskolák helyreállitási munkálataihoz a javaslatba hozott épitésvezetőség kirendeltetett.

A Hernád-utcai elemi iskola közp. fütési munkálatai Rietschel és Henneberg, VIII., Práter-utca 12. 72.469 P-vel.

Az Uj Szent János-kórházban szükséges uj kondenz-viz átemelő berendezés szállitása és szerelési munkálatai Fried Zsigmond, VIII., Baross-utca 76. 13.892.24 pengővel.

A Dugonics-utcai elemi iskola tantermeinek asbestpadozati munkái Császár Imre, IX., Lónyay-utca 48. szám 8520 pengővel.

A Mester-utcai polgári iskola padozati ácsmunkái Dalkó Gábor, VI., Vörösmarty-utca 75. sz. 2240 pengővel.

A Lajos-utcai iskola üveges javitási munkái Gaál Lajos, II., Széna-tér 7. sz. 3147.50 pengővel.

Ugyanott bádogos javitási munkák Kovács Imre, VI., Rózsa-utca 94. sz. 3891.20 pengővel.

Ugyanott mázoló munkák Zuzán Béla, X., Martinovics-tér 4/b 6598.20 pengővel.

Ugyanott lakatos javitási munkák Watterich Adolf, II., Henger-utca 13. 1227.84 pengővel.

A Csobánc-utcai elemi iskola homlokzatának kőmüves tatarozási munkái Sajgó Róbert, IX., Márton-utca 35/b. 2130 pengővel.

A Kistemplom-utca 6. sz. alatti tüdőbeteggondozó intézet vizvezeték, csatornázás és gázberendezési munkák Morzsányi Hermann, VIII., Üllői-ut 48. sz. 6007.95 pengővel.

Az Uj Szent János-kórház sebészeti pavillon viz-, gáz-, gőz- és csatornázási munkák Dávid és Deutsch, VI., Rózsa-utca 41. sz. 57.513.03 pengővel.

Rejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-utca 8.
Ügyeljünk a címre

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézet.
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólág- és villanykezelések, inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Szemfedő, müvirág és temetkezési cikkek
gyári raktára **SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF**
Üzem: Bpest, I., Lágymányosi-u. 9.
Iroda: I., Gellérthegyi-utca 11. Automata 537—12.

CSÁSZAR IMRE linoleum- és gummipadlóburkolási vállalat
Budapest, IX., Lónyay-utca 36 Telefon: J. 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestizolatok készitése. Szakszerü munka. — Ajánlatok diimenteses

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRALYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VII., Kőris-ucca 10
Telefon: J. 348-15

HUNGLER ISTVÁN
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 28.
TELEFON: József 301-32.

FELSENFELD RUDOLF
Bélyegző- és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó müintézet
Alapitva: 1901. Telefon: A. 103—94.
Budapest, V., Bálvány-utca 16

SZÓRAKOZÁS

CAPITOL FIMPALOTA (Baross-tér, Keleti pályaudvar mellett. Telefon: József 343-37.) Hölgyek öröme. Zola regénye. Hangosfilm magyar feliratokkal. Főszereplő Dita Parlo. **Leánytragédia.** (A romlás utja.) Dráma a mai ifjuság szerelmi életéről 10 felvonásban. Fox-hangos hiradó! Magyar hiradó! A Szent István-nap ragyogó felvételei: a Szent Imre-szobor leleplezése. Krisztus király diadalutja. Mise a Vérmezőn, Sincero biboros áldást oszt, Parádé a Névtelen katona sirjánál. Előadások kezdete hétköznap: 5, ¼8 és ½10 órakor, vasár- és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

CORSO MOZI (Váci-u. 9. Tel. Aut. 874—02.) Jack Holt és Ralph Graves, a „Submarine" főszerepelőinek uj hangos filmje: **Tüzmadár.** Filmregény 12 felv. (Német beszéd.) A budai dalárdáról készült első hangos-film. Előadások mindennap: 4, ¾6, ¾8 és ¾10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ (Kossuth Lajos-utca 18. Telefon: Aut. 897—07 és 895—43.) Prolongálva hatodik hónapja! Nyitott tető, hütő-gép! SZIVEK SZIMFÓNIÁJA! (Zwei Herzen im ¾ Takt). A legnagyobb német ensemble-beszélőfilm 15 felvonásban. Főszereplők: Willy Forst, Gretl Theimer, Szőke Szakáll és Halmay Tibor. Rendezte Bolváry Géza. — FOX HANGOS HIRADÓ — **Magyar hiradó.** — A Szent István-nap ragyogó felvételei: a Szent Imre-szobor leleplezése, Krisztus király diadalutja, Mise a Vérmezőn, Sincero biboros áldást oszt, Parádé a Névtelen katona sirjánál. — Előadások kezdete hétköznap: 5, ¼8 és ½10, szombat, vasár- és ünnepnap 4, 6, 8, 10 órakor.

KAMARA MOZGÓ (Dohány-utca és Nyár-utca sarok. — Telefonszám: József 140—27.) **Ne higyj a nőnek.** Filmregény az aristavilágból, a Paramount hangos attrakciója 10 felvonásban. Zürzavar a rádióban, hangos trükkfilm. Magyar és Paramount hangos-hiradó. Előadások hétköznap 6, 8, 10, vasárnap 4, 6, 8, 10 órakor. Nyitott tető.

ORION SZINHÁZ (Eskü-ut 1. Telefon: Aut. 831—02.) A nagy sikerre való tekintettel prolongálva: A KÉK ANGYAL. 100 százalékos németül beszélő, zenélő és éneklő film, Emil Jannings és Marienne Dietrichhel a főszerepekben. — HANGOS AMERIKAI HIRADÓ. — MAGYAR HIRADÓ. — Előadások kezdete mindennap fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. — Jegyelővétel délelőtt 11—1-ig és az előadások megkezdése előtt egy órával.

PALACE FILMSZINHÁZ (Erzsébet-körut 8. New-York-palotával szemben. Telefon: József 365—23.) — Nyitható tető. — **A tüzmadár.** Az Egyesült Államok légi flottájának közreműködésével készült hangos, németül beszélő világattrakciója 12 felv. Rendezte: F. Capra. Főszereplők: Jack Holt, Ralph Graves, Lila Lee. — **Macskazene.** Hangos film-trükk. — Magyar és hangos Fox-hiradók. — Előadások hétköznapokon: ¾6, 8, 10. Vasárnap 4, 6, 8, 10 órakor.

CORVIN FILMSZINHÁZ VIII., József körut és Üllői-ut sarok — Tel.: J. 389—88.

A Szent Imre-ünnepségről készült beszélőfilm. Sincero biboros, Serédy Justinian hangosfilmen beszélnek. Továbbá Dita Parlo főszereplésével: **„Hölgyek öröme" Áruház.** Előadások fél 6, fél 8, háromnegyed 10; vasárnap fél 4, fél 6, fél 8 és háromnegyed 10.

TFA (Teréz-korut 60)

A Szent Imre-ünnepségekről készült beszélő film Sinceo biboros, Serédy Justinian hangosfilmen beszélnek. Továbbá prolongálva: a **„Hajrá Trojka"**, Olga Csehova hangos filmje. Előadások: 5, negyed 8 és fél 10; vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10.

URÁNIA FILMSZINHÁZ VIII., Rákóczi-ut 21. Telefon: J. 460—45. és 460—46.

Al Jolson uj nagy hangos filmje: **„Sirni és dalolni . . ."** továbbá a Szent Imre-ünnepségekről készült beszélő film Sincero biboros, Serédy Jutinian hangosfilmen beszélnek.

Előadások fél 6, fél 8 és háromnegyed 10. Szombat, vasárnap, ünnepnapon: 4, 6, 8, 10.

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ
Szombaton, e hó 30-án, este 9 órakor
a megnyitó uj müsor

„BECIVA"
BEKETOW CIRKUSZ
VARIETÉ
Városliget. — Telefon: Aut. 183-35.
A vezető augusztusi müsor
10 külföldi atrakció
Helyárak:
Este 1 P-től 6 P-ig (utalvánnyal a fele), délután 30 fillértől 3 P-ig (utalványok nem érvényesek)

GATTYAN PÁL
kövezőmester és utépitő vállalkozó
BUDAPEST, VII., EGRESSY-UT 15

szebeszlói SVACHULAY GYÖRGY
okl. épitészmérnök, épitőmester
Hites törvényszéki szakértő
Elvállal tervezéseket, épitkezéseket és tatarozásokat
VIII., Kisfaludi-utca 3

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c.
Telefon: Automata 510—71.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Szenzációs augusztusi müsor a **TABARINBAN**

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

Vitéz LUKÓY EMIL
épitőmester
József-körut 19 Telefon: 432-10

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dr. DOBY ANDOR.

A gazdasági rovat szerkesztője: RASKÓ OSZKÁR.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 36. szám

Budapest, 1930 szeptember 6

UJ BUDAPEST

KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Gróf Károlyi-u. 8.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Teatrália

A Király Szinház igazgatósága a belügyminiszternél panasszal támadta meg a főváros polgármesterének azon határozatát, amellyel megtiltotta, hogy a Vigszinházban működő Kék Madár-társulat náluk folytassa vendégszereplését, ugyanakkor az Uj Szinház szintén a kormányhatósághoz fordult, mert a főváros ott sem engedélyezte a külföldi vendégszerepléssel kezdődni akaró szinházi szezónt. Az efajta izgalmak eddig a szinházi szezón második felében szokták felzaklatni a kedélyeket. Mi az oka annak, hogy szeptember elején, amikor a direktor urak, ha nem is duzzadt pénztárcával, de mindenesetre friss reményekkel szoktak nézni az elkövetkezendő táblás házak elé, már idegen szó üt tanyát a szinházakban, amelyeket oly találóan szoktak különben a magyar Muzsa hajlékainak nevezni?

Kétségtelen, hogy a szinházigazgató urakat az egyre sürübbé váló külföldi vendégjátékok rendezésénél korántsem a magyar szinjátszás szeretete, hanem rideg üzleti szempontok vezetik. Az a szofizma, hogy a külföldi vendégjátékok tagadhatatlanul nagyobb bevételei szükségesek a magyarnyelvü előadások deficitjének eltüntetésére, amennyire rabulisztikus, annyira igaztalan is. Miért játszik a szezón tulnyomó nagyrészében táblás házak előtt a két állami szinház, amikor is például a Nemzeti Szinházban az elmult évad legnagyobb sikerei magyar irók izig-vérig magyar darabjai voltak?

Nem, a külföldi vendégjáték nem lehet az a csodaszer, amely tőkeszegény szinigazgatókat pénztelen időszakokon átsegit! Sajnálattal állapitjuk meg, hogy a főváros szociálpolitikai ügyosztálya az elmult évben tulliberálisan kezelte a külföldi vendégjátékok engedélyezését, boldog-boldogtalan jöhetett Budapestre, hogy harmadrangu művészete árán külföldre vihesse a legkeresettebb magyar exportcikket: a pengőt. Alig volt az elmult évadban szinház Budapesten, amelyben hosszabb-rövidebb ideig ne zengett volna idegen szó, ugyanakkor, mikor elaggott magyar művészek a szegényházban pusztulnak el és a fiatalok jövőjét is reménytelenné teszi a Trianon következtében amugy is szük térre szorult magyar szinjátszás!

Senki sem akarja, hogy Budapest tulzott nacionalizmusból kiessen a világnagyságok országutjából, hogy a magyar főváros ne legyen kedves állomása azoknak a művészeknek, akiknek meghallgatására tolul a világ minden kulturvárosa. Hogy azonban a nivótlan operett-társulatok, odahaza érvényesülni nem tudó énekesek és tizedrendü tánccsillagok mekkája legyen pénzsóvár szinházigazgatók támogatásával Budapest, az elé gátat kell vetnie a főváros hatóságának. Addig is, amig az esztendők óta igért uj szinházi szabályrendelet szigoru kaytélákhoz köti majd a külföldi vendégjátékok engedélyezését, rideg és hajlithatatlan álláspontra kell helyezkednie a fővárosnak a külföldi művészek ellen, akik sokkal sanyarubb viszonyok között vergődő magyar kollégáik elől eszik el a kenyeret!

Petrovácz Gyula: A gazdasági depresszióért a felelősséget a közönség nem a kereszténypárt, hanem a kormányzat irányában élezi ki

Egyetlen gyülésen sem lehet kiejteni Sipőcz Jenő nevét, hogy percekig tartó ováció ne következzen utána — Petrovácz márciusra kontemplálja a választásokat, hogy a törvényhatósági bizottság a költségvetést izgalommentesen tárgyalhassa le — Kétezer kereszténypárti felszólalás futott be az igazoló választmányhoz, aktiv törvényhatósági bizottsági tagokat is kihagytak az összeirók

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A fővárosi igazoló választmány most dolgozza fel a névjegyzékből történt kihagyások miatt beadott felszólamlásokat, a pártok különböző szervezeteiben erősen folyik a munka, a pártkörökben dolgoznak az agitátorok és mindezek ellenére még mindig tartja magát az a hir, hogy az ősszel, sőt a közel jövőben egyáltalán — *nem lesz községi választás Budapesten.* Ezek a hirek főként baloldali körökből származnak és megállapithatóan nem tekinthetők egyebeknek, mint jámbor óhajtásoknak. *Petrovácz* Gyula, az Egységes Keresztény Községi Párt egyik vezető tagja, akivel ezekről a kérdésekről hosszabb beszélgetést folytattunk, *a leghatározottabban megcáfolta azokat a hireket, amelyek a választások elhalasztásáról szólanak. Petrovácz* Gyula ugyanis arra a kérdésünkre, hogy nézete szerint mikor kerül sor a választások kiirására és az uj törvényhatósági bizottság megalakitására, a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— *A választást feltétlenül kiirja a kormány.* A legilletékesebb helyeken informálódtam a választások ügyében és azt a pozitiv értesülést szereztem, hogy az uj törvényhatósági választások kiirására feltétlenül sor kerül. Már két izben meg kellett hosszabbitani a lejáró mandátumokat és legutóbb is e meghosszabbitásnak azt az indokát hozta fel a kormány, hogy az uj törvény rövidesen tető alá kerül, *nem volna tehát semmi értelme annak,* hogy a főváros népe egymásután kétszer járuljon az urnák elé. Nem kétséges tehát, hogy a jelenlegi törvényhatósági bizottság *utolsó hónapjait éli.*

— A választások napjának a kitüzését illetően megoszlanak a vélemények. *Van olyan felfogás,* mely szerint a választásokat mingyárt az uj választói névjegyzék jogerőre emelkedése után ki kell irni. Amennyiben ez a felfogás győzne, akkor az uj választásokat november végén kellene kiirni és a választás napjául december 5—15-ike között tüznék ki valamelyik két napot. *A másik felfogás* azonban ellenzi a választásoknak még ez év végén leendő kiirását. E felfogás hivei, akik közé magam is tartozom, utalnak arra a feladatra, amelyet a törvényhatósági bizottságnak még teljesitenie kell. Ez a feladat *a jövő évi költségvetés megalkotása.* A jövő évi költségvetés letárgyalása és megszavazása nyugodt atmoszférát követel meg, amit nem lehetne biztositani abban az esetben, ha a törvényhatósági bizottság közvetlenül ujjáalakitás előtt állana. De nemcsak a költségvetés megalkotásának a feladata hárul a jelenlegi törvényhatósági bizottságra, hanem döntenie kell még jelenlegi átmeneti állapotában különböző *beruházási problémák megoldása fölött* is. Nem kétséges, hogy a közeli választások hangulata rányomná a maga kedvezőtlen bélyegét ugy a költségvetési tárgyalásokra, mint a beruházási problémák eldöntésére is. A pártok szónokai *kortescélokra használnák fel a vitát.* Helyénvaló volna tehát, hogy *egy kis intervallum* legyen a jövő évi költségvetés tető alá hozatala és az uj választások kiirásának az időpontja között. Ugy gondolom, hogy meg kell várni, amig a meghosszabbitott mandátumok ideje lejár. Ez az időpont *december 31-én következik be.* Eddig az időpontig a jelenlegi törvényhatósági bizottság akadály nélkül működhetik. Január elsején kezdődnék az interregnum, amely eltarthat két-három hónapig, vagyis a választások kiirására *márciusban kerülne a sor.* Én — miután minden irányban tárgyalásokat folytattam erről a kérdésről — bizonyosra veszem, hogy az elmondott indokok alapján a *legilletékesebb helyeken is magukévá teszik felfogásomat és ezek szerint az uj törvényhatósági választások lefolytatására márciusban kerül a sor.*

A beszélgetés során szóba került a különböző pártok szervezkedése. *A kereszténypárt szervezkedéséről Petrovácz* Gyula ezeket mondotta:

— A legutóbbi hetekben az volt szervezkedésünknek feladata, hogy a választói névjegyzékben mutatkozó hibákat *kikorrigáltassuk.* A kereszténypárt részéről *több, mint kétezer felszólalás* futott be az igazoló választmányhoz. Természetesen mi nem csaptunk olyan nagy lármát ebből a dologból, mint a baloldali pártok, pedig *a mi hiveinknek is igen tekintélyes részét hagyták ki az ideiglenes névjegyzékből.* A kihagyás oka nyilvánvalóan az összeiró biztosok gyakorlatlansága volt. *Kereszténypárti bizottsági tagot is kihagytak a névjegyzékből,* sőt több olyan volt bizottsági tagot, akik ma a főváros üzemeiben jelentős pozíciót töltenek be. Meg vagyok győződve arról, hogy *az igazoló választmány ezeknek a felszólamlásoknak helyet fog adni.*

— Pártunknak a választásokra való szervezkedése *szeptember tizedikén* kezdődik, amikor pártunk vezére, *Wolff* Károly hazaérkezik. Ezen a napon tartjuk meg az első kerületközi értekezletet, amely utasitást ad a kerületi szervezetek ujjáalakitására. A lezajlott *Szent Imre ünnepségek* rendkivül kedvezően befolyásolják szervezkedésünket. Nagy keresztény megmozdulás volt ez, amely maradandó nyomokat hagyott minden vonatkozásban. A Szent Imre ünnepségek egész közönségét, igy pl. a vérmezői nagymise hallgatóit kivétel nélkül, valamint az előkészitő gyülések közönségének tulnyomó többségét is *a mi szervezeteink adták.* A hangulat pártunk irányában *nagyon kitünő.* A gazdasági helyzetben tapasztalható depresszióért a közönség a *felelősséget* nem mifelénk, *hanem a kormány és párthivei felé élezi ki.* Innen magyarázható, hogy szervezeteink és kaszinóink, valamint pártköreink tagjai *minket a kormánnyal szemben erőteljesebb eszközök igénybevételére igyekeznek kényszeriteni.*

Szóbahoztuk a legutóbbi *munkásfelvonulás ügyét* és ezzel kapcsolatosan a főváros beruházási problémáit. *Petrovácz* Gyula ezeket mondja:

— *A fővárost senki sem teheti felelőssé a történtekért.* A főváros

Hortobágyi juhtúró
Mindenütt kapható! Termeli:
ORSZ. MAGY.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

anyagi erején felül hozott áldozatokat a munkanélküliség enyhitése érdekében. A közönség érzi és tudja ezt, hiszen *egyetlen gyülésen sem lehet a Sipőcz Jenő nevet kiejteni anélkül, hogy rögtön percekig tartó éljenzés és ováció ne következzék utána.* Ezt nem lehet elmondani a kormányférfiakról!

— *A fővárosi beruházások* kedvező irányban haladnak. Meg kell ugyanis állapitani, hogy *az üzemi beruházások kivétel nélkül produktiv természetüek.* Nem kétséges ugyanis, hogy ezek a beruházások fokozni fogják az üzemek rentabilitását. Ilyen körülmények között csak *a legteljesebb megnyugvással* lehet tudomásul venni, hogy a főváros bizonyos adósságokat csinál e beruházási programmok végrehajtásával kapcsolatosan. A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén is *ez a felfogás jutott kifejezésre.* A tanács minden olyan beruházási tervet vagy előterjesztést elutasitott, amelynek nem volt komoly bázisa. A legutóbbi tanácsülésen éppen ennek az elgondolásnak az alapján tiltakoztam az ellen, hogy a munkanélküliség terjedését a főváros elleni támadásra használják ki. *A főváros ellen ezt a tényt kiélezni nem lehet.* Bizonyos oldalról szeretik kiélezni a közmunkák hiányát, de ez a kiélezés nem egyéb, mint *elleplezése elmaradt kormányintézkedéseknek,* valamint annak az indolenciának, amit a *nagytőke tanusit a sajnálatos gazdasági jelenségekkel szemben.* Nem hiszem, hogy *a munkásság ne ismerné ugyanigy a helyzetet.*

Az Andrássy-uti uj autó várakozási rendről

Irta: Wittenbarth Győző, tervező és tanácsadó gépészmérnök

Miként tudjuk, a közlekedési rendőrség legutóbb elrendelte, hogy az Andrássy-uton az autóknak csak az uttest közepén szabad várakozniok. Minthogy az uj rendszer igen sok hátrányát tapasztalhatjuk, érdemes e kérdést közelebbről megvizsgálni és az uj elrendezés előnyeit és hátrányait szemügyre venni.

Az autóbuszok természetesen az uj rendszer szerint is a járda mellett állanak meg; hasonlóan szabad a személyautókból itt kiszállani, valamint a lakók és kereskedők részére szolgáló árut, tüzelőanyagot, butort stb.-t kirakni. Ennek következtében — *gyakorlatilag — le van foglalva a járdák melletti egy-egy kocsisáv, két és fél méter szélességben,* ha ritkábban is állnak rajta kocsik, mint eddig.

Minthogy az Andrássy-ut belső része 30 méter széles, a járdák 6.5 méter és az uttest 17 méter szélesek, a járdák mellett kihagyandó álló kocsisorral, a szabadon maradó ut szélessége 12 méter. Ebből a középen álló autók elvesznek még további 2.5 métert, tehát marad 9.5, vagyis egy-egy irányra 4.74 méter szélesség. Ebben a normális 2.5 méter kocsiszélességgel csak egy mozgó autósor fér el, a második előzési sor részére már csak 2.25 méter széles terület marad, mely a nagyobb haladási sebességhez már kevés. Mert a 40 km. óránkénti sebességgel haladó első kocsisor előzéséhez legalább 50—60 km. óránkénti sebesség szükséges.

Ezzel szemben a régi rendszernél a járda melletti két álló kocsisorral a mozgó kocsik részére 12 méter széles utterület maradt fenn, tehát a normális 2.5 méter szélesség mellett, két-két kocsisor teljes biztonsággal vonulhat és amellett az utközépen két méteres semleges sáv is jutott a közlekedési rendőr, vagy az átkelő közönség részére.

Ha pedig a megállóknál álló vagy haladó autóbuszok különleges (2.45 m.) szélességét is figyelembe veszszük és igy a járdaszegélynél álló, vagy pedig az első mozgó kocsisort 2.5 méter helyett minimálisan 3 m. szélesnek véve, az utközépen egy méter széles semleges sáv marad fenn. Ide párisi és londoni mintára 60 cm. széles járdasziget helyezhető el, mely az uttesten átkelő gyalog-közönség várakozó helye addig, mig az uttest másik felén az átkelésre nincs meg a kellő alkalom. Ha a jelenlegi utközépen várakozó rendszernél az autóbuszra ezt a minimális három méteres szélességi szükségletet figyelembe veszszük, a második mozgó kocsisor részére csak 1.75 méter széles terület marad fenn. Ennek következtében az autóbusz és középen álló kocsisor felé csak 30—40 cm. szabad köz jut. Már pedig ilyen szük viszonyok mellett előzni nem lehet, legfeljebb igen nagy vigyázattal és keskenyebb tipusu autóval, valamint ha az utközépen várakozó kocsi nem tartózkodik. (A normális autószélesség 1.5—1.7 m.).

Figyelembe kell itt még venni azt is, hogy az uttest közepén, a várakozó kocsik helye pontosan megjelölve nem lévén, azok a fenti számitás alapjául szolgáló pontos méretektől jobbra vagy balra eltérnek és igy legtöbbször az előzés teljesen lehetetlenné válik.

Láthatjuk tehát, hogy a régi rendszer sokkal zavartalanabb közlekedési lehetőséget biztositott a jelenleginél és amellett az átkelő gyalogosok biztonságára még szabad — semleges — sáv is maradt fenn. *További előnye volt még a régi rendszernek, hogy kétszer annyi autó várakozhatott, mint jelenleg és ez a várakozás fák alatt, tehát nyáron is árnyékban történhetett, mig ma a napsütés által izzóvá hevitett kocsikba kell beszállni. További hátrány még az, hogy az autókba beszálláskor a csomagokat cipelve, előbb száguldó autósoron kell átvergődni.* Az ilyenkor kinyiló ajtók már teljesen lehetetlenné is teszik a második kocsisor mozgását.

A fentebbiekből láthatjuk, hogy az uj rendszernek semmiféle tekintetben sincs előnye, sőt a régivel szemben minden irányban csak hátrányosabb. Ezek után felvetődik előttünk a kérdés, hogy a közlekedési rendőrséget mi indithatta e hátrányos rendszer behozatalára. Azt kell gondolnunk, hogy egy külföldi tanulmányut hatása kép történt ez, mert ebben az intézkedésben is a német *„mindent agyonszabályozó“* rendszer hatását kell felismernünk. Ehelyett pedig ismételten azt kell ajánlanunk, hogy inkább a szabadabb irányzatu francia közlekedési rendészetet kellene tanulmányozni, mert akkor megkimélnék a szegény autóvezetőket a rengeteg fölösleges tilalom megtanulásától.

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
műkőáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szallitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tűzjelző-készülék. Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésben bemutatja: Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

Müller László okl. vegyészmérnök
Akkumulator és elektrotechnikai vállalata
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6.
Telefon: A. 149—93. VARTA AKKUMULATOROK

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
ALAPITTATOTT 1889.
BUDAPEST, X., KERÉKPÁR-UTCA 2.
TÁVBESZÉLŐ: J. 370-70
SÜRGÖNYCIM: MÉRT BUDAPEST
Mindennemü vizépités. Kikötőépités. Folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavatorokkal; darukkal való kirakodások. Földmunkák. Alapozások. Mély és magasépités. Utépités. Modern útburkolatok épitése. Vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Mindennemü ipari-, lakó- stb. házépitések.

WORTHINGTON
SZIVATTYUGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Váci-ut 4
Telefon: 222—10
Dugattyus, centrifugál és turbina szivattyuk. Kutszivattyuk, kézi és motorhajtásra. Légcompressorok, Hütőtornyok. Benzinmotorok.

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és mülakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bélvány-u. sarkán)

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

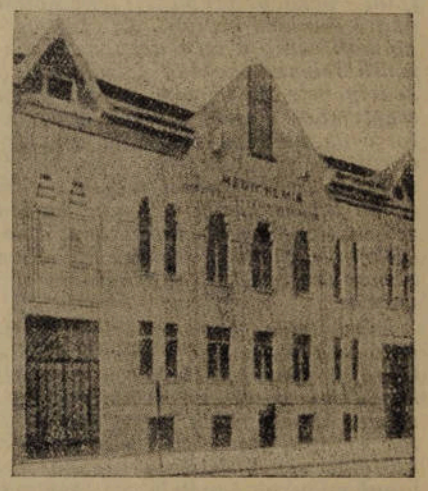

A Medichemia Gyógyszerkészitmények Gyára R.-T.
Hölgy-utcai gyártelepe

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Mátyássy Antal és Fia
Cégtulajdonos: MÁTYÁSSY REZSŐ
MÁZOLÓ- FESTŐMESTER
Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

Kiadó lakások!
Bimbó-utca 1-3-5. szám
(szemben a Statisztikai Hivatallal)
egy-egy 3-, 4- és 5 szobás lakás hallal,
ugyanitt üzlethelyiségek
Margit-körut 43. sz. házban
4 szobás lakás hallal
Elegáns kivitel. Olcsó bérek!
Bővebbet a helyszinen vagy telefonon: A 29-29.

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FÜTÉSBERENDEZÉSEK VALLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c.
Telefon: Automata 510—71.

KASS BÉLA
BUDAI VIGADÓ vendéglője és kávéháza
II., Szilágyi Dezső-tér 5.

Egy miniszteri tollvonástól függ, hogy a főváros foglalkoztatni tudja-e az összes magyar vasgyárakat egy teljes esztendőn át

Borvendég tanácsnok részletesen ismerteti a nagy közművek beruházási programmját, melynek végrehajtását a kormányhatósági jóváhagyás után azonnal meg lehet kezdeni

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Borvendég Ferenc tanácsnoknak a törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén komoly, nagy sikere volt. Ezt a sikert azzal érte el, hogy *Bud* János kereskedelmi miniszterrel elfogadtatott egy igen okos, komoly, konkrét tervet, amelynek végrehajtása alkalmas arra, hogy *a vasgyárakat egy teljes esztendőn keresztül munkához juttathassa a főváros.* A *Vizművek* a 46 millió pengős függőkölcsönből 18 millió pengőt kapott beruházási terveinek végrehajtására. Az *Elektromosművek* részére a függőkölcsönből 12 millió pengőt hasitottak ki, az egész programm végrehajtásához azonban 29 millió pengő volna szükséges. Azok a vas- és gépgyárak, amelyek nyilvános árlejtés alapján megbizást kaptak a 12 millió pengős beruházási munkálatoknak a végrehajtására, kijelentették, hogy üzemeiket kénytelenek lesznek bezárni, mihelyt ezeket a munkálatokat befejezik, vagy legalább is arra kényszerülnek, hogy a munkáslétszámot lényegesen lecsökkentsék. *Itt lépett közbe Borvendég tanácsnok*, aki a munkanélküliség enyhitése érdekében olyan javaslatot készitett, amely alkalmas arra, hogy a kapuikat bezárni szándékozó gyárakat a főváros minden megkárositása nélkül, munkához lehessen juttatni. A Vizművek 18 millió pengős beruházási programmjának *csak az egyik része áll végrehajtás alatt*, mivel több részletkérdésben nem sikerült a főváros szakértőinek megegyezniök a miniszteriális szakemberekkel.

Borvendég Ferenc tanácsnok, akit megkértünk arra, hogy ismertesse a nyilvánossággal e közmunkák elrendelése érdekében folytatott küzdelmeit, *nem szivesen beszél a személyes vonatkozásokról.* Csupán az ügy *érdemi részét* illetően hajlandó nyilatkozattételre. *Borvendég* Ferenc tanácsnok a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Az Elektromosművek beruházási programmjának az a része, amelynek pénzügyi fedezetét a függőkölcsönből kihasitott 12 millió pengő teszi, *teljes egészében megkapta a jóváhagyást az illetékes miniszteriális szervektől.* A Vizművek beruházási programmjának csak az egyik része volt jóváhagyva, a szivattyutelep megépitése és elhelyezése, valamint a kutak megépitése tekintetében bizonyos *véleményellentétek* merültek fel. Ankétet tartottunk ebben az ügyben és sikerült álláspontunkat elfogadtatni, ugyhogy ma már a Vizművek egész beruházási programmja megkapta a szükséges jóváhagyást és pedig *változatlanul az általunk előterjesztett tervek alapján.* A jóváhagyó leiratot a legközelebbi napokban meg kell kapnunk.

— Ami az *Elektromosművek* beruházási programmját illeti, ennek a végrehajtásához 29 millió pengőre van szükség. 12 millió a függőkölcsönből rendelkezésre áll, hiányzik még 17 millió pengő. A gyári vállalatok képviselői megjelentek nálam és azt mondották, hogy a főváros 12 millió pengős munkálatainak a végrehajtásával *nem lehet tartósan enyhiteni a vasmunkában tapasztalható munkanélküliséget.* Ha ezeket a fővárosi munkálatokat elvégzik, a gyárak munkanélkül maradnak. Felajánlották tehát, hogy *hajlandók ezt a 17 millió pengőt előlegezni*, illetőleg hajlandók a náluk megrendelt berendezéseket hitelbe, részletfizetésre szállitani. A főváros részéről ez az ajánlat elfogadható és pedig azért, mert ez a második része azoknak a beszerzéseknek, amelyek a 12 millió pengőből történnek. Itt pedig, a 12 millió pengős munkálatoknál már *kialakult az árlejtési eredmény.* Az ajánlattevő gyárak vállalták, hogy ugyanazért az árért szállitják a megrendelések második részét, amennyiért a 12 millió pengős programm keretében szállitották a megrendelt berendezéseket. A hátralévő programm végrehajtásánál ezek szerint *még csak kamatot sem kell fizetni*, ugyhogy a kamatdifferencia figyelembevétele mellett ez a második ajánlat olcsóbbnak tekinthető, mint az első.

— Az ipari érdekeltségek ebben az ügyben *Bud* János kereskedelmi minisztert is felkeresték és kijelentették, hogy fenntartják ezt az ajánlatot, amit a fővárosnak tettek. *Deutsch* Lajossal, az Elektromosművek vezérigazgatójával felkerestem a kereskedelmi miniszter urat, hogy ezt a kérdést az ipari érdekeltségek képviselőinek jelenlétében letárgyaljuk. A miniszter ur megigérte, hogy a kormány előzetes felhatalmazást ad a fővárosnak, amelyben kijelenti, hogy *a szükséges hitelösszegnek ilyen módon való megszerzéséhez már most előzetesen megadja az engedélyt.* Amennyiben ez a leirat megérkezik, a javaslatot a polgármester ur nevében a legsürgősebben a törvényhatósági tanács és a közgyülés elé terjesztem és amennyiben ezeken a fórumokon megkapom a hozzájárulást, *a szükséges munkálatok kiadása azonnal megkezdődhetik.* Az Elektromosművek részére rendelkezésre álló 12 millió pengőből 8 millió pengőért a nagy vasipari vállalatoktól vásároltunk különböző berendezéseket. Ezek az érdekelt gyárak most *alternativa előtt állanak*, vagy kapnak folytatólagos munkát a fővárostól, vagy pedig kénytelenek munkásaik egy részét elbocsátani.

Az elbocsátásra kiszemelt munkásokat abban a reményben tartották vissza, hogy a főváros elfogadja ezt az általam ismertetett ajánlatot. Mindezt azért mondom el, hogy *jellemezzem a helyzetet és bebizonyitsam, hogy mennyire sürgős volna a hatósági jóváhagyások megérkezése.*

— A 12 millió pengőből, amit az Elektromosművek kapott függőkölcsön formájában, *három kazánt, kábeleket és kapcsolóállomásokat* vásároltunk, illetve rendeztünk be. Abból a 17 millió pengőből, amit az érdekelt vasgyárak hiteleznének a gépek szállitása és a munkálatok elvégeztetése révén, *további három kazánt, egy turbógenerátort, kábeleket és transzformátorokat szerzünk be.* Ezeknek a munkálatoknak az elrendelésével *a nagy vasgyárak egy teljes esztendőn át lennének foglalkoztatva*, ami mindenesetre elég hosszu idő ahhoz, hogy átmenetileg lényeges segitséget tudjunk nyujtani.

— A *Vizművek beruházási programmjából* ki van adva a nyomócsővezetékekhez szükséges öntöttvas csövek szállitása, ki vannak irva továbbá a két alagut megépitésének a munkálatai. Ez a két alagut a szentendrei szigetről halad át a pesti oldalra. Az alagut két végén pedig *egy-egy gépházat kell épiteni.* Ami a viztisztitási munkálatokat illeti, ezeknek a kiadására még nem került a sor. Kisérletezés folyik, amelynek eredményét be kell várni.

Az *Uj Budapest* munkatársa érdeklődött az iránt, hogy leérkezett-e már a városházára a kereskedelmi minisztertől a leirata, amely azt a bizonyos felhatalmazást tartalmazza, a berendezéseket szállitó gyárak hitelezési ajánlatának az elfogadására. Sajnálattal kellett megállapitani, hogy *a bürokrácia ismét akadályokat gördit e rendkivül fontos felhatalmazást tartalmazó leiratnak a kiadása elé. Bud* János kereskedelmi miniszter konkrét utasitást adott ki ennek a leiratnak azonnali megszövegezésére és a főváros vezetőségéhez leendő továbbitására, *de az igéret teljesitése még mindig késik. Bud* János kereskedelmi miniszter hálás köszönetének adott kifejezést és *Borvendég* tanácsnoknak konkrét igéretet tett a rendelet azonnali kiadására vonatkozóan. Ha ez a leirat a városházára leérkeznék, azonnal *gyakorlati utra lehetne terelni az egész kérdést* és még az ősz folyamán meg lehetne rendelni azokat a berendezéseket, amelyek a 17 millió pengős hitelezési művelet formájában volnának leszállithatók.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos Hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek

az I. ker., Németvölgyi-uton épülő elemi iskolánál szükséges asztalosmunkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb emlitett „Hivatalos Hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi augusztus hó 25-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály, IV. ker., Központi városháza, III. emelet 42. számu szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Körmendy Nándor épitésznél (VIII., Üllői-ut 16/a.) vagy az előadónál, a Központi városháza, III. emelet 337. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok

1930. évi szeptember hó 16-án (kedden) délelőtt ½10 óráig

a polgármesteri I. (középitési) ügyosztály, III. em. 350. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon a napon, ugyanazon ügyosztály ülésteremében (III. em. 354. ajtó 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930 augusztus 19-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere, utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos Hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdet

a IX. ker., Sertésközvágóhidi uj hütőház vezető rakodóvágány épitéséhez szükséges:

I. Vasutépitkezési-,
II. Utépitkezési-, (csatornázási és kövezési)
III. Keramit kőanyag szállitási-,
IV. Keramit kőanyag fuvarozási munkákra.

A hivatkozott ajánlati feltételekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlati benyujtáshoz szükséges összes nyomtatványok a polgármesteri VIII. ügyosztályban, IV. ker., Központi városháza, I. pav. II. emelet 56. ajtószám alatt kaphatók, ivenként 20 fillér lefizetése ellenében.

A netán szükséges felvilágositások és a tervek köznapokon a déli 12 és 2 órák közötti időben a Központi városháza, II. emelet 197. ajtószám alatt adatnak meg.

A kellően felülbélyegzett, lezárt és lepecsételt boritékban elhelyezett ajánlatokat

folyó évi szeptember hó 10-én (szerdán) délelőtti 11 óráig

kell a polgármesteri, VIII. ügyosztályban, II. emelet 204. ajtószám alatt benyujtani.

A versenytárgyalás ugyanaznap délelőtt 11 órakor lesz a Központi városháza, II. emelet 195. szám alatti ülésteremben, ahol a vállalkozók, vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. augusztus 16-án.

A székesfőváros polgármestere.

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

„PAX"
vörösrézből készült szénsavas kézi tűzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC fémárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

OZALID
fénymásolás száraz uton
A porosz pénzügyminiszter a német kataszteri hivatalok részére elrendelte az Ozalid száraz fénymásolás kizárólagos használatát.
KUNSTÄDTER VILMOS
világszab. Ozalid száraz fénymásolás magyarországi képviselete.
Központ: VIII. József-krt. 7. Tel.: J. 300—58
Fiók: I., Budafoki-ut 9. sz. Tel.: J. 385—20
Gyár: VIII., Conti-utca 38. Tel.: J. 308—33

CSÁSZÁR IMRE linoleum- és gummipadlóburkolási vállalat
Budapest, IX., Lónyay-utca 36 Telefon: J. 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestaljzatok készitése.
Szakszerű munka. — Ajánlatok dijmentesen

A kislakás-épitkezések

(Előhang a nemzetközi épitésügyi kongresszushoz)

Irta: Liber Endre, székesfővárosi tanácsnok

A székesfőváros hatósága az akkori kényszerü viszonyok következtében dr. *Bárczy* István akkori polgármester kezdeményezésére 1909 tavaszán lépett a hatósági saját épitkezés terére és a világháboru kitöréséig 6120 lakást létesitett közel 27 millió aranykorona költséggel. Az akció alapja akkor az 1908. évi XLVIII. törvénycikk *(„Budapest székesfőváros fejlesztéséről")* volt, amely 12. §-ában kimondotta, hogy „mindazok a lakóházak, amelyeket a székesfőváros abból a célból épit, hogy azokat saját költségének megfelelő bér mellett bérbeadja, mindaddig mentesek az állami adó alól, amig a bérösszegek az önköltség mértékét tényleg meg nem haladják. Az önköltséget alkotja a telekbér, az épitési tőke törlesztése és kamata, az épület karbantartási és kezelési költsége. Az önköltség mértékének kiszámitásánál a telekbér az épitéskor felvett telekérték 4%-os, a többi költség pedig együttesen az épitési tőke 6%-os maximális kamatait meg nem haladhatják". A házadóról szóló 1909. évi VI. törvénycikk 27. §-a ezt az állandó házadómentességet az egyenes adókon nyugvó összes állami, törvényhatósági, községi, illetőleg bárminemü más adópótlékokra is kiterjesztette.

Ennek az épitési akciónak a világháboru és a következő zavarok véget vetettek és a hatósági lakásépitkezés ujabb felvételére — mint már emlitettük — csakis évek mulva, *pénzértékünk és egyéb állapotaink stabilizálódásának időpontjától kezdve kerülhetett a sor.*

A székesfőváros tanácsa a törvényhatósági bizottság közgyülése hatáskörében 1925. évi április hó 19-én 827/1925. kgy. szám alatt elhatározta, hogy a IX. ker., Kén-utca 3. szám alatt levő munkáslakóházak négy egyemeletes épülete fölé két-két emeletsort, összesen 96 szobakonyhás lakást épittet s erre a célra 7 milliárd papirkorona összeget engedélyezett. A tetőzet felemelési munkálatai 1925. évi junius hó 22-én kezdődtek meg s maga az emeletráépités október hó végével befejeződött, ugyhogy a lakók a lakásokat 1925. évi november hó 1-én már el is foglalhatták. Ez az emeletráépités volt a fővárosnak a háboru után meginditott épitési akciója előhirnöke. A tulajdonképeni uj épitkezéseket a közgyülés 1925. évi október hó 7-én tartott közgyülésben 1282/1925. kgy. szám alatt határozta el. Ennek során még az 1925. év szeptemberében megindult és 1926. évi augusztus 1-re elkészült a IX. ker., Mester-utca 37/39. számu bérház épitkezése, Fridrich Lajos tervei szerint, 20 egyszoba-konyhás, 60 kétszobás, 24 háromszobás lakással és 8 raktárhelyiséggel. A továbbiak folyamán megépült az 1926. évben még hat bérház, illetve bérházcsoport, összesen 17 épülettel. Nevezetesen az I. ker., Budaörsi-ut és Csend-utcában hat épület, az V. ker., Váci- és Mura-utcában három épület, a VI. ker., Váci- és Gyöngyösi-uton ugyancsak három épület, a IX. ker., Mester-utcában a 33—35. szám alatt egy épület, a X. ker., Simor-utca 43—45. szám alatt két épület és az Üllői-ut és Zágrábi-uton ugyancsak két épület. A Váci- és Mura-utcai, valamint az Üllői-ut és Zágrábi-uti házak 1926. évi november hó 1-ével, a többiek pedig 1926. évi december hóban váltak beköltözhetőkké. Ezekben 887 kislakás, összesen 1335 szobával és 63 üzlethelyiséggel keletkezett. A költségek kitettek akkori értékben 152.179 millió koronát s — kölcsön felvétele nélkül — az 1926. évi háztartási eredményből nyertek fedezetet.

Az épületeket az 1925. évi XVIII. törvénycikk alapján 30 évi ideiglenes állami adómentesség és a községi adópótléktól való mentesség illeti meg. Ezekben a bérházakban a lakások alapbére az egyszobakonyhás lakásnál 600 aranykorona, a kétszobás lakásoknál 1000, a háromszobásoknál 1300, a négyszobásoknál 1800 aranykorona volna, azonban a főváros — figyelemmel a nehéz megélhetési és rossz kereseti viszonyokra — az uj házakban is a béreknek csak azt a százalékát szedeti — ezidőszerint 85%-ot, — amit a kötött lakásgazdaság alá eső bérházakban szednek.

A székesfőváros teljesen tisztában volt azal, hogy ezek az épitkezések, a lakáspiacra gyakorolt hatásukat tekintve, csak szükségakció jellegüek és a lakásinség enyhitésére a magánépitő tevékenység életrekeltése elengedhetetlenül szükséges.

Ezek a megfontolások inditották a székesfőváros hatóságát az 1926. év folyamán egy, a magánlaképités szanálását célzó lakáspolitikai és épitési program kidolgozására, melyet részletesen a III. fejezet 3. pontja alatt ismertetünk s amelynek előfeltételeként megfelelő *állami támogatást jelöltünk meg.* Ezt az épitési programot a tanács elfogadta s a szükséges állami támogatás megszerzése iránt a tárgyalásokat a kormánnyal folyamatba tette, anélkül, hogy erre nézve pozitiv eredményeket érhetett volna el.

Minthogy azonban a lakásszükség semmit sem enyhült és a székesfőváros által épitett kislakások és szükséglakások a túlterheltségig igénybe voltak véve, annak az elvi programnak ellenére, hogy a lakástermelés elsősorban a magánépitkezés feladata, kényszerüségből folytatni kellett a hatóságilag végzett, vagy legalább is a magánvállalkozással karöltve végzett kislakásépitkezéseket.

Az 1927. évi március hó 30-án kelt közgyülési határozattal tájékozásul elfogadott beruházási program kislakásépitkezésekre 38 és egynegyed millió, a kislakások céljára való uj telekszerzésekre pedig 3 és fél millió aranykoronát állitott be.

E program részben való végrehajtása céljából a székesfőváros már 1926. év őszén folytatott beható tárgyalások alapján elfogadta több nagy pénzintézet *(Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület, Belvárosi Takarékpénztár* és a *Stabil Épitési Rt.* és illetve az *Angol-Magyar Bank)* ajánlatait, amelyek összesen 2510 kislakást, illetve 2658 bérhelyiség épitését biztositották. Ugyanekkor elhatározta a főváros, hogy további 600 szükséglakásszerü kislakást, lehetőleg a vállalkozói épitkezésekkel egyidőben, saját rezsijében épit föl. Mindezekre a főváros, mint maximumot, 20 millió aranykoronát engedélyezett. Az épitési költségeknek a bankok számára való megtérítésére nézve az volt a megállapodás, hogy a jóváhagyott költségeket a székesfőváros a megszabott egységárak szerint (beépitett köbméter után 27.36, illetve a jobb kivitelü 450 lakásnál 32 pengő) a lakhatási engedély kiadása után 8 napon belül egy összegben az épitési vállalkozóknak kifizeti, vagy pedig számukra a szerződésileg megállapitott lakásbéreket 25 éven keresztül negyedévi részletekben fizeti. Erre az utóbb emlitett bérlekötésre azonban nem került a sor, mert a székesfőváros a vállalkozóknak követelését az épületek lakhatóvá váltakor, 1928 nyarán azonnal kifizette. A banképitkezések által kereken 2500 lakás létesült 19,200.000 pengő költséggel, mig a főváros által saját rezsijében épitett fentemlitett lakások 4 millió pengőbe kerültek. Az igy összesen fölmerült 23,200.000 pengő kiadás fedezete az 1927. évben 88.5%-os átvételi árfolyam mellett, 35 évi törlesztésre a *Bankers Trust Company* (New-York) utján fölvett 6%-os, 20 millió dolláros kölcsönből került ki.

Ezek az épitkezések különböző csoportokban, a következő helyeken történtek: I. ker., Lenke-ut 93—95., III. ker., Bécsi-ut 88—92., a Hunor- és Veder-utca sarkán, V. ker., Kárpát-utca 13—15., Váci-ut és Mura-utca sarkán, VI. ker., Váciut, Faludi-utca és Váci-ut, Madarász-utca sarkán, VII. ker., Gyarmat-utcában, VIII. ker., Rozgonyi-utca 2., IX. ker., gróf Haller-, Vaskapu- és Dandár-utcák sarkán, a Külső Üllői-uton, X. ker., Kolozsvári-ut 39., Maglódi-ut 10. és a Vezér-utcában.

Ezekben a házakban az átlagos lakásbérek a következők: az egyszoba-konyhás lakásoké 600, a kétszobásoké 1000, a háromszobásoké 1500 és a négyszobásoké 2000 pengő.

A székesfőváros saját épitésében továbbá 1928/1929-ben elkészültek a következő kislakásos bérházak: az I. ker., Németvölgyi-uti I., II. és III. számu épületek 50, 68, illetve 62, összesen tehát 180 kislakással, kereken 2 és fél millió pengő költséggel; a VII. ker., Róna- és Ujvidék-utca sarkán levő épület 77 kislakással, 1,128.000 pengő költséggel; végül a VIII. ker., Kisfaldy-utcai épület 36 lakással, 657.000 pengő költséggel. Ezeket az épületeket Megyaszszay István, Szabolcs Ferenc és Schömer Ferenc tervezték. Egy légköbméter beépitési átlagos egységára 35.18 pengőt tett ki. Ezekben a bérházakban, amelyek az előbb emlitett pénzintézeti épitkezéseknél lényegesen jobb kivitelüek, az egyszobás lakás évi bére átlag 680, a kétszobásoké 1500, a háromszobásoké 2200 pengő.

A lakásépitkezés ezzel — legalább is ami a rendes kislakások épitését illeti — a székesfőváros hatósága részéről egyelőre nyugvópont-hoz jutott, mert *a rendelkezésre álló fedezet kimerült.* Az épitkezések legutóbbi eseményét jelenti a X. ker., Ceglédi- és Bihari-utak mellett készült 216 szükséglakásnak f. évi május havában történt használatbavétele.

Hogy azonban a székesfővárosi hatósági lakásépitési akció teljes képét adjam, az előbb adott kimutatásban szereplő épitkezésekhez még hozzá kell vennünk a következő épitkezéseket:

1. Földszintes és emeletes kislakásos telepek (épültek 1904—1914-ig) egy- és kétszobás lakással, összesen 3328.

2. Szükséglakásos telepek, ujonnan épitve, vagy átépitve, szoba összesen 1239.

3. Népszállóban (VI. ker., Aréna-ut és Angyalföldi-utca sarkán) hálófülke 438.

4. Népházban (V. ker., Vág-utca, az V. ker. Általános Közjótékonysági Egyesület kezelésében) hálóhely 302.

5. Műhelybérházban (VI. ker., Lehel-utca) 17 egyszobás, 37 egyszobás-műhelyes, 2 kétszobás, 13 kétszobás-műhelyes, 1 háromszobás, fürdőszobás lakás, összesen 70.

6. X. ker., Villám-utcai műtermes lakóház, három szobával és műteremmel 1.

Ezek a tételek kitesznek 5378 lakást.

Mindezeket az adatokat összegezve, megállapithatjuk, hogy *a főváros szociális épitkezéseiben 1910 óta 11.152 lakást létesitett.* A lakáspiacot azonban ezenkivül azáltal is szaporitotta, hogy bérházakban levő hivatalai, iskolái stb. részére uj középületeket emelt és a bérleményeket ezzel is eredeti lakásrendeltetési céljaikra felszabaditotta.

A főváros folyó évig létesült hatósági lakásai az összes budapesti lakásoknak kereken 4.75%-át teszik ki. Mindezeket — kivéve az V. ker. Népházat — a főváros maga is kezeli és tartja fenn.

A székesfőváros sulyos gazdasági helyzete folytán évekig kénytelen volt a lakások tatarozásáról lemondani; az utóbbi három évben azonban nagymértékben pótolta a kényszerü mulasztást és végrehajtotta azokat a munkákat (tetőjavitás, takaréktüzhelyek kicserélése, homlokzatjavitás, uj lakóknak lakásfestés stb.), amelyekre *a háztulajdonost a fővárosi lakbérszabályzat a bérlemény használhatósága tekintetében kötelezi.*

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KAROLY-KÖRUT 13, I. EMELET
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és vérbetegek külön osztálya

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körút 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyag-u. 75. Tel.: Aut. 928-32.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
Palka József
Magyarország ezüstkoszorus üvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon J. 302-28 Alapittatott 1894

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest,
VI., Petőcházy-utca 44
Telefon: Aut. 807—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épü el- butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon József 428-25

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja
MANGLITZ FERENC Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

Alapi tatott 1895 RIEDER OTTÓ Tel. Aut. 837—07
villamosberendezési vállalat,
műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-U. 20

UNDERWOOD-irógépek FACIT-számológépek Telefon: Aut. 843-22
PIRKNER ÖDÖN, Budapest, V., Gr. Tisza István-u. 22, félem.

Hirek

Szabadságra megy a polgármester. *Sipőcz* polgármester az egész nyarat Budapesten töltötte, főképpen azért, mert személyesen vett részt a főváros képviseletében a Szent Imre és Szent István ünnepségeken és szükségesnek tartotta, hogy ezekben a fontos és mozgalmas hetekben ne legyen távol a fővárostól. A polgármester családja körében egy budai villában töltötte a nyarat és most, hogy az ünnepi napoknak vége van, kiveszi szabadságát. A polgármester öccsével az egyik dalmáciai fürdőhelyre utazik, ahol három-négy hetet szándékozik tölteni. Valószinüleg szombaton utazik el Budapestről a polgármester, de lehet, hogy csak a jövő hét elején. Távollétében *Berczel* Jenő dr. alpolgármester fogja ellátni a polgármesteri teendőket. *Buzáth* János dr. alpolgármester, aki fonyódi villájában üdül, csak szeptember végén érkezik vissza Budapestre, hogy átvegye hivatala vezetését.

A főpolgármester születésnapja. Az Egységes Községi Polgári Párt husz fővárosi bizottsági tagból álló küldöttsége vasárnap fölkereste Fonyód-Bélatelepen *Ripka* Ferenc főpolgármestert, hogy üdvözölje 59. születésnapja alkalmából. A küldöttség nevében *Gaár* Vilmos, a párt alelnöke tolmácsolta a bizottsági tagok és az egész párt jókivánságait. *Ripka* Ferenc válaszában rámutatott arra, hogy hat évvel ezelőtt, amikor a párt megalakult, még sulyosabbak voltak a viszonyok, mint ma, mert a városházi politikai életben a világnézleti harcok, a jobb- és baloldali szélsőségek küzdelme lehetetlenné tett minden produktiv munkát. Azóta sikerült a városházán békés atmoszférát teremteni, amely alapja minden épitőmunkának. A főpolgármester ezután családi körben vendégül látta a küldöttséget. Az ebéden *Glücksthal* Samu és mások köszöntötték fel *Ripka* Ferencet és a feleségét.

Házasság. Érdekes házasság köttetett csütörtökön délelőtt a lipótvárosi anyakönyvvezetőségen: *Ladányi* Mátyás dr. egészségügyi főtanácsos, a gázgyár főorvosa, vette feleségül *Stiller* Jenő dr. főorvos elvált feleségét. A fiatalasszony *Halmos* polgármester leánya, egyike a városháza legkedveltebb és legnépszerübb egyéniségének: *Gallina* tanácsnoknak, az elnöki ügyosztály vezetőjének titkárnője. A házasságkötésnél mint tanuk *Bódy* Tivadar dr. felsőházi tag, a Nova elnöke és *Márkus* Jenő dr. miniszteri tanácsos, a Beszkárt vezérigazgatóhelyettese szerepeltek. A házasságkötés alkalmából, amely a városházi élet két szimpatikus egyéniségét kapcsolja össze, üdvözlésekkel és gratulációkal árasztották el az uj párt.

TÜSKÉK

Elmegy a Vida Amerikába . . .

A meghatottságtól remegő hangon jelentjük, hogy Vida Jenő, a Magyar Általános Kőszénbánya alelnök-vezérigazgatója szeptember hó folyamán Amerikába utazik hosszabb tanulmányutra. Első állomása utjának Washington lesz, ahol részt vesz egy nemzetközi utkonferencián és onnan azután továbbutazik. Mindazok, akik ugy látják, hogy a főváros utügyi viszonyai a legnagyobb mértékben rendezetlenek, hogy itt szükség van erős egyéniség friss impressziókon alapuló közbelépésére, tuláradó boldogsággal veszik tudomásul ezt az utat, amelytől nem alaptalanul várható nemcsak a főváros, hanem egész Magyarország utügyi reneszánsza!

Abból az alkalomból, hogy kommünikék zengik Vida amerikai utjának jelentőségét, lehetetlen meg nem állapodnunk egy pillanatra a közgazdasági poézis ama ragyogó sorainál, amelyekkel felhevült szivvel gyujt mécsest Vida Jenő érdemeinek egynéhány lirai természetü kollégánk a közgazdászfronton. „Bámulni lehet benne — olvassuk róla, sőt Róla, gyönyörüségtől csorduló lélekkel — a nagyvonalu, hatalmas tudásu üzletembert, az igazi bussinessmant, aki kemény, céltudatos munkával egyre magasabbra emeli vállalatát, mint a daru a maga terhét és csodálni lehet azt a felebaráti szeretetet, amely atavisztikus, bibliai erővel él minden sejtjében...“

Őméltóságának — mert hogy méltóságos ur ne légyen Vida Jenő ugyis mint daru és ugyis mint bussinessman — ezen atavisztikus erejével vitába nem szállunk, csak szerényen megjegyezzük, hogy a róla szóló hozsannák elzengik a marsallbot dicséretét, amelyet ő Vidasága már praktikáns korában abban a bizonyos tarsolyban hordott, elmondják, hogy a háboru alatt „felbecsülhetetlen szolgálatot tett az országnak“ és nem feledik el az amerikai milliomosok életrajzaiból kötelező finom és érzelmes momentumot sem, derüsen jellemző részletét a felsőházi tag ur, a nagy vezérigazgató küzdelmes, de nagyvonalu pályájának. Őméltósága egy fővárosi árvaházba szokott ezen happy-end-es történet szerint naponként kisietni, leül az árvákkal az ebédlőasztalhoz és tanitja az evőeszköz kezelésére a hadiözvegyek árváit. Mein Herz, was willst du noch mehr?

Több szavunk ezen epizód után nem lehet, torkunk sirásba csuklik, feltörő zokogásunk elmossa az irást a papiron! Mit emlegessük ezek után, hogy Őméltósága, Tatabánya, Felsőgalla, Tokod és Dorog ura, nemcsak a müvelt nyugati nyelveket beszéli, de perfekten beszél héberül is! Miért rójuk föl, hogy a fővezér ur elnöke a Cementgyárak és Mészégetők Országos Szövetségének, törvényhatósági bizottsági tagja Esztergom vármegyének? „A bányászok ezrei fordulnak feléje szeretettel, a tisztviselők tömege hajlong előtte tisztelettel“ — irják róla a kommünikéköltészet lovagjai. Mi sem tehetünk egyebet: tudomásul vesszük e falrengető eseményt: az idült, sőt atavisztikus szerénységben szenvedő Vida Jenő néhány hétig nem egeziroztatja az árvaházi növendékeket, Amerikába megy, ahol földig fog előtte hajolni a Szabadság-szobor is. Reméljük, hogy az agyonreklámozott utból haszna lesz mindenkinek: a kis árváknak, a MÁK-nak, a cementkartelnek, Esztergom vármegyének, sőt Budapest fővárosának is, amelyet az amerikai ut eredményeképpen Őméltósága egészen bizonyosan uj utburkolási metódussal fog gazdagitani!

Városházi pulpuri

(Hirek három mondatban.)

Wolff Károly dr., a Keresztény Községi Párt vezére, aki feleségével és fiával nagyobb autóturát tett Olaszországban és Németországban, az egyik ausztriai fürdőhelyen fejezi be üdülését. — **Wolff** Károly dr.-t Kisasszonynapja után várják haza Budapestre, ha a Rókus-kórház kórboncnok-főorvosa már hazaérkezett és elfoglalta hivatalát.

Gallina Frigyes dr. tanácsnok, az elnöki ügyosztály vezetője már hazatért Párisból, ahol felesége, **Gömöry** Vilma, a Nemzeti Szinház művésznője jelentős szerepet játszott az első magyar hangos film párisi felvételein. **Gallina** tanácsnok Hajóson, a családi kurián üdül és szeptember végén veszi át ujra az elnöki ügyosztály vezetését.

Lamotte Károly dr. tanácsnok, a pénzügyi ügyosztály vezetője külföldön töltött szabadságidejéről hazaérkezett és átvette ügyosztálya vezetését.

Lobmayer Jenő dr. tanácsnok, aki Karlsbadban üdült, szintén hazaérkezett, egyelőre azonban még nem jár be hivatalába.

Borvendég Ferenc tanácsnok hazaérkezett és már elfoglalta hivatalát. **Csármann** Ferenc tanácsnok még Lauránában üdül. **Purébl** Győző dr. tanácsnok szintén itthon van és bejár hivatalába.

Krivoss Árpád dr. ügyvéd, **Ripka** főpolgármester veje a Pajor-szanatóriumban sulyos vakbélműtéten esett át. Az operáció nagyszerüen sikerült és **Krivoss** dr. a napokban már el is hagyja a szanatóriumot.

A Kemény Legények hétfő esti vacsoráin harsányan üdvözlik a szabadságukról hazatérteket. **Nagy** Ferenc, **Blieszner** Ágoston Marienbadban, **Bednárz** Róbert apátplébános külföldön, **Hamvasy** István Raguzában, **Gömöry** Albert a Zugligetben, **Battlay** Imre Tihanyban és Pásztón, **Király** Kálmán Grádóban, **Goszleth** Ernő Admonthban, **Török** Zoltán dr. és **Szvoboda** K. Endre dr. Balatonkenesén, **Honffy** Lajos Balatonkenesén, **Blasnek** Hugó és **Baán** Aladár dr. Lauránában, **Kovácsházy** Vilmos a Tátrában, **Hangel** László Glocknerhausban, **Hanzély** József Nyíregyházán, **Zobor** Miklós dr. Hévizen és Parádon, **Magyari-Kossa** Jenő Karlsbadban, **Bencze** István Passauban nyaraltak.

Balatonkenese soha olyan jól nem ment, mint az idén, tele van az üdülőtelep, sőt szeptemberre is ki van adva minden szoba!

Dulácska Jenő dr., a Segitőalap igazgatója szabadságáról hazérkezett. — Ugyancsak idehaza van **Haurik** István h. igazgató is.

Megnyilnak az iskolák!

A tanulónak tiszta, baktériummentes levegőre van szüksége ugy otthon, mint a tantermekben. Ezt a tiszta levegőt csak a baktérium filterrel ellátott Electrolux porszivókészülék használatával biztosithatjuk.

Szülők! követeljék, hogy az iskolákban Electrolux porszivógépekkel takaritsanak és biztositsák otthon is a baktériumtól és portól megtisztitott levegőt gyermekeiknek.

Közelebbi dijtalan felvilágositást, árajánlatot készséggel küld

ELECTROLUX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, IV., Városház-utca 16.

Kiállitási termek és műszaki osztály

Iroda: Budapest, IV., Kristóf-tér 2.

Telefon: 868—14 868—15. 821—78.

Dona Döme és Társa

Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz“

Budapest, IV., Aranykéz-u. 6

Telefon: Automata 877—15.

Alapitva: 1790-ben.

CSERÉPY ISTVÁN

kőmivesmester, épitési vállalkozó

BUDAPEST, Csengeri-u. 45

Telefon: 165—25.

NAGY ISTVÁN

Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester

Budapest, VII., Nefelejts-u. 53

Telefon: 380—77

Munkácsy Ernő

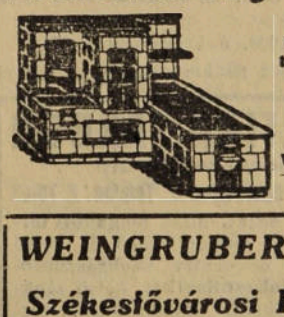

épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészítő

BUDAPEST, VII., Rózsa utca 39

Tel.: J.312-80

WEINGRUBER IGNÁC

Székesfővárosi Pavillon Kávéháza

VI., Városliget

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia Fiumei-ut 7

„PETROL“ MŰSZAKI ÉS OLAJKERESKEDÉS

ezelőtt v. Gyurkovich és Társa

BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 6.

Telefon: 802-29. szám.

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal

BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva 1918

LOPOS GYULA

JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA

BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—05

Árjegyzéket és költségvetést felszólásra küldök

Alapitva 1871-ben

Özv. Biberál Józsefné

pala- és cserépfedő-mester

Budapest, II., Ostrom-utca 14.

Telefonhivó: Automata 513—20.

„CYKLOP“

ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST,

IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.

TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

Cross-Charles E. Lewis utódai

Központi fütések, vizvezetékek, egészségügyi berendezések

Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7

Telefon: József 322-25

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára

VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.

Telefon: Automata 927-42.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest Székesfőváros Vizművei a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos Hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással, valamint utalással a kiirási műveletlhez csatolt általános vállalati és részletes építési feltételekre, ezenkivül a „süritett levegő segitségével történő (pneumatikus) munkákra vonatkozó különleges építési feltételekre", az ajánlati költségvetésekben foglalt előirásokra, valamint a műszaki leirásra, nyilvános versenytárgyalást hirdet a káposztásmegyeri vizműtelep I. és II. (dunakeszi-i) átemelőtelepének tartozékaképen

a Duna medre alatt létesitendő egy-egy járható tartalékalagut (tunnel) és a hozzájuk tartozó két-két végakna építési munkálataira.

A kiirási művelet nyomtatványai: tehát az általános és részletes, valamint különleges feltételek, műszaki leirás, ajánlati költségvetések, ajánlati ürlapok, ezenkivül a tunnelek és aknák tervei 1930. évi augusztus hó 14. napjától kezdődőleg Budapest Székesfőváros Vizművei üzemvezetőségénél (IV., Egyetem-utca 2. II. em. 23.) kaphatók hétköznapokon déli 11 és 13 óra között 20 (husz) pengő lefizetése ellenében. Ugyanitt a részletes szóbeli felvilágositások is megadatnak; ezenkivül megtekinthetők a tunnel-aknák helyén, illetve azok tengelyében végzett kémfurásaink eredményei: a talajszelvények és az egyes rétegekből kikerült talajminták is.

A munka természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel az ajánlattevők ajánlataikban felsorolni tartoznak azon hasonló természetü munkálataikat, amelyeket mint önálló cég sikerrel végeztek. Budapest Székesfőváros Vizművei az ajánlattevőktől ennek hitelt érdemlő igazolását követelhetik.

Az ajánlatokat

1930. évi november hó 29. napján délelőtt 11 óráig

kell a Vizművek üzemvezetőségének titkári hivatalában (IV., Egyetem-utca 2. II. 23.) beadni. A jelzett határidőn túl benyujtott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A beérkezett ajánlatok 1930. évi november hó 29. napján déli 12 órakor lesznek a Vizművek fentjelzett hivatalos helyiségében nyilvánosan felbontva. Ezen határidő alatt az egyidejüleg meginditott s a tunnelek tengelyeit közrefogó Dunamederfurások eredményeibe az ajánlattevők időközönként betekintést nyerhetnek; a határidő letelte, tehát 1930. évi november hó 29-. előtt 14 nappal azonban az összes mederszelvényfurási eredmények kézhez kaphatók s a talajminták megtekinthetők lesznek.

Ajánlataikban a vállalkozók kijelenteni tartoznak, hogy a helyi viszonyokat jól ismerik, továbbá, hogy a furási szelvényeket és talajmintákat megtekintették s hogy tisztában vannak az épités műszaki feladatával s annak nehézségeivel.

Budapest Székesfőváros Vizműveinek üzemvezetősége fenntartja azt a jogát, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, illetőleg tetszése szerint egyik ajánlatot sem fogadja el és uj versenytárgyalást tartson anélkül, hogy az ajánlattevők emiatt a Vizművek ellen kártéritést, vagy bármiféle igényt támaszthatnának.

Bánatpénzül 250.000 (kettőszázötvenezer) pengőig az ajánlati összeg 5%-a, ezenfelüli összeg után annak 2%-a teendő le a Vizművek üzemvezetőségének pénztáránál (IV., Reáltanoda-utca 1—3. I. emelet).

Budapest, 1930. évi augusztus 11.

Budapest Székesfőváros Vizművei

A Temetkezési Intézet koszorui

Balkányi Kálmán nekirohanása a Temetkezési Intézet koszoru üzemének, amely nincs és soha nem is volt

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Ismeretes az az ádáz hadjárat, amelyet a Kereskedelmi és Iparkamara, továbbá a fővárosi kereskedők különféle érdekképviseletei a községi üzemek miatt a főváros ellen esztendők óta folytatnak. E hadjáratnak vannak mérsékeltebb és tulzóbb csapattestei is, vannak olyan érdekképviseletek, amelyek *az összes községi üzemek* karthagói módra való lerombolását követelik, viszont vannak olyanok is, amelyek kegyesen hajlandók meghagyni a főváros birtokában *a primér szükségleteket kielégitő üzemeket*, hogy azután annál ádázabb dühvel vessék magukat a kisebb üzemekre...

A főváros ellen inditott üzemellenes háboruságnak érdekes etappejához jutott el a mult hét csütörtökjén az *Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés*, amely a maga kebelében megalakitotta a virágkereskedők egyesületét, mint az OMKE szakosztályát. *Balkányi* Kálmán dr., az OMKE ügyvezető igazgatója megnyitó beszédében — mint az egyesület hivatalos lapjában olvassuk — utalt arra az anomáliára, amit a Községi Temetkezési Intézet magánosok részére teljesitett koszoruszállitásai jelentenek. *Lehetetlen* — mondotta *Balkányi* — sőt *erkölcstelen* állapot, hogy egy közpénzekből fenntartott hatósági intézmény, amelynek közegészségügyi és állitólag humaniáritus okokból monopóliumot biztositottak a temetkezések ellátására, *ennek a monopóliumnak a felhasználásával támasszon konkurrenciát a virágkereskedelem cégeinek és még a kegyelet virágaiból is üzletet csináljon.*

A megjelent virágkereskedők természetszerüen *nagy tapssal honorálták Balkányi szavait*, meg is alakult a szakosztály, melynek működéséhez jó egészséget kivánunk! Meg kell azonban állapitanunk, hogy *Balkányi* Kálmán nagyot tévedett, amikor a Temetkezési Intézet konkurrenciájáról beszél a virágkereskedőkkel szemben. Igaz, hogy a Temetkezési Intézet központjában és fiókjaiban a temetkezésekkel egyidejüen lehet koszorukat is rendelni, azonban ezeket a koszorukat nem a Temetkezési Intézet, hanem *az a virágkereskedelem állitja elő, amelynek prominens képviselői egyesültek az OMKE ujonnan megalakult szakosztályában.*

A Temetkezési Intézet szerepe a koszoruk rendelésénél nem egyéb, mint hogy a normál-tipusokban megszabott koszorukra a rendelést felveszi, a pénzt inkasszálja, a rendelést és a felvett összegeket azután továbbitja a virágkereskedőknek. Még pedig ahoz *a tiz virágkereskedőhöz*, akik az intézet által a Közszállitási Szabályzat értelmében szabályszerüen megrendezett versenytárgyaláson *legolcsóbbaknak és legmegbizhatóbbaknak bizonyultak.* A Községi Temetkezési Intézet tehát nem csinál egyebet, minthogy *a legális virágkereskedelemnek legális hasznot juttat azzal, hogy a gyászbaborult családokat megkiméli, hogy külön a virágkereskedőkhöz is elfáradjanak*, hanem a temetések megrendelésével egyidejüleg *módot és lehetőséget nyujt* számukra arra, hogy a koszorumegrendeléseket is elintézzék.

Ugy csinál *üzletet* a Községi Temetkezési Intézet *a kegyelet virágaiból*, hogy tulajdonképpen *üzletszerzőjévé válik az érdekelt kereskedő-táborunk! Balkányi* Kálmán dr.-tól, aki értékes egyénisége a főváros törvényhatósági bizottságának, minden körülmények között elvárható lett volna, hogy mielőtt erősen propaganda-izü beszédét elmondja, megfelelően informáltatja magát, amit, mint bizottsági tag, könnyen megtehetett volna. *Balkányi* jóhiszemüsége azonban vitán felül áll, nem ugy azonban a szervezőbizottság tagjaivá választott virágkereskedőké, akik számosan jelentek meg az értekezleten, bölcsen hallgatva arról, hogy a Községi Temetkezési Intézet koszorurendeléseinek mi a lényege és hogy *ők maguk is szerződéses szállitói a Temetkezési Intézetnek.* Minderről hallgattak a virágkereskedő urak, szerényen és olyan mélyen, minthogy egy szakmájukba eső hasonlattal éljünk, — tavasz idején a *szerény ibolyácska*, vagy hogy *gyümölcsöt* is keverjünk hasonlatunkba, mint *a dinnye a füben!*

FELSENFELD RUDOLF
Bélyegző- és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó müintézet
Alapitva: 1901. Telefon: A. 103—94.
Budapest, V., Bálvány-utca 16

Szeplőkezelés biztos sikerrel és mindennemü szépséghiba eltavolitása. Ingyen tanácsadás, olcsó bérletrendszer. Tanitványok kiképzése **Dolák Józsefné kozmetikai mütermében** IV. Kars Ivor u. 12. I. 6

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: *J. 463-39
OSZTÁLYOK:
TITKÁRSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BÓROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITÁSI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és utépitő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 23.
Tel.: J. 339—52 Tel.: J. 339—52

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 36.
TELEFON: Lá 2-32

Teherautomobilok, autóbuszok, utcaseprőgépek, tüzoltó- és locsoló-autók. Automobilok különleges célokra a legjobb anyagból készülnek.
Kiváló egyéb gyártmányok:
Ipari stabilmotorok, lokomobilok, mezőgazdasági gépek, traktorok, vizhordó- és öntözőkocsik. Különféle **hengerelt áruk,** acél- és vasöntvények, kereskedelmi önvények, **öntött vascsövek** és karikás kályhák.
Jobbágy-féle folytonégő kályháink felülmulhatatlanok!
MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-ut 21.
Telefon: József 460—29.

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI-ÚT 21. Telefon: 522-91

Tökéletes tüzoltókészülék mindenféle tüz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tüzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

KROPSCH GÜNTHER
kézi tüzoltókészülékek
Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2. sz.
Telefon: Jozsef 406-39
Gázoltók Haboltók Poroltók Vizoltók
Magyar gyártmány

Alexy György
okl. gépeszmérnök
villamossági és műszaki vállalata
Budapest, V, Falk Miksa-u. 26-28

SIMKO ANTALNE
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ ÜVEG-ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
épület- és műlakatosok, redőny és napellenző gyára
BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.
Telefon: Aut. 852—59-
Készitmények:
Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitelben Elsötétitő berendezések, kézi és motorhajtásra Színház vas üggönyök
Vasszerkezetek, épület- és műlakatosság

Dittler Ferenc
épitőmester
VIII., Baross-utca 36. sz.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35
Telefon: József 429—43.

KRISZTIÁN SÁNDOR
szobrászműterme
Budapest, VII, Gyarmat-u. 12. Telefon: Z. 70-88
Készit ugy saját, mint megadott tervek alapján: épület külső és belső figurális és dekorativ szobrászmunkákat, homlokzatdiszeket, belső stukkómennyezeteket, kandallókat, oszlopokat. Kerti disztárgyak, diszpadok, pergolák, virágtartók, diszkutak, siremlékek stb. elsőrendü tartós fagyálló müköből, mintakertemben állandóan megtekinthetők.

SHELL BENZIN OLAJ

Kovács Oszkár
BÁDOGOSMESTER
érckoporsó és temetkezési cikkek késztője
BUDAPEST, IX., TELEPY-UTCA 14
Telefonhivó: J. 145—45.

Egészséges, száraz lakások csak
"ÁRAMLÓ LEVEGŐ„
rendszerrel érhetők el feltétlen biztonsággal. Alkalmazható régi nedves falaknál, valamint uj épületeknél.
Prospektus, helyszini szemle és ajánlat dijtalan
PAULUS PÁL EDE
Bpest, V., Nádor-u. 19. Tel. Aut. 120-07

Takács Gyula
gépészmérnök
Rádió és elektrotechnikai szaküzlete
Épületek, szobrok, templomok speciális megvilágitása
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 32. sz.
Telefon Au omata 843-24

Szivós László ácsmester, készit egyszerü és speciális ácsszerkezeteket
Bpest, IX., Üllői út 63. Telefon J. 300-07.

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

Szemtedő, müvirág és temetkezési cikkek
gyári raktára **SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF**
Üzem: Bpest, I., Lágymányosi-u. 9.
Iroda: I., Gellérthegyi-utca 11. Automata 537—12.

HUNGLER ISTVÁN
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 28.
TELEFON: József 301-32.

Alapittatott 1888 Alapittatott 1888
Palm Albert és Tsa
különlegességi üzem-leszmérők gyártása
BUDAPEST, IX., RÁDAY UCCA 3
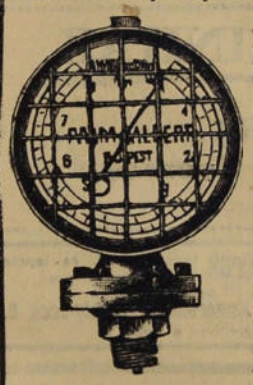
Az Orsz. Gőzkazánvizsgáló Egyesület hivatalos szállitója
Feszmérők (Manometer), Légürmérők (Vacummeter), Hőmérők (Thermometer), Fémpyrométer (Metall-Pyrometer), Huzómérterek (Zugmesser), Rugóegyensulyzó (Springbalancen), Vizállásmérők (Hydrometer), Vizmértegek (Wasserwaagen)

GATTYAN PÁL
kövezőmester és utépitő vállalkozó
BUDAPEST, VII., EGRESSY-UT 15

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő részletes bővitésével
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézet.
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

GAZDASÁGI ÉLET

Kartel-tégla kontra Sorg-tégla

Az Elektromos Müvek palota épitkezésénél csufos vereséget szenvedett a téglakartel

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Több alkalommal hirt adtunk arról a szivós küzdelemről, amelyet a téglakartelhez tartozó gyárak folytatnak abból a célból, hogy a fővárosi épitkezéseknél a kötelékükbe nem tartozó gyárak tégláit mellőzzék a hatóságok. Hirt adtunk arról is, hogy legutóbb az egyik nagy fővárosi magasépitésnél, amikor a versenytárgyalást véletlenül egy téglagyárral is rendelkező vállalkozó nyerte el, azt akarták előirni a vállalkozónak, hogy saját, természetszerüleg neki olcsóbb téglája mellőzésével karteltéglával végezze el az épitkezést.

A szóbanforgó eset az Elektromosmüvek nyugdijintézetének, a Markó-utca és Honvéd-utca sarkán épülő bérpalotájának épitkezésére kiirt versenytárgyalásnál történt, ahol a *Sorg Antal Épitőipari R. T.* kapta meg az Elektromosmüvek igazgatóságának döntése alapján a munkát. *Sorg* Antal kormányfőtanácsos, a vállalat vezérigazgatója, olyképpen kalkulált, hogy *saját, a kartel kötelékébe nem tartozó gőztéglagyárának termékét fogja az épitkezésnél felhasználni.* A tervező-épitész azonban azt közölte a vállalkozóval, hogy az épitkezésnél karteltéglát kell használnia.

Sorg nem hagyta annyiban a dolgot, egyenesen *Sipőcz* polgármesterhez ment, akinek intézkedésére *Karkas* tanácsnok a Sorg-féle téglát a főváros anyagvizsgáló intézetében alapos és beható vizsgálatnak vetette alá. A vizsgálat során kiderült, hogy *a Sorg-tégla éppen olyan jó, mint a karteltégla*, az ellen jogosan semmiféle kifogást emelni nem lehet. Ily körülmények között a Sorg-részvénytársaság természetesen *engedélyt kapott arra, hogy karteltégla helyett a saját téglájával épitkezzen.*

A kartel ezen *csufos kudarca* vállalkozói és városházi körökben élénk feltünést keltett. Kérdés azonban, hogy akkor is ez a kudarc érte volna-e a téglakartelt, ha nem egy nagytekintélyü vállalkozóval áll szemben, akinek saját jól berendezett gyára van, hanem egy kis emberrel, aki kényre-kedvre ki van szolgáltatva a kartel urainak. A Sorg-féle eset után mindenesetre vizsgálat tárgyává kell tenni a városházán azokat a kapcsolatokat, amelyek lehetővé teszik egyes fővárosi versenytárgyalásoknál a *karteltégla kötelező használatának előirását.*

A Községi Takarék uj fiókja Budán. A legközelebbi napokban uj fiókja nyilik meg a Községi Takarékpénztárnak a Margit-körut és Zsigmond-utca sarkán. A Rózsadomb és környéke, a Viziváros egy része és a Margit-hid budai hidfőjének környéke uj pénzintézeti fiók közelébe jut és a Községi Takaréknak ezt a terjeszkedését nyilván az indokolja meg, hogy Budán már az alakulás napjától kezdve népszerü pénzintézet a Takarékpénztár.

A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Rt. 1930 augusztus 30-án tartotta XXXIV. rendes évi közgyülését dr. *Popovics* Sándor belső titkos tanácsos ur elnöklete alatt és báró dr. *Wimmersperg* Frigyes államtitkár, miniszteri biztos ur jelenlétében. A közgyülés *Schwanda* Gusztáv és dr. *Baranski* Gyula felszólalása és dr. *Domony* Móric vezérigazgató felvilágositó válasza után egyhangulag tudomásul vette az 1928. évről szóló jelentést és elhatározta, hogy a 4,883.427.88 pengő veszteség az 5,378.591.63 pengőt kitevő tőketartalék terhére számoltassék el. Elhatározta továbbá a közgyülés, hogy a részvénytársaság alaptőkéjét 1,078.000 darab részvénynek 15 pengő névértékben való kibocsátása utján 24,990.000 pengőre felemeli. A kibocsátásra kerülő részvények átvétele biztositva van. A tőkefelemelés keresztülvitelével és közelebbi módozatainak megállapitásával a közgyülés az igazgatóságot bizta meg, amely a keresztülvitel időpontját a m. kir. kormány (minisztérium) hozzájárulásával fogja megállapitani.

Dr. KUGLER JÓZSEF
SZÉNNAGYKERESKEDÉS
Központi iroda: IX., GÖNCZY PÁL-U. 2.
(Kálvin-tér mellett)
Városi telep: V., WAHRMANN-UTCA 7.
Telefon: Aut. 155-53. Lipót 902-06.

Bérháztelkek
a Fő-utca, Ganz-utca és Királyhegy-utcák között fekvő
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók. Értekezés **dr. Székely Márton ügyvédi irodájában,** VII., Erzsébet-körut 32, d. u. 4—6 között. Telefon: J. 448—22.

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bel. cég, hat. eng. villany-berendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/b. Tel.: J. 396-78

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884—26.

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASARÚGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333—60
Hid- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü füzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzárak, kovácsáruk stb.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, rugyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

HLATKY JÓZSEF
okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395—78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 54.
Telefon: József 350—97.

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J. 382-27.
BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 18.

MOTOROLAJ
LARDOLINE
RICIT
Mindenütt kapható!

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere a székesfőváros egyenruházott altiszti alkalmazottai, valamint a javadalmi őrsége és a hivatásos tüzoltólegénysége részére szükséges

téli ruhadarabok szabómunkáinak elkészitésére és szállitására

nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállitási és vállalati feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott 1.60 pengős állami és 1.60 pengős fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat

1930. évi szeptember hó 10-én (szerdán) d. e. 11 óráig

a székesfőváros polgármesteri XI. (városgazdasági) ügyosztályában (IV. ker., Központi városháza, II. em. 235. ajtószámu szobájában) közvetlenül vagy posta utján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Az ajánlatok felbontása ugyanazon napon, a fent megjelölt helyen d. e. 11 órakor történik és ezen a fölbontáson az ajánlattevők, vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek. Elkésve érkező, vagy az előirt kellékeknek nem megfelelő ajánlatokat nem fogják figyelembe venni.

A szállitási és szerződési feltételek nyomtatványai, valamint az ajánlati mintalapok példányai a székesfőváros gazdasági hivatalában (IX. Gyáli-ut 3/b. szám alatt) köznaponként délelőtt 9—1 órák között dijtalanul megszerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között a megajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, a szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Budapet, 1930. évi augusztus 19-én.

A székesfőváros polgármestere.

vállalkozás

Beer Sándor olcsó árai

Furcsa bírósági véleményt egy városi szállítóról

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A főváros gumibélyegzőit monopolisztikus joggal, több mint egy esztendeje a *Beer* Sándor gróf Tisza István-utcai cég szállitja, amely cég nemrégiben kényszeregyezségi kérelemmel fordult a budapesti törvényszékhez. A kényszeregyezségi eljárás során az OHE könyvszakértője most készült el jelentésével és megtartották a hitelezői értekezletet is. A szakértő megállapitotta, hogy az *adósnak nem volt mintaszerü a könyvelése*, sőt 1928 májusában *Beer* Sándor jónak látta egy 12.400 pengős személyautó vásárlását részletfizetésre.

Föltünő a könyvszakértő megállapitása az adós cég *közszállitásait* illetően. Az adósnak a kalkulációja és mérlegelése valóban nem volt helyes! — állapitotta meg *Kozma* Károly dr. könyvszakértő. A szakértő szerint ugylátszik *igaz*, amit a szakmában nyiltan beszélnek, hogy *az adós lehetetlenül olcsón vállalt közszállitási és egyéb munkákat és ezzel önmaga alatt fürészelte el az ágat:* fizetésképtelenné vált a jónak hitt üzletével.

Az adós *ötvenöt százalékos kvóta* kiegyenlitését vállalta, kezesekkel alátámasztva. A hitelezői értekezleten azonban fölmerült az a kérdés is, vezetheti-e *Beer* Sándor üzletét olyan irányban, mint a multban tette. Erre a kérdésre a könyvszakértő azonnal válaszolt: szerinte az adósnak más keretek között és más program alapján kell az üzletét vezetnie, mint ahogy a multban tette. Az egyezséget végezetül olyképpen kötötték meg, hogy a hitelezők megkivánt többsége megszavazta a felajánlott egyezséget, kezesül fogadván el az adós *feleségét és anyósát.*

A városháza szempontjából érdekes és fontos a könyvszakértő megállapitása a *Beer-cég közszállitásaira vonatkozóan.* Idevezet, ha a vállalkozók *mélyet ugranak a sötétbe*, önmagukat konkurrálva alá csak azért, hogy a hangzatos *„fővárosi szállitó“* cimmel büszkélkedhessenek.

Uj kiirások:

2000 folyóméter 16/27 cm-es trahit hat oldalon megdolgozott szegélyköz és 190.000 darab 18/18/14 cm-es bazalt 3/4-es kockakő beszerzésére a IX. Fe. 3/4-es kockakő beszerzésére a IX. Ferencvárosi helyikikötő raktári utjának rendezéséhez. Határidő: 1930 szeptember hó 9 (kedden) d. e. 12 ó.

Helyikikötő raktárut folytatólagos kiépitésének rendezésére a IX. Ferencvárosban. Határidő: 1930 szeptember hó 9 (kedden) d. e. 12 ó.

Utrendezési munkákra a VII. ker. Kerepesi-uton. Határidő: 1930 szeptember hó 9 (kedd) d. e. 12 ó.

Téli ruhadarabok szabómunkáinak elkészitésére és szállitására a javadalmi őrség és tüzoltólegénység részére. Határidő: 1930 szeptember hó 10 (szerda) d. e. 11 ó.

Vasutépitkezési, utépitkezési, keramit kőanyag szállitási és keramit kőanyag fuvarozási munkákra a IX. ker. Sertésközvágóhid uj hütőház vezető rakodóvágány épitésénél. Határidő: 1930 szeptember hó 10 (szerda) d. e. 11 ó.

Földbesülyesztett gépházak, földbetón-, kőmives-, asztalos-, lakatos és egyéb munkálataira a Vizművek káposztásmegyeri telepéhez tartozó I. átemelőtelepével szemben: a szentendrei szigeten, valamint a II. (dunakeszi) átemelőtelepel szemben ugyancsak a szentendrei szigeten. Határidő: 1930 szeptember hó 12. délelőtt 11 óra.

Lakatosmunkákra az I. ker. Németvölgyi-uton épülő elemi iskolában. Határidő: 1930 szeptember hó 15 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Kövező és előmunkákra az V. ker. Tátra-utca (Sziget-utca és Wahrmann-utca között levő szakaszon). Határidő: 1930 szeptember hó 15 (hétfő) d. e. 12 ó.

Kocsiut aszfaltozási munkára az V. ker. Tátra-utca (Sziget-utca és Wahrmann-utca között levő szakaszon). Határidő: 1930 szeptember hó 15 (hétfő) d. e. 12 ó.

Kocsiut aszfaltozási munkára az V. ker. Hollán-utca (Sziget-utca és Wahrmann-utca között levő szakaszon). Határidő: 1930 szeptember hó 15 (hétfő) d. e. 12 ó.

Kövező és előmunkákra az V. ker. Hollán-utca (Sziget-utca és Wahrmann-utca között levő szakaszon). Határidő: 1930 szeptember hó 15 (hétfő) d. e. 12 ó.

Bitumenes téglával való burkolómunkára az V. ker. Katona József-utca kocsiutján. Határidő: 1930 szeptember hó 15 (hétfő) d. e. 12 ó.

Kövező és előmunkákra az V. ker. Katona József-utca (Pannónia-utca és Visegrádi-utca közötti szakaszon). Határidő: 1930 szeptember hó 15 (hétfő) d. e. 12 ó.

Föld-, kőmüves és elhelyező munkákra az I. ker. Koronaőr-utca 5. számu tüzőrségi épületben létesitendő központi fütőberendezéssel kapcsolatosan. Határidő: 1930 szeptember 15 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Asztalosmunkákra az I. ker. Németvölgyi-uton épülő elemi iskola részére. Határidő: 1930 szeptember hó 16 (kedd) d. e. ½10 ó.

Mázolómunkákra az I. ker. Németvölgyi-uton épülő elemi iskola részére. Határidő: 1930 szeptember 17 (szerda) d. e. ½10 ó.

Központi gőzfütőberendezés átalakitására és kibővitésére a VII. Miskolci-utcai autóbuszjavitó főmühely átépitésével kapcsolatosan. Határidő: 1930 szeptember hó 17 (szerda) d. e. ½10 ó.

Betoncsatorna épitésére az I. ker. Diósárok alsó szakaszán. Határidő: 1930 szeptember hó 27 (hétfő) d. e. 12 ó.

Művészi plakátokra, az Állat- és Növénykert részére. Határidő: 1930 október 6, d. e. 12 óra.

A Duna medre alatt létesitendő egy-egy járható tartalékalagut (tunnel) és a hozzájuk tartozó két-két végakna épitési munkálataira a káposztásmegyeri vizmütelep I. és II. (dunakeszi) áramtelepének tartozékaképen. Határidő: 1930 november 29 délelőtt 11 óra.

Budapest székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák:

Hengermalom-uti kisl. bérház asztalos munkáira hirdetett versenytárgyalás megsemmisittetett.

A Lenke-uti kisl. bérház mázoló munkáira megtartott versenytárgyalás megsemmisittetett.

Horthy Miklós szeretetotthon kórház és kapus épületének mükö munkái. Barber Károly (III. ker., Bécsi-ut 176 sz.) 31.824.15 pengő.

Ugyanott különleges asztalos munka. Fischer András (IX., Tüzoltó-utca 13.) 15.488 pengő.

Ugyanott bádogosmunkák. Guth Hermann (VI. ker., Dessewffy-utca 28. sz.) 14.820.30 pengő.

Ugyanott hőszigetelő és válaszfal. Parafakőgyár r. t. (VIII., Főherceg Sándor-tér 4.) 59.078 pengő.

Horthy Miklós szeretetotthon tüdőbeteg épületének hőszigetelő és válaszfal. Parafakőgyár r. t. 42.464.50 pengő.

Ugyanott bádogos munkák. Kardos Lipót ((VIII. ker., Bezerédi-utca 2. szám.) 3806.85 pengő.

Ugyanott különleges asztalos munkák. Nyitrai és társa (VIII., Práter-u. 6—8.) 4921 pengő.

A Budaörsi- és Csend-utcai főv. kisl. bérház mázoló munkái. Princess Ferenc (I., Krisztina-körut 89.) 1260 pengő.

Bécsi-uti főv. kisl. bérház mázoló munkák. Balczé Sándor (VIII., Vass-utca 7.) 5280 pengő.

Uj Szent János kórház Wodianer pavillon kőmives munkái. Grenyó Bertalan (II., Bimbó-utca 12.) 2160.70 pengő

Toldy Ferenc-utcai Gyógypedagogium tornaterméhez linoleum munkái. Ungár Fülöp (V., Vilmos császár ut 18. szám.) 4280.10 pengő.

Lajos-utcai iskola butorberendezés. 1. tétel: Lopos Gyula (III., Bécsi-ut 85. sz.) 17.064 pengő. — 2—16. tétel Rosenfeld Andor (Kövér Lajos-u. 36.) 10.500.20 P.

Hernád-utcai iskola asztalos javitás. Kass Béla (VIII., Köris-utca 7. szám.) 3084.75 pengő.

Erzsébetvárosi templom állványozás Töke György (VI. ker., Hungária-körut 78. szám.) 6895 pengő.

Reviczky-utcai könyvtár butorberendezéseinél történt változás engedélyeztetett.

Ugyanott márványburkoló munkáknál fölmerült pótmunkák engedélyeztettek.

Lajos-utcai iskola villanyszerelési munkák Kuhárszky Ede (IX., Ferenc-körut 26.) 9823.75 pengő.

A Belvárosi főplébánia templom belső festéséhez szükséges állványozási munkák Tőke György, VI., Hungária-körut 78. sz. 7650 pengővel.

A Gerlóczy-utcai tüzőrség központi fütőberendezési munkái Szentgyörgyi és Társa, Baross-utca 88. sz. 15.626.84 pengővel.

A Pesti Vigadó vizvezeték és csatornázási munkáinál felmerült pótmunkák engedélyeztettek.

SZÓRAKOZÁS

CAPITOL FIMPALOTA (Baross-tér, Keleti pályaudvar mellett. Telefon: József 343-37.) Hajrá Trojka! Izgalmas orosz regény, eredeti dalokkal és táncokkal 12 fejezetben. A főszerepben Olga Csehova. — Raquel Heller, a világhirü dizőz énekel. — A világ szeme és füle a Fox hangos hiradó. Magyar hiradó. Csimpánzok az állatkertben. Előadások: 5, negyed 8, és fél 10. Vasár- és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Jegyelővétel: 11-től 1-ig, vasárnap egész nap.

FORUM FILMSZINHÁZ (Kossuth Lajos-utca 18. Telefon: Aut. 897—07 és 895—43.) Prolongálva hatodik hónapja! Nyitott tető, hütő-gép! SZIVEK SZIMFÓNIÁJA! (Zwei Herzen im ¾ Takt). A legnagyobb német ensemble-beszélőfilm 15 felvonásban. Főszereplők: Willy Forst, Gretl Theimer, Szőke Szakáll és Halmay Tibor. Rendezte Bolváry Géza. — FOX HANGOS HIRADÓ — Magyar hiradó. — A nürnbergi vizipolócsapat diadalutja. — A Ferencváros legujabb győzelme. — Bársony Rózsi, Kun Magda és Somogyi Nusi ügetőversenye. — Csimpánzok az állatkertben. — Előadások kezdete hétköznap: 5, ½8 és ½10, szombat, vasár- és ünnepnap 4, 6, 8, 10 órakor.

CORSO MOZI (Váci-u. 9. Tel. Aut. 874—02.) — Második héten prolongálva. — Jack Holt és Ralph Graves, a „Submarine“ főszerepelőinek uj hangos filmje: **Tüzmadár.** Filmregény 12 felv. (Német beszéd.) A budai dalárdáról készült első hangos-film. Előadások mindennap: 4, ¾6, ¾8 és ¾10 órakor.

KAMARA MOZGÓ (Dohány-utca és Nyár-utca sarok. — Telefonszám: József 140—27.) A tüz leánya. Dolores del Rio hangosfilmattrakciója. — Zürzavar a rádióban. Hangos trükkfilm. — Fox és magyar hangos hiradó. Előadások hétköznap 6, 8, 10, vasárnap 4, 6, 8, 10 órakor. Nyitott tető.

ORION SZINHÁZ (Eskü-ut 1. Telefon: Aut. 831—02.) Hokusz-pokusz. Kurt Goetz szindarabja filmen. Főszerepben: Lillian Harvey, Willy Fritsch és Oskar Homolka. 100 százalékos német párbeszéd. — La Perle d'Or. Pazar fényrevü és táncjelenetek. — Magyar Hiradó. — Előadások kezdete hétköznapokon fél 6, fél 8 és fél 10, vasár- és ünnepnapokon fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. — Jegyelővétel délelőtt 11—1-ig és az előadások kezdése előtt egy órával.

PALACE FILMSZINHÁZ (Erzsébet-körut 8. New-York-palotával szemben. Telefon: József 365—23.) — Nyitható tető. — **A tüzmadár.** Az Egyesült Államok légi flottájának közreműködésével készült hangos, németül beszélő világattrakciója 12 felv. Rendezte: F. Capra. Főszereplők: Jack Holt, Ralph Graves, Lila Lee. — **Macskazene.** Hangos film-trükk. — Magyar és hangos Fox-hiradók. — Előadások hétköznapokon: ¾6, 8, 10. Vasárnap 4, 6, 8, 10 órakor.

UFA

CORVIN FILMSZINHAZ VIII., József körut és Üllői-ut sarok. Tel.: J. 389—88, 395—84

Dolores del Rio hangos filmje: **A tüz leánya** magyar dalokkal és táncokkal. — **Miki az őserdőben** hangos trükkfilm. — **Akárcsak nálunk** hangos Ufa kulturfilm. — **Hangos hiradók.** — Előadások hétköznap: fél 6, fél 8, fél 10; vasárnap és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

UFA FILMSZINHAZ (VI., Teréz-körut 60 Telefon: Aut. 197—67, 197—68) Szép idő esetén nyitott tető! Lilian Harvey és Willy Fritsch uj hangos filmje (Kitty Kellerman bünpöre). — **Miki az őserdőben** hangos trükkfilm. — **Hangos hiradók.** Előadások hétköznap: 5, negyed 8 és fél 10, szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8 10.

URÁNIA FILMSZINHÁZ (VIII., Rákóczi-ut 21. Tel.: J. 460—45, J. 460—46) Hatalmas szines hangos revüoperett. **Sally.** — **Miki mókái** hangos trükkfilm. — **Hangos hiradók.** Előadások hétköznap: fél 6, fél 8 és háromnegyed 10; szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor.

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ

uj műsorában:

Megyaszay Vilma, Fejes, Csortos, Békeffi, Kökény

Kejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára Szobák 60 pengőtől kezdve **Budapest, IV., Kamermayer Károly-utca 8.** Ügyeljünk a cimre

Alapitási év 1868. **CRISTOFOLI VINCE** KŐPADLÓ, FAYENCE FABURKOLAT BUDAPEST, VII., Gizella-ut 31. sz. Telefon: Aut. 982-20 Zuglo 69-07.

KATZER ÉPITÉSI VÁLLALATA TELEFON: 539—14 I., SZIRTES-U. 3/b.

Proczeller Bálint kövező mester **Budapest, X., Korponai-u. 11.** Telefon: Kőbánya 74-84.

FRATRICSEVICS ERNŐ épitőmester, épitési vállalkozó **BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 8** Telefon: József 324-49

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dr. DOBY ANDOR.**

A gazdasági rovat szerkesztője: **RASKÓ OSZKÁR.**

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 37. szám

Budapest, 1930 szeptember 13

UJ BUDAPEST

VÁROSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Fővárosi Nyilvános Könyvtár

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Vass József

Halnak, halnak, egyre halnak Szine-lángja a magyarnak. Itt is egy név, ott is egy név, Hányat elvisz minden egy év! — mondja Arany János és a költő fájdalmas sorai jutnak eszünkbe, amikor e hasábokon az egyetemi templom uj lakójától elbucsuzunk. Mekkora vesztesége a cserjés és bozótos magyar erdőnek a hatalmas szálfa váratlan kidőlése, hány probléma marad megoldatlan, hány feladat marad teljesitetlen a szomoru szeptemberi éjszaka következményekép, amely elragadta tőlünk a magyar politikai élet egyik legpregnánsabb egyéniségét!

Ha azt nézzük, melyik volt az a működési terület, ahol legárvább marad az immár felszántásra nem kerülő ugar, a szociális élet, a szociális alkotások mezejére érünk. Itt, ezen a területen volt a legnagyobb az Elköltözött, jóságos szive, melyről ő maga hirdette büszkén, hogy jobbágyi sorból származott, a maga milliókért való nagy égésében a szociális problémák előkeresésében és megoldásában látta azt a kielégülést, amely csak a legnagyobb szivek sajátja. A munka megállás nélküli lázában, az alkotás szünet nélküli tempójában hirtelen megtorpant szív a lehetőségek legszélesebb körü kihasználásával iparkodott a háboru és a forradalmak utáni nyomoruság szülte feladatokat teljesiteni: széles mellel égő szivét, mint fáklyát lobogtatva maga előtt, dacos akarással vetette meg lábát Vass József az idők robogó árjában, pontosan tudva, hogy mit akar és hogy mit kell tennie. Századunk huszas éveiben ő az a látnoki tehetségü pap, aki pontosan felismeri a teendőket, hallja a modern élet követelményeinek harsonáit és mindent, sőt sokat a mindenen felül, megtesz népe felszabaditására és jobb jövendőjének biztositására!

Ismét Arany Jánost idézzük, mint ahogy Vass József méltatására kevés a próza szürke sora, költői mondatok, ódai szárnyalások és tirádák méltók az ő eltünő árnyához: Nem hal meg az, ki milliókra költi Dus élte kincsét, ámbár napja mul, Hanem lerázván mindent, ami földi, Egy éltető eszmével finomul, Melynek nőttön nő tiszta fénye, Amint időben, térben távozik: Hozzá tekint fel az utód erénye, Óhajt, remél, hisz és imádkozik! A költő ezeket a sorokat akkor vetette papirra, amikor az ország tavaszi ujjongásába belesikoltott Széchényi István tragikus halálhire. Valóban, mennyi a hasonló vonás a legnagyobb magyar és a most elhunyt élete, működése és elmulásának tragikuma között!

Széchényi nagy alkotó volt, megérzője az időknek, előfutárja azon eszméknek és gondolatoknak, amelyek tulnyomó nagyrészben csak halála után kezdtek megvalósulni. Vass József is ilyen korát megelőző férfiu volt, az ő alkotásai és gondolatai ma talán sok tekintetben az ujszerüség izével hatnak, csak a következő nemzedékek fogják tudni értékelni az ő izig-vérig modern voltát. „Egy nemzet gyásza nemcsak leverő" — ahogy a legnagyobb magyar, éppen ugy a katolikus Panteon első halottja is az örökkévalóság számára éltek és haltak meg.

Lázár Ferenc az aktuális kérdésekről

Még decemberben feltétlenül meg kell tartani a választásokat, mert a mai izgalmas viszonyok közepette nyugodt városházi kormányzás nem képzelhető el — Sipőcz polgármester havi jelentései uj ideákat teremtenek és az ő melegen érző szivének a hangjai — A törvényhatósági tanács takarékossági szelleme, az uj Rókus megépitése, ujabb közmunkák és több fontos probléma

Ugy az országos közhangulat, mint a várospolitikai élet is *Vass* József népjóléti miniszter váratlan elhunytának a hatása alatt áll. Nagy barátja volt *Vass* József a székesfővárosnak, amely különböző vonatkozásokban mindenkor kedvező jeleit érezhette annak a *meleg szeretetnek*, amellyel a nagynevü népjóléti miniszter iránta viseltetett. *Lázár* Ferenc felsőházi tag, a Keresztény Községi Párt vezető tagja is ezzel a kegyeletes megemlékezéssel kezdi nyilatkozatát, amelyet az *Uj Budapest* munkatársa előtt tett. Megkértük ugyanis *Lázár* Ferencet, hogy a városházi őszi munkaszezón kezdetén nyilvánits a véleményt a legaktuálisabb problémákról, elsősorban az uj választások kiirásáról. *Lázár* Ferenc mindenekelőtt *Vass* József elhalálozására tereli a szót és ezeket mondja az *Uj Budapest* munkatársának:

— *Vass* József a fővárosnak nagyon meleg barátja volt. Joggal vethetjük fel tehát azt a kérdést, vajjon az ő elhunytával nem vész-e el az a *nagyszerü összekötő kapocs is*, amely a főváros ügyeit a kormányhoz füzte.

A beszélgetés további során érdeklődünk *Lázár* Ferencnek az uj választások kiirására vonatkozó véleménye iránt. A következő választ kapjuk:

— Nekem az a véleményem, hogy *a választásokat legkésőbb december havában feltétlenül meg kell tartani.* E véleményemnek a kialakitásában döntő szerepet játszanak azok a jelenségek, amelyek a hangulat tulfütöttségéről tesznek bizonyságot. Olyam mértékét látjuk az izgalmas, választások előtti hangulatnak, hogy *ilyen viszonyok között nyugodt városházi kormányzás nem képzelhető el.* A választásokat feltétlenül ki lehet irni legkésőbb decemberre, mert hiszen egy-két hónapos halasztáson már nem mulik egy-egy pártnak a választási eredménye. Sőt, ha józanul és komolyan gondolkozunk ezen a kérdésen, akkor meg kell állapitanunk, hogy a *pártokra nézve csaknem közömbös: decemberben lesz-e a választás, vagy márciusban.* Elvégre a városházi fórumon és a választásokon jelentkező pártok egy ciklusnak hosszu éveire tekinthetnek vissza, van tehát valamelyes müködési eredményük, amelyre hivatkozhatnak. A választó polgárság ennek a munkának az alapján és nem a kortézia sokszor alantas eszközeinek és nem a be nem váltható igéreteknek az alapján nyilvánitja akaratát. Különben is ugy látom a helyzetet, hogy a *választásoknak ujév utánra való halasztása csak uj törvényjavaslat benyujtásával és elfogadtatásával történhetik meg*, márpedig szerintem nincs komoly szükség, amely azt parancsolná, hogy a mandátumok meghosszabbitásának az eszközéhez nyuljunk. De *legkevésbbé a Keresztény Községi Pártnak van oka a választások elhalasztására.* Nyugodtan várjuk a választóközönség itéletét, csak menjünk minél előbb az urnák elé!...

— Ami a választási agitáció alakulását illeti, — folytatta nyilatkozatát *Lázár* Ferenc — ugy látom, hogy az elindulóban van, de a pártok ugy viselkednek, mintha a választások elhalasztásának a veszedelme fenyegetne. A pártok választási agitációjából egy kérdés domborodik ki, mintha az összes pártok valami bizonyosat szeretnének tudni: *lesz-e választás decemberben, igen-e vagy nem.* Ehhez a kétséges állapothoz igazodik az agitáció. Ez természetes is. A pártoknak a tempót mérsékelniök kell, különösen akkor, ha még nem bizonyos a választások terminusa. *Puskapor mindenfelé csak korlátolt mennyiségben áll rendelkezésre*, érthető tehát, hogy egyik párt sem akarja ezt a puskaport idő előtt elsütögetni. Nekem ezen a téren is az a véleményem, hogy a legerőteljesebb agitációval sem lehet a főváros öntudatos és értelmes választópolgárságát meggyőződésétől eltántoritani, mert hiszen a céltudatos és önérzetes választópolgár nem az igéretek alapján, hanem a pártok multja alapján dönt arról, hogy hova adja le szavazatát.

A beszélgetés további során szóbakerül a *jövő évi költségvetés előkészitése. Lázár* Ferenc ebben az ügyben a következőket mondja:

— *Kár*, hogy a költségvetés benyujtásának törvényszerü ideje most az őszre esik, mert a fővárosra nézve hasznos lett volna, ha az uj törvényhatósági tanács már hosszabb ideje nyerhetett volna teljes betekintést a főváros belső ügyeibe. A főváros közönségének az érdekeit az uj törvényhatósági tanács kétségtelenül jobban szolgálná, ha hosszabb tapasztalatok alapján volna módja beleszólni a költségvetés megállapitásába. Az eddigi tanácsüléseken szerzett tapasztalataim ugyanis azt mutatják, hogy *az autonom szerv a takarékosság szempontjából sokkal ridegebb álláspontra helyezkedik, mint a főváros tanácsa tette.* De az egyes ügyekhez való szakszerü hozzászólások is előnyöket jelentenek a főváros közönsége szempontjából. Nem kétséges, hogy a törvényhatósági tanács, amely közvetlenebb kapcsolatot tart fenn az élettel, *nagyobb erővel és döntőbb képességekkel rendelkezik a főváros terhein való könnyités szempontjából*, mint a régi tanács, amely gyakran papirosforma alapján intézkedett. Ez természetesen nem általánositás. A törvényhatósági tanács tagjai azonban kétségkivül féltőbb gonddal tartózkodnak minden fölösleges kiadástól, ugyhogy a jövő évi költségvetés összeállitása ezen az alapon jelentékeny eredményeket hozhatott volna. Nem kétséges továbbá az sem, hogy az uj tanács a főváros jövedelmeit képes lenne olyan módon megosztani, hogy a felesleges kiadások mellőzésével hasznos és mulhatatlanul szükséges beruházások is lehetővé válnának.

— Itt kell megemliteni az *uj Rókus megépitésének a kérdését.* Nem szeretném, ha az uj Rókus megépitése ismét elhalasztódnék bizonytalan időre. Amennyiben azt kellene látnunk, hogy az uj Rókus megépitése csak évek mulva kezdődhetik meg, akkor véleményem szerint nem szabad heverni hagyni azt a *négy millió pengőt*, ami e célra a főváros pénztárában tartalékolva van. Ezt a négy millió pengőt a *Margit-kórház kibővitésének a céljaira kellene felhasználni*, annál is inkább, mert körülbelül ennyiből kikerül a kibővitési terv végrehajtása. De azért

O. M. T. K. VÉDJEGYŰ
PALACKTEJBEN AZ ERŐ

is szorgalmaznunk kell a Margitkórház kibővitését, mert a rendkivüli mértékben fejlődő óbudai és ujlaki városrésznek egyáltalán nincsen kórháza. *A munkanélküliség enyhitése szempontjából* sem szabad ezt a négy millió pengőt gyümölcsözetlenül hagyni. A fővárosnak erkölcsi kötelessége, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel munkaalkalmakat teremtsen.

— Ha már ennél a kérdésnél tartunk, meg kell emlitenem, hogy csak a legnagyobb örömmel vettem tudomásul a legutóbbi tanácsülésen *Borvendég* Ferenc tanácsnok urnak azt az előterjesztését, amely nagymértékben mozditotta elő *ujabb közmunkák kiadásának a lehetőségét.* Remélem, hogy ez a terv akkor is szolid és előnyös lesz a fővárosra nézve, ha részletekben fogjuk ezt az első hallásra kedvezőnek látszó nyers tervezetet megvizsgálni. Mindenesetre örülnünk kell, hogy *már az ősz elején* rendelkezik a tanács olyan tervekkel, amelyek rövidesen megvalósithatók, mert igy legalább némi megnyugvással tekinthetünk a tél bekövetkezése elé.

Lázár Ferenc azzal fejezte be nyilatkozatát, hogy felhivta a nagyközönség figyelmét *Sipőcz* Jenő polgármester *nagyszabásu havi jelentéseire.* Ezek a jelentések, — mondotta *Lázár* Ferenc — nem szokványos *bürokratikus jelentések,* hanem a *polgármester melegen érző szivének a hangjai,* amelyek a gyakorlati élet problémáinak felismerése alapján *uj ideákat* teremtenek és *bátor elhatározásokat* eredményezhetnek.

BÖHM JÓZSEF GÉZA
épület-, diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező
BUDAPEST, V., PANNONIA-UTCA 4.
TELEFON: AUTOMATA 116-25.

Takács Gyula
gépészmérnök
Rádió és elektrotechnikai szaküzlete
Épületek, szobrok, templomok speciális megvilágitása
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 32. sz.
Telefon: Automata 843-24

SHELL BENZIN OLAJ

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
*
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

A poroltó

E lap julius 19-iki, augusztus 2-iki és 16-iki számaiban háromizben is foglalkozott a poroltás ügyével. Mindhárom esetben szélsőségesen, részben a poroltó, a poroltás nem ismerői, részben az érte való fenntartásnélküli lelkesedés miatt.

A ciksorozat lavináját az egyik biztositási szaklap nagymértékben szakszerütlen azon megjegyzése inditotta meg, „hogy a „Hungária" Kénsavgyár tüzénél a poroltók nem szuperáltak". Az *Uj Budapest* feltételezvén egy szaklapról a komoly szakszerüséget, annak megjegyzéseit átvette, ezekhez konzekvenciákat füzött, vizsgálatot követelt a nem sikerült poroltás miatt, ezzel kiváltotta *Soltész* Adolf dr. mindkét álláspont megismertetéséért igen helyesen közreadott, de könnyen elfogultnak mutatkozó, poroltásért lelkesedő cikkét, ami viszont alkalmat adott *Vértes* István urnak egy rövidebb témazáró nyilatkozatra, amely azonban helytelenül és hivatlanul a kézitüzoltókészülékek kérdését zavarja bele az ügybe, amihez pedig annak, hála Istennek, semmi köze nincsen.

Mindenekelőtt, mint e kérdésekben magamat kellőképpen jártasnak tudó, ki kell jelentenem, hogy Vértes urnak igaza van, amikor azt mondja, hogy minden kézitüzoltókészülék céljának megfelel és kellőképpen hatásos, hivják azt bárminek és oltson az porral, tetrachlorral és vizzel, vagy bármivel.

Ninesen azonban igaza, amikor a „Hungária" Kénsavgyár ügyénél a nem poroltásos kézikészülékek „egyik tüzoltótiszt és egynémely társa" által szenvedett sérelmét hangoztatja, mert bennünket, budapesti polgárokat ezek a mégis másodrendü tüzvédelmi eszközök csak már akkor érdekelnek, ha a hivatásos tüzoltóság felszerelésének problémája megoldódott és ha hibátlan hivatalos tüzvédelem tudatában nyugodtan alhatunk. Mert itt a „Hungária" kénsavgyári tüz álkalmával is az volt a probléma és nem a Total, Minimax, Perkeo, vagy a többi ügye.

Szabadjon tehát megállapitanom e helyről is, hogy a „Hungária" Kénsavgyár tüzénél a *poroltók* nem szuperálhattak, mert egyrészt a fővárosi tüzoltóságnak *sajnos, csak egyetlenegy nagy poroltószerelvénye van,* másrészt ilyen óriási, nyilt gyári tüznél a fegyvereit ismerő tüzoltóság az egy poroltógépet nem is akarta használni. A ténybeli és hiradásbeli tévedések azonban alkalomszerüen adódtak, hogy végre a várospolitika leghivatottabb orgánumában, az *Uj Budapestben* a Szilvay-féle nagy poroltógép sorsával foglalkozzunk, minthogy sok ezer és százezer ember, sőt a főváros létérdeke és vagyona forog egy-egy zárthelyi (üzleti, áruraktári, laboratóriumi, lakásbeli, muzeumi, képtári, közhivatali stb.) tüznél kockán, azáltal, hogy a mindent eláztató vizoltás, vagy a poroltás rendszerét alkalmazzák-e. És hogy a székesfőváros nagyközönsége szempontjából mit jelent a poroltás és a főváros által tett eddigi 60.000 pengős befektetés, arra az alábbi poroltási statisztika ad felvilágositást:

kerületben	1923-ban	1929-ben	összesen	tüzkár volt	kikiszöbölt vizkár volt
	a nagyporoltóval oltottak			P.	P.
IV.	—	2	2	80.500	50.000
V.	—	1	1	25.000	38.000
VI.	2	7	9	124.700	492.000
VII.	—	3	3	6.200	70.000
VIII.	—	5	5	21.500	52.500
IX.	—	4	4	18.500	50.000
összesen	2	22	24	276.400	752.000

Két év alatt háromnegyedmillió pengő, máskor biztosan pusztulásra itélt vagyont mentett meg az egy nagy poroltógép, tehát egy év alatt saját beszerzési árának *több mint 6-szorosát.* Ha tehát a poroltás nem is „csodaszer" (megjegyzendő, hogy igenis korszakos találmány), mégis olyan rendszerváltozást jelent, ami a most már három évre visszamenően tett tapasztalatok szerint a vizoltást a zárt tüzeknél, tehát a fővárosban előforduló tüzek 80 százalékánál 100 százalékosan helyettesiti és nemcsak a közvetlen szomszéd Bécs, de Páris, Róma, London, Newyork, Chicago és Berlin tüzoltóságainak lázas érdeklődését és magasztaló kritikáját kiváltotta.

Röviden szólva, a nagy szárazoltógép, ill. a rendszeresen beállitott nagy poroltó-szerelvények működése azt jelenti, hogy a bármilyen nagy terjedelmü belső tüzeknél kellő számu gép esetében a vizkárokat egyszer s mindenkorra kiküszöbölhetjük. Akinek valaha is csak egy kisebb szobatüze volt, amelyhez tüzoltókat kellett hivni, tudja nagyon jól, mit áztattak el a Niagarák és mit rombolt a tüz, az tudja azt is, hogy a vizkár a tüz okoztának mindig és mindig a többszöröse.

A poroltás, helyesebben szárazoltás ügyét tehát nem lehet csak ugy elhandabandázni, mert itt nem egyesek ellentétes üzleti érdekéről, hanem Budapest polgárságának vagyonvédelméről és óriási mentesitéséről, szakszerüen szólva, *közérdekről* van szó.

Akik a kérdést közelebbről megismerték, azok nem mondhatnak le ez ügyben a hivatalos tennivalók hangoztatásáról, mert hiszen nemcsak *Bethlen* István gróf, *Ripka* Ferenc, a magyar mérnöktársadalom szine-java, *Schimanek* Emillel az élén, a hivatalos felsőbbség: *Csármann* tanácsnok és *Tomcsányi* belügyi államtitkár, hanem a külföld vezető tüzoltói és technikusai is a magán- és közvagyon érdekében valónak jelentették ki azt, hogy a szárazoltás magyar találmányu nagy mechanizmusa intézményessé tétessék és elsősorban Budapesten a tüzoltóság arányainak megfelelően kiépüljön.

Ahhoz, hogy a kisebb-nagyobb fővárosi zárt tüzeknél, melyek egy évben átlag 6—7 millió pengő értékü vagyont pusztitanak a vizzel karöltve, 4—5 millió pengős redukciót elérhessünk, legalább minden második, tehát 5 tüzőrségnek kell egy-egy nagy poroltógéppel felszerelve lennie, amit a székesfőváros tanácsa is belátott akkor, amikor idei költségvetésébe már egy második, kombinált nagy szárazoltógép átvételét beállitotta.

A második gépet a *Magyar Állami Vasgyár* már tavaly le akarta szállitani idei kifizetésre, mégis azt csodálatosképpen költségvetési rendelkezés ellenére le nem hivták és Budapest polgársága méltán kérdezheti, hogy mi lesz akkor, ha az egy gép tüzhöz kivonulóban valamilyen közönséges gummi vagy más defektus miatt leáll és biztosan menthető vagyona ezért a tüzben és vizben jóvátehetetlenül elpusztul.

Szakemberek előtt ismeretes tény az, hogy ha a Just Izzó nagy, de zárt gyári tüzéhez 4 nagy szárazoltógép kivonulhatott volna, akkor ma nem egymilió, hanem 250.000 P volna a kár, mert a 4 gép száraz uton elérte volna azt a hatást, amit a 4 Niagara, anélkül, hogy az izzólámpák tizezreit eláztatta volna. A hivatásos tüzoltóság tudja legjobban, hogy egy szárazoltógép hatásfokában annyi, mint egy vizes gép. Nem lehet tehát tőle többet kivánni, mint amattól. Ezért nem is szerepelhetett az sem a „Hungária" Kénsavgyár, sem az „Izzó" tüzénél.

A székesfőváros illetékeseitől függ pedig az, hogy vajjon a legközelebbi komoly tüznél elveszit-e a polgárság sokszázezer pengőt a tüzoltás mai rendszere mellett elkerülhetetlen vizkár miatt?

Taresay Pál.

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI-ÚT 21. Telefon: 522-91

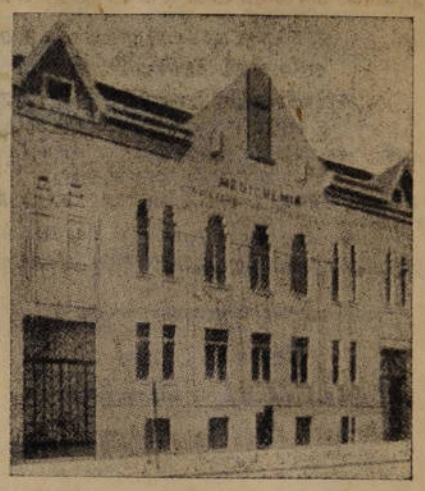

A Medichemia Gyógyszerkészitmények Gyára R.-T.
Hőgy-utcai gyártelepe

KISVASUTAK ◆ EMELŐDARUK
SODRONYKÖTÉLPÁLYÁK
MODERN SZÁLLITÓBERENDEZÉSEK
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R.-T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: VI., Berlini-tér 2. sz.
Telefon: Automata 174—00.
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Kiadó lakások!
Bimbó-utca 1—3—5. szám
(szemben a Statisztikai Hivatallal)
egy-egy 3-, 4- és 5 szobás lakás hallal,
ugyanitt üzlethelyiségek
Margit-körut 43. sz. házban
4 szobás lakás hallal
Elegáns kivitel. Olcsó bérek!
Bővebbet a helyszinen vagy telefonon: A. 29-29.

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

UNDERWOOD STANDARD NOISELES PORTABLE IRÓGÉPEK magyarországi vezérképviselete
Irodagéposztály: Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 22, félemelet.
VECSEY JENŐ okl. gépészmérnök, Keresk. és Ipari R.-T.
Telefon: Automata 843—22.

Purébl tanácsnok az uj tanév kezdetén elszomoritó képet fest a fővárosi közoktatásügy szomoru helyzetéről

Ötezernégyszázzal kevesebben iratkoztak be a fővárosi elemi iskolákba, mint tavaly, ezzel szemben a középfoku iskoláknál emelkedés van — Már májusban teljesen elfogytak a helyettesitési költségek, a mult évi helyettesek jelentékeny részét nem tudják alkalmazni — Ahány uj polgári osztályt nyit, annyi napközi otthont szüntet meg a tanügyi ügyosztály

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A fővárosi iskolák tanitói és tanári karának szomoru szenzációja van. Most zajlottak le az összes elemi és középfoku fővárosi iskolákban a beiratások és a beiratások eredménye valósággal katasztrofális. Amig a polgári és középfoku iskolákban beiratkozó tanulóknak a száma *emelkedést* mutat, addig az *elemi iskoláknál olyan nagyarányu visszaesés következett be*, amilyenre az elmult esztendőkben még egyáltalában nem volt példa. Ebből nyilvánvalóan az következik, hogy a *helyettes és ideiglenes minőségben alkalmazott tanerőknek a számát lényegesen redukálni fogják.* Ugyanez a sajnálatos állapot következett be az iparostanonc-iskoláknál is, ahol a beiratkozott tanulók létszámában a csökkenés megközeliti a 20 százalékot. Minthogy itt a fővárosnak ugyszólván egész közönségét érdeklő kérdésről van szó, magához *Purébl* Győző tanácsnokhoz fordultunk felvilágositásért. Aziránt érdeklődtünk, hogy valóban sor kerül-e nagyobb arányu létszámcsökkentésre a fővárosi tanitói és tanitónői karban. *Purébl* Győző tanácsnok, a főváros közoktatási osztályának a vezetője a következő nyilatkozatban adott teljesen hü képet a főváros közoktatásügyi helyzetéről az *Uj Budapest* munkatársának:

— Az eddigi számitások szerint *5400-al kevesebben iratkoztak be a főváros elemi iskoláiba, mint tavaly.* Ez azonban nem a végleges szám, mert hiszen még folynak mindenfelé a pótbeiratások, egyesekről még nem érkezett be a jelentés és igy remélni lehet, hogy ez a csökkenés nem lesz nagyobb 3000 főnél. De még igy is *rendkivül nagyarányu csökkenés ez*, amely szükségképen maga után fogja vonni nagyobbszámu osztályok összevonását és igy kénytelen vagyok bejelenteni, hogy *legnagyobb sajnálatomra nehézségek fognak felmerülni azoknak a tanerőknek az elhelyezésénél, akik tavaly helyettesi minőségben voltak a főváros iskoláinál alkalmazásban.*

— Még nagyobb arányu csökkenés mutatkozik az *iparostanonc iskoláknál.* A fiu- iparostanonc iskolákban 12.707 tanuló iratkozott be, vagyis 1898-al kevesebb, mint tavaly. Ebből az következik, hogy az osztályok száma 113-al kevesebb lesz. A leány-iparostanonc iskolákban 3229 tanuló iratkozott be, vagyis 614-el kevesebb, mint tavaly, itt 39-el fogjuk csökkenteni az osztályok létszámát.

— Sajnálatos csökkenés következett be az *ismétlő iskoláknál is.* Itt az osztályok száma 72-vel lesz kevesebb mint tavaly, mert a beiratkozott tanulók száma mindössze 3600-at tesz ki, vagyis 1185-el kevesebbet, mint az elmult tanévben.

— *A polgári iskoláknál* a középfoku tanintézeteinknél emelkedés van. Főként a polgári iskoláknál mutatkozik nagyobbarányu emelkedés. A polgári iskoláknál ugyanis 1600-al több tanuló iratkozott be mint tavaly, amit annak a körülménynek kell betudni, hogy a reáliskolákból és a gymnáziumokból kimaradt tanulók itt kerestek elhelyezkedést. A polgári iskolákban megszaporodott tanulók megfelelő elhelyezése érdekében uj osztályokat fogunk nyitni, ez azonban a fővárosnak költségtöbbletet jelenteni nem fog. *Ahány uj polgári iskolai osztályt nyitunk, ugyanannyi napközi otthont szüntetünk meg.* Különösebb kiadási többlet tehát nem fog jelentkezni. Amikor a háborut követő első években lecsökkent a tanulóknak a száma, napközi otthonokat nyitottunk kizárólag abból a célból, hogy itt foglalkoztassuk azokat a tanerőket, akik 8 vagy 10 esztendeje szolgálják már a fővárost. Ezeket nem akartuk elbocsátani. Most tehát visszacsináljuk a dolgot, amikor annyi napközi otthont szüntetünk meg, ahány uj osztályt kell nyitnunk. A tanerőket ebből az érdekli, hogy *ujabb alkalmazási lehetőséget a polgári iskolai tanulók számának az emelkedése nem hoz.*

— Ami az iparostanonciskolai tanulók létszámának a csökkenését illeti, ez sulyos konzekvenciákkal fog járni, mert hiszen összesen 152 osztályt fogunk ebben a szakban megszüntetni. Azokat a tanerőket, akik kizárólag iparostanonciskolákban vannak foglalkoztatva, lehetőleg megtartjuk és ezt a tényt ugy ellensulyozzuk, hogy *megszüntetjük a más intézetekben működő tanerőknek tanonciskolai mellékfoglalkozását.* A férjes asszonyok, akik másutt tanitanak, feltétlenül elveszitik ezt a mellékfoglalkozásukat.

— *A középiskolai tanulók létszámának az emelkedése* folytán a Horánszky-utcai reálgimnáziumban *négy első osztályt nyitottunk.* Többletkiadás itt sem lesz, mert megszüntettük az egyik 3-ik osztályt, mivel nem volt két osztályra való létszám. A két osztályt tehát eggyé vontuk össze és az uj első osztályhoz innen vettük a tanerőket.

— Az *óvódákban* rendes a kontingens. Itt nagyobb eltolódások nincsenek, viszont uj erők alkalmazásáról szó sem lehet. Ezt egyébként általánosságban is értem, mert legalább 5 hónapon keresztül egyetlen uj tanerő alkalmazására sincs lehetőség, sőt foglalkozunk azzal a gondolattal is, hogy a pedagógiai szemináriumnak a továbbképző intézetét egy évre bezárjuk, mert nem akarunk tulprodukciót termelni. Semmi kilátásunk sincs ugyanis arra, hogy állást adhassunk azoknak, akik itt végeznek.

— Rendkivüli mértékben sulyosbitja helyzetünket az a szomoru tény, hogy *ez év májusában teljesen elfogytak a helyettesitési költségeink.* Ez azt jelenti, hogy szeptembertől decemberig a helyettesitéssel járó költségeket fedezni nem tudjuk és valószinü, hogy póthitelért kell fordulnunk a székesfőváros törvényhatósági tanácsához. A hiba ott történt, hogy az 1930-as évi költségvetés összeállitása alkalmával nagyobb redukciók voltak és ez a redukció erősen érintette éppen ezt a szóbanforgó fejezetet.

— A középfoku iskolákhoz hasonlóan a zeneiskoláknál is többen jelentkeztek, mint ahány hely van. Létszámon felül senkit sem tudunk felvenni. A létszámon felüli jelentkezőket kénytelenek voltunk elutasitani, mert abba nem mehetünk bele, hogy többletkiadásokba bocsájtkozzunk.

Az a kép, amit *Purébl* Győző tanácsnok ebben a nyilatkozatban a főváros közönsége elé tár, *rendkivül elszomoritó.* Közérdek volna egyrészt a középiskolákból kimaradt tanulóknak az elhelyezése, másrészt a tavaly foglalkoztatott tanerőknek az idei alkalmazása is. A kultura csődje volna, hogy végzett tanitók és tanárok alkalmazás nélkül maradjanak.

Nem kétséges, hogy itt nem a fővárost kell felelőssé tenni, hanem *az államot kell rászoritani az oktatási kötelezettség törvényszerü teljesitésére.*

A pesti lámpa

Az élet rohanó vágtatása, amely a technika legfrissebb találmányaival szerelte fel a modern ujságirást, a városházi riportázsban sem tünt el nyomtalanul. Husz esztendővel ezelőtt még kényelmes, nyugodt passzió volt a városházi ujságirás: a rovatvezető ur bement délután a szerkesztőségbe, hogy jobb vagy rosszabb irásaival papirra vesse azt a néhány hirecskét, természetszerüen szigoru kritikával kisérve az eseményeket, amelyeknek a délelőtti órákban a városházán szemvagy fültanuja volt. Ezzel szemben a modern városházi ujságiró főfegyvere a telefon, gyorsirás, gépirás: a száguldó események megtörténtük után néhány órával már az utcákon vannak, rikkancsok harsogják azokat a járókelő közönség fülébe. Hol van gyorsaságban, frisseségben ez a modern ujságirás a régitől, melynek öreguras képviselői sztoikus nyugalommal veszik tudomásul az idők változását!

Egy ilyen régi, békebeli, táblabirós kollégánk Pásztor Mihály, aki, bár minden készsége erre megvan, nem tud, talán nem is akar beleszokni a technikai találmányokkal sulyosbitott modern ujságirásba. Az ő gondolatai más vidékeken járnak, más szemmel nézi az eseményeket, miközben tekintete messze multakon kalandozik el. A régi Budapestnek ihletett tollu krónikása ő, az ő működésében tudománnyá válik az ujságirás, kissé történelemmé is, anélkül azonban, hogy elvesztené a maga friss ujságirói zamatját és rideg dokumentumokká merevedne. Tudós a mi Pásztor Miska barátunk, azonban tudós volt-tát laikusok számára is élvezhetővé teszi ujságirói, sőt irói készsége, amellyel a maga derüs életfilozófiájával, sokszor száraz, de mindig finom és kedves humorával bearanyozza régmult idők sokszor jelentéktelen eseményeit.

Mindezt pedig abból az alkalomból mondjuk el, hogy Pásztor Mihálynak ujból könyve jelent meg, még pedig a főváros előkelő kiadványának, a Statisztikai Közleményeknek legujabb kötetéként. Egy első tekintetre száraznak és unalmasnak tetsző témát dolgoz fel Pásztor Mihály, „A közvilágitás alakulása Budapesten" cimü könyvében. Azonban ez a száraznak tetsző téma megelevenedik Pásztor mesteri tolla alatt, élő valóság lesz, amely szines és mozgalmas képét mutatja a főváros utolsó százötven esztendejének. Anélkül, hogy különösen a Statisztikai Közleményekre kötelező tudományos alap egyetlen pillanatra is kicsuszna a lába alól, regényt ir Pásztor Mihály: Budapest regényét, a világitás fejlődése kapcsán apró mozaik-szemekből fáradságos, de eredményes munkával összerakván a XIX. század Budapestjének kialakulását.

Kaleidoszkopszerü változatossággal vonul fel Pásztor könyvében utcai lámpa a primitiv olajmécsestől a legmodernebb ivlámpáig.... 1777-et irunk, Buda főváros bevételei 105.000 forintra, kiadásai 78.000 forintra rugnak, bizonyára nagy örömére az akkori Lamotte Károlynak. A királyi kamara parancsára utcai lámpákat állit fel a budai magisztrátus, hogy este baj nélkül juthassanak haza az urak és viseli a város az utcai világitás költségeit. Ötvenhét krajcárba kerül Fischer János üvegesmester minden egyes felállitott lámpáján csak az üvegezés, jó pár forintba maga a lámpa, ugyhogy a zárszámadás szerint csak egy negyedévre 450 forintot költ világitásra Buda városa. Pesten azonban ennyi sem történik, József császár nem tartotta szükségesnek, hogy „Pest házakkal még jobban megnagyobbittassék". Pest azonban nem engedelmeskedik a kalapos királynak, már épül a Neugebäude, 1789-ben megcsinálják a pesti Lipótváros szabályozási programját, megindul az „uj külsőváros", a mai Lipótváros karriérje. Pásztor könyve az uj telkek tulajdonosainak névsorát is közli, arról sem feledkezvén el, hogy Kemniczer János timármester az egész Lipótváros vételárának a tizedrészét egymaga fizette ki azért az egész Lipótváros vételárának a megvásárolt. Már ebben az időben kezdenek foglalkozni az utcai világitás bevezetésével is: darabonként 7 forint 40 dénárba kerül a lámpák felállitási költsége, az összes költség 3796 forint, őfelsége engedélyével a lámpák felszerelésének és a világitás megkezdésének napját uj év napjára (1790 január 1.) tüzte ki a kamara igazgatósága. Ez a nap tehát a pesti utcai lámpa tulajdonképpeni születésnapja. „A világitás kellemes szenzációként hatott a polgárságra — irja Pásztor Mihály — csak az élelmiszerárak és a ruhanemüek folytonos drágulása lohasztja le a nép gyermekes örömét".

Ugorjunk az időben: Jönnek a napoleoni esztendők, majd a szépitő bizottság programja 1827-ből, a Gabae, a községi pótadó, amelyből a világitást is fedezték, Pest város kölcsönei (a mai Községi Takarék ősei): mindenki szivesebben kamatoztatja a mult század negyvenes éveiben pénzét a városnál, mint magánosnál, mert a város kasszájában van legbiztosabb helyen a pénz. A kölcsönpénzt azután vagy sürgős közmunkákra költötte el a város, vagy ha nem volt rá szüksége, kiadta oly hitelképes polgároknak, akiknek arra szükségük volt. Következnek a szabadságharci idők: 1849—50-ben a Leopold-városi templom épitésére 6000 forintot, a szegények számára kiszolgálandó gyógyszerekért 8600 forintot költ a számadáskönyv tanusága szerint Pest városa. Fejlődik a világitás is: Josef Leyrer már 1803-ban megállapitja, hogy Pest utcai világitása sokkal jobb, mint Berliné. Feltalálják a lapos lámpabelet, amely a kanóc helyett szivja a lámpából az olajat, majd következik a körbél feltalálása, amelyet Aimé Argand honositott meg szerte Európában. 1840-ben a Belvárosban és Lipótvárosban 330 Argand-lámpa és 265 közönséges lámpa, a Terézvárosban 67 Argand-lámpa és 422 közönséges lámpa, a József- és Ferencvárosban 68 Argand-lámpa és 303 közönséges lámpa világit. A panasz azonban mégis állandó az utcai világitás ellen, a helytartó tanács több alkalommal kénytelen ráparancsolni a magisztrátusra egyik vagy másik utca jobb világitása érdekében... Ezután jön sorra a világitógáz korszaka...

Most vesszük észre, hogy tulajdonképpen Pásztor Mihály kiválóan érdekes könyvébe annyira belemerültünk, hogy magunk meséljük el olvasóinknak annak tartalmát. Ez pedig távolról sem áll szándékunk-

Hétfőn életbelép az ideális menetrend

Ugyanakkor a Rákóczi-uton a vágányáthelyezési munkálatokat is megkezdi a Beszkár — Az uj menetrend ötvonalat teljesen megszüntet, hármat beolvaszt, hetet átalakit — Az uj menetrenddel kapcsolatosan a Beszkár megértésre kéri a közönséget

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A Beszkár uj menetrendje szeptember 15-én, hétfőn lép életbe. Az uj menetrend a viszonylatok számának csökkentése és a relációk utvonala tekintetében több változtatást tartalmaz: nyolc viszonylat megszünik, nyolc viszonylatnak az utiránya pedig részben megváltozik.

Mindezeket a változtatásokat *az illetékes hatóságoknak* az az intézkedése tette szükségessé, amellyel a Rákóczi-ut és Károly-körut, illetőleg Muzeum-körut torkolatánál a bekanyarodó vágányok megszüntetését rendelték el. *A kormányhatóság, a székesfőváros és a rendőrség egyértelmüen megállapitották, hogy a városnak ezen a rendkivül forgalmas pontján az egyre növekvő utcai közlekedés rendjét és biztonságát csak ugy lehet fentartani, ha a villamos vasut vágányai ugyanolyan módon szelik át egymást, mint a Rákóczi-ut és Nagy-körut keresztezésénél, vagyis ugynevezett tiszta vágánykeresztezésben.*

A hatóságok ezen átgondolt és szükséges intézkedésének természetesen az a közvetlen következménye, hogy a Rákóczi-ut és a Károly-körut, illetőleg Muzeum-körut között a Beszkár nem tarthatja fenn a közvetlen forgalmat és az utazóközönség kénytelen lesz éppen ugy átszállni, mint a Rákóczi-ut és Nagy-körut keresztezésénél. Ezt az áldozatot azonban mind a Beszkárnak, mind a közöségnek meg kellett hoznia az egyre fejlődő utcai közlekedés rendjének és biztonságának fentartása érdekében.

A 15., 33., 35., 54. és 65. számu viszonylatok a bekanyarodó vágányok megszüntetése következtében nem tarthatók fenn. Ezeknek a relációknak a megszüntetése még további változtatásokat tett szükségessé, mivel az ilyen mélyreható változás természetszerüen kihat a viszonylatvezetés egész rendszerére. Mivel pedig a Beszkárt a viszonylatok számának csökkenése révén nem kiván kevesebb kocsit járatni, sőt ellenkezőleg, állandóan növeli kocsipartkját, — azokat a járatokat, amelyek eddig a megszüntetett relációkban közlekedtek, a többi viszonylatokon használják fel, a közlekedés tehát lényegesen sürübb és egyenletesebb lesz. A vonatok sürübb járatása viszont feleslegessé teszi az olyan relációk fenntartását, amelyeknek utvonalát egyéb, az uj menetrendben már lényegesen több kocsival közlekedő viszonylatok teljesen kiszolgálják. Ezért volt megszüntethető a 31., 69. és 77. számu viszonylat.

A megszüntetett viszonylatok pótlásáról a megmaradó viszonylatok vonatainak megfelelő süritésével gondoskodik a Beszkárt s igy a közönség éppen olyan gyorsan jut el utazásának céljához, mint eddig, csupán a Rákóczi-ut és Károly-körut, illetőleg Muzeum-körut között kell majd átszállania.

A vonatsürüség fenntartása és a közönség kényelme érdekében egyes viszonylatok eddigi utiránya részben módosul.

A 8-as viszonylat utiránya csak annyiban változik, hogy jelenlegi utvonalán tul a Kálvin-tértől a Közvágóhidig fog közlekedni.

A 19-es reláció vonatai a Muzeum-körut és Ferenc József-hid helyett a Kossuth Lajos-utcán és Erzsébet-hidon át fognak a Gellért-rakpartra jutni, mivel a Rákóczi-utról nem kanyarodhatnak be a Muzeum-körutra.

A 37-es reláció csak annyiban változik meg, hogy jelenlegi utvonalán tul a Baross-tér és az Állatkert között is fog közlekedni.

A 48-as viszonylat mai utvonala annyiban módosul, hogy Kelenföld helyett csak a Horthy Miklós-uti Körtérről fog kiindulni és a Berlini-tér helyett a Török-uteáig fog járni. A Kelenföld és a Horthy Miklós-uti Körtér között közlekedő 19., 49. és 51. számu viszonylatokban olyan mértékben szaporitják a vonatok számát, hogy ez a három reláció teljesen pótolni fogja a 48-as viszonylat részbeni elvonását.

A 49-esreláció utvonalában szintén csak annyi a változás, hogy eddigi utvonalán tul a Lipót-körut—Margithid—Margit-körúton át a Déli Vasutig fog járni.

Az 55-ös viszonylat a Pálffy-téren tul a Török-utcáig fog közlekedni.

A 71-es viszonylat megtartja jelenlegi utvonalát, de a Városliget helyett a Baross-térről fog indulni, viszont a Széll Kálman-téren tul a Margit-körut—Margithid—Lipót-körúton át a Sólyom-utcáig fog járni.

Az uj menetrend életbeléptetésével egyidőben kezdődnek meg a Rákóczi-uton a vágányáthelyezési munkálatok. A székesfőváros az illetékes hatóságokkal egyetértve tudvalevően elrendelte a vágányoknak az uttest közepére helyezését. Ennek a célszerü intézkedésnek a magyarázata az, hogy mig ma a villamosvasut vágányai három részre tagolják az uttestet és sem a két sinpár között, sem pedig a vágányok és a gyalogjáró között nem marad elég hely a kocsiközlekedés számára, — abban az esetben, ha a vágányokat az uttest közepén, egymás mellett helyezik el, a kocsiut tágabbá válik és a gyalogjáró mellett is több hely jut a kocsik és autók részére. A tökéletesebb megoldás természetesen a vágányok külön pályatesten való vezetése, — amint ezt utóbb a Beszkár keresztül is vitte az ujonnan épült Villányi-uti vonalon és a Bécsi-uton, ahol erre mód kinálkozott, — kétségtelen azonban, hogy *az adott lehetőségek között a Rákóczi-ut tulterhelt forgalmán sokat fog javitani a vágányok uj elhelyezése s a Beszkár anyagi áldozatok árán is törekszik megfelelni a hatóságok kivánságának.* A vágányáthelyezés munkálatait azzal a gyorsasággal és a forgalom lehető legkisebb megzavarásával fogja a Beszkár végrehajtani, ugy, mint tavaly a Kossuth Lajos-utcában, ahol a vágányáthelyezés gyors lebonyolitása a közönség és az érdekelt üzlettulajdonosok teljes elismerésével találkozott. Ami magát az utközepes vágányrendezést illeti, ez a *rendszer régóta bevált Európának legtöbb nagyvárosában.* A megállóhelyeken épitendő járdaszigetek teljes biztonságot fognak nyujtani a közönségnek s egyuttal az utasok kényelmes fel- és leszállását is elősegitik.

A Beszkár kéri az utazóközönséget, hogy a közlekedés rendje és biztonsága érdekében szükségessé vált intézkedéseket fogadja megértéssel. A Beszkár minden lehetőt megtett oly irányban, hogy az emlitett rendelkezések a közönség kényelmének minél kisebb érintésével legyenek végrehajthatók. A közönség tájékoztatása céljából a Beszkár térképekkel ellátott menetrendet adott ki, amely célszerü felvilágositással és utmutatással szolgál a közönségnek. A menetrend a kalauzoknál, ellenőröknél és kocsirendezőknél 15-étől kezdve példányoként 6 fillérért kaphatók.

---

ban, annál kevésbbé, mert ezt a könyvet mindenkinek el kell olvasnia, aki szereti és ismerni akarja Budapestet és nem tehetjük meg senkinek azt a szivességet, hogy a tartalom részletes ismertetésével őt ezen kötelezettsége alól felmentsük. Annál kevésbbé, mert egy érdekes élménytől fosztanók meg az esetleg renitenskedőt, ami pedig legtávolabbról sincs szándékunkban. Olvasnia, részletesen és pontosan el kell olvasnia mindenkinek Pásztor Mihály könyvét, amelyről a legszebb kritikát Illyefalvi Lajos, a Statisztikai Hivatal érdemes igazgatója mondotta — a könyv előszavában. „A könyv pedig hódolat, a székesfővárosi Statisztikai Hivatal hódolata a főváros polgárságának, a réginek és a mainak, mely munkával, szorgalommal és tehetséggel a faluszerü Pest-Budából megépitette a mai Budapestet".

Ezen célját, hivatását tökéletesen és maradéktalanul betölti Pásztor Mihály könyve. Amikor az utcai lámpának emel apoteozist könyvében, a pesti polgárt, az épitő, takarékos, konzervativ, de az ujitások iránt fogékony pesti burgert dicsőiti a történettudós alaposságával, az ujságiró frisseségével, az emberszerető meleg szivével Pásztor Mihály. És amint a hellén drámának a megtisztulás volt a tulajdonképpeni célja, Pásztor Mihály könyvének is van egy ki nem mondott célkitüzése: becsüljük és tiszteljük ennek a városnak minden porcikáját, minden követ és utcai lámpáját, melyet elődeink épitettek, munkával és verejtékkel! Üdvözöljük Pásztor Mihály barátunkat abból az alkalomból, hogy könyve megjelent, amely ebben a munkában a legjobb, legpallérozottabb téglák közé tartozik.

szebeszlói SVACHULAY GYÖRGY
okl. épitészmérnök, épitőmester
Hites törvényszéki szakértő
Elvállal tervezéseket, épitkezéseket és tatarozásokat
VIII., Kisfaludi-utca 3

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
épület- és műlakatosok, redőny és napellenző gyára
BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.
Telefon: Aut. 852-59.
Készitményei:
Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitelben. Elsötétitő berendezések, kézi és motorhajtásra. Szinház vasfüggönyök.
Vasszerkezetek, épület- és műlakatosság

Bérháztelkek
a **Fő-utca, Ganz-utca** és **Királyhegy-utcák** között fekvő
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók. Értekezés **dr. Székely Márton ügyvédi irodájában,** VII., Erzsébet-körut 32, d. u. 4–6 között. Telefon: J. 448–22.

Alapittatott 1895 **RIEDER OTTÓ** Tel. Aut. 837—07
villamosberendezési vállalat,
műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-U. 20

HUNGLER ISTVÁN
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 26.
TELEFON: József 301-32.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 36.
TELEFON: Lá 2-32

SZÜCS MIHÁLY
képesitett ács- és kőművesmester
Budapest, XI., Gr. Haller-utca 54, II. 16.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c.
Telefon: Automata 510—71.

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bej. cég, hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST
ALAPITVA: 1844
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR:
X., KŐBÁNYAI-UT 31.
TÁVBESZÉLŐ: 461—19.
HAJÓGYÁR:
V., MEDER-UTCA 9.
TÁVBESZÉLŐ: 908—69.
KAZÁNOSZTÁLY:
VI., VÁCI-UT 204.
TÁVBESZÉLŐ: 908—65.
SÜRGÖNYCIM: GANZCOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR:
II., LÖVŐHÁZ-UTCA 29.
TÁVBESZÉLŐ: 501—70.
SÜRGÖNYCIM: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZAGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 76.
SÜRGÖNYCIM: MASINA BUDAPEST. TÁVBESZÉLŐ: 186—63.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: *J. 463-39
OSZTÁLYOK:
TITKÁRSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BÓROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITÁSI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

Hirek

A főpolgármester hivatalában. *Ripka* főpolgármester nyári szabadságát befejezve, átvette hivatala vezetését és a közigazgatási bizottság keddi ülésén már ő elnökölt.

Elutazott a polgármester. *Sipőcz* polgármester kedden este a fiumei gyorsvonattal programmja szerint unokaöccse kiséretében egy dalmáciai fürdőhelyre utazott. A polgármester csak szeptember utolsó napjaiban tér vissza a fővárosba. A polgármesteri teendőket *Buzáth* alpolgármester látja el, aki szabadságidejét Abbáziában töltötte.

Tyukszem-bárók a Gellértben. *(Levél a Szerkesztőhöz.) Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! Méltóztassék megengedni, hogy egy jelentéktelennek látszó, de rám nézve igen fájdalmas problémával lépjek az Uj Budapest nyilvánossága elé. A Gellért gőzfürdőjében jártam, azon kimondott céllal, hogy az apró kések és ollók mestereinek szives, de éppen nem olcsó közreműködésével kinzó tyukszemeimtől megszabaduljak. Felkerestem tehát őket várukban, amelynek már a berendezése a maga egyszerüségével és kényelmetlenségével egyenesen megdöbbentő. Nincsenek fotelek a Gellért tyukszemvágó termében, mélyen tisztelt Szerkesztő ur, mint akár a Rudasban, akár másutt, egyszerü Thonet-székek vannak, faszékek, amelyeken bizony nehezen és kényelmetlenül fér el az ember, ha a lábát vagdossák. Mert ezek a művész urak nemcsak a tyukszemeket vagdossák, hanem a lábat is. Ugy belevágtak a tyukszemembe, hogy külön jódoformos eljárás vált szükségessé a vérzés elállitására, ezenfelül a körmömbe is ugy belevésték, hogy már két hete kezeli az orvos a fájdalmas és könnyen veszélyessé válható körömágyi gyulladást. A magas, angolbajuszos tyukszem-főherceg, aki fentemlitett cselekményeiért nobilis leereszkedéssel, de köszönés nélkül vágta zsebre a másfél pengőt, ugy látszik, nem áll a Gellért egyébként tiszteletreméltó igazgatóságának kellő ellenőrzése mellett, mert máskülönben már rég a Naphegy tetején a saját maga által berendezett intézetben vághatná a tabániak bütykeit, feltéve, hogy azok egyáltalában kivágható állapotban vannak. Az efajta rendetlen és gondatlan tyukszem-uraságok működését nagyobb figyelemmel kell kisérnie az illetékes tényezőknek, nemcsak azért, mert mint szerény, de fájdalmas esetem bizonyitja, az antihygénikus kezelés könnyen veszedelmeket is okozhat, hanem azért is, mert a Gellért jó hirét sem a budapestiek, sem az ott nagy számban megforduló külföldiek előtt sem szabad efajta vérszomjas urakkal veszélyeztetni. Abban a reményben, hogy soraim kapcsán a Gellért igazgatósága el fogja szánni magát a vizsgálat megindítására, vagyok levelem közzétételéért Szerkesztő urnak köszönetet mondva készséges hive (Dühös aláirás.)*

A Tabarin-mulató igazgatósága nagy áldozatkészséggel, jobbnál jobb artistaprodukciókat szerződtetett. A nagyszerü müsorból is meg kell azonban külön dicsérni Renée és Ramé akrobatikus táncszámait, mely valóban világattrakció, valamint John Bayer kedves számát, ki 16 idomitott kis kutyájával csodálatos és elragadó szórakozást nyujt. Sok kitünő táncszám és a remek zene gondoskodik a nagyszámu közönség kitünő szórakoztatásáról.

TÜSKÉK

A Kerepesi-ut

Az egyik napilap pár héttel ezelőtt panaszos levelet közölt, felhiván a figyelmet a Kerepesi-ut burkolatára, amely hors concours a legrosszabb ut a fővárosban és a környékén. Néhány nap mulva ugyanezen lap az ügyosztályvezető müszaki főtanácsos nyilatkozatát közölte, amely szerint a Kerepesi-ut burkolásának kijavitásához azonnal hozzákezdenek, mintegy 40.000 pengő költséggel és remélhető, hogy néhány hét mulva a Kerepesi-ut, amely a főváros egyik legforgalmasabb utvonala, a burkolatot illetően nyugateurópai stádiumban lesz.

Nagyon helyes, ha a városháza illetékes tényezői olvassák és figyelembe veszik a sajtó egyes orgánumaiban felmerülő panaszokat és kivánalmakat, még helyesebb, ha az illetékes tényezők nyilatkozataikban azonnal igéreteket tesznek és azokat a köz érdekében teljesitik is. Tisztelettel kérdezzük azonban: miért kellett az utépitési alosztályt vezető müszaki főtanácsos urnak a napilap panaszos levelére várnia, miért nem jutott előbb eszébe, hogy a Kerepesi-ut burkolata kriminális, az utak ellenőrzésével megbizott tisztviselők miért nem tettek már a kora tavasszal jelentést a müszaki főtanácsos urnak, hogy a Kerepesi-ut, amely különben a kormányzó ur Őfőméltósága nyári székhelyét is összeköti a fővárossal, az autósok valóságos réme?

További kérdésünk, hogy miért nem tavasszal javitották ki a Kerepesi-utat, amikor tudvalevően ugyanaz a fedezet vagy póthitel rendelkezésre állt már akkor a folyó évi költségvetés keretein belül az utépitési ügyosztály számára, mint a késő nyári hónapokban? Miért kellett az autóval közlekedő közönségnek a három nyári hónapban szidnia a fővárost, amiért nem gondol a nagyforgalmu ut kijavitására? És ami a legfontosabb és bennünket e pillanatban a legközelebbről érdekel: miért kell évenként vagy másodévenként primitiv módon javitani a Kerepesi-utat nagy költséggel és a közönség számára még nagyobb kellemetlenségekkel az egyes utrészletek elzárása miatt, amikor állitólag rendelkezésre állanak az utburkolásnak olyan módjai és lehetőségei, amelyeknek igénybevételével tiz esztendeig az ilyképen átépitett uttest nem szorul javitásra?

Amint a tenger egy csöppjében az óceán ize és sója érzik, ez a jelentéktelennek látszó eset rámutat arra, hogy mennyire rendszertelen és kapkodó az utépitési ügyosztály, mennyire nincs programja ennek az ügyosztálynak, mennyire szükség volna arra, hogy komoly és okos célkitüzések legyenek ebben az ügyosztályban, amely panaszos levelek alapján intéz el hónapokkal az adott lehetőség után egy olyan utjavitást, amely félesztendővel előbb megcsinálható lett volna! Az utépitési ügyosztályban ugy látszik, nem tudják, mikor van nyár és mikor van tél, csak ezzel magyarázható ugyanis, hogy amikor márciustól szeptemberig nem törődtek az autósok sirámaival és panaszaival, szeptember közepén utat reparálnak az őszi esőzések és téli fagyok számára.

Városházi pulpuri

(Hirek három sorban)

Gallina Frigyes dr. tanácsnok, az elnöki ügyosztály vezetője, szabadságidejéről, amelyet legnagyobb részben Laurának töltött el, hazaérkezett és átvette hivatala vezetését.

Lohmayer Jenő dr. tanácsnok, a közlekedési ügyosztály vezetője, már Budapesten van, de szabadsága csak a jövő hét elején jár le.

Folkushazy nyug. alpolgármester, a Beszkárt vezérigazgatója, Gasteinben töltötte szabadságidejét és a jövő hét elején veszi át hivatalát.

Csordás Elemér dr. tiszti főorvos szabadságáról visszaérkezett és a jövő hét elején veszi át hivatalát helyettesétől, **Széesi Ernő** dr.-tól.

B. Virágh Géza kartársunkon a Fasor-szanatóriumban kisebb műtétet hajtott végre Ádám professzor.

Kauzer Róbert pénztári aligazgató most ünnepelte negyvenéves szolgálati jubileumát, a tiszteletére rendezett vacsorán elsőnek **Dingha Árpád** pénztári igazgató köszöntötte a jubilánst meleg szavakkal.

Német, angol, olasz és francia nyelvtanfolyamokat rendez a tisztviselők részére ezidén is a főváros. Jelentkezni az elnöki ügyosztályban lehet.

Harc Breuer örökéért

Csak állatorvos lehet belügyminiszteri döntés szerint vágóhidi igazgató

Breuer Albert dr. elhunyta kapcsán megindultak a kombinációk, hogy ki lesz az igazán európai hirü budapesti vágóhid uj igazgatója. Az állásra elsősorban az *állatorvosok* tartanak igényt, akiknek előmenetele a városnál ugyis igen lassu, résztvesz azonban a pályázók sorában egy *közélelmezési főtanácsos* is, akinek azonban természetszerüen nincs meg az állatorvosi képesitése. Komplikálja az ügyet, hogy a szóbanforgó főtanácsos kitünő tisztviselő, aki mostan betöltött poziciójánál fogva is minden tekintetben méltó lenne a diszes állásra.

A helyzet azonban az, hogy Budapest székesfőváros törvényhatósága az 1911. évi julius hó 5-én tartott közgyülésén szabályrendeletet alkotott a székesfővárosi közigazgatási hivatalaiban véglegesen alkalmazott tiszti személyzet javadalmazásáról. Ezen szabályrendelet a közélelmezési tiszti státusról és a közvágóhidi igazgatóról is rendelkezik. A belügyminiszter ezen szabályrendelet egyes intézkedéseinek módositását kivánta.

A belügyminiszteri leirat szövegét a Fővárosi Közlöny 1911. évi 82. száma tartalmazza. E szabályrendelet utolsó bekezdésében a következőket mondja: *„az idézett számu közgyülési határozatban felsorolt egyes, más tényleges alkalmazásban álló alkalmazottaknak az előirt képesités alól való felmentése ellen a felhozott indokokra való tekintettel kifogást nem teszek, a közvágóhidi igazgató képesitésének megállapitására nézve azonban utalok hivatali elődömnek álláspontjára s felhivom a székesfőváros közönségét, hogy ezen állásra nézve az állatorvosi képesitést állapitsa meg.“*

A főváros törvényhatósága ezen belügyminiszteri leirat alapján az 1911. évi november hó 8-án tartott közgyülésén elhatározta, hogy a közgyülés a közélelmezési szak létszámába tartozó állások közül a közvágóhidi állásra az állatorvosi képesitést állapitja meg.

Ily körülmények között bizonyosra vehető, hogy *a vágóhidi igazgatói állást állatorvossal fogják betölteni.* Egyelőre természetesen csak *behelyettesitésről lehet szó,* mert a törvény rendelkezése szerint az átmeneti idő alatt nem töltenek be véglegesen állásokat.

BICELLA
Ultraviolett-sugarakat átbocsájtó drótüvegpótló
Lakosztályok, lég- és napfürdők, garázsok, gyári-üzemek, istállók, baromfiólak, gazdasági épületek, kiállitási csarnokok, kerti melegágyaknál és mindenütt, hol eddig ablaktörés elkerülhetetlen a BICELLA törhetetlenségénél fogva előnyösen használható.
Kérjen mintákat és árajánlatot!
KUNSTÄDTER VILMOS
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7. SZ.

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VII., Kőris-ucca 10
Telefon: J. 348-15

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MÜTEREM
Palka József
Magyarország ezüstkoszorus üvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon: J. 302-28 Alapittatott 1894

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-ut 7

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 801-14 és József 801-16
Gyár: Bpest, X., Nosziopi-u. 2. Tel.: J. 390-86
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kahe“ jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva: 1918.

KRISZTIÁN SÁNDOR
szobrászműterme
Budapest, VII. Gyarmat-u. 12. Telefon: Z. 70-88
Készit ugy saját, mint megadott tervek alapján: épület külső és belső figurális és dekorativ szobrászmunkákat, homlokzatdiszeket, belső stukkómennyezeteket, kandallókat, oszlopokat. Kerti disztárgyak, diszpadok, pergolák, virágtartók, diszkutak, siremlékek stb. elsőrendü tartós fagyálló mükőből, mintakertemben állandóan megtekinthetők.

Munkácsy Ernő
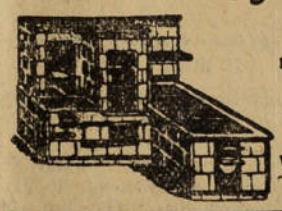
épület- és műlakatosmester, lakaréktűzhely- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 28
Tel.: J.312—80

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J. 382-27.
BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 18.

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASÁRUGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333—60
Hid- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü füzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzárak, kovácsáruk stb.

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FŰTÉS-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

HLATKY JÓZSEF
okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395-78
Magasépítés, ut-, vasut-, híd- és vasbetonépítési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

SIMKÓ ANTALNÉ
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ
ÜVEG-ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világító- és traktorpetróleum
gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kecsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KÁROLY-KÖRUT 13, I. EMELET
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

Vitéz LUKÓY EMIL
építőmester
József-körut 19 Telefon: 432-10

Török és Juhász
festőipari vállalat Budapest, VI., Petneházy-utca 44 Telefon: Aut. 307—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428-25

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Ut-, csatorna- és betonépítési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet

a III., Pusztaszeri-ut, Zöldmáli-ut és Józsefhegyi-ut közötti szakaszának makadámszerü rendezésére

azzal a figyelmeztetéssel, hogy a munka esetleg nem kerül végrehajtásra, mert a törvényhatósági tanács még nem rendelte el.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és boritékban elhelyezett ajánlatokat

1930. évi szeptember hó 23-án (kedden) déli 12 óráig

a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi szeptember hó 23-án (kedden) déli 1 órakor lesz a II. em. 294. számu helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. augusztus 30-án.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet

az I., Szent Imre herceg utja 29. sz. alatti, az Erzsébet leányárvaház céljaira átalakitandó intézetben szükséges vizvezetéki, csatornázási és gázberendezési munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 50 fillérért kaphatók 1930. évi szeptember hó 12-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Danóczy Jenő mérnök előadónál, a Központi városháza, III. em. 319. sz. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi szeptember hó 29-én (hétfőn) délelőtt 11 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. szept. 5-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet

a IX., Soroksári-ut 58. sz. alatt lévő marhavásárcsarnok tatarozási munkáira és pedig:

1. **Kőmivesmunkára,**
2. **Ácsmunkára,**
3. **Bádogosmunkára,**
4. **Kátránypapirfedési munkára,**
5. **Üvegezési munkára,**
6. **Mázolómunkára.**

A kiirás nyomtatványai ivenkint 20 fillér ellenében kaphatók naponta a hivatalos órák alatt a polgármesteri VIII. ügyosztály mérnöki hivatalában (Központi városháza, I. pavillon, II. em. 56. ajtószám alatt.)

A netán szükséges felvilágositások is ugyanott a délelőtti 11 és 2 órák között adatnak meg.

Minden ajánlat külön boritékba helyezendő el, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

A kellően felbélyegzett, lezárt és lepecsételt boritékban elhelyezett ajánlatokat

1930. évi október hó 1-én délelőtt 11 óráig

kell a polgármesteri VIII. ügyosztályban, Központi városháza, II. em. 204. ajtószám alatt benyujtani.

Az ajánlatok ugyanezen napon délelőtt 11 órakor a polgármesteri VIII. ügyosztály üléstermében (II. em. 196. ajtószám) nyilvánosan fognak felbontatni, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. szept. 3-án.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere

a IX., sertésközvágóhidon lévő uj vendéglő bérletére

nyilvános versenytárgyalást hirdet.

A szabályszerü ajánlatokat zárt és lepecsételt, valamint megfelelő felirattal (cimzés, versenytárgyalási hirdetmény száma és a bérlet megjelölése) ellátott sértetlen boritékban

1930. évi október hó 1-én (szerda) délelőtt 11 óráig

kell a polgármesteri VIII. (közélelmezési) ügyosztályban (Központi városháza, II. em. 204. ajtószám alatt) személyesen vagy megbizott utján beadni.

Az ajánlati ürlapra 1.60 pengő állami és 1.60 pengő fővárosi okmánybélyeget kell ragasztani s ezenfelül a mellékleteket is a megfelelő értékü bélyegjegyekkel kell felbélyegezni.

Postán beküldött, sértett, vagy lepecsételetlen boritékban, avagy elkésetten beadott, továbbá a kikötött bánatpénz letétele nélkül, illetőleg nem elegendő bánatpénz letételével benyujtott ajánlatok az odaitélésnél figyelembe nem jönnek.

Bánatpénzül a felajánlott évi bérösszeg 10 százalékát kell az ajánlat benyujtását megelőzően a főváros központi pénztárában a versenytárgyalási hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti nyugtát az ajánlathoz csatolni.

Bánatpénzül, ha azt nem készpénzben teszik le, a mindenkor érvényben lévő kormányrendeletek alapján a székesfőváros által a 153.297/1929—VI. sz. tanácsi határozattal megjelölt egyéb értékek, ugymint értékpapirok, betétkönyvek és kezességi nyilatkozatok fogadhatók el az idézett tanácsi határozatban közölt módozatok és értékszámitás szerint.

Az ajánlati ürlapok, valamint a bérleti feltételek naponkint délelőtt 9 és 2 óra között a polgármesteri VIII. (közélelmezési) ügyosztály kezelő irodájában, Központi városháza, II. em. 212. sz., valamint a közvágóhidak igazgatóságánál IX., Soroksári-ut 58. sz. vehetők át.

Az ajánlatok 1930. október hó 1-én délelőtt 11 órakor a polgármesteri VIII. (közélelmezési) ügyosztály üléstermében, Központi városháza, II. em. 196. ajtószám alatt nyilvánosan fognak felbontatni, amikor is az ajánlattevők vagy megbizottaik jelen lehetnek.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, illetőleg tetszés szerint egyik ajánlatot sem fogadja el s uj versenytárgyalást tartson anélkül, hogy emiatt az ajánlattevők a székesfőváros vagy annak közegei ellen kártérítési vagy bármiféle más igényt támaszthatnának.

Az ajánlattevők az ajánlataikkal a székesfőváros polgármesterének döntéséig, vagyis az odaitélésig a székesfővárossal szemben kötelezettségben maradnak. Az ajánlatok az odaitélésig vissza nem vonhatók s a letett bánatpénz sem kérhető addig vissza.

Az ajánlattevő, akinek ajánlatát a főváros elfogadta, ha a bérleti szerződést a kitüzött határidőn belül alá nem irja és a szerződési biztositékot nem teszi le, akkor a fővárosnak jogában áll a bérletet bárki másnak bérbeadni, a késedelmes ajánlattevő pedig a fővárosnak teljes kártérítéssel tartozik ugy az elmaradt haszonért, mint a felmerült károkért.

Budapest, 1930. szept. hó 4-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a székesfőváros iskolái, hivatalai, intézetei és üzemei részéről igénylendő

zománctáblák szállitására.

Az ajánlathoz szükséges nyomtatványok, az általános és részletes feltételek, valamint ajánlati ürlapok Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV., Központi városháza, III. udvar) kaphatók hétköznapokint d. e. 8—12 óra között. Ugyanott a részletes szóbeli felvilágositások is megadatnak.

Az ajánlatokat

1930. évi október hó 9. napján délelőtt 11 óráig

kell a Budapest székesfővárosi központi anyagszertár hivatalába beadni. A jelzett határidőn tul benyujtott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beérkezett ajánlatok 1930. évi október hó 9-én déli 12 órakor fognak a Központi városháza II. em. 242. ajtószám alatti helyiségben nyilvánosan felbontatni, amikor az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi szept. hó 6-án.

A székesfőváros polgármestere.

Aszfalt-útépitő,
szigetelő és tetőlemezfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII., József körut 64. Telefon: J. 449-21.
Telep: VI., Agyág-u. 75. Tel: Aut. 928-32.

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
műkőáru készitő, tal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884—26.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő radioaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézet.
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 8
Telefon: József 324-49

Nejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.
Ogveljünk a cimre

Tökéletes tüzoltókészülék mindenféle tüz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tüzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Telefon: Automata 829—23 és Automata 817—92
Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu
A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Utépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Darieso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállitását, továbbá a „Warrenita Bitulithic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros Vizművei a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos Hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással, valamint utalással a kiirási müvelethez csatolt általános vállalati és részletes épitési feltételekre, ezenkivül „a süritett levegő segitségével történő (pneumatikus) munkákra vonatkozó különleges épitési feltételekre", az ajánlati költségvetésekben foglalt előirásokra, valamint a műszaki leirásra, nyilvános versenytárgyalást hirdet a káposztásmegyeri vizmütelep I. és II. (dunakeszi-i) átemelőtelepének tartozékaképen

a Duna medre alatt létesitendő egy-egy járható tartalékalagut (tunnel) és a hozzájuk tartozó két-két végakna épitési munkálataira.

A kiirási művelet nyomtatványai: tehát az általános és részletes, valamint különleges feltételek, műszaki leirás, ajánlati költségvetések, ajánlati ürlapok. ezenkivül a tunellek és aknák tervei 1930. évi augusztus hó 14. napjától kezdődőleg Budapest székesfőváros Vizművei üzemvezetőségénél (IV. Egyetem-ucca 2. II. em. 23.) kaphatók hétköznapokon déli 11 és 13 óra között 20 (husz) pengő lefizetése ellenében. Ugyanitt a rszletes szóbeli felvilágositások is megadatnak; ezenkivül megtekinthetők a tunnel-aknák helyén, illetve azok tengelyében végzett kémfurásaink eredményei: a talajszelvények és az egyes rétegekből kikerült talajminták is.

A munka természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel az ajánlattevők ajánlataikban felsorolni tartoznak azon hasonló természetü munkálataikat, amelyeket mint önálló cég sikerrel végeztek. Budapest székesfőváros Vizművei az ajánlattevőktől ennek hiteltérdemlő igazolását követelhetik.

Az ajánlatokat

1930. évi november hó 29. napján délelőtt 11 óráig

kell a Vizművek üzemvezetőségének titkári hivatalában (IV. Egyetem-ucca 2. II. 23.) beadni. A jelzett határidőn tul benyujtott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A beérkezett ajánlatok 1930. évi november hó 29. napján déli 12 órakor lesznek a Vizművek fentjelzett hivatalos helyiségében nyilvánosan felbontva. Ezen határidő alatt az egyidejüleg megindított s a tunnelek tengelyeit közrefogó Dunamederfurások eredményeibe az ajánlattevők időközönként betekintést nyerhetnek; a határidő letelte, tehát 1930. évi november hó 29-ike előtt 14 nappal azonban az összes mederszelvényfurási eredmények kézhez kaphatók és a talajminták megtekinthetők lesznek.

Ajánlataikban a vállalkozók kijelenteni tartoznak, hogy a helyi viszonyokat jól ismerik, továbbá, hogy a furási szelvényeket és talajmintákat megtekintették és hogy tisztában vannak az épités müszaki feladatával és annak nehézségeivel.

Budapest székesfőváros Vizműveinek üzemvezetősége fenntartja azt a jogát, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, illetőleg tetszése szerint egyik ajánlatot sem fogadja el és uj versenytárgyalást tartson anélkül, hogy az ajánlattevők emiatt a Vizművek ellen kártérités, vagy bármiféle igényt támaszthatnának.

Bánatpénzül 250.000 (Kettőszázötvenezer) pengőig az ajánlati összeg 5%-a, ezenfelüli összeg után annak 2%-a teendő le a Vizművek üzemvezetőségének pénztáránál (IV. Reáltanoda-ucca 1—3. I. emelet.)

Budapest, 1930 augusztus 11.

Budapest Székesfőváros Vizművei.

Alapitási év: 1868.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FABURKOLAT
BUDAPEST, VII., Gizella-ut 31. sz.
Telefon: Aut. 982—20. Zugló: 69—07.

KROPSCH GÜNTHER
kézi tüzoltókészülékek
Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2. sz.
Telefon: József 406-39
Gázoltók
Kaboltók
Poroltók
Vizoltók
Magyar gyártmány

Szemfedő, müvirág és temetkezési cikkek
gyári raktára **SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF**
Üzem: Bpest, I., Lágymányosi-u. 9.
Iroda: I., Gellérthegyi-utca 11. Automata 537—12.

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben.
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyit.
M. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 72.455/1924. sz. körrendelet.
M. kir. kereskedelemügyi miniszter 92.062/XX. 1925. sz. rendelet.

GAZDASÁGI ÉLET

A linoleum és a gummipadló harca

Egy sajtóper tőtárgyalásán kijelentette Lavotta müszaki tőtanácsos, hogy a magyar ipar védelmében alkalmaznak gummipadlót a főváros iskoláiban

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Városházi laptársunk, a *Fővárosi Hirlap*, a mult esztendő szeptember havában a Szimplon-kávéházban keletkezett tüzzel kapcsolatosan rámutatott arra, hogy kár a külföldről importált linoleumot favorizálni a hazai gyártmányu gummipadlóval szemben és felhivta a figyelmet, hogy a főváros hatóságainak is *a magyar ipar pártolása érdekében vigyáznia kell az iskolák padlózatának anyagára*, hogy annak beszerzése külkereskedelmi mérlegünket ne rontsa. Laptársunk cikkében céget nem emlitett, a cikk megállapitásai tisztára elvi jelentőségüek voltak, mégis az egyik linoleumgyártással foglalkozó vállalat, a *Dénes* József cég a cikk megállapitásai miatt *hitelrontási perrel* fordult a budapesti büntetőtörvényszékhez. A budapesti büntetőtörvényszék *Schadl*-tanácsa most foglalkozott az érdekes hitelrontási perrel, amelyben a Fővárosi Hirlap szerkesztőjének, *Dacsó* Emilnek védelmét a per fontos jogi és közgazdasági momentumai miatt *lapunk felelős szerkesztője látta el.* A Dénes-cég azon a cimen kérte *Dacsó* Emil megbüntetését, hogy *ő foglalkozik* linoleumburkolással és az *ő vállalata* látta el legnagyobb részben Budapest székesfőváros iskoláit és kórházait linoleum-burkolattal.

A törvényszék a bizonyitási anyag többi részének mellőzésével *Lavotta* Gyula székesfővárosi müszaki főtanácsos kihallgatását rendelte el, azon a cimen, hogy éppen *Lavotta* volt az, akinek hatáskörébe tartozott az elmult esztendőben az uj fővárosi iskolák épitése és azoknak ellenőrzése. *Lavotta* főtanácsos fontos és érdekes vallomásában előadta, hogy a fővárost, amikor az uj iskolákat gummipadló-burkolattal látta el, *a magyar ipar védelme vezette.* Igaz ugyan, hogy a gummi nyersanyaga is részben külföldről kerül be — mondotta *Lavotta* — ámde nem szabad figyelmen kivül hagyni, hogy *a linoleum viszont száz százalékosan külföldi termék.* Ezen meggondolás alapján történt az uj iskolák gummival való burkolása. A védő azon kérdésére, hogy a magát sértettnek érző *Dénes* József cég mennyiben részesült annak idején a főváros szállitásaiban, kijelentette *Lavotta*, hogy *olyan elenyésző kis mértékben, hogy az valósággal szóra sem érdemes.*

Lavotta vallomása alapján a kir. ügyész azonnal elejtette a vádat, mire a vád képviseletét a sértett vette át. A védőbeszéd után, amely rámutatott arra, hogy a tanu kihallgatásából kitünőleg a Fővárosi Hirlap cikkei *Dénes* József hitelét egyáltalában nem veszélyeztethette, a biróság rövid tanácskozás után *Dacsó* Emilt felmentette a hitelrontás vádja alól, még pedig *büncselekmény hiányában* és a főmagánvádlót a perköltségekben is marasztalta. A védő a bejelentett semmiségi panaszok visszavonásával megnyugodott az itéletben, a főmagánvádló ellenben *fellebbezést jelentett be.*

Beer Sándor olcsó árai. Mult heti számunkban a Beer Sándor cég kényszeregyezségével kapcsolatosan közzétettük a szakértői jelentés egy részét, amely szerint az adós lehetetlenül olcsón vállalt közszállitási és egyéb munkákat és igy lett fizetésképtelenné jónak hitt üzletével. Beer Sándor ezen közlésünkkel szemben annak közzétételére kért fel bennünket, hogy a vonatkozó szakértői vélemény a nem hivatalos magánegyezségi tárgyalás során terjesztetett be. Ő mindig tisztességgel és becsülettel igyekezett városi szállitói kötelezettségének eleget tenni és ezen működése ellen az illetékes városi tényezők részéről ellene soha semminemü panasz nem érkezett. Fizetési zavarai azért következtek be, mert magánmegrendelői a rossz gazdasági helyzet miatt nem fizettek, ezen követelései sok esetben behajthatatlanokká is váltak, egyes hatósági megrendeléseinél pedig, főleg vidéki hatóságoknál olyan lassan és késedelmesen, sok esetben esztendők mulva folynak be a megrendelésekért járó összegek, hogy viszont ő is természetszerüleg gátolva volt kötelezettségeinek teljesitésében. Az OHE. közbenjöttével *az egyezség azonban létrejött* és megvan minden remény arra, hogy fokozott munkássággal azt sikerülni fog neki betartani és cége jóhirnevét ujra megalapozni.

Kálmán Henrik ünneplése az Angol-Magyar Bankban. Bensőséges, meleg ünneplés folyt le szerdán délben az Angol-Magyar Bankban. A bank igazgatósági ülés keretében ünnepelte Kálmán Henrik vezérigazgató-helyettest abból az alkalomból, hogy most töltötte be szolgálati idejének harmincadik esztendejét. A szerdai igazgatósági ülésen gróf Károlyi Imre elnök üdvözölte meleg szavakkal Kálmán Henriket és lelkesen méltatta azokat a nagy érdemeket, amelyeket az ünnepelt vezérigazgatóhelyettes az elmult három évtized alatt szerzett. Utána Th. M. van der Beugel igazgatósági tag a külföldi igazgatósági tagok és részvényesek nevében fejezte ki hálás köszönetét azért a munkáért, amelyet Kálmán Henrik az intézet felvirágoztatása érdekében kifejtett. Fleissig Sándor alelnök-vezérigazgató javaslatára az igazgatóság elhatározta, hogy Kálmán Henrik nevére a Kereskedelmi Akadémián két ösztöndij-alapitványt tesz. A meleg ünnep Kálmán Henrik megillettődött hangon mondott köszönetével fejeződött be, amely után az igazgatóság tagjai külön-külön szeretettel üdvözölték az ünnepeltet.

AUTÓBUSZ-KAROSSZÉRIAK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZESEK
GYÁRTJA:
NAY ÉS RÓNA
GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ ÉS SZIVATTYUGYÁR R.-T.
BUDAPEST, X., KÁPOLNA-TÉR
TELEFON: J. 463—88

CORDATIC
•
tökéletes
autopneu

A Védegylet közgyülése

A *Magyar Hitelezői Védegylet* f. hó 4-én tartotta 47. évi rendes közgyülését maróthi *Fürst* László elnöklete alatt. Az igazgatósági jelentés körül kifejlődött vita kapcsán erőteljesen nyilvánult meg az az óhajtás, hogy a kényszeregyezségi likvidáció intézménye, nemkülönben a hitelezőket károsító cselekmények megtorlására szolgáló büntetőjogi reformok haladéktalanul életbeléptessenek. Egyesk követelték a *minimális kvótának 60 százalékra való felemelését*, utalással a román kényszeregyezségi eljárásra. A védegylet ügyésze rámutatott azonban arra, hogy a román kényszeregyezségi novella a tulmagas minimális kvótát olyan hosszu fizetési határidőkkel ellensulyozza, amelyek részben a teljesitésnek sánszait gyöngitik, részben pedig a teljesitendő fizetések tulságos elaprózódásánál fogva ezek gazdasági értékét is problematikussá teszik a hitelezők számára. Az elnökség és az igazgatósági tagok választásának megejtése után a közgyülés *Guttmann* Emil igazgatósági tag inditványára elhatározta, hogy a kényszeregyezségi hányadok intézményes eszkomptálásának kérdésével behatóan foglalkozik, mert ettől nemcsak a hitelélet megélénkitése, hanem a törvényes minimális kvóta gazdasági hatálytalanitására irányuló ugynevezett utólagos kassza-egyezségek meghiusitása is várható.

Proczeller Bálint
kövező mester
Budapest, X., Korponai-u. 11.
Telefon: Kőbánya 74—84.

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

Mátyássy Antal és Fia
Cégtulajdonos: MÁTYASSY REZSŐ
MÁZOLÓ- FESTŐMESTER
Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

KASS BÉLA
épület- és butor-asztalos üzeme
BUDAPEST, VIII., KŐRIS-U. 7.

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

Szivós László ácsmester, készit egyszerü és speciális ácsszerkezeteket
Bpest, IX., Üllői-út 63. Telefon J. 300-07.

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

vállalkozás

Ki épiti a Németvölgyi-uti iskolát?

A főváros eltekintett az OTI-igazolvány késedelmes beadásától és a legolcsóbb ajánlattevőnek juttatta a munkát

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Városházi és vállalkozói körökben élénk feltünést kelt a *Németvölgyi-uti iskola* versenytárgyalásán hozott döntés. A szabályszerüen meghirdetett és megtartott versenytárgyaláson a technikai átszámitás után az *Árvay és Mikle cég* lett a legolcsóbb, 300.000 pengő végösszeggel, utána a *Méhes* Emil dr. cég következett. Kiderült azonban már az ajánlat felbontásánál, hogy a legolcsóbb ajánlattevő *nem csatolta be* az Országos Társadalombiztositó Intézet azon igazolványát, amely szerint a cég társadalombiztositási járulékok fizetésével nincs hátrafékban.

Az *Árvay és Mikle-cég* ezen mulasztását rövid időn belül pótolta és *Karkas tanácsnoknak fel volt adva a lecke*, ragaszkodjon-e szigoruan a Közszállitási Szabályzat és az azt magyarázó miniszteri rendeletek betüihez, amely esetben a legolcsóbb ajánlattevőnek nem lett volna a munka kiadható, vagy pedig tegye tul-e magát a jelentéktelennek tetsző formalitáson, ami 15.000 pengő megtakaritást jelent a városnak. *Ennyi volt ugyanis a különbség az Árvay és Mikle-cég, továbbá Méhes Emil dr. ajánlata között.*

Karkas tanácsnok jelentést tett ebben az ügyben *Berczel* alpolgármesternek, sőt annyira fontosnak tartotta az ügyet, hogy magának *Sipőcz* polgármesternek is referált róla. Végeredményben ugy döntöttek ebben a kényes és nehéz kérdésben, hogy *eltekintettek a formai hibától*, illetőleg az OTI-bizonyitvány beadásában mutatkozó késedelmet nem vették figyelembe és igy a legolcsóbb ajánlattevő kapta a Németvölgyi-uti iskola föld-, kőmives- és elhelyező-munkálatait.

Zománctáblák szállitására hirdet versenytárgyalást a főváros. A főváros eddig a hivatali jelzésekre szolgáló zománctáblákat a *Házinyomda keretében felállitott külön műhelyben* készittete el. A magánipar sérelmet látott a zománctáblák házi uton való előállitásában és *Gallina* tanácsnok, akinek hatáskörébe a Házinyomda tartozik, azonnal kijelentette, hogy *nem ragaszkodik a zománctáblák gyártásához.* A Házinyomda zománctáblagyártása ily körülmények között megszünt és a polgármester október 9-iki lejárattal most nyilvános versenytárgyalást hirdetett a főváros zománctábla-szükségletének biztositására.

Uj kiirások:

Iró- és rajzeszközök szállitására. Határidő: 1930 szeptember hó 9-ig meghosszabbitva.

Lakatosmunkákra az I. ker. Németvölgyi-uton épülő elemi iskolában. Határidő: 1930 szeptember hó 15 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Csatornázási munkákra a VI. ker., Kassai- és Stubnyai-utcákban. Határidő: 1930 szeptember hó 15 (hétfő) d. e. 12 ó.

Kövező és előmunkákra az V. ker. Tátra-utca (Sziget-utca és Wahrmann-utca között levő szakaszon). Határidő: 1930 szeptember hó 15 (hétfő) d. e. 12 ó.

Kocsiut aszfaltozási munkára az V. ker. Tátra-utca (Sziget-utca és Wahrmann-utca között levő szakaszon). Határidő: 1930 szeptember hó 15 (hétfő) d. e. 12 ó.

Kocsiut aszfaltozási munkára az V. ker. Hollán-utca (Sziget-utca és Wahrmann-utca között levő szakaszon). Határidő: 1930 szeptember hó 15 (hétfő) d. e. 12 ó.

Kövező és előmunkákra az V. ker. Hollán-utca (Sziget-utca és Wahrmann-utca között levő szakaszon). Határidő: 1930 szeptember hó 15 (hétfő) d. e. 12 ó.

Kocsiut aszfaltozási munkákra az V. ker. Csanády-utca (Pannónia-utca és Tátra-utca között levő szakaszon). Határidő: 1930 szeptember hó 15 (hétfő) d. e. 12 ó.

Bitumenes téglával való burkolómunkára az V. ker. Katona József-utca kocsiutján. Határidő: 1930 szeptember hó 15 (hétfő) d. e. 12 ó.

Kövező és előmunkákra az V. ker. Katona József-utca (Pannónia-utca és Visegrádi-utca közötti szakaszon). Határidő: 1930 szeptember hó 15 (hétfő) d. e. 12 ó.

Föld-, kőmüves és elhelyező munkákra az I. ker. Koronaőr-utca 5. számu tüzőrségi épületben létesitendő központi fütőberendezéssel kapcsolatosan. Határidő: 1930 szeptember 15 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Vizvezeték, csatornázási és gázberendezési munkákra a X. ker., Ihász-utca 3. sz. alatt létesitendő elemi iskola épitéséhez. Határidő: 1930 szeptember hó 16 (kedd) d. e. ½10 ó.

Asztalosmunkákra az I. ker. Németvölgyi-uton épülő elemi iskola részére. Határidő: 1930 szeptember hó 16 (kedd) d. e. ½10 ó.

Mázolómunkákra az I. ker. Németvölgyi-uton épülő elemi iskola részére. Határidő: 1930 szeptember 17 (szerda) d. e. ½10 ó.

Központi gőzfütőberendezés átalakitására és kibővitésére a VII. Miskolci-utcai autóbuszjavitó főmühely átépitésével kapcsolatosan. Határidő: 1930 szeptember hó 17 (szerda) d. e. ½10 ó.

Föld-, kőmüves-, vasbeton- és elhelyező munkákra a VI., Miskolci-utcában levő autóbuszüzemi főmühely átalakitásához. Határidő: 1930 szeptember hó 22 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Beboltozási munkákra az I. ker., Budenz-ároknak. Határidő: 1930 szeptember hó 22 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornázási munkákra a VII., Arénaut, Sajó-utca és István-ut közötti szakaszon. Határidő: 1930 szeptember hó 22 (hétfő) d. e. 12 ó.

Ideiglenes makadámszerü utrendezésre a III. ker., Perényi- és Farkastorki uton. Határidő: 1930 szeptember hó 23 (kedd) d. e. 12 ó.

Makadámszerü utrendezésre a III. ker., Pusztaszeri-ut, Zöldmáli-ut és Józsefhegyi-ut közötti szakaszon. Határidő: 1930 szeptember hó 23 (kedd) d. e. 12 ó.

Vizvezeték és csatornázási munkákra a VII. ker., Miskolci-uton levő ideiglenes autóbuszgarázs fürdőhellyé való átalakitásával kapcsolatosan. Határidő: 1930 szeptember hó 27 (szombat) d. e. ½11 ó.

Betonesatorna épitésére az I. ker. Diósárok alsó szakaszán. Határidő: 1930 szeptember hó 27 (hétfő) d. e. 12 ó.

Uj vendéglő bérletére a IX. ker. sertésközvágóhidon. Határidő: 1930 október hó 1 (szerda) d. e. 11 ó.

Müvészi plakátokra, az Állat- és Növénykert részére. Határidő: 1930 október 6, d. e. 12 óra.

A Duna medre alatt létesitendő egyegy járható tartalékalagut (tunnel) és a hozzájuk tartozó két-két végakna épitési munkálataira a káposztásmegyeri vizmütelep I. és II. (dunakeszi) áramtelepének tartozékaképen. Határidő: 1930 november 29 délelőtt 11 óra.

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BÚTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó.-625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök

Budapest székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák:

Hengermalom u. kislakásos telep ácsmunkái Sághy Gyula (V., Hold-u. 9. sz.) 2940.10 pengővel.

Bihari Balkán u. szüks. lakástelep több munkájánál felmerült pótmunkák engedélyeztettek.

Üllői—Zágrábi-uti bérház udvari medencéjének szobrászmunkái Rápolthy Lajos (I., Ybl Miklós-tér 3.) 2850 P-vel.

Gyáli-ut—Kén-utcai kislakásos telep keritésének sodronyfonó munkái Kollerich Pál és Fia (IV., Ferenc József-rakpart 21.) 6008.90 pengővel.

Ugyanott vasbeton munkák Dávid és Fia (VIII., Kender-utca 41.) 11.261 P-vel.

Szabó József u. autóbuszgarázsnál felmerült pótmunkák engedélyeztettek.

Belvárosi főplébánia templom belső festési munkái Singhoffer Géza, Hende Vince és Diósy Antal (VI., Izabella-u. 65. sz.) 50.000 pengővel.

Lajos-utcai iskola tatarozásának kőmüves munkái Hlavay Kálmán (VI., Kassai-ut 86.) 12,657.36 pengővel.

Uj Szent János-kórház I. belgyógyászati pavillon betegszállitó felvonó szerelési munkái Wertheim F. és Társa (VI., Lehel-utca 41.) 7078 pengővel.

Mester-utca 19. sz. alatti polgári iskola elektromos fővezeték szerelési munkái Villányi Béla (V., Pannónia-u. 12/a.) 3291.70 pengővel.

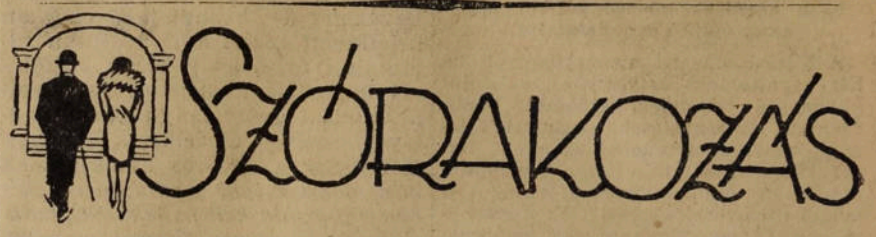

CAPITOL FIMPALOTA (Baross-tér, Keleti pályaudvar mellett. Telefon: József 343-37.) **Ha a császár visszatér.** Dráma 10 felvonásban. Énekes film. Főszerepben: Ramon Novarro és Dorothy Jordan. — **Stan és Pan a gyermekszobában.** Némctül beszélő burleszk. — **Metro Hearst Hangos Ujság.** — **Magyar hiradó.** — Előadások 5, ¼8, és fél 10. Vasár- és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Jegyelővétel: 11-től 1-ig, vasárnap egész nap.

CORSO MOZI (Váci-u. 9. Tel. Aut. 874—02.) — Harmadik hétre prolongálva. — Jack Holt és Ralph Graves, a „Submarine" főszerepelőinek uj hangos filmje: **Tüzmadár.** Filmregény 12 felv. (Német beszéd.) A budai dalárdáról készült első hangos-film. Előadások mindennap: 4, ¾6, ¾8 és ¾10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, Teréz-körut 28. Telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52. — **A Jazzkirály.** Paul Whiteman káprázatos Universal-filmje. A szin és hang szimfóniája: Magyarul konferálnak Lucy Dorain Lugosi Béla és Auer János. **Ünnepi nyitány.** Játssza a párisi Paramount filharmonikus zenekar. — **Magyar hiradó.** — **Fox, a világ hangja.** — **Paramount, a világ szeme.** — Előadások kezdete mindennap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ (Kossuth Lajos-utca 18. Telefon: Aut. 897—07 és 895—43.) Prolongálva hatodik hónapja! Nyitott tető, hütő-gép! SZIVEK SZIMFÓNIÁJA! (Zwei Herzen im ¾ Takt). A legnagyobb német ensemble-beszélőfilm 15 felvonásban. Főszereplők: Willy Forst, Gretl Theimer, Szőke Szakáll és Halmay Tibor. Rendezte Bolváry Géza. — FOX HANGOS HIRADÓ — Magyar hiradó. — A nürnbergi vizipolócsapat diadalutja. — A Ferencváros legujabb győzelme. — Bársony Rózsi, Kun Magda és Somogyi Nusi ügetőversenye. — Csimpánzok az állatkertben. — Előadások kezdete hétköznap: 5, ¼8 és ½10, szombat, vasár- és ünnepnap 4, 6, 8, 10 órakor.

KAMARA MOZGÓ (Dohány-utca és Nyár-utca sarok. — Telefonszám: József 140—27.) **Great Gabbo.** Erich v. Stroheim németül beszélő filmje 10 felvonásban. — **Hangos kisérő film.** — **Fox hangos hiradó.** — **Magyar hiradó.** — Előadások kezdete a csütörtöki premiernapon 6, 8 és 10, hétköznap és vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor. — Nyitott tető.

ORION SZINHÁZ (Eskü-ut 1. Telefon: Aut. 831—02.) Hokusz-pokusz. Kurt Goetz szindarabja filmen. Főszerepben: Lillian Harvey, Willy Fritsch és Oskar Homolka. 100 százalékos német párbeszéd. — La Perle d'Or. Pazar fényrevü és táncjelenetek. — Magyar Hiradó. — Előadások kezdete hétköznapokon fél 6, fél 8 és fél 10, vasár- és ünnepnapokon fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. — Jegyelővétel délelőtt 11—1-ig és az előadások kezdése előtt egy órával.

PALACE FILMSZINHÁZ (Erzsébet-körut 8. New-York-palotával szemben. Telefon: József 365—23.) — Nyitható tető. — **A tüzmadár.** Az Egyesült Államok légi flottájának közreműködésével készült hangos, németül beszélő világattrakciója 12 felv. Rendezte: F. Capra. Főszereplők: Jack Holt, Ralph Graves, Lila Lee. — **Macskazene.** Hangos film-trükk. — Magyar és hangos Fox-hiradók. — Előadások hétköznapokon: ¾6, 8, 10. Vasárnap 4, 6, 8, 10 órakor.

CORVIN FILMSZINHÁZ VIII. József körut és Üllői-ut sarok Tel.: J. 389—88. 395—84
„Gyilkosság a Studióban" izgalmas, hangos bünügyi film. Fősz.: Gerda Maurus és Harry Frank. — **„Orosz szimfónia"** rajzos, hangos trükkfilm. — **Igy élnek a szárnyasok.** Hangos kulturfilm. — **Magyar Hiradó.** — **UFA-hiradó.** Előadások hétköznapon: fél 6, fél 8, fél 10; vasár- és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10.

UFA FILMSZINHÁZ (VI., Teréz-körut 60 Telefon: Aut. 197—67. 197—68) PROLONGÁLVA! Szép idő esetén nyitott tető! Lilian Harvey és Willy Fritsch uj hangos filmje (Kitty Kellerman bünpöre). — **Miki az őserdőben** hangos trükkfilm. — **Hangos hiradók.** Előadások hétköznap: 5, negyed 8 és fél 10, szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8 10.

URANIA FILMSZINHÁZ (VIII., Rákóczi-ut 21. Tel.: J. 460—45. J. 460—46) PROLONGÁLVA! Hatalmas szines hangos revüoperett. **Sally. — Miki mókái** hangos trükkfilm. — **Hangos hiradók.** Előadások hétköznap: fél 6, fél 8 és háromnegyed 10; szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor.

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ
uj műsorában:
Megyaszay Vilma, Fejes, Csortos, Békeffi, Kökény

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

Vitéz Siposs Sándor
Különleges száraz vegytisztitó és ruhafestő üzeme
HAJÓ-UCCA 12 TELEFON: Aut. 812—40
Munkáért házhoz küldök és elszállitom

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden szükségével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztéséért és kiadásért felelős: Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője: RASKÓ OSZKÁR.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 38. szám

Budapest, 1930 szeptember 20

UJ BUDAPEST

...IKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Gróf Károlyi-u. 8.

Ernszt

A szelidarcu és komoly pappal, aki Vass József örökét fogja elfoglalni, uj és nagy értékkel gyarapodik a felelős minisztérium, a városházi politika viszont egy értékes és markáns egyéniséggel lesz szegényebb. Ernszt Sándor, akinek fővárosi költségvetési beszédei mindig események voltak, akinek pénzügyi bizottsági felszólalásait osztatlan figyelemmel kisérte a városháza minden pártja, magáévá téve az e beszédekben megnyilvánuló cikornyátlan őszinteséget, nagyvonalu perspektivákat, pregnáns itéleteket és bölcs megállapitásokat, a népjóléti tárca bokros elfoglaltsága közepette ideje, de talán kedve sem lesz arra, hogy Budapest belsőbb ügyeivel bibelődjék. Az ő pályája töretlen vonalban halad most már azon magasságok felé, amelyekben jelentéktelen vagy annak látszó részletektől eltekintve nézik, vizsgálják és rajzolják a felhős magyar horizontot.

Visszaemlékezünk arra a beszédére, amellyel Ernszt Sándor az elmult év őszén a Gellért-szálló márványcsarnokában ujjongó ezrek és ezrek képviseletében ünnepelte névnapja alkalmából Wolff Károlyt, a Keresztény Községi Párt vezérét. Ez a ciceroi szabatosságu, kossuthi lelkesedésü beszéd a köszönet és elismerés minden koszorujával üdvözölte azt a vezért, akinek törhetetlen energiájához tántorithatatlan becsületességéhez és ami a legfontosabb: változhatatlanul izzó magyarságához és kereszténységéhez füződik a városháza legujabb tiz esztendeje. Visszagondolva Ernszt Sándor meggyőződéstől fütött kijelentéseire azon véleményünknek adunk kifejezést, hogy a népjóléti tárca uj vezetőjének a fővároshoz való viszonyát ennek a jelentőséggel teljes beszédnek hangulata fogja az eddiginél szorosabbra füzni és melegebben tartani.

Az elhunyt miniszter nem ismerte, de politikai pályájának ivelését tekintve nem is ismerhette azokat a bajokat, amelyek a fővárost sanyvesztették, a városházi panaszokat és előterjesztéseket Vass miniszter szivélyesen és jóindulatuan, de a városházi élet alaposabb ismerete nélkül intézte el. Ez a helyzet most gyökeresen meg fog változni, Ernszt Sándor a törvényhatóságnak tiz esztendeje aktiv tagja közelről ismeri a városháza ügyes-bajos dolgait, tudja, mit és hogyan kell segiteni, természetesen anélkül, hogy ezek a segitési lehetőségek az állami élet modulációit veszélyeztetnék. Ezt a körülményt tartjuk mi Ernszt miniszterségre legfontosabb momentumának, azzal, hogy az ő miniszterségre alatt minden bizonnyal meg fognak szünni azok a rekriminációk, amelyek a multban, nem egyszer Wolff Károly előadásában hangot kaptak a főváros különféle bizottságaiban. Hogy csak a legnagyobb problémákat emlitsük: a kórházi ápolási dijakat, az uj Rókus megépitését, a gyógyszertár-jogok adományozását illetően nyilvánultak meg leggyakrabban az autonomia panaszai.

A népjóléti miniszter tulajdonképen Budapest minisztere. Az ő szociálpolitikája, gazdasági és társadalmi célkitüzései, jóléti intézményei tulnyomó nagyrészben elsősorban a fővárost illetik. Ernszt Sándorban, a nagy szociálpolitikusban, az érző szivü papban, a puritán politikusban, Budapest miniszterét köszönti Budapest keresztény népe.

Petrovácz jóslata a községi választásokra

A német választások után bizonyosra vehető, hogy a küzdelem a szélső jobb és a szélső bal között fog eldőlni, a Keresztény Községi Párt és a szociáldemokraták között tehát a középpártok lemorzsolódnak — Most már bizonyos, hogy december 15-én legkésőbb megtesznek a választások, ezért a Keresztény Községi Párt megkezdte a szervezkedés munkáját

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A fővárosi pártok különböző szervezeteiben megindult a szervezkedés. Ha volt még kétség valakiben a választások kiirását illetően, ennek el kell oszlania annak a *választási agitációnak* láttára, amely az egész vonalon megindult és pedig egyszerre a leghevesebb erővel. A kombinációk összeomlottak: *a legilletékesebb helyen meghozták a döntést.* Ez a döntés pedig ugy szól, hogy *a választást még ebben az évben ki kell irni és meg kell tartani.* Ezt az értesülésünket teljes mértékben megerősiti az a nyilatkozat, amelyet *Petrovácz* Gyula, a Keresztény Községi Párt vezető tagja tett az *Uj Budapest* munkatársa előtt a következőkben:

— A választások kiirásának terminusa ügyében különféle tárgyalások folytak, amelyek most fejeződtek be. E tárgyalások eredményeként *a belügyminiszter ur ugy döntött, hogy a választásokat december 15-ére ki kell irni.* A választásokat tehát még ebben az évben feltétlenül meg kell tartani. Ennek a döntésnek a következtében *megindul a választási agitáció.* Három hónapos kampány kezdődik a héten. *Pártunk teljes erővel veti bele magát a küzdelembe.* Legutóbb pártértekezletet tartottunk a szervezés munkájának megindítása és előkészitése érdekében. Megbeszéltük a teendőket és revizió alá vettük az eddigi szervezési munkálatokat, hogy a hiányok és mulasztások megállapitása alapján megtehessük mielőbb a szükséges intézkedéseket. Sajnos — egyelőre — nélkülöznünk kell vezérünknek, *Wolff* Károlynak a munkáját. Felesége Grácban sulyosan megbetegedett és igy *Wolff* Károly éjjel-nappal a betegágy mellett tartózkodik. A vezetést *Wolff* Károly távollétében *Csilléry* András vette át. Legfontosabb teendőnk most minden kerületben *tisztujitó és szervezetkiegészitő gyülések összehivása,* hogy a szervezkedés munkáját minden körzetben megindithassuk.

— Ami a választási harc várható eredményét illeti, meg vagyok győződve arról, hogy a küzdelem — éppen ugy, mint a német választásokon — *a szélsőjobb és a szélsőbal között fog eldőlni,* vagyis azok között a pártok között, *amelyeknek határozott programjuk van és amelyek mögött komoly tömegek állanak.* A küzdelem tehát a Keresztény Községi Párt és a szociáldemokrata párt között fog eldőlni, a középpártok, amelyek szabadelvü, vagy demokratikus jelszavak alatt harcolnak, *teljesen el fognak morzsolódni,* vagy legalább is jelentékeny veszteséget fognak szenvedni. A középuton való járás a mai időkben *választási programnak nem alkalmas.* Választási küzdelmet manapság csak egyenes és határozott elvi alapon lehet lefolytatni, vagyis olyan alapon, amely a közönség számára tiszta és világos. *Kiméletlen harcra van ma szükség az ellenféllel szemben,* olyan harcra, amely nem ismer hátsó ajtókat és megalkuvást. Bejelentem, hogy *pártunk ezt a harcmodort fogja követni* és meg vagyok győződve arról, hogy tömegeit nemcsak megtartja, hanem szaporitani is fogja.

— *A Keresztény Községi Párt a választási harcot felfrissült erőkkel fogja megvivni.* Minden kerületben friss harcosok nevelődtek. *A felfelé törekvő keresztény ifjuságnak,* amely a keresztény várospolitika emlőin nevelkedett, *teret kell adnunk* az uj választásokon már csak azért is, hogy utánpótlásról gondoskodhassunk.

— A választási harcban sok szó esik majd *a gazdasági kérdésekről.* Ki fogjuk mutatni, hogy hányszor keresztezték kormányhatósági intézkedések a kereszténypártnak azokat az intencióit, amelyek a gazdasági helyzet javitását célozták. Itt van például a *Rókus-kórház épitése,* amit egyenesen kormányintézkedések tettek lehetetlenné, itt van az *Elektromos Művek fejlesztése,* amelynek sürgős megkezdését belügyminiszteri intézkedés akadályozza, itt van továbbá a *Tabán-problémának a megoldása,* amit pénzügyminiszteri rendelkezés gátol. Ezekről a kormányintézkedésekről, amelyek lehetetlenné teszik, hogy *a munkanélküliség enyhitése érdekében meginditott sorozatos akcióink sikerre vezethessenek,* bőségesen lesz szó a választási agitációban. Szóvá kell tennünk ezeket a visszáságokat azért is, hogy a közönség belássa: *milyen nehéz koalíciós alapon kormányozni.* A főváros kormányzásának nyugodt menetét csak ugy lehet biztositani, ha *a Keresztény Községi Párt megerősödve kerül ki a küzdelemből* és ezzel módja nyilik arra, hogy minden kompromisszumos megalkuvások nélkül kezébe vehesse a főváros ügyének irányitását.

— Szóvá tesszük egyébként a választási harcban a *halálsorompók* ügyét is. Az az évtizedes harc, amit a halálsorompók megszüntetése érdekében folytatunk, esztendős, sőt másfél esztendős pihenőket kénytelen tartani egy-egy hivatal labirintusaiban. A helyzet tarthatatlan nemcsak azért, mert a vasutvonal felemelése révén *jelentős munkaalkalmakat* teremthetnénk, hanem azért is, mert a halálsorompók teljesen megakadályozzák *e perifériális területek fejlődését.* Egyetlen olyan közlekedési eszköz sincsen, amit a halálsorompók nehézkes kezelése meg ne bénitana. Példaképen hozhatom fel a 19-es villamosreláció akadályait, amiket a Thökölyuti sorompó okoz. Ennek a villamosvonalnak 52 perc a menetideje. Előfordult többször, hogy egymásután négy-öt 19-es jelzésü villamos torlódott össze a sorompónál és csak öthat perces késés után folytathatták az utat. Ötvenkét perces menetidejü villamosnál ilyen késés behozhatatlan, *a Beszkár tehát hiába csinál ideális menetrendeket,* ha ilyen akadályokkal kell megküzdeni. Ideális menetrend tehát az volna, ha e sorompókkal megáldott perifériális területeken egészen rövid menetidejü kocsikat állitana be a Beszkár.

— Ami *a halálsorompók eltávolitását* illeti, ez a vasutvonal felemelése révén érhető el. A felemelés költségei 14 millió pengőt tesznek ki. A kormany ebből az összegből hatmillió pengőt a fővárossal és a főváros üzemeivel akar megfizettet-

Hortobágyi juhtúró
Mindenütt kapható! Termeli:
ORSZ. MAGY.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

ni. *Ezt a kérdést sürgősen meg kell oldani*, mert a vasutvonal felemelése nagyrészt földmunka és igy a pénzügyi fedezet előteremtése esetén egész télen át többszáz kubikost lehetne állandó munkaalkalomhoz juttatni.

Petrovácz Gyula nyilatkozata nem hagy kétséget afelől, hogy a fővárosi választások kiirására még ebben az évben feltétlenül sor kerül. A döntésről szóló hirek szerint a választás december 15-én lesz és igy van elég idő arra, hogy a jelenlegi törvényhatóság tető alá hozza a jövő évi költségvetést. Ezekután nem kétséges, hogy *a költségvetési vita korteshangulatban* fog lezajlani. Az ellenzéki pártok a követelések légióit fogják felvonultatni, természetesen anélkül, hogy a követelések fedezetét megjelölnék. A Keresztény Községi Párt *nem vesz részt* ebben az átlátszó tendenciáju versenyfutásban, hanem reális alapokon fog bekapcsolódni a vitába.

KROPSCH GÜNTHER
kézi tüzoltókészülékek
Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2. sz.
Telefon: József 406-39
Gázoltók
Haboltók
Poroltók
Vizoltók
Magyar gyártmány

Dr. KUGLER JÓZSEF
SZÉNNAGYKERESKEDÉS
Központi iroda: IX., GÖNCZY PÁL-U. 2.
(Kálvin-tér mellett)
Városi telep: V., WAHRMANN-UTCA 7.
Telefon: Aut. 555-53. Lipót 902-06.

Még mindig tulteng a bürokratizmus a fővárosi versenytárgyalásoknál

A vállalkozók kétségbeesése odáig fokozódott, hogy a szükséges anyagok áránál olcsóbban vállalkoznak a munkák elvégzésére — Szakértekezletet kell összehivniok a mérnöktanácsnokoknak a hibák kiküszöbölésére, mert a mai rendszertelenséggel mindenki elégedetlen

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Több alkalommal foglalkoztunk a versenytárgyalások kiirásának és eldöntésének azon uj rendjével, amelyet az uj fővárosi törvény és az azt kiegészitő polgármesteri rendeletek irtak elő a főváros középitési ügyosztálya és általában azon ügyosztályok számára, amelyek vállalkozói és szállitási versenytárgyalások megtartásával foglakoznak. Ezen cikkeinkben rámutattunk arra, hogy a gazdasági helyzet egyre nyomasztóbb volta *sötétbe-ugrásokra, önmaguk kétségbeesett lekonkurálására* kényszeriti a vállalkozókat, akik mindent elkövetnek, hogy *legolcsóbbak legyenek*, abban bizakodva, hogy irreális áraikat a versenytárgyalási munka elvégzése kapcsán felmerülő változások vagy pótlások fogják valorizálni. A versenytárgyalások eldöntésének ezen módja, amelyszerint a szakbizottság meghallgatása nélkül az ügyosztályvezető tanácsnok referátuma alapján a polgármester dönt, *egyelőre kedvez az efajta öngyilkossági kisérleteknek*, hiszen a polgármester szigoruan a Közszállitási Szabályzat szerint mindig a legolcsóbbnak adja a munkát, illetőleg a szállitást, legfeljebb arra ügyel, hogy az ujonnan felfektetett kartoték-rendszer szerint, ha kisebb eltérések vannak, aránylagosan részesüljenek az iparosok a fővárosi munkákban.

Az *uj rendszer hibái azonban egyre szembetünőbbekké válnak*, bizonyos immár, hogy a Közszállitási Szabályzat legolcsóbb rendszere csakugy nem tartható fenn, mint a versenytárgyalások mai kétségbeesett versenyfutása, amely nem érdeke a fővárosnak, előbb-utóbb a pusztulásba kergeti a vállalkozókat is, mert *csodát tenni senki sem tud, és anyag-áron épitkezni nem lehet.*

Vállalkozói körökben egyre sulyosabb aggodalmakat hangoztatnak az immár rendszerré váló rendszertelenségek ellen, és a keserü panaszok már annyira közkeletüekké váltak, hogy a *fővárosi törvény és a Közszállitási Szabályzat revíziója elkerülhetetlennek látszik.*

A legsulyosabb konkrét panasza az érdekeltségeknek a versenytárgyalási feltételeknek az az állandó kikötése, hogy aki pályázik valamely munka elérésére, annak igen nagyösszegü bánatpénz, illetőleg az azt pótló megfelelő garancia kötelezettségén kivül sok esetben több ezer pengőre rugó *Társadalombiztositó-hátralékot is ki kell fizetnie*, mert ellenkező esetben ajánlata, mint szabálytalan még csak figyelembe sem vétetik és technikai átszámitás alá sem kerül. A multkoriban pl. előfordult, hogy egy versenytárgyaláson, amelyre tizenkét ajánlattevő jelentkezett, *tizen nem tudták csatolni az OTI-nyugtát*, a tizenegyedik bánatpénzt nem tett le és igy a tizenkettedik ajánlattevőnek kellett a munkát juttatni, aki véletlenül a legdrágábbak sorozatában foglalt helyet.

Arra vonatkozóan, hogy *hogyan festenek közelebbről azok a bizonyos legolcsóbb ajánlatok*, érdekes felemlitenünk, az uj Élelmiszer Nagyvásár épitkezését. A villamosberendezések elkészitésére tizenöt cég adott be ajánlatot, és mikor azokat felbontották, kiderült, hogy a legalacsonyabb ajánlat 289.025 pengőjével szemben a legmagasabb ajánlattevő 425.074 pengős árral jelentkezett. A legolcsóbb és legmagasabb ajánlattevő között tehát 139.048 pengő differencia mutatkozott. Ez a legolcsóbb ajánlattevő árát véve számitásba, kerek ötvenszázalékos differencia annál feltünőbb, mivel a villamossági cikkek területén kartellek diktálják az árakat és igy ez a nagy különbség egyenesen megmagyarázhatatlan. Az érdekelt iparosok kérésére *Müller* Antal törvényhatósági tanácsi tag ellenőrző kisérletképen költségelőirányzati blankettát kért az illetékes polgármesteri ügyosztálytól és azt a pályázaton részt nem vett iparosokkal töltette ki ugy, hogy mindenütt csak a beszerzési árak szerepeljenek. *Az eredmény meglepő volt:* kiderült, hogy a felhasználandó anyagok beszerzési ára 357.528 pengőt igényel, tehát nem lehet reális az az ajánlat, amely ugyanezeket az anyagokat szerelési munkadijjal, rezsivel és haszonnal együtt a nyersanyagok áránál jóval jelentékenyebb áron kinálja!

A legnagyobb panasz az érdekeltségek körében azonban arra vonatkozik, hogy a versenytárgyalások kiirása még mindig igen lassan történik meg, amikor a kormányzat és a főváros vezetősége azon van, hogy *a riasztó munkanélküliség leküzdésére az összes lehetséges vállalatbaadások mennél gyorsabban megtörténjenek*, igen gyakran előfordul, hogy jelentéktelen bürokratikus intézkedések késleltetik sok iparágat mozgató versenytárgyalások kiirását. Igy pl. *a Garay-téri csarnok* épitkezését illetően a pénzügyi bizottság az év elején arra utasitotta a közélemezési ügyosztályt, hogy *két héten belül* tárja az elrendelt és kiirásra kerülő versenytárgyalás feltételeit a bizottság elé. *A két hétből hosszu hónapok lettek*, a versenytárgyalás még mindig nem iratott ki, állitólag azonban a legközelebbi jövőben kiirásra kerül ez a munka, amelynek fedezetéül eredetileg még a huszmillió dolláros kölcsön *két év óta heverő részlete* szolgál.

A középitési ügyosztály — ezt lojálisan koncedáljuk — semmit sem tehet, hiszen a Garay-téri vásárcsarnok kiirásának munkálata is a közélelmezési ügyosztály mérnöki alosztályának hatáskörébe tartozik, efölött pedig *Karkas* tanácsnoknak nincsen hatásköre. Sok a panasz az *utépitési ügyosztály tulzott bürokratizmusa miatt is*, versenytárgyalást ez az ügyosztály alig ir ki, egyszer azért, mert a rendelkezésre álló kőanyag beépitéséhez szükséges munkabér fedezet hiányzik, a másiknál azért, mert hiányzik a fedezet a kiöntésre. *Tény az*, hogy olyan utépitési munkák is hetek óta nem kerülnek kiadásra, amelyekben az ügyosztály a versenytárgyalást már régen megtartotta. *Sok javitási munkálat* — hogy csak a Kerepesi-ut ügyét emlitsük, — *az őszi hónapokra maradt*, amikor az esős és hüvös időjárás beköszönte a munkák preciz elvégzését szinte lehetetlenné teszik. Ennek az ügyosztálynak általában a *tulzott bürokratizmus ül a* nyakán, amelyet pedig ha valaha, ezekben a sulyos időkben félre kellene tenni.

Kétségtelen, hogy *a városházi versenytárgyalások mai rendje ellen felmerült panaszokat sürgősen orvosolni kell*, megjelölve azokat az eszközöket, amelyekkel a bürokratizmus tultengése kiküszöbölhető. Helyesnek tartanók, *ha a mérnktanácsnokok értekezletre hivnák össze a vállalkozói érdekeltségek képviselőit, hogy a kifogások és panaszok meghallgatása után a szükséges szakszerü intézkedések megtételére javaslatot tehessenek a polgármesternek.*

Városházi történetek

Villámcsapásként hatott Kisaszszony napjának gyönyörü reggelén Vass József halála, akit példátlanul nagy részvéttel és gyásszal helyeztek a Katolikus Pantheon első halottjaként örök nyugalomra az egyetemi templomban. Mélyen gyászolja Vass Józsefet a városháza is, amelynek ormain napokon át lengette a nagy fekete lobogókat a nyárvégi enyhe szellő. A legmélyebb gyászt az elhunyt miniszterért természetszerüen a főpolgármester öltötte magára, akit szinte legendássá vált, közismert barátság füzött az elhunythoz.

A Vass Józsefről szóló nekrológok megemlékeznek róla, hogy az elhunyt miniszter hét esztendőt töltött mint növendék-pap Rómában a Collegio Germanico-Hungaricoban, amely a nem latinnyelvü országok fiai számára a legmagasabb dogmatikai kiképzést nyujtja. A még Loyolai Szent Ignác által alapitott intézetben hét esztendőn át tanulnak Németország, Magyarország, Svájc, Hollandia fiatal papjai három esztendőn filozófiát, majd négy éven át teológiát, doktorátust is tesznek mind a két tanágazatból, látogatják a római egyetem egyes fakultásait, hogy mire azután kikerülnek az intézetből, tökéletes képzettséggel foglalják el helyüket hazájuk papságában.

A római német-magyar kollégiumban konskolarisa volt Vass Józsefnek Laczó Viktor dr. székesfővárosi tanácsjegyző is, aki meghatott szavakkal emlékezett meg előttünk arról az öt esztendőről, 1896—1901-ig, amelyet Vass Józseffel együtt töltött Rómában. Kitünő gárda képviselte akkor Magyarországot az örökvárosban: Vass Józsefen kivül, aki kétségtelenül a legnagyobb karriért csinálta közülök, ott tanultak a mult század végén Károlyi Károly, a kőbányai plébános, Menyhárt Dénes pécsi kanonok és Schweitzer Ferenc dr., aki a kalocsai egyházmegye területén plébános valahol. Schweitzer volt Rómában a fiatal Vass József legintimebb barátja: egyébként magába zárkózott, komoly fiatalember volt a későbbi miniszter, aki honfitársaival sem érintkezett sokat, a más nemzetbeliekkel meg még kevésbbé. Az intézeti önképzőkörben is csak néhaněha szerepelt, bár akkor feltünt mélyjáratu gondolataival. Tanárai közül Pillot Lajos szerette legjobban Vass Józsefet, Pillot ma már nem tanit az intézetben, néhány évvel ezelőtt biborossá kreálták...

... Mulnak, mulnak az idők. Elcsuklik a derék Laczó tanácsjegyző hangja, amint a Collegio Germanico-Hungarico jelentőségét fejtegeti előttünk. Majd igy fejezi be szavait:

— Két esztendővel vagyok idősebb az elköltözöttnél, nekem már minden nap ajándék. Nézem a gyönyörü őszi napokat, elmélkedve az emberi mulandóságon!

*

Házassági hir: Antal István dr. hatósági orvos, a fiatalabb orvosi gárda egyik tehetséges tagja, aki a terézvárosi elöljáróságon teljesit szolgálatot, szombaton, e hó 20-án délelőtt ½12 órakor tartja esküvőjét csécsényi Nagy Gabriella urleánnyal a Villányi-uti plébánia templomban. A menyasszony, aki előkelő gentry-család sarja, a városházán az elnöki ügyosztályban teljesit mint tisztviselő szolgálatot.

*

A tiszti ügyészségen, amely különben általában az agglegények hazájának mondható, örvendetes családi esemény történt: Feigler Károly dr. tiszti ügyésznek fia született, aki már háromhetes és a legjobb egészségnek örvend. Vidám, életrevaló legényke a legifjabb Feigler (a középső Feigler, Sándor, tiszti alügyész) és néha, ha nem kap enni idejében, éktelen sirásba tör ki. Ebben az esetben azonban dadája a polgári perrendtartást adja az ifju trónörökös kezébe csörgő helyett. És csudák csudája! — kezében a törvénykönyvvel — a jól nevelt és jó jogi familiából való csemete rögtön elhallgat.

*

Már mindenki itt van Budapesten, vége a nyári pihenőnek és szabadságnak: természetes tehát, hogy hétfőről-hétfőre látogatottabb a Kemény Legények vacsorái. A legutolsó hétfőn száztizen foglalták helyet a nagy patkóalaku asztal körül. Melegen emlékezett meg ez alkalommal Bednárz Róbert dr. apátplébános Detoma Alfons háztulajdonosról, a társaság nemrégiben elhunyt tagjáról, aki a magyarországi s olasz fascisták elnöke volt, ennek dacára azonban izig-vérig jó magyar. Melegen üdvözölték a vacsora alkalmából a társaság egyik legrégibb tagját Sikorszky Titusz vámszaki főtanácsost, aki hivatali szolgálatának 40 éves jubileumát ünnepelte.

*

Október 4-én a belvárosi keresztény polgárság vacsorára gyül össze a Saskörben, ez alkalommal Nagy Ferenc törvényhatósági bizottsági és tanácsi tag fog beszédet mondani. Agoston Géza árvaszéki elnökön a héten Winternitz professzor sikeres műtétet hajtott végre.

Szemfedő, művirág és temetkezési cikkek
gyári raktára **SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF**
Üzem: Bpest, I., Lágymányosi-u. 9.
Iroda: I., Gellérthegyi-utca 11. Automata 537—12.

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Telefon: Automata 829—23 és Automata 817—92
Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu
A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Utépitési osztályu vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Dorieo) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállitását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

Aki az adóhivatalba beteszi a lábát, az már ideges - mondja Honffy igazgató

Külön tanfolyamokon oktatták ki az adóhivatali tisztviselőket megfelelő bánásmódra az ideges adófizető iránt — Az adómorál javulása részben érdeme a sajtónak, amely naptáraival és rovataival ébrentartja a figyelmet — Az adóbevételekben nincs nagyobb csökkenés, mert az adók hatvanöt százalékát a háztulajdon, tizenöt százalékát pedig a társulatok fizetik

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A gazdasági élet leromlása következtében érthető érdeklődés nyilvánul meg az *adóviszonyok alakulása* iránt. Általános az a vélemény, hogy az adóbevételek mindenkor hű képét adják a tényleges helyzetnek. Ha ez igy volna, ma már valósággal *katasztrófális zavaroknak* kellene előfordulniok az állam és a főváros háztartásának a menetében. Ezzel az általános felfogással szemben áll az a tény, hogy *csak a forgalmi és a fényüzési adóbevételek terén mutatkozik nagyobbarányu csökkenés*, más vonatkozásokban nincs változás, sőt némi emelkedés is tapasztalható.

Ezekről a jelenségekről hosszabb beszélgetést folytattunk *Honffy* Lajossal, a fővárosi adóhivatal vezetőjével, aki esztendők hosszu sora óta rendithetetlen munkakészséggel áll nehéz posztján. *Honffy* Lajos adóhivatali igazgatói működése pártkülönbség nélkül minden oldalon *nagy megbecsülést érdemelt ki*, ami annál értékesebb, mivel a fővárosi adóhivatal az állami adókat is kezeli és ennek ellenére az utóbbi időben egyre inkább gyérülnek az adópanaszok. *Honffy* Lajos igazgató, aki előtt ezeket a kérdéseket szóvátettük, szerényen elháritja magától az érdemet. Ezeket mondja az *Uj Budapest* munkatársának:

— A közönség a mai sulyos viszonyok között *ideges*. Ha adóról van szó, *fokozódik az idegessége*. Főként ennek az idegességnek tudható be az a sok panasz, ami az adóhivatalok ellen elhangzott. Ma már ritkábbak a panaszok. Ezt az eredményt céltudatos munkával értük el. Éreztük ugyanis, hogy valamit tenni kell. Elhatároztuk, hogy a jövőben nagyobb gondot forditunk *az adóhivatali tisztviselők képzésére*. Tanfolyamokat nyitottunk, amelyeken valósággal lélektani előadások keretében oktattuk ki a tisztviselőket. Azzal kezdtük az oktatást, hogy megfelelő bánásmódra szoktattuk tisztviselőinket az adóhivatalban jelentkező ideges adófizető iránt. *Aki az adóhivatalba beteszi a lábát, az már ideges.* Ideges azért, mert fizetnie kell és pedig olyasmiért, ami momentán láthatatlan. Az adófizető azt hiszi a fizetés pillanatában, hogy pénzéért látszólag semmit sem kap. Elfelejti, hogy az adó ellenében személyi és vagyoni biztonságot, vagyis közbiztonságot kap, járható utak állanak rendelkezésére, kielégitheti különböző kulturális igényeit ... stb. Tisztviselőink tehát mindenekelőtt oktatást kapnak arról, hogy az adót *miért* kell fizetni. A tisztviselőnek ezzel tisztában kell lennie, hogy szükség esetén a félnek ezt megmagyarázhassa.

— A helyzet javulására vezetett a *racionalizálás* is. Gépek alkalmazását vezettük be az összes tömegmunkák elvégzésére. A tisztviselőnek nem kell többé hosszadalmas és gépies számitásokat végeznie, *elvégzi helyette a gép*. Az igy felszabaduló munkaerőt az adóadminisztráció javitására forditottuk. De még igy sem vagyunk megelégedve az eredménnyel. A bankok adminisztrációját vesszük ugyanis mintaképül. A bank és az adóhivatal — hasonló intézmények. Tulajdonképpen mi is *folyószámlákat tartunk nyilván*. A különbség a bank és az adóhivatal között az, hogy az utóbbi intézményben sokkal kevesebb a tisztviselő, mint amennyire szükség volna. A bankban például rendszerint van egy, vagy több tisztviselő, akik kizárólag utbaigazitanak, az adóhivatalban minden tisztviselőnek kora reggeltől késő estig állandóan *megfeszitett erővel kell dolgoznia*. Délelőtt feleket kell fogadnia, délután a hivatali teendőket kell ellátnia. A bankban a munka nyugodtan folyik, az adóhivatalban — azt kell mondanom — *kapkodva, mindig sietve, percek alatt kell mindent elvégezni*.

— Az életbeléptetett uj intézkedések azzal a kedvező eredménnyel jártak, hogy *megjavult az adómorál*. Nem az erkölcsök megjavulásáról beszélek, mert az erkölcsök azelőtt sem voltak rosszaknak mondhatók. Az adóadminisztráció volt rossz és mihelyt ez megjavult, magával hozta az adómorál megjavulását is. Sokat köszönhetünk e tekintetben a sajtónak, amely *adónaptárak és általában adó-rovatok rendszeresitésével állandóan ébrentartja a figyelmet*. Megismertetik e lapközlemények az adófizetővel az adózás egész technikáját, emlékeztetik a közeledő határidőkre és igy jó szolgálatot tesznek a köznek.

— A gépi munka bevezetése révén sürübben van módunk az adózót értesiteni a tartozásáról. Az adminisztrációnak a megjavitása előtt sokszor egész esztendőben nem volt módunk intőket kiküldeni. Most minden negyedben küldjük az intőt, amely természetesen *kisebb összegről szól* és igy az adófizető polgár könnyebben tud eleget tenni kötelezettségének.

Felvetjük a kérdést, vajjon *a nagy gazdasági depresszió* nem gyakorol-e kedvezőtlen hatást az adóbevételek alakulására? *Honffy* igazgató a következő érdekes választ adja:

— Az általános gazdasági válság hatása az adóbevételeknél egyelőre még nem jelentkezik. Ennek oka az, hogy *az adók legnagyobb részét a háztulajdon szolgáltatja*. A főváros adófizetőire egy év alatt kivetett 156 millió pengőnek 65%-át a háztulajdon fizeti, 15 %-át pedig a társulatok. Ezek az adóalanyok 99% erejéig fizetőképesek, nyilvánvaló tehát, hogy az adóbevételekben nagyobb arányu csökkenés nem állhat be. A gazdasági depresszió ott érezteti hatását az adóbevételek csökkenését illetően, ahol az adójövedelem nagyobbik felét a *föld*, a mezőgazdaság szolgáltatja. A kereskedelem, amelyet ma legérzékenyebben sujt a válság, az adóknak csak alig 10%-át fizeti, ami nem számottevő összeg. Az a beállitás, hogy ma sok az üres üzlethelyiség, kissé tulzottnak mondható, mert hiszen *a vállalkozási kedv csak ősszel lendül fel* és igy számitani lehet arra, hogy a tél folyamán ezeknek a helyiségeknek csak elenyészően kis százaléka marad üresen. Ami pedig az adófizetésnél legszámottevőbb alanyokat, a *háztulajdonosokat* illeti, itt *nem kell tartani visszaeséstől*, mert a lakások egyre nagyobb számban szabadulnak föl és az uj lakók rendszerint nagyobb béreket fizetnek, mint elődeik. Semmi okunk sincs tehát arra, hogy az adóbevételek lényegesebb csökkenésétől kellene tartanunk.

Honffy Lajos igazgató elmondotta még az *Uj Budapest* munkatársának, hogy a legközelebbi jövőben aligha lehet kitérni az adóhivatali személyzet szaporitása elől.

— Évenként 180.000 élő számla van Budapesten — folytatta *Honffy* igazgató nyilatkozatát. Ezenkivül, minthogy a fővárosnak kell behajtani minden más hatóságnál nyilvántartott hátralékot is, — ezek közé tartoznak például az ipartestületi tagsági dijak, sőt még a kéményseprődijak is — a fővárosi adóhivatalnak összesen 600.000 megkereséssel kell foglalkoznia a rendes évi 180.000 adótételen kivül. Amikor ilyen óriási munkaanyaggal kell megbirkóznunk, érthető, hogy egyes helyeken nagyobb hibák fordulnak elő. Az adófizető pillanatnyi idegességében magára az adófizetőre von le kedvezőtlen konzekvenciákat, pedig az igazi ok a hivataloknak munkával való tulzsufoltsága.

Honffy Lajos adóhivatali igazgatónak ez a nyilatkozata egészen uj nézőszögből világitja meg a sokszor élesen támadott adóadminisztráció működését. A nyilatkozatból kiáradó optimizmus mindenesetre megnyugtató.

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KÁROLY-KÖRUT 13, I. EMELET.
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

HLATKY JÓZSEF
okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395-78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagfelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASÁRUGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333-60
Hid- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü füzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzárak, kovácsáruk stb.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

WEINGRUBER IGNÁC
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

Kiadó lakások!
Bimbó-utca 1—3—5. szám
(szemben a Statisztikai Hivatallal)
egy-egy 3-, 4- és 5 szobás lakás hallal,
ugyanitt üzlethelyiségek
Margit-körut 43. sz. házban
4 szobás lakás hallal
Elegáns kivitel. Olcsó bérek!
Bővebbet a helyszinen vagy telefonon: A. 29-29.

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840-02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Szeplőkezelés biztos sikerrel és mindennemü szépséghiba eltávolitása. Ingyen tanácsadás, olcsó bérletrendszer. Tanitványok kiképzése Doláh Józsefné kozmetikai mütermében IV. Kazs Ivor-u. 12, I. 6

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva 1918

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MÜTEREM Palka József
Magyarország ezüstkoszorus üvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon: J. 302-28 Alapittatott 1894

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

CSERÉPY ISTVÁN
kőmivesmester, épitési vállalkozó
BUDAPEST, Csengeri-u. 45
Telefon: 165—25

OZALID
fénymásolás száraz uton
A porosz pénzügyminiszter a német kataszteri hivatalok részére elrendelte az Ozalid száraz fénymásolás kizárólagos használatát.
KUNSTÄDTER VILMOS
világszab. Ozalid száraz fénymásolás magyarországi képviselete.
Központ: VIII. József-krt. 7. Tel.: J. 300—58
Fiók: I., Budafoki-ut 9. sz. Tel.: J. 385—20
Gyár: VIII., Conti-utca 38. Tel.: J. 308—33

KASS BÉLA
épület- és butor-asztalos üzeme
BUDAPEST, VIII., KŐRIS-U. 7.

„PAX"
vörösrézből készült szénsavas kézi tűzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC fémárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a

PERKEO habzó anyagu tűzoltókészülék
PERKEO tűzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

Nejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.
Ügyeljünk a címre

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
műkőáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

Proczeller Bálint
kövező mester
Budapest, X., Korponai-u. 11.
Telefon: Kőbánya 74—84.

Bérháztelkek
a Fő-utca, Ganz-utca és Királyhegy-utcák között fekvő
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók. Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet-körut 32, d. u. 4—6 között. Telefon: J. 448—22.

Munkácsy Ernő

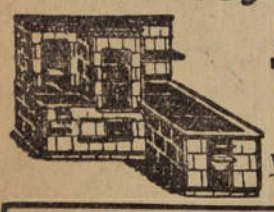

épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészitő
◆
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39
Tel.: J.312—80

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

Hirek

A Keresztény Községi Párt értekezlete. A Keresztény Községi Párt kedden este *Ernszt* Sándor elnöklétével értekezletet tartott. Napirend előtt *Petrovácz* Gyula meleg szavakkal elparentálta *Vass* Józsefet. *Petrovácz* szavait a párt tagjai állva hallgatták végig, majd elhatározták, hogy *Vass József édesanyjának* részvéttáviratot küldenek. Ugyancsak elhatározta a párt, hogy *Wolff* Károly feleségének betegsége alkalmából táviratilag együttérzését fejezi ki. *Ernszt* Sándor az elnöki székből is meghatott hangon adott kifejezést részvétének *Vass* József halála alkalmából. Ezután *Csilléry* András vette át az elnöklést és a párt a közelgő községi választások szervezési munkálatainak kérdésével kezdett foglalkozni. Az összes kerületek képviselői megtették jelentésüket és a párt elhatározta, hogy *a legrövidebb időn belül megkezdi a legerősebb agitációt.* Ezután a főváros aktuális problémáival foglalkoztak. A párt *megsürgeti a közmunkák kiadását*, felszólitja a belügyminisztert, hogy az Elektromos Művek beruházó munkálatainak kiadása elé ne gördítsen akadályokat, felszólitja a tanácsot, hogy foglalkozzék a legkomolyabban a nehéz helyzetben lévő *közüzemi munkások bérének* rendezésével. Végül kimondotta a párt, hogy a közelgő választásokon *mindenféle párttól függetlenül veszi fel a harcot* és nem óhajt semmiféle más polgári párttal sem fuziót kötni, mert a párt *a radikális keresztény irányzatot* akarja továbbra is képviselni.

Eljegyzés. *Gundel* Károlynak, a Gellért-szálló étterme közkedvelt bérlőjének *Tinka* leányát eljegyezte *Latinovics* Oszkár madarászpusztai földbirtokos.

Fővárosi tanácsjegyző előadása Bécsben. Az ázsiai Törökországról magyarul tavaly megjelent könyve nyomán vitéz Horváth Béla dr. tanácsjegyzőt a bécsi Uránia tudományos szinház meghivta egy német előadás megtartására. Törökországról szóló s vetitett képekkel kisért előadását Horváth tanácsjegyző október, esetleg november hónapokban fogja az osztrák fővárosban megtartani, amikorára föntemlitett könyve is egy bécs-lipcsei könyvkiadócégnél német nyelven megjelenik.

A Budapest Erzsébetvárosi Keresztény Kaszinó VII., Thököly-ut 56. sz. alatti helyiségében október 4-én (szombat) este 9 órai kezdettel tartja meg évadnyitó műsoros családi estjét. A hangversenyen Krisztián Lily énekművésznő, Ferenczy Károly igazgató, Hajagos Károly, a Városi Szinház tagja és dr. Szánthó József ügyvéd, karcagi tiszti főügyész fognak közreműködni. Hangverseny után társasvacsora és tánc lesz. Az estélyen résztvesznek a székesfőváros és a VII. és XIV. közigazgatási kerületek politikai és társadalmi előkelőségei, akiket Petrovácz Gyula országgyülési képviselő és Paulheim Ferenc kaszinóelnök fognak fogadni és üdvözölni.

Személyi változások az árvaszéken. Az *Uj Budapest* egyik legutóbbi számában *Agoston* Géza dr., a fővárosi árvaszék kitünő elnöke részletesen nyilatkozott azokról a problémákról, amelyek a fővárosi árvaszék működését a jövőben szabályozni fogják és arra is rámutatott, hogy a fokozott munkateljesitmények elé állitott budapesti árvaszék még mindig a békebeli, sőt ezen aluli létszámmal kénytelen dolgozni. Tény az, hogy vannak a budapesti árvaszéknek egyes *kiérdemesült tagjai*, akik ugy koruknál, mint a hivatalban eltöltött szolgálati idejüknél fogva megértek már a nyugdijazásra és nyugdijbamenetelüknek eddig minden valószinüség szerint csak a városháza nyári szünete volt az akadálya. Igy a közeljövőben meg fog üresedni az *egyik árvaszéki ülnök állása*, a szóbanforgó ülnök most töltötte be a hatvanadik életévét és decemberben már harmincöt éve all majd a főváros szolgálatában. Arról, hogy az állást a kiváló fiatalokat magában foglaló jegyzői karból a közeljövőben betöltsék, az uj fővárosi törvény ismeretes tilalma folytán egyelőre nem lehet szó, kétségtelen azonban, hogy a főpolgármester ez alkalommal élni fog behelyettesitési jogkörével, amit már az árvaszék ügymenetének folytonossága is indokolttá tesz. Arról természetesen nem igen lesz szó, hogy a szóbanforgó ülnök visszatartására a polgármester előterjesztést tegyen. Valószinüleg behelyettesités utján kerül ideiglenesen betöltésre az *egyik árvaszéki fogalmazói állás is*, amely az elterjedt hirek szerint a közeljövőben fog megüresedni.

Szakértekezlet lesz a patkányirtás ügyében. Ismeretes, hogy a közegészségügyi ügyosztály a folyó esztendőben programjába vett egy nagy hatósági *patkányirtó akciót*, amelynek során ugy a háztulajdonosok kötelezve lennének patkányirtó szerek alkalmazására, mint a hatóságok, elsősorban maga a főváros középületeiben és üzemeiben erélyesebb patkányirtást kezdeményezne. *Némethy* tanácsnok a patkányirtási akcióval kapcsolatban most szakértekezlet összehivását határozta el, az ankéton az ügyosztály referensein kivül a tisztifőorvos, a fertőtlenitő intézet és az állami rovartani intézet, nemkülönben a háztulajdonosok érdekképviselete is résztvesznek. A legfontosabb probléma, amelyet az ügyosztály az értekezlet elé fog terjeszteni, az, hogy a főváros egész területén *a hatóság folytassa-e le a patkányirtási akciót*, vagy pedig a háztulajdonosokat kötelezze-e, hogy a maguk költségén tartsák meg a patkányirtó napokat. Mivel a hatósági akció végrehajtására sincs pénze a fővárosnak, abban az esetben is, ha a főváros közegei pusztitanák ki mindenütt a patkányokat, az irtási költségeket *a háztulajdonosokra vetnék ki.* Az eddigi tervek szerint patkányirtás *október utolsó napjaiban lesz.*

BSE-vacsora a Hármashatárhegyen. A „Budapest" Sport Egyesület vivószakosztálya f. évi szeptember hó 20-án, szombaton autókirándulással egybekötött vacsorát rendez a B. S. E. hármashatárhegyi menedékházában. Találkozás az ujlaki templomnál 5 és ½6 óra között. Innen a menedékházig személyenként 50 fillérért autó áll rendelkezésre. (Az autó visszafelé is személyenként 50 fillér.) A vacsora ára 2 pengő.

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-ut 7.

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja **MANGLITZ FERENC** Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.
Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésében bemutatja: Iparterméket Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

Alapitási év: 1868.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FABURKOLAT
BUDAPEST, VII., Gizella-ut 31. sz.
Telefon: Aut. 982—20. Zugló: 69—07.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszóli ára küldök

Cross-Charles E. Lewis utódai
Központi fütések,
vizvezetékek,
egészségügyi berendezések
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7
Telefon: József 322-25

Alapittatott 1888 Alapittatott 1888
Palm Albert és Tsa
különlegességi üzem-leszmérők gyártása
BUDAPEST, IX., RÁDAY UCCA 3

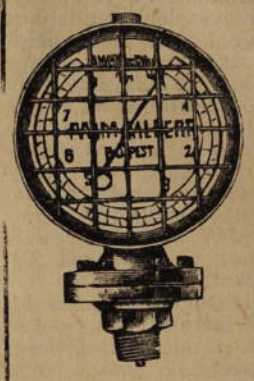

Az Orsz. Gőzkazánvizsgáló Egyesület hivatalos szállitója
Feszmérők (Manometer), Légürmérők (Vacummeter), Hőmérők (Thermometer), Fémpyrométer (Metall-Pyrometer), Huzómérték (Zugmesser), Rugóegyensulyzó (Springbalancen), Vizállásmérők (Hydrometer), Vizmértegek (Wasserwaagen)

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: *J. 463-39
OSZTÁLYOK:
TITKÁRSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BÓROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITÁSI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

KATZER
TELEFON: 539—14
ÉPITÉSI VÁLLALATA
I., SZIRTES-U. 3/b.

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

Dittler Ferenc
építőmester
VIII., Baross-utca 36. sz.

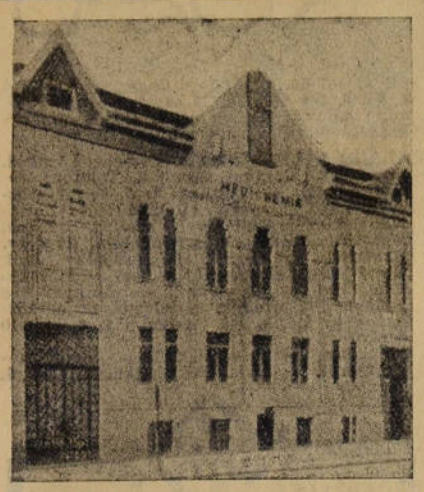

A Medichemia Gyógyszerkészítmények Gyára R.-T.
Hölgy-utcai gyártelepe

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő radioaktiv kénforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézet
Iszapkezelések, vízgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

CSÁSZÁR IMRE linoleum- és gummipadlóburkolási vállalat
Budapest, IX., Lónyay-utca 36 Telefon: J. 325-58
Beton-, Estrich- és Asbestalizatok készítése. Szakszerű munka. — Ajánlatok díjmentesen

Schäffer Károly
okl. mérnök, vasut-, ut-, beton-épitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, VIII., Aggteleki-utca 17
Telefon J. 325-88

Alapitatott 1895 **RIEDER OTTÓ** Tel. Aut. 837—07
villamosberendezési vállalat,
műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktara A. B. C. tagoknak hat havi hitel
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-U. 20

„PETROL" MŰSZAKI ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt v. Gyurkovich és Társa
BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 6.
Telefon: 802-29. szám.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35
Telefon: József 429—43.

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 8
Telefon: József 324-49

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c
Telefon: Automata 510—71.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

SIMKÓ ANTALNÉ
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ ÜVEG-ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

Tyukszembárók a Gellértben

(Válasz egy panaszos levélre)

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! Az „Uj Budapest" f. év szeptember hó 13-iki számában „Tyukszembárók a Gellértben" cimü panaszos levélre legyen szabad az alábbi helyreigazitó közlést megtennünk:

A tyukszemvágó helyiségben lévő Thonet karosszékek ellen ezideig egyetlenegy esetben sem merült fel panasz. Azért alkalmazzuk azokat, mert könnyen tisztántarthatók és hygiénikusabbak, mint a párnázott fotelek. A panasz folytán nagyobb kényelmet igénylő vendégeink részére szivesen szerzünk be nagyobb méretü karosszékeket.

A Szent Gellért gyógyfürdőben a tyukszemvágók állandó orvosi ellenőrzés alatt állanak, régi, nagy gyakorlattal biró fürdősök. Ott, ahol naponta többszáz lábápolást végeznek, előfordul, hogy egyes kivételes esetben, amely már inkább orvosi beavatkozást igényelne, a kisebb sérülés vagy vérzés el nem kerülhető. Minthogy a tyukszemvágók műszerei sterilek és steril kötszerrel el vannak látva, ebből komolyabb baj nem lehet, ha a vendég a következő napokon sérülését el nem hanyagolja.

A tyukszemvágás dija a Szent Gellért gyógyfürdőben 50 fillérben van megállapitva. Ez minden kabinban ki van irva és a személyzetnek ennél többet követelnie elbocsájtás terhe mellett nem szabad. A közönséggel szemben udvariatlan magatartást tanusitó alkalmazottat a legszigorubban megbüntetjük. Az esetleges sérelmek orvoslása és a fegyelem fenntartása csak ugy lehetséges, ha a konkrét panaszok közvetlen tudomásunkra jutnak, ezért nagy hálára kötelezne Szerkesztő ur, ha a panaszos közelebbi cimét velünk közölni sziveskednék, hogy tőle a szükséges felvilágositásokat megkapjuk és a fegyelemsértést és mulasztást elkövető alkalmazott ellen eljárhassunk, minthogy minden törekvésünk és gondoskodásunk odairányul, hogy a vezetésünk alatt álló intézmény a legjobbat nyujtsa és közönségének igényeit mindenben kielégitse.

Fogadja Szerkesztő ur megkülönböztetett tiszteletünk kifejezését: Fővárosi Szent Gellért gyógyfürdő és szálló igazgatósága. Bánlaky, központi igazgató.

*

A szerkesztőség megjegyzése: A panaszos levélben emlitett eset a Gellért-fürdőben valóban megtörtént, a levélirót ismerjük, szavahihetőségéhez kétség nem fér. Távol állott azonban és áll ma is tőlünk, hogy egy alárendelt alkalmazott nem megfelelő viselkedéséért a fürdő igazgatóságát tegyük felelőssé, amely hivatása magaslatán áll, kötelességét minden tekintetben teljesiti és természetesen nem teheti meg, hogy minden tyukszemvágó mellé külön rendőrt állitson. A konkrét esetet különben, amely már nem a nyilvánosság elé tartozik, közöltük a Szent Gellért gyógyfürdő igazgatóságával, amely, mint a fenti válasz bizonyitja, a közönség köréből érkező panaszokat minden alkalommal reparálni igyekszik.

KRISZTIÁN SÁNDOR
szobrászműterme
Budapest, VII. Gyarmat-u. 12. Telefon: Z. 70-88
Készit ugy saját, mint megadott tervek alapján: épület külső és belső figurális és dekorativ szobrászmunkákat, homlokzatdiszeket, belső stukkómennyezeteket, kandallókat, oszlopokat. Kerti disztárgyak, diszpadok, pergolák, virágtartók, diszkutak, siremlékek stb. elsőrendü tartós fagyálló müköből, mintakertemben állandóan megtekinthetők.

FELSENFELD RUDOLF
Bélyegző- és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó müintézet
Alapitva: 1901. Telefon: A. 103—94.
Budapest, V., Bálvány-utca 16

SHELL BENZIN OLAJ

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere

a IX., sertésközvágóhidon lévő uj vendéglő bérletére

nyilvános versenytárgyalást hirdet.

A szabályszerü ajánlatokat zárt és lepecsételt, valamint megfelelő felirattal (cimzés, versenytárgyalási hirdetmény száma és a bérlet megjelölése) ellátott sértetlen boritékban

1930. évi október hó 1-én (szerda) délelőtt 11 óráig

kell a polgármesteri VIII. (közélelmezési) ügyosztályban (Központi városháza, II. em. 204. ajtószám alatt) személyesen vagy megbizott utján beadni.

Az ajánlati ürlapra 1.60 pengő állami és 1.60 pengő fővárosi okmánybélyeget kell ragasztani s ezenfelül a mellékleteket is a megfelelő értékü bélyegjegyekkel kell felbélyegezni.

Postán beküldött, sértett, vagy lepecsételetlen boritékban, avagy elkésetten beadott, továbbá a kikötött bánatpénz letétele nélkül, illetőleg nem elegendő bánatpénz letételével benyujtott ajánlatok az odaitélésnél figyelembe nem jönnek.

Bánatpénzül a felajánlott évi bérösszeg 10 százalékát kell az ajánlat benyujtását megelőzően a főváros központi pénztárában a versenytárgyalási hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti nyugtát az ajánlathoz csatolni.

Bánatpénzül, ha azt nem készpénzben teszik le, a mindenkor érvényben lévő kormányrendeletek alapján a székesfőváros által a 153.297/1929—VI. sz. tanácsi határozattal megjelölt egyéb értékek, ugymint értékpapirok, betétkönyvek és kezességi nyilatkozatok fogadhatók el az idézett tanácsi határozatban közölt módozatok és értékszámitás szerint.

Az ajánlati ürlapok, valamint a bérleti feltételek naponkint délelőtt 9 és 2 óra között a polgármesteri VIII. (közélelmezési) ügyosztály kezelő irodájában, Központi városháza, II. em. 212. sz., valamint a közvágóhidak igazgatóságánál IX., Soroksári-ut 58. sz. vehetők át.

Az ajánlatok 1930. október hó 1-én délelőtt 11 órakor a polgármesteri VIII. (közélelmezési) ügyosztály üléstermében, Központi városháza, II. em. 196. ajtószám alatt nyilvánosan fognak felbontatni, amikor is az ajánlattevők vagy megbizottaik jelen lehetnek.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, illetőleg tetszés szerint egyik ajánlatot sem fogadja el s uj versenytárgyalást tartson anélkül, hogy emiatt az ajánlattevők a székesfőváros vagy annak közegei ellen kártéritési vagy bármiféle más igényt támaszthatnának.

Az ajánlattevők az ajánlataikkal a székesfőváros polgármesterének döntéséig, vagyis az odaitélésig a székesfővárossal szemben kötelezettségben maradnak. Az ajánlatok az odaitélésig vissza nem vonhatók s a letett bánatpénz sem kérhető addig vissza.

Az ajánlattevő, akinek ajánlatát a főváros elfogadta, ha a bérleti szerződést a kitüzött határidőn belül alá nem irja és a szerződési biztositékot nem teszi le, akkor a fővárosnak jogában áll a bérletet bárki másnak bérbeadni, a késedelmes ajánlattevő pedig a fővárosnak teljes kártéritéssel tartozik ugy az elmaradt haszonért, mint a felmerült károkért.

Budapest, 1930. szept. hó 4-én.

A székesfőváros polgármestere.

Özv. Fratrichevich Istvánné
szobafestő és mázoló
Budapest, VII., Dembinszky-u. 33.

„CYKLOP"
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
IV., RÉGIPOSTA-UTCA 7—9. SZÁM.
*
TELEFON: AUT. 879—83. 879—84.

CORDATIC
tökéletes autopneu

Napi 230.000 liter tejet produkál az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ. Az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ dr. Schandl Károly nyugalmazott államtitkár, az OKH alelnök-vezérigazgatójának elnöklésével tartotta meg VII. évi rendes közgyülését. A Központ 1929. évi tejforgalma 42 millió liter, vajforgalma 58 vagón, sajtforgalma 14 vagón volt, összes juhturóforgalma 30 vagónt tett ki. Ezen áruforgalom mellett a pénzbeni összes forgalom 15 millió pengőre emelkedett, az 1929. évi nyereség pedig mindössze 1757.84 pengő összeget tett ki, amely a Központ altruisztikus munkájának világos dokumentuma. A közgyülés az 1929. évi nyereséget osztalékfizetés nélkül az 1930. év javára vitette át. A Tejszövetkezeti Központot mai, napi 230 ezer liter tejmennyisége az ország első és legnagyobb forgalmu tejgazdasági szervezetévé avatja. Kötelékébe tartozik és értékesitésre hozzákapcsolódott közel 200 tejszövetkezet. Az értékesitési munka több mint 220 uradalomra, mintegy 500 községre és ezekben közel 65.000 kisgazda tejtermelőre terjed ki. Évi tejforgalma körülbelül 70 millió liter. Kizárólag a hazai juhászgazdaságokban termelt juhgomolyából ma havonként körülbelül 80.000 kg. hortobágyi juhturót termel és értékesit. Vajtermeléséből ma havonként 70—80.000 kg.-ot, kazeintermeléséből havonként 20.000 kg.-ot értékesit a külföldi piacokon. A Tejszövetkezeti Központ működésével nemcsak a földmivelésügyi minisztérium, de a gazdák is meg vannak elégedve, ami főként Düsing Miksa gazdasági főtanácsos, vezérigazgató kitünő szakértelmének és üzleti politikájának érdeme.

HUNGLER ISTVÁN
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 28.
TELEFON: József 301-32.

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884—26.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 36.
TELEFON: Lá 2-32

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J 382-27.
BUDAPEST, VII., BAROSS-TÉR 18.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és utépitő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 23.
Tel.: J. 339—52 Tel.: J. 339—52

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Vállalkozás

Uj kiirások:

Föld-, kőműves-, vasbeton- és elhelyező munkákra a VI., Miskolci-utcában levő autóbuszüzemi főműhely átalakításához. Határidő: 1930 szeptember hó 22 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Beboltozási munkákra az I. ker., Budenz-ároknak. Határidő: 1930 szeptember hó 22 (hétfő) d. e. 12 ó.

Csatornázási munkákra a VII., Aréna-ut, Sajó-utca és István-ut közötti szakaszon. Határidő: 1930 szeptember hó 22 (hétfő) d. e. 12 ó.

Dunakavics szállitására, 10.000 (tizezer) m^3 utépitési célra. Határidő: 1930 szeptember hó 23 (kedd) d. e. 11 ó.

Ideiglenes makadámszerü utrendezésre a III. ker., Perényi- és Farkastorki uton. Határidő: 1930 szeptember hó 23 (kedd) d. e. 12 ó.

Makadámszerü utrendezésre a III. ker., Pusztaszeri-ut, Zöldmáli-ut és Józsefhegyi-ut közötti szakaszon. Határidő: 1930 szeptember hó 23 (kedd) d. e. 12 ó.

Vizvezeték és csatornázási munkákra a VII. ker., Miskolci-uton levő ideiglenes autóbuszgarázs fürdőhellyé való átalakitásával kapcsolatosan. Határidő: 1930 szeptember hó 27 (szombat) d. e. ½11 ó.

Betoncsatorna épitésére az I. ker. Diósárok alsó szakaszán. Határidő: 1930 szeptember hó 27 (hétfő) d. e. 12 ó.

Vizvezetéki, csatornázási és gázberendezési munkákra az I. ker., Szent Imre herceg-utja 29. szám alatti „Erzsébet leányárvaház" átalakitásával kapcsolatban. Határidő: 1930 szeptember hó 29 (hétfő) d. e. 10 és ½11 óra között.

Vizvezetéki, csatornázási, gázberendezési és központi gőzfütési szerelési munkára a IX., Gyáli-ut 1. szám alatti Szt. István közkórházban. Határidő: 1930 szeptember hó 29 (hétfő) d. e. 10 és ½11 óra között.

Csatornázási munkákra a VI. ker., Erzsébet királyné-ut (Rákospatak és Lőcsei-ut közötti szakaszon). Határidő: 1930 szeptember hó 29 (hétfő) d. e. 10 ó.

Uj vendéglő bérletére a IX. ker. sertésközvágóhidon. Határidő: 1930 október hó 1 (szerda) d. e. 11 ó.

Tatarozási munkákra a IX. ker., Soroksári-ut 58. szám alatt lévő marhavásárcsarnokban. Határidő: 1930 október hó 1 (szerda) d. e. 11 ó.

Művészi plakátokra, az Állat- és Növénykert részére. Határidő: 1930 október 6, d. e. 12 óra.

Zománctáblák szállitására. Határidő: 1930 október hó 9 d. e. 11 ó.

A Duna medre alatt létesitendő egy-egy járható tartalékalagut (tunnel) és a hozzájuk tartozó két-két végakna épitési munkálataira a káposztásmegyeri vizmütelep I. és II. (dunakeszi) áramtelepének tartozékaképen. Határidő: 1930 november 29 délelőtt 11 óra.

Budapest székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák:

III., Szentendrei-uti régi vámépület átalakitásának parketta és hajópadlómunkái Lestár Dávid (VIII., Ludoviceum-u. 28.) 2107.50 pengővel.

IX., Bakáts-téri szülészeti és nőgyógyászati kórház padlóburkolati munkái Urbach és Taffler Rt. (VI., Liszt Ferenc-tér 9.) 5526 pengővel.

III., Szentendrei-uti régi vámépület átalakitásának asztalos munkálatai Halaman János (III., Szőlő-u. 62.) 1922.— pengővel.

Ugyanott kőműves, bontási stb. munka Zágonyi István (VI., Eötvös-u. 8.) 3511.10 pengővel.

X., Ihász-u. 27. sz. elemi iskola lakatos munkái Osváth István (VIII., Rökk Szilárd-u. 5.) 7923.30 pengővel.

Ugyanott asztalos munka Klekner Lászlóné asztalosárugyár (X., Bánya-u. 6. sz.) 11.338 pengővel.

VII., Hernád-u. 42—44. sz. elemi iskolabutorjavitási munkái Koszoru Imre (I., Fehérvári-ut 70.) 6060 pengővel.

Ugyanott lakatos javitási munka Frindt István (III., Bécsi-ut 121. sz.) 4089.44 pengővel.

VIII., Gyulai Pál u. Szt. Rókus közkórház kőműves tatarozási munkái Volentics Lajos (VI., Stubnyai-utca 7. sz.) 4994.90 pengővel.

III., Szentendrei-uti Aquincumi muzeum kőműves javitási munkái Buzadics Ignác (VI., Váci-ut 121.) 4814 P-vel.

VII., Miskolci u. elemi iskola és ovoda vizvezeték, csatornázási és gázberendezési munkái Molnár András (VIII., Kisfaludy-u. 10.) 13.448.34 pengővel.

Szórakozás

CAPITOL FIMPALOTA (Baross-tér, Keleti pályaudvar mellett. Telefon: József 343-37.) **Szivek szimfóniája** (Zwei Herzen im ¾ Takt.) A legnagyobb sikerü német ensemble-film Western Electric-gépen. Főszereplők: Wily Forst, Oscar Karlweiss, Szőke Szakáll és Halmay Tibor. — **Miki mókái.** Hangos rajzos trükkfilm. — **Magyar hiradó.** — Előadások 5, ½8, és fél 10. Vasár- és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Jegyelővétel: 11-től 1-ig, vasárnap egész nap.

CORSO MOZI (Váci-u. 9. Tel. Aut. 874—02.) William Haines, Lyonel Barrymore és Karl Dane főszereplésével: **A királytigris.** Hangos filmregény 10 felvonásban. — **Vass József temetése** (Hiradó.) — Előadások kezdete mindennap 4, ¾6, háromnegyed 8, háromnegyed 10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, Teréz-körut 28. Telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52. — **A Jazzkirály.** Paul Whiteman káprázatos Universal-filmje. A szin és hang szimfóniája: Magyarul konferálnak Lucy Dorain Lugosi Béla és Auer János. **Ünnepi nyitány.** Játssza a párisi Paramount filharmonikus zenekar. — **Magyar hiradó.** — **Fox, a világ hangja.** — **Paramount, a világ szeme.** — Előadások kezdete mindennap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ (Kossuth Lajos-utca 18. Telefon: Aut. 897—07 és 895—43.) Prolongálva hatodik hónapja! Nyitott tető, hütő-gép! SZIVEK SZIMFÓNIÁJA! (Zwei Herzen im ¾ Takt). A legnagyobb német ensemble-beszélőfilm 15 felvonásban. Főszereplők: Willy Forst, Gretl Theimer, Szőke Szakáll és Halmay Tibor. Rendezte Bolváry Géza. — FOX HANGOS HIRADÓ — Magyar hiradó. **Vass miniszter temetése.** — Előadások kezdete ma 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor.

KAMARA MOZGÓ (Dohány-utca és Nyár-utca sarok. — Telefonszám: József 140—27.) **Great Gabbo.** Erich v. Stroheim németül beszélő filmje 10 felvonásban. — **Hangos kisérő film.** — **Fox hangos hiradó.** — **Magyar hiradó.** — Előadások kezdete a csütörtöki premiernapon 6, 8 és 10, hétköznap és vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor. — Nyitott tető.

ORION SZINHÁZ (Eskü-ut 1. Telefon: Aut. 831—02 és 842—93.) **Wr. Lári-fári,** 100 százalékos németül beszélő, zenélő és éneklő vigjáték. Főszerepben: Max Hansen, Paul Morgan, Carl Jöken, Gisella Werbezirk és Szöreghy Gyula. Zenéje Robert Stolz. Dal: Gilbert. Jazz: Weintraub—Syncopators. — **Tinta Muki a Derby hőse.** Hangos trükkfilm. — Felvételek Vass József temetéséről. — Előadások hétköznap fél 6, fél 8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. — Jegyelővétel délelőtt 11—1-ig és az előadások megkezdése előtt egy órával.

PALACE FILMSZINHÁZ (Erzsébet-körut 8. New-York-palotával szemben. Telefon: József 365—23.) — Nyitható tető. — **A tüzmadár.** Az Egyesült Államok légi flottájának közreműködésével készült hangos, németül beszélő világattrakciója 12 felv. Rendezte: F. Capra. Főszereplők: Jack Holt, Ralph Graves, Lila Lee. — **Macskazene.** Hangos film-trükk. — Magyar és hangos Fox-hiradók. — Előadások hétköznapokon: ¾6, 8, 10. Vasárnap 4, 6, 8, 10 órakor.

CORVIN FILMSZINHÁZ VIII., József körut és Üllői-ut sarok. Tel.: J. 389—88, 395—84

Prolongálva! **„Gyilkosság a studióban."** Izgalmas hangos bünügyi film. Fősz.: Gerda Maurus, Harry Frank. — **Miki és a sajt.** Rajzos hangos trükkfilm. — **Magyar Hiradó. — Ufa-hiradó.** Előadások hétköznap: fél 6, fél 8, fél 10; vasárnap és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10.

UFA FILMSZINHÁZ (VI., Teréz-körut 60 Telefon: Aut. 197—67. 197—68) **„Dr. Lárifári".** Hangos vigj. attrakció. Robert Stolz zenéje. Fősz.: Gisella Werbezirk, Max Hansen és Paul Morgan. — **Az időjós** (metrológia) hangos kulturfilm. — **Miki jazzbandje.** Hangos trükkfilm. — **Magyar hiradó. — Ufa hiradó.** Előadások hétköznap: 5, negyed 8, fél 10; szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10.

URANIA FILMSZINHÁZ (VIII., Rákóczi-ut 21. Tel.: J. 460—45. J. 460—46) **„A fehér hegyek fia"** nagy hangos sport-dráma. Fősz.: Luis Trenker és Renate Müller. — **Miki jazzbandje,** hangos trükkfilm. — **Magyar hiradó. — Ufa hiradó.** Előadások hétköznap: 5, negyed 8, fél 10; szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor.

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ

uj műsorában:

Megyaszay Vilma, Fejes, Csortos, Békeffi, Hökény

Szivós László ácsmester, készit egyszerü és speciális ácsszerkezeteket
Bpest, IX., Üllői-út 63. Teleton J. 300-07.

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FÜTÉS-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

Takács Gyula
gépészmérnök
Rádió és elektrotechnikai szaküzlete
Épületek, szobrok, templomok speciális megvilágitása
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 32. sz.
Telefon: Automata 843-24

GATTYAN PÁL
kövezőmester és utépitő vállalkozó
BUDAPEST, VII., EGRESSY-UT 15

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és műszaki vállalata
Budapest, V., Falk Miksa-u. 26-28

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
épület- és műlakatosok, redőny és napellenző gyára
BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.
Telefon: Aut. 852—59.
Készitmények:
Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitelben. Elsötétitő berendezések, kézi és motorhajtásra. Szinházi vasfüggönyök.
Vasszerkezetek, épület- és műlakatosság

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktűzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 426—25

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

SZEPTEMBER 12-ÉTŐL
A
NEWYORK
ÉTTERMÉBEN
A
MÁNDITS
ZENEKAR MUZSIKÁL
A BÁRBAN
BRODSZKY!!!

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, II., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20.

Mátyássy Antal és Fia
Cégtulajdonos: MÁTYÁSSY REZSŐ
MÁZOLÓ- FESTŐMESTER
Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest, VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 907—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI-ÚT 21. Telefon: 522-91

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel. J. 308-97.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bel. cég, hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

UNDERWOOD STANDARD NOISELES PORTABLE **IRÓGÉPEK** magyarországi vezérképviselete
Irodagéposztály: Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 22, félemelet.

VECSEY JENŐ okl. gépészmérnök, Keresk. és Ipari R.-T.
Telefon: Automata 843—22.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASAG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 39. szám — Budapest, 1930 szeptember 27

Tek. Fővárosi Nyilvános Kön
Bpest, IV. Gróf Károly

UJ BUDAPEST

ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Önjelöltek

A fővárosi törvény ismeretes rendelkezésén és egy belügyminiszteri nyilatkozaton kivül még mindig nincs támpont arra, hogy a községi választásokat a folyó év december havában csakugyan meg fogják tartani, mégis megindult már a nyüzsgés és tolongás azok részéről, akik az ujonnan megalakuló törvényhatósági bizottságot a saját egyébként igen becses személyük nélkül elképzelni nem tudják. Pártok és jelöltek burjánoznak a perifériákon csakugy, mint a belső területeken, folyik előre a szavazatok gyüjtése, becsületszavak röpködnek a levegőben, megsértett önérzetek verik a mellüket, a választási gőz mámorossá tette az akarnokokat, akik a régi közmondással ellentétben a saját érvényesülésüket a köz üdve elé helyezik.

Végigtekintve a törvényhatósági bizottság mai sorain, meg kell állapitanunk, mégpedig pártkülönbség nélkül, hogy bizony sok esetben rosszul választott a főváros közönsége, illetőleg azok, akik a választási listákat összeállitották. A bizottsági tagok soraiban sok az öreg ember, nem azok, akiket egy élet tapasztalata tesz a város kormányzására öregekké, hanem olyanok, akiknek ráérő időn és a lengő fehér szakálon kivül vajmi kevés jogcimük van a városatyaságra. A városi szenátorok ideje, amikor az öregkorral együttjáró konzervativizmus és az öregkornak járó tisztelet irányitotta a város véneinek kijelölését, rég lejárt, a törvényhatósági bizottsági tagság ma frisseséget, elevenséget, hozzáértést, a modern kor zengésének apercipiálását követeli a vállalkozó szellemüektől. Félre tehát azokkal, akiknek egyetlen érdemük a hallgatás és fejbólintás volt az elmult ciklusban, akiknek szavát sem lehetett hallani, sem a törvényhatósági bizottság közgyülésén, sem a szakbizottságok csöndes, de eredményes munkájában!

Fiatal és friss erők felvonulását várja a város népe a mostani választásoktól, azonban ez a választás, legalább a mi oldalunkon, nem lehet a másik véglet, a modernség és frisseség mezébe öltözött egyéni érvényesülések ugródeszkája sem. Tiltakozunk minden pártbontás, minden szakadárság, minden bomlasztási kisérlet ellen, fegyelmezettséget, az egyéni szempontoknak a közérdek alá való vonását követeljük az egész vonalon! Lehetetlen, amit a legutóbbi napokban követett el az egyik országgyülési képviselő, aki egyben bizottsági tag: sértett önérzetből, mert állitólag egy ülésre nem hivták meg, már önálló ülést hivott egybe, kijelentvén, hogy önálló listával indul, mert nem a régi bevált pártszervezet, hanem az az ő állitólagos tábora a patentirozott keresztény.

Hisszük, és mielőbb szeretnők is látni, hogy a pártvezetőség a helyes mederbe tereli a szeparatikus hajlamokat, és közös nevezőre hozza az egyes kerületekben mutatkozó személyi velleitásokat, nem feledkezve meg arról sem, hogy az önjelöltek egyre hatalmasodó táborától függetlenül olyképen jelöli ki a választási listák tagjait, hogy a törvényhatósági bizottságban a meggyőződéses kereszténységen felül a bizottsági tagok hozzáértése és szakszerüsége is érték legyen a keresztény politika számára!

Választási előkészületek

Irta: **Szőke Gyula dr.**, felsőházi és törvényhatósági bizottsági tag

Az uj fővárosi törvény elrendelte a törvényhatóság és a városi tisztikar ujjáalakitását. A törvényhatósági választások ez év végéig megtartandók. Mindjárt ezt követi a tisztikar ujraválasztása. De a jövő évben esedékes az országgyülési képviselők választása is, amelynek mintegy erőpróbája a fővárosi törvényhatósági választás.

Választási hangoktól hangos a hivatal, a kávéház, az utca és a pártkör. A lapok mind ebben a gondolatkörben dolgoznak, éppen igy a törvényhatóság mostani tagjai és a tisztviselők. *Halljuk a folytonos kritikákat.* Mindenki rossznak talál mindent, semmivel sincs megelégedve és mindig csak a szegény polgárt sajnálja, akinek sok adót kell fizetnie, de jövedelme nincs. Ha ezzel végeztek, ugy gyártják a nagyobbnál nagyobb terveket, amelyekkel Budapestet *világvárossá, fürdővárossá, kártyavárossá, kávéházvárossá, mulatóhelyvárossá* varázsolják, miután a fővárossal számtalan külföldi és belföldi kölcsönnel mindent felépittetni szeretnének, amit csak választás előtt a politikusok kigondolni tudnak. Igéretek, tervek vannak bőven, kölcsönajánlatokat protegálnak sokan, kiadást sürgetnek még többen, csak senki sem nézi azt, hogy *miből fogják ezeket a kiadásokat fedezni és miből fogják a kölcsönöket visszafizetni*, amikor ezzel szemben nemcsak a mai közterheket sokalják és pedig méltán, hanem a jelszó az, hogy ezután pedig minél kevesebb legyen az adó, hogy annál több legyen a szavazat.

Olvasom, hogy Budapest nem élhet anélkül, hogy Nagy-Budapest ne legyen, tehát Pestvármegye egy részét a fővároshoz kell csatolni. Hallom, hogy Budapest csak ugy boldogul, ha az összes őt érintő vasutvonalak a főváros kezébe kerülnek, persze vásárlások eszközlendők. Beszélik, hogy az összes kikötők és raktárházak a főváros kezébe veendők, mert a Duna fölött csak igy uralkodunk. Nekünk kell megépiteni az összes kórházakat, mert az eddigiek már türhetetlenek. Szegényházakat és gyermekgondozókat teremteni itt és vidéken, mert itthon a vidékieket is el kell látnunk, vidékre pedig budapesti ember is elvetődhet. Nekünk kell ápolnunk az összes szegényeket, akár budapesitek azok, akár vidékiek, mert egyesek szeretetotthon-palotákat terveznek, amelyekbe pedig lakókat is kell szerezni. Meg kell épiteni itt és vidéken az összes nagy- és kislakásokat, mert joggal várja a nép a fővárostól az áldozatokat. Mindezt kivánják az igérgetők, a felelőtlenül egymásra licitálók, akik a szavazatokat a polgárságtól akarják maguknak biztositani és a Keresztény Községi Párt terhére akarnak választási sikert a maguk számára biztositani. Mindezt — mondják — már meg kellett volna csinálni a Keresztény Községi Pártnak és nem csinálta meg, holott volt ideje a nagy alkotásokra.

Ha ugy végiggondolom a választási előkészületet és harcot és látom a rábeszélés különböző eszközeit és fegyvereit, mindig eszembe jut a törvények felelősséget rendelő részének a nemalkalmazása, amely a politikai, társadalmi és gazdasági életünket neheziti és szinte türhetetlenné teszi; *a felelősségérzetnek az a nagyfoku hiánya*, amely kiván, igér, követel azok dacára, hogy tudja, hogy annak megvalósitása sem nem okos, sem nem lehető; a *felelőtlenség*, amely kialakul abból, hogy a törvény nem hajtatik végre, ha arról van szó, hogy anyagilag is felelünk azért, amit mint törvényhatósági bizottsági tagok szavazatunkkal megalkotni rendelünk. És eszembe jut másik nagy hibája közéletünknek, hogy *sohasem ismerjük el, ami jót az előző törvényhatóság alkotott*, mindent gánesolunk, mindent jobban akarunk tudni és a vége, hogy az utánunk jövő annyit sem alkotott, mint amennyit az elődnél keveselt, annyit sem tett, amennyit az elődnél semmibe sem vett, annyit sem dolgozott, amennyit az elődnél lebecsült.

A *kormánypárt* a maga táborába hajtja a szavazókat azzal, hogy csak a kormány utján lehet a főváros jólétét emelni. A *baloldaliak* azzal biztatják a szavazókat, hogy aki nincsen megelégedve, jöjjön az ő táborukba, mert mindennek, ami az utóbbi időben történt, vagy nem történt, a kormányzó Keresztény Községi Párt az oka.

Mindent a kormánytól várni a legnagyobb naivitás. Minden alkotást a kormány részéről igérni és minden teherkönnyitést hirdetni — persze a jövőre — annyira átlátszó szólam, hogy a józan polgárokat ez már nem befolyásolhatja. De még gyengébb fogás, hogy menjünk balra, mert a baloldal ezután mindent jól fog csinálni, amit a Keresztény Községi Párt elrontott, vagy meg nem csinált.

Az uj választás előtt ujból igérnek jobbról is, balról is, épitenek légvárakat, nem számolva azzal, hogy *mi a lehetőség és mi a teherbíróképesség*. Egyedül mi, a Keresztény Községi Párt, akik a törvényhatósági életben a középhelyet foglaljuk el, *nem lépünk elő igérgetésekkel, tervezésekkel, álmokkal és légvárakkal*, mert a kötelességérzet, a felelősség tudata egy oldalról, más oldalról a polgárság teherbiró képessége megszabják azt a határt, amelyen belül mozogni kell és lehet. És mi ezt látjuk. Látjuk azonban azt is, hogy *az igéreteknek és a félrevezetéseknek az ideje lejárt*. A vallásos életet élő polgárság megmutatta itt Budapesten is, hogy csak a realitásokra, a gyakorlati megoldásokra igyekszik és arra hajlandó és képes tömörülni és ez a tömörülés nem fog az *álprófétáknak* karjaiba vezetni, hanem marad azok mellett a vezetők mellett, akik egy évtized munkájával és kötelességtudásával megmutatták, hogy a főváros érdeke minden pártérdek előtt áll. De látjuk ezt a *külföldön* is. A *német* szélsőségekkel szemben a vallásos centrum, a hazafias agrárizmus és nemzeti szocializmus olyan hatalmas erővel nyilvánult meg, hogy azzal szemben az igérgetők és levegőben járók szólamai döntő hatást nem gyakorolhattak. *Olaszországban* a józan polgárság megtartotta az állam rendjét, *Spanyolországban* a felforgatással és diktaturával szemben a hazafias nép a törvény tiszteletében egyesül, *Angliában* a konzervativek és munkáspárt egyaránt az állam fennálló rendje mellett igyekszik a gazdasági rendet fenntartani és *Franciaországban* is mindinkább látjuk annak a nemes vallásos és hazafias iránynak az éledését, amely a gyülölet helyett a kereszténysi szeretet művének gyakorlati alkalmazásában kivánja a nemzet sorsát és a nemzetek egymás közötti viszonyát a jövőben fenntartani.

Van-e okunk akkor nekünk szélsőségbe, felforgatásba és törvénytelenségbe menni? Nincs és nem is megyünk! De ha egyesek, érdekt társaságok és pártok máris erre akarnak terelni, ez nem a polgárok jólétének az előmozditása, nem a munkából élők életszinvonalának az emelése, nem a főváros érdekeinek az istápolása, hanem a jogtalanul megszerzett egyéni előny biztositása akar lenni. Mi, akik a *közmunkában*, a közszállitási rend fenntartását, az *iparban* az egyesek oktalan és a köz ellenére történt támogatásának a megszüntetését, *a kereskedelem* terén a tőzsdei kinövések megrendszabályozását, a jogtalanul üzérkedők és a kartellek fékentartását, az *adózás* terén az arányosságot, a *politikai életben* a demokratikus fejlődést, a *társadalomban* az egymás jogainak a tiszteletbentartását és a *közéletben* a

saját kötelességünk teljesitését és minden vonalon a felelősségérzetét és annak alkalmazását kivánjuk és épitünk a főváros lakóinak vallásos hiten alapuló erkölcsi életére, — feltétlenül bizunk abban, hogy a félrevezető szólamok nem fognak eredményre vezetni és *a Keresztény Községi Párt zászlaja, mellyel a fővárost a felforgatások szenvedéseiből kivezette, tovább is irányitója lesz a főváros lakosságának a jólétre és hazafias életre való törekvésben.*

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ
PALACKTEJBEN AZ ERŐ

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
Palka József
Magyarország ezüstkoszorus Üvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon: J. 302-28 Alapittatott 1894

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c
Telefon: Automata 510—71.

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FŰTÉS-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

Ujra feléledt a fővárosi tisztviselők társasház-épitési akciója

Hivatalba lépése után azonnal küldöttségileg keresik fel Ernszt minisztert, hogy az uj házépitési kölcsönből ki ne maradjanak

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Ismeretes, hogy a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségében alakult tisztviselői szövetkezetek a fővárostól méltányos áron kapandó budai telkeken *társasházakat akarnak épiteni*, a terv azonban pénzügyi nehézségeken mindezideig meghiusult. Most, hogy a kormány a nagybankokkal a tisztviselői családiház épitkezések dolgában megegyezésre jutott, *ujra feléledt a társasház-akció* és a városházán reménykedve beszélik a tisztviselők, hogy most az ő hiteligényük is kielégülésre fog minden valószinüség szerint találni.

Még az év tavaszán történt, hogy egyéb hitelforrás hijján küldöttséget menesztettek a tisztviselő-szövetkezetek *a népjóléti minisztériumba*, azzal a kérelemmel, hogy a fölveendő állami nagy kölcsönből a Lakásépitési Állandó Bizottság elsősorban a fővárosi tisztviselők akcióját részeltesse. Néhány nappal ezelőtt azonban leiratot kapott a népjóléti minisztériumtól a Fansz vezetősége, hogy a *LAB-kölcsön bizonytalan időre eltolódott* és igy, fájdalom, egyelőre nem lehet szó arról, hogy a fővárosi tisztviselők kivánsága teljesüljön.

A tisztviselők nagyon megijedtek, mert azt hitték, hogy ez a leirat már az uj lakásépitési akcióra vonatkozik, ebből semmi körülmények között nem akarnak kimaradni a fővárosiak. Ismételten eljártak tehát az elmult napokban a népjóléti minisztériumban, ahol azt a megnyugtató felvilágositást kapták, hogy a leirat még a nagybankokkal folytatott kölcsöntárgyalások előtt kelt, azt valamennyi kölcsönigénylőnek annakidején elküldték és *a fővárosi tisztviselőtársadalom lesz az első, amelyik ujból beadandó kérelme során a nagybankok kölcsönében részesedni fog.*

A tisztviselők okvetlenül fel akarják a Bertalan-utcai és Lenke-uti társasházakat épiteni és amint *Ernszt* Sándor miniszteri kinevezése megtörténik, azonnal fel fogják őt keresni, hogy a fővárosi tisztviselők iránt tanusitott közismert jóindulatát érvényesitse a tisztviselő-szövetkezetek érdekében. Remélik a tisztviselők, hogy a szükséges *másfélmillió pengőt* annál is inkább meg fogják kapni, mert az előirt készpénzfedezettel rendelkeznek, telkük is van és az akcióban résztvevő tisztviselők társadalmi állása biztositék arra, hogy *az annuitásokkal nem fognak adósok maradni.*

HLATKY JÓZSEF
okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395—78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva: 1918.

szebeszlói SVACHULAY GYÖRGY
okl. épitészmérnök épitőmester
Hites törvényszéki szakértő
Elvállal tervezéseket, épitkezéseket és tatarozásokat
VIII., Kisfaludi-utca 3

Szemfedő, müvirág és temetkezési cikkek
gyári raktára **SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF**
Üzem: Bpest, I., Lágymányosi-u. 9.
Iroda: I., Gellérthegy-utca 11. Automata 537—12.

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

Miért tanácsos most osztálysorsjegyet venni vagy rendelni?

Mert most még lehet számokat **választani**, sőt több helyen lehet **kiválasztott szerencseszámokat** rendelni; most még 1/1 és ½ sorsjegyek is vannak raktáron. A készlet azonban napról-napra fogy, tehát **sürgős** a „kivánt" választott sorsjegyek megrendelése, mert a **huzás előtt** már nagyon **kicsiny a számválaszték.**

De legfontosabb ok az, hogy asorsjegyeknek egy későbbi osztályhoz való vásárlásánál az **előbbi lejátszott osztályok** betétjeit is **meg kell fizetni.** Tehát nagyon tanácsos a sorsjegyeket **már az első osztály huzása előtt megvenni**, hogy a nyerési esélyeket **teljes mértékben** kihasználhassa és hogy egyetlenegy osztály nyereményeire való **jogát se veszitse el!**

BUZADICS IGNÁC
kőművesmester
épitési- és háztatarozási vállalkozó
Költségvetés dijmentes
Budapest, VI., Váci-ut 121. sz.
Telefon: Aut. 929—47.

Állandó butorvásár
a Központi Városháza épületében
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY-UT 28
Telefon: Aut. 896-06.
háló, ebédlő és uriszoba butorok
szalongarniturák, rekamierek,
Kedvező fizetési feltételek.
Kárpitos és Paszományos Mesterek Orsz. Sz.

Városházi történetek

Hétfőről-hétfőre zsufolásig megtelik Nagy Ferencnek, a Kemény Legények kitünő kapitányának patkóalaku asztala a Debrecen-étterem különtermében. Kedves és családias vonás ezeken a hétfői vacsorákon az a bajtársi érzés, amellyel tudomást vesz a kapitány a baráti körbe tartozók életének kimagasló mozzanatairól. Születésnap, névnap nem marad megünnepeletlenül a hétfő esti vacsorákon. A különböző évfordulók során arra is telik, hogy egy nevezetesebb alkalomkor kedves és maradandó megemlékezés jusson osztályrészül a jubilánsoknak.

Hétfőn este Klaudy József nyomdai főfelügyelő hatvanadik születésnapját ünnepelték a Kemény Legények társaságában. Klaudy egyik legrégibb, sőt alapitó tagja a társaságnak. Ő már akkor Kemény Legény volt, amikor a legsötétebb Óbudában gyült össze a társaság az azóta elsülyedt békeesztendőkben Gömöry Berci és mások vezérlete mellett... Nagy Ferenc volt a hétfő este ünnepi szónoka, további jó sort, békességet, boldogságot kivánván a derék Józskának. Át is nyujtottta neki a Kemény Legények ajándékát, amely ez alkalommal gyönyörü ezüst cigarettatárca volt.

Ősi kemény-legény-szokás szerint a felköszöntő végével felállt a társaság, elzengvén az ez alkalommal kötelező Éljen sokáj-t. Meg kell állapitanunk, hogy Muzsikó Pista hangja az éneket illetően nagyon megerősödött a nyári vakáció alatt, nemkülönben Török Zoltán bizottsági tag uré, aki már mindenképen méltó arra, hogy egy nyugodalmas plébánia élén nézze az élet viharzó kavargását. Az üdvözlésre meghatottan válaszolt az ünnepelt, akinek legszebb emlékei közé fog tartozni ez a hétfő este...

*

Lázár Ferenc dr. felsőházi tagnak, a keresztény Lipótváros vezérének meghalt az anyósa: özv. heyderi Devich Lászlóné dr.-né, szül. sali Saly Margit, néhai Devich László itélőtáblai tanácselnök özvegye. Temetése kedden délután volt a Kerepesi-uti temető halottasházából. A temetésen Veronács Gyula igazgató vezetésével küldöttségileg képviseltette magát a Külső Lipótvárosi Keresztény Kör, koszorut is helyezvén a ravatalra.

*

Gyors a madár, gyors a szélvész, de a protekció még gyorsabb ám — mondja a megfejelt közmondás és hogy ez igy van, mi sem bizonyitja jobban, mint az Üllői-uti városi bérpalota egyik kétszobás lakásának története.

A szóbanforgó kétszobás lakásban bizonyos özvegy Literátiné urasszony lakott, aki az elmult hét péntekjén reggel tiz órakor Parádon, ahol nyaralt, elhalálozott. Az idős uriasszony egyedül lakott kis kétszobás lakásában, minden hozzátartozó nélkül, igy tehát a városházi rend szerint felszabadult a lakás atekintetben, hogy a polgármesteri szociálpolitikai és közjótékonysági ügyosztály a kétszobás lakás bérlőjét kijelölje. Tudni kell még, hogy az Üllői-uti városi házakban megüresedő lakások iránt folyik a legnagyobb hajsza, ezek a lakások szépek, kényelmesek, tágasak és jóval, de jóval olcsóbbak, mint a perifériákon fekvő uj városi házak lakásai.

Liber tanácsnok, a szociálpolitikai ügyosztály érdemes vezetője onnan tudta meg a lakás megüresülését, hogy a haláleset után pontosan félórával, pénteken délelőtt fél 11 órakor megjelent nála az első igénylő, kezében lobogtatva a Parádról keltezett sürgönyt, amely az elhalálozást közli. A tanácsnok tudomásul vette a jelentkezést azzal, hogy a lakás megüresüléséről hivatalos tudomása még nincsen, különben is a döntés a polgármesterhez tartozik stb. stb.

Ettől a perctől kezdve Nelly kisasszonynak, a tanácsnok titkárnőjének nem volt egy percnyi nyugta. Egymásután jelentkeztek az igénylők és protektorok, grófok, bárók és hercegek, államtitkárok és szinművészek, valamennyien a sztereotip kéréssel, hogy minden ok és protektor megvan arra, hogy a Literátiné-féle lakást ők örököljék. Hir még gyorsabban nem terjedt el a főváros területén, mint özvegy Literátiné halálhire!

Háromnegyedkettőkor, amikor már aktarengeteggé sürüsödött a protekciós levelek áradata, Liber tanácsnok az immár listába szedett jelentkezőkkel felsietett Buzáth alpolgármesterhez, azzal a kérelemmel, hogy rögtön, de rögtön döntsön az Üllői-uti kétszoba konyhás és mellékhelyiséges lakás kiadása ügyében, mert ezt a rohamot tovább birni nem lehet. A döntés természetesen azonnal megtörtént és a tanácsnok titkári szobája most már habozás nélkül, de némi kárörömmel veri vissza a lakás ügyében a még mindig nem szünetelő rohamokat.

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:

NEMZETI UJSÁG

UJ NEMZEDÉK

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Lamotte tanácsnok a pénzügyi problémákról

Készül az uj költségvetés, amelyet a dologi kiadások csökkentésével mégis sikerül a deficittől mentesiteni — A főváros érintkezésbe lép a pénzügyminiszterrel a százhuszmillió pengős kölcsön tárgyalásainak megindítása ügyében

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A főváros vezetőségének sulyos gondokat okoz a jövő évi költségvetés összeállitása. Az uj törvény értelmében a költségvetést a polgármester terjeszti a törvényhatósági tanács elé, a polgármester számára pedig a pénzügyi ügyosztály készíti a javaslat-tervezetet. Ezidőszerint tehát *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok foglalkozik a költségvetés előkészitésének munkájával, ami kétségkivül nehéz feladat. A mai sulyos gazdasági viszonyok között csökkennek az adóbevételek, de emelkednek a szociális igények, mindezeken felül pedig számitásba kell venni *a beruházási szükségleteket* is, amelyeknek a kielégitése már csak azért is sulyos gondokat okoz, mert *jövőre emelkednek a főváros kamatterhei is.* Ilyen körülmények között a valószinüség látszatával rendelkeznek azok a hirek, amelyek ugy szólnak, hogy *a főváros jövő évi költségvetése deficites lesz.* Mivel ennek az állitólagos deficitnek sulyos konzekvenciái lehetnek, amelyek közelről érdeklik a főváros egész közönségét, szükségesnek tartottuk, hogy magához *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnokhoz forduljunk felvilágositásért. Mindenekelőtt aziránt érdeklődtünk, hogy *valóban deficit fenyegeti-e a főváros jövő évi költségvetését* s egyben megkérdeztük, hogy a kiadások redukciója nem vonja-e maga után a szokásos beruházások nagyobbmérvü csökkentését. *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— A költségvetés összeállitása valóban *sulyos gondokat* okoz. Emelkednek a főváros háboruelőtti adósságainak kamatterhei és emelkednek más szociális természetü kiadások is. A költségvetést mégis egyensulyba fogjuk hozni, ami nem történhetik meg másként, mint a *kiadások szigoru redukciójával.* A fővárosnak kereken kétszázmilliós költségvetésében 26 millió pengőt tesz ki a közigazgatási tisztviselők fizetése, ugyanennyit a tanszemélyzeté, 13 millió pengő a nyugdijteher, tehát *a személyi kiadások együttvéve 65 millió pengőt képviselnek, ami a budgetnek 30%-a.* Itt redukálásra nincsen lehetőség. A költségvetés 70%-a dologi kiadásokra esik, *itt kell tehát takarékoskodnunk.* Szigoruan ügyeltünk azonban arra, hogy *a dologi kiadások redukciója közmunkajellegü beruházásokat ne érintsen.* Közmunka alatt nemcsak iskolaépitést, vagy más épitkezést kell érteni, közmunka az utépités, vagy a köztisztasági hivatal munkája is. Ezen a téren jóformán semmi redukciót sem hajtottunk végre.

— A fővárosi közmunkák általában kétfélék: rendes évi karbantartási munkálatok és nagyobb, ugynevezett rendkivüli beruházások, amelyeket rendszerint kölcsönből szokott a főváros végrehajtani. Minden évben előfordul azonban, hogy ez utóbbi kategóriákba sorozható beruházások egyikét-másikát felvesszük a költségvetésbe. Igy például minden évben szerepel egy-egy templom- vagy iskolaépités, esetleg másfajta kisebb közintézmény épitése, amire nem volna indokolt külön kölcsönnek a felvétele. Ha azonban például *egy teljes iskolaépitési programmot* akarnánk végrehajtani, erre már feltétlenül kölcsönt kellene fölvenni. A főváros elegendő iskolaépülettel rendelkezik, a folytonosságot azzal biztositjuk, hogy *minden évben egy-egy uj iskolát épitünk.*

Fölvetjük a kérdést, *valóban erősen csökkennek-e az adóbevételek s e csökkenés a jövő évben nem veszélyeztetheti-e a költségvetés papiros-egyensulyát? Lamotte* tanácsnok a következőket mondotta:

— *Jelentős csökkenésről szó sincsen.* A forgalmiadónál és a fényüzési adónál jelentkezik bizonyos kisebb mértékü csökkenés, az utóbbinál azért, mert a kulcsot lényegesen leszállitották, a fővárosi vámhatárok kiszélesitése viszont nem érezteti hatását a bevételek emelkedésében, mert a változás mindössze háromhónapos. Ezek a bevételi csökkenések azonban *annyira lényegtelenek*, hogy komolyan számitásba nem jöhetnek.

— A jövő évi adóelőirások nagyjából ugyanazok lesznek, mint amelyek az idei költségvetésben szerepelnek. Megmarad az *inségadó* is, amely a jövedelmi adónak 8%-os pótlékolása. Tavaly is nagy vita volt e tétel körül és én szerettem volna ezt az adónemet megszüntetni, *erre azonban nincs lehetőség*, mert *a fővárosi inségakciókat a tavalyiakhoz képest több mint egymillió pengővel kiszélesitettük.* Az étkeztetési akciót például mindjárt kezdetben az eddigi legnagyobb létszámmal inditjuk meg és egész télen át folytatjuk. Az inségadóbevétel különben is csak egészen kis részben fedezi az inségakciók költségeit.

Itt közbevetően megjegyezzük, hogy az általános inség nagymérvü enyhitése főként sorozatos *közmunkák megindítása révén* volna remélhető. E célra pedig a fővárosnak mielőbb *hosszu lejáratu kölcsönt* kellene felvennie.

— A kölcsön gondját — válaszolja *Lamotte* tanácsnok — egyelőre elvetettük a 8 millió dolláros függő kölcsön felvételével. Az üzemek 30 millió pengőt kaptak ebből a kölcsönből s a munkálatok már folynak is. Egyszerre az egész beruházási programm ugy sem volna végrehajtható. Most *egy évre van* beruházási munkájuk az üzemeknek, mire ezek a munkálatok befejeződnek, addigra előkészitjük a nagy kölcsön felvételét. Minthogy azonban ezek a kölcsönfelvételt előkészitő tárgyalások hosszabb ideig elhuzódhatnak, javasolni fogom a polgármester urnak, hogy lépjünk mielőbb érintkezésbe a pénzügyminiszter urral és kérdezzük meg, *van-e lehetőségünk a fővárosi nagy kölcsön felvételére.* A főváros ugyanis nyilvánvalóan kaphatna hosszulejáratu kölcsönt, a felvétel azonban a kormány engedélyétől függ... Előbb tehát a kormány engedélyét kell megszereznünk s csak az előzetes jóváhagyás birtokában bocsátkozhatunk konkrét tárgyalásokba.

— *120 millió pengős hosszulejáratu kölcsön felvételére gondolunk. A három nagyüzem* kölcsönigénye 78 millió pengőt, a *Beszkáré* 36 millió pengőt tesz ki, ez összesen 114 millió pengő, a fennmaradó néhány millió pengőt az *Autóbuszüzem* kapná kocsiparkjának nagyobbitására. A Beszkár addig is, amig ebből a kölcsönből pénzt kaphat, négy-öt millió pengőt *függőkölcsön formájában* vehet igénybe.

Végül aziránt érdeklődtünk, hogy a pénzügyi ügyosztály tud-e fedezetet találni azoknak a követelésekenek a teljesitésére, amelyek szerint *a fővárosnak már október elsején meg kell inditania a szellemi foglalkozásu munkanélküliek segélyakcióját. Lamotte* tanácsnok ezeket mondja:

— Ha a közgyülés elrendeli a szellemi szükségmunka-akció megindítását és ezt a közgyülési határozatot a belügyminiszter is jóváhagyja, akkor az akció akár október elsején is megindulhat, de azt ezidőszerint nem tudom, hogy erre a célra a pénzügyi ügyosztály *milyen fedezetet jelölhetne meg...*

Lamotte Károly pénzügyi tanácsnok nyilatkozata teljesen megvilágitja a helyzetet és reménységet nyujt abban a tekintetben, hogy a jövő évi költségvetés mégis deficitmentes lesz. Erre feltétlenül szükség van, mert deficites költségvetés esetén kevés remény volna kedvező feltételü kölcsön felvételére.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Versenytárgyalási hirdetmény

A Köztisztasági Hivatal kötelékébe tartozó altiszti és munkásszemélyzet lábbelijének javitásához szükséges

különféle bőranyagok szállitására

nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdetek.

Felhivom azokat, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, hogy irásbeli ajánlataikat

1930. évi október hó 14-én délelőtt 11 óráig

a székesfővárosi Köztisztasági Hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. emelet 371. ajtó) előzetes számfejtés után az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá. Elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok nem jöhetnek figyelembe.

Fenntartom magamnak a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, a megajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhassak, a szállitást megoszthassam, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassam.

Ajánlatot lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szállitási feltételek és az ajánlati ürlapok a Köztisztasági Hivatalnál naponként délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul megszerezhetők.

Budapest, 1930 szeptember hó 17.

A székesfőváros polgármestere.

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világitó- és traktorpetróleum
gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VII., Kőris-ucca 10
Telefon: J. 348-15

KASS BÉLA
épület- és butor-asztalos üzeme
BUDAPEST, VIII., KŐRIS-U. 7.

KARBURATOR SPECIALISTA
BOSCH SERVICE VAS-U. 16
TELEFON: J. 393-73.

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASÁRUGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333—60
Hid- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü füzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzárak, kovácsáruk stb.

BICELLA
Ultraviolett-sugarakat átbocsájtó drótüvegpótló
Lakosztályok, lég- és napfürdők, garázsok, gyári-üzemek, istállók, baromfiólak, gazdasági épületek, kiállitási csarnokok, kerti melegágyaknál és mindenütt, hol eddig ablaktörés elkerülhetetlen a BICELLA törhetetlenségénél fogva előnyösen használható.
Kérjen mintákat és árajánlatot!
KUNSTÄDTER VILMOS
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7. SZ.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bel. cég. hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

SIMKÓ ANTALNÉ
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ
ÜVEG-ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

SCHULZ TÜZELÉSTECHNIKAI ÉS ÉPITÉSI R.T.
Schulz A. OKL. MÉRNÖK
GYÁRKÉMÉNYEK,
KAZÁNBEFALAZÁSOK,
IPARI KEMENCÉK, TÉGLA- ÉS MÉSZÉGETŐ KEMENCÉK.
BUDAPEST, VII. ARÉNA u. 80.
TELEFON:
JÓZSEF 329-04.
JÓZSEF 410-42.

Alapitási év: 1868.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FABURKOLAT
BUDAPEST, VII., Gizella-ut 31. sz.
Telefon: Aut. 982-20 Zugló: 69-07.

SHELL BENZIN OLAJ

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel. J. 308-97.

Takács Gyula
gépészmérnök
Rádió és elektrotechnikai szaküzlete
Épületek, szobrok, templomok speciális megvilágitása
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 32. sz.
Telefon: Automata 843-24

Mátyássy Antal és Fia
Cégtulajdonos: MÁTYÁSSY REZSŐ
MÁZOLÓ- FESTŐMESTER
Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

HUNGLER ISTVÁN
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 28.
TELEFON: József 301-32.

Alapitatott 1895 **RIEDER OTTÓ** Tel. Aut. 837—07
villamosberendezési vállalat,
műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára A. B. C. tagoknak hat havi hitel
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-U. 20

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884—26.

KRISZTIÁN SÁNDOR
szobrászműterme
Budapest, VII, Gyarmat-u. 12. Telefon: Z. 70-88
Készit ugy saját, mint megadott tervek alapján: épület külső és belső figurális és dekorativ szobrászmunkákat, homlokzatdiszeket, belső stukkómennyezeteket, kandallókat, oszlopokat. Kerti disztárgyak, diszpadok, pergolák, virágtartók, diszkutak, siremlékek stb. elsőrendü tartós fagyálló mükőből, mintakertemben állandóan megtekinthetők.

Proczeller Bálint
kövező mester
Budapest, X., Korponai-u. 11.
Telefon: Kőbánya 74-84.

Kiadó lakások!
Bimbó-utca 1-3-5. szám
(szemben a Statisztikai Hivatallal)
egy-egy 3-, 4- és 5 szobás lakás hallal,
ugyanitt üzlethelyiségek
Margit-körut 43. sz. házban
4 szobás lakás hallal
Elegáns kivitel. Olcsó bérek!
Bővebbet a helyszinen vagy telefonon: A. 295-29.

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Ép., asztalos- és betonépitési vállalkozók.
Feldolgozás — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

A csukott kapu története

1716. augusztus 2-án tették le a mai városháza épületének alapkövét Széchényi György esztergomi érsek nagylelkü adományából — Amikor külön vert pénze volt az épületnek, külön temploma és több mint kétezer lakója! — Schoen Arnold könyve Sipőcz polgármester előszavával emléket állit a pesti városháza történetének

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* — Értékes és maradandó munkálatba kezdett a főváros, amikor sorozatos művekkel kivánja feltárni jeles épitészeti emlékeinek szépségét és jelentőségét. Az első efajta munka *Schoen* Arnold avatott tollából most hagyta el a sajtót, ez a mű a budapesti Központi Városháza történetét irja le annak épitésétől kezdődően a legujabb időkig. „Egy város multjához — irja a könyv előszavában *Sipőcz* polgármester — az utcáin lévő régi jegyek, emlékek, épületek kötnek, letünt korszak alkotásai, melyek nemcsak az elmult időt és szépségeit hirdetik, de a jelenbe való bekapcsolódást is, az összetartozandóságot, a folyamatosságot. Éppen ezért látok erkölcsi értéket multunk emlékeinek megbecsülésében, amelynek másnak kell lennie, mint a világjáró utas sokért lelkesedő csodálatának; itt a miénkkel állunk szemben, valamivel, ami nemcsak időben előttünk volt itt, de elődünk is volt a mában, mert a fejlődés utja rajta keresztül vezetett és ami ma van, mind rajta, az egyszerü kezdeten épült."

Ezek a maradandó becsü szavak világitanak rá arra, mekkora fontosságot tulajdonit a polgármester a Központi Városháza történetének. És valóban: hányszor gondoltunk mi is arra, amikor évtizedek óta a városházi boltives folyosókon járunk, hogy miért nincs megirva még a régi épületnek története, a *csukott kapué*, amely a Városház-utcai oldalon a két főkapu között valamikor kápolnabejárat volt, a segédhivatalé és fölötte a számvevőségé, ahol egykor misére gyülekezett az invalidus templom biedermeyer közönsége, a Károly-köruti része, ahol a folyosók száz éves hajópadlóját csak nemrégiben cserélték át mozaik kövezettel...

Kevesen tudják, hogy a *párisi invalidus palota versenytársául* épült pesti invalidus ház tervezője Anton Erhart *Martinelli* volt, aki csak napszámosokat és megfelelő iparosokat találván Budán, az épület művészi kiképzéséhez bécsi mesterek közreműködését vette igénybe, miáltal *a mai városháza művészi arculata visszatükrözi az akkor virágzása teljességében pompázó bécsi művészet egykoru vonásait.* Ki gondol arra, hogy a templom belső berendezését II. József árverezte el, elkészittetvén a ma is meglevő emeletekre való osztását a főhajónak. Itt született 1804-ben *Klauzál* Gábor, a mai 241-es számu szobában, amely ma *Édes* tanácsnok titkári szobája, 1848 junius 11-én az itt elszállásolt olasz zászlóalj itt keveredett véres zendülésbe az ujonc honvédekkel, ugyancsak 1848-ban a feldühödött néptömeg *Lamberg* grófot megölvén, holttestét ide hurcolta szinte diadalmenetben.

Schoen könyve részletesen ismerteti a városháza történetét *Széchenyi* György esztergomi érsek 1687-ben kelt végrendeletétől kezdve, amely a 157.000 rajnai forint értékü tőkének megfelelő vágbesztercei, csejtei és beszkói birtokainak minden néven nevezendő hasznát egyes-egyedül *a pesti kórház* céljaira szánja. *Százhárom éves* korában halt meg a primás, holta után két évtized mulva került csak eszméje a megvalósulás folyamatába. A bécsi haditanács engedélyével 1716-ban megkezdik a primási alapitvány terhére a szükséges telkek megvásárlását, az első eladók a *szerviták*, akiknek a város fala mellett levő templomuk a hozzátartozó kerttel tulajdonképpen egy átalakitott templom volt. A pesti szerviták naplókönyve szerint *1716 augusztus 2-án délelőtt 9 órakor helyezték el a mai városháza alapkövét*, amelybe néhány relikviát helyezett el a szerviták szuperiora és megáldotta azt. Vontatottan folyik az épitkezés, meg is áll közben, pedig egyre több a nyomorék, hadisérült, invalidus, akiket nem tudnak elhelyezni. A Széchenyi féle alapitvány nehézkesen folyósitja a forintokat, noha *Savoyai* Jenő herceg 1724-ben olyan értelmü előterjesztést tesz III. Károly császár-királynak, hogy *az elvadult közbiztonsági és megfertőzött viszonyok kényszeritenek arra, hogy Pesten, mint központi fekvésü városban, az összes örökös tartományok rokkant-alapitványainak felhasználásával létesüljön egy egyetemes invalidus ház.* A herceg ezen terve a cseh és osztrák merev álláspont ellenállásán részben megfeneklett, mégis 1727-ben elhatározta az udvari haditanács, hogy közvetlenül Bécsből fogja irányitani az épitkezést, most már *Martinelli* épitőmester vezetésével. Meg is indul a nagyobbarányu épitkezés, megépül és berendeződik a templom is, felkerül a bejárat fölé a kétfejü császári sas. A megépitett részekbe gyorsan beköltöztetik az invalidusokat, akiknek száma már 1742-ben 1500—2000 között váltakozott. Külön iskola, mészárszék, péküzem, vendéglő van az invalidus ház lakóinak ellátására berendezve, az üzletekben az invalidus ház lakóinak ellátására *külön vert rézpénz volt használatban!*

Fájdalom, nincs terünk az épület *egyre érdekesebbé váló történetének* részletes ismertetésére. Kaszárnya lesz a kórház: a kórteremben 1784-ben mondatván az utolsó mise, annak végeztével az oltár profanáltatott. Az ékességeitől megfosztott templom a kaszárnyává való átalakitás áldozatául esik, azt *ispotályul* rendezik be. Kiüritik az országut felőli szárnyrészt is, nemkülönben a Rostély-utca végében álló *lebolydatraktust*, amelyet 1826-ban azután le is bontanak. Mennyi minden veszett el ezekben a zivataros évtizedekben! Mi sem maradt ránk a baldachin-főoltárból, a tébolydaépületből, amely már a mult század elején műemlékszámba ment, a templom stukko-diszei, gyönyörü barokk faszobrai és sok minden egyéb elveszett! Megmaradt azonban *a főhomlokzat*, az egész zárt épületnek koronájául készült monumentális nagyságával, művészi kompoziciójával és plasztikai dekorációjával. A szoborcsoportok kivitelező mesterei okmányszerü hitelességgel megállapithatók, sok mellékszobor mestere azonban ma már feledésbe ment és senki sem gondol reá. Végeredményben ez nem is fontos, vándorló kőfaragómesterek, festők, kőművesek voltak az ott dolgozók, olaszok, németek vagy egyéb nemzetiségüek. *Schoen* könyvében, amelynek preciz megállapitásai arra mutatnak, hogy irójuk hangyaszorgalommal szedte össze a forrásmunkák legfontosabb adatait, pontosan megtaláljuk még az életrajzukat is, ezek azonban már a kevésbbé érdekes fejezetei a könyvnek, melynek uttörő munkássága egyképpen hirdeti irója tudós voltát és a főváros bőkezüségét, emléket állitván az egyre jobban feledésbe merülő százados épületnek.

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KÁROLY-KÖRUT 13, I. EMELET.
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Telefon: Automata 829-23 és Automata 817-92
Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu
A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Utépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics(Dorieso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállitását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 36.
TELEFON: Lá 2-32

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézet
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sófürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35
Telefon: József 429—43.

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest, VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 907-03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és mülakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

Hol fogják dolgoztatni a szellemi szükségmunkásokat?

A Statisztikai Tanács tilalma folytán adatgyüjtésre nem használhatják őket, viszont a hivatalokban sincs hely számukra

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Az őszi hónapok bekövetkeztével ujra aktuálissá vált a szellemi szükségmunka, amely az elmult esztendőkben annyira fontos szolgálatokat tett az intellektuális nyomor enyhitésére. Természetes, hogy most, amikor a nyomor nagyobb, mint valaha, az elnöki ügyosztály minden előkészületet megtett, hogy *az immár törzsvendégekké váló szellemi szükségmunkások* idejében való alkalmazása elé ne gördüljön semmiféle akadály. Arról minden valószinüség szerint nem lesz szó, hogy *háromezer szellemi szükségmunkást* állitsanak szolgálatba, amint azt az egyik párt részéről könnyen megmagyarázható okokból kivánják, de minden remény megvan arra, hogy a szellemi szükségmunkát az elmult esztendő méretei szerint léptessék az idén is életbe.

A szellemi szükségmunkának az elmult évi méretek szerinti biztositása *pénzügyileg rendben van*, az erre vonatkozó költségvetési fedezet kétségen kivül rendelkezésre áll. Mint *Lamotte* tanácsnok lapunk más helyén nyilatkozik, amennyiben a törvényhatósági bizottság a szellemi szükségmunka korábban való megkezdése mellett foglal állást, a további fedezet kérdésével a pénzügyi ügyosztály fog foglalkozni. Kétségtelen, hogy az októberben vagy novemberben elkezdődő szellemi szükségmunka *pénzügyi részével nem is lesz baj*, hiszen végeredményben nincs is tulnagy összegekről szó. Baj van ellenben már most a *felveendő szükségmunkások elhelyezésével.*

Az elmult esztendőkben a szellemi szükségmunkások legnagyobb részét *statisztikai adatgyüjtés felvételére* használták fel. Közben azonban az uj törvény felállitotta az *Országos Statisztikai Tanácsot*, amelynek utasitása, illetőleg engedelme nélkül az ország területén semmiféle statisztikai felvétel nem eszközölhető. Nem valószinü, hogy a Tanács uj statisztikai adatgyüjtéseket engedélyezzen a szellemi szükségmunkások foglalkoztatására, annál kevésbbé, mert az elmult esztendők alatt amugy is rengeteg statisztikai felvétel eszközöltetett a szellemi szükségmunkásokkal *Illyefalvy* igazgató. Arra sem kerülhet sor, hogy az esztendő utolsó napján eszközlendő általános népszámlálást és az adatok feldolgozását végezzék el a szellemi szükségmunkások, mert ezekre a munkálatokra csak *esküt tett köztisztviselők* alkalmazhatók.

A szellemi szükségmunkások foglalkoztatására tehát csak a *közigazgatási hivatalokban való elhelyezés maradna.* Ezt sem lehet azonban a végletekig vinni, már az elmult esztendőben voltak hivatalok, ahol *mozdulni sem lehetett a sok szellemi szükségmunkástól.* Oly nagyarányu volt az elmult évben már a szellemi szükségmunkások áradata, hogy a főváros *állami hivataloknak*, igy például az adófelügyelőségeknek is rendelkezésre bocsátott szellemi szükségmunkásokat. Az elmult esztendőben *aziránt is panasz volt*, hogy egyes hivatalokban az ott működő állandó személyzet nem volt képes dolgozni a rengeteg szellemi szükségmunkás miatt.

A *probléma itt van* és nagyon kétséges, hogyan lehet azt majd megoldani. A pár hónapra beosztott szellemi szükségmunkások komoly eredményt amugy sem produkálván egyetlen hivatalban sem, a legtermészetesebb volna, hogy *fizetnék őket alkalmazás nélkül.* Amikor azonban az általános vélemény a bármilyen formában megnyilvánuló munkanélküli készpénzsegély ellen van, legkevésbbé a főváros kezdeményezheti azt, hogy a munkanélküliek bármely kategóriája legalább látszólagos ellenérték nélkül jusson pénzbeli javadalmazáshoz. A helyzet mindenesetre sulyos, és *Gallina* tanácsnoknak nagy körültekintésre és sok tapintatra lesz szüksége, hogy a gordiusi csomót meg tudja oldani.

Én is Philips rádiót veszek!...

MERT: pénzemért nem rádiót hanem kristálytiszta zenét kapok.

6-12-18 havi részletre bárhol beszerezhető.

Minőség, jótállás, részlet, service

Felülvizsgálják és ellenőrzik az autótaxik baleset-biztositásait

A főváros megsemmisiti azon taxitulajdonosok rendszámait, akik biztositási dijfizetéssel hátralékban vannak

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Az a sajnálatos baleset, amelynek során az Eskü-ut és Váczi-utca sarkán egy szürke autótaxi és egy villamos összeütköztek, *az autótaxik baleset-biztositásaira* tereli a figyelmet. A *Ladstaeter-fivérek* törvényes örökösei 16.000 pengőt kapnak, mert az Autótaxi R. T. a kocsiban ülőket egyenként 8000 pengőre biztositotta balesetből bekövetkezett halálesetére. Ezt az összeget az örökösödési eljárás lefolytatása után azonnal kiutalja a biztositó társaság, csakugy, mint az elpusztult gép értékét. Más lapra tartozik, hogy az örökösök *külön pert* inditanak az ennél nagyobb összegü kártérités iránt ugy az Autótaxi R. T., mint a Beszkárt ellen.

A biztositó társaságok természetszerüen csak azon balesetek után fizetnek, amelyeknél a kötelezőleg előirt biztositást a taxi-tulajdonosok tényleg eszközölték és a dijakat fizették. A biróságok előtt azonban több olyan kártéritési per van folyamatban, amelyeknél a biztositó társaságok azzal védekeztek, hogy a *taxitulajdonosok nem fizették a dijakat és ezért a biztositási feltételek szerint ők sem kötelezhetők a baleseti kár megtérítésére.* Ezekről a perekről tudomása van a főváros közlekedési ügyosztályának is, amely most az Eskü-uti halálos szerencsétlenség kapcsán ezen a téren radikális intézkedésre határozta el magát.

Az autótaxikról alkotott szabályrendelet értelmében az évenként kétszer tartott rendőrségi kocsivizsgálat kapcsán kötelesek a taxi-tulajdonosok igazolni azt, hogy a biztositási szerződés érvényben van és a vonatkozó dijakat rendesen fizetik. A szabályrendelet ezen pontja alapján a *közlekedési ügyosztály átirt az államrendőrség közlekedési ügyosztályához* felhiva a figyelmet arra, hogy a szabályrendelet ezen pontját a legszigorubban őrizzék ellen és minden olyan esetben, amikor a biztositási dijak fizetése nem történik pontosan, *küldjenek értesitést a fővárosnak.* A közlekedési ügyosztály a dijakat nem fizető taxitulajdonosok rendszámainak hatósági visszavonása iránt minden egyes esetben azonnal intézkedni fog.

Ujrendszerü kárpitos üzlet a városháza épületében

Annak daczára, hogy a gazdasági válság minden vonalon a legnagyobb mértékben érezteti nyomasztó hatását, még mindig van a kézműiparosság kiválóbbjai között olyan lelkes gárda, akik a sulyos napokban is alkotni tudnak.

Örömmel értesitjük lapunk olvasótáborát, hogy a Kárpitos és Paszományos Mesterek Országos Anyagbeszerző-, Termelő- és Értékesitő Szövetkezete megnyilt (Budapest, IV., Károly király-ut 28. sz., Központi városház), ahol a fővárosi tisztviselők megtalálják a maguk igényeit kielégitő butorokat a legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelig. Minden tárgy a legszebb művészi tervek alapján harmónikus egységbe foglalja össze a lakásberendezésnek készitményeit.

A szövetkezet igazgatósága egy ujczerü módszert is léptetett életbe, amely mindenkinek előnyére válik. Ugyanis a szövetkezet alaptőkéje gyarapitására névre szóló 1 pengős szelvényeket bocsátott ki, de 10 darabnál többet a szövetkezet nem vált be. Tehát ha valaki megvesz 10 darab szelvényt, azt 20 pengőnek számitják a szelvény tulajdonosának, ha a szövetkezetnél a legcsekélyebb értékü lakásberendezési tárgyat is vásárolja, vagyis: minden 1 pengős szelvény 2 pengő értéknek van beszámitva vásárlásoknál.

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYARA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—05
Arjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök

A Medichemia Gyógyszerkészitmények Gyára R.-T. Hölgy-utcai gyártelepe

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: *J. 463-39
OSZTÁLYOK:
TITKÁRSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BÓROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITÁSI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
épület- és mülakatosok, redőny és napellenző gyára
BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.
Telefon: Aut. 852-59-
Készitményei:
Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitelben. Elsötétitő berendezések, kézi és motorhajtásra. Szinházi vasiüggönyök.
Vasszerkezetek, épület- és mülakatosság

Parafakőgyár R.-T.
alapitott KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 201-14 és József 201-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblalapok, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

Hirek

Itthon van a polgármester. Sipőcz polgármester, aki László öccse társaságában két hetet Raguzában és Velencében töltött el, hétfőn este hazaérkezett. Hivatalát azonban csak a hét végén vagy a jövő hét legelején fogja elfoglalni.

Csupor József tanácsnok kormányzói kitüntetése. A kormányzó a belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbizott pénzügyminiszter előterjesztésére megengedte, hogy *Csupor* József dr. székesfővárosi nyugalmazott tanácsnoknak, sok éven át kifejtett eredményes közhivatali működéséért *elismerése* tudtul adassék.

A Belváros szervezkedése a községi választásokra. A *Belvárosi Keresztény Községi Párt* szombaton este tartotta a Saskör helyiségeiben a nyári szünet után első intézőbizottsági ülését *Bednárz* Róbert esperes-plébános, majd *Szőke* Gyula dr. felsőházi tag elnöklése mellett. *Bednárz* plébános a közeledő községi választásokra hivta fel a nagy számban egybegyült tagok figyelmét, hangsulyozván, hogy *az összes keresztény erőknek össze kell a választásokra fogniok, mert a keresztény Budapesttel él vagy bukik Magyarország.* Kétségtelen — mondotta *Bednárz*, — hogy a városházán nem minden ugy történik, ahogy azt a párt szeretné, de tekintetbe kell venni, hogy a párt nem egyedül intézi a városháza ügyeit, sok olyan dolgot keresztül erőszakolnak, amelyekhez a pártnak köze nincsen. *Szőke* Gyula dr. vette át ezután az elnöklést s felhivta az egybegyültek figyelmét a főváros egyik legősibb kerületének, a Belvárosnak választási aktusára. *Nagy* Ferenc törvényhatósági tanácsi tag és *Miklós* Ferenc dr. törvényhatósági bizottsági tag beszéltek még, ezután az egybegyültek nagy lelkesedéssel határozták el, hogy *a legszélesebb körü agitációt fogják a választásokra kifejteni.*

Lázár Ferenc nevenapja. A *Külső Lipótvárosi Keresztény Kör* október hó 2-án, este 8 órakor a Kör helyiségében (V. ker., Váci-ut 50.) tartandó társasvacsora keretében ünnepli a társelnöke, *Lázár* Ferenc dr. felsőházi tag, fővárosi bizottsági tag nevenapját. Egy teriték ára 2.20 pengő. A vezetőség helyeket csak akkor biztosithat, ha a résztvevők számát pontosan ismeri. A megjelenést szeptember 25-ig okvetlen be kell jelenteni.

BÖHM JÓZSEF GÉZA
épület-, diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező
BUDAPEST, V., PANNONIA-UTCA 4.
TELEFON: AUTOMATA 116-25.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben.
Fertőzésből megvéd és gyorsan gyógyit.
M. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 72.455/1924. sz. körrendelet.
M. kir. kereskedelemügyi miniszter 92.062/XX 1925. sz. rendelet

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

TÜSKÉK

Holzer és a közérdek

A kavarodásba, amelyet a Beszkárt uj menetrendje okozott, egyremásra jelennek meg a napilapok hasábjain különféle ötleteket felvető, sérelmeket hangoztató, vagy javitásokat ajánló levelek. A panaszos levelek ezen áradatából messze kiválik Holzer Sándor bizottsági tagnak az egyik napilap hasábjain felbukkant levele, amely a Buda felé haladó villamosoknak a Kossuth Lajos-utca elején megállót követelő egyik panaszos levélre megjegyzi, hogy a bizottsági tag a közlekedésügyi bizottságban legutóbb határozott inditványt tett a megállóhely létesitésére. A bizottság összes tagjai elfogadták az inditványt, igéretet téve, hogy a Rákóczi-ut sináthelyezése kapcsán ezen megállóhely létesitése megtörténik, miért is őméltósága a megállóhelyet most legutóbb ujból megsürgette.

Elragadtatva Holzer Sándor kormányfőtanácsos ur nem tulságosan hangos közéleti működésétől, melynek legutolsó etappja az a bizonyos golyó-história volt a polgármesterválasztás alkalmával (itt a bizottsági tag ur, igazolandó szavazatát, szavazás alkalmával az egyik golyót magához vette) meghatódtunk e levél olvastán, hogy ime, akadnak még önzetlen férfiak, akik költséget és fáradtságot nem kimélve állnak szolgálatába egy olyan közügynek, mint a Kossuth Lajos-utcai uj villamosmegálló! Feltünő azonban, hogy a szavazási golyók lovagja csak akkor siet levelezni és telefonálni, ha a Kossuth Lajos-utcai villamosmegállóról van szó és hathatós főtanácsait nem osztogatja egyéb alkalmakkor, amikor például a Bécsi-uti villamos meghosszabbitása, vagy valamely kőbányai villamosut szerepel a szőnyegen. Annál gyanusabb ez a feltünő sürgésforgás a villamosmegálló körül, mert ugyanabban a Kossuth Lajos-utcában, ahol villamosmegállót sürget, sőt éppen az inditványozott villamosmegálló felőli oldalon alig pár lépésre szerepel a bizottsági tag ur közismert divatáruháza.

Aki Holzer Sándor fenkölt jellemét, legkorrektebb igazságérzetét, nemes politikai hitvallását ismeri, egyetlen pillanatig sem kételkedhetik abban, hogy ez az inditvány a közlekedési bizottságban általa akkor is megtétetett volna, ha a szóbanforgó áruház nem a Kossuth Lajos-utcában, hanem a külső Soroksári-uton árasztja ivlámpáinak fenyét a vásárló közönségre. De éppen azért, mert őméltósága magasan szárnyaló politikai szelleméhez az efajta gyanusitásnak árnya csakugy nem férhet, mint annakidején a választási golyó sulyos dilemmája alkalmával: tiltakozunk az ellen, hogy a Belváros szemefénye efajta fatális és könnyen kétértelmüvé váló akciókra ragadtassa el magát. Igen, bizottsági tag ur, vigyázni kell a közérdekre, ne essék azon semmi folt soha, az Ön hősi és mocsoktalan fringiája csak akkor hadakozzék, ha ez a közérdek az Ön egyébként mindenesetre jogos magánérdekével semmilyen vonatkozásban nem téveszthető össze!

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere a IX., sertésközvágóhidon lévő uj vendéglő bérletére

nyilvános versenytárgyalást hirdet.

A szabályszerü ajánlatokat zárt és lepecsételt, valamint megfelelő felirattal (cimzés, versenytárgyalási hirdetmény száma és a bérlet megjelölése) ellátott sértetlen boritékban

1930. évi október hó 1-én (szerda) délelőtt 11 óráig

kell a polgármesteri VIII. (közélelmezési) ügyosztályban (Központi városháza, II. em. 204. ajtószám alatt) személyesen vagy megbizott utján beadni.

Az ajánlati ürlapra 1.60 pengő állami és 1.60 pengő fővárosi okmánybélyeget kell ragasztani s ezenfelül a mellékleteket is a megfelelő értékü bélyegjegyekkel kell felbélyegezni.

Postán beküldött, sértett, vagy lepecsételetlen boritékban, avagy elkésetten beadott, továbbá a kikötött bánatpénz letétele nélkül, illetőleg nem elegendő bánatpénz letételével benyujtott ajánlatok az odaitélésnél figyelembe nem jönnek.

Bánatpénzül a felajánlott évi bérösszeg 10 százalékát kell az ajánlat benyujtását megelőzően a főváros központi pénztárában a versenytárgyalási hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti nyugtát az ajánlathoz csatolni.

Bánatpénzül, ha azt nem készpénzben teszik le, a mindenkor érvényben lévő kormányrendeletek alapján a székesfőváros által a 153.297/1929—VI. sz. tanácsi határozattal megjelölt egyéb értékek, ugymint értékpapirok, betétkönyvek és kezességi nyilatkozatok fogadhatók el az idézett tanácsi határozatban közölt módozatok és értékszámitás szerint.

Az ajánlati ürlapok, valamint a bérleti feltételek naponkint délelőtt 9 és 2 óra között a polgármesteri VIII. (közélelmezési) ügyosztály kezelő irodájában, Központi városháza, II. em. 212. sz., valamint a közvágóhidak igazgatóságánál IX., Soroksári-ut 58. sz. vehetők át.

Az ajánlatok 1930. október hó 1-én délelőtt 11 órakor a polgármesteri VIII. (közélelmezési) ügyosztály üléstermében, Központi városháza, II. em. 196. ajtószám alatt nyilvánosan fognak felbontatni, amikor is az ajánlattevők vagy megbizottaik jelen lehetnek.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, illetőleg tetszés szerint egyik ajánlatot sem fogadja el s uj versenytárgyalást tartson anélkül, hogy emiatt az ajánlattevők a székesfőváros vagy annak közegei ellen kártérítési vagy bármiféle más igényt támaszthatnának.

Az ajánlattevők az ajánlataikkal a székesfőváros polgármesterének döntéséig, vagyis az odaitélésig a székesfővárossal szemben kötelezettségben maradnak. Az ajánlatok az odaitélésig vissza nem vonhatók s a letett bánatpénz sem kérhető addig vissza.

Az ajánlattevő, akinek ajánlatát a főváros elfogadta, ha a bérleti szerződést a kitüzött határidőn belül alá nem irja és a szerződési biztositékot nem teszi le, akkor a fővárosnak jogában áll a bérletet bárki másnak bérbeadni, a késedelmes ajánlattevő pedig a fővárosnak teljes kártérítéssel tartozik ugy az elmaradt haszonért, mint a felmerült károkért.

Budapest, 1930. szept. hó 4-én.

A székesfőváros polgármestere.

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
VIII., Rökk Szilárd-u. 20. — Telefon: József 439-91
Polg. tüzoltói, valamint mindennemü egyen- és diszruhaszállitás

STRAUB M. festéküzlete
Budapest, IV., Petőfi-tér 1
(Régi Piarista-épület)
Telefon: Aut. 884-26 Alapult 1854-ben

GATTYAN PÁL
kövezőmester és utépitő vállalkozó
BUDAPEST, VII., EGRESSY-UT 15

Dr. KUGLER JÓZSEF
SZÉNNAGYKERESKEDÉS
Központi iroda: IX., GÖNCZY PÁL-U. 2.
(Kálvin-tér mellett)
Városi telep: V., WAHRMANN-UTCA 7.
Telefon: Aut. 555-53. Lipót 902-06.

Ismét megkezdődnek a fogalmazói kar vacsorái. Az *Uj Budapest* megirta, hogy *Spannberger* előljáró javaslatára elhatározta a székesfővárosi fogalmazói kar, hogy a kari szolidaritás ápolása végett minden hónap első szerdáján a FANSZ Mária-utca 10. sz. alatti kaszinóhelyiségeiben barátságos vacsorákra jön össze. Ezeken a vacsorákon ott láthattuk a fogalmazási kart szinte teljes számban, élükön *Lamotte, Liber, Gallina* tanácsnokokkal, az összes kerületi előljárókkal, *Wurmb* árvaszéki elnökhelyettessel. *Szente* Miklós előljáró, mint a fogalmazói kar szakbizottságának elnöke most körlevelet intézett az összes kartársakhoz, amelyben felkér mindenkit, hogy az *október elsejével* kezdődő vacsorákon jelenjenek meg épp oly szép számmal, mint a nyári szünidő előtt.

A Keresztény Magyar Asszonyok Pártszövetségének XIV. kerületi szervezete e hó 28-án d. u. 5 órakor az Erzsébetvárosi Keresztény Kaszinó helyiségében (VII., Thököly-ut 54) szezonnyitó uzsonnát rendez, melyen a keresztény politikai élet kiválóságai megjelennek és felszólalnak.

Szémann Mihály ünneplése. A Kőbányai Keresztény Gazdasági és Szociális Párt vasárnap, szeptember 28-án, este 8 órakor ünnepli népszerü pártelnökének, Szémann Mihály fővárosi törvényhatósági bizottsági tagnak névnapját. A vacsora a régi Sörház-kert vendéglőjében (X., Előd-u. 4.) lesz. A párt központi vezetősége részéről is többen megigérték résztvételüket.

Nagyszerüen működik a tanácsterem központi fütőberendezése. Ismeretes, hogy a központi városházán az első emeleti tanácstermet a nyári hónapok folyamán Halász József főigazgató gondnok vezetése mellett alaposan renoválták és ennek során uj asztalokat és karosszékeket helyeztek el, uj tapétával boritották a falakat, központi fütőberendezéssel látták el az eddigi kályha utján fütött termeket. Az ujrendszerü etage-fütés főpróbája néhány nappal ezelőtt történt meg, amikor is megállapitották, hogy a fütőberendezést vállalkozója, a Szentgyörgyi és Társa cég hibátlanul oldották meg nehéz és kényes feladatukat. A szakma ismerői előtt, akik közel husz esztendeje tisztelik egyik legjelesebb képviselőjüket, a szolid, minden dicséretre érdemes cégben ez a körülmény nem is volt meglepetés. Nemcsak szakemberek, hanem laikusok is dicsérettel adóznak azonban annak a művészi izlésnek, amellyel a cég az adott viszonyok között a legszerencsésebb megoldást választotta a fütőkazán elhelyezését illetően.

A modern fertőzésmentes sebkezelés legujabb módszere. A modern sebészeti tudomány — melynek alapja a sebek fertőtlenitése — régen nélkülöz olyan vegyi anyagot, melynek biztos és hatásos csiraölőképessége mellett nincsenek a szervezetre nézve káros hatásai. Ezt a célt hivatott szolgálni a világháboru alatt, a legkiválóbb szaktekintélyek által éveken át kipróbált és a gyakorlatban is bevált Wetol sebolaj. Tudományos vizsgálatok bizonyitják, hogy az eddigi összes fertőtlenitő vegyi anyagokat nemcsak felülmulja, hanem a maga nemében egyedülálló, mert az eddigiekkel ellentétben, fertőtlenitő hatását nem vegyi, hanem élettani uton fejti ki. A sebkezelés Wetollal igen egyszerü és kényelmes, mert a vele alkalmazott kötés akár három napig is a seben maradhat, anélkül, hogy ennek következménye lenne. Kiváló fertőtlenitő hatását mi sem bizonyitja jobban, hogy ma már tudományos kutató intézetek hivatalos véleménye alapján miniszteri rendelet is, mint kiváló fertőtlenitő és sebgyógyitó szert a Wetolt ajánlja a nagyközönség figyelmébe.

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI-ÚT 21. Telefon: 522-91

Schäffer Károly
okl. mérnök, vasut-, ut-, beton-épitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, VIII., Aggteleki-utca 17
Telefon: J. 325-88

A 7-es, 15-ös, 11-es és 18-as autóbuszoknál változik a menetirány. Az Autóbuszüzem igazgatósága Hochenburger Antal elnökletével csütörtökön ülést tartott, amelynek tárgysorozatán több autóbuszvonal megváltoztatásának ügye szerepelt. A változás alá kerülő vonalak a következők: a 7-es jelzésü autóbusz ezentul Óbuda—Főtér helyett csak a Vörösvári-uti villamosvégállomástól indul ki és az óbudai uj izraelita temetőig közlekedik. A 15-ös jelzésü autóbusz utvonala annyiban változik, hogy a kocsik a Wahrmann-utca kikapcsolásával oda is, vissza is a Csanády-utcán át járnak. Az 1-es és 11-es jelzésü vonalaknál azt a határozatot hozták, hogy nyáron a 11-es nem fog közlekedni, hanem csak az 1-es marad meg és jár a Széchenyi-fürdő és a Gellért-szálló között, azonban éppen olyan gyakran fog közlekedni, mint most, amikor ezen az utvonalon mind a két reláció közlekedett. Téli időben a 11-es is járni fog a Horthy-körtértől az Aréna-utig. A 18-as autóbusz a legközelebbi napokban, amennyiben a Pongrác-ut burkolata megfelelő, hatheti próbaidőre egyelőre az Andrássy-ut és Aréna-ut sarkától mostani utvonalán, majd a Hős-utcán és Pongrác-uton át egészen a kőbányai Liget-térig közlekedik. A rózsadombi járat ügyében változás nem történt. Elhatározták ezenkivül, hogy több autóbusz-várócsarnokot épitenek. Igy nagyszabásu csarnokot épitenek a Vörösmarty-téren, kisebbeket a Ferenc József-téren és az Eskü-ut és a Váci-utca sarkán.

A jánoshegyi vizvezeték ügye. A főváros még a mult évben elhatározta, hogy a fogaskerekü vasut alsó végállomásától huzódó vizvezetéki csövet az Erzsébet kilátótoronyig meghosszabbitja. A költségekre 150.000 pengőt irányoztak elő és a nehéz pénzügyi helyzetre való tekintettel az összeget háromévi egyenlő részletben akarták felvenni a költségvetésbe. Az idei előirányzatban szerepelt először az 50.000 pengős első részlet és a költségvetés jóváhagyásakor a belügyminiszter erre nem is tett észrevételt. Most azonban, hogy a főváros a vizvezeték épitkezését meg akarta kezdeni és a rendkivüli költség felhasználásának engedélyezését kérte a belügyminisztertől, a kormányhatóság váratlanul megtagadta az engedélyezést azzal az indokolással, hogy nincs szükség a vizvezetékhálózatnak a Jánoshegyig való kiépitésére. A városházán mégis reménykednek, hogy ez a közérdekü munka mégis csak megvalósitható lesz. Ötszázezer pengőig terjedő kiadásokat ugyanis a törvényhatósági tanács engedélyezhet és azok nem tartoznak kormányhatósági jóváhagyás alá, igy majd a törvényhatósági tanácsban fogják elreferálni erre a közmunkára vonatkozó előterjesztést és amennyiben a tanács ehez hozzájárul, a munkát meg is kezdik. Valószinüleg be sem várják, amig a további részleteket is biztosithatják a következő évi költségvetésekben, mert a vizművek igazgatósága hajlandónak nyilatkozott a munkát elvégezni és a hiányzó százezer pengőt a sajátjából kölcsönözni.

Már október 17-én kezdődik az uj jubileumi sorsjáték, melynek játékterve rendkivül előnyös és a hirtelen meggazdagodás reményét kelti fel az érdeklődőben. A sorsjegyek mennyisége 84.000, melyek közül 42.000 számot biztosan kisorsolnak, tehát **minden második sorsjegy nyer!** A sorsjegy ára egy-egy osztályra 24 pengő, fél sorsjegy 12 pengő, negyed 6 pengő. A jutalom 300.000 P, a főnyeremény 200.000 pengő, ugyhogy a legnagyobb nyeremény szerencsés esetben egy és fél millió pengő. Kisorsolásra kerül azonkivül 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000 stb., összesen közel 8 millió pengő készpénz. A sorsjegy iránt óriási az érdeklődés.

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-ut 7.

AUTÓBUSZ-KAROSSZÉRIÁK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZÉSEK
GYÁRTJA:
NAY ÉS RÓNA
GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ ÉS SZIVATTYUGYÁR R.-T.
BUDAPEST, X., KÁPOLNA-TÉR
TELEFON: J. 463—88

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a Budapest, V., Honvéd- és Markó-utca sarkán, 1090. és 1091. hrsz. alatti telken épitendő

6 emeletes bérház épitésénél szükségelt a) központi fűtési-, szellőző- és szárítóberendezések munkáira, b) vizvezetéki-, csatornázási-, gázvezetéki-, melegvizkészitési- és mosókonyhaberendezési munkákra.

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott irásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Amennyiben vállalkozó az a) és b) alatti, mindkét munkacsoportra kivánna pályázni, ugy minden munkacsoportra különálló ajánlat teendő, mely ajánlatok egymástól függetlenül a munkacsoport megjelölésével külön-külön boritékba helyezendők. Vállalkozóra ilyen esetben mindkét munkacsoportra beadott ajánlat külön is kötelező erővel bir, mivel az Elektromos Művek az egyes munkacsoportokra beérkezett ajánlatokat függetlenül fogja elbirálni attól, hogy a vállalkozó egy vagy mindkét munkacsoportra adott-e be ajánlatot. A szabályszerüen aláirt és pengőértékü, tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt, boritékban nyujtandók be.

Az ajánlatokat

1930. évi október hó 7-én délelőtt ½10 óráig

kell az Elektromos Művek igazgatósági épületében, dr. Bárdi főtitkár ur kezeihez (V., Váci-ut 74, I. em. 101) benyujtani, vagy oly időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig beérkezzék.

Az ajánlati végösszeg után az „Ajánlat" nyomtatvány szerinti százalékkal számitott bánatpénz az Elektromos Művek főpénztáránál teendők le, az átvételt elismerő eredeti levél az ajánlathoz csatolandó.

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon napon délelőtt 10 órakor az Elektromos Művek igazgatósági épületében (IV. em. 401) fognak nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek a kiirásban foglaltaknak szigoruan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, a szerződést, a külön kikötéseket, a költségvetést az általános megjegyzésekkel, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot, a megrendelési feltételeket, a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Művek épitési irodájában (V., Váci-ut 74, IV. em. 438) hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között megszerezhetik.

A tervek Györgyi Dénes müépitész, tanár és Román Ernő müépitészek irodájában, IX., Kinizsi-utca 31, II. em. (Országos Magy. Kir. Iparművészeti Iskola) tekinthetők meg hétköznaponként délelőtt ½9-től 11 óráig, ahol a szükséges műszaki felvilágositások is megadatnak.

Az Elektromos Művek igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között — tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson, hogy a munkát vagy szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégitőnek nem találná, ugy ujabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A munka csak oly pályázó cégnek fog odaitéltetni, amely kimeritően és hiteltérdemlően igazolni képes, hogy hasonló műszaki jellegü munkát már mint önálló cég sikerrel végzett.

Az Elektromos Művek igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaitélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kivül vehető igénybe.

Bulapest, 1930. évi szept. hó 19-én.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei Igazgatósága.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros Vizművei a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos Hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással, valamint utalással a kiirási művelethez csatolt általános vállalati és részletes épitési feltételekre, ezenkivül „a süritett levegő segitségével történő (pneumatikus) munkákra vonatkozó különleges épitési feltételekre", az ajánlati költségvetésekben foglalt előirásokra, valamint a műszaki leirásra, nyilvános versenytárgyalást hirdet a káposztásmegyeri vizmütelep I. és II. (dunakeszi-i) átemelőtelepének tartozékaképen

a Duna medre alatt létesitendő egy-egy járható tartalékalagut (tunnel) és a hozzájuk tartozó két-két végakna épitési munkálataira.

A kiirási művelet nyomtatványai: tehát az általános és részletes, valamint különleges feltételek, műszaki leirás, ajánlati költségvetések, ajánlati ürlapok. ezenkivül a tunellek és aknák tervei 1930. évi augusztus hó 14. napjától kezdődőleg Budapest székesfőváros Vizművei üzemvezetőségénél (IV. Egyetem-ucca 2. II. em. 23.) kaphatók hétköznapokon déli 11 és 13 óra között 20 (husz) pengő lefizetése ellenében. Ugyanitt a rszletes szóbeli felvilágositások is megadatnak; ezenkivül megtekinthetők a tunnel-aknák helyén, illetve azok tengelyében végzett kémfurásaink eredményei: a talajszelvények és az egyes rétegekből kikerült talajminták is.

A munka természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel az ajánlattevők ajánlataikban felsorolni tartoznak azon hasonló természetü munkálataikat, amelyeket mint önálló cég sikerrel végeztek. Budapest székesfőváros Vizművei az ajánlattevőktől ennek hiteltérdemlő igazolását követelhetik.

Az ajánlatokat

1930. évi november hó 29. napján délelőtt 11 óráig

kell a Vizművek üzemvezetőségének titkári hivatalában (IV. Egyetem-ucca 2. II. 23.) beadni. A jelzett határidőn tul benyujtott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A beérkezett ajánlatok 1930. évi november hó 29. napján déli 12 órakor lesznek a Vizművek fentjelzett hivatalos helyiségében nyilvánosan felbontva. Ezen határidő alatt az egyidejüleg megindított s a tunnelek tengelyeit közrefogó Dunamederfurások eredményeibe az ajánlattevők időközönként betekintést nyerhetnek; a határidő letelte, tehát 1930. évi november hó 29-ike előtt 14 nappal azonban az összes mederszelvényfurási eredmények kézhez kaphatók és a talajminták megtekinthetők lesznek.

Ajánlataikban a vállalkozók kijelenteni tartoznak, hogy a helyi viszonyokat jól ismerik, továbbá, hogy a furási szelvényeket és talajmintákat megtekintették és hogy tisztában vannak az épités műszaki feladatával és annak nehézségeivel.

Budapest székesfőváros Vizműveinek üzemvezetősége fenntartja azt a jogát, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, illetőleg tetszése szerint egyik ajánlatot sem fogadja el és uj versenytárgyalást tartson anélkül, hogy az ajánlattevők emiatt a Vizművek ellen kártéritést, vagy bármiféle igényt támaszthatnának.

Bánatpénzül 250.000 (Kettőszázötvenezer) pengőig az ajánlati összeg 5%-a, ezenfelüli összeg után annak 2%-a teendő le a Vizművek üzemvezetőségének pénztáránál (IV. Reáltanoda-ucca 1—3. I. emelet.)

Budapest, 1930 augusztus 11.

Budapest Székesfőváros Vizművei.

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J- 382-27.
BUDAPEST, VII., BAROSS-TÉR 18.

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.
Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készülékot működésben bemutatja: Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon · Automata 110—18

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és utépitő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 23.
Tel: J. 339—52 Tel.: J. 339—52

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek

az I., Németvölgyi-uti elemi iskola és óvoda

hengerelt vasgerendaszállitási munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fentebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 50 fillérért kaphatók 1930. évi szeptember hó 24-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Körmendy Nándor (VIII., Üllői-ut 16-a) tervező müépitésznél, vagy az előadónál a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi október hó 11-én (szombat) délelőtt ½10 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi szept. hó 22-én.

A székesfőváros polgármestere.

KROPSCH GÜNTHER
kézi tüzoltókészülékek
Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2. sz.
Telefon: József 406-39
Gázoltók
Kaboltók
Poroltók
Vizoltók
Magyar gyártmány

Vitéz Siposs Sándor
Különleges száraz vegytisztitó és ruhafestő üzeme
HAJO-UCCA 12 TELEFON: Aut. 812—40
Munkáért házhoz küldök és elszállitom

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 8
Telefon: József 324-49

Szivós László ácsmester, készit egyszerü és speciális ácsszerkezeteket
Bpest, IX., Üllői-út 63. Teleton J. 300-07.

Vitéz LUKÓY EMIL
épitőmester
József-körut 19 Telefon: 432-10

Cross-Charles E. Lewis utódai
Központi fütések, vizvezetékek, egészségügyi berendezések
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7
Telefon: József 322-25

„PAX"
vörösrézből készült szénsavas kézi tüzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC fémárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

WEINGRUBER IGNÁC
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget

Vállalkozás

Uj kiirások:

Vizvezetéki, csatornázási, gázberendezési és központi gőzfütési szerelési munkára a IX., Gyáli-ut 1. szám alatti Szt. István közkórházban. Határidő: 1930 szeptember hó 29 (hétfő) d. e. 10 és ½11 óra között.

Csatornázási munkákra a VI. ker., Erzsébet királyné-ut (Rákospatak és Lőcsei-ut közötti szakaszon). Határidő: 1930 szeptember hó 29 (hétfő) d. e. 10 ó.

Az I. ker., Diósárok 300 fm. hosszu betoncsatorna építésére kiirt versenytárgyalás határideje 1930 szeptember hó 30 (szerda) d. e. 10 órájáig **meghosszabbittatott.**

Uj vendéglő bérletére a IX. ker. sertésközvágóhidon. Határidő: 1930 október hó 1 (szerda) d. e. 11 ó.

Tatarozási munkákra a IX. ker., Soroksári-ut 58. szám alatt lévő marhavásárcsarnokban. Határidő: 1930 október hó 1 (szerda) d. e. 11 ó.

Elektromos szerelési munkákra az Uj Szent János kórház sebészeti pavillonjában. Határidő: 1930 október hó 4 (szombat) d. e. ½10 ó.

Művészi plakátokra, az Állat- és Növénykert részére. Határidő: 1930 október 6, d. e. 12 óra.

Építési munkákra a Rákosvölgyi főgyüjtő VII. ker., Szatmár-utcától Gyarmat-utcáig terjedő 2.10/1.40 m. belméretü 520 fm. hosszu szakaszon. Határidő: 1930 október hó 7 (kedd) d. e. 10 ó.

Zománctáblák szállitására. Határidő: 1930 október hó 9 d. e. 11 ó.

A Duna medre alatt létesitendő egy-egy járható tartalékalagut (tunnel) és a hozzájuk tartozó két-két végakna építési munkálataira a káposztásmegyeri vizmütelep I. és II. (dunakeszi) áramtelepének tartozékaképen. Határidő: 1930 november 29 délelőtt 11 óra.

Budapest székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák:

I., Fehérvári-uti vámépületben hivatali helyiségek lakásokká való átépitéséhez vizvezeték, csatornázási és gáz berendezési munka Thiergärtner és Stöhr (I., Budafoki-ut 9—11.) 3809.22 pengővel.

X., Ihász-u. 27. sz. elemi iskola gumipadozati munkái Magyar Ruggyantaárugyár rt. (X., Kerepesi-ut 17.) 38.304 pengővel.

VII., Aréna-ut 25. sz. elemi és polgári iskola hajópadozati ácsmunka Hegedüs Ferenc (VII., Francia-ut 3. sz.) 8090 pengővel.

VII., Hernád-utca 42—44. sz. elemi iskolában tetőfedő javitási munka Bukovár Jenő (IV., Petőfi Sándor-utca 14.) 1201.20 pengővel.

Ugyanott tornaszerek szállitása Lopos Gyula (III., Bécsi-ut 5.) 2858.20 pengővel.

Ugyanott burkoló javitási munka Koch és Szilágyi (VI., Eötvös-utca 37.) 6431.50 pengővel.

Ugyanott kéményépitési munka Schultz tüzeléstechnikai és épitési rt. (VII., Aréna-ut 80.) 13.420.10 pengővel.

Ugyanott üveges javitási munka Herrling Antal (V., Vilmos császár-ut 44.) 13.846.40 pengővel.

I., Hidegkuti-ut 107. sz. Horthy M. leányotthon I. és VI. sz. épületében melegvizkészitő berendezés Wolf Márk Fia (VIII., Szigony-u. 35. sz.) 11.515.72 pengővel.

Ugyanott I. sz. épületben központi melegvizfütőberendezési munka Ruflán István (VI., Kmety-u. 7. sz.) 27.549.52 pengővel.

III., Lajos-utcai elemi iskola vizvezeték, csatornázás és gázberendezés Baráth István (VIII., Nagytemplom-utca 12/b.) 13.340.70 pengővel.

X., Ihász-u. elemi iskola központi gőzfütőberendezési munka Riemer Miksa (II., Batthyány-utca 18.) 37.079.84 P-vel.

X., Zsivora és Kerepesi-ut sarkán levő gyógypedagógiai barakiskolában kőmüves tatarozási és tereprendezési munka Domonyik Mihály (VII., Barcsay-u. 16.) 6370 pengővel.

III., Lajos-utca 34. sz. elemi iskola kőfaragó javitási munka Eichbaum Mór (V., Pozsonyi-ut 1.) 5033.95 P-vel.

VII., Hernád-utcai elemi iskola kőmüves átalakitási és tatarozási munka Pruscha József (X., Kelemen-utca 28.) 14.842.30 pengővel.

V., Berzenczey-u. bérház 46—52. sz. udvaroknál aszfaltburkoló munka **Biehn** János (IX., Ferenc-körut 46. sz.) 8800 pengővel.

VI., Frangepán-u. 4. sz. bérház mükő munkái Barber Károly (III., Bécsi-ut 176.) 3200 pengővel.

X., Maglódi-uti Horthy M. szeretetotthon kórház, kapusépület és szolgálati folyosó terrasz és tetőszigetelési munkái Dr. Helvey Tivadar (VI., Eötvös-utca 21.) 6290.10 pengővel.

I., Hidegkuti-uti Horthy M. leányotthon VI. sz. épület központi melegvizfütőberendezési munka Janisch János és Fia (VII., Jósika-u. 12. sz.) 21.991.74 pengővel.

VII., Szabó József-u. autóbuszgarage tüzjelző berendezésének az épületek közötti összeköttetésére szükséges kábelek munkálatai Barta Károly (VIII., Vas-utca 16.) 1518.40 pengővel.

A X., Maglódi-uti Horthy Miklós-szeretetotthon kórház- és kapusépület lakatosmunkái Reichenburg Jenő (VI., Szabolcs-utca 6.) 35.032.93 pengővel.

Ugyanott asztalosmunka Müller Rezső (VII., Róna-utca 31) 33.008 pengővel.

Ugyanott tüdőbeteg-épület, terrasz- és tetőszigetelési munka Kollarit müszaki rt. (IX., Kálvin-tér 7) 6138 pengővel.

Ugyanott tüdőbetegek épülete asztalosmunkái Keresztessy Ödön (VII., Kövér Lajos-utca 6—8) 11.004 pengővel.

Ugyanott tüdőbetegek épülete különleges lakatosmunkái Márkus Lajos (VI., Hun-utca 4) 5852.60 pengővel.

Ugyanott tüdőbetegek épülete lakatosmunkái Pick Ede utódai (VI., Lehel-utca 51—53.) 20.850 pengővel.

Ugyanott tüdőbetegek épületénél acéltolóablak munkái Haas és Somogyi (VI., Frangepán-utca 7) 16.320 pengővel.

Ugyanott kórház-épületnél acélablakok elkészitése Márkus Miksa (VI., Mohács-utca 5) 9280 pengővel.

Az I., Uj Szent János-kórház sebészeti osztályán fal- és padozatburkolati munka Neuhauser Miksa (V., Hollán-utca 3) 23.057.90 pengővel.

A VIII., Gyulai Pál-utcai Szt. Rókus-közkórház festő- és mázolómunkái Lendvay Ferenc (VII., Nefelejts-utca 50) 2245.71 pengővel.

A IV., Központi városháza tüzőrségi laktanya központi fütőberendezésével kapcsolatos föld-, kőmives- és elhelyezőmunka vitéz Lukóy Emil (VIII., József-körut 10) 5894.50 pengővel.

Az I., Hidegkuti-uti „Horthy Miklósné" leányotthon igazgatói és hálóépületen központi fütés épitési és egyéb kőmivesmunka dr. Méhes Emil (VIII., József-utca 2) 4526.10 pengővel.

Az I., Németvölgyi-uti elemi iskola és óvoda épitésénél ácsmunka Szivós László (IX., Üllői-ut 63) 20.124 pengővel.

Az I., Németvölgyi-uti elemi iskola és óvoda épitésénél szigetelőmunka Posnansky és Strelitz (V., Lipót-körut 27) 7671 pengővel.

Ugyanott tetőfedőmunka Szikszay György (VI., Gömb-utca 63) 11.500 pengővel.

A VII., Miskolci-uti elemi iskola tornatermi berendezési munka Lopos Gyula (III., Bécsi-ut 85) 10.072 pengővel.

Az I., Lenke-uti elemi iskolánál udvar kavicsolási munka Székely Kálmán (V., Visegrádi-utca 4) 10.700 pengővel.

Zománctáblák — Réztáblák
Zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy-u. 13. Telefon: 536-10.

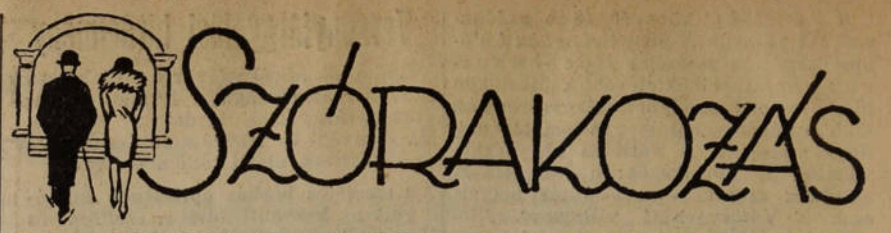

CAPITOL FIMPALOTA (Baross-tér, Keleti pályaudvar mellett. Telefon: József 343-37.) **Szivek szimfóniája** (Zwei Herzen im ¾ Takt.) A legnagyobb sikerü német ensemble-film Western Electric-gépen. Főszereplők: Wily Forst, Oscar Karlweiss, Szőke Szakáll és Halmay Tibor. — **Miki mókái.** Hangos rajzos trükkfilm. — — Magyar Hiradó. — A svábhegyi autóverseny. — Artisták footballmérkőzése. — — Előadások hétköznapokon 5, egyenegyed 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnapokon fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11—1-ig és vasárnap 10 órától egész nap.

CORSO MOZI (Váci-u. 9. Tel. Aut. 874—02.) **Der Andere** (Egy test, két lélek). Paul Lindau szinműve, Fritz Kortner, Heinrich George és Nagy Kató főszereplésével. (Német beszéd.) — Hangos hiradók. — Előadások kezdete mindennap 4, háromnegyed 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, Teréz-körut 28. Telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52. — **A Jazzkirály.** Paul Whiteman káprázatos Universal-filmje. A szin és hang szimfóniája: Magyarul konferálnak Lucy Dorain Lugosi Béla és Auer János. **Ünnepi nyitány.** Játssza a párisi Paramount filharmonikus zenekar. — **Magyar hiradó.** — **Fox, a világ hangja.** — **Paramount, a világ szeme.** — Előadások kezdete mindennap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ (Kossuth Lajos-utca 18. Telefon: Aut. 897—07 és 895—43.) **A legszebb tangó.** (Ein tango für Dich.) Németül beszélő filmoperett. Zenéjét szerezte Robert Stolz. Rendezte Bolváry Géza. Főszereplők: Willy Forst, Verebes Ernő, Oskar Karlweiss, Mindszenthy Tibor és Fee Malten. — **Amerikai hangos hiradó. — Magyar artisták footballmérkőzése. — A svábhegyi autóverseny.** — Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor. Szombat és vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyrendelés reggel 10 órától.

KAMARA MOZGÓ (Dohány-utca és Nyár-utca sarok. — Telefonszám: Svábhegy 140—27.) **Nur Du!** (Csak te...) Hangos filmoperett 10 felvonásban. Főszereplők: Walter Jansen, Charlotte Ander és Halmay Tibor. — Zenéjét szerezte: Jean Gilbert, Walter Kollo és Rudolf Nelson. — **Cinci a Sivatagban.** — Hangos trükkfilm. — **Fox hangos és Magyar Hiradó.** — Előadások kezdete: pénteken 6, 8 és 10, szombat és vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION SZINHÁZ (Eskü-ut 1. Telefon: Aut. 821—02 és 842—03.) **Der Schluss im Tonfilm-Atelier.** (Gyilkosság a Studióban.) 100 százalékos németül beszélő és zenélő film. — Főszerepben: Gerda Maurus, Harry Frank és Ernst Stahl Nachbauer. — **Ha nines otthon a macska.** Amerikai burleszk 2 felvonásban. — **Piccaver,** versenydal. — **Ufa Hiradó.** — **A Magyar Hiradó** felvételeiben a svábhegyi autóverseny. — Az előadások kezdete hétköznapokon: fél 6, fél 8 és fél 10, vasárnap fél 4, fél 6, fél 8 és 10 órakor. — Jegyelővétel délelőtt 11—1-ig és az előadások megkezdése előtt egy órával.

PALACE FILMSZINHÁZ (Erzsébet-körut 8. New-York-palotával szemben. Telefon: József 365—23.) **Der Andere.** (Egy test, két lélek), Paul Lindau szinműve filmen. 10 felvonásban. Rendezte: Robert Wiene. — Főszerepben: Fritz Kortner, Heinrich George, E. v. Winterstein, Julius Falkenstein és Nagy Kató. — **Bölcsődal.** Macskazene-trükkfilm. — **Fox hangos hiradó. — Magyar Hiradó.** — Előadások kezdete hétköznapokon háromnegyed 6, 8 és 10 órakor. — Nyitható tető!

ROYAL APOLLO (Erzsébet-körut 45. sz. Telefonszám: József 429—46 és 419—02.) **Dreyfus. — Magyar hiradó. — A svábhegyi autóverseny. — Artisták footballmérkőzése.** — Előadások hétköznapokon, szombat kivételével: 5, negyed 8 és fél 10 órakor. Szombat és vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor.

UFA

CORVIN FILMSZINHÁZ VIII., **József-körut és Üllői-ut sarok** Tel.: J. 389—88, 395—84

Dr. Lárifári. Hangos világattrakció. — **Tinta Muki. — Miki jazzbandje. — Hangos trükkfilmek. — Magyar hiradó. — Ufa hiradó.** Előadások: fél 6, fél 8, fél 10; szombat és vasárnap: 4, 6, 8, 10 órakor.

UFA FILMSZINHÁZ (VI., Teréz-körut 60 Telefon: Aut. 197—67, 197—68) **„Dr. Lárifári".** Hangos vigj. attrakció. Robert Stolz zenéje. FőSz.: Gisella Werbezirk, Max Hansen és Paul Morgan. — **Az időjós** (metrológia) hangos kulturfilm. — **Miki jazzbandje.** Hangos trükkfilm. — **Magyar hiradó. — Ufa hiradó.** Előadások hétköznap: 5, negyed 8, fél 10; szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10.

URANIA FILMSZINHÁZ (VIII., Rákóczi-ut 21. Tel.: J. 460—45, J. 460—46) **„A fehér hegyek fia"** nagy hangos sport-dráma. FőSz.: Luis Trenker és Renate Müller. — **Miki jazzbandje,** hangos trükkfilm. — **Magyar hiradó. — Ufa hiradó.** Előadások hétköznap: 5, negyed 8, fél 10; szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor.

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ

uj műsorában:

Megyaszay Vilma, Fejes, Csortos, Békeffi, Kökény

Munkácsy Ernő

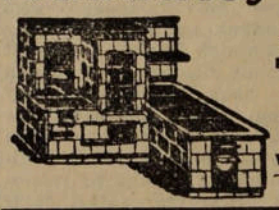

épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rózsa utca 39
Tel.: J.312—80

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428-25

Nejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.
Ügyeljünk a cimre

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
müköáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozóia.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

UNDERWOOD STANDARD NOISELESS PORTABLE **IRÓGÉPEK** magyarországi vezérképviselete **VECSEY JENŐ okl. gépészmérnök, Keresk. és Ipari R.-T.**
Irodagéposztály: Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 22, félemelet. Telefon: Automata 843—22.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASAG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 40. szám

Budapest, 1930 október 4

UJ BUDAPEST

KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Gróf Károlyi-u. 8.

Fiatalok

A Marcia su Roma a negyvenéves miniszterek és harmincéves tábornokok győzelmét hordozta szét a megujhodó Olaszországban, Hitler Adof németországi diadala százkét kombattáns fiatalt küldött a Reichsratba, a negyvenéves Vaugoin néhány nappal ezelőtt a „hadnagyok kormányát" alakitotta meg a szomszédos Ausztriában, a Heimwehr soraiból kikerült uj miniszterek legidősebbje nincs tul a harmincötödik életévén! Egész Európában diadalt ül a fiatalság, melynek tetterejétől, tehetségétől és frisseségétől várják a kétségbeesett milliók háboruutáni balvégzetük jobbrafordítását. Mintha a negyvennyolcas idők uj fuvallata járná végig a megvénhedt Európát, mintha az azóta is virulens nagy szabadságeszmék kései utódaként jelentkezne Európaszerte az az irányzat, amely tábornokok helyett hadnagyokat állit világrészünk megmentésére.

A kor szellemét érezte meg Wolff Károly, amidőn a keddi pártértekezleten az utánpótlásról beszélt, arról, hogy a községi választások alkalmával minden fiatal erő megtalálja érvényesülését a Keresztény Községi Párt sáncain belül, hiszen egy előrelátó vezetőségnek arra is gondolnia kell, hogy az öregek elkorhadnak. Lelkes taps és éljenzés fogadta a bölcs igéket, mindenki érezte, hogy kezét az idők ütőerén tartva beszélt a vezér. Nézzük azonban, hogy a szép eszme hogyan fest a gyakorlatban, a Keresztény Községi Párt városházi képviseletének összeállításánál mennyiben érvényesül a fiatalság és Wolff Károly nemes és okos intenciója?

Az egyik kerületben a három első jelölt életkora összevéve meghaladja a kétszáz esztendőt, a másik kerületben a kombattáns listavezető után három érdemes állami nyugdijas fog következni. Nem tudjuk, e gyakorlat szerint hányadik X-nél végződik a fiatalság, de ha a jelek nem csalnak, ujra olyan közgyülési párthoz lesz szerencsénk, amelynek a teremben legfontosabb programja, hogy este nyolc órakor hazamenjen, mert odahaza vár a mindennél fontosabb meleg ágy, és az idejében elköltendő könnyü vacsora. A párt létérdekét érintő szavazásoknál ujra nem lehet majd kihuzni odvaikból ezeket az öregeket, akikkel a párt bölcsessége és körültekintése mindenesetre, de agilitása és frissesége egyáltalában nem fog gyarapodni.

Békés fejlődésben szükség van az öregek tempós higgadtságára, habozó megfontoltságára, lassu tanácskozására. De milyen irányokat vesz ma a fejlődés, és hol van ma béke! A közgyülési terem ádázabb küzdelmek színhelye lesz mint valaha, fiatalságra, tetterőre, merni és akarni tudásra van szükségünk, nem pedig öreguras fékezésekre. Azt a bizonyos gátat, amely a nyugalmazott köztisztviselők, az időmilliomos öregurak városházi bevonulásának egyetlen indoka lehetne, hivatottan fogja betölteni a kinevezettek és állásuknál fogva tagok nem kicsinylendő nagyságu tábora. Kérjük Wolff Károlyt, a törvényhatósági bizottságot ne engedje összetéveszteni a Tudományos Akadémia véneinek álmos gyülekezetével.

Petrovácz optimista és hisz a teljes győzelemben

A választási küzdelemből, ahol az egyetlen ellenfél a szociáldemokrácia, győztesként kell kikerülnie a Keresztény Községi Pártnak — A nyomor-szavazatok nem a szocialista pártot fogják erősiteni, mert csak a többséget alkotó kereszténypárt tud a munkanélküliség enyhitésére intézkedéseket tenni — December 15-én és 16-án lesznek a községi választások, igy a választási agitáció nem zavarhatja meg az ünnepi hangulatot

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Ma már befejezett ténynek tekinthető, hogy *december közepén az urnák elé járul a főváros választóközönsége.* A főváros autonomikus életében és a városházi adminisztrációban fordulópontot jelent az uj választás, amelynek eredménye hosszu időre eldönti a városházi uralkodó rendszer minden politikai természetü problémáját. *Valamennyi párt* meginditotta a szervezkedést. A fórumon egymásután ujabb és ujabb kispártok jelentkeznek, amelyek a választásokon előreláthatóan *teljesen szétmorzsolódnak.* Meginditotta a szervezkedést a *Keresztény Községi Párt* is, amely a legkitünőbb auspiciumok mellett bocsátkozik választási küzdelembe. Ez a bizakodás fokozott erővel csendül fel *Petrovácz* Gyula alábbi nyilatkozatából, amelyet az *Uj Budapest* munkatársa előtt tett. Megkértük ugyanis *Petrovácz* Gyulát, hogy a választási szervezkedésről, a választások várható eredményének kialakulásáról, a legközelebbi várospolitikai fejleményekről és általában a választások városházi vonatkozásairól mondja el a maga mindig nagy érdeklődéssel fogadott véleményét. *Petrovácz* Gyula a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Én a magam részére azt a célt tüztem ki, hogy a *Keresztény Községi Párt a választásokon szerezze meg a többséget.* Ennek a kijelentésemnek az az értelme, hogy ugy nekem, mint mindnyájunknak, akik a Keresztény Községi Párt katonái vagyunk, azzal a határozott célkitüzéssel kell felvennünk a harcot, hogy *a választási küzdelemből mint többségi pártnak kell kikerülnünk.* Hangsulyozom, hogy nekünk feltétlenül a többség elnyerésére kell törekednünk és ennek a kijelentésemnek a magyarázata az, hogy én az eddigi *koalíciós kormányzással* nem vagyok megelégedve. Ez a koalició ugyanis nekünk, kereszténypártiaknak *igen sok áldozatunkba került.* Ezzel nem mondom azt, hogy a velünk eddig koalicióban dolgozó Egységes Községi Polgári Párt nem volt sok tekintetben konciliáns a kereszténypárttal szemben, de sokszor kellett azt tapasztalnunk, hogy a koalició fenntartása érdekében *sulyos elvi kérdéseket kellett feladnunk.* Gyakran hoztunk személyi áldozatokat, kénytelenek voltunk tétlenül nézni erősen favorizált jelöltjeink elbukását éppen annak a pártnak akciója következtében, amellyel koalicióban voltunk. Viszont a Keresztény Községi Párt igen sok ügyben *kénytelen volt magára vállalni az ódiumot* olyan tényekedésekért, amelyek tőlünk függetlenül alakultak s amelyek egyáltalán nem feleltek meg a mi intencióinknak. Ennek a koalíciós kormányzásnak a következménye, hogy mi most az uj választások idején választóink előtt nem tudjuk igazolni, hogy *pártprogrammunkat száz százalékig megvalósitottuk.* Ennek azonban egyetlen oka az, hogy nem voltunk a teljes hatalom birtokában. Ezért jelentettem ki mindjárt a bevezetésben, hogy nekünk feltétlenül a többség elnyerésére kell törekednünk, mert csak igy lehet mellőzni a koalíciós kormányzást. *A Keresztény Községi Pártnak nemcsak a közgyülés legnagyobb pártjának kell lennie, hanem birtokába kell jutnia a tényleges többségnek.* Ennek a kitüzött célnak az elérése szerintem *nem lehetetlen.* Ha a legutóbbi választáson a 250 választott bizottsági tag közül a Keresztény Községi Párt 93 mandátumot tudott szerezni, akkor nem tekinthető kizártnak az az eshetőség, hogy *a 150 bizottsági tagság közül legalább 75-öt meg tudunk magunknak szerezni.* Én ezt a meggyőződésemet arra alapitom, hogy az ugynevezett *nyomor-szavazatok*, amelyektől a közvélemény félni szokott, *nem a szocialista pártot fogják erősiteni.* Minden nyomorgó munkanélkülinek tudnia kell ugyanis, hogy ma csak egy párt van, amely rajta segiteni tud és *ez semmiesetre sem a nagy kisebbségben lévő szociáldemokrata párt, hanem a többséget alkotó kereszténypárt*, amely a többségi erő birtokában rendelkezik azzal a hatalommal, amelyre a munkanélküliség enyhitése érdekében szükség van. A szociáldemokraták a nyomort kizárólag *pártagitáció* céljaira használják fel. Nekik természetrajzuknál fogva *nem a nyomor enyhitése*, hanem *a nyomorból fakadó elkeseredésnek* pártcélokra való kihasználása a fontos.

— Amikor ezt megállapitom, egyben hangsulyozni kivánom, hogy eddigi elgondolásomból következőleg *a Keresztény Községi Pártnak a többség megszerzéséért folytatandó küzdelmét a szociáldemokrata párt ellen kell kiéleznie.* A mi agitációnk ne irányuljon semmi más ellen, mint a szociáldemokrácia ellen! *Más ellenfelektől nem kell tartanunk.* Éppen ezért nekünk csak egyetlen ellenféllel kell hadakoznunk: a nemzetközi szociáldemokráciával. A legutóbbi választások eredménye mindazt igazolja, hogy *csak a két szélen haladó párt az, amely a választások nyomán megerősödhetik.* A közbülső pártok felmorzsolódnak. A szociáldemokrácia egyetlen ellenfele csak a kereszténypárt lehet, amely nem ismer középutat, amely nem ismer a szociáldemokráciával szemben semmiféle közös programmpontot, amelynek programmja mindannak az ellenkezője, amit a szociáldemokrácia hirdet. *Ebben a választási küzdelemben a kereszténypárt fog megütközni a szociáldemokráciával* és az én megitélésem szerint a közbülső pártok ennek a nagy harcnak tehetetlen nézői lesznek és csak azokat a mandátumokat fogják elhóditani, amelyek mint morzsák fognak az ölükbe hullani.

— A helyzet ezen a téren annyira komoly, hogy a mi pártunk szervezkedését most már *haladéktalanul, megszakitás nélkül, a legteljesebb elszántsággal kell folytatnunk.* Szervezkedésünk nemcsak kerületenként, hanem körzetenként, sőt utcánként és házanként indul meg. A választók összeirása, ajánlási ivek gyüjtése minden kerületben már folyamatban van és ha a szervezkedést ezzel az erővel fogjuk folytatni a még hátralévő több mint két hónapon keresztül, akkor *nem utópia a többség megszerzése a kereszténypárt részére.* Azok a jelenségek, amelyeknek manapság tanui vagyunk és azok a tapasztalatok, amiket a választási irodákban szerezhetünk, biztató bizonyitékok a jövőre nézve. *Olyan lelkesedés és olyan áldozatkészség* mutatkozik a munkában, hogy bizonyosak lehetünk a siker felől. Egy ilyen áldozatkész és minden személyi követelést háttérbe szoritó szervezőmunka nem lehet eredménytelen. Ismétlem: *optimista vagyok és hiszek a teljes győzelemben*, vagyis hiszek abban, hogy sikerül a 150 mandátum közül 75-öt megszerezni és ezzel a közgyülési többséget elnyerni.

Petrovácz Gyula elmondotta még az *Uj Budapest* munkatársának, hogy a választások előreláthatólag *december 15-én és 16-án lesznek.* Ez az időpont még a karácsonyi ünnepek előtti időre esik és igy nem kell attól tartani, hogy *a választási agitáció megzavarhatja az ünnepi hangulatot.* A karácsonyi ünnepek ideje alatt mód nyilik a fáradalmak kipihenésére és e szünet után meg lehet tenni majd *az előkészitő intézkedéseket a városházi tisztujitásra.* A tisztujitás alapos előkészitést igényel, mert hiszen hiábavaló volna a legnagyobb győzelem is, ha a tisztujitásnál *nem megfelelő jelöltek győznének.* A választási győzelmet csak a kereszténypárt intencióinak megfelelő *tisztujitás* teheti teljessé.

Kiadó lakások!
Bimbó-utca 1–3–5. szám
(szemben a Statisztikai Hivatallal)
egy-egy 3-, 4- és 5 szobás lakás hallal,
ugyanitt üzlethelyiségek
Margit-körut 43. sz. házban
4 szobás lakás hallal
Elegáns kivitel. Olcsó bérek!
Bővebbet a helyszinen vagy telefonon: A. 29-29.

KRISZTIÁN SÁNDOR
szobrászműterme
Budapest, VII. Gyarmat-u. 12. Telefon: Z. 70-88
Készit ugy saját, mint megadott tervek alapján: épület külső és belső figurális és dekorativ szobrászmunkákat, homlokzatdiszeket, belső stukkómennyezeteket, kandallókat, oszlopokat. Kerti disztárgyak, diszpadok, pergolák, virágtartók, diszkutak, siremlékek stb. elsőrendü tartós fagyálló mükőből, mintakertemben állandóan megtekinthetők.

KASS BÉLA
épület- és butor-asztalos üzeme
BUDAPEST, VIII., KŐRIS-U 7.

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel. J. 308-97.

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tüzjelző-készülék.
Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésben bemutatja: Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

Nejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.
Ügyeljünk a cimre

Révbe ért a fővárosi tisztviselők társasház-építési akciója

Kétmillió pengőt kapnak a köztisztviselők házépitési kölcsönéből és néhány hét mulva megtörténik az első kapavágás a budai telkeken

— *Az Uj Budapest tudositójától* —

Az a heroikus küzdelem, amelyet a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségébe tömörült tisztviselők folytatnak a *saját ház* épitése érdekében, végső stádiumába érkezett: néhány héten belül megtörténik a *Bertalan-utcai és a Lenke-uti telkeken* az első kapavágás és a jövő év májusára már állani fognak a fővárosi tisztviselők első társasházai, amelyek arra fogják inditani az ebben az akcióban részt nem vett kollégákat, hogy *fokozott buzgalommal és takarékossággal tudjanak majd ők is az ezután következő akciókban részt venni.*

Ismeretes, hogy a társasház-épitkezésekre megalakult szövetkezetek azt az értesitést kapták a Lakásépitési Állandó Bizottságtól, hogy *nincs pénz*, a LÁB nem tud a fővárosi alkalmazottaknak hitelt szerezni. Az alakulóban levő Közérdekü Részvénytársaság kapcsán azután a fővárosi tisztviselők *Szentmiklósi* József dr. tanácsjegyző, *Jaczó* György műszaki főtanácsos és *Viola* Rezső dr. műszaki tanácsos vezetésével eljártak a LÁB-nál, továbbá a népjóléti és pénzügyi minisztériumok illetékes osztályainál azzal a kérelemmel, hogy az uj akcióban elsősorban a fővárosi tisztviselők vehessenek részt, akik a főváros közgyülési határozatával immár telekkel és megfelelő pénzzel is rendelkeznek az épitkezések megkezdésére.

Az illetékes szervek szeretettel és megértéssel fogadták a fővárosi alkalmazottak küldöttségeit és felvilágositották őket, hogy az épitkezési kölcsön folyósitásának még több technikai akadálya van. Igy elsősorban meg kell szüntetni a FANSZ égisze alatt megalakitott szövetkezeteket, mert 8000 pengő alaptőkével alakult szövetkezet természetszerüleg nem kaphat 2,000.000 pengős kölcsönt. A miniszteriális urak a fővárosi alkalmazottak ezen problémáját olyképen kivánják megoldani, hogy *a szövetkezeti felelősség helyébe az egyéni felelősség lép*, tekintetbe véve a fővárosi telket, minden alkalmazott *lakbérének tizszeresét kaphatja kölcsön.* Szükség van ezenkivül arra is, hogy a főváros uj határozattal ne a szövetkezeteknek, hanem a társasház épitkezésekben résztvevő egyéneknek a nevére irja át kumulative az eladásra kerülő telkeket.

Az akció résztvevők *örömmel vették tudomásul* kollégáik fáradozását, a szükséges intézkedések megtétele folyamatban van, és már a legközelebbi hetekben megtörténik *a szövetkezetek felszámolása*, egyben a szövetkezeti telkeknek, az akcióban résztvevő egyének nevére való átirása. A kölcsön folyósitása azután rögtön megtörténik és *májusra beköltözhetők lesznek az első társasházak.*

KERESZTÉNY SZABÓIPAROSOK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST
Főüzlet: IV., Károly király-ut 30. szám. ◆ Fióküzlet: II., Zsigmond-utca 14. szám.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát. Valódi angol szövetekben és más gyártmányu divat különlegességekben nagy választék. Hazai szövetekben, bélés árukban és szabókellékekben a legolcsóbb árakban vezetünk. Óriási szőrmeraktár, meglepő olcsó árak! Hitelképes egyéneknek fizetési kedvezményt nyujtunk.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM **Palka József**
Magyarország ezüstkoszoru üvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon · J. 302-28 Alapittatott 1894

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

Állandó butorvásár
a Központi Városháza épületében
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY-UT 28
Telefon: Aut. 896-06
háló, ebédlő és uriszoba butorok szalongarnitúrák, rekamierek,
Kedvező fizetési feltételek.
Kárpitos és Paszományos Mesterek Orsz. Sz.

SIMKO ANTALNÉ
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ ÜVEG-ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

Szeplőkezelés biztos sikerrel és mindennemü szépséghiba eltavolitása. Ingyen tanácsadás, olcsó bérletrendszer. Tanitványok kiképzése Dolák Józsefné kozmetikai mütermében IV. Kas Ivor u. 12, I. 6

BENESCH FERENC
TELEFON: J 382 27.
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
BUDAPEST, VII., BAROSS-TÉR 18.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

Városházi történetek

Sipőcz polgármester, aki László öccse társaságában tiz napot töltött Raguzában és Velencében, mint azt legutóbbi számában megirta az Uj Budapest, már visszaérkezett a fővárosba. A héten azonban hivatalosan még nem volt idehaza a polgármester: csak legfontosabb munkatársait fogadta, aktákat egyelőre még nem irt alá. Hétfőn különben, amikor elsőizben jött be a városházára a polgármester, nagy értekezlet volt nála, amelyen a két többségi párt vezetője, Wolff Károly és Kozma Jenő, továbbá Buzáth alpolgármester és Folkusházy vezérigazgató vettek részt.

Itt emlitjük meg, hogy Berczel alpolgármester néhány napon át Kenesén üdült, ugyancsak ott töltötte el szabadsága hátralevő részét Liber tanácsnok is, aki hétfőn veszi át ügyosztálya vezetését.

*

A Keresztény Községi Párt keddi értekezletén lelkes éljenzéssel és meleg szeretettel vették körül Wolff Károlyt, a párt vezérét, aki ez alkalommal elsőizben jelent meg a nyári szünet után a párt helyiségeiben. A párt vezére nem önszántából mellőzte eddig a közügyeket: felesége sulyos betegen fekszik az egyik budai szanatóriumban. A vezér heteken át ült éjjel-nappal felesége betegágya mellett, aki, mindnyájunk igaz örömére, most már a javulás utján van.

*

Egy jubileum zajlott le a héten feltünés nélkül, teljes csendben: Szőke Gyula felsőházi tag, a Belvárosi Keresztény Községi Párt kitünő elnöke, ünnepelte harmincadik évfordulóját annak, hogy mint fiatal ügyvédbojtár, a közjótékonyság mezejére lépett, amely mezőt azóta sem hagyott el soha. Szőke Gyula barátunk, aki egyike Budapest legnevesebb ügyvédjeinek, ami egyben a legnagyobb elfoglaltságot is jelenti, mindig tudott a multban és tud most is időt szakitani magának arra, hogy a jótékonyság gyakorlásából kivegye a részét.

Ez a szempont az ő közéleti működésének főcsillaga, jótékony szivének melegét árasztja szét a belvárosi római katolikus egyházközségben is, melynek ő világi elnöke, nemkülönben a Cukor-utcai iskolában, ahol iskolaszéki elnök Szőke Gyula. Amit a mai szomoru időkben jótékonysági téren el lehet érni, azt Szőke Gyula nem hagyja kihasználatlanul: a főváros egyetlen más kerületében sem látnak el annyi szegény gyereket ingyenebéddel, meleg ruhával, téli lábravalóval, mint a Belvárosban, ahol a paloták árnyékában talán még sötétebb a nyomor, mint a perifériákon.

Az iskolában, melynek egyébként a derék Petik Kálmán az igazgatója, a jövő héten lesz az első szülői értekezlet. Egy-egy ilyen szülői értekezlet valóságos esemény a szük belvárosi utcákban. Más iskolák hasonló értekezletei bizony elég néptelenek, a Cukor-utcai iskolában azonban szülői értekezlet alkalmával zsufolásig megtelik a hatalmas tornaterem. Pedig a résztvevők előre tudják, hogy megpumpolják őket, kit husz fillérrel, kit egy pengővel, tehetsége szerint... Egy-egy ilyen szülői értekezlet után három-négyszáz pengővel gyarapodik az a kassza, amelynek áldásait karácsony előtt élvezik a szegény gyerekek.

Gyula barátunkat különben szombat este a Sas-Körben fogják ünnepelni, ahol ez alkalommal lesz az első társasvacsora a nyári szünet után, amikor is a borgazdai tisztet ő tölti be.

*

A keddi pártértekezleten, mint az lapunk más helyén olvasható, Buday Dezső szóvátette, hogy a szakbizottságok működése bizony nem sokat ér. Ettől függetlenül azonban vannak bizottsági elnökök, akik fontos kötelességüknek tartják, hogy az ügyosztályuk keretébe tartozó üzemeket sürgősen megismertessék a bizottsági tagokkal.

Ilyen bizottsági szemlét rendezett Usetty Béla, a közélelmezési szakbizottság elnöke is, amelynek során két alkalommal tekintették meg a mélyen tisztelt bizottsági tag urak az ügyosztály keretébe tartozó üzemeket és intézményeket is. Legnagyobb sikere mindenesetre az Állategészségügyi Telep bemutatójának volt, ahol is egy robusztus, mindegy százharminc kilóra becsülhető fiatalember kalauzolta városunk atyjait a lenyuzott kutyatetemek és hasonló látnivalók között.

A szóbanforgó fiatalember láthatólag kedélyesen és nagyobb lelki emóciók nélkül végezte a kalauzolás fáradságos munkáját a nem éppen gusztusosnak mondható környezetben. Kevesen tudták, hogy a százharminckilós rózsaszinü Bébyke tulajdonképpen Kozarek mester, az uj állami hóhér, Bali Mihálynak és a többi itéletvégrehajtónak nagynevü utóda, akinek már nagybátyja is hóhér volt. Vajna tanácsnok azonban tudhatta, hogy kivel áll szemben, mert amikor barátságos kézfogással elbucsuzott az ügyosztályába tartozó saját külön Kozarekjétől, ezzel a szóval köszönt el tőle:

— A viszontlátásra!

Kozarek haptákba vágta magát, majd alázatosan meghajolt:

— A viszontlátásra, méltóságos uram!

Őméltósága, aki különben Budapest legflegmatikusabb emberei közé tartozik, látható megkönnyebbüléssel fordult ki a telep kapuján. Még sem tartozik a legbarátságosabb gondolatok közé a magyar királyi bakótól a viszontlátás emlegetésével elbucsuzni...

*

A fővárosi betegstand a héten fájdalmasan meggyarapodott: Veress Pálné-utcai lakásában betegen fekszik Platthy György dr., akit barátainak és tisztelőinek nagy serege valósággal elárasztott a mennél előbb való felépüléséhez fűzött jókivánságokkal.

*

Elérkeztünk ahhoz az időhöz, amikor egymást követik a névnapok és az ezzel kapcsolatos barátságos vacsorák. Előkerül a szmoking a naftalinból, hogy egy-egy pohár bort üritsünk valamelyik közéleti nagyság egészségére. Szombaton Ferenc-nap, november 4-én Károly-nap, 30-án András-nap — mind-mind alkalom, hogy ünnepeljük a Ferenceket, Károlyokat és Andrásokat, a Jenőkről nem is szólván. A Ferenc-napok sorozatát a csütörtök esti Lázár-vacsora kezdte meg, amelyről lapunk más helyén számolunk be. Szombaton este a főpolgármester ünnepli Budán nevenapját, jövő szombaton pedig Nagy Ferenc, a Kemény Legények kitünő kapitánya fog névnapot tartani a Sas-Körben.

*

Ha valaki még kételkednék abban, hogy közel vagyunk a választásokhoz, figyelembe kell vennie azt a küzdelmet, amely két kitünő laptársunk, az Esti Kurir és a Fővárosi Hirlap között a városi választások ügyében megindult. A harc ott kezdődött, hogy a Fővárosi Hirlap leközölte a Kozma-párti kerületi kaszinók és körök névsorát. Ez a névsor ugylátszik nagyon fájt Rassay Károlynak, az Esti Kurir vezérének, mert azt irta lapjában, hogy a kormánypárti klubok egyrészében „kártyajáték folyik".

Ez még nem olyan nagy baj, mert hiszen sok helyütt kártyáznak Bu-

Wolff: Ha a mi ősz soraink kidőlnek, legyen utánpótlás, hozzáértő, becsületes ifjuság!

A Keresztény Községi Párt keddi értekezletén a költségvetési deficit kapcsán tiltakoztak bárminemü adóemelés ellen — A közüzemi dijakat sem szabad emelni, a dologi kiadások megszoritásával kell a háztartási egyensulyt helyreállitani — Szőke Gyula nagy hatás mellett tette szóvá a Belváros békéjének megzavarását

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

A közeledő községi választások előrevetik árnyékukat: a keddi értekezleten zsufolásig megteltek a Keresztény Községi Párt helyiségei. Bőven voltak képviselve a *külsőbb kerületek* is, számosan jelentek meg a párt *kültagjai* is, akik nem tagjai a törvényhatósági bizottságnak.

Wolff Károly elnökölt az értekezleten, akit lelkesen megéljeneztek a párt tagjai, midőn az elnöki széket elfoglalta. Az őszi kampány előestéjén — mondotta *Wolff* — *seregszemlét akarunk tartani.* Meg kell inditanunk a legintenzivebb munkát, hogy a párt a maga céljait és eredményeit biztositsa. *Vass* József édesanyja fia elhunyta alkalmából a párt vezetősége által kifejezett részvétét irásban köszönte meg. Elparentálta még *Bauknecht* Tamást, aki hűséges tagja volt a pártnak.

Szabó József napirend előtti felszólalására kijelentette az elnök, hogy nagy örömmel veszi a párt tudomásul a keresztény munkások szervezkedését, a rendezendő nagygyüléseken a párt vezetősége meg fog jelenni.

Joanovich Pál dr., mint az Elektromos Művek igazgatóságának elnöke, bejelenti, hogy mióta ő az elnök, kerek nyolcmillió pengő értékü közmunkát adtak ki. A párt a bejelentést helyesléssel veszi tudomásul.

Szőke Gyula a belvárosi szervezkedés kapcsán szóvá teszi azt a támadást, amelyben őt és bizottsági tagtársait *Frühwirth* Mátyás részesitette. *Frühwirth* az elmult héten, mint arról a lapokban cikkek jelentek meg, a Keresztény Szociális és Gazdasági Párt helyiségébe értekezletet hivott egybe, amelyet a Belvárosi Keresztény Községi Párt alakuló ülésének hirdetett és ezen az értekezleten olyasféléket beszélt, amelyek a belvárosiak általános méltatlankodását váltották ki. A legutóbbi választások során olyanok szerepeltek a belvárosi listán, *akik nem vettek soha részt az ügyek vezetésében és intézésében.* A belvárosi párt egyeteme csak olyanokat akar ez alkalommal a listán jelölni, akik a párt életében résztvesznek, a *Belváros keresztény népe bajaival törődnek.* A belvárosi községi mandátum nem névjegydisz, hanem komoly kötelesség. Kéri az elnökséget, hogy egyes akarnokok személyes ambicióit törje le.

Csilléry András dr. felszólalása után *Wolff* Károly elnök kijelentette, hogy *a párt belső békéjét megbontani nem lehet és nem szabad.* Az erőket most tömöriteni kell a a keresztény Városháza védelmére. Kár a külön akciókért, a Keresztény Községi Párt kebelében minden jogos ambició érvényesülhet. Azt üzeni a fiatalságnak: itt érvényesülni fog minden becsületes fiatalos akarás. Kell succrescencia: ha a mi ősz soraink kidülnek, *legyen utánpótlás, hozzáértő, becsületes ifjuság.* Nem akarunk kizárólagosságot a magunk számára, semmi szükség nincs arra tehát, hogy uj pártok alakuljanak, amelyek csak a Keresztény Községi Párt sorait bontják meg oktalanul.

Wolff elnök szóbahozta a főváros uj költségvetése ügyét, az uj budgetben az adóbevételek jelentékeny csökkentésével kell számolni. A párt ezt a kérdést a legnagyobb nyilvánosság előtt akarja letárgyalni.

Buday Dezső a szakbizottságok nagyobb tekintélyét reklamálja. A törvénnyel szemben a gyakorlati élet arra kényszerit bennünket, hogy a szakbizottságokban a költségvetésbe való betekintés megtörténhessen és gyakorlati értékü legyen. Deficites költségvetést nem produkálhatunk, de a legnagyobb baj, hogy a költségvetés előkészitésében nem vehetünk részt, elénk a törvényhatósági tanácsban és bizottságban csak a kész dolgok kerülnek.

Ilovszky János szerint a főváros polgárságára több adóterhet rárakni nem lehet. *Miklós* Ferenc dr. megállapitja, hogy a párt az adók, különösen a kereseti adó felemelése ellen a multban is a legerélyesebben tiltakozott. Ez a helyzet ma is.

A felszólalások alapján *Wolff* Károly határozati javaslatot terjeszt be, mely szerint a fenyegető költségvetési deficit eltüntetésére *uj adók behozatala, vagy a meglévők emelése ellen a leghatározottabban tiltakozik.* Ugyanigy tiltakozik a párt a közüzemi dijak esetleges emelése ellen, a deficit eltüntetésének egyetlen eszközéül *a legmesszebbmenő takarékosságot, a dologi kiadások lehető csökkentését jelöli meg.*

A határozati javaslatot egyhangu lelkesedéssel fogadta el a párt, *Wolff* Károly azon kiegészitésével, hogy *beruházásokat folyó bevételekből fedezni nem lehet.* A párt a *szellemi szükségmunka* fontosságát követeli, olyképpen azonban, hogy ez *ne fajulhasson munkanélküli segéllyé.*

Elhatározta ezután *Wolff* Károly inditványára az értekezlet, hogy *Ernszt* Sándort népjóléti miniszterré való kinevezése alkalmából *szeretettel köszönti,* azzal a kérelemmel, hogy a főváros iránti jóindulatát a jövőben is tartsa meg, főleg a kórházi ügyekben.

Ezután pártszervezeti ügyeket tárgyaltak, az egyes kerületek vezetői tettek jelentést eddigi munkásságukról.

---

dapesten, kivéve a Keresztény Községi Pártban, amelynek egyetlen helyiségében sincs hazárdjáték, de még a hozzátartozó kerületi kaszinókban és körökben sem. A Községi Polgári Párt városházi lapjának azonban igy is nagyon fájhatott a délutáni lap tüszurkálása, mert legutóbbi számában mindjárt bunkóval vágott vissza, még pedig olyannal, amelyik a legsulyosabbak közé tartozik.

A kereszténypárt felviditására közlünk néhány részletet ezen cikkből, amely igen kitünő ujságirói munka. Azt irja a Fővárosi Hirlap, hogy a demokrata klubok kártyarazziáival szemben meg kell állapitani, hogy az Egységes Községi Polgári Párt centrumában és főhadiszállásain egyáltalában nem is ismerik a kártyajátékot. De mindenesetre a Kozma-pártnak vannak kerületi helyiségei, mig Rassayékat ott hagyják a kerületi kaszinók.

„Rassay Károly — harsogja keményen Dacsó szerkesztő — bohémes kedvességgel, vagy talán kénytelenségből hirdeti, hogy a X. kerületi nagy választmányi gyülését, a józsefvárosi intézőbizottsági ülését, lipótvárosi nagygyülését, zuglói, terézvárosi nagygyüléseit az Erzsébetköruti párthelyiségben tartja meg. Mindezt ugyanott, ugyanabban az egy párthelyiségben és legtöbbször ugyanazokkal a résztvevőkkel! Szegény vidéki ripacs direktorok régi találmánya ez: öt darab római katonából egy egész hadsereg telik ki, ha ugyanez az öt ember körbejár a kulisszák mögül.“

Vidáman ülünk a páholyban, és epedve várjuk Rassay válaszát. Hir szerint óriási zuhannyal fog érkezni, amely tökéletesen eláztatja a római katonákról szóló elmés és epés hasonlatot...

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet az 1930. évi november hó 1-től az alábbi fővárosi üzemekben kb. egy év alatt kitermelendő

100 vagón ipari csont értékesitése

iránt. Az egyes üzemek termelése a szóbanforgó idő alatt kb. a következő: a községi élelmiszerárusitó üzem 28 vagón, a községi lóhusüzem 40 vagón, a fővárosi közkórházak 5 vagón és a fővárosi szeméttelep 27 vagón.

Amennyiben egyes üzemek ezen időben bármely oknál fogva a fenti mennyiségeknél kevesebb csontot termelnek, ugy emiatt a vállalkozónak a fővárossal, vagy az illető üzemmel szemben semmiféle kártérítésre vagy követelésre igénye nem lehet.

Az ajánlatok pecséttel lezárt boritékban a polgármesteri VIII. ügyosztályban (Központi városháza, II. emelet 211. ajtószám)

1930. évi október hó 22. napján (szerdán) délelőtt 11 óráig

nyujthatók be.

Bánatpénz gyanánt az ajánlattevő az egész csontmennyiségre pengőértékben minimumként felajánlott összegnek 5 százalékát tartozik a főváros központi, vagy valamelyik kerületi pénztáránál letenni.

Az ajánlati ürlapokat és az ajánlati feltételeket a polgármesteri VIII. ügyosztályban (Központi városháza, II. em. 211. ajtószám) hétköznapokon a hivatalos órák alatt lehet dijmentesen átvenni.

Az elkésve érkezett, ugyszintén a nem szabályszerü ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok a fenti határnapon délelőtt 11 órakor a Központi városháza, II. emelet 195. ajtószám alatt lévő üléstéremben fognak felbontatni és ezen az ajánlattevők, vagy képviselőjük jelen lehetnek.

A beérkezett ajánlatok fölött a főváros polgármestere szabadon dönt s fenntartja magának azt a jogot, hogy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégitőnek nem találja, ugy a csontok értékesitése tekintetében szabadon intézkedhessék.

Budapest, 1930 szeptember 19.

A székesfőváros polgármestere.

Müller László okl. vegyészmérnök
Akkumulator és elektrotechnikai vállalata
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6.
Telefon: A. 149—93. VARTA AKKUMULATOROK

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
ALAPITTATOTT 1889.
BUDAPEST, X., KERÉKPÁR-UTCA 2.
TÁVBESZÉLŐ: J. 370-70
SÜRGÖNYCIM: MÉRT BUDAPEST
Mindennemü vizépités. Kikötőépités. Folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavatorokkal; darukkal való kirakodások. Földmunkák. Alapozások. Mély és magasépités. Utépités. Modern útburkolatok épitése. Vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Mindennemü ipari-, lakó- stb. házépitések.

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Alapittatott 1888 Alapittatott 1888
Palm Albert és Tsa
különlegességi üzem-teszmérők gyártása
BUDAPEST, IX., RÁDAY UCCA 3

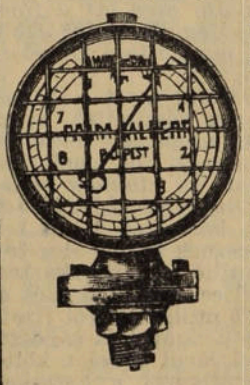

Az Orsz. Gőzkazánvizsgáló Egyesület hivatalos szállitója
Feszmérők (Manometer), Légürmérők (Vacummeter), Hőmérők (Thermometer), Fémpyrométer (Metall-Pyrometer), Huzométerek (Zugmesser), Rugóegyensulyzó (Springbalancen), Vizállásmérők (Hydrometer), Vizmérlegek (Wasserwaagen)

Béke a halálsorompó-fronton

A főváros és a kereskedelemügyi miniszterium megegyeztek a ceglédi vasutvonal öt méterrel való felemelését illetően, a költségeket a Beszkárt és a főváros törlesztéses alapon fogják az állam előlegezése alapján viselni — Hét esztendőn át kétezer munkást foglalkoztat az épitkezés, a pénzügyi megegyezést biztositó kereskedelemügyi miniszteri leirat rövidesen a közgyülés elé kerül

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Bud János kereskedelmi miniszternél az elmult héten ankét volt a halálsorompó eltüntetése ügyében. Esztendők óta huzódik ennek a problémának a megoldása. A kereszténypárt állitotta fel elsőnek azt a követelést, hogy a *halálsorompókat Budapest székesfőváros területéről el kell tüntetni.* Csatlakoztak ehhez a mozgalomhoz más pártok is, mig végre sikerült megmozgatni a kereskedelmi kormányzatot a megoldás előkészitése érdekében. Tanácskozások és megbeszélések hosszu sora indult meg, mig végre elkészült a hivatalos terv, amely szerint a *ceglédi vasutvonalat keresztező utcák halálsorompóit csak a vasutvonal felemelése révén lehet eltüntetni.* Hosszadalmas és költséges munka ez, éppen ezért főként várospolitikusok részéről különböző megoldási tervek merültek fel, amelyek jelentékeny költségmegtakaritást eredményezhettek volna. Igy például javasolták a ceglédi vasutvonalnak a körvasutra való kihelyezését, vagy pedig a ceglédi pályának a Keleti pályaudvarra való bevezetését. A legutóbbi ankéten *Buzáth* János alpolgármester a főváros képviseletében halasztást kért és pedig abból a célból, hogy a főváros törvényhatósági bizottsága is foglalkozhassék ezzel a kérdéssel és a közgyülés állásfoglalásához képest történjék döntés a tervek végrehajtásáról.

Az *Uj Budapest* munkatársa most a legilletékesebb helyről olyan információkat kapott, amelyek *egészen uj megvilágitásba helyezik a halálsorompók eltüntetésének az ügyét.* Megtudtuk, hogy *Bud* János kereskedelmi miniszter ezen az ankéten valósággal *ultimátumot intézett a főváros vezetőségéhez* és megtudtuk azt is, hogy a megoldási módra vonatkozóan éppen az ultimátum kényszeritő hatása alatt meg is hozták már a végleges döntést. Legilletékesebb helyen ugyanis a következőket mondották az *Uj Budapest* munkatársának:

— A kereskedelmi miniszter a halálsorompó-ankéten igen fontos s az ügy minden részletét megvilágositó kijelentéseket tett, amelyek lényegében ultimátumot tartalmaztak. A kereskedelmi miniszter abból a felfogásból indult ki, hogy a halálsorompók eltüntetésének az ügye *elsősorban városrendezési és nem vasuti probléma.* A Máv.-ra nézve nem fontos az, hogy a mai helyzeten változás történjék, viszont a főváros lakosságát ez a kérdés közelről érdekli. A kormányra nézve ellenben fontos szempont a munkanélküliség enyhitése, amire a vasutvonal felemelése esetén mód nyilik. Ezek a munkálatok ugyanis körülbelül *kétezer embert két teljes esztendőn át foglalkoztatnának*, a kormány tehát ezt a szempontot *erősen mérlegeli* és éppen ezért, bár az államot ez a kérdés nem érinti, mégis arra törekszik, hogy *a fővárossal egyetértésben oldja meg ezt a fontos problémát.* Megállapodást kell tehát létesiteni, mondotta a kereskedelmi miniszter.

Az az elaboratum, amit a hivatalos szakemberek készitettek, azon az elgondoláson alapszik, hogy a ceglédi vasutvonalat öt méterrel felemelik és alatt az *utaknak alagutak formájában szabad átjárást biztositanak.* A költségek 11 és fél millió pengőt tesznek ki, ebből a fővárosra 3.8 millió, a Beszkártra egymillió pengő esik, az állam és a MÁV együtt 6.35 millió pengőt fizet, a HÉV 260 ezer pengővel és a posta 50 ezer pengővel járul hozzá a költségekhez. Hangsulyozta a kereskedelmi miniszter, hogy ezt a megállapodást feltétlenül el kell fogadni a fővárosnak, mert *ez az egyetlen mód arra, hogy a kérdés végre rendeztessék és a közmunkák itt azonnal megindithatók legyenek.* A kereskedelmi miniszter ultimátuma abban a kijelentésben foglaltatott, hogy *vagy elfogadja a főváros ezt az épitési és költségviselési tervet ugy, hogy van, vagy különben belátható időn belül nem kerül sor a halálsorompók eltüntetésére.* A kereskedelmi miniszter egyenesen kijelentette, hogy a fővárostól *nem terveket* kér, hanem az általa előterjesztett épitési és költségviselési tervhez való *hozzájárulást* illetően határozott választ. Annyi koncessziót tett a kereskedelmi miniszter, hogy *a költségekről esetleg még lehet vitába bocsátkozni*, talán szó lehet a fővárosi hozzájárulás összegének a mérsékléséről is, de a terv lényegét illetően csakis hozzájárulásról lehet szó a főváros részéről, különben a halálsorompók eltüntetésének a tervéről belátható időn másfajta döntés nem történhetik.

Ilyen kijelentések után *Buzáth* János alpolgármester nem mondhatott mást, mint azt, hogy *a főváros elfogadja elvi alapnak a miniszter által előterjesztett tervet, de a hozzájárulásról csak maga a törvényhatósági bizottság közgyülése* dönthet. *Buzáth* alpolgármester tehát tulajdonképpen elfogadta azt a tervet, amit a kereskedelmi minisztérium, a vasuti és hajózási főfelügyelőség, továbbá a középitési tanács is magáévá tett, sőt *a költségek viselésére vonatkozóan is* készségét jelentette ki a főváros nevében az alpolgármester. Ezidőszerint tehát tulajdonképpen csak már a *végleges hozzájárulás* van hátra, amit a törvényhatósági bizottságnak kell megadnia.

— Az ankét lezajlása után — folytatta nyilatkozatát illetékes informátorunk — a kereskedelmi miniszter megküldi a terveket sürgős letárgyalás céljából a fővárosnak. A polgármester a kereskedelmi miniszter leiratát a tervekkel együtt a közgyülés elé terjeszti és azt fogja javasolni, hogy miután más javaslatot készitení nem lehet és miután a halálsorompók eltüntetését már csak a munkanélküliség enyhitése érdekében is meg kell kezdeni, a közgyülés fogadja el a terveket ugy, ahogy azt a kereskedelmi miniszter kivánja. Az indokok között szerepelni fog az a kijelentés is, hogy a *jelenlegi helyzet lényegesen enyhülni fog* és ha ez a megoldás nem is ideális, de legalább a halálsorompókat végre végleg eltünteti és a közlekedést gátló akadályokat elháritja.

Tudósitásunk teljességéhez tartozik még annak a körülménynek a megemlitése is, hogy a költségek viselése tekintetében *bizalmas tárgyalások* zajlottak le a legutóbbi napokban a főváros vezetői és a kereskedelmi miniszter között. Ugyancsak legilletékesebb helyről származó információ alapján közölhetjük, hogy *a költségek viselése tekintetében is végleges megállapodás jött létre*, amely ugy szól, hogy a főváros kettőmillió pengővel járul hozzá a ceglédi vasutvonal felemelésének a költségeihez. Ezt a pénzt azonban *nem a fővárosnak kell előteremtenie.* A kereskedelmi miniszter ugyanis a felveendő nagy államkölcsönből akarja kihasitani azt az összeget, ami a ceglédi vasutvonal felemelésének a költségeihez szükséges és ugy a Beszkárt, mint a főváros *évi annuitások formájában* törleszthetí az állam által nyujtott összesen háromműllió pengőt, amiből kétmillió pengő a fővárosra, egymillió pengő pedig a Beszkártra esik. Ugy a főváros, mint a Beszkárt *a rendes évi költségvetések keretében* fogja elszámolni ezeket az annuitásokat, amelyek több esztendőre elosztva egészen csekély összegeket fognak képviselni.

Ezek szerint az információink szerint, amelyeket — hangsulyozzuk — legilletékesebb helyekről kaptunk, *végre valóban eltünnek Budapest határáról a halálsorompók.* Végeszakad a hosszadalmas vitáknak: a ceglédi vasutvonalat öt méteres töltésre fogják helyezni, az utkereszteződéseknél alagutak lesznek s a fővárosnak mindezért csak kétmillió pengőt kell fizetnie, ezt is több évre szóló részletekben.

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bel. cég. hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió c kkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

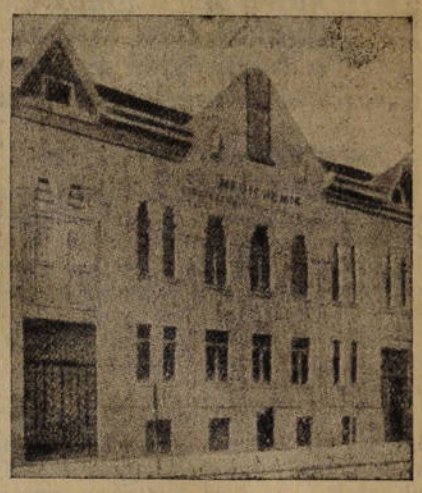

A Medichemia Gyógyszerkészitmények Gyára R.-T.
Hölgy-utcai gyártelepe

WEINGRUBER IGNÁC
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget

Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészitő
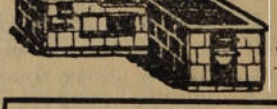
BUDAPEST, VII., Rózsa uccza 39
Tel.: J.312—80

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428-25

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KÁROLY-KÖRUT 13, I. EMELET.
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

SHELL BENZIN OLAJ

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
müköáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktűzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

OZALID fénymásolás száraz uton
A porosz pénzügyminiszter a német katasztori hivatalok részére elrendelte az Ozalid száraz fénymásolás kizárólagos használatát.
KUNSTÄDTER VILMOS
világszab. Ozalid száraz fénymásolás magyarországi képviselete.
Központ: VIII. József-krt. 7. Tel.: J. 300—58
Flók: I., Budafoki-ut 9. sz. Tel.: J. 385—20
Gyár: VIII., Conti-utca 38. Tel.: J. 308—33

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

Hirek

Buzáth alpolgármester visszatartása. Megirtuk, hogy *Buzáth* alpolgármester ez évi szeptember havában betöltvén 60-ik életévét, tekintettel teljes szolgálati idejére, hivatalból nyugdijazandó volna. *Sipőcz* polgármester azonban tekintettel *Buzáth* kiváló érdemeire és nagy tapasztalataira, előterjesztést tett a közgyüléshez a szolgálatban való visszatartása ügyében. Ezzel a hirrel kapcsolatban *sok téves kommentár* látott napvilágot, amikhez a magunk részéről nem kivánunk érdemben hozzászólni, csak a *kérdés jogi részét* kivánjuk megvilágitani. Téves az a megállapitás, hogy a visszatartáshoz a belügyminisztternek előzetes engedélyére, vagy éppen, ahogy az egyik napilap megirta, a minisztertanácsnak utólagos jóváhagyására volna szükség. Az önkormányzati alkalmazottak nyugalombahelyezésének miként jét a közigazgatás egyszerüsitéséről szóló 1929. évi XXX. (u. n. vármegyei) törvény szabályozza, amelynek 74. §. 6. pontja kimondja, hogy *a törvényhatósági nyugdijszabályrendeletnek a korhatárra vonatkozó rendelkezéseit ez a törvény nem érinti és azok továbbra is hatályban maradnak.* A fővárosi nyugdijszabályzat pedig akképen rendelkezik, hogy a teljes szolgálati időt betöltött főtisztviselők visszatartása ügyében a törvényhatósági bizottság közgyülése, a polgármester előterjesztésére hozzászólás nélkül *titkos szavazással dönt.* A visszatartás felett tehát, amennyiben az erre vonatkozó előterjesztést *Sipőcz* polgármester megteszi, *kizárólag a törvényhatósági bizottság közgyülése határoz és ahhoz semmiféle más fórumnak hozzászólása nincs.*

Vásároljatok magyar árut, hogy az országban maradjon a pénz és munkához jusson minden magyar. Ezt akarja a **„Magyar Hét"**, mely október 18-án kezdődik és 26-ig tart.

Évadnyitó művészestély az Erzsébetvárosban. A Budapesti Erzsébetvárosi Keresztény Kaszinó október hó 4-én, szombaton este 9 órai kezdettel VII., Thököly-ut 56. sz. a. helyiségében tartja évadnyitó estélyét, amelyen a politikai és társadalmi élet előkelőségei fognak megjelenni. A nagyszabásu müsoron Maróti Seftsik Magda, a zürichi Opera volt tagja, Krisztián Lily, a Városi Szinház kitünő operaénekesnője és a nagytehetségü Csorba Klári ösztöndijas novicia, aztán Welser Tibor és Vinkovics László, a Városi Szinház tagjai, végül a pompás mókáiról közismert Szánthó József dr. karcagi tisztiügyész szerepelnek. A zongorakiséretet Vincze Jenő karmester látja el, konferanszié pedig Ferenczy Károly, a Városi Szinház igazgatója lesz. A hangversenyt társasvacsora és tánc követi.

Lázár Ferenc ünneplése

Sipőcz polgármester mint évtizedes barátját köszöntötte Lázárt, akivel már az egyetemi keresztény mozgalmakban is együttharcolt

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Künn a külső Váci-uton, egy külvárosi vendéglő különtermében *örökmécsesként lángol* a keresztény és nemzeti eszme. A *Külső Lipótvárosi Keresztény Kör*, olyan vidéken, ahova *Sipőcz* polgármester tréfás szavai szerint régi időben eleven polgármester ki sem ment, több mint ezer fizető tagot számlái ez a kör, bizonyságául annak, hogy vezérei, *Lázár* Ferenc dr. felsőházi tag és *Tormay* Géza dr. kereskedelemügyi államtitkár a lelkükben égő szövétneket maradéktalanul tudják a néptömegekbe átplántálni. Az egyszerü vacsora, amellyel a kör szeretett elnöke, *Lázár* Ferenc nevenapját ünnepelte a hét csütörtökjén, *ünnepnapja volt a városházi keresztény politikának.* Az asztaloknái a keresztény politika reprezentáns egyéniségei foglaltak helyet: élükön *Sipőcz* polgármesterrel, *Homonnay*, *Karafiáth és Tabódy* képviselőkkel, *Toperczer* Ákosnéval, *Nagy* Ferenccel és másokkal.

Az első felköszöntőt *Tormay* államtitkár tartotta, rámutatván arra, hogy itt nem személyi kultuszt üznek, hanem dokumentálni akarják, hogy nincs felekezeti torzsalkodás, itt látni valamennyi keresztény felekezet egyházi és világi vezetőit. *Lázár* Ferencre üritette poharát. A szünni nem akaró taps után *Lázár* Ferenc dr. emelkedett szólásra, hatalmas beszédben mutatván rá a lipótvárosi keresztény politika jelentőségére. A kereszténység itt is többség — mondotta *Lázár* — követeljük itt is azokat a jogokat, amelyek mint többségi pártot, itt is megilletnek bennünket. Zászlónk mocsoktalan és hogy ez igy van, abban nagy érdeme van *Wolff* Károlynak és *Sipőcz* Jenőnek. (Percekig tartó éljenzés és taps.)

Sipőcz polgármester mondott ezután beszédet, üdvözölvén *Lázár* Ferencben az ő évtizedes barátját, akivel már az egyetemi keresztény mozgalmakban is együtt harcolt. Itt a Lipótvárosban *együtt van minden* — mondotta *Sipőcz* — kiváló vezérek, mint *Tormay* és *Lázár* és hűséges katonák serege.

Domonkos Gyula nyug. főkapitányhelyettes és mások tartottak még beszédeket, amelyek után az illusztris hallgatóság sokáig együttmaradt. A sikerült rendezés *Veronács* Gyula pártigazgató érdeme.

A fővárosi oktatók közgyülése. A FANSz oktató osztálya szeptember hó 27-én tartotta évi rendes közgyülését Erődi Kálmán dr. főigazgató elnöklésével. A gondolatokban gazdag elnöki megnyitó után Békássy Sándor kért szót és a közgyülés nevében lelkes szavakkal köszöntötte Erődi Kálmán dr.-t abból az alkalomból, hogy kiváló és eredményes munkássága elismeréseül a kormányzó tankerületi kir. főigazgatói cimmel tüntette ki. A közgyülés a felszólalás kapcsán meleg ünneplésben részesitette az elnököt, aki az ünneplésért meghatott szavakkal mondott köszönetet. Dausz Gyula főtitkár terjesztette elő ezután az elmult év működéséről szóló jelentését, melyben a státusrendezés érdekében kifejtett munkásságról, a fővárosi oktatók sulyos lakásviszonyairól, a házépitési akcióról, a fővárosi törvény revíziójáról, a Segitő-alap tevékenységéről és az oktatók társadalmi tevékenységéről számolt be. A főtitkári jelentés után Horváth Károly dr. tanár kért szót. Megrázó szavakkal ecsetelte azt a nagy nyomort, melyben a társadalom egy része szenved. Végül **inditványozta, hogy a főváros oktatói** az öt téli hónap alatt fizetésüknek egy-egy százalékát ajánlják fel a nyomor enyhitésére. Az inditványt a közgyülés elfogadta és Kálmán István, Kertész Manó, Ekamp Nándor, Demeter Vilma és Végh Mihály hozzászólása után ugy határozott, hogy az elnökség keresse meg a módot arra, hogy az akciót az iskolák tantestületeivel egyetértésben bonyolitsa le és az összeget a nyomor enyhitésére ajánlja fel a főváros polgármesterének. Ekker Imre főpénztáros a zárszámadásokat és költségelőirányzatot terjesztette elő, melyet a közgyülés elfogadott. A közgyülés Erődi Kálmán lelkes szavaival ért véget.

Magyarországon ma minden fóre évente 76 pengő értékü külföldi áru esik. Ez 70.000 munkásnak és 7000 tisztviselőnek biztosit kenyeret a külföldön ugyanakkor, amikor idehaza 55.000 munkanélküli kenyér nélkül nyomorog. Erről világosit fel a **„Magyar Hét"**, mely október 18-tól 26-ig tart.

Jubileumok

Thordai Lajos dr. főjegyző, a IV. kerület helyettes előljárója a napokban töltötte be székesfővárosi müködésének 25-ik esztendejét. Thordai dr. sok éven át a tanácsi jogügyi osztályban teljesitett szolgálatot, hol mint a budapesti anyakönyvvezetőségek felügyelője a háborus évek és a forradalmi idők után példás rendet biztositott a nagy gondosságot követelő anyakönyvi ügyek intézésében. A Belvárosban általános szeretetnek örvend, amit elsősorban uri modorával, előzékenységével és jóindulatu kollégiális gondolkozásával vivott ki. Kartársainak szeretete megható módon nyilvánult meg a jubileum napján, midőn a főjegyzőt Unger Béla dr. ker. előljáró és a ker. előljáróság tisztikara igen melegen ünnepelte és szép ajándékkal lepte meg. A Belváros vezető polgársága szintén tömegesen vett részt a népszerü és érdemes főtisztviselő ünneplésében.

*

Lamotte Ernő, a Székesfővárosi Hirdető Vállalat köztiszteletben álló kiváló igazgatója, most töltötte be hivatali szolgálatának harmincadik évét. Ebből az alkalomból meleg házi ünnep keretében történt az igazgató üdvözlése, akit a tisztviselők és az ügyosztály nevében Schuler Dezső főjegyző köszöntött, igen meleg szavakban méltatva Lamotte Ernő igazgató kiváló egyéniségét és a főváros szolgálatában szerzett érdemeit. A vállalat tisztviselői kara és a többi alkalmazottai nevében Pogány Zsigmond aligazgató mondott ünnepi köszöntőt, amely után átadták az ünnepelt igazgatónak a hivatali személyzet által ajándékozott ünnepi emléktárgyat.

*

A székesfőváros tisztikarának egyik szimpatikus tagja, Rajháthy Győző számvevőségi tanácsos, a számvevőség V. osztályának vezetője október 1-én töltötte be közszolgálatának 35-ik évfordulóját. Az érdemes főtisztviselőt ez alkalommal kartársai elárasztották szeretetük és nagyrabecsülésük minden kedves megnyilatkozásával.

Balló köztisztasági igazgatónak meghalt az édesapja. Balló Mátyás vegyésztanár, a főváros vegyészeti és élelmiszervizsgáló intézetének nyugalmazott igazgatója, a belvárosi községi főreáliskola volt tanára, a Tudományos Akadémia levelezőtagja, a mult hét szombatján 85 éves korában elhunyt. Benne Balló Alfréd, a Köztisztasági Hivatal igazgatója édesapját gyászolja. A temetés hétfőn ment végbe a rákospalotai temető halottasházából a fővárosi főtisztviselők nagyszámu részvétele mellett.

Magyar cikkek fogyasztásával biztositsunk a magyar munkásoknak kenyeret. Ezt akarja a **„Magyar Hét"**, mely október 18-án kezdődik és 26-ig tart.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
MINDENÜTT KAPHATÓ!
TERMELI:
ORSZ. MOKE MAGY.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

HLATKY JÓZSEF
okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395-78
Magasépités, ut-, vasut-, híd- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva 1918

CSÁSZÁR IMRE linoleum- és gummipadlóburkolási vállalat
Budapest, IX., Lónyay-utca 36 Telefon: J. 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestalizatok készitése. Szakszerü munka. — Ajánlatok diimentesen

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sároserdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézett
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: *J. 463-39
OSZTÁLYOK:
TITKÁRSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BÓROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITÁSI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Ép., asztalos- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

„PETROL" MŰSZAKI ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt: v. Gyurkovich és Társa
BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 6.
Telefon: 802-29. szám.

KATZER
ÉPITÉSI VÁLLALATA
TELEFON: 539—14
I., SZIRTES-U. 3/b.

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 8
Telefon: József 324-49

Dr. KUGLER JÓZSEF
SZÉNNAGYKERESKEDÉS
Központi iroda: IX., GÖNCZY PÁL-U. 2.
(Kálvin-tér mellett)
Városi telep: V., WAHRMANN-UTCA 7.
Telefon: Aut. 55-53 Lipót 902-06.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-ut 7.

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, II., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20.

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

KASS BÉLA
BUDAI VIGADÓ vendéglője és kávéháza
II., Szilágyi Dezső-tér 5.

HUNGLER ISTVÁN
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 28.
TELEFON: József 301-32.

Mátyássy Antal és Fia
Cégtula donos: MÁTYÁSSY REZSŐ
MÁZOLÓ- FESTŐMESTER
Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

Schäffer Károly
okl. mérnök, vasut-, ut-, beton-épitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, VIII., Aggteleki-utca 17
Telefon: J. 325-88

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 36.
TELEFON: Lá 2-32

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és utépitő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 23.
Tel.: J. 339—52 Tel.: J. 339—52

SCHMIDT GYULA műépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c
Telefon: Automata 510—71.

Szemfedő, művirág és temetkezési cikkek
gyári raktára **SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF** Üzem: Bpest, I., Lágymányosi-u. 9.
Iroda: I., Gellérthegy-utca 11. Automata 537—12.

Alexy György
okl. gépeszmérnök
villamossági és műszaki vállalata
Budapest, V., Falk Miksa-u. 26-28

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FŰTÉS-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

Alapitási év: 1868.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FABURKOLAT
BUDAPEST, VII., Gizella-ut 31. sz.
Telefon: Aut. 982—20 Zugló: 69—07.

FELSENFELD RUDOLF
Bélyegző- és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet
Alapitva: 1901. Telefon: A. 103—94.
Budapest, V., Bálvány-utca 16

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884—26.

Alapitta-tott 1895 **RIEDER OTTÓ** Tel. Aut. 837—07
villamosberendezési vállalat,
műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-U. 20

„PAX“
vörösrézből készült szénsavas kézi tűzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC lémárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

Erődy Kálmán kitüntetése

Tankerületi főigazgatóvá nevezték ki a belvárosi reáliskola népszerű főigazgatóját

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

A kormányzó *Erődy* Kálmánt, a belvárosi Eötvös József községi reáliskola igazgatóját, a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége Oktatóosztályának elnökét az elmult napokban *tankerületi királyi főigazgatóvá* nevezte ki. Ez a kitüntetés az egész fővárosban, de főleg a budapesti oktatószemélyzet körében *a legnagyobb örömet keltette.*

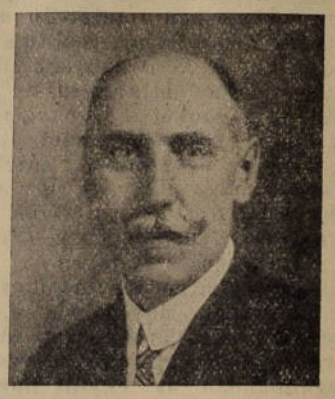

Erődy Kálmán dr. 30 esztendeje áll a székesfőváros szolgálatában, a főváros iskoláinak jóformán valamennyi tipusára diplomája van és ezen három évtized alatt szolgált mint tanitó, tanár, tanulmányi szakfelügyelő, jelenleg a IV. ker. reáliskola igazgatója és a községi középiskolák fővárosi felügyelője. A budapesti oktatószemélyzet körében alig van még valaki, aki a főváros közoktatásügyét, annak közigazgatását, elméleti és gyakorlati problémáit ugy ismerné, mint *Erődy* Kálmán, aki annak minden fokozatában és ágazatában működött és saját erejéből emelkedett fel mai diszes poziciójába.

Erődy Kálmán tanügytársadalmi működése is igen széles keretü és az oktatószemélyzet erkölcsi és anyagi érdekeinek szempontjából nagyon eredményes is. Kitünő szervező erő, hetedik éve elnöke a FANSz Oktatóosztályának és ezideig egyedül neki sikerült az oktatószemélyzet *mind a négyezer tagját egy egyesületbe tömöriteni,* továbbá az oktatóosztály és a tisztviselőosztály között a meleg kollegiális viszonyt megteremteni.

Erődy a munka embere. Hivatalos és társadalmi nagy elfoglaltsága mellett a szorosan vett tudományos munka terén is értékeket alkotott. Tankönyveit, térképeit a legtöbb hazai középiskolában használják. Tanügyi és nemzeti szempontból azonban kiemelkedő jelentőségüek és értékesek azok a *tanügyi kiállitások,* amelyeket a kormány felkérésére ő irányitott és rendezett. Első helyen áll az *Országos Tanügyi Kiállitás* (1928), ennek tanulságai évtizedekre programmot adnak a magyar közoktatásügy számára. Nem kisebb fontosságu Magyarország részvétele a genfi Nemzetközi Kulturális Kiállitáson. A magyar csoportot — mely 36 résztvevő nemzet között első helyen állott — *Erődy* rendezte. Kiválóan tudományos értékü az elmult tanév végén rendezett Középiskolai Földrajz-pedagógiai Kiállitás, mely a modern földrajzoktatás számára egészen uj utakat és módokat jelölt meg.

Erődy Kálmánt magas kitüntetése alkalmából a főváros társadalmának reprezentánsai, a különböző fővárosi tanáregyesületek számos küldöttsége és az oktatószemélyzet százai keresték fel üdvözletükkel.

Megindulnak a Folkusházy-vonatok

A Beszkárt uj öt-hat kocsiból összeállitott vonatai megjavitják Kispest és Pestszentlőrinc közlekedését

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Kispest, Szentlőrinc és környékének lakossága a reggeli órákban egyszerre és nagy tömegekben utazik Budapest felé, ugy, hogy a külső Üllői-uton jelenleg egy percnél is rövidebb időközökben közlekedő két- és három villamoskocsiból összeállitott vonatok is alig képesek a rövid időtartamra nagy mértékben felszaporodott forgalmi igényeknek megfelelni. A Beszkárt ezen az állapoton gyökeresen javitani kiván és ezért a szentlőrinci vasutja részére uj kocsikat szerzett be, melyekből a távkapcsolásu rendszer szerint 5 vagy 6 kocsiból összeállitott vonatok is összeállithatók, melyek tehát nagy tömegeknek gyors elszállitására alkalmasak, hiszen egy-egy vonat 3—400 utast képes befogadni.

A nagy vonatok — amelyeket a boldog szentlőrinciek és kispestiek máris Folkusházy-vonatoknak nevezneк, hiszen Folkusházy nevéhez füződik ez a nagyfontosságu ujitás — első és utolsó kocsija motoros jármü, a többi pedig vegyesen motoros- és pótkocsi, de ugy, hogy egy motoros kocsira legfeljebb egy pótkocsi esik. A távkapcsolásu rendszer lényegében abban áll, hogy az első motoros kocsivezető fülkéjéből a kocsivezető kormányozni képes nemcsak az első, hanem az utolsó és a vonat középrészére beosztott kocsik motorait is, melyek a közéjük fogott pótkocsikat természetesen magukkal viszik.

Ugyanazt a középbejáratu kocsitipust választotta a Beszkárt, amelyet a közönség a 75-ös viszonylatban annyira megkedvelt és melyből pótkocsi formájában ez év tavaszán ötvenet az 5-ös és 61—63-as viszonylatban üzembe helyeztek és melyek kényelmes berendezésükkel, valamint méreteik arányosságával már első megjelenésük alkalmával is feltünést keltettek és az utca képét kellemesen élénkitették. A kocsik nagy oldalablakai könnyen lereszthetők és közbenső állásban is megállithatók.

Különös gondot forditott a Beszkárt az egyes kocsik összekapcsoló szerkezetére. Ez a különleges és saját tervezésü szerkezet egyrészt szoros kapcsolást létesit az egyes járművek között, ugy, hogy azok inditás és fékezéskor nem rángatnak és az egész vonat simán, mint egyetlen tömeg mozog. Másrészt a csatlószerkezet egyben a légféktömlők összekapcsolását is önműködően elvégzi és igy a vonatszemélyzetnek munkáját megkönnyiti és megröviditi.

A személyzet oktatása már folyamatban van és az uj kocsik forgalomba helyezése október végére várható, mikor is azok a temetői nagy forgalom lebonyolitásában fognak szerepet kapni. Ennek lezajlása után megkezdik a nagy vonatok a rendszeres járatokat a szentlőrinci vonalon.

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI-ÚT 21. Telefon: 522-91

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 54.
Telefon: József 350—67.

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések“ rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek

a X., Rákoskereszturi köztemetőben a melegedő épület épitésével kapcsolatosan szükséges föld-, kőmüves- és elhelyező-munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fentebb emlitett „Hivatalos hirdetések“ rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi október hó 1-étől kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály, IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Hoffer Ferenc főmérnök előadónál, a Központi városháza, III. em. 313. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi október hó 20-án (hétfőn) d. e. fél 10 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály, III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930 szeptember 26.

A polgármester rendeletéből:
Lavotta s. k.
müszaki főtanácsos

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASÁRUGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333—60
Hid- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü füzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzárak, kovácsáruk stb.

Kovács Oszkár
BÁDOGOSMESTER
érckoporsó és temetkezési cikkek készitője
BUDAPEST, IX., TELEPY-UTCA 14
Telefonhivó: J. 145—45.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Egészséges, száraz lakások csak
„ÁRAMLÓ LEVEGŐ„
rendszerrel érhetők el feltétlen biztonsággal. Alkalmazható régi nedves falaknál, valamint uj épületeknél.
Prospektus, helyszini szemle és ajánlat dijtalan
PAULUS PÁL EDE
Bpest, V., Nádor-u. 19. Tel. Aut. 120-07

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest, VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 907—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

WORTHINGTON
SZIVATTYUGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Váci-ut 4
Telefon: 222—10
Dugattyus, centrifugál és turbina szivattyuk. Kutszivattyuk kézi és motorhajtásra. Légcompressorok, hütőtornyok, benzinmotorok.

Költözködés
teherautóval és zárt butorkocsiban, helyben és vidéken vállal
LEHRNER MÁTYÁS, V., Sólyom-u. 13.
Telefon: 161—70.

Dittler Ferenc
építőmester
VIII., Baross-utca 36. sz.

KROPSCH GÜNTHER
kézi tüzoltókeszülékek
Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2. sz.
Telefon: Jozsef 406-39
Gázoltók Haboltók Poroltók Vizoltók
Magyar gyártmány

SZIKSZAY GYÖRGY
pala- és cserépfedő mester
Tetőzetek karbantartási vállalata
Budapest, VI., Gömb-utca 63.
Telefon: Automata 919—79.

NEPTUN
Egészségügyi Berendező, Központi Fütés, Vizvezetékszerelő- és Rokonszakmabeli Iparosok Termelő és Anyagbeszerző Szövetkezete
VI., EÖTVÖS-UTCA 42
TELEFON: AUT. 249-26

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
épület- és műlakatosok, redőny és napellenző gyára
BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.
Telefon: Aut. 852-59-
Készitményei:
Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitelben. Elsötétitő berendezések, kézi és motorhajtásra. Szinház- vasfüggönyök
Vasszerkezetek, épület- és műlakatosság

Takács Gyula
gépészmérnök
Rádió és elektrotechnikai szaküzlete
Épületek, szobrok, templomok speciális megvilágitása
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 32. sz.
Telefon: Automata 843-24

Valódi ezüst
evőeszközök és disztárgyak
HENGER ANTAL
ezüstárugyár
IV., DALMADY-UTCA 9. SZ.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester, építési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35
Telefon: József 429—43.

GAZDASÁGI ÉLET

Reményi-Schneller londoni utja

A Községi Takarék végrehajtó bizottságának határozatából utazott ki, hogy előleget kérjen a felveendő nagy fővárosi kölcsönre — A főváros pénzintézete kétmillió pengővel vesz részt a köztisztviselők házépitési akciójában

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Azok a tájékozódó tárgyalások, amelyeket a főváros részéről *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok és *Reményi-Schneller* Lajos dr. a Községi Takarék vezérigazgatója az év tavaszán külföldi útjuk alkalmával folytattak, most pozitiv formát öltöttek. A Községi Takarék végrehajtó bizottsága legutóbbi ülésén ugyanis ugy határozott, hogy *a később felveendő nagy külföldi kölcsön terhére egy kisebb külföldi függőkölcsönt vesz fel.* Az ezen kölcsön felvételére vonatkozó konkrét tárgyalások lefolytatására és befejezésére a végrehajtó bizottság utasitásából *Reményi-Schneller* vezérigazgató a hét elején Londonba utazott.

E percben természetszerűen a felveendő kölcsön összege véglegesen megállapitva nincs. Azonban az legalább 30—40,000.000 pengő lesz. E kölcsön *nem érinti* a főváros üzemei által az év tavaszán a 20,000.000 dolláros beruházási kölcsön hiányainak pótlására és ujabb beruházásokra felvett függőkölcsönt. A felveendő kölcsönre azért van szüksége a Községi Takaréknak, mert erőteljesebben részt kiván venni a nagybankok azon hitelakcióiban, amelyek az épitkezés megkönnyitésére vonatkoznak. Itt emlitjük meg, hogy a köztisztviselői családi házak amortizációs alapon történő épitkezéseire alakulóban levő *Közérdekü Részvénytársaságban* a főváros pénzintézete 2,000.000 pengővel vesz részt, ezen összeget is már a *Reményi-Schneller által hozandó pénzből fogják fedezni.*

Kétségbeesett licitáció a sertésvágóhidi vendéglő bérletéért

A régi bér négyszeresét ajánlotta fel egy elkeseredett pályázó — Miért ment tönkre a Marhaközvágóhid vendéglőjének bérlője?

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Szerdán délben bontották fel a fővárosi közélelmezési ügyosztályban a sertésvágóhid épületében levő vendéglő bérletére beérkezett pályázatokat. Tizenhárman jelentkeztek a pályázók, akik közül a legkisebb bért Liebel József ajánlotta fel, évi 500 pengővel, a legmagasabb ajánlattevő pedig egy Deixner nevü pályázó 24.000 pengős bérleti ajánlattal jelentkezett. A bérlet eddig a Szekrényi-családé volt, évi 6500 pengő bérrel. A régi bérlethez tartozott azonban egy háromszobás lakás is, amely az uj épületben levő vendéglőnél hiányzik. A régi bérlő fia nem is tett fix ajánlatot: a bruttó forgalom öt százalékát ajánlotta fel csupán bér fejében.

A bérletért, amely tulajdonképpen nem egyéb, mint a Sertésvágóhidon megforduló kereskedők és bizományosok villásreggelizőhelye, óriási a versengés és a közélelmezési ügyosztály nehéz helyzetben lesz a döntés meghozatalánál. Huszonnégyezer pengős bérösszegről a jelentéktelen üzletnél szó sem lehet, hiszen ott a havi forgalom alig valamivel emelkedik a megajánlott bérösszeg fölé, vagyis a vendéglős bruttó bevételét tulnyomó nagyrészét házbérre lenne kénytelen forditani. Hasonló volt a helyzet néhány évvel ezelőtt a Közvágóhid vendéglőjének bérleténél, ahol egy özvegyasszony mint legdrágább ajánlattevő, évi 20.000 pengő fantasztikus bérösszegért jutott a bérlet birtokába.

Természetes, hogy az özvegy már az első évi bért sem tudta kifizetni, megkezdődött a sirás és az alkuvás, amelynek eredményeképpen most 10.000 pengő bért fizetne a közvágóhidi vendéglő, ha ezt is egyáltalában fizetné! A bérlő azonban ezt a lekicsinyitett bért sem tudja fizetni és hir szerint a legközelebbi jövőben már aktuális a közvágóhidi vendéglő bérletének pályázatra kiirása. Ily körülmények között vigyáznia kell a közélelmezési ügyosztálynak, hogy a sertésvágóhidi bérletének odaitélésekor ne térjen le a realitás mezejéről és gondolkoznia kell azon, hogy a jövőben hogyan akadályozhatná meg a hozzátartozó vendéglők bérleténél mutatkozó komolytalan licitációkat.

INÓCZI KŐBÁNYA- ÉS IPARTELEPEK RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, II., Bimbó-utca 19. Telefon: Automata 529-90.
Üzemi iroda: Nógrádverőce. Telefon: 4. Vasuti állomás: Nógrádverőce.
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt **elsőrangu minőségü zuzott kavicsot, kétszer zuzott kavicsból hengerzuzókból előállitott,** feluleti kezelésnez és biumenes asztaltnoz szükséges **különböző szemnagyságu pormentes zuzalékot,** valamint az előirásoknak megfelelően kidolgozott **háromnegyedes kockát, tetkövet, taludot, kiskockát, cyklopot és idomitott terméskövet**

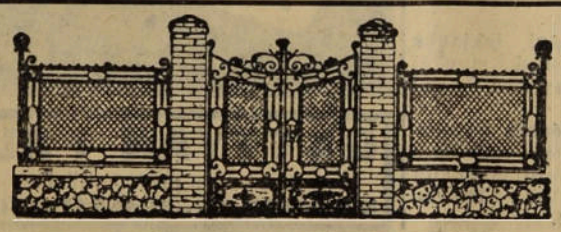

VASS ES KOVÁCS
sodronyfonat-, kerités-, ágybetét és vasbutorgyár
Budapest, II., Fő-utca 48
Telefon: Aut. 517—87. Alapitási év 1893.

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja
MANGLITZ FERENC Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

MOTOROLAI LARDOLINE RICIT
Mindenütt kapható!

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros polgármestere a köztisztasági hivatal részére szükséges

200.000 kg. nyirfavessző-seprő szállitására

nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A polgármester felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, hogy irásbeli ajánlataikat

1930. évi október hó 28-án délelőtt 11 óráig

a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. emelet 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, a megajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Ajánlatokat lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagyis csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szállitási feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponként délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1930 szeptember 26.

A székesfőváros polgármestere.

Özv. Fratrichevich Istvánné
szobafestő és mázoló
Budapest, VII., Dembinszky-u. 33.

CSERÉPY ISTVÁN
kőmivesmester, épitési vállalkozó
BUDAPEST, Csengeri-u. 45
Telefon: 165—25.

Proczeller Bálint
kövező mester
Budapest, X., Korponai-u. 11.
Telefon: Kőbánya 74—84

Tökéletes tüzoltókészülék mindenféle tüz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tüzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

LOPOS GYULA
JATSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYARA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök

vállalkozás

Vége a téglakartel városházi uralmának

A polgármester rendelete törölte a vállalkozási feltételeknek a téglakartell számára monopóliumot biztositó paragrafusát — Ki felelős a kartell áraiért, amelyek jogtalanul drágitották a fővárosi épitkezéseket?

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Az elmult hónapokban több cikkben tette szóvá az *Uj Budapest* a téglakartel szerepét a *Markó-utcai elektromos bérház* és a *Szondy-utcai templomépitkezés* körül. Tiltakoztunk e cikkekben, hogy a főváros hatósági épitkezéseinél kizárólag karteltéglát fogadjon el a vállalkozóktól és felvetettük ujra a Bárczy-féle gondolatot, *hatósági téglagyár* létesitésére vonatkozóan. Akciónk teljes sikerrel járt, a *Sorg Antal részvénytársaságnak*, amely a Markó-utcai elektromos bérház épitkezéseit megkapta, megengedte a polgármester, hogy karteltégla helyett a saját gyárában előállitott épitőanyagot használja, most pedig polgármesteri rendelet állapitja meg, hogy a *téglakartel városházi uralmának vége*, a városházi épitkezéseknél bármely gyárban készült tégla használható, ha az előirt minőségnek egyébként megfelel.

Még 1913-ban, amikor a Bárczy-féle épitkezések megkezdődtek, a téglakartel a hatósági téglagyár felállitására vonatkozó gondolatot csak olyképpen tudta eliminálni, hogy bizonyos *nagyarányu kedvezményeket* biztositott a fővárosi épitkezések számára. Ezen kedvezések ellenértékeképpen került a vállalkozási feltételekbe az a paragrafus, hogy *a fővárosi épitkezéseknél csak karteltégla használható.* A háborus esztendőkben azután feledésbe mentek a kartel által biztositott százalékok, a fővárosi vállalkozási feltételekben azonban változatlanul bennemaradt a kartelnek monopóliumot biztositott paragrafus. *Karkas* tanácsnoknak kellett a középitési ügyosztály élére kerülnie, hogy ez a paragrafus most végre eliminálttassék és *Nervetlék* városházi uralmának vége szakadjon.

Csalódnak azonban a kartel urai, ha azt hiszik, hogy a kartelen kivüli gyárakkal meginduló *egészséges versengésük* feledteti a multat. Vizsgálatot követelünk arra vonatkozóan, hogy miért maradtak abba a kartel részéről a főváros hatóságát megillető kedvezmények, ellenértékei a bizonyos monopóliumparagrafusnak. Sürgősen kikérendő a *tiszti ügyészség véleménye is*, ki felelős azért, hogy ezek a kedvezések a legutóbbi tiz esztendőben nem juttattak a főváros részére és ki felelős azért, hogy a *Közönséges Tömör Faltéglákat Arusitó R. T.* a maga monopolisztikus áraival és nem egy esetben rossz tégláival miért drágithatta az utolsó évtized városházi épitkezéseit. Ismételjük: *világosságot kell vetni az immár levitézlett téglakartel rejtelmes városházi összeköttetéseire* még akkor is, ha ez a világosság egyeseknek nem is a legkellemesebb.

Módositják a vállalati feltételeket. Sok oldalról felhangzott az utóbbi időkben vállalkozói körök részéről a panasz, hogy a *főváros vállalati feltételei elavultak* és ninicsenek az egész vonalon összhangban a Közszállitási Szabályzat rendelkezéseivel. Ebben az ügyben munkatársunk kérdést intézett *Karkas* tanácsnokhoz, a középitési ügyosztály vezetőjéhez, aki kijelentette, hogy ezekről a panaszokról és az azokból folyó sérelmekről neki is tudomása van. A maga részéről már is utasitást adott a sérelmes szakaszok átdolgozására, az ügyosztály ebbeli munkássága a közeli napokban már be is fog fejeződni. *Karkas* tanácsnok azonban sulyt helyez az érdekelt iparosok és vállalkozók véleményére is és ezért a megváltoztatott paragrafusok életbeléptetésére tenne előterjesztést a polgármesternek, *ankétra fogja egybehivni az érdekeltségeket*, hogy kivánságaikat és panaszaikat meghallgassa.

Uj kiirások:

Művészi plakátokra, az Állat- és Növénykert részére. Határidő: 1930 október 6, d. e. 12 óra.

Központi fütési, szellőző és száritóberendezések munkáira vizvezetéki csatornázási, gázvezetéki, melegvizkészitési és mosókonyha berendezési munkákra az V. ker., Honvéd- és Markó-utca sarkán épitendő hatemeletes bérház épitésével kapcsolatban. Határidő: 1930 október hó 7 (kedd) d. e. ½10 ó.

Épitési munkákra a Rákosvölgyi főgyüjtő VII. ker., Szatmár-uteától Gyarmat-uteáig terjedő 2.10/1.40 m. belméretü 520 fm. hosszu szakaszon. Határidő: 1930 október hó 7 (kedd) d. e. 10 ó.

Zománctáblák szállitására. Határidő: 1930 október hó 9 d. e. 11 ó.

Hengerelt vasgerenda szállitására az I. ker., Németvölgyi-uti elemi iskola és óvoda részére. Határidő: 1930 október hó 11 (szombat) d. e. ½10 ó.

Föld-, kőmüves-, elhelyező és vasbetonmunkákra a X. ker., Bihari-utcában, a Balkás-utca sarkán lévő fővárosi ingatlanon épitendő anyagvizsgáló intézet részére. Határidő: 1930 október hó 14 (kedd) d. e. 10 ó.

Bőranyagok szállitására, a munkásszemélyzet lábbelijének javitásához. Határidő: 1930 október hó 14 d. e. 11 ó.

100 vagón ipari csont értékesitésére. Határidő: 1930 október hó 22 (szerda) d. e. 11 ó.

A Duna medre alatt létesitendő egy-egy járható tartalékalagut (tunnel) és a hozzájuk tartozó két-két végakna épitési munkálataira a káposztásmegyeri vizmütelep I. és II. (dunakeszi) áramtelepének tartozékaképen. Határidő: 1930 november 29 délelőtt 11 óra.

Budapest székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák:

Kun-u. 8—10. sz. alatti köztiszt. hiv. asztalos és lakatos munkái Halaman János (III., Szőlő-utca 27.) 3195 P-vel.

Csapláros-u. köztiszt. garage épitésénél felmerült többlet és pótmunkák engedélyeztettek.

Mester-u. 33—35. sz. alatti bérház mázoló és festőmunkái Liktor Ferenc (VIII., József-körut 79.) 5138.80 P-vel.

Mária Terézia gyalogsági laktanya udvari ablakainak mázolási munkái Mendly Gyul (IX., Lónyay-utca 7. sz.) 1930.50 pengővel.

Üllői-ut 124. sz. alatti bérház udvarának lubickoló medencéhez szükséges föld-, kőmüves- és elhelyező munkálat Cristofoli Ermenegildo (VII., Damjanich-u. 24.) 5953 pengővel.

Mester-u. 37—39. sz. alatti bérház mázoló és festőmunkái Lerchner István (V., Visegrádi-u. 19.) 5203.40 pengővel.

VII., Hernád-u. elemi iskola linoleum padozati munkái Magyar Asbestit padlógyár (Rácz József) VI., Andrássy-ut 32. sz. 18.986.70 pengővel.

Zsivora-uti gyógypedagógium mázoló munkái Golarz M. és Fia (X., Hölgy u. 3. sz.) 2498.99 pengővel.

Érdi-u. elemi iskola vizvezeték-csatornázási munkánál felmerült pótmunkák engedélyeztettek.

Kistemplom-utcai tüdőgondozó intézet központi melegvizfütése Rufián István (VI., Kmetty-utca 20.) 8390.93 pengővel.

Dandár-u. népfürdő kádfürdőinek vizvezeték és csatornázási munkáái Szentgyörgyi és Társa (VIII., Baross-u. 88.) 4239.07 pengővel.

Zománctáblák — Réztáblák
Zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy-u. 13. Telefon: 536-10.

SZÓRAKOZÁS

CAPITOL FIMPALOTA (Baross-tér, Keleti pályaudvar mellett. Telefon: József 343-37.) **Szivek szimfóniája** (Zwei Herzen im ¾ Takt.) A legnagyobb sikerü német ensemble-film Western Electric-gépen. Főszereplők: Wily Forst, Oscar Karlweiss, Szöke Szakáll és Halmay Tibor. — **Miki mókái.** Hangos rajzos trükkfilm. — — Magyar Hiradó. — A svábhegyi autóverseny. — Artisták footballmérkőzése. — — Előadások hétköznapokon 5, egyenegyed 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnapokon fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11—1-ig és vasárnap 10 órától egész nap.

CORSO MOZI (Váci-u. 9. Tel. Aut. 874—02.) **Der Andere** (Egy test, két lélek). Paul Lindau szinmüve, Fritz Kortner, Heinrich George és Nagy Kató főszerepléssével. (Német beszéd.) — Hangos hiradók. — Előadások kezdete mindennap 4, háromnegyed 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, Teréz-körut 28. Telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52. — **A dalok városa** (Wien du Stadt der Lieder.) Vigjáték, zenével, énekkel és táncokkal. Rendezte: Richard Oswald. Főszereplők: Paul Morgan, Arno Siegfrid, Max Hansen, Charlotte Ander, Ambrus Irén. — **Paramount és Fox hangos hiradó. Magyar hiradó.** — Előadások kezdete mindennap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ (Kossuth Lajos-utca 18. Telefon: Aut. 897—07 és 895—43.) **A legszebb tangó.** (Ein tango für Dich.) Németül beszélő filmoperett. Zenéjét szerezte Robert Stolz. Rendezte Bolváry Géza. Főszereplők: Willy Forst, Verebes Ernő, Oskar Karlweiss, Mindszenthy Tibor és Fae Malten. — **Amerikai hangos hiradó. — Magyar artisták footballmérkőzése. — A svábhegyi autóverseny.** — Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor. Szombat és vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyrendelés reggel 10 órától.

KAMARA MOZGÓ (Dohány-utca és Nyár-utca sarok. — Telefonszám: József 140—27.) **Csak te!...** (Nur Du!...) Filmoperett 10 felvonásban. Főszereplők: Walter Jansen, Charlotte Ander és Halmay Tibor. — Zenéjét szerezte: Jean Gilbert, Walter Kollo és Rudolf Nelson. — **Cinci a Sivatagban.** — Hangos trükkfilm. — **Fox hangos és Magyar Hiradó.** — Előadások kezdete: pénteken 6, 8 és 10, szombat és vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION SZINHÁZ (Eskü-ut 1. Telefon: Aut. 831—02.) Nagy amerikai müsor. **Vadvirág.** Filmregény 7 felvonásban. Főszereplő: Ivan Grawford. — **Az utolsó kaland.** Szinmü 7 felvonásban. Főszereplő: Norma Shearer. — **Magyar Hiradó.** — Az előadások kezdete hétköznapokon: fél 6, fél 8, háromnegyed 10; vasárnap: fél 4, fél 6, fél 8, háromnegyed 10 órakor. — Jegyelővétel: délelőtt 11—1-ig és az előadások megkezdése előtt egy órával.

PALACE FILMSZINHÁZ (Erzsébet-körut 8. New-York-palotával szemben. Telefon: József 365—23.) Nyitható tető. Prolongálva: **A Tüzmadár.** Az Egyesült Államok légi flottájának közremüködésével készült hangos, németül beszélő világattrakciója 12 felvonásban. Rendezte: F. Capra. Főszereplők: Jack Holt, Ralph Graves, Lila Lee. — **Macskazene. Hangos trükkfilm.** — **Magyar és hangos Fox-hiradók.** — Az előadások kezdete, hétköznapokon: háromnegyed 6, 8, 10; vasárnap: 4, 6, 8, 10-kor.

ROYAL APOLLO (Erzsébet-körut 45. sz. Telefonszám: József 429—46 és 419—02.) Prolongálva: **Dreyfus.** (A világ legizgalmasabb kémkedési bünügye. Németül beszélő film. Főszereplők: Fritz Kortner, Greta Mosheim, Albert Bassermann, Oscar Homolka és Ferdinand Bonn. — **Magyar Hiradó.** A svábhegyi autóverseny. — Artisták futballmérkőzése. — Az előadások kezdete, hétköznapokon, szombat kivételével: 5, egynegyed 8, fél 10; szombat, vasárnap: 4, 6, 8, 10 órakor. Az előadások megkezdésekor az ajtókat lezárjuk. Jegyelővétel délelőtt 10 órától.

CORVIN FILMSZINHAZ VIII. József körut és Üllői-ut sarok — Tel.: J. 389—85, 895—84

„Nyugati front 1918" világhirü regény beszélőfilm változata. — **Bakák a Gránicon. — Katonadalok a szinpadon. — Cinci kalandjai. — Hiradó.** Előadások hétköznap: fél 6, fél 8 és fél 10; vasár- és ünnepnap: fél 4, fél 6 fél 8, fél 10.

„Nyugati front 1918", a világhirü regény beszélőfilm változata. — **Cinci, mint oroszlánverő.** Hangos trükkfilm. — **Magyar hiradó. — Ufa hiradó.** — Előadások hétköznap: 5, negyed 8 és fél 10; szombat, vasárnap és ünnep nap 4, 6, 8, 10 órakor.

URANIA FILMSZINHAZ (VIII., Rákóczi ut 21. Tel.: J. 460—45, J. 460—46) Erich Pommer Ufa-attrakciója **„Mese a benzinkutról."** — **Miki és a fürdőtündér.** Hangos trükkfilm. — **Magyar hiradó. — Ufa hiradó.** Előadások csütörtökön premiernapon fél 8 és fél 10. Hétköznap: 5, negyed 8, fél 10, szombat, vasárnap és ünnepnap 4, 6, 8, 10.

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ
uj müsorában:
Megyaszay Vilma, Fejes, Csortos, Békeffi, Kökény

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATÖRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

GATTYAN PÁL
kövezőmester és utépitő vállalkozó
BUDAPEST, VII., EGRESSY-UT 15

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

UNDERWOOD STANDARD NOISELES PORTABLE **IRÓGÉPEK** magyarországi vezérképviselete
VECSEY JENŐ okl. gépészmérnök, Keresk. és Ipari R.-T.
Irodagéposztály: Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 22, félemelet. Telefon: Automata 843—22.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 41. szám — Budapest, 1930 október 11

ÚJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Grof Károlyi u.8.

Buzáth

A törvényhatósági bizottság első őszi közgyülése, amelyet a főpolgármester a jövő hét szerdájára hivott össze, fogja tárgyalni Buzáth alpolgármesternek a szolgálatban való visszatartására vonatkozó polgármesteri előterjesztést. Az erre vonatkozó javaslatot, amely meghatottan meleg hangon emlékezik meg Buzáth nagy érdemeiről, a pártvezérekkel való megállapodás után terjeszti a közgyülés elé a polgármester; a közgyülési határozat a visszatartás kérdésében szuverénül dönt, ahhoz semmiféle más fórumnak hozzászólása nincs.

A karriér, amelyet Buzáth alpolgármester a városházán befutott, tipusa a tisztességes, önzetlen, a város érdekében működő és azért mindent feláldozó tisztviselői pályának. A szegedi járásbiró fia a hivatali ranglétra legalsó fokáról kizárólag tehetségével, szorgalmával, korrekt és hozzáférhetetlen uri egyéniségével jutott el az alpolgármesteri polcig. Tudjuk, a köztisztviselői pályán a tisztesség nem érdem. hanem kötelesség, elvadult világunkban azonban mégis meg kell hajolnunk akkora erkölcsi érték előtt, amelyet Buzáth városházi pályafutása jelent. A köztisztviselői puritánságnak ez az inkarnációja fényesen világitotta be az alpolgármester pályájának ivelését, olyan erőt reprezentálva, amely nevét ragyogóvá teszi késő nemzedékek számára is.

De egyéb maradandó értékei is vannak Buzáth közel negyvenesztendős fővárosi szolgálatának, amelyeknél a fővárosnak különösen szüksége volt az ő korrekt tisztességére. A világitási üzemek megváltása, a csudálatraméltó harc, amelyet a centrále ügyében Borvendég tanácsnokkal karöltve folytatott, városunk egyik épitőjévé avatják Buzáth alpolgármestert. Keresztény szempontból különösen becses azonban az ő működése hitéleti téren. Az ő vezetése mellett történt tizenhét uj kegyuri plébánia alapitása és templomépitése. Ezirányu tevékenységét nem feledheti el a Keresztény Községi Párt, amely Wolff Károly vezérletével az elmult tiz esztendő alatt annyit küzdött a keresztény templomokért.

Vannak poziciók, amelyeknek nagysága, fontossága és méltósága előtt bizonyos esetekben meg kell torpannia a fiatalság törekvéseinek. Ilyen Buzáth mai poziciója is, az első alpolgármester felelősséggel és gondokkal sulyos tiszte, ahol a tapasztalatot, a bölcseséget nem pótolhatja még az energia legfiatalosabb lendülete sem. A jelen esetben annál kevésbbé, mert energiáért, erélyért Buzáth Jánosnak nem kell a szomszédba mennie. Ezekkel az értékekkel vonul Buzáth alpolgármester a közgyülési urnák elé, nem elismerést és méltánylást kérve a szavazatoktól, hanem értékelését várva annak, hogy az ő további becses és önzetlen munkásságában, uri magyar személyiségének a szolgálatban való visszatartásában összpontosulnak ezidőszerint a főváros összes érdekei.

A Belvárosi Keresztény Községi Párt

Irta: Szőke Gyula dr., felsőházi és törvényhatósági bizottsági tag

A törvényhatósági választások előtt minden párt, csoport és alakulat hirdeti a maga programmját és az igéretek bőségszaruját mutogatja a választók előtt. Régi szokás az nálunk, hogy a választások előtt minden párt hangos a kivánalmaktól és egymást tul kivánja harsogni az igéretekkel a polgárokkal szemben és követelésekkel a kormánnyal szemben. Még maga a kormány pártja is programmjába vette *„a kormány elhibázott gazdasági intézkedéseinek a revizióját“*, nem beszélve arról, hogy a bal és szélsőbal alakulatok egyenest a kormány és a polgári társadalom kormányzatának a megdöntését is jelszónak használják fel a siker érdekében.

Mi, akik egy évtizede hivatalosan is és a gyakorlatban is nap-nap után mint a Keresztény Községi Párt vagyunk együtt és dolgozunk vállvetve a főváros érdekében, immár három évtizede hirdetjük társadalmi mozgalmainkban, hogy *meg kell ujhodni a fővárosnak a nemzeti szellem és a keresztény ideálok alapján*, mert ez az a kettős kereszt, amely minket felemel, segit, vezet, irányit és arra a magaslatra juttat, amely az ország minden polgárának és a főváros minden lakosának az erkölcsi és anyagi jólétét biztositathatja. Szavunk kiáltó szó volt a pusztában és az a kis tábor, amely ezen az alapon mozgatta a társadalom fogékony tagjait és igyekezett a politikában is elveit diadalra juttatni, látszólag szélmalom harcot harcolt az anyagiasság és roszszul értelmezett liberalizmus és demokrácia hadaival. Ámbár láttuk azt, hogy a nép igazat ad nekünk lelkében, de a függőség, amellyel az utóbbi évtizedekben a kispolgárság állott a pénz fejedelmeivel szemben, az akkori politikai rendszer mellett lehetetlenné tette, hogy akár az országos, akár a fővárosi politikában számottevő eredményt érhessünk el.

A világháborunak kellett jönni, hogy a népek és nemzetek meggyőződjenek arról, hogy az *anyagiasság elve és a pénzőrület* annyira lefogta az emberek lelkét, hogy egymás gyilkolása árán is igyekeznek a pénzhatalom dombján a saját anyagias zászlójukat lengetni. A világháboru igazolta a mi törekvéseinket és a világháboru szabaditotta fel az emberek lelkét, gondolkozását és értelmét, hogy meglássák a mi igazságunkat, amely a tiszta nemzeti élet keresztjénél van. Éppen egy évtizede, hogy a főváros lakossága szabadon, a mammon-óriások ellenére megnyilatkozott a törvényhatósági választáson és a keresztény és nemzeti ideálokat követő Keresztény Községi Pártot *a főváros vezető pártjává emelte*. Sajnos a háborut követő gazdasági nyomoruság ismét hatalmába tudta keriteni a lelkeket és az 1925-ös választások már meggyengitették csapatainkat és jóllehet, még a törvényhatóság legerősebb pártja maradtunk, de az abszolut többséggel nem rendelkezvén, kénytelenek voltunk a főváros kormányzásában a folytonos alkudozásokkal törekedni elveink megvalósitására. Ez pedig oda vezetett, hogy *hol itt, hol ott kellett engedményt tenni a többségbe összetömörült baloldali pártoknak*, sőt akárhányszor a hozzájuk csatlakozott Egységes Polgári Párttal szemben is. Az igy összeverődött többség pedig, bizony gyakran a közérdek rovására gyakran olyan létesitményeket adott, amelyek a fővárosnak terhet, a polgárságnak magasabb adót, a jövő generációnak adósságot jelentettek, de nem jelentették a közérdek érvényesülését. Ha most ezek a pártok nehezményezik a felesleges közmunkákat, a nagy adóterheket, az elhibázott gazdasági lépéseket, ugy magukra vessenek, hogy minden tiltakozásukkal szemben, talán egyes esetekben jóhiszemüen, de minden esetben kevés hozzáértéssel és látszatok után futva, a fővárosnak mai helyzetét előidézték. Ma persze mindenki *Trianon után kiált* és szeretnék ennek a szerencsétlen békediktátumnak a terhére irni a saját hibáikat és büneiket is, azonban meg vagyunk arról győződve, hogy a főváros lakossága tisztán lát és amellett, hogy az ország nyomoruságában látja és érzi a Trianon átkát, egyuttal meg tudja itélni a felforgató törekvések és mindenáron érvényesülni akarás szomoru következményeit is.

A Keresztény Községi Párt mindezekkel szemben *megmaradt a helyes uton*. Amikor egyrészt kivánja a feltétlen takarékosságot és a közszolgáltatások árának méltányos megállapitását, valamint az adóterhek elviselhető mértékre való leszállitását, ugyanakkor a legszigorubban követelte a munkaalkalmak megteremtését, a gazdasági élet javitását, a szükséges közüzemek helyesirányu fejlesztését, kellő számu lakások épitését, iskolák felállitását, kórházak és szegényházak rendezését és létesitését, a közalkalmazottak megfelelő dijazását és a drágaság letörését.

A *Belvárosi Keresztény Községi Párt ebben a munkában jelentős részt vett*. Tőlünk indult ki a szegényházak épitése, a vizvezeték rendezése, a közvilágitás javitása, az iskolai tejakció és a gyermekek közétkeztetése. Mi mondottuk ki a törvényhatóság ülésén azt az elvet, szemben a baloldal benyujtott cifrálkodási inditványaival, hogy amig a betegeknek nincs megfelelő kórházi ágyuk, amig az utcán éhező gyermek lézeng, amig a szegény ember kipakkol lakásából és családjával fedél nélkül van, addig a fővárosnak luxuskiadásokra nem telhet; amig a kisiparosság és kiskereskedelem kenyérhez nem jut és amig a polgárság a régi terheit sem tudja viselni, nemcsak uj terheket nem vállalhat, de addig nem vagyunk hajlandók sem adóemelésre, sem olyan megrendelésekre, amellyel kisemberek támogatása helyett, egypár kartellbe tömörült nagyvállalkozót akarnak ujabb mammuth jövedelemhez juttatni. Mi állottunk utjában elsősorban az uj épitkezéseknek árlejtésen kivül, kézalatt vállalatba adása ellen, mint az a Garai-téri és Ferdinánd-téri vásárcsarnokokkal történt és mi álltuk utját legelőször a felesleges erdővásárlásoknak és tiltakoztunk a különböző, vidékeken eszközlendő minden olyan ingatlan befektetés ellen, amellyel a főváros csak az adósságát növeli. *Ezt folytatjuk továbbra is.* Ma sem helyeseljük és a jövőben sem fogjuk támogatni, hogy nagy adósságok csinálásával fényüző kávéházakat és hoteleket emeljünk, vasutakat vásároljunk, Nagy-Budapest mammuth közigazgatásával a közterheket szaporitsuk, ujabb közüzemeket létesitsünk, nagyvállalatoknak évekre terjedő megrendeléseket adjunk és álláshalmozásokkal egyeseknek óriási jövedelmeket biztositsunk, amig mások a mindennapi kenyérért küzdenek. Ugyancsak álljuk azt az elvünket, hogy a főváros önkormányzatában való részvétel olyan köztisztesség, amely a fővárosnak pénzébe nem kerülhet és igy a törvényhatóság tagjai, az üzemek és szakbizottságok kiküldöttjei dijazásokat nem kaphatnak.

A *Belváros a fővárosnak a legszerényebb kerülete.* Szük határok közé szoritva és szük utcákból alkotódva, mégcsak a tulságos magas épitkezésekkel sem kivánhat magának amerikai méreteket és felesleges kiadásokat azok dacára, hogy a *közterhekben arányosan sokkal nagyobb %-kal osztozik, mint bármely más kerület.* De amikor egyetlen községi elemi iskolánk rendbentartását igényeljük és követeljük, hogy az iskolaépület elsősorban a közoktatás céljaira használtassék, amikor azt várjuk, hogy egyetlen községi fiu- és leányközépiskolánk épületei rendben tartassanak, amikor joggal elvárjuk, hogy a *Belváros utcái fel legyenek seperve és öntözve, amikor az utcák* rendes világitását sürgetjük, amikor a Dunapart és Fővámtér *szégyenletesen piszkos és büzös állapotát* szó nélkül nem türjük, amikor az elhanyagolt kövezetek kijavitását és a szük utcák aszfaltburkolattal való ellátását sürgetjük, csupán a legkisebb igényeket támasztjuk a hatósággal szemben.

Amikor egy-egy bérkaszárnya kedvéért milliókra menő gáz, viz, villany és csatornázási kiadásokat visel a köz, ugyanakkor a *Belváros közepén*, ahol ezek a közmüvek már készen állnak, *földszintes viskók, nyomortanyák állanak* és nemcsak, hogy a Belváros lakói a jobb lakáshoz nem juthatnak, de a fővárosi lakásépitő akció is könnyebben és olcsóbban teljesithetné feladatát. Ujból hangosan fogjuk megismételni azt az évek óta hangoztatott követelésünket, hogy a fővárosi bérházakat necsak a külső részeken, de *éppen itt a központban lévő kellően*

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ
PALACKTEJBEN AZ ERŐ

be nem épitett telkeken kell felépiteni. Hangosan tiltakozunk az ellen, hogy az ittlévő, jól bevált és ma a főváros legolcsóbb vásárcsarnokát, a központi vásárcsarnokot megszüntessék és arra kényszeritsék a lakosságot, hogy órák hosszáig tartó utazásokat tegyen a csepeli nagy vásárcsarnokba a mindennapi bevásárlásért, de ugyanakkor a kiállitások fényüzésével akarja a mindennapi nyomoruságot kendőzve a *központi vásárcsarnok épületét állandó bor- és virágkiállitás céljaira felhasználni.* Kivánjuk a belvárosi *főplébánia templom* környékének a rendezését, hogy immár méltó keretben és megközelithetően álljon a hivők lelki épülésére. Kivánjuk a *kerületi előljáróság helyiségeinek rendezését* és kivánjuk és pedig elsősorban és minden erőnkkel az adófizető polgárok zaklatásának a mellőzését, *az adó helyes és méltányos kivetését, a panaszok gyors elintézését és a jogtalan végrehajtások megszüntetését.*

Amit kérünk nem olyan kérés, amely akár a terheket növelné, akár méltánytalan volna, akár el nem érhető. Amit kérünk jogos és lesz erőnk, hogy keresztül is vigyük, amint a legtöbbnek a keresztülvitele már meg is kezdődött. *Mindez beletartozik abba az eszmekörbe, amely minket állandóan vezet, amely egyedül képes felemelni a keresztény és nemzeti alapon álló fővárost és visszaállitani Nagymagyarországot.*

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktűzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

Október végén uj tárgyalásokat kezd a Segitőalap és az Orvosszövetség

Szakorvosi rendelőintézeteket állitanak fel a jólbevált fogorvosi rendelő mintájára — Egész nyáron át zsufolt volt a kenesei telep, még ma is harminc—negyven az üdülők száma

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Több izben megemlékeztünk arról az elégedetlenségről, amely tisztviselői körökben a Segitőalap mai orvosi ellátása ellen mutatkozik. A *háziorvosi kezelés* a gyakorlatban nem vált be, mert az orvosoknak, főleg ha a jobb és ismertebb nevüek közé tartoznak, nem tulzottan érdemes évi huszonöt pengőkért egy-egy, gyakran nagyszámu tisztviselő vagy altiszti családot kezelnie. Lépten-nyomon előfordul, hogy egyes orvosok *nem is vállalják* a háziorvosi rendszer ezen hátrányait, ugyannyira, hogy segitőalapi háziorvosnak lenni csupán akkor érdemes, ha legalább nyolcvan-száz fővárosi familia jelentkezik. Nincsenek azonban ezzel a rendszerrel megelégedve a *tisztviselők sem*, elsősorban a nagyobb javadalmazásuak, mert belátván azt, hogy az évi 25 pengő *kevés honorárium* a háziorvos számára, ráfizetnek erre az összegre és igy tulajdonképpen kétszeresen adóznak, a két százalékos levonást is tekintetbe véve, az orvosi ellátásért.

Az év végéig áll fenn a fővárosi alkalmazottak háziorvos-rendszere és a Segitőalap vezetősége még e hónapban megindítja a tárgyalásokat az Orvosszövetséggel. A tárgyalások *makacsok és elkeseredettek lesznek*, a Segitőalapnak minden oka megvan, hogy tagjai jobb orvosi ellátásáért küzdjön, viszont az orvosok a kötött kezelésü intézetek mai egyre általánosabbá váló rendszerében minden alkalmat megragadnak, hogy az OTI, MABI és hasonló intézetek falankszján rést üssenek. Hogy a *háziorvos-ellátás* hogyan fog a jövőben alakulni, bizonytalan, bizonyosra vehető azonban, hogy a fővárosi Segitőalap *szakorvosi rendelőintézetek felállitásával* fog a szakorvosi kezelés körül felmerült hibákon segiteni. A fogorvosi rendelőintézetek példája megmutatta, hogy a szakorvosi rendelőintézetek felállitása *nagy erkölcsi és anyagi sikert fog az alkalmazottak számára jelenteni*, még abban az esetben is, ha, ami különben tervbe van véve, *székházat* kell a Segitőalapnak vásárolnia, hogy irodáit és rendelőit központilag tudja elhelyezni.

Még egy örvendetes eseményről számolhatunk be a Segitőalappal kapcsolatosan: *a kenesei üdülőtelep* ez évi szezónjáról, mely a legjobban sikerült az eddigi kenesei nyarak között. Még szeptember 15-én is a szobák 90 százaléka el volt foglalva, sőt most, október első napjaiban, amikor más években 3—4 vendég lézengett csak Kenesén, *több mint 30 szobának van lakója.* Kenese ma fogalom a tisztviselők körében, ami *Gallina* tanácsnok atyai gondosságán felül elsősorban *Kuszenda* igazgató szakértelmének és agilitásának köszönhető.

KERESZTÉNY SZABÓIPAROSOK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST
Főüzlet: IV., Károly király-ut 30. szám. ◆ Fióküzlet: II., Zsigmond-utca 14. szám.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát. Valódi angol szövetekben és más gyártmányu divat különlegességekben nagy választék. Hazai szövetekben, bélés árukban és szabókellékekben a legolcsóbb árakban vezetünk. Óriási szőrmeraktár, meglepő olcsó árak! Hitelképes egyéneknek fizetési kedvezményt nyujtunk.

Szivós László ácsmester, készit egyszerü és speciális ácsszerkezeteket
Bpest, IX., Üllői-út 63. Telefon J. 300-07.

KRISZTIÁN SÁNDOR
szobrászműterme
Budapest, VII. Gyarmat-u. 12. Telefon: Z. 70-88
Készit ugy saját, mint megadott tervek alapján: épület külső és belső figurális és dekorativ szobrászmunkákat, homlokzatdiszeket, belső stukkómennyezeteket, kandallókat, oszlopokat. Kerti disztárgyak, diszpadok, pergolák, virágtartók, diszkutak, siremlékek stb. elsőrendü tartós fagyálló müköből, mintakertemben állandóan megtekinthetők.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 36.
TELEFON: Lá 2-32

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c
Telefon: Automata 510—71.

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
épület- és műlakatosok, redőny és napellenző gyára
BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.
Telefon: Aut. 852-59.
Készitményei:
Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitetben. Elsötétitő berendezések, kézi és motorhajtásra. Szinházi vasfüggönyök.
Vasszerkezetek, épület- és műlakatosság

SHELL BENZIN OLAJ

Séta a Várban

Te pesti, vagy budai polgár, aki drága pénzt adsz ki azért, hogy a külföld szépségeit és művészeti emlékeit megnézhesd, jöjj velem föl egy pár órára a jó öreg Várba, megnézni, hogy ujabban milyen változások történtek ott. Nem kerül sok pénzbe, ezt az élvezetet elég olcsón lehet megszerezni, még ingyen is meg lehet látni egy kis lépcsőjárással. Igaz, hogy naplenyugta után nem ajánlatos, ha a Szent György-térről kezdődő lépcsőn indulnál lefelé, mert itt néhány lépcsőszakasz megvilágitásáról elfeledkeztek gondoskodni és a meredek lejtőn lévő lépcsőknek semmiféle korlátot sem adtak. Pedig ha mást nem, hát korlátul, a lugasoszlopok közt drótot feszithetnének ki. No, de 24 fillérért felvisz az autóbusz is a Vár bármelyik részére, sőt a gőzsikló fel- és leszállit 16 fillérért is. Ezt legalább érdemes megnézni is, mert már ugyis muzeális értékü régiség, 62 éve van üzemben. Mellesleg elgondolkodhatsz afelől, hogy nálunk hogyan takarékoskodnak, mikor ilyen ócskaságokat — melyet modern berendezéssel legalább tizszer olcsóbban lehetne üzemben tartani — látsz füstölögni a királyi vár alatt. Ugy látszik a Beszkárt-nak ez a legujabb üzeme, egyuttal a legmostohább is. Pedig néhány ezer pengővel is lehetne modernizálni.

Itt az alsó állomásnál láthatsz még egy izléstelenséget és pedig az alagut két oldalfalán lévő hirdetőtáblákat. Kinek juthatott eszébe az a képtelen gondolat, hogy egyik jellegzetesen szép épitészeti emlékünket — hisz ugyis olyan kevés ilyen van — reklámokkal ragasszon tele. Ugyanolyan izléstelen gondolat, mint amikor a magyar királyi Operaház disztermében kirakatszekrényeket helyeztek el. Hála az Istennek, hogy ott a sok megrovásra, az üzleti érzéken felülkerekedett a jóizlés és megszüntették ezt az izléstelenséget. Reméljük, hogy itt is jobb belátás kerül fölül és innét is rövidesen eltávolitják ezeket.

Ha gyalog megyünk fel az Elyps sétányon, külön élvezetet okoz a támfalakról lefutó vadszőlő leveleinek gyönyörü őszi szinváltozatai és szinpompája. Fölérve, kellemesen fogsz meglepődni. A kedves miniszterelnöki palotát szinte megujhodva találod s mindezt ugy érték el, hogy végre Budapesten is rájöttek arra, amit a legtöbb városban tudtak, vagyis hogy a kőből épült házat, vagy diszitést nem kell festeni. Mert Budapesten ezt csinálták. Nézd meg a Nemzeti Muzeum lépcsőfalát, azon még most is rajta van a félig lepergett festék. Már ott is ideje volna ettől megtisztitani. Ugy látszik, valamikor régen, valakinek a túlzott tisztaságérzete kelt fel a megbarnult kővel szemben s ennek nyomán terjedt el ez a rossz szokás. Jelenleg már tisztul a közfelfogás és ennek eredményeképpen láthatunk itt fönn az Országház-utcában két ház kapualjában is épen megmaradt, évszázados vakolattól megtisztitott csúcsives faldiszitést. E házak XIV—XV. századbeli kapualjainak tehát sikerült túlélni azt a nagy világfergeteget, ami a budai várban sorozatosan dúlt. Hány ilyen bevakolt emlék lehet még a Várban? Érdemes volna a háztulajdonosoknak tatarozás alkalmával ez irányban házukat szakértőkkel megvizsgáltatni.

Az Iskola-téren a csonkaságában is nemes Miklós tornyon leleplezésre készen, lepellel letakarva láthatod Hunyadi Mátyás királyunk által az uralma alatt álló szászországi Bautzen városban épitett várkastélyán lévő saját domborművének másolatát. Meg kell azonban állapitanom, hogy ez a hatalmas méretü emléktábla nem e toronyra való. Hiszen maga a torony is, a XIV. századból való impozáns templomnak igen szép maradványa, vétek volt annak egy ablakát ezzel elfödni. De nem is hat jól rajta. A szabálytalan kövekből álló toronyból szinte kiri az óriás méretü emlék, melynek csúcsa a felsőbb ablakba is benyulik. Helyesebb lenne azt, pl. a Helyőrségi templom külső falában elhelyezni, a szentélynél az Országház-utcánál, vagy a főbejáratnál, az oldalhajó homlokzatán. Ez a sima, vakolatos fal semlegességével sokkal jobban illenék a dombormü keretéül.

Remélhetőleg azt az ócska léckeritést kidobják már a Miklós-torony aljából és parkirozzák azt a kis sarkot.

Ugyanezen Miklós-templom maradványait a Pest felé eső sétányon is láthatjuk. A várfalba beépitett szentélyrészen körülbelül két év előtt elhelyezett emléktábla még ma is felirás nélkül van. Csak nem feledkeztek el róla, mint a milleniumi emlék felirásairól?

Felmenve a tökéletesen helyreállitott Halászbástyára, azt a furcsaságot tapasztalhatjuk, hogy a saroktorony felső kilátó része követ kezetesen zárva van. Miért tilos oda felmenni? Egyébként a tetősétány hibás szigetelését átépitették és az aszfaltburkolat helyett a sokkal stilszerübb kőlapokkal boritották be. Kérdezhetnők azonban, hogy a lejárati lépcső sarkában elhelyezett világhirü Szent György-szobor másolatára, mely a magyar Kolozsvári testvérek alkotása a XIV. századból, miért nem irják fel a szükséges tudnivalókat. Ha a bautzeni Mátyás-emléknél felirják, itt miért nem? Holott az ország lakosságának 99%-a nem ismeri e szobor jelentőségét és érdektelenül megy el mellette. Pedig a felirás réven játszva jegyezné és őrizné meg mindenki emlékében a magyar művészet történetének e dicső alakjait.

Menjünk most át az Országház-utcában lévő belügyminisztérium melletti régebbi országházhoz. A kaput azonban zárva találjuk. Ugy látszik, ide csak külön engedéllyel lehet bejutni. Ezért innen, e lap hasábjairól kérem meg a belügyminiszter urat, hogy az enyészettől megmentett gyönyörü disztermet tegye az érdeklődő nagyközönség részére is megközelithetővé. Oly módon például, hogy minden vasárnap délelőtt 10—1-ig 10 fillér belépődij ellenében, vagy ingyenesen megtekinthető legyen. Mert az ország lakosságának joga van a régi, szép történelmi emlékek megtekintésére és ezáltal művészi érzékének és izlésének csiszolására.

Gyerünk azonban most át a Primás-bástyára. Igy nevezik Csernoch hercegprimás emlékére a bástyának a Bécsi kaputól a Nándor laktanya nyugati részében készülő Hadtörténelmi Muzeumig terjedő megmaradt részét. A régi lábtörlő rendetlenség helyett teljes rendet és szépen elkészitett utakat találunk. Furcsán hat azonban, hogy a Levéltár épületének kopár udvarát drótkeritéssel elkülönitették. Sokkal stilszerübb volna, ha itt, a senki által sem használt nyitott udvaron, nyilvános parkot lé-

1932 előtt nem kerül sor az uj előljáróságok felállitására

Gallina tanácsnok az elnöki ügyosztály munkássága kapcsán nyilatkozik a státusrendezésről, a szervezési szabályrendeletről, egyes tisztviselői szakok tuldotációjáról, az ügyosztályok számának szaporitásáról, a szellemi szükségmunka fedezeti kérdéséről és más fontos kérdésekről

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A városházi adminisztrációban az uj fővárosi törvény életbeléptetése következtében még mindig kisebb jelentőségü zavarok vannak, amelyek azonban legnagyobb részben csak átmeneti jellegüek Az uj fővárosi törvény rendelkezéseinek *gyakorlati életbeléptetése* az elnöki ügyosztálynak a feladata. Ennek a feladatnak a teljesitése hosszadalmas, céltudatos munkát igényel. Mindenekelőtt a különböző városházi szabályrendeletek egész sorát kell revizió alá venni, több uj szabályrendeletet is kell azonban készitenі, mert a főváros közigazgatásáról szóló törvénynek a végrehajtása tulajdonképpen az eddigi szabályrendeletek módositásán és *uj szabályrendeleteknek megalkotásán és életbeléptetésén keresztül történik meg.* Az elnöki ügyosztály az uj törvény életbeléptetése óta ugyszólván minden munkaidejét e kérdések rendezésének szenteli. *Gallina* Frigyes tanácsnok, az elnöki ügyosztály vezetője, akit megkértünk arra, hogy ezeket a munkálatokat ismertesse, a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Az uj törvény értelmében *egy év alatt* kell megalkotni a különböző uj szabályrendeleteket. Ezek közül a legfontosabb és legsürgősebb az ugynevezett *szervezési szabályrendeletnek* a megalkotása, amelyen az egész adminisztrációs munka nyugszik. Ez a szervezési szabályrendelet a központi igazgatásnak általános szabályain kivül tartalmazza a tisztviselők és hivatalnokok választására és alkalmazására vonatkozó összes rendelkezéseket, tartalmazza továbbá az uj ügyosztály-beosztásokat, ezek hatáskörének a kijelölését, a műszaki személyzet adminisztrációját, a tiszti ügyészség, az árvaszék, a számvevőség, a pénztár, az adószámviteli hivatal, a leltári hivatal, a statisztikai hivatal és a bizottságok szervezetét. Tekintettel arra, hogy az uj törvény megszüntette a hivatalnoki összetételü tanácsot, mivel továbbá mélyreható reformokat léptetett életbe, különösen a számvevőséget illetően, amely önálló és független hatáskört kap és a jövőben nem az eddigi alárendelt, hanem mellérendelt viszonyban fog működni és mivel a tisztviselők választását, kinevezését és alkalmazását illetően más döntő faktorokat léptetett az eddigiek helyébe, ennek a szabályrendeletnek az elkészitése szükségszerüen megelőz minden más ilyen természetü munkát. *Óriási feladat ez,* hiszen valóságos szolgálati pragmatikát kell készitenі, amely az uj törvény alapján valószinüleg évtizedeken át *bibliája lesz a városházi adminisztrációnak.* Addig, amig ez el nem készül, folytonos rendeletekkel kell szabályozni az egyes ilyen törvényen alapuló intézkedéseket. Az elnöki ügyosztály ezt máris munkába vette és mivel a szakbizottság az ügyosztályt felhivta arra, hogy az összes szabályrendeletek jegyzékét terjessze a bizottság elé és ez a bizottság fogja kijelölni az elkészitési sorrendet, *nem kétséges,* hogy az elnöki ügyosztálynak a javaslata alapján a bizottság is elsősorban a központi igazgatás szervezéséről szóló szabályrendeletet fogja elsőnek elkészittetni.

— A törvény szerint az ügyosztály ügykörének a beosztása eddig is *a polgármester hatáskörébe tartozott* és ezentul is oda fog tartozni. Ez a szabályrendelet meg fogja ugyan állapitani az ügyosztályok létszámát és elnevezését, de az ügykörök beosztása fölött kizárólag a polgármester fog dönteni. Kétségtelen, hogy *az ügyosztályokat szaporitani kell.* A harmadik alpolgármesteri állás visszaállitása iránt maga a törvény is intézkedik, sőt kimondja, hogy erre az állásra *müszaki képesitésü* pályázó is megválasztható. Az ügyosztályok száma a legnagyobb valószinüség szerint néggyel fog szaporodni. *Uj ügyosztály felállitásáról nincs szó, de egyes összevont ügyosztályokat szétválasztunk.* Igy például: két osztállyá választjuk szét a jelenlegi II. (második) ügyosztályt, továbbá a IV., V. és IX. ügyosztályokat. A II. ügyosztálynál külön választjuk az ut- és csatornaépitést a városépitéstől, a IV-ben az illetőségi és jogi ügyeket a katonai osztálytól, az V-ben a közlekedést a közgazdaságtól és a IX-ben a közjótékonyságot a szociálpolitikától.

— A szervezési szabályrendelet megalkotását követnie kell *egy státusrendezésnek,* amely nemcsak a törvényhez való igazodás miatt szükséges, hanem azért is, mert már az eddigi adminisztráció mellett sem látszott megfelelőnek egyes közigazgatási ágak személyzetének a dotálása. Vannak ugyanis olyan szakok, ahol bizonyos *tuldotáció van a személyzetnél,* más szakok pedig el vannak hanyagolva. A gyakorlati élet ujabban egyes problémákat jelentősebbekké tett és ezeken a posztokon szükségesnek mutatkozik nagyobb dotációnak a megállapitása. Hangsulyozom azonban, hogy *személyzetszaporitás nem lesz, hanem végleges állásokká fogjuk átszervezni az ideiglenes állásokat.* A számszerü szaporodás a tisztviselői karban lényegtelen lesz, mert ahány végleges állást szervezünk, ugyanannyi ideiglenest megszüntetünk.

Érdeklődtünk az *uj előljáróságok megalakitása* iránt is. *Gallina* tanácsnok ezeket mondotta:

— Az előljárók értekezlete foglalkozik az uj előljáróságok felállitásának a problémájával. A törvény ugy rendelkezik, hogy az eddigi tiz kerület helyett tizennégy közigazgatási kerület legyen. Itt *óriási nehézségeket okoz a helyiségek kérdése.* Létszámszaporitás nélkül nem lehet tizből tizennégy kerületet csinálni. Nagyobb költségekre kell tehát számitani. A jövő évi költségvetésbe ezek a költségek nincsenek beállitva, mert az uj előljáróságok megszervezése és megalakitása legalább két esztendei munkát igényel, ugy hogy *1932 január 1-ig előreláthatóan a jelenlegi közigazgatási kerületi beosztás marad érvényben.*

Gallina Frigyes tanácsnok végül közölte még az *Uj Budapest* munkatársával, hogy a november 1-én kezdődő szellemi szükségmunka-akció fedezetének előteremtése iránt a szakbizottság határozatához képest megkeresést intézett a pénzügyi ügyosztályhoz. Dologi kiadás nagyon kevés lesz, ugy hogy erre a célra mindössze tizezer pengőre van szükség. Hatszáz szükségmunkás nak öt hónapon át való foglalkoztatása kettőszáznegyvenezer pengőbe kerül, igy tehát a tizezer pengő dologi kiadással együtt negyedmillió pengőre rug az az összeg, amit a szükségmunka-akció fedezetének meg kell jelölni. Az akció *november elsején kezdődik és április elsejéig tart.*

tesitenének. Ide a sétányra vannak felállitva a régi ágyuk, mozsarak és egyéb hadiszerek. Ennél nagyszerübb keretet nem is lehetne e muzeális gyüjteménynek adni.

Nagy hiba azonban, hogy a várfalak leomlott mellvédjeit most ujraépitéskor végig egy magasságban épitették fel. Holott a valóságnak megfelelően lőrésekkel megszaggatva kellene felépiteni. Ezáltal pedig elérhető lenne, hogy lefelé is ki lehetne látni és a padon ülők a gyönyörü budai panorámából, az égen kivül egyebet is lássanak. Egyébként a téglából felépitett mellvéd jórésze kivülről nincs hézagolva és igy a kiugró bástyák falain a kifolyt habarcs látható. Igy az semmiesetre sem maradhat. Leghelyesebb volna a lőréseket kihagyni és a gyermekek felhágása ellen vasrudakat behelyezni.

A sarokbástyán is (alul a Lovasuton) egy uj emléktáblát láthatunk, a várnak 1686-ban a törököktől való visszavivásában résztvett kongregációs hősök emlékezetének megőrzésére.

Ebben a történelmi környezetben, amikor mindenkit elfog a küzdelmes és dicső mult levegője, ne hagyjuk magunkat a mát jelképező autóbuszok és autók zajától hangulatunkban megzavartatni, hanem üljünk le e sétány egyik padjára és nézzünk végig egy pompás őszi naplementét. Ilyet te, a falak közé bezárt polgár soha ily fenséges keretben és ilyen szinpompában másutt nem láthatsz. Gyere fel ide; ezt a kis sétát nem fogod megbánni és e látvány szépségét sohasem fogod elfelejteni tudni.

WITTENBARTH GYŐZŐ.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Állandó butorvásár
a Központi Városháza épületében
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY-UT 28
Telefon: Aut. 896-06.
háló, ebédlő és uriszobá butorok
szalongarniturák, rekamierek,
Kedvező fizetési feltételek.
Kárpitos és Paszományos Mesterek Orsz. Sz.

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VII., Kőris-ucca 10
Telefon: J. 348-15

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest,
VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 907—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

INÓCZI KŐBÁNYA- ÉS IPARTELEPEK RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, II., Bimbó-utca 19. Telefon: Automata 529-90.
Üzemi iroda: Nógrádverőce. Telefon: 4. Vasuti állomás: Nógrádverőce.
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt elsőrangu minőségü zuzott kavicsot, kétszer zuzott kavicsból hengerzuzókból előállitott, felületi kezeléshez és biumenes aszfalthoz szükséges
különböző szemnagyságu pormentes zuzalékot,
valamint az előirásoknak megfelelően kidolgozott háromnegyedes kockát, telikövet, taludot, kiskockát, cyklopot és idomitott terméskövet

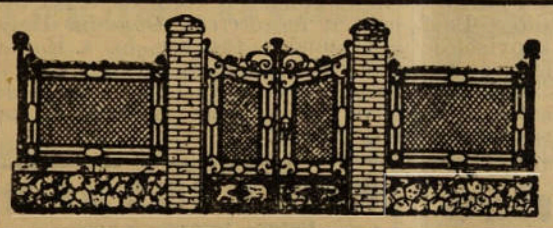
VASS ES KOVÁCS
sodronyfonat-, keritéságybetét- és vasbutorgyár
Budapest, II., Fő-utca 48
Telefon: Aut. 517—87.
Alapitási év 1893.

BICELLA
Ultraviolett-sugarakat átbocsájtó drótüvegpótló
Lakosztályok, lég- és napfürdők, garázsok, gyári-üzemek, istállók, baromfiólak, gazdasági épületek, kiállitási csarnokok, kerti melegágyaknál és mindenütt, hol eddig ablaktörés elkerülhetetlen a BICELLA törhetetlenségénél fogva előnyösen használható.
Kérjen mintákat és árajánlatot!
KUNSTÄDTER VILMOS
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7. SZ.

A m. kir.
Osztálysorsjáték
résztvevői közül legtöbben régi sorsjegyszámaikat tartják meg, mert ugy előnyösebben kihasználhatják az óriási nyerési esélyeket. Emiatt áll oly kevés sorsjegy az uj vevők rendelkezésére a már
jövő héten kezdődő
sorsjátékban.
Siessen tehát magának egy sorsjegyet biztositani, mert legutóbb is sokan, — akik a huzás előtti napon akartak sorsjegyet venni, — már nem kaptak.
A sorsjegy hivatalos ára:
Egész 24 pengő | Fél 12 pengő | Negyed 6 pengő
Minden második
sorsjegy
!! nyer !!

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester,
épitési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35
Telefon: József 429—43.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-79

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FÜTÉS-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

MAVAG MERCEDES-BENZ
Teherautomobilok, autóbuszok, utcaseprőgépek, tüzoltó- és locsoló-autók. Automobilok különleges célokra a legjobb anyagból készülnek.
Kiváló egyéb gyártmányok:
Ipari stabilmotorok, lokomobilok, mezőgazdasági gépek, traktorok, vizhordó- és öntözőkocsik. Különféle **hengerelt áruk,** acél- és vasöntvények, kereskedelmi öntvények, **öntött vascsövek** és karikás kályhák.
Jobbágy-féle folytonégő kályháink felülmulhatatlanok!
MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-ut 21.
Telefon: József 460—29.

A hetedik paragrafus

Szemethy főügyész a téglakartel városházi diktatúráját megszüntető rendelet kapcsán fontos vizsgálatot folytat

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Jelentette az *Uj Budapest*, hogy a polgármester *Karkas* tanácsnok előterjesztésére okos és erélyes rendelettel megszüntette a téglakartel városházi uralmát, eltörölvén a hires 7. paragrafust, amely a vállalati feltételek között *szerény ibolyaként* meghuzódva, karteltégla vásárlására kötelezte a fővárosi vállalkozókat. Háboru előtti csökevény volt ez a hirhedt paragrafus, amikor is *a hatósági téglagyár fenyegető rémét* csak oly módon tudták kiküszöbölni a már akkor is kartelben levő téglagyárak, hogy a fővárosi épitkezések terén elért téglaforgalom *egy százalékát* ajánlották fel a fővárosnak a hatósági épitkezések céljaira. A háboru alatt feledésbe ment ez az egy százalék, melyet különben is csak *egyetlen évben, 1913-ban* fizetett a téglakartel és *számos millióra* rug az az összeg, amely az elsőbbséget biztositó paragrafus ellenértékeként a főváros kasszájába mind a mai napig nem szolgáltattatott be.

Már mult heti számunkban felhivtuk a figyelmet mi is arra, hogy *az el nem maradt befizetések dolgával a tiszti ügyészségnek is foglalkoznia kell*, hogy amennyiben lehetséges, az elmaradt befizetéseket utólagosan *behajtsák a kartelen*. Ugyanezt az eszmét vetette fel a téglakartellel foglalkozó cikkében a *Pesti Hirlap is*. Ez okból kérdést intéztünk *Szemethy* Károly dr. tiszti főügyészhez, mi a véleménye az ügyről, történt-e már, vagy fog-e történni konkrét intézkedés a be nem fizetett milliók dolgában. A főügyész a nagyfontosságu ügyben a következő nyilatkozatot tette munkatársunknak:

— Arról, hogy a téglakartel által állitólag be nem fizetett összegeket visszapereljük, *még semmiféle utasitást nem kaptam*. Magával a polgármesteri rendelettel természetszerüen *hivatalból foglalkozom* és most szerzik be a szükséges okmányokat, elsősorban a téglakartellel annakidején kötött alapszerződést, hogy *teljesen tisztán lássak ebben az ügyben*. Amennyiben az alapszerződés olyképpen intézkedik, hogy a hetedik szakasz által nyujtott kedvezmény ellenértékeképpen a befizetések későbbi időpontokban is eszközlendők, *fel fogom hivni az illetékes polgármesteri ügyosztályt, hogy foglaljon állást ebben az ügyben a főváros érdekeinek kellő megvédésére.*

Kétségtelen, hogy a kartel szerződésének és elmaradt befizetéseinek ügye a tiszti főügyész jogi szempontból is minden tekintetben megnyugtató nyilatkozata után *nem megy le a napirendről!* Tisztázni kell e tárgyban a *felelősség kérdését is*, főleg abból a szempontból, hogy *Karkas* tanácsnok elődei egyéb bokros elfoglaltságuk folytán *miért nem szakitottak időt a hetedik paragrafus dolgában az oknyomozó vizsgálatot lefolytatni.*

A főváros megnyerte a Rajner-féle pert

A törvényszék az általa kért 290 pengős négyszögölenkénti vételár helyett 90 pengőt jelölt meg a kiállitási terület kisajátitási áraul

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Érdekes és hatásaiban is jelentős pert nyert *Szálka* Béla dr. tiszti ügyész a székesfőváros közönsége nevében a budapesti kir. törvényszéken *Pető* Kornél dr. egyesbiró előtt. A pert *Rajner* Béla dr. és birtoktársai ellen a tiszti ügyészség azért tette folyamatba, mert azok a tárgyalások, amelyeket a főváros részben a kiállitási terület, részben a tervbevett Boráros-téri hid létesitéséhez szükséges telkek megszerzésére a tulajdonosokkal folytatott, nem vezettek eredményre. *Rajner* Béla és birtoktársai a kisajátitási bizottság előtt lefolytatott tárgyalásokon olyan horribilis összegeket követeltek vételár cimén, hogy azokat a székesfőváros tanácsa annakidején el nem fogadhatta és a per megindítására utasitotta a tiszti ügyészséget.

A perben felvonultak az összes telekszakértők, hogy leadják egymástól annyira különböző véleményüket. Az eladó szakértője négyszögölenként 290 pengőre értékelte a telket, a fővárosi szakértő, a városrendezési ügyosztály illetékes alosztálya pedig négyszögölenként csupán 60 pengőre. Ezzel szemben a birósági szakértő négyzetölenként 250 pengő értéket hozott ki. A birósági tárgyaláson, amely csütörtökön délelőtt folyt le, *Szálka* Béla dr., mint a főváros jogi képviselője tartott hosszabb beszédet, amely után a kir. törvényszék *négyszögölenként 90 pengő kisajátitási árat állapitott meg a felperes főváros részére.* Az itélet ellen, amely 900.000 pengő differenciát mutat fel az eladói becslés és a birósági szakértő megállapitása között, ugy a telektulajdonosok, mint a kisajátitást kérő főváros *felebbezést jelentettek be.*

Kétségtelen, hogy a törvényszék ezen itélete *anyagilag és erkölcsileg egyaránt igen fontos a főváros szempontjából.* Anyagilag azért, mert a főváros a várható felsőbirósági itéletek után lényegesen olcsóbban szerezheti meg a részére mulhatatlanul szükséges területeket, mintha egyezségileg vásárolta volna meg, erkölcsileg pedig azért, mert a birósági itélet szomoru memento azok számára, akik értéken felül akarnak telkeket a főváros nyakába sózni. Áll ez különösen a Schmidt-kastély körüli telkek tulajdonosaival folytatott tárgyalásokra, ezen telkek megszerzését az Attila-park létesitésének feltételéül jelölte meg ugyanis az adományozó *Schmidt* Miksa. A telektulajdonosok között van olyan, aki a hegy tetején fekvő parcellájáért *nagy hitbizományt akar vásárolni.* Erre vall az a törekvés, hogy négyszögölenként 100—120 pengős vételárat mernek kérni, holott ekkora pénzért a Villányi-uton, vagy a Rózsadombon lehet villatelket vásárolni, *nem a legsötétebb Óbudán.* Helyesen tenné a főváros, ha a Rajner-féle itéletet annak irásban való kikézbesitése után figyelmeztetőjelként kiplakátozná a Schmidt-kastély falára!

Költözködés
teherautóval és zárt butorkocsiban, helyben és vidéken vállal
LEHRNER MÁTYÁS, V., Sólyom-u. 13.
Telefon: 161—70.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

NEMES GYULA
oki. gépészmérnök, bej. cég. hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: *J. 463-39
OSZTÁLYOK:
TITKÁRSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BŐROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITÁSI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASÁRUGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333—60
Híd- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü fúzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzárak, kovácsáruk stb.

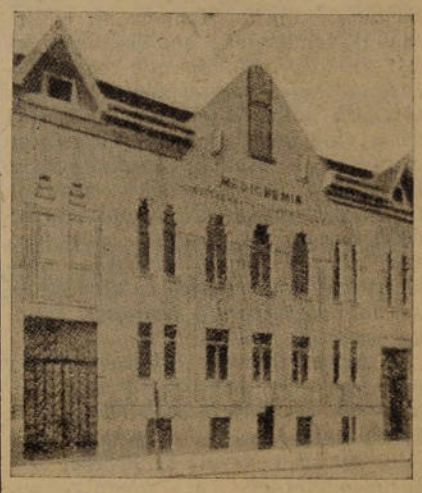

A Medichemia Gyógyszerkészitmények Gyára R.-T.
Hölgy-utcai gyártelepe

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MÜTEREM **Palka József**
Magyarország ezüstkoszorus üvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon: J. 302-28 Alapittatott 1894

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

Hirek

A főpolgármester nevenapja. A Gellért-szállóban rendezett vacsora keretében fénnyel és bensőséggel ünnepelte barátainak és tisztelőinek nagy tömege szombaton este *Ripka* főpolgármestert névnapja alkalmából. Az ezer-teritékes vacsorán megjelent *Sipőcz* polgármester, *Bud* miniszter, számosan az országgyülés mindkét házának tagjai, rengeteg bizottsági tag stb. *Bethlen* miniszterelnök, *Ernszt* és *Scitovszky* miniszterek táviratilag üdvözölték névnapja alkalmával a főpolgármestert, aki az üdvözléseket megköszönő beszédében *érdekes nyilatkozatot tett* a közelgő választásokról. Ha a most meginduló küzdelem — mondotta a főpolgármester — az elvek harca lesz és nem a szenvedélyeké, akkor nagy erkölcsi erővel biró testület fogja a főváros ügyeit intézni. De ha a választási harcban a szenvedély és ennek folytán a gyülölet lesz urrá és az egyéni becsület és politikai tisztesség megitélése attól függ majd, hogy ki melyik párthoz tartozik, *akkor az uj közgyülésnek a légköre is meg lesz mételyezve.* A főváros jövőjéhez szükséges, hogy minden párt törekvése fölött vezető csillagként ragyogjon Budapest szeretete és mindannyiunknak az a törekvése, hogy a főváros javára dolgozzunk. Fontos beszédet mondott *Bud* kereskedelemügyi miniszter, aki kijelentette, hogy nemcsak a *halálsorompó* kérdését, de az *élet sorompójának* kérdését is meg akarja oldani, a főváros mindig ott fogja őt találni jogos érdekei mellett, amint azt cselekedetekkel fogja igazolni. A főpolgármestert különben névnapja alkalmából számos küldöttség is felkereste, elsőnek a főpolgármesteri hivatal tiszti személyzete üdvözölte *Némethy* főjegyző vezetésével.

Kilencven évvel ezelőtt Kossuth Lajos magyar ipari Védegyletet alapitott, hogy gazdagodjék a nemzet. A **„Magyar hét"**, mely október 18-án kezdődik és 26-áig tart, folytatása a kossuthi tanitásoknak.

Kitüntetés. Rózsa Gyula, Erdélyi Mór udvari fényképész operatőrje, a mult intézetben eltöltött 40 évi munkássága alkalmából megkapta a Magyar érdemrend V. osztályát. A kitüntetést Ripka főpolgármester igen szép beszéd kiséretében személyesen nyujtotta át neki.

A Sasok szombatesti vacsorája. A Sas-Kör október 11-én, szombat esti vacsoráján a borgazdai tisztséget *Miklós* Ferenc dr. törvényhatósági bizottsági tag tölti be. — A legutóbbi szombat estén *Szőke* Gyula dr. volt a borgazda. Felköszöntőt mondottak: *Bednárz* Róbert apátplébános, *Miklós* Ferenc dr., *Filszeker* Zsigmond, *Pogány* Zsigmond és mások.

TÜSKÉK

Hatvanéves fiatalság

Levél a Szerkesztőhöz

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur, nagy élvezettel olvastam becses lapjának legutóbbi számát, amely egyrészről közli a legutóbbi kereszténypárti értekezlet kapcsán elhangzott elnöki kijelentést, hogy a párt maga is gondoskodni akar az ősz sorok kidőltével megfelelő utánpótlásról, hozzáértő, becsületes ifjuság neveléséről, — másrészről vezető cikkében megkérdi: miképen érvényesül gyakorlatban a szép eszme? Azt irja Szerkesztő ur, hogy az egyik kerületben a három első jelölt életkora összevéve meghaladja a kétszáz esztendőt, a másik kerületben a kombattáns listavezető után három érdemes állami nyugdijas fog következni. Az egyik keresztény napilapban, az Uj Nemzedékben, pedig az elmult héten kifakadást olvastam az ellen, hogy a szakál hosszusága szerint osszák ki a bizottsági tagságokat a keresztény fronton, elnyomva minden fiatalos buzgalmat, feltörekvést és ambiciót.

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur, nem tudom, mi lesz a pesti oldalon, de itt Budán, azt hallom, az összes posszibilis helyek valamennyi listán kizárólag azok által vannak máris betöltve, akik eddig bizottsági tagok voltak. Tisztelet és becsület az urak keresztény érzésének, vitathatatlan magyarságának, minden tekintetben értékes egyéniségének; de hol van a fiatalságnak Wolff Károly által megigért és Szerkesztő ur által annyira propagált előretörése, ha a succrescencia iránti törekvés a gyakorlatban nem érvényesithető vezéri akarat marad, ha a kizárólagosságot, amelyet nem akar Wolff Károly, pártunk kiváló vezére, biztositják az ő akarata ellenére is a maguk számára a bizottsági tag urak, akik eddig képviseltek bennünket a városházán és minden valószinüség szerint még hosszu esztendőkig akarnak képviselni.

Elég volt, mélyen tisztelt Szerkesztő ur, a hatvanéves fiatalságból, a vacsorázgató öregurakból, a közgyülési táborból, amelynek a mi szomoru frontunkon annyi, de annyi csöndes és hallgató közkatonája van. Távol áll tőlem, — ismétlem — minden sértő szándék, kerülök minden személyeskedést, de tisztelettel kérdem: hányan vannak a bizottsági tagok közül, akiknek eddigi közéleti szereplése néhány, egyébként alig látogatott bizottsági ülésen való közbeszólásban merül ki, hányan vannak, akik a közgyülésen eddig a szájukat sem nyitották ki, bejöttek, ha ugyan méltóztattak befáradni néhány közgyülésre, amelyeken csak a szavazás fontossága miatt mutatkozott jelenlétük szükségesnek.

Nem, Szerkesztő ur, ez nem mehet tovább! Nézzük a tuloldalt, a szociáldemokratapárt sorait, ahol alig van öregember, mert a pártvezetőség okosan és öntudatosan küldött a közgyülési terembe szakszervezeti titkárokat, akiknek szónoki készsége, harcratermettsége alkalmas arra, hogy az elvénhedt keresztény oldallal szemben egy friss, agilis és tetterős tábor benyomását keltsék. Azt irja Szerkesztő ur: a közgyülési terem ádázabb küzdelmek szinhelye lesz, mint valaha, fiatalságra, tetterőre, merni és akarni tudásra, nem pedig öreguras fékezésekre van szükségünk. Hát hogyan álljon szembe, mélyen tisztelt Szerkesztő ur, a mi tempós, hatvanéves fiatalságunk a baloldali agitátorokkal, hogyan védjük meg azt a fiatalságot, amelyet a jelöléseket intéző hatalmasságok tudatosan és személyi tekintetektől fütve elzárnak az érvényesülési lehetőségektől?

A szociáldemokrata agitátorokkal szemben, a fábiánokkal és klárzoltánokkal szemben fiatalokat kell sorompóba állitani! A keresztény eszmét ma még harccal és küzdelemmel kell terjeszteni, misszionáriusok nem szoktak aggastyánok lenni, és az apostolok is, akik elmentek tanitani minden népeket, fiatalemberek voltak, nem a mi bizottsági tagjainkkal egyivásu penzionisták. Elég volt a mumiákból, félre az okkupáció korából itt ragadt veteránokkal! Addig, amig nem késő, és a keresztény fiatalság nem azok táborába lendül, akiknek ha politikai horizontjuk nem is tulságosan nagy, de megvan az a letagadhatatlan előnyük, hogy fiatalok, fiatalok, fiatalok! Szerkesztő ur készséges hive: Egy harmincéves fiatal.

Városházi pulpuri

(Hirek három sorban)

Balló Alfréd, a Köztisztasági Hivatal kitünő igazgatója, most ünnepelte fővárosi szolgálatának harmincéves jubileumát, amely alkalomból a közegészségügyi és köztisztasági ügyosztály részéről Némethy tanácsnok üdvözölte melegen a jubilánst.

Platthy György, bár még mindig ágyban fekvő beteg, mégis a javulás utján van.

Guth Ferenc dr., a Viziváros népszerü előljárója, most lett ötvenéves, a kerületi polgárság hétfőn vacsorával ünnepli őt.

A főváros uj közegészségi és bakteorológiai intézetét a mult hét csütörtökén megnyitották. A megnyitó-ünnepségen a főváros részéről **Buzáth** alpolgármester, **Némethy** tanácsnok és **Csordás** tiszti főorvos voltak jelen.

Zsombor Géza demokrata bizottsági tag váratlanul elhunyt. Utódául **Román Ernő** müépitészt hivja be az igazolóválasztmány.

A **Bauknecht Tamás** halálával megüresedett óbudai bizottsági tagságra a soron következő póttagot nem lehet behivni, lévén Beszkárt-alkalmazott. A soron következő póttag, **Kriesfalussy Mihály** nyug. államtitkár, lesz az uj óbudai városatya.

Klaudy József jubileuma. Megemlékeztünk legutóbbi számunkban, hogy a Kemény Legények Társasága meleg szeretettel ünnepelte Klaudy Józsefnek, a házinyomda főfelügyelőjének hatvanadik születésnapját. Klaudy harminc éve áll a főváros szolgálatában és kevesen tudják róla, hogy mérnöki diplomával rendelkezik. A mü-

egyetem elvégzése után a földmivelésügyi minisztérium vizrajzi osztályában működött, majd a MÁV pályafenntartási osztályánál volt alkalmazva, ahonnan 1895-ben a székesfőváros számvevőségéhez nevezték ki müszaki napidijassá. 1900 óta működik a házinyomdában, amelynek huszonöt év óta üzemellenőre. Kiváló müszaki, számvevőségi és adminisztrációs tudását, gyakorlati tapasztalatait fáradhatatlan buzgalmával érvényesiti ma is, amellett közkedvelt egyéniségével egyik legszimpatikusabb tagja a főváros tisztviselői karának.

A Ferdinánd-téri templom felépitését sürgetik. Az Árpádházi Boldog Margit külső lipótvárosi egyházközség küldöttségileg jelent meg Sipőcz polgármesternél, akitől azt kérték, hogy tegye lehetővé az Árpádházi Boldog Margit-templomnak mielőbbi felépitését. A polgármester válaszában kijelentette, hogy különösen szivén viseli ennek az egyházközségnek ügyeit és azonnal intézkedni fog, hogy a kérésnek elég tétessék.

A legolcsóbb fütés, a legolcsóbb kályhával a fürészporfütés
Szab.
fürészporkályhák
Egyedüli gyártója: HOKKY ISTVÁN mérnök
III., Lajos-utca 123. Tel.: 626-27.

KROPSCH GÜNTHER
kézi tüzoltókészülékek
Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2. sz.
Telefon: József 406-39
Gázoltók
Haboltók
Poroltók
Vizoltók
Magyar gyártmány

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

NEPTUN
Egészségügyi Berendező, Központi Fütés, Vizvezetékszerelő- és Rokonszakmabeli Iparosok Termelő és Anyagbeszerző Szövetkezete
VI., EÖTVÖS-UTCA 42
TELEFON: AUT. 249-26

Takács Gyula
gépészmérnök
Rádió és elektrotechnikai szaküzlete
Épületek, szobrok, templomok speciális megvilágitása
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 32. sz.
Telefon: Automata 843-24

KARBURATOR SPECIALISTA
BOSCH SERVICE VAS-U. 16
TELEFON: J. 393-73.

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva: 1918.

BÖHM JÓZSEF GÉZA
épület-, diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező
BUDAPEST, V., PANNONIA-UTCA 4.
TELEFON: AUTOMATA 116-25.

Szemfedő, müvirág és temetkezési cikkek
gyári raktára SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
Üzem: Bpest, I., Lágymányosi-u. 9.
Iroda: I., Gellérthegy-utca 11. Automata 537—12.

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel. J. 308-97.

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

HLATKY JÓZSEF
okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395-78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe: I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák: Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

SCHULZ TÜZELÉSTECHNIKAI ÉS ÉPITÉSI R.T.
Schulz A. okl. mérnök
GYÁRKÉMÉNYEK, KAZÁNBEFALAZÁSOK, IPARI KEMENCÉK, TÉGLA- és MÉSZÉGETŐ KEMENCÉK.
BUDAPEST, VII. ARÉNA u. 80.
TELEFON: JÓZSEF 329-04. JÓZSEF 410-42.

1%

A Fansz elnöke a tisztviselők nyomorenyhitő akciójáról

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Jelentette az *Uj Budapest*, hogy a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége oktatóosztálya *Erődy* főigazgató elnöklésével tartott ezévi közgyülésén *Horváth* Károly tanár inditványára elhatározta, hogy a főváros oktatói az öt téli hónap alatt fizetésüknek 1—1 százalékát ajánlják fel a nyomor enyhitésére. A *megható és emberi* határozattal kapcsolatosan kérdést intéztünk *Wurmb* Elemér árvaszéki elnökhelyetteshez a FANSz elnökéhez, aki a következő nyilatkozatot tette munkatársunknak:

— Az ötlet, hogy a fővárosi tisztviselők is járuljanak hozzá az általános nyomor enyhitéséhez, tulajdonképpen az előljáróktól indult ki. Az előljárók egyik értekezletén tétetett és fogadtatott el az az inditvány, hogy *a FANSz vezetősége a maga hatáskörében tegye meg a lépéseket az egyszázalékos levonások kezdeményezésére.* Az elnökség azután az átiratot kiadta a szakosztályoknak és örömmel jelenthetem, hogy ahhoz már a FANSz *valamennyi szakosztálya*, a tisztviselői, az oktatói és az altiszti szakosztály is hozzájárult.

— Az akció egyelőre az *öt téli hónapra terjed ki*, valamennyi fővárosi tisztviselő és altiszt fizetéséből levonják az egy százalékokat. Az oktató személyzetnél még az a helyzet, hogy a tantestületekben alá irások alapján folyik a levonási akció. A tisztviselői, oktatói és altiszti személyzet fizetésének megszázalékolása az öt hónapon át összesen mintegy *700,000 pengőt tesz ki*, amelyet a FANSz vezetősége a *kerületi előljáróságokhoz* fog elküldeni a szétosztás megejtése céljából.

Ne csak szóval pártold a magyar ipart, hanem minden vásárlásoddal is. Ezt hirdeti a „Magyar hét", mely október 18-án kezdődik és 26-áig tart.

Fővárosi tanácsjegyző cikke francia folyóiratban. A „Le Monde Nouveau" cimü előkelő párisi folyóirat szeptemberi száma „Le bilan actif du commerce extérieur de la Hongrie" cimmel vitéz Horváth Béla dr. tanácsjegyzőtől hosszabb tanulmányt közöl Magyarország külkereskedelmi mérlegének aktivitásáról.

Szó sincs a Hangli-kioszk lebontásáról. Egyik közgazdasági hetilap eheti számában azt a hirt közli, hogy a városgazdasági ügyosztály a *Hangli-kioszk lebontását tervezi*, a kioszknak a jövő év áprilisában lejáró bérletét pedig olyképpen kivánja hasznositani, hogy a Vigadókávéház bérlője lenne jogositva a kioszknak egyébként parkká nyilvánitandó területén kávéházi asztalok és székek felállitására a nyári szezónban. Értesülésünk szerint hetilaptársunk hire *a valóságnak nem felel meg és az minden alapot nélkülöz.* Az egész hirből csak annyi igaz, hogy a bérlet, amely most *Babocsay* Lőrinc volt főpincér birtokában van, a jövő év május elsején lejár és az ügyosztály most teszi meg az előkészületeket az uj pályázat kiirására. *Még ebben a hónapban kiirják az uj versenytárgyalást*, amelynek során minden valószinüség szerint a főváros legelőkelőbb szakmabeli cégei fogják ajánlataikat benyujtani.

A m. kir. osztálysorsjáték főárusitói kérik, hogy akik a postán küldött sorsjegyek árát még nem egyenlitették ki, sziveskedjenek a **megfelelő összeget azonnal kifizetni,** mert a **nyereményigény és minden más jog** csak ugy biztositható, ha a sorsjegyek ára az előirt 30 fillér költséggel együtt a huzás előtt kiegyenlittetett. Ha azonban bármely oknál fogva a sorsjegyeket nem akarják megtartani, küldjék azonnal vissza az illetékes helyre, mert a főárusitóknak nagy kárt okoznak, ha azokat postafordultával nem kapják vissza.

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-ut 7

Megindult a keresztény front szervezkedése a választásokra

Plakáttal és ismertető-füzettel indul meg a küzdelem a keresztény szavazatokért — A Belváros lelkes felhivást bocsájtott közre a főváros legősibb kerületének választó polgáraihoz

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A Keresztény Községi Párt tizesztendős városházi szereplése és azok a remények, amelyeket a keresztény tömegek a párt jövőbeli szerepléséhez füznek, kötelességévé teszik a párt vezetőségének, hogy *az összes erőket és értékeket egyesitve vegyen részt a választási küzdelemben.* A Keresztény Községi Párt vezetőségében hetek óta folynak a tanácskozások a választási taktika megbeszéléséért és a jelöltek személyét illetően. A választási taktikát a párt, mint azt a *Wolff* Károly dr. elnöklésével szerdán este tartott intézőbizottsági ülés elhatározta, egy hatalmas plakát és egy füzet kibocsájtásával kezdik meg.

A plakáton a párt lelkesitő szavakkal fordul a főváros közönségéhez, *rámutatva az elmult esztendők eredményeire és a jövőbeli célokra.* Az eredményeket és célokat illetően kis füzet kiadását határozta el a párt intézőbizottsága, ez a füzet *sokszáz ezer példányban kerül a közönség kezei közé*, magában foglalván a mult teljesitményeit és jövőbeli reményeit. Rövidesen megkezdi müködését a *központi választási iroda* is, amely hivatott lesz a kerületi mozgalmak egyesitésével munkálkodni a választások sikerén és eredményességén.

A jelöléseket illetően *Wolff* Károly dr. vezetése mellett szintén hetek óta *élénk tanácskozások vannak folyamatban.* E tekintetben pozitivumok még nincsenek, főleg nincsenek összhangba hozva még *a kerületi kivánságok a vezetőség akaratával.* A tulajdonképeni jelölés a tizennégy listára hétfőn fog csak megindulni, addig még csak tájékoztató tárgyalások vannak *a párt és a kerületek vezetősége között folyamatban.*

Legélénkebben és legagilisabban a *belvárosi szervezkedés* indult meg, ahol a munkálatok mintaszerüen folynak. A *Belvárosi Keresztény Községi Párt* most körlevéllel fordul a kerületi választópolgárokhoz, a körlevél, amely pontosan magábafoglalja a kerület törekvéseit és céljait, az alábbiakban ismertetjük:

KERESZTÉNY TESTVÉRÜNK!

Közelednek a választások! Szavazni fog a Belváros is, kitart-e azok mellett, akik a keresztény választópolgárok bizalmából hiven és önzetlenül képviselték érdekeiket a város parlamentjében, vagy azok uszályhordozói leszünk, akik a keresztény városháza megdöntésével immár leplezetlenül akarják nemzetietlen és hazafiatlan érdekeiket érvényesiteni?

MIT ALKOTOTT A KERESZTÉNY IRÁNYZAT

tiz év alatt a városházán? Megsemmisitettük a demokrata klikkuralmat, eltakaritottuk a forradalmak romjait, felszabaditottuk a lelkeket, tartalmat és gazdasági alapot adtunk a keresztény és nemzeti eszmének. Megkezdtük az alkotó munkát: Templomokat, iskolákat, középületeket emeltünk, rendeztük a demokraták adósságait, gyakorlati keresztény politikát kezdeményeztünk.

MIT AKARUNK MÉG?

Épiteni akarunk, befejezni a megkezdett munkát! A városháza minden zugában érvényt akarunk szerezni a keresztény demokráciának, a krisztusi erkölcs jegyében ki akarjuk fejleszteni a szociális intézményeket és ami a legfontosabb:

MUNKÁT ÉS KENYERET AKARUNK ADNI A KERESZTÉNY BUDAPESTNEK!

MUNKÁSOK, munkaalkalmat akarunk teremteni számotokra, amit a filléreitekből uraskodó szociáldemokrata agitátorok hiába igérgettek, nem tudtak teljesiteni! KERESKEDŐK és IPAROSOK, azért küzdünk, be ne csukjon a bolt, le ne álljon a műhely, vállalkozási és szállitási alkalomért, az adók csökkentéséért, idegenforgalomért harcolunk számotokra! KERESZTÉNY ÉRTELMISÉG, tisztviselők, mernökök, orvosok, ügyvédek, a dolgozó, pezsgő életü főváros a ti sorsotok javulását is magával hozza!

A főváros legősibb, legkeresztényebb és legintelligensebb kerülete, a mi szeretett Belvárosunk, olyan reprezentáns egyéniségeket kiván ez alkalommal is küldeni a törvényhatósági bizottságba, akiknek tudása, tisztessége és önzetlensége garancia arra, hogy amint eddig, ezután is oszlopos tagjai lesznek a belvárosi kereszténypárti városatyák Wolff Károly táborának!

A MAGATOK ÉS GYERMEKEITEK JÖVŐJÉRŐL DÖNTÖTÖK,

szivre tett kézzel menjetek az urnák elé, legyetek öntudatos, hitvalló keresztények, mert csak a mi becsületes keresztény politikánk mentheti meg Budapestet!

Testvéri üdvözlettel:

A Belvárosi Keresztény Községi Párt.

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

szebeszlói SVACHULAY GYÖRGY
okl. épitészmérnök, épitőmester
Hites törvényszéki szakértő
Elvállal tervezéseket, épitkezéseket és tatarozásokat
VIII., Kisfaludi-utca 3

Alapitatott 1895 RIEDER OTTÓ Tel. Aut. 837—07
villamosberendezési vállalat,
müszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-U. 20

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884—26.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI-ÚT 21. Telefon: 522-91

BUZADICS IGNÁC
kőművesmester
épitési- és háztatarozási vállalkozó
Költségvetés dijmentes
Budapest, VI., Váci-ut 121. sz.
Telefon: Aut. 929-47.

HUNGLER ISTVÁN
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 28.
TELEFON: József 301-32.

Mátyássy Antal és Fia
Cégtulajdonos: MÁTYÁSSY REZSŐ
MÁZOLÓ- FESTŐMESTER
Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

KASS BÉLA
épület- és butor-asztalos üzeme
BUDAPEST, VIII., KŐRIS-U. 7.

Alapitási év: 1868.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FABURKOLAT
BUDAPEST, VII., Gizella-ut 31. sz.
Telefon: Aut. 982-20. Zugló: 69-07.

Vitéz Siposs Sándor
Különleges száraz vegytisztitó és ruhafestő üzeme
HAJO-UCCA 12 TELEFON: Aut. 812-40
Munkáért házhoz küldök és elszállitom

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Ö., csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-65

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—05
Arjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: auló-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KÁROLY-KÖRUT 13, I. EMELET
Fanaz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428-25

Munkácsy Ernő

épület- és műlakatosmester, takaréktüzhely- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rózsa utca 39
Tel.: J.312—80

Vitéz LUKÓY EMIL
épitőmester
József-körut 19 Telefon: 432-10

GAZDASÁGI ÉLET

Szél vezérigazgató a banküzem racionalizálásáról

A TÉBE lillafüredi kongresszusán általános figyelmet keltett a Kisipari vezetőjének tanulságos előadása

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A TÉBE lillafüredi kongresszusán érdekes előadást tartott *Szél* Jenő, a Kisipari Hitelintézet vezérigazgatója a banküzem racionalizálásáról. Az az előkelő pozició, amelyet *Szél* vezérigazgató a bankvilágban elfoglal, érthetővé teszi, hogy a kongrsszus tagjai *élénk figyelemmel* kisérték és tetszéssel fogadták *Szél* előadását, annál is inkább, mert itt nem teoretikus elgondolásokról volt szó, hanem olyan gyakorlati problémákról, melyeknek megvalósitása az előadó intézetében tulajdonképpen már meg is történt.

Amikor az általános munkanélküliség miatt bizonyos averzió fogadja a banküzemek racionalizálását is, hiszen minden gép legalább is egy munkaasztalt tesz feleslegessé, különösen fontos *Szél* azon megállapitása, hogy *a racionalizálás nem idézi elő a munkaalkalmak és fogyasztóképesség csökkenését*, hanem éppen ellenkezőleg, a pénzintézeti tisztviselők munkaalkalmanak növelésére, a fogyasztóképesség emelésére, a hitelszolgálat olcsóbbá tételére és végeredményben az egész gazdasági élet megerősödésére vezet. A munkaalkalmak csökkenéséről még *átmenetileg sem lehet szó*, mert az aktiv vállalatoknak a felszabaduló munkaerőkre szüksége van, a teljesitő képesség fokozására, a közönség jobb és olcsóbb kiszolgáltatására, a szolgáltatások javitására és minél szélesebb körre való kiterjesztésére, valamint a sok területen ma is még fogyatékos üzembiztonság fokozására.

Általános figyelem közepette mutatott rá az előadó, hogy a racionalizálás *nem jelenti okvetlenül gépek és mechanikai eszközök alkalmazását*. A racionalizálás igen nagy foka speciális eszközök nélkül elérhető, viszont a legkitünőbb gépek meg nem felelő helyen vagy módon való alkalmazása nem jelent még racionalizálást. A racionalizált üzemvitel alapfeltétele a minden részletében pontosan kidolgozott munkaterv és a megfelelő utasitások. A közönség szempontjából is olcsóbb, gyorsabb, jobb ellátás, költség- és üzemmegtakaritást jelent a racionalizálás. Nekünk nagyobb szükségünk van a racionalizálás eszközeire, mint *bármely más nemzetnek*. A pénzintézetek teljesitőképessége a racionalizálás segitségével annyira fokozódhatik, hogy *az egész gazdasági életet megmentheti.*

Ismét kisért a távfütési paradoxon. Azon ajánlatok között, amelyekkel a legutóbbi esztendőben *gombostü* vagónban való szállitásától kezdődően *függővasut* épitéséig különféle bel- és külföldi vállalkozók a fővárost elárasztották, jelentékeny szerep illeti meg *a fővárosi távfütés berendezésére vonatkozó ajánlatot*. Egyszerre két, állitólag tőkeerős vállalat kért koncessziót a fővárostól a központi távfütés megvalósitására és amikor a vállalatok ugy látták, hogy komolyan veszik őket, egyesültek és most már részletes terveket is kidolgoztak. Arról is hallottunk hirt, hogy a távfütési centrale kigondolói háztulajdonosokkal is megállapodást kötöttek, hogy a vállalkozás létrejötte esetén házaikat bekapcsolják a gőzfütő centraleba és az volt a terv, hogy az elegendő tőkével nem rendelkező háztulajdonosok épületeibe *részletfizetésre is* bevezetik a központi fütést és melegvizszolgáltatást. Elszéditve azoktól a perspektiváktól, melyeket a távfütési centrale nemzetgazdasági vonatkozásokban, elsősorban a külföldi szénbehozatal csökkentése révén jelentene, az Elektromos Müvek is folytat állitólag bizonyos előkészitő munkálatokat a gőzfütési centrale megépitésére, azzal az elgondolással, hogy a főváros világitási vállalata a saját, ezidőszerint veszendőbe menő hőenergiáját használná fel. Ily körülmények között *villámcsapásként* hat az a berlini hir, hogy az ottani távfütési centrale, mint abszolut inpraktikus valami, tökéletesen megbukott, az erre alakult részvénytársaság nemcsak hogy nem hajlandó a *Westend* uj bérházainak távfütésre való berendezésére, hanem még *a meglevő szerződéseket is igyekszik mennél gyorsabban likvidálni.* Kár tehát a jól bevált külföldi példákra hivatkozni a távfütési paradoxonnál és a világitási ügyosztálynak figyelmébe ajánljuk, hogy mielőtt az erre vonatkozó tervezeteket részletesen kidolgozná, végeztessen azokban a külföldi nagyvárosokban, ahol állitólag távfütési centrale van, *megfelelő tanulmányokat*, amely esetben ugy az Elektromos Müvek, mint a jelentkező magánvállalkozók megkimélik magukat *egy esetleges kinos felsüléstől.*

A Neuschloss-Lichtig Rt. 80 fillér osztalékot fizet. A Neuschloss-Lichtig Repülőgépgyár és Faipar Rt. f. hó 30-án tartja ezévi rendes közgyülését, melyen a Lichtig Géza kitünő vezetése alatt álló vállalat sikeres üzleteredményéről számolhat be. Az 1929. évi tiszta haszon ugyanis 77.892 pengőre rug, melyből részvényenkint 80 filléres osztalékot fognak fizetni. A tiszta nyereség a részvénytőke 13 százalékos jövedelmezőségét reprezentálja.

AUTÓBUSZ-KAROSSZÉRIÁK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZÉSEK
GYÁRTJA:
NAY ÉS RÓNA
GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ ÉS SZIVATTYUGYÁR R.-T.
BUDAPEST, X., KÁPOLNA-TÉR
TELEFON: *J. 463—88

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MÜSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J 382 27.
BUDAPEST, VII., BAROSS-TÉR 18.

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyit.
M. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 72.455/1924. sz. körrendelet.
M. kir. kereskedelemügyi miniszter 92.062/XX 1925. sz. rendelet

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 8
Telefon: József 324-49

Schäffer Károly
okl. mérnök, vasut-, ut-, beton-épitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, VIII., Aggteleki-utca 17
Telefon: J. 325-88.

A Tusculánum kertvárosa Érd mellett

Többszáz épületet emeltek az érdi telepen, amelyet közelsége és jó levegője ideális lakóhellyé tesz

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Pár hét óta valóságos telekvásárlási láz van Budapesten: a saját fedél gondolata ezerszámra toborozza hiveit a magyar középosztályból.

Többször megemlékeztünk már a Tusculánum szövetkezetnek a középosztály érdekében kifejtett eredményes munkájáról. Eddig több mint 1200 család jutott a szövetkezet utján igen olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett házhelyhez Érden, 15 km.-re a fővárostól, a MÁV és a DSzA vasuti állomások közvetlen szomszédságában, közvetlenül a balatoni müut mellett.

Az élénk vasuti közlekedés, a tájnak szépsége és egészséges fekvése ezt a helyet lakótelep céljaira különösen alkalmassá teszi. Rövid fél év alatt a telepen többszáz épület épült. Sokezer gyümölcsfa elültetése, veteményes és virágos kertek létesitése bizonyitja, hogy a középosztály és különösen a tisztviselőcsaládok az élet praktikus oldalát is kezdik felismerni és saját, kertes családi otthonhoz akarnak jutni és ilyképpen családjaiknak biztos és kellemes jövőt biztositani.

A Tusculánum-telep közvetlenül a MÁV vasuti megálló mellett terül el, gyönyörü fenyveserdő mellett, amely a lakók rendelkezésére áll. A telep közepén, az akácoserdőben strandfürdő épitése van folyamatban. Az igen izléses szövetkezeti ház kerthelyiségében mindenféle szórakozásról gondoskodik a szövetkezet agilis vezetősége. A járdák épitése megkezdődött, a villanyvilágitás biztositva van.

Északon hatalmas erdők, délen a Duna völgye széppé és kellemessé teszik e helyet. Érd nagyközségben iskolák vannak és minden szükségleti cikk kapható.

Mint értesülünk, a Tusculánum területén még kb. 200 telek kapható, négyszögölenként 2.80 pengőtől 5 pengőig. Györgyligeten 4 és 6 pengőért, háromévi részletfizetésre.

Mivel Érd mellett több más parcellázó vállalat keletkezett, távolabb a vasuti megállótól, ennélfogva ajánlatos azokra nézve, akik a vasuti megállók közelében óhajtanak telekhez jutni, előbb a Tusculánum központi irodájában, VIII., József-körut 36, I. em. 5, a házhelyek iránt érdeklődni.

A szövetkezet a telkek tulajdonjogát a következő tagok részére már telekkönyvileg is bekebeleztette:

Székely János, Pintér Rozália, Soós Béla, Bánovszky László, Benik Etelka, özv. Halász Elekné, Balikó Lajos, Lueff Frigyes, Vencell Ákos, Vencell Iván, Jekkel József, Martin Antalné, Obermayer István, Smeh Borbála, dr. Leitner Ferenc, Schiller Antal és neje, Miováczy Ida, dr. Ujfaluy Ernő és neje, Hartwich István és neje, Zibrinyi Ferenc és neje, Pozsonyi József, Révész Mihály, Szentpéteri Imre és neje, Vizkelety Sándor és neje, Egyed Árpád és neje, Árendás Sándor és neje, Varga Lajos, Wolf János, Klein Árminné, Bálint Ferenc és neje, vitéz dr. Zurányi Rudolf, Kovács István, Kuklay Erzsébet, Kovács Mihály és neje, vitéz dr. Kmety István, Griesmayer Vilmos és neje, vitéz Elefánty Károly, Kubovics Rózsika, Kubovics István, Varga József és neje, Steigerwald Károly és neje, László András, Bery György és neje, Marton Boldizsár és neje, Bellin Oktávné, Dankó István és neje, Lukacskó Emil és neje, Döményi István és neje, Obert István és neje, Soóky Vendel és neje, Brust Sándor, Látz Gizella, Kolb Kálmán és neje, Bese János és neje, Tóth Joelné, Deák Margit, Kis János és neje, Kovács István és neje, Kiss Józsefné, Wolf János, Hegyi István és neje, Nosek Ferenc, Nosek Katica, Hartner Lajos, dr. Ordódy Zsigmond, László István, Varga János és neje, Árendás Irén, ifj. Trimmel József és neje, ifj. Danzinger Ferenc és neje, Kisgergely Gyula és neje, dr. Lupkovics Endre, Pugáts Tibor, Rózsa Gyula és neje, Scultéty Béla és neje, Biró István és neje, Lázár Ernőné, Bodó Ernő, Tóth Mihály és neje, Jäger Imre, Kutassy Eszter, Balázs Gábor és neje, Lozsányi Sándorné, Schmidt Pál, Kristóf Sámuelné, Liska Pál és neje, Kamarck József és neje, Fejes Józsefné, Kristóf István, Vas Emma, Akermann Mariska, ifj. Tóth András, Fesler Imre és neje, dr. Juhász Jenő és neje, Sanyó József és neje, Farkas György és neje, Pallag Péter és neje, Marcsis Ágostonné, Skitta Ervinné, dr. Csontos József és neje, Rutkay Teréz, özv. Horner Rezsőné, dr. László Benő és neje, Lueff Ilona, Bajzár László és neje, vitéz Dénes Kamilló, Dankó Béla, Manus Imre és neje, vitéz Kertes Ferenc, Vajdaffy Lehel és neje, Fink József, Váry Henrik és neje, Gräf Mária, Veszely Lajos és neje, Pauer Ferenc és neje, Holhos Mária, Száraz István és neje, Németh Imre, Pintér András, Cseresznyák Lajos és neje, Pausz József és neje, Pausz Jozta, Pausz Mária, Jakab Dezső és neje, Józsa Ferenc és neje, Szilvássy Mária, Dolveth Istvánné, Marczin Mihály és neje, Klacsi László és neje, dr. Kozma Lászlóné, Szabó József, Roth Lajos és neje, Fassy Jenőné, Csépány Béla és neje, Oláh István és neje, Sax Zsófia, dr. Csontos József, vitéz Korompay Sándor, Kubista Lajos, Novak Imre és neje, Orsi Rudolf, Pintér István és neje, vitéz Varsányi Mihály, dr. Pongor Lajos és neje, Fischer Ferenc, felsőrutkai Mathusovich Eleméráé, Keresztessy Árpád, vitéz Antal György, Kálmán Pálné, Maurer Vilmos és neje, Varga Ferenc, Karne Edéné, Exner István és neje, Kmetykó Mária, Czugler Ferenc és neje, Krisztián Lászlóné, Sehrig Irma, Schäffer György, Németh Lajos, Szabó Jánosné, Lamnek Irén, Dolánszky Sándor, Pintér József és neje, Mártin József, Müller Ferencné, Bakos József, dr. Tóth István, Fassl Ferenc és Dven Emilia, Vekas Judit, Varga Béla és neje, Buhász Károly, Buhász Ferenc és neje, Friedrich Vilmos és neje, Hrubesch Béláné, Lieber Jakab és neje, Ördög Ignác, Biró Julianna, Péter István, Balogh Márton és neje, Nabradi Pál és neje, dr. Göntér Emil és Göntér Emilné Vlachó Etelka, Szücs Ferenc, Kutai Imre és neje, Horváth Sándor és neje, Valkó János és neje, Kisbálint Vince és neje.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrással
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézett
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Nejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.
Ügyeljünk a cimre

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tüzjelző-készülék.
Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket müködésben bemutatja: Iparterméк Értékesitő Részvénytársaság, Budapest. V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

Szeplőkezelés biztos sikerrel és mindennemü szépséghiba eltavolitása. Ingyen tanácsadás, olcsó bérletrendszer. Tanitványok kiképzése Dolák Józsefné kozmetikai mütermében IV, Kas Ivor-u. 12, I. 6

Proczeller Bálint
kövező mester
Budapest, X., Korponai-u. 11.
Telefon: Kőbánya 74—84.

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Telefon: Automata 829—23 és Automata 817—92
Bánya és zuzótelep: Somoskőujfalu
A bánya előállit: mindenféle szemnagyságu zuzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot, legjobb minőségben, előállit továbbá különböző méretü utburkolati idomköveket. Utépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics(Durieso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállitását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

Vállalkozás

Uj kiirások:

Föld-, kőmüves-, elhelyező és vasbetonmunkákra a X. ker., Bihari-utcában, a Balkás-utca sarkán lévő fővárosi ingatlanon épitendő anyagvizsgáló intézet részére. Határidő: 1930 október hó 14 (kedd) d. e. 10 ó.

Bőranyagok szállitására, a munkásszemélyzet lábbelijének javitásához. Határidő: 1930 október hó 14 d. e. 11 ó.

Föld-, kőmives- és elhelyezőmunkákra a X., Rákoskereszturi temetőben a melegedőépület épitésével kapcsolatban. Határidő: 1930 október hó 20 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Föld-, kőmives- és vasbetonmunka a X., Bihari-utcában a Balkán-utca sarkán lévő fővárosi ingatlanon épitendő anyagvizsgálóintézet munkálataival kapcsolatban. Határidő: 1930 október hó 21 (kedd) d. e. 10 ó.

100 vagón ipari csont értékesitésére. Határidő: 1930 október hó 22 (szerda) d. e. 11 ó.

200.000 kg. nyirfa seprővessző szállitására. Határidő: 1930 október hó 28 (kedd) d. e. 11 ó.

A Duna medre alatt létesitendő egy-egy járható tartalékalagut (tunnel) és a hozzájuk tartozó két-két végakna épitési munkálataira a káposztásmegyeri vizmütelep I. és II. (dunakeszi) áramtelepének tartozékaképen. **Határidő: 1930 november 29 délelőtt 11 óra.**

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros iskolái, hivatalai, intézetei és üzemei részére szükséges

irópapir szállitására.

Az ajánlathoz szükséges nyomtatványok Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV., Központi városháza, III. udvar) kaphatók hétköznapokon délelőtt 8—12 óra között.

Az ajánlatokat

1930. évi november hó 3. napján délelőtt 11 óráig

kell fentjelzett hivatalban beadni. A jelzett határidőn tul benyujtott ajánlatok figyelembevételetni nem fognak.

A beérkezett ajánlatok nyilvános felbontása 1930. évi november hó 3-án délelőtt 12 órakor a Központi városháza, II. em. 242. ajtószám alatti helyiségben fog megtörténni, amikor az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1930 október hó 4-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a X., Bihari-utcában, a Balkán-utca sarkán lévő fővárosi ingatlanon épitendő anyagvizsgáló intézet

föld-, kőmives-, elhelyező- és vasbetonmunkáira.

A bánatpénz tekintetében a fennebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai 1930. évi szeptember hó 29-től kezdve, naponként délelőtt 8—12 óra között X., Bihari-utca 4. sz., I. em. 14. ajtószám alatt kaphatók.

A rajzok, tervek megtekinthetők és a szükséges felvilágositások megszerezhetők Antal Dezső tervező müépitésznél (lakik: VIII., Déri-utca 8. sz., V. em. 1. ajtószám) 1930. évi szeptember hó 29-től kezdve, naponként délelőtt 10—12 óra között.

Az ajánlatok

1930. évi október hó 21-én (kedd) délelőtt 10 óráig

a polgármesteri III. (városrendezési és magánépitési) ügyosztály, IV., Központi városháza, II. em. 279. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon a napon, ugyanott délelőtt 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930 szeptember hó 24.

A székesfőváros polgármestere.

Zománctáblák — Réztáblák
Zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy-u. 13. Telefon: 536-10.

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világitó- és traktorpetróleum
gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

Parafakőgyár R.-T.
előlött KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 801-14 és József 801-16
Gyár: Pest, X., Nosztopi-u. 2. Tel.: J. 390-86
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkazillákok, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblalalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

SIMKÓ ANTALNÉ
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ
ÜVEG-ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

Szórakozás

CAPITOL FIMPALOTA (Baross-tér, Keleti pályaudvar mellett. Telefon: József 343-37.) **Szivek szimfóniája** (Zwei Herzen im ¾ Takt.) A legnagyobb sikerü német ensemble-film Western Electric-gépen. Főszereplők: Wily Forst, Oscar Karlweiss, Szőke Szakáll és Halmay Tibor. — **Miki mókái.** Hangos trükkfilm. **Magyar hiradó.** — **Motorkerékpár és motorcsónak verseny.** — Előadások hétköznapokon 5, egyenegyed 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnapokon fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11—1-ig és vasárnap 10 órától egész nap.

CORSO MOZI (Váci-u. 9. Tel. Aut. 874—02.) **A megfizethetetlen asszony.** Belasco regénye 10 felv. Főszereplők: Ralph Graves, Barbara Stanwyck. (Hangos film, beszéd nélkül, feliratokkal.) — **Kisértetjárás.** (Macskazene trückfilm.) — Hangos hiradó. Előadások kezdete mindennap 4, háromnegyed 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, Teréz-körut 28. Telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52. — Amerikai Paramount első németül beszélő filmattrakciója: **Dr. Fu-Manchu.** Kalandos filmregény 12 fejezetben. Főszerepben: Neil Hamilton és John Arthur. A hollywoodi filmvresenyen aranyérmet nyert filmóriás. — **Extra Paramount hangos ujság.** — **Magyar Hiradó, G. 38, a német repülőóriás Budapesten.** — Előadások kezdete mindennap 4, 6, 8 és 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ (Kossuth Lajos-utca 18. Telefon: Aut. 897—07 és 895—43.) **A legszebb tangó.** (Ein tango für Dich.) Németül beszélő filmoperett. Zenéjét szerezte Robert Stolz. Rendezte Bolváry Géza. Főszereplők: Willy Forst, Verebes Ernő, Oskar Karlweiss, Mindszenthy Tibor és Fae Malten. — **Amerikai hangos hiradó.** — **Motorkerékpár és motorcsónak verseny.** — 3. hétre prolongálva. Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor. Szombat és vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyrendelés reggel 10 órától.

KAMARA MOZGÓ (Dohány-utca és Nyár-utca sarok. — Telefonszám: József 140—27.) **Csak te!...** (Nur Du!...) Filmoperett 10 felvonásban. Főszereplők: Walter Jansen, Charlotte Ander és Halmay Tibor. — Zenéjét szerezte: Jean Gilbert, Walter Kollo és Rudolf Nelson. — **Cinci a Sivatagban.** — Hangos trükkfilm. — **Fox hangos és Magyar Hiradó.** — Előadások kezdete: pénteken 6, 8 és 10, szombat és vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION SZINHÁZ (Eskü-ut 1. Telefon: Aut. 831—02 és 842—93.) **Az uj Fox Follies 1930.** Kizárólagos joggal. Énekes, táncos és zenés filmoperett, az összes Fox-starokkal, köztük a főszerepekben: Janet Gaynor, Charles Farrel, Victor Mac Laglen, William Collier, Warner Baxter, Edmund Lowe, El Brendel, George Olsen Jazz-band Jack Smith, a suttogó bariton. — **Filip, a boxbajnok.** Zenés rajzfilm. — **Fox hangos hiradó.** — **Magyar hiradó.** — Előadások kezdete hétköznapokon fél 6, fél 8 és fél 10, vasárnap fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. — Jegyelővétel délelőtt 11—1-ig és az előadások megkezdése előtt egy órával.

PALACE FILMSZINHÁZ (Erzsébet-körut 8. New-York-palotával szemben. Telefon: József 365—23.) **A megfizethetetlen asszony.** Belasco világhirü regénye után 10 felv. Főszerepben: Ralph Graves, Barbara Stanwyck és Lowell Schermann. — **Kisértetjárás,** Macskazene-trükkfilm. — **Hiradók.** Előadások kezdete hétköznapokon háromnegyed 6, 8 és 10. Vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor.

ROYAL APOLLO (Erzsébet-körut 45. sz. Telefonszám: József 429—46 és 419—02.) Chevalier nagyfilmje: **A királynő férje.** Felséges operett. Az amerikai Paramount legnagyobb beszélő és éneklő filmje. Irta: Vajda Ernő. Rendezte: Lubitsch. Zenéjét szerezte: Viktor Schertzinger. Főszereplők Maurice Chevalier és Jeanette Macdonald. **Hiradók.** — Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, egynegyed 8 és fél 10, szombat és vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor. — Pénztárnyitás délelőtt 10 órától.

UFA

CORVIN FILMSZINHÁZ VIII., József-körut és Üllői-ut sarok — Tel.: J. 389—85, 395—84

„Nyugati front 1918" világhirü regény beszélőfilm változata. — **Bakák a Gránicon.** — **Katonadalok a szinpadon.** — **Cinci kalandjai.** — **Hiradó.** Előadások hétköznap: fél 6, fél 8 és fél 10; vasár- és ünnepnap: fél 4, fél 6 fél 8, fél 10.

UFA FILMSZINHÁZ (VI., Teréz-körut 60 Telefon Aut. 197—67, 197—68): **„Nyugati front 1918"**, a világhirü regény beszélőfilm változata. — **Cinci, mint oroszlánverő.** Hangos trükkfilm. — **Magyar hiradó.** — **Ufa hiradó.** — Előadások hétköznap: 5, negyed 8 és fél 10; szombat, vasárnap és ünnepnap 4, 6, 8, 10 órakor.

URANIA FILMSZINHÁZ (VIII., Rákóczi-ut 21. Tel.: J. 460—45. J. 460—46) Erich Pommer Ufa-attrakciója **„Mese a benzinkutról."** — **Miki és a fürdőtündér.** Hangos trükkfilm. — **Magyar hiradó.** — **Ufa hiradó.** Előadások csütörtökön premiernapon fél 8 és fél 10. Hétköznap: 5, negyed 8, fél 10, szombat, vasárnap és ünnepnap 4, 6, 8, 10.

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ
Fedák Sári ***Törzs*** ***Dajbukát***
Megyaszay ***Ráday*** ***Bársony***
vendégjátéka
Békeffi konferál

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST
ALAPITVA: 1844
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR:
X., KŐBÁNYAI-UT 31.
TÁVBESZÉLŐ: 461—19.
HAJÓGYÁR: V., MEDER-UTCA 9. TÁVBESZÉLŐ: 908—69.
KAZÁNOSZTÁLY: VI., VÁCI-UT 204. TÁVBESZÉLŐ: 908—65.
SÜRGÖNYCIM: GANZCOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR:
II., LÖVŐHÁZ-UTCA 29.
TÁVBESZÉLŐ: 501—70.
SÜRGÖNYCIM: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 76.
SÜRGÖNYCIM: MASINA BUDAPEST. TÁVBESZÉLŐ: 186—63.

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
műkőáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

UNDERWOOD STANDARD NOISELES PORTABLE **IRÓGÉPEK** magyarországi vezérképviselete
VECSEY JENŐ okl. gépészmérnök, Keresk. és Ipari R.-T.
Irodagéposztály: Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 22, félemelet.
Telefon: Automata 843—22.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASAG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 42. szám — Budapest, 1930 október 18

UJ BUDAPEST

TÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Tek. Fővárosi Nyilvános
Bpest, IV. Gróf Kár

Dugsegélyek?

A szerdai közgyülésen egy szociáldemokrata felszólalás a dugsegélyek eltörlését követelte, mire Sipőcz polgármester kijelentette, hogy dugsegélyekről nem tud, vannak tisztviselői karácsonyi segélyek, ki kell azonban jelentenie, hogy inkorrektséget ő soha nem türt, ez ellen a vád ellen, azt hiszi, nem is kell védekeznie. A polgármester önérzetes megállapitását éljenzéssel honorálta a jobboldal, szükségesnek tartjuk azonban, hogy az efémerértékü szocialista ugratással, amely a nem létező dugsegélyeket fizikai munkások munkanélküli segélyére kivánta forditani, bővebben foglalkozzunk.

A városházán dugsegélyek, panamák, Vay-ügyek nincsenek, ha lennének vagy lettek volna, rosszindulatu hatalmak már rég sóval hintették volna be a városháza helyét. A városházán agyondolgozott, hivatali munkájából élő tisztviselői kar van, amelynek becsületességét, tisztességét és önzetlenségét a polgármester korrekt személyéből áradó puritán szellem a végsőkig áthatotta. Ez a hivatása magaslatán álló tisztviselői kar eladósodottságában és a sok munkától pattanásig feszült idegrendszerével máról holnapra él, kilátásával egy rossz előmenetelnek, keserü jövendőnek, csekély nyugdijnak. A negyvenéves fogalmazók városházája összeszoritott fogakkal viseli a maga uri szegénységét, megvetéssel sujtja a dugsegélyek vádját, melynek céljaira és okaira könnyü ráismerni.

A fővárosi alkalmazottak nagy tábora az elkövetkezendő községi választások idején mindenütt lehet, csak a szocialista táborban nem. Jól megalapozott világszemlélete, társadalmi helyzete, önérzete és öntudata egyképpen azon eszmék felé terelik, amelyek éppen Marx tanaiban találhatók meg a legkevésbbé. A szociáldemokrata felszólalás a nem is titkoltan más vizeken evező társadalmi osztály ellen irányzott petárda volt, nem is titkolt célu támadás azon tisztviselő-kategória ellen, amelytől az urnák előtt egyetlen szavazatot sem várhat egyetlen szocialista jelölt sem. A központ és a kerületi elöljáróságok, az üzemek és az iskolák, az intézmények és a hivatalok azon zászló alatt fognak felsorakozni, ha eljön az idő, amely a legutóbbi tiz esztendő alatt mindig vigyázott arra, hogy a fővárosi tisztviselőtársadalom a viszonyokhoz és lehetőségekhez képest dugsegélyektől mentesen, de tisztességesen legyen dotálva.

A polgármester büszkén szokta hangoztatni, hogy ő minden tisztviselőtársát kollégájának tekinti és ki volt, ha nem Wolff Károly, aki az elmult héten elsőnek emelt szót a köztisztviselői fizetések tervbevett redukciója ellen? A szerdai támadásnak egyetlen értéke az volt, hogy a fővárosi alkalmazottak tizezreinek megmutatta, melyik közgyülési párt az, amelyiktől mindent várhat a köztisztviselői tábor, csak méltányosságot és megbecsülést nem!

A fővárosi választások, a keresztény front egysége és az ifju erők bekapcsolása a városházi politikába

Az Uj Budapest számára irta: Wolff Károly

A törvényes rendelkezéseknek megfelelően ez év végéig meg kell tartani a fővárosi választásokat. Hiába festik a falra a baloldalon a választások elhalasztásának rémét, *nekem nincs tudomásom arról*, hogy a fennálló törvényes rendelkezésekkel ellentétes szándékai volnának azoknak, akik a választások kiirására illetékesek. Arról sem tudok, hogy a választások elhalasztásának a gondolata *illetékes helyeken egyáltalán felmerült volna*. Nekünk semmi okunk sincs arra, hogy a választások elhalasztása mellett hadakozzunk, ellenkezőleg *nyugodt lélekkel bizzuk magunkat a főváros polgárságának megitélésére*. Ez év végéig feltétlenül megtartatnak a fővárosi választások, ezt — szerintem — *befejezett ténynek lehet tekinteni*.

A baloldalon a választások közeli kiirásával kapcsolatosan *nagy felvonulások* vannak. Ugyanez észlelhető a jobboldalon is. Amennyire érthetőnek tartom, hogy a tényleges erőtényezők érvényesülési lehetőséget keresnek, annyira sajnálatos is, hogy a jobboldalon annyi sok frakció küzd egymással. Ezeknek a jobboldali frakcióknak az alakulása nem jelent mást, mint a jobboldali tömegeknek a megbontását. Annál is inkább sajnálatosnak tartom ezeket a széthuzó törekvéseket, mert hiszen szerintem itt nem apró, egymástól elválasztó kérdésekről van szó, hanem *egy nagy főkérdésről*, arról, hogy meg akarjuk-e könnyiteni *a vörös uralom bekövetkezését és bevonulását a városházára*, igen-e vagy sem. Erre a kérdésre egy választ kell adnia minden keresztény fővárosi polgárnak és munkásnak: *mindent el kell követnünk, hogy ez be ne következzék*.

De kijelenthetem: nem is fogjuk soha megengedni, hogy ez valaha bekövetkezhessék. Itt nem játék folyik a parlamentarizmus jegyében, hanem a nemzet küzdelme létéért. Ebben az elgondolásban pedig mindent el kell követnünk és mindent el is fogunk követni *ennek a szélső baloldali törekvésnek a megakadályozása érdekében*. A vörös uralomnak nem lehet ujból eljönnie. A keresztény polgárságnak csak egy kötelessége van: *az egység ügyét szolgálni és az egységes keresztény frontnak, a Keresztény Községi Pártnak a zászlója alatt felvonulni a vörös uralom ellen. Ez nem pártügy, hanem a nemzet egyetemes érdeke.*

A keresztény városháza történelmi szükségesség és felfogásom szerint a *józan zsidóságnak* is be kell látnia, hogy nem érdeke sem a vörös, de még a rózsaszinü városháza sem. A fővárosnak a hitele, az iránta való bel- és külföldi bizalom csak akkor lesz teljes, e főváros lakosságának az élete csak akkor lesz nyugodt, ha kormányzása azon az ezeréves alapon konszolidálódik, amely ez a nemzetet eddig fenntartotta. Ez az alap nem hadüzenés, hanem a *nyugodt polgári munka előfeltétele*. Hadüzenés a vörös uralom ellen, amelynek előkészitői hiába lármáznak, hiába rágalmaznak, hiába mocskolnak be mindent, szembe fogják magukat találni a polgárság elhatározott készségével és elszántságával. Ez a polgárság mindent meg fog tenni uralomrajutásuk megakadályozása érdekében. *Csalódnak a szociáldemokraták*, ha azt hiszik, hogy birkák módjára fogjuk kés alá hajtani a fejünket. A polgárságot fel kell rázni és mi fel is fogjuk rázni, hogy az őt fenyegető veszélynek a tudatára ébredjen. Hiába szónokolnak polgári gondolatról, a polgári gondolat megdől, ha a vörös uralom ellen nem fogunk egységesen gátat emelni.

Fel a gátra! Ezt kiáltom oda Budapest minden keresztény polgárának és munkásának. Azt is ki kell jelentenem, hogy ebben a harcban, amely a gátak megerősitéséért folyik, személyi tekintetek számitásba nem jöhetnek. Itt csak az egyetemes érdek a döntő. *Keresztények egy táborba!* Mi minden becsületes szándékot testvéri szeretettel fogadunk.

Ebben a mi létünkért folyó nemzeti küzdelmünkben és munkánkban *nem különithetjük el az öregeket a fiataloktól*. Azt mondottam előbb, hogy itt egyetemes nemzeti érdekekről van szó. A fiatalság ügye is nemzeti érdek. A fiatalság jogosan háborodik, mert elhelyezkedési lehetőségei ugyszólván egyáltalán nincsenek. Az egyetemi ifjuság kenyér nélkül áll, amikor elhagyja az egyetem kapuját és diplomával a kezében állás után próbál nézni. *Mindent el kell követnünk, hogy az ifjuság számára elhelyezkedési lehetőségeket biztositsunk*. Nemcsak szóval, hanem cselekedettel is szolgálni kell ezt a célt. Meg kell szüntetni *az álláshalmozásokat*, az indokolatlanul *nagy jövedelmeket*. Több kenyeret és nem egynél sok kenyeret!

Az ifjuság ügyét a párt a legnagyobb szeretettel teszi magáévá. Kár, hogy az ifjuság elfecsérli erejét külön szervezkedésekben, mert a *Keresztény Községi Párt keretében meg fogja találni igényeinek jogos védelmét*. Értem ezt ugy politikai, mint gazdasági vonatkozásban. Tervem ugyanis az, hogy az ifjuságot beállitom *a kerületi választmányok munkájába*. Hadd ismerjék meg az egyes kerületeket, az ott jelentkező szociális igényeket, a szegénygondozási problémákat, hadd nézzenek bele a városigazgatás, a városi élet különböző részletkérdéseibe és az azokkal való foglalkozás révén *szerezzenek politikai iskolázottságot*, hogy majdan részt vehessenek a várospolitika irányitásában is. A kerületi választmányokból ők fognak bekerülni a törvényhatósági bizottságba, de ettől függetlenül is az ifjuság egyes képviselőit már most oda kivánom juttatni. De a jövő szempontjából is ez a helyes ut, a helyes módszer és helyes cél. A kerületi választmány a politikai iskola, onnan jön az utánpótlás a törvényhatósági bizottság részére. *A törvényhatósági bizottságban is helyet kell foglalniok képviselőiknek.*

Nem szabad azonban elfelejteni, hogy az öregek józanságát, megfontoltságát és tapasztalatait egy közület sem nélkülözheti. De nem nélkülözheti az erőt sem, már pedig az erő az ifjuságnál van. Az ifjuság jövő elhelyezkedési alapja *csak a keresztény nemzeti gondolat lehet*. A nyugati demokrácia megmutatta tehetetlenségét, amikor rombadöntötte Európa gazdasági egységeit és feldulta az egész gazdasági életet. Az hiszik a győzők, hogy *gazdasági rabigába verhetnek nemzeteket büntetlenül?* Ez az eljárásuk elő fogja idézni a népek ellenállását, mert a nép élni akar és joga is van élni. A nyugati demokrácia levizsgázott, csak a nemzeti alap keretei között lehet szolgálni az egyetemes emberi célokat is. Az ifjuság külön kisérletezése vétett volna a nemzet szempontjából, de tudtommal az ifjuság zöme a nagy megpróbáltatások ellenére is rendületlenül áll a keresztény egység gondolata mellett és ebben a felfogásban ellent fog állani minden kisérletezésnek és csábitásnak. Ezért mondom az ifjuságnak: *tárt karokkal várjuk! Nyitva van az ajtó, ide jöjjetek! Keresztény polgárok és munkások, öregek és ifjak fogjunk össze a nemzetépités nagy munkájában!*

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
MINDENÜTT KAPHATÓ!
TERMELI:
ORSZ. MOFOSZ MAGY.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

HLATKY JÓZSEF
okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395-78
Magasépitési, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

Szemlédő, müvirág és temetkezési cikkek
gyári raktára SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
Üzem: Bpest, I., Lágymányosi-u. 9.
Iroda: I., Gellérthegy-utca 11. Automata 537-12.

Dr. KUGLER JÓZSEF
SZÉNNAGYKERESKEDÉS
Központi iroda: IX., GÖNCZY PÁL-U. 2.
(Kálvin-tér melleti)
Városi telep: V., WAHRMANN-UTCA 7.
Telefon: Aut. 55-53. Lipót 902-06.

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASÁRUGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333-60
Hid- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü fűzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzárak, kovácsáruk stb

A Keresztény Községi Párt szeretettel öleli keblére a magyar ifjuságot

Wolff Károly fontos kijelentései a keddi pártértekezleten — A szellemi szükségmunkánál a sok gyerek a legjobb ajánlólevél

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

A Keresztény Községi Párt kedden este *Csilléry* András dr., majd *Wolff* Károly dr. elnöklésével tartotta meg e heti rendes pártértekezletét. Napirend előtt *Frühwirth* Mátyás jelentette be, hogy a belvárosi fronton helyreállt az egység. *Csilléry* elnök megnyugtató szavai után egyhangulag elhatározta a párt, hogy a *Bauknecht* Tamás elhalálozásával megüresedett középitési szakbizottsági helyre *Perndl* Flórist jelöli.

A szerdai közgyülés napirendjének tárgyalása kapcsán a szellemi szükségmunkát illetően *Frühwirth* Mátyás azt kérte, hogy a keresztény magántisztviselők szervezeteinek munkanélkülijeit is vegyék tekintetbe. *Ilovszky* János ezt lehetetlennek tartja, a kerületi szervezeteket ennél a kérdésnél nem lehet mellőzni. *Krizs* Árpád azt kéri, hogy az ajánlásoknál megnyilvánult kháoszt szüntessék meg. *Petrovácz* Gyula elvi és igazságos állásfoglalást tart szükségesnek. *A sok gyerek legyen a legjobb ajánlólevél*, ez nem lehet fizetéskiegészités, vagy nyugdijpótlék. Csak kenyértelen családfenntartókat szabad e párt támogatásával az elnöki ügyosztálynak alkalmaznia. *Csilléry* elnök felvilágositó szavai után a párt elhatározta, hogy módot keres a szellemi szükségmunkások hatszázra tervezett létszámának, legalább januártól való felemelésére.

A halálsorompók eltüntetése kapcsán *Szémann* Mihály után *Petrovácz* Gyula mutatott rá arra, hogy az ügy tiz év óta elő van készitve, most már változtatni e dolgon ujabb elodázás veszélye nélkül nem lehet. A sorompón kivül lakóknak a pályatest felemelése által való megoldás nem szimpatikus és káros is, de a kormány által felkinált munkaalkalmat visszautasitani nem lehet.

Vita nélkül járult ezután hozzá a pártértekezlet a szerdai közgyülés tárgysorozatának egyes pontjaihoz, majd *Wolff* Károly dr. tette meg elnöki bejelentéseit. Ezután *Buday* Dezső mutatott rá arra, hogy a *fiatalságnak teret kell adni* a szervezkedésben, hogy olyan iskolába jussanak, amely politikai nevelést juttat részükre. *Szigeti* János szintén hangsulyozza a fiatalság problémájának nagy fontosságát. A legközelebbi országgyülési választásoknál okvetlenül *számolni kell a fiatalság pártjával.* A mostani próba-galoppokra nem helyez sulyt, de meg kell állapitani, hogy egyes félrevezetett ifjusági frakciók és töredékek felvilágositása szükséges már a községi választások alkalmával is.

Wolff Károly dr. hangsulyozza, hogy az ifjuság kérdése nem kor-teskérdés, az ifjuság nem párt, hanem a *nemzet jövője.* Az ifjuság jövendő kenyerét csak *keresztény és nemzeti alapon fogja megtalálni és biztositani tudni.* Az ifjuságnak a mi táborunkban van helye, ahol becsületes munkával erkölcsi tőkét kerestünk magunknak. Az ifjuságot örömmel várjuk, nálunk minden jogos igény megtalálja érvényesülését. Be akarom őket tenni a kerületi választmányokba, hogy belőlük rekruktálódjék a jövendő Keresztény Községi Párt. A kaput nem kell döntögetni, a kapu nyitva van: *szeretettel várjuk a magyar ifjuságot!*

Tabódy Tibor szóvátette a választások elhalasztásáról szóló hireket. *Wolff* kijelentette, hogy elhalasztási szándékról *nincs tudomása.* Ezzel a pártértekezlet végetért.

KERESZTÉNY SZABÓIPAROSOK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST
Főüzlet: IV., Károly király-ut 30. szám. ◆ Fióküzlet: II., Zsigmond-utca 14. szám.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát. Valódi angol szövetekben és más gyártmányu divat különlegességekben nagy választék. Hazai szövetekben, bélés árukban és szabókellékekben a legolcsóbb árakban vezetünk. Óriási szőrmeraktár, meglepő olcsó árak! Hitelképes egyéneknek fizetési kedvezményt nyujtunk.

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877-15.
Alapitva: 1790-ben.

NEPTUN
Egészségügyi Berendező, Központi Fü és, Vizvezeték-szerelő- és Rokonszakmabeli Iparosok Termelő és Anyagbeszerző Szövetkezete
VI., EÖTVÖS-UTCA 42
TELEFON: AUT. 249-26

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tüzjelző-készülék. Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésben bemutatja: Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7-9. Telefon: Automata 110-18

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYARA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625-05
Arjegyzéket és költségvetést felszóli ára küldök

Városházi történetek

SZERDÁN DÉLUTÁN zajlott le a nyári szünet után az első közgyülés, ha ugyan zajlásnak lehet nevezni a hervadásnak azon leheletét, amely, stilszerüen az őszhöz, ott lebegett a közgyülési terem felett. Hányan vannak, akik csöndes némasággal néztek végig az ismerős helyeken: az elnöki emelvény kandaláberein, a karzat pompázó szinfoltjain, a gyorsirói pulpituson, ahol a fehér papiroson változatlan egyformasággal rohan végig a fekete ceruza, Halász Józsi bácsi jól megtermett alakján, ameiy ott gömbölyödik a tisztviselői karzat balszélső sarkán, hogy örök udvariassággal és figyelmességgel állhasson rendelkezésére az elnöki emelvényről érkező parancsoknak. Minden mulandó, Tisztelt Közgyülés, de a legmulandóbb a bizottsági tagság... Hányan, de hányan fognak vissza nem térni, akik büszke és magukat hivatottnak érző atyjai e városnak!

Üresek a kényelmesen berendezett pártszobák is, nincsenek gyors pártértekezletek, az interpellációk véghetetlen áradata előtt kimenekülő bizottsági tagok inkább a fehér asztal gyönyörüségeivel delektálják magukat a büffé termeiben. Bizony itt is megérezni, hogy közelednek a választások! Valahogy elhidegedett a viszony a különböző pártállásu bizottsági tagok között, már nem ülnek olyan tarka összevisszaságban az uzsonnázó asztalok mellett, mint a legutolsó, még tavaszi közgyülésen! Külön foglalnak helyet a szocialisták (akik ugyan eddig sem nagyon vegyültek a polgári pártállásu bizottsági tagok közé), egyetlen asztal mellett elférnek a demokraták is, akiket Pakots József tart szóval, külön ülnek, az asztalfőn vezérükkel, Fridrich párthivei, még a Keresztény Községi Párt tagjai is valahogy elkülönülnek, természetesen csak kerületek szerint. A belvárosi asztalnál Bednárz esperes-plébános elnököl, szokott jovialis mosolyával, a ferenevárosi törzsasztalnál Buday Dezső, Verebély Jenő és Weszelszky Gyula prezidálnak, külön asztalnál tömörülnek a mindig jókedvü Paulheim Franci bácsi vezetésével az erzsébetvárosiak, más asztalnál beszélik meg helyi gondjaikat Óbuda követei. Általában zsufolt valamennyi asztal, kivéve egy hosszu asztalt az első teremben: itt Ripka főpolgármester ül az asztalfőn, hogy kifáradva az elnöklésben, Gaár Vilmos és Andréka Károly társaságában elköltse uzsonnáját.

A teremben minden csendes. Polónyi Dezső interpellációját a Helyiérdekǘről tiz ember hallgatja végig, az elnökség tagjait is beleszámitva, viszont még kevesebben kiváncsiak Földváry elmefuttatására. Auer Pál viszont nem talál fontosabb tennivalót, mint a Washington-szobor behelyezését a Szabadság-térre, sőt azt is fontosnak tartja, hogy Salzburg mintájára szinházi ünnepi hetet rendezzen a főváros. Csak azért nem fogadta kellő derültség a téli nyomor előtt igazán időszerü indítványokat, mert a teljesen üres teremben senki sem volt, aki derüljön...

*

TÁVOLRÓL SEM VOLT ennyire érdektelen a társalgó. Sok szó esett Ripka főpolgármester kijelentéseiről, amelyeket a választások tárgyában az ülés legelején tett, még többen beszélgettek, kérdezősködtek, információkat szereztek a miniszterelnök részvételével Scitovszky belügyminiszternél a délelőtt folyamán tartott értekezletről. Bizonyosat azonban senki sem tudott, nem is tudhatott, hiszen abszolut bizonyossággal ma a holnapi eseményeket sem lehet megjósolni, nemhogy azokat, amelyeknek elintézésére még két és félhónapi idő van.

Mint ilyenkor szokás, megindultak a jóslatok és találgatások a jövőt illetően. Az ujságirók asztalánál Fehéri Armand magyarázza, hogy őneki tiz láda szivart jelent a választások elhalasztása. Meg is magyarázza, hogy miért.

— Én irtam először, még julius elején, hogy a kormány a választások elhalasztásának gondolatával foglalkozik és az országgyülési választások előtt semmiesetre sem lesznek meg a községi választások. Akkor ezen hiteles információn és logikai következtetésen alapuló hiremet senki sem akarta elhinni, ugyannyira, hogy a szerkesztőm tiz skatulya szivart igért, ha ez a hir, amely annakidején a Pesti Hirlap révén nagy feltünést keltett, beteljesedik. Bizonyosra veszem, hogy nemsokára szivhatom a választási szivarokat...

A politikusok viszont erősen a választások megtartása mellett kardoskodnak, hangoztatván, hogy annyi munka, energia és — pénz fekszik már a választásokban, hogy az elhalasztás most már bizony nagyon kellemetlen lenne. A bizonyosságok talajáról azután a beszélgetések az ingoványok süppedékeire tértek át és különféle okokat és ellenokokat vonultattak fel a beszélgető csoportokban, hogy lesz-e, nem lesz-e választás. A legtalálóbb megjegyzést a demokraták asztalánál ejtették el, ahol egy körmönfontságáról ismert öreg fiskális a következő megjegyzésel fegyverezte le a támaskodókat:

— Az én biztos értesülésem szerint a kormánypárt zuglói pártirodájában harmincöt fixfizetéses alkalmazott dolgozik. El lehetne-e képzelni, hogyha nem lenne abszolut biztos a választás, Kozma Jenő csak egyetlenegy kerületben harmincöt embert fizethetne?

*

A KERÜLETEKBEN MAGASRA HÁGOTT a választási láz, tombolnak a kedélyek, pedig még el sem érkeztünk a listák összeállitásáig. Ugy látszik, külön pártvezéri értekezlet határozta el egyértelmüen a listák összeállitásának elhalasztását, mert végleges lista egyetlen párton, egyetlen kerületben sincsen. A helyzet ugyanis az, hogy aki valamelyik listán nem kapna ambicióinak és vélt képességeinek megfelelő helyet, rögtön átsvenkolna valamelyik másik táborba, nagy bánatára az ujabb pártvezérnek, aki szintén vajmi keveset tudna tenni az elkeseredett önjelölt érdekében. Bizonyos, hogy valamiféle titkos megállapodás megvan a főnökök között, mert máskülönben taktikailag és diplomáciailag nem lehetne a választási felvonulást megfelelőképpen előkésziteni.

A kerületi szervezkedést illetően a legfrissebb ötleteket különben az elaggottnak hitt Buda szállitja. Ott történt meg, hogy az egyik kerületben uj „Kereskedők és Iparosok Körét" szerveznek, természetesen csak éppen választási használatra. Nagy plakátok hivták nagygyülésre a „párt" iparos és kereskedő tagjait, akik egyuttal tagjai a „pártválasztmánynak". Mint a Budai Naplóban olvassuk, voltak vagy ötvenen. Mindegyiknek a zsebében ott volt a párt okmánya, mely szerint őt, az érdemdús, a kiváló polgárt az X. vagy Y. körzet „választmányába választmányi taggá választotta". — Szószerint igy! Eléggé választékos nyelven: „E tisztség elfogadása a körzeti polgárság képviseletét jelenti. Anyagi megterheléssel nem jár". A szóbanforgó pártnak Budán 11.746 ilyen megválasztott választ-

Berczel Jenő alpolgármester a fővárosi közmunkákról, az idegenforgalmi propaganda fejlesztéséről és a fővárosi fürdőkről

A hullámfürdő három év alatt meghozta az összes befektetési költségeket — A főváros a közmunkák megindításánál elment áldozatkészségének legvégső határáig — Miért deficitesek a fővárosi fürdők? — Elkészültek a tömegstrandfürdők tervei

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

A városházi adminisztráció menetében a legkevésbé sem észlelhető a választások közeledése. Amig az utcák és pártkörök hangosak a választási kortesbeszédektől, a városházán csendben folyik a munka. A tisztviselők távoltartják magukat a napi pártpolitikától s bár a választások nyomában járó tisztujitás minden tisztviselőt érdekel, a városházi apparátus zavartalanul müködik. Ebben a szellemben nyilatkozott az *Uj Budapest* munkatársa előtt az aktuális városházi kérdésekről *Berczel* Jenő alpolgármester, aki a maga hatáskörében minden vonatkozásban *elsősorban a fővárost érintő gazdasági kérdések megoldásának az előkészitésére és megsürgetésére törekszik.* A beszélgetés során mindenekelőtt a sokat hangoztatott közmunkák ügye kerül szóba. *Berczel* Jenő alpolgármester ezeket mondja:

— A főváros közmunkaprogammjának végrehajtása folyamatban van. Összesen 69 millió értékü beruházás van folyamatban, ebből az összegből 30 millió pengő a függőkölcsönből áll rendelkezésre, a többi bennszerepel az idei költségvetésben. Más fedezetünk nincsen és igy a mi feladatunk most, miután az összes munkálatokat kiadtuk már, odairányul, hogy a megrendelés és vállalatbaadás nyomában mindenfelé sürgősen enyhülés álljon be. Ellenőrizzük ugyanis ugy a munkálatok gyors végrehajtását, mint a munkabérek alakulását. *A helyzetről kéthetenként részletes jelentést teszünk a belügyminiszter urnak.* A főváros az emlitett 69 millió pengő értékü beruházásokon kivül még további 17 millió pengő értékü megrendeléseket is eszközölt annak az áruhitelakciónak a keretében, amit a *Láng* gépgyár és a *Ganz és társa* cégek bonyolitanak le. Meg lehet tehát állapitani, hogy a *főváros minden erőforrását kimeritette a közmunkák megindításánál.* Nem kétséges, hogy ezen a téren elmentünk az áldozatkészség legvégső határáig. Ezt egyébként az összes érdekeltek elismerik.

Most, hogy az őszi szezón is vége felé közeledik, aziránt érdeklődünk, hogy az idegenforgalom emelkedése tekintetében mutatkoznak-e komolyabb sikerek. Megkérdezzük, hogy a bécsi magyar idegenforgalmi hivatal felállitására megtörténtek-e a szükséges intézkedések? *Berczel* alpolgármester a következőket jelentette ki:

— Mindent el kell követnünk, hogy idegenforgalmunkat fejleszthessük. Eddig elért eredményeink további sikerek remélésére jogositanak fel bennünket. Évente körülbelül kétszázezret tesz ki azoknak az ideigeneknek a száma, akik európai körutjukon csak Bécsig látogatnak el és Budapest már kimarad a programmból. Ezért határoztuk el, hogy Bécsben idegenforgalmi propaganda-irodát állitunk fel. *Kovácsházy* főjegyző tárgyalásokat folytatott ebben az ügyben, de a kiszemelt helyiséget nem bérelhette ki, mert a bérház árverés előtt áll és az osztrák törvények szerint árverésen megvásárolt ház uj tulajdonosát nem kötelezik az árverés előtt kötött szerződések.

— A helyzet javulását várhatjuk egyébként amiatt is, hogy végre elkészült a Bécs—budapesti országut. Az autósok, akik ma az idegenek tekintélyes részét képviselik, a bécsi országut járhatatlansága miatt elmaradtak tőlünk. Most remélhetőleg *gondoskodás történik arról, hogy a külföldi autóklubok értesitést kapjanak az uj országut megnyitásáról.*

Szóbahozzuk az idegenforgalmi propaganda legfőbb eszközeit: a fővárosi fürdőket, amelyek a szezónt deficittel zárták. *Berczel* alpolgármester, aki a fővárosi fürdőkérdésnek egyik legalaposabb ismerője, a következőkben világitja meg a helyzetet:

— A fürdők deficitjét elsősorban az amortizációs terhek és a magas kamatok okozzák. A strandfürdők, amelyeknek látogatottsága és jövedelme kielégitő, meghozzák ugy a fenntartási, mint a törlesztési költségeket. A Széchényi fürdőnek a deficitjét a népfürdők forgalmának lényeges csökkenése is okozza, ami viszont a gazdasági helyzet leromlásának a következménye. Amikor az uj népfürdők megépitését elhatároztuk, joggal remélhettük, hogy az uj fürdők is rentabilisak lesznek, hiszen a két régi népfürdő *állandóan annyira zsufolt volt*, hogy már erkölcsi szempontból is valósággal türhetetlenné vált a helyzet. Gondoskodnunk kellett tehát a szegényebb néposztályok fürdőzési igényeinek a kielégitéséről. Mire a két uj népfürdő elkészült, annyira leromlottak a viszonyok, hogy a forgalom teljesen megcsappant. Ma már mindenki ott takarékoskodik, ahol lehet. Sajnos, a fürdőknél lehet legkönnyebben...

— A Gellért-fürdő tulajdonképen deficitmentes. A deficitet az a körülmény okozza, hogy az épitkezési kölcsönök után teljes kamattal terhelték meg ezt az üzemet. Ha a Gellért-fürdőnél is csak ezt a kamatterhet számitották volna föl, akkor a deficitet ki lehetett volna küszöbölni. A Gellért hullámfürdője egyike a főváros legrentabilisebb intézményeinek. Ebben a tekintetben elég arra a tényre hivatkozni, hogy a hullámfürdő három év alatt már annyi felesleget szolgáltatott be, amennyiből fedezni lehet az összes beruházási költségeket, pedig az amortizációt eredetileg 35 évre állitották be. A hullámfürdő az idegenek legkedvesebb tartózkodási és szórakozási helye. A kormány egyik tagjának a felesége több külföldi vendégét megkérdezte, hogy mi ragadta meg őket legjobban Budapesten. Egyértelmüen azt válaszolták, hogy a *hullámfürdő*... Az épitészek kongresszusán az egyik előkelő kiküldött a főváros szépségei között a hullámfürdőt első helyen emlitette meg és sajnálatának adott kifejezést, hogy a kongresszus nem vette föl programmjába a hullámfürdő megvitatását.

Végül aziránt érdeklődtünk, hogy a *tömegstrandfürdők megépitése iránt* megtörténtek-e a szükséges intézkedések? A mai szomoru gazdasági viszonyok között ugyanis indokolt volna, hogy a főváros gondoskodjék a tömegek strandfürdőzési igényeinek a kielégitéséről. *Berczel* Jenő alpolgármesternek is ez a véleménye. A következőket jelenti ki:

— Én a magam részéről kiadtam az utasitást, hogy a tömegstrandfürdők tervét készitsék el. A tervek elkészültek már, most arra törekszünk, hogy előteremthessük a fedezetet, amiből a népstrandfürdőket megépithetjük. Számitásaim szerint egymillió pengőbe kerülne a két strandfürdőnek a megépitése. Egyszerü, de csinos épitkezésre gondolok. Az épitkezési költségek a bevételekből néhány év alatt megtérülnének. Természetesen csak pár filléres beléptidijról lehet szó ezeken a strandfürdőkön, legfeljebb tovább tart majd, amig az épitkezési költségek megtérülnek. Tárgyalásokat folytatunk egyébként az Elektromos Müvek igazgatóságával aziránt, hogy a telep kondenz-vize milyen eljárások alapján volna felhasználható a mi céljainkra. A tél folyamán lefolytatjuk ezeket a tárgyalásokat és talán már a jövő év nyarán rendelkezésére is bocsáthatjuk a közönségnek a tömegstrandfürdőket.

mányi tagja van. Pontosan ugyanannyi, mint ahány szavazásra jogosult polgár van az illető kerületben. De csak minden ezredik vallja magát a párt tagjának.

Aki még nem választmányi tag, jelentkezzék sürgősen, „mert a polgárság politikai közönye sulyosan megbosszulta magát a multban, megbosszulja magát a jövőben is, nemcsak a közélet, hanem a család és egyéni élet terén is".

Nagy kérdés, hogy ezzel a költői fordulattal fognak-e tudni konkurrálni a többi pártok választási plakátjainak szerkesztői. Még nagyobb kérdés, mit jelent a politikai közöny a családi élet terén? Nem kérdés azonban, hogy a szóbanforgó párt a maga 11.764 választmányi tagjával aligha fogja összegyüjteni tudni az ajánlásra szükséges ezer aláirást.

*

A HETEDIK NAP, amelyet az Uristen a pihenésre rendelt, nagyon problematikus értékü a városházán. Különösen az elnöki ügyosztályban, amelynek derék vezetője, a kitünő Gallina tanácsnok, bizony csak ritkán tudja pihenéssel megszentelni a vasárnapot. Annyi a dolga hétközben reggeltől estig, hogy még vasárnap sem tud mentesülni tőlük.

Egy-egy vasárnap azonban mégis el tud illanni az iróasztala mellől, ki a szabad természet ölére, ahol az őszi szántások idején vigan futkároznak a nyulacskák, repdesnek a foglyok, nem tudják szegények, hogy vége a tilalmi időnek és minden bokor mellől vadászpuska leselkedik reájuk.

A legjobb és legszenvedélyesebb vadászok közé tartozik Gallina barátunk. Néhány tisztviselőtársával, megyei urral (a tanácsnok ur Pestmegyének bizottsági tagja lévén, sokat érintkezik megyei urakkal, lévén amugy is a vármegyének a városházán akreditált nagykövete) le-lerándul vasárnaponként Rákevére, egy kis szivetüditő vadászatra. A bérelt terület közel van Pesthez: a sok munkában elcsigázott tisztviselőember bizony sem idegileg, sem kedvileg nincs berendezkedve arra, hogy nagyobb utazásokat tegyen, amig vadászterületre ér.

A legutóbbi vasárnapi vadászaton tizenhárom nyul és öt fogoly került teritékre, Gallina tanácsnok ritkán tévedő puskája elé. De bőven arattak a vadásztársaság többi tagjai is, a derék Kovácsházy főjegyző, aki már teljesen felgyógyult betegségéből, Rosta Jancsi, aki nemcsak a pennát forgatja nagyszerüen, hanem a puskát is és Kurfürst nyomdaigazgató, aki a Házinyomda ólomgőzös levegőjéből szokott vasárnaponként a szabadba menekülni...

*

A LEGUJABB VÁROSHÁZI NAGYAPA Édes Endre, akinek most született meg az első, a család nevét viselő fiunokája. Nagyapja nevét viseli az ujszülött csemete, aki különben Édes Imre Beszkárt tisztviselőnek a fia. Nagyapa és unoka jól érzik magukat, sokat társalognak, állitólag a tanácsnok ur a családban az egyetlen, aki az unokának, noha az még alig három hónapos, minden szavát pontosan megérti...

*

ÜNNEPE LESZ A SAS KÖRnek szombaton este: Nagy Ferenc, mindnyájunk kitünő Feri barátja lesz a borgazda a vacsorán. Az az általános szeretet és tisztelet, melylyel a Belváros az ő Nagy Ferije iránt viseltetik, kétségtelenné teszi, hogy a szombati vacsora a Sas Kör legszebb estéi közé fog tartozni.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Ha jó, tartós, megbizható és gazdaságos üzemü
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, ugy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár R. T.-tól,
amelynek győri automobilgyárában
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP ÉS RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság:
V., Deák Ferenc ucca 18
Telefon: 818—50.
Budapesti raktár és javitómühely:
X., Kerepesi ut 28. sz.
Telefon: J. 453—84.

Alapitási év: 1868.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FABURKOLAT
BUDAPEST, VII., Gizella-ut 31. sz.
Telefon: Aut. 982—20 Zugló: 69—07.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

Állandó butorvásár
a Központi Városháza épületében
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY-UT 28
Telefon: Aut. 896-06.
háló, ebédlő és uriszoba butorok
szalongarniturák, rekamierek,
Kedvező fizetési feltételek.
Kárpitos és Paszományos Mesterek Orsz. Sz.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
Palka József
Magyarország ezüstkoszoruS üvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon: J. 302-28 Alapittatott 1894

Takács Gyula
gépészmérnök
Rádió és elektrotechnikai szaküz'ete
Épületek, szobrok, templomok
speciális megvilágitása
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 32. sz.
Telefon: Automata 843-24

SHELL BENZIN OLAJ

Sipőcz: Mindennél fontosabbnak tartottam a költségvetés összeállitásánál, hogy a közterhek ne növekedjenek!

Az 1931-es költségelőirányzatot csak ingatlanok értékesitésével, az iskolaépitési akció csökkentésével és az uj Rókusra tartalékolt pénzek más célra való forditásával lehetett egyensulyba hozni — A szigoru takarékosság jegyében született meg az uj költségvetés, amely leszükitett kereteivel mégis erőt reprezentál

I.

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Az első, amelyet az uj törvény szerint a megszünt hivatalnoki tanács helyett a polgármester terjeszt a törvényhatósági bizottság közgyülése elé, *az utolsó*, amelyet a régi törvény alapján alkotott közgyülés tárgyal: ez külsőleg a főváros 1931-re szóló költségvetésének karakterisztikonja. És belsőleg? Ez a költségvetés magában foglalja minden nyomoruságunkat, trianoni szenvedésünket, gazdasági katasztrófánkat. Nem, nem egy egészséges város egészséges háztartásának adatait tartalmazza az a tizenöt füzet, amelyet a költségvetés hatalmas kötete magában foglal! Egy porig sujtott ország vergődő fővárosa igyekszik ebben a költségvetésben a legfontosabb dolgokat, a levegőt, az életet magától elspórolni, mert nem akarja, nem akarhatja meglevő javait, megmaradt csekély vagyonkájukat eltékozolni! 1930! Tiz évvel Trianon után, Közép-Európa legtragikusabb részén, a széttépett dunavölgyi gazdasági egység fókuszában, körülte egy országgal, amelyet tönkretett a mezőgazdasági krizis, leállt gyárak kal és iparvállalatokkal, munkanélküliek tizezreivel és tizezreivel, egy uj, mindennél félelmetesebb és nehezebb tél előtt: *micsoda vigasztalást nyujthat ily körülmények között a főváros jövő évi költségvetése?*

És mégis, ez a költségvetés a maga komor takarékosságot hirdető számaival, megfogyatkozott beruházásaival, a szükségleteknek a minimumra való redukálásával nem a kétségbeesést, hanem a *meglevő anyagi és erkölcsi erők összefogását, a jobb jövőbe vetett reménységet* jelenti és hirdeti. Egy nemzet gyásza nemcsak leverő — mondja a költő. *Komoly céltudatosság, előrelátás és gazdaságosság* azok a szempontok, amelyek a polgármestert és a polgármesteri pénzügyi ügyosztály energikus vezetőjét a költségvetés összeállitásánál irányitották. Már ez év legelején utasitotta az akkor még müködő tanács az egyes ügyosztályokat, hogy a kiadásokat a legnagyobbfoku takarékosság szem előtt tartásával mintegy *öt százalékkal mérsékeljék*, megvizsgálva a kiadások előirányzásánál, vajjon az egyes szükségletek feltétlenül a fővárost terhelik-e, a költségvetési évben tényleg és teljes összegükben fel fognak-e merülni a fenntartási munkálatoknak az elvégeztetése, feltétlenül szükséges és gazdaságos-e, végezetül, hogy a fogyasztási anyagoknál az évi szükséglet a meglevő készletekből nem fedezhető-e.

Mint a polgármester a költségvetési kisérőiratban kijelenti, már a költségvetési munkálatok megindításakor nyilvánvaló volt, hogy *az 1931-ik évi költségvetés össszeállitása szerfölött nehéz lesz*. Egyfelől ugyanis a bevételek jelentősen viszszaestek, (egyes adóbevételeknél, burkoló és csatornázási járulékoknál, pénzkészletek kamatainál) viszont olyan ujabb kiadásokkal is kellett számolni, amelyek fedezetéről feltétlenül gondoskodni kellett. A pénzügyi ügyosztály által a teherbiró képesség szempontjából már gondosan revideált költségvetés nyers tervezete azt mutatta, hogy a kiadások megrostálása után *még további csökkentésekre van szükség*. Minthogy a polgármester mindennél fontosabbnak tartotta, hogy *a közterhek sem az adóknál, sem a közterhek egységárainál ne növekedjenek*, viszont a háztartás egyensulyát is meg kellett óvni, ennél fogva a feltétlen fedezendő szükségleteknek fedezése végett a *kiadások csökkentése mellett döntött a polgármester*. Minthogy a költségvetés kétharmada oly tételekre esik, amelyeket csökkenteni nem lehetett, ezért a még fedezetlen 13,000.000 pengőt a számbavehető 60,000.000 pengős kiadási keretnek több mint *husz százalékos csökkentésével* kellett eltüntetni. Ezért nem jutott fedezethez az uj Rókus-kórház épitési költségrészlete és ezért jutott iskolaépitésekre is csupán 1.000.000 pengő. Fájdalmasan érint — mondja a polgármester — hogy *szükséglakások épitésére* sem tudtam előirányzatot adni, és hogy a *Kisipari Hitelintézet alaptőkéjének a felemelésére* sem maradt fedezet, él bennem azonban a remény, hogy *gazdasági életünk fellendülésével ezeket a kényszerü hiányokat módunkban lesz pótolni.*

Igy azután a szükségletek legnagyobb foku mérséklése után a *rendes bevételek fedezik a rendes kiadásokat*, sőt a beruházási jellegü rendkivüli kiadások kétharmada is a rendes bevételek terhére esik, ami a háztartás alakulása szempontjából kedvező jelenség. A bevételek során adókból 109.8 millió pengőt, a községi üzemek és intézmények hozzájárulásaiból 2.39 millió pengőt, a Beszkárt területhasználatából 1.3 millió pengőt, házbérjövedelmekből 6.9 millió pengőt, ingatlanértékesitésekből 2 millió pengőt, különfélék cimén 27.3 millió pengőt remél bevenni a polgármester. (Az ingatlanokat illetően az a megjegyzés, hogy *később fogják kijelölni* az értékesitendő ingatlanokat.)

A kiadási tételek között vezet a közoktatás (38.8 millió pengő), kölcsönök törlesztése (19.4 millió pengő), közigazgatás (17.0 millió pengő) közjótékonyság és szociálpolitika (15.3 millió pengő), utak épitésére és karbantartására (10.8 millió pengő), köztisztaságra (9.9 millió pengő.)

Végrehajtja a főváros a belügyminiszternek *a felekezeti és egyesületi segélyekre vonatkozó rendelkezéseit:* a segélyek előirányzata alakilag eltér az 1930. évi előirányzatoktól, mert ezuttal a kegyuri kötelezettségnek minősülő felekezeti rendes segélyeket kivéve, a különböző segélyek céljára az egyes költségvetési cimeken csupán *általányösszegeket* irányoz elő, amely fölött az uj törvény intézkedése szerint a költségvetés jóváhagyása után a *törvényhatósági tanács rendelkezik.*

Hangsulyozza a polgármester, hogy az a körülmény, hogy az uj Rókus épitésére tartalékolt 4 millió pengőnek *más célra való felhasználására javaslatot tett*, továbbá az, hogy az uj Rókus felépitésére az 1931. évi költségvetés *további előirányzatot nem tartalmaz*, egyáltalában nem jelenti azt, mintha a polgármester az uj központi kórház létesitésének tervét elejtette volna, mert mihelyt a kormánnyal régebbi hátralékok rendezése érdekében, továbbá az ápolási dijak tekintetében megnyugtató egyezség létesül, *gondoskodás fog történni olyan megoldásról, amely az épitkezést lehetővé teszi.*

A költségvetés fősommázata végeredményben 172.960.216 pengő kiadást és ugyancsak 172.960.216 pengő bevételt irányoz elő. E szerint a költségvetés két oldala teljes egyensulyban van, mert a rendes kezelésben mutatkozó 4.017.407 pengő fölösleg a rendkivüli kiadások többletének fedezetére szolgál. A folyó évi költségvetés adataival egybevetve, a polgármester által most beterjesztett költségvetésből kiderül, hogy a kiadásoknál 7.677.095 pengő, a bevételeknél 7.678.471 pengő a csökkenés.

A költségvetés *részletes taglalását* jövő heti számunkban kezdjük meg.

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 8
Telefon: József 324-49

„PETROL" MÜSZAKI ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt v. Gyurkovich és Társa
BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 6.
Telefon: 802-29. szám.

KISVASUTAK ◆ EMELŐDARUK
SODRONYKÖTÉLPÁLYÁK
MODERN SZÁLLITÓBERENDEZÉSEK
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R.-T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: V., Koháry-u. 12/c.
Telefon: Automata 174-00.
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

Munkácsy Ernő
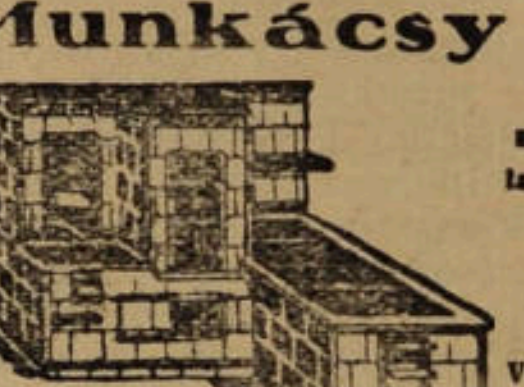
épület- és mülakatosmester, takaréktüzhely- és kályhakészitő
◆
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39
Tel.: J.312-80

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel. J. 308-97.

HUNGLER ISTVÁN
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 28.
TELEFON: József 301-32.

Mátyássy Antal és Fia
Cégtulajdonos: MÁTYÁSSY REZSŐ
MÁZOLÓ- FESTŐMESTER
Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 36.
TELEFON: Lá 2-32

Dittler Ferenc
épitőmester
VIII., Baross-utca 36. sz.

Alexy György
okl. gepeszmérnök
villamossági és müszaki vállalata
Budapest, V, Falk Miksa-u. 26-28

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
müköáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449-98.

INÓCZI KŐBÁNYA- ÉS IPARTELEPEK RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, II., Bimbó-utca 19. Telefon: Automata 529-90.
Üzemi iroda: Nógrádverőce. Telefon: 4. Vasuti állomás: Nógrádverőce.
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt elsőrangu minőségü zuzott kavicsot, kétszer zuzott kavicsból hengerzuzókból előállitott, feluleti kezeléshez és bitumenes aszfalthoz szükséges különböző szemnagyságu pormentes zuzalékot, valamint az előirásoknak megfelelően kidolgozott háromnegyedes kockát, fejkövet, taludot, kiskockát, cyklopot és idomitott terméskövet

Alapittatott 1888 Alapittatott 1888
Palm Albert és Tsa
különlegességi üzem-feszmérők gyártása
BUDAPEST, IX., RÁDAY UCCA 3
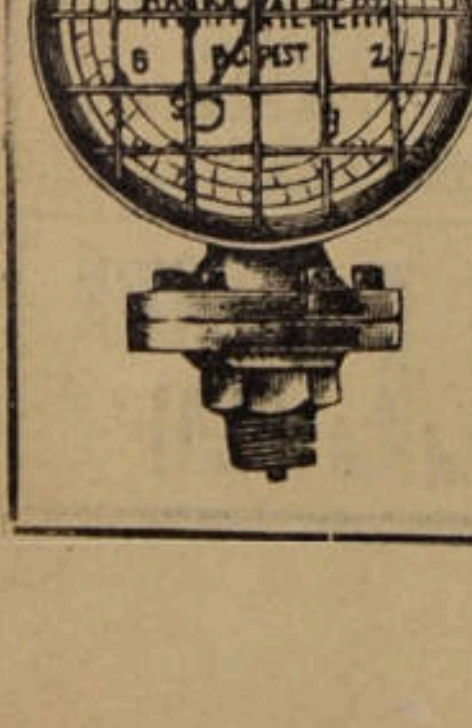
Az Orsz. Gőzkazánvizsgáló Egyesület hivatalos szállitója
Feszmérők (Manometer), Légürmérők (Vacummeter), Hőmérők (Thermometer), Fémpyrométer (Metall-Pyrometer), Huzómérek (Zugmesser), Rugóegyensulyzó (Springbalancen), Vizállásmérők (Hydrometer), Vizmértegek (Wasserwaagen)

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330-77

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya
VIII., FUTÓ-UTCA 14. Telefon: J. 303-85

OZALID
fénymásolás száraz uton
A porosz pénzügyminiszter a német kataszteri hivatalok részére elrendelte az Ozalid száraz fénymásolás kizárólagos használatát.
KUNSTÄDTER VILMOS
világszab. Ozalid száraz fénymásolás magyarországi képviselete.
Központ: VIII. József-krt. 7. Tel.: J. 300-58
Fiók: I., Budafoki-ut 9. sz. Tel.: J. 385-20
Gyár: VIII., Conti-utca 38. Tel.: J. 308-33

FELSENFELD RUDOLF
Bélyegző- és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó müintézet
Alapitva: 1901. Telefon: A. 103-94.
Budapest, V., Bálvány-utca 16

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
épület- és mülakatosok, redőny és napellenző gyára
BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.
Telefon: Aut. 852-59.
Készitményei:
Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitelben. Elsötétitő berendezések, kézi és motorhajtásra. Szinházi vasfüggönyök. Vasszerkezetek, épület- és mülakatosság

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421-34.

Hirek

Szó sincs a fővárosi tisztviselők fizetésének leszállitásáról. Városházi tisztviselői körökben olyan hirek terjedtek el, hogy az állami tisztviselők tervbevett fizetésredukciójával kapcsolatosan sor kerülne *a fővárosi tisztviselők fizetésének öt százalékkal való csökkentésére is.* A jövő évi költségvetési előirányzat szerint közigazgatási illetményekre, közoktatási illetményekre, kegyuri alkalmazottak fizetményeire, közigazgatási és közoktatási nyugdijakra összesen 68,316.008 P van előirányozva, mindössze 3,400.000 pengőre rugna tehát a megtakaritás, ha a fővárosi alkalmazottak egész vonalán keresztül akarnák vinni a fizetésredukciót. Munkatársunk ez ügyben kérdést intézett *Gallina* Frigyes tanácsnokhoz, az elnöki ügyosztály vezetőjéhez, aki kijelentette, hogy a polgármesteri elnöki ügyosztály *egyáltalában nem foglalkozik a tisztviselői fizetések redukciójával, az erre vonatkozó hiresztelések minden alapot nélkülöznek.*

Szendy tanácsnoknak tizenhét napra van szüksége, hogy a választásokat előkészitse. Az izzó politikai atmoszférában sok szó esik az uj fővárosi törvény azon intézkedéséről, amely kötelezőleg előirja a községi választásoknak a folyó esztendőben való megtartását. Ezzel kapcsolatban felmerül az a kérdés, *mennyi időre van szüksége a polgármesteri közjogi ügyosztálynak, hogy a választási előkészületeket a törvényben előirt módon megtegye.* E tárgyban kérdést intéztünk *Szendy* tanácsnokhoz, aki kijelentette, hogy neki tizenhét nap kell a választások előkészitésére. Az előkészület a törvény szerint a miniszter azon elhatározásával veszi kezdetét, amellyel a választások terminusát kitűzi. A választási napok kitűzésének joga az uj törvény szerint csak elsőizben illeti meg a kormányhatóságot, a jövőben már az igazolóválasztmány hatáskörébe tartozik annak meghatározása, hogy mely napokon történjen meg a választóközönségnek az urnák elé való járulása. A miniszter ezen elhatározása után kinevezik a tizennégy kerület elnökeit, ezek alakitják meg a szavazókörzetek vezetőségét. Amikor a választások terminusának pontos meghatározására sor kerül, szükség van annak megállapitására is, hogy, amire vonatkozólag kivánságok merültek fel, a kétszáz szavazókörzeten belül felemelik-e kétszázötvenre a szavazatszedő küldöttségek számát. Ez a felemelés a *választási költségek megnagyobbodását jelenti*, mert ekkor természetszerüleg több helyiségre, több szavazatszedő urnákra stb. van szükség. A választásokra különben 220 ezer pengő van előirányozva, *Szendy* tanácsnok reméli, hogy ebből az összegből megtakaritásokat fog tudni elérni. A közjogi ügyosztály, élén *Szendy* tanácsnokkal, különben az összes szükséges intézkedéseket megtette, hogy a belügyminiszteri rendelkezés után az előkészületi munkálatok fennakadást ne szenvedjenek, igy már az uj urnák is készen vannak, amelyek a legutóbb használatban volt faládák mellőzésével a közönség szavazatait magukba fogják fogadni.

Nem találják a téglakartel szerződését

A középitési ügyosztályban elveszett az okmány, amely tizenhét esztendőn át monopóliumot és milliós hasznot biztositott a téglakartelnek

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Jelentette az *Uj Budapest*, hogy a fővárosi tiszti ügyészséget is foglalkoztatja a polgármester azon ismeretes rendelete, amely eltörölte a vállalati feltételeknek a téglakartel számára biztos hasznot és kizárólagosságot jelentő hetedik szakaszát. A *hires hetedik paragrafus* a tiszti ügyészséget azon jogi kérdés elé állitja, van-e a fővárosnak követelnivalója a kartelen, amely az 1913-ban létrejött Bárczy-féle szerződés azon pontját, mely szerint a forgalom egy százalékát a kartel köteles beszállitani a főváros pénztárába, *nem teljesitette.*

Hogy a tiszti ügyészség a főváros esetleges igényeit megállapithassa, felszólitotta a polgármesteri középitési ügyosztályt, hogy az ügyosztályi irattárból a vonatkozó megállapodást sürgősen kerestesse ki és juttassa el a tiszti ügyészséghez. *Karkas* tanácsnok intézkedésére azonnal az egész ügyosztály keresni kezdte a nevezetes okmányt, amely *azonban sehol sem található.* A szerződés *szőrin-szálán elveszett*, senki sem találja, noha az a fővárost illetően nagyértékü jogokat és követeléseket foglal magában.

Karkas tanácsnok azonban *nem olyan fából van faragva*, hogy szó nélkül belenyugodjék az okmány eltünésébe, amely egyuttal a kartellel szemben támasztható követelésekről is lemondást jelentene. A legutóbbi napokban bekérette hivatalába elődjét, *Krátky* János nyug. tanácsnokot, aki annakidején a középitési ügyosztály vezetője volt. Most *Krátky* tanácsnok vezetésével keresik az eltünt szerződést, amelyből kétségtelenül kitünik a kartel kötelezettsége az elmaradt befizetések megtérítését illetően.

Értesülésünk szerint *a tiszti ügyészség sem fog egykönnyen belenyugodni*, ha a középitési ügyosztály a titokzatos aktát nem találja meg. Vannak bizonyos törvényes lehetőségek, amelyek az okmány elvesztése dacára is lehetővé teszik a vonatkozó kártérítési perek megindítását. Kétségtelen, hogy *a főváros ezen jogaival a legmesszebbmenő módon élni fog* és még kétségtelenebb, hogy ha az okmány a kartel nagy örömére véglegesen eltünt volna, *a biróság* a főváros rendelkezésére álló *egyéb bizonyitékokat* elegendőeknek fogja találni a főváros követelésének jogosultságát illetően.

101 öröklakás

A fővárosi tisztviselők 1,725.000 pengő társasházépitési kölcsönt kapnak

A fővárosi tisztviselők társasház épitő akciója *gyors lépésekkel halad a megvalósulás felé.* Szerdán a tisztviselők küldöttsége, élén *Szentmiklósi* tanácsjegyzővel, *Jaczó* és *Viola* műszaki tanácsosokkal, felkereste *Vasváry* miniszteri tanácsost, a Lakásépitő Állandó Bizottság elnökét, hogy vele a kölcsön ügyét megbeszélje. A tisztviselők szervezete 1,725.000 pengő kölcsönt kér a nagybankok házépitési részvénytársaságától. Az épitkezés teljes összege 2,875.000 pengőre van kontemplálva, ezen összeg negyven százalékával, 1 millió pengővel, készpénzben rendelkeznek a tisztviselők, akiknek a főváros közgyülésének határozata értelmében immár telkük is van, olyképpen, hogy a vételárat a főváros csak *az épitkezési kölcsön után* kebelezteti be az ingatlanokra.

Ha a kölcsönakció, amire minden remény megvan, a jövő héten lebonyolódik, *még az őszi hónapokban megkezdődnek az épitési munkálatok.* A véglegesen elkészült tervek szerint százegy lakás lesz a négy társasház-épületben. A cégbiróság előtt már folyamatban van a megalakult tisztviselői szövetkezetek felszámolása, mert a vonatkozó kormányrendelet szerint csak *egyes tisztviselők*, nem pedig tisztviselői szövetkezetek juthatnak kölcsönökhöz. *Szentmiklósi* tanácsjegyző most készíti az uj tervezetet, amely szerint a szövetkezetek megszüntetése kapcsán az egyes társasház-résztulajdonosok közvetlenül lesznek a kölcsönakcióban érdekelve.

svéd golyós- és görgőscsapágyak. Spec. auto- és motorkerékpár csapágyak
Teljes közlömű berendezések
SKF
Telefon: J. 402-78 J. 388-57
Svéd Golyóscsapágy Részvénytársaság
Budapest, IX. Üllői út 55.

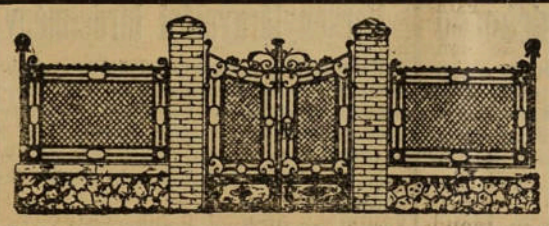
VASS ES KOVÁCS
sodronyfonat-, kerités-, ágybetét- és vasbutorgyár
Budapest, II., Fő-utca 48
Telefon: Aut. 517—87. Alapitási év 1893.

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, müszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja MANGLITZ FERENC Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

FAL ÉS PADLÓBURKOLAT
URBACH ÉS TAFLER R.T. BUDAPEST
VI. LISZT FERENC TÉR 9. TELEFON: T. 208-08

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FÜTÉS-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és utépitő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 23.
Tel: J. 339—52 Tel.: J. 339—52

ÉN PEDIG
MINDEN KÉSZÜLÉKBE CSAK
TUNGSRAM
BÁRIUMCSÖVET AJÁNLOK
MAGYAR HÉT: DIJNYUGTA-VISSZATÉRITÉS, 33% ÁRKEDVEZMÉNY OKTÓBERBEN IS. FELTÉTELEK A RÁDIÓNYUGTÁN

SIMKO ANTALNÉ
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ ÜVEG-ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

KATZER
TELEFON: 539—14
ÉPITÉSI VALLALATA
I., SZIRTES-U. 3/b.

NEUSCHLOSZ-LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.-T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA. TEL.: Lá. 11-79
Városi iroda:
IV. KER., ESKÜ ÚT 3 TELEFON: AUT. 890-47
Gyárt: Parkettát, épületasztalosmunkát, hajlitott butort és mindennemü fatömegárut

Schäffer Károly
okl. mérnök, vasut-, ut-, beton-épitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, VIII., Aggteleki-utca 17
Telefon J. 325-88

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

Milyen valutában számol a tanszerkészitőműhely? *A közoktatási ügyosztály felügyelete alatt működik a tanszerkészitőműhely és leltározási osztály, amelynek az a célja, hogy a székesfőváros iskoláit a tanitási tervnek megfelelő egyöntetü felszereléshez juttassa. A költségvetési tételek során szerepelnek gyüjteménykészitők, műszerészek, preparátorok, hadipótlékok, közlekedési segélyek, természetbeni lakások, raktárkezelők, altisztek, segélyek és jutalmak, amelyek nélkül egy rendes városházi üzem el sem képzelhető. Van ott évközi előlépés, épületkarbantartás, üzemi fogyasztás és természetszerüen van értékelés is, amit szigoruan előirt az üzemekre és efajta intézményekre vonatkozó illetékes polgármesteri rendelet. Megtette erre vonatkozó előterjesztését a tanszerkészitőműhely igazgatója is, megállapitván, hogy „az intézet felszerelésének értéke a háboru előtt megközelitette a 200.000 koronát, ma pedig 5,100.000.000 korona értéket képvisel.“ Ugy látszik, a tanszerkészitőműhely egyébként mindenesetre kiváló vezetősége még nem eszmélt arra, hogy Magyarországon pengőszámitás van, a koronaszámitáson már réges-régen tul vagyunk. Viszont a közoktatási ügyosztály nem kevésbé tiszteletreméltó, de tulontul elfoglalt személyzete szintén nem tudja a korona és a pengő közötti különbséget. Vagy talán a tanszerkészitőműhely a fejlődés terén is még mindig a koronánál tart és nem jutott el a pengőig? Mi erről a csekélységről a véleménye Purébl tanácsnoknak?*

Kedden lesz a főtárgyalás a budapesti patkányok halálra-itélése ügyében. A közegészségügyi ügyosztály már feldolgozta a patkányirtási akcióra jelentkezettek beadványait, megtartották a szükséges ankéteket és szaktanácskozásokat, ugyannyira, hogy kedden, e hó 21-én már a közegészségi és köztisztasági szakbizottság fog Csilléry András elnöklésével a patkányirtás tárgyában végleges határozatot hozni. Az ügyosztály előterjesztése szerint a magánházakat illetően a patkányirtás egységes módozatok szerint a háztulajdonosok kötelessége lesz. A főváros mindenesetre kifogja plakatiroztatni azon szerek és készitmények gyártóit, akik jogosultak a nagyközönség által igénybevehető patkányirtószer forgalombahozatalára. Ezen lista összeállitása a legnagyobb figyelemmel történt, mert a közegészségi ügyosztály és a tiszti főorvosi hivatal óvakodott attól, hogy olyan szerek forgalombahozatalát engedélyezze, amelyek a patkányokon kivül más élőlényekre is veszedelmesek. Ugyancsak a keddi szakbizottsági üléssel kapcsolatosan fog intézkedés történni arra vonatkozóan is, hogy a hatósági épületekben és a közterületekben, főleg a fővárosi csatornákban milyen szerekkel történjék a patkányirtás. A hatósági patkányirtást a főváros részben házilag fogja elvégeztetni, részben pedig vállalkozóknak fogja a munkálatokat felelősség terhe mellett versenytárgyalási uton kiadni.

A filmgyári kabaré ujabb fejezete

Mintha mi sem történt volna, a jövő évre költségvetést készitett a filmgyár, — uj alkalmazottakkal, trükkfilmekkel, felvételezési költségekkel és jutalmakkal

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Eldugva a költségvetés utolsóelőtti füzetében, szerény ibolyaként illatozik a *Pedagógiai Filmgyár* jövő évi költségvetése. A filmgyár ezévi zajos multjából kiemelendő *Agotay* vezérigazgató felmondása, távozása és visszajövetele, *Fodor* Miklós filmgyári szakértő rövid vendégszereplése, az összes alkalmazottaknak való felmondás, a háromtagu direktórium rövid, de diestelen uralma és a nyilatkozatoknak azon áradata, amely *Purébl* tanácsnok ur részéről a filmgyári ügyeket illetően történt. Noha még mindig nincs tisztázva, hogy a filmgyár *eddigi deficites működéséért kit terhel a felelősség*, a Pedagógiai Filmgyár máris jónak látta költségvetését sürgősen beterjeszteni, nehogy az valamilyen módon kimaradjon a polgármesteri költségvetésből.

Hogy a takarékosság hiveit is megörvendeztessék, a filmgyári költségvetés ismeretlen elkészitői az igazgatási személyzet létszámát *egy tisztviselővel csökkentették*. Helyette azonban 7200 pengős évi fizetéssel uj *pedagógiai és technikai főrendezői* állást kreáltak. Az üzemi alkalmazottak létszámában nincsen csökkentés, változatlan még a *portás* 2340 pengős fizetése is, ellenben csökkentették 5000 pengővel a *felvételezési költségeket*, viszont a lemez és brómpapir költségeit száz százalékal emelik az 1931. esztendőben. Ugy látszik viszont, hogy a tiszteletreméltó igazgatóság *kevesebbet akar telefonálni a jövő évben*, mint az idén tette, mert az ezévi 4000 pengős előirányzattal szemben, 1931-ben csak 2000 pengős előirányzat szerepel. Viszont a *trükkfilmgyártásra* a folyó évi 12.000 pengővel szemben csak 6000 pengőt irányoztak elő, viszont *segélyekre és jutalmakra* 12.000 pengőt mertek felvenni a költségvetésbe!

Nem tudjuk, *kit lehetne felelőssé tenni ezért a költségvetésért*, a krómpapirosokért és trükkfilmekért, azt is, ki készitette ezt a költségvetést, vannak-e még alkalmazottai a filmgyárnak. *Ezt a trükkfilmet azonban végre be kell fejezni* és a filmgyár deficitjével tovább nem szabad a főváros közönségét boszszantani. A Pedagógiai Filmgyár felesleges teher a főváros közigazgatási és üzemi életében, *el kell adni, vagy bérbe kell adni*, meg kell szabadulni tőle mindenestől, mindenképpen és mindenáron. *Az az erőteljes hang*, melyet a filmgyár csunya ügyében a Keresztény Községi Párt megütött, ugy látszik, *nagyon is elhalkult, mire kiért a Hungária utra.* Vigyázni fogunk rá, hogy az illetékes tényezők *a párt határozott állásfoglalását végre fontolóra is vegyék!*

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések“ rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a X., Maglódi-uton épülő „Horthy Miklós“ szeretetotthon tüdőbetegek épületében szükséges

üvegezési munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb emlitett „Hivatalos hirdetések“ rendelkezései az irányadók.

Külön is felhivom az ajánlattevők figyelmét arra, hogy a szóbanlevő épitkezés ügyében kelt s a kormányhatóság által is jóváhagyott 570/1930. kgy. sz. határozat kitöltése szerint a vállalkozók a budapesti munkanélküliség enyhitése érdekében a munkák elkészitéséhez elsősorban budapesti munkásokat tartoznak alkalmazni, illetve vidéki munkásokat csak abban az esetben, alkalmazhatnak, ha a budapesti munkaközvetitők nem tudnak megfelelő munkást közvetiteni.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 50 fillérért kaphatók 1930. évi október hó 18-tól kezdve naponta 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Maróthy Kálmán (II. ker., Szalag-utca 7, tel.: 512—07) tervező müépitésznél vagy az előadónál a Központi városháza, III. em. 333. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi november hó 5-én (szerda) délelőtt ½11 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi október hó 13-án.

A polgármester rendeletéből:

Wossala s. k.,
müszaki főtanácsos.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések“ rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a X., Maglódi-uton épülő „Horthy Miklós“ szeretetotthon tüdőbetegek épületében szükséges

tető- és terrasz lapburkolati munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb emlitett „Hivatalos hirdetések“ rendelkezései az irányadók.

Külön is felhivom az ajánlattevők figyelmét arra, hogy a szóbanlevő épitkezés ügyében kelt s a kormányhatóság által is jóváhagyott 570/1930. kgy. sz. határozat kitöltése szerint a vállalkozók a budapesti munkanélküliség enyhitése érdekében a munkák elkészitéséhez elsősorban budapesti munkásokat tartoznak alkalmazni, illetve vidéki munkásokat csak abban az esetben, alkalmazhatnak, ha a budapesti munkaközvetitők nem tudnak megfelelő munkást közvetiteni.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 50 fillérért kaphatók 1930. évi október hó 18-tól kezdve naponta 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Maróthy Kálmán (II. ker., Szalag-utca 7, tel.: 512—07) tervező müépitésznél vagy az előadónál a Központi városháza, III. em. 333. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi november hó 5-én (szerda) délelőtt ½11 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi október hó 13-án.

A polgármester rendeletéből:

Wossala s. k.,
müszaki főtanácsos.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

BŐRKABÁTOK,
Gyártja: autó-bőrfejvédők, bőrnadrágok, sportmellények, stb.
ACZÉL BŐRRUHÁZATI IPAR
VII., KÁROLY-KÖRUT 13, I. EMELET
Fansz tagoknak előnyös fizetési feltételek.

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI-ÚT 21. Telefon: 522-91

Özv. Fratrichevich Istvánné
szobafestő és mázoló
Budapest, VII., Dembinszky-u. 33.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Bárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézeti
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

GATTYAN PÁL
kövezőmester és utépitő vállalkozó
BUDAPEST, VII., EGRESSY-UT 15

Cross-Charles E. Lewis utódai
Központi fütések,
vizvezetékek,
egészségügyi berendezések
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7
Telefon: József 322-25

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, II., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20.

KASS BÉLA
épület- és butor-asztalos üzeme
BUDAPEST, VIII., KŐRIS-U 7.

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-ut 7.

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884—26.

A legolcsóbb fütés, a legolcsóbb kályhával a fürészporfütés
Szab.
fürészporkályhák
Egyedüli gyártója: **HOKKY ISTVÁN** mérnök
III., Lajos-u ca 123. Tel.: 626-27.

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c
Telefon: Automata 510—71.

TUNGSRAM
GYÖNGYFÉNYLÁMPA

KROPSCH GÜNTHER
kézi tüzoltókészülékek
Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2. sz.
Telefon: Jozsef 406-39
Gázoltók
Habolták
Poroltók
Vizoltók
Magyar gyártmány

KARÁSZEK FERENC
KAZÁN- ÉS TARTÁLYGYÁR. TELEFON: 915-07.
BUDAPEST, VI., VÁCI-ÚT 163. SZ.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses váltalkozója

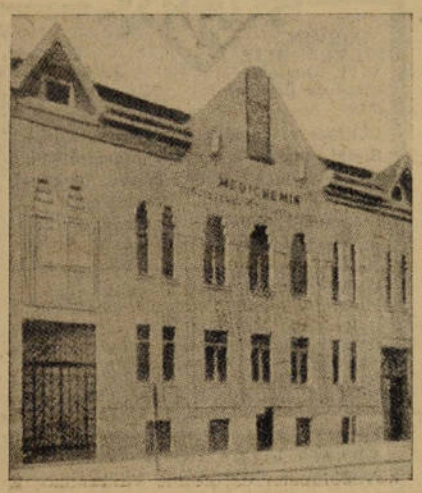

A Medichemia Gyógyszerkészitmények Gyára R.-T.
Hőgy-utcai gyártelepe

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: J. 463-39
OSZTÁLYOK:
TITKÁRSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BÓROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITASI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

Költözködés
teherautóval és zárt butorkocsiban, helyben és vidéken vállal
LEHRNER MÁTYÁS, V., Sólyom-u. 13.
Telefon: 161—70.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35
Telefon: József 429—43.

CSERÉPY ISTVÁN
kőmivesmester, épitési vállalkozó
BUDAPEST, Csengeri-u. 45
Telefon: 165—25

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428-25

GAZDASÁGI ÉLET

Uj ajánlat a HÉV. eladására

Jelentős engedményt tartalmaz az eladóknak a polgármesterhez intézett uj beadványa

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Sipőcz polgármester a szerdai közgyülésen bejelentette, hogy a HÉV megvétele ügyében uj ajánlatot kapott a főváros. Az eladók mérsékelték a vasut árát s egyéb könnyitéseket is felkinálták. Az uj ajánlat lényege a következő:

Az eredeti ajánlat szerint a főváros a helyiérdekü vasutak részvényeinek száz százalékáért harminc éven át évi 2.1 millió pengőt fizetett volna, ami tőkeértékben 26,059.000 pengő vételárnak felelne meg. Az uj ajánlat szerint a részvények száz százalékának vételára tőkeértékben 23,500.000 pengő volna, tehát az engedmény 2,559.000 pengő.

Az érdekeltség engedményeket tesz a törlesztésre nézve is. Az eredeti ajánlat az egyesitett tőke- és kamattörlesztést azonnali kezdettel határozta meg, mig az ajánlat szerint a legközelebbi három évben a főváros költségvetésének tehermentesitése érdekében csak a kamatot kellene fizetni, mig a tőketörlesztés csak a negyedik évben kezdődnék. Miután a megváltási ár fejében 7 százalékkal kamatozó kötvényeket kellene a fővárosnak nyujtani, az első három évben ez a 7 százalékos kamatannuitás évi 1,615.000 pengőt tenne ki. 1934-től, tehát a negyedik évtől kezdve, amikor már a tőke és a kamat törlesztése együttesen esedékes, az évi annuitás 1,960.000 pengő lenne. Ilyenformán az eredeti ajánlattal szemben a törlesztés évi 140.000 pengővel lenne kisebb.

Az érdekeltség azonban kamatvisszatéritést is nyujt a fővárosnak, még pedig 1931-ben 470.000, 1932-ben 235.000 pengőt. A fentebb kimutatott 2,559.000 pengős vételárengedménnyel együtt tehát az uj ajánlat alapján a főváros 3,264.000 pengőt takaritana meg készpénzben. Amennyiben a főváros nem venné át a részvények 100 százalékát, hanem csupán a minimumként felajánlott 75 százaléknyi részvénypakettet, ugy a fizetendő annuitások és kamatok természetesen ezzel arányban huszonöt százalékkal csökkennek.

A BESzKÁRt hivatalos szakvéleményében tehertételként irányozta elő a HÉV megváltásával kapcsolatban a folyamatban levő passziv pörök, valamint a még rendezetlen kisajátitási ügyek anyagi helyzetét. A passziv pörökre 522.000, a kisajátitásokra 500.000 pengő fizetési kötelezettséget vett számitásba a BESzKÁRt. Az eladók számitásai szerint az e cimen felmerülő kötelezettségek a valóságban sokkal kisebbek. Az ajánlattevők azonban lehetővé akarják tenni, hogy a főváros az átvétel esetén a függő tételeket azonnal rendezze és ebből a célból az uj ajánlat szerint átengedik a fővárosnak a Helyiérdekü Vasutak 1929. évi nyereségét, amely az 1928. évi előhozattal együtt 1,100.000 pengőt tesz ki. Ezen összeg tekintetbevételével az uj ajánlat szerinti gratifikációk (vételárengedmény, kamatvisszatérités) már közel 4.4 millió pengőt tesznek ki.

Az uj ajánlat is fenntartja a réginek azt a kondicióját, hogy a vételár fedezetét képező 7 százalékos kötvényeket az eladók parin veszik át. Az ajánlat felhivja a figyelmet arra, hogy a 7 százalékos fővárosi kötvények a nemzetközi piacon ezidőszerint 75 körül, a 6 százalékosak pedig 66 körül állanak, tehát e cimen a vételár tőkeértékénél a főváros további, körülbelül 25 százalékot takarit meg. Ugyancsak az eladó érdekeltség ajánlata hangsulyozza, hogy a kötvényeknek parin való átvétele a főváros pénzügyi politikája szempontjából a helyiérdekü vasutak megváltásán sokszorosan tulmenő jelentőséggel is bir, minthogy a nemzetközi tőkepiac jelenlegi helyzete mellett a főváros kölcsönkilátásai szempontjából az a tény, hogy ily nagyösszegü harmincéves törlesztéses kölcsönt 7 százalékos kamatozás mellett parin tud elhelyezni, beláthatatlan fontosságu.

Álhir egy épitési ajánlatról. Az egyik vállalkozói szaklap arról ad hirt, hogy egy bankérdekeltség 1500 lakásból álló telep épitésére tett volna ajánlatot a fővárosnak és az ajánlatot felülvizsgálat végett az illetékes szakbizottságok elé terjesztik. Munkatársunk e tárgyban kérdést intézett *Liber* tanácsnokhoz, a polgármesteri szociálpolitikai ügyosztály vezetőjéhez, aki kijelentette, hogy ilyen ajánlatról tudomása nincsen és azt természetszerüleg tárgyalás alá sem vehették. Félesztendővel ezelőtt csakugyan voltak különféle lakásépitési ajánlatok az ügyosztály előtt, ezeket azonban a lakásügyi bizottság *kivétel nélkül elutasitotta.* Ily körülmények között a vállalkozói szaklap hirét *alaptalannak kell kijelentenünk.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros vizművei a fővárosi általános ajánlati feltételekre, továbbá a fővárosi általános és részletes épitési feltételekre való utalással nyilvános versenytárgyalást hirdet az

I., Istenhegyi-ut 9884/3. hrsz. telken lévő medencénél, az I. ker. 2668/3. hrsz. telken lévő ugynevezett Sashegyi medencénél, valamint a III. ker. Józsefhegyi-utca 6042/76. hrsz. telken lévő medencénél épitendő egy-egy őrház föld-, kőmives-, ács-, tetőfedő-, bádogos-, asztalos-, lakatos-, mázoló-, üveges- és egyéb munkálataira.

A kiirási művelet nyomtatványai, ugymint az általános épitési feltételek, ajánlati költségvetések, az ajánlati szöveg mintája, az ajánlattevő által végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlap, ezenkivül az épitmények tervrajzai 1930. évi október hó 20. napjával kezdődően a Székesfőváros Vizművei üzemvezetőségének hivatalos helyiségében (IV., Egyetem-utca 2. sz. II. em. 24) kaphatók hétköznapokon 11 és 13 óra között.

Ugyanitt a szükséges felvilágositást is megadják.

Pályázni mind a három épitményre külön-külön kell. Budapest székesfőváros vizműveinek üzemvezetősége azonban fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatokra való tekintet nélkül szabadon választhasson, illetőleg tetszése szerint egyik ajánlatot sem fogadja el és uj versenytárgyalást tartson anélkül, hogy az ajánlattevők emiatt a székesfőváros Vizművei ellen kártéritést vagy bárminemü igényt támaszthatnának. Bánatpénzül 250.000 pengőig az ajánlati összeg 2 százaléka, a 250.000 pengőn felüli ajánlati összeg után annak 1 százaléka teendő le a Vizművek üzemvezetőségének pénztáránál (IV., Reáltanoda-utca 1—3. sz. I. em. 15. sz).

Az ajánlatokat

1930. évi október hó 29. napján délelőtt 11 óráig

kell a Vizművek üzemvezetőségének titkári hivatalában (IV., Egyetem-utca 2. szám, II. em. 23) lepecsételt boritékban beadni.

A beérkezett ajánlatok 1930. évi október hó 29-én déli 12 órakor lesznek a Székesfővárosi Vizművek fentjelzett hivatalos helyiségében nyilvánosan felbontva.

Budapest, 1930. évi október hó 17.

Budapest Székesfőváros Vizművei.

SZIKSZAY GYÖRGY
pala- és cserépfedő mester
Tetőzetek karbantartási vállalata
Budapest, VI., Gömb-utca 63.
Telefon: Automata 919—79.

Tökéletes tüzoltókészülék mindenféle tüz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tüzoltókészülékek gyára
Rósenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

Nejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.
Ugyeljünk a cimre

„ARISTOS"
égetett üreges agyagtéglával olcsón és gyorsan épithet.
Gyártja:
Sorg Antal Épitőipari R.-T.
Budapest, X. ker., Gergely-utca 8. sz.

„PAX"
vörösrézből készült szénsavas kézi tüzoltókészülék a legjobb.
Gyártja és kapható:
HIRMANN FERENC fémárugyár
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7—9.

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bel. cég. hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

MENDLY GYULA szobafestő, mázoló és diszletfestő
LÓNYAI-U. 7, FÖLDSZ. 7. TELEFON: AUT. 856-40.
MŰHELY: BENCZUR UTCA 2.

KRISZTIÁN SÁNDOR
szobrászműterme
Budapest, VII. Gyarmat-u. 12. Telefon: Z. 70-88
Készit ugy saját, mint megadott tervek alapján: épület külső és belső figurális és dekorativ szobrászmunkákat, homlokzatdiszeket, belső stukkómennyezeteket, kandallókat, oszlopokat. Kerti disztárgyak, diszpadok, pergolák, virágtartók, diszkutak, siremlékek stb. elsőrendü tartós fagyálló mükőből, mintakertemben állandóan megtekinthetők.

Alapitatott 1895 **RIEDER OTTÓ** Tel. Aut. 837—07
villamosberendezési vállalat,
műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára A. B. C. tagoknak hat havi hitel
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-U. 20

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

Proczeller Bálint
kövező mester
Budapest, X., Korponai-u. 11.
Telefon: Kőbánya 74 84.

CSÁSZAR IMRE linoleum- és gummipadlóburkolási vállalat
Budapest, IX., Lónyay-utca 26 Telefon: J. 345-58
Beton-, Estrich- és Asbestalizatok készitése. Szakszerü munka. Alánlatok dijmentesen

vállalkozás

Tervpályázat a Gellért-tér, a Gellért- és Rudasfürdők közötti Dunapart és a Rudasfürdő környéke rendezésére. Az Országos Idegenforgalmi Tanács országos eszmei tervpályázatot hirdet a Szent Gellért-tér, a Szent Gellért- és Rudasgyógyfürdők közötti Dunapart, valamint a Rudas-gyógyfürdő környezetének rendezésére és kialakitására. A tervpályázat azt a célt szolgálja, hogy a megvalósitásra alkalmas eszméknek felhasználásával, a közlekedési szempontok figyelembevétele mellett a gyógyfürdők környezete és a közöttük lévő terület összefüggő és a legelsőrangu gyógyhelyek szinvonalának megfelelő gyógyterületté képeztessék ki. A pályázaton résztvehet minden magyar honos mérnöki kamarai tag. A pályázat titkos. A pályaműveket 1931. évi január hó 15-én déli 12 óráig kell az Országos Idegenforgalmi Tanács hivatalos helyiségében (Budapest, II., Lánchid-utca 1. sz.) benyujtani. A részletes tervezési programm, valamint a jelenlegi állapotot feltüntető 1:720 méretü helyszinrajz az Országos Idegenforgalmi Tanács hivatalos helyiségében délelőtt 9—2 órák között 5 pengő ellenében vehetők át. A legjobb tervek dijazására alábbi pályadijak vannak kitűzve: Három dij egyenként 4000 pengő, három dij egyenként 2000 pengő.

Ajánlatokat a felbontás alatt is el kell fogadni. A polgármester a fővárosi közszállitásokkal kapcsolatban rendeletet adott ki. Ezentul a versenytárgyalásokra szóló pályázatokat akkor is el kell fogadni, ha az ajánlatok a felhivásban megjelölt időpont után, ha mindjárt a tárgyalás folyama alatt is érkeztek. A polgármesteri rendelet másik rendelkezése a versenytárgyalásokra beérkezett ajánlatok felbontásánál a vállalkozók megjelenését szabályozza. Legutóbb megtiltották a vállalkozóknak, hogy a szűkebbkörü versenytárgyalásokra beérkező ajánlatok felbontásánál jelen lehessenek és csupán a nyilvános versenytárgyalások ajánlatainak felbontásánál lehettek jelen. Ez ellen a vállalkozók tiltakoztak és ennek tulajdonitható, hogy a polgármester visszaállitotta a régi rendet, olyképpen, hogy a vállalkozók vagy megbizottaik ezentul is megjelenhetnek ugy a szükkörü, mint a nyilvános versenytárgyalások ajánlatainak felbontásánál.

—

Uj kiirások:

Föld-, kömives- és elhelyezőmunkákra a X., Rákoskereszturi temetőben a melegedőépület épitésével kapcsolatban. Határidő: 1930 október hó 20 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Makadámszerü utrendezési munkákra az I., Daróczy-utca, Lenke-ut és Hamzsabégi-ut közötti szakaszon. Határidő: 1930 október hó 21 (kedd) d. e. 10 ó.

Föld-, kömives- és vasbetonmunka a X., Bihari-utcában a Balkán-utca sarkán lévő fővárosi ingatlanon épitendő anyagvizsgálóintézet munkálataival kapcsolatban. Határidő: 1930 október hó 21 (kedd) d. e. 10 ó.

100 vagón ipari csont értékesitésére. Határidő: 1930 október hó 22 (szerda) d. e. 11 ó.

200.000 kg. nyirfa seprővessző szállitására. Határidő: 1930 október hó 28 (kedd) d. e. 11 ó.

Irópapir szállitására. Határidő: 1930 november hó 3 (hétfő) d. e. 11 ó.

A Duna medre alatt létesitendő egy-egy járható tartalékalagut (tunnel) és a hozzájuk tartozó két-két végakna épitési munkálataira a káposztásmegyeri vizmütelep I. és II. (dunakeszi) áramtelepének tartozékaképen. Határidő: 1930 november 29 délelőtt 11 óra.

Budapest székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák:

A X., Zágrábi—Üllői-ut 124. sz. bérházcsoport keritésépitésénél lakatosmunkát Vass és Kovács (II., Fő-utca 48) 6004 pengővel.

A IX., Kén-utca 3. sz. munkásbérház kömivesmunkát Katona János (I., Horthy Miklós-ut 15) 3739.30 pengővel.

A X., Zágrábi—Üllői-ut 124. sz. bérház lubickolómedence épités kőfaragómunkáit Seenger Béla (II., Kisrókus-utca 21) 10.000 pengővel.

Az V., Váci-ut 170. sz. bérház kömives tatarozási munkáit Vámos Imre (VI., Bajnok-utca 19) 2170 pengővel.

Az I., Szent Imre herceg utja 29. sz. Erzsébet leányárvaház kömives átalakitási munkát Olchváry Jenő (I., Horthy Miklós-ut 94) 6485.50 pengővel.

Ugyanott meszelés és szobafestőmunka vitéz Tófeji József (II., Corvin-tér 10) 2364.45 pengővel.

Ugyanott lapburkoló munka Pozsgay Dezső (VII., Körvasut-sor 8) 3972.90 pengővel.

A VII., Hungária-uti kislakásos telep kömives tatarozási munkát Tobler János (VII., Dob-utca 68) 3417.36 pengővel.

A VI., Babér-utcai szükséglakástelep mázolómunkáit ifj. Máté István (I., Attila-körut 2) 12.850.50 pengővel.

A IX., Üllői-ut 121. sz. bérház festő- és mázolómunkáit Tarjányi István (VII., Jósika-utca 3) 9044.47 pengővel.

A Diószegi-uti játszótér föld- és burkolómunkái Ámon Antal és Fia (VIII., Futó-utca 10) 5434.40 pengővel.

A Hunor-utcai gyermek sporttelep feltöltési munkáit Prinner Ede (I. ker., Krisztina-körut 129) 3300 pengővel.

Az I., Németvölgyi-uti elemi iskola szigetelő munkáit Posnanszky és Strelitz (V., Lipót-körut 27) 7671 pengővel.

Az I., Németvölgyi-uti elemi iskola ácsmunkáit Szivós László (IX., Üllői-ut 63) 20.124 pengővel.

Az I., Németvölgyi-uti elemi iskola tetőfedőmunkáit Szikszay György (VI., Gömb-utca 63) 11.500 pengővel.

A VII., Hernád-utcai elemi iskola butorberendezését Erdélyi és Szabó (IX., Liliom-utca 46) 10.646 pengővel, Koszoru Imre (I., Fehérvári-ut 70) 7870 pengővel.

Az Ihász-utcai elemi iskola vizvezeték, csatornázás és gázberendezését Friedmann József (II., Iskola-utca 26) 14.921.42 pengővel.

A Szentendrei-uti régi vámépület lakássá átalakitásának vizvezeték, csatornázás és gázberendezési munkálatait Brichta Károly (II., Retek-utca 37) 2632.72 pengővel.

SZÓRAKOZÁS

CAPITOL FIMPALOTA (Baross-tér, Keleti pályaudvar mellett. Telefon: József 343-37.) **Szivek szimfóniája** (Zwei Herzen im ¾ Takt.) A legnagyobb sikerü német ensemble-film Western Electric-gépen. Főszereplők: Wily Forst, Oscar Karlweiss, Szőke Szakáll és Halmay Tibor. — **Miki mókái.** Hangos trükkfilm. **Magyar hiradó.** — **Motorkerékpár és motoresónak verseny.** — Előadások hétköznapokon 5, egyenegyed 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnapokon fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11—1-ig és vasárnap 10 órától egész nap.

CORSO MOZI (Váci-u. 9. Tel. Aut. 874—02.) Két nagy hangosfilm-attrakció egy műsorban: Harold Lloyd főszereplésével, **Harold bajban.** Burleszkvigjáték 13 felv. — Ziegfield világhirü revü-operettje: **Sally.** Főszereplő: Marilyn Millert. 12 felv. — Az előadások folytatólagosak. Az egyes filmek: 4, 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor kezdődnek.

DECSI MOZGÓ, Teréz-körut 28. Telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52. — Amerikai Paramount első németül beszélő filmattrakciója: **Dr. Fu-Manchu.** Kalandos filmregény 12 fejezetben. Főszerepben: Neil Hamilton és John Arthur. A hollywoodi filmvresenyen aranyérmet nyert filmóriás. — **Extra Paramount hangos ujság.** — **Magyar Hiradó, G. 38, a német repülőóriás Budapesten.** — Előadások kezdete mindennap 4, 6, 8 és 10 órakor.

FORUM FILMSZINHAZ (Kossuth Lajos-utca 18. Telefon: Aut. 897—07 és 895—43.) **A legszebb tangó.** (Ein tango für Dich.) Németül beszélő filmoperett. Zenéjét szerezte Robert Stolz. Rendezte Bolváry Géza. Főszereplők: Willy Forst, Verebes Ernő, Oskar Karlweiss, Mindszenthy Tibor és Fae Malten. — **Amerikai hangos hiradó.** — **Motorkerékpár és motoresónak verseny.** — 3. hétre prolongálva. Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor. Szombat és vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyrendelés reggel 10 órától.

KAMARA MOZGÓ (Dohány-utca és Nyár-utca sarok. — Telefonszám: József 140—27.) **Csak te!...** (Nur Du!...) Filmoperett 10 felvonásban. Főszereplők: Walter Jansen, Charlotte Ander és Halmay Tibor. — Zenéjét szerezte: Jean Gilbert, Walter Kollo és Rudolf Nelson. — **Cinci a Sivatagban.** — Hangos trükkfilm. — **Fox hangos és Magyar Hiradó.** — Előadások kezdete: pénteken 6, 8 és 10, szombat és vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION SZINHÁZ (Eskü-ut 1. Telefon: Aut. 831—02 és 842—93.) **Az uj Fox Follies 1930.** Kizárólagos joggal. Énekes, táncos és zenés filmoperett, az összes Fox-starokkal, köztük a főszerepekben: Janet Gaynor, Charles Farrel, Victor Mac Laglen, William Collier, Warner Baxter, Edmund Lowe, El Brendel, George Olsen Jazz-band, Jack Smith, a suttogó bariton. — **Filip, a boxbajnok.** Zenés rajzfilm. — **Fox hangos hiradó.** — **Magyar hiradó.** — Előadások kezdete hétköznapokon fél 6, fél 8 és fél 10, vasárnap fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. — Jegyelővétel délelőtt 11—1-ig és az előadások megkezdése előtt egy órával.

PALACE FILMSZINHÁZ (Erzsébet-körut 8. New-York-palotával szemben. Telefon: József 365—23.) **Az uj Fox Follies 1930.** Zenés, énekes, táncos filmoperett az összes Fox-sztárok közreműködésével. Főszerepben: Janet Gaynor, Jack Smith, a suttogó bariton, Charles Farrel, Victor Mac Laglen, El Brendel, Edmund Lowe, Marjorie White, Tom Patricola, Georg Olsen, Jazzband, 100 görl, 5 slágerdal. — **Flip, a boxbajnok.** Zenés rajzfilm. — **Fox Világhiradó.** — **Magyar hiradó.** — Előadások kezdete, hétköznapokon háromnegyed 6, 8 és 10; vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor. — Jegyelővétel délelőtt 11—1-ig és az előadások megkezdése előtt egy órával.

ROYAL APOLLO (Erzsébet-körut 45, sz. Telefonszám: József 429—46 és 419—02.) Chevalier nagyfilmje: **A királynő férje.** Felséges operett. Az amerikai Paramount legnagyobb beszélő és éneklő filmje. Irta: Vajda Ernő. Rendezte: Lubitsch. Zenéjét szerezte: Viktor Schertzinger. Főszereplők Maurice Chevalier és Jeanette Macdonald. **Hiradók.** — Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, egynegyed 8 és fél 10, szombat és vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor. — Pénztárnyitás délelőtt 10 órától.

CORVIN FILMSZINHAZ VIII., József-körut és Üllői-ut sarok. Tel.: J. 389—88, 895—84

Delikátesz. Vidám filmoperett. — **R 101 angol léghajó katasztrófája.** — **Miki mint cigányprimás.** Trükkfilm. — **Hiradók.** — Előadások kezdete: fél 6, fél 8 és fél 10; vasár- és ünepnap: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10.

UFA FILMSZINHAZ (VI., Teréz körut 60 Telefon Aut. 197—67, 197—68): **Delikátesz.** Vidám filmoperett. — **R 101 angol léghajó katasztrófája.** — **Miki mint cigányprimás.** Trükkfilm. — **Hiradók.** — Előadások hétköznap: 5, negyed 8, negyed 10;; vasárnap 4, 6, 8, 10 órakor.

URANIA FILMSZINHAZ (VIII., Rákóczi ut 21. Tel.: J. 460—45, J. 460—46) Erich Pommer Ufa-attrakciója **„Mese a benzinkutról."** — **Miki és a fürdőtündér.** Hangos trükkfilm. — **Magyar hiradó.** — **Ufa hiradó.** Előadások esti törtökön premiernapon fél 8 és fél 10. Hétköznap: 5, negyed 8, fél 10, szombat, vasárnap és ünnepnap 4, 6, 8, 10.

ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ

Fedák Sári Törzs Dajbukát
Megyaszay Ráday Bársony
vendégjátéka
Békeffi konferál

WEINGRUBER IGNÁC
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J 382 27.
BUDAPEST, VII., BAROSS-TÉR 18.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva: 1918.

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktűzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-tér 14. (Bálvány-u. sarkán)

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest, VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 507—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

Zománctáblák — Réztáblák
Zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy-u. 13. Telefon: 536-10.

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

★

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

UNDERWOOD STANDARD NOISELESS PORTABLE **IRÓGÉPEK** magyarországi vezérképviselete
Irodagéposztály: Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 22, félemelet.
VECSEY JENŐ okl. gépészmérnök, Keresk. és Ipari R.-T.
Telefon: Automata 843—22.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 43. szám **Budapest, 1930 október 25**

UJ BUDAPEST

VÁR… …AZDASÁGI HETILAP

El… …ési árak:
Egész évre . . . . 30 pengő
Fél évre. . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828–23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Gróf Károlyi-u.8.

Bucsuzni fáj

A törvényhatósági tanács csütörtöki ülése, amelyen a főváros jövő évi költségvetésének tárgyalását megkezdte, szürkébb és fakóbb volt, mint odakünn a felhős októbervégi ég. Hol maradt a régi pénzügyi bizottság költségvetési vitáján kellemes feszültsége, a mindig eredeti és érdekes sipőczi expozé, a tudat, hogy egy esztendőn át minden a költségvetési vita eredményétől függ a városházán, a sajtó nagy cikkei, amelyek a pártvezérek nagy költségvetési beszédeiről számoltak be? Az ujságirók a falakon kivül maradtak, a falakon kivül pedig megkezdődött a nemrégiben megalakult törvényhatósági tanács utolsó aktusa: lemorzsolása a költségvetésnek, annak a költségelőirányzatnak, amely a maga összezsugorodott méreteivel, szükreszabott takarékosságával amugy sem a legörvendetesebb esemény.

Kétségtelen, hogy a közgyülésen pótolódni fog az expozé, el fognak hangzani a klotürlámpa fényétől kisérten a pártvezéri szónoklatok is, azonban: bucsuzni fáj és a régi költségvetési tárgyalások szinekben és hangulatokban dús eseményei már a multé! Csakugy, mint a költségvetés összeállitásának technikája, folytonos hullámzás során uj alakulatban jegecesedtek ki a kisérő mellékzöngék is, hol van az alkotások láza, az inflációs idők áradatán uszkáló kis fővárosi sajka, a megvalósitásra váró eszmék, tervek és célok tömkelege? Jött a szivet fásitó öntudat — mondja a klaszszikus magyar költő, amidőn a régi pogányvilág hirtelen való megszünéséről elmélkedik. A költségvetés öntudata és lelkiismerete, önmaga és a főváros közönsége iránt nem engedi meg a lirikus kilengéseket, délibábos célkitüzéseket, meg nem valósitható álompalotákat: a számok beszélnek, a maguk rideg és egyszerü nyelvén és ez a beszéd a maga monoton prózájával csak a takarékosság tulfeszitését, a való értékek fantázianélküli lajstromozását, a horizontok szürkeségét és változhatatlanságát jelenti az egész vonalon.

Mintha temetőben álltunk volna csütörtök délután, a tanácsterem ajtaja előtt: nem Ovid aranykorát hantoltuk, hiszen az elmult emberöltő mindennek mondható, csak aranykorszaknak nem. Öntudatunk alatt homályosan ott lebegett az érzés, hogy uj korszak nyilik, amely a közmondás szerint is ritkán jobb az elődjénél! A törvényhatósági tanács mai összetételében átmeneti kapocs a régi törvény alapján alakitott törvényhatósági bizottság és az uj törvény által kontemplált rendszerváltozás között, több a régi pénzügyi bizottságnál, de természetszerüen kevesebb a közgyülés plénumánál. A költségvetés tárgyalása kapcsán azonban már most megállapitható erről az uj szervről, hogy a pénzügyi bizottság budget-vitája érdekesebb, szinesebb és — valljuk be — tartalmasabb is volt!

A törvényhatósági tanács költségvetési vitája prológusa az eljövendő időknek, amikor kezükben stopperórával mondhatják el beszédeiket a szónokok, azok a szónokok, akiknek vágyát, akarását, fantáziáját lebéklyózza a kényszerüség, az okosság, a számok parancsa. Bucsuzunk a megszokott rendtől, és — bucsuzni fáj!

Most már kétségtelen: decemberben választunk!

Eddig tizennégy párt szervezkedik a községi választásokra, de komoly esélyei csak a Keresztény Községi Pártnak és a szociáldemokratáknak vannak — Petrovácz Gyula a szervezkedési munkálatokról, a körzeti nagyságok tülekedéséről, a Magyar Asszonyok Pártszövetségének lelkes munkásságáról és a választási terminusokról

Petrovácz Gyula választási menetrendje

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Választási *kortesbeszédektől* hangos a pesti utca. A hangulatkeltő szónoklatokban a baloldali pártok a leghangosabbak, mégis innen röpitik fel leggyakrabban a *választások elhalasztásának a hirét.* Abból a nagyarányu készülődésből, amely minden egyes párt szervezeteinél egyformán megállapitható, ma már le lehet vonni a végső következtetést: *ez évben feltétlenül sor kerül a választások lefolytatására.* Ebben az értelemben nyilatkozott az *Uj Budapest* munkatársa előtt *Petrovácz* Gyula, a Keresztény Községi Párt egyik vezetője is, akit megkértünk arra, hogy a párt szervezkedési mozgalmáról és a választási előkészületekről adjon részletes tájékoztatást. *Petrovácz* Gyula a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Ma már befejezett ténynek tekinthető, hogy még ebben az esztendőben az urnák elé járul a főváros közönsége. Ebben a tekintetben már *vitának sem lehet helye.* A választások december 14-én és 15-én lesznek. A választások terminusának konkrét kiirását ezidőszerint az a körülmény akadályozza, hogy a közigazgatási biróság még nem döntött a névjegyzékből történt kihagyások miatt benyujtott panaszok fölött. Amelyik napon megjelenik a közigazgatási biróság döntése, *megtörténhetnek a konkrét intézkedések a választások kiirására vonatkozóan,* addig azonban, amig nincs jogerőre emelkedett választói névjegyzék, nem válhatik aktuálissá a terminus megállapitása. A választások kiirása után indul meg az ajánlások összegyüjtésének a munkája. Az ajánlásokat *nyolc nappal a választás előtt* kell benyujtani a kerületi elöljáróságokon.

— Ha volt is tehát még kételye valakinek abban a tekintetben, hogy még ebben az esztendőben meg lesznek a fővárosi választások, ma már nem vitás, hogy még karácsony előtt lezajlanak a választási izgalmak és *ujév után már össze is ülhet az uj törvényhatósági bizottság.* Az összes pártirodák munkája a december 14-iki és 15-iki választási terminushoz igazodik. A *kereszténypárt* egyelőre inkább a kerületi és körzeti szervezkedéssel foglalkozik, a reprezentativ nagygyülések megtartására később térünk át. A pártirodáknak ugyanis nagy segitséget jelent az *intenziv kerületi és körzeti gyülések megrendezése.* A választók hangulata pártunk várható sikerét illetően teljes mértékben kielégitő. A választók érdeklődése elérkezett ahhoz a fokhoz, amely följebb már nem is emelhető.

— Külön nagy gondot okoz a *jelölő listák összeállitása.* A jelölések problémája nagy emóciókat kelt mindenfelé. Különösen az a kényszerhelyzet okoz minden pártban nagy nehézségeket, hogy a választott bizottsági tagok számát az eddigi *250-ről 150-re redukálja az uj törvény.* Sulyosbitja ezt a helyzetet a Keresztény Községi Pártnál az a körülmény is, hogy *szeretnők sorainkat lehetőleg fiatal erőkkel felfrissiteni* és egyben arra is törekednünk kell, hogy jelölő-listáinkon minden társadalmi réteg képviselve legyen. Ezek a szempontok *rendkivüli mértékben megnehezitik a körzetenkénti jelölést* és ez a magyarázata annak, hogy minden irányból állandó küldöttségjárás indult meg a pártvezér felé — *egyes körzeti, helyi nagyságok érdekében.* A párt a jelölés kérdését a *legalkotmányosabban kezeli.* Minden körzet felvétetheti a maga jelöltjét a pártlistára, egyesegyedül a *rangsorozás kérdése,* a sorrend megállapitása az a jog, amit a pártelnök önmagának tart fenn. Ezt mindenkinek meg kell értenie, mert hiszen itt nem egyéni választásról, hanem lajstromos választásról van szó, ahol nemcsak egyéni érdekek, hanem *pártérdekek is számitásba jönnek,* sőt csakis a párt érdeke lehet kizárólagosan figyelembe veendő tényező. A pártérdek megkivánja, hogy a *posszibilis helyeket a legjobb munkaerőkkel töltsük be* és minden méltánylandó igényt itt is kielégitsünk. A kerületi választmányba való jelölésnél is számbajönnek majd *volt bizottsági tagok,* mert arra akarunk törekedni, hogy a kerületi választmányok élete és munkaköre megélénküljön — a kerületi igazgatásnak határozott előnyére. Nem kétséges, hogy abban az esetben, ha a kerületi választmányokba nagyobb számmal kerülnek volt bizottsági tagok, valóban *uj tartalmat kap ennek az intézménynek a munkaköre,* amiből a közre csak előnyök származhatnak.

A beszélgetés során szóba hozzuk, hogy a főváros területén egyre több uj párt *„bont zászlót“. Petrovácz* Gyula kérdésünkre igy válaszol:

— A Keresztény Községi Pártot nem zavarja az a körülmény, hogy ezidőszerint immár *tizennégy községi párt jelentkezik a választók bizalmának az elnyerésére.* Ez a jelenség természetes velejárója minden választásnak, de éppen olyan természetes velejárója az a tapasztalat is, hogy az *ajánlási ivek benyujtásakor ez a nagy szám a felénél is kevesebbre redukálódik,* sőt azok között a pártok között is, amelyeknek nagynehezen sikerül a megfelelő számu ajánlásokat összegyüjteniök, nagy számban lesznek olyanok, amelyek boldogok lesznek, ha listavezetőiket töredékkel behozhatják. Komoly, számottevő, nagy tömegekkel a *kereszténypárton kivül csak a szociáldemokrata párt rendelkezik és éppen ezért a harc e két párt között fog eldőlni.*

Érdeklődtünk ezután a *szervezkedési munka legközelebbi céljai* és általában a választási előkészületek menete iránt. *Petrovácz* Gyula, aki tevékeny részt vesz a Keresztény Községi Párt szervezkedésének és terjeszkedésének sikeres munkájában, a következőkben ismerteti a legközelebbi feladatokat:

— Szervezeteinket ezidőszerint az *ajánlási szelvények összegyüjtésének az előkészitése* foglalkoztatja. A szervezetekben dolgozó munkaerőket most iskolázzuk be az ajánlási szelvények összegyüjtésének technikai módszereire. Nem kétséges, hogy az előkészitésnek ezt a munkáját *alaposan kell elvégeztetnünk,* mert a választás első része az ajánlások összegyüjtésénél és benyujtásánál dől el. Ebben a vonatkozásban ugy a pártszervezetek, mint különösen a *Magyar Asszonyok Pártszövetsége,* továbbá a párt női szervezetei végeznek *rendkivül lelkes és elismerésre méltó munkát.* Pártunknak valóságos *mozgósitási tervezete van,* amely a szelvények összegyüjtését már a mozgósitás első napjain biztositja. Az ajánlások benyujtásakor felmutatott eredmény *kicsinyitett képét fogja adni az egész választási eredménynek,* ami nem lehet más, mint a Keresztény Községi Pártnak a megerősödése. Én a magam részéről *teljes mértékben bizom a győzelemben.* Minden igyekezetünkkel azon leszünk, hogy a főváros közönségét *a szélső baloldali veszedelmekről felvilágositsuk* és a nemzetközi szociáldemokráciával megvivandó küzdelmünk jelentőségéről meggyőzzük. Nem kétséges, hogy ebben a harcban a főváros keresztény közönsége mellénk fog állani.

Petrovácz Gyula egyébként kijelentette még az *Uj Budapest* munkatársának, hogy a párt vezető tagjai tevékeny munkát fognak kifejteni a *főváros jövő évi költségvetésének a tárgyalásánál.* Ő a maga részéről mindenesetre javasolni fogja, hogy *szükséglakások épitésének céljaira legalább akkora összeget illesszenek be a költségvetésbe mint tavaly.*

Állandó butorvásár
a Központi Városháza épületében
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY-UT 28
Telefon: Aut. 896-06.
háló, ebédlő és uriszoba butorok
szalongarniturák, rekamierek,
Kedvező fizetési feltételek.
Kárpitos és Paszományos Mesterek Orsz. Sz.

Alapitatott 1895 **RIEDER OTTÓ** Tel. Aut. 837—07
villamosberendezési vállalat,
műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-U. 20

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és műlakatos
Takaréktűzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

SIMKO ANTALNE
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ
ÜVEG- ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-61

Proczeller Bálint
kövező mester
Budapest, X., Korponai-u. 11.
Telefon: Kőbánya 74—84.

A legolcsóbb fütes, a legolcsóbb kályhával a fürészporfütés
Szab.
fürészporkályhák
Egyedüli gyártója: **HOKKY ISTVÁN** mérnök
III., Lajos-u. ca 123. Tel.: 626-27

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

KASS BÉLA
épület- és butor-asztalos üzeme
BUDAPEST, VIII., KŐRIS-U. 7.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Ők, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 19. Telefon: J. 203-85

A közgyülés költségvetési vitájára életbeléptetik az uj törvény klotür-szakaszait

A fővárosi törvény 36. §-a szerint nyolc nap alatt végeznie kell a közgyülésnek az általános és részletes vitával — Indokolt esetekben egyszerü inditványra egyes fejezetek tárgyalását azonnal be lehet rekeszteni

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Csütörtökön délután a törvényhatósági tanács megkezdte a főváros jövő évi költségelőirányzatának részletes vitáját. A törvényhatósági tanácsban általános vita nem volt, ez majd a közgyülésre marad, ahol általánosságban is módjuk és alkalmuk lesz a pártok szónokainak a költségvetéssel foglalkozni. A csütörtöki első ülésen az elnöklő főpolgármester előterjesztésére olyképen határozott a tanács, hogy *nyolc nap alatt tárgyalja le a költségvetést*, a költségvetést fejezetenként tárgyalják és a nyolc tárgyalási napból a két utolsó napot az üzemek költségvetésének megvitatására tartanak fenn. Szombaton és hétfőn nem tart ülést a törvényhatósági tanács, nem tart jövő szombaton, mindszentek napján sem: igy valószinüleg november 5-ike lesz csak az a szerda, amikor a jövő évi költségvetés a főváros törvényhatósági bizottsága elé kerül.

A költségvetés közgyülési tárgyalásával kapcsolatosan érdekes tervről számolunk be. Arról van szó, hogy a belügyminiszter az uj fővárosi törvényben biztositott jogánál fogva a törvénynek a költségvetés közgyülési tárgyalására vonatkozó részét rendeleti uton életbeléptesse, ami azt jelenti, hogy a közgyülési költségvetési vita az uj törvény által meghatározott záros határidőkön belül fog lefolyni.

A költségvetés közgyülési tárgyalásáról az uj fővárosi törvény *36. szakaszának 9. §-a intézkedik.* E szerint a költségvetés tárgyalására összehivott közgyülésen csak a költségvetést szabad tárgyalni. A költségvetés vitája *nyolc napnál tovább nem tarthat.* A költségvetés általános vitája legfeljebb *három napig tarthat.* A vita során az egyes felszólalások időtartama egy óránál hosszabb rendszerint nem lehet, azonban a közgyülés azt — az elnök inditványára — félórával meghosszabbithatja. A harmadik napon a tárgyalásra szánt idő utolsó órájában — tekintet nélkül a még jelentkező szónokokra — az elnök köteles az általános vitát berekeszteni. Az általános vita berekesztése után a költségvetésnek a részletes tárgyalás alapjául elfogadása kérdésében a közgyülés — hozzászólás nélkül — határoz. A költségvetés részletes vitáját legkésőbb az *általános vita megkezdésének napjától számitott nyolcadik napon be kell fejezni.* A részletes vita során az egyes felszólalások időtartama tizenöt percnél hosszabb rendszerint nem lehet, azonban a közgyülés azt — az elnök inditványára — tizenöt perccel meghosszabbithatja. A költségvetés tárgyalásánál alkalmazható azok a paragrafusok, hogyha a *vita két órán tul terjed és a tárgyhoz már legalább négy bizottsági tag hozzászólt*, a törvényhatósági bizottság bárkinek inditványára az egyes hozzászólások időtartamát olyképen korlátozhatja, hogy ez a korlátozott időtartam tiz percnél rövidebb nem lehet. A közgyülés egyes indokolt esetekben bárkinek inditványára egyszerü szavazásra azt is elhatározhatja, hogy felszólalás nélkül a kérdés tárgyalását berekeszti.

Az uj törvény szerint a részletes vita utolsó napjának tárgyalására szánt egész idejét az *üzemek költségvetésének* megvitatására kell forditani. A részletes vitát tehát az üzemekre vonatkozó vita kivételével, az utolsó előtti napon, az üzemekre vonatkozó vitát pedig az utolsó napon, a tárgyalásra szánt utolsó órájában — tekintet nélkül a még jelentkező szónokokra — *be kell rekeszteni*, és a még meg nem vitatott részletek elfogadása tekintetében további hozzászólás nélkül kell határozni.

Állitólag *már a jövő hét folyamán le fog érkezni a városházára a belügyminiszter azon rendelete*, amely az uj törvény klotür-szakaszait a költségvetési vitára életbelépteti. E szakaszok életbeléptetésével illetékes helyeken meg akarják akadályozni azt, hogy *egy hosszan elnyuló közgyülési vita akadályozza a főváros munkaképességét — különösen az uj törvényhatósági választások előtt.*

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASARUGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333—60
Híd- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü fűzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzárak, kovácsáruk stb.

Alapitási év: 1868.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FABURKOLAT
BUDAPEST, VII., Gizella-ut 31. sz.
Telefon: Aut. 982—20. Zugló: 69—07.

KERESZTÉNY SZABÓIPAROSOK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST
Főüzlet: IV., Károly király-ut 30. szám. ◆ Fióküzlet: II., Zsigmond-utca 14. szám.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát. Valódi angol szövetekben és más gyártmányu divat különlegességekben nagy választék. Hazai szövetekben, bélés árukban és szabókellékekben a legolcsóbb árakban vezetünk. Óriási szőrmeraktár, meglepő olcsó árak! Hitelképes egyéneknek fizetési kedvezményt nyujtunk.

PERTRIX
VÉD JEGY
szárazelemek és telepek
zseblámpa és anódtelepek
számára.
Teljesitményük felülmulhatatlan!
Minden szaküzletben kaphatók

Városházi történetek

ODAKÜNN SZOMORUAN ÉS SZÜRKÉN szakad az ősi eső, a halálsorompó ügyén kivül egyetlen érdekes tárgy sincs a szőnyegen, nincs választás, messze van még a költségvetési tárgyalás, az unalmas napirenden néhány jelentéktelen interpelláció: mégis — ki hinné? — telt ház, jönnek, egyre jönnek a városatyák, esőkabátban, esőernyővel, taxin, autóbuszon, villamoson, gyalog jönnek, csak egyre jönnek... Miért e nagy buzgalom, e váratlan felvonulás, Kivovits borbélymestertől (aki különben állitólag harmadik lesz a terézvárosi demokrata listán), Kollmann Dezsőig (akinek jelölti pozicijáról még nincs értesülésünk) és vissza? Mi lenne az oka a feltünő szorgalomnak, a mindenáron való megjelenni és tündökleni akarásnak, ha egyéb nem, minthogy mutatni lehet a pártvezérek előtt: itt vagyok, megjöttem, reám mindig számithatsz, méltóságos uram, én hü és megbizható katonád vagyok!

Ugy bizony! Kit érdekelnek egyébként a halálsorompó szónokai, ki kiváncsi Martin zuglói mérnök beszédére, akiről különben általános derültség közepette jegyezte meg az egyik epés erzsébetvárosi városatya:

— Nagyon kellemes szónok ez a Martin.

— ?

Kellemes szónok! Olyan rekedt, hogy egyetlen szavát sem hallani!

Kit érdekelnek az interpellációk? Kollmann Dezsőt, aki az Albrecht Hildegarde alap fenntartását tartja, ugy látszik, gazdasági bajaink egyetlen orvosságának, pártjából egyetlen bizottsági tag hallgatja: Dorner őméltósága, de ő se sokáig, mert amikor azt látja, hogy a szónok nagyobb személyes vitába bocsátkozik multbeli magatartását illetően a szocialistákkal, csöndes óvatossággal kisiet a teremből. Még Repold bácsinak sincs hallgatósága, sem a Keresztény Községi Pártból, sem a Kozma-pártból egyetlen városatya sem kiváncsi Repold bácsi azon korszakot alkotó felfedezésére, hogy a sok elgázolást az utkereszteződéseknél épitendő földalatti átjárókkal kell megszüntetni.

*

FOLYIK A JÁTÉK a közgyülési teremben: az egynéhány éber szocialista egyre-másra szavazza meg általános derültség közepette a benyujtott inditványokra a sürgősséget. Rögtön tárgyalni kezdik az ügyrend értelmében ily körülmények között az inditványokat, azonban vajmi kevés sikerrel. Harcolnak a pékek körül, tarka kaleidoszkóp az interpellációk és inditványok végeláthatatlan áradata: a temetői koszoruktól a bolettáig, a Centrálétól Anzenbergerig minden teritékre kerül...

A társalgókban folyik az uzsonnázgatás, lévén azonban ősz, még pedig hüvös, esős és kellemetlen, az öregebb urak sietve keresik elő a ruhatárban a paraplékat és a sárcipőket, hogy mennél előbb hazakerüljenek.

Este nyolc után hatvan éven felüli bizottsági tagot lámpával sem lehet találni a fehérasztalok mellett. Pakots képviselő a fiatalabb évjáratuak előtt panaszkodik, hogy — lelőtték az interpellációját.

— Hogy, hogy, képviselő ur?

— Bethlen bejelentette, hogy nem szállitják le a köztisztviselők fizetését, azt is elmondotta, hogy dugsegély sincs, igy nincs miről interpellálnom!

A büffé asztalai mellett, a folyosókon, a társalgókban, a pártok helyiségeiben miről beszélhetnének az emberek, ha nem a községi választásokról? Pártok, listák és helyezések röpködnek a levegőben, áldz küzdelem folyik egy-egy sarokban, hogy a szóbanforgó bizottsági tag ur ne az ötödik, hanem a harmadik helyen legyen jelölve. Még a szokásos viccelődések is a választások körül forognak, bizonyságául annak, hogy az elkövetkezendő választás jobban izgatja a kedélyeket mint bárki más. Ebben az atmoszférában ejti el Nagy Ferenc a következő éles megfigyelőképességre való megjegyzést:

— Figyeljétek gyerekek, hogy kik terjesztik azokat a hireket, melyek a választások elhalasztásáról szólnak! Azok, akiknek egyetlen reményük, hogy továbbra is bizottsági tagok maradjanak, a választások elhalasztása. Mert ha eljön a választás ideje, ők semmiféle listán sehol sem lesznek...

*

VÁLASZTÁSI VICC EZ IS, belvárosi Horváthtól származik, aki egyideig a Hegyvidéken szerepelt mint jövendőbeli listavezető, a legujabb hirek szerint azonban a terézvárosi kormánypárti listán fog helyet foglalni, egyenesen a listavezető Bud miniszter után! A viccért tehát az összes felelősségeket ő reá háritjuk...

... A gyorsvonaton az egyik első osztályu fülkében két ur ül egymással szemben. Órák óta utaznak együtt, kiolvasták az összes ujságokat, unatkozva szivaroznak, néznek ki az ablakon. Végre is az egyik ur megszólal:

— Uram, órák óta utazunk együtt, még sokáig utazunk tovább, engedje meg, hogy bemutatkozzam: Rassay Károly vagyok, az ellenzék vezére.

A másik ur feláll, udvariasan összeüti bokáját, meghajol és szintén bemutatkozik: Hofmann Samu vagyok, a Magyar Banánültetvények Rt. vezérigazgatója.

Rassay csodálkozva kérdi:

— Vannak Magyarországon banánültetvények?

Mire a másik ur indignálódva kérdez vissza:

— Hát van magyar ellenzék?

*

SZERDÁN ESTE a Budapest Sport Egyesület Hármashatárhegyi menedékházában vacsora lesz, melyre Nagy Ferenc, a Kemény Legények kapitánya meghiv minden kemény legény bajtársat. Az Ujlaki templom előtt (III. ker., Bécsi-ut) van a gyülekezés, öt órától kezdve autók állnak rendelkezésre, melyekkel a menedékházba lehet eljutni.

Akciók egész sora enyhíti a közeledő tél nyomorát

Liber tanácsnok az ebédeltetési akció kiterjesztéséről, a tejakcióról, a gyermekfelruházási akcióról, a szociálpolitikai ügyosztály nyomorenyhítő programmjáról

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A társadalom szive megmozdult. Öfőméltóságának a *kormányzó nejének* felhivására egyre nagyobb számban futnak be az adományok. *Ernszt* Sándor népjóléti miniszter, akinek sikerült az általános nagy társadalmi akció élére *Horthy* Miklós kormányzót megnyernie, kifejezésre juttatta azt a véleményét, hogy *a nagy téli inségen csak ugy lehet számbavehető mértékben segiteni, ha a társadalom, az állam és a főváros összefog.* E három tényező közül kétségkivül a fővárosnak a szociális tevékenysége van leghatékonyabban megszervezve. Ez *Liber* Endre tanácsnoknak, a szociálpolitikai ügyosztály vezetőjének az érdeme. *Liber* tanácsnokra e nehéz időkben rendkivül sulyos feladat vár. Ezekről a feladatokról folytattunk vele beható és minden részletre kiterjedő beszélgetést. Mindenekelőtt aziránt érdeklődtünk, hogy a *főváros költségvetési keretei között ezidőszerint milyen inségakciók vannak folyamatban.* *Liber* Endre tanácsnok a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— A törvényhatósági tanács legutóbbi döntése alapján fedezetet kaptunk az ingyenes ebédeltetési akciónak a tavalyi legnagyobb kereteknél is nagyobb keretek között leendő lebonyolitására. Tavaly maximálisan 6200 volt az ingyenes ebédben részesitett felnőtteknek a száma. Ez a szám már most a tél elején 8000-re emelkedett. Azoknak az iskolásgyermekeknek a száma, akiket a főváros ingyen ebédeltet, 12.000-et tesz ki. E 8000 felnőtt és 12.000 gyermek ingyenes ebédeltetésének a költségei költségvetésileg és utólag engedélyezett póthitel alakjában rendelkezésre állanak. Sajnos, *a nyomor olyan óriási és eddig még soha nem tapasztalt méreteket öltött*, hogy az előljáróságok legutóbbi jelentései alapján kénytelenek ezeket a létszámokat az egész vonalon felemelni. A törvényhatósági tanács utasitotta a vezetésem alatt álló ügyosztályt, hogy az előljáróságoktól beszerzendő adatok alapján és a felmerülő szükséghez képest tegyünk további előterjesztést *az ingyenebéd-akció kiterjesztésére.* Ezt az előterjesztést már most megtesszük.

— Az iskolákban 17.000 olyan gyermek jelentkezett, akiknek feltétlenül ingyen ebédet kell adnunk. Ugyancsak lényegesen emelni kell ebben az akcióban a felnőtteknek a számát is éspedig az eddigi létszámnak a duplájára. Az ingyenes ebédeltetési akcióban tehát már a legközelebbi hetekben 17.000 gyermeket és 16.000 felnőttet fogunk részesiteni. Ezenkivül két-háromezer ember kap hetenként 1 pengő 60 fillérért ebédet. Hétköznaponként 20 fillérbe kerül egy ebéd, a vasárnapi ebéd 40 fillér. Az ebéd áll hetenként háromszor levesből, husból, főzelékből és kenyérből, e három nap közül az egyiken, vasárnap külön tésztát is adunk. Kétszer hetenként leves, főzelék, kenyér és tészta, kétszer pedig leves, tészta és kenyér az ebéd. Hatvannégy helyen főzünk. A gyermekeket az iskolákból tanerők vezetik a főzőhelyre. A felnőttek innen az ebédet haza is szállithatják.

— Amig nem volt nagy tülekedés ezekért az ingyen ebédjegyekért, nem vizsgáltuk meg senkinek az egyéni körülményeit. Most azonban már olyan sokan jelentkeznek, hogy *kénytelenek vagyunk mindenkinek, a foglalkozásbeli és családi viszonyait alaposan kivizsgáltatni és csak azután adunk nekik ingyenes ebédjegyet.* Ez az ebédeltetési akció rendes körülmények között évenként két és félmillió pengőbe kerül, az idén azonban nagyobb póthitelt kell igénybevennünk.

— A kerületi előljáróságok pénzbeli segitséget adnak, a *nyujtható legmagasabb összeget öt pengőre voltunk kénytelenek leszállitani*, de ugy tudom, hogy a pénzbeli segélyalap már teljesen kimerült, pedig egy évre 673.000 pengő van beállitva a költségvetésbe.

— A különböző fővárosi akció között kell megemlitenem a *tejakciót.* Ötezer szoptató anya és három éven aluli csecsemő kap naponként fél liter tejet. Október 28-án kezdődik a *gyermekfelruházási akció.* A gyermekeket az iskolanővérek válogatják ki. Mindenki a lakására kapja meg az utalványt. A főváros maga szerezte be a ruhanemüeket, e célra 120.000 pengő állott rendelkezésre. Külön huszezer pengőt fordituk a *cipőtalpalási akcióra.* A szegény iskolásgyermek, ha rossz a cipője, ezt bejelenti az iskolanővérnek, aki utalványt ad ki, amivel el lehet menni a cipészhez. A talpalást azután meg kell mutatni az iskolanővérnek, aki igazolványt ad. Ennek az igazolványnak az alapján hetenként egyszer az ügyosztály kifizeti a *talpalási költségeket.*

Már ezekből az adatokból is, amelyeket *Liber* tanácsnok nyilatkozata tartalmaz, meg lehet állapitani, hogy a *főváros mindent megtesz a téli nyomor enyhitése érdekében, különösen az iskolás gyermekek körében.* A beszélgetés további során aziránt érdeklődtünk, hogy miért nem szerepel a főváros jövő évi költségvetésében egyetlen fillér sem *szükséglakások épitése* cimén. *Liber* tanácsnok kérdésünkre ezeket mondja:

— Ügyosztályom előirányzatában e szükséglakások épitése is szerepel, sajnos, *ezt a tételt törölték.* Én azonban bizonyosra veszem, hogy a költségvetés plenáris tárgyalása során *mód nyilik ennek az összegnek a pótlására.* Én a magam részéről mindenesetre kérni fogom *az összes pártok vezetőit*, hogy azt az összeget állitsák vissza, mert a fővárosnak kötelessége, hogy további szükséglakásokat épitsen. *A lakásépités* általában nem községi feladat, de az inségeseknek szükséglakásokban való elhelyezése a főváros feladata. A főváros, bár én mindig azt az álláspontot képviseltem, hogy a lakásépitési akciót is folytatnunk kell, most nincs abban a helyzetben, hogy ebben az irányban áldozatokat hozhasson. Erre most különben sincsen szükség, mert hiszen az állam most 30 millió pengőt nyujt lakásépitési célokra olyanoknak, akiknek telkük van.

Bienenstok József és Fia

irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.

Telefon: József 421—34.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei Igazgatósága nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a Budapest, V., Ujpesti rakpart 1467—69. hrsz. alatti telken a Testedző Egyesület számára épitendő

sportházépitkezésnél szükségelt föld-, kőmives-, vasbeton-, szigetelő- és elhelyező munkákra.

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott irásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A szabályszerüen aláirt és pengőértékü, tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt boritékban nyujtandók be. Az ajánlathoz vállalkozó csatolni tartozik a társadalombiztositási köztartozásairól szóló kimutatást.

Az ajánlat végösszege után az „Ajánlat" nyomtatvány szerint 2 százalék bánatpénz teendő le az Elektromos Művek főpénztáránál; az átvételt elismerő eredeti levél az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatokat

1930. évi november hó 4-én délelőtt 9 óráig

kell az Elektromos Művek igazgatósági épületében dr. Bárdi főtitkár ur kezeihez (V., Váci-ut 74, I. emelet 101. sz.) benyujtani, vagy oly időben postára adni, hogy az ajánlat jelzett határidőig beérkezzék.

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon napon délelőtt 10 órakor az Elektromos Művek igazgatósági épületében (IV. em. 401. sz.) fognak nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek a kiirásban foglaltaknak szigoruan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, a szerződést, a külön kikötéseket, a költségvetést az általános megjegyzésekkel, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot, a megrendelési feltételeket, az igazoló ivet a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Művek igazgatósági épületében (V., Váci-ut 74, I. em. 147. sz.) hétköznapokon délelőtt 10—12 óra között megszerezhetik.

A tervek Gerstenberger Ágost és Arvé Károly müépitészek irodájában (IX., Lónyay-utca 17. sz.) tekinthetők meg hétköznapokon délelőtt 11—1 óráig, ahol a szükséges műszaki felvilágositások is megadatnak.

Az Elektromos Művek Igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között — tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson, hogy a munkát vagy szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégitőnek nem találná, ugy ujabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatba adása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

Vállalkozó tudomásul veszi, hogy a munkák abban az esetben, ha az épitkezésre az épitési engedély nem adatna meg, nem kerülnek kivitelre.

A munka csak oly pályázó cégnek fog odaitéltetni, mely kimeritően és hiteltérdemlően igazolni képes, hogy hasonló műszaki jellegü munkát már, mint önálló cég, sikerrel végzett.

Az Elektromos Művek Igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaitélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kivül vehető igénybe.

Budapest, 1930. évi október hó 16.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei Igazgatósága.

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon József 428 25

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884—26.

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYARA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök

Nejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.
Ügyeljünk a cimre

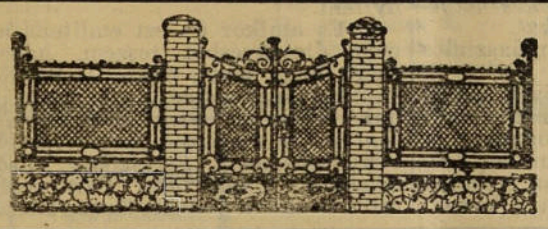

VASS ES KOVÁCS
sodronyfonat-, kerités-, ágybetét- és vasbutorgyár
Budapest, II., Fő-utca 48
Telefon: Aut. 517—87. Alapitási év 1893.

HLATKY JÓZSEF
okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395-78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fióktrodák
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

SCHMIDT GYULA müépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c
Telefon: Automata 510—71.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

MINDEN KÉSZÜLÉKBE CSAK
TUNGSRAM
BÁRIUMCSÖVET AJÁNLOK
MAGYAR HÉT: DIJNYUGTA-VISSZATÉRITÉS, 33% ÁRKEDVEZMÉNY OKTÓBERBEN IS. FELTÉTELEK A RÁDIÓNYUGTÁN

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-u 2.

Nagy Ferenc ünneplése a Belvárosban

Sipőcz polgármester a magyar iparost köszöntötte benne, több helyet követelvén az iparosoknak a közéletben — A tiz év előtti fanatizmussal induljunk neki a választási küzdelemnek, mondotta Nagy Ferenc

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A Belváros keresztény közönségének eseményei a *Sas Kör* szombatesti vacsorái, ezeken a vacsorákon összegyül, hogy néhány kellemes órát társaságban eltöltsön, az iparos, a kereskedő, az orvos, az ügyvéd, a mérnök. A közeledő választásokra való tekintettel magától értetődik, hogy a kedélyes barátságon alapuló összejövetelek *politikai szinezetet nyernek*, aminthogy a Sas Kör mindenkor komoly és mellőzhetetlen tényezője volt a belvárosi politikának és fénykora idejében faktora a közgyülési teremnek is.

Az elmult hét szombat estéjét *Nagy* Ferenc bizottsági tagnak szentelte a Sas Kör, a kerületben annyira népszerü, mindenki által szeretett és tisztelt iparosembernek, aki a Belvárost képviseli a fővárosi törvényhatósági tanácsában. Zsufolásig megteltek erre az ünnepi estére a Sas Kör helyiségei: ott voltak *Sipőcz* polgármester, *Berczel* alpolgármester, *Borvendég*, *Lamotte*, *Szendy* és *Csármann* tanácsnokok, *Unger* belvárosi előljáró, *Agoston* árvaszéki elnök, *Szemethy* tiszti főügyész *Véssey* gázgyári igazgató, *Honffy* adóhivatali igazgató, *Bencze* javadalmi őrségi főparancsnok, *Melly* tisztiorvos, *Gárdonyi* főlevéltáros. A kerület előkelőségei közül megjelentek *Bednárz* esperes-plébános, *Szőke* Gyula dr. felsőházi tag, *Miklós* Ferenc dr., *Csollán* Ferenc dr., *Kilián* Tibor dr., *Kussbach* Ferenc dr. ügyvédek, *Párdány* Emil dr. hatósági orvos, *Pogány* Zsigmond, a Hirdetővállalat aligazgatója, *Machó* Vilmos gázgyári főtisztviselő, a Keresztény Községi Párt főtitkára, *Filszeker* Zsigmond szücsmester, *Kucsenik* István szabómester, *Gyurita* Kálmán lakatosmester, *Nagy* József asztalosmester, *Petrik* Béla szabómester, *Konta* József kereskedő, *Geszler* József nyug. százados és sokan mások.

Az első felköszöntőt *Förster* Aurél, a Sas Kör elnöke mondotta, néhány meleg szóval üdvözölvén a polgármestert. A mi eszményünk és büszkeségünk *Sipőcz* Jenő — mondotta általános éljenzés közepette a szónok. — Az ő tiszta szive és tiszta keze a városháza legnagyobb értéke. *Förster* azután *Nagy* Ferencet üdvözölte, megállapitván, hogy az ő agilitása, tettrekész buzgósága, komoly nyeresége a keresztény politikának.

Sipőcz polgármester azonnal válaszolt az üdvözlésre. Meleg hangon emlékezett meg *Förster* Aurélról, aki mindig közkatona akart maradni, holott tehetsége és intaktsága vezéri pozicióra képesitik. *Ilyen közkatonákra van szükségünk*, az eszme ilyen hőseire és akkor nem érheti baj politikánkat. Ezután a *magyar iparosnak* a társadalomban elfoglalt poziciójával foglalkozott a polgármester. Az a véleménye, hogy *a magyar iparos nem foglalja el a méltó helyet a magyar közéletben*, több teret, több helyet kell ott biztositani számára. Hogy milyen értékei vannak a magyar iparosságnak, *mutatja a ma ünnepelt Nagy Ferenc* példája, akiben egyesül a rátermettség a buzgalommal, a tisztesség és a becsület az őszinte, szivből jövő meggyőződéssel. *Nagy* Ferencet igaz barátjának tekintette a multban a polgármester és megvan győződve róla, hogy a jövőben sem fogja ez a kitünő ember elhagyni a lobogót!

Percekig zugott a taps a polgármester nemesveretü beszéde után, majd *Haverland* Antal adta át az ünnepelt *Nagy* Ferencnek a budapesti Polgári Dalárda gyönyörü diszoklevelét. Ezután *Szőke* Gyula felsőházi tag mondott hosszabb beszédet, a keresztény egység győzedelmére üritvén poharát. *Berczel* alpolgármester mondott ezután beszédet, *Nagy* Ferencben a templomos, istenfélő embert ünnepelvén. *Merk* Pál dr. orvos, egyetemi magántanár beszédében a husz év előtti eseményeket emlitette. *Nagy* Ferenc már ekkor hűséges és meggyőződéses katonája volt az akkor szárnyait bontogatni kezdő keresztény irányzatnak. *Ortvai* Rezső dr., a Bazilika plébánosa, a Kemény Legények társaságának üdvözletét tolmácsolta: ennek a vacsorázó társaságnak, mely a legkitünőbb keresztény egyéniségeket foglalja magában, *megteremtője, kapitánya, lelke az ünnepelt Nagy Ferenc.* *Miklós* Ferenc dr. törvényhatósági bizottsági tag, *Petrik* Béla iparos, és még mások felszólalásai után *Pogány* Zsigmond, a Sas-Kör igazgatója, a Hirdetővállalat aligazgatója a keresztény eszmének a Belvárosban való térfoglalásáról beszélt, majd *Kussbach* Ferenc dr. ügyvéd a belvárosi keresztény választók nevében mondott felköszöntőt, arra kérvén *Nagy* Ferencet, hogy *továbbra is az eddigi agilitással és önzetlen buzgalommal tegye szóvá illetékes helyeken a belvárosi panaszokat.*

Ezután *Nagy* József müasztalos mondott beszédet.

— Mintegy 25 esztendővel ezelőtt — mondotta, — mikor még Nagy-Magyarországban boldogabb és szebb napokat éltünk, amikor még abban a nagy jólétben az emberek agyait nem igen furkálta a keresztény gondolat, abban az időben tisztelt *Nagy* Ferenc barátunk, dacára fiatal korára, zászlót bontott a keresztény jelszó felirásával. Engem is felkért akkor, hogy munkájában támogassam, dolgoztunk hosszu éveken keresztül, bámulatba ejtett már akkor rendkivül szorgalmas, szivós, kitartó munkájával, melyet a keresztény irányzat érdekében végzett. Pedig voltak ez alatt a hosszu idő alatt nehéz napok, voltak életünknek sok göröngyös utjai, de ő ezeken keresztül gázolva dolgozott tovább törhetetlenül a kereszténység érdekében.

— Nincs értéke annak a fának, bármilyen szép lombjai is vannak, amelynek gyökerei oly gyengék, hogy egy kis forgószél tövéből kicsavarja, annak a fának van nagy értéke, melynek gyökerei a földben oly mélyen vannak elhelyezve, hogy bármilyen viharban, bármilyen szélvészben megállják a helyüket. Ezek közé a fák közé sorozom mélyen tisztelt Nagy Ferenc barátunkat.

— Én arra kérem a jó Istent, hogy még hosszu éveken keresztül dolgozhasson a kereszténység érdekében, hogy 25 év mulva ujra ennél az asztalnál köszönthessem őt szorgalmas munkájáért. Isten éltesse Nagy Ferenc barátunkat, mint a törvényhatóság tanácstagját, mint az iparosság támogatóját!

Ezután *Nagy* Ferenc emelkedett szólásra és a következő beszédet mondotta:

— Hálás köszönetemet fejezem ki a megtiszteltetésért és a szónokoknak az üdvözlésért. Tudom és érzem, mindez nem is személyemnek szól, hanem *azon elveknek, eszméknek*, melyeknek szolgálatába szegődtem, *a keresztény és nemzeti eszméknek*, mely ideáljaim érvényesüléséért kora ifjuságomtól, erőmhöz képest harcoltam, küzdöttem, dolgoztam. És ha van valami, amire én közéleti működésemben büszke vagyok, ugy az, hogy én ezen szent eszméktől soha el nem tántorodtam és hogy *minden fanatizmusomat* azok szolgálatába állitottam.

— Tiz esztendeje vagyok immár szerencsés polgártársaim bizalmából a Belvárost a főváros parlamentjében, a törvényhatóságban képviselni és ezen idő alatt a keresztény, nemzeti eszmék szolgálata mellett arra törekedtem, hogy *polgártársaimnak igazságos érdekeit, jogos kivánalmait az illetékes körökkel megértessem, előmozditsam és keresztül vigyem.* És különösen az adófelszólamlási bizottságban, ahol a keresztény polgártársak addig teljesen magukra voltak hagyatva, igyekeztem a mai nehéz gazdasági viszonyok között az igazságnak megfelelően jogos panaszaikat megértetni és a terheiken könnyiteni.

— És amikor én ezt emlitem, azt nem dicsekvésből teszem, hanem azért, hogy most, mikor ismét törvényhatósági választások előtt állnak, belássák, *mily existenciális fontosságu önökre a keresztény törvényhatóságnak, keresztény városházának fönntartása.* Parancsolja ezt a hazának érdeke, de parancsolja ezt *egyéni boldogulásuk biztositása is.* Megdöbbentő látvány, hogy a mostani törvényhatósági választásokon *a szociáldemokrácia ismét birtokába akarja keriteni a város vezetését.*

— Hát nem volt elég tanuság 1918, amikor az országgal együtt a fővárost is hatalmukba keritették? Az ország több mint kétharmadat akkor árulásukkal elveszitették és a városházáról a keresztény elemet és a polgárságot kidobták. Hát azt akarjátok, hogy a mindent elfelejtő türelmünk és pipogyaságunk ismét visszahozza őket? *Mi lesz akkor a hazából, mi lesz ebből a fővárosból?* És mi lesz belőletek és mi lesz a ti gyermekeitekből? Erre az európai államok mindenütt leszámolni készülnek a marxista szocializmussal. Vágjuk ki hát mink is ezt a fekélyt testünkből és a tiz év előtti fanatizmussal induljunk neki ennek a választási csatának. Ne legyünk kislelkük, ne hagyjuk magunkat megfélemliteni, hanem egyesitve az összes keresztény erőket, fegyelmezetten induljunk a csatába és *akkor a győzelem a mienk lesz!*

— És amikor mégegyszer megköszönöm a szives üdvözlést, igérem, hogy én ezen győzelem kivivásáért minden erőmet és fanatizmusomat a harcba vetem. Isten engem ugy segéljen!

Percekig zugott a taps *Nagy* Ferenc beszéde után. A megjelentek a legjobb hangulatban a késő éjszakai órákig maradtak együtt.

„Pro Ecclesia et Pontifice" pápai érdemkeresztttel kitüntetve — Magyarország aranykoszorus mestere.
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábazati gyára
Budapest, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53.
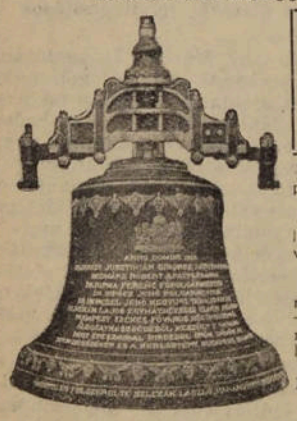
Budapesti Bazilika 7945 kgr-mos uj „Szent Imre-Hősök-harangja" gyáramban készült.
Budapest—Belvárosi Főplébánia templom 2500 kgr-os „Polgármester-harangja"
Az 1900. évi párisi világkiállításon d szoklevéllel, 1921—23. vasipari kiállításokon aranyéremmel, az 1925—26. évi kézműipari tárlatokon diszokleveléi, 1927—28. évi budapesti székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel és 1930 évi „Nemzetközi Vásáron" emléklappal kitüntetve.

Öröklakásokban a „CENTRUM" vezet!
Már a hetedik társasházat épitjük! 2—3—4 szobás, hallos, loggiás, öröklakásaink nem külterületen, de a Belváros és a Gellérthegy szomszédságában, kerületjellegü negyedben épülnek. Egyenértékűek a villákkal, de csak harmadrészannyiba kerülnek. Már 14.700 P-től kaphatók. Kedvező fizetési feltételek. 300 □-ö.es kert. Kivánatra képes prospektus.
„CENTRUM" Házépitő-Vállalat
Horthy Miklós-út 9. szám Telefon: Lágymányos 9—96

VIGNÁLI RAFAELLO
bronzöntő
BUDAPEST
Lakás: Petneházy-utca 75/b.
Gyár: VI., Jász-utca 74. szám
TELEFON: AUTOMATA 919-12.

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva: 1918

Szivós László ácsmester, készit egyszerü és speciális ácsszerkezeteket
Bpest, IX., Üllői-út 63. Telefon J. 300-07.

BÖHM JÓZSEF GÉZA
épület-, diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező
BUDAPEST, V., PANNONIA-UTCA 4.
TELEFON: AUTOMATA 116-25.

BUZADICS IGNÁC
kőművesmester
épitési- és háztatarozási vállalkozó
Költségvetés dijmentes
Budapest, VI., Váci-ut 121. sz.
Telefon: Aut. 929-47.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

szebeszlói SVACHULAY GYÖRGY
okl. épitészmérnök épitőmester
Hites törvényszéki szakértő
Elvállal tervezéseket, épitkezéseket és tatarozásokat
VIII., Kisfaludi-utca 3

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FÜTÉS-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bel. cég. hat. eng. villany-berendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

TUNGSRAM
GYÖNGYFÉNYLÁMPA

Hirek

Hetessy Ferencet tanácsjegyzői állásra helyettesitette be a főpolgármester. Annak az áldatlan kortéziának, amely a legutóbbi általános tisztujitás idején a tanácsjegyzői állások betöltése körül dúlt, lett áldozata Hetessy Ferenc dr. tanácsi főjegyző, az I. kerületi előljáróságnak akkori vezetőhelyettese. Hetessy dr. néhány szavazattal kibukott, fiatalkorában nyugdijba kényszerült menni, később azonban a polgármester bevált munkásságára és nagy családjára való tekintettel ideiglenes hivatalnoki minőségben őt ujra alkalmazta és a középitési ügyosztályba osztotta be. Hetessyt nem kedvetlenitette el a leminősités, változatlan szorgalommal dolgozott, mig most a főpolgármester jóvátette a régi sérelmet és a nyugalmazott főjegyzőt behelyettesitette az üresedésben levő egyik tanácsjegyzői állásba. Kétségtelen, hogy a tisztujitó közgyülés érdemtelenül elvesztett állásába fogja annak idején visszahelyezni Hetessy Ferencet, aki a városháza legjobb munkaerői és legszimpatikusabb tisztviselői közé tartozik.

A fővárosi tisztviselők szanatóriumi ellátása. Mint a lapokban olvassuk, egy lengyel gróf a *Pajorszanatóriumban* kibérelt egy fejedelmi lakosztályt, hol felesége, született Bourbon hercegnő egyik kiváló szülésztanárunk aszisztálása mellett *elsőszülött gyermekének életet fog adni.* Örömmel regisztráljuk azt a hirt, hogy a lengyel ariszto krata feleségét, ki a spanyol király unokahuga, nem Varsóba, nem Madridba, de még csak nem is Parisba vagy Berlinbe vitte szanatóriumba, hanem *mihozzánk, Budapestre.*

Fényes bizonyitéka ez annak, hogy orvostanáraink európai hirü kiválósága és szanatóriumainknak a fényüzésig tökéletes és modern berendezése tekintetében is felveszi Budapest a versenyt az összes világvárosokkal. Ez a hir adja azt az ötletet, hogy *nem-e volna helyes a Segitőalapnak a főváros különböző szanatóriumaival szerződéses viszonyba lépni,* azon tagjainak betegellátását illetően, kik speciális kezelésben és elbánásban óhajtanak részesülni. A rossz gazdasági helyzet mellett szanatóriumaink bizonyára *készséggel és olcsó dijtételekkel* állnának a Segitőalap rendelkezésére. S miután nem minden beteg szereti a közkórházi ápolást, ezen körülményt megszivlelendőnek tartjuk.

A vizivárosi temető bozótja. A vizivárosi temető környékén lakók közbiztonsági okokból a vizivárosi temető területét ellepő bozót kiirtását kérték. Kérelmükben kiemelték azt, hogy ezen temető bozótos területe különösen a nyári hónapokban a hajléktalanok menhelye, csavargók, munkakerülők tanyája. Rámutattak arra is, hogy ez év folyamán a temető mellett levő Virányosoon csaknem 30 betörés történt. Ugyancsak közbiztonsági okokból kérték egyuttal, hogy az Ákos-utcai megállónál a temető területén átvezető közhasználatban levő nagyforgalmi kocsiut a sötétség beálltával kivilágittassék.

Megjelent a Keresztény Községi Párt első plakátja a pesti utcán

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

A *Keresztény Községi Párt* választási hadjárata megkezdődött: sok ezer példányban kerültek csütörtökön reggel az utcára a párt plakátjai. A plakátok, amelynek szövegét alább teljes terjedelmében nyilvánosságra hozzuk, az intéző bizottság szövegezte és az magában foglalja az elmult tiz esztendő munkásságának öntudatát és a keresztény jövő reménységeit. *Szerencsés kézzel irottnak tekintjük* a párt első plakátját, amely menten minden tulzástól és ma annyira divatos szélsőségtől, *egyképen szól a szivhez és az értelemhez,* a kétezer esztendős keresztény igazságokkal igyekezvén felrázni a lelkeket az elkövetkezendő nagy küzdelemre.

Ime a plakát:

BUDAPEST KERESZTÉNY NÉPE!

A Keresztény Községi Párt folt nélküli tiszta zászlójával ismét harcba szállunk. Az utcasarkokon pártkiáltványok, igéretek.

Mi nem üres igéretekkel, hanem tizéves becsületes, tisztakezü munka nyugodt öntudatával állunk választóink elé.

Ellenfeleink célja világos: megdönteni a nagy akadályt, a keresztény városházát.

Minden széthuzás, uj pártok alakitása, a keresztény egység megbontása a vörös uralmat segiti elő.

Mi a keresztény polgárság: munkás, iparos, kereskedő, tisztviselő érdeke? Nem a tolakodó egyéni érdekek szolgálata, hanem a nagy cél: Erős keresztény városháza meg nem alkuvó magyar nemzeti szellemmel.

Nem adjuk oda iskoláinkat, közintézményeinket, hivatalainkat, a munkahelyeket és a kenyérkeresés alkalmait a kereszténység ellenfeleinek.

Becsületes, tisztakezü uralmat akarunk. Nem vagyunk hajlandók növelni a lakosság terheit. Szigoru takarékosságot követelünk az egész vonalon. Meg akarjuk szüntetni a mamutfizetéseket, az álláshalmozást és biztositani a messzemenő szociálpolitikai követelményeket. Mindent megteszünk, hogy elősegitsük a székesfőváros lakosságának könnyebb megélhetését.

Nem országos politikáról, hanem a városháza birtokáról van most szó. Teljesen független párt vagyunk és célunk a keresztény érdekek érvényesitése a város életében.

Sulyos napokat élünk. Az ugynevezett nyugati demokrácia megbontotta a világ gazdasági egyensulyát és ránkzúditotta a gazdasági válság ezer baját.

Ki merészeli mindezért a keresztény városházát okolni? Ne feledje iparos, munkás, kereskedő, tisztviselő, állást kereső, ha megdől a keresztény városháza, kisebb lesz a keresztények kenyere is!

Budapest keresztény népe! A ti kezetekben van a jövő. Ne tétovázzatok, itt van a helye minden kereszténynek ebben a táborban. Minél erősebbek leszünk, annál több lesz a siker és kevesebb a panasz. Az orvoslás utja a keresztény egység utja!

A KERESZTÉNY KÖZSÉGI PÁRT

központi irodája:	IV.,	Ferenciek-tere 7, II. lépcső, II. em. 6.	Tel.:	854—21.
I. kerületi iroda:		I., Krisztina-tér 1., fsz.	Telefon:	515—89
I. „	„	I., Szebenyi Antal-tér 2.	„	571—99
II. „	„	II., Fő-utca 68, I. em.	„	517—45
III. „	„	III. Lajos-utca 183, fsz. 4.	„	621—15
III. „	„	III., Üröml-utca 60—62.		— — —
IV. „	„	IV., Ferenciek-tere 7, II. lépcső, II. em. 6.	„	854—21
V. „	„	V., Bálvány-utca 13, félem.	„	129—92
V. „	„	V., Váci-ut 50.	„	907—64
VI. „	„	VI., Podmaniczky-utca 91.	„	240—89
VI. „	„	VI., Teréz-körut 43-a, fsz.	„	102—09
VII. „	„	VII., Rottenbiller-utca 20—22.	„	300—92
VIII. „	„	VIII., Mária-utca 30.		— — —
IX. „	„	IX., Ferenc-körut 2, I. em. 5.	„	375—62
X. „	„	X., Kápolna-utca 7.	„	390—33
X. „	„	X., Szapáry-utca 7—9.	„	381—90
XI. „	„	I., Horthy Miklós-ut 54. Hivó: Lágymányos		19—34
XII. „	„	I., Maros-utca 18.		— — —
XIII. „	„	VI., Fóti-ut 27.	„	911—26
XIII. „	„	VI., Kartács-utca 27.	„	916—64
XIII. „	„	VI., Szent László-ut 26.	„	914—51
XIII. „	„	VI., Mohács-utca 6.	„	916—79
XIII. „	„	VI., Váci-ut 167, Habel-féle vendéglő		— — —
XIV. „	„	VII., Angol-utca 26. Hivó: Zugló		64—18
XIV. „	„	VII., Thököly-ut 64.	„	406—23
XIV. „	„	VII., Erzsébet királyné-ut 14.		— — —

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Mért oly későn, Szerkesztő ur? *(Levél a Szerkesztőhöz). Mélyen tisztelt Szerkesztő ur, állandóan figyelemmel kisérem nb. lapját, látván, milyen elannal és mekkora tüzzel hadakozik a hadastyánok ellen, akik csak disznek, de nem munkaalkalomnak tekintik a közgyülési teremben való megjelenést (kivéve természetesen a tanácsnokoknak speizecetlivel való ellátását) és ásatag lényüknek egyetlen öröme, hogy este nyolc óra előtt hazamenjenek, nehogy kihüljön az őket méltán megillető meleg leveske, a gyapju-rékliről és az aiváshoz szükséges egyéb rekvizitumokról nem is beszélvén. Ily körülmények között nagy meglepetéssel olvastam az egyik, pár hónap előtt megindult városfejlesztési szaklapban megjelent levelet, amelyet nem érdektelen részletesebben ismertetni, részben azért, hogy nyilvánosságra kerüljön, a kortéziának milyen ujabb eszközei kerülnek használatba, részint azért, milyen közérdekü munkásságot fejt ki egynémely városatya, akit a közgyülési teremben soha, vagy csak ritkán hallottunk felszólalni. A szóbanforgó városatya, akiről az illatos levélke beszél, békebeli udvari tanácsos, tősgyökeres bizottsági tag és természetesen ügyvéd is. A városfejlesztési szaklaphoz intézett level irója közli a szerkesztővel, hogy „a fővárosnál egy régóta huzódó, de nagyon igaz ügye volt. Sok hiabavaló futkosás után arra gondolt a levéliró, hogy egy fővárosi bizottsági tagot kér fel nem egy üzlet lebonyolitására, hanem egy igaz ügy megsürgetésére. Csak visszautasitást, vagy legjobb esetben halogató igéretet kapott. Mig végre a jó szerencséje az udvari tanácsos urhoz vezette. Ma sem tudja a levéliró, hogy az udvari tanácsos ur melyik párthoz tartozik, de azt tudja, hogy a legnagyobb önzetlenséggel és szivességgel állott rendelkezésre". Majd igy fejezi be lendületes sorait a levéliró, aki valószinüleg nagyon meg volt hatva ettől az önzetlen eljárástól: „Most, amikor a fővárosi választásoknak a plakátharca már megindult, nem a jelszavakon nyargaló és különféle pártok exponált vezéreit, de a polgárokért csendben és önzetlenül dolgozó kevés bizottsági tagot kellene elsősorban a városházára küldeni". Ezzel a méla akkorddal végződik a levélke, amelyhez mi csak néhány szelid megjegyzést bátorkodunk hozzáfüzni. Nagyon, de nagyon hátra akarják azon a bizonyos listán tenni őméltóságát, ha efajta reklámokra szorul! Arról nem is beszélve, hogy a bizottsági tag ur — akinek pártállását különben csak a levéliró nem ismeri — csendben és önzetlenül dolgozó személyiségét eddig vajmi kevés alkalommal állithatta bármilyen „igaz ügy" megsürgetésére, ha ezért egy kirivó esetben vidéki lapok szokása szerint nyilttéri rovatban kellett neki köszönetet szavazni. Szerkesztő urnak készséges hive: Egy józsefvárosi polgár.*

A főváros legkedveltebb gyógyintézete

Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.

Szív- és érbetegek külön osztálya

BICELLA
Ultraviolett-sugarakat átbocsájtó drótüvegpótló

Lakosztályok, lég- és napfürdők, garázsok, gyári-üzemek, istállók, baromfiólak, gazdasági épületek, kiállitási csarnokok, kerti melegágyaknál és mindenütt, hol eddig ablaktörés elkerülhetetlen a **BICELLA törhetetlenségénél fogva** előnyösen használható.
Kérjen mintákat és árajánlatot!
KUNSTÄDTER VILMOS
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7. SZ.

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ
PALACKTEJBEN AZ ERŐ

Költözködés
teherautóval és zárt butorkocsiban, helyben és vidéken vállal
LEHRNER MÁTYÁS, V., Sólyom-u. 13.
Telefon: 161—70.

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest, VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 807—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J. 382 27.
BUDAPEST, VII., BAROSS-TÉR 18.

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

Vitéz Siposs Sándor
Különleges száraz vegyitisztitó és ruhafestő üzeme
HAJÓ-UCCA 12 TELEFON: Aut. 812—40
Munkáért házhoz küldök és elszállitom

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapesti Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

Kormányfőtanácsos lett a Medichemia Rt. vezérigazgatója. A kormányzó Szőllősi Sándornak, a Medichemia Rt. vezérigazgatójának a közélet terén szerzett érdemei elismeréséül a m. kir. kormányfőtanácsosi címet adományozta. A kormányzói kitüntetés, mely egy arra mindenképpen méltó férfiut ért, közgazdasági és társadalmi körökben megelégedést váltott ki.

A tizennégyes autóbusz. A 14-es jelzésü autóbuszok végállomásának az Uj Szent János-közkórház vagy a fogaskerekü vasut városmajori állomása elé való áthelyezését kérte együttes beadványában a Budahegyvidéki Társaskör és a Virányos-Kutvölgyi Gazdasági és Kulturális Egyesület. Kérelmében előadta a két egyesület, hogy a 14-es jelzésü autóbuszoknak jelenleg a Városmajor-utcában levő János-szanatórium előtt elhelyezett végállomása nem az a forgalmas pont, amely végállomás céljaira alkalmas lenne. Ezen környék központját az Uj Szent János-közkórház képezi, ide fut be a Virányos főközlekedési utvonala, a Kutvölgyi-ut, ide fut be a Svábhegy legrövidebb utja, a Diósárok-ut és a nagyforgalmu Budakeszi-ut, amellett az Uj Szent János-kórházban naponta megforduló többezer beteglátogató, a kórház orvosi, tisztviselő- és ápolószemélyzete nagyban emeli ezen hely forgalmát. A multban a Városmajor-utcában közlekedő autóbuszok — igen helyesen — az Uj Szent János-kórházig közlekedtek, azonban azokat egyrészt a Városmajor-utca rossz burkolata, másrészt ezen vonal csekély forgalma miatt be kellett szüntetni. Annak okát kutatva, hogy az Uj Szent János-kórháztól a Városmajor-utcán át közlekedett 9-es jelzésü autóbuszoknak miért volt oly gyérszámu utasa akkor, amikor a kórházból kijövő beteglátogatók a villamosokat valósággal megrohanták, rámutat a két egyesület arra, hogy a 9-es jelzésü autóbuszokon a közlekedés jóval kényelmetlenebb és kétszer oly drága volt, mint a villamosokon. Példának felhozták azt, hogy ha valaki az Uj Szent János-közkórháztól a Wesselényi-utcába akart eljutni, ugy a mindössze a Déli vasutig közlekedő 9-es autóbuszokról ott a 3-as autóbuszra, majd a Tisza István-utcában az 5-ös vagy a 15-ös autóbuszra, a Vörösmarty-téren pedig a 12-es autóbuszra kellett átszállnia, tehát 4 kocsin utazva, 50 fillér viteldijat fizetve jutott el céljához akkor, amikor ezen utat közvetlen villamoskocsin a 4-es jelzésü kocsikon átszállás nélkül 24 fillérért megtehette. Ily módon nem lehet csodálkozni azon, ha az utazóközönség a jóval olcsóbb villamosokat vette igénybe és nem a kétszer oly drága és kényelmetlenebb 9-es jelzésü autóbuszokra szállt. Kiemelte a két egyesület, hogy ma, amikor a Városmajor-utca kitünő uj burkolatot nyert, ma, amikor a 14-es jelzésü autóbuszok ügyes vonalvezetése mellett a főváros csaknem minden pontja egyszeri átszállással 30 fillér viteldijért elérhető, kétségtelen, hogy a 14-es jelzésü autóbuszoknak az Uj Szent János-közkórházig való járatása rentábilis lenne, sőt az autóbuszüzem egyik legjövedelmezőbb vonalává válna. Az utazóközönség kényelmét szolgálná az is, ha a 14-es jelzésü autóbuszok az Uj Szent János-kórháznál a Retek-utcába befordulva, a fogaskerekü vasutig közlekednének, mert ezáltal egyrészt a Svábhegyről a fogaskerekü vasuton érkező utasok is igénybe vehetnék, másrészt a Krisztinaváros felől a 14-es jelzésü autóbuszon érkezők a Törökvész felé a Pusaréti-uton közlekedő 5-ös jelzésü autóbuszokra átszállhatnának.

Waldmann Sándor egészségügyi berendező cég, a szakmának egyik legismertebb és legszolidabb cége, amely husz esztendeje élvezi a hatóságok és a közönség bizalmát és szeretetét, a Jókai-utca 6. szám alatti helyiségeiből VI., Vilmos császár-ut 61 alá költözött. Telefonja változatlanul: Aut. 102—74. Uj helyiségeiben a régi kipróbált cég megnagyobbitott keretekben folytatja üzemét, bizonyságául annak, hogy a közismerten kiváló cég a mai rossz gazdasági viszonyok között is tevékenyen tudja működését folytatni.

Látogatás három gépembernél

Forgalomba kerültek a Nikotex Rt. nikotinmentesitett dohányárui, amelyek a közönség nagy tetszését vivták ki

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

A Dohányjövedék nem hiába az ország legnagyobb ipari és kereskedelmi üzeme. Ujabban már lépést tart az idővel és megfelelő reformokkal, életrevaló vállalkozásokkal igyekszik működésének, termelésének terét kiszélesiteni. Benkó Ferenc h. államtitkár, a Dohányjövedék vezérigazgatója jóformán egy év leforgása alatt két nagyszerü intézményt kreált. Mind a kettő a dohányosok nagy köztársaságának egyetlen ellenségével, a nikotinnal áll összefüggésben. A debreceni dohánygyár területén felállitotta Európa második nyers nikotingyárát, amelynek termése ma már igen jövedelmező exportcikk. A másik reformja már egészen általános természetü, aminek mindenki örvendeni fog, aki a dohányzásnak, a füstkarikának hive: a lágymányosi dohánygyárban a Dohányjövedék égisze és ellenőrzése alatt megkezdték a dohányjövedék legkülönbözőbb gyártmányainak nikotinmentesitését.

Majdnem azt mondhatnók, hogy uj korszakot nyit az a három gépember, amely néhány hét óta távműszerektől kormányozva a cigaretták és szivarok millióit szabaditja meg a dohányzás egyetlen veszedelmétől, a nikotintól. Ismeretesek az elszivásra kerülő dohánygyártmányok jó és rossz tulajdonságai. Dohányozni kellemes dolog, mert a cigarettáknak, szivaroknak sajátságos ize, illata, arómája elringat, elszórakoztat, csillapitja az idegeket. Ha tehát nem volna bennük nikotin, amely erőshatásu méreg és mértéktelen dohányzás esetében fejfájást, gyomorémelygést és még sok másféle bajt okoz, valóban az emberiség áldása volna a dohány. De miért ne lehetne az? A kémikusokat, de a nemzetgazdászokat is már rég óta izgatja ez a kérdés. Hogyan lehetne a kész dohánygyártmányokat ugy mentesiteni a szervezetre ártalmas nikotintól, hogy azért megmaradjon mindaz, ami a dohányzásban élvezetet nyujt, tehát az iz, az etherikus olajok illata, a dohánygyanták arómája? Nagy irodalma van már a nikotinmentesités problémájának. Sok kisérletezés vallott kudarcot, mert kiderült, hogy semmiféle vegyszerrel nem szabad a dohányhoz hozzáférközni, mert különben éppen az megy veszendőbe, ami a cigarettában és a szivarban a legértékesebb: az illat és az aróma.

Falk és Wenusch dr. osztrák kémikusoké a dicsőség, hogy teoretikus elméletekre felépitve megszerkesztették azokat a szövevényes, bonyolult gépsodákat, amelyek elektromos hő segitségével ugy változtatják át gőzzé és teszik szabaddá ezzel a nikotint, hogy az aromatikus olajok és gyanták mégis bentmaradnak a dohányban. Az osztrák dohányjövedék nagy sikert aratott nikotinmentes gyártmányaival, amelyek növekedő fogyasztásnak örvendenek. Amikor tehát a Dohányjövedék most már szintén áttért a nikotinmentesitésre, már a bevált példa, a kipróbált eljárás alapján indult el.

Megtekintettük a nikotinmentesitett dohánygyártmányokat forgalomba hozó Nikotex Rt. rendkivül érdekes üzemét a lágymányosi dohánygyárban. Magának a nikotinmentesitésnek igen helyesen a Dohányjövedék laboratóriuma az alapja és a kiinduló pontja. Az üzembe kerülő gyártmányokat előbb dr. Gärtner Károly vegyész, a Dohányjövedék vegyész-főmérnöke vizsgálja meg, hogy mennyi nikotint tartalmaznak és ilyenformán elektrotermikus eljárással mennyi nikotint kell belőlük kivonni, hogy az egészségre teljesen ártalmatlanná váljanak. Tévedés ugyanis azt hinni, hogy teljesen ki kell vonni a nikotint. Erről szó sincs. A nikotin bizonyos százalékát már azért is bent kell hagyni a dohánygyártmányban, hogy a különös, zamatos ize bentmaradjon, de csak annyi, hogy mérgező hatása ne lehessen se a szivre, se a gyomorra, se az idegrendszerre. Még erre az igen fontos dologra is gondol és kiterjeszkedik Falk és Wenusch dr. világszabadalma. Gärtner Károly dr. igen érdekesen magyarázta meg nekünk a dohányanalizis bonyolult folyamatát. Ha már megállapitották a nikotintartalmat, csak akkor helyezik el a 6000 cigarettát és 2000 szivart tartalmazó lezárt, ónozott recéjü rekeszeket az emeletnyi magas hőtartályokba, amelyeket azután a nikotintartalomhoz és a cigarettafajtákhoz mérten 130—162 fokig hevitenek egy órán át. Ez a művelet a lehető legnagyobb pontosságot és óvatosságot igényli, mert valamivel magasabb hőfoknál már az értékes olajok és dohánygyanták is elillanak. Épp ezért a gépemberek legérdekesebbike automatikusan ellenőrzi a hőtartályok hőfokát.

Valóságos élmény volt, amikor Gärtner dr. vegyész-főmérnök elmagyarázta nekünk, mit jelentenek a kormányzó gépember fémjelei, csengetései, amelyek mind a hőtartályok hőfokát jelezték, ellenőrizték, mérsékelték, vagy emelték. Egy óra leforgása után gázmaszkos szerelők nyitották fel a hőtartályok vasajtóit. Sürü, nehéz, fehér gőz csapódott ki a tartályokból: a nikotin.

70.000 cigaretta és 20.000 szivar szabadult meg egy tömegben a nikotintól. A még érintetlen rekeszeket nyomban a nedvesitő kamrákba vitték, ahol 4—5 napig maradnak az ott elkevert, finom vizpor hatásának kitéve, hogy a szükséges nedvességüket visszanyerjék.

Érdeklődésünkre megtudtuk, hogy már sok millió cigaretta és szivar készült el, minden további napalatt egy-egy millió cigarettát és 100.000 szivart mentesitenek a nikotintól. A szivarokat és cigarettákat ötösével, illetve huszasával egészen ujszerü zsebalaku dobozokban hozza forgalomba a Nikotex Rt. valamennyi dohánytrafik utján.

Milyen valutában számol a Tanszerkészitő Intézet? Multheti számunkban szóvátettük, hogy a közoktatási ügyosztály jövő évi költségvetése a kötelező pengőszámitás ellenére még mindig papirkoronában teszi közzé a vagyonállagát megállapitó összeget. Ezen ügyben *Behyna* Miklós, a Székesfővárosi Tanszerkészitő Intézet igazgatója, levelet intézett hozzánk, melyben közli, hogy az intézet a közoktatási ügyosztálynak egy hivatala és egyáltalán nem üzem. Erre legegyszerübb bizonyiték a sok máson kivül az ő havi 502 pengős fizetése. *Jutalék, dugpénz*, az igazgató ur levele szerint *nincsen. Behyna* igazgató szerint ő legutoljára a folyó évi február hó 6-án jelentette az intézet vagyonállagát és pedig pengőben. Hogy a mi általunk olvasott számok nem voltak pengőben feltüntetve, annak az igazgató ur szerint *az a tisztviselő az oka, aki egy, talán jó régi kimutatásból dolgozott és talán meg sem nézte az ő legutolsó jelentését.* — A közoktatási ügyosztály és annak vezetője még mindig nem tartotta szükségesnek, hogy a költségvetésében felmerült durva elnézést vagy feledékenységet valamilyen módon rektifikálja. A közoktatási ügyosztálynak a békebelihez képest jelentékenyen megszaporodott személyzete, ugy látszik, nem tud vagy nem akar megfelelő sulyt vetni arra, hogy az ügyosztályi költségvetés precizen és hibátlanul kerüljön az arra illetékes szervek elé. Értesülésünk szerint *lesznek tényezők*, akik az ügyosztály ezen hanyagságát a költségvetési vita kapcsán *szóvá fogják tenni.*

Baranyai Béla és Társa Bercsényi utca Lágymányoson *Gebhardt* Domonkos, a kertváros legszebb villájának összes vizmü és fütési berendezéseit készitette. Kőszegen a Szt. Imre missziós rendház összes vizmü és fütési berendezéseit is ugyanigy készitette.

A Rákosi-szobrot Vignali Rafaelo mester készitette, aki Olaszországban Pistoyában született és a szobrászat klasszikus hazájában sajátitotta el a bronzöntést. Vignali 25 esztendeje Magyarországon dolgozik, itt teljesen elmagyarosodott és ma egyike legkiválóbb szakmabeli mestereinknek. Amidőn a legutóbbi napokban Buzáth alpolgármester vezetésével a Rákosi-emlékbizottság a Kisfaludy-Stróbl által készitett gyönyörü szobrot átvette, elismerő szavakkal emlékezett meg Vignali mester nagy szakmabeli tudásáról és érdemeiről.

A Karászek-cég jubileuma. A Karászek Ferenc cég, amely az ország legelőkelőbb kazán- és tartánygyár cégei közé tartozik, most ünnepelte tizéves jubileumát annak, hogy a fiatal cégfőnök vezeti az igazán mintaszerü és közismert üzemet. A cég hatósági körökben, igy a városházán is, a legjobb hirnévnek örvend, ő végezte a Mezőgazdasági Muzeum, a Ferenc József-nevelőintézet, a Zrinyi Miklós reálgimnázium és más intézmények kazánmunkálatait.

Egy szobafestő cég 25 éves jubileuma. Ritkaság a szobafestő szakmában, hogy a szakmának bármilyen reprezentáns képviselője működésének negyedszázados jubileumát ünnepelje. Egy ilyen ritka jubiláns Mendly Gyula szobafestő- és mázolómester (Benczur-utca 2), aki tanulmányait külföldön végezte és mesterségén kivül festészettel is foglalkozik. Festményei a Nemzeti Szalonban és különböző tárlatokon vannak kiállitva. Mint szakiparos első helyen áll: a legtöbb főur lakosztályainak festője, az állam és a főváros állandó vállalkozója.

NEUSCHLOSZ-LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.-T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA. TEL.: Lá. 11-79.
Városi iroda:
IV. KER., ESKÜ ÚT 3 TELEFON: AUT. 890-47.
Gyárt: Parkettát, épületasztalosmunkát, hajlitott butort és mindennemü faiömegárut

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 36.
TELEFON: Lá 2-32

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VII., Kőris-ucca 10
Telefon: J. 348-15

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

SCHULZ TÜZELÉSTECHNIKAI ÉS ÉPITÉSI R.T.
Schulz A. OKL. MÉRNÖK
GYÁRKÉMÉNYEK,
KAZÁNBEFALAZÁSOK,
IPARI KEMENCÉK, TÉGLA- ÉS MÉSZÉGETŐ KEMENCÉK.
BUDAPEST, VII. ARÉNA u. 80.
TELEFON:
JÓZSEF 329-04.
JÓZSEF 410-42.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Epest, X., Nosziopi-u. 2. Tel.: J. 390-44
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési kemenceket. Száraz gipsztáblalalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

MŰVÉSZI SIRKÖVEK Gerenday A. és Fia. Fiumei-ut 7.

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

Ha nem akar soha elkésni, — használjon
Cortébert
precíziós zsebórát!
Magyarországi vezérképviselő: „KRONOSZ"
ÓRA- ÉS ÉKSZERKERESKEDELMI RÉSZV.-TÁRS.
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4, I. 2.
Dús raktár mindennemű órákban és ékszerekben.
Részletfizetési kedvezmény!

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári tablagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
épület- és műlakatosok, redőny és napellenző gyára
BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.
Telefon: Aut. 852—59-
Készítmények:
Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitelben. Elsötétítő berendezések, kézi és motorhajtásra. Színház vasfüggönyök.
Vasszerkezetek, épület- és műlakatosság

Schäffer Károly
okl. mérnök, vasut-, ut-, beton-építési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, VIII., Aggteleki-utca 17
Telefon: J. 325-88.

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel. J. 308-97.

NEPTUN
Egészségügyi Berendező, Központi Fű és, Vizvezeték-szerelő- és Rokonszakmabeli Iparosok Termelő és Anyagbeszerző Szövetkezete
VI., EÖTVÖS-UTCA 42
TELEFON: AUT. 249-26

Takács Gyula
gépészmérnök
Rádió és elektrotechnikai szaküzlete
Épületek, szobrok, templomok speciális megvilágítása
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 32. sz.
Telefon Automata 843-24

HUNGLER ISTVÁN
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 28.
TELEFON: József 301-32.

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világító- és traktorpetróleum
gázolaj, benger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

GAZDASÁGI ÉLET

Föld alá kell süllyeszteni a templomok előtt levő illemhelyeket

Az illemhely-vállalkozók koncessziójáta csak feltételekkel hajlandó a főváros meghosszabbitani

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Azok az ujságközlemények, amelyek az uj földalatti illemhelyek elkészültét, mint európai szenzációt jelentették be a nagyközönségnek, nem emlékeztek meg arról, hogy a monopolisztikus vállalat *nem nemzeti ajándékot adott a fővárosnak*, hanem szerződéses kötelezettségének csupán egy jelentéktelen hányadát teljesitette. Még 1912-ben kötötték meg az illemhelyvállalkozókkal a szóbanforgó szerződéseket, amelyek közül *Beetz* Vilmosé 1942-ben, *László* Béláé 1952-ben jár le. E szerződésekben mindketten vállalták azt, hogy két földalatti illemhelyet és tizenkét földfelettit épitenek. A legutóbbi évekig ezt a földalatti megépitést *nem teljesitették*, arra való hivatkozással, hogy haboru van és nehéz az amortizáció.

A használati dij már tulment a békebeli paritáson, ezzel szemben az évenkint 15.000 koronában megállapitott bérdij ma 432 pengőt tesz ki, *hallatlanul jelentéktelen összeget!* Ha a 15.000 aranykoronás évi bért vennénk alapul, akkor ez ma *évenkint 18.000 pengőt tenne ki.* Az eddigi akciók során a vállalkozók egy-egy illemhelyet a föld alá süllyesztettek, azonban *ujabb szerződésmeghosszabbitásért* folyamodtak a városhoz. A főváros arra törekszik, hogy e kérelmükkel kapcsolatban a vállalkozókat rászoritsa *eredeti szerződésben foglalt kötelezettségükre* és további föld alá süllyesztéseket érjenek el. Az illetékes bizottság, amely ezt a kérdést tárgyalta, ki is kötötte azt, hogy *addig a szerződést nem hosszabbitja meg, amig legalább öt illemhely nem kerül a föld alá.*

A már megcsinált kettőn kivül a következőket jelölték meg, mint amelyeket el kell süllyeszteni; a *Dohány-utca és a Károly-körut sarkán levőt* (ez az izraelita templom előtt áll), a *Deák-téren levőt* (az evangélikus templom előtt áll) és a *Ferenciek-terén levőt* (ez a Ferenciek temploma és az Egyetemi könyvtár előtt áll). Ha ezt a három illemhelyet a föld alá süllyesztik a vállalkozók, szó lehet a koncesszió meghosszabbitásáról. Ugyancsak az illetékes bizottság kimondta, hogy *a körúton belül föld felett többé nem lehet illemhelyet épiteni.* Mindenesetre vigyázni kell arra, hogy a nemzetközi illemhelykartel *(a vállalkozóknak kilenc ország harminc városában van hasonló szerződésük)* vállalt kötelezettségeit teljesitse, békeparitásos bért fizessen és csak *megfelelő szolgáltatások ellenében* kapjon koncesszió-meghosszabbitást.

Hétfőn napirendre kerül a Helyiérdekü ügye

Ismeretes, hogy a HÉV részvénymajoritását birtokló külföldi tőkecsoport az elmult héten budapesti jogi képviselője utján *uj eladási ajánlattal* fordult a főváros polgármesteréhez, közölvén, hogy a Beszkárt, valamint a pártok kiküldöttei által készitett szakértői vélemény kapcsán felmerült anyagi természetü kivánságokat olyképpen honorálja, hogy végeredményben huszonötszázalékos árcsökkentésről lehet beszélni.

Az uj HÉV ajánlat ügyében *Kozma* Jenő dr., a közlekedési ügyosztály szakbizottságának elnöke hétfőn délben 12 órára hivta össze azt a héttagu bizottságot, amelyet a szakbizottság legutóbbi plenáris ülése a Helyiérdekü ügyében kiküldött. Az ülés összehivásáról és annak várható programjáról *Lobmayer* tanácsnok a következőkben informálta az *Uj Budapest* munkatársát:

— A hétfői ülés napirendjén egyelőre egyéb tennivaló nem szerepel, mint *az uj HÉV ajánlat ismertetése.* Az ismertetést én fogom végezni és ez maga előreláthatólag több mint egy órát vesz igénybe. Az ismertetés után az albizottság fog határozni arra vonatkozóan, hogy az uj ajánlatnak a részletekbe menő megvizsgálására *milyen módokat és eszközöket tart a legalkalmasabbnak.*

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: *J. 463-39
OSZTÁLYOK:
TITKÁRSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BÉROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITÁSI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

Vitéz LUKÓY EMIL
épitőmester
József-körut 19 Telefon: 432-10

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
müköáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

Szemfedő, müvirág és temetkezési cikkek
gyári raktára SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
Üzem: Bpest, I., Lágymányosi-u. 9.
Iroda: I., Gellérthegy-utca 11. Automata 537—12.

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

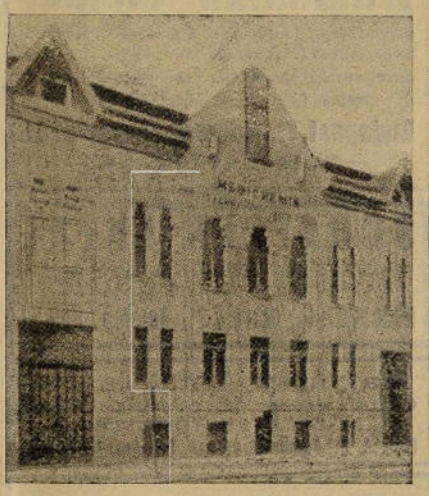

A Medichemia Gyógyszerkészitmények Gyára R.-T.
Hőlgy-utcai gyártelepe

INÓCZI KŐBÁNYA- ÉS IPARTELEPEK RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, II., Bimbó-utca 19. Telefon: Automata 529-90.
Üzemi iroda: Nógrádverőce. Telefon: 4. Vasuti állomás: Nógrádverőce.
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt elsőrangu minőségü zuzott kavicsot, kétszer zuzott kavicsból hengerzuzókból előállitott, felületi kezeléshez és biiumenes aszfalthoz szükséges különböző szemnagyságu pormentes zuzalékot, valamint az előirásoknak megfelelően kidolgozott háromnegyedes kockát, fetkövet, taludot, kiskockát, cyklopot és idomitott terméskövet

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyit.
M. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 72.455/1924. sz. körrendelet.
M. kir. kereskedelemügyi miniszter 92.062/XX. 1925. sz. rendelet

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

KRISZTIÁN SÁNDOR
szobrászműterme
Budapest, VII. Gyarmat-u. 12. Telefon: Z. 70-88
Készit ugy saját, mint megadott tervek alapján: épület külső és belső figurális és dekorativ szobrászmunkákat, homlokzatdiszeket, belső stukkómennyezeteket, kandallókat, oszlopokat. Kerti disztárgyak, diszpadok, pergolák, virágtartók, diszkutak, siremlékek stb. elsőrendü tartós fagyálló müköből, mintakertemben állandóan megtekinthetők.

KROPSCH GÜNTHER
kézi tüzoltókészülékek
Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2. sz.
Telefon: Jozsef 406-39
Gázoltók
Haboltók
Poroltók
Vizoltók
Magyar gyártmány

Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékfőzhely- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rózsa utca 39
Tel.: J. 312—80

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35
Telefon: József 429—43.

Vállalkozás

Uj kiirások:

Udvarrendezésre a X., Üllői-ut—Zágrábi-utcai fővárosi kislakásos bérházcsoportban. Határidő: 1930 október hó 28 (kedd) d. e. 10 ó.

200.000 kg. nyirfa seprővessző szállitására. Határidő: 1930 október hó 28 (kedd) d. e. 11 ó.

Irópapir szállitására. Határidő: 1930 november hó 3 (hétfő) d. e. 11 ó.

Utrendezésre a X., Ujtemető sirboltjai előtt. Határidő: 1930 november hó 4 (kedd) d. e. 10 ó.

Üvegezési munkákra a X., Maglódi-uton épülő Horthy Miklós szeretetotthon tüdőbeteg-épületében. Határidő: 1930 november hó 5 (szerda) d. e. ½11 ó.

Lapburkolati munkákra a X., Maglódi-uton épülő Horthy Miklós szeretetotthon-tüdőbeteg-épületében. Határidő: 1930 november hó 5 (szerda) d. e. ½11 ó.

A Duna medre alatt létesitendő egy-egy járható tartalékalagut (tunnel) és a hozzájuk tartozó két-két végakna épitési munkálataira a káposztásmegyeri vizmütelep I. és II. (dunakeszi) áramtelepének tartozékaképen. Határidő: 1930 november 29 délelőtt 11 óra.

Budapest székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák:

A Szent István-kórház G. pavillon kőmivesmunkáját Dreiacker Ödön (I., Táltos-utca 4) 12.892 pengővel.

A Kun-utcai köztisztasági hivatal lakóház és garage-mükőmunkáit Andrea Rt. (V., Vigszinház-utca 5) 3033.19 pengővel.

Ugyanott asztalosmunkát Ranyák József (X., Asztalos Sándor-utca 7) 4175 pengővel.

A III., Ürömi-utcai elemi iskola mázolómunkát Zoller Ferenc (VII., Wesselényi-utca 19) 2404.50 pengővel.

A Szent István-kórház G. pavillon vizvezeték, csatornázás és közp. fütést Farkas Izor (VIII., Nap-utca 10) 29.857.21 pengővel.

Ugyanott elektromos szerelés Abay Nándor (IX., Üllői-ut 23) 4970 pengővel.

Az Erzsébet leányárvaház gáz, vizvezeték és csatornázási munkát Fekete Ödön (II., Margit-körut 58) 16.486.81 pengővel.

Az I., Budafoki-ut 52. sz. alatti kelenföldi telepen létesitendő III. sz. kazánház vasszerkezeti és azzal szorosan összefüggő lakatosmunkálatait Pick Ede, Bulicsek és Kőbányai gép- és vasszerkezeti műhely 459.073.50 pengővel.

A Központi Vásárcsarnok mellékhajói megrongált tetőzetének javitásával kapcsolatos munkálatokat: ácsmunkát Hellebrand János 5920, bádogosmunkát Tollár Lajos 10.864, a tetőfedőmunkát Somogyi Béla 17.976, a lakatosmunkát, Frindt Ágoston 5243, a mázolómunkát Zoller Ferenc 9487, az üvegezési munkát Braun Ferenc 3220, szines ólomüvegezési munkát az Orsz. Üvegfestészet Johan Hugó és Majoros Károly 3012, az állványozási munkát Olchváry Jenő 19.800 pengővel.

Az uj élelmiszer nagyvásártelep teherfelvonó munkálatait Hazai Felvonó Vállalat, Barta és Wäspi (2 db.) 14.240 pengővel.

A Váci-ut 170. sz. bérház festő- és mázolómunkáit Szarvas István 4801.80 pengővel.

Az Üllői-ut 124. sz. bérház keritésének sodronyfonó-munkálatait Vas és Kovács 2660 pengővel.

A Babér-utcai szükséglakásos telep ácsjavitó munkálatait Czipauer László 7190 pengővel.

Az Uj Szent János-kórház I. belgyógyászati pavillon kőmivesmunkálatait Beregszászi Dezső 4908.88 pengővel.

A Lenke-uti iskola járdakészitési munkálatait Ámon Antal és Fia 7690 pengővel.

A Hernád-utcai elemi iskola gummipadozati munkálatait Hungária gummigyár Rt. 10.100 és a Magyar Ruggyantaárugyár Rt. 20.215 pengővel.

A Szentendrei szigeten gépház épitési munkálatait Fejér és Dános 259.570.93 pengővel.

A VII., Aréna-uti parkban fedett tartózkodó épitésére Sramó Lajos 3195.80 pengővel.

Az V., Honvéd-utcai kertészház épitésére Heverdle István 3621.50 pengővel.

A III., Perényi-ut utrendezési munkálatait Szánthó Ferenc 27.451.25 pengővel.

Az I., Budenz-árok beboltozási munkálatait König, Román és Stein 13.251 pengővel.

A VII., Erzsébet királyné-ut csatornázási munkálatait ifj. Halász Hubert 33.574 pengővel.

A VII., Aréna-ut csatornázási munkálatokat Obendorfer J. és Fiai 14.019 pengővel.

A VII., Kerepesi-ut utrendezési munkálatait Kövező és Utépitő Rt. 148.151 pengővel.

Szórakozás

CAPITOL FIMPALOTA (Baross-tér, Keleti pályaudvar mellett. Telefon: József 343-37.) **Szivek szimfóniája** (Zwei Herzen im ¾ Takt.) A legnagyobb sikerü német ensemble-film Western Electric-gépen. Főszereplők: Wily Forst, Oscar Karlweiss, Szőke Szakáll és Halmay Tibor. — **Miki mókái.** Hangos trükkfilm. **Magyar hiradó. — Motorkerékpár és motorcsónak verseny.** — Előadások hétköznapokon 5, egyenegyed 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnapokon fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11—1-ig és vasárnap 10 órától egész nap.

CORSO MOZI (Váci-u. 9. Tel. Aut. 874—02.) **Szeretek, Szeretsz, Szeret!** Hangos vigjáték 8 felv. Főszereplők: Willy Forst és Betty Biry. — **Éneklecke.** Hangos burleszk. Hiradók. — Előadások mindennap: 4, háromnegyed 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor. Minden vasárnap d. e. 11-től 1-ig mérsékelt helyáru matiné.

DÉCSI MOZGÓ, Teréz-körut 28. Telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52. — **„Egy jobb család"** vigjáték 12 felvonásban. Extra hangos Paramount hiradó. Magyar hiradó. Előadások: 4, 6, 8 és 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ (Kossuth Lajos-utca 18. Telefon: Aut. 897—07 és 895—43.) **„Az orvos titka."** A főszerepekben Bajor Gizi, Góth Sándor, Somlay Arthur, Kertész Dezső, Gömöri Vilma, Szombathelyi Blanka, Pártos Gusztáv és Bárdi Ödön. — **„A költő álma."** — Paramount extra hangos hiradó. — Magyar hiradó. — Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor. Szombat és vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyrendelés reggel 10 órától.

KAMARA MOZGÓ (Dohány-utca és Nyár-utca sarok. — Telefonszám: József 140—27.) **„Egy jobb család"** (vigjáték 10 felv.) — **Babaálom** (filmrevü 2 felv.) Fox hangos és magyar hiradó. — Előadások 6, 8 10, szombat és vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION SZINHÁZ (Eskü-ut 1. Telefon: Aut. 831—02 és 842—93.) **Az élet rapszódiája.** 7 felv. — **Azsia csodái** 6 felv. — Magyar hiradó. Előadások: fél 6, fél 8 és fél 10 órakor, vasárnap: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

UFA

CORVIN FILMSZINHAZ VIII. József körut és Üllői-ut sarok — Tel.: J. 889—88, 895—84

Szeretek, szeretsz, szeret. Ufa hangos zenés filmdaljáték. — **Miki vig éneklecéki.** Hangos trükkfilm. — **Hangos Ufa világhiradó. — Magyar hiradó.** Előadások negyed 6, negyed 8, negyed 10; vasárnap: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor.

UFA FILMSZINHÁZ (VI., Teréz körut 60 Telefon Aut. 197—67, 197—68): **Szeretek, szeretsz, szeret.** Ufa hangos zenés filmdaljáték. — **Miki vig éneklecéki.** Hangos trükkfilm. — **Hangos Ufa világhiradó. — Magyar hiradó.** Előadások 5, negyed 8, fél 10; szombat, vasárnap: 4, 6, 8, 10.

URANIA FILMSZINHÁZ (VIII., Rákóczi ut 21. Tel.: J 460—45 J 460—46) **„Mese a benzinkutról. — Miki és a fürdőtündér.** Hangos trükkfilm. — **Magyar hiradó. — Ufa hiradó.** Előadások hétköznap: 5, negyed 8, fél 10, szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor.

Fedák Sári csak az ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ-BAN lép fel! Óriási siker!

Szenzációs műsor a TABARINBAN

Ha jó, tartós, megbizható és gazdaságos üzemü **autobuszra vagy teherautóra** van szüksége, ugy kérjen ajánlatot és bemutatást a **Magyar Waggon- és Gépgyár R. T.-tól,** amelynek győri **automobilgyárában** készülnek a legujabb tipusu autók.

RÁBA-KRUPP ÉS RÁBA-A. F.

Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc ucca 18 Telefon: 818—50.
Budapesti raktár és javitómühely: X., Kerepesi ut 28. sz. Telefon: J. 453—84.

Zománctáblák — Réztáblák Zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy-u. 13. Telefon: 536-10.

Waldmann Sándor
egészségügyi, fürdőszoba, árnyékszék és mosdóberendezések. Ólomáruk, viz-, gőz-, légszeszszerelvények. Piperecikkek. Fayencemosdók, klozetcsészék, bidetek és ülődeszkák stb. stb.
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 61. Telefon: 102—74.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MÜTEREM **Palka József**
Magyarország ezüstkoszoros üvegfestőmester
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon: J. 302-28 Alapittatott 1894

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI-ÚT 21. Telefon: 522-91

KARÁSZEK FERENC
KAZÁN- ÉS TARTÁLYGYÁR. TELEFON: 915-07.
BUDAPEST, VI., VÁCI-ÚT 163. SZ.

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 8
Telefon: József 324-49

MENDLY GYULA szobafestő, mázoló és diszletfestő
LÓNYAI-U. 7, FÖLDSZ. 7. TELEFON: AUT. 856-40.
MÜHELY: BENCZUR UTCA 2.

Mátyássy Antal és Fia
Cégtula donos: MÁTYÁSSY REZSŐ MÁZOLÓ- FESTŐMESTER
Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

Baranyai Béla és Társa
I., ker. Bercsényi-utca 5.
Telefon: Lá. 265.
Központi etage-fütési, vizmü berendezések és müszaki vállalata. Nonolus ultra kazánok gyártó vállalata.

Dr. KUGLER JÓZSEF
SZÉNNAGYKERESKEDÉS
Központi iroda: IX., GÖNCZY PÁL-U. 2.
(Kálvin-tér mellett)
Városi telep: V., WAHRMANN-UTCA 7.
Telefon: Aut. 55-53 Lipót 902-06.

AUTÓBUSZ-KAROSSZÉRIAK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZÉSEK
GYÁRTJA:
NAY ÉS RÓNA
GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ ÉS SZIVATTYUGYÁR R.-T.
BUDAPEST, X., KÁPOLNA-TÉR
TELEFON: *J. 463—88

„ARISTOS"
égetett üreges agyagtéglával olcsón és gyorsan épithet.
Gyártja:
Sorg Antal Épitőipari R.-T.
Budapest, X. ker., Gergely-utca 8. sz.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádioaktiv hévizeivel
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézet
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

*

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dr. DOBY ANDOR.

A gazdasági rovat szerkesztője: RASKÓ OSZKÁR.

UNDERWOOD STANDARD NOISELES PORTABLE **IRÓGÉPEK** magyarországi vezérképviselete
Irodagéposztály: Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 22, félemelet.

VECSEY JENŐ okl. gépészmérnök, Keresk. és Ipari R.-T.
Telefon: Automata 843—22.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 44. szám — Budapest, 1930 november 1

UJ BUDAPEST

FŐVÁROSI KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Gróf Károlyi-u. 8.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828-23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Plakáterdő

Rikitószinü plakátoktól tarka a pesti utca: a szociáldemokraták a mai kormányzati rendszerrel elégedetleneket szólitják táborukba, Rassay a „vörös és fehér bolsevizmustól" védi a polgárságot, a demokraták a dugsegélytől az üzemekig hetet-havat összehordanak vérszegény kiáltványukban, a kormánypárt a „béke és munka" hiveit csalogatja. A frázisok ez áradatában, a kopott jelszavak pergőtüzében ott zuhog a napi politika minden problémája, a kormányzat iránt vélt vagy meglevő bizalmatlanság, országos szólamok, nemzetközi irányzatok és célkitüzések. A narancssárga és hupikék plakátok, a harsogó és mégis tartalmatlan axiómiák azonban mégis feleslegesek és céltalanok: itt nincs szó az országos politikáról, a kormányzati rendszer előnyeiről vagy hibáiról, itt a budapesti városházi napi politikától mentes, gazdasági berendezkedése a fontos, amely független minden más tényezőtől.

A Keresztény Községi Párt felszólitása Budapest keresztény népéhez, melyet mult heti számunkban mi is közzétettünk, határozottan hangsulyozza, hogy nem országos politikáról, hanem a városháza birtokáról van szó. Erős keresztény városházát akarunk, meg nem alkuvó magyar szellemmel, nem üres igéretekkel, hanem tizéves becsületes, tisztakezü munka nyugodt öntudatával állunk választóink elé — mondja Wolff Károly kiáltványa. A keresztény városházát a gazdasági válságért hibáztatni nem lehet, a városháza csak függvénye az állami berendezkedés gazdasági életének, attól el nem választható, önálló pénzügyi életet nem élhet, önálló hitelpolitikát nem üzhet, mert az autonómia határait erős sorompók zárják körül.

A Keresztény Községi Párt tiz esztendős városházi munkássága nemcsak öntudatos erő a multakra vonatkozóan, hanem igéret és program a jövőt illetően is. A tiszta és mocsoktalan zászló továbbra is fennen lobog, amint világitó fáklya volt a multban, a maga fenköltségében és töretlen fehérségében hit és bizonyosság a jövőben is. A városházát illetően hol látunk azonban célkitüzést a közép- és a baloldal plakátjain? Van-e lakosa a fővárosnak, aki a kormánypárt által hirdetett békét és munkát nem akarná? Van-e, akinek ne lenne hitvallása a becsületes, igazi demokrácia, azonban nem terézvárosi, hanem krisztusi értelemben? És van-e közülünk bárki, aki nem az olcsóbb kenyeret, a drágaság letörését, a mammutfizetések megszüntetését követelné, ha mindjárt nem is szocialista, hanem wolffi alapon?

Ha Budapest népe majd az ádventi időben az urnák elé járul, különbséget fog tudni tenni a kopott általánosságok, ismerősen puffogó frázisok és az összes keresztény egyházakat szimbolizáló kereszt között, amelynek nem lehet árulója Budapest népe, amelynek jelében győzni fog a Keresztény Községi Párt mocsoktalan lobogója.

A protestáns blokk a Keresztény Községi Párt mellett

Lázár Ferenc nyilatkozik a protestánsok választási szervezkedéséről, a keresztény front egységéről, a párt tizéves munkásságáról és jövőbeli programmjáról — A Belvárosban Ernszt népjóléti miniszter lesz a listavezető, utána Raffay evangélikus püspök következik — Hasztalan törekvések az egység megbontására, a választásokra biztositottnak látszik a keresztény front egysége

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* — A főváros egész területén *általános készülődés* észlelhető a közeledő választásokra. Megmozdultak a protestánsok is, akik komolyabb érdeklődést kezdenek tanusitani a várospolitikai élet alakulása iránt. A *református hivatalos lapja* külön felszólitást intéz ebben az irányban hiveihez és szervezkedésre szólitja fel őket. Azt irja ez a hivatalos sajtóorgánum, hogy még *áldozatok árán is törekedni kell a protestáns közönségnek egy táborban való egyesitésére.* Nem kétséges, hogy ez a szervezkedés csak a *Wolff* Károly vezetése alatt álló *Keresztény Községi Pártban* történhetik meg. Ezt bizonyitja *Lázár* Ferenc felsőházi tagnak, a Keresztény Községi Párt egyik vezető tagjának a nyilatkozata, amit munkatársunk előtt tett. *Lázár* Ferenc ugyanis, aki tevékeny szerepet tölt be a református egyházi élet irányitásában, erről a kérdésről a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— A protestáns választói blokk az én kerületemben, a Lipótvárosban alakult meg először és igy ismerem ezt a mozgalmat. A lipótvárosi protestáns választói blokk *megválasztotta vezetőségét* és elhatározta, hogy *beolvad a Wolff-pártba.* Ugyanez a helyzet Budán is és ugy látszik, hogy a szervezetek nagy többsége mindenütt ki fogja mondani a Keresztény Községi Párttal való együttmunkálkodást. *Egészen bizonyos, hogy a I., IV., V., VI., VII. és VIII. kerületben a protestánsok választói szervezkedése egybefonódik az Egységes Keresztény Községi Párttal.*

Érdeklődtünk a választási előkészületek alakulása iránt. Megkérdeztük, *miként halad előre a szervezkedés munkája* és milyen kilátásokkal lehet fölvenni a küzdelmet? Kérdéseinkre *Lázár* Ferenc ezeket felelte:

— A keresztény pártokban az *eddigi választási küzdelmeket messze tulszárnyaló élénkség és aktivitás mutatkozik.* Amig régebben csak a választások előtti hetekben folyt serény munka a pártirodákban, addig most már egy-két hónap óta az összes pártirodák *feltünően nagy apparátussal dolgoznak,* ugy hogy november hó elejére már befejezéshez közeledik a kerületek megszervezésének a munkája. November elejétől kezdve *körzeti ülések és kerületi nagygyülések sorozatának az összehivására* kerül már a sor és az aprólékos körzeti szervezkedő megbeszéléseket reprezentativ felvonulások fogják felváltani. A Keresztény Községi Párt kiadta mindazoknak az intézményes alkotásoknak a sorozatos ismertetését, amelyeknek a létesitése a Keresztény Községi Párt elhatározásához füződik. Ha ezt a füzetet valaki gondosan átvizsgálja, megállapithatja, hogy *a párt az elmult tiz esztendő alatt ugy mennyiségileg, mint pedig a hasznosság és célszerüség szempontjából a főváros polgárságának az érdekeit szolgáló olyan sok intézményt létesitett és szerzett meg, amelyeknek megteremtéséhez a boldog békeidőknek több évtizede sem volt elegendő.*

Érdeklődtünk a Keresztény Községi Párt *legközelebbi programmja iránt.* Az aktuális teendőkről Lázár Ferenc a következőket mondotta:

— Munkaprogrammunkban első helyen szerepel a *felesleges intézményeknek és a különböző üzemeknek a megszüntetése és leépitése,* az egész vonalon a legszigorubb keresztülvitele a takarékosságnak, mert a növekedő költségvetési szükséglet fedezésére a Keresztény Községi Párt *nem hajlandó sem uj adók bevezetésének, sem pedig a meglévő adók emelésének az eszközéhez nyulni,* de arra sem hajlandó, hogy a tisztviselők és alkalmazottak fizetésének a leszállitásával érjen el kedvezőbb pénzügyi eredményeket, amelyeket a fővárosi bevételek csökkenése tesz szükségesekké. Egyik további programmpontja a Keresztény Községi Pártnak a *közlekedési vállalatok egyesitése,* specifikusan az autobuszüzemnek a Beszkárt-ba való beolvasztása. A párt több tagja évek óta szorgalmazza az egyesitést, mert csak *egységesen elgondolt és egységesen vezetett közlekedési politika* szolgálhatja célszerüen a nagyközönség érdekeit. A minden komoly rendszer nélküli közlekedési kisérletezéseknek, amiket a két vállalat külön kezelése és oktalan verseny idéz elő, *a legsürgősebben véget kell vetni,* ha csak azt nem akarjuk, hogy a fővárosnak ezt a közlekedési politikáját a közönség gunykacaja kisérje.

Szóvátettük azokat a *különböző kereszténypárti lobogó alatt megindult kisérletezéseket,* amelyek a keresztény front egységének a megbolygatásával próbálnak kétes sikereket elérni. *Lázár* Ferenc véleménye a következő:

— Én bizonyosra veszem, hogy *végül mégis csak sikerül a keresztény front egységét biztositani.* Mindenesetre megnyugvást kelt azoknak a törekvéseknek az észrevehető erősbödése, amelyek a keresztény front egységét akarják biztositani. A katolikusoknak és a *protestánsoknak a Keresztény Községi Párt táborában való összefogása is nagy lépést jelent a teljes győzelem felé.* Ha hozzátesszük azt is, hogy a Keresztény Községi Párt listáin *sok értékes erő fog uj harcosként porondra lépni,* megállapithatjuk, hogy a keresztény polgári társadalom minden eddigi választást felülmuló felvértezettségben állja és birja a harcot.

Végül megkérdezzük, hogy *Ernszt* Sándor népjóléti miniszter fellép-e a fővárosi választásokon.

— Igen — hangzik a válasz — és pedig a *Belvárosban listavezető lesz.* A listán utána *Raffay* Sándor evangélikus püspök következik.

— És *Ernszt* Sándorral szemben külön listán veszi fel a harcot az *Egységes Községi Polgári Párt, amikor Ernszt tagja a kormánynak? — volt a következő kérdésünk.*

Lázár Ferenc igy válaszolt:

— *Kiváncsian várjuk,* miképpen tud majd sikra szállani a politikai konzekvenciák szabályainak betartásával *a kormányt támogató Egységes Községi Polgári Párt a kormány miniszterével, Ernszt Sándorral szemben?*

A kérdésére kiváncsian várjuk a feleletet főleg abban a tekintetben, hogy *a miniszterrel szemben számithat-e keresztény szavazatokra a belvárosi kormánypárt?*

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bel, cég, hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASARUGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333—60
Hid- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü fúzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, sárab. ablakrugzárak, kovácsáruk stb

GATTYAN PÁL
kövezőmester és utépitő vállalkozó
BUDAPEST, VII., EGRESSY-UT 15

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tüzjelző-készülék.
Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Elsőrendü referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésben bemutatja: **Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9.**
Telefon · Automata 110—18

Baranyai Béla és Társa
I., ker. Bercsényi-utca 5.
Telefon: Lá. 265.
Központi etage-fütési, vizmü-berendezések és műszaki vállalata. Nonplus ultra kazánok gyártó vállalata.

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FŰTÉS-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

Karkas tanácsnok választási ügye a közigazgatási bíróság előtt

A tanácsnok védiratot intézett a bírósághoz, amely döntő bizonyitékokkal megcáfolja Pászthy bizottsági tag panasziratát

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Emlékezetes még az az izgalmas közgyülés, amelyen a *Solty* tanácsnok nyugalombavonulásával megüresedett műszaki tanácsnoki állásra *Karkas* Rezsőt választotta meg a törvényhatósági bizottság. A törvényhatósági bizottság egy töredéke zajongással vette tudomásul az eredményt, sőt *Pászthy* János törvényhatósági bizottsági tag azt is szükségesnek tartotta, hogy a választási aktust *panasszal támadja meg a közigazgatási bíróságnál.* A panasz tárgyában a közigazgatási bíróság azt a végzést hozta, hogy *Karkas* tanácsnokot felszólitotta a panasz tárgyává tett választási momentumok ügyében nyilatkozattételre.

Karkas tanácsnok most küldte fel védiratát a Pászthy-féle vádakra, amelyben részletesen felel a panaszolt állitásokra. Arra a vádra vonatkozóan, hogy a szavazás megkezdésekor nem volt elegendő számu szabályszerü, az elnökség által rendelkezésre bocsájtani szokott fehér szinü szavazólap, azt feleli a tanácsnok, hogy a szavazólapok hiányáról sem a szavazóküldöttség jelentésében nem volt jelentés téve, sem pedig a közgyülés elnökénél nem történt panasz a szavazás tartama alatt amiatt, hogy a szabályszerü szavazólapok kifogytak volna. Ezek a körülmények pedig ellenkező bizonyitékok hiján azt mutatják, hogy *szabályszerü szavazólapok rendelkezésre állottak.*

A közgyülési ügyrend azonban nem irja parancsolólag elő az elnökség által kibocsájtott szavazólap használatát, sőt más, fehérszinü irott, vagy nyomtatott szavazólap használatát is megengedi. A szavazólapon a jogerős fel nem tüntetése nem semmiségi ok, sőt ellenkezőleg ez a *közölt jogszabállyal lehetővé van téve.* A kérdéses esetben a szavazóknak a jelölés felőli tájékozottsága pedig nem azon mulott, hogy a szavazólapon fel volt-e tüntetve a jelölés vagy pedig nem. A szavazóknak a jelölés felőli tájékozottságát két oknál fogva vélelmezni kell egyrészről azért, mert minden törvényhatósági bizottsági tag a főváros hivatalos közlönyét, melyben a jelölések közhirré voltak téve, *idejében kézhezkapta,* de azért is, mert a jelölés eredményét az illető közgyülésen elnöklő főpolgármester a szavazás megkezdése előtt *külön is kihirdette.*

Ami *Pászthy* János azon panaszát illeti, hogy a választás alkalmával a bizottsági tagok egy része a szabad és minden befolyástól mentes véleménynyilvánitásban gátolva lettek volna, *ez a vád a panasztevő semmivel sem igazolt állitásán kivül senki részéről sem merült fel.* Senki sem tett *Pászthyn* kivül olyan észrevételt, hogy a szavazólapok nagyságából vagy szinéből a szavazatok felismerhetők lettek volna. Ily körülmények között pedig a szavazás titkosságának megsértéséről, vagy a titkos szavazás rovására eső választásról *komolyan beszélni nem lehet.*

Kétségtelen ily körülmények között, hogy a közigazgatási bíróság el fogja utasitani a *Karkas* Rezső tanácsnoki választása ellen beadott peticiót. Csudálkozunk egyébként afelett, hogy a mai közhangulatban *Pászthy még mindig nem tartotta szükségesnek a panasz visszavonását,* annál is inkább, mert *Karkas tanácsnok müködésével, korrektségével, uri személyiségével mindenki tökéletesen meg van elégedve.*

KERESZTÉNY SZABÓIPAROSOK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST
Főüzlet: IV., Károly király-ut 30. szám. ◆ Fióküzlet: II., Zsigmond-utca 14. szám.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát. Valódi angol szövetekben és más gyárimányu divat különlegességekben nagy választék. Hazai szövetekben, bélés árukban és szabókellékekben a legolcsóbb árakban vezetünk. Óriási szőrmeraktár, meglepő olcsó árak! Hitelképes egyéneknek fizetési kedvezményt nyujtunk.

Alexy György
okl. gépeszmérnök
villamossági és műszaki vállalata
Budapest, V, Falk Miksa-u. 26-28

Dittler Ferenc
épitőmester
VIII., Baross-utca 36. sz.

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

KASS BÉLA
BUDAI VIGADÓ vendéglője és kávéháza
II., Szilágyi Dezső-tér 5.

MENDLY GYULA szobafestő, mázoló és diszletfestő
LÓNYAI-U. 7, FÖLDSZ. 7. TELEFON: AUT. 856-40.
MÜHELY: BENCZUR UTCA 2.

Városházi történetek

RÉGI SZÉP IDŐK EMLÉKE éledt hétfőn este, amikor is a Gellért-szálló különtermében barátságos vacsorára gyültek össze a városházi rovatvezetők. A vacsora célja több irányu volt: elsősorban Salgó Ignácot, a Neues Pester Journal emeritált rovatvezetőjét, a fővárosi rovatvezetők doyenjét ülték abból az alkalomból, hogy betöltötte hatvanhetedik életévét és jubilálta negyvenéves ujságirói működését. Két illusztris vendége is volt a hétfő esti vacsorának, Borvendég és Gallina tanácsnokok személyében, akik örömmel jöttek el a vacsorára, lévén Salgó bácsi évtizedes jóbarátjuk, de ettől függetlenül is jó alkalom volt ugy az ő számukra, mint az ujságirók részéről, hogy a fehér asztal meghitt barátságosságában találkozzanak.

Jó kedv, szónoklat volt bőven: Virágh Géza a jubilánst köszöntötte, aki ujságirói működéséből közel harminc esztendőt töltött el a városházi folyosókon, Papp Jenő pedig a vendégeket üdvözölte néhány meleg szóval. Borvendég Ferenc toaszthoz talán nem is valóan, tulságos komolyságu eszmefuttatással brillirozott az üdvözlésre, megállapitván, hogy ujságiró és fővárosi főtisztviselő egyképen a közért, a közélet tisztaságáért küzdenek, az egyik a toll, a másik a hivatali tisztesség és meggyőződés fegyverével. Nagyobb beszédet mondott Gallina tanácsnok is, rámutatván arra, hogy az elnöki ügyosztály, melynek hatáskörébe a sajtó ügyei tartoznak, mindig tisztelte és megbecsülte a komoly hirlapirást.

Végezetül az ünnepelt emelkedett szólásra, gyakran és buzgón törölgetvén cvikkerét, melyet elhomályositottak a meghatottság feltörő könnyei. Mindig a közérdekért küzdöttem — mondta Salgó — a névtelen és névtelennek maradni akaró ujságiró tollát mindig a közért való lángolás és meggyőződés igaz ereje hevitette. Visszatekintve a multakra, önérzettel és öntudattal állok életem alkonyán, mert a tollam mindig tiszta maradt, szegény maradtam, olyan szegény, mint a főváros öreg tanácsnokai szoktak lenni...

Az érzékeny intermezzó után, mely bizony egy pillanatra elmélkedésre késztette a két tanácsnokot és a huszonöt jelenlevő ujságirót, ujra felvidultak a kedélyek, magasra hágott a jókedv, előkerültek a régi anekdoták, történetek, a föld alatt pihenő városházi potentátokról, rég elhunyt ujságirókról, akiknek emlékét csak egy korhadt fejfa és a kollégák jó emlékezete őrzi...

*

HA MÁR UJSÁGIRÓ-TÖRTÉNETEKNÉL TARTUNK, ezt is el kell mondanunk, melynek hőse Pakots György, a Magyarország fővárosi rovatvezetője, aki a fia Pakots József országgyülési képviselőnek, az ismert demokrata vezérnek.

A fiatal Pakots, aki nemrégiben nősült, józsefvárosi lakos. A Józsefvárosban igen élénken dúl a választási hadjárat, egyelőre csak atekintetben, hogy az egyes pártok költséget és fáradtságot nem kiméive, iveket iratnak alá a választókkal, az aláirás tulajdonképpen semmire sem kötelez, mégis azonban bizonyos támpontot nyujtanak a pártoknak az elkövetkezendő nagy mérkőzésre.

A Keresztény Községi Párt egyik aláirás-gyüjtője felkereste lakásán az ifju Pakotsot, aki éppen hatásos jelszavakat gondolt ki a demokratapárt választási hadjárata számára. Az aláirást gyüjtő uriember élénk szavakkal ecsetelte Pakots szerkesztő ur előtt a Wolff-tábor eddig végzett munkáját, hangoztatván, hogy a további munkásséghoz okvetlenül szükséges az ő aláirása az iven.

Pakots mindenre gondolt, csak arra nem, hogy őt még valaha Wolff-párti iv aláirására fogják felszólitani. Nem akart hosszabb hitvitába bocsájtkozni az aláirást gyüjtő uriemberrel és ezért röviden, de határozottan kijelentette:

— Nem irom alá az ivet! Én demokrata vagyok!

— Demokrata, demokrata! De hiszen uraságod szerepel a józsefvárosi római katholikus egyházközség listáján, sőt még arról is tudomásom van, hogy az adót rendesen fizeti!

— Ez igaz — volt a felelet. — Én azonban mégis demokrata vagyok!

— Már megbocsásson uraságod — csóválta fejét a gyüjtő ur — már voltam vagy ötezer választónál, de Ön az első keresztény uriember, aki azzal utasitja el az iv aláirását, hogy demokrata!

*

GYÁSZA VAN a főváros tisztiorvosi karának: egyik legképzettebb, legszimpatikusabb fiatal tagja, fehérhegyi Zaffiry Zenó dr. a mult hét szombatján harmincnyolc éves korában elhunyt. Özvegye és két árvája gyászolja, két gyönyörü iker-gyerek: Solweig és Zenóbia. Temetése általános részvét közepette, kedden délután volt a Kerepesi-ut melletti temető halotasházából.

*

A LEGTÖBB KÖZGYÜLÉSI PÁRT vajmi keveset igér az elkövetkezendő időkre, tudván azt, hogy az ország mai gazdasági nyomoruságában amugy sem lehet az igéreteket teljesiteni, arról nem is beszélve, hogy a közönség legnagyobb része bizony torkig van az igéretekkel. Ezzel szemben Budai-Pári néven uj alakulás jött létre a Duna jobbpartján, amely nem kiván kevesebbet, mint a városházán külön ügyosztályt a fürdőügy és idegenforgalom szolgálatára, külön furás-szakértőt, a fürdőváros kifejlődését, az elrejtett, megközelithetetlen budai gyógyforrások alkalmassátételét ivókurára és vizük elvezetését minden térre, mélyfurások révén általános központi fütést és energiatermelést a forróvizzel a világitás és közlekedés számára, a Viziváros és Országut közötti városrész szabályozását, a Zöldmál szabályozását, villaváros épitését a Szépvölgyben, a gyárak áthelyezését északról a kelenföldi Dunapartra, a farkasréti temető áthelyezését a Kamaraerdőbe, mélyfurás utján szerzendő melegvizzel téli kikötő létesitését, hogy a melegvizi kikötőben teleljen minden dunai hajó Regensburgtól Galacig és ez külön nemzetközi látványossága legyen a Dunának, a HÉV megváltását, a farkasréti közuti vasut megépitését, a Rózsadombnak kilátóheggyé való fejlesztését, a vizvezeték fejlesztését, a Mátyáshegyen épült háromszáz holdas park megnyitását, a negyven év óta vajudó gellérthegyi lift megépitését, a Zugligetben ősállatok állatkertjének létesitését, a Vár rejtélyes pincéinek föltárását, nagy sugárut épitését a Dunától a Csalogány-utcán át a Virányosi domtetőre, Buda-világfürdő pályaudvarának megépitését, sportünnepek létesitését az aquinkumi kétezer esztendős cirkuszban, az egyetemek áthozását Pestről Budára, az Árpád-forrás mellé stadion megépitését, az összes gyógyforrások kisajátitását, a Horthy Miklós-ut és a Villányi-ut között a Kelenföld nagy parkjának megépitését, a Vérmező helyén központi gyógypark létesitését, a budai Dunaparton parkszerü sétány létesitését, a budai Nemzeti szinháznak megépitését és végezetül a Várhegy és

Némethy tanácsnok a köztisztasági problémákról

Maturás emberek ostroma utcaseprői állásért, ahol ruházaton kivül százhatvan pengő a havibér — A legfontosabb feladatok: modern szemétégetőtelep megalkotása és a pormentes szemétgyüjtés általános bevezetése — Márciusra marad a kötelező patkányirtás, de novemberben általános tisztogatást rendelnek el minden budapesti házban

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Itt a tél s a havazás időszakának a közeledése kezd sulyos gondokat okozni. A főváros, melynek vezetősége sokat költ az utcák tisztántartására, egy-egy nagyobb tél idején csak póthitel engedélyezésével tud eleget tenni a hóeltakaritási kötelezettségeknek. Tavalyelőtt ritka kemény tél volt, a hóeltakaritás milliós tulkiadást okozott. *Némethy* Béla tanácsnok, aki a köztisztasági ügyosztályt most már negyedik esztendeje vezeti, *mindig hivatása magaslatán állott* és ennek a páratlan gondosságnak és kötelességtudásnak tudható be, hogy *a főváros köztisztasági viszonyai példaadóan kifogástalanok*, sőt az e téren tapasztalható állapotok a legmagasabb igényü külföldiek előtt is állandó dicséret tárgya. Ezekről a köztisztasági kérdésekről folytattunk hosszabb beszélgetést *Némethy* Béla tanácsnokkal, aki a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Teljesen felkészültünk a télre. Bármilyen nagyarányu havazás következzék be, fennakadás nem lesz, mert még a tavalyi szezón folyamán nagyszámu hóekét szereztünk be és igy minden szükségletet ki tudunk elégiteni.

Érdeklődünk a *köztisztasági munkások szociális viszonyai iránt.* Nem kétséges ugyanis, hogy a jelenlegi sanyaru gazdasági állapotok között megkülönböztetett jelentősége van a főváros köztisztasági intézményeinél dolgozó munkások helyzetének. *Némethy* Béla tanácsnok dicséretreméltó gondosságot tanusit a szociális követelmények iránt és ez a magyarázata annak a furcsán ható megállapitásnak, hogy ma ezer és ezer fővárosi lakosban él a vágy: *bárcsak fővárosi uccaseprő lehetne! Némethy* tanácsnok érdeklődésünkre ezeket mondotta:

— Igyekeztem elfogadható megélhetési alapot biztositani az összes köztisztasági munkásoknak. *Egy-egy utcaseprő havi fizetése fölmegy 180 pengőre.* A legkisebb napi bér öt pengő négy fillér. A munkaidő *naponkint mindenütt nyolc óra.* Ezeknek a viszonyoknak tudható be, hogy a köztisztasági hivatalt *állandóan ostromolják utcaseprői állásokért.* A létszám a köztisztasági szolgálatban háromezer munkás, ebből *ezerkétszáz utcaseprő.* Az utcaseprői alkalmazásra pályázók között *igen sok érettségizett ember van, sőt nem egy diplomás ember is akad közöttük.* Ez természetes, mert hiszen havi fizetésük 180 pengő és ezen kivül kapnak *téli és nyári ruhát, cipőt, sapkát, sőt télen kesztyüt is.*

— Sok gondot okoz a fővárosnak a *szemétkérdés.* Egyelőre még csöngetyüs lovaskocsik viszik el hajnalonként házról-házra járva a szemetet, de már előkészités alatt áll *a pormentes szemétgyüjtés általános bevezetése.* Mihelyt elegendő számu pormentes szemétgyüjtőautót tudunk beszerezni, eltünnek az uccákról a szemetet szaporitó lovak és a szemétgyüjtést a napnak bármely szakában el lehet majd végeztetni anélkül, hogy ez a munka a közönségre, vagy a forgalomra nézve bármiféle hátránnyal járna. *Megszünik a szemétgyüjtésnél minden por, bűz és zaj.* Eddig csak két ilyen szemétgyüjtő autónk van, egy-egy 42 ezer pengőbe került. Ezzel a két autóval most kisérleteket végzünk. A kisérletek *rendkivül kedvező eredményre* vezettek. További öt ilyen autót fogunk most megrendelni és beszerzünk ötezer házi szeméttartályt is. A jövő évi költségvetésbe *egyetlen fillér sincs beállitva erre a célra*, de a beszerzést mégis végrehajtjuk, mert az idei költségvetésből ötszázezer pengő rendelkezésre áll. Összesen négy és félmillió, majdnem ötmillió pengőre volna szükség, hogy az autókon való pormentes szemétgyüjtést a főváros egész területén bevezethessük.

— Ugyancsak aktuális kérdés volna a *szemétégető telepnek a megalkotása.* Felbecsülhetetlen higiénikus előny származnék ennek a tervnek a megvalósitásából. Megszünnének a szemétlerakodó helyek és igy megszabadithatnánk az érdekelt lakosokat attól *a rettenetes bűztől és a legyeknek a milliárdjaitól*, amik a szemétlerakodóhelyek közvetlen környékét jellemzik. Előbb-utóbb ugyis meg kell szüntetni ezeket a szemétlerakodóhelyeket, mert egyszerüen *nincs már helyünk* és maholnap beállhat az a helyzet, hogy nem lesz hova vitetnünk a szemetet. Külföldön mindenütt *modern szemétégetőkben tünik el a szemét.* Kölnben például 12 millió márkáért épitettek két évvel ezelőtt egy ilyen intézményt. Berlinben, a holland városokban, Zürichben, Genfben, Párisban szemétégetővel dolgoznak. Ezek a szemétégetők modern technikai berendezésükkel minden füstöt és kormot kiküszöbölnek, ugy hogy a szemétből egyszerre salak lesz, amivel uccákat lehet feltölteni. Egy ilyen szemétégetőnek a megépitése nálunk ötmillió pengőbe kerülne.

Némethy tanácsnok elmondotta még az *Uj Budapest* munkatársának, hogy még novemberben megkezdődik az *általános tisztogatás minden budapesti házban.* A kerületi elöljáróságoknak szigoru kötelességükké teszik, hogy ezeket a tisztogatási munkálatokat erélyesen ellenőrizzék. Januárban és februárban döntenek a *patkányirtási eljárások megállapitásáról* és a fővárosnak ilyen szempontból való rajonirozásáról, ugyhogy a patkányirtás *legkésőbb március elején veszi majd kezdetét.*

Ezekben számolt be *Némethy* Béla tanácsnok a főváros legközelebbi köztisztasági programjáról. Három és fél év telt el azóta, hogy a tanácsnok átvette a közegészségügyi és köztisztasági ügyosztály vezetését. Ez alatt az idő alatt annyit produkált Némethy tanácsnok, amennyit egyetlen elődje sem, ezt tárgyilagosan megállapithatjuk róla. Sőt: ezt meg kell állapitani, éppen azért, mert *Némethy tanácsnok közismert szerénysége irtózik minden reklamirozástól.* Az elmult három és fél év alatt több mint kétmillió pengőt harcolt ki és használt fel *Némethy* a főváros köztisztasági intézményének fejlesztésére. Teljesen átalakitotta és nagyszerü munkásjóléti intézményekkel szerelte fel a Bulyovszky-utcai garázst, teljesen modernné alakitotta át a Kun-utcai telepet és olyan műhelyeket létesitett, hogy a külföldiek is bámulattal adóznak. Az uj budai, Csapláros-utcai garázs még ez évben megnyilik. A Svábhegyen is létesitett egy köztisztasági garázst, sőt itt laktanya is épül. A köztisztasági autóparkot 15 nagy locsoló és mosókocsival bővitette. Ezek csak *kiragadott bizonyitékok Némethy Béla tanácsnok munkásságának eredményei közül.*

környékén a történelmi stilusu Óváros megépitését!

E nagyjelentőségü inditvány tárgyában a legsürgősebbnek mindenesetre a melegvizzel ellátott nemzetközi téli kikötő megépitését tartjuk, nem is beszélve a zugligeti ősállatok számára való állatkert létesitéséről, ennél a problémánál nem tudjuk, hogy honnan venné a Budai Párt ecceszgébere az ősállatokat. A többi ötleteket megfelelő inditvány és javaslattétel céljából áttenni javasoljuk a Nemzetközi Sőhivatalhoz...

*

KACAGTATÓ HELYZETEKBEN igazán nem szükölködik az egyre nagyobb arányokat öltő választási hadjárat. A pártirodákban ezer és tizezer számra küldik szét a csatlakozásra felszólitó körleveleket, munkát adva egy csomó szegény embernek, ami a választás első kézzelfogható eredménye. Ezek az irnokok természetszerüen nem tudják, mi fán teremnek a városatyák, ők nem is akarnak egyebek lenni, mint amik a valóságban: cimirók, akik bizonyos összeget kapnak száz vagy ezer boriték vagy levelezőlap megcimzéséért.

Igy történt azután, hogy Pakots József képviselő ur, aki a demokrata pártnak törzsökös tagja, válaszlevelezőlappal ellátott felhivást kapott a kormánypárt terézvárosi szervezetétől, hogy lépjen be tagjai sorába. Még kedvesebb az egyik budai kormánypárti kerületnek Lázár Ferenc felsőházi taghoz intézett levele, amelyben őméltóságát: „tekintettel a párt életében eddig kifejtett tevékenységére" a párt nagyválasztmányának tagjai sorába választják azzal a kérelemmel, hogy a választmányi ülésekre pontosan járjon el és a kerület kormánypárti jelöltlistáját tüzön-vizen keresztül támogassa.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek

a X., Maglódi-uton épülő „Horthy Miklós szeretetotthon" épitkezéséhez szükséges villanyszerelési munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók. Külön is felhivom az ajánlattevők figyelmét arra, hogy a szóbanlévő épitkezés ügyében kelt és a kormányhatóság által is jóváhagyott 570—930. kgy. sz. határozat kikötése szerint a vállalkozók a budapesti munkanélküliség enyhitése érdekében a munkák elkészitéséhez elsősorban budapesti munkásokat tartoznak alkalmazni, illetőleg vidéki munkásokat csak abban az esetben alkalmazhatnak, ha a budpesti munkaközvetitők nem tudnak megfelelő munkást közvetiteni.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 50 fillérért kaphatók 1930. évi október hó 24-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Kubinyi István (lakik: IX., Soroksári-ut 38. sz.) tervező gépészmérnöknél vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 326-c. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi november hó 15-én (szombat) délelőtt 11 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi október hó 18-án.

Wossala s. k.

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

Alapitatott 1895 RIEDER OTTÓ Tel. Aut. 837—07
villamosberendezési vállalat,
műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktara A. B. C. tagoknak hat havi hitel
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-U. 20

A legolcsóbb fütés, a legolcsóbb kályhával a fürészporfütés
Szab.
fürészporkályhák
Egyedüli gyártója: HOKKY ISTVÁN mérnök
III., Lajos-u ca 123. Tel.: 626-27.

Költözködés
teherautóval és zárt butorkocsiban, helyben és vidéken vállal
LEHRNER MÁTYÁS, V., Sólyom-u. 13.
Telefon: 161—70.

Alapitási év: 1868.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FABURKOLAT
BUDAPEST, VII., Gizella-ut 31. sz.
Telefon: Aut. 982—20. Zugló: 69—07.

INÓCZI KŐBÁNYA- ÉS IPARTELEPEK RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, II., Bimbó-utca 19. Telefon: Automata 529-90.
Üzemi iroda: Nógrádverőce. Telefon: 4. Vasuti állomás: Nógrádverőce.
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt elsőrangu minőségü zuzott kavicsot, kétszer zuzott kavicsból hengerzuzókból előállitott, felületi kezelésnez és biumenes asztelthoz szükséges
különböző szemnagyságu pormentes zuzalékot,
valamint az előirásoknak megfelelően kidolgozott háromnegyedes kockát, fetkövet, taludot, kiskockát, cyklopot és idomitott terméskövet

Schäffer Károly
okl. mérnök, vasut-, ut-, beton-építési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, VIII., Aggteleki-utca 17
Telefon J. 325-88

Nejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-utca 8.
Ügyeljünk a címre!

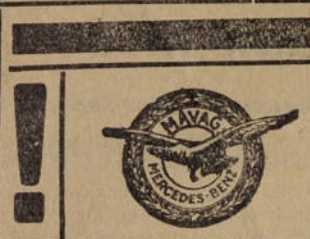

Teherautomobilok, autóbuszok, utcaseprőgépek, tüzoltó- és locsoló-autók. Automobilok különleges célokra a legjobb anyagból készülnek.

Kiváló egyéb gyártmányok:

Ipari stabilmotorok, lokomobilok, mezőgazdasági gépek, traktorok, vizhordó- és öntözőkocsik. Különféle **hengerelt áruk,** acél- és vasöntvények, kereskedelmi önvények, **öntött vascsövek** és karikás kályhák.

Jobbágy-féle folytonégő kályháink felülmulhatatlanok!

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-ut 21.
Telefon: József 460-29.

SZIKSZAY GYÖRGY
pala- és cserépfedő mester
Tetőzetek karbantartá-i vállalata
Budapest, VI., Gömb-utca 63.
Telefon: Automata 919—79.

Szemfedő, müvirág és temetkezési cikkek
gyári raktára **SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF**
Üzem: Bpest, I., Lágymányosi-u. 9.
Iroda: I., Gellérthegy-utca 11. Automata 537—12.

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:

NEMZETI UJSÁG

UJ NEMZEDÉK

Kitört a nyilt harc az Orvosszövetség és a Segitőalap között

Az Orvosszövetség választmánya elhatározta, hogy a Segitőalappal minden tárgyalást megszakit

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Ismeretes, hogy az Orvosszövetség és a Segitőalap között a fővárosi alkalmazottak orvosi kezelése tárgyában kötött ideiglenes megállapodás *az év végével lejár.* Az eddigi megállapodással, amely szerint családonként huszonöt pengő évi dijért háziorvosok kezelték a fővárosi alkalmazottakat, *egyik fél sem volt megelégedve.* Az alkalmazottak kifogásolták, hogy a háziorvosok, ezen rosszul dijazott kezelése nem áll arányban az általuk a segitőalapnak fizetett két percentekkel, viszont az orvosok legnagyobb részének nem volt érdemes a fővárosi családok kezelése, ha legalább pár száz család nem választotta őket háziorvosul, ami pedig csak igen ritka esetben történt meg. Igen körülményes volt ezenfelül a szakorvosok igénybevételének módja is, ugy hogy a tisztviselőtársadalom, mint az orvosok alig várják, hogy a mai felemás rendszernek vége szakadjon.

Ebben a hangulatban kezdődtek meg nemrégiben a tárgyalások az Orvosszövetség és a segitőalap vezetősége között. A Budapesti Orvosszövetség választmánya azután e tárgyban tartott ülésén vitéz *Csik* László dr. inditványára *feltünést keltő határozatot hozott. Csik* azt inditványozta, hogy a Szövetség a Fővárosi alkalmazottak Segitőalapjával *mindennemü tárgyalást azonnal szakitson meg.* A választmány szótöbbséggel elfogadta az inditványt, amely csak azért nem jogerős, mert egynehány választmányi tag a szövetség alapszabályai szerint a határozatot *megfellebbezte* és igy annak jogerőssége még erősen kétséges.

Az Orvosszövetség választmányi határozata szervesen csatlakozik az egyik nyári ülés azon határozatához, amely a Segitőalapnál ujonnan alkalmazott *fogorvosokat* állásaikról való lemondásra szólitotta fel. Az erre vonatkozó határozat azonban még mindig fellebbezés tárgya és igy a segitőalapi fogorvosok még nem kerültek azon *dilemma elé,* hogy fixfizetéses állásaikról kell-e lemondaniok, vagy az Orvosszövetség tagjai sorából kell-e kilépniök. A Csik-féle inditvány mindenesetre szükségessé teszi, hogy a fővárosi alkalmazottak orvosellátásának sokat vitatott problémája a rosszul sikerült ideiglenes megoldások helyett *véglegesen elintéztessék.*

Kizsákmányolta-e Gebauernét a főváros?

A Curia jogerősen megállapitotta, hogy a temetkezési vállalkozókat a főváros részéről kártérités semmiféle cimen meg nem illeti

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Az utolsó tiz esztendőben, amikor valósággal perlekedő láz öntötte el a társadalmat és a biróságok forgalma egyre növekszik, különösen fontos a *város ügyvédi irodájának,* a tiszti ügyészségnek a szerepe. Millió és millió pengőre rug azoknak a pereknek az értéke, amelyeket különböző ürügyek vagy valódinak vélt jogcimeken egyesek a főváros ellen inditottak, és a *tiszti ügyészség kiváló jogászgárdájának* bizony sok esetben csak minden ereje és jogi tudása megfeszitésével sikerül visszavernie a támadásokat. A tiszti ügyészség élén *Szemethy* főügyésszel, hü sáfárja a város érdekeinek, és a biróságok előtt egyre-másra nyeri meg az igen gyakran nagy összegekre rugó pereket.

Az egyik legfontosabb fővárosi perben, amelyet *Gebauer* Károlyné temetkezési vállalkozó inditott nyolcszáznyolcvanezer pengő kártérítési összeg iránt a főváros ellen, az elmult héten a királyi Curia jogerősen a főváros javára itélkezett. A Gebauer-féle kereset tulajdonképen csak *próbaper* volt, annak eredményétől tette függővé a többi temetkezési vállalkozó, akiknek üzemét a főváros annakidején szabályszerüen megváltotta, hogy megindítsa-e a pert a vélt kártérítésért a főváros ellen. *Feigler* Károly dr., tiszti ügyész, aki a fővárost e nagyfontosságu ügyben a Curia előtt képviselte, ismét bebizonyitotta, hogy a fiatal jogásznemzedék legtehetségesebb és legképzettebb tagjai közé tartozik, mert a főváros perbeli igazságán felül *Feigler koncepciózus ügyvédi tevékenysége* folytán lett pernyertes a főváros.

A Curiához intézett felülvizsgálati kérelmében *Gebauerné* azon a cimen kérte a kártérítési összeg megitélését, mert a kommün után kötött egyezségben a *főváros őt kizsákmányolta.* A Curia ezzel szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy kizsákmányolás csak akkor forgott volna fenn, ha a főváros az egyezség kötésekor Gebauerné üzletének értékéről a *valóságnak megfelelő eltérő adatok birtokában lett volna,* és ha ezek tudatában szándékosan szabta volna meg az általa igért ellenértéket oly csekély összegben, amely Gebauerné tapasztalatlanságának, könnyelmüségének vagy szorult helyzetének kihasználásával a főváros részére ingyenes előnyt vagy aránytalan nyereséget biztositott volna.

Bölcs itéletében kimondotta a legfelsőbb biróság, hogy Gebauerné üzletének és üzleti berendezésének értékét nem az évről-évre változó szakértői jelentések voltak hivatva megállapitani, hanem azt meghatározza *az általa annakidején kért és másfelől az általa kapott szolgáltatás értéke.* Az egyezségi tárgyalásoknál Gebauerné annakidején *szakértő üzletvezetője* kiséretében *jelent meg és járt el.* Ily körülmények között kizsákmányolásról tehát szó sem lehetett. — A curiai itélet mindenütt megnyugvást keltett, bizonyságául annak, hogy *minden alaptalan támadással szemben fontosnak tartja a biróság a főváros érdekeinek megvédését.*

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
épület- és mülakatosok, redőny és napellenző gyára
BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.
Telefon: Aut. 852-59.
Készitmények:
Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitelben. Elsötétitő berendezések, kézi és motorhajtásra. Szinház vasfüggönyök.
Vasszerkezetek, épület- és mülakatosság

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépitő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 23.
I: J. 339—52 Tel.: J. 339—52

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Müveinek igazgatósága nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a Budapest, V., Honvéd- és Markó-utca sarkán 1090. és 1091. hrsz. alatti telken épülő hatemeletes bérház épitésénél szükségelt

a) keményfapadozati, b) asztalos-, c) lakatos-, d) mázoló-, e) üveges-, é) szobafestő-, f) redőny-, g) villany- és jelzőcsengő-, h) speciális portál-, üvegtető-, levilágitó- és i) felvonómunkákra.

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott irásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Amennyiben vállalkozó az a)—i) alatt felsorolt munkacsoportokból esetleg több munkacsoportra kiván pályázni, ugy minden munkacsoportra külön ajánlat teendő, mely ajánlatok egymástól függetlenül a munkacsoport megjelölésével külön-külön boritékba helyezendők. Vállalkozóra ilyen esetben minden munkacsoportra beadott ajánlat külön is kötelező erővel bir, mivel az Elektromos Müvek az egyes munkacsoportokra beérkezett ajánlatokat függetlenül fogja elbirálni attól, hogy vállalkozó egy vagy több munkacsoportra adott-e be ajánlatot.

A szabályszerüen aláirt és pengőértékü, tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt boritékban nyujtandók be. Az ajánlathoz vállalkozó csatolni tartozik a társadalombiztositási köztartozásairól szóló kimutatást.

Az ajánlat végösszege után az „Ajánlat" nyomtatvány szerint 2 százalék bánatpénz teendő le az Elektromos Müvek főpénztáránál; az átvételt elismerő eredeti levél az ajánlathoz csatolandó.

Az a), b), c), d) alatti ajánlatokat

1930. évi november hó 11-én délelőtt 9 óráig,

az e), é), f), g), h), i) alatti ajánlatokat pedig

1930. évi november hó 12-én délelőtt 9 óráig

kell az Elektromos Müvek igazgatósági épületében dr. Bárdi főtitkár ur kezeihez (V., Váci-ut 74, I. em. 101. sz.) benyujtani, vagy oly időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig beérkezzék.

A fent megnevezett határidőkre beérkezett ajánlatok a beadási határidők napján, tehát az a)—d) alatti ajánlatok november hó 11-én, az e)—i) alatti ajánlatok pedig november hó 12-én délelőtt 10 órakor fognak az Elektromos Müvek igazgatósági épületében (IV. em., 401. sz.) nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek a kiirásban foglaltaknak szigoruan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, a szerződést, a külön kikötéseket, a költségvetést az általános megjegyzésekkel, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot, a megrendelési feltételeket, az igazolóivet, a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Müvek igazgatósági épületében (V., Váci-ut 74, I. em. 147) hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között cégszerüen aláirt elismervény ellenében megszerezhetik.

A tervek Györgyi Dénes müépitésztanár és Román Ernő müépitészek irodájában, IX., Kinizsi-utca 31, II. em. (Orsz. Magyar Kir. Iparmüvészeti Iskola) tekinthetők meg hétköznapokon délelőtt ½9—½11 óráig, ahol a szükséges müszaki felvilágositások is megadatnak.

Az Elektromos Müvek igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között — tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson, hogy a munkát vagy szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégitőnek nem találná, ugy ujabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatba adástól teljesen eltekinthessen.

A munka csak oly pályázó cégnek fog odaitéltetni, amely kimeritően és hiteltérdemlően igazolni képes, hogy hasonló müszaki jellegü munkát már, mint önálló cég, sikerrel végzett.

Az Elektromos Müvek igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaitélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kivül vehető igénybe.

Budapest, 1930. évi október hó 24-én.

Budapest Székesfőváros Elektromos Müvei Igazgatósága.

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

Hirek

Bankett helyett ezer szegény ember megvendégelése. A Keresztény Községi Párt elhatározta, hogy november 4-én, a *Wolff* Károly névünnepe alkalmából tiszteletére hagyományosan a Vigadóban rendezni szokott bankett helyett — a fővárosban uralkodó nagy nyomor némi enyhitéséül — *ezer szegény embert vendégel meg a kerületi elöljáróságok utján ingyen ebéddel.*

Az első Wolff-beszéd a választási harcban. A Keresztény Községi Párt ujlaki szervezete az Üröm-utcai kulturházban hatalmas arányu nagygyülést tartott vasárnap délelőtt. Szokolay Antal dr. esperesplébános lelkes beszéde után nagy ünneplés közben Wolff Károly emlékezett szólásra. A párt — mondotta — az elmult tiz esztendőben nem igért, hanem cselekedett, a krisztusi tanitásokat igyekezett az életben megvalósitani és opportunitásra sohasem törekedett. Megteremtette a romokból a keresztény városházát, harcolt szivvel és lélekkel, épitett és dolgozott. Kitüzött céljától a krisztusi kereszténységnek a közéletbe vitelétől még terror sem fogja eltántoritani soha. Beszéde további során az ipar és kereskedelem helyzetéről beszélt. Legbecsesebb tőke az emberi munka — mondotta — a tőke és a pénz nem lehet öncél, csak eszköz és a keresztény uralom kényszeriteni fogja a hazai pénzintézeteket, hogy alárendeljék magukat a nemzet érdekének, mert első az állam biztonsága, a keresztény polgár boldogulása, minden más csak ezután következik. A keresztény embernek a hit életszükséglet s amint mindenekelőtt keresztény és magyar volt, az is marad és szent összefogásban hitének és magyarságának pajzsa alatt, hiven a mocsoktalan zászlóhoz fel fogja épiteni a Keresztény Községi Párt a jövő keresztény Magyarország alapjait a józanság jegyében és a vallás birtokában. Wolff Károly beszéde után Toperczer Ákosné mondott buzditó szavakat a kerület nőválasztóihoz, majd Csillery András dr. beszélt hatásosan.

November tizenötödikén kezdődik a szellemi szükségmunka. Az elnöki ügyosztályban állandóan folyik a szellemi szükségmunkára a jelentkezés és az ügyosztálynak már most arra kell gondolnia, mennyire fogja a hatszázban kontemplált létszámot felmeleni és a szükséges pénzügyi fedezetet megtalálni. A kerületi előljáróságok a jövő hét elején terjesztik be a pályázati kérvényeket az elnöki ügyosztályhoz. A szellemi szükségmunka, mint Gallina tanácsnok munkatársunknak kijelentette, november tizenötödikén fogja kezdetét venni.

TÜSKÉK

Pusztitó szenvedély

Abban a beszámolóban, amelyet a városgazdasági ügyosztály mellé rendelt szakbizottság alakuló üléséről kiadtak, szerepel a piarista-épület lebontásáról szóló tanácsnoki bejelentés is. A piarista-épület lebontását, miután onnan a népjóléti minisztérium kiköltözött, még az elmult esztendőben elhatározta a közgyülés, az erre vonatkozó közgyülési határozat jóváhagyása most van küszöbön. A városgazdasági ügyosztály a bontás végrehajtására felszólitotta a középitési ügyosztályt, állitólag hamarosan meg is jelenik a bontás versenytárgyalásának meghirdetése. Ugyanakkor azt is bejelentette Édes tanácsnok a városgazdasági ügyosztály szakbizottságában, hogy azon hivatalok számára, amelyeket a piarista-épület lebontása miatt ott nem tudnak elhelyezni, a városháza udvari traktusára épitendő két emeletben fognak helyet biztositani.

Konkrét döntés arra vonatkozóan nincsen, mi történjék a lebontott épületek helyével, van olyan terv, hogy ott parkot létesitsenek, viszont még mindig szó van arról is, hogy a felszabaduló jelentékeny területen szálloda, vagy nagy bérpalota épitődjék. Amikor ennyire bizonytalan a telek jövendője, oktalannak és szükségtelennek tartjuk az épület gyors és meggondolatlan lebontását. Az az érvecske, hogy a lebontás is munkaalkalmat jelent néhány csákányozó ember számára, vajmi vérszegény és az épület lebontására elegendő indokul nem szolgálhat. Revizió alá kell venni a most patkánylakta épület további sorsát, meg kell vizsgálni, hogy a mai gazdasági helyzetben szabad-e teljesen improduktivvá tenni a telekben heverő nagy értékeket, amikor esetleg nem tulnagy költséggel, de mindenesetre szintén munkaalkalmat teremtve, szó lehetne arról, hogy a most bérházakban elhelyezett városházi központi hivatalokat, igy a számvevőség X. ügyosztályát, a községi temetkezési intézet központját, esetleg a Segitőalap igazgatóságát a piarista-épületben lehetne elszállásolni.

Tiltakozunk a városgazdasági ügyosztály pusztitó szenvedélye ellen, amely értékeket rombol, amikor az elpusztitott értékeket pótolni nem lehet, sőt arra belátható időn belül nincs is kilátás. Amennyire improduktiv befektetés volt végeredményben a Károlyi-palota és a hozzátartozó kert megvásárlása, annyira szükségtelen a mai gazdasági krizisben park létesitése a piarista-épület helyén. Utalunk a régi Nemzeti Szinház telkére, mely immár tizenhat esztendeje áll üresen, holott annakidején gyors megvalósulás lehetősége előtt állott az uj Nemzeti szinház felépitése.

Kegyelmet kell adni tehát egyelőre a régi épület falainak, mindenesetre addig nem szabad a csákányozáshoz hozzákezdeni, amig el nem dől, mit akar kezdeni a főváros a felszabaduló területtel, viszont mennyibe kerülne az épület kitatarozása és hivatali célokra ujra alkalmassá tétele. Ha az épület statikailag biztos alapokon nyugszik, hozzá kell kezdeni sürgősen a renoválási munkálatokhoz, helyet adva ott a ma bérházakban elhelyezett hivataloknak. Csak akkor szabad lebontani a piarista-épületet, ha szakszerüen megállapitják róla, hogy hivatali helyiségek számára immár teljesen alkalmatlan, mert sokkal szegényebbek vagyunk, hogy idejétmult közgyülési határozatokra hivatkozva, ok és cél nélkül pusztitsuk csekély javainkat.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
MINDENÜTT KAPHATÓ!
TERMELI:
ORSZ. MAGY.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Béla király kutja

A Zugligetet, Svábhegyet felkereső kirándulóközönség érdekében közérdekü beadvánnyal fordult most a Virányos-Kutvölgyi Gazdasági és Kulturális Egyesület a polgármesterhez.

Kérelmében kiemelte azt, hogy a kiránduló közönség a nyári hőségben csak a legritkább esetben talál olyan helyet, ahol tikkasztó szomjuságát forrásvizzel csillapithatná.

Rámutatott arra, hogy a Svábhegy és Zugliget határán levő Béla király kutja, amelyből üditő, jéghideg forrásvíz csurog, vasráccsal van elzárva a kiránduló közönség elől, az előttük álló régi szerkezetü közkut pedig állandóan rossz és megjavitásuk után is néhány nap alatt régi szerkezetüknél fogva ujból használhatatlanakká válnak és igy a kiránduló közönség hallja az üditő forrásvíz csobogását, de ahhoz hozzá nem juthat, az értékes forrásvíz pedig kihasználatlanul csurog az árokba.

Majd Eperjessy István dr. székesfővárosi tanácsjegyzőnek a Zugliget multjáról gyüjtött értékes adatainak felhasználásával ismertette ezen két forrásnak a multban való kiváló jelentőségét.

A Béla király kutja kutházába befalazott román pillérfejezet négy gotikus boltozati borda és egy onzoplábtöredék társaságában Budapest székesfőváros müemlékei között értékes helyet foglal el. Kérelmében kiemelte az egyesület, hogy tekintettel ezen két kutház történelmi jelentőségére és müemlék voltára azokon átalakitás nem történhet, azonban a kiránduló közönségnek tiszta üditő forrásvízzel való ellátása megoldható lenne oly módon, hogy ezen kutházak elé eső terület leásatnék ugy, hogy a források vize egy csövön át csurogna ki, amely a kirándulók által megközelithető lenne.

Ily módon a főváros elesne az örökös kutjavitási költségektől, ezen források jellege kidomborodna és a kutjavitási költségeknél előálló megtakaritásból a forrás uj befoglalásának költsége megtérülne. Ezek alapján kérte az egyesület, hogy a források vizének a kirándulók részére való hozzáférhetővé tételét, a forrásoknak megfelelő keretbe való foglalását és történelmi multjának emléktáblával való megörökitését.

SIMKO ANTALNE
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ
ÜVEG-ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

Özv. Fratrichevich Istvánné
szobafestő és mázoló
Budapest, VII., Dembinszky-u. 33.

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel. J. 308-97.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 36.
TELEFON: Lá 2-32

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest,
VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 507—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

Állandó butorvásár
a Központi Városháza épületében
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY-UT 28
Telefon: Aut. 896-06.
háló, ebédlő és uriszoba butorok
szalongarn turák, rekamierek,
Kedvező fizetési feltételek.
Kárpitos és Paszományos Mesterek Orsz. Sz.

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
ALAPITTATOTT 1889.
BUDAPEST, X., KERÉKPÁR-UTCA 2.
TÁVBESZÉLŐ: J. 370-70
SÜRGÖNYCIM: MÉRT BUDAPEST
Mindennemü vizépités. Kikötőépités. Folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavatorokkal; darukkal való kirakodások. Földmunkák. Alapozások. Mély és magasépités. Utépités. Modern útburkolatok épitése. Vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Mindennemü ipari-, lakó- stb. házépitések.

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-ut 7.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Városfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézet
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tüzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

GRANDJEAN JÓZSEF
épület és müakatos
Takaréktüzhelyek gyártása
V., Gróf Tisza István-u. 14. (Bálvány-u. sarkán)

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

Mi ujság Kenesén?

Joanovich államtitkár a rossz kenesei kenyérről, a még roszszabb matracokról és a tervbevett ujitásokról

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A kenesei üdülőtelepnek valósággal szerelmese *Joanovich* Pál felsőházi tag, a törvényhatósági bizottság örökös tagja, aki elnöke az üdülőtelep felügyeletére a Segitőalap által kiküldött bizottságnak. Rajongó szeretettel iparkodik a méltóságos ur csinositani, kellemesebbé, lakályosabbá tenni az üdülőt, igen gyakran személyesen is lerándul, hogy ellenőrizze, végrehajtották-e intézkedéseit, mifajta ujitásokra van szükség. Értékes kezdeményezése volt Joanovichnak ez év tavaszán a gazdasági épületeknek *gyermeküdülő céljaira való berendezése*, itt kéthetes turnusokban fővárosi tisztviselők gyermekei nyaraltak, tanitóik felügyelete mellett, olyan gyermekek, akiknek szülei nem tudtak elmenni a fővárosból, viszont ők maguk alaposan rá voltak szorulva egy kis balatoni verőfényre.

Megkérdeztük őméltóságát, *mik a kenesei üdülőtelep fejlesztésének legközelebbi programmpontjai.* A következő érdekes választ kaptuk:

— A kenesei bizottság azzal a javaslattal fordult a Segitőalap végrehajtó bizottságához, hogy *teremtsen rendet az üdülőtelepi kenyér körül.* Helyben pékek sütik az üdülőtelep ellátására szükséges kenyeret, ami igen nagy mennyiség: naponta hetven-nyolcvan kiló! Sok panasz hangzott el a falusi pékkenyér ellen, miért is javasoljuk, hogy *pékséget állitsunk fel Kenesén,* amely azután jó és izletes kenyérrel fogja ellátni az üdülőtelepi vendégeket. Kalácsot eddig is sütöttek az üdülőtelepen, igen kiváló minőségben, kétségtelen, hogy az üdülőtelepi házikenyér is jó és izletes lesz.

— A matracok keménysége ellen felhangzott jogos panaszok szintén *rövidesen meg fognak szünni,* mert fokozatosan folytatjuk a lószőrmatracok beszerzését. Az uj szállóban huszonnégy ágyban már lószőrmatrac van, most további husz ágyra való lószőrmatrac beszerzésére teszünk javaslatot a végrehajtó bizottságnak. Nem fogják ezután reggelenként mondogatni a vendégek, hogy *a kemény tengerifü-matracon alaposan megfájdult a derekuk!*

— Még egy fontos ujitásról számolhatok be Kenesét illetően az *Uj Budapestnek.* Rövidesen hozzákezdünk a régi szállóépület hideg és melegvizzel való ellátásához, ami, ha végre lesz hajtva, az uj szállóval teljesen egyenértékűvé teszi a régi épületet. Gondoltunk arra is, hogy központi fütéssel is ellátjuk a régi szállót, tekintettel azonban arra, hogy a téli hónapokban a régi szálló igénybevétele, leszámitva a sátoros ünnepeken való torlódásokat, *minimális,* a központi fütés bevezetésétől egyelőre eltekintettünk. Ha közlöm még — fejezte be nyilatkozatát az államtitkár ur — hogy a *homokstrand egy részét ligetszerüen képezzük ki,* hogy az erős napsugarat nem kedvelők is ott üdülést találjanak, elmondtam az összes kenesei ujdonságokat.

Versenytárgyalási hirdelmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek

a X., Maglódi-uti fővárosi elemi iskola emeletráépitésével kapcsolatos bontási-, föld-, kőmives-, elhelyező-, vasbeton- és tetőemelési munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenkint 50 fillérért kaphatók 1930. évi október hó 31-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Benedicty Sándor okl. épitész, II., Pasaréti-ut 6/c. tervező müépitésznél, vagy az előadónál, Hoepfner Pál mérnöknél, a Központi városháza, III. em. 314. sz. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi november hó 18-án (kedden) délelőtt ½11 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi október hó 28-án.

A polgármester rendeletéből:

Wossala s. k.
műszaki főtanácsos.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros polgármestere a Köztisztasági Hivatal részére szükséges

100.000 kg. motalkó szállitására

nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A polgármester felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, hogy irásbeli ajánlataikat

1930. évi november hó 25-én délelőtt 11 óráig

a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. em. 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkezett vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Ajánlatokat lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szállitási feltételek és az ajánlati ürlapok a Köztisztasági Hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi október hó 28-án.

A székesfőváros polgármestere.

KASS BÉLA
épület- és butor-asztalos üzeme
BUDAPEST, VIII., KŐRIS-U. 7.

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, II., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20.

Valódi ezüst
evőeszközök és diszlárgyak
HENGER ANTAL
ezüstárugyár
IV., DALMADY-UTCA 9. SZ.

Waldmann Sándor
egészségügyi. fürdőszoba, árnyékszék és mosdóberendezések Ólomáruk, viz-, gőz-, légszeszszerelvények. Piperecikkek. Fayencemosdók, klozetcsészék, bidetek és ülődeszkák stb. stb.
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 61.
Telefon: 102—74.

VIGNÁLI RAFAELLO
bronzöntő
BUDAPEST
Lakás: Petneházy-utca 75/b.
Gyár: VI., Jász-utca 74. szám
TELEFON: AUTOMATA 919—12.

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI ÁRVÁLLALATA
TELEFON: J 382 27.
BUDAPEST, VII., BAROSS-TÉR 18.

HUNGLER ISTVÁN
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 28.
TELEFON: József 301-32.

„PETROL" MŰSZAKI ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt v. Gyurkovich és Társa
BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 6.
Telefon: 802-29. szám.

PERTRIX
VÉD JEGY
szárazelemek és telepek
zseblámpa és anódtelepek
számára.
Teljesitményük felülmulhatatlan!
Minden szaküzletben kaphatók

SCHMIDT GYULA műépitész és kőfaragó mester
I., BUDAÖRSI-UT 17/19.
Raktár: I., NÉMETVÖLGYI-UT 68/b-c
Telefon: Automata 510—71.

Takács Gyula
gépészmérnök
Rádió és elektrotechnikai szaküzlete
Épületek, szobrok, templomok
speciális megvilágitása
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 32. sz.
Telefon: Automata 843-24

KATZER
ÉPITÉSI VÁLLALATA
TELEFON: 539—14
I., SZIRTES-U. 3/b.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

FELSENFELD RUDOLF
Bélyegző- és pecsétbélyeggyár, vésző és dombornyomó műintézet
Alapitva: 1901. Telefon: A. 103—94.
Budapest, V., Bálvány-utca 16

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYARA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszóli ára küldök

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, müszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja MANGLITZ FERENC Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobafornakészletet és horgászati cikkeket
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J 415—07. Alapitva 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Baross Szövetségi tag
Budapest, VII., Károly-körut 15

MINDEN KÉSZÜLÉKBE CSAK
TUNGSRAM
BÁRIUMCSÖVET AJÁNLOK

Egészséges, száraz lakások csak
"ÁRAMLÓ LEVEGŐ"
rendszerrel érhetők el feltétlen biztonsággal. Alkalmazható régi nedves falaknál, valamint uj épületeknél.
Prospektus, helyszini szemle és ajánlat dijtalan
PAULUS PÁL EDE
Bpest, V., Nádor-u. 19. Tel. Aut. 120-07

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

OZALID
fénymásolás száraz uton
A porosz pénzügyminiszter a német katasteri hivatalok részére elrendelte az Ozalid száraz fénymásolás kizárólagos használatát.
KUNSTÄDTER VILMOS
világszab. Ozalid száraz fénymásolás magyarországi képviselete.
Központ: VIII. József-krt. 7. Tel.: J. 300—58
Fiók: I., Budafoki-ut 9. sz. Tel.: J. 385—20
Gyár: VIII., Conti-utca 38. Tel.: J. 308—33

„Pro Ecclesia et Pontifice" pápai érdemkereszttel kitüntetve — Magyarország aranykoszorús mestere.

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábazati gyára

Budapest, VI., Frangepán-utca 17. szám

Telefon: Aut. 913-53.

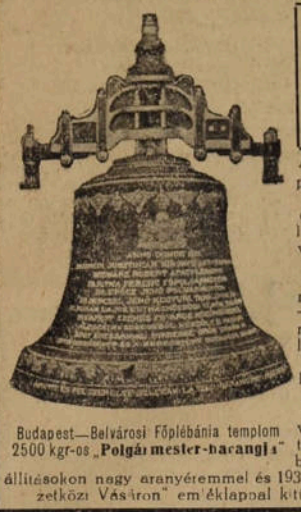

Budapesti Bazilika 7945 kgr-mos uj „Szent Imre-Hősök-harangja" gyáramban készült.

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921—23. vasipari kiállításokon aranyéremmel, az 1925—26. év kézműipari tárlatokon díszoklevéllel, 1927—28. évi budapesti székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel és 1930 évi „Nemzetközi Vásáron" emléklappal kitüntetve.

Budapest—Belvárosi Főplébánia templom 2500 kgr-os „Polgármester-harangja"

Mátyássy Antal és Fia

Cégtulajdonos: MÁTYÁSSY REZSŐ

MÁZOLÓ- FESTŐMESTER

Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

KARÁSZEK FERENC

KAZÁN- ÉS TARTÁLYGYÁR. TELEFON: 913-07.

BUDAPEST, VI., VÁCI-ÚT 163. SZ.

FRATRICSEVICS ERNŐ

épitőmester, épitési vállalkozó

BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 8

Telefon: József 324-49

„ARISTOS"

égetett üreges agyagtéglával olcsón és gyorsan épithet.

Gyártja:

Sorg Antal Épitőipari R.-T.

Budapest, X. ker., Gergely-utca 8. sz.

KRISZTIÁN SÁNDOR

szobrászműterme

Budapest, VII. Gyarmat-u. 12. Telefon: Z. 70-68

Készit ugy saját, mint megadott tervek alapján: épület külső és belső figurális és dekorativ szobrászmunkákat, homlokzatdiszeket, belső stukkómennyezeteket, kandallókat, oszlopokat. Kerti disztárgyak, diszpadok, pergolák, virágtartók, diszkutak, siremlékek stb. elsőrendü tartós fagyálló müköből, mintakertemben állandóan megtekinthetők.

KROPSCH GÜNTHER

kézi tüzoltókeszülékek

Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2. sz.

Telefon: Jozsef 406-39

Gázoltók

Haboltók

Poroltók

Vizoltók

Magyar gyártmány

NEUSCHLOSZ-LICHTIG

REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.-T.

BUDAPEST—ALBERTFALVA, TEL.: Lá. 11-79.

Városi iroda:

IV. KER., ESKÜ ÚT 3. TELEFON: AUT. 890-47

Gyárt: Parkettát, épületasztalosmunkát, hajlitott butort és mindenemü fatőn egárut

Proczeller Bálint

kövező mester

Budapest, X., Korponai-u. 11.

Telefon: Kőbánya 74-8.

SZÜTS JENŐ

okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35

Telefon: József 429—43.

GAZDASÁGI-ÉLET

A Vásárpénztár és a Pedagógiai Filmgyár

Nagy Ferenc törvényhatósági tanácstag érdeme a Vásárpénztár ügyeinek felderitése és őt kellene megbizni a Filmgyár ügyeinek megvizsgálásával is

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A Vásárpénztár ismeretes ügye *Sipőcz* polgármester azon nyilatkozatával, amelyben az elrendelt vizsgálat vezetésével *Szemethy* tisztifőügyészt és *Sebő* főszámvevőt bizta meg, alkalmas arra, hogy az egész vonalon megnyugvást keltsen. Ha bűnösök vannak, bűnhődni fognak: szigoruan el kell azonban határolni a Vásárpénztár életének egyes szakaszait, azt az időt, amikor a *régi vezetőség* üzleti gesztiója felelős a történtekért és az *ujabbat*, amikor az *Ereki—Karch rezsim* intézte az ügyeket. A vizsgálatnak arra vonatkozóan is ki kell terjeszkednie, *miért nem irták le a mult évi közgyülésen az adonyi bérlet veszteségét és az egyéb vesztcséges üzleteket*, holott annakidején az összes tényezőknek az volt a kivánságuk, hogy a pártok vásárpénztári delegáltjai az igazgatóságban és az elnökségben *tehertétel nélkül induljanak utjukra.*

A hála és elismerés hangján kell megemlékeznünk *Nagy* Ferenc törvényhatósági tanácstagról, aki *Wolff* Károly mellett a maga nagy gyakorlati tudásával, közgazdasági érzékével és makulátlan becsületességével nagyban hozzájárult ahoz, hogy a Vásárpénztár portáján *megkezdődik a rendcsináló munka. Nagy* Ferenc érdeme, hogy azok a régi igazgatók, akik annakidején a veszteséges kölcsönök utalványozásánál szerepeltek, szabadságoltattak és az ő hetekig tartó beható munkássága terelte elsősorban *Wolff* Károly, majd a polgármester figyelmét a Vásárpénztár régi és uj ügyvitelére.

A törvényhatósági tanács jövőheti ülései során a költségvetési vitával kapcsolatosan sor fog kerülni a Pedagógiai Filmgyár sokat hányatott ügyére is. Helyesen teszi a törvényhatósági tanács, ha a filmgyárnál, melynek sorsa ma még teljességgel bizonytalan, szintén *Nagy Ferencet bizza meg a vizsgálat megejtésével*, főleg azirányban, mikor és mely cégeknél végezte ez a kitünő intézmény bevásárlásait, milyen árakat fizetett a beszerzésekért, ki állapitotta meg és mikortól kezdődő joghatállyal az ottani vezető tisztviselők fizetését, a közoktatási ügyosztály mely tisztviselői mikor és milyen cimeken kaptak a Pedagógiai Filmgyártól külön munkadijakat?

Öröklakásokban a „CENTRUM" vezet!

Már a **hetedik** társasházat épitjük! 2—3—4 szobás, hallos, loggiás, öröklakásaink **nem külterületen,** de a Belváros és a Gellérthegy szomszédságában, **kertvárosjellegü negyedben** épülnek. **Egyenértéküek a villákkal,** de csak **harmadrészannyiba** kerülnek. Már 14.700 P-től kaphatok. Kedvező fizetési feltételek. 300 □-öles kert. Kivánatra képes prospektus.

„CENTRUM" Házépitő-Vállalat

Horthy Miklós-út 9. szám Telefon: Lágymányos 9—96

MOTOROLA LARDOLINE RICIT

Mindenütt kapható!

Tennisz, turisztika, tornaszerek

legolcsóbban

Seffer Antal

tornaszerek és sporteszközök gyára

IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.

IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.

FANSZ-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

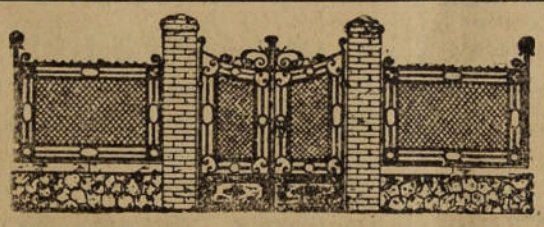

VASS ES KOVÁCS

sodronyfonat-, kerités-, ágybetét- és vasbutorgyár

Budapest, II., Fő-utca 48

Telefon: Aut. 517—87. Alapitási év 1893.

TUNGSRAM

MEGBIZHATÓ

JÓ

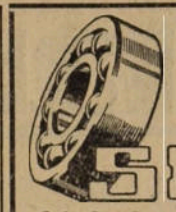

Svéd golyós- és görgőscsapágyak ipec. auto- és motorkerékpár csapágyak

Teljes közlőmű berendezések

SKF

Telefon: J 402-78 J. 388-57

SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, IX. Üllői út 55.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere (közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztály) a székesfőváros „Csecsemőkelengye Akció"-ja részére szükséges

pelenkavászon, csecsemőing-vászon, pólyahuzat-vászon, duplaflanell, nyomottbarchend, csecsemő kötött rekli, dupla flanelltakaró, gummizott pelenka, molinó-pelenkára és karton

cikkek szállitására nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállitási és vállalati feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott 1.60 pengős állami és 1.60 pengős városi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat legkésőbb

1930. évi november hó 17-én (hétfőn) délelőtt 10 óráig

a székesfőváros polgármesteri IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztályában (IV., Központi városháza, I. pav., I. em. 36. sz.) közvetlenül (vidékieknek esetleg posta utján) kell beadni. A versenytárgyalást ugyanazon a napon tartják meg délelőtt 11 órakor a Központi városháza, I. pav., I. em. 25. sz. alatt, ahol az ajánlattevők vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek. Az inségakciók sürgős lebonyolitása miatt ez alkalommal csak 15 napi határidőt szabunk meg.

Elkésve érkezett, vagy az előirt feltételeknek meg nem felelő ajánlatokat nem vesznek figyelembe.

Csakis a székesfőváros polgármesteri IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztálya által kiadott ajánlat és ajánlati s szállitási feltételek nyomtatványaival lehet pályázni, amelyek Központi városháza, I. pav., I. em. 36. sz. alatt vehetők át. Az ajánlati cikkek mintapéldányai a „Háziipari Foglalkoztatás" (VIII., Főherceg Sándor-utca 8., fsz. 39. sz.) raktárában hétköznaponként délelőtt 9—1 órák között dijmentesen megtekinthetők.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok között a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást az ajánlattevők között tetszés szerint megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Budapest, 1930. október hó 27-én.

A polgármesteri IX. ügyosztály.

HLATKY JÓZSEF

okl. mérnök

Budapest, VIII., József-körut 71

Telefon: J. 395-78

Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:

I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05

Fiókirodák:

Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

Munkácsy Ernő

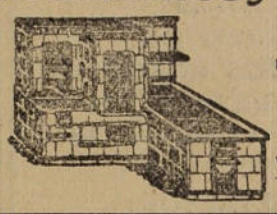

épület- és műlakatosmester, lakaréktűzhely- és kályhakészitő

BUDAPEST,

VII., Rózsa ucca 39

Tel.: J. 312-80

Vállalkozás

Uj kiirások:

Irópapir szállitására. Határidő: 1930 november hó 3 (hétfő) d. e. 11 ó.

579 darab vasszerelvény szállitására. Határidő: 1930 november hó 4-én (kedden) délelőtt 10 ó.

Üvegezési munkákra a X., Maglódi-uton épülő Horthy Miklós szeretetotthon tüdőbeteg-épületében. Határidő: 1930 november hó 5 (szerda) d. e. ½11 ó.

Lapburkolati munkákra a X., Maglódi-uton épülő Horthy Miklós szeretetotthon tüdőbeteg-épületében. Határidő: 1930 november hó 5 (szerda) d. e. ½11 ó.

Szellőztető berendezési munkákra a X. ker., Fiumei-uti köztemetőben. Határidő: 1930 november hó 8-án (szombat) d. e. ½11 ó.

Hullahütőberendezési munkákra a X. ker., Fiumei-uti köztemetőben. Határidő: 1930 november hó 10-én (hétfő) d. e. ½11 ó.

Keményfapadozati-, asztalos-, lakatos- és mázolómunkákra V. ker., Honvéd- és Markó-utcák sarkán épülő bérház építéséhez a Budapest Székesfővárosi Elektromos Műveinek igazgatósága versenytárgyalást hirdet. Határidő: 1930. évi november hó 11-én, délelőtt 9 ó.

Üveges-, szobafestő-, redőny-, villany- és jelzőcsengő-, speciális portál-, üvegtető és levilágitó- és felvonómunkákra V. ker. Honvéd- és Markó-utcák sarkán épülő bérház építéséhez a Budapest Székesfővárosi Elektromos Műveinek igazgatósága versenytárgyalást hirdet. Határidő: 1930. évi november hó 12-én, délelőtt 9 ó.

Villanyszerelési munkákra a X. ker., Maglódi-uton épülő Horthy Miklós szeretetotthon építéshez. Határidő: 1930. évi november hó 18-án (szombat) d. e. ½11 ó.

A Duna medre alatt létesitendő egy-egy járható tartalékalagut (tunnel) és a hozzájuk tartozó két-két végakna épitési munkálataira a káposztásmegyeri vizmütelep I. és II. (dunakeszi) áramtelepének tartozékaképen. Határidő: 1930 november 29 délelőtt 11 óra.

Budapest székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák:

A Kőbányai-ut 42. sz. alatti kislakásos telep kőmivesmunkáit Horváth József (IX., Lónyay-utca 37) 14.549 pengővel.

A Simor-utca 43. sz. alatti bérház mázolómunkáit Toldy Béla (X., Liget-utca 20) 1522.37 pengővel.

A Palotai-uti kislakásos telep kőmives javitási munkáit Vámos Imre (V., Tátra-utca 12) 5140 pengővel.

Az Uj Szent János-kórház sebészeti pavillon kábelfektetés, villanyszerelés és csengő berendezési munkákat Hungler István (VIII., József-körut 28) 14.754.76 pengővel.

A Szabó József-utcai autóbuszgaragenál világitótestek szállitása Magyar Fém- és Lámpaárugyár 2870 pengővel.

A X., Fiumei-uti temető villanyszerelési munkáit Marx Ferenc (IV., Molnár-utca 47) 12.368.40 pengővel.

Az Aquincumi Muzeum márványmozaik lapburkoló munka Nagy István (VII., Nefelejts-utca 53) 3877.50 pengővel.

A Fehérsas-téri és Krisztina-körúti iskolában létesitendő fűzőhelyiségek összes munkáit Zollner László (X., Pongrác-ut 17) 9500 pengővel.

A Nánási-uti vámőrségi épület összes munkáit Láng Adolf (IX., Remete-utca 34) 2800 pengővel.

Szórakozás

CAPITOL FIMPALOTA (Baross-tér, Keleti pályaudvar mellett. Telefon: József 343-37.) **„A legszebb tangó"** — **Miki, mint Fairbanks,** rajzos trükkfilm. — **Fox hangos hiradó.** — **Magyar hiradó.** — Előadások kezdete: 5, negyed 8, fél 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ (Kossuth Lajos-utca 18. Telefon: Aut. 897—07 és 895—43.) **„Az orvos titka."** A főszerepekben Bajor Gizi, Góth Sándor, Somlay Arthur, Kertész Dezső, Gömöri Vilma, Szombathelyi Blanka, Pártos Gusztáv és Bárdi Ödön. — **„A költő álma."** — Paramount extra hangos hiradó. — Magyar hiradó. — Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor. Szombat és vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyrendelés reggel 10 órától.

KAMARA MOZGÓ (Dohány-utca és Nyár-utca sarok. — Telefonszám: József 140—27.) **„Egy jobb család"** (vigjáték 10 felv.) — **Babaálom** (filmrevü 2 felv.) Fox hangos és magyar hiradó. — Előadások 6, 8 10, szombat és vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION SZINHÁZ (Eskü-ut 1. Telefon: Aut. 831—02 és 842—93. **„Párizs királya."** — **„Cinci és a rézbőrüek."** Hangos trükkfilm. — Hangos külföldi hiradók. — Előadások fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. — Vasárnap és ünnepnap fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Vasárnap, nov. 2-án délelőtt nagy gyermek-matiné háromnegyed 11 órakor.

PALACE FILMSZINHÁZ. Erzsébet-körut 8. New-York-palotával szemben. T. J. 365—23. **„Az elveszett lelkek utcája."** Dráma 10 felvonásban. — **„Izabella"** vidám filmoperett, 8 felv. — Hiradó. Előadások 5, fél 8 és 10 órakor. Vasárnap és ünnepnap háromnegyed 4, 5, fél 8 és 10 órakor.

ROYAL APOLLÓ (Erzsébet-körut 45., a Royal-szálló épületében. Tel.: J. 419—02 429—46.) **„A királynő férje".** Főszerepekben: Maurice Chevalier és Jeanette Macdonald. — Hiradók. — Előadások: 5, negyed 8 és fél 10; szombat és vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor. Prolongálva.

DÉCSI MOZGÓ, Teréz-körut 28. Telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52. — **„Egy jobb család"** vigjáték 12 felvonásban. Extra hangos Paramount hiradó. Magyar hiradó. Előadások: 4, 6, 8 és 10 órakor.

CORSO MOZI (Váci-u. 9. Tel. Aut. 874—02.) **Szeretek, Szeretsz, Szeret!** Hangos vigjáték 8 felv. Főszereplők: Willy Forst és Betty Biry. — **Éneklecke.** Hangos burleszk. Hiradók. — Előadások mindennap: 4, háromnegyed 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor. Minden vasárnap d. e. 11-től 1-ig mérsékelt helyáru matiné.

CORVIN FILMSZINHAZ VIII. József körut és Illői-ut sarok — Tel.: J. 889—88, 895—84

Páris királya. Beszélő filmdráma. — **A viz világbajnokai.** Hangos sportfilm. — **Cinci a rézbőrüek között.** Hangos trükkfilm. — **Hangos Ufa világhiradó.** — Előadások kezdete hétköznap: fél 6, fél 8, fél 10; vasárnap és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

Páris királya. Beszélő filmdráma. — **A viz világbajnokai.** Hangos sportfilm. — **Cinci a rézbőrüek között.** Hangos trükkfilm. — **Hangos Ufa világhiradó.** — Előadások kezdete hétköznap: 5, negyed 8, negyed 10; szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor.

URANIA FILMSZINHÁZ (VIII., Rákóczi ut 21. Tel.: J. 460—45, J. 460—46) **„Mese a benzinkutról. — Miki és a fürdőtündér.** Hangos trükkfilm. — **Magyar hiradó. — Ufa hiradó.** Előadások hétköznap: 5, negyed 8, fél 10, szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor.

Fedák Sári csak az ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ-BAN lép fel! Óriási siker!

Zománctáblák — Réztáblák Zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy-u. 13. Telefon: 536-10.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
műköaru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: *J. 463-39
OSZTÁLYOK:
TITKÁRSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BÓROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITASI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

Dr. KUGLER JÓZSEF
SZÉNNAGYKERESKEDES
Központi iroda: IX., GÖNCZY PÁL-U. 2.
(Kálvin-tér mellett)
Városi telep: V., WAHRMANN-UTCA 7.
Telefon: Aut. 55-53 Lipót 902-06.

NEPTUN
Egészségügyi Berendező, Központi Fü és, Vizvezeték-szerelő- és Rokonszakmabeli Iparosok Termelő és Anyagbeszerző Szövetkezete
VI., EÖTVÖS-UTCA 42
TELEFON: AUT. 249-26

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-35

Alapittatott 1888 — Alapittatott 1888
Palm Albert és Tsa
különlegességi üzem-teszmérők gyártása
BUDAPEST, IX., RÁDAY UCCA 3

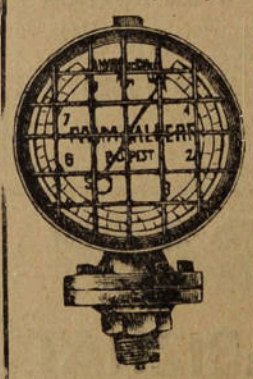

Az Orsz. Gőzkazánvizsgáló Egyesület hivatalos szállitója
Feszmérők (Manometer), Légürmérők (Vacummeter), Hőmérők (Thermometer), Fémpyrométer (Metall-Pyrometer), Huzómérték (Zugmesser), Rugóegyensulyzó (Springbalancen), Vizállásmérők (Hydrometer), Vizmérlegek (Wasserwagen).

Szenzációs műsor a TABARINBAN

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884—26.

Ha jó, tartós, megbizható és gazdaságos üzemü
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, ugy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár R. T.-től,
amelynek győri **automobilgyárában**
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP ÉS RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság:
V., Deák Ferenc ucca 18
Telefon: 818—50.
Budapesti raktár és javitómühely:
X., Kerepesi ut 28. sz.
Telefon: J. 453—84.

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
Palka József
Magyarország ezüstkoszoros Üvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon: J. 302-28 Alapittatott 1894

CSÁSZÁR IMRE linoleum- és gummipadlóburkolási vállalat
Budapest, IX., Lónyay-utca 26 Telefon: J. 325-58
Beton-, Estrich- és Asbestalizatok készitése. Szakszerü munka. — Alánlatok diimentesen

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva: 1918

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428—25

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

*

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

UNDERWOOD STANDARD NOISELES PORTABLE IRÓGÉPEK magyarországi vezérképviselete
VECSEY JENŐ okl. gépészmérnök, Keresk. és Ipari R.-T.
rodagéposztály: Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 22, félemelet.
Telefon: Automata 843—22

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 45. szám — Budapest, 1930 november 8

UJ BUDAPEST

KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Iván-utca 9.
Telefon: Aut. 828-23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Gróf Károlyi-u. 8.

Tiz év bünei

A rágalmazásnak, piszkolódásnak, rikoltó handabandázásnak abban a szennyes kakofóniájában, amely a választási agitáció kapcsán a Keresztény Községi Pártot a különféle organizációk részéről elönti, figyelmet érdemel az egyik demokrata népgyülés, amely az elmult héten az Erzsébetvárost igyekezett a rég levitézlett frázisok mögé tömöriteni. A nagygyülés szónokai, akik különben az egyik közismert játékklub pinkájának tőszomszédságában szavaltak, tiz esztendő bűneiről beszéltek, arról, miket követett el a városházán az elmult tiz esztendő alatt a kereszténypárt bűnös vezetősége?

Hagyjuk figyelmen kivül ez alkalommal az ősi terézvárosi fészekben elhangzott keserü kifakadást, amely a fiatal Vázsonyi ajkáról apja csontjain való élősködésről szórt szét vádakat, nézzünk szemébe a tiz esztendő bűneinek, amelyeket felelőtlenül és lelkiismeretlenül hangoztattak a belső Erzsébetvárosban. Igazuk volt a szónokoknak: valóban bünöket követett el e tiz esztendő alatt a Keresztény Községi Párt. E bűnöket azonban nem a várossal, nem a közzel, nem a keresztény milliókkal szemben követték el, hanem a demokrata törzsfőnökökkel, a régi klikkuralommal szemben. A bűnök felett hiába mondja ki az itéletet a hetedik kerület Pilátusa: mert ezek a bűnök csak az ő szemükben azok, mi előttünk érdemek, értük dicséret és elismerés jár azoknak, akik elkövették!

Hogy csak ők voltak azok, akik a grófi paloták megvételét ellenezték, akik a közüzemek árának leszállításáért harcoltak a városházán? A paloták megvétele ellen a bizottságokban és a közgyülésen a Wolff-párt tiltakozott a legélesebben, a közszolgáltatások árának csökkentését pedig mindig megakadályozta az a szükségesség, hogy a viz-, gáz- és villanydijak leszállítása maga után vonta volna az adók emelését, mert a főváros az üzemek által beszolgáltatott milliókat máskülönben nem nélkülözhette volna. Felelőtlenül követelődzni, komolytalan árleszállításokat javasolni lehet, az efajta paprikajancsitempók azonban ma már elkopottak, senki sem hisz nekik, tulélték önmagukat.

A Wolff-párt által kibocsájtott kis füzetben foglalt bűnökért büszkén és önérzetesen vállalja a felelősséget a párt minden tagja, azzal az elhatározott szándékkal, hogy azokat a jövőben is gyakorolni fogja. Nekik azonban még bűneik sincsenek, mert az elmult tiz esztendő alatt még bűnöket sem tudtak produkálni. Semmit sem csináltak a jó urak az elmult tiz év alatt, azonkivül, hogy ok és cél nélkül handabandáztak a közgyülési teremben, a hordó tetejéről pedig port hintettek a polgárság szemébe. A nagy számonkérés ideje elkövetkezett: összezuzva és letörve jönnek vissza a demokrata szájhősök a közgyülési terembe, — ha ugyan egyáltalában visszaérkeznek!

Ötven — ötven — ötven

Petrovácz Gyula választási jóslata, nyilatkozata a választási terminusokról, az állitólagos atrocitásokról és a technikai előkészületekről

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

A legutóbbi napokban ujabb és ujabb hirek terjedtek el különböző *állitólagos választási visszaélések* bekövetkezéséről. Ezeket a hireket természetesen a baloldalról röpitették fel, vagyis éppen arról az oldalról, ahol hónapok óta folytonosan sürgetik a választások mielőbbi kiirását. Még a képviselőházban is szóba kerültek ezek a hirek az egyik demokrata képviselőnek napirendi felszólalása keretében. Nem kisebb vád foglaltatott ebben a felszólalásban, mint az az állitás, hogy a *jobboldali érzelmü választók szavazóigazolványaikat előbb fogják megkapni, mint azok, akiket a baloldal a maga hiveiként könyvel el.* De nagy lárma támadt azoknak a hireknek a következtében is, amelyek szerint a választásokat a belügyminiszter napokon belül kiirja és a terminus esetleg december legelső napjaira fog esni. Ezek a hirek érthető rémületet keltettek a baloldali berkekben. Ez a lárma — enyhén szólva — *tragikomikus.* Állandóan sürgetni a választások kiirását s amikor ez a terminus közeledik, tiltakozni a gyors kiirás ellen, közben pedig választási visszaélések kitalálásával és „suskusok" rémének falrafestésével hadakozni nem konzekvens eljárás olyan *„pártvezérek"* részéről, akik folytonosan azt hangoztatják, hogy mindent elsöprő tömegek állanak a hátuk megett. Ezekről a kérdésekről folytattunk beszélgetést

Petrovácz Gyula

törvényhatósági tanácstaggal, a Keresztény Községi Párt vezető tagjával, akit mindenekelőtt arról kérdeztünk meg, hogy megfelelnek-e a valóságnak a választások korábbi kitüzéséről szóló hireszteléses. *Petrovácz* Gyula a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— *Teljesen kizártnak tartom,* hogy a választások terminusát illetően az eddigi terveken változás történjék.

Hónapokkal ezelőtt éppen az Uj Budapest hasábjain jelentettem be, hogy a választások december 14-én és 15-én lesznek.

Ezeken a terminusokon nem lehet változtatni és pedig azért nem, mert a törvényben meghatározott dátumok vannak, amelyeket be kell tartani. Az ajánlásokat a választások előtti nyolcadik napon kell benyujtani, az ajánlóivek hitelesitésére, kiadására, kitöltésére, aláirására és a szelvények felragasztására legalább *14 napos terminust kell biztositani,* mielőtt pedig az ajánlási ivek forgalomba kerülhetnének, nagyobb időt vesz igénybe a szavazójegyek kinyomatása és kikézbesitése, a választások kiirása pedig mindaddig nem történhetik meg, amig a végleges névjegyzék el nem készül és a végleges névjegyzéket a fővárosi igazoló választmány — a közigazgatási bíróság összes idevonatkozó döntéseinek leérkezése után — hivatalosan is meg nem állapitotta.

— Mindez hosszabb időt vesz igénybe. Ezekkel a közbeeső terminusokkal számolni kell. A közigazgatási biróság — tudomásom szerint — döntött már a panaszok fölött és ezek a döntések éppen most érkeztek le a főváros közjogi ügyosztályába, amely az igazoló választmánynak a hivatala. Ezekután a fővárosi igazoló választmány összeülhet és megállapithatja a végleges névjegyzéket, amit még ki kell nyomatni. Ha majd a végleges névjegyzéket kinyomatják és ez a jogerős névjegyzék nyomtatásban is rendelkezésre áll, meg lehet kezdeni a szavazójegyek kiállitását és postára adását. Minthogy itt *300.000 névről van szó, olyan nagyarányu technikai munkát igényel ezeknek a szavazójegyeknek pontos kiállitása és kikézbesitése, hogy* — nem mondhatok egyebet — *csak hozzá nem értő és csak minden áron zavart keltő megijedt politikusok festhetik a falra a választások napjának november végére, vagy december legelejére való kitüzésének a rémét.* A most felsorolt technikai munkálatok olyan hosszu időt vesznek igénybe, hogy teljesen kizártnak tartok minden korábbi dátumot. Fentartom tehát eredeti kijelentésemet, amely szerint a választások december 14-én és 15-én lesznek.

Szóbahozzuk, hogy az elhangzott parlamenti felszólalás vádat is tartalmazott, amely szerint a kikézbesitésnél a *választók politikai érzelmei szerint különbséget* fognak tenni. *Petrovácz* Gyula ezeket mondotta:

— A baloldalon mindig gyanakvással kisérnek még objektiv hatósági intézkedéseket is. *Fantáziájuk kimerithetetlen* állitólagos választási visszaélések bejóslásában, mert ez mind a választáson feltétlenül bekövetkező kudarcuk előzetes flastromának készül.

Mi a magunk részéről egészen nyugodtak vagyunk abban a tekintetben, hogy az ajánlási ivek hitelesitésére és a szelvények összegyüjtésére minden pártnak elegendő ideje lesz. Ezt a törvény is biztositja,

mi tehát csak előzetes mentség-keresést látunk a felröpitett baloldali hirekben arra az eshetőségre, ha valamelyik párt egy kerületben a szükséges ezer ajánlást megszerezni nem tudja. A megszervezett pártok, mint a mi pártunk is, amelyek nem vaktában gyüjtik az ajánlásokat, hanem teljes stratégiailag kidolgozott terv szerint minden nehézség nélkül megszerzik az ezer-ezer aláirást. Mi biztosan tudjuk, hogy *kinek melyik kerületben, hol kell megjelennie az ajánlási szelvényért.* Biztosan tudjuk, hogy megbizottaink nem mennek hiába. Természetesen *vannak pártocskák,* amelyeknek szervezeteik nincsenek és amelyek éppen ezért kénytelenek fizetett emberekkel és nem önkéntes munkaerőkkel dolgozni. Ezek a fizetett, de tájékozatlan emberek *találomra mennek lakásról-lakásra.* Ezek az emberek sokkal nehezebben dolgoznak, nagy fáradságot fognak forditani olyan szelvények összegyüjtésének megkisérlésére, amelyeket *mi már régen összeszedtünk.* Ezek a pártok utólag választási atrocitásokat és visszaéléseket fognak felpanaszolni, de mi nyugodtan nézünk elébe ezeknek és a hangya és a tücsök meséjével válaszolunk nekik. Mialatt mi a kerületekben nyugodtan, szivósan és csendben dolgoztunk, a szervezés kifelé nem mutatós munkáján, addig ők a dobogón énekelték csábdalaikat a választók felé.

— Ami pártunk további szervezkedésének a munkáját illeti, — folytatta *Petrovácz* Gyula — november 9-én, 16-án és 23-án, vagyis három egymásután következő vasárnapon minden kerületben nagygyüléseket tartunk, szimultán szónoklatokkal és — mint Pesten mondani szokás — *„pendlizö"* szónokokkal. Ezen a héten befejeződik a helyszini szervezőmunka és a megfelelő előkészités alapján most már kiállunk a nagyközönség elé. *Wolff*

Károly, pártunk vezére, minden nagygyülésen résztvesz, kivüle *Ernszt* Sándor és *Csilléry* András vállaltak nagyob szerepet, de a párt többi tagjai is tevékenyen kiveszik részüket a nyilvános agitáció munkájából.

Végül érdeklődtünk, hogy *Petrovácz* Gyulának mi a véleménye a *választások várható eredményéről.* Petrovácz kérdésünkre a következő prognozist állitotta fel:

— Véleményem szerint a választás kimeneteléről egyszerü és elfogadható prognózist lehet felállitani. Ugy látom, hogy

a választás eredménye három ötvenes mandátumcsoport lesz. Az egyik 50-es mandátumcsoport a Keresztény Községi Párté lesz, a második a szociáldemokratáké, a harmadik 50-es csoportba tartozó mandátumokon fognak osztozkodni az összes többi pártok.

Pár százalékos eltérésről lehet esetleg szó, de nagyjában és egészében ez az én prognózisom igazolódni fog.

Wolff: Feleslegesek a vörös marxizmus és a Keresztény Községi Párt között lábatlankodók!

Csilléry mint a „nagy Károlyok" méltó utódját üdvözölte névnapja alkalmából Wolff Károlyt, akinek névünnepét a szegény emberek előtt tették emlékezetessé

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A keresztény politikának évenként visszatérő fontos dátuma november negyedike, Károly napja, amikor a párt vezérének, *Wolff* Károlynak nevenapját politikai ünnepnappá változtatja a keresztény tömegek tisztelete és szeretete. A jelen gazdasági nyomoruság közepette *az az okos és értékes elhatározás* érlelődött meg illetékes helyeken, hogy a folyó évben ne tartson a Károly-nap alkalmából társasvacsorát vagy teát a Keresztény Községi Párt, hanem ehelyett a kerületi előljáróságok népkonyhái utján ezer szegény embert vendégeljenek meg a pártelnök tisztelői és barátai. A nemes elhatározást a cselekedet követte és igy történt, hogy bankett helyett a Keresztény Községi Párt tagjainak részvételével rövid ünnepség keretében folyt le kedden délelőtt Wolff Károly üdvözlése.

Noha a névnapi üdvözlést csak a legszükebb körben tették közzé, zsufolásig megtelt mégis az ünnepségre a párt nagyterme. Az üdvözlésen a párt tagjai testületileg vettek részt, ugy a bizottsági tagok, mint a kültagok eljöttek valamennyien, hogy szeretetükről és becsülésükről biztositsák Wolff Károlyt. Lelkes éljenzés köszöntötte a *Csilléry* András dr. kiséretében a terembe lépő *Wolff* Károlyt. Az üdvözlő beszédet *Csilléry* András dr. tartotta.

— *Nagy harcok előtt a párt* — mondotta *Csilléry* — nagy harcok előestéjén üdvözöljük a párt vezérét névnapja alkalmából. Tiz év után ujra ünnepelünk, azon tiz év után, melynek küszöbén fogadalmat tettünk a keresztény Budapest megvalósitására. Ha nézzük a plakátok és a sajtó infernális együttesét, látjuk, demokráciáról beszélnek azok, akik a demokrácia jegyében hozták a bolsevizmust, revizióról beszélnek azok, akik Trianont előidézték. Jól tudjuk, Te voltál a városházán a *„nagy Károlyok"*, a *Kammermayerek*, a *Gerlóczyak*, a *Ráthok* utóda és mi büszkén követtünk Téged! Mi a demokráciát akartuk szolgálni, mikor azt akartuk, hogy bankett és ünneplés helyett a Te intenciód és elgondolásod szerint *a szegény emberek előtt akartuk emlékezetessé tenni* az ezévi Károly-napot. Az Általad hirdetett igazság utat fog törni az országban és mi a Mindenható áldását kérjük, hogy családod körében, feleséged mellett, akit az Uristen Neked visszaadott, élj boldogul!

Percekig zugott a taps *Csilléry* megható beszéde után, melyre *Wolff* Károly meghatottan válaszolt.

— *Csilléry* szavai — mondotta — erőt ad nekem a jövő küzdelemre. Pártprogrammok jönnek és mennek, maradandó csak az, amely a nemzet egyetemes érdekét és kulturáját szolgálja. Hiába minden lekicsinylés, rágalom, feledés: *történelmi tény*, hogy a Keresztény Községi Párt alkotott és cselekedett, amikor hivatását teljesitve, megalkotta a keresztény városházát.

— Két tábor van: *a vörös marxizmus és mi*, minden egyéb csak vegyülék a kettő között. Centralisztikus rendszerünkben Budapest birtoka jelenti az ország birtokát, azért nyul feléje a vörös ököl. Mindezzel szemben csak egy erő van: *a megingathatalan keresztény és nemzeti alap*, mely a polgárok számára a békét, gyermekeink számára a kenyeret jelenti. A velünk szembenálló polgári pártok sohasem termelték ki azt az *erkölcsi erőt*, amely szembe mert volna szállni a vörös törekvésekkel. *A vörös marxizmus és a Keresztény Községi Párt között lábatlankodók feleslegesek*, mert programtalanok, várospolitikáról még beszélni sem tudnak, egyszerü becsmérléseken kivül mondanivalójuk ninesen. Városházi ellenfeleinknek *nincsenek argumentumaik*, csak az emberek feledékenységére számitanak!

— *Mi volt tiz év előtt?* Plébánosjelölteknek nemkeresztények házában kellett kunyerálni, hivatalnokoknak előmenetelük érdekében fogadalmat kellett tenniök, hogy nem lesznek keresztények és magyarok, a kisebbség dirigálta a városházát. Nézzük azokat, akik *keresztényebbek akarnak lenni, mint mi!* Mi akkor voltunk keresztények, amikor ezért riszkirozni kellett valamit, nem alkalmi keresztények, akik opportunitásból végül keresztényvoltukat sem merik kiirni plakátjaikra!

— *Ezt a küzdelmet meg fogjuk vivni az utolsó emberig!* Nem névnapot ünnepelünk, seregszemlét tartunk a döntő küzdelem előtt! Harcot, erőt hirdetek, mi vagyunk a polgárság, a jövő, az eszme, mert meggyőződéssel megyünk tovább az uton, melyen *mi voltunk az utőrök*. Keresztények mertünk lenni, a városháza minden kilengéstől és megtorpanástól mentesen mindig keresztény volt!

— *Nem országos politikát csinálunk*, keresztény várospolitikát csinálunk! Nem adjuk oda keresztény városházánkat, de nem kell tőlünk senkinek sem félnie, mert a szeretet jegyében állunk és küzdünk! *Halottak napja* szürkesége után kisütött a nap, mert hiába van borulás, mi a verőfényt akarjuk Magyarország felett megvalósitani! Ha megbukik a keresztény városháza, megbukik a keresztény magyar jövendő! A mi táborunk megnövekedett erővel vonul be a keresztény városházára! Az Isten adja, hogy ugy legyen!

A párt tagjai nagy lelkesedéssel és éljenzéssel fogadták *Wolff* beszédét, amellyel az ünneplés véget ért.

KERESZTÉNY SZABÓIPAROSOK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST
Főüzlet: IV., Károly király-ut 30. szám. ◆ Fióküzlet: II., Zsigmond-utca 14. szám.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát. Valódi angol szövetekben és más gyártmányu divat különlegességekben nagy választék. Hazai szövetekben, bélés árukban és szabókellékekben a legolcsóbb árakban vezetünk. Óriási szőrmeraktár, meglepő olcsó árak! Hitelképes egyéneknek fizetési kedvezményt nyujtunk.

Városházi történetek

A KEDDI ÜNNEPSÉGNEK, amikor is Wolff Károlyt üdvözölte névnapja alkalmából a Keresztény Községi Párt, volt egy megható momentuma. Csilléry — mint az lapunk más helyén olvasható — boldogságot, minden jót kivánt a pártvezérnek a névünnep alkalmából, örömét fejezvén ki azon, hogy a méltóságos asszony immár felgyógyultan ujra a családi otthonban van. Melegen és lelkesen tapsolták meg a jelenlevők Csilléry kegyelmes ur kijelentését, és amikor az ünnepség végeztével Wolff még sokáig elbeszélgetett az egybegyültekkel, számosan voltak, akik felgyógyulása alkalmából üdvözletüket és kézcsókjukat küldték a méltóságos asszonynak.

Valóban öröme a keresztény politikának Wolff Károlyné felgyógyulása, mert — mi tagadás — a pártvezér napja legnagyobb részét felesége betegágyánál töltötte és bizony kevés ideje maradt még a legfontosabb politikai megbeszélésekre is. A Vöröskereszt Szanatórium egyik elsőemeleti különszobájában feküdt közel két hónapig a nagybeteg, akit az egyik gráci szanatóriumból hoztak külön apácaápoló felügyelete mellett szeptember első napjaiban Budapestre. Sokáig sulyos volt állapota, kezelő orvosa, Wenhardt professzor naponta többször is kiment hozzá, mig végre győzött az életerő és a nagyasszony immár teljesen egészségesen pihen az Ybl Miklós-téri lakásban.

Az a lendület, amellyel Wolff Károly a legutóbbi héten a politikai küzdelembe vetette magát, már előjele volt felesége teljes gyógyulásának, és a keresztény politika minden igaz barátja csak örvendhet, hogy a harc forró napjaiban Wolff nem kénytelen megosztani energiáját és figyelmét kitüzött életcélja és rajongásig szeretett felesége betegszobája között...

*

BEDNÁRZ RÓBERT, a belvárosiak szeretett esperes-plébánosa a minapában a következő érdekes találós kérdést adta fel egy társaságban:

— Miről lehet megismerni a bizottsági tagok közül azokat, akik a jövőben nem lesznek városatyák?

Voltak, akik a különös mélabut tartották a legpontosabb ismertetőjelnek, mások azt vélték figyelemreméltónak, hogy a kimaradó városatyák szeme állandóan könnyes, azonban a legfrappánsabb, a legtalálóbb megállapitást mégis maga az apát ur tette, mondván a következőket:

A legbiztosabb ismertetőjele a kibukásra itélt városatyának, hogy állandóan a választások elhalasztásáról beszél!

Széles mosolyra derültek az arcok, mindenkinek volt azonnal egy-egy városatya ismerőse, aki a bejutás reménye nélkül kullogva valamelyik lista végén, a választások elhalasztásának rendithetetlen szószólója. Valóban: immár bizonyosra vehető, hogy nagy-nagy változásokat fog hozni az uj választás, sok uj emberhez lesz szerencsénk, akik a multban nem élvezték a bizottsági tagság villamos-szabadjegyét, viszont sokan mennek el, akikről majd csak a particédulájukon fogjuk valamikor olvasni, hogy bizottsági tagok valának...

Egyelőre a szépségflastromok készitése folyik, amelyeket majd magukra fognak tapasztani az emeritált városatyák. Az egyik, különben érdemes és értékes bizottsági tagról már ugy emlékezik meg az egyik hetilap, hogy „teljesen visszavonult és egyáltalán nem hajlandó részt venni a választási küzdelmekben". Lesznek viszont, akik részt vesznek, de hiába, legfeljebb, mint póttagok fognak helyezetlenül befutni, hogy aggodalommal várják a szerencsés elődök kihalását, amely őket ujra régi jogaikba juttatja. A választópolgárok bizalma már nem fog a karácsonyfán értékes ékkőként szerepelni, a buborék szétpattan, s marad, mi volt: a puszta lég...

*

SZEGÉNY KARKAS REZSŐ, a legfiatalabb tanácsnok nem tudott szabadságra menni Az elnöki ügyosztály, amikor a szabadságolási listát elkészitette, bizony nem gondolt arra, hogy egyszerre csak egy müszaki tanácsnok mehet szabadságra, kettő nem, mert mérnökembert még nyári időben sem nélkülözhet teljesen a város vezetősége. Amikor a polgármester által aláirt szabadságolási listát a kitünő Csármann tanácsnok asztalán meglátták, a tanácsnok ur nagy komolyan megjegyezte:

— Aztán, ha olyan okos ember vagy, mondd meg, miért rossz ez a lista?

Rápillantani a névsorra és észrevenni egyszerre az augusztusi szabadsági turnusra beosztott két müszaki tanácsnokot, — egy pillanat müve volt. El is mosolyodott a szigoru Csármann.

— Te olyan okos vagy, mintha nem is jogász, hanem mérnök lennél!

Már akkor megjósoltuk, hogy Karkas bizony nem igen fog ily körülmények között szabadságra menni, mert mire Csármann visszaérkezik, olyan dologidő kezdődik a városházán, hogy a középitési ügyosztályvezetője itthon kénytelen maradni. Igy is lőn. Karkas még ma sem ment szabadságra és nagyon valószinü, hogy ebben az évben már nem is tud elmenni.

*

ILLYEFALVY LAJOS DOKTOR, a főváros statisztikai hivatalának nem kevésbbé kitünő és közszeretetben álló igazgatója viszont okosabban cselekedett. Amikor vége volt a községi választói névjegyzék összeállitásának, már amennyiben a munka azon oroszlánrészének, amely a statisztikai hivatal feladata. Illyefalvy összepakkolt, meg sem állott Berlinig, ahonnan azután Hamburg, Bréma, Hága, Amsterdam, Brüsszel és Párizs érintésével a napokban jött haza. Mindenütt felkereste Illyefalvy külföldi kollégáit, arról sem feledkezvén meg természetesen, hogy Hágában tiszteletét tegye a Nemzetközi Statisztikai Intézetnél, amelyeknek ő érdemekben gazdag tagja.

Illyefalvy, miután a községi választói névjegyzék Scylláját megúszta, az általános népszámlálás Charybdiszéhez érkezett, magyarán: cseberből vederbe esett. A régi képviselőház avitt oszlopai alatt már nagyban folynak az előkészületek, hogy Szilveszter éjszakáján összeszámolják Budapest valamennyi lakóját. Ez az általános népszámlálás közelről érinti Némethy tanácsnokot, aki állandóan azon töpreng, hogy első Némethy nevet viselő unokája megszületik-e az általános népszámlálás idejére, vagy csak 1940-ben lesz majd abban a helyzetben, hogy elsőizben eleget tegyen népszámlálási kötelezettségének.

Szó sincs a karácsonyi segély elmaradásáról, - mondja Gallina tanácsnok

A szolgálati idő emelése, a tervbevett létszám-redukció, az uj fogalmazók behelyettesitése és egyéb problémák

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

A *politikai álhirek között*, amelyeket a közeledő községi választások alkalmából mesterségesen tenyésztenek, hogy izgassák velük a közvéleményt, a legrikitóbb a fővárosi tisztviselők karácsonyi segélyének elmaradásáról szóló hiresztelés. A szépen körülcicomázott álhirt a baloldali sajtó dobta a köztudatba, a segély elmaradásával indokolván azt a *másik álhirt*, hogy a belügyminiszter a községi választások terminusát azért határozná meg december első napjaiban, mert ha közvetlen karácsony előtt lennének a választások, a karácsonyi segély elmaradása miatt elkeseredett tisztviselők a Keresztény Községi Párt és az Egységes Községi Párt listáit nem támogatnák szavazataikkal.

Az álhir terjesztői tudni vélték, hogy a belügyminiszter erre vonatkozó intézkedése *már le is érkezett a fővároshoz* és a polgármester csak azért nem hozta még a belügyminiszteri rendeletet nyilvánosságra, mert egyelőre *nem akarja kétségbeejteni a városházi tisztviselőket*. A hiresztelések *nagy zavart keltettek a városházán tisztviselői körökben* és be kell ismernünk, hogy az álhir terjesztői elérték a céljukat, amikor zavarba akarták ejteni a karácsonyi segélyre a mai gazdasági helyzetben nagyon is számitó tisztviselő társadalmat. Az általános kétségbeesésben látott napvilágot azután *Ripka* főpolgármesternek azon nyilatkozata, amely magában foglalta azt a határozott kijelentést, hogy a *főpolgármester a kormány ezen tervéről egyáltalában nem tud, sőt a belügyminiszter ebben az irányban megnyugtató kijelentést tett a főpolgármester előtt.* Nem tudom megérteni — jelentette ki a főpolgármester — honnan veszik azt a hiresztelést, mintha a kormány *meg akarná tagadni a segélyt* a tisztviselőktől.

A karácsonyi segély ügyében kérdést intéztünk *Gallina* tanácsnokhoz az elnöki ügyosztály vezetőjéhez. *Gallina* tanácsnok kijelentette az *Uj Budapest* munkatársának, hogy semmi olyan szándékról nem tud, amely illetékes tényezők részéről a karácsonyi segély eltörlésére vonatkozna.

— De nem is tudok okot — folytatta a tanácsnok — hogy ezt az évek hosszu sora óta megszokott támaszát a tisztviselőknek törölni lehetne. A segély fedezetéül szolgáló összegek *ott szerepelnek a folyó esztendei költségvetésében* és a belügyminiszter, amikor a költségvetést jóváhagyta, jóváhagyta a karácsonyi segélyezésekre forditott összegek fedezetét is. Ez az összeg a közigazgatási tisztviselőknél mintegy egymilliőhatszázezer pengőre, a tanügyieknél egymilliónégyszázezer pengőre rug. Nincs szó, ismétlem, a karácsonyi segély eltörléséről, amely a jelen viszonyok közepette exisztenciális segitség a fővárosi alkalmazottak számára.

Szóvátettük ezután *Gallina* tanácsnok előtt azokat a hireket, amelyek a köztisztviselőket illetően *a szolgálati idő felemeléséről és ezzel kapcsolatban a tisztviselői létszám redukciójáról szólanak.*

— Ami a szolgálati idő esetleges felemelését illeti, meg kell várnunk a törvényes intézkedéseket, ezek természetszerüen a fővárosra is vonatkozni fognak. Arról nincs tudomásom, hogy a kormányzat a városházán *létszámredukciót tervezne*, bizonyos azonban, hogy a fővárosnál a tisztviselők létszámának apasztásáról szó sem lehet. Az adminisztráció egyre fejlődik, uj és fontos feladatok kerülnek hatáskörünkbe, amelyeket sok tekintetben a mai létszámmal sem tudunk megoldani. Amikor állandóan létszámszaporitási törekvéseket látok az adminisztráció minden ágánál, akkor *lehetetlennek kell tartanom* a létszámcsökkentésre vonatkozó törekvéseket.

Gallina tanácsnok elmondotta még munkatársunknak, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a jogi képesitésü ideiglenes hivatalnokok *fogalmazóvá történő átminősitését.* Az átminősités hetvenkét embert érint, akik valamennyien sok esztendeje állanak a főváros szolgálatában. Mivel az uj fővárosi törvény kinevezési tilalmat foglal magában, az átminősitést egyelőre csak olyképpen lehet megoldani, hogy az uj állásokban a polgármester előterjesztésére a *főpolgármester behelyetesiti az érdekelt tisztviselőket.*

Végezetül a *szellemi szükségmunka* ügyében intéztünk kérdést Gallina tanácsnokhoz, aki kijelentette az *Uj Budapest* munkatársának, hogy az elnöki ügyosztály a jelentkezők nagy számára tekintettel már előterjesztést tett az alkalmazandó szellemi szükségmunkások létszámának *hatszázról ezerre való szaporitása tárgyában.* Hogy a létszámszaporitás megoldható-e, kizárólag a pénzügyi osztálytól függ, ahol fedezet kijelölése céljából fekszik az akta.

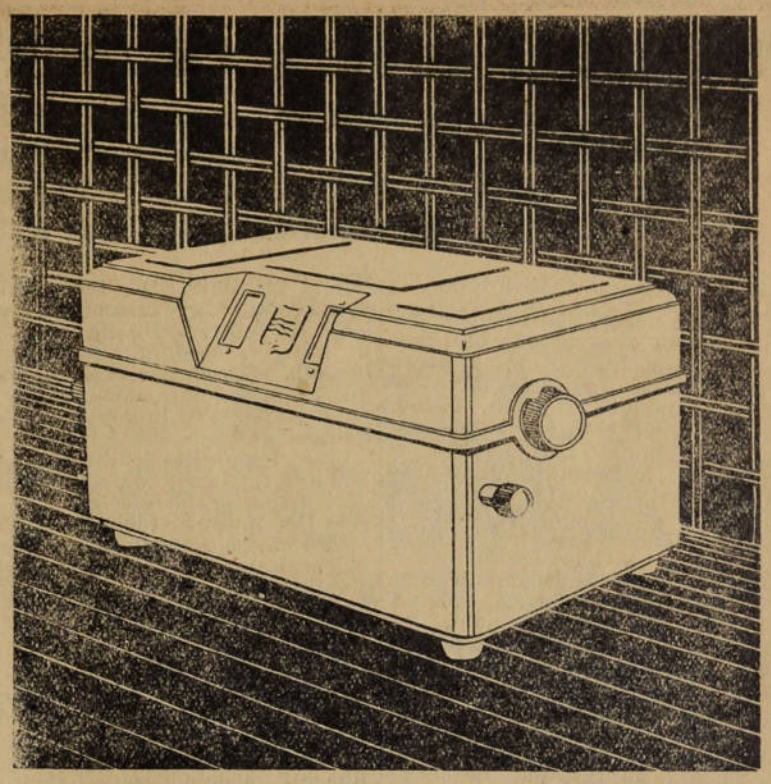

Én is Philips rádiót veszek!..

Az uj Philips „Mestermű“ 2531 teljesitménye a legkifinomultabb izlésü zeneértő számára is élvezet! A készülék ára 484 pengő. Részletre is beszerezhető. Philips jótállás és Service. Kérjen leirást!

BICELLA
Ultraviolett-sugarakat átbocsájtó drótüvegpótló
Lakosztályok, lég- és napfürdők, garázsok, gyári-üzemek, istállók, baromfiólak, gazdasági épületek, kiállitási csarnokok, kerti melegágyaknál és mindenütt, hol eddig ablaktörés elkerülhetetlen a BICELLA törhetetlenségénél fogva előnyösen használható.
Kérjen mintákat és árajánlatot!
KUNSTÄDTER VILMOS
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7. SZ.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35
Telefon: József 429—43.

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

BUZADICS IGNÁC
kőművesmester
épitési- és háztatarozási vállalkozó
Költségvetés díjmentes
Budapest, VI., Váci-ut 121. sz.
Telefon: Aut. 929-47.

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FŰTÉS-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

Waldmann Sándor
egészségügyi, fürdőszoba, árnyékszék és mosdóberendezések. Ólomáruk, viz-, gőz-, légszeszszerelvények. Piperecikkek. Fayencemosdók, klozetcsészék, bidetek és ülődeszkák stb. stb.
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 61.
Telefon: 102—74.

Baranyai Béla és Társa
I., ker. Bercsényi-utca 5.
Telefon: Lá. 265.
Központi etage-fütési, vizmü-berendezések és müszaki vállalata. Nonolus ultra kazánok gyártó vállalata.

KASS BÉLA
épület- és butor-asztalos üzeme
BUDAPEST, VIII., KŐRIS-U. 7.

CSERÉPY ISTVÁN
kőmivesmester, épitési vállalkozó
BUDAPEST, Csengeri-u. 45
Telefon: 165—25

NEUSCHLOSZ-LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.-T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA. TEL.: Lá. 11-79
Városi iroda:
IV. KER., ESKÜ ÚT 3 TELEFON: AUT. 890-47
Gyárt: Parkettát, épületasztalosmunkát, hajlitott butort és mindennemü fatömegárut.

Állandó butorvásár
a Központi Városháza épületében
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY-UT 28
Telefon: Aut. 896-06.
háló, ebédlő és uriszoba butorok
szalongarniturák, rekamierek,
Kedvező fizetési feltételek.
Kárpitos és Paszományos Mesterek Orsz. Sz.

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
épület- és mülakatosok, redőny és napellenző gyára
BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.
Telefon: Aut. 852—59.
Készitményei:
Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitelben. Elsötétitő berendezések, kézi és motorhajtásra. Szinházi vasfüggönyök. Vasszerkezetek, épület- és mülakatosság.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések“ rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek

a X., Maglódi-uti székesfővárosi elemi iskola emeletráépitésével kapcsolatos butorberendezési munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb emlitett „Hivatalos hirdetések“ rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenkint 50 fillérért kaphatók 1930. évi október hó 31-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Benedicty Sándor okl. épitész, II., Pasaréti-ut 6/c. tervező müépitésznél, vagy az előadónál, Hoepfner Pál mérnöknél, a Központi városháza, III. em. 314. sz. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi november hó 18-án (kedden) délelőtt ½11 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi október hó 27-én.

A polgármester rendeletéből:
Wossala s. k.
müszaki főtanácsos.

VIGNÁLI RAFAELLO
Dronzöntő
BUDAPEST
Lakás: Petneházy-utca 75/D.
Gyár: VI., Jász-utca 74. szám
TELEFON: AUTOMATA 919—12.

Lindhagen főpolgármester pesti vacsorája

A stockholmi főpolgármester könyve, melynek egy része Berczel alpolgármesterrel való beszélgetés alapján íródott — Idegenforgalmi nagykövetségeket akarunk felállitani Bécsben, Berlinben, Párisban és Londonban — mondja Berczel alpolgármester

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

A főváros vezetősége ujabban különös sulyt helyez az idegenforgalom fellendítésére, nemcsak azért, mert az idegenforgalom emelkedése gazdasági előnyöket jelent, hanem azért is, mert a legfontosabb magyar problémának a *revíziónak* az ügyét csak a hozzánk ellátogató idegenek felvilágositásával lehet hatékonyan szolgálni. A fővárosi idegenforgalom fellendítését célzó akció máris kitünő eredményeket mutat fel, ami legelsősorban *Berczel* alpolgármesternek az érdeme. A fővárost kongresszusokon, kiválóbb idegenek és külföldi államférfiak fogadtatásánál, valamint minden olyan összejövetelen, amelyen idegenek is hivatalosak, mindenkor *Berczel* alpolgármester képviseli. Ezekről az idegenforgalmi kérdésekről folytattunk hosszabb beszélgetést *Berczel* alpolgármesterrel, akinél mindenekelőtt a bécsi magyar idegenforgalmi iroda felállítása ügyében érdeklődtünk. *Berczel* alpolgármester a következőket mondota az *Uj Budapest* munkatársának:

— *Bécsben* egyelőre még nincsen külön idegenforgalmi irodánk, mert a kiszemelt helyiséget nem vehettük bérbe. Ellenben a *Szent István-templom szomszédságában felállítottunk egy hatalmas, reprezentativ vitrint*, amelyben Budapest szépségei megvilágitva láthatók. A budapesti városképeket napról-napra kicseréljük, hogy az érdeklődést fokozzuk. Nekem az a tervem, hogy *ne csak Bécsben legyen idegenforgalmi irodánk, hanem mindazokban az európai világvárosokban, ahonnan a Budapestet látogató idegenek rekrutálódnak.* Igy például feltétlenül idegenforgalmi irodát kell felállitani *Münchenben*, esetleg *Berlinben, Párisban és Londonban* is. Az a költség, amit ezeknek az idegenforgalmi irodáknak a felállitására és fenntartására fordítunk, bőségesen megtérül. Főként a bécsi idegenforgalmi iroda felállítása sürgős, mert fontos statisztikai adatok bizonyitják, hogy több mint kétszázezer olyan idegen jár évente Bécsbe, akik Bécsnél tovább nem utaznak. Ezek, akik nagyrészben amerikaiak, Budapestet már kihagyják programmjukból. Ezen a helyzeten változtatni kell, mert meglehetősen nagy bevételektől esnek el a főváros iparos, kereskedő, vendéglős, szállodás lakói, vagyis általában azok, akiket az idegenforgalom érint. Közvetve azután ezer és ezer más embert is közelről érdekel az idegenforgalom emelkedése még anyagi tekintetben is. Olaszországban egész vidékek minden lakójának az egzisztenciája ugyszólván kizárólag az idegenekre van alapitva. Ezt a felfogást nálunk is meg kell honositani.

— De nemcsak a főváros közgazdasági életét érintő anyagi előnyökről van itt szó, hanem *magasabbrendü nemzeti célok szolgálatáról is.* Saját tapasztalatomból tudom, hogy milyen fontos cél az idegeneknek a felvilágositása. Minél több Budapesten megforduló idegent világositunk fel a bennünket ért igazságtalanságról, annál közelebb hozzuk azt a napot, amelyen ezeket az igazságtalanságokat jóváteszik. Egy rendkivül érdekes, kiáltó példát tudok felhozni ebből a szempontból. Néhány hónappal ezelőtt Budapesten járt Carl Lindhagen, Stockholm főpolgármestere. Akkoriban kevesen vettek tudomást a stockholmi főpolgármester látogatásáról, mert az a banket, amelyet a tiszteletére adtunk, szükkörü volt. Mindössze tizen vagy tizenketten vettünk részt ezen a vacsorán. A stockholmi főpolgármester mellettem ült és hosszu ideig szótlanul viselkedett. Igyekeztem őt szóra birni és felhivtam a figyelmét *arra a nagy igazságtalanságra, amely bennünket ért.* Carl *Lindhagen* végül is megszólalt, de abban, amit mondott, nem volt köszönet. Ezeket mondotta:

— A legyőzöttek mindig panaszkodnak... Már a rómaiak megmondották, hogy *vae victis!*

— De nálunk többről van szó, mint szokásos panaszkodásról — válaszoltam. — Ettől az országtól elszakitottak három és félmillió magyart és ezt a három és félmillió embert alacsonyabb kulturáju államokba olvasztották...

— De hiszen *népszavazással döntöttek* ezeknek a területeknek a sorsáról, mielőtt azokat önöktől elszakitották volna...

— Éreztem, hogy ennél a pontnál sikerült érdeklődését felkeltenem. Igy folytattam:

— Ugy látszik, *Ön rosszul van informálva.* Egyedül csak Sopron városában és közvetlen környékén volt népszavazás és ez is javunkra dőlt el. *Az ország kétharmad részét népszavazás nélkül vették el tőlünk.*

— Csak nem? — volt a válasz. — Carl *Lindhagen*, Stockholm főpolgármestere nem akarta elhinni, hogy ilyen igazságtalanság történhetett velünk. Kijelentette, hogy *azonnal tanulmányozni fogja a kérdést* és minden rendelkezésére álló eszközzel azon lesz, hogy a velünk történt igazságtalanságot világgá kürtölje és jóvátételt követeljen. A stockholmi főpolgármester pár hét mulva már eleget tett igéretének. *Balkanbilder* cimen könyvet adott ki, amelyben ismerteti a balkáni országokat. Mi is szerepelünk ebben a könyvben, de hangsulyozza, hogy mi nem tartozunk a Balkánhoz, a Balkán *tőlünk délre* kezdődik. Ebben a könyvben a többi között ezek a sorok olvashatók:

„A győztesek mértéktelenek voltak diadaluk kihasználásában és a legyőzötteket tulságosan lealázó módon tiporták le. Magyarország elvesztette területének kétharmad-, lakosságának háromötöd részét. Az ország megcsonkításához hasonló eset csak egy volt a történelemben: Lengyelország első feldarabolása. Tisza István gróf az osztrák koronatanácsban egyedül, a végsőkig ellene szegült Szerbia ellen megindítandó háboru tervének. Magam megfigyeltem, hogy Magyarországot erőszakkal, akarata ellenére kergették a háboruba."

— Ezeket mondja Carl *Lindhagen* könyvében a velünk történt igazságtalanságról. De nem kevésbbé érdekes könyvének az a része, amelyben *a főváros intézményeit ismerteti.* Elmondja, hogy Budapestet a fürdők városának hivják és pedig jogosan. A legtöbb fürdő természetes forrásból kapja meleg vizét. Külön megemlékezik a *Szent Gellért fürdőről*, ahol mindenféle betegségeket kezelnek, főként rheumát és anyagcsere zavarokból származó bajokat.

— Részletesen megemlékezik a stockholmi polgármester ebben a könyvében arról a vacsoráról is, amelyen őt vendégül láttuk. Megemliti beszédét, amit a vacsora végén tartott. Ennek a beszédnek legkiemelkedőbb mondata az volt, amelyben megállapitotta, hogy az olyan szerződés, amelyet hatalmi szó hozott létre, *revizióért és igazságért kiált az utókorhoz.* Eljövendő koroknak lesz a feladata, hogy begyógyitsa a sok vérző sebet és sok lemondással, önlegyőzéssel épitse ki az igazság utját, hogy azután szabad elhatározásból fakadó megegyezésekkel lehessen megszüntetni a tarthatatlan és igazságtalan állapotokat.

— Ennek a beszédnek *frenetikus hatása volt.* Külön ismerteti könyvében az ország földrajzi helyzetét. Ismerteti a nemzetiségi kérdést és felveti a kérdést: miért szakitottak el Magyarországtól olyan területeket, amelyeken a magyar lakosság száma nagyobb volt a nemzetiségekénél. Valósággal erőszak volt a joggal és igazsággal szemben, — mondja Carl *Lindhagen*, — hogy ezeken a területeken nem engedték meg a népszavazást. Most az ország csonka, nyomorék. Levágták róla legfontosabb ipari területeit, bányáit és erdőit. Sőt még legtermékenyebb földjét is elvették. Az ártatlan népet azután ujra kirabolták, amikor hadikárpótlást fizettettek vele. A magyar nemzetnek arra a vigasztaló gondolatra kell felépitenie jövőjét, hogy az igazság szava a világ közvéleményében egyszer mégis csak politikai tényezővé válik...

— Ezeket Carl *Lindhagen*, Stockholm főpolgármestere irja. Csak egy példa ez, többet is emlithetnék. *Berczel* Jenő nagy szolgálatokat tett, amikor Stockholm főpolgármesterének a figyelmét ezekre a kérdésekre felhivta. *Berczel* alpolgármesternek az a véleménye, hogy ő csak *kötelességét teljesitette* és ebben igazat adunk neki.

SCHULZ TÜZELÉSTECHNIKAI ÉS ÉPITÉSI R.T.
Schulz A. okl. mérnök
GYÁRKÉMÉNYEK, KAZÁNBEFALAZÁSOK, IPARI KEMENCÉK, TÉGLA- ÉS MÉSZÉGETŐ KEMENCÉK.
BUDAPEST, VII. ARÉNA u. 80.
TELEFON: JÓZSEF 329-04. JÓZSEF 410-42.

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bel. cég. hat. eng. villany-berendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRALYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 16. Telefon: J. 303-88

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva: 1918.

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM Palka József
Magyarország egyiktkoszorus Uvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon: J. 302-28 Alapittatott 1894

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon József 428-25

Alapittatott 1895 RIEDER OTTÓ Tel. Aut. 837—07
villamosberendezési vállalat,
műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-U. 20

KÖZPONTI FŰTÉS,
VIZVEZETÉK ÉS BÁDOGOS MUNKÁK
FARKAS IZOR
Budapest, VIII., Nap-u. 10. Telefon: J. 336-51

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és érbetegek külön osztálya

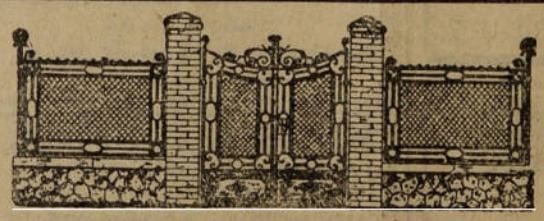

VASS ÉS KOVÁCS
sodronyfonat-, kerités-, ágybetét- és vasbutorgyár
Budapest, II., Fő-utca 48
Telefon: Aut. 517—87. Alapitási év 1893.

INGYEN. KARÁCSONYRA AJÁNDÉK
gyermekruhák beszerzése, közhatóságok, jótékonycélu intézetek, gyárak, stb. részére
MEGGYES NAGY JÁNOSNÁL
Budapest, V., Molnár-utca 23. sz.
Árak: P 9.60-tól.
Csak nagybani eladás!

Szenzációs műsor a TABARINBAN

TAPÉTÁK legnagyobb választékban, elsőrangu kivitelben és legolcsóbban
HAHN és PREYSS cégnél V., GRÓF TISZA ISTVÁN-UTCA 12.
Telefon: Automata 816—61.
Minták és költségvetések dijmentesek

Közveszélyes autó-vezetők, autóbusz-megállók, tilalmi táblák és egyéb problémák

Irta: Wittenbarth Győző tervező és tanácsadó gépészmérnök

Ma a közlekedés problémái az általános érdeklődés homlokterében vannak. Ez a nagy érdeklődés pedig szomoru balesetek és gázolásoknak következtében állott elő. Ezek hatására végre illetékes helyeken is belátták, hogy a lehetetlen közlekedési viszonyokat csak a legszigorubb intézkedésekkel lehet rendbehozni. Mert szigoru intézkedésekkel és azok következetes végrehajtásával, valamint egyéb utcarendezésekkel a közlekedési baleseteket nagy mértékben meg lehet gátolni.

Igy, nagyon helyes, ha behozzák a kisebb kihágások esetében az azonnali pénzbüntetés végrehajtását, mert igy igen nagy munkától szabaditják fel a rendőrbiróságokat. Eddig ilyen kihágási ügyben mindenki fellebbezett ameddig csak lehetett, mert egyrészt ezzel elhuzta a fizetést, másrészt kitartásával a büntetés csökkentését vélte elérhetni. Azonkivül mennyi ideje veszett kárba a feljelentettnek, a tanuknak, mig ügyük tárgyalásra került. Akáresak a biróságoknál, ahol szintén megvan az a rossz szokás, hogy az egész napi 9—2-ig tartó tárgyalási anyagot az érdekeltek, ügyvédjeik és a tanuk egész regimentjét mind 9 órára idézik meg és igy többségük órák hosszat kénytelen várakozni, mikor legtöbb ember sürgős munkát hagyott otthon, vagy éppen órabéres jövedelme lévén, ez időre keresetét veszíti el. Ezt a fölösleges időpocsékolást pedig könnyen ki lehetne küszöbölni, ha órákra beosztva adnák ki az idézéseket. Ez az egyik legnagyobb oka annak, hogy az emberek nem szeretnek tanuskodni, pedig az igazság felderithetése érdekében erre szükség van.

Ezután, mivel a kihágó birtokon kivül lesz, kétszer is meggondolja majd, hogy fellebbezzen-e és csak akkor fogja ezt megtenni, ha ténylegesen ugy érzi, hogy igazságtalanság történt vele. Ez egyszerü intézkedés következtében tehát a rendőrbiróságok és fellebbezési hatóságaik nagy munkától fognak megszabadulni és ha megfelelő ellenőrzés lesz, a közlekedési kihágásokat is nagymértékben csökkenteni lehet.

Nagyon helyes intézkedés, ha a rendőrség az alkoholt fogyasztó autóvezetőket a legszigorubban megbünteti, mert a legtöbb bravuroskodás és baleset ilyen állapotban szokott bekövetkezni. Az alkohol hatása — kis mértékben fogyasztva is — éppen az autóvezetőknél legfontosabb biztos itéletet és meggondoltságot igen károsan befolyásolja. Fontos volna megvizsgálni, hogy a baleseteket okozó vezetők hány százalékát hajtotta a bajba éppen az alkohol által eltompitott müködésü agyuk.

E pontnál nem elég, ha csak Budapesten igyekszünk előzetes vizsgálatokkal az alkohol hatása következtében beállható baleseteket megelőzni. Vidéken az országuti bárokat is ellenőrizni kellene. Különösen hétvégi kirándulások alkalmával, de persze polgári ruhás ellenőrzőkkel. Mert a sok vasárnapi kirándulóval történt baleset nagyrészt az alkoholfogyasztás következményeképpen áll be. És minden vezetőt, bármilyen formában alkoholiváson kapnak rajta, kivétel nélkül a legszigorubban meg kell büntetni és másodszori alkalommal a hajtási igazolványt véglegesen el kell kobozni. Mert aki autóvezető létére nem tud magán uralkodni, az mások életét is veszélyezteti, vagyis közveszélyes. Már pedig közveszélyes ember kezéből a másokra is kárt hozó fegyvert el kell tiltani. És reméljük, hogy ezután notórius kihágók és gázolók illetéktelen beavatkozásokra sem fogják visszakapni elkobzott hajtási igazolványaikat és az sem fog megtörténni, hogy valaki Budapest utcáin a közlekedési rendeletek fölött álljon és állandó kihágásaikat az őrszemek fel sem merik jelenteni.

Az alkohol kérdésénél azonban arra is ügyelni kell, hogy az autótaxi-állomásokat ne olyan utcasarkokra tegyék, ahol éppen korcsma van. Mert télen senkitől sem lehet kivánni, hogy a nagy hidegben, testi munka nélkül, naphosszat künn tartózkodjék. Tehát a vezetők egy kissé megmelegedni be-betérnek a korcsmába s igy könnyen adódik a lehetősége annak, hogy valamit fel is hörpintenek. Ezért az autótaxiállomásokat olyan helyre kellene elhelyezni, ahol kávémérés van. Ide betérve, szintén melegedhetnének és legalább megvolna a biztositék, hogy még véletlenül — akaratuk ellenére — sem kerülhet elébük alkoholos ital. Mert a rendőrség által bevezetendő alkoholos ellenőrzés nem lehet folytonos, legfeljebb az ugynevezett stichpróbákra terjedhetne. Ezért a fentebbi intézkedés eredményesebb volna és szinte magától adódó ivási lehetőséget szüntetne meg. Természetesen az ilyen taxiállomások közelében utólag sem volna szabad koresmaengedélyt kiadni.

A balesetek megelőzésére azonban még igen sok teendő vár a keresztülvitelre. Igy a mellékutcáknál a betorkolás oldalán lévő közlekedési irányból minden kilátást gátló akadályt, mint bódét, hirdetőtáblát, utcai illemhelyet stb.-t el kell távolitani. De el kell onnét helyezni a villamos- és autóbuszmegállókat is, még pédig a betorkoló utcavonaltól legalább 12 méterrel kell hátrább helyezni. Mert a megállónál álló villamos- és autóbuszkocsik épp ugy akadályozzák a mellékutcából befordulót, mint a főuton a villamossal egy irányban haladó kocsik kilátását és igy a legnagyobb vigyázat mellett való kifordulásnál is igen könnyen történhetik összeütközés.

Hasonlóképpen a Városliget körül haladó villamos vonalaknál a kijáró utak két oldala igen sok helyen erőteljes lombozattal és bokrokkal van boritva. Ezért a közvetlen közelben haladó villamosok igen sokszor gázolnak el embereket. Ezeket a bokrokat sürgősen el kell onnét távolitani, hogy a kilátás e kritikus pontokon, ugy a villamos vezetőnek, mint a gyalogosnak teljesen szabad legyen.

Az ország- és egyéb utaknak a vasutakkal való metszéspontjainál pedig, akár van sorompó, akár nincs, legalább 100 méter távolságra ugy az ut, mint a vasut melletti fákat, bokrokat és egyéb kilátást gátló akadályokat el kell távolitani és nem kell várni addig, mig további szerencsétlenségek következnek be.

Éppen az autóknak a lófogatu kocsikkal szemben való nagyobb sebességgel haladása követeli meg, hogy azon utcasarkoknál, ahol az épitkezés zárt sorban egymás mellé, előkert nélkül van engedélyezve, minden házsarkot legalább kétméteres befogóval letompitsanak. Uj épitkezésnél tehát csak e korlátozással volna az épitési engedély megadandó. E területátengedés ellenében azonban a földszint fölötti részeken díjmentesen kell megengedni a kiugró zárt, vagy nyitott erkély épitését. Ezt a rendelkezést, mely oly magától értetődő, Páris városa már a lassujárásu lófogatu közlekedés idejében megvalósitotta. Menynyivel indokoltabb ez az egyszerü intézkedés nálunk a mi szük utcáink és főutvonalaink mellett. Ezzel szemben láthatjuk, hogy még legutóbb is olyan szük utcában, mint az autóbuszjárattal is biró Dohány-utcában, ahová még most a Rákóczi-ut teherforgalmát is számüzték, három sarokházat is éles sarkokkal épitettek meg. Ugylátszik Budapesten a jelen és a jövő közlekedés kérdései a városrendezési ügyeket intézőket nem tulságosan érdekli. Ez látszik abból is, hogy egy uj főutvonalat, az Erzsébet-utat 1930, azaz ezerkilencszázharmincadik évben 25 méter szélességben terveznek meg. Talán ily szük utakkal óhajtják a mindinkább kifejlődő forgalmat lebonyolitani? Akkor, amikor Párisban, a sürün fekvő és széles közlekedési utak daczára, már ott tartanak, hogy az első földalatti utcát adták át a forgalomnak.

Igen sok helyen a tilalmi táblák annyira az utcában bent vannak elhelyezve, hogy csak befordulás kor lehet észrevenni. Már pedig az autóvezetőnek a befordulás előtt kell tudtára adni a behajtani tilos jelzést, mert különben csak a befordulás részbeni megtétele után veszi észre a tilalmat, mint azt egy külföldi autóval láttam is a Petőfi Sándor-utca és a Párisi-utca sarkánál. Ekkor gyors megállása következtében a követő autó majdnem beleszaladt. Igy lehet hibás táblaelhelyezés következtében komoly baleset is. Hasonlóképpen helytelen a falak között magasan kifesziteni a tilalmi táblát, amelyet a vezető — akinek ebermagasságban kell figyelnie — nem is vehet észre.

Nálunk még az autók rendszámtáblái is igen kisméretüek. Ebben is a számok előbb egy keretbe vannak foglalva, melyek azután igy oly kicsinyek, hogy kissé távolabbról még ujonnan festve sem lehet a számokat leolvasni. Hogyan lehetne tehát piszkosan, gondozatlan állapotában a fekete betük festékének lekopása esetén leolvasni? Megvilágitásuk pedig teljesen helytelen, mert némely kivétellel, oldalról különleges vetitő ernyő nékül vannak világitva s igy a szám másik részlete már teljesen láthatatlan. Ezzel szemben a külföldi autókon legalább háromszoros nagyságu számok vannak és azok, igen helyesen, a tábla közepe fölött elhelyezett helyes kiképzésü vetitő ernyővel ellátott lámpával vannak megvilágitva. Legtöbbször a hivatalosan elkészitett tábla kicsinysége, a festék lekopása, piszkossága és rossz világitása miatt nem lehet a megszökő autók számát leolvasni. Mivel pedig a számtáblát az autókon éppen azért alkalmazzák, hogy nagy sebességük miatt távolabbról is ellenőrizni lehessen, a kis számok következtében éppen a lényeg, az ellenőrzés, válik lehetetlenné. Ebből következik, hogy a kis táblákat nagyobb számokkal biró táblákra kell átcserélni és azok tisztántartását és a számoknak kellő feketére festettségét s megfelelő kivilágitását sürün kell ellenőrizni.

Ezen rendszabályok keresztülvitelével, szigoru ellenőrzésével és mindenkire egyformán való alkalmazásával igenis rendet lehet teremteni a közlekedési dzsungelben és a baleseteket a minimumra lehetne leszoritani.

MINDEN KÉSZÜLÉKBE CSAK
TUNGSRAM
BÁRIUMCSÖVET AJÁNLOK

Takács Gyula
gépészmérnök
Rádió és elektrotechnikai szaküzlete
Épületek, szobrok, templomok speciális megvilágitása
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 32. sz.
Telefon Au omata 843 24

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

KARÁSZEK FERENC
KAZÁN- ÉS TARTÁLYGYÁR. TELEFON: 915-07.
BUDAPEST, VI., VÁCI-ÚT 163. SZ.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

PERTRIX
VÉD JEGY
szárazelemek és telepek
zseblámpa és anódtelepek
számára.
Teljesitményük felülmulhatatlan!
Minden szaküzletben kaphatók

INÓCZI KŐBÁNYA- ÉS IPARTELEPEK RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, II., Bimbó-utca 19. Telefon: Automata 529-90.
Üzemi iroda: Nógrádverőce. Telefon: 4. Vasuti állomás: Nógrádverőce.
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt **elsőrangu minőségü zuzott kavicsot, kétszer zuzott kavicsból hengerzuzókból előállitott,** feluleti kezeléshez és bitumenes aszfaltnoz szükséges
különböző szemnagyságu pormentes zuzalékot,
valamint az előirásoknak megfelelően kidolgozott **háromnegyedes kockát, felkövet, taludot, kiskockát, cyklopot és idomitott terméskövet**

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világitó- és traktorpetróleum
gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

KROPSCH GÜNTHER
kézi tüzoltókeszülékek
Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2. sz.
Telefon: József 406-39
Gázoltók
Kaboltók
Poroltók
Vizoltók
Magyar gyártmány

KISVASUTAK ◆ EMELŐDARUK
SODRONYKÖTÉLPÁLYÁK
MODERN SZÁLLITÓBERENDEZÉSEK
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R.-T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: V., Kohary-u. 12/c.
Telefon: Automata 174-00.
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

KRISZTIÁN SÁNDOR
szobrászműterme
Budapest, VII. Gyarmat-u. 12. Telefon: Z. 70-88
Készit ugy saját, mint megadott tervek alapján: épület külső és belső figurális és dekorativ szobrászmunkákat, homlokzatdiszeket, belső stukkómennyezeteket, kandallókat, oszlopokat. Kerti disztárgyak, diszpadok, pergolák, virágtartók, diszkutak, siremlékek stb. elsőrendü tartós fagyálló mükőből, mintakertemben állandóan megtekinthetők.

„Pro Ecclesia et Pontifice" pápai érdemkeresztttel kitüntetve — Magyarország aranykoszorus mestere.
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábazati gyára
Budapest, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53.

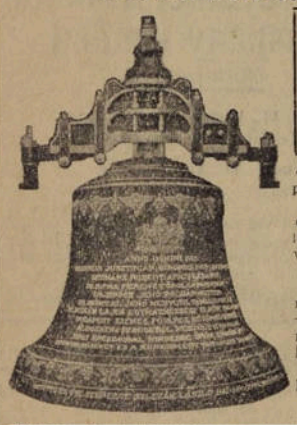

Budapesti Bazilika 7945 kgr-mos uj „Szent Imre-Hősökharangja" gyáramban készült.

Az 1900. évi párisi világkiállításon diszoklevéllel, 1921—23. vasipari kiállításokon aranyéremmel, az 1925—26. évi kézmüipari tárlatokon diszoklevéllel, 1927—28. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel és 1930 évi „Nemzetközi Vásáron" emléklapoai kitüntetve.

Budapest—Belvárosi Főplébánia templom 2500 kgr-os „Polgármester-harangja"

„ARISTOS"
égetett üreges agyagtéglával olcsón és gyorsan épithet.
Gyártja:
Sorg Antal Épitőipari R.-T.
Budapest, X. ker., Gergely-utca 8. sz.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

LOPOS GYULA
JATSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYARA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—05
Arjegyzéket és költségvetést felszóli ásra küldök

Hirek

Keresztény nagygyülés a Belvárosban. A Keresztény Községi Párt (Wolff-párt) belvárosi szervezete f. évi november hó 9-én, vasárnap d. e. 11 órakor a Katolikus Kör disztermében (IV., Molnár-u. 11.) választói nagygyülést tart, amelyen dr. *Szőke* Gyula felsőházi- és törvényhatósági bizottsági tag, a belvárosi szervezet elnöke és dr. *Förster* Aurél a Sas-kör elnöke fog elnökölni. Beszédet mondanak: *Wolff Károly*, a Keresztény Községi Párt vezére, dr. *Ernszt* Sándor m. kir. népjóléti miniszter, dr. *Raffay* Sándor, evangélikus püspök, valamint *Bednárz* Róbert kerületi esperes, apátplébános, *Frühwirth* Mátyás országgyülési képviselő, *Nagy* Ferenc tanácstag és dr. *Miklós* Ferenc törvhat. biz. tagok.

Nyugalomba vonul Kovács árvaszéki elnökhelyettes. *Kovács* Jenő dr. kormányfőtanácsos, árvaszéki elnökhelyettes, aki október elsejével betöltötte harmincötödik szolgálati évét, noha még csak ötvenhat éves, nyugalomba vonul. *Kovács* elnökhelyettes a jövő év január elsejével szándékozik nyugalomba menni és már nem is jelölteti magát a tisztujitás alkalmával. Az árvaszék egyik legjelesebb tehetségü, kiváló jogászi képzettségü, nobilis, uri modoru tagja távozik vele, akinek nyugdijba menetele dicséretes példaadás arra, hogyan kell a fiatalságnak teret adni, amire egy másik konkrét esetben *éppen az árvaszéken* kevés hajlandóság mutatkozik.

A Fehér Holló és a pirostaxisok. A *Berczelly* Magda szinművésznő szakavatott vezetése mellett működő Fehér Holló étterem, amely az egyik budai utcában várja a vendégeket, a *Zöldi* Nándor ipartestületi titkár nemkevésbé szakavatott főszerkesztésében megjelenő pirostaxisok organumában tudomására hozza a pirostaxik vezetőjének, hogy minden soffőrnek, aki este az ő vendéglőjébe vendéget visz, *kis vacsorát szolgáltat ki ingyen*, vagy ennek ellenértékét *készpénzzel megváltja*. Hogy a pirostaxis soffőr által elfogyasztott vacsorát, illetőleg a készpénz-megváltást hogyan hozza be a vendégen a fentnevezett szinművésznő, nem tudjuk, de bizonyos, hogy önagysága nem tartozik a fehér hollók azon csoportjába, akik életcéljukul tüzték ki pirostaxis soffőrök ingyenes vacsoráztatását. A dolognak ez a része bennünket nem érdekel: fel kell szólalnunk azonban az ellen, hogy egy *szakorganum*, amely a rajta levő jelzés szerint a Budapesti Bérkocsi Ipartársulat pirostaxi szakosztályának *hivatalos lapja*, amelynek érdemekben dus főszerkesztője egyben a szakosztálynak érdemekben szintén dus főtitkára, *efajta reklámokat* közöljön, Fehér Holló és egyéb éttermek ágenseiül szolgáltatván ki az amugy is százalékos részesedésre és borravalókra utalt soffőröket. Ha *Zöldi* ur etetni és itatni akarja egyébként érdemes soffőreit, inkább *az ipartársulati kölcsönórák dijából* fedezze ezen passzióját, de ne adja őket oda étermek ügynöki szolgálatára. Kétségtelennek tartjuk, hogy a Fehér Holló és a pirostaxi soffőrök furcsa kapcsolatához a *főváros és a főkapitányság közlekedési ügyosztályainak is lesz megjegyezni valójuk!*

Előadás. Nyékhegyi István dr. a pesterzsébeti „Közlöny" szerkesztőségének felkérésére f. évi november hó 16-án, vasárnap délelőtt Pesterzsébeten az Iparoskörben (Kossuth Lajos-utca 49) 11 órakor előadást tart a Budapestet és Pesterzsébetet közösen érdeklő kérdésekről.

A fővárosi oktatók gyülése. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének oktatószakosztálya szerdán tartotta ez iskolaévben első igazgatótanácsi ülését. Erődi Kálmán dr. elnöki megnyitójában meleg hangon emlékezett meg Kornis Gyula dr. államtitkárról magas kitüntetésével kapcsolatban s javaslatára az igazgatótanács elhatározta, hogy ebből az alkalomból testületileg üdvözli. Ezután a polgári iskola 60 éves jubileumát méltatta azzal a kivánsággal, hogy ez az iskolatipus hivatását betöltve, a jövőben is sok hasznos polgárt neveljen a fővárosnak és hazának. Végül Ekamp Nándor igazgatótanácsi tagot üdvözölte szakfelügyelői előléptetése alkalmából. Dausz Gyula főtitkár a nyomorenyhitő-akcióról számol be, javaslatára az igazgatótanács határozatilag kimondotta, hogy a főváros oktatói az öt téli hónapon keresztül felajánlott 1 százalékos hozzájárulással elmentek teljesitőképességük végső határáig és kérik az illetékes hatóságokat, hogy a békebeli fizetések eléréseig a fizetések minden megterhelését mellőzzék. A házépitő akcióval kapcsolatban az igazgatótanács felhatalmazta az elnökséget, hogy a tisztviselőosztállyal karöltve igyekezzék a fővárosnál megfelelő telkek parcellázását és kedvező átengedését kieszközölni. A jelentésből örömmel vették tudomásul, hogy a kérdést a főváros részéről a legnagyobb jóindulattal kezelik és Lamotte Károly dr. tanácsnok, a pénzügyi osztály vezetője, az akció pénzügyi támogatását, Csármann Ferenc tanácsnok, a városrendezési ügyosztály vezetője pedig a megfelelő telkek kijelölését kilátásba helyezték. Az elnökség javaslatára elhatározta az igazgatótanács, hogy a fővárostól az elszakitott országrészeken megjelenő kiválóbb lapoknak az iskolák részére való megrendelését kéri. Urbányi József felszólalásában arra kérte az elnökséget, hasson oda, hogy az állások betöltésénél a fővárosi alkalmazottak gyermekeit előnyben részesitsék. Némethy Ferenc az óraszám felemelésének gondolata ellen szólalt fel és kimutatta, hogy a tanitók és tanárok elfoglaltsága sok esetben a heti óraszám kétszeresét teszi ki. Drégely Dezső azt kifogásolta, hogy az órák ellátására kiküldött polgári iskolai tanárok részére a heti 20 órán felül leadott óradijat nem folyósitják. Ölveczky Pál felszólalásában a főváros összes alkalmazottai együttműködésének szükségességét hangsulyozta és kérte az elnökséget, hasson oda, hogy a különböző osztályokból kiküldött szövetségtanács ujból kezdje meg működését. Az igazgatótanács végül felhivta az elnökséget, hogy a Segitőalappal kapcsolatos szanatóriumszerü kórház sürgős felállitását szorgalmazza.

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia Fi mei-ut 7

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmes er, epitési vállalkozó
BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 8
Telefon: József 324-49

LIFT VÁLLALAT
Epit, javit, átalakit és karbantart mindennemü felvonókat
IX., Lónyai-u. 49. Tel.: Aut. 877-84.

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

Költözködés
teherautóval és zárt butorkocsiban, helybe i és vidéken vállal
LEHRNER MÁTYÁS, V., Sólyom-u. 13.
Telefon: 161-70.

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel. J. 308-97.

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ PALACKTEJBEN AZ ERŐ

Ha nem akar soha elkésni, — használjon Cortébert preciziós zsebórát!
Magyarországi vezérképviselő: „KRONOSZ"
ÓRA- ÉS ÉKSZERKERESKEDELMI RÉSZV.-TÁRS.
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4, I. 2.
Dús raktár mindennemü órákban és ékszerekben.
Részletfizetési kedvezmény!

HLATKY JÓZSEF
okl mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395-78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
müköáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VII., Kőris-ucca 10
Telefon: J. 348-15

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: *J. 463-39
OSZTÁLYOK:
TITKÁRSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BÓROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITASI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

Proczeller Bálint
kövező mester
Budapest, X., Korponai-u. 11.
Telefon: Kőbánya 74-84.

Ha jó, tartós, megbizható és gazdaságos üzemü
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, ugy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár R. T.-től,
amelynek győri automobilgyárában
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP ÉS RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság:
V., Deák Ferenc ucca 18
Telefon: 818—50.
Budapesti raktár és javitómühely:
X., Kerepesi ut 28. sz.
Telefon: J. 453—84.

Vitéz LUKÓY EMIL
építőmester
József-körut 19 Telefon: 432-10

MENDLY GYULA szobafestő, mázoló és diszletfestő
LÓNYAI-U. 7, FÖLDSZ. 7. TELEFON: AUT. 856-40.
MŰHELY: BENCZUR UTCA 2.

SZIVÓS LÁSZLÓ ácsmester, készit egyszerű és speciális ácsszerkezeteket
Bpest, IX., Üllői út 63. Teleton J. 390-07.

szebeszlói SVACHULAY GYÖRGY
okl. epitészmérnök épitőmester
Hites törvényszéki szakértő
Elvállal tervezéseket, épitkezéseket és tatarozásokat
VIII., Kisfaludi-utca 3

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 36.
TELEFON: Lá 2-32

Schäffer Károly
okl. mérnök, vasut-, ut-, beton-épitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13. III. em. 1.
Telefon 844-12

SIMKO ANTALNE
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ
ÜVEG-ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-61

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézet
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840-02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884—26.

NEPTUN
Egészségügyi Berendező, Központi Fütés, Vizvezeték-szerelő- és Rokonszakmabeli Iparosok Termelő és Anyagbeszerző Szövetkezete
VI., EÖTVÖS-UTCA 42
TELEFON: AUT. 249-26

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASARUGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333—60
Hid- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerű fűzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzárak, kovácsáruk stb

GAZDASÁGI ÉLET

Ki a felelős? A régi vagy az uj vezetőség?

Készül a Vásárpénztár mérlege, amely tiszta vizet önt a pohárba

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A vásárpénztár uj vezetősége, amelyet hosszu és szigoru vizsgálat lefolytatása után állitottak az intézmény élére, kemény és szivós munkát folytatott a Vásárpénztár rendkivül összekuszált ügyeinek tisztázása érdekében. Most, hogy el kell késziteni a Vásárpénztár ez évi mérlegét, a vezetőség elhatározta, hogy *leszámitolja az egész multat és teljes őszinteséggel tárja fel a helyzetet.* A mérleg meglehetősen nagy, több mint 5 millió pengős deficitet tüntet fel, ami nem meglepetés azok számára, akik a másfél évvel ezelőtt lefolytatott vizsgálat eredményét ismerik. Aki tárgyilagos kritikát akar gyakorolni a Vásárpénztár vezetőségének müködése felett, annak *éles vonallal kell elválasztania a régi vezetőség munkáját attól a küzdelemtől, amit az ügyek rendbehozatala érdekében az uj vezetőség folytatott.*

Ehelyett az történt, hogy a Vásárpénztár sulyos helyzetét baloldali pártcélok szolgálatába állitották és a tárgyilagos kritika helyett az egész ügyet olyan mederbe terelték, amely közmegelégedést keltő elintézésre nem alkalmas. Nem kétséges, hogy az a támadás, amely a Vásárpénztár *jelenlegi vezetősége ellen* a mérleg elkészitésével kapcsolatosan hangzott el, mérhetetlen károkat okozott már eddig is, mert hiszen

a Vásárpénztár a főváros közönségének a tulajdona, ha tehát ezt az intézményt a hitelképesség szempontjából érik indokolatlan támadások, akkor ezek következtében a főváros presztizse szenved csorbát.

Mértékadó várospolitikai körökben általános az a vélemény, hogy mielőbb *likvidálni kell az egész kérdést.* Erre törekszik a Vásárpénztár vezetősége is. A legközelebbi teendőkről illetékes helyen a következőket mondották az *Uj Budapest* munkatársának:

— *Két héten belül elkészül a mérleg.* Éppen a Vásárpénztár munkásságának zavartalan folytatása érdekében van szükség a minél gyorsabb likvidálásra. A Vásárpénztár vezetősége kezdettől fogva arra törekedett, hogy *tiszta vizet öntsön a pohárba.* Működését azzal kezdte, hogy a felek irányában szigoru behajtási folyamatot inditott meg és sikerült is jelentékeny, *négy millió pengőre tehető összeget behajtania a kinnlevőségek közül.* A Vásárpénztár intézményének áll érdekében elsősorban, hogy a közgyülés megtartására minél gyorsabban sor kerüljön.

Az uj vezetőség joggal megkivánhatja, hogy *gesztióját külön válasszák az előbbi vezetőség munkájától.* Nem lehet hibáztatni, ha az uj vezetőség éppen a helyzet végleges tisztázása érdekében fölfedte a bajokat. A legnagyobb energiával hajtotta be a követeléseket és amikor a mérlegben a veszteséget leirás céljából teljes egészében feltünteti, azt a célt akarja szolgálni, hogy végre tiszta helyzet teremtődjék az egész vonalon. Ha a régi vezetőség alatt bekövetkezett veszteségeken felül nem mutatkozik kedvező eredmény az uj vezetőség javára, ezt legnagyobb részben az *általános közgazdasági helyzet* kedvezőtlen alakulásának kell betudni. Az elmult év folyamán nagyarányu romlás következett be a közgazdasági értékekben: a föld értéke egyharmadára süllyedt, a buza ára a felére zuhant. Ezek mind olyan tényezők, amelyek közrejátszottak a Vásárpénztár mérlegének kedvezőtlen kifejlődésében.

Ezeket mondották az *Uj Budapest* munkatársának illetékes helyen a Vásárpénztár müködése körül támadt bonyodalmak likvidálásáról. Annyi bizonyos, hogy

az uj vezetőség személy szerint felelőssé nem tehető.

Tárgyilagos kritikát csak az gyakorolhat, aki a régi vezetőség munkáját élesen elválasztja az uj vezetőségnek a működésétől. *A kettőt összezavarni nem lojális eljárás.* A Keresztény Községi Párt vezetősége — mint velünk közlik — *a legsürgősebb likvidálást követeli,* előbb természetesen ugy anyagi, mint személyi tekintetben tiszta képet akar kapni a helyzetről.

Szó sincs Deutsch vezérigazgató távozásáról. Az egyik községfejlesztési szaklap, amelynek különben a fővároshoz kapcsolatai nincsenek, arról ad hirt, hogy a törvényhatósági választások után *Deutsch* Lajos, az Elektromos Művek vezérigazgatója távozik állásából és utóda *Verebély* professzor, esetleg *Plósz* vagy *Szaszovszky* igazgató lenne. Mivel a meglepőnek látszó hir a városházán mindeddig nem került szóba, kérdést intéztünk *Borvendég* tanácsnokhoz, a világitási ügyosztály vezetőjéhez. *Borvendég* tanácsnok kijelentette az *Uj Budapest* munkatársának, hogy Deutsch vezérigazgató távozásáról szó sincsen, annál kevésbbé, mert szerződése őt még öt esztendőre köti a fővároshoz. *Deutsch* vezérigazgató szaktudása, nagy technikai ismerete és szervező készsége olyan érték a főváros számára, amelyet a mai viszonyok közepette sem belső, sem külső szakemberrel nem lehetne pótolni.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Versenytárgyalási hirdelmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdetek

a X., Üllői-ut—Zágrábi-utcai fővárosi kislakásos bérházcsoport udvarrendezésére.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók, 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felszerelt és boritékban elhelyezett ajánlatokat

1930. évi október hó 28-án (kedden) délelőtt 10 óráig

a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi október hó 28-án (kedden) délelőtt 11 órakor lesz a III. em. 409. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi október hó 11-én.

A székesfőváros polgármestere.

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyit.
M. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 72,455/1924. sz. körrendelet.
M. kir. kereskedelemügyi miniszter 92 062/XX 1925. sz. rendelet

AUTÓBUSZ-KAROSSZÉRIAK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZÉSEK
GYÁRTJA:
NAY ÉS RÓNA
GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ ÉS SZIVATTYUGYÁR R.-T.
BUDAPEST, X., KÁPOLNA-TÉR
TELEFON: *J. 463—88

KARBURATOR SPECIALISTA
BOSCH SERVICE VAS-U. 16
TELEFON: J. 393-73.

Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, lakaréktűzhely- és kályhakészitő
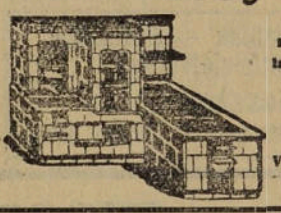
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39
Tel.: J. 312—80

Mátyássy Antal és Fia
Cégtula donos: MÁTYÁSSY REZSŐ
MÁZOLÓ-FESTŐMESTER
Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

ERDÉLYI
udvari fényképész
MŰINTÉZETE
IV., Semmelweis-u 2.

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Telefon: J. 415—07. Alapitva 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Baross Szövetségi tag
Budapest, VII., Károly-körut 15
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát

Nejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.
Ügyeljünk a címre

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—67.

Vitéz Siposs Sándor
Különlegyes száraz vegytisztitó és ruhafestő üzeme
HAJÓ-UCCA 12 TELEFON: Aut. 812-40
Munkáért házhoz küldök és elszállitom

BÖHM JÓZSEF GÉZA
épület-, diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező
BUDAPEST, V., PANNONIA-UTCA 4.
TELEFON AUTOMATA 118-25.

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest, VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 807—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület- butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

Szemfedő, müvirág és temetkezési cikkek
gyári raktára **SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF**
Üzem: Bpest, I., Lágymányosi-u. 9.
Iroda: I., Gellérthegy-utca 11. Automata 537—12.

vállalkozás

A számításba nem jövő ajánlattevők még döntés előtt visszakaphatják bánatpénzüket. A belügyminiszter az iparosok és vállalkozók kérelmére rendeletet küldött az összes hatóságokhoz a közszállításoknál követendő uj eljárás tárgyában. A közszállítási szabályzat tudvalevően elrendeli, hogy a versenytárgyalás megtartása után az ajánlatok összehasonlitása alapján meg kell jelölni azt a három ajánlatot, amelyek az eldöntésnél számításba jöhetnek. Azoknak bánatpénze, akiknek ajánlata ilyenformán nem jön számításba, kivánatra még az odaitélés előtt kiadható. Mint hogy az iparosság panasz tárgyává tette, hogy a bánatpénzek gyakran tulhosszu időn át és nem feltétlenül szükséges lekötése megnehezíti a pályázatokon való részvételt, a belügyminiszter lehetővé akarja tenni, hogy az ajánlattevők már a pályázatnál nyilatkozhassanak arról, vajjon bánatpénzüknek a döntés előtt való visszautalására igényt tartanak-e. Ezért a jövőben az ajánlati ürlapok szövegébe olyan pontot is fel kell venni, amelyben a pályázó közli, hogyha az odaitélésnél pályázata nem jöhet figyelembe, a bánatpénzt még a döntés előtt kéri-e kiadni, vagy sem.

Uj kiirások:

Szellőztető berendezési munkákra a X. ker., Fiumei-uti köztemetőben. Határidő: 1930 november hó 8-án (szombat) d. e. ½11 ó.

Hullahütőberendezési munkákra a X. ker., Fiumei-uti köztemetőben. Határidő: 1930 november hó 10-én (hétfő) d. e. ½11 ó.

Keményfapadozati-, asztalos-, lakatos- és mázolómunkákra V. ker., Honvéd- és Markó-utcák sarkán épülő bérház építéséhez a Budapest Székesfővárosi Elektromos Müveinek igazgatósága versenytárgyalást hirdet. Határidő: 1930. évi november hó 11-én, délelőtt 9 ó.

Csatornázási munkákra II., Riadó-utca (Ördög-árok és Pasaréti-ut közötti szakasz) részére. Határidő: 1930 november 11 (kedd) d. e. 10 ó.

Csatornázási munkákra I., Sósfürdő-ut (Sárbogárdi-ut és Halmi-utca közötti szakasz) részére. Határidő: 1930 november 11 (kedd) d. e. 10 ó.

Csatornázási munkákra I., Kovásznautca (Sárbogárdi-ut és Halmi-utca közötti szakasz) részére. Határidő: 1930 november 11 (kedd) d. e. 10 ó.

Csatornázási munkákra I., Ercsi-ut (Horthy Miklós-ut és a 3424. hrsz. ingatlan közötti szakasz) részére. Határidő: 1930 november 11 (kedd) d. e. 10 ó.

Üveges-, szobafestő-, redőny-, villany- és jelzőcsengő-, speciálls portál-, üvegtető és levilágitó- és felvonómunkákra V. ker. Honvéd- és Markó-utcák sarkán épülő bérház építéséhez a Budapest Székesfővárosi Elektromos Müveinek igazgatósága versenytárgyalást hirdet. Határidő: 1930. évi november hó 12-én, délelőtt 9 ó.

Vizvezetéki, csatornázási és gázberendezési munkákra X., Maglódi-uti Horthy Miklós szeretetotthon tüdőbetegkórház épülete részére. Határidő: 1930 november 17 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Csecsemőingvászon, pelenkavászon, duplaflanell, nyomott barchend stb. szállitására a fővárosi „Csecsemőkelengye Akció" részére. Határidő: 1930 november 17 (hétfő) d. e. 10 ó.

Butorberendezési munkákra X., Maglódi-uti székesfővárosi elemi iskola emeletráépitése részére. Határidő: 1930 november 18 (kedd) d. e. ½11 ó.

Csatornázási munkákra VII., Czobor-, Ilosvay- és a környező utcák számára. Határidő: 1930 november 18 (kedd) d. e. 10 ó.

Villanyszerelési munkákra a X. ker., Maglódi-uton épülő Horthy Miklós szeretetotthon épitéshez. Határidő: 1930. évi november hó 18-án (szombat) d. e. ½11 ó.

Bontási-, föld-, kőmives-, elhelyező-, vasbeton- és tetőemelési munkákra a X., Maglódi-uti elemi iskola emeletráépitése részére. Határidő: 1930 november 18 (kedd) d. e. ½11 ó.

Udvari vizvezetéki és csatornázási munkákra a X., Maglódi-uti Horthy Miklós szeretetotthon épitéséhez. Határidő: 1930 november 18 (kedd) d. e. ½10 ó.

Ácsmunkákra a X., Maglódi-uti székesfővárosi elemi iskola emeletráépitéséhez. Határidő: 1930 november 20 (csütörtök) d. e. ½11 ó.

Vasmunkákra a X., Maglódi-uti elemi iskola emeletráépitéséhez. Határidő: 1930 november 20 (csütörtök) d. e. ½11 ó.

Egyszázezer kg. motalkó szállitására a Köztisztasági Hivatal részére. Határidő: 1930 november 25 (kedd) d. e. 11 ó.

A Duna medre alatt létesitendő egy-egy járható tartalékalagut (tunnel) és a hozzájuk tartozó két-két végakna épitési munkálataira a káposztásmegyeri vizmütelep I. és II. (dunakeszi) áramtelepének tartozékaképen. Határidő: 1930 november 29 délelőtt 11 óra.

Budapest székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák:

A **Szinyey-Merse-utca 38. sz.** alatti fővárosi iskolában létesitendő főzőhely kőmives-, asztalos-, lakatos-, mázoló- és üveges-munkálatait Katona Imre (VI., Izabella-utca 47) 9500 pengővel.

A **rákoskereszturi temető** várócsarnokának föld-, kőmives-, elhelyezőmunkáit Molnár István (I., Horthy Miklós-ut 36) 27.344.74 pengővel.

A **Lenke-uti kislakásos bérház** játszóterének vizvezeték-, csatornázási munkáit Kovács A. Ödön (VIII., Bezerédy-utca 8) 5591.80 pengővel.

A **Szentendrei-uti tüdőbeteggondozóintézet** melegvizfütési munkáit Bauer utóda Hoffmann Dénes (II., Szász Károly-utca 5) 5249.25 pengővel.

Zománctáblák — Réztáblák
Zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy-u. 13. Telefon: 536-10.

Alapitási év: 1868.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FABURKOLAT
BUDAPEST, VII., Gizella-ut 31. sz.
Telefon: Aut. 982—20 Zugló: 69—07.

SZÓRAKOZÁS

Még novemberben kiirják a Néparéna pályázatát. Az év végével lejár a városligeti Néparéna bérlete, amely a legutóbbi időkig *Schmidt* Mihálynak, az ismert cirkuszigazgatónak volt a birtokában. *Schmidt*, aki most a Royal-Orfeumot is bérli, még 1918-ban kapta meg a Néparéna bérletét, olyképen, hogy a szerződés lejártával az eredetileg az ő tulajdonában levő épület a városé lesz. Ez a feltétel már néhány évvel ezelőtt bekövetkezett, amikor is a forradalmas évek kárpótlásául a főváros uj pályázat kiirása nélkül már egy alkalommal Schmidt részére meghosszabbitotta a bérletet. A városgazdasági ügyosztály most készíti a pályázati kiirást, amelynek értelmében hat esztendőre fogják a régente *Barokaldi* igazgatóról elnevezett kis-cirkuszt a legmegbizhatóbb és legnagyobb bért igérő ajánlattevőnek juttatni. Mint *Vigyázó* főjegyző, a városgazdasági ügyosztály vezető-helyettese munkatársunknak kijelentette, a főváros százalékos bért fog a kötendő szerződés szerint az uj bérlőtől kérni, olyképpen azonban, hogy a fizetendő bér bizonyos minimumánál kevesebb nem lehet. Ugyanilyen szerződése van a Gellért-szálló étermi bérlőjének, *Gundel* Károlynak is. A Néparéna bérlete iránt szakmai körökben nagy érdeklődés mutatkozik: már is számos szakember járt, még külföldről is, a városházán, hogy a bérleti feltételek iránt tájékozódjék.

CAPITOL FILMPALOTA, Baross-tér, Keleti p. u. mellett. Telefon: József 343—37. **„Az orvos titka."** (Egy vergődő asszony drámája.) — **„A festő álma."** (Életkép.) — **„Üzenet Hollywoodból."** (Magyarul beszélő film.) — Paramount extra hiradó. Előadások: 5, negyed 8 és fél 10; vasár- és ünnepnapokon: fél 4, 6, fél 8 és 10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, Teréz-körut 28. sz. Telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52. Dupla müsor: **Kohn és Kelly Skóciában.** Az Universal hangos vigjátékattrakciója 8 felvonásban. Főszerepben: **George Sidney** és **Charles Murray.** — **Amit a férfiak akarnak.** Pauline Starke, Barbara Kent és Ben Lyon. Universal-film. — Hiradók. — Előadások kezdete: 4 órakor, továbbá a két nagy film közti szünetben folytatólag 5 óra után, háromnegyed 7 órakor és a két nagy film közti szünetben folytatólag 8 óra után, az utolsó előadás kezdete fél 10 órakor.

CORSO MOZI (Váci-utca 9. Aut. 874—02.) **Szerelmi nagykövet.** Vidám filmregény 10 felvonásban. Főszereplők: Al Jolson, Louis Moran és Lowel Sherman. Rendezte Kertész Mihály. Zene: Irving Berlin. — **Hegedümókák.** Varieté. — Hangos Hiradók. — Minden vasárnap délelőtt 11-től 1-ig mérsékelt helyáru matiné. — Előadások kezdete mindennap 4, háromnegyed 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ Kossuth Lajos-u. 18. Telefon: Automata 895—43 és 897—07. **A párisi háztetők alatt.** (Sous les toits de Paris). Különleges francia film 12 fejezetben. Rendezte: René Clair. Főszereplők: Pola Illery és Albert Prejean. — **Sicc Kinában.** Hangos rajzos trükkfilm. — Fox hangos hiradó. — Magyar hiradó. — Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, szombat, vasár- és ünnepnapokon 4, 6, 8 és 10 órakor. — Jegypénztár fél 11 órától fél 2-ig és délután 4 órától.

KAMARA MOZGÓ (Dohány-utca és Nyár-utca sarok. — Telefon: József 440—27.) **Szerelmi nagykövet.** Rendezte: Kertész Mihály. Zene: Irving Berlin. Főszereplő: Al Jolson. — **Vitaphon Varieté.** — **Hindenburg a felszabadult Rajnavidéken.** — Fox hangos- és magyar hiradó. — Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 6, 8 és 10, szombat, vasár- ünnepnapokon 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION SZINHÁZ. (IV., Eskü-ut 1. szám. Telefon: Automata 831—02 és 842—93.) Nagy hangos és beszélőfilmmüsor. **A korvettkapitány.** Hangos németül beszélő vigjáték 8 felv. Fősz.: Harry Liedtke, H. Junkermann, Maria Paudler és Fritz Kampers. — **Sport és szerelem.** Németül beszélő hangos filmtörténet 8 felvonásban. Főszerepben: Olga Csehova és Max Schmeling. — Magyar Hiradó. — Az előadások kezdete hétköznapokon 5, fél 8 és háromnegyed 10, vasár- és ünnepnapokon fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. — Jegyelővétel délelőtt 11—1-ig és az előadások megkezdése előtt egy órával. — Vasárnap délelőtt háromnegyed 11 órakor

ROYAL APOLLÓ (Erzsébet-körut 45, Royal-szálló épületben. Tel.: J. 419—02 és 429—46.) **„Tüz az Operában".** Grandiózus dráma 12 fejezetben. A berlini állami Operaház énekeseinek és zenekarának közreműködésével készült német óriási film. Főszereplők: Gustav Fröhlich és Alexa Engström. — Fox hangos hiradó. — Az aacheni bányakatasztrófa hangos filmen. — Hiradó. Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, egynegyed 8 és fél 10, szombat, vasár- ünnepnaokon 4, 6, 8 és 10 órakor.

TIVOLI MOZGÓ VI., Nagymező-utca 8. sz. Telefon: Automata 230—49. — Müsor: **„A legszebb tangó."** — **„A nagyváros hiénái."** — Előadások kezdete hétköznapokon 4, háromnegyed 7 és fél 10, vasárnap 2 órától folytatólagosak az előadások. gyermekszinház.

CORVIN FILMSZINHÁZ VIII. József körut és Üllői-ut sarok. Tel.: J 389—88, 895—84

Két hangos filmsláger! 1. **Korvettkapitány.** Katonai vigjáték. — 2. **Sport és szerelem.** — **Magyar hiradó.** Előadások kezdete hétköznap: negyed 6 órától folytatólagos bemenettel, fél 7, háromnegyed 8 és 9 órakor. Vasárnap és ünnepnap 4 órától kezdődőleg.

UFA FILMSZINHÁZ (Teréz-körut 69. Telefon: Aut. 197—67 és Aut. 197—68):

Két hangos filmsláger! 1. **Korvettkapitány.** Katonai vigjáték. — 2. **Sport és szerelem.** — **Magyar hiradó.** Előadások kezdete: fél 5, negyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

URANIA FILMSZINHÁZ (VIII., Rákóczi ut 21. Tel.: J. 460—45, J. 460—46)

A dicsőség útja. — **Ahol a villám születik.** — **Miki mint karmester.** Hangos trükkfilm. — **Hangos hiradók.** Előadások hétköznap: 5, negyed 8, fél 10; szomban, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor.

Fedák Sári csak
az
ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ-BAN
lép fel!
Óriási siker!

TUNGSRAM
MEGBIZHATÓ
JÓ

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J 382 27.
BUDAPEST, VII., BAROSS-TÉR 18.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

*

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

UNDERWOOD STANDARD NOISELESS PORTABLE IRÓGÉPEK magyarországi vezérképviselete VECSEY JENŐ okl. gépészmérnök, Keresk. és Ipari R.-T.
Irodagéposztály: Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 22, félemelet. Telefon: Automata 843—22

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTARSASAG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 46. szám — Budapest, 1930 november 15

UJ BUDAPEST

KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FŐVÁROSPOLITIKAI ÉS

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828-23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30013

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest,IV.Grof Károlyi u. 8.

Az expozé

Inter arma silent Musae: kitől lehet várni, hogy a választási fegyverek csattogása közepette szelid és szép szimfóniát zengjen a főváros költségvetéséről? És mégis: Sipőcz expozéja, az utolsó, amelyet a régi törvény alapján összeült törvényhatósági bizottság előtt mondott el, az első, amelyet viszont az uj törvény által elhatározott módon készitett költségvetés kisérőjeképen terjesztett a törvényhatósági bizottság elé, a maga kompakt egészében, komoly higgadtságában szinte költeményszerü jelenség volt a választási programok és népgyülési szólamok közepette. Nem ugyan lirai költemény, még kevésbbé óda, hanem inkább elégia, amely egyrészről a jelen keserüségein elmélkedik, másrészről azonban kifejezi jobb jövőbe vetett hitét.

Hogy a poétikai hasonlatoknál maradjunk, ez a jobb jövőbe vetett hit az a refrén, mely visszatérően csendül fel Sipőcz költségvetési expozéjának valamennyi gondolatsorában, ugy a folyó esztendőben, mint a mult költségvetések tárgyalásai alkalmával. A reménységnek ez a visszatérő motivuma talán sohasem volt annyira szükséges a közönség megnyugtatása szempontjából, mint az idén, amikor a gazdasági helyzet folyton fokozódó rosszabbodása politikai és társadalmi életünk kietlensége, a trianoni csapás egyre nyomasztóbb érzete a kétségbeesés örvényei felé hajtják a nemzetet. A jobb jövőbe és a nemzeti erőbe vetett hit ilyenkor az egyetlen arkanum, amely gyógyitó balzsamként hat a tépett idegekre.

Maga a költségvetés vitája a folyó évben veszitett fontosságából, nem volt nagyhete a városi életnek, mint más esztendőkben szokott lenni. A városházi élet gerince ma pártkörökben és kültelki vendéglőkben zajlik le, a pártok vezérei, akik választási szónoklataik révén élénk és állandó kontaktusban vannak a közönséggel, szinte negligálják a közgyülési terem szük nyilvánosságát, nyomott atmoszféráját, egymástól élesen elhatárolódott, ellentétes világnézetü padsorait. A pártok jövendő sorsa nem a közgyülési teremben, hanem az urnák előtt fog eldőlni, minden szónoklat, minden eszköz most azt célozza, hogy a rövidesen a szavazóhelyiségek felé özönlő tömegeket győzzék meg az egyes pártok a maguk igazáról.

A választási küzdelem kaotikus hangzavarában mégis felfigyelésre érdemes esemény volt a polgármesteri expozé, nemcsak Sipőcz illusztris személyisége miatt, hanem azért is, mert akaratlanul és öntudatlanul az egész választási hadjáratban nem hangzott el a wolffi politika tiz esztendejének igazolása mellett hatalmasabb védőbeszéd, mint a polgármester expozéja. Amikor a polgármester az elmult tiz év eredményeit sorakoztatta fel pártpolitikától mentes beszédében, bizonyságot tett amellett is, hogy a tiz esztendő eredményeiért a Keresztény Községi Pártot illeti minden dicséret és elismerés.

Az osztrák választások tanulságai

Szőke Gyula nyilatkozata Kozma Jenő furcsa megjegyzésére Ernszt miniszterrel kapcsolatban — Miért nem létesülhetett eddig Lágymányoson a tudományos központ? — A Keresztény Községi Párt továbbra is megtartja teljes függetlenségét az egész vonalon

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

A fővárosi választások kiirása ma már csak napok kérdése. Minden párt erőteljesen készülődik, szervezkedő gyülések zajlanak le a főváros egész területén. A kisebb pártok érzik, hogy az igazi harc tulajdonképpen az *ajánlások megszerzéséért* folyik. Nem kétséges, hogy a kisebb pártok már ebben az első küzdelemben elvéreznek, a nagyobb pártok pedig erősségük első próbáját itt fogják fölmutatni. Ebben az első küzdelemben is a *Keresztény Községi Párté lesz a győzelem.* A törvényhatósági bizottság közgyülésében vontatottan folyik a költségvetés vitája, az igazi érdeklődés azonban az uj választások előkészületei felé fordul. *Szőke* Gyula dr. felsőházi tag, a Keresztény Községi Párt egyik vezető tagja, akivel ezekről a kérdésekről beszélgetést folytattunk, a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— A Keresztény Községi Párt *teljes erővel felkészült a választásokra.* Nem kétséges, hogy eddigi állományát meg fogja tartani, sőt előreláthatóan szaporitani is fogja. Reméljük, hogy a választópolgárság

éppen az osztrák választások eredménye alapján be fogja látni: nem szabad megosztani a szavazatokat a kis pártok között, hanem egyöntetüen amellé a nagy párt mellé kell állania, amely tiz esztendő alatt megmutatta, hogy guvernementális erővel és alkotóképességgel rendelkezik.

A Keresztény Községi Párt az elmult tiz esztendő alatt olyan hatalmas munkát végzett, amire sehol a világon, egyetlen világvárosban sem látunk példát — még állami támogatás esetében sem. Az amerikai világvárosokra lehet főként hivatkozni ebből a szempontból. Amerikában ugyanis óriási mértékben fejlődtek a városok, de mindenik olyan nagy mértékben adósodott el, hogy legnagyobb részük csőd előtt áll. Ezzel szemben Budapest székesfőváros éppen a mi pénzügyi politikánk következtében *megtartotta teljes vagyonállományát,* sőt azt gyarapitotta is és olyan tekintélyt szerzett mindenfelé, hogy ma a külföldi pénzpiacokon hitelképesség és megbizhatóság tekintetében *a legelső metropolisok között emlegetik.* Ezt a munkát és ezt az eredményt a fővárosi választópolgároknak meg kell becsülniök. Remélem is, hogy azoknak a szavazatoknak a száma, amelyeket pártunkra fognak a választáson leadni, *igazolni is fogják ezt az eredményt.*

A beszélgetés során szóbahozzuk az *Egységes Községi Polgári Párt elnökének legutóbbi beszédét,* amit az egyik gyülésen mondott. Ebben a beszédben *Kozma* Jenő tiltakozott az ellen, hogy őt városházi szempontból kormánypártinak tartsák és ezt a kijelentését azzal igyekezett alátámasztani, hogy *„nem az Egységes Községi Polgári Párt gyülésein szokott miniszter megjelenni."* Ez a célzás nyilvánvalóan *Ernszt* Sándor népjóléti miniszterre vonatkozik. *Szőke* Gyula erre a kérdésünkre a következőket felelte:

— *A Keresztény Községi Párt álláspontja változatlanul az, hogy megtartja teljes függetlenségét felfelé és lefelé egyaránt.* Kormányzó párt vagyunk ugyan a városházán, de a városházi élet nem egyenlő az országos politikával. A Keresztény Községi Párt nemcsak hogy nem foglalkozik országos politikával, de egyenesen távoltartja magát minden olyan tevékenységtől, amely azt mutatná, hogy ő a városházán akár kormánypárti, akár ellenzéki szerepet akarna játszani.

Ernszt Sándor nem mint miniszter tagja a pártnak, hanem a pártnak megalapitása óta egyik tevékenyen dolgozó vezetője

és az a körülmény, hogy valaki miniszter lesz, nem lehet inkompatibilis a fővárosi bizottsági tagsággal, — már csak azért sem, mert hiszen Ernszt Sándor örökös tag. Ha a Községi Polgári Párt ma megtagadja, hogy kormánypárt volna, ezt az eljárást nem lehet másnak minősiteni, mint *választási taktikázásnak.* A Községi Polgári Pártot a kormány alapitotta *Ripka* főpolgármester vezetése alatt és ilyen vezetés alatt áll ma is. Ha én a kormánypárt tagja volnék, azt sohasem tagadnám, mert nem tartom szégyennek, ha valaki a kormány helyes törekvéseit támogatja. Akárhányszor előfordul, hogy mi is támogatjuk a kormányt törekvéseiben, ha ezek a főváros életében mutatkoznak, viszont akárhányszor ellene nyilatkozunk, ha azokat a főváros szempontjából nem tartjuk helyeseknek, olyankor pedig ha a fővárost speciálisan nem érintő kérdésről van szó, egyszerüen nem foglalkozunk a kormány tevékenységével.

A beszélgetés során a költségvetési vita került ezután szóba. *Szőke* Gyula ezeket mondja:

— Az uj törvényhatósági tanács csak annyiban szólhatott hozzá a *költségvetéshez,* hogy az egész vonalon igyekezett a takarékossági szempontokat érvényesiteni. Olyan intézményeket, amelyekre a fővárosnak szüksége van, nem lehetett megszüntetni — csak azért, hogy látszólag takarékoskodjunk. Viszont *nem lehet minden kivánságot kielégiteni,* még akkor sem, ha látszólag kellemetlen következményekkel jár a választás közeledésére való tekintettel egy-egy népszerü követelésnek az elejtése. Mi abból indultunk ki, hogy a főváros költségvetését nem szabad csak politikai szempontból vizsgálni, még kevésbé szabad azt a pártok, vagy a választás sikere szempontjából kritizálni. *A pártok eltünhetnek, a törvényhatóság megváltozik, de a főváros marad.* Jó költségvetés nélkül nem lehet okszerüen gazdálkodni. A Keresztény Községi Párt ma sem nézi választási szemüvegen keresztül a költségvetést és éppen ezért akárhány olyan tételt is megszavaz, amely nem népszerü. Különösen arra helyeztünk nagy sulyt, hogy a Keresztény Községi Párt által bevezetett népjóléti intézmények fejleszthetők legyenek, mert — ha a mai nehéz gazdasági viszonyok között nehéz is előteremteni az ehhez szükséges fedezetet, — *a szegényebb néposztályokon még nagy áldozatok árán is segiteni kell.*

Megemlitjük végül, hogy legutóbb támadások érték a Keresztény Községi Pártot a *Lágymányos feltöltésének az elmaradása miatt. Szőke* Gyula válasza ebben a kérdésben igy hangzik:

— A Lágymányos feltöltésének a kérését annakidején a főváros pénzügyi bizottsága tárgyalta. Az előterjesztés *nem volt kellőképpen előkészitve* és ezért le kellett venni a napirendről. Pártunk teljes mértékben megértette a kultuszminiszternek azt az okos elgondolását, hogy a budai oldalon, — a Müegyetemmel kapcsolatosan, — *nagy egyetemi és tudományos központ létesüljön.* Minthogy azonban több tisztázatlan és vitás probléma merült föl, lelkiismeretlenség volna tőlünk első hallásra óriási költséget megszavazni. A szóban forgó terület tulajdonjoga a *Fővárosi Pénzalapé.* A feltöltést és rendezést, ami közel

9 millió pengőbe kerül, a fővárostól kívánták és a rendbehozott területet az állam használta volna. A fővárosnak nincs is joga ezzel a területtel rendelkezni, hiszen a tulajdonjog nem az övé, — ilyen körülmények között e terület rendezését és a kultuszkormány részére való használatbaadását a főváros nem is eszközölhette. A tárgyalások, amelyek a vitás kérdések tisztázására hivatottak, *megindultak* már és minden remény megvan arra, hogy a legrövidebb időn belül a teljes és közmegelégedést keltő megoldás útjára kerül ez a nagy horderejü probléma. Ismerem a Keresztény Községi Párt álláspontját ebben a kérdésben és igy kijelenthetem, hogy mihelyt a főváros joga e területre nézve elismerést nyer, a legrövidebb idő alatt gondoskodás történik arról, hogy a *kultuszminiszter nagyvonalu intenciója a gyakorlatban valóra válthassanak.*

Alapitási év: 1868.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FABURKOLAT
BUDAPEST, VII., Gizella-ut 31. sz.
Telefon: Aut. 982-20 Zugló: 69-07.

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a
PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tűzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

Török és Juhász
festőipari vállalat Budapest, VI., Petneházy-utca 44 Telefon: Aut. 507-03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

KARÁSZEK FERENC
KAZÁN- ÉS TARTÁLYGYÁR. TELEFON: 915-07.
BUDAPEST, VI., VÁCI-ÚT 163. SZ.

Az utolsó konflis is eltünik a pesti utcáról

November 10-ével megszünt a régi konflisrendszámok érvényessége — Tajveszékelés és kétségbeesés végig az autótaxi fronton

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Az egyre sulyosbodó gazdasági helyzet természetszerüen nyomasztólag hat az autótaxi iparra is: akinek nincs pénze, nemcsak hogy nem telik annak autótaxira, de még villamosra sem! Az autótaxi-érdekeltség valamennyi frontján napról-napra csökken a bevétel és ma már az a helyzet, hogy a karácsony előtti forgalomnövekedéstől sem varnak nagyobb eredményt a taxitulajdonosok, hiszen mindenki jól tudja, milyen szomoru karácsonya lesz az idén Magyarországnak.

Különösen a pirostaxisok azok, akik a maguk kisebb anyagi felkészültségével és gazdasági tehetetlenségével szomoruan néznek a jövő elé. Széthuzó érdekek, pártoskodások és egyéb körülmények annak idején megakadályozták a taxiengedélyesek gazdasági egységbe való tömörülését, a különféle részletfizetések és az üzemanyagoknak kicsiben, tehát méregdrágán való beszerzése pedig az üzemvitelt tették nagyon költségessé. Mint a biróság előtt folyó egyik per következtében kiderült, a pirostaxisok jelentékeny része *nem tudja fizetni sem a kocsi, sem a szállitott személyek baleseti biztositási dijait*, a tulajdonosok nagy része remegve tekint *az őszi kocsivizsga* elé, amelyeken bizony ezidén is számos kocsit fognak anstandolni. Ily körülmények között szinte kómikusnak hat a pirostaxisok lapjának azon kivánsága, hogy olyan férfi legyen kiküldve a fővárosi törvényhatósági bizottságba, aki *egyedül és állandóan az ő iparuk boldogulását tartsa szem előtt.*

Kétségtelen, hogy ez a kivánság nem fog teljesülni és *Zöldi* vezérszerkesztő ur nem lesz tagja a főváros törvényhatósági bizottságának. Meg kell azonban állapitanunk, hogy a főváros közlekedési ügyosztálya *tulzottan kesztyüs kézzel* kezeli a taxisok ügyeit, mert igazán nem elegendő, ha a pirostaxisok lapja szólitja csak fel a soffőröket arra, hogy rendesen szellőztessék a kocsikat és a soffőrök legyenek udvariasak a közönséghez. A közlekedési ügyosztályban *nagyobb szigoruasággal kellene kezelni* ezt a problémát, mert maholnap teljesen a közönség fejére nőnek a százalékos bevételre utalt pirostaxi soffőrök, akiket gazdáik nem nagyon tudnak rendbentartani.

A héten különben érdekes esemény történt a pirostaxis fronton: az utolsó tizenhét konflis kocsinak lejárt az engedélye és *november 10-ével a főváros megkezdte a konflis rendszámok végleges bevonását.* Az utolsó tizenhét konfliskocsinak az a története, hogy tulajdonosaik két rendszámmal rendelkeztek és annakidején a főváros csak egy-egy rendszámra adott a konflistulajdonosoknak autótaxirendszámot, azzal, hogy a beváltásra nem kerülő rendszám helyett darabonként 3000 pengőt térit a főváros. A rendszám-tulajdonosok mindent elkövettek, hogy a 3000 pengők helyett autótaxi-rendszámot kapjanak, ez a tervük azonban *véglegesen meghiusult.* Maholnap az utolsó konflisló is a lóvágóhidra kerül és november végével a konflis végleg eltünik a benzinbűzös pesti utcáról.

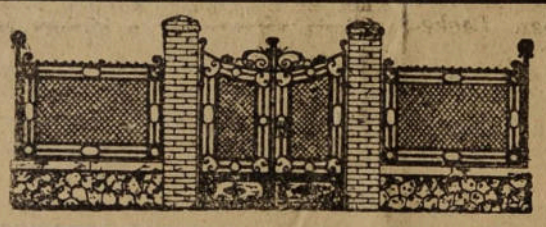

VASS ES KOVÁCS
sodronyfonat-, keritès-, ágybetét- és vasbutorgyár
Budapest, II., Fő-utca 48
Telefon: Aut. 517-87. Alapitási év 1893.

Állandó butorvásár
a Központi Városháza épületében
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY-UT 28
Telefon: Aut. 896-06.
háló, ebédlő és uriszoba butorok szalongarn.turák, rekamierek,
Kedvező fizetési feltételek.
Kárpitos és Paszományos Mesterek Orsz. Sz.

VIGNÁLI RAFAELLO
bronzöntő
BUDAPEST
Lakás: Petneházy-utca 75/b.
Gyár: VI., Jász-utca 74. szám
TELEFON: AUTOMATA 919-12.

KASS BÉLA
épület- és butor-asztalos üzeme
BUDAPEST, VIII., KŐRIS-U. 7.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421-34.

SIMKO ANTALNE
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ
ÜVEG- ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350-97.

Nejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.
Ugyeljünk a cimre

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
müköáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449-98.

Városházi történetek

A PUSZTULÁS SZELE, BORONGÓS ŐSZI KÖD üli meg az utolsó költségvetési tárgyalásra összeülő törvényhatósági bizottságot: odakünn viharzanak a választói gyülések, a Filatori gáttól — Csepelig, Kőbányától — Hüvösvölgyig már be is rekedt a rengeteg szónok, egyik vagy másik pártnak erényeit és dicsőségét hirdetvén, a vezérek a polgármesteri expozé után a szélrózsa minden irányában távoznak, hogy a ma esedékes szónoklatokat megtarthassák: ki kiváncsi ma az álmos interpellációkra, vérszegény inditványokra, amelyekkel néhány a választásokon vissza amugy sem kerülő bizottsági tag akarja igazolni itt, ha már másutt amugy sem lehet, pótolhatatlanságát és népszerüségét.

Szinte kómikusan hatott ily körülmények között Ripka főpolgármester azon bejelentése, hogy Kreutzer Lipót bizottsági tag „kimentette magát" a mai ülésen való részvétele alól.

— És ha nem mentette volna ki? — jegyezte meg szeliden a jobboldalon az egyik városatya.

Azért, ha csak egy negyedórára is, számos bizottsági tag felnéz a közgyülési terembe. Itt van az öreg Ehrlich, ama hires Gégé, előbb a szocialisták padsorai között álldogál, majd a Keresztény Községi Párt soraiban foglal helyet. Ugy látszik, uj elhelyezkedést keres az öreg, de nem sikerül neki. Kiderül azután, hogy Kozma Jenőt keresi, mert „még nem tudja, hogy hányadik lesz az erzsébetvárosi listán".

Kozma azonban nem található, mire Ehrlich büsan a büffé felé togyog. Belatiny Artur, a volt kamarai elnök siet be a terembe, eljött meghallgatni a polgármesteri expozét. Belatiny, mint kamarai elnök, hivatalból tagja a törvényhatósági bizottságnak, felmerült azonban azon pillanatban a kérdés, hogy miután már nem elnök, joga van-e még a törvényhatósági bizottság tanácskozásán résztvenni?

A tudósok azonban nem tudják a vitát eldönteni, annál kevésbbé, mert megkezdődik a polgármesteri expozé és mindenki a terembe siet.

*

SIPŐCZ EXPOZÉJA nem hozott, nem is hozhatott ujságot és meglepetést: annyira a nyilvánosság előtt játszódtak le a főváros takarékossági momentumai, tennivalója, programja, hogy a szenzációk kimaradtak a költségvetést megnyitó nagy beszédből. A figyelem az expozé iránt ennek ellenére feszült volt a törvényhatósági bizottság minden oldalán: alig szakitotta meg közbeszólás a polgármester beszédét, bizonyságául annak, bármekkorára tornyosuljanak a hullámok a választási küzdelemben, azok nm érnek fel Sipőcz polgármesteri székéig.

A polgármester különben a gyakorlott szónok rutinjával verte vissza az itt-ott felburjánzó közbeszólásokat. Amikor a részletekre kerülvén a sor, a polgármester a vizmüvek fejlesztési programjáról kezdett beszélni, Magyar Miklós izgatottan felfigyelt: hogyne, hiszen ez a téma az ő kedvenc vesszőparipája. Már készült valami borzalmasan ellenzéki közbeszólás, amikor a polgármester Magyar felé fordulva, kedvesen mosolyogva igy szólt:

— Jól tudom, mit akar Magyar bizottsági tag ur mondani, az ő kedvenc témájáról, a viztisztitó berendezésekről van szó. Nos, ami a viztisztitó berendezését illeti...

Általános mosoly és jókedv a teremben. Az aposztrofált Magyar Miklós is mosolyog: Sipőcz közvetlen megjegyzése a készülő fulmináns közbeszólásnak a méregfogát előre kihuzta.

*

KARKAS TANACSNOKRÓL emlékeztünk meg legutóbb, megirván, hogy ez a kiváló képzettségü és szorgalmu mérnökember nem tudott a nyár folyamán szabadságra menni, mert Csármann Ferencnek, a másik műszaki tanácsnoknak szabadsága augusztus havára esett és mire ő visszajött, megkezdődött az őszi szezón. Karkas tehát itthon maradt és a mult hét szombatján bebizonyitotta, hogy nemcsak öregembernek van szüksége a pihenésre, hanem fiatalnak is és hogy élni szabad, sőt kell, de visszaélni nem a jó egészséggel.

Ugy történt a dolog, hogy Karkas tanácsnok szombaton délelőtt egyszerre csak szédülni és ájuldozni kezdett hivatali szobájában. Titkára, Gajáry fogalmazó ijedten telefonált Csordás tisztifőorvosnak, aki percek alatt beteg kollégájánál termett. Karkas ekkor már jobban lett és Csordás főorvos megállapitotta a pontos diagnózist:

— Nikotinmérgezés! Erigy haza, feküdd ki, hétfőre már semmi bajod sem lesz!

Ugy is lett, Karkas hétfőn már makkegészségesen jött be a városházára. Az ő korában még megbocsátható módon nem akarja megfogadni az orvosi jótanácsot és ugyanannyit cigarettázik, mint annakelőtte. És ha erről egyáltalában szó lehet, még többet dolgozik, mint eddig. Ugy látszik, tudja, mivel tartozik a hivatalának, de azt már kevésbbé, hogy mivel tartozik az — egészségének.

*

MÉG EGY HIVATALI BALESET: Guth Ferenc dr., a Vizváros népszerü előljárója az elmult héten egy épitkezési vizsgálatnál megcsuszott egy gerendán és olyan szerencsétlenül esett el, hogy egyik bordája eltörött. Odahaza ápolják, de már szerencsére a gyógyulás utján van és pár hét mulva nyoma sem lesz a kellemetlen incidensnek.

Ugyanilyen balesetet szenvedett az elmult esztendőben Unger Béla, a közszeretetben álló belvárosi előljáró is. A Tiszti Kaszinó szinpadát vizsgálta egy bizottság élén abból az alkalomból, hogy ott valami jótékonycélu előadást akartak rendezni. A rosszul világitott szinpadon azután Unger előljáró beleesett egy gödörbe és a térdét kificamitotta. Akkor bizony hetekig nyomta az ágyat és ha meg is gyógyult, ma is ő a legjobb időjós: ha a lába fáj, biztosan megérzi az időváltozást, főleg az esőt.

Ugy bizony, a közhivatalnoki pályának is vannak nemcsak rózsái, hanem tövisei is...

*

A legnagyobb párt: a nemszavazók pártja

1925-ben a választók negyedrésze nem szavazott a községi választáson

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A fővárosi választások egyik legfontosabb problémája azon szavazatok biztositása, amelyek a legutóbbi választások idején *elmaradtak a szavazatszedő urnáktól.* Amint *Németországban* a nyár derekán a választások sorsát a legnagyobb párt: az addig a szavazástól tartózkodók megmozditása döntötte el, azonképen a budapesti községi választások alkalmával

az a párt lesz a többiekhez képest jelentékenyen előnyben, amelyik programmjával, választási taktikájával és agilitásával képes lesz azokat a szavazókat is az urnák elé vinni, akik az 1925-iki választások alkalmával közönyből, nemtörődömségből a választásoktól tartózkodtak.

A választásoknak, mondhatni, küszöbén érdemesnek tartjuk az 1925-i választások eredményeit ebből a szempontból nyilvánosságra hozni.

1905-ben a főváros huszonkét választókerületében 289.320 volt a választásra jogosultak száma. E közül ténylegesen leszavazott 225.865, a választásra jogosultak *hetvennyolc százaléka.* A legnagyobb arányban (84%) a XII. választókerületben, a legkisebb arányban (74—74%) a X., XVII. és XVIII. választókerületekben szavaztak. Ha *közigazgatási kerületek szerint* nézzük a leszavazottak arányszámait, látjuk, hogy a legtöbben a II. kerületben szavaztak (81%) és a X. kerületben (85%). Legkisebb volt a Józsefvárosban leszavazottak száma (75%). *Szám szerint* a Keresztény Községi Pártra a VIII. kerületben szavaztak le legtöbben (13.377), legkevesebben a Belvárosban (3496). A Községi Polgári Párt szavazóinak legnagyobb része az I. kerületből rekrutálódott (4522), legkevesebb az V. kerületben, ahol senki sem jött be a Községi Polgári Párt listáján. A Demokrata Blokk szavazóinak legnagyobb száma az Erzsébetvárosból került ki (25.345), ez a kerület különben a legtöbb szavazásra jogosultat foglalta magában (52.327).

Kiderül a fentiekből, hogy *a nem szavazók pártja az elmult ciklusban egyike volt a legnagyobb pártoknak,* a maga 63.455 tagjával, ennyien voltak ugyanis, akik dacára a törvényes rendelkezéseknek, a szavazási aktustól távol tartották magukat. Meg kell jegyeznünk, hogy a hatóságok a nem szavazók megbüntetését a legutóbbi alkalommal *mellőzték,* valószinü azonban, hogy az uj törvény alapján, amely a szavazást polgári kötelességgé teszi és annak mellőzését bünteti, a nem szavazókat a választások lezajlása után *meg fogják birságolni.*

Nézzük most már, a főváros *mely választási körzetei* voltak az elmult ciklusban azok, amelyekben a legtöbb és a legkevesebb szavazat esett. A *legnagyobb százalék* (95%!) a 179. szavazókörben szavazott le, amelynek határvonalai az Üllői-ut, a Tüzoltó-utca, a Viola-utca, a Mester-utca, a Ferenc-utca és ismét a Tüzoltó-utca. Ebben a választókerületben az 1488 szavazásra jogosult közül 1419 szavazott le, 663 a Keresztény Községi Pártra, 603 a Demokrata Blokkra és 132 a Községi Polgári Pártra. A szavazók 89%-a szavazott le Kőbányán a 191. szavazókörzetben, amely az Orczy-ut, az Orczy-tér és a Simor-utca szögletét és a 196. választókörzetben, amely a Belső Jászberényi-ut, a Kolozsvári-utca és a Kápolna-utca körzetét foglalja magában. *Legkevesebb szavazó* (70%) szavazott a 17. választókörzetben (Farkasvölgy, Zugligeti-ut, Budaőrsi-ut vidéke), a 71. választókörzetben (Király-utca—Laudon utca—Andrássy-ut—Szerecsen-utca—Vasvári Pál-utca), a 92. és 93. szavazókörzetben az Erzsébetkert vidéke és a városligeti villanegyed, továbbá a 126. választókörzetben (Péterfy Sándor utca—Hernád utca—István-ut—Nefelejts-utca).

Vizsgálva a nem szavazók statisztikai számait és százalékait, azt látjuk, hogy

általában a munkásosztály-lakta körzetek és kerületrészek azok, amelyekben a szavazók teljesitették törvényes kötelezettségüket és a polgári osztály által lakott városrészek a közöny és a szavazástól való tartózkodás otthonai.

A szociáldemokrata párt a maga kompakt tömegeit mindenütt oda tudja vinni az urnák elé, a polgári front, még pedig pártkülönbség nélkül, az a része a közönségnek, amely minden törvény és rendelkezés ellenére hanyagságból, lustaságból és a polgári öntudat teljes hiánya folytán *nem tartja szükségesnek,* hogy szavazatával az egyik vagy másik pártot erősitse. Minden agitáció tehát, amely a polgári pártok részéről a legutóbbi választások alkalmával az urnáktól elmaradt, huszonkét százalék megmozditására és a tunyaságtól való felrázására vonatkozik, *nyeresége a polgári frontnak* és kétségtelen, hogy

az a több mint 60.000 ember, amely legutóbb távolmaradt az urnáktól, amennyiben most le fog szavazni, jelentékeny mértékben befolyásolja a szavazások végeredményét.

Fenti adataink kapcsán azt is közöljük ez alkalommal, hogy a törvényhatósági választók *ideiglenes névjegyzékébe* felvettek száma 287.476, vagyis alig 2000-rel kevesebb, mint 1925-ben a szavazásra jogosultak száma volt. Az uj összeirás szerint a legtöbb szavazó a VIII. kerületben lesz (40.371), utána a VII. kerületben (39.982), a legkevesebb a szavazásra jogosultak száma a Belvárosban (8973) és a Várban (9192). Ezeket a számokat a közigazgatási bíróság döntései a kihagyottakat illetően csak jelentéktelen mértékben fogják megváltoztatni. A *legnagyobb különbség* az országgyülési és a törvényhatósági névjegyzékbe felvettek száma között az Angyalföldön mutatkozik, ahol 17.278 országgyülési választójoggal rendelkezővel csak 14.427 községi választásra jogosult áll szemben. A *legkisebb különbség* viszont a Lágymányoson mutatkozik.

Nem tartjuk végezetül érdektelennek idejegyezni, hogy *az uj körzeti beosztás szerint melyik a főváros legkisebb és legnagyobb választókörzete.* A legkisebb a 22., amely a Várhegynek a Duna felé eső oldalát foglalja magában: itt a szavazásra jogosultak száma mindössze 514. A 82. szavazókör, amely a Podmaniczky utca—Teréz-körut—Szondy utca és Csengery utca területét foglalja magában a maga 724 szavazójával, szintén a legkisebbek közé tartozik. A legnagyobbak a 37-es körzet (Szépvölgy utca—Bécsi-ut—Lajos utca—Határ utca) 2142 szavazóval, a 34-es (Üröm utca vidéke) 2374 szavazóval. A 132-es (Thököly-ut—Erzsébet királyné-ut—István-ut) 2362 szavazóval és a mellette fekvő 137-es szavazókör (a Hungária-körúttól az Erzsébet királyné-utig) 2417 szavazóval. A *főváros legnagyobb szavazóköre* a 193-as, amelynek határvonala a Hungária-körut, a Pongráci-ut, a Kőbányai-ut, a Szállás-utca és az Üllői-ut. Itt a községi választói joggal rendelkezők száma 3013, vagyis egyharmada a Belváros szavazóinak.

NAGY FERENCET ünnepelték hétfőn este a Kemény Legények. A Budapest Sport Egyesület mint tiszteletbeli tagjának, gyönyörü ezüstplakettet adott át Leitgeb főtitkár formás beszéde kiséretében, mire Nagy Ferenc hosszabb beszédet mondott. Kijelentette Feri barátunk, hogy büszke arra a szeretetre, amellyel a BSE őt övezi és változatlan erőllyel és kitartással fog küzdeni a fővárosi tisztviselők sportjáért.

Hatalmas éljenzés fogadta Nagy Ferenc szónoklatát, elhangzott a Kemény Legények ősi csatakiáltása, a Fegyverbe! és a derék bajtársak egy pohár bort üritettek Feri egészségére.

*

SE SZERI, SE SZÁMA a választási bon mot-knak, anekdotáknak, vicceknek. A nagy hadjárat természetszerüen nem nélkülözi a maga humoros oldalait sem, a plakátháboruság lévén a legnagyobb, ezen a fronton csillog a legtöbb humor is.

A szociáldemokraták S.O.S. plakátja nyitotta meg azt a harcot, amelyben az Egységes Községi Polgári Párt vonult ki ellenfelül a bajvivó tornára. Kozmáék ellenplakátja egy égő vörös hajót ábrázol, előtérben egy másik hatalmas, gyönyörü háromkéményes hajóval, arra invitálván a választópolgárokat, hogy a sülyedő vörös hajóról a kormánypárt konszolidált gőzösére vonuljanak át. A szociáldemokraták nem plakáton feleltek a kihivásra, hanem a Népszavában, megállapitván, hogy a kormánypárti luxushajóra senki sem akarja magát felvétetni. Nem maradt adós a jobboldali front sem, melynek részéről a Magyarság tüzelt gyilkos gunnyal a kormánypárti hajóra, ahol fedélzete kizárólag kormányfőtanácsosok számára van fenntartva. Azt is megirta a Magyarság, hogy viszont a kormánypárti hajó belsejében vannak azok az utasok bezárva, akik nem tudnak onnan menekülni, mert nem engedik ki őket.

A legtalálóbb megjegyzést azonban a sajtóirodában cseppentették el a kormánypárti luxusjachtról. Rátkai Károly dr., az Esti Kurir városházi szerkesztője, aki arról nevezetes, hogy ujságiró hivatásán felül is azonositja magát vezérének, Rassay Károlynak szabadelvü párti programjával, a következő kérdéssel fordult Illés Lászlóhoz, a 8 Órai Ujság munkatársához, aki viszont szintén hivatottnak érzi magát, hogy lapja közismert kormánypárti felfogásán tulmenően védelmezője legyen a kormánynak:

— Mondd, Lacikám, mi a legfeltünőbb a ti uj hajóplakátotokon?

Illés barátunk, akit szükebb baráti ama tüzes szekéren a mennybe vonuló elődjéről próféta cimmel illetnek, mint illik, hallgatagon várja a gunyos megjegyzést.

— Az, barátom — mondja harsogó kacaj közepette Rátkai — hogy a kormánypárti luxusjacht fedélzete tökéletesen üres. Hányan fognak rátok szavazni a választásokon, ha ilyen gyönyörü diszhajó fedélzetére sem volt hajlandó egyetlen kormánypárti szavazó sem felvonulni!

Milyen varrógépet?

ÉN MÉGIS VESZEK

SINGER-VARRÓGÉPET

mert: elsőrangu minőséget jelent,

mert: a Singer-gyár a preciziós munkák előállitásában **évtizedes tapasztalatok** felett rendelkezik,

mert: a Singer varrógépek ára nem magasabb, mint más gyártmányé.

A Singer varrógépek az egész világon a legjobbaknak vannak elismerve

Kényelmes fizetési feltételek! Állandó díjmentes tanfolyamok a kezelésben minden Singer-üzletben.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

FIÓKÜZLETEK MINDENÜTT!

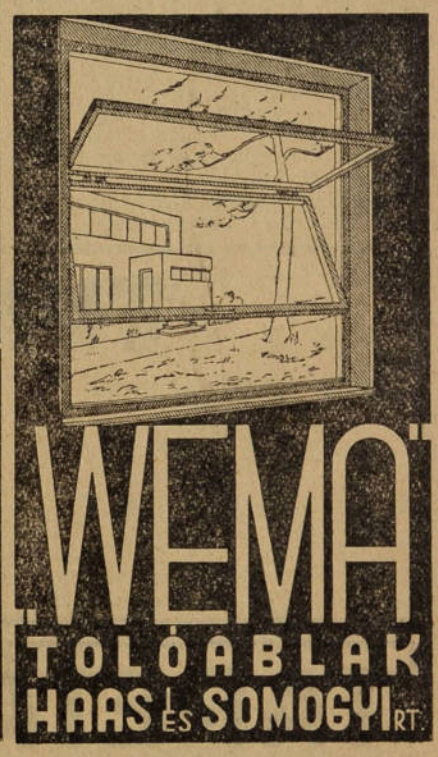

Csármann tanácsnok uj elgondolása a halálsorompó-probléma megoldásáról

A jövő évi utépitési költségvetés, a rákosfalvai tisztviselő-kertváros, az Attila-park ügye és egyéb fontos városrendezési problémák

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Az uj költségvetési tervezetben, amit most tárgyal a törvényhatósági bizottság közgyülése, *mostoha dotációban részesül a főváros utépitési programja.* Minden oldalon erősen sürgetik évek óta a végleges utépitési program kidolgozását és végrehajtását, a főváros rendkivül sulyos költségvetési helyzete azonban nem engedi meg, hogy e program végrehajtásához szükséges fedezet egyszerre egy összegben legyen előteremthető. Ilyen körülmények között meg kell elégedni egy sokkal szerényebb programmal. *Csármann* Ferenc tanácsnok, a főváros utépitési osztályának a vezetője, akit ebben az ügyben megkérdeztünk, a következőket mondotta az Uj Budapest munkatársának:

— Komoly utépitési programról nem lehet beszélni, mert hiszen költségvetésemet évről-évre redukálnom kell. Az 1930-ik évre azt az utasitást kaptam, hogy az 1929-es költségvetés keretein belül maradjak, 1931-re nézve pedig arra utasitottak, hogy legalább 5%-os csökkentést eszközöljek az amugy is szükreszabott 1930-as kereten.

Ilyen viszonyok között csak foltozgatásra jut pénzem és nagyobb utépitési programm kidolgozására és végrehajtására nem is gondolhatok.

Kizárólag azokat az utakat épithetem meg, amelyeknek uj burkolattal való ellátása nem odázható el.

Itt közbevetően megkérdezzük, hogy mi lesz azokkal az uj telepekkel, amelyek a főváros perifériáin létesülnek. Igy például szóbahozzuk a *Rákosfalva határában létesülő tisztviselői kertvárost*, amelynek parcellázása és telekkönyvezése körül éppen most folynak a tárgyalások. Csármann tanácsnok ezeket felelte:

— Az OFB hosszas tárgyalások és bizonyos félreértések után kimondotta, hogy a szóbanforgó területet felosztja és utasitotta a telekkönyvi hatóságot arra, hogy a parcellázást hajtsa végre. Ez megtörtént. Minden telek külön van elkönyvelve, a végleges telekrendezés ellenben a mai napig nincs végrehajtva. A telekkönyvi betéteknek a B. lapjára *fel kellett volna jegyezni azokat a kötelezettségeket, amelyekkel a tulajdonos a közzel szemben tartozik.* Kötelezettség pl. az uttesteknek végleges nivóban való megépitése, a csatornázás, a vizzel való ellátás és esetleges fasorok létesitése. A telektulajdonosok a fővároshoz fordulnak épitési kérelmükkel, ezeket azonban mi nem teljesithetjük. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa ugyanis időközben kimondotta, hogy addig épitési engedélyt adni nem lehet, *amig a telektulajdonosok nem tettek eleget legelemibb kötelezettségüknek az utcák és a telkek feltöltését illetően.* Mi tehát a hozzánk érkező kérvényeket egyszerüen áttesszük a Közmunkatanácshoz. A Közmunkatanács mérnöki bizottsága most tárgyalja ezeket a kérvényeket. Annyi bizonyos, hogy a fővárosnak pénze nincsen az utak megépitésére. Az alsórákosi réteken 60.000 ember lakik már és az utak még ott sincsenek megépitve. Ilyen viszonyok között szó sem lehet arról, hogy ez a kerület tőlünk utakat kapjon.

Városrendezési kérdések kerülnek szóba ezután és ezek között megemlitjük az *Attila park* létesitésének a tervét. *Csármann* tanácsnok ezeket mondja:

— A törvényhatósági tanács megbizása alapján tárgyalások indultak meg az Attila park létesitéséhez szükséges telkek tulajdonosaival. A tárgyalások folyamatban vannak. A felekkel alkudozunk, ezek az alkudozások egyelőre *nem vezettek eredményre.* A törvényhatósági tanács háromhónapos terminust adott, a főváros illetékes bizottsága tehát *december végéig befejezi ezeket a tárgyalásokat és eldönti, hogy az előirt terület megvásárolható-e.* Ha a tárgyalások a telektulajdonosokkal kedvezően fejeződnek be, akkor megkezdhetjük az Attila park megépitését, amire előreláthatóan már kora tavasszal sor kerülhet.

Szóba hozzuk, a *ceglédi vasutvonal felemelésének az ügyét is.* A törvényhatósági tanács tudvalévően visszaadta az előterjesztést ujabb műszaki tanulmányozás céljából. *Csármann* Ferenc tanácsnok érdekes uj ötletet ismertetett meg az *Uj Budapest* munkatársával. Csármann tanácsnok ugyanis ezeket mondotta:

— *Zelovich* Kornél müegyetemi tanár egyik előadásában kifejtette, hogy a trianoni békeszerződés megkötése után ugy akartak rajtunk ütni egyet, hogy a világforradalmat elterelték Magyarország területéről. Az Orient Expresszt, amely valamikor Budapesten keresztülment, elterelték innen és Páris—Milano—Velence—Trieszt—Zágráb—Belgrád utirányon vezették keresztül. Simplon Expressznek nevezték el. Ez az utvonal husz perccel hosszabb, mint amilyen a régi Orient Expressz volt. Amikor ez kiderült, visszaállitották az Orient Expresszt is, amely most már Budapesten halad keresztül és pedig a ceglédi vonalon. Ha tehát mi a ceglédi vonalat áthelyeznők a körvasutra, akkor *ismét visszaállana a husz perces eltérés*, amennyiben a körvasutra való áthelyezés az expressz menetidejét husz perccel meghosszabbitaná. Nem kétséges tehát, hogy *a ceglédi vasutvonalnak meg kell maradnia jelenlegi menetében.* Hosszas tanulmányozás után azt az ötletet vetem föl, nem lehetne-e a halálsorompó problémáját megoldani ugy, hogy a vasutvonalat se fölemelni, se föld alá vezetni ne kelljen. Nekem az az elgondolásom, hogy

erről a vonalról ki kell küszöbölni minden tehervonatot és minden személyvonatot, csupán az Orient-expresszt és a nemzetközi viszonylatokban járó gyorsvonatokat kellene meghagyni ebben a vonalban.

A ceglédi vasutat a Keleti pályaudvarra kellene bevezetni, a Keleti pályaudvart pedig ugy kellene tehermentesiteni, hogy a hatvani vonal a Nyugati pályaudvarra fusson be. Az összekötő vonal tehát a Nyugati pályaudvartól Kőbányáig tehermentesül. Ez az átalakitás ugyszólván *egyetlen fillérbe sem kerül.* Meg kell azonban vizsgálni, mit jelent ez a változtatás a környékbeli lakosok személyforgalma szempontjából. Összefügg ez a kérdés a BSzKRT menetrendjével és menetdijaival is. A BSzKRT-közlekedés idevonatkozó kérdéseit szintén ezzel a megoldással összhangban kellene elintézni. Ezt az ötletet, amit most ismertetek először a nyilvánossággal, *még részletesen ki kell dolgoznom.* Ha előterjesztésem elkészül, azt bemutatom az ügyosztályom mellé beosztott szakbizottságnak és e szakbizottság véleményétől teszem függővé, hogy az *ötletet megvalósitásra konkrét előterjesztés formájában tovább viszem-e.*

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: *J. 463-89
OSZTÁLYOK:
TITKARSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BÉROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITÁSI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tüzjelző-készülék.
Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatti jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésben bemutatja: Iparterméket Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, II., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20.

„Pro Ecclesia et Pontifice" pápai érdemkereszttel kitüntetve — Magyarország aranykoszorus mestere.
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábazati gyára
Budapest, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53.

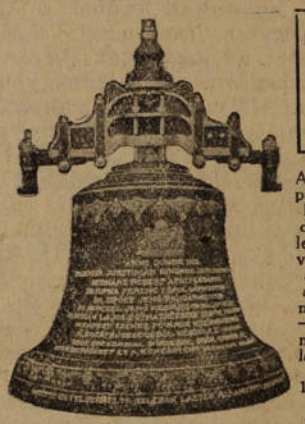

Budapesti Bazilika 7945 kgr-mos uj „Szent Imre-Hősökharangja" gyáramban készült.

Budapest—Belvárosi Főplébánia templom 2500 kgr-os „Polgármester-harangja"

Az 1900. évi párisi világkiállitáson diszoklevéllel, 1921—23. vasipari kiállitásokon aranyéremmel, az 1925—26. évi kézmüipari tárlatokon diszoklevéllel, 1927—28. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállitásokon nagy aranyéremmel és 1930 évi „Nemzetközi Vásáron" emléklappal kitüntetve.

Schäffer Károly
okl. mérnök, vasut-, ut-, beton-épitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13. III. em. 1.
Telefon 844-12

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
épület- és mülakatosok, redőny és napellenző gyára
BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.
Telefon: Aut. 852-59.
Készitményei:
Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitelben. Elsötétitő berendezések, kézi és motorhajtásra. Szinházi vasfüggönyök. Vasszerkezetek, épület- és mülakatosság

SZIKSZAY GYÖRGY
pala- és cserépfedő mester
Tetőzetek karbantartási vállalata
Budapest, VI., Gömb-utca 63.
Telefon: Automata 919—79.

Alapitva 1895 **RIEDER OTTÓ** Tel. Aut. 837—07
villamosberendezési vállalat,
müszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára A. B. C. tagoknak hat havi hitel
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-U. 20

KERESZTÉNY SZABÓIPAROSOK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST
Főüzlet: IV., Károly király-ut 30. szám. ◆ Fióküzlet: II., Zsigmond-utca 14. szám.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát. Valódi angol szövetekben és más gyártmányu divat különlegességekben nagy választék. Hazai szövetekben, bélés árukban és szabókellékekben a legolcsóbb árakban vezetünk. Óriási szőrmeraktár, meglepő olcsó árak! Hitelképes egyéneknek fizetési kedvezményt nyujtunk.

Szemfedő, müvirág és temetkezési cikkek
gyári raktára **SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF**
Üzem: Bpest, I., Lágymányosi-u. 9.
Iroda: I., Gellérthegy-utca 11. Automata 537—12.

TUNGSRAM
MEGBIZHATÓ
JÓ

KRISZTIÁN SÁNDOR
szobrászmüterme
Budapest, VII, Gyarmat-u. 12. Telefon: Z. 70-88
Készit ugy saját, mint megadott tervek alapján: épület külső és belső figurális és dekorativ szobrászmunkákat, homlokzatdiszeket, belső stukkómennyezeteket, kandallókat, oszlopokat. Kerti disztárgyak, diszpadok, pergolák, virágtartók, diszkutak, siremlékek stb. elsőrendü tartós fagyálló mükőből, mintakertemben állandóan megtekinthetők.

TAPÉTÁK legnagyobb választékban, elsőrangu kivitelben és legolcsóbban
HAHN és PREYSS cégnél V., GRÓF TISZA ISTVÁN-UTCA 12.
Telefon: Automata 816—61.
Minták és költségvetések dijmentesek

Hírek

A polgármester névnapja. *Sipőcz* Jenő polgármester november 18-ára eső névnapját minden esztendőben a ferencvárosi keresztény párt szokta volt rendezni, mint amely kerületben *Sipőcz* Jenő polgármester lakik. A rendezés *Buday* Dezső vezetése mellett történt minden esztendőben és éppen emiatt *Sipőcz* polgármester *Buday* Dezsőt külön megkérte, hogy tekintettel a rossz gazdasági, sőt inséges viszonyokra, a folyó évben *az ünnepélyes külsőségektől tekintsenek el és a maga részéről azt kéri, hogy névnapján 3500 szegény gyermeket vendégeljenek meg.* Engedve a polgármester igen határozott kérésének, a Szent Gellért-szállodában megtartani szokott ünnepségek a folyó évben *elmaradnak*, megemlékezésül azonban *Sipőcz* Jenő november 18-án 3500 kültelki szegény gyermeket vendégel meg. A Keresztény Községi Párt Wolff Károly vezetésével november 18-án d. e. 11 órakor hivatalos helyiségében üdvözli a polgármestert.

Az ideiglenes fogalmazók köszönete. Ismeretes, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a főváros törvényhatósági bizottságának az ideiglenes fogalmazók véglegesitésére vonatkozó határozatát. Ez ügyben az ideiglenes fogalmazói kar a következő levelet intézte lapunk szerkesztőjéhez:

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

A belügyminiszter ur jóváhagyta állásainknak segédfogalmazói állásokká való átszervezését. Végre elérjük, hogy a fogalmazási kar rendszeresitett állásainak legalsó fokozatába, a X. fizetési osztályba juthatunk deresedő fejjel hosszu évek munkája után. Hogy ez sikerülhetett, abban nagy része volt az Uj Budapest-nek, amely bátor hangnemben verekedett a mi igaz ügyünk sikere érdekében. Az Uj Budapest értette át mindig a legmelegebb szivvel a mi fájdalmunkat, mellőztetésünket és reménytelen helyzetünket. Ezért kötelességünknek tartjuk, hogy most az elért siker idején hálás köszönetünket fejezzük ki Szerkesztő Urnak s egyben kérjük, méltóztassék fenti sorainknak nb. lapjában helyet adni.

Amikor is szives támogatását kérjük a jövőre nézve is, maradtunk kiváló tisztelettel

a székesfővárosi ideiglenes fogalmazói kar.

Véssey Ede dr. kitüntetése. A kormányzó *Véssey* Ede dr.-t, a Székesfővárosi Gázművek kereskedelmi igazgatóját a III. osztályu magyar érdemkereszttel tüntette ki. *Véssey*, mint a magyar dalosok hivatalos szervezetének agilis vezetőségi tagja érdemelte ki a magas kitüntetést. A népszerü igazgatót kitüntetése alkalmából tisztelőinek és barátainak nagy serege melegen üdvözölte.

Wolff energikus állásfoglalása egymillió pengőt mentett meg a főváros lakossága részére

A képviselőház bizottságában Wolff inditványára leszavazták a kormány azon tervét, hogy az elektromosáram megdrágitásából teremtsék meg az energia-alapot

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A képviselőház egyesitett bizottságai most tárgyalják az energiatörvényjavaslat azon szakaszát, amely *országos energia-alap* létesitése céljából kétszázalékos energiailleték bevezetéséről intézkedik. Az egyesitett bizottságok szerdai ülésén felszólalt *Wolff* Károly dr. is, kérve a szakasz törlését, mert ez az intézkedés a főváros lakosságát több mint egymillió pengővel sujtaná. Noha *Kállay* államtitkár a szakasz változatlan elfogadását kérte, a szavazásnál a kormány álláspontját 9:6 arányban leszavazták és az *energia-illetéket elvetették*. Az energia-alap létesitéséről a költségvetésben fognak időről-időre rendelkezni.

Wolff Károlynak ily körülmények között *teljes mértékben sikerült megvédelmeznie a főváros lakosságának érdekeit*, amikor mentesitette Budapest elektromos áramot fogyasztó közönségét az áram kétszázalékos megdrágitásától. A törvényhatósági bizottság szerdai közgyülésén a kereszténypárti bizottsági tagok *melegen gratuláltak Wolff Károlynak energikus fellépéséhez*, amely a fővárost egy nem is burkolt áremeléstől óvta meg — csendesen, de teljes sikerrel.

Molnár László jubileuma. Meleg ünneplésben részesitette a főváros utépitési ügyosztálya *Molnár* László műszaki főtanácsost abból az alkalomból, hogy fővárosi szolgálatának 35 évét betöltötte. Az ősz legszebb virágaival feldiszitett teremben *Csármann* tanácsnok köszöntötte az ünnepeltet, melegen emlékezvén meg értékes, puritán munkásságáról, mellyel egy emberöltőn át a főváros közönségének érdekét szolgálta. Az ügyosztály tisztviselőinek nevében *Király* Kálmán műszaki főtanácsos mondott beszédet, majd *Antalffy* főjegyző a polgármester üdvözletét tolmácsolta. Molnár főtanácsos meghatott szavakkal köszönte meg az ünneplést. — Molnár László a régi Fock-iskola utolsó képviselője a városházán, annak a mérnöki gárdának kitünő tagja, amelyből *Solty* és *Rumbach* tanácsnokok is származtak. Nem hive a kipróbálatlan ujitásoknak, bizonyos nemes mérnöki konzervativizmus jellemezte mindig az ő tevékenységét, amelyet kárhoztattak néha az érdekeltek, de a legutolsó idők utépitési eseményei bizonyitották be, hogy *ennek a régi, a hagyományokhoz és a bevált módszerekhez ragaszkodó mérnöki iskolának sokszor és sok tekintetben igaza volt.* Azok a forradalmi események, amelyek külföldön az utépités módszereit át akarják formálni, *muló tünetek voltak* és nemcsak hazájukban nem váltak be, de még kevésbbé nálunk, ahol speciális előállitási és éghajlati viszonyok vannak. *Molnár* Lászlónak a bevált módszerekhez való ragaszkodása nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a fővárosnál nem bukhattak meg a kipróbálatlan uj rendszerek, főleg azért, mert nem is kinálkozott alkalom nagyobb területeken való igénybevételükre. A jubileumi üdvözletekhez a magunk részéről *szeretettel csatlakozunk.*

Nagy Ferenc a tüzoltókért. A Keresztény Községi Párt kedden este Wolff Károly elnöklésével ülést tartott. A párt kimondotta, hogy a legelénkebben részt vesz a fővárosi költségvetés közgyülési tárgyalásán. Tabódy Tibor és Szabó József felszólalására válaszolva, Wolff Károly bejelentette, hogy a jövőben az üzemek igazgatóságába a párt részéről mindig beküldenek egy olyan férfit, aki a kereszténységszocialista munkásságot képviseli. Ezután Joanovich Pál felszólalásával kapcsolatban a párt kimondotta, hogy az üzemigazgatóságok tudta nélkül a jövőben nem történhetnek az üzemekre vonatkozó intézkedések. Nagy Ferenc szólalt még fel a tüzoltók érdekében s kérte, hogy a párt inditson akciót olyan irányban, hogy a tüzoltók felemelt pótdijait még ebben az évben kiutalják.

INÓCZI KŐBÁNYA- ÉS IPARTELEPEK RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, II., Bimbó-utca 19. Telefon: Automata 529-90.
Üzemi iroda: Nógrádverőce. Telefon: 4. Vasuti állomás: Nógrádverőce.
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt elsőrangu minőségü zuzott kavicsot, kétszer zuzott kavicsból hengerzuzókból előállitott, felületi kezeléshez és biumenes aszfelthoz szükséges
különböző szemnagyságu pormentes zuzalékot,
valamint az előirásoknak megfelelően kidolgozott háromnegyedes kockát, fetkövet, faludot, kiskockát, cyklopot és idomitott terméskövet

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Telefon: J. 415—07. Alapitva 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Baross Szövetségi tag
Budapest, VII., Károly-körut 15
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát

OZALID
fénymásolás száraz uton
A porosz pénzügyminiszter a német kataszteri hivatalok részére elrendelte az Ozalid száraz fénymásolás kizárólagos használatát.
KUNSTÄDTER VILMOS
világszab. Ozalid száraz fénymásolás magyarországi képviselete.
Központ: VIII. József krt. 7. Tel.: J. 300—58
Fiók: I., Budafoki-ut 9. sz. Tel.: J. 385—20
Gyár: VIII., Conti utca 38. Tel.: J. 308—33

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR RÉSZV.-TÁRS
BUDAPEST
ALAPITVA: 1844
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR:
X., KŐBANYAI-UT 31.
TÁVBESZÉLŐ: 461—19.
HAJÓGYÁR:
V., MEDER-UTCA 9.
TÁVBESZÉLŐ: 908—69.
KAZANOSZTÁLY:
VI., VÁCI-UT 204.
TÁVBESZÉLŐ: 908—65.
SÜRGÖNYCIM: GANZCOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR:
II., LÖVŐHÁZ-UTCA 29.
TÁVBESZÉLŐ: 501—70.
SÜRGÖNYCIM: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 76.
SÜRGÖNYCIM: MASINA BUDAPEST. TÁVBESZÉLŐ: 186—63.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
MINDENÜTT KAPHATÓ!
TERMELI:
ORSZ. MAGY.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

„ARISTOS"
égetett üreges agyagtéglával olcsón és gyorsan épithet.
Gyártja:
Sorg Antal Épitőipari R.-T.
Budapest, X. ker., Gergely-utca 8. sz.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

NEPTUN
Egészségügyi Berendező, Központi Fütés, Vizvezetékszerelő- és Rokonszakmabeli Iparosok Termelő és Anyagbeszerző Szövetkezete
VI., EÖTVÖS-UTCA 42
TELEFON: AUT. 249-26

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884—26.

Benedek Mihály tűzoltói tanulmányutja. *Benedek* Mihály székesfővárosi tüzoltótiszt Németország egyes városaiban végzett tüzoltói tanulmányutjának eredményeit érdekes füzetben bocsátotta közzé. Benedek, aki a fiatal tüzoltótiszti gárda legtehetségesebb tagjai közé tartozik, éles megfigyelőképességgel nézte végig a legnagyobb német városok tüzoltói berendezését, személyzeti és szolgálati viszonyait, laktanyáit, telefon- és tüzjelző berendezéseit, tüzoltószerelvényeit és műszaki felszerelését. Az a fejlett technika, amellyel Németország tüzoltási berendezkedéseit létesitette, kitünő alkalmat nyujtottak a fiatal budapesti tüzoltótisztnek a tapasztalatok szerzésére. Fontos megállapitása Benedeknek, hogy a német tüzoltótársadalom ma már a preventiv tüzrendészetre is igen nagy sulyt helyez. A magyar tüzrendészeti viszonyok *példaképen állanak előttünk*, elismeréssel vannak irányunkban, dicsérettel nyilatkoznak a magyar tüzoltóságról és tüzrendészeti állapotainkról. Benedek könyve nemcsak arról győz meg bennünket, hogy a budapesti tüzoltóság hivatása magaslatán áll és berendezkedése mintaszerü, hanem arról is, hogy *fiatal tüzoltógárdánk ambicióval és képzettséggel igyekszik nagy elődei nyomdokába lépni.*

Szieberth Imre előadása. Szieberth Imre, a Magyar Kir. Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak igazgatósági felügyelője vasárnap délelőtt „A spanyolországi bikaviadalok" cimmel vetitett képekkel és hangosfilmmel kisért rendkivül érdekes előadást tartott a Fórum-moziban. Szieberth felügyelő alapos ismerője a spanyolok ősi, nemzeti játékának, melyről igazi fogalmakat nyert az előadás szépszámu közönsége. Egymásután kerültek a vászonra az összes nagyobb spanyol városok arénái, az izgalmasnál-izgalmasabb bikaviadalok lefolyása, a résztvevők és azok feladatának ismertetése. Az előadás során bemutatásra került a „Vérző Aréna" cimü filmnek az a része, mely a madridi arénában a bikaviadalról hangosfilm alakjában készült.

Megjelent a Kallós-Kompasz. A Pesti Tőzsde kiadásában és Kallós János szerkesztésében most jelent meg hatodik évfolyamában a Kallós-féle „Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz" második része, amely az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági, közlekedési részvénytársaságok és biztositó intézetek stb. legujabb és legpontosabb személyi és mérlegadatait tartalmazza. Igy most már komplett a négykötetes kompasz és a junius hóban megjelent első részszel együtt **ezidén ismételten lényegesen ki van bővitve uj fejezetekkel,** amennyiben a nemzetközi gazdasági és pénzügyi kapcsolatok fontosságát tekintetbe véve először közli a vezető amerikai bankok és bankárok legujabb adatait a többi külföldi vezető bankok élén. Dacára e nagymérvü kibővitésnek, a kompasz mind a négy kötetének ára csak 60 pengő és igy a legolcsóbb magyar kompasz. Megrendelhető a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában, Budapest, IV., Városház-utca 6. Az uj kompaszban eszközölt szenzációs és praktikus bővitések és ujitások biztositják a Kallós-féle kompasz döntő sikerét és megmagyarázzák, hogy évről-évre miért népszerübb ez a kompasz, mely pontos beszámolója a Magyarország gazdasági életében szerepet játszó vállalatoknak.

Lázadás a filmgyári fronton

A polgármester előtt kétségbevonták a törvényhatósági tanács azon jogát, hogy az ő megkérdezésük nélkül a részvénytársasági forma megszüntetéséről határozzon

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A törvényhatósági tanács az üzemek költségvetésének tárgyalásánál tudvalevően elhatározta, hogy a Pedagógiai Filmgyár részvénytársasági formáját megszünteti és a filmgyárat mint műhelyt a közoktatási ügyosztály közvetlen felügyelete alá helyezi. A filmgyár igazgatósága részéről *Neményi* ny. államtitkár mint a részvénytársaság igazgatóságának elnöke, *Rácz* Vilmos dr. és *Farkas* József dr. bizottsági tagok, akik egyben a részvénytársaság igazgatóságának is tagjai, kiséretében megjelentek csütörtökön délelőtt *Sipőcz* polgármesternél, szót emelvén az ellen, hogy *a szabályszerüen megválasztott igazgatóság megkérdezése nélkül döntsön a törvényhatósági tanács és a közgyülés a részvénytársasági forma megszüntetése tárgyában.*

Az igazgatósági tagok ezen akciója az egész vonalon *élénk megütközést* váltott ki. A filmgyárnak a főváros a kizárólagos részvénybirtokosa, lehetetlen és megengedhetetlen állapot, hogy a részvénytársaság igazgatósága a részvénybirtokos fővárossal ellentétes véleményt valljon. A polgármesternél megjelent igazgatósági tagok azon véleménye, hogy a részvénytársaság igazgatósága szuverén testület, amelynek meghallgatása okvetlenül szükséges, *jogilag téves*, mert a fővárosnak a kereskedelmi törvény 187. §-a értelmében amugy is joga van a részvénytársaság feloszlása iránt határoznia, de ettől függetlenül és a kereskedelmi törvény 178. és 179. szakaszai szerint a részvénybirtokos főváros jogosult *minden megjelölés nélkül a közgyülést összehivni* és azon a renitens igazgatóság elmozditása tárgyában határozatot hozni.

Fantasztikus az a merészség, amellyel az igazgatóság szuverénnek képzelvén magát, a légüres térben lebegve akar diktálni a fővárosnak a filmgyár további sorsáról. Ezt a *komolytalan eljárást* nem enyhiti az a körülmény sem, hogy a részvénytársaság igazgatóságának mostani tagjai rövidesen legnagyobb részben megszünnek a törvényhatósági bizottságnak olyan tagjai lenni, akik a választások után *a közgyülési terembe való visszajövetelre számithatnak.* Hangsulyozzuk: a Pedagógiai Filmgyár igazgatósági tagsága egyetlen bizottsági tag számára sem lehet alkalom, hogy magának exisztenciát teremtsen, vagy jövedelmi forrást nyisson. Kétségtelen, egyébként, hogy a filmgyár ügyének közgyülési tárgyalása végleg *pontot fog tenni* a sokat vitatott ügy mögé és a vásárpénztári botrány megismétlődésétől megmenti a fővárost.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a X. ker., Maglódi-uti székesfővárosi elemi iskola emeletráépitésével kapcsolatos

vas- és ácsmunkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenkint 50 fillérért kaphatók 1930. évi október hó 31-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Benedicty Sándor okl. épitész, II., Pasaréti-ut 6-c, vagy az előadónál, Hoepfner Pál mérnöknél, a Központi városháza, III. em. 314. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi november hó 20-án (csütörtökön) délelőtt ½11 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály ülésterméhen (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. október hó 28-án.

A székesfőváros polgármestere.

INGYEN. KARÁCSONYRA AJÁNDÉK MEGGYES NAGY JÁNOSNÁL
gyermekruhák beszerzése, közhatóságok, jótékonycélu intézetek, gyárak, stb. részére
Budapest, V., Molnár-utca 23. sz.
Árak: P 9.60-tól. Csak nagybani eladás!

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszólli ásra küldök

Takács Gyula
gépészmérnök
Rádió és elektrotechnikai szaküzlete
Épületek, szobrok, templomok speciális megvilágitása
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 32. sz.
Telefon: Automata 843-24

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfaltutakat és önlött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

Baranyai Béla és Társa
I., ker. Bercsényi-utca 5.
Telefon: Lá. 265.
Központi etage-fütési, vizmü-berendezések és müszaki vállalata. Nonplus ultra kazánok gyártó vállalata.

Autófényezést bélelést legjob ban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva: 1918

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35
Telefon: József 429—43.

Dr. KUGLER JÓZSEF
SZÉNNAGYKERESKEDÉS
Központi iroda: IX., GÖNCZY PÁL-U. 2.
(Kálvin-tér melletti)
Városi telep: V., WAHRMANN-UTCA 7.
Telefon: Aut. 155-53 Lipót 902-06.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 36.
TELEFON: Lá 2-32

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASÁRUGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333—60
Hid- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü füzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzárak, kovácsáruk stb

FELSENFELD RUDOLF
Bélyegző- és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó müintézet
Alapitva: 1901. Telefon: A. 103—94.
Budapest, V., Bálvány-utca 16

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és müszaki vállalata
Budapest, V, Falk Miksa-u. 26-28

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428-25

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-ut 7.

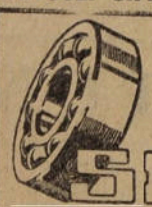

SKF
Svéd golyós- és görgőscsapágyak. Spec. auto- és motorkerékpár csapágyak
Teljes közlőmü berendezések
Telefon: J. 402-78 J. 388-57
SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IX. Üllői út 55.

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM **Palka József**
Magyarország ezüstkoszoros üvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon: J. 302-28 Alapittatott 1894

Proczeller Bálint
kövező mester
Budapest, X., Korponai-u. 11.
Telefon: Kőbánya 74-84.

Munkácsy Ernő

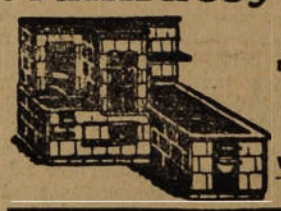

épület- és műlakatosmester, takaréktüzhely- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rézsu uca 39
Tel.: J. 312—80

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

„PETROL" MŰSZAKI ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt v. Gyurkovich és Társa
BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 6.
Telefon: 802-29. szám.

Dittler Ferenc
épitőmester
VIII., Baross-utca 36. sz.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és utépitő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 23.
Tel.: J. 339—52 Tel.: J. 339—52

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

GAZDASÁGI ÉLET

A költségvetési tárgyalástól függ, mikor lesz a Vásárpénztár közgyülése

Ereky és Karch a polgármesteri vizsgálat befejeztéig senkivel szemben sem bocsátkoznak vitába

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A törvényhatósági tanács a költségvetési vita kapcsán tudvalevően elfogadta a polgármesternek a Vásárpénztár mérlegére vonatkozó jelentését. Az erre vonatkozó törvényhatósági tanácsi javaslat a közgyülés költségvetési vitájának végén fog napirendre kerülni és kétségtelennek tetszik, hogy a főváros közgyülésének határozata kapcsán a *Vásárpénztárnál is végre megindulhat az a békés munka*, amelyet eddig a különféle zavaró momentumok megakadályoztak.

A Vásárpénztár eddig nem tarthatta meg rendes közgyülését, az elhalasztásra a kereskedelemügyi miniszter a Vásárpénztár igazgatóságának kérésére a szabályszerü engedélyeket mindig megadta. A közgyülést a főváros költségvetési vitájának lezárása után azonnal össze fogja hivni a Vásárpénztár vezetősége, ezen a közgyülésen mód és alkalom fog az igazgatóságnak arra is kinálkozni, hogy a polgármesteri vizsgálat eredményéről beszámoljon.

Itt emlitjük meg, hogy *Ereky* Károly, a Vásárpénztár elnöke és *Karch* Kristóf dr., a Vásárpénztár alelnöke nyilatkozatot tettek közzé, melyben megállapitják, hogy a Vásárpénztár üzletvitelének megvizsgálását a polgármester elrendelte és ez a vizsgálat folyamatban van. *A vizsgálat befejezéséig Ereky és Karch igazuk tudatában senkivel sem szállanak vitába.* E felfogásuk természetszerüleg nem érinti azon jogukat, hogy a vizsgálat befejezése után a támadókkal szemben *birói uton megtorlást keressenek.*

MINDEN KÉSZÜLÉKBE CSAK
TUNGSRAM
BÁRIUMCSÖVET AJÁNLOK

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere (közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálya) a székesfőváros „Gyermekfelruházási Akció"-ja részére szükséges cikkek szállitására nyilvános versenytárgyalást hirdet. Szállitandók a következő áruk:

molinó fehérnemüre, strux flunadrágra, télikabátszövet, nyomott barchend leányruhára, szwetter, cipő, harisnya, férfizokni.

A szállitási és vállalati feltételek értelmében az ajánlatokat magyar nyelven szerkesztve, szabályszerüen kiállitva, 1.60 pengős állami és 1.60 pengős fővárosi okmánybélyeggel ellátva, pecséttel lezárt sértetlen boritékban elhelyezve, a székesfőváros polgármesteri IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztályában (IV., Központi városháza, I. pavillon, I. em. 36. sz.) kell beadni közvetlenül, vagy vidékiek részéről posta utján legkésőbb

1930. évi november hó 24-én (hétfőn) délelőtt 10 óráig.

A versenytárgyalást ugyanazon a napon tartjuk meg délelőtt 11 órakor a Központi városháza I. pavillon, I. em. 25. sz. alatt. Az ajánlat megtételére kiszabott rendes határidőnél rövidebb határidőt az inségakciók sürgős lebonyolitásának szükségessége miatt kellett megszabni.

Elkésve érkezett, vagy az előirt kellékeknek meg nem felelő ajánlatok nem vehetők figyelembe.

Pályázni csakis a székesfőváros polgármesteri IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztálya által kiadott ajánlati nyomtatványokkal lehet, amelyeken a részletes ajánlati, valamint a szállitási feltételek is olvashatók. Ezeket a nyomtatványokat a Központi városháza I. pavillon, I. em. 36. sz. alatt lehet megkapni, mig az ajánlati cikkek mintapéldányait a székesfővárosi „Háziipari Foglalkoztató" raktárában, VIII., Főherceg Sándor-utca 8, fsz., hétköznaponkint délelőtt 9—1 óra között lehet megtekinteni.

A „Gyermekfelruházási Akció" sürgős lebonyolitására való tekintettel általában csakis azonnal szállitható, tehát raktári áru szállitásával lehet pályázni. A cipők elkészitésére általában kétheti, kisiparosoknak háromheti időt adunk.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros fenntartja magának azt a jogot, hogy a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson az ajánlatok közül, a szállitást az ajánlattevők között tetszés szerint megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Budapest, 1930 november 6-án.

A polgármesteri IX. ügyosztály.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet a VII ker., Garay-térről a piacépitkezés miatt kihelyezendő árusok részére

a környező utcákban épitendő ideiglenes jellegü faszerkezetü 442 darab árusitóbódé munkáira.

Az árlejtési kiirás nyomtatványai naponta a hivatalos órák alatt a polgármesteri VIII. ügyosztály mérnöki hivatalában (IV., Központi városháza, I. pavillon, II. emelet 56. ajtószám alatt) kaphatók.

Ugyanitt megtekinthetők a rajzok és tervek és a szükséges felvilágositások is itt nyerhetők.

Az ajánlatot lepecsételt boritékban „Ajánlat a Garay-téri ideiglenes fabódék"-ra felirással

1930. évi november hó 28-án (pénteken) délelőtt 11 óráig

kell benyujtani a polgármesteri VIII. ügyosztályban, IV., Központi városháza, II. emelet 204. ajtószám alatt. Az ajánlatok ugyanazon napon 11 órakor a polgármesteri VIII. ügyosztály üléstermében, II. emelet 196. szám alatt nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi október hó 31-én.

A székesfőváros polgármestere.

Áll a harc a nikotin ellen

A Dohányjövedék gyártmányai nikotintól mentesitve is kaphatók a trafikokban!

Gondoljon egészségére, szivjon NIKOTEXET!

KROPSCH GÜNTHER
Kézi tüzoltókészülékek
Budapest, VII., Scitovszky-tér 2. sz.
Telefon: Jozsef 406-39
Gázoltók Kaboltók Poroltók Vizoltók
Magyar gyártmány

MOLNÁR ISTVÁN
ÉPITÉSZ
BUDAPEST
I., HORTHY MIKLÓS-UT 36. TELEFON: LÁ. 11-09

NAGY IMRE LÁSZLÓ
Alapitási év: 1884
EZELŐTT LOHR IRMA
József főherceg ur Ő cs. és kir. fensége udvari szállitója
SZÉP KOSZORUK SZOLID ÁRAK
FŐ-UTCA 1. TELEFON: AUT. 537-87

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Ép., szakorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., PUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

Mátyássy Antal és Fia
Cégtulajdonos: MÁTYÁSSY REZSŐ
MÁZOLÓ-FESTŐMESTER
Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

MENDLY GYULA szobafestő, mázoló és diszletfestő
LÓNYAI-U. 7, FÖLDSZ. 7. TELEFON: AUT. 856-40.
MÜHELY: BENCZUR UTCA 2.

Költözködés
teherautóval és zárt butorkocsiban, helyben és vidéken vállal
LEHRNER MÁTYÁS, V., Sólyom-u. 13.
Telefon: 161—70.

HLATKY JÓZSEF
okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395-78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

Családi ház telekkel,
közművekkel, Ujpesten, dunaparti kertvárosi részben. Idealis, egészséges fekvés!
2 szobás, fürdőszobával
2000 P lefizetés után első öt évben 1200 P, további 15 évben 600 P törlesztéssel.
3 szobás, fürdőszobával
3000 P lefizetése után első öt évben 1600 P, további 15 évben 800 P törlesztéssel.
Szt. István-telepen,
(Palffy-térről indulo, HÉV állomás) levő kertvárosunkban még kedvezőbb feltételekkel.
Telkek külön is kaphatók már 36 havi 27 pengős részletre. **Foglaló nincs!**
Bővebbet
Épitő és Parcellázó Rt
Ujpest, Benicz-y-utca 3.
Tel.: 940-54. Városi iroda: V., Szabadság-ter 7., I. 40.
Kerjen prospektust!

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

CSÁSZÁR IMRE linoleum- és gummipadlóburkolási vállalat
Budapest, IX., Lónyay-utca 36. Telefon: J. 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestalizatok készitése. Szakszerü munka. — Ajánlatok dijmentesen

GATTYAN PÁL
kövezőmester és utépitő vállalkozó
BUDAPEST, VII., EGRESSY-UT 15

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

Waldmann Sándor
egészségügyi, fürdőszoba, árnyékszék és mosdóberendezések. Ólomáruk, viz-, gőz-, légszeszszerelvények. Piperecikkek. Favencemosdók, klozetcsészék, bidetek és ülődeszkák stb. stb.
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 61.
Telefon: 102—74.

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FÜTÉSBERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VII., Kőris-ucca 10
Telefon: J. 348-15

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel. J. 308-97.

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 8
Telefon: József 324-49

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J 382 27.
BUDAPEST, VII., BAROSS-TÉR 18.

NEUSCHLOSZ-LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.-T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA. TEL.: Lá. 11-79.
Városi iroda:
IV. KER., ESKÜ ÚT 3. TELEFON: AUT. 890-47
Gyárt: Parkettát, épületasztalosmunkát, hajlitott butort és mindennemü fatömegárut.

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, müszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja **MANGLITZ FERENC** Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

vállalkozás

Lehet-e napi harminc pengőt fizetni a sertésvágóhidi vendéglő bérletéért?

Irreális ajánlatot fogadott el a törvényhatósági tanács, amikor a régi bér duplájáért adta bérbe a helyiséget

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén döntött a sertésvágóhidi uj vendéglő bérletéről, a tizenhárom pályázó közül a 12.200 pengő évi bért ajánló *Molnár* Pálnak adván hat esztendőre a bérletet. A bérlet eddig a *Székrényi-családé* volt, a régi bérlethez tartozott egy háromszobás lakás is, Szekrényiék évi 6500 pengő bért fizettek. Ily körülmények között a 12.200 pengős évi bér, ami napi 30 pengőre rug, tulsoknak látszik, mert az üzlet, amely tulajdonképpen a vágóhidi legények délelőtti kantinja, sem ebéd-, sem vacsoraforgalma nincs, *ekkora bért nem bir el.*

A legnagyobb mértékben kárhoztatnunk kell ily körülmények között a törvényhatósági tanács és a közélelmezési szakbizottság állásfoglalását a vendéglőnek 12.200 pengős összegen való bérbeadását illetően. *Nem hivatása a fővárosnak*, hogy kétségbeesett halálugrásra kényszeritsen pályázókat, akik vagy az utolsó ingüket is el fogják veszteni a bérleten, vagy egyáltalában nem is rendelkeznek veszteni való pénzzel. Az efajta játék nem érdeke a fővárosnak, még kevésbbé az az *alkudozás*, amely a bér leszállitása tárgyában a legrövidebb időn belül meg kell, hogy induljon a bérlő és a bérbeadó között.

A közélelmezési ügyosztály előtt nem szokatlanok az efajta bérleengedési siralmak, ott van intő példaképen a *marhaközvágóhidi vendéglő*, amelynek bérlőjét máris tönkretette az esztelen magasságu bér: a marhavágóhidi bérlő, egy szerencsétlen özvegyasszony a megajánlott 20.000 pengős évi bért rövidesen lesirta 10.000 pengőre, de ezt sem tudja fizetni és rövidesen aktuális lesz a marhaközvágóhidi vendéglő bérletének ujra való kirása. Csodáljuk, hogy a közélelmezési ügyosztály efajta *komolytalan licitációkkal* próbálkozik, amikor kellő előrelátással a jelen esetben is biztosra vehette volna, hogy olyan ajánlat, amely a mai gazdasági helyzetben a régi bért megduplázza, *csak irreális lehet.*

Uj kiirások:

Vizvezetéki, csatornázási és gázberendezési munkákra X., Maglódi-uti Horthy Miklós szeretetotthon tüdőbetegkórház épülete részére. Határidő: 1930 november 17 (hétfő) d. e. ½10 ó.

Csecsemőingvászon, pelenkavászon, duplaflanell, nyomott barchend stb. szállitására a fővárosi „Csecsemőkelengye Akció" részére. Határidő: 1930 november 17 (hétfő) d. e. 10 ó.

Butorberendezési munkákra X., Maglódi-uti székesfővárosi elemi iskola emeletráépitése részére. Határidő: 1930 november 18 (kedd) d. e. ½11 ó.

Csatornázási munkákra VII., Czobor-, Ilosvay- és a környező utcák számára. Határidő: 1930 november 18 (kedd) d. e. 10 ó.

Villanyszerelési munkákra a X. ker., Maglódi-uton épülő Horthy Miklós szeretetotthon épitéshez. Határidő: 1930. évi november hó 18-án (szombat) d. e. ½11 ó.

Bontási-, föld-, kőmives-, elhelyező-, vasbeton- és tetőemelési munkákra a X., Maglódi-uti elemi iskola emeletráépitése részére. Határidő: 1930 november 18 (kedd) d. e. ½11 ó.

Molinó fehérnemüre, strux flunadrágra, télikabátszövet, nyomott barchend leányruhára, sweater, cipő, harisnya, férfizokni szállitására. Határidő: 1930 november 24 (hétfő) d. e. 10 ó.

Egyszázezer kg. motalkó szállitására a Köztisztasági Hivatal részére. Határidő: 1930 november 25 (kedd) d. e. 11 ó.

442 (Négyszáznegyvenkettő) darab faszerkezetü árusitó bódé munkáira. Határidő: 1930 november hó 28 (péntek) d. e. 11 ó.

A Duna medre alatt létesitendő egyegy járható tartalékalagut (tunnel) és a hozzájuk tartozó két-két végakna épitési munkálataira a káposztásmegyeri vizmütelep I. és II. (dunakeszi) áramtelepének tartozékaképen. Határidő: 1930 november 29 délelőtt 11 óra.

Felvonó szállitási és szerelési munkáira a X., Maglódi-uton épülő Horthy Miklós-szeretetotthon részére. Határidő: 1930 november hó 29 (szombat) d. e. ½11 ó.

A VII. ker. Garay-téri fedett élelmiszerpiac épitési munkáira (huszonhét tétel). Határidő: 1930 december hó 12 (péntek) d. e. 11 ó.

Budapest székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák:

Horthy Miklós szeretetotthon kórház épületének különleges műlakatos munkái Stiebe rt. (VII., Aréna-ut 64.) 26.324 pengővel.

Hengermalom-uti kislakásos telep asztalos javitási munkák Koszorus Imre (I., Fehérvári-ut 70.) 2106.40 pengővel.

Mária Terézia-laktanya III. em. hajópadlófektetés, Erdei Lajos (IX., Ferenc tér 9.) 7992 pengővel.

Üllői-uti József fiuárvaház kőmüves, tatarozási munka, Sajgó Alfréd (VIII., Dugonics-u. 25.) 8490 pengővel.

Rákoskereszturi temető hatodik sz. sirtábláján földmozgósitási munka, Ámon Antal és Fia (VIII., Futó-u. 10.) 5700 pengővel.

Rákoskereszturi temető városcsarnokának bádogosmunkái, Fliegl Béla (IX. Liliom-u. 33.) 2465.40 pengővel.

Ugyanott ácsmunka, Szücs Mihály (IX., Gr. Haller-u. 54.) 5248.50 pengővel.

Ugyanott asztalosmunka, Gera Lajos Fiai (IX., Thék Endre-u. 36.) 4642.50 pengővel.

Kerepesi-uti temető Batthyány- mauzoleum (Laendler László (I., Krisztinakörut 8.) 3254 pengővel.

Szent István-kórház „G" pavillon mázolási munkái, Hantos Testvérek (VI., Horn Ede-u. 5.) 7046.50 pengővel.

Egresy-ut 73. sz. a. kertészképző iskola keritésének lakatosmunkái Stadler Mihály (VI., Szt. László-u. 60. sz.) 5670 pengővel.

Hernád-u. 42. sz. a. iskola kazánházánál felmerült kőmüves pótmunkák engedélyeztettek.

Szabó József-utcai garage tartalék elektromos központjában a szerelési munkáknál felmerült többletmunkák engedélyeztettek.

Ugyanott a benzintöltő berendezés átalakitásával kapcsolatban fölmerült pótmunkák engedélyeztettek.

Zománctáblák — Réztáblák
Zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy-u. 13. Telefon: 536-10.

SZÓRAKOZÁS

CAPITOL FILMPALOTA, Baross-tér, Keleti p. u. mellett. Telefon: József 343—37. Chevalier nagy filmje: **A királynő férje.** Felséges operett. Az amerikai Paramount legnagyobb beszélő- és éneklőfilmje. Irta: Vajda Ernő. Rendezte: Lubitsch. Zenéjét szerezte: Victor Schertinger. Főszereplők: Maurice Chevalier és Jeanette Macdonald. — **Paramount extra hangos hiradó.** — Előadások: 5, negyed 8 és fél 10; vasár- és ünnepnapokon: fél 4, 6, fél 8 és 10 órakor.

CORSO MOZI (Váci-utca 9. Aut. 874—02.) **Csodák csodája.** Hollywoodi fantázia 12 felvonásban. Főszereplők: John Barrymore, Dolores Costello, Monte Blue és az összes Warner-sztárok. — **Variété mókák.** Hiradók. — Előadások mindennap: 4, háromnegyed 6, háromnegyed 8, háromnegyed 10. Minden vasárnap délelőtt 11-kor mérsékelt helyáru matiné.

DECSI MOZGÓ, Teréz-körut 28. sz. Telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52. Verne Gyula regénye nyomán: **A rejtelmes sziget.** A Metro—Goldwyn nagy hangos attrakciója, 12 felvonásban. Főszereplők: Lionel Barrymore, Lloyd Hughes, Jane Daly. — **Stan és Pan kint van a vizből!** Hangos burleszkattrakció 2 felvonásban. — **Metro hangos ujság.** — **Magyar Hiradó.** — Az előadások kezdete mindennap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ Kossuth Lajos-u. 18. Telefon: Automata 895—43 és 897—07. **A párisi háztetők alatt.** (Sous les toits de Paris). Különleges francia film 12 fejezetben. Rendezte: René Clair. Főszereplők: Pola Illery és Albert Préjean. — **Sicc Kinában.** Hangos rajzos trükkfilm. — Fox hangos hiradó. — Magyar hiradó. — Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, szombat, vasár- és ünnepnapokon 4, 6, 8 és 10 órakor. — Jegypénztár fél 11 órától fél 2-ig és délután 4 órától.

KAMARA MOZGÓ (Dohány-utca és Nyár-utca sarok. — Telefon: József 440—27.) **Csodák csodája.** Hollywoodi fantázia 12 felvonásban. Főszereplők: John Barrymore, Dolores Costello, Monte Blue és az összes Warner-sztárok. — **Variété mókák.** — **Magyar és Fox hangos hiradó.** — Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 6, 8 és 10, szombat, vasárünnepnapokon 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION SZINHÁZ, (IV., Eskü-ut 1. szám. Telefon: Automata 831—02 és 842—93.) **A nótás asszony.** Németül beszélő, zenélő és éneklőfilm 8 felvonásban. Főszerepekben: Käthe Dorsch és Hans Heinz Bollmann. — **Pinguinok, bálnák, emberek.** A Délisark csodái, expediciós filmattrakció 6 felvonásban. — **Magyar Hiradó.** — Az előadások kezdete hétköznapokon 5, fél 8 és háromnegyed 10, vasár- és ünnepnapokon 3, egynegyed 6, fél 8, háromnegyed 10. Jegyelővétel délelőtt 11—1-ig és az előadások megkezdése előtt egy órával. — Vasárnap délelőtt háromnegyed 11 órakor nagy gyermekszinház.

PALACE FILMSZINHÁZ, Erzsébet-körut 8. Newyork-palotával szemben. (T. J. 365—23.) **Az elveszett lelkek utcája.** Dráma 10 felvonásban. Főszereplők: Pola Negri és Warwick Ward. — **Izabella.** Vidám filmoperette 8 felvonásban. Főszereplők: Gösta Eckmann, Anita Dorris és Huszár Puffy. — Hiradó. — Az előadások kezdete hétköznapokon: 5, fél 8, 10, vasár- és ünnepnapokon: háromnegyed 4, fél 5, fél 8 és 10 órakor.

ROYAL APOLLÓ (Erzsébet-körut 45. Royalszálló épületben. Tel.: J. 419—02 és 429—46.) **„Tüz az Operában".** Grandiózus dráma 12 fejezetben. A berlini állami Operaház énekeseinek és zenekarának közreműködésével készült német óriási film. Főszereplők: Gustav Fröhlich és Alexa Engström. — Fox hangos hiradó. — Az aacheni bányakatasztrófa hangos filmen. — Hiradó. Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, egynegyed 8 és fél 10, szombat, vasár- ünnepnaokon 4, 6, 8 és 10 órakor.

TIVOLI MOZGÓ VI., Nagymező-utca 8. sz. Telefon: Automata 230—49. — Müsor: November hó 13-tól 19-ig 1 héten át! **„Az orvos titka."** Hangos dráma 8 felv. Bajor Gizi, Somlay Artur, Góth Sándor. Kisérő müsor: Csütörtöktől—vasárnapig: **„Egy jobb család."** Hangos vigjáték 10 fv. Anny Ondra és Sigfried Arno. — Hiradó. Hétfőtől—szerdáig: **„Az elveszett lelkek utcája".** Dráma 9 felvonásban, Pola Negri. Előadások kezdete: köznapokon 4, háromnegyed 7 és fél 10; vasárnap 2 órától folytatólagosan! Az első előadáson mérsékelt helyárak! Gyermekek az első előadáson —tetszés szerinti helyre — 30 fillért fizetnek.

UFA
CORVIN FILMSZINHÁZ VIII. József körut és Üllői ut sarok
Tel.: J 389—88 395—84
Két hangos filmsláger! 1. Korvettkapitány. Katonai vigjáték. — **2. Sport és szerelem. — Magyar hiradó.** Előadások kezdete hétköznap: negyed 6 órától folytatólagos bemenettel, fél 7, háromnegyed 8 és 9 órakor. Vasárnap és ünnepnap 4 órától kezdődőleg.

UFA FILMSZINHÁZ (Teréz körut 69. Telefon: Aut. 197—67 és Aut. 197—68): **Két hangos filmsláger! 1. Korvettkapitány.** Katonai vigjáték. — **2. Sport és szerelem. — Magyar hiradó.** Előadások kezdete: fél 5, negyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

URANIA FILMSZINHÁZ (VIII., Rákóczi ut 21. Tel.: J. 460—45, J. 460—46) **A dicsőség útja. — Ahol a villám születik. — Miki mint karmester.** Hangos trükkfilm. — **Hangos hiradók.** Előadások hétköznap: 5, negyed 8, fél 10; szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor.

TITKOS ILONA, Medgyaszay Vilma, Vaszary Piroska, Kabos, Bársony-Dajbukát vendégjátéka
BÉKEFFI LÁSZLÓ KONFERÁL
AZ ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ
SZOMBATI PREMIERJÉN

Szenzációs müsor a TABARINBAN

LIFT VÁLLALAT
Épit, javit, átalakit és karbantart mindennemü felvonókat
IX., Lónyai-u. 49. Tel.: Aut. 877-84.

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bej. cég, hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

Özv. Fratrichevich Istvánné
szobafestő és mázoló
Budapest, VII., Dembinszky-u. 33.

KATZER
TELEFON: 539—14
ÉPITÉSI VALLALATA
I., SZIRTES-U. 3/b.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

*

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

UNDERWOOD STANDARD NOISELES PORTABLE IRÓGÉPEK magyarországi vezérképviselete VECSEY JENŐ okl. gépészmérnök, Keresk. és Ipari R.-T.
rodagéposztály: Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 22, félemelet. Telefon: Automata 843—22

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

VII. évfolyam 47. szám

Budapest, 1930 november 22

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Budapest, IV. Gróf Károlyi-u. 8.

UJ BUDAPEST

KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

A nagy kérdés

Mialatt a kerületekben egyre hevesebben dúl a választási agitáció és alig van pártkör, vagy egyesületi helyiség, amelyet a pártvezérek egyike vagy másika nagyobb beszéd kiséretében fel nem keresett volna, a közgyülési teremben második hete tart a költségvetési vita, üres padsorok előtt, sivár külsőségek közepette. Megdöbbentő az a közöny, amellyel a teremben lézengő néhány bizottsági tag a felszólalásokat fogadja, viszont nivótlanságukban, tartalomban és külalakban sokadrendüek azok a szónoklatoknak csufolt közhely-gyüjtemények, amelyekkel a közgyülési tárgyalásokon résztvevő másodosztályu bizottsági tagok az egyes költségvetési fejezeteket kisérik. Az agonizáló közgyülés valóban a végelgyengülés minden jelével rendelkezik, tulélte önmagát, holttest, amely a koporsóban tetszhalottként felülve mégegyszer körülnéz, hogy azután végleg elszenderedjék.

Nem tudunk igazat adni azoknak, akik kijelentik, hogy ezen a közgyülésen már nem érdemes beszélni, minden mindegy, jön az uj éra, a maga friss embereivel és szempontjaival, amugy is megváltoztatja és lehengereli mindazt, amit a jelen közgyülés még alkotni akarna. Még kevésbé helyes azok álláspontja, akik a törvényhatósági tanács egyeztető eljárása után azt a nézetet vallják, hogy a költségvetés keretében inditványozni a kiadási oldalon nem érdemes semmit. Mindezek mondvacsinált kifogások, gyenge védőbeszédei a tehetetleneknek, akik ötéves közéleti semmitevésük végső periódusában még kevésbé hajlandók, mint eddig, még csak azt a látszatát is felkelteni annak, hogy alkotásra, bármiféle eredmény produkálására egyáltalán alkalmasak.

Az unalomba fuló költségvetési vitát vizsgálgatván, két kérdés adódik: a közgyülési padsorokban helyet foglaló urak sulytalansága és egyéni rátermettségének hiánya oka-e a haldoklást lehelő atmoszférának, vagy a törvényhatósági autonómia mai parlamentarisztikus formája avult el annyira, hogy annak keretei közöt az élet és az éliakarás legprimitivebb megnyilvánulásai sem juthatnak felszinre? Harmadik eset nincs és akármelyiket vesszük a kettő közül, arra a szomoru meggyőződésre jutunk, hogy a fásultság e korszakában uj célkitüzésekre, uj emberekre és uj formákra lenne szükség, ha az uj fővárosi törvényben amugy is senyvedően körülhatárolt autonómiát a városi közület ezutáni életformájául akarjuk fenntartani.

Nem sok örömet nyujt a jelen, vajmi kevés reményt látunk csillanni a jövő titokzatos méhében. A közgyülési vitát látva, kételkednünk kell a választási küzdelemben elhangzó igéretek délibábjaiban. Nyitva áll a nagy kérdés: a választás lesz-e az a tisztitótüz, amelyben főnixmadárként ujjászületik a haldokló autonómia?

A keresztény Budapest ünnepe volt Sipőcz polgármester névnapja

Toperczer Ákosné: A keresztény városháza élén ottmarad a keresztény polgármester! — Wolff Károly: Senki sem mondhatja, hogy pártpolgármestert üdvözlünk — Sipőcz Jenő: A keresztény és nemzeti gondolat egész életünk alapköve

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A polgármester tudvalevően ugy határozott, hogy ez évi névnapi ünnepségén 3500 szegény gyermeket vendégel meg és igy a szokásos Jenő-napi ünnep két délelőtt küldöttségjárásra szoritkozott. Hétfőn és kedden *több mint ezer ember fordult meg a polgármesteri hivatalban*, hogy megjelenésével, virágcsokrával, szónoklatával

szeretetét és tiszteletét fejezze ki azon férfiu előtt, aki tiz esztendeje vezérli változatlan tisztességgel, következetességgel és rátermettséggel a főváros hajóját.

Nem megrendezett küldöttségek, hivatalos szónoklatok voltak a hétfeleji ünnepség megnyilatkozásai, hanem *spontán kirobbanása a polgármester felé áramló közbizalomnak*, amely a mai időkben és osztatlan és pártokon felülemelkedő tudott lenni.

A küldöttségek sorozatát a titkárság vezette be, amely *Szlovák* Pál dr. főjegyző vezetésével fejezte ki a mindennapos munkatársak tiszteletét a polgármester előtt. Ezután az elnöki ügyosztály következett *Gallina* tanácsnok vezetésével, majd a kerületi előljárók jöttek el testületileg, akiknek nevében a rangidős előljáró, *Wigh* János mondott beszédet. Az árvaszék képviseletében *Agoston* elnök és *Wurmb* elnökhelyettes tisztelegtek, az alpolgármesterek és ügyosztályt vezető tanácsnokok pedig *Buzáth* alpolgármester vezetésével jöttek el a polgármesterhez. Ez alkalommal került átadásra *Gallina* tanácsnok albuma, melyről lapunk más helyén emlékezünk meg. A főváros kegyuri tagsága nevében *Bednárz* Róbert és *Szokolay* Antal kerületi esperesek, a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége részéről *Wurmb* Elemér vezetésével küldöttség fejezte ki a polgármester előtt üdvözletét, majd a Külső Lipótvárosi Keresztény Kaszinó, amelynek a polgármester diszelnöke, *Koós* Jenő nyug. államtitkár vezetésével nagyobb küldöttség jelent meg a polgármester előtt.

A TESZ küldöttségét *Szörtsey* József kormányfőtanácsos, a TESZ ügyvezető elnöke vezette a polgármester elé. Hangoztatván, hogy a szövetségen keresztül Csonka-Magyarország egész keresztény társadalma bizalommal és szeretettel viseltetik a polgármester személye iránt. *Sipőcz* polgármester megköszönvén az üdvözlést, rámutatott arra, hogy a *TESZ-nek halhatatlan érdeme a széthulló magyar erők egységesitése*, még pedig minden rangra, vagyonra, társadalmi osztályra való tekintet nélkül. Én a magam tizéves működésében — mondotta a polgármester — sok keserves küzdelmen mentem keresztül a keresztény gondolatért, sok sebet is kaptam, de boldog volnék, *ha még több ilyen sebet tudnék kapni*, mert a keresztény nemzeti gondolatért szenvedett seb sohasem ienet folt az emberen, hanem mindig magasabb küldetésnek a jelvénye.

A *Keresztény Magyar Asszonyok pártszövetségének* küldöttségét

Toperczer Ákosné

vezette a polgármester elé, költői hangu beszédben üdvözölte őt névünnepe alkalmából. Nemcsak virágokat hozunk — mondotta *Toperczerné*, — hanem hozzuk azt a biztos elgondolásunkat, hogy a városháza keresztény marad és hogy a *keresztény városháza élén megint ott marad a keresztény polgármester*, utat mutatván az egész ország számára az elhatározó órákban, hogy hazánk keresztény és magyar maradjon.

A lelkesen fogadott gyönyörü üdvözlő beszédre meghatottan válaszolt a polgármester: A remény virágai olyan erősek — mondotta — annyira a keresztény néplélekben gyökerezők, hogy ezek nem fognak elhervadni. Ugy érzi és a hölgyek reménységéből megerősiti ezt az érzését, a keresztény nemzeti gondolatnak a napja nincs lehanyatlóban, hanem még talán magasabbra emelkedik, mint eddig. Az *asszonyi logikában* sok igazság van, főleg a tekintetben, hogy amit a szivükkel gondolnak, azt azután nagyszerü asszonyi logikával és nagyszerü tetterővel tudják végrehajtani.

Ezután a *Keresztény Községi Párt* törvényhatósági bizottsági tagjai járultak a polgármester elé, nevükben

Wolff Károly

mondott beszédet. A harcból jövünk — mondotta — nem érünk rá ünnepelni, csak arra van időnk, hogy érzéseinket bensőségesen megmondjuk, nem a Gellért márványcsarnokában, hanem a munkahelyen, ahol a polgármester egy milliós város élniakarásának jegyében intézi tevékenységét. A polgármester ugy nézhet a keresztény pártra, mint alkotó erőre és a tapasztalatból meritett biztonság és meggyőződés tudata mondja azt, hogy a párt az erő jegyében megteremti azt a guvernamentális alapot, amelyen a főváros polgármestere továbbra is sziklaszilárdan és megingathatatlanul fog állani. *Senki sem mondhatja, hogy párt-polgármestert* üdvözlünk, mert az ezeréves nemzeti alap nem pártalap, hanem a nemzet közösségének alapja. Az üdvözlésben nincs formalizmus, itt szivek dobognak, itt lelkek éreznek, itt barátok nyujtanak feléd kezet, amikor azt mondják: adja Isten, hogy még sokszor jelenhessünk meg itt előtted üdvözölni névnapod reggelén!

Sipőcz polgármester

meghatottan válaszolt a Keresztény Községi Párt üdvözletére. Én — mondotta — akinek hivatásánál fogva magasabb helyről kell néznem a választói harcot, ugy látom, hogy *ez a harc világnézetek harca*, egy uj világfelfogás küzd a régi világnézetek ellen. Egy *anyagelvü felfogás* akar a keresztény nemzeti gondolat helyébe jönni, ez csak a kenyérkérdést nézi, pedig vannak az életnek más nagy és gyönyörü értékei is: fenköltt eszmék, a kereszténység, a nemzeti gondolat, a keresztény erkölcs, a mi gondolkodásunk és egész életünk alapköve. A két felfogás között *megalkuvásnak helye nincs*, világnézetek között paktálást nem lehet elképzelni. Félmeggyőződésekkel nem lehet sikereket elérni, hanem csakis teljes erővel áthatott, megingathatatlan és legyőzhetetlen meggyőződéssel.

A polgármester a következő kijelentéssel fejezte be beszédét: *Nem tartom magam pártpolgármesternek!* Az egész közönség sorsát szivemen viselem, de azt mindig büszkén hirdetem, hogy a keresztény nemzeti gondolatra támaszkodom. Soha nem volnék képes más elvi alapon ennek a városnak kormányzását vállalni, mert *én nem tudok szinészkedni*, én csak meggyőződéstől áthatott gondolattal és érzésektől eltelve tudom

a magam hivatását teljesiteni. Nem tudom elképzelni a városháza életét másképpen, mintha az *a keresztény nemzeti gondolatnak talajára és szilárd alapjára van fektetve.*

Végezetül a városházi ujságirók köszöntötték testületileg névnapja alkalmából a polgármestert. *Papp* Jenő, a Magyarság fővárosi rovatvezetője mondott beszédet, azon kivánságát fejezvén ki, hogy a jókivánságoknak a polgármesterre zuduló áradatában a városházi ujságirók is kivánhassanak valamit. Azt, hogy jövő Jenő-napkor ne a polgármester lakasson jól háromezerötszáz gyermeket, szerényen félrehuzódva az ünneplés elől, hanem teritsen egy asztalt a polgárság gazdagsága, az ország megerősödése és *ennél a teritett asztalnál Sipőcz Jenő legyen a legelső vendég.*

A polgármester megköszönvén az üdvözlést, kijelentette, hogy amikor megebédeltetett háromezeregynéhány gyermeket, ez tulajdonképpen szimbólum akar lenni, annak a szimbóluma, hogy résztvesz az inségeseknek és szenvedőknek érzéseiben, igyekszik azokat erejéhez képest enyhiteni. Ezután párhuzamot vont az *ő működése és a sajtóé között.* Mind a kettő *veszélyes üzem,* sohasem lehet tudni, mit hoz a jövő. Hogy a polgármester üzeme mennyire veszélyes, azt felesleges elmondania, mindig felette lebeg a Damoklesz-kard. Ezt azonban ő kibirja, mert *semmiféle hatalmi vágy és hatalmi mámor nem vezeti,* egy eszme jegyében végzi munkáját, de azért igyekszik elfogulatlan lenni, igyekszik pártok felett álló lenni, mert ha egy meggyőződés tölti is el, ez nem azt jelenti, hogy ő ne Budapest egész polgárságának akarjon a polgármestere lenni. Arra kérte végezetül a sajtó képviselőit, hogy ugy mint eddig, a jövőben is mindenkor *a székesfőváros érdekeit tartsák szem előtt.*

Rengetegen keresték fel levélben és sürgönnyel névnapja alkalmából a polgármestert, akinek névünnepe ilyképpen *társadalmi eseménnyé lett.*

Folkusházy és az adonyi bérlet

Cáfolat a vádra, mintha Folkusházy egy szavazatán mult volna az adonyi bérlet vásárpénztári átvétele

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A Vásárpénztár esztendők óta huzódó válsága *kinos formában* került a költségvetési vitában a főváros törvényhatósági bizottsága elé. *Láng* Lajos dr., tagja annak a hatos bizottságnak, amelyet a törvényhatósági tanács a Vásárpénztár ügyeinek megvizsgálására kiküldött, szükségesnek tartotta, hogy a közgyülés elé tárja a vizsgálat eredményeit a maga kritikai megjegyzéseivel együtt. Kétségtelen, hogy a Vásárpénztár mai vezetősége *helytelenül cselekedett,* amikor a régi veszteségekkel terhelten vette át a Vásárpénztár ügyeit, ahelyett, hogy már az elmult évi mérlegben kifejezetten elhatárolódott volna a régi idők vesztesége és az az uj éra, amelyért viszont az *Ereky Karch-rezsim teljes mértékben állja a felelősséget.*

A Vásárpénztárt ért támadások során több izben előtérbe került *Folkusházy* Lajos nyug. alpolgármesternek, a Beszkárt vezérigazgatójának neve, mintha a Vásárpénztár egyes üzleti gesztióiért, igy elsősorban az adonyi bérlet veszteségeiért *Folkusházyt* illetné felelősség. Szükségesnek tartottuk megkérdezni ezekre az állitásokra vonatkozóan *Folkusházyt,* aki a következő nyilatkozatot tette az *Uj Budapest* munkatársának:

— Vizsgálat alatt lévő dolgokról lévén szó, természetszerüen *nem nyilatkozhatom,* annyit azonban már most meg kell állapitanom a nyilvánosság számára, hogy

a mesék világába tartoznak azok a megjegyzések, mintha az én szavazatomon mult volna az adonyi bérlet átvétele

és általában mintha én forsziroztam volna az adonyi birtok vásárpénztári kezelésbe való vételét. *Való ellenben az,* hogy amikor a vezetőség kimutatta, hogy normális gazdasági helyzet és normális üzletvitel mellett a gazdaság átmeneti átvétele által az akkori adonyi bérlő tartozása visszatérül, ezt a lehetőséget szavazatommal *nem kivántam gyengiteni.* De ugyanakkor a legnagyobb nyomatékkal *követeltem az okszerü gazdálkodás megszervezését* és evégből az igazgatóság kebeléből *szakbizottság kiküldését,* amely rövid időközökben tesz jelentést a gazdálkodás állásáról és eredményeiről. Ami meg is történt.

— A megoldás ezen módja *nem az én szavazatomon mulott,* mert hiszen az átvétel mellett szavazott két-három ur kivételével az egész igazgatóság. A feltételek az akkori viszonyok között jók voltak, a föld prima, a birtok közelfekvő a fővároshoz — minden remény megvolt arra, hogy a tartozás a tizenötéves bérlet átvétele esetén *teljesen letörlesztődik,* amint ezt az ügyvezetés előterjesztett számitásai hitelt érdemlően igazolták.

— Senki előre nem láthatta az időközben bekövetkezett általános mezőgazdasági válságot! Én azon az állásponton voltam és vagyok ma is, hogyha egy ötezer holdas jó birtok tizenöt esztendő alatt nem tud 300.000 pengő tiszta jövedelmet hozni, amekkora vásárpénztári kölcsön a bérletet terhelte, akkor *itt megszünik minden és a mezőgazdasági katasztrófa akkora mértéket ölt, hogy itt mindnyájunknak el kell pusztulni!*

Véleményünk szerint érdeke az összes tényezőknek és a fővárosnak is, hogy a Vásárpénztár ügyei *pontosan és szakszerüen kivizsgáltassanak* és a felelősség kérdése megállapittassék. Veszteségek egy kihitelezésre alapitott üzletnél mindenhol előfordulnak, mindenütt vannak rossz adósok, tönkrement exisztenciák, be nem hajtható követelések.

A Vásárpénztárnál az a fontos, történt-e a kihitelezések körül bűnös könnyelmüség, visszaélés? Itt kell a felelősséget keresni!

Sipőcz polgármesternek Láng dr. beszédére adott nyugodt és higgadt válasza *Szemethy* főügyész és *Sebő* főszámvevő megbizatását illetően biztositék arra vonatkozóan, hogy ezekre a kérdésekre megkapjuk a kielégitő feleletet.

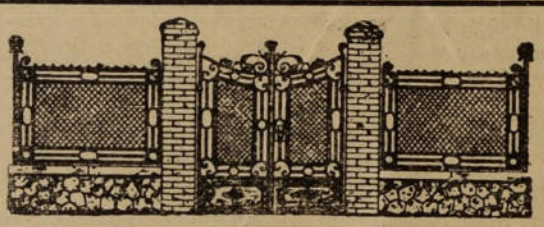

VASS ES KOVÁCS
sodronyfonat-, kerités-, ágybetét- és vasbutorgyár
Budapest, II., Fő-utca 48
Telefon: Aut. 517—87. Alapitási év 1893.

O. M. T. K. VÉDJEGYU
PALACKTEJBEN AZ ERŐ

Alapitási év: 1868.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FABURKOLAT
BUDAPEST, VII., Gizella-ut 31. sz.
Telefon: Aut. 982—20 Zugló: 69—07.

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
épület- és mülakatosok, redőny és napellenző gyára
BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.
Telefon: Aut. 852—59.
Készitményei:
Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitelben. Elsötétitő berendezések, kézi és motorhajtásra. Szinházi vasfüggönyök.
Vasszerkezetek, épület- és mülakatosság

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: *J. 463-39
OSZTÁLYOK:
TITKÁRSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BŐROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITASI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

Városházi történetek

A POLGÁRMESTER NEVENAPJA évről-évre sulyos terheket ró arra a kipróbált gárdára, amely a titkári hivatalban a polgármester szükebb környezetét alkotja. Küldöttségek és egyes tisztelgők százai keresik fel ilyen alkalomkor a polgármestert, természetesen a legtöbbjük nem jut be, nem is akar bejutni a podesztához, megelégszik azzal, hogy névjegyet adjon le, vagy a kitett ivet aláirja.

Ebben az évben, amikor az immár hagyományossá vált polgármesteri tea elmaradt, megsokszorozódott a tisztelgők száma. Szlovák Pál dr. főjegyző, a polgármesteri hivatal vezetője és hűséges társa, doroghi Farkas Ákos dr. tanácsjegyző hétfőn és kedden délelőtt megsokszorozták önmagukat, mindenkit fogadtak, mindenkit üdvözöltek, rohantak a telefonhoz, számbavették és bejelentették a küldöttségeket. Rengeteg dolga volt a titkárkisasszonyoknak is, nemkülönben Wirnhardt Ágoston dr. főjegyzőnek, aki egész délelőtt sztenografálta a szónoklatokat a sajtó számára.

A nagy küldöttségjárásban, a zsakettbe és fekete zakóba öltözött urak között kedden délelőtt feltünést keltett egy kopottan, de tisztán öltözött fiucska. Tiz-tizenkét éves lehetett az Istenadta, apró, szürke szemei élénken csillogtak, hangtalanul surrant be a titkári szobába, nagy merészen a kerek asztal felé tartva, amelyen az üdvözlések aláirására kitett iv pihent.

Szlovák főjegyző sólyomszemeivel természetesen azonnal felfedezte a fiucskát és magához intette:

— Hát te mit keresel itt?

— Üdvözölni akarom a polgármester urat névnapja alkalmából — hangzott a rövid, de bátor felelet.

Az iv aláirására természetszerüen nem került sor, ám a jószivü Szlovák Pali két nagyobb küldöttség között talált egy percet, amikor az ötletes és ügyes fiucskát bevitte a polgármesterhez. A szónoklatot és a polgármester válaszát nem jegyezte a gyorsiró, tény azonban, hogy a fiucska egy ropogós, vadonatuj huszpengőst szorongatott apró markaiban, amikor riadtan de boldogan kijött a fényes polgármesteri fogadószobából...

*

HATTYU-SZAVAZÁSNAK keresztelte el a városatyák humora a költségvetést tárgyaló közgyülésnek utolsó aktusait. Amikor a társalgókban és büffékben a költségvetési fejezetek végét reprezentáló szavazás megejtésére megszólaltak a főpolgármesteri csengők, itt is, ott is felhangzik az invitálás:

Gyere be hattyu-szavazásra.

Az egyik informálatlan bizottsági tag rögtön feladta a kérdést:

— Mi az a hattyu-szavazás?

— Ez azt jelenti, barátom — hangzott a válasz, — hogy amint van hattyudal, van hattyu-szavazás is. Még precizebben: ez a szavazás a te hattyudalod.

*

NEM IS CSUDA, hogy a bizottsági tag urak elhanyagolják az immár permanenssé váló közgyülési vitát: künn zajong a választási küzdelem, naponta átlag száz népgyülést tartanak a közgyülési pártok, szükség van minden épkézláb emberre.

Sziporkáznak a választási ötletek, kortéziában a közönség, figyelmének és érdeklődésének felkeltésében versenyeznek egymással a közgyülési pártok. A nagy versenyfutás a választási szelvényért folyik, a bolettáért, ahogy a pesti néphumor a szavazási igazolványt elnevezte. A nagy pártok természetszerüleg nem erőltetik meg magukat e tekintetben tulságosan, az ezer ajánlást ők könnyen összeszedik. Más a helyzet a kis pártoknál, amelyeknél bizony a legtöbb kerületben gondot okoz az ezer darab boletta összeszedése.

Érdekes körlevelet bocsájtott ki a bolettát illetően a Rassay Károly vezérlete alatt működő Nemzeti Szabadelvü Párt. A párt körlevelet intézett választóihoz, illetőleg azokhoz, akik az előzetes ajánlási ivet aláirták, hogy ajánlási szelvényét csak annak a jelentkezőnek adja át, csak annak irjon alá, aki az ajánlási szelvények ellenében Rassay Károlynak egy fémlemezre másolt arcképét Rassay Károlynak köszönő soraival és aláirásával átadja és a választónál ott hagyja.

A korszakos ötlet máris az egész vonalon követőkre talált és értesülésünk szerint például a terézvárosi demokraták Kivovics Károly arcképével fognak kedveskedni választóiknak. Hogy a lipótvárosiak viszont Gál Jenő jól sikerült portréját nyujthatják csak át, még pedig dombornyomásban, az épp olyan kétségtelen, mint hogy az Angyalföldön Földvári demokrata listavezetőnek nem is a domborművü arcképe, hanem ércbe öntött szobrocskája lesz a reváns, amely figyelmezteti a hiveket arra, hogy egy bolettával hozzájárultak a kitünő vezérférfiu politikai karriérjéhez.

Egy másik kerületben, amelyet nem akarunk közelebbről megjelölni, szintén szóbakerült a vezérférfiu arcképének a választók részére boletta ellenében való adományozása. Már hozzákezdtek a részletek megbeszéléséhez, amikor kiderült, hogy a terv kivihetetlen. A vezérférfiu annyira nagyképü, hogy semmiféle plakettre rá nem fér...

*

BETEGE VAN A VAROSHÁZANAK és a költségvetési vitának, Lamotte Károly dr. pénzügyi tanácsnok, a költségvetés előadója erősen meghült és most a svábhegyi szanatóriumban fekszik. Remény van azonban gyors gyógyulásra és a jövő hét elején Lamotte tanácsnok már ujra egészségesen veheti át hivatala vezetését.

Hatósági téglagyárat sürget Petrovácz Gyula

Nyilatkozik a halálsorompó-probléma Csármann-féle megoldási tervéről, a vállalati feltételek modernizálásáról és a jövő évi közmunkák sovány programmjáról

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Csármann Ferenc tanácsnok az *Uj Budapest* legutóbbi számában részletesen ismertette a különböző városrendezési problémákat és igen érdekes megoldási tervet tárt a nyilvánosság elé a halálsorompók problémájának a megoldására vonatkozóan. Érdekelt szakkörökben *általános feltünést keltett Csármann tanácsnoknak ez a nyilatkozata*, annál is inkább, mert hiszen a törvényhatósági bizottság közgyülése ezt a kérdést ujabb szakszerü megfontolás céljából visszautalta az illetékes bizottsághoz. Minthogy egy hatalmas, fejlődő városrésznek a sorsáról van szó e probléma megoldásánál, szükségesnek tartottuk, hogy kikérjük *Csármann* tanácsnok tervéről *Petrovácz* Gyulának a véleményét, aki ugyis, mint az érdekelt lakosság képviselője és ugyis, mint az épitési szakbizottság elnöke a leghivatottabb arra, hogy felfogását e téren kinyilvánitsa. *Petrovácz* Gyula a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— *Csármann tanácsnok terve megvalósitható volna*, ha az Államvasutakban volna annyi belátás, hogy a szóbanforgó vonalon korlátozza a forgalmat és e korlátozásokkal enyhitse a halálsorompók által okozott sulyos helyzetet. *Én azonban nem bizom e terv megvalósulásának a lehetőségében.* Évtizedek óta ismerem ugyanis azt az államvasuti felfogást, amely nem hajlandó akceptálni ezen a vonalon semmiféle forgalmi korlátozást. Az ilyen irányban lefolytatott tárgyalások során igyekeztünk

legalább annyit elérni, hogy tehervonatok, üres szerelvények, sinautók és pályafelvigyázók hajtányai ne járjanak ezen a vonalon, de sohasem sikerült ezeknek az elterelését kiharcolnunk.

Minden alkalommal *a legridegebb visszautasitást* voltunk kénytelenek tudomásul venni, mert az Államvasut minden egyes esetben a *non possumus* álláspontjára helyezkedett. Éppen ezért nem hiszem, hogy a MÁV *Csármann* tanácsnok ur kérésére hajlandónak nyilatkoznék a forgalmat a ceglédi vonalon *az expresszvonatra és a négy gyorsvonatra korlátozni.* A sorompón túli lakosságnak ez a megoldás megfelelő volna, mert az expressz éjjel jár, a négy gyorsvonat pedig alig zavarná a forgalmat, hiszen ezek a gyorsvonatok *blokk-köztől blokk-közig három perc alatt teszik meg az utat.* Ugyanennek az utnak a bejárása a tehervonatoknál tiz-tizenkét percig tart.

Petrovácz Gyula a beszélgetés további során kimeritő nyilatkozatot tett az épitési szakbizottság legközelebbi munkaprogramjáról. A következőket mondotta:

— Sok szemrehányást tesznek nekem a II. ügyosztály szakbizottságának a tagjai amiatt, hogy *az épitési szakbizottság nem ülésezik.* A törvény rendelkezései szerint a bizottság csak olyan ügyekben nyilvánithat véleményt, amelyekre vonatkozóan a polgármester a szakbizottsághoz konkrét kérdést intéz. Miután pedig a munkálatok vállalatbaadása *kizárólag polgármesteri jogkörbe tartozik*, ahol a szakbizottságot a polgármester nem is tartozik megkérdezni, világos, hogy a szakbizottság sürü ülésezésére nincsen szükség. Régebben az ilyen természetü ügyek tették e szakbizottság tárgyalási anyagának 95 százalékát. Ma ez a helyzet megváltozott, érthető tehát, hogy *ritkán ülésezünk.*

— A legközelebbi időben egyébként

az általános vállalati feltételeknek

a megvitatása lesz a bizottság egyik legkimagaslóbb feladata. A bizottság hivatva lesz arra, hogy ujból megállapitsa ezeket a feltételeket, mert a székesfőváros vállalatainál eddig érvényben volt, de már elavult épitési feltételek helyébe *korszerü, modern, uj feltételeket kell megszabni*, amelyek egyaránt kielégitik a főváros épitési érdekeit és megvédik egyben az épitőiparosságnak a fővárossal szemben támasztható természetes igényeit is. Ezen a nagyterjedelmü és bizonyára több ülés tárgyalási idejét igénybevevő kérdésen kivül a szakbizottság elé kell terjeszteni

az OTI-igazolványok problémáját, valamint a kereseti kimutatások és végszámlák lassu ügyosztályi kezelésének megreformálására vonatkozó előterjesztést.

Én egyénileg a magam részéről a legsürgősebb feladatok közé számitom a *téglakartel magas árainak a letörését.* Éppen ezért már a legelső ülésen konkrét inditványt fogok előterjeszteni

egy fővárosi téglagyár megszerzése vagy épitése iránt, mert ennek az uj fővárosi intézménynek a költségeit a főváros évente megfizeti a téglakartelnek abban a differenciában, ami a tégla előállitási ára és a karteltégla ára között fennáll.

Husz esztendővel ezelőtt vetődött fel a fővárosi téglagyár megteremtésének az ötlete, akkor azonban a téglakartel a fővárosnak *külön percentuális kedvezményt* ajánlott fel és igy a fővárost a többi fogyasztókkal szemben előnyben részesitette. Most, amikor a fővárosi téglagyáraknak legnagyobb fogyasztója éppen a főváros, ez a kedvezmény már nincsen érvényben, tehát gondoskodni kell olyan intézménynek a létesitéséről, amelynek a működése megakadályozza, hogy *a téglakartel a fővárost, legnagyobb megrendelőjét kiuzsorázhassa.*

— Ami a főváros folyamatban lévő és előkészités alatt álló épitkezéseit illeti, ezek között az *uj szeretetotthon és az élelmiszer Nagyvásártelep épitkezéseit kell első helyen megemlitenem.* Folyamatban van továbbá *két iskolának* és *két templomnak* az épitkezése. Más épitkezésről egyelőre nem tudok. Természetesen folyamatban vannak még utépitések és csatornaépitések is. A jövő évi költségvetésben valami nagyobb épitkezési akciónak a nyomait sem látjuk, mivel ez az ugynevezett takarékossági költségvetés minden beruházást törölt. Mivel a jövő évi költségvetés nagyobbarányu rendkivüli beruházások eszközlésére lehetőséget nem nyujt és mivel továbbá

a fővárosnak nemcsak a szellemi szükségmunkások részére, hanem a fizikai munkások számára is munkaalkalmakat kell teremtenie,

a jövő évben feltétlenül kell nagyobb fedezetet találnunk ilyen szélesebb köröket foglalkoztató közmunkák végrehajtásának a céljaira. A főváros tehát a jövő évben nem térhet ki *egy nagyobb, de kizárólag produktiv beruházási célokat szolgáló kölcsönnek a felvétele elől.*

— Ebből a felveendő nagy külföldi beruházási kölcsönből jutna mindenekelőtt *a három fővárosi nagyüzem fejlesztésének és modernizálásának* a céljaira. Jutna pénz továbbá *utépitésekre és utburkolásokra, ötven uj autóbusz beszerzésére* és az *iskolaépitési programm folytatására.* Szükséglakások épitését én a mai körülmények között egyenesen *mellőzhetetlennek tartom.* Erre a célra még akkor is feltétlenül elő kell teremteni a szükséges fedezetet, ha e nagy beruházó kölcsön felvétele bármilyen okból elodázódnék. A törvényhatósági tanácsban a költségvetés tárgyalása során inditványoztam, hogy illeszszünk be a jövő évi költségvetésbe *négyszázezer pengőt szükséglakások épitésére*, vagyis ugyanazt az összeget javasoltam felvétetni, amit a főváros ez évben költött szükséglakásokra. Inditványomat elfogadták ugyan, de az egyeztetésnél *nem jutott erre fedezet.* Ez azonban nem jelentheti azt, hogy a főváros a jövő évben ne teljesitse szükséglakások épitésére vonatkozó kötelezettségét. Nem kétséges ugyanis, hogy az uccára kilakoltatottak elhelyezése községi feladat.

Ezeket mondotta *Petrovácz* Gyula, a középitési bizottság elnöke a legujabb városházi épitkezési problémákról. Sajnálattal kell tudomásul vennünk, hogy *nagyobb beruházásokra nincsen fedezet*, ebből viszont az következik, hogy a főváros pénzügyi ügyosztályának haladéktalanul meg kell inditania a tárgyalásokat a külföldi nagy beruházó kölcsön felvétele iránt.

Milyen varrógépet?

ÉN MÉGIS VESZEK
SINGER-VARRÓGÉPET

mert: elsőrangu minőséget jelent,
mert: a Singer-gyár a preciziós munkák előállitásában évtizedes tapasztalatok felett rendelkezik,
mert: a Singer varrógépek ára nem magasabb, mint más gyártmányé.

A Singer varrógépek az egész világon a legjobbaknak vannak elismerve

Kényelmes fizetési feltételek! Állandó dijmentes tanfolyamok a kezelésben minden Singer-üzletben.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
FIÓKÜZLETEK MINDENÜTT!

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és érbetegek külön osztálya

KERESZTÉNY SZABÓIPAROSOK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST
Főüzlet: IV., Károly király-ut 30. szám. ◆ Fióküzlet: II., Zsigmond-utca 14. szám.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát. Valódi angol szövetekben és más gyártmányu divat különlegességekben nagy választék. Hazai szövetekben, bélés árukban és szabókellékekben a legolcsóbb árakban vezetünk. Óriási szőrmeraktár, meglepő olcsó árak! Hitelképes egyéneknek fizetési kedvezményt nyujtunk.

Schäffer Károly
okl. mérnök, vasut-, ut-, beton-épitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13. III. em. 1.
Telefon 844-12

NEPTUN
Egészségügyi Berendező, Központi Fütés, Vizvezetékszerelő- és Rokonszakmabeli Iparosok Termelő és Anyagbeszerző Szövetkezete
EÖTVÖS-UTCA 46
TELEFON: AUT. 249-26.

KASS BÉLA
épület- és butor-asztalos üzeme
BUDAPEST, VIII., KŐRIS-U. 7.

TAPÉTÁK legnagyobb választékban, elsőrangu kivitelben és legolcsóbban
HAHN és PREYSS cégnél V., GRÓF TISZA ISTVÁN-UTCA 12. Telefon: Automata 816—61.
Minták és költségvetések dijmentesek

Kitünően bevált a nyolcosztályu elemi, — mondja Purébl tanácsnok

A nyolcosztályu kereskedelmi iskola terve, az erdei iskolák fejlesztése, a tejakció, a csukamájolajakció, a szemüvegakció nagy sikere, a fedett uszoda programmja, az uj iskolák épitése és egyéb közoktatásügyi problémák

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

A főváros törvényhatósági bizottságának közgyülése részleteiben most szavazza meg a jövő évi költségvetést. Az egész vonalon a *legszigorubb takarékosság* elvei érvényesültek. Főként *két ügyosztály előirányzatát nyirbálták meg.* Két és félmillió pengővel csökkentették az *utépitési programmot* — az ideihez képest és negyedfélmillió pengő csökkenés mutatkozik a *közegészségügyi intézmények rovataiban is.* Sokat töröltek *a közoktatási tárca költségvetési előirányzatából* is. Az iskolaépitkezések tételénél egymillió pengőt törölt a takarékossági revizió. Ilyen körülmények között rendkivül sulyos feladat hárul *Purébl* Győző tanácsnokra, aki hivatásának megfelelően szinte *körömszakadtáig harcol a főváros kulturális érdekigényeinek kielégitéséhez szükséges fedezetek előteremtéséért.* Ezekről a kérdésekről folytattunk beszélgetést

Purébl Győző

közoktatásügyi tanácsnokkal, aki az *Uj Budapest* munkatársának a következőket mondotta:

— *Mélyen fájlalom,* hogy költségvetési előirányzatomat ezzel az egymillió pengővel csökkentették. Fájlalom ezt azért, mert ennyivel kevesebb iskolát lehet épiteni. A kultuszminiszter ur őnagyméltóságának óhajához képest még *legalább husz elemi iskolát kellene a fővárosnak épitenie,* hogy a váltakozó tanitás rendszere megszünjék. De szükség van a fővárosi iskolaépitések folytatására azért is, mert még mindig *tizennégy fővárosi iskola van bérházakban elhelyezve.* Maholnap, ha a lakásforgalom felszabadul, rendkivül nehéz helyzetbe kerülhetünk. Nekünk elővigyázatosaknak kell lennünk már előre, de mindenesetre kellő időben kell gondoskodnunk *uj iskolák épitéséről,* nehogy valamelyik iskolánk is bérházakból az utcára kerüljön.

— A helyzet egyébként e téren lassan, de fokozatosan javul. A menekültek által erősen megrongált *Hernád-utcai* és *Lajos-utcai iskolák* helyreállitásának munkálatai közvetlen befejezés előtt állanak. Rövidesen felszabadul tehát a *Damjanich-utcai iskola,* amelyet önálló iparostanonc iskolává akarunk átalakitani. Ezt az iskolát mühelyekkel fogjuk felszerelni és egyáltalán ellátjuk a gyakorlati oktatáshoz szükséges felszerelésekkel. Amenynyiben a Hernád-utcai iskolában és a Lajos-utcai iskolában erre lehetőség nyilnék, néhány tantermet szeretnénk ugyancsak az önálló gyakorlati iparos-tanonc oktatás céljainak megfelelően átalakittatni, ugyhogy a fővárosban egyszerre három helyen indulna meg az ipari szakoktatás.

Érdeklődünk a középfoku fővárosi iskolák helyzete iránt. *Purébl* Győző tanácsnok legközelebbi programmjáról ezeket mondja:

— A polgári iskolák tananyagának részletes módositásával óhajtunk foglalkozni. A gyakorlati életnek megfelelően akarjuk ezt a kérdést rendezni. Örömmel jelentem, hogy

a nyolcosztályu elemi iskolák a gyakorlatban kitünően beváltak.

Nyolc iskolában vezettük be a nyolcosztályos népoktatást, ami nagy keresletnek örvend, ugyhogy kivánatos volna, ha ezt a *nyolcosztályos elemi iskolai tanitást még több helyen bevezethetnők.*

— Ujitásokat, nagyarányu reformot tervezünk a kereskedelmi iskoláknál is. Itt azt tervezzük, hogy

a kereskedelmi iskolát nyolcosztályuvá fejlesszük és pedig ugy, hogy a tanulók mindjárt az elemi iskola elvégzése után jelentkezhessenek a kereskedelmi iskola első, alsó osztályában.

Igy azután a felsőkereskedelmi iskola maga nevelhetné tanitványait, ami természetesen erősen megjavitaná a tanuló-anyagot és jobban hozzásegitené a felsőkereskedelmi iskolákat intencióik megfelelő érvényesitéséhez. Konkrét tárgyalások vannak már folyamatban aziránt, hogy *a polgári iskolák közül tiz ilyen célra alakuljon át éspedig ujabb tanerők igénybevétele nélkül,* mert a polgári iskolákban sok olyan tanerő van, akiknek középiskolai oklevelelük van.

— Szépen halad az *erdei iskolák fejlesztése.* A Léderer-telepi erdei iskola belső berendezésén most dolgozunk és azt a legközelebbi időben már át is adhatjuk rendeltetésének. A gyengetüdejü gyermekeket veszszük fel ebbe az iskolába, ahol nemcsak tanitásban részesülnek, hanem teljes ellátást is kapnak. Jó időben nyitott helyen tanulnak, egyébként pedig nyitott ablakok mellett foglalkoztatják őket. Külön tantermek és külön hálótermek vannak az épületben. Kétszáz gyermek befogadására alkalmas ez az iskola, amely természetesen csak elemi oktatással foglalkozik. Az iskola tiz holdon fekszik, fel van szerelve tehát megfelelő játékterekkel is.

— Néhai *Mahunka* Imre Kavics-uccai ingatlanának alapitványi ügye szintén *most van elintézés alatt.* Ovódával kapcsolatos gyermekotthont szeretnénk ott létesiteni és az ingatlant teljesen e célnak megfelelően akarjuk berendezni. Általában *nagyarányu társadalmi mozgalom* indult meg aziránt, hogy az ovódák gyermekotthonokkal kapcsoltassanak egybe. Eddig nyolc ovódában rendeztünk be gyermekotthont. Ennek a mozgalomnak *Horthy* Miklósné Őfőméltósága áll az élén, aki maga is nagy anyagi áldozatokat hozott e cél elérése érdekében.

— Nagy gondot forditunk az *iskolásgyermekek szociális igényeinek* kielégitésére.

Két nagy akciót bonyolitunk le minden iskolában: az egyik a tejakció, a másik a csukamájolajakció.

A szegény gyermekeknek ingyentejjel való ellátása biztositva van egyrészt költségvetésileg, másrészt azokból a fillérekből, amik a fizető gyermekek szolgáltatásaikból fennmaradnak. A csukamájolaj-akció a tavalyi keretek között mozog. Az iskolaorvosok nagy elismeréssel nyilatkoznak az akciónak az eredményeiről. Van külön *szemüvegakciónk* is a gyengelátásu gyermekek részére.

Nagy örömmel nyilatkozik *Purébl* Győző tanácsnok a fővárosnak a sport fejlesztése terén tanusitott áldozatkészségéről. Ebben az ügyben *Purébl* tanácsnok a következőket közli:

— A *fedett uszodát* december 7-én adjuk át a forgalomnak. Máris nagy érdeklődés nyilvánul meg ez iránt az uj intézmény iránt, rendkivül sokan jelentkeznek, hogy a fedett uszodát időnként használatba vehessék. Minden reményünk megvan arra, hogy *a fedett uszoda nagy forgalomnak fog örvendeni.* Ugy a középiskoláknak, mint a polgári iskoláknak a tanulóit is a fedett uszodában fogjuk ellátni *uszás-oktatással,* ami azért örvendetes, mert igy azután megszünnek azok a nehézségek, amelyek e téren felmerültek.

Purébl Győző tanácsnok elmondotta még, hogy a *Hunor-uccai gyermek-játszóteret,* amely teljesen felszerelve készen áll, a legközelebbi hetekben adja át a főváros rendeltetésének. Megtörtént az intézkedés olyan irányban is, hogy a *Népligetben* a tanulóifjuság számára hatalmas, nagy játszótér létesitessék és ugyanott tornatér is alakittassék. Ezt a területet, amely impozáns méretü, a főváros bekeritteti. A jövő évben azután megfelelő felszerelésekkel fogják ezt a két teret ellátni. Közölte továbbá *Purébl* Győző tanácsnok azt is, hogy a legközelebbi jövőben két uj iskola lesz átadható rendeltetésének és pedig a *Farkasréti iskola,* valamint a *Miskolci-uti iskola.* Ezeken kivül megindult a *Németvölgyi-uti iskola* épitkezése is.

Ebből a nyilatkozatból meg lehet állapitani, hogy a közoktatási ügyosztály a főváros nehéz költségvetési helyzetében is *hatalmas munkaprogrammot dolgozott ki* és a gyakorlati élettel fenntartott állandó kontaktusban minden eszközt felhasznál a főváros közoktatásügyi szinvonalának emelése érdekében.

INÓCZI KŐBÁNYA- ÉS IPARTELEPEK RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, II., Bimbó-utca 19. Telefon: Automata 529-90.
Üzemi iroda: Nógrádverőce. Telefon: 4. Vasuti állomás: Nógrádverőce.
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt elsőrangu minőségü zuzott kavicsot, kétszer zuzott kavicsból hengerzuzókból előállitott, felületi kezeléshez és bitumenes aszfalthoz szükséges különböző szemnagyságu pormentes zuzalékot, valamint az előirásoknak megfelelően kidolgozott háromnegyedes kockát, fejkövet, faludot, kiskockát, cyklopot és idomitott terméskövet

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Telefon: J. 415—07. Alapitva 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Baross Szövetségi tag
Budapest, VII., Károly-körut 15
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát

BICELLA
Ultraviolett-sugarakat átbocsájtó drótüvegpótló
Lakosztályok, lég- és napfürdők, garázsok, gyári-üzemek, istállók, baromfiólak, gazdasági épületek, kiállitási csarnokok, kerti melegágyaknál és mindenütt, hol eddig ablaktörés elkerülhetetlen a BICELLA törhetetlenségénél fogva előnyösen használható.
Kérjen mintákat és árajánlatot!
KUNSTÄDTER VILMOS
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7. SZ.

TUNGSRAM
MEGBIZHATÓ
JÓ

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

„Pro Ecclesia et Pontifice” pápai érdemkereszttel kitüntetve — Magyarország aranykoszorus mestere,
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és harangtábazati gyára
Budapest, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913—53.

budapesti Bazilika 7945 kgr-mos uj „Szent Imre-Hősök-harangja” gyáramban készült.
Az 1900. évi párisi világkiállitáson diszoklevéllel, 1921—23. vasipari kiállitásokon aranyéremmel, az 1925—26. évi kézmüipari tárlatokon diszoklevéllel, 1927—28. evi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállitásokon nagy aranyéremmel és 1930. évi „Nemzetközi Vásáron” emléklappal kitüntetve.
Budapest—Belvárosi Főplébánia templom 2500 kgr-os „Polgármester-harangja”

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bej. cég. hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

LIFT VÁLLALAT
Épit, javit, átalakit és karbantart mindennemü felvonókat
IX., Lónyai-u. 49. Tel.: Aut. 877-84.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
VIII. FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

Hírek

Jubileum az árvaszéken. A fővárosi árvaszék tisztviselőkara szombaton délben ünnepelte *Agoston* árvaszéki elnököt és *Wurmb* elnökhelyettest abból az alkalomból, hogy mindketten tiz esztendeje állanak az árvaszék élén. Az üdvözlő beszédet *Csorna* árvaszéki ülnök tartotta, kiemelvén, hogy az ünnepeltek melegszivü és emberszerető működésének köszönhető a hatósági árvagondozás mai nivója. A mai gazdasági helyzethez illő egyszerü és bensőséges ünneplés *Agoston* elnök személyét illetően *a városházi közvélemény teljes egyetértésével* találkozik, nem is beszélve a pártokról, amelyek a bizottságokban és a közgyülésen mindig megértéssel és megelégedéssel honorálták az *Agoston* Géza nobilis vezetése alatt álló fővárosi árvaszék nagyfontosságu munkáját. A fővárosi árvaszék ma *második virágzását* éli, azon a nivón mozogva, amelyre őt nagynevü megszervezőjének, *Sipőcz* Lászlónak alkotó energiája és puritánsága állitotta. A békebelinél kisebb személyzettel megsokasodott munkát végez az árvaszék és hogy ez igy van, legelsősorban *Agoston* Géza kiváló szaktudásának, fáradhatatlan buzgalmának, nemes, uri jellemének az érdeme. Hűséges segitőtársa volt mindig Agostonnak e munkásságában *Wurmb* Elemér, aki mint a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének elnöke, a nemzeti alapon szervezett tisztviselők vezetésében buzgólkodik. A két jubileum nemcsak tisztviselői érdemeket jutalmaz, hanem *a közért való olyan szolgálatokat is*, amelyek a forradalmak utáni idők konszolidáltságát *jelentékeny mértékben segitették elő.*

Megkezdődött az adóhivatali szaktanfolyam. *Honffy* Lajos adóhivatali igazgató vezetése mellett hétfőn kezdődött el az adóhivatali szaktanfolyam, amely immár az *ötödik*, bizonyságául annak, hogy *Honffy* igazgató ernyedetlen buzgalommal vet sulyt az adóhivatali személyzet képzettségére. A szaktanfolyam órarendje a következő: November 17-én: Az adószolgálat általános ismertetése és a pénzügyi igazgatás szervezete. Előadó: *Honffy* Lajos adóhivatali igazgató. 18-án: A székesfőváros törvényhatóságának szervezete. Előadó: *Honffy* Lajos adóhivatali igazgató. 19-én: A földadó. Előadó: *Futó* Gyula adóhiv. számtanácsos. 21-én: A házadó. Előadó: *Futó* Gyula adóhiv. számtanácsos. 24-én: A házadó. Előadó: *Futó* Gyula adóhiv. számtanácsos. 25-én: Általános kereseti adó. Előadó: *Mutzer* György adóhiv. főtiszt. 26-án: Alkalmazottak kereseti adója. Előadó: *Mutzer* Gy. adóhiv. főtiszt. 28-án: Társulati adó. Előadó: vitéz *Rónaszéky* Ferenc adóhiv. főtiszt. December 1-én: Jövedelem- és vagyonadó. Előadó: vitéz *Rónaszéky* Ferenc adóhiv. főtiszt. 2-án: Általános és fényüzési forgalmi adó. Előadó: *Györgyi* Kálmán adóhiv. tiszt. 3-án: Számvevőségi kezelés. Előadó: *Szemes* Ferenc számv. főszámtanácsos. 5-én, 9-én, 10-én, 12-én, 15-én, 16-án: Adókezelés. Előadó: *Kleisz* Alajos adóhiv. főtiszt. 17-én: Közadók módjára történő behajtás. Előadó: *Leimeter* Endre adóhiv. főtiszt. 19-én és 20-án: A tanfolyam anyagának összefoglalása. Az előadások mindenkor délután 6-tól 8-ig tartatnak.

Tiz év történelme

Gallina tanácsnok kitünő könyve Budapest életének utolsó tiz esztendejéről

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Abból az alkalomból, hogy ezidén tizedszer ünnepelte a városháza és a főváros közönsége *Sipőcz* polgármester nevenapját, *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok, az elnöki ügyosztály érdemes vezetője hivatalos adatok alapján összeállitotta és gyönyörü könyvbe foglalta Budapest utolsó tiz esztendejének történetét. A könyv remekbe kötött példányát kedden délelőtt nyujtotta át *Buzáth* alpolgármester *Sipőcz* polgármesternek, amikor a tanácsnokok élén őt névnapja alkalmából üdvözölte. A polgármester *meghatott szeretettel* fogadta a könyvet, kijelentvén, hogy *az mindenkor élete legszebb emlékei közé fog tartozni.*

Tények, adatok, alkotások, eredmények óriási tömegét találja meg e szerény könyvben az elfogulatlan kutató, vagy az az adófizető polgár, aki tisztán akar látni és aki joggal gyakorol kritikát a maga közigazgatási életének vezetői fölött — mondja könyve előszavában *Gallina* tanácsnok és valóban találóbb és tömörebb kritikát a könyvről mi sem mondhatunk. Hangsulyozottan jelentjük ki, mindjárt előljáróban: mindenféle politikától mentes ez a könyv, abból a szempontból, ahogy a városháza életét a politikától mentesiteni lehet. Dicséretes izléssel és fegyelmezettséggel kerül *Gallina* könyvébe minden olyan momentum, amely bármelyik városházi párt érzékenységét bármiképen sérthetné: ez a könyv nem politikai irat, hanem tiz év történelme, regisztrálója tiz esztendő munkásságának, függetlenül attól, hogy ez a decennium milyen világnézetek és politikai irányzatok égisze alatt zajlott le a budapesti városházán.

Ment azonban *Gallina* könyve a személyi kultusztól is. *A könyvben maguk az alkotások beszélnek és nem a gyorsan tovatünő emberek* — állapitja önmagáról *Gallina* tanácsnok — *tiz esztendő erőfeszitése huzódik meg a számok oszlopai mögött és egyéneket, pártokat, bizottságokat, kis és nagy embereket sehol se lát felbukkanni senki a sikerek fényében.* Olyan lenyügöző ennek a legutóbbi tiz esztendőnek története — folytatja tovább *Gallina* — olyan monumentális és olyan változatos, hogy abban az izgalmas iramban, amelyet e tiz év alatt a polgársággal együtt futottunk meg a főváros feltámasztásáért, *elmosódnak és összefolynak inditványok, határozatok, kezdeményezések, viták és viharos közgyülések.*

A könyv módszerét a könyv zárszava határozza meg klasszikus tömörséggel: *madártávlatból készült ez a kép, szerzője a szerkesztésnél azt a módszert választotta, amelyet a repülőgép nyujt annak, aki az alatta elsuhanó kulturát le akarja fotografálni.* Kaleidoszkópszerü változatossággal forognak előttünk a mult eseményei, lapozgatva *Gallina* tanácsnok könyvét. A főváros harca a nyomor ellen, az első nagy épitkezések megindítása, a közélelmezési intézmények fejlesztése, az egészségügyi szolgálat tökéletesitése, az iskola-hygiéna nagyszerü fejlődése, a gyakorlati iskolák létesitése, a tömegek számára szolgáló fürdők épitkezési akciója, a villamosvasutak megváltása, az autóbuszüzem fejlesztése, a nagyüzemek gigantikus méretei, utak, csatornák, parkok létesitése, a Községi Takarékpénztár megalakulása és a külföldi kölcsönök rendezése, a statisztikai tudomány, a gyermekvédelem fejlesztése és az a nagyszerü lelki munkásság, amelynek során egész sereg uj templom hirdeti a fővárosban Isten dicsőségét.

Külön ki kell emelnünk és *Gallina* tanácsnok érdeméül feljegyeznünk *a könyv stilusát.* Minden cikornyától mentes, tiszta, világos, mégis ragyogó stilusa van *Gallina* Frigyesnek, aki — és ez a legnagyobb dicséret, amit hasábjainkon róla mondhatunk — könyvében bebizonyitja, hogy *a legjobb magyar ujságirók közé tartozik.* A könyv egyes részei megannyi tökéletes riportok, ujságirói készséggel, frisseséggel, érdekességgel megirva és csoportositva. Megemlitve még a könyv kitünő nyomdatechnikai előállitását, ami a fővárosi házinyomda érdeme, megállapithatjuk, hogy az elnöki ügyosztály vezetője, aki elvont munkásságában személyzeti ügyekkel bajlódik, a városháza egyik *legnagyobb alkotó értéke.*

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere irásbeli versenytárgyalást hirdet a VI., városligeti mutatványos telepen fekvő és 21. számmal megjelölt terület, valamint ezen a területen álló

Néparéna és tartozékainak 1931. évi január hó 1-étől kezdődő hat éven át való bérbeadására.

A vállalati feltételek értelmében a hivatalos ajánlati mintán szabályszerüen kiállitott ajánlatokat az előirt bánatpénz letételét igazoló nyugtával együtt pecséttel lezárt boritékban

1930. évi december hó 5. napján (pénteken) délelőtt 11 óráig

a polgármesteri XI. (városgazdasági) ügyosztályt vezető tanácsnok vagy helyettese kezéhez (IV., Központi városháza, II. em. 235. ajtószám alatt) közvetlenül kell beadni.

Elkésve érkező vagy az eredeti ajánlatot módositó ajánlatok, vagy olyanok, amelyek az előirt feltételeknek meg nem felelnek, figyelembe nem vétetnek.

Bánatpénz gyanánt ennek a hirdetésnek ügyszámára való hivatkozással 4000 P, azaz négyezer pengőt kell előzetesen a székesfőváros központi pénztáránál, vagy valamelyik kerületi előljáróság pénztáránál letenni.

A versenytárgyalás a fentebb kitüntetett határnapon délelőtt 11 órakor a Központi Városháza II. em., 235. ajtó alatt levő helyiségben lesz és azon az ajánlattevők vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlati ürlapokat, valamint a vállalati feltételeket és a szerződés tervezetét a vállalkozni szándékozók a városgazdasági ügyosztályban (IV., Központi városháza, II. em. 245. ajtó) dr. Sándor Dénes fogalmazónál, hétköznapokon a hivatalos órák alatt megszerezhetik.

A beérkezett ajánlatok elfogadása tekintetében érdemlegesen a székesfőváros törvényhatósági tanácsa dönt; a székesfőváros azonban fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott bérekre vagy beruházásokra, szabadon választhasson, vagy amennyiben, ha azt kivánatosnak találná, az ajánlatok visszautasitása mellett ujabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a bérlemény hasznositásáról tetszése szerint bármilyen más módon intézkedhessék.

Budapest, 1930. november hó 11-én.

A székesfőváros polgármestere.

INGYEN. KARÁCSONYRA AJÁNDÉK MEGGYES NAGY JÁNOSNÁL
gyermekruhák beszerzése, közhatóságok, jótékonycélu intézetek, gyárak, stb. részére
Budapest, V., Molnár-utca 23. sz.
Árak: P 9.60-tól. Csak nagybani eladás!

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-u 2.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

KRISZTIÁN SÁNDOR
szobrászműterme
Budapest, VII. Gyarmat-u. 12. Telefon: Z. 70-88
Készit ugy saját, mint megadott tervek alapján: épület külső és belső figurális és dekorativ szobrászmunkákat, homlokzatdiszeket, belső stukkómennyezeteket, kandallókat, oszlopokat. Kerti disztárgyak, diszpadok, pergolák, virágtartók, diszkutak, siremlékek stb. elsőrendü tartós fagyálló mükőből, mintakertemben állandóan megtekinthetők.

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

MENDLY GYULA szobafestő, mázoló és diszletfestő
LÓNYAI-U. 7, FÖLDSZ. 7. TELEFON: AUT. 856-40.
MŰHELY: BENCZUR-UTCA 2.

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

Mátyássy Antal és Fia
Cégtulajdonos: MÁTYÁSSY REZSŐ
MÁZOLÓ- FESTŐMESTER
Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

Szemfedő, müvirág és temetkezési cikkek
gyári raktára **SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF**
Üzem: Bpest, I., Lágymányosi-u. 9.
Iroda: I., Gellérthegy-utca 11. Automata 537—12.

Költözködés
teherautóval és zárt butorkocsiban, helyben és vidéken vállal
LEHRNER MÁTYÁS, V., Sólyom-u. 13.
Telefon: 161—70.

Proczeller Bálint
kövező mester
Budapest, X., Korponai-u. 11.
Telefon: Kőbánya 74—84.

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-ut 7.

Vitéz LUKÓY EMIL
épitőmester
József-körut 19 Telefon: 432-10

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
müköáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel. J. 308-97.

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884—26.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
Palka József
Magyarország ezüstkoszorus üvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon · J. 302-28 Alapittatott 1894

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmes ci. épitési vállalkozó
BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 8
Telefon: József 324-49

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J 382 27. BUDAPEST, VII., BAROSS-TÉR 18.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35
Telefon: József 429—43.

Autófényezést bélelést legjob ban, legolcsób ban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva 1918.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben be endezett gyógyintézet!
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

KARÁSZEK FERENC
KAZÁN- ÉS TARTÁLYGYÁR. TELEFON: 915-07.
BUDAPEST, VI., VÁCI-ÚT 163. SZ.

HLATKY JÓZSEF
okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395—78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

SIMKO ANTALNE
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ ÜVEG-ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

Waldmann Sándor
egészségügyi, fürdőszoba, árnyékszék és mosdóberendezések. Ólomáruk, viz-, gőz-, légszeszszerelvények. Piperecikkek. Fayencemosdók, klozetcsészék, bidetek és ülődeszkák stb. stb.
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 61.
Telefon: 102—74.

Ha nem akar soha elkésni, — használjon Cortébert preciziós zsebórát!
Magyarországi vezérképviselő: „KRONOSZ"
ÓRA- ÉS ÉKSZERKERESKEDELMI RÉSZV.-TÁRS.
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4, I. 2.
Dús raktár mindennemű órákban és ékszerekben.
Részletfizetési kedvezmény!

Mit csinál a filmgyári vezetőség?

Posta Sándor dr. a filmgyári igazgatóság nevében válaszol multheti cikkünkre

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Legutóbbi számában szóvátette az *Uj Budapest* a Pedagógiai Filmgyár igazgatóságának a polgármesternél történt eljárását és tiltakoztunk az ellen, hogy a részvénytársaság igazgatósága megakadályozni igyekezzen a törvényhatósági tanácsnak a részvénytársasági forma megszüntetésére vonatkozó szándékát. Cikkünkre *Posta* Sándor dr. törvényhatósági bizottsági tag, aki egyben a Pedagógiai Filmgyár igazgatóságának is tagja, levelet intézett hozzánk, amelyet alább közlünk:

Mélyen tisztelt Főszerkesztő Ur!

Kedves Barátom!

B. lapod hasábjain legutóbb „Lázadás a filmgyári fronton" cimmel egy cikk jelent meg, amelyhez szives engedelmeddel néhány tárgyi észrevételem van.

A Pedagógiai Filmgyár Rt. jelenlegi igazgatóságát a törvényhatósági tanács választotta, a régi ügyvitelhez tehát csak annyi köze van, hogy a rendelkezésére álló háromhavi működése alatt azokat az okokat akarta felderiteni, amelyek a filmgyár deficitjét eredményezték.

A régi ügyvitel bonyodalmas és szövevényes utvesztőin nehéz és hosszantartó tanácskozások után átvergődve, megállapitotta a következőket:

1. A Pedagógiai Filmgyár Rt. eredeti feladatának, az iskolai filmoktatás ellátásának, megfelelhet.

2. Személyi és dologi kiadások terén a költségek redukálandók.

3. 252.000 pengő bevétellel szemben a filmgyár 217.700 pengő kiadással céljának megfelelően tökéletesen üzemben tartható.

4. 34.300 pengő fölösleg produkálható.

5. Ezenfelül a fölöslegesen és drágán épitett játékműterem bérbeadásával, illetőleg idegen megbizások ellátásával még több jövedelmet lehet elérni.

Ezzel szemben tény az, hogy a törvényhatósági tanács határozata akként keletkezett, hogy az igazgatóság fenti megállapitásait nem ismerte és e tekintetben az igazgatóságot jelentéstételre fel nem kérte.

Tisztán a főváros érdekét kivánta szolgálni az igazgatóság, amikor az előtted vázlatosan kifejtett tényeket és ennek megfelelő javaslatokat az illetékes tényezők tudomására hozta.

Nagyrabecsüléssel köszönt tisztelő hived

Dr. Posta Sándor.

Hangsulyozottan jelentjük ki, hogy cikkünk nem irányult a részvénytársaság mai igazgatósága *üzleti gesztioja ellen*, arról nem is tettünk említést és cikkünkbe ezt a tendenciát nem is lehet belemagyarázni. Azon véleményünket, hogy a filmgyár részvénytársasági formáját meg kell szüntetni és a polgármesternek a törvényhatósági bizottság közgyülése részéről felhatalmazást kell adni arra, hogy az üzemi műhellyé egyszerüsitett filmgyár hasznositását belátása szerint vagy teljes megszüntetését intézze el, függetlenül a részvénytársasági igazgatóság mostani működésétől *változatlanul fenntartjuk.*

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros vizművei a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással nyilvános versenytárgyalást hirdet a káposztásmegyeri vizmütelep I. és II. (dunakeszii) átemelőtelepein létesitendő tartalék alagutak részére szükséges 320 darab egyenként 6 m. hosszu, 700 mm. b. hegesztett, belül aluminiummal bevont (shoopirozott), illetve

tűzben horganyozott cső

szállitására.

A csövek kivitelére és méreteire vonatkozó tervek, valamint részletes kiirás egyéb feltételekkel együtt a székesfőváros vizművei igazgatóságánál (IV., Reáltanoda-utca 1—3. sz., II. em. 20. sz.) folyó évi november hó 22-től 3 pengőért megszerezhető s ugyanott a szükséges felvilágositásokat is megadják.

A beszerzésre kerülő csövek szállitását csak olyan cég kaphatja meg, amely cég kimeritően és hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy hasonló méretü és kivitelü csöveket, mint önálló cég, már sikerrel szállitott.

A székesfőváros vizművei a csövek szállitására tetszése szerint való megosztásban több szállitónak is adhat megbizást.

Az ajánlatokat

folyó évi december hó 6. napján délelőtt 11 óráig

kell a székesfőváros vizművei igazgatóságának titkári hivatalában (IV., Reáltanoda-utca 1—3. sz., II. em. 23. sz.) beadni. A jelzett határidőn tul benyujtott ajánlatokat nem vesszük figyelembe.

Az ajánlatokat ugyancsak folyó évi december hó 6-án déli 12 órakor a székesfőváros vizművei fent jelzett hivatalos helyiségében fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1930. évi november hó 13-án.

Budapest székesfőváros vizművei.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros polgármestere a Köztisztasági Hivatal részére szükséges

5000 darab, egyenként 80 liter ürtartalmu, pormentes szemétgyüjtőtartány szállitására

nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A polgármester felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, hogy irásbeli ajánlataikat

1930. évi december hó 11-én délelőtt 11 óráig

a székesfővárosi Köztisztasági Hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. em. 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli **12 óráig** letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, a megajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szállitási feltételek és az ajánlati ürlapok a Köztisztasági Hivatalnál naponként délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi november hó 1.

A székesfőváros polgármestere.

„ARISTOS"
égetett üreges agyagtéglával olcsón és gyorsan épithet.
Gyártja:
Sorg Antal Épitőipari R.-T.
Budapest, X. ker., Gergely-utca 8. sz.

Nejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.
Ügyeljünk a cimre

KROPSCH GÜNTHER
kézi tüzoltókeszülékek
Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2. sz.
Telefon: Jozsef 406-39
Gázoltók
Habolták
Poroltók
Vizoltók
Magyar gyártmány

VIGNÁLI RAFAELLO
bronzöntő
BUDAPEST
Lakás: Petneházy-utca 75/b.
Gyár: VI., Jász-utca 74. szám
TELEFON: AUTOMATA 919—12.

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FŰTÉSBERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATÖRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

MOLNÁR ISTVÁN
ÉPITÉSZ
BUDAPEST
I., HORTHY MIKLÓS-UT 36. TELEFON: LÁ. 11—09

SCHULZ TÜZELÉSTECHNIKAI ÉS ÉPITÉSI R.T.
Schulz A. OKL. MÉRNÖK
GYÁRKÉMÉNYEK, KAZÁNBEFALAZÁSOK, IPARI KEMENCÉK, TÉGLA- ÉS MÉSZÉGETŐ KEMENCÉK.
BUDAPEST, VII. ARÉNA u. 80.
TELEFON: JÓZSEF 329-04. JÓZSEF 410-42.

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

Takács Gyula
gépészmérnök
Rádió és elektrotechnikai szaküzlete
Épületek, szobrok, templomok speciális megvilágitása
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 32. sz.
Telefon Automata 843-24

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASARUGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333—60
Hid- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü fűzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzárak, kovácsáruk stb

Munkácsy Ernő
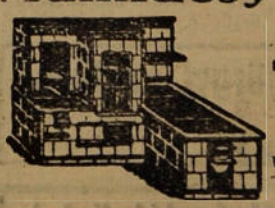
épület- és műlakatosmester, takarékkályhakészitő
◆
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39
Tel.: J. 312—80

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest, VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 907—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

GAZDASÁGI ÉLET

Elkészült az uj autóbuszgarázs. A főváros közlekedési ügyosztálya és az autóbuszüzem igazgatósága szombaton délelőtt mutatta be a sajtó képviselőinek a Szabó József-utcában épült uj hatalmas autóbuszgarázst, amely *Európa legkitünőbben elkészitett és felszerelt autóbuszgarázsa.* Az épitkezési munkálat és a berendezés 3,800.000 pengőbe került s annak tulajdonképeni premiérje már megvolt a Szent Imre ünnepségek alkalmával, amikor sok tizezerfőnyi közönség és az itt járt külföldi előkelőségek elragadtatással nyilatkoztak a technikai látványosságnak is impozáns autóbusz-csarnokról. Jelenleg 136 kocsival rendelkezik az autóbuszüzem, ezek be sem töltik teljesen a hatalmas csarnokot, és ha még további ötven kocsi fog beszereztetni, azok részrée is *teljesen elegendő hely lesz a garázsban.* Az épitkezésnél és a berendezésnél felhasználták mindazokat a műszaki eredményeket, amelyek a külföldi intézményeknél is alkalmazást nyernek. A benzinszolgáltatást négy tank biztositja, amely egyenkint 60.000 liter tárolására alkalmasak. Nagyszerü javitóaknák, kitünően felszerelt műhelyek, egyszerü, de izléses irodahelyiségek teszik a maga nevében tökéletessé az uj garázst. A bemutató alkalmával *Berczel* alpolgármester üdvözölte a megjelenteket, majd *Lobmayer* tanácsnok mondott köszönetet a munka tervezőinek és végrehajtóinak, végezetül pedig *Karkas* tanácsnok ismertette műszakilag az épitkezést.

A Shell Kőolaj Rt. uj csepeli gyártelepének felavatása. Felvirágozott diadalkapuk fogadták kedden a csepeli petroleumkikötő északi oldalán ujonnan felépült nagyszabásu és modern Shell-gyártelep előkelő látogatóit. A kormányzó, a kormány tagjai és a megjelent előkelőségek jelenlétében nyitották meg ünnepélyes keretek között a százezer négyzetméter területet elfoglaló pompás petroleum-feldolgozó telepet, amelynek gyári berendezése a lehető legmodernebb. Esztétikailag is látványosságszámba megy a kazánok, fantasztikus csővezetékek és a tartályok sora, amelyek között széles, nyilegyenes utak vezetnek el. A dunai kikötő partjáról az olajszállitásra épitett tankhajókból szivattyuzzák a nyers petroleumot a tizenkét méter magas óriási fémtartályokba. Minden tartály egymástól elzárva, magas földgáttal van körülvéve. Ezekből a tartályokból jut a nyersolaj a tulajdonképpeni feldolgozáshoz. A nyersolajat hatalmas kemencékben lepárolják, hogy belőle a különböző benzinfajtákat, petroleumot, gázolajakat állitsanak elő. A visszamaradt olajmaradékot kenőolaj és cukorgyártási célokra használják fel. Bonyolult csőhálózatban cirkulálnak a különböző olajok és benzinek, hatalmas szivattyuk áramoltatják a csövekben a folyadékokat és a csapok végén vastag sugárban ömlik a tárolótartályokba az értékes olaj és a benzin. Tekintettel az üzem roppant tüzveszélyességére, nagyarányu, költséges tüzvédelmi berendezést létesitettek a gyártelepen. A foamite-rendszerü haboltókészülék csövei behálózzák a telepet és ha valahol tüz ütne ki, percek alatt szilárd habréteggel zárják el az égő felületet a levegőtől. A gyártelepen nagyarányu szociális intézményeket is létesitettek. A tisztviselőknek és munkásoknak minden kényelemmel felszerelt lakások állanak rendelkezésre és a gyárvezetőség olcsó étkezésről is gondoskodott számukra. Az egész berendezés a magyar ipar müve, személyzete tisztára magyar, még a müszaki gárdája is hazai szakemberekből került ki. Nemcsak müszakilag, hanem gazdaságilag is jelentős tényezője Magyarországnak az uj gyártelep.

A „Hermes" Magyar Váltóüzlet Rt. igazgatósága e hónap 11-én tartott ülésében megállapitotta az intézet 1930 junius 30-ával lezárt mérlegét, mely 630.536 pengő 22 fillér nyereséget tüntet fel az előző évi 703.287 pengő 72 fillér nyereséggel szemben. Annak ellenére, hogy a főbb üzletágak, mint a váltóleszámitolási és a betéti üzlet a mult évhez képest fejlődést mutatnak, mégis a jelenlegi gazdasági helyzetre való tekintettel az igazgatóság inditványozni fogja az e hónap 21-én tartandó közgyülésnek, hogy az 1929—1930. üzletévre részvényenkint 2 pengő (a mult évben 2.40 pengő) osztalék fizettessék, mely a részvénytőke 10 százalékos kamatoztatásának felel meg.

MINDEN KÉSZÜLÉKBE CSAK
TUNGSRAM
BÁRIUMCSÖVET AJÁNLOK

Családi ház telekkel,
közművekkel, Ujpesten, dunaparti kertvárosunkban. Ideális, egészséges fekvés!
2 szobás, fürdőszobával
2000 P lefizetés után első öt évben 1200 P, további 15 évben 600 P törlesztéssel.
3 szobás, fürdőszobával
3000 P lefizetése után első öt évben 1600 P, további 15 évben 800 P törlesztéssel.
Szt. István-telepen,
(Palffy-térről indulo, HÉV állomás) levő kertvárosunkban még kedvezőbb feltételekkel.
Telkek külön is kaphatók már 36 havi 27 pengős részletlel. **Foglaló nincs!**
Bővebbet
Épitő és Parcellázó Rt
Ujpest, Beniczky-utca 3.
Tel.: 940-54. Városi iroda: V., Szabadság-tér 7., I. 40.
Kérjen prospektust!

Állandó butorvásár
a Központi Városháza épületében
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY-UT 28
Telefon: Aut. 896-06.
háló, ebédlő és uriszoba butorok szalongarniturák, rekamierek,
Kedvező fizetési feltételek.
Kárpitos és Paszományos Mesterek Orsz. Sz.

CSUVIK ÉS STROJIL
ELSŐ ÓBUDAI PARKETT ÜZEME
Budapest, III., Kiscelli-utca 39. szám.
Tel.: Aut. 620-56. Kartelen kivül!

KÖZPONTI FŰTÉS,
VIZVEZETÉK ÉS BÁDOGOS MUNKÁK
FARKAS IZOR
Budapest, VIII., Nap-u. 10. Telefon: J. 336-51

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világitó- és traktorpetróleum
gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

NEUSCHLOSZ-LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.-T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA. TEL.: Lá. 11-79
Városi iroda:
IV. KER., ESKÜ ÚT 3. TELEFON: AUT. 890-47
Gyárt: Parkettát, épületasztalosmunkát, hajlitott butort és mindennemü fatömegárut

ZONGORÁK
DEHMAL-nál
VIII., RÁKÓCZI-UT 19.
legnagyobb raktára uj és keveset használt zongorá, pianino és harmonium ban. **Olcsó kölcsönzés, hangolás, javitás.**
Telefon: József 421-04.

CSERÉPY ISTVÁN
kőmivesmester, épitési vállalkozó
BUDAPEST, Csengeri-u. 45
Telefon: 165—25.

PERTRIX
VÉD JEGY
szárazelemek és telepek
zseblámpa és anódtelepek
számára.
Teljesitményük felülmulhatatlan!
Miaden szaküzletben kaphatók

Alapittatott 1888 **Alapittatott 1888**
Palm Albert és Tsa
különlegességi üzem-leszmérők gyártása
BUDAPEST, IX., RÁDAY UCCA 3

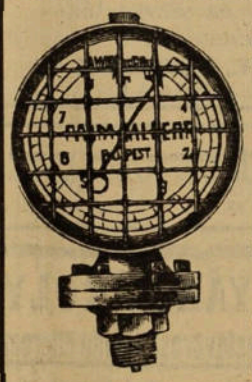

Az Orsz. Gőzkazánvizsgáló Egyesület hivatalos szállitója
Feszmérők (Manometer), **Légürmérők** (Vacummeter), **Hőmérők** (Thermometer), **Fémpyrométer** (Metall-Pyrometer), **Huzómérterek** (Zugmesser), **Rugóegyensulyzó** (Springbalancen), **Vizállásmérők** (Hydrometer), **Vizmértegek** (Wasserwaagen)

BUDAPEST, X., KÁPOLNA-TÉR
AUTÓBUSZ-KAROSSZÉRIAK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZÉSEK
GYÁRTJA:
NAY ÉS RÓNA
GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ ÉS SZIVATTYUGYÁR R.-T.
TELEFON: *J. 463—88

Baranyai Béla és Társa
I., ker. Bercsényi-utca 5.
Telefon: Lá. 265.
Központi etage-fütési, vizmü-berendezések és müszaki vállalata. Nonolus ultra kazánok gyártó vá lalata.

BUZADICS IGNÁC
kőmüvesmester
épitési- és háztatarozási vállalkozó
Költségvetés dijmentes
Budapest, VI., Váci-ut 121. sz.
Telefon: Aut. 929-47.

Parafakőgyár R.-T.
eselőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 396-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Vitéz Siposs Sándor
Különleges száraz vegytisztitó és ruhafestő üzeme
HAJO-UCCA 12 TELEFON: Aut. 812-40
Munkáért házhoz küldök és elszállitom

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 36.
TELEFON: Lá 2-32

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon József 428-25

szebeszlói SVACHULAY GYÖRGY
okl. épitészmérnök, épitőmester
Hites törvényszéki szakértő
Elvállal tervezéseket, épitkezéseket és tatarozásokat
VIII., Kisfaludi-utca 3

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a X., Maglódi-uton épülő „Horthy Miklós szeretetotthon" épitéséhez szükséges

felvonó szállitási és szerelési munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenkint 50 pengőért kaphatók 1930. évi november hó 5-étől kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. számu szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Kubinyi István (lakik: IX., Soroksári-ut 38. sz.) tervező gépészmérnöknél, vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 326/c. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi november hó 29-én (szombat) délelőtt ½11 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi október hó 14-én.

A székesfőváros polgármestere.

vállalkozás

Uj kiirások:

Molinó fehérnemüre, strux flunadrágra, télikabátszövet, nyomott barchend leányruhára, sweater, cipő, harisnya, férfizokni szállitására. Határidő: 1930 november 24 (hétfő) d. e. 10 ó.

Egyszázezer kg. motalkó szállitására a Köztisztasági Hivatal részére. Határidő: 1930 november 25 (kedd) d. e. 11 ó.

Kátrányos makadámmal való burkolási munkákra a II., Mész-utca (Bimbó-utca és Füge-utca közötti szakaszon). Határidő: 1930 november 25 (kedd) d. e. 10 ó.

442 (Négyszáznegyvenkettő) **darab faszerkezetü árusitó bódé** munkáira. Határidő: 1930 november hó 28 (péntek) d. e. 11 ó.

A Duna medre alatt létesitendő egy-egy járható tartalékalagut (tunnel) és a hozzájuk tartozó két-két végakna épitési munkálataira a káposztásmegyeri vizmütelep I. és II. (dunakeszi) áramtelepének tartozékaképen. Határidő: 1930 november 29 délelőtt 11 óra.

Felvonó szállitási és szerelési munkáira a X., Maglódi-uton épülő Horthy Miklós-szeretetotthon részére. Határidő: 1930 november hó 29 (szombat) d. e. ½11 ó.

A VI., városligeti mutatványos telepen fekvő Néparéna és tartozékainak 1931. évi január hó 1-től kezdődő hat éven át való bérbeadására. Határidő: 1930 december hó 5 (péntek) d. e. 11 ó.

A káposztásmegyeri vizmütelep I. és II. (dunakeszii) átemelőtelepein létesitendő tartalék alagutak részére szükséges 320 darab egyenként 6 m. hosszu, 700 mm. b. hegesztett, belül aluminiummal bevont (shoopirozott), illetve tűzben horganyozott cső szállitására. Határidő: 1930 december 6 d. e. 11 ó.

5000 darab (ötezer) 80 liter ürtartalmu elsőrendü dokapirozott vaslemezből készült és tüzben horganyzott, fedéllel ellátott háziszeméttartány szállitására. Határidő: 1930 december 11 d. e. 11 ó.

A VII. ker. Garay-téri fedett élelmiszerpiac épitési munkáira (huszonhét tétel). Határidő: 1930 december hó 12 (péntek) d. e. 11 ó.

1. **A káposztásmegyeri I. átemelőtelep** szigeti gépházába: 1 darab 4 tonna teherbirásu kb. 4.90 m. fesztávolságu és 1 darab 4 tonna teherbirásu kb. 7.00 m. fesztávolságu futódaru.

2. **A káposztásmegyeri II. átemelőtelep** szigeti gépházába: 1 darab 5 tonna teherbirásu kb. 5.20 m. fesztávolságu és 1 darab 5 tonna teherbirásu kb. 9.00 m. fesztávolságu futódaru szállitására. Határidő: 1930 december 13 d. e. 11 ó.

Budapest székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák:

Az Uj Szent János-kórház elmeosztályának szobafestő- és mázolómunkáit Schuller József (I., Alkotás-utca 18) 7084.30 pengővel.

A régi Szent János-kórház melléképületeinek ácsjavitó munkáit Kozma Pál (VII., Ér-utca 183) 2583 pengővel.

Jázmin-utca 9. és Wesselényi-utca 37. szám alatti iskolákban létesitendő főzőhelyek összes munkái vitéz Lukóy Emil (VIII., József-körut 19.) 12.679.80 P-vel.

Bakáts-téri, Órnagy-utcai, Egressy-uti iskolában létesitendő főzőhelyek összes munkái ifj. Führer Miklós (IV., Molnár-utca 53.) 12.263 pengővel.

Csapláros-utcai garage udvarburkolati munkái ifj. Helfenstein Károly (VI., Jász-utca 77.) 5806.10 pengővel.

Szent István-kórház III. pavillon tetőzetének bádogos javitási munkái Molnár András (VIII., Kisfaludy-utca 10.) 2558 pengővel.

Tatai-u. 1553/60. hrsz. iskola tornatermének berendezési munkái Hlatky József (József-körut 71.) 6151.74 pengővel.

Zománctáblák — Réztáblák
Zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy-u. 13. Telefon: 536-10.

Áll a harc a nikotin ellen
A Dohányjövedék gyártmányai nikotintól mentesitve is kaphatók a trafikokban!
Gondoljon egészségére, szivjon NIKOTEXET!

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VII., Kőris-ucca 10
Telefon: J. 348-15

BÖHM JÓZSEF GÉZA
épület-, diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező
BUDAPEST, V., PANNONIA-UTCA 4.
TELEFON: AUTOMATA 116-25.

Szivós László ácsmester, készit egyszerü és speciális ácsszerkezeteket
Bpest, IX., Üllői-út 63. Telefon J. 300-07.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

SZÓRAKOZÁS

CAPITOL FILMPALOTA, Baross-tér, Keleti p. u. mellett. Telefon: József 343—37. Chevalier nagy filmje: **A királynő férje.** Felséges operett. Az amerikai Paramount legnagyobb beszélő- és éneklőfilmje. Irta: Vajda Ernő. Rendezte: Lubitsch. Zenéjét szerezte: Victor Schertinger. Főszereplők: Maurice Chevalier és Jeanette Macdonald. — **Paramount extra hangos híradó.** — Előadások: 5, negyed 8 és fél 10; vasár- és ünnepnapokon: fél 4, 6, fél 8 és 10 órakor.

CORSO MOZI (Váci-utca 9. Aut. 874—02.) **Csodák csodája.** Hollywoodi fantázia 12 felvonásban. Főszereplők: John Barrymore, Dolores Costello, Monte Blue és az összes Warner-sztárok. — **Varieté mókák.** Híradók. — Előadások mindennap: 4, háromnegyed 6, háromnegyed 8, háromnegyed 10. Minden vasárnap délelőtt 11-kor mérsékelt helyáru matiné.

DÉCSI MOZGÓ, Teréz-körut 28. sz. Telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52. Verne Gyula regénye nyomán: **A rejtelmes sziget.** A Metro—Goldwyn nagy hangos attrakciója, 12 felvonásban. Főszereplők: Lionel Barrymore, Lloyd Hughes, Jane Daly. — **Stan és Pan kint van a vizből!** Hangos burleszkattrakció 2 felvonásban. — **Metro hangos ujság.** — **Magyar Híradó.** — Az előadások kezdete mindennap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

FORUM FILMSZÍNHÁZ Kossuth Lajos-u. 18. Telefon: Automata 895—43 és 897—07. **A párisi háztetők alatt.** (Sous les toits de Paris). Különleges francia film 12 fejezetben. Rendezte: René Clair. Főszereplők: Pola Illery és Albert Prejean. — **Sice Kinában.** Hangos rajzos trükkfilm. — Fox hangos híradó. — Magyar híradó. — Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, szombat, vasár- és ünnepnapokon 4, 6, 8 és 10 órakor. — Jegypénztár fél 11 órától fél 2-ig és délután 4 órától.

KAMARA MOZGÓ (Dohány-utca és Nyár-utca sarok. — Telefon: József 440—27.) **Csodák csodája.** Hollywoodi fantázia 12 felvonásban. Főszereplők: John Barrymore, Dolores Costello, Monte Blue és az összes Warner-sztárok. — **Varieté mókák.** — **Magyar és Fox hangos híradó.** — Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 6, 8 és 10, szombat, vasár-ünnepnapokon 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION SZÍNHÁZ, (IV., Eskü-ut 1. szám. Telefon: Automata 831—02 és 842—93.) **Gigolo, a táncos hadnagy.** Németül zenélő és éneklő filmattrakció 8 felvonásban. Főszereplők: Igo Sym, Betty Astor, Anita Doris és Hans Mierendorff. — **Katalin, a mülovarnő.** Hangos cirkuszdráma 8 felv. Főszereplők: Carmen Boli, Fritz Kampers, Willy Forst. — **Magyar Híradó.** — Az előadások kezdete hétköznapokon 5, fél 8 és háromnegyed 10, vasár- és ünnepnapokon 3, egynegyed 6, fél 8, háromnegyed 10. Jegyelővétel délelőtt 11—1-ig és az előadások megkezdése előtt egy órával. — Vasárnap délelőtt háromnegyed 11 órakor nagy gyermekszinház.

PALACE FILMSZÍNHÁZ, Erzsébet-körut 8. Newyork-palotával szemben. (T. J. 365—23.) **Az elveszett lelkek utcája.** Dráma 10 felvonásban. Főszereplők: Pola Negri és Warwick Ward. — **Izabella.** Vidám filmoperette 8 felvonásban. Főszereplők: Gösta Eckmann, Anita Dorris és Huszár Puffy. — Híradó. — Az előadások kezdete hétköznapokon: 5, fél 8, 10, vasár- és ünnepnapokon: háromnegyed 4, fél 5, fél 8 és 10 órakor.

ROYAL APOLLÓ (Erzsébet-körut 45, Royal-szálló épületben. Tel.: J. 419—02 és 429—46.) **A forró vérü város.** Izzó történet egy szerelmes asszonyról. Irta: Székely János. Rendezte: Carmine Galloni. A Signora dalt szerezte: Ábrahám Pál. Főszereplők: Jan Kiepura és Brigitta Helm. — **Hangos amerikai híradó. Magyar Híradó.** — Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, egynegyed 8 és fél 10, szombat, vasár- ünnepnaokon 4, 6, 8 és 10 órakor.

TIVOLI MOZGÓ VI., Nagymező-utca 8. sz. Telefon: Automata 230—49. — Müsor: November 20—23. Csütörtöktől—vasárnapig. Tauber Richard, a világhirü kamaraénekes legujabb zenés, beszélő, éneklő filmje! **„A diesőség utja."** — **„Kedvesség."** (A vágyak asszonya.) Hangos szinmű 9 felvonásban. Carola Neher, Paul Otto, Georg Alexander. — November 24—26. Hétfőtől—szerdáig. Olga Csehova, Renate Müller és Max Schmeling boxvilágbajnok. **„Sport és szerelem."** Hangos izgalmas történet 10 felvonásban. — Híradók. — Előadások kezdete: köznapokon 4, ¾7 és ½10, vasárnap 2 órától folytatólagosan. — Az első előadás (vasárnap is a 2 órai) mérsékelt helyárakkal. Gyermekek az első előadáson — tetszés szerinti helyre — 30 fillért fizetnek. — Pénztárnyitás előadás előtt egy órával! — Vasárnap jegyelővétel 11—1-ig.

UFA
CORVIN FILMSZINHAZ VIII. József körut és Üllői ut sarok
Tel J 389—88 395—84
Két sláger: **Gigolo, a táncos hadnagy.** — **Katalin, a kötéltáncosnő.** — Előadások hétköznap: ½6, ½7, ¾8 és ½10, vasárnap és ünnepnap: ½4, ½6, ½8, ¾10 órakor.

UFA FILMSZINHÁZ (VI., Teréz-körut 60. Telefon Aut. 197—67 és 197—68): Két sláger: **Gigolo, a táncos hadnagy.** — **Katalin, a kötéltáncosnő.** — Előadások hétköznap: 5, ½8, ¾10; szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10.

URANIA FILMSZINHAZ (VIII., Rákóczi ut 21. Tel: J 460—45 J 460—46) **A nagy vágy.** 36 sztár. — **Néger Idill.** Utazás egy néger kunyhó körül. — **Hiradók.** — Előadások hétköznap: 5, ½8, ½10; szombat, vasárnap és ünnepnap 4, 6, 8, 10 órakor.

TITKOS ILONA, Medgyaszay Vilma, Vaszary Piroska, Kabos, Bársony-Dajbukát vendégjátéka
BÉKEFFI LÁSZLÓ KONFERÁL
AZ **ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ**
SZOMBATI PREMIERJÉN

ROYAL ORFEUM
Budapest legjobb és legolcsóbb szórakozóhelye
Mindennap 2 előadás, délután ½5 és este ½9-kor. Vasárnap és ünnepnapokon 3 előadás, ½3, ½6 és este ½9-kor
HELYÁRAK 70 f-tól 3 P-ig
DÉLUTÁN FÉLHELYÁRAK
ROYAL ORFEUM

Alapitatott 1895 **RIEDER OTTÓ** Tel. Aut. 837—07
villamosberendezési vállalat,
müszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-U. 20

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYARA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—65
Árjegyzéket és költségvetési felszólí Asra küldök

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

*

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

UNDERWOOD STANDARD NOISELES PORTABLE **IRÓGÉPEK** magyarországi vezérképviselete
VECSEY JENŐ okl. gépészmérnök, Keresk. és Ipari R.-T.
Irodagéposztály: Budapest, VIII., Kisstáció-utca 11.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 3. Felelős: Dr. Uj István.

VII. évfolyam 48. szám — Budapest, 1930 november 29

UJ BUDAPEST

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Gróf Károlyi u.8.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30915

Aranyvasárnap

A belügyminiszter rendelete végre feleletet adott a régóta huzódó kérdésre a választások terminusát illetően, az aranyvasárnapon, ahogy a kereskedők a karácsony előtti utolsó vasárnapot nevezik, az urnák elé járul Budapest népe. A választási terminust megállapitó kormányintézkedést rendeletek és intézkedések egész sora követi, teljes gőzzel dolgozik a nagy hivatalos apparátus, hogy a választási aktus lefolyása a törvényeknek és rendeleteknek megfelelő legyen.

A négyszázezer plakát és a tizezer népgyülés, amelyekkel a küzdelemre felvonuló pártok programjukat és világszemléletüket a választókkal közölték, megtették hatásukat, a városházáért folytatott küzdelem immár leegyszerüsödött. A helyzetet legtalálóbban fejezi ki a Keresztény Községi Párt azon plakátja, amelyen a városházi épületen a vörös kalapácsot tartó öklöt a keresztet tartó másik ököl fogja le. A front kiegyenesedett, eltüntek a zavaró kis pártok, mellékzöngék, kusza homályok: a községi választás ez alkalommal a keresztény és a materialista világnézetek párharca lesz, küzdelem a hegemóniáért a krisztusi demokrácia és a marxi szociáldemokratizmus között.

Budapest választási aktusánál nem történik egyéb, mint egy részlet-epizódja a nagy szinjátéknak, amely Európa, sőt az egész világ szinpadán most folyik: egy pohár vizben való összecsapása azoknak az erőknek, amelyek jelenben a világuralomért folytatott általános harcot mozgatják. A ködös multban vész el ennek a küzdelemnek kezdete és még ezer esztendeig fog tartani, mert nem lokális erők mérkőzése, hanem világtörténelmi folyamat, egyike azoknak a nagy megmozdulásoknak, amelyek történelmi korszakokat kezdenek és zárnak le.

A pártok megtették kötelességüket, ma már felesleges ismételni az untig ismert szónoklatokat, a nagy káoszban minden dobhártya megtalálta már azt a hangot, amelyik kedves a fülének. Most már csak azt kell remélnünk, hogy a nagy és éles összeütközések után ujra folytatódik a munka a városházán. Az existenciájukért remegő tisztviselők ujra visszatérnek az elhagyott iróasztalhoz, folytatódik az a gazdasági épitő munka, amely tiz esztendő óta igyekszik a főváros gazdasági erőit a fejlődés mesgyéjére állitani.

Az aranyvasárnap és a rákövetkező ünnepelőtti hétfő meghozza az Isten békéjét és az adventi izgalom a Nagy Születés misztériumának szent ünnepében fog kiteljesülni. Ez a kriszkindli a legszebb karácsonyi ajándék lesz azok számára, akik egy decennium óta becsülettel és igazul dolgoztak a keresztény városházáért, mert megállapitható, hogy a főváros életében továbbra is a kereszt lesz az ur, amelynek jegye utat, igazságot és életet jelent. In hoc signo vincis: mert az Eszme örök és el nem bukhat soha!

Ernszt miniszter: A legjobb uton van a kórházi probléma megoldása

Ha a betegápolási dijak körüli differenciákat kiküszöbölik, megépülhet az uj Rókus — Némethy tanácsnok általános közérdeknek tartja a kórházi kérdés nyugvópontra jutását

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A fővárosi kórházproblémák megoldása érdekében *nagyjelentőségü lépések* történtek a legutóbbi napokban. *Ernszt* népjóléti miniszter azóta, hogy átvette hivatala vezetését, minden irányban tájékozódott, sőt *Sipőcz* polgármesterrel és *Némethy* tanácsnokkal, a közegészségi ügyosztály vezetőjével *konkrét megbeszélést is folytatott*. De megvitatták ezeket a kérdéseket a belügyminisztériumban is, ahol *Ripka* főpolgármester interveniált. Külön tárgyalás folyt a pénzügyminisztériumban is, ahol éppen a legutóbbi napokban *Wekerle* pénzügyminiszter és *Sipőcz* polgármester tanácskoztak a betegápolási dijak körül felmerült bonyodalmak pénzügyi vonatkozásainak a rendezéséről.

A fővárosi kórházproblémák megoldásának sürgős előkészitéséhez *Sipőcz Jenő polgármester költségvetési beszéde adta meg az első lökést. Sipőcz* polgármester ugyanis költségvetési expozéjában ráirányitotta az illetékes tényezők figyelmét a fővárosi kórházkérdések pénzügyi részének rendezetlenségére, sőt azt a kijelentést tette, hogy *amennyiben az államkincstár nem fizeti meg tartozását, a főváros háztartása sulyos helyzetbe kerülhet.* A polgármesternek ez az erélyes fellépése megindította az érdemleges tárgyalások sorozatát.

Az *Uj Budapest* munkatársának alkalma volt ezeknek a tárgyalásoknak a menetéről beszélni *Ernszt* Sándor dr. népjóléti miniszterrel, akit mindenekelőtt arról kérdeztünk meg, hogy *van-e remény a főváros és az államkincstár között fennálló ellentétnek az elsimitására. Ernszt* népjóléti miniszter a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Kezdettől fogva azon voltam, hogy *a főváros megkapja a neki járó összeget.* Nézetem szerint ugyanis a fővárosi kórházproblémának ezt a pénzügyi részét kell legsürgősebben elintézni. A fővárosi kórházprobléma ugyanis két részből áll. Az első kérdés annak a tartozásnak a kiegyenlitése, ami az államkincstár terhére a hivatalosan megállapitott betegápolási dij alapján, tehát napi 5 pengős alapon áll fenn. Az államkincstár e cimen *jelentős összeggel tartozik a fővárosnak és ha sikerül ezt az összeget rövid időn belül kifizettetni,* a főváros pénzügyi helyzetében nagy enyhülés állana be. Ugy tudom, hogy a pénzügyminiszter urral *konkrét tárgyalások* folynak ennek a kérdésnek a rendezéséről és én nem kétlem, hogy sikerül megtalálni a legsürgősebb elintézési módot, amely mindkét irányban közmegelégedésre rendezi a kérdést. Nem kétséges, hogy

az államkincstárnak a fővárossal szemben fennálló tartozását feltétlenül meg kell fizetnie, a kérdés most már csak az, hogy a fedezet milyen formák között lesz előteremthető.

Én azt hiszem, hogy még *karácsony előtt meglesz a kedvező döntés.* Ezidőszerint én a magam részéről annyit jelenthetek ki, hogy a fővárosi kórházproblémák megoldása a legjobb uton halad előre.

— Ettől a kérdéstől független

a betegápolási dij megállapitásának ügye.

Ugy látom a dolgot, hogy

a főváros kórházaiban a betegápolási dijak magasabbak, mint bármely más intézetben.

Pontos kalkulációt kell tehát végezni és meg kell állapitani, hogy *hol van az eltérés a főváros és a népjóléti minisztérium számitásaiban, amely eltérés a betegápolási dij megállapitásánál ilyen lényeges differenciát eredményez.*

Érdeklődtünk az Uj Rókus-kórház megépitése iránt is. *Ernszt* Sándor népjóléti miniszter kérdésünkre ezeket mondotta:

— Az Uj Rókus-kórház megépitésére feltétlenül szükség van, ennek a tervnek a megvalósitása azonban elsősorban pénzügyi kérdés. Én azt hiszem, hogy

abban az esetben, ha a betegápolási dij kérdése rendeződik és az évek óta sok zavart okozó differenciák kiküszöböltetnek, ismét előtérbe kerül az uj Rókus-kórház megépitésének a terve.

Ernszt népjóléti miniszter nyilatkozata alkalmas arra, hogy *általános megnyugvást keltsen mindazoknál, akik aggodalommal tekintettek a jövő elé.* Nem kétsége ugyanis, hogy a kórházi betegápolási dijak körül támadt bonyodalmak elintézése egyszerre két irányban juttatja nyugvópontra a fővárosi kórházproblémát. Egyrészről a főváros háztartási helyzetének a megjavitását eredményezi, ha az államkincstár megfizeti a fővárosnak járó tartozását, másrészről az *Uj Rókus-kórház megépitése is könnyebben megoldható*, minthogy az uj kórházban nem kell tartani a differenciák felszaporodásától. Beszéltünk egyébként ebben az ügyben *Némethy* Béla tanácsnokkal, a főváros közegészségi ügyosztályának vezetőjével is, aki a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Örömmel értesülök arról, hogy a fővárosi kórházproblémák a megoldáshoz közelednek. Mindenekelőtt a fővárosnak járó közel *11 millió pengő megfizetése hoz nekünk lényeges enyhülést.* A népjóléti miniszter ur által 5 pengőben megállapitott napi *betegápolási dijak óriási mértékben felszaporodtak.* Az összeg állandóan emelkedik a dolog természeténél fogva. A legutóbbi számitások szerint ezen a cimen 10,700.000 pengő jár nekünk. *Ez a tartozás nem vitatható.* Ugy tudom, hogy a miniszteriális tárgyalásokon ez a kérdés foglalkoztatja elsősorban az illetékes tényezőket. Mi természetesen nem mondhatunk le a betegápolási dijak megállapitásánál felmerülő *differenciák behajtásáról sem*, mert hiszen a főváros ezeket a költségeket effektive viselte az elmult évek folyamán és ezek az összegek a zárszámadásokban mint *hiányok állandóan jelentkeznek.* Mindenesetre *általános közérdek kivánja a fővárosi kórházproblémának nyugvópontra juttatását* és én, aki kezdettől fogva optimista voltam, most is bizonyosra veszem, hogy sikerül a vitás kérdéseket közmegelégedésre rendezni, annál is inkább, mert hiszen *Ernszt* miniszter ur a fővárosi autonómia életében vezető szerepet tölt be és igy *joggal számithatunk az ő részéről megkülönböztetett megértésre.*

Az *Uj Budapest* munkatársának értesülése szerint az államkincstár teljes tartozása a főváros irányában 24,600.000 pengő. Ebben az összegben bennfoglaltatik a föntemlitett 10,700.000 pengő, ami a fővárosnak a miniszteriálisan megállapitott öt pengős alapon jár. Az összeg többi része, vagyis 14 millió pengő tartozás ugy állott elő, hogy a népjóléti miniszter mindig alacsonyabban állapitotta meg a betegápolási dijat, mint amennyibe az a fővárosnak ténylegesen és a valóságban került.

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BÚTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-út 85. Tel.: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszólí ásra küldök

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSZ-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
műköáru készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító-kartellen kívül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

SZIKSZAY GYÖRGY
pala- és cserépfedő mester
Tetőzetek karbantartási vállalata
Budapest, VI., Gömb-utca 63.
Telefon: Automata 919—79.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM **Palka József**
Magyarország ezüstkoszorus üvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon: J. 302-28 Alapittatott 1894

GATTYAN PÁL
kövezőmester és utépitő vállalkozó
BUDAPEST, VII., EGRESSY-UT 15

Állandó butorvásár
a Központi Városháza épületében
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY-UT 28
Telefon: Aut. 896-06.
háló, ebédlő és uriszoba butorok
szalongarniturák, rekamierek,
Kedvező fizetési feltételek.
Kárpitos és Paszományos Mesterek Orsz. Sz.

Demeter temetkezési vállalkozó különös kényszerhelyzete

A bíróság elutasitotta kártérítési keresetével a vállalkozót, aki a megváltási egyezség megkötése idején saját birtokán jómódban élt

—Az Uj Budapest tudósitójától —

Amikor a főváros a forradalmak után a temetkezési magánvállalatokat megváltotta, az addig Budapesten működött harminckét temetkezési vállalkozóval olyan egyezségeket kötött, hogy a vállalkozók átadták üzletüket a főváros számára, egyben lemondtak iparuk gyakorlásáról. Hat esztendő telt el, amikor tizenegy temetkezési vállalkozó a megkötött egyezség érvénytelenitése céljából pert inditott a főváros ellen, azon a cimen, hogy ők az egyezségeket *kényszerhelyzetben kötötték meg.* Azt panaszolták a vállalkozók, hogy a főváros az ő szorult anyagi helyzetüket kihasználva, a maga részére tulságos előnyöket szerzett. Az egyezségeket, mint kizsákmányoló ügyleteket, *megsemmisiteni kérték a vállalkozók,* akik ezenfelül még azt is kérték a fővárostól, hogy az őket ért károsodást *átértékelt összegben* állapitsa meg a bíróság.

Megirtuk, hogy az egyik ilyen perben, amelyet özv. *Gebauer* Károlyné temetkezési vállalkozó inditott 880.000 pengő és járulékai iránt a főváros ellen, a Kuria *Feigler* Károly dr. tiszti ügyész kérelme alapján a kártérítési keresetet elutasitotta. Egy másik perben, amelyet viszont *Demeter* Lajos vállalkozó inditott 200.000 pengő erejéig a főváros ellen, a budapesti törvényszék most hirdette ki ítéletét, amellyel *ezt a keresetet is elutasitotta.* Ebben a perben a fővárost *Szelle* József dr. tiszti ügyész képviselte.

Kimondotta a törvényszék, hogy *Demeter* Lajos az egyezség megkötése idejében *nem volt kényszerhelyzetben.* Megállapitást nyert ugyanis, hogy *Demeter* annakidején Ladánybene községben *harminc katasztrális hold szőlőbirtokán gazdálkodott,* négyszobás kuriában lakott, fogatot tartott. *Demeter* ezek szerint nemcsak hogy kényszerhelyzetben nem volt, hanem *igen jó anyagi viszonyok között élt* és igy kényszerhelyzetre alapitott keresetét a bíróságnak el kellett utasitania.

A bíróság Demeternek azon alternative előterjesztett kereseti kérelmét, hogy amennyiben a bíróság a kizsákmányoló ügyletet fennforogni nem látná, igényét az átértékelési törvény alapjan itélje meg, szintén *alaptalannak találta,* elfogadván *Szelle* ügyész azon érvelését, hogy a jelen esetben átértékelésnek helye nincs.

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428-25

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J 382 27.
BUDAPEST, VII., BAROSS-TÉR 18.

KERESZTÉNY SZABÓIPAROSOK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST
Főüzlet: IV., Károly király-ut 30. szám. ◆ Fióküzlet: II., Zsigmond-utca 14. szám.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát. Valódi angol szövetekben és más gyártmányu divat különlegességekben nagy választék. Hazai szövetekben, bélés árukban és szabókellékekben a legolcsóbb árakban vezetünk. Óriási szőrmeraktár, meglepő olcsó árak! Hitelképes egyéneknek fizetési kedvezményt nyujtunk.

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASÁRUGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333-60
Hid- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü fűzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzárak, kovácsáruk stb.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

MENDLY GYULA szobafestő, mázoló és diszletfestő
LÓNYAI-U. 7, FÖLDSZ. 7. TELEFON: AUT. 856-40.
MŰHELY: BENCZUR-UTCA 2.

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva: 1918.

SIMKO ANTALNÉ
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ
ÜVEG-ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

HLATKY JÓZSEF
okl mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395-78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

Proczeller Bálint
kövező mester
Budapest, X., Korponai-u. 11.
Telefon: Kőbánya 74-84.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

Városházi történetek

KIETLEN LÁTVÁNYT nyujtott a költségvetési vita utolsó napjain a közgyülési terem. A vezérek távollétükkel tüntettek, ami természetes is: amikor a legélesebben dúl a választási harc, nem tribün a törvényhatósági bizottság, hiszen a kerületekben, a népgyüléseken a szónokok a legközvetlenebb kapcsolatot találják meg a választó közönséggel.

A teremben ily körülmények között csak a soros referensek tartózkodtak, meg egy-két bizottsági tag, aki pihengetni, szunditgatni foglalt helyet egy félórácskára az üres és csendes padsorokban. Nem volt nagyobb mozgalom a társalgókban és büffékben sem, ahol egyéb beszélnivaló hijján anekdotákkal és — amint ilyenkor illik — választási viccekkel ugratták egymást az emberek.

Mondani sem kell, hogy az ugratások és a viccelődések mindig arra a pártra, vagy annak a pártnak egyik emberére vonatkoztak, amely párt nem részesült abban a szerencsében, hogy a bon mot elmondóját tagjai közé számithassa...

*

A VÁLASZTÁSI HADJÁRAT körében mozognak ezek a nem egyszer gyilkos hatásu viccek. Az itt következőt az egyik kisebb pártról mesélik, amelyik nagyban igyekszik az aláirások gyüjtésén.

Egy cica, valahol künn a legsötétebb külvárosban kilencet kölykezett. Megkérdezték őket, — mert ma kit nem kérdeznek meg? — kire szavaznak. A kilenc kis cica egyhangulag a kormánypártot választotta. Nyolc nap mulva plakátok hirdették az utcán, hogy a fentemlitett kis párt a közeli vendéglőben gyülést tart, amelyen megjelenik a sneidig vezérszónok is. A kis cicák természetesen elmentek a népgyülésre és a szónok gyujtó beszéde után egyhangulag a kis párt mellé állottak. Amikor a szomszédok csodálkozva kérdezték a pálfordulás okát, a kis cicák ártatlanul ezt válaszolták:

— Ja, nyolc nap után kinyilt a szemünk!

*

ENNEK A VICCNEK viszont a demokraták a szenvedő hősei. A Lipótvárosban, Gál Jenő szükebb hazájában a különféle összehivott gyüléseken mindig ugyanaz a közönség jelent meg. Gál Jenő megsokalta, hogy mindig ugyanazokat az arcokat látja és indignálódva kifakadt:

— Elvégre is én a négereknek hiába magyarázom, hogy a legszebb szin a fekete!

*

A VÁROSHÁZA BETEGEI: Lamotte Károly dr. pénzügyi tanácsnok, aki erős garathuruttal feküdt néhány napon át a Svábhegyi Szanatóriumban, de már meggyógyult és ujra átvette hivatala vezetését. — Miklós Elemér dr. miniszteri tanácsos, az Idegenforgalmi Hivatal főtitkára, akit főjegyző korából ismernek és szeretnek a városházán, két hétig orbáncban feküdt sulyos betegen.

*

ITT A VADÁSZATI SZEZÓN, azok a tisztviselők, akik a vasárnapi nyugalmat többre becsülik füstös kártyaszobák levegőjénél, szombat este, vagy vasárnap reggel, azaz inkább hajnalban leruccannak egy kis nyulászatra, foglyászatra vagy kacsázásra. Az elnöki ügyosztálynak külön abteilungja van a vadászatot illetően Gallina tanácsnok vezetésével. Gallina tanácsnok még odahaza, Hajóson tanulta meg a vadászfegyver kezelését, bizonyságául annak, hogy jól: vasárnaponként tizévelhuszával kerülnek gyors puskája előtt terítékre a vadak. Gallina büszkélkedhetik azzal, és méltán, hogy mindig többet lő, mint a vadászkompánia többi városházi tagjai: Kovácsházy főjegyző, Rosta tanácsjegyző, Kurfürst nyomdaigazgató és a többiek. Ritkán esik meg, hogy a vadász kollégák lepipálják eredmény dolgában a sasszemü Gallinát. Ilyen vasárnap volt a két héttel ezelőtti, amikor Rosta tiz nyulával szemben Gallina csak nyolcat tudott lőni.

A Gallina-társaság vadászatainak természetszerüen hire van az egész városházán és nagy kegynek számit, ha egyik-másik fiatal ur meghivót kap valamelyik vasárnapra. Ilyen kitüntetés érte a legutóbbi vasárnap Szentmiklósi tanácsjegyzőt, azzal a nem is titkolt hátsó gondolattal, hogy Szentmiklósi Jóska, aki nagy horgász, nem ért a puskához és igy nem konkurrens tulajdonképpen.

Nagy volt az álmélkodás tehát, amikor Szentmiklósi a hajnali pályaudvari találkozón teljes vadászfelszereléssel jelent meg, vadonatuj hátizsákkal, pompás angol fegyverrel. A mezőn aztán kiderült, hogy a roppant erős szélviharban bizony komoly esélye nincsen egyetlen vadásznak sem. Valósággal megdöbbentő volt tehát, hogy egy óvatlan pillanatban villámgyorsan kap puskájához Jóska barátunk és ugy szed le két foglyot, hogy még a legöregebb vadászok is megirigyelhették a lövés biztonságát.

Amikor azután a vadászebédre került a sor, búsan állapitották meg, hogy bizony az egész napi sovány eredménynek legszebb trofeája a Szentmiklósi-féle két fogoly. Olyan nagy volt a felháborodás, a vasárnapi kocavadász nagy szerencséje miatt, hogy Gallina szigoruan rászólt:

— Te, Jóska! Olyan hős vadász vagy, hogy lovaggá foglak ütni! Az a kérdés csupán, önmagad fekszel-e a vesztőhelyre, vagy lefogassalak.

Ha igaz a közmondás, hogy a szükség termia hősöket, akkor Jóska hős volt, mert nem várta meg a lefogást, hanem szó nélkül a frissen suhogó vessző elé tartotta a tenyerét.

Gallina tanácsnok volt a biró és egyben az itéletvégrehajtó. Három csapást kapott Szentmiklósi a praclijára:

— Az elsőt a polgármester nevében adom — mondotta Gallina — egy enyhét suhintva, — a másodikat a magam nevében — szólt még enyhébben sujtva a vesszővel. — A harmadikat ellenben — folytatta emelt hangon és alaposan nagyot sujtva Gallina — azoknak a vadaknak a nevében mérem reád, akiket elejtettél, vagy a jövőben el fogsz ejteni!

Nagy hahota kisérte a harmadik sujtást, melynek erős voltára mindenki számithatott, csak a delikvens nem, aki azt hitte, hihette is, hogy a harmadik csapás sem lesz sulyosabb, mint az első kettő. Igy lett emlékezetes Szentmiklósi dr. előtt a vasárnapi vadászat.

Karkas tanácsnok az épitkezési problémákról

Helyesli a hatósági téglagyár Petrovácz Gyula által felvetett tervét — A középitési ügyosztály teljesen átdolgozta a vállalati feltételeket — Az iskolaépitések megszükitett programmja és a szükséglakások ügye

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Petrovácz Gyula nyilatkozata, amit az *Uj Budapest* legutóbbi számában tett a főváros aktuális épitkezési proplémáinak a megoldásáról, — *általános feltünést keltett. Petrovácz* Gyula nyilatkozatának különösen az a része számithat nagyobb érdeklődésre, amely *felveti egy fővárosi téglagyár megalapitásának a tervét* — azzal az indokolással, hogy *a téglakartel lehetetlenül magasra srófolta fel az árakat. Petrovácz* Gyula különösen a téglaárak drágaságában látja az épitkezési tevékenység általános ellanyhulásának az okát. *Petrovácz* nyilatkozata a legutóbbi napokban széles köröket foglalkoztatott és vélemények hangzottak el a fővárosi téglagyár megalapitásának a tervéről a *kormányhoz közelálló körökben* is. Az *Uj Budapest* munkatársa a fővárosi téglagyár megalapitásának a tervéről, illetve e terv végrehajtásának a lehetőségéről kérdést intézett

Karkas Rezső tanácsnokhoz, a főváros középitési ügyosztályának vezetőjéhez,

aki a következőket mondotta:

— Nagy örömmel hallottam, hogy szóbakerült a *fővárosi téglagyár megalapitásának a terve.* Magam örülnék a legjobban, ha ezt a tervet a közeli jövőben meg lehetne valósitani. A helyzet ismeretében azonban ki kell jelentenem, hogy — sajnos — az idő legkevésbé sem alkalmas ennek a tervnek a megvalósitására. A főváros pénzügyi helyzete ezidőszerint kedvezőtlen. Egészen akut problémáknak a megoldására sem tudunk fedezetet előteremteni, nem tudom tehát elképzelni, hogy *milyen forrásból tudnánk megszerezni a fővárosi téglagyár megalapitásához szükséges tőkét.* A gondolat azonban mindenesetre alkalmas a megvitatásra és a kérdésnek állandó napirenden tartására. Annyi bizonyos, hogy abban az esetben, ha a főváros ezt a községi téglagyárat megépitené, kizárólag

fővárosi célokra használhatná fel az ott termelt téglát. Magánosoknak semmi esetre sem árusitanánk.

Az is bizonyos, hogy *minőségileg is* javithatnánk a helyzeten. Egyelőre *csak ennyit tudok mondani a fővárosi* téglagyár megalapitásának a gondolatáról.

A beszélgetés további során érdeklődünk *a középitési ügyosztály legközelebbi munkaprogramjának az alakulása iránt.* Karkas tanácsnok erre a kérdésre a következőket felelte:

— A vezetésem alatt álló ügyosztály programja *rendkivül sovány,* aminek oka a főváros kedvezőtlen költségvetési helyzetében keresendő. A jövő évi költségvetésben alig van számottevő tétel épitkezési célokra felvéve. A helyzetre a legjellemzőbb adat az, hogy

legutóbb 3 éven keresztül 2—2 millió pengőt forditottunk iskolaépitésekre, jövőben mindössze 1 millió pengő áll e célra rendelkezésre.

Szerencsére vannak még föl nem használt tételeink az idei költségvetésből és igy tudunk munkaalkalmat adni még — legalább is egyelőre. Elkészültünk a *Bécsi-uti és a hegyvidéki iskola terveivel,* a munkálatok megkezdéséhez azonban még szükség van a miniszteriális hozzájárulás megszerzésére. Ugyancsak előkészités alatt áll a *Versenytéri iskola megépitése,* valamint a *Százados-uti elemi iskolának és a Maglódi-uti ovodának a kibővitése, továbbá a Bezerédy-utcai elemi iskolára egy uj emeletnek a ráépitése.*

— Lényegesen szükiti programunkat az a körülmény, hogy a főváros a jövő évben *lakásokat nem épit,* sőt szükséglakások épitése sem szerepel a költségvetésben. A törvényhatósági bizottság ugy határozott ugyan, hogy a Károlyi-palota esedékes vételár-részletének a felhasználása révén 400.000 pengőt juttat a szükséglakások épitésére, egyelőre azonban ezt a döntést nem tekinthetjük véglegesnek, mivelhogy *a fővárosnak engedélyt kell kapni a részletfizetés elhalasztására.* Biztatóan halad az uj szeretetotthon épitése. Négy hónap alatt 40.000 m^3-t épitettünk be. Valószinünek tartom, hogy a nyár végére tető alá kerül a szeretetotthon kórházi és tüdőbetegépülete.

— *Egyes épitkezéseink közvetlenül befejezés előtt állanak.* Igy például az Érdi-uti iskolát még karácsony előtt feltétlenül átadjuk a forgalomnak. Ugyancsak rövidesen elkészül a *Miskolczi-uti uj iskola is.* Az *Ihász-uti iskolának* is állanak már a falai. Folyamatban vannak továbbá a *Hernád-utcai és a Lajos-utcai iskoláknak* a tatarozási munkálatai. A Lajos-utcai teljesen helyreállitott elemi iskolát december hó folyamán adjuk át rendeltetésének, a Hernád-utcai iskola pedig januárban lesz használható állapotban. Befejezés előtt áll a Diószegi-uti és Ceglédi-uti gyermekjátszótér létesitése és ugyancsak az utolsó simitások folynak a fővárosi könyvtárrá átalakitott Wenckheim-palota belső berendezésének a munkálatai is.

— Az épitési ügyosztály munkaidejét egyébként rengeteg kisebb jelentőségü folyóügy tölti ki. A különböző épületfenntartási és tatarozási munkálatok állandóan napirenden vannak. Az ügyosztály egyébként *teljesen átdolgozta a részletes vállalati feltételeket.* Azok, akik fővárosi épitési munkát vállalnak, 28 feltételt tartoznak teljesiteni és betartani. Ezek közül a legfontosabbak a föld- és kőműveselhelyező munkálatok. Ezeknek a részletes feltételeit teljesen átdolgoztuk és pedig ugy, hogy az iparosság nálam járt érdekeltségi képviseletei *nagy örömmel vettek tudomást a változásról.* Szó van az összes többi feltételeknek az átdolgozásáról és modernizálásáról is, mert az iparosérdekeltségek azt kivánják, hogy az általános feltételeket is bizonyos fokig revizió alá vegyük. Ezek az általános feltételek *nem annyira műszakiak, mint inkább jogi természetüek.*

Karkas Rezső tanácsnok végül nyilatkozott az *Uj Rókus megépitésének az ügyéről is.* Elmondotta, hogy az ügyosztály teljes mértékben előkészitette az Uj Rókus megépitésének a problémáját. A döntés *pénzügyi természetü problémák megoldásától függ. Sipőcz* Jenő polgármester most tárgyal a betegápolási dij körül támadt konfliktus elsimitásáról. Az épitési ügyosztály, mihelyt a polgármestertől erre felszólitást kap, *azonnal kiirja a tervpályázatot.* Az Uj Rókus megépitése már csak azért is közérdek volna, mert lényegesen segiteni lehetne az épitőiparban jelentkező munkanélküliségen.

CORDATIC

tökéletes autopneu

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Müveinek igazgatósága nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet

a Budapest, I., Budafoki-ut 52. számu, 4047. uj hrsz. alatti telken levő áramfejlesztő telepén

a) **a III. sz. kazánház épitkezésénél szükséges üvegesmunkákra;**

b) **a VII. sz. gépegység körüli burkolómunkákra.**

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott irásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A szabályszerüen aláirt, pengőértékü, tanukkal láttamozott ajánlatok, feliratal ellátott, lepecsételt boritékban nyujtandók be.

Az ajánlathoz vállalkozó csatolni tartozik a társadalombiztositási köztartozásairól szóló kimutatást.

A bánatpénzre nézve az „Ajánlat" nyomtatványban foglaltak mérvadók. A bánatpénz az Elektromos Müvek főpénztáránál teendő le; az átvételt elismerő eredeti levél az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatokat

1930. évi december hó 10-én délelőtt 9 óráig

kell az Elektromos Müvek igazgatósági épületében dr. Bárdi Lajos főtitkár ur kezeihez (V., Váci-ut 74, I. em. 101) benyujtani, vagy oly időpontban postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig beérkezzék.

A fent megnevezett határidőre beérkezett ajánlatok a beadási határidő napján, délelőtt 10 órakor fognak az Elektromos Müvek igazgatósági épületében (IV. em. 401) nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek a kiirásban foglaltaknak szigoruan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, az ajánlati feltételeket, a költségvetést, az általános megjegyzésekkel, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot, a **megrendelési feltételeket,** az igazoló ivet a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Müvek igazgatósági épületében (V., Váci-ut 74, I. em. 147) hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között **cégszerüen** aláirt elismervény ellenében megszerezhetik.

A tervek dr. Bierbauer Virgil épitész irodájában (VI., Váci-ut 71. sz.) tekinthetők meg hétköznapokon délelőtt 10-től 12 óráig, ahol a szükséges müszaki felvilágositások is megadatnak.

Az Elektromos Müvek igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között — tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson, hogy a munkát vagy szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégitőnek nem találná, ugy ujabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A munka csak oly pályázó cégnek fog odaitéltetni, amely kimeritően és hiteltérdemlően igazolni képes, hogy hasonló müszaki jellegü munkát már mint önálló cég sikerrel végzett.

Az Elektromos Müvek igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaitélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kivül vehető igénybe.

Budapest, 1930 november hó 20-án.

Budapest Székesfőváros Elektromos Müvei Igazgatósága.

KRISZTIÁN SÁNDOR
szobrászműterme
Budapest, VII. Gyarmat-u. 12. Telefon: Z. 70-88
Készit ugy saját, mint megadott tervek alapján: épület külső és belső figurális és dekorativ szobrászmunkákat, homlokzatdiszeket, belső stukkómennyezeteket, kandallókat, oszlopokat. Kerti disztárgyak, diszpadok, pergolák, virágtartók, diszkutak, siremlékek stb. elsőrendü tartós fagyálló mükőből, mintakertemben állandóan megtekinthetők.

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, müszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja **MANGLITZ FERENC** Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

TUNGSRAM
MEGBIZHATÓ
JÓ

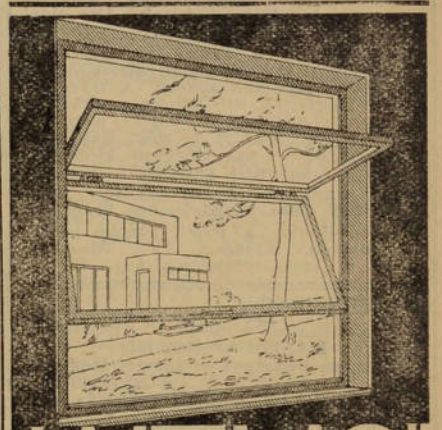

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest, VI., Pelneházy-utca 44
Telefon: Aut. 907—03
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

Takács Gyula
gépészmérnök
Rádió és elektrotechnikai szaküzlete
Épületek, szobrok, templomok speciális megvilágitása
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 32. sz.
Telefon: Automata 843-24

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Özv. Fratrichevich Istvánné
szobafestő és mázoló
Budapest, VII., Dembinszky-u. 33.

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884—26.

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.
Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésében bemutatja: Iparterméк Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

Az 1994. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: *J. 463-39
OSZTÁLYOK:
TITKÁRSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BŐROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITÁSI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

MEGJELENT A
KALLÓS JÁNOS-féle „Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz"
1930/1931. évi évfolyamának második része két kötetben, több mint 1400 oldal terjedelemben.
Tartalmazza: az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, biztositó stb. vállalatok legujabb adatait. A már előzőleg megjelent két kötettel együtt — amely a budapesti és vidéki pénzintézetek adatait közölte — most már négy kötetből áll a nagymérvben kibővitett komplett kompasz.
Mind a négy kötet ára együtt — több mint 2200 oldal terjedelemben 60 pengő.
Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában, Budapest, IV., Városház-utca 6. szám. Telefon: Aut. 896—96.

MEGRENDELÉS.
Levágandó és beküldendő.
KALLÓS JÁNOS-féle Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz BUDAPEST IV., Városház u. 6.
Ezennel megrendeljük Kallós Jánosnak, a Pesti Tőzsde főszerkesztőjének: GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TŐZSDEI KOMPASZ 1930/31. ÉVRE
cimü évkönyvét egy példányban 60.— pengőért, mely összeget a Kompasz leszállitásakor kifizetjük.
cégszerü aláirás.

Szabó műépitész negyvenezer pengője

A közélelmezési ügyosztály nyilvános tervpályázat mellőzésével bizta meg a műépitészt a Garay-téri vásárcsarnok terveinek elkészitésével

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A közélelmezési ügyosztálynak valósággal tengeri kigyója a Garay téri uj vásárcsarnok épitése, amelyre még a huszmillió dolláros kölcsönből van fedezet. A vásárcsarnokot eredetileg a Krisztina-téri piac épitésénél alkalmazott rendszer szerint akarták megépiteni, a pénzügyi bizottság azonban, amikor a közélelmezési ügyosztály azzal indokolta a versenytárgyalás nélküli munkát, hogy sürgős munkaalkalmat akar teremteni, az előterjesztést visszautasitotta, követelvén, hogy *nyilvános versenytárgyalás utján adják vállalatba a kétmillió pengőt reprezentáló nagy közmunkát.*

Egy egész esztendő telt el, amig a közélelmezési ügyosztály műszaki alosztályának eszébe jutott, hogy a Garay-téri piac épitését sürgős teendői közé sorozza. Közben azonban az történt, hogy a tervek elkészitésével megbizták *Szabó* Jenő műépitészt, aki minden valószinüség szerint igen kiváló ember, de nem tart az épitőművészet oly magas grádicsain, hogy a kedvéért mellőzzék a hazai épitőművészet összes jeles képviselőit és nyilvános tervpályázat nélkül juttassák negyvenezer pengő külön jövedelemhez. Mert a két millióra tervezett épitkezésnél a szabályszerü százalékképpen ennyi illeti meg tervezés és ellenőrzés cimén a műépitészt.

Amikor műépitészeink az általános gazdasági pangás miatt a szó szoros értelmében nyomorban vannak, amikor a Közmunkák Tanácsa, csakhogy foglalkoztassa a tervezőket, eszmei tervpályázatokat hirdet, valóban *feltünő és megengedhetetlen*, hogy a közélelmezési ügyosztály egy kétmillió pengős közmunkánál mellőzze a nyilvános tervpályázat kiirását, különösen akkor, amikor sem sürgősségi, sem egyéb szempontok nem indokolják a tervpályázat mellőzését. A Garay-téri vásárcsarnok dolga, ujabb, minden eddiginél nyomósabb indok amellett, hogy *a közélelmezési ügyosztály műszaki alosztályát a legsürgősebben megfelelő műszaki ellenőrzés alá kell helyezni.*

Egy üzemellenes háboru titkaiból

Amikor küldöttséget menesztenek a temetkezési intézet koszorui miatt a polgármesterhez, és utólag prezentálják a tagdij-nyugtát

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Néhány héttel ezelőtt az egyik kereskedelmi egyesület szigoru deputációt vezetett a főváros vezetősége elé, kérvén, ugy a főpolgármestert, mint a polgármestert, hogy a temetkezési üzemnél a koszoruk szállitása körül tapasztalható anomáliákat szüntesse meg. A küldöttségben képviselve voltak a budapesti virágkereskedők jelesei, akik panaszukban előadták, hogy a főváros temetkezési intézete, amikor a temetkezések megrendezésénél koszoruk szállitására is felvesz a fél kivánságára megrendelést, jogosulatlan konkurenciát teremt az adók és egyéb terhek alatt nyögő virágkereskedelemnek.

A küldöttség, melynek vezetője *egy előkelő bizottsági tag volt*, megnyugtató kijelentéseket kapott az illetékes tényezőktől, és az informálatlan illetékes tényezők azonnal ki is adták a rendeletet az esetleges anomáliák megszüntetésére. Kiderült azonban, hogy a Temetkezési Intézettel versenytárgyalás utján szerződéses viszonyba került tiz virágkereskedő, a napi áraknál lényegesen olcsóbban látja el a temetkezési üzem utján a közönséget koszorukkal. Az üzem a gyászával elfoglalt közönséget az olcsó koszoruk utján mentesiti attól, hogy külön kelljen a virágkereskedőkhöz szaladgálnia, felveszi a koszorura és a szalagra a rendelést, és gondoskodik arról, hogy az a temetést megelőző órákban pontosan a ravatalra kerüljön.

A közegészségügyi ügyosztály ily körülmények között természetszerüen *szükségtelennek látta a szerződéses viszony megszüntetését*, erre vonatkozó véleményét közölvén a polgármesterrel is. Nem is történt a koszoruk szállitásában semmi változás, annál kevésbé, mert időközben kiderült, hogy a küldöttségben azok a virágkereskedők vettek részt, akik a versenytárgyalás alkalmával *magas árajánlatuk miatt elestek a szállitástól.* Az ügy ezzel a lovagiasság szabályai szerint be lett volna fejezve, de közben kiderült, hogy a szóbanforgó *egyesület*, azaz inkább *egyesülés* nem teljesen önzetlenül végezte a küldöttségjárást és a virágkereskedői szakosztály felállitását.

A szakosztályba jelentkezett és a küldöttségjárásban résztvett virágkereskedőknek *harmincöt pengős tagdijnyugtákat* prezentált az egyesület, amely a virágkereskedők akciójával tőkeerős tagokkal rendelkező szakosztályhoz fog jutni. A kereskedők egy része fejcsóválva fizette ki a kemény harmincöt pengőket, másik része azonban egyáltalában nem fizette meg és minden valószinüség szerint nem is fogja megfizetni. *Igy fest egy üzemellenes akció a kulisszák mögött.*

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FŰTÉS-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bel. cég, hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

INGYEN. KARÁCSONYRA AJÁNDÉK gyermekruhák beszerzése, közhatóságok, jótékonycélu intézetek, gyárak, stb. részére
MEGGYES NAGY JÁNOSNÁL
Budapest, V., Molnár-utca 23. sz.
Árak: P 9.60-tól.
Csak nagybani eladás!

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, II., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20.

Waldmann Sándor
egészségügyi, fürdőszoba, árnyékszék és mosdóberendezések. Ólomáruk, viz-, gőz-, légszeszszerelvények. Piperecikkek. Fayencemosdók, klozetcsészék, bidetek és ülődeszkák stb. stb.
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 61.
Telefon: 102—74.

LIFT VÁLLALAT
Épit, javit, átalakit és karbantart mindennemü felvonókat
IX., Lónyai-u. 49. Tel.: Aut. 877-84.

Alapitási év: 1868.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FABURKOLAT
BUDAPEST, VII., Gizella-ut 31. sz.
Telefon: Aut. 982—20. Zugló: 69—07.

FELSENFELD RUDOLF
Bélyegző- és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó müintézet
Alapitva: 1901. Telefon: A. 103—94.
Budapest, V., Bálvány-utca 16

KATZER
TELEFON: 539—14
ÉPITÉSI VALLALATA
I., SZIRTES-U. 3/b.

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és müszaki vállalata
Budapest, V, Falk Miksa-u. 26-28

Dr. KUGLER JÓZSEF
SZÉNNAGYKERESKEDÉS
Központi iroda: IX., GÖNCZY PÁL-U. 2.
(Kálvin-tér mellett)
Városi telep: V., WAHRMANN-UTCA 7.
Telefon: Aut. 855-53. Lipót 902-06.

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel. J. 308-97.

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

TAPÉTÁK legnagyobb választékban, elsőrangu kivitelben és legolcsóbban
HAHN és PREYSS cégnél V., GRÓF TISZA ISTVÁN-UTCA 12.
Telefon: Automata 816—61.
Minták és költségvetések dijmentesek

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros polgármestere a Köztisztasági Hivatal részére szükséges

7000 métermázsa anyaszéna

szállitására nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A polgármester felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, hogy irásbeli ajánlataikat

1930. évi december hó 16-án délelőtt 11 óráig

a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. em. 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, a megajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Ajánlatokat lehet tenni az egész menynyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szállitási feltételek és az ajánlati ürlapok a Köztisztasági Hivatalnál naponként délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1930 november hó 18.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdelmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek

a X., Maglódi-uti Horthy Miklós szeretetotthon-kórház és kapusépülete építéséhez szükséges vizvezetéki, csatornázási és gázberendezési munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fentebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 50 fillérért kaphatók 1930. évi november hó 22-étől kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Farkas Kálmán (IV., Veres Pálné-utca 34) tervező gépészmérnöknél, vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 327. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi december hó 13-án (szombat) délelőtt ½11 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály, III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930 november hó 19-én.

A székesfőváros polgármestere.

„ARISTOS"

égetett üreges agyagtéglával olcsón és gyorsan épithet.

Gyártja:

Sorg Antal Épitőipari R.-T.

Budapest, X. ker., Gergely-utca 8. sz.

Hirek

Uj méltóságosok az Erzsébetvárosban. *Mint a hivatalos lapban olvassuk, a kormányzó Petrovácz Gyula országgyülési képviselőt és Paulheim Ferenc épitőmestert a kormányfőtanácsosi méltósággal tüntette ki. Az Erzsébetváros két vezető keresztény egyéniségének kitüntetése osztatlan örömet keltett nemcsak a főváros VII. kerületében, hanem városszerte mindenütt, ahol a puritánságáról és tisztességéről közismert agilis, buzgó két mérnökembert szeretik és tisztelik. Kettejük közül Petrovácz Gyula a forradalmak után került előbb a városházi, majd az országos politikába. E sorok irója már tiz esztendővel ezelőtt, amikor Petrovácz még ujonc volt a közgyülési teremben, felhivta a figyelmet reá, mert első szerepléseivel már kitünt, hogy van mondanivalója, programja, világszemlélete. A másik uj méltóságos, Paulheim Ferenc, tizenöt esztendeje tagja a főváros törvényhatósági bizottságának, ahol főleg a bizottságokban és elsősorban az épitési bizottságban fejt ki értékes tevékenységet. Véletlen, de érdemes feljegyezni, hogy a kormányzói kegy a városházi keresztény politikának két olyan alakját sugározta be a magas kitüntetéssel, akik mindketten az épitő munka, jelesül a templomépités terén buzgólkodnak egy emberöltő óta. Még élénk emlékezetünkben van az az album, amely Petrovácznak egész sereg, gyönyörübbnél gyönyörübb templomtervét őrzi meg képben is az utókor számára, mig Paulheim Ferenc harmincöt esztendő alatt szebbnél szebb templomok, bérpaloták és középületek épitésének végrehajtásával tett tanubizonyságot képességeiről. A két kitüntetés polgári érdemeket jutalmaz, azt bizonyitván, hogy vannak még esetek, amikor a csöndes, feltünés nélküli alkotó munkát többre becsülik a fórumon való handabandázó okvetetlenkedésnél.*

Utban Nagy-Budapest felé. A millión felüli lakossal rendelkező Nagy-Budapest megvalósitása ma az álmok világába tartozik, mégis figyelemmel kisérünk olyan törekvést, amely a szép teoriát előbbre viszi. Nyékhegyi István dr. fővárosi fogalmazó tartott az elmult héten Pesterzsébeten szinvonalas előadást az évtizedes témáról, amely a több, mint hatvanezer lakossal rendelkező megyei város érdeklődését teljes mértékben felkeltette. Az előadó megállapitotta, hogy Pesterzsébet területileg sokkal közelebb van a Belvároshoz, a főváros központjához, mint Óbuda, Kőbánya, Hüvösvölgyről és Zugligetről nem is beszélve. Amikor Nagy-Budapest megalakitásáról beszélünk, elsősorban Pesterzsébet felé kell tekintenünk, amelynek a fővároshoz való csatolása az első lépés lenne Nagy-Budapest felé. A háborut megelőző időben erre vonatkozóan Harrer Ferenc dr. még mint városrendezési tanácsnok már konkrét terveket készitett és közvetlen tárgyalások is folytak Pesterzsébet akkori vezetőségével. A helyzet azóta lényegesen javult, Pesterzsébet ma már közmüvekkel rendelkezik, az ott lévő nagy gyárak bevételi adótöbbletet jelentenének Budapest adózása szempontjából és ily körülmények között a főváros számára megérné az egyesülés a hozandó nagy áldozatokat. A megjelentek, közöttük Pesterzsébetnek pártkülönbség nélkül eljött bizottsági tagjai, érdeklődéssel figyelték az előadást, amely mindenesetre alkalmas arra, hogy a problémát uj oldalakról világitsa meg. Ki kell azonban jelentenünk, hogy változatlanul helyesnek tartjuk Sipőcz polgármester azon álláspontját, a mai sulyos gazdasági helyzetben, különösen mikor a pestkörnyéki törvényhatóság megalapitása küszöbön áll, a főváros területi terjeszkedéséről belátható időn belül szó sem lehet.

Egymillió könyv

Megjelent a Fővárosi Könyvtár uj értesitője

— Az Uj Budapest tudósitójától. —

Most hagyta el a sajtót a Fővárosi Könyvtár mult esztendei működéséről szóló beszámolója, amely tartalmilag és terjedelmében is méltó képét mutatja be az állandóan fejlődő intézménynek. Enyvváry könyvtárigazgató beszámolója annak a bizonyitéka, hogy a könyvtár a siralmas technikai viszonyok és személyzethiány ellenére több, mint egymillió kötetet juttatott a főváros olvasóközönsége kezébe. A jelentés az utolsó, amit a könyvtár vezetősége a Gróf Károlyi-utcai központjából foglal össze, mert a Wenckheim-palotába történő átköltözés immár a küszöbön áll. A központi könyvtár elhelyezésének megoldása után kell sorra kerülni a fiókkönyvtárak bővitésének és a személyzet szaporitásának is. A könyvtár vezetősége, bár teljesen tisztában van a mai gazdasági helyzet komolyságával, ugy látja, hogy a kulturális élet követelményei a legsiralmasabb viszonyok között sem hanyagolhatók el és ennek alapján hivatása fontosságának tudatában bizton reméli, hogy a könyvtár még függő ügyeinek gyökeres megoldására is rövidesen sor kerül.

Az értesitőben helyet foglal az egyes osztályok, valamint a fiókkönyvtárak működésének leirása, amit a közölt statisztikai táblázatok is megvilágitanak. Ezek az adatok azt mutatják, hogy a könyvtár a mult esztendőben 43.865 kötetet szerzett be, amiből a központra 9345 kötet, a 13 fiókkönyvtárból álló hálózatra pedig 34.524 kötet esett. Az összes forgalom a központi könyvtárban 180.706 kötet volt, mig a fiókkönyvtárakban 835.716 kötetet nyujtott a könyvtár olvasóinak. Az egész könyvforgalom eszerint 1,016.422 kötet volt.

A könyvtári kiadványok sorozata ismét több értékes munkával gyarapitotta a bibliografiai irodalmat. Ezek között a szabadságharc budapesti vonatkozásu irodalmának bibliografiája a bel- és külföldön egyaránt nagy sikert aratott. A statisztikai kimutatások után a könyvtári értesitő közli a központi könyvtár beszerzéseinek szakszerüen csoportositott jegyzékét. Ebből megállapitható, hogy a beszerzések sorában a hazai és külföldi irodalom jelentős termékeinagy számban helyet foglalnak. A Budapesti Gyüjtemény beszerzéseinek válogatott jegyzéke a várostörténeti nyomtatványanyag jelentős gyarapodásáról számol be. A folyóiratok jegyzéke azt a körültekintő munkát bizonyitja, amellyel a könyvtár az összes tudományágak legjelentősebb hazai és külföldi folyóiratait olvasói számára rendelkezésre bocsájtotta. A beszerzések áttekintését nagyban megkönnyiti az értesitő végén levő betürendes névmutató.

Fővárosi tanácsjegyző előadása Bécsben. A bécsi Uránia-szinház meghivására vitéz dr. Horváth Béla székesfővárosi tanácsjegyző az ázsiai Törökországról november hó 29-én este ½8 órakor német nyelven vetitett képekkel kisért előadást tart. Az osztrák főváros köreiben az előadás iránt élénk érdeklődés mutatkozik.

Szalay Ferenc épitőmester irodáját Budapest, VII., Rákóczi-ut 14. sz. alá helyezte át. Telefon: József 408—04. Elvállal minden a szakmába eső munkát, tatarozásokat, javitásokat stb. megbizhatóan, jutányos árak mellett.

Családi ház telekkel, közmüvekkel Ujpesten, dunaparti kertvárosunkban. Ideális, egészséges fekvés! Két szobás, fürdőszobával 2000 pengő lefizetés után első öt évben 1200 pengő, további 15 évben 600 pengő törlesztéssel. — Háromszobás fürdőszobával 3000 pengő lefizetése után első öt évben 1600 pengő, további 15 évben 800 pengő törlesztéssel, Szt. István-telepen (Pálffy-térről induló Hév-állomás) levő kertvárosunkban még kedvezőbb feltételekkel. Telkek külön is kaphatók már 36 havi 27 pengős részlettel. Foglaló nincs! Bővebbet: Épitő és Parcellázó Rt., Ujpest, Beniczky-utca 3. Telefon: 940—54. Városi iroda: Szabadság-tér 7, I. 40. Prospektus!

Molnár István villamossági berendező és rádiólaboratóriuma, VII., Wesselényi-utca 61. A főváros részére a Miskolci-uti iskola és óvoda világitási berendezéseit teljes sikerrel végezte, jelenleg a Simor-utcai kislakásos telep antennamunkáit végzi.

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia Fiumei-ut 7.

TÖRLEY PEZSGŐ RESERVE

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros polgármestere a Köztisztasági Hivatal részére szükséges

6000 (hatezer) métermázsa zab

szállitására nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A polgármester felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, hogy irásbeli ajánlataikat

1930. évi december hó 16-án délelőtt 11 óráig

a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. em. 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, a megajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szállitási feltételek és az ajánlati ürlapok a Köztisztasági Hivatalnál naponként délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1930 november hó 15.

A székesfőváros polgármestere.

Költözködés

teherautóval és zárt butorkocsiban, helyben és vidéken vállal

LEHRNER MÁTYÁS, V., Sólyom-u. 13.

Telefon: 161—70.

LEDNICZKY ÉS TÁRSA

épület- és mülakatosok, redőny és napellenző gyára

BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.

Telefon: Aut. 852—59-

Készitményei:

Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitelben. Elsötétitő berendezések, kézi és motorhajtásra. Szinházi vasfüggönyök.

Vasszerkezetek, épület- és mülakatosság

Alapitva 1895 **RIEDER OTTÓ** Tel. Aut. 837—07

villamosberendezési vállalat,

müszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára A. B. C. tagoknak hat havi hitel

BUDAPEST, IV., IRÁNYI-U. 20

SZÜTS JENŐ

okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35

Telefon: József 429—43.

Áll a harc a nikotin ellen

A Dohányjövedék gyártmányai nikotintól mentesitve is kaphatók a trafikokban

Gondoljon egészségére, szivjon NIKOTEXET!

„Pro Ecclesia et Pontifice" pápai érdemkeresztttel kitüntetve — Magyarország aranykoszorus mestere.

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábazati gyára

Budapest, VI., Frangepán-utca 77. szám

Telefon: Aut. 913-53.

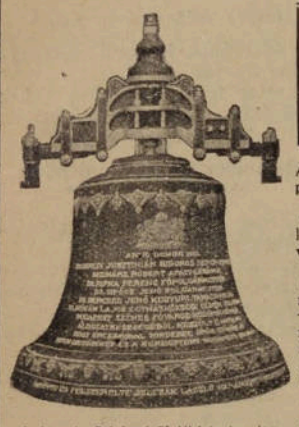

Budapesti Bazilika 7945 kgr-mos uj „Szent Imre-Hősök-harangja" gyáramban készült.

Budapest—Belvárosi Főplébánia templom 2500 kgr-os „Polgármester-harangja" Az 1900. évi párisi világkiállításon diszoklevéllel, 1921—23. vasipari kiállításokon aranyéremmel, az 1925—26. évi kézműipari tárlatokon diszoklevéllel, 1927—28. evi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel és 1930. évi „Nemzetközi Vásáron" emléklappal kitüntetve.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS

Szent Gellért Gyógyfürdője

a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai

A legtökéletesebben berendezett gyógyintézet

Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Családi ház telekkel,

közművekkel. Ujpesten, dunaparti kertvárosunkban. Ideális, egészséges fekvés

2 szobás, fürdőszobával

2000 P lefizetés után első öt évben 1200 P, további 15 évben 600 P törlesztéssel.

3 szobás, fürdőszobával

3000 P lefizetése után első öt évben 1600 P, további 15 évben 800 P törlesztéssel.

Szt. István-telepen,

(Pálffy-térről induló, HÉV állomás) levő kertvárosunkban még kedvezőbb feltételekkel.

Telkek külön is kaphatók már 36 havi 27 pengős részletiel. **Foglaló nincs!**

Bővebbet

Épitő és Parcellázó Rt

Ujpest, Benicz ky-utca 3.

Tel.: 940-54. Városi iroda: V., Szabadság-tér 7., I. 40. Kérjen prospektust!

NEPTUN

Egészségügyi Berendező, Központi Fütés, Vizvezetékszerelő- és Rokonszakmabeli Iparosok Termelő és Anyagbeszerző Szövetkezete

EÖTVÖS-UTCA 46

TELEFON: AUT. 249-26.

Munkácsy Ernő

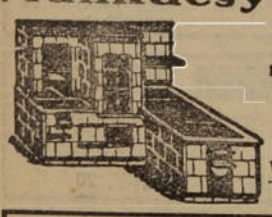

épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészitő

BUDAPEST,

VII., Rózsa utca 29

Tel.: J. 312—80

Solty László

kertépitő

kertészeti telepei:

Budapest, II., Hadapród-utca 2

Telefon: Automata 644—31

Nagykovácsi, Pest-megye

Kié legyen a kis cirkusz?

Nem lehet kisérleti nyul a jóljövedelmező fővárosi bérlet

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Noha még csak a jövő héten jár le a városligeti Néparénára kiirt versenytárgyalás, az érdeklődők már egymásnak adják a kilincset a városgazdasági ügyosztályban, hogy a feltételek iránt tudakozódjanak és a Néparéna üzleti lehetőségeiről tájékozódást szerezzenek. E pillanatban természetszerüen még bizonytalan, kik lesznek azok az esélyes pályázók, akik a törvényhatósági tanács előtt a siker reményével szállhatnak sikra a hat esztendős bérletért.

Bizonyos, hogy az illetékes tényezőknek *a legnagyobb körültekintéssel és megfontoltsággal kell az egyes pályázók ajánlatait megvizsgálniok*, mert a Néparéna bérlete az az eset, amikor nem a könnyelmüen beigért bérösszeget, hanem olyan egyéb tényezők, mint a cirkusz igazgatásához és a sportmutatványokhoz való hozzáértés is döntően esnek latba. A fővárosnak vigyáznia kell arra, hogy inkább protekcióval, mint tőkével rendelkező vállalkozók *kisérleti nyula ne legyen* a kis cirkusz és fontosnak tartjuk azt is, hogy a bérletet elnyerő pályázó olyan *biztositékokat* nyujtson, amelyek a bér minden körülmények között való megfizetését és az alkalmazottak esedékes béreit arra az esetre is biztositják, ha konjunkturális viszonyok miatt a bérlő egyébként kötelezettségeinek nem tudna eleget tenni.

A közélelmezési szak mozgalma. A közélelmezési szak tisztviselői memorandummal fordultak a polgármesterhez a belügyminiszter által már jóváhagyott azon szabályrendeletmódositás tárgyában, mely szerint a közélelmezési szakon az eddigi vagylagos (középiskolai vagy főiskolai) minősités helyett kizárólag a gazdasági főiskolai (gazdasági akadémiai, illetőleg a közgazdasági egyetem mezőgazdasági fakultásán szerzett oklevél) minősitést teszi kötelezővé a kar végleges és ideiglenes tisztviselői részére. A szabályrendeletet a belügyminiszter azzal hagyta jóvá, hogy ez még nem jelenti a közélelmezési tisztviselői állásoknak az eddigi XI—V. fizetési osztályokból a X—IV. fizetési osztályokba való átcsoportositását. Ahoz tehát, hogy a közélelmezési kar jelenlegi tisztviselőit a belügyminiszteri jóváhagyással, most már megadott jog alapján a többi főiskolai státusok jogaiba helyezzék, azaz a X—IV. fizetési osztályokba besorozzák, az előresorolással járó költségtöbblet fedezetének megjelölése mellett az erre vonatkozó közgyülési határozat belügyminiszteri jóváhagyása szükséges. Mivel Lamotte pénzügyi tanácsnok kijelentése alapján a státusnak a főiskolai rangosztályokba való átsorolásával kapcsolatban előálló költségtöbblettel a főváros költségvetését megterhelni nem lehet, a közélelmezési kar rámutat a polgármester előtt azon meglevő költségvetési tételekre, amelyek az átcsoportositással járó költségtöbbletet biztositanák. A közélelmezési tisztviselők a rendes közigazgatási munkaidőn kivül permanens szolgálatot teljesitenek a hajnali, délutáni és éjszakai órák alatt. Ezen külön szolgálatukkal kapcsolatban felmerülő élelmezési és közlekedési költségekre költségfedezetileg fedezett különmunkadijat kapnak. Csakhogy főiskolai képesitésüknek megfelelően a többi főiskolai szakkal egyenlő fizetési nivóba soroztassanak, az előresorozással járó költségtöbblet fedezésére ezt a költségvetésileg fedezett dijat a polgármesternek felajánlja a közélelmezési kar. Az előresorozáshoz szükséges 55.330 pengő levonásával fennmaradó 129.670 pengő teljes mértékben fedezné az állatorvosok, közélelmezési ideiglenes hivatalnokok, kezelőszemélyzet és altisztek különmunkadiját, valamint azt az összeget, amely a közélelmezési végleges tisztviselők jelenlegi különmunkadija és az előresorozással járó költségtöbblet között mint differencia jelentkezik. Hangsulyozzák a közélelmezési tisztviselők, hogy az előresorozás ezen az alapon a főváros számára semmiféle anyagi megterhelést nem jelent, nem jelent a tisztviselők számára sem. Az előresorozás végrehajtásával — igy fejeződik be a memorandum — a közélelmezési tisztviselők is biztositani akarják a maguk számára azt az erkölcsi előnyt, amit a többi főiskolás szakok már régóta élveznek.

NAGY IMRE LÁSZLÓ

Alapitási év: 1884

EZELŐTT LOHR IRMA

József főherceg ur Ő cs. és kir. fensége udvari szállitója

SZÉP KOSZORUK SZOLID ÁRAK

FŐ-UTCA 1. TELEFON: AUT. 537—87

CSUVIK ÉS STROJIL

ELSŐ ÓBUDAI PARKETT ÜZEME

Budapest, III., Kiscelli-utca 39. szám.

Tel.: Aut. 620-56. Kartelen kivül!

KASS BÉLA

épület- és butor-asztalos üzeme

BUDAPEST, VIII., KŐRIS-U. 7.

NEUSCHLOSZ-LICHTIG

REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.-T.

BUDAPEST—ALBERTFALVA, TEL.: Lá. 11-79

Városi iroda:

IV. KER., ESKÜ ÚT 3. TELEFON: AUT. 890-47

Gyárt: Parkettát, épitetasztalosmunkát, hajlitott butort és mindennemü fatömegárut

KARÁSZEK FERENC

KAZÁN- ÉS TARTÁLYGYÁR. TELEFON: 915-07.

BUDAPEST, VI., VÁCI-ÚT 163. SZ.

Neiedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára

Szobák 60 pengőtől kezdve

Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.

Ogyeljünk a cimre

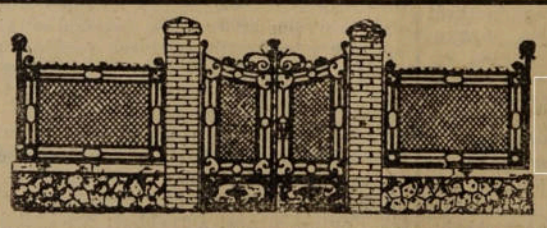

VASS ES KOVÁCS

sodronyfonat-, kerités-, ágybetét- és vasbutorgyár

Budapest, II., Fő-utca 48

Telefon: Aut. 517—87. Alapitási év 1893.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ

MINDENÜTT KAPHATÓ!

TERMELI:

ORSZ. MAGY. TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet

a VII., Garay-téri fedett élelmiszerpiac épitési munkálataira

és pedig:

1. Bontási, föld-, kőmives-, elhelyező-, beton- és vasbetonmunkák.
2. Nedvességelleni szigetelőmunka.
3. Hőszigetelési munka.
4. Épület-bádogosmunka.
5. Közönséges lakatosmunka.
6. Közönséges mázolómunka.
7. Különleges lakatosmunka.
8. Különleges mázolómunka.
9. Portálmunka.
10. Asztalosmunka.
11. Üvegesmunka.
12. Fal- és padlóburkolómunkák.
13. Mükő- és terrazzómunka.
14. Gummipadló-burkolómunka.
15. Redőnymunka.
16. Rácsos acélredőnymunka.
17. Üvegfelülvilágitómunka.
18. Piaci kut és zöldségmosó-medence.
19. Keramitkő szállitása.
20. Utépitkezési munka keramittal.
21. Utépitkezési munka különleges betonból.
22. Külső és belső csatornázási munka.
23. Vizvezetékfelszerelési munka.
24. Villanyvilágitási és felszerelési munka.
25. Központi fütés.
26. Hütőberendezés.
27. Árusitófülkék husfogas szerkezeti munkái.

A kiirás nyomtatványai naponta a hivatalos órák alatt a polgármesteri VIII. ügyosztály mérnöki hivatalában kaphatók (Központi városháza, I. pavillon, II. emelet 56. ajtószám) alatt.

A rajzok és tervek ugyanitt megtekinthetők és a szükséges felvilágositások is ugyanitt nyerhetők, vagy a tervező épitésznél, Szabó Jenő müépitésznél, VII., Károly-körut 5. sz. IV. em. 3. T.: 376—50.

A felsorolt munkacsoportok mindegyikére önálló ajánlatot kell tenni és a főváros fenntartja azt a jogát, hogy az esetleg több munkacsoportra együttesen tett ajánlatból bármelyik munkacsoport részajánlatát önállóan elfogadhatja, a fővárosnak ez a határozata pedig az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Minden ajánlat külön-külön lepecsételt boritékban helyezendő el, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Az ajánlatokat

1930. évi december hó 12-én (péntek) délelőtt 11 óráig

kell benyujtani a polgármesteri VIII. ügyosztályban, Központi városháza, II. em. 204. ajtószám alatt. Az ajánlatok ugyanezen napon délelőtt 11 órakor a polgármesteri VIII. ügyosztály üléstermében, II. em. 196. ajtószám alatt nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi nov. hó 4-én.

A székesfőváros polgármestere.

Schäffer Károly

okl. mérnök, vasut-, ut-, beton-épitési vállalkozó, kövezőmester

Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13. III. em. 1.

Telefon: 844-12

WIHART FERENC

ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER

BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.

Telefon: József 350—97.

Baranyai Béla és Társa

I., ker. Bercsényi-utca 5.

Telefon: Lá. 265.

Központi etage-fütési, vizmü-berendezések és müszaki vállalata. Nonolus ultra kazánok gyártó vállalata.

GAZDASÁGI ÉLET

A Flórián és az Ajax

Az uj autóbuszgarázs olcsóbbá teszi az üzem központositott vitelét és feleslegessé teszi a személyzet egy részét

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Az Autóbuszüzem már teljesen elhelyezkedett a Szabó József-utcai uj garázsban, ideköltöztek az igazgatósági irodák és részben a műhelyek is. Az üzem régi telepén, az Erzsébet királyné-ut 55. szám alatt egyelőre csak az üzem főműhelye maradt meg, ez is azonban csak addig, amig a főváros által annakidején megvásárolt *Ajax-gyártelep* a főműhely befogadására alkalmassá tételik. Az Erzsébet királyné-uton levő igazgatósági irodákat és egyéb helyiségeket az üzem igazgatósága a műhelyvezetők részére *lakásokká fogja átalakitani*, amikor pedig a főműhely átköltözik az Ajax-gyárba, az ingatlan többi részét visszaadják a fuvartelepnek, amely annak tulajdonosa.

A Szabó József-utcai uj garázsban foglalnak most már helyet az üzem összes autóbuszai, azok is, amelyek Budán, a *Flórián-garázs*ban voltak eddig garazsirozva. *Cukor* ur, a Flórián-garázs tulajdonosa ilyképpen 3100 pengő havi bevételtől esik el, erre az összegre rugott ugyanis a budai Ganz-utcában garazsirozott husz darab fővárosi autóbusz garazsirozási és lemosási dija havonta. Az Autóbuszüzem igazgatósága reméli, hogy a központi garazsirozás, az irodáknak és műhelyeknek centralisztikusan való elhelyezése *jelentékenyen csökkenti a rezsit*. Máris kiderült, hogy az *irodai személyzet egyrésze felesleges*, mert a központositott kezelés mellett kevesebb emberre van szükség.

Az üzem igazgatósága által vezetett statisztikák azt mutatják, hogy dacára a gazdasági válságnak, a bevételben és az utasszámban *csökkenés nem mutatkozik*. Ez pedig nagy szó, ha tekintetbe vesszük, hogy a Beszkárt legutolsó statisztikai összeállitása a forgalom *3.9 százalékos csökkenéséről számol be*. Ily körülmények között az üzem igazgatóságát csak az a körülmény nyugtalanitja, hogy ugy a Keresztény Községi Párt, mint az Egységes Községi Polgári Párt választási propagandájában ott szerepel az *Autóbuszüzemnek a Beszkárt-tal való egységesitése*. Az Autóbuszüzem és a Beszkárt egyesitése hir szerint néhány hónapon belül meg fog történni, noha az üzem igazgatósága utal arra, hogy ugy Bécsben, mint Berlinben az *autóbusz-közlekedés katasztrófáját* jelentette a többi közlekedési vállalattal való egységesités.

A ferencvárosi helyikikötő. Demeter Dezső, fővárosi műszaki tanácsos, aki a ferencvárosi helyikikötő épitkezési munkálatait esztendők óta vezeti, az épitkezésről előadást tartott a Magyar Mérnök- és Épitész Egylet vizépitési szakosztályában és az előadást külön lenyomatban is kiadta. A technikusok számára különösen érdekes szakmunka, részletesen ismerteti az épitkezés egyes fázisait, a partfal-épitkezéseket, az emeletes tárház megépitését, az üzemi épületeket és közműveket, bizonyságot tévén arról, hogy Demeter tanácsos kitünő tagja a főváros mérnöki gárdájának. A kikötő hasznositására vonatkozóan nem osztjuk Demeter reményeit, mert a csepeli kikötő konkurrenciája megakadályozza, véleményünk szerint, a ferencvárosi kikötő fejlődését. Viszont tény az, hogy a csepeli kikötő jövője is nagyon bizonytalan, mert elszegényedett országunk közgazdasága nem tudja kihasználni ezeket a nagy forgalomra berendezett kikötő-óriásokat. Demeter tanácsos képekkel gazdagon felszerelt tanulmánya azonban mindenesetre alkalmas arra, hogy az épitkezés egyes fontos fázisait megörökitse.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere a Köztisztasági Hivatal részére szükséges

2200 (kettőezerkétszáz) darab kötött gyapjumellény szállitására

nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A polgármester felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, hogy irásbeli ajánlataikat

1930. évi december hó 16-án délelőtt 11 óráig

a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. em. 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékben elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, a megajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész menynyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szállitási feltételek és az ajánlati ürlapok a Köztisztasági Hivatalnál naponként délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1930 november hó 18.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

A székesfőváros vizműveinél a továbbfejlesztéssel kapcsolatban a következőkben megjelölt

furódaruk beszerzése

válik szükségessé:

1. A káposztásmegyeri I. átemelőtelep szigeti gépházába: 1 db. 4 tonna teherbirásu kb. 4.90 m. fesztávolságu és 1 db. 4 tonna teherbirásu kb. 7.00 m. fesztávolságu futódaru.

2. A káposztásmegyeri II. átemelőtelep szigeti gépházába: 1 db. 5 tonna teherbirásu kb. 5.20 m. fesztávolságu és 1 db. 5 tonna teherbirásu kb. 9.00 m. fesztávolságu futódaru.

A székesfőváros vizművei ezeknek a futódaruknak a szállitására nyilvános versenytárgyalást hirdet, utalással a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, melyek az eljárás során irányadókul szolgálnak.

A futódaruk kivitelére és méreteire, ugyszintén arra vonatkozólag, hogy az egyes futódaruk a vizműveknek telepein milyen elrendezéssel kerülnek felszerelésre, a közelebbi adatokat a részletes leirás tartalmazza, mely a vizművek igazgatóságánál (IV., Reáltanoda-u. 1—3. sz. II. em. 20) folyó évi november hó 22-étől 3 pengőért megszerezhető. Ugyanott a futódaruk elrendezését feltüntető gépházi tervrajzok megtekinthetők és a szükséges felvilágositásokat is megadják.

A beszerzésre kerülő futódaruk szállitását csak olyan cég kaphatja meg, amely cég kimeritően és hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy hasonló méretü és teherbirásu futódarukat, mint önálló cég már sikerrel szállitott.

Az ajánlatokat mindegyik darura vonatkozóan külön-külön kell megtenni s a székesfőváros vizművei az ajánlatok elfogadásáról darunkint külön fog dönteni.

Az ajánlatokat

folyó évi december hó 13. napján délelőtt 11 óráig

kell a székesfőváros vizművei igazgatóságának titkári hivatalában (IV., Reáltanoda-utca 1—3. sz., II. em. 23) beadni. A jelzett határidőn tul benyujtott ajánlatokat nem vesszük figyelembe.

Az ajánlatokat ugyancsak f. évi december hó 13-án déli 12 órakor a székesfőváros vizművei fent jelzett hivatalos helyiségében fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1930. évi november hó 13-án.

Budapest székesfőváros vizművei.

MINDEN KÉSZÜLÉKBE CSAK
TUNGSRAM
BÁRIUMCSÖVET AJÁNLOK

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Ut-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

MOLNÁR ISTVÁN
ÉPITÉSZ
BUDAPEST
I., HORTHY MIKLÓS-UT 36. TELEFON: LÁ. 11—09

Dittler Ferenc
építőmester
VIII., Baross-utca 36. sz.

KROPSCH GÜNTHER
kézi tüzoltókészülékek
Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2. sz.
Telefon: József 406-39
Gázoltók
Haboltók
Poroltók
Vizoltók
Magyar gyártmány

Szemlédő, müvirág és temetkezési cikkek
gyári raktára **SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF**
Uzem: Bpest, I., Lágymányosi-u. 9.
Iroda: I., Gellérthegy-utca 11. Automata 537—12.

MOLNÁR ISTVÁN
Villamossági berendező és rádió laboratoriuma
VII., Wesselényi-utca 61.
Telefon: József 426-56.

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

Szalay Ferenc épitőmester
Budapest, VII., Rákóczi-ut 14.
Telefon: J. 408-04.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és utépitő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 23.
Tel.: J. 339—52 Tel.: J. 339—52

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

ZONGORÁK DEHMAL-nál
VIII., RÁKÓCZI-UT 19.
legnagyobb raktára uj és keveset használt zongora, pianino és harmoniumokban. Olcsó kölcsönzés, hangolás, javitás.
Telefon: József 421-04.

Bienenstok József és Fia
Irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

Tökéletes tüzoltókészülék mindenféle tüz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tüzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

CSÁSZÁR IMRE linoleum- és gummipadlóburkolási vállalat
Budapest, IX., Lónyay-utca 36 Telefon: J. 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestaljzatok készitése. Szakszerü munka. — Ajánlatok dijmentesen

vállalkozás

Uj kiirások:

400 darab (négyszáz) csatornakeret és fedőlap szállitására. Határidő: 1930 december 2 (kedd) d. e. 10 ó.

A VI., városligeti mutatványos telepen fekvő Néparéna és tartozékainak 1931. évi január hó 1-től kezdődő hat éven át való bérbeadására. Határidő: 1930 december hó 5 (péntek) d. e. 11 ó.

A káposztásmegyeri vizmütelep I. és II. (dunakeszii) átemelőtelepein létesitendő tartalék alagutak részére szükséges 320 darab egyenként 6 m. hosszu, 700 mm. b. hegesztett, belül aluminiummal bevont (shoopirozott), illetve tüzben horganyozott eső szállitására. Határidő: 1930 december 6 d. e. 11 ó.

Épitési munkákra a rákosvölgyi főgyüjtőnél. Határidő: 1930 december 9 (kedd) d. e. 10 ó.

5000 darab (ötezer) 80 liter ürtartalmu elsőrendü dokapirozott vaslemezből készült és tüzben horganyzott, fedéllel ellátott háziszeméttartány szállitására. Határidő: 1930 december 11 d. e. 11 ó.

A VII. ker. Garay-téri fedett élelmiszerpiac épitési munkáira (huszonhét tétel). Határidő: 1930 december hó 12 (péntek) d. e. 11 ó.

1. **A káposztásmegyeri I. átemelőtelep** szigeti gépházába: 1 darab 4 tonna teherbirásu kb. 4.90 m. fesztávolságu és 1 darab 4 tonna teherbirásu kb. 7.00 m. fesztávolságu futódaru.

2. **A káposztásmegyeri II. átemelőtelep** szigeti gépházába: 1 darab 5 tonna teherbirásu kb. 5.20 m. fesztávolságu és 1 darab 5 tonna teherbirásu kb. 9.00 m. fesztávolságu futódaru szállitására. Határidő: 1930 december 13 d. e. 11 ó.

Vizvezetéki, csatornázási és gázberendezési munkákra a X., Maglódi-uti Horthy Miklós-szeretetotthon kórház- és kapusépülete épitésénél. Határidő: 1930 december 13 (szombat) d. e. ½11 ó.

6000 (hatezer) métermázsa zab szállitására. Határidő: 1930 december 16 d. e. 11 ó.

Budapest székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák:

A Miskolci-uti főmühely asztalosmunkáit Nyilas Elek (VI., Kmetty-utca 12) 3038 pengővel.

Ugyanott mázolómunkát Zelniczky Dezső (VII., Rottenbiller-utca 14) 4964.54 pengővel.

Ugyanott föld-, kőmives- stb. munkát Zilahy-Balogh Gyula (I., Bornemissza-u. 36) 52.013.10 pengővel.

A III., Miklós-tér 2. sz. kislakásos telep antennatartó oszlop szerelését Kuharczky Ede (V., Katona József-utca 17) 2973.60 pengővel.

A X., Simor-utca 43—45. sz. bérház antennatartó oszlop szerelését Molnár István (VII., Wesselényi-utca 61) 2879.80 pengővel.

A III., óbudai temető villanyszerelését Lukács Sándor (VIII., József-utca 72) 2571.80 pengővel.

Az Uj Szent János-kórház Wodiáner-pavillon betegfelvonó szerelési munkát Hazai Felvonó Vállalat, Barta és Vacapi (V., Ujpesti-rakpart 5) 6975 pengővel.

A Maglódi-uti elemi iskola vizvezeték, csatornázási munkát Molnár András (VIII., Kisfaludy-utca 10) 2159 pengővel.

A Miskolci-uti autóbuszjavitó főmühely központi gőzfütőberendezés és átalakitást Keszler Jenő és Fivére (VI., Andrássy-ut 67) 16.256.13 pengővel.

Az I., Németvölgyi-uti elemi iskola kovácsmunkáit Fodor Béla és Fia (V., Révész-utca 9) 4030 pengővel.

Ugyanott keritès, lakatos sodornyfonómunkát Hutter és Schrantz Rt. (V., Géza-utca 1) 3681.50 pengővel.

Ugyanott mázolómunkát Bálint Sándor (I., Horthy Miklós-ut 144) 11.204 pengővel.

Ugyanott vasgerendák szállitását Vasgerendákat Árusitó Rt. (VI., Podmaniczky-utca 29) mfwymfwyqykküqffff(()

A III., Bécsi-ut 88—92. sz. bérház márványmozaik lapburkolómunkát Strasser Vilmos (VI., Szabolcs-utca 29) 6665 pengővel.

Az I., Lenke-uti és Budaörsi-uti kislakásos bérház márványmozaik lapburkoló munkát Czeglédi Jenő (VIII., Kistemplom-utca 5) 7076 pengővel.

Az I., Krisztina-téri r.-k. plébániatemplom 3 darab gyóntatószék elkészitését Oberbauer A. utóda (IV., Váci-utca 41) 2998.80 pengővel.

A III., Lajos-utca 34. sz. elemi iskola vaskályha-szállitását Munkácsy Ernő (VII., Rózsa-utca 39) 3420 pengővel.

Az I., Farkasréti elemi iskola vaskályhaszállitását Ledniczky és Társa (IX., Ráday-utca 31) 3107 pengővel.

Zománctáblák — Réztáblák
Zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy-u. 13. Telefon: 536-10.

SZÓRAKOZÁS

CAPITOL FILMPALOTA, Baross-tér, Keleti p. u. mellett. Telefon: József 343—37. **Tüz az operában.** — **Stan és Pan kint van a vizből.** — **Miki, mint karmester.** — **Fox hangos hiradó.** — Előadások hétköznap: 5, ¾8, ½10; vasár- és ünnepnap ½4, fél 6, ½8, ½10 órakor.

CORSO MOZI (Váci-utca 9. Aut. 874—02.) **Byrd a déli sarkon.** Minden idők legnagyobb hőstette 10 felv. — Titto Schippa két dalt énekel. — **Ki mint vet, ugy arat.** (Micky—Mous-burleszk). Hangos hiradók. Előadások mindennap: 4, ¾6, ¾8 és háromnegyed 10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, Teréz-körut 28. sz. Telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52. **Házasság — becsületszóra.** Német hangos 12 fej. (Evelyn Holt, Walter Ritta, Oscar Marion). — **Miki burleszk. Sice burleszk.** Fox extra hangos és magyar hiradó. — Előadások naponta 4, 6, 8 és 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ Kossuth Lajos-u. 18. Telefon: Automata 895—43 és 897—07. A világ legszebb néma filmje: **Piz palü,** a Fehér pokol! — **Mosolygó Párizs.** — Magyar és amerikai hiradó. — Előadások: 5, ⅛8, ½10, szombat, vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

KAMARA MOZGÓ (Dohány-utca és Nyár-utca sarok. — Telefon: József 440—27.) **Byrd kapitány a déli sarkon.** (A Paramount eredeti helyszini felvételei.) **Stan és Pan burleszk.** — **Paramount hangos és Magyar hiradó.** — Előadások mindennap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION SZINHÁZ, (IV., Eskü-ut 1. szám. Telefon: Automata 831—02 és 842—93.) **Volga-Volga.** Filmattrakció 14 felvonásban. 2 részben. (I. rész: Kozákok a Volgán. II. rész: Napkelet leánya). — Magyar hiradó. Előadások kezdete hétköznapokon: 5, ⅛8 és ¾10, vasár- és ünnepnapokon 3, ⅛6, ⅛8, ¾10. Jegyelővétel délelőtt 11—1-ig és az előadások megkezdése előtt egy órával. — Vasárnap délelőtt ¾11 órakor nagy gyermekszinház.

PALACE FILMSZINHÁZ, Erzsébet-körut 8. Newyork-palotával szemben. (T. J. 365—23.) **A poklok szigete.** Columbia hangos attrakció 10 felvonásban. Főszereplők: Jack Holt, Ralph Graves, Dorothy Sebastian. — **Macskazene.** (Hangos rajzos trükkfilm.) — Külföldi és magyar hiradók. **A goslari harangjáték.** Előadások: ¾6, 8, 10; vasárnap: 4, 6, 8, 10 órakor. — Jegyelővétel d. e. 11—¾1-ig és d. u. ¾5 órától.

ROYAL APOLLÓ (Erzsébet-körut 45, Royal-szálló épületben. Tel.: J. 419—02 és 429—46.) **A forró vérü város.** Izgó történet egy szerelmes asszonyról. Irta: Székely János. Rendezte: Carmine Galloni. A Signora dalt szerezte: Abrahám Pál. Főszereplők: Jan Kiepura és Brigitta Helm. — **Hangos amerikai hiradó. Magyar Hiradó.** — Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, egynegyed 8 és fél 10, szombat, vasár- ünnepnaokon 4, 6, 8 és 10 órakor.

TIVOLI MOZGÓ VI., Nagymező-utca 8, sz. Telefon: Automata 230—49. — Müsor: **A királynő férje.** Filmoperett 2 részben. 14 felvonásban. (Maurice Chevalier és Jeanette Mc Donald.) **Az ariesi nő.** Játssza a párisi studió zenekara. — Hangos hiradók. Előadások kezdete hétköznap: 4, ¾7, ½10; vasárnap 2 órától folytatólagosan! Az első előadás (vasárnap is a 2 órai) mérsékelt helyárakkal. Gyermekek az első előadáson tetszésszerinti helyre 30 fillért fizetnek. — December 1—3. Hétfőtől szerdáig: **Gigolo, a táncos hadnagy.** Németül beszélő zenés filmregény. (Anita Dorris, Betty Astor, Igo Sym). — **Katalin, a mülovarnő.** Hangos cirkuszdráma. (Carmen Boni, Willy Forst, Fritz Kampers). **Sport és szerelem.** Hangos izgalmas történet. (Olga Csehova, Renate Müller és Max Schmeling, a boxvilágbajnok). Előadások kezdete köznapon 4 órától folytatólagosan.

UFA-FILMSZINHÁZ. VI., Teréz-körut 60. Aut. 197—67 és Aut. 197—68. Előadások hétköznap: 5, ⅛8, ½10; szombat, vasárnap: 4, 6, 8 10 órakor. **A mongol táncosnő.** — Hangos sportfilm. — **Miki-film.** — Hangos hiradók.

CORVIN-FILMSZINHÁZ. József-körut és Üllői-ut sarok. J. 389—88 és J. 395—84. — Előadások: 5 ¾8, ¼10; vasárnap: ½4, ½6, ⅛8 és ½10 órakor. **A házasság vására.** — **Tinta Matyi.** Hangos trükkfilm. — **Hangos hiradók. Vizi ördögök.**

URÁNIA-FILMSZINHÁZ. VIII., Rákóczi-ut 21. Telefon: J. 460—46 és J. 460—45. Előadások hétköznap: 5, ⅛8, ½10; szombat és vasárnap: 4, 6, 8, 10 órakor. — **A mongol és a táncosnő.** (Inkisin a Dzsinghiszkhán hőse). — **A viz világbajnokai.** Hangos sportfilm. — **Muki, mint párbajhős.** Hangos trükkfilm. Hangos hiradók.

TITKOS ILONA, Medgyaszay Vilma, Vaszary Piroska,
Kabos, Bársony-Dajbukát vendégjátéka
BÉKEFFI LÁSZLÓ KONFERÁL
AZ ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ
SZOMBATI PREMIERJÉN

ROYAL ORFEUM
Budapest legjobb és legolcsóbb szórakozóhelye
Mindennap 2 előadás, délután ½5 és este ½9-kor. Vasárnap és ünnepnapokon 3 előadás, 3, ½6 és este ½9-kor
HELYÁRAK 70 f-től 3 P-ig
DÉLUTÁN FÉLHELYÁRAK
ROYAL ORFEUM

Szenzációs müsor a TABARINBAN

VIGNÁLI RAFAELLO
bronzöntő
BUDAPEST
Lakás: Petneházy-utca 75/b.
Gyár: VI., Jász-utca 74. szám
TELEFON: AUTOMATA 919-12.

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATÖRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmes. ep. épitési vállalkozó
BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 8
Telefon: József 324-49

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

„PETROL" MŰSZAKI ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt v. Gyurkovich és Társa
BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 6.
Telefon: 802-29. szám.

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Telefon: J. 415—07. Alapitva 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Baross Szövetségi tag
Budapest, VII., Károly-körut 15
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát

INÓCZI KŐBÁNYA- ÉS IPARTELEPEK RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, II., Bimbó-utca 19. Telefon: Automata 529-90.
Üzemi iroda: Nógrádverőce. Telefon: 4. Vasuti állomás: Nógrádverőce.
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt elsőrangu minőségü zuzott kavicsot, kétszer zuzott kavicsból hengerzuzókból előállitott, felületi kezeléshez és biiumenes aszfelthoz szükséges
különböző szemnagyságu pormentes zuzalékot,
valamint az előirásoknak megfelelően kidolgozott háromnegyedes kockát, felkövet, faludot, kiskockát, cyklopot és idomitott terméskövet

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 36.
TELEFON: Lá 2-32

OZALID
fénymásolás száraz uton
A porosz pénzügyminiszter a német katasztéri hivatalok részére elrendelte az Ozalid száraz fénymásolás kizárólagos használatát.
KUNSTÄDTER VILMOS
világszab. Ozalid száraz fénymásolás magyarországi képviselete.
Központ: VIII. József-krt. 7. Tel.: J. 300—58
Fiók: I., Budafoki-ut 9. sz. Tel.: J. 385—20
Gyár: VIII., Conti-utca 38. Tel.: J. 308—33

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

*

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

UNDERWOOD STANDARD NOISELES PORTABLE IRÓGÉPEK magyarországi vezérképviselete VECSEY JENŐ okl. gépészmérnök, Keresk. és Ipari R.-T.
Irodagéposztály: Budapest, VIII., Kisstáció-utca 11.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 3. Felelős: Dr. Uj István.

VII. évfolyam 49. szám

Budapest, 1930 december 6

UJ BUDAPEST

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Budapest, IV. Gróf Károlyi-u. 8.

TÁRSADALOMPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828-23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

A méla akkord

A törvényhatósági bizottság szerdai közgyülése méla akkorddal végződött: Sümegi Vilmos örökös tag bucsuzott el a törvénytatósági bizottság nevében a főváros vezetőségétől, amely odaadással és szakértelemmel vitte a főváros ügyeit. Meghatottan válaszolt a bucsuztató szavakra Sipőcz polgármester, kiemelvén a törvényhatósági bizottság munkásságát és a főváros tisztviselői karának buzgalmát. Ez a két tényező jelentősen közremüködött abban, ha az elmult öt és fél esztendő alatt sikeres eredményeket tudott felmutatni a főváros vezetősége.

A választások előtt immár kissé lehiggadt hangulatban azt is nézhetjük és kérdezhetjük: mi lesz később, hogyan fognak menni a dolgok, ha uj törvényhatósági bizottsága és uj vezetősége lesz Budapestnek? Nem akarunk komolytalan jóslatokba bocsájtkozni, a választások eredményét illetően: a lehetőségek ugyan teljesen nyiltak, de annyit szinte bizonyossággal megállapithatunk, hogy a mai erőviszonyok nem fognak tulzottan megváltozni a budapesti városházán. Amennyiben bizonyos vonatkozásokban változások jöhettek volna létre, kiegyensulyozta az esetleg bekövetkező diferenciákat az uj törvény azon intézkedése, amely a józan polgári elemek tulsulyát a városházán a jövőre vonatkozóan is biztositja. Végeredményben tehát a dolgok intézésében jelentős változás nem fog beállni, marad minden a régiben, irányzatok, eszmék, szempontok.

Ismerve tökéletesen a városháza belső életét, nem tudjuk megérteni a kétségbeesésnek és a dühnek azt a paroxizmusát, amelybe a baloldali pártok választásokat illetően beletáncolták magukat. Hol az ellenérték lehetősége a kidobott százezrekért, a plakátok millióiért, a bolettaborze fantasztikus áraiért? Kétségtelen, hogy nemcsak az eszme füti őket, egyéb szempontjaik is vannak, amikor távol attól, hogy a városháza uralmát elnyerjék és a maguk számára biztositsák, néhány többletmandátum esetleges megszerzéséért olyan harcot folytatnak, mintha nem is néhány szürke mandátumról, hanem az inkák kincséről lenne szó.

Az adventi heteket karácsony békéje fogja követni, amint a küzdelmekben gazdag öt és fél esztendő törvényhatósági ciklust méla akkordképen zárta le a polgármester bucsuztató beszéde. Uj esztendő ünnepére már csak emléke marad a régi küzdelemnek, uj emberek uj problémákat fognak feszegetni és ha a főváros vezetőségének megválasztása is megtörténik, megkezdődhetik a munka, ahogy a közgyülésen elhangzott: a kitüzött célért, mindnyájunk legbensőbb óhajáért, hogy Budapest ujra Nagy-Magyarország fővárosa legyen.

Lázár Ferenc: A letünt törvényhatósági bizottság tulsokat politizált

Összeomlottak a szavazóigazolványok kikézbesitése elleni támadások, az ajánlóivek benyujtására minden pártnak egy teljes hét áll rendelkezésére — Az uj közgyülés első és legfontosabb feladata a tabáni probléma rendezése — A közlekedési vállalatok egységesitése, a nagytaxik tarifareformja és egyéb aktuális problémák

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Választási kortesbeszédektől hangosak a főváros utcái. Az utcasarkokon ott viritanak a legkülönbözőbb szinü és legkülönbözőbb frázisoktól hangzatos plakátok. A képviselőházban, népgyüléseken, a törvényhatósági bizottság közgyülésén sorozatos viharok váltják egymást, amelyek mind a választási előkészületekkel vannak összefüggésben. Az ajánlások összegyüjtésére még *egy teljes hét* áll rendelkezésre, amennyiben az ezer ajánlással ellátott jelölő-iveket mához egy hétig, vagyis *december 12-én déli 12 óráig* kell benyujtani az illetékes elöljáróságokon. A választási előkészületek során az ellenzék *a legfantasztikusabb vádakat* kovácsolta különböző hatóságok ellen. Ezek a vádak azonban *egytől-egyig összeomlottak.* Szerdán estig kikézbesitették az összes szavazóigazolványokat, csütörtökre maradt azoknak a választási igazolványoknak a kikézbesitése, amelyeket eddig a cimzetteknek azért nem lehetett átadni, mert az első kézbesités alkalmával nem tartózkodtak odahaza. Csütörtök este mindenkinek birtokában volt a szavazóigazolvány, azok pedig, akiknek csütörtökön is hiába kisérelték meg a szavazóigazolványok kikézbesitését, most már az elöljáróságokon vehetik át a szavazójegyet. Az elöljáróságokon e célból délután 5—8-ig is van hivatalos óra, hogy azok is hozzájuthassanak szavazóigazolványukhoz, akik napközben munkában vannak.

A választási előkészületekről beszélgetést folytattunk

Lázár Ferenc dr.

felsőházi taggal, a Keresztény Községi Párt egyik vezetőtagjával, aki a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Nem helyeslem, hogy a választások terminusát december 21-ére és 22-ére tüzték ki. Ez a két nap *nagyon közel van a karácsonyhoz* és igy attól lehet tartani, hogy a választások körül jelentkező izgalmak *elrontják a karácsonyi ünnepek hangulatát.* Ami egyébként a szavazóigazolványok kikézbesitése körül tapasztalt nehézségeket illeti, jellemző adatként emlithetem fel, hogy *én is csak az utolsó napon kaptam meg szavazóigazolványomat.* Nem tartom különösebb szerencsétlenségnek, ha valaki két nappal előbb, vagy utóbb jut hozzá a szavazóigazolványhoz. Mivel az utolsó kézbesitéstől az ajánlási ivek benyujtásáig *teljes hét* van hátra, semmiféle hátrány sem származik egyik pártra nézve sem azokból a visszás jelenségekből, amelyek — a baloldal állitása szerint — akadályokat görditettek a választás sima előkészitése elé. Én nem hiszek ezekben a vádakban, sőt meg kell állapitanom, hogy *az elhangzott kijelentéseket tulzásoknak, a választási kortézia hangos eszközeinek minősitem.* Annyi bizonyos, hogy ilyenkor, választások előtt rossz taktika mindenféle panasszal előállani, mert az, aki panaszkodik, gyengeségét árulja el.

Arra a kérdésünkre, hogy milyen eredményt vár az uj fővárosi választásoktól, *Lázár* Ferenc dr. a következőket mondotta:

— Én,

a Keresztény Községi Pártnak a pesti oldalon lényeges erősbödését remélem.

Nincs okunk attól tartani, hogy erőink megfogyatkozhatnának, sőt bizonyosra veszem, hogy aránylag nyereséget fogunk elkönyvelhetni. A többi pártok erőviszonyairól nem óhajtok véleményt nyilvánitani.

Szerdán tartotta utolsó közgyülését a főváros törvényhatósági bizottsága. Megkérdeztük tehát *Lázár* Ferenc dr. felsőházi tagot, hogy mi a véleménye *a lezajlott ciklus működéséről. Lázár* Ferenc dr. a következő szavakkal parentálja el a törvényhatósági bizottságot:

— Sajnálni lehet, hogy a lezajlott ciklus *kevés nagy tervet valósitott meg.* Igy például rendkivül sajnálom, hogy a törvényhatósági bizottság a nagy beruházási és városfejlesztési tervek egyik legszebbikét, a *Tabán rendezését és ujjáépitését* nem valósitotta meg, sőt ezt a tervet nem is tudta közelebb vinni a megoldáshoz. Azért emlitem fel éppen a Tabán ujjáépitésének az ügyét, mert remélni akarom, hogy az uj törvényhatóság, amely alig néhány hét mulva fog megalakulni,

legelső és legkiemelkedőbb feladatának éppen e probléma megoldását fogja tekinteni.

Ha ezt teszi, nemcsak egy régi mulasztást fog pótolni, hanem egyben fővárosi és országos közérdeket is szolgálni fog azzal, hogy nagyszámu munkaalkalmat teremt.

— Nagy hibája volt a letünt ciklusnak, hogy a főváros közlekedési politikájának rendezése érdekében *alig tett valamit.* A Beszkárt alapszabályszerü rendeltetése volna az összes fővárosi közlekedési üzemeknek az egyesitése. Ezzel a kérdéssel *egyáltalán nem foglalkoztak az illetékes tényezők,* ami nagy hiba, mert elvégre meg kell szüntetni azt a tarthatatlan állapotot, hogy a főváros közlekedési vállalatai egymásnak konkurrenciát csináljanak. A helyzeten csak

a közlekedési vállalatok egyesitése

segithet.

— Amikor megállapitom a letünt törvényhatósági bizottsággal szemben ezeket a mulasztásokat, akkor megjelölöm azt az okot is, ami miatt ilyen nagy horderejü problémák megoldása elodázódott. Az ok egyszerüen az, hogy

a letünt törvényhatósági bizottság tulsokat politizált.

Országos politikát vittek be a törvényhatósági bizottság termébe és a sok politikum között, ami gyakran támasztott szenvedélyes viharokat,

elveszett a törvényhatósági bizottság igazi feladata: a városfejlesztés, a városigazgatás.

Nem kétséges azonban, hogy a törvényhatósági bizottságnak érdemei is vannak. Nagy szociális igényeket kellett kielégiteni és a közgyülés mindenkor igyekezett ebben a tekintetben kötelességét teljesiteni.

Lázár Ferenc dr. végül elmondotta még az *Uj Budapest* munkatársának, hogy interpellációt jegyzett be a *nagytaxik tarifája* ügyében és ezt az interpellációt a szerdai utolsó ülésen kellett volna elmondania. Az interpelláció elmondására azonban nem került sor, mert *Lobmayer* Jenő közlekedési tanácsnok igéretet tett arra, hogy *Lázár* Ferenc kivánságához képest *a legrövidebb időn belül átalakittatja a nagytaxik tarifáját.* A jövőben a nagytaxik ugyanazzal a tarifával fognak fuvarozni,

mint a kistaxik — abban az esetben — ha csak egy vagy két embert szállitanak. A közönség nyilvánvaló érdekében a kielégitéséről van itt szó, de maguk a taxisok is örülnek ennek a megoldásnak, mert általános panaszuk, hogy a nagytaxik legtöbbször *napokon át kihasználatlanul állanak a standokon.* A nagytaxi első díjszabása tehát a jövőben teljesen azonos lesz a kistaxiéval és csak három vagy négy személy utazása esetében érvényesül a II. díjszabás.

Állandó butorvásár
a Központi Városháza épületében
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY-UT 28
Telefon: Aut. 896-06.
háló, ebédlő és uriszoba butorok
szalongarnitúrák, rekamierek,
Kedvező fizetési feltételek.
Károlos és Paszományos Mesterek Orsz. Sz.

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FŰTÉS-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 8
Telefon: József 324-49

VIGNÁLI RAFAELLO
bronzöntő
BUDAPEST
Lakás: Delneházy-utca 75/b.
Gyár: VI., Jász-utca 74. szám
TELEFON: AUTOMATA 919-12.

SIMKO ANTALNÉ
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ ÜVEG- ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

A visszasorozott tisztviselők panaszát végleg elutasitotta a közigazgatási biróság

Kimondja az itélet, hogy közjogi viszonylatban nincsenek olyan szerzett jogok, amelyeket ne lehetne megváltoztatni

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Még 1925-ben, noha a főváros törvényhatósági bizottsága másképpen határozott, ugy intézkedett a belügyminiszter a fővárosi tisztviselők nyugdijazását illetően, hogy amennyiben a tisztviselőnek az ellátásra való igénye az 1925. évi julius hó elsejét követő időben nyilt meg, a részére járó ellátási dijat ugy kell megállapitani, hogy az *ellátás alapjául arra a fizetési osztályra és fizetési fokozatra papirkoronákban megállapitott fizetés szolgáljon*, amely fizetési osztályba és fizetési fokozatba az illető tisztviselő a tényleges szolgálatban utoljára tartozott. A belügyminiszter ezen intézkedését több száz érdekelt tisztviselő panasszal támadta meg a közigazgatási bíróságnál és az első négy ügyben most érkezett le a közigazgatási biróság döntése a főváros polgármesteréhez.

A közigazgatási biróság a belügyminiszter rendeletét és a törvényhatósági bizottság ezen rendeletet tudomásul vevő határozatát minden esetben *jogosnak mondja ki* és a panaszosokat folyó év október hó 28-ik napján a *Szinyei-Merse-tanácsban* tartott üléséből kifolyóan elutasitja. Az itéletek indokolása szerint a panaszoknak nincsen kellő alapjuk, mert a közjogi viszonylatban változás alá nem eső szerzett jogok, melyeket törvényes jogszabályok nem érinthetnének, *nincsenek*, igy tehát *szerzett jogokra sikerrel nem lehet hivatkozni.* A panaszosoknak 1925. julius hó elsejétől járó fizetését és ennek alapján nyugdiját a közigazgatási biróság itélete szerint ugy kell megállapitani, hogy az ellátásnál az uj itéletekkel egybekötött az a fizetési osztály szolgáljon alapul, amelyhez tartozik 1925 julius hó elsejétől az az állás, amelyet a panaszosok a tényleges szolgálatban utoljára eltöltöttek. Az a kérelme tehát a panaszosoknak, hogy ellátási dijaik továbbra is azután a fizetési osztály és fizetési fokozat után állapittassanak meg, amelyben a nyugalombahelyezéskor tartoztak, *nem teljesithető.* A közigazgatási biróság itélete a városházán *nagy feltünést keltett* és az érdekelt visszasorozott tisztviselőket *utolsó reménységüktől is megfosztotta* a fizetési, illetőleg nyugdijtöbbletet illetően.

Alapitási év: 1868.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FABURKOLAT
BUDAPEST, VII., Gizella-ut 31. sz.
Telefon: Aut. 982-20 Zugló: 69-07.

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884-26.

BICELLA
Ultraviolett-sugarakat átbocsájtó drótüvegpótló
Lakosztályok, lég- és napfürdők, garázsok, gyári-üzemek, istállók, baromfiólak, gazdasági épületek, kiállitási csarnokok, kerti melegágyaknál és mindenütt, hol eddig ablaktörés elkerülhetetlen a BICELLA törhetetlenségénél fogva előnyösen használható.
Kérjen mintákat és árajánlatot!
KUNSTÄDTER VILMOS
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7. SZ.

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840-02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Bienenstok József és Fia
irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421-34.

Vitéz LUKÓY EMIL
épitőmester
József-körut 19 Telefon: 432-10

Szivós László ácsmester, készit egyszerű és speciális ácsszerkezeteket
Bpest, IX., Üllői-út 63. Telefon J. 300-07.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Nozsopi-u. 2. Tel.: J. 390-66
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelű kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35
Telefon: József 429—43.

Városházi történetek

SIPŐCZ POLGÁRMESTER ugyan, amikor Sümegi Vilmos szavaira válaszolva elparentálta a közgyülést, azt mondotta, hogy ez az ülés nem biztosan az utolsó, mégis mindenki meg volt győződve róla, hogy ez a törvényhatósági bizottság többet nem fog összeülni. Olyan bucsuzkodás volt tehát, mint még soha, elköszöntek egymástól, akik egyetlen listán sem szerepelnek a már kitüzött városatya-választásokon: a viszont nem látásra!

Repold bácsi, aki különben a jövőben a kerületi választmányban fogja honmentő ideáit előadni, gondosan vigyázott arra, hogy ő legyen az utolsó interpelláló. Fel is olvasta rőfnyi hosszu inditványait, azonban teljes közöny közepette, mert senki sem volt kiváncsi Repold bácsi mondókáira. Azután leoltották a fényes csillárokat, átvette uralmát a csend, hogy az adventi pihenő után az uj esztendőben uj küzdelmekre ébredjen az uj törvényhatósági bizottság...

*

A KIMARADOTTAK LISTÁJA majdnem olyan tekintélyes, mint azoké, akik ujra a siker reményével vesznek részt a választásokon. A jobboldalról — hogy a kerületi sorrendet betartsuk — nem ment listára Székely János volt államtitkár, Bozóky Ádám, a kitünő vizivárosi fiskális, Mettelka Frigyes, az óbudai katolikus egyházközség elnöke, Ortvai Rezső, a Lipótváros közkedvelt plébánosa, Milotay István, a Magyarság szerkesztője, Benzsay Károly, aki hónapok óta sulyosan beteg, Török Zoltán erzsébetvárosi káplán, Perndl Flóris épitész, Halász Pál dr. segédlelkész, azután Pálfy József Doros Gábor dr., Szakál Géza, Krüger Aladár dr. országgyülési képviselő és mások. Erősen megfogyatkoztak azonban a többi pártok sorai is, igy nem lesz szerencsénk Fóthi Vilmoshoz, Bárány Oszkárhoz, Posta Sándorhoz, Spett Ferenchez, Mayer Ernőhöz, Stern Sándorhoz, Kovács Ernőhöz, Ehrlich G. Gusztávhoz, Szontagh Tamás bácsihoz, Polónyi Dezsőhöz és Latinák Jenőhöz sem. Őszintén sajnálni fogjuk Kivovics Károly őrborbélysága kimaradását és pereg a könnyünk, ha arra gondolunk, hogy Szentirmay Imréné, a Németvölgyi-uti városi házakból, mint középiskolai tanár nem fog besiethetni a közgyülésre, hogy hozzászólását a tanügyi költségvetéshez elcseveghesse. Hiányozni fog Battenberg Lajos dr. nyug. államtitkár is és a közgyülési padokból visszakerül a sajtókarzatra Virágh Géza, aki itt valószinüleg sokkal jobban érzi magát. Rövid vendégszereplés után letünik a szinpadról Román Ernő müépitész, aki alig néhány hétig volt bizottsági tag és nem fog többet a társalgóban dörmögni bibithi Horváth János baritonja.

Csak azokat emlitjük ez alkalommal, akik semmilyen minőségben nem kerültek egyetlen listára sem, azokról, akik listán szerepelnek ugyan, de nem jöttek be, annak idején szintén meg fogunk emlékezni.

Sorra kerülnek majd a nagy nemzetmentő hősök, akik akkora képpel jártak, hogy — alig fértek el a közgyülési teremben, a saját igen tisztelt bőrükről nem is beszélvén. Egyelőre ezt a seregszemlét tartottuk meg, annak megállapitása mellett, hogy a távozók kedvesek, szerények és nyájasak voltak, mint a szerény ibolya.

*

HATTYUDALOK ZENGENEK közbekiáltások formájában a közgyülési teremben, mindenki el akarja mondani, ha csak egy-egy közberikoltás formájában is, ami szusz még benne van, hadd lássa a közönség, hogy ők a renditheteten bajnokok, nem ugyan a tehetségükkel és a hozzáértésükkel, hanem — a torkukkal. Ne kicsinyelje senki ez öblös torkokat, mert olyanok is számosan vannak a közgyülési teremben, akik még a torkukkal sem keltettek feltünést az elmult ciklusban! Kit érdekel azonban a közgyülési pakfon-háboru, amikor odakünn az igazi nagy harc folyik a maga véres komolyságában. Ki figyel ezekre a közbekiáltásokra, gusztustalan hitvitákra, amelyek kellemetlen mellékizt adnak az utolsó közgyülésnek!

Glücksthal Samu és Klár Zoltán vitáztak a nagy nyilvánosság előtt, hogy az igazi zsidónak melyik táborban kell lennie: a kormánypárton-e vagy az ellenzéken? Természetes, hogy a numerus klauzus is belekerült a vitába és az utolsó közgyülésen a jobboldal annak lehetett tanuja, hogyan verekednek egymással a kormánypárti és az ébredő zsidók. Meg is jegyezte a társalgóban egy jobboldali városatya, bizonyságát szolgáltatván, hogy gyakori látogatója a magyar királyi Operának:

— Ugy érzem magamat, mintha a Hugonották előadásán lennék. Ott a keresztények verik egymást a szinpadon, a zsidók pedig élveznek és örülnek a páholyokban! A Glücksthal—Klár-háboru a forditott Hugonották esete: itt a zsidók ölik egymást a szinpadon, és a keresztények mulatnak rajta!

*

LÉDERMANN MÓR megválasztása örökös taggá: mindig dicsősége marad a főváros most agonizáló törvényhatósági bizottságának. Csak azt sajnáljuk, hogy ez a ritka kiváló férfiu csengő hangját alig hallatta a közgyülési teremben, nélkülöztük költségvetési beszédeit, boldogtalanok voltunk, hogy interpellációinak és inditványainak érdekes adatait egyetlen alkalommal sem lehettünk szerencsések feljegyezni, nem, Lédermann ur nem szónokolt a közgyülésen, enyhén domborodó embon pontje csak a büffében jelezte tulajdonosának fenkölt elmeélét. Nem, nem a közgyülési terem az igazi otthona városunk emez örökös atyjának, hanem az Erzsébetváros, annak is a szükebb belsőrésze, amely büszkén vallja párt- és felekezetkülönbség nélkül örökös tagnak Lédermann urat.

A kormánypárt erzsébetvárosi szervezete rendezett nemrégiben választói nagygyülést, melyen az elnöki széket Ugron Gábor mellett Lédermann Mór ugyis mint pártszervezeti elnök foglalta el. Az illusztris pártszervezeti elnök feladata volt, hogy bemutassa a népgyülés szónokait, többek között Kállay Miklós kereskedelemügyi államtitkárt, aki — mint Lédermann kijelentette róla — „nem egy mindennapi ember, neki nagy érzéke van minden iránt, különösen a kereskedők és iparosok iránt." Bethlent is emlegette Lédermann, aki „egy olyan miniszterelnök, mindenhová utazik és akit látjuk, hogy Németországba fejedelmi pompába fogadtak és aki Ankoráb a is volt és mindenütt volt, hogy reviziót csináljon arra nézve, amit tőlünk elraboltak." Azután igy folytatja nemes szónokunk: „Ez egy olyan kormány, amely folyton dolgozott és utazott ezért a népért."

A többi szónokok elmefuttatásait nem közöljük, unos-untig van már mindenki a kortesbeszédekkel. A választások előestéjén azonban nem volt érdektelen Lédermann Mór néhány gyorsirói feljegyzéssel hitelesitett bölcs mondását felemliteni, bizonyságául annak, hogy vannak nemzetünknek nagyjai, akik az örökös tagok sorából tehetségükre, közéleti multjukra és ami a jelen pillanatban a legfigyelemreméltóbb: zamatos magyar beszédükre valóban kiválnak!

Készül a szervezési szabályrendelet, amely tizenötre emeli az ügyosztályok számát

Karácsony előtt három nappal minden fővárosi alkalmazott megkapja az egyhavi fizetésre rugó segélyt — Legkorábban 1932 tavaszán kezdhetik meg működésüket az uj előljáróságok, mert a jövő évi költségvetésben nincs még fedezet — Gallina tanácsnok nyilatkozata az ujabb négyszáz szellemi szükségmunkásról és a végleges állások számának szaporitásáról

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

A városházi adminisztrációban sulyos zavarokat idézett elő az uj fővárosi törvény életbeléptetése. Hatásköri összeütközések, intézkedési jogok gyakorlása körül támadt bizonytalanság és más ilyen természetü adminisztrációs bonyodalmak nehezitették a főváros háztartásának a menetét. Ez az átmeneti idő azonban mégis rövidebbnek bizonyult, mint ahogy azt kezdetben gondolták, *Gallina* tanácsnoknak, az elnöki ügyosztály kitünő vezetőjének az érdeme, hogy *a városházi adminisztrációban a fővárosi törvény életbeléptetése következtében támadt zavaroknak az időtartamát a minimumra sikerült csökkenteni.* Amig a különböző fórumokon izgalmas politikai viták foglalták le a közérdeklődést, addig *Gallina* tanácsnok hivatalában csöndesen dolgozott és a világ zajától elvonatkoztatva magát, időt és fáradságot nem kimélve, arra törekedett, hogy a városházi közigazgatást a sulyosabb és hosszabb ideig tartó zökkenéstől megóvja. Ez sikerült is neki, és a *főváros közönsége hálás lehet*, hogy az elnöki ügyosztály vezető pozíciójában olyan *fáradhatatlan, buzgó és lelkiismeretes főtisztviselő ül, mint amilyen Gallina tanácsnok.*

De nemcsak a főváros közönségét kötelezte le hálára maga iránt *Gallina* Frigyes dr., hanem a főváros tisztviselői karát is, amelynek *tulajdonképpen ő az atyja*, minthogy a személyi ügyek az elnöki ügyosztály hatáskörébe tartoznak. Hosszabb beszélgetést folytattunk vele, és a beszélgetés során mindenekelőtt azirán érdeklődtünk, hogy a tisztviselők megkapják-e az idén is a karácsonyi segélyt.

Gallina Frigyes tanácsnok

a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— *A tisztviselők az idén is megkapják a karácsonyi segélyt* ugyanugy, mint az előző években. Mindenki *egyhavi fizetést kap* karácsonyi segély cimén és ezt az összeget *két-három nappal a karácsonyi ünnepek előtt fogjuk kiosztani.* Ilyen értelemben már el is készitettem előterjesztésemet, amelyet pár napon belül a polgármester ur elé viszek. A polgármester ur végleges döntést hoz, mert hiszen

a karácsonyi segélyek kiutalványozásához és folyósitásához magasabb jóváhagyásra szükség nincsen. A karácsonyi segély kifizetéséhez szükséges fedezet rendelkezésre áll

a törvényhatósági bizottság által megszavazott és a belügyminiszter által jóváhagyott költségvetésben.

A beszélgetés további során érdeklődünk az *elnöki ügyosztály munkaprogrammja iránt. Gallina* tanácsnok ezeket mondja:

— Erősen dolgozunk a *szervezési szabályrendelet* megszövegezésén. Ez a szabályrendelet arányositani fogja a fővárosi tisztviselők státusát és ugyanez a rendelet intézkedik az uj ügyosztályi beosztásról is. Az uj fővárosi törvény ugyanis ugy intézkedik, hogy az *ügyosztályok számát és az egyes ügyosztályok hatáskörét szabályrendeletben kell megállapitani.* Eredetileg ugy terveztük, hogy néggyel szaporitjuk a jelenlegi ügyosztályoknak a számát, vagyis a tisztujitás után tizenkettő helyett tizenhat ügyoszály lesz. Közben módositottuk ezt a tervet és

ezidőszerint ugy áll a helyzet, hogy az ügyosztályok száma előreláthatóan tizenöt lesz.

Megmaradnak a mai ügyosztályok és ketté választjuk az V. ügyosztály közgazdasági és közlekedési, a IV. ügyosztályt közjogi és katonai és a IX. ügyosztályt szociálpolitikai és közjótékonysági ügyosztályokká. Ellenben az eredeti tervtől eltérően *nem választjuk ketté a III. ügyosztályt*, amelyet utépitési és városrendezési ügyosztályokká akartunk eredetileg kettéosztani.

— A státusrendezési szabályrendelet a végleges létszámot illetően nem hoz változást. Arra fogunk törekedni, hogy *a végleges állások számát az egész vonalon szaporitsuk*, vagyis az uj szabályrendelet az ideiglenes állások számát a minimumra fogja redukálni. *A tisztviselők összlétszáma nem változik* és igy a főváros költségvetésében ez a státusrendezés lényeges költségtöbbletet jelenteni nem fog. Meglehetősen nagy költségekkel fog járni ellenben *az uj előljáróságok felállitása*, ami nehéz probléma. Különböző tervek készültek az uj előljáróságok elhelyezésére vonatkozóan, döntés azonban még nincsen.

Az uj előljáróságok legkorábban csak 1932 tavaszán kezdhetik meg müködésüket, mert a jövő évi költségvetésben nincs fedezet az uj előljáróságok felállitásával kapcsolatos kiadásokra.

Ugy tudom egyébként, hogy az előljárók értekezlete *elkészitette javaslatát* az uj előljáróságok felállitására vonatkozóan.

Sok támadás hangzott el az utóbbi időben a *szellemi szükségmunka akció megindításával kapcsolatosan. Gallina* tanácsnok erre a kérdésre a következőket felelte:

— Rendkivül nehéz feladat *tizezer kérvényező közül hatszázat kiválasztani!* Egészen természetes, hogy ez a kiválasztás érzékenyen érinti a kimaradottakat és innen magyarázható az a nagy izgalom, amely e kérdés körül támadt. *Pártkontingentálás nem történt.* A téves következtetésekre az adott okot, hogy a nagyobb pártok bizottsági tagjai több kérvényezőt ajánlottak, mint a kisebb pártokéi. Én azonban remélem, hogy az egész szellemi szükségmunka akció simán fog lebonyolódni, mert *sikerrel kecsegtetnek bizonyos tárgyalásaim, amelyeket nagyobbszámu szükségmunkásoknak a városházán kivül leendő elhelyezése érdekében folytatok.* Arról van szó ugyanis, hogy egy tekintélyes kontingenst az *egyik budapesti gyár* fog foglalkoztatni és igy mód nyilik arra, hogy a kiáltó sérelmek orvoslást találjanak.

Gallina tanácsnoknak ez a kijelentése általános megelégedést és örömet fog kelteni az érdekeltek körében. Ujabb bizonyiték ez abban a tekintetben, hogy *Gallina Frigyes szivember, aki a felmerült igazságtalanságok és méltánytalanságok orvoslása érdekében addig törte a fejét, amig sikerült egy megoldást találnia.* Ezeknek az igazságtalanságoknak és méltánytalanságoknak a sulyos gazdasági helyzet a legfőbb oka, az orvoslást is csak a gazdasági helyzet szanálása és az általános kereseti viszonyok megjavulása hozhatja meg. *Gallina* azonban ezzel az eljárásával *példát szolgáltatott* minden olyan főtisztviselőnek, akinek *emberek sorsáról* kell gondoskodnia.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J 382 27.
BUDAPEST, VII., BAROSS-TÉR 18.

Irodaberendezések
HIRSCH ÉS TÁRSA
BUDAPEST,
V., Alkotmány-utca 19.

Pénzszekrények

KERESZTÉNY SZABÓIPAROSOK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST
Főüzlet: IV., Károly király-ut 30. szám. ◆ Fióküzlet: II., Zsigmond-utca 14. szám.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát. Valódi angol szövetekben és más gyártmányu divat különlegességekben nagy választék. Hazai szövetekben, bélés árukban és szabókellékekben a legolcsóbb árakban vezetünk. Óriási szőrmeraktár, meglepő olcsó árak! Hitelképes egyéneknek fizetési kedvezményt nyujtunk.

„Pro Ecclesia et Pontifice" pápai érdemkeresztttel kitüntetve — Magyarország aranykoszorus mestere.
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábazati gyára
Budapest, VI., Frangepán-utca 17. szám
Telefon: Aut. 913-53.

Budapesti Bazilika 7945 kgr-mos uj „Szent Imre-Hősök-harangja" gyáramban készült.
Budapest—Belvárosi Főplébánia templom 2500 kgr-os „Polgármester-harangja"
Az 1900. évi párisi világkiállításon diszoklevéllel, 1921—23. vasipari kiállitásokon aranyéremmel, az 1925—26. évi kézmüipari tárlatokon diszoklevéllel, 1927—28. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállitásokon nagy aranyéremmel és 1930 évi „Nemzetközi Vásáron" emléklappal kitüntetve.

CALDERONI ÉS TÁRSA
látszerészek
Budapest, V., Vörösmarty-tér 1.
Telefon: Aut. 811-48.
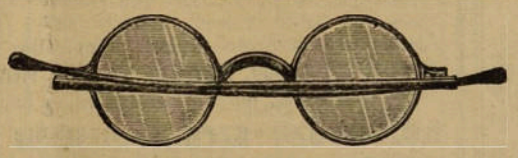
Szemüvegek orrcsipetők, lorgnettek, szinházi- és versenylátcsövek a legjobb kivitelben.
Fényképészeti cikkek.
Képes árjegyzékek kivánatra diimentesen!

TUNGSRAM
MEGBIZHATÓ
JÓ

TAPÉTÁK legnagyobb választékban, elsőrangu kivitelben és legolcsóbban
HAHN és PREYSS cégnél V., GRÓF TISZA ISTVAN-UTCA 12. Telefon: Automata 816-61.
Minták és költségvetések diimentesek

A keresztény pártok jelöltjei a választásokra

Rengeteg uj ember a listákon — Blieszner és Ortvai plébánosok a kerületi választmányba szorultak

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A Keresztény Községi Párt most már hivatalosan is közrebocsátotta a törvényhatósági bizottságba és a kerületi választmányba választandók névsorát. A lista első helyein helyetfoglalók a következők:

I. kerület.

Wolff Károly országgyülési képviselő, *Lampel* Vilmos nyug. miniszteri tanácsos, *Pakányi* Ferenc magánzó, *Spur* Kálmán dr., ügyvéd, *Bartók* Ferenc dr., ügyvéd.

II. kerület.

Wolff Károly országgyülési képviselő, *Molnár* László pápai kamarás, *Vizdos* Géza dr., ügyvéd, *Petainek* József főmérnök, *Divényi* Károly dr., ügyvéd.

III. kerület.

Wolff Károly országgyülési képviselő, *Botzenhardt* János dr., ügyvéd, *Szokolay* Antal dr., esperes, *Kocsán* Károly országgyülési képviselő, *Kuncze* Lajos dr., ügyvéd.

IV. kerület.

Ernszt Sándor dr., m. kir. népjóléti miniszter, *Raffay* Sándor dr., evang. püspök, *Szőke* Gyula dr., földbirtokos, ügyvéd, *Bednárz* Róbert ker. esperes, apát-plébános, *Frühwirth* Mátyás országgyülési képviselő, *Nagy* Ferenc butorszállító.

V. kerület.

Lázár Ferenc dr., kir. közjegyző, felsőházi tag, *Domonkos* Gyula dr., ny. h. főkapitány, *Koós* Jenő ny. h. államtitk., *Nagy* László dr., ügyvéd.

VI. kerület.

Ernszt Sándor dr., miniszter, *Kirchner* Béláné háztartásbeli, *Szakál* Antal dr., ügyvéd, *Minich* Jenő dr., ny. táblabiró, ügyvéd.

VII. kerület.

Tabódy Tibor országgyülési képviselő, *Szabó* Imre ref. lelkész, *Munkácsy* Gyula lakatosmester, *Hell* Ferenc dr., orvos.

VIII. kerület.

Ernszt Sándor dr., miniszter, *Müller* Antal szöv. igazgató, *Ilovszky* János kereskedő, *Pászti* János műszaki tanácsos.

IX. kerület.

Buday Dezső mérnök, *Verebély* Jenő Pestvármegye tb. főügyésze, *Hunkár* Géza prépost-plébános, *Ravasz* Árpád gimnáziumi főigazg., *Vass* Béla cimfestő, *Schindler* Árpád nyug. miniszteri főtanácsos.

X. kerület.

Wolff Károly országgyülési képviselő, *Szemann* Mihály szöv. igazg., *Szabó* József főtitkár, *Pillis* Károly gépgyári főfelügyelő, *Dörfler* Lajos a gazdakör elnöke.

XI kerület.

Wolff Károly országgyülési képviselő, *Bitter* Illés gimn. igazgató, *Kossalka* János dr., müegy. tanár, *Császár* Ferenc épitész.

XII. kerület.

Wolff Károly országgyülési képviselő, *Hochenburger* Antal ny. altábornagy, *Kasics* Margit ny. főv. tanitónő, *Nagy* Géza postatakarékpénztári főtanácsos.

XIII. kerület.

Homonnay Tivadar dr., országgyülési képviselő, *Hufnagel* Imre törvényhatósági bizottsági tag, *Slachtta* Margit soc. testv.

XIV. kerület.

Petrovácz Gyula országgyülési képviselő, *Paulheim* Ferenc épitőmester, *Mihalovics* Zsigmond kanonok-plébános, *Nagy* István (zuglói) kereskedő, *Gyurkovich* Henrik dr., tisztviselő.

Mint látható, *a listákon rengeteg az uj ember*, általában azt mondhatni, hogy a Keresztény Községi Párt eddigi bizottsági tagjainak *több mint fele kiszorult a listákról*, hogy helyet adjon az uj erőknek. Olyan értékek is kihagyásra kerültek, mint *Blieszner* Ágoston, prépost plébános, a katolikus Józsefváros vezére, és *Ortvai* Rezső a Bazilika plébánosa! Mindketten *dicséretes szerénységgel* álltak félre, és a kerületi választmányban foglalták el a listavezetői helyet.

A Keresztény Községi Párt listavezetői a kerületi választmányban: az I. kerületben *Temessy* Győző, középiskolai tanár, a II. kerületben *Patócz* Istvánné főtanácsos neje, a III. kerületben *Telkessy* Ivánné háztartásbeli, a IV. kerületben *Kilián* Tibor dr., ügyvéd, az V. kerületben *Ortvai* Rezső, a Bazilika plébánosa, a VI. kerületben *Gevich* László dr., miniszteri titkár, a VII. kerületben *Csatt* Ferenc nyug. Máv felügyelő, a VIII. kerületben *Blieszner* Ágoston prépost-plébános, a IX. kerületben *Jeszenszky* Jenő kereskedő, a X. kerületben *Hoffer* Lajos főmüvezető, a XI. kerületben *Bitter* Illés gimnáziumi igazgató, a XII. kerületben *Dörögdy* Antal postatakarékpénztári tanácsos a XIII. kerületben *Barcs* Kálmán iparos, a XIV. kerületben *Tost* Ferenc kereskedelmi kertész.

A keresztény ellenzék listavezetői

I. kerület: *Friedrich* István, *Tóth* Gyula Gábor dr., *Bogyai* Artur.

II. kerület: *Friedrich* István, *Sármezey* Endre, *Szigethy* Gyula dr., *Nagy* Vilmos.

III. kerület: *Friedrich* István, *Hüttl* Károly dr., *Tóth* Gyula Gábor dr., *Pach* János.

IV. kerület: *Friedrich* István, *Tömösváry* Tivadar dr., *Wein* Dezső dr., özv. dr. *Dirner* Gusztávné.

V. kerület: *Friedrich* István, *Pekló* János, *Lóskay* István, *Molnár* Árpád.

VI. kerület: *Friedrich* István, *Tauffer* Gábor, *Svahulay* Zoltán, *Michler* Sándor.

VII. kerület: *Friedrich* István, *Weiss* Konrád dr., *Nagy* István, *Kleczár* Jenő dr.

VIII. kerület: *Friedrich* István, *Bieber* József dr., *Domokos* Géza, özv. dr. *Dirner* Gusztávné.

IX. kerület: *Friedrich* István, *Decker* Albert, *Balla* Miklós, *Steckl* Rezső dr.

X. kerület: *Friedrich* István, *Takács* István dr., *Berzsenyi* István, *Havas* Zsigmond.

XI. kerület: *Friedrich* István, *Draskóczy* Milkó László, *Halmay* Zoltán, *Bornemissza* Gábor.

XII. kerület: *Friedrich* István, *Perczel* Béla, *Csapó* Ferenc dr., *Pyber* Ignác.

XIII. kerület: *Friedrich* István, *Tauffer* Gábor dr., *Balás* Balázs, *Geiszler* József dr.

XIV. kerület: *Friedrich* István, *Nickelsky* Zoltán, *Majorossy* Béla, *Hamvay* Viktor.

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel. J. 308-97.

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bel. cég. hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

Dr. KUGLER JÓZSEF
SZÉNNAGYKERESKEDÉS
Központi iroda: IX., GÖNCZY PÁL-U. 2.
(Kálvin-tér mellett)
Városi telep: V., WAHRMANN-UTCA 7.
Telefon: Aut. 855-53 Lipót 902-06.

HLATKY JÓZSEF
okl mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395—78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 36.
TELEFON: Lá 2-32

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM **Palka József**
Magyarország ezüstkoszorus üvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon: J. 302-28 Alapittatott 1894

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: *J. 463-39
OSZTÁLYOK:
TITKÁRSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BŐROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITÁSI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és érbetegek külön osztálya

INÓCZI KŐBÁNYA- ÉS IPARTELEPEK RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, II., Bimbó-utca 19. Telefon: Automata 529-90.
Üzemi iroda: Nógrádverőce. Telefon: 4. Vasuti állomás: Nógrádverőce.
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt **elsőrangu minőségü zuzott kavicsot, kétszer zuzott kavicsból hengerzuzókból előállitott,** felületi kezeléshez és biumenes aszfalthoz szükséges **különböző szemnagyságu pormentes zuzalékot,** valamint az előirásoknak megfelelően kidolgozott **háromnegyedes kockát, kőkövet, faludot, kiskockát, ciklopot és idomitott terméskövet**

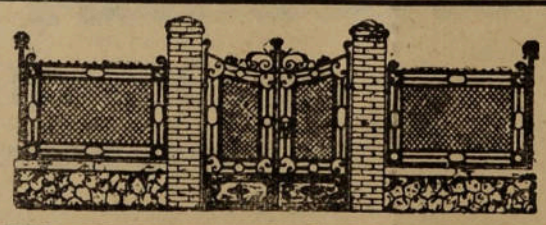
VASS ES KOVÁCS
sodronyfonat-, kerités-, ágybetét- és vasbutorgyár
Budapest, II., Fő-utca 48
Telefon: Aut. 517—87. Alapitási év 1893.

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRALYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobafornakészletet és horgászati cikkeket
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07. Alapitva 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Baross Szövetségi tag
Budapest, VII., Károly-körut 15

Ha nem akar soha elkésni, — használjon
Cortébert
preciziós zsebórát!
Magyarországi vezérképviselő: „KRONOSZ"
ÓRA- ÉS ÉKSZERKERESKEDELMI RÉSZV.-TÁRS.
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4, I. 2.
Dús raktár mindennemü órákban és ékszerekben.
Részletfizetési kedvezmény!

Hírek

Nyugdijba megy a legidősebb árvaszéki ülnök. *Balla* Károly árvaszéki ülnök, az ülnöki kar rangban legidősebb tagja, aki 1870 július 9-én született és 1895 december 1-én lépett a főváros szolgálatába, betöltötte a törvényben előirt harmincöt szolgálati évet és nyugalomba vonul. Illetménytáblázatát most állitja össze a számvevőség, ennek megtörténte után a nyugdijazás folyamata megindul. Itt emlitjük meg, hogy *Kovács* Jenő dr. m. kir. kormányfőtanácsos, árvaszéki elnökhelyettes megváltoztatta azon elhatározását, mely szerint ez év végén már beadja nyugdijazasi kérvényét. *Kovács* Jenő dr. nyugdijbavonulása olyképpen fog megtörténni, hogy a tisztujitás alkalmával nem pályázik ujra állására. Ily körülmények között azok a kombinációk, amelyek az ő nyugdijbavonulása kapcsán állására történő *behelyettesitésekről* szóltak, tárgytalanok.

Miért nem nyugdijazzák Sebő főjegyzőt? *Sebő* Gusztáv főjegyző, a X. ker. előljáróság vezetőhelyettese betöltötte hatvanadik életévét és harmincötéves szolgálati évét. Az eddigi rend és jogszabályok szerint hivatalból kellene megindítani a főjegyző ügyében a nyugdijazasi eljárást, erre azonban nem került sor és a közeljövőben nem is fog sor kerülni. Az uj fővárosi törvény 62. szakasza ugyanis kimondja, hogy a kiszolgált alkalmazottak nyugdijazása tekintetében a közigazgatás rendezéséről szóló 1929. évi XXX. t.-c. megfelelő szakaszait kell figyelembe venni. A közigazgatási törvény pedig a nyugdijazást illetően olyképpen rendelkezik, hogy amennyiben a nyugdijazandó alkalmazott képesitését már szolgálati ideje alatt szerezte meg, *a szolgálati idő nyugdijazási szempontból ezen időponttól számitandó.* A törvény ezen rendelkezése *Sebő* főjegyzőre is vonatkozik, aki jogi képesitését csak fővárosi szolgálata ideje alatt szerezte meg és igy nyugdijazásától az elnöki ügyosztálynak egyelőre el kellett tekintenie. A képesités megszerzésétől számitott harmincöt esztendő *Sebő* Gusztáv esetében csak *a jövő év nyarán* telik le és hivatalból őt csak ezen időponttól kezdődően lehet nyugdijazni.

A Keresztény Községi Párt kerületi szervezetei

		Telefon
I. kerület	Krisztina-tér 1. isz.	541-30
II. „	Fő u. 68. I. em.	341-40
III. „	Lajos u. 183. isz. 10.	621-15
III. (Ujlak)	Ürömi u. 60—62.	543-71
IV. kerület	Ferenciek-tere 7. II. lp. II. 6.	854-21
V. „	Bálvány u. 13. félemelet	129-92
V. „	Váci-ut 50.	907-64
VI. „	Podmaniczky u. 91.	240-89
VI. „	Teréz-körut 43/a. isz.	102-29
VII. „	Rottenbiller u. 20—22.	300-92
VIII. „	Mária u. 30.	308-49
IX. „	Ferenc-körut 2. I. 5.	877-78
X. „	Kápolna u. 7.	390-33
X. „	Szapáry u. 7—9.	381-96
XI. „	Horthy Miklós-ut 54.	582-20 Lágymányos 19-34
XII. „	Maros u. 18.	546-15
XIII. „	Kartács u. 27.	916-64
XIII. „	Fóti-ut 27.	911-26
XIII. „	Szent László-ut 26.	
XIII. „	Mohács u. 6.	916-70
XIV. „	Angol u. 26.	982-20 Zugló 64-18
XIV. „	Thököly-ut 56.	406-28
XIV. „	Erzsébet királyné-ut 11.	
XIV. „	Rákosfalva, Zöldike-vendéglő	
XIV. „	Törökőr, Kerepesi-ut 44.	

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet

a X., Maglódi-uti Horthy Miklós Szeretetotthon épitéséhez szükséges gőzfertőtlenitőberendezés szállitási és szerelési munkáira.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként **0.50** pengőért kaphatók 1930. évi november hó 27-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Kubinyi István (IX., Soroksári-ut 38., I. em. 9.) tervező gépészmérnöknél, vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 327. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1930. évi december hó 20-án (szombat) délelőtt fél 11 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. november 25.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdetek

az Óbudai Csatornaszivattyutelep gépházának és kerékházának központi fütési és fertőtlenitő berendezésének szállitására.

A vonatkozó terv a II. em. 264. sz. helyiségben megtekinthető.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és boritékban elhelyezett ajánlatokat

1930. évi december hó 9-én (kedden) délelőtt 10 óráig

a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi december hó 9-én (kedden) délelőtt 11 órakor lesz a III. emelet 409. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. november 27.

A székesfőváros polgármestere.

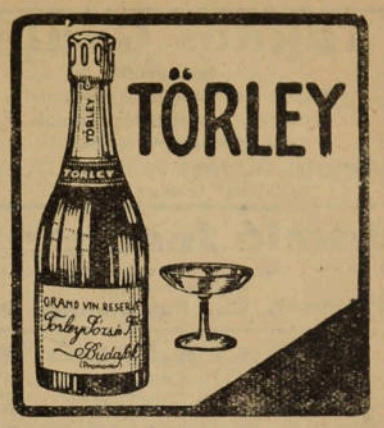

Városatyák ünneplése. A Budapest-Erzsébetvárosi Keresztény Kaszinó ez évi december hó 8-án (hétfő) este 8 órai kezdettel ünnepi vacsorát rendez VII., Thököly-ut 56. sz. alatti helyiségeiben, melyen ünnepelni fogja Csillery András dr. ny. miniszter, a kaszinó örökös tiszteletbeli elnökének névnapját, továbbá elnökének, Paulheim Ferencnek névnapját is és kapcsolatosan Petrovácz Gyula országgyülési képviselővel együttesen kormányfőtanácsossá történt kinevezetését. A népszerü városatyák e közös ünnepélyén megjelennek a politikai és társadalmi élet kiválóságai. Az ünnepi lakomára meghivottak teritékjegyeiket a kaszinó irodájában december hó 7-ig előjegyezhetik, illetve 3 pengő lefizetése ellenében átvehetik. Részvételi bejelentések telefonon is (J. 406—28) eszközölhetők.

Vetitettképes előadás Ausztriáról. December 7-én (vasárnap) d. e. 11 órakor az Uránia-szinházban vetitett és mozgóképes előadást tart Hangel László, az ismert hegymászó és skifutó „Téli élet az osztrák Alpok között" cimen. Száznál több diapozitiv és két film kiséretében mutatja be az előadó nemcsak a közismert és divatos téli sporthelyeket, hanem szemléltetni fogja a magas hegységek és gleccserek téli világát is. Ugyancsak Hangel László tartotta a mult év folyamán a régi képviselőházban a Karintiáról, Steierországról és a Salzkammergutról szóló vetitettképes előadást is. Ezek az előadások leginkább azért nyerték meg a közönség tetszését, mert a válogatott szépségü képeken kivül az előadó személyes tapasztalatai alapján tartotta előadásait és a nagy hegyek között átélt élményeit érdekes stilusban ecsetelte. Ezen előadásában hóval boritott falvak, zuzmarás fenyvesek, megfagyott vizesések fognak váltakozni a téli napsütésben ragyogó többezer méteres csúcsok gyönyörü látványával, ezért ezen előadás nemcsak az utazni szándékozók, vagy téli sportot üzők számára fog értékes élményt nyujtani, hanem különösen ha tekintetbe vesszük a bemutatásra kerülő két filmet is, képeinek szépségénél és gazdagságánál fogva minden hallgató számára tartalmas és kellemes szórakozást fog nyujtani, annál is inkább, mert a belépődij egész minimálisan néhány fillérben van megállapitva.

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia Fiumei-ut 7

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ PALACKTEJBEN AZ ERŐ

MENDLY GYULA szobafestő, mázoló és diszletfestő
LÓNYAI-U. 7, FÖLDSZ. 7. TELEFON: AUT. 856-40.
MÜHELY: BENCZUR UTCA 2.

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
müköáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

BÖHM JÓZSEF GÉZA
épület-, diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező
BUDAPEST, V., PANNONIA-UTCA 4.
TELEFON: AUTOMATA 116-25.

ZONGORÁK DEHMAL-nál
VIII., RÁKÓCZI-UT 19.
legnagyobb raktara uj és keveset használt zongora, pianino és harmonium ban **Olcsó kölcsönzés, hangolás, javitás.**
Telefon: József 421-04.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi maslixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

KRISZTIÁN SÁNDOR
szobrászműterme
Budapest, VII., Gyarmat-u. 12. Telefon: Z. 70-88
Készit ugy saját, mint megadott tervek alapján: épület külső és belső figurális és dekorativ szobrászmunkákat, homlokzatdiszeket, belső stukkómennyezeteket, kandallókat, oszlopokat. Kerti disztárgyak, diszpadok, pergolák, virágtartók, diszkutak, siremlékek stb. elsőrendü tartós fagyálló müköből, mintakertemben állandóan megtekinthetők.

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
épület- és mülakatosok, redőny és napellenző gyára
BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.
Telefon: Aut. 852—59-
Készitményei:
Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitelben. Elsötétitő berendezések, kézi és motorhajtásra. Szinházi vasfüggönyök.
Vasszerkezetek, épület- és mülakatosság

CSERÉPY ISTVÁN
kőmivesmester, épitési vállalkozó
BUDAPEST, Csengeri-u. 45
Telefon: 165—25.

Vitéz Siposs Sándor
Különleges száraz vegytisztitó és ruhafestő üzeme
HAJÓ-UCCA 12 TELEFON: Aut. 812-40
Munkáért házhoz küldök és elszállitom

AUTÓBUSZ-KAROSSZÉRIAK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZÉSEK
GYÁRTJA:
NAY ÉS RÓNA
GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ ÉS SZIVATTYUGYÁR R.-T.
BUDAPEST, X., KÁPOLNA-TÉR
TELEFON: *J. 463—88

SCHULZ TÜZELÉSTECHNIKAI ÉS ÉPITÉSI R.T.
Schulz A. OKL. MÉRNÖK
GYÁRKÉMÉNYEK, KAZÁNBEFALAZÁSOK, IPARI KEMENCÉK, TÉGLA- ÉS MÉSZÉGETŐ KEMENCÉK.
BUDAPEST, VII. ARÉNA U. 80.
TELEFON: JÓZSEF 329-04. JÓZSEF 410-42.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferenc-körut 31

Takács Gyula
gépészmérnök
Rádió és elektrotechnikai szaküzlete
Épületek, szobrok, templomok speciális megvilágitása
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 32. sz.
Telefon: Automata 843-24

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest,
VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 907—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

PERTRIX
VÉD JEGY
szárazelemek és telepek
zseblámpa és anódtelepek
számára.
Teljesitményük felülmulhatatlan!
Mindenszaküzletben kaphatók

Szemlédő, müvirág és temetkezési cikkek
gyári raktára **SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF**
Üzem: Bpest, I., Lágymányosi-u. 9.
Iroda: I., Gellérthegy-utca 11. Automata 537—12.

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva 1918.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., PUTÓ-UTCA 16. Telefon: J. 303-85

ERDÉLYI
udvari fényképész
MŰINTÉZETE
IV., Semmelweis-u 2.

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VII., Kőris-ucca 10
Telefon: J. 348-15

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világitó- és traktorpetróleum
gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—05
Ajánlatokat és költségvetést felszóli árra küldök

Mátyássy Antal és Fia
Cégtulajdonos: MÁTYÁSSY REZSŐ
MÁZOLÓ-FESTŐMESTER
Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

GAZDASÁGI-ÉLET

A bánhidai erőmü létesitésének energiagazdasági okai

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Tüzelőszergazdálkodásunk alapja Csonkamagyarországnak a legujabb kutatások és feltárások alapján kereken 1 milliárd t-ra becsülhető ásványi tüzelőszerkészlete. E készlet a jelenlegi fogyasztás mellett kereken 100 évre, a természetes fogyasztásnövekedés törvényszerüségének figyelembe vételével pedig mintegy 60—70 esztendőre elegendő. E számok abszolut értékei nem fontosak, lényeges csupán az, hogy a Csonkaországban, amelynek az országos szükséglethez viszonyitva számottevő vizierői nincsenek, azzal az adottsággal állunk szemben, hogy két-három nemzedék életén belül az utolsó lapátnyi ásványi tüzelőszert is kiemelik a magyar föld mélyéből. E tekintetben Csonkamagyarország teljesen egyedülálló válságos helyzetben van a müvelt népek között, mert amig más szénben szegény országok, mint pl. Olaszország, Svájc, Ausztria, Délnémetország, a Skandináv államok, bőséges vizierőik nagyarányu és gyorsütemü kiépitésével gazdasági életük rendelkezésére tudják bocsátani az annak fentartására és fejlesztésére szükséges energiát, addig mi mindaddig, amig trianoni börtönünk falai le nem omlanak, jóformán kizárólagosan szénkészleteinkre vagyunk utalva és igy törekvéseink csakis arra irányulhatnak, hogy feltartóztathatatlanul növekedő szükségletünk lehetőleg teljes kielégitése mellett ásványi tüzelőszereink szerény készletét a lehető legtakarékosabban használjuk fel.

A fővárosi és a vidéki eredményeket egybevetve megállapithatjuk, hogy korszerü takarékos üzem mellett közhasználatu villamos erőműveink jelenlegi szénfogyasztása legalább 50—55%-át meg lehetne takaritani. Minthogy pedig ilyen erőműveink 1929-ben összesen körülbelül 1,500.000 t szenet fogyasztottak, megtakaritható lett volna mintegy 800.000 t, kereken 18 millió P értékben. Ez más szóval annyit jelent, hogy villamos energiagazdálkodásunk ezidőszerinti rendezetlensége és gőzerőműveink tökéletlensége következtében évenkint elfüstölünk 16 millió pengőnyi értéket oly nemzeti vagyontételből, amely soha többé nem pótolható s amelynek élettartama alig három emberöltő.

Az előadottakból nyilvánvaló, hogy a részben elavultságuk, részben kis gépegységeik és kedvezőtlen üzemi viszonyaik következtében gazdaságtalanul dolgozó fővárosi és vidéki erőművek mielőbbi leállitása s a villamos energiafejlesztésnek a műszaki tudomány jelenlegi fejlettségének megfelelően berendezett uj, nagy gőzerőművekbe való összpontositása elsőrendü sürgős közgazdasági feladat.

A dunántuli országos villamositási terv kiindulási alapja a racionális energiagazdálkodás eme parancsoló szükségességének felismerése és az elérhető eredmények helyes értékelése volt.

A viszonyainknak legjobban megfelelő megoldás irányát megszabja az a körülmény, hogy a fentemlitett 1 milliárd t készletből kereken 11% kőszén, 36% jobb minőségü barnaszén, 41% gyengébb minőségü barnaszén és lignit s 12% tőzeg, vagyis több mint fele oly silányabb minőségü anyag, amely a tengelyen való szállitást kis fütőértéke, jelesül vagy nagy nedvesség, vagy nagy salaktartalma miatt nem birja el. Etekintetben azonban lényeges különbség van a lignitek és az u. n. palásszenek között, mert amig az előbbiek kis fütőértékét főleg a nagy viztartalom okozza, amely megfelelő aszalási eljárásokkal jórészt kiüzhető, addig a palásszenek nagy, meddő tartalmának csökkentése nem lehetséges. Amig tehát a lignitek nemesitéssel rendszerint szállitásképessé tehetők, addig a palásszenek felhasználhatósága megmásithatatlanul igen szük körletre szoritkozik. Ebből következik egyrészt, hogy egyébként hasonló körülmények között a palásszeneknek villamosenergia fejlesztésére való eltüzelése nagyobb nemzetgazdasági érdek, mint a ligniteké, másrészt, hogy az ilyen tüzelőszerrel dolgozó erőműveket a bányák szomszédságában kell elhelyezni, ahol rendszerint a már fentemlitett salakprobléma is könnyebben megoldható.

Ezek a szempontok döntötték el, országos hirü bányászati szakértők véleménye alapján a dunántuli erőmű elhelyezésének kérdését is és pedig az eredetileg tervbevett várpalotai lignitmedence körzete (Ősi) helyett a tatai szénmedence nyugati szélén fekvő Bánhida javára.

A bányászati szakbizottság jelentése szerint a MÁK most művelés alatt álló tatabányai területén 95 millió t, 5300 kal.-s jó minőségü „tatai" szén van. Kis részben ennek 15 m vastagságot is elérő rétegébe beágyazva, főleg azonban a jó széntelep közvetlen feküjében több m vastag rétegben fekszik az égőpala, amelynek pontosan megállapitott mennyisége 28 millió t.

Bár a bánhidai erőmű tüzelőszerszükségletét — tekintettel arra, hogy a gőzerőmüvek élettartamát 40 esztendőnél hosszabb időtartammal rendszerint nem szokás számitani — a tatabányai szénmedence egymagában is bőségesen (u. u. legalább 60 évig) biztositja, további tartalék is rendelkezésre áll a szomszédos németegyházai területen, ahol már eddig is, — noha csak a széntelep egy részét vizsgálták meg alaposabban — 12 millió t égőpalát állapitottak meg, ami további 50 évre volna elegendő.

Amint e számokból látható, a MÁK tatai bányáiban oly nagy mennyiségü égőpala áll rendelkezésre, amely a gőzerőmüvek élettartamát messze felülmuló időn keresztül fedezni tudná a bánhidai erőmü évi szükségletét. Nem lehet tehát kétség afelől, hogy a bánhidai erőmü tüzelőszer- és vizellátása egyaránt a legszilárdabb alapon nyugszik.

A bányászati szakbizottság jelentése szerint: „tény, hogy az égőpalának aprószénnel keverve való felhasználása esetén évi 2.4 millió q olyan tüzelőanyag hasznos felhasználását lehet biztositani, amely egyébként felhasználatlanul a földben maradna s amelyet a széntelepek lefejtése és eltömedékelése után soha többé gazdaságosan kitermelni nem lehetne.

Proczeller Bálint
kövező mester
Budapest, X., Korponai-u. 11.
Telefon: Kőbánya 74-84.

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASARUGYÁR R.-T.
Budapest, K., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333—60
Híd- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü füzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzarak, kovácsáruk stb

INGYEN. KARÁCSONYRA AJÁNDÉK MEGGYES NAGY JÁNOSNÁL
gyermekruhák beszerzése, közhatóságok, jótékonycélu intézetek, gyárak, stb. részére
Budapest, V., Molnár-utca 23. sz.
Árak: P 9.60-tól.
Csak nagybani eladás!

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

A Pesti Tőzsde most megjelent angolnyelvü külön számában ismerteti Magyarország gazdasági és pénzügyi fejlődését az állampénzügyi szanálás óta. A kiadmány célja a nemzetközi tőkepiacot megbizható és adatszerü informálással felvilágositani és meggyőzni Magyarország hitelképességéről. Az angol számot a Pesti Tőzsde sokezer példányban dijtalanul megküldötte a világ összes bankjainak, bankárjainak, nagyobb részvénytársaságának, valamint minden ország nagyobb lapjának. tzlccÉ0olm.bazatlok181814c m mb bbbb

Márkus György uj könyve. Márkus György dr., aki egyéb kitünő tulajdonságain felül fia Márkus Jenő dr.-nak, a Beszkárt vezérigazgatóhelyettesének és unokája néhai Márkus József dr. polgármesternek, ujabb könyvet adott ki, amelyben az állam magángazdasági tevékenységével foglalkozik, különös tekintettel a legujabb szocializálási törekvésekre. Márkus György uj könyve folytatásként jelentkezik a szerző régebbi kötetei mögé, amelyekben a községi üzemek és az elektromos energia-termelés államositásának problémáit tárgyalta. Az uj könyv arra a kérdésre kiván válaszolni, hogy a szocializált termelés helyettesithetné-e a mai kapitalista termelési rendszert, vázolni igyekezvén a határokat, amelyeken belül az állam magángazdasági tevékenysége szükséges és indokolt, viszont amelyeken tul az a közgazdasági életre káros hatásu lehet. Vitába száll a marxizmus többletérték-elméletével, utalván arra, hogy a termelés teljes államositása ugy közgazdasági, mint társadalmi szempontból kivihetetlen és hogy ez a fejlődés és haladás bukását jelentené. Ismerteti a nyugati állam szocializálási törekvéseit egyes iparágakban és megállapitja, hogy a világháboru után egyes országokban megnyilvánult szocializáló törekvések már ismét elcsöndesedtek. Érdekes a szerző fejtegetése az üzemek különleges helyzetére vonatkozóan tőkebeszerzési és egyéb szempontokból. A közüzemek jelentősége Márkus György dr. szerint csak abban található meg, hogy ezek révén az állam gondoskodhat olyan egyetemes közszükségletek kiegészitéséről, amelyekben a magánüzem a jövedelmezőség hiánya miatt egyáltalában nem, vagy nem a megkivánható olcsó áron tud csak gondoskodni. Ebből a szempontból részletesen tárgyalja azt a kérdést, hogy az állam magángazdasági tevékenysége a közgazdasági élet mely területein lehet szükséges és indokolt. A szerző szerint az államnak a bányászat, az ipar, az energia-gazdálkodás és a kereskedelem terén kifejtett tevékenysége helytelen, miután ezt a gazdasági élet mai fejlettsége mellett mi sem indokolja. A gazdasági élet eme területein az állam nem szállhat szembe a magángazdasággal, hanem ellenkezőleg, annak segitségére kell sietnie és ha feltétlenül szükséges, ugy a közérdek megvédéséről törvényes szabályozással kell gondoskodnia. Márkus György dr. mélyenszántó fejtegetései logikus és koncepciózus gondolkodása élénk figyelmet keltenek müködése iránt. Uj müvének jelentősége tulterjed határainkon is, megérdemelvén egyes vonatkozásokban idegen nyelvekre való fordiást is: lévén müve hatalmas vádirat, talán öntudatlanul is, nemcsak a szovjet gazdasági rendszere, hanem bizonyos vonatkozásokban a szociáldemokrácia célkitüzései ellen is. A könyv ára 10 pengő és minden nagyobb könyvkereskedésben kapható.

„ARISTOS"
égetett üreges agyagtéglával olcsón és gyorsan épithet.
Gyártja:
Sorg Antal Épitőipari R.-T.
Budapest, X. ker., Gergely-utca 8. sz.

KÖZPONTI FŰTÉS,
VIZVEZETÉK ÉS BÁDOGOS MUNKÁK
FARKAS IZOR
Budapest, VIII., Nap-u. 10. Telefon: J. 336-51

Baranyai Béla és Társa
I., ker. Bercsényi-utca 5.
Telefon: Lá. 265.
Központi etage-fűtési, vizmű-berendezések és műszaki vállalata. Nonplus ultra kazánok gyártó vállalata.

KASS BÉLA
épület- és butor-asztalos üzeme
BUDAPEST, VIII., KŐRIS-U. 7.

Schäffer Károly
okl. mérnök, vasut-, ut-, beton-épitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13. III. em. 1.
Telefon 844-12

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon József 428-25

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézeti.
Iszapkezelések, vízgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Alapittatott 1895 RIEDER OTTÓ Tel. Aut. 837—07
villamosberendezési vállalat,
műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára A. B. C. tagoknak hat havi hitel
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-U. 20

NEUSCHLOSZ-LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.-T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA. TEL.: Lá. 11-79.
Városi iroda:
IV. KER., ESKÜ ÚT 3. TELEFON: AUT. 890-47
Gyár: Parkettát, épületasztalosmunkát, hajlitott butort és mindennemü fatömegárut

Alapittatott 1888 Alapittatott 1888
Palm Albert és Tsa
különlegességi üzem-teszmérők gyártása
BUDAPEST, IX., RÁDAY UCCA 3
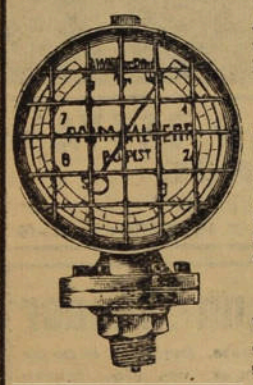
Az Orsz. Gőzkazánvizsgáló Egyesület hivatalos szállitója
Feszmérők (Manometer), Légürmérők (Vacummeter), Hőmérők (Thermometer), Fémpyrométer (Metall-Pyrometer), Huzómérők (Zugmesser), Rugóegyensulyzó (Springbalancen), Vizállásmérők (Hydrometer), Vizmérlegek (Wasserwaagen)

Nejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.
Ügyeljünk a címre

KARÁSZEK FERENC
KAZÁN- ÉS TARTÁLYGYÁR. TELEFON: 915-07.
BUDAPEST, VI., VÁCI-ÚT 163. SZ.

Költözködés
teherautóval és zárt butorkocsiban, helyben és vidéken vállal
LEHRNER MÁTYÁS, V., Sólyom-u. 13.
Telefon: 161—70.

Kik kaptak lakást a Bertalan-utcai társasházban?

Megszünt a szövetkezet, a főváros az egyes házrész-tulajdonosokra irja át az eladott telket

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A fővárosi tisztviselő-társasház épitkezése, mint már jelentettük, a kora tavaszi hónapokban meg fog indulni. Mivel az állami kölcsönszabályzat szerint szövetkezetek nem kaphatnak a házépitő kölcsönből, hanem csak magánszemélyek, a már megalakult szövetkezeteknek *fel kellett oszlaniok* és a Pénzintézeti Központ közvetlenül az egyes házrész-tulajdonosokkal kerül mint szerződő felekkel összeköttetésbe. Ennek folytán meg kellett változtatni a telekeladásra vonatkozó közgyülési határozatot is, mert *az még szövetkezetre* szól és most már a főváros is *az egyes résztulajdonosoknak* fogja az épitkezés alapjául szolgáló telket eladni.

Ezzel kapcsolatban most már *véglegesen megállapitották* a társasház-épitkezésben résztvevők névsorát és megkezdődött a készpénzelőlegek befizetése is. Az akció élén *Szentmiklósi* tanácsjegyző áll, aki nagy buzgalommal dolgozik, hogy az épitkezési terv most már mennél előbb a megvalósulás stádiumába kerüljön. Az akcióban résztvevők névsora a következő:

Hügel Jenő dr. tanácsjegyző, Bärtl Tivadar tanácsjegyző, Harza Lajos dr. hittanár, özv. Mészáros Sándorné nyugd. tanár, Kovács Endre dr. orvos, Juhász István dr. fogalmazó, dr. Fülöpné Kakulyay Olga id. hiv., Novák Ferenc államvasuti titkár, Pap Kovács Ferenc tábornok, Viola Rezső dr. műszaki tanácsos, Jaczó Győző műszaki főtanácsos, özv. Berács Zoltánné ideiglenes hivatalnok, Niederecker Gáspár dr. orvos, Niederecker Gáspárné dr. iskolaorvos, Ispanovits Sándor igazgató, Szentmiklósi József dr. tanácsjegyző, Soós Gyula postafőigazgató, Gallina Frigyes dr. tanácsnok, Zsiga Margit dr. fővárosi tanár, Csatt Béla dr. postaigazgató, Farkas János fővárosi tanár, Grabits Lajos fővárosi tanár, Rosta János dr. tanácsjegyző, Kende Félix postatiszt, Hajnos István adóhivatali főtiszt, vitéz Horváth Béla dr. tanácsjegyző, Szabó György polgári iskolai tanár, özv. Bányai Lajosné főpénztáros özvegye, Kalabay László főmérnök, Krencsey Géza műszaki főtanácsos, Stokinger János dr. miniszteri tanácsos, vitéz Kovács Arnold ideiglenes hivatalnok, Glück Károly fővárosi tanár, Böröcz József műszaki főtanácsos, Lekky Stefánia fővárosi tanár, Szőgényi-Nagy Aranka tanárnő, Péscha Sándor dr. miniszteri osztálytanácsos, Keményi Hugóné fővárosi tanitónő.

Készül az üzemi törvény

Megszünteti a nem elsőrendü szükségleteket nyujtó közüzemeket és az egész vonalon eltörölik a részvénytársasági formát

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A választási hadjáratban elhangzott többezer szónoklat pártkülönbség nélkül megemlékezett a fővárosi üzemek kérdéséről, mint a városháza egyik legaktuálisabb problémájáról és kétségtelennek tetszik, hogy az uj törvényhatósági bizottság élete az *üzemi probléma jegyében* fog a választási formaságok elintézése után megindulni. Annakidején feltünést keltett, hogy az uj fővárosi törvény nem emlékezett meg részletesebben az üzemi kérdésről, amint most *Scitovszky* belügyminiszter egy hirlapi nyilatkozatban elmondja azért, nem, mert a kormány a közeljövőben *törvényhozási uton kivánja szabályozni a közüzemek kérdését*. A kormány álláspontja a készülő törvényjavaslatot illetően állitólag az, hogy csupán olyan községi üzemeknek van létjogosultságuk, melyek elsőrendü közszükségleti cikkeket termelnek. Ilyen üzemek a világitási üzemek, a vizszolgáltató üzem és a közlekedési vállalatok.

A törvényhatósági bizottság költségvetési tárgyalásánál a Pedagógiai Filmgyár ügyénél már felmerült az üzemek részvénytársasági formájának megszüntetésére vonatkozó törekvés és a filmgyári részvénytársaság feloszlatására vonatkozó polgármesteri előterjesztést egyhangulag fogadta el a törvényhatósági bizottság. Azok a törekvések, amelyek az üzemeknél a részvénytársasági forma megszüntetésére vonatkoznak, egyre erősebbek, igy elsősorban a Beszkárt az, amelynek részvénytársasági formája hamarosan megszünik. A Beszkártnál általában az üzletvitelben bizonyos rezerváltság tapasztalható, nagyobb beruházásoktól tartózkodik az igazgatóság, éppen azért, mert tapintatosságból nem akar elébe vágni azoknak az időknek, amikor esetleg már nem részvénytársasági formában fogja a polgármester mint legfelsőbb fórum az üzemmé egyszerüsitett közlekedési vállalatot vezetni.

Mindezek a problémák felszinre fognak kerülni az üzemi törvényjavaslat-tervezetben, amely még a téli hónapokban az országgyülés elé kerül. Mindenesetre fontos lenne, hogy a belügyminiszter a tervezet nyilvánosságra bocsájtása előtt kikérné a főváros polgármesterének és törvényhatósági bizottságának véleményét, mert ha valami, az üzemi probléma az, amelynél a teendő törvényes intézkedéseknek nem szabad a gyakorlati élet követelményeit figyelmen kivül hagynia. A fővárosi üzemek dolga nem oldható meg teoretikus elgondolásokkal, mert félmegoldásoknak és kényszerintézkedéseknek csak kárát látná a közönség és maguk az üzemek.

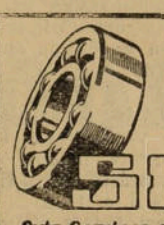
SKF
Svéd golyós- és görgőscsapágyak. Spec. auto- és motorkerékpár csapágyak
Teljes közlőmű berendezések
Telefon: J. 402-78 J. 388-57
Svéd Golyóscsapágy Részvénytársaság
Budapest, IX. Üllői út 55.

BEER SÁNDOR
V., Gróf Tisza István-utca 5.
Telefon: 824-29.
Zománctáblái közismertek

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

Családi ház telekkel,
közművekkel. Ujpesten, dunaparti kertvárosunkban. Ideális, egészséges fekvés
2 szobás, fürdőszobával
2000 P lefizetés után első öt évben 1200 P, további 15 évben 600 P törlesztéssel.
3 szobás, fürdőszobával
3000 P lefizetése után első öt évben 1600 P, további 15 évben 800 P törlesztéssel.
Szt. István-telepen,
(Palffy-térről indulo, HÉV állomás) levő kertvárosunkban még kedvezőbb feltételekkel.
Telkek külön is kaphatók már 36 havi 27 pengős részletiei. Foglaló nincs!
Bővebbet
Épitő és Parcellázó Rt
Ujpest, Beniczky-utca 3.
Tel.: 940-54. Városi iroda: V., Szabadság-tér 7., I. 40.
Kérjen prospektust!

MEGJELENT A
KALLÓS JÁNOS-féle
„Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz"
1930/1931. évi évfolyamának második része két kötetben, több mint 1400 oldal terjedelemben.
Tartalmazza: az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, biztositó stb. vállalatok legujabb adatait. A már előzőleg megjelent két kötettel együtt — amely a budapesti és vidéki pénzintézetek adatait közölte — most már négy kötetből áll a nagymérvben kibővitett komplett kompasz.
Mind a négy kötet ára együtt — több mint 2200 oldal terjedelemben 60 pengő.
Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában, Budapest, IV., Városház-ucca 6. szám. Telefon: Aut. 896—96.

MEGRENDELÉS.
Levágandó és beküldendő.
KALLÓS JÁNOS-féle
Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz
BUDAPEST
IV., Városház u. 6.
Ezennel megrendeljük Kallós Jánosnak, a Pesti Tőzsde főszerkesztőjének:
GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TŐZSDEI KOMPASZ 1930/31. ÉVRE
cimü évkönyvét egy példányban 60.— pengőért, mely összeget a Kompasz leszállitásakor kifizetjük.
cégszerü aláirás.

Mátyás János
szobafestő- és mázolómester
X., Alkér-utca 10. szám.
Telefonhivó: Kőbánya 5—70

ÉN PEDIG

MINDEN KÉSZÜLÉKBE CSAK
TUNGSRAM
BÁRIUMCSÖVET AJÁNLOK

Vállalkozás

Uj kiirások:

Központi fütés és ködtelenitő berendezés szállitására az óbudai csatornaszivattyutelep gépháza részére. Határidő: 1930 december hó 9 (kedd) d. e. 10 ó.

Építési munkákra a rákosvölgyi főgyüjtőnél. Határidő: 1930 december 9 (kedd) d. e. 10 ó.

Üveges- és burkolómunkákra az I. Budafoki-ut 52. számu áramfejlesztőtelepén és a III. számu kazánház épitkezésénél. Határidő: 1930 december hó 10 (szerda) d. e. 9 ó.

5000 darab (ötezer) 80 liter ürtartalmu elsőrendü dokapirozott vaslemezből készült és tüzben horganyzott, fedéllel ellátott háziszeméttartány szállitására. Határidő: 1930 december 11 d. e. 11 ó.

A VII. ker. Garay-téri fedett élelmiszerpiac épitési munkáira (huszonhét tétel). Határidő: 1930 december hó 12 (péntek) d. e. 11 ó.

1. A káposztásmegyeri I. átemelőtelep szigeti gépházába: 1 darab 4 tonna teherbirásu kb. 4.90 m. fesztávolságu és 1 darab 4 tonna teherbirásu kb. 7.00 m. fesztávolságu futódaru.

2. A káposztásmegyeri II. átemelőtelep szigeti gépházába: 1 darab 5 tonna teherbirásu kb. 5.20 m. fesztávolságu és 1 darab 5 tonna teherbirásu kb. 9.00 m. fesztávolságu futódaru szállitására. Határidő: 1930 december 13 d. e. 11 ó.

Vizvezetéki, csatornázási és gázberendezési munkákra a X., Maglódi-uti Horthy Miklós-szeretetotthon kórház- és kapusépülete épitésénél. Határidő: 1930 december 13 (szombat) d. e. ½11 ó.

6000 (hatezer) métermázsa zab szállitására. Határidő: 1930 december 16 d. e. 11 ó.

Két darab egyenként 2.3 m³/mp. teljesitményü elektromotorral kapcsolt körszivattyu és tartozékainak szállitására. Határidő: 1930 december hó 16 (kedd) d. e. 10 ó.

Építési munkáira az I. ker. Budafoki-uti főcsatornának. Határidő: 1930 december hó 16 (kedd) d. e. 10 ó.

Automatikus házi távbeszélő berendezési munkáira a Szt. László kórházban. Határidő: 1930 december hó 16 (kedd) d. e. ½11 ó.

7000 (Hétezer) métermázsa anyaszéna szállitására. Határidő: 1930 december 16 (kedd) d. e. 11 ó.

2200 (Kettőezerkettőszáz) darab kötött gyapjumellény szállitására. Határidő: 1930 december hó 16 (kedd) d. e. 11 ó.

5.000.000 kg. motorszesz szállitására az Autóbuszüzem részére. Határidő: 1930 decmber hó 19 (péntek) d. e. ½10 ó.

Lebontási munkákra a IV. ker. Eskütér, Ferenc József-rakpart és Piaristautca által határolt régi Piarista-épület lebontásánál. Határidő: 1930 december hó 20 (szombat) d. e. ½11 ó.

A) 3000 fm 14—15/24—25 cm. hasitott trahit szegélykő, B) 10.000 darab 18/27/18 cm trahit kötőkockakő, C) 10.000 darab 26/26/13 cm trahit gyalogutkő, D) 100.000 darab 18/18/13 14 cm trahit fejkő, E) 100.000 darab 18/18/13—14 cm angitandezitfejkő, F) 150.000 darab 18/18/13—14 cm bazaltfejkő, G) 100.000 darab 18/18/14 cm. bazalt ¾-es kockakő és H) 1000 tonna bazalt kiskő szállitására. Határidő: 1930 december hó 13 (szombat) d. e. 10 ó.

Gőzfertőtlenitő berendezés szállitási és szerelési munkáira a Maglódi-uti Horthy Miklós Szeretetotthon épitésénél. Határidő: 1930 december hó 20 (szombat) d. e. ½11 ó.

Budapest székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák:

Szent István kórház G. pavillon bádogos javitási munka Friedmann József (III., Lajos-utca 66.) 2455.08 pengővel.

Kada-uteai iskolában főzőhely építése Márton és Szalka (VII., Dembinszky-utca 30.) 8267 pengővel.

Miskolczi-uti autóbusz főmühely vizvezeték, csatornázási munka Janisch János és Fia (VII., Józsika-utca 12.) 12815.15 pengővel.

IV., Prohászka Ottokár-utcai polgári iskolában közp. fütőberendezés átalakitása Wessely Károly (V., Mária Valéria-utca 19.) 2441.14 pengővel.

X. Uj köztemetőben melegedőcsarnok részére vizvezeték és csatornázási munka Spierer József (VIII., Örömvölgy-utca 13.) 2773.60 pengővel.

V., Váci-ut 170. sz. kislakásos bérház antennaoszlopok szerelési munka Sigray István (IV., Váci-utca 56—58.) 1584.50 pengővel.

VI., Aréna-ut 138—140. sz. kisl. bérház antennatartó oszlopok szerelési munka Hungler István (VIII., József körut 28.) 2533.60 pengővel.

Szórakozás

CORSO MOZI (Váci-utca 9. Aut. 874—02.) **Byrd a déli sarkon.** Minden idők legnagyobb hőstette 10 felv. — Titto Schippa két dalt énekel. — **Ki mint vet, ugy arat.** (Micky—Mous-burleszk). Hangos hiradók. Előadások mindennap: 4, ¾6, ¾8 és háromnegyed 10 órakor.

CAPITOL FILMPALOTA, Baross-tér, Keleti p. u. mellett. Telefon: József 343—37. **A párizsi háztetők alatt.** Francia film magyar feliratokkal. **Miki mókái.** Fox hangos és magyar hiradó. — Előadások: 5, ¾8, ½10; vasár- és ünnepnap ½4, fél 6, ½8, ½10 órakor.

DÉCSI MOZGÓ, Teréz-körut 28. sz. Telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52. **Tavasz a télben.** Sascha-film 8 fej. — **A regatta hőse.** Előadások hétköznap: 4, 6.40, 7.30, 9.40 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ Kossuth Lajos-u. 18. Telefon: Automata 895—43 és 897—07. A világ legszebb néma filmje: **Piz palü,** a Fehér pokol! — **Mosolygó Párizs.** — Magyar és amerikai hiradó. — Előadások: 5, ¼8, ½10, szombat, vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

KAMARA MOZGÓ (Dohány-utca és Nyár-utca sarok. — Telefon: József 440—27.) **Byrd kapitány a déli sarkon.** (A Paramount eredeti helyszini felvételei.) **Stan és Pan burleszk.** — **Paramount hangos és Magyar hiradó.** — Előadások mindennap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION SZINHÁZ. (IV., Eskü-ut 1. szám. Telefon: Automata 831—02 és 842—93.) **Szivek szimfóniája.** Stolz Róbert zenéje. (Halmay Tibor, Szőke Szakáll, O. Karlweiss, Willy Forst és Grete Theimer.) — **Miki az őserdőben.** Hangos rajzfilm. — Magyar Hiradó. — Előadások hétköznapokon: fél 6, fél 8, fél 10, vasárnap: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10. — Jegyelővétel d. e. 11—1-ig és előadások kezdése előtt egy órával. Vasárnap d. e. háromnegyed 11 órakor gyermekszinház.

PALACE FILMSZINHÁZ, Erzsébet-körut 8. Newyork-palotával szemben. (T. J. 365—23.) **A poklok szigete.** Columbia hangos attrakció 10 felvonásban. Főszereplők: Jack Holt, Ralph Graves, Dorothy Sebastian. — **Maeskazene.** (Hangos rajzos trükkfilm.) — Külföldi és magyar hiradók. **A goslari harangjáték.** Előadások: ¾6, 8, 10; vasárnap: 4, 6, 8, 10 órakor. — Jegyelővétel d. e. 11—¾1-ig és d. u. ¾5 órától.

ROYAL APOLLÓ (Erzsébet-körut 45, Royal-szálló épületben. Tel.: J. 419—02 és 429—46.) **A forró vérü város.** Izzó történet egy szerelmes asszonyról. Irta: Székely János. Rendezte: Carmine Galloni. A Signora dalt szerezte: Ábrahám Pál. Főszereplők: Jan Kiepura és Brigitta Helm. — **Hangos amerikai hiradó. Magyar Hiradó.** — Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, egynegyed 8 és fél 10, szombat, vasár- ünnepnaokon 4, 6, 8 és 10 órakor.

TIVOLI MOZGÓ VI., Nagymező-utca 8. sz. Telefon: Automata 230—49. — Müsor: December 4—7. Csütörtöktől—vasárnapig. **„A nagy vágy."** Hangos zenés, énekes szinjáték. 36 világhirü sztár főszereplésével. Lil Dagover, Fritz Kortner, Anny Ondra, stb. — **„A bün, amely tisztit."** (A pokol hősei.) Hangos dráma 7 felvonásban. Mari Alba, Raymond Hatton. — Sharles Hackett: a „Faust" cimü opera áriáit énekli. — Hiradó. — December 8—10. Hétfőtől—szerdáig. **„A nótás asszony."** Hangos vidám történet 10 felvonásban. Käthe Dorsch és Hans Heinz Bollmann. — **„Sport és szerelem."** Hangos, izgalmas történet 6 felvonásban. Olga Csehova, Renathe Möller és Max Schmeling a boxvilágbajnok. — Hangos hiradó. — Előadások kezdete: köznapokon 4, háromnegyed 7 és fél 10; vasárnap és ünnepnap 2 órától Az első előadáson mérsékelt helyárak! — A gyermekek az első előadáson tetszésszerinti helyre 30 fillérért fizetnek.

UFA-FILMSZINHÁZ. VI., Teréz-körut 60. Aut. 197—67 és Aut. 197—68. Előadások kezdete hétköznap: 5, fél 7, háromnegyed 8, negyed 10 folytatólagos bemenettel, vasár- és ünnepnap: 4, negyed 6, fél 7, háromnegyed 8, negyed 10. **Donauwalzer** (Tánclovag). — **A színésznő fia** (Ruth Chetterton.)

CORVIN-FILMSZINHÁZ. József-körut és Üllői-ut sarok. J. 389—88 és J. 395—84. — Előadások kezdete hétköznap: 5, fél 7, háromnegyed 8, negyed 10 folytatólagos kezdettel, vasár- és ünnepnap: 4, negyed 6, fél 7, háromnegyed 8, negyed 10. **Donauwalzer** (Tánclovag). — **A színésznő fia.** (Ruth Chatterton.)

URÁNIA-FILMSZINHÁZ. VIII., Rákóczi-ut 21. Telefon: J. 460—46 és J. 460—45. Előadások hétköznap: 5, negyed 8, fél 10, szombat, vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor. **Amor a hálókocsiban.** (Bohózat). Hiradók. **Nótás Muki.**

TITKOS ILONA, Medgyaszay Vilma, Vaszary Piroska, Kabos, Bársony-Dajbukát vendégjátéka
BÉKEFFI LÁSZLÓ KONFERÁL
AZ ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ
SZOMBATI PREMIERJÉN

ROYAL ORFEUM
Budapest legjobb és legolcsóbb szórakozóhelye
Mindennap 2 előadás, délután ½5 és este ½9-kor. Vasárnap és ünnepnapokon 3 előadás, 3, ½6 és este ½9-kor
HELYÁRAK 70 f-től 3 P-ig
DÉLUTÁN FÉLHELYÁRAK
ROYAL ORFEUM

MOLNÁR ISTVÁN
ÉPITÉSZ
BUDAPEST
I., HORTHY MIKLÓS-UT 36. TELEFON: LÁ. 11—09

Waldmann Sándor
egészségügyi, fürdőszoba, árnyékszék és mosdóberendezések. Olomá uk, .viz-, gőz-, légszeszszerelvények. Piperecikkek. Fayencemosdók, kiozetcsészék, bidetek és ülődeszkák stb. stb.
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 61.
Telefon: 102—74.

Zománctáblák — Réztáblák
Zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy-u. 13. Telefon: 536-10.

Áll a harc
a nikotin ellen
A Dohányjövedék gyártmányai nikotintól mentesitve is kaphatók a trafikokban
Gondoljon egészségére, szivjon NIKOTEXET!

NEPTUN
Egészségügyi Berendező, Központi Fütés, Vizvezetékszerelő- és Rokonszakmabeli Iparosok Termelő és Anyagbeszerző Szövetkezete
EÖTVÖS-UTCA 46
TELEFON: AUT. 249-26.

CSUVIK ÉS STROJIL
ELSŐ ÓBUDAI PARKETT ÜZEME
Budapest, III., Kiscelli-utca 39. szám.
Tel.: Aut. 620-56. Kartelen kivül!

BUZADICS IGNÁC
kőművesmester
építési- és háztatarozási vállalkozó
Költségvetés dijmentes
Budapest, VI., Váci-ut 121. sz.
Telefon: Aut. 929—47.

KROPSCH GÜNTHER
kézi tüzoltókeszülékek
Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2. sz.
Telefon: József 406-39
Gázoltók
Kaboltók
Poroltók
Vizoltók
Magyar gyártmány

LIFT VÁLLALAT
Épit, javit, átalakit és karbantart mindennemü felvonókat
IX., Lónyai-u. 49. Tel.: Aut. 877-84.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—07.

Szebeszlói SVACHULAY GYORGY
okl. epitészmérnök. epitőmester
Hites törvényszéki szakértő
Elvállal tervezéseket, épitkezéseket és tatarozásokat
VIII., Kisfaludi-utca 3
Telefon: J. 300-63.

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

*

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

UNDERWOOD STANDARD NOISELES PORTABLE **IRÓGÉPEK** magyarországi vezérképviselete **VECSEY JENŐ** okl. gépészmérnök, Keresk. és Ipari R.-T.
Irodagéposztály: Budapest, VIII., Kisstáció-utca 11.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 3. Felelős: Dr. Uj István.

VII. évfolyam 50. szám

Budapest, 1930 december 13

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Városi Nyilvános Könyvtár
IV. Gróf Károlyi u. 8.

Boletta-vásár

A választási küzdelem uj iparágat és foglalkozási tipust teremtett: megszületett a boletta-ágens, aki házról-házra jár, alkalmatlankodik minden lakásban, hogy szavazószelvényeket gyüjtsön. Nem a lelkesedés tüze füti a választási igazolványok szenvedélyes gyüjtőjét, még kevésbé heviti őt eszmék és ideálok lángja, a boletta-gyüjtő tezaurálja az összegyüjtött cédulákat, hogy azután közvetlenül az ajánlási ivek benyujtása előtt megkösse a maga zsiros kis üzletét. Különösen a kis kerületekben vannak apró pártok, amelyek nem rendelkeznek a kellő emberanyaggal és még kevésbé a kellő programmal a szavazócédulák összegyüjtésére: a polgárok végighandlirozása után ezeket a kis pártokat házalja végig a boletták gyüjtője, hogy a bolettagyüjtésben kifejtett szemtelenségének és erőszakosságának leszedje a gyümölcsét. Vannak kerületek, amelyekben sikert értek el a boletták szenvedélyes gyüjtői, másutt viszont eredménytelenül végződött a gyüjtési akció és kárbaveszett a sok fáradság. Minden kerületben bizonyos azonban, hogy a boletta-szedésnek az uj törvényben kontemplált rendszere rossz, azt sürgősen meg kell változtatni, hogy a legközelebbi választásokon tisztultabb felfogás és becsületesebb morál érvényesüljön az ajánlások összeszedésénél.

Ha sulyos kifogások merültek fel az egyes gyüjtők ellen, akik kézitáskában hordták és árulták a maguk ötven vagy száz céduláját, mennyivel inkább kell elitélnünk azokat a pártokat, amelyek ha programmal és elvekkel nem is, de pénzzel rendelkezvén, ropogós bankókkal pótolták a hiányzó szavazatokat. Azok a pártok, amelyeknek célkitüzése, lelkes és önzetlen agitátorgárdája van, mint a Keresztény Községi Pártnál látjuk, csak lenézéssel és megvetéssel sujthatja a boletta-sibereket.

Végeredményben kétségtelen, hogy a boletta-vásárlók rossz üzletet csináltak, mert a választók az urnák előtt nem sorshuzás utján döntik el, hogy melyik kockába teszik a keresztet, hanem, ami a titkosság legnagyobb előnye, világnézetük és politikai pártállásuk diktálhatja voksuk irányitását. Már pedig ez a választás a végletek harca lesz, a keresztény demokrácia és a marxi világszemlélet gigantikus küzdelme, aminthogy Középeurópában az utóbbi esztendők választási küzdelmeit ugyanezek a célkitüzések irányitják. A nagy harcban el kell veszniök a kisebb pártoknak, akár bolettavásárlás, akár egyéb módon kerültek a döntőbe. A lecke sokkal határozottabban és pregnánsabban van feladva, semhogy a kisebb pártokat annyira jellemző nüanszok és árnyalati különbségek hangsulyozására idő és alkalom nyilna. A boletta-vásár csunya mellékzöngéje, a nemkülönben a kisebb pártok tétova zümmögése nem fog hallatszani, ha a trombiták megszólalnak!

Ötvenezer ajánló

Seregszemle és nekrológ

Irta: Petrovácz Gyula

Ma déli 12 óráig kell benyujtani a választási bizottságoknál az ajánlásokat. Mire e sorok napvilágot látnak, már ott fekszenek a választási bizottságok előtt a Keresztény Községi Párt ajánlási iveinek hatalmas kötetei. Nem kétséges, hogy ezek a kötetek a legnagyobb számu ajánlót tartalmazzák, olyan hatalmas számát az ajánlóknak, amilyet *megközelitően sem tud felmutatni egyetlen más fővárosi községi párt sem.*

A beérkezett jelentések szerint, amelyeket a pártvezetők szigoruan ellenőriztek, kerekszámban *ötvenezer ajánló* neve fekszik ezekben a kötetekben. *Ötvenezer választópolgár* nyilatkozott meg tehát nyiltan a Keresztény Községi Párt mellett és ez a szám belső értékben annál impozánsabb, mert az aláirások között

nincs egyetlen egy vásárolt, egyetlen egy megtévesztéssel szerzett, egyetlen olyan aláirás sem, amit terrorral, vagy presszióval kényszeritettek volna ki.

Ilyen aláirásokra a párt nem reflektált. De bőségesen hoztak önként pártirodáinkba szelvényeket a választó polgárok, akik maguktól ajánlkoztak fel telefonon üzenet formájában, vagy irásban. Minthogy a legutóbbi választáson a keresztény párt szavazóinak a száma 62.053 volt és ugyanakkor a benyujtott ajánlások száma messze alatta maradt a mostani ajánlóknak, arra a következtetésre juthatunk, hogy

ezuttal nemcsak az ajánlók száma, de a szavazatok száma is felülmulja a legutóbbi választás adatait.

A Keresztény Községi Párt ellentétben más pártokkal, az eddig lefolyt öt választáson szavazatokban mindig legalább 50 százalékkal multa felül az ajánlóknak a számát. Ez a körülmény a választás szempontjából máris nemcsak *teljes megnyugvást* nyujt nekünk, de biztos alapot is ad arra a következtetésre, hogy a Keresztény Községi Párt, amelyet annyi oldalról és annyi formában támadtak, amelyből kiválások is történtek és amelynek a megbontása érdekében uj pártok is alakultak, nemcsak meg fogja tartani eddigi pozicióját, de majdnem *számbeli biztonsággal* lehet arra is következtetni, hogy *a választáson meg is erősödik.*

Ha megvizsgáljuk az egyes kerületek ajánlóinak az összválasztókhoz viszonyuló százalékos arányát, akkor kiderül, hogy

ezuttal nem is Buda az a terület, amely e tekintetben a győzelem pálmáját elviszi.

A IV. kerületben, a Belvárosban az összválasztók 30%-a szerepel, mint ajánló a Keresztény Községi Párt ajánlási ivein, az uj XIV. kerület, a Zugló, 26%-kal van képviselve, ezzel szemben a legerősebb budai kerületben, Lágymányos—Kelenföldön az összválasztók 22%-a irta alá a Keresztény Községi Párt ajánlási iveit, a Várban pedig 20% az arány. A többi kerületek arányszáma 20% alatt marad. Ez a jelenség is azt mutatja, hogy *a keresztény választók tömegfejlődése nem egyirányu*, nem csupán Budára terjed ki, hanem ez a fejlődés *a pesti kerületekben is jelentkezik*, a párt állása a pesti oldalon is egyre erősbödik. A párt talapzatának ezt a szélesbedését csak a legnagyobb megelégedéssel és örömmel vehetjük tudomásul.

Amikor seregszemlét tartunk az uj választások előestéjén, vessünk néhány pillantást az eltünt törvényhatósági bizottságra, amelynek ciklusa most fejeződött be. Meg kell tárgyilagosan állapitani, hogy a törvényhatósági bizottság *rendkivül nehéz helyzetben* volt, mert a pártok erőviszonyai jobboldali és baloldali koalíciókat tettek elkerülhetetlenül szükségesekké. Meg kell azonban állapitanunk azt is, hogy különösen

a ciklus első része eredményekben termékeny volt, aminek viszont az a magyarázata, hogy a két szembenálló nagy tábor között relative kicsiny volt a különbség, vagyis a többség csak kevés szavazatokon mulott.

Igy tehát minden pártnak és minden bizottsági tagnak vigyáznia kellett arra, hogy *alkalmi többségek*, amelyekre a szivós baloldalnak sokszor nyilott lehetősége, meg ne bontsák a hadállásokat. Amikor a polgármesterválasztásnál kiderült a két szembenálló tábor közötti többségnek igazán minimális fölénye, akkor intenziv munka indult meg és ez az intenzitás a ciklus első éveiben eredményes intézkedéseket harcolt ki, sőt több jelentős intézményt is hozott létre. Később, amikor a baloldal megbomlott és onnan sokan jobbfelé orientálódtak, meglazult a pártfegyelem és ennek folyományaként megnövekedett a jobboldal eddigi többsége.

Őszintén be kell vallani, hogy a *biztos többség bizonyos renyhességre vezetett*, amely azután meg is nyilatkozott az elmult közgyülés ciklusának a második felében. A ciklus második felében végzett munka ugyanis nem tud jelentősebb eredményeket felmutatni, bár meg kell vallanunk azt is, hogy a ciklusnak ebben a második részében *az uj fővárosi törvény előkészitése* hosszabb időt vett igénybe abból a munkaidőből, amit egyébként törvényhatósági célok szolgálatába állithattunk volna. A fővárosi törvény létrehozatalát megelőző sokféle és meglehetősen széles kiterjedésü tárgyalások sorozatai megbénitották a közgyülési munkát, egyrészt azért, mert a legjobb erőket éppen ezek a tárgyalások foglalták le, másrészt azért, mert a törvény életbeléptetésének és

az uj választások bekövetkezésének az előjelei minden nagyobb jelentőségü kezdeményezést háttérbe szoritottak

és az aktuális feladatok közül igen sokat az uj törvényhatósági bizottság feladatai közé utaltak át.

Ebből az érvelésből következik, hogy az uj törvényhatósági bizottságra *nagy, komoly, sulyos és fele-*

lösségteljes feladatok várnak. Ezek a feladatok most már nem lesznek elodázhatók, mert a főváros közönsége elvárja tőlünk, hogy kötelességünket száz százalékig teljesitsük. Amikor seregszemlét tartunk ajánlóink felett és elparentáljuk az eltünt törvényhatósági bizottságot, akkor éppen az *ötvenezer ajánló* felsorakoztatásából megformálhatjuk magunknak a jövő képét. Ha a választási eredmény azt a képet mutatja, ami az ajánlásokból tárult elénk, akkor — nem kétséges — hogy *az uj törvényhatósági bizottság alkalmas lesz a reáváró sulyos feladatok elvégzésére.*

A Keresztény Erzsébetváros ünnepe

Sipőcz és Wolff köszöntötték Csilléryt, Petrováczot és Paulheim Ferencet

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Hétfőn este az *Erzsébetvárosi Keresztény Kaszinóban* névnapja alkalmából melegen ünnepelték *Csillér*y András dr.-t, a kör diszelnökét, továbbá *Petrovácz* Gyulát és *Paulheim* Ferencet, akiket kormányfőtanácsosokká neveztek ki. Az ünnepi lakomán résztvett *Sipőcz* polgármester, *Wolff* Károly, *Czettler* Jenő, a képviselőház alenöke, továbbá *Édes* Endre, *Szendy* Károly, *Lobmayer* Jenő tanácsnokok és igen sok társadalmi notabilitás. *Csillér*y András dr. *Sipőcz* polgármestert és *Wolff* Károlyt ünnepelte felköszöntőjében, majd *Keresztes* Béla dr., a kaszinó igazgatója *Csillér*y András páratlan érdemeit sorolta fel és köszöntötte a két uj kormányfőtanácsost.

Sipőcz polgármester tömör stilusban mondotta el tökéletes jellemzését a három ünnepelt férfiuról, *Csillér*y Andrást mint tetterős, százkezü és lelkes harcost jellemezte, *Petrovácz* Gyuláról elmondotta, hogy mindig a reális élet talaján áll, mindig számit és már egészen biztosan tudja a választások eredményét is. Hasonló meleg szavakkal méltatta *Paulheim* Ferenc kiváló képességeit. Majd kiemelte beszédében azt, hogy *Gallina* tanácsnok legutóbb kiadott egy könyvet a főváros utolsó tiz esztendejének eredményeiről s csak az a kár, hogy ez a könyv kevés példányszámban jelent meg, tizezeres példányban kellett volna terjeszteni. Ebből a könyvből mindenki megtudhatná, *mit alkotott a keresztény főváros.* Felszólalt a vacsorán *Wolff* Károly dr., aki támadta a szociáldemokratákat, akik nem ismernek polgárokat, csak pártfegyelem béklyóiba vert rabszolgákat. Beszélt még *Czettler* Jenő, majd *Petrovácz* Gyula és *Paulheim* Ferenc köszönték meg az ünneplést.

Pedagógiai Filmgyár Rt.

A polgármester rendeletére a részvénytársaság igazgatósága kimondotta a felszámolást és megválasztotta a felszámolókat

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Ismeretes, hogy a költségvetési vita kapcsán a főváros törvényhatósági bizottsága a Pedagógiai Filmgyár R. T. felszámolását és a részvénytársasági forma megszüntetését határozta el. A törvényhatósági határozatát a polgármester leiratban közölte a részvénytársasággal, amely legutóbbi igazgatósági ülésén foglalkozott a felszámolás kérdésével.

Neményi Imre nyug. államtitkár, a részvénytársaság elnöke vezette az ülést és érdekes, hogy ezen az utolsó igazgatósági ülésen az igazgatóságnak csupán *jobboldali tagjai* jelentek meg *Zilahi-Kiss* Jenő, *Szakáll* Géza, *Minich* Jenő, *Posta* Sándor dr. és *Farkas* József dr. személyében. Az igazgatóság — mit tehetvén egyebet? — kimondta a részvénytársaság felszámolását, felszámolókul megválasztván *Bánóczi* László dr., *Nagy* Ferenc és *Scheuer* Róbert bizottsági tagokat és *Günther* Ferenc dr. tiszti ügyészt. A felszámolást kimondó rendkivüli közgyülés összehivására az igazgatóság megtette a szükséges lépéseket és kétségtelen, hogy a felszámolás ténye rövidesen meg is fog történni.

A filmgyár alkalmazottainak felmondási ideje általában az *év végével* jár le, ezután már csak azokat az alkalmazottakat fogják megtartani, akiket munkássága az üzemvitel folytonosságához elengedhetetlenül szükséges. Változatlanul szabadságon van *Ágotai* vezérigazgató, akinek szerződése tárgyában még mindig nem történt elhatározó lépés. Kétségtelen, hogy a filmgyár további sorsa fölött rövidesen dönt a törvényhatósági tanács és még kétségtelenebb, hogy a felszámolók munkássága fényt fog deriteni az eddigi üzemvitelre és a deficit okaira.

NAGY IMRE LÁSZLÓ
Alapitási év: 1884
EZELŐTT LOHR IRMA
József főherceg ur Ő cs. és kir. fensége udvari szállitója
SZÉP KOSZORUK SZOLID ÁRAK
FŐ-UTCA 1. TELEFON: AUT. 537-87

CSUVIK ÉS STROJIL
ELSŐ ÓBUDAI PARKETT ÜZEME
Budapest, III., Kiscelli-u'ca 39. szám.
Tel.: Aut. 620-56. Kartelen kivül!

NEPTUN
Egészségügyi Berendező, Központi Fütés, Vizvezetékszerelő- és Rokonszakmabeli Iparosok Termelő és Anyagbeszerző Szövetkezete
EÖTVÖS-UTCA 46
TELEFON: AUT. 249-26.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és utépitő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 23.
Tel: J. 339—52 Tel.: J. 339—52

MOLNÁR ISTVÁN
ÉPITÉSZ
BUDAPEST
I., HORTHY MIKLÓS-UT 36. TELEFON: LÁ. 11-09

WESSELY KAROLY
központi fütés-, szellőztetés-, vizvezeték-, csatornázás-, fürdő-, egészségügyi és légszeszberendezési vállalata
Budapest V, Mária Valéria-u. 19
Telefonhivó: Aut 827-82

Üveg-, porcellánáruk
karácsonyi, alkalmi ajándéknak, asztali-, kávéskészletek, üvegcsillárok nagyban és kicsinyben is
gyari árban kaphatók.
DUZSEK LAJOS IV., Prohászka Ottokár-utca 8. sz., félemelet, lépcsőház.

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

Waldmann Sándor
egészségügyi, fürdőszoba, árnyékszék és mosdóberendezések. Ólomáruk, viz-, gőz-, légszeszszerelvények. Piperecikkek. Fayencemosdók, klozetcsészék, bidetek és ülődeszkák stb. stb.
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 61.
Telefon: 102—74.

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja **MANGLITZ FERENC** Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

KERESZTÉNY SZABÓIPAROSOK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST
Főüzlet: IV., Károly király-ut 30. szám. ◆ Fióküzlet: II., Zsigmond-utca 14. szám.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát. Valódi angol szövetekben és más gyártmányu divat különlegességekben nagy választék. Hazai szövetekben, bélés árukban és szabókellékekben a legolcsóbb árakban vezetünk. Óriási szőrmeraktár, meglepő olcsó árak! Hitelképes egyéneknek fizetési kedvezményt nyujtunk.

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Telefon: J. 415—07. Alapitva 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Baross Szövetségi tag
Budapest, VII., Károly-körut 15
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát

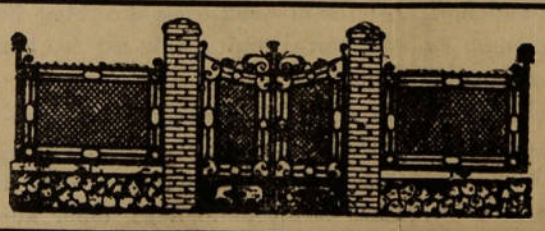

VASS ES KOVÁCS
sodronyfonat-, kerités-, ágybetét- és vasbutorgyár
Budapest, II., Fő-utca 48
Telefon: Aut. 517—87. Alapitási év 1893.

Áll a harc a nikotin ellen
A Dohányjövedék gyártmányai nikotintól mentesitve is kaphatók a trafikokban
Gondoljon egészségére, szivjon NIKOTEXET!

Állandó butorvásár
a Központi Városháza épületében
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY-UT 28
Telefon: Aut. 896-06
háló, ebédlő és uriszoba butorok szalongarniturák, rekamierek,
Kedvező fizetési feltételek.
Kárpitos és Paszományos Mesterek Orsz. Sz.

LIFT VÁLLALAT
Épit, javit, átalakit és karbantart mindennemü felvonókat
IX., Lónyai-u. 49. Tel.: Aut. 877-84.

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tüzjelző-készülék.
Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készülékot működésében bemutatja: Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

Schäffer Károly
okl. mérnök, vasut-, ut-, beton-épitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13. III. em. 1.
Telefon 844-12

Tökéletes tüzoltókészülék mindenféle tüz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tüzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézett
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sófürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 380—97.

GATTYAN PÁL
kövezőmester és utépitő vállalkozó
BUDAPEST, VII., EGRESSY-UT 15

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: J. 463-39
OSZTÁLYOK:
TITKÁRSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BÉROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITÁSI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

A főváros pénzügyei 1931-ben

Lamotte tanácsnok az állam betegápolási hátralékairól, a háztartási zavarok bekövetkezésének lehetőségéről, a nagy kölcsön felvételének aktualitásáról és a többi pénzügyi problémáról

— *Az Uj Budapest tudósítójától* —

A főváros pénzügyi helyzete *nem mondható kedvezőnek*. Már a jövő évi költségvetés összeállítása során nyilvánvalóvá vált, hogy háztartási nehézségek fognak bekövetkezni, sőt *Sipőcz* polgármester költségvetési expozéjában egyenesen bejelentette, hogy *a főváros háztartásának a menetét sulyos komplikációk zavarhatják meg, ha nem sikerül rövidesen behajtani az államkincstártól azt az összeget, amely a fővárosnak kórházi betegápolási díjhátralék cimén jár*. Ez az összeg meghaladja a 24 millió pengőt. Ebből az összegből közel 11 millió pengőt tesz ki a *nem vitatható* tartozás. A főváros fenntartja követelését a további 13 millió pengőre is, kérdéses azonban, hogy ezt az összeget az államkincstáron be lehet-e hajtani. Az *Uj Budapest* munkatársa ezekről a kérdésekről, amelyek a főváros közönségét közelről érdeklik, beszélgetést folytatott

Lamotte Károly dr.

pénzügyi tanácsnokkal, akinél mindenekelőtt aziránt érdeklődtünk, hogy a legutóbbi napokban *Wekerle* Sándor pénzügyminiszterrel folytatott tanácskozások *milyen eredményre vezettek*. *Lamotte* tanácsnok, a pénzügyi ügyosztály vezetője a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— A főváros nevében *Sipőcz* polgármester ur tárgyalt a pénzügyminiszter urral és igy *csak ő hivatott e tárgyalások eredményéről közlést tenni*. Annyit elmondhatok, hogy a kórházi betegápolási dijról volt szó ezeken a megbeszéléseken. A mi álláspontunk az, hogy

annak a 24 millió pengőnek, amit a főváros a betegápolásokra előlegezett, vissza kell folynia a főváros pénztárába.

Valakinek ezt az összeget feltétlenül meg kell fizetnie. Annyi bizonyos, hogy a főváros erről az összegről *nem mondhat le*. Nem mondhatunk le nemcsak azért, mert *ez a törvényes álláspont*, hanem azért sem, mert ezt az összeget *nem nélkülözhetjük*.

Fölvetjük azt a kérdést, hogy megfelelnek-e a valóságnak azok a hirek, amelyek a közeli jövőben *háztartási zavarok bekövetkezésének a lehetőségéről szólanak*. Konkrét kérdésünk ugy szólt, hogy ennek a szóbanforgó 24 millió pengőnek a hiánya nem jelentkezik-e a főváros háztartásában? *Lamotte* tanácsnok ezeket felelte:

— Ez a hiány természetesen *érezteti hatását*. Ha momentán ez a hiány nem is okoz zavarokat, ennek az a természetes magyarázata, hogy *a főváros meglehetősen nagy büdzsével dolgozik*. A polgármester ur költségvetési beszédében hangoztatta, hogy a kórházi betegápolási dijhátralékok rendezését ma már sokáig halasztani nem lehet, mert ez a hiány a főváros háztartásában egyre inkább érezhetővé válik. Éppen a most folytatott tárgyalások alapján nem lehet kétséges, hogy ez a ránknézve nagyjelentőségü kérdés rendeződni fog, mert *rendeződnie kell*...

A beszélgetés további során aziránt érdeklődünk, hogy *esetleges váratlan kiadások* nem fogják-e a jövő év folyamán veszélyeztetni a főváros háztartásának az egyensulyát. A következő választ kaptuk:

— Igaz, hogy a főváros jövő évi költségvetése nagy takarékossággal van összeállitva, de éppen azok a tételek, amelyek a szociális nyomor enyhitésére szolgálnak, *magas összegekkel vannak dotálva*, sokkal nagyobb összegekkel, mint az elmult esztendőkben. Amikor ezeknél a tételeknél nehézségek merülnek fel, vagyis többszükségletek állnak be, akkor

a főváros mindig megtalálta a módját annak, hogy a nyomor enyhitésére fedezetet találjon.

Hangsulyoznom kell, hogy nemcsak a kiadási oldalakon szabtuk szükre a kereteket, hanem reálisan igyekeztünk előirányozni a bevételeket is. Nem hiszem tehát, hogy a jövő év folyamán annyira jelentős eltolódások következnének be, akár a bevételek, akár a kiadások oldalán, hogy ezek az eltolódások felboríthatnák a főváros háztartásának az egyensulyát, *amit minden körülmények között meg kell óvnunk*.

Tekintettel arra a körülményre, hogy a főváros jövő évi költségvetésében igen kis tételek szerepelnek *beruházási munkálatok* cimén, várospolitikai körökben sokat beszélnek *a fővárosi nagy kölcsön felvételének az aktualitásáról*. Az *Uj Budapest* munkatársa *Lamotte* tanácsnok előtt szóvá tette ezt a kérdést és érdeklődött aziránt, hogy megindultak-e már a külföldi nagykölcsön felvételét célzó tárgyalások és valóban szó lehet-e arról, hogy a főváros már kora tavasszal felvegye ezt a külföldi nagy kölcsönt, amiből végre lehetne hajtani a különböző beruházási terveket. Már csak azért is szükség volna ennek a kölcsönnek a felvételére, hogy a főváros hozzájárulhasson a munkanélküliség enyhitéséhez. *Lamotte* tanácsnok a fővárosi nagy kölcsön tervéről ezeket mondotta:

— A nemzetközi pénzpiac helyzete kedvezőtlen.

Az általános pénzpiaci viszonyok nem nyujtanak komoly reménységet arra, hogy hosszulejáratu kölcsönöket, elfogadható feltételek mellett lehessen igénybe venni.

Ilyen körülmények között egyelőre *nem tartom aktuálisnak* e kölcsöntárgyalások megindítását. A fővárosnak egyelőre nincs szüksége külföldi kölcsönre, mert hiszen beruházásainak legnagyobb részét már fedezte kölcsön utján. Az Elektromosmüvek *áruhitelt* vett igénybe és a függőkölcsönből kapott összeggel együtt teljes beruházási programját megvalósithatja. Minthogy semmiféle sürgős beruházási terv sincs napirenden, szükségtelennek tartanám az ilyen kölcsöntárgyalások megindítását. *Az idő* különben sem alkalmas arra, hogy ilyen tárgyalásokat forszirozzunk. Meg kell várnunk, amig a helyzet megjavul s amennyiben a tavasszal kedvezőbb jelek mutatkoznának a pénzpiacon, megpróbálhatjuk a beruházó kölcsön felvételének az előkészitését.

Lamotte tanácsnok végül elmondotta még az *Uj Budapest* munkatársának, hogy

az ügyosztály megkezdte a fővárosi törvénnyel kapcsolatos szabályrendeleteknek a megszövegezését,

illetve ezeknek a szabályrendeleteknek az uj törvény értelmében való átrevideálását. Ezek az átdolgozási munkálatok folyamatban vannak és életbeléptetésük jelentős változást hoz a városházi adminisztrációban. Ez a változás nagyarányu lesz már csak azért is, mert hiszen a fővárosi törvény uj intézményt teremt

a fővárosi számszék

felállitásával. Hogy ennek az uj intézménynek a működése gyorsitani fogja-e az adminisztráció menetét, ebben a tekintetben *még nem lehet véleményt mondani*.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet az V., Tisza-utca (Váci-ut és Pannónia-utca közötti szakaszának) kocsiut

kövező- és előmunkákra.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlási összeg 2 százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és boritékban elhelyezett ajánlatokat

1930. évi december hó 16-án (kedden) délelőtt ½11 óráig

a II. emelet 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi december hó 16-án (kedden) d. e. 11 órakor lesz a III. em. 409. számu helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi december hó 2-án.

A székesfőváros polgármestere.

SZIKSZAY GYÖRGY
pala- és cserépfedő mester
Tetőzetek karbantartási vállalata
Budapest, VI., Gömb-utca 63.
Telefon: Automata 919—79.

Özv. Fratrichevich Istvánné
szobafestő és mázoló
Budapest, VII., Dembinszky-u. 33.

Baranyai Béla és Társa
I., ker. Bercsényi-utca 5.
Telefon: Lá. 265.
Központi etage-fütési, vizmü-berendezések és müszaki vállalata. Nonplus ultra kazánok gyártó vállalata.

Valódi ezüst
evőeszközök és disztárgyak
HENGER ANTAL
ezüstárugyár
IV., DALMADY-UTCA 9. SZ.

KASS BÉLA
épület- és butor-asztalos üzeme
BUDAPEST, VIII., KŐRIS-U. 7.

INÓCZI KŐBÁNYA- ÉS IPARTELEPEK RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, II., Bimbó-utca 19. Telefon: Automata 529-90.
Üzemi iroda: Nógrádverőce. Telefon: 4. Vasuti állomás: Nógrádverőce.
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt **elsőrangu minőségü zuzott kavicsot, kétszer zuzott kavicsból hengerzuzókból előállitott**, felületi kezeléshez és biumenes aszfaltnoz szükséges **különböző szemnagyságu pormentes zuzalékot**, valamint az előirásoknak megfelelően kidolgozott **háromnegyedes kockát, telkövet, taludot, kiskockát, cyklopot és idomitott terméskövet**

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
épület- és mülakatosok, redőny és napellenző gyára
BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.
Telefon: Aut. 852-59.
Készitményei:
Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitelben. Elsötétitő berendezések, kézi és motorhajtásra. Szinházi vasfüggönyök.
Vasszerkezetek, épület- és mülakatosság

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bel. cég. hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

TUNGSRAM
MEGBIZHATÓ
JÓ

SIMKO ANTALNE
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ
ÜVEG-ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

VIGNÁLI RAFAELLO
bronzöntő
BUDAPEST
Lakás: Petneházy-utca 75/b.
Gyár: VI., Jász-utca 74. szám
TELEFON: AUTOMATA 919—12.

Irodaberendezések

HIRSCH ÉS TÁRSA
BUDAPEST,
V., Alkotmány-utca 19.

Pénzszekrények

Alapitva 1895 RIEDER OTTÓ Tel. Aut. 837—07
villamosberendezési vállalat,
műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára A. B. C. tagoknak hat havi hitel
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-U. 20

NEUSCHLOSZ-LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.-T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA, TEL.: Lá. 11-79.
Városi iroda:
IV. KER., ESKÜ ÚT 3. TELEFON: AUT. 890-47
Gyárt: Parkettát, épületasztalosmunkát, hajlított butort és mindennemü fatömegárut

Nejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.
Ügyeljünk a címre

KARÁSZEK FERENC
KAZÁN- ÉS TARTÁLYGYÁR. TELEFON: 915-07.
BUDAPEST, VI., VÁCI-ÚT 163. SZ.

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszóli ásra küldök

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester,
épitési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35
Telefon: József 429—43.

FELSENFELD RUDOLF
Bélyegző- és pecsétbélyeggyár,
véső és dombornyomó műintézet
Alapitva: 1901. Telefon: A. 103—94.
Budapest, V., Bálvány-utca 16

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428-25

KATZER
TELEFON: 539—14
ÉPITÉSI VALLALATA
I., SZIRTES-U. 3/b.

Hazárdjáték 442 fabódéval

A közélelmezési ügyosztály zavaros versenytárgyalása, amellyel mindenki elégedetlen

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A polgármesteri közélelmezési ügyosztály az elmult hetekben versenytárgyalást hirdetett a Garay-térről a piacépitkezés miatt kihelyezendő árusok részére a környező utcákban épitendő ideiglenes jellegü faszerkezetü 442 darab árusitóbódé munkáira. November 28-án járt le a versenytárgyalás, amelyen a fővárosi ácsipar jelentékenyebb tagjai kivétel nélkül résztvettek. Az ajánlatok felbontása során kiderült, hogy a legolcsóbb 35.000 pengőért, a legdrágább viszont 58.000 pengőért hajlandó vállalni *a furcsa feltételü épitkezést.*

A közélelmezési ügyosztály ugyanis olyan versenytárgyalási hirdetményt bocsájtott közzé, mely feltételeiben *szokatlan hazardéria lehetőségét nyujtotta a vállalkozók számára.* A főváros tulajdonképpen nem is épitkezési, hanem bérleti versenytárgyalást hirdetett, a kérdés az volt: *mennyiért* hajlandó a vállalkozó a 442 darab fabódét 1931 december 31-ig a fővárosnak kölcsönadni, *mennyi a bérösszeg* a további félesztendőért, 1931 december 1-től 1932 junius 30-ig és amennyiben a főváros 1932 julius 1-ig ugy nyilatkozna, hogy a vállalkozó által felépitett és addig a főváros bérletében volt fabódékat a közélelmezési ügyosztály meg akarná vásárolni, *mekkora az az összeg,* amelyet a fővárosnak a tulajdonjog megváltásáért a vállalkozók részére vételárképpen fizetnie kell.

A komplikált és konfuzus versenytárgyalási feltételek természetszerüen arra ösztökélték a vállalkozókat, hogy lehetőleg olcsó bérösszegekkel szerepeljenek, a fősulyt arra vetvén, hogy amennyiben 1932 közepén a főváros esetleg megvásárolná a szóbanforgó 442 darab bódét, akkor jelentős vételárat érjenek el. A vállalkozók elképzelése szerint ez a másfél esztendő mulva esetleg bekövetkező vásár az az *ismeretlen tényező,* amelynek értéke fogja a vállalkozás tulajdonképpeni jövedelmét jelenteni.

Természetes, hogy azok a cégek, amelyek összeköttetéseik reményében az időközben használhatatlanná váló bódék átvételét és magas vételárat remélnek, bizonyos *hendikepet* jelentenek a vállalkozók azon csoportja részére, akik viszont az átvételben *nem bizva,* önköltségi anyagárat és munkabért számolnak, mint a bérleti összeg főkomponenseit. Az óvatos és a hazardirozó vállalkozó gondolkozásmódja közötti különbség hozta azután magával, hogy a legolcsóbb és legdrágább ajánlattevő között *hetven százalékos differencia* mutatkozik! Nem érdekel bennünket, ki, vagy kik kapják a bódé épitkezéseket, a versenytárgyalás kiirásának ezen módját azonban *irreálisnak és meg nem engedhetőnek* tartjuk.

Tizenkét főpincér tizenkétezer pengője

Egy hónappal a döntés után még nem kapták vissza bánatpénzeiket a sertésvágóhidi vendéglő pályázói

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Hónapok óta egyébről sem nyilatkoznak az illetékes tényezők a főváros vállalati feltételeinek megváltoztatásával és modernizálásával kapcsolatban, mint arról, hogy fontos és szükséges a versenytárgyalást meg nem nyert pályázók bánatpénzeinek a *lehetőség szerinti leggyorsabb visszautalása.* Ezzel kapcsolatban arra vonatkozóan is történt állitólag intézkedés, hogy *még a versenytárgyalás folyama alatt visszakaphassák a pályázók letéteiket,* amennyiben az ajánlatok felbontása után kiderül, hogy tulmagas áraikkal, vagy egyéb körülmények miatt a döntésnél nem jöhetnek tekintetbe.

Hogy ez az igazán szép és humánus elgondolás a gyakorlatban hogyan jut kifejezésre, erre vonatkozóan *érdekes esetről* értesitenek bennünket. Hónapokkal ezelőtt versenytárgyalást hirdetett a főváros a sertésvágóhidi uj vendéglő bérletére, a versenytárgyalási hirdetményben azt is közölvén, hogy bánatpénzül a felajánlott évi bérösszeg tiz százalékát kell az ajánlat felbontását megelőzően a főváros központi pénztárába betenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz csatolni. A versenytárgyalás határideje október elseje volt, pár hét mulva a törvényhatósági tanács meg is hozta a döntést és az uj vendéglős már több mint egy hónapja meg is nyitotta üzemét a sertésvágóhidon.

A versenytárgyalás aktái tehát végérvényesen lezárultak és mindenki azt hihette volna, hogy ily körülmények között a főváros központi pénztára azt is elfelejtette, hogy valaha ebben az ügyben biztositékokat kezelt. *Nem ez történt!* Két hónappal a versenytárgyalás lejárta és egy hónappal annak eldöntése után azok a pályázók, akik nem kapták meg a bérletet, számszerint tizenketten, *még mindig nem részesültek abban a szerencsében, hogy saját pénzükhöz hozzájuthassanak.* Korántsem azért, mintha nem jelentkeztek volna. Jelentkeztek a pénztárnál, a számvevőségnél, a közélelmezési ügyosztályban és mindenütt azt a felvilágositást kapták, hogy majd értesitést kapnak az időpontról, amikor letéteikhez hozzájuthatnak.

A letétek efajta kezelése ellentétben áll a polgármester azon intenciójával, hogy a versenytárgyalásnál tekintetbe nem jövő pályázók könnyen és gyorsan pénzeikhez juthassanak. A jelen esetben *szegény főpincérekről* van szó, akik közül nem egy állásba sem tud menni, mert a mesterségüknél szokásos kaucióösszeg a fővárosnál hever, hozzáférhetetlenül és kamat nélkül. Felhivjuk ebben az ügyben *sürgős intézkedés tételére az illetékes faktorokat!*

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és műszaki vállalata
Budapest, V., Falk Miksa-u. 26-28

Szemfedő, müvirág és temetkezési cikkek
gyári raktára SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
Üzem: Bpest, I., Lágymányosi-u. 9.
Iroda: I., Gellérthegy-utca 11. Automata 537—12.

„Pro Ecclesia et Pontifice" pápai érdemkeresztttel kitüntetve — Magyarország aranykoszorus mestere.
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábarati gyára
Budapest, VI., Trangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913—53.

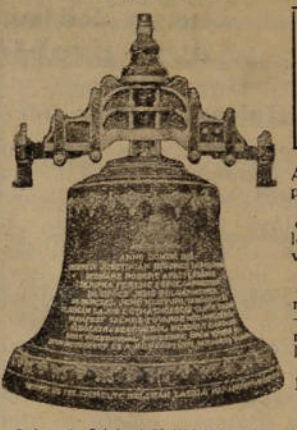

Budapesti Bazilika 7945 kgr-mos uj „Szent Imre-Hősök-harangja" gyáramban készült.

Budapest—Belvárosi Főplébánia templom 2500 kgr-os „Polgármester-harangja"

Az 1900. évi párisi világkiállitáson diszoklevéllel, 1921—23. vasipari kiállitásokon aranyéremmel, az 1925—26. évi kézmüipari tárlatokon diszoklevéllel, 1927—28. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállitásokon nagy aranyéremmel és 1930. évi „Nemzetközi Vásáron" emléklappal kitüntetve.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FÜTÉSBERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTCA 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASARUGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333—60
Hid- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü füzött idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzárak, kovácsáruk stb.

MENTSIK FERENC könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

„ARISTOS"
égetett üreges agyagtéglával olcsón és gyorsan épithet.
Gyártja:
Sorg Antal Épitőipari R.-T.
Budapest, X. ker., Gergely-utca 8. sz.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM Palka József
Magyarország ezüstkoszorus üvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon: J. 302-28 Alapittatott 1894

HLATKY JÓZSEF
okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395—78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

TAPÉTÁK legnagyobb választékban, elsőrangu kivitelben és legolcsóbban
HAHN és PREYSS cégnél V., GRÓF TISZA ISTVÁN-UTCA 12.
Telefon: Automata 816—61.
Minták és költségvetések dijmentesek

Hírek

Pákay alügyész meghalt. *Pákay* László dr. tiszti alügyész hosszas betegség után vasárnap harminchároméves korában elhunyt. Temetése szerdán délután ment végbe, ravatalánál könnyezve állott a fővárosi tiszti ügyészi kar, amely egyik legszimpatikusabb és legkedveltebb tagját vesztette el az elhunytban. Annak az uj jogászgenerációnak volt értékes képviselője *Pákay*, amely hittel és lelkesedéssel szolgálja hivatalában és a bíróságok előtt a köz ügyét. Csupa láng, csupa remény volt ez a fiatalember, noha már esztendők óta magában hordotta a gyilkos kórt, amely végül is győzött az elgyöngült szervezeten. Betegségéhez hozzájárult *elkedvetlenedése is*, noha rajta lett volna a sor, néhány évvel ezelőtt hátamögül választottak meg másokat alügyésznek, és csak két esztendő mulva tudta *Szabó* főügyész reparálni a rajta esett méltánytalanságot. Sulyos betegségére a Tátrában keresett gyógyulást, itt előrehaladt tüdőbajához a fiatalkorban annyira szokatlan cukorbetegség is járult, kioltván nemes életét.

Vass Bernát dr. arcképét megfesteti a székesfőváros. A törvényhatósági tanács *Csilléry* Andrásnak, mint a székesfővárosi közegészségügyi bizottság elnökének javaslatára elhatározta, hogy a Székesfővárosi Közegészségügyi és Bakteriológiai Intézet nemrég elhunyt igazgatójának, *Vass* Bernát dr. egyetemi tanárnak az arcképét az intézet számára megfesteti.

Behelyettesitették a segédfogalmazókat. A közgyülés még május havában elhatározta, hogy a fogalmazói karban 78 ideiglenes hivatalnoki állást véglegessé szervez át s ezt a belügyminiszter is jóváhagyta. Miután az uj fővárosi törvény szerint a törvényhatósági bizottság ujjáalakitásáig a kinevezési hatáskör fel van függesztve, a szóbanforgó végleges állásokat Ripka főpolgármester a napokban behelyettesités utján töltötte be. Ilyen módon helyettes tanácsi segédfogalmazók lettek: Mártonfy Máriusz, Hajnos László, Grigássy Béla, Fekete Géza, Kaán Viktor, Korenchy László, Szüts Lajos, Romhányi Antal, Csizek Ferenc, Zakariás Gerő, Kováts Endre, Lázár Sándor, Csanádi Sándor, Debreczeni Géza, Bekő Zoltán, Timár Sándor, Petrovics Tibor, Oszoly Kálmán, Kozák Károly, Szathmáry-Illés Jenő, Füle Ernő, Gyarmati Béla, Mischung Gyula, Szőts Farkas, Benkó Dénes, Turku Sándor, Szilágyi Virgil, Táborszky László, Kutassy János, Vecseklőy József, Kosztolányi Lajos, Marschelek Ferenc, Gámenczy Béla, Dózsa Ferenc, Parsch György, Péter Miklós, Varjas László, Strommer Róbert, Lázár Imre gróf, Zatkalik Pál, Farkas János, Gottl Ervin, Szeles Gábor, Várhidy Imre, Nyékhegyi István, Zulavszky Andor, Stessel Nándor, Kálmánczhelyi Béla, Hámory Zoltán, Maróth Gyula, Makay György, Chambre Lajos, Császár Elemér, Szily László, Varga Zsigmond dr.-ok. Helyettes árvaszéki segédfogalmazók lettek: Kováts Endre, Dezső Miklós, Romsauer Richárd, Prückler András, Votisky Antal, Gunde Gyula dr.-ok.

Márkus főjegyző leányának debüje. Szerdán debütált a Kamaraszinházban a Szinművészeti Akadémia vizsgaelőadásának keretében *Márkus* Margit, aki leánya *Márkus* József dr. főjegyzőnek, a Józsefváros népszerü előljáró-helyettesének. A *Marsall* cimü egyfelvonásos női főszerepét játszotta a fiatal művésznő, annyi tehetséggel, lelkesedéssel és rutinnal, hogy már ez alkalommal is látható volt, hogy tarsolyában hordja a *marsallbotot*. Kétségtelen, hogy *Márkus* Margit a jövő szinészgeneráció egyik legreményteljesebb igérete, és rövidesen valamelyik elsőrangu szinházunk szinpadán fogjuk őt viszontláthatni vezető szerepekben. Az előadáson a földszint első sorait megtöltötték a fővárosi főtisztviselők, akik sokat tapsoltak és melegen gratuláltak a fiatal művésznőnek és üdvözölték a boldog szülőket leányuk nagy sikere alkalmából

Kirchner Béláné ünneplése. A *VI. ker. Keresztény Községi Párt* női szervezete bensőséges ünnepet ült. A szervezet megfestette elnökének, *Kirchner* Bélánénak arcképét és azt a MOVE nagytermében a Terézváros keresztény társadalma előtt leleplezte. *Minich* Jenő pártelnök a kerület népszerü női vezetőjét ünnepelte *Kirchner* Bélánéban, akit *Toperczer* Ákosné a Magyar Asszonyok Pártszövetsége nevében, *Giay* Rudolfné a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége nevében, *Krén* Margit az iskolanővérek nevében köszöntötte, *Molnár* Márta pedig csokrot nyujtott át és a női szervezet nevében üdvözölte az ünnepeltet. *Párkányi* Norbert dr. a tanári testület hálás elismerését, *Laurenzy* Vilmos dr., a VI. kerületi Keresztény Liga elnöke pedig a liga köszönetét tolmácsolta az ünnepeltnek. Az ünneplést *Kirchner* Béláné gondolatokban gazdag beszédében köszönte meg és megigérte, hogy a keresztény politikát a jövőben is változatlanul szolgálja. A jól sikerült képet *Marsovszky* Tiborné festette.

A BESzKÁRT önképzőkörének tizéves jubileuma. A BESzKÁRT Önképzőköre a Zeneakadémia nagytermében tartotta tizéves jubiláris diszközgyülését. A közgyülést az önképzőkör százhusz tagu énekkara nyitotta meg Beethoven: „Isten dicsősége" cimü kórusával. Márkus Jenő dr. vezérigazgató-helyettes nagyhatásu beszédben méltatta az önképzőkör tizéves működését. Rámutatott arra, hogy az önképzőkör 2700 kötetből álló könyvtárával, sorozatos ismeretterjesztő előadásaival, hangversenyeivel és tanulmányi kirándulásaival a hazai közművelődésnek jelentős tényezője és amelynek sikeres működését a felügyeleti hatóságoknak, a rokonegyesületeknek és a nagyközönségnek élénk rokonszenve és elismerése kiséri. Az önképzőkör énekkara az utóbbi évek során rendezett országos dalosversenyeken minden alkalommal első dijat nyert. Megemlékezett még arról a hathatós támogatásról, amelyben Tormay Géza dr. kereskedelmi államtitkár, Folkusházy Lajos alelnök-vezérigazgató és Sztrókay István ny. vezérigazgató-helyettes, valamint a BESzKÁRT igazgatósága az önképzőkört részesitették. Méltatta Horváth Zoltán dr. titkár, ügyvezető-alelnöknek az önképzőkör megszervezése körül kifejtett érdemeit. A közgyülést magas szinvonalu diszhangverseny követte, melynek során zajos tetszést aratott Fehér Ilonka hegedümüvésznő és Müller Károly országos karnagy, egyesületi zenelgazgató.

Maradandó értékü
ajándék
a hordozható villamos
Singer
varrógép
Preciziós munka és elismert legjobb minőség!
Részletfizetésre is!
Kényelmes havi részletek
Dijmentes bemutatás saját otthonában
Singer Varrógép Részvénytársaság
Fiókok mindenütt

Jelentős akció az idegenforgalom emelése érdekében

A magyar idegenforgalmi propagandának igen hathatós nyeresége a Lloyd utikönyvek sorozatában most megjelent „Ungarn" cimü német nyelvü és „Magyarország" cimü magyar nyelvü utikönyv. A könyvek részletes és kimeritő leirásban ismertetik Magyarországot, az ország fővárosát, Budapestet s a vidéki városokat. Az aranynyomásu, zöld vászonkötetü pompás könyv közel 600 oldalon 415 képpel, 24 szines mümelléklettel és 17 elsőrendü térképpel illusztrálva ismerteti Magyarország turisztikáját, az ország történetét, a magyar irodalom, képzőmüvészet, zene, sport történetét, balneologiai értékeinket stb. Kétszáz oldal tarkitva sok illusztrációval Budapest leirását és kulturális értékeinek felsorolását tartalmazza, további 300 oldal foglalkozik a vidéki városok, a Balaton, Lillafüred, Héviz s a többi fürdőhelyek ismertetésével.

Ezzel a könyvvel, mely a legkisebb részletekre kiterjedő gondos összeállitásával, az anyagnak nagy szeretettel és mégis tárgyilagos ismertetésével, pompás kiállitásával a legjobb külföldi munkákkal egyenértékü, a Lloyd utikönyvek kiadója, dr. Gonda Gyula nagy szolgálatot tett a magyar idegenforgalom ügyének.

A magyar nyelvü kiadás alkalmas arra, hogy az annyira kivántos belső vándorforgalmat emelje, de alkalmas arra is, hogy az ország határain túl élő magyarok — s főleg ezek gyermekei, — kik már csak hirből ismerik Magyarországot, e könyvből ismerjék meg Magyarország szépségeit, népünk kulturális fejlettségét.

A német nyelvü kötet s a közeli hetekben megjelenő angol nyelvü „Hungary" cimü kötet igen alkalmasak arra, hogy Magyarországnak sok uj megértő barátot szerezzünk — amire nagy szükségünk is van!

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
MINDENÜTT KAPHATÓ!
TERMELI:
ORSZ. MAGY.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmester, épitési vállalkozó
BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 8
Telefon: József 324-49

Művészi sirkövek Gerenday A. és Fia Fiumei-ut 7.

ZONGORÁK
DEHMAL-nál
VIII., RÁKÓCZI-UT 19.
legnagyobb raktára uj és keveset használt zongora, pianino és harmoniumo ban. Olcsó kölcsönzés, hangolás, javitás.
Telefon: József 421-04.

Takács Gyula
gépészmérnök
Rádió és elektrotechnikai szaküzlete
Épületek, szobrok, templomok speciális megvilágitása
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 32. sz.
Telefon: Automata 843-24

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 36.
TELEFON: Lá 2-32

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
müköaru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Mátyássy Antal és Fia
Cégtulajdonos: MÁTYÁSSY REZSŐ
MÁZOLÓ- FESTŐMESTER
Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel. J. 308-97.

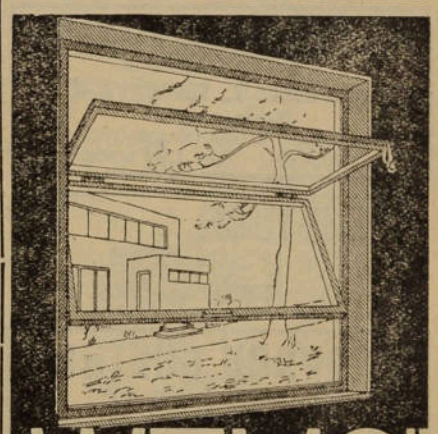
WEMA
TOLÓABLAK
HAAS ÉS SOMOGYI RT.

Purébl tanácsnok könyvet irt az üzemekről

Az üzemek hozzájárulása nélkül nyugodt községi háztartás el sem képzelhető, de az üzemeknek nem szabad sérteniök az ipar érdekeit

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Most jelent meg *Purébl* Győző dr. székesfővárosi tanácsnoknak egy nagyobb tanulmánya *„Budapest székesfőváros üzemeinek és közigazgatási intézményeinek vázlatos ismertetése“* cimén. Ez a tanulmány kiegészíti az előző években ugyancsak külön nyomatban megjelent *„Vázlatos áttekintés középkoru városainkról“* és ugyancsak *„A városigazgatás és politika ismertetése“* cimü tanulmányait, amelyek szintén külön nyomatban jelentek meg. Ezek a tanulmányok tulajdonképpen vázlatos anyagát jelentik annak az évről-évre a közgazdasági egyetemen *„a főváros intézményei és üzemei“*, valamint *„várospolitika és városigazgatás“* cimü tárgyainak. A most megjelent tanulmányban foglalkozik és részletesen kifejti a községi üzemek jelentőségét a városi életben várospolitikai szempontból nézve. Eltér a községi üzemek előzményeire, összehasonlitást végez a magántőke és a városi üzemszerü ellátás tekintetében, reámutat a közszükségleti cikkek ellátási szükségének folytonosságára és annak feltétlenül való biztositására, kimutatja a községi üzemeknek árnivelláló jelentőségét is. Reámutat arra, hogy az üzemeknek alapja nem lehet tisztán anyagi haszon, hanem végcélja az, hogy a fogyasztóközönséget minél olcsóbban és jobban lássa el.

Megemliti a városi üzemek létesitésénél szükségszerü, hogy az könnyen, minden politikától mentesen működjön. A városi üzemeket a közigazgatástól külön kell választani és szakvezetőkre kell bizni. A céltudatos és mértékettartó községesités *nem káros, hanem elkerülhetetlenül szükséges.* Azonban az üzemek létesitése a városoknak a vagyonát érinti, ezért költségvetését kifejezetten nem terhelheti s más célra forditandó városi jövedelmekből nem is állapitható meg. Vázlatosan ismerteti az üzemeknek a közigazgatási irodalomban fellelhető különböző rendszereit, ismerteti az üzemek szükségszerü rentabilitását, azoknak kalkulációját s rámutat arra, hogyha a városok az üzemek vezetését szakszerüen végzik, a rentabilitást biztositják, a kellő leirást eszközlik és az üzem keretében az erre felvett kölcsönre vonatkozólag a törlesztésről pontosan gondoskodnak, akkor az üzemek a városok tiszta vagyonát rendszerint növelik. Ha egy városnak több közüzeme van, akkor célszerü a vállalkozásokat egy *központi szervbe* összesiteni; rámutatni annak nagy jelentőségére s a végcél az ilyen üzemeknél, hogy minél kevesebb áldozattal minél több értéket termeljünk, legyen az akár pénzbeli, akár kulturális, akár szociális érték. Ha az üzemek szolgáltatásából származó jövedelmek jelentős részét és legtekintélyesebb anyagi erőforrását képezik a városok háztartásának s megállapitható, hogy *az üzemeknek a községi háztartáshoz való hozzájárulása nélkül nyugodt és biztos háztartási élet el nem képzelhető.* A folyton fokozódó szükséglet kielégitése csak ugy történhetik, hogy a községi háztartás az üzemek hozzájárulását fedezet céljából jelentős mértékben igénybe veszi, hogy ezzel az uj adó behozatalát, vagy a réginek emelését elkerülje. Mindenesetre a városnak vigyázni kell, hogy olyan üzemeket ne állitson fel, amelyek a *mindennapi életben a nagyipart és a kézműipart sértik és érintik.* A városoknak a községesitési politikája addig terjedjen, amig ezt a lakosság érdeke megkivánja, anélkül, hogy belenyulna az ipar és kereskedelem körébe. Felsorolja a főváros 68 intézményét és üzemét, majd ezeket külön-külön történeti, statisztikai, várospolitikai, üzemi, pénzügyi és szociálpolitikai szempontból ismerteti.

Kétségtelen, hogy ez a tanulmány azok számára, akik a főváros intézményeit, üzemeit a maga általánosságában megismerni óhajtják, áttekintést nyujt s e tekintetben *hézagpótló.* Könnyen gördülő, magyaros stilusu és munkájának beosztása nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az olvasó számára az *ismeretet és az áttekintést könnyen megadja.* Az adatok nagy tömege, az üzemek ismertetésének anyaga, illetve annak megszerzése nagy munkájába került s ezért kétségtelen elismeréssel adózhatunk e tanulmányaiért. Jelezhetjük, hogy e három tanulmánya együttvéve a várospolitika és városigazgatásban uttörő és az érdeklődők számára *nagy segitségül szolgál.*

Döntés előtt a városligeti Néparéna bérlete!

Beszélgetés Schmidt Mihállyal, az eddigi bérlővel

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A törvényhatósági tanács legközelebbi ülésén valószinüleg dönteni fog a fölött, hogy a következő hat esztendőre kinek itéli oda a Néparéna bérletét. Mint ismeretes, az eddigi bérlőn kivül *öten pályáztak* a Néparénára. Munkatársunk megkérdezte *Schmidt* Mihályt, az eddigi bérlőt, aki Schmidt-cirkusz cimén oly népszerüvé tette a székesfőváros eme bérleményét, mi a mondanivalója a cirkusz bérletéről, a pályázati ajánlatokról, a jövő kilátásairól.

— A cirkusz bérletét a főváros urainak bölcsessége minden bizonnyal arra illetékes kezekbe fogja juttatni — kezdi *Schmidt* Mihály. Szabadjon azonban anélkül, hogy ezen döntésnek *bármiben is elébe akarnék vágni*, az *Uj Budapest* olvasóinak felvilágositására elmondanom, hogy szórakoztató üzemek, mint szinház, cirkusz, mozi stb. bérleténél nem lehet kizárólag olyan szempontoknak érvényesülni, mint egy más bérletnél — teszem fel — kávéház, vendéglő stb. bérleténél. Ennek élénk példája a *Városi Szinház* esete. Az ilyenfajta bérleteknél a fővárost a leendő bérlővel szemben — legjobb meggyőződésem szerint — három fontos szempontnak kell vezetni s e három szempont mindegyike döntő fontosságu.

— Az egyik szempont az *erkölcsi*. Milyen erkölcsi garanciát nyujt a pályázó ugy a saját személyét, mint esetleg a társát illetően. Erről azt hiszem, felesleges bővebben beszélnem, mert hisz ez a szempont elsőrendüségét senkinek sem jut eszébe kétségbevonni.

— Második igen fontos szempont a *szaktudás*. Egy cirkusz igazgatása olyan izig-vérig tökéletes szakembert kiván, aki azonkivül, hogy mint artista is megállja a helyét, az igazgatás, a tagok szerződésének s az ezzel járó ezer meg ezer dolognak minden csinját-binját ismeri.

Utolsónak hagytam a harmadik döntő szempontot, az *anyagi* szempontot, de nem azért, mert kisebb fontosságot tulajdonitok neki a másik kettőnél, hanem mert ennek taglalásánál bizonyos konzekvenciákat szeretnék levonni az előbb emlitettekből. Az anyagi kérdés a döntésnél kettős megvilágitást kiván. Az egyik a jövedelmezőség kérdése: t. i., hogy az ajánlatok közül, melyik nyujtja a bérbeadónak a legnagyobb jövedelmet, a másik a garancia kérdése, ez az, melyik nyujt legtökéletesebb garanciát arra, hogy a főváros, illetőleg a bérbeadó *meg is kapja azt*, amit a pályázó ajánl. S igy jut az anyagi kérdéseknél döntő fontossággal előtérbe a fent vázolt két másik szempont. Mert *20% nem mindig több, mint 14%*, sőt sokszor sokkal, de sokkal kevesebb. Példával illusztrálva: egy kiválóan, sikerteljesen vezetett jó müsoru, nivós cirkusz évi bruttójövedelmének mondjuk 250.000 pengőnek 14%-a kétszer annyit tesz ki, mint — ne vegyük a legrosszabb esetet — egy közepesen vezetett cirkusz 85—90.000 pengős bruttojövedelmének 20%-a. Ezért függ össze elválaszthatatlanul a jövedelmezőség kérdése a szaktudás kérdésével.

— Ennyit mondhatok általában a bérletről, illetőleg a bérbeadás kérdéséről. Ami saját személyemet illeti, szabadjon megjegyeznem, hogy minden szerénységem mellett *ugy érzem, hogy megfelelek az előirt követelményeknek.* Az artistavilágban, nemzetközi viszonylatban is ismert és becsült nevet szereztem. Ami az igazgatás kérdését illeti, arra vonatkozólag szabadjon megjegyeznem, hogy a Néparénából, mely egy *halott hely* volt, évek fáradságos és idegölő munkájával egy népszerü, kedvelt s a fővárosnak szép jövedelmet hozó szórakozó helyet teremtettem. A legnehezebb időkben is 100%-ig eleget tettem minden kötelezettségemnek. *Erkölcsi garanciám* mellett teljes garanciát nyujt a cirkuszba belefektetett felszerelésem és berendezésem, hatalmas értékü lóállományom.

— Ha egy más bérlő nyerné el a bérletet, ugy mindezeknek beszerzésére oly összeg kell, melynek a pályázók által felmutatott anyagi garanciák csak töredékét tennék ki. Ha a város urainak bölcsessége ismét rám bizná a Néparéna bérletét, *tovább haladnék a megkezdett uton s minden igyekezetemmel a legmagasabb nivóra fejleszteném a Néparénát, amelyhez szivvel, lélekkel hozzánőttem, a Schmidt cirkuszt.*

„PETROL“ MŰSZAKI ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt v. Gyurkovich és Társa
BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 6.
Telefon: 802-29. szám.

Dr. KUGLER JÓZSEF
SZÉNNAGYKERESKEDÉS
Központi iroda: IX., GÖNCZY PÁL-U. 2.
(Kálvin-tér mellett)
Városi telep: V., WAHRMANN-UTCA 7.
Telefon: Aut. 55-53. Lipót 902-06.

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J 382 27.
BUDAPEST, VII., BAROSS-TÉR 18.

KROPSCH GÜNTHER
kézi tüzoltókészülékek
Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2. sz.
Telefon: Jozsef 406-39
Gázoltók
Haboltók
Poroltók
Vizoltók
Magyar gyártmány

Dittler Ferenc
épitőmester
VIII., Baross-utca 36. sz.

Proczeller Bálint
kövező mester
Budapest, X., Korponai-u. 11.
Telefon: Kőbánya 74-84.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

CSÁSZÁR IMRE linoleum- és gummipadlóburkolási vállalat
Budapest, IX., Lónyay-utca 36. Telefon: J. 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestaljzatok készitése.
Szakszerü munka. — Ajánlatok dijmentesen

Szalay Ferenc épitőmester
Budapest, VII., Rákóczi-ut 14.
Telefon: J. 408-04.

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, II., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20.

INGYEN. KARÁCSONYRA AJÁNDÉK MEGGYES NAGY JÁNOSNÁL
gyermekruhák beszerzése, közhatóságok, jótékonycélu intézetek, gyárak, stb. részére
Budapest, V., Molnár-utca 23. sz.
Árak: P 9.60-tól.
Csak nagybani eladás!

FAL ÉS PADLÓBURKOLAT
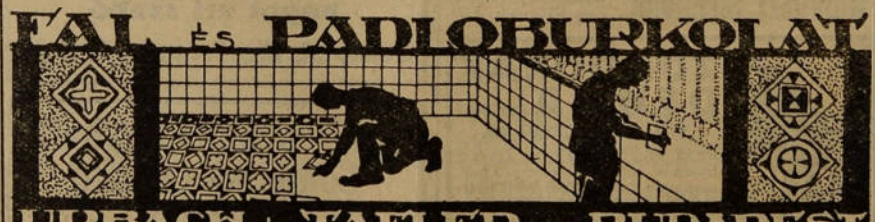
URBACH ÉS TAFLER R.T. BUDAPEST
VI LISZT FERENC TÉR 9. TELEFON: 1.208-08

CALDERONI ÉS TÁRSA
látszerészek
Budapest, V., Vörösmarty-tér 1.
Telefon: Aut. 811-48.
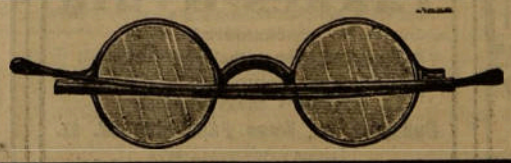
Szemüvegek orrcsiptetők, lorgnettek, szinházi- és versenylátcsövek a legjobb kivitelben.
Fényképészeti cikkek.
Képes árjegyzékek kivánatra dijmentesen!

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

CSERÉPY ISTVÁN
kőmivesmester, épitési vállalkozó
BUDAPEST, Csengeri-u. 45
Telefon: 165—25.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 801-14 és József 801-16
Gyár: Bpest, X., Nosztopi-u. 2. Tel.: J. 390-45
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, esővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe“ jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Első nagyobbarányu
karácsonyi occasio
Kirschner János
cég üzletében, IV., Váci-utca 30/D
Wein-féle szepességi
lenáruk különféle méretü
lendamaszt abroszok
nagy választékban
mélyen leszállitott
igen olcsó árban
kaphatók, amig a készlet tart.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet az V., Tisza-utca (Váci-ut és Pannónia-utca közötti szakaszának) kocsiut

aszfaltozási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlási összeg 2 százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és boritékban elhelyezett ajánlatokat

1930. évi december hó 16-án (kedden) délelőtt ½11 óráig

a II. emelet 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi december hó 16-án (kedden) d. e. 11 órakor lesz a III. em. 409. számu helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi december hó 2-án.

A székesfőváros polgármestere.

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva 1918

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884—26.

A LEGJOBB KERESZTÉNY NAPILAPOK:
NEMZETI UJSÁG
UJ NEMZEDÉK

GAZDASÁGI ÉLET

Az uj közgyülésre maradt a Hév-ügyben való döntés

A Nova többségi szindikátusában beállott állitólagos változásoknak nincs köze az eladási tárgyalásokhoz

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Azok a tárgyalások, amelyeket a főváros közlekedésügyi bizottsága által kiküldött hatos szakértőbizottság a *Friedmann* Ignác dr. ügyvéddel a Helyiérdekü részvénytöbbségét birtokló külföldi tőkecsoport budapesti képviselőjével a Helyiérdekü részvénytöbbségének a főváros részére történő eladása tárgyában folytatott, *még mindig nem érlelődtek* annyira, hogy a hatos bizottság *végleges jelentést* tehessen véleményét illetően a közlekedésügyi bizottság plénumának. Ily körülmények között a Helyiérdekü ügyében az *uj törvényhatósági bizottság fog határozni*, mert a most életben levő törvényhatósági bizottság közgyülésre már nem ül össze.

Itt emlitjük meg, hogy közgazdasági körökben elterjedt hirek szerint a *Nova* — amely tudvalevőleg a Hév anyaintézete — *többségi szindikátusában fontos eltolódások történtek*. A nagyrészvényesek sorában most már a *Trószt* a vezető, amely tőzsdei hirek szerint *ujabb huszezer részvényt szerzett* és igy a maga százezer részvényével a szindikátuson belül a Trösztnek van irányitó szava. Ezek a szindikátusi eltolódások természetszerüen nem befolyásolják a Hév részvénytöbbségének esetleges eladását, lévén a *fővárosnak tökéletesen mindegy*, hogy amennyiben erre sor kerül, *kitől veszi a pakettet*. Ebből a szempontból tökéletesen irreleváns, hogy a Nova a Hév részvények eladása után bérházainak kezelésére és telkeinek felparcellázására fenntartja-e mai kereteit és *mi történik a Nova szindikátusával*.

Furcsa játék a Temetkezési Intézettel. Mint az egyik közgazdasági hetilapban olvassuk, ujra felszinre került biztositási körökben a *temetkezési biztositás gondolata* még pedig olyan formában, hogy ilyen módon tegyék lehetővé a *halottégetést*. Budapesten tudvalevőleg krematórium nincsen, a főváros törvényhatóságának a Károlyi forradalom idején errevonatkozóan hozott határozatát a kormányhatóság mindeddig nem hagyta jóvá és több mint valószinü, hogy belátható időn belül nem is fogja jóváhagyni. A halottégetést most olyan módon próbálják egyesek megoldani, hogy azok holttesteit, akik *halotthamvasztási biztositást kötnek*, forgonokon vinnék Bécsbe, ahol a szocialista városi vezetőség már régen megajándékozta a közönséget krematóriummal. A főváros illetékes köreiben értesülésünk szerint *senki konkrét ajánlatot nem tett*, ők is ujságcikkekből ismerik a tervet, és a közegészségügyi ügyosztálynak eszeágában sincsen, hogy az idea megvalósitásához segédkezet nyujtson. Minden egyébtől eltekintve, a holttesteknek elégetés céljából többszáz kilométerre való hurcolása nemcsak kegyeletellenes, de sérti az eminens közegészségi érdekeket is. Igy, ha más nem, a *tiszti főorvosi hivatal* okvetlenül gátat vetne a terv megvalósulása elé. Magát az ötletet annyira *bizarrnak tartjuk*, hogy nem is emlitettük volna fel, ha nem lennének nyilvánvalóak *azok a szempontok és törekvések*, amelyek az efféle tervek hátterében mindig ott szoktak settenkedni és ólálkodni.

TÖRLEY PEZSGŐ
GOUT AMÉRICAIN

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere a Köztisztasági Hivatal részére szükséges

7000 métermázsa anyaszéna

szállitására nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A polgármester felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, hogy irásbeli ajánlataikat

1930. évi december hó 16-án délelőtt 11 óráig

a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. em. 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecsétel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, a megajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Ajánlatokat lehet tenni az egész menynyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szállitási feltételek és az ajánlati ürlapok a Köztisztasági Hivatalnál naponként délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1930 november hó 18.

A székesfőváros polgármestere.

Távbeszélő: Aut. 879—65.

LVI.
ÁLTALÁNOS AUKCIÓ

KIALLITÁS: 1930 december 7-én délelőtt, december 8-án és 9-én délelőtt és délután

ÁRVERÉS: 1930 december 10-től december 23-ig délután fél 4 órától.

ÁRVERÉSRE KERÜLNEK Műbecsü festmények, szobrok, porcellánok, keleti szőnyegek, művészi és közhasználatu butorok, ékszerek, könyvek stb.

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest,
VI., Petneházy-utca 44
Telefon: Aut. 907—03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

Alapitási év: 1868.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ, FAYENCE FABURKOLAT
BUDAPEST, VII., Gizella-ut 31. sz.
Telefon: Aut. 982—20 Zugló: 69—07.

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

KRISZTIÁN SÁNDOR
szobrászműterme
Budapest, VII, Gyarmat-u. 12. Telefon: Z. 70-88
Készit ugy saját, mint megadott tervek alapján: épület külső és belső figurális és dekorativ szobrászmunkákat, homlokzatdiszeket, belső stukkómennyezeteket, kandallókat, oszlopokat. Kerti disztárgyak, diszpadok, pergolák, virágtartók, diszkutak, siremlékek stb. elsőrendü tartós fagyálló mükőből, mintakertemben állandóan megtekinthetők.

KARÁCSONYRA
lepje meg családját egy modern

TUNGSRAM
BARIUM CSŐSOROZATTAL
amely minden készüléknek uj erőt ad!

vállalkozás

A Baross Szövetség és a fővárosi versenytárgyalások. A Baross Szövetség felterjesztéssel fordult a polgármesterhez, melyben kívánja, hogy ugy a versenytárgyalási ajánlatok, mint a számlák és keresetek, valamint ezeknek a mellékletei, másolataira stb. vonatkozólag jelenleg érvényben lévő bélyegilleték szabályok áttekinthető táblázatba foglalva a központi városháza, valamint az előljáróságok és a székesfővárosi üzemeknél mindazon helyeken kifüggesztessenek, ahol a vállalkozók hivatalos eljárás céljából megfordulnak. A vállalkozó mentesül időtrabló kérdezősködésektől és birságoktól.

Kérte továbbá, hogy az épitkezések végszámlái és a vállalkozók végjárandóságainak kiutalására nézve olyan szabály állittassék fel, hogy az 6—12 hétnél hosszabb ideig nem tarthat. Az illetékes tisztviselők köteleztessenek ebbeli munkaanyagukról havonta a polgármesternek jelentést tenni. Ezzel a rendszabállyal a vállalkozói kar eddig elszenvedett nagyon tekintélyes károsodást küszöbölhet ki.

Kivánja azt, hogy az egyes ügyosztályok és a fővárosi üzemek a munkák vállalatba adásánál ill. kiirásánál azonos módon járjanak el. Már a lerovandó bélyegilletéknek sulyos volta is indokolttá teszi, hogy kevés mellélet becsatolása kivántassék. A mostani rendszer a vállalkozói karra feleslegesen rak terheket. Szükség van tehát az eljárás egységesitésére és egyszerüsitésére.

Sajnálattal állapitja meg, hogy az óvadékul letett bánatpénzek visszautalása még mindig körülményes és javasolja, hogy a versenytárgyalás eldöntését követő három nap után a nem pályanyertes vállalkozók bánatpénzét hivatalból postán küldjék vissza. Ezzel a hivatalok is jól járnak és a felek is megelégszenek.

Uj kiirások:

1. **A káposztásmegyeri I. átemelőtelep** szigeti gépházában: 1 darab 4 tonna teherbirásu kb. 4.90 m. fesztávolságu és 1 darab 4 tonna teherbirásu kb. 7.00 m. fesztávolságu futódaru.

2. **A káposztásmegyeri II. átemelőtelep** szigeti gépházában: 1 darab 5 tonna teherbirásu kb. 5.20 m. fesztávolságu és 1 darab 5 tonna teherbirásu kb. 9.00 m. fesztávolságu futódaru szállitására. Határidő: 1930 december 13 d. e. 11 ó.

A) 3000 fm 14—15/24—25 cm. hasitott trahit szegélykő, B) 10.000 darab 18/27/18 cm trahit kötőkockakő, C) 10.000 darab 26/26/13 cm trahit gyalogutkő, D) 100.000 darab 18/18/13—14 cm trahit fejkő, E) 100.000 darab 18/18/13—14 cm angitandezitfejkő, F) 150.000 darab 18/18/13—14 cm bazaltfejkő, G) 100.000 darab 18/18/14 cm. bazalt ¾-es kockakő és H) 1000 tonna bazalt kiskő szállitására. Határidő: 1930 december hó 13 (szombat) d. e. 10 ó.

Vizvezetéki, csatornázási és gázberendezési munkákra a X., Maglódi-uti Horthy Miklós-szeretetotthon kórház- és kapusépülete épitésénél. Határidő: 1930 december 13 (szombat) d. e. ½11 ó.

6000 (hatezer) métermázsa zab szállitására. Határidő: 1930 december 16 d. e. 11 ó.

Két darab egyenként 2.3 m³/mp. teljesitményü elektromotorral kapcsolt körszivattyu és tartozékainak szállitására. Határidő: 1930 december hó 16 (kedd) d. e. 10 ó.

Épitési munkáira az I. ker. Budafoki-uti főcsatornának. Határidő: 1930 december hó 16 (kedd) d. e. 10 ó.

Automatikus házi távbeszélő berendezési munkáira a Szt. László kórházban. Határidő: 1930 december hó 16 (kedd) d. e. ½11 ó.

Gyalogut aszfaltozási munkákra az V. ker. Tisza-utcában. Határidő: 1930 december hó 16 (kedd) d. e. ½11 ó.

7000 (Hétezer) métermázsa anyaszéna szállitására. Határidő: 1930 december 16 (kedd) d. e. 11 ó.

2200 (Kettőezerkettőszáz) darab kötött gyapjumellény szállitására. Határidő: 1930 december hó 16 (kedd) d. e. 11 ó.

Kocsiut aszfaltozási munkákra az V. ker. Tisza-utcában. Határidő: 1930 december hó 16 (kedd) d. e. ½11 ó.

Kövező- és előmunkákra az V. ker. Tisza-utcában. Határidő: 1930 december hó 16 (kedd) d. e. ½11 ó.

5.000.000 kg. motorszesz szállitására az Autóbuszüzem részére. Határidő: 1930 december hó 19 (péntek) d. e. ½10 ó.

Vontató motorcsónakra a ferencvárosi helyikikötő részére. Határidő: 1930 december hó 19 (péntek) d. e. ½11 ó.

Lebontási munkákra a IV. ker. Eskütér, Ferenc József-rakpart és Piaristautca által határolt régi Piarista-épület lebontásánál. Határidő: 1930 december hó 20 (szombat) d. e. ½11 ó.

Gőzfertőtlenitő berendezés szállitási és szerelési munkáira a Maglódi-uti Horthy Miklós Szeretetotthon épitésénél. Határidő: 1930 december hó 20 (szombat) d. e. ½11 ó.

A dunai rakodópart 1931. évi bérletére. Határidő: 1930 december hó 31.

Vizvezetéki, központi melegvizberendezési és csatornázási, alacsonynyomásu központi gőzfütőberendezési munkákra a Székesfővárosi Alkalmazottak Segitőalapja balatonkenesei üdülőtelepe részére. Határidő: 1931 január hó 5 (hétfő) d. e. 11 ó.

Budapest székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák:

A **Farkasréti temető** kőmivesmunkáit ifj. Dobrovits Ferenc (X., Szabóky-utca 20) 1725 pengővel.

A **Németvölgyi-uti elemi iskola és óvoda** asztalosmunkáit Klekner Lászlóné (X., Bánya-utca 6) 26.094 pengővel.

Ugyanott tornaterem-berendezés Lieskovszky Gyula (VII., Hungária-körut 204) 8889.40 pengővel.

Ugyanott butorberendezés Mucsi Imre (II., Fő-utca 68) 103.31.60 pengővel.

Ugyanott vasszerkezeti munkák Fodor Béla és Fia (V., Révész-utca 9) 8452.50 pengővel.

Ugyanott villanyszerelési munkák Köhler és Medvey (VI., Podmaniczky-utca 63) 5697.77 pengővel.

Az **Erkel-uteai iskolában** épitendő főzőkonyha összes munkáit Hengel Andor (VIII., Szeszgyár-utca 12) 7106 pengővel.

Zománctáblák — Réztáblák
Zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy-u. 13. Telefon: 536-10.

SZÓRAKOZÁS

CORSO MOZI (Váci-utca 9. Aut. 874—02.) **Byrd a déli sarkon.** Minden idők legnagyobb höstette 10 felv. — Titto Schippa két dalt énekel. — **Ki mint vet, ugy arat.** (Micky—Mous-burleszk). Hangos hiradók. Előadások mindennap: 4, ¾6, ¾8 és háromnegyed 10 órakor.

CAPITOL FILMPALOTA, Baross-tér, Keleti p. u. mellett. Telefon: József 343—37. **„Piz palü".** (A fehér pokol). — **Miki mókái.** — **Céllövölde.** Burleszk. — **Híradók.** — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, egynegyed 8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

DECSI MOZGÓ, Teréz-körut 28. sz. Telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52. **Szép asszonynak muzsikálok.** (Egy nemzet muzsikusa.) — **Híradók.** — Az előadások kezdete premier napján: 6, 8, 10 azután mindennap: 4, 6, 8, 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ Kossuth Lajos-u. 18. Telefon: Automata 895—43 és 897—07. **„Piz palü", a fehér pokol!** — **Mosolygó Páris.** — **Spanyol intermezzo.** — **Híradók.** Az előadások kezdete, hétköznapokon, szombat kivételével: 5, egynegyed 8, fél 10, szombaton és vasárnap: 4, 6, 8, 10 órakor.

KAMARA MOZGÓ (Dohány-utca és Nyár-utca sarok. — Telefon: József 440—27.) **Byrd kapitány a déli sarkon.** (A Paramount eredeti helyszini felvételei.) **Stan és Pan burleszk.** — **Paramount hangos és Magyar hiradó.** — Előadások mindennap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION SZINHÁZ, (IV., Eskü-ut 1. szám. Telefon: Automata 831—02 és 842—93.) **A repülő menyasszony.** — **Hangos Miki rajzfilm. Hiradók.** Előadások hétköznapokon: fél 6, fél 8, fél 10, vasárnap: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10. — Jegyelővétel d. e. 11—1-ig és előadások kezdése előtt egy órával. Vasárnap d. e. háromnegyed 11 órakor gyermekszinház.

ROYAL APOLLÓ (Erzsébet-körut 45, Royal-szálló épületben. Tel.: J. 419—02 és 429—46.) **A forró vérü város.** Izzó történet egy szerelmes asszonyról. Irta: Székely János. Rendezte: Carmine Galloni. A Signora dalt szerezte: Ábrahám Pál. Főszereplők: Jan Kiepura és Brigitta Helm. — **Hangos amerikai hiradó. Magyar Hiradó.** — Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, egynegyed 8 és fél 10, szombat, vasár- ünnepnaokon 4, 6, 8 és 10 órakor.

TIVOLI MOZGÓ VI., Nagymező-utca 8. sz. Telefon: Automata 230—49. — Müsor: December 11—14. Csütörtöktől—vasárnapig. **„Táncelovag."** (Táncon szerzett szerelem.) Hangos zenés vigjáték. Székely Ibolya, Harry Liedtke és Verebes Ernő. — **„Amor a hálókocsiban."** Hangos németül beszélő, énekes táncos film. Lucie Englisch, Fritz Schultz és Albert Paulig. — Hiradó. — December 15—17. Hétfőtől—szerdáig. **„A regatta hőse."** (Sport és bün.) Hangos dráma. James Murray és Kathryn Crawford. — **„Szülőföldem szép határa."** Két igaz ember története 10 felvonásban. Grete Reinhold és Ernst Rückert. Frank Whiteman: Hegedümókái. Hangos film. Előadások kezdete: köznapokon 4, háromnegyed 7 és fél 10; vasárnap és ünnepnap 2 órától Az első előadáson mérsékelt helyárak! — A gyermekek az első előadáson tetszésszerinti helyre 30 fillért fizetnek.

UFA-FILMSZINHÁZ. VI., Teréz-körut 60. Aut. 197—67 és Aut. 197—68. **A repülő menyasszony.** Bohózat. — **Miki a rejtelmes házban.** — **Cili tavaszi éjszakája.** Trükkfilm. — **Fogeset, mint jogeset.** Burleszk. Az előadások kezdete, hétköznapokon, szombat kivételével: 5, egynegyed 8 fél 10, szombat, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8, 10 órakor.

CORVIN-FILMSZINHÁZ. József-körut és Üllői-ut sarok. J. 389—88 és J. 395—84. — **A repülő menyasszony.** Bohózat. — **Miki kisértetek között.** — **Cili nyáréjl álma.** Trükkfilm. — **Fogeset, mint jogeset.** Burleszk. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: egynegyed 6, fél 8, fél 10, vasárünnepnapokon: háromnegyed 4, fél 6, fél 8 háromnegyed 4, fél 6, fél 8 és háromnegyed 10 órakor.

URANIA-FILMSZINHÁZ. VIII., Rákóczi-ut 21. sz. (Telefon: Józs. 460—45 és J. 460—46.) **Az utolsó farsang.** Dráma. — **Miki és a kisértetek.** — **Hiradók.** — Előadások kezdete, hétköznapokon, szombat kivételével: 5, egynegyed 8, fél 10, szombat, vasár és ünnepnapokon: 4, 6, 8, 10 órakor.

TITKOS ILONA, Medgyaszay Vilma, Vaszary Piroska,
Kabos, Bársony-Dajbukát vendégjátéka
BÉKEFFI LÁSZLÓ KONFERÁL
AZ ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ
SZOMBATI PREMIERJÉN

ROYAL ORFEUM
Budapest legjobb és legolcsóbb szórakozóhelye
Mindennap 2 előadás, délután ½5 és este ½9-kor. Vasárnap és ünnepnapokon 3 előadás, 3, ½6 és este ½9-kor
HELYÁRAK 70 f-től 3 P-ig
DÉLUTÁN FÉLHELYÁRAK
ROYAL ORFEUM

Szenzációs müsor a TABARINBAN

Családi ház telekkel,
közművekkel, Ujpesten, dunaparti kertvárosunkban. Ideális, egészséges fekvés
2 szobás, fürdőszobával
2000 P lefizetés után első öt évben 1200 P, további 15 évben 600 P törlesztéssel.
3 szobás, fürdőszobával
3000 P lefizetése után első öt évben 1600 P, további 15 évben 800 P törlesztéssel.
Szt. István-telepen,
(Palffy-téri indulo, HÉV állomás) levő kertvárosunkban még kedvezőbb feltételekkel.
Telkek külön is kaphatók már 36 havi 27 pengős részletre. Foglaló nincs!
Bővebbet
Épitő és Parcellázó Rt
Ujpest, Beniczky-utca 3
Tel.: 940-54. Városi iroda: V., Szabadság-ter 7., I. 40.
Kérjen prospektust!

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

OZALID
fénymásolás száraz uton
A porosz pénzügyminiszter a német kataszteri hivatalok részére elrendelte az Ozalid száraz fénymásolás kizárólagos használatát.
KUNSTÄDTER VILMOS
világszab. Ozalid száraz fénymásolás magyarországi képviselete.
Központ: VIII. József-krt. 7. Tel.: J. 800—58
Fiók: I., Budafoki-ut 9. sz. Tel.: J. 385—20
Gyár: VIII., Conti utca 38. Tel.: J. 308—33

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

*

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

UNDERWOOD STANDARD NOISELESS PORTABLE IRÓGÉPEK magyarországi vezérképviselete VECSEY JENŐ okl. gépészmérnök, Keresk. és Ipari R.-T.
Irodagéposztály: Budapest, VIII., Kisstáció-utca 11.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 3. Felelős: Dr. Uj István.

VII. évfolyam 51—~~25.~~ 52. szám

Budapest, 1930 december 22

Tek. Fővárosi Nyilvános Könyvt
Bpest, IV. Gróf Károlyi

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kaas Ivor-utca 9.
Telefon: Aut. 828—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Vége a dalnak

Lezajlottak tehát a választások, a főváros közönségének akkora tömegü részvételével, ami szinte példa nélkül álló a magyar parlamentarizmus történetében. A választók százezreit nem a büntetéstől való félelem hajtotta az urnákhoz, hiszen a legutóbbi évtizedben lezajlott községi és országgyülési választások mindegyikénél kilátásba volt helyezve a mostanihoz hasonló vagy annál sulyosabb büntetés, mégis átlag a közönség egyharmada nem élt szavazati jogával. A nagy érdeklődés okát mi abban látjuk, hogy politikailag érettebb lett Budapest közönsége, figyel a városházán történő dologkra és a választást megelőző agitáció jó talajra talált a lelkekben.

Az agitáció azonban végetért, a választás lezajlott, és a Vizkereszt után összeülő törvényhatósági bizottság feladata nem a közönség szavazataiért való versengés, hanem komoly és alkotó munka megkezdése lesz. A háboru, amelyet készitettek, a béke akaratában és sóvárgásában csucsosodik ki, a beszédektől mindenki megcsömörlött, szónokok és közönség egyaránt. Senki sem óhajtja itt a szenvedélyek felkorbácsolását, a harcos felek leülnek a tárgyaló asztalhoz, hogy hat esztendeig tartó munkásságban igyekezzenek valóra váltani mindazt, amit közönségüknek igértek.

Tennivaló van bőven. Az Uj Budapest mai számának további hasábjain az arra illetékesek elmondják a főváros uj közgyülésének fontosabb feladatait, ehelyütt csak arra mutatunk rá, mennyire a választóközönség, a törvényhatósági bizottság, az autonómia akaratának érvényesülhetését állitja előtérbe az uj fővárosi törvény. A törvényhatósági bizottság által választott polgármester nemcsak vezetője az autonómiának, hanem annak valóságos perszonifikációja is, a pártok számaránya szerint a törvényhatósági bizottság tagjaiból alakitott törvényhatósági tanács a közönség legszélesebb rétegeinek akaratát érvényesiti és árasztja szét a fővárosi adminisztráció ereiben.

A választók nagy számának az urnákhoz való özönlése azt jelenti, hogy a közönség egyre fokozódó érdeklődéssel nézi a kommunális politika ügyeit. Az uj fővárosi törvény pedig szerencsésen egészitve ki a közönség ezen felfokozódott érdeklődését, olyan szérumot jelent a sok tekintetben elkopott és elaggott városházi élet felfrissitésére, amiből csak haszna lesz a közületnek és a főváros minden lakójának egyaránt.

A választási dalnak vége van, kezdődik az uj szimfónia, amely a maga frissen harsogó ütemével régi nagysága felé, a boldogulás utján viszi előre fővárosunkat. Ha hinni lehet az agitációs beszédeknek, végeredményben mindenki a főváros boldogulását tartotta szem előtt és csak az utak különbözőek, nos ha igy van, akkor közös akarattal és békességgel üljünk a közgyülés padsoraiban és vegyünk részt a nyugodt alkotó munkában.

Karácsonyi beszélgetés Sipőcz polgármesterrel

Kedvező hatást vár a közgyülés tehermentesitésétől, nem fél Budapest eladósodásától, jogosultnak tartja a magángazdasági érdekképviseletek állásfoglalását a hatósági üzemekre vonatkozóan, nem tartja alkalmasnak az időt az uj nagy kölcsön felvételére és nem revideálta álláspontját a Nagy-Budapest felállitását célzó tervekkel szemben

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Mint minden évben, ezidén is megjelent az *Uj Budapest* munkatársa *Sipőcz* polgármester előtt, hogy vele *karácsonyi beszélgetést* folytasson. Mig az elmult karácsony alkalmával a vajudás időpontjában volt a budapesti városháza, telitetten a mindennapi élet gondjaival, szemben egy ismeretlen tényezővel, amelynek akkor *fővárosi törvénytervezet* volt a neve, — a folyó esztendőben *már más eszmék és célkitüzések* vezetik és irányitják a közhangulatot. Az uj fővárosi törvény megszületett és életbelépett, tul vagyunk a választásokon is és ha az uj törvény értelmében a jövő év első két hónapjában ujjáalakul a főváros vezetősége is, semmi akadálya sem lesz annak, hogy *megindulhon a zavartalan munka*, amelytől gazdasági, pénzügyi és szociális téren annyi alkotást és kezdeményezést vár a főváros vezetőségétől ennek a városnak minden lakója.

Azok a kérdések, amelyeket ezidén intéztünk a polgármesterhez, *a pozitivumok és a realitás jegyében fogantak*, aminthogy az elkövetkezendő uj városházi korszak *az aktiv cselekvés* jellegét fogja magán viselni. A polgármester válaszai, amelyeket az uj fővárosi törvény hatása tekintetében az uj fővárosi kölcsön és az ostendei egyezmény ügyében hozzáintézett kérdéseinkre tett, *széles körökben fognak feltünést kelteni*, aminthogy precizitásával és logikájával feltünik az a polgármesteri kijelentés is, amely kérdésünkre *a községi üzemek és azok formája tárgyában hangzott el*. Szinte öntudatlanul *programmbeszéd-jellege* van a polgármester alább közölt nyilatkozatának, mert a kérdéseinkre adott válaszokban bennefoglaltatnak azok a kijelentések és célkitüzések, amelyek háta mögött az uj törvényhatósági bizottsággal és kezében az uj fővárosi törvénnyel *Sipőcz* polgármester munkásságát a tisztujitás után irányitani fogják.

Milyennek látja Méltóságod az 1931. esztendőt a fővárost illetően gazdasági és pénzügyi szempontból? — volt első kérdésünk.

— Kétségtelen, — felelte a polgármester — hogy a gazdasági világválság *a maga bélyegét reányomja az elkövetkező 1931. évre is.* Jósolni nem lehet, de remélni igen, hogy *a válság mélypontján tul vagyunk* és a helyzet fokozatosan javulni fog. Ha még nehéz napok elé nézünk is, remélhetőleg gazdasági és pénzügyi tekintetben egyaránt le *fogjuk tudni küzdeni az előttünk álló nehézségeket.*

Milyen hatással lesznek az uj fővárosi törvény intézkedései az adminisztráció javulását és gyorsulását illetően? — kérdeztük ezután.

— Az uj törvény életbelépése óta eltelt rövid idő alatt is meg lehetett állapitani, hogy *egyes rendelkezéseknek határozottan kedvező hatása volt a közigazgatás javitására és gyorsitására.* A legnagyobb könnyitést mindenesetre *a közgyülés tehermentesitése* jelenti, aminek eredménye elsősorban az, hogy a hatáskörébe tartozó csekélyebb számu, de nagyobb jelentőségü ügy ott *alaposabban megtárgyalható*, viszont sok kisebb jelentőségü ügy elintézésével *nem kell várni ennek a nagy taglétszámu és igy nehézkesebb testület összehivásáig.* A törvény összes rendelkezései azonban ma még nem léptek életbe, szabályrendeleteink sincsenek a megváltozott helyzethez átalakitva és igy az uj törvény hatásai a maguk teljességében *csak ezután lesznek láthatók.*

Milyen stádiumban van a nagy fővárosi kölcsön előkészitése, van-e remény arra, hogy annak felvételére a közel jövőben sor fog kerülni, melyek azok a legfontosabb beruházások, amelyekre az uj nagy kölcsönből sor kerülhet?

— Az ujabb nagy kölcsön felvételének előkészitése egyelőre szünetel s nézetem szerint a nemzetközi pénzpiac mai helyzetét tekintetbe véve, *aligha kerül sor a legközelebbi jövőben ennek a kölcsönnek a felvételére*, mert ezt egyelőre kedvező feltételek mellett nem tudnánk elérni. Ez a körülmény azonban *nem jelenti a beruházások elhalasztását*, mert azokat részben a már felvett függőkölcsönből, részben az Elektromosmüvek által már igénybevett áruhitelből teljesitjük. Ezeknek törlesztéses kölcsönné való átalakitására még van idő.

Tekintettel arra, hogy az ostendei egyezmény értelmében most már a régi kölcsönök amortizációja is folyamatban van, fizetni kell a Bankers-Trust kölcsönének annuitásait, továbbá a legutóbb felvett függőkölcsönöket, nem fél-e Méltóságod, hogy eladósodik Budapest és az adózás szempontjából meggyengült teljesitőképességü lakosság nem fogja tudni fizetni az annuitások millióit?

— A székesfőváros vagyonához képest adósságait nagynak nem lehet mondani, — mondotta a polgármester — tehát a *tulságos eladósodástól nem kell félni.* Tekintettel arra, hogy a kérdésben jelzett kötelezettségek régibb keletüek, amelyek teljesitésére volt időnk kellőképpen felkészülni, tekintettel továbbá arra, hogy a beruházások, amelyeket az emlitett kölcsönökből eszközöltünk, nagyrészt gyümölcsöző befektetések voltak s igy a törlesztés tekintetében a főváros nincsen kizárólag az adóbevételekre utalva, *nem forog fenn az a veszély, hogy az annuitások fizetése nehézségbe ütköznék.*

A készülő uj üzemi törvénnyel kapcsolatban mi a véleménye Méltóságodnak az üzemi problémákról, különös tekintettel az elsőrendü közszolgáltatást nyujtó üzemekre?

— *Jogosultnak tartom* a magángazdasági érdekképviseleteknek azt a kivánságát, hogy *hatósági üzemek a magángazdasági tevékenységet ne akadályozzák és annak ok nélkül versenyt ne támasszanak.* De, ahol a verseny amugy sem lehetséges, mint az elsőrendü közszolgáltatást nyujtó üzemeknél, ott ezeknek feltétlenül az állam és a községek kezében kell maradniok.

Mi a véleménye Méltóságodnak a községi üzemek formájáról és egyes üzemeknél a részvénytársasági forma esetleges megszüntetéséről?

— A forma, nézetem szerint, másodrendü fontosságu. A lényeges itt egyfelől az, hogy az *üzemek rendelkezzenek azzal az önállósággal*, amely nélkül kereskedelmi természetü vállalkozás el sem képzelhető, tehát ügyviteli, igazgatási és kereskedelmi önállósággal, de másfelől a főváros közönsége törvényes szervei utján kifejt-

hesse azt *a legfőbb irányitó és ellenőrző tevékenységet*, amelyhez a nagyközönség érdekében nemcsak joga van, de amely kötelessége is. Elvi álláspontom egyébként az, hogy a *részvénytársasági forma a pénzintézeti tevékenységgel foglalkozó üzemeknél feltétlenül szükséges.*

Kapcsolatban az egyre gyakrabban felbukkanó ezirányu kérdésekkel, revideálta-e Méltóságod álláspontját Nagy-Budapest felállitását illetően?

— *Nem.* Egyelőre még nem látok olyan okot, mely e tekintetben elfoglalt álláspontom megváltoztatására késztethetne.

A törvényhatósági bizottság ujjáalakulását és a tisztviselői választásokat illetően mi Méltóságod szerint a városháza menetrendje, hogy minél gyorsabban visszaállhasson a tisztviselői kar nyugalma?

— Minthogy ebben a kérdésben bizonyos tekintetben *magam is érdekelt fél vagyok* és különben is a törvényhatósági bizottság joga a tempót diktálni, erről részletesen nem tudok nyilatkozni. Amennyire beleszólásom lesz a kérdés elintézésébe, álláspontomat, mely szerint feltétlenül kivánatos a *normális munka mielőbbi megindulása*, feltétlenül igyekezni fogom érvényre juttatni.

Népszavazás a Beszkártnál

A vasut igazgatóságának és a népjóléti miniszteriumnak különös harca, hogy felállithat-e önálló biztositót a főváros vasuti részvénytársasága

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* — Ismeretes, hogy amikor annak idején a Segitőalap megalakitása szóba került, élénk hangok emelkedtek a fővárosi alkalmazottak betegség esetére való biztositását célzó intézmény létrehozása ellen, azon a cimen, hogy a Társadalombiztositó hatáskörébe eső fővárosi alkalmazottakat ellátja *ez az intézmény*, a Társadalombiztositó kategóriáin felül levő alkalmazottak külön orvosi- és gyógyszerellátásra pedig *szükség nincsen.* A főváros nem hallgatott az ellenzésekre, megcsinálta a Segitőalapot, amely az orvosi ügyekben ott duló harc ellenére is *sokkal jobban ellátja* a fővárosi alkalmazottakat, mint akár a Társadalombiztositó, akár a Magánalkalmazottak Biztositója. Már a Segitőalap megalakulása idején szó volt arról is, hogy *a Beszkárt is csatlakozik az intézményhez*, a főváros vasuti vállalata azonban éppen részvénytársasági formája miatt nem csatlakozott mindeddig a Segitőalaphoz, hanem évek óta azzal a gondolattal foglalkozik, hogy Hungária-köruti meglevő telkén *külön kórházat és ambulanciát* rendez be betegei részére olyképen, hogy törvényadta jogánál fogva *külön betegpénztárat létesit.*

A vasut igazgatósága ki is dolgozta az erre vonatkozó tervezetet, azt az igazgatóság többsége elfogadta, arra kérvén egyben a népjóléti minisztériumot, engedélyezze a Beszkártnak, mint tizezer taglétszámon felüli közületnek a Társadalombiztositó kötelékéből való kiválását és törvényadta jogánál fogva önálló betegpénztár felállitását. Az igazgatóság tagjainak kisebb része azonban beadvánnyal fordult a népjóléti miniszterhez, akit arra kért, *ne engedélyezze vállalati pénztár alapitását*, mert az alkalmazottak szempontjából a mai állapotot előnyösebbnek tartják.

Most érkezett le a Beszkárt-hoz a népjóléti minisztérium válasza, amely különösebb indokolás nélkül *megtagadta a vállalati pénztár felállitásának engedélyezését*, és helyet adott a kisebbség intervenciójának. A miniszteri leirat nagy vitát provokált a Beszkárt alkalmazottai körében, és most agitáció indult meg abban az irányban, hogy *szavazással* döntsék el, kivánják-e az alkalmazottak az önálló betegpénztárt, vagy nem. Előreláthatólag *ezt a népszavazást meg is rendezik* és ha a többség az önállóságot óhajtja, ugy ujból megkezdik a népjóléti minisztériumban az intézmény létrehozása érdekében az akciót.

A magunk részéről *feleslegesnek tartjuk, hogy a Beszkárt külön betegpénztárat létesitsen.* Helyes, ha a vasuti alkalmazottak kiválnak a Társadalombiztositóból, mert szükségtelen, hogy filléreiket egy tőlük idegen adminisztráció fenntartására forditsák. *Meggondolandó* az a lehetőség, hogy a Társadalombiztositó kötelékéből kivált alkalmazottak orvos- és gyógyszerellátását a Fővárosi Segitőalap vállalná, melynek előbb-utóbb amugy is át kell térnie *a kötött orvosi rendszer formájára*, és igy ott a Beszkárt-alkalmazottak megfelelő ellátása nagyobb gondokat nem okozna. A Beszkárt-alkalmazottak amugy is százszázalékos fővárosi alkalmazottak lévén, mindenképpen *otthon érezhetik magukat* a Segitőalap kötelékében, arról nem is beszélve, hogy *anyagiakban is előnyös lenne a Beszkártra ez a megoldás*, mert sem uj szervezetről, sem önálló épitkezésekről ebben az esetben nem kellene gondoskodnia.

O. M. T. K. VÉDJEGYÜ
PALACKTEJBEN AZ ERŐ

Takács Gyula
gépészmérnök
Rádió és elektrotechnikai szaküzlete
Épületek, szobrok, templomok speciális megvilágitása
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 32. sz.
Telefon: Automata 843-24

KERESZTÉNY SZABÓIPAROSOK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST
Főüzlet: IV., Károly király-ut 30. szám. ◆ Fióküzlet: II., Zsigmond-utca 14. szám.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát. Valódi angol szövetekben és más gyártmányu divat különlegességekben nagy választék. Hazai szövetekben, bélés árukban és szabókellékekben a legolcsóbb árakban vezetünk. Óriási szőrmeraktár, meglepő olcsó árak! Hitelképes egyéneknek fizetési kedvezményt nyujtunk.

Urbancsek J. János
pala-, cserép- és Eternitfedőmester
VII., Thököly-ut 117
Telefon: József 428-25

NEUSCHLOSZ-LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.-T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA. TEL.: Lá. 11-79.
Városi iroda:
IV. KER., ESKÜ ÚT 3. TELEFON: AUT. 890-47
Gyárt: Parkettát, épületasztalosmunkát, hajlitott butort és mindennemü faipari árut

Szemfedő, müvirág és temetkezési cikkek
gyári raktára SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
Üzem: Bpest, I., Lágymányosi-u. 9.
Irodo: I., Gellérthegy-utca 11. Automata 537-12.

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és müszaki vállalata
Budapest, V., Falk Miksa-u. 26-28

FELSENFELD RUDOLF
Bélyegző- és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó müintézet
Alapitva: 1901. Telefon: A. 103—94.
Budapest, V., Bálvány-utca 16

Városházi történetek

GALLINA FRIGYES VADÁSZTÁRSASÁGÁRÓL sok alkalommal esett szó lapunk hasábjain. Egy kedves baráti kör ez a társaság, amely számtalan mókával, jókedvvel, a mindennapi gondokról való elfeledéssel tölti el a vasárnapokat. Azért csak a vasárnapokat, mert a társaság tulnyomó nagyrésze hivatalnok-ember lévén, a vasárnap az egyetlen nap, amikor az aktákkal telitett iróasztaltól a szabad természet ölére menekülhet. Senki se gondolja azonban, hogy Tárnokra (ez a társaság tulajdonképeni bérelt vadászterülete) Sonntags-Jägerek mennek le vasárnaponként: nemcsak kedvelői, hanem komoly tudósai is az urak a puskának, amint azt az alább elért eredmények alapján kézzelfoghatólag be is fogjuk bizonyitani.

Dianáról, a vadászat bájos istennőjéről nevezte el magát a társaság, melynek tulajdonképeni elnöke Kozma Jenő dr. országgyülési képviselő. Senki se szimatoljon azonban ezért holmi kormánypárti különitményt a Dianatársaságban, mert a népszerü elnökön kivül egyetlen más politikus tagja sincs a Dianának. Kozma amugy is csak igen ritkán vesz részt a vadászatokon, ilyenkor Gallina tanácsnok a tulajdonképeni vezér, mint azt alább egész pontosan be fogjuk bizonyitani. Tagjai a társaságnak Kovácsházy főjegyző, a népszerü sportember, Rosta Jancsi, akinek közismert szerény és szivélyes modora nem is sejteti, hogy a legvérengzőbb vadász-szivlakozik benne, Kurfürst István a Házinyomda kitünő igazgatója, Lakner ezredes, vitéz Temessy ezredes, ifj. Wolff Károly dr., közkórházi főorvos, vitéz Marton Andor dr., földmivelésügyi miniszteri osztálytanácsos, Kirschner Béla az Autótaxi R. T. igazgatója, Gömöry Árpád ezredes, (testvérbátyja Gömöry Vilmának, a Nemzeti Szinház nagytehetségü müvésznőjének, és igy sógora Gallina tanácsnoknak), Bárczy Boldizsár dr., a Községi Takarék ügyésze, Baross Gábor dr., a Postatakarék nyug. vezérigazgatója, Józsa Géza dr. főorvos, Dlauchy Guidó földbirtokos, Kranz József dr. ezredes és sokan mások.

Azt mondottuk fennebb, hogy tulajdonképen Gallina a vezére a Diana-társaságnak. Hogy ez valóban igy áll, idejegyezzük, hogy a legutóbbi tárnoki körvadászat során Gallina milyen gyors és biztos kézzel szedte le a gyorsan iramló nyuszikákat és a nehézkes foglyokat. Harminchat nyulat lőtt négy vadász-vasárnap során Gallina barátunk, az utána következő hős puskás, vitéz Temessy, kerek nyolc darabbal maradt mögötte! Kurfürst igazgató szerepel még a győzelmi listán huszonhárom nyulacskával, mig Rosta János csak tizennégy darabot tudott leszedni a lábáról. Az egyéni győzelmi listán szintén Gallina tanácsnok vezet, aki egyetlen egy alkalommal tizenöt nyulat és két foglyot ejtett. Hivatalos statisztika is készült a Diana-társaság őszi müködéséről, melynek van egy kedves pontja: közli a végeredményeket, bemondás és a tényleges eredmény alapján. Ami, ősi vadászszokás szerint még a Diana társaságnál sem ugyanaz!

DOROGHI FARKAS ÁKOS DR., székesfővárosi tanácsjegyző ur kétlaki életet él. Budapesten szerény köztisztviselő, titkára Sipőcz polgármesternek, aki épp ugy pontosan betartja a hivatali órákat és dolgozik, mint akármelyik kollégája. Ez Ákos barátunk egyik oldala. Üres óráiban azonban a tanácsjegyző ur borsodi szőlőbirtokos, mégpedig felesége, a kitünő Cicke asszony révén, kedvelt tagja a borsodi uri társaságnak, sőt választott jogon megyeatya is: tagja Borsodvármegye törvényhatósági bizottságának. Ez Farkas Ákos másik oldala.

Megyebizottsági tagságát Ákosunk olyan komolyan veszi, mint senki más! Nincs ülése a vármegyének, sőt a közigazgatási bizottságnak sem, amelyre Ákos le ne menne, hogy fővárosi közigazgatási tudását felhasználva, komolyan és behatóan foglalkozzék a tekintetes vármegye kisebb-nagyobb bajaival. Szeretik is Ákost odahaza, sőt köztudomásu lévén, hogy benső barátságban van Borbély-Matzky főispánnal, itt is ott is felkeresik „választói", hol levélben, hol személyesen, hogy segitsen rajtuk.

A sok kérvény között, amelyek a kis borsodi falvakból felkeresik a bizottsági tag urat, jelentkezett egy derék tiszatarjáni gazdaember, Pataky László is. Valami csekélységet kér Farkas Ákostól, azután igy folytatja, egyszerü és annyira lángolóan szép magyar szavakkal: „Nagyon kérem, hogy legyen segedelmünkre, ezt a helyzetet ne hagyjuk igy még jobban tönkremenni, hanem mint igaz magyarhoz illik, vegyük a kezünkbe az igaz magyarok vezetését és vezessük őket a boldogabb hazába, Nagy-Magyarország felé! Erre kérem az igaz magyarok Istenét segedelmül."

Farkas Ákos meghatva olvasta az egyszerü földmivesember zsoltári hangzásu levelét, amely azt bizonyitja, hogy hit és bizalom már csak a jó vidéken van, annak is csak az eldugottabb részein...

„Magyarok Nagyasszonya-kápolna" a Sion hegyén

Azt a helyet, hol Isten anyja elszenderült, már az első évszázadokban nagy tisztelettel vették körül az első keresztények és még akkor is, mikor ledőlten hevertek a hatalmas Bazilikának romjai, megtalálták a gondosan megjelölt helyet. A történelem viharai ismételten letarolták Palesztina szentélyeit és igy elpusztult a „világ összes egyházai anyja" templom is, mely még az utolsó vacsora termét is magában foglalta. Az idők folyamán immár negyedszer fölépült Dormitio Bazilika a németek tulajdona.

Már 300 év óta hevert romokban a harmadik Dormitio templom, mert a mohamedánok csökönyösen ragaszkodtak a Sion-hegy ormához és még csak egy talpalatnyi földet sem akartak átengedni a kereszténynyeknek. És ekkor váratlanul történt az örvendetes esemény, hogy a szultánnak sikerült nagy nehézségek és pénzáldozatok árán megsze-

A Keresztény Községi Párt a választásokon megőrizte hatalmi pozicióját

A szociáldemokraták szaporitották mandátumaik számát, viszont a demokratapárt letört — A Rassay-párt feltünő térfoglalása és Friedrichék visszaesése — Rengeteg uj embert foglal magában a megválasztottak listája

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Kedden a késő hajnali órákig tartott a választási elnökök irodáiban a szavaztok összeszámlálása. Részben a felébredt polgári öntudatnak, részben az előljáróságok által kiszabásra kerülő pénzbirságnak tudható be, hogy *olyan nagy százalékban szavaztak le a választópolgárok, mint még soha választás alkalmával Magyarországon.*

A választások eredményéből nyilvánvalónak tetszik, hogy a *Keresztény Községi Párt eddigi számarányát és ezzel kapcsolatosan természetszerüen hatalmi pozicióját a városházán megtartotta.* Várakozáson felüli számban jött be az *Egységes Községi Polgári Párt* is, emelkedett, mégpedig jelentékenyen, a *szociáldemokraták pártaránya,* ezzel szemben a *demokraták számaránya* csökkent. A *Friedrich* István vezetése alatt álló Keresztény Ellenzék szintén nem változtatta be a hozzáfüzött reményeket, és elenyésző kis számban jöttek be a *frontharcosok* is.

A választások részletes eredménye a következő:

I. kerület:

Szociáldemokrata Párt: Bánóczi László dr., Németh János.
Keresztény Községi Párt: Wolff Károly, Lampel Vilmos, Pakányi Ferenc, Spur Kálmán dr.
Községi Polgári Párt: Zellinger Vilmos dr., Krivoss Árpád dr., Máté István.

II. kerület:

Szociáldemokrata Párt: Peidl Gyula, Blaskó Artur, Kervolt Alajos, Mandl Oszkár dr.
Rassay Párt: Rassay Károly dr.
Friedrich Párt: Friedrich István.
Községi Polgári Párt: Kozma Jenő dr., Harrer Ferenc dr.
Keresztény Községi Párt: Wolff Károly dr., Molnár László, Vizdos Géza dr.
Frontharcosok: vitéz árvátfaly Nagy István dr.
Demokrata Párt: Pakots József.

III. kerület:

Községi Polgári Párt: Andréka Károly.
Szociáldemokrata Párt: Büchler József, Bresztovszki Ede, özv. Knur Pálné.
Rassay Párt: Rassay Károly.
Frontharcosok: Studinka Béla dr.
Demokrata Párt: Vörösvári Miklós dr.
Friedrich Párt: Friedrich István.
Keresztény Községi Párt: Wolff Károly, Botzenhardt János dr.

IV. kerület:

Keresztény Községi Párt: Ernszt Sándor dr., Raffay Sándor dr., Szőke Gyula dr., Bednárz Róbert, Frühwirth Mátyás.
Demokrata Párt: Pakots József, Láng Lajos, Frankl Kornél, Deutsch Mór.
Községi Polgári Párt: Gaár Vilmos.

V. kerület:

Keresztény Ellenzék: Fridrich István.
Keresztény Községi Párt: Lázár Ferenc dr., Domonkos Gyula dr.
Községi Polgári Párt: Glücksthal Samu dr.
Rassay Párt: Rassay Károly, Sándor Pál, Madarassy Beck Gyula báró.
Demokrata Párt: Gál Jenő dr.
Szociáldemokrata Párt: Györki Imre dr., Bánóczi László dr.

VI. kerület:

Demokrata Párt: Bródy Ernő dr., Vázsonyi János dr., Hoffmann Mihály.
Keresztény Községi Párt: Ernszt Sándor dr., Kirchner Béláné.
Szociáldemokrata Párt: Buchinger Manó, Kiss Jenő dr., Halász Alfréd.
Rassay Párt: Rassay Károly, Sándor Pál.
Községi Polgári Párt: Bayer Antal.
Friedrich Párt: Friedrich István.

VII. kerület:

Friedrich Párt: Friedrich István.
Szociáldemokrata Párt: Weltner Jakab, Deutsch Jenő, Lévai Sándor, Steinherz Simon.
Rassay Párt: Rassay Károly dr., Sándor Pál.
Keresztény Községi Párt: Tabódy Tibor, Szabó Imre.
Demokrata Párt: Fábián Béla dr., Magyar Miklós.
Községi Polgári Párt: Dési Géza dr.

VIII. kerület:

Demokrata Párt: Fábián Béla dr.
Szociáldemokrata Párt: Farkas István, Horovitz Gábor, Berkes Jenő dr., Gonda Béla dr.
Friedrich Párt: Friedrich István.
Józsefvárosi Községi Polgári Párt: Bohn József.
Rassay Párt: Rassay Károly dr.
Községi Polgári Párt: Szabó Sándor dr.
Frontharcosok: vitéz Perley Lajos.
Keresztény Községi Párt: Ernszt Sándor, Müller Antal, Ilovszky János, Pászti János.

IX. kerület:

Községi Polgári Párt: Usetty Béla, Popelka Béla.
Rassay Párt: Rassay Károly dr.
Demokrata Párt: Pakots József.
Szociáldemokrata Párt: Révész Mihály dr., Kertész Miklós, Pajor Rudolf.
Keresztény Községi Párt: Buday Dezső, Verebély Jenő, Hunkár Géza, Ravasz Árpád.
Friedrich Párt: Friedrich István.

X. kerület:

Szociáldemokrata Párt: Farkas István, Reisz Móric, Farkas Zoltán dr.
Keresztény Községi Párt: Wolff Károly, Sémann Mihály, Szabó József.
Rassay Párt: Rassay Károly.
Friedrich Párt: Friedrich István.
Községi Polgári Párt: Payr Hugó, Hatolkai Kázmér.

XI. kerület:

Keresztény Községi Párt: Wolff Károly, Bitter Illés, Kossalka János dr., Császár Ferenc.
Friedrich Párt: Friedrich István.
Frontharcosok: vitéz Martsekényi Imre.
Községi Polgári Párt: Becsey Antal.
Rassay Párt: Rassay Károly.
Szociáldemokrata Párt: Peyer Károly, Bechtler Péter.

XII. kerület:

Friedrich Párt: Friedrich István.
Községi Polgári Párt: Kozma Jenő dr., Petracsek Lajos dr.
Demokrata Párt: Pakots József.
Keresztény Községi Párt: Wolff Károly, Hochenburger Antal, Kasics Margit.
Frontharcosok: vitéz Barcy-Barczen Gábor.
Rassay Párt: Rassay Károly dr.
Szociáldemokrata Párt: Kéthly Anna.

XIII. kerület:

Szociáldemokrata Párt: Peyer Károly, Szepessy Albert, Biró Dezső, Horváth Pál, Csapó Sámuel.
Demokrata Párt: Bródy Ernő dr., Földváry Béla dr.
Községi Polgári Párt: Dinich Vidor,
Keresztény Községi Párt: Homonnay Tivadar, Hufnagl Imre, Schlachta Margit.

XIV. kerület:

Községi Polgári Párt: Martin János, Bánó Dezső.
Szociáldemokrata Párt: Propper Sándor, Pásztor Imre, Gyürey Rudolf, Bárdi Imre dr.
Keresztény Községi Párt: Petrovácz Gyula, Paulheim Ferenc, Mihálovich Zsigmond, Nagy István.

Ahol örökös tagok a listavezetők, ott természetesen a soron következő *póttagok* fognak bejönni. A legközelebbi napokban fog az is eldőlni, hogy azok, akiket több kerületben választottak meg, *melyik kerületben tartják meg mandátumukat.*

---

rezni azt a 2500 négyzetméter területet a Sion ormán, melyen a bazilika romjai állottak. A szultán barátsága jeléül II. Vilmos német császárnak ajándékozta a telket, aki viszont egy előkelő gesztussal a német katolikusoknak kedveskedett vele.

Huszonhárom évvel ezelőtt épitették föl a német katolikusok a mai diszes bazilikát, mely nemes vonalu karcsu tornyával a legjellegzetesebb ismertető jele Jeruzsálem távlati képének.

A templom belső kiképzése még ma sincs teljesen készen, mert azt a németek teljes önerejükből akarják berendezni. És mégis! Minket az a kitüntetés ért, hogy amikor 1929 őszén a magyar zarándokok, a kalocsai érsekkel az élén meglátogatták a szentélyt, mély meghatottsággal ajánlottak föl nekünk egy kápolnát Szűz Anya elszenderülési oltára mellett, még pedig azt, amelyik legközelebb esik az utolsó vacsora terméhez! Csak az, aki ismeri a német sovinizmust, tudja mérlegelni ennek a fölajánlásnak a sulyát és horderejét.

A világ egyik legelső szentélyében magyar kéz alkotta magyar kápolna, „A magyarok Nagyasszonya kápolnája" fogja hirdetni öt világrész zarándokainak, hogy Trianon ellenére is élünk még és rendületlenül bizunk országunk föltámadásában, melynek patrónája a boldogságos Szűz Anya.

A kápolna mozaikja, oltára és ezüstből vert hármas oltárképe és összes berendezése Budapesten készül. A tervező művész, Muzsinszki Nagy Endre oly művészi bravurral oldotta meg feladatát, hogy a Kölnben székelő művészi bizottság, melyben Németország legelső művészei foglalnak helyet, a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a bemutatott tervekről. Egy nemzetközi festőkből álló bizottságnak is bemutatták a terveket, akik a következő birálatot hozták: „Minden tekintetben kiválóan sikerült tervezés. A térkihasználás, a jellegzetesség, a szinhatás és csoportositás, a stilszerü összhang kiváló szép."

A kápolnát a kalocsai érsek fogja 1931 május 2-án a magyar zarándokok jelenlétében fölszentelni. A magyar zarándokokat egy németországi előkelő diszküldöttség fogja kikisérni a Szentföldre, a Sionhegyi Dormitió prokurátorának vezetése alatt, hogy jelen legyenek a magyarok jeruzsálemi nagy ünnepén. Kivánatos lenne, ha a keresztény fővárosi bizottsági tagok közül is minél többen részt vennének ebben a kivételes alkalmi zarándoklatban, melynek programja messze tul lépi egy közönséges zarándoklat kereteit.

Talán sohasem voltunk ugy rá utalva égi patrónánk támogatására, mint éppen most.

A Dormitio szentélyében nemsokára ismét föl fog sirni a magyar zarándokok ajakán az ősrégi fohász: Boldog Asszony Anyánk.... És én hiszem, hogy kérésünk meghallgatásra fog találni, ha mindnyájan legalább szivből és lélekből egyesülünk a magyar zarándokok könyörgésével: „Patrona Hungariae ora pro Regno Mariano" — mert Isten anyjának könyörgését az Ur meg fogja hallgatni.

Isten adja, hogy ugy legyen!

Pilismaróti BOZÓKY GYULA
ny. vezérkari ezredes.

Karácsonyra

GSCHWINDT likőröket
GSCHWINDT Aqua vitae likőrt
GSCHWINDT Cordiai étvágylikőrt
GSCHWINDT rumokat
GSCHWINDT borpárlatokat
GSCHWINDT gyümölcspálinkákat
GSCHWINDT gyümölcskonzerveket
GSCHWINDT főzelékkonzerveket

vásároljunk, mert minőségileg egyenranguak a legjobb külföldi gyartmányokkal, árban pedig

lényegesen olcsóbbak

Kaphatók az ország összes szakmamabeli üzleteiben

Szalay Ferenc épitőmester
Budapest, VII., Rákóczi-ut 14.
Telefon: J. 408-04.

Üveg-, porcellánáruk
karacsonyi alkalmi ajándéknak, asztali- kávéskészletek, üvegcsillárok nagyban és kicsinyben is
gyari árban kaphatok.
DUZSEK LAJOS IV., Prohászka Ottokár-utca 8. sz., félemelet, lépcsőház.

BEÉR SÁNDOR
V., Gróf Tisza István-utca 5.
Telefon: 824-29.
Zománctáblái közismertek

Dittler Ferenc
épitőmester
VIII., Baross-utca 36. sz.

CSÁSZAR IMRE linoleum- és gummipadlóburkolási vállalat
Budapest, IX., Lónyay-utca 36 Telefon: J. 325-58
Beton-, Estrich- és Asbestalizatok készitése. Szakszerü munka. Ajánlatok diimentesen

MEGJELENT A
KALLÓS JÁNOS-féle
„Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz"
1930/1931. évi évfolyamának második része két kötetben, több mint 1400 oldal terjedelemben.
Tartalmazza: az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, biztositó stb. vállalatok legujabb adatait. A már előzőleg megjelent két kötettel együtt — amely a budapesti és vidéki pénzintézetek adatait közölte — most már négy kötetből áll a nagymérvben kibővitett komplett kompasz.
Mind a négy kötet ára együtt — több mint 2200 oldal terjedelemben 60 pengő.
Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában, Budapest, IV., Városház-ucca 6. szám. Telefon: Aut. 896—96.

MEGRENDELÉS.
Levágandó és beküldendő.
KALLÓS JÁNOS-féle
Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz
BUDAPEST
IV., Városház u. 6.
Ezennel megrendeljük Kallós Jánosnak, a Pesti Tőzsde főszerkesztőjének:
GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TŐZSDEI KOMPASZ 1930/31. ÉVRE
cimü évkönyvét egy példányban 60.— pengőért, mely összeget a Kompasz leszállitásakor kifizetjük.
cégszerü aláirás.

Vitéz Siposs Sándor
Különleges száraz vegytisztitó és ruhafestő üzeme
HAJÓ-UCCA 12 TELEFON: Aut. 812-40
Munkáért házhoz küldök és elszállitom

Egy darab szinház-történelem

A régi Buda és Pest és a mai Budapest szinházai

Irta: **Liber Endre** tanácsnok

Ma, amikor szinházi válságok idejét éljük, nem érdektelen néhány visszapillantást vetni azokra a régi időkre is, amikor a kultura a mai főváros területén még meglehetősen kezdetleges volt, egy pillantást vetni a főváros szinházi életének a kezdetére, a kezdet nehézségeire, majd a fokozatosan fejlődő kulturigények alapján mind nagyobb és nagyobb számban keletkező szinházi vállalkozásokra. Ezek az adatok mindenesetre alkalmasak annak igazolására, hogy a főváros lakossága jobb gazdasági körülmények között mindig messzemenő módon pártolta a szinművészetet és ha ma ez a pártolás csökkent is, ez nem a kultura csökkenését jelenti, hanem ennek okai kizárólag a nehéz gazdasági viszonyokban keresendők.

I.

A magyar nemzeti szinjátszás kezdete az iskolai szinjátszás, ami még a XVI. századba nyulik vissza. A régi fővárosban is az iskolai szinjátszás jelenik meg először, különösen a pesti piaristák latin, majd magyarnyelvü darabjaival. Innen is kerültek ki az első szinészek, ők nevelték a közönséget a magyar szintársulatok számára és az első magyar szintársulatot a piarista szinmüiró tanárok lelkesen támogatták.

1760-ban fordultak meg először Budán német szinészek, akik mint kóbor szinészek vendégfogadókban játszanak. Pest város tanácsa 1773-ban alakitja át az u. n. Rondellát szinházzá és 1812-ig ez volt a pesti német szinészek állandó hajléka. Budán az első szinház a Várszinház volt, amelyet a Karmelita apácák templomából alakitottak át 1787-ben. Az első magyar előadás is itt volt 1790-ben, amikor Simay Kristóf piarista tanár „Igazházi"-ját adták elő; ezt az előadást azután a pesti Rondellában is megismételték.

A német szinházak bérlői azon voltak, hogy a magyar előadásokat lehetőleg kiszoritsák és ezért uj magyar szinházról kellett gondoskodni. Erre a célra a mai Várkert-kioszk helyén álló nagy deszkaszint alakitották át és itt indult meg az első magyar szinigazgató, Kelemen László vezetése alatt a magyar társulat munkássága 1792-ben. De már annak az első magyar társulatnak a működését is egyenetlenségek és viszályok gyöngitették; a társulat 1796-ban feloszlott nagy adósságok visszahagyásával. Azután csak 1807-ben találkozunk ismét Budán magyar szintársulattal a régi Falk-szinházban; ugyanez a társulat Pesten a Rondellában, később a mai Károly-köruton, az u. n. Hacker-házban játszik, majd ismét a Rondellában 1815-ig, minthogy közben a német szinészet számára uj szinházat épitettek. Az uj német szinház 1812 február 9-én nyilt meg a mai Haas-palota helyén, 1847-ben leégett és helyébe a mai Erzsébet-téren épült egy uj szinház. Ezt a szinházat 1869-ben bontották le, amikor a Gyapju-utcában nyilt meg az uj német szinház, ez 1887-ben szintén leégett és elpusztulása után a főváros tanácsa már uj német szinház épitését többé nem engedélyezte. Hosszu időn át magyar szinészek ismét csak vendégszereplésre jöhettek a fővárosba és részint a pesti német szinházban, részint az Arany Hattyu vendéglő nagytermében, részint a Beleznay-kertben játszottak.

II.

Az állandó magyar szinház alapját Széchenyi grófnak 1832-ben „A magyar játékszinről" kiadott röpirata vetette meg. A 30-as évek elején Buda és Pest magyarosodása nagymértékben megindul, ugyhogy a Várszinházban a német szinészet megbukik és 1837-ig magyar szinészek játszanak ott. A főváros állandó magyar szinháza, a „Pesti magyar szinház", a volt Kerepesi-ut elején Grassalkovich herceg telkén 1837-ben nyilt meg. Az 1839/40-iki országgyülés a nemességre 400.000 forint adót vetett ki, hogy ennek az összegnek a kamataiból biztositsák a szinház fennállását. Ez a szinház, amely 1840 aug. 8-ika óta szerepel mint Nemzeti szinház, a szabadságharc és önkényuralom éveiben felváltva magyar és német társulatokkal játszott, 1851-től kezdve azután magyar nyelven, jó ideig operákat, népszinműveket és drámákat adva elő. Kevéssel a világháboru kitörése előtt került lebontásra a szinház, hogy diszesebb szinház kerüljön helyébe, de ez a szép terv még ma is megvalósitatlan.

III.

A 60-as évek elején Budán egy második állandó szinház épült Budai Népszinház néven, a mai kereskedelmi minisztérium helyén, de mindössze 10 évig működött. A mai budai nyári szinkör eredete sokkal régibb: 1838-ban épitették már a Horváth-kertben mint ideiglenes szinkört, 1843-ban rendes arénát épitettek ide, amelyet Buda városa megvett és azt a Várszinházzal együtt adta bérbe. A Várszinházban azonban egy társulat sem tudott boldogulni, sokáig a Nemzeti Szinház tartott ott hetenkint két-három előadást. A budai nyári szinkörben egyideig a pesti Népszinház, majd egyik kiváló vidéki szintársulat játszott, de csak nyáron. A háboru után a Várszinházban mégegyszer Czakó Béla vállalkozott, bukása után végképp bezárták a szinház kapuit, a nyári szinkör pedig Sebestyén Géza bérletébe került.

Volt Pesten egy rövidéletü szinház is a jelenlegi Klauzál-téren, az u. n. Fiók Nemzeti Szinház, de csak két évig, 1872—1874-ig tudott exisztálni.

Külön a magyar népszinművek előadására épült a Népszinház a fővárostól kapott telken. Ez a szinház 1875-ben nyilt meg a király és a trónörökös jelenlétében. Első igazgatója Rákosi Jenő volt, aki, bár nagy nehézségekkel kellett megküzdenie, a főváros megmagyarosodása érdekében igen jelentős eredményeket tudott elérni. Sorba jöttek utána mint igazgatók: Evva Lajos, Porzsolt Kálmán, majd az anyagi gondok miatt öngyilkossá lett Vidor Pál. Azután a szinház a főváros házi kezelésébe került, majd Mader Rezső vette bérbe, de nem is egy év mulva ő is belebukott a vállalkozásba, 1908-ban a Nemzeti Szinház költözött át az épületbe és ma is ott tartja előadásait.

A Nemzeti Szinházban hosszu időn át operaelőadások is folytak, de ezeknek az előadásoknak a különválasztása már régen kivánatos volt. Erre a célra épült a mai Operaház Ybl Miklós tervei szerint nemes olasz renaissance stilusban. 1884-ben nyilt meg és kizárólag operaelőadásokra szolgál.

A szinházkulturának folytonos növekedése tette indokolttá Óbudán egy külön szinháznak, a Kisfaludy-szinháznak 1897-ben való megnyitását, de ez a vállalkozás sem járt sikerrel, sorba buktak meg az igazgatók és ma is csak nagy nehézségek között, de a jövőbe vetett hittel, tudja magát fenntartani.

IV.

A főváros rohamos fejlődése sok uj szinházvállalkozásnak szolgált alapjául. Igy 1896-ban nyilt meg a Vigszinház, amelynek kiváló együttese nagy népszerüséget szerzett a szinháznak. Majd 1897-ben megnyilik a Magyar Szinház mint operettszinház, később könnyebbfajta drámai műveket is játszott, Beöthy László igazgatása alatt pedig kizárólag drámai szinház volt. A háboru után az Unio szinházüzem r. t. nevében egy szinházi tröszt alakult, amely a Király-szinházat, a Blaha Lujza szinházat, a Belvárosi szinházat és a Magyar szinházat megvette. Az Unio bukása után a Magyar szinházban több igazgató próbált szerencsét, jelenleg Bárdos Arthur vezetése alatt áll. A Király szinház 1903-ban nyilt meg, első igazgatója Beöthy László volt, jelenleg Lázár Ödön vezetése alatt működik mint operett-szinház.

A Városi Szinház, eredetileg Népopera, Márkus Dezső igazgatása alatt 1911 december 8-án nyilt meg. Eredeti célja az volt, hogy az operaelőadásokat olcsó helyárak mellett népszerüsitse. De operaelőadások mellett lassankint mindig nagyobb és nagyobb tért hódit magának az operett és a szinházat nagy terjedelménél fogva (2400 ülőhellyel) különösen külföldi vendégek felléptetésére használták fel. A szinház története eléggé változatos, mert a rendkivüli nagy napi és személyi kiadások fedezésére a bevételek alig-alig voltak elegendők. 1914-ben a szinház első vezetője visszalépett, egy ideig a szinház tagjai saját kockázatukra játszottak, de csak 1915 tavaszáig. Ősszel a főváros házi kezelésbe vette a szinházat, azután több bérlő-igazgató vezette, majd az állam vette bérbe, de nagy ráfizetések után a bérlettől elállott; 1924-ben a főváros Sebestyén Gézának adta bérbe, aki a sulyos gazdasági viszonyok között sok nehézséggel küzdött, mig azután a mult hónapban a szinház vezetéséről lemondott.

V.

Hogy teljes képet adjunk a szinházakról, meg kell emlékeznünk a Budapesti Sinház-ról is, amely Városligeti szinkör néven ismeretes. Ezt a szinházat, amely eredetileg faszinház volt, Feld Zsigmond épitette föl, 1890-ig német nyelven játszottak. 1908-ban átépités alá került, ugyhogy téli szinjátszásra is alkalmas, de rossz fekvése miatt a közönség részéről nem tulságosan nagy érdeklődés mutatkozik a szinház iránt.

Ujabb szinházaink: az 1918-ig Modern szinpad név alatt ismert Belvárosi Szinház, a Fővárosi Operettszinház, amely a régi Fővárosi Orfeum helyén 1922-ben nyilt meg. A Szerecsen-utcai Kristály-palota helyén létesült mint Revü-szinház a Blaha Lujza szinház, amely mint ilyen 1925-ben beszüntette előadásait és ettől az időtől fogva Kamara-szinház név alatt a Nemzeti szinház Kamaraszinháza játszik ott. A főváros legujabb szinházai: Uj Szinház, amely 1927-ben nyilt meg a volt Kis Komédia helyiségében, eleinte kabaré műsorokat játszottak, majd háromfelvonásos darabokat, továbbá a Bethlen-téri szinház, amely 1929-ben épült kb. 500 személy befogadására; szinészei nagyrészt kezdő, fiatal, tehetséges művészek. Ugyancsak szinháznyitási engedéllyel játszik legutóbbi idő óta az Andrássy-uti szinház, amely azonban előbb mint „Modern szinházkabaré" működött.

VI.

Ha hű tükrét akarjuk adni a főváros szinházainak, még néhány kisérleti szinházat is fel kell emlitenünk. Ilyenek voltak pl. a Thália-társaság előadásai 1904—1908. évek között részint a Rottenbiller-utcai, később Sziklai-féle szinházban, részint pedig a Folies Caprice helyiségeiben. Kisérleti szinház volt az Uj Szinpad is a Magyar Épitőmunkások Országos Szövetségének Dembinszky-utcai helyiségében, majd az Andrássy-uti szinház helyiségében, ahol Modern Szinpad név alatt szerepelt és ezen a néven költözött át a mai Belvárosi Szinház helyiségébe. Medgyaszay Vilma 1919-ben az Eskü-téren alapitott szinházat, Vágó Géza pedig a Sándor-téri Guttenberg-palotában nyitotta meg az Intim Szinházat, de mindkettő hamarosan mozi-vállalattá alakult át. Még sokkal előbb, 1912-ben Sziklai Kornél a Rottenbiller-utcában nyitott meg egy kisebb szinházat, de ez két évi küszködés után végleg megszünt. 1919-ben nyilt meg a Zeneművészeti Főiskola kistermében a Madách-szinház, amely másfél évig működött; 1921-ben nyilt meg a Renaissance-szinház; ez a szinház sok figyelemreméltó szinpadi teljesitmény szinhelye volt, de 1926-ban ez is bezárta kapuit és ujból moziszinházzá alakul át. Mint érdekes kisérletet kell megemlitenünk egy szabadtéri intim szinház megvalósitására irányuló tervet: a rövidéletü Margitszigeti szinházat.

Az utolsó évek gazdasági helyzete, a mozgófényképszinházak és a rádió óriási mértékben való elterjedése gátat vetett ujabb szinházakkal való kisérletezéseknek. Ma már senki sem gondolhat józan ésszel Budapesten ujabb szinházak létesitésére, hiszen a ma működő szinházak is meglehetősen nagy anyagi bajokkal küszködnek és ez a küszködés nemcsak nálunk van meg, hanem Európa más nagy kulturállamaiban is. Reméljük azonban, hogy a gazdasági helyzet javulása igazolni fogja azt a feltevésünket, hogy a művészetet kedvelő magyar közönség viszszatér a jó szinházakba, mert azt a művészetet, amelyet egy jól megszervezett, egy jól vezetett szinház kitünő együttese nyujt és azt az élvezetet, amelyet az ilyen művészetnek közvetlen szemlélete okoz, azt a modern technikának semmiféle vivmánya sem tudja teljes mértékben pótolni.

AUTÓBUSZ-KAROSSZÉRIÁK
TEHERAUTÓ-PÓTKOCSIK
KÖZTISZTASÁGI GÉPEK
VÁGÓHIDI BERENDEZÉSEK
GYÁRTJA:
NAY ÉS RÓNA
GÉP- SZÁLLITÓESZKÖZ ÉS SZIVATTYUGYÁR R.-T.
BUDAPEST, X., KÁPOLNA-TÉR
TELEFON: *J. 463—88

KRISZTIÁN SÁNDOR
szobrászműterme
Budapest, VII, Gyarmat-u. 12. Telefon: Z. 70-88
Készit ugy saját, mint megadott tervek alapján: épület külső és belső figurális és dekorativ szobrászmunkákat, homlokzatdiszeket, belső stukkómennyezeteket, kandallókat, oszlopokat. Kerti disztárgyak, diszpadok, pergolák, virágtartók, diszkutak, siremlékek stb. elsőrendü tartós fagyálló müköből, mintakertemben állandóan megtekinthetők.

KROPSCH GÜNTHER
kézi tüzoltókeszülékek
Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2. sz.
Telefon: Jozsef 406-39
Gázoltók
Haboltók
Poroltók
Vizoltók
Magyar gyártmány

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-55

Irodaberendezések

Pénzszekrények

Alapittatott 1895
RIEDER OTTÓ
Tel. Aut. 837—07
villamosberendezési vállalat,
müszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-U. 20

CSERÉPY ISTVÁN
kőmivesmester, épitési vállalkozó
BUDAPEST, Csengeri-u. 45
Telefon: 165—25

NEMES GYULA
okl. gépészmérnök, bej. cég, hat. eng. villanyberendezési vállalat és rádió cikkek nagy raktára
II., Margit-körut 58. — Telefon: 559—48.
Elvállal mindennemü e szakmába vágó berendezéseket

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézett
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

1931 még tulajdonképpen átmeneti esztendő lesz – mondja Petrovácz Gyula

A Keresztény Községi Párt rekordszámot ért el az ajánlások terén — Vizkereszt után összeül az uj közgyülés, melynek első feladata a tisztujitás lesz — A harmadik alpolgármesteri állást maguknak követelik a mérnökök

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* — Lezajlottak a fővárosi választások. A *Keresztény Községi Párt* megerősitette pozicióját a városházán. Az *Uj Budapest* legutóbbi számában *Petrovácz* Gyula a Keresztény Községi Párt vezető tagja seregszemlét tartott *„Ötvenezer választó“* cimü cikkében és megállapitotta, hogy az ajánlások számában is nagyarányu emelkedés mutatkozik, egyben levonta azt a következtetést is, hogy a szavazatoknál is gyarapodás fog jelentkezni. A *következtetés bevált*, ami iránt egyébként sem lehetett kétség. Az *Uj Budapest* munkatársa most ismét

Petrovácz Gyulához fordult, hogy csinálja meg a választások mérlegét.

Petrovácz a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Az *Uj Budapest* legutóbbi számában a Keresztény Községi Párt ajánlásairól irva, *az ötvenezres számot* jelöltem meg, mint ajánlóinknak a számát, mert ez volt az a maximális szám, amit elérni reménlhettünk. Az ajánlások napján kiderült, hogy a *tényleges eredmény még ezt a számot is felülmulta.* A Keresztény Községi Párt rekordajánlási számot ért annak az 55,077 választónak a személyében, akik aláirták a Keresztény Községi Párt ajánlási iveit. Ilyen hatalmas számu ajánlót pártunknak fennállása óta egy izben sem sikerült felsorakoztatnia. Annak ellenére, hogy tul vagyunk már a választásokon, szükségesnek tartom, hogy

az egyes kerületekben elért példátlanul nagy arányszámokat a jövő számára emlékezetünkbe vessük.

Az ajánlók száma és arányszáma az egyes kerületekben a következőképpen oszlott meg:

Kerület	Választók száma	Ajánlóink száma	%
I.	9176	2387	26
II.	18759	3500	19
III.	15697	3020	19.5
IV.	9110	3002	33
V.	22677	3221	14
VI.	31465	3580	12
VII.	40963	5089	12.5
VIII.	41132	8103	20
IX.	26532	6236	24
X.	16634	3442	20.5
XI.	15067	3343	22
XII.	14037	2814	20
XIII.	14747	2906	20
XIV.	16588	4530	27.5
Összesen:	292508	55077	19

— Ha összehasonlitjuk az arányszámokat, akkor megállapithatjuk, hogy számbelileg a legtöbb ajánlót a *Józsefváros* adta, 8103-at, utána a *Ferencváros* következik 6236-tal, azután az *Erzsébetváros* 5089-cel. Ezek csupán nagy kerületek. Százalékos arányokban a kiskerületek adtak több ajánlót. Ebben a tekintetben

az első helyen áll a Belváros, amely 33%-kal szerepelt.

Másodiknak a *Zugló* következik 27.5%-kal, majd a *Vár 26%*-kal. Csak azután jön az első nagy kerület a nagy *Ferencváros*, amelynek arányszáma 24 százalék.

— Fel fogjuk dolgozni az ünnepek után a *választások statisztikai adatait is*, amelyeket szintén az *Uj Budapestben* fogok majd ismertetni. Szükségesnek tartom ezt már csak azért is, mert

ezek a számadatok minden időben a legdöntőbb bizonyitékai annak, hogy a Keresztény Községi Pártnak állandó, megingathatatlan és folytonosan növekedő tömegei vannak.

A beszélgetés további során aziránt érdeklődtünk, hogy az *uj törvényhatósági bizottság mikor alakul meg* és az alakulás után mik lesznek legfontosabb teendői. *Petrovácz* Gyula a következőket mondotta:

— Mindjárt *Vizkereszt ünnepe után* meg kell tartani az uj törvényhatósági bizottság alakuló közgyülését, mert gyors tempóban át kell esni a tisztujitáson. Az uj törvényhatósági bizottság tulajdonképpen a *tisztujitáskor ad programmot azoknak* a személyén keresztül, akiket a városházi adminisztráció élére állit. Abban a tényben, hogy az ügyosztályok számát hárommal szaporitani fogjuk és *két alpolgármester helyett hármat választunk*, az a programmkitüzés fog megnyilvánulni, hogy a városigazgatás mindinkább közgazdasági jellegüvé váljék.

— Az uj törvényhatósági bizottság legfontosabb feladatának az *uj városszabályozási tervek elkészitését tekintem*, mert csak igy lehet irányt szabni az épitkezéseknek. A mai gazdasági viszonyok között pedig csak állandó beruházások, főként épitkezések megindítása révén lehet munkaalkalmakat teremteni és ezeken keresztül a gazdasági válságot enyhiteni. Feltétlenül szükségesnek tartom az *uj utprogramm kidolgozását.* Hasonlóképpen sürgős feladat az *üzemek modern-irányu rekonstrukciója*, az épitési programm rendszeressé tétele, a főváros közlekedésének modern eszközökkel való ellátása, a műszaki ügyosztályoknak az összehangolása. Hamarjában elég lesz ezeket a feladatokat fölvetiteni az uj törvényhatósági bizottság horizontjára.

— Ami az ügyosztályok számának a szaporitását illeti, ugy tudom, hogy ebben a tekintetben az *elnöki ügyosztály konkrét előterjesztést készitett*, amely az eddigi 12 helyett 15-ben kivánja megállapitani az ügyosztályoknak a számát. Ezt csak helyeselni lehet, de viszont meg kell követelni, hogy

az uj ügyosztályok között legalább az egyik műszaki legyen és ugyanesak jogos az a követelés is, hogy a harmadik polgármesteri állást műszaki képesitésü főtisztviselővel kell betölteni.

Azért emlitettem föl a legsürgősebb feladatok között az ügyosztályoknak az összehangolását, mert tapasztalatból tudom, hogy *ezen a téren sok divergáló intézkedés látott már napvilágot.*

— Végeredményben az uj törvényhatósági bizottságnak *egészen uj alapokra kell fektetnie a főváros igazgatását.* A legfontosabb szempont az, hogy az egész vonalon *takarékoskodjunk*, az uj városigazgatásnak tehát gazdaságosnak kell lennie. Ezek a szempontok csak az uj költségvetés keretében érvényesülhetnek, vagyis *az 1931-ik esztendő tulajdonképpen átmeneti állapot lesz.* Az uj esztendőben uj rendszer kezdődik a városházán és ennek az uj rendszernek, amelynek mi vagyunk a döntő tényezői, minden körülmények között *takarékosságra, a közterhek csökkentésére, a gazdaságos városigazgatás feltételeinek a megteremtésére és kizárólag produktiv beruházások eszközlésére kell törekednie.*

Ezekben ismertette *Petrovácz* Gyula az uj törvényhatósági bizottság feladatait, amelyek — mint a nyilatkozatból kitünnek — elég széles terjedelmüek. Annyi bizonyos, hogy *január havában sok izgalom lesz a városházán és az izgalmak legnagyobb részét a tisztujitás fogja okozni.*

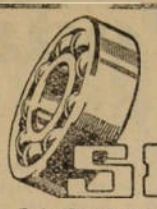
SVÉD golyós- és görgőscsapágyak, spec. auto- és motorkerékpár csap.gyak
Teljes közlömü berendezések
SKF
Telefon: J. 402-78, J. 388-57
SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IX. Üllői út 55.

Baranyai Béla és Társa
I., ker. Bercsényi-utca 5.
Telefon: Lá. 265.
Központi etage-fütési, vizmü-berendezések és műszaki vállalata. Nonolus ultra kazánok gyártó vállalata.

FRATRICSEVICS ERNŐ
épitőmes ei, épitési vállalkozó
BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 8
Telefon: József 324-49

Alapittatott 1888 Alapittatott 1888
Palm Albert és Tsa
különlegességi üzem-leszmérők gyártása
BUDAPEST, IX., RÁDAY UCCA 3
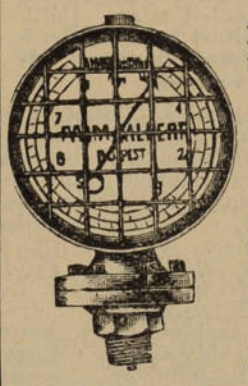
Az Orsz. Gőzkazánvizsgáló Egyesület hivatalos szállitója
Feszmérők (Manometer), Légürmérők (Vacummeter), Hőmérők (Thermometer), Fémpyrométer (Metall-Pyrometer), Huzómérterek (Zugmesser), Rugóegyensulyzó (Springbalancen), Vizállásmérők (Hydrometer), Vizmértegek (Wasserwaagen)

Dr. KUGLER JÓZSEF
SZÉNNAGYKERESKEDÉS
Központi iroda: IX., GÖNCZY PÁL-U. 2.
(Kálvin-tér mellett)
Városi telep: V., WAHRMANN-UTCA 7.
Telefon: Aut. 55-53 Lipót 902-06.

THERMOSONUS a legujabb és legmegbizhatóbb automatikus tüzjelző-készülék.
Gyors, biztos, olcsó! — A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágositást ad és a készüléket működésben bemutatja: Ipartermék Értékesitő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán-u. 7—9. Telefon: Automata 110—18

LIFT VÁLLALAT
Épit, javit, átalakit és karbantart mindennemü felvonókat
IX., Lónyai-u. 49. Tel.: Aut. 877-84.

GATTYAN PÁL
kövezőmester és utépitő vállalkozó
BUDAPEST, VII., EGRESSY-UT 15

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VII., Kőris-ucca 10
Telefon: J. 348-15

Valódi ezüst
evőeszközök és disztárgyak
HENGER ANTAL
ezüstárugyár
IV., DALMADY-UTCA 9. SZ.

OZALID, fény- és aluminium-másolatok
Költségvetések, müszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja MANGLITZ FERENC Budapest, VIII., József-u. 12 Telefon: József 431—47

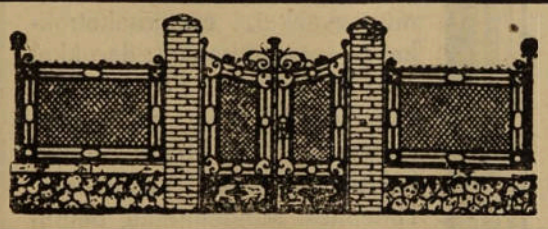
VASS ES KOVÁCS
sodronyfonat-, kerités-, ágybetét- és vasbutorgyár
Budapest, II., Fő-utca 48
Telefon: Aut. 517—87. Alapitási év 1893.

Özv. Fratrichevich Istvánné
szobafestő és mázoló
Budapest, VII., Dembinszky-u. 33.

TAPÉTÁK legnagyobb választékban, elsőrangu kivitelben és legolcsóbban
HAHN és PREYSS cégnél V., GRÓF TISZA ISTVÁN-UTCA 12. Telefon: Automata 816—61.
Minták és költségvetések dijmentesek

A Pedagógiai Könyvtár

Irta: Purébl Győző dr., tanácsnok

Budapest székesfőváros közönsége a tanügyére mindenkor nagy sulyt fektetett, mit legjobban bizonyit az, hogy költségvetésének egy jelentékeny összegét a tanügyi költségek teszik ki. A fővárosnak mindig az volt a célja, hogy a tanügyet előbbre vigye, azt fellenditse. Budapest átérezte speciális helyzetét a többi vidéki városokkal szemben s minden törekvése az volt, hogy adófizető polgárainak a gyermeknevelés és tanitás terén előállott fokozottabb igényeit kieléigtse. Átérezte a főváros azt, hogy *Budapest az ország szive*, itt központosul minden s polgárainak kivánsága fokozottabb lehet mint a vidéké.

Kétségtelen az, hogy amidőn egy ilyen generációt nevelni óhajtunk, szükségszerü, hogy olyan tanerőkkel rendelkezzünk,

akik a tanügyet a főváros speciális helyzetéből kifolyólag ebből a szemszögből nézve itélik meg és a tanitást is ilyen keretek között képesek legyenek elvégezni.

Bár az elemi iskolákat illetőleg a tanitóképzők fokozottabb igényeknek megfelelően látják el ismeretekkel az onnan kikerülő tanitójelölteket, azonban ez az ellátás általános jellegü s a főváros speciális viszonyaival nem számol. Éppen ezért a főváros felállitotta a *Pedagógiai Szemináriumot*, amely a fővároshoz kerülő tanitóknak, helyesebben a már szolgálatot teljesitő tanitóknak továbbképzését célozza. A Pedagógiai Szeminárum a maga specialis berendezésével, szemléltető oktatásra alkalmas módszeres felszerelésével a tanitói továbbképzésnek legtökéletesebb szolgálatában áll. Ezen feleszereléseknek egyik hatalmas kiegészitője a fővárosi Pedagógiai Könyvtár.

A könyvtár története.

A főváros közoktatási ügyosztálya a *Pedagógiai Könyvtárat* a törvényhatóság hozzájárulásával 1901-ben állitotta fel. Alapul szolgáltak a már meglevő házi használatra értékes pedagógiai szakgyüjtemények, amelyeket évről-évre fokozatosan kiegészitettek. Amikor a főváros 1912-ben a tanitók továbbképzésére felállitotta a Pedagógiai Szemináriumot, a házi könyvtárt is ennek épületébe (VIII., Mária Terézia-tér 8.) hozta át és ott a főváros Pedagógiai Könyvtár elnevezéssel egy intézményt létesitett. Főcélja hazai és külföldi nevelésügyi és lélektani szakirodalmat a fővárosi oktató személyzet rendelkezésére bocsájtani, hogy az állandóan figyelemmel kisérhesse a neveléstudomány terén mutatkozó szellemi mozgalmat. Ez a Könyvtár a tanitóság önképzésének előmozditását is célozza és ezért a többi tudományszakok alapvető munkáit, valamint az irodalom tanitásához szükséges klasszikus szépirodalmi anyagot is beszerzi és kéznél tartja.

A székesfőváros ezen könyvtár nagy jelentőségétől és hivatásától áthatva ezt állandóan fejlesztette. Maguk a tanerők, sőt egyéb, a tanüggyel foglalkozó szakférfiak *a könyvtárt állandóan felkeresik* és azt szivesen igénybe veszik annál is inkább, mert összeállitásában az országban szinte páratlanul áll. A Pedagógiai Könyvtár szükségességét még az is igazolja, hogy az egész országban egyedül áll és igy kereslete nemcsak helybeli, hanem környékbeli és vidéki is.

1916-ban 15.000 művel rendelkezett, amelyből pedagógiai szakmunka 8000 volt. Ebben az évben adja ki a Könyvtár a *neveléstan tudományszak* hatalmas munkáját is. Megjegyezzük, hogy ez a Könyvtár a Fővárosi Könyvtárral nem téveszthető össze, mert itt kizárólag és egyedül pszichológiai, pedagógiai és filozófiai szakmunkák vannak, amelyek a Fővárosi Könyvtárban nem találhatók meg.

A háboru idejében, amidőn a Mária Terézia-téri iskola egy részében hadikórház volt, a Könyvtár szünetelt, de a szünetet a háborut követő évek gazdasági válságos ideje is teljesen megbénitotta. Sajnálattal meg kell állapitanunk, hogy ezen nehéz idők alatt a könyvanyag nagy része elveszett, vagy elrongyolódott, az utánpótlás pedig meg is szünt.

A regeneráció.

Több évi tengődés után *kezdte meg 1925-ben* a Könyvtár ujra működését. Egyuttal megindult annak ujra való fejlesztése, felszerelése, amely azóta rohamos léptekben halad előre. A Könyvtár helyiségeit szaporitották, raktártermeket könnyen kezelhető állványokkal szerelték fel, berendeztek egy olvasó, illetve folyóirat termet, pótolták az elmaradt beszerzéseket, ujból rendezték, katalogizálták az egész anyagot. Ezen átmeneti munka alatt, négy évig a Könyvtár csak korlátolt nyilvánossággal müködhetett, azonban 1929. év eleje óta ismét teljes mértékben az olvasóközönség rendelkezésére állott. Könnyebb áttekinthetőség szempontjából különösképen a gyakorlati pedagógiát müvelők számára a Könyvtár szemelvényes pedagógiai szakjegyzéket adott ki, amely különösképen a legujabb szakirodalmának legjava termését tartalmazza.

A fővárosi Pedagógiai Könyvtárban, miként emlitettük, pedagógiai, filozófiai, pszichológiai főszaknak és mellékszaknak megfelelően egy tudományos könyvgyüjtemény foglaltatik. Megjegyezzük, hogy emellett három muzeális jellegü külön gyüjtemény is létesült. Nevezetesen egy *tankönyvgyüjtemény*, amely a magyar tankönyv irodalom fejlődését van hivatva feltüntetni, s mintegy megörökiteni, továbbá ifjusági irodalmi gyüjtemény a jelenlegi ifjusági irodalmi kereteket szemmeltarthatása szempontjából és a régi, veszendőbe menő ifjusági irodalmi kincseknek a megmentését célozza. Végül az ifjusági értesitők hatalmas gyüjteménye, amely egykor visszapillantást enged majd következtetni a tanügyre, az abban előforduló mozgalmakra és az ezekben előforduló különleges eseményekre, s mintegy lexikonját fogja képezni tanügyi életünknek.

45.437 kötet!

A *Könyvtár állománya* 1929. év végén 45.437 kötet volt. Ebből a törzsgyüjtemény 31.338, a tankönyv irodalomra 5226, az ifjusági irodalomra 2522, az iskolai értesitőkre 6400 kötet esik.

A fővárosi oktatószemélyzet szakképzettségének mélyitésére szolgál — bár egyelőre a Pedagógiai Könyvtárral szervezeti összefüggésben még nem áll — *a Kereskedelmi Szakoktatási Könyvtár* is, melyet a főváros 1923-ban állitott fel és a VIII. ker. Vas-utcai felsőkereskedelmi iskola épületében helyezett el. Célja, hogy a kereskedelmi szakoktatás kérdéseivel foglalkozóknak a szakirodalom alapvető munkáit rendelkezésükre bocsássa. A könyvtárban, melynek állománya 1929-ben 5298 kötet, a közgazdaságtan, könyvvitel, kereskedelmi levelezés, kereskedelmi jog, földrajz és áruismeret tudományszakok vannak legnagyobb számban képviselve. E könyvtár beszerzéseire a főváros évenkint 10.000 P-t fordit. Tervbevette még a főváros *a községi iparrajziskola könyvtárának iparmüvészeti és iparoktatási szakkönyvtárrá való kiépitését* és a községi iskolák oktatószemélyzete részére megnyitását is. Ez a könyvtár ma 7132 kötettel rendelkezik és beszerzéseire évenkint 8000 P-t költ.

Szabad-e beolvasztani?

Ezekben mutattam be a Pedagógiai Könyvtár nagy jelentőségét, életképességét és rendelkezéseit. Tettem ezt abból a szempontból is, hogy a köztudatba átvigyem ennek a könyvtárnak a fontosságát és szükségszerüségét és bizonyitsam azt, hogy ez a Könyvtár nem hogy megszüntetendő, hanem még fejlesztendő és a továbbiakban kiépitendő volna. Ugyanis az utóbbi időben az a felfogás nyilvánult meg egyesekben, hogy ennek a *könyvtárnak különöscbb jelentősége nincs és ez a Fővárosi Könyvtárba beolvasztandó és átviendő volna*, ami bizonyára a főváros tanügyére egyenesen katasztrofális jelleget öltene. A maga általánosságában a Pedagógiai Könyvtár tételes kiegészitője a Fővárosi Könyvtárnak, mert hiszen miként emlitettem, hogy mindezek a müvek, amelyek a Pedagógiai Könyvtárban foglaltatnak, nincsenek meg a Fővárosi Könyvtárban, tehát a főváros *kétszeres fentartást* nem végez. Nyilvános tárgyalások alkalmával reámutattunk arra is, hogy a Pedagógiai Könyvtár, ha a célját szem előtt tartjuk és a tételes használatát alkalmassá akarjuk tenni, akkor szükségszerüen a Pedagógiai Szeminárium keretében a Mária Terézia-téri iskolában meg kell, hogy hagyjuk.

Itt vannak a *Pedagógiai Szeminárium hallgatói*, itt találjuk a tanitóságnak a továbbképzését, itt vannak maguk az előadó szaktanárok, akik mind igénybeveszik részben az előadások előtt, részben előadások után a helyszinen a könyvtárt és igy nagyon természetes, hogy a kéznélfekvősége szinte parancsolólag kivánja a Pedagógiai Szeminárium keretében való helyszini meghagyását. Ha nem volna meg a Pedagógiai Könyvtár, akkor azt a fővárosnak kötelessége volna megalapitani annál is inkább, mert *az ilyen keretekben mozgó országos könyvtár megszünt* és a főváros könyvtára van hivatva elsőrendü módon pótolni ezt az intézményt, tehát előállott az eset, amit előbb emlitettünk, hogy e könyvtárat nemcsak helybeli vonatkozásban, hanem országosan is használják. Használják pedig nemcsak a tanitóság, hanem a szakirodalommal foglalkozó egyéb tanerők is, sőt még a tudományegyetem professzorai is, miként azt a használati jegyzék is igazolja. Tehát nemcsak egy egyszerü kézikönyvtárról van itt szó, hanem *egy hatalmas, teljesen* tudományos alapokon nyugvó, a szertelenségeket nélkülöző, de a szükséges anyagot magában foglaló gyüjtemény.

Remélem és hiszem, hogy sikerült a Pedagógiai Könyvtár nagy jelentőségét és szükségszerüségét bizonyitanom és remélem s hiszem azt is, hogy Budapest székesfőváros közönsége támogatását készséggel és szeretettel, nagy áldozatkészségének megnyilvánulása mellett, a jövőben is megadja és ezzel ezen könyvtárnak nemcsak országos, hanem a külföldiek által is megbecsült jelentőségét *csak fokozni fogja*.

Dona Döme és Társa
Papir és irószerek gyári raktára a „Papirmalomhoz"
Budapest, IV., Aranykéz-u. 6
Telefon: Automata 877—15.
Alapitva: 1790-ben.

Mátyássy Antal és Fia
Cégtula donos: MÁTYASSY REZSŐ
MÁZOLÓ- FESTŐMESTER
Bpest, X., Füzér-u. 17/a. Telefon K. 74-48.

HLATKY JÓZSEF
okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 71
Telefon: J. 395-78
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
I., Fehérvári-ut 42. Telefon: Lá. 1-05
Fiókirodák:
Kecskemét, tel. 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

KUPÁN JÁNOS
angol uri szabó
Budapest, IX., Ferencz-körut 31

Családi ház telekkel,
közmüvekkel, Ujpesten, dunaparti kertvárosu kban. Ideális, egészséges fekvés
2 szobás, fürdőszobával
2000 P lefizetés után első öt évben 1200 P, további 15 évben 600 P törlesztéssel.
3 szobás, fürdőszobával
3000 P lefizetése után első öt évben 1600 P, további 5 évben 800 P törlesztéssel.
Szt. István-telepen,
(Galffy térről indulo, HÉV állomás) levő kertvárosunkban még kedvezőbb feltételekkel.
Telkek külön is kaphatók már 36 havi 27 pengős részletiel. Foglaló nincs!
Bővebbet
Épitő és Parcellázó Rt
Ujpest, Beniczky-utca 3.
Tel.: 940-54 Városi iroda: V., Szabadság-tér 7., I. 40.
Kérjen prospektust!

Somló Jenő asztalosmester
Készit saját, vagy adandó tervek szerint mindennemü asztalos munkát
Budapest, IX., Remete-utca 24.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester,
épitési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35
Telefon: József 429—43.

„ARISTOS"
égetett üreges agyagtéglával olcsón és gyorsan épithet.
Gyártja:
Sorg Antal Épitőipari R.-T.
Budapest, X. ker., Gergely-utca 8. sz.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
ALAPITTATOTT 1889.
BUDAPEST, X., KERÉKPÁR-UTCA 2.
TÁVBESZÉLŐ: J. 370-70
SÜRGÖNYCIM: MÉRT BUDAPEST
Mindennemü vizépités. Kikötőépités. Folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavatorokkal; darukkal való kirakodások. Földmunkák. Alapozások. Mély és magasépités. Utépités. Modern útburkolatok épitése. Vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Mindennemü ipari-, lakó- stb. házépitések.

1931 programmja:

Nem lesz uj épitkezés, egyesitik a közlekedési vállalatokat, felmérik Budapestet, fejlesztik az idegenforgalmat, tömeg-strandfürdőket létesitenek

Berczel alpolgármester nyilatkozata

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A tisztujitásig, amire előreláthatóan január végén kerül sor, a városházi adminisztráció menetében *különösebb változás nem várható.* Az egyes ügyosztályok az ugynevezett folyó ügyek elintézésére szoritkoznak és egyben előkészitik azoknak a terveknek a megvalósitását, amelyeknek a fedezete bentfoglaltatik a jövő évi költségvetésben. A főváros a jövő évben nagyobbarányu beruházási munkálatokat viszont nem végeztethet, mert a költségvetésen a legszigorubb takarékossági elveket vezették keresztül és igy dologi kiadások cimén ugyszólván kizárólag olyan összegek szerepelnek, amelyeket csak eredeti rendeltetésre lehet felhasználni. *Berczel* alpolgármester, akivel ezekről a kérdésekről az uj év beköszöntése alkalmából beszélgetést folytattunk, erre a szomoru tényre hivatkozik, amidőn megállapitja, hogy *a jövő esztendő folyamán a fővárosnak nem lesz egyetlenegy nagyobb épitkezése sem.* A jövő évben felépitik *az uj élelmiszer-nagyvásártelepet*, de ennek a költségei nem szerepelnek a költségvetésben, hanem *a dollárkölcsönből kihasitva* állnak rendelkezésre. Nem kétséges, hogy a főváros képességein felül hozott áldozatot a munkanélküliség enyhitése érdekében és ez az erőfeszités érezteti is hatását. *Berczel* Jenő dr. alpolgármester ebben az ügyben a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Örömmel állapithatom meg, hogy

a főváros különböző beruházásai, amelyeket a költségvetésben szereplő összegekből és az időközben felvett függőkölcsönökből hajtottunk végre, lényegesen enyhitették a munkanélküliséget.

Főként utburkolási és csatornázási munkálatokat végeztettünk, de épitettünk több iskolát is. Az üzemi beruházásokkal együtt meglehetősen sok munkaalkalmat teremtettünk. Szakkörökben is megállapitják, hogy a munkanélküliség e beruházások meignditása révén — a sulyos gazdasági viszonyok ellenére is — *enyhülést* mutat, ami a főváros áldozatkészségének köszönhető.

Berczel alpolgármester ezután jövő évi terveiről beszélt. Ezeket mondotta:

— Az ellenőrzésem alá tartozó ügyosztályok jövő évi munkaprogrammjából elsőnek

a közlekedési vállalatok egyesitésének a tervét

kell kiemelnem. Az uj törvényhatósági bizottságnak egyik legsürgősebb teendője az *egyesités kimondása lesz*, mert valóban itt az ideje, hogy megszüntessük a mai tarthatatlan helyzetet, amelyben a főváros közlekedési vállalatai egymást okolják a forgalomban tapasztalható zavarokért. Meg kell szüntetni azt az állapotot, hogy az egyik vállalat a másiknak konkurrenciát csinálhasson, vagyis *egységes koncepciót kell kidolgozni*, mert különben nem lehet összeegyeztetni a különböző városrészek közlekedési érdekeit. Az *Autóbuszüzemet* feltétlenül fejleszteni kell. Legalább 60 uj autóbuszkocsit fogunk a jövő esztendőben beszerezni és ha e célra nem tudunk fedezetet előteremteni, akkor arról is szó lehet, hogy *ezt a 60 uj autóbuszkocsit áruhitel utján szerezzük be.*

— A jövő esztendőben egyik legfontosabb feladatomnak

a fővárosi idegenforgalom fejlesztését

fogom tekinteni. A nagyobb külföldi városokban idegenforgalmi propaganda-irodákat akarok felállittatni. Nekünk az a legnagyobb bajunk ezen a téren, hogy az angolok és amerikaiak rendszerint csak Bécsig jutnak el, Budapestet kihagyják utitervükből. Ha pedig Svájcba mennek, onnan lekanyarodnak Algirba, vagy Egyiptomba. Ez a tapasztalat érlelte meg bennem azt a gondolatot, hogy *Zürichben* és *Montreaux*-ban állitsuk fel a két legelső propaganda-irodát. A zürichi arra fog szolgálni, hogy a svájciakat Budapest felé irányitsa. Örömmel állapithatom meg, hogy tavaly körülbelül *ezer svájci látogatta meg Budapestet*, ezt a számot fokoznunk kell. A montreauxi irodának viszont az lesz a feladata, hogy az angol és amerikai látogatóknak, mielőtt Afrika felé orientálódnának, Budapest szépségeire hivják fel a figyelmét. Bécsben is szeretnénk idegenforgalmi irodát felállitani, ott egyelőre egy izlésesen kiállitott *vitrinnel* csinálunk propagandát. Ebben a kirakatban mindennap ujabb és ujabb képeket helyezünk el Budapestről.

— Közben természetesen gondoskodnunk kell különböző olyan attrakciókról, amelyekkel az idegeneket idecsábithatjuk. Ilyennek képzelem el

a fair way-t, a kis golfpályát,

amit a Gellért-szállodában akarunk berendezni. Az angolok rabjai a golfnak, szeretik a szabad levegőn a nyugodtabb testmozgást. Általános európai tapasztalat, hogy az angolok mindenütt golfpálya iránt érdeklődnek és oda mennek a legszivesebben, ahol ezt a szenvedélyüket kielégithetik. A Gellért-szálló télikertjében rendezzük meg ezt a kis golfpályát, amelyen egész nap, még éjszaka is játszani lehet. A költség mindössze pár ezer pengőt tesz ki, ami bőségesen megtérül, mert hiszen az idegenek a játékért fizetni fognak. Télen a magyar golfozó közönségnek is lesz legalább alkalma arra, hogy ezt a sportot üzhesse.

— A jövő esztendőben szeretném megvalósitani

a tömegstrandfürdők

tervét is. Minden irányban kiadtam az utasitásokat, hogy még a tavaszszal kész tervek álljanak rendelkezésünkre és ezeket a terveket a nyárra megvalósithassuk. A *Vizafogónál mélyfurásokat végeztetünk*, mert az a reményünk, hogy aránylag alacsony rétegben *meleg forrásra* bukkanunk, ami nagy értéket fog jelenteni. A Lágymányoson az Elektromos Müvek melegvizét szeretnők felhasználni, e körül azonban különböző komplikációk támadtak, amelyeknek megoldása nélkül a tervek végrehajtását megkezdeni nem lehet.

Berczel alpolgármester végül közölte még munkatársunkkal, hogy

a jövő évben megkezdik Budapest területének felmérését.

A legkiválóbb szakértőkből bizottságot fognak alakitani, amely előreláthatóan több esztendőn keresztül fog dolgozni. Budapest felmérésének nagy gyakorlati jelentősége lesz, amennyiben ezen az alapon végre el lehet készitení a főváros szabályozási programmját, amely azután irányt szab majd a főváros fejlődésének. *Uj térkép is készül* természetesen Budapestről a felmérés alapján. Erre is nagy szükség van, mert a mostani térképek már elavultak.

CORDATIC
a
tökéletes
autopneu

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek

a X. ker., Maglódi-uton épülő „Horthy Miklós szeretetotthon" kórház-, kapus- és szolgálati folyosó épitkezésével kapcsolatosan szükséges üveges-, szobafestő- és parkettpadozati munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenkint 50 fillérért kaphatók 1930. évi december hó 19-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában. Külön is felhivom az ajánlattevők figyelmét arra, hogy a szóbanlévő épitkezés ügyében kelt s a kormányhatóság által is jóváhagyott 570/930. kgy. sz. határozat kikötése szerint a vállalkozók a budapesti munkanélküliség enyhitése érdekében s a munkák elkészitéséhez elsősorban budapesti munkásokat tartoznak alkalmazni, illetve vidéki munkásokat csak abban az esetben alkalmazhatnak, ha a budapesti munkaközvetitők nem tudnak megfelelő munkást közvetiteni.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Szabolcs Ferenc (lakik: VI., Szondy-utca 92. sz. Telefon: Aut. 288—83) tervező műépitésznél vagy az előadónál a Központi városháza III. em. 333. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok

1931. évi január hó 19-én (hétfő) délelőtt ½11 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi december hó 16-án.

A polgármester rendeletéből:

Wossala s. k.,
műszaki főtanácsos.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete

Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.

Szív- és érbetegek külön osztálya

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST
ALAPITVA: 1844

IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR:
X., KŐBANYAI-UT 31.
TÁVBESZÉLŐ: 461—19.

HAJÓGYÁR:
V., MEDER-UTCA 9.
TÁVBESZÉLŐ: 908-69.

KAZÁNOSZTÁLY:
VI., VÁCI-UT 204.
TÁVBESZÉLŐ: 908—65.

SÜRGÖNYCIM: GANZCOM BUDAPEST

VILLAMOSSÁGI GYÁR:
II., LÖVŐHÁZ-UTCA 29.
TÁVBESZÉLŐ: 501—70.
SÜRGÖNYCIM: ALTERNO BUDAPEST

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 76.
SÜRGÖNYCIM: MASINA BUDAPEST. TÁVBESZÉLŐ: 186—63.

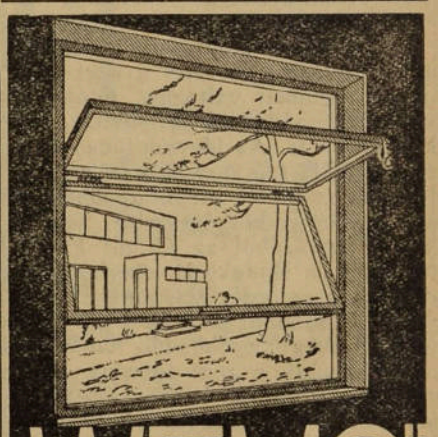
WEMA
TOLÓABLAK
HAAS ÉS SOMOGYI RT.

A négy uj kerület

Irta: Gallina Frigyes dr., tanácsnok

A székesfőváros kerületi igazgatását, az abban működő közegek hatáskörét az uj fővárosi törvény előtt az 1893. évi XXXIII. t.-c., illetőleg ennek alapján kiadott szabályrendeletek állapitották meg. Eszerint *a főváros 10 közigazgatási kerületből állott* s mint elsőfoku közigazgatási hatóság intézkedett mindazokban az ügyekben, amelyeket törvények, törvényerejü szabályzatok és miniszteri rendeletek a kerületi előljárók, vagy az előljáróság hatáskörébe utaltak. De különösen eljár közegészségügyi, állategészségügyi, kereskedelmi és ipari, közgazdasági, egyesületi, tűzrendészeti, árva- és gyámügyekben.

Hatósági ténykedést a kerületi igazgatásban a kerületi előljáróságok és a kerületi választmányok végeznek. A kerületi előljáróságokat alkotják a kerületi előljárón kivül az ő rendelkezésére beosztott tisztviselők és hivatalnokok. A kerületi előljáró a törvény értelmében képviseli a kerületi előljáróságot a hatóságokkal és közönséggel szemben, intézi a kerületi előljáróság hatáskörébe tartozó összes ügyeket és főnöke az előljáróság személyzetének.

A kerületi választmány tagjait az illető kerület választói a községi választók sorából titkos szavazás utján választják a törvényhatósági bizottság tagjaival együtt hat évre. Hatásköre részben intézkedés jellegével bir, amennyiben a főváros évi költségvetésében a kerület utai, utcái, terei burkolatának fenntartására és kijavitására megállapitott összeg felhasználására vonatkozó előterjesztést tárgyalja és megállapitja ezen összeg keretén belül végzendő munkát, intézkedik a közsegélyre szorultak támogatása, továbbá árvák, lelencek, gondnokoltak és közellátásra szorult gyermekek elhelyezése és neveltetése iránt; ellenőrzést gyakorol a kerületben foganatositott közmunkák és középitkezések kivitele fölött és felügyel a kerületben lévő községi vagyonra és a törvényhatósági közjótékonysági intézetekre.

Az eddigi törvényes rendelkezések szerint tehát a kerületi közigazgatásban, miként a központi igazgatásban is a hatásköröket tulnyomórészben *testületi szervezetek töltötték be.* Ezzel szemben az uj fővárosi törvény a testületi hatáskört megszüntette, amennyiben rendelkezései azon vezérelvnek a közigazgatásban való gyakorlati keresztülvitelét célozzák, hogy minden vonatkozásban lehetőleg az egyéni felelősség érvényesüljön.

De nemcsak etekintetben hozott az uj fővárosi törvény a régi állapottal szemben változást, hanem a kerületek számának szaporitása tekintetében is. Az idevonatkozó 1930. évi XVIII. t.-c. ugyanis a székesfőváros területét *megnagyobbitotta* azzal, hogy hozzácsatolta Csepel község határából az állami kikötő területét és Budakeszi község határából azt az erdőrészt, amely a főváros tulajdonát képezi. Ugy ez a területi megnagyobbodás, valamint a fővárosnak a régi törvény megalkotása óta eltelt több évtizedes idő alatt bekövetkezett rohamos fejlődése szükségszerüen maga után vonta a közigazgatási szervezetnek megfelelő kiépitését.

Már a háborut megelőző években szóbakerült a nagyobb közigazgatási kerületeknek a szétválasztása, ennek keresztülvitelét azonban a közbejött világháboru nemcsak hogy megakadályozta, hanem hosszabb időre kitolta.

Az uj fővárosi törvény méltányolva azokat a jogos kivánságokat, amelyeket a főváros közönsége a kerületi igazgatással szemben támasztott, az eddigi *10 kerület helyett 14-re osztotta fel a főváros területét.* Jóllehet a törvény szerint a kerületi beosztást a törvényhatóság szabályrendelettel állapitja meg, mégis elsőizben a belügyminisztert jogositotta fel ennek a szabályozására.

A belügyminiszter idevonatkozó rendeletében a jelenlegi I. kerület területét 3 közigazgatási kerületre osztotta fel és pedig az egyik magábanfoglalja a Vár és Tabán területét, valamint a Krisztinavárosnak a Duna—Száva—Adria vasut vonaláig és a Krisztina-körut középvonalától a Vár felé eső belső részét; a másik Kelenföld és Lágymányos területét, a harmadik pedig a Krisztinavárosnak a Duna—Száva—Adria vasutvonalán túleső és a hegyvidék területét. Ezenkivül az V., VI., VII. és X. közigazgatási kerületek külső részeiből két közigazgatási kerületet létesitett, az egyik Angyalföldet és a Lőportárdülőt foglalja magában, a másik pedig kiterjed Zuglóra, Herminamezőre, Rákosfalvára és a rákosi rétekre. Ez a kerületi beosztás mint választókerületi beosztás már hatályba lépett, ellenben azt az időpontot, amelytől kezdve mint közigazgatási kerületi beosztás érvényes lesz, a székesfőváros közönségének javaslata alapján a belügyminiszter külön rendeletben fogja megállapitani.

Mielőtt a polgármester a törvényhatósági bizottság közgyüléséhez ezirányu javaslatát megtenné, felhivta a kerületi előljárók értekezletét, hogy *az uj kerületi beosztással kapcsolatban szükséges uj kerületi előljárósági hivatalok felállitására, azoknak elhelyezésére, a szükséges személyzeti létszám megállapitására és a munkaerők beosztására vonatkozólag tegyen részletes és megokolt előterjesztést.*

Az értekezlet részletesen megvitatta ezeket a kérdéseket és javaslatait terjedelmes memorandumba foglalva terjesztette be az elnöki ügyosztályba.

A *memorandum* kerületenként felsorolja az egyes kerületek kiterjedését, a lakosság számát, épületeit, gyárait és utait, ismerteti a kerületi közigazgatásban működő személyzetet, annak létszámát, megindokolja a személyzetszaporitás szükségességét. Rámutat arra, hogy még mindig vannak fogalmazási munkakörök, melyeket más szakbeli kisebb elméleti képesitéssel rendelkező hivatalnokok töltenek be, ami hátrányos a hatóságokhoz forduló jogkereső közönség érdekei szempontjából. Összesitve a kerületi előljárók által igényelt személyzeti szükségletet, az általuk javasolt hivatalnoki létszám 137-tel haladja meg a jelenlegi létszámot.

Konkrét javaslatot tett az értekezlet *az uj előljárósági székházaknak a felállitására is.*

A memorandum részletesen megindokolja előterjesztett javaslatát, utal arra, hogy az előljáróságok a város fejlődése folytán megszaporodott hivatali teendőiket a jó részben még a 36 év előtt megállapitott személyzeti létszámmal megfelelően ellátni nem képes. Ezért tekintetbe vette a javasolt létszám megállapitásánál az egyes kerületek különleges jellegét, kiterjedését és a várható ügyforgalmat. Szükségesnek tartja elsősorban *4 kerületi előljárói állásnak a szervezését. A kerületi közigazgatás irányitása* ugyanis oly nagyfontosságu feladat, mely csakis megfelelő közigazgatási tudással és tapasztalatokkal rendelkező főtisztviselő által látható el a közérdeknek megfelelően. Különösen szükséges továbbá, hogy fontos ügyköröket ellátó és a jogkereső közönség létérdekeit mélyen érintő ügyek intézését ne ideiglenes hivatalnokokra bizzák, hanem állásukban véglegesitett, kellő hozzáértéssel és elméleti előképzettséggel rendelkező hivatalnokok lássák el azokat.

Általában az egész szervezésnek olymódon kell megtörténnie, hogy *a kerületi igazgatási szervek képesek legyenek a székesfőváros közigazgatásában hivatásukat a főváros közönsége által hozott nagy anyagi áldozathoz mérten, a lehető legmegfelelőbben betölteni.* Ez a szervezés és az uj előljárói székházak felállitása azonnal nem lesz végrehajtható, mert a főváros jövő évi költségvetésében erről még gondoskodás nem történt.

A törvényhatósági választások után ujjáalakuló uj közgyülésnek lesz a feladata, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozzék és ennek a megoldásához szükséges anyagi feltételeket biztositsa.

Az elnöki ügyosztály ugy ezzel, valamint az uj törvény rendelkezéseiből folyó egyéb nagyobb fontosságu ügyekkel *igen behatóan foglalkozik* és arra törekszik, hogy az uj fővárosi törvénynek a gyakorlati életben való teljes keresztülvitele minél sürgősebben és minél simábban biztositassék.

Vitéz LUKÓY EMIL
építőmester
József-körut 19 Telefon: 432-10

„Pro Ecclesia et Pontifice" pápai érdemkeresztttel kitüntetve — Magyarország aranykoszorus mestere.
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábazati gyára
Budapest, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53.

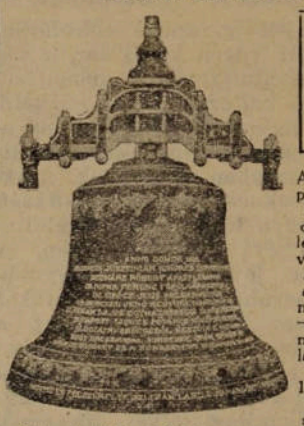

Budapesti Bazilika 7945 kgr-mos uj „Szent Imre-Hősök-harangja" gyáramban készült.

Az 1900. évi párisi világkiállitáson diszoklevéllel, 1921—23. vasipari kiállitásokon aranyéremmel, az 1925—26. évi kézmüipari tárlatokon diszoklevéllel, 1927—28. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállitásokon nagy aranyéremmel és 1930. évi „Nemzetközi Vásáron" emléklappal kitüntetve.

Budapest—Belvárosi Főplébánia templom 2500 kgr-os „Polgármester-harangja"

VIGNÁLI RAFAELLO
Dronzöntő
BUDAPEST
Lakás: Petneházy-utca 75/b.
Gyár: VI., Jász-utca 74. szám
TELEFON: AUTOMATA 919-12.

Solty László
kertépitő
kertészeti telepei:
Budapest, II., Hadapród-utca 2
Telefon: Automata 644—31
Nagykovácsi, Pest-megye

MÁVAG MERCEDES-BENZ
Teherautomobilok, autóbuszok, utcaseprőgépek, tüzoltó- és locsoló-autók. Automobilok különleges célokra a legjobb anyagból készülnek.
Kiváló egyéb gyártmányok:
Ipari stabilmotorok, lokomobilok, mezőgazdasági gépek, traktorok, vizhordó- és öntözőkocsik. Különféle **hengerelt áruk,** acél- és vasöntvények, kereskedelmi önt vények, **öntött vascsövek** és karikás kályhák.
Jobbágy-féle folytonégő kályháink felülmulhatatlanok!
MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-ut 21.
Telefon: József 460-29.

BICELLA
Ultraviolett-sugarakat átbocsájtó drótüvegpótló
Lakosztályok, lég- és napfürdők, garázsok, gyári-üzemek, istállók, baromfiólak, gazdasági épületek, kiállitási csarnokok, kerti melegágyaknál és mindenütt, hol eddig ablaktörés elkerülhetetlen a BICELLA törhetetlenségénél fogva előnyösen használható.
Kérjen mintákat és árajánlatot!
KUNSTÄDTER VILMOS
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7. SZ.

FAL ÉS PADLÓBURKOLAT
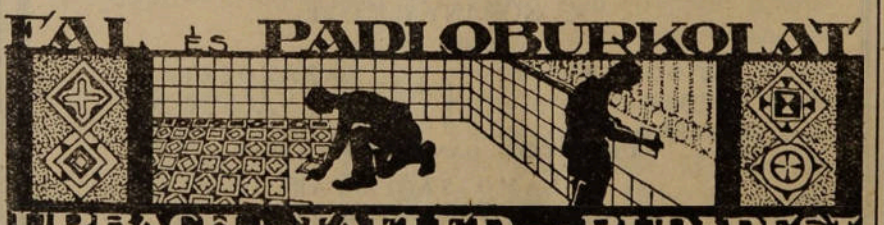
URBACH ÉS TAFLER R.T. BUDAPEST
VI LISZT FERENC TÉR 9. TELEFON: T. 208-08

INGYEN. KARÁCSONYRA AJÁNDÉK MEGGYES NAGY JÁNOSNÁL
gyermekruhák beszerzése, közhatóságok, jótékonycélu intézetek, gyárak, stb. részére
Budapest, V., Molnár-utca 23. sz.
Árak: P 9.60-tól.
Csak nagybani eladás!

Straub U. festék-üzlete
BUDAPEST, IV. ker., Petőfi-tér 1.
(Régi Piarista-épület.)
Alapult 1854-ben. Telefon Aut.: 884—26.

Tabán, Margitsziget, Uj Dunahidak

A Közmunkatanács elnöke az aktuális városrendezési problémákról

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A legutóbbi napokban az a hir terjedt el, hogy a *Tabán ujjáépitésének immár több évtizedes problémája ismét aktuálissá vált.* Ennek a hirnek az a magyarázata, hogy a fővároshoz *érdekes ajánlat* érkezett a Tabán ujjáépitésére, sőt az illetékes tényezők már foglalkoznak is ennek az ajánlatnak az alapos tanulmányozásával és minden oldalról való megvitatásával. A Tabán ujjáépitése körül föllángolt érdeklődést csak helyeselni lehet, nem kétséges ugyanis, hogy egyrészről a főváros fejlődése, másrészről a fürdőváros-jelleg kidomboritása és nem utolsósorban a munkanélküliség enyhitése szempontjából egyaránt indokolt volna az ujjáépitési tervek megvalósitása. *Rakovszky* Iván nyug. belügyminiszterhez, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának az elnökéhez fordultunk felvilágositásért ebben a kérdésben. *Rakovszky* Iván érdeklődésünkre a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— A Tabán ujjáépitési terveinek a megvalósitása *örökké aktuális téma.* Sajnálattal jelenthetem azonban, hogy *lényegesebb változás ezen a fronton nincsen.* A helyzet egyelőre az, hogy a Tabán szabályozási terveit a rendkivül sulyos költségek miatt *nehezen lehet végrehajtani.* A Fővárosi Közmunkák Tanácsa éppen ezért azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a terveket módositsa és pedig olyan értelemben, hogy a *kivitelezési költségek csökkenjenek.* A közmunkatanács szakemberei már dolgoznak is a tervek ilyen értelmü revizióján és én ugy gondolom, hogy az uj terveket tavasszal már a Tanács elbirálása alá lehet bocsájtani. Ha sikerül a terveket *lényegesen leegyszerüsiteni,* akkor egy lépéssel közelebb jutunk a probléma megoldásához.

— Annyi bizonyos, hogy a Tabán ujjáépitésének a tervét *nem szabad levenni a napirendről.* A Tabán ujjáépitése szoros összefüggésben van Budapest fürdőváros eszméjével. Szerintem a legsürgősebb feladat a *Gellérthegy lejtőinek a parkirozása volna.* Azt mindenesetre meg kell tiltani, hogy ezeket a lejtőket teleépitsék. *Parkot kell létesiteni a Gellérhegy lejtőin* és később azután ezen a környéken modern szállodának, vagy fürdőnek a megépitését kell forszirozni. Az az érvelés, amely szerint a gellérthegyi telkeket értékesiteni kell és az igy befolyó összegekből kell előteremteni a költségek fedezetét, *nem helyes financiális elgondolás.* A közmüvek kiépitése ugyanis felemésztene minden e cimen várható bevételt. A lényeges az, hogy a *budapesti belső körut megkapja a maga közvetlen folytatását.* A sikterületen kell tehát ugy értékesiteni a telkeket, hogy a költségeknek legalább egy részét behajthassuk. A gellérthegyi lejtőket feltétlenül a fővárosi fürdők fejlesztésének a céljaira kell fenntartani.

Érdeklődtünk a *Margitsziget további kiépitésének és fejlesztésének a tervei iránt* is. *Rakovszky* ezeket mondotta:

— A mai tőkehiány következtében a Margitszigeten szünetelnek azok a munkálatok, amelyeket még programmszerüen le kellene folytatnunk. Ebben a programmban szerepel a *modern strandfürdő megépitése, a szálloda modernizálása, a MAC telepének az áthelyezése és a további parkirozás.* A Margitsziget bejáratánál könnyen megközelithető *gyermekjátszótér* létesitését tervezzük. Ennek a szép programmnak a végrehajtására csak később kerülhet sor, mert egyelőre *tőkénk nincs,* Ugy tervezzük, hogy nagyobb kölcsönt veszünk fel, de erre csak akkor kerülhet sor, ha a nemzetközi pénzpiac helyzete megjavul.

Érdeklődtünk a beszélgetés további folyamán a *telekspekuláció* alakulása iránt, ami mostanában a főváros területén tapasztalható. Megkérdeztük, hogy a Közmunkák Tanácsa mennyiben van érdekelve az ingatlanforgalomban. *Rakovszky* Iván válasza igy hangzik:

— A közmunkatanács nem ad el telkeket, ellenkezőleg, *kénytelen uj telkeket vásárolni* és pedig azzal a *kisajátitási eljárással* kapcsolatosan, amelynek a lebonyolitása az *uj Duna-hidak* épitésével kapcsolatosan vált szükségessé. Különösebb spekulációt az ingatlanforgalomban nem észlelhetünk, aminek az a magyarázata, hogy a *gazdasági pangás következtében az épitkezési kedv a minimumra csökkent.* Az emberek nem épitkeznek, mert ninesen pénzük, a közületek sem mutatnak hajlandóságot nagyobbarányu épitkezésekre, mert a költségvetési helyzet ugy állami, mint fővárosi vonatkozásban szigoru takarékosságot követel meg. A hivatalos városrendezési programmok különben is csak kereteket szabnak meg, amelyeknek a kitöltése a magánépitési tevékenységnek a feladata. Városrendezési és városfejlesztési kérdésekben tehát mi csak *elméleti keretek között mozgunk,* anélkül, hogy a szakértők által készitett nagyszerü elgondolások megvalósulhatnának. A kicirkalmazott vonalak csak papirosábrák. Hiányzik az épitkezési kedv és igy a vonalak közti terület nem rakódik meg épületekkel. A mai sulyos gazdasági viszonyok között hiába készitünk bármilyen reális és megvalósitható terveket is, a *legegyszerübb és leghasznosabb beruházási programm is légvár marad,* amely csak a fantáziákat foglalkoztatja anélkül, hogy a gyakorlati kivitelre még csak gondolni is lehetne.

Érdeklődtünk végül az *Erzsébet-hid pesti hidfőjének a rendezése* iránt. A főváros ugyanis lebontatja a régi piarista épületet, ahol tavaly még a népjóléti minisztérium székelt. Rakovszky Iván közmunkatanácsi elnök a következőket mondotta:

— Az Erzsébet-hid pesti hidfőjének az ügye a *legkonkrétebb formában foglalkoztatja a közmunkatanács mérnökeit.* A pesti feljárót ugyanis már régóta rendezni akarjuk és csak az a körülmény késleltetett bennünket, hogy a piarista épület sorsáról nem történt végleges döntés. A Közmunkák Tanácsa a mérnöki bizottság javaslata alapján a legrövidebb időn belül foglalkozni fog evvel a kérdéssel és amennyiben a lebontás megtörténik, gondoskodunk arról, hogy az igy nyert terület *parkszerüen kiképeztessék. Ugyanolyan park lesz tehát az Erzsébet-hid pesti hidfőjénél, mint amilyen a budai oldalon van.*

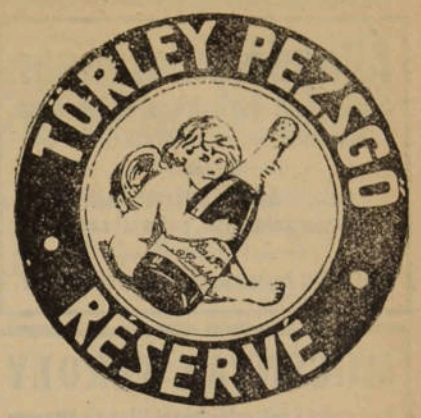

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek

a X. ker. Maglódi-uton épülő Horthy Miklós szeretetotthon kazánházának építéséhez szükséges lakatos

munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fentebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi december hó 18-tól kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. szobájában.

Külön is felhivom az ajánlattevők figyelmét arra, hogy a szóbanlevő épitkezés ügyében kelt s a kormányhatóság által is jóváhagyott 570/1930 kgy. sz. határozat kikötése szerint a vállalkozók a budapesti munkanélküliség enyhitése érdekében a munkák elkészitéséhez elsősorban budapesti munkásokat tartoznak alkalmazni, illetve vidéki munkásokat csak abban az esetben alkalmazhatnak, ha a budpesti munkaközvetitők nem tudnak megfelelő munkást közvetiteni.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Maróthy Kálmán (II., Szalag-utca 7. Tel.: 512—07.) tervező müépitésznél, vagy d. e. 11—1-ig az előadónál, a Központi városháza, III. em. 333. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok

1931. évi január hó 17-én (szombat) d. e. ½11 óráig

a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi december 12.

A székesfőváros polgármestere.

Szentgyörgyi és Társa
Fütés. Viz. Gáz.
VIII., Baross-u. 88. Tel. J. 308-97.

BENESCH FERENC
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI IPARVÁLLALATA
TELEFON: J 382 27.
BUDAPEST, VII., BAROSS-TÉR 18.

SZIKSZAY GYÖRGY
pala- és cserépfedő mester
Tetőzetek karbantartási vállalata
Budapest, VI., Gömb-utca 63.
Telefon: Automata 919—79.

MENTSIK FERENC Könyvkötészete
szabadalmazott irattári táblagyár
BUDAPEST, IV., SZARKA-UTCA 4
Nagy arany érmekkel kitüntetve
Telefon: Automata 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

KÖZPONTI FŰTÉS,
VIZVEZETÉK ÉS BÁDOGOS MUNKÁK
FARKAS IZOR
Budapest, VIII., Nap-u. 10. Telefon: J. 336-51

Ha nem akar soha elkésni, — használjon Cortébert preciziós zsebórát!
Magyarországi vezérképviselő: „KRONOSZ"
ÓRA- ÉS ÉKSZERKERESKEDELMI RÉSZV.-TÁRS.
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4, I. 2.
Dús raktár mindennemű órákban és ékszerekben.
Részletfizetési kedvezmény!

CALDERONI ÉS TÁRSA
látszerészek
Budapest, V., Vörösmarty-tér 1.
Telefon: Aut. 811-45.

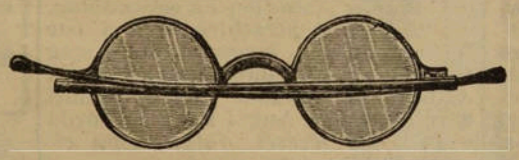

Szemüvegek, orrcsiptetők, lorgnettek, szinházi- és versenylátcsövek a legjobb kivitelben.
Fényképészeti cikkek.
Képes árjegyzékek kivánatra dijmentesen!

TUNGSRAM
MEGBIZHATÓ
JÓ

Állandó butorvásár
a Központi Városháza épületében
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY-UT 28
Telefon: Aut. 896-06.
háló, ebédlő és uriszobá butorok
szalongarniturák, rekamierek,
Kedvező fizetési feltételek.
Károlyos és Paszományos Mesterek Orsz. Sz.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók.
Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

Schäffer Károly
okl. mérnök, vasut-, ut-, beton-épitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13. III. em. 1.
Telefon 844-12

Tökéletes tüzoltókészülék mindenféle tüz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tüzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V. Tükör-u. 4

KVILA GYULA
BÁDOGOS-, VIZ-, GÁZ- ÉS FÜTÉS-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., TÖRÖK-UTC 8.
Telefon: Aut. 516-55. Postatakp. csekksz. 50.167.

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASARUGYÁR R.-T.
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 8. sz.
TELEFON: József 333—60
Híd- és középitési vasszerkezetek
Köpplinger-rendszerü fürészelt idomvasablakok
Préselt vaslemez-ajtók
Épületvasalások, szab. ablakrugzárak, kovácsáruk stb

LOPOS GYULA
JATSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYARA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetési felszóli ásra küldök

Autófényezést bélelést legjobban, legolcsóbban vállal
BOROSS, Viola-utca 14. Alapitva 1918

Karácsonyi
ajándékkönyvekben
magyar, valamint idegen nyelven nagy választék!
PFEIFER FERDINÁND
(ZEIDLER TESTVÉREK)
NEMZETI KÖNYVKERESKEDÉSE
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 5

Parafakőgyár R.-T.
előbbi KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főhercog Sándor-tér 4
Telefon: József 801-14 és József 801-16
Gyár: Epest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-66
GYART:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési cementeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Joga van-e a fővárosnak lerombolni az Angol Parkot?

Történet egy perről, amely nem akar befejeződni

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Az *Angol Park Részvénytársaság* pár évvel ezelőtt a parknak a Hermina-uti frontján hosszu *földszintes üzleti házat épittetett*, amelynek használati jogát *Torda* József reklámvállalkozónak adta albérletbe. Torda a legnagyobb bolthelyiséget Wiener J. Baross-téri cukrásznak adta bérbe 6800 P évi bérért. Torda és a cukrász között létrejött megállapodás értelmében a bérlet időtartama *öt évben volt megszabva*. A cukrász meg is kezdte az átalakitási munkálatokat, *jelentékeny pénzt fektetett bele* az üzletbe, amikor azután *kellemetlen fordulat állott be*.

Az történt ugyanis, hogy a városligeti mutatványtéren elhelyezett bódék tulajdonosai, a *Beketow* cirkusz, valamint a *Néparéna* együttes beadványt intéztek a főváros tanácsához és előadták azt, hogy az uj üzlethelyiségek létesitése *érdekeiket sérti*. Kérték ennek következtében a tanácsot, hogy érdekeiket védje meg és az Angol Park részvénytársaság *szabálytalanes eljárását akadályozza meg*.

Két hónapja volt már a helyiségben Wiener cukrász, amikor *megérkezett a főváros döntése*, amely megállapitja a szabálytalanság fennforgását és kötelezi az Angol Parkot arra, hogy *nyolc napon belül* a mulató területén ujonnan létesitett épitményekből a *bérlőket lakoltassa ki*. Amennyiben Meinhardték a tanács utasitásának eleget nem tesznek, a nyolc nap eltelte után *a főváros saját hatáskörében fog intézkedni* és ezeket az épületeket az Angol Park költségére és veszélyére *közigazgatási uton le fogja rombolttatni*.

Az Angol Park vezetősége *kénytelen volt* a határozatról a cukrászt és a többi bérlőket is *felvilágositani* és erre *egyezkedési tárgyalások kezdődtek meg* a főváros és az Angol Park között, amelyek végül oda fejlődtek, hogy az Angol Park bejelentette a tanácsnak, hogy az *utasitásnak eleget fog tenni*. Bejelentette a tanácsnak a részvénytársaság, hogy Torda József ellen az Angol Park rt. *megindította a bérleti szerződés megszüntetése iránti pert* és kérte a fővárost, hogy *ennek az ügynek az elbirálásáig adjon haladékot*. Azzal érveltek Meinhardték, hogy *önhatalmulag nem szüntethetik meg* sem Torda szerződését, sem pedig a Torda által odatelepitett bérlőket nem lakoltathatják ki, mert ehhez *birói eljárás szükséges*.

A főváros erre a bejelentésre a kivánt *haladékot megadta*, de kikötötte azt, hogy a Torda ellen megindított pernek *legkésőbb 1928 december 31-ig be kell fejeződnie*. Fenntartotta továbbá a tanács magának azt a jogot, hogy a Torda elleni *per vitelét a tiszti ügyészséggel ellenőriztethesse* és amennyiben a fővárosi ügyészség ugy találná, hogy a per lefolytatása *nem felel meg a követelményeknek*, az esetben *az Angol Park épitményeit azonnal és bármikor lerombolhassa*.

Az Angol Park részvénytársaság tényleg *folyamatba tette* Torda ellen a szerződésmegszüntetési pert, azonban ezzel *még nem volt elintézve a dolog*.

Amikor ugyanis Wiener cukrász a fejleményekről értesült és ugy látta, hogy az öt évre kötött *szerződés sorsa nagyon bizonytalan*, levelet intézett Torda Józsefhez és *azonnali hatállyal felbontotta a bérletet*, az üzletet bezárta és a felmondás érvényessége iránt *pert* tett Torda ellen folyamatba.

Erre Torda a *szerződés felbontását tudomásul vette* és az eddig lefizetett bért *Wienernek visszatérítette*.

Ezekután kezdődött meg az ügy *második felvonása*. Wiener keresetet inditott Torda és az Angol Park részvénytársaság ellen, amelyben a történteket előadta és arra hivatkozott, hogy ugy Tordának, mint az Angol Park részvénytársaságnak *tudomással kellett birnia* azokról a *korlátozásokról*, amelyeket a főváros még az Angol Park létesitése idején kikötött. Ezeket *előtte elhallgatták*. ő a cukrászüzem létesitése érdekében *óriási befektetéseket eszközölt*, amelyek nagyrészben *értéktelenedtek*. Kárát *16.000 pengőben* számitotta fel és kérte a bíróságot, hogy ennek megfizetésére *ugy Tordát, mint az Angol Parkot kötelezze*.

A keresettei szemben mindkét alperes *erélyesen védekezett*, mégpedig Torda azzal, hogy az Angol Parknak vele szemben eszközölt felmondása kellő *alappal nem birt*, az etekintetben inditott keresetet a bíróság kétségtelenül *el fogja utasitani*. Wienernek tehát *nem volt semmi oka*, hogy megijedjen és a bérletet otthagyja. Várta volna be, amig ez a per eldől és csak *akkor panaszkodhatik majd* kárról, ha a bíróság az Angol Parknak fog igazat adni.

Az Angol Park viszont arrra hivatkozott, hogy Wienerhez *semmi köze nincsen*, a szerződést nem vele, hanem Tordával kötötte.

Az ügyet a központi járásbiróságon dr. *Halmy* Bódog járásbiró tárgyalta, aki ugy döntött, hogy a per tárgyalását *felfüggeszti* addig, mig az Angol Park részvénytársaság és Torda között még 1928 juliusában megindult per *be nem fejeződik*.

Wiener ügyvédje erre becsatolta másolatban annak a pernek az iratait, amely az Angol Park részvénytársaság és Torda között folyik és amelyben azt kell eldönteni a bíróságnak, hogy az *Angol Park felbonthatja-e Tordával kötött szerződését?* Ezekből az iratokból kiderült azután, hogy *a fővárosnak tett igéret ellenére*, amely szerint az Angol Park kötelezte magát, hogy *1928 végéig befejezi a pert*, a peres felek tulajdonképpen *semmi egyebet nem tettek, mint azt, hogy minden tárgyalást elhalasztottak*.

Wiener ügyvédje erre *beadványt intézett* a bírósághoz, amelyben kifejtette, hogy az Angol Park és Torda *nem folytatják egymás ellen komolyan a pert*, azt mindenáron *elhuzni igyekeznek addig az öt évig, amig Torda szerződése fennáll*, hogy igy azután elaludjon az egész dolog.

Dr. *Halmy* járásbiró erre a per felfüggesztését *megszüntette*, még pedig azzal az indokolással, hogy a csatolt okiratokból meggyőződött arról, hogy az Angol Park és Torda *a per befejezését folytonosan elodázzák*.

Az érdemleges tárgyaláson a felek meghallgatása után a biróság meghozta itéletét, amellyel a keresetet *elutasitotta*. Az indokolásban kiemelte a biróság, hogy az Angol Park a cukrásszal semmiféle *jogviszonyban nem áll*, tehát felelősségre sem vonható. Egyedül azt a kérdést kellett eldönteni a bíróságnak, vajjon Torda *követett-e el olyan szerződésszegést*, amely Wienert kártérités követelésére feljogositaná? A járásbiróság ezt a kérdést *nemlegesen döntötte el*, mivel felfogása szerint a bérlet megszüntetésére *nem ok* az, ha az ingatlan tulajdonosa a bérbeadó ellen *pert helyez kilátásba*. A főváros fenyegető fellépését a biróság *nem találta alaposnak*. Ebben az ügyben ugyanis a főváros az Angol Park részvénytársasággal szemben *nem mint közigazgatási hatóság, hanem mint magánjogi személy áll szemben*, akire nézve éppen ugy *kötelezőek az általános szabályok*, mint bármely más magánfélre nézve. A fővárosnak tehát *nincsen joga az Angol Parkot önhatalmulag kitelepiteni és az épületeket lerombolni*, csak akkor, ha azt a *biróság* előzetesen, a felek meghallgatása után és az e célra inditott per szabályszerü lefolytatása mellett megállapitja. Egyébként is, ha a főváros ilyen pert tenne folyamatba, a biróság felfogása szerint azt *kétségtelenül elveszitené*, mert Wiener üzeme a *jómódu osztály részére nagy költséggel és fényüzéssel berendezett cukrászda volt*, amely nem sorozható a városligeti mutatványosok üzemének kategóriájába, ahol apró bódékban a *legalsóbb népoosztály részére* játékokat és csemegét árusitanak. Ezek a kis alkalmi vállalkozások *nem versenytársai a Wiener-féle üzemnek*, amelynek betiltását tehát nem lehet jogosan követelni. A főváros fellépéséből kifolyólag tehát Wienert semmiféle *komoly veszély nem fenyegette*, ellene közvetlenül *támadást senki sem intézett* és igy a bérlettől való visszalépése *nem volt indokolt*. Inkább az a szinezete van a dolognak, hogy Wiener látván az általános gazdasági pangást, *nem tartotta kilátásosnak egy luxusüzem fenntartását* és ezért ötéves szerződésétől menekülni akart.

A kérdés most már csak az, hogy mit *szól a főváros a biróság itéletéhez* és ahhoz a körülményhez, hogy Meinhardték Torda ellen inditott pere, *amelyet 1928 végén már be kellett volna fejezni, még ma sem került elbirálás alá?*

INÓCZI KŐBÁNYA- ÉS IPARTELEPEK RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, II., Bimbó-utca 19. Telefon: Automata 529-90.
Üzemi iroda: Nógrádverőce. Telefon: 4. Vasuti állomás: Nógrádverőce.
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt **elsőrangu minőségu zuzott kavicsot, kétszer zuzott kavicsból hengerzuzókból előállitott,** felületi kezeléshez és bitumenes aszfaltnoz szükséges
különböző szemnagyságu pormentes zuzalékot,
valamint az előirásoknak megfelelően kidolgozott **háromnegyedes kockát, teikövet, taludot, kiskockát, cyklopot és idomitott terméskövet**

WORTHINGTON
SZIVATTYUGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Váci-ut 4
Telefon: 222—10
Dugattyus, centrifugál és turbina szivattyuk. Kutszivattyuk kézi és motorhajtásra.
Légcompressorok, hutőtornyok, benzinmotorok.

Waldmann Sándor
egészségügyi, fürdőszoba, árnyékszék és mosdóberendezések. Ólomáruk, viz-, gőz-, légszeszszerelvények. Piperecikkek. Fayencemosdók, kiozetcsészék, bidetek és ülődeszkák stb: stb.
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 61.
Telefon: 102—74.

KATZER
TELEFON: 539—14
ÉPITÉSI VÁLLALATA
I., SZIRTES-U. 3/b.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

A szegénygondozás hiányai

Irta: Csorna Kálmán dr., árvaszéki ülnök

Az a sokirányu küzdelem, amelyet a főváros a szegénység és az egyre fokozódó tömegnyomor leküzdése végett folytat, eredményeit illetően nem egyszer *meddőnek bizonyul.*

Számos és igen nyomatékos oka van ennek a meddőségnek. Nem kell elfelednünk elsősorban azt a tényt, hogy a rendszeres szociálpolitikai munkában régi idők mulasztásait kell sürgősen helyrehozni, és hogy ezeknek a mulasztásoknak pótlását, az immár elkerülhetetlenül szükséges intézményeknek létesitését a mai sulyos gazdasági viszonyok közepette gyorsabb ütemben megvalósitani alig lehetséges.

Kétségtelenül ennek a ténynek kell betudni

a székesfőváros szegénygondozásának azt az egyik legnagyobb hiányát, hogy a zárt intézeti gondozáshoz szükséges kellő számu intézettel nem rendelkezik.

A zárt szegényügy fejlődése mutatja, hogy 1882-től 1902-ig a szegényházi férőhelyeket nem szaporitották. 1902-ben állitottak be egy fiókintézetet, 1902-től 1913-ig, a kamaraerdei szeretetotthon létesitéséig ismét nem történt semmi. Uj férőhely szaporitás azután csak 1919-ben történt az Alföldi-utcai fiókintézet megszervezésével. Szóval *a békeidők büne az*, hogy a szeretetotthonok ápolt létszáma Budapest hatalmas arányu fejlődése dacára mintegy 25—30 év alatt alig változott. És hogy ezen a téren Budapest elmaradottsága milyen nagy, mutatja a következő összehasonlitás: A 600.000 lakóssal biró *Drezdában* a szeretetotthonban ápoltak száma 3800, az 1,900.000 lakósu *Bécsben* tiz szegényházban 16.350, az egymilliós *Hamburgban* 8050, mig a 965.000 lakossal biró *Budapesten* csak 1985.

De ugyancsak a régi idők mulasztásának számlájára kell irni azt a hiányt is, hogy

Budapestnek nincs egy olyan intézménye, amely az elszegényedett középosztálybeli öregek, főleg nyugdijasok gondozására szolgálna (Altersheim, öregekotthona.)

Egy további hiánya a főváros szegénygondozásának az, hogy nem rendelkezik egy nagyváros követelményeihez mért *anyagi eszközökkel.* Elég legyen ez irányban arra a körülményre rámutatni, hogy

a nyilt segélyezésre forditott összegek nemzetközi viszonylatlatban véve igen alacsonyak,

hogy továbbá a számtalan sürgetés dacára a szegénygondozással foglalkozó alkalmazottak száma mind a központban, mind a kerületi előljáróságokon elégtelen. A IX. ügyosztaly tisztviselő személyzete ugyanis a szegénygondozás feladatain kivül a szociálpolitikai (gyermekvédelem, lakásügy stb.) számos kérdésével és azonkivül művészeti, szinházi és könyvtárügyi kérdésekkel is kénytelen foglalkozni, miért is a kellő szakképzésre, *elmélyülésre itt alkalom alig nyilik.* A kerületi előljáróságok pedig mindmáig nem jutottak tovább annál az ősi állapotnál, hogy a szegényügy referense egy-egy kezelőtiszt vagy ideiglenes hivatalnok és csak egyetlen kerületben a VII-ikben, egy végleges fogalmazó.

Hogy azonban a szegénygondozás eredményei a kiadásokkal arányban alig állanak, és hogy a hatósági és társadalmi szervek már-már tehetetlenül nézik a nyomornak a gátakon tulcsapó áradatát — annak legfőbb okát az képezi, hogy a szegénygondozásnak nincsen céltudatosan és összhangzóan müködő *szervezete.*

Különösen *két irányban mutatkozik meg ez a hiány.* Az egyik magában a hivatalos szervezetben van, a másik a társadalmi szervek munkájában.

A hatósági szervek munkájában ugyanis nincs meg az egyöntetü, a központból kiinduló és oda visszatérő, lüktető tevékenység.

A kerületi előljáróságok munkája a központtal lazán függ össze, nélkülözi a szakszerüséget, az öntudatos, centrális irányitást.

De nincs egyöntetüség az előljáróságok egymásközti munkájában sem. Maga ez a munka pedig nem nevezhető modern értelemben vett szegénygondozásnak. Alig egyéb az, mint a szegénysegélyek sokszor ötletszerü, rendszertelen szétosztása.

Hol marad azonban a szegényeknek, a szegénycsaládoknak lelki gondozása, bajaikban a vigasznyujtás, az ügyes-bajos dolgaikkal való törődés, a munkaalkalomhoz való segités, egyszóval a szegénygondozás *egyéni* kezelése?

Hiszen ez a tevékenység sokkalta fontosabb, mint a havi öt—tiz pengő segély nyujtása!

Amde nem szenved kétséget, hogy *egy ilyen egyéni szegénygondozásról ezidőszerint beszélni sem lehet* a megfelelő számu hozzáértéssel és ügyszeretettel biró önkéntes és kellő javadamazással biró hivatásos személyzet, valamint a kellő számu és képzett irányitó hatósági közeg hiányában.

A társadalmi egyesületek szétható, a hatósági szegénygondozással semmiféle kapcsolatban nem levő munkájánál mutatkozik meg a szervezetlenség másik következménye.

Az egyesületek, amelyeknek egy jórésze amugy is csak másod-, harmadrangu feladatot tölt be, egy központilag vezetett és kötelező hatállyal biró hatósági kataszter hiányában nem tudnak egymás munkájáról, egymással nem egyszer konkurrálva, rendszertelenül, legtöbbször pedig drágán müködnek.

E mellett a szegénygondozás központjának, a IX-ik ügyosztálynak sincs kellő áttekintése az egyesületek és intézményeik tevékenységéről, a segélyezettek kilétéről, számáról stb.

Hiányzik tehát végeredményben *az az összefogó, irányitó és végrehajtó szerv*, amely kizárólagossággal, szakszerüséggel és a megfelelő felkészültséggel lássa el a szegénygondozásnak nemcsak bonyolult, de igen nagy jelentőséggel is biró ügyét.

Ezen a hiányon iparkodtak segiteni és megfelelő orvosszereket ajánlani. Ilyen orvosszer lenne a *központositás, a központi szegénygondozó* felállitása révén. De ilyen orvosszerként hozták javaslatba a már ismertetett „egri rendszer"-nek bevezetését is, amelyet kisérletképpen valamelyik kerületben életbeléptetnének.

Nézetünk szerint azonban ennek a rendszernek Budapestre való átültetése *nem sok eredménnyel* kecsegtet az okból, mivel Budapesten egészen mások azok a viszonyok és előfeltételek, amelyek közt a szóban forgó rendszer a kisebb-nagyobb vidéki városokban jól beválik és eredményt ér el.

Nevezetesen leküzdhetetlen nehézséget gördit Budapesten a rendszer megvalósitása elé a *szegények nagy tömege*, amely körülmény megköveteli azt, hogy a nagy költséggel felvett szegényügyi alapkataszter állandó kiigazitást nyerjen.

De nehézségekbe ütköznék a rendszer átvétele azért is, mert Budapesten a megfelelő számu *szegénygondozó* közremüködését biztositani sokkal nehezebb, mint a vidéki városokban. Aztán nem szabad elfeledni azt a körülményt sem, hogy a vidéken el lehet érni azt, hogy a tehetős polgárok *önkéntes adóban* szolgáltassák be azt az összeget, amely a szegények ellátására szükséges, hogy azonban Budapesten, ahol a polgárság kétféle cimen (inségadó és vigalmi adó fejében évente kb. 3.5 millió pengőt) is áldoz a szegénygondozás és a szociálpolitika céljaira, ilyen követelményt jogosan és méltányosan nem is igen lehetne támasztani.

Kérdés tehát, mi a teendő, hogy a székesfőváros szegénygondozó tevékenysége a mai pangó állapotából kivezettessék?

A felelet nem lehet más, mint az, hogy

a szegénygondozás országos rendezésével egyidejüleg a székesfőváros szegénygondozását is a modern fejlődés által megszabott követelményeknek megfelelően egy uj szabályrendelettel reformálni kell.

Tudomásunk szerint a IX-ik ügyosztályban már elkészült a népóléti igazgatás szervezéséről szóló uj szabályrendelet tervezete, amely az uj fővárosi törvény rendelkezéseit is szem előtt tartva gondoskodik az eddigi hibák kiküszöböléséről, amennyiben az erőteljes, feladatának magaslatán álló központi szerv megalkotása mellett megteremti a *szakértelemmel biró kerületi szervek összhangzó munkáját*, nemkülönben a társadalmi szerveknek egymásközti, valamint e szerveknek a hatósági szervekkel való harmónikus összemüködését.

A szabályrendelet megalkotásán kivül szükség lesz a *szegényügyi kataszter* felállitására, nemkülönben a IX-ik ügyosztály ügykörének oly módon való kettéosztására is, hogy *a közjótékonysági feladatok ellátásán kivül az egészségügyi embervédelemmel kapcsolatos összes feladatok is ügykörébe nyerjenek bevonást.*

* Részlet szerzőnek „Budapest szegényügye 1930-ig" cimü a „Statisztikai Közlemények" sorozatában legközelebb megjelenő munkájából.

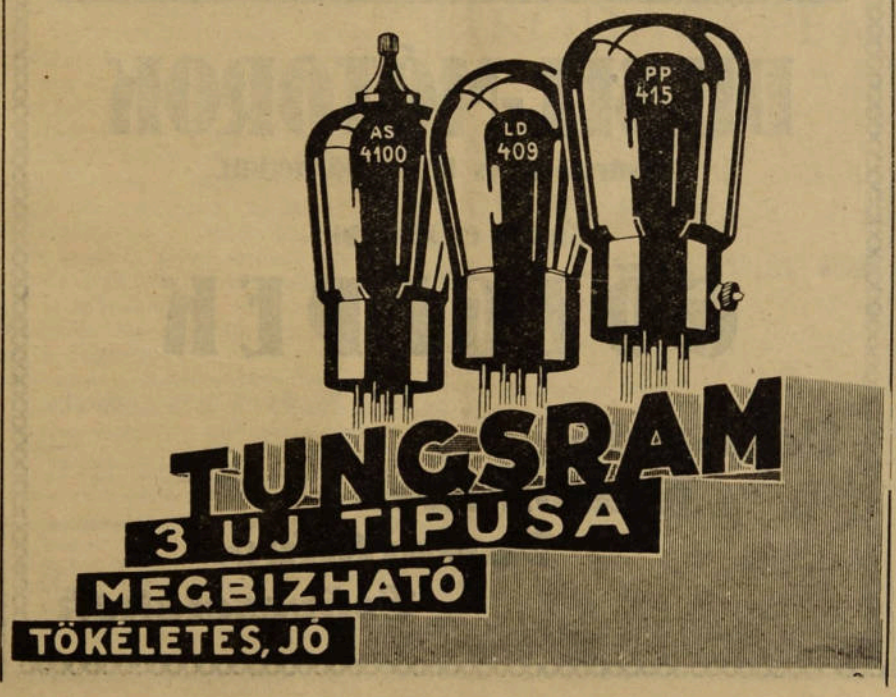

IDEÁLIS OTTHON

mindenkinek a leghőbb vágya. Ilyent biztosithat magának azonnalra, ill. **május 1-re** beköltözhető hatodik és hetedik

KERTES

társasházunkban: a főváros legelőkelőbb helyein, a Horthy Miklós-ut 79. sz. a. épült **„Szent István-udvar"**-ban és a Szent Imre-szobor szomszédságában már épülő **„Hunnia-udvar"**-ban. Adómentes 1, 2, 3, 4 szobás, elsőrendü épitkezésü, olcsó **fixáru**

ÖRÖKLAKÁSOK

Minden öröklakáshoz kertrenéző hall, loggia, jövedelmező üzlethelyiségek. Kényelmes törlesztés.

Kivánatra képes prospektus!

A „Centrum" öröklakásai árvapénzek elhelyezésére alkalmasnak nyilvánittattak! Értékálló, biztos tőkebefektetés, cca 10 százalék tiszta jövedelem!

„CENTRUM"
HÁZÉPITŐ- ÉS INGATLANVÁLLALAT,
Horthy Miklós-ut 9. 9-12, 3-5.
Telefon: Lágymányos 9—26.
ÖRÖKLAKÁSBAN A CENTRUM VEZET!

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges

altiszti és munkás nyári ruhák

szállitására nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

Felhivom azokat, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, hogy irásbeli ajánlataikat

1931. évi január hó 13-án délelőtt 11 óráig

a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi Városháza, III. em. 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész menynyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szállitási feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi december 11.

A székesfőváros polgármestere.

FOTOCIKKEK
SZAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V., DOROTTYA-UTCA 1.
AMATŐRFELVÉTELEK KIDOLGOZÁSA
FIÓKÜZLET: DEBRECEN

SCHULZ TÜZELÉSTECHNIKAI ÉS ÉPITÉSI R.T.
Schulz A. OKL. MÉRNÖK
GYÁRKÉMÉNYEK, KAZÁNBEFALAZÁSOK, IPARI KEMENCÉK, TÉGLA- ÉS MÉSZÉGETŐ KEMENCÉK.
BUDAPEST, VII. ARÉNA U. 80.
TELEFON: JÓZSEF 329-04. JÓZSEF 410-42.

KARÁSZEK FERENC
KAZÁN- ÉS TARTÁLYGYÁR. TELEFON: 915-07.
BUDAPEST, VI., VÁCI-ÚT 163. SZ.

Alapitva 1871-ben
Özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester
Budapest, II., Ostrom-utca 14.
Telefonhivó: Automata 513—20.

Tennisz, turisztika, tornaszerek
legolcsóbban
Seffer Antal
tornaszerek és sporteszközök gyára
IV., KAMERMAYER KÁROLY-U. 3.
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
FANSz-tagoknak készpénzvásárlásnál árengedmény.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

Az 1934. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK
ORSZÁGOS KÖZPONTI
SZÖVETKEZETE
VII., Károly király-ut 3/c
Telefonszám: *J 463-39
OSZTÁLYOK:
TITKÁRSÁG
PÉNZÜGYI OSZTÁLY
ELLENŐRZÉS
KÖNYVELÉS
KERESKEDELMI OSZTÁLY
BŐROSZTÁLY
FAIPARI OSZTÁLY
TEXTIL KÖZSZÁLLITASI OSZTÁLY
KISIPARI HITELAKCIÓ

NAGY ISTVÁN
Beton-, terazzo-, padló- és falburkoló-mester
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53
Telefon: 330—77

Nejedly Testvérek tapétadiszitők és tapéta gyári raktára
Szobák 60 pengőtől kezdve
Budapest, IV., Kamermayer Károly-ucca 8.
Ügyeljünk a címre

BRICHTA JÓZSEF asztalosáru-gyára
VI., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 104.
Telefon: Automata 927-42.

BUZADICS IGNÁC
kőművesmester
épitési- és házfatarozási vállalkozó
Költségvetés dijmentes
Budapest, VI., Váci-ut 121. sz.
Telefon: Aut 929-47.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
Palka József
Magyarország ezüstkoszorus üvegfestőmestere
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 59
Telefon: J. 302-28 Alapittatott 1894

Nyirbogdányi Petroleumgyár Rt
Központi iroda:
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN autó- és traktorolajok
HELIOS autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA világitó- és traktorpetróleum
gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök
PORMENTESITŐ OLAJOK

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
épület- és mülakatosok, redőny és napellenző gyára
BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 31.
Telefon: Aut. 852—59.
Készitményei:
Acéllemez-, fa- és vászonredőnyök. Napellenzőernyők minden kivitelben. Elsötétitő berendezések, kézi és motorhajtásra. Szinházi vasfüggönyök
Vasszerkezetek, épület- és mülakatosság

A diploma csődje

Az állásnélküli tisztviselők kétharmadrésze több mint egy éve futkos munka nélkül — Budapesten ezerszellemi foglalkozásu munkanélküli öt évnél hosszabb idő óta várja már a kenyeret adó munkát

— *Az Uj Budapest tudósitójától.* —

Régóta nélkülözött, régóta hiányzó munkával gazdagitotta ujra a székesfővárosi statisztikai hivatal a szociális statisztika vérszegény irodalmát. Régóta várjuk már, hogy hivatalos adatgyüjtés alapján is végigtekinthessünk a félelmetes módon elburjánzó munkanélküliség sötét területét.

Illyefalvi I. Lajos dr.-é,

a statisztikai hivatal szociális érzésü igazgatójáé az érdem, hogy legalább Budapestre vonatkozóan elérkezhetett *a szellemi foglalkozásu munkanélküliek számbavételének az ideje.*

Most jelent meg a Statisztikai Közlemények legujabb kötete *„Munkanélküliség a szellemi pályákon Budapesten“* cimmel. S a harmadfélszáz oldalas kötet 100 táblázatának gazdag adatai nyomán *Zentay* Dezső dr. tollából elénk tárult végre korunk legsulyosabb problémájának történeti szempontból is áttekinthető képe.

Bár a tanulmány elsősorban az értelmiségi pályákon mutatkozó munkanélküliséget kutatja — mégis keretképen megrajzolja *a fizikai munkanélküliség utolsó tiz évi alakulását egész Európára* vonatkozóan. Bőven ismerteti a magyarországi viszonyokat is, a keresztényszocialista és a szociáldemokrata szakszervezetek nyilvántartásainak alapján. Minthogy azonban a munka célja a szellemi munkanélküliség tanulmányozása volt — részletesen foglalkozik a magyar intelligenciával, a tisztviselőkérdéssel és a létszámapasztásokkal is.

A tanulmány főképpen annak az adatgyüjtésnek a bő ismertetése, amely szerint

Budapesten 1926 végén 6509, 1928 elején pedig 7487 szellemi foglalkozásu munkanélkülit irtak össze azok az ugyancsak munkahiányban szenvedő számlálóbiztosok,

akik a fővárosi szükségmunkák során pár hónapi alkalmi munkához juthattak. Részletesen bemutatja kormegoszlásukat, amely szerint a munkanélküliek *kétharmad-része a legproduktivabb koru 20—40 évesekből toborzódik!* De megdöbbentően nagy az aránya az idősebbeknek is, akik már *40 éves korukban a felemelkedés reménye nélkül, tömegesen kerülnek az elbocsátottak közé.* Több mint 400 azoknak a száma, akiknek még *60—70 éves koruk ellenére is ott kell tolonganiok a fiatalok között.*

Feltürő, hogy a nők kisebb iskolai végzettségükkel és olcsóbb igényeikkel erős rivalisai a képzettebb férfiaknak, mégis jelentős a számuk a munkanélküliek között. 3557 férfi mellett 2952 munkanélküli nő került az összeirtak közé. A 20 éven aluliak között pedig másfélszeres a nők többsége. 191 férfivel itt 319 nő áll szemben az állástkeresők között.

Megdöbbentő képet fest *a munkanélküliek családi állapotáról,* amikor azt állapitja meg, hogy az állásnélküliek döntő többsége nős és családos, de feltünően nagy az elvált nők száma is. Mélyen lehangoló számok jelzik a magasabb iskolai képzettségüek arányát is. És aggasztó módon éppen a legmagasabb képzettségüek torlódnak legsürübben.

Budapesten 1928-ban 2706 érettségit tett és 800 főiskolai képesitést nyert diplomás ember hiába futkosott állás után — még napszámosként sem tudott munkaalkalomhoz jutni.

Budapesti tartózkodási idejüket vizsgálva, megállapitható, hogy a *háborus menekültek egyrésze még mindig nem jutott álláshoz,* viszont az állásban lévők között sok a külföldi.

A magyar gyáriparban 501 tisztviselő és 237 olyan gyárvezető dolgozik, akik valamennyien idegen honosok.

Sőt 96 külföldi nőtisztviselő is elhelyezkedhetett. Holott szépen képzett, több nyelvet beszélő magyar tisztviselőgárda tétlenül tengődik az elbocsátottak között.

Érdemes itt bővebben ismertetni *az elbocsátások okát.* A normális körülmények között szokásos elbocsátási okok: az önkéntes távozások, a rendes nyugdijazások és a betegség vagy balesetek miatt bekövetkezett állásnélküliség a mostani munkanélküliség okainak alig egynegyedrészét foglalják csak magukba.

Pedig rendes körülmények között ezek az okok domináltak volna. Ám most a munkanélküliek 42%-át, tehát csaknem a felét, a ma legfélelmetesebb réme, *az államháztartás szanálása és a racionalizálás miatt bekövetkezett létszámapasztás kergette az elesettek közé.* Közel egyharmadrészüket a vesztett háboru nyomába lépő gazdasági válság miatt megrendült vállalatok sodorták a véletlen áldozatok közé. A többit Trianon legközvetlenebb következménye, a megszállt területekről való kiutasitás üzte a munkanélküliség ingoványaiba. S ha a létszámapasztások alkalmával még érvényesülhetett is a gyengébbek korábbi kiselejtezése, a később bekövetkezett csődök és összeomló magánvállalatok romjai közé *már válogatás nélkül egyformán odakerültek a legtehetségesebb és legambiciózusabb tisztviselők is.*

Sőt sokszor még sulyosabb sors várt reájuk, mint a többiekre. Nem ritkán ugyanis még a jogos felmondási időre járó fizetésüket is elnyelték a csődök. Sok segitséget ugyan nem nyujtott a felmondási idő sem. Nemcsak azért, mert az elbocsátottak kétharmadrészének még hat havi felmondási idő sem jutott, egyharmadrészüké pedig a két hónapot sem érte el, hanem azért is, mert a legtöbbször *a teljes felmondási időt szolgálatban kellett eltölteniök.* Igaz, hogy utána a hosszu bizonytalanság idejében bőven volt alkalmuk pihenni.

Elszomoritó adatok mutatják a *munkanélküliség időtartamát is.* A háboru előtt a tisztviselői munkanélküliség alig volt számottevő. Mint tömegjelenség ugyszólván ismeretlen volt. Inkább csak átmenetileg jobb állás kedvéért tartott legfeljebb 2—3 hónapig. Most azt látjuk, hogy

az állásnélkülieknek több mint kétharmadrésze már egy évnél hosszabb ideje várta, hogy kenyérkereső álláshoz juthasson. De minden hatodik 2—3 éve, minden nyolcadik 3—4 éve és minden hetedik 5 évnél hosszabb idő óta futkos hiába utána.

Ám éppen ez a tragikusan hosszu idő vezet rá elsősorban arra, hogy a munkanélküliség bővizü forrását még mindig Trianon táplálja. Az a 905 munkanélküli tisztviselő, aki 5 évnél hosszabb idő óta hiába várja a kenyeret adó munkát, az a vesztett háboru áldozataként osztozik a szenvedő ország sorsában. Figyelmet érdemel azonban, hogy a volt köztisztviselők között a hosszabb idő óta állás nélkül lévők harmadfélszer annyian vannak, mint a magántisztviselők között. Viszont az egy évnél rövidebb idő óta munkanélkül állók között a magántisztviselők aránya háromszorosan felülmulja a köztisztviselőkét. Azt bizonyitja ez, hogy *a köztisztviselők létszámredukciójának már gyenge az üteme, de a magánvállalatok még sorra düledeznek.* Sorra zuhannak hát a tisztviselők is a munkanélküliségbe és *egyre kevesebb a talpraállók száma.*

Láng L.
Gépgyár R.-T. Budapest, 56
DIESEL-MÓTOROK
légsürítővel és légsürítő nélkül.
Stabil- és félstabil-
GŐZGÉPEK
Vashordók
Közlőművek
Vastartályok
Csővezetékek

Budapesti Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Aut. 530-03

BÖHM JÓZSEF GÉZA
épület-, diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező
BUDAPEST, V., PANNONIA-UTCA 4.
TELEFON AUTOMATA 1 F-25.

CZEGLÉDY JÁNOS JENŐ
müköáru készitő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállitó-kartellen kivül!
BUDAPEST, KISTEMPLOM-U. 5.
TELEFON: JÓZSEF 449—98.

Négy helyett tiz tüdőbeteggondozó intézet a fővárosban

Irta: Némethy Béla tanácsnok

Mióta *Calmette* az első lillei diszpanzet megnyitotta, mindenütt rájöttek arra, hogy a tüdővészellenes küzdelemben nem elég az, ha a tüdővészes betegeket a kórházba elhelyezik, hanem foglalkozni kell azokkal is, akik gyógyitóintézetekbe nem juthatnak és a tuberkulózist tovább terjeszthetik.

Különösen áll ez azokra az országokra, ahol nincsen elég gyógyintézet tüdőbetegek elhelyezésére. Mert kevés olyan ország van, mint Anglia, ahol a tuberkulózis éppen olyan kötelező bejelentés alá esik, mint nálunk a tifusz, vagy a skarlát és ahol — miként *Brand* a nemzetközi tuberkulózis kongresszuson előterjesztett referátumában mondotta — most már minden tuberkulózisban szenvedő beteg, aki gyógykezelésre szorul, ingyen orvosi kezelést kaphat diszpanzerekben, kórházakban, szanatóriumokban, vagy akár a saját otthonában, addig, amig arra szüksége van. Angliában ugyanis a tuberkulózisellenes akció költségeit — miként nálunk a fertőtlenités költségeit — 50% erejéig az állam viseli. És méltán, mert a tuberkulózisban elhaltak száma mindenütt messze tulhaladja az összes más fertöző betegségekben elhaltak számát. Hogy csak egy helyi példát emlitsünk: 1925-ben heveny fertőző betegségben 4748, tuberkulózisban pedig 19.977 ember halt meg Magyarországon.

A tuberkulózisnál éppen ugy, mint minden más fertőző betegségnél, kettős problémával állunk szemközt. Az egyik az egyénre vonatkozik: ez a beteg meggyógyitása; a másik a társadalomra fontos: az egészségesnek védelme a fertőzés veszélyével szemben.

Ezt a kettős célt szolgálják a gyakorlatban *a tüdőbeteggondozó intézetek*. A betegek bejárnak a diszpanzerbe, ott megvizsgálják és szükség esetén orvosi gyógykezelésben részesitik őket. Ezután ha fertőző a beteg, kioktatják, hogyan védje környezetét, a gondozónővér pedig fölkeresi a lakását és kioktatja a beteg hozzátartozóit arra, hogy mikép védekezzenek a fertőzés ellen. Ezt a munkát kiegésziti a tüdőbeteggondozó intézet szociális tevékenysége. A tüdőbeteggondozó intézet feladata; ha nem ápolható otthon a beteg, a beteget közkórházban elhelyezni; ha gyermek van a családban, a gyermeket egészséges környezetbe eljuttatni; ha az élelmezés elégtelen, élelmet szerezni; ha nincs kereset, segélyt, munkaalkalmat, gyógyszert stb. nyujtani.

Budapesten 1917-ben épült meg az első fővárosi tüdőbeteggondozó intézet a VI. ker. *Dévai-utcában*. Ez az intézet ma a fővárosi diszpanzerek központja, 1920-ban nyilt meg a III. kerületi és a X. kerületi intézet, minthogy ezekben a kerületekben volt a legnagyobb a tuberkulózis halálozási arányszáma. Ezeken kivül a VIII. kerületben is müködött még egy intézet.

1927-ben ez a négy tüdőbeteggondozó intézete volt a fővárosnak. Ennyi azonban nem volt elég. *Ujabb intézetekre* volt szükség a város sürün lakott negyedeiben, ahol a tüdőbeteggondozó közel van a betegek nagy tömegeihez. A főváros áldozatkészségével három év alatt hat uj intézet létesül. Egymás után nyiltak meg a IX. kerületi intézet a *Dandár-utcában*, a magánegyesülettől átvett I. kerületi intézet a *Pauler-utcában*, a VII. kerületi intézet az *Ujvidék-utcában;* a *Kelenföldi intézet* és a VII. kerületi *Szegényház-téri intézet* rövidesen megnyilik; a II. kerületi Tölgyfa-utcai intézet tervei pedig most készülnek. Ezeknek az uj intézeteknek az üzembehelyezésével tiz tüdőbeteggondozó intézete lesz a fővárosnak és ezzel Budapest tüdőbeteggondozó hálózatának kiépitése egyidőre befejezettnek tekinthető. A fővárosi intézetek mindegyike Röntgen-géppel, laboratóriummal és a modern hygiéna minden követelményeivel rendelkezik, ugyhogy ezek az intézetek *a külföldi legujabb intézetekkel összehasonlitva is megállják a legszigorubb birálatot.*

A Dévai-utcai központi intézettel kapcsolatban, virágos kertben, tágas fekvőcsarnok épült, ahol a betegek orvosi ellenőrzés mellett, napközben friss levegőn üdülhetnek. Az ilyen fekvőcsarnokok nagyon beváltak a gyakorlatban és valóságos áldás az ilyen szabad levegőn végzett fekvőkúra az egészségtelen, tulzsufolt lakásokból kikerült betegeknek. Emellett figyelemreméltó, jótékony szociális hatása is van ennek az intézménynek, mert igy legalább az ápoló családtag elmehet munkába pénzt, élelmet keresni.

A diszpanzerek célszerüségét és hasznosságát legszemléltetőbb módon az egyre növekvő munkásságuk adatai mutatják. Az intézetek 1929-ben 210.308 vizsgálatot végeztek. 1929-ben az intézet ellenőrzése alá került 14.810 uj beteg, akik közül 7342 gümőkórosnak, ezek közül pedig 677 fertőzőnek bizonyult. A gondozó nővérek a betegek lakásán 15.028 látogatást tettek. Ingyenes gyógyszerrendelés 41.313 esetben volt. Gyógyintézeti elhelyezést nyert 400 beteg.

Ezek a számok beszédes bizonyságai annak az értékes embermentő munkának, amit a diszpanzerek, a tüdővészellenes küzdelemnek ezek a modern eszközei és a diszpanzerek kitünő, lelkes orvosai végeznek. Ezt a küzdelmet megkönnyitené és sikerét sokban elősegitené, hogyha a tüdőbeteggondozó intézeteknek még egy kórház-szanatórium állana a rendelkezésükre, ahol a tüdőbetegek a diszpanzerek utján könnyen elhelyezhetők volnának.

Remélni kell, hogy az általános gazdasági helyzet s avval együtt a székesfőváros pénzügyi helyzete megjavul, meg lehet majd épiteni a székesfőváros tüdőbeteg-kórházát is, és ezzel be lehet tetőzni azt a hatalmas munkát, amit a székesfőváros a tuberkulózis, e szörnyü népbetegség ellen való küzdelmében eddig végzett.

Maradandó értékü
ajándék
a hordozható villamos
Singer
varrógép
Preciziós munka és elismert legjobb minőség!
Részletfizetésre is!
Kényelmes havi részletek
Díjmentes bemutatás saját otthonában
Singer Varrógép Részvénytársaság
Fiókok mindenütt

December 29-én temetik a Pedagógiai Filmgyár R.-T.-ét

Január elsejétől Pedagógiai Filmmühely és Raktár cimen Purébl tanácsnok fogja vezetni a filmgyárat

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Jelentettük, hogy a Pedagógiai Filmgyár R. T. felszámolását a költségvetés tárgyalása kapcsán kimondotta a főváros törvényhatósági bizottsága. A felszámoló közgyülést december 29-re hivták össze és azon *Neményi* Imre nyug. kultuszállamtitkár, a részvénytársaság elnöke fog elnökölni. A közgyülésen a részvénybirtokos fővárost a törvényhatósági tanács legutóbbi ülésének határozata értelmében *Purébl* Győző dr. tanügyi tanácsnok fogja képviselni, igy az ő egyetlen szavazata fogja a részvénytársaság tulajdonképpeni felosztását kimondani.

A részvénytársaság felszámolóiul a törvényhatósági tanács *Bánóczi* László dr., *Nagy* Ferenc és *Scheuer* Róbert törvényhatósági tanácstagokat, *Purébl* Győző dr. tanácsnokot, *Günther* Ferenc dr. tiszti ügyészt, *Boross* Pál dr. tanácsjegyzőt és *Frimel* Jenő számvevőségi főtisztet jelölte ki, akik a felszámoló közgyülés után rögtön megkezdik működésüket. A felszámolás végrehajtására a kereskedelmi törvény *hat hónapot* határoz meg, kétségtelen, hogy ezen idő alatt a felszámolás munkája zavartalanul véget fog érni.

Január elsejétől kezdve *Pedagógiai Filmmühely és Raktár* cimen fog működni a filmgyár, az átmeneti idő alatt *Purébl* tanácsnok fogja az üzemet az ügyoszttály segédletével vezetni. Itt emlitjük meg, hogy a polgármesterhez leérkezett a belügyminiszter leirata a *Papanek*-féle vizsgálat ügyében, a leirat, mint munkatársunknak *Purébl* tanácsnok kijelentette, *teljesen szalválja* ugy a régi, mint az uj igazgatóságot és megállapitja, hogy a filmgyár vezetésében rendellenesség nem fordult elő.

VITÉZ OLASZTELEKY KÁROLY
IRODAGÉPEK VÁLLALATA
IRÓGÉPEK, SZÁMOLÓ-, KÖNYVELŐ- ÉS SOKSZOROSITÓ-GÉPEK GYÁRI UJ ÉS HASZNÁLT ÁLLAPOTBAN.
IRODABUTOR, IRODABERENDEZÉS, KARTOTÉK
A REMINGTON IRÓGÉP R.-T. FŐBIZOMÁNYOSA.
KELLÉKEK, KARBANTARTÁS ÉS JAVITÁS
VI. KERÜLET, ANDRÁSSY-UT 11
A legalkalmasabb karácsonyi ajándék a REMINGTON PORTABLE IRÓGÉP
Az eddigi gyakorlattól és szigoruan betartott üzletszabályoktól eltérőleg, amelyeknek értelmében a vevőnek 18 hónap alatt kellett a 490 P és 2% forgalmi adó vételárat kifizetni, a részletfizetés idejét — anélkül, hogy külön kamatot számitanék fel — 18 hónapról 24 hónapra terjesztem ki, mely esetben az irógép átvétele után havi 20.82 pengő fizetendő. Amennyiben a vételár hamarabb egyenlittetnék ki, ugy havonta 3.75 pengő kamatvisszatérités nyujtok.
E kedvezményt csak azon városi tisztviselők részére tudom megadni, akik megrendelésüket VI., Andrássy-ut 11 I. em. alatti helyiségembe ez év végéig beküldik. Ez akcióval meg akarom könnyiteni a t. városi tisztviselők részére a világhirü hordozható Remington-irógép karácsonyi beszerzését.
TELEFON: AUTOMATA 138–88
Vitéz OLASZTELEKY KÁROLY
VI., ANDRÁSSY-UT 11

Szebeszlói SVACHULAY GYÖRGY
okl. epitészmernök, épitőmester
Hites törvényszéki szakértő
Elvállal tervezéseket, épitkezéseket és tatarozásokat
VIII., Kisfaludi-utca 3
Telefon: J. 300-63.

WESSELY KÁROLY
központi fütés-, szellőztetés-, vizvezeték, csatornázás-, fürdő, egészségügyi és légszeszberendezési vállalata
Budapest V., Mária Valéria-u. 19
Telefonhivó: Aut 827-82

Török és Juhász
festőipari vállalat
Budapest,
VI., Petőcházy-utca 44
Telefon: Aut. 907–03
Elvállalunk mindennemü szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát a legjobb kivitelben.

Alapitási év: 1868.
CRISTOFOLI VINCE
KÖPADLÓ, FAYENCE FABURKOLAT
BUDAPEST, VII., Gizella-ut 31. sz.
Telefon: Aut. 982–20 Zugló: 69–07.

Hirek

Az UJ BUDAPEST legközelebbi száma a karácsonyi és ujévi ünnepekre való tekintettel
január 10-én
jelenik meg.

Kitüntették Purébl tanácsnokot. A TESz vezetősége csütörtökön délelőtt küldöttséggel kereste fel *Purébl* Győző tanácsnokot, a tanügyi ügyosztály vezetőjét és az Eötvös József reálgimnázium 75 éves fennállása alkalmából átnyujtották a közoktatásügy és a gyermekvédelem terén szerzett érdemei elismeréséül a *TESz jubileumi érdemjelvényét.*

Saját maga fogja ügyrendjét megállapitani az uj törvényhatósági bizottság. Az utolsó közgyülés napirendjére felvették a törvényhatósági bizottság közgyülésének uj ügyrendi tervezetének tárgyalását, amelyet *Szemethy* Károly dr. tiszti főügyész dolgozott ki az uj törvényben foglalt rendelkezések és utasitások alapján. A közgyülést megelőző törvényhatósági tanácsülés azonban annyi rengeteg módositani valót talált az ügyrendi tervezeten, hogy a főpolgármester elnöki megnyitójában kénytelen volt az ügyrendi tervezetnek a napirendről való *levételét bejelenteni.* Mivel a régi törvényhatósági bizottság több ülést már nem tart, az ügyrend letárgyalása az uj közgyülésre marad, mely egyik legelső ülésén fogja a főügyészi tervezetet vita tárgyává tenni. Amig az uj ügyrendet azután a belügyminiszter jóvá nem hagyja, a törvényhatósági bizottság *a régi ügyrend alapján fog ülésezni.*

Az uj segédfogalmazók küldöttségjárása. *Ripka* főpolgármester tudvalevően 56 tanácsi és 6 árvaszéki ideiglenes segédfogalmazót helyettesitett be az ujonnan engedélyezett segédfogalmazói állásokra. Az uj segédfogalmazók az elmult hét szombatján tették le a főpolgármester kezébe az esküt, onnan *Sipőcz* polgármester elé járultak, akinek szintén megköszönték az elért előléptetést. Kedden a behelyettesitett tanácsi segédfogalmazók képviseletében *Nyékhegyi* István dr., *Várhidy* Imre dr. és *Gottl* Ervin dr., az árvaszékiek nevében *Prückler* András dr. küldöttségileg jelentek meg a belügyminisztériumban *Blaha* Sándor államtitkárnál és *Tatits* Árkád h. államtitkárnál, a pénzügyminisztériumban pedig *Vargha* Imre államtitkár és *Lukács* Ödön miniszteri tanácsos előtt, akiknek köszönetet mondtak az állások engedélyezéséért. Mindannyian meleg rokonszenvvel fogadták a küldöttséget és kijelentették, hogy a jövőben is hasonló szeretettel fogják felkarolni kivánalmaikat.

TÜSKÉK

A miniszter vezércikket ir

A karácsonyelőtti választási hadjárat izgatott kakofóniájában elkerülte a figyelmet az a szerény fuvola, amelyen a kultuszminiszter egyik napilapunk vezércikkében elrecitálta a fővárost illető fájdalmait. A vezércikk abból az alkalomból iródott, hogy a fedett uszoda avatásán a polgármester sajnálattal emlékezett meg azokról a nézeteltérésekről, amelyek a főváros és a közoktatásügyi minisztérium között időnként felmerültek. Annak megállapitása mellett, hogy ezek a nézeteltérések mindig tárgyiak voltak, közli Klebelsberg gróf, hogy egy reszort-miniszternek nem az a feladata, hogy magának népszerüséget gyüjtsön, hanem kizárólag az, hogy a nemzeti életnek azt az ágát, amelynek ápolása rá van bizva, sikerrel képviselje és felvirágoztassa. Ennek a szempontnak vezércikke szerint mindent alárendel a miniszter, sőt esetleges népszerütlenséget is hajlandó a magasabb cél kedvéért elviselni.

Nézzük most már, hogy ezek a magasabb célok hogyan festenek a gyakorlatban és a miniszter közismert animozitása a fővárossal szemben mifajta kivánságokban nyilvánul meg. Tudjuk ugyanis, hogy a kultuszminisztérium alá tartozó művészi intézmények hanyag és felületes módon viselkednek, a Népszinház épületének elmaradt házbérét majdnem birói eljárással kellett a szociálpolitikai ügyosztálynak a kultuszminisztériumtól kiverekednie, százezrekre rug az az összeg, amellyel az állami szinházak világitás és vigalmi adó cimén a fővárosnak tartoznak, annak a fővárosnak, amely nem akar kulturbotrányt és a közpénzen előállitott elektromos áramot fizetés hiánya miatt nem kapcsolja ki valamelyik operaházi előadás előtt, amint azt bármelyik magánféllel szemben habozás és kimélet nélkül megcsinálja.

Megállapitja a miniszter, hogy az állami szinházak elsősorban Budapest népét gyönyörködtetik és művelik. (Amit különben senki kétségbe nem von.) Mit csinál már most Budapest székesfőváros az állami szinházakkal? — kérdi a miniszter. Szubvenciót nem ad, a Városi Szinházzal konkurrenciát csinál az Operának és azonfelül vigalmi adó alakjában elveszi a deficites állami szinházaktól még a kultuszminisztérium által juttatott állami szubvenció egy részét is. Mit kiván ezzel szemben a miniszter? Rendes évi szubvenció alakjában áldozatot az állami szinházak fenntartásáért. Vagyis a főváros a maga ezer és ezer terhe mellett még külön összegekkel támogassa az állami szinházak egyébként minden tekintetben tiszteletreméltó művészetét is.

A legkategórikusabban kell kijelentenünk, hogy a szép miniszteri vezércikk ellenére erre nincs pénze a fővárosnak. Kezdve a kórházi hátralékokon és végezve az államrendőrség fenntartásához való évi hárommillió pengős fővárosi hozzájáruláson, alig van ága az állami adminisztrációnak, amelyik kisebb-nagyobb fővárosi hozzájárulást — dacára a szépen hangzó vezércikkeknek — önkéntes vagy kényszerü formában ne élvezne. Ujabb terheket nem bir el ez a szerencsétlen főváros, amelynek polgársága épen eléggé nyög a községi terhek alatt és a maga kommunális életében kénytelen a legmesszebbmenő takarékosságot kifejteni. A szükséglakásokon és utépitéseken megspórolt filléreket nem fogjuk az egyre jobban szétterpedő állami szinművészet molochjába vinni, annál kevésbé, mert éppen elég olyan fővárosi kulturigény és kulturcél van, amelyeknek megvalósitásában a magárahagyatott főváros a kultuszminiszter ur önagyméltóságától semmiféle támogatást nem remélhet és nem várhat.

Honmentő idea a pirostaxisok felsegélyezésére. Néhány nappal ezelőtt nagygyülést tartottak a pirostaxisok, amely alkalommal végre csodaszert találtak, hogy összes bajaikon segitsenek. Nem volt szó ezen a nagygyülésen a legutóbbi kocsivizsga tapasztalatairól, szó sem volt a viteldijak leszállitásáról, arról sem beszéltek, hogy a közönség érdekében végre rá kellene szoritani a taxitulajdonosokat, hogy a balesetbiztositási dijakat rendesen fizessék. *Két fontos témája* volt a nagygyülésnek, az egyik az, hogy közös standokat követeltek az Autótaxi R. T. kocsijaival, a másik, hogy elhatározták, miszerint a pirostaxisok kocsijaikat haladéktalanul szürkére mázolják. Hogy miért volt jó eddig a piros szin a kistaxisok számára és miért kell most azokat megdöbbentő gyorsasággal szürkére átmázolni, azt csak a magasságbeliek tudják, akik a Bérkocsis Ipartársulat bérautó-osztályának vezetésében tevékenykednek. A *gyanu* mindenesetre az, hogy a pirostaxik szürkére való átfestése hasonlóvá akarja tenni a kisemberek birtokában levő kocsikat a nagyvállalatok kocsijaihoz. Ha pedig ez igy van, nagyon szomoru bizonyitványt állitott ki magáról a nagygyülés és az ipartársulat vezetősége. Évtizedes küzdelem után abban merüljön ki a pirostaxisok ambiciója, hogy utánozni próbálják a szürke kocsikat! Valóban *lesujtó eredmény!* Nem az iparra, hiszen küszködő és szenvedő kisexisztenciák dolgoznak a létükért, hanem arra a vezetőségre, amely efajta kültelki ideákkal kisérletezik, ahelyett, hogy a közösség jól felfogott érdekét okos és ügyes akciókkal iparkodna képviselni.

A belvárosi községi reáliskola jubileuma. A belvárosi Eötvös József-reáliskola fennállásának hetvenötesztendős jubileumát diszes ünnepségek keretében ülte meg. Ez alkalomból leleplezték az iskola hősi halált halt növendékeinek emlékművét, amelyet Ligeti Miklós ajándékozott az intézetnek. Délután a Vigadóban rendezett diszgyülésen a kormány részéről Korniss Gyula államtitkár, a főváros részéről Berczel Jenő alpolgármester üdvözölték a jubiláló iskolát, majd Erődy Kálmán dr. tankerületi főigazgató az iskola történetét ismertette. Az öregdiákok részéről Schimanek Emil müegyetemi tanár, Pompéry Elemér, Góth Sándor, Karkas Rezső tanácsnok, Szterényi József báró és még többen mások, a régi tanárok nevében Gellért Jenő főigazgató, a szülők nevében Szinay Béla tábornok mondtak üdvözlő beszédet. Este a Gellért-szálló nagytermében vacsora volt, amelyen Erődy Kálmán dr. tankerületi főigazgatónak a társadalmi téren kifejtett müködése elismeréséül Altenburger Gyula átnyujtotta a TESZ jubileumi nagykeresztjét.

Felemelt pótlékot kap a tüzoltóság. A tanács a törvényhatósági bizottság utján még az év tavaszán feliratban kérte a belügyminisztert, hogy a tüzoltói tisztikar és legénység pótlékának felemelését engedélyezze. Most érkezett le a polgármesterhez a belügyminiszter leirata, amely a pótlék ötvenszázalékos emelésének engedélyezését foglalja magában, visszamenőleg január elsejétől. A belügyminiszteri leirat az érdekelt tüzoltói személyzet körében megelégedést keltett.

A Lenke-uti társasházak épitkezése. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége által kezdeményezett társasház épitőakció keretében épitendő Lenke-uti, Gellért-, Lenke- és Béke-udvar társasházakban résztvevők névsora a székesfővárosnál *jóváhagyás előtt áll.* Előreláthatólag ezen három társasház munkálatai a jövő év február havában megkezdődnek s ez esetben a lakások augusztus 1-re beköltözhetők lesznek. Az épitkezéshez szükséges hitelt, mint 20 éves amortizációs kölcsönt a népjóléti minisztérium nyujtja. Ezen kölcsön előnye, hogy a társasház nem szövetkezeti, hanem egyéni tulajdonok lesznek, minden lakás külön telekkönyvi birtoklappal, a társasház-törvény szerint. Nincs tehát semmi cimen semminemü közösség, közös szavatosság, vagy egyetemleges felelősség. Jóllehet a lakások már mind le vannak jegyezve, tekintettel arra, hogy az épitkezés tartama alatt esetleg változások történnek, fennáll annak a lehetősége, hogy esetleg ujabb jelentkezők is felvétessenek és ezen valóban altruista és kedvező épitési akcióban résztvehessenek. Esetleges érdeklődők lakásigényüket akár levelezőlapon is jelentsék be közvetlenül a társasház tervező épitészénél, martonosi *Baráth* Lajos, II., Margit-rakpart 15. sz., IV. em.

Zavarok a népszámlálás körül. Illyefalvi statisztikai hivatali igazgató nagy igyekezettel dolgozik, hogy a törvény által az év utolsó napjára elrendelt népszámlálás lefolytatása elé ne gördüljön akadály, mégis felmerültek bizonyos momentumok, amelyek az adatgyüjtés zavartalanságát veszélyeztetik. A parlament előtt levő javaslat szerint a népszámlálással egyidejüen meg kell történnie az országgyülési választók összeirásának is, amely annyi munkával jár, hogy a fővárosi tanszemélyzet január 6-ig tervezett szabadságidejét meg kell hosszabbitani, hogy a házakban összeszedett számlálólapok feldolgozása megtörténhessen. A tanszemélyzet január 6-án tulmenően történő foglalkoztatása, illetőleg az iskolák karácsonyi szünidejének megfelelő meghosszabbitása tárgyában még karácsony előtt fog dönteni a polgármester.

Tavaszi Zarándoklat a virágos Szentföldre. Gróf *Zichy* Gyula kalocsai érsek vezetésével 1931. év tavaszán zarándoklat indul le a Szentföldre, hogy a magyar katolikusok hódolati ajándékát, a Sion-hegyi Dormitióban létesitett *„Magyarok Nagyasszonya kápolnája"*-t fölszentelje. A zarándoklat 1931. évi április hó 14-én indul Budapestről Trieszten át Istambulba, ott 3 napot tölt s azután a Taurus Expressen folytatja utját Syriába, Aleppo, Baalbeken át Damaskusba. Tizenkét napi szentföldi tartózkodás után (1400 km. autón) Kairó, Alexandria, Nápoly, Róma és Padován át május hó 23-án érkezik Budapestre. A Rómát mellőző csoport május 17-én. — Résztvételi dij, melyben minden bennfoglaltatik, a következő: *40 napos ut Rómával:* I. o. 3100 P, II. o. 2400 P, III. o. 1700 P. *34 napos ut Róma nélkül:* I. o. 2850 P, II. o. 2200 P, III. o. 1550 P. Érdeklődőknek válaszbélyeg ellenében részletes tájékoztatót küld és felvilágositással szolgál a technikai vezető: Pilismaróti *Bozóky* Gyula ny. vezérkari ezredes, Felsőgöd, Pestmegye.

ZONGORÁK DEHMAL-nál
VI. I., RÁKÓCZI-UT 19.
legnagyobb raktára uj és keveset használt zongorákban, pianinókban és harmoniumokban. Olcsó kölcsönzés, hangolás, javitás.
Telefon: József 421-04.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-u 2.

Bienenstok József és Fia
Irógép, papir, nyomtatvány és irodafelszerelési osztálya, ruggyanta bélyegző-gyár, vésőintézet, zománctábla-gyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 27.
Telefon: József 421—34.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és utépitő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 23.
Tel: J. 339—52 Tel.: J. 339—52

KARBURATOR SPECIALISTA
BOSCH SERVICE VAS-U. 16
TELEFON: J. 393-73.

Egészséges, száraz lakások csak
„ÁRAMLÓ LEVEGŐ"
rendszerrel érhetők el feltétlen biztonsággal. Alkalmazható régi nedves falaknál, valamint uj épületeknél.
Prospektus helyszini szemle és ajánlat dijtalan
PAULUS PÁL EDE
Budapest, V., Nádor-utca 19 Tel. Aut 120-07

MŰVÉSZI SIRKÖVEK Gerenday A. és Fia FI mei-ut 7.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
I., Bornemissza-utca 36.
TELEFON: LA 2-32

GAZDASÁGI ÉLET

A HÉV közgyülése

A racionalizálás folytán a brutto bevétel csökkenése dacára jelentős nyereséggel zárult a mult évi mérleg — A részvénytársaság nyugdijalapjától a Parkváros R.-T. eredeti vételi árfolyamon vette át a Nova részvényeket

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A *Budapesti Helyiérdekü r. t.* december 30-ára hivta össze ezévi közgyülését, a közgyülési meghivóval kapcsolatosan a hivatalos lapban publikációra került *az elmult esztendei mérleg* is. A kereskedelmi törvény és a vonatkozó miniszteri rendeletek szerint a vállalati közgyüléseket az év első felében kell megtartani, ujabban mind ritkábban ad a pénzügyminisztérium az ebből a célból hozzáforduló vállalatoknak engedelmet a közgyülés elhalasztására. A Hév közgyülési terminusának elhuzódását korántsem pénztechnikai nehézségek okozták: az igazgatóság a legutóbbi napokig bizott abban, hogy a fővárossal a Hév eladása tárgyában folytatott ismeretes tárgyalások *rövidesen eredményre fognak vezetni* és a közgyülésen már a főváros delegáltjai lesznek az igazgatóságba beválaszthatók. Kiderült azonban, hogy a Hév ügyében már csak *az uj törvényhatósági bizottság fog dönthetni*, miért is váratlanul az év utolsó előtti napjára összehivásra került a rendes közgyülés.

A nyilvánosságra hozott mérleg szerint az 1928. évi 1,094.718 pengő tiszta nyereséggel szemben az elmult esztendőben 1,106.988 pengő tiszta nyereséggel zárult. Figyelemreméltó a mérlegben az 1929. évben szerepelt beruházások feltüntetése, ami a beruházási értéket 5.6 millió pengővel emeli. A beruházások során megépitette a vasut igazgatósága a *Császárfürdő—Filatori-gát második vágányát* és a dunajobbparti körvasutat. E beruházások nagyrészét *hitelekből* fedezte és erre vezethető vissza a hiteleződ tételének 5.6 millió pengőről 9.1 millió pengőre való emelkedése.

Természetes, hogy a gazdasági válság bizonyos tekintetben a Helyiérdekü sem kimélte, ami abban jut kifejezésre, hogy a részvénytársaság nyers bevétele 1929-ben mintegy *200.000 pengővel kevesebb, mint a megelőző esztendőben.* Csökkent az utasok létszáma, a pestkörnyéki gyárak nagyrésze leállt, jelentős üzemredukció van a pesti gyárakban is, a munkásság otthon ül és nem költ vasutara. Hogy a nyers jövedelem csökkenése ellenére mégis *fokozott nyereséget sikerült* a társaságnak kimutatnia, annak oka elsősorban abban rejlik, hogy az igazgatás és az üzemi kiadások terén jelentős csökkenéseket jelentett az okosan és erélyesen keresztülvitt racionalizálás, ami különben a tárgyalások során a fővárosi urak részéről tartatott kivánatosnak.

Ha már az eladási tárgyalások során emelt fővárosi kifogásoknál tartunk, emlitsük meg a Hév *nyugdijalapját* is, amelynek vagyonállagában nemrégiben mélyreható változás állt be. Mint ismeretes a nyugdijalap 1927-ben 80.000 darab Nova részvényt vásárolt 45 pengős árfolyamon. A Nova-részvények időközben való árhanyatlása folytán ez a tranzakció az alap részére *jelentős veszteséggel járt.* Hogy ettől a veszteségtől a társaság nyugdijalapját megóvja, és a nyugdijalapot a vasuti szabályzatban előirt nivón tartsa, a nyugdijalap részvénypakettjét a szintén Nova érdekkörébe tartozó *Parkváros r. t.* vette át az eredeti 45 pengős árfolyamon, ugy hogy e tranzakcióból kifolyóan a nyugdijalapot végeredményben *semmiféle veszteség nem érte.* Amennyiben tehát a Hév fővárosi átvételére sor kerül, a *főváros a nyugdijalapot sértetlenül és érintetlenül kapja meg.*

A Baross Szövetség és közüzemek. A Baross Szövetség memorandummal fordult a fővárosi közüzemek tárgyában a kereskedelemügyi miniszterhez, megállapitván, hogy a magánkereskedelem és magánipar megélhetését veszélyeztető közüzemek sürgős leépitésére vonatkozólag több oldalról ismételten elhangzott igéretek *eddig nem váltattak be* és hogy ezeknek az üzemeknek a leépitése *vontatottan halad.* A Szövetség a legélesebben elitéli és helytelennek tartja, hogy hatóságok a kisiparnak és kiskereskedelemnek ezekben a válságos nehéz időkben közüzemeikkel szükségtelen *konkurrenciát okoznak* és a hatósági pénznek a magánipar és magánkereskedelem versenyviszonyaiba való beavatkozását az egyébként is éles versenyre való tekintettel mint a *háborus gazdálkodásra emlékeztető, idejétmult állapotot* szükségtelennek látja. Felhivja a szövetség a kormány figyelmét a kiskereskedő- és kisiparostársadalom pusztulását okozó ezen községi üzemek működésére és kéri a kormányt, hogy vagy felügyeleti jogánál fogva, vagy előterjesztendő törvényjavaslattal biztositsa a kiskereskedelem és kisipar életbevágó érdekeit a községi üzemekkel szemben. A memorandum a polgármestert is felkéri, hogy *az összeülő uj törvényhatósági bizottságnak azonnal tegyen javaslatot mindazon közüzemek megszüntetésére, illetve átalakitására, amelyek a kisiparnak és kiskereskedelemnek indokolatlan versenyt okoznak*, hangsulyozva azt, hogy ezeknek a községi üzemeknek további fenntartása által a székesfőváros pénzügyeit is állandóan veszélyeztetve látja. A szövetségnek elsősorban *a főváros közélelmezési üzemei* ellen van kifogása és szükségesnek tartja, hogy ezek az üzemek a fennmaradásukhoz elkerülhetetlenül szükséges mértékre korlátoztassanak, azonban gyártmányaik eladásával foglalkozó eladási helyeik működését feltétlenül szüntessék be és a fogyasztók részére kicsinyben történő árusitást teljesen engedjék át a magánkereskedelemnek.

A Magyar Kereskedelem és Pénzügy jubileuma. Szatmáry Sándor dr. gazdaságpolitikai folyóiratának huszéves jubileuma alkalmából terjedelmes ünnepi számot adott ki, mely rendkivül érdekes, gazdag tartalommal jelent meg. A lap előfizetési ára évi 24 pengő és megrendelhető a kiadóhivatalban, IX., Soroksári-ut 40.

„PETROL" MŰSZAKI ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt v. Gyurkovich és Társa
BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 6.
Telefon: 802-29. szám.

Magasépitkezésekhez szükséges vasszerkezetek
(műhely, csarnok, felvonóhidak stb. részére) gyárunkban évtizedek óta készülnek

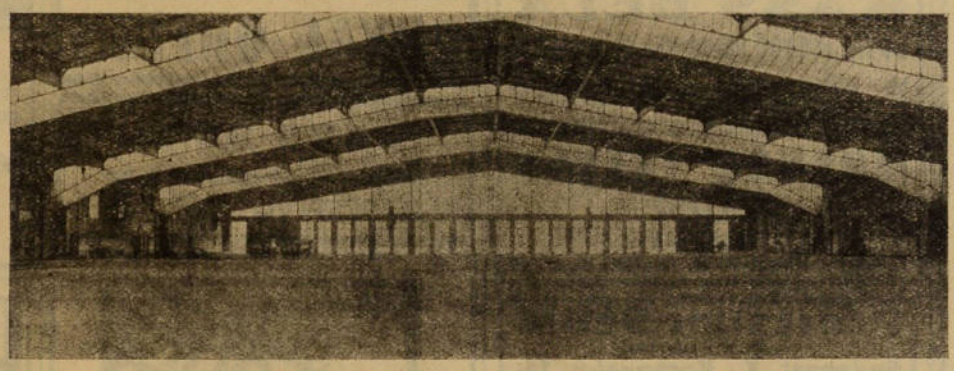

Budapest székesfőváros uj autobuszgarageja.
Vasszerkezetét készitette **a budapesti m. kir. állami gépgyár.**

Nagy szilárdságu anyag, megbizható munka!

védjegyü egyéb **közismert** gyártmányok, **mezőgazdasági** gépek, **utépitő** (uthengerelő-, utgyalu- és utfelszakitó) **gépek.**
JOBBÁGY-féle folytonégő kályhák, vas-, acél-öntvények, vizvezetéki öntöttvascsövek, kereskedelmi öntvények és különböző **hengerelt** áruk stb.
A „MÁVAG-MERCEDES-BENZ" teherautók, autóbuszok és gyorsteherautók kiváló szerkezettel, kitünő anyagból készülnek.

Szükségletének beszerzése előtt kérjen prospektust és felvilágositást!

Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-ut 21. — Telefon: József 460—29.

VÁLLALKOZÁS

Uj kiirások:

A dunai rakodópart 1931. évi bérletére. Határidő: 1930 december hó 31.

Vizvezetéki, központi melegvizberendezési és csatornázási, alacsonynyomásu központi gőzfütőberendezési munkákra a Székesfővárosi Alkalmazottak Segitőalapja balatonkenesei üdülőtelepe részére. Határidő: 1931 január hó 5 (hétfő) d. e. 11 ó.

Melegvizfütési munkákra ugyanott. Határidő 1931 január hó 12 (péntek) d. e. ½11 ó.

Föld-, kőműves-, vasbeton-, szigetelő- és elhelyezőmunkákra a X. ker. Maglódi-uton épülő Horthy Miklós szeretetotthon kazánházának építésénél. Határidő: 1931 január hó 17 (szombat) d. e. ½11 ó.

Kazánházak építéséhez szükséges lakatosmunkákra ugyanott. Határidő: 1931 január hó 17 (szombat) d. e. ½11 ó.

Üvegesmunkákra ugyanott. Határidő: 1931 január hó 19 (hétfő) d. e. ½11 ó.

Szobafestőmunkákra ugyanott. Határidő: 1931 január hó 19 (hétfő) d. e. ½11 ó.

Parkettpadozási munkákra ugyanott. Határidő: 1931 január 19 (hétfő) d. e. ½11 ó.

Mázolómunkákra ugyanott. Határidő: 1931 január hó 20 (kedd) d. e. ½11 ó.

Ablakponyvamunkákra ugyanott. Határidő: 1931 január hó 20 (kedd) d. e. ½11 ó.

Zománctáblák — Réztáblák
Zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy-u. 13. Telefon: 536-10.

NEPTUN
Egészségügyi Berendező, Központi Fütés, Vizvezetékszerelő- és Rokonszakmabeli Iparosok Termelő és Anyagbeszerző Szövetkezete
EÖTVÖS-UTCA 46
TELEFON: AUT. 249-26.

Szivós László ácsmester, készit egyszerü és speciális ácsszerkezeteket
Bpest, IX., Üllői-út 63. Telefon J. 300-07.

SIMKO ANTALNE
ÉPÜLETÜVEGES, KÉPKERETEZŐ
ÜVEG-ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21 Tel.: J. 390-81

NAGY IMRE LÁSZLÓ
Alapitási év: 1884
EZELŐTT LOHR IRMA
József főherceg ur Ő cs. és kir. fensége udvari szállitója
SZÉP KOSZORUK SZOLID ÁRAK
FŐ-UTCA 1. TELEFON: AUT. 537-87

SEMINARIUM
papir-, irószerkereskedés
és nyomdavállalat
IV., Prohászka Ottokár-utca 8
Levélpapirok, képeskönyvek, albumok, irodafelszerelési cikkek, nyomtatványok olcsó beszerzési helye.
Telefon: Aut. 831-92

Áll a harc a nikotin ellen
A Dohányjövedék gyártmányai nikotintól mentesitve is kaphatók a trafikokban!
Gondoljon egészségére. szivjon NIKOTEXET!

Közuti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Budapest-Kelenföld, Budaörsi-ut 101. sz.
Sürgönycim: WOLFFEKE. Tel.: Lágymányos 13-82

CSUVIK ÉS STROJIL
ELSŐ ÓBUDAI PARKETT ÜZEME
Budapest, III., Kiscelli-utca 39. szám.
Tel.: Aut. 620-56. Kartelen kivül!

KASS BÉLA
BUDAI VIGADÓ vendéglője és kávéháza
II., Szilágyi Dezső-tér 5. szám

MOLNÁR ISTVÁN
ÉPITÉSZ
BUDAPEST
I., HORTHY MIKLÓS-UT 36. TELEFON: LÁ. 11-09

Proczeller Bálint
kövező mester
Budapest, X., Korponai-u. 11.
Telefon: Kőbánya 74-80

KISVASUTAK • EMELŐDARUK
SODRONYKOTÉLPALYÁK
MODERN SZÁLLITÓBERENDEZÉSEK
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R.-T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: V., Kohary-U. 12/c.
Telefon: Automata 174-00.
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csöve és oxigén

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415-07. Alapitva 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Baross Szövetségi tag
Budapest, VII., Károly-körut 15

SZÓRAKOZÁS

CORSO MOZI (Váci-utca 9. Aut. 874—02.) **Byrd a déli sarkon.** Minden idők legnagyobb hőstette 10 felv. — Titto Schippa két dalt énekel. — **Ki mint vet, ugy arat.** (Micky—Mous-burleszk). Hangos hiradók. Előadások mindennap: 4, ¾6, ¾8 és háromnegyed 10 órakor.

CAPITOL FILMPALOTA, Baross-tér, Keleti p. u. mellett. Telefon: József 343—37. **„Forróvérü város."** — Fox hiradó. — Magyar hiradó. — Előadások: 5, negyed 8 és 10 órakor; vasárnap és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10.

DÉCSI MOZGÓ, Teréz-körut 28. sz. Telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52. **Szép asszonynak muzsikálok.** (Egy nemzet muzsikusa.) — **Hiradók.** — Az előadások kezdete premier napján: 6, 8, 10 azután mindennap: 4, 6, 8, 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ Kossuth Lajos-u. 18. Telefon: Automata 895—43 és 897—07. **„Moreno"** kaland a Milánó—Rapallo—Genuai expressen. 12 izgalmas fejezetben. — Fox hangos hiradó. — Magyar hiradó. — Előadások: 5, egynegyed 8 és fél 10 óraokr. Szombat, vasárnap és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

KAMARA MOZGÓ (Dohány-utca és Nyár-utca sarok. — Telefon: József 440—27.) **mulatóbanó" snrdlu.eó , snrdlu uuu „A kacagó asszony.'** — Előadások: 6, 8 és 10 órakor. Vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION SZINHÁZ, (IV., Eskü-ut 1. szám. Telefon: Automata 831—02 és 842—93.) **„A két csirkefogó"** 8 felv. — **„Macskazene a mulatóban".** — Hangos Fox világhiradó. — Magyar hiradó. — Előadások: fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

PALACE FILMSZINHÁZ, Erzsébet-körut 8. Newyork-palotával szemben. (T. J. 365—23.) **„Mexikó rózsája"** 7 felv. — **„A két csirkefogó"** vigjáték 7 felv. — Hiradó. — Az előadások kezdete: 5, fél 8 és 10 órakor. — Vasárnap: háromnegyed 4, 5, fél 8 és 10.

ROYAL APOLLÓ (Erzsébet-körut 45, Royalszálló épületben. Tel.: J. 419—02 és 429—46.) **„Moreno"** kaland a Milánó—Rapallo—Genuai expressen. 12 izgalmas fejezetben. — Fox hangos hiradó. — Magyar hiradó. — Előadások: 5, egynegyed 8 és fél 10 óraokr. Szombat, vasárnap és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

UFA-FILMSZINHÁZ. VI., Teréz-körut 60. szám. Tel.: Aut. 197—67. és Aut. 197—68. — **„A diesőség ára"** sportfilm 7 felv. — **„A kibic."** — Előadások háromnegyed 5, negyed 8, háromnegyed 10; szombat és vasárnap: fél 4, háromnegyed 6, 8 és 10 óra 15 perckor.

URÁNIA-FILMSZINHÁZ. VIII., Rákóczi-ut 21. sz. (Telefon: Józs. 460—45 és J. 460—46.) **„Mese a benzinkutról."** — **„Miki a kisértetek között"** — Hiradók. — Előadások: 5, negyed 8 fél 10; szombat, vasárnap- és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

CORVIN-FILMSZINHÁZ. József-körut és Üllői-ut sarok. J. 389—88 és J. 395—84. — **„A diesőség ára"** sportfilm 7 felv. — **„A kibic."** — Előadások 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor; vasárnap és ünnepnap: fél 4, háromnegyed 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

TIVOLI MOZGÓ VI., Nagymező-utca 8. sz. Telefon: Automata 230—49. — Műsor: December 22—23, **Hazug szerelem.** Dráma 10 felvonásban. Főszereplők: Patsy Ruth Miller, William Collier jr., Warner Baxter. — **Orosz szimfónia.** Ének, zene, tánc. — Hangos hiradók. — Előadások kezdete köznapokon: 4, háromnegyed 7 és fél 10, vasárnap és ünnepnap 2 órától folytatólagos. Az első előadáson mérsékelt helyárak! — A gyermekek az első előadáson tetszésszerinti helyre 30 fillért fizetnek.

TITKOS ILONA, Medgyaszay Vilma, Vaszary Piroska, Kabos, Bársony-Dajbukát vendégjátéka
BÉKEFFI LÁSZLÓ KONFERÁL
AZ **ANDRÁSSY-UTI SZINHÁZ**
SZOMBATI PREMIERJÉN

ROYAL ORFEUM
Budapest legjobb és legolcsóbb szórakozóhelye
Mindennap 2 előadás, délután ½5 és este ½9-kor. Vasárnap és ünnepnapokon 3 előadás, 3, ½6 és este ½9-kor
HELYÁRAK 70 f-től 3 P-ig
DÉLUTÁN FÉLHELYÁRAK
ROYAL ORFEUM

Szenzációs műsor a TABARINBAN

KASS BÉLA
épület- és butor-asztalos üzeme
BUDAPEST, VIII., KŐRIS-U. 7.

Sauczek Jakab
arany- és ezüstpaszomány, jelvény, fémgomb, egyenruha, egyházi kézimunka és szinházi kellékek gyári főlerakata
Budapest, IV., Sütő-utca 1
Kammermayer Károly-utca sarok
Evangélikus templomépület
TELEFON: 802-72

MOTOROLAJ LARDOLINE RICIT
Mindenütt kapható!

PERTRIX
VÉD JEGY
szárazelemek és telepek zseblámpa és anódtelepek számára.
Teljesitményük felülmulhatatlan!
Minden szaküzletben kaphatók

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz.
Telefon: Automata 212-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. sz.
Telefon: Automata 914-88.
Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfaltutakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Az Uj Budapest minden héten szombaton reggel jelenik meg és egyes példányok a kiadóhivatalban kaphatók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR.
Szerkesztő:
RASKÓ OSZKÁR.

UNDERWOOD STANDARD NOISELES PORTABLE **IRÓGÉPEK** magyarországi vezérképviselete **VECSEY JENŐ okl. gépészmérnök, Keresk. és Ipari R.-T.**
Irodagéposztály: Budapest, VIII., Kisstáció-utca 11.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 3. Felelős: Dr. Uj István.